

3 1761 05095003 9

Presented to the
LIBRARY *of the*
UNIVERSITY OF TORONTO

by

ANNA AND WILFRED WONG

Anna Sylvan.

TYSK-SVENSK

ORDBOK

AF

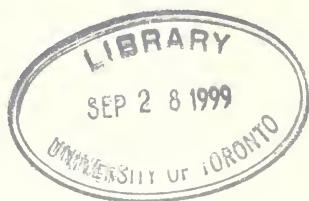
OTTO HOPPE

TREDJE STEREOTYPERADE UPPLAGAN

STOCKHOLM

P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

ANDRA TRYCKNINGEN

STOCKHOLM

KUNGL. BOCKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
1904

Förord till första upplagan.

Föreliggande ordbok är bygd hufvudsakligen på grundval af Sachs' mindre tysk-franska ordbok under jämförelse med andra, i synnerhet Sanders' lexikaliska arbeten. Emellertid hvilat såväl val som öfversättning af glosor och fraser till största delen på den personliga bekantskap med språket, jag under en sexårig studietid i Tyskland förvärfvat.

Ingen ordbok kan uppnå absolut fullständighet, och en ordbok af den omfång kan naturligtvis ej åsyfta ens den relativa fullständighet, som är möjlig. Den gör det endast inom ett slag af ord, nämligen enkla tyska ord, som nu för tiden förekomma i bildadt högtyskt tal och skriftspråk. Emellertid torde äfven af sammansättningar och af lånord ett tillräckligt antal hafva anförts, och nödig hänsyn torde hafva tagits såväl till föråldrade men ännu i högtidligt språk förekommande ord som ock till det mer eller mindre dialektiska ordförråd, hvilket uteslutande tillhör ett friare konversationspråk eller vissa klassiska arbeten, för att ordboken skall kunna befinnas tillräcklig för all nyhögtysk lektyr, som ej tillhör den rena fack- eller dialektlitteraturen.

Då i ordboken den nya tyska regeringsortografien användts, har det ingalunda skett därför, att jag anser den på det hela taget vara bättre än den gamla. Att detta ej är min åsigt, har jag på annat ställe¹ utförligt visat. Men då det nu är sex år, sedan den af regeringarna i Bayern, Preussen, Sachsen m. fl. länder påbjöds till bruk i alla statens skolor, all skolliteratur och de flesta ämbetsverk och den därför f. n. är den vida allmännaste, den officiella, och högst sannolikt kommer att snart vara så godt som enherskande, så har naturligtvis ingen annan kunnat ifrågakomma. Blott ett undantag har gjorts, i det att regeringsortografiens *ſ* = *ß* återgifvits med *ss*, enär regeringsortografien eljes aldrig använder tecknet *f* och detsamma saknas i de flesta tryckerier. Dock har hos uppslagsorden den äldre stafningen därjämte öfverallt angifvits, antingen med hänvisning till det på det nya sättet stafvade ordet, t. ex. «*atmen* se *atmen*», eller ock, där den ortografiska olikheten ej betingat olika ordningsföljd, genom att sätta de enligt det nya stafsättet uteslutna bokstäfverna inom klammer, t. ex. *Ant*[*h*]*eil*.

Ju mera förtrogen man är med tvänne språk, dess lifligare känner man svårigheten att på ett träffande sätt återgifva det ena språkets ordförråd genom det andras, i synnerhet när, såsom här är fallet, det

¹ I tidskriften *Nystarven* för 1886, häft. 2.

språk, som skall öfversättas, är det andra ofantligt öfverlägset med afseende på ordrikedom och böjlighet. Det bästa sätt att afhjälpa häraf uppkommande olägenheter anser jag vara att genom fraser belysa ordens användning. Jag har därför också gjort det, så långt det på förhand begränsade utrymmet tillåtit, hvarigenom äfven den fördelen vunnits, att ordboken kan tjänstgöra som konstruktionslexikon. Dock anser jag denna uppgift i första hand tillkomma den svensk-tyska ordboken, hvilken har att angifva endast det goda, det rekommendabla språkbruket, ej den tysk-svenska, som maste redogöra för det faktiska, vare sig detta anses godt eller dåligt.

Slutligen tillåter jag mig uttrycka min tacksamhet för det välvilliga tillmötesgående, den aktade förläggarfirman P. A. Norstedt & Söners verkställande direktör städse visat mig, genom hvilket arbetet främjats i ej ringa mon.

Upsala i augusti 1886.

Otto Hoppe.

Till andra upplagan.

De ändringar, som vidtagits i den andra, nu föreliggande upplagan, inskränka sig hufvudsakligen till rättelser af tryckfel och af smärre oegentligheter, dels emedan jag ej funnit anledning till mera vidtgående förändringar, dels emedan alla ändringar i stereotyperade verk äro förenade med stora svårigheter och kostnader.

Jag begagnar tillfället för att uttala min hjärtliga tack för alla välvilliga och uppmuntrande omdömen om mina ordböcker, som nuntligen och skriftligen samt i tryck kommit mig till del.

Stockholm i april 1890.

O. H.

Till tredje upplagan.

I denna upplaga hafva några hundra ändringar och tillägg gjorts hufvudsakligen i syfte att i ordboken få in hela det glosförråd, som förekommer i några mera allmänt lästa skrifter, samt en del på senare tiden nybildade ord, hvilka vunnit allmän spridning, såsom *Bahnsteig*, *Fahrkarte*, *Fahrrad*, *Ferienheim*, *Kinderfräulein*, *Radfahrer* m. fl.

Lund i mars 1900.

O. H.

ANVISNINGAR.

Sammansättningar, i hvilka ett nomen ingår, anföras, när ej annat särskildt angifves, under första sammansättningsleden, såvida denna ej är en preposition; öfriga sammansättningar och afleda ord anföras hvar för sig. För att till vigtigare ändamål spara utrymmet anföras substantiverade infinitiver särskildt blott då, när de inom språket fått en så själfständig betydelse, att deras egenskap af verbalformer ej längre framstår lefvande för den talande, t. ex. *Ansehen*. Af samma skäl hafva de verbalsubstantiver på *-ung*, hvilka ej ha annan betydelse än de substantiverade infinitiverna, icke fått sig särskild plats anvisad, utan anförts under de resp. verben. Såväl orden på *-ung* som de substantiverade infinitiverna öfversättas vanligast genom verbalsubstantiver på *-nde*, *-ing* eller *-else*.

Ordens hufvudton har, där den ej hvilar på ordets första stafvelse, öfverallt utmärkts med akut ('). När den sålunda akcentuerade vokalen har en själfva skriften tillhörig akut, angifves detta genom uppslagsordets upprepande inom parentes med kursiv stil, t. ex. *Café* (*Café*). Kvantiteten har antydts hos lång vokal i obetonad eller bibetonad stafvelse, t. ex. *Balsām* — utom när den bibetonade stafvelsen utgöres af en sammansättningsled, hvilken såsom simplex ej har vokalens längd angifven, t. ex. *Bahnhof* — i slutet betonad stafvelse, som ej vid böjning blir öppen, t. ex. *Bärt*, samt alltid framför *ch*, *ss* och *j*, enär stafningen här ej skiljer mellan öppen och slutet stafvelse, allt under förutsättning att vokalens längd ej redan genom ortografin antydes, t. ex. *aalhaft*, *ähnlich*, *Dienst*, *schliessen*, *siechen*. Däremot har lång vokal i betonad stafvelse, som är eller vid böjning blir öppen, ej försetts med längdstreck, t. ex. *Abend*, *Ar*, emedan den långa kvantiteten här är regel — några sällsynta undantag anmärkas särskildt, jfr t. ex. *Bariton*.

Tecknet || afskiljer den del af ordet, som i det följande representeras af bindstreck (-), t. ex. *Bad||en*, *Bahr||e*. Tecknet ~ upprepar näst föregående med fetstil tryckta ord; vid sammansättningar antyder det, att första sammansättningsleden genom något tillägg förändrats, jfr t. ex. artikeln *Asche*. Klammern [] antyder, att det inom den samma stående kan utelemnas utan att betydelsen förändras, t. ex. ordet *abängst[ig]en* kan heta både *abängstigen* och *abängsten*; där blott en ortografisk skilnad angifves, tillhör den inom klammern stående bokstafven den gamla stafningen, t. ex. *Ant[h]eil* stafvades förr *Antheil*, men skrifves enligt den nya regeringsortografin *Anteil*.

Hos maskuliner och neutrer ha genitiv- och pluraländelserna angifvits, hos feminina pluraländelser samt genitivändelser, när särskilda sådana förefinnas. Hos adjektiver har komparatiouen angifvits, när stamnen vid densamma undergår någon förändring, hos substantiver deras diminutivbildningar, så snart deras stammar ej sammanfalla med substantivernas pluralstammar eller de äro på annat sätt oregelbundna.

De *förkortningar*, som användts utan att ha fått sin förklaring under sidorna, äro följande:

<i>a.</i>	adjektiv.	<i>konj.</i>	konjunktion.
<i>adj.</i>	adjektiv(isk).	<i>m.</i>	maskulinum.
<i>ack.</i>	ackusativ.	<i>mat.</i> , <i>matem.</i>	i matematiken.
<i>adv.</i>	adverb.	<i>med.</i> , <i>medic.</i>	i medicinen.
<i>andl.</i>	i andligt hänseende.	<i>metr.</i>	i metriken.
<i>astr.</i>	i astronomien.	<i>m. fl.</i>	med flera.
<i>barnspr.</i>	barnspråk.	<i>min.</i>	i mineralogien.
<i>bem.</i>	bemärkelse(r).	<i>m. m.</i>	med mera.
<i>bibl.</i>	i biblisk stil.	<i>mus.</i>	i musiken.
<i>bildl.</i>	i bildlig bemärkelse.	<i>mål.</i>	i målarkonsten.
<i>bokbind.</i>	bokbindarterm.	<i>n.</i>	neutrum.
<i>boktryck</i>	boktryckarterm.	<i>ngn.</i> , <i>ngt</i>	någon, något.
<i>bot.</i>	i botaniken.	<i>npr.</i>	nomen proprium.
<i>byggn.</i>	i byggnadskonsten.	<i>obest.</i>	obestämtd.
<i>bärg.</i>	bärgverksterm.	<i>obj.</i>	objekt.
<i>dat.</i>	dativ.	<i>o. dyl.</i>	och dylikt, och dylika.
<i>dial.</i>	dialektiskt.	<i>opers.</i>	operonligt.
<i>dim.</i>	diminutiv.	<i>opt.</i>	i optiken.
<i>el.</i>	eller	<i>ordspr.</i>	ordspråk.
<i>etw.</i>	etwas	<i>o. s. v.</i>	och så vidare.
<i>f.</i>	femininum.	<i>part.</i>	particip.
<i>ff.</i>	och följande.	<i>poet.</i>	i poetiskt språk.
<i>fäkt.</i>	i fäktkonsten.	<i>prep.</i>	preposition.
<i>föräldr.</i>	föräldråd.	<i>pron.</i>	pronomen.
<i>gen.</i>	genitiv.	<i>recipr.</i>	reciprokt.
<i>geogr.</i>	i geografin.	<i>rel.</i>	relativum.
<i>genom.</i>	genom.	<i>retor.</i>	retoriskt.
<i>gram.</i>	grammatisk term.	<i>räkn.</i>	i räknekonsten.
<i>gymn.</i>	gymnastisk term.	<i>skog.</i>	i skogshushållningen.
<i>herald.</i>	i heraldiken.	<i>sms.</i>	sammansättning(ar).
<i>i allm.</i>	i allmänhet.	<i>ss.</i>	såsom.
<i>interj.</i>	interjektion.	<i>studentspr.</i>	studentspråk.
<i>interr.</i>	interrogativum.	<i>subst.</i>	substantiv(isk).
<i>i sht</i>	i synnerhet.	<i>teat.</i>	teaterterm.
<i>if</i>	jämför.	<i>t. ex.</i>	till exempel.
<i>jnd.</i> , <i>jmdn.</i> , <i>jmds.</i> , <i>jmds.</i>	jemand, jemandem o. s. v.	<i>teol.</i>	i teologien.
<i>jur.</i>	juridisk term.	<i>trädg.</i>	trädgårdsmästarterm.
<i>jäger.</i>	jägerterm.	<i>vet.</i>	i veterinärvetenskapen.
<i>kollekt.</i>	kollektivt.	<i>åkerbr.</i>	åkerbruksterm.
<i>kok.</i>	i kokkonsten.	<i>äfv.</i>	äfven.

A.

A, [-s], [-s], *n.* **1.** gram. **2.** bild. a, början. *Von ~ bis Z*: från början till slut. *Wer ~ sagt, muss auch B sagen*: har man sagt a, får man säga b.

Aä, (2-stafv.) -s, *0*, *n.* barnspr. aa, baj.

Aal, [-e]s, -e el. *Äle*, *m.* **äl.** -beere, -n, *f.* svart vinbär. -beerstrauch, [-e]s, -er †, *m.* svart vinbärsbuske. -behälter, -s-, *m.* ålsump. -fang, [-e]s, -e †, *m.* ålfiske: a) ålfångst, b) ålkista. -gabel, -gehere, -n, *f.* ☉ ålljuster. -geback[e]ne(s), (adj. böfn.) *n.* **1.** ålpastej. **2.** bakelse i ålform. -glatt, *a.* hal som en ål. -reuse, -n, *f.* ☉ ålkorg. -teich, [-e]s, -e, *m.* åldam. -wehr, [-e]s, -e, *n.* ☉ ett slags ålkista.

aalen, -te, -ge-t, *itr. h.* fånga ål.

aalhaft, **aalicht**, *a.* ålartad.

a. **a. 0.** förkortn. **1.** = *an angeführten Orte*: på anförda stället (= anf. st.). **2.** = *an anderen Orten*: annorstädes.

Aar, [-e]s el. -en, -e el. -en, *m.* poet. **1.** örn. **2.** majestästik fogel i allmh. **3.** fälttecken.

Aas, -es, *Äser*, *n.* **1.** as. **2.** agn, lockbete. **3.** P om människor: as, vrak.

aas'en, -est, -te, -ge-t, *I. itr. h.* **1.** P vara oordentlig, slösa med ngt. **2.** jag. ärv. ä[s]sen och sich ~ beta. **II. tr.** ärv. äsen, locka med lockbete. **III.** P sich voll (ein-, zu-) ~ smörja ned sig.

aashaftig, *a.* asartad, aslik.

aasig, *a.* **1.** smutsig, vämjelig. **2.** P bild. rå, gemen.

ab, *adv.* och * *prep.* med. dat. af, från. **1.** Om rummet. *Hut ~ af med hatten!* *Gewehr ~ hvila gevär!* *Zehn Schritt vom Wege ~ tio steg från vägen.* *F ~ sein*: vara borta, saknas. *Handel*: ~ *Berlin*: från Berlin. I sms. med subst. utför, t. ex. *berg ~ utför bärget*, *trepp ~ utför trappan*. I sms. med adv. åt, t. ex. *rechts ~ der Chaussee*: åt höger om landsvägen. **2.** om tiden. *Von da ~ därefter*, sedermera. ~ *jetzt*: hädanefter. **3.** *Von fünf drei ~ bleibt zwei*: tre från fem står två kvar. **4.** *Auf und ~ upp och ned*, fram och tillbaka. ~ *und an*, ~ *und zu*: hit och dit, af och till. ~ *und zu gehen*: komma och gå.

Anm. *Ab* i sms. med verb är alltid betonadt och betecknar riktningen nedåt, aflägsnande, förminskning, aftagande, försämring, tillintetgörande, negering, efterbildning, afslutning. Motsats: *an*.

abackern, *tr.* **1.** plöja till slut. **2.** *Jmdm etw. von seinem Grundstück* ~ göra inträng på nngns jordegendom.

abaichen se *abeichen*.

abänderlich, *a.* **1.** föränderlig. **2.** gram. böjlig, flexibel.

Abänderlichkeit, -eu, *f.* föränderlighet.

abändern, *tr.* **1.** förändra. **2.** genom förändring förbättra, skaffa bot för. **Abänderung**, *f.*

abängst[ig]en, *I. tr.* förorsaka stor ångest.

II. *Sich ~ vara* i stor ångest. **Abängstigung**, *f.*

abarbeiten, *I. tr.* **1.** arbeta bort, aflägsna, t. ex. *die Unebenheiten des Holzes*: träets ojämnheter. **2.** *Eine Schuld ~ arbeta af* en skuld. **3.** † *ein Schiff ~ göra* ett fartyg flott. **4.** uttrötta. *Ein Pferd ~ tröttköra* en häst. **II.** *Sich ~ arbeta sig trött*, slita ut sig.

Abärt, -en, *f.* afart, varietet.

abärten, *itr.* *s.* urarta, vanslägtas.

abäschern, *I. tr.* **1.** afrifva med aska. **2.** viska af askan på askonsdagen, jfr *Aschermittwoch*. **II.** *Sich ~ uttrötta sig*.

abästen, *tr.* kvista, afkvista. **Abästung**, *f.*

abät[h]men, *tr.* ☉ glödga, genom glödgningsutdrifva fuktigheten ur metall. **Abät[h]mung**, *f.*

abätzen, *tr.* ☉ etsa, afetsa.

abäugeln, *tr.* **1.** *F jmdm etw. ~ a)* genom vänliga el. inställsamma ögonkast utverka sig ngt af ngn, **b)** läsa i nngns ögon hans önskingar el. afsigter. **2.** jag. ärv. **abäugen**. *Einen Bezirk ~* med ögonen söka villebrådetsspår inom ett visst område.

abbacken, *itr.* **1.** h. afsluta baket. **2.** *s. Das Brot ist abgebacken*: brödet är för hårdt gräddadt, så att skorpan skilt sig från det mjuka.

abbaden, *tr.* genom bad aflägsna, aftvätta, t. ex. *den Schmutz*.

abbalgen, *I. tr.* ärv. **abbälgen**, aftaga huden el. skalet af. *Einen Fuchs ~ flå* en räf. *Erbsen ~ sprita ärter*. **II.** *Sich ~ trötta* ut sig genom brottning, slagsmål, jfr *balgen*.

abbarbieren, *tr.* afraka.

abbasten, *tr.* aftaga basten af. *Hanf ~ skäkta hampa*.

Abbau, [-e]s, *0*, *m.* **1.** åkerbr. a) lägervall. *In ~ bringen*: icke odla, låta råka i lägervall; b) utjords odlande el. brukande. **2.** bärgr. schakt.

abbauen, *I. itr. h.* ärv. *sich ~ bygga*, slå sig ned afsides, afskild från andra. **II. tr.** **1.** utskifta jord åt nybyggare. **2.** *Den Markt bauen und ~ sätta upp* och taga ned marknadsstånd. Häraf *F itr. h.* gå sin väg, aftroppa. **3.** bärgr. a) upptaga ett schakt, b) öfvergifva ett uttömdt schakt, c) genom byggnad af kanaler el. dyl. bortskaffa, t. ex. *das Grundwasser*. **Abbauung**, *f.*

Abbé (*Abbé*), -s, -s, *m.* **1.** abbé, pastor. **2.** abbot.

abbeeren, *tr.* afplocka bären af.

Abbefehl, [-e]s, -e, *m.* kontraorder

abbefehlen, *tr.* gifva kontraorder om, kontra-

mandera.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* ha *haben*, *s.* har *sein* till hjälperb.

abbehalten, *tr.* behålla af, t. ex. *den Hut*.
abbeissen, *tr.* afbita. *Bndt. aller Scham den Kopf* ~ bita hufvudet af skammen.
abbeizen, *tr.* afbetsa, afetsa. *Mit Scheidewasser* ~ borttaga med skedvatten.
abbekommen, *tr.* 1. få af, få loss. 2. få sin del af ngt.
abbersten, *itr.* s. springa af, springa loss.
abberufen, *tr.* återkalla ngn från en post, från ett ämbete. *Bndt. Gott hat ihn* ~ Gud har kallat honom hädan. **Abberufung**, *f.*
abbestellen, *tr.* taga tillbaka en beställning, kontramandera. **Abbestellung**, *f.*
abbeten, *tr.* 1. bedjande framsäga, t. ex. *ein Gebet*, i sht tanklöst. *Einen Rosenkranz* ~ bedja så många böner el. en bön så många gånger. som radbandet har kulor. 2. genom bön försona, t. ex. *die Schuld*. 3. genom bön afvända el. fråntaga. *Dem Teufel eine Seele* ~ genom sina böner frälsa en själ ur djävulens vald.
abbettein, *tr.* *Jmdm etw.* ~ fråntigga ngn ngt.
abbetten, *I. tr.* afeda, t. ex. *einen Fluss*. **II.** *Sich* ~ aflägsna sin bidd. *Sich von einander* ~ bidda hvar för sig.
abbeugen *ac* **abbiegen** *I.*
abbezahlen, *tr.* afbetala, amortera.
Abbezahlung, *-en, f.* afbetalning, amortering.
abbiegen, *I. tr.* 1. böja, afböja, afvända. 2. gram. böja, flektera. **II.** *itr.* s. vika af. *Von Wege* ~ taga af från vägen.
abbieten, *tr.* 1. öfverbjuda på auktioner. 2. *Ein Brautpaar* ~ afkunna lysi ng för ett brudpar.
Abbild, *-[e]s, -er, n.* afbild.
abbilden, *I. tr.* afbildä. **II.** *Sich* ~ afbildas. återspeglas.
Abbildung, *-en, f.* 1. afbild. 2. afbildande.
abbinden, *tr.* 1. lossa ngt bandet. 2. *Ein Kalb* ~ vanja af en kalv, aflägsna den från modern. 3. genom ombindning borttaga, t. ex. *War-en*. 4. ☉ *ein Fass* ~ banda ett fat. **Abbindung**, *f.*
Abbiss, *-es, -e, m.* 1. afbitande, bett. 2. afbitet stycke.
Abbitte, *-n, f.* afbön. ~ *than*: göra afbön, gifva upprättelse.
abbitten, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ a) göra någon afbön för ngt. b) bedjande utverka sig ngt af ngn. 2. bedjande afvända.
abblassen, *I. tr.* 1. bortblåsa, t. ex. *den Staub vom Tisch*. 2. mus. *eine Melodie vom Blatte* ~ blåsa en melodi från bladet. 3. ☞ genom trumpetens ljud förkunna. **II.** *itr. h.* ☞ afblåsa, blåsa till reträtt.
abblassen, *itr.* s. blekna, urblekas, changera.
abblätten, *tr.* aflaga, afplocka, (om djur) afäta bladen af, aflöfva. **Abblätterung**, *f.*
abblättern, *I. tr.* afplocka bladen af. **II.** *Sich* ~ mista bladen, aflöfvas. **III.** *itr. s.* och *sich* ~ afskiljas, lossa i tunn skiff or. **Abblätterung**, *f.*

abbläuen, *tr.* 1. blåa, göra blätt. 2. se **abblauen**.
abbleichen, *I. tr.* bleka, bleka till slut. **II.** *itr.* s. blekna; urblekas.
abblauen, *tr.* F genomprygla, mörbulta.
abblitzen, *I.* *Sich* ~ *opers.* *Es hat sich abgeblitzt*: det har upphört att blixtra. **II.** *itr.* s. 1. blixtra till (om fängkrutet, som brinner af utan att tända). 2. *bndt.* F ej ha framgång, misslyckas. ~ *machen*: tillbakavisa, afvisa.
abblühen, *itr. h.* el. s. blomma ut, upphöra att blomma.
abborgen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ låna ngt af ngn.
abbörschen, *tr.* göra sluttande, afsnedda. **Abböschung**, *f.*
abbos[s]jen, *sich* ~ blifva förargad i hög grad.
abbrassen, *tr.* † brusta af.
abbräuen, *tr.* brunsteka, bryna, rosta.
abbrausen, *itr.* 1. s. brusande aflägsna sig. 2. h. el. s. upphöra att brusa, att bornera.
abbrechen, *I. tr.* 1. afbryta, lösbryta, frånbryta, sönderbryta, nedrifva. *Obst* ~ afplocka frukt. *Ein Wort* ~ afdelä ett ord. *Ein Schloss* ~ bryta ifrån ett lås. *Ein Haus, eine Mauer* ~ riva [ned] ett hus, en mur. *Ein Zelt* ~ taga ned ett tält. ☞ *das Lager* ~ taga ned tälten, bryta upp, aftaga. ☞ *die Brücke* ~ riva bron. *Bndt.* alle *Brücken hinter sich* ~ bränna sina skepp. † *ein altes Schiff* ~ hugga sönder ett kasseradt fartyg. 2. afbryta, upphöra med, komma att upphöra. *Alle Beziehungen* ~ afbryta alla förbindelser. *Den Verkehr* ~ mit *jmdm*: ej vidare umgås med ngn. ☞ *den Verkehr zwischen zwei Heeren* ~ afskåra förbindelsen mellan två härar. ☞ *die Belagerung* ~ upphäffa belägringen. 3. *Jmdm etw. am Lohne* ~ afknappa ngn's lön. *Etw. vom Preise* ~ adraga, rabattera. **II.** *itr.* 1. s. gå af. *Die Nadel, der Faden bricht ab*: synålen, tråden går af. 2. h. afstanna, taga slut. *Kurz* ~ tvärt afbryta. *Die Unterhaltung bricht ab*: samtalet afstannar. *In der Rede* ~ stanna midt i talet. *Die Stimme brach ihm ab*: rösten svek honom. **Abbrechung**, *f.* *tr.* *Abbruch*.
abbrennen, *I. tr.* 1. bränna bort. 2. bränna ned, t. ex. *eine Stadt*. *Einen Wald* ~ svedja (tr. att elda). 3. *Ein Feuerwerk* ~ bränna af ett fyrverkeri. *Eine Kanone* ~ aflossa en kanon. *Eine Flinte* ~ afskjuta en bössa. **II.** *itr. s.* 1. om saker, brinna upp. 2. om personer: *abgebrannt sein*: a) hafva mistat sin egendom genom eldsvåda, b) *bndt.* vara utblottad, utfattig. 3. om skjutvapen: gå af. 4. brinna till slut. *Das Feuer* ~ lassen: låta elden slockna. **Abbreunnung**, *f.*
Abbreuiatur, *-en, f.* förkortning.
abbringen, *tr.* 1. bortskaffa, aflägsna, t. ex. *den Schmutz, das Getreide vom Felde*. *Geliebene Sachen* ~ återlemna lånfångna saker. 2. *Jmdn von etw.* ~ komma ngn att afstå från

0. *haben* *part.* † *hat* *haben* *tr.* translativt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälperb.

ngt. *Von einer Gewohnheit* ~ vänja af med ngt. *Jmdn von seiner Meinung* ~ komma ngn att ändra mening. *Davon lässt er sich nicht* ~ därifrån afstår han ej. *Das bringt uns weit von unsrem Gegenstand ab*: det för oss långt från vårt ämne. 3. afskaffa, komma ngt att upphöra, t. ex. *eine Sitte, eine Mode, ein Herkommen*. **Abbringung**, *f.*

abbröckeln, I. *tr.* lösbryta bitvis. II. *itr. s.* och *sich* ~ lossna bitvis, t. ex. om murbruk, förvitrande klippor o. dyl. **Abbröck[e]lung**, *f.*

Abbruch, *[-e]s, -e †, m. 1.* nedrifning, t. ex. *eines Gebäudes*. *Ein Haus auf* ~ *verkaufen*: sälja ett hus med villkor, att det rivas. 2. ras, jordras, bärgras. 3. det nedrasade, spillror; alluvialjord. 4. afbrott, uppehåll. *Ohne* ~ utan afbrott, oupphörligen. 5. afbräck, skada. ~ *leiden*: lida afbräck.

abbrüchig, *a.* 1. spröd, skör. 2. skadlig, till förfång.

abbrühen, *tr.* skälla, skölja i hett vatten. *Waa. F gegen alles abgebrüht sein*: sakna all hederskänsla.

abbügeln, *tr.* stryka, prässa med prässjärn.

abbürden, *tr.* befria från en börd, afbörd.

abbürsten, *tr.* afborsta. **Abbürstung**, *f.*

abbüssen, *tr.* plikta för, straffas för, försona. **Abbüsung**, *f.*

Abc', *[-s], -[s], n.* abc, abcd. *Noch beim* ~ *stehen*: ännu hålla på med alfabetet. -**buch**, *[-e]s, -er †, n.* abc-bok. -**klasse**, *-n, f.* nybegynnareklass, småskola. -**schüler**, *-s, -, -schütz, -en, -en, m.* abc-gosse, abecedarie.

abdachen, I. *tr.* 1. borttaga taket från, aftäcka. 2. göra sluttande. II. *Sich* ~ *slutta*. **Abdachung**, *f.*

abdämmen, *tr.* afdämma. **Abdämmung**, *f.*

abdampfen, I. *itr. 1.* h. et. s. öfvergå till ånga, afdunsta, förflyktigas. 2. *s. F der Zug, das Schiff ist abgedampft*: tåget, fartyget har gått, egentl. ångat åstad. II. *tr.* låta afdunsta. **Abdampfung**, *f.*

abdämpfen, *tr. 1.* = *abdampfen*. 2. *mus.* dämpa. **Abdämpfung**, *f.*

abdanken, I. *tr. 1.* afskeda, entlediga, t. ex. *einen Diener, einen Beamten, Truppen*. 2. † *ein Schiff* ~ a) aftackla, b) kassera ett fartyg. II. *itr. h.* taga afsked; nedlägga regeringen. **Abdankung**, *f.*

abdarben, *tr. Seinem Munde etw.* ~ knappa in på maten. *Sich* (dat.) *etw.* ~ neka sig ngt. **abdecken**, *tr. 1.* aftäcka, aftaga täcket af; duka af. 2. *Ein Tier* ~ taga af huden på, slå ett djur. 3. *F* prygla, piska upp. **Abdeckung**, *f.*

Abdecker, *-s, -, m.* hudafdragare, rackare.

Abdeckerei, *-en, f.* 1. rackarbostad 2. rackaryrke.

abdeichen, *tr.* = *abdämmen*.

abdiene, *tr.* aftjäna, t. ex. *eine Schuld*. ✕ *sein Jahr* ~ fullgöra sin värnepligt genom ettårig militärtjänst.

abdingen *tr. 1.* afpruta. 2. *Jmdm etw.* ~ genom öfverenskommelse, genom underhandling skaffa sig ngt af ngn, aftinga ngn ngt. **abdonnern**. I. *Sich* ~ *opers*. *Es hat sich abgedonnert*: det har upphört att åska. II. *tr.* med dånande stämma uttala.

abdorren, *itr. s.* förtorka, affalla, försvinna till följd af förtorkning.

abdörren, *tr.* torka. **Abdürnung**, *f.*

abdrängen, *tr. 1.* borttränga. 2. *Jmdm den Platz* ~ tränga bort ngn från hans plats.

abdrechseln, *tr. 1.* bortsvarfva, svarfva af. 2. *Waa. abgedrechselt*: konstlad, cirklad.

Abdreh... *Ex. -bank, -e †, f.* svarfstol. -**eisen, -s, -, n.** svarfjärn.

abdrehen, *tr. 1.* afvrída. 2. svarfva.

abdréschen, *tr. 1.* aftröska. 2. *Waa.* genom idkligt uppreppande göra platt, trivialt. *Ein abgedrosch[e]ner Witz*: en utnött kvickhet. 3. *F* prygla, mörbulta.

Abdrift, *-en, f.* † afdrift.

abdringen, *tr. Jmdm etw.* ~ aftruga, aftvinga. afprässa ngn ngt. **Abdringung**, *f.*

Abdruck, *[-e]s, -e, m. 1.* tryckning, afdrag, t. ex. *tausender Exemplare*. 2. aftryck, kopia. 3. aftryck, spår, märke. 4. *Waa.* afbild. 5. ⊕ aftryckare, trycke på gevärslås.

abdrucken, *tr. 1.* aftrycka böcker. 2. kopiera, kalkera.

abdrücken, I. *tr. 1.* genom tryckning forma, göra aftryck af. 2. genom tryckning bryta af, trycka ifrån. 3. *Ein Gewehr, einen Pfeil* ~ afskjuta ett gevär, en pil. 4. *Waa. es drückt mir das Herz ab*: det söndersliter mitt hjärta, det smärtar mig. 5. *Jmdn* ~ omfamna, omklappa ngn. II. *itr. s.* och *sich* ~ smyga sig bort.

abdudeln, *tr. F ein Lied* ~ flöjta, vårdslöst spela et. sjunga en visa.

abdünsten, I. *tr.* låta afdunsta. II. *itr. s.* afdunsta. **Abdünstung** et. **Abdunstung**, *f.*

abeb[e]nen, *tr.* afjämna. **Abeb[e]nung**, *f.*

Abecé, *[-s], -[s], n.* ac *Abc*.

Abecedárier, *-s, -, Abecedárius, -us, -en, Abecé-*

ling, *[-e]s, -e, m.* abecedarie.

abeggen, *tr.* hafva, hafva bort.

abeichen, *tr.* justera, kröna målkart.

abeieren, *sich* ~ förfira sig.

abeien, *itr. s.* ila åstad.

Abend, *-s, -e, m. 1.* afton, kväll. *Des Abends*: om aftonen. *Gestern* ~ igår afton, i afte. *Heute* ~ i afton. *Der heilige* ~ julaftonen. *Es geht auf ei. gegen den* ~ det lider mot kvällen. *Jmdm einen guten* ~ *sagen et. wünschen*: önska ngn god afton. Ordspr. *es ist noch nicht aller Tage* ~ unget. skrattar bäst som skrattar sist. *Waa. der* ~ *des Lebens*: lifvets afton. 2. *Zu* ~ *essen*: spisa kvällsmat, supera. 3. aftonsamkväm, aftonunderhållning. 4. dagen före. 5. väderstreck: väster. *Gegen* ~ mot väster. -**andacht**, *-en, f.* afton-

* skta sms. F familjart. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

bön. -blatt [-e]s, -er†, n. aftontidning. -brot, [-e]s, 0, n. kvällsvard, kvällsmat. -däm-
 erung, -en, f. skymning. -essen, -s, -, n. =
 -brot. -falter, -s, -, m. aftonfjäril. -gesellschaft,
 -en, f. aftonsamkväm, soaré. -glut[h], 0, f. =
 -rot. -gottesdienst, -es, -e, m. aftonsång. -kränz-
 chen. -s, -, n. aftonsällskap. -land, [-e]s, 0, n.
 occidenten, västern. -länder, -s, -, m. ~in,
 -nen, f. en man, en kvinna från västern.
 -ländisch, a. från västern. -mahl, [-e]s, -e, n. 1.
 aftonvard, kvällsvard. 2. [Das heilige] ~ natt-
 varden. Das ~ halten a. begehén: gå till natt-
 varden. -mahlsbrot, [-e]s, 0, n. nattvards-
 bröd. -mahlsgänger, -s, -, m. ~in, -nen, f.
 nattvardsgäst. -mahlswein, [-e]s, 0, m. natt-
 vardsvin. -musik, -en, f. serenad. Jmdm eive
 ~ bringen: gifva ngn en serenad. -rot[h],
 [-e]s, 0, n. -röt[h]e, 0, f. aftonrodnad. -stern
 [-e]s, -e, m. aftonstjärna. -tau, [-e]s, 0, m.
 aftondagg. -tisch, -es, 0, m. = -brot. -unter-
 haltung, -en, f. aftonunderhållning. afton-
 samkväm. -wind, [-e]s, -e, m. kvällsvind.
 -zeit, 0, f. kvällstid. afton. -zirkel, -s, -, m.
 = -kränzen. -zug, [-e]s, -e †, m. kvällståg
 på järnvagen.

abendlich, a. 1. afton-, liksom om aftonen;
 adv. hvarje afton. 2. västlig.

abends, adv. om aftonen, vid kvällstid.

abendwärts, adv. mot väster.

Abenteurer, -s, -, n. äfventyr. Ein ~ bestehen:
 råka ut för, upplefva ett äfventyr.

Abenteuerin se Abenteuererin.

abenteuerhaft *, abenteuerlich, a. äfventyrlig.

Abenteuerlichkeit, -en, f. äfventyrlighet, excent-
 ricitet.

abenteuerin, -te, ge-t, itr. h. gå ut på äfventyr.

Abenteurer, -s, -, m. ~in, -nen, f. äfventyrare,
 äfventyrska.

aber, I. konj. men, dock. II. adv. ånyo, åter.
 ~ und ~mals: om och om igen. Tausend
 und ~ tausend: tusen sinom tusen. III. ~,
 -s, -[s], n. men. Er hat immer ein Wenn
 und ein ~ han kommer alltid med sina om
 och men. -acht, -en, f. förnyadt bann. -glau-
 be[n], -ns, 0, m. vidskepelse. -gläubig, -gläu-
 bisch, a. vidskeplig. -klaue, -n, f. sporre på
 ätt, småklöfvar. -klug, a. inbilladt klok,
 snusformuftig. -malig, a. förnyad, upprepad.
 -mal[s], adv. ånyo, om igen. -name[n], -ns,
 -n, m. öknamn. -saat, -en, f. eftersädd.
 -weise, a. -klug. -weisheit, 0, f. inbill-
 lad vishet. snusföruuft. -wille[n], -ns, 0, m.
 motvilja. -witz, -es, 0, m. nonsens, galen-
 skap. -witzig, a. absurd, galen.

aberkennen, tr. 1. fränkänna, frändöma. 2.
 bestrida, göra tvistig.

Aberkennung, 0, f. frändömande. ~ bürger-
 licher Ehrenrechte: dom på förlust af med-
 borgerligt förtroende. -s... Ex. ~ ur[h]eil,
 [-e]s, -e, n. dom, genom hvilken ngt fran-
 kannes ngn.

abern, itr. h. F göra invändningar, komma
 med »men».

abertenen, I. tr. skörda. Den Acker ~ mäja
 af åkern och föra hem säden. II. itr. h. afsluta
 skörden.

abessen, tr. afäta. Den Baum ~ afplocka
 frukten från trädet och med detsamma uppäta
 den. Einen Knochen ~ afkuapra ett
 ben.

abfachen, tr. förse med fack, t. ex. einen
 Schrank.

abfädeln, tr. draga af en tråd det på densam-
 ma uppträdda, t. ex. Perlen.

abfahren, I. itr. s. 1. afresa, gifva sig åstad.

2. † lägga ut, afsegla. 3. bial. F hastigt
 aflägsna sig, fara i väg; hädanfara, dö. 4.
 bial. F = abblitzen II. 2. 5. Den Fluss ~
 segla utfor floden, jfr hinabfahren. 6.
 halka, slinta. Das Messer fuhr ab: kniven
 slaut. II. tr. 1. skjutsa, köra bort, t. ex.
 das Holz aus dem Walde. 2. Einen Weg
 ~ köra en väg jämn. 3. genom körning
 aflägsna, t. ex. Rinde vom Baume ~ köra
 mot trädet, så att bark slites af. Ihm wurde
 ein Arm abgefahren: han fick en arm af-
 körd (afslut af vagnen) 4. a) Eine Schuld ~
 genom skjutsar (el. trakter) afbetala en skuld.
 b) Eine Forderung bei jmdm ~ få sin for-
 dran hos ngn betald genom skjutsning. III.
 Sich ~ nötas genom akning. Die Räder fah-
 ren sich ab: hjulen nötas.

Abfahrt, -en, f. afresa, affärd; hädanfärd,
 död. -s... Ex. ~zeit, -en, f. tid för afresa.
 ~zug, [-e]s, -e †, m. afgående tåg.

Abfall, [-e]s, -e †, m. 1. affallande, nedfallande,
 t. ex. der Blätter, der Beeren. 2. sluttning,
 brant. 3. affall (otrohet), t. ex. von Gott,
 vom Glauben, von einer Partei. 4. bial. * mots-
 sats, motsättning. 5. affall, afskräde, af-
 gång. Etw. leidet einen grossen ~ a)
 det går af, går bort mycket af ngt, b) bial.
 ngt lider en stor inskränkning. -kragen,
 -s, -, m. nedfäld, liggande krage.

abfallen, itr. s. 1. falla af, falla ned, t. ex.
 ein Blatt fällt vom Baume, die Mütze vom
 Kopfe ab. 2. bial. affalla, öfvergifva, t. ex.
 vom Glauben, von einer Partei. Zur Ge-
 genpartei, zum Feinde ~ gå öfver till
 motpartiet, till fienden. 3. falla af, af-
 magra, försämras. 4. bial. es fällt etw. für
 dich ab: du får med af, får del af. 5. slutta.
 6. aftaga, bilda motsats, skilja sig från. 7.
 Sich (dat.) den Hals ~ falla ned och bryta
 af sig halsen. 8. † falla af, falla undan.

abfällig, a. 1. affallande. 2. sluttande. 3.
 ogynsam. Jmdn ~ bescheiden: gifva ngn
 afslig. 4. affällig, otrogen, upprisk.

abfangen, tr. 1. fånga, uppfånga. Jmdm etw. ~
 snappa bort ngt för ngn, i slut gumm list. 2. jäg.
 med jagtspjut el. hirschfångare döda, t. ex.
 ein Wildschwein.

0 raknet plur. † har 000000 tr. tran tivt, itr. intransitivt verb. h. har haben. s. har sein till hjälperb.

abfärben, I. tr. färga, afsluta färgningen af. II. *itr. h.* färga af, färga ifrån sig.

abfasern, I. tr. afdraga trådar af. *Erbsen* ~ draga trådarne af ärtskidor. II. *itr. h.* och *sich* ~ släppa trådarne, tråda upp sig.

abfassen, tr. 1. affatta, författa, t. ex. *eine Schrift*; formulera, t. ex. *ein Urteil*: en dom, ett utslag. 2. = *abfangen* 1; F ertappa.

Abfassung, -en, f. affattning, uppsättning, t. ex. *einer Klageschrift*; formulering.

abfasten, I. tr. genom fastande försona. II. *Sich* ~ utmatta sig genom fastande.

abfaulen, *itr. s.* ruttna bort.

abfedern, I. tr. taga bort fjäder af. *Ein Huhn* ~ plocka en höna. *Ein Kleid* ~ plocka fjädrarne af en klädning. II. *itr. h.* 1. mista fjädrarne, rugga. 2. upphöra att rugga.

abfegen, I. tr. sopa bort, sopa af, damma af. II. *itr. s.* sätta i väg, fara åstad.

Abfeger, -s, -, m. ~in, -nen, f. sopare, soperska.

abfeilen, tr. affila.

abfeimen, tr. 1. skumma, afskumma, t. ex. *die Milch*. 2. *bnd.* a) snygga upp, fiffa upp, b) *abgefäimt*: fliffig, slipad, inpiskad, t. ex. *ein abgefäimter Schurke*.

abfertigen, tr. 1. affärda, afsända. 2. kort afvisa. *Sich mit Geld* ~ *lassen*: låta sig nöja med pengar. **Abfertigung**, f.

abfetten, I. tr. 1. kokk. smörja med flott el. smör. 2. afskumma det feta af. II. *itr. h.* afmagra.

abfeuern, I. tr. afskjuta, aflossa, t. ex. *ein Gewehr*, *eine Kanone*. II. *itr. h.* ✕ gifva eld, gifva fyr. **Abfeuerung**, f.

abfiedeln, tr. spela slarfvigt, fila på fiol, t. ex. *eine Melodie*.

abfieren, tr. ↓ affira.

abfilzen, tr. 1. ⊕ borttaga filten, ludden af. 2. *bnd.* F lexa upp.

abfinden, I. tr. godtgöra med ngn obetydlighet. *Jmdn mit etw.* ~ få ngn att nöja sig med ngt. II. *Sich mit jmdm* ~ träffa öfverenskommelse med ngn. *Sich mit seinem Gewissen abzufinden suchen*: söka muta, nedtysta sitt samvete.

Abfindung, -en, f. 1. förlikning. *bnd.* ~ *des Gewissens*: dagtingan med samvetet. 2. godtgörelse. 3. apanage.

abfischen, tr. 1. fiska upp all fisken ur, t. ex. *einen Teich*. 2. *bnd.* *das Beste* ~ taga det bästa för sig.

abfitzen, tr. härfla af.

abflachen, tr. göra slät, aflatta, planera.

abflattern, I. *itr. s.* fladdra, flyga åstad. II. *Sich* ~ fladdra sig trött.

abflechten, tr. lösa upp ngt flätadt.

abflecken, *itr. h.* gifva fläckar ifrån sig, färga af.

abflenzen, tr. ⊕ *einen Walfisch* ~ bortskära späcket på en hvalfisk.

abfliegen, *itr. s.* flyga åstad.

abfliessen, *itr. s.* 1. flyta af, flyta bort. 2. förflyta.

Abflug, -[e]s, 0, m. 1. om foglar: bortflygande, flyttning. 2. om träd: flygande frö.

Abfluss, -es, -e†, m. 1. aflopp, afllytande. 2. aflopp, afloppskanal. -**graben**, -s, -†, m. afloppsdikey, afloppsgraf.

abfolgen, tr. *Jmdm etw.* ~ och *itr. s.* *Jmdm etw.* ~ *lassen*: låta ngn få ngt, öfverlemna ngt åt ngn. **Abfolgung**, f.

abfordern, tr. affordra. *bnd.* *Gott hat ihn abgefordert*: Gud har kallat honom hädan. **Abforderung**, f.

Abform, -en, f. modell, afbild.

abformen, tr. forma, modellera. **Abformung**, f.

abfragen, tr. 1. *Jmdm etw.* ~ fråga ngn om ngt för att lära sig det. 2. *Dem Schüler die Aufgabe* ~ förhöra lärjungen lexa.

abfressen, tr. om djur och P om människor: afäta, afbeta.

abfrieren, *itr. s.* och tr. förfrysa, förkyla.

abfühlen, tr. *Jmdm seine Gedanken* ~ märka, ana nngs tankar.

Abfuhr[e], -en, f. transport med vagn.

Abfuhr ... Ex. -mittel, -s, -, n. laxativ.

abführen, tr. 1. afföra, bortföra, transportera. 2. afleda, t. ex. *einen Fluss*. *Das fährt mich zu weit von meinem Gegenstande ab*: det för mig för långt från mitt ämne. 3. ✕ *die Wache* ~ aflösa vakten. 4. med afföra, purgera. 5. afföra, afskrifva nr räkenskaper, t. ex. *eine Schuld*, *eine Summe*. 6. faktn. sära ngn, så att han blir urständsat att fortsätta fäktningen. 7. F = *abfertigen* 2. **Abführung**, f.

abfüllen, tr. 1. borttaga, afskumma, t. ex. *das Fett von der Sauce*. 2. *Das Bier in Flaschen* ~ tappa ölet på buteljer. **Abfüllung**, f.

abfüttern, P **abfüttern**, tr. 1. fodra, mata djur. 2. afsluta kreaturens fodring. 3. F *Gäste* ~ gifva sina gäster ett mål för att därigenom blifva kvitt sina förpliktelser mot dem. **Abfütterung**, f.

Abgabe, -n, f. 1. aflemning, öfverlemnning. 2. afgift, skatt.

abgähren, *itr. h.* upphöra att jäsa.

Abgang, -[e]s, 0, m. 1. afgång, afresa, t. ex. *der Post*, *eines Schiffes*. *bnd.* *der* ~ *aus diesem Leben*: skillsmässan från lifvet. *Tödlicher* ~ bortgång, död. Även om en skådespelares afträdande från scenen. 2. afgång ur en ställning, t. ex. *des Schülers vom Gymnasium zur Universität*. 3. åtgång, afsättning, t. ex. *einer Ware*. 4. förminskning, förlust. 5. affall. 6. *In* ~ *kommen*: komma ur bruket. -s... Ex. ~prüfung, -en, f. afgångsexamen, studentexamen. ~zeit, -en, f. afgångstid. ~zeugnis[s], -ses, -se, n. afgångsbetyg.

abgängig, a. 1. med god åtgång, med stark efterfrågan. 2. ~ *werden*: komma ur modet. 3. felande, som fattas.

abgaukeln, tr. F afnarra.

abgaunern, tr. P afnarra.

abgeben, I. tr. 1. afgifva, lemna, öfverlemna. *Das Gepäck* ~ låta polettera sina saker,

* äkta sm. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

sitt bagage. **2.** afgifva, uttala, i. ex. *eine Meinung, ein Urteil*. **3.** F *jmdm eins et. etw.* ~ gifva någon på pålsen med steg et. ord. *Opersou. es wird etw.* ~ det kommer att vankas stryck et banner. **4.** *Einen Wechsel auf jmdn* ~ utfärda en växel på ngn. **5.** dela med sig. *Er giebt niemandem etw. ab*: han delar ej med sig åt ngn, behåller sitt för sig. **6.** föreställa, blifva, vara, bilda, utgöra. *Die Mittelsperson* ~ spela medlare. *Er wird einen guten Soldaten* ~ han kommer att bli en bra soldat. **II.** *Sich mit etw.* ~ sysselsätta, befatta sig med ngt. **III.** *itr. h.* kortspel: gifva sista gången.

Abgedroschenheit, -en, *f.* plattthet, trivialitet, *itr. abdröschten* 2.

Abgefeimtheit, -en, *f.* bakslughet, illistighet, *itr. abfeimen* 2 l.

abgehen, I. *itr. s.* **1.** afgå. ~ *lassen*: låta afgå, afsända. **2.** ~ *von et. aus*: öfvergifva, lemna, t. ex. *von einer Meinung, einer Stelle, der Schule, aus dem Dienste*. *Mit dem Tode* ~ afgå med döden, afäda. *Hier geht der Weg ab*: här tar vägen af. **3.** *met.* afgå, afföras. **4.** gå af, lossna, t. ex. *der Nagel geht vom Finger ab*. **5.** om gevär: gå af. ~ *lassen*: afskjuta. **6.** afgå, afdragas, rabatteras, t. ex. *von der Rechnung, vom Preise*. *Was ihm an Verstand abgeht, ersetzt er durch Fleiss*: hvad som fattas honom i förstånd, ersätter han genom flit. **7.** *handel.* finna åtgång, röna efterfrågan. **8.** afåpa. **II. tr. I.** genomgående nöta, aftrampa. *Sich (dat.) die Beine nach etw.* ~ af alla krafter gå, vna. sträfvä efter ngt. **2.** med steg mäta. **3.** F *abgegangen werden*: jägtas.

abgeizen, I. *tr.* undandraga i följd af snålhet, snåla in. **II.** *Sich* ~ genom snålhet utmatta sig, taga lifvet af sig.

Abgeletheit, 0, *f.* utlevadt, orkeslöst tillstånd, skröplighet, *itr. ableben* II, 2.

abgelogen, a. aflägsen, afsides belägen.

Abgelegenheit, 0, *f.* aflägsen belägenhet, afstånd, *itr. abliegen* I, 1.

abgeloben, *tr.* afsvärja, afstå från.

Abgemessenheit, 0, *f.* afmått tillbakadragenhet, *itr. abmessen* 3.

Abgeneigtheit, 0, *f.* obenägenhet, motvilja, *itr. abneigen* II.

Abgeordnete(r), (adj bögn) *m.* deputerad, (riksdags)fullmäktig, riksdagsman. -n... ex ~haus, -es, -er †, *n.* andra kammaren vid riksdagen ~wahl, -en, *f.* riksdagsmannaval till andra kammaren.

abgerben, *tr.* I. ⊕ afgarfva. **2.** *vna* F prygla, garfva skinet på.

Abgerissenheit, *f.* **1.** trasigt tillstånd. **2.** *vna* brist på sammanhang, *itr. abreißen* I, 3; II.

Abgesandte(r), (adj bögn) *m.* deputerad, sändebud, ambassadör.

Abgeschlossenheit, 0, *f.* tillbakadragenhet, enslighet, isolering.

Abgeschliffenheit, 0, *f.* belevnhet, *itr. I. abschleifen* II, 2.

Abgeschlossenheit, 0, *f.* tillbakadragenhet, afstängdhet, isolering, *itr. abschliessen* I, 2.

abgeschmackt, a. fadd, platt, innehållslös.

Abgeschmacktheit, -en, *f.* fuddhet, plattthet.

Abgesondertheit, 0, *f.* fränsöndring, isolering.

Abgestorbenheit, 0, *f.* ökningslighet, apati.

Abgestumpftheit, 0, *f.* **1.** trubbighet, slöhet. **2.** andlig slöhet, förslöadt tillstånd. *itr. abstumpfen*.

abgewinnen, *tr.* tillvinna sig, vinna. *Jmdm Liebe* ~ göra sig älskad af ngn. *Jmdm den Vorsprung* ~ få försprång för ngn. *Einer Sache keinen Geschmack* ~ können: ej finna smak i, ej tycka om ngt. *Sich (dat.) etw.* ~ förmå sig till ngt. **Abgewinnung**, *f.*

abgewöhnen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ vänja ngn af med ngt. **Abgewöhnung**, *f.*

abgiessen, *tr.* **1.** afhålla, t. ex. *das Wasser vom Gemüse*. **2.** *in eine Form* ~ gjuta i en form.

Abgiessung, *f.*

abgipfeln, *tr.* toppa af. **Abgipf[e]lung**, *f.*

abgittern, *tr.* afskilja genom galler.

Abglanz, -es, 0, *m.* 1. återglans, reflex. **2.** *vna* (svag) afbild.

abglätten, *tr.* slåta ut, jämna, polera. **Abglättung**, *f.*

abgleichen, *tr.* **1.** jämna. **2.** *handel.* *Schuld und Forderung* ~ saldera en räkning. **3.** ⊕ afjämna, afväga, sammanpassa. **Abgleichung**, *f.*

abgleiten, *itr. s.* halka, glida, slinta, glida ned. *vna. alle Ermahnungen gleiten an ihm ab*: alla förmaningar äro spilda på honom.

abglimmen, *itr. s.* slockna småningom. **Abglimmung**, *f.*

abglühen, I. *tr.* glödgä, t. ex. *Eisen, Wein*. **II. itr. s.** upphöra att glöda, svalna. **Abglühung**, *f.*

Abgott, -[r]s, -er †, *m.* afgud.

Abgötteri, -en, *f.* afguderi.

abgöttisch, a. afgudisk.

abgraben, *tr.* **1.** gräfvä af, gräfvä bort, genom gräfning jämna. **2.** *gum* grafning afäda, afdika. **3.** *Einen Waldbrand* ~ genom grafvar begränsa en skogseld. **Abgrabung**, *f.*

abgrämen, *sich* ~ förtåras af grämelse.

abgrasen, *tr.* om djur: äfeta, om människor: slå af gräset på, t. ex. *die Wiese*.

abgreifen, *tr.* *gum* handernas vidröring afnöta.

abgrenzen, *tr.* begränsa, bestämma gränserna för. **Abgrenzung**, *f.*

Abgrund, -[r]s, -e †, *m.* afgrund.

abgucken, *tr.* F **1.** *Jmdm eine Kunst* ~ lära sig en konst af ngn genom att förestäta se honom utöfva den. **2.** *Sich (dat.) die Augen* ~ titta nyfiket, starrbliga.

abgürten, *tr.* afspänna. *Den Degen* ~ taga af sig värjan. *Das Pferd* ~ lossa, spänna upp hästens bukjordar.

Abguss, -es, -e †, *m.* 1. gjutning, afgjutning. 2. det gjutna, den gjutna bilden. 3. ⊕ gjut-hål.

abhaaren, *I. tr.* borttaga, afskafva håret af. **II. itr. h.** håra af.

abhaben, *tr.* 1. behålla af, t. ex. *den Hut, den Rock*. 2. F få del af.

abhacken, *tr.* afhacka, afhugga.

abhageln, *I. tr.* *Das Wetter hat die Blüten abgehagelt* et. *die B. sind abgehagelt*: haglet har slagit af blommorna. **II. Sich** ~ *opers.* upphöra att hagla.

abhäkeln, *tr.* virka af, t. ex. *ein Muster*.

abhaken, *tr.* häkta af.

abhalten, *I. tr.* 1. afhålla, hindra, hålla till-baka, t. ex. *jmdn von der Arbeit*. 2. hålla ifrån, t. ex. † *den Anker vom Bord*; afstånga, t. ex. *das Wasser durch Verdämnungen*. 3. hålla, t. ex. *eine Auktion, eine Sitzung*; fira, t. ex. *einen Gottesdienst*. **II. itr. h.** † *vom Lande* ~ hålla från landet, söka sjön. **Abhaltung**, *f.*

abhandeln, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ köpa, tillhandla sig ngt af ngn. 2. afpruta. *Er lässt sich nichts* ~ han låter ej pruta med sig. 3. af-handla, förhandla, diskutera. *Das Weitere wollen wir morgen* ~ vi skola vidare talas vid i morgon.

abhänden, *adv.* ~ *kommen*: komma bort.

Abhandlung, -en, *f.* afhandling.

Abhang, -[e]s, -e †, *m.* 1. sluttning, lutning. 2. ✕ glacis.

abhängen, *itr. h.* 1. hänga ned. 2. hänga på ngt afstånd. 3. *bnai. von jmdm* ~ bero, vara beroende af ngn. *Es von den Umständen* ~ *lassen*: låta det bero på omständigheterna.

abhängen, *I. tr.* taga ned ngt hängande. **II. itr. h.** = *abhängen*.

abhängig, *a.* 1. sluttande. 2. *bnai.* beroende, afhängig.

Abhängigkeit, *0, f.* 1. * sluttning, lutning. 2. beroende.

abhären, *sich* ~ förtäras af grämelse.

abhärten, *I. tr.* göra hård, härda. **II. Sich** ~ härda sig, härdas.

Abhärtung, -en, *f.* härdning, härdaude.

abhaschen, *tr. Jmdm etw.* ~ jägta ngn, så att han lemnar ifrån sig ngt.

abhaspeln, *tr.* 1. ⊕ afhärfla, afhaspla. 2. *bnai.* F göra ifrån sig med hafs. **Abhasp[e]lung**, *f.*

abhauen, *tr.* 1. afhugga. 2. F piska upp. **Abhaung**, *f.*

abhäuten, *I. tr.* afdraga huden af, flå. **II. itr. h.** byta om skinn.

abheben, *I. tr.* aflyfta, aftaga. **II. Sich** ~ sticka af, framtråda. **Abhebung**, *f.*

abhelfen, *I. tr. Jmdm den Rock* ~ hjälpa ngn af med rocken. **II. itr. h.** 1. *Jmdm von etw.* ~ hjälpa ngn att blifva af med ngt. 2. af-

hjulpa, skaffa bot för, t. ex. *einer Krankheit, einem Übelstande*.

abherzen, *tr.* smeka hjärtligt.

abhetzen, *I. tr.* 1. jäg. tröttjaga, jägta. 2. *bnai.* F jägta. **II. Sich** ~ trötta ut sig.

Abhetzung, -en, *f.* 1. hetsjagt. 2. *bnai.* F jägtande.

Abhilfe *se* **Abhülfe**.

abhobeln, *tr.* 1. ⊕ hyfla af. 2. *bnai.* F hyfsa. **Abhob[e]lung**, *f.*

abhold, *a. Jmdm, einer Sache* ~ ogynsamt stämd, fiendtlig mot ngn, ngt.

abholen, *tr.* 1. hämta, afhämta. 2. † taga lös, göra flott.

abholzen, *tr.* 1. hugga ned träa, afrödja. *Einen Berg* ~ hugga bort träden, skogen på ett bärg. 2. kvista, afkvista. 3. *bnai.* F prygla. **Abholzung**, *f.*

abhorchen, *tr.* genom lyssnande, spioneri taga reda på, t. ex. *jmdm ein Geheimnis*: ngus hemlighet.

abhören, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ erfara ngt af ngn, i sht gam hemligt lyssnande. 2. förhöra. **Abhörung**, *f.*

Abhub, -[e]s, *0, m.* 1. det aflyftade. 2. öfverlevor. 3. kortspet. aftagning. 4. affall, afskråde.

Abhilfe, -n, *f.* hjälp mot, bot *tr.*

abhungern, *sich* ~ svälta sig.

abhüpfen, *itr. s.* hoppa åstad.

abhuschen, *itr. s.* hastigt smyga sig bort.

abhüsten, *I. tr.* hosta upp. **II. Sich** ~ hosta våldsamt, hosta sig trött.

abhüten, *tr.* *Eine Wiese* ~ valla på en äng.

abirren, *itr. s.* gå vilse, förirra sig; *bnai.* begå felsteg. **Abirrung**, *f.*

Abiturient, -en, -en, *m.* abiturient, studentkandidat. -en ... *Ex. ~prüfung*, -en, *f.* afgångsexamen, studentexamen.

abjagen, *I. tr.* 1. uttrötta, t. ex. *ein Pferd*. 2. jäg. *ein Revier* ~ leda jagten öfver, afdrifva ett visst område. 3. *Jmdm etw.* ~ sätta efter ngn och frångta honom ngt. **II. Sich** ~ trötta ut sig. **III. itr. h.** sluta jagten.

abkämmen, *tr.* afkamma.

abkanten, *tr.* kanta, afkanta.

abkanzeln, *tr.* 1. högljudt förkunna från predikstolen, proklamera. 2. *bnai.* F *jmdn* ~ bana, läsa lagen för ngn.

abkappen, *tr.* 1. aftaga hufvan på jagtåtkar. 2. afhugga, † kapa. 3. *bnai.* F afsnäsa.

abkargen, *tr. Jmdm etw.* ~ snåla in ngt för ngn.

abkarren, *tr.* köra bort i (skott)kärra.

abkarten, *tr.* hemligt komma öfverens om, ingå komplot om. **Abgekarteter Handel**: anslag, komplot. **Abkartung**, *f.*

abkasteien, *sich* ~ hårdt späka sig.

abkauen, *tr.* aftugga.

Abkauf, -[e]s, -e †, *m.* köp af ngn, inköp.

abkaufen, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ köpa ngt af ngn.

2. *Eine Strafe* ~ *sich von einer Strafe* ~ köpa sig fri från ett straff.

Abkäufer, -s, -, *m.* köpare.

abkehlen, *tr.* 1. hugga af halsen på *u. s. r.* 2. ☉ förse med r. flör, reffa. **Abkehlung**, *f.*

Abkehr, *o. f.* afsmak, motvilja.

abkehren, *I. tr.* 1. afsopa. 2. afvända. t. ex. *ein F. h. l.* II. *Sich* ~ vända sig bort.

Abkehrer, -s, -, *m.* ~ *in, -nen*, *f.* sopare, soperska.

Abkehrtr. -e]s, *o.* *m.* och *n.* sopor.

abkeilen, *tr.* 1. genom kilar fränskilja. 2. P mörbulta.

abeltern, *I. tr.* prässa druvor. II. *itr. h.* afsluta prässningen.

abketten, *tr.* afhäktta, aftaga kedjor af. *Einen Hund* ~ lössläppa en hund *aus dem An.*

abklappen, *tr.* *Einen Tisch* ~ falla ned ett bords skåfvor.

abklären, *I. tr.* klara, klara af. II. *Sich* ~ klara sig, klarna. **Abklärung**, *f.*

Abklatsch, -es, -e, *m.* aftryck, matt kopier.

abklatschen, *I. tr.* afklatscha, aftrycka. II. *F sich* ~ stödra, skvallra af hjärtans lust.

abklauben, *tr.* afdocka. *Einen Knochen* ~ af-gunga ett ben.

abklecksen, *tr.* F afskrifva, kopiera som en klappare.

abkleiden, *tr.* 1. ☉ genom en tunn vägg dölja et fränskilja. 2. * afklada. **Abkleidung**, *f.*

abklemmen, *tr.* afklämma.

abklimpren, *tr.* F mus spela daligt, dragghä igenom.

abklingen, *itr. s.* förklinga.

abklopfen, *tr.* slå af, t. ex. *ein Stück von einem Steine*: piska, piska af. t. ex. *die Kleider, den Staub von den Kleidern*.

abklöppeln, *tr.* ☉ 1. färdigknyppla, t. ex. *eine Spitze*. 2. knyppla af, t. ex. *ein Muster*.

abknabbern, *tr.* P afknäpa.

abknacken, *I. tr.* knacka af. II. *itr. s.* knakande lossna.

abknallen, *I. itr. s.* knalla, springa sönder med en knall. II. *tr.* F *ein Gewehr* ~ skjuta af ett gevär.

abknappen, **abknapsen**, F = *abzucken*.

abknauern, F = *abkargen*.

abkneifen, *tr.* afknipa.

abknicken, *tr.* afknäcka, afbryta.

abknipen, *tr.* F 1. skära af, t. ex. *die Feder-spitze*. 2. knäppa till, gifva ngt en knapp, så att det *in kn.*

abknöpfen, *tr.* knäppa af, knäppa upp.

abknüpfen, *tr.* knyta af, knyta upp.

abkochen, *I. tr.* afkoka, koka på. II. *itr. h.* ✕ ligga mat, koka kaffe. **Abkochung**, *f.*

abkommandieren, *tr.* ✕ 1. återkalla en order. 2. skicka på en kommandering, kommandera.

Abkommandierung, -en, *f.* 1. kontraorder. 2. kommandering.

abkommen, *itr. s.* 1. komma bort; aflägsna sig. *Vom Wege* ~ gå vilse. *Von seiner Rede* ~

tappa tråden i talet. 2. komma ifrån, slå sig lös. *Nicht* ~ *können*: vara förhindrad att komma. 3. komma ifrån, blifva kvitt. *Bil-lig* ~ slippa ifrån för godt pris. 4. komma ur bruket, bli gammalmodig. *Immer mehr* ~ blifva mer och mer obruklig. 5. ✕ och jag. gut ~ skjuta bra.

Abkommenschaft, *o.* *f.* afkomma, efterkommande.

Abkömmling, -[e]s, -e, *m.* afkomling.

abkonterleien, *tr.* F porträtter.

abköpfen, *tr.* 1. F halshugga. 2. afskära hufvudet på, t. ex. *Fische*. 3. topa. **Abköpfung**, *f.*

abkoppeln, *tr.* jag. släppa, t. ex. *die Hunde*.

abkörnen, *tr.* *Die Ähren* ~ taga kornen ur axen.

abkratzen, *I. tr.* 1. afskrapa, afputsa, t. ex. *den Schmutz von den Schuhen* el. *die Schuhe*.

2. mus. spela med skärande missljud, i sht på stråkinstrument. II. *F itr. s.* ge sig af, schappa.

abkräuten, *tr.* rensa, bortrensa ogräs från, t. ex. *ein Beet*: ett trädgårdsland.

abkriegen, *tr.* F 1. få del af, få med af; få banner, få stryk. *Du wirst schon deins* ~ du skall nog få din beskärda del. 2. få af, få loss.

abkritzeln, *tr.* afskrifva, kopiera på ett daligt sätt.

abkröscheln, *tr.* kokk. bryna i smör.

abkrümeln, *I. tr.* afsmula. II. *itr. s.* och *sich* ~ smula sig.

abkrutzen, *tr.* aftaga skorpan på, t. ex. *Brot*.

abkugeln, *tr.* *Etw.* ~ rösta, votera med kulor om ngt.

abkühlen, *I. tr.* låta svalna, svalka, afkyla. *den Zorn* ~ svalka sin vrede. II. *Sich* ~ svalna.

Abkunft, *-en, *f.* härkomst. *Von bürgerlicher* ~ af borgerlig familj.

abkürzen, *tr.* 1. afkorta, förkorta. 2. *räkn. einen Bruch* ~ förkorta, reducera ett bråk.

3. *Jmdm den Lohn* el. *etw. am Lohne* ~ minska, afknäppa ngn's lön.

Abkürzung, -en, *f.* 1. afkortning, förkortning.

2. *räkn.* ~ *eines Bruches*: ett bråks reduktion. -s ... Ex. ~ *Zeichen*, -s, -, *n.* förkortnings-tecken.

abküssen, *tr.* 1. kyssa bort, t. ex. *die Thränen*.

2. F kringkyssa.

abkutsch[ier]en, *itr. s.* F kussa åstad, fara bort.

abladen, *tr.* och *itr. h.* aflassa, aflasta, lossa en last. **Abladung**, *f.*

Ablader, Abläder, -s, -, *m.* aflastare.

Ablage, -n, *f.* 1. förvaringsställe, magasin, upplag. 2. ~ *einer Rechnung*: en räkning's afslutande. 3. ~ *eines Eides*: edgång.

ablagern, *I. tr.* 1. aflagra, afsätta. 2. låta lägga sig på afstånd. 3. lägga på lager. II. *Sich* ~ I. aflagra sig. 2. lägga sig på afstånd.

III. *itr. s.* ligga till sig, t. ex. *abgelagertes Wein, gut abgelagerte Cigarren*. **Ablagerung**, *f.*

ablangen, *tr.* 1. räckta ned. 2. afhämta och medtaga. 3. uppnå.

ablaschen, *tr.* skog. stämpla, utstämpla.

Abläss, *-es, -e †, m.* 1. aflopp, t. ex. *des Wassers aus dem Teiche*; damlucka. 2. *Ohne* ~ utan återvändo. 3. afslag, nedsättning på prisct. 4. afst. bnd. förlåtelse. **-brief**, *[-e]s, -e, m.* aflatsbref. **-hahn**, *[-e]s, -e †, m.* afloppskran. **-jahr**, *[-e]s, -e, n.* jubelår. **-kram**, *[-e]s, 0, m.* aflatshandel. **-krämer**, *-s, -, m.* aflatskrämare. **-zettel**, *-s, -, m.* aflatsbref.

ablassen, *I. tr.* 1. låta vara af, ej åter fastsätta, ej vidröra. *Seine Hand von etw.* ~ ej röra vid. 2. låta gå, afsända. *Einen Brief an jmdn* ~ sända ett bref till ngn. *Das Schiff vom Stapel* ~ låta fartyget gå af stapeln. 3. aftappa. *Den Teich, den Graben* ~ leda vattnet ur dammen, ur diket. *Wein vom Fasse* ~ tappa vin. *Das Fass* ~ tappa ur tunnan, fatet. 4. *Etw. an der Forderung* ~ skänka efter ngt af sin fordran. *Etw. vom Preise* ~ låta pruta med sig. 5. öfverlåta, försälja, t. ex. *jmdn Waren*. **II. itr. h.** 1. upphöra, taga slut. 2. *Von etw.* ~ afstå ifrån, uppgifva sina anspråk på ngt, låta ngt vara. **Ablassung**, *f.*

ablauben, *tr.* aflöfva. *Wein* ~ beskära vinrankor. **Ablaubung**, *f.*

ablaufen, *tr.* utspana, utspionera, lura ut.

Ablauf, *[-e]s, -e †, m.* 1. aflopp. 2. ~ *des Pferdes*: startande. 3. förlopp, slut, t. ex. *nach dieser Zeit*. *Der ~ des Wechsels*: växelns förfallotid. 4. bnd. F misslycke, resultat. 5. *Der ~ des Fahrzeuges*: fartygets gång af stapeln. **-s ...** Ex. ~ *frist*, ~ *zeit*, *-en, f.* förfallotid, t. ex. *eines Wechsels*. ~ *röhre*, *-n, f.* afloppsrör.

ablaufen, **I. itr. s.** 1. gå af, t. ex. *das Rad läuft von der Achse ab*. 2. aflyta. 3. † afsegla; gå af stapeln. 4. bnd. F misslycke, afspisas. *Er ist gut abgelaufen*: han har just råkat väl ut. Fakt. *seinen Gegner* ~ *lassen*: parera motståndarens stöt. 5. taga af. *Ein Weg läuft von der Chaussée ab*: en mindre väg tar af från landsvägen. 6. taga slut. *Die Zeit ist abgelaufen*: den föreskrifna el. öfverenskomna tiden är förflyten. *Seine Uhr ist abgelaufen*: a) hans klocka har gått ned, b) bnd. hans tid är inne, hans timme har slagit. *Der Wechsel ist abgelaufen*: växel har förfallit. 7. aföpa. *Gut, schlecht* ~ aföpa väl, illa, taga ett godt, dåligt slut. *Die Sache läuft in einen Scherz ab*: saken får ett skämtsamt slut. 8. slutta, sänka sig. **II. tr.** 1. genom springande afnöta. *Sich* (dat.) *die Beine nach etw.* ~ ifrigt söka att uppnå ngt. *Sich die Hörner* ~ trampa ut barnskorna, rasa ut. *Sich etw. an den Schuhen abgelaufen haben*: vara väl förfaren i ngt. 2. vid tornerspel: *jmdn* ~ kasta ngn ur sadeln. 3. genom löpande frånvinna. bnd. *jmdn den Rang* ~ gå om

ngn i rang. 4. *Die Läden, die Stadt* ~ springa omkring i alla bodar, i hela staden. *Er hat alles allein abgelaufen*: han har gjort allt ensam. **III. Sich** ~ springa sig trött.

ablaugen, *tr.* urlaka. ☉ *Garn* ~ luta garn.

ablauschen, *tr.* lyssnande erfara. *Der Natur ihre Geheimnisse* ~ aflöcka naturen dess hemligheter.

Ablaut, *-es, -e, m.* gram. afljud. **-verb**, *[-e]s, -en, el.* **-verb** um, *-ums, -a, n.* ett verb, som har afljud.

ablauten, *itr. h.* hafva afljud.

abläuten, *tr.* 1. genom klockringning afsluta. 2. genom ringning förkunna.

Abläuter... ☉ Ex. **-arbeit**, *-en, f.* vaskning, reusning, raffinering. **-fass**, *-es, -er †, n.* vasktråg.

abläutern, *tr.* ☉ klara, vaska, raffinera.

ableben, **I. tr.** upplefva till slut, bevittna, t. ex. *ein Ereignis*. **II. Sich** ~ **I.** taga slut, gå till ända. 2. om personer: lefva ut, blifva skröplig. *Abgelebt*: utlefvad. **III. itr. s.** gå bort, afida. *Bei seinem* ~ vid hans död.

ablecken, **I. tr.** afslicka. **II. itr. s.** läcka.

abledern, **tr.** 1. borttaga skinet från. 2. bnd. F prygla, klå på.

ableeren, *tr.* tömma.

ablegbar, *a.* lämplig att läggas af, att läggas åsido.

ablegen, **I. tr.** 1. aflägga, aftaga, t. ex. *seine Kleider, eine Rüstung*, för att åter påtaga dem. 2. aflägga, bortlägga, t. ex. *Kleider* såsom utslitna, *Fehler, Gewohnheiten*. bnd. *die Kinderschuhe* ~ trampa ut barnskorna. *Die Trauer* ~ aflägga sorgdräkten. 3. aflägga, afgifva, fullgöra, bestå, t. ex. *einen Eid, ein Gelübde, eine Probe, Rechenschaft, ein Zeugnis*. 4. † *ein Schiff* ~ låta ett fartyg löpa ut. **II. itr. h.** 1. aftaga ytterkläder. 2. om djur och föraktl. om människor: få ungar. 3. † lägga ut från land. **Ablegung**, *f.*

Ableger, *-s, -, m.* afläggare.

ablehnen, **tr.** 1. luta, vända ifrån. 2. bnd. afböja, tillbakavisa, försmå; afstå ifrån. **Ablehnung**, *f.*

ableiern, **tr.** föraktl. 1. spela på positiv. 2. uppläsa, deklamera med entonig röst.

ableihen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ låna ngt af ngn.

ableisten, *tr.* *Einen Eid* ~ gå ed. *Die Militärpflicht* ~ fullgöra sin beväringsskyldighet. **Ableistung**, *f.*

ableitbar, *a.* som kan härledas.

ableiten, **I. tr.** 1. afleda, leda bort, afvända, t. ex. *das Wasser in einen Kanal*. 2. härleda. **II. Sich** ~ härleda sig.

Ableiter, *-s, -, m.* afledare, t. ex. *der Elektrizität*.

Ableitung, *-en, f.* 1. afledning, bortledande. 2. härledning. **-s...** Ex. ~ **graben**, *-s, - †, m.* afloppsdike. ~ **silbe**, *-n, f.* gram. härledningsstafvelse.

ablenkbar, *a.* möjlig att avleda.

ablenken, *I. tr.* 1. afleda, aflägsna, *t. ex. von dem Verdacht, den Schmerz. Jmdm von etw. ~ förmå ngn att afstå ifrån ngt.* 2. *Die Lichtstrahlen ~ bryta* ljustrålarne. **II. itr. h.** vika af, aflägsna sig.

Ablenkung, *-en, f.* 1. afledning, bortledande. 2. *fakt. parad.* 3. *~ der Lichtstrahlen:* ljustrålarne bryti ng. **-s ...** *Ex. ~winkel*, *-s, m.* brytningsvinkel.

ablernen, *tr. Jmdm etw. ~ lära sig ngt af ngn.*

1. **ablesen**, *tr.* afplocka. **Ablesung**, *f.*

2. **ablesen**, *tr.* 1. läsa, *t. ex. von einem Blatte etw.* 2. genom läsning afnöta. **Ablesung**, *f.*

Ableser, *-s, m. ~in, -nen, f.* person som afplockar.

ableugnen, *tr.* förneka, *t. ex. seinen Glauben.*

Ableugnung, *f.*

ablieferen, *tr.* aflemla, leverera.

Ablieferer, *-s, m.* person som aflemlar, levererantör.

Ablieferung, *-en, f.* aflemlande, leverering, leverans. **-s ...** *Ex. ~schein*, *-[e]s, -e, m.* 1. levereringsorder. 2. levereringsbevis.

abliegen, *I. itr. h.* 1. ligga aflägse, *ist abgehen.* 2. om frukt, vin o. dyt. ligga tillbörlig tid. *Abgelegen:* som legat tillbörlig tid. **II. Sich ~ 1. = 1, 2.** 2. taga skada genom liggande, blifva förlegad.

ablisten, *tr. Jmdm etw. ~ genom list aflocka ngn ngt.*

ablocken, *tr.* 1. locka bort ifrån ngt. 2. aflocka.

ablohnen, *tr.* 1. aflöna. 2. adöna och afskeda. **Ablohnung**, *f.*

ablöschun, *tr.* 1. släcka, *t. ex. Feuer, Kalk.* 2. stryka bort, utplåna. **Ablöschung**, *f.*

ablösen, *I. tr.* 1. lossa, fränskilja; aftaga. 2. frigöra, früköpa. 3. aflösa, *t. ex. jmdn in der Arbeit, ~ die Schildkröte.* **II. Sich ~ 1.** lossna, gå loss. 2. recipr. aflösa hvarandra, byta om, alternera.

Ablöser, *-s, m.* \times aflösande soldat.

Ablösung, *-en, f.* 1. lossnande; fränskiljande. 2. lösen. *~ einer Schuld:* en skulds amortering. 3. \times aflösning.

ablöt[h]en, *tr.* \ominus lossa genom att smälta lödningen.

abluchsen, *tr. F* få reda på gnm att i snylg titta i sina eller kamraters böcker mot ägnarens förbehåll, smida, fuska sig till.

abmachen, *tr.* 1. lossa, fränskilja, aftaga, *t. ex. die Beeren vom Stiel, den Besatz eines Kleides;* garneringen på en klädning. 2. afgöra, uträtta, öfverenskomma om, ordna. *Das Dringendste ~ uträtta* det nödvändigaste. *Eine Sache götlich ~ ordna* en sak i godo. *Einen Streit ~ slita* en tvist. *Handel eine Rechnung ~ likvidera* en räkning. *Das ist abgemacht:* det är öfverenskommet, är afgjordt. 3. * *die Suppe mit einem Ei ~ afreda* soppan med ett ägg. **Abmachung**, *f.*

abmagern, *I. itr. s.* afmagra. **II. tr.** svälta.

Abmagerung, *f.*

abmählen, *tr.* afmäja, afslå, aftaga. **Abmähung**, *f.*

abmalen, *tr.* 1. måla af, porträtterä. 2. måla af, kopiera. 3. måla, skildra.

abmarachen, *P. sich ~* arbeta ut sig.

abmargeln *se abmergeln.*

Abmarsch, *-es, * -e †, m.* afmarsch.

abmarschieren, *itr. s.* afmarschera.

abmartern, *I. tr.* plåga länge och mkt. **II. Sich ~** plåga sig. **Abmarterung**, *f.*

abmatten, *I. tr.* 1. afmatta, utmatta. 2. \ominus matt-slipa *eml.* **II. Sich ~** utmatta sig. **Abmattung**, *f.*

abmeischen, *tr.* \ominus afsluta mäsningen af.

abmeisseln, *tr.* \ominus afmäjsla, mäjsla.

abmelden, *I. tr.* kontramandera, återtaga en anmäling om. *Jmdm ~* anmäla nngs afresa el. att ngn är förhindrad att infinna sig. *Einen Schüler ~* anmäla att en lärjung skall lemna skolan. **II. Sich ~ anmäla sin afresa, sin afmarsch, taga afsked. **Abmeldung**, *f.***

abmergeln, *tr.* utmargla. **Abmerg[e]lung**, *f.*

abmerken, *tr. Jmdm etw. ~* märka ngt på ngn.

abmessbar, *a.* mätbar, *m. tem.* kommensurabel.

abmessen, *tr.* 1. mäta, afmäta, afdelä. 2. afpassa. 3. *um. seine Worte ~* väga sina ord. *Abgemessen:* afmätt. **Abmessung**, *f.*

Abmesser, *-s, m.* mätare, landtmätare.

abmiet[h]en, *tr. Jmdm etw. ~* hyra ngt af ngn.

Abmiet[h]ung, *f.*

Abmiet[h]er, *-s, m. ~in, -nen, f.* hyresgäst.

abmodeln, *tr.* forna, modellera.

abmucken, *tr. F* döda i hemlighet.

abmüden, **abmühen**, *I. tr.* uttrötta. **II. Sich ~** trötta ut sig.

abmüssigen, *I. tr.* 1. *Sich (dat.) eine Stunde ~* slå sig lös en timme. 2. aftvinga. **II. Sich ~** taga sig ledigt, slå sig lös.

abnagen, *tr.* afnaga.

abnähen, *I. tr.* 1. sy, sticka i rutor el. andra figurer. 2. genom sömnad betala, *t. ex. eine Schuld.*

II. Sich ~ sy sig trött.

Abnäher, *-s, m.* sömsom afdelar, gör trängre.

Abnahme, *-n, f.* 1. nedtagande, *t. ex. die ~ Christi vom Kreuze;* borttagande, *t. ex. der Siegel;* aftagande, *t. ex. eines Beines, des Verbandes.* 2. mottagande af ngt, som en annan har att lämna, *t. ex. eines Eides, einer Rechnung.* 3. handl: afsättning, åtgång. *Bei ~ grosserer Partien:* om större partier tagas, partivis. 4. aftagande, förminskning, *t. ex. der Kräfte, des Mondes.*

abnaschen, *tr.* i snyg taga sig sötsaker.

abnehmen, *I. tr.* 1. nedtaga, aftaga. *Den Hut ror jmdm ~* taga af hatten för ngn. *Die Speisen, das Tischtuch ~* duka af. 2. taga af, borttaga. *Jmdm die Larve ~* demaskera ngn. *Die Milch ~* skumma mjölken. *Jmdm die Kleider ~* afkläda ngn. [*Die Karten*] ~ taga af, kupera. *Ein Bein ~* taga af,

amputera ett ben. 3. främtaga, t. ex. *jmdm sein Geld. Jmdm die Waffen* ~ afväpna ngn. *Jmdm Waren* ~ köpa varor af ngn. 4. *Jmdm etw.* ~ mottaga ngt af ngn. *Jmdm einen Eid* ~ låta ngn gå ed. *Jmdm ein Versprechen* ~ taga löfte af ngn. 5. taga en del af. *Sich* (dat.) *etw.* ~ taga af en bit åt sig. 6. afbilda, porträttera. 7. sluta sig till, gissa. 8. *Sich* (dat.) *ein Beispiel an jmdm* ~ taga exempel af ngn. II. *itr. h.* aftaga, förminkas, försvagas; magra; taga ihop vid stickning.

Abnehmer, -s, -, m. ~ in, -nen f. 1. person som tar ned, plockar af frukt o. dyl. 2. köpare, afnämare. 3. person som gömmer tjuvgods o. dyl.

abneigen, I. tr. * vända bort. II. *Sich* ~ * vända sig bort. Vanl. blott i part. *abgeneigt*: ogynnsamt stämd mot, ej böjd för. *Ich bin gar nicht abgeneigt, es zu thun*: jag har ej alls ngt emot att göra det.

Abneigung, * -en, f. motvilja, aversion.

abnorm, a. oregelbunden, ovanlig, abnorm.

Abnormität, -en, f. oregelbundenhet, ovanlighet, anomali.

abnöt[h]igen, tr. aftvinga. **Abnöt[h]igung**, f.

abnutzen, **abnützen**, I. tr. afnöta. II. *Sich* ~ afnötas, blifva utnött. **Abnutzung**, f.

aböden, tr. göra öde, föröda.

abohrfeigen, tr. örfila upp.

Abonnement, -s, -s, n. abonnemang, prenumeration, subskription.

Abonnent, -en, -en, m. ~ in, -nen, f. abonnent, prenumerant, subskribent.

abonnieren, -te, -t, tr. och *itr. h.* abonnera, prenumerera, subskribera (på).

abordnen, tr. 1. utse, välja till ombud, till fullmaktig. 2. gifva återbud om, kontramandera.

Abordner, -s, -, m. valman.

Abordnung, -en, f. 1. val, uppdrag, fullmakt.

2. återbud, kontraorder.

Abort, -[e]s, -e, m. afträde.

abotieren, -te, -t, *itr. h.* få missfall.

Abörtus, -, -, m. missfall.

abpaalen, tr. F *Erbsen* ~ sprita ärter.

abpaaren, tr. ordna parvis.

Abpachtung, -en, f. arrende.

abpacken, tr. afpacka, aflassa. **Abpackung**, f.

Abpacker, -s, -, m. afpackande person.

abpaschen, I. tr. tärningsspel: *jmdm* ~ slå högre slag än motspelaren. II. *itr. s.* F gå sin väg, afroppa.

abpassen, tr. 1. afpassa. 2. lura på, passa på. **abpatrouillieren**, tr. *Die Gegend* ~ patrullera inom en viss trakt.

abpeinigen, tr. utpina.

abpeitschen, tr. genomspiska, genomprygla.

abpelzen, tr. 1. flå. 2. *Jmdm* ~ taga af ngns päls, ngns ytterkläder. 3. F mörbulta.

abpfählen, tr. begränsa, omgifva, afdela med pålar. **Abpfählung**, f.

abpfändbar, a. jur. som får tagas i utmätning.

abpfänden, tr. utmäta. *Jmdm* ~ verkställa utmätning hos ngn. **Abpfändung**, f.

abpfeifen, tr. hvissla från början till slut, t. ex. *ein Lied*.

abpflocken, tr. 1. utstaka, med pinnar utmärka el. begränsa. 2. lossa ngt, som varit fastad vid pinnar.

abpflocken, tr. afplocka.

abpicken, tr. 1. om foglar: med näbben borthacka. 2. ☉ med ett spetsigt verktyg hacka lös.

abplacken, *sich* ~ F trötta ut sig.

abplagen, I. tr. plåga länge och mkt. II. *Sich* ~ plåga sig, trötta sig.

abplaggen, tr. åkerbr. borttaga grästorf från en hed el. dyl. flåhacka.

abplärren, F I. tr. uppläsa slarfvigt. II. *Sich* ~ prata mycket.

abplatten, tr. afplatta, tillplatta. **Abplattung**, f.

abplätten, tr. 1. strykta med strykjärn. 2. ☉ valsa, utvalsa.

abplatzen, *itr. s.* med en knall gå loss, springa af.

abplätzen, tr. skog. blecka. **Abplätzung**, f.

abplündern, tr. utplundra, råna. *Jmdm etw.* ~ taga ngt från ngn, i det man plundrar honom. *Den Weihnachtsbaum* ~ plundra julgranen.

abpochen, tr. 1. med hammarslag lossa. 2. pockande affordra.

abprägen, tr. afpräglå. **Abprägung**, f.

Abprall, -[e]s, -e, m. återstudning.

abprallen, *itr. s.* 1. återstudså. 2. bildl. afsnåsas, afspisas. **Abprallung**, f.

abpredigen, I. tr. uppläsa, framsäga på predikavis. II. *Sich* ~ predika sig trött.

abprellen, I. tr. 1. återkasta. 2. bildl. afvisa. II. *itr. s.* återstudså.

abpressen, tr. afprässa. **Abpressung**, f.

abprotzen, tr. ✕ afbrösta.

abprügeln, tr. F prygla grundligt.

abpuffen, I. tr. F = *abprügeln*. 2. flå sjalflöda djur. II. *itr. s.* om löst krut o. dyl. explodera.

abpumpen, tr. 1. genom pumpning aflägsna. 2. pumpa läns. 3. F låna, viggå, *jmdm etw.*: ngt af ngn.

Abputz, -es, 0, m. ☉ afputsning, yttre puts.

abputzen, tr. 1. afputså, afgnida, t. ex. *Schmutzflecken*. 2. putså, rengöra, t. ex. *ein Licht, die Nase. Schuhe* ~ borsta skodon. 3. ☉

afputså, t. ex. *ein Haus*. 4. F *Jmdm* ~ skrubba upp ngn. **Abputzung**, f.

abquälen, I. tr. 1. *Jmdm etw.* ~ plåga ngn, F afv. kaxa på ngn, tills han gifver ngt. 2. plåga, martera. II. *Sich* ~ plåga sig, martera sig. **abquetschen**, tr. krossa, klämma af, t. ex. *einen Finger*.

abquirren, tr. kokk vispa hårdt.

abraffen, tr. rafså ned, rafså bort.

1. **abrahmen**, tr. skumma, jfr *Rahm*.

2. **abrahmen**, tr. sätta inom ram, jfr *Rahmen*.

abranken, tr. *Den Wein* ~ beskåra vinstockarne.

* akta oms. F fullljärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

abrascheln, *itr. s.* falla ned ei aflägsna sig rasslande.

1. abrasen, *tr. 1.* borttaga grästorfvorna från.

2. jag. beta. *itr. rasen.*

2. abrasen, *sich* ~ *rasa* ut, *itr. rasen.*

abraspeln, *tr. ⊕* afraspa.

abrasseln, *itr. s.* aflägsna sig med starkt rasslande.

abrat[h]jen, **I. tr.** och *itr. h.* afråda. *Jmdm von etw.* ~ råda ngn att afstå från ngt. **II. tr.** *Jmdm ein Geheimnis* ~ gissa ngn's hemlighet.

abrauchen, *itr. s.* fördunsta, bortdunsta.

abräuchern, *tr.* röka väl, t. ex. *ein Zimmer.*

Abraum, *-[r]s, 0, m.* rask, affall, spånor.

abräumen, *tr. 1.* rödja af, rödja ren, t. ex. *den Tisch, die Bank.* **2.** rödja af, taga bort, bortskaffa, t. ex. *das Geschirr vom Tisch, den Schutt.* **Abräumung**, *f.*

abraupen, *tr.* plocka bort mask från, t. ex. *die Bäume, den Kohl.*

abrauschen = *abbrausen.*

abrechnen, *tr.* kratta, afkratta.

Abrechling, *-[e]s, -e, m.* och *n.* återbr. sädesagnar, sädesdrase.

abrechnen, **I. tr.** draga af, draga ifrån; frånräkna. *Dies abgerechnet:* med afdrag häraf, bortsedt härifrån. **II. itr. h.** afsluta räkenskaperna, utjämna debet och kredit, likvidera.

Abrechnung, *-en, f.* **1.** afdrag. **2.** afräkning, kvittning. **3.** uppgörelse. *Mit jmdm ~ halten:* göra upp räkenskaper med ngn.

Abrede, *-n, f.* **1.** aftal, öfverenskommelse. *Mit jmdm ~ nehmen* ei. *treffen:* träffa aftal med ngn. **2.** förnekande. *In ~ stellen* ei. *ziehen* ei. *nehmen:* förneka.

abreden, *tr.* aftala, öfverenskomma om. *Abgeredeter Massen:* enligt öfverenskommelse. **2. Jmdm etw.** ~ öfvertala ngn att afstå från ngt. **Abredung**, *f.*

abregeln, *tr.* reglera.

abregnen, **I. itr. h.** och *sich* ~ *opern* upphöra att regna. *Es ~ lassen:* afvakta regnets upphörande. **II. tr.** *Abgerechnet sein:* hafva afslagit ei. bortsköljts af regnet.

abreiben, **I. tr. 1.** afriфа. *Sich (acc.) den Körper* ~ taga en afriфning, froftera sig. **2.** polera. **3. Farben** ~ rifva färg. **4. badn abgerieben:** illparig, listig. **II. Sich** ~ slitas, afnötas. **Abreibung**, *f.*

abreichen, *tr. 1.* räcka, na. **2.** räcka, gifva, öfverlemna.

abreiten, *itr. s.* mogna väl.

Abreise, *-n, f.* afresa.

abreisen, *itr. s.* afresa.

abreissen, **I. tr. 1.** rycka loss, slita ifrån, rifva af, slita af, t. ex. *das Schloss von der Thür, den Faden.* **2.** rifva ned, förstöra, t. ex. *ein Gebäude.* **3.** rifva sönder, slita ut, t. ex. *Kleider.* *Abgerissen:* trasig. **4.** göra utkast

till, rita konturerna af. **II. Sich** ~ **1.** slita sig lös. **2.** F öfver måttan anstränga sig. **III. itr. s.** gå af. *Der Faden reißt ab:* tråden går af. *Meine Geduld reißt ab:* mitt tålamod tar slut. *Es reißt gar nicht ab:* det tar aldrig slut.

abreiten, **I. tr. 1.** tröttrida. **2.** inrida, dressera. **3.** ridande passera. *⊗ die Front* ~ passera revy. **II. Sich** ~ **1.** rida sig trött. **2.** F bli. arbeta ut sig. **III. itr. s. 1.** rida åstad, ridande aflägsna sig. **2.** *Vom Wege* ~ taga af.

abrennen, **I. itr. s.** springa sin kos, ränna åstad. **II. tr.** springande afnöta. **III. Sich** ~ springa sig trött.

Abricht ... **Ex. -kunst, -e †, f.** dressérkonst.

abrichten, *tr. 1.* dressera, inöfva, tränera, t. ex. *Hunde, Falken, Pferde,* afv. bildl. om personer **2.** ⊕ uppdraga efter snöre, rikta, justera.

Abrichter, *-s, -, m.* dressör, tränerare.

abriegeln, *tr.* regla, förregla.

abrieseln, *itr. h.* och *s.* flyta ned, sippra ned.

abrinden, *tr.* afbarka, afskala.

abridig, *a.* hvars bark spricker ifrån.

abringen, *tr. Jmdm etw.* ~ tillkämpa (egentl. gnm brottande) sig ngt af ngn.

abrinnen, *itr. s.* rinna af, rinna ned.

Abriß, *-es, -e, m.* skiss, konturer; utdrag om stors arbeten.

abrollen, **I. tr.** rulla af ei. ned, rulla ut, rulla upp. **II. itr. s.** och *sich* ~ rulla(s) af, ned, ut, upp. *Die Zeit rollt ab:* tiden förflyter.

abrosten, *itr. s.* afrosta.

abrösten, *tr.* rosta, halstra.

abrücken, **I. tr.** flytta ifrån, förflytta, t. ex. *einen Stuhl vom Tisch.* **II. itr. s. 1.** flytta sig ifrån, t. ex. *vom Tisch.* **2.** aftaga, rycka ut.

abrudern, *itr. s.* ro bort.

Abruf, *-[e]s, -e, m.* återkallelse.

abrufen, **I. tr. 1.** återkalla. **2. Jmdm zum Theater** ~ hämta ngn till teatern. **3.** utropa, förkunna. **4. Jmdm ~ können: kunna höras af ngn. **II. Sich** ~ ropa sig trött. **Abrufung**, *f.***

abrühren, *tr.* kokk, reda af.

abrunden, *tr.* afrunda, afv. bildl. om stilen. **Abrundung**, *f.*

abrüsten, *tr. 1.* ⊕ nedtaga ställningar från. **2.** † aftackla. **3.** ⚔ *das Heer* ~ försätta hären på fredsfot, afrusta. **Abrüstung**, *f.*

abruttschen, *itr. s. 1.* halka ned, glida af. **2.** F loma af.

absäen, *tr.* besä höst och hållet.

Absage... **Ex. -brief**, *-[e]s, -e, m. -schreiben, -s, -, n.* bref med återbud.

absagen, **I. tr. 1.** uppsäga, uppgifva, t. ex. *jmdm die Freundschaft, den Frieden.* *Abgesagter Feind:* förklarad fiende. **2.** återtaga, återkalla, kontramandera. **II. itr. s.** afsäga sig, afsvärja, afstå ifrån, öfvergifva, fly, t. ex. *dem Teufel, der Tugend.*

absägen, *tr.* afsåga.

absalzen, *tr.* salta väl, insalta.

absatteln, *tr.* afsadla.

Absatz, -es, -e †, *m.* 1. afsättning, fällning. 2. afsats, afbrott. *Ohne* ~ i ett drag. *In verchiedenen Absätzen*: i flera repriser. 3. afsats i skrift. 4. hot, knut på hatstråån. 5. klack. 6. handel. afsättning, åtgång. 7. värdeförlust. 8. djurs afvänjande. -**gebiet**, -[e]s, -e, *n.* afsättningsområde, marknad. -**weise**, *adv.* i afsatser, i repriser.

absaufen, *tr.* om djur och P om människor: dricka af. absaugen, *tr.* afsuga.

absaugen, *tr.* 1. gifva di. 2. afvänja.

abschaben, *I. tr.* afskafva, afskrapa. **II. Sich** ~ skafva af sig skinnet. *Abgeschabt*: afskafd, luggsliten.

Abschäbsel, -s, -, *n.* afskrap.

abschaffen, (*svag böj.*) *tr.* 1. afskaffa, upphäfva, t. ex. *ein Gesetz, einen Missbrauch*. 2. afskeda, göra sig af med, t. ex. *einen Bedienten*. **Abschaffung**, *f.*

abschälen, *I. tr.* afskala. **II. Sich** ~ afskala sig, fjälla sig. skifva sig; mista barken, byta om skal. **Abschälung**, *f.*

abschärfen, *tr.* skärpa, slipa, bryna, spetsa.

abscharren, *tr.* afkraksa, bortkraksa.

abschatten, *I. tr.* 1. silhuettera. 2. skugga, schattera, nyansera. **II. Sich** ~ hafva nyanser.

abschattieren, *tr.* skugga, nyansera. **Abschattierung**, *f.*

Abschattung, -en, *f.* silhuett, skiss.

abschätzen, *tr.* 1. uppskatta, värdera, taxera.

2. nedsätta, förringa. **Abschätzung**, *f.*

Abschätzer, -s, -, *m.* taxeringsman.

abschauern, *tr.* genom väggar afdela, fränskilja.

Abschaum, -[e]s, 0, *m.* 1. skum, fradga, lödder. 2. vitt. afskum.

abschäumen, *tr.* skumma, afskumma.

abscheidbar, *a.* som kan fränskiljas.

abscheiden, *I. tr.* afskilja, fränskilja, afsöndra. **II. Sich von etw.** ~ skilja sig ifrån ngt. **III. itr. s.** 1. afresa. 2. skiljas hädan, dö. *Abgeschieden*: afleden. **Abscheidung**, *f.*

abscheiteln, *tr.* bena.

abschelfe[r]n, *I. tr.* aflösa i skifvor. **II. itr. h.** och *sich* ~ skifva sig, fjälla sig.

abscheren, *tr.* afklippa, klippa, t. ex. *die Haare, Schafe*. **Abscherung**, *f.*

Abscheu, -[e]s, 0, *m.* 1. afsky, motvilja, vämjelse. 2. vitt. afskyvärd person el. sak, afsky.

abscheuern, *I. tr.* 1. afskura, afgnida, skura, fjäja. 2. genom skurning el. gnidning afnöta, afskafva. **II. Sich** ~ afnötas, afskafvas.

abscheulich, *a.* afskyvärd, ohygglig, gräslig.

abscheulichkeit, -en, *f.* afskyvärdhet, gräslighet.

Abschichtung, -en, *f.* aflagring, hvarf, skikt.

abschicken, *tr.* afskicka, afsända; ✕ *deta-chera*. **Abschickung**, *f.*

abschieben, *tr.* skjuta bort, skjuta ifrån sig.

Abschied, -[e]s, -e, *m.* afsked. *Vom Leben* ~ *nehmen*: säga lifvet farväl. *Mit einem polnischen Abschiede weggehen*: gå utan att säga farväl. *Einem Diener den ~ geben*: afskeda en tjänare. *Seine ~ nehmen, fördern, bekommen*: taga, begära, få afsked. -s... Ex. ~ **besuch**, -[e]s, -e, *m.* afskedsbesök.

abschiefern, *I. tr.* klyfva i skifvor. **II. Sich** ~ skifva sig. **Abschieferung**, *f.*

abschiessen, *I. tr.* 1. afskjuta, aflösa, t. ex. *ein Gewehr, einen Schuss*. 2. skjuta af, t. ex. *jmdm den Kopf, den Apfel vom Kopf, den Vogel* vid målskjutning på fögel. 3. i skjutning öfverträffa. 4. *Sich (dat.) das Genick* ~ bryta nacken af sig, *tr. II, I. II. itr. s.* 1. falla, störta ned. 2. stupa brant ned. 3. om farger: changera, blekna. **Abschiessung**, *f.*

abschiffen, *I. tr.* frakta på fartyg, t. ex. *Waren*. **II. itr. s.** afsegla, afresa. **Abschiffung**, *f.*

abschildern, *tr.* skildra, beskrifva.

abschinden, *I. tr.* 1. flå. 2. vitt. *jmdm etw.* ~ utprassa ngt af ngn. **II. F sich** ~ öfverausstränga sig, slita ut sig.

abschirren, *tr.* sela af. **Abschirring**, *f.*

abschlachten, *tr.* slagta, nedslagta.

Abschlag, -[e]s, -e †, *m.* 1. återkastning, återstudning. 2. affall, bråte. 3. afslag, vägran. 4. aftryck. 5. aflankning, kofve. 6. ♣ damlucka, aflopp. 7. handel. nedsättning, afdrag, rabatt. *In ~ geraten*: falla i pris. 8. *Auf* ~ på räkning.

abschlagen, *I. tr.* 1. afslå, afhugga, afskära, afmäja, t. ex. *den Kopf, den Arm*. 2. afslå, vägra, förkasta. 3. genom slag forma. 4. prygla, mörbulta. 5. kokk. slå, vispa, t. ex. *das Eiweiss*. 6. bryta ned, taga ned, t. ex. *ein Gerüst*. 7. aflanka. 8. afleda, t. ex. *das Wasser aus dem Bache*. 9. ✕ afslå, afvärja, t. ex. *einen Sturm*. 10. aftrycka. **II. sätta ned priset på, slå af på, t. ex. das Brot**. **II. Sich** ~ aflägsna sig, afvika, t. ex. *vom Wege*. **III. itr. s.** 1. *Aus der Art* ~ nrarta, vanslägtas. 2. misslyckas. 3. sjunka i värde, i pris; minskas. *Der Wein schlägt ab*: vinet dufnar. 4. miljard. återstudsas. 5. ✕ slå till reträtt. **Abschlagung**, *f.*

abschlägig, *a.* nekande. ~ *Antwort*: afslag.

abschlägig, *a.* i sht *adv.* på räkning, på kredit.

abschlämmen, *tr.* rensa från slam, frän gytta. 2. ♣ vaska. **Abschlämmung**, *f.*

abschleichen, *itr. s.* och *sich* ~ smyga sig bort.

I. abschleifen, (*stark böj.*) **I. tr.** 1. afslipa, bortslipa. 2. slipa, bryna, polera. 3. vitt. afnöta; hyfsa. **II. Sich** ~ 1. afslipas, afnötas. 2. vitt. bli hyfsad, få lefnadsvett. **Abschleifung**, *f.*

2. abschleifen, (*svag böj.*) *tr.* draga bort, köra bort på drög, släpa bort.

Abschleifer, -s, -, *m.* ♣ slipare, polerare.

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ♣ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Abschleifsel, -s, 0, n. ⊕ slippgår.

abschleudern, *itr.* s. F gå sin väg långsamt och tågligt.

abschleukern, *tr.* slänga bort.

abschleppen, I. *tr.* bära bort i smyg, dra af med. II. F *sich* ~ släpa ut sig.

abschliessen, I. *tr.* 1. läsa igen, stänga, t. ex. *eine Thür, ein Schloss*. 2. afskilja, stänga af gam en mellauvagg, en krau el. dyl. 3. afsluta, fullända, t. ex. *eine Arbeit*. 4. afsluta, bringa till stånd, t. ex. *einen Vertrag, einen Handel*. II. *Sich* ~ 1. stänga in sig, läsa igen om sig. 2. sluta, taga slut. III. *itr. h.* göra upp, komma på det klara.

abschlüpfen, *itr.* s. smyga sig bort.

abschlürfen, *tr.* dricka af, med välbehag smaka på.

Abschluss, -es, -e †, m. afslutning, afslutande, t. ex. *einer Diskussion, eines Handels, eines Vertrages*; afslut, t. ex. *einer Rechnung*.

abschmatzen, *tr.* F öfverhölja med kyssar.

abschmecken, *tr.* Dem *Weine das Alter* ~ känna vinet's ålder på smaken.

abschmeckig, a. illasmakande.

abschmeicheln, *tr.* *Jmdm etw.* ~ genom smekningar förskaffa sig ngt af ngn.

abschmeissen, *tr.* P kasta af.

Abschmeisser, -s, -, m. F häst. som har för sed att kasta af ryttaren.

abschmelzen, I. *tr.* 1. smälta loss. 2. ⊕ afskilja genom smältning. 3. smälta. II. *itr.* s. smälta, smälta af. **Abschmelzung**, f.

abschmieden, *tr.* smida af.

abschmieren, I. *tr.* F 1. skriva af, rita af på ett klottrigt sätt. 2. smörja upp, prygla. II. *itr. h.* smeta ifrån sig.

Abschmierer, -s, -, m. 1. dulig kopist. 2. plagiatör.

abschmutzen, *itr. h.* och s. smutsa ifrån sig.

abschnäbeln, F *sich* ~ recip. kyssas, pussas.

abschnallen, *tr.* spämma af.

abschnappen, I. *tr.* *Ein Schloss* ~ släppa ett lås, så att det smäller igen. II. *itr. s.* 1. *Die Feder, der Hahn schnappt ab*: fjädern springer upp, rullar upp sig, hanen slår ned. 2. tvärt afstanna, t. ex. *die Rede schnappt ab*.

abschneiden, I. *tr.* 1. skära af, skära ned, afklippa, t. ex. *die Nägel, Holz, Tuch*, bnd. *den Lebensfaden*. 2. bnd. borttaga, beröfva, frångå, t. ex. *jmdm die Ehre, die Hoffnung, das Wort*. 3. afskära, afbryta, t. ex. *dem Feinde die Zufuhr*. 4. skarpt begränsa. II. *itr. h.* och *sich* ~ bilda afbrött, sticka af, framträda. **Abschneidung**, f.

Abschneider, -s, -, m. ~ in, -nen, f. afskärare, tillskärare.

abschnellen, I. *tr.* knäppa till ngt, så att det far af. *Eine Feder* ~ släppa en fjäder. II. *itr. s.* springa af.

Abschnitt, [-e]s, -e, m. 1. afskuret el. afklippt stycke. 2. matem. segment. 3. afdelning, ka-

pitel, t. ex. *eines Buches*; period, t. ex. *der Weltgeschichte*; cesur, t. ex. *des Verses*. 4. ställe, där ngt är afskuret el. afklippt. -weise, *adr.* i afdelningar.

Abschnittel, -s, -, n. ⊕ aftäljdt stycke, afklipp, spån.

abschnitze[f]n, *tr.* aftälja.

abschnüren, *tr.* 1. snöra upp. 2. snöra af. 3. mäta med ett snöre. **Abschnürung**, f.

abschnurren, I. *tr.* 1. F *ein Gebet* ~ fram-mumla en bön utan eftertanke. 2. P *jmdm etw.* ~ ljnga sig till ngt af ngn. II. *itr. s.* lossna med ett surrande ljud.

abschöpfen, *tr.* 1. afösa. 2. skumma.

Abschoss, -es, -e †, m. utflyttningsskatt.

abschrägen, *tr.* afsnedda, göra sluttande. **Ab-schrägung**, f.

abschrammen, I. *tr.* F rispa, klösa. II. *itr. s.* P loma af.

abschrauben, *tr.* afskrufva.

abschrecken, *tr.* 1. afskräcka. *Sich* ~ lassen: låta sig afskräckas. 2. *Jmdm etw.* ~ skräm-ma ngn att lemna ngt. **Abschreckung**, f.

abschreiben, *tr.* 1. skriva af. *Sich* (dat.) *fast die Finger* ~ nästan skriva af sig fing-
rarna. 2. afskrifva, renskrifva; plagiera. 3. handel. afskrifva, afföra, afdraga. 4. skriva återbud om, skriftligen kontramandera. **Abschreibung**, f.

Abschreiber, -s, -, m. 1. renskrifvare. 2. plagia-tör.

Abschreiberei, -en, f. 1. afskrifning. 2. pla-giat.

abschreien, *tr.* 1. skrika ut. 2. F *sich* (dat.) *die Kehle* ~ skrika af full hals.

abschreiten, I. *tr.* gå upp, mäta med steg. II. *itr. s.* gå sin väg.

Abschrift, -en, f. afskrift.

abschriftlich, a. i *sht ade.* i afskrift.

abschröpfen, *tr.* koppa.

abschrubbe[r]n, *tr.* afskura, afskrubba.

abschultern, *tr.* taga ned från axeln.

abschuppen, I. *tr.* fjälla. II. *Sich* ~ fjälla sig. **Abschuppung**, f.

Abschuss, -es, -e †, m. 1. ras, skred. 2. brant, sluttning.

abschüssig, a. brant.

Abschüssigkeit, -en, f. branthet, sluttande, sluttning.

abschütteln, *tr.* 1. skaka af, ned. 2. rysta, skaka öngigt.

abschütten, *tr.* skaka af, ned.

abschützen, *tr.* ⊕ afstänga gnu en damlucka.*

abschwächen, I. *tr.* försvaga; bnd. mildra, t. ex. *einen Ausdruck*. II. *Sich* ~ försvagas, mat-tas. **Abschwächung**, f.

abschwären, *itr.* 1. s. gå bort genom bndad. 2. h. upphöra att bnda.

abschwärmen, *itr.* om bin. 1. s. svärma. 2. h. uppböra att svärma.

abschwätzen, * **abschwätzen**, *tr.* F 1. prata till

⊕ aktuar plur † har omjnd *tr.* transitiv, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben* s. har *sein* till hjälpverb.

slut om. **2.** *Jmdm etw.* ~ prata sig till ngt af ngn.

abschweben, *itr. s.* sväfvä bort.

abschwefeln, *tr.* ☉ **1.** frigöra från svafvel. **2.** svafva. **Abschwef[e]lung**, *f.*

abschweifen, *I. tr.* utskära, uringa. **II. itr. s.** aflägsna sig; *bidn.* icke hålla sig till ämnet. **Abschweifung**, *f.*

abschwemmen, *tr.* afskölja, bortskölja; om vatten: föra bort med sig. **Abschwemmung**, *f.*

abschwenken, *I. tr.* **1.** afskölja. **2.** afskaka. **II. itr. s.** och *sich* ~ svänga, göra en svängning. **Abschwenkung**, *f.*

abschwimmen, *I. itr. s.* simma, simma bort, simma sin kos. **II. Sich** ~ simma sig trött.

abschwindeln, *tr.* *Jmdm. etw.* ~ tillnärma sig ngt af ngn.

abschwingen, *I. tr.* slänga bort. **II. Sich vom Pferde** ~ svinga sig ur sadeln.

abschwitzen, *I. tr.* **1.** kokk. lätt bryna. **2.** svettas ut, bort. **II. Sich** ~ svettas starkt.

abschwören, *I. tr.* **1.** *Einen Eid* ~ gå ed. **2.** *tr. itr. h.* afsvärja, övergifva, t. ex. *seinen et. seinem Glauben, dem Himmel, dem Kaiser*. **3.** svärjande förneka. **4.** *Ein abgeschwornener Feind*: en afsvuren fiende. **II. Sich** ~ gå värjemålsed. **Abschwörung**, *f.*

Abschwung, *-[e]s, -e †, m.* svängning ifrån, nedsvängning.

absegeln, *I. itr. s.* afsegla. **II. tr.** *Sie segelten den Mast ab*: de seglade af masten, masten gick öfver bord för dem. **Abseg[e]lung**, *f.*

absehbar, *a.* möjlig att se, att beräkna.

absehen, *I. tr.* **1.** *Jmdm etw.* ~ lära, erfara ngt genom att se ngn göra det, t. ex. *eine Kunst. Jmdm etw. an den Augen* ~ läsa ngt i ngs ögon. **2.** nå med blicken, beräkna, förutse, t. ex. *das Ende einer Sache, wie etw. enden wird*. **3.** *Auf etw. abgesehen sein*: afse, syfta till ngt. *Die Gelegenheit* ~ vänta på tillfälle. **II. itr. h.** **1.** *skolspr. von jmdm* ~ skriva af efter ngn. **2.** *Von jmdm* ~ se bort från ngn. **3.** *Von etw., von jmdm* ~ ej fästa afseende vid ngt, ngn.

Abseide, *-n, f.* florettsilke.

abseifen, *tr.* **1.** ☉ frigöra från såpa, från alkalier. **2.** bestryka med tvål et. såpa, in tvåla.

abseihen, *tr.* filtrera. **Abseihung**, *f.*

absein, *itr. s.* vara af, vara fränskild, vara sönder, vara aflägsen.

abseit, *I. adv.* afsides. **II. prep.** med gen. från, från . . . sida.

Abseite, *-n, f.* **1.** baksida, fränside. **2.** byggnadsflygel, sidoskepp.

abseiten, *abseits = abseit.*

absenden, *tr.* afsända, afskicka. **Absendung**, *f.*

Absender, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* afsändare.

absengen, *tr.* afsveda, afbränna.

absenken, *I. tr.* nedsänka, nedlägga. **II. Sich** ~ slutta. **Absenkung**, *f.*

Absenker, *-s, -, m.* trädg. afläggare.

absetzbar, *a.* afsätlig, som kan afsättas.

Absetzbarkeit, *0, f.* afsätthet.

absetzen, *I. tr.* **1.** flytta ifrån, t. ex. *den Schrank von der Wand*. **2.** aflemna, t. ex. *den Reisenden beim Gasthof*. **3.** afsätta, afsöndra, t. ex. *Fett beim Braten*. **4.** afsätta *tehn* ett äm bete, t. ex. *einen Beamten, einen König*. **5.** *Schreiben ohne die Feder abzusetzen*: skriva i ett enda drag. *Den Becher* ~ taga bägaren från munnen. **6.** afbryta. *Die Zeile* ~ börja ny rad. **7.** taga af, kasta af, t. ex. *die Mütze, den Reiter*. **8.** mus. spela staccato. **9.** afvänja djur. **10.** handel. omsätta, t. ex. *Waren*. **11.** ⚓ sätta ut, t. ex. *ein Boot vom Schiffe*. **12.** oper. vankas. *Es wird Schläge* ~ det kommer att vankas stryk. **II. Sich** ~ **1.** *Sich von jmdm* ~ sätta sig på afstånd från ngn. **2.** framträda, afsticka. **III. itr. h.** **1.** stanna, göra uppehåll. *Sprechen ohne abzusetzen*: tala i ett andedrag. **2.** *bürg. ein Gang setzt ab*: ett sidoschakt tar vid.

Absetzung, *-en, f.* afsättning, ämbetets förlost. *Einstweilige* ~ suspension på viss tid.

Absicht, *-en, f.* afsigt, uppsåt, syfte. *Die ~ haben zu*: ämna att. *-s...* ex. ~los, *a.* oafsigtlig.

absichtlich, *a.* afsigtlig, uppsåtlig; *adv.* med afsigt, med vilja, med flit.

Absichtlichkeit, *-en, f.* uppsåt, öfverläggning, berädd mod.

absickern, *itr. s.* nedsippra, utsippra.

absieben, *tr.* fränskita, fränälla.

absieden, *tr.* **1.** sjuda, låta sjuda. **2.** kokk. koka af.

absingen, *I. tr.* afsjunga, sjunga till slut, t. ex. *ein Lied*. **II. Sich** ~ sjunga sig trött. **Absingung**, *f.*

absinken, *itr. s.* sjunka, sjunka ned.

Absinth, *-es, -e, m.* absint.

absitzen, *I. itr. s.* **1.** sitta på afstånd. *Von jmdm weit* ~ sitta långt ifrån ngn. **2.** sitta af, t. ex. *vom Pferde*. **II. tr.** **1.** sitta af, sitta sönder, t. ex. *das Brett*. **2.** sitta af, tjäna af, t. ex. *eine Strafe*.

absolden, *tr.* ✕ aflöna.

absolut, *a.* absolut.

Absolution, *-en, f.* absolution, förlåtelse.

Absolutismus, *-y, 0, m.* **1.** absolutism i allm. **2.** enväldesstyrelse.

Absolutist, *-en, -en, m.* **1.** absolutist. **2.** anhängare af enväldet.

absolutistisch, *a.* **1.** absolutistisk. **2.** tillgifven enväldet.

absolvieren, *-te, -t, tr.* **1.** frikänna. **2.** absolvera, afsluta, t. ex. *seine Studien. Ein Examen* ~ taga en examen.

absonderbar, *a.* fränskiljelig, som kan fränskiljas.

absönderlich, *a.* **1.** egendomlig, kännetecknande. **2.** egendomlig, besynnerlig. **3.** mest *adv.* i synnerhet, särdeles.

* äkta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Absonderlichkeit, -en, *f.* besynnerlighet, egen-domlighet.

absondern, *I. tr.* 1. fränskilja, isolera. 2. af-söndra, afsätta, t. ex. *Eiter, Blut*. **II. Sich** ~ skilja sig, afsöndra sig. **Absond[e]rung**, *f.*

absorbier[en], -te, -t, *tr.* absorbera.

Absorption, -en, *f.* absorption.

abspäna *se* *abspannen*.

abspannen, *tr.* 1. spänna lös, minska spänning-
gen hos, t. ex. *die Feder*. **Mus. eine Saite** ~ nedstämna en sträng. **Mus. abge-spannt**: andligen trött, slapp. 2. fränspänna, t. ex. *die Pferde vom Wagen* et. *den Wagen*. **Ab-spannung**, *f.*

abspeisen, *I. tr.* afspisa, affärda, uppehålla, t. ex. *Jmdm mit leeren Worten*. **II. itr. h.** af-sluta multiden.

abspenen, *tr.* afvånja barn.

abspenstig, *a.* motspänstig, gensträfvig. **Einen Diener seinem Herrn ~ machen**: locka, tubba en tjänare från hans hushonde.

absperren, *tr.* afspärta, afstänga. **Absperrung**, *f.*

abspiegeln, *I. tr.* afspegla, aterspegla. **II. Sich** ~ afspegla sig, aterspegl. *s.* **Abspiegl[e]lung**, *f.*

abspielen, *I. tr.* 1. spela från början till slut, t. ex. *ein Lied auf dem Klaviere*. 2. *Vom Blatte* ~ spela från bladet. 3. afspela, fränspela, t. ex. *Jmdm hundert Mark*. **II. Sich** ~ tilldraga sig, hända, t. ex. *ein Abenteuer spielt sich ab*. **III. itr. h.** upphöra att spela.

abspinnen, *tr.* 1. afspinna, t. ex. *die Wolle vom Rocken*. 2. **Mus.** hopsätta, dikta, t. ex. *ein Märchen*.

abspitzen, *tr.* 1. göra trubbig. 2. göra spetsig. **Einen Bleistift** ~ formera en blyertspenna. **Abspitzung**, *f.*

absplittern, *I. tr.* afsplitttra. **II. itr. s.** lossna i form af splitttr.

Absprache, -n, *f.* aftal, öfverenskommelse.

absprechen, *I. tr.* 1. fränkänna, frändöma. *Jmdm das Leben* ~ döma ngn till döden.

2. afhandla, diskutera. 3. aftala. **II. itr. h.** 1. *Über etw.* ~ yttra sig om ngt med myndig ton. ~ *da*: myndig, befallande. 2. tala till slut.

Absprecher, -s, -, *m.* myndig, befallande per-son.

Absprecherei, -en, *f.* myndig, befallande ton. **absprecherisch**, *a.* myndig, befallande.

abspringen, *I. tr.* fränspringa, springa bort. **II. itr. s.** springa af, galoppera bort.

abspringen, *itr. s.* 1. lossna, gå af, springa af. 2. hoppa af, t. ex. *com Pferde*. 3. återstuda, återkastas.

abspritzen, *I. tr.* spruta af, spruta bort, t. ex. *den Schmutz*. **II. itr. s.** F fara af, fara ästad.

Ab sprung, -[e]s, -e †, *m.* 1. språng, hopp ifrån ngt. 2. afvikelse från ämnet. 3. motsats, kontrast.

abspülen, *tr.* 1. skölja, afskölja, t. ex. *Wäsche*. 2. bortskölja, bortspola. **Abspülung**, *f.*

abstammen, *itr. s.* härstamma, härleda sig.

Abstammung, -en, *f.* 1. härstamning, härkomst. 2. gram. härledning, etymologi.

Abstand, -[e]s, -e †, *m.* 1. afstånd, långt håll. 2. afstånd, skillnad. 3. afträdelse. ~ *nehmen von etw.*: afstå från, afträda ngt. -*s...* Ex. ~ *geld*, -[e]s, -er, *n.* afträdesafgift.

abständig, *a.* försämrad, fördärfvad af ålder. **abstapeln**, *itr. s.* 1. gå af stapeln. 2. **F** traska i väg.

abstatten, *tr.* fullgöra. *Jmdm einen Besuch* ~ aflägga besök hos ngn. *Jmdm Bericht* ~ redogöra inför ngn. *Dank* ~ tacka. *Jmdm einen Gruss* ~ framföra en hälsning till ngn. *Jmdm seinen Glückwunsch* ~ lyckön-ska ngn. **Abstattung**, *f.*

abstäuben, *tr.* afdamma. **Abstäubung**, *f.*

Abstäuber, -s, -, *m.* 1. damviska, damborste. 2. ~ och ~ *in*, -nen, *f.* städare, städerska.

abstechen, *I. tr.* 1. afsticka, t. ex. *einen Ring beim Kurussellfahren*. 2. *Den Rasen* ~ af-skära grässlakens ytterkanter. 3. afsticka, utstaka, t. ex. *ein Lager*. 4. sticka af, pricka af, t. ex. *ein Muster*. 5. aftappa, t. ex. *den Wein, einen Teich*. 6. sticka, sticka ihjäl, t. ex. *ein Schwein, Kälber*. 7. kortspel sticka öfver, t. ex. *eine Karte mit Trumpf*. 8. vid tornspel: *Jmdm* ~ kasta ngn ur sadeln; väja.

ställa i skuggan, peta. **II. itr. h.** 1. *Gegen et. von etw.* ~ afsticka från, bilda kontrast, svära mot. 2. † lägga nt, t. ex. *vom Lande, vom Schiffe*. **Abstechung**, *f.*

Abstecher, -s, -, *m.* afstickare.

abstecken, *tr.* 1. lossa, lösa upp, t. ex. *das Haar*. 2. utsticka, utstaka. **Absteckung**, *f.*

abstehen, *I. itr. s.* 1. stå på afstånd. 2. *Von etw.* ~ afstå ifrån, uppgifva ngt. 3. i sht om vaxter gå ut, vissna. **Abgestandener Fisch**: död fisk. 4. blifva fadd, dufna, t. ex. *abgestandener Wein*. **II. tr.** afträda, afstå ifrån, öfver-lemna. **III. Sich** ~, *afv. sich* (dat.) *die Beine* ~ stå sig trött.

abstehlen, *tr.* fränstjåla.

absteifen, *tr.* göra styf, stärka, t. ex. *ein Hemd*.

absteigen, *itr. s.* stiga af, stiga ned. **Abstei-gung**, *f.*

abstellen, *tr.* 1. ställ i bort, flytta ifrån, t. ex. *den Stuhl von der Wand*. 2. ⊕ stanna, t. ex. *eine Maschine*. 3. afskaffa, aflägsna, t. ex. *Überstände*. **Abstellung**, *f.*

abstemmen, *tr.* ⊕ afmäjsla, afhugga med hugg-järn: fränbryta.

abstempeln, *tr.* afstämpla, stämpla. **Abstem-p[e]lung**, *f.*

absteppen, *tr.* pricka af, kalkera.

absterben, *itr. s.* 1. dö bort, tvina bort, blifva okänslig. 2. *Einer Sache* ~ dö från, öfver-gifva en sak.

absteuern, † **I. tr.** 1. styra ifrån, t. ex. *das Boot vom Ufer*. 2. afstyra. **II. itr. h.** *Von etw.* ~ styra ut ifrån, aflägsna sig från ngt.

Abstich, *-[e]s, -e, m.* 1. afprickning, kopia; afdrag. 2. tappning, aftappning.
absticken, *tr.* sticka af, t. ex. *ein Muster*.
abstiefeln, *itr. s.* F traska i väg.
abstielen, *tr.* skaffa, förse med skaft.
abstimmen, I. *tr. mus.* 1. nedstämma, t. ex. *eine Saite*. 2. stämma, t. ex. *ein Klavier*. II. *itr. h.* omrösta, votera, *über etw.:* om ngt.
Abstimmung, *-en, f.* omröstning. *-s...* Ex. *~ zettel, -s, -, m.* röstsedel.
abstolzieren, *itr. s.* gå bort med stolta steg.
abstopfeln, *tr.* frigöra från åkerstubb, t. ex. *ein Feld*.
abstossen, I. *tr.* 1. stöta af, slå af. 2. afnöta gnm stötar, t. ex. *Ecken;* slita, nöta, t. ex. *Kleider*. 3. stöta bort. *Ein Boot ~* skjuta ut en båt. 4. bli bortstöta, stöta ifrån sig. *~d:* fränstötande. II. *Sich ~* afnötas gnm stötar, nötas, slitas. III. *itr. s.* och *h.* † lägga ut, t. ex. *vom Lande*. **Abstossung**, *f.*
abstrafen, *tr.* afstraffa, straffa. **Abstrafung**, *f.*
abstrahieren, *-te, -t, tr.* abstrahera.
abstrahlen, I. *tr.* återspegla. II. *itr. s.* återstråla. **Abstrahlung**, *f.*
abstrakt, *a.* abstrakt.
Abstraktion, *-en, f.* abstraktion.
abstrampeln, *tr.* afsparka.
absträngen, *tr.* frigöra från (drag)linor, spänna ifrån, t. ex. *Pferde*.
abstrapazieren, I. *tr.* uttrötta. II. *Sich ~* uttrötta sig, underkasta sig strapasser.
abstreben, *itr. h.* söka komma bort.
Abstreich, *-[e]s, -e, m.* entreprenadauktion.
abstreichen, I. *tr.* 1. stryka af, stryka bort, stryka ned, t. ex. *den Tisch, etw. vom Tisch*. 2. afstryka med strykträ, t. ex. *das Getreide, den Scheffel*. 3. slå, afstraffa. 4. stryka fram öfver, genomströfva, t. ex. *das Feld*. II. *itr. s.* aflägsna sig.
Abstreicher, *-s, -, m.* Ⓞ 1. strykträ. 2. skrapjärn.
abstreifbar, *a.* som kan dragas af.
abstreifen, I. *tr.* 1. draga af, taga af, t. ex. *Handschuhe*. Om ormar: *die Haut ~* byta om skinn. 2. bli af kasta af sig, slå bort, t. ex. *Sorgen*. II. *itr. s.* vika af. **Abstreifung**, *f.*
abstreiten, *tr.* 1. *Jmdm etw. ~* processa sig till ngt af ngn. 2. förneka. 3. *Sich (dat.) etw. ~ lassen:* förnås att ändra åsigt med afseende på ngt.
abstricken, *tr.* sticka af, t. ex. *eine Nadel:* en sticka, *ein Muster*.
abstriegeln, *tr.* rykta.
abströmen, *itr. s.* 1. flyta bort; † drifva för strömningar. 2. *Die Menge strömt ab:* massan skingrar sig.
abstücke [I]n, *tr.* afstycka, sönderstycka.
abstufen, I. *tr.* 1. afdela i afsatser. 2. gradera. II. *itr. s.* och *sich ~* gå i schattering. **Abstufung**, *f.*
abstumpfen, I. *tr.* 1. göra slö, göra trubbig. 2. bli förslöa, förslappa. II. *Sich ~* 1.

blifva slö, trubbig, vara trubbig. 2. förslöas, förslappas. **Abstumpfung**, *f.*
abstürmen, I. *itr. s.* storma bort, ila bort. II. *Sich ~* upphöra att storma, rasa ut.
Absturz, *-es, -e †, m.* 1. nedstörtande. 2. brant.
abstürzen, I. *tr.* nedstörta. II. *itr. s.* 1. störta ned, falla ned. 2. stupa, vara brant.
abstutzen, *tr.* stubba af.
absuchen, *tr.* 1. söka efter och borttaga. *Dem Baume Raupen ~* plocka bort mask från trädet. 2. genomsöka, t. ex. *eine Gegend, ein Feld*.
Absud, *-[e]s, -e, m.* 1. afkokning. 2. afkok, dekokt.
absurd, *a.* absurd, orimlig.
Absurdität, *-en, f.* absurditet, orimlighet.
absüßen, *tr.* 1. sockra, söta; bli förljuftva. 2. Ⓞ utlaka, utdraga salter och syror ur. **Absüssung**, *f.*
Abt, *-[e]s, -e †, m.* abbot.
abtakeln, *tr.* 1. † aftackla. 2. F bli *abgetakelt:* aftacklad, utmätglad. **Abtakelung**, *f.*
abtanzen, I. *tr.* 1. dansa, t. ex. *einen Walzer*. 2. dansa af, t. ex. *den Kranz einer Braut*. II. *Sich ~* dansa sig trött. III. *itr. s.* aflägsna sig med danssteg, dansa ut.
abtauen, *itr. s.* och *tr.* aftöa.
abtaumeln, *itr. s.* F raglande aflägsna sig, ragla ut.
Abtausch, *-es, -e, m.* byte.
abtauschen, *tr.* *Jmdm etw. ~* tillbyta sig ngt af ngn. **Abtauschung**, *f.*
Abtei, *-en, f.* 1. abbotsdöme, abbotstift. 2. abbotsbostad. 3. abbotsvärdighet.
abteilen, *tr.* afdela, dela, särskilja.
abteilich, *a.* hörande till en *Abtei*.
Abteilung, *-en, f.* 1. afdelande, fränskiljande. 2. det afdelade, afdelning.
abhauen se *abtauen*.
abtheil... se *abteil...*
abthun, I. *tr.* 1. taga af, lägga ifrån sig, t. ex. *den Mantel*. 2. lägga bort, afskuffa, t. ex. *eine Gewohnheit*. 3. F döda, taga lifvet af. 4. uppgöra, afsluta, klagöra, bringa på det klara. *Eine Frage ~* slutbehandla en fråga. *Einen Streit ~* bilägga en tvist. II. *Sich ~ von etw. ei. einer (gen.) Sache:* skilja sig ifrån, öfvergifva ngt.
abtiefen, *tr.* Ⓞ sänka, fördjupa.
Äbtin, **Äbtissin**, *-nen, f.* abbedissa.
ächtlich, *a.* abbotlig.
abtöden se *abtöten*.
abtönen, *tr.* *Farben ~* fördrifva färger. **Abtönung**, *f.*
abtöten, *tr.* döda, utplåna, amortera. **Abtötung**, *f.*
abtraben, *itr. s.* trafva bort.
Abtrag, *-[e]s, -e †, m.* 1. bortförande af uppgräfd jord. 2. afdukning. 3. amortering. 4. skada, afbräck. 5. skadestånd.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. Ⓞ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäriskt term.

abtragen, I. *tr.* 1. bära bort, jänna, planera, t. ex. *einen Hügel*; duka af, t. ex. *den Tisch* el. *die Schüsseln vom Tisch*. 2. rifva, t. ex. *ein Haus, eine Mauer, eine Brücke*. 3. afrita, öfverflytta, t. ex. *eine Figur*. 4. afbetala, amortera. 5. slita, slita ut, t. ex. *einen Rock*. II. *Sich* ~ 1. *Der Baum hat sich abgetragen*: trädet har mistat förmågan att bära mer. 2. nötas, slitas. **Abtragung**, *f.*

abtrampeln, F I. *tr.* trampa af. II. *itr.* s. traska sin kos.

abträufeln, *itr.* h. droppa ned, drypa ned.

abtreiben, I. *tr.* 1. drifva bort, följaga, t. ex. *jmdn aus seinem Besitze*. 2. med. fördrifva, t. ex. *Wärmer, die Leibesfrucht*. 3. ↓ drifva ur kosan. 4. pådrifva, tröttköra. 5. *Den Wald* ~ a) afverka skogen, b) leda skallgangen genom skogen. *Mit der Heerde den Wald* ~ låta hjorden beta i skogen. II. *itr.* s. blifva vinddrifven. **Abtreibung**, *f.*

abtrennbar, a. som kan franskiljas.

abtrennen, I. *tr.* fränskilja, lossa, sprätta af. II. *Sich* ~ skilja sig, gå loss, lossna. **Abtrennung**, *f.*

abtrennlich - **abtrennbar**.

abtreten, I. *tr.* 1. aftrampa, t. ex. *jmdm das Kleid*. 2. cum tramping el. gående afnöta, slita, t. ex. *die Stufen der Treppe, die Schuhe, die Absätze*: klackarne. 3. trampa af, torka af, t. ex. *den Schmutz, den Schnee von den Füßen* el. *die Füße, die Schuhe*. 4. aftrampa, genom tramping begränsa, t. ex. *ein Beet*: en trädgårdssäng. 5. afträda, öfverlåta, afstå, *jmdn etw.* el. *etw. an jmdn*. II. *Sich* ~ torka af sig om fötterna. III. *itr.* s. 1. afträda, aflägsna sig, t. ex. *von der Bühne*: från scenen. *Von der Sache jmds, vom Glauben, vom Gesetze* ~ öfvergifva ngs sak, tron, lagen. *Vom Throne* ~ nedlägga regeringen, abdikera. 2. *Von etw.* ~ afstå ifrån, lemna ngt, t. ex. *von seinem Amte, seinem Besitze*.

Abtreter, -s, -, m. jur. afträdnare.

Abtretung, -en, *f.* afträde, afträdnande, afträdnelse, afstånande, öfverlåtelse.

Abtrieb, -[e]s, -e, m. 1. neddrifvande, t. ex. *der Rinder von den Bergen*. 2. skog. a) trädens fallande, b) fälle.

abtriefen, *itr.* s. drypa ned, droppa ned.

Abtritt, -en, *f.* 1. ↓ afdrift. 2. l. kerbr. rätt till bete.

abtrinken, *tr.* dricka af, t. ex. *etw. vom Becher, den Becher*.

abtrippeln, *itr.* s. trippa bort.

Abtritt, -[e]s, -e, m. 1. * afträde, afträdnande, bortgång. 2. afträde, hemlighus.

abtrocknen, I. *tr.* aftorka, torka. II. *Sich* ~ torka sig. III. *itr.* s. 1. torka, blifva torr. 2. falla af i följd af torka, afvissna. **Abtrocknung**, *f.*

abtrollen, *itr.* s. F palla sig af.

abtrommeln, I. *tr.* trumma, t. ex. *einen Marsch*.

II. *itr.* h. 1. upphöra att trumma. 2. slå till reträtt, slå tapt.

Abtropf, -[e]s, -e †, m. tallrikstege.

abtröpfeln, **abtropfen**, *itr.* s. droppa ned, afdrypa. **Abtropfung**, *f.*

abtrotzen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ tilltrotsa sig ngt af ngn.

abtrumpfen, *tr.* 1. kortspel. sticka öfver med trumf. 2. bild. afsnäsa, afspisa.

abtrännig, a. affällig, otrogen, upprorisk. ~ *werden*: affalla, göra uppror. *Ein* ~er: en affälling.

Abtrännigkeit, -en, *f.* affall, upproriskhet.

aburt[h]eilen, I. *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ frändöma, fränkänna ngn ngt. 2. afdöma. *Jmdn* ~ fälla sludom i ngs mål. II. *itr.* h. *Über etw.* ~ a) fälla sludom i en sak, b) bild. döma tvärsäkert om ngt. **Aburt[h]eilung**, *f.*

abverdienen, *tr.* 1. *Jmdm Geld* ~ tjäna pengar af ngn. 2. tjäna af, förtjäna.

abverlangen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ affordra ngn ngt. **abvieren**, *tr.* ⊕ 1. göra fyrkantig. 2. indela i fyrkanter. **Abvierung**, *f.*

abwachen, *sich* ~ utmattas genom vakande.

abwachsen, *itr.* s. 1. upphöra att växa. 2. af-taga, växa utför.

abwackeln, *tr.* F prygla, mörbulta.

abwägen, *tr.* 1. väga af, väga till. 2. ⊕ afväga, t. ex. *das Terrain*. 3. bild. bringa i jämnvigt, t. ex. *die Staatsgewalten*. 4. öfverväga. **Abwägung**, *f.*

Abwäger, -s, -, m. ⊕ person som förrättat afvägningar.

abwalken, *tr.* ⊕ afvalka. 2. F genomprygla. **abwallen**, *itr.* s. om hår, kläder m. m.: falla ned i lockar, i veck.

abwällen, *tr.* l. k. förvälla.

abwalzen, I. *tr.* ⊕ afvalsa, utvalsa. II. *Sich* ~ valsa sig trött. III. *itr.* s. valsa ut.

abwälzen, *tr.* 1. vältra af, rulla af. 2. bild. *etw. von sich* ~ frigöra sig ifrån, skjuta från sig ngt, t. ex. *eine Schuld*. **Abwälzung**, *f.*

abwamsen, *tr.* F mörbulta, genomprygla.

abwandelbar, a. gram. böjlig.

abwandeln, I. * *itr.* s. vandra bort. II. *tr.* gram. böja, flektera. III. *Sich* ~ gram. böjas. **Abwand[e]lung**, *f.*

abwärmen, *tr.* uppvärma.

abwarten, I. *tr.* 1. afbida, afvakta. F ordspr. *erst ~ und dann Thee trinken*: unget har du brådt, så sätt dig. 2. hafva omsorg om ngt, sköta, vårda, t. ex. *einen Kranken, Kinder, Blumen*, ut. *sein Amt*. II. *Sich* ~ sköta sig. III. *itr.* h. vänta, gifva sig till tåls.

Abwartung, *f.* i sht vård, skötsel.

abwärts, *adv.* 1. utför, nedåt. *Berg* ~ utför båret. ~ *fahren*: fara, resa utför. *Mit ihm geht es* ~ det går utför med honom, a) = han tacklar af, b) = han förfaller. 2. * åt sidan, afsides, afsläse.

abwaschen, *tr.* 1. aftvätta, aftvå, t. ex. *den Schmutz vom Gesicht, die Farbe vom Tisch.* 2. bortskölja, t. ex. *die Erde vom Ufer.* **Abwaschung**, *f.*

abwäxeln, *I. tr.* 1. *Jmdm Gold* ~ växla sig till guld(mynt) af ngn. 2. byta om, ömsa. **II. itr. h.** *Mit etw.* ~ byta om med ngt. *Mit jmdm* ~ tura om med ngn. *Jfr* röj.

abwäxselnd, 1. a. omväxlande, skiftande, ombytlig, *~e Reime*: växelrim. 2. *adv.* växelvis, turvis.

Abwechs[er]lung, *-en, f.* omväxling, ombyte, turning. *-s...* Ex. *~weise*, *adv.* för ombytes skull.

Abweg, *-[e]s, -e, m.* afväg. *Auf ~e geraten*: råka på afvägar i egentl. och bildl. bem.

abwehen, *I. tr.* blåsa af, bort, ned. **II. itr. h.** *Der Wind et. es hat abgeweht*: blåsten har lagt sig.

Abwehr, *0, f.* afvärande, motvärn, skydd, försvar, motstånd.

abwehren, *I. tr.* afvärja, afvända, afleda, *jmdm etw. et. etw. von jmdm*: ngt från ngn. *Einen Stoss* ~ parera en stöt. **II. itr. h.** *Einem Übel, einem Unglück* ~ afvända ngt ondt, en olycka. **Abwehru[n]g**, *f.*

f. abweichen, (svag böj[n].) **I. tr.** lossa genom upp- mjukning, t. ex. *ein Pfaster.* **II. itr. s.** lossna i följd af uppmjukning.

2. abweichen, (stark böj[n].) *itr. s.* afvika, t. ex. *von Wege, von der Pflicht. Von einander* ~ vara af olika meningar. *~d*: afvikande, gram. oregelbunden.

Abweichung, *-en, f.* afvikelse, afvikelse från ämnet; missvisning, t. ex. *der Magnetnadel*; gram. oregelbundenhet, undantag.

abweiden, *tr.* afbeta.

abweisen, *tr.* afvisa, bortvisa, affärda, afsnåsa. *Eine Bitte* ~ afslå en bön. **Abweisung**, *f.*

abweissen, *I. tr.* bestryka med hvit färg, hvitmena. **II. itr. s.** färga ifrån sig hvit färg.

abwendbar, a. som kan afvändas, förhindras.

abwenden, *I. tr.* 1. afvända, afstyra, afvärja, t. ex. *einen Hieb, ein Unglück.* 2. vända bort, t. ex. *das Gesicht, den Blick. Seine Hand von jmdm* ~ taga sin hand från ngn. *Jmdm die Kunden* ~ draga kunderna från ngn. **II. Sich** ~ vända sig bort. *Sich von jmdm* ~ öfvergifva ngn, ej vidare bry sig om honom. **Abwendung**, *f.*

abwendig, a. vändande sig bort; obenägen, af- föllig.

abwerfen, *I. tr.* 1. afkasta, bortkasta, t. ex. *das Joch, den Mantel, die Maske, den Reiter.* 2. afkasta, inbringa. **II. Sich mit jmdm ~ blifva osams med ngn.**

abwesend, a. frånvarande.

Abwesenheit, *-en, f.* frånvaro. *Jur. seine* ~ *darthun*: bevisa sitt alibi.

abwetten, *tr.* *Jmdm etw.* ~ vinna ngt på vad af ngn.

abwetzen, *tr.* afslipa, bortslipa, afbryna; slipa, bryna.

abwiegeln, *tr.* 1. blanka, borsta, t. ex. *die Schuhe.* 2. *F* piska upp.

abwickeln, *tr.* 1. afnysta. 2. afveckla, afrulla, upprulla. 3. utreda, bringa på det klara. **Abwick[er]lung**, *f.*

abwiegen, *tr.* lugna sinnena, dämpa ett uppror. **Abwieg[er]lung**, *f.*

Abwiegler, *-s, -, m.* person som söker lugna sinnesstämningen, fredsstiftare.

abwieglerisch, a. fredsstiftande.

abwiegen = *abwägen* 1.

Abwinde, *-n, f.* härfvel, nystfot.

abwinden, *I. tr.* 1. afnysta, afhärfla, ↓ *afvinda.* 2. nedhissa. **II. Sich** ~ rulla upp sig. **Abwindung**, *f.*

Abwinder, *-s, -, m.* ⊕ person som nystar, härflar.

abwinken, *tr.* genom en viuk afböja, förhin- dra.

abwipfeln, *tr.* toppa.

abwirbeln, *tr.* drillilla, t. ex. *die Lerche wirbelt ihr Lied ab. Einen Marsch* ~ slå en marsch på trumman.

abwirken, *tr.* 1. virka af. 2. jäg. flå, t. ex. *ein Tier et. einem Tiere die Haut.* 3. bak. knåda väl.

abwischen, *I. tr.* aftorka, afdamma, t. ex. *die Thränen, den Tisch, den Staub vom Tisch.* **II. itr. s.** *F* smyga sig bort, slinka undan.

Abwisch... Ex. *-lappen*, *-s, -, m.* *-tüch*, *-[e]s, -er* †, n. damhandduk, damtrasa, torkklapp.

Abwolle, *0, f.* ull af slagade får.

abwollen, *itr. h.* vilja gå af, vilja gå loss. *Der Deckel will nicht ab*: locket sitter fast.

abwürdigen, *tr.* nedsätta, förringa.

abwürgen, *I. tr.* strypa, vrida halsen af. **II. Sich** ~ trötta ut sig med försök att svalja et. att kråkas.

abwürzen, *tr.* krydda. **Abwürzung**, *f.*

abzahlen, *tr.* 1. afbetala, t. ex. *etw. auf eine Schuld.* 2. utbetala, betala, t. ex. *eine Rechnung, einen Gläubiger.* **Abzahlung**, *f.*

abzählen, *tr.* 1. afräkna, fränräkna, räkna till. 2. uträkna, beräkna. *Das lässt sich an den Fingern* ~ det kan man veta på förhand. **Abzahlung**, *f.*

abzählen, *I. tr. h.* få sina sista tänder. **II. tr.** ⊕ förse med kuggar.

abzapfen, *tr.* aftappa, t. ex. *den Wein, das Wasser, das Fass, den Teich.* **Abzapfung**, *f.*

abzappeln, *F* *sich* ~ sprattla sig trött.

abzäumen, *tr.* afbetsla. **Abzäumung**, *f.*

abzäunen, *tr.* genom hägnad afskilja, inhägna. **Abzäumung**, *f.*

abzehren, *I. tr.* aftära, tära. *Eine ~de Krankheit*: en tärande sjukdom. *Abgezehrt*: aftärd, utmärklad. **II. itr. s.** och *sich* ~ täras, blifva aftärd, aftyna. **Abzehrung**, *f.*

Abzeichnen, *-s, -, n.* tecken, märke, kännetecken.

abzeichnen, I. tr. 1. afteckna, afrita, kopiera. 2. känneteckna, utmärka, utstaka. II. *Sich* ~ afteckna sig, framstå, sticka af. **Abzeichnung**, f.

abzerrén, tr. afslita, lösslita, fränslita.

Abzieh... Ex. -bild, [-e]s, -er, n. öfverflyttningsbild, transportmålning. -stein, -es, -e, m. ☉ brynsten. -zahl, -en, f. subtraktionstal, subtrahend.

abziehbar, a. som kan afdragas.

abziehen, I. tr. 1. afdraga, aftaga, t. ex. *den Hut, die Mütze. Seine Kleider* ~ kläda af sig. *Einem Hunde das Fell* el. *einen Hund* ~ slå en hund. *Jmdm die Larve* el. *die Maske* ~ blotta ngn. afslöja hans planer. 2. borttaga, aflägsna. *Den Schlüssel* ~ stänga och taga ur nyckeln. *Die Nässe* ~ afleda, draga ut fuktigheten. 3. vnn. borttaga, fränlocka. *Die Hand von jmdm* ~ taga sin hand från ngn, lemna honom åt sitt öde. *Die Kunden von jmdm* ~ locka kunderna från ngn. *Jmdn von seinem Vorhaben* ~ förmå ngn att afstå från sitt företag. 4. draga af, draga ifrån, t. ex. *etw. vom Preise, jmdm zehn Mark von seinem Lohne, eine Zahl von einer anderen*. 5. draga, slipa, bryna, t. ex. *ein Messer*. 6. tappa, aftappa, t. ex. *Wein, einen Teich*. 7. distillera, rena; äfveda. 8. afdraga, aftrycka. II. *Sich* ~ draga sig trött (om dragare). III. *itr. s. draga bort, flytta*, t. ex. *aus der Wohnung, aus dem Dienste. Leer* ~ gå bort tomhänd. *¼ von der Festung* ~ upphäva belägringen. F *mit langer Nase* ~ få lång näsa. **Abziehung**, f.

abzielen, tr. och *itr. h. Etw. el. auf etw.* ~ syfta till, afse ngt, ha ngt till mål.

abzirkeln, tr. med cirkel afmäta, afpassa; vnn. cirkla, afmäta, öfverväga, svarfva. **Abzirk[e]lung**, f.

Abzucht, -e †, f. aflopp.

Abzug, [-e]s, -e †, m. 1. flyttning, afresa; X a) aftåg, afmarsch, b) återtåg. 2. bortledning, aftappning, t. ex. *des Wassers, des Rauches, eines Teiches*. 3. afdrag, fränräkning. *Nach* ~ der *Unkosten*: sedan omkostnaderna afräknats. 4. afdrag, aftryck, t. ex. *eines Bogens, eines Kupferstiches*. 5. tryckes, aftryckare på g var. -s... Ex. ~bogen, -s, -, m. afdrag, korrekturark. ~graben, -s, - †, m. afloppsgraf. ~kanal, [-e]s, -e †, m. afloppskanal. ~predigt, -en, f. afskedspredikan. ~rohr, [-e]s, -e †, n. ☉ afloppsrör. ~zeit, -en, f. flyttningstid.

abzüglich, prep. med gen. efter afdrag af.

abzapfen, tr. afrycka, afplocka.

abzwicken, tr. 1. knipa af. 2. F *jmdm etw.* ~ aftvinga ngn ngt.

abzwecken - abzielen.

abzweigen, I. tr. 1. afkvista, t. ex. *einen Baum*. 2. afskilja. II. *Sich* ~ *on itr. h.* taga af, vika af, grenna ut sig.

Abzweigung, -en, f. utgrening, gren.

abzwingen, tr. aftvinga, *jmdm etw.*: ngn ngt.

abzwirnen, tr. ☉ sno upp, vrida upp.

Accént, [-e]s, -e, m. akcent. -zeichen, -s, -, n. akcenttecken.

accentuier'en, -te, -t, tr. akcentuera. **Accentuierung**, f.

acceptier'en, -te, -t, tr. akceptera.

Accidén's, -s, -tien el. -zien, n. 1. tillfällighet. 2. vanl. plur. sportler.

Accidéz, -en el. -ien, f. 1. tillfällighet. 2. boktr. akcidens. -druck, [-e]s, -e †, m. akcidensstryck. -drucker, -s, -, m. akcidensstryckare.

Accis'e, 0, f. akcis. -amt, [-e]s, -er †, n. akcis-kammare. -frei, a. akcisfri.

Accompagnémént, -s, 0, n. ackompanjemang.

accompagner'en, -te, -t, tr. ackompanjera.

Accórd, [-e]s, -e, m. akcord.

accordier'en, -te, -t, *itr. h.* ackordera, träffa akcord.

accurát, a. ackurat, noggrann, omsorgsfull.

ach, I. *interj.* ack, o! ~ *dass*: o att! ~ *ja!* ack ja, å ja! ~ *nein*: å nej. ~ *so!* ja så! ~ *was da!* å visst icke! dumt prat! ~ *und weh schreien*: ropa ack och ve. II. ~, [-e]s, -e el. -e el. -s, n. ack. F *mit* ~ *und Krach*: med stor nöd.

Achát, [-e]s, -e, m. agat.

Achel, -n, f. agnar, skäfvor.

Achillesferse, -n, f. akilleshäl, ömtålig punkt.

Achse, -n, f. dim. *Äschchen*, -lein, axel, kring hvilken ngt vrider sig såsom hjul, himlakroppar, geometriska figurer m. m.

Achsel, -n, f. axel, skuldra. *Die* ~ *n zucken*: höja, rycka på axlarna. *Über die* ~ *ansehen*: se ngn öfver axeln. *Etw. auf die leichte* ~ *nehmen*: ej göra stor affär af ngt, ej bry sig stort om det. *Auf beiden* ~ *n tragen*: bära kappan på bägge axlarna, stå väl med båda partierna. *Über die* ~ *sein mit jmdm*: stå på spänd fot med ngn. -bein, [-e]s, -e, n. nyckelben. -gelenk, [-e]s, -e, n. axelled. -grube, -höhle, -n, f. axelgrop, axelhåla. -klappe, -n, f. axelstykke. -schnur, -en el. -e †, f. axelsnöre. -ständig, a. bot. utgående från bladvecken. -stück, [-e]s, -e, n. axelstykke, axellapp. -träger, -s, -, m. opålitlig människa. -trägererei, -en, f. opålitlig väsen, tvetydig handling. -trägerisch, a. opålitlig, falsk. -zucken, -s, 0, n. axelryckning.

achsell'n, -te, ge-t, tr. lägga, taga på axlarna, axla.

achs'en, [-es]t, -te, ge-t, tr. förse med axlar.

I. Acht, 0, f. akt, uppmärksamhet, omsorg; uppsåt. ~ *haben* el. *geben auf etw.*: gifva akt på ngt. ~ *nehmen* el. *geben, dass*... aktgifva, att... *Etw. aus der* el. *ausser* ~ *lassen*: lemna ngt opåaktadt. *Sich in* ~ *nehmen*: akta sig. *Etw. in* ~ *behalten*:

0 auktor plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

komma ihog ngt. -los, a. 1. oaktsam. 2. ouppmärksam.

2. Acht, * -e, f. akt, landsförvisning. *Jmdn in die ~ erklären* el. *thun*: förklara ngn i akt, fredlös, fogelfri. -s... *EX.* ~brief, -[e]s, -e, m. aktstycke, bref, genom hvilket ngn förklarats fredlös.

3. acht, I. a. (oböjl. grundtal) åtta. *Je ~ åtta* i sinder. ~ *Tage*: åtta dagar, en vecka. *Über ~ Tage*: i dag åtta dagar till. *Auf ~ Tage hinaus* schieben: uppskjuta åtta dagar. *Bojat* i talesättet: *mit ~ en fahren*: fara med åtta hästar. II. -en, f. åtta (siffran). -armig, a. åttaarmad. -eck, -[e]s, -e, u. åttahörning. -eckig, a. åttahörning. -ender, -s, -, m. hjort med åtta grenar på hornen. -fach, -fältig, a. åttafaldig, åttadubbel. -füssler, -s, -, m. åttafoting. -mal, adv. åtta gånger. -mälilig, a. åtta gånger upprepad. -monatlich, a. åtta månaders, som räcker i åtta månader. -pfünder, -s, -, m. ✕ åttapundig. -seitig, a. åttasidig. -stündig, -stündlich, a. åtta timmars. -winklig, a. åttavinklig. -zeilig, a. åttaradig.

ächt se *echt*.

achtbär, a. ärbär.

Achtbarkeit, 0. f. ärbarhet.

achte, a. (ordningstal) åttonde. ~s *Kapitel*: åttonde kapitlet. Ötver bref: *den ~n* (skrifvet: 8ten el. 8.) *Mai*: den 8:e maj.

achtehalb, a. sju och en half.

Achtel, -s, -, n. åttandedel, åttondel. -band, -[e]s, -e †, m. -format, -[e]s, -e, n. -grösse, -n, f. oktavformat. -note, -n, f., -pause, -n, f., -takt, -[e]s, -e, m. mus. åttondels not, paus, takt.

achtelln, -te, *ge-t*, tr. dela i åttondelar.

achteln, -ete, *ge-et*, I. tr. 1. akta, värdera. *Hoch ~ högakta*. *Gering ~ ringakta*. *Das Gesetz ~ respektera lagen*. *Er achtet das Geld nicht*: han sätter intet värde på pengar. 2. anse, hålla för. *Für gut ~ taga för godt*. *Für nichts ~ ej bry sig om*. II. *itr. h.* *Auf etw. ~ gifva akt på*, taga hänsyn till ngt. *Auf alles ~ hafva ögonen med sig*. *Ohne auf etw. zu ~ utan att taga hänsyn till ngt*. *Auf nichts ~ ej taga hänsyn till ngt*. III. *Sich nach etw. ~ rätta sig efter ngt*.

ächteln, -ete, *ge-et*, tr. förklara i akt, förklara fredlös, proskribera.

achtens, adv. för det åttonde.

achtenswärt[h], a. aktningvärd.

Achter, -s, -, m. som har åtta (rader, delar), som kostar åtta (Prennis, Kreuzer), som är från år 8.

achter, prep. med. dat. † akter om. -stevn, -s, -, m. akterstäf.

Ächter, -s, -, m. person som förklarar i akt.

achterlei, a. oböjl. åttahanda, åtta slags.

Achtlosigkeit, -en, f. 1. oaktsamhet. 2. ouppmärksamhet.

achtsäm, a. 1. aktsam. 2. uppmärksam.

Achtsamkeit, -en, f. 1. aktsamhet. 2. uppmärksamhet.

Achtung, 0, f. 1. uppmärksamhet, akt. *Auf jmdn, auf etw. ~ geben* el. *haben*: gifva akt på ngn, ngt. ✕ ~! gif akt! 2. aktning, vördnad, uppmärksamhet. *Jmdm ~ erweisen*: behandla ngn aktningfullt. *Aus ~ gehen* el. *für jmdn* el. *vor jmdm*: af aktning för ngn. *Sich* (dat.) ~ *erwerben*, *sich ~ zu verschaffen wissen*, *sich* (ack.) *in ~ setzen*: veta att sätta sig i respekt. *Bei jmdm in ~ stehen*: vara aktad, respekterad af ngn. *Die schuldige ~ beobachten*: visa skyldig vördnad. ~ *eingfösend* el. *gebietend*: aktningssjudande. -s... *EX.* ~voll, a. aktningssfull. ~wärt[h], ~würdig, a. aktningssvärd. ~widrig, a. respektvidrig.

Ächtung, -en, f. akt, handlingen, genom hvilken ngn förklaras i akt.

achtzehn, I. a. (oböjl. grundtal) aderton. II. 0, f. aderton (siffran). -jährig, a. adertonårig. -ender, -s, -, m. hjort med aderton grenar på hornen.

achtzehnte, a. (ordningstal) adertonde.

Achtzehntel, -s, -, n. adertondel.

achtzehntens, adv. för det adertonde.

achtzig, I. a. (oböjl. grundtal) åttio. II. -en, f. åttio (siffran). -jährig, a. åttioårig.

Achtziger, -s, -, m. ~in, -uen, f. I. åttioåring. 2. *In den ~n*: på åttioåret.

achtzigste, a. (ordningstal) åttonde.

Achtzigstel, -s, -, n. åttiondedel.

achtzigstens, adv. för det åttionde.

ächzlen, -[e]s, -te, *ge-t*, *itr. h.* sucka djupt, jämra sig.

Acker, -s, -†, m. 1. åker, fält, teg, gärde. *Den ~ bauen*: odla marken. 2. (plur. = sing.) plogland, tunnland. -bau, -[e]s, 0, m. åkerbruk, jordbruk. ~ *treiben*: drifva åkerbruk. *Ein ~ treibendes Volk*: ett åkerbrukande folk. -bauend, a. åkerbrukande. -bauer, -s, -, m. åkerbrukare. -baugerät[h], -[e]s, -e, n. åkerbruksredskap. -bauschule, -n, f. landbrukskola. -beet, -[e]s, -e, n. teg. -bestellung, -en, f. åkers brukande. -bürger, -s, -, m. jordbrukare. -erde, 0, f. åkerjord. -feld, -[e]s, -er, n. åkerfält. -gaul, -[e]s, -e †, m. arbetshäst. -gerät[h], -[e]s, -e, n. -gerät[h]schaft, -en, f. åkerbruksredskap. -huhn, -[e]s, -er †, n. raphöna. -knecht, -[e]s, -e, m. jordbruksarbetare. -krume, 0, f. matjord. -land, -[e]s, 0, n. åkerjord. -lattich, -[e]s, -e, m. bot. häst-hof. -leute, plur. af -mann, -[e]s, m. åkerman, jordbrukare. -rain, -[e]s, -e, m. åkerren. -scholle, -n, f. jordkoka. -vieh, -[e]s, 0, n. dragare. -wirt[h], -[e]s, -e, m. landbrukare. -wirt[h]schaft, -en, f. landbruk, jordbruk.

ackerbär, a. odlingsbar.

Ackerrei, 0, f. jordbruk.

Ackerer, -s, -, m. jordbrukare.

ackerlln, -te, *ge-t*, tr. och *itr. h.* bruka jorden, plöja; träla.

* äkta oms. F familjärt. P lagre språk. ✕ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sötterm. ✕ militärisk term.

äckerreich, *a.* rik på åkerfält.
Ackerung, 0, *f.* jordbruk.
a. D. förkorta. = *ausser Dienst*: för detta (*f. d.*).
adäquat, *a.* adekvat; öfverensstämmande.
addier|en, *-te, -t, tr.* addera.
adé, *interj.* farväl.
Adel, *-s, 0, m.* adel. *Hoher* ~ högadel. ~ *der Seele*: själsadel. *-stand*, *[-e]s, 0, m.* adelsstånd. *-stolz*, *-es, 0, m.* adelsstolthet. *-s...* *ex.* ~ *brief*, *[-e]s, -e, m.* adelsbref. ~ *buch*, *[-e]s, -er †, n.* adelskalender, adelsmatrikel. ~ *herrschaft*, *-en, f.* adelsvalde. ~ *kammer*, *-n, f.* riddarhus. ~ *lexikon*, *-ons, -a et. -en, -register*, *-s, -, n. =* ~ *buch*.
ad[e]lig, *a.* adlig. *Nicht* ~ ofrälse.
adeln, *-te, ge-t, tr.* adla. *Adelung*, *f.*
Adelschaft, 0, *f.* adelskap, adel.
Adépt, *-en, -en, m.* adept.
Ader, *-n, f.* äm. *Äderchen*, *-lein*, äder, ådra. *Jmdm eine ~ öffnen et. schlagen et. jmdn zur ~ lassen*: åderlåta ngn. *Er hat zur ~ gelassen*: han har låtit åderlåta sig. *niem. keine ~ zu etc. haben*: sakna anlag för ngt. *-bruch*, *[-e]s, -e †, m.* åderbräck. *-haut*, *-e †, f.* åderhinna. *-lass*, *-es, -e †, m.* *-lassen*, *-s, 0, n.* åderlätning. *-lasser*, *-s, -, m.* person som låter åder. *-schlag*, *[-e]s, -e †, m.* pulsslag.
ad[e]rig, **äd[e]rig**, *a.* ädrad.
ader|n, **äder|n**, *-te, ge-t, tr.* ådra.
Adhärenz, *-en, f.* adhäSION.
adhärier|en, *-te, -t, itr.* h. adhänera. hänga vid.
AdhäSION, *-en, f.* adhäSION.
adiu, **I.** *interj.* adjö, farväl. *P adios*: tjänis.
II. ~, *[-s], -s, n.* adjö, farväl.
Ädil, *-en, -en, m.* edil.
Adjektiv, *[-e]s, -e, Adjectiv|um, -um[s], -a, n.* gram adjektiv.
adjektivisch, *a.* adjektivisk.
Adjunkt, *[-e]s et. -en, -e et. -en, m.* adjunkt.
adjustier|en, *-te, -t, tr.* justera väster, mätka
Adjustierung, *f.*
Adjustier ... *ex.* *-amt*. *[-e]s, -er †, n.* justeringsverk.
Adjutant, *-en, -en, m.* adjutant.
Adler, *-s, -, m.* örn. *-blick*, *[-e]s, -e, m.* örnblick. *-nase*, *-n, f.* örnnäsa. *-orden*, *-s, -, m.* örnorden.
administrier|en, *-te, -t, tr.* administrera, förvalta.
Admiral, *[-e]s, -e †, m.* amiral.
Admiralitet, *-en, f.* amiralitet.
Adolf, mindre riktigt **Adolph**, *-s, -s, m.* npr. Adolf.
adoptier|en, *-te, -t, tr.* adoptera, upptaga som eget barn.
adoptiv, *a.* adoptiv, adopterad.
Adressant, *-en, -en, m.* ~ *in, -nen, f.* afsändare.
Adressat, *-en, -en, m.* ~ *in, -nen, f.* adressat.
Adress|e, *-en, f.* adress. ~ *büch*, *[-e]s, -er †, n.* ~ *kalender*, *-s, -, m.* adresskalender.
adressier|en, *-te, -t, tr.* adressera.
Advént, *[-e]s, -e, m.* advent. *-s ...* *ex.* ~ *predigt*,

-en, f. adventspredikan. ~ *zeit*, *-en, f.* adventstid, advent.
Advérb, *[-e]s, -ien, Advérb|um, -um[s], -a, n.* gram. adverb.
Advokát, *-en, -en, m.* advokat, sakförare. *-en...* *ex.* ~ *gebühr*, *-en, f.* advokathonorar. ~ *kniff*, *[-e]s, -e, m.* F advokatknep. ~ *stand*, *[-e]s, -e †, m.* ~ *zunft*, *-e †, f.* advokatstånd, advokatyrke.
Advokatur, *-en, f.* 1. advokatur. 2. advokatstånd.
advozier|en, *-te, -t, itr.* h. advocera, uppträda som sakförare.
Affe, *-n, -n, m.* äm. *Äffchen*, *-lein*, 1. apa. 2. *biol.* F dumhufvud, sjåp. *Seinem ~ Zucker geben*: vara uppsluppen. *Einem den ~ weisen et. drehen*: drifva gyckel med ngn. ~ *nur zur Holle tragen*: dö som gammal mamsell. *Einen ~ an jmdm gefressen haben*: vara intagen i ngn, galen i ngn. 3. *biol.* F rus. *Einen kleinen ~ n et. ein Äffchen haben*: vara litet på tre kvart. *Den ~ zum Kater tragen*: skaffa sig en flors-hufva. *-n...* *ex.* ~ *art*, *-en, f.* apart. ~ *artig*, *a.* apartad, aplik. ~ *figur*, *-en, ~ fratze*, *-n, f.* ~ *gesicht*, *[-e]s, -er, n.* apfysionomi, apansigte. ~ *könig*, *[-e]s, -e, m.* F liten tok. ~ *liebe*, 0, *f.* blind, dåraktig kärlek. ~ *mässig*, *a.* aplik, på apors vis. ~ *pinscher*, *-s, -, m.* ett slags knåhund. ~ *posse*, *-n, f.* ~ *possen*, *-s, -, m.* appspel, tokeri, galenskap. ~ *schwanz*, *-es, -e †, m.* 1. apsvans. 2. tölp, våp. ~ *spiel*, *[-e]s, -e, n.* ~ *spektakel*, *-s, -, m.* och *n.* ~ *streich*, *[-e]s, -e, m.* narrespel, galenskap, upptåg. ~ *weibchen*, *-s, -, n.* apona.
Affékt, *[-e]s, -e, m.* affekt, sinnesrörelse. *-los*, *a.* affektlös, utan sinnesrörelse.
affektier|en, *-te, -t, tr.* affektera, låtsa.
affektier, *a.* affekterad, tillgjord, konstlad.
äff|en, *-te, ge-t, tr.* 1. efterapa, efterhärma. 2. drifva med, gyckla med.
affenhaft, *a.* aplik, som en apa.
Äffer, *-s, -, m.* försmålig person, spefogel, gycklare, bespottare.
Äfferéi, *-en, f.* 1. efterapning, härmning. 2. gåckeri. spe. gyckel.
affig, *a.* P 1. apig. 2. tillgjord.
Affiche, *-n, f.* affisch.
affichier|en, *-te, -t, tr.* affischera.
Äffin, *-nen, f.* apona.
Affinität, *-en, f.* släktskap, frändskap.
äffisch, *a.* aplik, apig.
Affix, *-es, -e, m.* **Affix|um**, *-um[s], -a, n.* gram. affix.
affizierbar, *a.* känslig, mottaglig; retlig.
Affizierbarkeit, *-en, f.* känslighet.
affizier|en, *-te, -t, tr.* inverka på, röra, uppröra.
Affner, *-s, -, m.* väfsked.
Äfrika, *-s, 0, n.* npr. Afrika.
Afrikaner, *-s, -, m.* ~ *in, -nen, f.* afrikau, afrikanska.
afrikänisch, *a.* afrikansk.
aft, *adv.* † akter.

0 saknar plur. † har omjuel. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

After, -s, -, **I.** m. bakdel, stuss, stjärt. **II.** n. 1. af-fall. 2. ekskrementer af bin. **III.** förälder. *prep.* med dat. efter, bakom. -**ärzt**, -es, -e †, m. dålig läkare, kvacksalvare. -**bier**, -[e]s, -e, n. svag-dricka. -**blatt**, -[e]s, -er †, n. bot stipel. -**bürge**, -n, -n, m. underborgen. -**diarm**, -es, -e †, m. ändtarm. -**dichter**, -s, -, m. usel poet, rimsmid-dare. -**erbe**, -n, -n, m. jur. arfvinge i andra led. -**gebürt**, -en, f. efterbörd. -**gelehrt**, a. som lät-sär lärdom. -**heu**, -[e]s, 0, n. hö af efterslåt-tern. -**kegel**, -s, -, m. matem. konoid. -**kind**, -[e]s, -er, n. 1. barn, födt efter faderns död. 2. öakta barn. -**klau**e, -n, f. sporrar på hundar och andra djur, småklöfvar. -**könig**, -[e]s, -e, m. olag-lig konung. -**korn**, -[e]s, 0, n. småsäd. -**leder**, -s, -, n. kappa på skodon. -**lehen**, -s, -, n. un-derlän, länegods under ett hufvudlän. -**mehl**, -[e]s, 0, n. eftermjöl, kli. -**miet[h]e**, -n, f. hyrande i andra hand. -**miet[h]en**, tr. hyra i andra hand. -**miet[h]er**, -s, -, m. hyresman i andra hand. -**öffnung**, -en, f. ändtarmens mynning. -**pacht**, -en, f. arrende af arren-dator. -**pächter**, -s, -, m. arrendator i andra hand. -**rede**, -n, f. baktal, förtal. -**reden**, *itr.* h. baktala, förtala. -**reder**, -**rödner**, -s, -, m. person som baktalar, förtalar. -**sohn**, -[e]s, -e †, m. 1. posthum son. 2. öakta son. -**welt**, 0, f. 1. * efterverld. 2. lägre medelklassen, demimonden. -**wesen**, -s, 0, n. illistigt, vrängt, obildadt sätt.

Agat se **Achat**.

Agände, -n, f. 1. ritual, messbok, kyrkohand-bok. 2. anteckningsbok; handel. promemoria.

Agens, -, **Agén[ti]en** el. -**zien**, n. drifkraft, drif-fjäder, verkande orsak.

Agent, -en, -en, m. agent, ombud, expedit. -en... **Ex. ~stelle**, -n, f. agentplats.

Agentschaft, -en, f. agentskap, agentsysla.

Agentur, -en, f. agentur.

aggregier[en], -te, -t, tr. upptaga till medlem i ett samfund el. sällskap, t. ex. *einen Offizier dem Regimente, einen Professor der Universi-tät*.

agier[en], -te, -t, *itr.* h. agera, spela en roll. *Er agiert gut*: han spelar sin roll bra.

Agitatiön, -en, f. agitation, uppvigling.

Agitator, -s, **Agitatorn**, m. agitator, uppvig-lare.

agitier[en], -te, -t, *itr.* h. agitera, uppvigla.

Agléi, -[e]s, -e, m. **Agléi[e]**, -en, f. bot. akleja.

agrärish, a. agrarisk, agrar-.

Agraffe, -n, f. agraff, fruntimmersspänne.

Agrikultúr, -en, f. agrikultur, åkerbruk, jord-bruk.

Agronom, -en, -en, m. agronom.

Ägypten, -s, -, n. Egypten.

Ägypter, -s, -, m. ~in, -nen, f. egypter.

ägyptisch, a. egyptisk.

ah, *interj.* ah! å!

ahá, *interj.* aha! åhå! ja så!

Ahle, -n, f. ☉ syl.

Ahm, -[e]s, -e, m. -en f. åm.

ahm[en], -te, ge-t, tr. justera, kröna mållart.

Ahm[ing], -en, f. åmning.

Ahn, -[e]s, -en, **Ahne**, -n, -n, m. stamfader,

anherre, plur. anor, förfäder. -**frau**, -en, f.

anfru. -**herr**, -n, -en, m. anherre. -en... **Ex.**

~**bilder**, n. plur. porträtter af förfäder.

~**dünkel**, -s, 0, m. andrygghet. ~**liste**, ~**tafel**,

-n, f. stamträd. ~**stolz**, -es, 0, m. anstolt-het. ~**stolz**, a. anstolt, andryg.

ahnd[en], -ete, ge-et, tr. 1. tadla, straffa. 2. = **ahnen**.

Ahdnung, -en, f. straff, bestraffning, näpst.

Ahne, -n, f. anfru; m. se **Ahn**.

ähn[el]l[en], -te, ge-t, *itr.* h. likna, ha likhet med.

ähnl[en], -te, ge-t, tr. och *itr.* h. ana, hafva

en förkänsla om. *Ich ahne etw. el. mir (**

nich) *ahnt etw.*: jag anar ngt. ~**lassen**: låta förstå.

ähnlich, a. 1. liknande, lik, dylik. *Jmdm ~ sein* el. *sehen*: likna ngn. *Er sieht sich (dat.) nicht mehr ~ han* är ej mera densamme, är ej lik sig själf. *Das sieht dir ~ det* är likt dig. *Dieses Porträt ist zum Sprechen* ~ detta porträtt har en slående likhet. *Ich habe nie etw. ~es gesehen*: jag har aldrig sett ngt dy-lik. 2. filos. ~e **Begriffe**: analoga begrepp.

matem. ~e **Figuren**: proportionela figurer.

ähnlich[en], -te, ge-t, **I.** *itr.* h. likna, vara lik.

II. tr. göra lik.

Ähnlichkeit, -en, f. 1. likhet. 2. filos. analogi; matem. proportion, analogi. -s... **Ex.** ~**heweis**,

-es, -e, m. analogibevis.

Älning, -en, f. aning, förkänsla. *Eine ~ von etw. haben*: hafva en aning om ngt, miss-tänka ngt. -s... **Ex.** ~**kraft**, -e †, f. ~**vermögen**,

-s, -, n. aningsförmåga. ~**los**, a. utan aning.

utan misstanke. ~**voll**, a. full, uppfylld af

aningar.

ahói, *interj.* † åhå! håå!

Ahorn, -[e]s, -e, m. lönn.

ahornen, a. af lönn, lönn-.

Ähre, -n, f. ax. *In ~n schiessen*: a) skjuta (ax, b) bli. komma på öfverblifna kartan. -n... **Ex.** ~**bund**, -[e]s, -e, n. axknippa, kärffe.

~**förmig**, a. axlik. ~**lese**, -n, f. axplock-

ning. ~**leser**, -s, -, m. ~in, -nen, f. axploc-

kare, axplockerska.

ähr[en], -te, ge-t, **I.** *itr.* h. plocka ax. **II.** *Sich*

~**gå** i ax.

ährig, a. försedd med ax.

ai, *interj.* 1. (smärta) aj! 2. (glädje, öfverraskning) å!

3. smekande barns utrop, *jfr aien* och *ei*.

AI, (2-stafv.) skrifvet **Äi** el. **Äi**, -[s], -s, n. zool. trög-

djur.

Aich... o. s. v. se **Eich**... o. s. v.

aill[en], -[e]te, ge-[e]t, tr. barnspr. sucka.

Akademie, -en, f. akademi.

Akadémiker, -s, -, m. akademiker.

akadémisch, a. akademisk.

akathólisch, a. okatolsk, kättersk.

* öka sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. † åjöttern. ✕ militärsk term.

Akázie, -n, *f.* akacia. -n... Ex. **~baum**, -[e]s, -e †, *m.* akaciaträd.
Akelói se *Aglei*.
Akk... se *Acc...*
Akrobat, -en, -en, *m.* akrobat, lindansare.
akrobätisch, *a.* akrobatisk, lindansare.
Akt, -[e]s, -e, *m.* 1. akt, hufvudafdelning i ett skådespel. 2. handling. *Ein ~ der Verzweigung*: ett förtvifladt steg. -**schluss**, -es, -e †, *m.* slutet på en akt.
Akte, -n, *f.* akt, aktstycke, skriftlig handling. *Zu den ~n* ei. *ad acta legen*: lägga till handlingarna, lägga åsido, ej vidare bry sig om. -n... Ex. **~mässig**, *a.* enligt handlingarna, efter överenskommelse. **~mensch**, -en, -en, *m.* byrkratt. **~stöss**, -es, -e †, *m.* bunt med aktstycken. **~stück**, -[e]s, -e, *n.* aktstycke, dokument. **~zimmer**, -s, -, *n.* en advokats kontor.
Aktie, -n, *f.* aktie, aktiebref. -n... Ex **~abschnitt**, -[e]s, -e, *m.* aktiekupong. **~gesellschaft**, -en, *f.* aktiebolag. **~inhaber**, -s, -, *m.* aktieägare.
Aktionär, -s, -e, *m.* aktieägare.
aktiv, *a.* i sht. ✕ aktiv, stadd i tjänstgöring.
Aktivität, -en, *f.* aktivitet, verksamhet, tjänstgöring.
Aktuar, -[e]s, -e, **Aktuarii**, -us, -en, *m.* aktuarie, kanslist.
Aktus, -, -e, *Akte*, *m.* högtidlig akt, högtidlighet.
akút, *a.* med. och gram. akut.
Alabäster, -s, 0, *m.* alabaster.
alabästern, *a.* af alabaster.
Alärm, -[e]s, -e, *m.* alarm. **~blasen**: blåsa alarm. -**schuss**, -es, -e †, *m.* alarmskott.
alarmieren, -te, -t, *tr.* alarmera.
Alåun, -[e]s, -e, *m.* alun. **~erde**, -n, *f.* alunjord. -**grube**, -n, *f.* alungrufva. -**schiefer**, -s, -, *m.* alunskiffer.
alun'en, -te, -t, *tr.* ⊕ beta i alunlösning.
albern, *a.* enfaldig, dum, våpig. **~es Frauenzimmer**, **~e Gans**: våp. **~es Zeug**: dumheter.
alber'n, -te, -ge-t, *itr.* *h.* sjäpa sig, bära sig dumt åt, prata dumheter.
Albernheit, -en, *f.* dumhet, faddhet.
Album, -[s], -s, *n.* album.
Alfanz, -es, -e, *m.* F narr, upptågsmakare.
alfanzen, -[es]t, -te, -ge-t, *itr.* *h.* F begå dumheter, gyckla, galnas.
Alfanzerei, -en, *f.* F narraktighet, gyckel, upp-tåg.
Alge, -n, *f.* alg.
Alinea, -[s], -[s], *n.* ny rad, afsats.
Alká[í]de, -n, -n, *m.* alkald, alkald, domare i Spanien.
Alkohól, -[e]s, -e, *m.* alkohol, sprit.
alkoholisch, *a.* sprithaltig, spirituös.
Alköven, -s, -, *adv.* **Alkov**, -[e]s, -e, och **Alkove**, -n, -n, *m.* alkov.
all, *I. a.* all. **~ und jeder**: hvar och en. **~ Menschen**: hela världen. **~e beide**: båda två. *Diese Bücher habe ich ~e gelesen*: jag har

läst alla dessa böcker. **~e zwei Tage**: hvarannan dag. **~es Mögliche**: allt möjligt. *Was in ~er Welt*: hvad i all världen! **Ohne ~en Zweifel**: helt visst. *Im ~er Frühe*: helt tidigt på morgonen. *Ein für ~e Mal*: en gång för alla. *Mit, bei, trotz ~edem* ei. *bei ~e diesem*: i trots af allt detta. *Das ist ~es*: det är alltihop. *Wenn das ~es ist*: om det ej är något vidare. **~es mit Bedacht**: tänka först och handla se'n. *Um ~es in der Welt*: för allt i världen. *Er ist Mann für ~es*: har är karl för sin hatt. *Mädchen für ~es*: ensamjungfru. Ordspr. **~es zu seiner Zeit**: hvar sak har sin tid. **II. ~**, -[s], 0, *n.* alltet, verldsalltet. **III. ~** ei. **~e**, *adv.* F slut. **~machen**: göra slut på. **~sein**: vara slut. **~werden**: taga slut. -**abendlich**, *a.* hvarje kväll upprepad; *adv.* *adv.* -**ábends**, hvarje kväll. -**beglückend**, *a.* lyckliggörande allt och alla. -**bekannt**, *a.* allmänt ken. -**dá**, *adv.* där. -**deútschland**, -s, 0, *n.* hela Tyskland. -**dieweíl**, *konj.* alldenstund. -**erbarmer**, -s, -, *m.* som förbarmar sig öfver alla. -**erhalter**, -s, -, *m.* alltings upprätthållare. -**erschaffer**, -s, -, *m.* alltings skapare. -**gegenwart**, 0, *f.* allstädesnärvaro. -**gegenwärtig**, *a.* allstädes närvarande. -**gemach**, *adv.* så småningsom. -**gemein**, *a.* allmän. *Im ~en*: i allmänhet. *Das ~e im Auge behalten*: hafva blick för det stora hela. -**gemeinheit**, 0, *f.* allmänhet. -**gewalt**, -en, *f.* allmakt. -**gewaltig**, *a.* allsvåldig. -**gültig**, *a.* allmängiltig. -**gütig**, *a.* allgod. -**hier**, *adv.* här. -**jährig**, -**jährlich**, *a.* årlig, hvarje år återkommande; *adv.* årligen. -**macht**, -en, *f.* allmakt. -**mächtigt**, *a.* allsmäktigt. -**mählich**, *a.* skeende så småningsom, gradvis; *adv.* så småningsom. -**móntlich**, *a.* månatlig; *adv.* månatligen, hvarje månad. -**nächtlich**, (*adv.* ⁴⁷⁷) *a.* hvarje natt återkommande; *adv.* hvarje natt. -**sehend**, *a.* allseende. -**seitig**, *a.* allsidig. -**seitigkeit**, -en, *f.* allsidighet. -**stündlich**, *a.* återkommande hvarje timme; *adv.* hvarje timme. -**täglich**, -**täglich**, (*adv.* ⁴⁷⁷) *a.* alldaglig, daglig. -**täglich**, *a.* hvardaglig, trivial. -**tagsbeschäftigung**, -en, *f.* hvardagsarbete, hvardagsbestyr. -**tagsgeschwätz**, -es, -e, *n.* hvardagsprat. -**tagsgesicht**, -[e]s, -er, *n.* hvardagsansigte. -**tagskost**, 0, *f.* hvardagsmat, husmanskost. -**tagsmensch**, -en, -en, *m.* hvardagsmänniska, dusinmänniska. -**umfassend**, *a.* alltomfattande. -**vater**, -s, 0, *m.* allfader. -**verständnislich**, *a.* allmänfattlig. -**weise**, *a.* allvis. -**wissend**, *a.* allvetande. *Den ~en spielen*: låtsas sig veta allt. -**wissenheit**, 0, *f.* allvetenhet. -**wisser**, -s, -, *m.* öfverklök person. -**wisserei**, -en, *f.* öfverklökhet. -**wó**, *adv.* förut, där, hvarest. -**wóchentlich**, *a.* hvarje vecka återkommande; *adv.* hvarje vecka. -**zeit**, *adv.* alltid. -**zu...** alltför, *e. ex.* **~dumm**, *a.* alltför dum; **~viel**, *adv.* alltför mycket. -**zumál**, *adv.* allihop.

all[e], *adv.* se *all III*.

Allée, *-en, f.* allé.

Allégorie, *-en, f.* allegori, sinnebildlig framställning.

allegorisch, *a.* allegorisk, siunebildlig.

allén, *I. a.* allena, ensam; *adv.* allena, allenast, endast, blott. *Schon ~ der Gedanke:* blotta tanken. *Nicht ~... sondern auch:* icke blott ... utan äfven. **II. konj.** men, dock. **-berättig-tig-ning, -en, f.** uteslutande rättighet. **-betrieb, -[e]s, -e, m.** monopol. **-gesang, -[e]s, -e, †, m.** solosång. **-gespräch, -[e]s, -e, n.** monolog. **-handel, -s, 0, m.** försäljningsmonopol. **-herr, -n, -en, m.** enväldsherre. **-herrscher, -s, -, m.** enväldig herskare. **-herrschaft, -en, f.** enväld. **-seligmachend, a.** enda saliggörande. **-spiel, -[e]s, 0, n.** solospel. **-stehend, a.** enståående, enstaka, ensam.

Allénheit, *0, f.* ensamhet.

allénig, *a.* uteslutande, enståående, ensam i sitt slag.

Allénigkei, *0, f.* egenskapen att vara ensam i sitt slag.

allémal, *adv.* alltid, ständigt. *Ein für ~ en gång för alla.*

allénfalls, *adv. 1.* i alla fall. **2.** i nödfall, om så påfordras. **3.** möjligen.

allénfallsig, *a.* eventuel, möjlig, möjligen inträffande.

allénthalben, *adv.* öfverallt, under alla förhål-landen, städe.

aller... *Ex.* **-äusserst, a.** allrayttest. **-bést, a.** allrabäst. **-erst, a.** allraförst. **-gnädigst, a.** allranådigast. **-grösst, a.** allrastörst. **-hand, a.** oböjli. allehanda. **-héligen** (oböjli) el. **-héligenfest, -[e]s, -e, n.** allbelgonadag. **-héligst, a.** allraheligast. *Die ~e:* jungfru Maria. **-héliligste(s),** (adj. böjnl.) *n.* det allraheligaste. **-höchst, a.** allrahögst. **-létzt, a.** allrasist, allrasenast. **-liebst, a.** utmärkt söt, förtjusande, förtrol-lande. **-méist, a.** allraämet. **-orten, -orts, adv.** öfverallt, allstädes. **-séelen** (oböjli) el. **-séelenfest, -[e]s, -e, n.** katolsk sorgehögtid till minne af de under året afidne. **-seits,** (adv. ^{adv.} ^{adv.}) *adv.* från el. åt alla sidor, åt allesamman. **-wärts,** (adv. ^{adv.} ^{adv.}) **-wége[n], -wég[en]s, adv.** öfverallt, städe. **-wéltsfreund, -[e]s, -e, m.** vän med alla. **-wéltsfreundschaft, -en, f.** ytlig vänskap, som är lika mot alla. **-wéltskerl, -[e]s, -e, m.** F tusenkonstnär. **wért[h]est, a.** allravärdigast, högst ärad. **-wért[h]este(r),** (adj. böjnl.) *m.* F bak, stjärt.

allerdings, *adv.* visserligen, utan tvifvel, förvisso.

allerlei, *a.* oböjli. allehanda, alla slags.

allesám[m]t, *adv.* allesammans.

allewége, *adv.* se *aller...*

allewéile, (adv. ^{adv.} ^{adv.}) *adv.* F emellertid, under tiden.

allezeit, *adv.* se *allzeit* under *all*.

Allheit, *0, f.* allhet.

Alliánz, *-en, f.* allians, förbund.

Alligátor, *-s, Alligátören, m.* zool. alligator.

allier|en, *-te, -t, I. tr.* alliera. **II. Sich ~ förbinda sig, sluta förbund.**

Alliérte(r), (adj. böjnl.) *m.* allierad, bundsförvänt.

Allmåde, Allmände, *-n, f.* alluämnig.

Allód, *-[e]s, -e, Allódi|um, -um[s], -en, n.* allod, odalgods.

allódiál, *a.* allodial, odal-.

Allóngé[n]perücke, *-n, f.* allongeperuk.

Allóttria, *n. plur.* oböjli. *~ treiben:* syssla med saker, som ej höra till ämnet.

allzu... se *all*.

Alm, *-en, f.* **1.** bärgsbete. **2.** bärg, fjäll.

Almanach, *-[e]s, -e, m.* almanacka.

Almöse|n, *-us, -n, n.* (**m.*). **Almöse, -n, f.** almosa.

-n... *Ex.* **~anstalt, -en, f.** välgörenhetsanstalt. **~büchse, -n, f.** fattigbössa. **~empfänger, -s, -, m.** almösehjon. **~kasten, -s, -, m.** = *~büchse*. **~pfleger, -s, -, m.** almöseutdelare. **~stock, -[e]s, -e †, m.** = *~büchse*.

Almösenier, *-s, -e, m.* almöseutdelare.

Aloé, *-[e]n, f.* aloe.

Alp, *-[e]s, -e, m.* mara. **-drücken, -s, 0, n.** marridt.

Alp[e], *-en, f.* **1.** alp, fjäll, bärg. **2.** = *Alm I.* *-en...* *Ex.* **~birke, -n, f.** dvärgbjörk. **~führer, -s, -, m.** vägvisare på Alperna. **~glühen, -s, 0, n.** morgon- och aftonrodnad på Alperna. **~horn, -s, -er †, n.** **1.** alphorn (blåsinstrument). **2.** bärgspets. **~hütte, -n, f.** alphydda. **~land, -[e]s, -er †, n.** alpland. **~pass, -es, -e †, m.** pass öfver Alperna. **~pflanze, -n, f.** alpväxt. **~stange, -n, f.** alpstaf. **~steiger, -s, -, m.** alpandrare. **~stock, -[e]s, -e †, m.** **1.** den kompakta delen af en alpekäda, från hvilken smärre ryggar grenar ut sig. **2.** alpkäpp. **~wirt[h]schaft, -en, f.** fäbod, säter.

älpe|lln, alplen, *-te, ge-t, itr. h.* tillbringa som-maren i fäbod på Alperna.

Alphabét, *-[e]s, -e, n.* alfabet.

alphabétisch, *a.* alfabetisk.

Äpler, Alp[n]er, *-s, -, m.* **~in, -nen, f.** **1.** alpo i allmb. **2.** alpherde, säterjunta.

Alraún, *-[e]s, -e, m.* Alräune och Alräune, *-n, f.* dim.

Alraunchen och Alräunchen, **1.** ett slags hugg el. tomte hos de gamla germanerna.

2. spåkvinnu, hexa. **3.** bot. alruna.

alraunenhaft, *a.* såsom en Alraun.

als, *konj.* **1.** (satt) såsom, som, i egenskap af, * i likhet med. *~ Ehrenmann handeln:* handla som det anstår en hederlig karl. *Schon ~ Knabe:* redan såsom gosse. *Den Essig ~ Wein verkaufen:* sälja ättikan för vin. *~ König konnte er dies thun:* såsom (emedan han var) konung kunde han göra detta. *Er schreibt ~ Vormund:* han skriver i sin egenskap af förmyndare. *~ Othello war der Schauspieler sehr gut:* såsom Othello (i Os rot) var skådespelaren mycket bra. *Jmdn ~ Bedienten nehmen:* taga ngn till betjänt. *Jmdn ~ Dieb behandeln:* behandla ngn såsom om han vore

en tjuf. *Sich ~ besiegt bekennen*: erkänna sig vara besegrad. *Verschiedene Ursachen ~ [da sind]*: olika orsaker såsom el. nämligen. *Sowohl ... ~ [auch]*: såväl ... som. både ... och. *Sowohl die Reichen ~ [auch] die Armen*: både rika och fattiga. *~ ob ei ~ wenn*: såsom om. *Es sieht aus, ~ ob ei ~ wenn es regnen wollte ei. ~ wollte es regnen*: det ser ut. som om det skulle bli regn. *Nicht ~ ob*: icke så att förstå som om. *Nicht ~ ob es mir schädlich wäre, aber es ist mir unangenehm*: jag menar icke. att det är skadligt för mig, men det är obehagligt. 2. (bå) när, då, betecknar enstaka händelser i förfluten tid. t. ex. *~ der Krieg beendigt war, kehrten die Soldaten zurück*. 3. (jam förelse, i sht efter komparativer) än. *Mehr ~ du glaubst*: mera än du tror. *Sie ist mehr ~ zwanzig Jahr*: hon är öfver tjugo år. *~ dass*: än att. för att. *Er ist dümmer ei. zu dumm ~ dass*: han är dummare än att ei. för dum för att. Afv. = *wie*, t. ex. *ebenso gut ~ verständig*: lika god som klok.

alsbald, adv. strax, genast, på stunden.

altdän, adv. då, därefter, sedan, sedermera, strax därpå.

Alse, **Alöse**, -n, f. zool. stamsill (*Clupea alosa*).

also. 1. adv. så, salunda, på det sättet. II. Konj. alltså, saledes, följaktligen.

Älster se *Elster*.

1. **alt**, **älter**, **äldst**, a. 1. gammal (sitt en vis lefnads-ålder). *~ genug sein, um zu ...* vara gammal nog för att ... *Wie ~ ist er?* hur gammal är han? *Er ist zwanzig Jahr[e]* ~ han är tjugo år. *Für wie ~ halten Sie mich?* hur gammal anser ni mig vara? *Mein ältester Bruder ist fünf Jahr[e]* **älter als ich**: min äldste bror är fem år äldre än jag. 2. gammal, till åren, älderstigen. *~ werden*: blifva gammal, åldras. *~er Sander*: gammal, förhärdad syndare. *~es Übel*: gammalt, inrotadt ondt. *F das ist etc. ~es*: det är en gammal nyhet, det känner man ju till. Ordspr. *jung gewohnt, ~ gethan*: ungef böj vidjan, när hon är grön, så blir hon både tåger och skön. Jr *Alte, 1. Alter, Ältester*. 3. gammal, fornt, t. ex. *die ~en Römer, das ~e Testament, die guten ~en Zeiten, Die ~e Geschichte*: a) gamla (forntidens) historien. b) den gamla (valkända, ofta upprepad) historien. 4. gammal, gammalmodig, begagnad, utsliten, t. ex. *~e Bücher, Kleider, Karten, Geräte*. 5. F gammal, hederlig, och motsatsen: obehaglig, fördömd. *Ein ~er Deutscher*: a) se 3, b) en tysk af gamla stammen. *~er Schwede*: gammal hedersknyffel. *~er Junge*: gamle gosse. *~er Esel!* fördömda äsna! Jr *1. Alter*. -**backen**, a. 1. om bröd: gammal, hårdnad 2. om omfångad, omkaxad. -**berühmt**, a. gammal och berömd. -**deutsch**, a. forntysk. -**ehrwürdig**, a. gammal och ärevärdig. -**flicker**.

-s, -, m. lappskomakare, lappskräddare. -**fränkisch**, a. 1. fornfrankisk. 2. F föräldrad, urgammal. -**fürstlich**, a. af gammal furstsläkt. -**gebacken** = -**backen**. -**gesell[e]**, -en, -en, m. äldgesäll. -**gläubig**, a. rättrogen, ortodox. -**händler**, -s, -, m. lumphandlare. -**hergebracht**, -**herkömmlich**, a. öfverensstämmande med gammal sed. -**höchdeutsch**, a. fornhög-tysk. -**jüngferlich**, a. lik gamla ungmör. -**katholisch**, a. gammalkatolsk. -**kirchlich** = -**gläubig**. -**klug**, a. lillgammal, snusförfnigt. -**meister**, -s, -, m. älderman. -**modisch**, a. gammalmodig, omodern. -**mutter**, -t, f. farmor, mormor, gammal gumma. -**nordisch**, a. fornnordisk. -**sitzer**, -s, -, m. person, som lefver på nndantag, Jr -**teil**. -**stadt**, -e t, f. älsta delen af en stad. -t[h]eil, -[e]s, -e, n. undantag, som föräldrar förbehålla sig, nar de aftrada sin egendom åt barnen. -**vater**, -s, -t, m. farfar, morfär, stamfader: ärevärdig gammal man, patriark. -**väterisch**, a. gammalmodig, föräldrad. -**väterlich**, a. patriarkalisk, uräldrig. -**vordern**, (adj böjn) m. plur. förfäder. -**weibergeschichte**, -n, f. F. -**weibermärchen**, -s, -, n. F käringsaga. -**weibergeschwätz**, -es, -e, n. F. -**weibergewäsch**, -es, -e, n. F käringsprat. -**weibersommer**, -s, -, m. 1. eftersommar. 2. spindelväf, som flyger i luften om hösten. -**weibisch**, a. käringsaktig.

2. **Alt**, -[e]s, -e, m. mus. alt. -**sänger**, -s, -, m. ~in, -nen, f. altsångare, altsångerska. -**stimme**, -n, f. 1. ältröst. 2. altstämma.

Altän, (adv. ²), -[e]s, -e, m. altan, balkong.

Altär, (adv. ²), -[e]s, -e t. m. altare. -**aufsatz**, -es, -e t, m. altarpall. -**bild**, -[e]s, -er, -**gemälde**, -s, -, n. altartafel. -**diener**, -s, -, m. kyrkobetjänt.

Altärist, -en, en, m. 1. katolsk kapellan, tjänstgörande vid ngt visst altare. 2. = **Altardiener**.

Alte, (adj. böjn) f. 1. F gumma. 2. om djur: *die ~ mit den Jungen*: modern med ungarne. 3. F a) gumman mor, morsgumman, b) gumman (hustru). 4. † stor väg.

Ältel'n, -te, ge-t, itr. h. F äldras.

Ältent[h]eil se **Altteil** under 1. alt.

1. **Älte(r)**, (adj. böjn) m. 1. F gubbe, gamling. 2. densamme. *Er ist immer der ~* han är sig alltid lik. 3. a) F gubben far, farsgubben. *Meine ~n*: föräldrarna, gamlingarne; b) F gubben (akta mannen). 4. i skolan: kvarsittare. 5. *Die ~n*: de gamle, forntidens folk. *Unsere ~n*: våra förfäder.

2. **Alter**, -s, -, n. 1. ålder, lefnadsålder. *In meinem ~* vid mina år. *Im ~ von zwanzig Jahren*: vid tjugo års ålder. *Mittleren ~s*: i medelåldern, medelålders. 2. ålder, ålderdom. *Im ~* på ålderdomen. 3. tidsålder. *Das goldene, silberne, eiserne ~ gold*, silfver-, järnåldern. 4. forntid. *Von ~s her, seit ~s*: af gammalt. *Vor ~s*: förr i verden.

5. tjänsteålder. *Nach dem* ~ efter tjänsteår. -[s]... ~genoss[ø], -en, -en, m. ~in, -nen, f. 1. jämnårig person. 2. samtida. ~grau, a. grå af ålder. ~schwach, a. ålderdomssvag. ~schwäche, -n, f. ålderdomssvaghet, ålderdomskrämpa. ~schwer, a. tyngd af år. ~versorgung, -en, f. ålderdomsförsörjning, pension. ~versorgungsanstalt, -en, f. gubbbhus, enkehus.

alterlich se *elsterlich*.

Ältermutter, -†, f. 1. farfars ei. farmors ei. morfars ei. mormors mor. 2. stammmoder.

älter|n ei. *älter|n, -te, ge-t, I. itr. h. och s. åldras, blifva gammal. II. tr. låta åldras, t. ex. den Wein.

Ältern se *Eltern*.

Älter[h]üm, -[e]s, 0, n. 1. forntid, gamla tiden. 2. plur. -er †, antikviteter. -s... Ex. ~forscher, -s, -, m. fornforskare. ~forschung, -en, f. fornforskning, arkeologi. ~händler, ~krämer, -s, -, m. antikvitetshandlare. ~kunde, -n, f. fornkunskap, arkeologi.

Älter[h]ümeléi, -en, f. 1. försök till konstlad likhet med forntida förhållanden. 2. vurm efter antikviteter.

älter[h]ümel|n, -te, ge-t, itr. h. 1. försöka framkonstla forntida förhållanden. 2. vurma för antikviteter.

Älter[h]üm|l]er, -s, -, m. 1. person som gör sig skyldig till *Ältertümelei*. 2. antikvitets-kännare, antikvitetshandlare.

älter[h]ümlich, a. gammaldags, antik.

Älter[h]ümlichkeit, -en, f. fornåldrighet, fornåldrigt sätt.

Ältervater, -s, -†, m. 1. farfars ei. farmors ei. morfars ei. mormors far. 2. stamfader.

Ältesto(r), (daj böjn.) m. älste. -n... Ex. ~kollegi|um, -um[s], -en, n. de älstes församling. ~würde, -n, f. värdigheten att vara en af de älste.

Altist, -en, -en, m. ~in, -nen, f. altist, altsångare, altsångerska.

ältlich, a. ngt gammal, ej ung mer, äldre; lillgammal.

Ältlichkeit, 0, f. begynnande ålderdom; egenkapen att ej vara ung mer, att vara lillgammal.

Alumnät, -[e]s, -e, n. pension, uppfostrings- och undervisningsanstalt.

Alümne, -n, -n, Alümni|us, -us, -en, m. pensionär, lärjunge i ett *Alumnat*.

am, sammandragning af *an dem*. Vid superlativa adv. lemnas det oöfversatt, t. ex. ~besten, ~tiefsten: bäst, djupast.

Amalgäm, -[e]s, -e, n. amalgam.

Amazöne, -n, f. amazon.

amazönonhaft, amazönisch, a. amazonlik.

Amber, -s, -, m. av. * -n, f. ambra.

Amboss, -es, -e, m. dim. av. *Ambösschen*, -lein, städ. ~schmied, -[e]s, -e, m. grofsmed.

Ambra, -[s], -s, m., f. och n. ambra.

Ambrósia, 0, f. ambrosia, gudaspis.

ambrósisch, a. ambrosisk.

Ambulanz, -en, f. X ambulans, fältläsarett.

-wagen, -s, -, m. X ambulansvagn, sjukvagn.

Ameise, -n, f. myra. -n... Ex. ~artig, a. myrlik,

myrartad. ~bär, -en, -en, m. zool. myrslok.

~ei, -[e]s, -er, n. myrägg. ~fresser, -s, -, m.

= ~bär. ~haufen, -s, -, m. myrstack. ~krie-

chen, ~laufen, -s, 0, n. stickande, krypande:

känsla i huden. ~löwe, -u, -n, m. myrlejon.

Amen, -[s], -, n. och adv. amen. *Zu allem* ~ *sagen*: vara en jäbror.

Amérika, -s, -s, n. npr. Amerika.

Amérikáner, -s, -, m. ~in, -nen, f. amerikanare, amerikanska.

amérikánisch, a. amerikansk.

Ammán, -s, -er †, m. amtman i Schweiz.

Amme, -n, f. dim. *Ämmchen*, -lein. amma. -n...

Ex. ~märchen, -s, -, n. amsaga.

Ammer, -n, f. 1. gulsparf, sparf. 2. morell.

Amnestie, -en, f. amnesti.

amnestier|en, -te, -t, tr. gifva amnesti.

Ampel, -n, f. 1. ampel. 2. hänglampa.

ampel|n, -te, ge-t, itr. h. sprattla med händer och fötter efter ngt.

Ampfer, -s, -, m. bet. syra, surbill, rumex.

Amphibie, -n, f. av. Amphibi|um, -um[s], -en, n. amfibie. -n... Ex. ~artig, a. amfibielik.

amphibisch, a. amfibisk.

Amphitheáter, -s, -, n. amfiteater.

amphitheatrálisch, a. amfiteatralisk.

Amputatión, -en, f. amputering.

amputier|en, -te, -t, tr. amputera. Amputierung, f.

Amsel, -n, f. trast, kramsfogel. -netz, -es, -e, n. kramsfogelnät.

ämsig se *emsig*.

Amt, -[e]s, -er †, n. 1. ämbete, tjänst, kall, uppdrag, plats. *Ein* ~ *antreten*: tillträda ett ämbete. *Ein* ~ *bekleiden*: bekläda ett ämbete. *Das ist nicht deines* ~es: därmed har du ej att skaffa. *Thun, was seines* ~es ist: ej lägga sig i andras affärer, sköta sina egna åligganden. *Kraft seines* ~es: i kraft af sitt ämbete. *Von* ~s *wegen*: å ämbetets vägnar. 2. byrå, ämbetslokal. 3. amt, fögderi. 4. domstol; domsaga. 5. korporation, skrå. *Das* ~ *berufen* ei. *laden*: sammankalla skrået. 6. gudstjänst, i sht hos katolik messa, hos protestant nattvard. -haus, -es, -er †, n. 1. tingshus. 2. en amtans bostad. 3. boställe. -los, a. utan ämbete. -mann, -[e]s, -er † ei. *Amtleute*, m. amtman, fogde, rättsjämnare; föreståndare, förvaltare, inspektör, rättare. -männin, av. -mannin, -nen, f. amt-manska, en amtans fru. -mannschaft, -en, f. 1. en amtans värdighet, amtanskap. 2. amtansdistrikt. -mässig = *amtlich*. -s... Ex. ~alter, -s, -, n. tjänsteålder. ~antritt, -[e]s, -e, m. ett ämbetes tillträdande. ~befugnis[s], -se, f. ämbetsbefogenhet. ~bericht, -[e]s, -e, m. ämbetsberättelse. ~bewerber, -s, -, m. kandidat till ett ämbete, tjänstsökande.

~bewerbung, -en, *f.* kandidatur. ~bezirk, -es, -e, *m.* ämbetsdistrikt, amt. ~blatt, -[e]s, -er †, *n.* officiell distriktstidning. ~brief, -[e]s, -e, *m.* tjänstebref. ~bruder, -s, -†, *m.* ämbetsbroder, kollega. ~diener, -s, -, *m.* inkuiästare; rättsbetjänt. ~eid, -[e]s, -e, *m.* ämbetsed. ~geheimnis[s], -ses, -se, *n.* ämbetshemlighet. ~gericht, -[e]s, -e, *n.* ungefärlig häradshövding. ~geschäft, -[e]s, -e, *n.* ämbetsbestyr. ~gesicht, -[e]s, -er, *n.* ämbetsmin. ~gewalt, 0, *f.* ämbetsmyndighet. ~handlung, -en, *f.* tjänsteförättning. ~haus *se* haus. ~kleid, -[e]s, -er, *n.* ämbetsdrägt. ~kosten, plur. förvaltningskostnader; rättegångskostnader. ~lade, -n, *f.* ämbetslåda. ~lokal, -[e]s, -e, *n.* ämbetslokal, byrå. ~miene, -u, *f.* ämbetsmin. *F* eine ~ aufstecken: taga på sig en högtidlig min. ~person, -en, *f.* ämbetsman, tjänsteman. ~pflege, 0, *f.* ämbetsförvaltning. ~pflicht, -en, *f.* ämbetspligt. ~pflichtig, *a.* lydande under ett amt, jfr *Amt* 3. ~richter, -s, -, *m.* ungefärlig häradshövding. ~sässig, *a.* lydande i första hand under en viss domstol. ~schreiber, -s, -, *m.* skrivare, kopist i ett ämbetsverk. ~siegel, -s, -, *n.* ämbetssigill. ~stube, -n, *f.* ämbetsrum, kontor. ~thätigkeit, 0, *f.* ämbetsutöfning. ~tracht, -en, *f.* ämbetsdrägt. ~verweser, -s, -, *m.* vikarie. ~vögt, -[e]s, -e †, *m.* domhufvande, länsfogde. ~vogtei, -en, *f.* en *Amtsvoigt's* ämbete el. ämbetslokal el. domsaga. Jfr *Amt*...

Amtei, -en, *f.* 1. amt, fögderi. 2. en amtmanns bostad.

amtien, -ete, *ge-et*, *itr. h.* * = *amti*eren.

Ämter... *EX.* -handel, -s, 0, *m.* handel med ämbeten. -süchtig, *a.* sikande efter ngt ämbete. -tausch, -es, -e, *m.* ämbetsbyte.

amtier|en, -te, -t, *itr. h.* utöfva sitt ämbete, vara studd i ämbetsärenden. **Amti**erung, *f.* **amti**lich, *a.* 1. hörande till ämbetet, ämbets-. 2. officiell.

Amulett, -[e]s, -e, *n.* amulett.

amüsánt, *a.* roande.

Amusement, -s, -s, *n.* förströelse.

amüsier|en, -te, -t **I.** *tr.* roa, förströ. **II.** *Sich* ~ roa sig.

an, **I.** *prep. A.* med dat. 1. (rum) vid, bredvid, jämte, t. ex. ~ der Thür, ~ dem Fenster stehen; ~ der Landstrasse liegen; Prediger ~ einer gewissen Kirche sein; Frankfurt ~ der Oder. 2. (rum och tid) på, t. ex. ~ einem Orte wohnen; ~ der Wand hangen; am Abend, am Tage. *Mark:* ~ dem Tage, men: in der Nacht. 3. (tid) öfversättes ej, t. ex. am ersten Juni: första juni; ~ einem schönen Maitage: en vacker majdag; der Tag, ~ welchem dies geschah: dagen, då detta hände. 4. (orsak) af, med anledning af, t. ex. ~ seinen Wunden, ~ Heimweh sterben. 5. (enskildhet) *fati* Es liegt mir am Herzen: det ligger mig om hjärtat.

Es ist nichts als Haut und Knochen ~ ihm: han är bara skinn och ben. *Eine Gewohnheit* ~ sich haben: hafva en vana. *Breit* ~ den Schultern: bred öfver axlarna. *Reich, arm* ~ etc.: rik, fattig på ngt. *Es fehlt mir* ~ Geld: det fattas mig pengar. *Ich weiss, was ~ dem ist*: jag vet, hvad man har att tro därom. *Es ist nichts ~ ihm*: det är ej mycket bevänt med honom. *Die Schuld liegt* ~ ihm: han är skuld därtill. ~ *sich halten*: styra sig, hålla sig inom skrankorna. ~ *und für sich*: i och för sig. *Soviel ~ mir ist*: så mycket på mig ankommer. *Es ist ~ mir*: det är min tur. *Das hat er so ~ sich*: det är så hans sätt. ~ *Leib und Seele krank sein*: vara sjuk till kropp och själ. *Ich habe ~ zweien genug*: jag har nog med två. **B.** med ack. (rum el. tid) 1. mot, intill, t. ex. *etw. ~ die Wand stellen*; *sich ~ die Wand lehnen*. 2. till, t. ex. ~ jmdn schreiben; *sich ~ jmdn wenden, der Brief ist ~ mich*; *ich habe eine Bitte ~ Sie*; ~ *die Arbeit gehen*. 3. på, t. ex. *etw. ~ die Wand hängen*; ~ *die Thür klopfen*. 4. inemot, nära, t. ex. ~ [*die*] *sechshundert Wagen*; ~ *hundert Mark*. **II. adv.** 1. i sms. med subst. uppför, emot, t. ex. *berg ~ uppför* bärget; *himmel* ~ upp mot himlen; *strom* ~ mot strömmen, uppför strömmen. 2. *Von diesem Tage* ~ alltifrån denna dag. *Neben* ~ här el. där bredvid, jämte, *oben* ~ upp till, *unten* ~ nedtill.

Ann. *An* i sms. med verb är alltid betonadt och betecknar början, närande, vidhåttande, riktning emot, tillväxt. Motsats: *ab*.

Anabaptist, -en, -en, *m.* anabaptist, vederdöpare.

Anachoret, -en, -e, *m.* anakoret, eremit.

Anachronismus, -us, -en, *m.* anakronism.

Anagramm, -[e]s, -e, *n.* anagram, bokstafslek, ordlek.

anähneln, * **anähnlichen**, *tr.* göra lik, bringa till likhet.

analog, *a.* analog, liknande, öfverensstämmande.

Analogie, -en, *f.* analogi, likhet, öfverensstämmelse.

analogisch = analog.

Analyse, -n, *f.* analys.

analysieren, -te, -t, *tr.* analysera.

analytisch, *a.* analytisk.

Ananas, - och * -se, *f.* ananas. -eis, -es, 0, *n.* ananassglace. -erdbeere, -n, *f.* ananassmultron.

anankern, *tr.* † förankra.

Anarchie, -en, *f.* anarki, laglöshet.

anárchisch, *a.* anarkisk, laglös.

anárten, **I.** *tr.* bringa till likhet. **II.** *itr. s.* och *sich* ~ efterlikna, blifva lik. *Angearbetet*: medfödd.

aná[s]jen, *tr.* locka med lockbete, med agn.

Anathém, -[e]s, -e, **Anáthema**, -[s], -s och **Ana-**

thémata, *n.* anatema, förbannelse, förkastelsedom.

anat[h]men, *tr.* andas på.

Anatom, *-en, -m.* anatom.

Anatomie, *-en, f.* anatomi.

Anatômiker, *-s, -, m.* anatom.

anatômisch, *a.* anatomisk.

anätzen = *anüsen*.

anäugeln, *tr.* *Jmdn* ~ blicka ömt, smäktande på ngn.

anbacken, *tr.* samt *itr. h.* och *s.* fästa, häfta fast vid, klibba vid, ihop.

anbahnen, *tr.* bana; bereda vägen för, förbereda.

anballen, *sich* ~ bälla sig.

anbannen, *tr.* fasttrolla.

Anbau, *-[e]s, -e* och *-ten, m.* 1. odling, odlande, *t. ex. der Felder, des Tabaks.* 2. tillbyggnad. 3. kolonisering, bebyggande, nybygge.

anbaubar, *a.* som kan odlas, kan bebyggas.

anbauen, *I. tr.* 1. odla, *t. ex. eine Feldfrucht*, *viad. eine Wissenschaft, eine Kunst.* 2. bygga till. 3. bebygga, kolonisera. **II.** *Sich* ~ slå sig ned, slå upp sina böjalar.

Anbauer, *-s, -, m.* 1. person som odlar, anlägger nyodlingar. 2. nybyggare.

anbefehlen, *tr.* påbjuda, anbefalla, rekommendera. **Anbefehlung, f.**

Anbeginn, *-[e]s, 0, m.* första början.

anbehalten, *tr.* behålla på sig, *t. ex. seinen Rock.*

anbei, *adv.* härhos, härmed, *t. ex. ~ senden wir zwei Pakete*; dessutom.

anbeissen, **I.** *tr.* bita i, bita af, *t. ex. das Brot.* **II.** *Sich* ~ bita sig fast. **III.** *itr. h.* nappa, nappa på kroken, *av. viad.*

anbelangen, *tr.* *opers.* vidkomma, beträffa, *t. ex. was mich anbelangt.*

anbelfern, *tr.* *f.* gläfsa på, bjäbba emot; träta på.

anbellen, **I.** *itr. h.* 1. börja skälla. 2. *Der Hund kommt angebellt*: hunden kommer skällande. **II.** *tr.* skälla på.

anbequemen, **I.** *tr.* lämpa efter. **II.** *Sich* ~ lämpa sig efter, bekväma sig till.

anberahmen, anberaumen, tr. berama, utsätta, *t. ex. einen Tag, eine Sitzung.* **Anberaumung, f.**

anberägt, *a.* omförmäld.

anbeten, *tr.* och *itr. h.* *Jmdn, vor jmdm, * gegen jmdm, * jmdm* ~ tillbedja ngn.

Anbeter, *-s, -, m.* ~in, -nen, *f.* tillbedjare, beundrare.

Anbetracht, Anbetroff, blott adverbialt: *in* ~ *el. -s* med *gen.*: med hänsyn till.

anbetroffen = *anbelangen*.

anbetteheln, *tr.* *Jmdn* ~ vända sig tiggande till ngn.

Anbetung, *0, f.* tillbedjan. *-s...* *Ex.* ~würdig, *a.* tillbedjansvärd.

anbiegen, tr. böja intill. **Anbiegung, f.**

anbieten, **I.** *tr.* erbjuda, tillbjuda. **II.** *Sich* ~

erbjuda sig. **III.** *itr. h.* göra första budet på en auktion. **Anbietung, f.**

Anbieter, *-s, -, m.* ~in, -nen, *f.* person, 1. som erbjuder ngt, 2. som gör första budet.

anbinden, **I.** *tr.* 1. *Etw. an etw.* (*dat. el. ack.*) ~ fastbinda ngt vid ngt. *Bäume, Pflanzen* ~ binda upp växter. 2. *viad. jmdm etw.* ~ inbillna ngn ngt. *F einen Bären* ~ skaffa sig en björn, sätta sig i skuld. 3. *Kurz angebunden*: kort om huvudet. **II.** *itr. h.* *Mit jmdm* ~ a) sätta sig i förbindelse med ngn, *vanl. b)* börja gräl med ngn.

Anbiss, *-es, -e, m.* bett, afbitande, *itr. anbeissen I.*

anblaken, *tr.* nedsvärta.

anblasen, **tr.** 1. blåsa på, *t. ex. das Feuer.* 2. *mus.* intonera, angifva tonen med blåsinstrument, *t. ex. ein Horn, einen Ton.* 3. *Jmdn* ~ mottaga ngn med musik af blåsinstrument.

anblecken, *tr.* *F jmdn* ~ grina mot ngn.

anbleiben, *itr. s.* förblifva på, förblifva fastsittande.

Anblick, *-[e]s, -e, m.* 1. blick, betraktande. 2. anblick, åsyn, skådespel.

anblicken, *tr.* betrakta, gifva en blick.

anblinken, *tr.* 1. stråla emot. 2. blinka åt.

anblinze[|]n, *tr.* blinka åt.

anblitzen, *tr.* 1. blixtrande stråla emot. 2. kasta en ljungande blick på.

anblöken, *tr.* böla, råma emot.

anbohren, *tr.* 1. ☉ börja borra. 2. borra hål i *el. på.* *Das Fass et. den Wein* ~ sticka upp vinfatet. *Ein Schiff* ~ borra ett skepp i sank. 3. borra fast. **Anbohrung, f.**

anbolzen, *tr.* ☉ fastbulta, plugga ihop.

anborden, *tr.* ⚓ äntra.

Anbot, *-[e]s, -e, n.* anbud.

anbrassen, *tr.* ⚓ brassa an.

anbraten, *kokk. I. tr.* bryna. **II.** *itr. s.* 1. brynas. 2. stekas fast.

anbrausen, *itr. s.* komma brusande.

anbrechen, **I.** *tr.* afbryta första stycket af, *t. ex. ein Brot*; slå upp, *t. ex. eine Flasche.* **II.** *itr. s.* 1. bryta fram, bryta in. *Mit dem den Tage*: vid dagens inbrott. 2. börja skämmas, blifva ankommen.

anbrennen, **I.** *itr. s.* 1. tända sig, råka i brand. 2. *kokk.* vidbrännas. **II.** *tr.* antända, påtända, *t. ex. ein Licht, eine Cigarre*; bränna ngt litet.

Anbringe-Geld, *-[e]s, -er, n.* ☒ värfvarlön.

anbringen, **tr.** 1. anbringa, placera, *t. ex. eine Treppe in einem Hause.* *Seine Tochter* ~ bortgifva sin dotter, få henne försörjd; *gut angebracht*: väl försörjd. *Ich kann die Schuhe nicht* ~ jag kan ej få på mig skor. *Ein Wort* ~ flicka in ett ord. 2. anförä, angifva, anklaga. *Was ist Ihr* ~ hvad har ni att anföra. **Anbringung, f.**

Anbringer, *-s, -, m.* ~in, -nen, *f.* angifvare, angifverska, skallerbytta.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ⚓ sjöterm. ☒ militärisk term.

Anbringerei, -en, *f.* anbringelse, skvaller.
Anbruch, -[e]s, 0, *m.* 1. första afbrytandet, *jfr* *anbrechen* 1. 2. inbrott, t. ex. *des Tages, der Nacht*. 3. början till röta, till förskämning.
anbrüchig, *a.* ankommen, anfrätt.
Anbrüchigkeit, 0, *f.* = *Anbruch* 3.
anbrühen, *tr.* kokk. skälla.
anbrüllen, *tr.* ryta, vråla emot; om människors ryta åt.
anbrummen, *tr.* bramma emot.
anbrüten, *tr.* *Eier* ~ ligga ngn tid på ägg. *Angebrütetes Ei*: halfkläckt ägg, röttägg.
Anchovis se *Anschovis*.
Andacht, -en, *f.* 1. andakt, andaktighet. 2. andakt, bön. ~ *halten*. ~ förrätta andakt. hålla bön. -s... Ex. ~ *büch*, -[e]s, -er †, *n.* andaktsbok. ~ *los*, *a.* andaktslös. ~ *stunde*, -n, *f.* andaktsstund, bönestund. ~ *übung*, -en, *f.* andaktsöfning.
Andächtelci, -en, *f.* hycklad andakt. fromleri.
andächtelln, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* hyckla andakt, ställa sig andäktig.
andächtig, *a.* andäktig.
Andächtler, -s, -, **Andächtling**, -[e]s, -e, *m.* skrymtare, skenhelig person.
andämmen, *tr.* dämna upp, t. ex. *das Wasser*.
andampfen, *itr.* *s.* 1. afsätta sig i form af ånga. 2. *Angedampft kommen*: komma ångande.
andauern, *itr.* *h.* vara, räcka, pågå, hålla på.
andäm, *adv.* 1. så, riktigt, sant. 2. *kommen därhän*.
andenken, *itr.* *h.* 1. tänka på. 2. *Denk [mal] an!* tänk! föreställ dig!
Andenken, -s, -, *n.* minne. *Zum ~ an jmdn*: till minne af ngn. *In gutem ~ bei jmdm stehen*: hafva efterlemnat ett godt minne hos ngn.
ander, *a.* annan. ~ *e Bücher*; andra böcker. *Er ist ein ganz ~er Mann*: han är en helt annan karl. ~ *er Meinung sein*; vara af en annan mening. *Das ist etw. ~es*: det är ngt annat, det förändrar saken. *Einer um den ~en*: den ene efter den andre. *Ein Mal über das ~e*: gång efter annan. *Am ~en Tage*: påföljande dag. *Ein ~es Hemd anziehen*: ömsa skjorta. ~ *er Ansicht*, ~ *n Sinnes werden*: ändra åsigt. ~ *artig*, *a.* olikartad. -*mal*, *adv.* 1. en annan gång. 2. för andra gången. -*seits*, *adv.* å andra sidan. -*wärtig*, *a.* befinnande sig annorstädes. -*wärts*, -*weit*, *adv.* annorstädes. -*weitig*, *a.* 1. annan, olika beskaffad. 2. upprepad, förnyad. -*n...* Ex. ~ *falls*, *adv.* i annat fall. ~ *[h]eils*, *adv.* å andra sidan.
änderbar, *a.* föränderlig.
andererseits se *andenseits*.
anderlei, *a.* oböjl. = *andera*rtig.
änderln, -te, *ge-t*, *I. tr.* ändra, förändra. *Etw. an einer Sache ~ ändern* ngt vid eu sak. *Das ändert die Sache*: det förändrar saken. *Daran lässt sich nichts ~* det kan ej än-

dras. **II. Sich ~ ändern** sig, förändras, t. ex. *die Sache kann sich ~, die Zeiten ~ sich*. **III. itr. h.** *Mit etw. ~* byta om med ngt.
anders, *adv.* 1. annorlunda, på annat sätt, olika. *Er wird sein Lebtag nicht ~* han förblir sig alltid lik. *Es wird noch ganz ~ kommen*: det blir väl värre, det blir annat af. *Das ist nun einmal nicht ~* det är som det är. *Sich ~ besinnen*: ändra åsigt. *Ich konnte nicht anders, ich musste weinen*: jag kunde ej låta bli att gråta. 2. annars, eljes, under andra förhållanden. 3. anslutande sig till pronomen och adverb. *Jemand ~ någon annan*. *Niemand ~ als er*: ingen annan än han. *Nirgends ~* eljes ingenstades. *Wer ~ als er?* hvem, om ej han? 4. *Wenn ~ säftra*, såvida. -*denkend*, *a.* olika tänkande. -*farbig*, *a.* af olika färg. -*wie*, *adv.* på annat sätt. -*wo*, *adv.* annorstädes. -*woher*, *adv.* annorstädes ifrån. -*wohin*, *adv.* annorstädes hän.
anderthalb, *a.* halfannan.
Änderung, -en, *f.* förändring. -s... Ex. ~ *sucht*, 0, *f.* ändringslusta, ändringsmani. -*vor-schlag*, -[e]s, -e †, *m.* ändringsförslag.
andeuten, *I. tr.* antyda, låta förstå, bebåda. **II. Sich ~** gifva sig tillkänna, visa sig.
Andeutung, -en, *f.* antydning, antydning, häntyddning, anspelning. -s... Ex. ~ *weise*, *adv.* antydningvis.
andichten, *tr.* pådiktta.
andonnern, *tr.* bli. dundra emot, fara nt emot.
Andorn, -[e]s, 0, *m.* bot. stjälkborre.
andorren, *itr.* *s.* torka fast.
Andrang, -[e]s, 0, *m.* påträngande, tillopp.
andrängen, *I. tr.* tränga på, tränga emot, tränga intill, t. ex. *jmdn an die Wand*. **II. Sich an jmdn ~** tränga sig på ngn.
andreichseln, *tr.* påsvarfva, t. ex. *einen Knopf an den Stock*. *F jmdn etw. ~* lura på ngn ngt.
andrehen, *tr.* 1. börja vrida, sätta i gång. 2. = *andrechtseln*. 3. fastvrida, skruva på.
andringen, *I. itr. s.* 1. *Auf jmdn ~* tränga in på ngn, gå honom på lifvet. 2. *Das Blut dringt gegen den Kopf an*: blodet tränger åt hufvudet. **II. tr.** och *sich ~ = andringen*.
androhen, *I. itr. h.* hota, förestå. **II. tr. jmdm etw. ~** hota ngn med ngt. **Androhung**, *f.*
Andruck, -[e]s, -e †, *m.* tryckning mot et. på ngt.
andrücken, *tr.* trycka emot, trycka fast.
andufen, *tr.* *Einen ~* dofta emot en.
andürch, *adv.* härigenom.
aneifern, *tr.* egga, uppmuntra. **Aneiferung**, *f.*
aneig[e]nen, *I. tr.* 1. *Sich (dat.) etw. ~* tillägna sig ngt. 2. tillägna, dedicera. 3. bringa till likhet med, afpassa, t. ex. *eine Sache einer anderen*. **II. Sich jmdm, einer Sache ~** rätta sig efter ngn, efter en sak. **Aneig[e]nung**, *f.*
aneinander, *adv.* vid hvarandra, intill hvarandra, tillsammans, ihop, t. ex. ~ *hängen*.

~ kleben, ~ passen, ~ stossen. -fügung, -en, f. sammanfogning. -grenzend, a. gränsande intill hvarandra. -hängend, a. hängande ihop. -rücken, -s, 0, n. närmande, sammanflyttning. -stöss, -es, -e †, m. sammanstöt.

Anekdoter, -n, f. anekdot. -n... Ex. ~ärtig, a. anekdotartad. ~jäger, -s, -, m. anekdot-samlare, nyhetsjägare.

anekdotenhaft, **anekdotisch**, a. anekdotisk.

anekeln, tr. 1. äkla, väcka vämjelse hos, ingifva motvilja. 2. känna vämjelse, motvilja för.

Anemone, -n, f. bot. anemon, sippa.

anempfehlen, tr. förorda, rekommendera.

Anerbe, -n, -n, m. hufvudarvinge.

anerben, I. tr. * tilldela genom arf, såsom ärftligt. II. itr. s. med dat. gå i arf hos, vara medfödd.

Anerbieten, -s, 0, n. **Anerbietung**, -en, f. erbjudande, anbud, tillbud.

anerkennen, (* *) tr. vidkännas, godkänna, erkänna. ~d: erkännande, berömmande, erkännans. **Anerkannt**: erkänd. **Anerkann-termassen**: såsom erkändt är.

anerkennenswert[h], a. värd erkännande, berömvärd.

Anerkenntnis[s], -ses, -se, n. -se, f. **Anerkennung**, -en, f. 1. erkännande, vidgående. 2. erkännande, gillande, beröm, erkänsla. -ungs... Ex. ~wert[h], ~würdig, a. värd erkännande.

anerschaffen, tr. genom e. vid skapelsen förläna. **Auerschaffen** (part. perf.): medskapad.

anfächeln, tr. **Einen** ~ fläkta emot en.

anfachen, tr. blåsa, upptända, t. ex. **ein Feuer**, eine Flamme.

anfädeln, tr. påträda, t. ex. **eine Nadel**. Bist. **ein Gespräch** ~ inleda ett samtal.

anfahen, förädr. = **anfangeu**.

anfahrbar, a. † så beskaffad, att man kan lägga till där.

anfahren, I. itr. 1. s. anlända; † lägga till. *Bei jmdm* ~ säga till, taga in hos ngn.

Angefahren **kommen**: komma åkande, roende, seglande. 2. s. och h. köra emot, t. ex. *der Wagen ist, der Kutscher hat an einen Stein angefahren*. Bist. **übel** ~ råka illa ut.

II. tr. 1. köra fram, skaffa fram, framforsla. 2. bist. fara ut emot.

Anfahrshacht, -[e]s, -e [†], m. bärg. schakt, genom hvilket man far ned i en grufva.

Anfahrt, -en, f. 1. * ankomst. 2. station, † landningsplats. 3. bärg. nedfart.

Anfall, -[e]s, -e †, m. 1. anfall, angrepp. 2. tillfallande genom arf, hemfall. 3. **Anfälle**: inkomster. -s... Ex. ~recht, -[e]s, 0, n. jur. hemfallsrätt.

anfallen, I. itr. s. 1. falla i hög, hopa sig, t. ex. *der ~de Schnee*. 2. tillfalla. II. tr. anfalla, angripa.

Anfang, -[e]s, -e †, m. början, begynnelse; ursprung, upphof. *Im ~e*: i början, till att

börja med; i begynnelsen. *Zu ~des Buches*: i bokens början. *Den ~ mit etw. machen*: börja, göra början med ngt. *Seinen ~ nehmen*: börja, taga sin början. *Die Anfänge einer Wissenschaft*: en vetenskaps grund, elementar. -s... Ex. ~buchstabe, -n, -n, m. begynnelsebokstaf, initial. ~grund, -[e]s, -e †, m. i sht plur. första grunderna, t. ex. *einer Wissenschaft*. ~punkt, -[e]s, -e, m. utgångspunkt.

anfängen, I. tr. börja, begynna. **Hader**, **Händel**, **Streit** ~ börja, söka gräl. **Ein Geschäft** ~ öppna en affär. *Wiefang ich's an, dass...* hur skall jag bära mig åt för att... *Nicht wissen, was man ~ soll*: ej veta, hvad man skall taga sig till. *Was fangen wir mit dem Abend an?* hvad skola vi företaga oss i kväll? II. itr. h. sv. oper. börja, taga sin början, börja med. *Mit nichts* ~ börja med två tomma händer. *Klein* ~ börja med litet. *Hier fängt mein Acker an*: här tar min åker vid. *Er fängt mit jedem an*: han låter ej ngn gå i fred. III. *Sich* ~ börja, börjas.

Anfänger, -s, -, m. ~in, -nen, f. begynnare, nybörjare, nybörjerska.

anfänglich, a. börjande, först, ursprunglig.

anfangs, adv. i början, till att börja med.

anfärben, tr. färglägga.

anfassen, I. tr. vidröra, taga i, fatta tag i, gripa. *Ein Schauer fasst mich an*: en rysning genomilar mig. II. itr. h. slå rot.

anfaulen, itr. s. börja skämmas, blifva ankommen.

anfechtbar, a. som kan bestridas, tvistig, stridig.

anfechten, tr. 1. angripa, klandra, t. ex. *eine Meinung*, ein Testament. 2. fresta, oroa. *Was sicht ihn an?* hvad kommer åt honom? *Das lasse ich mich nicht ~* det bryr jag mig ej om.

Anfechtung, -en, f. anfäktelse, vederböda.

anfehdn, **anfeinden**, tr. uppträda fiendtligt emot, förfölja, bekriga. **Anfeindung**, f.

anfertigen, tr. förfärdiga, tillverka, göra. **Anfertigung**, f.

Anfertiger, -s, -, m. tillverkare.

anfesseln, tr. fjättra, fastbinda. **Anfesselung**, f. **anfetten**, tr. smörja med ngt fett ämne.

anfeuchten, tr. fukta. **Anfeuchtung**, f.

anfeuern, I. tr. elda, uppelda, t. ex. *den Ofen*, bist. *die Soldaten*. II. itr. h. elda, göra upp eld. **Anfeuerung**, f.

anfinden, *sich* ~ finnas, vara tillhands.

anflammen, I. tr. upptända, uppelda. II. *Sich* ~ fatta eld, upptändas.

anflattern, itr. s. fladdra emot, t. ex. *gegen das Fenster*.

anflechten, tr. fläta fast.

anflehen, tr. bedja till, åkalla. *Jmdn um etw.* ~ bönfalla ngn om ngt. **Anflehung**, f.

anfletschen, *tr.* *Jmdn* ~ *die* tänderna åt ngn.
anflicken, *I. tr.* lappa, sätta på en lapp. *F jmdm*
etw. ~ lappa om ngn. **II.** *F sich* ~ tränga
 sig på, innästa sig.
anfliegen, *I. itr. s.* **1.** flyga emot. *Angefliegen*
Kommen: komma flygande. **2.** *Etw.* *fliegt*
mir an: ngt kommer flygande och sätter
 sig fast, slår ned på mig. *Ein Einfall flog*
mir an: jag fick plötsligt ett infall. **II. tr.**
 flyga emot, hastigt komma på. *Eine Rote*
flog ihre Wangen an: en rodnad uppsteg
 helt plötsligt på hennes kinder.
anfließen, *itr. s.* flyta emot. *Angeflossen kom-*
men: komma flytande.
anflößen, *tr. I.* *Holz irgendwo* ~ flotta tim-
 mer någonstades hän. **2.** om vatten: *Land* ~
 aflagra jord. **Anflössung, f.**
anfluchen, *tr. Jmdm etw.* ~ genom förbannel-
 ser tillskynda ngn ngt.
Anflug, [-e]s, -e *f*, *m.* **1.** flygt, flygande emot.
2. anstrykning, spår. t. ex. *ein* ~ *von Ironie*.
anfordern, * **anfordern**, *tr. I.* fordra, kräva.
Jmdm etw.: ngt af ngn. **2.** *Jmdn* ~ kräva
 ngn. **Anfo[r]d[e]rung, f.**
Anfrage, -u, *f.* förfrågan.
anfragen, *itr. h.* förfråga sig, *bei jmdm* (o *tr.:*
jmdn) *nach et. um etw.:* hos ngn om ngt.
anfressen, *I. tr. I.* om djur och *P* om människor
 äta af, bita af. **2.** fräta, anfräta. **II.** *P sich*
 ~ äta sig proppmätt. **Anfressung, f.**
anfrieren, *itr. s.* frysa fast.
anfrischen, *tr. I.* uppfriska. **2.** *Wd.* upp-
 muntra, lifva. **Anfrischung, f.**
anfragen, *tr.* ☉ hopfoga.
anfügen, *I. tr.* tillfoga, vidfoga, bifoga. **II.**
Sich ~ foga sig, lämpa sig. **Anfügung, f.**
anfühlen, *I. tr. I.* känna på, taga på, vidröra.
2. *Wd.* känna, märka, se. *Man fühlt es ihm*
an, dass er glücklich ist: man ser på honom,
 att han är lycklig. **II.** *Sich* ~ kännas, t. ex.
hart, weich. **Anfühlung, f.**
Anfuhr, -en, *f.* framkörning, framforsling.
anführen, *tr. I.* framkora, framforsla. **2.** an-
 föra, leda, t. ex. *ein Heer, einen Tanz*. **3.**
 leda, handleda, t. ex. *Jmdn zur Tugend*. **4.**
 anföra, citera, andraga, t. ex. *Jmds Worte*.
Gründe, ein Beispiel, etw. zur Entschuldigung.
Weiterhabe ich nichts anzuführen: jag
 har intet mer att tillägga. **5.** göra narr af,
 narra, purra.
Anführer, -s, -, *m.* anförare, ledare.
Anführung, -en, *f.* **1.** anförande, befäl, led-
 ning. **2.** anförande, citerande, citat. -s... ex.
 ~fehler, -s, -, *m.* oriktigt, felaktigt citat.
 ~zeichen, -s, -, *n.* anföringstecken, cita-
 tionstecken.
anfüllen, *I. tr.* fylla, uppfylla, fullstoppa. **II.**
Sich ~ fyllas, blifva full. *Sich mit Speisen*
 ~ öfverlasta sig med mat, frossa. **Anfüll-**
ung, f.
Angabe, -n, *f.* **1.** bandel, handpenning. **2.** upp-

gift. **3.** angifvelse, anklagelse. **4.** förslag,
 utkast, instruktion.
angaffen, *tr.* *F* gapa på, med vidöppen mun
 betrakta.
angähnen, *tr. I.* gäspande betrakta. **2.** gapa
 emot, t. ex. *ein Abyrund gähnt ihn an*.
angebbär, *a.* som kan angifvas; matem. bestäm-
 bar.
angeben, *I. tr. I.* gifva på hand. **2.** gifva i
 mellangift. **3.** uppgifva, angifva, anföra,
 t. ex. *seinen Namen, den Wert von etw., etw.*
als Ursache, den Preis, die Richtung. *Mus.*
den Takt ~ angifva, markera takten, slå
 takt: *eine Note, einen Ton* ~ slå an en not,
 en ton. *den Ton* ~ vara tongifvande.
4. angifva, anmäla, anklaga. **5.** göra utkast
 till, föreskrifva, fastställa. **II.** *Sich* ~ **1.**
 utgifva sig, t. ex. *für et. als den Erben*. **2.**
Sich zu etw. ~ anmäla, erbjuda sig till ngt.
III. itr. h. *Die Feder will nicht* ~ pennan
 vill ej ta. *Die Taste giebt nicht an:* tan-
 genten tar ej.
Angeber, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* **1.** person, som
 angifver, framställer, föreslår ngt, t. ex.
eines Planes. **2.** angifvare, åklagare.
Angeberei, -en, *f.* angifvelse, skvaller.
Angeberrisch, *a.* **1.** uppfinningsrik. **2.** fallen för
 att anklaga andra, skvalleraktigt.
Angebinde, -s, -, *n.* festgåfva, gåfva, gnm hvilken
 man gör ngn sig förbundn.
angeblich, *a.* föregifven.
angeboren, *a.* medfödd.
Angebot, -[e]s, -e, *n.* anbud, i sht vid auktioner.
angedeihen, *itr. (s.)* användes vanl. blott i inf. med
lassen. Jmdm etw. ~ *lassen:* låta ngt kom-
 ma ngn till godo.
Angedenken, -s, -, *n.* poet. = *Andenken*.
Angehänge, -s, -, *n.* berlock; påhäng.
angehen, *I. itr. s.* **1.** *Angegangen kommen:*
 komma gående; *gegen jmdn* ~ gå emot ngn,
 angripa honom. **2.** stiga uppför, gå upp.
 afv. med ack. t. ex. *den Berg*. **3.** börja, taga sin
 början. *Ein ~der Künstler:* ett konstnär-
 ämne, en ung konstnär. *Erst ein ~der Vier-*
ziger: han har nyss öfverskridit trettio-
 talet, nyss fyllt fyrtio år. *Bei ~der Nacht:*
 vid nattens början. **4.** fatta eld, råka i
 brand. **5.** blifva ankommen, börja skäm-
 mas. **6. om kläder och skodon: gå på. **7.** gå an,
 duga. **II. tr. I.** *Jmdn* ~ gå till, vända sig
 till ngn. *Jmdm um etw.* ~ bedja ngn om
 ngt. **2.** angå, vidkomma, beträffa. *Was*
mich angeht: hvad mig beträffar. *Der Streit*
ging eine Erzählung an: tvisten rörde sig
 om en berättelse. *Was geht das mich an?*
 hvad kommer det mig vid?
Angehenke, * = *Angehänge*.
angehören, *itr. h.* tillhöra, *jmdm:* ngn.
angehörig, *a.* **1.** tillhörande, ägd af, *jmdm:*
 ngn. **2.** *Ein ~er, eine ~e:* en anhörig, en
 frände.**

Angehörigkeit, 0, *f.* 1. egenskapen att tillhöra. *Seine ~ zum preussischen Staate nachweisen*: bevisa sig vara preussisk medborgare. 2. släktskap.

angeifern, *tr.* 1. dregla på. 2. *bnad.* hätskt utfara mot.

Angel, -*n*, *f.* *av.* -*s*, -, *m.* 1. dörrhake, gångjärn. *Zwischen Thür und ~* i mellanhand, i klämma. *Den Finger zwischen Thür und ~ stecken*: tränga sig in mellan barken och trädet. 2. *bnad.* hufvudsaken, som ngt rör sig omkring; midtpunkt. 3. metkrok, *av.* metspö med ref och krok. 4. tång på en klinga o. dyl., den i skafat sittande delen. -*hand*, -[*e*]s, -*er* †, *n.* gångjärn. -*blei*, -[*e*]s, -*e*, *n.* sänke på metref. -*fischerei*, -*en*, *f.* metande, metning. -*haken*, -*s*, -, *m.* metkrok. -*leine*, -*n*, *f.* metref. -*offen*, *a.* på vid gafvel. -*punkt*, -[*e*]s, -*e*, *m.* hufvudpunkt. -*rut[h]e*, -*n*, *f.* metspö. -*schnur*, -*e* †, *f.* metref. -*weit* = -*offen*.

angelangen, *itr.* *s.* anlända.

Angeld, -[*e*]s, 0, *n.* handpenngar.

angelegen, *a.* angelägen. *Er hatte nichts ~eres zu thun als zu ...* det första han gjorde var att... *Sich (dat.) etw. ~ sein lassen*: vinnlägga sig om, egna omsorg åt, vara mon om ngt. **Angelegenheit**, -*en*, *f.* angelägenhet. *Minister der auswärtigen ~en*: utrikesminister.

angelegentlich, *a.* angelägen, viktig.

angell'n, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* 1. meta. 2. *bnad.* *jmdn* ~ lägga ut sina krokor för ngn. *Nach etw. ~* eftersträffa ngt.

angeloben, *tr.* 1. högtidligt lofva. 2. *Sich (dat.) jmdn* ~ fästa ngn vid sig genom ett högtidligt löfte.

Angelohnis[s], -*ses*, -*se*, *n.* Angelobung, -*en*, *f.* högtidligt löfte.

angemessen, *a.* passande, lämplig, afpassad. *~es Benehmen*: städadt sätt. *Ein ~er Preis*: ett lagom högt pris.

Angemessenheit, 0, *f.* tillbörlighet, lämplighet, öfverensstämmelse.

angenehm, *a.* 1. angenäm, behaglig. *Was ist dir ~* hvad behagar du? *Sie sind mir immer ~* ni är alltid välkommen. 2. *handel.* begärlig, eftersökt.

Änger, -*s*, -, *m.* äng, betesmark, gräsvall. -*blume*, -*n*, *f.* tusensköna. -*recht*, -[*e*]s, -*e*, *n.* rätt till mulbete.

Ängerthheit, 0, *f.* rörelse, lifaktighet.

angerissen, *a.* F onykter, påstruken.

angesehen, *a.* ansedd. *Schlecht ~ sein*: vara illa ansedd, hafva ett dåligt anseende.

Angesehenheit, 0, *f.* anseende.

angesessen, *a.* bosatt, bofast.

Angesicht, -[*e*]s, -*er*, *n.* 1. åsyn. *Gottes ~ bebraucht sein*: vara bortstött från Guds åsyn. *Jmdn von ~ kennen*: vara personligen bekant med ngn. 2. ansigte. *bnad.* *dem Tode ins ~ sehen*: se döden i ögonen. 3. *bnad.* *du holdes ~!* min ljufva vän!

angesichts, *prep.* med *gen.* i åsyn af, inför, gentemot, *t. ex. des Dorfes, der Gefahr, dieses Faktums.*

Angestrengtheit, 0, *f.* ansträngning.

Angetrunkenheit, 0, *f.* början till rus, *itr.* an-trinken.

angewöhnen, *I. tr.* vänja vid, *jmdm etw.*: ngn vid ngt. *Sich (dat.) etw. ~* göra ngt till vana, taga ngt för vana. **II.** *Sich an ei. zu etw. ~* vänja sig vid ngt. **Angewöhnung**, *f.* = *ruh.*

Angewohnheit, -*en*, *f.* vana.

angiessen, *tr.* 1. hålla på, gjuta till. 2. fukta, vattna. 3. slå upp, *t. ex. eine Flasche, den Wein.* 4. gjuta fast, fastlöda. *Er sitzt auf dem Pferde wie angegossen*: han sitter till häst, som om han vore fastgjuten.

angirren, *tr.* kuttra emot.

anglänzen, *tr.* glänsa emot, skina på.

Angleichung, -*en*, *f.* utjämning, förvandling till likhet, *an etw.*: med ngt.

angleiten, *itr.* *s.* *Gegen etw.* ~ glida emot ngt.

anglimmen, *itr.* *h.* tända sig, fatta eld.

anglotzen, *tr.* P glo på.

anglügen, *I. itr.* *s.* tändas, fatta eld. **II. tr. tända.**

anglupen, *tr.* P se på ngn med hätska, lurande blickar.

angreifhär, *a.* som kan angripas, tvifvelaktig, tvistig.

angreifen, *I. tr.* 1. röra vid, taga på. 2. gripa an, börja. *Das Werk ernst ~* på allvar gripa verket an. *Verkehrt ~* börja i galen ände. 3. taga en bit af, *t. ex. das Brot.* 4. angripa, försvaga. *Diese Scene hat mich angegriffen*: denna scen har uppskakat mig. *Angegriffen*: matt, medtagen. *~d*: tröttande. 5. *av. itr. h.* angripa, anfalla.

In der Flanke ~ anfalla från sidan. **II.** *Sich ~ 1.* kännas. *Das Tuch greift sich hart an*: tyget käns hårdt. 2. anstränga sig, uppbjuda alla krafter. *Sich zu sehr ~* öfveranstränga sig. **Angreifung**, *f.*

Angreifer, -*s*, -, *m.* 1. angripare. 2. *kök.* köksvante, grytvante.

angreifisch, *a.* F 1. som man är frestad att vidröra. 2. *tjufaktig.*

angrenzen, *itr. h.* *An etw.* ~ gränsa intill, stöta intill ngt. *~d*: gränsande intill, närgränsande. **Angrenzung**, *f.*

angrienen, *tr.* grina emot.

Angriff, -[*e*]s, -*e*, *m.* 1. vidrörande. *Etw. in ~ nehmen*: påbörja, gripa sig an med ngt. 2. angrepp, anfall, *t. ex. des Feindes auf die Festung, auf jmds Ehre.* *Den ~ aushalten*: uthärda anfallet. 3. sättet, hur ngt käns. *Das Zeug hat einen guten ~* tyget käns bra. -*s...* *ex. ~bewegung*, -*en*, *f.* offensivrörelse.

~krieg, -[*e*]s, -*e*, *m.* anfallskrig. *~linie*, -*n*, *f.* anfallslinie. *~weise*, *adv.* anfallsvis.

angrinsen, *tr.* grina emot.

angrunzen, *tr.* grymta emot.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊙ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

1. **Angst**, -e †, *f.* 1. *ängest*, ängslan. *In allen Ängsten sein*: vara i lödlig ängest. *In ~ geraten*: råka i ängest, förskräckas, blifva rädd. *In ~ setzen*: förskräcka. 2. *Schwere ~ fallandesot*. -*bekommen*, *a.* svårt bekländ. -*erfüllt*, *a.* ängestfull. -*gefühl*, -[e]s, -e, *n.* känsia af ängest. -*geschrei*, -[e]s. -*e. n.* ängestskri. -*kind*, -[e]s. -*er. n.* sorgebarn. -*röhre*, -*n*, *f.* F svart hatt, storm. -*schweiss*. -*es. -e, m.* ängestsvett, kallsvett. -*zitternd. a.* darrande af ängest.

2. **angst**, *ängster*, *a.* ängslig, orolig, rädd. *Mir ist ~ jag är rädd, orolig. Mir wird ~ und bange*: jag ängslas svårigen.

ängstig *en, -te, ge-t, I. tr.* ängsla, försätta i ängest. *II. Sich ~ ängslas. Sich zu Tode ~ dö af ängest. Sich um jmdn ~ vara orolig för ngn.*

Ängstigung, -*en, f.* pina, marter, vånda.

ängstlich, *a.* 1. ängslig, orolig. ~ *sein*: oro sig. *Es wird mir ~ jag blir orolig. 2. blyg, förlägen. 3. oroande. 4. ängsligt noggrann, skrupulös.*

Ängstlichkeit, -*en, f.* 1. ängslighet, ängslan. 2. blyghet, förlägenhet. 3. öfverdrifven noggrannhet, småaktighet.

angucken, *tr. F* titta på.

angürten, *tr.* omgjorda.

Anguss, -*es, -e †, m.* 1. påhällning. 2. ⊕ gjuthufvud, ingöte.

anhaben, *tr.* 1. hafva på sig, *t. ex. Kleider, Schuhe, Waffen. 2. Jmdn etw. ~ hafva ngt att anmärka på ngn, komma åt ngn.*

anhacken, *I. tr.* börja hacka på, *t. ex. der Vogel hackt das Obst an. II. itr. h.* hugga, haka sig fast.

anhaften, *itr. s.* sitta fast, klibba vid.

anhäkeln, *tr.* 1. virka till. 2. haka fast. **Anhäkelung**, *f.*

anhaken, *I. tr.* 1. haka fast, haka på. 2. † med återbake draga till sig. *II. Sich ~ haka sig fast. Anhakung, f.*

anhalftern, *tr. Ein Pferd ~ binda en häst med grimman.*

anhalsen, *tr.* sätta på halsen.

Anhalt, -[e]s, -e, *m.* 1. ngt hvarvid man kan hålla sig; stöd. 2. hallpunkt, rastställe. hållstation. -[e]... *ei. -s...* *ex. ~punkt*, -[e]s. -e, *m.* 1. hållpunkt, hviloställe. 2. stödjeppunkt. ~*seil*, -[e]s, -e, *n.* † stopptåg. ~*zeichen*, -s, -, *n.* tecken att stanna, stoppsignal.

anhalten, *I. tr.* 1. hålla intill. 2. stanna, hämma. *t. ex. einen Wagen, eine Maschine. Den Fluchtling ~ taga fast rymmaren. Güter ~ lägga beslag på gods. 3. Jmdn zu etw. ~ tillhålla ngn att göra ngt. 4. mus. hålla ut, *t. ex. einen Ton. II. Sich ~ 1. hålla sig fast, an etw.:* vid ngt. 2. lägga band på sig, styra sig. *III. itr. h. 1. hålla, stanna, t. ex. beim Wirtshause, mitten in der Arbeit.**

Der Sprechende hielt an: den talande gjorde en paus. 2. vara, hålla i, fortfara. *Haltet an am Gebet!* varen ihärdiga i bönen, beden oföfligtigen! ~*d:* ihållande, långvarig, oaföfligt, beständig. 3. *Bei jmdm um etw. ~ anhålla om ngt hos ngn, begära ngt af ngn. Um ein Mädchen ~ anhålla om en flickas hand. Um eine Stelle ~ söka en befattning.*

Anhalter, -s, -, *m.* 1. stöd. 2. ngt *et. ngn* som hämmar.

anhaltssäm, *a.* ihållande.

anhämmern, *tr.* fasthamra.

Anhang, -[e]s, -e †, *m.* 1. bihang, tillägg, supplement. 2. anhang, parti.

anhängen, *itr. h. I.* [med *an*] med dat. hänga på, hänga vid; ej släppa. 2. med. dat. vara anhängare till, hylla, hålla med.

anhängen, *I. tr.* 1. hänga upp, på, *t. ex. etw. an einen Haken. 2. vidhänga, vidfästa, påsätta, t. ex. jmdn Kletten, einen Zopf. bual. jmdn einen Schimpf ~ tillfoga ngn en skymf. Jmdn eine Krankheit ~ smitta ngn med en sjukdom. Jmdn eins ~ spela ngn ett spratt. II. Sich ~ hänga sig på, hänga sig fast vid. III. itr. h. = anhängen. Anhängung, f.*

Anhänger, -s, -, *m.* ~*in, -nen, f.* anhängare.

Anhängerschaft, *0, f.* 1. egenskap af anhängare. 2. anhang.

anhängig, *a.* 1. vidhängande, sammanhängande, tillhörig. 2. jur. anhängig, *t. ex. einen Prozess gegen jmdn ~ machen.*

anhänglich, *a.* tillgifven.

Anhänglichkeit, *0, f.* tillgifvenhet. ~ *für jmdn haben*: hysa tillgifvenhet för ngn.

Anhängsel, -s, -, *n.* 1. = *Anhang I.* 2. F påhäng.

Anhauch, -[e]s, *0, m.* 1. påandning. 2. bual. anstrykning.

anhauchen, *tr.* andas på, *t. ex. die Scheiben: rutorna.*

anhauen, *tr.* börja hugga, göra inhuggning i; skog, blecka.

anhäufeln, *tr.* lägga i små högar. *Mit Erde ~ öfverhölja med jord. Kartoffeln ~ kupa potatis.*

anhäufen, *I. tr.* hopa, lägga i hög. *II. Sich ~ hopa sig. Anhäufung, f.*

anheben, *I. tr.* 1. upplyfta, *etw. an etw.:* ngt mot, till ngt. 2. börja. *Ein Lied ~ uppstämman en sång. II. Sich ~ och itr. h.* börja, *t. ex. die Not hebt [sich] an. Er hub an und sprach also ei. blott: er hub also an:* han började sitt tal sålunda.

anheften, *I. tr.* vidhäfta, vidfästa, *etw. an etw.* (*ack. et. † dat.*): ngt vid ngt. *Eine Bekanntmachung ~ anslå en kungörelse. Verloren ~ träckla. II. Sich ~ häkta sig fast. Anheftung, f.*

anheilen, *tr. och itr. s.* läka fast.

anheimeln, *tr.* förefalla bekant, hemtreflig; påminna om hemmet.
anheimfallen, *itr. s.* hemfalla. *Der Vergangenheit* *ei. Vergessenheit* *anheimgefallen*: hemfallen åt glömskan.
anheimgengen, **anheimstellen**, *tr.* hemställa.
anheischig, *a. Sich ~ machen zu etw. ei. etw. zu thun*: förpligta sig till att göra ngt.
anheitern, *tr.* göra glad, lifva. *Angeheitert*: glad, upprymd, påstruken.
anhelzen, *I. tr.* börja elda, uppvärma, *t. ex. den Ofen*. **II. itr. h.** göra upp eld.
anhelfen, *itr. h.* och *tr. I. Jmdm ~ hjälpa ngn på trafven. Jmdm etw. ~ förhjälpa ngn till ngt. 2. Jmdm [die Kleider] ~ hjälpa ngn på med kläderna.*
anhengen, *tr. ** = *anhängen I, 1.*
anhér, * **anhéro**, *adv.* hit, hittills.
anhérig, *a.* hittills varande.
anherrschen, *tr.* tilltala i en befallande ton.
anhetzen, *tr. I. jäg.* hetsa. **2. Jmdn gegen jmdn** *ei. jmdn jmdm ~ hetsa*, uppreta ngn mot ngn. *Anhetzung, f.*
Anhetzer, *-s, -, m.* person som uppeggar, uppviolare.
Anhetzerei, *-en, f.* hetsande, uppeggande, uppvioling.
anheucheln, *tr.* hyckla, *t. ex. Frömmigkeit.*
anheulen, *I. tr.* tjuta emot. **II. itr. (s.) F angeheult** *kommen*: komma tjutande, gråtande.
anhéute, *adv. ** = *heute.*
anhexen, *tr.* trolla på, *t. ex. jmdm eine Krankheit.*
Anhieb, *-[e]s, -e, m.* första hugget, *t. ex. er hat den ~.*
Anhöhe, *-n, f.* höjd, kulle.
anholen, *tr. †* hala an, hala in.
anhören, *I. tr. 1.* höra på, lyssna till. **2. Jmdm etw. ~ märka** *ngt på ngn's tal, t. ex. jmdm seine Jugend ~.* **II. Sich ~ hören**, låta på ett visst sätt. *Dieses Stück hört sich gut an*: detta stycke låter bra, är vackert. *Das lässt sich ~ det låter höra sig.* *Anhörung, f.*
anhüpfen, *itr. s.* hoppa på; *t. ex. der Floh ist dir ei. an dich angehüpft.* *Angehüpft kommen*: komma hoppande.
Anilin, *-[e]s, 0, n.* anilin.
animälisch, *a.* animalisk.
animós, *a.* upprörd, vredgad.
Anis, *-es, -e, m.* anis. **-brot**, *-[e]s, -e, n.* anisbröd. **-geist**, *-[e]s, 0, -liqueur, -[e]s, -e, m.* anislikör, anissett.
anjagen, *I. tr. 1.* jäg. uppjaga. *t. ex. ein Wild.* **2. våldsamt pådriva. *t. ex. die Pferde.* **II. itr. s.** komma jagande, i stark fart, *vanl. angejagt kommen.*
anjétzt, *adv. ** = *jetzt.*
anjochen, *tr.* lägga ok på, oka, *t. ex. Ochsen.*
ankämmen, *tr. Die Haare ~ kamma* *intill*, slätkamma håret.
ankämpfen, *itr. h.* kämpa emot.**

ankarren, *tr.* framköra på (skott)kärra.
Ankauf, *-[e]s, -e †, m.* inköp, uppköp.
ankaufen, *I. tr.* inköpa, uppköpa. **II. Sich ~ köpa** *egendom och bosätta sig där.* *Ankaufung, f.*
Ankäufer, *-s, -, m.* uppköpare.
Anker, *-s, -, m. (* n.)* ankare. *~ werfen*: kasta, fälla ankare. *Vor ~ gehen, liegen*: gå, ligga för ankare. **-boje**, *-n, f. †* ankarboj. **-fest**, *a. †* ankarfast. **-fliege**, *-n, f. †* ankarfly. **-flütterung**, *-en, f. †* ankarfodring. **-gebühr**, *-en, f. †, -geld, -[e]s, -er, n. †* ankarpengar. **-grund**, *-[e]s, -e †, m. †* ankargrund, ankarbotten. **-kette**, *-n, f. †* ankarlocking. **-kreuz**, *-es, -e, n. †* ankarkrona, ankarkryss. **-krücke**, *-n, f. †* ankarstock. **-kugel**, *-n, f. †* ankarkula. **-loch**, *-es, -er †, n. †* klysgatt. **-los**, *a.* utan ankare. **-platz**, *-es, -e †, m. †* 1. ankarplats. 2. ankargrund. **-recht**, *-[e]s, -e, n. †* rättighet att ankra. **-ring**, *-[e]s, -e, m. †* ankarring. **-rührung**, *-en, f. †* ankarröring. **-rut[h]e**, *-n, f. †, -schaft, -[e]s, -e †, m. †* ankarlägg. **-schmied**, *-[e]s, -e, m. †* ankarsmed. **-schmiede**, *-n, f. †* ankarsmedja. **-seil**, *-[e]s, -e, n. †* ankarlina. **-stange**, *-n, f.* ankarlägg i vapen. **-stelle**, *-n, f. †* ankarplats. **-stich**, *-[e]s, -e, m. †* ankarstek. **-stock**, *-[e]s, -e †, m. †* ankarstock. **-tau**, *-[e]s, -e, n. †* ankartåg. **-winde**, *-n, f. †* ankarspel. **-zoll**, *-[e]s, -e †, m. †* ankarpenngar, hampengar.
ankerven, *tr.* gnm inskärningar anteckna å karfstocken. *Biid. ich werde es dir ~ jag* *skall ha dig i godt minne, gömdt är icke glömdt.*
ankerin, *-te, ge-t, † I. itr. h.* ankra, gå för ankar. *Biid. auf etw. ~ sätta sin lit till ngt.* **II. tr. sv.** bygga, förankra.
anketteln, *tr.* fästa med små kedjor.
anketten, *tr.* fastkedja, binda med kedjor. *Den Hund ~ binda* *hunden.* *Ankettung, f.*
ankeuchen, *itr. s. vanl. angekeucht kommen*: komma flämtande.
ankirren, *tr.* locka med lockbete.
ankitten, *tr.* fastkitta.
anklägbär, *a.* som kan anklagas, ställas inför rätta.
Anklägbarkeit, *0, f.* egenskapen att kunna åklagas.
Anklage, *-n, f.* anklagelse, åtal, beskyllning. **-bank**, *-e †, f.* de anklagades bank. **-punkt**, *-[e]s, -e, m.* anklagelsepunkt. **-rede**, *-n, f.* anklagelsetal.
anklagen, *tr.* anklaga, åtala, stämma. *Jmdn eines Verbrechens ~ anklaga* *ngn för ett brott.* *Der Angeklagte*: den anklagade, svaranden.
Ankläger, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* anklagare, kårande.
anklägerisch, *a.* anklagande, kårande.
anklammern, *I. tr.* haka fast, *an etw.:* vid ngt. **II. Sich ~ haka *sig fast.***

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † ajörtern. ✕ militärisk term.

Anklang, [-e]s, -e †, *m.* 1. anklång, anslag, klang. 2. ackord, samklang. 3. likhet, reminiscens. *Diese Musik hat viele Anklänge aus älteren Opern*; denna musik påminner mycket om äldre operor. 4. genklang, bifall. **anklatschen**, *I. itr. h.* i sht om rezo: piska på, smälla på. *II. tr.* skvallra på, förtala. **ankleben**, *I. tr.* fastklistra, klistra upp. *II. itr. h.* klämba vid; mun. vidläda. **anklecksen**, *tr.* F kludda ner, kludda öfver; besndla. **ankleiden**, *I. tr.* påkläda. *II. Sich* ~ kläda på sig. *Sich anders* ~ a) kläda sig annorlunda, olika; b) kläda om sig. **Ankleidung**, *f.* **ankleistern**, *tr.* påklistra. **anklemmen**, *tr.* klämma mot ngt, klämma fast. **anklettern**, **anklimmen**, *tr.* klättra uppför. **anklingeln**, *itr. h.* ringa på; mun. höra sig för. **anklingen**, *I. itr. h.* och *s.* 1. börja att ljuda, att klinga. 2. äga samklang, sammanstämma. 3. hafva liknande ljud, påminna om, t. ex. *ein Wort klingt an ein anderes an, diese Melodie klingt an die Marseillaise an.* 4. klinga, t. ex. *mit den Gläsern.* *II. tr.* 1. komma att ljuda, att genljuda, t. ex. *eine Saite.* 2. stöta ihop, så att det klingar, t. ex. *Gläser.* **anklopfen**, *I. itr. h.* klappa på, knacka på; mun. höra sig för. *II. tr.* slå fast, bulsa fast. **Anklopfen**, -s, -, *m.* 1. person som klappar på. 2. portklapp. **Anklopf-Ring**, [-e]s, -e, *m.* portklapp i form af en ring. **anknallen**, *tr.* klatscha till, t. ex. *die Pferde.* **anknebeln**, *tr.* 1. binda ngn och lägga kaffe i hans mun. 2. binda och med kaffe tillröda ett rep. **ankneipen**, *I. tr.* nypa. *II. itr. h.* F taga in på ett ställe för att dricka. *Angekneipt sein*: vara på tre kvart. **anknöpfen**, *tr.* påknäppa. **anknöpfen**, *I. tr.* knyta, knyta fast; anknyta, vidfoga, t. ex. *etw. an eine Sache* el. *etw. einer* (dat.) *Sache.* *Ein Gespräch* ~ inleda ett samtal. *II. itr. h.* 1. *An etw.* ~ anknyta till ngt, taga ngt till utgångspunkt. 2. *Mit jmdm* ~ träda i förbindelse med ngn. **Anknüpfung**, *f.* **anknurren**, *tr.* morra emot. **anködern**, *tr.* locka med agn. **ankommen**, *itr. s.* 1. anlända, framkomma, inträffa. 2. komma, närma sig, t. ex. *er kommt in Galopp an.* 3. råka ut. *Gut, übel* ~ råka väl, illa ut. *Da ist er gut angekommen!* där har han råkat väl ut, fått sina fiskar varma. 4. rücka, nå, upphinna, t. ex. *es ist zu hoch, ich kann nicht* ~; *ich habe zu viel Vorsprung, er kann mir nicht* ~. *Man kann ihm nicht* ~ man kan ej komma åt honom. 5. *Jmdm so oder so* ~ behandla någon så eller så. 6. komma öfver, komma åt, gå åt. *Ihm* (el. * *ihn*) *kommt die Lust an zu* ... lusten kommer öfver honom att ... *Was kommt*

Ihnen (el. * *Sie*) *an?* hvad går åt er? *Das wird ihm* (el. *ihn*) ~ det kommer att kosta på honom. 7. *vant.* öfers. komma an, bero; gälla. *Es kommt auf Sie an*: det kommer an på er. *Es kommt darauf an, zu erfahren* ... det gäller att få veta ... *Es auf jmdn* ~ *lassen*: låta det bero af ngn. låta ngn bestämma. *Darauf soll es nicht* ~ det skall ej vara i vägen. *Es auf gut Glück* ~ *lassen*: låta slumpen afgöra. *Es kommt mir darauf an, dass* ... det är för mig af vigt, att ... *Es kommt ihm gar nicht darauf an, Dummheiten zu begehen*: han generar sig icke det ringaste att begå dumbeter. **Ankümmling**, [-e]s, -e, *m.* nykomling. **ankoppeln**, *tr.* koppla fast, ihop, till, efter. **ankrähen**, *tr.* *Jmdn* ~ gala emot ngn. **ankrallen**, *I. tr.* gripa med klorna, klösa. *II. Sich* ~ baka sig fast med sina klor. **ankränkeln**, *tr.* smitta, göra sjuklig. **ankratzen**, *tr.* 1. raspande rita, t. ex. *etw. an die Wand.* 2. *bänd.* F *sich* (dat.) *etw.* ~ skrapa, krafsa åt sig ngt. **ankreiden**, *tr.* anteckna med krita i sht fordringar. F *er steht tief angekreidet*: han har satt sig i skuld uppöfver öronen. **ankreisichen**, *tr.* *Jmdn* ~ skrika åt ngn med skrande röst. **ankriechen**, *I. itr. s.* *vant.* *angekrochen kommen*: komma krypande. *II. tr.* krypa upp på, t. ex. *der Wurm kroch den Baum an.* **ankriegen**, *tr.* F 1. få på, t. ex. *die Stiefel.* 2. upphinna, gå fatt. 3. *Jmdn* ~, *etw. zu thun*: få ngn att göra ngt. **ankünd[ig]en**, *I. tr.* anmäla, tillkännagifva, bebåda. *Jmdm* ~, *dass* ... underrättan ngn om att ... *Den Krieg* ~ förklara krig. *II. Sich* ~ låta anmäla sig, bebådas, förebebådas. **Ankünd[ig]ung**, *f.* **Ankünd[ig]er**, -s, -, *m.* förkunnare, bebådare. **Ankunft**, *o*, *f.* ankomst, framkomst. -s... *Ex.* ~halle, -n, *f.* perrong. **ankuppeln**, *tr.* 1. = *ankoppeln*. 2. F *jmdm eine Frau* ~ ombesörja en hustru åt ngn efter kopplares sätt. **anlächeln**, *tr.* le emot. **anlachen**, *tr.* skrattande betrakta, skratta en midt upp i ansigtet. **Anlage**, -n, *f.* 1. anläggande, t. ex. *eines Ordens.* 2. *Die* ~ *eines Kapitals*: ett kapitals placering. 3. anläggning, t. ex. *eines Gartens.* 4. utkast, plan, disposition, t. ex. *eines Bildes, eines Buches, eines Gedichtes.* 5. anlag, fallenhet. ~n *haben*: hafva anlag, talanger. 6. bilaga. **anlallen**, *tr.* *Jmdn* ~ lalla emot, lallande tilltala ngn. **anlandbar**, *a.* där man kan lägga till. **Anlande**, -n, *f.* landningsplats. **anlanden**, *itr. s.* landa, lägga till. **Anlandung**, *f.* **anlangen**, *I. itr. s.* anlända, komma fram. *II.*

- tr. opera* beträffa, vidkomma. *Was ei. soviel diese Sache anlangt* ei. *diese Sache* ~d: hvad denna sak vidkommer.
- anlaschen**, *tr.* skog. stämpla, t. ex. *Bäume. Anlaschung, f.*
- Anlass**, -es, -e †, *m.* anledning.
- anlassen**, *I. tr.* 1. låta sitta på, t. ex. *jmdm den Mantel. Den Rock* ~ behålla rocken på. 2. släppa på, t. ex. *jsg. die Hunde ans Wild. Den Teich* ~ släppa vatten i dammen. *Die Mühle* ~ draga på kvarnen, sätta den i gång. *Die Maschine* ~ sätta maskinen i gång. 3. *Jmdn so und so* ~ vara, uppföra sig så eller så mot ngn. *Jmdn* ~ fara ut emot ngn. *II. Sich* ~ arta sig, t. ex. *die Knaben lassen sich gut an, es lässt sich zum Kriege an.*
- anlässlich**, *I. adv.* med anledning därpå. *II. prep.* med gen. med anledning af.
- anlätschen**, *itr. s. F* komma hasande, *str. ange-latscht kommen.*
- Anlauf**, -[e]s, -e †, *m.* 1. tillflöde, tillopp, t. ex. *des Wassers, der Leute.* 2. anlopp, anfall, t. ex. *des Feindes. Einen* ~ *nehmen*: taga ansats.
- anlaufen**, *I. itr. s. I.* börja springa. *Die Pferde* ~ *lassen*: låta hästarne springa i väg. *Eine Maschine* ~ *lassen*: sätta en maskin i gång. 2. *Angelaufen kommen*: komma springande. 3. springa emot, t. ex. *mit dem Kopfe gegen die Wand.* *Bndt. übel* ~ råka illa ut. *Das Wild läuft an*: villebrådet kommer inom skott-håll. 4. † anlöpa, lägga till vid. 5. svälla, stlga, ökas, t. ex. *die Flüsse, die Zinsen laufen an.* 6. springa uppför. 7. anlöpa, blifva immig. *II. tr. I. Jmdn* ~ springa emot ngn, ligga öfver, falla ngn besvärlig. 2. † anlöpa, t. ex. *einen Hafen.*
- Anlaut**, -[e]s, -e, *m.* gram. uddljud, framljud.
- anlauten**, *itr. h.* gram. uddljud, framljuda, börja.
- anläuten**, *I. tr.* ringa till, t. ex. *das Morgen-gebet* ~ ringa till morgonbön. *II. itr. h.* ringa, ringa på.
- anlegen**, *I. tr.* 1. lägga intill, lägga vid, på-lägga. *Hand* ~ lägga hand vid. *Holz* ~ lägga på ved på elden. *Jmdm Fesseln* ~ pålägga ngn bojar, fjättra honom. *Einen Rasenden* ~ binda en rasande. *Das Gewehr* ~ lägga an, *auf jmdn*: på ngn. *Hand an sich selbst* ~ bära hand på sig själf. *Den Hemmschuh* ~ bromsa. *Den Nachen* ~ lägga intill med båten. *Einen Säugling* ~ gifva bröstet. *Bndt. die letzte Feile an etw.* ~ lägga sista handen vid ngt. 2. påtaga, påkläda, t. ex. *das Kleid, den Putz, jmdm die Rüstung. Trauer* ~ anlägga sorg. 3. anlägga, förbereda, t. ex. *einen Plan, einen Meuchelmord.* 4. anlägga, uppföra, bygga, t. ex. *eine Fabrik, eine Eisenbahn, Kanäle, Gärten. Ein Gemälde* ~ göra utkast till en tafia. *Feuer* ~ anstifta mordbrand. 5. använda, placera,
- t. ex. *seine Zeit gut, schlecht* ~. *Geld in einem Geschäft* ~ lägga pengar i ett företag. *Verzinslich* ~ låna ut mot ränta. 6. *Auf etw., jmdn* ~ lägga an på, sigta till, afec ngt, ngn, t. ex. *es war auf dich angelegt.* 7. använda, sysselsätta, t. ex. *Leute in einem Geschäfte.* *II. Sich* ~ 1. lägga, luta, stödja sig emot. 2. lägga sig vid, afsätta sig på, t. ex. *die Grütze legt sich an den Topf, der Rost ans Eisen an.* *III. itr. h. I.* = *I, 6. 2.* † lägga till. **Anlegung, f.**
- Anleger**, -s, -, *m.* anläggare.
- Anlehen**, -s, -, *n.* lån af *gen.*
- anlehenen**, *I. tr.* luta, stödja, *etw. an etw.*: ngt mot ngt. *Die Thüre* ~ dra intill dörren, så att den står på glänt. *II. Sich* ~ luta, stödja sig, *an etw.*: emot ngt. **Anlehnung, f.**
- anlehren**, *tr. I.* handleda, undervisa. 2. *Jmdm etw.* ~ lära ngn ngt.
- Anleihe**, -n, *f.* lån af *ngn.* *Bei jmdm eine* ~ *machen*: låna ngt af ngn.
- anleihen**, *tr.* låna, *von et. bei jmdm*: af ngn.
- Anleiher**, -s, -, *m.* låntagare.
- anleimen**, *tr.* fastlimma.
- anleiten**, *tr. I. Jmdn* ~ visa ngn vägen; *bndt. leda*, handleda, undervisa ngn, t. ex. *zum Guten.* 2. binda upp slingerväxter, t. ex. *den Hopfen.* **Anleitung, f.**
- Anleiter**, -s, -, *m.* ledare.
- anlernen**, *tr. I.* lära sig, tillegna sig gamm undervisning, inlära. 2. * = *anlehen.*
- anleuchten**, *tr.* lysa emot, öfver.
- anliebeln**, *tr.* blicka inställsamt på.
- anliegen**, *itr. h. I. An etw. (dat.)* ~ ligga, gränsa intill ngt. 2. ligga efter, sitta åt, t. ex. *der Rock liegt an.* 3. *Jmdm* ~ ligga efter ngn, vara efterhängsen. 4. *Etw. liegt einem an*: ngt ligger en om hjärtat, *ist angelegen.* 5. † styra åt. *Nord, Süd* ~ hafva nordlig, sydlig kurs.
- Anliegen**, -s, -, *n.* ärende, anhållan, begäran.
- anlispeln**, *tr.* läspande, smeksamt tilltala.
- anlocken**, *tr.* locka till sig; locka, förleda. **Anlockung, f.**
- Anlocker**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som lockar; förledare.
- anlöt[h]en**, *tr.* fastlöda, vidlöda. **Anlöt[h]ung, f.**
- anlügen**, *tr. I. Jmdn* ~ a) ljuga för ngn, b) beljuga, baktala ngn. 2. *Jmdm etw.* ~ på-dikta ngn ngt.
- anmachen**, *I. tr. I.* göra fast, fästa. 2. till-sätta, tillblanda, tillaga, iblanda, t. ex. *eine Speise, Zucker an eine Speise. Mit Wasser* ~ uppblanda, utspäda med vatten. *Wein* ~ kypra vin. ⊕ *Kalk* ~ tillreda, älta murbruk. 3. antända, tända på, t. ex. *Feuer, ein Licht.* *II. Sich* ~ tränga, truga sig på.
- anmahnen**, *tr.* anmana, uppmana, *jmdn an etw.*: ngn till ngt.
- Anmahnung**, -en, *f.* 1. anmaning, uppmaning. 2. kraf. -s... Ex. ~schreiben, -s, -, *n.* kraf-bref.

anmalen, *tr.* 1. måla på *gen.* t. *ex. etw. an die Wand* ~ måla ngt på väggen. 2. måla till, målande sätta till, t. *ex. einer Figur Beine*.
Anmarsch, -es, -e †, *m.* ✕ anmarsch, antåg.
anmarschieren, *itr.* s. ✕ anmarschera, antåga.
anmasschen, *tr.* jåg. *die Netze* ~ genområnna näten.
anmassen, *tr.* och *sich* ~ 1. *Sich* (ack.) *einer* (*gen.*) *Sache* *el. sich* (*dat.*) *eine Sache* ~ till-
 gena, bemäktiga sig en sak. *Sich* (*dat.*) *ein Urteil über etw.* ~ sätta sig till doms öfver ngt. *Ein angemasser Richter*: person som tillvällat sig domaremyndighet. 2. *Sich* (*dat.*) *etw. zu thun* ~ understå sig, tilltro sig att göra ngt. ~d: anspråksfull, förmäten, oförskäm.

anmässig, *a.* 1. tillvällad, själftagen. 2. anspråksfull, förmäten.
Anmässung, -en, *f.* 1. tillvällande. 2. förmäthenhet, förmätet anspråk *el.* sätt, oförskämhet.
anmästen, *tr.* göda.
anmauern, *tr.* mura fast.
anmelden, *I. tr.* anmäla, tillkännagifva, låta veta. **II.** *Sich* ~ (låta) anmäla sig.
Anmelder, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* anmälarer.
Anmeldung, -en, *f.* anmälan.
anmengen, *tr.* ibland, uppblanda med.
anmerken, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ märka, se ngt på ngn. 2. anmärka, anteckna. *Sich* (*dat.*) *etw.* ~ lägga ngt på minnet.
anmerkenswert[h], *a.* anmärkningsvärd.
Anmerker, -s, -, *m.* anmärkare.
Anmerkung, -en, *f.* anmärkning; anteckning. -s... *Ex.* ~wert[h], *a.* anmärkningsvärd.
anmessen, *tr.* 1. taga mått till, t. *ex. jmdm einen Rock*. 2. lämpa efter, *ist angemessen*.
anmischen, *tr.* ibland.
anmuntern, *tr.* muntra upp.
anmurren, *tr.* och *itr.* h. knota, knorra, *jmdn* *el. gegen jmdn*: mot ngn.
Anmut[h], *0, f.* behag, behagligt väsen, behaglig gestalt. -[s]... *Ex.* ~los, *a.* obehaglig. ~reich, ~voll, *a.* behagfull.
anmut[h]en, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ föreslå ngn. begära af ngn att göra ngt. 2. *Jmdn* ~ falla ngn i smaken, tilltala. **Anmut[h]ung**, *f.*
anmut[h]ig, *a.* behaglig, täck, behagfull.
Anmut[h]slosigkeit, *f.* brist på behag.
annadeln, *tr.* faststicka med nålar.
annageln, *tr.* fastspika, spika på.
annagen, *tr.* gnaga på.
annahen, *itr.* s. och * *sich* ~ närma sig.
annahen, *tr.* sy i, t. *ex. einen Knopf*; sy på, t. *ex. eine Schnur an etw.* (ack.).
annahern, *I. tr.* närma. **II.** *Sich* ~ närma sig. ~d: närmande sig, ungefärlig. **Annäherung**, *f.* -s... *Ex.* ~weise, *adv.* tillnärmelsevis.
Annahme, -n, *f.* 1. mottagande, t. *ex. eines Geschenkes, eines Briefes*. 2. antagande, t. *ex. eines Dieners, einer Lehre, einer Meinung*.

~ *an Kindesstatt*: upptagande i barns ställe.
 3. antagande, förutsättning. -[post]stempel, -s, -, *m.* inlemningsstämpel.

Annalen, *f. plur.* annaler.

annässen, *tr.* fukta.

Ännchen, -s, -, *n. npr.* lilla Anna, Annatösen.
annehmbar, *a.* antaglig.

Annehmbarkeit, *0, f.* antaglighet.

annehmen, *I. tr.* 1. mottaga, t. *ex. ein Geschenk, Aufträge, Besuche. Jmdn zu Gnaden* ~ taga ngn till nåd. 2. antaga, omfatta, t. *ex. eine Gewohnheit, eine Lehre, das Christentum. Einen Wechsel* ~ akceptera en växel. *Jmds Gründe* ~ godkänna ngn's skäl. *Einen Rat* ~ lyssna till ett råd. *Vernunft* ~ taga reson. *Eine andere Meiene* ~ påtaga en annan min, ändra min. *Einen falschen Schein* ~ gifva sig ett falskt sken. *Schmutz* ~ blifva smutsig. *An Kindesstatt* ~ upptaga i barns ställe, adoptera. ✕ *zum Kriegsdienste* ~ värfva. 3. antaga, förutsätta, förmoda, tro. *Als Grundsatz* ~ taga till grundsats. *Als ausgemacht* ~ taga för afgjordt. *Angenommen!* topp! låt gå! *Das lässt sich* ~ det är antagligt. 4. *Sich* (*dat.*) *etw.* ~ taga åt sig ngt. 5. *jag. der Hund nimmt die Fährte an*: hunden får slag, hunden tar upp. **II.** *Sich einer Sache, einer Person* ~ taga sig an, lägga sig ut för en sak, en person.

Annehmer, -s, -, *m.* akceptant, t. *ex. eines Wechsels*.

annehmlich, *a.* 1. antaglig. 2. angenäm, behaglig.

Annehmlichkeit, -en, *f.* 1. utan plur. antaglighet. 2. behaglighet, behag.

anneigen, *I. tr.* luta, stödja, *an etw.*: emot ngt. **II.** *Sich* ~ luta, stödja sig emot.

annektieren, -te, -t, *tr.* annektera, tillägna sig.

Annektierung, *f.*

annetzen, *tr.* fukta.

Annéx, -es, -e, *m.* och *n.* annex.

annicken, *tr.* nicka åt.

annieten, *tr.* nita fast.

annisten, *sich* ~ om foglar och **F** om människor: bygga bo.

annóch, *adv.* ännu.

annullieren, -te, -t, *tr.* annullera, förklara ogiltig.

anölen, *I. tr.* 1. olja, smörja. 2. **F** *jmdn* ~ lura ngn. **II.** *Sich* ~ 1. smörja sig med olja. 2. **F** skaffa sig en florshufva.

anomál, *a.* oregelbunden.

Anomalie, -en, *f.* anomal, oregelbundenhet.

anonym, *a.* anonym.

Anonymus, -us, -i *el.* -en, *m.* anonym.

anordnen, *I. tr.* 1. tillfoga, flytta intill. 2. *avr. itr.* h. anordna, ordna, arrangera, inrätta. 3. anordna, bestämma, fastställa. **II.** *Sich* ~ ordna sig, intaga sin plats. **Anordner**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* anordnare, ledare, arrangör.

anpacken, *tr.* gripa, hugga tag i.
 anpassen, *I. itr. h.* med dat. passa för, öfverensstämma med. **II. tr. I.** profva, t. ex. *einen Rock*. 2. afpassa, lämpa, rätta, *etw. einer Sache*: ngt efter en sak. ~*d.*: passande, öfverensstämmande. **III. Sich** ~ rätta sig efter, lämpa sig för. **Anpassung, f.**
 anpatschen, *F I. tr.* slå, taga i hand. **II. itr. s.** *atr. angepatscht kommen*: komma traskande.
 anpeitschen, *tr.* piska på.
 anpfählen, *tr.* fästa, binda upp vid pålar, t. ex. *Bäume, Weinstöcke*.
 anpfeifen, *I. itr. h. I.* om vinden: tjuta, hvina, t. ex. *an die Fenster*: mot fönstren. 2. *Angepfiffen kommen*: komma hvisslande, komma sättande. **II. tr.** hvissla emot, hvissla åt.
 anpflanzen, *I. tr.* plantera, t. ex. *einen Baum*. *Einen Garten* ~ anlägga en trädgård. *Ein Land* ~ odla, bebygga ett land. **II. Sich** ~ slå sig ned.
 Anpflanzer, -s, -, *m.* person som planterar, anläggare; nybyggare.
 Anpflanzung, -en, *f.* plantering, anläggning; nybygge.
 anpflocken, *tr.* plugga fast.
 anpflügen, *itr. h.* börja plöja.
 anpfropfen, *tr. I.* trädg. ympa, t. ex. *ein Reis an einen Baum*. 2. fullproppa.
 anpichen, *tr. I.* fastbecka. 2. öfverdraga med beck.
 anpicken, *tr.* hacka på, t. ex. *der Vogel pickt den Apfel an*.
 anpinseln, *tr.* pänsla på. *Rot* ~ rödmåla.
 anlappern, *tr.* *Jmdn* ~ pladdrande vända sig till ngn.
 anlärren, *I. tr.* *Jmdn* ~ vända sig med sladder till ngn. **II. itr. (h.)** *Angeplärt kommen*: komma sladderande.
 anlätschern, *itr. h.* plaska emot, t. ex. *das Wasser plätschert an das Ufer an*.
 anpochen, *itr. h.* knacka på, t. ex. *an die Thür*.
 anpoltern, *itr. h. I.* dundra på, t. ex. *an die Thür*. 2. *atr. angepoltert kommen*: komma med mycket buller.
 anposauen, *tr.* utbasuna, puffa för.
 Anprall, -[e]s, -e, *m.* (häftig) stöt emot ngt, törn, sammanstötning.
 anprallen, *itr. s.* törna, studsa, *an etw.*: emot ngt.
 anpreisen, *tr.* prisa, högeligen berömma, rosa. **Anpreisung, f.**
 anprellen = anprallen.
 anpressen, *tr.* prässa emot.
 anprob[ler]en, *tr.* profva, försöka, t. ex. *Kleider*.
 anpumpen, *tr.* *F jmdn* ~ låna, vigma af ngn.
 anpüsten, *tr.* blåsa på.
 Anputz, -es, 0, *m.* prydnad, grannlåt, bjäfs.
 anputzen, *I. tr.* pynta, utpynta. **II. Sich** ~ pynta sig.
 anpualmen, *tr.* uppfylla med rök.

anquetschen, *tr.* prässa, krossa, *an etw.*: emot ngt.
 anquicken, *tr.* ⊕ amalgamera, uppblanda e. öfverdraga med kvicksilfver. **Anquicklung, f.**
 anranken, *I. tr.* fästa med rankor e. klängen. **II. Sich** ~ klänga sig fast.
 anranzen, *tr.* *P fara ut* emot, snäsa.
 anrasseln, *itr. s. atr. angerasselt kommen*: komma rasslande.
 anrat[h]en, *tr.* tillråda. **Anrat[h]ung, f.**
 anrauchen, *tr. I.* nedröka. 2. börja röka, påtända, t. ex. *eine Cigarre, eine Pfeife*. *Einen Pfeifenkopf* ~ röka in ett piphuivud.
 anröchern, *tr. I.* nedröka. 2. röka ngt litet, t. ex. *Fleisch, Schinken*. 3. *büdl. F jmdn mit etw.* ~ narra ngn med ngt. **Anröcherng, f.**
 anrauschen, *I. itr. s.* komma brusande. **II. F sich** ~ taga sig ett litet rus.
 anrechnen, *tr.* tillräkna, uppföra på räkning; uppskatta, beräkna i egentl. och *büdl.* bem. *Als Fehler* ~ anse för ett fel, tillräkna såsom fel. *Das rechne ich mir zur Ehre an*: det anser jag för en ära för mig. *Einen Dienst hoch* ~ högt värdera en tjänst. *Wie hoch haben Sie es angerechnet?* hur högt har ni beräknat det? **Anrechnung, f.**
 Anrecht, -[e]s, -e, *n.* rättighet, rätt, *auf etw.*: till ngt.
 Anrede, -n, *f. I.* tal, hälsningstal, t. ex. *eine ~ an das Volk, an die Versammelten halten*. 2. tilltal, sätt att tilltala, tilltalsord, t. ex. *der Vokativ dient zur ~, Majestät ist die ~ der Könige*.
 anreden, *tr. I.* tilltala. *Jmdn mit »Herr«* ~ kalla, betitla ngn »herre». 2. *Jmdn um etw.* ~ bedja ngn om ngt. 3. *Jmdn etw.* ~ narra på ngn ngt.
 anregen, *tr. I.* lifva, väcka intresse hos e. för, kalla till lif, sätta i gång. *Diese Unterhaltung regt den Hörer zu neuen Gedanken an*: detta samtal väcker nya tankar hos åhöraren. *Dieses Werk regt an*: detta arbete ger en att tänka på. *Eine Unternehmung* ~ kalla ett företag till lif, sätta det i gång. *Etw. zuerst* ~ taga första steget till ngt. ~*d.*: väckande, lifvande, intressant. 2. vidröra, t. ex. *eine Saite*; omnämna.
 Anreger, -s, -, *m.* person som väcker intresse för ngt, sätter ngt i gång.
 Anregung, -en, *f. I.* väckelse, påstöt, eggelse. *In ~ bringen*: kalla till lif. 2. omnämmande.
 anreiben, *tr. I.* rيفا, *etw. an etw.*: ngt mot ngt. *Ein Zündholz* ~ tända eld på en tändsticka. *Farben* ~ rيفا färger. 2. *Brot an eine Speise* ~ rيفا bröd till en maträtt.
 anreihen, *I. tr.* foga till, det ena till det andra; upprada. *Eine Bemerkung* ~ bifoga, tillägga en anmärkning. *Perlen, Morcheln* ~ träda upp pärlor, murklor. **II. Sich** ~ ansluta sig, *an etw.*: till ngt.
 anreissen, *I. tr. I.* börja rيفا af e. sönder,

t. ex. *das Tuch*. 2. *sünderlita*, t. ex. *die Kleider*. II. F *sich* ~ *schaffen* sig en forshufva. jfr *angerissen*.

anreiten, I. *itr.* s. 1. vanl. *angeritten* kommen: komma ridande. 2. rida emot, t. ex. *an ein Haus*. 3. rida fram. II. *tr.* 1. *Ein Pferd* ~ börja rida in en häst. 2. *Jmdn* ~ rida emot ngn.

Anreiz, -es, -e, m. eggelse, retelse.

anreizen, *tr.* egga, reta, *jmdn zu etw.*: ngn till ngt. **Anreizung**, f. = **Anreiz**.

Anreizer, -s, -, m. person som eggar, retar till ngt.

anrennen, I. *itr.* s. 1. sv. *angerannt* kommen: komma sältande. 2. *An etw.* ~ springa emot ngt. 3. börja springa. II. *tr.* 1. springande stöta emot, t. ex. *die Nase an einem Baume*. 2. *Jmdn* ~ springa. törna emot ngn.

anrichten, *tr.* 1. anrätta, tillaga, t. ex. *Speisen*. 2. ställa till, styra till. *Da haben Sie was Schönes angerichtet*: där har ni just styrt till det bra. *Uneinigkeit* ~ stifta oenighet.

Anrichter, -s, -, m. *in*, -nen, f. person som anrättar; anstiftare.

Anrichtung, -en, f. anrättning.

anriechen, *tr.* 1. *Etw.* ~ lukta på ngt. 2. *Jmdm*, *einer Sache etw.* ~ märka ngt på ngn, på en saks lukt, t. ex. *jmdm* ~, *dass er geraucht hat*.

anringeln, *tr.* fästa med ringar.

anringen, *itr.* h. kämpa, brottas, *gegen etw.*: mot ngt.

Anritt, -[e]s, -e, m. 1. närmande till häst, ✕ kavalleriangrepp. 2. första ridten.

anritzen, *tr.* rispa ngt litet; repa, rita, *etw. an einen Gegenstand*: ngt på ett föremål.

anrollen, I. *tr.* rulla emot ngt. II. *itr.* s. sv. *angerollt* kommen: komma rullande, rulla fram.

anrosten, *itr.* s. 1. blifva rostig, rosta. 2. rosta fast.

anruch[t]ig, a. *in*a beryktad.

Anruch[t]igkeit, 0, f. dåligt rykte.

anrücken, I. *tr.* rycka, flytta intill, t. ex. *einen Stuhl*. II. *itr.* 1. s. rycka fram, *gegen jmdn*: mot ngn. 2. h. *Die Uhr hat angerückt*: klockan slår strax, hon har litet höra den knäppning, som föregår nioåttva klockslaget. **Anrückung**, f.

anrudern, *itr.* h. 1. lägga till med roddbåt. 2. *Gegen den Strom* ~ ro upp för strömmen. 3. ro emot.

Anruf, -[e]s, -e, m. 1. anrop, tillrop. 2. anropande, åkallande.

anrufen, *tr.* 1. ropa an. † *ein Schiff* ~ präja ett fartyg. 2. anropa, åkalla, t. ex. *Gott, die Götter*. *Jmdn um Hilfe* ei. *jmds Hilfe* ~ anropa ngn om hjälp. *Ein höheres Gericht* ~ vädja till högre domstol. **Anrufung**, f.

Anrufer, -s, -, m. *in*, -nen, f. bedjande, bönfallande.

anrühmen, *tr.* rosa.

anrühren, *tr.* 1. röra, vidröra. F *nicht rühr an*: kommer aldrig på frågan. 2. kokk. röra, vispa till ei. i, t. ex. *Mehl, Eier*. **Anrührung**, f. **anrutschen**, *itr.* s. F komma hasande, åkande.

ans, sammandragning af *an das*.

ansäen, *tr.* så, utsä, besä, t. ex. *eine Frucht ein Feld*.

Ansage, -n, f. anmälan.

ansagen, *tr.* anmäla, förkunna, uppgifva. **Ansagung**, f.

ansägen, *tr.* börja säga, säga uti.

Ansager, -s, -, m. anmälare, förkunnare.

ansammeln, I. *tr.* samla, hopa. II. *Sich* ~ samlas, hopa sig.

Ansammlung, -en, f. samling, hop.

ansässig, a. bosatt, bofast.

Ansässigkeit, 0, f. bofasthet, hemvist.

Ansatz, -es, -e †, m. 1. ngt vidfästadt. 2. mus. fotstycke ei. munstycke på vissa blåsinstrument. 3. raka. uppsättande, uppsättning, t. ex. *eines Exempels, einer Proportion*. 4. aflagring, t. ex. ~ *ron Land an einem Flusse*; bottenansats. 5. ansats, anlag, t. ex. *zum Trüb-sinn*. 6. ansats (blåsinstruments förande till läpparne). 7. ansats, anlopp.

ansäuern, *tr.* *Den Teig* ~ syra, lägga jäst i degen.

ansaugen, I. *tr.* 1. börja suga på. Utan obj.: *das Kind will nicht* ~ barnet vill ej taga bröstet. 2. suga till sig. II. *Sich* ~ suga sig fast.

Ansäug, -en, f. såning, insåning.

ansäuseln, *tr.* *Jmdn* ~ sakta suga emot ngn.

ansausen, I. *tr.* suga, hvina emot. II. *itr.* s. sv. *angestaust* kommen: komma susande, hvinande.

anschaben, *tr.* ngt litet afskafva.

1. anschaffen, (*tr.* stark böja.) vid skapelsen för-läna, medskapa.

2. anschaffen, (*tr.* (svag böja.) anskaffa, *jmdm etw.*: ngt åt ngn. **Anschaffung**, f.

anschäfen, *tr.* ☉ sätta skaft på, skäfta.

anschälen, *tr.* börja skala.

anscharren, *tr.* börja krafsa på ei. uti.

Anschau, 0, f. åskådande, betraktande.

anschauen, *tr.* åskåda, betrakta.

Anschauer, -s, -, m. *in*, -nen, f. åskådare, betraktare.

anschaulen, *tr.* skofva på.

anschaulich, a. åskådlig.

Anschauligkeit, 0, f. åskådlighet.

Anschauung, -en, f. åskådning, föreställning. -s... Ex. ~ *weise*, -n, f. åskådningssätt.

Anschein, -[e]s, 0, m. sken af ngt, utseende. *Dem ~ nach*: efter utseendet. *Es hat ganz den ~, als ob ...* det ser aldeles ut som om ... *Sich den ~ geben* ut ei. *als ob ...* gifva sig sken af att ...

anscheinen, *tr.* skina på. ~d: skenbar.

anschellen, *itr.* h. ringa på.

Anschere, -n, f. ☉ varp, ränning.

anscheren, *tr.* 1. börja klippa, klippa i. 2.

⊙ varpa, ränna. *Anscherung, f.*

anschichten, *tr.* upplägga hvarvis.

anschicken, *I. tr.* * anordna, ordna. **II. Sich** ~ *zu etw. el. etw. zu thun:* göra sig i ordning till ngt, ärna göra ngt.

Anschickung, *-en, f.* tillrustning.

anschieben, *tr.* skjuta emot el. intill.

Anschiesel, *-s, -, n.* vidfogadt stycke, tillsats.

anschielen, *tr.* skela, snegla på.

Anschieler, *-s, -, m. F* person som skelar, sneglar på ngt.

anschielen, *tr.* med. spjala.

anschiessen, *I. itr. s.* 1. *av. angeschossen kommen:* komma med fart. 2. ⊙ *in el. zu Kry-stallen* ~ anskjuta, afsätta kristaller. 3. börja skjuta, skjuta först. **II. tr.** 1. profskjuta, t. ex. *eine Büchse.* 2. med skott hälsa. 3. jag. anskjuta, sára. *F* bitat. *angeschossen:* a) kär, träffad af Amors pil, b) ngt rusig, c) tokig, fjollig. 4. skjuta ihop, intill.

anschiiffen, *I. tr.* frakta till sjös, skeppa till ngt ställe. **II. itr. s.** komma seglande, lägga till. *Anschiffung, f.*

anschilden, *tr.* trädg. okulera.

anschimmeln, *itr. s.* börja mögla.

anschimmern, *tr.* skimra emot, öfver.

anschirren, *tr.* påsela, t. ex. *die Pferde.* *Anschirring, f.*

Anschlag, *-[e]s, -e t, m.* 1. slag, slående emot el. på, t. ex. *an die Glocke, der Wellen ans Ufer.* 2. mus. anslag. *Das Klavier hat einen leichten* ~ pianot är lättspelt. 3. ⊙ det hvar-emot ngt slår: slaglist på dörrar och fönster, kant på en klocks, som klappen slår emot. 4. anslag, plakat, affisch. 5. anslag, kolf på gevar. 6. anslag, stämpling, komplot, attentat. 7. beräkning, värdering, taxering. *In* ~ *bringen:* taga med i beräkningen. 8. anslag af pengar, statsmedel o. dyl. 9. lek, kurra gömma. *-e...* el. *-S...* *Ex. ~säule, -n, f.* annonspelare. ~*zettel, -s, -, m.* plakat.

anschlagen, *I. tr.* 1. slå fast, slå upp, spika, t. ex. *ein Brett, jmds Namen an den Galgen, eine akademische Abhandlung.* 2. † anslå, göra fast, t. ex. *ein Segel.* 3. slå på, slå an, t. ex. *eine Glocke, eine Saite,* bitat. *einen andern Ton.* 4. *Feuer* ~ slå eld. 5. hastigt lägga an, *die Büchse:* med bössan. 6. slå af en bit af, t. ex. *den Zuckerhut:* sockertoppen. 7. sticka upp, t. ex. *ein Weinfass.* 8. anslå, värdera, uppskatta, t. ex. *hoch* ~. *Etw. zu barem Gelde* ~ beräkna penningvärdet af ngt. **II. itr. h.** 1. slå första slaget. 2. *An etw.* ~ slå emot el. på ngt, t. ex. *die Wellen schlagen an das Ufer an.* 3. slå an, ljuda, börja slå, t. ex. *der Hammer der Glocke, die Uhr schlägt an. Der Hund schlägt an:* hunden ger skall, börjar skälla. 4. om växter: slå rot. 5. *Das Essen schlägt [bei] jmdm an:* han lägger på bullet.

Anschläger, *-s, -, m.* hammare i piano.

anschlägig, * *anschlägisch. a.* uppfinningsrik, påhittig.

anschlämmen, *I. tr.* uppslamma. **II. Sich** ~ uppslammas, fyllas med slam.

anschleichen, *itr. s.* och *sich* ~ smyga sig in på, fram. *Angeschlichen kommen:* komma smygande.

1. *anschleifen,* (stark böja.) *tr.* ⊙ börja slipa, t. ex. *ein Messer. Schneide an einem Messer* ~ slipa egg på en knif.

2. *anschleifen,* (svag böja.) *tr.* släpa fram.

anschleudern, *itr. s.* vant. *angeschleudert kommen:* komma drifvande, dragande benen efter sig.

anschleppen, *tr.* framsläpa, släpa med sig.

anschleudern, *tr.* slunga emot.

anschiessen, *I. tr.* 1. fastläsa, lägga i bojor, t. ex. *einen Gefangenen.* 2. bifoga. **II. Sich** ~ 1. *Sich jmdm el. an jmdm* ~ ansluta, sluta sig till ngn. 2. sluta till. *Die Eisenbahnzüge schliessen sich an einander an:* tågen stå i förbindelse med hvarandra. **III. itr. h.** sluta intill, sitta väl, t. ex. *die Thür, das Kleid schliesst gut an.*

anschlingen, *I. tr.* fastknyta, fastsnöra. **II. Sich an jmdn** ~ sluta sig intill, slingra sig om ngn.

anschlitzen, *tr.* börja klyfva, göra en rispa, ett sprund uti ngt.

Anschluss, *-es, -e t, m.* 1. anslutning, tillslutning, *tr* *anschlüssen II* och *III.* 2. bifogande, inneslutning, t. ex. *eines Briefes. -bahn, -en, f.* bibana.

anschmecken, *tr.* smaka på. *Diesem Essen schmeckt man den Pfeffer an:* man känner på smaken, att denna rätt är pepprad.

anschmeicheln, *I. tr.* 1. *Jmdm* ~ smekande tilltala ngn. 2. *Jmdm etw.* ~ genom smekningar förmå ngn att taga ngt. **II. Sich [bei] jmdm** ~ ställa sig in hos ngn.

anschmeissen, *tr. F* kasta, *jmdm etw.:* ngt på ngn.

anschmelzen, *tr.* och *itr. s.* smälta fast vid.

anschmieden, *tr.* fastemida.

anschmiegen, *I. tr.* noga afpassa, lämpa efter, t. ex. bitat. *die Worte den Gedanken.* **II. Sich** ~ sluta sig tätt intill, smyga sig efter, t. ex. *die Kleider schmiegen sich dem Körper el. an den Körper an.*

anschmiegerlich, *anschmiegsam, a.* smidig, bitat. inställsam.

anschmierern, *I. tr.* 1. smörja på, smutsa, besudla, *jmdm etw.:* ngn med ngt. 2. *F jmdm* ~ lura ngn. *Jmdm etw.* ~ lura, pracka på ngn ngt. **II. F sich** ~ innästla sig.

anschmieken, *tr.* sminka.

anschmallen, *tr.* spänna på.

anschnarchen, *tr.* snarka, vända sig snarkande el. med snarkande, skroflig röst till.

anschnarren, *tr.* tilltala med skorrande näston.

* äkta sms. *F* familjärt. *P* lägre språk. * mindre brukligt. ⊙ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

anschnauben, *I. tr.* härligt fara ut emot. **II. itr.** (*h.*) i sht om bästar: *anschnaubt kommen*: komma frustande, flåsande.

anschnauzen, *tr.* F *suäsen*, huta åt.

anschneiden, *tr.* skära af en bit af.

anschnellen, *I. tr.* gam ngt *ebst*-ekt medel kasta. slunga, *an etv.*: emot ngt. **II. itr.** *s.* slungas, stndsä emot.

Anschnitt, *-[e]s, -e, m.* 1. afskuret stycke. 2. ställe, där ngt är afskuret.

anschnitzeln, *tr.* 1. inskära, t. ex. *etv. an einen Stock*. 2. aftälja, t. ex. *einen Stock*.

anschnüffeln, *tr.* F *nosa* på.

anschnüren, *tr.* snöra på. snöra fast.

Anschöve, *-n.* **Anschövis**, *-, f.* ansjövis.

anschrämen, *I. tr.* lått rispa, ropa. **II. itr.** *s.* F *angeschramt kommen*: komma masande.

anschrauben, *tr.* ⊕ skruva fast, på.

anschrecken, *tr.* i sht jag skrämma framifrån, så att den skrämda läglar sig.

anschreiben, *tr.* 1. *Eine Feder* ~ börja använda en penna. 2. anteckna, skriva upp, bokföra. ~ *lassen*: låta anteckna, taga på räkning. 3. *Gut, schlecht angeschrieben sein ei. stehen*: vara väl, illa anskrifven, *bei jmdm*: hos ngn.

anschreien, *tr.* 1. *Jmdn* ~ skrika, ropa åt ngn. 2. *Etv.* ~ utskrika ngt.

anschreiten, *itr.* *s.* *afv. angeschritten kommen*: komma marscherande.

Anschrot, *-[e]s, -e, n.* **Anschrote**, *-n, f.* ⊕ list. kant. stad på 172

anschroten, *tr.* 1. framvälta. 2. ⊕ förse tyg med stad.

anschuhen, *tr.* 1. * pådraga skor. 2. ⊕ försko, t. ex. *Stiefel*.

anschuldig, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ lägga ngn ngt till last. 2. *Jmdn eines Verbrechens* ~ anklaga ngn för ett brott.

Anschuldigung, *-en, f.* anklagelse.

anschüren, *tr.* röra om elden, så att den brinner bättre; blåsa underblåsa.

Anschürer, *-s, -, m.* person som rör om elden, som underblåsar.

Anschuss, *-es, -e †, m.* 1. hälsningsskott. 2. profskjutning, t. ex. *einer Flinte*. 3. första skottet. 4. anskjutande, afsättande af kristaller. 5. ~ *des Wassers*: vattnets hastigatilllopp. 6. jag ställe på vinnbrädet, där skottet tog.

Anschutt, *-[e]s, 0, m.* 1. uppländning. 2. ⊕ fyllningsjord.

anschütten, *tr.* 1. ösa i hög, hopa, t. ex. *Getreide*. 2. ⊕ *mit Erde* ~ fylla med jord.

Anschüttung, *f.*

anschützen, *tr.* ⊕ 1. släppa på, t. ex. *das Wasser*. 2. *Ein Wehr* ~ bygga en dam.

Anschützung, *-en, f.* ⊕ fördämning.

anschwängern, *tr.* 1. *ein* blåa befrakta. 2. mätta, impregnera. **Anschwängerung**, *f.*

anschwanken, *itr.* *s.* *afv. angeschwankt kommen*: komma vacklande.

anschwänzeln, *I. itr.* *s.* komma viftande med svansen. **II. F** *sich bei jmdm* ~ ställa sig in hos ngn.

anschwärmen, *itr.* *h.* börja bulna.

anschwärmen, *itr.* *h.* 1. börja svärma. 2. komma i svärmen.

anschwärzen, *tr.* svärta, blåa. förtala, *jmdn bei jmdm*: ngn hos ngn. **Anschwärzung**, *f.*

Anschwärzer, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* baktalare, bakdantare.

anschwätzen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ narra på ngn ngt.

anschweifeln, *tr.* svaffa litet.

anschweifen, *tr.* ⊕ varpa, ränna.

anschweissen, *tr.* svetsa fast. **Anschweissung**, *f.*

anschwellen, *I. itr.* *s.* (stark böja.) 1. svälla, uppsvälla, vidgas, växa. *Der Fluss schwillt an*: floden stiger. *Der Ton schwillt an*: tonens styrka ökas. 2. svullna, uppsvullna. **II. tr.** (svag böja.) låta svälla, öka, uppblåsa, göra stinn. **Anschwellung**, *f.*

anschweimen, *tr.* uppslamma, spola upp, aflagra, afsätta. **Anschwemmung**, *f.*

anschwimmen, *itr.* *s.* *vand. angeschwommen kommen*: komma simmande.

anschwindeln, *tr.* lura. *Jmdm etw.* ~ lura på ngn ngt.

ansekeln, *† I. itr.* *s.* 1. *afv. ansegelt kommen*: komma seglande. 2. *Gegen etw.* ~ segla, törna på ngt. **II. tr.** 1. *Ein Schiff* ~ segla på, törna mot ett fartyg. 2. *Einen Hafen* ~ söka hamn.

ansehen, *I. tr.* 1. betrakta, se på, blicka på. *Jmdn gierig* ~ sluka ngn med ögonen. blåa. *jmdn schief* ~ se snedt på ngn; *jmdn über die Schultern* ~ se ngn öfver axeln; *etv. mit dem Rücken ~ müssen*: vara tvungen att afstå ifrån, öfvergifva ngt. 2. *Einen Gegenstand auf etw.* [*hin*] ~ betrakta, pröfva, granska ett föremål, om det lämpar sig för ngt visst ändamål. 3. *Etv. mit ~ lugnt åsengt*, låta det ske. 4. *Jmdn für einen andern* ~ anse, taga ngn för en annan. 5. blåa. se, uppfatta. *Alles im günstigsten Lichte* ~ se allting i ljus. *Wie man die Sache auch ~ mag*: hur man än må se saken. 6. beakta, taga hänsyn till, bry sig om. *Keine Kosten* ~ ej bry sig om, hvad det kostar. *Ich sehe es auf 100 Mark nicht an*: jag fäster mig ej vid en 100 mark. 7. *Jmdm etw.* ~ se, märka ngt på ngn. *Man sieht dir an, dass du geweint hast*: man kan se på dig, att du har gråtit. 8. * *jmdm etw.* ~ genom blicken meddela ngn ngt. 9. * *es auf etw.* ~ syfta till, afse ngt. **II. Sich** ~ se ut, förefalla. *Das sieht sich gut an*: det ser bra ut. **III. itr.** *h.* gifva akt. F *sieh mal an!* ei. *seh' mal einer an!* ser man bara på! *tr. angesehen*.

Ansehen, *-s, 0, n.* 1. betraktande, påseende. *Das ~ hat man umsonst*: det kostar intet

att titta. *Vom ~ wird man nicht satt:* man blir ej mätt af att se på. *Jmdn von ~ kennen:* känna ngn till utseendet. **2.** utseende, min, yttre. *Sich ein ~ geben:* spela herre, göra sig viktig. **3.** hänsyn, anseende. *Ohne ~ der Person:* utan anseende till personen. *In ~ dass . . .* med hänsyn tagen därtill, att . . . **4.** anseende, aktning, inflytande, t. ex. *wieder zu ~ kommen, sich ~ verschaffen.* *In ~ stehen:* hafva anseende, vara aktad.

ansenhlich, a. **1.** som ser bra ut, ståtlig, t. ex. *ein ~er Mann.* **2.** ansenlig, betydande, stor. *Um ein ~es:* ansenligt, mycket, i hög grad. **3.** ansedd, aktningssjundande.

Ansenhlichkeit, 0, f. ansenlighet, ståtlighet, storhet, vigt.

Ansehung, 0, f. blott i förbindelsen: *in ~* med gen. med hänsyn till, i anseende till.

ansengen, I. tr. bränna litet, sveda. **II. itr. s.** svedas.

ansetzen, I. tr. 1. fastsätta, vidfästa, t. ex. *jmdm Bluteigel.* **2.** *Die Feder ~* sätta pennan på papperet. **3.** *Becher ~* föra bägaren till läpparne. **4.** *Blätter ~* få blad, löfvas. *Sprösslinge ~* skjuta skott. *Fleisch ~* fetna, lägga på hullet. Om bjortar: *Ge-weih ~* få horn. **4.** anställa, insätta i ett ämbete. **5.** tillaga, tillblanda. **6.** fastsätta, bestämma, t. ex. *eine Zeit, Tag und Stunde.* **7.** anteckna, beräkna, angifva. **8.** räka. sätta upp, t. ex. *ein Exempel.* **II. Sich ~ 1.** sätta sig fast, häfta vid. *Der Bienenschwarm setzt sich wo an:* bisvärmen slår ned ngnstädes. **2.** *Blätter, Blüten setzen sich an:* blad, blommor komma fram, slå ut. **3.** *Krystalle setzen sich an:* kristaller bilda sig, kristallisering inträder. **III. itr. h. 1.** utveckla blad, frukter o. åst. *Die Bäume setzen an:* träden skjuta skott. *Die Kartoffeln setzen an:* potatisen knyter sig. **2.** taga ansats, göra ansats, *auf etw.:* till ngt. **Ansetzung, f.**

Ansicht, -en, f. 1. påseende, t. ex. *jmdm Bücher zur ~ senden.* *Aus eigener ~ kennen:* själf hafva sett. **2.** syn, åsyn, anblick, vy. **3.** åsigt, mening, tanke. *Meine ~ geht dahin:* min åsigt är, jag anser. *Darüber habe ich meine eignen ~en:* därom har jag mina egna tankar. *Verschiedener ~ über etw. sein:* hafva olika åsigt om ngt.

ansichtig, a. Jmdn et. jmds ~ werden: få syn på ngn.

Ansiedelei, -en, f. nybygge, koloni.

ansiedeln, I. tr. bosätta, låta bosätta sig, t. ex. *Auswanderer in Wildnissen.* **II. Sich ~** bosätta sig, slå upp sina bopålar, grunda nybygge.

Ansiedelung, -en, f. nybygge.

ansieden, tr. koka litet, förvälla.

Ansiedler, -s, -, m. nybyggare.

ansiegeln, tr. fästa med sigill.

ansingen, I. tr. hälsa med sång. **II. itr. h.** angifva tonen.

ansinnen, tr. Jmdm etw. ~ anmoda ngn om ngt, begära ngt af ngn. **Ansinnung, f.**

ansitzen, itr. s. 1. hafva bosatt sig, vara bofast. **2.** sitta fast, sitta på. *Jr angesessen.*

anspalten, I. tr. börja klyfva. **II. itr. s. av.** *angespaltet sein:* börja klyfva sig.

Anspann, -[e]s, -e, m. anspann, förspann, spann.

anspannen, tr. 1. spänna, t. ex. *den Bogen, die Sehne, die Saite,* *bid. seine Kräfte, den Geist.* **2.** spänna för, t. ex. *die Pferde, den Wagen.* **Ansannung, f.**

Anspanner, Anspanner, -s, -, m. bonde som är skyldig till kördagsverken.

anspien, tr. spotta, spy på.

anspicken, tr. späcka, fylla.

Anspiel, -[e]s, -e, n. kortspel. förhand.

anspielen, itr. h. 1. börja spela. **2.** *Ein Instrument ~* prova, försöka ett instrument. **3.** kortspel. hafva förhand, spela ut. **4.** lekande vidröra, t. ex. *die Wellen spielen an das Ufer an.* **5.** *bid. auf etw. ~* anspela, alludera på ngt.

Anspielung, -en, f. anspelning.

anspiessen, tr. kokk. sätta på spett. **Anspiessung, f.**

anspinnen, I. tr. skarfvä tråden, när man spinner. *bid. eine Unterhaltung ~* börja ett samtal; *Ränke ~* smida ränker. **II. Sich ~ 1.** om spindlar: spinna sig fast. **2.** *bid. uppstå, t. ex. ein Streit spinnt sich an.*

anspitzen, tr. 1. tillspetsa, göra spetsig. *Einen Bleistift ~* formera en blyertspenna. **2.** *F angespitzt sein:* vara litet på röken.

anspornen, tr. 1. sporra, gifva sporrarne. **2.** *bid. sporra, egga, uppmuntra.* **Anspornung, f.**

Ansprache, -n, f. tal ut, tilltal. *Eine ~ an jmdn halten:* tala till et. inför ngn.

ansprechen, I. tr. 1. *Jmdn ~* tilltala, vända sig till ngn. *~ ein Schiff ~* praja ett fartyg. **2.** *Jmdn um etw. ~* bedja ngn om ngt, t. ex. *jmdn um seine Tochter ~.* **3.** *Jmdn auf einen Diebstahl ~* stämma, anklaga ngn för stöld. **4.** *Etw. für et. als etw. anderes ~* förklara, taga ngt för ngt annat. **5.** *Etw. ~* göra anspråk på ngt. **6.** *Etw. spricht mich (et. * mir) an:* ngt tilltalar mig, förefaller mig behagligt. *~d:* tilltalande, behaglig. **II. itr. h.** *Bei jmdm ~* säga till, taga in hos ngn.

anspreizen, I. tr. stötta, stödja. **II. Sich an etw. ~** taga spjörn emot ngt.

ansprengen, I. tr. 1. stänka, bestänka, fukta. **2.** göra spräcklig. **3.** börja spränga, t. ex. *eine Mine.* **II. itr. s. 1.** *av. angesprengt kommen:* komma i sträckt galopp. **2.** *Auf jmdn ~* spränga, storma emot ngn. **Ansprengung, f.**

anspringen, I. itr. a) s. 1. *av. angesprungen kom-*

- men*: komma hoppande, sättande. 2. *An etw.* ~ hoppa emot ngt. 3. börja springa sönder. b) *h.* 4. hoppa först. II. *tr.* 1. hoppa upp på, rusa emot. 2. jag. komma inom skottsnäll.
- anspritzten**, I. *tr.* spruta på, stänka på, bestänka, t. ex. *Pflanzen, jmdm Kot.* II. *itr.* s. *Ab etw.* ~ stänka på ngt. **Anspritzung**, *f.*
- Anspruch**, -[e]s, -e †, m. 1. anspråk, t. ex. *auf Schönheit* ~ *machen*: göra anspråk på att kallas vacker. *Grosse Ansprüche machen*: haifa stora anspråk, vara anspråksfull. *Er ei seine Zeit ist sehr in ~ genommen*: han är mycket upptagen. 2. *Jmdn über et wegen etw. in ~ nehmen*: stämna, anklaga ngn för ngt. -s... Ex. ~frei, ~los, a. anspråkslös. ~voll, a. anspråksfull.
- Anspruchslösigkeit**, *ö. f.* anspråkslöshet.
- ansprudeln**, *tr.* och *itr.* s. spruta upp emot et. på.
- ansprühen**, *tr.* och *itr.* s. språka, *str.* spruta på. spruta eld mot.
- Ansprung**, -[e]s, -e †, m. ansats, anlopp.
- anspucken**, *tr.* spotta på.
- anspülen**, *tr.* 1. skölja, spola, t. ex. *die Wellen spülen das Ufer an*, *str. itr. h.*: *an das Ufer an*: böjorna skölja stranden. 2. kasta upp vråka upp, t. ex. *das Meer spült Schlamm an*.
- Anspülung**, *f.*
- anstacheln**, *tr.* med pik pådrifva; *ann.* sporra. *eggn.*
- anstählen**, *tr.* ⊕ ståla. härda.
- Anstalt**, -en, *f.* 1. anstalt, förberedelse, åtgärd. *Die nötigen ~en treffen*: vidtaga mått och steg. 2. anstalt, inrättning, institut.
- anstammen**, *tr.* lemna i arf. *Angestammt*: fädernaärfd, ärfilig.
- anstampfen**, I. *itr.* s. *vant.* *angestampft kommen*: komma stampande. II. *tr.* faststampa: stampa på.
- Anstand**, -[e]s, *ö. m.* 1. anständighet, skick, höflighet. *Feinen ~ haben*: veta att skicka sig. *Mit ~ höfligt, vördnadsfullt.* 2. tvifvel, tvekan, betänklighet. *Das leidet keinen ~* det är ej tvifvel underkastadt. *Ich nehme keinen ~ zu sagen*: jag drar ej i betänkannde, jag tvekar ej att säga. 3. anstånd, uppskof. *Es kann ~ damit haben bis morgen*: det kan haifa anstånd därmed, det kan anstå tills i morgon. 4. med plur. -e †, resterande skuld, t. ex. *seine alten Anstände bezahlen.* 5. jag. hall. *Auf den ~ gehen*: gå och ställa sig i håll. -s... Ex. ~brief, -[e]s, -e, m. bref om uppskof. ~dame, -n, *f.* sällskapsdam, duenna, förkläde. ~gefühl, -[e]s, -e, n. känsla för det passande. ~voll, a. höflig, höfvisk. ~widrig, a. oanständig, opassande
- anständig**, a. 1. tillständig, passande, *jmdm et. * für jmdn et. * jmds*: för ngn. 2. anständig, sedig, passande, ärbär, sedesam. 3. dugtig, riklig, ej ringa.
- Anständigkeit**, *f.* 1. 0, anständighet. 2. med plur. -en, *hvad som anses för god sed, anständig handling.*
- anstängeln**, *tr.* binda upp, t. ex. *Bohnen, Hopfen.*
- anstapeln**, I. *tr.* uppstapla. II. *itr.* s. *F str.* *angestapelt kommen*: komma spetande.
- anstarren**, *tr.* stirra på.
- anstätt**, I. *prep.* med gen. i stället för. II. *konj.* ~ *dass et. ~ zu* med inf. i stället för att.
- anstauben**, *anstäuben*, *itr.* s. 1. damma på, af-sätta sig på ngt i form af dam. 2. blifva dammig.
- anstauen**, *tr.* dämna upp, t. ex. *das Wasser.*
- Anstauung**, *f.*
- anstaunen**, *tr.* med förvåning betrakta.
- anstauens...** Ex. ~wärt[h], ~würdig, a. förvånansvärd.
- Anstauner**, -s, -, m. förvånad betraktare, beundrare.
- anstechen**, *tr.* 1. sticka fast, påsätta. 2. sticka nål på. 3. sticka upp, t. ex. *ein Fass Wein*; börja skära at, taga till, t. ex. *den Käse.* 4. *Mit etw. angestochen kommen*: komma stickandes med ngt. 5. sporra, egga. 6. *Etw. sticht mich an*: ngt lockar mig, förefaller mig lockande. 7. *F angestochen sein*: vara litet på dimman.
- anstecken**, *tr.* 1. sticka fast, fastsätta, fästa, t. ex. *Bänder mit Nadeln, den Braten an den Spiess.* 2. sätta på sig, t. ex. *Ringe, Nadeln.* 3. tända på, sätta eld på, t. ex. *ein Licht, ein Haus.* 4. smitta, t. ex. *jmdn mit einer Krankheit.* ~d: smittosam. 5. = *anstechen* 3.
- Anstecker**, -s, -, m. person som 1. fäster, 2. tänder på ngt, 3. smittar ngn.
- Ansteckung**, -en, *f.* smitta. -s... Ex. ~gift, -es, -e, n. ~stoff, -[e]s, -e, m. smittämne.
- anstehen**, *itr.* *h.* och s. 1. stå intill. ~d: nästkommande, om tiden. 2. jag. stå i håll. 3. barg. gå i dügen. 4. vara antecknad i skuldkontot. *Es steht ein Termin auf den 20ten d. M. an*: en termin är fastställd till den 20^e d:s. 5. * tillträda ett ämbete. 6. * *mit (jmdm)* ~ vara med om, deltaga i ngt (med ngn). 7. kläda, passa, anstå. *Alles steht ihr gut an*: allt kläder henne. *Es steht Ihnen gut an zu...* det anstar er ej illa att... 8. *Jmdm ~ behagen* ngn, falla ngn i smaken. 9. dröja. *Etw. ~ lassen*: uppskjuta ngt. 10. tveka, draga i betänkannde, t. ex. *ich stehe an, es zu thun.*
- ansteifen**, I. *tr.* stärka, t. ex. *Wäsche*, ⊕ stötta. II. *Sich ~ styfna*. *Bud. sich gegen etw. ~ motsätta sig ngt.*
- ansteigen**, *itr.* s. 1. stiga uppför. 2. *F angestiegen kommen*: komma klifvande. *Bud. mit etw. angestiegen kommen*: bringa ngt på tapeten. 3. om marken: stiga, höja sig. 4. stiga, växa, ökas, t. ex. *das Wasser, das Kapital steigt an.*

anstellen, I. tr. 1. anställa, tillsätta; tinga, lega. *Angestellt werden*: få plats. *Nicht angestellt sein*: vara utan plats. 2. tillställa, föranställa, anordna, t. ex. *einen Ball, eine Jagd, ein Gastmahl*. *Es so ~ dass...* ställa så till att... *Ich weiss nicht, wie ich es ~ soll*: jag vet ej, hvad jag skall taga mig till. II. *Sich ~ ställa sig*, bära sig åt, låtsa. *Sich krank ~ låtsa sig vara sjuk*. *Sich ~ als ob* el. *als wenn...* låtsa sig om...

Ansteller, -s, -, m. person som 1. anställer ngn, 2. föranstaltar, anordnar ngt.

anstellig, a. lämplig, skicklig.

Anstelligkeit, 0, f. skicklighet.

Anstellung, -en, f. anställning, plats. -s... ex. ~berechtigt, a. kompetent. ~patent, -[e]s, -e, n. förordnande.

anstemmen, I. tr. trycka emot, intill med kraft. II. *Sich ~ gegen etw.*: spjärna, taga spjärn mot ngt.

ansterben, itr. s. genom dödsfall el. arf tillfalla, gå i arf.

ansteuern, I. tr. † *das Schiff ans Land ~ styra skeppet mot land*. II. itr. s. av. *angesteuert kommen*: komma i båt.

Anstich, -[e]s, -e, m. 1. på frakt: maskstyng. 2. uppstickande, t. ex. *eines Fasses*.

ansticheln, tr. och itr. h. börja sticka; bita. reta.

ansticken, tr. sticka på, till, vid.

anstiefeln, F I. tr. ikläda skor. II. *Sich ~ taga skor på sig*. III. itr. s. vanl. *angestiefelt kommen*: komma stöflande, traskande.

anstieren, tr. P starrbliga, gapa på.

anstiften, tr. 1. ⊕ faststifta, med stift fastsätta. 2. anstifta, förorsaka, vålla. 3. förläda, t. ex. *jmdn zu etw. Falsche Zeugen ~ lega falska vittnen*. **Anstiftung**, f.

Anstifter, -s, -, m. ~in, -nen, f. anstiftare, uppforesman.

anstimmen, tr. 1. stämma, t. ex. *ein Instrument*. 2. intonera, angifva tonen till. 3. uppstämma, t. ex. *ein Lied*. *bndl. immer wieder das alte Lied, die alte Leier ~ ständigt komma med samma gamla visa; ein Klage lied ~ sjunga en klagovisa, beklaga sig; einen andern Ton ~ tala ur en annan ton*. **Anstimmung**, f.

anstinken, tr. F *jmdn ~ stinka* emot en, *bndl. misshaga, väcka leda* hos ngn.

anstöhnen, tr. stöna emot, stönande tilltala.

anstolpern, itr. s. *An etw. ~ snafva*, snubbla emot ngt. *Angestolpert kommen*: komma snubblande, med klumpiga steg.

anstopfen, tr. fullstoppa.

Anstoss, -es, -e †, m. 1. stöt emot, *bndl. påstötning*. 2. angrepp, anfall; anfäktelse. 3. ngt hvaremot man stöter sig, hinder; i sht *bndl. anstöt*, förargelse. *Er liest ökne ~ han läser obehindradt*. *Ein Stein des ~es*: en förargelseklippa. ~ *erregen* el. *geben*: väcka förargelse, gifva anstöt. *Bei jmdm ~ erre-*

gen: stöta, förarga ngn. ~ *an etw. nehmen*: stöta sig på, taga anstöt vid ngt. -*erreger*, -s, -, m. förargelseväckande person.

anstossen, I. tr. 1. stöta, stöta emot, till, ihop. *Die Gläser ~ skåla*. *Auf jmds Wohl ~ dricka ngns skål*. 2. ⊕ skjuta intill, sammanfoga, t. ex. *eine Röhre an eine andere*. *Ein Stück Tuch an ein anderes ~ sy ihop tvänne tygstycken*. 3. tillstöta, träffa, t. ex. *eine Krankheit stösst jmdn an*. II. itr. a) h.

1. stöta emot; snafva. 2. *Bei jmdm ~ väcka anstöt* hos ngn. 3. vid tal el. läsning: hacka, stamma. 4. *Gegen et. wider etw. ~ bryta*, begä ett brott emot ngt, t. ex. *den Anstand*.

5. stöta, gränsa intill. b) s. 6. *Das Obst stösst an, ist angestossen*: frukten är angripen, börjar skämmas.

anstössig, a. anstötlig, stötande.

Anstössigkeit, -en, f. anstötlighet, otillbörlighet.

anstortern, tr. stammande tilltala.

anstrahlen, tr. stråla emot el. öfver, strålände möta.

anstranden, itr. s. † stranda.

ansträngen, tr. spänna för, t. ex. *die Pferde*.

anstreben, I. itr. h. 1. sträfva uppför, uppåt. *Hoch ~ syfta högt*, hafva höga mål. 2. *Gegen etw. ~ motsätta sig* ngt. II. tr. eftersträfva.

anstreichen, I. tr. 1. påstryka, stryka, måla, t. ex. *Farbe an etw. el. etw. mit Farbe*. *Mit Firnis ~ fernissa*. *bndl. eine Sache mit einem Firnis* el. *einer Sache einen Firnis ~ kasta ett falskt skimmer öfver en sak; jmdm den Rücken blau el. mit dem Stock ~ piska upp ngn*. 2. med ett streck anteckna, anmärka, t. ex. *einen Fehler*. *Das will ich dir ~ det skall jag ha dig i godt minne för*. 3. *Etw. ~ = III*. II. *Sich ~ an etw. el. jmdn*: stryka sig emot ngt el. ngn. III. itr. h. *An etw. ~ stryka* emot, snudda vid ngt.

Anstreicher, -s, -, m. grafmålare, plankstrykare.

anstreifen, itr. h. *An etw. ~ stryka* emot, snudda vid ngt.

anstrengen, I. tr. 1. spänna, t. ex. *ein Seil*. 2. anstränga. *Angestrengt*: ansträngd och ansträngande. *Angestrengt arbeiten*: arbeta ihärdigt. 3. *jur. eine Klage gegen jmdn ~ börja en process* med ngn. II. *Sich ~ anstränga sig*. *Sich über die Kräfte ~ öfveranstänga sig*.

Anstrengung, -en, f. ansträngning, möda.

anstreuen, tr. strö på, t. ex. *Salz, Zucker*.

Anstrich, -[e]s, -e, m. 1. ⊕ a) strykning, påstrykning, öfverstrykning, t. ex. *der Farbe, des Firnisses*; b) det påstrukna. *Erster ~ grundning*, 2. anstrykning, bismak. 3. mus. drag med stråke.

anstricken, tr. 1. sticka vid, t. ex. *Strümpfe*. 2. med streck, rep fastbinda.

anstriegeln, *tr.* rykta, t. ex *einem Ijjerle die Haare glott* ~.

anströmen, **I.** *itr.* s. strömma till. **II.** *tr.* spola upp, aflagra, t. ex *Erde, Sand*. **Anströmung**, *f.*

anstücke [h]n, *tr.* skarfa vid. **Anstückung**, *f.*

Ansturm, [-e]s, -e †, *m.* framstormande, stormning.

anstürmen, *itr.* s. storma fram, *gegen* el. *wider* el. *auf jmdn* (av. * *tr. jmdn*): mot ngn, våldsam anfalla ngn.

Ansturz, -es, -e †, *m.* framstörtande, rusande emot, t. ex *der Feinde, der Wogen*.

anstürzen, **I.** *itr.* s. av. angestürzt kommen: störta, rusa fram emot. **II.** *tr.* hvälfa, vråka öfver, på.

anstützen, **I.** *tr.* 1. studsa vid åsynen af. 2. klippa, afklippa, afskåra, putsa, t. ex *den Bart*.

anstützen, **I.** *tr.* *Etw. an einen Gegenstand* ~ luta, stödja ngt mot ett föremål. **II.** *Sich* ~ stödja sig emot.

ansüchen, *itr.* h. Bei *jmdm* (el. * *tr. jmdn*) *um etw.* ~ anhålla hos, bedja ngn om ngt.

Ansücher, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* ansökande, sökande; jur. kärande.

Ansüchung, -en, *f.* ansökan, ansökning.

I. ansommen, **I.** *tr.* surra emot. **II.** *itr.* s. av. *angesummt kommen*: komma surrande.

2. ansommen, *sich* ~ hoppa sig, ökas.

ansüssen, *tr.* söta, lägga sött i.

antanzen, *itr.* a) h. 1. börja dansen. 2. dansa ut. b) s. 3. *An etw., jmdn* ~ dansa emot ngt, på ngn. 4. *av. angetanzt kommen*: komma dansande. **II.** *tr.* *Sich* (dat.) *die Schweindsucht* ~ dansa sig till lungsot.

antappen, **I.** *itr.* h. och s. 1. *An etw.* ~ famlande stöta mot ngt. 2. *av. angetappt kommen*: komma famlande, trefva sig fram; komma prallande. **II.** *tr.* F *jmdn* ~ fatta tag i gripa ngn.

antasten, **tr.** 1. vidröra, taga på, känna på. 2. antasta, angripa. **Antastung**, *f.*

antaumeln, *itr.* s. 1. *Gegen etw.* ~ tumla, ragla emot ngt. 2. *av. angetaumelt kommen*: komma raglande.

Antecedénzien, *plur.* antecedentia, föregående.

ant[h]eeren, *tr.* 1. tjära. 2. F *jmdm etw.* ~ narra på ngn ngt. **Ant[h]eerung**, *f.*

Ant[h]eill, [-e]s, -e, *m.* 1. andel, del, delaktighet. *An etw.* ~ haben: hafva del i ngt, vara delaktig i. 2. deltagande, medkänsla, intresse. *An etw.* ~ nehmen: hysa intresse för ngt. -los, *a.* ointresserad. -[s]voll, *a.* intresserad.

anthun, *tr.* 1. påtaga, påkläda, t. ex *Kleider, jmdn* el. *sich mit Kleidern*. *Mit* el. *in Samt und Seide angethan*: klädd i sammet och siden. *Angethan*: beskaffad, egnad. *Die Sache ist ganz so* el. *dazu* el. *danach angethan*, *dass* ... saken är aldeles egnad

att ... 2. tillfoga, visa, bevisa, t. ex *jmdm Ehre, einen Schimpf*. *Einem Weibe Gewalt* ~ våldföra en kvinna. *Sich* (dat.) *ein Leids* ~ bära band på sig själf. *Sich* (dat.) *Zwang* ~ lägga band på sig. *Thun Sie mir das nicht an!* gör mig ej den sorgen! 3. *Es jmdm* ~ förgöra el. genom trolska medel tjusa ngn. 4. † *einen Hafen* ~ söka hamn.

Anticipación, -en, *f.* anticiperande, anticipering.

anticipieren, -te, -t, *tr.* anticipera.

anticken, *tr.* lätt slå till, t. ex *den Pendel* ~ sätta pendeln i gång.

antiefen, *itr.* h. † lodande nära sig stranden.

antik, *a.* antik.

Antike, -n, *f.* 1. antiken, forntiden. 2. antikvit. -n... Ex. ~händler, -s, -, *m.* antikvitetshandlare. ~sammlung, -en, *f.* antikvitetssamling.

Antilöpe, -n, *f.* antilop.

Antipathie, -en, *f.* antipati, motvilja.

Antipode, -n, -n, *m.* antipod.

antippen, *tr.* F med ett finger, en penna, el. dyl. lätt vidröra.

Antiquär, [-e]s, -e, *m.* 1. fornforskare. 2. antikvarie, antikvarisk bokhandlare.

Antiquariat, [-e]s, -e, *n.* antikvariat, antikvarisk bokhandel. -s... Ex. ~buchhändler, -s, -, *m.* antikvarisk bokhandlare. ~buchhandlung, -en, *f.* antikvarisk bokhandel.

antiquarisch, *a.* antikvarisk.

antiquieren, -te, -t, **I.** *itr.* s. blifva föråldrad. **II.** *tr.* antikvera, förklara för föråldrad.

Antiquität, -en, *f.* antikvit. -en... Ex. ~jäger, -s, -, *m.* antikvitetsjägare.

Antlitz, -es, -e, *n.* anlete.

antoben, **I.** *itr.* s. av. *angetobt kommen*: komma väsnande, som en rasande. **II.** *tr.* rasa emot ngt el. ngn.

antönen, **I.** *itr.* h. och s. ljuda, gifva en ton ifrån sig. **II.** *tr.* 1. slå an, framkalla en ton ur. 2. ljuda emot.

antosen, *itr.* s. komma brusande.

antraben, *itr.* s. 1. sätta sig i traf. 2. av. *angetraut kommen*: komma i traf, trafvande.

Antrag, [-e]s, -e †, *m.* 1. förslag, proposition, motion. *Einen* ~ stellen: föreslå, motionera, väcka en motion. 2. anbud, erbjudande. -steller, -s, -, *m.* förslagsställare, motionär.

antragen, **I.** *tr.* 1. * bära, hafva på sig, t. ex *Kleider, Schuhe*. 2. bära fram, t. ex *Holz*. 3. ☉ påsätta. *Putz an eine Wand* ~ rappa, putsa en vägg. 4. *Jmdm etw.* ~ erbjuda ngn ngt. **II.** *Sich* ~ erbjuda sig, sina tjänster. **III.** *itr.* h. *Auf etw.* ~ föreslå, väcka motion om ngt. *Jar. auf eine Strafe, auf Scheidung* ~ yrka ett straff, skilsmessa.

antrauen, *tr.* viga en person vid en annan. *Sich* (dat.) *ein Mädchen* ~ lassen: gifta sig med en flicka. **Antrauung**, *f.*

anträufen, *tr.* (låta) droppa på.
antreffen, *tr.* anträffa, påträffa.
antreiben, *I. tr.* 1. slå fast, slå i, t. ex. *einen Keil, einen Nagel*. 2. *Etw. an etw. ~ drifva* ngt, låta ngt flyta mot ngt, t. ex. *eine Holzflösse ans Land*. 3. pådrifva; egga, uppmontra. **II. itr.** 1. s. komma flytande, seglande mot, t. ex. *~des Eis, die Flotte trieb auf die Feinde an*. 2. *h.* om växter: drifva, skjuta skott. **Antreibung**, *f.*
Antreiber, *s, -, m.* pådrifvare.
antreten, *I. itr.* s. 1. träda fram. 2. *F bei jmdm ~ säga* till, taga in hos ngn. 3. ställa upp sig, t. ex. *zum Exerzieren, zum Tanze*. 4. börja gå, t. ex. *mit dem linken Fusse ~ börja* med vänstra foten. **II. tr.** 1. fasttrampa. 2. träda fram till, öfvervåldiga, öfverraska, * med personl. subj., t. ex. *der Hunger, ein Gefühl tritt jmdn an*. 3. anträda, tillträda, t. ex. *eine Reise, ein Amt, eine Erbschaft, die Regierung*. **Antretung**, *f.* = Antritt.
Antrieb, *[-e]s, -e, m.* eggelse, uppmontran, benägenhet, drift, t. ex. *etw. aus eigenem ~e thun*. *Etw. aus freiem ~e thun*: göra ngt frivilligt.
antrinken, *I. tr.* 1. *Sich (dat.) einen, einen Haarbeutel, einen Rausch, einen Spitz ~ skaffa* sig en florshufva. 2. börja dricka af, läppja på, t. ex. *ein angetrunkenes Glas*: ett glas, af hvars innehåll ngt är drucket. **II. Sich ~ berusa sig. **III. itr.** s. 1. dricka först. 2. *Angetrunken sein*: vara ngt drucken.
Antritt, *[-e]s, -e, m.* 1. uppställning, t. ex. *zum Exerzieren*. 2. tillträde, t. ex. *eines Amtes, der Regierung*. 3. början, första framträdande. 4. afsats; pall; tröskel. -... *Ex. ~ besuch*, *[-e]s, -e, m.* första besök. *~predigt*, *-en, f.* inträdespredikan. *~rede*, *-n, f.* inträdestal.
antrocknen, *itr.* s. 1. börja torka. 2. torka fast *via*.
antrommeln, *itr.* *h.* 1. börja trumma, slå an på trumma. 2. *Au etw. ~ trumma* på ngt.
antuschen, *tr.* färglägga; måla med tusch.
Antwort, *-en, f.* svar. *Um ~ wird gebeten* (kort. *u. A. w. g.*): om svar anhålles (o. s. a.). Ordspr. *wie die Frage, so die ~* som man ropar i skogen, får man svar. *Abschlägige ~* afslag. *Um eine ~ verlegen sein*: blifva svaret skyldig. *Rede und ~ über etw. stehen* el. *geben*: stå till svars för ngt.
antworten, *tr.* och *itr.* *h.* svara, *auf etw.*: på ngt.
antwortlich, *adv.* handl., såsom svar.
anversuchen, *tr.* profva, t. ex. *einen Rock*.
anvertrauen, *I. tr.* anförtro. **II. Sich jmdm ~** anförtro sig åt ngn. **Anvertraung**, *f.*
anverwandt, *a.* slägt, befryndad. *Ein ~er, eine ~e* el. *~in*: en släktning, en anförvandt.
Anverwandtschaft, *-en, f.* släktskap, skyldskap.
Anwachs, *-es, 0, m.* tillväxt, tillökning.
anwachsen, *itr.* s. 1. slå, taga rot. 2. växa fast**

via. 3. tillväxa, växa, ökas, svälla. 4. växa upp. **Anwachsung**, *f.*
anwackeln, *itr.* s. *av. angewackelt kommen*: komma vacklande, rultande.
Anwalt, *[-e]s, -e [t], m.* sakförare, advokat; ombudsman, syndikus.
anwältlich, *a.* hörande till advokatyret.
Anwaltschaft, *0, f.* 1. sakförarskap, egenskap af advokat, af ombudsman; syndikat. 2. advokatkår.
anwaltschaftlich, *a.* rörande advokatståndet, advokatkåren, syndikatet.
1. anwalzen, *tr.* välta, med vält tillköra, t. ex. *die Erde*.
2. anwalzen, *itr.* *h.* 1. öppna valsen. 2. *av. angevalzt kommen*: komma valsande, med valssteg.
anwälen, *tr.* vältra fram, emot.
anwandeln, *itr.* s. 1. *av. angewandelt kommen*: komma vandrande. 2. *av. tr.* och *opers.* komma öfver, bemäktiga sig. *Eine Laune wandelt ihn et ihm an* el. *es wandelt ihn eine Laune an*: han får en nyck. *Von einer Ohnmacht angewandelt*: afsvimmad.
anwandern, *itr.* s. *av. angewandert kommen*: komma vandrande, på sin vandring.
Anwandlung, *-en, f.* anfall, infall. *~en des Wahnsinns*: anfall af vansinne. *Eine viehische ~* ett anfall af djuriskhet, en djurisk lusta. *Nero bekam mitunter auch gute ~en*: Nero hade understundom äfven goda infall, goda nycker.
anwanken, *itr.* s. *av. angewankt kommen*: komma vacklande, gå och vanka.
anwärmen, *tr.* värma ngt litet.
Anwärter, *-s, -, m.* expektant, aspirant.
anwärts, *adv.* uppåt, uppför.
Anwartschaft, *-en, f.* expektans, förväntningsrätt.
anwartschaftlich, *a.* expektans-.
Anwäsche, *-n, f.* sköljning, vaskning.
anwaschen, *tr.* skölja, spola.
anwässern, *tr.* fukta.
anwätscheln, *itr.* s. *F* komma med vaggande gång.
anwehen, *tr.* väfva till.
anwedeln, *tr.* 1. om bundar: *jmdn ~ vifta* med svansen åt ngn. 2. fläkta med solfjäder åt.
anwehen, *I. tr.* blåsa, fläkta på. *Wenn ihn nur ein Lüftchen anweht, erkrankt er*: vid minsta fläkt sjuknar han. **II. *adv.* weht** *einen heimlich an*: ngt påminner en om hemmet. 2. *Der Lustzug wehte das glimmende Feuer zu heller Flamme an*: en vindfläkt kom glöden att blossa upp till klar eld. 3. blåsa ihop, t. ex. *Schneehaufen*: drifvor. 4. *II. *adv.* blåsa* på en ngt, t. ex. *eure Luft hat mir das Laster angeweht*. **II. itr.** s. 1. *av. angeweht kommen*: komma med vinden, komma fläktande. 2. *Etw. weht einem an*: ngt blåser, flyger på en.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. Ⓢ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militäriskt term.

anweichen, *tr.* uppjuka ngt litet.
anweinen, *tr.* *Jmdn* ~ gråtande vända sig till ngn.
anweisen, *tr.* 1. anvisa, visa, undervisa. *Die Arbeiter zur Arbeit* ~ visa arbetarne deras arbete. 2. hänvisa, *jmdn an jmdn*: ngn till ngn. *Auf sich angewiesen sein*: vara hänvisad till sig själf. 3. anvisa, anslå, gifva anvisning på, t. ex. *Geld, einen Rang, auf jmdn*. *Was ich bin auf diese Summe angewiesen*: denna summa måste räcka för mig.
Anweiser, -s, -, *m.* person som 1. visar, undervisar, 2. hänvisar till ngt, 3. ger anvisning på ngt.
anweissen, *tr.* hvitmena.
Anweisung, -en, *f.* 1. anvisning, ledning, undervisning, t. ex. ~ *zum Rechnen*: undervisning, lärobok i räknekonsten. 2. föreskrift, order. 3. anvisning på, t. ex. *auf die Bank, auf tausend Mark*. -s... *ex. ~schein*, -[e]s, -e, ~zettel, -s, -, *m.* anvisning, assignation.
anwelken, *itr.* s. börja vissna.
anwendbar, *a.* användbar; tillämplig.
Anwendbarkeit, *o, f.* användbarhet; tillämplighet.
anwenden, *tr.* 1. använda, begagna. *Etw. nützlich* ~ göra ett nyttigt bruk af ngt. 2. tillämpa, t. ex. *eine Regel*. *Sich ~ lassen*: vara tillämplig.
Anwendung, -en, *f.* 1. användning. *Zur ei. in ~ bringen*: använda, begagna. 2. tillämpning. ~ *finden auf etw.*: vara tillämplig på ngt. -s... *ex. ~weise*, -n, *f.* sätt att använda, bruk.
anwerben, *I. itr. h.* *Um etw.* ~ anhålla om, eftersträfvä ngt. *Um ein Mädchen* ~ anhålla hos föräldrarne om en flickas hand. **II. tr.** värfva, t. ex. *Soldaten, Arbeiter*. **Anwerbung**, *f.*
anwerfen, *I. tr.* kasta, slunga, *etw. an etw.*: ngt mot ngt ei. på ngt. \oplus *Mörtel an eine Wand* *et. eine Wand mit Mörtel* ~ rappa en vägg. **II. itr. h.** kasta först.
Anwesen, -s, -, *n.* 1. närvaro. 2. vistelse; vistelseort. 3. egendom, tomt.
anwesend, *a.* närvarande.
Anwesenheit, *o, f.* närvaro.
anwettern, *I. itr. s.* *Auf jmdn* ~ slå ned på ngn som en blixt. **II. tr.** *Jmdn* ~ fara ut emot ngn.
anwetzen, *tr.* bryna, slipa, t. ex. *eine Spitze an etw.*
anwidern, *tr.* och * *itr. h.* *Jmdn* (ei. *jmdm*) ~ förefalla ngn obehaglig, fränstötande.
anwiehern, *tr.* gugga åt, emot.
anwimmern, *I. tr.* *Jmdn* ~ gråtande, kvidande vända sig till ngn. **II. itr.** *Angewimmert kommen*: komma gråtande, kvidande.
anwinken, *tr.* vinka åt.
anwinseln, *I. tr.* *Jmdn* ~ jämrande, gnällande vända sig till ngn. **II. itr.** *Angewinselt kommen*: komma gnällande.

anwirken, *itr. h.* *Gegen etw.* ~ motarbeta ngt.
anwittern, *tr.* 1. lukta, nosa på. 2. *Mich wittert etw. an*: jag känner lukten af ngt.
anwohnen, *itr. h.* bo invid, bredvid, t. ex. *einem Flusse*.
Anwohner, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person, som bor bredvid ngt, granne, t. ex. *des Flusses, des Waldes*.
Anwohnerschaft, *o, f.* de som bo bredvid ngt, grannar, grannskap.
Anwuchs, -es, -e \ddagger , *m.* 1. tillväxt, ökning. 2. skog. telningar, ungskog; *was det upp-växande släget*. 3. utväxt.
anwünschen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ önska ngn ngt, t. ex. *jmdm ein Unglück, eine Krankheit* ~. **Anwünschung**, *f.*
Anwurf, -[e]s, -e \ddagger , *m.* 1. första slaget ei. kastet. 2. kastning, kast mot ngt. 3. \oplus ~ *von Kalk, von Mörtel*: kalkslagnig, rapping; byggna. tillbyggnad.
anwurzeln, *itr. s.* och *sich* ~ slå rot, rotfästa sig. *Wie angewurzelt stehen*: stå där såsom fastväxt.
Anzahl, *o, f.* antal.
anzahlen, *tr.* lemna första afbetalningen på ngt. **Anzahlung**, *f.*
anzählen, *I. tr.* räkna de uppträda, t. ex. *Perlen*. **II. itr. h.** börja räkna.
anzapfen, *tr.* 1. börja tappa, t. ex. *ein Fass*. 2. tappa saften af, t. ex. *Birken*. 3. *was F jmdn* ~ a) låna, viggas af ngn, b) utfråga ngn, c) ansätta ngn med stickord.
anzaubern, *tr.* 1. *Jmdn* ~ a) förtrolla, förhäxa, bedåra ngn, b) fasttrolla ngn. 2. *Jmdm etw.* ~ trolla på ngn ngt.
anzäumen, *tr.* 1. binda vid betslat. 2. betsla. **anzechen**, *sich* ~ berusa sig.
Anzeichen, -s, -, *n.* tecken, märke, prägel, förebud.
anzeichnen, *tr.* anteckna, uppteckna.
Anzeichner, -s, -, *m.* antecknare.
Anzeige, -n, *f.* 1. anmälan, underrättelse, meddelande. 2. annons, kungörelse. 3. = *Anzeichen*. -blatt, -[e]s, -er \ddagger , *n.* annonsblad.
anzeigen, *I. tr.* 1. tillkännagifva, t. ex. *seine Verlobung*; angifva, t. ex. *einen Dieb*; anmäla, t. ex. *ein Buch*; underrätta om, t. ex. *jmdm einen Vorfall, den Empfang der Waren, den Weg*. 2. med sakligt subjekt: häntyda på, låta ann, bebåda, t. ex. *das zeigt nichts Gutes an*. *Angezeigt*: rådlig, t. ex. *es ist angezeigt, so zu handeln*. **II. Sich** ~ anmäla sig, visa sig, uppenbara sig; hafva varsel.
Anzeiger, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* 1. person som tillkännager ngt; annonsör; angifvare. 2. namn på vissa tidningar, anget. annonstidning.
anzetteln, *tr.* 1. \oplus varpa, ränna. 2. *was*. antifta, tillställa, spinna ihop, t. ex. *eine Verschönerung*. *Intrigen* ~ smida ränker. **Anzettellung**, *f.*

Anzett[e]ler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* 1. ☉ person som varpar. 2. bua. anstiftare, ränksmidare.

anziehbär, *a.* 1. som kan dragas af magneten. 2. om kläder: som kan påtagas.

anziehen, *I. tr.* 1. a) taga på, sätta på, t. ex. *den Rock*; *sich* (dat.), *jmdn den Rock*. bua. *den bunten Rock* ~ bli soldat, taga värfning; *den neuen Menschen* ~ ikläda sig den nya människan. b) *Jmdn, sich* ~ kläda på ngn, sig. *Sich sonntäglich* ~ göra sig söndagsfin. *Gut, schlecht angezogen sein*: vara väl, illa klädd. 2. draga på, gm dragning sätta i gång, t. ex. *das Glockenseil, die Glocke, den Wagen*. 3. draga åt, spänna, t. ex. *ein Seil, Schnürbänder*. *Die Zügel* ~ draga åt sigtömmarne. *Die Schraube* ~ skruftva åt skruften. 4. *gm bitter, snr smak sammandraga, t. ex. *die Lippen*. 5. draga intill, draga igen, t. ex. *die Thür*. 6. draga ei. taga åt sig, draga till sig, uppnpa, t. ex. *Feuchtigkeit, Geruch*; *der Magnet zieht das Eisen an*. *Den Atem* ~ hämta andan. ~d: tilldragande. 7. *Sich* (dat.) *etw.* ~ taga åt sig ngt. 8. draga upp, t. ex. *Bäume, Pflanzen*; lägga på, t. ex. *Vieh*; upplära, t. ex. *einen Arbeiter*. 9. anförä, citera, t. ex. *die angezogenen Fälle*: de anförda exemplen. II. *Sich* ~ se I, 1, b. III. *itr.* a) h. 1. *Die Pferde ziehen an*: hästarne sätta sig i gång. 2. vara tilldragande. 3. vara sammandragande, *itr* I, 4. 4. hafva första draget, börja, t. ex. *im Schachspiel*. 5. *Das Pflaster, die Schraube, der Nagel zog an*: plåstret, skruften, spiken drog. *Die Prügel ziehen an*: rappen taga hårdt. *Handel, die Preise ziehen an*: prisen stiga. 6. *Der Thee zieht an*: téet drar. 7. *Die Kälte ei. das Wetter ei. es zieht an*: det fryser på. b) s. 8. *itr.* *angezogen kommen*: närma sig, rycka fram, t. ex. *die Truppen ziehen an*. *F mit etw. angezogen kommen*: komma dragandes med ngt; komma fram med ngt, bringa ngt på tapeten. 9. flytta ggnstades hän, flytta in. 10. tillträda en tjänst. **Anziehung**, *f.*

Anzieher, -s, -, *m.* rem ei. snöre att draga på skor ei. handskar med, skohorn.

anzischen, *I. tr.* hväsa åt ei. mot, tilltala med hväsande röst. II. *itr.* s. vanl. *angezischt kommen*: komma hväsande.

anzotteln, *itr.* s. *F* *itr.* *angezottelt kommen*: komma med klumpiga steg, luffande.

anzukern, *tr.* sockra på.

Anzug, [-e]s, -e †, *m.* 1. drägt, klädsel. *In vollem ~e*: i stor toalet. 2. garnityr, t. ex. *ein ~ Spitzen*: ett spetsgarnityr. 3. antåg, antågande, framryckande. *Im ~e sein*: vara i antågande. 4. tillträde, inträde i en tjänst. 5. första draget, t. ex. *beim Schachspiel*. -s... Ex. ~kosten, *plur.* kostnad för klädseln. ~predigt, -en, *f.* inträdespredikan. ~tag, [-e]s, -e, *m.* flyttdag.

anzüglich, *a.* 1. * tilldragande. 2. anspelande, förnärmande, personlig, tvetydig.

Anzüglichkeit, -en, *f.* 1. * tilldragande sätt, retande behag. 2. förnärmande, förolämpande sätt; förnärmelse, förolämpning; tvetydighet.

anzünden, *tr.* tända på, antända; sätta i brand.

Anzündung, *f.*

Anzünder, -s, -, *m.* person som antänder ljus, lyktor, en brasa.

anzwacken, *tr.* klämmande, nypande angripa.

anzwängen, *tr.* påtränga, t. ex. *enge Kleider*.

anzwecken, *tr.* med stift fästa.

anzweifeln, *tr.* tvifla på. **Anzweif[e]lung**, *f.*

anzwingen, *tr.* påtvinga.

a O. förkortn. = *an der Oder*: vid Oder.

Äolsharfe, *f.* colsharpa.

Äonen, *plur.* eoner, tidsåldrar.

Apanage, -n, *f.* apanage, underhåll.

apárt, *a.* egen, egendomlig, särskild.

Apathie, 0, *f.* apati, liknöjdhet.

apáthisch, *a.* apatisk, liknöjd.

Apfel, -s, -†, *m.* äpple. ordspr. *der ~ fällt nicht weit vom Stamm*: äppet faller ej långt från trädet. bua. *in den sauren ~ beissen müssen*: vara tvungen att bekväma sig till ngt motbjudande. -baum, [-e]s, -e †, *m.* äppleträd. -blüt[h]e, -n, *f.* äppleblomma. -brecher, -s, -, *m.* äppleháf. -brei, [-e]s, -e, *m.* äpplemos. -frau, -en, *f.* fruktmånglerska. -grau, *a.* apelgrå. -küchen, -s, -, *m.* äpplekaka. -most, -es, -e, *m.* äpplevin. -mus, -es, -e, *n.* äpplemos. -schimmel, -s, -, *m.* apelkastad häst. -wein, [-e]s, -e, *m.* äpplevin.

apfelicht, **apfelig**, *a.* 1. äpplelik. 2. apelkastad.

Apfelsine, -n, *f.* apelsin. -n... Ex. ~schale, -n, *f.* apelsinskal.

Apologie, -en, *f.* apologi, försvarsskrift.

Apostát, -en, -en, *m.* apostat, affälling.

Apóstel, -s, -, *m.* apostel. -amt, [-e]s, -er †, *n.* apostlaämbete. -geschichte, 0, *f.* apostlagärningar. -pferd, [-e]s, -e, *n.* *Auf dem ~e reiten*: resa med apostlahästarne. -würde, -n, *f.* apostlavärdighet.

Apóstelschaft, 0, *f.* Apóstel[h]üm, [-e]s, 0, **Apostolat**, [-e]s, -e, *n.* apostlaämbete.

apostólich, *a.* apostolisk.

Apothéke, -n, *f.* apotek.

Apothéker, -s, -, *m.* apotekare. -büch, [-e]s, -er †, *n.* farmakopé. -gehülfe, -n, -n, *m.* provisor. -gewicht, [-e]s, -e, *n.* medicinalvigt. -kunst, 0, *f.* farmaci. -lehrling, [-e]s, -e, *m.* apotekarlärling. -rechnung, -en, *f.* apoteksräkning. -wissenschaft, -en, *f.* farmakologi.

apothéker[in], -te, -ge-, *itr.* h. F 1. taga, äta medicin. 2. utöfva apotekaryket.

Apothéose, -n, *f.* apoteos, förgudande.

Apparat, [-e]s, -e, *m.* apparat.

Appartement, -s, -s, *n.* 1. rum, salong. 2. hemlighus, klosett.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Appell, *-[e]s, -e, m. 1. % appell. samling. 2. jur. väd, vädjanste.*
Appellánt, *-en, -en, m. person som väddar till högre domstol.*
Appellation, *-en, f. appellations, vädjande. -s... Ex ~gericht, -[e]s, -e, n. appellationsdomstol.*
appellier, *-en, -te, -t, itr. h. vädja.*
Appéndi *x, -[e]s, -e, n. el. -es, m. bihang, tillägg.*
Appetit, *-[e]s, -e, m. aptit, matlust. -los, a. utan matlust, saknande aptit.*
appetitlich, *a. aptitlig.*
Appetitlösighet, *0, f. brist på aptit.*
applaudier, *-en, -te, -t, itr. h. applådera.*
Applåus, *-es, -e, m. applåd.*
apportier, *-en, -te, -t, tr. apportera.*
appretier, *-en, -te, -t, tr. ⊕ bereda, tillaga, preparera.*
approbieren, *-te, -t, tr. approbera, godkänna.*
Apriköse, *-n, f. aprikos.*
April, *-s, -e, m. april. Jmdn in den ~ schicken: narra ngn april. -blume, -n, f. hvitsippa. -glück, -[e]s, 0, n. obeständig lycka. -narr, -en, -en, m. aprilnarr. -schicken, -s, 0, n. aprilnarr. -wetter, -s, -, n. aprilväder.*
aptier, *-en, -te, -t, tr. 1. afpassa. 2. aptera, ändra ut.*
Aquädukt, *-[e]s, -e, m. vattenledning.*
Aquarell, *-[e]s, -e, n. akvarell, vattenfärgsmålning.*
Äquátor, *-s, 0, m. ekvator.*
äquinoktiál, *a. belägen under dagjämningslinjen, dagjämnings-*
Äquinoktium, *-um[s], -en, n. dagjämnning.*
Ar, *-[e]s, -e, m. och n. ar = 100 kvadratmeter. Drei Ar: en yta, som ar tre ar stor; drei Are: tre ytor på en ar hvardera.*
Ära, *-en, f. ära, tidskede.*
Araber, *-s, -, m. Aräberin, -nen, f. arab.*
Arabeske, *-n, f. arabesk.*
Arbeit, *-en, f. arbete, t. ex. die ~ einstellen, von seiner Hände ~ leben; gute ~ machen. An die ~ gehen el. sich an die ~ machen: gå till sitt arbete, gripa verket an. Auf die ~ gehen: gå på arbete. Auf ~ gehen: gå på dagsverke. In ~ sein el. stehen: a) om människor: hafva arbete, arbeta, b) om saker: vara under arbete, c) om maskiner: vara i gång. Etw. in ~ nehmen: börja på med ngt. Häusliche ~ hemarbete, lexa. Bist. seine ~ haben: hafva svårigheter. Der Wein ist in ~ vinet är i jäsnig. Erhabene ~ npphöjd arbete, reliefarbete. Getriebene ~ drifvet arbete. Skolspr. lexa; schriftliche ~ skrifning. -geber, -s, -, m. arbetsgifvare. -nehmer, -s, -, m. arbetstagar. -s... Ex. ~anzug, -[e]s, -e †, m. arbetsdrägt. ~aufseher, -s, -, m. uppsyningsman. ~bank, -e †, f. ⊕ verkbord, hyffelbänk. ~beutel, -s, -, m. arbetsväska, sypåse. ~biene, -n, f. arbetsbi. ~büch, -[e]s, -er †, n. handverksbok. ~eifer, -s, 0, m. arbetsifver. ~einstellung, -en, f. arbetsinställelse,*

strejka. ~fähig, a. arb.-tsduglig. ~frau, -en, f. kvinna som går på dagsverke, hjälpustru. ~gerüst, -es, -e, n. byggnadsställning. ~haus, -es, -er †, n. arbetshus, arbetsinrättning. ~kasten, -s, -, m. arbetsask, sy-skrin. ~kittel, -s, -, m. arbetsblus. ~kleid, -[e]s, -er, n. arbetsdrägt. ~knecht, -[e]s, -e, m. dräng, arbetskarl. ~korb, -[e]s, -e †, m. arbetskorg. ~kraft, -e †, f. a) arbetskraft, b) plur. arbetsstyrka. ~leute, plur. arbetsfolk. ~lohn, -[e]s, -e †, m. arbetslön. ~los, a. utan arbete. ~mann, -[e]s, Arbeitsleute, m. arbetskarl. ~personal, -[e]s, -e, n. arbetsmanskap. ~pferd, -[e]s, -e, n. arbetshäst. ~saal, -[e]s, -e †, m. verkstad. ~scheu, a. rädd för arbete, lat. ~scheu, 0, f. lat. ~schule, -n, f. arbetsskola. ~stube, -n, f. arbetsrum; byrå; verkstad. ~stunde, -n, f. a) arbetstimme, b) lexläsning. ~tag, -[e]s, -e, m. arbetsdag. ~tasche, -n, f. arbetsväska. ~tisch, -es, -e, m. a) skrifbord, b) verkbord. ~unfähig, a. ur stånd att arbete, oduglig till arbete. ~unfähigkeit, 0, f. oförmåga till arbete. ~weise, -n, f. arbetsätt. ~zeit, -en, f. arbetstid. ~zeug, -[e]s, -e, n. a) arbetsdrägt, b) redskap, verktyg. ~zimmer, -s, -, n. arbetsrum.

arbeit, *-ete, ge-et, I. itr. h. 1. arbete, an einer Sache: på en sak. Jmdm in die Hand ~ gifva ngn en handrökning, underlätta arbetet för ngn. Bei welchem Schneider lassen Sie ~? hvad för en skräddare har ni? 2. om öl, vin, deg o. dyt. jäsa. II. tr. 1. bearbeta, arbete, utarbete, t. ex. den Acker, Wolle und Seide, einen Aufsatz, ein Buch. 2. anstränga, t. ex. ein Pferd el. sich zu Schande[n], zu Tode, tot, krank ~ anstränga en häst el. sig, så att den el. man blir förbi, dör, sjuknar. III. Sich ~ 1. se II, 2. 2. arbete sig, t. ex. durch den Schnee, aus einer Lage. 3. oper. es arbeitet sich schlecht: det går illa till arbete.*

Arbeiter, *-s, -, m. ~in, -nen, f. 1. arbetare i allm. 2. daglönare, dagsverkare. 3. handverkare. -bildungs-Verein, -[e]s, -e, m. arbetareinstitut. -bund, -[e]s, -e †, -verein, -[e]s, -e, m. arbetareförening.*

Arbeiterschaft, *-en, f. arbetsmanskap, arbetarekår.*

arbeitsäm, *a. arbetsam.*

Arbeitsamkeit, *0, f. arbetsamhet, idoghet.*

Archaism, *-us, -us, -en, m. föråldrad talesätt, arkaism.*

archaistisch, *a. föråldrad, arkaistisk.*

Archäologie, *-en, -en, m. arkeolog, fornforskare.*

Archäologie, *-en, f. arkeologi, fornkunskap.*

Arche, *-n, f. 1. låda, kista. 2. Noas ark. 3. präm. 4. ⊕ kvarnränna, afoppränna.*

Archidiakonus, *-, Archidiakönen, m. unget. domprost.*

Archipel, *-s, -, m. arkipelag, öhaf.*

Architekt, -en, -en, m. arkitekt, byggmästare.

Architektúr, -en, f. arkitektur, byggnadskonst.

Archív, -[e]s, -e, n. arkiv.

Archivár, -[e]s, -e, m. arkivarier.

Areál, -[e]s, -e, n. areal, yta.

Arén|a, -en, f. arena, skådebana.

arg, ärger, ärgst, a. 1. dålig, ond. *Der ~e [Feind]:* den onde, den lede. *Ich sehe nichts ~es dabei:* jag ser ej ngt ondtd däri. *Die Welt liegt im ~en:* världen är ond. *Es wird immer ärger:* det blir allt värre och värre. *An nichts ~es denken:* ej tänka på ngt ondtd, vara oförberedd gent emot ngn obehaglig ofverrickning. 2. stor, svår. *Der Riss wird ärger:* hålet blir större. *Ein ~er Fehler:* ett svårt, groft fel. 3. obehaglig, förgärlig, förtretlig. *Das ist denn doch gar zu ~ det går då allt för långt. Was zu ~ ist, ist zu ~* allting har en gräns. 4. illa, farlig, i hög grad. *Er wird es nicht so ~ machen, wie er sagt:* han är ej så farlig, som han låtsar vara. *Es wird nicht so ~ sein:* det blir nog inte så farligt håller. ~ nach et. *hinter etw. her sein:* vara galen i ngt. 5. lättfärdig, lättsinnig. -denkend, a. illatänkande, illasinnad. -list, -en, f. arglist, illistighet. -listig, a. illistig. -los, a. öppenhärtig, oskuldssfull. -willig, a. illvillig. -willigkeit, 0, f. illvilja.

Arg, -en, 0, n. *Ohne ~* utan misstanke, utan svek. *Kein ~ haben:* ej misstänka ngt.

Ärger, -s, 0, m. förargelse, förtret, harm, förtretelse. *Sich (dat.) ~ machen:* förtretas. *Seinen ~ an jmdn auslassen:* låta ngn få umgälla ens harm.

ärgerlich, a. 1. retlig. 2. förargad, ond. *Jmdn ~ machen:* förarga, reta ngn. ~ werden: fatta humör. 3. retsam, förgärlig. 4. anstötlig, förargelseväckande.

Ärgerlichkeit, f. a) 0, 1. retlighet. 2. harm, förtretelse. b) med plur. -en. 3. vedervärdighet. 4. anstötlighet.

ärger|n, -te, ge-t, I. tr. 1. förarga, reta. *Jmdm die Schwindsucht an den Hals ~* reta gallfeber på ngn. 2. väcka anstöt, förargelse hos. II. *Sich ~ 1. Stch über etw. ~* förargas, bli förargad öfver ngt. 2. *Sich an etw. ~* taga anstöt af ngt.

Ärgernis[s], -ses, -se, n. 1. anstöt, förargelse. *Ein öffentliches ~ geben:* väcka en offentlig skandal. 2. förtret, harm.

Ärglösigkeit, 0, f. oskuld, öppenhärtigt sätt.

Argument, -[e]s, -e, n. argument, bevis, stöd.

argumentier|en, -te, -t, itr. h. argumentera, anföra skäl.

Argwohn, -[e]s, 0, m. misstanke, misstroende.

argwöh|n|en, -te, ge-t, tr. och itr. h. misstänka, hysa misstänkar (till).

argwöhnisch, a. misstänksam.

Arie, -n, f. aria.

Aristokrat, -en, -en, m. aristokrat.

Aristokratie, -en, f. aristokrati.

aristokrätisch, a. aristokratisk.

I. Arm, -[e]s, -e, m. dim. *Ärmchen*, arm. *Ein ~ voll:* en famn. Bnd. *die ~e frei haben:* hafva fria händer. -band, -[e]s, -er †, n. armband. -bewegung, -en, f. armrörelse. -binde, -n, f. armbindel. -brust, -e[†], f. armborst. -dick, a. armstjock. -förmig, a. i form af en arm. -höhle, -n, f. armhåla. -hut, -[e]s, -e †, m. chapeau-bas. -kissen, -s, -, n. armdyna. -korb, -[e]s, -e †, m. korg med grepe. -lehne, -n, f. armstöd, sidokarm på stolar. -leuchter, -s, -, m. armljusstake. -loch, -[e]s, -er †, n. ärmhål. -los, a. utan armar. -polster, -s, -, n. armdyna. -schiene, -n, f. armskena. -sessel, -s, -, m. armstol, länstol. -spange, -n, f. armspänne. -stuhl, -[e]s, -e †, m. = -sessel. -verschränkt, a. med korslagda armar. -weise, adv. famnvis. -s... Ex. ~dick so ~dick.

2. arm, ärmer, ärmst, a. 1. fattig. ~ an Geist: andefattig. ~ am Beutel sein: vara stadd vid klen kassa. ~ heiraten: gifta sig med en fattig flicka. 2. stackars, arm, t. ex. *mein ~es Kind, ich ~er Mensch. ~er Teufel, ~er Schlucker:* fattig stackare. ~er Sünder: fattig syndare. -selig, a. utfattig, erbarmelig, eländig, ömklig. -seligkeit, -en, f. armod, erbarmlighet, nelshet, ömklighet. -en... Ex. ~anstalt, -en, f. fattighus. ~becken, -s, -, n. ~bühse, -n, f. fattigbössa. ~kommission, -en, ~pflege, 0, f. fattigvård. ~pfleger, -s, -, m. fattigföreståndare. ~steuer, -n, f. fattigskatt. ~sündergesicht, -[e]s, -er, n. förtvifad utseende. ~sünderglocke, -n, f. klocka som ringer, när en lifdömd föres till stupstocken. ~sündermiene, -n, f. förtvifad min. ~suppenanstalt, -en, f. soppkockningsanstalt för de fattige. ~verpflegung, ~verwaltung, -en, f. fattigvård, fattigförsörjning. ~wesen, -s, 0, n. fattigväsende.

Armée, -en, f. armé, här. -lieferant, -en, -en, m. arméleverantör. -corps, -, -, m. armékår, härafdelning.

Ärmel, -s, -, m. ärm. Bnd. *das lässt sich nicht aus dem ~ schütteln:* det kan man ej skaka ur ärmén. -aufschlag, -[e]s, -e †, m. uppslag på en ärm. -ausschnitt, -[e]s, -e, m. en ärms urringning. -loch, -[e]s, -er †, n. ärmhål. -los, a. utan armar.

armier|en, -te, -t, tr. ✕ beväpna, † bevära. **Armierung**, f.

ärmlich, a. torftig, skral, jämmerlig, ömklig.

Ärmlichkeit, -en, f. torftighet, elände, ömklighet.

Ärmling, -[e]s, -e, m. ärmhålk, underärm.

Ärmüt[h], 0, f. 1. armod, fattigdom, an etw.: på ngt. *Mein bisschen ~* mina små smulor, det lilla jag har. 2. arv. -[e]s, n. fattigt folk. -s... Ex. ~scheine, -[e]s, -e, m. ~zeugnis[s], -ses, -se, n. fattigdomsbevis, intyg om medellöshet.

Ärnte so Ernte.

Arrak, -s, -e el. -s, m. arrak.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

arrangier|en, -te, -t, tr. arrangera, ordna.

Arrest, -[e]s, -e, m. 1. beslag, kvarstad, t. ex. ~ auf etw. legen el. etw. mit ~ belegen. 2. i sht ✕ arrest. Leichter, strenger ~ enkel, sträng arrest.

Arrestant, -en, -en, m. 1. arrestant, fånge. 2. jur. person som erhållit laga kvarstad.

arretier|en, -te, -t, tr. arrestera, häkta.

Ärsch, -es, -e †, m. P bak, stuss.

ärschlings, adr. P bakfram.

Arsenal, -[e]s, -e, n. arsenal, tyghus.

Arsenik, -[e]s, 0, n. och m. arsenik. -blume. -blüt[h]e, -n, f. arsenikblomma. -haltig, a. = roij.

arsenikälisch, a. arsenikhaltig.

I. Ärt, -en, f. 1. sätt, vis. Auf diese ~ på detta sätt. Nach meiner ~ efter mitt sätt. Nach ~ von: i likhet med. Der ~, dass ... så beskaffad, att ... ~ und Weise: sätt och vis. 2. skick, manér, godt sätt, t. ex. die ~ ist die Hauptsache. Das ist ausser aller ~ det är otillbörligt. Er arbeitet, dass es [nur so] eine ~ hat: han arbetar, så att det är lust och glädje åt det. 3. art, slag, sort. In jmds ~ schlagen: träda någon i spåren. Aus der ~ schlagen: vanslägtas. Eine ~ Hunde: ett slags hundar. 4. bot. och zool. art. släkte; varietet. -charakter, -s, -[e], m. -kennzeichen, -s, -, n. en arts kännetecken. -en... Ex. ~reich, a. rik på (under)arter.

2. Ärt, -en, f. 1. jordens bruk, plöjning. 2. brukad jord. 3. gärde.

ärt|en, -ete, ge-et, itr. s. 1. vanl. sich ~ arta sig, gut, schlecht: väl, illa. Er ist so geartet: det är hans sätt. 2. arta sig väl, frodas, trivas.

Artérie, -n, f. pulsåd.

ärtig, a. 1. artad, lik, påstan blott i sms., t. ex. luft-artig: luftartad. 2. artig, höflig, belevad. Er sagte ihr viel ~es: han sade henne många artigheter. Ein ~er Herr: en belevad, förekommande herre. 3. välartad, snäll, t. ex. ~e Kinder. 4. täck, nått, treflig, behaglig. Ein ~es Mädchen: en täck, behaglig flicka. Ein ~es Spielzeug: en nått leksak. 5. dugtig, ej liten. Wir sind ~ gepflückt worden: vi ha blifvit dugtigt plockade, lurade.

ärtigkeit, -en, f. 1. artighet, höflighet. 2. snällt sätt, skick, sedighet. 3. täckhet, behaglighet.

Artikel, (kort i), -s, -, m. 1. artikel, paragraf, afdelning. 2. artikel, vara. 3. gram. artikel. -eint[h]eilung, -en, f. indelning i artiklar, i paragrafer.

Artikulation, -en, f. artikulering.

artikulier|en, -te, -t, tr. artikulera, uttala.

Artillerie, -en, f. artilleri.

Artillerist, -en, -en, m. artillerist.

Artischöcke, (äfr. z²-), -n, f. ärtskocka.

Artist, -en, -en, m. konstnär, artist.

artistisch, a. konstnärlig, artistisk.

Arz[e]néi, -en, f. läkemedel, medikament, medicin. ~ nehmen: taga in medicin. -bereitung, 0, f. tillagning af medikament. -büch, -[e]s, -er †, n. läkarebok. -büchse, -n, f. medikamentsask, medikamentsdosa. -gewicht, -[e]s, -e, n. medicinalvigt. -glas, -es, -er †, n. medikamentsflaska, medicinglas. -kunde, 0. -kunst, -e †, f. läkekonst, medicin. -mittel, -s, -, n. läkemedel, medikament. -schränk, -[e]s, -e †, m. medikamentskåp. -taxe, -n, f. medicinaltaxa. -verschreibung, -vorschrift, -en, f. recept. -wa[a]re, -n, f. apoteksvara. -wissenschaft, -en, f. medicin (sk vetenskap). -zettel, -s, -, m. etikett på medikament.

arz[e]néi|en, -te, ge-t, I. itr. h. taga in medicin, medicinera. II. tr. ordinera medicin.

arz[e]néi|lich, a. medicinal-

Ärzt, (äfr. med kort vok.), -es, -e †, m. läkare. -gebühr, -en, f. läkarearvode.

ärztlich, (äfr. med kort vok.), a. läkare-, t. ex. ~es Zeugnis: läkarebevis, ~es Personal: läkarepersonal. ~ behandelt werden: vara under läkarevård.

As, -ses, -se, n. 1. ass (apotekarvigt). 2. ess på kort och tärningar.

Asbest, -es, -e, m. asbest.

Ascése, -n, f. askes, botgöring.

Ascét, -en, -en, m. asket, botgörare.

ascétisch, a. asketisk, botgörare-

Asch, -es, -e †, m. 1. ett slags stenkruka. 2. harr(fisk).

Asch|e, -en, f. aska. Bnd. in Sack und ~ büsen: göra bot i säck och aska. -becher, -s, -, m. askbägare. -fahl, a. askgrå. -farben, a. askfärgad. -grau, a. askgrå. -küchen, -s, -, m. göldkaka. -en... Ex. ~ähnlich, a. asklik. ~ becher se -becher. ~ behälter, -s, -, m. asklåda. ~blei, -[e]s, 0, n. vismut. ~brüdel, -s, -, m. och n. askunge, askpilt; osnygg, smutsig person. ~fall, -[e]s, -e †, m. 1. askregn. 2. asklåda. ~farbig, a. askfärgad. ~krug, -[e]s, -e †, m. askurna. ~lauge, -n, f. askut. ~loch, -[e]s, -er †, n. askrum i ugnar. ~puddel, ~puttel, -s, -, m. och n. = ~brüdel. ~salz, -es, -e, n. pottaska. ~urne, -n, f. askurna. — -er... Ex. ~mittwoch, -[e]s, -e, m. askonsdag, onsdagen efter fastlagsöndagen, då katolikerna till tecken af botgöring beströ hufvudet med aska.

äscher|in, -te, ge-t, tr. 1. förvandla till aska.

2. ☉ bereda aska af. 3. beströ med aska på askonsdagen, jfr Aschermittwoch. Äscherung, f.

äs|en, -[e]s|t, -te, ge-t, tr. = aasen. Äsung, f.

Asiat, -en, -en, m. ~in, -nen, f. asiat, invånare i Asien.

asiatisch, a. asiatisk.

Asien, -s, 0, n. npr. Asien.

Ask... se Asc...

Aspe se Espe.

Asphält, -[e]s, -e, m. asfalt.

asphaltier|en, -te, -t, tr. belägga med asfalt.

Aspiránt, -en, -en, *m.* aspirant, sökande.
Ass *se* **As**.
Assel, -n, *f.* gråsugga.
ässen, **ässen** *so* **aasen**, **äsen**.
Assessor, -s, **Assessören**, *m.* assessor.
assimileren, -te, -t, *tr.* assimilera, utjämna,
etw. an etw.: ngt med ngt.
Assistent, -en, -eu, *m.* assistent, amanuens.
assortier|en, -te, -t, *tr.* och *sich* ~ förse (sig)
 med ett rikhaltigt, sorteradt lager. *Assortiert sein*: vara sorterad.
Ast, -es, -e †, *m.* 1. gren. *Sich in Äste teilen*:
 grensa sig. 2. puckel. *Bildl. sich (dat.) einen ~
 lachen*: skratta sig fördärfvad. 3. kvist i
 virke. -**holz**, -es, -er †, *n.* grenvirke. -**knorren**,
 -s, -, *m.* = **Ast** 3. -**loch**, -[e]s, -er †, *n.* kvist-
 håll. -**los**, *a.* 1. utan grenar. 2. kvistfri. -**reich**,
 -voll, *a.* kvistig. -**werk**, -[e]s, 0, *n.* samtliga
 grenarne på eu trad.
ast|en, **äst|en**, -ete, *ge-et*, *itr. h.* och *sich* ~ grena
 sig, skjuta grenar, grenskott.
Aster, -n, *f.* aster.
Ästhetik, 0, *f.* estetik.
Ästhetiker, -s, -, *m.* estetiker.
ästhetisch, *a.* estetisk; smakfull, med god
 smak.
ästig, *a.* 1. grenig. 2. kvistig.
Ästling, -[e]s, -e, *m.* fogelunge som kan flyga
 från gren till gren.
Astrológ, -en, -eu, *m.* astrolog, stjärntydare.
Astrologie, -en, *f.* astrologi.
Astronóm, -en, -en, *m.* astronom, stjärnkunnig.
Astronomie, -en, *f.* astronomi.
Asyl, -[e]s, -e, *n.* asyl, fristad.
Ateliér, -s, -s, *n.* atelier.
Atem, -s, 0, *m.* anda, andedrägt. *Sich ausser
 ~ laufen*: springa sig andfädd. *Ausser ~
 kommen ei. den ~ verlieren*: tappa andan.
~ holen ei. schöpfen: hämta andan. *In ei-
 nem ~* i ett andedrag. -**beschwerde**, -n, *f.*
 evärlighet att andas. -**holen**, -s, 0, *n.* and-
 hämtning. -**loch**, -[e]s, -er †, *n.* andhål. -**los**,
a. andlös. -**not**[h], 0, *f.* andnöd, andtäppa.
 -**zug**, -[e]s, -e †, *m.* andedrag.
Atheismus, -, 0, *m.* ateism.
Atheist, -en, -en, *m.* ateist.
Athem *se* **Atem**.
Äther, -s, -, *m.* eter.
ätherisch, *a.* eterisk.
Athlét, -en, -en, *m.* atlet, fäktare, kämpe.
athlétisch, *a.* atletisk, kämpe-
 athmen *se* **atmen**.
1. Atlas, -ses, -se *ei.* vanl. *Atlánten*, *m.* atlas,
 kartbok.
2. Atlas, -ses, -se, *m.* atlas, atlastyg, atlas-
 väfnad.
atlassen, *a.* af atlas, atlas-.

Atóm, -[e]s, -e *ei.* * -en, *n.* atom.
ätsch, *interj.* *F* uttrycker hån och skadeglädje, ungef.
 ä! *ei.* det är rätt åt dig.
ätsch|len, -[e]s|t, -te, *ge-t*, *tr.* *F* säga *ätsch*, peka
 finger, räkka lång näsa åt, reta, håna.
Attentát, -[e]s, -e, *n.* attentat.
Attentäter, -s, -, *m.* person som begått *ei.* ämnar
 begå ett attentat.
Attést, **Attestát**, -[e]s, -e, *n.* attest, intyg, be-
 vis.
attestier|en, -te, -t, *tr.* intyga.
attisch, *a.* attisk.
Attraktion, -en, *f.* attraktion, dragningskraft.
Attribút, -[e]s, -e, *n.* attribut, bestämning.
Ätz... *Ex.* -**grund**, -[e]s, -e †, *m.* ⊕ etsgrund.
 -**kraft**, -e †, *f.* etskraft. -**kunst**, -e †, *f.* ets-
 ningskonst. -**manier**, -en, *f.* ⊕ etsnings-
 sätt. -**mittel**, -s, -, *n.* med. frätmedel. -**na-
 del**, -n, *f.* etsnål. -**stein**, -[e]s, -e, *m.* med.
 frätsten, lapis. -**wasser**, -s, -, *n.* etsvatten.
ätz|bar, *a.* som kan etsas *ei.* anfrätas.
Atzel, -n, *f.* 1. skata. 2. *F* peruk.
atz|en, -[e]s|t, -te, *ge-t*, *I. tr.* 1. mata, fodra.
 2. locka med agn, lägga ut bete för. **II.**
Sich ~ och *itr. h.* äta, beta. **Atzung**, *f.*
ätz|en, -[e]s|t, -te, *ge-t*, *tr.* 1. fräta; ⊕ etsa,
 gravera; med. bränna. 2. = **atzen**. **Atzung**, *f.*
au, *interj.* (smarta) aj! ~ *weh!* aj, aj! aj då!
Au *se* **Aue**.
auch, *konj.* 1. äfven, också, ock. ~ *so einer*:
 också en sådan, en sådan till. *Sowohl ...
 als ~* såväl ... som, både ... och. *Sie thun
 es ja ~* ni gör det ju själf. *So wird's ~
 sein*: så kommer det också att bli. *Wozu
 ~?* hvartill väl? hvad skulle det väl tjäna
 till? 2. efter en negation: ~ *nicht*: ej håller.
Ich ~ nicht: icke håller jag. 3. äfven, till
 och med, *t. ex.* ~ *der Kleinste kann dir
 schaden*. *Ohne ~ nur zu fragen*: till och
 med utan att fråga. ~ *dann noch als ...*
 till och med när ... ~ *nicht*: icke ens, *t. ex.*
*man muss ~ den Teufel nicht zu schwarz
 malen*. ~ *nicht einer*: icke en enda. 4.
Wenn ei. ob ~ om ock, om än, *t. ex.* *wenn
 ihm ~ alles glückt, ist er doch unzufrieden*.
*Wenn er ~ noch so gross ist ei. mag er ~
 noch so gross sein, so ...* är han än aldrig
 så stor, så ... 5. än. *Wer es ~ [immer] sein
 mag*: hvem det än må vara. *Was er ~
 [immer] sagen mag*: hvad han än må säga.
So arm sie ~ sind: hur fattiga de än äro.
Wie dem ~ [immer] sei: hur därmed än
 må förhålla sig. *Wo ~ immer*: hvarhålst
 än. 6. iron. just. *Das hilft ihm ~ was Rechts*:
 det tjänar just till ngt, det hjälper honom

* äkta sms. *F* familjärt. *P* lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

vackert. 7. F i starkt *audienz* talare. *den Tenfel* ~! *zum Witter* ~! fan heller!

Audienz, -en, f. audiens. -zimmer, -s, -, u. audienssal.

Aue, -n, f. slätt kring ett vattendrag; ängd. näjd i allm., i sht en vacker, *ausende*

Auer, -s, -, m. urox. -hahn, -[e]s, -e †, m. tjäderupp. -henne, -n, f. -huhn, -s, -er †, n. tjäderhöna. tjäder. -kalb, -[e]s, -er †, n. kalb af urox. -kuh, -e †, f. uroxens hona. -ochs, -en, -en, m. urox.

auf, I. prep. A. med dat. 1. på, t. ex. ~ *dem Tische liegen*: ~ *dem Balle, der Flucht, dem Laude, der Jagd, dem Schlosse, dem Hofe, der Strasse, seinem Zimmer sein*: ~ *beiden Augen blind sein*; ~ *einem Fusse hinken*. ~ *der Stelle*: på stället, genast. 2. öfersattas sj, t. ex. ~ *welchem Wege kommt er?* hvilken väg kommer han? 3. (sarskilda fall). ~ *dem Rückzuge*: vid, under återtaget. ~ *der Reise*: på, under resan. ~ *der ganzen Welt*: i hela världen, på hela jorden. *Es hat etc.* ~ *sich*: det är ngt bevändt därmed. B. med aek. 1. på, t. ex. *etw.* ~ *den Tisch legen*; *einen Wechsel* ~ *jmdn ziehen*; ~ *die Jagd gehen*; ~ *etw.*, ~ *die Bitte jmds antworten*: ~ *etw. los gehen*; ~ *eine Mark gehen* hundert Pfennig; ~ *Leben und Tod*; *die Uhr ist ein, drei Viertel ~ vier*; ~ *diese Weise, ~ folgende Art handeln*; ~ *deutsch, ~ schwedisch*; ~ *etw.*, *jmdn folgen*. ~ *Tren und Glauben*: på heder och ära. ~ *Ihre Gefahr [hin]*: på eder risk. ~ *Kredit*: på räkning, på kredit. *Diese Wörter endigen ~ -a*: dessa ord sluta på -a. 2. ut på, t. ex. ~ *die Strasse, den Hof, das Feld gehen*. 3. upp på, upp till, t. ex. ~ *das Dach, sein Zimmer, das Schloss gehen*. 4. ned på, t. ex. ~ *das Dach, die Erde fallen*. 5. till, t. ex. ~ *die Post, den Markt gehen*; ~ *das Land, seine Güter, die Hochzeit reisen*; ~ *die Welt kommen*; *sein Vermögen wird ~ hunderttausend Mark geschätzt*; ~ *jmds Namen getauft sein. Bis ~ den Letzten*: till sista man. ~ *den Abend einladen*: bjuda till kvällen. 6. på, i enlighet med, till följd af, t. ex. ~ *meinen Befehl, meine Bitte, mein Verlangen*. 7. för, t. ex. ~ *seinen Teil*: för sin del; ~ *einen Augenblick, das ganze Leben*; ~ *alle Fälle*. 8. ~ ... zu: mot ... hän, åt ... till, t. ex. ~ *das Schloss zu*. 9. ~ ... hin: på grund af, t. ex. ~ *dein Wort hin*. 10. (sarskilda fall). *Sich ~ den Weg machen*: begifva sig ästad, på väg. ~ *Wiedersehen*: vi ses igen, au revoir. ~ *den ersten Blick*: vid första i åsende. ~ *etw. stolz sein*: vara stolt öfver ngt. ~ *jmds Gesundheit trinken*: dricka ngns skål. II. adv. 1. ~ *und ab*: fram och tillbaka. ~ *und nieder*: upp och ned. *Er war schon ~ und davon*: han var redan sin kos. 2. i sms., t. ex. *berg ~* upp för bärget, *strom ~* upi för strömmen; *strass ~*,

strassab: gata upp och gata ned. *Von klein ~* från barn domen. *Von unten ~ dienen*: tjäna upp sig från simpel soldat. 3. öppen, t. ex. *die Thür, das Thor ist ~*. *Die Augen ~!* se upp! 4. *Noch ~ sein*: ännu vara uppe. *Wohl ~ sein*: vara vid godt mod. III. interj. ~! *wohl ~!* *frisch ~!* upp! välan! IV. konj. ~ *dass*: på det att, för att.

Ann. *Auf* i sms. med verb är alltid betonat och bildar oakta sms. samt betecknar riktning uppåt, öppnande, förbrukande, avslutande, berjan, inverkan, uppre-
pande, tillvaxt.

aufächzen, itr. h. skrika till, högt jämra sig.

aufackern, tr. 1. plöja upp åkern, luckra. 2. plöja upp nr åkern, t. ex. *Steine, Knochen*.

aufarbeiten, I. tr. 1. arbetande förbruka, göra slut på, t. ex. *den ganzen Vorrat*. 2. dyrka upp, t. ex. *Thüren, Schlösser. Äst. sich* (dat.) *die Hände* ~ arbeta sonder sina händer, så att det går bät på skinnat. 3. hjälpa upp, renovera, t. ex. *einen Rock*. II. *Sich* ~ arbeta upp sig. III. itr. h. 1. sträffa uppåt. 2. göra slut på arbetet.

aufat[h]men, itr. h. andas djupt, fritt, hämta andan.

aufätzen, tr. uppföda, t. ex. *Vögelchen*: fogelungar.

aufbacken, tr. 1. baka om, t. ex. *altes Brot*. 2. baka slut på, t. ex. *das Mehl*. 3. baka fast, fästa.

aufbahnen, tr. sätta på en bär, t. ex. *den Sarg*.

Aufbau, -[e]s, 0, m. uppbyggande.

aufbauen, tr. bygga, bygga upp, afr. bual. uppbygga.

aufbaumen, itr. h. jag. taga träd, träa; klättra upp i ett träd.

aufbäumen, I. tr. 1. * resa upp. 2. ⊕ bomma upp, t. ex. *das Gerbebe*. II. *Sich* ~ stegra sig, afr. bual. uppressa sig mot ngt. III. itr. h. = *aufbaumen*.

aufbaus[oh]en, I. tr. upplåsa, t. ex. *die Backen*; göra pösande, pösigt, t. ex. *Kleider*. II. itr. h. pösa, svälla.

aufbeben, itr. s. förskräckt spritta till.

aufbefinden, *sich* ~ vara uppstigen, vara uppe.

aufbegehren, itr. h. upptråda fordrande, träta, väsnas.

aufbehalten, tr. 1. behålla på, t. ex. *den Hut*. 2. hålla öppen, t. ex. *die Augen*. 3. förvara, gömma.

aufbeissen, tr. bita upp, bita sonder, öppna med tänderna, t. ex. *eine Nuss*.

aufbekommen, tr. 1. få upp, t. ex. *die Thür*. 2. få på sig, t. ex. *den Hut*. 3. uppåta. 4. få till lexa, t. ex. *ein Kapitel im Cicero*.

aufbellern, I. itr. h. skälla till, gifva skall. II. tr. väcka genom att skälla.

aufbersten, itr. s. spricka, spricka upp, spricka sonder. **Aufberstung**, f.

aufbessern, tr. förbättra, upphjälpa. **Aufbesserung**, f.

aufbewahren, tr. förvara, gömma. **Aufbewahrung**,

f. -s... Ek. ~kammer, -n, *f.* förvaringsrum, handkammare. ~ort, -[e]s, -e el. -er †, ~platz, -es, -e †, ~raum, -[e]s, -e †, *m.* förvaringsställe, förvaringsrum.

aufbiegen, tr. 1. böja uppåt. 2. böja upp, böja isär.

aufbieten, I. tr. 1. kungöra, lysa upp, lysa för, t. ex. *ein Brautpaar*. 2. uppbåda, sammankalla. 3. uppbjuda, t. ex. *alle seine Kräfte*, *seine ganze Beredsamkeit*. II. *itr. h. Jmdm* ~ lexa upp ngn. **Aufbietung, f.**

aufbinden, tr. 1. knyta upp, lösa upp. 2. binda på, t. ex. *jmdm eine Haube*. *Bna. jmdm etw.* ~ inbilla ngn ngt, slå i ngn en dalkarl. 3. binda upp, fästa upp, t. ex. *Reben, ein Kleid, den Pferdeschwanz*. 4. binda, binda ihop, t. ex. *das Getreide*.

aufblähen, I. tr. blåsa upp, göra uppblåst. **Aufgebläht:** uppblåst, pösande. II. *Sich* ~ blifva uppblåst, svälla, pösa. **Aufblähung, f.**

aufblasen, I. tr. 1. = *aufblähen*, *jt aufgeblasen*. 2. blåsa upp, så att ngt öppnar sig, t. ex. *das Thor*. 3. blåsa upp, så att ngt höjer sig, t. ex. *eine Feder, das Feuer*. 4. väcka med musik af blåsinstrument. II. *Sich* ~ = *aufblähen II*. III. *itr. h.* spela upp med blåsinstrument, t. ex. *zum Tanze*.

aufblättern, I. tr. 1. *Ein Buch* ~ slå upp, bläddra i en bok. 2. *Eine Rose* ~ veckla upp bladen på en ros. II. *Sich* ~ spricka ut, slå ut.

aufbleiben, itr. s. 1. förblifva öppen. 2. stanna uppe.

Aufblick, -[e]s, -e, m. uppåt riktad blick. *Im* ~ zu... med blicken riktad uppåt mot..., fästad på...

aufblicken, itr. h. 1. blicka uppåt, höja blicken. 2. blixtra till, kasta ett sken.

aufblinzeln, itr. h. plirande blicka uppåt.

aufblitzen, itr. s. och *h.* blixtra till; plötsligt framträda, visa sig.

aufblühen, itr. s. spricka ut, slå ut; uppblomstra. *Bna. eine ~de Schönheit:* en blifvande skönhet.

Aufblüt[h]e, -n, f. utsprickning; uppblomstring.

aufbohren, tr. ☉ borra upp, borra hål i.

aufborgen, tr. upplåna, låna ihop.

aufbrassen, tr. † brassa upp.

aufbraten, tr. steka upp.

aufbrauchen, tr. förbruka.

aufbrauen, tr. 1. brygga. 2. vid brygd använda.

aufbrausen, itr. h. och *s.* brusas upp, i sht *Bna.:* jäsa upp, bornera.

aufbrechen, I. tr. bryta upp, t. ex. *einen Brief, eine Thür, den Acker*. II. *itr. s.* 1. öppna sig, t. ex. *die Blume bricht auf. Das Geschwür bricht auf:* det går hål på bulnaden. 2. bryta upp, afmarschera.

aufbreiten, tr. breda på, breda ut på. **Aufbreitung, f.**

aufbrennen, I. tr. 1. bränna upp. 2. med bränna hål på, t. ex. *ein Geschwür*. 3. genom eld renovera, t. ex. *Schmutziges Silber, Messing*. 4. bränna in medels brännjärn, t. ex. *auf das Fass ein Zeichen* ~. *Bna. jmdm eins* ~ gngn på pälsen. II. *Sich* ~ brinna upp. III. *itr. s.* 1. brinna upp. 2. bränna på, vara brännande, t. ex. *die Mittagssonne brennt auf*.

aufbringen, tr. 1. få upp, lyckas öppna, t. ex. *eine Thür*. 2. få på benen, t. ex. *einen Kranken*. 3. draga upp, uppföda, t. ex. *Tiere, Kinder*; uppföra, t. ex. *einen Bau*; uppdrifva, t. ex. *Handel und Gewerbe*. 4. bringa, sätta, ställa upp på sin plats, t. ex. *das Getreide auf den Kornboden:* på magasinet, *das Garn auf den Webebaum:* på väfbommen. 5. komma upp med, hitta på, bringa å bane, t. ex. *eine Mode*. 6. skaffa ihop, anskaffa, t. ex. *Geld, Truppen, Zeugen, Beweise*. 7. † uppbringa, kapa, t. ex. *ein Schiff*. 8. förtörna, reta, *jt aufgebracht*. **Aufbringung, f.**

Aufbringer, -s, -, m. † kapare.

aufbrocken, tr. bryta i små (muns)bitar.

aufbrodeln, itr. s. koka upp.

Aufbruch, -[e]s, -e †, m. 1. uppbrytande. 2. *Akerbr.* uppodling. 3. uppbrott.

aufbrühen, tr. kokk. afskälla.

aufbrummen, itr. h. brumma till.

aufbuden, itr. h. slå upp ett stånd, en bod.

aufbügeln, tr. med stryk- eller prässjärn ånyo stryka, stryka öfver, prässa.

aufbürden, tr. påbörda, t. ex. *jmdm eine Last*; *Bna.* lägga till last. **Aufbürdung, f.**

aufbürsten, tr. 1. borsta upp, med borste stryka upp. t. ex. *die Haare*. 2. borsta, med borste snygga upp, t. ex. *den Rock*.

aufdämmen, tr. uppdämma.

aufdämmern, itr. s. och *h.* gry.

aufdampfen, I. itr. s. uppståga som ånga. II. *tr. F eine Cigarre* ~ röka upp en cigarr.

aufdecken, tr. 1. lägga, breda på, öfver, t. ex. *das Tisch Tuch*; duka, t. ex. *den Tisch*. 2. af-täcka, afhölja, afslöja. **Aufdeckung, f.**

aufdeichen, tr. uppdämma en dam.

aufdieneu, itr. h. och *sich* ~ † tjäna upp sig, t. ex. *vom Gemeinen:* från gemene man.

aufdecken, tr. sätta, lägga i bing, i skyl, t. ex. *Flachs, Getreide*.

aufdonnern, I. itr. s. dundrande fara upp. II. *tr.* dundrande väcka, jaga upp.

aufdorren, itr. s. torka, förtorka.

aufdörren, tr. torka, t. ex. *Obst*.

aufdrängen, I. tr. 1. genom påträngning öppna, t. ex. *die Thür*. 2. tränga upp, uppåt. 3. *Bna. jmdm etw.* ~ påtruga ngn ngt. II. *Sich jmdm* ~ truga sig på ngn.

aufdrehen, I. tr. 1. vrida upp, sno upp, t. ex. *den Hahn:* kranen, *den Strick*. 2. vrida, skrufva på. *Bna. jmdm etw.* ~ inbilla ngn ngt. II. *Sich* ~ sno upp sig.

* akta sms. F familjart. P lägre språk. † mindre brukligt. ☉ teknisk term. † ajötorm. ✕ militärisk term.

aufdreschen, *tr.* 1. *trocknen* slut på, t. ex. *das Getreide*. 2. *mal*. *F jmdm eins* ~ ge ngn på huden.

aufdringen, *I. itr.* s. *trängen* upp, höja sig, stiga. *II. tr.* och *sich* ~ = *anpöningen* I, 3; II.

aufdringlich, *a.* påflugen, efterhängsen, oförskämnd.

Aufdringlichkeit, *-en, f.* påflugenhet, oförskämndhet.

Aufdringling, *-[e]s, -e, m.* påflugen, oförskämnd person.

aufdrucken, *tr.* trycka på, t. ex. *Muster, Figuren auf Zeug*.

aufdrücken, *tr.* 1. påtrycka, trycka på, t. ex. *den Pergamente ein Siegel, den Wangen Kasse*. 2. *gnå* påtryckning öppna, t. ex. *die Thür*: trycka sönder, t. ex. *ein Geschwür*. **Aufdrückung**, *f.*

aufducken, *itr.* s. och *sich* ~ dyka upp, resa sig ur *Wasser* utsträcka sig.

aufdunsen, *itr.* s. och *sich* ~ svälla, uppsvälla. *Aufdunsen*: uppsvöld, uppblåst.

aufdunsten, *itr.* s. dunsta bort. **Aufdunstung**, *f.*

aufegger, *tr.* *äker* t. harva, uppharva.

aufeinander, *adv.* på hvarandra, t. ex. *~ liegen, ~ folgen*. ~ *hoffen*: hoppa på hvarannat. lägga hull-r om buller. ~ *platzen*: våldsamt stöta samman. ~ *kommen*: torna upp. *-folge*, *0, f.* oafbruten följd, succession. *-stöss*, *-es, -e †, m.* sammansöt.

aufeisen. *I. tr.* isa, isa upp, t. ex. *einen Teich*. *II. Sich* ~ bryta upp, rensa sig från is.

Aufenthalt, *-[e]s, -e, m.* 1. uppehåll; försinkande. 2. vistelse. 3. vistelseort. *-s...* Ex. *~ dauert*, *0, f.* vistelsens längd. *~ karte*, *-n, f.* skriftlig tillåtelse att vistas *in* stället *~ ort*, *-[e]s, -e el. -er †, m.* vistelseort. *~ zeit*, *-en, f.* uppehåll, t. ex. vid järnvägsstationer.

auferbauen, *tr.* uppbygga, *adv.* *bina*

auferbaulich, *a.* uppbygglig.

aufertlegen, *tr.* pålägga, *jmdm etw.*: ngn ngt. *Sich* *(dat.) Zwang* ~ lägga band på sig. **Aufertlegung**, *f.*

aufertstehen, *itr.* s. uppstå, i sht från de döda. *Aufertstehen*: uppstånden.

Aufertstehung, *0, f.* uppståndelse från de döda.

aufertwachen, *itr.* s. uppvakna, uppstå, i sht från de döda.

aufertwecken, *tr.* uppväcka, i sht från de döda. **Aufertweckung**, *f.*

Aufertwecker, *-s, -, m.* *Christus wird unser ~ sein*: Kristus skall uppväcka oss.

aufertziehen, *tr.* uppfostra. **Aufertziehung**, *f.*

auffessen, *I. tr.* uppäta, förtära. *II. itr.* h. sluta äta.

auffädeln, *tr.* 1. uppträda på en tråd, t. ex. *Perlen*. 2. trackla på.

auffahren, *I. itr.* s. 1. springa upp, plötsligt öppna sig, t. ex. *die Thür fuhr auf*. 2. fara upp, stiga upp, t. ex. *zum Himmel*. 3. fara, rusa, störta upp, t. ex. *aus dem Schlafe*. 4.

vart fara ut i vrödesmod. 5. åka upp, köra fram. 6. *av. h.* köra på, *↓* sätta på grund. *II. tr.* 1. köra upp, fram, t. ex. *Wagen, Geschütze*. 2. köra på, t. ex. *Kies auf eine Chaussee*. 3. köra sönder, t. ex. *den Weg*.

Auffahrt, *-en, f.* 1. uppfarande, färd uppför, uppstigning. 2. uppkörande, framkörande. 3. uppkörväg, allé, aveny. 4. *↓* en kajs lutning mot vattnet.

auffallen, *I. itr.* s. 1. falla på ngt. 2. falla upp, t. ex. *das Buch* ~ *lassen*. 3. *Etw. fällt jmdm auf*: ngn lägger märke till ngt, förvånas, överraskas af ngt. *~ d = auffällig*. *II. tr.* *Sich* *(dat.) den Kopf* ~ falla och slå hål på hufvudet.

auffällig, *a.* påfallande, i ögonen fallande, överraskande, besynnerlig. *Sich* ~ *machen*: göra sig bemärkt.

Auffälligkeit, *0, f.* egendomlighet, besynnerlighet, anstötlighet.

auffallen, *tr.* 1. veckla upp. 2. lägga i veck. 3. *Die Hände* ~ sträcka upp de knäppta händerna.

auffangbar, *a.* som kan uppfångas.

auffangen, *tr.* 1. uppfånga. 2. * upplyfta.

auffärben, *tr.* 1. omfärga, ommåla, renovera. 2. måla upp, mätande förbruka.

auffassern, *tr.* rispa upp.

auffassen, *tr.* 1. taga upp, uppfånga. 2. uppfatta, taga på ett visst sätt, förstå.

Auffassung, *-en, f.* uppfattning. *-s...* Ex. *~ fähigkeit, ~ kraft*, *0, f.* *~ vermögen*, *-s, 0, n.* uppfattningsförmåga. *~ weise*, *-n, f.* sätt att uppfatta, att se.

auffeilen, *tr.* fila upp.

auffeuchten, *tr.* lätt fukta.

auffiedeln, *tr.* och *itr.* h. spela på fiol.

auffindbar, *a.* som kan hittas, finnas.

auffinden, *tr.* uppfinna; finna, hitta. **Auffindung**, *f.*

Auffinder, *-s, -, m.* *~ in, -nen, f.* upphittare, tillvaratagare.

auffischen, *tr.* uppfiska.

aufflackern, *itr.* s. fladdrande upplåga, blossa upp.

aufflammen, *I. itr.* s. flamma upp. *II. tr.* *bina* elda, egga.

aufflatern, *itr.* s. fladdra upp, flaxa upp.

aufflechten, *tr.* 1. fläta, lägga upp i flätor, t. ex. *einem Mädchen die Haare*. 2. fläta upp.

aufflicken, *tr.* lappa, laga, sy på; *bina* pådiktta.

auffliegen, *itr.* s. 1. flyga upp. 2. *bina* flyga, rusa, springa upp. 3. *bina*. [*in Rauch*] ~ gå upp i rök, bli om intet.

aufflimmern, *itr.* h. glimma, skimra fram.

Aufflug, *-[e]s, -e †, m.* uppflygande, flygt uppåt.

Aufforderer, *-s, -, m.* **Auffordererin**, *-nen, f.* person som uppfordrar.

auffordern. * **auffodern**, *tr.* 1. uppfordra, uppmana, t. ex. *jmdn zur Mitwirkung*: ngn att

medverka; ✕ *die Festung zur Übergabe: fästningen att gifva sig.* 2. utmana, t. ex. *zum Kampfe, zum Duell.* ~d: utmanande, förolämpande, t. ex. ~de Reden. 3. bjuda upp, t. ex. *zum Tanze.* 4. taga i anspråk, t. ex. *Jmds Scharfsinn, Geistesgegenwart.*

Aufforderung, -en, *f.* uppfordran, uppmaning; anmaning; utmaning; uppjudning. -s... Ex. ~schreiben, -s, -, *n.* 1. inbjudningsbref. 2. anmaningsbref.

auffordern, *tr.* ☉ uppfordra, upphämta.

auffressen, *tr.* om djur och P om människor: uppäta, sluka, arv. *blat. fära.*

auffrischen, *I. tr.* uppfriska, förnya, renovera. **II. Sich** ~ uppfiskas, förnyas. **III. itr. h.** † *der Wind frisch auf:* vinden friskar upp. **Auffrischung**, *f.*

auffügen, **auffügen**, *tr.* ☉ sätta på, foga till ofvansp.

aufführbar, *a.* som kan uppföras.

aufführen, *I. tr.* 1. uppföra, bygga, t. ex. *ein Gebäude.* 2. hopa, nppkasta, t. ex. *Erde um einen Baum.* 3. föra upp, låta uppstiga. 4. föra, framföra, låta framträda, t. ex. *die Besiegten im Triumph, Zeugen.* 5. uppföra, spela, gifva, t. ex. *ein Schauspiel, eine Rolle.* **II. Sich** ~ uppföra sig, bete sig. **Aufführung**, *f.*

auffüllen, *tr.* 1. fylla, uppfylla, fylla i, t. ex. *ein Loch.* 2. fylla på, hålla i, t. ex. *Wein;* ösa upp, t. ex. *Suppe.* **Auffüllung**, *f.*

auffurchen, *tr.* fåra, fåra upp.

auffuttern, *tr.* 1. lägga på, t. ex. *Kälber.* 2. fodra upp, fodra slut på, t. ex. *das Heu.* **Auffütterung**, *f.*

auffüttern, *tr.* 1. = *auffuttern.* 2. fodra, t. ex. *einen Rock.* **Auffütterung**, *f.*

Aufgabe, -n, *f.* 1. uppgift; problem, lexa. *Häusliche* (~n: hemlexor. *Handel laut* ~ enligt order. 2. afsemannde, t. ex. *eines Briefes.* 3. öfvergifvande, afstående ifrån, nedläggande, t. ex. *eines Amtes, eines Geschäftes.* -schein, -[e]s, -e, *m.* inlemningsbevis, kvitto & inlemdnad förståndelse. -stempel, -s, -, *n.* inlemningspostanstaltens stämpel.

aufgabeln, *tr.* 1. taga på gaffel. 2. *blat. F* fiska reda på, snappa upp.

Aufgang, -[e]s, -e †, *m.* 1. uppgång; uppgående, uppstigning. 2. öppnande. *Der* ~ *des Eises:* islossningen.

aufgären, *itr. s.* jäsa upp.

aufgattern, *tr. F* snappa upp.

aufgeben, *tr.* 1. afsemana, t. ex. *einen Brief, ein Telegramm, sein Gepäck.* 2. sätta fram, servera, t. ex. *Speisen.* 3. *blat. spel. den Ball* ~ kasta bollen. 4. *Jm dm etw.* ~ gifva ngn ngt att utarbета, att lösa, att tyda, i lexa, t. ex. *Schularbeiten, ein Rätsel.* **Aufgegebene Arbeiten:** lexor. 5. angifva, uppgifva, t. ex. *den Preis einer Ware.* 6. uppgifva, afstå ifrån, gifva förlorad, t. ex. *alle Hoffnung,*

einen Prozess, einen Kranken. Den Geist ~ gifva upp andan.

Aufgeber, -s, -, *m.* 1. afsemnare, t. ex. *eines Briefes.* 2. framställare, t. ex. *eines Rätsels.*

aufgeblasen, *a.* uppblåst, högmodig.

Aufgeblasenheit, 0, *f.* högmö.

Aufgebot, -[e]s, -e, *n.* 1. i sht ✕, nppbåd, nppbådande. 2. uppjudande, t. ex. *mit* ~ *aller Kräfte.* 3. kungörelse, lysning.

aufgebracht, *a.* uppbragt, förbittrad.

aufgehen, **I. itr. s.** 1. gå upp, framträda, blifva synlig, t. ex. *die Sonne, die Saat geht auf, ein Licht geht mir auf.* 2. stiga, gå uppför, t. ex. *der Weg geht auf.* 3. jäsa, böja sig. 4. uppstiga, nppstå, t. ex. *ein starker Staub geht auf.* 5. gå upp, öppna sig, t. ex. *der Brief, die Naht, das Eis, der Knoten geht auf.* *blat. die Augen sind ihm aufgegangen:* han har fått ögonen öppnade. 6. spricka ut, slå ut, t. ex. *Blumen gehen auf.* 7. gå åt, t. ex. *viel Geld* ~ *lassen.* 8. gå upp i, t. ex. *in Rauch;* arv. *blat. in etw., in einen andern* ~. 9. räkn. gå jämt upp, t. ex. *2 in 6 geht auf.* **II. tr. Sich** (dat.) *die Füße* ~ gå håll på fötterna, få skoskak.

aufgeien, *tr.* † giga upp.

aufgeigen, *tr.* och *itr. h.* spela på flö.

aufgeklärt, *a.* upplyst; frisinnad.

Aufgeld, -[e]s, -er, *n.* 1. handpengar. 2. mellangift, agio; växelpengar.

aufgelegt, *a.* upplagd, hogad.

aufgeräumt, *a.* upprymd, glad.

Aufgeräumtheit, 0, *f.* upprymd sätt, glädighet.

aufgerägt, *a.* upprörd.

aufgeweckt, *a.* vaken, munter, lifvig.

Aufgewecktheit, 0, *f.* öppen blick, liflighet.

aufgiessen, *tr.* gjuta, hålla, slå på, t. ex. *Wasser auf den Tee.*

aufglänzen, *itr. s.* glänsande uppstiga, glänsa.

aufglätten, *tr.* glätta, släta ut, jämna.

aufglimmen, *itr. s.* glimma till, börja glimma.

aufglühen, **I. itr. s.** ånyo glöda, fatta eld. **II.**

tr. 1. uppglöda. 2. uppräna.

aufgraben, **tr.** 1. uppräva, gräva, utgräva.

2. gravera på. **Aufgrabung**, *f.*

aufgrasen, *tr.* afbeta.

aufgreifen, *tr.* gripa, fatta tag i.

aufgrünen, *itr. s.* grönska, slå ut; ånyo grönska.

aufgürten, **I. tr.** 1. med gjord el. gördel fästa, spänna på, t. ex. *dem Pferde den Sattel.* 2.

uppskorta, fästa upp. 3. spänna upp en gjord el. gördel. **II. Sich** ~ fästa upp sina kläder.

Aufguss, -es, -e †, *m.* pågutning, påhällning.

aufhaben, *tr.* 1. hafva på sig, t. ex. *den Hut.* 2. hafva öppen, t. ex. *den Mund.* 3. hafva i lexa.

aufhacken, *tr.* 1. upphacka, upphugga. 2. hugga slut på.

aufhäkeln, *tr. I.* virka upp, virka slut på. 2. = röj.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

aufhaken, I. *tr.* 1. häkta upp. 2. med *hake* upptaga. II. *Sich* ~ häkta upp sina kläder.
aufhalsen, *tr.* F *juden etc.* ~ *hissen* på ngn ngt.
Aufhalt, -[e]s, -, *m.* upp håll, dröjsmål.
aufhalten, I. *tr.* 1. hålla upp. 2. hålla öppen. t. ex. *die Thür, die Augen*. 3. upphålla. hämma, sänka. II. *Sich* ~ 1. sänka sig. 2. upphålla sig. 3. *Sich über jmdn. etc.* ~ *Mandra*, göra narr af ngn, ngt. **Aufhaltung**, *f.*
aufhämmern, *tr.* 1. slå upp: med hammarslag öppna, knäck t. ex. *eine Nuss*, vicka, t. ex. *einen Schlafenden*. 2. hamra, bulka på. 3. bulka fast ngt på ngn.
aufhängen. * **aufhängen**, *tr.* och *sich* ~ hänga upp (sigs). **Aufhängung**, *f.*
aufharken, *tr.* räfsa upp, räfsa ihop, kratta.
aufhärten, *tr.* 1. återgifva en sak dess ursprungliga hårdhet. 2. ⊕ *Stahl* ~ uppu juka stål.
aufhaschen, *tr.* få fatt i, snappa upp.
aufhaspeln, *tr.* 1. hispa på, upp. 2. ⊕ vinda upp.
aufhauen, I. *tr.* 1. hugga upp, hugga sönder. 2. hugga upp, hugga slut på. II. *itr. h.* hugga, slå, *auf etc.*: på ngt.
aufhäufeln, *tr.* lägga i små högar.
aufhäufen, I. *tr.* hoga, uppstapla, lägga i hög. II. *Sich* ~ hoga sig. **Aufhäufung**, *f.*
Aufhänger, -s, -, *m.* person som hänger ngt.
aufheben, I. *tr.* 1. upplyfta, taga upp, höjft. lyfta på, t. ex. *den Handschuh von der Erde, die Hand, den Arm, den Rock, das Auge, Seine Stimme* ~ upphäfva sin röst. 2. förvara, gömma. *man gut aufgehoben sein*: vara i gods händer. 3. öfverrumpla, taga till fanga. 4. upphäfva göra slut på, annullera. *Die Tafel* ~ resa sig från bordet. Ordspr. *aufgehoben ist nicht aufgehoben*: gömdt är icke blömdt. 5. utjämna, kvitta. 6. räkn. *einen Bruch* ~ reducera ett bråk till helt tal. II. *Sich* ~ 1. utjännas, gå upp mot hvarandra. 2. höja sig, resa sig. **Aufhebung**, *f.*
Aufheben, -s, 0, *n.* *Viel (wenig)* ~ *s* *von etc. machen*: göra mycket (låg) väsen af ngt.
aufhefteln, *tr.* häkta upp, öppna.
aufheften, *tr.* 1. uppfästa. 2. fästa på, häkta på. 3. häkta upp, ossa.
aufheitern, I. *tr.* muntra, göra glad. II. *Sich* ~ 1. roa sig, göra sig glad. 2. om väder: klarna.
Aufheiterung, -en, *f.* 1. nöje, muntrafen. 2. uppklarande.
aufhelfen, I. *tr. h.* *Jmdm* ~ hjälpa upp ngn. II. *tr.* 1. *Jmdn* ~ hjälpa, resa upp ngn. 2. *Jmdn eine Last* ~ hjälpa på ngn en börda.
aufhellen, I. *tr.* klagöra, klara. II. *Sich* ~ klarna. **Aufhellung**, *f.*
aufhenken, *tr.* F *h.* ~ upp.
aufhetzen, *tr.* 1. jag, jaga upp, t. ex. *das Wild*. 2. hetsa, egga, uppröta. **Aufhetzung**, *f.*
Aufhetzer, -s, -, *m.* ~ *in*, -*nen*, *f.* person som hetsar, eggar.

Aufhetzerei, -en, *f.* hetsning, upphetsande.
aufhetzerisch, *a.* hetsande, uppviglande.
aufhissen, *tr.* † hissa, upphissa. **Aufhissung**, *f.*
aufhocken, F I. *itr. s.* stiga upp på ngns rygg. II. *tr.* 1. taga på ryggen. 2. återbr. sätta i skylar.
aufhöhen, *tr.* 1. höja. 2. må låta framträda. **Aufhöhung**, *f.*
aufholen, *tr.* hämta upp, taga upp.
Aufhör, 0. *f.* brukl. blott i förbindelsen: *ohne* ~ *oupphörigen*, utan återvändo.
aufhorchen, *itr. h.* lyssna till, spetsa öronen.
aufhören, *itr. h.* 1. = *aufhorchen*. 2. upphöra. *Wo hatten wir aufgehört?* hvar stannade vi i iasinnene? *Da hört alles auf*: det går för långt. *Alles hört auf*: allting har en ända.
Aufhülle, 0, *f.* bistånd, hjälp.
aufhüpfen, *itr. s.* hoppa upp.
aufhüsten, I. *itr. h.* hosta häftigt. II. *tr.* hosta upp.
aufjagen, I. *tr.* 1. jaga upp, köra upp. 2. † upphinna. II. *itr. s.* *Den Berg* ~ jaga, ila, galoppera uppför bärget.
aufjammern, *itr. h.* utstöta jammerskri.
aufjauchzen, *aufjubeln*, F **aufjuchen**, *itr. h.* uppgifva glädjerop.
aufkämmen, *tr.* kamma upp. **Aufkämmung**, *f.*
aufkappen, *tr.* *Einen Falken* ~ sätta hufva på en falk.
aufkarren, *tr.* i *(svott)karra* köra upp, köra på.
Aufkauf, -[e]s, -e †, *m.* uppköp.
aufkaufen, *tr.* uppköpa.
Aufkäufer, -s, -, *m.* uppköpare.
aufkehren, *tr.* sopa upp.
Aufkehrich, -[e]s, -e, *n.* och *m.* sopor.
aufkeimen, *itr. s.* gro, sticka upp. **Aufkeimung**, *f.*
aufkeltern, *tr.* prässa slut på vindruftorna.
aufkippen, *tr.* och *itr. h.* vicka, vippa upp.
aufklaffen, *itr. h.* gapa (om sprickor, sår, o. dyli.)
aufklaffern, *tr.* upplägga famnvis, t. ex. *Holz*.
aufklappen, I. *tr.* fälla upp, slå upp, t. ex. *einen Tisch, ein Messer*. II. *itr. s.* 1. gå upp, smälla upp, t. ex. *die Thür klappt auf*. 2. *Auf etc.* ~ slå, klappa på.
aufklären, I. *tr.* 1. klara. 2. klagöra, utreda; upplysa, t. ex. *eine Frage, jmdn über etc.*: ngn om ngt. II. *Sich* ~ 1. klarna. 2. skaffa sig upplysning. *Je aufgeklärt* och *Aufklärer*.
Aufklärer, -s, -, *m.* person som sprider upplysning.
Aufklärerei, -en, *f.* falskt begär, mani att sprida upplysning.
aufklärerisch, *a.* besatt af upplysningsmani.
Aufklärlich, -[e]s, 0, *n.* och *m.* falsk upplysning.
Aufklärung, -en, *f.* 1. klarnande. 2. upplysning. *Das Zeitalter der* ~ upplysningstidcharvet. -*s.* Ex. ~ *sucht*, 0, *f.* = *Aufklärerei*. ~ *süchtig* = *aufklärerisch*.
aufklauben, *tr.* 1. plocka, plocka upp, t. ex.

Ähren. 2. *Einen Knoten* ~ lösa upp en knut.

aufkleben, I. tr. påklistra. **II.** *itr. h.* sitta fast på, klibba vid.

aufkleck[s]en, tr. F sudda, kludda på.

aufkleistern, tr. påklistra.

aufklettern, aufklimmen, itr. s. klättra upp.

aufklinken, tr. *Eine Thür* ~ öppna en dörr gm att trycka på klinkan.

aufklopfen, I. *itr. h.* klappa på. **II.** tr. 1. knacka upp, gm knackande öppna, knacka sönder. 2. slå fast. 3. piska, t. ex. *eine Matratze*. 4. knacka upp, väcka gm knackning.

aufknacken, tr. knäcka, t. ex. *Nüsse*.

aufknallen, I. *itr. s.* med en knall fara upp. **II.** tr. F *jmdm eins* ~ a) gifva eld på ngn, b) smålla till ngn med piskan.

aufknebeln, tr. 1. lägga munkaffe på ngn; binda till händer och fötter. 2. befria från munkaffe; lösa, lossa. **Aufknéb[e]lung, f.**

aufkneipen, tr. 1. öppna med kniptång. 2. F supa upp.

aufknöpfen, tr. knäppa upp.

aufknospen, itr. s. skjuta knoppar; spricka ut.

aufknüpfen, tr. 1. binda upp. F *jmdn* ~ hänga ngn. 2. knyta upp. **Aufknüpfung, f.**

aufkochen, tr. och itr. s. koka upp. **Aufkochung, f.**

aufkollern, itr. h. brusas upp.

aufkommen, itr. s. 1. resa sig, stiga upp, t. ex. *vom Boden, von einer Krankheit*; komma upp, t. ex. *das Gras kommt auf*; uppstiga, t. ex. *Gedanken, Zweifel kommen in uns auf*; komma upp sig. 2. *Gegen etw.* ~ gå upp emot ngt, t. ex. *gegen Geld kommt nichts auf*. 3. *Jmdm für etw.* ~ ansvara ngn för ngt. 4. *Aus dem kommt Geld auf*: det blir pengar af. 5. *Das Geschwür kommt auf*: det går hål på bölden. 6. *Die Schifffahrt kommt wieder auf*: sjöfarten är åter öppnad. 7. *Eine Stelle kommt auf*: en plats blir ledig.

Aufkümmling, -[e]s, -e, m. uppkomling.

aufkünden, itr. h. kunna komma upp.

aufkoppeln, tr. koppla, taga upp främmande hundar.

aufkrähen, itr. h. gala till, börja gala.

aufkramen, tr. plocka upp och lägga häller om hället.

aufkrämphen, tr. vika upp kanterna på.

aufkratzen, I. tr. 1. rivå upp, t. ex. *die Hühner kratzen die Erde, die Körner aus der Erde auf*. 2. inrista på. 3. ☉ karda upp, om. 4. F *ein Lied* ~ spela en visa på fiol med skärande miss ljud. **II.** *Sich* ~ 1. rivå sönder sig. 2. F fiffa upp sig. **Aufkratzung, f.**

aufkräuseln, aufkrausen, I. tr. krusa, t. ex. *die Haare*. **II.** *Sich* ~ krusa, bränna sitt hår.

aufkreischen, itr. h. skrika till.

aufkriechen, itr. s. krypa upp.

aufkriegen, F = aufbekommen.

aufkrümmen, tr. böja upp.

aufkünd[ig]en, tr. uppsäga, t. ex. *jmdm die*

Miete, ein Kapital, die Freundschaft. Aufkünd[ig]ung, f.

aufküssen, tr. 1. med kyssar väcka. 2. poet. med kyssar öppna, t. ex. *Knospen*. 3. kyssa bort, t. ex. *Thränen*.

aufmachen, itr. h. brista ut i skratt.

aufladen, tr. pålassa, pålästa; påbörda. **Aufladung, f.**

Auflader, Aufläder, -s, -, m. pålassare.

Auflage, -n, f. 1. pålaga. 2. upplaga; edition. *Eine starke* ~ en stor upplaga.

auflangen, tr. F taga, hämta upp.

auflassen, tr. 1. låta ngn gå upp, resa sig; låta ngn vara uppe. 2. låta sitta på, t. ex. *die Mütze*. 3. låta stå ei. vara öppen, t. ex. *die Thür, den Rock. Eine Stelle* ~ låta en plats stå obesatt. **Auflassung, f.**

Auflauerer, -s, -, m. person som lurar på ngn; spion.

aufauern, itr. h. *Jmdm* ~ lura på, bespäja, spionera på ngn. **Auflauerung, f.**

Aufauf, -[e]s, -e f, m. 1. upplopp, uppror. 2. jämsing, pösning.

aufaufen, I. *itr. s.* 1. springa uppför. 2. uppsvälla, svullna; jäsa. 3. *Aufgelaufene Zinsen*: upplupna räntor. 4. ↓ sätta på grund. **II.** tr. 1. *Sich* (dat.) *die Füße* ~ gå, springa hål på fötterna. 2. *Eine Thür* ~ spränga en dörr.

aufauschen, itr. h. lyssna, spetsa öronen.

aufbehen, itr. s. lefva upp igen, krya upp sig.

auf lecken, tr. slicka upp.

auflegen, I. tr. 1. pålägga, t. ex. *jmdm die Hände, eine Bürde*. 2. *Fett* ~ lägga på hullet. *Ein Baum legt viel Holz auf*: ett träd skjuter talrika grenar. 3. vid stickning: lägga upp. 4. upplägga, förlägga, t. ex. *ein Buch*. 5. framlägga. 6. F *ein Achtel* ~ (låta) sticka upp en ankare ei. 7. ↓ aftackla. **II.** *Sich* ~ 1. lägga upp sig, lägga sig upp på. 2. om hästar: vara hårdmunt. 3. *Sich wider, für jmdn* ~ uppträda mot, för ngn. **Auflegung, f.**

auflehnen, I. tr. luta, stödja emot. **II.** *Sich* ~ 1. stödja sig mot ei. på ngt. 2. resa på sig. 3. *Sich gegen jmdn* ~ resa sig upp emot ngn. **Auflehnung, f.**

aufleimen, I. tr. limma på. **II.** *itr. s.* och *sich* ~ gå upp i limningen.

auflesen, tr. uppsamla, plocka.

Aufleser, -s, -, m. ~in, -nen, f. uppsamlare, plockare.

aufleuchten, itr. h. flamma upp, sprida ljus.

auflichten, tr. belysa.

aufliegen, I. *itr. s.* 1. *Auf etw.* ~ ligga på, stödja sig mot ngt. 2. *Jmdm* ~ ligga ngn till last, falla ngn besvärlig; vara föremål för nngs omsorg. 3. ligga framme, öppen, utbredd. **II.** tr. *Sich* (dat.) *den Rücken* ~ ligga sönder, få liggsår på ryggen.

auflockern, I. tr. mjuka upp, t. ex. *Brot*; lösa

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militäris term.

upp, t. ex. *einen Knoten*; luckra, t. ex. *den Boden*; skuka upp, t. ex. *das Bett*; göra slapp, t. ex. *die Sitten*. II. *Sich* ~ mjukna; blifva lucker; förslappas. **Auflockerung**, *f.*

aufodern, *itr. s.* blossa upp, upplåga.

aufflöfeln, *tr. F* taga, äta med sked.

auflohen = *aufodern*.

auflösbar, *a.* upplöslig.

Auflösbarkeit, *o. f.* upplöslighet.

auflösen, I. *tr.* 1. upplösa, t. ex. *etw. Zusammen-gesetztes in seine Teile, das Parlament*. 2. knyta upp, t. ex. *einen Knoten*. 3. förslappa, göra slapp, t. ex. *der Schlaf löst die Glieder auf*. 4. lösa, t. ex. *ein Problem, ein Rätsel*. 5. upphäfva, t. ex. *ein Gesetz*. II. *Sich* ~ 1. upplösa sig, upplösas, t. ex. *sich in seine Teile, sich in Thränen* ~. 2. gå upp, t. ex. *der Knoten löst sich auf*. 3. förslappas, blifva slapp, slakna. 4. lösas, få sin förklaring, sin tydning. **Auflösung**, *f.* -s... Ex. ~*zeichen*, -s, -, *n.* mus. återställningstecken.

auflöslich, *a.* upplöslig.

auff[ö]h[en], *tr.* ☉ 1. pålöda, fastlöda. 2. lossa i lödningen.

aufmachen, I. *tr.* 1. öppna, t. ex. *eine Thür, ein Buch*; bryta upp, t. ex. *Austern*; snöra upp, t. ex. *einen Schnurleib*; draga upp korken ur, t. ex. *eine Flasche*. 2. påsätta, fästa på. 3. göra i ordning. *Ein Bett* ~ bädda en säng. *Ein Feuer* ~ göra upp eld. 4. handel. anteckna, uppteckna. II. *Sich* ~ 1. bryta upp, begifva sig af. 2. göra sig i ordning, ärna.

aufmahnen, *tr.* 1. kalla upp, framkalla. 2. uppmanu.

aufmalen, *tr.* 1. måla på. 2. måla om, renovera. 3. mala upp, mala slut på, t. ex. *alle Farbe*.

Aufmarsch, -es, -e †. *m.* ☒ uppmarschering.

aufmarschieren, *itr. s.* ☒ uppmarschera. **Aufmarschierung**, *f.*

Aufmass, -es, -e, *n.* öfvermål. ~ *geben*: gifva på köpet.

aufmauern, *tr.* uppmura.

aufmeisseln, *tr.* ☉ mäjsla upp.

aufmerken, I. *tr.* uppteckna, anteckna. II. *itr.* *h.* vara uppmärksam. *Auf etw.* ~ gifva akt på ngt.

Aufmerker, -s, -, *m.* iakttagare.

aufmerksam, *a.* uppmärksam; påpasslig; förekommande.

Aufmerksamkeit, -en, *f.* uppmärksamhet; påpasslighet; artighet.

aufmessen, *tr.* 1. mäta upp. 2. = *anmessen* I.

aufmischen, *tr.* uppblanda och fylla på.

aufmucken, *itr. h.* F mucka, säga emot.

aufmuntern, *tr.* uppmuntra, muntra. **Aufmunterung**, *f.*

aufmünzen, *tr.* använda till mynt, t. ex. *Gold, Silber*.

aufmüssen, *itr. h.* vara trungen att resa sig, att gå upp.

aufnutzen, *tr. F* framhålla, draga fram, belysa, t. ex. *etw. Unrechtes, einen Fehler*.

aufnageln, *tr.* uppspika, påspika.

aufnagen, *tr.* gnaga upp, gnaga håll på.

aufnähen, *tr.* 1. sy på, sy fast. 2. sy upp. 3. *Sich* (dat.) *die Finger* ~ sy sönder sina fingrar. 4. sy slut på, t. ex. *den Zwirn*.

Aufnahme, -n, *f.* 1. upptagande, t. ex. *eines Steins von der Erde, fremder Wörter in eine Sprache*. 2. intågning, intagande, t. ex. *in eine Schule, in eine Gesellschaft*. 3. mottagande. *Eine freundliche ~ finden*: röna ett vänligt mottagande. 4. upplånande, t. ex. *von Geldern*. 5. kartläggning, t. ex. *einer Gegend*. 6. uppkomst, framgång, förkofran. *In ~ kommen*: hafva framgång, komma i ropet.

aufnaschen, *tr. F* fnaska, äta upp sötsaker.

aufnehmbar, *a.* som kan upptagas, intagas.

aufnehmen, I. *tr.* 1. upptaga, t. ex. *einen Handschuh vom Boden, Wörter in eine Sprache, den Kampf*. 2. intaga, invälja, t. ex. *jmdn in einen Verein. Ein Aufzunehmender*: en som bör upptagas, intagas; recipiend. 3. mottaga, t. ex. *Gäste*. 4. uppfatta, upptaga, t. ex. *etw. als Scherz, etw. günstig* ~. 5. upplåna. *Eine Anleihe* ~ upptaga ett lån. 6. uppteckna, anteckna, inteckna. 7. kartlägga. 8. i sig upptaga, rymma, t. ex. *das Zimmer kann hundert Personen* ~. 9. *Es mit jmdm* ~ täfla med ngn, vara ngn vuxen. II. *Sich* ~ taga upp sig.

aufnehmens... Ex. -*wert*[h], -*würdig*, *a.* värd(ig) att upptagas.

aufnieten, *tr.* nita på, fastnita.

aufnöthigen *se* *aufnötigen*.

aufnotieren, *tr.* anteckna, notera.

aufnötigen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ påtruga ngn ngt.

aufopfern, I. *tr.* uppoffra. II. *Sich* ~ uppoffra sig, vara uppoffrande. *~d*: uppoffrande, hängifven. **Aufopferung**, *f.* -s... Ex. ~*fähig*, *a.* i stånd till uppoffringar.

aufpacken, I. *tr.* påpacka. II. *F* *sich* ~ vara efterhängsen, ett påhäng.

aufpäppeln, *tr.* uppföda med difflaska.

aufpappen, *tr.* 1. = *aufpäppeln*. 2. barnspr. äta upp.

aufpassen, *itr. h.* 1. gifva akt, vara uppmärksam, passa på. *Aufgepasst!* gif akt! ei. se upp! 2. *Jmdm* ~ lura på ngn.

Aufpasser, -s, -, *m.* person som gifver akt på ngt: spjåjare, spion.

Aufpasserei, -en, *f.* spionerande.

aufpauken, *F* I. *itr. h.* *Auf etw.* ~ slå, dunka på ngt. II. *tr.* dunka upp, gum dunkande a) öppna, b) väcka.

aufpeitschen, *tr.* 1. köra upp ngn med piska. 2. *F* *jmdm eins* ~ låta ngn smaka piskan.

aufpfeifen, *tr.* 1. hvisla; spela på pipa, t. ex.

ein Lied. 2. *Jmdn* ~ genom hvissling få ngn att resa sig.

aufplanzen, *tr.* plantera, uppresa, uppställa, t. ex. *eine Fahne*.

aufplastern, *tr.* 1. påklistra. 2. stenlägga, upphjälpa stenläggningen på, t. ex. *die Strasse*.

aufpflügen, *tr.* plöja upp.

aufpropfen, *tr.* ympa på.

aufpichen, *tr.* med beck påsätta, fästa.

aufpicken, *tr.* 1. med näbben upplucka. 2. hacka upp, hacka hål på.

aufplätten, *tr.* med strykjärn stryka, stryka ut.

aufplatzen, *itr. s.* springa sönder.

aufplump[s]en, *itr. s.* F klampa i, traska på.

aufpochen, *itr. h.* 1. bulta, slå. 2. *bnad. gegen jmdn* ~ uppträda trotsigt mot ngn.

aufpolieren, *tr.* polera upp, ompolera.

aufpoltern, *tr.* vänsna så att man väcker ngn.

aufprägen, *tr.* prägla på.

aufprallen, *itr. s.* 1. studsa emot, återstudsas. 2. rusa upp. 3. häftigt springa upp, öppna sig.

aufprasseln, *itr. s.* 1. prasslande uppstiga. 2. prasslande öppna sig.

aufprellen = *aufprallen*.

aufpressen, *tr.* 1. prässa, gnm prässning återge ngt dess rätta form. 2. inprässa, intrycka. 3. prässa upp, gnm påpräsnings öppna. 4. *bildl. jmdm etw.* ~ påtruga ngn ngt.

aufprobieren, *tr.* pröva på sig, t. ex. *eine Mütze*.

aufprotzen, *tr.* och *itr. h.* ✕ uppbrösta.

aufpudern, *tr.* pudra ånyo.

aufpuffen, *tr.* göra pösande.

aufpumpen, *tr.* 1. pumpa upp. 2. F låna, vigilera.

aufputschen, *tr.* F uppvigla.

Aufputz, *-es, 0, m.* 1. pynt. 2. ☉ yttre puts.

aufputzen, *I. tr.* 1. putsa, uppputsas, borsta, skura. 2. pynta, tillpynta. **II.** *Sich* ~ pynta sig.

aufquellen, *I. itr. s.* 1. uppkoka, uppvälla. 2. svälla. **II. tr.** låta svälla.

aufraffen, *I. tr.* räfsa upp, ihop. **II.** *Sich* ~ hastigt resa sig; *bnad.* samla sina krafter un ngt.

aufragen, *itr. h.* höja sig, resa sig, vara hög.

aufranken, *itr. s.* och *sich* ~ slingra sig upp.

auf rasseln, *itr. s.* 1. rasslande resa sig. 2. rasslande öppna sig.

aufrauchen, *tr.* röka upp, röka slut på.

aufräumen, *I. tr.* 1. aflägsna, bortskaffa, t. ex. *Steine aus dem Wege*. 2. *av. itr. h.* bringa i ordning, t. ex. *die umherliegenden Sachen*; städa, t. ex. *das Zimmer et. im Zimmer*; rensa, t. ex. *einen Kanal. In seinen Papieren* ~ ordna sina papper. 3. *av. itr. h.* *Bei jmdm* ~ göra rent hus hos ngn. *Krankheiten haben im Heere aufgeräumt*: hären är svårt nedtagen af sjukdomar. *Unter den Beamten* ~ rensa, röjda upp, anställa utgallring bland tjänstemännen. *Das Land*

von Räubern ~ rensa, befria landet från rövare. *Handel mit einer Ware* ~ sälja slut på en vara. **II. itr. h.** se *I*, 2 och 3. *tr aufgeräumt*. **Aufräumung**, *f.*

Aufräumer, *-s, -, m.* person som ordnar, röjder upp.

aufrauschen, *itr. s.* brusas; brusas fram; frassande gå upp, t. ex. *das Meer, die Melodie, der Vorhang rauscht auf*.

aufrauspern, **I.** *tr.* harkla upp. **II.** *Sich* ~ harkla sig.

aufrechen, *tr.* räfsa upp, ihop.

aufrechnen, **I.** *tr.* 1. uppöra på ngns räkning. 2. *Etw. gegen etw.* ~ utjämna, kvitta ngt med ngt. **II. itr. h.** *Mit einander* ~ göra upp räkningen med hvarandra. **Aufrechnung**, *f.*

aufrecht, *a. isht adv.* upprätt, rak. ~ *[er]halten*: hålla upprätt; *bnad.* hålla uppe, hålla vid makt.

Aufrecht[er]haltung, *0, f.* upprätthållande, vidmakthållande.

aufrecken, *tr.* uppräcka, sträcka på, t. ex. *die Hand, den Hals. Die Ohren* ~ spetsas öronen.

aufreden, *tr.* 1. uppegga, reta, öfvertala, t. ex. *den Diener, seinen Dienst zu verlassen*. 2. *Jmdm etw.* ~ a) narra på ngn ngt, b) inbilla, narra i ngn ngt.

aufregen, **I.** *tr.* uppröra, t. ex. *der Wind regt das Meer, den Staub auf. Jmdn* ~ uppröra, reta ngn. *bnad. ein Bedenken* ~ uppväcka, framkalla ett tvifvel, en misstanke. ~ *d*: upprörande. **II.** *Sich* ~ blifva upprörd. *tr aufgeregt*.

Aufreger, *-s, -, m.* orostiftare, uppviglare.

Aufregung, *-en, f.* rörelse, oro, jäsning. *-s...* Ex. ~ *mittel*, *-s, -, n.* eggande medel, retemedel. ~ *stück*, *-[e]s, -e, n.* teat. sensationsstycke.

aufreiben, **I.** *tr.* 1. rifva ngt på ngt, t. ex. *das Brot auf dem Reibeisen*. 2. rifva upp, rifvas sönder, t. ex. *die Wunde, das Gesicht*. 3. rifva slut på, t. ex. *die Farben*. 4. upprifva, skingra, tillintetgöra, t. ex. *die Pest rieb das Heer auf*. ~ *d*: upprifvande, förstörande. **II.** *Sich* ~ blifva upprifven, skingrad, tillintetgjord, utsliten. **III. itr. h.** rifva, skrapa emot.

Aufreibung, *f.*

aufreiben, *tr.* upprada, uppträda.

aufreissen, **I.** *tr.* 1. rifva, rycka, slita upp, t. ex. *die Naht, die Thür, den Rock*; rista upp, t. ex. *die Erde mit dem Pfluge*. **F** *die Augen* ~ spärra upp ögonen. 2. upprita, teckna konturerna af. **II.** *Sich* ~ rusa upp. **III. itr. s.** gå upp, spricka sönder, t. ex. *in der Naht* ~, *die Erde reißt auf*. **Aufreissung**, *f.*

aufreiten, **I.** *itr. s.* rida upp. **II.** *Sich* ~ få ridsår.

aufreizen, *tr.* uppreta, egga, uppvigla. **Aufreizung**, *f.*

Aufreizer, *-s, -, m.* uppviglare.

* äkta sms. F familjart. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäriskt term.

aufrennen, I. *tr. s.* 1 spränga upp, öppna. 2. ↓ stöta på grund. II. *tr. Eine Thür* ~ spränga en dörr, öppna en i den, så att den går upp. III. *Sich* ~ spränga sig.

aufrichten, I. *tr.* 1. rätta uppåt, upplyfta, t. ex. *die Augen gen Himmel*. 2. uppresas, t. ex. *etw. Liegendes, Ungerechtes*. *biad jmdn* ~ trösta ngn. 3. uppbygga, t. ex. *Altäre, Mauern*. *Einen I. n. f.* ~ sluta förbund. II. *Sich* ~ resa sig. *man sich an etw.* ~ trösta sig med ngt. **Aufrichtung**, *f.*

Aufrichter, -s, -, *m.* person som uppreser, uppbygger, tröstar.

aufrechtig, *a.* uppriktig, öppen.

aufrechtheit, *o. f.* uppriktighet.

aufriegeln, *tr.* regla upp.

aufriegeln, I. *tr.* 1. vira på, upplägga i ringlar. 2. vira upp. II. *Sich* ~ 1. uppstiga i ringform, t. ex. *der Rauch ringelt sich auf*. 2. rita ut sig ur ringform.

Aufriss, -es, -e, *m.* ⊕ uppritning, grundritning, plan.

aufritzen, *tr.* 1. rista, repa ngt på ngt. 2. rista upp. **Aufritzung**, *f.*

aufrollen, I. *tr.* 1. rulla upp på ngt. rulla ihop. 2. rulla upp, rulla isär. II. *Sich* ~ 1. rulla ihop sig. 2. rulla upp sig, gå upp. III. *itr. s.* rulla upp, gå upp, t. ex. *der Vorhang rollt auf*.

aufrollen, I. *itr. s.* flytta upp, stiga i graderna. II. *tr.* 1. uppflytta, låta stiga. 2. *Jmdm etw.* ~ förehålla ngn ngt. **Aufrückung**, *f.*

Aufruf, -[e]s, -e, *m.* 1. rop, anskri. 2. upprop, uppmåning, förkunnande.

aufrufen, *tr.* 1. uppropa, uppmana, framkalla. 2. jur. förklara ogiltigt, annullera. **Aufrufung**, *f.*

Aufrühr, -[e]s, * -e, *m.* upprop, oro, tumult. uppresning. -prediger, -stifter, -s, -, *m.* uppropsmakare, uppropsstiftare. -versuch, -[e]s, -e, *m.* uppropsförsök.

aufführen, *tr.* röra, uppröra, omröra. *man einen Streit* ~ uppväcka, framkalla en tvist. *Leidenschaften* ~ väcka lidelser: *das Volk* ~ uppvigla folket, försätta det i upprop. **Aufführung**, *f.*

Auführer, -s, -, *m.* upproprisk person, uppropsmakare, rebell.

auführerisch, *a.* upproprisk.

aufzurüsten, *tr.* 1. ⊕ uppbygga, uppföra stallningar. 2. inrätta, sätta i stånd, utsmycka. **Aufzurüstung**, *f.*

aufzurütteln, *tr.* rysta upp, skaka upp; *biad* uppskaka. **Aufzurüttelung**, *f.*

aufs, *sa* ~ *aus* beträffande at *auf das*.

aufsacken, *tr.* lassa på, taga på ryggen; påbörda.

aufsagen, *tr.* 1. framsäga, läsa upp. 2. uppsäga. **Aufsagung**, *f.*

aufsägen, *tr.* ⊕ säga upp.

aufsammeln, I. *tr.* uppsamla, hopsamla, plocka upp. II. *Sich* ~ samlas sig, hoppa sig; *biad* samla sina tankar.

aufsässig, *a.* motsämlstig, tredsk, fiendtlig, hätsk.

Aufsässigkeit, -en, *f.* uppstudsighet, fiendtlighet.

aufsatteln, *tr.* påsadla, sadla.

Aufsatz, -es, -e †, *m.* 1. ⊕ krön, kapital, krans. 2. *mus.* munstycke på blåsinstrument. 3. garnering, garnityr. 4. hufvudbonad för fruntimmer. 5. bordservis. 6. uppsats, afhandling.

aufsätzig = **aufsässig**.

aufsäubern, *tr.* rengöra, putsa.

aufsaufen, *tr.* 1. om djur och P om manuskor: dricka, supas, dricka ur. 2. P supas upp.

aufsaugen, *tr.* suga upp.

aufsäugen, *tr.* uppamma.

aufschaben, *tr.* skafva, riva på.

aufschanzen, *tr.* uppkasta, uppstapla.

aufschärfen, *tr.* skärpa, hvässa, bryna, slipa.

aufscharren, *tr.* krafsa upp, riva upp.

aufschauen, *itr. h.* 1. slå upp ögonen, se upp. 2. *Auf. etw.* ~ gifva akt på ngt.

aufschauern, *itr. h.* rysande fara upp.

aufschaufern, *tr.* skofla upp, på.

aufschäumen, *itr. h.* skumma, fradgas, sjuda.

aufschellen, *tr.* väcka med ringlockan.

aufschicken, *tr.* kasta upp, t. ex. *den Ball*.

aufscheuchen, *tr.* uppskrämma.

aufscheuern, *tr.* 1. renskura, fåja. 2. skura, gnida sönder, t. ex. *sich (dat.) die Haut*.

aufschichten, I. *tr.* upplägga hvarvis, uppstapla. II. *Sich* ~ hoppa sig. **Aufschichtung**, *f.*

aufschieben, *tr.* 1. draga upp, draga ifrån, t. ex. *den Riegel*. 2. uppskjuta, t. ex. *auf einen anderen Tag*: till en annan dag. *Jtr aufheben I, 4.* **Aufschiebung**, *f.*

aufschieszen, I. *tr.* 1. skjuta upp = *gnm* skott öppna, t. ex. *das Thor*. 2. genom skott uppskrämma. II. *itr. s.* 1. skjuta upp, växa upp, komma upp, t. ex. *Pilze, Blumen*, *Samen schiezen auf*. *Ein aufgeschossener Mensch*: en lång, skranglig karl. 2. hastigt rusa, fara, flyga, spruta upp. 3. skjuta, slå ned på.

aufschinden, *tr.* skafva hål på.

aufschirren, *tr.* sela på.

Aufschlag, -[e]s, -e †, *m.* 1. slag, slående på ei. emot ngt. 2. uppsläende, öppnande, t. ex. *der Augen, des Buches*. 3. uppslag på kläder, brätte på hattar. 4. handel. prisstegring. 5. ✕ kolors studsning, gräsnng. 6. ⊕ varp, ränning. 7. *mus.* upptakt.

Aufschlage... Ex. -*tisch*, -es, -e, *m.* fällbord.

aufschlagen, I. *tr.* 1. slå upp, t. ex. *die Augen, die Flügel einer Thüre, ein Buch, ein Wort im Wörterbuche, ein Fass*. *Eine Ader* ~ slå åder. *Nüsse* ~ knäcka nötter. *Seine Wohnung wo* ~ slå upp sina bopålar någonstades. *Ein Gelächter* ~ brista ut i skratt. 2. slå på. slå fast, fastspika. 3. upprika, förse med uppslag, t. ex. *eine Hutkrämpe, die Ärmel*. 4. handel. höja priset på, t. ex.

eine Ware. II. *itr. s.* 1. slå, falla på ngt, t. ex. *mit der Faust auf den Tisch.* 2. slå upp, slå ut, t. ex. *die Flamme, das Feuer schlägt auf.* Ein *Gelächter schlug auf*: ett skratt brast ut. 3. handel. stiga i pris. **Aufschlagung, f.**

Aufschläger, -s, -, m. person som slår upp, slår fast, höjer priset.

1. **aufschleifen**, (stark böj.) *tr.* slipa in, t. ex. *Figuren auf das Glas.*

2. **aufschleifen**, (svag böj.) *tr.* släpa upp.

aufschliessen, I. tr. 1. läsa upp, öppna, av. bnat., t. ex. *jmdm sein Herz.* 2. ✕ sluta upp.

Aufschliessung, f.

Aufschliesser, -s, -, m. person som öppnar, vaktare.

aufschlingen, I. tr. 1. uppbinda, uppfästa. 2. knyta upp, upplösa. 3. F uppsluka. II. *Sich* ~ 1. slingra sig upp. 2. gå upp, lossna.

aufschlitzen, tr. skära upp, sprätta upp, upp-rista.

aufschlürfen, tr. uppsupa med välbehag, dricka, söpla i sig.

Aufschluss, -es, -e †, m. förklaring, besked, upplysning.

aufschmauchen, F = aufrauchen.

aufschmausen, tr. kalasa upp, äta upp.

aufschmeissen, tr. F värdslost el. värdsamt kasta upp ngt, ngt på ngt.

aufschmelzen, I. tr. 1. smälta, upplösa. 2. smälta till, fast på. 3. genom smältning öppna, t. ex. *eine Glasröhre.* II. *itr. s.* smälta fast på.

aufschmettern, I. itr. s. 1. gå upp, öppna sig med smattande brak. 2. smattande ljuda. 3. smattra på, smattande slå el. falla på. II. *tr.* öppna med brak.

aufschmieden, tr. 1. smida fast på el. vid. 2. smida slut på, t. ex. *das Eisen.*

aufschmieren, tr. 1. smörja på, t. ex. *Teer, Öl*; breda, stryka på, t. ex. *Butter.* 2. smörjande förbruka. 3. F klottrande uppskrifva.

aufschmoren, tr. kokk. fräsa upp, lätt steka, t. ex. *Gemüse in Butter.*

aufschmücken, tr. och *sich* ~ smycka, pynta (sig).

aufschnallen, tr. 1. spänna på. 2. spänna upp.

aufsnappen, I. tr. snappa upp. II. *itr. s.* 1. snappa efter luft. 2. F få lugn, hämta sig.

aufschneiden, I. tr. skära upp, t. ex. *ein Buch, ein Paket, Braten, Wurst.* II. *itr. h.* F berättta skepparhistorier, öfverdrifva, skräfta.

Aufschneidung, f.

Aufschneider, -s, -, m. F lögnare, skräftare, storskrytare.

Aufschneideri, -en, f. F lögn, skräftvel, skryt.

aufschneiderisch, a. F lögnaktig, skräftande, skrytsam.

aufschnellen, I. tr. kasta, slunga upp med ngt elastiskt instrument. II. *itr. s.* och *sich* ~ studsa, hoppa, springa, flyga upp.

aufschneppeln, tr. klippa i små bitar.

Aufschnitt, -[e]s, -e, m. 1. inskärning, uppskärande, uppklippning. 2. upp- el. afskuret stycke. 3. skärningsyta, snitt.

aufschnitze[|]n, tr. inskära i el. på.

aufschnob[h]ern, aufschnüffeln, tr. nosa el. snoka reda på, uppsnoka.

aufschnupfen, tr. 1. snusa, draga upp i näsan. 2. snusa upp, slut på.

aufschnüren, tr. 1. snöra fast på. 2. snöra upp, t. ex. *die Schnürbrust (= sich ~).* 3. uppträda på snöre. **Aufschnürung, f.**

aufschobern, tr. Akerbr. sätta upp i säte, i stack, välma, stacka.

aufschöpfen, tr. ösa upp, med öskar el. åyl. upp-hämta.

Aufschössling, -[e]s, -e, m. 1. telning, skott. 2. uppkomling.

aufschrammen, tr. rispa, rispa upp, riva sönder, t. ex. *die Haut.*

aufschrauben, tr. 1. skrufva på, skrufva fast. 2. skrufva upp.

aufschrecken, I. (svag böj.) *tr.* sätta skräck i, skrämma, skrämna upp. II. (stark böj.) *itr. s.* spritta upp, förskräckt fara upp.

Aufschrei, -[e]s, -e, m. anskri.

aufschreiben, tr. 1. skriva upp, anteckna. 2. skriva upp, slut på, t. ex. *das Papier.*

aufschreien, itr. h. skrika till, gifva till ett anskri.

Aufschrift, -en, f. påskrift, inskrift, utan-skrift, adress, etikett, titel.

aufschroten, tr. ☉ 1. afskära, afhugga. 2. hugga upp, klyfva. 3. söndertugga, sönder-mala; grofmala.

Aufschuh, -[e]s, 0, m. uppskof, anständ.

aufschultern, tr. taga på axlarne.

aufschüren = anschüren.

aufschürzen, I. tr. 1. uppskorta, uppfästa, t. ex. *ein Kleid.* 2. släppa ned uppfästade kläder. II. *Sich* ~ fästa upp sin klädning. **Aufschürzung, f.**

Aufschürzer, -s, -, m. upphållarband, kläd-ningsupphållare.

Aufschutt, -[e]s, 0, m. fyllningsjord, -grus.

aufschütteln, tr. skaka upp, rysta upp.

aufschütten, tr. 1. hälla, ösa, slå på. 2. hoppa, lägga i hög, magasinera, t. ex. *Getreide.* 3. skotta upp, kasta upp, t. ex. *ein Grab, ein Wall.* **Aufschüttung, f.**

Aufschütter, -s, -, m. ☉ person som öser på, lägger i hög, skottar upp.

aufschützen, tr. ☉ 1. av. *itr. h.* släppa på vatten, draga upp damluckorna. 2. dämna upp.

aufschwänzen, tr. *Ein Pferd* ~ binda upp svansen på en häst.

aufschwärzen, tr. svärta, återgifva en sak dess ursprungliga svärta.

aufschwätzen = anschwätzen.

aufschweben, itr. s. sväfva upp.

aufschweifen = aufschwänzen.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✕ mindre brukligt. ☉ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

aufschwellen = *anschwollen*. **Aufschwellung**, *f.*
aufschwemmen, *tr. s.* - *auschwemmen*. 2. komma att svälla, t. ex. *ein Kalb durch Mästung*.
 3. blöta upp.
aufschwingen, *I. tr.* svänga upp, svänga upp.
 II. *Sich* ~ svinga sig upp.
Aufschwung, *-[e]s, -e †, m.* uppsvingande; *bla.* utveckling, lyftning, flygt uppåt.
aufsegeln, *itr. h. och s.* 1. segla uppför noden 2. segla på; stöta på grund.
 1. **aufsehen**, *itr. h.* 1. blicka uppåt, slå upp ögonen. 2. se upp *mod ngt*, vara påpasslig, haifa ett vaksamt öga på ngt.
 2. **Aufsehen**, *-s, 0, n.* uppseende. ~ *erregen et. machen*: väcka uppseende.
Aufseher, *-s, -, m.* uppsyningsman, inspektör, inspektör.
aufsein, *itr. s.* 1. vara uppe. 2. vara öppen.
aufsetzen, *I. tr.* 1. påsätta, t. ex. *Wasser zum Kochen, ein Zündhütchen, dem Werke die Krone, dem Zeuge eine Farbe*; taga på sig, t. ex. *den Hut, die Brille, eine andere Miene*. *Die Hand ~ auf etv.*: stöta handen mot ngt. *bla.* *ein anderes Gesicht* ~ visa ett annat ansigte. *Lichter* ~ sätta i ljus i *ustakarne*. † *mehr Segel* ~ sätta till flera segel. *bla.* *jmdm Hörner* ~ sätta horn på ngn, göra ngn till hanrej. *bla.* *F seinen Kopf* ~ vara envis. 2. sätta ut, sätta på spel, t. ex. *Geld, bla. Leib und Leben*. 3. ställa upp, resa upp, t. ex. *Kegel, Garben*. 4. sätta upp, affatta, utskrifva, t. ex. *einen Kontrakt, eine Vollmacht, eine Rechnung*. II. *Sich* ~ sätta sig upp, t. ex. *aufs Pferd, auf den Wagen, im Bette*; *av. bla. sich gegen jmdn* ~. III. *itr. h.* sitta upp. **Aufsetzung**, *f.*
Aufsetzer, *-s, -, m.* person som sätter, ställer, reser upp.
aufseuzen, *itr. h.* sucka djupt, utstöta en suck.
Aufsicht, *0, f.* uppsigt, tillsyn, kontroll.
aufsieden, *I. itr. s.* koka upp, sjuda. II. *tr.* koka upp.
aufsiegeln, *tr.* 1. lacka fast, fästa med ett sigill. 2. bryta sigillet på.
aufsingens, *I. tr.* 1. väcka med sång. 2. sjungande föredraga, sjunga, t. ex. *das gelernte Lied*. II. *itr. h.* *Zum Himmel* ~ låta sången stiga mot skyn.
Aufsitz, *-es, 0, m.* i sht. ✕, *vanl.* blott i förbindelsen: *zum ~ bereit sein*: vara färdig att sitta upp.
aufsitzen, *itr. h. och s.* 1. sitta upprätt. 2. sitta uppe. 3. sitta upp. sätta sig upp. 4. vara fästad. sitta fast på ngt; † sitta fast.
aufsollen, *itr. h.* vara tvungen 1. att stiga upp, 2. att öppnas.
aufspähen, *tr.* uppspana, forska reda på.
aufspalten, *I. tr.* klyffa, klyfva itu. II. *itr. s.* och *sich* ~ klyfva sig.

aufspannen, *tr.* spänna upp, spänna ut. *Die Segel* ~ hissa seglen. *bla.* *gelindere Saiten* ~ taga skeden i vackra handen.
aufsparen, *I. tr.* spara. hopspara, gömma. II. *Sich* ~ spara sig. **Aufsparrung**, *f.*
Aufspeicherer, *-s, -, m.* person som hopar, uppstaplar, magasinerar.
aufspeichern, *tr.* hopa, uppstapla, magasinera. **Aufspeicherung**, *f.*
aufspeisen = *aufessen*.
aufsperrern, *tr.* spärra upp, öppna på vid gavel. **Aufsperrung**, *f.*
aufspielen, *tr. och itr. h.* spela upp.
aufspiessen, *tr.* spetsa, sätta et. taga på spett, på spjut, på horn m. m.
Aufspiesser, *-s, -, m.* person som spetsar, sätter på spett m. m.
aufspindeln, *I. tr.* ⊕ vira, sno, spola på ten, rulle et. *ost*. II. *Sich* ~ uppstiga spiralformigt.
aufspinnen, *tr.* spinna upp.
aufspriegen, *I. tr.* utbreda, uppspärra, utspärra. II. *Sich* ~ uppspärmas, breda ut sig, kroma sig, yfvas. **Aufspreizung**, *f.*
aufsprengen, *tr.* 1. spränga, spränga upp, spränga i luften, t. ex. *ein Thor, eine Kluft, einen Stein*. 2. sprita på, fukta med.
aufspriessen, *itr. s.* sticka upp, komma upp; *bla.* lyckas, ha framgång.
aufspringen, *itr. s.* 1. springa upp, rusa upp, t. ex. *vom Stuhle*. 2. springa upp, gå upp, hastigt öppna sig, t. ex. *eine Thür, eine Flasche springt auf*. 3. spricka upp, spricka sönder, t. ex. *eine Samenkapsel, die Haut springt auf*.
aufspritzen, *tr. och itr. s.* spruta, stänka upp.
aufsprössen = *aufspriessen*.
aufsprudeln, *itr. s.* spruta upp, sjuda, koka upp, välla fram; *bla.* brusa upp.
Aufsprung, *-[e]s, -e †, m.* ansats, språng uppåt; återstudning.
aufspulen, *tr.* ⊕ spola på.
aufspülen, *tr.* 1. spola upp, t. ex. *die See spült Sand auf*. 2. skölja, diska, spola, t. ex. *Geschirr*.
aufspünden, *tr.* *Ein Fass* ~ slå upp sprundet på en tunna.
aufspüren, *tr.* uppspara. **Aufspürung**, *f.*
aufstacheln, *tr.* uppegga.
aufstampfen, *I. itr. h.* stampa i golvet, i marken II. *tr.* 1. stampa fast på. 2. stampa upp.
Aufstand, *-[e]s, -e †, m.* resning, uppresning, uppror.
aufständig, **aufständisch**, *a.* upprorisk.
aufstapeln, *tr.* uppstapla. **Aufstap[e]lung**, *f.*
Aufstapler, *-s, -, m.* ⊕ person som uppstaplar.
aufstarren, *itr. h.* 1. stirra uppåt. 2. resa sig, stå å ända, stå som borst.
aufstäubern = *aufstüubern*.
aufstauchen, *tr.* 1. hastigt trycka, stöta emot. 2. uppdamma.

aufstauen, *tr.* 1. uppdämma. 2. uppstapla.
Aufstauung, *f.*
aufstechen, *I. tr.* 1. sticka upp, sticka hål på.
 2. kopparstick. *eine Platte* ~ gravera upp en plåt. 3. sticka, sy på, fast. 4. = *aufspies-sen*. 5. omröra, omskyfla, omskofla. **II. itr.** *s. bei dem Winde* ~ sticka upp emot vinden.
Aufsteck... *Ex. -kamm, -[e]s, -e †, m. nack-kam.-kleid, -[e]s, -er, n. klädning som kan fästas upp.*
aufstecken, *tr.* 1. fästa upp, t. *ex. das Kleid, die Haare*. 2. sätta upp, uppställa, t. *ex. ein Schild*: en skylt, *etw. als Ziel*. *Bua!* *ein frohes Gesicht* ~ visa ett glad ansigte; *jmdm ein Licht über etw.* ~ öppna ngns ögon för ngt. 3. uppgifva, afstå ifrån.
aufstehen, *itr.* a) *h.* 1. stå öppen. 2. stå, hvila på ngt; nå grund, ha fotfäste i vatten. 3. stå upp, upprätt. b) *s.* 4. stiga upp, resa sig. 5. uppstå, uppträda, framträda. 6. resa sig, göra uppror.
aufsteifen, *tr.* styfva, stärka.
aufsteigen, *itr.* *s.* stiga, höja sig; stiga upp, gå upp. **Aufsteigung**, *f.*
aufstellen, *I. tr.* 1. uppställa, t. *ex. Schachfiguren, Soldaten, ein Heer, jmdn als Kandidaten, etw. als Ziel, als Regel*; resa upp, t. *ex. eine Säule*; framställa, t. *ex. eine Frage*; skaffa, framskaffa, t. *ex. Beweise, Zeugen*. 2. *Mit jmdm et. einer Sache etw.* ~ företaga ngt med ngn, med en sak. *Es lässt sich nichts mit ihm* ~ man kommer ej ur fläcken med honom. **II. Sich** ~ ställa upp sig. **Aufstellung**, *f.*
Aufsteller, *-s, -, m. person som ställer upp, fram.*
aufstemmen, *I. tr.* 1. ⊕ bända, bryta upp. 2. *Den Arm* ~ stödja, sätta armen på ei. mot ngt. *Den Fuss* ~ spjärna emot. **II. Sich** ~ stödja sig mot; resa sig gnm att taga stöd mot ngt.
aufstempeln, *tr.* påstämpla.
aufsteppen, *tr.* sticka fast på.
aufsticken, *tr.* sticka, brodera på.
aufstieben, *itr.* *s.* fara, rusa, flyga upp och isär.
aufstöbern, *tr.* 1. köra upp, jaga upp. 2. vädra upp, snoka reda på.
aufstöhnen, *itr.* *h.* stöna högljudt.
aufstöpseln, *tr.* draga korken ur, draga upp.
aufstören, *tr.* 1. *Das Feuer* ~ röra om elden. 2. störa, störande väcka, uppjaga.
aufstössen, *I. tr.* 1. stöta, sparka, kasta upp, t. *ex. eine Thür* så att den öppnar sig, *Staub* så att det stiger upp. 2. stöta mot. *Das Glas* ~ sätta glaset hårdt ifrån sig. **II. itr.** a) *h.* och *s.* 1. jäsa, jäsa upp. 2. förorsaka uppstötningar. *Es stösst mir sauer auf*: jag har sura uppstötningar. b) *s.* 3. *Etw. stösst jmdm auf*: ngn stöter på, råkar på ngt. 4. † stöta på grund.

aufstössig, *a.* 1. om vin: grumlig, skämd. 2. om barn: illamående, kinkig.
aufstrahlen, *itr.* *h.* stråla, strålände gå upp, visa sig, framträda.
aufsträuben, *I. tr.* resa upp som borst, resa å ände. **II. itr. *h.* och *sich* ~ resa sig å ände, resa sig; *Bua!* *appresa*, motsätta sig.
aufstreben, *itr.* *h.* försöka resa sig, försöka stiga upp; *Bua!* *zu etw.* ~ eftersträffa ngt.
aufstrecken, *tr.* sträcka upp.
Aufstreich, *-[e]s, -e, m. auktion.*
aufstreichen, *I. tr.* 1. stryka på, breda på t. *ex. Butter, Pflaster*. *F jmdm eins* ~ slå till ngn. 2. stryka upp, t. *ex. den Knebelbart*; draga upp, t. *ex. die Ärmel*. **II. itr. *s.* = *aufstreifen II*.
aufstreifen, *I. tr.* 1. skjuta upp, upprika, upp-kafsa, t. *ex. den Ärmel*. 2. rispa upp. **II. itr.** *s.* röra, snudda vid, mot.
aufstreuen, *tr.* strö, *etw. auf etw.*: ngt på ngt.
aufstricken, *tr.* 1. sticka upp, slut på. 2. taga upp, t. *ex. eine Masche*.
aufstriegeln, *I. tr.* 1. borsta, stryka upp, t. *ex. die Mähne*. 2. rykta. **II. F sich** ~ pynta sig.
aufstufen, *I. tr.* upplägga i trappform. **II. itr.** *s.* och *sich* ~ uppstiga i trappform. **Aufstufung**, *f.*
aufstulpen, *tr.* 1. vika upp, t. *ex. einen Hut*. *Eine aufgestülpte Nase haben*: vara upp-näst. 2. hvalfva öfver, sätta på, trycka på, t. *ex. jmdm einen Hut*.
aufstürmen, *I. itr.* *s.* 1. rusa upp. 2. börja storma. **II. tr.** våldsamt uppväcka.
aufstürzen, *I. tr.* 1. med hast sätta på. 2. hvalfva upp. **II. itr. *s.* *Auf etw.* ~ falla, störta ned på ngt.
aufstutzen, *I. itr.* *h.* studsa, studsande se upp. **II. tr. 1. vika upp, stryka upp. 2. iordning-ställa, putsa, fiffa upp. **III. F sich** ~ pynta sig, fiffa upp sig.
aufstützen, *tr.* och *sich* ~ stödja (sig) på ei. mot.
Aufstutzer, *-s, -, m. person som iordningstäl-ler, affassar, fiffar upp.*
aufsuchen, *tr.* uppsöka. **Aufsüchung**, *f.*
Aufsücher, *-s, -, m. person som uppsöker, upp-spårar.*
 1. **aufsummen**, *sich* ~ hopa sig, ökas i antal.
 2. **aufsummen**, *itr.* *s.* surrande flyga upp.
auf tafeln, *tr.* sätta fram på bordet, duka upp.
auf takeln, *I. tr.* † *ein Schiff* ~ tackla upp ett fartyg. *Bua!* *pynta, styra ut*. **II. Sich** ~ pynta sig, styra ut sig. **Auftakelung**, *f.*
Auftakt, *-[e]s, -e, m. mus. upptakt.*
auf tanzen, *I. itr.* *h.* dansa, dansa upp, t. *ex. die Wellen tanzen auf*. **II. tr.** *Sich (dat.) die Schuhe, die Füße* ~ dansa hål på sina skor, sina fötter.
auf tauchen, *itr.* *s.* dyka upp.
auf[h]auen, *itr.* *s.* och *tr.* töa upp, tina upp.********

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäris term.

aufthun, I. tr. 1. öppna, t. ex. *das Fenster den Mund*. 2. sätta på, t. ex. *den Hut*. II. *Sich* ~ 1. öppna sig. 2. framträda, framstå, blifva synlig.

aufthürmen se *auftürmen*.

auf tippen, itr. h. och tr. [*Auf*] *etw.* ~ lätt vidröra ngt med fingerspötsarne.

auf tischen, tr. duka upp, framsätta, servera.

Auftrag, -[e]s, -e †, m. 1. uppdrag, kommission. ärende; handel. beställning, order. *Einen* ~ *übernehmen*: åtaga sig ett uppdrag. *Einen* ~ *ausrichten* ei. *ausführen* ei. *besorgen*: fullgöra ett uppdrag, utträtta ett ärende. *Im* ~ *e jmds*: på nngs uppdrag, å nngs vägnar, för nngs räkning. 2. påläggning af färger. -[s]... Ex. ~ *besorger*, -s, -, m. kommissionär. ~ *geber*, -s, -, m. person som gifver uppdrag. ~ *mässig*, a. öfverensstämmande, i enlighet med gifvet uppdrag. ~ *nehmer*, -s, -, m. ombud. ~ *weise*, adv. på uppdrag, i kommission.

auftragen, I. tr. 1. bära upp. 2. bära fram, sätta fram, servera, t. ex. *Speisen*. 3. rita upp. 4. lägga, ösa, hålla på, t. ex. *Erde*. *Farben* ~ sätta, lägga på färger, måla. 5. *Jmdm etw.* ~ uppdraga ngt åt ngn, gifva ngn ngt i uppdrag. 6. *Kleider*, *Schuhe* ~ slita nt kläder, skor. II. om kläder *sich* ~ slitas, blifva utsliten, ntnött. III. itr. h. 1. sätta fram, duka, jr I, 2. 2. lägga på. jr I, 4. 3. pösa upp, svälla, svälla nt. **Auftragung**, f.

auftrampeln, itr. s. F trampa på.

aufträufeln, tr. och itr. s. droppa på.

auf treiben, I. tr. 1. slå fast på, slå i. 2. våldsamtt öppna, spränga. 3. blåsa upp, komma att svälla. 4. ⊕ drifva, t. ex. *Metallarbeiten*. 5. drifva, jaga, hvirvla upp, t. ex. *Wellen*, *das Wild*, *den Staub*. 6. uppspana, med moda anskaffa. II. itr. s. 1. † drifva(s), stöta på grund. 2. uppsvälla. 3. om vaxter: komma upp. **Aufreibung**, f.

auf trennen, I. tr. sprätta upp, sprätta sönder. klippa upp. II. *Sich* ~ gå upp i sommen, gå sönder.

auf treten, I. itr. s. 1. gå på ett visst sätt t. ex. *fest*, *sicher*: med stadiga, säkra steg. 2. upp-träda, framträda, t. ex. *auf der Bühne*, *in einer Rolle*, *mit Ansprüchen*, *gegen jmdn*. *als Wahlkandidat*, *würdevoll*. II. tr. 1. trampa fast på. 2. trampa sönder, t. ex. *eine Nuss*. 3. sparka upp, t. ex. *eine Thur*.

auf trinken, tr. dricka upp, ur.

Auftritt, -[e]s, -e, m. 1. uppträdande. 2. upp-träde. 3. scen i ett skådespel. 4. fotsteg, trappsteg.

auf trock[e]nen, tr. samt itr. s. och h. torka upp, torka.

auf trommeln, tr. 1. trumma upp, väcka med trumslag. 2. *Einen Marsch* ~ trumma en marsch.

auftröpfeln, **auf tropfen** = *aufträufeln*.

auf trumpfen, I. tr. trumfa, tramfa ut. II. itr. h. säga sin mening bestämt, rent ut, sjunga ut. **auf tupfen**, I. tr. 1. lätt vidröra, lätt doppa i. 2. *Punkte* ~ sätta punkter öfver. II. itr. h. *Mit etw. auf einen Gegenstand* ~ lätt vidröra ett föremål med ngt.

auf türmen, tr. och *sich* ~ upp torna (sig). **Auf-türmung**, f.

auf tuschen, tr. måla med tusch, tuscha.

auf wachen, itr. s. uppvakna.

auf wachsen, itr. s. uppväxa.

auf wagen, *sich* ~ våga sig upp.

auf wägen, tr. 1. uppväga. 2. lyfta med häfstång.

auf wallen, I. itr. s. och * h. välla, svalla, sjuda, brusa upp. II. tr. = *aufwällen*. **Auf wallung**, f. **auf wällen**, tr. komma att sjuda; koka upp, förvälla.

auf wälzen, tr. 1. rulla, vältra upp, upp på. *Bun. jmdm etw.* ~ påbörda ngn ngt. 2. hopa, uppstapla.

Auf wand, -[e]s, * -e †, m. 1. användning, förbrukning. 2. kostnad; ståt, prakt.

auf wärmen, tr. uppvärma.

Auf warte... Ex. -*bursch*[e]. -en, -en, m. passpojke. uppussare, betjänt. -*frau*, -en, f. hjälphustru, städerska. -*geld*, -[e]s, 0, n. -*lohn*, -[e]s, -e †, m. lön för hjälp åt hjälphustrar, för uppässning. -*stelle*, -n, f. plats för hjälphustru.

auf warten, itr. h. 1. passa upp, t. ex. *jmdm*: på ngn, *bei Tische*: vid bordet. 2. *Jmdm* ~ uppvakta ngn, aflägga ett höflighetsbesök hos ngn. 3. *Jmdm mit etw.* ~ uppvakta ngn med ngt. *Womit kann ich Ihnen* ~? *brar* med kan jag stå till tjänst? *Auf zu warten!* till er tjänst! med nöje!

Auf wärter, -s, -, m. ~ *in*, -nen, f. uppussare, vaktmästare. uppässerska, hjälphustru. -*dienst*, -es, -e, m. betjänt, vaktmästare-plats.

auf wärts, adv. uppåt.

Auf wartung, -en, f. 1. uppässning, hjälp i hus-halt. 2. uppvakning; visit.

Auf wasch... Ex. -*fass*, -es, -er †, n. tvätt-, diskbalja, skurämbar. -*frau*, -en, f. diskerska, skurmadam. -*kübel*, -s, -, m. = -*fass*. -*wasser*, -s, 0, n. disk-, skurvatten.

auf waschen, tr. 1. upptvätta, diska, skura. 2. genom diskning ei. skurning nöta, nöta sönder. **Auf waschung**, f.

Auf wäscher, -s, -, m. ~ *in*, -nen, f. person som diskar, skurar.

Auf wechsel, -s, 0, m. handel. agio, växelpengar.

auf wecken, tr. uppväcka, väcka. **Auf weckung**, f.

Auf wecker, -s, -, m. uppväckare, väckare.

auf wehen, I. itr. s. blåsa upp. II. tr. 1. blåsa upp: a) upphvirvla, b) öppna, c) komma att svälla. 2. blotta, bringa i dagen gam blakt. 3. blåsa ihop.

auf weichen, (svag böj.) I. tr. uppmjuka, upp-

blöta. **II. itr. s.** mjukna, blifva uppblött.
Aufweichung, f.
aufweinen, itr. h. börja gråta, gråta högt.
aufweisen, tr. uppvisa, förete. **Aufweisung, f.**
aufweissen, tr. åter hvitmena, hvitmåla.
aufwenden, tr. 1. vända uppåt. **2.** uppbjuda, använda på, kosta på, jfr *Aufwand*. **Aufwendung, f.**
aufwerfen, I. tr. 1. kasta upp i luften. **2.** kasta på. **3.** slå upp, hastigt öppna, t. ex. *eine Thür, ein Fenster*. **4.** gräfva upp, t. ex. *eine Grube*. **5.** kasta ifrån sig, lägga upp, t. ex. *Würfel, Karten*. **6.** framkasta, framställa, t. ex. *eine Frage*. **7. Den Kopf** ~ kasta, råta upp hufvudet. *Eine aufgeworfene Nase haben:* vara uppnäst. *Aufgeworfene Lippen:* tjocka, svällande läppar. **8.** kasta upp, uppföra, t. ex. *einen Wall*. **II. Sich** ~ **1.** upphäfva sig, t. ex. *sich als ei. zum Richter* ~ upphäfva sig till domare. **2. Sich gegen jmdn** ~ uppressa sig mot ngn. **3.** om' bräder och dyt.: slå sig, blifva bugtig. **Aufwerfung, f.**
aufwischen, I. tr. 1. smörja, blanka, borsta, putsa, t. ex. *Schuhe*. **2. Den Bart** ~ stryka upp, vaxa skägget. **3. F jmdm eins** ~ slå till ngn. **II. F sich** ~ pynta sig.
aufwickeln, I. tr. 1. nysta, nysta upp, t. ex. *Zwirn*. **2.** vira upp, rulla upp, t. ex. *die Haare*. **3.** rulla upp, isär, taga upp, öppna, t. ex. *Pakete*. **4.** bliat. reda, utreda, förklara, lösa. **II. Sich** ~ **1.** rulla ihop sig. **2.** rulla upp sig, gå upp. **3.** bliat. utredas, få sin lösning, sin förklaring. **Aufwicklung, f.**
Aufwiegelei, -en, f. uppvigling, uppviglings-lusta.
aufwiegen, tr. uppvigla. **Aufwiege[er]lung, f.**
Aufwieglar, -s, -, m. uppviglare.
aufwieglarisch, a. uppviglande.
aufwiehern, itr. h. gnägga till, gnägga lifligt.
aufwindeln, tr. linda upp.
aufwinden, I. tr. 1. upphissa, uppvinna. **2.** vira, rulla upp. **3.** sno upp. **II. Sich** ~ **1.** rulla ihop sig. **2.** sno upp sig. **3.** slingra sig upp. **Aufwindung, f.**
Aufwinder, -s, -, m. person som hissar upp, rullar upp.
aufwirbeln, I. itr. s. 1. hvirfla upp. **2.** dril-lande stiga upp, t. ex. *die Lerche wirbelt auf*. **II. tr.** hvirfla upp.
aufwirken, tr. 1. verka upp. **2.** kuåda, t. ex. *den Teig*.
aufwirren, tr. reda upp, reda ut.
aufwischen, tr. torka upp.
Aufwischer, -s, -, m. torkhandduk, torktrasa.
aufwogen, itr. s. svalla upp, gå i vågor.
aufwollen, itr. h. vilja stiga upp.
aufwühlen, tr. gräfva, rota, böka upp. **Aufwühlung, f.**
Aufwurf, -[e]s, -e †, m. 1. uppkastande af Jord o. dyt. **2.** uppkastad hög.
aufzählen, tr. uppräknä. **Aufzählung, f.**

Aufzähler, -s, -, m. uppräknäre.
aufzaubern, tr. trolla upp, fram.
aufzäumen, tr. betsla, betsla upp. **Aufzäu-mung, f.**
aufzechen, tr. dricka ur, suppa upp.
aufzehren, I. tr. tåra, förtära, uppåta. **II. Sich** ~ tåras, förtåras. **Aufzeherung, f.**
aufzeichnen, tr. 1. upprita, afteckna. **2.** upp-teckna, anteckna. **Aufzeichnung, f.**
Aufzeichner, -s, -, m. person som upptecknar, antecknar.
aufzeigen, tr. uppvisa.
aufziehen, I. tr. 1. draga upp, t. ex. *den Vorhang;* ridån, *den Kork einer Flasche, eine Uhr;* upplyfta, t. ex. *ein Kleid;* uppvinna, t. ex. *eine Last;* hissa, t. ex. *eine Flagge*. *Flachs* ~ ryska lin. **2.** uppdraga, t. ex. *Bäumen-chen;* uppfostra, t. ex. *Kinder;* uppföda, lägga på, t. ex. *Kälber*. **3.** klistra upp, t. ex. *Karten auf Leinwand;* spänna, t. ex. *den Hahn eines Gewehres;* spänna upp, t. ex. *Saiten auf eine Geige*. bliat. *andere Saiten* ~ tala ur en annan tonart. **4.** knyta upp, lösa upp, t. ex. *einen Knoten, eine Schleife*. **5. Etw.** ~ uppskjuta ngt. *Jmdn mit etw.* ~ uppehålla ngn med ngt. **6. Jmdn** ~ skämta, gyckla med ngn, narra ngn. *Jmdn mit etw.* ~ inbilla, narra i ngn ngt. **II. Sich** ~ gå upp, jfr *I, 4. III. itr. s. 1. draga, tåga, mar-schera upp, i sht \times , atv. *aufgezogen kommen*. bliat. **F** uppträda, visa sig, t. ex. *armselig* ~ a) uppträda fattigt, b) göra en slät, en ömklig figur. **2.** bliat. *mit etw. aufgezogen kommen:* komma fram med ngt, bringa ngt på tapeten. **3.** uppstiga, gå upp, t. ex. *ein Gewitter, ein Gestirn zieht am Himmel auf*.
Aufzieher, -s, -, m. 1. person som drar upp, jfr *aufziehen I, 1.* **2.** person som uppdrager, uppfostrar, lägger på, jfr *aufziehen I, 2.* **3.** gycklare, skämtare, jfr *aufziehen I, 6.*
Aufzieherlei, -en, f. gyckel, drift.
Aufzucht, 0, f. uppfoðande, påläggning af husdjur.
aufzucken, itr. h. spritta upp, till; om en låga: flämtande flamna upp.
Aufzug, -[e]s, -e †, m. 1. nppdragande, upplyftande; vindspel, kran, hiss. **2.** i sht \times upp-marsch, uppmarscherande, deflering, pa-rad; tåg, procession. **3.** mus. marsch. **4.** upp-trädande, pomp, ståt; löjligt uppträdande, utspökande, narrespel. **5.** akt i ett skådespel. **6.** \odot varp, ränning.
aufzupfen, tr. rycka upp.
aufzwingen, tr. 1. *Jmdm etw.* ~ påtvinga ngn ngt. **2.** påtrycka, med våld påsätta, t. ex. *einen Deckel*. **3.** med våld öppna. **4.** våld-samt skjuta upp.
aufzwecken, tr. \odot med stift fästa på.
aufzwicken, tr. med båndande el. med tång öppna.
aufzwingen, tr. 1. = *aufzwingen*. **2.** tvinga ned, lyckas förtära, t. ex. *ein Gericht*.*

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. \odot teknisk term. \downarrow sjöterm. \times militäris term.

Auge, -s, -n, n. dim. *Äuglein*, *Augelchen*. **1.** öga, t. ex. *mit blossen ~, jmdn in die ~n sehen, in die ~n fallen, unter vier ~n, etw. mit anderen ~n anschauen, jmdn unter die ~n treten. Grosse ~n machen*: spärra upp ögonen, blifva storögd, blifva högeligen förvanad. *Die ~n gehen mir über*: jag maste gråta. kan ej återhålla tårarne. *Jmdn ins ~ fassen*: skarpt betrakta, fixera ngn. *So weit die ~n reichen*: så långt ögat når. *Ein ~ auf etw., auf jmdn haben* d. etv., jmdn in ~ haben: gifva akt på. iakttaga ngt. ngn. *Er hat ein ~ auf sie*: han har ett godt öga till henne. *Im ~ behalten, nicht aus den ~n lassen* el. *verlieren*: ej släppa ur sigte. *Kein ~ von jmdm wenden*: ej vända sina ögon från ngn. *Aus den ~n setzen*: åsidosätta. *Jmdn ein Dorn im ~ sein*: vara ngn till förargelse. *Der Schalk sieht ihm aus den ~n*: hans blick röjer skalken. **2.** öga. hül på synslar, i kvarstenar, yxor, brod, ost m. m. öga, ögla på tåg. **3.** öga på tärningar och kort. **4.** öga, bladknopp på växter. **5.** fläck på djurhudar såsom hos tigrar, apfelkastade hastar m. fl. -n... Ex **~apfel**, vanl. *Augapfel*, -s, -t, m. ögonglob. ögonsten, av. blilil **~ärzt**, -es, -e †, m. ögonläkare. **~bild**, -[e]s, -er, n. synbild. **~binde**, -n, f. ögonbindel. **~blick**, -[e]s, -e, m. ögonblick. *Alle ~e*: ständigt, i ett, hvarje ögonblick. *Jeden ~ a*) hvarje ögonblick, b) hvilket ögonblick som helst. *In dem ~e, als...* i samma ögonblick, som ... *Lichte ~e haben*: hafva sina ljusa stunder. **~blicklich**, a. ögonblicklig. **~blicks**, adv. ögonblickligen. **~blicksbild**, -[e]s, -er, n. ögonblicksfotografi. **~brau[n]je**, -n, f. ögonbryn. **~butter**, 0, f. ögonvar. **~diener**, -s, -, m. ögon tjänare. **~dienerei**, -en, f. **~dienst**, -es, -e, m. ögon tjänande. **~fällig**, a. i ögonen fallande, påtaglig. **~flimmern**, -s, 0, n. skimrande för ögonen. **~förmig**, a. af ett ögas form. **~funkeln**, -s, 0, n. = *~flimmern*. **~glas**, -es, -er †, n. synglas. **~heilanstalt**, -en, f. ögonklinik. **~höhle**, -n, f. ögonhåla. **~klappe**, -n, f. skygglapp. **~kneifer**, -s, -, m. pincenez. **~leder**, -s, -, n. skygglapp. **~licht**, -[e]s, 0, n. ögonens ljus. **~li[e]d**, -[e]s, -er el. * -e, n. ögonlock. **~lust**, -e †, f. ögonfågnad. **~mass**, -es, -e, n. ögonmått. **~merk**, -[e]s, 0, n. ögonmärke. *Sein ~ auf etw. (ack.) richten*: rikta sin uppmärksamhet på ngt. **~paar**, -[e]s, -e, n. ögonpar. **~pulver**, -s, -, n. ögonpulver; skamsamt om fint tryck, som är skadligt för ögonen. **~salbe**, -n, f. ögonsalva. **~schein**, -[e]s, 0, m. 1. ögonsigte, t. ex. *etw. in ~ nehmen*; utseende, yttre, t. ex. *nach dem ~*. **2.** besigtning, inspektion. **~scheinlich**, a. ögonskenlig. **~scheinlichkeit**, -en, f. påtaglighet. **~schleim**, -[e]s, 0, m. ögonvar. **~stern**, av. *Augstern*, -[e]s, -e, m. pupill.

~täuschung, -en, f. synvilla. **~triefen**, -s, 0, n. rinnande ögon. **~tröst**, -es, 0, m. 1. ögonfågnad. **2.** bot. ögontröst (*Euphrasia*). **~trug**, -[e]s, 0, m. synvilla. **~wasser**, -s, -, n. 1. ögonvatten. **2.** tårar. **~weh**, -[e]s, 0, n. ondt i ögonen. **~weide**, 0, f. ögonfågnad. **~wimper**, -n, f. ögonhår. **~wink**, -[e]s, -e, m. tecken med ögonen. **~wurz**, 0, f. bot. 1. hvit-sippa. **2.** maskros. **~zahn**, -[e]s, -e †, m. ögontand. **~zeuge**, -n, -n, m. ögonvitne. **~zeugnis[s]**, -ses, -se, n. ett ögonvittnes vittnesbörd.

äugel n, -te, ge-t, itr. h. blicka. gifva ögonkast. **August**, -[e]s, -e, m. augusti (men: *August*, mansnamnet August). **~birne**, -n, f. augustipäron. **~kirsche**, -n, f. fogelbär. **~pflaume**, -n, f. renklor.

Auktion, -en, f. auktion. **Auktionator**, -s, **Auktionatören**, m. auktionist. **auktionier en**, -te, -t, tr. bortauktionera, sälja på auktion.

Aulla, -en el. -us, f. aula, skolsal, samlingssal. **Aurikel**, -n, f. aurikel.

aus, I. *prep.* med dat. **1.** ur, t. ex. *~ der Stadt kommen, ~ der Tiefe, ~ dem Brunnen schöpfen, ~ dem Kasten nehmen, ~ einem Glase trinken, ~ dem Gedächtnis verlieren, die Rache spricht ~ ihm, ~ der Mode sein*. **2.** (bestående) af, af, t. ex. *~ Holz, ~ Eisen; ~ ihm wird nie etw., ~ allen Kräften, ~ gewissen Gründen*. **3.** bland, t. ex. *einer ~ den Bürgern, ~ einer Anzahl wählen*. **4.** (särskilda fall.) *Jmdn ~ dem Hause werfen*: köra ngn på porten. *~ vollem Halse*: för full hals. *~ dem Fenster sehen*: titta ut genom fönstret. *~ dem Grunde verstehen*: förstå grundligt. *~ dem Kopfe wissen*: veta, kunna utantill. **II.** *adv.* **1.** ut, t. ex. *Jahr ~ Jahr ein, ein und ~, weder ~ noch ein wissen*. **2.** *Von ... ~ ifrån*, t. ex. *von diesem Standpunkte ~. Von Hause ~ hemifrån; frän början*, ursprungligen. **3.** förbi, slut, t. ex. *es ist ~ mit ihm, seine Kraft ist ~. Die Flasche ist ~ buteljen är tom. Das Licht ist ~ ljuset är släckt*.

Anm. **Aus** i sms. med verb. ar alltid betonadt och bildar också sms. samt betecknar framgående el. framkommande ur, fulländning, afslutning, upphörande, offentliggörande, experterande.

ausackern, I. *itr. h.* afsluta plöjningen, bruket. **II.** *tr.* plöja upp ur marken.

ausäffen, tr. F *jmdn ~ reta* ngn genom att hämma honom.

ausantworten, tr. öfverantvarda, utlemna. **Ausantwortung**, f.

ausarbeiten, I. *itr. h.* 1. upphöra att arbeta. **2.** upphöra att jäsa. **II.** *tr.* 1. utarbета, utfora. **2.** skära ut. **III.** *Sich ~ arbeta* ut sig.

Ausarbeitung, f.

ausarten, *itr. s.* och *sich ~ urarta*, vanslägtas, **Ausartung**, f.

U saknar pluf. † har omjüd. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till bjälperb.

ausästen, I. *tr.* kvista, kvista upp. II. *Sich* ~ grena ut sig. **Ausästung**, *f.*
 ausat[h]men, I. *itr. h.* och *tr.* andas ut. II. *Sich* ~ hämta andan. **Ausat[h]mung**, *f.*
 ausätschen = *ätschen*.
 ausbacken, I. *tr.* grädda tillräckligt. II. *itr. 1. h.* sluta baka. 2. *s.* gräddas, blifva gräddad.
 ausbaden, I. *itr. h.* sluta bada. II. *tr. 1.* skölja, skölja ur. 2. *bid.* sota för.
 ausbaggern. *tr.* ☉ upprensa, uppmuddra.
 ausbalgen, **ausbälger**, *tr. 1.* flå. 2. uppstoppa. **Ausbälger**, -s, -, *m.* uppstoppare.
 Ausbau, -[e]s, -e *ei. -ten*, *m.* utbyggnad.
 ausbauchen, I. *tr.* göra bugtig, svängd; hamra ut. *Ausgebaucht*: bugtig, svängd. II. *Sich* ~ vara bugtig, svängd. **Ausbauchung**, *f.*
 ausbauen, I. *tr. 1.* afsluta en byggnad. 2. reparera, restaurera. 3. bygga till, förse med utbyggnad. 4. utsuga, *t. ex. einen Acker*; bärg, uttömma, *t. ex. eine Grube, einen Gang*. II. *itr. h.* sluta bygga. **Ausbauung**, *f.*
 ausbedingen, *tr. 1.* bestämma gnm kontrakt. 2. *Sich* (dat.) *etw.* ~ betinga, förbehålla sig ngt. **Ausbedingung**, *f.*
 ausbeeren, *tr.* afplocka bären af.
 ausbeichten, I. *tr.* fullständigt bikta ngt *ei. ngn. II. itr. h.* sluta sin bikt.
 ausheinen, *tr.* borttaga benen ur.
 ausbeissen, *tr. 1.* bita ur, *t. ex. ein Stück. 2. Sich* (dat.) *einen Zahn* ~ bita sönder en tand. 3. bortjaga gnm att bita ifrån sig; ut-tränga, sticka ut.
 ausbeizen, *tr.* bortteta.
 ausbelfern, *itr. h.* upphöra att gläfsa, F att träta.
 ausbellen, *itr. h.* sluta skälla.
 ausbersten, *itr. s.* brista ut, *t. ex. in Lachen*.
 Ausbesserer, -s, -, *m.* **Ausbesserin**, -nen, *f.* person som lagar, reparerar, renoverar.
 ausbessern, *tr.* laga, reparera, renovera. **Ausbesserung**, *f.*
 ausbeuten, *itr. h.* sluta sin bön.
 Ausbeute, 0, *f.* utbyte, afkastning, behållning, vinst.
 ausbeuteln, I. *tr. F 1.* gifva ut penningar, kosta ut. 2. *Jmdn* ~ pungslå ngn. II. *Sich* ~ utblotta sig på pengar.
 ausbeuten, *tr.* tillgodogöra sig, taga afkastningen af. **Ausbeutung**, *f.*
 ausbezahlen, *tr.* utbetala. **Ausbezahlung**, *f.*
 ausbiegen, I. *tr.* böja ut. II. *itr. s.* gå, köra ur vägen, hålla åt sig. **Ausbiegung**, *f.*
 ausbieten, I. *tr.* utbjuda till salu. II. *Sich* ~ utbjuda sig, erbjuda sin tjänst mot betalning. **Ausbietung**, *f.*
 ausbilden, *tr.* och *sich* ~ utbilda (sig). **Ausbildung**, *f.*
 Ausbild[n]er, -s, -, *m.* utbildare, instruktör.
 ausbinden, *tr. 1.* lösa och taga ut. 2. binda ytterst. 3. ☉ hofpoga, binda.

ausbitten, *tr. 1. Sich* (dat.) *etw. von jmdm* ~ utbedja sig ngt af ngn. *Ich bitte mir aus, dass ...* jag anhåller, att ... 2. bortbjuda.
 ausblasen, I. *tr. 1.* blåsa ur, *t. ex. ein Ei. 2.* blåsa, forma genom blåsing, *t. ex. die Glas-kugel. 3.* blåsa ut, släcka, *t. ex. das Licht. 4.* genom blåsing med blåsinstrument tillkännagifva. 5. *mus.* blåsa till slut, *t. ex. einen Marsch. 6. mus.* blåsa upp, *t. ex. eine Flöte. II. itr. h.* sluta blåsa.
 ausblättern, *tr.* *Ein Buch* ~ genombläddra en bok.
 ausbleiben, *itr. s.* uteblifva, blifva borta.
 ausbleichen, I. *itr. s.* blifva urblekt. II. *tr. 1.* urbleka. 2. genom blekning borttaga, *t. ex. einen Fleck*.
 ausbleien, *tr.* fylla med bly, plombera.
 Ausblick, -[e]s, -e, *m.* 1. blick utåt. 2. utsigt, perspektiv.
 ausblitzen, *itr. h.* *opers.* upphöra att blixtra.
 ausblühen, *itr. h.* blomma ut. **Ausblühung**, *f.*
 ausbluten, I. *itr. h.* sluta blöda; förblöda. II. *tr. Sein Leben* ~ förblöda.
 ausböden, **ausbödf[m]en**, *tr.* sätta botten i.
 ausbohlen, *tr.* ☉ golfläggga; brädså. **Ausbohlung**, *f.*
 ausbohren, *tr.* borra ut, upp, håll i. *Die Augen* ~ stinga ut ögonen. **Ausbohrung**, *f.*
 ausborgen, *tr.* låna ut.
 ausbraten, I. *tr. 1.* draga ur genom stekning, *t. ex. Schmalz. 2.* väl steka. II. *itr. 1. s.* dragas ur genom stekning. 2. *h.* stekas väl.
 ausbrauchen, *tr.* bruka upp, förbruka, tillräckligt begagna.
 ausbrauen, *tr. 1.* färdigbrygga, brygga. 2. draga ur genom brygning.
 ausbrausen, *itr. s.* och *h., tr., sich* ~ brusas ut.
 ausbrechen, I. *tr. 1.* bryta ut, *t. ex. einen Zahn. Erbsen* ~ sprita ärter. *Die Bienen* ~ skatta bikupan. *Bäume* ~ kvista träd. 2. kasta npp, kråkas upp. II. *itr. s. 1.* bryta sig ut, *t. ex. aus dem Gefängnisse. 2.* bryta ut, fram. 3. brista ut, *t. ex. in Klagen, in lautes Gelächter*.
 ausbreiten, I. *tr. 1.* breda ut, lägga i ordning omkring sig; vika upp, isär. 2. utbreda, sprida. II. *Sich* ~ utbreda sig, spridas. **Ausbreitung**, *f.*
 ausbrennen, I. *tr. 1.* bränna, bränna ut, bränna ur; genom eld urhåka, *t. ex. med. eine Wunde, die Feuchtigkeit aus etw., einen Baum. Mit Schwefel* ~ svafva. 2. bränna fullständigt, väl, *t. ex. Ziegel. II. itr. 1. h.* brännas fullständigt, *tr. 1, 2. 2. s.* och *h.* brinna ut, slockna. 3. *s.* brännas ur.
 ausbringen, *tr.* bringa, få, taga ut, fram. *Ein Boot* ~ sätta ut en båt. *Flecken* ~ taga ur fläckar. *Junge* ~ kläcka ut ungar. *Erz* ~ framskaffa malm. *Ein Gerücht* ~ sätta ett rykte i omlopp. *Jmds Gesundheit ei. einen*

- Toast auf jmdn* ~ utbråra en skål för ngn.
- Ausbruch**, *[-e]s, -e †, m.* 1. utbrytande, aflågsnande gnm brytning t. ex. *der Schösslinge*. 2. utbrott, t. ex. *des Feuers, der Pest, des Fiebers, des Vulkans, der Freude*. 3. vin af första pråssningen.
- ausbråhen**, *tr.* skåla i kokhatt vatten.
- ausbrållen**, *I. itr. h.* sluta ryta, vråla. **II. tr.** genom rytande tillkånnagifva framvråla.
- ausbrummen**, *itr. h.* upphåra att brumma.
- ausbråten**, *I. tr.* Eier ~ ligga på, utklåcka ågg. **II. itr. h.** sluta klåcka. **Ausbråtung**, *f.*
- ausbråtteln**, *tr.* P krafsa upp, fram.
- ausbågelein**, *I. tr.* stryka ut, stryka. **II. itr. h.** sluta stryka.
- ausbummeln**, *itr. F* 1. s. gå ut och drifva, slå dank; rumla. 2. h. upphåra att rumla, stadga sig.
- Ausbund**, *[-e]s, -e †, m.* prof, månster, typ, under af, t. ex. *ein ~ von Schönheit*: ett under af skånhet.
- ausbåndig**, *a.* förtråfflig, framstående i godt el ondt, usel.
- Ausbårger**, *-s, -, m.* 1. borgare från annan stad. 2. borgare boende utanför staden.
- ausbårsten**, *tr.* borsta ur, af, t. ex. *den Staub aus dem Zeug, das Zeug*.
- ausbåssen**, *I. tr.* 1. laga, lappa. 2. plikta, sota för. **II. itr. h.** fullgåra, afsluta sin botåfning; aftjåna sitt stråff.
- ausbuttern**, *I. tr.* tjårna, tjårna ut, t. ex. *viel aus der Milch* ~ få mycket smår af mjålken. **II. itr. h.** sluta tjårna. **Bud. F** *er hat ausgebuttert*: med honom år det förbi, han har spelat ut sin roll.
- ausdampfen**, *I. itr. I.* s. ånga; dunsta bort. 2. h. sluta ånga. **II. tr.** = *ausdåmpfen*. **Ausdåmpfung**, *f.*
- ausdåmpfen**, *tr.* 1. låta dunsta bort. 2. slåcka af, t. ex. *Feuer, Kohlen*. 3. med ånga, med råk utdrifva, råka ut. **Ausdåmpfung**, *f.*
- ausdårmen**, *tr.* uttåga innanmåtet på.
- Ausdauer**, *o, f.* uthållighet, ihårdighet, seghet.
- ausdåuern**, *I. itr. h.* uthålla, framhårda. ~ *I.*: uthållig; bot. hårdig, perenn. **II. tr.** uthårda.
- ausdehnbar**, *a.* tånjbar.
- Ausdehnbarkeit**, *o, f.* tånjbarhet.
- ausdehnen**, *I. tr.* uttånja, utstråcka, fårlånga. **II. Sich** ~ tånja sig, utstråckas, utbreda sig. **Ausdehnung**, *f.*
- ausdeichen**, *tr.* genom en dam afskilja, afdåmma. **Ausdeichung**, *f.*
- ausdenken**, *tr.* 1. uttånka. 2. *av. itr. h.* tånka ut, tånka till slut.
- ausdeuten**, *tr.* uttyda, utlåga, tolka. **Ausdeutung**, *f.*
- I. ausdichten**, *tr.* 1. uttånka, dikta, uppdikta. 2. *av. itr. h.* sluta dikta, dikta fårdig.
- 2. ausdichten**, *tr.* ↓ dikta, tåta.
- ausdielen**, *tr.* ☉ golflåga, brådslå.
- ausdielen**, *itr. h.* tjåna ut. **Ausgedient**: uttjånt, fårdetta, emeritus.
- ausdifteln** se *ausstifteln*.
- ausdingen**, *I. tr.* = *ausbedingen*. **II. Sich** ~ taga tjånst. **III. itr. h.** sluta pruta.
- ausdocken**, *tr.* ↓ fura ur docka.
- ausdonnern**, *itr. h.* upphåra att åska, bildl. att våsnas, att larma.
- ausdorren**, *itr. s.* torka ut, torka.
- ausdårren**, *tr.* uttorka, torka. **Ausdårrung**, *f.*
- ausdrechseln**, *tr.* 1. svarfva ut, ur, gnm svartniz urhålka. 2. *av. itr. h.* fårdigsvarfva, sluta svarfva; hgn. tillsvarfva, afrunda.
- ausdrehen**, *I. tr.* 1. = *ausdrechseln*. 2. *Jmdm etw.* ~ vrida ngt ur handen på ngn. 3. skrufva ned och dariggn slåcka, t. ex. *eine Lampe, Gasflamme*. 4. *Eine Schraube* ~ nåta ut en skruf. **II. Sich** ~ utnåtas gnm skrufning.
- Ausdrehung**, *f.*
- ausdreschen**, *I. tr.* tråska, tråska ut, af; bildl. F genomprygla. **II. itr. h.** tråska slut.
- Ausdruck**, *[-e]s, -e †, m.* uttryck. **Zum ~ bringen**: gifva uttryck åt. *Seine Ausdråcke wåhlen*: vålja sina ord. **Über allen ~** outhålligt. ~ *haben*: vara uttrycksfull. -*s...* Ex. ~ *art, -en, f.* uttrycksått. ~ *leer, ~ los, a.* uttryckslås. ~ *voll, a.* uttrycksfull. ~ *weise, -n, f.* uttrycksått.
- ausdråckbar**, *a.* som kan uttryckas.
- ausdråcken**, *tr.* 1. fårdigtrycka, t. ex. *das ganze Buch*. 2. trycka ut oforkortått, t. ex. *das ganze Wort*. 3. gnm tryckning utnåta, t. ex. *Typen*. 4. *av. itr. h.* sluta trycka.
- ausdråcken**, *I. tr.* 1. trycka, pråssa ut, t. ex. *den Saft aus der Traube* el. *die Traube*. 2. gnm påtryckning slåcka, t. ex. *die Fackel, das Lebenslicht*. 3. vål aftrycka, t. ex. *einen Stempel*. 4. uttrycka, uttala, framstålla, t. ex. *seine Meinung*. **II. Sich** ~ uttrycka sig. **Ausdråckung**, *f.*
- Ausdråcker**, *-s, -, m.* person som pråssar ut o s s s se *ausdråcken*.
- ausdråcklich**, *a.* uttrycklig.
- Ausdråcklichkeit**, *o, f.* beståndhet.
- ausdåfteln** se *ausstifteln*.
- ausduften**, *I. itr. h.* 1. dofta, sprida doft. 2. mista sin doft, dofta ut. **II. tr.** = *ausdåften*. **Ausduftung**, *f.*
- ausduften**, *tr.* utdofta, utdunsta, sprida.
- ausdulden**, *I. tr.* tåla, uthårda, fårdraga. **II. itr. h.** sluta lida.
- ausdunsten**, **ausdånsten**, *tr.* och *itr. h.* utdunsta. **Ausdånstung**, *f.*
- auseggen**, *I. tr.* harfva upp, bort. **II. itr. h.** harfva slut.
- auseinander**, *adv.* ifrån hvarandra el. hvartannat, isår, sårder. -**brechen**, *I. tr.* bryta isår, sårder. **II. itr. s.** gå isår, sårder. -**breiten**, *tr.* breda ut. -**bringen**, *tr.* åtskilja. -**drehen**, *tr.* vrida isår. -**fahren**, *itr. s.* fara

isär, hastigt skingras. -fallen, *itr.* s. falla isär; falla och gå sönder. -falten, *tr.* veckla upp. -gehen, *itr.* s. 1. skiljas, skingras, gå isär. 2. gå sönder. -halten, *tr.* hålla isär, skilja, reda. -jagen, *tr.* hastigt och våldsamt skingra. -klaffen, *itr.* h. vara öppen, gapa. -kommen, *itr.* s. komma ifrån hvarandra, åtskiljas. -laufen, *itr.* s. springa, rinna åt hvar sitt håll. -legen, *tr.* lägga, taga isär, breda ut; *bnai.* förklara. -liegen, *itr.* h. vara belägna på afstånd från hvarandra. -machen, *tr.* skilja, åtskilja, taga isär. -nehmen, *tr.* taga isär. -reissen, *tr.* slita från hvarandra, våldsamt åtskilja. -rollen, *tr.* och *itr.* s. rulla åt hvar sitt håll. -setzen, *I. tr.* 1. upplösa i sina beståndsdelar, analysera, klargöra, framställa. 2. *Personen* ~ ordna personers affärer, så att hvar och en får sitt. *II. Sich* ~ 1. flytta isär, sätta sig på afstånd från hvarandra. 2. förklara, klargöra sitt förhållande till hvarandra. *Sich mit seinen Gläubigern* ~ rangera sina affärer, träffa öfverenskommelse med sina kreditörer. -setzung, *f.* -spalten, *tr.* klyfva (isär). -sperrern, *tr.* spärra isär. -spreizen, *tr.* *Die Beine* ~ skrefva med benen. -stellen, *tr.* ställa åtskils. -stieben, *itr.* s. flyga isär, hastigt skingras. -thun, *tr.* skilja åt. -wickeln, *tr.* veckla upp, rulla upp. -wirren, *tr.* reda ut, bringa reda i. -ziehen, *tr.* draga isär.

auseisen, *tr.* isa loss, hugga loss ur isen.
 auseitern, *itr.* 1. s. värka ut. 2. h. upphöra att vara sig. *Auseiterung, f.*
 auserkiesen = *auserwählen.*
 auserkoren = *auserwählt.*
 auserküren = *auserwählen.*
 auserlesen, ausersehen, *tr.* utse. ~ (part. perf.): utsedd, utvald.
 auserwählen, *tr.* utvälja, utkora. *Auserwählt:* utvald, utkorad. *Auserwählung, f.*
 auserzählen, *tr.* berättat till slut.
 auserziehen, *tr.* *Jmdn* ~ afsluta ngns uppfostran.
 auessen, *tr.* äta ur, upp, t. ex. *die Suppe, die Schüssel.*
 ausfachen, *tr.* ☉ förse med fack.
 ausfädeln, *I. tr.* 1. afdraga af en tråd, t. ex. *eine Nadel, Perlen.* 2. rispa upp. *II. Sich* ~ 1. gå af nålen, ur nålsögat. 2. rispa upp sig.
 ausfahren, *I. itr.* s. 1. åka ut, bort. 2. *Von einem Orte* ~ fara ifrån ett ställe, hafva det till utgångspunkt för sin resa. 3. fara, rusa, bryta ut ur. 4. slå ut, t. ex. *ein Baum fährt in Blüten aus.* *Ausgefahren sein:* hafva utslag. 5. halka, slinta. *II. tr.* köra upp, köra gropar i, t. ex. *Wege, Gleise, Löcher.*
 Ausfahrt, -en, *f.* 1. utfart, utfärd, körtur; afresa. 2. utkörspport, portgång.
 Ausfall, [-e]s, -e †, *m.* 1. utfallande, bortfallande, affallande, t. ex. *der Körner aus den*

Ähren, der Haare. 2. brist, deficit. 3. utfall, t. ex. *des Fechters, der Belagerten;* *av. bnai.* utfall, angrepp i ord. 4. utgång, resultat.
 ausfallen, *I. itr.* s. 1. falla ut, ur. 2. ej blifva af, inställas, t. ex. *die Stunde, der Unterrichts* el. *die Schule fällt heute aus:* lektionen, undervisningen inställes i dag. 3. ✕ göra utfall, utfalla; *av. bnai.* ~ *gegen jmdn:* fara ut mot ngn. 4. *So und so* ~ ha den eller den utgången, det eller det resultatet. *Gut* ~ lyckas; *schlecht* ~ misslyckas. *II. tr. Sich* (dat.) *einen Zahn* ~ falla och slå ut en tand på sig; *den Arm* ~ falla och bryta armen ur led.

ausfärben, *tr.* ☉ färga färdig.
 ausfase[r]n, *I. tr.* rispa upp. *II. itr.* s. och *sich* ~ rispa upp sig. *Ausfaserung, f.*
 ausfaulen, *itr.* s. 1. blifva ihålig genom röta. 2. ruttna bort, falla af till följd af röta. 3. djupt anfrätas, ruttna.
 ausfechten, *tr.* utkämpa, afgöra genom kamp med vapen el. ord.
 ausgenen, *tr.* 1. sopa ut, t. ex. *den Schmutz.* 2. sopa fullständigt, t. ex. *die Stube.* *Ausfegung, f.*
 Ausfeger, -s, -, *m.* ~ *in, -nen, f.* sopare, soperska, städerska.
 ausfeilen, *tr.* 1. ☉ fila, med fil urhålka, fila bort. 2. i sht *bnai.* fila, polera, lägga sista handen vid.
 ausfertigen, *tr.* 1. utfärda. 2. utarbета, afatta. *Ausfertigung, f.*
 Ausfertiger, -s, -, *m.* person som utfärdar, afattar.
 ausfetten, *tr.* rena från fett.
 ausfeuern, *I. tr.* uppelda, uppvärma. *II. itr.* h. 1. upphöra att elda. 2. F om hästar: slå bakut.
 ausfilzen, *tr.* 1. kläda med filt. 2. ☉ stoppa med stopphår. 3. *bnai.* F häftigt fara ut emot, lexa upp.
 ausfinden, *tr.* utleta, hitta på, taga reda på.
 ausfindig, a. brukl. blott i förbindelsen: ~ *machen* = *ausfinden.*
 ausfirnissen, *tr.* fernissa invändigt, väl fernissa, lackera.
 ausfischen, *I. tr.* 1. fiska, meta upp; *bnai.* F fiska reda på, snoka upp. 2. *Einen Teich* ~ fånga all fisken i en dam. *II. itr.* h. upphöra att fiska.
 ausflackern, *itr.* h. och s. slockna.
 ausflammen, *I. itr.* h. upphöra att flamma, att låga. *II. tr.* *av.* ausflammen, ✕ läska, t. ex. *ein Geschütz.*
 ausflattern, *itr.* s. fladdra ut, bort.
 ausflechten, *tr.* 1. fläta upp, t. ex. *die Haare.* 2. invändigt förse med flätverk.
 ausfleghen, *tr.* tröska ur med slaga, slagtröska.
 ausfleischen, *tr.* garfv. afskafva köttet af; *bnai.* utsuga, beröfva innehåll och prydnad. *Ausfleischung, f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

ausflicken, *tr.* laga, lappa. **Ausflicking**, *f.*
Ausflickerei, *-en, f.* lappning, lappverk.
ausfliegen, *itr. s.* flyga ut, bort.
ausfliessen, *itr. s.* flyta ut, rinna ut, utströmma.
ausflüchen, *itr. h.* upphöra att svära.
Ausflucht, *-e †, f.* 1. hemlig utväg, kryphål.
 2. undflykt, förevändning. 3. = *soj.*
Ausflug, *-[e]s, -e †, m.* 1. utflygande, bortflygande. 2. utflygt, utfärd. 3. flyghål, fluster.
Ausfluss, *-es, -e †, m.* 1. utflytande, utflöde.
 2. aflopp, utlopp, mynning. *-röhre, -n, f.* afloppsör.
Ausflut[h], *-en, f.* aflopp.
ausflut[h]en, *itr. s.* hafva aflopp, utflöda.
ausfordern *se* **ausfordern**.
ausfolgen, *I. itr. s.* följa ut, *jmdm:* ngn. **II. tr.** öfverlemnna.
ausfoppen, *tr.* F drifva starkt gyckel med.
Ausforderer, *-s, -, m.* utmanande person.
ausfordern, *tr.* utmana. **Ausforderung**, *f.*
ausfordern, *tr.* skaffa, forsla ut, fram, upp.
Ausforderung, *f.*
ausformen, *tr.* forma, bilda.
ausforschen, *tr.* utforska. **Ausforschung**, *f.*
Ausforscher, *-s, -, m.* person som utforskar.
ausfragen, *I. tr.* utfråga, genom frågor utforska. **II. itr. h. upphöra att fråga.
Ausfrager, *-s, -, m.* *~in, -nen, f.* frågvis person.
Ausfragerei, *-en, f.* frågvishet.
ausfransen, **ausfranzén**, *I. tr.* fransa, göra fransar på. **II. Sich ~** rispa upp sig.
ausfressen, om djur och P om människor, utom *I, 2. I. tr. 1.* = *ausessen*. **BHM** *was hat er ausgefressen?* hvad har han gjort för ondt? 2. fräta, frätande urhålla. **II. Sich ~** äta sig öfvermått. **III. itr. h.** sluta äta.
ausfreuen, *sich ~ 1.* glädja, roa sig tillfylles. 2. upphöra att glädja, att roa sig.
ausfrieren, *I. itr. a) s. 1.* bottenfrysa. 2. blifva genomfrusen. 3. frysa bort, t. ex. *die Saat ist ausgefroren.* b) *h. 4.* upphöra att frysa. **II. Sich ~** genomträngas af köld.
ausfrischen, *tr.* urlaka.
ausfuchteln, *F. I. tr.* låta smaka fukteln, prygla. **II. itr. h.** upphöra att prygla.
ausfühlen, *tr.* gnm känslan taga reda på, leta sig till.
Ausfuhr, *-en, f.* utförsel, export. *-handel, -s, 0, m.* exporthandel. *-steuer, -n, f.* tull vid export, utförseltull. *-verbot, -[e]s, -e, n.* förbud mot utförsel. *-zoll, -[e]s, -e †, m.* = *-steuer*.
ausführbar, *a.* 1. utförbar, som kan verkställas. 2. som får exporteras.
Ausführbarkeit, *0, f.* utförbarhet.
ausführen, *tr. 1.* föra, leda ut. 2. *F jmdm etw.* ~ fråntaga ngn ngt. 3. handel, utföra, exportera. 4. med. afföra. 5. utföra, verkställa, sätta i verket. *Sich ~ lassen:* vara utförbar. *Eine Rolle gut ~* spela en roll väl. 6. utföra, utveckla, utförligt behandla.**

Ausführer, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* 1. person som utför, exportörar. 2. person som verkställer, fullgör.
ausführlich, *a.* utförlig. *Das ~ere:* det vidare.
Ausführlichkeit, *0, f.* utförlighet.
Ausführung, *-en, f. 1.* utförande. 2. verkställighet. 3. utveckling, utförlig behandling.
ausfüllbar, *a.* som kan utfyllas.
ausfüllen, *tr. 1.* fylla, uppfylla, igenfylla, t. ex. *einen Graben mit Schutt;* *af:* bildl., t. ex. *seine Stellung.* 2. hälla ut, tömma, t. ex. *Wein aus dem Fasse, das Fass.* **Ausfüllung**, *f.*
ausfurchen, *tr. 1.* fåra, rista fåror i. 2. utjämna fåror i a.
ausfüttern, **ausfüttern**, **I. tr. 1.** utfodra, uppställa, göda. 2. fodra slut på. 3. fodra, sätta foder i; kläda invandigt. **II. F sich ~** göda sig, blifva fet. **III. itr. h.** afsluta fodringen.
Ausfütterung, **Ausfütterung**, *f.*
Ausgabe, *-n, f. 1.* utlemnande, t. ex. *der Briefe auf der Post.* 2. utgift. *In die ~n eintragen, unter die ~n stellen:* uppföra på utgiftskontot. 3. upplaga, edition af böcker. *-[n]...* Ex. *~buch, -[e]s, -er †, n.* utgiftsbok.
ausgähnen, **I. itr. h.** upphöra att gäspa. **II. F sich ~ 1. = *I.* 2. gäspa munnen ur led.
ausgähren *se* **ausgähren**.
Ausgang, *-[e]s, -e †, m. 1.* utgång. 2. utgång, port. 3. utgång, slut, resultat, mål. *Einen schlimmen ~ nehmen:* få ett dåligt slut. *Ein Wort am ~e der Zeile brechen:* bryta, afdela ett ord vid radens slut. 4. utgångsmarsch. *-s...* Ex. *~punkt, -[e]s, -e, m.* utgångspunkt. *~silbe, -n, f.* slutstafvelse. *~zoll, -[e]s, -e †, m.* tull vid utförsel.
ausgären, *I. itr. a) h. 1.* sluta jäsa. b) *s. 2.* jäsa slut, tillräckligt. 3. jäsa ut, fram, öfver. **II. tr.** komma ngt att jäsa väl.
ausgäten *se* **ausjäten**.
ausgehen, **I. tr. 1.** gifva, spela till slut, t. ex. *ein Schauspiel.* 2. utlemnna, räcka ut, lemna från sig. 3. gifva ut, utbetala. 4. utdela, fördela, distribuera, t. ex. *Befehle.* *~ die Lösung, Bücher.* 5. släppa ut i rörelsen, sätta i omlopp. 6. gifva, lemna i afkastning, t. ex. *der Roggen giebt das zehnte Korn aus.* 7. *Jmdn, sich für etw. ~* utgifva ngn, sig för ngt. **II. Sich ~ 1.** utgifvas, t. ex. *das Geld giebt sich unversehens aus:* man blir af med pengarne, utan att man vet hur. 2. göra slut på sina pengar. 3. *se I, 7. III. itr. h. 1.* göra utgifter. 2. gifva ljud ifrån sig, t. ex. *der Hund, das Horn giebt aus.*
Ausgeber, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* person som utgifver, utdelar, fördelar; kassör, kassör-ska.
Ausgebot, *-[e]s, -e, n. 1.* utbudande till salu. 2. anbud.
Ausgehört, *-en, f.* foster, alster.
Ausgedinge, *-s, 0, n.* undantag, förbehåll, *jr. Anteil.***

ausgefeimt, *a.* slipad, inpiskad, *t. ex. ein ~er Schurke.*

ausgehen, *I. itr. s. 1.* gå ut; lemna huset, företa en promenad. *Auf Abenteuer* ~ gå ut på, söka äfventyr. *Aus der Schule* ~ gå ut ur, lemna skolan. *Zur Thür* ~ gå ut genom dörren. *mal. von etw.* ~ utgå från ngt, *t. ex. von einem Grundsatz*; *von jmdm* ~ härröra, härstamma från ngn; *über jmdn* ~ gå ut öfver, komma öfver ngn. **2.** *Auf etw.* ~ a) sluta på, *t. ex. dies Wort geht auf einen Vokal aus*; b) gå ut på, hafva till syfte, *t. ex. auf Betrug* ~. *In etw.* ~ sluta med ngt. **3.** utgå, utkomma, utfärdas; framträda, *t. ex. einen Befehl, eine Schrift, ein Verbot* ~ lassen. **4.** *Frei, ledig, los* ~ slippa undan. *Leer* ~ ej få ngt med. **5.** om kläder: gå af, kunna afdragas el. aftagas. **6.** gå af, gå ur, *t. ex. die Farbe, der Fleck geht aus*. **7.** gå ut, taga slut, *t. ex. Pflanzen, Vorräte gehen aus*; *die Geduld, die Kräfte gehen jmdm aus*. *Der Atem geht mir aus*: jag mister andan, blir anfädd. *Die Haare gehen aus*: håret går af. *Das Licht, das Feuer geht aus*: ljuset, elden slocknar. *Etw. geht gut, schlecht aus*: ngt får ett godt, ett dåligt slut. **II. tr. 1.** trampa ut, *t. ex. die Schuhe*. **2.** med steg utmätta, uppmätta. **III.** *Sich* ~ blifva nöjd på att gå, gå sig trött.

ausgeigen, *I. tr.* spela till slut på sol. **II. itr. h.** upphöra att spela sol.

ausgeizen, *tr.* ☉ beskära, *t. ex. Reben.*

ausgelassen, *a. 1.* otyglad, lättfärdig. **2.** uppsluppen, uppspelt.

Ausgelassenheit, *0, f.* **1.** tygellöshet, lättsinne. **2.** uppsluppenhet. **3.** med plur. *-en*: extravagans, utsväfnig.

ausgeniessen, *tr.* njuta till fullo.

ausgenommen, *I. prep.*, stående efter det styrda ordet med detta i ack., samt *adv.* med undantag af, undantagandes. **II. konj.** ~ *dass*: undantagandes att, förutom att.

ausgerben, *tr. 1.* ☉ färdiggarfva. **2.** bildl. *F jmdn* ~, *jmdm das Fell* ~ genomprygla ngn. **ausgeschlossen** = *ausgenommen*.

ausgesücht, *a.* utsökt, utvald.

ausgezeichnet, *a.* utmärkt, förträfflig.

ausgiebig, *a.* (vinst)gifvande, inbringande.

ausgiessen, *I. tr. 1.* hålla ut, slå ut, utgjuta, uttömma, tömma, *t. ex. Wasser, einen Topf*; *äfr. bildl., t. ex. sein Herz, die Schale des Zorns über jmdn*. *Das Kind mit dem Bade* ~ slå ut barnet med badvattnet. **2.** släcka genom påhällning, *t. ex. das Feuer*. **3.** gjuta i, ifylla. **II. Sich** ~ utgjuta sig, sprida sig. *Er goss sich in Vorwürfe* el. *in Vorwürfen aus*: han utöste förebräelser. **Ausgiessung**, *f.*

ausgipfeln, *tr.* toppa, *t. ex. Bäume.*

ausgipsen, *tr.* ☉ gipsa, fylla med gips.

ausglätten, *tr.* utjämna, utsläta, stryka ut, *t. ex. Falten.*

Ausgleich, *-[e]s, -e, m.* förlikning, kompromiss, *tr. Ausgleichung.*

ausgleichbar, *a.* som kan utjännas, förlikas.

ausgleichen, *I. tr. 1.* ntjämna, släta, hopjämka, göra lika, afkviita. **2.** *mal. bilägga, förlika*, *t. ex. einen Streit, streitende Personen*. **II. Sich** ~ förlikas, ingå förlikning.

Ausgleicher, *-s, -, m.* person som utjämnar, förliker.

Ausgleichung, *-en, f.* **1.** utjämning, hopjämnning; planerande. **2.** förlikning, kompromiss. *-s...* *Ex. ~münze*, *-n, f.* skiljemynt. ~*versuch*, *-[e]s, -e, m.* förlikningsförsök.

ausgleiten, *itr. s.* halka, slinta.

ausglimmen, *itr. s.* upphöra att glöda, slockna så småningom.

ausglimmen, *F = ausgleiten.*

ausglühen, *I. itr. 1. h.* upphöra att glöda. **2.** s. glödande el. af glöd förtäras, brinna upp.

II. tr. ☉ glödgå, uppglödgå. **Ausglühung**, *f.*

ausgraben, *tr. 1.* gräfva ut, upp. **2.** urgräfva; ☉ gravera. **Ausgrabung**, *f.*

ausgräben, *tr.* bena åsk.

ausgreifen, *I. tr. 1.* gripa ut, utvälja ur en mängd.

2. nöta, urhåla gum tummande, gum handtering.

II. itr. h. 1. sträcka ut armarne. *Nach etw.*

~ gripa efter, söka få tag i ngt. **2.** om hästar: sträcka ut; om människor: gå med stora steg.

ausgrollen, *itr. h.* upphöra att hysa groll, att vara förtördad.

ausgrübeln, *tr.* grubblande uttänka, utfundera. **Ausgrübelung**, *f.*

ausgründen, *tr. 1.* ☉ urhåla, uthugga. **2.** utgrunda. **Ausgründung**, *f.*

ausgrünen, *itr. 1. h.* upphöra att grönska. **2.** s. slå ut, blifva grön.

Ausguck, *-[e]s, -e, m. 1.* ↓ utkik. **2.** *F* utsigtsställe.

ausgucken, *I. itr. h.* *F* titta ut, ↓ hålla utkik. **II. tr. F** *sich* (dat.) *die Augen* ~ ifrigt titta, stirra.

Ausgucker, *-s, -, m.* matros på utkik.

ausgurgeln, *tr.* *Den Hals* ~ gurgla sig.

Ausguss, *-es, -e †, m. 1.* uthållande, utgjutande.

2. ☉ gjutet stycke, afgjutning. **3.** afoppsrör, sköljsten, rännst. *-löffel, -s, -, m.* ☉ stöpslef. *-rinne, -n, f.* afoppsränna. *-rohr, -[e]s, -e, n.* afoppsrör.

aushaaren, *itr. h.* och * *s.* mista håret, fälla.

aushaben, *tr.* hafva af sig, *t. ex. den Rock*; hafva tömt, *t. ex. das Glas*; hafva läst slut på, *t. ex. das Buch*.

aushacken, *tr.* hacka ut, hugga ut, stampa ut med stamp.

Aushacker, *-s, -, m.* person som hackar, hugger, stampar ut.

aushageln, *itr. h.* opera. sluta hagla.

aushaken, *I. tr.* haka, häkta ur, af, upp. **II. Sich** ~ haka ur, gå loss, gå upp, släppa.

aushallen, *itr. h.* och * *s.* **1.** skalla, ljuda vidt

* äkta sms. *F* familjart. *P* lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

omkring. **2.** upphöra att ljuda, dö bort, förklinga.

aushalten, I. tr. 1. hålla ut, t. ex. *mus. einen Ton.* **2.** utstå, uthärda, t. ex. *Schmerzen, einen Sturm:* en stormning. *Es ist nicht auszuhalten:* det går för långt, det är för odrägligt. **II. itr. h.** hålla ut, uthärda. *Diese Farbe hält nicht aus:* denna färg sitter ej i. **Aushaltung, f.**

aushämmern, tr. uthamra.

aushängigen, tr. utlemna, öfverlemna. **Aushängig, f.**

Aushang, f. [e]s, -t, m. hängd uthängd vara, skylt.

Aushänge... Ex. -bogen, -s, -, m. tryck profark. -schild, -[e]s, -er, n. skylt. -waj[er], -n, f. = *Aushang.*

aushängen, I. itr. h. hänga ute: vara anslagen. uppsjåkad ute. **II. *** = *aushängen I, II.*

aushängen, I. tr. 1. hänga ut, skylta med. **2.** urhaka, afhaka. **II. Sich ~** haka ur, gå loss, släppa. **III. itr. h.** = *aushängen I. Aushängung, f.*

aushängen, I. itr. h. hålla ut, framhärda. ~d: uthållig. **II. tr. 1.** uthärda, utstå. **2.** afvakta, utvanta.

aushaspeln, tr. afhaspla, afhärfla.

aushaspen, tr. haka af, lyfta ng af hakarne, t. ex. *eine Thüre.*

Aushau, -[e]s, -e, m. 1. uthuggning, utgallring. **2.** skogsfäll.

Aushauch, -[e]s, -e, m. utandning.

aushauchen, tr. utandas. **Aushauchung, f.**

aushauen, tr. 1. uthugga, utstampa med stamp. utmäjsla, t. ex. *Gänge im Walde, den Wald. Gräber im Felsen, Platten aus dem Blech. jmds Standbild in Marmor.* **2.** sönderstycka, t. ex. *Fleisch.* **3. P** slå dugtigt, klå. **Aushauung, f.**

Aushauer, -s, -, n. ⊕ stamp, majs.

aushäuten, I. tr. h. II. *Sich ~* stryka skinnet af sig.

ausheben, I. tr. 1. lyfta, taga ut, t. ex. *Eier, junge Vogel aus dem Neste.* **2.** bryta upp, t. ex. *Steine, Wurzeln.* **3.** lyfta af hakarne, t. ex. *Thüren, Fenster.* **4.** pumpa ut, upp med hafvert, t. ex. *Wein aus dem Fasse.* **5. Sich ~** dat. *die Schulter ~* lyfta, så att axeln går ur led. **6. ✕** värfva, utskrifva, t. ex. *Rekruten, neue Mannschaft. Ein Ausgehobener:* en rekryt. **II. Sich ~** utmärka sig, framstå. **III. itr. h. Die Chr hebt aus:** klockan knäp-
[er] t. r. att strax slå. **Aushebung, f.**

Ausheber, -s, -, m. värfvare.

aushecheln, tr. 1. afr. *itr. h.* sluta häckla. häckla val. **2. um.** häckla, tadla, skarpt kritisera.

aushecken, tr. utkläcka, t. ex. *Junge, Eier:* bli rufva ut, uttanka, t. ex. *Pläne.*

ausheilen, I. tr. fullständigt bota, hela. **II. Sich ~** och *itr. s.* fullkomligt botas, läkas. **Ausheilung, f.**

ausheizen, tr. genom eldning torka, uppelda, t. ex. *einen neuen Ofen.*

ausheifen, I. itr. h. hjälpa ur ngn förlagenhet, bistå, bispringa, *jmdm mit etw.:* ngn med ngt. **II. tr. Jmdm den Rock ~** hjälpa ngn af med rocken.

Aushelfer, -s, -, m. hjälpare ur nöd, förlagenhet.

aushemmen, tr. borttaga hämskon, hämkedjan från, t. ex. *die Räder.*

aushetzen, tr. *Jmdn ~* drifva ut, fram, bort ngn gnm att hetsa buadar på honom.

ausheulen, itr. h. upphöra att tjuta.

Aushieb, -[e]s, -e, m. fakt utfall, stöt.

Aushilfe se *Aushülfe.*

aushebeln, tr. ⊕ borthyfla, afhyfla.

aushehnen, tr. akerbr. *mit Erde ~* kupa.

aushöhlen, tr. urhåla, göra ihålig. *Ausgehöhlt:* ihålig. **Aushöhlung, f.**

aushöhnen, tr. förhåna, bespotta. **Aushöhnung, f.**

Aushöhner, -s, -, m. bespottare.

aushöke rjn, tr. utmångla.

ausholen, I. tr. söka utforska. **II. itr. h. Mit der Hand ~** lyfta handen till slag, för att kasta et. *agn. Zum Sprünge ~* taga ansats till språng. *Büch. weit ~* vid sin framställning gå långt tillbaka et. göra stora omvägar. **Ausholung, f.**

ausholzen = abholzen.

aushorchen, tr. *Jmdn et. ** *etw. ~* lyssnande utforska ngn et. ngt, spionera på. utspåna ngns hemlighet.

Aushorcher, -s, -, m. person som lyssnar, spion.

aushören, tr. 1. hora till slut. **2.** utforska, förhöra.

Aushub, -[e]s, -e †, m. 1. utväljaude, ural. **2. ✕** rekrytering.

Aushülfe, -en, f. hjälp ur ngn förlagenhet, undsättning, hjälpmedel. -s... Ex. ~weise, adv. till hjälp i nödfall, för tillfället.

aushülsen, tr. skala, sprita, t. ex. *Erbsen, Bohnen.*

aushungern, tr. uthungra, utsvälta.

aushunzen, tr. P lexa upp, banua.

aushuschen, itr. s. slinka ut, hastigt smyga sig ut.

aushüsten, I. itr. h. sluta hosta. **II. tr.** hosta upp.

ausjagen, I. tr. 1. Jmdn ~ köra ut ngn. *Jmdm den Angstglockeweiss ~* försätta ngn i stor ångest. **2. Den Wald ~** a) jagande genomströfva hela skogen. b) skjuta slut på villebrudet i skogen. **II. itr. h.** sluta jaga.

ausjammern, I. itr. h. upphöra att jäma sig. **II. Sich ~** utgjuta sina bekymmer.

ausjäten, tr. bortrensa, t. ex. *das Unkraut.*

ausjauchzen, I. itr. h. jubla ut, upphöra att jubla. **II. tr.** jublande förkunna. **III. Sich ~** jubla högt, gifva sina känslor luft.

ausjochen, tr. aftaga oket af, oka af, taga ifran, t. ex. *die Ochsen.*

0 saknar plur. † bar omjudd. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. bar haben, s. bar sein till hjälpverb.

ausjubeln = *ausjauchzen*.

auskälten, *tr.* utkyla.

auskämnen, *tr.* kamma ut, af, bort, t. ex. *das Haar, den Schmutz aus dem Haare*.

auskämpfen, *I. itr. h.* upphöra att kämpa, att strida, kämpa slut. **II. tr.** utkämpa.

auskarbätschen, *tr.* F dugtigt karbasa, prygla.

auskarren, *tr.* köra ut el. bort med (skott-) kärra.

auskauen, **I. itr. h.** sluta tugga. **II. tr.** tuggande suga ut saften ur, t. ex. *eine Frucht, Tabak*.

Auskauf, [-e]s, -e †, **m. 1.** lösköpande, friköpande. **2.** uppköp, köp af hela förrådet.

auskaufen, *tr. 1.* *Einen Kaufmann, einen Laden, eine Ware* ~ köpa upp hela lagret hos en köpman, i en bod, af en varusort. **bnal.** *die Gelegenheit* ~ begagna sig af tillfället; *die Zeit* ~ väl använda sin tid. **2. Jmdn** ~ uttränga, utsticka ngu vid ett köp gnm att öfverbjuda honom. *Seine Teilhaber* ~ utlösa sina kompanjoner, inköpa deras andel.

auskageln, **I. tr.** slå kagel om. **II. itr. h.** upphöra att slå kagel.

auskehlen, *tr.* ⊕ reflla, urhåika. **Auskehlung, f.**

auskehren = *ausfegen*.

Auskehrer = *Ausfeger*.

Auskehricht, [-e]s, 0, **n.** och **m.** sopor, bildt. af skum.

auskeifen = *ausschelten*.

auskeilen, **I. tr.** fastkila; F **bnal.** genomprygla.

II. itr. s. och *sich* ~ sluta kilformigt, **bag.** utkila. **Auskeilung, f.**

auskeimen, *itr. s.* gro, komma upp.

auskeltern, **I. tr.** prätta ut, prätta, t. ex. *den Most, die Trauben*. **II. itr. h.** afsluta prässningen.

auskennen, **I. tr.** *Jmdn unter tausenden* ~ känna igen ngn ibland tusenden. **II. Sich** ~ hitta rätt, kunna reda sig.

auskerben, *tr.* göra inskärningar i. **Auskerbung, f.**

auskernen, *tr.* taga ut kärnorna ur, t. ex. *Nüsse, Gurken*.

auskitten, *tr.* kitta, fylla med kitt.

ausklaffern, *tr.* mäta med fammått.

ausklagen, **I. itr. h.** upphöra att klaga. **II. tr. 1.** *Sein Herz* ~ *av. sich* ~ utgjuta sig i klagovisor. **2. Jmdn** ~ lagsöka ngn. *Eine Schuld* ~ utsöka en skuldfordran. **III. Sich** ~ *se II, 1.* **Ausklagung, f.**

ausklären, *tr.* klara. **Ausklärung, f.**

ausklarieren, *tr.* † utklarera. **Ausklarierung, f.**

ausklatschen, **I. itr. h. 1.** upphöra att klappa i händerna. **2.** upphöra att skvallra. **II. tr.** skvallra om, skvallrande utsprida.

ausklauben, *tr.* plocka ut, peta ut, taga kärnan ur. **Ausklaubung, f.**

Ausklauber, -s, -, **m.** person som plockar ut.

auskleben, *tr.* klistra inuti, t. ex. *einen Kasten mit Papier* ~ klistra papper i en ask.

Auskleide... **EX. -zimmer, -s, -, n.** afklädningsrum.

auskleiden, *tr.* och *sich* ~ **1.** kläda af (sig). **2.** kläda ut (sig). **3.** invändigt bekläda. **Auskleidung, f.**

auskleistern = *auskleben*.

ausklingeln, **I. itr. h.** upphöra att ringa. **II. tr.** genom ringning, genom pinglande förkunna, utbasuna.

ausklingen, *itr. 1. h.* el. *s.* upphöra att klinga, att ljuda. **2. s.** förklinga.

ausklopfen, *tr. 1. F jmdn* ~ piska upp ngn. **2.** piska, t. ex. *die Kleider, den Staub aus den Kleidern, jmdm den Rock*. **3.** knacka ur, t. ex. *die Pfeife*. **4. Beulen** ~ slå ut, hamra ut buklar.

Ausklopfer, -s, -, **m. 1.** person som piskar kläder. **2.** rotting att piska kläder med.

ausklügeln, *tr.* spetsfundigt utfundera, genom hårklyfverier leda i bevis.

Ausklügelung, -en, *f.* spetsfundighet, hårklyfverier.

auskneifen, *itr. s.* F smyga sig bort, fly undan, schappa.

auskneten, *tr.* knåda väl.

ausknurren, *itr. h.* upphöra att morra, att knorra.

auskochen, **I. itr. 1. h.** upphöra att koka. **2. s.** koka öfver. **II. tr. 1.** koka väl, genomkoka. **2. Das Fleisch** el. *die Brühe aus dem Fleisch* ~ koka buljong på köttet. **3.** koka ur, t. ex. *einen Topf*: en gryta. **4. Dampf** ~ ånga, imma. **Auskochnng, f.**

auskollern, *itr. h. 1.* om kalkoner: upphöra att kackla, att kråma sig. **2.** om hästar: slippa kollern.

auskommen, *itr. s. 1.* komma ut, gå ut, t. ex. *ich komme selten aus*. **bnal.** komma ut ur, komma ifrån, t. ex. *aus einer Verlegenheit*. **2.** om foglar: utkläckas, krypa ur skalet. **3.** om elden: utbryta. **4.** komma ut, blifva bekant, spridas, t. ex. *ein Geheimnis, ein Gerücht kommt aus*. **5.** om fläskar: gå ur. **6. Mit etw.** ~ reda sig med ngt. *Ich komme mit dem Gelde nicht aus*: jag kan ej reda mig med pengarne, pengarne räcka ej till för mig. **7. Mit jmdm** ~ komma öfverens, lefva i sänja med ngn.

Auskommen, -s, 0, **n.** utkomst, bärgning.

auskömmlich, *a.* tillräcklig att lefva af, tillräckligt inbringande. *Ein* ~ *es Amt*: ett ämbete, en syssla, som föder sin man.

auskönnen, *itr. h.* kunna komma ut.

auskoppeln, *tr.* jag. släppa ur kopplet.

auskosten, *tr.* smaka, tömma i botten, njuta till sista droppen.

auskotzen, *tr.* P spy, spy upp.

auskragen, ⊕ **I. tr.** låta skjuta fram, låta springa ut. **II. itr. s.** skjuta fram. **Auskragung, f.**

auskrähen, **I. itr. h.** sluta gala. **II. tr. Den**

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäris term.

Tag ~ genom galande förkunnat dagens inbrott. **III.** *Sich* ~ gala af hjärtans lust.

auskramen, *tr.* **I.** utrymma, tömma. **2.** packa upp, framlägga, utbreda. *bnm. sein Wissen* ~ vilja lysa, skylta med sitt vetande. **Auskrämung**, *f.*

auskrämpeln, ☉ **I.** *tr.* afsluta kardningen af. **II.** *itr. h.* upphöra att karda.

auskratzen, **I.** *tr.* rيفا, krafsa ut, fram: skrapa, radera, rيفا, krafsa bort. **II.** *itr. s. F* fly, taga till benen.

auskrauten, *tr.* rensa bort ogras från. t. ex. *das Bett*.

auskriechen, **I.** *itr. s.* krypa ut. **II.** *tr.* krypande genomöka.

auskriegen, *tr. F* få ut, få af, t. ex. *den Nagel*; spiken, *die Handschuhe, den Rock*; lyckas tömma, t. ex. *das Glas*.

auskrücken, *tr.* raka, skrapa ut.

auskrümln, *tr.* söndersmula.

auskühlen, **I.** *tr.* utkyla, göra sval, svalka. **II.** *Sich* ~ svalka sig, blifva sval, svalna.

Auskultant, -en, -en, *m.* auskultant.

Auskultation, -en, *f.* med. auskultation, undersökning.

Auskultator, -s, *Auskultatören*, *m.* auskultant, notarie.

auskultieren, -te, -t, **I.** *tr.* med. undersöka i sht medels hörlär. **II.** *itr. h.* vara auskultant.

auskundschaften, *tr.* utforska, bespäja, spionera på, X rekognoscera. **Auskundschaftung**, *f.*

Auskundschafter, -s, -, *m.* kunskapare, spjåjare, spion.

Auskunft, -e †, *f.* **1.** upplysning. **2.** utväg.

auskünsteln, *tr.* genom spetsfundigheter och härklyfverier loda sig till, hitta på.

auskurieren, *tr.* fullständigt kurera, bota.

auslachen, **I.** *itr. h.* sluta skratta. **II.** *tr.* *Jmdn* ~ utskratta, skratta åt ngn. **III.** *Sich* ~ skratta af hjärtans lust.

Auslade... *Ex* ~brücke, -n, *f.* lastbrygga. -platz, -es, -e †, *m.* -stelle, -n, *f.* lastageplats.

ausladen, **I.** *tr.* **1.** lasta af, ur. t. ex. *Waren aus dem Schiffe, das Schiff*. **2.** taga laddningen ur, urladda, t. ex. *ein Gewehr*. **II.** *Sich* ~ urladda sig. **Ausladung**, *f.*

Auslage, -n, *f.* **1.** utlägg, utgift. **2.** lager, ngt utlagdt, utbredt, t. ex. *die ~ auf der Tenne, die ~ von Waren im Schaufenster*. **3.** utsidan på nyvattadt linne. **4.** faktas gard.

auslagern, *itr. s.* ligga till sig.

Ausland, -[e]s, *n.* utlandet.

Ausländer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* utlånding.

ausländisch, *a.* utlåndsk.

auslangen, *itr. h. F* **1.** räcka till. **2.** räcka ut armen.

auslärmen, **I.** *itr. h.* upphöra att larma, att väsnas. **II.** *Sich* ~ stoja, väsnas efter behag.

auslassen, **I.** *tr.* **1.** utelemna. *Eine Zeile* ~ hoppa öfver en rad. **2.** släppa ut, t. ex. *das Vieh aus dem Stalle*. **3.** låta framträda,

visa, gifva fritt lopp åt, t. ex. *seine Freude über etc., seinen Unwillen gegen etc. Seinen Ärger an jmdm* ~ låta ngn umgälla ens harm. *tr. ausgelassen*. **4.** kokk. smälta, skira, t. ex. *Fett*. **5.** släppa ut, t. ex. *Säume, Kleider*. **II.** *Sich über etc.* ~ uttala sig, sina åsigter om ngt. **Auslassung**, *f.* -s... *Ex* ~zeichen, -s, -, *n.* utelemningstecken, apostrof.

auslätschen, *tr. F* *die Schuhe* ~ trampa ut, ner skorna.

auslauern, *tr.* utspåja, spionera på.

Auslauf, -[e]s, -e †, *m.* **1.** utlopp, mynning. **2.** vid kapplöpn. - startande; † afseglng. affärd.

auslaufen, **I.** *itr. a)* *h.* **1.** upphöra att springa. **b) *s.* **2.** börja springa, springa ut, † löpa ut. **3.** gå ut, vara utomhus. **4.** flyta, rinna ut, t. ex. *das Bier, das Fass, die Sanduhr ist ausgelaufen*. **5.** *In etc.* ~ löpa ut i, sluta med ngt. t. ex. *das Gebirge läuft in Hügel, der Lebensüberdruß in Selbstmord aus*. **6.** *Auf etc.* ~ gå ut på, syfta till ngt. **II.** *tr.* genomlöpa, löpa till ända, t. ex. *eine Bahn*. **III.** *Sich* ~ **1.** springa sig belåten. **2.** vidgas genom nöting, t. ex. *das Zapfenloch hat sich ausgelaufen*.**

Ausläufer, -s, -, *m.* **1.** springpojke. **2.** rotskott, ranka. **3.** ~ *eines Gebirges*: gren, sidogren af en bergsträcka.

auslaugen, *tr.* utlaka, luta. **Auslaugung**, *f.*

Auslaut, -[e]s, -e, *m.* gram. slutljud, utljud.

auslauten, *itr. h.* gram. slutljud. *Auf einen Vokal* *et. vokalisiert* ~ ändas, sluta på vokal. **ausläuten**, **I.** *itr. h.* **1.** sluta ringa. **2.** *Einem Verstorbenen* ~ ringa själaringning för en död. **II.** *tr.* **1.** genom ringning tillkännagifva slutet af, afsluta, t. ex. *das Hochamt*. **2.** genom ringning förkunna, t. ex. *unsere Ruhm*. **3.** *Jmdn* ~ ringa till ngn's ära.

ausloben, **I.** *itr. h.* sluta lefva, dö. **II.** *tr.* genomlefva, t. ex. *eine Zeit zusammen* ~. **III.** *Sich* ~ blifva utlefvad.

auslecken, **I.** *itr. s.* sippra ut. **II.** *tr.* slicka ur.

ausledern, *tr.* kläda, öfverdruga invandigt med läder et skinn.

ausleeren, **I.** *tr.* tömma, uttömma, t. ex. *den Becher, den Wein*. *bnm. sein Herz* ~ utgjuta sitt hjärta. **II.** *Sich* ~ blifva tom; göra sitt tarf, få öppning. **Ausleerung**, *f.* -s... *Ex* ~mittel, -s, -, *n.* laxativ.

auslegen, **I.** *tr.* **1.** lägga ut, utbreda, lägga fram, t. ex. *Leinwand zum Bleichen, Waren zur Schau*. **2.** utlägga, uttyda, förklara. **3.** *Geld* ~ lägga ut pengar, göra utlägg. **4.** inlägga, göra inläggningar i; fanera. **II.** *Sich* ~ luta sig framåt, i sht faktas. intaga gardeställning. **III.** *itr. h.* lägga ut, blifva grof, fet. **Auslegung**, *f.* i sht till **I**, **2**.

Ausleger, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som lägger ut, utbreder, gör inläggningar, uttyder, förklarar; exeget.

Auslegerei, -en, *f.* uttydningslusta, misslyckad tolkning.

auslehren, *tr.* *Jmdn* ~ meddela ngn fullständig undervisning. *Ausgelehrt*: utlärd.

ausleiden, *I. itr. h.* lida ut, sluta lida. **II. tr.** *Idande* genomgå, utstå, uthärda.

ausleihen, *tr.* låna ut. *Auf hohe Zinsen* ~ låna ut mot hög ränta. **Ausleihung**, *f.*

Ausleiher, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som lånar ut.

auslenken, *I. tr.* *Den Wagen* [aus dem Geleise] ~ = **II. II. itr. h. hålla ur vägen.**

auslernen, *I. itr. h.* lära ut, sluta sina läroår. **II. tr.** 1. *Ein Handwerk* ~ grundligt lära sig ett handverk. 2. * = *auslehren*.

Auslese, -n, *f.* 1. urval. 2. vin af bästa slag.

1. **auslesen**, *tr.* utvälja. **Auslesung**, *f.*

2. **auslesen**, *I. tr.* läsa ut, läsa igenom. **II. itr. h. sluta läsa.**

Ausleser, -s, -, *m.* person som väljer ut.

ausleuchten, *itr. h.* 1. *Jmdm* (ei. *tr.*: *jmdn*) ~ lysa ut ngn; F köra ngn på porten. 2. upphöra att lysa.

auslichten, *tr.* 1. *Einen Wald* ~ gallra en skog. 2. ♣ lossa en del af lasten i fartyget, lätta. **Auslichtung**, *f.*

auslieben, *itr. h.* upphöra att älska.

Auslieferer, -s, -, *m.* person som lemnar ut.

ausliefern, *tr.* utlemna, öfverlemna. **Auslieferung**, *f.* -s... Ex. ~*vertrag*, -[e]s, -e †, *m.* fördrag om förbrytares utlemning.

ausliegen, *itr. h.* 1. ligga framme till påseende. 2. av. *sich* ~ ligga till sig. 3. fakt. ligga i gardställning.

Auslieger, -s, -, *m.* ♣ vakskepp.

auslochen, *tr.* ⊕ göra hål i. **Auslochung**, *f.*

auslöchern, *tr.* förse med hål.

1. **auslocken**, *tr.* *Das Haar* ~ upplösa lockarne, släta till håret.

2. **auslocken**, *tr.* utlocka, t. ex. [aus] *jmdn ein Geheimnis*. *Jmdn* ~ utforska ngn med hist.

auslöffeln, *tr.* F uråta, uppåta med sked, slevva i sig.

auslegieren, *tr.* tvinga att afflytta.

auslohen, *tr.* aflöna.

auslöschen, *I. tr.* 1. släcka, t. ex. *ein Feuer*, *ein Licht*. 2. utplåna, t. ex. *Geschriebenes*. **II. itr. s.** slöckna. **Auslöschung**, *f.*

Auslöscher, -s, -, *m.* 1. person som släcker. 2. ljussläckare.

auslöslich, *a.* som kan utsläckas, utplånas.

auslosen, *tr.* 1. bortlotta. 2. genom lott utvälja. **Auslosung**, *f.*

auslösen, *I. tr.* 1. lossa, taga ut, t. ex. *die Knochen aus dem Fleische*. 2. utlösa, t. ex. *einen Gefangenen*, *ein Pfand*. **II. Sich ~ köpa sig fri, betala lösepenning för sig. **Auslösung**, *f.* -s... Ex. ~*summe*, -n, *f.* lösen, lösepenning. ~*vertrag*, -[e]s, -e †, *m.* fördrag om fångars utlösande.**

auslotsen, *tr.* ♣ lotsa ut.

auslöffeln, *I. tr.* lufta, vädra. **II. Sich ~ hämta frisk luf. **Auslüftung**, *f.***

auslutschen, *tr.* P utsuga, suga på.

ausmachen, *tr.* 1. lossa, frigöra, taga ut, t. ex. *Bohnen aus der Schale*, *Flecken aus dem Zeuge*. 2. fullända, avsluta, t. ex. *ein Spiel*, *eine Partie*. 3. göra slut på, tömma, t. ex. *den Wein im Glase*, *das Glas*. 4. släcka, t. ex. *das Feuer*, *das Licht*. 5. bringa på det klara, klargöra, uppgöra, t. ex. *seine Sache vor Gericht*; *das mögen sie mit einander* ~. 6. på förhand bestämma, afgöra, öfverenskomma om, aftala. *Sich* (dat.) *etw.* ~ betinga sig ngt. *Jmdm etw.* ~ testamentera ngt till ngn. 7. utgöra, göra, bilda, t. ex. *das macht zehn Mark aus*, *die Flitter machen die Königin nicht aus*. *Das macht nichts aus*: det har ingenting att betyda. 8. taga reda på, t. ex. *das Verlorne*, *ein bequemes Quartier*.

Ausmachung, -en, *f.* bestämmelse, öfverenskommelse, aftal, testamentariskt förordnande. *ist vor* *tr.* *ausmachen*.

ausmahlen, *I. tr.* *Das Getreide* ~ mala säden väl, tillräckligt. **II. itr. h.** upphöra att mala.

ausmalen, *I. tr.* 1. måla, färglägga. 2. bita. utmåla, skildra, framställa. **II. itr. h.** sluta måla. **Ausmalung**, *f.*

Ausmaler, -s, -, *m.* person som målar, färglägger, utmålar.

ausmangeln, *tr.* mangla väl, tillräckligt.

Ausmarsch, -es, -e †, *m.* ✕ utmarsch, afmarsch, aftågande.

ausmarschieren, *itr.* 1. s. tåga ut, aftåga, t. ex. *aus einer Stadt*. 2. h. sluta marschera, göra halt.

ausmästen, *tr.* göda väl.

ausmauern, *tr.* ⊕ mura invändigt. **Ausmauerung**, *f.*

ausmause[r]n, *I. itr. h.* upphöra att rugga. **II. F sich ~ taga upp sig.**

ausmeisseln, *tr.* uthugga, urhålla med mjösel, utmäjsla. **Ausmeiss[e]lung**, *f.*

ausmelken, *I. tr.* *Der* (dat.) *Kuh die Milch* ei. *die Kuh ei. das Euter der* (gen.) *Kuh* ~ mjölka ur kons jufver. **II. itr. h.** sluta mjölka.

ausmergeln, *tr.* utmärkla.

ausmerzen, *tr.* borttaga såsom odugl. ei. olämpl., utstryka, utsluta, t. ex. *einen Fehler*, *eine Stelle in einem Buche*, *ein Wort aus der Sprache*. **Ausmerzung**, *f.*

ausmessbar, *a.* som kan uppmätas.

ausmessen, *tr.* mäta, mäta upp, ut, till; utminutera. **Ausmessung**, *f.*

Ausmesser, -s, -, *m.* person som mäter, mäter upp, ut.

ausmiet[h]en, *tr.* 1. * hyra ut. 2. *Jmdm die Wohnung* ~ ei. *jmdn* ~ uttränga ngn ur hans hyrda bostad gnm att erbjuda hogre hyra. 3. *Jmdn* ~ hyra in ngn hos andra.

ausmisten, *tr.* borttaga spillningen ur, mocka, t. ex. *den Stall*. **Ausmistung**, *f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ♣ sjöterm. ✕ militärisk term.

ausmitteln, *tr.* hitta på, tåga reda på. **Ausmittlung**, *f.*

ausmöblieren, *tr.* möblera. **Ausmöblierung**, *f.*

ausmünden, *itr. h.* utgynna. **Ausmündung**, *f.*

ausmünzen, *tr.* 1. utmynta, mynta. 2. blih väl begagna sig af, t. ex. *die Zeit, die Gelegenheit*. **Ausmünzung**, *f.*

ausmüssen, *itr. h.* 1. om personer: vara tvungen att gå ut. 2. om saker *etw. muss aus*: ngt måste ut af, t. ex. *die Nägel, die Stiefel müssen aus*.

ausmustern, *tr.* utmonstra, för otr. = *ausmerzen*. **Ausmusterung**, *f.*

ausnagen, *I. tr.* urgnaga, gnagande urhålla. **II. itr. h.** upphöra att gnaga.

ausnähen, *tr.* 1. färdigsy. 2. utsy, brodera. 3. *Sich was fast die Augen* ~ nästan sy sig blind, sy af alla krafter. **Ausnähung**, *f.*

Ausnahme *e. -en, f.* undantag. -*e...* Ex. ~ **gericht**. -[*e*]s, -*e. n.* utomordentlig domstol. ~ **gesetz**, -*es, -e, n.* undantagslag. - *s...* Ex. ~ **los**. *a.* undantagslös, utan undantag. ~ **weise**. *a. l.* undantagsvis.

ausnaschen, *tr.* hemligt äta ur ngt, som innehåller saker - snaska i sig.

ausnecken, *tr.* göra narr af.

ausnehmen, *I. tr.* 1. taga ut, bort. t. ex. *Eier*. *Vögel aus dem Neste* *ei. ein Nest*. *Waren auf Bory* ~ taga varor på kredit. *Den Honig aus dem Bienenstocke* *ei. den Bienenstock* ~ skatta bikupan. *Ein geschlechtes Tier* ~ taga ut innanmätet ur ett slagadt djur. *Fische* ~ rensa fisk. 2. undantaga, *itr.* *ausgenommen*. **II. Sich** ~ 1. bilda undantag. 2. taga sig ut, se ut, förefalla. [*Sich*] ~ *!*: som tar sig bra ut, utmärkt. **Ausnehmung**, *f.* till *I*, *I* samt * = *Ausnahme*.

ausniesen, *itr. h.* och *sich* ~ nysa slut.

ausnippen, *tr.* läppjande dricka ur, t. ex. *den Wein, das Glas*.

ausnutzen, **ausnützen**, *tr.* 1. tillgodogöra sig, så nkt som möjl. draga nytta, fördel af. 2. utnöta, slita ut. **Ausnutzung**, *f.*

ausölen, *tr.* olja, smörja med olja invändigt.

ausorgeln, *itr. h.* sluta spela orgel.

auspachten, *tr.* 1. *Ein Gut* ~ bortarrendera ett gods i sht i smärre delar. 2. *Jmdn* ~ öfvertaga ngn's arrende, sedan man tvungit honom att lämna det genom att få ägaren erbjuda lägre arrendesumma.

auspacken, *tr.* packa upp, ut, ur. t. ex. *die Sachen aus dem Koffer, den Koffer*; taga fram, utbreda, t. ex. *Waren*. **Auspackung**, *f.*

Auspacker, -*s, -, m.* person som packar upp, ut, ur.

auspappen, *tr.* fodra med papp; göra af papp.

ausparieren, *tr.* afvända, parera.

auspauken, *tr.* 1. under pukslag förkunna, utskrika. 2. *stud. utpr. inen Streit* ~ utkämpa en strid, en duell. **Auspaukung**, *f.*

auspeilen, *tr.* † päjla.

auspeitschen, *tr.* piska, piska upp. **Auspeitschung**, *f.*

auspfählen, *tr.* † päla, förse med pälverk. **Auspfählung**, *f.*

auspfänden, *tr.* panta, utpanta, göra utmätning hos. **Auspfändung**, *f.*

Auspfänder, -*s, -, m.* exekutor, exekutionsbetjänt.

auspfeifen, *tr.* 1. uthvissla. 2. *Ein Lied* ~ hvissla en melodi helt och hållet. **Auspfeifung**, *f.*

Auspfeifer, -*s, -, m.* person som hvisslar ut ngn.

auspflanzen, *tr.* utplantera. **Auspflanzung**, *f.*

auspflastern, *tr.* stenlägga ett inneslutet, begränsadt rum, t. ex. *einen Hof, einen Keller*. **Auspflasterung**, *f.*

ausplücken, *tr.* plocka ut, bort, t. ex. *zu dicht hängendes Obst*.

ausplügen, *tr.* 1. plöja helt och hållet. 2. plöja upp ur Jorden.

auspicheln, *tr.* F pimpla ur.

auspichen, *tr.* † tjära invändigt. **BHd.** F hårda, t. ex. *er hat einen ausgepichten Magen*: unger. han har en mage, som kan smälta småsten. **Auspichung**, *f.*

Auspici'um, -*um[s]*, -*en, n.* auspicium, öfverinsende, ledning.

auspicken, *tr.* hacka ut hela innehållet ur.

ausplappern = *ausplaudern*.

ausplatten, *tr.* 1. tillplatta, platta ut. 2. belägga med hållar.

ausplätten, *tr.* stryka ut med strykjärn.

ausplatzen, *itr. s.* 1. spricka ut, brista ut. **BHd.** *in ein Gelächter* ~ brista ut i gapskratt. 2. gå upp, slippa upp, t. ex. *die Naht ist ausgeplatzt*.

Ausplauderer, -*s, -, m.* **Ausplauderin**, -*nen, f.* person som skvallrar, som yppar hemligheter.

ausplaudern, *I. tr.* omtala, yppa hemligheter, skvallra om. **II. Sich** ~ prata sig nöjd, skvallra om allt, man vet. **III. itr. h.** upphöra att prata, att sladdra, att skvallra. **Ausplauderung**, *f.*

ausplündern, *I. tr.* utplundra, plundra, råna. **II. itr. h.** sluta plundra. **Ausplünderung**, *f.*

auspochen, *tr.* 1. genom knackande, bultande, stampande drifva ut. 2. pocka sig till.

auspolieren, *tr.* polera väl, polera helt och hållet. **Auspolierung**, *f.*

auspolstern, *tr.* stoppa, madrassera. **Auspolsterrung**, *f.*

auspoltern, *tr.* upphöra att väsnas, att bullra, att stoja, rasa ut.

ausposauen, *tr.* utbasuna.

ausprägen, *I. tr.* prägla, utpräglä. **Ausgeprägt**: utpräglad. **II. Sich** ~ tydligt framstå, framträda i alla sina kontorer. **Ausprägung**, *f.*

auspredigen, *I. itr. h.* sluta predikan. **II. tr.** 1. predikande förkunna, utsprida. 2. F *Jmdm etw.* ~ öfvertala ngn att afstå från

ngt, öfvertyga ngn om motsatsen till ngt.

auspreisen, *tr.* 1. prisa, rosa, utbasuna. 2. prisa tillfylles, efter förtjänst.

auspressen, *tr.* utprässa, t. ex. *Öl aus etw.* Bnd. *jmdn etw.* ~ utprässa ngt af ngn, förmå ngn att lemna ngt. **Auspressung**, *f.*

ausprob[er]en, **ausprüfen**, *tr.* profva, pröfva, sätta på prof.

ausprägeln, *tr.* genomprygla.

auspumpen, *tr.* 1. pumpa ut, t. ex. *Luft, Wasser aus dem Keller*; pumpa läns, t. ex. *den Schiffsraum.* Bnd. *F jmdn* ~ pumpa ngn, utfråga ngn. 2. *F* låna ut. **Auspumpung**, *f.*

auspüsten, *F* = *ausblasen* I, 1—3.

Ausputz, -es, 0, m. 1. utsmyckande, pyntande. 2. prydnad, pynt. 3. garnering.

ausputzen, *tr.* 1. putsande släcka, t. ex. *ein Licht.* 2. afputsas, borttaga det öfverflödiga ei. vanprydande från, t. ex. *Bäume* ~ kvista träd. 3. putsas, rengöra invändigt, t. ex. *ein Gewehr.* 4. lägga sista handen vid. 5. smycka, pryda, pynta; dekorera; garnera. 6. *F* tömma, t. ex. *Schüsseln, Pokale.* **Ausputzung**, *f.*

Ausputzer, -s, -, m. 1. person som putsar, fäjar. 2. instrument till putsning, till rengöring.

ausqualmen, *tr.* och *itr.* h. ånga, bolma, utdunsta.

ausquartieren, i sht \times I. *tr.* *Jmdn* ~ låta ngn ei. förmå ngn att lemna sitt kvarter. II. *Sich* ~ flytta. **Ausquartierung**, *f.*

ausquetschen, *tr.* genom krossning prässa ut.

ausradieren, *tr.* radera ut, bort.

ausrahmen, *tr.* taga ut ur ramen, t. ex. *ein Bild, eine Stickerei.*

ausrände []n, **ausranden**, **ausrändern**, *tr.* 1. randa. 2. förse med tandade kanter, utudda.

ausrangieren, *tr.* utmönstra.

ausrasen, I. *itr.* h. och *sich* ~ rasa ut. II. *tr.* gifva fritt, ohäjdadt lopp åt och därigom stilla, t. ex. *seine Wut.*

ausrasten, *itr.* h. rasta, hvila ut.

ausrauben = *ausplündern.*

ausrauchen, I. *tr.* röka ut, t. ex. *eine Pfeife.* II. *itr.* h. sluta röka.

ausröchern, *tr.* 1. medels rök utdrifva, röka ut, t. ex. *Dachse, Wespen.* 2. fylla med rök ei. rökelse, röka, inröka, t. ex. *ein Zimmer, Weinfässer.* **Ausröcherung**, *f.*

ausraufen, I. *tr.* rycka ut, upp, t. ex. *Unkraut.* II. *Sich* ~ släss af alla krafter. **Ausraufung**, *f.*

ausräumen, *tr.* 1. flytta ut, taga ut, t. ex. *die Möbel aus dem Zimmer, die Wäsche aus dem Schranke*; utrymma, tömma, t. ex. *das Zimmer, den Schrank.* 2. rödja ren, ordna, städa, t. ex. *einen Hof, ein Haus, ein Zimmer.* **Ausräumung**, *f.*

Ausräumer, -s, -, m. person som flyttar ut saker, rödjer rent, ordnar.

ausraupen, *tr.* bortplocka mask från, t. ex. *einen Baum.*

ausräuspfern, I. *tr.* harkla upp. II. *Sich* ~ harkla, rackla.

ausrechen, *tr.* kratta helt och hållet.

ausrechenbar, *a.* som kan uträknas.

ausrechnen, *tr.* uträkna. **Ausrechnung**, *f.*

Ausrechner, -s, -, m. person som räknar ut.

ausrechen, I. *tr.* 1. uträcka, utsträcka, t. ex. *die Hand.* 2. uttänja, uttöja; \oplus räcka, uträcka. II. *Sich* ~ sträcka på sig, sträcka ut sig; uttänjas, förlängas.

Ausrede, -n, *f.* undflykt, undskyllan, förvändning, svepskäl.

ausreden, I. *itr.* h. 1. tala till punkt. 2. *Frei* ~ tala rent ut, säga sin mening utan förbehåll. II. *tr.* 1. tala till slut, tala ut, t. ex. *einen Satz.* 2. uttala, yttra. 3. uppräknas, på ett uttömmande sätt omtala, uttömma, t. ex. *die Thaten des Herrn, seinen Gram, sein Herz.* 4. söka undanflykter för, söka ursäkt, t. ex. *seine Sünden.* 5. *Jmdn etw.* ~ öfvertala, förmå ngn att uppgifva ngt, att afstå från ngt, t. ex. *jmdn seinen Vorsatz.* III. *Sich* ~ 1. tala, prata sig belåten, säga hvad som ligger en om hjärtat, tala ut. *Sich mit jmdn* ~ förklara sig för, hafva en förklaring med ngn. 2. söka undanflykter, söka att komma ifrån, att slingra sig undan. *Sich mit etw.* ~ ursäktas sig med ngt, förebära ngt såsom ursäkt.

ausreeden, *tr.* \downarrow utreda, utrusta, t. ex. *ein Schiff.* **Ausreedung**, *f.*

Ausreeder, -s, -, m. skeppsredare.

ausrēgen, I. *itr.* h. och *sich* ~ opers. upphöra att regna. II. *tr.* *Ausgereget:* urhållkad, urtvättad af regn, gropig.

ausreiben, *tr.* 1. rifva ut, bort, afgnida, t. ex. *Schmutz, Flecken aus den Kleidern* ei. *die Kleider.* *Die Augen* ~ gnugga ögonen. 2. gnida, skura invändigt, t. ex. *einen Topf.* 3. afrifva, frotera, t. ex. *einen Badenden.*

ausreichen, *itr.* h. 1. räcka till, vara tillräcklig. 2. *Mit etw.* ~ räcka med ngt.

ausreichend, *a.* 1. tillräcklig. 2. *Weit* ~ sträckande sig långt, vidsträckt.

I. ausreifen, I. *tr.* bringa till full mognad. II. *itr.* s. och h. väl mogna, blifva fullmogen. *str reif.*

2. ausreifen, *tr.* \oplus reffla, t. ex. *den Büchsenlauf.* *str Reifen.*

ausreimen, *itr.* h. upphöra att rimma.

ausreisen, *itr.* 1. s. afresa från en ort, t. ex. *von Berlin.* *Ausgereist sein:* vara bortrest, vara på resa. 2. h. upphöra att resa.

ausreissen, I. *tr.* rycka ut, upp, t. ex. *Zähne, Pflanzen.* II. *itr.* s. 1. gå sönder, slitas upp. *Eine Nacht reisst aus:* en söm går upp. *Ein Damm reisst aus:* en dam genombrötes. *Meine Geduld reisst aus:* mitt tålmod är slut. 2. *F* springa sin kos, fly, flykta, schappa, desertera; skena.

Ausreisser, -s, -, m. 1. person som rycker upp.

2. F rymmare, flyktning, person som tar till schappen.

ausreiten, I. *itr. s.* rida ut, bort. II. *tr. 1.* Ein *Pfferd* ~ a) motionera en häst, b) afsluta en hästs inridning. 2. genomrida, ridande uppmåta.

ausrenken, *tr.* vricka, vrida ur led. **Ausrenkung**, *f.*

ausrennen, I. *itr. 1. s.* springa, ränna ut, bort. 2. *h.* upphöra att springa, att ränna. II. *tr. 1.* genomlöpa, t. ex. *eine Bahn*. 2. *Jmdm ein Auge* ~ springa emot ngn, så att man stöter ut ett öga på honom. III. *Sich* ~ springa sig belåten.

ausreiten, *tr.* rädja bort, rädja, rycka upp, utrota, t. ex. *Buschwerk, Dornen*. **Ausreutung**, *f.*

ausrhed... se *ausreed...*

ausrichten, *tr. 1.* * rätta ut, rätta, ✕ rätta. 2. * utspäja, taga reda på, i sht barg. och jag. 3. uträtta, utföra, verkställa, t. ex. *einen Auftrag, einen Befehl*. *Damit ist nichts ausgerichtet*: därmed har man ej kommit målet närmare. 4. framföra, meddela, t. ex. *richten Sie ihm meinen Gruss aus*: framför min hälsning till honom. 5. vidtaga förberedelser till, tillrusta, anordna, t. ex. *ein Gastmahl, eine Hochzeit, ein Fest*. **Ausrichtung**, *f.*

Ausrichter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som uträttar, verkställer, tillrustar.

ausriechen, *tr. 1.* fylla med doft, med lukt. 2. vädra, vädra upp.

ausriefen, *tr.* ☉ reffla, förse med refflor, rännor, ränder.

ausringen, I. *tr. 1.* vrida ur, vrida, t. ex. *das Wasser aus der Wäsche, die Wäsche*. 2. *Jmdm die Hand* ~ vrida ngn's hand ur led. 3. ntkämpa, t. ex. *den Kampf*. 4. *Seine Glieder ei. sich* ~ genom brottning uppmjuka sina leder. II. *itr. h.* kämpa ut.

ausrinnen, *itr. s.* riuna ut.

Ausritt, -[e]s, -e, *m.* bortridande; promenad till häst.

ausröcheln, I. *itr. h.* upphöra att rossla, dö. II. *tr.* rosslande utandas, t. ex. *das Leben*; rosslande uppspotta, t. ex. *Blut*.

ausroden, *tr.* rädja, afrödja, bortrödja. **Ausrodung**, *f.*

ausrollen, I. *tr. 1.* rulla ut, kalla ut, t. ex. *Teig*. 2. ☉ utvalsa, valsa. 3. rulla upp. II. *Sich* ~ rulla upp sig. III. *itr. h.* upphöra att rulla, t. ex. om åskan. **Ausrollung**, *f.*

ausrotten, *tr.* utrota. **Ausrottung**, *f.* -s... Ex. ~krieg, -[e]s, -e, *m.* utrotningskrig.

Ausrotter, -s, -, *m.* utrottare.

ausrücken, I. *tr.* utrycka. II. *itr. s.* ✕ rycka ut, aftaga. **Ausrückung**, *f.*

Ausruf, -[e]s, -e, *m.* 1. utrop, rop. 2. utropande, kungörande. 3. utrop vid auktioner. -s... se *Ausrufungs...*

ausrufen, I. *tr.* utropa, högljudt kungöra, t. ex.

ein Wort, Waren zum Verkaufe, eine Nachricht, die Stunden. *Jmdn als König* ~ utropa ngn till konung. *Ein Brautpaar* ~ lysa för ett brudpar. II. *itr. h.* upphöra att ropa.

Ausrufer, -s, -, *m.* utropande.

Ausrufung, -en, *f.* utropande, utrop. -s... Ex. ~satz, -es, -e †, *m.* utropssats. ~wort, -[e]s, -er †, *n.* utrop, utropsord, interjektion. ~zeichen, -s, -, *n.* utropstecken.

Ausruhe, 0, *f.* hvila, rast.

ausruhen, I. *tr.* hvila, låta hvila, t. ex. *den Leib, die Glieder*. II. *Sich* ~ och *itr. h.* hvila sig (tillräckligt), hvila ut. **Ausruhung**, *f.*

ausrühren, *tr.* röra öfver, röra el. vispa ngt, så att det går öfver brådärrne.

ausrunden, **ausrunden**, I. *tr. 1.* utrunda, urrunda, urringa. 2. urhålla. 3. afrunda. II. *Sich* ~ afrundas, blifva afrundad. **Ausrundung**, **Ausründung**, *f.*

ausrunzeln, *tr.* utjämna skrynklor el. veck på, släta.

ausrupfen, *tr.* rycka ut, af, bort, t. ex. *Haare, Federn*. *Bud. jmdn* ~ plocka ngn. **Ausrupfung**, *f.*

ausrüsten, *tr.* och *sich* ~ utrusta (sig), förse (sig). **Ausrüstung**, *f.* -s... Ex. ~stück, -[e]s, -e, *n.* ✕ utrustningspersedel.

ausrutschen, *itr. s.* 1. halka, slinta. 2. F företaga en liten utfärd.

ausrütteln, *tr.* skaka, rista ut, fram.

Aussaat, -ea, *f.* 1. utsåning, sädd. 2. utsäde.

aussacken, *tr.* framtaga, tömma ur säck.

aussäen, I. *tr.* utså, sä. II. *itr. h.* afsluta sädden. **Aussäung**, *f.*

Aussage, -n, *f.* 1. utsägo. 2. gram. predikat. -satz, -es, -e †, *m.* gram. påståendesats. -wort, -[e]s, -er †, *n.* gram. predikat.

aussagen, *tr.* utsäga, berättat. 2. säga ut, säga helt och hållet, framsäga, t. ex. *seine Gedanken*. 3. fullständigt omnämna, uppräknat, t. ex. *die Wunder Gottes*. 4. vittna inför rätta.

aussägen, *tr.* utsäga.

Aussatz, -es, -e †, *m.* 1. spel. hvad man sätter ut, insats. 2. utslag, spetälska.

aussätzig, *a.* spetälsk.

aussäubern, *tr.* rengöra invändigt.

aussaufen, om djur och P om människor, I. *tr.* dricka ur. II. *itr. h.* upphöra att dricka.

aussaugen, *tr.* suga ut, ur, t. ex. *den Saft aus der Frucht, die Frucht*. **Aussaugung**, *f.*

aussäugen, *tr.* gifva di, amma.

ausschaben, *tr. 1.* skafva, skrapa hål i. 2. bortskafva, borttradera.

ausschalen, *tr. 1.* aftaga skalet af, t. ex. *Krebse, Austern, Nüsse*. 2. brädfodra. **Ausschalung**, *f.*

ausschälen, I. *tr.* uttaga ur skalet, skala, t. ex. *den Kern, ein Ei*. *Erbsen* ~ sprita ärter. II. *Sich* ~ släppa, fälla, byta om skalet, afskalas.

ausschallen, *itr. s.* upphöra att skalla, att ljuda, dö bort.

ausschämen, *I. tr. Sich* (dat.) *die Augen* ~ skämmas ögonen ur sig. **II. Sich** ~ skämmas dugtigt.

Ausschank, *-[e]s, * -e †, m. 1.* utskänkingsrättighet. **2.** utskänkingsställe.

ausscharren, *I. tr.* krasfa, riva ut, upp, fram. **II. itr. h.** skrapa bakut med foten vid balsning. **Ausscharrung**, *f.*

ausschattieren, *tr.* skugga, schattera.

ausschauen, *itr. h. 1.* se, titta ut. *Nach jmdm* ~ titta efter någon, om han ej kommer. **2.** se ut, taga sig ut.

ausschaukeln, *tr.* skofla, skotta ut, bort, ur.

ausschäumen, *I. itr. 1. h.* upphöra att skumma, att fradgas. **2. s.** och *sich* ~ skummande af vrede utbryta, rasa ut. **II. tr. 1.** skumma af, bort. **2.** bli. andas, frusta, t. ex. *Gift und Galle*.

ausscheiden, *I. tr.* frånskilja, afsöndra, t. ex. *das Salz durch Krystallisation*. **II. Sich** ~ afsöndras, afgå. **III. itr. s. g.** gå bort, uttråda, afgå, t. ex. *aus einer Gesellschaft*. **Ausscheidung**, *f.*

ausschellen = *ausklingeln II.*

ausschellen, *I. tr.* banna, träta på. **II. Sich** ~ utösa sin vrede i bannor; uttömma sitt förråd af skällsord. **III. itr. h.** upphöra att banna, att träta.

ausschenken, *tr. 1.* hålla ut, upp en dryck ur ett kärl, slå i. **2.** utskänka, utminutera.

ausscherzen, *itr. h.* upphöra att skämta.

ausscheuern, *I. tr.* skura, skura invändigt, t. ex. *ein Zimmer, einen Kessel*. **II. Sich** ~ slitas, nötas genom skurning el. gnidning. **III. itr. h.** sluta skura.

ausschicken, *tr.* skicka ut, bort. [*Boten*] *nach jmdm, nach etw.* ~ skicka bud efter ngn, ngt. **Ausschickung**, *f.*

ausschieben, *tr.* skjuta ut. *Das Brot* ~ taga ut brödet ur ugnen. *Einen Tisch* ~ draga ut ett bords skifvor.

ausschiessen, *I. tr. 1.* skjuta ut, t. ex. *die Kugel aus der Flinte, jmdm ein Auge, das Wild aus einem Revier*. **2.** gnm skjutande utnöta, slita, t. ex. *den Büchsenlauf, das Zündloch*. **3.** vinna ngt såsom pris vid mål-skjutning. **4.** bli. kasta, t. ex. *Strahlen, Blicke*; spruta, utspy, t. ex. *Gift und Lügen*. **5. Blätter, Blumen** ~ skjuta blad, blommor. *Das Gebirge schießt Nebenäste aus*: bärgsryggen utsänder sidogrenar. **II. itr. s. 1.** hastigt fara ut, springa fram, strömma ut el. fram, spruta ut, spraka ut, t. ex. *das Blut schoss ihm zu Mund und Nase aus*. **2.** spricka ut, slå ut, skjuta skott, komma fram, t. ex. *Zweige, Zähne schießen aus*. **3.** om delar af en byggnad m. m. skjuta ut, springa fram. **Ausschiessung**, *f.*

ausschiffen, *I. tr.* föra i land, urlasta, lossa,

t. ex. *Güter*; landsätta, t. ex. *Truppen*. **II. Sich** ~ landstiga, gå i land. **III. itr. s. †** lägga ut, afsegla.

ausschimpfen, *I. tr.* häftigt banna, vara ovet-tig på, fara ut i okvädinsord mot, skälla på, okväda. **II. itr. h.** upphöra att banna, att vara ovet-tig.

ausschinden, *tr.* flå; bita. skinna, utsuga.

ausschirren, *tr.* sela af.

ausschlachten, *tr.* stycka ett slagadt djur. **Büch.** *Güter* ~ dela, sälja gods i små lotter. **Ausschlachtung**, *f.*

Ausschlachter, *-s, -, m.* person som sönderstyckar.

ausschlafen, *I. itr. h.* och *sich* ~ sofva ut. **II. tr.** sofva bort, sofva af sig, t. ex. *den Ärger, den Rausch*.

Ausschlag, *-[e]s, -e †, m. 1.* *Den* ~ *thun*: slå första slaget. **2.** skott på växter. **3.** (hud-) utslag, skabb. **4.** ngt som afsätter sig på ngt, slår ut ur ngt, såsom rimfrost, kem. vittring, m. m. **5.** utslag, t. ex. *des Pendels, der Wage*; bli. utslag, afgörande. *Einer Sache den* ~ *geben für jmdn, gegen jmdn*: afgöra en sak till ngns fördel, till ngns nackdel. **6.** utgång, resultat. **-ärtig**, *a.* med utslags-artad. **-bläschen**, *-s, -, n.* blåsa, blemma. **-fieber**, *-s, -, n.* utslagsfeber.

ausschlagen, *I. tr. 1.* slå ut, t. ex. *dem Fasse den Spund, jmdm einen Zahn, ein Auge, den Dotter aus dem Ei*; tröska ur, t. ex. *das Korn aus den Ähren* el. *die Ähren*; slå in, t. ex. *einem Fasse den Boden, Löcher in eine Metallplatte*. **2.** slå ut, hålla ut, t. ex. *Wasser aus einem Topfe*. **3.** hastigt utsträcka, uträtta, t. ex. *die Arme in die Luft*. **4.** utbreda, veckla ut, t. ex. *ein Tuch, die ausgerungne Wäsche*. **5.** uträtta, uttänja, t. ex. *glühendes Eisen*. **6.** gnm slag släcka, t. ex. *Fackeln*. **7.** slå bort, kasta, t. ex. *den Ball*. *Einen Hieb* ~ parera ett hugg. **8.** slå ut, skjuta ut, t. ex. *Blätter*. *Feuchtigkeit* ~ fukta. *Flammen* ~ slå ut i lågor, låga upp. **9.** om klokor: slå, t. ex. *die Stunden*. **10.** afslå, afvisa, t. ex. *einen Vergleich, einen Freier*. **11.** invändigt kläda, bekläda, fodra. **12.** slå dugtigt, pryglä. **II. Sich** ~ **1.** slåss så att man blir belåten, får sitt lystmäte af slagsmål. **2.** upphöra att slåss. **III. itr. a)** **s. 1.** slå ut, spricka ut, bryta ut, bryta fram, t. ex. *ein Baum, eine Knospe, eine Krankheit, das Feuer schlägt aus*. *An der Wand schlägt die Feuchtigkeit aus* el. *die Wand schlägt aus*: väggen slår ifrån sig, fuktar. **2.** aflöpa, t. ex. *glücklich, nach Wunsch*. *Gut* ~ lyckas. **3.** urarta, t. ex. *aus der Art der Väter*. **b) h. 4.** slå första slaget. **5.** slå ut, slå efter ngn, t. ex. *mit der Hand, mit einer Waffe*. **6.** om hästar: slå bak-ut. **7.** gifva utslag, t. ex. *eine Wage schlägt aus*. **8.** upphöra att slå, t. ex. *die Uhr, das*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindro brukligt. ⊕ teknisk term. † åjötterm. ✕ militäriskt term.

Herz hat ausgeschlagen. **Ausschlagung**, *f.* III I och III.

Ausschläger, -s, -, *m.* 1. person som slår ut *m.* m., *fr.* *ausschlagen* I, 1-7, 10, 11. 2. häst som har för vana att slå bakut.

ausschlämmen, *tr.* borttaga slamm, gyttjan ur, upprensa, *t. ex.* *Teiche, Gräben.* **Ausschlämmung**, *f.*

1. **ausschleifen**, (*stark böj.*) I. *tr.* 1. utslipa, nrslipa, bortslipa. 2. skarpslipa. II. *Sich* ~ utnötas, urnötas.

2. **ausschleifen**, (*svag böj.*) *tr.* släpa ut, köra ut på drög.

ausschleudern, *tr.* slunga ut, bort.

ausschliessen, *tr.* 1. utestänga. 2. utesluta. *Ich schliesse keinen davon aus:* jag undantar ingen. ~ *d* = *ausschliesslich.* *fr.* *ausgeschlossen.* 3. *Einen Gefangenen* ~ släppa ut, frigifva en fånge. **Ausschliessung**, *f.* *fr.* *Ausschluss.*

ausschliesslich, I. *a.* i *sht* *adv.* uteslutande. II. *prep.* med *ack. el. gen.* med uteslutande *af*, *utom.*

Ausschliesslichkeit, *o.* *f.* egenskapen att vara uteslutande, ensidighet.

ausschluchzen, I. *itr.* 1. *h.* upphöra att snyfta. 2. *s.* *In Thränen* ~ brista i gråt. II. *tr.* framsnyfta.

ausschlucken, *tr.* dricka ur, tömma i ett drag.

ausschlummern, *itr.* *h.* slumra tillräckligt, sofva ut.

ausschlüpfen, *itr.* *s.* 1. krypa ut. 2. smyga sig ut, bort.

ausschlürfen, *tr.* läppja, sörpla i sig, smuttande tömma.

Ausschluss, -es, *o.* *m.* uteslutning, uteslutande. -*weise*, *adv.* uteslutande.

ausschmachten, *itr.* *h.* upphöra att smäkta, försmäkta.

ausschmausen, I. *itr.* *h.* upphöra att kalasa. kalasa slut. II. *tr.* med valbehag äta ur, upp, kalasa upp.

ausschmeissen, *tr.* F kasta ut.

ausschmelzen, I. (*vanl. svag böj.*) *tr.* smälta ut, genom smältning draga ut. II. (*stark böj.*) *itr.* *s.* smälta(s) ut. **Ausschmelzung**, *f.*

ausschmettern, I. *itr.* *h.* 1. smattrande ljuda, smattra. 2. upphöra att smattra. II. *tr.* smattrande förkunna.

ausschmieden, *tr.* smida ut, hamra ut, smida, smidande forma.

ausschmieren, *tr.* 1. ismeta, fylla, kitta, *t. ex.* *die Fugen.* 2. invändigt smörja, smeta. 3. F på ett dåligt sätt skriva ut ur andras arbete, plagiera. 4. F smörja upp, prygla. **Ausschmierung**, *f.*

Ausschmierer, -s, -, *m.* 1. person som smetar, smörjer. 2. plagiatör.

ausschmollen, *itr.* *h.* upphöra att vara förtredad.

ausschmoren, *tr.* och *itr.* *h.* 1. steka(s) tillräckligt. 2. steka(s) ut, *t. ex.* *Fett.*

ausschmücken, I. *tr.* utsmycka, pryda, pynta, dekorera. II. *Sich* ~ smycka, pynta sig.

Ausschmückung, *f.*

Ausschmücker, -s, -, *m.* ~ *in*, -*nen*, *f.* person som utsmyckar, pyntar.

ausschnallen, *tr.* spänna af.

ausschnappen, *itr.* *h.* springa upp, gå loss af sig själf.

ausschnauben, I. *itr.* *h.* hämta andan. II. *tr.* *Die Nase* *el. sich* ~ snyta sig duggigt, tillräckligt. **ausschnaufen** = **ausschnauben** I.

ausschnäuzen, *tr.* F 1. = **ausschnauben** II. 2. *Das Licht* ~ släcka ljuset, i det man snappar det.

ausschneiden, *tr.* 1. skära *el.* klippa ut, bort, *t. ex.* *Hühneraugen:* liktornar, *Speck aus einem Schweine.* *Einen Baum* ~ kvista ett träd. *Ein ausgeschnittenes Kleid:* en urringad klädning. 2. utklippa, utskära, *t. ex.* *Papier, Holz.* *Bild.* *Sie sind recht dazu ausgeschnitten:* ni är som klippt och skuren därtill. 3. stycka, sälja i små delar. **Ausschneidung**, *f.*

Ausschneider, -s, -, *m.* person som skär *el.* klipper ut, kvistar, styckar.

ausschneiden, *itr.* *h.* opera. upphöra att snöa.

Ausschnitt, [-e]s, -e, *m.* 1. utklippning, utskärning, urringning. 2. urklipp, kupong, matem. sektor. 3. styckning, utmintering, försäljning i minut. -**handel**, -s, *o.* *m.* minut-handel. -**händler**, -s, -, *m.* minuthandlare. -**handlung**, -en, *f.* = **handel**. -**laden**, -s, -†, *m.* en minuthandlars bod.

ausschnitze [I]n, *tr.* utskära, snida.

ausschnüffeln, *tr.* vädra, vädra upp.

ausschnüren, *tr.* lossa, taga upp, snöra npp.

ausschöpfen, *tr.* ösa ut, ur, *t. ex.* *das Wasser aus dem Kahne, den Kahn.* **Ausschöpfung**, *f.*

ausschoten, *tr.* sprita, *t. ex.* *Erbsen.*

ausschragen, *tr.* ⊕ göra vidare inåt, snedda, *t. ex.* *Fenster.* **Ausschrägung**, *f.*

ausschrauben, I. *tr.* skruva ut, lösskrufva. II. *Sich* ~ genom skruvning utnötas.

ausschreiben, I. *tr.* 1. skriva ut, färdigskrifva, *t. ex.* *ein Buch.* 2. skriva ut fullständigt, utan förkortning, *t. ex.* *die Wörter.* 3. skriva ut ur, *t. ex.* *die Stimmen aus der Partitur, die Partitur, die Posten der Rechnung, die Rechnung;* plagiera. 4. utskriva, ur inskrifningsbok utesluta, *t. ex.* *einen Lehrling.* 5. *Seine Hand* ~ få en utpräglad stil. 6. utskriva, påbjud, sammankalla, *t. ex.* *Truppen, Steuern, einen Reichstag.* II. *Sich* ~ skriva ut sig. III. *itr.* *h.* sluta skriva.

Ausschreibung, *f.*

Ausschreiber, -s, -, *m.* plagiatör.

Ausschreiberei, -en, *f.* plagierande.

ausschreien, I. *tr.* 1. utropa, utskrika. 2. *Jmdn für* *el. als* *etw.* ~ utskrika, vanrykta ngu för att vara ngt. 3. *Seine Stimme* ~ austränga, härdas sin röst. II. *Sich* ~ skrika ut, nog. III. *itr.* *h.* sluta skrika.

Ausschreier, -s, -, m. utropare.

ausschreiten, I. *itr.* s. 1. gå med stora steg, gå fort. 2. i sht bildl. gå för långt, öfverskrida gränserna för det passande. II. *tr.* med steg mäta.

Ausschreitung, -en, *f.* ytterlighet, excess.

ausschöpfen, *tr.* 1. koppa, genom koppling utdraga. 2. bliat. utsuga, pungslå, utplundra.

ausschroten, *tr.* 1. sönderstycka, sälja bitvis, t. ex. *Fleisch*. 2. sälja fatvis, t. ex. *Wein*. 3. vältra ut, rulla ut, t. ex. *Fässer aus dem Keller*.

Ausschroter, -s, -, m. person som 1. sönderstycka, 2. säljer spirituosa fatvis, 3. vältrar ut ngt, jfr föreg.

Ausschuss, -es, -e †, m. 1. utväljande, urval. 2. utskott (det odugliga, kasserade at en vara), af-fall; bliat. afskum. 3. urval, blomma, t. ex. *des Adels*. 4. utskott, komité. -**antrag**, -[e]s, -e †, m. utskottsbetänkande, komitéförslag. -**gewehre**, n. plur. ✕ kasserade gevär. -**mitglied**, -[e]s, -er, n. utskottsmedlem, komitéleda-mot. -**wa[ä]re**, -n, *f.* utskottsvara, utskott.

ausschütteln, *tr.* skaka ut, skaka, t. ex. *den Staub aus den Kleidern, die Kleider*. **Ausschüttelung**, *f.*

ausschütten, I. *tr.* 1. slå ut, hålla ut; bliat. ut-gjuta, t. ex. *sein Herz, seinen Kummer*. 2. hålla i, ifylla, fylla. II. *Sich* ~ 1. utgjuta sitt hjärta, sina bekymmer. 2. *F sich vor Lachen* ~ gapskratta, skratta häjdlöst. **Ausschüttung**, *f.*

ausschwanken, *itr.* h. upphöra att vackla.

ausschwappen, *tr.* och *itr.* h. F skvimpa ut, öfver.

ausschwären, *itr.* 1. s. bulna ut, värka ut. 2. h. upphöra att bulna.

ausschwärmen, *itr.* 1. s. om bli: svärma; ✕ sprida sig, utveckla tiraljörkedja; bliat. vara utsväfvande. 2. h. upphöra att svärma, att vara utsväfvande.

ausschwärzen, *tr.* 1. svärta invändigt. 2. smuggla nt.

ausschwätzen, * **ausschwätzen**, F I. *tr.* 1. om-tala, yppa, skvallra om, t. ex. *jmds Geheimnis*. 2. = *ausreden* II, 5. II. = *ausplandern* II, III.

ausschwefeln, *tr.* svafva, röka med svafvel. **Ausschwef[e]lung**, *f.*

ausschweifen, I. *tr.* 1. utrunda, uringa; krusa. 2. skölja, t. ex. *Wäsche, Garn*. II. *itr.* s. och h. 1. afvika från, ej hålla sig till ämnet. 2. gå för långt, öfverskrida det tillbörligas gräns. 3. föra ett utsväfvande lefnadssätt. ~d: utsväfvande. **Ausschweifung**, *f.*

ausschwelgen, *itr.* h. upphöra att frässa, att rumla.

ausschwemmen, *tr.* 1. om vatten: skära ut, undergräva. 2. skölja ur, skölja, t. ex. *den Schmutz aus der Wolle, die Wolle*.

ausschwenken, *tr.* skölja ur, skölja, t. ex. *ein Glas, die Wäsche*.

ausschwimmen, *itr.* s. simma ut, bort.

ausschwingen, I. *tr.* 1. svänga ut, utbreda, t. ex. *das Gefieder*. 2. genom svängning el. kastning rengöra, t. ex. *Getreide. Flachs* ~ skäkta lin. II. *itr.* h. om pendlar och strängar: upphöra att svänga, att vibrera.

ausschwitzten, I. *itr.* 1. h. upphöra att svettas. 2. s. utsvettas, sippra ut, fram, t. ex. *Harz schwitzt aus den Bäumen aus*. II. *tr.* 1. utsvetta, utsvettas, t. ex. *Wasser, Gift, eine Krankheit*. 2. F bliat. glömma, förlora ur minnet. **Ausschwitzung**, *f.*

aussegeln, *itr.* s. 1. segla ut, t. ex. *aus einem Kanale*. 2. afsegla, gå till segels.

I. **aussehen**, I. *tr.* 1. se till slut, till slutet af, t. ex. *ein Schauspiel, einen Weg*. 2. utse, utvälja. 3. *Sich* (dat.) *fast die Augen* ~ titta ifrigt och nyfekt, stirra. II. *itr.* h. 1. se ut, titta ut, t. ex. *zum Fenster*: genom fönstret. *Nach jmdm* ~ med blicken söka ngn, titta efter ngn. *Weit* ~d: vidtgående, vidt-sväfvande, t. ex. *weit* ~de *Pläne*. 2. se ut på ett visst sätt, taga sig ut, t. ex. *gut, schlecht* ~; *älter* ~, *als man ist*. *Wie etw.* ~ se ut som, likna, synas vara ngt. *Nach etw. recht Vor-nehmen* ~ se riktigt förnäm ut, vara imponerande. *Das sieht nach nichts aus*: det ser el. tar sig ingenting ut. *Du siehst ganz darnach aus*: det ser du ut till. *Gold auf Grün sieht gut aus*: guld på grönt tar sig bra ut. 3. *opers.* arta sig, t. ex. *es sieht gut, schlecht aus*. *Es sieht misslich* (F *faut*) *mit ihm* el. *um ihn aus*: det står illa till med honom. *Es sieht nach Regen aus*: det liknar sig till regn.

2. **Aussehen**, -s, 0, n. utseende, yttre, t. ex. *ein frisches, gesundes* ~; *nach dem* ~ *zu urteilen*; *sein* ~ *trübt*.

ausseihen, *tr.* sila, filtrera. **Ausseihung**, *f.*

ausseimen, *tr.* Honig ~ skira honing.

aussein, *itr.* s. 1. vara slut, jfr *aus* II, 3. 2. vara ute, utgången. *Nach jmdm* ~ vara utgången för att söka ngn. *Auf* el. *nach* *etw.* ~ vara på jagt efter ngt, söka, förfölja ngt. *Auf* el. *über* *etw.* ~ syssla med ngt.

aussein, *adv.* ute, utanför, utanpå, utvändigt. *Nach* ~ [*hin*]: utåt. *Von* ~ [*her*]: utifrån. -**graben**, -s, -†, m. ✕ yttergraf. -**hafen**, -s, -†, m. † yttre hamn. -**linie**, -n, *f.* ytterlinje, kontur. -**schale**, -n, *f.* yttre skal. -**seite**, -n, *f.* yttersida, yttre. -**stände**, m. plur. handel. utestående fordringar. *Die* ~ *einziehen*: indrifva sina fordringar. -**wand**, -e †, *f.* yttervägg. -**welt**, 0, *f.* yttre verden. -**werk**, -[e]s, -e, n. ✕ utanverk. -**winkel**, -s, -, m. matom. yttre vinkel.

aussenden, *tr.* utsända, skicka ut, bort. **Aus-sendung**, *f.*

Aussending, -[e]s, -e, m. utskickad.

ausseugen, *tr.* bränna, svedja invändigt.

aüsser, I. *prep.* med dat., * gen. och ack. utom, förutom, t. ex. ~ *dem Hause*: utomhus, *ich*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

habe keinen Freund ~ ihm. ~ der Zeit: ej i rätt tid, olägligt. ~ Dienst: a) utan tjänst, utan plats, b) afskedigad, för detta, ställd till disposition, jfr a. D. ~ Fassung et. ~ sich sein, bringen: vara, bringa utom sig. ~ Fassung kommen, geraten, gebracht werden: förlora, mista fattningen. Sich ~ Atem laufen: springa sig andfädd. ~ Landes sein: vara utomlands; ~ Landes gehen: lemna landet. ~ allen Zweifel setzen, stellen: sätta utom allt tvifvel, ådagalägga. II. konj. 1. sammanbindande satsdelar utan inflytande på rektionen: utom, med undantag af, t. ex. alles findet seines Gleichen ~ ein einziger. 2. sammanbindande sats: ~ dass: utom att, undantagandes att. ~ wenn: utom om, utom när, undantagandes när.

äusser, a. (Srekommer blott attributivt) yttre, t. ex. das ~e Thor, eine ~e Verletzung, die ~e Welt, der ~e Sinn; jfr Äussere, äusserst.

äusseramtlich, äusserdienstlich, a. utom tjänsten, icke officiell, enskild.

äusserchristlich, a. icke kristen.

äusserdäm, I. adv. dessutom. II. konj. ~ dass: förutom att.

Äussere(s), (adj. böj.) n. 1. yttre, t. ex. sein ~s ist das Beste an ihm. Vom ~n aufs Innere schliessen: från det yttre sluta sig till det inre. 2. utseende, sken, t. ex. dem ~n nach: att döma efter utseendet. 3. yttre angelägenheter. Der Minister des ~n: utrikesministern.

äusserehelich, a. utom äktenskapet, oäkta.

äussereuropäisch, a. utomeuropeisk.

äussergerichtlich, a. extrajudiciell, som gör undantag i vanlig rättegångsordning.

äussergewöhnlich, a. ovanlig, utomordentlig.

äusserhalb, I. prep. med gen. och * dat. utom, utanför, t. ex. ~ der Stadt. II. adv. utanför, ute, utvändigt.

äusserirdisch, a. öfverjordisk.

äusserkirchlich, a. utom kyrkan, icke kyrklig.

äusserlich, a. 1. yttre, utvärtes, skenbar, t. ex. er ist nur ~ fromm, ~e Ruhe; på medikament: till yttre bruk. 2. ytlig, innehållslös, t. ex. diese Handlung ist zur ~sten Ceremonie herabgesunken.

Äusserlichkeit, -en, f. yttre, yttre egenskap, ytlighet.

äussern, I. tr. 1. visa, ådagalägga, t. ex. Furcht, Freude. 2. yttra, uttala, t. ex. seine Meinung. II. Sich ~ 1. visa sig, blifva synlig, yppa sig. 2. yttra sig, uttala sin åsigt, über etw.: om något, dahin: därhän.

äussernatürlich, a. onaturlig.

äusserordentlich, a. 1. utomordentlig, ovanlig. 2. utomordentlig, extraordinarie, t. ex. ein ~er Gesandter, Professor.

äussersinnlich, a. osinlig, öfversinlig.

äusserst, a. ytterst, t. ex. die ~e Grenze, die

~e Finsternis, die ~e Not, von ~er Wichtigkeit. Im ~en Falle: i värsta fall. Der ~e Preis: sista priset. Jmdn, etw. aufs ~e bringen: bringa ngn, ngt till det yttersta. Das ist das ~e, was ich thun kann: längre kan jag ej gå i ertegifter.

Äusserung, -en, f. 1. yttring. 2. yttrande.

äusserweltlich, a. utom verden, öfverjordisk.

äusserwesentlich, a. oväsentlig, tillfällig.

aussetzen, I. tr. 1. Mit etw. ~ invändigt be-

kläda, fodra med ngt. 2. utsätta, utställa, t. ex. ein Boot, ein Kind, *eine Schildwache. †

Mannschaft ~ landsätta manskap. † Segel ~ sätta till segel. 3. lägga ut, lägga fram, t. ex. Waren zur Schau. 4. utsätta, blott-

ställa, t. ex. jmdn, etw., sich der Luft, dem Spotte, dem Tadel: ngn, ngt, sig för luften, hänet, tadlet. 5. av. itr. h. sätta ut i spel.

6. utsätta, förordna, bestämma, t. ex. einen Preis für das beste Lustspiel, testamentarisch, jährlich eine Summe für die Armen.

7. afbryta, för ngn tid upphöra med, t. ex. seine Arbeit. 8. An jmdm, an einer Sache etw. auszusetzen haben: hafva ngt att anmärka på ngn, på en sak. 9. sätta ut, skriva ut

oförkortadt, t. ex. ein Wort. 10. boktryck. slutsätta, t. ex. einen Bogen. II. Sich ~ se I, 4.

III. itr. h. 1. se I, 5. 2. Mit etw. ~ a) om personer: = I, 7, b) om saker: tidtals upphöra med ngt, afstanna. ~der Puls: ojämn puls. ~des Fieber: intermittent feber. 3. bärq. gå i dagen. Aussetzung, f.

Aussicht, -en, f. 1. utsigt, t. ex. nach zwei Strassen. 2. utsigt, vy. 3. ~ auf etw.: utsigt till, förhoppning om ngt. In ~ stehen: vara att motse. -s... Ex. ~punkt, [-e], = m. utsigtspunkt, utsigt. ~reich, a. rik på utsigter.

aussiekern, itr. s. sippra ut, fram.

aussieben, tr. sikta, sälla; fränsikta.

aussiechen, itr. h. upphöra att vara sjuklig, tillfriskna.

aussieden, I. tr. urkoka. II. itr. h. och s. koka ut, koka öfver.

auszingen, I. itr. h. sluta sjunga, sluta sången. II. tr. 1. sjunga till slut, t. ex. ein Lied. 2. sjungande förkunna, t. ex. die Lerche singt den Frühling aus. 3. Seine Stimme ~ a)

utbilda sin röst, b) blifva utsjungen. III. Sich ~ 1. sjunga ut, af hjärtans lust. 2. blifva utsjungen, mista sin röst.

auszinnen, tr. uttänka, utfundera.

auszitzen, I. itr. h. Mit Waren ~ idka handel ute, i stånd. II. tr. av. itr. h. 1. [Seine Zeit] ~ a) om fångar och arrendatorer: sitta sin tid, b) om foglar: ligga tillbörlig tid. 2. utkläcka, t. ex. Eier, Junge.

auszöhnen, tr. och sich ~ försona (sig), t. ex. mit jmdm, mit etw. Jmdn jmdm ~ försona ngn med ngn. Aussöhnung, f.

Aussöhner, -s, -, m. försonare.

aussondern, *tr.* urskilja, utvälja. **Aussonderung**, *f.*

ausorgen, *itr. h.* För jmdn *ausgesorgt haben*: ej vidare behöva ha omsorg om ngn.

ausortieren, *tr.* välja ut ur flera sorter.

auspähen, *I. itr. h.* Nach *etw.* ~ späja, blicka ut efter ngt. **II. tr.** utspäja, utspana. **Ausspähung**, *f.*

Ausspäher, *-s, -, m.* späjare, kunskapare, spion. **Ausspäherei**, *-en, f.* spionerande.

Ausspann, *-[e]s, -e, m.* hästombyte, härbärg, värdshus.

ausspannen, *tr.* 1. utspänna, utbreda, utsträcka, *t. ex. Segel, Tücher, die Arme.* 2. spänna ut, taga ut, *t. ex. etw. aus dem Rahmen, dem Schraubstocke*; spänna ifrån, *t. ex. die Pferde, den Wagen.* **Ausspannung**, *f.*

aussparen, *tr.* 1. spara, bevara. 2. sparsamt begagna. 3. inrätta sparsamt. 4. lemna öppen, ej upptaga, *t. ex. eine kleine Öffnung war in der Fallthür ausgespart.* **Ausparung**, *f.*

ausspieren, *I. tr.* utspy, kasta upp; spotta ut. **II. itr. h.** upphöra att spy, att spotta.

ausspelzen, *tr.* Die *Körner* ~ taga kornen ur axen.

ausspenden, *tr.* skänka bort, dela ut såsom gåfver. **Ausspendung**, *f.*

Ausspender, *-s, -, m.* person som delar ut gåfver.

aussperrern, *tr.* 1. spärra ut, spärra. 2. utestänga. **Aussperrung**, *f.*

ausspicken, *tr.* 1. späcka, väl späcka. 2. färdigspäcka.

ausspielen, *I. tr.* 1. spela ut, spela till slut, *t. ex. ein Spiel, ein Tonstück, eine Rolle.* 2. *itr. itr. h.* spela ut, *t. ex. eine Karte, den letzten Trumpf.* 3. sätta ut såsom vinst vid spel. 4. a) spela upp, b) gnm spelning utnöta, utslita instrument. **II. Sich** ~ spela sig trött. **III. itr. h. 1. se *I, 2.* 2. sluta spela. **Ausspielung**, *f.***

ausspinnen, *I. tr.* 1. spinna slut på, färdigspinna, *t. ex. bild. der Faden seines Lebens ist ausgespinnen.* 2. spinna ut, draga ut. 3. utspinna, hopspinna, uttänka, utfundera. **II. itr. h.** sluta spinna.

ausspionieren, *tr.* utspionera, utspäja.

ausspötteln, *tr.* göra spe af, drifva med, förlöjliga.

ausspotten, *tr.* häna, begabba. **Ausspottung**, *f.*

Aussprache, *-n, f.* uttal, *t. ex. eines Wortes.* **-bezeichnung**, *-en, f.* uttalsbeteckning.

ausprechen, *I. itr. h.* tala ut, till slut. **II. tr.** 1. uttala, prononcera, *t. ex. einen Laut, ein Wort.* 2. uttala, framställa, *t. ex. seine Gedanken. Ein Urteil* ~ fälla en dom. **bnal.** uttrycka, *t. ex. seine Augen sprachen vielfaches Leiden aus.* **Ausgesprochen**: afgjord, bestämd, deciderad. 3. tala till slut, *t. ex. einen Satz.* **III. Sich** ~ 1. yttra sig, *über etw.*: om ngt. *Sich für jmdn* ~ uttala sig

till förmon för ngn. 2. uttömma sitt ämne. 3. **bnal.** uppenbara sig, visa sig, framträda, *t. ex. in diesen Gedichten spricht sich ein hübsches Talent aus.* **Aussprechung**, *f.*

auspreizen, *tr.* utspärra, *t. ex. die Finger.* Die *Beine* ~ skrefva.

aussprenge, *tr.* 1. spränga ut, *t. ex. ein Stück aus dem Felsen, ein Bassin.* 2. Ein *Pferd* ~ sätta en häst i galopp. 3. sprita, stänka, *t. ex. Wasser.* 4. utsprida, utbreda, *t. ex. ein Gerücht, eine Nachricht.* **Aussprenzung**, *f.*

auspringen, *I. itr. a)* 1. upphöra att hoppa; om vattenkonster: upphöra att gå, afstanna. **b) s.** 2. hoppa ut. 3. springa ur, gå ur, lossna, *t. ex. aus dem Messer ist ein Stück ausgesprungen.* 4. skjuta ut, fram, bilda utsprång. **II. tr.** *Sich* (*ant.*) *die Hüfte* ~ hoppa höften ur led. **III. Sich** ~ 1. hoppa sig trött. 2. öfva sig i hoppning och därigom göra lemmarne smidiga.

auspritzen, *I. tr.* 1. spruta ut, stänka, kasta, *t. ex. Wasser.* 2. *Feuer* ~ släcka eld gnm påsprutning af vatten. Die *Strasse* ~ sprita vatten på gatan. 3. genom insprutning fylla, skölja, rengöra, *t. ex. eine Wunde.* **II. itr.** 1. *s.* spruta ut, fram. 2. *h.* upphöra att spruta. **Auspritzung**, *f.*

aussprossen, *itr. s.* komma upp, slå ut, drifva skott, knoppas. **Ausprossung**, *f.*

Ausspruch, *-[e]s, -e †, m.* uttalande, yttrande; sentens; omdöme, dom, domslut. *Einen* ~ *thun*: fälla ett yttrande, ett omdöme, en dom.

ausprudeln, *I. tr.* spruta ut, kasta upp. **II. itr.** 1. *s.* spruta ut, framvälla, porla. 2. *h.* upphöra att spruta m. m.

ausprühen, *I. tr.* om vulkaner m. m. spruta ut, sprakande utsända, utspy, *t. ex. Funken, Flammen.* **II. itr.** 1. *s.* spraka, utkastas. 2. *h.* upphöra att spraka, att spruta eld.

auspucken, *tr.* spotta ut.

auspuken, *itr. h.* upphöra att spöka.

auspülen, *tr.* 1. om vatten: a) kasta upp på stranden, b) spola bort, skölja bort, urhålla, undergräfvä. 2. skölja ur, skölja, diska, *t. ex. die Seife aus der Wäsche, die Wäsche, den Mund, Gläser.* **Auspülung**, *f.*

Ausspüllich, *-[e]s, -e, n.* och * *m.* sköljvatten, diskvatten, skulor.

ausspüren, *tr.* uppspåra. **Ausspürung**, *f.*

ausstaffieren, *I. tr.* utstoffera, utsmyska, pynta; *itr. bild.*, *t. ex. eine gut ausgestaffierte Rede.* *Jmdn mit etw.* ~ utrusta, förse ngn med ngt. **II. Sich** ~ pynta sig. **Ausstaffierung**, *f.*

ausstampfen, *tr.* 1. stampa ut, ur, *t. ex. die Körner aus den Ähren, die Ähren.* 2. fylla en ihållighet med ngt stampad.

Ausstand, *-[e]s, -e †, m.* 1. handel. utestående fordran. 2. anstånd, uppskof.

Ausständer, *-s, -, m.* bikupa som står öfver vintern, vinterliggare.

* åkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

ausständig, *a.* utestående, *t. ex.* ~e *Schulden*.
ausstatten, *tr.* 1. utrusta, gifva utstyrel, hemgift åt, *t. ex.* *einen Sohn, eine Tochter*. 2. *Jmdn, sich mit etw.* ~ förse, utrusta ngn. sig med ngt. 3. utsmycka, smycka, pryda, dekorera.

Ausstattung, *-en, f.* 1. utrustning, utstyrel. *t. ex.* *einer Tochter, eines Buches*; hemgift. 2. dekorering. *-s...* *Ex.* ~kosten, *plur.* kostnader för utstyrel. ~stück, *[-e]s, -e, n.* tent. dekorationstycke. ~verein, *[-e]s, -e, m.* förening för fattiga brudars utstyrel. ~weise, *adv.* såsom utstyrel, såsom hemgift.

ausstauben, ausstäuben, *tr.* damma af, bort.

ausstäubern, * = *ausstüubern*.

ausstäuben, *tr.* gifva ris, hudstryka. **Ausstäubung**, *f.*

ausstechen, *tr.* 1. sticka ut, stinga ut, *t. ex.* *jmdm die Augen*. 2. gräva ut, upp. *t. ex.* *einen Graben*. 3. sticka upp, *t. ex.* *ein Weinfass, F ein Glas, eine Flasche* ~ tömma ett glas, en butelj. 4. sticka ut, pricka ut, punktera, *t. ex.* *ein Muster mit der Nadel*. 5. gravera. 6. *Jmdn* ~ a) vid tornerspel: kasta ngn ur sadeln, b) *bidl.* slå ngn ur brädet, sticka ut, uttränga ngn.

ausstecken, *tr.* 1. sticka ut, räcka ut, hänga ut, *t. ex.* *Waren zur Schau, eine Fahne*. 2. utsmycka, pryda, *t. ex.* *das Haus mit Rosen*. 3. utsticka, utstaka. 4. *Bohnen* ~ sätta böror.

ausstehen, *I. itr.* *h.* och *s.* 1. a) sälja, b) säljas ute, under bar himmel, i stånd, på torget: vara utstald till salu, salubjudas. 2. vara ntestående, *t. ex.* ~de *Schulden, Fordrun-gen*; ej vara inkommen, fattas, *t. ex.* *einige Stimmen standen noch aus*: några röster voro ännu ej afgifna. 3. med en tidsbestämning i ack. uthärda, hålla ut, *t. ex.* *seine Lehrzeit*. **II. tr.** 1. uthärda, *t. ex.* *Hunger und Durst*. 2. fördraga, tåla, *t. ex.* *jmdn, etw. nicht ~ können*.

aussteifen, *tr.* 1. styfva, förse med styfning. *t. ex.* *ein Kleid*. 2. ⊕ invändigt stötta, *t. ex.* *einen Brunnen*. **Aussteifung**, *f.*

aussteigen, *itr.* *s.* stiga ut, *t. ex.* *aus dem Wagen*; landstiga, *t. ex.* *aus dem Schiffe*.

aussteinen, *tr.* 1. rensa från stenar, *t. ex.* *den Acker*. 2. taga ut kärnorna ur, *t. ex.* *Kirschen*.

ausstellen, *I. tr.* 1. ställa ut, sätta ut, *t. ex.* *ein Schildwache, Waren zum Verkaufe, Netze*. 2. blottställa, prisgifva, *t. ex.* *jmdn, sich dem Hohne*. 3. utskrifva, utställa, utfärda, *t. ex.* *Zeugnisse, einen Pass, Wechsel, Reverse*. 4. anmärka, tädla, *t. ex.* *etw. an einem Gegenstande*. **II. Sich** ~ *se I, 2.*

Ausstellung, *-en, f.* 1. utställning, *t. ex.* *von Waren, Gemälden*. 2. utfärdande, *t. ex.* *eines Wechsels*. 3. anmärkning, tadel. *-s...* *Ex.* ~gegenstand, *[-e]s, -e †, m.* utställningsföremål.

ausstemmen, *tr.* ⊕ uthugga, borttaga med huggjärn.

aussteppen, *tr.* sticka tacken *m. m.*

aussterben, *itr.* *s.* dö ut.

Aussteuer, *-n, f.* utstyrel, hemgift. **-versicherung**, *-en, f.* utstyrelsförsäkring.

aussteuern, *I. itr.* *s.* afsegla, lemna hamnen. **II. tr.** = *ausstatten I, 2.*

Ausstechung, = *Ausstattung I.*

Ausstich, *[-e]s, -e, m.* 1. ngt utstncket, utgräfdt. 2. det bästa i sitt slag, prima sort. **-w[a]re**, *-n, f.* prima vara.

aussticken, *tr.* 1. brodera. 2. = *aussteppen*.

ausstieben, *itr.* *s.* om dam o. dyl. ryka ut, gå ut, ur.

ausstüubern, *tr.* 1. uppspåra. 2. jäg. tröttjaga. 3. = *ausstäuben*.

ausstochern, *tr.* peta ut, ur med tandpetare. *Sich* (*dat.*) *die Zähne* ~ peta tänderna.

ausstopfen, *tr.* stoppa, *t. ex.* *einen Sessel*; uppstoppa, *t. ex.* *Bälge, Tiere*; † dikta. **Ausstopfung**, *f.*

Ausstöss, *-es, -e †, m.* fakt. stöt, utfall.

ausstössen, *I. tr.* stöta ut, slå ut, utstöta, fördrifva. *Dem Fasse den Boden* ~ a) slå ut botten på tunnans, b) *bidl.* ohjälpligt fördrifva saken. **II. itr.** 1. *h.* stöta till, fakt. göra utfall. 2. *s.* *bidl.* häftigt utbryta, *t. ex.* *die Bitterkeit stiess aus*. **Ausstössung**, *f.*

ausstrahlen, *I. itr.* 1. *s.* utstråla. 2. *h.* upphöra att stråla. **II. tr.** utstråla. **Ausstrahlung**, *f.*

ausstrecken, *I. tr.* utsträcka, räcka ut. **II. Sich** ~ sträcka ut sig.

ausstreichen, *I. tr.* 1. stryka ut, stryka öfver, *t. ex.* *ein Wort*. 2. stryka ut, slåta, *t. ex.* *Falten*. 3. invändigt smörja, *t. ex.* *eine Form zum Backen*. 4. göra djupare, *t. ex.* *die Furchen*. 5. tillsmeta, fylla i, *t. ex.* *Fugen*. **II. itr.** *s.* 1. sträcka sig. 2. ströfva, stryka omkring. 3. *berg.* *der Gang streicht zu Tage aus*: gången går i dagen. **Ausstreichung**, *f.*

ausstreifen, *I. itr.* *s.* ströfva ut, omkring. **II. tr.** sprita, *t. ex.* *Erbsen*.

ausstreiten, *I. itr.* *h.* kämpa ut, sluta strida. **II. tr.** utkämpa.

ausstreuen, *tr.* utströ, utså; *bidl.* sprida, *t. ex.* *Gerüchte*. **Ausstreuung**, *f.*

Ausstreuer, *-s, -, m.* *in, -nen, f.* person som strör ut, som sprider ngt.

ausstricken, *tr.* färdigsticka, *t. ex.* *einen Strumpf*.

ausstriegeln, *tr.* skrapa ut vid rykning, *t. ex.* *den Staub*; rykta val, *t. ex.* *ein Pferd*.

ausströmen, *I. itr.* *s.* 1. strömma ut, flyta ut. 2. om *fl.* utmynda. **II. tr.** utströmma, sprida. **Ausströmung**, *f.*

ausstudieren, *I. itr.* *h.* upphöra att studera, avsluta sina studier. **II. tr.** utstudera, grundligt studera.

ausstürmen, *itr.* 1. *s.* storma ut, störta ut.

2. h. och *sich* ~ upphöra att storma, rasa ut, om stormen: lägga sig.

ausstürzen, tr. 1. hålla ut, slå ut. 2. gnm om-hvältolog tömma. F *ein Glas Wein* ~ hvälva i sig ett glas vin.

ausstützen, tr. ⊕ stötta invändigt, † stötta.

Ausstützung, f.

aussücht, tr. 1. utsöka, utvälja, jfr *ausgesucht*. 2. genomleta. **Aussüchung, f.**

aussühh... se *aussöhh...*

aussüssen, tr. utlaka, urlaka.

austäfeln, tr. ⊕ brädfodra, panela; förse med inlagdt golf. **Austäf[e]lung, f.**

austanzen, I. itr. 1. s. dansa ut. 2. h. sluta dansa. **II. tr.** dansa till slut, t. ex. *einen Tanz*.

austapezieren, tr. tapetsera invändigt. **Austapezierung, f.**

austasten, tr. noga känna på.

austauschen, itr. s. dyka upp.

austaumeln, itr. s. tumla ut.

Austausch, -es, -e, m. utbyte.

austauschen, tr. utbyta.

austeeren, tr. tjära invändigt.

austeilen, tr. utdela, fördela, tilldela. **Austeilung, f.**

Austeiler, -s, -, m. utdelare.

austeppichen, tr. förse, kläda med mattor.

Auster, -n, f. ostron. **-[n]**... Ex. ~bank, -e †, f. ostronbank. ~fang, **-[e]s, 0, m.** ostronfiske. ~fänger, ~fischer, -s, -, m. ostronfiskare. ~grund, **-[e]s, -e †, m.** = ~bank. ~handel, -s, 0, m. ostronhandel. ~messer, -s, -, m. knif att bryta upp ostron med. ~schale, -n, f. ostronskal.

austheeren se *austeeren*.

austheilen se *austeilen*.

austhun, I. tr. 1. taga ut, ur. 2. taga af sig, t. ex. *Kleider*. 3. släcka, t. ex. *Lichter*. 4. bortackordera, utackordera, t. ex. *einen Knaben*. 5. låna ut, t. ex. *Geld*. **II. Sich** ~ 1. kläda af sig. 2. uttala sin mening, sina åsigter, säga ut.

austiefen, tr. göra djupare, urhåka, urgräva.

Austiefung, f.

austifteln se *austüfteln*.

austilgen, tr. 1. utplåna. 2. utrota. **Austilgung, f.**

austoben, I. itr. h. och *sich* ~ rasa ut. **II. tr.** låta bryta ut, gifva fritt lopp åt, t. ex. *seine Leidenschaft, seine Freude*.

austollen, F I. itr. h. upphöra att begå dårskaper, stadga sig. **II. Sich** ~ begå dårskaper, galenskap.

austönen, itr. h. upphöra att ljuda.

austosen, itr. h. upphöra att dåna, att brusa, lugna sig; bnd. rasa ut.

austraben, itr. 1. s. trafva ut, bort. 2. h. trafva på, gå i fullt traf.

Austrag, -[e]s, -e †, m. 1. uppgörelse, öfverenskommelse, afgörande, dom. *Gütlicher* ~

öfverenskommelse i godo. *Bis zum* ~ *der Sache*: tills saken blifvit ordnad, rangerad, uppgjord. 2. skiljedomstol, förlikningsdomstol. -s... Ex. ~**bedingung, -en, f.** förlikningsvilkor.

austragen, I. tr. 1. bära ut. 2. handel. afföra, t. ex. *einen Posten aus einem Buche*. 3. föra bort, t. ex. *den Mist aus der Mistgrube*; gnm innehållets bortförande tömma, t. ex. *die Mistgrube*. 4. utsprida, göra allmänt bekant, t. ex. *Geheimnisse. Jmdn* ~ skvallra om, förtala ngn. 5. *Kleider* ~ slita ut kläder. 6. uthärda, bära, t. ex. *das Leid, das Glück*. 7. afgöra, förlikas om. **II. Sich** ~ om frukträd: blifva öfverårig. **III. itr.** h. med priset i sek.: belöpa sig till, t. ex. *Das Ganze trägt hundert Mark aus. Es trägt die Kosten nicht aus*: det betäcker ej omkostnaderna.

Austräger, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. person som bär ut, utdelar ngt. 2. skvallrare, bak-talare.

Austrägererei, -en, f. skvaller.

Australien, -s, 0, n. npr. Australien.

Australier, -s, -, m. ~in, -nen, f. australier.

australisch, a. australisk.

austrauern, itr. h. 1. sörja ut, bära sorgdräkten tillbörlig tid. 2. upphöra att sörja, att bära sorgdrägt.

austräumen, I. itr. h. drömma ut, upphöra att drömma. **II. tr.** 1. drömma till slut, t. ex. *ein Traum*. 2. *Sich* (dat.) *etw.* ~ drömma om ngt, inbilla sig ngt.

austreiben, I. tr. 1. drifva ut, bort, köra ut, t. ex. *einen bösen Geist aus einem Menschen, jmdn aus dem Hause. Das Vieh* ~ drifva kreaturen på bete; afv. utan obj., t. ex. *der Hirt treibt aus. Schweiss* ~ *de Mittel*: svett-drifvande medel. *Keime* ~ skjuta skott. *Knospen* ~ knoppas. 2. *Etw. ausgetrieben haben*: ej vidare sysselsätta sig med en sak. **II. itr.** s. *Die Keime treiben aus*: brodden sticker upp, skotten skjuta fram. *Der Schweiss treibt aus*: svetten sipprar ut.

Austreibung, f.

Austreiber, -s, -, m. person som drifver ut, bort.

austrennen, tr. sprätta ur, t. ex. *das Futter aus einem Kleide*.

austreten, I. itr. s. 1. taga ut ett steg. 2. utträda, stiga ut, t. ex. *aus einem Geschäfte, aus einem Hause*. 3. *Auf Abwege* ~ gå vilse, bnd. råka på afvägar, misstaga sig. 4. stiga öfver sina bräddar, flöda öfver; bnd. öfverskrida det tillbörligas gräns, gå för långt. **II. tr.** 1. trampa ut, ur, t. ex. *die Körner aus den Ähren, die Ähren*. 2. sparka ut, sönder. 3. gnm trampande el. gående urhåka, nöta, t. ex. *die Stufen einer Treppe. Die Schuhe* ~ trampa ut skorna. 4. trampa ut, genom påtrampning släcka, t. ex. *das Feuer, Funken*. **III. Sich** ~ genom trampning a.

* åkta sm. F familjart. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäris term.

gående nötas, t. ex. *die Schuhe treten sich aus*.

austrinken, *tr.* dricka ur, tömma.

Austritt, *-[e]s, -e, m.* 1. utträdande, utträde. 2. yttre trappa, förstugukvist, balkong.

austrocknen, *I. tr.* torka invändigt, t. ex. *eine Schüssel*: uttorka, torrlägga, t. ex. *einen Teich*. **II. itr.** s. uttorka, utsina. **Austrocknung**, *f.*

austrommeln, *tr.* 1. tramma ut, utbasuna. 2. *Jmdn* ~ genom buller och oväsen gifva sitt missnöje med ngn tillkänna, drifva ut honom.

austrompeten, *tr.* uttrumpeta, utbasuna.

auströpfeln, **austropfen**, *itr.* s. droppvis rinna ut, sippra ut.

austrotzen, *itr. h.* upphöra att trotsa.

austufteln, *tr.* genom hårklyfverier el. sofismer sluta sig till el. leda i bevisning.

austünchen, *tr.* invändigt färgstryka, i sht hvitmena.

austunken, *tr.* tömma genom att doppa i ngt, som suger till sig innehållet, t. ex. *eine Tasse Kaffee mit Brot*.

austuschen, *tr.* tuscha; färglägga.

austuten, *tr.* tuta, t. ex. *der Wächter tutet die Stunden aus*.

ausüben, *tr.* utöfva, t. ex. *eine Kunst*; föröfva, t. ex. *Grausamkeiten*. *Rache* ~ hämnas.

Ausüßer, *-s, -, m.* person som utöfvar, föröfvar.

Ausübung, *-en, f.* 1. utföring. 2. utförande, verkställighet. *In* ~ *bringen*: sätta i verkställighet, verkställa.

Ausverkauf, *-[e]s, -e †, m.* handel. slutförsäljning, realisation.

ausverkaufen, *tr.* 1. utsälja. 2. handel. slutförsälja, realisera.

auswachsen, *I. itr.* s. och *h.* 1. av. *sich* ~ utbildas, bli fullväxt. 2. växa ut, få utväxter. 3. växa igen, gro igen. **II. tr.** växa ur.

auswagen, *sich* ~ våga sig ut.

auswägen, *tr.* 1. våga ut, våga till; utminutera. 2. väga, bedöma, uppskatta.

Auswahl, *-en, f.* urval.

auswählen, *I. tr.* utvälja. **II. itr. h.** sluta välja, göra sitt val. **Auswahlung**, *f.*

auswalzen, *tr.* ⊕ färdigvalka.

auswalzen, *I. tr.* ⊕ utvalsa. **II. itr. h.** sluta valsa.

Auswanderer, *-s, -, m.* **Auswanderin**, *-nen, f.* utvandrare, emigrant. **-schiff**, *-[e]s, -e, n.* emigrantfartyg.

auswandern, *itr.* 1. s. utvandra, emigrera. 2. *h.* om gesäller: sluta vandra, genomgå vandringsåren.

Auswanderung, *-en, f.* utvandring, emigration. *-s...* Ex. ~ *lieber*, *-s, -, n.* utvandringsfeber. ~ *gesuch*, *-[e]s, -e, n.* ansökan att få utvandra.

auswärmen, *tr.* fullständigt uppvärma.

auswarten, *tr.* afvakta, vänta på.

auswärtig, *a.* främmande, ej boende, befinnlig i el. vidkommande samma stad el. land, utrikes. **~er** *Berichterstatter einer Zeitung*: korrespondent till en tidning.

auswärts, *adv.* 1. utåt. ~ *gehen*: gå ut med fötterna. 2. ute, utomhus, utom staden, utomlands.

auswaschen, *tr.* 1. urtvätta, skölja ur, t. ex. *den Schmutz, die Farbe aus einem Kleide, das Kleid*. 2. tvätta invändigt, tvätta ur, t. ex. *einen Topf, eine Wunde*. 3. bortspola, t. ex. *den Sand aus dem Ufer*; undergräfva, t. ex. *das Ufer*. **Auswaschung**, *f.*

auswässern, *tr.* urvattna, vattenlägga. **Auswässerung**, *f.*

auswattieren, *I. tr.* vaddera. **II. F** *sich* ~ stoppa upp sig.

auswachsen, *tr.* utväxla, utbyta. **Auswechs[e]lung**, *f.*

Ausweg, *-[e]s, -e, m.* utväg.

auswehen, *I. itr.* 1. *h.* upphöra att blåsa. 2. s. släckas af vinden, slockna, t. ex. *ein Licht weht aus*. **II. tr.** blåsa ut, släcka, t. ex. *der Wind wehte das Licht aus*.

Ausweiche... Ex. *~geleise*, *-s, -, n.* växelspår. **-platz**, *-es, -e †, m.* mötesplats för fartyg el. järnvägståg.

1. ausweichen, (stark böj.) *itr.* s. 1. gå ur vägen, *jmdm*: för ngn; undvika, undgå. 2. hålla ur vägen, hålla åt sig. 3. gifva efter, bugta sig, t. ex. *die Wand ist ausgewichen*. 4. mus. gå öfver, t. ex. *das Tonstück weicht von C-Dur nach G-Dur aus*. **Ausweichung**, *f.*

2. ausweichen, (svag böj.) *tr.* uppblöta, vattenlägga.

ausweiden, *tr.* 1. afbeta. 2. jag. uttaga inelivorna ur. **Ausweidung**, *f.*

ausweinen, *itr. h., tr.* och *sich* ~ gråta ut.

Ausweis, *-es, -e, m.* ngt som utvisar ngt, intyg, betyg, dokument, legitimering.

ausweisen, *I. tr.* 1. utvisa, förvisa, t. ex. *jmdn aus dem Hause, der Stadt, dem Lande*. 2. utvisa, intyga, bevisa, t. ex. *die Zeit wird es* ~. **II. Sich ~ 1. visa sig, bliwa klart. 2. legitimera sig. **Ausweisung**, *f.* *-s...* Ex. ~ *befehl*, *-[e]s, -e, m.* utvisningsorder.**

ausweissen, *tr.* hvitmena. **Ausweissung**, *f.*

ausweiten, *I. tr.* utvidga. **II. Sich ~ utvidgas, vidga sig. **Ausweitung**, *f.***

auswendig, *a.* 1. utvärdig, yttre, utanpå. 2. *adv.* utantill, t. ex. *etc.* ~ *lernen, können*.

auswerfen, *tr.* 1. gnm kasta el. slå ut, sönder, in, t. ex. *Fenster, jmdn ein Auge*. 2. kasta ut. *Den Anker* ~ kasta ankare. 3. kasta ut, upp, t. ex. *der Vulkan wirft Asche, der Schwindsüchtige Blut aus*. 4. kasta upp, gräfva upp, t. ex. *Schlamm aus einem Graben, einen Graben*. 5. handel. särskildt anteckna, t. ex. *einzelne Posten im Rechnungsbuche*. 6. gnm påkastning släcka, t. ex. *Feuer*. **Auswerfung**, *f.*

auswettern, *itr. h.* och *sich ~*. *Es hat [sich] ausgewettert*: övdröpt har upphört. *Bnd. er hat [sich] ausgewettert*: han har rasat ut.

auswetzen, *tr.* slipa bort, t. ex. *Scharten*.

auswischen, *tr.* 1. smörja, blanka (invändigt). 2. *F bnd. jmdn ~ slå*, klå ngn.

auswickeln, *I. tr.* veckla ut, upp, reda ut. **II. *Sich ~*** reda sig. **Auswick[e]lung**, *f.*

auswägen = *auswägen*.

auswindeln, *tr.* linda upp, aftaga lindorna af.

auswinden, *I. tr.* 1. vrida ut, ur. 2. vinda ut, upp. **II. *Sich ~*** reda sig.

auswinseln, *itr. h.* upphöra att jämra sig, att gnälla, att kvida.

auswintern, *I. tr.* 1. utsätta för vintern. 2. bevara, föda under vintern, t. ex. *Vieh*. **II. *Sich ~*** och *itr. s.* öfvervintra.

auswirken, *I. itr. h.* upphöra att verka, att handla. **II. tr.** 1. utverka. 2. verka ei. verka slut på. **Auswirkung**, *f.*

auswirren, *tr.* reda ut, upp.

auswischen, *tr.* 1. torka ur, torka, t. ex. *den Staub aus dem Glase, das Glas. Sich (dat.) den Schlaf aus den Augen ~* gnugga sömnen ur ögonen på sig. 2. stryka ut, bort, utplåna. 3. *F jmdm eins ~ slå till* ngn.

auswittern, *I. tr.* 1. vädra upp, uppsåra. 2. låta vittra, utsätta för luftens påverkan. **II. itr. s.** vittra, förvittra. **Auswitterung**, *f.*

auswölben, *tr.* hvälva, öfverhvalva.

Auswölbung, *-en, f.* hvälfnng, hvalf.

auswuchern, *I. tr.* genom ocker utplundra, utsga. **II. *Sich ~*** yppigt utbreda sig.

Auswuchs, *-[e]s, -e †, m.* 1. utväxande. 2. utväxt, *av. bild.*

auswählen, *tr.* gräfva, rota, böka ut, ur, upp.

auswundern, *sich ~* upphöra att förvånas.

Auswurf, *-[e]s, -e †, m.* 1. utkastande. 2. det utkastade; *bvad hafvet kastar ut ei. upp såsom tång, strandgods; upphostadt slem.* 3. i *sht bnd.* utskott, afskum; makulatur. *-[s]... Ex. ~ papier*, *-[e]s, -e, n.* makulatur. *-stoff, -[e]s, -e, m.* ekstremer. *~wa[a]re, -n, f.* utskottsvara.

auswürgen, *tr.* med stor ansträngning kråkas upp.

auswüt[h]en, *I. itr. h.* rasa ut, om stormen: lägga sig. **II. *Sich ~*** urladda sin vrede, rasa ut.

auszacken, *tr.* udda ut. **Auszackung**, *f.*

auszahlen, *tr.* 1. utbetala. 2. *Jmdn ~* betala till ngn hela hans fordran. **Auszahlung**, *f.*

auszählen, *tr.* räkna till, ut, upp. **Auszählung**, *f.*

Auszahler, *-s, -, m.* person som utbetalar, kassör.

auszähneln, **auszählen**, *tr.* tända, udda. **Auszählung**, *f.*

auszanken, *F I. tr.* och *itr. h.* tråta, gråla (på). **II. *Sich ~*** 1. gråla slut. 2. *reipr.* tråta på hvarandra, kifvas.

auszapfen, *tr.* 1. aftappa, t. ex. *Wein aus dem Fasse*. 2. utskänka.

auszappeln, *itr. h.* upphöra att sprattla.

auszagen, *tr.* 1. *Jmdn die Haare ~* slita af ngn håret. 2. *Jmdn ~* lugga, illa tilltygagn.

auszucken, *I. itr. h.* sluta kalaset, upplösa dryckeslaget, ej dricka mer. **II. tr.** dricka ur, tömma.

auszehren, *I. tr.* 1. förtära, göra slut på. 2. tåra, aftåra; utsuga, utarma. **II. *Sich ~*** tåras, aftåras, utmärglas. **III. itr. s.** 1. = **II. 2. h.** sluta förtära, sluta äta.

Auszehrung, *-en, f.* utmärgling, afmagring, tvinsot.

auszeichnen, *I. tr.* 1. teckna, rita färdig, t. ex. *eine Figur*. 2. utmärka, förse med märke, märka, känneteckna, t. ex. *Waren; eine Eigenschaft zeichnet eine Person ei. eine Sache aus*. 3. utmärka, behandla med utmärkt aktning. **II. *Sich ~*** utmärka sig. *Jr. ausgezeichnet*.

Auszeichnung, *-en, f.* 1. märke, tecken, etikett. 2. utmärkelse. *-s... Ex. ~wert[h], ~würdig, a. värd utmärkelse.*

auszerren, *tr.* slita, draga ut, af.

Auszieh... *Ex. -tisch, -es, -e, m.* utdragsbord.

ausziehbar, *a.* som kan dragas ut.

ausziehen, *I. tr.* 1. draga ut, taga ut, t. ex. *Nägel, Zähne*. 2. utdraga, t. ex. *eine Essenz aus Pflanzenstoffen, den Inhalt aus einer Schrift, matem. eine Wurzel*. 3. afdraga, aftaga, afklåda. *Jmdm, sich (dat.) die Kleider ei. jmdn, sich ~* klåda af ngn, sig. *Bnd. die Uniform ~* uppgifva soldatyrket; *jmdn rein ~* utplundra ngn; *die Kinderschuhe ~* trampa ut barnskorna. 4. utsträcka, uttänja. 5. draga ut till hela sin längd, t. ex. *eine Linie, eine Furche*. 6. refla, t. ex. *einen Büchsenlauf*. **II. *Sich ~*** 1. se **I, 3.** 2. tänja ut sig. **III. itr. s.** 1. draga ut, bort, tåga ut, t. ex. *auf die Jagd, in den Krieg*. 2. flytta; utvandra, emigrera. 3. *F* taga till benen. **Ausziehung**, *f.*

auszieren, *tr.* utsira, utsmicka.

auszimmern, *tr.* ☉ förtimra. **Auszimierung**, *f.*

auszinnen, *tr.* förtenna.

auszirkeln = *abzirkeln*.

auszischen, *tr.* uthvissla, egentl. »utvåsa».

auszittern, *itr. h.* upphöra att darra, att dallra.

Auszug, *-[e]s, -e †, m.* 1. uttåg, aftåg, flytning, utvandring. 2. utdrag, sammandrag, t. ex. *aus einem Buche, einer Rechnung; extrakt, kvintessens*. 3. utdrageskifva, utdragslåda. *-s... Ex. ~fest, -[e]s, -e, n.* judarnes påskhögtid. *~weise, adv.* = *wie*.

auszüglich, *adv.* i utdrag, i sammandrag.

auszupfen, *tr.* rycka ut, af, draga ut, ur.

auszürnen, *itr. h.* upphöra att vredgas.

auszwichern, *itr. h.* upphöra att kvittra.

authentisch, *a.* autentisk, trovärdig.

Autodafé, *-s, -s, n.* autodafé.

Autodidakt, *-en, -en, m.* autodidakt, själfbild.

Automat, *-en, -en, m.* automat.

* äkta sms. **F** familjärt. **P** lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ⚡ sjöterm. ✕ militärisk term.

Autor, -s el. *Autören, Autören*, m. auktor, författare, upphofsman.
Autoritåt, -en, f. auktoritet.
Autorschaft, 0, f. författarskap.
auwéh, judiskt: *auwéh*, *interj.* aj! o ve!
Auxiliärtruppen, f. plur. hjälptrupper.
avancier|len, -te, -t, *itr.* s. i sht \times avancera.

Axe se *Achse*.
Axióm, -[e]s, -e, n. axiom, grundsats.
Axt, -e †, f. yxa. *BHd.* *die* ~ *an den Baum* legen: gripa verket an.
Azur, -s, -en, m. 1. azur(färg), himmelsblått. 2. poet. azuren, himlen.
azúr[e]n, a. azurblå, himmelsblå.

B.

B, -[ʰs], -[ʰs], n. gram. b.
ba, *interj.* utmärkande báa, ungef. bá!
bä, *interj.* härmande färets läte, bá!
baar se *bar* 4.
Bacchant, -en, -en, m. backant.
Bach, -[e]s, -e †, m. dim. *Bächlein, Bächelchen*, bäck. -**amsel**, -n, f. zool. strömstare. -**blume**, -n, f. bot. kabbelök (*Caltha palustris*). -**bohne**, -bunge, -n, f. bot. bäckärenpris, bäckböna (*Veronica beccabunga*). -**holder**, -s, -, m. olvönbuske (*Viburnum opulus*). -**stelze**, -n, f. ärla.
Bache, -n, f. *Bacher*, -s, -, m. jag. vildsvins-hona, vildsvinshane öfver två år.
1. back, adv. † back.
2. Back, -en, f. * -[e]s, -e, n. † back. -**bord**, -[e]s, -e, n. † babord.
Back... *itr* *backen*. *Ex.* -**birne**, -n, f. matpäron. -**blech**, -[e]s, -e, n. (bak)plåt. -**butter**, 0, f. matsmör. -**fisch**, -es, -e, m. 1. stekt fisk. 2. F flicka i slynåldern, då hon börjar spela dam. -**form**, -en, f. bakelseform. -**gerät[h]**, -[e]s, -e, n. bakredskap. -**haus**, -es, -er †, n. bagarstuga. -**mulde**, -n, f. baktråg. -**ofen**, -s, -†, m. bakugn. -**planne**, -n, f. stekpanna. -**pfeife** se under *Bucke*. -**pflaume**, -n, f. sviskon. -**schaufel**, -n, f. -**scheit**, -[e]s, -e, n. kakspade, ugnsspade. -**stein**, -[e]s, -e, m. tegelsten, mursten. -**stube**, -n, f. bagarstuga. -**trog**, -[e]s, -e †, m. baktråg. -**waj[re]**, -n, f. bakverk. -**wanne**, -n, f. baktråg. -**werk**, -[e]s, -e, n. bakverk.
Back|le, -en, f. **Backen**, -s, -, m. dim. *Bäckchen, -lein*, 1. kind, kindben. *BHd.* *die* ~ *n voll nehmen* el. *mit vollen* ~ *n in die Posaune stossen*: ungef. taga munnen för full, begagna öfverdrifna talesätt. 2. (ars)klinka. 3. † läring. -**pfeife**, -n, f. örfil. -**zahn**, -[e]s, -e †, m. oxeltand. -**en...** *Ex.* ~**bärt**, -[e]s, -e †, m. kindskägg, polisonger. ~**hein**, -[e]s, -e, n. kindben. ~**grübchen**, -s, -, n. grop på kinden. ~**knochen**, -s, -, m. kindben. ~**rot[h]**, a. med röda kinder. ~**schlag**, -[e]s, -e †. ~**streich**, -[e]s, -e, m. kindpust, örfil. ~**zahn**, -[e]s, -e †, m. oxeltand.
back|len, *bäckst, buk, büke, ge-en, back[e]*, av. -st, -te, *ge-t*, I tr. 1. baka, t. ex. *Brot, Kuchen*. *Gebackenes*: bakverk. 2. torka, t. ex. *Obst*. 3. steka i panna. 4. bränna, t. ex. *Ziegelsteine*.

II. itr. 1. h. bakas, stekas. 2. h. och s. hårdna, blifva tätare, fastare, t. ex. *der Schnee* *bakt*: snön packar sig samman.
Bäcker, -s, -, m. ~in, -nen, f. bagare, bagarfur. -**brot**, -[e]s, -e, n. bagarbröd. -**bursche**, -n, -n, m. bagarlärling. -**gesell**, -en, -en, m. bagargesäll. -**handwerk**, -[e]s, -e, n. bagaryrke. -**laden**, -s, -†, m. bagarbod. -**zunft**, -e †, f. bagarskrå.
Bäckerrei, -en, f. 1. bageri. 2. bagaryrke. 3. bakverk.
Bad, -[e]s, -er †, n. 1. bad. *BHd.* iron. *jmdm das* ~ *gesegnet*: ungef. låta ngn få sina fiskar varma, för hvad han gjort. 2. badort. *Ins* ~ *reisen*: resa till ngn badort. -*...* *Ex.* ~**anstalt**, -en, f. badinrättning. ~**anzug**, -[e]s, -e †, m. baddrägt. ~**arzt**, -[e]s, -e †, m. badläkare. ~**frau**, -en, f. badgumma. ~**gast**, -[e]s, -e †, m. badgäst. ~**gemach**, -[e]s, -er †, n. badrum. ~**haus**, -es, -er †, n. badhus. ~**hose**, -n, f. badbyxor, simbyxor. ~**kappe**, -n, f. badmössa. ~**kur**, -en, f. badkur. ~**liste**, -n, f. förteckning öfver badgäster. ~**mantel**, -s, -†, m. badkappa. ~**meister**, -s, -, m. 1. badmästare. 2. simlärare. ~**ordnung**, -en, f. badreglemente. ~**ort**, -[e]s, -e el. -er †, m. badort. ~**platz**, -es, -e †, m. badställe. ~**reise**, -n, f. badresa. ~**schrank**, -[e]s, -e †, m. badskåp. ~**schwamm**, -[e]s, -e †, m. badsvamp. ~**stelle**, -n, f. badställe. ~**stube**, -n, f. badrum. ~**wanne**, -n, f. badkar. ~**zeit**, -en, f. 1. badtid. 2. badsäsong. ~**zelle**, -n, f. badhytt. ~**zeug**, -[e]s, 0, n. badlinne. ~**zimmer**, -s, -, n. badrum.
bad|len, -ete, *ge-et*, I tr. bada. II. *itr.* h. och *sich* ~ bada, bada sig. *Sich in Thränen* ~ bada, simma i tårar.
Badener, -s, -, m. ~in, -nen, f. invånare i landet el. staden Baden.
Badenser, -s, -, m. ~in, -nen, f. invånare i landet Baden.
badénsisch, a. badisk.
Bader, -s, -, m. 1. badande. 2. barberare, fältskär, tillika ägare till en badinrättning.
Baderéi, -en, f. badinrättning.
badisch, a. badisk. *Das* ~: Baden.
bä|len, -[e]te, *ge-[e]t*, *itr.* h. säga bá, bräka.
baff, *interj.* paff!
Bäffchen se *Beffchen*.

0 saknar plur. † har om ljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

Bagåge, -n, *f.* 1. bagage, reseffekter. 2. F slödder, pack.

Bagatell, -en, *f.* bagatell, småsak, obetydlighet. -**schulden**, *f. plur.* småskulder.

Bagger, -s, -, *m.* mudderverk. -**boot**, -[e]s, -e [†], *n.* mudderpråm, mudderverk. -**eimer**, -s, -, *m.* mudderskopa. -**maschine**, -n, *f.* muddermaskin. -**ponton**, -s, -, -**prahm**, -[e]s, -e, *m.* mudderpråm.

baggerlin, -te, *ge-t*, *tr.* muddra, muddra upp.

bah, *interj.* bah!

bähnen, -te, *ge-t*, *tr.* utsätta för värme. ☉ *Holz* ~ basa virke. *Pflanzen* ~ gnm värme drivva växter. Med *ein Glied* ~ a) lägga varma omslag på, b) badda en lem. **Bähung**, *f.*

Bahn, -en, *f.* 1. bana, väg. Vanl. *bnal* ~ *brechen*, *machen*: bryta, rödja väg; *jmdm die* ~ *abgewinnen*: hinna om ngn; *auf der* ~ *der Ehre wandeln*: vara en ärans man. 2. banad väg, t. ex. *etw. per* ~ *schicken*: skicka ngt på järnväg; rännarebana; täfplingsplats, arena. 3. våd i kläder. -**bau**, -[e]s, -ten, *m.* järnvägsbyggnad. -**brechend**, a. banbrytande. -**brecher**, -s, -, *m.* banbrytare. -**breite**, -n, *f.* 1. banans, 2. vådens bredd. -**brücke**, -n, *f.* viadukt. -**geleise**, -s, -, *n.* järnvägs-spår. -**hof**, -[e]s, -e †, *m.* bangård, järnvägsstation. -**hofsinspektor**, -s, -en, *m.* stationsinspektor. -**hofsrestauration**, -en, *f.* järnvägsrestauration. -**körper**, -s, -, *m.* -**linie**, -n, *f.* järnvägselinie. -**netz**, -es, -e, *n.* järnvägsnät. -**steig**, -[e]s, -e, *m.* perrong. -**stollen**, -s, -, *m.* järnvägstunnel. -**wärter**, -s, -, *m.* banvakt. -**zug**, -[e]s, -e †, *m.* järnvägståg.

bahnlen, -te, *ge-t*, *tr.* bana, t. ex. *einen Weg*.

Bahr, -en, *f.* bår. -[en]träger, -s, -, *m.* en bärs bärare. -**tüch**, -[e]s, -er †, *n.* bårduk.

Bai, -en, *f.* hafsbugt.

Baier se *Bayer*.

Bajadére, -n, *f.* bajadér, indisk dansös.

Bajazzo, -[s], -s, *m.* pajas.

Bajonétt, -[e]s, -e, *n.* bajonétt.

Bake, -n, *f.* † sjömärke, båk, boj. -n... Ex ~**geld**, -[e]s, -er, *n.* † båkpengar. -**tonne**, -n, *f.* † tunnboj.

Balanciér, -s, -s, *m.* vågbalk, balans.

balancierlen, -te, -t, *tr.* och *itr.* h. balansera, hålla (i) jämvigt.

Balancierstange, -n, *f.* balanserstång.

bald, *adv.* 1. snart. *Je bald*, *je lieber*: ju för dess hållre. 2. lätt. *Das ist ~ gesagt*, *aber schwer gethan*: det är lättare sagt än gjort. 3. nästan, t. ex. *ich wäre ~ gefallen*. Inskjutet: *ich hätte ~ gesagt*: jag hade så när sagt. 4. ~... ~ än... än, t. ex. ~ *hier*, ~ *dort*: än här, än där. -**möglichst**, -**thünlichst**, *adv.* snarast möjligen, så snart sig göra låter.

Baldachin, -[e]s, -e, *m.* baldakin.

balde, * = *bald*.

Bälde, 0, *f.* In ~ snart.

baldig, a. snar.

Balg, -[e]s, -e †, *m.* 1. (djur)hud, skinn; om människor: hud, mage, buk. 2. bot. fröhylsa, skida, balja, skal. 3. uppstoppad figur, föreställande mänskliga el. djur. 4. bälg. 5. plur. *afvr*. -er †, F och P skymford, unget. slyngel, slyna. -**frucht**, -e †, *f.* bot. skidfrukt. -**kapsel**, -n, *f.* bot. balja, skida. -**wechsl**, -s, -, *m.* ombyte af hud, af skinn. -[en]... Ex ~**treter**, -s, -, *m.* bälg-, orgeltrampare.

Balge, -n, *f.* balja, tvättbalja.

balglen, -te, *ge-t*, I. *tr.* flå. II. *Sich* ~ 1. byta om skinn. 2. slås, brottas, vara i slagsmål.

Balger, -s, -, *m.* slagskämpe.

Balgerii, -en, *f.* slagsmål.

Balje se *Balge*.

Balke[n], -ns, -n, *m.* dim. *Bälkchen*, 1. bjälke. Ordspr. *das Wasser hat keine ~n*: vattnet är ej att lita på. 2. balk, vågbalk. -n... Ex. ~**anker**, -s, -, *m.* ☉ bjälkankare. -**decke**, -n, *f.* bjälktak, bjälklag. ~**höch**, a. hög som taket. ~ *springen*: hoppa högt i taket. ~**holz**, -es, -er †, *n.* ☉ bjälktimmer. ~**kopf**, -[e]s, -e †, *m.* bjälkhufvud, bjälkände. ~**lage**, -n, *f.* ~**werk**, -[e]s, -e, *n.* bjälkverk.

Balkön, -[e]s, -s el. -e, *m.* balkong.

1. **Ball**, -[e]s, -e †, *m.* 1. bäll, t. ex. ~ *spielen*: kasta bäll. 2. klot, biljardklot, kula. 3. klot, glob, t. ex. *der ~ der Erde*: jordklotet. -**kelle**, -n, *f.* sältrå, sältra. -**kugel**, -n, *f.* klot, biljardklot. -**schlägel**, -s, -, *m.* = -**kelle**. -**spiel**, -[e]s, -e, *n.* bällspel.

2. **Ball**, -[e]s, -e †, *m.* bal, danstillställning. *Auf den* ~ *el. zu ~ gehen*: gå på bal. *Zum ~ sein*: vara på bal. -**anzug**, -[e]s, -e †, *m.* baldrägt. -**dame**, -n, *f.* balklädd dam. -**fest**, -[e]s, -e, *n.* balbjudning, bal. -**gam**, -[e]s, -e †, *m.* balgäst. -**gesellschaft**, -en, *f.* balgäster. -**kleid**, -[e]s, -er, *n.* balklädnings-saal, -[e]s, -e †, *m.* balsal, danssal.

Ballåde, -n, *f.* ballad.

Ballast, -[e]s, -e, *m.* † barlast. ~ *einnehmen* el. *einschiessen*: intaga barlast. ~ *ausladen* el. *ausschiessen*: lossa barlast. Ätv. *blud* öfverflödigt påhäng.

ballastlen, -ete, *ge-et*, *tr.* † barlasta, förse med barlast.

Balléi, -en, *f.* ordensområde.

1. **Ballen**, -s, -, *m.* 1. = 1. *Ball*. 2. det tjocka köttet under tummen och stortån; hos djur: has. 3. bal, varubal, packe; *afv.* såsom mått-enhet, t. ex. *ein ~ Papier*, *Leinwand*. -**binder**, -s, -, *m.* person som lägger in varor i balar. -**gut**, -[e]s, -er †, *n.* varor inlagda i balar. -**schnur**, -e †, *f.* packsnöre. -**stock**, -[e]s, -e †, *m.* packkäpp. -**wa[aj]re**, -n, *f.* = -**gut**. -**weise**, *adv.* balvis, i balar.

2. **ballen**, -te, *ge-t*, I. *tr.* *Die Hand zur Faust* el. *die Faust* ~ knyta handen. *Schnee* ~ forma snö till bällar, göra snöbällar. II. *itr.* h.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

och *sich* ~. *Der Schnee ballt (sich)*: snön är kram, formar sig lätt till bollar.

Ballerbüchse, -n, f. knallbössa, leksaksbössa. **baller** |n, **bäller** |n, -te, ge-t, itr. h. väsnas, bullra.

Ballétt, -[e]s, -e, n. balett.

Ballhorn, -[e]s, -e, m. F person som försämrar i st. f. att förbättra.

ballhornisie |len, -te, -t, tr. rätta oriktigt, försämrå hvad man vill förbättra. **Ballhornisie**-**ring**, f.

Ballón, -s, -s, m. 1. ballong, luftballong. 2. ⊕ ett slags runda flaskor. -**post**, -en, f. ballongpost, post med luftballong.

Balsam, -[e]s, -e (str. -^z), m. balsam. -**büchse**, -n, f. balsamosa. -**hauch**, -[e]s, -e, m. balsamisk fläkt.

balsamie |len, -te, -t, tr. balsamera; parfymera, göra välluktande. **Balsamierung**, f.

Balsamine, -n, f. balsamin.

balsamisch, **balsámig**, a. balsamisk.

Balz, -en, f. -es, -e, m. om större foglar: lek, t. ex. tjäderlek.

balz |en, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. I sht om tjäder: spela.

Bambus, -[ses], -[se], m. bambu. -**rohr**, -[e]s, -e, n. bamburör. -**stock**, -[e]s, -e †, m. bambukäpp. -**zucker**, -s, 0, m. bambusocker.

bamm, interj. se *bimm*.

Bammel, -n, f. F, **Bammeléi**, -en, f. F ngt hängande, dinglande.

bammel |n, -te, ge-t, itr. h. F hänga och dingla.

Ban, -s, -s, m. ban, ståthållare i ett banat.

Banáne, -n, f. banan, a) bananasfrukt, b) bananasträd. -n... Ex. ~**baum**, -[e]s, -e †, m. bananasträd.

Banát, -[e]s, -e, n. banat.

Band, I. -[e]s, -er †, n. 1. band, t. ex. *ein scidenes ~, ein farbiges ~, ~ an einer Haube*. 2. rem, snöre, snodd, t. ex. *Bänder an Damenschuhen*: kängsnören. 3. band, tunnband, bandjárn. bñal. *ausser Rand und ~ sein*: ungef. hoppa öfver skaklorna. 4. bindel, förband. 5. med. ligament. 6. ⊕ band, järnband, tvärband. II. -[e]s, -e †, m. 1. band som en bok är bunden i, pärmar, t. ex. *dies Buch hat einen schönen ~*. 2. band, volym, t. ex. *dies Werk besteht aus drei Bänden*. It. *Bände...*, *bändig*. III. -[e]s, -e, n. 1. band, boja, fjättrar, t. ex. *in ~e schlagen, in ~en sein, in ~en halten, die ~e lösen, jmdn von et. aus seinen ~en lösen*. 2. föreningsband, t. ex. *das ~ der Freundschaft, des Glaubens, die heiligen ~e der Natur*. — Sms. till I. -**ähnlich**, -ärtig, a. bandlik. -**axt**, -e †, f. ⊕ stick-yxa. -**eisen**, -s, -, n. bandjárn. -**förmig**, a. bandformig. -**gras**, -es, -er †, n. sandstarr. -**handel**, -s, 0, m. bandhandel. -**kram**, -[e]s, -e †, m. bandkram. -**macher** = **weber**. -**reich** = **bändereich** under *Bände...* -**reif**, -[e]s, -e, m. tunnband. -**rose**, -n, f. bandros, rosett.

-**stuhl**, -[e]s, -e †, m. bandstol. -**tresse**, -n, f. trens, galon. -**wa**[a]ren, f. plur. bandvaror. -**weber**, -s, -, m. bandväfware. -**weberei**, -**wirkerei**, -en, f. bandväfveri. -**wurm**, -[e]s, -er †, m. binnikemask. It. *Bänder...*

Bandäge, -n, f. bandage, förband.

Bandagíst, -en, -en, m. bandagíst; kirurg.

Bande, -n, f. 1. rand, infattning. 2. band, trupp, t. ex. *eine ~ von Räubern*: ett röfvarband; *eine ~ von Schauspielern*: en teatertrupp. 3. pöbel, slödder. -n... Ex. ~**führer**, -s, -, m. ett (röfvar)bands anförare.

Bände... Ex. -**reich**, a. rik på (bok)band, t. ex. *eine ~e Bibliothek*. -**weise**, adv. bandvis, i band. -**zahl**, -en, f. antal band.

Bandelíer, -[e]s, -e, n. bantler, axelgehång.

Bänder... Ex. -**besatz**, -es, -e †, m. bandgarnityr.

bänder |n, -te, ge-t, tr. ⊕ 1. banda, t. ex. *das Wachs*. 2. förse med ränder, randa.

bändig, a. i sms. med rakneord, innehållande så eller så många band, volymer, t. ex. *ein zwei~es Werk*.

bändiglen, -te, ge-t, tr. tämja, t. ex. *wilde Tiere*; bñal. tygla, kufva, t. ex. *seine Leidenschaften*.

Bändigung, f.

Bändigiger, -s, -, m. (djur)tämjare.

Bandit, -en, -en, m. bandit.

banditenhaft, a. banditaktigt.

bang[e], **banger** ei. **bänger**, **bangst** ei. **bängst**, a. beklämd, ängslig, rädd, ängestfull, t. ex. *in ~er Erwartung, ~e Ahnungen, ~e Träume*. *Ich bin ei. mir ist ~ jag är rädd, jag ängslas*. *Mir ist ~ für ei. um mein Leben*: jag fruktar, hyser farhoger för mitt lif. *Es ist mir ~ dabei*: det oroar mig. *Vor dem Tode ~ sein*: vara rädd för döden. *Jmdn ei. jmdm vor jmdm, etw. ~ machen*: skrämma ngn, göra ngn rädd för ngn, ngt. F ~ *machen gilt nicht*: unget. ingen rädder här.

Bange, 0, f. beklämdhet, ängest, oro, rädsla. *Habén Sie keine ~!* var ej orolig, var lugn.

bang'en, -te, ge-t, I. itr. h. pers. ochopers, samt *sich* ~ 1. vara rädd, orolig, frukta, t. ex. *ich bange (mich) ei. es bangt mich ei. mir für ei. um mein Leben, vor dem Tode*: jag fruktar för mitt lif, är rädd för döden. 2. med oro längta, nach etw.: efter ngt. II. tr. göra orolig, ingifva fruktan.

Bangheit †, **Bangigkeit**, -en, f. beklämdhet, oro, ängslan.

bänglich, a. beklämd, ängslig.

I. **Bank**, -e †, f. 1. bank såsom sandbank, korallbank m. m. 2. bänk att sitta på, t. ex. *gepolsterte ~, ~ ohne Lehne*. ññal. *etw. auf die lange ~ schieben, ziehen, spielen*: uppskjuta ngt till en oviss framtid; *etw. hinter ei. über die ~ werfen*: lägga ngt å sido, ej bry sig om det; *durch die ~ öfver en bank, utan undantag*.

3. bänk, verkbord såsom hyvelbänk m. m. -**hobel**, -s, -, m. ⊕ bänkhysel. -**lehne**, -n, f. rygg-

stöd på en bank. **-wagen**, -s, -[t], m. vurst. *Jfr Bänkel...*

2. Bank, -en, f. bank såsom växelbank, spelbank m. m. *Geld bei der ~ stehen haben*: halva pengar innestående på banken. *~ halten* el. *auflegen*: hålla bank. *Die ~ sprengen*: spränga banken. **-anweisung**, -en, f. anvisning på en bank. **-gesetz**, -es, -e, n. banklag. **-halter**, -s, -, m. vid spel: bankir. **-note**, -n, f. banknot, sedel. **-platz**, -es, -e t, m. ort där bank finnes. **-schein**, -[e]s, -e, m. = *note*. **-schwindel**, -s, 0, m. **-unwesen**, -s, 0, n. banksvindel. **-zetteln**, -s, -, m. = *note*.

Bänkel... Ex. **-gesang**, -[e]s, -e t, m. marknadsång. **-knecht**, -[e]s, -er, n. oäkta barn. **-sänger**, -s, -, m. marknadssångare. **-sohn**, -[e]s, -e t, m. oäkta son. **-tochter**, -t, f. oäkta dotter.

Bänker, -s, -, m. torgmäglare.

1. bank[e]rrott, **bank[e]rütt**, a. bankrutt. *Für ~ erklären*: försätta i konkurs.

2. Bank[e]rrott, -[e]s, -e, m. bankrutt, konkurs, cession. **-erklärung**, -en, f. försättande i konkurs.

bank[e]rrottieren, -te, -t, itr. h. blifva bankrutt. göra konkurs.

Bank[e]rrottierer, -s, -, m. bankruttör, en som gjort konkurs.

Bankert, -[e]s, -e, m. oäkta barn, bastard.

Bankett, -[e]s, -e, n. bankett, kalas.

Bankier se *Banquier*.

Bann, -[e]s, -e, m. **1.** förtrollning som binder en vid ett visst ställe, gör en orörlig. **2.** bannlysning, banstrale. *Jmdn in den ~ thun* el. *mit dem ~ belegen*: bannlysa ngn. **3.** landsförvisning, akt. *Jmdn in den ~ thun* el. *mit dem ~ belegen*: landsförvisa ngn, förklara ngn i akt. **4.** a) område för ngn myndighet, b) detta områdes bebyggare, c) uppbåd inom ett yrl. område, *Jfr Blutbann, Heerbann*. **-bruch**, -[e]s, -e t, m. en bannlysning, upphäfvande. **-bulle**, -n, f. bannlysningsbref, bulla. **-fluch**, -[e]s, -e t, m. bannlysning. **-herr**, -n, -en, m. länsherre. **-meile**, -n, f. stadsområde. **-spruch**, -[e]s, -e t, m. bannlysning. **-stein**, -[e]s, -e, m. gränssten för ett *Bann*, *Jfr 4, a.* **-strahl**, -[e]s, -en, m. banstrale.

bannen, tr. **1.** genom öfvernaturlig trollmakt el. tjuvningskraft beherska, a) fasthålla på ngt ställe, forhaka, bedara, t. ex. *in einem Kreise ~, das Gluck ~, die Schlange hat den Vogel gebannt*; b) förflytta till ngt ställe, besvärja, frammana, t. ex. *in einen Kreis, Geister*; c) bortdriva från ett ställe, utdrifva, t. ex. *den Teufel*. **2.** förbanna, belägga med förbannelse; förgöra. **3.** bannlysa. **4.** förvisa, t. ex. *in eine Stadt*: till en stad; landsförvisa. **5.** fridlysa.

1. Banner, -s, -, m. besvärjare.

2. Banner, -s, -, n. baner, fana, fälttecken. **-fluchtig**, a. som öfvergifvit fanan, rymt,

deserterat. **-herr**, -n, -en, m. banerherre. **-träger**, -s, -, m. banerförare.

Banquier, -s, -s, m. bankir.

Banus, -, -, m. se *Ban*.

Baptist, -en, -en, m. baptist. **-en...** Ex. **~ gemeinde**, -n, f. baptistförsamling.

baptistisch, a. baptistisk.

bar, a. **1.** bar, naken, t. ex. *mit ~em Haupte*, *~ und bloss*. **2.** blottad, saknande, fri från, utan, t. ex. *alles menschlichen Gefühles ~, des Tadeln ~, von Schwäche und Tadel ~*. **3.** oholjd, omiskannelig, påtaglig, klar, t. ex. *~ und offen*, *~ und wahr*, *blank und ~*. **4.** kontant, t. ex. *~es Geld*, *~e Auslagen*, *~ bezahlen*. *~e Münze*: klingande mynt. *Bildl. etw. für ~, für ~e Münze*, *für ~en Ernst nehmen*: taga ngt för kontant, för fullt allvar. **-beinig**, a. barhent. **-frost**, -[e]s, -e t, m. barfrost. **-fuss**, a. barfota. **-fusser**, -s, -, m. en som går barfota, i sht barfotamunk. **-fussig**, a. barfotad. **-händig**, **-hauptig**, i predikativ och adv. ställn. afv. **-hand**, **-haupt**, a. barhand, barhufvad.

Bar, -en el. * -s, -en el. * -e, m. **1.** björn, *junger ~* vanl. bjornunge. **2.** *Der grosse und der kleine ~* sjornbilderna stora och lilla björnen. **3.** F björn, fordringsagare. *Einen ~ en anbinden* el. *aufbinden*: skaffa sig en björn, sätta sig i skuld. *Einen ~ en abbinden*: slå ihjäl en björn. **-beiss**, -es, -e, m. F = *-beisser*. **2.** **-beisser**, -s, -, m. **1.** bjornhund, bulldogg. **2.** F en straf, franstotande, argisint människa. **-heissig**, a. straf, franstotande, argisint. **-heissigkeit**, -en, f. franstotande, argt sätt. **-lapp**, -[e]s, 0, m. bot. lumner (*Lycopodium*). **-en...** Ex. **~artig**, a. bjornlik. **~beisser** se *-beisser*. **~fuhrer**, -s, -, m. bjornforare. **~grube**, -n, f. bjorngrop. **~haut**, -e t, f. bjornhud. *Bildl. F auf der ~ liegen*: lata sig, föra ett oversamt lif, slå dank. **~hauter**, -s, -, m. F latmask. **~jagd**, -en, f. bjornjagt. **~jager**, -s, -, m. bjornjagare. **~klau[e]**, -en, f. afv. **-[e]s**, -e, m. bot. bjornklo. **~massig**, a. bjornlik. **~mutze**, -n, f. bjornmossa, bjornskinnmossa. **~raupe**, -n, f. bjornspinnarens larv. **~zottig**, a. ragig som en björn.

Baracke, -n, f. barack; dålig, usel hydda, koja. **-n...** Ex. **~stadt**, -e t, f. stad af baracker, af kojor.

Barbar, -s el. -en, -en, m. barbar. **-en...** Ex. **~weise**, adv. barbariskt.

Barbarei, -en, f. **1.** barbari, grymhet, råhet. **2.** npr. se *Berberei*.

Barbarin, -nen, f. barbarisk kvinna.

barbarisch, a. barbarisk.

Barbschen, **Barbel**, -s, -[s], n. npr. dim. af *Barbara*.

Barbier, -[e]s, -e, m. barberare, afv. lagre faltskar. **-becke**, -s, -, n. rakfat. **-bursche**, -n, -n, m. barberarlarling. **-gehülfe**, -n, -n, **-gesell**, -en, -en, m. barberargesall. **-laden**, -s,

- †**, *m.* rakstuga. -**messer**, -*s*, -, *n.* rakknif.
-**riemen**, -*s*, -, *m.* rakstrigel. -**stube**, -*n*, *f.*
rakstuga.
- barbier|en**, -*te*, -*t*, *tr.* raka, barbera. **Baal**. *F*
jmdn über den Löffel ~ narra, bedraga ngn.
barchen, *a.* af parkum, se *Roj*.
Barchent, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* parkum, ett slags bomulls-
tyg el. halflinne.
bardáuz, *interj.* *F* ungef. pladask!
Barde, -*n*, -*n*, *m.* bard, skald, sångare.
Bardi[e]t, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* och * *m.* stridsång hos
de gamla germanerna.
bardisch, *a.* beträffande barder, barda-, skal-
de-
Barétt, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* barett.
Bärin, -*nen*, *f.* björninna, björnhona.
Bariton (kort **a**), -*s*, -*e*, *m.* mus. baryton.
Bark, -*en*, *f.* † *avf.* -**schiff**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* † bark-
skepp.
Barkasse, -*n*, *f.* † barkass, storbåt.
Barke, -*n*, *f.* † 1. bark. *avf.* mindre segelbåt
i allmh. 2. ett slags platt flodfartyg.
Bärmie, 0, *f.* 1. jäst. 2. fradga på ol. -**prot**,
-[*e*]*s*, -*e*, *n.* bröd bakadt med jäst.
barmhertzig, *a.* barmhertig, miskundsam. ~ *e*
Schwestern: barmhertighetssystrar.
Barmhertzigkeit, 0, *f.* barmhertighet, miskund.
bärmig, *a.* ej jästfri, grumlig af jäst.
barock, *a.* barock, befängd.
Barockheit, -*en*, *f.* befängdhet.
Barométer, -*s*, -, *m.* och *n.* barometer. -**stand**.
-[*e*]*s*, 0, *m.* barometerstånd.
Barón, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* baron, friherre.
Baronésse, -*n*, **Barónin**, -*nen*, *f.* baronessa, fri-
herrinna.
baronisier|en, -*te*, -*t*, *I. tr.* utnämna till baron,
upphöja i friherrligt stånd. *II. itr. h. F* lefva
gentilt; spela friherre, göra intet.
Barre, -*n*, *f.* (metall)stång, tacka. -*n*... *Ex.*
~**gold**, -[*e*]*s*, 0, *n.* guld i stänger, i tackor.
Barren, -*s*, -, *m.* 1. = *Barre*. 2. ett gymnastik-
redskap, huvudsakligen för armgymnastik,
bestående af tvänne parallela bommar.
Barrière, -*n*, *f.* barriär, bom, skrank, hinder.
Barrikåde, -*n*, *f.* barrikad, forskansning.
barrikadier|en, -*te*, -*t*, *tr.* barrikadera.
Bars[ch], -*es*, -*e* [†], *m.* abborre.
barsch, *a.* 1. amper, besk. 2. barsk, sträf.
Barschaft, -*en*, *f.* reda penningar, kontanta
tillgångar.
Barschheit, -*en*, *f.* barskt sätt el. uttalande.
Bart, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. skägg. *Sich* (dat.) *den*
~ *wachsen lassen*: låta skägget växa. **Baal**.
jmdm einen ~ [von *Stroh*] *machen*: narra,
bedraga ngn; *jmdm den* ~ *streicheln* el. *um*
den ~ *gehen*: smickra, kurtisera ngn; *in*
den ~ *brummen*: mumla, tala i skägget; *in*
den ~ *hinein* *lügen*: ljuga oförskämdt; *sich*
um des Kaisers ~ *streiten*: tvista om påf-
vens skägg. 2. zool. muntrådar, barder hos
vissa fiskar. -**becken**, -*s*, -, *n.* rakfat. -**bürste**,
- n*, *f.* skäggborste. -**faden**, -*s*, - †, *m.* mun-
trådar, munspröt hos vissa fiskar och insekter.
-**kratzer**, -*s*, -, *m.* skämsamt benämning på barbe-
rare. -**länge**, 0, *f.* skäggets längd. -**los**, *a.*
skägglös. -**scherer**, -*s*, -, *m.* *F* barberare.
-**seife**, -*n*, *f.* raktvål. -**wichse**, -*n*, *f.* skäggvax.
Bärte, -*n*, *f.* 1. ☉ bredyxa. 2. zool. hvalbard.
Barthel, -*s*, -*s*, *m.* *npr.* förkortat af Bartolomeus.
Ordspr. er weiss, wo ~ *den Most holt*: unget
han är minsann ej bortkommen.
bärtig, *a.* skäggig.
Barütsche, -*n*, *f.* ett slags tvåhjuligt åkdon.
Baryton se *Bariton*.
Basalt, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* basalt.
basalten, *a.* af basalt.
Baschlik, (avf. -*č*), -*s*, -*s*, *m.* baschlik.
1. **Base**, -*n*, *f.* dim. *Bäschen*, 1. kvinnlig kus-
sin. 2. faster el. moster, tant. -*n*... *Ex.* ~**ge-**
schwätz, ~**gewäsch**, -*es*, 0, *n.* skvaller,
käringsprat.
2. **Base**, -*n*, *f.* matem., byggn. och kem. bas.
basenhaft, *a.* käringsaktig.
Basenschaft, -*en*, *f.* 1. kusinskap, tantskap. 2.
kvinnliga släktingar.
basier|en, -*te*, -*t*, *I. tr.* basera, grunda. *II. itr.*
h. basera sig, grunda sig.
Basilisk, -*en*, -*en*, *m.* basilisk.
Basilis, -*en*, *f.* se 2. *Base*.
Baske, -*n*, -*n*, *m.* **Baskin**, -*nen*, *f.* invånare i
de baskiska provinserna, basker.
baskisch, *a.* baskisk.
1. **hass**, *adv.* 1. i hög grad, dugtigt. 2. poet. =
besser.
2. **Bass**, -*es*, -*e* †, *m.* mus. bas. -**bläser**, -*s*, -, *m.*
fagottblåser. -**brummer**, -*s*, -, *m.* borduna,
snarverk på orgel. -**geige**, -*n*, *f.* basfiol. -**note**,
-*n*, *f.* basnot. -**pleife**, -*n*, *f.* fagott. -**saite**,
-*n*, *f.* bassträng. -**sänger**, -*s*, -, *m.* bassän-
gare, basist. -**schlüssel**, -*s*, -, *m.* basklav.
-**stimme**, -*n*, *f.* basröst; basstämma.
Bassist, -*en*, -*en*, *m.* basist.
Bast, -[*e*]*s*, -*e* [†], *m.* bast. -**decke**, -*n*, *f.* bast-
matta. -**hut**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* basthatt. -**matte**,
-*n*, *f.* bastmatta. -**schicht**, -*en*, *f.* bastlager.
-**seide**, -*n*, *f.* råsilke.
basta, *interj.* basta!
Bastard, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* bastard. -**ärt**, -*en*, *f.* ba-
stardart, blandad art. -[*er*]**zeugung**, -*en*, *f.*
korsning af olika raser el. arter.
bastard|en, -*ete*, *ge-et*, **bastardier|en**, -*te*, -*t*, *I.*
tr. korsa olika arter. *II. Sich* ~ korsa sig, be-
blanda sig.
Bastardschaft, -*en*, *f.* egenskapen att vara ba-
stard.
Bastéi, -*en*, *f.* bastion, bålverk.
bastel|n, -*te*, *ge-t*, *I. tr.* syssla med småsaker,
knåpa med. *II. itr. h.* syssla, knåpa.
basten, *a.* förfärdigad af bast, bast-
Bastión, -*en*, *f.* avf. -[*e*]*s*, -*e*, *m.* och *n.* ✕ ba-
stion.
Bataillón, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* ✕ bataljon.

Batist, *-[e]s, -e, m. batist.*

batisten, *a. af batist, batist-.*

Batterie, *-en, f. batteri.*

Batzen, *-s, -, m. ett slags mynt = 4 Kreuzer.*

Bau, *-[e]s, -e el. -ten, m. 1. byggande, upp-
förande, t. ex. des Hauses, der Stadt. 2. bygg-
nad, konstruktion, struktur, t. ex. der Welt,
einer Maschine, einer Blume. 3. odlande,
odling, t. ex. einer Heide, des Weizens. 4.
barg. brytande, bearbetning, t. ex. der Stein-
kohlen. 5. bygge, byggnad, byggning, hus.
Öffentliche ~ten: a) offentliga byggnader,
b) offentliga byggen. Einen ~ errichten:
uppföra ett hus. 6. bo, håla, kula, t. ex. der
Bieber, der Dachse, der Fuchse. bild. immer
in seinem ~ sitzen: ständigt sitta hemma,
aldrig gå bort. -akademie, -en, f. teknolo-
gisk högskola. -amt, *-[e]s, -er †, n. bygg-
nadsintendentur. -anschlag, -[e]s, -e †, m.
kostnadsförslag till en byggnad. -art, -en, f.
byggnadsstätt, byggnadsstil. -bedarf, -[e]s,
0, m. byggnadsmaterialier. -beflissene(r),
(adj. böjn.) m. arkitekt(elev). -direktor, -s, -en,
m. byggnadsintendent. -fach, -[e]s, -er †, n.
byggnadsfack. -fähig, a. odlingsbar, barg. SOM
kan bearbetas. -fällig, a. bofällig, förfallen,
i behof af reparation. -fälligkeit, 0, f. bo-
fällighet. -fest, a. fast, säker att bygga på.
-flösse, -n, f. timmerflotte. -flucht, 0, f. ⊕ rak
linie, efter hvilken det bygges. -fuhre, -n, f.
fora med byggnadsmaterialier. -führer, -s, -,
m. byggmästare. -gerüst, *-[e]s, -e, n. bygg-
nadsställning. -gewerkschule, -n, f. teknisk
skola. -grund, -[e]s, -e †, m. byggnadstomt.
-herr, -n, -en, m. byggherre, a) ägaren, b) en-
treprenören till ett bygge. -hof, *-[e]s, -e †, m.
timmerplats. -holz, -es, -er †, n. bygg-
nadsvirke. -kasten, -s, -, m. bygglåda, tek-
sakallda innehållande träbitar att bygga med. -kosten
Anschlag = -anschlag. -kunst, -e †, f. bygg-
nadskonst. -künstler, -s, -, m. arkitekt. -leute
se -mann. -lustig, a. byggnadslysten. -mann,
-[e]s, Bauleute, m. timmerman, arbetare
vid ett bygge. -meister, -s, -, m. byggmä-
stare. -platz, -es, -e †, m. 1. = -grund. 2. =
-hof. -rat[h], *-[e]s, -e †, m. byggmästare
med råds titel. -rede, -n, f. en slags in-
vigningstal, hållet af en bland byggnadsfolk.
-redner, -s, -, m. arbetare som håller en
Baureda. -riss, -es, -e, m. byggnadsplan,
ritning till en byggnad. -sand, *-[e]s, 0, m.
sand till murbruk. -schule, -n, f. teknisk
skola. -schutt, *-[e]s, 0, m. affall vid ett
bygge, byggnadsgrus. -stein, *-[e]s, -e, m.
byggnadssten. -stelle, -n, f. byggnadstomt.
-stil, *-[e]s, -e, m. byggnadsstil. -tischlerei,
-en, f. fast snickararbete i en byggnad.
-unternehmer, -s, -, m. byggnadsentreprenör.
-verständnis, a. kunnig i byggnadskonsten.
-wesen, -s, -, n. byggnadsväsen, byggnads-
konst. -zaun, *-[e]s, -e †, m. plank kring ett**********

bygge. -zweck, *-[e]s, -e, m. Zu ~en: i och
för en byggnad.*

Bauch, *-[e]s, -e †, m. dim. Bäuchlein och Bäu-
chelchen, 1. mage, buk, t. ex. den ~ füllen,
den ~ zum Gott haben, einen ~ bekommen
el. sich (dat.) zulegen, sich (dat.) den ~ vor
Lachen halten. F fauler ~ a) latmask, b)
öfverfyld mage, t. ex. i ordspr. fauler ~ studiert
nicht gern. 2. hvälfning, rundning, inre,
t. ex. der ~ einer Tonne, eines Schiffes; der ~
einer Geige: en fiols resonansbotten. -band,
-[e]s, -er †, n. ⊕ tunnband. -diener, -s, -, m.
frässare. -dienst, *-[e]s, -e, m. frässeri. -ent-
zündung, -en, f. maginflammation. -fell,
-[e]s, -e, n. tarmsäck, bukhinna. -finne,
-flosse, -n, f. zool. bukfena. -fluss, -es, -e †,
m. diarré, utsot. -förmig, a. bukid, bukför-
mig. -grimmen, -s, 0, n. magplågor, ont i
magen. -gurt, *-[e]s, -e, m. bukgjord. -kneifen,
-kneipen = -grimmen. -krampf, *-[e]s, -e †, m.
magkramp, kolik. -redner, -s, -, m. buk-
talare. -riemen, -s, -, m. bukgjord. -schmerz,
-es, -en, m. -wäh, *-[e]s, 0, n. = -grimmen.*****

Bauche, **Bäuche**, *-n, f. byk.*

1. bauch|en, *te, get, sich ~ bugta sig, vara
bukig, svängd. Gebauht: bukid, kupig.*

2. bauch|en, **bäuch|en**, *-te, get, tr. byka. Bä-
chung, f.*

Baucherin, **Bäucherin**, *-nen, f. bykgumma.*

bauchig, **bäuchig**, *a. bukid.*

Bauchung, *-en, f. kupighet.*

Baude, *-n, f. säterhydda.*

baul|en, *-[e]te, ge-[e]t, I. tr. 1. bygga, t. ex. ein
Haus, ein Schiff, Luftschlösser, sein Nest,
bild. sein Urteil auf etw. 2. odla, bearbeta,
t. ex. das Land, den Acker, Gerste; eine
Grube, Silber. II. Sich ~ byggas, odlas.
Sich arm ~ bygga sig fattig. III. itr. h.
bygga. An etw. ~ bygga på ngt, vara sys-
selsatt med byggandet af ngt. bild. auf
jmdn, etw. ~ bygga, förlita sig på ngn,
ngt.*

1. Bauer, *m. 1. -s, -, person som bygger, odlar,
bearbetar ngt, t. ex. der geduldige ~ des Erd-
reichs. 2. -n el. -s, -n, dim. Bäuerlein, -chen,
bonde, landtman. Ja, ~, das ist ganz was
anders: säges till ngn, som till försvar för sin handling
åberopar sig på, att en annan, bögre uppsatt, gjort sam-
maledes, ungef. det är ngt annat, det, el. det
hör ej hit. -arbeit, -en, f. jordbruksarbete.
-bengel, -s, -, m. bondbasse. -bursche, -n, -n,
m. bondpojke. -dirne, -n, f. bondjanta, bond-
tös; bondlolla. -flegel, -s, -, m. bondlurk.
-frau, -en, f. bondhustru. -hof, *-[e]s, -e †, m.
bondgård. -jan, *-[e]s, -e, m. bondlymmel.
-junge, -n, -n, m. bondpojke. -kerl, *-[e]s, -e,
m. bondtölp. -kittel, *-[e]s, -, m. bondblus.
-knabe, -n, -n, m. bondgosse. -knecht, *-[e]s,
-e, m. bonddräng. -lümmel, -s, -, m. bond-
lymmel. -mädchen, -s, -, n. bondflicka. -pferd,
-[e]s, -e, n. arbetshäst. -tölpel, -s, -, m. bond-******

* äkta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärsk term.

tölp. **-wesen**, -s, 0, n. 1. landtbruk. 2. bondskt sätt. **-wirt[h]schaft**, -en, f. landthushållning; jordbruk. -n... Ex. Jfr afr. ofvinstående. **~adel**, -s, 0, m. foraktl. landätel. **~aufruhr**, -[e]s, -e, **~aufstand**, -[e]s, -e †, m. bonduppror. **~fänger**, -s, -, m. en som lurar bönder, bondpräjäre. **~fängerei**, -en, f. bönders bondbragande, bondpräjäri. **~fest**, -[e]s, -e, n. bondkalas. **~fiedler**, -s, -, m. bondspelman. **~fro[h]ne**, -n, f. bonddagsverke. **~gut**, -[e]s, -er †, n. bondgård. **~hochzeit**, -en, f. bondbröllop. **~krieg**, -[e]s, -e, m. bondekrig. **~lied**, -[e]s, -er, n. bondvisa, bondsång. **~magd**, -e †, f. bondpiga. **~placker**, -s, -, m. bondplågåre. **~regel**, -n, f. bondpraktika. **~schenke**, -n, f. bondkrog. **~schinder**, -s, -, m. bondskinnare. **~stand**, -[e]s, -e †, m. bondestånd. **~tanz**, -es, -e †, m. bonddans. **~verstand**, -[e]s, 0, m. bondförstånd. **~volk**, -[e]s, 0, n. bondfolk. **~weib**, -[e]s, -er, n. bondkvinna, bondhustru. — -s... Ex. **~frau** se **~frau**. **~kerl** se **~kerl**. **~leute**, bondfolk, plur. ill **~mann**, -[e]s, m. bonde.

2. **Bauer**, -s, -, m. och n. fogelbur, bur.

Baueréi, -en, f. byggeri, bygge.

bauerhaft = *bäuerisch*.

Bäuerin, -nen, f. bondkvinna, bondhustru.

bäuerisch, a. 1. landtlig. 2. bondsk, rå.

bäuerlich, a. landtlig, bond-.

Bauer[n]schaft, -en, f. bönderna i en by el. inom ett visst område.

baulich, a. 1. rörande bygge el. byggnadskonst, byggnads-. 2. beboelig.

Baulichkeit, -en, f. 1. byggnad, bygge. 2. beboeligt tillstånd.

Baum, -[e]s, -e †, m. 1. träd. Bna. *er sieht den Wald vor lauter Bäumen nicht; den Finger zwischen den ~ und die Borke stecken*: tränga sig mellan barken och trädet; *zwischen ~ und Borke sitzen*: sitta i mellanhånd, i klämma; *F das geht über die Bäume*: det går alltför långt. 2. bom, t. ex. *eines Thores, eines Webstuhles*. **~ähnlich**, a. trädlik. **~arm**, a. trädfattig. **~artig**, a. trädartad. **~ast**, -[e]s, -e †, m. trädgren. **~bast**, -[e]s, -e †, m. trädbast. **~dick**, a. tjock som ett träd. **~eule**, -n, f. zool. kattuggla. **~falke**, -n, -n, m. zool. lärkfalk. **~falle**, -n, f. jäg. stockfälla. **~fest**, a. fast, orubblig som ett träd. **~frass**, -es, -e, m. röta på träd. **~frevell**, -s, -, m. skogsäverkan, förstörande af träd. **~gang**, -[e]s, -e †, m. allé. **~garten**, -s, -†, m. fruktträdgård. **~gärtner**, -s, -, m. trädgårdsmästare som sköter fruktträdgård el. trädskolor. **~geländer**, -s, -, n. spalier. **~gerade**, a. rak som en stör. **~gruppe**, -n, f. trädgrupp. **~harz**, -es, -e, n. kåda. **~höch**, a. hög som ett träd, jättelik. **~holz**, -es, 0, n. trä, virke. **~kahn**, -[e]s, -e †, m. ekstock af en urhålkad trädstam, kanot. **~kitt**, -[e]s, -e, m. ympvax. **~knospe**, -n, f. bladknopp. **~kunde**, -n, f.

kännedom om träd. **~lang**, a. lång som ett träd. **~läufer**, -s, -, m. zool. trädskrypare. **~laus**, -e †, f. trädlus. **~leiter**, -n, f. trädgårdsstege. **~lerche**, -n, f. trädlärlka. **~los**, a. trädlös. **~malve**, -n, f. stockros. **~marder**, -s, -, m. skogsmård. **~mast**, -en, f. ållonbete. **~messer**, -s, -, n. trädgårdsknif. **~nachtigall**, -en, f. zool. järnsparf. **~öl**, -[e]s, -e, n. bomolja. **~pfahl**, -[e]s, -e †, m. stör att binda träd vid. **~pflaster**, -s, -, n. ympvax. **~reich**, a. trädrik. **~rinde**, -n, f. träd bark. **~rose**, -n, f. stockros. **~saft**, -e †, f. saf. **~säge**, -n, f. trädsåg. **~schere**, -n, f. trädgårdssax. **~schlag**, -[e]s, 0, m. löfverk på mållängder. **~schnitt**, -[e]s, -e, m. kvistning. **~schroter**, -s, -, m. zool. ekoxe. **~schule**, -n, f. trädskola. **~schwamm**, -[e]s, -e †, m. trädsvamp. **~specht**, -[e]s, -e, m. zool. trädskrypare. **~stamm**, -[e]s, -e †, m. trädstam. **~stark**, a. stark som ett träd, mycket stark. **~still**, a. aldeles stilla, lugn. **~stock**, -strunk, -[e]s, -e †, m. stubbe. **~stück**, -[e]s, -e, n. trädplantering, fruktträdgård. **~stumpf**, -[e]s, -e †, m. stubbe. **~wachs**, -es, -e, n. ympvax. **~wagen**, -s, -[†], m. arbetskärra. **~wärter**, -s, -, m. 1. vaktare af fruktträd. 2. skogvaktare. **~werk**, -[e]s, -e, n. trädparti, löfverk. **~wolle** se särskild artikel. **~wüchs**, -es, -e †, m. träds växt, växtlighet. **~zucht**, 0, f. trädskötsel.

baumell, -n, -te, ge-t, itr. h. dingla. *Mit den Armen ~ slänga med armarne.*

baumlen -te, ge-t, itr. h. jäg. slå ned, sätta sig i ett träd, taga träd, träa.

bäumlen, -te, ge-t, I. tr. uppresa. II. *Sich ~* stegra sig.

Baumwolle, 0, f. bomull. F bna. *ein Kind in ~ wickeln*: klema med, skämma bort ett barn. **~[en]...** Ex. **~ärtig**, a. bomullsartad. **~baum**, -[e]s, -e †, m. bomullsträd. **~fabrikant**, -en, -en, m. bomullsfabrikant. **~garn**, -[e]s, -e, n. bomullsgarn. **~pflanze**, **~staude**, -n, f. bomullsplanta. **~stoff**, -[e]s, -e, m. bomullstyg. **~wa[a]re**, -n, f. bomullsvara. **~weber**, -s, -, m. bomullsväfvare. **~zeug** -[e]s, -e, n. bomullstyg.

baumwollen, a. af bomull, bomulls-.

bäuerisch se *bäuerisch*.

Baus... se *Paus...*

Bausch, -es, -e †, m. ngt svällande, t. ex. *pös, puff* på armar m. m. Bna. *in ~ und Bogen*: på ett ungefär, i ungefärligt medeltal, i stort, i slump. **~ärmel**, -s, -, m. puffärm. **~kauf**, -[e]s, -e †, m. slumpköp.

bauschlen, -[e]s, -te, ge-t, I. tr. göra svällande, pösigt, pösa upp. II. *itr. h. och sich ~* svälla, pösa. **Bauschung**, f.

bauschig, a. pösigt, svällande.

Bause, -n, f. kalkering, afprickadt mönster

~papier, -[e]s, -e, n. kalkerpapper.

bauslen, -[e]s, -te, ge-t, tr. kalkera, afsticka afpricka.

Baute, *f.* * sing. till plur. *Bauten* se *Bau*.
bauz, *interj.* pladask! bums!
Bayer, *-n, -n, m.* bajrare.
bayerisch, *a.* bajersk.
Bayern, *-s, 0, n. npr.* Bajern.
bayrisch se *bayerisch*.
Bazár, *-s, -e, m.* basar.
be... är en förstafvelso, som med verb bildar äkta sms. och har hufvudsakl. följ. funktioner: **1.** ett intrans. verb förvandlar den till trans., t. ex. *auf etw. achten, itr.* = *etw. beachten*, *tr.*: gifva akt på, beakta ngt; **2.** af subst. gör den trans. verb, t. ex. *Absicht*: afsigt, *beabsichtigen*: hafva för afsigt, ärna, *Dach*: tak, *bedachen*: förse med tak, täcka; **3.** af adj. gör den trans. verb, som tillägga obj. adj:s egenkap, t. ex. *frei*: fri, *befreien*: göra fri, befria; **4.** i förening med enkla verb uttrycker den ett uppreppande el. förstärkande af verbets handling el. dess utstrickande till bela obj., t. ex. *fragen*: fråga, *befragen*: utfråga, *malen*: måla, *bemalen*: måla helt och hållet; **5.** afv. bela talesätt kan den förvandla till trans. verb, t. ex. *be-werk-stellen*: sätta i verket; **6.** F kan den äfv. förvandla andra ordklasser, t. o. m. nom. propr., till trans. verb, vanl. för att utmärka ngt tadel, t. ex. *wart, ich werde dich befriedrichen*: jag skall ge dig för Fredrik, jag.
beabsichtigen, * *tr.* hafva för afsigt, ärna, ämna, vilja, t. ex. *etw., etw. zu thun*. Böses ~ hafva ondt i sinnet.
beachten, * *tr.* beakta, gifva akt på, taga hänsyn till. *Einen Rat* ~ lyda, följa ett råd.
beachtens... Ex. *-wert[h]*, *a.* beaktansvärd, värd att taga hänsyn till.
Beachtung, *-en, f.* aktgifvande, iakttagande, hänsyn.
beackern, * *tr.* odla, bruka jorden.
Beámte(r), (adj. *bejm.*) *m.* ämbetsman, tjänsteman. *-n...* Ex. *~herrschaft, -en, f.* ämbetsmannaväld, byråkrati. *~stand, -[e]s, -e †, m.* ämbetsmannastånd. *~zopf, -[e]s, -e †, m.* föräldråd, löjligt ämbetsmannaskick.
Beámte[n]t[h]um, -[e]s, -er †, n. byråkrati.
beámte[n]t[h]ümlich, a. byråkratisk.
beängst[ig]en, * *tr.* oroa, ängsla, göra ängslig.
Beängst[ig]ung, f.
beanspruchen, * *tr.* göra anspråk på, fordra.
Beánspruchung, f.
beánstanden, * *tr.* hysa betänkligheter mot, tvifvel om, bestrida. **Beánstandung, f.**
beántragen, * *tr.* föreslå, yrka, väcka förslag el. motion om. **Beántragung, f.**
beántworten, * *tr.* besvara.
Beántworter, *-s, -, m.* *~in, -nen, f.* person som besvarar ngt.
Beántwortung, -en, f. besvarande, svar. *In ~ Ihres Schreibens*: till svar å eder skrifvelse. *-s...* Ex. *~schreiben, -s, -, n.* *~schrift, -en, f.* (skrifligt) svar.
bearbeiten, * *tr.* bearbeta, bereda, odla, t. ex. *Holz, Metalle, den Acker, eine Wissenschaft*.

Neu bearbeitete Auflage: ny förbättrad upplaga. **Beárbeitung, f.**
Beárbeiter, *-s, -, m.* *~in, -nen, f.* bearbetare.
beárgwohnen, * *tr.* misstänka, *etw., jmdn einer (gen.) Sache*: ngt, ngn för en sak. **Beárgwohnung, f.**
beáufsichtigen, * *tr.* utöfva uppsigt öfver, öfvervaka. **Beáufsichtigung, f.**
Beáufsichtiger, *-s, -, m.* uppsyningsman, inspektör, kontrollör.
beauftragen, * *tr.* *Jmdn mit etw. ~* gifva ngn ngt i uppdrag. *Von jmdm beauftragt*: på uppdrag af ngn. **Beauftragung, f.**
Beauftragte(r), (adj. *bejm.*) *m.* fullmäktig, ombud, kommissionär.
beáugenscheinigen, * *tr.* taga i ögonsigte, syna. **Beáugenscheinigung, f.**
bebáken, * *tr.* utpricka segelld. **Bebákung, f.**
bebándern, * *tr.* förse, smycka, kanta med band.
bebártet, bebártet, a. skaggig.
bebáuen, * *tr.* 1. bebygga, odla, t. ex. *ein Land*; bärg. bearbeta, t. ex. *eine Grube*. **2.** bebygga, uppföra byggnader på, t. ex. *einen Platz*.
Bebáuuung, f.
Bebáuer, *-s, -, m.* bebyggare.
Bebe... Ex. *-land, -[e]s, 0, n.* gungfly. *-schwanz, -es, -e †, m.* sädesärsla.
bebel|en, -te, ge-t, itr. h. bäfva, skälfa, darra, t. ex. *vor (atv. von, aus) Zorn, Freude*: af vrede, glädje. *Um etw. ~* vara i hög grad orolig för ngt.
bebinden, * *tr.* ombinda.
bebláttern, * **I.** *tr.* förse, kläda med blad, löfva. **II.** *Sich ~* löfvas.
bebléchen, * *tr.* kläda, beslå med järnbleck.
bebléien, * *tr.* sätta bly på, öfverdraga med bly.
beblúmen, * *tr.* och *sich ~* pryda, kläda (sig) med blommor.
bebóhlen, * *tr.* ⊕ brädså, brädfodra, golflägg.
bebórdnen, bebórtnen, tr. förse med bårder, med lister, kanta. **~Behórdung, Bebórtung, f.**
bebríllen, * *tr.* förse med glasögon, t. ex. *ein bebrílltes Gesicht*.
bebrúcken, * *tr.* slå en bro öfver, t. ex. *einen Fluss*.
bebrúten, * *tr.* ligga på agg, utligga, búa. rufva på. **Bebrútung, f.**
bebúschen, bebúschen, * *tr.* plantera med buskar. *Bebuscht*: beväxt med buskar, med snår.
Bebuschung, Bebúschung, -en, f. buskskog, snår.
Becher, *-s, -, m.* bågare, pokal; bot. bågarfoder, skål på ollon, nötter m. m. **-blume, -n, f.** bot. pimpinella. **-förmig, a.** bågarmformig. **-glas, -es, -er †, n.** glas utan fot. **-klang, -[e]s, 0, m.** glasens klang. **-stürzer, -s, -, m.** F dryckeskämpe.
becher|n, -te, ge-t, itr. h. dricka, pokulera.
Becken, *-s, -, n.* **1.** bäcken, fat. **2.** bassäng;

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

däld. 3. bäcken. *bedesta* delen af bälen. 4. mus. cymbal. -*bein*, -[e]s, -e, n. bäckenkota. -*förmig*, a. bäckenlik. -*höhle*, -n, f. bäckenhåla. -*schläger*, -s, -, m. 1. bleckslagare. 2. cymbalslagare.

bedäcken, * *tr.* förse med tak, taklägga, täcka.

1. **Bedäckt**, -[e]s, * -e †, m. överläggning, öfvervägande, eftertanke. *Mit gutem* ~ efter mogen öfverläggning. ~ *nehmen* et. *haben auf* etw.: taga hänsyn till ngt, taga ngt i öfvervägande, med i räkningen. -*los*, a. obetänksam. -*nahme*, 0, f. hänsyn. -*voll*, a. betänksam.

2. **bedäckt**, a. 1. betänksam, eftertänksam. 2. *Auf* etw. ~ *sein*: vara betänkt på, tänka på ngt. *tr.* *bedenken*.

Bedächttheit, 0, f. betänksamhet.

bedächtigt, a. betänksam, försigtig, varsam.

Bedächtigkeit, 0, f. försigtighet, varsamhet.

Bedächtlosigkeit, 0, f. obetänksamhet.

bedächtsam = *bedächtigt*.

Bedächtsamkeit = *Bedächtigkeit*.

Bedächung, -en, f. 1. takläggning. 2. tak, hemvist.

bedanken, * *sich* ~ 1. hembära tacksägelse, tacka, *bei jmdm für* etw.: ngn för ngt. 2. *iron.* *sich für* etw. ~ betacka sig för ngt, undanbedja sig ngt.

Bedärf, -[e]s, 0, m. 1. behof, brist. 2. behof, förnödenhet, förråd. -*s...* Ex. ~*fall*, -[r]s, -e †, m. *Im* ~ vid behof.

bedauerlich, a. beklaglig.

bedauern, * *tr.* beklaga, t. ex. *jmdn wegen eines Unglücks, jmds Unglück. Ich bedauere sehr, dass ...* jag är mycket ledsen att ... **Bedäu[e]rung**, f.

bedauerens... Ex. -*wert*[h], -*würdig*, a. beklagansvärd.

bedecken. * *I. tr.* 1. betäcka, öfvertäcka. hölja, skylla. 2. X betäcka, skydda. **II. Sich** ~ 1. betäckas, höljas, skyllas, öfverdragas, t. ex. *der Himmel bedeckt sich mit Wolken*. 2. sitta på sig hatten. mössan. 3. X skaffa sig betäckning, skydd.

Bedeckung, -en, f. betäckande, betäckning, skydd; X betäckning, eskort. -*s...* Ex. ~*mannschaft*, -en, f. ~*truppen*, f. plur. eskort. ~*schiff*, -[e]s, -e, n. ↓ konvojskepp.

Bedenk... Ex. -*frist*, -*zeit*, -en, f. betänketid, rådrom.

1. **bedenken**. * *I. tr.* 1. betänka, öfverväga. 2. *Jmdm mit* etw. ~ komma ihog ngn med ngt, t. ex. *in seinem Testamente. Von der Natur gut bedacht*: af naturen väl utrustad. **II. Sich** ~ 1. betänka sig. *Sich eines andern* et. *eines Bessern* ~ ändra åsigt. 2. tveka, vara tveksam. 3. tänka på sig själf.

2. **Bedenken**, -s, 0, n. 1. öfvervägande, betänkande. 2. betänklighet, tvekan. ~ *tragen*: tveka. ~ *bei jmdm über* etw. *erregen*: göra ngn tveksam beträffande ngt.

bedenklich, a. 1. betänklig. 2. * betänksam, tveksam.

Bedenklichkeit, -en, f. betänklighet, tvekan; svårighet.

bedeuten, * *tr.* 1. betyda, beteckna, föreställa, t. ex. *was bedeutet dieses Wort? Die Bretter, die die Welt* ~ *tiljorna* som föreställa världen. 2. betyda, vara af betydighet, t. ex. *das hat nichts zu* ~, *der Mann bedeutet* etw. et. *hat* etw. *zu* ~. ~*d*: betydande, anseelig. 3. betyda, antyda, t. ex. *das bedeutet nichts Gutes, das hat* etw. *zu* ~. 4. *Jmdm* etw. ~ gifva ngn en vink om ngt, antyda ngt för ngn, låta ngn förstå ngt, *jmdn* ~ underrätta ngn om ngt, undervisa ngn i ngt.

Bedeutend[ig]heit, -en, f. betydenhet, betydelse, vikt; ngt betydande, af betydenhet.

Bedeutnis[s], -se, f. * = *Bedeutung*.

bedeutsäm, a. betydande, viktig, betydelsefull.

Bedeutsamkeit, 0, f. betydelse, vikt.

Bedeutung, -en, f. betydelse, t. ex. *die* ~ *eines Wortes*; vikt, t. ex. *von* ~ *sein für jmdn, für* etw. *Etw. mit* ~ *sagen*: säga ngt med afsigt, med eftertryck. *Von schlimmer* ~ *sein*: hafva ngt ondt att betyda. -*s...* Ex. ~*leer*, ~*los*, a. betydelselös, intetsägande. ~*reich*, a. rik på skickande betydelser. ~*schwer*, ~*voll*, a. betydelsefull.

bedielen, * *tr.* golfägga. **Bedielung**, f.

bedienen, * *I. tr.* 1. betjäna, passa upp på. *Die Tafel* ~ *passa upp vid* bordet. 2. sköta. förrätta, beklåda, t. ex. *die ärztliche Praxis, die Messe, ein Amt*. 3. kortspel. bekänna, t. ex. *Farbe*. **II. Sich** *einer Sache, jmds* ~ betjäna sig af en sak, af ngn.

bediensten, * *tr.* gifva ett ämbete, en tjänst åt.

Bedienstete(r), (adj. *bojn.*) m. person som innehar ngn tjänst, tjänsteman.

Bedienstung, -en, f. tjänst, plats.

Bediente(r), (adj. *bojn.*) m. betjänt. -*n...* Ex. ~*seele*, -n, f. slafvisk själ, slafviskt sinnad person. ~*tracht*, -en, f. betjäntdrägt, livré.

bedientenhaft, a. betjäntaktig, slafvisk.

Bedientenhaftigkeit, -en, f. betjäntskick, slafviskt sätt.

Bedienung, -en, f. 1. betjänande, uppsättning. 2. betjäning, tjänare; X servis.

bedingen, * (svag *bojn.*, men i tem. 1 och 2 arv. * *bedang*, *bedungen*), *tr.* 1. tinga, påtånga, t. ex. *einen Fuhrmann*. 2. betinga, utfåsta som vilkor, t. ex. *Geld, Vorteile; eine Ware bedingt* *einen hohen Preis*. 3. göra beroende, inskränka, begränsa. *Bedingt*: beroende, vilkorlig, ofri, begränsad. 4. betinga, hafva till förutsättning et. utgöra förutsättning för, vara förbunden med.

Bedingtheit, -en, f. beroende, vilkorlighet.

Bedingung, -en, f. vilkor. -*s...* Ex. ~*los*, a. utan vilkor, ovilkorlig. ~*satz*, -es, -e †, m. gram. vilkorssats, konditionalsats. ~*weise*, *adv.* vilkorligt.

bedörnen, * *tr.* omgifva med törne såsom skydd, t. ex. *junge Bäume*.

bedrängen, * *tr.* försätta i trångmål, ansätta. *Bedrängt*: nödställd, betryckt. *In bedrängter Lage, in bedrängten Umständen*: i trångmål, i nöd.

Bedränger, -s, -, *m.* plågar, förtryckare.

bedränglich, *a.* tryckande, svår.

Bedrängnis[s], -se, **Bedrängtheit**, **Bedrängung**, -en, *f.* trångmål, nödställd, betryckt belägenhet, vedermöda.

bedröhen, * *tr.* hota. **Bedröhung**, *f.*

bedröhllich, *a.* hotande.

bedrücken, * *tr.* trycka på, fulltrycka.

bedrücken, * *tr.* förtrycka.

Bedrucker, -s, -, *m.* förtryckare.

Bedrücktheit, *0, f.* betryck.

Bedrückung, -en, *f.* förtryckande, förtryck.

Beduine, -n, -n, *m.* **Beduinin**, -nen, *f.* beduin.

1. bedünken, * *itr. h.opers.* *Es bedünkt mir et mich*: det synes, det förefaller mig.

2. Bedünken, -s, *0, n.* förmenande, mening. *Meines ~s et. nach meinem ~* enligt mitt förmenande.

bedürfen, * *itr. h. och tr.* behöfva, *einer* (gen.) *et. eine Sache*: en sak. *Es bedurfte nur eines Wortes*: det behöfdes blott ett ord. *Das bedarf einer Erklärung*: det fordrar, behöfver en förklaring.

Bedürfnis[s], -ses, -se, *n.* behof.

bedürftig, *a.* behöfvande, fattig. *Einer* (gen.) *et. * eine Sache ~* i behof af en sak.

Bedürftigkeit, *0, f.* tillstånd af behof, torftighet, fattigdom.

beeggen, * *tr.* återbr. harfva.

beehren, * **I. tr.** *Jmdn mit etw. ~* hedra ngn med ngt. **II. Sich ~, zu ...** hafva äran att ... *Beehrung, f.*

beeid[ig]en, * **tr. 1.** beediga, med ed bekräfta, svära på. **2.** taga ed af, låta gå ed. **Beeid[ig]ung, f.**

beEIFern, * *sich ~* ifra, ifrigt bemöda sig. **BeEIFerung, f.**

beEilen, * **I. tr.** påskynda. **II. Sich ~** skynda sig, skynda.

beEinflussn, * *tr.* utöfva inflytande på, påverka. **BeEinflussung, f.**

beEinträchtigen, * *tr.* göra intrång på, vara till förfång för, förfördela. **BeEinträchtigung, f.**

beEisen, * **tr. 1.** av. *sich ~* öfverdraga(s) med is. **2.** beslä med järn. **BeEisung, f.**

beEnd[ig]en, * *tr.* afsluta, sluta, fullborda. **BeEnd[ig]ung, f.**

beEngen, * *tr.* göra trång, inskränka, nedtrycka, nedstamma, göra beklämd. **BeEngung, f.**

BeEngtheit, *0, f.* trånghet; beklämdhet.

beErben, * *tr. Jmdn ~* ärfva ngn. **Beerbt**: som har arfvingar.

beErändigen, * *tr.* jorda, begrafva.

BeErädigung, -en, *f.* begrafning. -s... **Ex. ~feier**, -n, *f.* graföl.

Beerle, -en, *f.* bär. -**hüter**, -s, -, *m.* vinbärgsvaktare. -**most**, -[e]s, -e, *m.* den vid prässningen först afrinnande saften. -**wein**, -[e]s, -e, *m.* vin af själfrunnen drufsaff. -**en**... **Ex. ~ähnlich**, *a.* bärläk. ~**förmig**, *a.* bärförmig. ~**fressend**, *a.* bärätande djur. ~**frucht**, -e *†*, *f.* bärfrukt.

beerlen, -te, *ge-**et**, tr.* indela bär af.

Beet, -[e]s, -e, *n.* trädgårdsland, blomstersäng.

Beete, -n, *f.* bot. beta. **Rote ~** rödbeta.

beetlen, -ete, *ge-**et**, tr.* indela i sångar, i tegar.

befähigen, * **I. tr.** *Jmdn zu etw. ~* sätta ngn i stånd, göra ngn skicklig till ngt. **Befähigt**: begäfvad; **befähigt zu etw.**: i stånd, skicklig till ngt. **II. Sich ~ zu etw.**: vara skicklig *et. lämplig* till ngt.

Befähigung, -en, *f.* **1.** lämplighet, förmåga, duglighet, befogenhet, *zu etw.*: till ngt. **2.** begåfning.

befährbar, *a.* farbar, † segelbar.

1. befähren, * (stark böja.) *tr. 1.* befara, trafikera, fara *et. segla på, t. ex. einen Weg, eine Strasse, einen Fluss. värg. einen Schacht ~* nedstiga i ett schakt. ~ (part. perf.): befarena, berest. **2. Mit etw. ~** köra på ngt, t. ex. *die Chaussee mit Kies ~* köra på grus på landsvägen. **Befahrung, f.**

2. befähren, * (svag böja.) *tr. Etw. ~ et. * sich einer* (gen.) *Sache ~* befara, frukta ngt.

befallen, * *tr.* av. *opers.* komma öfver, öfverfalla, anfalla, t. ex. *ein Fieber, eine Angst befel ihn et. es befel ihn ein Fieber, eine Angst*.

1. befängen, * *tr.* omsluta, hålla fången, inveckla. *Vanl. i part. perf. in etw. ~* fången, invecklad i ngt, t. ex. *in Vorurteilen, in einem Unternehmen*.

2. befängen, *a.* **1.** förlägen, blyg, besvärad. **2.** inskränkt, fördomsfull. **3.** partisk.

Befängtheit, -en, *f.* **1.** förlägenhet, blyghet. **2.** inskränkthet, fördom. **3.** partiskhet.

befassen, * **I. tr.** känna på, taga i. **II. Sich mit etw. ~** befatta sig, hafva att göra med ngt.

befehden, * *tr.* bekriga, föra krig mot. **Befehdung, f.**

Befehl, -[e]s, -e, *m.* befallning; ✕ order, kommando. *Was steht zu ~?* hvad behagas? hvarmed kan jag vara till tjänst? *Wir stehen Ihnen zu ~* vi stå till er tjänst. ✕ *den Befehl führen über ...* föra kommando öfver... -**büch**, -[e]s, -er *†*, *n.* ✕ orderbok. -s... **Ex. ~flagge**, -n, *f.* † kommandoflagg. ~**form**, -en, *f.* gram. imperativ. ~**haber**, -s, -, *m.* befälhafvare. ~**haberstab**, -[e]s, -e *†*, *m.* kommandostaf. ~**weise**, *adv.* under form af en befallning.

befehlen, *be**ief**hst, be**af**hl, be**f**öhle, be**fo**hlen, be**f**ehl*, * **tr. 1.** befalla, t. ex. *jmdn etw., jmdm*

*etw. zu thun, dass jmd etw. thut; X kom-
mendera; påbjuda. Wie Sie ~ efter behag.
Was ~ Sie? hvad behagas? ~ Sie noch etw.
Suppe? behagar ni mera soppa? Wie ~ Sie?
hvad befaller? Ich lasse mir nichts ~ jag
låter ej kommendera mig. 2. beordra, t. ex.
jmdn nach einer Stadt. 3. Jmdn etw. ~ be-
falla, anbefalla ngn ngt. Seine Seele Gott
~ befalla sin själ i Guds hand. Gott be-
fohlen! lef väl! Gud vare med er!*

befehlerisch, *a.* befällande, myndig.
befehligen, * *tr.* 1. kommendera, föra kom-
mando öfver, t. ex. ein Heer. 2. beordra.

befehlshaberisch = *befehlerisch*.

befüllen, * *tr.* ☉ filia, affila. **Befüllung**, *f.*

befinden, * *tr.* uppträda fiendtligt mot, för-
följa. **Befindung**, *f.*

befestigen, * *I. tr.* 1. fästa, sätta fast, t. ex.
einen Gegenstand an einen andern; ☉ göra
fast, surra fast. 2. X befästa, förskansa,
t. ex. eine Stadt, ein Lager. 3. befästa, stad-
fästa, styrka, göra stark, t. ex. jmdn ei. sich
im Glauben, im Irrtum. Das Band der
Freundschaft wieder ~ återknyta vänska-
pens band. II. *Sich ~ se* 1, 3.

Befestiger, -s, -, *m.* person som fäster, be-
fästar, stadfäster *m. m.* se *befestigen*.

Befestigung, -en, *f.* 1. fästade, fästställande.
2. X befästade, befästning. 3. stadfästade.
styrkande. -s... Ex. ~bauten, *f. plur.* X fäst-
ningsarbeten, befästningar. ~kunst, -e †, *f.*
X befästningskonst. ~pfahl, [-e]s, -e †, *m.* X
skanspåle. ~werk, [-e]s, -e, *n.* fästnings-
verk.

befetten, * *tr.* betryka med fett.

befüchten, * *tr.* fukta, väta. **Befüchtung**, *f.*

Beifchen, -s, -, *n.* prestkrage.

befiedern, * *I. tr.* fjädra, befjädra. II. *Sich ~*
fjädras, få fjädrar. **Befiederung**, *f.*

I. befinde, * *I. tr.* befinna, finna, t. ex. *etw.*
[für] gut ~, *etw. ist [als] wahr befinde*
worden. II. *Sich ~* 1. befinna sig, vistas,
t. ex. in einer Lage, an einem Orte. 2. be-
finna sig, må, t. ex. wohl, unpässlich. *Wie
~ Sie sich?* hur står det till?

2. **Befinde**, -s, 0, *n.* 1. befinnande, mening,
tycke, godtycke. *Nach ~ der Umstände:*
etter omständigheterna. Nach ~ efter behag.
2. befinnande, hälsotillstånd, hälsa,
t. ex. sich nach jmds ~ erkundigen.

befindlich, *a.* befinnlig, till finnandes, belägen.

beflechten, * *tr.* öfverfläta, förse med slätverk,
t. ex. eine Flasche, Stühle. **Beflechtung**, *f.*

beflecken, * *I. tr.* 1. fläcka, sätta fläckar på,
sv. bildl., t. ex. jmds Ruf: ngn rykte; smutsa,
besudla, söla. 2. lappa, laga. II. *Sich ~*
fläcka ned sina kläder, smutsa ned sig.
*Sich selbst ~ bedrifva själfbefleckelse. Be-
fleckung, f.*

befleissen, *befleiss[es]t, befliß, befliße, beflis-
sen, befleisse, et. beflüssigen, * sich einer (gen.)*

Sache ~ befitta sig, vinnlägga sig om en sak.
*Sich der Rechtswissenschaft ~ studera ju-
ridik. Sich ~, etw. zu thun:* sträfvä, för-
söka, vara mon att göra ngt. **Befleißigung**, *f.*
befliegen, * *tr.* flyga till, flygande uppnå, t. ex.
die Gipfel des Gebirges.

befliessen, * *tr.* genomflyta, vattna, skölja.

beflißten, *a.* vinnläggande sig om, mon om,
nitisk, ifrig. *Ein der Rechte ~er:* en juris
studerande. *tr. befließen.*

Beflißtenheit, -en, *f.* nit, ifver, flit, studium.

beflütern, * *tr.* och *sich ~* pynta, styra ut (sig)
med bjäfs, med grannlåter.

beflügen, *a.* flygfärdig, flygför.

beflören, * *tr.* och *sich ~* hölja, svepa (sig) i flor.

beflügel, * *I. tr.* gifva, förlåna vingar åt;
bna: påskynda. **Beflügelt**: bevingad, snabb.

II. *Sich ~ skynda sig, ila. Beflügelung, f.*

befolgen, * *tr.* följa, lyda, t. ex. jmds Beispiel,
einen Rat. *Einen Befehl ~* utföra en be-
fallning. **Befolgung**, *f.* -s... = *oaj.*

befolgens... Ex. -wert[h], -würdig, *a.* efterföl-
jansvärd.

Beförderer, -s, -, *m.* **Beförd[er]erin**, -nen, *f.* be-
fordrare, främjare, gynnare, beskyddare,
t. ex. der Kunst.

beförderlich, *a.* befämjande, fördelaktig, gag-
nelig, gynnansam.

befördern, * *tr.* 1. befordra, främja, gynna;
påskynda, t. ex. eine Lehre, die Genesung.
2. befordra, fortskaffa, frakta, t. ex. Rei-
sende, Güter. 3. befordra, gifva högre be-
fattning, t. ex. einen Beamten. **Befördert**
werden: få befordran, avancera.

Beförderung, -en, *f.* främjande, befordrande,
befordran. -s... Ex. ~gesüch. -[e]s, -e, *n.* an-
sökan om befordran. ~mittel, -s, -, *n.* fort-
skaffningsmedel.

befrachten, * *tr.* befrakta, lasta, t. ex. einen
Wagen, ein Schiff. **Befrachtung**, *f.*

Befrächter, -s, -, *m.* handel, afsändare af en last.

befragen, * *I. tr.* fråga, tillfråga, utfråga, råd-
fråga, jmdn nach ei. um ei. über ei. wegen
etw.: ngn om ngt. II. *Sich nach ei. um etw.*
~ förfråga sig, höra sig för, göra sig un-
derrättad om ngt. **Befragung**, *f.*

befränsen, **befränzen**, * *tr.* förse med fransar,
sätta fransar på.

befreien, * *tr.* och *sich ~* 1. befria, frigöra,
rädda, låta slippa, t. ex. jmdn, sich, etw. von
jmdn ei. etw., von einer Strafe, som ännu ej
intradt. *aus einer gefährlichen Lage, einer
Gefahr, der Not, der Leibeigenschaft, hvori
ottök et. r. lan befriete sig.* 2. fritaga, frikalla, t. ex.
jmdn, sich von einer Verpflichtung. **Be-
freiung**, *f.* -s... Ex. ~kampf, [-e]s, -e †, ~krieg,
-[e]s, -e, *m.* befrielsekrig, frihetsstrid.

Befreier, -s, -, *m.* befriare.

befremden, * *tr.* förefalla främmande, besyn-
nerlig, underlig, förvåna, sätta i förundran,
i förvåning. **Befremdung**, *f.*

befremdlich, *a.* sällsam, underlig, öfverraskande.

befröenden, * *I. tr.* 1. *Jmdn mit jmdm* ~ göra ngn till ngn's vän, närma ngn till ngn, befrynda. *Ein Befreundeter*: en vän, en släging. 2. *Jmdn, sich mit etw.* ~ göra ngn, sig förtrogen med ngt, *t. ex. mit einem Gedanken.* *II. Sich* ~ 1. *Sich mit jmdm* ~ blifva vän, befrynda sig med ngn. 2. *se I, 2.*

Befröendung, *f.*

befriedigen, * *tr.* 1. tillfredsställa. *Befriedigt werden*: blifva tillfreds, belåten, nöjd. 2. stilla, lugna, mätta, släcka, bilägga, *t. ex. seinen Rachedurst, sein Gewissen, seinen Hunger, eine Begierde, einen Zwist.* **Befriedigung**, *f.*

befrieren, * *itr.* *s.* öfverdragas af frost, af is.

befruchten, * *tr.* befrukta, göra fruktbar, fruktbarande. **Befruchtung**, *f.* -s... *Ex.* ~organe, *n. plur.* bot. befruktningsdelar.

Befruchter, -s, -, *m.* person som gör ngt fruktbart, fruktbarande, i sht blåd.

befügen, * *tr.* berättiga, bemyndiga, befullmäktiga. *Befugt*: befogad; kompetent.

Befüg[n]is[s], -se, *f.* befogenhet, berättigande, kompetens, myndighet.

befühlen, * *tr.* känna på, taga på. **Befühlung**, *f.*

Befund, -[e]s, 0, *m.* 1. befinnande, tillstånd, läge. 2. godtfinnande. -schein, -[e]s, -e, -zetel, -s, -, *m.* intyg om en saks el. en persons tillstånd, befinnande.

befürchen, * *tr.* fåra.

befürchten, * *tr.* frukta att ngt skall inträffa, hysa farhög för. *Das Schlimmste ist zu* ~ man har att frukta det värsta, måste vara beredd på allt. **Befürchtung**, *f.*

befürworten, * *tr.* förorda, lägga sig ut för, rekommendera. **Befürwortung**, *f.*

begåben, * *tr.* begåfva, utrusta. *Begabt*: begåfvad, intelligent.

Begåbung, -en, *f.* 1. begåfvande; donation. 2. begåfning, anlag.

begåffen, * *tr.* gapa, titta, bliga på. **Begåfung**, *f.*

begåttan, * *sich* ~ para sig. **Begåttung**, *f.* -s... *Ex.* ~akt, -[e]s, -e, *m.* könsakt. ~trieb, -[e]s, -e, *m.* könsdrift. ~zeit, -en, *f.* parningstid.

begäben, * *I. tr.* 1. handf. ntsläppa i rörelsen, försälja. 2. *Ein Mädchen* ~ bortgifta en flicka. *II. Sich* ~ 1. begifva sig, gå, *t. ex. an einen Ort, an die Arbeit, auf die Flucht, in Gefahr, zu Bett, zur Ruhe.* *Sich in den Ehestand* ~ inträda i det äkta ståndet. 2. vanl. oper. tilldraga sig, begifva sig, hända. 3. *Sich einer Sache* ~ afstå från, uppgifva en sak. **Begähung**, *f.*

Begähenheit, -en, *f.* **Begäh[n]is[s]**, -ses, -se, *n.* och * -se, *f.* tilldragelse, händelse.

begähnen, * *itr.* *a.* *s.* 1. möta, påträffa, *jmdm, einer Sache* (* *tr.*: *jmdn, etw.*): ngn, ngt, *t. ex. ich bin ihm auf der Strasse begegnet, wir*

~ *diesem Worte* el. *dies Wort begegnet uns erst bei Lessing.* *Sich* (*dat.*, *recl. pr.*) el. *einander* ~ mötas, *t. ex. auf der Strasse, auf der Lebensbahn, in einem Wunsche.* 2. tillstötta, hända, *t. ex. mir ist ein Unglück begegnet.* 3. uppföra sig mot, *t. ex. jmdm höflich* ~; förefalla, *t. ex. der Tod begegnet einem fürchterlich.* *b)* *h.* 4. bemöta, uppträda mot, bekämpa, *t. ex. einem Fehler, der Verderbnis.*

Begäh[n]is[s], -ses, -se, *n.* och * -se, *f.* 1. möte, sammanträffande. 2. tillstötande händelse, tilldragelse.

Begähnung, -en, *f.* 1. = *Begegnis.* 2. bemötande, uppförande.

begähnen, * *tr.* 1. beträda, gå på, trampa, *t. ex. einen Weg.* 2. gå öfver; inspektera, vitja, *t. ex. das Feld, die Dohnen*: fogelsnarorna. 3. begä, föröfva, göra sig skyldig till, *t. ex. Sünden, Dummheiten.* 4. begä, fira, utföra högtidliga handlingar, *t. ex. ein Fest, eine Ceremonie.* **Begähung**, *f.*

Begähr, -[e]s, -e, *m.* och *n.* 1. begär, fordran. 2. längtan, ästundan, önskan.

begähren, * *I. tr.* 1. begära, fordra. 2. ästunda, önska, hafva lust till. *II. itr. h. Nach* etc. *ü* högtidl. språk äfv. med gen., *t. ex. des Weins*) ~ längta efter, ästunda ngt. **Begähmung**, *f.*

begährens... *Ex.* -wärt[h], -würdig, *a.* önskvärd.

begährrich, *a.* 1. begärlig, eftersökt. 2. lysten.

Begährrlichkeit, 0, *f.* begärlighet.

begähfern, * *tr.* spotta på, dregla på; *blat.* förtala.

begähstern, * *I. tr.* lifva, besjåla, hänföra, hänrycka, inspirera. *II. Sich* ~ hänföras, hänryckas, inspireras.

Begähsternung, -en, *f.* hänförelse, entusiasm, inspiration. -s... *Ex.* ~voll, *a.* hänförd, hänryckt.

Begier, 0, *f.* häftigt begär, lusta, lidelse.

Begierde, -n, *f.* begär, begärelse, lusta, åtrå, lystnad, lidelse.

begierig, *a.* begärlig, ifrig, nyfiken.

begiessen, * *I. tr.* begjuta, hålla på, öfver. *Jmdn, etw. mit kaltem Wasser* ~ hålla, slå kallt vatten öfver ngn, ngt. *Blumen* ~ vattna blommor. *II. Sich* ~ hålla, slå på sig.

Begiessung, *f.*

Beginn, -[e]s, 0, *m.* början, begynnelse.

1. **beginnen**, *begann, begönne* el. * *begänne, begonnen, Beginn*[e], * *tr.* samt *itr. h.* och * *s.* 1. begynna, börja. 2. företaga. *Was willst du damit* ~? hvad vill du göra därmed? el. hvad skall du ha det till?

2. **Beginnen**, -s, -, *n.* 1. början. 2. företag.

Beginner, -s, -, *m.* person som börjar ngt.

begipsen, * *tr.* gipsa.

begitern, * *tr.* förse med galler, förgallra.

beglänzen, * *tr.* 1. beglänsa, stråla öfver, skina på. 2. öfverdraga med glänsande färger. **Beglänzung**, *f.*

beglasen, * *tr.* glasera. **Begläsung**, *f.*

begläub[ig]en, * *tr.* 1. göra trolig, intyga, bevitna, vidimera, t. ex. *eine Unterschrift, eine Abschrift. Etw. durch Zeugen* ~ styrka ngt med vittnen. 2. akkreditera, t. ex. *einen Gesandten*.

Begläub[ig]ung, -en, *f.* intygande, bekräftelse, intyg, vidimäring, legitimering. -s... Ex. ~brief, ~schein, -[e]s, -e, *m.* ~schreiben, -s, -, *n.* kreditiv, t. ex. *eines Gesandten*.

Begleit... Ex. -adresse, -n, *f.* adresskort. -brief, -[e]s, -e, *m.* adressbrev, som medföljer paket. -schein, -[e]s, -e, *m.* ~schreiben, -s, -, *n.* handelsfraktsedel, konnossement. -stimme, -n, *f.* andra stämman.

begleiten, * *tr.* ledsaga, följa, ✕ eskortera; mus. ackompanjera.

Begleiter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* ledsagare, ledsagerska, följeslagare, följeslagerska, kamrat.

Begleiterschaft, 0, *f.* följe.

Begleitung, -en, *f.* 1. ledsagande; mus. ackompanjering. 2. sällskap, följe. In ~rou: i sällskap med, följd af. -s... Ex. ~mannschaft, -en, *f.* följe, ✕ eskort. ~schiff, -[e]s, -e, *n.* † konvojskepp. *tr.* Begleit...

beglücken, * *tr.* lyckliggöra. *Beglückt*: lyckliggjord, lycklig. *Beglückung*, *f.*

Beglückere, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* lyckliggörare, välgörare.

Beglücktheit, 0, *f.* lyckliggjordt tillstånd, lycka.

beglückwünschen, * *tr.* lyckönska. *Beglückwünschung*, *f.*

begnad[ig]er, † *tr.* 1. (om 3-staf.) benåda, visa nåd, vara nådig mot. 2. (om 4-staf.) benåda (låtå nåd gå för rätt), gifva amnesti.

Begnädigung, -en, *f.* benådning, nåd, amnesti. -s... Ex. ~gesuch, -[e]s, -e, *n.* nådansökan. ~recht, -[e]s, 0, *n.* benådningrätt.

begnügen, * *I. tr.* ✕ tillfredsställa. *Begnügt*: tillfreds, belåten. *II. Sich* ~ mit et. an etw.: nöja sig, vara nöjd, tillfreds med ngt. *Sich mit et. an etw. ~ lassen*: låta sig nöja med ngt.

begnüg[sam], *a.* förnöjsam.

Begonie, -n, *f.* bot. begonia.

Begräben, * *tr.* begräva, jorda. *tr.* *die Hand* *F da liegt der Hund* ~ det är just knuten, svårigheten.

Begräbnis[s], (äfv. med kort ä), -s, -se, *n.* 1. begräfnig. 2. grift, grafkor. -feier, -n, *f.* graföl, begräfnig. -gebühr, -en, *f.* likstol. -kosten, *plur.* begräfningskostnader. -platz, -es, -e †, *m.* begräfningsplats, kyrkogård. -schmaus, -es, -e †, *m.* graföl. -stätte, -n, *f.* grafplats.

begräsen, * *I. tr.* 1. ofverdraga med gräs. *Begrast*: gräsbeväxt. 2. afbeta. *II. Sich* ~ blifva gräsbeväxt. *Begräsung*, *f.*

begrreifbar, *a.* begriplig.

begrreifen, * *I. tr.* 1. taga på, känna på. 2. omfatta, innesluta. 3. begripa, förstå, upp-

fatta. *Das ist nicht zu* ~ det är obegripligt. äfv. utan obj., t. ex. *schwer* ~ hafva svårt för att fatta, ringa uppfattningsförmåga. 4. In etw. (en handling ell. ett tillstånd) *begriffen sein*: hålla på med, vara inbegripen i ngt. *II. Sich* ~ begripas, förstås. *Das begreift sich leicht*: det är lätt att förstå. *III. itr. h. se I, 3. Begrreifung*, *f.*

begrifflich, *a.* begriplig, fattlig.

begrifflicher Weise, *adv.* såsom man lätt kan förstå, naturligtvis.

Begrifflichkeit, 0, *f.* begriplighet.

begränzen, * *tr.* begränsa, sätta en gräns för, inskränka. *Begränzung*, *f.*

Begrenztheit, -en, *f.* begränsadt tillstånd, inskränkthet.

Begriff, -[e]s, -e, *m.* 1. begrepp, föreställning. *Das geht über alle* ~e: det är alldeles ofattligt. 2. begripande, förstånd. 3. Im ~c sein @, stehen, etw. zu thun: vara, stå i begrepp att göra ngt. -s... Ex. ~ähnlichkeit, -en, *f.* begreppsförvandtskap, liktydighet. ~bestimmung, -en, *f.* begreppsbestämning, definition. ~gemäss, ~mässig, *a.* begreppsmässig. ~verwirrung, -en, *f.* begreppsöfvirring.

begrifflich, *a.* begreppsmässig.

begründen, * *I. tr.* 1. grunda, lägga grund till, grundlägga, stifta, t. ex. *ein Gebäude, ein Geschäft, sein Glück, ein philosophisches System*. 2. gifva en fast, en säker ställning åt, t. ex. *der Vater begründet den Sohn*. 3. göra saker, hemmastadd, t. ex. *jmdn in einer Wissenschaft*. *Begründet werden*: blifva hemmastadd. 4. gifva skäl för, med bevis stödja, motivera, t. ex. *einen Antrag*. *Begründete Ansprüche*: rättmätiga anspråk. *II. Sich* ~ göra sig, blifva hemmastadd, *tr.* 1, 3. *Begründung*, *f.*

Begründer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* grundläggare, stiftare.

begrünen, * *I. tr.* bekläda med grönska. *II. itr. s.* och *sich* ~ blifva grön, börja grönska.

begrüssen, * *tr.* hälsa, hälsa på.

Begrüssung, -en, *f.* hälsning, logtänligt mottagande.

begücken, * *tr.* F titta på, nyfiskt betrakta.

begünstigen, * *tr.* gynna, främja, befördra, understöddja. *Der Begünstigte*: den gynnade, gunstlingen.

Begünstiger, -s, -, *m.* gynnare, beskyddare.

Begünstigung, -en, *f.* gynnaude, ynnest, förmon.

begürten, * *tr.* omgörda.

Begüss, -es, -e †, *m.* begytning.

begütachten, * *tr.* utlåta sig om. *Begütachtung*, *f.*

begütern, * *tr.* begåfva med gods, med ägodelar. *Begütert*: a) ägande fastighet, b) välmående, förmögen.

begütigen, * *tr.* blidka, göra god igen.

behaaren, * *sich* ~ få hår. *Behaart*: hårig.
Behåring, *f.*
behåben, * *sich* ~ (bruksl. blott 1 inf.) uppföra sig.
behåbig, *a.* 1. om saker: bekväm. 2. om personer: välmående, som befinner sig väl.
Behåbigheit, *-en, f.* 1. om saker: bekvämlighet. 2. om personer: välbefinnande, välmåga.
behåcken, * *tr.* 1. ☉ tillyxa, afskräda, t. ex. *Holz*; kvista, t. ex. *Bäume*. 2. åkerbr. hacka upp, luckra. **Behäckung**, *f.*
behäften, * *tr.* vanl. blott 1 part. perf.: *mit* (el. * *von*) *etw. behaftet sein*: vara behäftad med ngt.
behågeln, * *tr.* hagla på.
1. behågen, * *itr.* h. behaga, falla i smaken. *Wie behagt Ihnen das?* hvad tycker ni om det?
2. Behagen, *-s, 0, n.* 1. behag, nöje. ~ *an etw.* (dat.) *finden*: finna behag i, tycka om ngt. 2. behag, godtycke, smak, t. ex. *nach seinem ~ leben*.
behåglich, *a.* behaglig, angenäm. *Machen Sie sich's ~!* var obesvärad! var hemmastadd!
Behåglichkeit, *-en, f.* behaglighet, behag, treflighet, bekvämlighet.
behållfern, * *tr.* sätta gramma på.
behålbär, *a.* som kan 1. behållas, 2. ihogkommas.
behålden, * *tr.* 1. behålla, bibehålla, gömma, t. ex. *etw. für sich, etw. auf Lager, seinen Wert*. *Übrig ~ hafva, hålla kvar. Behalte mich lieb!* glöm ej bort mig! *Jmdn, etw. im Gedächtnis, im Andenken ~ minnas, ihogkomma ngn, ngt. Wohl ~* (part. perf.): välbehållen. *Jmdn eine Sünde ~ tillräkna ngn en synd*. 2. behålla i minnet, minnas, ihogkomma. *Wohl zu ~ väl att märka*.
Behålder, *-s, -, m.* reservoar, förvaringskärl.
Behålt[nis][s], *-ses, -se, n.* förvaringsrum, förvaringsställe, förvaringskärl.
behålmern, * *tr.* hamra på.
behåndeln, * *tr.* 1. bearbeta, t. ex. *den Teig*. 2. behandla, afhandla, handla om, t. ex. *dies Buch behandelt einen interessanten Gegenstand*. 3. behandla, bemöta, t. ex. *jmdn gut, als Freund ~*. 4. köpslä om. **Behåndlung**, *f.* -s... Ex. ~*ärt, -en, f.* behandlingsätt.
behåndigen, * *tr.* lemna i handom, öfverlemba. **Behåndigung**, *f.*
Behåndler, *-s, -, m.* person som behandlar m. m. se *behandeln*.
behåndschuben, * *tr.* förse med, ikläda hanskar.
Behång, *-[e]s, -e f, m.* ngt som är hängdt på ngt annat, beklädnad.
behången, * **behången**, * *I. tr.* behånga, hänga på, öfver, bekläda. *II. Sich ~ mit etw.:* a) hänga på sig ngt, b) F åtaga sig, lassa på sig ngt. **Behångung**, *f.*
behårken, * *tr.* kratta.
behårnischen, * *tr.* och *sich* ~ kläda (sig) i harnesk.
behårren, * *itr.* h. och s. framhärda. *Auf etw.*

(dat.) ~ yrka på ngt, ej uppgifva, ej afstå från ngt. *Auf et. bei etw. ~* vidblifva, stå fast vid, framhärda i ngt. *Auf seinem Sinn ~* envisas. **Behårnung**, *f.*
behårnlich, *a.* ihårdig, uthållig, trägen, ståndaktig.
Behårnlichkeit, *0, f.* ihårdighet, ståndaktighet.
behårzen, * *tr.* hartsa.
behåuben, * *tr.* sätta hufva el. mössa på.
behåuchen, * *tr.* andas på. **Behåuchung**, *f.*
behåuen, * *tr.* behugga, tillhugga, tillyxa, grofhugga med yxa el. mjösel, t. ex. *Holz, Steine*. *Einen Baum ~ el. einem Baume die Äste ~* kvista ett träd. **Behåuung**, *f.*
behåufe[l]n, * *tr.* kupa, t. ex. *Bäume, Kartoffeln*.
behåupten, * *I. tr.* 1. behålla, ej öfvergifva, förfakta, upprätthålla, t. ex. *das Feld, seine Meinung, seinen Rang*. 2. påstå, försäkra. Gram. *~der Satz*: påståendesats. *II. Sich ~* 1. hålla sig kvar, bibehålla sig, t. ex. *in seiner Stellung*. 2. hålla i sig, t. ex. handel. *die Kurse ~ sich*.
Behåuptung, *-en, f.* 1. behållande, förfaktande, försvar. 2. påstående.
behåusen, * *tr.* hysa, härbärgera.
Behåusung, *-en, f.* 1. hysande, härbärgerande. 2. bostad.
behåuten, * *tr.* kläda med skinn.
Behåf, *-[e]s, -e, m.* nödhjälpa, tillflykt, utväg, undflykt.
behåfen, * *sich* ~ hjälpa sig, reda sig, draga sig fram. *~tr beholfen*.
behålligen, * *tr.* besvära, *jmdn mit etw.:* ngn med ngt. **Behålligung**, *f.*
behålmen, * *tr.* sätta hjälm på.
behånd[e], *a.* behändig, finck, skicklig.
Behåndigkeit, *-en, f.* behändighet, skicklighet.
behérbergen, * *tr.* härbärgera, hysa. **Behérbergung**, *f.*
behérrschen, * *I. tr.* 1. beherska, herska öfver, t. ex. *ein Volk, seine Leidenschaften, seinen Gegenstand*: sitt ämne. 2. beherska, dominera, t. ex. *dieser Hügel beherrscht die Ebene*. *II. Sich ~* beherska sig, styra sig. **Behérrschung**, *f.*
Behérrscher, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* beherskare, beherskarinna, herre.
behérzigen, * *tr.* behjärta, lägga på hjärtat. *~tr beherzt*. **Behérzigung**, *f.* -s... = tolf.
behérzigens... Ex. *-wért[h], -würdig, a.* behjärtansvärd.
behérzt, *a.* behjärtad, modig, oförfärad.
Behérztheit, *0, f.* mod, djärfhet.
behéxén, * *tr.* förtrolla, förhäxa; dåra, bedåra. **Behéxung**, *f.*
behålflich se *behålflich*.
behåndern, * *tr.* förhindra, hindra. **Behånderung**, *f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ⚡ sjöterm. ✕ militärisk term.

behöbeln, * tr. afhyfia.

behöhlälcheln, * tr. hänskratta åt.

behöhlen, a. rådig, händig, skicklig.

behölzen, * I. tr. skog. 1. befordra växtligheten i en skog. 2. afverka, fälla träd i en skog. II. *Sich* ~ 1. omträd. tillväxa, sätta ved. 2. blifva beväxt med träd, med skog. Behölzung, f.

behörchen, * tr. förstulet lyssna på, lyssnande utforska.

Behörde, -n, f. myndighet, ämbetsverk, t. ex. die zuständige ~ vederbörande myndighet. Als letzte ~ entscheiden: afgöra i sista instans.

behörig, a. behörig.

Behuf, -[e]s, -e, m. 1. behof. Zum ~ [e]: vid påkommande behof. 2. gagn, fördel. 3. ändamål, syfte, t. ex. zu verschiedenen ~ en dienen.

behüts, prep. med gen. vid behof af.

behüt, a. försedd med hof(var).

behüfflich, a. behjälplig. Jmdm bei etw. ~ sein: hjälpa ngn med ngt. Jmdm zu etw. ~ sein: forhjälpa ngn till ngt.

behüten, * tr. 1. Ein Feld, eine Wiese ~ vakta boskap på en åker, en äng. 2. beskydda, bevaka, hafva i sitt hägn. [Gott] behüte, dass ich ... Gud bevare mig för att ... [Gott] behüte! Gud bevars väl! kommer ej i fråga, långt därifrån! Behütung, f.

behütsam, a. försigtig, varsam.

Behütsamkeit, 0, f. försigtighet, varsamhet.

bei, I. prep. med dat. 1. vid, a) rum, t. ex. die Schlucht ~ Leipzig, dicht ~ der Stadt, ~ Hofe: vid hofvet, ~ jedem Schritt; b) ut, t. ex. ~ seiner Abreise, ~[m] Nordwind: vid nordlig vind, ~m ersten Wink; c) belödsagande om standigheter, tillstånd, t. ex. ~ einem Glase Wein, ~ der Arbeit, ~ näherer Erkundigung, ~ Gelde sein: vara vid kassa, ~ Geldstrafe: vid vite, ~ Licht, einer Lampe arbeiten, ~ Verstande sein: vara vid sina sinnens fulla bruk, ~ sich selbst denken; d) forskringar, t. ex. ~ Gott! ~ meiner Seele! 2. hos, t. ex. ~ jmdm wohnen, im Dienste stehen; ich lese ~ Schiller, dass ..., das kommt selten ~ ihm vor; ~ uns zu Lande: hos oss, i vår trakt. 3. med sig, i sitt sällskap, t. ex. er hatte seinen Diener, seinen Hund ~ sich. 4. Etw. ~ sich haben: hafva ngt på sig, hafva ngt tillhands, t. ex. Geld, einen Stock; Waffen ~ sich tragen. 5. inför, för, t. ex. ~ jmdm Stunden haben: taga lektioner för ngn, ~ diesem Lehrer lernt man viel. 6. med, a) på grund af, t. ex. ~ seiner Schüchternheit kann ich mir sein Betragen wohl erklären; b) = i trots af, t. ex. ~ all seiner Klugheit ist er betrogen worden. 7. (särskilda fall). Etw. ~ der Hand haben: hafva ngt tillhands. Er dient ~ den Husaren: han är vid ett husarregimente, är busar. ~ Gott ist alles möglich: för Gud är allting möjligt. ~ seinen

Lebzeiten: under sin (hans) lifstid. ~ Tage: om dagen, vid dager. ~ hellem Tage: midt på ljusa dagen. ~ Zeiten: i tid, i rätan tid. ~ Appetit sein: hafva aptit. ~ Jahren sein: vara till åren kommen. ~ Kräften sein: vara kry, rask. Mir ist nicht wohl ~ dieser Sache: denna sak oroar mig. ~ diesen Verben steht der Konjunktiv: dessa verb styra konjunktiven. ~ weitem nicht: ej på långt när. ~ weitem reicher: vida rikare. † ~ dem Winde segeln: segla bidevind. II. adv. 1. rum. intill, invid, t. ex. dicht ~, nahe ~. 2. vid tal: inemot, ungefär, omkring, t. ex. ~ vierhundert Jahre.

Anm. Bei i sms. med verb är alltid betonadt och betecknar hufvudsakl. grauskap, bitrade, vidhaftande.

beian, adv. bredvid.

beibehalten, tr. bibehålla. Beibehaltung, f.

beibinden, tr. vidhafva, binda ihop, binda i ett band.

Beiblatt, -[e]s, -er †, n. bilaga, av. extranummer, t. ex. einer Zeitung.

beibringen, tr. 1. framskaffa, anförä, t. ex. Be-weise, Gründe. 2. Jmdm etw. ~ tillfoga, bi-bringa ngn ngt, t. ex. eine Niederlage, einen Verlust, einen Stoss, Kenntnisse, Be-griffe. Beibringung, f.

Beicht-, -en, f. bikt, skriftermål. ~ ablegen: bikta, bikta sig. Zur ~ gehen: gå till skrift. -andacht, -en, f. skriftermål. -formel, -n, f. biktformulär, syndabekännelse. -geld, -[e]s, -er, n. -groschen, -s, -, m. bikt-, skriftpengar. -kind, -[e]s, -er, n. bikt-, skriftebarn. -opfer, -s, -, n. -pfennig, -[e]s, -e, m. = -geld. -stuhl, -[e]s, -e †, m. biktstol. -water, -s, -†, m. bikt-fader.

beichten, -ete, ge-et, I. tr. 1. bikta, bekänna, t. ex. seine Sünden. 2. Jmdn ~ bikta, skrifa ngn, mottaga ngns bikt. II. itr. h. bikta, skrifa, bikta sig, bei jmdm: för ngn.

Beicht[ig]er, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. bikt-fader. 2. biktbarn.

beide, a. i sing. ej brukt i nom. mask. och fem., båda, bägge, bäggedera, t. ex. ich habe roten und weissen Wein, ~n von vorzüglicher Qualität. Wir ~ vi två. Einer von ~n: en af de två, endera. Keiner von ~n: ingendera. ~s: bäggedera, båda delarne. Das Sakrament unter ~r Gestalt: både brödet och vinet. -r... EX. ~seitig, adj. ömsesidig.

beiderlei, a. oöjti. af båda slagen, bådadera.

beiderseits, adv. ömsesidigt, på ömse sidor.

beidrehen, itr. och itr. h. † dräja bi.

beidrucken, tr. trycka till, bifoga. Dem Texte ~ trycka jämte, vid sidan af texten.

beidrücken, tr. Sein Siegel ~ vidfoga sitt sigill, sätta sitt sigill inunder. Beidrückung, f.

beieinander, adv. tillsammans.

Beierbe, -n, -n, m. arfvinge som inträder i annans ställe.

beier |n, -te, -ge-t, itr. h. ringa, klämta gum att

så klappen med den stillhängande klockan.

Beissen, -s, -, n. birätt, som förtäres till en hufvudrätt, såsom sallat, sylt, kompott.

Beifall, -[e]s, 0, m. bifall. ~ *finden*: vinna bifall, ha framgång, lyckas. -**geber**, -s, -, m. person som ger sitt bifall tillkänna. -**klatschen**, -s, 0, n. applåd. *Donnerndes* ~ stordmande applåd. -**klatscher**, -s, -, m. person som applåderar. -s... Ex. ~ **bedürftig**, a. som är i behof af bifall. ~ **bezeigung**, ~ **bezeugung**, -en, f. betygande af sitt gillande, bifall, applåd. ~ **ruf**, -[e]s, -e, m. bifallsrop, bravo-rop. ~ **wört**[h], a. värd bifall, värd erkännande.

beifallen, itr. s. 1. *Einer* (dat.) *Sache* ~ samtycka, gifva sitt bifall till en sak. 2. *Etw.* fällt *jmdm* *bei*: ngt faller ngn in, ngn kommer att tänka på ngt.

beifällig, a. bifallande, gynnsam.

beifolgen, itr. s. medfölja. Vanl. blott i part. ~ *l*: medföljande, bifogad, hosföljande; *adv.* härjämte, härmed.

beifügen, tr. bifoga, tillägga. **Beifügung**, f.

Beifüss, -es, 0, m. bot. gråbo (Artemisia).

Beigabe, -n, f. hvad som gifves på köpet, bilaga.

Beigang, -[e]s, -e †, m. sidogång.

beigeben, I. tr. bifoga, tillägga; gifva till biträde, ställa vid sidan, t. ex. *jmdm* *einen Gehülfen* ~. II. itr. h. F nedsätta sina anspråk, taga skeden i vackra handen.

beigehen, itr. s. 1. = *beifolgen*. 2. falla in, t. ex. *der Gedanke geht mir bei*.

Beigemach, -[e]s, -er †, n. kabinet, sidorum.

Beigericht, -[e]s, -e, n. = *Beissen*.

Beigeruch, -[e]s, -e †, m. bilukt, särskild lukt.

Beigeschmack, -[e]s, 0, m. bismak.

beigesellen, I. tr. gifva till sällskap, till biträde. II. *Sich* ~ sluta sig till, förena sig med. **Beigesellung**, f.

beihér, *adv.* 1. bredvid, jämte. 2. tillfälligtvis, i förbigående.

Beihilfe se *Beihülfe*.

beiholen, tr. † hala an.

Beihülfe, -n, f. bistånd, hjälp, medverkan.

beihülflich, a. behjälplig, medverkande.

Beikammer, -n, f. sidorum.

Beikirche, -n, f. annexkyrka, kapell.

Beiknecht, -[e]s, -e, m. hjälpräng.

beikommen, itr. s. 1. komma till, tilläggas.

2. närma sig, komma upp emot, blifva lik.

3. ersätta, t. ex. *dem Schaden, dem Verlust*.

4. uppnå, få reda på, t. ex. *einem Geheimnisse*; komma åt, få i sitt våld, t. ex. *jmdm mit Schmeichelei, mit List* ~. 5. *Etw.* kommt *mir bei*: ngt faller mig in.

beikönnen, itr. h. kunna komma åt.

Beil, -[e]s, -e, n. bila, yxa. -**brief**, -[e]s, -e, m.

† bilbref. -**eisen**, -s, -, n. yxjárn (járn till yxsmide). -**fertig**, a. † färdig på tacklingen när.

-förmig, a. yxformig. -**hieb**, -[e]s, -e, m. yxhugg.

Beilade, -n, f. sidolåda, mindre låda.

Beilage, -n, f. 1. bifogande, inneslutning, t. ex. *eines Briefes*. 2. bilaga, bihang, t. ex. *einer Zeitung*.

Beilager, -s, -, n. bilåger. *Das* ~ *halten* et. *vollziehen*: fira sitt bilåger.

Beiläufer, -s, -, m. springpojke.

beiläufig, a. tillfällig, i förbigående. ~ *gesagt*: inom parentes, apropå.

beilegen, I. tr. 1. tillägga, bifoga, t. ex. *dem Briefe eine Rechnung*. 2. tillskrifva, tillmäta, tilldela, t. ex. *diese Schrift wird dem Aristoteles beigelegt; einer Nachricht keinen Wert, jmdm Lobsprache* ~. 3. bilägga, t. ex. *einen Zwist, einen Streit*. 4. † *die Segel* ~ refva segeln. *Das Schiff* ~ lägga bi. II. itr. h. † lägga bi. **Beilegung**, f.

Beileid, -[e]s, 0, n. medlidande, deltagande. *Jmdm sein* ~ *bezeigen*: betyga ngn sitt deltagande. -s... Ex. ~ **bezeigung**, ~ **bezeugung**, -en, f. sorgebetygelse. ~ **schreiben**, -s, -, n. kondoleansbref.

beiliegen, itr. h. 1. ligga bredvid, vara bifogad. 2. *Jmdm* ~ *haben* köttsligt umgänge med ngn. 3. † ligga bi.

beim, sammandragning af *bei dem*.

beimengen = *beimischen*.

beimessen, tr. 1. = *beilegen* I, 2. 2. *Einer Sache Glauben* ~ sätta tro till en sak. **Beimessung**, f.

beimischen, tr. iblanda, tillsätta. *Einer Sache etw.* ~ *uppblanda* en sak med ngt. **Beimischung**, f.

Bein, -[e]s, -e, n. ben, a) * i kroppen, t. ex. bibl.

~ *von meinem* ~. *Durch Mark und ~ gehen*: gå, skära genom märke och ben. *Es friert Stein und ~* ungef. det fryser så det smäller i kuartarne; b) att gå med. *Das dicke ~ tjockbenet. Jmdm ein ~ stellen*: ställa, slå krokben för ngn. Bildl. talesätt, vanl. F: *etw. ans ~ binden*: lida ngn förlust et. trösta sig öfver ngn liden förlust; *auf die ~ bringen*: sätta i rörelse; ~ *haben*: vara rask, flink; *das hut lange ~e*: det brådskar icke; *jmdm auf die ~e helfen*: hjälpa ngn på benen; *wieder auf die ~e kommen*: åter komma upp sig; *jmdm ~e machen*: påskynda, sätta lif i ngn; *lange ~e machen*: påskynda sina steg; *sich auf die ~e machen*: begifva sig ästad; *die ~e in die Hand nehmen*: lägga benen på ryggen; *auf den ~en sein*: vara på benen, vara uppe; *gut auf den ~en sein*: vara rörlig, kry, rask; c) på stolar, bord m. m. -**ähnlich**, a. i form af ett ben. -**arbeiter**, -s, -, m. bensvarfvarc. -**asche**, -n, f. benaska. -**bruch**, -[e]s, -e †, m. benbrott. -**brüchig**, a. som har brutit ett ben. -**drechsler** = *arbeiter*. -**fäule**, -**fäulnis**[s], 0, f. benröta. -**folter**, -n, f. spanska stöflar (ett slags

* äkta sms. F familjart. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † åjöterm. ✕ militärisk term.

fortyredskap). **-fräss**, *-es, 0, m.* benröta. **-geschwulst**, *-e †, f.* bensvulst. **-harnisch**, *-es, -e, m.* benharnesk. **-haus**, *-es, -er †, n.* benhus. **-kleider**, *n. plur.* benkläder. **-knopf**, *-[e]s, -e †, m.* benknapp. **-los**, *a. a)* utan ben. *b)* befri. **-rüstung**, *-en, f.* benharnesk. **-schiene**, *-n, f.* benskena. **-schraube**, *-n, f.* benskruf till fortyr. **-schwinger**, *-s, 0, n.* bensvängning. **-stellen**, *-s, 0, n.* krokben, karingknep. **-wa[a]re**, *-n, f.* handelsvara af ben. **-weh**, *-[e]s, 0, n.* värk i benen. **-well**, *-[e]s, -e, m.* och *n.* **-wurz**, *0, f.* bot. benvälla, vallört.

beinah (afv. *-ä*), **beinähe**, *adr.* nästan, närapå. nära. *Ich wäre ~ gefallen*: jag hade så när fallit.

Beiname[n], *-us, -n, m.* binamn, tillnamn; oknamn.

beinern, *a.* af ben, ben-.

heineicht, *a.* benig, benartad.

benig, *a.* vant i sms, t. ex. *vier ~* fyrbent, fyrtodad, med fyra ben.

Beinling, *-[e]s, -e, m.* ben på en stumpa el annan benbeklädnad.

beirdnen, *tr.* 1. bifoga, tillägga. 2. ställa bredvid, gifva samma ställning, samordna. **Beirdnung**, *f.*

Beirngel, *-n, f.* positiv.

beipacken, *tr.* lägga in i samma paket, bifoga.

Beipferd, *-[e]s, -e, n.* löshäst.

beipflichten, *itr. h.* skänka sitt bifall, biträda, sluta sig till. **Beipflichtung**, *f.*

Beiram, *-s, 0, n.* och *m.* turkiska påsken.

Beirat[h], *-[e]s, m.* 1. 0, råd, godt råd i den förlagenhet. 2. plur. *-e †*, person som hjälper med råd, rådgifvare.

beirat[h]en, *itr. h.* bispringa med råd.

beirren, *tr.* förvilla, förvirra, missleda.

beisammen, *adv.* tillsammans.

Beisass[e], *-en, -en, m.* 1. invånare i en stad, som ej vunnit burskap där. 2. torpare. 3. bisittare.

Beisatz, *-es, -e †, m.* 1. tillsats, tillägg. 2. gram bisats.

Beischiff, *-[e]s, -e, n.* † 1. skeppsbåt, julle. 2. konvojskepp.

Beischlaf, *-[e]s, 0, m.* samlag.

beischlafen, *itr. h.* *Jmdm ~* sofva när, hafva samlag med ngn.

Beischläfer, *-s, -, m.* *~in, -nen, f.* 1. sängkamrat. 2. *f.* mätress, frilla.

Beischlag, *-[e]s, -e †, m.* lätt, dålig vara, fusk, strunt.

beischlagen, **heischliessen**, *tr.* slå in tillsammans, i samma omslag, bifoga, innesluta.

Beischluss, *-es, -e †, m.* det bifogade, inneslutna.

Beischlüssel, *-s, -, m.* falsk nyckel, dyrk.

Beischreiben, *tr.* skrifva bredvid, i marginalen, tillägga.

Beischrift, *-en, f.* tillägg, anmärkning i marginalen.

Beisein, *-s, 0, n.* närvaro.

beiséit[e], **beiséits**, *adv.* afside, åsido. *Die Ehrfurcht ~ setzen*: brista i vördnad. *~ stehen*: hålla sig på afstånd. *Scherz ~ skämt*: åsido. *-[e]... Ex. ~legung, ~schaffung, 0, f.* aflägsnande. *~setzung, 0, f.* åsidosättande.

beisenden, *tr.* skicka med, på samma gång, bifoga.

beisetzen, *tr.* 1. sätta till, bifoga, t. ex. *ein Wort*. 2. sätta på oden, t. ex. *einen Topf*. 3. † sätta till, t. ex. *alle Segel*. 4. bisätta, t. ex. *den Leichnam*. **Beisetzung**, *f.*

Beisitz, *-es, -e, m.* deltagande i en (domstols-) session i egenskap af bisittare.

beisitzen, *itr. h.* i egenskap af bisittare närvara vid, t. ex. *ei nem Prozesse*.

Beisitzer, *-s, -, m.* bisittare.

beispannen, *tr.* spänna tillsammans, ihop med.

Beispiel, *-[e]s, -e, n.* exempel; föredöme, föresyn. *Zum ~* (vant. förk. z. B.): till exempel (t. ex.). *Als ~ aufgestellt werden*: tjäna till exempel, till föredöme. *Ein ~ an jmdm nehmen*: taga ngn till exempel, till förebild. *~e geben* el. *anföhren*: anföra exempel. *Ohne ~* exempellös. **-los**, *a.* exempellös. **-[s]weise**, *adv.* exempelvis, till exempel.

Beispiellosigkeit, *-en, f.* oförliknelighet, utomordentlighet, ovanlighet.

beispringen, *itr. s.* bispringa, *jmdm*: ngn.

Beiss... *Ex -korb*, *-[e]s, -e †, m.* munkorg. **-zahn**, *-[e]s, -e †, m.* framtand. **-zange**, *-n, f.* knip-tång.

beissen, **beiss**[es]t, **biss**, **bisse**, **gebissen**, **beiss**[e], *tr.* och *itr. h.* 1. bita, bitas, t. ex. *der Hund beisst*, **beisst jmdn**, *nach jmdm*, *um sich*, *jmdn* el. *jmdm in den Finger*. *Sich auf die Zunge ~* bita sig i tungan. *Bei ins Gras ~* bita i gräset; *den Ärger in sich ~* svälja förtretet. 2. om skarpa saker: svida, t. ex. *eine Speise beisst im Halse*, *der Rauch beisst mir die* (el. *nich in den*) *Augen*, *der Pfeffer beisst auf der Zunge*. 3. *biad* plåga, gnaga, tåra på, t. ex. *die Sünden ~ das Herz*. 4. *biad* bita, skarpt angripa, gifva hugg åt. *~der Spott*: bitande hän.

Beisser, *-s, -, m.* 1. en som biter, bites; *biad* en bitande, skarp person. 2. barnspr. *~chen*: tand.

beissig, *a.* fallen för att bitas.

Beistand, *-[e]s, m.* 1. 0, bistånd, hjälp, stöd. *Jmdm ~ leisten*: bistå ngn. 2. med plur. *-e †*, biträde, assistent. **-s...** *Ex. ~gelder*, *n. plur.* subbidier.

beistecken, *tr.* 1. *Etw. ~* stoppa på sig ngt. *Jmdm Etw. ~* stoppa på ngn ngt. 2. sätta i kurrän, häkta.

beistehen, *itr. h.* och * *s.* 1. *Jmdm ~* bistå,

hjälpna, hålla med ngn. 2. † *alle Segel* ~ *lassen*: gå för fulla segel.

Beisteuer, -n, f. bidrag i sht i pengar.

beisteuern, *itr.* h. bidraga, lemna bidrag.

beistimmen, *itr.* h. *Einer* (dat.) *Sache* ~ samtycka till, instämna i en sak. **Beistimmung**, f.

Beistimmer, -s, -, m. person som samtycker.

Beitasche, -n, f. mindre ficka.

Beitisch, -es, -e, m. mindre bord.

Beitrag, -[e]s, -e †, m. bidrag. -s... Ex. ~ *ein-zahlung*, -en, f. inbetalning af bidrag. ~ *pflichtig*, a. skyldig att bidraga.

beitragen, *tr.* och *itr.* h. bidraga.

beitreiben, *tr.* indrifva, t. ex. *Abgaben*. **Beitreibung**, f.

beitreten, *itr.* s. 1. *Jmdm* ~ sluta sig till, förena sig med ngn. *Den Ansichten jmds* ~ biträda nngs åsigt. 2. *Einer Gesellschaft* ~ inträda i ett sällskap.

Beitritt, -[e]s, -e, m. 1. öfvergång, anslutande, t. ex. *zu einer Partei, zu einer Meinung*. 2. inträde, intagning, [zu] *einer Gesellschaft*: i ett sällskap.

Beivormund, -[e]s, -e ei. -er †, m. medförmundare.

Beiwagen, -s, -[†], m. extravagn i sht till postdiligens.

Beiweg, -[e]s, -e, m. biväg, sidoväg.

Beiwerk, -[e]s, -e, **Beiwesen**, -s, -, n. bihang, biomständighet, bisak.

beiwohnen, *itr.* h. 1. närvara, *einem Vorgange*: vid en tilldragelse. 2. *Einem Weibe* ~ hafva köttsligt umgänge med en kvinna. 3. innebo, t. ex. *die jmdm* ~ *de Kraft*: den hos ngn inneboende kraften. **Beiwohnung**, f.

Beiwort, -[e]s, -er †, n. biord; adjektiv; predikat; epitet, titel.

beiwörtlich, a. adjektiv.

Beiz... Ex. -*brühe*, -n, f. ⊕ beta, betning, frätande vätska. -*hund*, -[e]s, -e, m. jag. spårhund. -*kraft*, -e †, f. ⊕ betningskraft. -*meister*, -s, -, m. jag. anförare för en jagt med jagtfalkar. -*mittel*, -s, -, n. ⊕ betningsmedel, frätande medel. -*wasser*, -s, -, n. = -*brühe*.

beizählen, *tr.* räkna till, ibland, ihop med, t. ex. *dies Werk ist Übelthaten beizuzählen*: denna gärning bör räknas till illgärningar.

Beize, -n, f. 1. ⊕ beta, betande, betning. 2. (salt)lake. 3. jag. jagt med jagtfalkar.

Beizeichen, -s, -, n. bitecken; mus. förtecken; kontramärke.

beizeichnen, *tr.* rita, teckna, anteckna, anmärka bredvid, i marginalen.

beizéit[en], *adv.* 1. i rätten tid. 2. tidigt.

beizen, -[e]s, -te, *ge-t*, *tr.* 1. ⊕ beta, etsa; betsa, t. ex. *Felle, Metall, Holz*. 2. lägga i skarp lake. 3. jag. a) locka med bete, b) jaga med jagtfalkar. **Beizung**, f.

Beizer, -s, -, m. person som betar m. m., se *beizen*.

bejagen, * *tr.* 1. jag. *ein Revier* ~ jaga på, afjaga ett jagtområde. 2. † *ein Schiff* ~ sätta efter och uppnå ett fartyg.

bejähnen, * *tr.* bejaka, jaka till, säga ja till.

bejährt, a. ålderstigen, till åren kommen.

Bejährtheit, 0, f. ålder, framskriden, hög ålder.

Bejähung, -en, f. jakande. -s... Ex. ~ *fall*, -[e]s, -e †, m. jakande fall. *Im* ~ *e*: om svaret blir ja, om så är. ~ *satz*, -es, -e †, m. jakande sats.

bejammern, * *tr.* beklaga, begråta.

bejammerns... Ex. -*wert*[h], -*würdig*, a. beklagensvärd.

Bejammernswürdigkeit, 0, f. beklagensvärdt tillstånd.

bejächzen, * *tr.* *Etw.* ~ jubla öfver ngt.

bekälken, * *tr.* kalkslå.

bekälmen, * *tr.* † lägga i lä, t. ex. *ein Schiff*.

bekämpfen, * *tr.* bekämpa, kämpa mot, strida mot; besegra. **Bekämpfung**, f.

Bekämpfer, -s, -, m. en som bekämpar, motståndare.

bekannt, a. bekant, känd. *Er ist mir* ~ jag känner honom. *Er ist als* (a. *für einen*) *Lügner* ~ han är känd för att vara en lögnare. *Etw.* ~ *machen*: tillkännagifva ngt.

Öffentlich ~ *machen*: offentliggöra. *Sich* ~ *machen*: göra sig känd. *Mit jmdm*; *etw.* ~ *werden*: göra bekantskap med ngn, ngt.

~ *thun*: låtsas sig vara bekant, vara familjär, närgången. *Ein* ~ *er*, *eine* ~ *e*: en bekant, en vän. *Ein guter* ~ *er von mir*: en god vän till mig. -*machung*, -en, f. tillkännagifvande, kungörande, kungörelse. -en... Ex. ~ *kreis*, -es, -e, m. vänkrets. — *er...* Ex. ~ *mässen*, *adv.* som bekant är, som hvar man vet.

Bekanntheit, 0, f. 1. egenskapen att vara bekant, popularitet. 2. ~ *mit etw.*: bekantskap med ngt.

bekanntlich, *adv.* som bekant är.

Bekantschaft, -en, f. bekantskap. *Jmds* (ei. *mit jmdm*) ~ *machen*: göra nngs bekantskap. *Mit jmdm* ~ *haben*: vara bekant med ngn.

bekäppen, * *tr.* 1. sätta en hufva, en mössa på, t. ex. *die Jagdfalken*. 2. afhugga, kapa. **Bekäppung**, f.

Bekassin, -n, f. zool. beckasin.

Bekähr... se *Bekehrungs...*

bekähren, * *I.* *tr.* omvända, t. ex. *die Heiden*. *die Ketzer*. *Ein Bekehrter*: en omvänd. **II.** *Sich* ~ omvända sig, göra bättring.

Bekährer, -s, -, m. omvändelsepredikant, missionär.

Bekährung, -en, f. omvändelse. -s... Ex. ~ *anstalt*, -en, f. missionsanstalt. ~ *eifer*, -s, 0, m. omvändelseeifer. ~ *gesellschaft*, -en, f. missionssällskap, missionsförening. ~ *versuch*, -[e]s, -e, m. omvändelseförsök. ~ *wüt*[h], 0, f. omvändelseraseri, omvändelsemani.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjetern. ✕ militärisk term.

bekeimen, * *itr.* s. gro.

bekänna. * **I. tr.** 1. bekänna, tro på, t. ex. *Gott, Christum, Gott als Herrn.* 2. bekänna, erkänna, tillstå, t. ex. *seine Sünden, seine Fehler.* I kortspel och bildl. *Farbe* ~ bekänna färg. **II. Sich** ~ 1. *Sich zu etw.* ~ a) bekänna (sig till) ngt, t. ex. *zu einer Religion;* b) erkänna ngt, bekänna sig skyldig till ngt. 2. *Sich [als et. für] schuldig* ~ erkänna sig vara skyldig, bekänna. *Sich als einen et. als ein et. für einen Sünder* ~ bekänna sig vara en syndare. **Bekännung, f.**

Bekänner, -s, -, m. ~in, -nen, *f.* bekännare. **Bekännnis[s], -ses, -se, n.** bekännelse. -*bücher, n. plur.* bekännelseböcker, symboliska böcker. -*schrift, -ens, f.* bekännelseskrift. -*treu, a.* bekännelsestrogen, ortodox.

beklägen, * *tr.* och *sich* ~ beklaga (sig). **beklägens...** Ex. -*wert[h], -würdig, a.* beklagansvärd, beklaglig.

beklämmern, * *tr.* ☉ fästa med krampor. **beklätschen, * tr.** 1. klappa händerna at. uppladera. 2. skvallra på, fortala, tala illa om.

bekläuben, * *tr.* tumma på, taga på. **bekläben, * tr.** medels klistring öfverdraga, t. ex. *eine Wand mit Papier:* klistra papper på en vägg.

bekläck sjen, * *tr.* F fläcka ned, tillsöla. **bekläiden, * I. tr.** 1. bekläda; öfverkläda, öfverdraga, t. ex. *eine Person, Wände mit Tapeten.* 2. bekläda, innehafva, förvalta, t. ex. *ein Amt, einen Posten.* **II. Sich** ~ kläda sig.

Bekläidung, -en, f. 1. beklädande. 2. beklädnad, klädedragt, klädsel; öfverdrag. -*s...* Ex. ~*gegenstand, -[e]s, -e †, m.* beklädnads-persedel.

bekläistern, * *tr.* öfverklistra, smeta ned. **beklämmen, * tr.** hopklämma, sammanpressa. I. *die Brust, t. ex. die Brust, das Herz.*

Beklämmung, -en, f. beklämmning. **bekläommen, a.** beklämd, ängslig.

Bekläommenheit, -en, f. beklämmning, ängslan. **bekläpfen, * tr.** knacka på, klappa på.

beklägeln, * tr. öfverklokt bedoma. **beklänkern, * tr.** och *sich* ~ F nedsmutsa, sola ned (sig).

beklänbarn, beklänperrn, * tr. knapra, gnaga på.

bekläneipen, * studentspr. **I. tr.** *Jmdn* ~ gasta ngn. **II. Sich** ~ berusa sig.

beklädern, * tr. sätta bete på, beta, t. ex. *eine Angel.* **Beköderung, f.**

bekömmen, * I. tr. få, erhålla, bekomma. *Etw. auf die Finger* ~ få på fingrarna. *Durst* ~ blifva törstig. *Furcht* ~ blifva rädd. *Reue* ~ angra sig. *Nasse Fusse* ~ blifva vat om fötterna. *Geschmack an etw.* ~ få smak på ngt. *Zu Gesicht* ~ få se. *Laub* ~ löfvas. *Jmdn, etw. satt* ~ blifva trott på ngn, ngt.

Ich habe es geborgt ~ jag har fått det till låns. *Ich bekomme die Bücher zugeschickt:* jag får böckerna hemskickade. *Das ist in diesem Laden nicht zu* ~ det fins ej i denna bod. *Ich konnte ihn nicht zu sprechen* ~ jag fick ej tala med honom. **II. itr.** s. bekomma, t. ex. *diese Arznei bekommt mir gut; es wird ihm schlecht* ~, *wenn er ... Wohl bekomm's!* väl bekomme! *avf. iron. om mat, ungef. smaklig måltid!*

bekörken, * tr. korka. **beköstigen, * I. tr.** *Jmdn* ~ hålla ngn med mat, gifva ngn kost. **II. Sich selbst** ~ hålla sig själf med mat.

Beköstigung, -en, f. kosthållning, underhåll. **bekräftigen, * tr.** bekräfta, intyga, styrka, bestryka.

Bekräftigung, -en, f. bekräftande, bekräftelse. **bekränzen, * tr.** och *sich* ~ bekransa (sig). **Bekränzung, f.**

bekräzten, * tr. raspa, skrapa, rifva, krafsa på.

bekräutern, * tr. förse, bekläda med växter, med örtv. I sht part. *bekräutert:* beväxt med allahanda örter

bekreuzen, * I. tr. förse, märka med kors-tecknet; göra korstecknet öfver. **II. Sich bekreuz[ig]en:** korsas på, göra korstecknet. **bekriechen, * tr.** krypa på.

bekriegen, * tr. bekriga. **Bekritteléi, -en, f.** småaktig kritik, småaktigt klander, häckande.

bekritteln, * tr. på ett småaktigt sätt kritisera, klandra, häckla. **Bekrittelnung, f.**

Bekrittler, -s, -, m. småaktig kritiker. **bekritzeln, * tr.** skriva kråkfötter på, klottra på, fullklottra. **Bekritzelnung, f.**

bekrümeln, * tr. strö smulor på, smula ned. **bekrusten, * tr.** och *sich* ~ öfverdraga(s) med en skorpa. **Bekrustung, f.**

bekümmern, * I. tr. 1. bekymra, oroa. 2. angå, vidkomma, i sht n-kände och frågande t. ex. *das bekümmert mich nicht; was bekümmert's dich?* **II. Sich** ~ 1. *Sich über etw.* ~ vara bekymrad, orolig för ngt. 2. *Sich um etw.* ~ bry sig om, med intresse omfatta ngt. **Bekümmernung, f.**

Bekümmernis[s], -se, f. bekymmer, oro. **bekünden, * I. tr.** 1. betyga, intyga. 2. lägga i dagen, ådagalägga. **II. Sich** ~ visa sig, ådagalägga.

belächeln, * tr. le åt. **belächeln, * tr.** skratta åt.

belächens... Ex. -*wert[h], a.* löjlig. **beläden, * I. tr.** lasta, belasta, betunga. **II. Sich** ~ betunga sig, påbörda sig. **Belädung, f.**

Beläg, -[e]s, -e †, m. *Beleg.*

Belägerer, -s, -, m. belägrare, belägrande. **belägern, * tr.** belägra.

Belägerung, -en, f. belägring. -*s...* Ex. ~*ge-*

schütz, -es, -e, n. belägringsartilleri (pjes).
~heuer, [-e]s, -e, n. belägringsbår.

belämnern, * tr. I. P smutsa, nedsöla. 2. P lura. 3. I sht ↓ belamra. **Belämmerung, f.**

Beläng, [-e]s, 0, m. vigt, betydelse. Von ~ af vigt, vigtig. -reich, a. vigtig.

belängen, * tr. I. stämma, anklaga inför domstol. 2.opers. = *anbelangen*. **Belängung, f.**

belåsa, * tr. I. låta vara, låta kvarstå. 2. låta bero. **Belassung, f.**

belåsten, * tr. I. trycka, tynga på, t. ex. *eine Krone belastet sein Haupt*. 2. belasta, lasta; bita. öfverhopa, betunga, nedtynga. ~de Zeugen: fällande vittnen. **Belastung, f.** -s...
Ex. ~zeuge, -n, -n, m. fällande vittne, som vittnar mot svaranden.

belästigen, * tr. besvära, vara besvärlig för. **Belästigung, f.**

belåtten, * tr. ⊕ beslå med lator, med läkter. **Belättning, f.**

belåben, * I. tr. löfva, kläda med löf. *Belaubt*: löfklädd; *dicht belaubt*: löfrik, lummig. II. *Sich* ~ löfvas. **Beläubung, f.**

beläuern, * tr. lura på.

Beläuf, [-e]s, 0, m. belopp.

beläufen, * I. tr. I. springa omkring på a. i, i sht forskande, därför afv. syna. 2. slå sig på, betäcka, t. ex. *der Rauch beläuft den Spiegel*. 3. om djur: betäcka, bespringa. *Sich* ~ para sig. II. *Sich* ~ 1. se I, 3. 2. belöpa sig, *auf eine Summe*: till en summa. III. *itr. s.* * anlöpa, t. ex. *der Spiegel beläuft vom Rauch*. **Beläufung, f.**

beläuschen, * tr. lyssnande spionera på, lyssna på.

belében, * I. tr. lifva, väcka till lif, ingjuta lif i, besjåla. *Belebt*: a) lefvande, b) liflig, besökt, t. ex. *diese Strasse ist sehr belebt*: denna gata är mycket trafikerad, har en liflig trafik. II. *Sich* ~ lifvas, väckas till lif, få lif. **Belébung, f.** -s... Ex. ~versuch, [-e]s, -e, m. försök att väcka till lif.

Beléber, -s, -, m. person som väcker till lif, lifvar, besjålar.

Belébtheit, 0, f. lif, lifaktighet, lifighet.

belécken, * tr. slicka på. **Beléckung, f.**

belédern, * tr. kläda med skinn, med läder.

Belég, [-e]s, -e, m. bevisställe i skrift, exempel, bevis, intyg, stöd; betyg; kvitto. -stelle, -n, f. bevisställe, ställe i skrift, som stöder ens åsigt el. påstående.

belégbår, a. 1. som kan beléggas. 2. som kan stödjas med bevisställen.

I. belégen, * I. tr. I. belägga, betäcka, öfvertäcka, täcka, t. ex. *den Boden mit Teppichen, den Tisch mit einem Tuche, das Dach mit Ziegeln. Ein Grab mit Blumen, ein Butterbrot mit Käse* ~ lägga blommor på en graf, ost på en smörgås. 2. ⊕ ståla, förse med stålkant, med egg, t. ex. *eine Pflugschar, ein Messer*. 3. *Einen Platz* ~ upptaga, re-

servera en plats gnm att lägga ngt på den. *Ein Kolleg* ~ anmäla sig till ett kollegium och gnm kollegieafgiftens betalanda tillföreskrä sig rättigheten att deltaga i detsamma. 4. *Die Zunge ist belegt* el. *belegt sich*: tungan är belagd med slem via magsjukdomar. *Die Stimme* el. *der Sänger ist belegt*: rösten är beslöjad, ngt hes. 5. belägga, betunga, t. ex. *jmdn mit Ketten, das Volk mit Steuern, eine Stadt mit Einquartierung*. 6. bestyrka, bevisa, ur litteraturen anförta bevisställen för sin åsigt, sitt påstående, t. ex. *eine Geschichte mit Urkunden. Das Wort ist noch nicht belegt*: ordet är ännu ej hittadt i ngn urkund. *Eine Rechnung* ~ verificera en räkning. II. *Sich* ~ se I, 4. **Belégung, f.**

2. **belegen, a.** belägen.

Beléger, -s, -, m. person som belägger, betäcker m. m., jfr I. **belegen.**

Belégtheit, 0, f. tillståndet att vara belagd, beslöjad, jfr I. **belegen** I, 4.

beléhnen, * tr. *Jmdn* mit *etw.* ~ beläna ngn med ngt, förlåna ngn ngt. **Beléhnung, f.**

Beléhner, -s, -, m. länsherre.

beléhren, * I. tr. undervisa. *Jmdn* von *et.* über (med *act.*) *etw.* ~ upplysa, underrätta ngn om ngt. *Jmdn eines Bessern* ~ öppna ngns ögon, visa ngn hans misstag, *über etw.*: beträffande ngt. *Sich gern ~ lassen*: a) vara läraktig, b) vara mottaglig för skäl. ~d: lärorik. II. *Sich von, über etw.* ~ skaffa sig upplysningar om ngt. **Beléhring, f.**

beléibt, a. korpulent, tjock och fet.

Beléittheit, 0, f. korpulens, fetma.

beléidigen, * tr. förolämpa, sára. *Sich durch etw. beleidigt fühlen*: känna sig sárad af ngt. *Das Auge, das Ohr* ~ stöta ögat, örat.

Beléidiger, -s, -, m. förolämpande person, den förolämpande.

Beléidigung, -en, f. förolämpning.

beléihen, * tr. beläna, begåfva.

beléimen, * tr. bestryka med lim.

beléisten, * tr. ⊕ förse med lister, med ram.

I. belésen, * tr. rensa, t. ex. *Ersen*.

2. belésen, a. beläst, beläsen.

Belésenheit, 0, f. beläsenhet.

beléuchten, * tr. upplysa, belysa, t. ex. *ein Zimmer, die Erde*, *mit* *eine Schrift, einen Zustand*.

Beléuchtung, -en, f. I. belysning. 2. lyse, ljus.

Belferer, -s, -, m. Belferin, -nen, f. trätgirig, grålsjuk person.

helfer|in, -te, *ge-t, itr. h.* 1. glåfsa, bjåbba, skålla. 2. om människor: tråta, gråla, kåxa.

Belgien, -s, 0, n. npr. Belgien.

Belgier, -s, -, m. ~in, -nen, f. belgier.

belgisch, a. belgisk.

beliebåugeln, * tr. kasta kårliga blickar på.

I. belieben, * tr. och *itr. h.* 1. * *ich liebe* *etw.* el. *etw. beliebt mir*: jag tycker om ngt, ngt faller mig i smaken. 2. behaga. *Wie Sie* ~ el. *wie Ihnen beliebt*: som ni behagar,

* åkta sms. F familjärt. P lågre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

etter behag. ~ *Sie einzutreten*: var god och stig in. *Sich* (dat.) *etw.* ~ *lassen*: finna behag i ngt. *Opers. es beliebte ihr nicht zu antworten*: hon behagade ej svara. *st. beliebt*.

2. Belieben, -s, 0, *n.* behag, godtycke, godtyckinnande. *Nach* ~ efter behag, godtyckligt. *Das steht in deinem* ~ det står i ditt fria skön.

beliebig, *a.* godtycklig, hur som helst. *Jeder* ~ *e*: hvem som helst, den förste bäste.

beliebt, *a.* omtyckt, afhållen.

Beliebtheit, 0, *f.* gunst, ynnest som ngn står i, popularitet.

belisten, * *tr.* bedåra, öfverlista. **Belistung**, *f.* *bell'en*, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* skälla.

Belletrist, -*en*, -*en*, *m.* literärt bildad person, vitterhetsidkare, vitterlekare, belletrist.

Belletristik, 0, *f.* vitterlek, vitterhetsidkande.

belletristisch, *a.* vitter, literär.

belób[ig]en, * *tr.* berömma, berömnande omnämna.

Belób[ig]ung, -*en*, *f.* beröm, loftal. -*s...* Ex ~*schreiben*, -*s*, -, *n.* skrifvellet lofordande.

belöchen, * *tr.* borra hål i. **Belöchung**, *f.*

belöhnen, * *tr.* belöna.

Belöhner, -*s*, -, *m.* ~*in*, -*nen*, *f.* belönare.

Belöhnung, -*en*, *f.* belöning.

belüchen, * *tr.* F *belüxa*, lura, bedraga.

belügen, * *tr.* 1. ljuga för, bedraga. 2. * *be-lügen*, förtala.

belüstigen, * *I. tr.* *Jmdn*, *sich mit etw.* ~ *ron*, förlusta ngn, sig med ngt. **II. Sich** ~ 1. *se I.* 2. *Sich an* (med dat.) *über* (med ack.) *etw.* ~ göra sig lustig öfver ngt, förlöjliga ngt.

Belüstigung, -*en*, *f.* förlustelse.

bemächtigen, *sich* ~ *bemächtiga* sig, intaga, *einer Sache*: en sak, t. ex. *einer Festung*, *eines Landes*; *mit tiefer Schmerz bemächtigte sich meines Herzens* *e. meiner*. *Sich jmds* ~ tillfångata ngn, få ngn i sitt våld.

Bemächtigung, *f.*

bemäkeln, **bemäkeln** * = *bekritteln*.

bemälen, * *tr.* 1. måla, öfvermåla. 2. suddad ned, kludda på, klottra på.

bemängeln, * *tr.* kritisera, häckla. **Bemängelung**, *f.*

bemänner, * *tr.* bemanna, t. ex. *ein Schiff*.

Bemannung, -*en*, *f.* 1. bemannande. 2. bemanning, besättning, manskap.

bemanteln, * *tr.* 1. förse med en kappa, en mantel. 2. *mit* *bemanteln*, öfverskylla, t. ex. *einen Fehler*. **Bemantelung**, *f.*

bemästen, * *tr.* ↓ förmasta, förse med master.

bemauern, * *tr.* igenmura, mura omkring, tillmura.

bemäusen, * *tr.* F snatta från, bestjåla.

bemätern, * *tr.* 1. bortarrendera, t. ex. *ein Gut*. 2. *Jmdn* ~ *giffa* ngn ett arrende.

bemässeln, * *tr.* med mjäsel bearbeta, behugga.

bemeistern, * *I. tr.* betvinga, beherska, öfver-

väldiga, t. ex. *seine Leidenschaften*. **II. Sich** ~ beherska sig. **Bemeisterung**, *f.*

bemerkbar, *a.* märkbar, synlig, förnimbar.

Bemerkbarkeit, 0, *f.* märkbarhet, förnimbarhet.

bemerken, * *tr.* 1. bemärka, märka, få se, varna, lägga märke till. 2. anmärka, t. ex. *die Fehler mit roter Tinte*. 3. anteckna, t. ex. *etw. im Taschenbuch*.

bemerkens... Ex. -*wert[h]*, *a.* märklig, märkvärdig.

bemerklich, *a.* märkbar.

Bemerkung, -*en*, *f.* 1. iakttagelse. 2. anmärkning.

bemessen, * *tr.* mäta på alla håll, uppmäta. ~ (*part. perf.*) *afmätt*, taktfull.

Bemesenheit, 0, *f.* afmätt, taktfullt sätt.

bemisten, * *tr.* Åkerbr. göda, gödsla. **Bemistung**, *f.*

bemitleiden, * *tr.* känna, visa medlidande med, deltagande för. **Bemitleidung**, *f.* -*s...* = följ.

bemitleidens... Ex. -*wert[h]*, -*würdig*, *a.* värd medlidande, ömkansvärd.

bemittelt, *a.* bemedlad, burgen.

bemöosen, * *tr.* öfverdraga, hölja med mossa. **Bemoost**: mossig, mossbelupen. **Studentspr.**

bemoostes Haupt: skämtsamt benämning på äldre studenter, öfverläggare.

bemörteln, * *tr.* ☉ kalkslå, rappa.

bemühen, * *I. tr.* *Jmdn* ~ *välla* ngn möda, besvära, besvara ngn. **II. Sich** ~, *zu* ... *bemühen* sig att ... *Sich für jmdn* ~ lägga sig ut för ngn, *um etw.*: för att skaffa honom ngt. *Sich um jmdn*, *etw.* ~ *et. um jmdn*, *etw.*

bemüht sein: a) göra sitt bästa för ngn, ngt, t. ex. *der Arzt bemüht sich um den Kranken*; b) eftersträfa ngn, ngt, t. ex. *sich um ein Mädchen* ~. I höfligt tilltal: ~ *Sie sich nicht!* gör er ej ngt omak! bry er ej dära-

om! *wenn Sie sich gefälligst zu mir* ~ *wollen*: om ni vill hafva godheten att komma till mig, att uppsöka mig. **Bemüht**: i aktiv bem. vinnläggande sig, ifrig, nitisk.

Bemühung, -*en*, *f.* bemödande, besvär, ansträngning.

bemüssigen, (*afv.* med kort *ü*), * *tr.* *Jmdn* ~, *etw.* *zu thun*: föranlåta, nödga ngn att göra ngt. *Sich bemüssigt sehen*, *etw. zu thun*: se sig föranlåten att göra ngt.

bemütern, * *tr.* F egna moderlig omsorg åt, vara mamma för.

benäc[h]bart, *a.* angränsande, grann-, t. ex. ~ *Städte*, *Dörfer*: grannstäder, grannbyar.

Afv. subst. gramm.

benäc[h]richtigen, * *tr.* underrätta, upplysa, *jmdn von etw.*: ngn om ngt. **Benäc[h]richtigung**, *f.*

benäc[h]richtiger, -*s*, -, *m.* person som underrättar, upplyser om ngt.

benächt[h]eiligen, * *tr.* *Jmdn* ~ förfördela, förorätta ngn, inkränkta på ngn's rättigheter. **Benächt[h]eiligung**, *f.*

benägeln, * *tr.* 1. *Etw. mit Brettern* ~ spika bräder på ngt. 2. slå spikar i, stifta, t. ex. *Schuhe mit benagelten Sohlen*. 3. förse med naglar, t. ex. *benagelte Finger*. **Benäg[e]lung**, *f.*

benägen, * *tr.* gnaga på. **Benägung**, *f.*

benähen, * *tr.* sy på, t. ex. *etw. mit Zeug* ~ sy tyg på ngt.

benäm[s]en, * *tr.* gifva namn åt, kalla. **Benäm[s]ung**, *f.*

benärben, * *I. tr.* 1. göra ärrig. *Benarbt*: ärrig. 2. betäcka med ett växtlager. *II. Sich* ~ och *itr. s.* 1. blifva ärrig. 2. betäckas af ett växtlager. **Benärbung**, *f.*

benäschen, * *tr.* i smyg smaka på sötsaker.

benässen, * *tr.* väta, fukta.

benäbeln, * *I. tr.* hölja i dimma, i töcken; omtöckna, t. ex. *blid. den Blick, den Verstand*. *II. F sich* ~ skaffa sig en florshuiva. **Benéb[e]lung**, *f.*

benedöllen, [-e]st, -te, [ge]-t, *tr.* välsigna, priså. Personl. obj. * *afv.* i dat., t. ex. *dem Herrn*. **Benedölung**, *f.*

Benedikt, -s, -e el. -s, *m. npr.* Bengt. ²[en]... *Ex. ~rose*, -n, *f.* pion.

Benediktiner, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* benediktinermunk, benediktinernunna. -klöster, -s, -†, *n.* benediktinerkloster. -mönch, [-e]s, -e, *m.* benediktinermunk. -nonne, -n, *f.* benediktinernunna. -orden, -s, -, *m.* benediktinerorden.

Benefiz, -es, -e, *n.* el. -vorstellung, -en, *f.* teat. recett.

Benefiziá[n]t, -en, -en, *m.* ~in, -nen, *f.* teat. recetttagare, recetttagerska.

I. benéhmen, * *I. tr.* 1. *Jmdm, einer* (dat.) *Sache etw.* ~ borttaga ngt från ngn, från en sak. *Jmdm den Atem* ~ betaga ngn andedräkten. *Die Aussicht* ~ stänga utsigten. *Jmdm die Lust zu etw.* ~ förtaga ngn lust till ngt. *Jmdm den Mut* ~ göra ngn modfäld, modstulen. *Jmdm die Sprache* ~ förstumma ngn. 2. *Jmdn* ~ bedöfva, förlama ngn. *II. Sich* ~ 1. uppföra sig. *Sich nicht zu ~ wissen*: ej veta att skicka sig. 2. *Sich mit jmdm* ~ komma öfverens med ngn.

2. Benéhmen, -s, 0, *n.* uppförande.

benéiden, * *tr.* afundas, *jmdm etw. el. jmdn un etw.*: ngn ngt. **Benéidung**, *f.*

benéidens... *Ex. ~wert[h]*, -würdig, *a.* afundsvärd.

benénbär, *a.* som kan namngifvas, angifvas.

benénnen, * *tr.* benämna, kalla. **Benénnung**, *f.*

benétzen, * *tr.* fukta. **Benétzung**, *f.*

Bengel, -s, -, *m.* *F* 1. knölpåk. 2. bängel, lymmel.

Bengeléi, -en, *f.* lymmelaktighet, tölptaktighet.

bengelhaft, *a.* lymmelaktig, ohyfsad, rå.

beniesen, * *tr.* *Etw.* ~ nysa på ngt.

Benómnenheit, 0, *f.* bedöfning, förlamning.

benöt[h]igen, * *tr.* *Einer* (gen., el. * *eine*) *Sache benötigt sein*: hafva behof af, behöfva en sak. **Benötigt**: nödvändig.

benützbär, *a.* brukbar.

Benützbarkeit, 0, *f.* brukbarhet.

benützen, **benützen**, * *tr.* begagna (sig af), använda, draga nytta af. **Benützung**, *f.*

Benzin, [-e]s, 0, *n.* benzin.

Benzoë, 0, *f.* el. -s, 0, *n.* benzoë.

beöbachten, * *tr.* gifva akt på, observera, med uppmärksamhet följa, iakttaga, t. ex. *den Lauf der Gestirne, den Gang einer Sache, eine Diät, Stillschweigen*.

Beöbachter, -s, -, *m.* iakttagare, betraktare.

Beöbachtung, -en, *f.* iakttagelse, observation. -s... *Ex. ~gabe*, -n, *f.* iakttagelseförmåga.

beördern, * *tr.* beordra. **Beörderung**, *f.*

bepåcken, * *tr.* påpacka, pålassa.

Bepåckung, -en, *f.* 1. påpackande, påpackning. 2. packning, börda.

bepåzern, * *tr.* bepansra, kläda i pansar.

bepåhlen, * *tr.* förse med pålar till stöd, t. ex. *Weinreben*; *blid.* befästa. **Bepåhlung**, *f.*

bepånzbar, *a.* som man kan plantera på.

bepånzan, * *tr.* plantera på el. i, t. ex. *einen Garten mit Kohl* ~ plantera kål i en trädgård. **Bepånzung**, *f.*

bepålästern, * *tr.* 1. stenlägga, t. ex. *eine Strasse*. 2. lägga plåster på, t. ex. *eine Wunde*.

bepränseln, * *tr.* gifva ett prebende åt.

hepínsän, * *tr.* pänsla, med pänsel bstryka.

beplánken, * *tr.* ☉ kläda, fodra med plankor. **Beplánkung**, *f.*

beplátten, * *tr.* ☉ belägga med hällar, med plåtar.

beplóstern, * *tr.* stoppa, t. ex. *ein Sofa*.

beputern, * *tr.* pudra.

beputzen, * *tr.* putsa, afputsa. *Bäume* ~ kvistastad träd.

bequém, *a.* 1. bekväm, t. ex. ~ *wohnen, eine ~e Wohnung, ein ~er Weg. Mach dir's* ~ var hemmastadd. 2. passande, lämplig, bra, t. ex. *wenn es Ihnen* ~ ist, *das Land ist* ~ zum Ackerbau, *der Rock sitzt* ~. *Eine ~e Person*: en tillgänglig person, som ej är svår att tala vid. 3. bekväm, maklig.

bequémén, * *sich* ~ bekväma sig, *zu etw.*: till ngt. *Sich nach etw.* ~ rätta sig efter ngt. **Bequémung**, *f.*

bequémlich, *a.* bekväm, bekvämlig.

Bequémlichkeit, -en, *f.* 1. bekvämlighet. 2. maklighet. -s... *Ex. ~liebe*, 0, *f.* kärlek till bekvämlighet, maklighet. ~stuhl, [-e]s, -e †, *m.* nattstol.

I. beráhen, * *tr.* 1. sätta i ram. 2. berama.

2. beráhen, * *sich* ~ om mjölk: sätta grädde.

berándeln, **berándern**, **berándern**, * *tr.* 1. kanta, förse med utsirade kanter. 2. randa, göra randig. **Berándung**, *f.*

beráppen, * *tr.* ☉ 1. rappa, kalkslå. 2. tillyxa, skräda träd till bjorkar. **Beráppung**, *f.*

beräsen, * I. *tr.* täcka med en gräsmatta. II. *Sich* ~ blifva gräsbeväxt. **Beräsung**, *f.*

berät[h]jen, * I. *tr.* 1. * utrusta, gifva utrustning, utstyrelse at, draga försorg om, försörja. 2. *Jmdn* ~ gifva ngn råd, råda ngn. 3. * rådfråga. 4. *Etw.* *ei. itr. h.:* *über etw.* ~ rådslå, överlägga om ngt. 5. besluta. II. *Sich mit jmdm über etw.* ~ rådöra sig, rådgöra, överlägga med ngn om ngt.

Berät[h]jer, -s, -, *m.* rådgifvare.

berät[h]schlagen, * (svag böj'n) *itr. h.* och *sich* ~ = *beraten* I, 4; II. **Berät[h]schlagung**, *f.*

Berät[h]jung, -en, *f.* rådplänning, äfverläggning. -s... Ex ~saal. -[e]s, -e †. *m.* rådsal. ~zimmer, -s, -, *n.* rådkammare.

beräuben, * *tr.* 1. plundra, råna. 2. *Jmdn ein-er* (gen *Sache* ~ beröfva, fräntaga ngn en sak. **Beräubung**, *f.*

Beräuber, -s, -, *m.* plundrare.

beräuchern, * *tr.* 1. nedroka. 2. röka ngt litet. **Beräucherung**, *f.*

beräuschen, * I. *tr.* berusa. II. *Sich* ~ bernusa sig, berusas. **Beräuschung**, *f.*

Berber, -s, -, *m.* berber, invånare i Berberiet. -ross, -es, -e, *n.* häst fran Berberiet.

Berberéi, 0, *f.* npr. Berberiet.

Berberis, 0, *f.* berberis.

berberisch, *a.* från, i Berberiet, berber-.

beräschbar, *a.* beräknelig.

berächnen, * I. *tr.* 1. beräkna, uträkna, t. ex. *die Bahn eines Sternes*. 2. taga med i räkningen, taga hänsyn till, t. ex. *alle Eventualitäten*. 3. beräkna, afse, t. ex. *alles auf den Effekt* ~, *auf etw. berechnet sein*. *Alles ist bei ihm berechnet*: han handlar alltid med beräkning. II. *Sich mit jmdm* ~ göra upp räkenskaperna med ngn. **Berächnung**, *f.* -s... Ex ~los, *a.* utan beräkning.

Berächner, -s, -, *m.* person som beräknar ngt, som handlar med beräkning.

berächtigen * *tr.* berättiga, *jmdn zu etw.:* ngn till ngt. **Berechtigt**: berättigad, rättmätig.

Berächtigung, -en, *f.* berättigande, rättmätighet, rättighet.

beréden, * I. *tr.* 1. tala om, förhandla, afhandla. 2. intala, inbilla, *jmdn einer* (gen *et. eine Sache* *ei. jmdm eine Sache*: ngn ngt. 3. öfvertala, narra, *jmdn zu etw.:* ngn till ngt. II. *Sich mit jmdm über etw.* ~ samtala, rådgöra. öfverenskomma med ngn om ngt.

Berédung, -en, *f.* samtal, öfverläggning, förhandling, afal.

Berédsamkeit, 0, *f.* vältalighet.

berédst, *a.* vädtalig. *Sich* ~ *ausdrücken*: uttrycka sig väl.

berégnen, * *tr.* regna på. *Bnnt jmdn mit Blum-en* ~ öfverholja ngn med blommor.

berégt, *a.* omvänd, oförmäld.

Beréich, -[e]s, -e, *m.* och *n.* område, t. ex. *im ~ der Möglichkeit*: håll, t. ex. *im ~ der Kanonen*; befogenhet.

beréichern, * I. *tr.* rikta, göra rik. II. *Sich* ~ rikta sig, blifva rik. **Beréicherung**, *f.*

1. **beréifen**, * *tr.* betäcka, öfverdraga med rimfrost. **Beréifung**, *f.* *str.* 2. *Reif*.

2. **beréifen**, * *tr.* banda, sätta band på, t. ex. *ein Fass*: en tunna. **Beréifung**, *f.* *str.* 3. *Reif*.

beréisen, * *tr.* 1. genomresa, t. ex. *ein Land*. **Beréist**: berest. 2. resande besöka, t. ex. *Messen*: marknader. **Beréisung**, *f.*

beréit, *a.* beredd, färdig, i ordning, t. ex. *sich zu etw.* ~ *machen*. ~ *stehen*, *sich* ~ *halten*: vara i ordning. *Sich* ~ *finden lassen*: visa sig hogad.

1. **beréiten**, * (svag böj'n) I. *tr.* 1. bereda, t. ex. *jmdn Freude*, *eine Überraschung*, *Schmerz*. 2. tillaga, tillrusta, ställa i ordning, tillreda, bereda, t. ex. *Kaffee*, *ein Fest*, *eine Mahlzeit*, *Eisen zu Nägeln*, *Leder*. 3. tillverka, förfärdiga. t. ex. *Stähle aus Holz*. 4. *Jmdn zu etw.* ~ bereda ngn till ngt; *jmdn auf* (med *ack.*) *für etw.* ~ förbereda ngn, göra ngn beredd på ngt. II. *Sich zu, auf, für etw.* ~ bereda sig, rusta sig, förbereda sig till, på ngt. **Beréitung**, *f.*

2. **beréiten**, * (stark böj'n) *tr.* 1. inrida, t. ex. *ein Pferd*. 2. genomrida, till häst genomströfva, t. ex. *eine Gegend*.

1. **Beréiter**, -s, -, *m.* beredare, tillrustare.

2. **Beréiter**, -s, -, *m.* 1. beridare. 2. beriden uppsyningsman.

beréits, *adr.* redan.

Beréitschaft, 0, *f.* beredskap, t. ex. *etw. in ~ haben für jmdn*. *In ~ setzen*: förbereda, tillrusta, iordningställa.

beréitwillig, *a.* beredvillig, redobogen.

Beréitwilligkeit, 0, *f.* beredvillighet, tjänstaktighet.

berénnen, * *tr.* ✕ *eine Festung* ~ a) innesluta, b) storma en fästning. **Berénnung**, *f.*

beréuen, * *tr.* ångra.

beréuens... Ex. -wert[h], *a.* som man bör ångra.

Berg, -e, s, -e, *m.* bärg, backe. *Einen ~ ersteigen*, *erklimmen*: bestiga ett bärg. *Zu ~ e fahren*: fara till säters. *Bnnt am ~ stehen*, *halten*: sitta fast i svårigheter; *hinterm ~ halten* ~ *halten mit etw.:* dölja ngt, ej vilja fram därmed; *ich bin jenseit des ~ es*: med mig går det utför, jag är öfver mellefläden; *über den ~ sein*: hafva det värsta gjordt, hafva öfvervunnit de största svårigheterna; *über ~ and Thal* *ei. über alle ~ e sein*: vara sin kos, vara långt borta. hafva rymt; *das Huar steht zu ~ e*: håret står å ända; *goldene ~ e versprechen*: lofva guld och gröna skogar. -**ab**, *adv.* utför barget. ~ *gehen*: bära utför, *afv. bntm.*, t. ex. *mit ihm geht es ~*. -**ader**, -*n*, *f.* malmådra. -**akademie**, -*en*, *f.* högre bärgsskola. -**amt**, -[e]s, -*er* †, *n.* ungef. bärgskollegium. -**än**, -**äuf**, *adv.* uppför barget. -**bau**, -[e]s, 0, *m.* bärgsbruk, grufdrift. -**baukunde**, 0, *f.* bärgs-

vetenskap. **baukundig**, *a.* bergskunnig. **bau-
skule**, *-n, f.* bergsskola. **behörde**, *-n, f.*
unget. bärgrätt. **bewohner**, *-s, -, m.* ~in,
-nen, f. bärgrsbo. **blau**, *[-e]s, 0, n.* bärgr-
blått. **bohrer**, *-s, -, m.* ⊕ bärgrborr, bärgr-
nafvare. **eisen**, *-s, -, m.* ⊕ spetshacka, spets-
hammare. **enge**, *-n, f.* bärgrspass. **erz**, *-es,
-e, n.* malm. **fahrt**, *-en, f.* resa till *e. i*
bärgrstrakt. **festung**, *-en, f.* bärgrfästning,
bärgrfäste. **feuer**, *-s, -, n.* vårdkase, bål på
bärgrspetsar. **egend**, *-en, f.* bärgrstrakt. **geist**,
[-e]s, -er, m. bärgrsrå, bärgrtroll. **gericht**,
[-e]s, -e, n. bärgrsting. **grube**, *-n, f.* grufva.
halde, *-n, f.* ⊕ varphög, slaggrvarp. **hase**,
-n, -, m. fjällhare. **hauptmann**, *[-e]s,
Berghauptleute, m.* bärgrshauptmann, bärgr-
mästare. **herr**, *-n, -en, m.* grufvägare. **him-
beere**, *-n, f.* björnhallon. **hinab** = *-ab.*
hináuf = *-auf.* **höch**, *a.* hög som ett
bärgr, skyhög. **höhe**, *-n, f.* bärgrshöjd.
höhle, *-n, f.* bärgrshåla. **hütte**, *-n, f.* 1.
hydda bland bärgrn. 2. bärgrshytta. **joch**,
[-e]s, -e, n. bärgrsrygg mellan två dalar.
katze, *-n, f.* bärgrkatt. **keller**, *-s, -, m.* käl-
lare inbuggen i bärgrt. **kessel**, *-s, -, m.* bärgr-
kittel. **kluft**, *-e, f.* bärgrsklyfta. **knappe**,
-n, -, m. grufarbetare. **krystall**, *[-e]s,
-e, m.* och *n.* bärgrkristall. **kunde**, *0, f.*
bärgrskunskap. **land**, *[-e]s, -er, f, n.* bärgr-
land. **läufig**, *a.* bruklig bland bärgrsmän.
leder, *-s, -, n.* min. bärgrläder. **leute**, *plur. un*
mann, *[-e]s, m.* bärgrsman. **männchen**,
männlein, *-s, -, n.* bärgrsrå, bärgrgubbe.
männisch, *a.* bruklig bland bärgrsmän,
bärgrsmans-. **maus**, *-e, f.* zool. fjällemmel.
mehl, *[-e]s, 0, n.* min. bärgrmjöl. **meister**,
-s, -, m. bärgrmästare. **milch**, *0, f.* min. bärgr-
mjölk. **minze**, *-n, f.* bot. bärgrmynta. **mönch**,
[-e]s, -e, m. bärgrgubbe. **öl**, *[-e]s, -e, n.*
bärgrolja. **ordnung**, *-en, f.* bärgrsordning.
papier, *[-e]s, -e, n.* min. bärgrpapper. **pech**,
[-e]s, -e, n. min. bärgrbeck. **predigt**, *0, f.*
bibl. bärgrspredikan. **rat[h]**, *[-e]s, -e, f, m.*
bärgrsråd. **recht**, *[-e]s, 0, n.* 1. lag gällande
för bärgrsmän, bärgrsordning. 2. rättighet
till grufdrift. **reihe**, *-n, f.* bärgrskedja.
riss, *-es, -e, m.* bärgrskrefva. **rot[h]**, *[-e]s, 0,
-röt[h]el, -s, 0, n.* röd färg vunnin ur mi-
neraler. **rücken**, *-s, -, m.* bärgrsrygg, bärgr-
ås. **rut[h]e**, *-n, f.* slagruta. **rutsch**, *-es, -e, m.*
bärgrras. **salt**, *-es, -e, n.* bärgrsalt. **schicht**,
-en, f. lager, hvar af *e* n bärgrt. **schlitten**,
-s, -, m. fjällkälke. **schloss**, *-es, -er, f, n.*
bärgrslott. **schlucht**, *-en, f.* bärgrsklyfta.
schotte, *-n, -, m.* högskotte. **schule**, *-n, f.*
bärgrsskola. **schüler**, *-s, -, m.* bärgrselev.
schwaden, *-s, -, m.* grufgas. **segén**, *-s, 0, m.*
inkomst af grufdrift. **spitze**, *-n, f.* bärgr-
spets. **steiger**, *-s, -, m.* 1. vägvisare bland
bärgrn. 2. fjällturist. 3. stigare. **stock**,
[-e]s, -e, f, m. alpkläpp, fjällkläpp med järnspets.

-stollen, *-s, -, m.* ⊕ grufgång, schakt. **-strásse**,
-n, f. bärgrsväg. **-strom**, *[-e]s, -e, f, m.* bärgr-
ström. **-stufe**, *-n, f.* stuff. **-sturz**, *-es, -e, f, m.*
bärgrras. **-t[h]eer**, *[-e]s, -e, m.* bärgrtjära.
-t[h]eil, *[-e]s, -e, m.* andel i bärgrverk. **-torf**,
[-e]s, -e, f, m. bärgrtorf. **-ünter** = *-ab.*
-volk, *[-e]s, -er, f, n.* 1. bärgrfolk, bärgrsboar.
2. utan plur. bärgrsmän, grufarbetare. 3. bärgr-
troll. **-wachs**, *-es, -e, n.* min. bärgrvax. **-wand**,
-e, f. bärgrvägg. **wanderer**, *-s, -, m.* vandrare,
turist i fjälltrakt. **wanderung**, *-en, f.* fjäll-
vandring. **wasser**, *-s, -, n.* bärgrström. **-weide**,
-n, f. bärgrbete. **-werk**, *[-e]s, -e, n.* bärgr-
verk. **-zeh[e]nt[e]**, *[-e]s, -en, m.* bärgrstion-
de. **-és...** jfr föreg. sms. Ex. ~einsamkeit, 0, f.
ensamhet, stillhet sådan den är bland bärgrn.
~füss, *-es, 0, m.* bärgrts fot, bärgrfot.
~gipfel, *-s, -, m.* bärgrstopp, bärgrspets.
~hang, *[-e]s, -e, f, m.* bärgrslutning.

Bergamott'e, *-en, f.* 1. bergamott(päron). 2.
bergamottcitron. **öl**, *[-e]s, -e, n.* bergu-
mottolja.

Berge... Ex. **-geld**, *[-e]s, -er, n.* bärgrarlön. **-gut**,
[-e]s, -er, f, n. bärgrädt gods. **-lohn**, *[-e]s, -e
f, m.* = *-geld.*

bergen, *bergst, barg, berge* *ei. berge, geborgen*,
birg, I. tr. 1. bärgra, rädda, t. ex. *das Heu,
die Güter eines Schiffes, sein Leben.* *bnat. er
ist ein geborgener Mann:* han är bärgrädt
karl. 2. skydda, taga i försvar, *vor etc.* (dat.),
jmdm: mot ngt, ngn. 3. dölja, gömma, jfr
verbergen. **II. Sich** ~ 1. rädda sig, skydda
sig, t. ex. *vor dem Ungewitter.* 2. dölja sig,
gömma sig. **Bergung, f.**

Berger, *-s, -, m.* i sht ⚓ bärgrare.

bergig, *a.* bärgrig.

bergisch, *a.* bergisk, från *ei.* i grefskapet Berg.

Bericht, *[-e]s, -e, m.* berättelse, underrättelse,
uppgift, redogörelse, rapport, referat. ~
erstatten: rapportera, referera. **-erstatter**,
-s, -, m. person som afgifvit *e.* afgifver
rapporter; (tidnings)referent. **-erstattung**,
-en, f. rapport, referat.

berichten, * *tr. Jmdm* *etw. ei. (itr. h.): über etw.*
~ meddela *n*gn ngt, referera ngt för ngn,
afgifva rapport om ngt till ngn.

berichtigen, * *tr.* 1. rätta, t. ex. *Irrtümer, Feh-
ler.* 2. bringa på det klara, utreda, t. ex.
ein Geschäft; uppgöra, betala, t. ex. *eine
Rechnung, die Zeche.* **Berichtigung, f.**

Berichtiger, *-s, -, m.* person som rättar ngt.

beriechen, * *tr.* lukta på, t. ex. *eine Rose, die
Hunde* ~ *sich* *ei. einander.* **Beriechung, f.**

berieseln, * *tr.* 1. i sht åkerbr.: gnm små kanaler vätt-
na, t. ex. *Wiesen.* 2. framslände fukta, flyta öf-
ver, rinna öfver, t. ex. *Thräsen* ~ *ihre Wan-
gen.* **Berieselung, f.**

berinden, * *sich* ~ öfverdragas med bark, med
en skorpa, t. ex. *ein Baum, eine Wunde* *be-
rindet sich.* **Berindetes Holz:** trä med bar-
ken på.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

beringen, * *bering* *tr.* försä med ring(ar), sätta ring(ar) på, t. ex. *einen Finger*.
Beritt, -[e]s, -e, *m.* 1. en beriden uppsyningsman i distrikt. 2. en mindre afdelning ryttare under en underofficers befäl.
beritten, *a.* 1. *ist*: ✕ beriden, till häst. ~ *sein*: vara till häst. 2. inriden, t. ex. *ein ves Pferd*.
Berline, -*n*, *f.* berlinervagn.
1. Berliner, -*s*, -, *m.* ~in, -*nen*, *f.* berlinare.
2. berliner, berlin[er]jisch, *a.* berlinsk.
Berlücke, -*n*, *f.* berlock.
Berne, -*n*, *f.* gång på en dam el. bank utmed vattnet; ✕ gång mellan vall och graf.
1. Berner, -*s*, -, *m.* ~in, -*nen*, *f.* bernare, invånare i Bern.
2. berner, bern[er]jisch, *a.* från el. i Bern, Berns.
Bernhardiner, -*s*, -, *m.* bernhardinäre: a) bernhardinermunk, b) bernhardinerhund. -*hund* -[e]s, -e, *m.* bernhardinerhund. -*kloster*, -*s*, -*†*, *n.* bernhardinerkloster. -*orden*, -*s*, -, *m.* bernhardinerorden.
Bernstein, -[e]s, -e, *m.* bernsten. -*dreher*, -*s*, -, *m.* bernstensvarfvere, bernstensarbetare. -*fang*, -[e]s, -e *†*, *m.* bernstensfångst. -*farbe*, -*n*, *f.* bernstensfärg. -*firnis*[s], -*ses*, -*se*, *m.* bernstensfernissa. -*fischerel*, -*en*, *f.* = -*fang*. -*säure*, -*n*, *f.* bernstenssyra. -*spitze*, -*n*, *f.* (cigar)munstycke af bernsten.
bersteinern, *a.* af bernsten, bernstens.
beröhren, * *tr.* ☉ beklåda med rör.
berösten, * *itr.* *s.* blifva rostig.
Bersérker, -*s*, -, *m.* bärsärk.
berst en, *birst* el. * -*erst*, *barst* el. * *borst* el. * -*ete*, *börste* el. * *bärste* el. * -*ete*, *geborsten*, *birst* el. -*e*, *itr.* *s.* spricka, brista, remna, spricka sönder, *avf. bild.*, t. ex. *vor Ärger, vor Lachen* ~. *Das ist zum* ~ det kan reta gallfeber på en.
Bertram, -*s*, 0, *m.* bot. 1. bertram, battram. 2. hvit tusenskön.
berücht [i]gen, * *tr.* berykta. *vaat.* i part. *berüchtigt* el. * *berüchtet*: illa beryktad.
berücken, * *tr.* fånga i snara, t. ex. *Vogel*: gamm ofverräknning till fångataga, ofverrunplad; *Wald*: snarja, öfverlista, bedraga, bedrä, tjusa. *Sich* ~ *lassen*: gå i fällan. **Berückung**, *f.*
Berücker, -*s*, -, *m.* ~in, -*nen*, *f.* bedragare, bedragarska, tjusare, tjuserska.
berücksichtigen, * *tr.* tjusa hänsyn till, fästa afseende vid, halla räkning för.
Berücksichtigung, -*en*, *f.* hänsynstagande, hänsyn, betraktande, öfvervägande.
Beruf, -[e]s, -e, *m.* 1. (inre) kallelse, bøjelse. 2. kall, yrke, tjänst, ämbete. -*s...* Ex. ~*arbeit*, -*en*, *f.* arbete i sitt kall, tjänstegörmal. ~*bestimmung*, -*en*, *f.* bestämmande af el. för ett kall. ~*genosse*, -*n*, -*n*, *m.* yrkesbroder. ~*heer*, -[e]s, -e, *n.* här af yrkessoldater. ~*kreis*, -*es*, -e, *m.* området för ens verksamhet. ~*mässig*, *a.* öfverensstämmande med

el påkallad af ens yrke, yrkes-. ~*pflicht*, -*en*, *f.* ämbetspligt. ~*reise*, -*n*, *f.* tjänstresa. ~*thätigkeit*, 0, *f.* verksamhet i sitt kall, tjänstutöfning. ~*treue*, 0, *f.* trohet i sitt kall. ~*widrig*, *a.* stridande mot ens yrke el. ämbetspligt.

berühen, * *I. tr.* 1. *Jmdn* ~ kalla ngn till sig. 2. sammankalla, t. ex. *die Stände, den Landtag*. 3. *Jmdn zu etw.* ~ kalla, utse ngn till ngt. 4. *Eine Person, eine Sache* ~ välla en persons olycka, en saks undergång genom onda andars inflytande genom att för mycket rosa den. 5. * göra bekant, berömd. 6. * *Jmdn über etw.* ~ förebrå ngn ngt, tädla ngn för ngt. **II. Sich auf** *Jmdn, etw.* ~ a) beropa sig på, återropa ngn, ngt, b) vädja till ngn, ngt. **Berühung**, *f.*

Berüfer, -*s*, -, *m.* person som kallar m. m., se *berufen*.

berühen, * *itr.* *h.* 1. *Auf* *Jmdn, etw.* (dat.) ~ bero, komma an på ngn, ngt. 2. *Etw. [auf sich]* ~ *lassen*: låta saken bero. *Wir wollen es dabei* ~ *lassen*: vi vilja låta det bero därvid. ~ *bleiben*: blifva orörd, orubbad.

berühigen, * *I. tr.* lugna, stilla, t. ex. *Jmdn, die Wellen, die Gemüter, den Aufruhr*. **Beruhigt**: lugn. **II. Sich ~ lugna sig, blifva lugn. **Beruhigung**, *f.***

Beruhiger, -*s*, -, *m.* ~in, -*nen*, *f.* person som lugnar.

berühmt, *a.* berömd, ryktbar.

Berühmtheit, 0, *f.* berömlig ryktbarhet, namnkunnighet, rykte, anseende.

berühren, * *tr.* 1. beröra, vidröra, t. ex. *etw. mit den Fingern*; *matem.* tangera. *Die Häuser* ~ *sich*: husen stöta ihop. 2. i sitt tal vidröra, omnämna. 3. *Jmdn* ~ röra ngn, komma ngn vid, t. ex. *diese Verleumdungen* ~ *mich nicht*. **Berührung**, *f.*

berüssen, * *tr.* *sch. sich* ~ sota ned (sig).

besäbbarn, * *tr.* *F* dregla på, dregla ned.

besäcken, * *F sich* ~ proppa sig full.

besäen, * *tr.* besä; *una.* beströ, öfversälla. **Besäung**, *f.*

besägen, * *tr.* 1. omförmåla, omnämna, t. ex. *die Zettel* ~ *das Nähere*. **Besagt**: omförmuld, ofvannämnd. 2. betyda, vara af betydighet, t. ex. *das hat nichts, viel zu* ~.

besägermassen, *adv.* såsom nämndt är.

besäten, * *tr.* stränga, sätta strängar på.

besämen, **besämen**, * *tr.* 1. besä med frö. 2. befrukta. **Besämung**, *f.*

Besan, -[e]s, -e, *m.* ♀ mesan. -*mars*, -*es*, -e el. -*en*, *m.* ♀ kryssmärs. -*mast*, -[e]s, -*en*, *m.* ♀ mesanmast. -*segel*, -*s*, -, *n.* ♀ mesansegel.

besänden, * *tr.* sanda, beströ med sand.

besänft [i]gen, * *I. tr.* lugna, blidka, mildra, lindra. **II. Sich ~ blifva lugn. **Besänftigung**, *f.***

Besät, -*es*, -e *†*, *m.* garnering på kläder. -*band*, -[e]s, -er *†*, *n.* kantband. -*teich*, -[e]s, -e, *m.* dam för fiskafvel.

Besatzung, -en, *f.* 1. ✕ besättning, garnison. 2. ⚓ besättning, manskap.

besäuen, * *tr.* P svina ned, svina till.

besäufen, * P *sich* ~ dricka sig full. *Besaffen*: drucken, full.

besäumen, * *tr.* kanta, fälla.

beschäben, * *tr.* skafva på, afskafva, skrapa, afputsas.

beschädigen, * I. *tr.* skada. II. *Sich* ~ skada sig, göra sig illa. **Beschädigung**, *f.*

Beschädiger, -s, -, *m.* person som skadar ngt.

1. **beschäffen**, * (svag böjn.) *tr.* framskaffa, anskaffa; verkställa.

2. **beschäffen**, *a.* beskaffad. *Wie ist es damit* ~? hur förhåller det sig därmed?

Beschaffenheit, -en, *f.* beskaffenhet. *Je nach ~ der Umstände*: efter omständigheterna.

beschäftigen, * I. *tr.* sysselsätta, t. ex. *Arbeiter in einer Fabrik* ~, *dieser Gedanke beschäftigt ihn*. II. *Sich mit etw.* ~ sysselsätta sig med ngt.

Beschäftigung, -en, *f.* sysselsättning. -s... Ex. ~*art*, -en, *f.* slag af sysselsättning.

Beschäl... Ex. -*anstalt*, -en, *f.* ställe där beskällare tillhandahållas, stuteri. -*geld*, -[e]s, -er, *n.* språngafgift. -*hengst*, -[e]s, -e, *m.* beskällare.

beschälen, * *tr.* Ⓞ 1. brädfodra. 2. *Ein Messer* ~ sätta skaft på en knif. **Beschälung**, *f.*

1. **beschälen**, * *tr.* delvis afskala, afbarka, t. ex. *Bäume*. **Beschälung**, *f.*

2. **beschälen**, * *tr.* beskälla, betäcka, bespringa. **Beschälung**, *f.*

1. **Beschäler**, -s, -, *m.* person som afskalar ngt.

2. **Beschäler**, -s, -, *m.* beskällare.

beschämen, * *tr.* göra förlägen, skamsen, komma att skämmas, komma på skam, t. ex. *Sie ~ mich durch Ihre Güte* ei. *Ihre Güte beschämt mich*.

Beschämung, -en, *f.* skam, förödmjnkelse.

beschätten, * *tr.* 1. skugga, beskugga; överskygga. 2. beslöja. 3. må. skugga, schattera. **Beschattung**, *f.*

beschäuen, * *tr.* 1. beskåda, skåda, åskåda, betrakta. ~*d* = *beschaulich*. 2. syna, besigtiga. **Beschäuation**, *f.*

beschäuens... Ex. -*wert*[h], -*würdig*, *a.* sevärd.

Beschäuer, -s, -, *m.* 1. betraktare, åskådare. 2. person som synar, besigtigar.

beschäulich, *a.* åskådande, begrundande, kontemplativ.

Beschaulichkeit, 0, *f.* begrundande, kontemplation.

Beschéid, -[e]s, -e, *m.* besked, upplysning, utslag, förständigande. ~ *geben*: a) lemna upplysningar, b) fälla utslag. ~ *erhalten*: få besked. *Auf alles ~ wissen*: veta besked på, om allt. *In ei. mit etw.* ~ *wissen*: veta besked med, förstå sig på ngt. *In einem Hause ~ wissen*: veta besked, vara hemmastadd i ett hus. *Jmdm ~ thun*: a)

ej blifva ngn svaret skyldig, b) göra ngn besked i glæuet.

1. **beschéiden**, * I. *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ tilldela ngn ngt. *Sein beschéiden Teil*: sin beskärda del. *Mir ist etw. beschéiden worden*: mig har ngt blifvit till del. 2. *Jmdn über etw.* ~ gifva ngn besked om ngt. *Jmdn abschlägig* ~ afslå ngn begäran, affärda ngn med ett nekande svar. *Jmdn auf seine Anfrage* ~ besvara ngn förfrågan. *Jmdn eines Bessern* ~ öppna ngn ögon. *Er ist dahin beschéiden worden*: han har fått det svaret, den upplysningen. 3. *Jmdn wohin* ~ kalla ngn till ngt ställe. *Jmdn vor Gericht* ~ kalla ngn inför rätta. II. *Sich ~ vara förnöjsam*. *Sich mit etw. ei. einer* (gen.) *Sache* ~ nöja sig med ngt. *Sich auf etw.* (aok.) ~ inskränka sig till ngt.

2. **beschéiden**, *a.* 1. * förständig, foglig. 2. blygsam, anspråklös, försynt, snäll.

Beschéidenheit, 0, *f.* blygsamhet, anspråklöshet, försynthet.

beschéidentlich, *adv.* på ett blygsamt, anspråklöst sätt.

Beschéider, -s, -, *m.* Ⓞ förste mjölnardräng.

beschéidet, *a.* försedd med skida, med slida.

beschéinen, * *tr.* skina på, bestråla, belysa. **Beschéinung**, *f.*

beschéinigen, * *tr.* skriftligen intyga. *Den Empfang einer Summe* ~ skriftligen erkänna sig hafva mottagit en summa.

Beschéiniger, -s, -, *m.* person som skriftligen intygar ei. intygar ngt.

Beschéinigung, -en, *f.* skriftligt intyg(ande), erkännande.

beschéllen, * *tr.* sätta bjällror, små klockor på.

beschénken, * *tr.* begåfva. **Beschénkung**, *f.*

1. **beschénen**, * (stark böjn.) *tr.* klippa, t. ex. *jmdn, jmdm das Haar, Schafe*.

2. **beschénen**, * (svag böjn.) *tr.* beskära, skänka, gifva, t. ex. *das Christkind, die Mutter beschert dem Kinde Weihnachtsgaben*.

Beschérung, -en, *f.* begåfvande, begåfning, i sht julklappar. Iron. *das war die ganze* ~ det var hela härligheten; *da haben wir die* ~ där ha vi härligheten.

beschéicken, * *tr.* 1. skicka bud till. *Den Reichstag* ~ skicka ombud till riksdagen. *Die Ausstellung mit Ölgemälden* ~ skicka oljeaffor till utställningen. 2. uträtta, t. ex. *mit Ordnung und Fleiss kann man viel* ~. 3. ombestyras, ombesörjas. *Sein Haus* ~ beställa om sitt hus. 4. Ⓞ beskicka, t. ex. *Gold mit der Legierung*. **Beschéickung**, *f.*

beschéienen, * *tr.* Ⓞ beslä, t. ex. *ein Rad*; lägga skenor på, t. ex. *die Eisenbahn*. **Beschéienung**, *f.*

beschéiessbar, *a.* som kan beskjutas.

beschéiessen, * *tr.* beskjuta, bombardera. **Beschéiessung**, *f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. Ⓞ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

beschiffbar, *a.* segeibar.
 beschiffen, * *tr.* segla på, med fartyg trafikera.
 t. ex. *einen Fluss, ein Meer.* **Beschiffung, f.**
 beschrift, *a.* vassbevuken.
 beschimmeln, * *itr.* s. mögla.
 beschimpfen, * *tr.* 1. skymfa. 2. *Etw. beschimpft jmdn:* ngt länder ngn till skam, vanhedrar ngn. **Beschimpfung, f.**
 Beschimpfer, -s, -, *m.* person som skymfar.
 beschindeln, * *tr.* täcka med takspån.
 beschirmen, * *tr.* beskydda, skydda, bevara.
vor etw. (dat.): mot ngt. **Beschirmung, f.**
 Beschirmer, -s, -, *m.* beskyddare.
 beschlafen, * *tr.* 1. sova på, t. ex. *ein Lager.*
 2. ligga när, t. ex. *ein Frauenzimmer.* 3. *Etw. (* sich über etw.)* ~ sova på saken.
 Beschlag, -[e]s, -e †, *m.* beslag, t. ex. *einer Flinte, eines Buches.* 2. ngt som i form af ett tunt lager afsatt sig på ett föremål, t. ex. *imma, damlager m. m.* 3. *jur. etw. in ~ nehmen* ei. *etw. mit ~ belegen:* lägga beslag på ngt. *Bnd. jmdn in ~ nehmen:* lägga beslag på ngn, upptaga nngs tid. **-legung, -en, f.** handlingen att lägga beslag på ngt. **-leine, -n, f.** † beslagslina, beslagsäjsing. **-nahme, -n, f.** tagande i beslag. **-nehmer, -s, -, m.** beslagare, person som laggar beslag på förtjuilet gods.
 beschlagen, * *I. tr.* 1. beslä, t. ex. *einen Balken mit Eisen, ein Schiff mit Kupfer, † die Segel. Ein Pferd ~ sko* (afv. brodda) en häst. *Bnd. in etw. ~ sein:* vara hemma i, väl förstå sig på ngt. 2. lägga beslag på, *jur. Beschlag* 3. *II. itr. s.* och *sich ~ anlöpa,* blifva anlupen, överdragas med imma. *Mit Feuchtigkeit ~* blifva fuktig, fukta.
 Beschläger, -s, -, *m.* person som besläår *m. m.*, *jur. beschlagen I.*
 beschlâmmen, * *tr.* öfverdraga, täcka med slam, med dy.
 beschleichen, * *tr.* *Jmdn ~* smyga sig på ngn. *Die Angst beschlich uns:* ångesten kom öfver oss. **Beschleichung, f.**
 beschleiern, * *tr.* beslöja, dölja.
 beschleunigen, * *tr.* påskynda. **Beschleunigung, f.**
 Beschleuniger, -s, -, *m.* person som påskyn-dar.
 beschliessen, * *tr.* 1. besluta. *Die Sache ist beschliessen:* saken är afgjord. 2. begränsa, t. ex. *ein Gebirge beschliesst den Horizont.* 3. avsluta, t. ex. *den Tag mit Gebet.* 4. * stänga, läsa, inläsa. **Beschliessung, f.**
 Beschliesser, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* 1. person som beslutar ngt. 2. skaffare, hushållerska.
 Beschluß, -es, -e †, *m.* 1. beslut. *Einen ~ fassen:* fatta ett beslut. 2. avslutning. *Zum ~e:* till godt slut, slutligen. *Den ~ machen:* bilda slutet, avsluta. 3. *Etw. in ~ unter seinem ~e haben:* hafva ngt i sitt förvar. **-fähig, a.** beslutföör, fulltalig för be-sluts fattande. **-fähigkeit, 0, f.** fulltalighet.

-fassung, -en, f. besluts fattande, beslut.
-freiheit, 0, f. frihet att fatta beslut. **-nahme, -n, f.** = **-fassung.** **-rede, -n, f.** avslutnings-tal. **-reif, a.** tillräckligt dryftad för att bit föremål för ett beslut.
 beschmieren, * *tr.* 1. bestryka, t. ex. *Brot mit Butter.* 2. nedsmörja, nedsöla, nedsmeta, nedsudda, t. ex. *die Kleider mit Farbe.* 3. fullklottra. 4. F lura. **Beschmierung, f.**
 beschmützen, * *tr.* nedsmutsa, nedsöla. **Beschmützung, f.**
 beschneiden, * *tr.* 1. beskära, skära, t. ex. *Bäume, Papier, Bücher;* afklippa ngt litet, klippa, t. ex. *die Haare, eine Hecke.* 2. om-skära, t. ex. *ein Kind, einem Kinde die Vorhaut.* **Beschneidung, f.**
 Beschneider, -s, -, *m.* person som skär *m. m.*, *jur. beschneiden.*
 beschneien, * *I. tr.* snöa på, nedsnöa. *II. itr. s.* blifva snöig, nedsnöad.
 beschnippe[|]n, beschnippern, beschnitze[|]n, * *tr.* i knuten beskära, skära, klippa, afklippa småbitar af.
 beschnöbe[r]n, beschnöpern, beschnöffeln, beschnöpfern, * *tr.* nosa på.
 beschnüren, * *tr.* 1. slå snöre om, ombinda. 2. garnera med snören. **Beschnürung, f.**
 beschön[|]gen, * *tr.* öferskyla, framställa ngt ämligt i gynsam dager, försköna. **Beschönigung, f.**
 Beschöniger, -s, -, *m.* förskönare.
 beschränken, * *I. tr.* inskränka, begränsa. *II. Sich auf etw. (acc.) ~* inskränka sig till ngt. **Beschränkung, f.**
 beschränkt, *a.* 1. begränsad, trång, t. ex. *ein ~es Thal, ~ wohnen.* 2. inskränkt, t. ex. *in ~em Sinne:* i inskränkt bemärkelse. 3. inskränkt, dum, t. ex. *~e Köpfe.*
 Beschränktheit, -en, *f.* 1. knapphet. *Die ~ der Zeit, des Einkommens:* den knappa tiden, de knappa inkomsterna. 2. inskränkthet, dumhet.
 beschreiben, * *tr.* 1. skriva på, fullskrifva. 2. beskriva, skildra. 3. i sht mat. upprita, rita, t. ex. *eine Figur, einen Kreis;* inskrifva, t. ex. *ein Dreieck in einen Kreis.*
 Beschreiber, -s, -, *m.* beskrifvare.
 Beschreibung, -en, *f.* 1. påskrifning. 2. beskrifning, skildring. *Über alle ~* obeskrifligt. 3. uppritande.
 beschreien, * *tr.* 1. om nyfödda barn: *die vier Wände ~* gum skrikande visa liststecken. 2. utskrika, illa berykta. 3. = *berufen I, 4.*
 beschreiten, * *tr.* beträda, träda in ei. upp på, t. ex. *einen Weg;* bestiga, t. ex. *ein Pferd.* **Beschreitung, f.**
 beschreiten, * *tr.* ⊕ afskära, afklippa. **Beschreitung, f.**
 beschuhen, * *I. tr.* förse med skor. *Beschuht sein:* hafva skor på sig. *II. Sich ~* taga skor på sig, taga på sig om fötterna.

Beschüung, -en, *f.* fotbeklädnad.
beschuldigen, * *tr.* Jmdn einer (gen.) Sache ~ beskylla, anklaga ngn, gifva ngn skulden för en sak.
Beschuldiger, -s, -, *m.* anklagare.
Beschuldigung, -en, *f.* beskyllning.
Beschümmeln, * *tr.* F *lura*. **Beschümm[e]lung**, *f.*
beschüppen, * *tr.* 1. förse, öfverdraga, pryda med fjäll. *Beschuppt*: fjällig. 2. P *lura*.
Beschüpfung, *f.*
beschütten, * I. *tr.* Jmdn, etw. mit etw. ~ ösa, skotta, hålla ngt på ngn, på ngt, öfverösa, öfverhölja ngn, ngt med ngt, t. ex. *den Weg mit Erde, jmdn mit Blumen*. II. *Sich mit etw.* ~ hålla på sig ngt, t. ex. *mit Sauce*.
Beschützung, *f.*
beschützen, * *tr.* beskydda, försvara, vor (med dat.) el. *gegen etw.*: mot ngt.
Beschützer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* beskyddare, beskyddarinna.
Beschützung, -en, *f.* 1. beskyddande. 2. beskydd, försvar.
beschwänzen, * *tr.* förse med svans, sätta svans på. *Beschwänzt*: försedd med svans.
beschwätzen, * *tr.* F 1. *Etw.* ~ prata, samspråka om ngt. 2. *Jmdn* ~ med fagra ord öfvertala ngn. *Beschwätzung*, *f.*
beschwefeln, * *tr.* svafva.
beschweissen, * *tr.* fukta med svett. *Beschweisst*: svettig.
Beschwür, 0, *f.* och -[e]s, 0, *n.* = *Beschwerde* 1.
Beschwürde, -n, *f.* 1. besvärlighet, besvär. 2. tunga, börd, tryckande pålaga. 3. plåga, svårighet, jfr t. ex. *Atembeschwerde*. 4. besvär, besvärskraft, klagomål. ~ *föhren über etw.* (ack.): anföra besvär, besvara sig öfver ngt. -*büch*, -[e]s, -er †, *n.* anmärkningsbok, t. ex. vid järnvägsstationer. -*föhre*, -s, -, *m.* person som anför besvär. -*föhre*, -en, *f.* besvärs anförande. -*schrift*, -en, *f.* besvärsskrift.
beschwären, * I. *tr.* 1. belasta, tynga på, trycka, t. ex. *die Trauben ~ die Reben*; bild. *ein Fluch beschwert das Land*. 2. besvära, t. ex. *jmdn mit etw.*; vara besvärlig för. II. *Sich ~ besvära sig*, anföra besvär, *bei jmdn über etw.*: hos ngn öfver ngt. *Beschwörung*, *f.*
Beschwörer, -s, -, *m.* person el. sak som lastar på, trycker, besvärar, jfr t. ex. *Briefbeschwerer*.
beschwörlig, *a.* besvärlig. *Jmdm ~ sein* el. *fallen*: falla ngn besvärlig, vara ngn till besvär.
Beschwörligkeit, -en, *f.* besvärlighet.
Beschwörniss[s], -se, *f.* och -ses, -se, *n.* = *Beschwerde* 1.
beschwichtigt[ig]en, * *tr.* nedtysta, lugna, t. ex. *sein Gewissen*. *Beschwichtigung*, *f.*
Beschwichtigter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som nedtystar, lugnar.
beschwindeln, * *tr.* F *lura*.

beschwingen, * *poet.* = *beflügel*n I.
beschwützen = *beschweissen*.
beschwören, * *tr.* 1. besvärja, med ed stadfästa, t. ex. *den Frieden*. 2. besvärja, gnm besvärjelse beherska el. frammana, t. ex. *den Sturm, den Teufel*. 3. *Jmdn bei etw.* ~ besvära ngn vid ngt.
Beschwörer, -s, -, *m.* besvärjare.
Beschwörung, -en, *f.* besvärjande, besvärjning, besvärjelse. -*s...* Ex. ~*formel*, -n, *f.* besvärjningsformel.
beséelen, * *tr.* besjåla, lifva. *Beséelung*, *f.*
Beséeler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* som besjålar, lifvar; själen i ngt företag.
Beséeltheit, 0, *f.* besjåladt tillstånd, lif.
beségeln, * *tr.* 1. segla på, befara, t. ex. *ein Meer*. 2. sätta segel på, förse med segel.
beséhen, * *tr.* 1. bese, t. ex. *die Merkwürdigkeiten der Stadt*. *Bei[m] Lichte* ~ (part. pert.): om man betraktar det vid dager, bild. vid närmare påseende. 2. P bild. *Prügel* ~ få stryk, få smaka käppen. *Beséhung*, *f.*
beséhens... Ex. -*wért[h]*, -*würdig*, *a.* sevärd.
Beséher, -s, -, *m.* betraktare.
beséhnen, * *tr.* *Einen Bogen* ~ sätta sträng på en båge.
beséilen, * *tr.* † tackla, upptackla. *Beséilung*, *f.*
beséitigen, * *tr.* rödja ur vägen, nndanrödja, aflågsna; afluta, göra ifrån sig, t. ex. *eine Arbeit*. *Beséitigung*, *f.*
Beséitiger, -s, -, *m.* som undanrödjer, aflågsnar.
beséiligen, * *tr.* saliggöra. *Ein ~der Gedanke*: en salig tanke. *Beséiligung*, *f.*
Besen, -s, -, *m.* dim. *Besenzen* och *Beschen*, -*lein*. 1. kvast. Ordspr. *neue ~ kehren gut*: nya kvastar sopa väl. 2. F orak. tjänstemande, pigesch; *ein alter ~* en gammal harpa, käring. -*binder*, -s, -, *m.* kvastbindare. -*förmig*, *a.* kvastlik. -*reis*, -es, -er, -*reisig*, -[e]s, 0, *n.* kvastris.
besésen, *a.* besatt, t. ex. *vom Teufel*. Jfr for or. *besitzen*.
Besésenheit, 0, *f.* galenskap.
Besétz... Ex. -*hand*, -[e]s, -er †, *n.* hand att garnera med, kantband. -*teich*, -[e]s, -e, *m.* dam till fiskodling.
besétzen, * *tr.* 1. besätta, förse, t. ex. *einen Tisch mit Speisen*: sätta fram mat på ett bord; *eine wohlbesetzte Tafel*: ett välförsett bord; garnera, t. ex. *einen Rock mit Tressen*. *Einen Teich mit Fischbrut* ~ utplantera fiskyngel i en dam. 2. besätta, taga i besittning, t. ex. *eine Stadt, einen Pass [mit Truppen], ein Land [mit Kolonisten]*. 3. besätta, tillsätta, t. ex. *ein Amt*. *Die Rollen* ~ fördela rollerna. 4. upptaga, taga i anspråk, t. ex. *alle Plätze sind besetzt*. 5. i spel: *eine Nummer mit einem Dukaten* ~ sätta ut en dukat på ett nummer. *Besétzung*, *f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † ajörterm. ✕ militärisk term.

beseufzen, * *tr.* sucka, klaga öfver.
besichtigen, * *tr.* syna, besigtiga, inspektera.
Besichtiger, -s, -, *m.* besiktningssman, synför-
 rättare, inspektör.
Besichtigung, -en, *f.* syn, besiktning, inspek-
 tion. -s... *Ex.* ~bericht, [-e]s, -e, *m.* besiktningss-
 protokoll, besiktningssinstrument. ~gebüh-
 ren, *f. plur.* besiktningssarvode. ~reise, -n,
f. besiktningssresa, inspektionsresa.
besiegbär, *a.* möjlig att besegra, öfvervinne-
 lig.
Besiegbarkeit, *0, f.* öfvervinnelighet.
besiegeln, * *tr.* 1. försegla. 2. sätta sitt sigill
 under, besegla; *adv.* biiid., *t. ex.* *etw. mit einem*
Kuss, einem Handschlag ~. **Besieg[e]lung**, *f.*
besiegen, * *tr.* besegra, öfvervinna. **Besie-
 gung**, *f.*
Besieger, -s, -, *m.* besegrare, öfvervinnare.
besingen, * *tr.* 1. besjunga. 2. sjunga messa för,
t. ex. *einen Verstorbenen*.
besingen... *Ex.* -w[er]t[h], -w[ür]dig, *a.* värd att
 besjungas.
besinnen, * *sich* ~ 1. besinna sig, eftertänka,
 söka påminna sig, *t. ex.* *ich besinne mich*:
 jag tänker efter; *ich besinne mich auf den*
Namen: jag söker påminna mig namnet. 2.
 erinra sig, komma ihog, *t. ex.* *ich besinne*
mich auf den Namen, wie er heisst, dass
ich ihn gesehen habe. Wenn ich mich recht
besinne: om jag mins rätt. 3. *Sich eines*
ändern *ei. eines Bessern* ~ *ei. sich anders* ~
 ändra åsigt, komma på andra, bättre tan-
 kar. 4. betänka sig, vara tveksam, fundera,
t. ex. *sich beim Schachspiel auf jeden Zug* ~.
Ohne sich zu ~ utan betänkande. *st* 2. *be-*
sonnen.
Besinnung, *0, f.* besinning, medvetande, fatt-
 ning. *Die* ~ *verlieren*: a) förlora medvet-
 andet, b) förlora fattningen. *Wieder zur* ~
kommen: a) återfå medvetandet, b) åter-
 vinna fattningen, c) åter komma till besin-
 ning, taga reson. -s... *Ex.* ~kraft, *0, f.* erin-
 ringsförmåga, minne. ~los, *a.* besinningslös.
Besinnungslosigkeit, -en, *f.* brist på besinning.
Besitz, -es, *0, m.* 1. besittning, ägande, ägo.
In den ~ *von etw. gelangen* *ei. kommen*:
 komma i besittning af ngt. *Von etw.* ~
nehmen *ei. ergreifen*: taga ngt i besittning.
Jmdn in den ~ *von etw. setzen*: insätta
 ngn i besittning af ngt. 2. egendom. -*an-*
zeigend, *a. gram.* possessiv. -*ergreifer*, -s, -, *m.*
 besittningstagare. -*ergreifung*, *0, f.* besitt-
 ningstagande. -*fähig*, *a.* som kan ha laglig
 äganderätt till ngt. -*los*, *a.* saknande egen-
 dom. -*nahme, -nehmung* = -*ergreifung*. -*recht*,
 [-e]s, *0, n.* besittningsrätt. -*stand*, [-e]s, *0, m.*
 egendom, förmögenhet, förmögenhetens
 beskaffenhet, *t. ex.* *den* ~ *zur Richtschnur*
nehmen: rätta sig efter förmögenheten.
 -*störung*, -en, *f.* ngn:s oroande i besittningen
 af ngt.

besitzen, * *tr.* 1. sitta på, inneha, *t. ex.* *einen*
Stuhl, einen Platz. 2. beherska, hafva i sitt
 våld, *t. ex.* *der Teufel, der Geiz besitzt ihn*.
 3. besitta, äga, rå om.
Besitzer, -s, -, *m.* ägare.
Besitz[h]üm, [-e]s, -er *†, n.* egendom.
Besitzung, -en, *f.* 1. ägande, besittning. 2.
 egendom. 3. besittning, koloni. -s... *se* *Be-*
sitz...
besöffen, *a.* P drucken, full.
Besoffenheit, *0, f.* P druckenhet, fylla.
besöhnen, * *tr.* sula, lägga sulor under.
besölden, * *tr.* besolda: a) hafva i sin sold,
 b) gifva sold åt, aflöna.
Besöldung, -en, *f.* 1. besoldning. 2. sold.
besönder, *a.* förekommer ej öföjdt. 1. egendomlig,
 egen. *Er hat seine* ~ *Meinung*: han har
 sin mening för sig. 2. särskild, enskild,
t. ex. *er hat mir eine* ~ *Gnade bewiesen*;
das Allgemeine und das ~ *ei.* *Ins* ~ *ei.*: sär-
 skildt, i synnerhet. 3. märklig, egendom-
 lig, besynnerlig, *t. ex.* *ich sehe darin nichts*
~es, der ~ *ste Mensch von der Welt*.
Besonderheit, -en, *f.* egenhet; särskildhet, en-
 skildhet, specialitet; egendomlighet, be-
 synnerlighet.
besonders, *adv.* (*adv.* * *a.* i predikativ ställn. = *be-*
sonder), 1. särskildt, hvar för sig, *t. ex.*
jedem ~ *schreiben*. 2. särdeles, i synner-
 het, synnerligen.
 1. **besönnen**, * *tr.* sprida solsken öfver; om so-
 len: skina på, bestråla. *Besonnt*: solbestrå-
 lad, solig.
 2. **besönnen**. *a.* som handlar med lugn efter-
 tanke, förständig, klok, försigtig, öfver-
 lagd.
Besonnenheit, *0, f.* betänksamhet, klokhet,
 förstånd, försigtighet, öfverläggning.
besorgen, * *tr.* 1. frukta, befara, hysa far-
 hogor för, *t. ex.* *einen Überfall*: *sie be-*
sorgten, dass der Feind sie überfiele. *adv.*
itr. h., *t. ex.* *man besorgte für sein Leben*. 2.
 draga försorg om, sköta, se till, *t. ex.* *die*
Kinder, die Kranken. 3. besörja, ombesörja,
 uträtta, *t. ex.* *jmdm etw., einen Auftrag*.
st *besorgt*. **Besörgung**, *f.*
Besörger, -s, -, *m.* som ombesörjer, uträttar.
besorglich, *a.* 1. omsorgsfull, omtänksam. 2.
 som är att befara, hotande, oroande.
Besorglichkeit, -en, *f.* 1. omtänksamhet. 2.
 det befaraede, det fruktade.
Besörgnis[s], -se, *f.* farhoga, fruktan.
besorgt, *a.* 1. igrigt dragande försorg om, arbe-
 tande *st*, *t. ex.* *um* *ei. für die Nahrung* ~
sein. 2. orolig, ängslig, *t. ex.* *um jmdn, etw.*
 ~ *sein*. *Das macht mich sehr* ~ *det oroar*
 mig mycket.
Besörghheit, *0, f.* oro, omsorg.
bespähen, * *tr.* bespäja.
bespängt, *a.* prydd med spännen, smycken.
bespännen, * *tr.* spänna på *ei. för*, *t. ex.* *einen*

Wagen mit Pferden ~ spänna hästar för en vagn; *eine Geige mit Saiten* ~ stränga en fiol. **Bespännung**, *f.*

bespeien, * *tr.* spotta på.

bespicken, * *tr.* späcka.

bespiegeln, * *sich* ~ spegla sig. **Bespieg[e]lung**, *f.*

bespinnen, * *tr.* omspinna, kringspinna.

bespitzten, * *F sich* ~ skaffa sig en florschufva.

bespornen, * *sich* ~ sätta på sig sporrar.

bespötneln, * *tr.* gyckla öfver, skämta med, gäckas med. **Bespöttelung**, *f.*

bespötnen, * *tr.* håna, bespotta. **Bespöttung**, *f.*

besprechen, * *I. tr.* 1. tala om, språka om. 2.

förhandla, dryfta. 3. öfverenskomma om, aftala. 4. läsa bort (gnm trollformlers uttalande

fordritva), t. ex. *eine Krankheit*. **II. Sich** mit *jmdm über etw.* ~ samtala, rådgöra med ngn om ngt, förhandla, aftala ngt med ngn.

Besprecher, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* klok gubbe, gumma, som anses kunna läsa bort sjukdomar m. m.

Besprechung, -en, *f.* 1. samtal, samspråk. 2.

förhandling, diskussion. 3. aftal. 4. bort-

läsande, besvärjelse. -s... *Ex.* ~formel, -n, *f.* besvärjningsformel.

besprengen, * *tr.* sprita, stänka, *etw. mit einer Flüssigkeit*: en vätska på ngt. **Besprengung**, *f.*

bespringen, * *tr.* bespringa, betäcka.

besprühen, * *tr.* spruta, stänka, sprita, *einen Gegenstand mit etw.*: ngt på ett föremål,

t. ex. *das Blut besprüht den Boden, der Wagen hat mich mit Kot besprüht*. **Bespritzung**, *f.*

besprüdeln, * *tr.* spruta på, framsporlande el. uppsprutande vattna, t. ex. *eine Quelle, ein Springbrunn besprudelt den Rasen*.

besprühen, * *tr.* spraka på, stänka på.

bespucken, * *tr.* spotta på.

bespülen, * *tr.* skölja, vattna, t. ex. *die Wellen ~ das Ufer*.

bespünden, bespünden, * *tr.* sprunda.

besser, *a.* (komparativ till *gut* och *wohl*), bättre. *Desto* el. *um so* ~! så mycket bättre! *Je eher desto* ~ *ju* förr dess hållre. Vaal. iron. *das kommt ja immer* ~ det blir allt bättre och bättre. *F* och *P* ~ *laufen*: springa fortare, ~ *unten*: längre ned, *komm ~ her!* kom närmare! -*wisser*, -s, -, *m.* en som tror sig veta allt bäst, snusföruftig person. -*wisserei*, -en, *f.* inbillad öfverlägsenhet i vetande, inbillad lärdom.

besser|n, -te, *ge-t*, *I. tr.* 1. förbättra, t. ex. *die Gesundheit, die Sitten*. 2. rätta, t. ex. *einen Fehler*. 3. laga, t. ex. *Kleider*. **II. Sich** ~

blifva bättre, bättra sig. *Der Kranke bessert sich* el. *opers.*: *es bessert sich mit dem Kranken*: den sjuke är bättre, på bättrings-

vägen.

Besserung, -en, *f.* bättring. -s... *Ex.* ~anstalt, -en, *f.* korrektionsinrättning. ~*fähig*, *a.* möjlig att förbättra. ~*haus*, -es, -er *†*, *n.* korrektionshus. ~*mittel*, -s, -, *n.* bättrings-

medel. ~*strafe*, -n, *f.* bättringsstraff.

best, *a.* (superlativ till *besser*), bäst. *Im ~en* *Alter*, *in den ~en* *Jahren sein*: vara i sina bästa år. *Der erste ~e*: den första bästa, den förstkommande. *Der ~möglich[st]e* el. *der möglich[st]* ~e: den bästa möjliga. *Ich war im ~en* *Arbeiten*: jag höll just som bäst på med mitt arbete. *Als ich im ~en* *Zuge war*: när jag höll på som bäst. *Beim ~en* *Willen*: med bästa vilja. *Jmdn zum ~en* *haben*: göra narr af ngn. *Jmdm etw. zum ~en* *geben*: undfägna ngn med ngt. *Seine Diener zum ~en* *halten*: behandla sina tjänare väl. *Aufs ~e*: på bästa sätt, t. ex. *alles war aufs ~e* *ingerichtet*. *Am ~en*: bäst, t. ex. *du thust es selbst am ~en*; *es wird wohl am ~en* *sein*, *dass . . .* det blir nog bäst, att . . . *†tr.* *bestens*. -*bietend*, *a.* bögstjudande. -*en*... *Ex.* ~falls, *adv.* i bästa fall.

bestählen, * *tr.* ståla, stålsätta.

beställen, * *tr.* utnämna en, installera i ett ambete. **Bestallung**, *f.* -s... *Ex.* ~*brief*, -[e]*s*, -e, *m.* ~*urkunde*, -n, *f.* fullmakt på ett ambete.

Bestand, -[e]*s*, -e *†*, *m.* 1. bestånd, varaktighet. *Von ~ sein* el. ~ *haben*: äga bestånd. 2. tillstånd, t. ex. *der ~ der Kasse*: kassans

nuvarande storlek; tillgång, t. ex. *der ~ eines Forstes [an Bäumen]*: trädtillgången i en skog, tillgång på skog, på virke. *Der ~ eines Gutes*: kreatursuppsättningen på ett gods. 3. * arrende. *Ein Gut in ~ nehmen*: taga en egendom på arrende; *in ~ geben*: arrendera ut; *in ~ haben*: arrendera. -*geld*, -[e]*s*, -er, *n.* arrende(summa). -*liste*, -n, *f.* inventarieförteckning. -*los*, *a.* ovaraktig. -*t[h]eil*, -[e]*s*, -e, *m.* beståndsdel.

beständig, *a.* 1. bestående, varaktig, stadig, t. ex. ~*es Wetter*. 2. (beständig, oafbruten).

Beständigkeit, *o*, *f.* 1. beständighet, varaktighet. 2. oafbruten fortvaro, oföränderlighet.

bestärken, * *tr.* *Jmdn in etw.* (dat.) ~ styrka, stadfästa ngn i ngt. **Bestärkung**, *f.*

bestätigen, * *I. tr.* bekräfta riktigheten af, intyga sanningen af, t. ex. *eine Nachricht*; *eidlich* ~ med ed bekräfta; stadfästa, t. ex. *den Frieden*. **II. Sich** ~ visa sig vara sann, t. ex. *die Nachricht hat sich bestätigt*. **Bestätigung**, *f.*

Bestätiger, -s, -, *m.* en som bekräftar ngt.

bestätten, * *tr.* begrava, jordfästa.

Bestattung, -en, *f.* begrafning.

bestäuben, * *itr. s.* blifva dammig.

bestäuben, * *tr.* neddamma, betäcka med dam, med fint stoft o. dyt. *Sich* (dat.) *das Haar mit Puder* ~ pudra sig. *Bestäubt*: dammig, mjölig. *Die Flügel des Schmetterlings sind mit Gold bestäubt*: fjärlilns vingar äro betäckta med guldstoff.

bestäuden, * *sich* ~ växa buskigt.

Bestéchen... *Ex.* -*naht*, -e *†*, *f.* sticksöm, slätsöm. -*presse*, -n, *f.* bokbind. bestickpräss.

bestéchbar = *bestechlich*.

* äkta sms. *F* familjärt. *P* lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ tokuski term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

bestechen, * tr. 1. ☉ sy sticksöm i. *Ein Knopfloch* ~ kasta öfver, sy ett knapphål. *Eine Buch* ~ besticka en bok. 2. besticka, muta. *Jmdn mit et. durch Freundslichkeit* ~ genom sin vänlighet vinna ngn, göra ngn sig berågen. **Bestechung**, *f.*

Besteher, -s, -, m. en som mutar.

bestächlich, *a.* besticklig, fal.

Bestechnlichkeit, *o, f.* besticklighet, falhet.

Besteck, [-e]s, -e, n. 1. bestick, etui. *Mathematisches* ~ cirkelbestick. 2. knif, gaffel och sked med el. utan etui. 3. studentspr. *schnur- rige*, *wunderliches* ~ lustigkurre, klassik. 4. † bestick.

bestecken, * tr. *Einen Gegenstand mit etw.* ~ sätta, sticka fast ngt på ett föremål.

bestehen, * I. *itr. s.* och *h.* 1. * om vätskor: ~ *bleiben*: stelna. 2. bestå, äga bestånd, existera. *Das ~de*: det bestående. *Für sich ~d*: oafhändig, oberoende. *Er kann bei seinem Gehalte nicht* ~ han kan ej lefva, ej bärja sig på sin lön. *Mit etw.* ~ trifvas, vara förenlig med, t. ex. *die Weisheit besteht nicht mit der Jugend*: ungdom och visdom följas ej åt. 3. *In der Probe, Prüfung* ~ bestå profvet. *Im Kampfe* ~ gå segrande ur striden; *mit Schande* ~ bestå med skam. I slut bibl. *vor jmdn* ~ bestå inför ngn. 4. *Auf etw.* (dat.) ~ hålla på, framhärda, ej gifva efter i ngt. *Auf seinem Kopfe* ~ envisas. 5. *Aus etw.* ~ bestå af ngt. *In etw.* (dat.) ~ bestå i ngt. II. *tr. 1.* *Bestanden sein*: vara beväxt, t. ex. *con et. mit Bäumen, Gesträuchen*. 2. bestå, t. ex. *einen Kampf, ein Abenteuer, eine Probe, ein Examen*. *Einen Feind* ~ besegra en fiende. **Bestehung**, *f.* III II, 2.

bestehlen, * tr. bestjåla, stjåla från.

besteigen, * tr. bestiga, t. ex. *den Berg, den Thron*; gå, stiga upp i, t. ex. *den Wagen*. *Ein Pferd* ~ stiga till häst. **Besteigung**, *f.*

Besteiger, -s, -, m. en som bestiger.

Bestell... Ex. **-brief**, [-e]s, -e, m. handel. beställning, order, rekvisition. **-zeit**, -en, *f.* Åkerbr. brukningstid. **-zettel**, -s, -, m. rekvisitionsblankett.

bestellbar, *a.* 1. som kan beställas. 2. Åkerbr. som kan brukas, brukbar.

bestellen, * tr. 1. *Einen Tisch mit etw.* ~ ställa ngt på ett bord. 2. bestyra om, besörja. *Was hast du hier zu ~?* hvad har du här att göra? *Die Haushaltung, die Wirtschaft* ~ sköta hushållet, förrätta hushållsgörömlen. *Sein Haus* ~ beställa om sitt hus. *Oper.* *so ist es um diese et. mit dieser Sache bestellt*: så förhåller det sig med denna sak; *es ist schlecht bestellt*: det står illa till. 3. bearbeta, bruka, sköta, iordningställa, t. ex. *den Acker, das Feld, den Garten*. 4. uträta, t. ex. *einen Auftrag*; framföra, t. ex. *Grüsse*; aflemna, t. ex. *einen Brief*. 5. beställa, t. ex.

eine Arbeit bei einem Handwerker, eine Droschke. TIL en Åkare: *sind Sie bestellt?* är droskan upptagen? 6. *Jmdn zu sich* ~ beställa, kalla ngn till sig. 7. förordna, tillsätta. *Jmdn zum Richter* ~ kalla, välja ngn till domare. *Jmdn über etw.* (aek.) ~ åt ngn lemna ledningen af ngt.

Besteller, -s, -, m. en som beställer m. m., jfr föreg.

Bestellung, -en, *f.* beställning, se för otr. *bestellen*. -s... Ex. ~ **büch**, [-e]s, -er †, n. handel. rekvisitionsbok.

bestempeln, * tr. stämpla.

bestens, *adv.* på bästa sätt. *Wir werden das ~ besorgen*: vi skola göra vårt bästa. *Ich danke* ~ jag tackar ödmjukast.

bestérnt, *a.* stjärnbeströdd; stjärnprydd.

besteuern, * I. *tr. 1.* beskatta, t. ex. *das Land, die Einwohner, sich*. 2. † styra, t. ex. *ein Schiff*. II. *Sich* ~ se I, 1. **Besteu[e]rung**, *f.* beskattning. -s... Ex. ~ **ärt**, -en, *f.* beskattningssätt. ~ **recht**, [-e]s, *o, n.* beskattningsrätt.

bestiälisch, *a.* bestiälisk.

Bestialität, -en, *f.* bestiälitet.

besticken, * tr. brodera.

Bestie, -n, *f.* bestie, best.

bestieben, * (svag böj.) = *bestäuben*.

bestiefeln, * tr. förse med stöflar. *Bestiefelt*: klädd i stöflar.

bestimmbar, *a.* bestämbar; som kan definieras.

bestimmen, * I. *tr. 1.* bestämma, fastställa, t. ex. *Zeit und Ort, den Preis für etw.* 2. bestämma, ämna, t. ex. *jmdn zum Kaufmann et. für den Kaufmannsstand*; förmå, öfvertala, t. ex. *sich zu etw.* ~ *lassen*. 3. *Über jmdn, etw.* ~ bestämma, råda öfver ngn, ngt. 4. bestämma, definiera, t. ex. *einen Begriff*. II. *Sich für et. zu etw.* ~ bestämma sig för ngt.

bestimmt, *a.* bestämd, t. ex. ~ *et Preise, eine ~e Zahl, sich aufs ~este weigern*.

Bestimmtheit, -en, *f.* bestämdhet. *Etw. mit ~ wissen*: veta ngt med säkerhet.

Bestimmung, -en, *f.* 1. bestämmande. 2. bestämning. 3. bestämmelse. -s... Ex. ~ **grund**, [-e]s, -e †, *m.* bestämmelsegrund, bevelkesgrund. ~ **ort**, [-e]s, -e et. -er †, *m.* bestämmelseort. ~ **wort**, [-e]s, -er †, *n.* gram. bestämmingsord, attribut.

bestössen, * tr. 1. stöta emot och därigen skada. 2. ☉ borttaga kanterna på, afrubba, afhyfla, afila.

bestrafen, * tr. bestraffa, straffa. **Bestrafung**, *f.* -s... = *raij*.

bestrafens... Ex. **-wér[t]h**, *a.* straffvärd.

Bestrafer, -s, -, *m.* bestraffare.

bestrählen, * tr. bestråla.

bestreben, * *sich* ~ bemöda sig, sträfva. *Sich um etw.* ~ vinnlägga sig om, arbeta för ngt.

Beströbung, -en, *f.* sträfvande, bemödande.
bestrycken, * *tr.* 1. bestryka, stryka, öfverstryka, t. ex. *etw. mit Leim, mit der Hand, mit Farbe.* 2. ↓ *eine Küste ~ segla utmed en kust.* 3. ✕ bestryka, beherska, t. ex. *die Ebene.* **Beströchung**, *f.*
bestreitbar, *a.* som kan bestridas, tvifvel underkastad, tvifvelaktig.
bestreiten, * *tr.* 1. bitt. bekämpa. 2. bestrida sanningen af, t. ex. *einen Satz, das Recht.* 3. bestrida, bestå, t. ex. *die Ausgaben, die Kosten.* **Bestreitung**, *f.*
bestreuen, * *tr.* beströ. *Mit Sand ~ sanda.* **Bestreüung**, *f.*
bestricken, * *tr.* 1. öfverdraga med stickning, öfversticka. 2. slå snören om. 3. bitt. snärja, fånga i sina snaror, fångsla. **Bestrickung**, *f.*
beströmen, * *tr.* 1. genomflyta, skölja, t. ex. *ein Fluss beströmt die Stadt, die Flur.* 2. öfvergjuta, öfverskölja.
bestücken, * *tr.* ✕ bestycka. **Bestückung**, *f.*
bestürmen, * *tr.* bestorma, t. ex. *eine Festung, jmdn mit Bitten.* **Bestürmung**, *f.*
Bestürmer, -s, -, *m.* person som bestormar.
bestürzen, * *tr.* göra bestört.
bestürzt, *a.* bestört.
Bestürztheit ✕, **Bestürzung**, 0, *f.* bestörtning. *In ~ geraten:* blifva bestört.
Besuch, -[e]s, -e, *m.* besök. -[s]... Ex. ~karte, -n, *f.* visitkort. ~zimmer, -s, -, *n.* mottagningsrum, salong.
besuchen, * *tr.* besöka, t. ex. *einen Freund, einen Ort, eine Kirche.* *Das Gymnasium ~ gå på gymnasium, i skolan.* **Besuchung**, *f.*
Besucher, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* besökande.
besüdeln, * *tr.* besudla, smutsa, nedsöla, smörja ned. **Besüd[e]lung**, *f.*
Bët... Ex. -bruder, -s, -†, *m.* 1. bönbroder, läsare, skrymtare. 2. medkonfirmander med samma nummer, t. ex. *gossen nr 5 och flickan nr 5* kallas *Betbruder* och *Betschwester*. -brüderei, -en, *f.* läseri, bigotteri, skrymteri. -fahrt, -en, *f.* vallfärd. -haus, -es, -er †, *n.* bönhus. -ort, -[e]s, -e ei. -er †, -platz, -es, -e †, *n.* bönrum. -pult, -[e]s, -e, *m.* och *n.* bönstol. -saal, -[e]s, -e †, *m.* bönsal. -schemel, -s, -, *m.* bönpall. -schwester, -n, *f.* 1. bönsyster. 2. se -bruder 2. -stuhl, -[e]s, -e †, *m.* bönstol. -stunde, -n, *f.* 1. bönstund. 2. timme då bön bör förrättas. -tag, -[e]s, -e, *m.* böndag.
betäfel, * *tr.* panela. **Betäfel[e]lung**, *f.*
betägt, *a.* 1. bedagad. 2. om växtar: förfallen.
betäkeln, * *tr.* ↓ tackla, tackla upp.
betästen, * *tr.* taga på, noga känna på. **Betästung**, *f.*
betäuben, * *tr.* bedöfva, döfva.
Betäubtheit, 0, *f.* bedöfning.
Betäubung, -en, *f.* 1. bedöfvande, döfvande. 2. bedöfning, bedöfvadt tillstånd.
betäuen, * *I. itr.* s. blifva daggig. *II. tr.* bestänka, fukta med dagg.

1. **Bete**, -n, *f.* bet i spel.
 2. **Bete**, -n, *f.* bot. beta. *Rote ~ rödbeta.*
betéeren, * *tr.* tjära, tjärstryka.
betéiligen, * *I. tr.* *Jmdn bei einem Unternehmen ~ interessieren ngn i ett företag.* *Die Betéiligten:* de intresserade, deltagarne, delägarna. *II. Sich an (med dat.) ei. bei etw. ~ deltaga i ngt.* **Betéiligung**, *f.*
1. Betel, -s, -, *m.* bot. betel (buske).
2. Betel, -s, -, *m.* ☉ mjässel, huggjärn vid skeppabyggnad.
bet|len, -ete, ge-et, *I. itr.* h. bedja, *zu Gott:* till Gud. *Vor, nach Tische ~ läsa till, från bords.* *II. tr.* bedja, t. ex. *ein Gebet, ein Vater unser.* *Das Tischgebet ~ läsa bordsbönen.* *Jmdn lebendig ~ genom sina böner återkalla ngn till lif.* *Sich in den Himmel ~ genom sina böner förvärfva himlen.*
Beter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* bedjande.
Beteréi, -en, *f.* oupphörligt bedjande.
betéuern, * *tr.* bedyra, heligt försäkra. **Betéuerung**, *f.*
betähigen, * *I. tr.* i handling visa, bevisa, t. ex. *seine Freundschaft.* *II. Sich ~ 1. med sakt. subj.:* i handling framträda, visa sig. 2. *Sich bei etw. ~ verksamt deltaga i ngt.* **Bethätigung**, *f.*
betähuen se *beteuen*.
betéeren se *beteeren*.
betéiligen se *beteiligen*.
betéuern se *beteuern*.
betähören, * *tr.* bedära, dåra. **Bethörung**, *f.*
Bethörér, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* en som bedärar.
Bethörtheit, 0, *f.* bedäradt tillstånd.
betühn, * *sich ~ gegen jmdn ei. mit jmdm:* förtroligt närma sig, umgås med ngn.
betiteln, * *tr.* 1. sätta titel på, förse med titel. 2. *Jmdn ~ gifva ngn en titel.* 3. titulera, kalla, t. ex. *jmdn Graf.* **Betit[e]lung**, *f.*
betölpeln, * *tr.* lura, draga vid näsan.
betónen, * *tr.* 1. gram. betona, akcentuera. 2. betona, framhålla. **Betónung**, *f.*
Beträcht, -[e]s, 0, *m.* hänsyn, betraktande. *Etw. in ~ nehmen ei. ziehen:* taga hänsyn till ngt. *Etw. ausser ~ lassen:* lemna ngt utan afseende. *In ~ kommen:* tagas hänsyn till, tagas med i räkningen. *In ~ seiner (gen.) Jugend:* med hänsyn till hans ungdom.
beträchtén, * *tr.* betrakta: a) beskåda, t. ex. *ein Gemälde, die Gestirne;* b) anse för, hålla för, t. ex. *etw. als gute Vorbedeutung;* c) taga i betraktande, öfverväga. *Alles recht betrachtet:* när allt kommer omkring.
beträchtens... Ex. -wért[h], -würdig, *a.* 1. sevärd. 2. värd att tagas i betraktande.
Beträchter, -s, -, *m.* betraktare.
beträchtlich, *a.* ansenlig, betydande, ej ringa.
Beträchtlichkeit, 0, *f.* betydighet, vigt.
Beträchtung, -en, *f.* betraktande, betraktelse. -s... Ex. ~art, -en, *f.* ~weise, -n, *f.* åskådningssätt.

* skta sms. F familjärt. P lagre språk. ✕ mindre brukligt. ☉ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militäriskt term.

Betråg, *-[e]s, -e †, m. belopp.*

I. betrågen, * **I. itr.** *h. belöpa sig till, utgöra* (med beloppet i aek.). **II. Sich** ~ uppføra sig, t. ex. *sich gegen jmdn gut* ~.

2. Betrågen, *-s, 0, n. uppføra.*

betråuen, * **tr.** *Jmdn mit etw. (ci. * jmdm etw.) ~ anförtro ngn ngt. Ein Betrauer*: en förtrogen. **Betråuung, f.** *Nach der ~ mit diesem Auftrage fuhr er*: sedan detta uppdrag blifvit honom anförtrodt, reste han.

betråuern, * **tr.** *sörja.*

betråuerns... Ex. *-wert[h]*, *-würdig*, *a. värd att sörjas, sorglig.*

betråueln, * **tr.** *droppa på.*

Betréff, *-s, 0, m. brukl. blott i förbindelsen in betreff = betrefs.*

betréffen, * **tr.** **1.** *påträffa, ertappa, öfverraska*, t. ex. *jmdn bei einem Diebstahle. Jmdn über (ci. auf) der That ei. auf frischer That ~ gripa ngn på bar gärning. Jtr betroffen. **2.** *komma öfver, drabba*, t. ex. *ein Unglück hat ihn betroffen*. **3.** *opers. beträffa, vidkomma, angå, röra. Das ~de Wort*: ordet i fråga. *Die ~de Behörde*: vederbörande myndighet. ~d atv. prep. med aek. = *betrefvs.**

betréffs, prep. med gen. beträffande, med afseende på. *hvad angår.*

betréiben, * **tr.** **1.** *Die Wiese mit Vieh ~ valla. driva boskap på bete på ången.* **2.** *skynsam fullfölja, bedriva, påskynda*, t. ex. *den Prozess, die Abreise*. **3.** *utöfva, sköta*, t. ex. *eine Kunst, ein Handwerk, ein Geschäft*. * *bedriva*, *hafva för sig*, t. ex. *etw. Bases. Betreibung, f.*

Betréiber, *-s, -, m. person som påskyndar, bedriver, utöfvar, sköter ngt.*

betréten, * **tr.** **1.** *beträda*, t. ex. *einen Weg, den Kampfplatz*; *bestiga*, t. ex. *die Kanzel. Ein ~er Weg*: en trampad, banad väg. *Er wird meine Schwelle nicht wieder ~* han skall ej vidare komma inom min dörr. **2.** = *betréffen* **1.** ~ (part. pert.) = *betroffen*. **Betrétung, f.** *-s...* Ex. ~fall, *-[e]s, -e †, m. Im ~e*: om brottslingen gripes ei. gripits på bar gärning. ertappats.

Betrétenheit = *Betroffenheit*.

Betréib, *-[e]s, 0, m. bedrivande, drivande, utöfvande, rörelse, drift*, t. ex. *eines Geschäfts, des Marktes*: rörelsen på torget, torghandeln, *der Eisenbahnen, des Grubenbaues*. Om maskiner m. m.: *im ~e sein*: vara i gång. *Auf meinen ~* på mitt föranstaltande. *-s...* Ex. ~bedingung, *-en, f. villkor för en rörelses bedrivande. ~kapital, -[e]s, -e ei. -ien, n. rörelsekapital. ~kosten, plur. driftkostnader. ~stockung, -en, f. stockning, tillfälligt afbrott i rörelsen.*

betréibsam, *a. driftigt, verksam.*

Betréibsamkeit, *0, f. driftighet, drift, verksamhet, rörelse.*

betrinken, * *sich ~ herusa sig, jtr betrunken.*

betróddeln, * **tr.** *pryda med tofsar.*

betróffen, *a. öfverraskad, häpen, förlågen.*

Betróffenheit, *0, f. öfverraskning, häpnad, förlågenhet.*

betrópieln, betrópfen, * **tr.** *droppa på.*

betrúbén, * **I. tr.** *bedröfva. Jmdn aufs höchste, aufs tiefste ~ högeligen bedröfva ngn. Betrúbt*: bedröfvad, ledsen. **II. Sich** ~ blifva bedröfvad, ledsen.

Betrúbénis[s], *-se, Betrúbtheit*, *0, f. bedröfvelse, sorg, ledsnad.*

Betrúg, *-[e]s, 0, m. bedrägeri, svek.*

betrúgen, * **I. tr.** *bedraga, jmdn um etw.*: ngn på ngt. **II. Sich** ~ bedraga sig, misstaga sig.

Betrúger, *-s, -, m. ~in, -nen, f. bedragare, bedragserska.*

Betrúgerói, *-en, f. upprepat bedrägeri.*

betrúgerisch, betrúglich, *a. bedräglig.*

Betrúglichkeit, *0, f. bedräglighet.*

betrúnken, *a. drucken, rusig.*

Betrúnkenheit, *0, f. druckenhet, rus.*

Bett, *-[e]s, -en, n. 1. bädd, säng, bolster. Das ~ machen*: bädda. *Ein Kind zu ~ bringen*: föra ett barn till sängs, kläda af det. *Zu (ci. ins) ~ gehen, sich zu ~ legen*: gå till sängs, gå och lägga sig. *Das ~ hüten müssen, ans ~ gefesselt sein*: vara bunden vid, ej kunna lemna sängen. *Von Tisch und ~ geschieden sein*: vara skild till säng och säte. **2.** (Hod)bädd. **-aufhelfer**, *-s, -, m. rep öfver sängen att hjälpa sig upp ur densamma med.*

-bank, *-e †, f. 1. sängbänk. 2. sängpall.*

-decke, *-n, f. sängtåcke. -gang, *-[e]s, -e †, m. gång mellan säng och vägg. -gestell*, *-[e]s, -e, n. sängstall. -himmel*, *-s, -, m. sänghimmel. -kammer*, *-n, f. sängkammare.**

-kissen, *-s, -, n. sängkudde. -lagerig*, *a. sängliggande. -laken*, *-s, -, n. (säng)lakan. -pfühl*, *-[e]s, -e, m. och n. långkudde, hufvudkudde.*

-schirm, *-[e]s, -e, m. sängskärm. -stätte*, *-stelle*, *-n, f. sängställe. -überzug*, *-[e]s, -e †, m. öfverdrag till sängtåcke. -vorleger*, *-s, -, m. sängmatta. -wäsche*, *0, f. -zeug*, *-[e]s, 0, n. sänglinne.*

Bettel, *-s, -, m. 1. tiggeri. 2. småsak, lappri, skräp. -arm*, *a. ytterst fattig, fattig som en kyrkråtta. -armüt[h]*, *0, f. ytterlig fattigdom. -brief*, *-es, -e, m. 1. skriftligt tillstånd att tigga. 2. tiggarbref. -brot*, *-[e]s, 0, n. Das ~ essen*: tigga sitt bröd. **-bruder**, *-s, -†, m. 1. tiggare. 2. tiggarmunk. -frau*, *-en, f. tiggerska. -geld*, *-[e]s, -er, n. 1. almosa. 2. spottstyfver. -geschenk*, *-[e]s, -e, n. nsel, obetydlig gåfva. -gesindel*, *-s, 0, n. tiggarpack. -handwerk*, *-[e]s, 0, n. tiggaryrke. -herberge*, *-n, f. uselt härberge. -junge*, *-n, -n, m. tiggargosse, tiggaringe. -kram*, *-[e]s, -e †, m. skräp, strunt. -mann*, *-[e]s, Bettelleute*, *m. tiggare. -mönch*, *-[e]s, -e, m. tiggarmunk. -orden*, *-s, -, m. tiggarden. -pack*, *-[e]s, 0, n. tiggarpack. -ranzen*, *-s, -, -sack*, *-[e]s, -e*

†, *m.* tiggarpåse. -**stab**, -[e]s, -e †, *m.* tiggars-
staf. -**stand**, -[e]s, 0, *m.* tiggarsstånd. -**stolz**,
-[e]s, 0, *m.* tiggarghögfärd. -**vögt**, -[e]s, -e †,
m. tiggarfogde. -**volk**, -[e]s, 0, *n.* tiggars-
följe.

Bettelöi, -en, *f.* tiggeri.

bettelhaft, *a.* tiggaraktigt.

bettelln, -te, *ge-t*, **I.** *tr.* och *itr.* *h.* tigga. ~
gehen: gå och tigga. **II.** *Sich durch ein*
Land ~ tigga sig fram genom ett land.

bettlln, -ete, *ge-et*, **I.** *itr.* *h.* bädda, *jmdm*, *sich*
(*dat.*): åt ngn, åt sig. **II.** *tr.* *Ein Bett* ~ bädda
en säng. *Jmdn* ~ bringa ngn till sängs,
bädda ned ngn. **III.** *Sich* ~ gå till sängs,
lägga sig. *Sich zusammen* ~ a) bädda
syskonsäng, b) flytta ihop sina sängar.

Bettung, *f.*

Bettler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* tiggare, tigger-
ska. -**bande**, -n, *f.* tiggarsfölje. *Öfr. sms.* =
Bettel...

betüchen, * *tr.* kläda med kläde.

betünchen, * *tr.* hvitmena, öfverstryka, måla.
betüpfeln, **betüpfeln**, * *tr.* **1.** lätt vidröra här och
där med fingerspetsarne. **2.** sätta punkter, fläckar
på, t. ex. *das Papier mit der Feder, dem*
Pinsel ~.

Betze, -n, *f.* **1.** hynda. **2.** varginna. **3.** oblyg,
fräck kvinna.

Beuche, -n, *f.* byk.

beuchlln, -te, *ge-t*, *tr.* byka, luta.

beugbar, *a.* böjlig; *biad.* medgörlig.

Beuge, -n, *f.* böjning, krökning, i sht knäets
krökning: knäveck. -**muskel**, -s, -n, *m.* böjnings-
muskel.

beuglln, -te, *ge-t*, **I.** *itr.* *s.* = *biegen I.* **II.** *tr.* **1.**
böja nedåt, t. ex. *das Haupt, den Nacken, die*
Kniee. *biad.* nedslå, göra nedslagen, ned-
trycka; *jmds Stolz* ~ kufva ngn's stolthet,
förödmjuka ngn; *gebugt*: böjd, nedslagen,
nedtryckt. **2.** * = *biegen II.* **3.** gram. böja.
III. *Sich* ~ buga sig, *biad.* böja sig, gifva
efter. **Beugung**, *f.* -s... *Ex.* ~fäbig, *a.* gram. böj-
lig. ~fäbigkeit, 0, *f.* gram. böjlighet. ~silbe,
-n, *f.* gram. böjningsändelse.

beugsäm, *a.* böjlig.

Beule, -n, *f.* **1.** bula, kula af slag el. stötar; buck-
la. **2.** böld.

beulicht, *a.* bulformig, bucklig.

beulig, *a.* bulig, bucklig.

beunruhigen, * **I.** *tr.* oroa, störa, göra orolig.
II. *Sich* ~ oroa sig, vara orolig, *über etw.*
(*ack.*): för ngt, *wegen jmds*: för ngn. **Beun-**
ruhigung, *f.*

beurkunden, * *tr.* genom urkunder, dokument
stödja, bevisa, bestyrka. **Beurkundung**, *f.*

beurlauben, * **I.** *tr.* gifva tjänstledighet, per-
mittera; afskeda. **II.** *Sich* ~ **1.** * taga
tjänstledighet. **2.** gå sin väg, aflägsna sig,
taga farväl, *bei jmdm*: af ngn. **Beurlau-**
bung, *f.*

beurth[e]ilen, * *tr.* bedöma, fälla ett omdöme

om. *Etw. scharf* ~ fälla ett skarpt omdöme
om ngt. **Beurth[e]ilung**, *f.* -s... *Ex.* ~gabe,
-n, *f.* ~vermögen, -s, 0, *n.* omdömesförmåga.
Beurth[e]iler, -s, -, *m.* person som bedömer
ngt, domare öfver ngt, kritiker.

1. Beute, -n, *f.* **1.** bikupa i sht för skogsbin. **2.** ett
slags baktråg, bakbord. -**n...** *Ex.* ~honig, -[e]s,
0, *m.* vildhoning.

2. Beute, -n, *f.* byte, krigsbyte, kap. -**ant[h]eil**,
-[e]s, -e, *m.* andel i byte. -**gier**, 0, *f.* begär
efter byte, roflystnad. -**gierig**, -lustig, *a.* by-
teslysten, roflysten. -**schwer**, *a.* belastad
med byte. -**süchtig** = -**gierig**. -**zug**, -[e]s, -e
†, *m.* plundringståg.

Beutel, -s, -, *m.* **1.** pung, i sht penningepung,
börs. *Aus einem* ~ *zehren*: hafva gemen-
sam kassa. *Den* ~ *ziehen*: taga fram pen-
garne. *In seinen eigenen* ~ *lügen*: utgifva
sig för rikare än man är. **2.** uppuffning,
pösig veck på kläder. **3.** Ⓞ kvarnsikt. -**för-**
mig, *a.* punglik. -**ratte**, -n, *f.* zool. pungråtta.
-**schneider**, -s, -, *m.* F en som pungslår, prä-
järe. -**schneiderei**, -en, *f.* pungslående, prä-
järe. -**t[h]ier**, -[e]s, -e, *n.* pungdjur. -**tüch**,
-[e]s, 0, *n.* Ⓞ siktduk.

beutelig, *a.* om kläder: pösig, uppuffad.

beutellln, -te, *ge-t*, **I.** *itr.* *h.* och *sich* ~ falla i
öfver ryggen, t. ex. *das Futterbeutel* [*sich*]:
fodret rynkar sig, lägger sig i veck, ytter-
tygget är för snävt. **II.** *tr.* Ⓞ skaka, sikta.

Beutler, -s, -, *m.* pungmakare, handskmakare.
beutelig se **beutelig**.

Beutner, -s, -, *m.* biskötare, som vaktar och har sin
inkomst af skogsbin.

bevätern, * *tr.* hafva faderlig vård om, vara
pappa för.

bevölkern, * **I.** *tr.* befolka, t. ex. *ein Land*; om
levande väsen i allmh.: uppfylla, t. ex. *Wölfe*
~ *den Wald*. **II.** *Sich* ~ befolkas, upp-
fyllas.

Bevölkerung, -en, *f.* **1.** befolkande. **2.** befolk-
ning.

bevölmächtigen, * *tr.* befullmäktiga, gifva full-
makt åt. *Bevollmächtigt*: befullmäktigad,
fullmäktig.

Bevollmächtiger, -s, -, *m.* en fullmakts utfär-
dare, kommittent.

Bevollmächtigung, -en, *f.* **1.** befullmäktigande.
2. fullmakt.

bevór, **I.** *konj.* innan. **II.** * *adv.* förut.

bevärmunden, * *tr.* **1.** vara el. bete sig som för-
myndare för. **2.** gifva förmyndare åt, sätta
under förmyndare.

Bevärmundung, -en, *f.* förmyndarskap.

bevörrechten, * *tr.* privilegiera.

Bevörrechtung, -en, *f.* **1.** privilegiering. **2.** pri-
vilegium, företrädesrätt.

bevorstehen, * *itr.* *h.* förestå, vara att vänta,
hota.

bevórt[h]eilen (äfv. med kort o), * *tr.* förfördela.
Bevórt[h]eilung, *f.*

bevorvarnen, * *tr.* 1. skriva företal till, t. ex. *ein Buch*. 2. på förhand förklara, t. ex. *ich will dir meine Arbeit zeigen, aber ich muss ~, dass ich nur Dilettant bin*.

bevorvarnen, * *tr.* föredraga, gifva företräde åt, gynna, t. ex. *ein Kind im Testament*. **Bevorvarning**, *f.*

bevachnen, * *tr.* bevaka, vakta, t. ex. *Gefangene, ein Haus, Schätze*.

Bevachner, -s, -, *m.* vaktare.

bewachsen, * *I. tr.* växa på, öfverväxa, t. ex. *das Moos bewächst das Dach*. **II. itr.** s. blifva beväxt, öfverväxas, t. ex. *das Dach bewächst mit Moos*.

Bewachung, -en, *f.* 1. bevakande. 2. bevakning, vaktmanskap.

bewaffnen, * *I. tr.* beväpna, väpna. **II. Sich ~** beväpna sig, gripa till vapen. **Bewaffnung**, *f.*

Bewahr... Ex. -anstat, -en, *f.* skyddshem.

bewahren, * *I. tr.* 1. bevara, skydda, t. ex. *jmdn vor etw. (dat.), ein Haus*. På fraktigods: *vor Nässe [zu] ~!* aktas för väta. *Ei, bewahre!* el. *Gott soll mich ~!* å bevars väl! kommer aldrig i fråga! 2. förvara, vårda, gömma, t. ex. *Gefangene im Kerker, Früchte für den Winter, zu künftigem Gebrauch*; *was die Regel im Kopfe*: komma ihog en regel, *eine Lehre im Herzen*. 3. lyda, ej öfvergifva, t. ex. *Gottes Gebote, den Glauben*. **II. Sich vor etv.** (dat.) ~ akta sig för ngt. **Bewahrung**, *f.*

bewähren, * *I. tr.* styrka, bevisa sanningen af, rättfärdiga, bekräfta, intyga, t. ex. *etw. mit der heiligen Schrift, seinen Ruf*: sitt rykte, *die Unschuld einer Person*. **II. Sich ~** visa sig vara sann, bekräfta sig, bestå profvet, t. ex. *eine Lehre bewährt sich, deine Weisheit hat sich schlecht bewährt*. *Sich als Held ~* visa sig vara en hjälte. *jr bewährt*. **Bewährung**, *f.*

Bewahrer, -s, -, *m.* förvarare.

bewährheiten, * = *bewähren*. **Bewährleitung**, *f.* **bewährt**, *a.* som bestått profvet, bepröfvad.

Bewährtheit, *o. f.* palitlighet. *Die ~ seiner Freundschaft*: hans bepröfvade vänskap.

bewalden, * *I. tr.* göra skogbeväxt. **Bewaldet**: skogbeväxt. **II. Sich ~** blifva skogbeväxt.

Bewaldung, -en, *f.* skogsplantering, skogsdunge.

bewältigen, * *tr.* kuäva, öfverväldiga, t. ex. *der Schlaf, der Wein hat mich bewältigt*. *Den Stoff ~* beherska ämnet, materialet. *Eine Arbeit ~* få slut på ett arbete. **Bewältigung**, *f.*

bewandern, * *tr.* gå på, genomvandra.

bewandert, *a.* bevandrad, skicklig, hemmastad, t. ex. *in einer Kunst, einer Wissenschaft*.

Bewandertheit, *o. f.* skicklighet, förfarenhet.

bewandt, *a.* bevänd, beskaffad, t. ex. *wie ist es um diese et. mit dieser Sache ~?* *Bei so ~en Umständen*: under sådana förhållanden.

Bewändtnis[s], *o, f.* förhållande. *Damit hat es diese ~* därmed förhåller det sig så. *Was es auch für eine ~ damit haben mag*: vare därmed huru som bäst. *Es hat damit eine eigene ~* el. *die Sache hat ihre eigene ~* därmed förhåller det sig på ett säreget sätt. den saken tarivar sin särskilda förklaring.

bewässern, * *tr.* vattna. **Bewässerung**, *f.* -s... Ex. ~kanal, [-e]s, -e †, *m.* kanal för vattning af angar el. åkrar.

Bewässergrund, -kraft, -e †, *f.* drifkraft.

bewegbar, *a.* rörlig, flyttbar.

Bewegbarkeit, *o, f.* rörlighet.

beweglen, * *I. tr.* a) -te, -t, 1. röra, sätta i rörelse, flytta, t. ex. *die Lippen beim Sprechen ~, der Wind bewegt die Blätter, etw. von der Stelle ~*. 2. uppröra, t. ex. *die See ist heftig bewegt*; *was diese Nachricht bewegte mich sehr*; röra, t. ex. *jmdn zu Thränen, zum Mitleide ~*. *Ein bewegtes Leben*: ett skiftesrikt, oroligt lif. b) -st, *bewog, bewöge, bewogen, -e*, 3. beveka, förmå, föranleda, *jmdn zu etw. etw. zu thun*: ngn till ngt, att göra ngt. **II. -te, -t. Sich ~** röra sig, t. ex. *die Blätter ~ sich im Winde*. *Sich um die Achse ~* vrida sig kring sin axel. *Sich auf etw. hin ~* närma sig ngt. *Mein Herz bewegte sich nach ihr*: mitt hjärta kände sig draget till henne. *Sich in gebildeten Kreisen ~* röra sig, nmgås i bildade kretsar.

Beweger, -s, -, *m.* en som sätter ngt i rörelse *m. m.* *jr bewegen I*; motor, drifkraft.

beweglich, *a.* rörlig, flyttbar, lös. ~e *Güter*: lösegendom.

Beweglichkeit, *o, f.* flyttbarhet, (lätt)rörlighet, t. ex. *eines Körpers, des Quecksilbers*, *was der Phantasie*.

Bewegtheit, *o, f.* (sinnes)rörelse.

Bewegung, -en, *f.* rörelse, t. ex. *die ~en des Kopfes, der Arme, eines Pferdes*, *av. was des Gemütes*. *In ~ bringen* el. *setzen*: sätta i rörelse; *Himmel und Erde in ~ setzen*: röra upp himmel och jord. *Sich (dat.) ~ machen*: taga sig motion. -s... Ex. ~achse, -n, *f.* axel kring hvilken en kropp roterar. ~gesetz, -es, -e, *n.* rörelselag. ~kraft, -e †, *f.* rörelsekraft. ~lehre, -n, *f.* läran om rörelsen, mekanik. ~los, *a.* orörlig. ~mittel, -s, -, *n.* rörelsemedel. ~vermögen, -s, *o, n.* rörelseförmåga.

bewähnen, * *tr.* slakta på.

bewähren = *bewaffnen*. **Bewährung**, *f.*

bewäiden, * *tr.* 1. beta. 2. hafva till betesmark.

bewähräuchern, * *tr.* röka med rökelse.

bewäinen, * *tr.* begråta, gråta öfver.

bewäinens... Ex. -wert[h], -würdig, *a.* värd att begråtas.

Beweis, -es, -e, *m.* bevis, bevisning. *Matem. den ~ eines Satzes führen*: bevisa en sats.

-antretning, *-en, f.* **-antritt**, *[-e]s, -e, m.* förebringande af bevis. **-fåhig**, *a.* i stånd att bevisa ngt. **bevisande**. **-führer**, *-s, -, m.* person som leder en bevisföring. **-führung**, *-en, f.* bevisföring. **-grund**, *[-e]s, -e †, m.* bevisningsgrund. **-mittel**, *-s, -, n.* bevisningsmedel, bevis. **-schrift**, *-en, f.* bevisningskrift, bevishandling. **-stelle**, *-u, f.* bevisställe.

bevisbar, *a.* bevislig.

Bevisbarheit, *0, f.* bevislighet.

bevisen, * *I. tr.* 1. bevisa, leda i bevis, t. ex. *einen Satz durch Vernunftschlüsse* ~, *dies beweist mehr für als gegen mich.* 2. visa, lägga i dagen, t. ex. *Mut, jmdn seine Achtung.* II. *Sich* ~ visa sig vara, t. ex. *sich mutig, als einen mutigen* (ei. * *als ein mutiger*) Mann ~.

beweissen, * *tr.* hvitmena, hvitstryka.

bewenden, * *itr. s.* *Es bei, mit etw. ~ lassen:* låta ngt bero därvid, inskränka sig till ngt. *Es hat dabei ei. damit sein ~ därvid får det bero.*

bewerben, * *sich um etw. ~ eftersträva* ngt. *Sich um ein Mädchen ~ anhålla om en flickas hand, fria till en flicka.*

Bewerber, *-s, -, m.* sökande, aspirant; friare.
Bewerbung, *-en, f.* eftersträvande, t. ex. *die ~ um die Kaiserwürde:* kejsarvärdighetens eftersträvande; frieri.

bewerfen, * *tr.* kasta på, t. ex. *jmdn mit Steinen, mit Schmutz ~ kasta stenar, smuts på ngn; ☉ rappa.* **Bewerfung**, *f.*

bewerkstelligen, * *tr.* verkställa, sätta i verket. **Bewerkstellung**, *f.*

bewickeln, * *tr.* omveckla, omvira, omlinda, t. ex. *die Bäume mit Stroh.* **Bewick[e]lung**, *f.*

bewildert, *a.* förbluffad, förlägen.

bewilligen, * *tr.* bevilja, gå in på.

Bewilliger, *-s, -, m.* person som beviljar ngt.

Bewilligung, *-en, f.* 1. beviljande. 2. beviljning.

bewillkomm[n]en, * *tr.* välkomna, hälsa välkommen. **Bewillkomm[n]ung**, *f.* *-s...* Ex. *~kuss*, *-es, -e †, m.* välkomstkys.

bewimpeln, * *tr.* förse med vimplar. **Bewimpelt:** vimpelprydd. **Bewimp[e]lung**, *f.*

bewinden * = **bewickeln**. **Bewindung**, *f.*

bewirkbar, *a.* möjlig att åstadkomma.

bewirken, * *tr.* verka, förorsaka, åstadkomma.

bewirt[h]en, * *tr.* härbärgera, undfägna, förpläga.

bewirt[h]schaften, * *tr.* *Ein Gut ~ sköta, bruka, förvalta en egendom.* **Bewirt[h]schaftung**, *f.*

Bewirt[h]ung, *-en, f.* 1. härbärgande, förplägnig. 2. servering, t. ex. *die ~ ist hier gut.* 3. *Die ~ besorgen:* vara värd, sköta värdens åligganden.

bewitzeln, * *tr.* gyckla öfver, göra spe af.

bewöhnbar, *a.* beboelig.

Bewöhnbarkeit, *0, f.* beboelighet.

bewohnen, * *tr.* bebo, bo i, t. ex. *ein Haus, ein Land.* **Bewöhnung**, *f.*

Bewohner, *-s, -, m.* invånare, i sms. *-bo.*

Bewohnerschaft, *-en, f.* samtliga invånare, *eines Landes:* i ett land; befolkning.

bewölken, * *I. tr.* öfverdraga med moln. *Bewölkt:* molnhöjd, mulen. II. *Sich ~ öfverdraga* med moln, blifva mulen.

bewölten, * *sich ~ få ull, blifva ullig.*

Bewünd[er]er, *-s, -, m.* **Bewünd[er]erin**, *-nen, f.* beundrare.

bewundern, * *tr.* beundra.

bewunderns... Ex. *-wert[h], -würdig, a.* beundransvärd.

Bewunderung, *0, f.* beundran. *-s...* = *bewunderns...*

Bewürf, *[-e]s, -e †, m.* rappning.

bewürzeln, * *itr. s.* och *sich ~ slå rot.*

bewusst, *a.* 1. medveten. *Ich bin mir meiner* (gen.) ei. *meine Schwachheit ~ jag vet med mig, kännes vid min svaghet. Seiner selbst ~ sein:* vara vid full sans, vid sina sinnens bruk. 2. bekant, känd. *So viel mir ~ ist:* så vidt jag vet. *Das ~e Buch:* nämnda, ifrågavarande bok. *Der ~e:* personen i fråga. *-los, a.* medvetlös. *-sein, -s, 0, n.* medvetande; själfkänsla.

Bewusstheit, *0, f.* medvetenhet.

Bewusstlosigkeit, *0, f.* medvetelshet.

Bey, *-s, -s ei. -e, m.* (turkisk värdighet) bej.

bezahlbar, *a.* betalbar. ~ *an N.:* betalas till N.

bezählen, * *tr.* och *itr. h.* betala, t. ex. *jmdn für etw., jmdm etw., die Waren;* *biad. umgälla, t. ex. etw. teuer ~, vedergälla, t. ex. Gutes mit Bösem ~. Die Zeche ~ müssen:* få betala folerna. *Sich bezahlt machen:* göra sig betalt. *Das macht sich bezahlt:* det lönar sig.

Bezähler, *-s, -, m.* betalare.

Bezahlung, *-en, f.* betalning. *-s...* Ex. ~tag. *[-e]s, -e, m.* betalningsdag.

bezahlbar, *a.* möjlig att tämja.

Bezahlbarkeit, *0, f.* egenskap att kunna tämjäs.

bezähnen, * *I. tr.* 1. tygla, t. ex. *das Pferd, biad. die Leidenschaften.* 2. *F sich* (dat.) *etw. ~ unna, kosta på sig* ngt. II. *Sich ~ beherska sig, lägga band på sig.* **Bezähmung**, *f.*

Bezähmer, *-s, -, m.* tyglare.

bezähnen, * *tr.* ☉ förse med kuggar, tanda.

Bezüberer, *-s, -, m.* **Bezüb[er]erin**, *-nen, f.* förtrollare, förtrollerska, förtjusare, förtjuserska.

bezübern, * *tr.* förtrolla, förhäxa; dåra; hänföra, förtjusa. ~*d:* förtrollande; förtjusande.

Bezüberung, *-en, f.* förtrollning, förtjusning.

bezeichnen, * *I. tr.* 1. förse med tecken, med märke, märka, utmärka, t. ex. *Waren mit dem Fabrikzeichen, den Weg mit Steinen, den Dieb nicht nennen aber deutlich ~.* 2.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militarisk term.

vara tecken för, beteckna, ntmärka, antyda, t. ex. *das Wort bezeichnet einen Begriff, der Accent bezeichnet die betonte Silbe.* ~d: betecknande, kännetecknande, karaktäristisk. 3. fullrita. II. *Sich* ~ te sig, franträda, t. ex. *Atlas und Samt ~ sich anders dem Auge.* **Bezeichnung, f.** -s... Ex. ~ärt, -en, ~weise, -n, f. beteckningssätt.

bezeigen, * tr. visa, lägga i dagen, betyga. t. ex. *Freude, Furcht, jmdm Achtung, Ehrfurcht.* **Bezeigung, f.**

bezütteln, * tr. handla, förse med etikett(er).

bezeugen, * tr. 1. = *bezeigen*. 2. intyga, t. ex. *jmds Unschuld, eine Thatsache*. 3. vittna för, ådagslägga, bevisa, t. ex. *dieser Umstand bezeugt, dass ...* **Bezeugung, f.**

bezicht[ig]en, * tr. anklaga, beskylla, jmdn *eines Verbrechens*: ngn för ett brott. **Bezicht[ig]ung, f.**

beziehbär, a. 1. hänförlig, *auf etw.*: till ngt. 2. som man kan flytta in i, beboelig. 3. handel. som kan rekvideras. *Diese Ware ist nur bar ~ denna vara lemnas blott mot kontant betalning.*

beziehen, * I. tr. 1. flytta till, t. ex. *einen Ort*, in i. t. ex. *ein Haus.* *Die Märkte ~ besöka marknaderna.* *Die Schule ~ komma in, börja gå i skolan.* *Die Universität ~ resa till och skriva in sig vid universitetet.* X *die Wache ~ gå och ställa sig på vakt; die Winterquartiere ~ lägga sig i vinterkvarter.* 2. öfverdraga, t. ex. *Wolken ~ den Himmel.* *Ein Bett ~ sätta öfverdrag på täcke och kudde.* *Ein Bett mit Vorhängen ~ sätta förhängen för en säng.* *Eine Geige [mit Saiten] ~ sätta strängar på en fiol.* 3. handla. jmdn ~ draga växel på ngn. 4. handla. rekquirera, t. ex. *Waren von einem Kaufmanne, von Paris, aus der Fabrik.* 5. uppbara, t. ex. *Gehalt, Einkünfte.* 6. *Etw. auf jmdn, etw.* (aek.) ~ hänföra ngt till, tillämpa ngt på ngn. ngt. II. *Sich ~ 1.* öfverdragas, t. ex. *der Himmel bezieht sich [mit Wolken].* 2. *Sich auf etw., jmdn ~ a)* hänföra sig till ngt, ngn, b) åberopa sig på ngt, ngn.

beziehentlich, a. = *bezüglich*; adv. eller, respektive, t. ex. *10 Buch oder 250 ~ 240 Boyen*: 10 böcker eller 250 resp. 240 ark, alltså som boken beräknas till 25 el. 24 ark.

bezüglich = *bezüglich*.

Beziehung, -en, f. 1. *Auf etw.* (aek.) ~ *haben*: hänföra sig, syfta till ngt. 2. förhållande, förbindelse, relation. In ~ zu jmdn *stehen*: stå i förbindelse med ngn. 3. afseende, hänseende. In *dieser* ~ i detta hänseende, ur denna synpunkt. In ~ auf (med aek.): beträffande. For öfr. bem. jfr *beziehen*. -s... Ex. ~begriff, -[e]s, -e, m. motsvarande, korrelativt begrepp. ~weise, adv. = *beziehentlich*, adv.

bezielen, * tr. syfta till, åsyfta.

bezeichnen, * tr. märka med siffror; numrera.

Bezirk, -[e]s, -e, m. krets, område, distrikt. -s... Ex. ~arzt, -es, -e †, m. distriktsläkare. ~ausschuss, -es, -e †, m. distriktskomité. ~vorsteher, -s, -, m. distriktsföreståndare. ~weise, adv. distriktsvis.

bezirken, * tr. begränsa, inskränka, bestämma. **Bezirkung, f.**

bezükern, * tr. sockra.

Bezug, -[e]s, -e †, m. 1. öfverdrag, t. ex. *von Möbeln, eines Bettes*. 2. förhållande, t. ex. *ihr ~ unter einander*: deras inbördes förhållande; hänsyn, t. ex. ~ *nehmen auf etw.* (aek.): taga hänsyn till ngt, *mit et. in ~ auf diese Sache*: med hänsyn till, beträffande denna sak. -nahme, 0, f. hänsynstagande, hänsyn. -s... Ex. ~quelle, -n, f. rekvisitionsort, ställe el. affär, hvarestån man rekviderar ngt. ~weise, adv. = *beziehentlich*, adv.

bezüglich, I. a. *Auf etw.* ~ hänförande sig, syftande till ngt, rörande ngt. *Hierauf ~ handlande härom, hithörande.* Gram. ~es *Fürwort*: relativpronomen. II. *prep.* med gen. beträffande, hvad ... angår.

bezw., förkortn. = *beziehungsweise*.

bezwecken, * tr. nypa bitar af. BNA. jmdn ~ afprassa ngn ngt, snatta från ngn.

bezwecken, * tr. hafva till mål, afse, åsyfta.

bezwEIFeln, * tr. betvifla. **BezwEIF[e]lung, f.** **bezüglichbar, a.** som kan betingas, öfvervädigas; öfvervinnelig.

bezingen, * I. tr. betvinga, öfvervinna, öfvervåldiga, blifva herre öfver, t. ex. *einen Feind, eine Festung*, vna. *seinen Schmerz*. II. *Sich ~* beberska sig. **Beziingung, f.**

Beziinger, -s, -, m. betvingare.

beziinglich = *bezüglichbar*.

Bibel, -n, f. bibel. -anstalt, -en, f. anstalt för bibelspridning, bibelsällskap. -ausleger, -s, -, m. bibeltolkare. -fest, a. bibelfast, bibelsprängd. -gesellschaft, -en, f. bibelsällskap. -kenner, -s, -, m. bibelkännare, bibelforskare. -mässig, a. öfverensstämmande med bibeln. -spruch, -[e]s, -e †, m. bibelspråk. -stelle, -n, f. bibelställe. -stunde, -n, f. bibelförklaring. -werk, -[e]s, -e, n. bibelverk. **Bibel[h]üm, -[e]s, 0, n.** bibliskt väsen.

Biber, -s, -, m. bäfver. -bau, -[e]s, -e, m. bäfverbo. -falle, -n, f. bäfverfälla. -fell, -[e]s, -e, n. bäfverskinn. -geil, -[e]s, -e, n. (m.) bäfvergåll. -haar, -[e]s, -e, n. bäfverhår. -hären, a. af bäfverhår. -hund, -[e]s, -e, m. bäfverhund. -hut, -[e]s, -e †, m. kastorhatt.

Bibliograph, -en, -en, m. bokkännare, bibliograf.

Bibliographie, -en, f. bibliografi.

bibliographisch, a. bibliografisk.

Bibliothék, -en, f. bibliotek.

Bibliothekar, -[e]s, -e, m. bibliotekarie.

biblich, a. biblisk.

Bickbeere, -n, f. blåbär.

biderb, a. grof, rå, plump.

bieder, *a.* rättfram, hederlig, rättskaffen, af gamla goda slaget. **-frau**, *-en, f.* rättfram, hederlig kvinna. **-mann**, *-[e]s, -er †, m.* hederzman. **-sinn**, *-[e]s, 0, m.* = **Biederkeit** 1. **Biederkeit**, *-en, f.* 1. rättframhet, rättrådighet, rättskaffenhet. 2. rättfram, rättrådighet, handling.

biegbär, *a.* böjlig.

bieg|len, *-st, bog, böge, gebogen, -[e], I. itr. s.* *Um die Ecke* ~ gå, svänga omkring hörnet. *Seitwärts* ~ taga af åt sidan. *Es mag ~ oder brechen*: det må bära eller brista. **II. tr.** böja, kröka, *t. ex. einen Finger, etw. krumm* ~, *das Krumme wieder gerade* ~; *etw. seitwärts, nach unten, in die Höhe* ~ böja ngt åt sidan, nedåt, uppåt. **III. Sich** ~ böja sig, krökas.

biegsam, *a.* böjlig.

Biegsamkeit, *0, f.* böjlighet.

Biegung, *-en, f.* böjning, krökning.

Biene, *-n, f.* bi. **-n...** *Ex. ~bau*, *-[e]s, 0, m.* biskötsel. **~beute**, *-n, f.* bistock, bikupa för skogsbin. **~brot**, *-[e]s, 0, n.* bibrod (föda åt larverna af frömjöl och honing). **~brut**, *-en, f.* biyngel. **~härz**, *-es, -e, n.* kittvax. **~haube**, *-n, f.* bihufva. **~haus**, *-es, -er †, n.* bihus. **~königin**, *-nen, f.* vise. **~korb**, *-[e]s, -e †, m.* bikupa. **~kraut**, *-[e]s, -er †, n.* timjan. **~stachel**, *-s, -n, m.* bigadd. **~wabe**, *-n, f.* honingskaka. **~weisel**, **~weiser**, *-s, -, m.* vise. **~zucht**, *0, f.* biskötsel. **~züchter**, *-s, -, m.* biskötare.

bienenhaft, *a.* biartad, som ett bi.

Bier, *-[e]s, -e, n.* öl. **Dünnes** ~ dricka. *Beim ~e*: vid ett glas öl. vid rekvirering: *ein* ~ ett glas öl. **-bank**, *-e †, f.* krogbank. *Man erzählt es sich auf allen Bierbänken*: det är ett allmänt samtalsämne. **-bass**, *-es, -e †, m.* F bränvinsbas. **-brauen**, *-s, 0, n.* ölbryggande, ölbrygd. **-brauer**, *-s, -, m.* ölbryggare. **-brauerei**, *-en, f.* ölbryggeri. **-bruder**, *-s, -†, m.* F öldrinkare. **-fass**, *-es, -er †, n.* ölfat, öltunna. **-fiedler**, *-s, -, m.* bifilare. **-fisch**, *-es, -e, m.* 1. fisk kokt i öl. 2. trästicka el. annat smolk i öl. **-gast**, *-[e]s, -e †, m.* kund på ett värdshus, som dricker öl där. **-geld**, *-[e]s, -er, n.* drickspengar. **-haus**, *-es, -er †, n.* ölutskänkning (slovak), östuga, ölkrog. **-hefe**, *-n, f.* öljäst. **-kaltschale**, *-n, f.* ölkalkskål. **-keller**, *-s, -, m.* ölkällare. **-kneipe**, *-n, f.* F = **-haus**. **-krug**, *-[e]s, -e †, m.* 1. ölstop. 2. ölkrog. **-schank**, *-[e]s, 0, m.* ölutskänkningsrättighet. **-schenk**, *-en, -en, m.* krögare i en östuga. **-schenke**, *-n, f.* = **-haus**. **-seidel**, *-s, -, n.* ölsåffel, ölglas. **-steuer**, *-n, f.* ölskatt. **-suppe**, *-n, f.* ölsoppa. **-zapfer**, *-s, -, m.* öltappare.

Biest, *-[e]s, -er, n.* P best.

biel|len, *-[e]st, bot, böte, geboten, -[e]*: toräldr. pres. **beu[e]st**, **beut**, imper. **beut**, tr. bjuda, erbjuda, *t. ex. jmdm den Arm, Geld für eine Ware. Jmdm die Stirn* el. *die Spitze* ~ bjuda ngn

spetsen. *Jmdm die Hand* ~ räckta ngn handden, *bita*. erbjuda ngn sin hjälp. *Zuerst* ~ göra första anbudet vid auktioner. *Jmdm Hohn* ~ håna ngn. *Jmdm Trotz* ~ trotsa ngn. i schackspel: *dem Könige Schach* ~ schacka. *Das darf mir niemand* ~ det tål jag ej af ngn. *Feil* ~ hålla till salu. *Jmdm einen Gruss* ~ hälsa på ngn. *Jmdm einen guten Morgen* ~ hälsa god morgon på ngn.

Bierer, *-s, -, m.* person som bjuder, gör anbud på ngt vid auktioner.

bigött, *a.* öfverdrifvet, vidskepligt from, bigött, vidskeplig.

Bigotterie, *-en, f.* bigotteri, vidskeplighet.

Bild, *-[e]s, -er, n.* dim. **-chen, -lein**, i plur. stv. **-erchen, -erlein**, 1. taffa, målning, *t. ex. dies Buch ist mit erläuternden ~ern versehen*. 2. bild, afbild, porträtt, staty, *t. ex. das ~ im Spiegel, auf der Netzhaut, auf einer Münze, eines Heiligen. Er ist ganz ihr* ~ han är hennes trogna afbild. *Im ~e verbrannt werden*: brännas in effigie. *Ein ~ von einem Mädchen*: en bildskön flicka. *Ein gelungenes ~* ett lyckadt porträtt. *Ein ~ von ei. in Erz* el. *ein ehernes* ~ en bronsstaty. 3. bild i tal, liknelse, *t. ex. in ~ern reden*. 4. skildring, framställning, *t. ex. ein ~ von einem Ereignis entwerfen*: på ett lifligt, målande sätt skildra en tilldragelse. 5. syn, anblick, *t. ex. ein trübes ~ gewähren*: förete en ledsam anblick. **-arbeit**, *-en, f.* bildhuggeriarbete. **-giesser**, *-s, -, m.* bildgjutare. **-giesserei**, *-en, f.* bildgjuteri. **-hauer**, *-s, -, m.* bildhuggare. **-hauerei**, *-en, f.* bildhuggeri. **-hauerkunst**, *-e †, f.* bildhuggerkonst, bildhuggeri. **-hauerwerkstatt**, *-en †, f.* bildhuggerateljé. **-los**, *a.* utan bilder. **-säule**, *-n, f.* staty. **-schnitzer**, *-s, -, m.* bildsnidare. **-schnitzerei**, *-en, f.* bildsnideri. **-schön**, *a.* bildskön. **-seite**, *-n, f.* bildsida på mynt och medaljer. **-stecher**, *-s, -, m.* gravör. **-stock**, *-[e]s, -e †, m.* helgonbild uppställd i det fria. **-werk**, *-[e]s, -e, n.* bildverk. **-er...** *Ex. ~anbeter*, *-s, -, m.* bilddyrkare. **~anbetung**, *0, f.* bilddyrkan. **~bibel**, *-n, f.* bilderbibel. **~bogen**, *-s, -, m.* bilderark. **~büch**, *-[e]s, -er †, n.* bilderbok. **~dienst**, *-[e]s, 0, m.* bilddyrkan. **~fibel**, *-n, f.* illustrerad abc-bok. **~galerie**, *-en, f.* tafvelgalleri. **~nische**, *-n, f.* nisch för en staty. **~rahmen**, *-s, -, m.* tafvelram. **~rät[h]sel**, *-s, -, n.* rebus. **~reich**, *a.* bildrik. **~reich[t]hum**, *-[e]s, 0, m.* bildriktedom. **~schrift**, *-en, f.* bildskrift. **~sprache**, *-n, f.* bildrikt språk. **~streit**, *-[e]s, -e, m.* bildstrid. **~stürmer**, *-s, -, m.* bildstormare. **~stürmerei**, *-en, f.* bildstormande, bildstrid. **~verehrer**, *-s, -, m.* bilddyrkare. **~werk**, *-[e]s, -e, n.* illustrerat arbete.

bildbär, *a.* bildbar.

bild|len, *-ete, ge-et, I. tr.* 1. bilda, formera, utgöra, *t. ex. die Gesellschaft bildet in diesem*

Spiele einen Kreis, die Strassen der Stadt ~ einen Stern, die Kavallerie bildet den rechten Flügel. 2. *bilda, forma, skapa, t. ex. der Plural dieses Wortes wird durch Anhängung der Silbe -en gebildet, der Glockengiesser bildet die Form aus Lehm, der Mensch bildet die Sprache.* 3. *bilda, utbilda, förläna bildning, t. ex. die Menschen zur Tugend, ein Talent ~; gebildete Länder und Völker. Die Gebildeten:* de bildade. ~d: bildande, förlänande bildning. ~de Künste: bildande konst(er). II. *Sich ~ 1. bilda sig, bildas, formas, t. ex. ein Kreis bildet sich. 2. utbilda sig, förskaffa sig bildning, t. ex. sich für die Welt ~, es bildet ein Talent sich in der Stille.*

bildlich, -s, -, *m.* genom bilder, tafior, figurer, t. ex. *etw. ~ erklären:* genom vidfogade figurer förklara ngt. 2. *bildlig, figurlig, t. ex. ~ Ausdrücke.*

Bildner, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som formar ngt, t. ex. modellerare, bildhuggare *m. m.*; skapare, t. ex. *der Stein nimmt unter des ~s Hand Leben an, die Liebe ist die ~in der Menschen, die Welt ist das Werk des himmlischen ~s.*

Bildnereri, -en, *f.* bildande, formande, skapande.

Bildnis[s], -ses, -se, *n.* bild, afbild, afbildning, vanl. porträtt. -maler, -s, -, *m.* porträttmålare. -malerei, -en, *f.* porträttmålning.

bildsam, *a.* bildsam, lätt att forma. ~e *Sprache:* böjligt språk. ~er *Mensch:* för bildning mottaglig människa.

Bildsamkeit, *0, f.* bildsamhet, böjlighet, mottaglighet, *ifr. föreg.*

Bildung, -en, *f.* 1. bildande, formande, t. ex. *einer Figur.* 2. bildning, formation, t. ex. *des Gesichtes, des Gehirges.* 3. form, gestalt, t. ex. *die liebliche ~ des Mädchens.* 4. utbildning, t. ex. *die ~ des Knaben zum Seemann.* 5. bildning, själsodling, t. ex. *antike, wissenschaftliche, vielseitige, oberflächliche ~.* -s... Ex. ~anstalt, -en, *f.* bildningsanstalt. ~bestreben, -s, *0, n.* sträfvande efter bildning. ~fähig, *a.* mottaglig för bildning. ~fähigkeit, *0, f.* mottaglighet för bildning. ~grad, -[e]s, -e, *m.* bildningsgrad. ~kraft, -e †, *f.* bildande förmåga. ~mittel, -s, -, *n.* bildningsmedel. ~schule, ~stätte, -n, *f.* bildningsanstalt, plantskola i bildl. bem. ~stufe, -n, *f.* bildningsgrad. ~verein, -[e]s, -e, *m.* förening för bildnings spridande.

Bill, -s et. -en, *f.* lagförslag, bill.

Billard, -s, -s et. -e, *n.* biljard. -hall, -[e]s, -e †, *m.* -kugel, -n, *f.* biljardklot. -stock, -[e]s, -e †, *m.* biljardkåpp, kö.

Bille, -n, *f.* 1. ☉ kvarnstenshacka. 2. † läring.

Billét[t], -[te]s, -te et. -s, *n.* biljett. -abgabe, *0, f.* biljettaflemning. -ausgabe, *0, f.* biljett-

ntlemning, biljettförsäljning. -einnehmer, -s, -, *m.* biljettmottagare. -kasse, -n, *f.* (biljett)kassa. -schalter, -s, -, *m.* biljettlucka. -verkauf, -[e]s, -e †, *m.* biljettförsäljning.

Billeteur, -s, -e et. -s, *m.* 1. biljettförsäljare. 2. biljettmottagare, vaktmästare.

billig, *a.* 1. billig, rättvis, t. ex. *das ist nicht mehr als recht und ~.* 2. billig om priset, t. ex. *zu ~em Preise:* för godt pris, billigt; *das Leben ist ~ in dieser Stadt.* -denkend, *a.* rättänkande, resonlig. -er... Ex. ~massen, ~weise, *adv.* billigtvis.

billig|len, -te, -ge-t, *tr.* gilla, godkänna, gå in på. **Billigung**, *f.*

Billiger, -s, -, *m.* person som gillar ngt.

Billigkeit, *0, f.* 1. billighet, rättvisa. 2. billighet, god priset. -s... Ex. ~gründe, *m. pl.* Aus ~n: af billighetsskäl.

Billion, -en, *f.* billion.

Bilse, -n, *f.* bot. bolmört. -n... Ex. ~kraut, -[e]s, *0, n.* bolmört. ~same[n], -ns, -n, *m.* bolmörtsfrö.

bimm, *interj.* bärmande klockringning: ~ bamm: bing bång!

Bimmel, -n, *f.* F skämtsamt benämning på en mindre ringlocka, pingla.

bimmel|n, -te, -ge-t, *itr. h.* F ringa, pingla, *ifr. föreg.*

bims|len, -[es]t. -te, -ge-t, *tr.* 1. ☉ pimsa (slipa med pinsten). 2. F pryglä.

Bimsstein, -[e]s, -e, *m.* pinsten.

Bind... Ex. -balken, -s, -, *m.* ☉ bindbjälke.

-faden, -s, -†, *m.* segelgaru, snöre. -loch, -[e]s, -er †, *n.* snörhåll. -riemen, -s, -, *n.* bindrem, snörrem; snodd, dragband att snöra igen borsen med. *Bildl. es geht an den ~* det gäller att lossa på pungen, *av. det blir allvar af.*

-e... Ex. ~balken, -s, -, *m.* ☉ tvärbjälke.

~band, -[e]s, -er †, *n.* band att knyta med, hakband. ~gewebe, -s, -, *n.* med. bindväf.

~glied, -[e]s, -er, *n.* föreningslänk. ~mittel, -s, -, *n.* ☉ bindmedel, cement; *baal.* föreningsband. ~schlüssel, -s, -, *m.* bindenyckel. ~sohle, -n, *f.* bindsula. ~strich, -[e]s, -e, *m.* gram. bindstreck. ~vokal, -[e]s, -e, *m.* gram. bindvokal. ~wort, -[e]s, -er †, *n.* bindeord, konjunktion.

Binde, -n, *f.* bindel, band, förband. *Baal. jmdm die ~ von den Augen nehmen:* öppna ngns ögon; *F einen hinter die ~ giessen:* taga en tår på tand. *Binden...* se föreg.

bind|len, -[e]st, -band, bände, gebunden, -[e], I. *tr.* 1. binda, knyta, t. ex. *Bänder, Kränze aus et. von Blumen, Bürsten, Bücher.* *Baal. ihm sind die Hände gebunden:* hans händer äro bundna; *sich (dat.) selbst eine Rute ~* gifva motståndaren vapen i hand, fälla sig själf; *jmdm etw. auf die Seele et. aufs Gewissen ~* lägga ngn ngt på hjärtat, inskräpa ngt hos ngn; *jmdm nicht alles auf die*

Nase ~ ej skriva ngn allt på näsan, ej inviga ngn i alla sina hemligheter; *kurz gebunden*: kort i sitt sätt, rask, flink. *Gebundene Rede*: bunden stil; *in gebundener Rede*: på vers. 2. ⊕ *banda*, t. ex. *Füsser. II. Sich* ~ 1. kokk. om säser m. m. bliuva tjock, simmig. 2. vanl. bildl. binda sig, sina händer. III. *itr. h.* binda, vara bindande, t. ex. *der Mörte bindet*; *der Schluss bindet*: slutledningen är bindande; *das ~ste, was die Menschheit hat, ist die Religion. Bindung, f.*

Binder, -s, -, m. ~in, -nen, f. person som binder ngt, t. ex. *die ~in der Garben.*

Bindsel, -s, -, n. ↓ bänssel.

Bingelkraut, -[e]s, 0, n. bot. bingel (*Mercurialis perennis*).

binnen, prep. mod dat. el. gen. inom om tid och rum, t. ex. ~ *dieser Woche, ~ der Stadtmauer.* ~ *kurzem*: inom kort. -*afrika*, -s, 0, n. inre Afrika. -*gewässer*, n. plur. insjöar och vattendrag i det lura af landet. -*handel*, -s, 0, m. inre handel i motsats till kushandel. -*land*, -[e]s, -er †, n. land i det inre af kontinenten. -*ländisch*, a. i, från el. rörande det inre landet. -*meer*, -[e]s, -e, n. inhaf, insjö. -*see*, -[e]s, -en, m. insjö. -*zoll*, -[e]s -e †, m. tull i landets inre.

Binsse, -n, f. bot. tåg, säf (*Juncus, Scirpus*). -n... Ex. ~*büschel*, -s, -, m. och n. tågknippa, säfknippa. ~*lager*, -s, -, n. bädd af tåg, af säf.

binsen, a. af tåg el. säf, tåg-, säf-.

1. **Binsicht**, -[e]s, -e, n. med säf el. tåg beväxt ställe.

2. **binsicht**, **binsig**, a. öfverväxt med tåg el. säf.

Biograph, -en, -en, m. biograf.

Biographie, -en, f. biograf.

biographisch, a. biografisk.

Birkle, -en, f. björk. -**gefögel**, -s, 0, n. orrfogel (kollekt.). -**hahn**, -[e]s, -e †, m. orrtupp.

-**huhn**, -[e]s, -er †, n. orrhöna, orre. -**en**... Ex.

~**artig**, a. björkartad. ~**baum**, -[e]s, -e †, m. björk(träd).

~**wald**, -[e]s, -er †, m. björkskog.

birken, a. af björk, björk-.

Birnle, -en, f. 1. päron. 2. päronträd. -**baum**,

-[e]s, -e †, m. päronträd. -**baumholz**, -es, 0,

n. päronträ. -**most**, -[e]s, -e, m. päronmust,

päronvin. -**schale**, -n, f. päronskal. -**en**... Ex.

~**tragend**, a. som bär päron. För öfr. se föreg. sms.

Birsch, -en, f. jag. jagt, vid hvilken hvarje jagare för sig förföljer villebrådet. *Auf die ~ gehen*: gå på jagt. -**hund**, -[e]s, -e, m. jagthund. -**pulver**,

-s, 0, n. jagtkrut.

birschlen, -[e]s, -te, ge-t, tr. och itr. h. jag. 1.

jaga. 2. på jagt skjuta, t. ex. *einen Hasen.*

bis, I. prep. 1. rum och tid. till a.) utan följ. prep., t. ex. ~ *dahin*: dit; ~ *hierher*: hit, hitintill(s). *Von hier ~ Berlin sind es zehn Meilen*: härifrån

tram till B. är det tio mil. ~ *heute*: a) tills i dag, b) hittills. ~ *wann?* huru länge?

b) med följ. prep. ~ *an die Kniee*: till knäna.

~ *auf den Gipfel*: ända upp till toppen.

~ *auf weiteres*: tills vidare. ~ *auf die Die-*

nerschaft: a) ända ned till tjänarne, dessa medräknade, b) undantagandes tjänarne. ~ *gegen Mitternacht*: tills inemot midnatt. ~ *in den Garten*: ända in i trädgården. ~ *nach Asien*: ända till Asien. ~ *über den Kopf*: öfver örönen. ~ *um zehn Uhr*: till klockan tio. ~ *vor wenigen Jahren*: tills för få år se'n. ~ *zu Ende*: ända till slutet. 2. vid ungefärl. sifferuppgifter: till, eller, å, t. ex. *sieben ~ acht Tage, Personen, Meilen. II. konj. ~ el. ~ dass*: tills, tilldess att. Sms. se nedan.

Bisam, -[e]s, -e, m. mysk. -**artig**, a. myskartad.

-**bock**, -[e]s, -e †, m. zool. myskdjur. -**katze**,

-n, f. zool. zibetkatt. -**ochs**, -en, -en, m. zool.

myskoxe. -**ratte**, -n, f. zool. myskråtta.

-**t[h]ier**, -[e]s, -e, n. zool. myskdjur.

bisamicht, **bisamig** (afv. ²), a. myskartad.

bisch, interj. F tyst! sch! ts!

bischen se *bischen*.

Bischof, -[e]s, -e † och * -e, m. 1. biskop. 2.

bischoff. -s... Ex. ~**amt**, -[e]s, -er †, n. bis-

skopsämbete. -**essenz**, -en, f. bischoffses-

sens. ~**hut**, -[e]s, -e †, m. biskopsmössa.

~**kreuz**, -es, -e, n. biskopskors. ~**mantel**, -s,

-†, m. biskopskåpa. ~**mütze**, -n, f. biskops-

mössa. ~**stab**, -[e]s, -e †, m. biskopsstaf.

bischöflich, a. biskoplig.

Bise, -n, f. nordanvind.

bishér, adv. hittills.

bishérig, a. hittills förekommande, t. ex. *die ~en*

Nachrichten: de hittills ingångna under-

rättelserna.

Biskuit, -[e]s, -s el. -e, n. biskvit.

bislång, adv. hittills.

Bison, -s, -s, m. bisonoxe.

Biss, -es, -e, m. 1. bitande. 2. bett. 3. bitet

ställe, t. ex. *den ~ des Apfels abschneiden.*

-**stelle**, -n, f. bitet ställe. -**wunde**, -n, f. sår

af ett bett.

bissen, a., adv. och n. (egentl. dlm. af *Bissen*)

liten, litet, smula, t. ex. *ein ~ Brot*: litet

bröd, en smula bröd; *ein ~ Latein*: en

smula latin; *ein klein ~ litet grand*; *mein*

~ *det lilla jag har*; *er hat sein ~ Vermögen*

aufgezehrt: han har gjort slut på sin lilla

förmögenhet, på de fattiga styfrarne han

hade; *ein ~ viel*: ngt väl mycket.

Bissen, -s, -, m. tugga, munsbit. Bildl. *jmdm*

schmale ~ geben: räkna matbitarne i mun

på ngn, vara snål mot ngn; *ich habe heute*

noch keinen ~ gegessen: jag har ännu ej

smakat ngning i dag; *das ist ein harter*

~ *det är en hård nöt att bita på*. -**weise**,

adv. bitvis.

bissig, a. fallen för att bitas, t. ex. *ein ~er*

Hund: en ond hund; bildl. bitande, t. ex.

~ *schreiben, reden.*

Bissigkeit, 0, f. i sht bildl. argt, bitande sätt.

Bist[h]um, -[e]s, -er †, n. biskopsdöme, (bi-

skops)stift.

* äkta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

bisweilen, *adv.* underständom, emellanåt.

Bitt'e, *-en, f.* bön, anhängan. *Eine ~ an jmdn richten* *ei. thun*: vända sig med en bön, en anhållan till ngn. **-brief**, *[-e]s, -e, m.* böneskrift. **-gang**, *[-e]s, -e †, m.* procession under bön. **-gesüch**, *[-e]s, -e, n.* petition. **-schrift**, *[-en, f.* böneskrift, petition. **-steller**, *-s, -, m.* ~ *in, -nen, f.* petitionär. **-weise**, *adv.* i bedjande form.

bitt'en, *-est. bat, bäte, gebeten, -e, tr. och itr. h.* 1. bedja, *t. ex. jmdn ~ etw. zu thun, jmdn um etw. ~, bei jmdm für jmdn ~, ums Wort ~, um Verzeihung ~. Jmdn frei ~ genom sina böner utverka nngns frihet.* 2. bjuda, inbjuda. *Jmdn zu Tisch[e], zu Gast[e] ~ bjuda ngn hem till sig. Jmdn auf ein Butterbrot ~ bjuda ngn på en smörgås (smörgåsbord).* 3. särskilda tolesätt. *Belieben Sie? ich bitte!* behagar ni? ja, jag tackar! ja danken. *Noch etw. Suppe, wenn ich ~ darf:* får jag lof att få litet mera soppa. *Entschuldigen Sie! bitte, [hat nichts zu sagen]:* förlåt! gör ingenting, ingen orsak. *Bitte schön ei. bitte sehr ei. bitte, bitte!* a) ursäkta, förlåt! b) för all del, gör ingenting, c) för att afböja en artighet, ungef. å. ni är alltför artig: smickrare! d) visst icke, ni misstär er. *Bitte, geben Sie mir das Buch!* var god och gif mig boken! *Bitte, die Sache verhält sich anders:* om förlåtelse, så var det ej. *Aber ich bitte Sie!* men hur kan ni påstå ngt sådant!

1. **Bitter**, *-s, -, m. ~ in, -nen, f.* bedjande.

2. **bitter**, *a.* 1. bitter, besk, *t. ex. ~ wie Galle, ~e Mandeln, ~es Bier. Feinen ~en trinken:* taga sig en besk (sup). 2. *bitt. bitter, hård, smärtsam, t. ex. ~ weinen, ~e Thränen, ~e Not. Es ist ~er Ernst:* det är hårdt, en hård verklighet, fullt allvar. *~e Reue, Verzweiflung:* djup ånger, förtviflan. 3. skarp, hvass, bitande, *t. ex. ~e Kälte.* 4. *F nicht das ~ste:* icke det bittersta; *das ist nicht ~!* det är ej illa! **-bier**, *[-e]s, -e, n.* besk öl. **-böse**, *a.* högst förtörnad. **-brunnen**, *-s, -, m.* källa med bittert (mineral)vatten. **-holz**, *-es, 0, n.* kvassia. **-kalk**, *[-e]s, -e, m.* min. bitterkalk. **dolomit. -kalt**, *a.* F gruffigt kall. **-mandel**, *-n, f.* bittermandel. **-salz**, *-es, -e, n.* engelskt salt. **-süss**, *a.* besk och söt på samma gång; *bild ei. ~es Gefühl:* en känsla af ljuf bitterhet. **-wasser**, *-s, -, n.* bittervatten. **-wein**, *[-e]s, -e, n.* bittervin. **-wurz**, *0, f.* bot. stälört (Gentiana).

Bitterkeit, *-en, f.* bitterhet, beskhet.

bitterlich, *a.* bitter; *adv. bildl., t. ex. ~ weinen.*

Bitterling, *[-e]s, -e, m.* 1. = Bitterbrunnen. 2. *bot. pepparskiffing (Agaricus piperatus).*

bitter'n, *-te, ge-t, tr.* göra bitter, besk.

Bivouac *ei. Biwak, -s, -s, n.* bivouak, läger. **-feuer**, *-s, -, n.* lägereld.

bivouakier|en *ei. biwakier|en, -te, -t, itr. h.* bivouakera.

bizarr, *a.* bisarr, underlig, sällsam.

blach, *a.* slät, jämn. **-feld**, *[-e]s, -er, n.* slätt. **-malen**, *tr. ⊕* emaljera guldarbeten.

blaff, *interj.* harmande hundskall, *VOV VOV!*

blaff|en, *-te, ge-t, itr. h.* skälla, gläfsa.

Blaffer, *-s, -, m.* (jagt)hund, racka.

Blaffert, *[-e]s, -e, m.* ett slags mindre silfvermynt.

Bläh... *Ex. -sucht, 0, f.* vädersjuka.

Blähe, *-n, f.* säckvif, presenning.

bläh|en, *-te, ge-t, I. tr.* uppblåsa, fylla, späna, *t. ex. diese Speise bläht den Magen, der Wind bläht die Segel. II. Sich ~ I.* svälla, *t. ex. die Segel ~ sich im Winde:* seglen svälla för vinden. 2. *bildl. brösta sig, vara uppblåst. III. itr. h.* om maträtter: uppblåsa magen, förorsaka väder. **Blähung**, *f. -s...* *Ex. ~ beschwerden, f. plur.* väderspänning.

Blak, *[-e]s, 0, m.* med rök blandad låga, i sht lågan af en rykande lampa.

blak|en, *-te, ge-t, itr. h.* i sht om lampor: ryka.

blak|er|ig, *a.* (som smakar) rökt.

Blamagé, *0, f. Blame, -s, 0, m.* och * *n.* blame-rande, blottställande, komprometterande, skam, smälek. *Sich (dat.) ~ zuziehen:* blamera. kompromettera sig.

blamier|en, *-te, -t, I. tr.* blottställa, kompromettera. *II. Sich ~ blottställa, blamera sig, göra fiasko.*

blanco, *handel. In ~ in blanko.*

blank, *a.* blank. *~e Waffen:* blanka (a) glänsande, b) dragna vapen. *~ziehen:* draga blankt. *In ~em Heerde:* i bara skjortan. *bildl. ~e Worte:* bara ord; *F ~ sein:* vara renons, barskrapad på pengar; *mit jmdm ~ stehen:* stå på fiendtlig fot med ngn. **-draht**, *[-e]s, -e †, m. ⊕* hvit mässingstråd. **-putzen**, *-s, 0, n.* skurning, fjijning. **-scheit**, *[-e]s, -e, n.* planskett. **-vers**, *-es, -e, m.* blankvers.

Blankett, *[-e]s, -e, n.* blankett.

blanko *se blanco.*

Blase, *-n, f.* dim. **Bläschen**, blåsa. **-n...** *Ex. ~ähnlich, ~artig, a.* blåsartad. **~förmig, a.** blåsformig. **~katarrh**, *[-e]s, -e, m.* blåskatarr.

Blase... *Ex. -balg, [-e]s, -e †, m.* (blås)blälg. **-instrument**, *[-e]s, -e, n.* blåsinstrument. **-rohr**, *[-e]s, -e, n.* blåsrör.

blas|en, *bläs[es]t, blies, bliese, ge-en, [-e], itr. h.* och *tr.* blåsa, *t. ex. der Wind bläst, das Horn ei. auf dem Horne ~, zum Angriff ~, ein Lied auf der Flöte ~. bildl. jmdm etw. in die Ohren ~* tuta ngt i öronen på ngn; *in ein Horn ei. aus demselben Ton (mit jmdm) ~ hålla ihop (med ngn); jmdm Staub in die Augen ~ slå blå dunster i ögonen på ngn.*

Bläser, *-s, -, m.* blåsare.

blasicht, *a.* 1. = blasenartig. 2. = blasig.

blasiert, *a.* blaserad.

Blasiertheit, *0, f.* blaseradt tillstånd, sätt.

blasig, *a.* blåsigt (hafvande blåsor).

Blasphemie, -en, *f.* hädelse, smädelse.

bläss, *blässer*, *blässst*, *a.* blek; om färg: ljus, matt. ~ *werden*: blekna. -**blau**, *a.* matt ljusblå; blåblek. -**gelb**, *a.* ljusgul. -**grün**, *a.* ljusgrön. -**rot**[h], *a.* ljusröd, blekröd.

Bläss, -es, -e, *m.* *so* *Bless*. -**huhn**, -[e]s, -er †, *n.* zool. sothöna.

Blässe, -n, *f.* 1. blekhet. 2. *so* *Blesse*.

blässlich, *a.* ngt blek, bleklad.

Blatt, -[e]s, -er †, *n.* blad, a) på växter. *Blätter bekommen*: få blad, löfvas. Bot. *Blättchen*: småblad. *bnat. kein ~ vor den Mund nehmen*: tala öppet, utan förbehåll; b) i böcker el. lösa pappersblad. Bldi. *das ~ wendet sich*: bladet vänder sig, *das steht auf einem anderen ~e*: det hör ej hit; *mus. vom ~e spielen*: spela från bladet; c) = tidning. *Öffentliche Blätter*: tidningar; d) knifblad; e) årblad; f) skulderblad. -**ähnlich**, *a.* bladlik. -**ansatz**, -es, -e †, *m.* bot. stipel. -**artig**, *a.* bladartad. -**auge**, -s, -n, *n.* bot. öga, bladknopp. -**floh**, -[e]s, -e †, *m.* zool. bladloppa. -**förmig**, *a.* bladformig. -**gewächs**, -es, -e, *n.* bladväxt. -**gold**, -[e]s, 0, *n.* bladguld. -**grün**, -[e]s, 0, *n.* bladgrönt. -**laus**, -e †, *f.* bladlus. -**los**, *a.* bladlös. -**pflanze**, -n, *f.* bladväxt. -**rippe**, -n, *f.* bladnerv. -**scheide**, -n, *f.* bladslida. -**silber**, -s, 0, *n.* bladsilver. -**ständig**, *a.* bot. utgående från bladvecken. -**stiel**, -[e]s, -e, *m.* bot. bladskäft. *jn* *Blätter*...

blatten, -ete, *ge-et*, *tr.* aflocka bladen af.

Blatter, -n, *f.* kvissla, koppa. *Die ~n*: kopporna. -**grube**, -narbe, -n, *f.* koppårr. -**narbig**, *a.* koppårrig. -**n**... *Ex. ~ epidemie*, -en, *f.* kopp-epidemi. ~**gift**, -[e]s, -e, *n.* koppämne, vaccin. ~**impfung**, -en, *f.* koppypning. ~**krank**, *a.* sjuk i kopporna.

Blätter... *Ex. ~gold = Blattgold*. -**kohle**, -n, *f.* min. bladkol. -**küchen**, -s, -, *m.* bladbakelse. -**los**, *a.* bladlös. -**magen**, -s, -, *m.* bladmage. -**reich**, *a.* bladrik, löfrik. -**schmuck**, -[e]s, 0, *m.* poet. löfprydnad. -**stand**, -[e]s, 0, *m.* bot. bladställning. -**tragend**, *a.* bladig.

blatterig, *a.* koppårrig.

blättrig, *a.* bladig, ofta i sms., t. ex. *breit~, fünf~* bredbladig, fembladig, o. s. v.

blättern, -te, *ge-t*, *I. itr.* h. bläddra, t. ex. *in einem Buche*. **II.** *Sich ~ skifva sig*, skifra sig.

blatrig, blättrig *so* *blatterig*, *blättrig*.

blau, **I.** *a.* blå. *Mit einem ~en Auge davonkommen*: slippa ifrån med blått öga. *Jmdn braun und ~ schlagen*: slå ngn gul och grön. *Es wird mir grün und ~ vor den Augen*: det går rundt omkring för mig. ~ *e Flecken*: blånader. ~ *e Bohne, ~es Korn*: a) (gevärs)kula, b) träff. *Das ~e Blut*: gräddan, noblessen. *Jmd ~en Dampf el. Dunst el. Nebel vormachen*: slå blå dunster i ögonen på ngn. ~ *en Montag machen*: fira blå måndag. *Die Woche ~ machen*: slå dank hela

veckan. *Sein ~es Wunder sehen, hören*: blifva högeligen förvånad. *F Löcher in die ~e Natur schiessen*: skjuta bom, bomma. **II.** -[e]s, 0, *n.* blått, blå färg. *bnat. das ~e vom Himmel herunterlügen*: ljuga som en borstbindare; *ins ~e hinein*: a) ut i Guds fria natur, utan mål, b) på en slump, som det faller sig, på höft, i vädret, utan eftertanke. -**äugig**, *a.* blåögd. -**färber**, -s, -, *m.* blåfärgare; skåmsamt: lögnare. -**holz**, -es, 0, *n.* kampschträ, blåholts. -**holzbaum**, -[e]s, -e †, *m.* kampschträ. -**kehlichen**, -s, -, *n.* zool. blåhake. -**kohl**, -[e]s, 0, *m.* blåkål. -**krähe**, -n, *f.* zool. blåkråka. -**küpe**, -n, *f.* ☉ blåkyp. -**meise**, -n, *f.* -**müller**, -s, -, *m.* zool. blåmes. -**racke = -krähe**. -**rock**, -[e]s, -e †, *m.* blårock. -**rot**[h], *a.* blåröd. -**säure**, 0, *f.* blåsyra. -**specht**, -[e]s, -e, *m.* zool. nötväcka. -**strumpf**, -[e]s, -e †, *m.* blåstrumpa. -**weiss**, *a.* blåhvit.

Bläue, 0, *f.* blått, blå färg; blåelse.

Bläuel, * **Blauel**, -s, -, *m.* 1. blåelse. 2. *so* *Bleuel*.

bläuelln, -te, *ge-t*, *tr.* 1. blåa. 2. *so* *bleueln*.

blauen, -te, *ge-t*, **I.** *itr.* s. blifva blå, blåna; vara blå. **II.** * = *nij*.

bläuelen, -te, *ge-t*, **I.** *tr.* 1. blåfärga, blåa. 2. *so* *bleuen*. **II.** *Sich ~ blifva blå, blåna*.

bläulich, *a.* blåaktig. -**grau**, *a.* blågrå.

Bleck, -[e]s, -e, *n.* 1. (järn)bleck, plåt. 2. messingsinstrument. 3. studentspr. pengar, schaber. 4. *F* dumheter. *Das ist reines ~* det är bara dumheter, bara smörja. -**arbeit**, -en, *f.* bleckarbete, i plur. blecksaker. -**geschirr**, -[e]s, -e, *n.* bleckvaror, blecksaker. -**hütte**, -n, *f.* blecksmedja. -**küchen**, -s, -, *m.* bakelse gräddad på plåt. -**musik**, 0, *f.* musik af messingsinstrument. -**schläger**, -s, -, -**schmied**, -[e]s, -e, *m.* bleckslagare. -**wa**[a]re, -n, *f.* bleckvaror.

blechen, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr.* h. *F* betala, punga ut; betala fiolerna.

blechern, * **blechen**, *a.* af bleck, bleck-; *bnat.* ihålig, tom, innehållslös.

Blechner, -s, -, *m.* plåtslagare.

I. **Blei**, -[e]s, -e[r], *n.* 1. bly. ~ *giessen*: stöpa bly. *bnat. ~ im Munde haben*: hafva svårt för att tala; *der Kummer lastete wie ~ auf ihm*: sorgen hvilade tungt på honom. 2. gevärskula, lod. 3. sänklod, lod. 4. blyerts. -**abgang**, -[e]s, -e †, *m.* blyslag. -**arbeit**, -en, *f.* blyarbete. -**artig**, *a.* blyartad. -**asche**, 0, *f.* blyaska. -**dach**, -[e]s, -er †, *n.* blytak. -**erz**, -es, -e, *n.* blymalm. -**farben**, -farbig, *a.* blyfärgad. -**feder**, -n, *f.* blyertspenna. -**gewicht**, -[e]s, -e, *n.* blylod på vagnar. -**glanz**, -es, 0, *m.* min. blyglans. -**haltung**, *a.* blyhaltig. -**lot**[h], -[e]s, -e, *n.* blylod, sänklod. -**schwer**, *a.* blytung. -**siegel**, -s, -, *n.* blystämpel. -**stift**, -[e]s, -e, *m.* blyerts(stift). -**stiftzeichnung**, -en, *f.* blyertsritning. -**vergiftung**, -en, *f.* blyförgiftning. -**wa**[a]re, -n, *f.* blyvara. -**wasser**, -s, -, *n.* blyvatten. -**weiss**, -es, 0, *n.* blyhvit.

* äkta sms. *F* familjärt. *P* lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ↯ sjöterm. ✕ militärisk term.

2. Blei, *-[e]s, -e [e]*, *m.* sm. braxen.

bleib'en, *-st, blich, liebe, geblieben, -[e]*, *itr.*
s. 1. förblifva, blifva, t. ex. *gesund, sich* (dat.) *gleich, übrig* ~, *alles bleibt beim alten. Hangen, liegen, stehen* ~ förblifva hängande, liggande, stående et. hänga, ligga, stå kvar: *stehen* ~ *afst. stanna*, t. ex. *die Uhr ist stehen geblieben. Sitzen* ~ a) sitta kvar, b) få sitta på bålet, c) stanna på öfverblifna kartan. *Leben* ~ blifva vid lif. *Stecken* ~ blifva sittande, sitta fast i smutsen, *afv. bildl.* i svårigheter et. i sitt tal komma af sig. *Drei von fünf bleibt zwei*: tre från fem står två kvar. *Damit können Sie zuhause* ~ det kan ni behålla för er. ~ *Sie mir vom Halse et. vom Leibe*: håll er på afstånd, kom mig ej för när, låt mig vara i fred. *Er bleibt doch immer Ihr Vater*: han är dock er far. *Es bleibt hell bis 6 Uhr*: det är ljusst till kl. 6. ~ d) varande, stadig; ~ *de Wohnung*: fast bostad. *2. Bei etw.* ~ framhärda i, stå fast vid ngt, t. ex. *bei seiner Aussage. Bei der Sache, bei der Wahrheit* ~ hålla sig till saken, till sanningen. *Ich bleibe dabei, dass ... jag står fast vid, att ...* 3. stanna, t. ex. *in der Stadt, im Lande* ~. *Hier ist meines ~s nicht*: a) här får jag ej stanna, b) här har jag ingenting att göra. 4. uteblifva, vara borta, t. ex. *Sie sind lange geblieben. Wo ~ Sie denn?* hvar håller ni hus? *sjo. mausspr.*: blifva borta (= hafva drunknat); i falt: stupa. 5. *Etw.* ~ *lassen*: a) underlåta ngt, b) ej röra vid, låta bli ngt. *Lass das ~!* låt bli det!

bleich, a. blek. *-anstalt, -en, f.* blekeri. *-plan, -[e]s, -e [t]*, *-platz, -es, -e †, m.* blekplats. *-rot[h]*, a. blekröd. *-sucht, 0, f.* bleksot. *-süchtig, a.* lidande af bleksot.

Bleichart, *-[e]s, -e, m.* ljns vinsort.

Bleiche, *-n, f.* 1. blekhet. 2. blekande, bleknings. 3. blekplats.

bleichen, *-te, ge-t, I. tr.* bleka. **II.** *Sich* ~ blekas. **III.** *itr. h.* och s. vanl. svag böja. men *afv.* * *blich, bliche, geblichen*, blekas.

Bleicher, *-s, -, m.* ~ *in, -nen, f.* blekare, blekerka. *-lohn, -[e]s, -e †, m.* blekningslön.

Bleichert se **Bleichart**.

bleiern, a. af bly, bly-.

Bleibe, *-n, -n, m.* ~ *n, -n, f.* braxen.

Blend... Ex. *-laterne, -n, f.* blindlykta. *-leder, -s, -, n.* skyggklapp. *-leuchte = -laterne. -rahmen, -s, -, n.* mål löstram i hvetken duken, som skall målas, uppspännes. *-werk, -[e]s, -e, n.* bländverk.

Blende, *-n, f.* 1. bländande, bländning. 2. bländverk. 3. opt. diafragma. 4. ✕ blindverk. 5. sigte på gevär. 6. blindfönster, blinddörr. 7. min. blende.

blend'en, *-ete, ge-et, tr.* 1. blända, a) göra blind, t. ex. *jmdn auf einem Auge* ~ blända nngns ena öga; b) omåttligt blända, t. ex. *die Sonne, der Schnee blendet*; c) förvilla, döra, t. ex.

das Verstandesauge. 2. dämpa et. hindra ljusets tillträde till, t. ex. *ein Pferd* ~ sätta skyggklappar på en häst, *ein Fernrohr* ~ sätta diafragma i en kikare. 3. dölja or blicken, t. ex. ✕ *einen Festungsgraben*.

Blending, *-[e]s, -e, m.* bastard. *-s...* Ex ~ *ärt, -en, f.* bastard(art).

Blendung, *-en, f.* 1. bländande m. m., se *blenden*. 2. opt. diafragma. 3. ✕ blindverk.

Bless, *-es, -e, m.* Blesse, *-n, f.* bläs, bläsa.

blessier'en, *-te, -t, tr.* blessera, sära.

Blessür, *-en, f.* blesstyr, sår.

Bleuel, *-s, -, m.* klappträ.

bleuel'n, *-te, ge-t, tr.* slå, klappa, t. ex. *Wäsche*: byk.

bleuel'en, *-te, ge-t, tr.* F slå, prygla, lappa om.

Blick, *-[e]s, -e, m.* blick, ögonkast. *Büser* ~ ondt öga. *Auf den ersten* ~ a) vid första påseende, b) strax. *-feuer, -s, -, n.* blickeld. *-schnell, a.* blixtnabb.

Blick, *-n, f.* zool. löja.

blick'en, *-te, ge-t, I. itr. h.* 1. blicka, se, *auf etw.* (ack.), *jmdn*: på ngt, ngn. *Soweit das Auge blickt*: så långt ögat når. *Scharf* ~ se skarpt, väl et. genomträngande. *Hohn blickte aus seinem Auge* et. (tr.) *sein Auge blickte Hohn*: hans blick var häfnfull, han blickade häfnfullt. 2. se ut, t. ex. *sanft, finster* ~ hafva ett mildt, ett dystert utseende. 3. ~ *lassen*: visa. *Sich ~ lassen*: visa sig, blifva synlig, komma fram. 4. lysa, glänsa, tindra, t. ex. *die Waffen, die Sterne* ~. **II.** *tr.* se I, 1. *Friede in jmds Seele* ~ genom sina blickar ingjuta frid i nngns själ.

blind, a. 1. blind, t. ex. *auf einem Auge* ~ *sein*, ~ *geboren, für seine Fehler* ~ *sein*. *Im ~en tappen*: trefva sig fram. ~ *Ke Kuh* et. *Maus spielen*: leka blindbock. 2. dold, blind-, t. ex. ~ *die Klippen*: blindskär. 3. döljande, t. ex. *die ~e Nacht*: den mörka natten, ~ *Ke Appre*: mössa som döljer dess bärare för andras blickar. *Ins ~e hinein*: utan mål, på måfå, utan eftertanke. 4. om speglar, metalltylor o. dyl.: matt, anslupen. 5. låtsad, blind-, t. ex. ~ *Fenster, Türen, Tassen*: blindfönster, blinddörrar, blindfickor. ~ *schienens*: skjuta med löst krut utan kula. *Der ~e Darm*: blindtarmen. 6. ~ *er Lärm*: falskt allarm. ~ *er Schreck*: förskräckelse utan anledning. ~ *er Eifer*: orüst nit. ~ *er Passagier*: passagerare som medföljer utan betalning. 7. öfverflödig, till öfverlopps, t. ex. ~ *es Holz*; † *der ~e Mann*: matros som biträder den egentliga rorgångaren. 8. ~ *die Wand*: blindmur, vägg utan fönster och dörrar. ~ *die Suppe*: mager soppa utan flottparlor. *-darm, -[e]s, -e †, m.* blindtarm. *-geboren, a.* blindfödd. *-gläubig, a.* blindtrocnde. *-natter, -n, f.* = *-schleiche, -rahmen* = *Blendrahmen. -schleiche, -n, f.* ormslä;

blid. dolsk, lömsk person. -e... Ex. ~kuh, 0, f. blindbock. — -en... Ex. ~anstalt, -en, f. institut för blinda.

Blinde, -n, f. 1. ✕ blindverk. 2. † blindrå.

Blindheit, -en, f. blindhet.

blindings, adv. blindt, utan att se sig för.

blink, a. blänkande, lysande.

blink|en, -te, ge-t, itr. h. 1. blänka, glänsa, stråla, tindra. 2. = toj.

blinzel|n, -te, ge-t, itr. h. blinka.

blinz|en, [-es]t, -te, ge-t = blinzeln.

Blitz, -es, -e, m. blix. -ableiter, -s, -, m. åskledare. -blank, a. blänkande, skinande.

-dumm, a. ofantligt dum, fånig. -geschwind, a. blixtnabb. -junge, -n, -n, m. F präktig pojke, satans pojke. -kerl, [-e]s, -e, m. F kanalje, satans karl, kusenkonstnär. -mädel, -s, -, n. F präktig tös, satunge. -schlag, [-e]s, -e †, m. åskslag. -schnell, a. blixtnabb.

-strahl, [-e]s, -en, m. blix, åskstråle. -verliebt, a. kär uppöfver öronen. -wenig, adv. särdeles litet, ringa. -es... Ex. ~eile, 0, f. stor bråska. ~schnelle, ~schnelligkeit, 0, f. blixtnabb hastighet.

blitz|en, [-es]t, -te, ge-t, I. itr. h. 1. vanl. opera. blixtra. Bildl. die Augen ~ vor Zorn: ögonen blixtra af vrede. 2. blänka, blixtra. 3. afv. s. blixtnabbt röra sig, t. ex. er blitzte wie das Wetter davon: han for af som en pil. 4. Auf (med ack.) el. gegen etw. ~ träta, gråla, svära på ngt. II. tr. Jmdn zu blixtra ~ dundra emot, förkrossa ngn med ord el. blix.

blitzer|n, -te, ge-t, itr. h. = blinken I.

Block, [-e]s, -e †, m. 1. block, t. ex. ~ von Holz, Stein. In ~ kaufen: köpa i slump. Über Stock und ~ öfver stock och sten.

Bildl. om månniskor: drummel, klumpig person, tölp. 2. stock i hvilken en brottsliogs fötter fastläsas. -blei, [-e]s, 0, n. bly i tackor. -eis, -es, 0, n. is i block. -haus, -es, -er †, n. 1. blockhus. 2. fängelse. -rad, [-e]s, -er †, n. blockhjul, massivt hjul. -tau, [-e]s, -e, n. † blocklina. -wagen, -s, -[†], m. lastvagn.

Blockade, -n, f. blockad, blockering. -brecher, -s, -, m. † blockadbrytare. -zustand, [-e]s, 0, m. blockeringstillstånd, t. ex. in den ~ erklären.

blöck|en, -te, ge-t, tr. ⊕ Einen Hut ~ sätta en hatt på block, stocka en hatt. Einen Stiefel ~ sätta en stöfvel på läst.

blockier|en, -te, -t, tr. blockera.

Blockierung, -en, f. blockering, blockad.

Blocksberg, [-e]s, 0, m. npr. blåkulla, afv. bärget Brocken i Harz.

blöd[s], a. 1. om ögonen: svag, svagsynt. 2. blödsint, svagsint, mindre vetande. 3. blödig, blyg, försagd. -äugig, -sichtig, a. svagsynt. -sichtigkeit, 0, f. svagsynthet. -sinn, [-e]s, 0, m. svagsinthet, fånighet. -sinnig, a. svagsint, fånig.

Blödigkeit, -en, f. 1. ögats svaghet, svagsynt-

het. 2. förståndets svaghet, blödsinthet, svagsinthet. 3. blödighet, blyghet.

Blokade se Blockade.

blöck|en, -te, ge-t, itr. h. böla, råma; bråka.

blockier|en se blockieren.

blond, a. blond, ljuslett, ljus. -haarig, a. ljushårig. -kopf, [-e]s, -e †, m. ljushårig, ljuslockig person. -lockig, a. ljuslockig.

1. **Blonde**, (adj. böjn.) f. blondin.

2. **Blonde**, -n, f. blonder. -n... Ex. ~klöppler, -s, -, m. ~in, -nen, f. blondknypplare, blondknypperska. ~schleier, -s, -, m. slöja af blonder.

Blondheit, 0, f. ljuslett utseende.

Blondin, -s, -s, m. ljus, ljuslett, ljushårig man.

Blondine, -n, f. blondin.

blöss, * blos, -er, -est, a. 1. blott, bar. Der ~e Anblick el. ~ der Anblick: blotta anblicken. Im ~en Hemde: i bara skjortan. Der ~e Neid: rena afunden. Nicht ~ ... sondern auch ...: icke blott ... utan äfven ... 2. blottad, utblottad på, saknande, t. ex. alles Mutes ~ saknande helt och hållet mod, von aller Hülfe ~ utblottad på alla hjälpmedel. 3. naken, bar, t. ex. mit ~en Füßen: barfotad, mit ~em Halse: barhalsad. Auf ~er Erde schlafen: sofva på bara marken. Auf ~em Pferde reiten: rida barbaka (utan sadel). Om framtimmer: sich ~ tragen: vara djöpt uringad. F der ~e: baken; jmdm den ~en besehen: smörja upp ngn. 4. blottställd. Der Sünde (dat.) ~ hemfallen åt synden. -decken, tr. aftaga täcket af, blotta.

-füßig, a. barfotad. -geben, tr. blotta, priggifva. -legen, tr. blotta, afslöja. -liegen, itr. h. ligga bar. Es liegt bloss am Tage: det ligger i öppen dag. -setzen, -stellen, tr. och sich ~ blottställa, utsätta (sig), t. ex. der (dat.) Gefahr, dem Feinde: för faran, för fienden. -stellung, -en, f. blottställande.

Blösse, -n, f. 1. nakenhet; Bildl. utblottadt tillstånd. 2. Sich (dat.) eine ~ geben: a) akt. blotta sig, b) Bildl. blotta sig, gifva öppet bugg på sig. 3. svag sida, öm punkt.

blüh|en, -te, ge-t, itr. h. blomma, blomstra; afv. Bildl., t. ex. der Handel blüht, vier Söhne blühten mir.

Blume, -n, f. älm. Blümchen, -lein, 1. blomma; afv. Bildl. i skiftande bem., t. ex. die ~ der Jugend: den bästa bland de unga, in der ~ der Jugend: i lifvets vår, ~ der Ritterschaft: den et. de bästa bland riddarne, ridderskapets prydnad, die ~ aller Schönheit: den skönaste, etw. durch die ~ sagen: säga ngt på ett förblommeradt sätt. 2. framträdande, hvit fläck på naglar, bölder m. m., afv. på djur: bläs. 3. bouquet på viner; det öfversta ölet i ölglaset utlita med trädgan. 4. mjukt hår, fjun. Die ~ des Schafes: den mjukaste, finaste ullen på fåret. 5. jungfrudom, mödom. -n... Ex. ~arm, a. fattig på

* akta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäriskt term.

blommar. ~**asch**, -es, -e †, *n.* blomkruka. ~**auge**, -s, -n, *n.* blomknopp. ~**baa**, -[e]s, 0, *m.* blomsterodling. ~**beet**, -[e]s, -e, *n.* blomstersäng, blomsterland. ~**blatt**, -[e]s, -er †, *n.* blomblad. ~**brett**, -[e]s, -er, *n.* blomsterbräde, blomsterhylla. ~**decke**, -n, *f.* bot. blomfoder, blomhalk. ~**duft**, -[e]s, -e †, *m.* blomdoft. ~**fabrik**, -en, *f.* fabrik för tillverkandet af konstgjorda blommor. ~**feld**, -[e]s, -er, *n.* blomsterfält. ~**flor**, -[e]s, 0, *n.* blomstring, blomsterprakt, blomstersamling. ~**flur**, -en, *f.* poet. blomsterfält. ~**förmig**, *a.* blomformig. ~**freund**, -[e]s, -e, *m.* blomstervän. ~**garten**, -s, -t, *m.* blomsterträdgård, blomstergård. ~**gärtner**, -s, -, *m.* blomsterodlare. ~**gehänge**. ~**gewinde**, -s, -, *n.* blomstergirland. ~**göttin**, -en, *f.* blomstergudinna. ~**griffel**, -s, -, *m.* bot. pistill. ~**haar**, -[e]s, -e, *n.* blomsterpyrdt hår. ~**händler**, -s, -, *m.* ~**in**, -nen, *f.* blomsterhandlare, blomsterhandlerska. ~**hülle**, -n, *f.* bot. blomfoder. ~**kelch**, -[e]s, -e, *m.* blomkalk. ~**kenner**, -s, -, *m.* blomsterkännare. ~**knospe**, -n, *f.* blomknopp. ~**kohl**, -[e]s, 0, *m.* blomkål. ~**korb**, -[e]s, -e †, *m.* blomsterkorg. ~**krone**, -n, *f.* 1. krona af blommor. 2. bot. blomkrona. ~**lese**, -n, *f.* 1. blomsterplockning. 2. urval ur författare, antologi. ~**liebhaber**, -s, -, *m.* blomsterälskare. ~**macher**, -s, -, *m.* ~**in**, -nen, *f.* flörist. ~**monat**, -[e]s, -e, *m.* blomstermånad. ~**pfad**, -[e]s, -e, *m.* blomsterströdd väg. ~**reich**, *a.* rik på blommor. ~**schaft**, -[e]s, -e †, *m.* blomskaff. ~**scheide**, -n, *f.* bot. blomslida. ~**schnur**, -e †, *f.* blomstergirland. ~**sprache**, -n, *f.* blomsterspråk. ~**ständer**, -s, -, *m.* blomsterbord. ~**staub**, -[e]s, 0, *m.* frömjöl. ~**stengel**, -s, -, *m.* blomstängel. ~**sticker**, -s, -, *m.* ~**in**, -nen, *f.* blomsterstickare, blomsterstickerska (som broderar blommor). ~**stiel**, -[e]s, -e, *m.* blomstjälk. ~**stock**, -[e]s, -e †, *m.* 1. blomstånd (stånd af en blommande växt). 2. blomkäpp (käpp att binda blommor vid). ~**strauss**, -es, -e †, *m.* blomsterkvast, bukett. ~**stück**, -[e]s, -c, *n.* 1. blomsterland, blomstersäng. 2. blomsterstycke (samma föreställande blommor). ~**tisch**, -es, -e, *m.* blomsterbord. ~**topf**, -[e]s, -e †, *m.* blomkruka. ~**tragend**, *a.* bot. blombarande. ~**vase**, -n, *f.* blomstervas. ~**werk**, -[e]s, 0, *n.* blomverk. ~**zeit**, 0, *f.* blomstringstid. ~**zie[r]rat[h]**, -[e]s, -e [n], *m.* blomsterpyrdnad, blomverk. ~**zucht**, 0, *f.* blomsterodling. ~**zwiebel**, -s, -, *m.* blomsterlök.

blömen, * blum-en, -te, ge-t, tr. och sich ~ pryda, smycka (sig) med blommor; måla, sy blommor på, väfva blommor i. *Geblänt*: blommig.

blüeránt, *a.* F blekblå, matt blå. *Mir wird ganz* ~ det svartnar för ögonen på mig.

blumicht, blumig, *a.* blommig.

Blumist, -en, -en, *m.* ~**in**, -nen, *f.* flörist.

Bluse, -n, *f.* blus. -n... Ex. ~**mann**, -[e]s, *Blusenleute*, *m.* blusklädd man, kroppsarbetare.

Blut, -[e]s, 0, *n.* 1. blod. *Im* ~ *liegen*: sitta i sitt blod. ~ *vergiesen*: utgjuta blod. *Für etw. mit seinem* ~ *einstehen*: svara för ngt med sitt lif. *Gut und* ~ *aufopfern*: offra allt. lif och gods. *Er ist mein Fleisch und* ~ *han* är af mitt kött och blod, mitt barn. *Das* ~ *verleugnet sich nicht*: äppet faller ej långt från trädet. *naa. mein* ~ *empört sich*: jag uppröres; *mit kaltem* ~ *e*: kallblodigt; *heisses* ~ *haben*: vara hetlefrad; *immer ruhig* ~! sakta i backarne! *das macht böses* ~ det väcker ondt blod; *die Reben*: bloms; druftsaf. 2. person. slägte, *a. ex. junges* ~ ung människa; *sie ist noch ein junges* ~ hon är bara barnet. *Wir bäurisch treues* ~ vi trogna bönder. *Ich armes* ~! jag fattig stackare! *Die armen Blülein!* de stackarne! ~**abgang**, -[e]s, -e †, *m.* blodförlust. ~**ader**, -n, *f.* blodåder. ~**andrang**, -[e]s, 0, *m.* med. blodkongestion. ~**arm**, *a.* 1. blodfattig. 2. aldeles utfattig. ~**armüt[h]**, 0, *f.* blodbrist. ~**ausleerung**, -en, *f.* blodut tömning. ~**auswurf**, -[e]s, 0, *m.* blodspottning, blodspott. ~**bad**, -[e]s, -er †, *n.* blodbad. ~**bann**, -[e]s, -e, *m.* domsrätt öfver lif och död. ~**baum**, -[e]s, -e †, *m.* bot. kampschrad. ~**befleckt**, *a.* blodbefläckad, blodbesudlad; belastad med blodskuld. ~**behälter**, -s, -, *m.* med. blodkärl. ~**bühne**, -n, *f.* schavott. ~**bürge**, -n, -n, *m.* person som med sitt lif ansvarar för en annan. ~**durst**, -[e]s, 0, *m.* blodtörst. ~**dürstig**, *a.* blodtörstig. ~**egel**, -s, -, *m.* blodigel. ~**entziehung**, -en, *f.* blodaf tappning. ~**ergiessung**, -en, *f.* ~**ergus**, -es, -e †, *m.* blodutgjutning. ~**erzeugend**, *a.* blodbildande. ~**erzeugung**, -en, *f.* blodbildning. ~**fahne**, -n, *f.* blodfana (tecken till domsrätt öfver lif och död). ~**farben**. ~**farbig**, *a.* blodfärgad. ~**feind**, -[e]s, -e, *m.* dödsfiende. ~**fink[e]**, -en, -en, *m.* domherre. ~**fleck**, -es, -e, *m.* blodfläck. ~**fluss**, -es, 0, *m.* blodflöde. ~**fremd**, *a.* fullkomligt främmande. ~**freund**, -[e]s, -e, *m.* blodsfrände. ~**gang**, -[e]s, 0, *m.* blodgång. ~**gefäß**, -es, -e, *n.* blodkärl. ~**geld**, -[e]s, 0, *n.* 1. blodpengar. 2. mansbot. ~**gericht**, -[e]s, -e, *n.* domstol öfver lif och död. ~**gerüst**, -[e]s, -e, *n.* schavott. ~**geschwür**, -[e]s, -e, *n.* blodböld. ~**gier**, 0, *f.* blodtörst. ~**gierig**, *a.* blodtörstig. ~**holz**, -[e]s, 0, *n.* blodträ. ~**hund**, -[e]s, -e, *m.* blodhund. ~**hüsten**, -s, 0, *m.* blodhostning. ~**igel** se *egel*. ~**jung**, *a.* mycket ung, späd. ~**küchen**, -s, -, *m.* blodlever. ~**kügelchen**, -s, -, *n.* blodkula. ~**lassen**, -s, 0, *n.* åderlätning. ~**lechzend**, *a.* törstande efter blod. ~**leer**, *a.* blodfattig, blodlös. ~**leere**, 0, *f.* blodbrist. ~**lohn**, -[e]s, 0, *m.* blodpengar, syndpengar. ~**los**, *a.* blodlös. ~**mangel**, -s, 0, *m.* blodbrist. ~**mensch**, -en, -en, *m.* blodtörstig människa. ~**rache**, 0, *f.* blodshänd. ~**rächer**, -s, -, *m.* blod-

hännare. -**regen**, -s, 0, m. blodregn. -**reich**, a. blodfull. -**reinigend**, a. blodrenande. -**reinigung**, -en, f. blodrening. -**richter**, -s, -, m. 1. domare i en domstol i lifssaker. 2. bödel. -**rot[h]**, a. blodröd. -**ruhr**, 0, f. med rödsot. -**rünstig**, a. blodstrimmig, blodig. -**sauer**, a. ytterst mödosam. *Es sich* (dat.) ~ *werden lassen*: anstränga sig till det yttersta. -**sauerger**, -s, -, m. blodsgurare. -**schande**, 0, f. blodskam. -**schänder**, -s, -, m. blodskändare. -**schänderisch**, a. blodskändande. -**scheu**, a. rädd för åsynen af blod. -**schlecht**, a. ytterst dålig. -**schuld**, 0, f. blodskuld. -**schwär**, -[e]s, -e, m. blodböld. -**selten**, a. ytterst sällsynt. -**stein**, -[e]s, -e, m. min. blodsten. -**stillend**, a. blodstillande. -**strieme**, -n, f. blodstrimma. -**sturz**, -es, -e †, m. blodstörtning. -**taufe**, 0, f. bloddrop. -**that**, -en, f. blodig handling, mord. -**triefend**, a. bloddrypande. -**tropfen**, -s, -, m. bloddroppe. -**übel**, adv. mycket illa. -**umlauf**, -[e]s, 0, m. blodomlopp. -**urt[h]eil**, -[e]s, -e, n. blodsdom. -**vergiessen**, -s, 0, n. blodutgjutelse. -**vergiftung**, -en, f. blodförgiftning. -**verwandte(r)**, (adj. böjnl.) m. blodsfrände. -**verwandschaft**, 0, f. blodsfrändskap. -**wasser**, -s, 0, n. blodvatten. -**wenig**, adv. ytterst ringa. -**wurst**, -e †, f. blodkorf. -**zeuge**, -n, -n, m. -**zeugin**, -nen, f. blodvittne. -s... se föreg. sms.

Blüte, -n, f. 1. blomma; afv. bildl., t. ex. *die Tochter war ein holdes Blüten*. 2. blomning, blomstring. *In ~ stehen*: stå i blom. -*än*, bildl., t. ex. *in der ~ seines Glückes*. -**zeit**, -en, f. blomningstid. -n... Ex. ~**baum**, -[e]s, -e †, m. blommande träd. Öfr. sms. = *Blumen*...

bluten, -ete, ge-et, I. *itr. h.* 1. blöda. *Ich blute an der Stirn, aus der Nase*: min panna, min näsa blöder. *Bildl. das Herz blutet mir*: mitt hjärta blöder. 2. F *bildl. göra en kännbar* (penning)förlust, t. ex. *er wird ~ müssen*: han kommer att få betala, att få punga ut, *er soll mir dafür ~* det skall han få sota för. 3. *Die Rebe blutet*: det rinner saft af vinrankan. *Das Erz blutet*: malmen är blodröd. II. *tr. Das Bett voll ~ blöda* ned sängen. III. *Sich zu Tode ei. sich tot ~ dö* af blodförlust. **Blutung**, f.

Bluter, -s, -, m. ~**in**, -**nen**, f. person som lider af blodflöde.

Blüthe se **Blüte**.

blutig, a. 1. blodig. *Bildl. mit ~er Schrift schreiben*: skriva med blod; F *keinen ~en Heller haben*: ej hafva ett enda öre. 2. blodtörstig. -**rot[h]**, a. blodröd.

Bö, -en, f. † (storm)by.

Boa, -s, f. boa, jätteorm.

Bock, -[e]s, -e †, m. 1. (get)bock. *Bildl. den ~ zum Gärtner ei. auf die Haufenkiste setzen*: sätta bocken till trädgårdsmästare; *ein alter geiler ~* en gammal liderlig sälle; *hol's der ~*

ei. hol mich der ~! ta mig fan! *dj-n* anam-mal *weinen, dass einen der ~ stösst ei. als ob einen der ~ stiesse*: gråta krampaktigt, ryckvis. P afv. spenam för skräddare. 2. bagge; afv. hanne af vissa andra djurslag, t. ex. ~ *des Lamas, des Kuninchens*. 3. = **Bockbier**. 4. stormbock, murbräcka; isbrytare vid broar; ⊕ påklubba. 5. (kusk)bock. 6. ställning på hvilken ngt hvilar, t. ex. *der ~ einer Windmühle*: foten på en väderkvarn. 7. ⊕ kran, vindapel. 8. ett slags tortyrredskap. 9. ~ *springen*: hoppa bock. 10. kullerbytta. *Ei-nen ~ schießen*: slå kullerbytta. -**beinig**, a. styfbent. -**bier**, -[e]s, -e, n. ett slags öl. -**fell**, -[e]s, -e, n. bockskind med hår. -**lamm**, -[e]s, -er †, n. bockkilling; bagglam. -**füssig**, a. bockfotad. -**leiter**, -n, f. dubbelstege. -**steif**, a. stel som en bock. -s... Ex. ~**artig**, a. liknande en bock. ~**bärt**, -[e]s, 0, m. bot. bockskägg (Tragopodon). ~**beutel**, -s, -, m. 1. a) en bocks testikelpungar, b) flaskor af samma form, c) ett slags vin från Würzburg, förvaradt i sådana flaskor. 2. F gammal slentrian. ~**horn**, -[e]s, -er †, n. bockhorn. *Bildl. jmdn ins ~ jagen*: injaga skräck hos ngn, skrämna ngn, så att han blir medgörlig. ~**ledern**, a. af bockskind. -**sprung**, -[e]s, -e †, m. bocksprång, krumsprång.

bockien, böckien, -te, ge-t, *itr. h.* 1. om getter och får: a) vara brunstig, b) bespringa. 2. lukta som en bock. 3. göra bocksprång, krum-språng; om hästar: stegra sig, kasta. 4. om människor: vara trotsig, ha sitt huvud för sig. **bockig**, böckig, bockisch, böckisch, a. 1. stin-kande som en bock. 2. brunstig. 3. stel, pump. 4. envis, egensinnig.

Boden, -s, -[†], m. 1. mark, t. ex. *sich auf den ~ legen, der ~ brennt ihm unter den Fü-ßen*. *Auf dem blossen ~ schlafen*: sofva under bar himmel. *Jmdn zu ~ strecken ei. schlagen*: slå ngn till marken. *Die Augen zu ~ schlagen*: slå ned ögonen. 2. land i motsats till vatten. ~ *fassen*: få fotfäste; *den ~ verlieren*: förlora fotfäste. 3. jord med afsende på beskaffenheten, t. ex. *fruchtbarer, dür-erer, feuchter ~*. 4. jordegendom. *Grund und ~ besitten*: vara fastighetsägare, jord-ägare. 5. botten, t. ex. *eines Fasses* (tr austossen), *einer Flasche, des Meeres*. *Bildl. der Mensch hat keinen ~* han är en ohjälplig slösare; *in Grund und ~* i grund och botten. 6. golf, t. ex. *eines Zimmers*. 7. grund, t. ex. *auf dem ~ der Erfahrung*. 8. vind (öfversta rummet under taket), spannmåls-vind, magasin. -**ärt**, -**en**, f. jordom. -**bal-ken**, -s, -, m. ⊕ bottenbjälke, syll. -**beschaffen-heit**, 0, f. jordens, jordomens beskaffenhet. -**besitz**, -es, -e, m. (besittning af) jord. fastighet. -**fenster**, -s, -, n. vindfönster. -**geschoss**, -es, -e, n. 1. bottenvåning. 2. vindsvåning. -**kammer**, -n, f. vindskupa.

* säka sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † jöterm. ✕ militärisk term.

-kreditanstalt, -kreditbank, -en, *f.* hypoteksbank. -loch, -[e]s, -er †, *n.* vindsugg. -los, *a.* bottenlös. -luke, -n, *f.* = -loch. -raum, -[e]s, -e †, *m.* vind. skulle. -sats, -es, -e †, *m.* bottenstats. -schicht, -en, *f.* bottenhvarf. bottenlager. -thür, -en, *f.* vindsdörr. -trappe, -n, *f.* vindstrappa. -wohnung, -en, *f.* vindsvåning. -zins, -es, -en, *m.* jordränta, tomtöre.

bödmän, bödmän, -ete, *ge-et*, *tr.* sätta botten i. t. *ex.* ein Fuss.

Bödmerci, -en, *f.* † bodmeri. -brief, -[e]s, -e, *m.* † bodmeribref.

1. Bogen, -s, -, *m.* dim. Bög[e]lein, Bögelchen, buge, a) eirkelbåge, bågförmigt streck öfver noter. *Jn* Bausch; b) att skjuta med. Bildt. den ~ zu hoch spannen: hafva alltför stora anspråk, gå för långt; c) på glasögon. -brücke, -n, *f.* hvalfbro. -dach, -[e]s, -er †, *n.* hvalfdak. -fenster, -s, -, *n.* bågfönster. -form, 0, *f.* bågförm. -förmig, *a.* bågförmig. -gang, -[e]s, -e †, *m.* hvalfgång. -gewölbe, -s, -, *n.* † tunnvalf. -halle, -n, *f.* öfverhvalfd pelargång. portik. -laube, -n, *f.* öfverhvalfd löfsal. -linie, -n, *f.* båglinie. -pfeiler, -s, -, *m.* pelare som utspär ett hvatt. -rundung, -en, *f.* bågrundning. -sehne, -n, *f.* bågräng. -schuss, -es, -e †, *n.* bågskott. -schütze, -n, -n, *m.* bågskytt. -thüre, -n, *f.* hvalfdörr.

2. Bogen, -s, -, *m.* (pappers)ark. -form, 0, *f.* folio, helarkformat. -lang, *a.* som racker hela ark igenom. -schmierer, -s, -, *m.* F person som fullklottrar hela ark: dussinforfattare. -schreiber, -s, -, *m.* renskriftvare. -seite, -n, *f.* foliosida. -weise, *adv.* arkvis.

bogig, *a.* bågig.

Bohle, -n, *f.* 1. grof plank. 2. *se* Borle. -n... *ex.* ~decke, -n, *f.* planktak. ~wand, -e †, *f.* plankvägg.

bohlen, -te, *ge-t*, *tr.* belägga, kläda med plankor.

Böhme, -n, -n, *m.* Böhmin, -nen, *f.* 1. bömare. bömska. 2. * zigenare, zigenerska.

Böhmen, -s, 0, *n.* npr. Bömen.

böhmisch, *a.* bömsk. Das sind ihm ~e Dörfer: det är latin för honom.

Böhne, -n, *f.* dim. Böhnchen, böna. Das ist kein ~ wert: det är ej värdt ett rundstycke. F blaue ~n: (gevärs)kulor. -n... *ex.* ~acker. -s, -†, *m.* bönaker, bönländ. ~fest, -[e]s, -e, *n.* trettondagen. ~hülse, -n, *f.* bönskida. ~küchen, -s, -, *n.* kaka med böna i, som bakt i till trettondagen. ~stange, -n, *f.* bönstör. ~suppe, -n, *f.* bönsoppa.

bohnen, * bohner *n.* -te, *ge-t*, *tr.* † bona.

Böhhase, -n, -n, *m.* bönhäs.

Bohr... *ex.* -ahle, -n, *f.* † syl att borra med. -bogen, -s, -, *m.* † borstråke. -eisen, -s, -, *n.* † borjärn. -loch, -[e]s, -er †, *n.* borrhål.

-maschine, -n, *f.* † bormaskin. -mehl, -[e]s, 0, *n.* † bormjöl. -muschel, -n, *f.* zool. bormussla.

bohren, -te, *ge-t*, *I. tr.* borra, t. *ex.* ein Loch in ein Brett, ein Schiff in den Grund, jmdm den Degen durch den Leib. *Bnd.* er mag keine harten Bretter ~ et. er bohrt gern, wo das Brett am dünnsten ist: han tycker ej om att anstränga sig, tar allt så lätt som möjligt. *II.* i sht om insekter *sich* in *etw.* (ack.) ~ borra in sig i ngt. *III. itr. h.* In der Nase ~ peta näsan. *Bnd.* das bohrt mir schon lange im Kopfe: jag har redan länge tänkt därpå, oroats därpå; an jmdm ~ opphörligt käxa på ngn. Bohrung, *f.*

Borhrer, -s, -, *m.* † 1. borrar. 2. borr.

Boi, Boj, -[e]s, -s, *m.* 1. tygsorten boj. 2. = Boje.

Bojår, -en, -en, *m.* bojår (adlig godsherre i slaviska land).

Boje, -n, *f.* 1. † boj. 2. plur. fotbojor. -[n]...

Ex. ~leine, -n, *f.* † bojtag.

Bojer, -s, -, *m.* † båt för bojars utläggning.

Bökel... *se* Pökel...

Bolle, -n, *f.* bot. 1. rundt fröhus, fröknopp. 2. rotknöl. 3. rödlök. -n... *Ex.* ~gewächs, -es, -e, *n.* lökväxt.

Böller, -s, -, *m.* † mindre mörsare, kanon. -schuss, -es, -e †, *m.* kanonskott.

böller *n.* -te, *ge-t*, *itr. h.* 1. skjuta med små kanoner el. mörsare. 2. väsnas, larma.

Bollwerk, -[e]s, -e, *n.* 1. † och bildt. bålverk, bastion. 2. † dam mot hafvet.

Bolzen, -s, -, * Bolz, -es, -e †, *m.* dim. Bözchen, -lein. 1. kolf. pil till armborst. Bildt. alles zu ~ drehen: rida på, hänga upp sig på ord och uttyda dem till det värsta; ~spitzen el. fiedern, die ein anderer verschiesst: smida ränker, som man låter en annan person utföra. 2. † plugg, bult, sprint. 3. lod till strykjärn. 4. kil. 5. † lodrätt hjälike. Gerade wie ein ~ rak som en gårdsgårdsstör. -gerade, *a.* kapprak, snörriät.

Bombärde, -n, *f.* † stenmörsare.

Bombardément, -s, -s, *n.* † bombardering.

Bombardier, -s, -e, *m.* † (artilleri)konstapel.

bombardieren, -te, -t, *tr.* † bombardera. Bombardierung, *f.*

Bombardierer, -s, -, *m.* † 1. bombarderare. 2. = Bombardier.

Bombasin, -[e]s, -s och -e, *m.* bombasin (tygsort).

Bombast (arv. ¹), -[e]s, 0, *m.* bombast, svulst i tal el. skrift.

bombastisch, *a.* bombastisk, svulstig.

Bombe, -n, *f.* † bomb. -n... *Ex.* ~fest, *a.* bombfri. *Bnd.* das steht ~ det är alldeles säkert. ~splitter, -s, -, *m.* bombskärfva.

Bon, I -s, -s, *m.* handel. anvisning, intyg. *II. adv.* F godt, bra.

Bonbon, -s, -s, *m.* och *n.* karamell, konfekt. -tüte, -n, *f.* konfektpåse.

Bönhase *se* Böhnhase.

bonitierien, -te, -t, *tr.* taxera, värdera. Bonitierung, *f.*

Bonne, -n, *f.* 1. guvernant. 2. bonne, barnfläckä som talar franska.

Boot, [-e]s, -e [†], *n.* dim. *Bütchen*, båt. -s...
 ex. ~hauer, -s, -, *m.* båtbyggare. ~führer, -s, -, *m.* båtförare. ~haken, -s, -, *m.* båtshake. ~mann, [-e]s, *m.* 1. plur. -er †, högbåtsman. 2. plur. *Bootsleute*, båtsman. ~wächter, -s, -, *m.* båtvak.

Bor, [-e]s, 0, *n.* min. bor. -säure, -n, *f.* bor-syra.

Borax, [-es], 0, *m.* min. borax.

Bord, [-e]s, -e, *m.* och * *n.* dim. *Bördchen*, -lein, 1. strand. 2. kant, brädd; infattning, garnering, bård. 3. † skeppsbord, bord. An ~ om bord. An ~ legen: lägga till. *Über* ~ öfver bord. -leiste, -n, *f.* reling. -voll, *a.* bräddfull.

Borde se *Borte*.

Börde, -n, *f.* fruktbar slätt.

Bordéll, [-e]s, -e, *n.* bordell.

bordier, en se *bortieren*.

boreál[isch], *a.* nordisk.

Boreas, -, 0, *m.* poet. nordanvind.

Boretsch se *Borretsch*.

1. **Borg**, [-e]s, -e, *m.* kastrerad gris.

2. **Borg**, [-e]s, 0, *m.* kredit, räkning, t. ex. *auf* ~ *geben*: lemna på kredit, *auf* ~ *nehmen*: taga på räkning. -kauf, [-e]s, -e †, *m.* köp på kredit. -weise, *adv.* på kredit.

borg||en, -te, *ge-t*, *tr.* 1. *Etw.* von ei. bei *jmdm* ~ låna ngt af ngn. *Jmdm etw.* ~ låna ngn ngt. 2. taga på kredit, på räkning. 3. lemna på kredit.

Borger, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som tar på kredit; låntagare, låntagerska.

Borgeréi, -en, *f.* lånande; vana att taga på kredit.

Bork||e, -en, *f.* 1. bark. 2. (sår)skorpa. [-en]...
 ex. ~dach, [-e]s, -er †; *n.* barktak.

borkig, *a.* 1. af bark, bark-. 2. täckt med (sår)skorpa.

Born, [-e]s, -e, *m.* dim. *Börnlein*, brunn, källa.

borniert, *a.* bornerad, inskränkt, dum.

Borniertheit, -en, *f.* inskränkt, dumhet.

Borretsch, -es, 0, *m.* stofferblomma (*Borago officinalis*).

Börs, -es, -e, *m.* = *Bars*[ch].

Borsdorfer, -s, -, *m.* äpple(sort) från byn Borsdorf, *av.* adjektiviskt: ~ *Äpfel*.

Börse, -n, *f.* börs. -n... Ex. ~bericht, [-e]s, -e, *m.* underrättelse från börsen. ~blatt, [-e]s, -er †, *n.* börstidning. ~gebäude, -s, -, *n.* börsbyggnad. ~halle, -n, *f.* börs, börsaal. ~mäkler, -s, -, *m.* börsmäklare. ~schwindel, -s, 0, *m.* börsvind, börsvingleri. ~tag, [-e]s, -e, *m.* börsdag. ~wucher, -s, 0, *m.* börsöcker, börsvingleri.

Borst, [-e]s, -e, *m.* spricka, remna.

Borste, -n, *f.* dim. *Börstchen*, -lein. borst. -n...
 ex. ~artig, *a.* borstartad. ~ähnlich, *a.* borstlik. ~besen, -s, -, *m.* kvast, damborste af borst. ~förmig, *a.* borstformig. ~kraut, [-e]s, 0, *n.* bot. safflor (*Carthamus tinctorius*). ~pin-

sel, -s, -, *m.* borstpänsel. ~tragend, *a.* borstbärande. ~wisch, -es, -e, *m.* viska af borst. **borst**||en, -ete, *ge-et*, *itr.* *h.* och *sich* ~ borsta sig (= resa borsten).

borstig, *a.* borstig; *F* bild. ond, ilsken.

Borte, -n, *f.* bård, kant, list, snöre, galon. -n... Ex. ~macher, -s, -, *m.* snörmakare. ~rock, [-e]s, -e †, *m.* galonerad rock. ~weber = ~macher. ~weberei, -en, *f.* 1. snörmakarkyrke. 2. snörmakerverkstad. ~wirker = ~macher. ~wirkerei = ~weberei.

bortier||en, -te, -t, *tr.* sätta bårder på, kanta med bårder, galonera.

bös se *böse*.

bösche||en, -te, *ge-t*, *tr.* ☉ göra sluttande, afsnedda.

Böschung, -en, *f.* afsneddande, lutning, sluttning.

bös||e, *a.* 1. moraliskt ond, illvillig; *adv.* illa. ~r Geist: ond ande, spöke. *Der* ~ [*Feind*]: den lede [fienden], den onde. *Ein* ~s Gewissen haben: hafva ondt samvete. *In* ~n Ruf bringen: illa berykta, förtala. *Es ist nicht* ~ gemeint: det är ej illa ment. *Jmdm* ~s thun: göra ngn illa. ~s beabsichtigen: hafva ondt i sinne. 2. ond, sjuk, värkande, t. ex. *ein* ~r Finger. *Das* ~ Weh: fallandesot. 3. ond, ledsam, svår att bära, t. ex. ~ Zeiten, ~ Nachrichten. *Ein* ~r Weg: en svår, tung väg. 4. ond, uppbragt, vred. *Jmdn* ~ machen: reta ngn. *Jmdm* ei. *auf* *jmdn* ~ sein: vara ond på ngn. *Sie sind sich* (dat.) ~ ei. *sie sind* ~ mit *einander*: de äro osams. ~ thun: låtsa sig vara ond. -artig, *a.* 1. elakartad. 2. ond, elak. -artigkeit, 0, *f.* 1. elakartadt tillstånd, utseende. 2. ilska, elakhet. -gelaunt, *a.* vid dåligt lynne. -willig, *a.* illvillig. -willigkeit, 0, *f.* illvilja. -e... Ex. ~wicht, [-e]s, -e[r], *m.* elak människa, bof, kanalje; *F* *der kleine* ~ den lilla skälmen, rustbussen.

bos||en, -te, *ge-t*, *I.* *tr.* reta, uppbringa, förarga. *II.* *Sich* ~ bliuva ond, förargas.

böshaft, *a.* elak, illvillig, illasinnad, ondskefull.

Böshaftigkeit, 0, *f.* = *Bosheit* 1.

Bösheit, -en, *f.* 1. ondska, elakhet. 2. dålig handling, elakhet. 3. ilska, raseri. -s... Ex. ~sünde, -n, *f.* uppsåtlig synd. ~voll, *a.* ondskefull.

Boskét||t, [-e]s, -e, *n.* dunge, trädplantering, liten lustpark.

böslich, *a.* ond, illvillig, elak.

Bossel (*av.* med långt 0), -n, *f.* kägelklot. -bahn, -en, *f.* kägelbana.

Bosseléi, -en, *f.* *F* petigt arbete, småplock.

bosselier||en, -te, -t, *tr.* = *bossieren* 1.

bosselig (*av.* med långt 0), *a.* kupig, bucklig.

1. **bossel**||n (*av.* med långt 0), -te, *ge-t*, *itr.* *h.* slå kägel.

2. **bossel**||n, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* och *tr.* sysselsätta sig med småplock, pyssla, gå och plocka (med).

* äkta sms. *F* familjärt. *P* lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

böss'en *se* *bofen*.

Bossier... *se* *arbeit*. *om* *f.* drivfret, upphöjdt arbete. -*holz*, -*es*, -*er* †, *n.* trä att polera med. -*kunst*, *0*, *f.* konsten att förfärdiga drivfret arbete. -*wachs*, -*es*, -*e*, *n.* modellvax.

bossier'en, -*te*, -*t*, *tr.* och *itr.* *h.* *se* 1. framställa i, göra drivfret, upphöjdt arbete. 2. modeller.

Botánik, *0*, *f.* botanik.

Botániker, -*s*, -, *m.* botanist.

botánisch, *a.* botanisk.

Botanisier... *ex.* -*trommel*, -*n*, *f.* portör.

botanisier'en, -*te*, -*t*, *itr.* *h.* *se* 1. framställa i,

Bote, -*n*, -*n*, *n.* **Botin**, -*nen*, *f.* bud, budbärare, budbärerska. *~n laufen*: springa ärenden.

-*n...* *ex.* *~amt*, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* 1. budbärarsystem. 2. stadsbudskontor. *~frau*, -*en*, *f.* kvinna som går ärenden, kvinnligt gångbud.

~gang, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* budgång. *~gänger*,

~läufer, -*s*, -, *m.* gångbud. *~lohn*, -[*e*]*s*, *0*,

m. betalning till ett bud, budbärlön.

~weise, *adv.* i egenskap af bud(bärare).

bötmässig, *a.* 1. rättmatigt herskande. 2. underdånig, underlydande. 3. skattskyldig.

Bötmässigkeit, *0*, *f.* herravälde, myndighet. *Unter seine ~ bringen*: underkasta, bringa under sin spira.

Botschaft, -*en*, *f.* 1. a) budskap, b) budskickning. *Auf ~ gehen*: gå ärenden. 2. beskickning vid främmande hof.

Botschafter, -*s*, -, *m.* sändebud, ambassadör. -*posten*, -*s*, -, *m.* ambassadörspåst.

Böttcher, -*s*, -, *m.* tunnbindare. -*arbeit*, -*en*, *f.* tunnbindararbete. -*holz*, -*es*, *0*, *n.* *se* tunnstäfver. -*schlägel*, -*s*, -, *m.* *se* tunnbindarklubba. -*zange*, -*n*, *f.* *se* handhake.

Böttcheréi, -*en*, *f.* 1. tunnbindarhandverk. 2. tunnbindarverkstad.

Bottich, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* *se* kar. så. -*macher*, -*s*, -, *m.* = *Büttcher*. -*reifen*, -*s*, -, *m.* *se* såband. karband.

Boudoir, -*s*, -*n*, *n.* budoar. (fruntimmers)kabinett.

Bouillon, -*s*, *f.* buljong.

Boulevard, -*s*, -*s*, *m.* boulevard, vall.

Bouquet[*t*], -[*te*]*s*, -*s* el. -*e*, *n.* bukett.

Boussóle *se* *Bussóle*.

Bowle, -*n*, *f.* (dryckes)bal.

box'en, -[*e*]*s*, -*te*, *ge-t*, *itr.* *h.* och *sich* *~* *boxen*. boxas.

Boxer, -*s*, -, *m.* boxare.

Boxerei, -*en*, *f.* boxning.

Boy, **Boye** *se* *Boj*, *Boje*.

br = *burr*.

brabänter, **brabantisch**, *a.* brabantisk.

bräch, *a.* åkerkr. *~ liegen*: ligga i träde; man ligga nere i lägervall. -*acker*, -*s*, -†, *m.* trädesåker. -*ackern*, *itr.* *h.* plöja träde.

-*feld*, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* = *acker*. -*korn*, -[*e*]*s*, *0*,

n. såd som sås på trädesåker. -*land*, -[*e*]*s*, *0*,

n. träde(sjord). -*liegen*, -*s*, *0*, *n.* träde.

-*monat*, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* sommarmånad, juni.

-*schneffe*, -*n*, *f.* -*vogel*, -*s*, -†, *m.* zool. vindspole (*Scolopax arguata*).

Bräche, -*n*, *f.* åkerkr. 1. tillståndet att ligga i träde.

2. trädesåker. 3. trädesjordens plöjning.

bräch'en, -*te*, *ge-t*, *tr.* 1. ligga i träde. 2. plöja, odla trädesåker.

Brachs, -*es*, -*e*, *m.* **Brachse**, -*n*, *f.* **Brachsen**, -*s*, -, *m.* braxen.

Brack, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* och * *m.* afskräde, ntskott. -*gut*, -[*e*]*s*, *0*, *n.* handel. utskott. -*kaffee*, -*s*,

-*s*, *m.* sjöskadadt kaffe. -*perle*, -*n*, *f.* omogen.

icke klar pärla. -*vieh*, -[*e*]*s*, *0*, *n.* slagtdjur,

slagtboskap, som ej äger till annat än slagt.

-*wasser*, -*s*, *0*, *n.* sött vatten som blifvit otjänligt genom uppblandning med hafsvatten, brakvatten.

Brack[e], -*en*, -*en*, *m.* **Bracke**, -*n*, *f.* jag. spårhund, jagthund.

brackig, **brackisch**, *a.* *~es Wasser = Brackwasser*.

Brägen *se* *Bregen*.

Brahmismus, -, *0*, *m.* bramaism.

Brahmäne, **Brahmäne**, -*n*, -*n*, *m.* braman, bramin.

brahmänisch, **brahmänisch**, *a.* bramansk.

Brahmínismus, -, *0*, *m.* bramaism.

Brak *se* *Brack*.

Brakteat, -*en*, -*en*, *m.* **Brakteäte**, -*n*, *f.* brakteat (liet på ena sidan pryadt mynt el. smycke).

1. **Bram**, -[*e*]*s*, *0*, *m.* *ot.* ginst (Genista).

2. **Bram**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* *se* bramsegel. bramstång. -*rahe*, -*n*, *f.* *se* bramrå. -*segel*, -*s*, -, *n.* *se* bramsegel. -*stenge*, -*n*, *f.* *se* bramstång.

Bramárbas, -*-se*, *m.* storskräflare, pratmakare.

bramarbasier'en, -*te*, -*t*, *itr.* *h.* skräftla, prata.

Brame, **Bräme**, -*n*, *f.* bram, kant.

Brämling, **Brämling**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* zool. ett slags gulsparf med svarta gulskantade fjädrar.

Branche, -*n*, *f.* bransch, faek, yrkesgren.

Brand, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. brand, eld, eldsvåda. *In ~ geraten*: fatta eld. *In ~ stecken* el. *setzen*: sätta eld på, antända, t. *ex.* *ein Haus*.

Den ~ löschen: släcka elden. *Der ~ greift um sich*: elden griper omkring sig. 2. bränning, t. *ex.* *des Kalkes*, *der Ziegel*. 3. bitar glöd, t. *ex.* *der Lippen*, *der Augen*, *der Seele*.

4. plur. *av.* -*er* †, (eld)brand (= brinnande tråbit). *bid.* *sich aus den Bränden machen*: taga sin Mats ur skolan. 5. svedjeland; torrt, ofruktbart ställe. 6. brand, sot på växter, i sht vissa sadesslag. 7. med. brand, kallbrand.

-*artig*, *a.* med. brandartad. -*assekuranz*, -*en*, *f.* brandförsäkring. -*halsäm*, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* silva för brännår. -*bettler*, -*s*, -, *m.* person som tigger till följd af liden brandskada.

-*beule*, -*blase*, -*n*, *f.* brännblåsa. -*brief*, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. intyg om liden brandskada. 2. bref innehållande hotelser om mordbrand.

-*eimer*, -*s*, -, *m.* brandämbar. -*eisen*, -*s*, -, *n.* brännjärn. -*fackel*, -*n*, *f.* brandfackla. -*fest*,

a. brandfri. -fleck, -[e]s, -e, m. brandfläck. -fleckig, a. brandfläckig. -fuchs, -es, -e †, m. 1. brandfux. 2. studentspr. student som är andra terminen vid universitetet. -gasse, -n, f. prång mellan tvänne hus för att hindra eldens spridande från det ena till det andra. -geruch, -[e]s, -e †, m. brandlukt, brandos. -geschmack, -[e]s, 0, m. vidbränd smak. -geschwür, -[e]s, -e, n. brandartad böld. -getreide, -s, 0, n. sotig säd. -giebel, -s, -, m. brandgavel. -glocke, -n, f. brandklocka. -haken, -s, -, m. brandhake. -heide, -n, f. ödslig, kal, mager hed, ljunghed. -korb, -[e]s, -e †, m. galler, rost i eldstäder. -korn, -[e]s, 0, n. sotig säd. -kugel, -n, f. ✕ brandkula. -leiter, -n, f. brandstege. -loch, -[e]s, -er †, n. brandhål. -mal, -[e]s, -e, n. brännmärke. -marken, tr. brännmärka. -markung, -en, f. brännmärkande, brännmärkning. -mauer, -n, f. brandmur. -mehl, -[e]s, 0, n. mjöl af sotig säd. -meise, -n, f. talgoxe. -meister, -s, -, m. brandmästare. -mittel, -s, -, n. med. medel mot brand. -opfer, -s, -, n. brännoffer. -ordnung, -en, f. brandordning. -otter, -n, f. zool. äsping. -pfahl, -[e]s, -e †, m. påle på bål, vid hvilken den lifdömda fastbands. -pfeil, -[e]s, -e, m. brandpil. -pflaster, -s, -, n. plåster för brännskador. -rakete, -n, f. ✕ brandraket. -rost, -[e]s, -e, m. ⊕ galler, rost i ugnar. -rot[h], a. eldröd. -röt[h]e, 0, f. eldfärg; eldsken. -salbe, -n, f. = balsam. -schaden, -s, -†, m. brandskada. -schatten, tr. brandskatta, t. ex. eine Stadt, eine Provinz. Bhd. jmdn ~ pungslå ngn, med våld frantagna ngn ngt. -schätzung, -en, f. 1. brandskattande. 2. brandskatt. -schiff, -[e]s, -e, n. brandskepp. -schlange, -n, f. zool. äsping. -schwarz, a. svart som sot. -spritze, -n, f. brandspruta. -stätte, -n, f. brandställe. -stelle, -n, f. 1. = -stätte. 2. eldstad. -steuer, -n, f. 1. brandskatt. 2. brandförsäkringspremie. -stifter, -s, -, m. ~in, -nen, f. mordbrännare, mordbrännerska. -stiftung, -en, f. mordbrandsanläggning, mordbrand. -thür[e], -en, f. branddörr (järndörr). -versicherung, -en, f. brandförsäkring. -vogel, -s, -†, m. zool. tärna (Sterna fessipes). -wache, -n, f. brandvakt. -weizen, -s, 0, m. sotigt hvete. -wunde, -n, f. brännsår. -zeichen, -s, -, n. brännmärke.

brand|en, -ete, ge-et, itr. h. om vatten, vågor: bryta sig mot klippor, mot stranden; Bhd. rasa.

Brander, -s, -, m. 1. † brandskepp, brännare. 2. ✕ str. Bränder, brandrör.

brand|icht, brandig, a. 1. som smakar el. luktar bränd. 2. med. brandartad; om växter: behäftad med brand, sotig.

Brandung, -en, f. vågors bränning.

Branke, -n, f. tass, klo, ram.

Branntwein, -[e]s, -e, m. bränvin. -brenner, -s, -, m. bränvinsbrännare. -brennerei, -en, f.

1. bränvinsbränning. 2. bränvinsbränneri. -flasche, -n, f. bränvinsflaska. -geist, -[e]s, 0, m. sprit. -pulle, -n, f. P bränvinsflaska, pluta.

Brante so Branke.

Brasilianer, -s, -, m. ~in, -nen, f. brasilianare, brasilianska.

brasilianisch, a. brasiliansk.

Brasilien, -s, 0, n. npr. Brasilien.

Brasilier = Brasilianer.

brasilisch = brasilianisch.

1. Brasse, -n, f. † brass.

2. Brasse, -n, -n, Brassens, -s, -, m. braxen.

brass|ien, -[e]s|t, -te, ge-t, tr. † brassa.

Brät... ex. -aal, -[e]s, -e †, m. stekt ål. -apfe!, -s, -†, m. stekäpple. -hecht, -[e]s, -e, m. stekgädda. -kartoffel, -n, f. stekt potatis. -ofen, -s, -†, m. stekugn. -pfanne, -n, f. stekpanna. -rost, -[e]s, -e, m. halster. -schaufel, -n, f. stekspade. -schmalz, -es, 0, n. stekflott. -spiess, -es, -e, m. stekspett. -wurst, -e †, f. bräckkorf.

1. braten, brätst och * -est, briet och -ete, briete och -ete, ge-en, -e, I. tr. steka, t. ex. in der Pfanne, in der Sonne, auf dem Roste. Bei kleinem Feuer ~ steka vid sakta eld. Ordsp. nach dem Manne brät man die Wurst: don efter person. Gebratenes: stekt mat, stek. II. itr. h. stekas.

2. Braten, -s, -, m. dtm. Brätchen, -lein, stek. Bhd. den ~ riechen: få nys om saken. -brühe, -n, f. steksås. -fett, -[e]s, 0, n. stekflott. -schüssel, -n, f. stekfat. -wender, -s, -, m. stekvändare.

Brater, -s, -, m. ~in, -nen, f. person som steker.

Brätling, -[e]s, -e, m. bot. skiffing (Agaricus). brätsch, interj. kratsch!

Brätsche, -n, f. altfol.

Brau, Bräu, -[e]s, -e, m. och n. brygd.

Brau... ex. -bottich, -[e]s, -e, m. ⊕ bryggkar.

-eigner, -s, -, m. bryggare som är sin egen.

-gerät[h], -[e]s, -e, n. bryggredskap. -ge-

reichtigkeit, -en, f. bryggarrättighet. -haus,

-es, -er †, n. bryggeri. -herr, -n, -en, m. =

-eigner. -hof, -[e]s, -e †, m. bryggeri. -kessel,

-s, -, m. bryggkittel. -knecht, -[e]s, -e, m.

bryggardning. -meister, -s, -, m. bryggmä-

stare. -ordnung, -en, f. bryggeristadga.

-recht, -[e]s, 0, n. bryggarrättighet. -wesen,

-s, 0, n. bryggerihandtering.

Brauch, -[e]s, -e †, m. bruk.

brauch|bar, a. brukbar, användbar.

Brauchbarkeit, 0, f. brukbarhet, användbarhet.

brauch|len, -te, ge-t, tr. el. * itr. h. med gen. 1. bruka, använda, begagna, göra bruk af. Zu etw. ~ använda till ngt. Eine Kur ~ genomgå en kur. Er braucht viel Geld: han ger ut mycket pengar. 2. behöfva, t. ex. eine (el. * einer) Sache ~; eine lange Zeit ~ um

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäris term.

... behöfva lång tid för att ... *Das wei braucht man nicht stolz zu sein:* det är ingenting att vara stolt öfver. *Man braucht gerade nicht zu wissen, dass ich bei Ihnen bin:* ni kan ju låta bli att tala om, att jag är hos er, det kan få stanna oss emellan. *Äfr.opers. t. ex. was braucht es so viel Umstände?* hvarför göra sa mycket bruk, så många omständigheter? *das braucht es nicht:* det behöfs ej.

bräuchlich. * = *gebräuchlich*.

Braue, -n, *f.* ögonbryn.

brauen, -te, *ge-t*, I. *tr.* brygga. t. *ex. Bier. Punsch.* baa. koka ihop, anställa. II. * *itr.* h. 1. sjuda, koka, t. *ex. das Wasser, das Meer braut.* 2. uppsända dunster. t. *ex. die Berge ~.*

Brauer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* bryggare, bryggarförn. -bursche, -n, -n, *m.* bryggardräng. -gilde, -n, -innung, -en, -zunft, -e †, *f.* bryggarskrå.

Brauerri, -en, *f.* bryggeri. a) yrket, b) lokalen.

braun, *a.* brun. *Von der Sonne ~ werden:* blifva solbränd. *~e Butter:* bryut smör. *Der ~e, dim. Brünchen:* ofta om hastar, brunte, *afv. om björnar.* nalle. -äugig, *a.* brunögd. -bier, -[e]s, -e, *n.* brunt ol. -fisch, -es, -e, *m.* zool. tumlare. -gefleckt, *a.* brunfläckig. -gelb, *a.* brungul. -haarig, *a.* brunhårig. -kohl, -[e]s, 0, *m.* brunkal. -kohle, -n, *f.* brunkol. -lockig, *a.* brunlockig. -rot[h], *a.* rödbrun. -scheck[e], -en, -en, *m.* brunskäck. -scheckig, *a.* brunskäckig. -spat[h], -[e]s, -e, *m.* min. brunspat. -stein, -[e]s, -e, *m.* min. brunsten. -wurz, 0, *f.* bot. flenört (*Scrophularia*).

Bräune, 0, *f.* 1. brun färg, brunhet. 2. med. strupkatarr, strupinflammation.

Braunelle, -n, *f.* 1. zool. jurspari. 2. se *Prunelle*.
bräun en, -te, *ge-t*, I. *tr.* i sht koka, bryna. II. *itr.* h. och *sich ~ brynas*, blifva brun. Bräunung, *f.*

bräunlich, *a.* brunaktig. -gelb, *a.* isabellfärgad. Braus, -es, 0, *m.* brus. baa. in *Saus und ~ leben:* lefva i sus och dus.

Braus... se *Brause*...

Brausche, -n, *f.* bula. kula i hufvudet af slag el. stöt
Brause, -n, *f.* 1. jäsning, t. *ex. der Wein, das Bier ist in der ~ vinet, ölet håller pa att jäsa.* 2. sprit på vattenkanna, 1 dusch *m. m.;* så *afv.* det hela: Vattenkanna med sprit, spritdusch. -bad, -[e]s, -er †, *m.* spritdusch. -vorrichtung, -en, *f.* duschapparat.

Brause... *Ex.* -erde, 0, *f.* jäslera. -hahn, -[e]s, -et, *m.* zool. brushane. -kopf, -[e]s, -e †, *m.* brushufvud. -köpfig, *a.* lättretlig, uppbrusande, yr, vild. -pulver, -s, -, *n.* rispulver. -thon, -[e]s, -e, *m.* jäslera. -wind, -[e]s, -e, *m.* stormby; baa. vildhjärna, brushufvud.

brausen, -[e]s, -te, *ge-t*, I. *itr.* 1. h. brusa, susa, t. *ex. der Wind, das Wasser braust.* *Es braust mir in den Ohren:* jag har öron-

susning. 2. s. rusa, spränga åstad, t. *ex. das Pferd ist über den Graben gebraust.* II. *tr.* 1. frusta nt, t. *ex. das Pferd braust Dampf aus der Nase.* 2. sprita, vattna med sprit.

Braut, -e †, *f.* 1. fästmö. 2. brud. -anzug, -[e]s, -e †, *m.* bruddrägt. -bett, -[e]s, -en, *n.* brudsäng. -bitter, -s, -, *m.* böneman. -fackel, -n, *f.* bröllopsfackla. -fahrt, -en, *f.* resa i friareärenden. -führer, -s, -, *m.* brudsven, marskalk. -gabe, -n, *f.* brudgåfva. -gelag, -[e]s, -e, *n.* bröllopslag. -gemach, -[e]s, -er †, *n.* brudkammare. -jungfer, -n, *f.* 1. (brud-)tärna. 2. jungfrubrud. -kammer, -n, *f.* brudkammare. -kleid, -[e]s, -er, *n.* brudklädning. -kranz, -es, -e †, *m.* brudkrans. -leute, plur. brudfolk. -nacht, -e †, *f.* brudnatt. -paar, -[e]s, -e, *n.* brudpar. -ring, -[e]s, -e, *m.* vigselring. -schatz, -es, 0, *m.* utstyrsl. -schau, -en, *f.* första besöket hos den utkorade. *Auf die ~ gehen:* söka sig en fästmö. -schleier, -s, -, *m.* brudslöja. -schmuck, -staat, -[e]s, 0, *m.* brudsmycke, brudskrud. -stand, -[e]s, 0, *m.* förlofvades ställning; förlofningsid. -tag, -[e]s, -e, *m.* förlofningsdag. -werber, -s, -, *m.* böneman. -werbung, -en, *f.* frieri.

Bräutigam, -s, -e, *m.* 1. fästman. 2. brudgam.
bräutlich, *a.* som en brud, brudlik, brud-; jungfrulig.

Brautschaft, -en, *f.* = *Brautstand*.

brav, *a.* 1. bra, hederlig, dugtig, rättskaffens, snäll. 2. modig, tapper.

Brävheit, -en, *f.* dugtighet, rättskaffenhet, hederlighet; dugtig, hederlig handling.

1. Bravo, -[s], -s el. *Bravi, n.* bravo. -rufen, -s, 0, *n.* bravorop.

2. Bravo, -[s], -s el. *Bravi, m.* italiensk bandit, legd lönnmördare, bravo.

Brech... *Ex.* -arz[e]nei, -en, *f.* = -mittel. -bank, -e †, *f.* ⊕ linbråka. -durchfall, -[e]s, -e †, *m.* kolerin. -eisen, -s, -, *n.* ⊕ bräckstäng, koffot. -mittel, -s, -, *n.* kräkmedel. -nuss, 0, *f.* räfkaka. -nussbaum, -[e]s, -e †, *m.* räfkaketräd. -punkt, -[e]s, -e, *m.* opt. brytningspunkt. -ruhr, 0, *f.* kolerin. -stange, -n, *f.* ⊕ bräckstäng. -wurz, 0, *f.* bot. nysrot (*Veratrum album*). -wurzel, 0, *f.* kräkrot. -zeug, -[e]s, 0, *n.* verktyg att bryta upp ias *m. m.* bräckjärn.

brechbar, *a.* som kan brytas.

Brechbarkeit, 0, *f.* egenskap att kunna brytas.

Breche, -n, *f.* ⊕ linbråka.

1. brechen, *bricht, brach, bräche, gebrochen, brich*, I. *tr.* 1. bryta, bryta af, t. *ex. einen Stock, eine Lanze mit jmdm, einen Arm, den Hals, das Kreuz:* ryggen. *Blumen, Früchte.* Brot. baa. das Gesetz ~ öfvertråda lagen; *den Stab über jmdn ~ bryta stafven öfver ng; am gebrochenen Herzen sterben:* dö å sorg; *das Schweigen ~ afbryta tystnaden; sich (dat.) den Kopf ~ göra sig huf-*

vudbry; *das bricht ihm den Hals*: det stör-
tar honom, det blir hans undergång. *Ein
Wort, einen Vers* ~ afdelat ett ord, en vers.
opt. *Lichtstrahlen* ~ bryta ljusstrålar, ljuset.
2. bryta från, ut, t. ex. *Erz, das Schloss
der Thür, Steine aus einem Schmucke*. bnd.
etw. vom Zaune ~ gripa ngt ur luften, taga
sin tillflykt till första bästa förevändning
ei. skat el. dyl., som man i hastigheten kan hitta på. 3.
bryta upp, rödja, t. ex. *den Acker* ~ plöja
upp åkern; bnd. *die Bahn* ~ vara banbry-
tare. 4. vika, t. ex. *ein Blatt Papier, einen
Brief, den Rand*: marginalen. 5. *Gebrochene
Deutsch*: bruten tyska; *er spricht
gebrochen deutsch*: han talar bruten tyska,
rådråkrar tyskan. *Gebrochene Stimme*:
bruten röst. 6. mat. *gebrochene Zahl*: bråk.
7. kråkas, kasta upp, spotta, t. ex. *die ge-
nossenen Speisen, Blut*. II. *Sich* ~ 1. brytas,
t. ex. *die Lichtstrahlen* ~ *sich*. *Seine Stimme
bricht sich*: han är i målbrottet. 2. aftaga,
gifva efter, t. ex. *die Krankheit bricht sich*;
die Kälte hat sich gebrochen: det har blif-
vit omslag i väderleken från kold till värme. 3.
kråkas, kasta upp. III. *itr. a*) s. 1. brista,
t. ex. *die Augen* ~ *ihm*. 2. gå af, taga slut,
t. ex. *der Lebensfaden bricht*; *der Faden der
Geduld bricht mir*: mitt tålmod är slut. 3.
bryta, rusa, störta fram, t. ex. *aus dem Hin-
terhalte, durch die feindlichen Scharen*.
Diebe sind in das Haus gebrochen: tjuftar
hafva brutit sig in i huset. b) h. 4. *Mit
jmdm* ~ bryta med ngn. 5. kråkas. *Zu* ~
einnehmen: taga kräkmedel. **Brechung, f.**

2. **brech|en**, -te, ge-t, tr. ⊕ bråka, t. ex. *Flachs,
Hanf*. **Brechung, f.**

Bregen, -s, 0, m. hjärna, hjärnsubstans; P bnd.
hjärna, hufvud, förstånd.

Brei, [-e]s, -e, m. mos, gröt. ~ *aus Äpfeln*:
äpplemos. bnd. *den* ~ *verschütten*: fördärfva
saken, försumma fatalerna; *ein Kerl von*
~ *en vek*, ömtålig ei. opålitlig stackare; P
jmdn zu ~ *schlagen*: mörbulta, göra mos af
ngn; F *einen langen* ~ *von etw. machen*:
göra en lång harang om, koka soppa på
ngt; F *jmdm den* ~ *ums Maul schmieren*:
lura ngn på konfekten; ordspr. *[zu] viele
Köche verderben den* ~ *ju flera kokkar ju
sämre soppa*. -ärtig = mj.

breihaf, a. som mos, mosig, grötaktig.

Breih[ah]n se Broyhan.

breicht, **breiig** = breihaf.

breit, a. bred. *Weit und* ~ vidt och bredt.
~ *drücken* ei. *schlagen*: tillplatta. *Keinen
Finger* ~ *nachgeben*: ej gifva efter en
hårmon. F *jmdn* ~ *schlagen*: a) öfvertala,
b) narra ngn. *Etw.* ~ *treten*: orda vidt och
bredt om ngt. ~ *im Reden sein*: vara mång-
ordig. ~ *Darstellung*: bred, vidlyftig fram-
ställning. *Des* ~ *ern darlegen*: utföra, ut-
förligt framställa. ~ *e Aussprache*: bredt

uttal, bredt mål. *Sich* ~ *machen*: a) taga
stor plats, b) bnd. brösta sig; *sich mit etw.* ~
machen: brösta sig, skryta öfver ngt. -axt, -e
†, f. ⊕ bredyxa. -basig, a. som har bred bas.
-beil, [-e]s, -e, n. = -axt. -beinig, a. bred-
bent. -blätt[e]rig, a. bredbladig. -fuss, -es,
-e †, m. plattföt. -füssig, a. plattfotad.
-gestirnt, a. som har bred panna. -gold, [-e]s,
0, n. bladguld. -köpfig, a. som har bredt
hufvud, tjockhufvad. -spurig, a. bredspårig.
-stirinig = -gestirnt.

Breite, -n, f. bredd. *In die Länge und* ~ vidt
och bredt. ~ *des Geleises*: spårvidd. äv.
geogr., t. ex. *nördliche* ~. -n... Ex. ~ *durch-
schnitt*, [-e]s, -e, m. genomskärning på bred-
den. ~grad, [-e]s, -e, m. breddgrad.

breit|en, -ete, ge-et, I. tr. 1. breda ut, veckla
isär, t. ex. *eine Serviette, Segel, Heu*. 2. göra
bred, draga ut på bredben. II. *Sich* ~ ut-
breda sig, vidga sig.

Breme = Bremse.

1. **Bremer**, -s, -, m. ~in, -nen, f. invånare i
Bremen.

2. **bremer, bremis**ch, a. från ei. i Bremen, Bre-
mens.

Brems|e, -en, f. 1. zool. broms. 2. kapson. 3.
broms på järnvägsvagnar, hämsko. -fliege, -n,
f. zool. broms. -vorrichtung, -en, f. broms-
inrättning. -en... Ex. ~ärtig, a. bromsartad.
~stich, [-e]s, -e, m. bromstyg.

brems|en, -te, ge-t, tr. bromsa, t. ex. *ein Rad,
einen Wagen*.

Bremsen, -s, -, m. bromsare.

Brenn... **-eisen**, -s, -, n. brännjärn. -glas,
-es, -er †, n. brännglas, solglas. -hitze, 0, f.
bränneheta. -holz, -es, 0, n. bränse, ved-
brand. -linse, -n, f. = glas. -material, [-e]s,
-ien, n. brännmaterial, bränse. -meister,
-s, -, m. brännmästare. -mittel, -s, -, n. med.
brännmedel, frätmedel. -nessel, -n, f. bränn-
nässla. -ofen, -s, -†, m. brännugn. -öl, [-e]s,
-e, n. brännolja, lysolja. -pfanne, -n, f. ⊕
smältdegel. -punkt, [-e]s, -e, m. brännpunkt.
-spiegel, -s, -, m. brännspiegel. -stahl, [-e]s,
0, m. ⊕ brännstål. -stoff, [-e]s, -e, m. bränn-
ämne. -weite, -n, f. brännvidd.

brennbär, a. brännbar.

Brennbarkeit, 0, f. brännbarhet.

brennen, *brannte, brenn[e]te, gebrannt*, I. *itr. h.*
1. brinna. *Das Dorf brennt lichterloh*: byn
står i ljusan låga. *Die Lampe brennt dunkel*:
lampan lyser dåligt. bnd. *brinnande*
längta, t. ex. *sein Herz brennt nach Liebe*;
ich brenne vor Verlangen: jag brinner af
begär. 2. brännas, t. ex. *der Ofen brennt,
es brennt*; vara brännhet, t. ex. *der Kopf
brennt mir*. bnd. ~ *de Liebe*: glödande kär-
lek. ~ *des Rot*: eldrött. II. tr. äv. utan obj.
bränna, t. ex. *eine Stadt, Holz, Öl, Gas,
Holz zu Kohlen, Kartoffeln zu Spiritus,
Branntwein, Kohlen, Pottasche, Kalk, Ziegel*,

* skta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

Kaffee, einem Pfeffer ein Zeichen in die Hufe. **brun** *mich brannt's wie Feuer, bis ich ... jag har ingen ro, förr än jag ...* *das Geheimnis brant mir auf der Zunge:* hemligheten lembar mig ingen ro *er an jag ...* *er tala om den.* *Die Wunde brant mich:* mitt sår bränner. *Sich (lat.) eine Kugel vor den Kopf* ~ jaga en kula genom sitt hufvud.

III. Sich ~ **1.** bränna sig, blifva bränd. **2.** *man sich weisst, rein* ~ ställa sig oskyldig, reutvä sig, fria sig. **3.** **F** *brun*, misstaga sig. *Da brennst du dich:* där har du hoppat i galen tunna.

Brenner, -s, -, **m.** **1.** brännare på lampor. **2.** brännmästare. **3.** branvinsbrännare.

Brenneréi, -en, *f.* bränneri.

brenzel, -n, -te, -ge-t, *itr. h.* lukta el. smaka bränd el. vidbränd.

brenzlich, **brenzlig**, *a.* som luktar el. smakar bränd, vidbränd.

Bresche, -n, *f.* ✕ och bild **B** bresch.

brethafft, *a.* lytt, vanför.

Brett, ✕ **Bret**, -[e]s, -er, *n.* dim. *Brettchen*, -lein, plur. *atr. Bretterchen*, -lein, **1.** bräde, plank. *Mit ~ern auslegen, beschlagen:* brädfodra, brädså, panela. *~er schneiden:* såga bräder; **F** *brun*, snarka, dra timmerstockar. **brun** *da ist die Welt mit ~ern vernagelt:* där tar vägen slut, *atr.* nu står mitt förstånd stilla; *das ~ bohren, wo es am dünnsten ist:* tagu saken så lätt som möjligt; *jmdn durch ein ~ eichen ~ loben:* rosa, öfverdrifvet berömma ngn; *durch ein ~ sehen:* vara skarpsynt; *ein ~ vor den Augen haben:* gå med förbundna ögon; *ein ~ vor dem Munde haben:* vara fåordig, hafva munlås; *ein ~ vor dem Kopfe haben el. mit ~ern vernagelt sein:* vara inkränkt, korkad, en tråskalle. **2.** *Das schwarze ~ svarta tårn.* **brun** *zu ~ kommen:* blifva allmänt bekant. **3.** bord, disk, i sht *brun*, t. ex. *bei dem ~ bezahlen:* ej blifva ngt skyldig, betala med samma mynt, *etw. auf einen ~ bezahlen:* betala ngt på en gång; grönt bord i rådsforsamlingar, domstolar, t. ex. *vors ~ kommen:* ställas inför rätta, *am ~ se sein:* inneha makt, stå högt, äga inflytande. **4.** bräde, brädspele. **brun** *einen Stein bei jmdm im ~ haben:* stå väl hos ngn; *jmdn aus dem ~ schlagen:* slå ngn ur brädet. **5.** tilja, skudebana. *Die ~er, die die Welt bedeuten:* tiljorna som föreställa verden. *Über die ~er gehen:* uppföras, spelas. **-baum**, -[e]s, -e †, *m.* stock som skall söndersagas till bräder. **-beute**, -n, *f.* bikupa af bräder *er skoeshin*. **-block** = **-baum**. **-fiedel**, **-geige**, -n, *f.* fiol af ett bräde. **-mühle**, -n, *f.* sugverk. **-nagel**, -s, -†, *m.* ⊕ brädspik. **-säge**, -n, *f.* ⊕ brädsåg. **-spiel**, -[e]s, -e, *n.* brädspele, damspel. **-stein**, -[e]s, -e, *m.* (brädspele)bricka. **-verkleidung**, -en, *f.* ⊕ brädfodring, panelning. **-er...** *Ex.* ~bühne, -n, *f.*

ställning, scen af bräder för taskspelare *m...* i sht vid marknader, kasperateer. **~dach**, -[e]s, -er †, *n.* brätdak. **~gerüst**, -[e]s, -e, *n.* ställning af bräder el. plankor. **~haus**, -es, -er †, *n.* brädhus, plankhus, barack. **~verschlag**, -[e]s, -e †, *m.* plank, afplankning. **~wand**, -e †, *f.* brädvägg, plankvägg.

brettern, *a.* af bräder, bräd-; **F** *brun*, platt, yttlig.

Brétel, *se* *Brezel*.

Breuha[h]n *se* *Broyhan*.

Breve, -[s], -s el. -n, *n.* påttigt bref, breve.

Brevier, -[e]s, -e, *n.* breviarium, mässbok.

Brezel, -n, *f.* kringla. **-frau**, -en, *f.* kringelgumma (gumma som säljer kringlor).

Bricke, -n, *f.* zool. ett slags näjonöga.

Brief, -[e]s, -e, *m.* bref, *a.* = skriftligt meddelande. *Mit jmdm ~e wechseln:* brevväxla med ngn.

brun *jmds ~e jnden:* komma underfund med ngn, med ngs hemligheter; **b)** = dokument. *~ und Siegel über etw. haben:* hafva bref och sigill på ngt; **c)** = breflikt sammanvikt papper, t. ex. **~ Stecknadeln:** knappålsbref.

-abgabe, -n, *f.* brefskatta. **-adel**, -s, 0, *m.* diplomadel. **-annahme** = **-abgabe**. **-aufschrift**, -en, *f.* adress på bref. **-ausgabe**, 0, *f.* brevrens utdelning. **-beschwerer**, -s, -, *m.* brefpräss.

-beutel, -s, -, *m.* postväska, postpåse. **-bogen**, -s, -, *m.* brefark, postpappersark. **-bote**, -n, -n, *m.* postbud. **-büch**, -[e]s, -er †, *n.* postbok. **-couvert**, -[e]s, -s el. -e, *n.* brefkuvert.

-form, 0, *f.* brefform. **-geld**, -[e]s, -er, *n.* brefporto. **-kasten**, -s, -, *m.* bredåda. **-mappe**, -n, *f.* (bref)portfölj. **-marke**, -n, *f.* frimärke.

-papier, -[e]s, 0, *n.* postpapper. **-porto**, -os, -i el. -os, *n.* brefporto. **-post**, -en, *f.* brefpost. **-presse**, -n, *f.* kopipräss. **-schalter**, -s, -, *m.* postlucka. **-schreiber**, -s, -, *m.* brefskrifvare. **-steller**, -s, -, *m.* brefställare.

-stempel, -s, -, *m.* poststämpel. **-stil**, -[e]s, -e, *m.* brefstil. **-tasche**, -n, *f.* **1.** plånbok. **2.** portfölj. **3.** postväska. **-taube**, -n, *f.* brefdufva. **-träger**, -s, -, *m.* brefbärare. **-umschlag**, -[e]s, -e †, *m.* (bref)kuvert. **-verkehr**, -[e]s, 0, *m.* brevväxling. **-wage**, -n, *f.* brevväg. **-wechsel**, -s, 0, *m.* brevväxling.

brieflich, *a.* genom el. i bref, skriftlig. *Mit jmdm ~ verkehren:* brevväxla med ngn.

Briefschaften, plur. bref, brefsamling, papper, handlingar.

Brigade, -n, *f.* ✕ brigad.

Brigadier, -[e]s, -e, *m.* ✕ brigadchef.

Brigantine, -n, *f.* ⚓ brigantin.

Brigg, -s el. ✕ -en, *f.* ⚓ brigg.

1. brillant, *a.* briljant, strålande.

2. Brillant, -en, -en, *m.* briljant. **-feuer**, -s, -, *n.* briljanteld.

brillantieren, -te, -t, *tr.* briljantera.

Brille, -n, *f.* glasögon. **brun** *etw. durch eine andere ~ anschauen:* se ngt med andra ögon; *jmdm eine ~ aufsetzen:* narra ngn, föra ngn

bakom ljuset. -n... Ex. ~bogen, -s, -, m. glasögonsbåge. ~futter, -s, -, ~futtermal, [-e]s, -e, n. glasögonsfodral. ~glas, -es, -er †, n. glasöngsglas. ~schlange, -n, f. glasöngsorm.

brillieren, -te, -t, *itr. h.* briljera, glänsa, lysa.

bringen, *brachte*, *brüchte*, -s, -, ~futtermal, [-e]s, -e, n. glasöngsglas. ~schlange, -n, f. glasöngsorm.

bringen, *brachte*, *brüchte*, *gebracht*, *tr.* 1. bringa, inbringa, medföra, komma med, skaffa, taga fram, t. ex. *Sachen, Geschenke, Opfer, Hilfe, Glück, Ehre, Nutzen, Vorteil.* *Bringe mir einen Stuhl:* gå efter en stol åt mig. *Die Antwort ~ gifva svar. Jmdm einen Toast, ein Glas ~ föreslå, dricka ngns skål. Was ~ die Zeitungen?* hvad står det för nytt i tidningarna? *Jmdm Schande ~ draga skam öfver ngn. Die Menge muss es ~ det är mängden, som gör det. Ein Wort bringt das andere:* det ena ordet ger det andra. *Zeit bringt Rat:* kommer tid, kommer råd. 2. i förening med adv. *Jmdn dahin ~, dass er ... förmå ngn att ...; etw. dahin ~ dass ... bringa ngt därhän att ... Jmdn dazu ~ dass ... komma ngn att ... Etw. fertig ~ få ngt färdigt. Was bringt Sie her?* hvad för eder hit? *Sein Leben hoch ~ uppnå en hög ålder. Es hoch ~ komma långt, högt i graderna. Etw. klein ~ få sänder ngt. Dem Untergange nahe ~ bringa nära undergången. Jmdn vorwärts ~ föra ngn framåt i kunskaper. Es weit ~ komma långt, in einer Wissenschaft: i en vetenskap. Geld zusammen ~ skrapa ihop pengar. 3. i förening med prep. *Etw. an sich (ack.) ~ förvärfva ngt, skrapa ngt åt sig. Etw. an den Mann ~ bringa ngt till rätt person, rätta ägaren, av. underrätta ngn om ngt. Waren an den Mann ~ sälja (af med) varor. Seine Tochter an den Mann ~ gifva bort sin dotter. An den Tag ~ bringa i dagen. Jmdn auf die Beine ~ hjälpa ngn på benen. Ein Stück auf die Bühne ~ låta uppföra en (teater)pjäs. Das bringt mich auf den Gedanken:* det kommer mig att tänka på. *Es ei. sein Leben auf achtzig Jahre ~ blifva ättio år gammal. Auf die Nachwelt ~ öfverlemna åt efterverlden. Auf die Schule ~ sätta i skola. Jmdn auf seine Seite ~ vinna ngn för sig. Jmdn auf die Spur, auf den Trab, auf den rechten Weg ~ hjälpa ngn på spåret, på trafven, på rätta vägen. Etw. auf's Tapet ~ bringa ngt på tapeten. Jmdn aufs äusserste ~ bringa ngn till det yttersta. Ein Kind auf die Welt ~ föda ett barn till verlden. Das Essen auf den Tisch ~ sätta fram maten. Jmdn aus dem Hause ~ aflägsna, köra bort ngn ur sitt hus. Sich (dat.) etw. aus den Gedanken ei. dem Kopfe ei. dem Sinne ~ slå ngt ur hogen. Jmdn aus der ei. ausser Fassung ei. F aus dem Häuschen ~ bringa ngn ur fattningen. Bei Seite ~ aflägsna. Er hat es bis zum Major gebracht: han har**

tjänat upp sig till major. *Etw. hinter sich (ack.) ~ tillryggalägga, av. förvärfva ngt, lägga ngt åsido. Hinter Schloss und Riegel ~ sätta inom lås och bom. In Achtung, Ansehen ~ göra aktad, ansedd. In Anwendung ~ använda. In Aufregung ~ uppröra, oroa. Handel. in Ausgabe, Einnahme ~ uppföra på utgifts-, inkomstkotot. In seinen Besitz ~ förvärfva, sätta sig i besittning af. *Etw. in Blüte ~ komma ngt att blomstra. In Erfahrung ~ erfara. In Erinnerung ~ återkalla i minnet. Sich ins Gerede ~ låta tala om sig. In seine Gewalt ~ sätta sig i besittning af. Ins gleiche ~ bringa i jämvigt. In Harnisch ~ bringa i harnesk. Ins klare ~ bringa på det klara. Jmdn etw. in den Kopf ~ sätta ngt i hufvudet på ngn. In die Lehre ~ sätta i lära. Jmdn etw. in die Rechnung ~ uppföra ngt på ngns räkning. In Ruf gebracht werden: komma i ropet. Jmdn in üblen Ruf ~ illa berykta ngn. In Schlaf ~ söfva. In Sicherheit ~ bringa i säkerhet. Mit ins Spiel ~ inveckla. In Umlauf ~ sätta i omlopp. In Verdacht ~ göra misstänkt. In Vergessenheit gebracht werden: falla i glömska. In Verruf ~ illa berykta. In Verse ~ sätta i vers. *Etw. in Wallung ~ komma ngt att sjuda. In Wegfall ~ undertrycka, aflägsna. In Wut ~ uppreta. In Zug ~ sätta i gång. Mit sich ~ föra med sig. Wie es die Umstände mit sich ~ allt efter omständigheterna. *Etw. nicht über das Herz ei. über sich ~ können: ej kunna förmå sig till ngt. Unglück über jmdn ~ draga olycka öfver ngn. Um etw. gebracht werden: blifva af med ei. gå miste om ngt. Jmdn, sich ums Leben ~ taga lifvet af ngn, af sig. Unter Dach und Fach ~ bringa under tak. Jmdn unter die Erde ~ begrafva ngn, av. komma ngn att dö af sorg. Unter seine Gewalt ~ underkufva, taga i besittning. Seine Tochter unter die Haube ~ gifva bort sin dotter. Unter die Leute ~ sätta i omlopp. Vom Fleck, von der Stelle ~ få ur fläcken, komma ur fläcken med. Vor das Haus ~ följa, föra, skjutsa ända fram till porten. Jmdn vor den Richter ~ draga ngn inför rätta. Zu Ansehen ~ göra ansedd. Zu Bette ~ bringa till sängs. Jmdm seine Pflicht zum Bewusstsein ~ påminna ngn om, förhålla ngn hans pligt. Zu Ehren ~ bringa till heders. Zu Ende ~ göra slut på. Zur Entscheidung ~ bringa till afgörande, afgöra. Jmdn zu einem Entschlusse ~ bestämma ngn för ngt. Zu Fall ~ bringa på fall. Zum Gehorsam ~ bringa till lydnad. Zum Geschenk ~ skänka. Jmdn zum Geständnis ~ förmå ngn att bekänna. Jmdm zur Kenntnis ~ underrätta ngn om ngt. Jmdn zum Lachen ~ narra ngn att skratta. *Etw.*****

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäris term.

zum *Opfer* ~ (upp)offra ngt. *Etw. zu Papier* ~ sätta ngt på papperet. *Zum Rasen* ~ göra rasande. *Zur Ruhe* ~ lugna. *Zum Schweigen* ~ nedtysta. *Jmdn wieder zu sich* ~ väcka ngn till sans. *Zu Stande* ~ bringa till stand. *Zur Stelle* ~ framskaffa. *Jmdn zur Vernunft* ~ bringa ngn till besinning. *Zur Verzweigung* ~ bringa till förtviflan, göra förtvilad. *Zur Welt* ~ föda till världen. *Es zu etw.* ~ blifva ngnting. *Es zu nichts* ~ ej blifva ngnting.

Bringer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* som bringar. medf. r. skaffar.

Brink, -[e]s, -e, *m.* grön kulle, backe.

Brise, -n, *f.* ⚓ bris.

Britanniametall, -[e]s, -e, *n.* britanniametall.

Britannien, -s, -, *n.* npr. Britannien.

Brite, *britisch* se *Britte*, *brittisch*.

Britsche se *Pritsche*.

Britte, -n, -n, *m.* Brittin, -nen, *f.* britt, invånare i Storbritannien.

brittisch, *a.* brittisk.

Eroche se *Brosche*.

bröckelig, *a.* som lätt smular sig.

bröckeln, -te, *ge-t*, *I. tr.* bryta i bitar. söndersmula, t. ex. *Zucker*, *Brot*. *II. itr.* *s.* och *sich* ~ gå i bitar, smula sig.

Brocken, -s, -, *m.* dim. *Bröckchen*, -lein, afbruten bit, smula i sat af mat. *Einige lateinische* ~ en smula latin, några latinska glosor, fraser. *weise*, *adv.* bitvis, i smulor.

bröcklig se *bröckelig*.

Brod se *Brot*.

Brodell, -s, -, *m.* imma, ånga.

brodeln, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* och * *s.* koka, sjuda, bubbla, skumma.

Brodem, **Broden**, -s, -, *m.* ånga, kvalm, dunst, utdunstning. *-fang*, -[e]s, -e †, *m.* ett slags rökfang.

Broderie, -en, *f.* broderi.

Broiha[h]n se *Broyhan*.

Brokát, -[e]s, -e, *m.* brokad.

Brombeerle, -en, *f.* björnhallon, björnbär. *-strauch*, -[e]s, -er †, *m.* björnbärsbuske.

Bronce se *Bronze*.

Bronchiäl... Ex. *-katarrh*, -[e]s, -e, *m.* luftrörskatarr.

Bronchien, *plur.* luftrör(sgrenar).

Bronchitis, *Q.*, *f.* luftrörsinflammation.

Bronn, -[e]s, -en, **Bronnen**, -s, -, *m.* poet. brunn, källa.

Bronze, -u, *f.* brons. *-arbeiter*, -s, -, *m.* bronsarbetare. *-farbe*, -n, *f.* bronsfärg. *-farben*, *a.* bronsfärgad.

bronzen, *a.* af brons, brons-

bronzier'en, -te, -t, *tr.* bronsera.

Bronzierer, -s, -, *m.* bronserare.

Bronzierung, -en, *f.* bronsering.

Brosäm, -[e]s, -e, *m.* och *n.* **Brosäme**, -n, *f.* dim. *Brosämchen* och *Brosamchen*, -lein, *Bröschen*, -lein, (bröds)smula.

Brosche, -n, *f.* brosch.

Bröschén se *Brosam*.

Broschier'en, -te, -t, *tr.* broschera.

Broschüre, -n, *f.* broschyr.

brüseln, -te, *ge-t*, *tr.* söndersmula.

Brot, -[e]s, -e, *n.* dim. *Brötchen*, -lein, bröd.

Schwarzes ~ groft bröd. *F der versteht mehr als ~ essen*: unget. han är inte så dum som han ser ut, han är en klippare. *Sein ~ haben*: hafva sitt uppehälle. *In jmds Lohn und ~ stehen*: vara i ngs tjänst. *Fremder Leute ~ essen*: äta andras bröd. *-backen*, -s, 0, *n.* bak. *-bäcker*, -s, -, *m.* bagare. *-baum*, -[e]s, -e †, *m.* bot. brödträd (*Artocarpus*). *-brechen*, -s, 0, *n.* brödbrytande. *-erwerb*, -[e]s, 0, *m.* näringsfång, födkrok. *-frucht*, -e †, *f.* brödfrukt. *-herr*, -n, -en, *m.* brödherre, husbonde i hvars bröd man är. *-herrschaft*, -en, *f.* husbondfolk. *-korb*, -[e]s, -e †, *m.* brödkorg. *Judm den ~ höher hängen*: sätta ngn på indragningsstat, minska hans inkomster. *-krümchen*, -s, -, *n.* brödsmla. *-krume*, -n, *f.* det mjuka, inkråmet i bröd. *-kruste*, -n, *f.* brödskorpa, brödkant. *-küchen*, -s, -, *m.* kaka, bakelse af rifvet bröd, brödpudding. *-kürste* = *-kruste*. *-los*, *a.* brödlös. ~ *e Kunst*: konst som ej ger bröd, otacksamt arbete. *-messer*, -s, -, *n.* brödknif. *-neid*, -[e]s, 0, *m.* yrkesafund. *-rinde* = *-kruste*. *-studii* um, -um[s], -en, *n.* brödstudium. *-suppe*, -n, *f.* brödsoppa. *-teig*, -[e]s, -e, *m.* bröddeg. *-[ver]wandlung*, 0, *f.* brödets förvandling vid nattvarden, transsubstantiation. *-wissenschaft*, -en, *f.* brödvetenskap, brödstudium.

Brötlösigkeit, 0, *f.* brödlöshet.

Broyhan, -s, 0, *m.* ett slags öl, brygd på hvete. *hrr* = *burr*.

1. Bruch, -[e]s, -e †, *m.* -[e]s, -er †, *n.* kärr, moras, träsk. *-ampfer*, -s, -, *m.* bot. harsyra (*Oxalis acetosella*). *-dorf*, -[e]s, -er †, *n.* by belägen i kärr. *-hafer*, -s, 0, *m.* bot. flyghafre (*Avena fatua*). *-wasser*, -s, 0, *n.* kärrvatten.

2. Bruch, -[e]s, -e †, *m.* 1. brytande, brott, genombrott, spricka, t. ex. *des Brotes*, *der Siegel*, *des Beines*, *des Damms*, *der Mauer*. *Brüche bekommen*: få spricker, spricka sönder. *Vor die Riss' und Brüche treten*: kläda skott. ~ *des Friedens*: fredsbrott. ~ *des Gastrechts*: brott mot gästvänskapen. *Es ist zwischen ihnen zu einem ~ gekommen*: de hafva brutit med hvarandra. **2.** veck, t. ex. *des Papiers*. *Leicht Brüche bekommen*: lätt brytas. **3.** mat. bråk. *Brüche [auf-]heben*: förkorta bråk. *Bua. das geht in die Brüche*: det är oberäkneligt, krångligt. **4.** brottyta. **5.** (kalkstens)brott, (marmor) brott m. m. **6.** med. bräck. *-artig*, *a.* 1. liknande en brytning, ett brott. **2.** bräckartad. *-band*, -[e]s, -er †, *n.* med. bräckband. *-bandmacher*, *bandverfertiger*, -s, -, *m.* banda-

gist. -dach, [-e]s, -er †, n. brutet tak. -fest, a. som ej kan brytas. -fläche, -n, f. brottyta. -frei, a. fri från sprickor. -gold, [-e]s, 0, n. nativt guld. -halter, -s, -, m. med. bräckhällare. -kraut, [-e]s, -er †, n. bot. knytling (Herniaria). -rechnung, -en, f. bråkräkning. -schaden, -s, -†, m. 1. brottskada, skada genom brytning. 2. bräckskada. -schiene, -n, f. med. benspjäla. -silber, -s, 0, n. 1. gammalt sönderbrutet silfver till smältning. 2. nativt silfver. -stein, [-e]s, -e, m. 1. stenbrott bruten sten, kvadersten. -stelle, -n, f. ställe där ngt är brutet, brottyta. -stück, [-e]s, -e, n. afbrutet stycke, fragment. -[h]eil, [-e]s, -e, m. bråkdell. -weide, -n, f. bot. knäckepil (Salix fragilis).

brüchig, a. kärrig, uppfylld af träsk.

brüchig, a. 1. som lätt kan brytas, spröd, smullg. 2. sprickig, bruten. 3. behäftad med bräck.

Brücke, -n, f. bro, brygga. Hängende ~ hängbro. Eine ~ über einen Fluss schlagen: slå en bro öfver en ström. Buu. jmdm die ~ aufziehen: afskära, stänga vägen för ngn; jmdm die ~ niederlassen el. treten: hjälpa ngn. -n... Ex. -balken, -s, -, m. brobjälke. ~bau, [-e]s, -ten, m. brobyggnad. ~hogen, -s, -, m. brohvalf. ~geländer, -s, -, n. ledstång på bro. ~geld, [-e]s, -er, n. bropengar. ~joch, [-e]s, -e, n. brohvalf. ~kopf, [-e]s, -e †, m. brohufvud. ~pfeiler, -s, -, m. bropelare. ~schlagen, -s, 0, n. brobyggnad. ~schläger, -s, -, m. pontonnier. ~zoll, [-e]s, -e †, m. bropengar.

brücklen, -te, ge-t, I. tr. slå bro öfver. II. Sich ~ bilden bro. III. itr. h. vara sysselsatt med brobyggnad.

Budel, budell||n se Brodel, brodeln.

Bruder, -s, -†, m. broder. F ~ Herz: hjärtebror; ~ Hitzkopf: brushufvud; ~ Liedlich: lättsinnig sälle; ~ Lustig: broder lustig, muntergök; ~ Studio: glad student, liber studiosus; ~ Zimperlich: kinkblåsa. -ärt, 0, f. broderligt sätt. Nach ~ broderligt. -bund, [-e]s, -e †, m. brödräfbund. -fehde, -n, f. brödrakrig. -hand, -e †, f. brodershand. -herz, -ens, -en, n. brodershjärta. -krieg, [-e]s, -e, m. = -fehde. -liebe, 0, f. broderskärlek. -mord, [-e]s, -e, m. brodermord. -mörder, -s, -, m. brodermördare. -mörderisch, a. brodermördande. -volk, [-e]s, -er †, n. brödräfolk. -s... Ex. ~frau, -en, f. svägerska (broders hustru). ~kind, [-e]s, -er, n. brorsbarn. ~sohn, [-e]s, -e †, m. brorsön. ~tochter, -†, f. brorsdotter. Jt. røy.

Brüder... Ex. -gemeinde, 0, f. brödräfsamlingen, herrnhutarne. -kinder, n. plur. kusiner, syskonbarn (barn till bröder). För öfr. se Bruder...

brüderlich, a. broderlig.

Brüderlichkeit, 0, f. broderlighet.

bruder||n, -te, ge-t, itr. h. 1. kalasa. 2. skämta. Brüderschaft, * Bruderschaft, -en, f. 1. broderskap, brorskap. Mit jmdm ~ machen el. schliessen: blifva bror, lägga bort titlarne med ngn. ~ trinken: dricka brorskål. 2. brödraskap; skrä, gille; förbund, förening. Brüh... Ex. -fass, -es, -er †, n. ☉ skällkittel. -heiss, a. skällhet, kokhet. -kessel, -s, -, m. = -fass. -warm = -heiss.

Brühle, -en, f. s; ad; buljong; sås. F bual. in der ~ sitzen el. stecken: sitta i klämman; eine lange ~ über etw. machen: orda vidt och bredt om ngt. -näpfchen, -s, -, n. sås-skål, spilkum. -suppe, -n, f. buljong.

brüh||en, -te, ge-t, tr. 1. skälla, t. ex. ein geschlachtetes Schwein. 2. förvälla, t. ex. Kohl, Fleisch. 3. byka, t. ex. Wäsche.

Brühl, [-e]s, -e, m. kärr, träsk.

Brüll... Ex. -affe, -n, -n, m. zool. vrålapa. -ochs, -en, -en, m. afvelstjur.

brüll||en, -te, ge-t, I. itr. h. böla, vråla, tjuta, ryta, t. ex. der Stier, der Sturm, der Löwe, ein Mensch brüllt. II. tr. vaal. P, t. ex. Beifall ~ tjuta bifall.

brumm, interj. härmade vissa djurs läten, brum, bu. Brumm... Ex. -bär, -en, -en, m. 1. barnspr. (brum-)björn, nalle. 2. F brumbjörn, vresig människa. -bärt, [-e]s, -e †, m. = -bär 2. -bass, -es, -e †, m. mus. brumbas. -eisen, -s, -, n. ett stags mungiga; F knarrig person. -fliege, -n, f. spyfluga. -kater, -s, -, m. = -bär 2. -kreisel, -s, -, m. brummande pisksnurra. -ochs = Brüll-ochs. -stimme, -n, f. brumstämma, brumkör.

Brumme, -n, f. spyfluga.

brumm||n, brümmel||n, -te, ge-t, itr. h. och tr. småbrumma, frammumla.

brum||n, -te, ge-t, itr. h. och tr. 1. brumma, surra, t. ex. der Bär, der Ochs, der Bass, die Fliege brummt; F in den Bart ~ mumla i skägget. 2. F sitta i kurran.

Brummer, -s, -, m. brummare (brummande djur, person el. instrument).

brummig, brummisch, a. brummande, knarrig, gnatig.

Brunelle, se Braunelle och Prünelle.

brünét, a. brunett, brunlett.

Brunft, -e †, f. brunst. -hirsch, -es, -e, m. brunstig hjort.

brunft||en, -ete, ge-et, itr. h. vara el. blifva brunstig.

brünier||en, -te, -tr, tr. ☉ 1. brunpolera, polera metall. 2. bronsera.

Brunn, -en[s], -en, m. poet. = Brunnen 1.

Brünne, -n, f. poet. brynja, pansar, harnesk.

Brunnen, -s, -, m. dim. Brünchen, -lein, 1. brunn, källa. Buu. meine Pläne sind in den ~ gefallen: mina planer hafva krupit i skrinet; Wasser in den ~ tragen: unget. bjuda bagarbarn bröd. 2. (hälso)brunn. ~ trinken: dricka brunn. -ader, -n, f. källäder. -anstalt, -en, f. brunnsinrättning.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

-arzt, -es, -er \ddagger , *m.* kvinnligsläkare. -becken, -s, -, *n.* höfnadsbädd, bassäng *m.* *n.* spritzbekken. -behälter, -s, -, *m.* brunnsreservoar. -dach, -[e]s, -er \ddagger , *n.* brunnstak. -eimer, -s, -, *m.* brunnskål *o.* brunnskink. -hahn, -[e]s, -e \ddagger , *m.* brunnskran. -haus, -es, -er \ddagger , *n.* brunnslös. -kaster, -s, -, *m.* brunnskur. -kresse, -n, *f.* *m.* källkrasse (*Nasturtium officinale*). -kur, -en, *f.* brunnslös. -meister, -s, -, *m.* brunnsmästare. -ort, -[e]s, -e *ei*, -er \ddagger , *m.* brunnsort. -schwengel, -s, -, *m.* brunnsväxel. -wasser, -s, *o.* *n.* brunnsvatten. -zeit, -en, *f.* brunnsd. brunnsstermin.

Brunst, -e \ddagger , *f.* 1. brand. värme. brinnande begär, lidelse. *o.* *m.* 2. = *Brunft*.

brunstlän = *brunften*.

brünstig, *a.* 1. varm, med värme, innerlig. brinnande, lidelsefull. 2. brünstig, löpsk.

Brünstigkeit, *o.* *f.* innerlighet, värme.

brünstiglich, *adv.* varmt, innerligt, brinnande.

1. **Brüss[e]ler**, -s, -, *m.* \sim , *n.* -nen, *f.* brysselbo, invånare i Bryssel.

2. **brüss[e]ler**, *brüsslerisch*, *a.* från *ei* i Bryssel. bryssel-.

Brust, -e \ddagger , *f.* 1. bröst. *Er hat es auf der ~* han har ondt i bröstet. *Sich in die ~ werfen*: brösta sig. *Einem Kinde die ~ geben*: geiva ett barn bröstet. *Ein Kind von der ~ entwöhnen*: afvänja ett barn. *Eine starke, schwache ~* ett starkt, klenst bröst; starka, klena lungor. 2. på slagade djur: bringa, bröststycke. 3. på kläder: bröststycke, framstycke. lif. -baum, -[e]s, -e \ddagger , *m.* \odot bröstbom på vatstol. -bekleidung, -en, -beschwerde, -n, *f.* tryckning öfver bröstet. -bild, -[e]s, -er, *n.* bröstbild. -binde, -n, *f.* bröstbindel. -fell, -[e]s, -e, *n.* brosthinna. -finne, -flosse, -n, *f.* bukfena. -harnisch, -es, -e, *m.* bröstharnesk. -höhe, -n, *f.* brösthöjd. -höhle, -n, *f.* brösthåla. -kasten, -s, -, *m.* bröstkorg. -krampf, -[e]s, -e \ddagger , *m.* bröstkramp. -krank, *a.* bröstsjuk. -krankheit, -en, *f.* bröstsjukdom. -kräbs, -es, *o.* *m.* kräfta i bröstet. -latz, -es, -e, *m.* bröstlapp. -leder, -s, -, *n.* bröstkyller. -lehne, -n, *f.* bröstvärn. -leiden, -s, -, *n.* bröstlidande, bröstsjukdom. -mittel, -s, -, *n.* bröstmedel. -schleier, -s, -, *m.* bröstduk hos damnor. -stimme, -n, *f.* bröstrost. -streifen, -s, -, *m.* bröstkrås på skjortor. -stück, -[e]s, -e, *n.* 1. bröstbild. 2. bröst(stycke). -tropfen, *m.* plur. bröstdroppar. -übel, -s, -, *n.* bröstsjukdom. -warze, -n, *f.* bröstvärta. -wehr, -en, *f.* bröstvärn. -zucker, -s, *o.* *m.* bröstsocker.

brüst[en], -ete, *ge-et*, *sich ~* brösta sig, skryta, skräfta.

Brüstung, -en, *f.* bröstvärn.

Brut, -en, *f.* 1. kläckning, häckande. *Die Vögel sind in der ~* foglarna hålla på med kläckningen. ligga på äggen, häcka. 2. kull af fogelungar. 3. yngel. *Die Fische setzen ~*

fisharne leka. -biene, -n, *f.* drottare. -henne, -n, *f.* ligghöna. -hitze, *o.* *f.* kläckningsvärme. -käfig, -[e]s, -e, *m.* häckbur. -ofen, -s, -, *m.* äggkläckningsugn. -stätte, -n, *f.* häckställe. -wärme, *o.* *f.* = -hitze. -zeit, -en, *f.* kläckningstid.

Brüt... *Ex.* -anstalt, -en, *f.* äggkläckningsanstalt. -ei, -[e]s, -er, *n.* 1. ägg bestämdt till kläckning. 2. rötägg. -haus, -es, -er \ddagger , *n.* hus där kycklingar utkläckas. -ofen, -s, -, \ddagger , *m.* äggkläckningsugn.

brutäl, *a.* brutal. hänsynlös.

Brutalität, -en, *f.* brutalitet, hänsynslöshet.

brüt[en], -ete, *ge-et*, *itr.* *h.* och *tr.* 1. kläcka häcka, ligga på ägg. 2. bli rufva, grubbla, *t. ex.* *auf Rache*, *über sein Geschick*.

brütig, *a.* 1. \sim *Henne*: höna som vill ligga, skroekhöna. 2. \sim *es Ei*: rötägg.

1. **brutto**, *adv.* brutto.

2. **Brutto**, -s, *o.* *n.* brutto. -einnahme, -n, *f.* bruttoinkomst. -gewicht, -[e]s, *o.* *n.* bruttovigt.

bst, *interj.* st!

Bub[ge], -en, -en, *m.* *dim.* *Bübchen*, -lein, 1. pojke, gosse. 2. nedrig karl, kanalje, skurk; *av.* skämtsamt: skålm, tjufpojke. 3. i kortspel: knekt. -n... *Ex.* \sim *mässig*, *a.* 1. pojkkaktig. 2. skurkaktig. -streich, -[e]s, -e, *m.* \sim *stück*, -[e]s, -e, *n.* \sim *that*, -en, *f.* 1. pojkestreck. 2. skurkestreck.

bubenhaft = *bubenmässig*.

Büberéi, -en, *f.* = *Bubenstreich*.

Bübin, -nen, *f.* 1. skålm(sk flicka), pojkkaktig flicka. 2. nedrig kvinna.

bübis = *bubenmässig*.

Büch, *n.* a) -[e]s, -er \ddagger , *dim.* *Büchlein*, *Büchelchen*, 1. bok. *Immer über den Büchern sitzen ei hocken*: ständigt hänga näsan i boken. *ei führen*: föra bok. *Was das ~ der Natur, des Schicksals; da muss man das ~ zu machen*: det går för långt; *wie es im ~ steht*: som sig bör. 2. i kortspel: alla korten af samma färg. b) -[e]s, -, 3. bok papper, *t. ex.* *20 ~ machen ein Ries*. -adel, -s, *o.* *m.* diplomadel. -auszug, -[e]s, -e \ddagger , *m.* utdrag ur bok. -binder, -s, -, *m.* bokbindare. -binderei, *o.* *f.* bokbinderi. -deckel, -s, -, *m.* pärm. -druck, -[e]s, *o.* *m.* (bok)tryck. -drucker, -s, -, *m.* boktryckare. -druckerfarbe, -n, *f.* tryckfärg, trycksvärta. -druckergehülfe, -n, -n, *m.* typograf, konstförvand. -druckerkunst, *o.* *f.* boktryckarkonst. -druckerpresse, -n, *f.* tryckpress. -druckerei, -en, *f.* boktryckeri. -form, *o.* *f.* bokform, bokformat. -führer, -s, -, *m.* bokförare. -führung, -en, *f.* bokförling. -gelehrsamkeit, *o.* *f.* boklig lärdom. -halter, -s, -, *m.* bokhållare. -haltung, *o.* *f.* bokhålleri.

-handel, -s, *o.* *m.* bokhandel(srörelse). *Nicht im ~ sein*: ej vara tillgänglig i bokhandeln.

-händler, -s, -, *m.* bokhandlare. -händlerschaft, -en, *f.* *Die ~ eines Landes*: ett lands

bokhandlare, bokhandel. -handlung, -en, *f.*
 -laden, -s, -t, *m.* bokhandel, bokläda. -schuld,
 -en, *f.* bokskuld. -stab[e] *se* nedan. -weise,
adv. bokvis. -zeichen, -s, -, *n.* bokmärke.
se *Bücher*...

Büchle, -en, *f.* bok(träd). -baum, -[e]s, -e t, *m.*
 bokträd. -ecker, -eichel, -n, *f.* bokällon.
 -fink[e], -en, -en, *m.* bokfink. -mast, -en, *f.*
 bokällonsbete. -nuss, -e t, *f.* bokällon. -öl,
 -[e]s, -e, *n.* olja ur bokällon. -wald, -[e]s,
 -er t, *m.* bokskog. -weizen, -s, 0, *m.* bo-
 hvete. -weizengrütze, -n, *f.* bohvetegröt.
 -en... *Ex.* ~hain, -[e]s, -e, *m.* boklund. ~holz,
 -es, 0, *n.* bokträ. ~pflanzung, -en, *f.* bok-
 plantering. ~wäldchen, -s, -, *n.* bokdunge.

1. büch|len, -te, *ge-t*, *tr.* 1. bokföra. 2. upp-
 teckna, anteckna i bok. **Büchung**, *f.*

2. büchen, **büchen**, *a.* af bokträ, bok-.

Bücher... *Ex.* -abschluss, -es, 0, *m.* räkenskaps-
 böckers afslutning. -brett, -[e]s, -er, *n.* bok-
 hylla. -freund, -[e]s, -e, *m.* bokvän. -gestell,
 -[e]s, -e, *n.* bokhylla. -kram, -[e]s, 0, *m.* 1.
 mindre bokläda, antikvarisk bokhandel.
 2. skämsamt *et. föraktl.* bokskräp, bokluntor.
 -kunde, 0, *f.* bokkunskap. -markt, -[e]s, 0, *m.*
 bokmarknad. -narr, -en, -en, *m.* bokvurm.
 -sammlung, -en, *f.* boksamling. -schränk,
 -[e]s, -e t, *m.* bokskåp. -sprache, -n, *f.*
 skriftspråk. -wurm, -[e]s, -er t, *m.* bokmal.

Buchs, -es, -e, *m.* -baum, -[e]s, -e t, *m.* buxbom.
 -baumen, -bäumen, *a.* af buxbom, buxboms-.

Büchse, * **Buchse**, -n, *f.* *dim.* Büchschén, -lein,
 1. rund ask, dosa, hylsa; (spar)bössa. *Ordsp.*
kleine ~n, gute Säben: anget. liten men
 naggande god. *In die ~ blasen müssen:* få
 punga nt, böta. 2. reffladt gevär, studsare;
 bössa i allm. -n... *Ex.* ~förmig, *a.* dosformig.
 ~futter, -s, -, ~futural, -[e]s, -e, *n.* böss-
 fodral. ~handel, -s, 0, *m.* gevärshandel.
 ~lauf, -[e]s, -e t, *m.* bösspipa. ~macher,
 -s, -, *m.* bössmed. ~macherei, 0, *f.* böss-
 smide. ~pulver, -s, 0, *n.* jagtkrut. ~ranzen,
 -s, -, *m.* jagtväska. ~sack, -[e]s, -e t, *m.* =
 ~futter. ~schaft, -[e]s, -e t, *m.* bösstock.
 ~schmied, -[e]s, -e, *m.* bössmed. ~schuss,
 -es, -e t, *m.* bösskott. *Einen ~ weit:* ett
 bösshäll. ~zieher, -s, -, *m.* ⊕ person som
 refflar gevärspipor.

büch|s|en, -[e]t, -te, *ge-t*, *tr.* 1. skjuta med bössa.
 2. innesluta i dosa.

Büchstab[e], -en[s], -en, *m.* bokstaf. *Nach*
dem ~en: enligt bokstafven, ordalydelsen.
 -en... *Ex.* ~folge, -n, *f.* bokstafsföljd. ~gläu-
 big, *a.* som har bokstafstro. ~gleichklang,
 -[e]s, -e t, *m.* alliteration. ~gleichung, -en,
f. mat. ekvation med bokstäver. ~mensch,
 -en, -en, *m.* människa som tar allt efter
 bokstafven, pedant. ~rät[h]sel, -s, -, *n.* lo-
 gogryf. ~rechnung, -en, *f.* bokstafsräkning.
 ~schrift, -en, *f.* bokstafsskrift. ~spiel, -[e]s,
 -e, *n.* bokstafsspel. ~tafel, -n, *f.* bokstafs-

tabell, alfabet. ~versetzung, -en, *f.* 1. gram.
 metatesis. 2. bokstafsspel.

Büchstäbeléi, -en, *f.* 1. tolkning efter bok-
 stafven. 2. ordrytteri.

büch|stäb|el|n, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* hänga upp sig,
 rida på ord.

büch|stäb|el|len, -te, -t, * **büch|stäb|len**, -te, *ge-t*,
tr. och *itr.* *h.* stäfa.

büch|stäb|lich, *a.* bokstafvig. *Etw. ~ nehmen:*
 taga ngf efter orden. *Allzu ~ übersetzen:*
 öfversätta alltför ordagrant. *Es ist ~ wahr:*
 det är sant ord för ord.

Büchstäblichkeit, 0, *f.* ordalydelse.

Bucht, -en, *f.* 1. bugt, krökning. 2. bugt, vik;
 bnd. bann, tillflykt. 3. hörn, aflankning.

bucht|len, -ete, *ge-et*, *I. tr.* bugta, göra bugtig;
 skära ut. **II. Sich ~ bugta** sig, gå i bugter.

buchtig, *a.* bugtande, bugtig.

Buckel, *I.* -s, -, *m.* 1. puckel. *F bnd. sich (dat.)*
den ~ voll et. sich (dat.) einen ~ lachen:
 skratta sig fördärfvad. ~ einer Mauer:
 bugt på en mur. 2. *F rygg. Einen krummen*
~ machen: kröka rygg. *Jmdm den ~ voll*
schlagen et. den ~ schmieren: smörja rygg-
 tafan på ngn. *Ein ~ voll Schläge:* ett kok
 stryk. *Einen breiten ~ haben:* hafva bred
 rygg. **II.** -n, *f.* 1. (metall)buckla; spänne.
 2. hårbuckla, lock. -ochs[e], -en, -en, *m.* bi-
 sonoxe.

buckel|lich, **buckelig**, *a.* pucklig, puckelryggig.
 ~es Land: ojämn, kuperad mark.

buckel|n, -te, *ge-t*, *I. itr.* *h.* buga, kröka rygg.
II. tr. sätta bucklor på.

bück|len, -te, *ge-t*, *I. tr.* *Das Haupt ~ böja*,
 sänka huvudet. *Gebückt gehen:* gå framåt-
 lutad, krokryggig. **II. Sich ~ bocka** sig, *vor*
jmdm: för ngn. *Sich nach etw. ~ böja* sig
 ned för att taga upp ngt.

Bücking, -[e]s, -e, *m.* böckling.

buck|lich, **bucklig** *se* *buckel|lich*, *buckelig*.

1. Bückling, -[e]s, -e, *m.* *F* bock, bockning,
 bngning. ~e machen: bocka sig, vara mjuk
 i ryggen.

2. Bückling *se* *Bücking*.

Buckskin, -s, -s, *m.* buckskin (tygsort).

buddel|n *se* *bütteln*.

Buddh|a|ismus, - , 0, *m.* buddism.

Buddh|a|ist, -en, -en, *m.* buddist.

buddh|a|istisch, *a.* buddistisk.

Bude, -n, *f.* *dim.* Büdchen, -lein, (marknads-)
 stånd; *P föraktl.* hus, kyffe; *studentspr.* kam-
 mare, rum.

Budget, -s, -s, *n.* budget.

Budike *se* *Butike*.

Büdnr, -s, -, *m.* ägare af en liten jordlapp;
 backstugusittare.

Büffel, -s, -, *m.* buffel. *F bnd. ein wahrer ~*
 en riktig grofhuggare, grobian. -horn, -[e]s,
 -er t, *n.* buffelhörn. -jäger, -s, -, *m.* buffel-
 jägare. -kalb, -[e]s, -er t, *n.* buffelkalf. -kuh,
 -e t, *f.* buffelko. -ochs, -en, -en, *m.* buffeloxe.

* äkta sms. *F* familjärt. *P* lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

Büffeli, -en, *f.* F 1. klänninghet, groft sätt. 2. träländ. i sht präglade, stormläsande.

büffel n, -te, *ge-t*, *itr.* h. F tråla, i sht plugga, stormläsa.

Buffer se *Puffler*.

Büffét (med stumt t) el. vnl. **Büffett**, -[e]s, -e, n. buffét.

Büffler, -s, -, *m.* F person som trälär, pluggar, stormläser.

Buffo, -[s], -s, *m.* lustig person, gycklare, pajas.

Bug, -[e]s, -e †, *m.* 1. böjning, krökning. 2. bog. a) på djur, b) på fartyg. -**anker**, -s, -, *m.* † bogankare. -**lahm**, *a.* boglam (om i bogen). -**spriet**, -[e]s, -e, n. † bogspröt. -**stück**, -[e]s, -e, n. bogstycke.

Bügel, -s, -, *m.* bygel; grepe, ögla. -**brett**, -[e]s, -er, *n.* strykbräde. -**eisen**, -s, -, *n.* prässjärn, strykjärn. -**fest**, *a.* sadelfast. -**garn**, -[e]s, -e, *n.* ett slags fogelsnara. -**los**, *a.* utan bygel. -**riemen**, -s, -, *m.* stigbygelrem, stigläder. -**ring**, -[e]s, -e, *m.* stiglädersring. -**stahl**, -[e]s, -e †, *m.* = **eisen**. -**tasche**, -n, *f.* väska el. pung med bygel.

bügeln, -te, *ge-t*, *tr.* stryka med strykjärn, prässa med prässjärn.

Büglar, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som stryker, prässar.

Bugsier... † Ex. -**anker**, -s, -, *m.* bogserankare. -**boot**, -[e]s, -e [†] *n.* bogserbåt. -**tau**, -[e]s, -e, *n.* bogsertåg.

bugsieren, -te, -t, *tr.* † bogsera.

Bugsierar, -s, -, *m.* † bogserare.

Bühel, -s, -, **Bühl**, -[e]s, -e, *m.* kulle, backe.

Buhl... Ex. -**dirne**, -n, *f.* glädjeflicka. -**lied**, -[e]s, -er, *n.* otuktig visa. -**schwester**, -n, *f.* = *Buhlerin*.

1. **Buhle**, -n, -n, *m.* älskare, numera vnl. om otuktig karlek. -n... Ex. ~**ärt**, -en, *f.* älskares sätt.

2. **Buhle**, -n, *f.* älskarinna, jfr föreg.

buhlen, -te, *ge-t*, *itr.* h. 1. bedrifva otukt, boleri, beblanda sig. 2. poet. smeka. 3. *Um etw.* ~ täfva om, fika efter ngt. *Mit jmdm* ~ vara nngns medtäflare.

Buhler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* 1. * älskare, älskarinna. 2. otuktig man, kvinna, bolare, bolerska, glädjeflicka, fallen kvinna.

Buhleréi, -en, *f.* 1. boleri, otukt, älskog. 2. täflan. 3. galanteri, koketteri.

buhlerisch, *a.* 1. otuktig. 2. kokett, galant.

Buhlin, -nen, *f.* = 2. *Buhle*.

Buhlschaft, -en, *f.* älskog.

Bühne, -n, *f.* dam, vall mot vatten; kaj.

Bühne, -n, *f.* 1. skådebana, scen, teater. *Die ~ betreten*: framträda på scenen. Om teaterpjäser: *über die ~ gehen*: uppföras, spelas. 2. estrad, läktare. -n... Ex. ~**behör**, -[e]s, 0, *n.* scenisk apparat. ~**dekoration**, -en, *f.* teaterdekoration. ~**dichter**, -s, -, *m.* dramatisk författare. ~**dichtung**, -en, *f.* 1. dramatisk dikt. 2. dramatisk författarskap.

~**gerecht**, *a.* lämpad för scenen. ~**held**, -en, -en, *m.* teaterhjalte. ~**künstler**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* dramatisk konstnär, konstnärinna. ~**maler**, -s, -, *m.* dekorationsmålare. ~**malerei**, -en, *f.* dekorationsmålning. ~**mässig**, *a.* scenisk; lämpad för scenen. ~**stück**, -[e]s, -e, *n.* teaterpjäs. ~**veränderung**, -en, *f.* scenförändring. ~**wand**, -e †, *f.* kuliss.

bühnen, -te, *ge-t*, *tr.* ☉ täcka med bräder, golvfläga.

bühnenhaft = *bühnenmässig*.

Bühre se *Büre*.

bukölsch, *a.* bukolsk, herde-. ~*e Dichtung*: berdedikt.

Bulgár, -en, -en, *m.* ~in, -nen, *f.* bulgar, invånare i Bulgarien.

Bulgári, 0, *f.* **Bulgárien**, -s, 0, *n.* Bulgarien.

bulgárisch, *a.* bulgarisk.

1. **Bull**[e], -en, -en, *m.* tjur. -**dogg**[e], -s el. -en, -en, *m.* -**dogge**, -n, *f.* bulldogg. -**ochs**[e], -en, -en, *m.* 1. tjur. 2. tjuroxe (oxe skuren som fullväxt) -en... Ex. ~**beisser**, -s, -, *m.* bulldogg. ~**kalb**, -[e]s, -er †, *n.* tjurkalv.

2. **Bulle**, -n, *f.* 1. * sigill under en urkund. 2. bulla. -n... Ex. ~**adel**, -s, 0, *m.* diplomadel.

bum[m], *interj.* bom! pang!

Bummel... Ex. -**fritz**[e], -ens, -e, -**hans**, -ens, -e †, *m.* dagdrifvare, odoga. -**leben**, -s, 0, *n.* sysslolöst lif, dagdrifveri. -**tag**, -[e]s, -e, *m.* blåmåndag. -**treiben**, -s, 0, *n.* dagdrifveri. -**zug**, -[e]s, -e †, *m.* långsamt (järnvägs)tåg.

Bummeléi, -en, *f.* dagdrifveri.

bummelig se *bumblig*.

bummeln, -te, *ge-t*, *itr.* h. 1. gå och drifva, göra ingenting, slå dank. 2. slarvva, ej se upp.

Bummler, -s, -, *m.* 1. dagdrifvare, drivvare. 2. slarvver, sömnig, oaktam människa.

bumblig, *a.* 1. sysslolös, överksam. 2. slarfvig, oaktam, sömnig.

bums, *interj.* bums!

bumsen, -te, *ge-t*, *itr.* h. doft slå mot ngt.

Bund, I. *n.* dim. *Bündchen*, -lein, 1. -[e]s, -e, bunt, knippa. 2. -[e]s, -, bunt, knippa, kärleve, docka såsom måttenheter, t. ex. *zehn ~ Garn*, *Reisholz*, *Stroh*, *Seide*. II. -[e]s, -e †, *m.* 1. i sht ☉ band. 2. förbund, förening, t. ex. *einen ~ schliessen*: sluta förbund; *der norddeutsche ~* nordtyska förbundet; *mit ~e* *mit jmdm*: i förening med ngn. *Der alte und der neue ~* gamla och nya förbundet, testamentet. -**artig**, *a.* i form af en knippa, knippvis. -**brüchig**, *a.* förbundsbrytande, trolös, affällig. -**eisen**, -s, 0, *n.* ☉ knippjärn. -**holz**, -[e]s, 0, *n.* ved i knippor. -**schuh**, -[e]s, -e, *m.* sandal. -**seide**, -n, *f.* docksilke. -**weise**, *adr.* buntvis, knippvis, dockvis. -**e**... Ex. ~**akte**, -n, *f.* förbundsakt. ~**behörde**, -n, *f.* förbundsregering, förbundsmyndighet. ~**brüchig** = *brüchig*. ~**bruder**, -s, -†, *m.* förbundsbroder, bundsförvand. ~**direktorium**,

-um[s], -en, n. förbundsrad. ~flüchtig, a. som öfvergifvit, svikt förbundet. ~freundlich, a. förbunds vänlig. ~genosse, -n, -n, m. bundsförvändt. ~genossenschaft, -en, f. 1. bundsförvändtskap. 2. förbund (sammansfattning af de förbundne). ~genössisch, a. förbunds-, bundsförvändts-. ~gericht, -[e]s, -e, n. förbundsdomstol. ~lade, 0, f. bibl. förbundets ark. ~kanzler, -s, -, m. förbundskanslär. ~mässig, a. förbundslenig. ~regierung, -en, f. förbundsregering. ~staat, -[e]s, -en, m. förbundsstat. ~tag, -[e]s, -e, m. förbunds(riks)dag. ~versammlung, -en, f. förbunds församling, riksdag. ~verwandt, a. förbundet, allierad.

Bündel, -s, -, n. och * m. knippa, knyte, bunt, bylte. F sein ~schnüren: snöra sin ränsel, rusta till upprott. -förmig, a. i form af en knippa, ett knyte. -jude, -n, -n, m. schackerjude. -träger, -s, -, m. kringvandrande krämäre, gårdfarhandlare, schackrare. -weise, adv. i knyten, knippvis.

bündellin, -te, ge-t, tr. hopbinda i knippor.

bündig, a. 1. om bevis, skäl m. m. bindande, bevisande. 2. om ställen: kort, kortfattat, precis, träffande.

Bündigkeit, -en, f. 1. gällande kraft, bevisningskraft. 2. kortfattat skriftsätt, korthet, klarhet.

bündisch, a. förbunden.

Bündler, -s, -, m. medlem af ngt kotteri, deltagare i ngn konplot.

Bündner, -s, -, m. bundsförvändt.

Bündnis[s], -ses, -se, n. förbund.

bunt, a. kulört, brokig. *Da wimmelt es ~ von Menschen:* där är ett brokigt vimmel af människor. ~ *durch einander:* huller om buller. *Da geht es ~ zu:* där är ett brokigt ei. *vildt lif,* där går det hett till. *Er macht ei. treibt es gar zu ~* han går alldeles för långt. ~ *Reihe:* rad af herrar och damer par om par. -druck, -[e]s, -e, m. färgtryck. -farbig, a. kulört. -fiedrig, a. med brokiga fjädrar. -fleckig, a. fläckig i olika färger. -giefiedert = -fiedrig. -gesprenkelt, a. brokigt spräcklig. -gestreift, a. med kulörta ränder ei. strimmor. -scheckig, a. med brokiga fläckar. -schillernd, a. brokigt glänsande, skimrande. -specht, -[e]s, -e, m. hackspett. -sprenklig = -gesprenkelt. -stickerei, -en, f. broderi i olika färger. -streifig = -gestreift.

Buntheit, -en, f. brokighet.

Bunze se *Punze*.

Bürde, -n, f. bördä; afv. = *Leibesbürde*.

Büre, -n, f. öfverdrag, bolstervar, kuddvar.

Bureau et. **Büreau** (likasä de följ. afv. med ü), -s, -s et. -x, n. byrå, ämbetslokal. -beamte(r), (adj. bejn.) m. byråtjänsteman. -diener, -s, -, m. vaktmästare. -stunden, f. plur. timmar då en byrå hålles öppen.

Bureaukrat, -en, -en, m. byråkrat.

Bureaukrätent[h]jüm, -[e]s, 0, n. Bureaukratie, -en, f. byråkrati, ämbetsmannavälde.

bureaukrätisch, a. byråkratisk.

Burg, -en, f. dim. **Bürglein**, borg, fäste, slott.

-bann, -[e]s, 0, m. borgområde. -flecken, -s,

-, m. liten köping örr lydande under en borg. -frau,

-en, f. borgfru, slottsfru. -fräulein, -s, -, n.

borgfröken. -friede, -ns, 0, m. borgfred. -ge-

biet, -[e]s, -e, n. borgområde. -gericht, -[e]s, -e,

n. borgrätt. -graben, -s, -t, m. borggraf. -graf,

-en, -en, m. borggreve. -gräfin, -nen, f. borg-

greffinna. -gräflich, a. borggrefflig. -gräf-

schaft, -en, f. borggrefskap. -hauptmann, -[e]s,

Burghauptleute, m. borghöfvidsman. -herr,

-n, -en, m. borgherre, slottsherre. -lehen,

-s, -, n. borglän, slottslän. -richter, -s, -, m.

borgdomare, slottsdomare. -stall, -[e]s, -e

†, m. ställe där en borg står ei. stätt. -ver-

liess, -es, -e, n. borgfängelse vanl. underjordiskt

i borgens torn. -vögt, -[e]s, -e †, m. borgfogde,

slottsfogde. -vogtei, -en, f. borg- ei. slotts-

fogdes syssla ei. ämbetsområde. -vögtin,

-nen, f. borg- ei. slottsfogdes fru.

Bürge, -n, -n, m. 1. borgen, borgesman. *Einen ~n stellen:* ställa borgen. *Für jmdn ~ werden:* gå i borgen för ngn. 2. säkerhet, gisslan.

bürglen, -te, ge-t, I. itr. h. gå i borgen, an-

svara, *für jmdn, etw.:* för ngn, ngt. II. tr.

Etw. ~ ansvara för ngt. *Jmdn frei, los ~*

befria ngn genom att ikläda sig borgen

för honom.

Bürger, -s, -, m. ~in, -nen, f. borgare, med-

borgare, medborgarinna. ~ *einer Stadt*

werden: få medborgarrätt i en stad. -adel,

-s, 0, m. borgaradel. -ärt, 0, f. borgares

sätt, borgarvis. -ausschuss, -es, -e †, m. ut-

skott, komité af borgare. -brief, -[e]s, -e, m.

borgarbrief. -deputierte(r), (adj. bejn.) m. de-

puterad från borgarståndet. -eid, -[e]s, -e, m.

borgared. -fest, -[e]s, -e, n. borgarfest. -frau,

-en, f. fru af borgarståndet, borgarhustru.

-garde, -n, f. borggarde. -gardist, -en, -en,

m. medlem af borgargardet. -geld, -[e]s, -er, n.

afgift för medborgarrätts vinnande. -glocke,

-n, f. 1. klocka som sammankallar borg-

garne. 2. klocka som anger *die Bürger-*

stunde, se detta ord. -kranz, -es, -e †, m. med-

borgarkrans, medborgarkrona. -krieg, -[e]s,

-e, m. inbördes krig. -lehen, -s, -, n. ofrälse

län. -mädchen, -s, -, n. borgarflicka. -meister,

-s, -, m. ~in, -nen, f. borgmästare, borg-

mästarinna. -meisteramt, -[e]s, -er †, n. borg-

mästaresyssla. -miliz, -en, f. borgarmilis,

-pack, -[e]s, 0, n. borgarpack, bracka ei.

brackor. -pflicht, -en, f. en medborgares

pligt. -recht, -[e]s, 0, n. borgarrätt, med-

borgarrätt. -rechtlich, a. civilrättslig. -schule,

-n, f. borgarskola, högre folkskola. -sinn,

-[e]s, 0, m. borgaranda, fosterländsk anda.

-soldat, -en, -en, m. = -gardist. -stand, -[e]s,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

0, *m.* borgarstånd. -steig, [-e]s, -e, *m.* gångbana, trottoar. -stolz, -es, 0, *m.* 1. borgarstolthet. 2. borgarhögfärd. -stunde, -n, *f.* timme då världsligen stängas och borgarne gå hem och lägga sig. -tracht, -en, *f.* borgardräkt. -tugend, -en, *f.* medborgarlig dygd, fortjänst. -volk, [-e]s, 0, *n.* borgarfolk. -wache, -n, *f.* borgarvakt. -wehr, -en, *f.* = -garde. -wehrmann, [-e]s, *Bürgerwehrleute*, *m.* = -gardist. -s... Ex. ~frau se -frau, ~kind, [-e]s, -er, *n.* borgarbarn. ~leute, *plur.* borgarfolk. ~mann, -es, *plur.* se ~leute, *m.* borgare. ~tochter, -t, *f.* borgardotter.

Bürgerlich, *a.* borgerlig, med borgerlig. ~ *kochen können*: vara kunnig i enkel matlagning.

Bürgerlichkeit, -en, *f.* borgerligt sätt, beteende. **Bürgerschaft**, -en, *f.* Bürgert[h]üm, [-e]s, 0, *n.* 1. borgerskap. 2. medborgarrätt. 3. borgerligt sätt, borgaranda.

Bürgin, -nen, *f.* till *Bürge*, se detta. **Bürgschaft**, -en, *f.* borgen, ansvar, säkerhet. ~ *leisten für jmdn*: gå i borgen för ngn. -s... Ex. ~fähig, *a.* antaglig som borgen.

1. **Burgünder**, -s, -, *m.* 1. burgunder, invånare i Burgund. 2. burgundiakt vin.

2. **burgünder**, *burgündisch*, *a.* burgundisk.

Burläk, *a.* burlesk, putslustig på ett groft sätt.

Burléske, -n, *f.* burleskt stycke.

Burnus, [-ses]. -[se], *m.* burnus (arabisk mantel), afv. europeiskt öfverplagg med kapuschong.

burr, *interj.* 1. härmande skalbaggars surrande: surr! brum! 2. tecken åt dragare att stanna: pto! håll! 3. uttryck af motvilja: burr! usch!

burr'en, -te, *ge-t.* *itr.* *h.* 1. afv. *s.* surra, surrande flyga. 2. pto:s, ropa hall. 3. säga burr, usch.

Bursch[e], -en, -en och * -e, *m.* dim. *Bürschchen*, -lein, 1. nng man, pojke. *Ein prächtiger* ~ en präktig pojke. *Ein gutmütiger* ~ en godmodig sälle, beskedlig karl. iron. *Sie sind mir ein sauberer* ~ ni är just en fin herre! 2. kamrat. 3. student a) i allm. b) som varit minst ett år vid universitetet, c) äldre medlem af en studentförening, jfr *Fuchs*; d) medlem af *Burschenschaft* 1 b. 4. lärling, lärgosse. 5. uppsarsare, betjänt, borstare, i sht en officers. -en... Ex. ~leben, -s, 0, *n.* glädt (student)lif, jfr *Bursch* 3. ~sitte, -n, *f.* studentsed.

Bürsch[e] se *Birsch*. **Burschenschaft**, *a.* 1. risk, kraftfull, frisk, hurtig. 2. = *burschikos*.

Burschenschaft, -en, *f.* 1. studentförening, a) åtskilliga mindre studentföreningar af leke vetenskaplig natur, bildande fortsättningar af b) en allmän tysk studentförening, stiftad 1810—17 och sedan flera gånger ombildad, med Tysklands politiska enhet och förbitt till mål. 2. sammansfattning af lärlingarne inom ett yrke el. en ort.

Burschenschafter och föraktl. **Burschenschaftler**, -s, -, *m.* medlem af en *Burschenschaft*.

Burschenschafterei, -en, *f.* vanl. föraktl. 1. föreningsväsen. 2. burschikost sätt.

burschikós, *a.* burschikos, studentikos, uppsluppen.

Burschikosität, -en, *f.* burschikost sätt, studentuppsigt.

Bürste, -n, *f.* borste. -n... Ex. ~artig, *a.* borstlik, i form af en borste. ~binder, -s, -, *m.* borstbindare. *F saufen wie ein ~ supä* som en borstbindare; *laufen wie ein ~ springa* som själfvaste hin. ~binderei, 0, *f.* 1. borstbindaryrke. 2. borstbindarverkstad. ~förmig, *a.* i form af en borste. ~handel, -s, 0, *m.* borsthandel. ~macher = ~binder.

bürst en, -ete, *ge-et*, *I. tr.* och *itr.* *h.* 1. borsta. 2. *F* dricka, *supä*. *II. itr.* *s.* *F* springa, skalla. *gno*.

Bürzel, -s, -, *m.* gumpben, gump.

Burzel... Ex. -baum, -bock, [-e]s, -e †, *m.* kullerbytta. *Einen ~ machen el. schlagen el. schiessen*: slå, göra en kullerbytta. -mann, [-e]s, -er †, *m.* vanl. dim. -männchen, -s, -, *n.* trollgubbe af flädermarg med bly i hufvudet, hvilket gör, att han alltid står på hufvudet.

burzel n, -te, *ge-t*, *itr.* *s.* stupa kullerbytta.

Busch, -es, -e †, *m.* 1. buske. 2. * fjäderbuske, hjälmbuske. 3. * bukett. 4. (buskig) skog, buskage, dunge. *blid. sich [seitwärts] in die Büsche schlagen*: smyga sig undan; *jmdn auf den ~ klopfen*: försigtigt höra sig för hos ngn; *hinter dem ~e halten mit etw.*: hålla inne, ej vilja fram med ngt; *lange um den ~ gehen*: gå som katten omkring het gröt. -affe, -n, -n, *m.* zool. orangutang. -apfel, -s, -†, *m.* vildt äpple. -artig, *a.* buskartad, buskig. -baum, [-e]s, -e †, *m.* buskartadt frukträd. -grün, *a.* gräsgrön. -hahn, [-e]s, -e †, *m.* tupp med fjäderbuske. -hörd, [-e]s, -e, *m.* en med buskar omgifven *Vogelherd*, se *a. o.* -holz, [-e]s, 0, *n.* 1. buskiverk, ris. 2. skogsog, busksnär. -klepper, -s, -, *m.* *F* tjuf som håller till i skogarne, stråtröfvere. -klepperer, -en, *f.* *F* stråtröfveri. -kohl, [-e]s, 0, *m.* kruskål. -mann, [-e]s, -er †, *m.* buschman. -maus, -e †, *f.* skogsråtta. -mensch, -en, -en, *m.* skogsmänniska. -ratte, -n, *f.* skogsråtta. -werk, [-e]s, 0, *n.* busksnär.

Büschel, -s, -, *m.* och *n.* 1. knippe, liten knippa, bunt, tofs, vippa, kvast, t. ex. *ein ~ Reisig, Pfeife, Flachs, Haare*. 2. fjäderbuske, hjälmbuske. -artig, *a.* i form af små knippor, vippor. -form, -en, *f.* knippform. -förmig = -artig. -weise, *adv.* knippvis.

büschelicht, *a.* i vippor, små kvastar, knippen; kvastlik.

busch'en, -te, *ge-t*, *sich* ~ blifva buskig. **buschhaft**, **büschicht**, **buschig**, *a.* 1. buskig, yfvig, tofvig. 2. buskbeväxt.

Busen, -s, -, *m.* 1. barm; *blid. av.* bröst, sköte. *Im tiefsten* ~ i sitt innersta. *Eine Schlange am el. im Busen hegen el. nähren*: nära en orm vid sitt eget bröst. *Einen Schalk im*

~ *tragen*: vara skålmaktig. 2. bugt. *Ein* ~ *des Meeres*: en hafsvik. -*freund*, [-e]s, -e, m. ~*in*, -nen, f. nära, förtrolig vän, hjärtevän. -*kind*, [-e]s, -er, n. skötebarn. -*krause*, -n, f. bröstkrås. -*nadel*, -n, f. bröstnål. -*schleife*, -n, f. bröstrossett. -*sünde*, -n, f. skötesynd. -*tuch*, [-e]s, -er †, n. bröstsjal, halsduk.

Büss... ex. -*bank*, -e †, f. skampall. -*bruder*, -s, -†, m. botgörare. -*ermahnung*, -en, f. förmaning till bot och bättring. -*fertig*, a. botfärdig. -*fertigkeit*, 0, f. botfärdighet. -*gebet*, [-e]s, -e, n. botfärdig bön, syndabekännelse. -*geld*, [-e]s, -er †, n. plikt. -*hemd*, [-e]s, -en, n. en botgörares tagelskjorta. -*prediger*, -s, -, m. botpredikant. -*predigt*, -en, f. botpredikan. -*psalm*, [-e]s, -en, m. botpsalm. -*tag*, [-e]s, -e, m. böndag. *Buss- und Bettag*: allmän bot- och bönedag. -*thräne*, -n, f. ångerns tår, bättringstår. -*übung*, -en, f. botöfning. -*vermahnung* = -*ermahnung*. -*weker*, -s, -, m. en som väcker till bot och bättring. -*werke*, n. plur. botgöringsverk. -*zeit*, -en, f. botgöringstid. -*zelle*, -n, f. botgöringscell.

Büssaar, **Bussard**, [-e]s, -e, m. ormvråk (*Falco buteo*).

Büsse, -n, f. 1. bot, botgöring, ånger. *In Sack und Asche* ~ *thun*: göra bot i säck och aska. 2. plikt, böter.

büsslen, [-es]t, -te, *ge-t*, I. tr. 1. * sätta bot på, laga, lappa. 2. göra bot för, försona, umgälla, plikta för, t. ex. *etw. mit Geld, mit seinem Leben*. 3. *Eine Lust, Begierde* ~ tillfredsställa en lusta, ett begär. 4. böt-fälla, straffa. II. *itr. h.* göra bot; plikta. *Für etw.* ~ plikta, sota för ngt.

Büsser, -s, -, m. ~*in*, -nen, f. botgörare, botgörerska. -*gewand*, [-e]s, -er †, -*kleid*, [-e]s, -er, n. botgörardräkt.

Busshard se *Bussard*.

Büssóle, -n, f. † kompass.

Büssung, -en, f. botgöring, försonande.

Büste, -n, f. byst.

Butike, -n, f. butik, (handels)bod.

Butt, [-e]s, -e[n], m. -*fisch*, -es, -e, m. flundra.

Butte, -n, f. 1. = *Butt*. 2. fröknopp, *itr. Hage-butte*. 3. = *Bütte*.

Bütte, -n, f. bytta, så, balja, kar.

Buttel, -n, f. F butelj, flaska.

Büttel, -s, -, m. 1. exekutionsbetjänt, rättsbetjänt. 2. bodelsdräng, bodel.

Büttelcéi, -en, f. häkte, fängelse.

buttelin, -te, *ge-t*, *itr. h.* och tr. gräva, böka, pota.

Butter, 0, f. smör. *Braune* ~ brynt smör. *bnä. jmdm die* ~ *vom Brot nehmen*: plocka ngn, taga bästa bitarne från ngn. -*ähnlich*, a. smörlik. -*bemme*, -n, f. = -*brot*. -*bräzel*, -n, f. smörkringla. -*blume*, -n, f. bot. smörblomster. -*brot*, [-e]s, -e, n. smörgås. *Belegtes* ~ smörgås med ngt sovel på. *bnä. etw. für ein* ~ *bekommen*: få ngt för smörpris. ~e [*auf dem Wasser*] *werfen*: kasta smörgåsar. -*brühe*, -n, f. smörås. -*büchse*, -dose, -n, f. smörask. -*fass*, -es, -er †, n. 1. smörbytta, smörfjärding, smörtunna. 2. tjärna. -*fladen*, -s, -, m. = -*brot*. -*form*, -en, f. smörform. -*frau*, -en, f. smörgumma (*gumma som säljer smör*). -*gebäckene(s)*, (adj. böjn.) n. smörbakelse. -*gelb*, a. smörgul. -*haltig*, a. som innehåller smör. -*kammer*, -n, f. rum där smör tjärnas el. förvaras. -*küchen*, -s, -, m. smörtårta, smörbakelse. -*markt*, [-e]s, -e †, m. smörmarknad. -*milch*, 0, f. tjärnmjök. -*schminke*, -n, f. smörfärg. -*schnitte*, -n, f. = -*brot*. -*semmel*, -n, f. semla med smör på. -*stalle*, P -*stulle*, -n, f. = -*brot*. -*teig*, [-e]s, -e, m. smördeg. -*tonne*, -n, f. = -*fass*. -*topf*, [-e]s, -e †, m. smörask, smörkruka. -*vogel*, -s, -†, m. käljfärl. -*weck*, [-e]s, -e, m. -*wecke*, -n, f. kilformigt smörstycke. -*wecken*, -s, -, m. smörbröd med smör på. -*weich*, a. mjuk som smör. -*woche*, -n, f. veckan före fastan.

buttericht, **butterig**, a. 1. smörig, innehållande smör. 2. smöraktig.

butterin, -te, *ge-t*, I. tr. tjärna. II. *itr. h.* 1. tjärna. 2. blifva smör. F *bnä. das will nicht* ~ *det är förspild möda*.

Büttner = *Böttcher*.

1. **butz**, *interj.* betecknande ett doft fall, bums!

2. **Butz**, -es, -e, m. doft fall et. slag.

Bux se *Buchs*.

Byssus, -, -, m. byssus.

Byzantiner, -s, -, m. ~*in*, -nen, f. byzantinare, byzantinska.

Byzanz, -, 0, n. npr. Byzans.

C.

Här ej npptagna ord, hvilka börja a) med *Ca- Cl- Co- Cr- Cu-* sökas under *K-*, b) med *Ch-* under *K-* el. *Sch-*, c) med *Ce- Ci- Cy-* under *Z-*.

C, -[s], -[ʃ]s, n. gram. c. **C-schlüssel**, -s, -, m. mus. basklav.

ca, forkorta. = *cirka*.

Café (*Café*), -s, -s, n. kafé.

Cälibat se *Cölibat*.

Campagne, -n, f. fälttåg.

Canaille, -n, f. kanalje.

Caprice, -n, f. nyck, infall.

capriciós, a. nyckfull.

Carcer se *Karzer*.

* äkta sms. F familjart. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

Carrière, -n, *f.* 1. karriär. sträck, t. ex. [in] ~ reiten. 2. bana, karriär, t. ex. eine gute ~ machen.

Cäsar, -s, *Casaren*, m. 1. npr. Cesar. 2. cesar, enväldig kajsare.

Cäsärent[h]um, -[e]s, 0, n. Cäsarismus, -, 0, m. kajsarvalde, enväldsmakt, enväldsregering.

Castagnette, -n, *f.* kastanjett.

Cäsür, -en, *f.* cesur.

Causerie, -en, *f.* käseri, småprat.

Cedént, -en, -en, m. jur. den afträdande, afträdare.

Ceder, -n, *f.* ceder. -baum, -[e]s, -e †, m. cederträd. -fichte, -n, *f.* ceder. -holz, -es, 0, n. cederträ. -[n]... Ex. ~wald, -[e]s, -er †, m. cederskog.

cedern, a. af cederträ, ceder.

cedier[en], -te, -t, tr. aftråda, afstå. **Cedierung**, *f.*

Cedille, -n, *f.* cedilj.

Celebránt, -en, -en, m. prest som läser mässan.

celebrier[en], -te, -t, tr. fira. Die Messe ~ läsa mässan.

Celebrität, -en, *f.* ryktbarhet, namnkunnighet, celebritet; berömd personlighet.

Cellist, -en, -en, m. violoncellspelar.

Cello, -[s], -s, n. violoncell.

Cément, -[e]s, -e, m. och n. ⊕ cement.

cementier[en], -te, -t, tr. ⊕ mura med cement.

Cementierung, *f.*

cen sier[en], -te, -t, tr. 1. bedöma, kritisera. 2. sätta betyg på, gifva betyg åt. 3. censera, underkasta census.

Censor, -s, *Censoren*, m. censor. -amt, -[e]s, -er †, n. censorsämbete. -würde, -n, *f.* censorsvärdighet.

Censür, -en, *f.* 1. censur. 2. betyg. -büch, -[e]s, -er †, n. betygsbok.

Census, -, -[se], m. census, skattskrifning.

Cent, -s, -s, m. myntet cent.

Centaur, -en el. -s, -en, m. centaur.

Centi... Ex. -grámm, -s, -e men som mattenbet -, n. centigram. Zehn ~e: tio centigramvigt, men: diese Sache wiegt zehn ~ denna sak väger tio centigram. -liter, -s, -, m. och n. centiliter. -méter, -s, -, m. och n. centimeter.

Centime, -n och -s, -n och -s, m. myntet centim.

Centner, -s, -, m. centner. -gewicht, -[e]s, -e, n. centnervigt. -schwer, a. centner tung.

centrá, a. central.

Centralisación, -en, *f.* centralisering.

centralisier[en], -te, -t, tr. centralisera. förena i en medelpunkt. **Centralisierung**, *f.*

Centrum, -um[s], -en, n. centrum.

Ceremoniál = 2. *Ceremoniell*.

Ceremonie, -en, *f.* ceremoni. -n... (---) Ex. ~meister, -s, -, m. ceremonimestare.

1. **ceremoniell** = *ceremoniös*.

2. **Ceremoniell**, -[e]s, -e, n. ceremoniel.

ceremoniös, a. ceremoniös, stel, kruserlig.

cernier[en], -te, -t, tr. ✕ innesluta, inspärta med belägringsgrupper.

Cernierung, -en, *f.* ✕ inneslutning. cernering, belägring. -s... Ex. ~heer, -[e]s, -e, n. belägringshär.

certier[en], -te, -t, itr. h. täffa.

Certifikát, -[e]s, -e, n. intyg, attest, certifikat.

certifizier[en], -te, -t, tr. intyga.

Cervelatwurst, -e †, *f.* metwurst.

Cession, -en, *f.* cession, konkurs.

Cessionár, **Cessionár**, -[e]s, -e, m. cessionarie (den till hvilken egendomen afträdes).

Chagrín, -s, -s, m. schagräng.

Chaise, -n, *f.* schäs, postvagn.

Chaldäer, -s, -, m. kaldé (invånare i Kaldéen).

Champágnér, -s, -, m. -wein, -[e]s, -e, m. champagne].

Champignon, -s, -s, m. champinjon. -sauce, -n, *f.* champinjonsås. -zucht, 0, *f.* champinjonodling.

changier[en], -te, -t, I. tr. ändra, byta om. II. itr. h. förändras, undergå förändring.

Chaos, -, -e, n. kaos.

chaotisch, a. kaotisk.

Char... se *Kar*...

Charade, -n, *f.* charad.

Charáktér, -s, -e. *Charaktère*, m. 1. karaktär, skaplymne. 2. stånd, ställning, rang; person i en viss ställning, t. ex. ein öffentlicher ~ en offentlig personlighet. -ähnlich, a. af liknande karaktär. -bild, -[e]s, -er, n. karaktärsbild, karaktärsskildring. -fest, a. karaktärsfast. -festigkeit, 0, *f.* karaktärsfasthet. -los, a. karaktärlös. -stück, -[e]s, -e, n. karaktärsstycke. -zug, -[e]s, -e †, m. karaktärsdrag.

charakterisier[en], -te, -t, tr. karaktärisera.

Charakteristik, -en, *f.* karaktäristik, karaktärsteckning.

Charakteristiker, -s, -, m. 1. karaktärstecknare. 2. teat. skådespelare som framställer karaktärsroller.

charakteristisch, a. karaktäristisk, kännetecknande.

chargier[en], -te, -t, tr. ✕ angripa.

Chargierte(r), (adj. bejñ. m. 1. ✕ militär som innehar någon (officers)grad, plur. befäl. 2. förtroendeman inom en studentförening (*Verbindung*), som bär skarp i föreningens färger samt värja.

Charlatan, -s, -s el. *Charlatane*, m. charlatan, bedragare.

Charlatanerie, -en, *f.* charlataneri, bedrägeri, skoj.

charmánt, a. charmant, förtjusande.

charmier[en], -te, -t, tr. tjusa, intaga.

Charpie, 0, *f.* linneskaf. ~ zupfen: göra linneskaf.

Chassepot, -s, -s, n. -gewehr, -[e]s, -e, n. chassepot(gevär) (ett slags bakladdningsgevär).

Chaussee, -en, *f.* till halfta broden makadamiserad landsväg. -arbeiter, -s, -, m. landsvägsarbetare. -bau, -[e]s, -ten, m. landsvägsan-

0 saknar plur. † har omj. ud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

läggning. -**geld**, [-e]s, -er, *n.* vägpengar, bompengar (afgitt för körning på landsvägen). -**geld-einnehmer**, -**gelderheber**, -s, -, *m.* person som tar upp vägpengarne. -**graben**, -s, -†, *m.* landsvägsdike. -**haus**, -es, -er †, *n.* stuga där vägpengar erläggas. -**hauseinnehmer** = -**geldeinnehmer**. -**pappel**, -n, *f.* pyramidpoppel. -**stein**, [-e]s, -e, *m.* makadamiseringssten. -**wärter**, -s, -, *m.* landsvägsvakt.

chaussier'en, -te, -t, *tr.* makadamisera.

Chauvinismus, -, *0*, *m.* chauvinism, ensidig och utmanande patriotism.

Chauvinist, -en, -en, *m.* chauvinist, ensidig, skrytsam, utmanande patriot.

Chef, -s, -s, *m.* chef, anförare, föreståndare. -**ingenieur**, -s, -e, *m.* öfveringenjör.

Chemie, *0*, *f.* kemi.

Chemikalien, *plur.* kemikalier.

Chemiker, -s, -, *m.* kemiker, kemist.

chemisch, *a.* kemisk.

Chemise, -n, *f.* skjorta, linne.

Chemisétt, -s, -s, *n.* **Chemisette**, -n, *f.* nattkappa.

Chemist, -en, -en, *m.* kemist, kemiker.

Chenille, -n, *f.* snilja.

Cherub, -s, -s *ei.* -im (*avr.* ---), *m.* kerub.

chevaleresk, *a.* ridderlig.

Chicane, *chicanier'*en *se* **Schikane**, *schikanieren*.

Chiffre, * **Chiffer**, -n, *f.* chiffer, hemlig skrift.

-**schrift**, -en, *f.* chifferskrift. -n... *EX.* ~**telegramm**, -s, -e, *n.* chiffertelegram.

Chignon, -s, -s, *m.* chinjong.

Chimäre, -n, *f.* hjärnsjöke.

chimärisk, *a.* inbillad, ogrundad.

China, I. -s, *0*, *n. npr.* Kina. II. -s, *f.* -s, -s, *n.* kina (bark). -**baum**, [-e]s, -e †, *m.* kinaträd. -**fahrer**, -s, -, *m.* kinafarare. -**rinde**, -n, *f.* kinabark. -**stoff**, [-e]s, -e, *m.* kina. -**wurzel**, -n, *f.* kinarot.

Chinése, -n, -n, *m.* kines.

Chinésin, -nen, *f.* kinesisk kvinna.

chinésisch, *a.* kinesisk.

Chiragra, -s, *0*, *n.* gikt i händerna.

Chirurg, -en *ei.* -s, -en, *m.* kirurg.

Chirurgie, *0*, *f.* kirurgi.

chirurgisch, *a.* kirurgisk.

Chitón, -s, -s *ei.* -e, *m.* kiton, lifrock.

Chlorál, [-e]s, *0*, *n.* kloral.

Chloróform, -s, -e, *n.* kloroform.

chloroformier'en, -te, -t, *tr.* kloroformera. **Chloroformierung**, *f.*

Chok, -s, -s, *m.* häftigt anfall, i sht af rytter.

Chokoláde *se* **Schokolade**.

Cholera, *0*, *f.* kolera. -**ähnlich**, -**artig**, *a.* koleraartad. -**epidemie**, -en, *f.* koleraepidemi. -**tropfen**, *m. plur.* koleraedroppar.

Cholériker, -s, -, *m.* koleriker, kolerisk människa.

Cholerine, *0*, *f.* kolerin, stark diarré.

cholérisch, *a.* kolerisk.

Chor, [-e]s, -e †, *m.* och *n.* 1. *vanl. n.* skara. 2.

vanl. m. kör. 3. *vanl. n.* (kyrk)kor. -**altar**, [-e]s, -e †, *m.* hufvudaltare. -**amt**, [-e]s, -er †, *n.* altartjänst hos katolikerna. -**artig**, *a.* i korform. -**bischof**, [-e]s, -e †, *m.* biskopsvikarie. -**büch**, [-e]s, -er †, *n.* notbok för korsång. -**direktor**, -s, -en, *m.* kördiregent. -**frau**, -en, *f.* stiftsfru, stiftsfröken. -**führer**, -s, -, *m.* 1. koranförrare. 2. förste korsångare. -**gang**, [-e]s, -e †, *m.* sidogång i en kyrka. -**gehülfe**, -n, -n, *m.* en prests biträde vid altartjänsten. -**geld**, [-e]s, -er, *n.* sportler a) åt korgossar, b) åt domherrar för själamässor. -**gesang**, [-e]s, -e †, *m.* 1. korsång. 2. korsång. -**gesangbuch** = -**buch**. -**gitter**, -s, -, *n.* järnstaket framför koret. -**hemd**, [-e]s, -en, *n.* mässkjorta. -**herr**, -n, -en, *m.* domherre, kanik. -**knabe**, -n, -n, *m.* korgosse. -**mantel**, -s, -†, *m.* korkåpa. -**nonne**, -n, *f.* nunna som deltagar i korsången. -**pult**, [-e]s, -e, *n.* och *m.* notpulpet i kyrkkor. -**rock**, [-e]s, -e †, *m.* korrock, korkåpa. -**sänger**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* korsångare, korsångerska. -**stuhl**, [-e]s, -e †, *m.* korstol. -**stunden**, *f. plur.* vissa stycken ur mässboken, som de katolska andlige måste läsa på bestämda timmar. -**übung**, -en, *f.* öfning i korsång *ei.* korsång. -**weise**, *adv.* i kör.

Choral, [-e]s, -e †, *m.* koral. -**büch**, [-e]s, -er †, *n.* korabok.

Choralist, -en, -en, *m.* koralsångare.

Chorist, -en, -en, *m.* kor-*ei.* korsångare, korist.

Chorus, -, **Chöre**, *m.* kör, korus, skara.

Chrestomathie, -en, *f.* krestomati, läsebok *ia* nehållande valda stycken.

Chrie, -n, *f.* kria, stilöfning.

Christ, I. -s, *0*, *m. npr.* Kristus. *Der heilige* ~ a)

Kristusbarnet, b) julen. II. -en, -en, *m.* kristen.

-**abend**, [-e]s, -e, *m.* julafton. -**baum**, [-e]s,

-e †, *m.* julgran. -**bescheerung**, -en, *f.* julklappar. -**kind**, [-e]s, *0*, *n.* Kristusbarnet.

-**monat**, [-e]s, -e, *m.* julmånad. -**nacht**, -e †,

f. julnatt. -**tag**, [-e]s, -e, *m.* juldag. -en... *EX.*

~**gemeinde**, -n, *f.* kristen församling *ei.* den

kristna församlingen. ~**kind**, [-e]s, -er, *n.*

kristet barn. ~**liebe**, *0*, *f.* kristlig kärlek.

~**mensch**, -en, -en, *m.* kristen människa.

Kein ~ *otta*: ingen människa. ~**pflicht**, -en,

f. en kristens pligt. ~**verfolgung**, -en, *f.*

förföljelse mot kristne. ~**volk**, [-e]s, -er †,

n. kristet folk.

Christenheit, *0*, *f.* kristenhet.

Christent[h]üm, [-e]s, *0*, *n.* kristendom.

Christin, -nen, *f.* kristen kvinna.

christlich, *a.* kristlig.

Christlichkeit, *0*, *f.* kristlighet.

chromätisch, *a.* kromatisk.

Chronik, -en, *f.* krönika. -en... *EX.* ~**schreiber**,

-s, -, *m.* krönikeskrifvare, krönikör.

chronisch, *a.* kronisk.

Chronist, -en, -en, *m.* = **Chronikenschreiber**.

Chronologie, -en, *f.* kronologi.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

chronológisch, *a.* kronologisk.

Chur, -s, 0, *npr.* staden Chur i Gr. svänten. -wälsch, *a.* 1. från et. i Chur. chur-. 2. kurwälsk, språk som talas i och omkring Chur.

Chur... se Kur...

Cichorie, -n, *f.* cikoria. -n... Ex. ~kaffee, -s, 0, *m.* cikoriakaffé.

Cider, -s, -, *m.* cider, fruktvin. -apfel, -s, -†, *m.* äpple till äpplevin. -essig, -[e]s, -e, *m.* ciderrättika. -wein, -[e]s, -e, *m.* = Cider.

Cigarette, -n, *f.* cigarett. -n... Ex. ~tasche, -n, *f.* cigarettfodral.

Cigarre, -n, *f.* cigarr. -n... Ex. ~abfall, -[e]s, -e †, *m.* cigarraffall. ~etui, -s, -s, *n.* cigarrfodral. ~kasten, -s, -, *m.* ~kiste, -n, *f.* cigarrlåda. ~spitze, -n, *f.* cigarrmunstycke. ~stummel, -s, -, *F.* ~stumpf, -[e]s, -e †, *m.* cigarrstump. ~tasche, -n, *f.* cigarrfodral.

circa, cirka, *adv.* cirka, ungefär, omkring.

Cirkulär, -[e]s, -e, *n.* cirkulär. *Ein* ~ *erlassen*: utfärda ett cirkulär. -schreiben, -s, -, *n.* cirkulär, rundskrifvelse.

Cirkulation, -en, *f.* cirkulation, omlopp.

cirkulier|en, -te, -t, *itr.* *h.* cirkulera, vara i omlopp. **Cirkulierung**, *f.*

Cirkus, -, -[se], *m.* cirkus.

Ciseléur, -[e]s, -e, *m.* ciselör.

ciseler|en, -te, -t, *tr.* ciselera.

Ciselerer, -s, -, *m.* ciselör.

Cistérne, -n, *f.* cistern.

Citadelle, -n, *f.* citadell.

Citát, -[e]s, -e, *n.* citat, anfördt ställe *ur* skrift el. tal. **Citátion**, -en, *f.* jur. kallelse till inställelse inför domstol. stämning.

citier|en, -te, -t, *tr.* 1. anförda, citera, t. ex. *einen Autor, eine Schriftstelle*. 2. jur. kalla inför rätta. 3. frammana, t. ex. *Geister*. **Citierung**, *f.*

Citronát, -[e]s, -e, *m.* och *n.* insyltade citronskal.

Citronc, -n, *f.* ätm. *Citronchen*, -lein, citron. -n... Ex. ~farbe, -n, *f.* citronfärg. ~farbig, ~gelb, *a.* citrongul. ~öl, -[e]s, -e, *n.* citronessens.

1. **civil**, *a.* 1. civil. borgerlig. 2. höflig, sedit. 3. billig, måttlig, t. ex. *um sehr ~en Preis*: för mycket godt pris.

2. **Civil**, -s, 0, *n.* det civila ståndet i motsats till militären och presterskapet. *In* ~ *civilklädd*. -amt, -[e]s, -er †, *n.* civilt ämbete. -beamte(r), (*adj.* böj.) *m.* civil tjänsteman. -ehe, -n, *f.* civiläktenskap. -gericht, -[e]s, -e, *n.* civildomstol. -klage, -n, *f.* åtal i civilmål. -liste, -n, *f.* civillista. -prozess, -es, -e, *m.* civilprocess. -recht, -[e]s, 0, *n.* civilrätt. -stand, -[e]s, 0, *m.* borgerligt stånd. -tracht, -en, *f.* civildräkt. -uniform, -en, *f.* civil tjänstemans uniform.

Civilisation, -en, *f.* civilisation. -s... Ex. ~bestrebung, -en, *f.* civilisationsförsök.

civilisatorisch, *a.* civiliserande, hyfsande, bildande.

civilisierbar, *a.* som kan civiliseras.

civilisier|en, -te, -t, *tr.* civilisera, hyfsa.

Civilist, -en, -en, *m.* civil person, civil tjänsteman.

Coaks, *plur.* koks.

Cocón, -s, -s, *m.* och * *n.* kokong.

Codex, -, *Codices*, *m.* kodex.

Coeur, -[s], -[s], *n.* kortspel. hjärter.

Cognac, **Cognak**, -s, -s, *m.* konjak.

Coiffüre, -n, *f.* hårklädsel.

Cölibát, -[e]s, -e, *n.* cölibat, ogift stånd.

comer, *a.* från et. i Como, como-. *Der* ~ *See*: Comosjön.

Commis, -, -, *m.* handelsbokhållare, bodbetjänt. ~ *Voyageur*: handelsresande.

Compagnie se *Kompanie*.

Comptóir, -[e]s, -e el. -s, *n.* kontor (handelskontor, postkontor). -bote, -n, -n, -diener, -s, -, *m.* springpojke el. vaktmästare vid ett kontor.

Comptoirist, -en, -en, *m.* kontorist.

Concépt, -[e]s, -e, *n.* koncept. *Bad. jmdn das* ~ *verwirren*: bringa ngn ur koncepterna, ur fattningen; *aus dem* ~e *kommen*: tappa koncepterna. -papier, -[e]s, -e, *n.* konceptpapper, hamppapper.

Conciépiént, -en, -en, *m.* person som uppsätter koncept till en skrift.

concipler|en, -te, -t, *tr.* och *itr.* *h.* 1. blifva hafvande. 2. affatta, uppsätta koncept (till).

Conséil, -s, -s, *m.* konselj.

Consiliúm, -um[s], -en, *n.* konsilium, rådplägning, kollegium.

Contó, -o[s], -os el. -i, *n.* konto.

Convoj, -[s], -[s], *m.* betäckning, följe, konvoj.

Cordón, -s, -s, *m.* kordong.

Corps, -, -, *n.* 1. kår (armékår m. m.). 2. studentförening (motsatt *Burschenschaft*). -bursch[e], studentenspr. = -student. -geist, -[e]s, 0, *m.* kåranda. -student, -en, -en, *m.* medlem af en studentförening, *itr.* *Corps* 2.

Cotillon, -s, -s, *m.* kotiljong.

Cótus, -, -, *m.* afdelning af en skolklass, parallelklass.

Couléur, -en, *f.* 1. F färg, kulör. 2. studentförening.

Coulisse, -n, *f.* 1. teat. kuliss. 2. ⊕ fals, rädda. -n... Ex. ~fieber, -s, 0, *n.* rampfeber. ~intrigue, -n, *f.* kulisstintrig. ~laden, -s, -†, *m.* ⊕ (fönster)lucka som skjutes i en fals.

Coup, -s, -s, *m.* kupp.

Coupé (med -é), -s, -s, *n.* järnvägskupé.

couplier|en, -te, -t, *tr.* och *itr.* *h.* 1. kortspel. taga af. 2. järnväg. kontrollera biljetterna genom att klippa i dem.

Couplét, -s, -s, *n.* kuplett.

Coupón, -s, -s, *m.* kupong.

Cour, 0, *f.* 1. uppvakting (uppvakande församling) vid hofvet. 2. uppvakning, kur, t. ex. *jmdn die* ~ *machen* el. *F schneiden*: göra sin kur, slå för ngn. -macher, -s, -, *m.* kurtisör.

1. couránt, a. nu gällande, gångbar, t. ex. *~es Geld*.
 2. Couránt, *-[e]s*, 0, n. -geld, *-[e]s*, 0, n. gångbart mynt.
 Courtoisie, *-en, f.* artighet, hofmannasätt.
 Cousin, *-s, -s, m.* (manlig) kusin.
 Cousine, *-n, f.* (kvinnlig) kusin.
 Couvört, *-[e]s, -e* el. *-s, n.* 1. kuvert vid dukning. 2. (bref)kuvert.
 couvertier|en, *-te, -t, tr.* lägga in i kuvert.
 Creme, *-s, f.* kräm.
 Cricket, *-s, -s, n.* kricket.
 croquier|en, *-te, -t, tr.* måla göra ett utkast till.
 Cyáne, *-n, f.* bot. blåklint (Centaurea Cyanus).
 cyklisch, a. cyklisk, tillhörande en cykel.
 Cyklón, *-[e]s, -e, m.* cyklon, hvirvelvind.
 Cykl|us, *-us, -en, m.* cykel, följd.
 Cylinder, *-s, -, m.* 1. cylinder. 2. lampglas.
 3. (hög) svart hatt. 4. proberglas. -fläche,

-n, f. cylindrisk yta. *-form, -en, f.* cylindrisk form, cylinder. *-förmig, a.* cylindrisk. *-mütze, -n, f.* lamphatt. *-uhr, -en, f.* cylindrerur.

cylíndrisch, a. cylindrisk.

Cymbel se Zimbel.

Cyniker, *-s, -, m.* cyniker.

cynisch, a. cynisk.

Cynism|us, *-us, -en, m.* cynism.

Cyper... Ex. *-gras, -es, -er †, n.* bot cypergräs. *-kater, -s, -, m.* *-katze, -n, f.* zool. cyperkatt.

Cypresse, *-n, f.* cypress. *-n...* Ex. *~ärtig, a.*

cypressartad. *~holz, -es, 0, n.* cypressstrå.

cypressen, a. af cypressstrå, cypress-.

Cyprier, *-s, -, m.* *~in, -nen, f.* cyperer, invånare på ön Cypern.

cýprisch, a. cyppersk.

Czako se Tschako.

Czar se Zar.

Czeche m. m. se Tscheche m. m.

D.

D, *-[s], -[s], n.* gram. d.

da, I. adv. 1. rum. a) där. *Hier und ~* el. *~ und dort*: här och där. *Der Mann ~* mannen där el. den där mannen. *Du ~!* du där (borta)! hör hit! i sht *× wer ~?* verda? hvem där? Iron. *~ kam ich schön an*: där råkade jag illa ut. *Von ~ ab* el. *an*: därifrån. *~ hast du es*: där har du det (dina garnings löns el. hvad jag förespåt), iron. håll till godo! *Siehe ~!* se där! b) här, närvarande, tillstådes. *Ich bin ~* jag är här. *~ bin ich*: här är jag, här har ni mig. *Sie ~?* ni här? *~ sein*: vara tillstådes, vara närvarande, jfr *dasein*. *Wenn ich ihn jetzt so ~ hätte*: om jag nu hade tag i honom. c) * relativt: *der Ort, da ... stället, hvarest ... 2.* tid. då. *Von ~ ab* el. *an*: från den tiden. *Als er das hörte, ~ sagte er*: när han hörde det, så sade han. 3. omständigheter. *Was soll ich ~ machen?* hvad skall jag då (under sådana förhållanden) göra. *~ irren Sie sich*: däruti missar ni er. *~ siehst du!* där ser du! *~ wird man sich besinnen müssen*: här måste man tänka sig för. *~ brauchts Mut*: därtill fordras mod. II. konj. 1. tid, ofta med kausal bibe tydelse. då, när, just som. *~ alles beendigt war, ging ich*: då (och emedan) allt var slut, gick jag. 2. orsak. då, enär, emedan, då ju. *~ dem so ist*: då det förhåller sig så.

Anm. Da i sms. med ltr. verb betecknar närvaro. I sms. med tr. verb samt med vokallikt addjudande partiklar förändras *da* till *dar*. I sms. med prep. och adv. är *da* betonadt, så ofta det rum m. m., som utmärkes genom *da*, skall framhållas, jfr svenska därifrån och därifrån m. n.

dabéi, (afv. ²-, jfr föreg. anm.), adv. 1. därvid,

bredvid, jämte. *Wir sind ganz nahe ~* vi äro helt nära. *~ sein*: a) vara närvarande, b) vara med, deltaga, c) hålla på med, t. ex. *wollen Sie ~ sein*: vill ni vara med? *da müsste ich auch ~ sein*: där skulle jag också vilja vara med; *ich bin gerade ~, den Brief fertig zu schreiben*: jag håller just på att avsluta brevet. *Nahe ~ sein zu ...* vara nära att ... *Er bleibt ~* han står fast därvid. *Es bleibt ~* som sagt är, så blir det. *Das Gute ~ ist, dass ...* det goda därvid är, att ... el. det är ändå väl, att ... *Was ist denn ~?* hvad är det för ondt däri? el. hvad är det för konst? *~ befinde ich mich wohl*: jag mår väl däraf. *~ kommt nichts heraus*: det gagnar ej till ngt, därmed vinnes ingenting. *Was sollte ich ~ thun*: hvad skulle jag då göra? 2. därtill, dessutom, och hvad mer är, t. ex. *er ist gewandt und ~ tugendhaft*. — Efterfölj. sms. förekomma äfr. uppösta.

dabéisitzen, itr. h. sitta bredvid.

dabéistehen, itr. h. stå bredvid.

Dacápo, *-[s], -s, n.* dakapo.

Dach, *-[e]s, -er †, n.* dim. *Dächelchen*, i plur. afv.

Dächerchen, -lein, taf. Jmdm *~ und Fach geben*: gifva ngn tak öfver hufvudet, härbärgera ngn. *Ein Haus in ~ und Fach erhalten*: underhålla ett hus. F bud. *num regnet's auf mein ~* nu blir det jag, som får skulden el. nu gäller det mitt skinn; *bei ihm ist gleich Feuer im ~*: han råkar strax i eld och låga, det är med honom som att tända eld i krut; *jmdm auf dem ~e sein* el. *sitzen*: a) öfvervaka ngn's görande och låtande, b) sätta åt ngn. *-abhäng, -[e]s,*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ∩ sjöterm. × militärsk term.

-e †, *m.* takslutning. -balken, -s, -, *m.* takbjälke. -boden, -s, -[†], *m.* vind (rum under taket). -decker, -s, -, *m.* taktäckare. -deckerei, -en, *f.* taktäckaryrke, taktäckning. -fahne, -n, *f.* vindhjul. -fenster, -s, -, *n.* takfönster. -first, -[e]s, -e, *m.* -en, *f.* takås. -förmig, *a.* takförmig. -gebälk, -[e]s, 0, *n.* ⊕ takresning, takriste. -geschloss, -es, -e, *n.* vindsvåning. -gesims, -es, -e, *n.* ⊕ taksims, taklist. -gesparr, -gesperr = -gebälk. -kammer, -n, *f.* vindskammare, vindskupa. -kehle, -n, *f.* ⊕ vinkel som bildas af två sammanstötande tak. -luke, -n, *f.* lucka på tak, vindslugge. -nase, -n, *f.* takfönster med gaveltak. -pappe, -n, *f.* takpapp. -pflanze, -n, *f.* takpanna. -reiter, -s, -, *m.* torn hvilande på ett tak. -rinne, -n, *f.* takränna. -röhre, -n, *f.* takränna, stupränna. -schiefer, -s, -, *m.* takskiffel. -schindel, -n, *f.* -span, -[e]s, -e †, *m.* ⊕ takspån. -sparren, -s, -, *m.* taksparre. -stein, -[e]s, -e, *m.* taktegel. -stroh, -[e]s, 0, *n.* takhalm. -stube = -kammer. -stuhl, -[e]s, -e †, *m.* takstol. -traufe, -n, *f.* 1. takdropp. 2. takränna. -wohnung, -en, *f.* vindsvåning. -ziegel, -s, -, *m.* taktegel.

dach en, -te, ge-t, *I. tr.* täcka, förse med tak. *II. Sich* ~ slutta.

Dachs, -es, -e [†], *m.* dim. *Dächchen, -lein*, 1. gräfling, gräfsvin. *F er schlüß wie ein* ~ han sover som en stock el. han är en riktig sjuosofvare. 2. taxhund. -bau, -[e]s, -e, *m.* gräflingsbo, gräflingsryt. -beinig, *a.* taxbent. -eisen, -s, -, *n.* jag. gräflingsax. -falle, -n, *f.* gräflingsfälla. -fang, -[e]s, 0, *m.* gräflingsfångst. -fänger, -finder, -s, -, *m.* jag. = -hund. -graben, -s, 0, *n.* utgräfnings af gräflingsbo. -hund, -[e]s, -e, -kriecher, -s, -, *m.* taxhund. -röhre, -n, *f.* jag. gång in till ett gräflingsbo. -weibchen, -s, -, *n.* gräflingshona.

Dächsel, -s, -, *m.* 1. jag taxhund. 2. ⊕ däxel, bandyxa.

dächseln, -te, ge-t, *tr.* och *itr. h.* jaga gräflingur.

dachshaft, *a.* gräflingsartad.

Dachsin, Dächsin, -nen, *f.* gräflingshona.

Dacht se *Docht*.

Dachtel, -n, *f.* P örül.

dachteln, -te, ge-t, *tr.* örfla.

Dachung, -en, *f.* 1. taktäckning. 2. tak. 3. slutning.

dadrän se *drän*, dadräussen se *draussen*, dadréin se *darein*, dadrinnen se *darinnen*, dadröben se *droben*, dadrüben se *drüben*, dadrüher se *darüber*.

dadurch (afv. ²⁻⁷), *adv.* därigenom. ~ *dass*: därigenom att.

dafern, *konj.* såvida, därest.

dafür (afv. ²⁻⁷), *adv.* 1. därför, för det. ~ *dass*: därför att, emedan. ~ *bekommen Sie es nicht*: för det (priset) får ni det icke. *Ist*

dies mein Dank ~? är det den tack jag får? *Ist er reich?* *Ich halte ihn* ~ är han rik? jag anser honom vara det. *Ich bürge Ihnen* ~ jag ansvarar därför. *Ich werde* ~ *sorgen*: jag skall draga försorg däröf. ~ *sorgen*, *dass* ... sörja för, att ... ~ *giebt es kein Mittel*: däremot fins intet medel. 2. i stället, i dess ställe, t. ex. *das Mädchen ist hässlich aber* ~ *reich*. 3. ~ *halten*, *dass* ... hålla före, anse att ... 4. ~ *können*: rå för. *Ich kann nichts* ~ jag rå ej för det. 5. ~ *sein*: vara för. ~ *und dagegen sprechen*: tala för och emot.

Dafürhalten, -s, 0, *n.* förmenande, åsigt, tanke. *Meines* ~s el. *nach meinem* ~ enligt mitt förmenande.

dagegen (afv. ²⁻⁷), *I. adv.* däremot. *Die Gründe* ~ skälen mot. motskälén. *Ich habe nichts* ~ jag har ingenting däremot, intet att invända. ~ *sein*: vara emot. ~ *halten nichts*: för det fins ingen bot. ~ *halten*: hålla emot, jämföra. *II. konj.* däremot, men, t. ex. *ich suche dir zu nützen, du* ~ *suchst mir zu schaden*.

Dagg, -s, -s, *n.* Dagge, -n, *f.* † dagg.

Daguerr[e]otyp, -[e]s, -e, *n.* dagerrotyp.

Daguerr[e]otypie, 0, *f.* dagerrotypi.

daguerr[e]otypieren, -te, -t, *tr.* dagerrotypera.

dahém, *I. adv.* hemma. *Wie* ~ *sein*: känna sig hemmastadd. *In einer Wissenschaft* ~ *sein*: vara hemmastadd i en vetenskap. *Ordspr.* ~ *ist's am besten*: hemma är bäst.

II. -s, 0, *n.* 1. hem. 2. titel på en tidskrift: *Dahém*.

dahér (afv. ²⁻⁷), *I. adv.* 1. rum. a) därifrån (åt den talande till), hitåt. ~ *kann er nicht kommen*: därifrån, från det hållet kan han ej komma. b) * relativt. hvarifrån. 2. anledning. därifrån, däraf. ~ *kommt et. stammt die ganze Verwirrung*: därifrån härleder sig, därpå beror hela villervallan. ~ *kann man sich denken, dass er* ... därutaf framgår el. det ger en anledning att tro, att han ... *Ich kenne ihn* ~, *weil ich ihn auf dem Balle gesehen habe*: jag känner honom el. vår bekantskap härleder sig från balen. *II. konj.* därför, af det skälet, af den anledningen, t. ex. ~ *war er vorsichtig geworden*.

Ann. *Daher* i sms. med verb betecknar riktning åt den talande el. i allm. riktning framåt, el. ock tjäuar det endast att förstärka verbet.

däheráb (afv. ²⁻⁷), *adv.* däruppfån, hit ned.

däheráuf (afv. ²⁻⁷), *adv.* därnedifrån, hit upp.

däheráus (afv. ²⁻⁷), *adv.* därinifrån, hit ut.

dahérblinken, *itr. h.* lysa (fram), glänsa (fram) ur Gärnan.

dahérbrausen, *itr. s.* brusa fram, storma fram.

dahérbringen, *tr.* bringa hit, bära fram.

däheréin (afv. ²⁻⁷), *adv.* därutifrån, hit in.

dahérfahren, *itr. s.* afv. *dahergefahren kommen*: komma farande, åkande, komma med fart.

dahérliegen, *itr. s.* komma flygande, flyga fram, hitåt.
dahérgehen, *itr. s.* komma gående.
dahérkommen, *itr. s.* komma hitåt, därifrån.
dahérlaufen, *itr. s.* komma springande, springa hitåt.
dahérschleichen, *itr. s.* komma smygande, smyga sig hitåt.
dahérsprengen, *itr. s.* komma i sträck, sprännga, galoppera hitåt, fram.
dahérsolzieren, *itr. s.* komma med stolt, morsk hållning, stoltsera, bröstas sig.
dahértreten, *itr. s.* träda fram, hitåt.
dahértrippeln, *itr. s.* trippa hitåt, fram, komma trippande.
dahéruüber (adv. ---), *adv.* hitöfver, därifrån.
dahérum (adv. ---), *adv.* däromkring.
dahérvanken, *itr. s.* komma vacklande, vackla fram.
dahérziehen, *itr. s.* draga, tåga hitåt, fram.
dahier, *adv.* här, härstädes.
dahin (adv. ---), *adv.* 1. dit, *sm.* dährän. *Das gehört nicht* ~ det hör ej dit. *Es ~ bringen*, *dass* . . . bringa det dährän, att . . . *Sich ~ äussern*: yttra sig dährän. ~ *ist es gekommen*: dährän har det kommit. *Meine Meinung geht* ~ min mening är. *Ordspr. bis ~ läuft noch viel Wasser den Rhein hinunter*: dessförinnan kan mycket ske. *Man hat sich ~ vereinigt*: man har öfverenskommit om. *Es steht* ~ det är ovisst. 2. ~ *sein*: vara borta, slut, förbi, försvunnen, ~ *haben*: hafva fått, *ex. seine Jugend ist* ~, *meine Ruhe ist* ~, *er hat seinen Lohn* ~. -gabe, 0, *f.* ~ *an etw.*: hängifvande åt ngt, uppoffring för ngt.
Anm. *Dahin* i sms. med verb betecknar riktning från den talande el. riktning i allmh, mål, aftagande, försvinnande.
dahináb (adv. ---), *adv.* ditned.
dahinarbeiten, *itr. h.* arbeta dährän.
dahináuf (adv. ---), *adv.* ditupp.
dahináus (adv. ---), *adv.* ditut, åt det hållet.
dahinbrausen, *itr. s.* brusas, stöta dit bort.
dahinbringen, *tr.* bringa dit, dährän.
dahineilen, *itr. s.* skynda dit, bort, hastigt försvinna.
dahinéin (adv. ---), *adv.* ditin.
dahinéahren, *itr. s.* 1. fara, åka, resa dit. 2. fara hädan, afida.
dahinfliegen, *itr. s.* 1. flyga dit. 2. flyga bort, flyga sin kos.
dahinfließen, *itr. s.* flyta dit, bort.
dahingeben, *tr.* hängifva, uppoffra.
dahingegen (adv. ---), *adv.* däremot.
dahingehen, *itr. s.* 1. gå dit. 2. gå bort, gå hädan, afida.
dahingehören, *itr. h.* höra dit.
dahinkommen, *itr. s.* komma dit, dährän.
dahinlaufen, *itr. s.* 1. springa, om vätskor: flyta dit. 2. springa, flyta sin kos.

dahinleben, *itr. h.* *Gemütlich* ~ på ett angenämt, behagligt *seu* framleva sitt lif utan oro.
dahinraffen, *tr.* bortrycka.
dahinreissen, *tr.* rifva, rycka bort.
dahinscheiden, *itr. s.* skiljas hädan, gå bort, dö. *Nach seinem* ~ efter hans död.
dahinschmachten, *itr. h.* försmäktas.
dahinsiechen, *itr. h.* aftyna, tåras af sjukdom.
dahinstellen, *tr.* 1. ställa dit. 2. *Etw. dahingestellt sein lassen*: lemna ngt dährän, lemna ngt oafgjordt, låta ngt vara osagdt.
dahinsterben, *itr. s.* dö bort.
dahinstreben, *itr. h.* sträfva dährän.
dahinstürmen, *itr. s.* storma bort, fram.
dahinstürzen, *itr. s.* stöta, rusa bort, fram.
dahinten, *adv.* (där) bakom, där borta, där bak, tillbaka, efter.
dahinter (adv. ---), *adv.* där bakom. *Was ich weiss*, *was* ~ *ist*: jag vet, hvad som döljers sig bakom el. hvad man har att tro därom. *Es kann etw. ~ sein*: a) det kan ligga ngt bakom, b) det kan vara ngt bevändt därmed. ~ *kommen*: komma underfund därmed. *Sich ~ machen*: gripa verket an. *Es ist el. steckt etw. ~* det ligger ngt bakom.
dahinüber (adv. ---), *adv.* ditöfver.
dahinunter (adv. ---), *adv.* ditned.
dahinwärts, *adv.* ditåt.
dahinwelken, *itr. s.* vissna bort.
dahinwirken, *itr. h.* verka dährän.
dahinzielen, **dahinzwecken**, *itr. h.* syfta dit, dährän.
dahlen, -te, ge-t, *itr. h.* F prata, skämta, smeka, leka.
Dak, -[e]s, -e, m. † dimma, tjocka.
daklen, -te, ge-t, *itr. h.* † opera. vara el. blifva tjocka, tjockna.
Daktylus, -, *Daktylen*, m. daktyl.
Dalekárlien, -s, -, n. *npr.* Dalarne.
Dalekárlier, -s, -, m. ~in, -nen, *f.* dalkar, dalkulla.
dalekárlich, a. dalsk, dal-.
Dam, -[e]s, -e, m. dim. *Dämlein*, dofhjort. -bock, -[e]s, -e †, m. dofhjort. -geiss, -en, *f.* dofhind. -kalb, -[e]s, -er †, n. dofhjortskalf. -schaufler, -s, -, m. jåg. dofhjort. -schmäl[t]h[ie]r, -[e]s, -e, n. jåg. ung dofhind. -t[h]ier, -[e]s, -e, n. jåg. dofhind. -wild, -[e]s, 0, n. 1. dofhjortar. 2. dofhjortstek. -wildbret[t], -[e]s, 0, n. dofhjortstek.
damälig, a. dåvarande. *Sein ~es Versprechen*: det löfte, han då gaf.
damäls, *adv.* då, då för tiden. *Gleich* ~ då strax, redan då.
I. Damascéner, -s, -, m. 1. ~in, -nen, *f.* invånare i Damaskus. 2. damascenerklinga. -arbeit, -en, *f.* damasceringsarbete, damasceradt arbete. -klinge, -n, *f.* damascenerklinga. -rohr, -[e]s, -e, n. damasceradt gevärspipa. -säbel, -s, -, m. damascenersabel. -stahl, -[e]s, 0, m. damasceradt stål.

2. damascéner, damascénisch, *n.* damaskisk.

Damascier... *ex. -kunst. 0. f.* damasceringsskonst.

damascier'en, *-te, -t, m.* damascera. Damascierung, *f.*

Damascierer, *-s, -* *m.* damascerare.

Damast (kort *a* i *Damast* *adv. (af. -t), -[e]s, -e, m.* damast. *-arbeit, -en, f.* damastväfnad. *-ärt, -en, f.* art damast, damastart. *-ärtig, a.* damastartad, lik damast. *-flör, -[e]s, -e, m.* damastflör. *-leinwand, 0. f.* linnedamast. damastdräll. *-möbel, -s, n.* möbel klädd med damast. *-stuhl, -[e]s, -e f, m.* damastväfstol. *-weber, -s, -, m.* damastväfware. *-weberei, -en, f.* 1. damastväfning. 2. damastfabrik. *-wirker = -weber. -wirkerei = -weberei.*

damasten (kort *a*, *adv. (-t), a. af* damast. damast-.

Dam'e, *-en, f. m.* Dämchen, *-lein, dam* *adv. i kort- och damspel, fruntimmer. Die vornehme ~ spielen:* spela dam. *Spel: ~ spielen:* spela dam. *-brett, -[e]s, -er, n.* bräd i damspel. *-spiel, -[e]s, -e, n.* damspel. *-en... Ex ~brett se -brett. ~coupé, -s, -s, n.* damkupé. *~handschuh, -[e]s, -e, m.* fruntimmershandske. *~hut, -[e]s, -e f, m.* fruntimmershatt. *~kleid, -[e]s, -er, n.* klädnad, fruntimmersdrägt, fruntimmerskläder. *~mässig, a.* fruntimmersaktig. *~schneider, -s, -, m.* damskräddare. *~spiel = -spiel. ~stein, -[e]s, -e, m.* dambricka. *~stiefel, -s, -, m.* kung. fruntimmersstövvel. *~täschchen, -s, -, n.* sypåse, arbetsväska. *~welt, 0. f.* fruntimmersverld.

Dämel, *-s, -, Dämelsack, -[e]s, -e el. -s, m.* F och P dumhufvud, nöt. *Er ist wie mit dem Dämelsack geschlagen:* han är dum som en äsna.

Dämleli, *-en, f.* F dumhet.

dämel'n, *-te, ge-t, itr. h.* F vara dum, bära sig dumt åt, prata dumt.

dämlisch, *a.* F inskränkt, nöaktig.

damit, *I. (adv. (-t -) adv.* därmed. *Lassen Sie mich ~ in Ruhe a. P ~ können Sie mir gestohlen bleiben:* låt mig vara i fred el. jag bryr mig ej om det där. *Ich bin ~ einverstanden:* jag går in därpå. *Wie steht es ~?* hur är det? hur förhåller det sig? *Es ist aus ~ det är slut. ~ hat es nichts zu bedeuten:* det har ingenting att betyda. *~ ist mir nicht gedient:* det hjälper mig ej. *~ geht's nicht:* så går det ej. *~ ist alles gesagt:* det är allt. *Was wollen Sie ~ sagen:* hvad menar ni därmed? *Ich fing ~ an, ihm zu sagen:* jag började med att säga honom. *~ ungehen zu... umgås med tanken att... II. konj.* på det att, för att. *~ ich es kurz mache:* för att fatta mig kort, göra processen kort.

dämlich = dämlisch.

Dämlichkeit, *-en, f.* dumhet.

Damm, *-[e]s, -e f, m.* dam, fördämning, vall, bank, kaj; stenlagd väg el. gata. F *jmdn*

anf' den ~ bringen: hjälpa ngn att komma sig upp, att komma i ropet. *Wieder auf den ~ kommen:* a) åter komma upp sig, komma i ropet, b) åter komma på benen, bli va frisk igen. *-arbeit, -en, f.* arbete på dammar, vallar. *-ärtig, a.* vallartad. *-bau, -[e]s, -ten, m.* dambyggnad. *-bruch, -[e]s, -e f, m.* genombrott af en fördämning, en vall. *-erde, 0. f.* matjord, mylla. *-geld, -[e]s, -er, n.* kajpengar. *-schüttung, -en, f.* en dams uppkastande. *-setzer, -s, -, m.* gatläggare. *-strasse, -n, f.* -weg, *-[e]s, -e, m.* upphöjd väg, stenlagd väg el. gata.

Dämm... *ex. -arbeiten, f. plur.* fördämningsarbeten.

dämm'en, *-te, ge-t, I. tr.* 1. förse med, skydda genom en dam, dämna för. 2. dämna mot, dämna af, hämma, tillbakahålla. 3. gatläggare, stenläggare. *II. itr. h. ~ und schlämen:* lefva i sus och dus. *Dämmung, f.*

1. Dämmer. *-s, -, m.* 1. dambyggare. 2. stenläggare. 3. ~ und Schlenner: slösare, utsväfvande person, frässare.

2. Dämmer, *-s, 0, m.* halfdager, gryning, skymning. *-grau, a.* skum, matt grå, gråaktig. *-licht, -[e]s, 0, n.* -schein, *-[e]s, 0, m.* halfdager, gryning, skymning. *-stunde, -n, f.* skymningsstund. *-zeit, -en, f.* skymning(s-tid), gryning(stid).

dämmerhaft, dämmerig. *a.* skum, skymmande, skymnings-; *bnat.* obestämd, sväfvande, drömmande.

dämmer'n, *-te, ge-t, I. itr. h. 1.* dagas, gry, skymma. *Oper. es dämmer:* a) dagen gryr, b) det börjar skymma. *bnat. es dämmer mir in der Seele:* det börjar ljnsa för mig. *~d: oviss, sväfvande. 2.* halfsofva, gå i dvala, (gå och) drömma. *II. tr.* skymma, t. *ex. Thränen dämmerten den Blick. III. Sich ~ förlora sig i fjärran.*

Dämmerung, *-en, f.* gryning, skymning. *-s... = Dämmer...*

dämmerig se dämmerig.

Damnifikant, *-en, -en, m.* jur. person som skadar, förorättar; äverkare, förbrytare.

Damnifikat, *-en, -en, m.* jur. den förorättade, den som lidit skada.

damnifizier'en, *-te, -t, tr.* förorätta, skada.

Dämon, *-s, Dämonen, m.* demon. *-en... (-t -)* *ex. ~glaube[n], -ns, 0, m.* tro på demoner.

dämonisch, *a.* demonisk.

Dampf, *-[e]s, -e f, m.* 1. ånga; imma, dunst, kvalm. *bnat. es geht mit ~ det går undan, går med fart. Hans ~ a)* dumhufvud, inskränkt person som gör sig viktig, b) lättsinnig person; *er ist ein Hans ~ in allen Gassen:* han blandar sig i allt, lägger sin näsa i allt. 2. F *einen ~ haben:* vara på kulan. *Blauer ~ blå dunst. 3.* tungt bröst, andnöd. *bnat. jmdm den ~ anthon:* reta galleber på ngn. *-bad, -[e]s, -er f, n.* ångbad, svettbad. *-boot,*

-[e]s, -e [†], *n.* ångbåt. -brot, -[e]s, -e, *n.* bröd bakadt med ånga. -dicht, *a.* ångtät (så tät att ej ångan kan gå igenom). -esse, -n, *f.* = -schornstein. -flotte, -n, *f.* ångbåtsflotta. -förmig, *a.* i ångform, gasformig. -getriebe, -s, -, *n.* verk som drifves med ånga. -hahn, -[e]s, -e †, *m.* ⊕ ångkran (kran på ångmaskin). -heizung, *o, f.* uppvärmning medels ånga. -horn, -[e]s, -er †, *n.* ljussläckare. -kessel, -s, -, *m.* ångpanna. -klappe, -n, *f.* (säkerhets)ventil. -kraft, -e †, *f.* ångkraft. -loch, -[e]s, -er †, *n.* draghål. -maschine, -n, *f.* ångmaskin. -mühle, -n, *f.* ångkvarn. -opfer, -s, -, *n.* brännoffer. -pumpe, -n, *f.* ångpump. -schiff, -[e]s, -e, *n.* ångbåt. -schiffahrt, -en, *f.* sjöfart med ångbåtar, ångbåtsfart. -schiffahrtsverbindung, -en, *f.* ångbåtsförbindelse. -schornstein, -[e]s, -e, *m.* skorsten på ångmaskin. -stürze, -n, *f.* kolsläckare. -ventil, -[e]s, -e, *n.* ⊕ ångventil. -wagen, -s, -[†], *m.* 1. lokomotiv. 2. järnvägsvagn. -weg, -[e]s, -e, *m.* ⊕ ångledning.

Dämpf.. *Ex.* -Fleisch, -es, *o, n.* kokt ett slags stnfvadt kött. -mittel, -s, -, *n.* dämpande medel. -topf, -[e]s, -e †, *m.* ljussläckare.

dämpbar, *a.* som kan dämpas.

dämpfen, -te, *ge-t, I. itr. a) s. 1.* uppstiga i form af ånga, bortdunsta, ryka, *t. ex.* *Nebel dampft aus den Thälern:* dimma uppstiger ur dalarne. 2. a) gå, illa medels ångkraft, b) fara på ångbåt el. järnväg, *t. ex.* *der Zug dampft über die Brücke:* tåget illar, brusar fram öfver bron; *nach einer Stunde dampfte er (= der Reisende el. der Dampfer el. der Zug) weiter:* efter en timme fortsatte han (den resande) el. den (ångbåten) el. det (tåget) sin färd. b) h. 3. ånga, ryka, *t. ex.* *der Braten, die Erde, die Pfeife dampft. Die Pferde ~ det ryker af hästarne.* *Bild.* *jmdm einheizen, dass er dampft:* göra det hett för ngn. 4. röka, bolma. **II. tr. 1.** utströmma, *t. ex.* *die Erde dampft erquickend Geruch.* 2. bolma röka, *t. ex.* *eine Pfeife, eine Cigarre;* utblåsa, *t. ex.* *Tabakswolken:* moln af tobaksrök.

dämpflen, -te, *ge-t, tr. 1.* dämpa, minska, kufva, *t. ex.* *einen hellen Ton, eine Geige, die Stimme, das Licht, Feuer, einen Aufstand, Leidenschaften;* mildra, lindra, *t. ex.* *das Leid, den Schmerz. Mit gedämpfter Stimme:* med dämpad, låg röst. **Mal.** *Farben ~ fördrifva färger. 2.* utsätta för inverkan af ånga el. imma, *t. ex.* *Holz, Zeuge;* kokk. koka i tillslutet kärl, stufva. 3. förorsaka svårighet att andas, andtappa, *t. ex.* *~ des Futters. Dämpfung, f.*

Dampfer, -s, -, *m.* ångare, ångbåt. -linie, -n, *f.* ångbåtslinie.

Dämpen, -s, -, *m. 1.* ngn som dämpar, minskar *m. m. se dämpfen, t. ex.* *ein ~ des Lichtes:* en ljusets fiende, *ein ~ der guten Laune:*

en glädjestörare. *Einen ~ aufsetzen;* dämpa. 2. ljussläckare; kolsläckare. 3. mus. dämpare, sordin.

dampfich, **dampfig**, *a.* uppfylld af ånga, af rök. **dämpfig**, *a.* lidande af el. förorsakande andtappa.

Dämpfigkeit, *o, f.* svårighet att andas, andnöd, andtappa.

danách (str. 2 -), *adv. 1.* tid, nrm. sedan, därefter, sedermera, efteråt. 2. synne. därefter, *t. ex.* *ich strebe, trachte ~, dass ...* jag eftersträfvar att ..., *das Verlangen ~* begäret därefter. *Ich frage nichts ~* jag frågar icke efter det, bryr mig ej om det. 3. stat. därefter, i enlighet därmed, *t. ex.* *die Ware ist billig, aber sie ist ~;* er hat schlecht gehandelt, es geht ihm aber auch ~. *Ich kann nicht viel ausgehen, die Zeiten sind nicht ~* tiderna äro för dåliga, för att jag skulle hafva råd att gifva ut mycket. *Er hat es ~ gemacht, dass ...* han har gjort, ställt så till, att ... *Iron.* *er sieht ~ aus:* han ser just så nt. *Alles lässt sich ~ an, als ob ...* allt ser ut, som om ... *Ordspr. ~ die Arbeit, ~ der Lohn:* sådant arbetet är, sådan blir lönen.

Dandy, -y[s], -ys el. -ies, *m.* sprätt, dandy.

Däne, -n, -n, *m.* dansk. -n... *Ex.* *~heer, -[e]s, -e, n.* dansk här. *~ross, -es, -e, n.* dansk (strids)häst.

danében, *adv. 1.* därjämte, bredvid. *Bild.* *~ gehen:* gå miste, misstaga sig. 2. därjämte, dessutom.

Dänemark, -s, *o, n. npr.* Danmark.

danieden, *adv.* poet. därnere, *Bild.* bärnere.

danieder, *adv.* dited; ned, till marken. *~ beugen:* nedböja, nedslå. *~ drücken:* nedtrycka, undertrycka. *~ fallen:* falla ned, omkull. *~ kämpfen:* bekämpa, öfvervåldiga. *~ liegen:* a) duka under, b) ligga sjuk, c) ligga nere. *~ schlagen:* slå ned, nedslå.

Dänin, -nen, *f.* dansk kvinna, danska.

dänisch, **I. a.** dansk. **II. n.** danska; *itr.* deutsch.

Dank, **I. m. a)** -[e]s, *o, 1.* tack. *Meinen ~ el. haben Sie ~!* tack! tackar så mycket! *Ich sage Ihnen meinen besten ~* jag tackar er, mottag min tack. *Gott sei ~!* gudskelof! *Ist das der ~ für meine Mühe?* är det tacken, lönen för min möda? *Schlechtes el. F des Teufels ~ mit etw. verdienen el. davon bekommen:* få dålig tack, blifva illa lönad för ngt. 2. tacksamhet. *Jmdm ~ zollen:* visa sig tacksam mot ngn, betyga ngn sin tacksamhet. *Jmdm für etw. ~ wissen:* vara ngn tacksam för ngt. 3. i några talesätt: tanke, önskan, vilja, *t. ex.* *gegen, wider jmds ~* mot ngns vilja, afsigt, *jmdm etw. zu ~ machen:* göra ngn ngt i lag, *wider des Henkers ~* utan att ngn människa tänkt därpå, *zu ~ erhalten:* kvitteras tacksamt. b) -[e]s, -e †,

4. pris i sht vid *erhöhet*. II. *prep.* med dat. ei. * gen. tack vare. t. ex. ~ *Ihrer Bemühung*: tack vare edert bemödande. -*adresse*, -*n*, *f.* tacksägelsekrift. -*altar*, -[*e*], -*e* †, *m.* tack- (offers)altare. -*beflissen*. *a.* ifrig att visa sig tacksam, erkänsla. -*beflissenheit*, 0, *f.* *stver* att visa sin tacksamhet, erkänsla. -*begier[de]*, 0, *f.* begär, längtan att visa sin erkänsla. -*begierig*, *a.* som längtar att få visa sin tacksamhet. -*bezeigung*, -*bezeugung*, -*en*, *f.* tacksamhetsbevis, tacksamhetsbetygelse. -*brief*, -[*e*], -*e*, *m.* tacksägelsebref. -*erfüllt*, *a.* uppfylld af tacksamhet. -*feier*, -*n*, *f.* -*fest*, -[*e*], -*e*, *n.* tacksägelsefest, tacksägelsehögtid. -*gebet*, -[*e*], -*e*, *n.* tacksägelse(bön). -*gefühl*, -[*e*], -*e*, *n.* känsla af tacksamhet. -*gerührt*, *a.* rörd till tacksamhet. -*gottesdienst*, -[*e*], -*e*, *m.* tacksägelsegudstjänst. -*lied*, -[*e*], -*er*, *n.* lofsång. -*los*, *a.* 1. otacksam, a) ej tacksam, b) som ej bringar ngn tack. 2. ingen tack värd. -*opfer*, -*s*, -*n*, tackoffer. -*rede*, -*n*, *f.* tacksägelse. -*sage*, -*n* = -*sagung*. -*sagen*, *itr. h.* tacka, bringa sin tacksägelse, *jmdm*: ngn. -*sagung*, -*en*, *f.* tacksägelse. *Mit lauter* *er* bezahlen: belöna, löna med fagra ord. -*sagungsschreiben*, -*s*, -*n*, tacksägelsekrift, tacksägelsebref. -*vergessen*, *a.* glömsk af sin tacksamhets-skuld, otacksam. -*es...* Ex. ~*bezeugung* *se* -*bezeugung*. ~*worte*, *n. plur.* tacksamma ord, tacksägelse.

dankbär, *a.* tacksam, a) uppfylld af tacksamhet, b) lönande, vinstgivande.

Dankbarkeit, 0, *f.* tacksamhet, erkänsla. *Jmdm seine* ~ *bezeigen*: betyga ngn sin tacksamhet. -*s...* Ex. ~*bezeigung*, ~*bezeugung*, -*en*, *f.* tacksamhetsbetygelse.

dankbärlig, *adv.* tacksamt.

dank'en, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. *Jmdm für* *etw.* ~ tacka ngn för ngt. *Danke schön* *ei. sehr!* tackar så mycket! *Wünschen Sie noch* *etw.?* *ich danke*: behagar ni litet mera? nej, jag tackar, *ich bitten* *3.* Iron. *da danke ich*: tackar för min del, jag skall be att få slippa, tack vackert. 2. kyrkl. läsa tacksägelse för. 3. bevara en hälsning. II. *tr.* 1. tacka för, löna, vedergålla. *Jmdm eine Wohlthat schlecht* ~ illa löna ngn för en välgärning. *Danke dir's Gott!* Gud löne dig det! *Das dank' ihm der Teufel!* det är just ngt att tacka för. 2. *Jmdm* *etw.* ~ hafva ngn att tacka för ngt, t. ex. *ich danke ihm das Leben* *ei. ich habe ihm das Leben zu* ~; *ihm danke ich, dass ich so glücklich bin.*

dankens... Ex. -*wert[h]*, *a.* värd tack, värd erkännande.

dann, *adv.* 1. framtid. då, sedan. *Wie* ~? *und* ~? *än se'n?* *Selbst* ~, *wenn das wahr wäre*: till och med om det vore sant. *Selbst* ~ *nicht*: icke ens då. *Erst* ~ *etw. thun*, *wenn...* ej göra ngt, förr än... 2. ordningsföljd. där-

efter, sedan. 3. dessutom. 4. ~ *und wann*: då och då, allt emellanåt. 5. ~ *und* ~ vid lägligt tillfälle, en gång.

dannen, *adv.* 1. *Ion* ~ *däfirän*, bort, t. ex. *von* ~ *gehen*, *reiten*: gå, rida bort. 2. * *relativt*: *von* ~ *dadan*, hvarifrån.

darän (adv. *z-*), forkort. dran, *adv.* 1. därpå. därvid. *bnal.* ~ *wird* *er sich nicht stossen*: det kommer han ej att stöta sig på, taga anstöt vid. ~ *erkenne ich ihn, dass...* jag känner igen honom på att... *Ein Hut und ein Strauss* ~ en hatt med en bukett på. *Ich habe nicht* ~ *gedacht, ihn zu beleidigen*: det var ej min mening att sära honom. *Drauf und dran!* framåt mot tänden! gå på! *Wenn es drauf und dran kommt*: när det gäller. *Alles was drum und dran ist ei. hängt*: allt som hör till. *Ein Haus und ein Garten* ~ ett hus med en trädgård. 2. ~ *sein*, *etw. zu thun*: vara nära att göra ngt, så när hafva gjort ngt, t. ex. *er war [nahe]* ~ *zu sterben*: han var döden nära, han hade så när dött. *Es war drauf und dran, dass sie abgereist wäre*: det fattades ej mycket, att hon hade rest. *Jetzt bin ich* ~ *nu* är det min tur. *Gut* ~ *sein*: befinna sig i goda omständigheter; *übel* ~ *sein*: vara illa där- an, vara i knipa. *Er ist bei ihr gut* ~ han är väl anskrifven hos henne. Iron. *da bin ich schön* ~ där har jag just råkat väl ut. *Man weiss nicht, wie ei. wo man mit ihm* ~ *ist*: man vet ej rätt, hvar man har honom.

Wenn ich recht ~ *bin*: om jag ej misstager mig. *Es ist nichts* ~ *det* är ingenting bevärdt därmed. *Ich habe gut* ~ *gethan, dass ich...* jag har gjort väl i att... *Er will nicht gern* ~ han vill ej gärna taga itu därmed. -*gabe*, 0, *f.* öfverlemnande, uppoffring. — Efterfölj. *sms.* förekomma äfr. upplösta.

darängeben, *tr.* öfverlemna, bidraga med, uppoffra.

darängehen, *itr. s.* taga itu därmed, gripa verket an.

daránhalten, *itr. h.* stå fast därvid.

daránkommen, *itr. s.* komma i tur. *Jetzt komme ich daran*: nu är det min tur.

daránliegen, *itr. h.* *opers.* *Es liegt mir viel daran* *zu...* det är för mig af mycken vigt att...

Es liegt mir nichts daran: det är mig likgiltigt. *Was liegt* ~? hvad gör det?

daránmachen, *sich* ~ = *darangehen*.

daránmüssen, *itr. h.* vara tvungen att bekväma sig därtill, ej kunna slippa undan.

daránsetzen, *tr.* sätta på spel, riskera.

darauf (adv. *z-*), forkort. drauf, *adv.* 1. därpå. ~ *rechnen*, *zählen*: räkna därpå. ~ *stolz sein*: vara stolt däröfver. *Ein Helm und ein ei. mit einem Federbusch* ~ en hjälm med en fjäderbuske på. ~ *gebe ich viel*: jag fästet stor vigt därvid. *Es steht Tod[esstrafe]* ~ *ei. der Tod steht* ~ det är vid

dödsstraff förbjudet. *Ich wollte ~ schwören, dass . . .* jag kan svära att . . . *Ich wette ~ dass . . .* jag slår vad, att . . . **2.** dit upp, t. ex. ~ können: kunna komma dit upp; ~ müssen et. sollen: vara tvungen att komma dit upp. **3.** ua. därpå, därefter, sedan. *Das Jahr ~ året därpå, följande år. Ein Jahr ~* efter ett års förlopp. **4.** ~ hin, ~ los, ~ zu: ditåt, rakt ditåt. *Der Weg führt gerade ~ zu:* vägen går rakt på stället. ~ los! gå på! med fart, med kraft framåt! *Wie Sie ~ los gehen!* så ni går på! ~ los arbeiten, schreiben: arbeta, skriva ifrigt. ~ wollte ich hinaus: det var dit, jag ville komma. ~ aus sein: arbeta därpå, hafva det till mål, till syfte. -gabe, -n, f. -geld, -[e]s, 0, n. handpengar. — Efterfölj. sms. förekomma äfv. upplösta.

darauffallen, *itr.* s. falla på den tanken.

daraufgeben, *tr.* **1.** gifva i handpengar. **2.** *Ich gebe nicht viel darauf:* jag fäster föga afseende därvid el. jag tror ej mycket därpå.

daraufgehen, *itr.* s. **1.** följa med, lemnas på köpet. *Er lässt viel ~* han sparar ej på slantarne. **2.** gå åt, gå förlorad, t. ex. *es geht viel Zeit darauf, es sind viele Menschen daraufgegangen.*

daraufhelfen, *itr.* h. *Jmdm ~* hjälpa ngn att komma på det, hjälpa ngn på trafven.

daraufkommen, *itr.* s. komma på den tanken.

daraus (ätr. \hat{z} -), förkort. **draus**, *adv.* därur. *Es folgt ~ dass . . .* därpå följer att . . . *wird nichts:* det blir ej ngt af. *Was wird ~ werden?* hvad skall det bli därpå? *Ich mache mir nichts ~ dass . . .* jag bryr mig ej om att . . . jag gör mig ej samvete af att . . . *Ich kann nicht ~ klug werden:* jag kan ej bli klok därpå. *Es ist ein Sprichwort ~ geworden:* det har blifvit till ett ordspråk.

darb|en, -te, ge-t, **I.** *itr.* h. lida brist, an etw.: på ngt. **II.** *Sich reich ~* lefva indraget, knappt, snält, så att man därigenom samlar förmögenhet.

därbieten, *tr.* och *sich ~* erbjuda (sig).

därbringen, *tr.* frambara, t. ex. *jmdm ein Opfer, seine Huldigung. Därbingung, f.*

Därbringer, -s, -, m. ~in, -nen, f. person som frambar.

Dardanellen, *plur. npr.* Dardanellerna. -strässe, 0, f. sundet vid Dardanellerna.

daréin (ätr. \hat{z} -), förkort. **drein**, *adv.* (motsvarande *in* med ack.) ditin; däri, däruti. — Efterfölj. sms. förekomma äfv. upplösta.

daréinblicken, *itr.* h. blicka, kasta en blick ditin.

daréinfahren, *itr.* s. fara ditin, fara fram, häftigt angripa.

daréinfinden, *sich ~* finna sig däri.

daréinfügen, *sich ~* foga sig däri.

daréingeben, **I.** *tr.* gifva på köpet. **II.** *Sich ~* foga sig däri.

daréingehen, *itr.* s. följa med, lemnas på köpet.

daréinlegen, *sich ~* blanda sig däri; träda emellan.

daréinmengen, **daréinmischen**, *sich ~* lägga, blanda sig däri.

daréinreden, *itr.* h. falla i talet, afbryta.

daréinschlagen, *itr.* h. hugga in.

daréinschauen, *itr.* h. se ditin, betrakta.

daréinschicken = **daréinfügen**.

daréinsehen = **daréinschauen**.

daréinsprechen = **daréinreden**.

daréinwilligen, *itr.* h. gå in därpå.

darégeben, *tr.* öfverlemnna, erbjuda, hembära.

därhalten, *tr.* hålla fram, framrätta.

darin (ätr. \hat{z} -), förkort. **drin**, *adv.* (motsvarande *in* med dat.) däri, däruti. ~ *irren Sie sich:* däri misstager ni er. *Mit ~ einbegriffen:* innefattad, inberäknad däri. *Ein Käfig und ein Vogel ~* en bur med en fogel i. *Der Unterschied besteht ~, dass . . .* skilnaden är den, att . . .

darinnen, förkort. **drinnen**, *adv.* därinne, däruti.

därlegen, *tr.* **1.** framställa, utveckla, förklara.

2. ådagalägga, bevisa. **Därlegung, f.**

Därleger, -s, -, m. ~in, -nen, f. person som framställer m. m., jfr **darlegen**.

Därlehen, -s, -, **Därlehn**, -[e]s, -e, n. **Darleihe**, -n, f. lån åt ngn. *Jmdm ein Darlehen geben* el. *machen:* låna ngn en summa.

därleihen, *tr.* låna ut. **Därleihung, f.**

Därleiher, -s, -, m. ~in, -nen, f. person som lånar ut, långgivare, långfiverska.

Darm, -[e]s, -e †, m. tarm; F **und** lång, skranglig person. *Reissen* el. *Grimmen in den Därmen:* knip, kolik. -**ausleitung**, -en, f. uttömnung, öppning. -**bruch**, -[e]s, -e †, m. med. tarmbräck. -**drüse**, -n, f. med. tarmkörtel. -**fell**, -[e]s, -e, n. med. bukhinna. -**fieber**, -s, -, n. med. gastrisk feber. -**fistel**, -n, f. med. tarmfistel. -**gicht**, 0, f. -**grimmen**, -s, 0, n. knip, kolik. -**ruhr**, 0, f. med. rödsot. -**saite**, -n, f. sträng af tarmar. -**übel**, -s, -, n. tarmsjukdom. -**verschlungung**, -en, f. tarmvred. -**weg**, -[e]s, 0, n. plåga i tarmarne.

darnäch, **darnieder** se **danach**, **daniieder**.

daröb, förkort. **drob**, *adv.* **1.** däröfver. **2.** därför, fördenskull.

Darr|le, -en, f. **1.** torkning (i ugn). **2.** torkugn, torkhus, torkria, torkmaskin. **3.** furtorkning i sht hos växter; tvinsot. -**blech**, -[e]s, -e, n. torkplåt. -**boden**, -s, -[†], m. torkvind. -**fieber**, -s, -, n. tärande feber. -**haus**, -es, -er †, n. torkhus. -**horde**, -hürde, -n, f. torkrost. -**ofen**, -s, -†, m. torkugn, ☉ darrugn. -**stube**, -n, f. torkrum. -**sucht**, 0, f. tvinsot. -**süchtig**, a. behäftad med tvinsot.

därreichen, *tr.* framrätta, erbjuda. **Därreichung, f.**

darr|en, -te, ge-t, *tr.* torka i ugn, rja, på rost, t. ex. *Flachs, Malz, Obst.*

darstellbar, a. som kan framställas, beskrivas, uppföras.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäriske term.

därstellen, I. *tr.* framställa, föreställa, t. ex. *der Maler, das Gemälde stellt den Moment dar*; utföra, spela, t. ex. *der Schauspieler stellt die Rolle des Königs dar*; skildra, beskriva. II. *Sich* ~ framträda, visa sig, förefalla, t. ex. *sich gut* ~, *sich als etw.* (ack. el. nom.) ~. *Das stellt sich jedem von selbst dar*: det faller i ögonen på, är utan vidare klart för hvem som helst.

Darsteller, -s, -, m. ~in, -nen, *f.* framställare, utförare, skildrare.

Därställung, -en, *f.* framställning, utförande. skildring, beskrifning. ~s... Ex. ~ärt, -en, *f.* framställningssätt. ~gabe, -n, *f.* ~talent, -[e]s, -e, *n.* gåfva förmåga, talang att framställa, utföra, skildra ngt. ~weise, 0, *f.* framställningssätt, behandlingssätt, skriftsätt, stil.

därthun, *tr.* ådagalägga, klart och tydligt bevisa.

Därthung, *f.*

därüber (afv. *ü* - *ü*), förkort. **drüber**, *adv.* 1. rum. däröfver, öfver det(ta). *Da ist eine Thür und ein Schild* ~ där är en dörr med en skylt öfver. *Etw.* ~ *schreiben*: skriva öfver raden ngt. *Er machte sich eiligst* ~ han störtade sig därpå, tog skyndsamt ihop därmed. ~ *hin*: fram däröfver, utmed. *Er ist* ~ *hinaus*: han är på andra sidan, längre bort, *bnad.* sådant rör honom ej vidare, fäster han sig ej mera vid. *bnad.* *ich bin* ~ *hinweg*: det är för mig en öfvervunnen ståndpunkt, det bryr jag mig ej mera om, fäster jag mig ej vidare vid; *es geht alles drunter und drüber*: allt går på sin hals, utan ordning; *sich* ~ *her machen*: kasta sig däröfver, med ifver omfatta det, taga itu därmed; *er ist* ~ han håller på därmed; *er ist* ~ *hinweg gegangen*: han har i sitt tal förbigått det, *er ist leicht* ~ *hinweg gegangen*: han har blott lätt, i förbigående vidrört det. 2. tid. under tiden, medan det pågår el. pågick, t. ex. *er kam* ~ *hinzu*. *Das Werk bleibt unvollendet, denn der Verfasser ist* ~ *gestorben*: arbetet förblir ofulländadt, ty författaren dog före dess fullbordan (medan han höll på därmed). 3. tillökning. därutöfver, därtill, mera. *Zwei* ~ två därtill, på köpet. *Ich thue, was ich soll und noch* ~ jag gör min pligt och mer ändå. *Nicht* ~ *noch darunter*: hvarken mer eller mindre. *Das geht noch* ~ det är ändå värre el. bättre. ~ *geht nichts*: det är ngt oöfverträffligt. *Es geht mir nichts* ~ jag vet ej ngt bättre. *Ich setze dies noch* ~ jag föredrar likväl detta. 4. orsak. fördenskull, med anledning därpå, t. ex. ~ *werde ich doch wohl nicht Ihre Achtung verlieren?* ~ *lasse ich mir keine grauen Haare wachsen*: det tar jag ej så hårdt åt mig el. det oroar mig ej. 5. vid verb, som styra över, t. ex. *ich freue mich* ~ jag gläder mig däråt, det gläder mig. *Er beklagt sich*

~, *dass*... han klagat öfver, att... *Denke* ~ *nach*: tänk efter.

darum (afv. *ü* - *ü*), förkort. **drum**, *adv.* 1. rum. (där-) omkring, därom. ~ *binden*: binda omkring. *bnad.* *es hängt viel drum und dran*: det är mycket, som står i samband därmed. 2. efter verb som styra um: därom, t. ex. *ich bitte dich* ~, *ich habe mich* ~ *bemüht*. ~ *hat sich niemand zu kümmern*: det behöver ingen bry sig om. *Es steht schlecht* ~ det står illa till (därmed). *Es ist mir sehr* ~ *zu thun*: det är af stor vikt för mig; *es ist mir bloss* ~ *zu thun, dass*... för mig kommer det blott an på, att... *Es handelt sich* ~ *zu wissen, ob*... det gäller att få veta, om... *Er weiss* ~ han vet om det. *Es sei* ~ *lät gå, må vara*. 3. orsak. därför, fördenskull. ~ *sage ich es, damit*... jag säger det, för att... *Sie sind* ~ *nicht verständiger*: ni är ej förståndigare för det. ~ *dass, ~ weil*: emedan. *Ich habe mehr als ein* ~ *jag har mer än ett skäl*. *Auf ein Warum hat er immer zehn* ~ han har alltid ursåker till hands. 4. förstast. *Er hat sie* ~ *gebracht*: han har fråntagit henne det, gjort att hon förlorat det. ~ *kommen*: förlora det, blifva af därmed.

darunter (afv. *ü* - *ü*), förkort. **drunter**, *adv.* 1. rum. därunder, t. ex. *ein Brett* ~ *legen*: lägga ett bräde under; *ich setze meine Unterschrift nicht* ~ jag skriver ej under. *bnad.* ~ *steckt etw.*: det ligger ngt därunder, därbakom. 2. uttryckande ngt mindre. *Knaben von zwei Jahren und* ~ *gossar på två år och därnnder*. *Ich kann es nicht* ~ *lassen*: jag kan ej sälja det billigare. 3. däribland, däremellan. ~ *gehören*: höra dit, till deras antal. *Mit* ~ *begriffen*: däri inbegripen. *Ich finde keinen Unterschied* ~ jag finner ej, kan ej se ngn skillnad mellan dem. 4. orsak. *Er leidet* ~ han lider därpå.

das, *n.* ut *der*. *bnad.* se *der*. I. *best. art.*, förkort. 's, det el. den, -(e)l. el. -(e)D, rättande sig efter det svenska substantivets kön. II. *pron. dem.*, det el. den. 1. ~, *was*: det som. *Statt dessen*: i dess ställe, i stället. ~ *ist es*: så är det. ~ *nicht*: icke just det el. så, å nej. *Starb er?* ~ *nicht, aber*... dog han? det gjorde hau visserligen icke, men... ~ *heisst* (vanl. förkort. *d. h.*): det vill säga (d. v. s.). *Kränk ihn nicht, er ist ohne* ~ *unglücklich*: kränk honom ej, han är nog olycklig ändå. *Ich traue dem, was du sagst*: jag litat på hvad du säger. *Wenn dem so ist*: om det förhåller sig så. *Wie dem auch sei* el. *dem sei wie ihm wolle*: hur det än må förhålla sig därmed. *Trotz dem* el. *bei alledem*: i trots därpå. 2. ersätt. för ett föreg. verb i inf. el. part., t. ex. *er hat studiert*, ~ *hast du nicht*: han har studerat, men icke du; *er wird bestraft werden und* ~ *von Rechts wegen*: han skall

bestraffas och det med rätta. **3.** ersättn. för predikativet, t. ex. *sie sind arm, ~ sind wir nicht.* **4.** hänvisande till subjektet, t. ex. *~ ist Herr Schmidt, ~ bin ich. Unverschämtes Weib ~!* en sådan oförskämd kvinnings! **5.** om enskilda väsen, hvilka uppfattas som ett helt. *Ich bin bei Kindern; ~ schreit und weint und lacht:* jag har barn omkring mig, som skrika, gråta och skratta. Iron. *~ denkt was Schönes!* sådant folk har just upphöjda tänkesätt! *Du solltest unsre Tiere sehen; ~ springt und läufst und freut sich:* du skulle se våra djur; det, må du tro, är ett hoppande och springande och en glädje utan like. **III.** pron. rel., som, hvilket et. hvilken, t. ex. *das Haus, ~ ihm gehört.*

dasein, I. itr. s. **1.** vara tillstådes, vara närvarande. **2.** vara till, finnas, existera. **II.** -s, 0, n. tillvaro, existens. *Früheres ~ tidigare tillvaro. Der Kampf ums ~ kampen för tillvaron.*

daselbst, adv. sammastådes, där, därstådes.

dasig, a. därvarande.

dass, konj. **1.** att med flit verb. a) inledande subjektssatser, t. ex. *~ du kommst, ist mir lieb* et. *es ist mir lieb, ~ du kommst;* b) inledande objektsatser, t. ex. *ich glaube, ~ er fort ist;* c) särskilda fall. *Was ist Ihnen denn, ~ Sie so lachen:* hvad går det åt er, att ni skrattar så? hvarför skrattar ni så? **2.** att med inf. et. blott inf., t. ex. *fürchten Sie, ~ Sie fallen?* är ni rädd för att falla? *Der Mann, von welchem wir glauben, ~ er ein braver Mensch* ist: mannen, som vi tro vara en bra människa. **3.** i fören. med prep. och adv. *Er ist zu mächtig, als ~ du ihm schaden könntest:* han är för mäktigt, för att du skulle kunna skada honom. *Ausser ~ er reich ist, ist er auch schön:* han är ej blott rik utan äfven vacker. *Ich weiss nichts Neues ausser ~ ...* jag vet ej ngt nytt utom att ... *Dadurch ~ er fortgeht, verliert er ...* genom att gå bort förlorar han ... *Dafür ~ emedan. Er zweifelte daran, ~ es wahr sei:* han tviflade på, att det var sant. *Ohne ~ seine Eltern es wissen:* utan sina föräldrars vetenskap. *So ~ så att. 4. [Auf] ~ på* det att, t. ex. *ehre Vater und Mutter, [auf] ~ es dir wohl gehe!* **5.** i elliptiska, skenbart oberoende satser. *~ doch alle erkennen mögen, ~ ... måtte alla inse* et. om dock alla insåge, att ... *Ach, ~ sie ewig grünen bliebe!* måtte hon alltid grönska et. o, att hon alltid ville grönska! *~ mir das gerade passieren muss!* att ngt sådant skulle hända mig! *~ Sie es wissen:* så mycket ni vet! *~ Sie auch gar nicht hören!* att ni inte kan höra! *~ Gott sich erbarme!* Gud sig förbarma! *~ du auch so dumm bist!* att du skall vara så dum!

dastehen, itr. h. **1.** stå (där), t. ex. *wie er da-steht!* så han står (där)! **2.** framstå, vara;

hafva det, t. ex. *er steht rein da:* han framstår ren, *jetzt steht er ganz anders da:* a) nu framstår han på ett helt annat sätt, b) nu har han det helt annorlunda.

Data, Datas, Daten, n. plur. 1. se Datum. **2.** upp-gifter, sakförhållanden.

datier|en, -te, -t, I. tr. datera, skriva datum öfver, t. ex. *einen Brief.* **II.** itr. h. *och sich ~ datera* (sig), förskriva sig.

dato, adv. *Bis ~ tills dato, hittills. -wechsel, -s, -, m.* bandel. växel stäld på bestäm'd dag.

Dattel, -n, f. dadel. **-baum, -[e]s, -e †, m.** dadelträd. **-kern, -[e]s, -e, m.** dadelkärna. **-palme, -n, f.** dadelpalm. **-wald, -[e]s, -er †, m.** skog af dadelpalm.

Dat|um, -um[s], -a et. -en, n. datum. **-[s]... Ex. ~uhr, -en, f.** ur som visar dagarne i månaden.

Daube, -n, f. dim. *Däubchen, -lein, ☉* kim, tunnstaf, stäfver. **-n... Ex. ~holz, -es, 0, n.** laggträ, kimvirke.

Dauer, 0, f. **1.** fortvaro, bestånd. **2.** lång tid, längd, t. ex. *auf die ~ på längden. Etw. ist von langer ~ ngt räcker länge. **3.** varaktighet. *Auf die ~ gearbeitet:* starkt gjord. *Von ~ sein:* vara varaktigt, stark. **-apfel, -s, -†, m.** vinteräpple. **-birne, -n, f.** vinterpäron. **-gewächs, -es, -e, n.** härdig, perenn växt. **-lauf, -[e]s, -e †, m.** ihållande språngmarsch. **-marsch, -es, -e †, m.** ihållande marsch. **-obst, -[e]s, 0, n.** vinterfrukt. **-stand, -[e]s, 0, m.** varaktighet, styrka.*

dauerhaft, a. varaktigt, stark, t. ex. *~er Friede, ~e Gesundheit, ein ~ gemachter Rock.*

Dauerhaftigkeit, 0, f. varaktighet, styrka.

I. dauer|n, -te, ge-t, itr. h. **1.** fortvara, äga bestånd, bibehålla sig. *Diese Äpfel ~ bis Weihnachten:* dessa äpplen hålla sig till julen. **2.** räcka, t. ex. *wie lange dauert Ihnen dies Holz?* hur länge räcker denna ved för er? *nichts dauert ewig:* ingenting räcker i evighet. *Ein ~des Andenken:* ett varaktigt minne. **3.** stv.opers. dröja, t. ex. *es wird nicht lange ~, so werden sie alle kommen:* det kommer ej att dröja länge, tills de komma allesamman; *es wird lange ~, ehe et. bis diese Arbeit vollendet sein wird:* det kommer att dröja länge, innan detta arbete hunnit avslutas.

2. dauer|n, -te, ge-t, tr. och pers. *Du dauerst mich et. es dauert mich deiner:* det gör mig ondt om dig, det är synd om dig. *Wai. sich weder die Mühe noch das Geld ~ lassen:* spara hvarken möda eller pengar; *mich dauert das Geld nicht:* jag ser ej så noga på pengarne.

Daum... se Daumen ...

Daumen, -s, -, m. dim. *Däumchen, -lein,* tumme på hand et. handske. Bildl. *jmdm den ~ auf dem Auge halten* et. *aufs Auge halten, setzen, drücken:* hålla tummen på ögat på ngn,

föra sträng uppsigt öfver ngn; **F den** ~ *auf dem Geldbeutel halten*: knyta handen om pungen; **F den** ~ *in der Hand halten*: vara snål; **F den** ~ *rühren*: a) lossa på pungen, b) vara bedräglig; **F jmdm den** ~ *halten*: hålla ngn under armarne. -**breit**, *a.* tumsbred. -**breite**, -*n*, *f.* tumsbredd. -**dick**, *a.* tumstjock. -**dreher**, -*s*, -, *m.* F smickrare. -**drücker**, -*s*, -, *m.* 1. handtag, trycke på läs. 2. F gymnare. -**eisen**, -*s*, -, *n.* tumhuf. -**klapper**, -*n*, *f.* kastanjett. -**los**, *a.* utan tumme et. tummar. -**ring**, -[*e*]*s*, -*c*, *m.* tumring. -**schraube**, -*n*, *f.* tumskruf. -**schützer**, -*s*, -, *m.* tumhuf. -**stock**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* tumskruf, skruvklöfve (tortyrredakap).

Däumling, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. = *Däumchen* se *Däumen*. 2. tumme på handske. 3. tummeliten.

Daune, -*n*, *f.* dun. -**n...** Ex. ~**bett**, -[*e*]*s*, -*en*, *n.* dunbädd. ~**decke**, -*n*, *f.* duutticke (tarcke stoppadt med dun). ~**kissen**, -*s*, -, *n.* dunkudde.

daun[en]haft, *a.* dunartad.

daunicht, *a.* svällande som en dunbädd.

Daus, -*es*, -*er* †, *I. n.* tvåa på tärning och tyska kort. **ESS** på franska kort. **II. m.** **F Ei, der** ~! å tusan! *Das ist ein Junge wie ein* ~ det är tusan till pojke, en rask pojke. *Sie war geputzt wie ein* ~ hon var tusan så grann.

davon (afv. *z* -), *adv.* 1. däråf, t. ex. *er ist* ~ *gesund geworden*; därifrån, t. ex. *weg* ~! bort därifrån! rör ej därvid! 2. därom. ~ *ist nicht die Rede*: det har aldrig varit tal därom, varit ifrågasatt. *Nichts mehr* ~ *a.* still ~! nog därom! *Man spricht* ~, *einen Weg anzulegen*: man talar om att anlägga en väg. 3. borta, sin kos, t. ex. *sie sind* [auf und] ~ de äro sin kos. — *Efterfölj.* sms. förekomma afv. upplösta.

davonbleiben, *itr. s.* ej röra därvid, afhålla sig därifrån.

davonbringen, *tr.* föra med därifrån. *Nichts als das Leben* ~ endast rädda lifvet.

davoneilen, *itr. s.* skynda sin kos.

davonfahren, *itr. s.* fara, resa bort, sin väg.

davonfliegen, *itr. s.* flyga bort, sin kos.

davonfliehen, *itr. s.* fly därifrån, undan.

davongehen, *itr. s.* gå bort (därifrån), lemna det; rymma.

davonheben, *sich* ~ begifva sig därifrån, druga sig tillbaka.

davonhelfen, *itr. h.* *Jmdm* ~ hjälpa ngn att komma därifrån, att fly undan.

davonhüpfen, *itr. s.* hoppa bort.

davonjagen, *I. tr.* köra bort. **II. itr. s.** spränga, ila bort till häst el. i vagn.

davonkommen, *itr. s.* komma lös, därifrån, slippa undan, t. ex. *er ist mit einem blauen Auge, mit genauer Not, mit dem blossen Schreck davon gekommen*: han har sluppit undan med ett blått öga, med knapp nöd, med blotta förskräckelsen.

davonlaufen, *itr. s.* springa sin kos, rymma.

Jmdm ~ öfvergifva ngn. *Es ist zum* ~ det är, så man kan bli galen.

davonmachen, *sich* ~ **F** begifva sig åstad, springa, schappa sin kos.

davonmüssen, *itr. h.* vara tvungen att begifva sig åstad, att aflägsna sig.

davonreiten, *itr. s.* rida bort (därifrån), sin kos.

davonschleichen, *itr. s.* och *sich* ~ smyga sig bort, undan.

davonsprengen, *itr. s.* spränga bort.

davonthun, *tr.* aflägsna, taga bort (därifrån).

davontraben, *itr. s.* trafva bort.

davontragen, *tr.* bära bort. *Schande* ~ få skam däråf. *Den Sieg über jmdn* ~ besegra ngn.

davonwollen, *itr. h.* vilja komma därifrån.

davonziehen, *itr. s.* draga sin kos.

davor, (afv. *z* -), *adv.* (där)framför, för, för det. *Ein Schloss ~ legen*: sätta läs för. *Sei ich behüt' uns Gott* ~! Gud bevare oss för ngt sådant! *Ich habe einen Abscheu* ~ jag afskyr det, dylikt.

dawider (afv. *z* -), *adv.* däremot.

dazú (afv. *z* -), *adv.* 1. rum. dit, fram, t. ex. *man kann nicht* ~ *gelangen*: man kan ej komma (fram) dit. 2. *syfte*, mål. därtill, till det ändamålet, t. ex. *er ist* ~ *abgerichtet*: han är dresserad därtill; ~ *gehört Zeit*: därtill fordras tid; *ich rate Ihnen nicht* ~ jag vill ej tillråda er det. *Das Geld ist ~ da*, *was man es gebraucht*: pengarne äro till för att användas. 3. utlofande. därtill, dessutom, till på köpet, också, t. ex. *arm und kränklich* ~ fattig och därtill sjuklig, både fattig och sjuklig; ~ *kommt dass . . .* därtill kommer att . . .; *gehört dies auch* ~ hör detta också till? får man detta för samma pris? *ich wollte lieber mein anderes Bein ~ verlieren*: jag skulle hellre vilja förlora mitt andra ben också. ~ *legen, setzen, thun*: bifoga. *Sein Teil ~ geben*: ha sitt ord med i laget. 4. samtidighet. tillika, t. ex. *er arbeitet und singt* ~. *Er war ganz still* ~ han åhörde det under tystnad. 5. särskildt man. ~ *wird es nicht kommen*: så långt kommer det ej att gå. *Wie komme ich* ~? hvad angår det mig? hvad har jag därmed att skaffa? *Ich kann nicht ~ kommen*: jag kan ej få tid därtill el. jag kan ej komma mig för. *Ich lache nur* ~ jag bara skrattar däråt. *Was sagst du* ~? hvad säger du därom? -**gehörig**, *a.* dithörande. -**kommen**, -*s*, 0, *n.* -**kunft**, 0, *f.* tillträde, ankomst, inträffande. *Durch die Dazukunft dieser Person wurden sie beruhigt*: genom denna persons ankomst blefvo de lugnade.

dazumal, *adv.* då för tiden.

dazwischen, *adv.* däremellan, mellan dem el. dessa, t. ex. *wähle* ~. *Hügel und Schluchten* ~ kullar med dallar emellan. *Es ist der Unterschied* ~, *dass . . .* skillnaden är den,

att ... -kunit, 0, *f.* -treden, -s, 0, *n.* mellan-komst. — Efterfölj. sms. förekomma afv. upplösta.

dazwischenkommen, *itr. s.* komma emellan, komma öfver, öfverraska.

dazwischenlegen, *tr.* lägga emellan.

dazwischenliegen, *itr. h.* ligga emellan.

dazwischenreden, *itr. h.* *Jmdm* ~ falla ngn i talet.

dazwischenschlagen, *I. tr.* slå midt i högen, hugga in. *II. Sich* ~ träda emellan.

dazwischenschreiben, *tr. och itr. h.* skriva mellan raderna, skriva öfver.

dazwischensetzen, *tr.* sätta emellan.

dazwischenstecken, *itr. h.* vara, sitta (där-) emellan, däribland.

dazwischenstehen, *itr. h.* 1. stå midt emellan, ibland dem, i högen. 2. vara emellan, stå i vägen.

dazwischenstellen, *tr.* ställa emellan.

dazwischentreten, *itr. s.* träda emellan; *biid.* förmedla.

Debatte, -*n*, *f.* debatt, dryftning, öfverläggning. *Etw. zur* ~ *bringen*: bringa ngt under debatt.

debatteuren, -*te*, -*t*, *tr. och itr. h.* [Über] *etw.* ~ debattera, diskutera (om) ngt, dryfta ngt.

Debet, -[*s*], -*s* el. *Debita*, *n.* handel. debet, skuld.

-seite, -*n*, *f.* handel. debetsida.

Debit, -*s*, 0, *m.* handel. afsättning, omsättning.

-masse, -*n*, *f.* konkursmassa.

debitieren, -*te*, -*t*, *tr.* handel. 1. afsätta, omsätta. 2. debitera, *jmdn mit etw.*: ngn för ngt.

Debitor, -*s*, *Debitor*en, *n.* gäldenär.

Debüt, -*s*, -*s*, *m.* och *n.* debut.

Debütant, -*en*, -*en*, *m.* ~ *in*, -*nen*, *f.* debutant.

debütieren, -*te*, -*t*, *itr. h.* debutera.

Decem, -*s*, -*s*, *m.* tionde. *biid.* *seinen* ~ *bekommen*: få sin del.

Decennium, -*um*[*s*], -*en*, *n.* årtionde, decennium.

decént, *a.* anständig, skicklig, passande.

Decénz, 0, *f.* anständighet.

Dechanéi, -*en*, *f.* en domprost^a) bostad, b) ämbete, c) församling. *Jtr.* *øj.*

Dechant, -*en*, -*en*, *m.* 1. kyrklig förman, uoget. domprost. 2. (°) = *Dechend*. -*en*... *ex.* ~ *amt*, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* domprostämbete. ~ *würde*, -*n*, *f.* domprostvärdighet.

Decharge, -*n*, *f.* ansvarsbefrielse, ansvarsfrihet. ~ *erteilen*: bevilja, gifva ansvarsfrihet. -*ert*[*h*]*eilung*, -*en*, *f.* ansvarsbefrielse, beviljande af ansvarsfrihet.

Dechend, **Dechent**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* **Decher**, -*s*, -*s*, *m.* tital, däck, halftjog, i sht af hudar.

dechiffrierbar, *a.* möjlig att dechiffrera, läsa, tyda.

dechiffrieren, -*te*, -*t*, *tr.* dechiffrera, tyda.

Deci... *ex.* -*är*, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* och *n.* deciar, $\frac{1}{10}$ ar. -*grämm*, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* decigram, $\frac{1}{10}$ gram.

-*liter*, -*s*, -, *m.* och *n.* deciliter, $\frac{1}{10}$ liter.

-móter, -*s*, -, *m.* och *n.* decimeter, $\frac{1}{10}$ meter.

decimál, *a.* decimal. **-rechnung**, -*en*, *f.* decimalräkning. **-system**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* decimal-system. **-wage**, -*n*, *f.* decimalväg.

Decime, -*n*, *f.* mus. decima (tjonde tonen fr. grund-tonen).

decimieren, -*te*, -*t*, *tr.* decimera. **Decimierung**, *f.*

Deck, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* 1. † däck. 2. tak på omnibus, dilgens *m.* **-balken**, -*s*, -, *m.* † däcksbalk. **-planke**, -*n*, *f.* däcksplanka.

Deck... *tr.* *decken*. *ex.* **-bett**, -[*e*]*s*, -*en*, *n.* (säng-) täcke. **-blatt**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* 1. bot. skärmsblad, blomskärm. 2. ytterblad, täckblad på oljarrer. **-farbe**, -*n*, *f.* mål. täckande färg som ej låter en annan lysa igenom. **-feder**, -*n*, *f.* täckfjäder. **-firnis**[*s*], -*ses*, -*se*, *m.* tjock fennissa, lakering. **-flügel**, -*s*, -, *m.* täckvinge på insekter. **-getäfel**, -*s*, 0, *n.* bygga väggpanelning. **-lehm**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* ⚙ formlera. **-leinwand**, 0, *f.* presenning. **-mantel**, -*s*, -†, *m.* täckmantel. **-platte**, -*n*, *f.* 1. ⚙ täckplåt, ytterplåt. 2. mus. resonansbotten. **-rasen**, -*s*, 0, *m.* täcktorf, grästorf att täcka med. **-schild**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* ryggskal på insekter. **-stein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* betäckningssten, taktegel. **-werk**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* ✕ blindverk.

deckbar, *a.* som kan betäckas.

Decke, -*n*, *f.* 1. täcke, sängtäcke; betäckning, slöja. *biid.* *unter der* ~ *der Freundschaft*: under vänskapens täckmantel; *sich nach der* ~ *strecken*: rätta mun efter matsäcken; *hier liegt etw. unter der* ~ *det ligger ngt därunder; mit jmdn unter einer* ~ *stecken, liegen, sein, spielen*: spela under täcke med ngn. 2. matta. 3. pärm, band på hecker, pärmar, omslag, portfölj att lägga tidningar o. dyl. i. 4. tak i ett tält el. rum, ej på hus; afv. bildt, t. *ex.* *die* ~ *des Himmels*: himlahalvvet. 5. mus. resonansbotten. **-n**... *ex.* ~ *flechter*, -*s*, -, *m.* mattflätare. ~ *gemälde*, -*s*, -, *n.* takmålning. ~ *mal-ler*, -*s*, -, *m.* dekorationsmålare. ~ *scha-lung*, -*en*, *f.* takpanelning.

Deckel, -*s*, -, *m.* 1. lock på karl. 2. P hatt, mössa. 3. pärm, band, omslag. **-ähnlich**, *a.* lockartad. **-hand**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* gångjärn på lock. **-becher**, -*s*, -, *m.* bägere med lock på. **-glas**, -*es*, -*er* †, *n.* glas med lock på. **-korb**, -[*e*]*s*, -*e* †, *n.* korg med lock på.

deckelen, -*te*, *ge-t*, *I. tr.* sätta lock på. **II. itr. h.** P lyfta på hatten el. mössan.

decken, -*te*, *ge-t*, *I. tr.* 1. täcka, betäcka, öfvertäcka. 2. afv. *itr. h.* [Den Tisch] ~ duka; *für zehn Personen* ~ duka för tio personer. 3. ✕ betäcka, erbjuda betäckning, skaffa betäckning för. 4. betäcka, betrygga, skaffa säkerhet för, t. *ex.* *die Kosten, die Ausgaben, das Deficit*. 5. betäcka, bespringa. **II. Sich** ~ betäcka sig, betäckas; betryggas.

Deckung, -*en*, *f.* betäckande, betäckning,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✕ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

skydd; säkerhet, t. ex. *hinter etw. ~ suchen*: söka skydd bakom ngt; *~ anschaffen*: skaffa säkerhet; *zur ~ der Kosten*: för att betäcka omkostnaderna. *Schaekspel einer (dat.) Figur die ~ nehmen*: blotta en pjäs. -s... Ex. *~linie*, -n, f. ✕ försvarslinie.

Dedikation, -en, f. tillägnan, dedikation.

dedizier'en, -te, -t, tr. tillägna.

Deduktion, -en, f. 1. härledning. 2. bevisledning.

deduzier'en, -te, -t, tr. 1. härleda. 2. leda i bevis.

1. defékt, a. skadad, bristfällig, ofullständig, defekt.

2. Defékt, -[e]s, -e, m. brist, t. ex. *~ der Kasse*: kassabrist.

Defension, -en, f. försvar. -s... Ex. *~krieg*, -[e]s, -r, m. försvarskrig.

defensiv, a. försvars-, skydds-. *-allianz*, -en, f. *-bündnis*[s], -ses, -se, n. förbund för ömsesidigt försvar.

Defensive, -n, f. försvarsstånd. defensiv. *Die ~ ergreifen*: gå försvarsvis tillväga.

Defénsor, -s, *Defensören*, m. vant. jur. försvarare, försvarsadvokat, defensor.

Deficit, -s, -s, n. brist, deficit.

Defilé (med akcent), *Defilée* (utan akcent) -s, -s et. -en, n. 1. trång väg, hålväg. 2. defilering.

defilier'en, -te, -t, itr. h. och s. deflera.

definierbär, a. som kan bestämmas, definieras.

definier'en, -te, -t, tr. bestämma, ange, definiera.

Definition, -en, f. bestämmande, förklaring, definition.

definitiv, a. afgörande, slutlig, definitiv.

defraudier'en, -te, -t, tr. och itr. h. bedraga, förfära bedrägligt, i sht smugla.

Gegen, -s, -, m. 1. värja. 2. krigare. krigsbuss. *-band*, -[e]s, -er †, n. värjband. *-fest*, a. osårbar, som hugg ej biter på. *-fläche*, -n, f. en värjas fattsida. *-gefäss*, -es, -e, n. ✕ värfäste. *-gehänge*, -s, -, n. värjehäng.

-griff, -[e]s, -e, m. värfäste. *-hieb*, -[e]s, -e, m. värjhugg. *-knopf*, -[e]s, -e †, m. 1. värjknapp. 2. F krigsbuss. *-quaste*, -n, f. värjtofs. *-scheide*, -n, f. värjslide. *-stoss*, -[e]s, -e †, m. värjstöt.

degradier'en, -te, -t, tr. degradera, nedflytta, nedsätta. **Degradierung**, f.

dehnbar, a. tänjbar, töjbar.

Dehnbarkeit, 0, f. tänjbarhet, töjbarhet.

dehnen, -te, -t, tr. uttänja, töja, draga ut, förlänga. *In die Länge, in die Breite* ~ töja, draga ut på längden, på bredden.

Gedehnte Stimme: släpande röst. *Einen Vokal ~ förlänga* en vokal; *gedehnte Silbe*: lang stafvelse. **Dehnung**, f. -s... Ex. *~zeichen*, -s, -, n. gram. förlängningstecken.

Deich, -[e]s, -e, m. dam, fördämning, vall. bank. *Einen ~ auführen*: bygga, uppföra en vall. *-acht*, 0, f. ⊕ 1. uppsyningsmän

vid dambyggnader. 2. stadga rörande dammar. *-anker*, -s, -, m. ⊕ grund på hvilken en dam är uppförd. *-arbeit*, -en, f. arbete på dammar. *-beamte(r)*, (adj. bej_n) m. uppsyningsman över dammar, tjänsteman vid dambyggnad. *-damm*, -[e]s, -e †, m. ⊕ mindre dam till skydd för en större, strandvall. *-erde*, 0, f. jord till dambyggnad. *-fach*, -[e]s, -er †, n. ⊕ afdelning af en dam, som en person är skyldig att underhålla. *-geld*, -[e]s, -er, n. pengar, medel för dammars underhåll. *-graf*, -en, -en, *-gräbe*, -n, -n, *-hauptmann*, -[e]s, -er † et. *Deichhauptleute*, m. öfveruppsyningsman över dambyggnader. *-holzung*, -en, f. ⊕ pålverk. *-land*, -[e]s, 0, n. land skyddadt mot hafvet genom dammar. *-sache*, -n, f. sak, angelägenhet, som rör dammar. *-schaden*, -s, -†, m. skada på en dam. *-t[h]eilung*, -en, f. damskifte. *-ufer*, -s, -, n. med dam(mar) försedd strand. *-vögt*, -[e]s, -e †, m. damfogde. *-weg*, -[e]s, -e, m. väg utmed et. på en dam. *-wesen*, -s, 0, n. damväsen, dambyggnad.

deich en, -te, -t, tr. och itr. h. uppföra, arbeta på dammar. **Deichung**, f.

Deicher, -s, -, m. arbetare vid dambyggnad.

Deichsel, -n, f. tistelstäng, vagnsstäng. *-arm*, -[e]s, -e, m. skakel. *-eisen*, -s, -, n. järnbeslag på tistelstäng. *-gabel*, -n, f. gaffel (tistel), skaklar. *-nagel*, -s, -†, m. selsticka.

-pferd, -[e]s, -e, n. vagnshäst. *-stange*, -n, f. tistelstäng. *-wagen*, -s, -†, m. vagn med tistel.

dein, I. gammal *gen.* at *du*. 1. objektiv *gen.* efter verb och adj., t. ex. *sie gedenken ~ de* tänka på dig, minnas dig. 2. possessiv *gen.*, t. ex. *ich bin ~ jag* är din, tillhör dig; *~ ist das Reich*: riket är ditt. II. *pron. poss.* böjes i attributiv ställn. ss. obest. art.: i själfständig ställn. böjes det som vant adj.: *deiner deine dein*[e]s, *der die das deine et. deinige*, din ditt. *Die ~en*: de dina, din familj. *Das Mein und ~ mitt* och ditt. *Ewig der (die) ~[ig]*: din in i döden. *-er...* Ex. *~seits*, *adr. å din sida*. — *-es...* Ex. *~gleichen*, I a. och obest. *subst.* lik dig, din (äm)like. II. *plur.* dina likar, sådana som du. — *-et...* Ex. *~halben*, *~wegen*, *um ~willen*, *adr. för din skull*. — *~deinige* se *dein II*.

Deining, **Deinung**, -en, f. ↓ bränning.

dein n s en, -[e]s, -te, -t, itr. h. ↓ backa.

Deixel, -s, 0, m. P djäkel. *Zum ~!* fan anamma!

Dejeunér, -s, -s, n. frukost.

dejeunier'en, -te, -t, itr. h. spisa frukost.

Deka... Ex. *-grämm*, -[e]s, -e, n. dekagram, 10 gram. *-liter*, -s, -, m. och n. dekaliter, 10 liter. *-méter*, -s, -, m. och n. dekameter, 10 meter.

Dekade, -n, f. tiotal, dekad.

Dekán, -[e]s, -e, m. 1. dekanus. 2. = *Dechant* 1.

Dekanat, -[e]s, -e, *n.* 1. en dekans ställning et. ämbete, dekanat. 2. = *Dechanei*.

Deklamation, -en, *f.* deklamation, deklamering, uppläsning. -s... Ex. ~stück, -[e]s, -e, *n.* deklamationsstycke. ~übung, -*um*, *f.* deklamationsöfning.

Deklamator, -s, *Deklamatören*, *m.* deklamator, uppläsare.

deklamatorisch, *a.* deklamatorisk; högtrafvande, tillgjord.

Deklamier... = *Deklamations*...

deklamier|en, -te, -t, *tr.* och *itr.* *h.* deklamera, uppläsa, framsäga.

Deklaration, -en, *f.* förklaring; uppgift, förteckning, i sht på varor, som skola förtullas.

deklarativ, **deklaratorisch**, *a.* jar. åsyftande en förklaring, förklarande.

deklarier|en, -te, -t, *tr.* lemna förteckning, uppgift på, förklara.

Deklinación, -en, *f.* gram. deklination, böjning. -s... Ex. ~weise, -n, *f.* gram. böjningssätt, deklination.

deklinerbar, *a.* gram. som kan deklineras, böjas; böjlig.

dekliner|en, -te, -t, *tr.* gram. deklinera, böja.

Dekókt, -[e]s, -e, *n.* dekokt.

Dekoración, -en, *f.* i sht teat. dekoration, dekorerering. -s... Ex. ~arbeit, -en, *f.* dekorerering. ~maler, -s, -, *m.* dekorationsmålare, kulissemålare. ~stück, -[e]s, -e, *n.* teat. dekorationstycke.

dekorativ, *a.* åsyftande dekorerering, dekorativ.

dekorier|en, -te, -t, *tr.* dekorera. **Dekorierung**, *f.*

Dekórum, -[s], 0, *n.* anständighet, skick, det passande.

Dekrét, -[e]s, -e, *n.* förordning, påbud, dekret.

Dekretál|e, -e[s], -[i]en, *n.* påfligt påbud, påfvebref.

dekreter|en, -te, -t, *tr.* och *itr.* *h.* förordna, påbjuda, dekretera.

Delegát, -en, -en, *m.* ombud, fullmäktig.

Delegatión, -en, *f.* afsändande af ombud; uppdrag.

deleger|en, -te, -t, *tr.* befullmäktiga, afsända som ombud. **Delegierung**, *f.*

Delegierte(r), (adj. böja.) *m.* ombud, fullmäktig.

Deliberatión, -en, *f.* öfverläggning, rådplägning.

delikat, *a.* delikat: a) välsmakande, läcker, b) ömtålig, grannlaga, kinkig.

Delikatésse, -n, *f.* 1. delikatess, läckerhet. 2. grannlagenhet, fin känslighet. -n... Ex. ~handlung, -en, *f.* delikatesshandel.

Delikt, -[e]s, -e, *n.* förbrytelse, brott.

Delinquent, -en, -en, *m.* ~in, -nen, *f.* delinkvent, förbrytare, förbryterska.

Deliri|um, -um[s], -en, *n.* (fylleri)galenskap, vanvett.

Delphín, -[e]s, -e, *m.* delfin.

Delta, -[s], -s et. -en, *n.* (flod)delta. -bildung,

-en, *f.* deltabildning. -land, -[e]s, -er †, *n.* delta(land).

dém se *der*, *das*. Sms. se nedan.

Demagóg, -en, -en, *m.* folkledare, folkfördare, folkuppviglare. -*on*... Ex. ~hetze, -n, *f.* jagt på, förföljelse af folkuppviglare. ~umtriebe, *m. pl.* folkfördande, demagogiska anslag, ränker.

Demagogie, -en, *f.* folkets fördande, uppviglande.

demagógisch, *a.* folkfördande, demagogisk.

Demant (atv. ⁴), -[e]s et. -en, -e[n], *m.* se *Diamant*.

demaskier|en, -te, -t, *tr.* och *sich* ~ demaskera (sig), aftaga masken (af), visa (sig) i sin rätta belysning.

Dementí (atv. ⁴), -[s], -s, *n.* beskyllning för osanning, rättelse.

dementier|en, -te, -t, *tr.* beskylla för, beslå med osanning, rätta.

démgenäss, *adv.* i enlighet, i öfverensstämmelse därmed.

démnach (atv. ⁴), *adv.* 1. = *demgemäss*. 2. följaktligen, altså.

démnächst (atv. ⁴), *adv.* 1. därefter, strax, därefter, sedan. 2. mycket snart, snart, strax.

démnächstig (atv. ⁴), *adv.* därefter kommande, närmast.

demobilisier|en, -te, -t, *tr.* och *itr.* *h.* afväpna.

Demobilisierung, *f.*

Demokrát, -en, -en, *m.* vän af folkvälde, demokrat.

Demokratíe, -en, *f.* folkvälde, demokrati.

demokrátisch, *a.* demokratisk, folkvänlig.

demolier|en, -te, -t, *tr.* sönderslå, förstöra.

Demolierung, *f.*

Demonstratión, -en, *f.* 1. bevis, bevisföring, förklaring. 2. offentlig meningsyttring, demonstration.

demonstrier|en, -te, -t, *tr.* bevisa, leda i bevis, ådagalägga, förklara.

demonter|en, -te, -t, *tr.* ✕ demontera.

Demoralisatión, -en, *f.* demoralisation.

demoralisier|en, -te, -t, *tr.* verka sedeförderfvande på, demoralisera; göra modfäld.

démúnerachtet, **démúngeachtet**, *adv.* det oakadt, icke dess mindre, likväl.

Demüt[h], 0, *f.* ödmjukhet. -[s]... Ex. ~probe, -n, *f.* 1. pröfning af ngn's ödmjukhet. 2. prof, bevis på ödmjukhet. ~sinn, -[e]s, 0, *m.* ödmjukt sinnelag, saktmod. ~voll, *a.* ödmjuk.

demüt[h]ig, *a.* ödmjuk.

demüt[h]ig|en, -te, ge-t, **I.** *tr.* göra ödmjuk, förödmjuka. **II.** *Sich* ~ blifva ödmjuk, ödmjuka sig.

Demüt[h]igkeit = *Demut*.

Demüt[h]igung, -en, *f.* förödmjukande, förödmjukelse. *Jmdm eine ~ zu teil werden lassen*: tillfoga ngn en förödmjukelse, förödmjuka ngn.

dämzufolge = demnach.

Denár, -[e]s, -e, m. denar.

dengel'n, -te, ge-t, tr. 1. dänga, hamra, slå.

2. \otimes genom hamrade hvassa, t. ex. eine Sense.

Denk... Ex. -ärt, -en, f. tänkesätt. -bild, -[e]s, -er, n. 1. minnesvärd. 2. sinnebild. -blatt, -[e]s, -er \ddagger , n. minnesblad. -büch, -[e]s, -er \ddagger , n. minnesbok, album. -fähig, a. i stånd att tänka. -fähigkeit, 0, f. tankeförmåga. -freiheit, 0, f. tankefrihet. -kraft, 0, f. tankeförmåga. -lehre, 0, f. logik. -mal, -[e]s, -er \ddagger och -e, n. minnesmärke, minnesvärd, monument. -münze, -n, f. minnespenning, medalj. -rede, -n, f. ämnelsetal, äreminne. -säule, -n, f. minnesvärd. -schrift, -en, f. minnesskrift. -spruch, -[e]s, -e \ddagger , m. tanke-
språk. -stein, -[e]s, -e, m. minnesvärd, minnesstod af sten. -stoff, -[e]s, -e, m. ämne för tankeöfning. -übung, -en, f. tankeöfning. -vermögen, -s, 0, n. tankeförmåga. -vers, -es, -e, m. minnesvers. -weise, -n = -art. -würdig, a. minnesvärd, värd eftertanke, märklig. -würdigkeit, -en, f. 1. minnesvärdhet, märkvärdighet. 2. minnesvärd, märklig tilldragelse. -zeichen, -s, -, n. minnestecken, minnesmärke, minne. -zeit, -en, f. märklig tid. -zettel, -s, -, m. 1. minnesanteckning, promemoria. 2. minnesbeta, t. ex. jmdm einen \sim geben.

denkbar, a. tänkbar. In der \sim sorgfältigsten Weise: så omsorgsfullt som möjligt.

Denkbarkeit, 0, f. tänkbarhet.

denken, dachte, dächte, gedacht, I. itr. h. 1. utan bestämning: a) tänka. Das giebt einem zu \sim det ger en att tänka på. Denk' nur! ei. denk' mal einer an! tänk bara! å kors! se bara på! b) förmoda, t. ex. Sie reisen morgen, denke ich? c) tänka tillbaka, minnas, t. ex. so lange ich \sim kann: så långt jag minnes tillbaka; d) finna för godt, t. ex. machen Sie es, wie Sie \sim ; e) särskilda fall. Ordspr. der Mensch denkt, Gott lenkt: människan spår och Gud rår. Gedacht, gethan: sagt och gjordt. Ich dächte gar! å visst icke! sådana dumheter! 2. med adv. tänka, t. ex. edel, richtig, zurück. Hoch hinaus \sim hafva högt-flygande planer. Wo \sim Sie hin? hvad tänker ni på? Jr 3. 3. med prep. An jmdn, etc. \sim tänka på ngn, ngt. Er soll daran \sim han skall minnas det. Denk' nicht dran! visst icke! tro icke det! Woran \sim Sie? hvad tänker ni på? Denk' an mich, es wird einmal die Zeit kommen: sanna mina ord, den tid skall komma. Auf etc. \sim tänka på ngt, hafva ngt i sinnet, t. ex. auf Mittel \sim tänka på medel; auf Böses \sim hafva ondt i sinnet. Für jmdn \sim tänka för ngn. F jeder denkt in seinen Sack: hvar och en är sig själf närmast. Über etc. \sim tänka öfver, begrunda ngt. II. tr. 1. tänka. Was in aller Welt dachten Sie? hvad i all verden tänkte

ni på? Etw. bei sich \sim tänka ngt vid sig själf. Sich (dat.) nichts Böses ei. Arges bei etc. \sim ej misstänka ngt vid ngt ei. ej mena ngt illa med ngt. 2. uttänka, t. ex. ich hatte mir das so schön gedacht: jag hade tänkt ut det så bra. 3. tänka, ämna, t. ex. er denkt mich zu betrügen. Arges, Böses \sim hafva ondt i sinnet. 4. föreställa sig, förstå, t. ex. Sie können sich leicht \sim wie... Ich kann mir's schon \sim jag förstår det mycket väl. 5. tro, t. ex. wer hätte das gedacht? hvem skulle kunnat tro ngt sådant? Ich dachte, er sei einer von Ihren Freunden: jag trodde honom tillhöra edra vänner. Ich dachte Wunder, was er mir schenken sollte: jag trodde han skulle gifva mig ngt riktigt storartadt; er denkt Wunder, wer er ist: han tror sig vara en riktig storkaxe. Dacht' ich [mir]'s doch! jag trodde det väl! sade jag det ej! Er denkt immer das Schlimmste: han tror alltid det värsta. Ich dachte, wir setzten unsere Reise fort: jag tror, mig synes det vara bäst, att vi fortsätta vår resa. Von einer Person, einer Sache etc. \sim tro ngt om en person, en sak. 6. hoppas, t. ex. ich denke meinen Prozess zu gewinnen. 7. minnas, ihogkomma. Wart', ich denk' es dir! jag skall nog komma ihogdig! 8. vänta, förutse. Das habe ich mir gedacht: det har jag just väntat. 9. mena, t. ex. was denkst du unter diesen Worten? hvad menar du med dessa ord? 10. Die dachte Person: denna, nämnda, omförmälda person. III. Sich \sim 1. Sich an jmds Stelle \sim tänka, försätta sig i ngs ställe. 2.opers. es lässt sich \sim det är tänkbart. Mancherlei lässt sich bei diesen Worten \sim dessa ord gifva en mycket att tänka på ei. kunna tydas på många sätt.

Denker, -s, -, m. tänkare.

Denkungs... se Denk...

denn, konj. 1. ty. 2. * än, t. ex. kein anderer \sim ich, mehr \sim einmal. Ehe \sim ich sterbe innan, förr än jag dör. 3. obetonat då, t. ex. wo ist er \sim ? So mag es \sim dabei bleiben: det får väl bli så då, låt gå. Auf \sim ! välan då! Ich gab ihm eine Summe, welche er \sim auch einsteckte: jag gaf honom en summa, hvilken han också verkligen stoppade på sig. 4. om ej, t. ex. wir lassen dich nicht, du singst uns \sim ein Lied: vi släppa dig icke, om du ej sjunger en visa för oss.

dennoch, konj. likväl, i alla fall.

Denunziánt, -en, -en, m. jur. angifvare.

Denunziation, -en, f. jur. angivelse.

denunzier|en, -te, -t, tr. angifva, anklaga.

Departement, -s, -s, n. departement, regeringsdistrikt, förvaltningsområde.

depensier|en, -te, -t, tr. kosta ut, göra utgifter.

Depêche, -n, f. 1. brådskande skrifvelse i stats-
ärenden, depesch, ilbref. 2. [Telegraphische]

~ telegram. -n... Ex. ~beförderung, 0, *f.* de-
 peschbefordran. ~weg, -[e]s, -e, *m.* Im ~e:
 genom despech(er).

deponier|en, -te, -t, *tr.* 1. lemna, nedlägga i
 förvar, deponera. 2. vittna InÖr domstol. De-
 poniering, *f.*

Deportation, -en, *f.* förvisning och förpassning till
 bestämd förvisningsort.

deportier|en, -te, -t, *tr.* förvisa, förpassa till
 förvisningsort. Deportiering, *f.*

Deportierte(r), (adj. böjn.) *m.* förvisningsfånge.

Depositär, Depositär, -[e]s, -e, *m.* person som
 deponerar ei. deponerat ng.

Depositen... Ex. -geld, -[e]s, -er, *n.* pengar in-
 satta på deposition. -schein, -[e]s, -e, *m.*
 depositionsbevis.

deposidier|en, -te, -t, *tr.* jur. fränkänna ngn
 äganderätten till ngt, afhända.

Depôt, -s, -s, *n.* nederlag, nederlagsort, förvar-
 ingsställe, depot.

deprimer|en, -te, -t, *tr.* nedtrycka, nedsätta;
 nedså.

Deputat, -[e]s, -e, *n.* inkomster in natura jämte
 lönen.

Deputation, -en, *f.* deputation.

deputier|en, -te, -t, *tr.* förläna fullmakt, af-
 sända såsom ombud.

Deputierte(r), (adj. böjn.) *m.* fullmäktig, ombud,
 deputerad.

der, *m.* die, *f.* das, *n.* (både *der* och *die* hafva i
 satssammanhanget i bem. I nästan alltid, i bem. II och
 III stundom kort vok.). Jfr *das*. I. *best. art.* sg. gen.
des der des, dat. dem *der dem*, aek. *den die*
das, pl. nom. aek. *die*, gen. *der*, dat. *den*, den
 det, -(e)n -(e)t. II. *pron. dem.* sg. gen. *des-
 sen* ei. **des[s]* *deren dessen* ei. **des[s]*, pl. gen.
deren ei. *derer*, dat. *denen*, i Öfr. = I. 1. den
 det, denne denna detta. *Hol' dich dieser*
 und *der* ei. *der* und *der!* må den och den ta
 dig! Iron. *der und Wort halten!* han ser just
 ut att vara ordhållig. 2. npprepare och t Öreg.
 subst. *Hier ist meine Stube und dort ist die*
meines Bruders: här är mitt rum och där
 är min brors. *Ich sehe die Fehler meiner*
Arbeit und die Vorzüge der meines Freun-
des: jag ser bristerna i mitt arbete och
 företrädena hos min väns. *Der Brief an*
dich ist ausführlicher als der an mich:
 brevet till dig är utförligare än brevet
 till mig. III. *pron. rel.* böjes = II, som, hvil-
 ken hvilket. *Ich, der ich es weiss:* jag, som
 vet det; *Vater unser, der du bist ...* fader
 vår, som är ... Sms. se nedan.

därart, *adv.* så, på så sätt, till den grad.

därartig, *a.* sådan, så beskaffad.

derb, *a.* 1. hård, fast, t. ex. ~es *Holz*. 2. kraf-
 tig, dugtig, rättfram, t. ex. *ein ~es mun-*
teres Weib, jmdn ~ durchprügeln. Er geht ~
darauf los: han går rakt på saken. 3. grof,
 grofkornig, rå, plump; hård.

Derbheit, -en, *f.* 1. hårdhet, fasthet. 2. kraft,

dugtighet, rättframhet. 3. grof(kornig)het,
 råhet, hårdhet.

deréinst, deréinstens, deréinstmäl, *adv.* en gång,
 en dag.

deréinstig, *a.* tillkommande, framtida.

derenthalben, derentwegen, *um derentwillen*,
adv. för hvars (hem.) ei. hvilkas skull.

dérgestalt, dérgestaltig = *derart, derartig.*

dergléichen (arv. ⁴⁻⁷ med lång vok. i första stafv.). oböjl.
a. 1. demonstr., förkort. *dgl.*, *dylik*, sådan. *Und*
 ~ *mehr:* med mera (dylikt). 2. relat. hvars
 ei. hvilkas like, t. ex. *Dinge, ~ ich nimmer*
sah: saker, hvilkas like jag aldrig sett ei.
 som jag aldrig sett maken till.

dérhalb[en], * = *deshalb*.

Derivation, -en, *f.* härledning.

Derivatv|um, -um[s], -a ei. -e[n], *n.* gram. här-
 ledd ord.

derivier|en, -te, -t, *tr.* härleda.

dérjénige, m. diejénige, f. dasjénige, n. pron.
dem. (första sammansättningsleden böjes som *best. art.*
 andra svagt) den det.

dérlei, oböjl. *a.* dylik, sådan.

dérmalénis[t], **dérmaléinstig** = *dereinst, derein-*
stig.

dérmälen, *adv.* 1. nu, för närvarande. 2. då.

dérmälig, *a.* närvarande, förhandvarande.

dérmässen, *adv.* på så sätt, i sådan grad.

dero, föråldr. = *deren* se *der* II; ännu, fast sällan,
 brukl. som tilltalsord till högstående personer: *eder(s).*

dérséib[ig]e, m. dieséib[ig]e, f. dasséib[ig]e,
n. pron. dem. (böjes som *derjenige*), (den-)
 samme (den)samma (det)samma. *Ein und*
dasselbe: ett och detsamma; *ein und die-*
selbe Sache: samma sak.

dérwégen, * = *deswegen*.

derwéil, derwéile[n] = *dieweil*.

Derwisch, -es, -e, *m.* dervisch.

dérzeit, dérzeitig = *dermalen, dermalig.*

desarmier|en, -te, -t, *tr.* afväpna.

desavouier|en, -te, -t, *tr.* förneka, ej vidkännas.

Descendéit, -en, -en, *m.* afkomling, ättling.

Descendénz, 0, *f.* härkomst.

Desem, -[e]s, -e, **Desemer**, -s, -, *m.* besman.

desemer|en, -te, -ge-t, *tr.* väga på besman.

Desertéur, -[e]s, -e ei. -s, *m.* rymmare, öfver-
 löpare, desertör.

desertier|en, -te, -t, *itr.* s. rymma, desertera.

Desertion, -en, *f.* rymning, desertering.

desfalls, *adv.* 1. i så fall, om så sker. 2. med
 hänsyn därtill. 3. för den skull.

desfallsig (arv. ⁴⁻⁷), *a.* i så fall inträffande,
 eventual.

desgléichen (arv. ⁴⁻⁷), I. = *dergleichen*. II. *adv.*
 desslikes, likaså. III. *konj.* ~ *dass:* äfven-
 som att.

deshalb, *adv.* därför, för den skull. *Eben ~*
 just därför. ~ *weil:* emedan.

designier|en, -te, -t, *tr.* utmärka, beteckna.

Desinfektiön, -en, *f.* rening från smittämnen,
 desinficering, desinfektion.

desinficier|en, -te, -t, tr. rena från smittämnen, desinficiera. **Desinficiering, f.**
Desorganisation, -en, f. upplösning (stillstånd).
 desorganisier|en, -te, -t, tr. upplösa, bringa i oordning. **Desorganisiering, f.**
 despektierlich, a. föraktfull, bristande i vördnad, vanvördig.
 desperát, a. förtviflad.
 Despot, -en, -en, m. despot.
 Despotie, -en, f. despotiskt (styrelse)sätt.
 despótisch, a. despotisk.
 Despotismus, -, 0, m. despotism.
 dess... och dessent... se des...
 dessenungeachtet, adv. det oaktadt, i trots därpå.
 Dessert, -s, -s el. -e, n. desert, efterrätt. -hackverk, -[e]s, -e, n. bakelse till desert. -löffel, -s, -, m. desertsked. -teller, -s, -, m. desертtallrik.
 Destillatör, -s, -e el. -s, m. = Destillierer.
 Destillation, -en, f. destillering, bränvinsbränning.
 Destillier... Ex. -apparat, -[e]s, -e, m. destillerapparat. -blase, -n, f. = -kolben. -geschäft, -[e]s, -e, n. destilleringsaffär, (bränvins-)bränneri. -glas, -es, -er †, n. -kolben, -s, -, m. ⊕ destillerkolf. -ofen, -s, -†, m. destillering.
 destillierbar, a. som kan destilleras.
 destillier|en, -te, -t, tr. och itr. h. destillera, bränna bränvin. **Destilliering, f.**
 Destillierer, -s, -, m. distillatör, bränvinsbrännare.
 desto, adv. vid komparativer. 1. dess, t. ex. je mehr ... ~ besser: ju mera ... dess bättre. Nichts ~ weniger: icke dess mindre. 2. sjaiständigt: så mycket, t. ex. ~ besser! så mycket bättre.
 Destruktion, -en, f. förstöring, förstörelse.
 destruktív, a. förstörande.
 desungeachtet se desseneungeachtet.
 deswegen, um deswillen = deshalb.
 Detachement, -s, -s, n. ✕ mindre från hufvudstyrkan utsondrad truppafdelning.
 detachier|en, -te, -t, tr. ✕ från hufvudstyrkan afsända en truppafdelning. **Üetachierung, f.**
 Détail, -s, -s, n. detalj, enskildhet. -bericht, -[e]s, -e, m. omständlig, detaljerad redogörelse. -handel, -s, 0, m. detaljhandel, minuthandel. -händler, -verkäufer, -s, -, m. minuthandlare, minutförsäljare.
 detaillier|en, -te, -t, tr. och itr. h. 1. omständligt beskrifva, genomgå. 2. sälja i minut.
 Detaillist, -en, -en, m. minuthandlare.
 determinier|en, -te, -t, tr. begränsa, bestämma; afgöra.
 detto se dito.
 Deut, -[e]s, -e, m. ett holländskt skiljemynt. Nicht ein ein ~ icke ett rundstycke, icke ett grav.
 Deuteléi, -en, f. spetsfundig, hårdragen tydning, härklyveri, ordrytteri.

deutel|en, -te, ge-t, tr. och itr. h. tyda spetsfundigt, rida på ord, förtyda.
 deut|en, -ete, ge-et, I. itr. h. 1. peka, visa, t. ex. mit dem Finger auf etw. (aek.) el. nach etw. hin ~ peka på ngt. Er deutete mit den Augen auf den Platz: han antydde platsen med ögonen. Der Schweif des Kometen deutet gegen el. gen el. nach Osten: kometens svans pekar mot öster. 2. Auf etw. (aek.) ~ tyda på, antyda, vara förebud för ngt. II. tr. 1. ✕ antyda, bebåda. 2. tyda, förklara, uttyda, t. ex. Träume, Gleichnisse, das Gesetz. Etw. tief, nach seinem Kopfe el. Sinne ~ uttyda ngt på ett djupsinnigt sätt, efter sitt hufvud. 3. tyda, utlägga, t. ex. alles zum guten, zum besten, aufs beste: allt till det bästa. Jmdm etw. schlecht, übel ~ beskylla ngn för att hafva en ond afsigt med ngt. 4. Etw. auf eine Person, eine Sache ~ tillämpa ngt på en person, en sak. III. Sich ~ 1. visa sig, blifva synlig. 2. Etw. deutet sich leicht, schwer: ngt är lätt, svårt att tyda.
 Deuter, -s, -, m. 1. uttydare, tolk. 2. pekpinne.
 deutlich, a. tydlig.
 Deutlichkeit, 0, f. tydlighet.
 deutsch, I. a. tysk. II. n. oböjl. utom i ställn. omedelbart efter best. art., föregången af en prep., tyska (språket), t. ex. das ~ der heutigen Zeit: nutidens tyska; im heutigen ~ i nutidens tyska, men: im ~ en: i tyskan; aus dem Französisch in schlechtes ~ übersetzen: öfversätta från god franska till dålig tyska, men: aus dem Französischen ins ~ e: från franskan till tyskan. Er spricht gut ~ han talar tyska bra. Auf ~ på tyska. -französisch, a. tysk-fransk. -klingend, a. tyskt klingande. -meister, -s, -, m. tyska ordens stormästare. -en... Ex. ~ feindlich, a. tyskfientlig. ~ freundlichheit, 0, f. tyskvänlighet. ~ hass, -es, 0, m. hat mot tyskarne.
 Deutschheit, -en, f. egenskapen att vara tysk, tyskt sätt, tyskt skaplygne, tysk egendomlighet.
 Deutschland, -s, 0, n. npr. Tyskland.
 Deutsch[h]üm, -s, 0, n. tysk nationalitet, tyskt väsen.
 Deutsch[h]ümlel, -en, f. tyskeri.
 deutsch[h]ümel|en, -te, ge-t, itr. h. bära sitt tyska sätt till togs, äfna efter tysk egendomlighet.
 Deutsch[h]ümler, -s, -, m. tyskvurm.
 deutsch[h]ümlisch, a. som har tysk karaktär.
 Deutung, -en, f. tydning, uttydning, tolkning. -s... Ex. ~ gabe, -n, f. förmåga att uttyda. ~ voll, a. betydelsefull.
 Devise, -n, f. valspråk, devis.
 devót, a. 1. andäktig, skenhelig. 2. tillgifven.
 Devotion, -en, f. 1. skenhelighet. 2. tillgifvenhet.
 Dey, -[e]s, -s el. -e. m. dej (titel för Algiers forna herskare).

Dezem *se Decem.*

Dezember, -s, -, m. december.

Dezen... m. m. *se Decen*... m. m.

dgl. *se dergleichen* 1.

d. h. förkortn. = *das heisst*: det vill säga (d. v. s.).

d. l. förkortn. = *das ist*: det är (d. ä.), det vill säga (d. v. s.).

diabolisch, *a.* djävulsk.

Diac... *se Diak*...

Diadém, [-e]s, -e, *n.* diadem.

Diagnóse, -n, *f.* med. diagnos (undersökning och bestämmande af en sjukdoms art).

Diagonále, -n, *f.* mat. diagonal.

Diakón, -s el. -en, -en, *m.* *se Diakon*us.

Diakonát, [-e]s, -e, *n.* en diakons ämbete, komminister.

Diakonisse, -n, **Diakonissin**, -nen, *f.* diakonissa, barmhertighetssystem, sjuksköterska. **Diakonissen**... *Ex. ~anstalt*, -en, *f.* diakonissanstalt.

Diákonus, -, **Diakónen**, *m.* diakon, komminister.

diakritisch, *a.* diakritisk, kännetecknande.

Dialekt, [-e]s, -e, *m.* dialekt, munart, landsmål, folkhäl. -**forschung**, -en, *f.* dialektforskning.

Dialektik, -en, *f.* dialektik, logisk skärpa, förmåga att disputera.

Dialektiker, -s, -, *m.* dialektiker, med logisk skärpa begäfvad person.

dialektisch, *a.* dialektisk, a) dialekt-, landsmåls-, b) logisk, fintlig.

Dialóg, [-e]s, -e, *m.* samtal, dialog.

dialógisch, *a.* dialogisk, i form af samtal.

dialogiser||en, -te, -t, *tr.* framställa i form af samtal.

Diamánt, -en el. [-e]s, [-e]n, *m.* diamant. -**ärtig**, *a.* diamantartad. -**bezirk**, [-e]s, -e, *m.* diamantfält. -**grube**, -n, *f.* diamantgruva. -**pulver**, -s, -, *n.* diamantpulver. -**ring**, [-e]s, -e, *m.* diamantring. -**schleifer**, -**schneider**, -s, -, *m.* diamantslipare. -**staub**, [-e]s, 0, *m.* = -**pulver**. -**en**... = föreg. sms.

diamánten, *a.* af diamant, diamant-. *~e Hochzeit*: diamantbröllop.

Diámeter, -s, -, *m.* mat. diameter.

diamétrál, **diamétrálich**, **diamétrisch**, *a.* diametral.

Diárese, **Diáresis**, **Diáresen**, *f.* gram. en diftongs delning på två stafvelser; tremä.

Diári||um, -um[s], -en, *n.* dagbok; diarium, kladd.

Diarrhöe, -n, *f.* diarré.

Diät, I. 0, *f.* diet. *~ halten*: hålla diet. II. *adv.* *~ leben*: iakttaga, hålla diet. *~ Diäten*. -**fehler**, -s, -, *m.* dietfel.

Diätár, [-e]s, -e, **Diätárilus**, -us, -i el. -en, *m.* extraordinarie (tjänsteman).

Diäten, *f. plur.* dagtraktamente, dagaförning.

Diätétik, -en, *f.* dietlära, dietetik.

diätétisch, *a.* dietetisk, diet-, hälso-, t. *ex. aus ~en Gründen*: af hälsoskäl.

Diatribe, -n, *f.* kritisk afhandling, skarp kritik; smädeskrift.

dicht, *a.* tät, t. *ex. ~es Zeug*, *~er Wald*, *~säen*, *~ schreiben*, *im ~sten Kugelregen*. Om kläder: *~ anliegen*: sitta åt. *~ bei*, *~ an*: tätt invid. *~ hinter*: tätt efter; *~ hinter jmdm her sein*: vara i hållarne på ngn. -**behaart**, *a.* täthårig. -**belaubt**, *a.* löfrik, försedd med tätt löfverk. -**bewachsen**, *a.* tätt bevuxen. -**gedrängt**, *a.* tät, sammanträngd, hoppackad. -**geschárt**, *a.* i täta skaror. -**geschlossen**, *a.* fast, hårdt sammanslutet. -**laubig** = -**belaubt**. -**nählig**, *a.* sydd med täta sömmar.

Dicht... *~tr* 1. och 2. **dichten**. *Ex. -árt*, -en, *f.* diktart. -**eisen**, -s, -, *n.* ↓ järn, verktyg att dikta med. -**kunst**, -e †, *f.* skaldekunst. -**werg**, [-e]s, 0, *n.* ↓ dref att dikta med. -**werk** = *Dichterwerk*.

Dichte, -n, *f.* täthet, fasthet.

1. **dicht||en**, -ete, *ge-et*, *tr.* göra tät, täta, dikta, drifva. **Dichtung**, *f.*

2. **dicht||en**, -ete, *ge-et*, *tr.* och *itr.* *h.* 1. rikta tankarne (på), tänka (på), t. *ex. auf etw. ~ und sinnen*. *Darauf geht sein ganzes ~ und Trachten*: dit syftar alla hans diktan och traktan. 2. författa, dikta, skriva poesi. 3. uttänka, uppdikta, hitta på.

Dichter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* skald, skaldinna, poet, författare, författarinna. -**árt**, -en, *f.* 1. art skalder. 2. *Nach ~* efter skaldernas sätt. -**flug**, [-e]s, 0, *m.* poetisk flygt. -**gabe**, -n, *f.* skaldegåfva. -**kunst**, -e †, *f.* skaldekunst. -**schwung**, [-e]s, 0, *m.* poetisk lyftning. -**werk**, [-e]s, -e, *n.* skaldeverk, skaldestycke, poetiskt alster.

dichterling, *a.* poetisk.

Dichterling, [-e]s, -e, *m.* F rimmare, rimsmidare.

Dichtheit, **Dichtigkeit**, -en, *f.* täthet, fasthet.

Dichtung, -en, *f.* 1. diktande, diktning; dikt.

2. uppfinning, påhitt, lögn. -**s**... *Ex. ~árt*, -en, *f.* diktart. *~gabe*, -n, *~kraft*, -e †, *f.* skaldegåfva, skaldeförmåga. *~lehre*, 0, *f.* läran om skaldekunsten, verslära. *~vermögen*, -s, 0, *n.* = *~gabe*.

dick, *a.* 1. tjock, t. *ex. ein Meter ~ sein*, *~ und fett*, *~es Haar*. F skumsamt tilltal: *~er*: tjocking, parvel. *~er werden*: blifva tjockare, lägga på hullet. *~e Milch*: sur mjölk, filmjölk. *Im ~sten Walde*: midt i tjocka skogen. *~er Nebel*: tät, tjock dimma, tjocka. *~e Luft*: tung, tryckande luft. *Durch ~ und dünn*: genom skog och mark, träsk och snår; *bna. mit jmdm durch ~ und dünn gehen*: följa ngn troget, i alla väder, i sorg och glädje. *F sich ~ essen*: äta sig övermätt; *bna. etw. ~ haben*: vara trött på, hafva fått nog af ngt; *~e Freunde*: intima,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

såta vänner; *das Griechische sitzt bei ihm nicht so* ~ han är just ej så slängd i grekiskan; ~ *thun ei. sich ~ machen*: brösta sig, *mit etw.*: öfver ryg; *er hat es ~ hinter den Ohren*: han har en räf bakom örat; *er hat ein ~es Fell ei. eine ~e Haut*: han har en bred rygg, han tål hvad han får; *einen ~en Kopf haben*: vara tjockhuvad, tjurhuvad; ordspr. *das ~ste Ende kommt nach*: ändan kröner verket ei. det kommer surt efter. **2.** svullen, uppsväld, t. ex. *eine ~e Backe, ein ~es Gesicht haben*: vara svullen i ansigtet. ~e ei. ~geweinte Augen: förgråtna ögon. **3.** vanl. blott om djur hafvaude drägtig. -**bäckig**, a. med tjocka kinder. -**bändig**, a. om böcker omfångsrik, diger. -**bauch**. [-e]s, -e †, m. F istermage. -**bäuchig**, a. försedd med stor mage. -**bein**, [-e]s, -e, n. 1. tjockben, vad. **2.** person som har tjocka ben. -**beinig**, a. tjockbent. -**belaubt**, a. löfrik. -**bewachsen**, a. tätt bevoxen. -**bläterig**, a. tjockbladig. -**darm**, [-e]s, -e †, m. stotarm. -**fellig**, a. som har tjock pels: F *blau*. okänslig. ~ *sein*: hafva bred rygg. -**fleischig**, a. köttig, hullig. -**flüssig**, a. tjock (om vätskor), simmig. -**häuter**, -s, -, m. zool. tjockhudadt däggdjur. -**häutig**, a. 1. zool. tjockhudad. **2.** = -**fellig**. -**hülsig**, a. bot. som har tjocka skidor. -**kopf**, [-e]s, -e †, m. en som har tjockt, stort hufvud; F *blau* tjockhufvud, dumhufvud, tjurhufvud. -**köpfig**, a. tjockhufvad; dum; tjurhufvad. -**leihig**, a. som har stor mage: om saker: bugtig, bukig, utsvängd. -**leihigkeit**, 0, f. stor mage, godt hull, fetma. -**maul**. [-e]s, -er †, n. F 1. mun med tjocka läppar. **2.** person som har tjocka läppar. -**milch**, 0, f. sur mjölk, filmjölk. -**näsigt**, a. som har tjock näsa ei. nos: F *blau*. höftärdig. -**schnabel**, -s, -†, m. zool. korsnäbb. -**scho-tig** = -**hülsig**. -**stirnig**, a. F tjockhufvad, tjurhufvad. -**thuer**, -s, -, m. F skriflare, stor-skriftare. -**thuerer**, -en, f. -**thun**, -s, 0, n. F skryt, skräfvel. -**thuerisch**, a. F skrytsam, skräflande. -**wanst**. [-e]s, -e †, m. P = -**bauch**. -**wanstig**, P = -**bäuchig**. -**wollig**, a. tjockullig. -**werden**, -s, 0, n. tjocknaude, tilltagande fetma.

Dicke, -n, f. 1. tjockhet, tjocklek. 2. fetma. 3. svullnad.

Dickicht, [-e]s, -e, n. tät skog, snår.

Dict... se **Dikt...**

Didaktik, 0, f. undervisningskonst, didaktik.

didaktisch, a. undervisande, didaktisk.

dideldüm, dideldümdeü, interj. barnande munter, uppstuppen musik ungef. trallerallera.

Dieb, [-e]s, -e, m. tjuf. *Haltet den ~!* ta fast tjufven! ordspr. *Gelegenheit macht ~e*: tillfället gör tjufven. ~ *am Lichte*: tjuf på ljuset. [-e]s... **EX.** ~**hande**, -n, f. tjufband. ~**brut**, -en, f. tjufpack. ~**finger**, -s, -, m. ~ *haben*: hafva långa fingrar. ~**gesindel**, -s, 0, n. tjufpack. ~**glück**, [-e]s, 0, n. oför-

tjänt, oförskyld lycka, bondtur. ~**griff**, [-e]s, -e, m. tjufknep. ~**handwerk**, [-e]s, 0, n. tjuf-handtverk. ~**hehler**, -s, -, m. tjufgömmare. ~**helfer**, -s, -, m. medbrottsling vid stöld. ~**herberge**, -n, f. tjufhårbäрге, tjufnäste. ~**höhle**, -n, f. tjufhåla. ~**laterne**, -n, f. tjuflykta, blindlykta. ~**schlüssel**, -s, -, m. tjufnyckel, dyrk. ~**sicher**, a. dyrkfri. ~**sicherheit**, 0, f. dyrkfrihet. ~**sinn**, [-e]s, 0, m. tjufanlag. ~**sprache**, 0, f. tjufspråk. ~**volk**, [-e]s, 0, n. tjuffolk. ~**werkzeug**, [-e]s, -e, n. tjufredskap.

Dieberéi, -en, f. tjufveri.

diebisch, a. 1. tjufaktig. **2.** förstulen.

Diebstahl, [-e]s, -e †, m. stöld, tjfnad. -s... **EX.** ~**klage**, -n, f. anklagelse för stöld.

Diele, -n, f. 1. bräde, planka. **2.** tilja; golf i allmb., afven af sten. **3.** förstuga. **4.** brätdak i rum.

diellen, -te, ge-t, tr. golfägga; brädfodra, panela.

Dieler, -s, -, m. golfäggar, brädfodrare.

Diellung, -en, f. golfäggning, golf.

Dieme, -n, f. Diemen, -s, -, m. säte, vålm, rök, skyl, stack.

dien|en, -te, ge-t, I. *itr. h.* 1. tjäna, t. ex. *Gott (dat) ~, den Götzen ~, die ~de Klasse*. [**Bei**] *jmdm* ~ vara i tjänst hos ngn. *Den Låsten* ~ lefva lättsinnigt. *Ich diene dreissig Jahre*: jag har tjänat, varit i tjänst i trettio år. **2.** stå, vara till tjänst. *Womit kann ich Ihnen ~?* hvarmed kan jag stå till tjänst? [**Ihnen**] *zu* ~ till er tjänst. *Ist Ihnen damit gedient, wenn...* är ni hjälpt med att... *Mit Schmeichelei* *ist mir nicht gedient*: smicker har jag lutet gagn af. *Jmdm in ähnlicher Weise* ~ göra ngn samma tjänst. *Jmdm auf etw. (ack.)* ~ gifva ngn besked, svar om ngt. **3.** *Zu ei. als etw.* ~ tjäna, gagna, vara bestämmd till ngt, t. ex. *~ als Bedeckung* ~ tjäna till betäckning, till skydd. *Handel: Gegenwärtiges dient Ihnen mitzuteilen, dass...* härmed ha vi äran underrätta er om, att... **4.** vara soldat, exercera beväring. *Er dient bei der Artillerie*: han är vid, har gått in vid artilleriet. *Er hat von unten auf gedient*: han har tjänat upp sig från simpel soldat. **II. tr.** *Die Messe* ~ förrätta massan.

Diener, -s, -, m. ~**in**, -nen, f. 1. tjänare, tjänarinna. ~ *des göttlichen Wortes*: det guddomliga ordets tjänare. ~ *der Götzen*: afgudadyrkare. *Ihr gehorsamster* ~ eder ödmjukaste tjänare. *Gegen jmdn den gehorsamen ~ machen*: kröka rygg för ngn. *Iron. afsjande: gehorsamer* ~! tackar ödmjukast! *Stimme* ~ småbord att ställa ifrån sig på. **2.** bugning, bockning. *Jmdm einen ~ machen*: hocka sig för ngn. -**folge**, -s, -, n. följe af tjänare, svit. -**schar**, -en, f. skara tjänare. -**tracht**, -en, f. livré.

Dieneréi, -en, *f.* 1. tjänstepersonal. 2. tjänstaktighet, kryperri.

dienerhaft, **dienerisch**, **dienerlich**, *a.* som anstår *e.* utmärker tjänare, tjänstaktig, krypaude.

diener | *n*, -te, *ge-t*, *itr. h.* buga sig, bocka sig.

Dienerschaft, -en, *f.* tjänstefolk, tjänstepersonal.

dienlich, *a.* tjänlig, lämplig.

Dienlichkeit, 0, *f.* tjänlighet, lämplighet.

Dienst, -[e]s, -e, *m.* 1. tjänst, *a.*) = tjänstaktig handling, *t. ex. jmdm einen ~ leisten el. erweisen*: göra ngn en tjänst, *was steht Ihnen zu ~ en*: hvad befäller ni? hvad behagas? *ein ~ ist des andern wert*: den ena tjänsten är den andra värd; *b.) = tjänsteförning, t. ex. der ~ habende el. thuede Kammerherr*: tjänstgörande kammarherren, *einen Beamten im ~ beleidigen*: förolämpa en i tjänsteförning stadd ämbetsman, *in ~ treten*: träda i tjänstgöring; *bnad. jmdm auf den ~ passen*: hålla ett vaksamt öga på ngn; *c.) plats, anställning, t. ex. einen ~ suchen*: söka en plats, *ausser ~ sein*: vara utan plats, *jmdm den ~ [auf]kündigen*: uppsäga, afskeda ngn, *jmdn in ~ nehmen*: taga ngn i sin tjänst; *bnad. im ~ der Wahrheit*: i sannings tjänst. 2. dyrkan, kult. *bnad. dem ~ des Bauchs fröhnen*: frossa, hafva magen till sin gud. -**adel**, -s, 0, *m.* tjänstadel. -**alter**, -s, 0, *n.* tjänsteålder. -**anerbietung**, -en, *f.* erbjudande af sina tjänster. -**angelegenheit**, -en, *f.* tjänsteärende. -**antritt**, -[e]s, 0, *m.* ett ämbetes tillträdande. -**anweisung**, -en, *f.* tjänsteinstruktion. -**anzug**, -[e]s, -e †, *m.* ämbetsdrägt. -**auszeichnung**, -en, *f.* utmärkelse för duglighet i tjänsten. -**beflissen**, *a.* nitisk i sin tjänst. -**beflissenheit**, 0, *f.* tjänstenit. -**behörde**, -n, *f.* myndighet. -**bereit**, *a.* tjänstaktig. -**bereitheit**, 0, *f.* tjänstaktighet. -**bote**, -n, -n, *m.* tjänare, plur. tjänstefolk. -**büch**, -[e]s, -er †, *n.* betygsbok för tjänare och gesäller. -**eid**, -[e]s, -e, *m.* ämbetsed. -**eifer**, -s, 0, *m.* 1. tjänstenit. 2. tjänstaktighet. -**eifrig**, *a.* 1. = *beflissen*. 2. = *bereit*. -**entlassung**, -en, *f.* afsked ur tjänsten. -**erfahren**, *a.* erfaren i tjänsten. -**ergeben**, *a.* tjänstfärdig, tjänstvillig. -**fach**, -[e]s, -er †, *n.* afdelning inom ett ämbetsverk. -**fähig**, *a.* i stånd att tjänstgöra, tjänstduglig. -**fähigkeit**, 0, *f.* 1. förmåga att tjänstgöra, tjänstduglighet. 2. skicklighet i tjänsten. -**fertig**, *a.* tjänstfärdig. -**fertigkeit**, 0, *f.* tjänstfärdighet. -**frei**, *a.* tjänstfri, tjänstledig. -**freiheit**, 0, *f.* tjänstledighet. -**freimarke**, -n, *f.* tjänstefrimärke. -**fuhre**, -n, *f.* körsla som en godsägare bar att fördrå af underlydande el. arrendatorer. -**geber**, -s, -, *m.* arbetsgivare, husbonde. -**gefällig**, *a.* tjänstvillig. -**gefälligkeit**, 0, *f.* tjänstvillighet. -**gehorsam**, -s, 0, *m.* lydnad mot förman, subordination. -**genoss[e]**, -en,

-en, *m.* ämbetsbroder. -**getreide**, -s, 0, *n.* säd som ingår i ämbetsmans lön. -**habend**, *a.* tjänstgörande. -**herr**, -n, -en, *m.* husbonde. -**herrschaft**, -en, *f.* husbondfolk. -**jahr**, -[e]s, -e, *n.* tjänstår. -**jubiläum**, -um[s], -en, *n.* tjänstjubileum. -**kleid**, -[e]s, -er, *n.* ämbetsdrägt, uniform. -**knecht**, -[e]s, -e, *m.* dräng. -**kontrakt**, -[e]s, -e, *m.* kontrakt mellan husbonde och tjänare. -**leistung**, -en, *f.* tjänst (= tjänstaktig handling). -**leute**, *plur.* tjänstefolk. -**lokal**, -[e]s, -e, *n.* tjänstelokal, byrå. -**los**, *a.* utan tjänst. -**mädchen**, -s, -, *n.* tjänstflicka. -**magd**, -e †, *f.* pigga. -**mann**, -[e]s, -m. a) plur. (en, vasall, b) plur. *Dienstleute*, tjänare, c) plur. -**er** †, stadsbud. -**mässig**, *a.* fordrad af tjänsten, reglementarisk. -**ordnung**, -en, *f.* reglemente. -**pfennig**, -[e]s, -e, *m.* städja. -**pfärd**, -[e]s, -e, *n.* tjänsthäst. -**pflicht**, -en, *f.* 1. tjänstpligt. 2. ✕ värnepligt. *Allgemeine* ~ allmän värnepligt. -**pflichtig**, *a.* 1. tjänstpliktig. 2. värneplig. -**reise**, -n, *f.* tjänsteresa. -**rock**, -[e]s, -e †, *m.* ämbetsrock, uniformsrock. -**sache**, -n, *f.* tjänsteärende. -**scheu**, *a.* rädd för att tjänstgöra. -**thuend**, *a.* tjänstgörande. -**tauglich** = *-fähig*. -**tauglichkeit** = *-fähigkeit*. -**tracht**, -en, *f.* ämbetsdrägt, uniform. -**tüchtig** = *-fähig*. -**tüchtigkeit** = *-fähigkeit*. -**unbrauchbar**, -**unfähig**, -**untauglich**, -**untüchtig**, *a.* oförmögen, ur stånd att tjänstgöra. -**unbrauchbarkeit**, -**unfähigkeit**, -**untauglichkeit**, -**untüchtigkeit**, 0, *f.* oförmåga att tjänstgöra. -**verhältnis[s]**, -ses, -se, *n.* en tjänares ställning. -**verlust**, -[e]s, -e, *m.* ämbetets förlust. -**verpflichtung**, -en, *f.* ✕ kapitulation, värfning. -**vertrag**, -[e]s, -e †, *m.* = *kontrakt*, ✕ = *verpflichtung*. -**volk**, -[e]s, 0, *n.* tjänstefolk. -**vorschrift**, -en, *f.* reglemente. -**widrig**, *a.* stridande mot tjänstens fordringar, mot reglementet. -**willig**, *a.* tjänstvillig. -**willigkeit**, 0, *f.* tjänstvillighet. -**wohnung**, -en, *f.* boställe. -**zeit**, -en, *f.* tjänstetid, tjänstgöringstid. -**zeugnis[s]**, -ses, -se, *n.* tjänstgöringsbetyg. -**zulage**, -n, *f.* lönetillägg.

Dienstag, -[e]s, -e, *m.* tisdag. *Des ~s*: om tisdagarne.

dienstägig, *a.* inträffande om tisdagarne.

dienstbär, *a.* 1. tjänstpliktig, tjänstskyldig. ~ *machen*: underkasta, kufva. 2. underdånig.

Dienstbarkeit, -en, *f.* 1. tjänstskyldighet. 2. servitut.

dienstlich, *a.* hörande till tjänsten, tjänst(e)-, ämbets-.

dieser, *m. diese, f. dies* [es], *n. pron. dem., böjes såsom der I, denne denna detta. Über el. ohne dies*: dessutom. *Vor diesem*: före detta, förr, *nach diesem*: häranafter. *Den dritten dieses*: den tredje dennes. *Dieser... jener*: den senare... den förre. *Dieser und*

jener: en och annan. n. n. folket. *Hol' dich dieser und jener!* må den och den ta dig! Sms. se nedan.

dieserhalb = *deshalb*.

dieserseits, **dieserwärts**, *adv.* på denna sida. ått detta håll.

dieserwegen = *deswegen*.

diesfalls, *adv.* i detta fall.

diesjähriq, *a.* från i år, års-.

diesmal, *adv.* denna gång.

diesmälilig, *a.* denna gång inträffande, denne. *diesseit* = *diesseits*.

diesseitig, *a.* 1. belägen på denna sida, denne, t. ex. *das ~e Ufer*: denna strand, *die ~en Häuser*: husen på denna sida, denna strand. 2. tillhörande detta el. vårt parti, land; vår, t. ex. *die ~en Truppen*: vårt partis, vårt lands trupper, våra trupper.

diesseits, **I. adv.** på denna sida; *afv.* härnere på jorden, på denna sidan grafven. **II. prep.** med gen. och * dat. på denna sida om, på denna sidan. **III. o. n.** jordelivet.

Diet[e] rich, **[-e]s**, **-e**, *m.* tjufnyckel, dyrk.

diet[e] rich'en, **-te**, **ge-t**, **I. tr.** dyrka upp. **II. itr. h.** använda dyrk.

diewéil, **I. adr.** under tiden. **II. konj.** 1. emedan. 2. under det att.

differentiér'en, **-te**, **-t**, *tr.* mat. differentiera. **Differentiierung**, *f.*

Differénz, **-en**, *f.* 1. skilnad; olikhet. 2. missällighet, osämja.

differier'en, **-te**, **-t**, *itr. h.* vara olika, visa olikheter.

difficil, *a.* svår krånglig, kinkig.

Diftel[e], **ditt[e]l**, *n* se *Tüftelei*, *tüfteln*.

digestiv, *a.* som befördrar matsmältningen, lösende.

Digressiön, **-en**, *f.* afvikelse från ämnet.

Diktát, **[-e]s**, **-e**, *n.* diktamen, ngt som nedskrifvits efter diktamen, i sht skrifvning efter diktamen.

Diktátör, **-s**, **Diktátören**, *m.* diktator.

diktátórisch, *a.* diktatorisk, egenmäktig.

diktátúr, **-en**, *f.* diktator, oinskränkt makt.

diktír'en, **-te**, **-t**, *tr.* och *itr. h.* diktera, förestafva; ingifva: föreskrifva.

Diktión, **-en**, *f.* skrifvstätt, uttrycksätt.

Diktiónár, **[-e]s**, **-e**, *n.* ordbok.

Dilemm'a, **[-a]s**, **-as** el. **-ata** el. **-en**, *n.* klämma, förlägenhet.

Dilettánt, **-en**, **-en**, *m.* ~in, **-nen**, *f.* dilettant. konstvän. **-en...** Ex. ~konzert. **[-e]s**, **-e**, *n.* konsert af konstvännen, af amatörer. ~mässig, *a.* såsom af dilettanter, dilettant-.

dilettántenhaft = *dilettantenmässig*.

Dilettántent[h]üm, **[-e]s**, **0**, *n.* dilettantism, skolekonsternas iakttagelse för ro skull och utan mästarskap.

dilettántisch = *dilettantenmässig*.

Dilettántismus, **-**, **0**, *m.* = *Dilettantentum*.

Dill, **[-e]s**, **-e**, *m.* bot. dill.

Dille se *Tälle*.

Dilúvium, **-um[s]**, **-en**, *n.* 1. syndafloden. 2. geol. diluvialjord.

Diménsiön, **-en**, *f.* utsträckning, dimension.

Dimissiön, **-en**, *f.* entledigande, afskedande.

dimittér'en, **-te**, **-t**, *tr.* låta gå sin väg, afskeda, bortsända.

Diné (*Diné*), **Dinér** (ntan akcent), **-s**, **-s**, *n.* middag (smältid), *diné*.

I. Ding, **[-e]s**, **-e** och **F** -er *itr* 3, *n.* dim. *Ding[e]lchen*, *Dinglein*, plur. *afv.* *Dingerchen*, 1. ting, sak. *Aller guten ~e sind drei*: alla goda ting äro tre. *Bei Gott ist kein ~ unmöglich*: för Gud är ingenting omöjligt. *Unbedeutendes ~ smäsk*. *Es ist ein ~ det är sak samma*. *Der Glaube ist nicht jedermanns ~ tron är ej hvar mans sak*. 2. ofta pleonastiskt, öfversättes ej. *Als er das ~ vernommen*: när han förnummit det. *Er versteht das ~ han förstår sig på det*. *Das ist ein ~ der Unmöglichkeit*: det är omöjligt. *Das ist ein übles ~ det är illa*. *So ein ~ wie ... ngt sådant som ...* Ordspr. *geschehen ~ ist nicht zu ändern*: en gång skedd kan icke ändras. 3.

begagnas **F** *afv.* om djur och personer, t. ex. *die kleinen ~er*: de små stackarne, smättingarne, *das arme ~ den stackaren*, *stackars liten*, *das dumme ~!* en sådan dumbom! *naseweises ~ näspärla*. 4. **F** betecknar i skämtsamma sammansättningar ngt obekant, t. ex. *Herr Dingsda* el. *Dingshausen*: herr N. N., herr så och så, *in Dingsda* el. *Dingskirchen*: ngnstädes. 5.

särskilda fall. *Vor allen ~en*: framför allt. *Es ist ein köstliches ~ um einen Freund*: en vän är en god sak, en dyrbar gåfva. Ordspr.

gut ~ will Weile haben: unget. fort och väl förlikas ej. *Bei so gestalteten el. bewandten ~en*: under sådana förhållanden. *Es geht nicht mit rechten ~en zu*: det går el. står ej rätt till. *Guter ~e sein*: vara vid godt mod.

Unverrichteter ~e: med oförrättad ärende.

-wort, **[-e]s**, **-er** †, *n.* gram. substantiv.

2. Ding, **[-e]s**, **-e**, *n.* ting (domstols sittning). **-fest**, *a.* *Imün ~ machen*: arrestera ngn. **-statt**, **0**, **-stätte**, **-stelle**, **-n**, *f.* tingställe, tingstad.

dinghär, *a.* som kan städjas, tingas, hyras, legas; om personer *afv.* fal.

dingen, **-te**, **ge-t** samt *dang* el. *dung*, *gedungen*, **I. tr.** 1. städja, taga i sin tjänst, värfva, engagera, t. ex. *Arbeiter*, *Schauspieler*. 2. hyra, tinga, lega, t. ex. *einen Wagen*, *falsche Zeugen*. *Meuchelmörder*. **II. itr. h.** köpslä, pruta.

Dinger, **-s**, **-**, *m.* person som städjer m. m. *afv.* *dingen*.

dinglich, *a.* jur. saklig, häftande vid el. hvilande på fast egendom.

Dings... se *I. Ding* 4.

dinier'en, **-te**, **-t**, *itr. h.* spisa middag, dinera.

Dinkel, **-s**, **-**, *m.* spelt (Triticum spelta).

Dinstag se *Dienstag*.

Dinte se *Tinte*.

Diöcesán, **-en**, **-en**, *m.* person boende inom ett

visst stift, stiftsinnebyggare, stiftsprest.
-verwaltung, -en, *f.* ett stifts förvaltning.
Diocése, -n, *f.* en superintendents el. biskops ämbetsområde, kontrakt, stift.
Diöz... se *Diöc...*
Diphtheritis, *0, f.* difteri.
diphtheritisch, *a.* difteritisk, difteri-
Diphthong, -s el. -en, -e el. -en, *m.* gram. diftong, tveljud.
diphthongier|len, -te, -t, *tr.* gram. diftongera, uttala diftongiskt. **Diphthongierung**, *f.*
diphthongisch, *a.* diftongisk.
Diplóm, -[e]s, -e, *n.* diplom, urkund, bref.
Diplomat, -en, -en, *m.* diplomat, statsman.
Diplomatie, -en, *f.* diplomati.
Diplomatik, *0, f.* diplomatik, diplomkännedom.
Diplomatiker, -s, -, *m.* diplomkännare.
diplomatisch, *a.* diplomatisk; beräknande, slug.
Diptam, -s, *0, m.* bot. diptamn (Dictamnus).
dirékt, *a.* direkt.
Direktion, -en, *f.* 1. riktning, håll. 2. styrelse, direktion. -s... *Ex.* ~mitglied, -[e]s, -er, *n.* styrelsemedlem.
Diréktor, -s, *Diréktören*, *m.* 1. direktör, t. ex. eines Theaters, einer Bank, einer Eisenbahn. 2. rektor, t. ex. einer Schule, eines Gymnasiums. -[en]... *Ex.* ~amt, -[e]s, -er †, *n.* rektorsämbete, rektorat. ~stelle, -n, *f.* direktorsplats. ~würde, -n, *f.* rektorsvärdighet, rektorat.
Diréktorát, -[e]s, -e, *n.* rektorat.
direktoriál, *a.* utgående från el. tillhörande styrelsen, direktören, rektorsämbetet. ~e *Verfügung*: styrelsebeslut, påbud af direktör el. rektor.
Diréktórin, -nen, *f.* rektorska, direktörska. *Frau Direktor[in]* *N.*: fru *N.*
Diréktórium, -um[s], -en, *n.* styrelse, direktion, direktorium.
Dirigént, -en, -en, *m.* ledare, styresman, anförare, direktör, dirigent.
dirigier|len, -te, -t, *tr.* i sht *mus.* leda, anför.
Dirne, -n, *f.* dim. *Dirnchen*, -lein, *F* *Dirndel*, 1. flicka, jänta, tös. 2. otuktig, fallen kvinna. -n... *Ex.* ~haus, -es, -er †, *n.* otuktshus.
Disciplin, -en, *f.* 1. ämne, fack, (vetenskaps-)gren. 2. ordning, disciplin, skoltukt, mans-tukt, krigstukt.
Disciplinár... *Ex.* -fall, -[e]s, -e †, *m.* disciplinmål.
disciplinárisch, *a.* rörande disciplinen, disciplinarisk.
disciplinier|len, -te, -t, *tr.* disciplinera, vänja vid tukt och ordning, inöfva, öfva.
Disharmonie, -en, *f.* disharmoni, missljud; oenighet.
disharmónisch, *a.* disharmonisk.
Diskánt, -[e]s, -e, *m.* *mus.* 1. diskant. 2. diskantstämma; diskanttröst, sopran. 3. di-

skantsångare. -flöte, -n, *f.* *mus.* diskantflöjt. -schlüssel, -s, -, *m.* diskantklav.
Diskónt, -s, -s, *m.* och * *n.* handel. diskont. -gescháft, -[e]s, -e, *n.* diskontaffär, diskontbank.
diskontier|len, -te, -t, *tr.* handel. diskontera.
Diskónto se *Diskont*.
Diskredit, -[e]s, *0, m.* misskredit, t. ex. in ~bringen.
diskreditier|len, -te, -t, *I. tr.* bringa i misskredit, i vanrykte. *II. Sich* ~ komma i vanrykte genom eget förvällande.
diskrétt, *a.* försigtig, varsam, grannlaga.
Diskrétion, -en, *f.* grannlaghet, urskilning.
Diskúrs, -es, -e, *m.* samtal, dryftning.
Diskussión, -en, *f.* dryftning, rådplägning, debatt, diskussion. *Etw.* kommt zur ~ ngt kommer under debatt, blir dryftadt.
diskutierbár, *a.* som kan dryftas.
diskutier|len, -te, -t, *tr.* och *itr.* h. [Über] *etw.* ~ dryfta ngt.
dislocier|len, dislozier|len, -te, -t, *tr.* förflytta. **Dislocierung**, Dislozierung, *f.*
Dispéns, -es, -e, *m.* **Dispensatió**, -en, *f.* dispens, frikallelse, befrielse.
dispensier|len, -te, -t, *tr.* 1. fördela, utdela. 2. bereda, tillaga medicin. 3. *Jmdn von etw.* ~ frikalla ngn från ngt. **Dispensierung**, *f.*
Disponét, -en, -en, *m.* disponent.
disponibel, *a.* som står till ens förfogande, disponibel.
Disponibilitát, *0, f.* egenskapen att stå till förfogande, disponibilitet. *Offizier in* ~ afskedad officer, som kvarstår i hären.
disponier|len, -te, -t, *I. tr.* *Jmdn zu etw.* ~ göra ngn böjd för, förmå ngn till ngt. *II. itr.* h. *Über etw.* ~ förfoga, råda öfver ngt.
Dispositiön, -en, *f.* disposition, a) anordning, b) förfogande, c) böjelse, d) fördelning, e) indelning. -s... *Ex.* ~recht, -[e]s, *0, n.* rätt att förfoga öfver ngt.
Dispút, -[e]s, -e, *m.* ordstrid, dispyt.
Disputatiön, -en, *f.* disputation.
Disputier... *Ex.* -geist, -[e]s, -er, *m.* stridslysten ande, person. -kunst, *0, f.* dialektik. -sucht, *0, f.* lust att disputera. -süchtig, *a.* fallen för att disputera, stridslysten. -übung, -en, *f.* disputationsöfning.
disputier|len, -te, -t, *itr.* h. disputera, über *etw.*: om ngt.
Dissénter, -s, -s, *m.* olika troende, dissenter, sektarist.
dissentier|len, -te, -t, *itr.* h. afvika från den allmänna meningen el. tron i sht i religiösa frågor, affalla.
Dissertatiön, -en, *f.* lärard afhandling.
Dissidént, -en, -en, *m.* = *Dissenter*.
Dissonánz, -en, *f.* *mus.* och bildl. missljud, dissonans.
dissonier|len, -te, -t, *itr.* h. missljuda.
Distánc, -n, **Distáncz**, -en, *f.* afstånd.

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

Distel (afv. med kort i), -n, *f.* tistel. -acker, -s, -t, *m.* med tistlar beväxt åker, tistelfält. -ärt, -en, *f.* tistelart. -ärtig, *a.* tistelartad. -feld, -[e]s, -er, *n.* = -acker. -fink[e], -s el. -en, -en, -vogel, -s, -t, *m.* steglitsa. -wolle, *0, f.* ull af tistelväxter.

distelig (afv. med kort i), *a.* beväxt med tistlar. **Distillier...** se *Destillier...*

Distinktion, -en, *f.* åtskiljande, skillnad, utmärkelse.

distribueren, -te, -t, *tr.* utdela, fördela, distribuera.

Distribution, -en, *f.* utdelning, distribuering.

Distrikt, -[e]s, -e, *m.* område, distrikt.

Disziplin *m.* se *Disciplin* *m.*

Dithyrämb, -en, -en, *m.* **Dithyrämbe**, -n, *f.* **Dithyrämb**os, -os, -en, *m.* eldig, hänförande sång, dityramb.

dit[t]o, förkort. d^o el. do, *adv.* dito.

Divan se *Diwan*.

divergent, *a.* i sht mat. isärgående, divergerande; *bm.* skiljaktigt, olika.

Divergänz, -en, *f.* liniers el. strålars spridning; *bm.* meningsskiljaktighet.

divergieren, -te, -t, *itr.* h. gå isär, spridas, divergera: *und.* vara af olika mening.

Dividend, -en, -en, *m.* mat. dividend.

Dividende, -n, *f.* bestämd andel i vinsten, dividend.

dividieren, -en, -t, *tr.* dividera.

Divination, -en, *f.* aning. -s... *Ex.* ~gabe, -n, *f.* aningsförmåga.

Division, -en, *f.* 1. mat. division. 2. ✕ härafdelning, division. -s... *Ex.* ~exerzieren, -s, *0, n.* ✕ divisionsexercis. ~general, -[e]s, -e [t], *m.* ✕ divisionsgeneral. ~weise, *adv.* divisionsvis.

Divisor, -s, *Divisören*, *m.* mat. divisor.

Diwan, -s, -s el. -e, *m.* diwan, a) = stoppad soffa, b) = turkiskt statsråd, c) = diktsamling.

d. J. förkortn. = *dieses Jahr(es)*: detta år (d. å.), i år.

d. l. förkortn. = *dicto loco* = *a. a. O.*

d. M. förkortn. = *dieses Monats*: i denna månad, dennes (d:s).

D. M. förkortn. = *Doctor Medicinæ*: medicine doktor (med. dr).

do se *ditto*.

Döbel, -s, -, *m.* bot därrepe (*Lolium tremulentum*).

Docent, -en, -en, *m.* universitetslärare i allmh. docent. -en... *Ex.* ~stelle, -n, *f.* anställning. lärostel vid universitet: docentur.

doch, *konj.* 1. dock, i alla fall, likväl, men. *Sein Zustand flösst ~ noch immer Besorgnis ein*: hans tillstånd är likväl fortfarande oroväckande. *Ich bat ihn, ~ er wollte nicht*: jag bad honom, men han ville ej. 2. efter negativ fråga. *jo*, t. *ex.* *kommen Sie nicht?* ~ *ich komme*: kommer ni ej? *jo*, jag kommer. *Ja ~!* el. *freilich ~!* *jo*, visst! 3. väl, då. *Sie wissen ~, dass ...* ni vet väl, att...

Du hast es ihm ~ gesagt: du har väl sagt honom det? *Was ~ nur ihn bewogen haben mag?* hvad kan väl hafva förmått honom (därtill)? *Das ist ~ gar zu arg!* det går då alldeles för långt! *Komm ~!* så kom då! 4. ju, enär, då ju, t. *ex.* *das hätte ich nicht erwartet, habe ich ihm ~ oft geholfen*: det hade jag ej väntat, jag har ju ofta el. då jag ju ofta har hjälpt honom; *sah euch ~ niemand*: det var ju ingen som såg er. 5. uttryckande en önskan: ändå, t. *ex.* *wäre ich ~ zwanzig Jahre!* vore jag ändå el. den som vore tjugu år! 6. avfärdande: *nicht ~!* å nej, visst icke; *gib icke så!*

Docht, -[e]s, -e, *m.* veke. *F biid.* *er hat keinen ~ in seiner Lampe*: ngt ljus är han just icke. -garn. -[e]s, -e, *n.* garn till vekar, ljusvekegarn. -halter, -s, -, *m.* brännare i lampor.

docieren, -te, -t, *tr.* och *itr.* h. 1. undervisa, lemma undervisning vid ett universitet. 2. docera, tala i en docerande, undervisande, överlägsen, snusfornuftig ton.

Dock, -[e]s, -s el. -e, *n.* och * *m.* **Docke**, -n, *f.* ⚡ (skepps)docka. -gebühr, -en, *f.* -geld, -[e]s, -er, *n.* dockavgift.

Docke, -n, *f.* dim. *Döckchen*, -lein, 1. se *Dock*. 2. ⚡ docka, tapp, plugg, mindre pelare. 3. docka af gara tråd *m.* 4. docka att leka med. -n... *Ex.* ~flachs, -es, *0, m.* lin i dockor. ~geländer, -s, -, *n.* balustrad.

dock|en, -te, *ge-t*, *I. tr.* 1. ⚡ härfla, nysta, afdela i dockor. *Ex.* *Garn*. 2. ⚡ lägga i docka, t. *ex.* *ein Schiff*. *II. itr.* h. leka med dockor.

Doge, -n, -n, *m.* doge, fristaterna Venedigs och Genuas öfverhufud. -n... *Ex.* ~palast, -[e]s, -e t, *m.* dogens palats. ~würde, -n, *f.* dogevärdighet.

Dogge, -n, *f.* -n, -n, *m.* dogg. -n... *Ex.* ~paar, -[e]s, -e, *n.* ett par doggar.

Dogma, -a[s], -en el. -as el. -ata, *n.* dogm, trosats, troslära, lärosats. -en... *Ex.* ~geschichte, -n, *f.* dogmhistoria.

Dogmatik, -en, *f.* dogmatik.

Dogmatiker, -s, -, *m.* 1. dogmatiker. 2. lärare i dogmatik.

dogmatisch, *a.* 1. dogmatisk. 2. docerande.

dogmatisieren, -te, -t, *itr.* h. 1. uppställa, sprida, undervisa om trossatser, lärosatser, dogmatisera. 2. tala i en docerande ton.

Dohle, -n, *f.* kaja.

Dohne, -n, *f.* jag. fogelsnara, dona. -n... jag. *Ex.* ~fang. -[e]s, *0, m.* f. gelfangst medels donor. ~schneis[s]e, -n, *f.* 1. = *Dohne*. 2. = *Loj* ~steig, ~strich. -[c]s, -e, *m.* 1. stig utmed hvilken donor brukas uppsättas. 2. en rad med donor.

dokter|in, -te, *ge-t*, *itr.* h. *F* 1. kvacksalfva, plästra. 2. plästra med sig.

Doktor, -s, *Doktören* och * -s, *m.* 1. doktor. ~der *Philosophie*: filosofie doktor. ~der *Rechte*: juris doktor; ~beider *Rechte*:

juris utriusque doctor. ~ *werden, den* ~ *machen*: taga doktorsgraden. **2.** (medicine) doktor, läkare. -**diplom**, [-e]s, -e, n. doktorsdiplom. -**disputation**, -en, f. doktorsdisputation. -**examen**, -ens, -ina, n. doktorsexamen, grad. *Sein* ~ *machen*: taga graden. -**grad**, [-e]s, -e, m. doktorsgrad. -**hut**, [-e]s, -e †, m. doktorshatt. -**mantel**, -s, -†, m. doktorskappa. -**mässig**, a. 1. passande för en doktor. **2.** mogen för doktorsgraden. -**miene**, -n, f. doktorsmin, viktig uppsyn. -**promotion**, -en, f. doktorspromotion. -**schmaus**, -es, -e †, n. promotionskalas, promotionsmiddag. -**titel**, -s, -, m. dokortitel. -**würde**, -n, f. doktorsvärdighet. -**en...** (-' -) se föreg. sms.

Doktoránd, -en, -en, m. doktorskandidat, promovendus.

Doktorát, [-e]s, -e, n. doktorsvärdighet.

doktorier||en, -te, -t, itr. h. **F** 1. förvärfva doktorsvärdigheten. **2.** kvacksalfva, påstrå.

Doktorin, -nen, f. doktorinna. *Jfr* *Direktorin*.

Doktrin, -en, f. lärdom, vetenskapsgren, fack; konst.

doktrinär, a. vetenskaplig, lärd.

Dokument, [-e]s, -e, n. urkund, dokument.

dokumentarisch, a. i urkunder befintlig, stöd-jande sig på urkunder.

dokumentier||en, -te, -t, tr. genom urkunder bevisa, styrka, dokumentera.

Dolch, [-e]s, -e, m. dim. *Döldchlein*, dolk. -**be-wehrt**, a. beväpnad med dolk. -**förmig**, a. dolkformig. -**klinge**, -n, f. dolkklunga. -**stich**, [-e]s, -e, m. dolkstyng. -**stock**, [-e]s, -e †, m. käpp med dolk i. -**stoss**, -es, -e †, m. dolkstöt.

Dolde, -n, f. dim. *Döldchen*, -lein, bot. blomflock.

-**n...** bot. ex. ~**artig**, a. (blom)flocklik. ~**blume**, -n, f. 1. blomflock. **2.** umbellat. ~**förmig** = **artig**. ~**gewächs**, -es, -e, n. ~**pflanze**, -n, f. umbellat(växt), parasollväxt. ~**spurre**, -n, f. fogelår (Holostem umbellatum). ~**ständig**, a. stående i flock. ~**tragend**, a. hafvande blommor i flock, umbellat-. ~**traube**, -n, f. blomkvast. ~**traubig**, a. 1. försedd med blomkvast. **2.** (blom)kvastlik.

doldig, a. bot. 1. som har blommor i flock. **2.** (blom)flocklik.

Dollar, -s, -s, m. dollar. *Zwei* ~ två dollar.

Dolman, -s, -s el. -e, m. dolma, husarjacka.

Dolmetsch, [-en], -e[n], m. se *Dolmetscher*.

dolmetschlen, [-es]t, -te, ge-t, **I**. tr. tolka, öfversätta, uttyda. **II**. itr. h. vara tolk. *Dolmetschung*, f.

Dolmetscher, -s, -, m. tolk.

Dom, [-e]s, -e, m. dim. *Dömchen*, -lein, 1. domkyrka, katedral. **2.** kupol. -**dechant**, -en, -en, m. domprost. -**förmig**, a. kupolformig. -**herr**, -n, -en, m. domherre. -**herrnpründe**, -n, f. en domherres prebende. -**hof**, [-e]s, -e †, m. plats framför en domkyrka, domkyrkogård. -**kapitel**, -s, -, n. domkapitel. -**kirche**,

-n, f. domkyrka. -**küster**, -s, -, m. klockare, kantor vid domkyrka. -**pfaff**[e], -en, -en, m. domherre, a) person, b) fogel. -**prediger**, -s, -, m. prest vid domkyrka. -**schule**, -n, f. katedralskola. -**stift**, [-e]s, -e[r], n. 1. stift lydande under en domkyrka. **2.** stiftelse fäst vid en domkyrka.

Domäne, -n, f. *Domänium*, -um[s], -en, n. domän, kronogods. *Domänen*... el. *Domaniäl*... ex. ~**amt**, [-e]s, -er †, n. domänstyrelse, domänintendentur. ~**gut**, [-e]s, -er †, n. kronogods, kronohemman. ~**pächter**, -s, -, m. arrendator af kronojord.

Domestik, -en, -en, m. betjänt.

Domizil se *Domizil*.

dominier||en, -te, -t, itr. h. och tr. herska, beherska, dominera.

Dominikāner, -s, -, m. ~in, -nen, f. dominikan(ermunk), dominikanernunna. -**kloster**, -s, -†, n. dominikanerkloster. -**mönch**, [-e]s, -e, m. dominikanermunk. -**orden**, -s, -, m. dominikanerorden.

Domino, -[s], -s, **I**. n. 1. domino (kappa el. mask, äfv. person som bär ettdera). **2.** segrare i dominospel. **II**. n. 1. domino (spel). **2.** ett slags marmorerad turkiskt papper. -**maske**, -n, f. dominomask. -**papier**, [-e]s, -e, n. = *Domino II*, **2.** -**spiel**, [-e]s, -e, n. dominospel. -**stein**, [-e]s, -e, m. dominobricka.

Domizil, [-e]s, -e, n. 1. hemvist, bostad, hem. **2.** handel. ort å hvilken en växel är utställd till betalning. -**veränderung**, -en, f. ombyte af hemvist.

domizilier||en, -te, -t, **I**. itr. s. vara bosatt, bo. **II**. tr. handel. utställa en växel till betalning å en viss ort. *Domizilierung*, f.

Dön... bärg. ex. -**lage**, -lege, -n, f. donläge, -legig, a. donläggig.

Donát, [-e]s, -e, m. gammal latinsk grammatik. -**schnitzer**, -s, -, m. fel mot grammatikens elementer.

Donation, -en, f. gåfva, donation, stiftelse.

donisch, a. donsk, boende kring Don, t. ex. ~e *Kosaken*.

Donner, -s, -m. åska. *Svordom*: ~ *und Teufel!* ~ *und Doria!* fan anamma! tusan dj-r! *Der ~ des Geschützes*: kanonernas åskor. -**bärt**, [-e]s, 0, m. bot. taklök (Sempervivum). -**büchse**, -n, f. muskedunder. -**gekrach**, [-e]s, 0, -**gepöller**, -s, 0, -**getöse**, -s, -, n. -**hall**, [-e]s, -e, m. åskknall, åskskräll. -**keil**, [-e]s, -e, m. åskvigg. -**mässig**, a. åsklik. **F** ynd. ~ *dumm*: omåttligt dum. -**scheu**, **I**. 0, f. rädsla för åskan. **II**. a. rädd för åskan. -**schlag**, [-e]s, -e †, m. åskslag. -**stimme**, -n, f. åsklik röst. -**wetter**, -s, -, n. åskväder. Förekommer ofta i svordomar, t. ex. ~! skämtsamt: ~ *Parapluie!* dj-n anamma! *Das ~ soll mich erschlagen, wenn* ... m den och den ta mig, om ... Äfv. utrop af förundran: å, kors! det, du! el. dyt. -**wolke**, -n, f. åskmoln. -**wort**, [-e]s, -e, n. ljungande ord.

* äkta sms. **F** familjärt. **P** lägre språk. * mindre brukligt. **⊕** teknisk term. **⚓** sjöterm. **✕** militärisk term.

donner |*n*, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. *opers.* åska. *Es donnert:* åskan går. 2. *bild.* dundra, slå, ryta, brusa liksom åskan. t. *ex. an die Thüre ~ slå*, dundra på dörren, *die See donnert:* sjön brusar, ryter. *Ein ~des Gelächter:* ett häjdlöst skratt. II. *tr. Jmdm aus dem Schläfe ~ väcka ngn med dunder*, med dundrande röst. *Mit Kanonen donnert er die Antwort:* han svarar med kanoners åskor. *Jmdm die Ohren voll ~ gorma och tråta på ngn.*

Donnerstag, -[e]*s*, -*e*, *m.* torsdag. *Grüner ~ skärtorsdag.*

donnerståg, *a.* inträffande om torsdagarna.

I. **Doppel...** *jfr doppelt.* Ex. -**adler**, -*s*, -, *m.* tvehöfdad örn i vapen. -**band**, -[e]*s*, -*er* †, *n.* band som är lika på ömse sidor. -**becher**, -*s*, -, *m.* dubbelbägare. -**bier**, -[e]*s*, -*e*, *n.* starköl, dubbelt öl. -**bildung**, -*en*, *f.* dubbelbildning, tvillingsbildning. -**büchstäbe**, -*n*, -*n*, *m.* dubbelbokstaf, ligatur. -**deutig**, *a.* tve tydlig. -**dukaten**, -*s*, -, *m.* dubbeldukat. -**ehe**, -*n*, *f.* tvegifte. -**fenster**, -*s*, -, *n.* dubbel fönster. -**fernrohr**, -[e]*s*, -*e*, *n.* dubbelkikare. -**flinte**, -*n*, *f.* dubbelböss. -**gänger**, -*s*, -, *m.* dubbelgångare, vålnad. -**gesang**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* duett. -**geschlechtig**, *a.* tvekönad. -**gespann**, -[e]*s*, -*e*, *n.* fyrspann. -**gewehr**, -[e]*s*, -*e*, *n.* dubbelböss. -**gliederig**, *a.* behäftad med engelska sjukan. -**griff**, -[e]*s*, -*e*, *m.* mus. dubbelgrepp. -**gucker**, -*s*, -, *m.* dubbelkikare. -**herzig**, *a.* dubbel, falsk, som bär kappan på båda axlarna. -**herzigkeit**, -*en*, *f.* dubbelhet, falskhet. -**köpfig**, *a.* tvehöfdad. -**krone**, -*n*, *f.* 1. dubbelkrona. 2. guldmynt å 20 mark. -**laut**, -[e]*s*, -*e*, *m.* gram. tve ljud, diftong. -**lebig**, *a.* amföisk. -**lorgnette**, -*n*, *f.* pincenez. -**paarig**, *a.* bestående af två par. -**punkt**, -[e]*s*, -*e*, *m.* gram. kolon. -**reihe**, -*n*, *f.* dubbla rader, häck, haj. -**reihig**, *a.* i dubbla rader, i häck. -**reime**, *m. plur.* dubbelrim. -**sam[me]t**, -[e]*s*, -*e*, *m.* dubbel sammet. -**schatzig**, *a.* som kastar dubbel skugga. -**schlag**, -[e]*s*, -*e* †, *m. mus.* dubbel slag, dubbeldrill. -**schluss**, -*es*, -*er* †, *n.* ♂ dubbellås. -**schluss**, -*es*, -*e* †, *m.* dubbel slutledning. -**schnepe**, -*n*, *f.* dubbel beckasin. -**schritt**, -[e]*s*, 0, *m.* X språngmarsch. -**seitig**, *a.* dubbel, tvåsidig. -**sinn**, -[e]*s*, 0, *m.* dubbelmening, tve tydighet. -**sinnig**, *a.* tve tydlig. -**sinnigkeit**, -*en*, *f.* tve tydighet. -**spat[h]**, -[e]*s*, -*e*, *m.* min. dubbelspat. -**spiel**, -[e]*s*, -*e*, *n.* 1. *mus.* duett. 2. *bild.* dubbelt spel, falskt spel, falskhet. -**stück**, -[e]*s*, -*e*, *n.* dublett, dubbla exemplar. -**thür[e]**, -*n*, *f.* 1. dubbel dörr, innandörr. 2. flygeldörr. -**triller**, -*s*, -, *m.* mus. dubbeldrill. -**vokal**, -[e]*s*, -*e*, *m.* gram. tve ljud, diftong. -**wahl**, -*en*, *f.* 1. dubbelt val, dubbel omröstning. 2. val mellan tvänne möjligheter. 3. val af samma ombud, i sht till riksdagsman, på tvänne ställen. -**weise**,

-*n*, *f.* föräldralöst barn (beröfvadt både fader och moder). -**züngig**, *a.* 1. *zool.* som har kluffven tunga. 2. *bild.* = -*herzig*. -**züngigkeit** = -*herzigkeit*. -**zwirn**, -[e]*s*, -*e*, *m.* dubbeltråd.

2. **Doppel...** *jfr doppeln* II. Ex. -**becher**, -*s*, -, *m.* tärningsbägare. -**spiel**, -[e]*s*, -*e*, *n.* dobbel.

Doppeler, -*s*, -, *m.* dubbolare.

doppeln |*n*, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* fördubbla. *Gedoppelt:* fördubblad, dubbel. II. *itr. h.* dubbla.

Dopp[e]lung, *f.*

doppelt, *a.* dubbel, t. *ex. er ist ~ so alt el. ~ älter als ich*, ~ so viel bezahlen, ~ sehen. ~ *e Rose*, ~ *e Buchführung*; *bild. eine ~ e Rolle el. ein ~ es Spiel spielen. Um das ~ e:* dubbelt så mycket. *Setzt ist sie ~ schön:* nu är hon ändå mycket vackrare, utmärkt vacker. ~ *er Adler:* tvehöfdad örn. F *bild. mit ~ er Kreide anschreiben:* veta att ta betalt. -**gefiedert**, *a.* bot. dubbelt parbladig. -**höchrund**, *a.* bikonvex. -**hohl**, *a.* bikonkav.

Dörchen, -*s*, -, *n. apr. dim. af Dor(ote)a*, lilla Dor(ote)a.

Dorf, -[e]*s*, -*er* †, *n. by.* -**barbier**, -[e]*s*, -*e*, *m.* bybarberare. -**bengel**, -*s*, -, *m.* F bondlymmel. -**bewohner**, -*s*, -, *m.* ~ *in*, -*nen*, *f.* byinvånare. -**fest**, -[e]*s*, -*e*, *n.* landtlig fest. -**flur**, -*en*, *f.* bymark, en bys ägor. -**gemeinde**, -*n*, *f.* landsförsamling. -**junker**, -*s*, -, *m.* landtjunkare. -**kirche**, -*n*, *f.* landskyrka. -**kneipe**, -*n*, *f.* -**krug**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* värdshus i en by, bykrog. -**leben**, -*s*, 0, *n.* bylif, landtlif. -**leute**, *plur.* byfolk, landtfolk, bondfolk. -**mark** = -*flur*. -**mässig**, *a.* landtlig. -**richter**, -*s*, -, *m.* bydomare, byfogde. -**schenke** = -*kneipe*. -**schultheiss**, -*en*, -*en*, -**schulze**, -*n*, -*n*, *m.* byfogde. -**teufel**, -*s*, -, *m.* F bondtölp.

Dörfer, Dörfler, Dörfner, -*s*, -, *m.* ~ *in*, -*nen*, *f.* byinvånare, landsbo.

Dorfschaft, -*en*, *f.* byalag.

Dorn, -[e]*s*, -*en* el. * -*e* R. †, *m.* dim. *Dörnchen*, -*lein*, i *plur.* *str. Dörnchen*, 1. tagg, i *sht* törntagg. *bild. er ist mir ein ~ im Auge:* han är mig en nagel i ögat; *auf ~ en sitzen:* sitta som på nålar. 2. törne. 3. ♂ torn, spänntorn, stift, pry, hälmässel. -**artig**, *a.* törnlik, tornlik. -**busch**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* törnbuske. -**flosser**, -*s*, -, *m.* *zool.* taggfenig fisk. -**förmig**, *a.* taggformig. -**gebüsch**, -**gesträuch**, -**gestrüpp**, -[e]*s*, -*e*, *n.* snår af törne. -**hecke**, -*n*, *f.* törnrosäck. -**rose**, -*n*, *f.* törnros. -**schere**, -*n*, *f.* trädgårdssax. -**spitzig**, *a.* spetsig som en tagg. -**strauch**, -[e]*s*, -*e*[r] †, *m.* törnbuske. -**tragend**, *a.* taggig. -**zaun**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* törnrosäck. -*en...* Ex. ~ *bahn*, -*en*, *f.* törnbestörd väg, törnstig. ~ *gang*, -[e]*s*, -*e* †, *m.* vandring på törnstig. ~ *kranz*, -*es*, -*e* †, *m.* törnekrans. ~ *krone*, -*n*, *f.* törnkrona. ~ *los*, *a.* utan taggar, törnfr. ~ *pfad*, -[e]*s*, -*e*, *m.* = ~ *bahn*. ~ *voll*, *a.* törnfull, törnig, taggig. ~ *weg*, -[e]*s*, -*e*, *m.* = ~ *bahn*. För öfr. se föreg. sms.

dornen, *a.* af törne, törne-.

dornicht, dornig, *a.* törnig.

Dörr... *Ex.* -fleich, -es, 0, *n.* torkadt kött. *For*
ofr. se *Darr...*

dorr|en, -te, *ge-t*, *itr.* *s.* torka, torkas, vissna.

dörr|en, -te, *ge-t*, *tr.* torka. Dörrung, *f.*

Dorsch, -es, -e [*†*], *m.* torsk.

dort, * dorten, *adv.* där, därstädes, därborta.

dorthēr, *adv.* därifrån, hitåt.

dorthin, *adv.* dit, ditåt.

dortig, *a.* därvarande. *Der ~e Wein:* vinet
som växer därstädes.

Dose, -n, *f.* aim. Döschen, -lein, 1. dosa, 1. st
snusdosa. 2. portion, dos(is), sats. -n... *Ex*
~bild, -[e]s, -er, *n.* bild, tafla på en dosa.

ett doslock. ~förmig, *a.* i form af en dosa.

~stück, -[e]s, -e, *n.* = ~bild.

Dos|lis, -en, *f.* = Dose 2.

dossier|en, -te, -t, *tr.* dossiera. Dossierung, *f.*

Dost, -[e]s, -e, *m.* Doste, -n, *f.* Dosten, -s, -, *m*
bot. mjäram (Origanum).

Dotat|on, -en, *f.* begäfnung, gåfva.

dotier|en, -te, -t, *tr.* begåfva.

Dotter, -s, -, *m.* och *n.* äggula. -blume, -n, *f.*
smörblomster. -gelb, *a.* äggul.

Douäne, -n, *f.* tull, tullhus, tullbevakning. -n...
Ex. ~knecht, -[e]s, -e, *m.* tullbetjänt.

Douaniér, -s, -s, *m.* tulltjänsteman.

Doubl... *se* *Dubl...*

Doucœur, -s, -e *el.* -s, *n.* dricksperingar, hand
tryckning.

Douche, -n, *f.* dusch.

Dr... *se* *Doc...*

Dr förkortn. = Doktor: doktor (dr).

Drache|n], -n[s], -n, *m.* drake. -n... *Ex.* ~blut,
-[e]s, 0, *n.* drakblod. ~blutbaum, -[e]s, -e [*†*],
m. drakblodstråd. ~brut, -en, *f.* bnd. orm-
yngel. ~kopf, -[e]s, -e [*†*], *m.* 1. drakhufvud.

2. *bot.* drakblomma (Dracocephalum). ~nest,
-[e]s, -er, *n.* håla, näste, tjuhåla.

Drachme, -n, *f.* drakme.

Dragoman, -s, -s *el.* -e, *m.* tolk, dragoman.

Dragóner, -s, -, *m.* dragon. *F schimpfen wie*
ein ~ tråta som en roddarmadam.

Draht, -[e]s, -e [*†*], *m.* 1. tvinnad tråd. 2. metall-
tråd. -antwort, -en, *f.* svar per tråd, tele-
grafiskt svar. -arbeit, -en, *f.* arbete af met-
alltråd, filigramsarbete. -bauer, -s, -, *m.*
och *n.* ståltrådsbur *el.* bur af mässingstråd.

-bericht, -[e]s, -e, *m.* telegrafiskt underrät-
telse. -bogen, -s, -, *m.* drillbåge. -bohrer,
-s, -, *m.* drillburr. -falle, -n, *f.* ståltråds-
fälla. -feder, -n, *f.* spiral fjäder. -fenster,
-s, -, *n.* ståltrådsfenster. -gaze, -n, *f.* stål-
trådsduk. -gefecht, -[e]s, -e, *n.* flätverk af
metalltråd. -gewebe, -s, -, *n.* väf af metall-
tråd. -gitter, -s, -, *n.* galler af metalltråd.

-hammer, -s, -, *m.* tråddrageri. -hemd,
-[e]s, -en, *n.* pansarskjorta af metalltråd. -hülte,
-n, *f.* tråddrageri. -käfig, -[e]s, -e, *m.* =
-bauer. -kette, -n, *f.* kedja af metalltråd.

-larve, -n, *f.* mask af ståltråd, bruklig vid fakto.

-leitung, -en, *f.* elektrisk trådleddning. -mühle,
-n, *f.* tråddrageri. -puppe, -n, *f.* marionett.

-saite, -n, *f.* mus. sträng af metalltråd. -schere,
-n, *f.* sax att afklippa metalltråd med.

-schleife, -n, *f.* häkta, spänne af metalltråd.

-seil, -[e]s, -e, *n.* ståltrådslina. -seilbrücke,
-n, *f.* bro som uppbares af ståltrådslinor.

-sieb, -[e]s, -e, *n.* sil af stål- *el.* mässing-
tråd. -spinner, -s, -, *m.* tråddragare, guld-
dragare. -werk, -[e]s, -e, *n.* tråddrageri.

-ziehbänk, -e [*†*], *f.* dragbänk. -zieheisen,
-s, -, *n.* dragjärn, dragskifva. -ziehen, -s, 0,
n. tråddragning. -zieher, -s, -, *m.* tråd-
dragare. -zieherei, -en, *f.* tråddrageri.

drahten, drähtern, *a.* af (metall)tråd, tråd-

drätig, *a.* trädig, brukt. i sms, t. *ex.* drei ~ tre-
trädig.

Drain, -s, -s, *m.* täckdike, afloppsrör. -graben,
-s, -t, *m.* täckdike. -röhre, -n, *f.* tegelrör
till täckdikning.

Drainäge, -n, *f.* täckdikning, dränering. Drain-
äge... *el.* Drainier... *Ex.* ~versuch, -[e]s, -e,
m. dräneringsförsök.

drainierbar, *a.* som kan dräneras, torrläggas.

drainier|en, -te, -t, *tr.* täckdika, dränera, torr-
lägga. Drainierung, *f.*

Drainierer, -s, -, *m.* person som dränerar.

Draisine, -n, *f.* 1. velociped. 2. dräsin.

1. drall, *a.* 1. hårdt tvinnad. 2. bnd. dugtig,
rask, munter, hurtig.

2. Drall, -[e]s, -e, *m.* Dralle, -n, *f.* reffla i
bösspipor.

Dram|la, -a[s], -en *el.* -as, *n.* skådespel, dra-
ma, dram. -en... *Ex.* ~dichtung, -en, *f.* skåde-
spelsdikning.

Dramatik, 0, *f.* dramatik.

Dramatiker, -s, -, *m.* dramatiker, dramatisk
författare, skådespelsförfattare.

dramätisch, *a.* dramatisk.

dramatisier|en, -te, -t, *tr.* dramatisera.

Dramatürg, -s *el.* -en, *m.* = Dramatiker.

dran *se* *duran*.

Drang, -[e]s, -e [*†*], *m.* 1. trängsel, hop. 2. på-
tryck, trångmål, betryck. ~ *der Geschäfte:*
brådska med affärer. *Im ~e der Not:* när
nöden står för dörren. 3. häftig åtrå, läng-
tan, trängtan. 4. trängande behof; stol-
tvång. -voll, -a, full af åtrå, af trängtan,
orolig, upprörd, svärmisk.

drängel|in, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* P tränga på,
trängas, puffa.

dräng|en, -te, *ge-t*, *I. tr.* 1. tränga, trycka,
prässa. *Es ist gedrängt voll:* det är över-
fullt. *Gedrängt schreiben:* a) skriva tätt,
b) skriva kortfattadt, fatta sig kort. *bnd.*
jmdn in die Ecke ~ bringa ngn i trångmål.

2. förtrycka, plåga. 3. följa omedelbart på,
jaga, t. *ex.* eine Lustbarkeit drängte die an-
dere. 4. *opers.* *es drängt mich el. mich drängt's,*
ihn zu umarmen: jag längtar, känner behof

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚡ stöterm. ✕ militäris term.

af att få omfatta *beiden*. **II.** *Sich* ~ 1. trängas. **2.** *sich geg.* *Sich an einander* ~ maki ihop sig. *stöcka sig. Sich durch die Menge* ~ *hind* sig väg genom massan. *Sich in eine Ecke* ~ krypa in i ett hörn. *Sich um jmdn* ~ skocka sig omkring ngn. *Sich unter die Menge* ~ blanda sig i hopen. *Sich zwischen die Streitenden* ~ träda emellan de kämpande. **III.** *itr. h.* *Die Zeit drängt*: det är brådtom. *Auf etw.* ~ yrka på ngt.

Dränger, -s, -, *m.* ~ *in.* -*nen*, *f.* person som tränger på. utöfvar tryck: fortryckare, plåger.

Drängsl. -[e]s, -e, *n.* -e, *f.* träng läl betryck.

Draperie, -en, *f.* draperi.

drapieren, -te, -t, *tr.* drapera. **Drapierung**, *f.* **drastisch**, *a.* 1. kraftigt verkande. **2.** starkt gripande, drastisk.

drau en, förädr. = *drohen*.

drauf, draus se *darauf, daraus*.

dräuschlen, -te, *ge-t, itr. h.* F falla smattrande. hällregna, smattra, plaska, snattra.

draussen, *adv.* 1. därute, utanför. **2.** ute, i det fria. **3.** därute i den stora världen, därborta i främmande land, *m. m.*

Drechsel... *Ex.* -**bank**, -e †, *f.* svarfstol. -**kunst**. **0, f.** svarfkonst.

drechseln, -te, *ge-t, tr.* och *itr. h.* svarfva.

Drechsler, -s, -, *m.* svarfvarare. -**arbeit**, -en, *f.* 1. svarfvaryrke. **2.** svarfvadt arbete. -**lehrling**, -[e]s, -e, *m.* svarfvarlärling. -**meister**, -s, -, *m.* svarfvarmästare. -**wa[a]re**, -n, *f.* svarfvad sak. -**werkstatt**, -en †, *f.* svarfvarverkstad.

Drechslerei, -en, *f.* 1. svarfvaryrke. **2.** svarfvarverkstad.

drechslerln, -te, *ge-t, itr. h.* roa sig med att svarfva.

Dreck, -[e]s, * -e[r], *m.* **1.** träck, ekskrement. **2.** orenlighet, smuts, smörja. **3.** P *büß* *das geht dich einen ~ an*: det angår dig ej. *ich mache mir einen ~ daraus*: det struntar jag i. -**bürste**, -n, *f.* afstrykningsborste för smutsiga skodon, fotskrapa. -**fink**[e], -en, -en, *m.* 1. zool. bärgfink. **2.** F *büß* smutsig person. gris. -**karren**, -s, -, *m.* sopkärra. -**kerl**, -[e]s, -e, *m.* P lump. -**korb**, -[e]s, -e †, *m.* sopkorg. -**winkel**, -s, -, *m.* sopvrå, sophög, soplår.

dreckig, *a.* P smutsig.

Dregg, -[e]s el. -en, (-e el. -en, *m.* † dragg. -**anker**, -s, -, *m.* † (dragg)ankare. -**haken**, -s, -, *m.* † (fisk)dragg. -**tau**, -[e]s, -e, *n.* † dragglina.

dreggen, -te, *ge-t, tr.* † dragga.

Dreh... *Ex.* -**achse**, -n, *f.* † roteringsaxel. -**bahn**, -en, *f.* † repslagarbana. -**bank**, -e †, *f.* † svarfstol. -**basse**, -n, *f.* † och † nickhake. -**baum**, -[e]s, -e †, *m.* korsbom, vändkors. -**bohrer**, -s, -, *m.* † drillborr. -**brücke**, -n, *f.* 1. svängbro. **2.** järnväg. vändskifva. -**eisen**,

-s, -, *m.* † svarfj(ärn) -**hals**, -es, -e, *m.* zool. goktyta. -**kraft**, -e †, *f.* svängkraft. -**kra[h]n**, -[e]s, -e †, *m.* † vridkran. -**krankheit**, -en, *f.* hira, kringjsjuka. -**kreuz**, -es, -e, *n.* = -**baum**. -**mange**. -**mangel**, -n, *f.* mangel. -**meissel**, -s, -, *m.* † svarfjärn. -**orgel**, -n, *f.* positiv. -**pult**, -[e]s, -e, *m.* och *n.* pulpet som kan vridas. -**punkt**, -[e]s, -e, *m.* punkt kring hvilken ngt vridet sig; centrum. -**rad**, -[e]s, -er †, *n.* † 1. svänghjul som medels en snödd el rem sätter ett snödd i rorelse. **2.** järnväg. vändskifva. -**rolle**, -n, *f.* mangel. -**scheibe**, -n, *f.* 1. † svängskifva. **2.** järnväg. vändskifva. -**schlüssel**, -s, -, *m.* skrufnyckel. skrufmässel. -**span**, -[e]s, -e †, *m.* svarfspan. -**sprung**, -[e]s, -e †, *m.* piruett. -**stahl**, -[e]s, -e †, *m.* † svarfstal, svarfjärn. -**stift**, -[e]s, -e, *m.* † † hjulstock, spindel. -**stuhl**, -[e]s, -e †, *m.* skrufstol, skrifbordsstol. -**turm** se -*turm*. -**tisch**, -[e]s, -e, *m.* bord hvars skifva kan kringvridas. -**turm**, -[e]s, -e †, *m.* † torn som kan kringvridas.

drehbar, *a.* som kan a) vridas. b) svarfvas.

Drehbarkeit, **0, f.** egenskap att kunna vridas.

drehen, -te, *ge-t. I. tr.* **1.** vrida, vända. *Jmdm etw. aus der Hand* ~ vrida ngt ur nngs hand. *Die Füsse auswärts* ~ gå utåt med fötterna. **2.** *büß. etw. zu seinem Vorteile* ~ vända ngt till sin fördel; *er wusste es so zu ~, dass ...* han visste att svänga sig så, att framställa saken i ett sådant ljus, dan ...; *etw. ~ und deuteln*: vrida och vränga på ngt, misstydta ngt; *den Mantel nach dem Winde* ~ vända kappan efter vinden.

3. svarfva. *Büß. Redensarten* ~ svarfva fraser. **4.** *Seile* ~ sno rep. *Seide, Tabak* ~ spinna silke, tobak. *Tüten, Pillen* ~ göra strutar, piller. *Zöpfe* ~ fläta flätor. *Büß. jmdm eine Nase* ~ narra ngn, slå i ngn en dalkarl, draga ngn vid näsan; *jmdm einen Zopf, ein Eselohr* ~ häna ngn genom åtbörder. **II.** *Sich* ~ 1. vrida sig, vända sig, svänga omkring, rotera. **2.** *büß.* svänga sig. *Sich nach dem Winde* ~ vända kappan efter vinden. *Sich zu ~ und wenden wissen*: förstå att svänga sig, att vända kappan efter vinden, att finna sig i förefintliga förhållanden. **III.** *itr. h.* **1.** † *in Metall, in Bernstein* ~ svarfva metall, bersten. **2.** vända, vända sig, vända om, svänga om, *v. ex. da drehten die tanzenden Paare*. **3.** *büß. an dem Gesetze* ~ vränga lagen; *es dreht mir alles im Kopfe*: allt dansar för mina ögon.

Dreher, -s, -, *m.* 1. en som vridet, vänder, *m. m.*; svarfvarare. **2.** vals. **3.** (nr)visare. **4.** vef.

Drehling, -[e]s, -e, *m.* vef.

Drehung, -en, *f.* vridning, hvarf på skruftar, spindlar o dyli.: för öfr. se *drehen*. -*S...* *Ex.* ~**achse**, -n, *f.* (rotations)axel. ~**strömung**, -en, *f.* (vatten)hvirvel.

drei, **I.** utad följ. subst. afr. *dreie*, gen. *dreier*, dat.

drei, men afv. obbjdt. *a.* (grundtal) tre. *Die Aussage ~er Zeugen:* tre vittens utsaga, men: *die Aussage der ~ Zeugen:* de tre vittennas utsaga. *Es waren ihrer ~ de voro* (till antalet) tre. *Je ~ ei. zu ~[en]:* tre och tre. *Es ist halb ~ klocker* är half tre. *Ehe man ~ zählen konnte:* i ett nu, innan man hann att blinka. *bildl. nicht ~ zählen können:* ej kunna räkna till tre. vara omåttligt dum. **II.** *-en, f. trea. -ächteltakt, -[e]s, -e, m.* mus. tre åttondels takt. *-armig, a.* trearmad. *-bein, -[e]s, -e, m.* och *n.* trefot. stol med tre fötter. *-beinig, a.* trebent. *-blatt, -[e]s, -er †, n.* trebladig växt, i sht klöfver; klöfverblad, afv. bildl. om tre personer. *-chörig, a.* mus. trestängad, t. ex. *ein ~es Klavier. -decke, -s, -, m.* ↓ tredäckare (fartyg med tre kanonäck). *-doppelt, a.* tredubbel. *-eck, -[e]s, -e, n.* trehörning, triangel. *-eckig, a.* trehörnig, triangulär. *-éinig, a.* treenig. *-éinigkeit, 0, f.* treenighet. *-fach, a.* trefaldig, tredubbel. *-fachheit, 0, f.* tredubbelt antal. *-fältig, a.* trefaldig, a) tredubbel, b) treenig. *-fältigkeit, 0, f.* a) tredubbelt antal, b) treenighet. *-fältigkeitsblume, -n, f.* styfmorsblomma. *-fältigkeitsfest, -[e]s, -e, n.* trefaldighets-söndag. *-farbig, a.* trefärgad. *-felderwirt[h]-schaft, -en, f.* äkerbr. treskiftesbruk. *-fuss, -es, -e †, m.* trefot, stol, brandring m. m. på tre fötter. *-fussig, a.* tre fot lång. *-füssig, a.* hvilande på tre fötter, trefotad. *-gesang, -[e]s, -e †, m.* trestämmig sång, trio. *-gespann, -[e]s, -e, n.* trespann. *-gestrichen, a.* mas. trestruken. *-get[h]eilt, a.* tredelad. *-gliederig, a.* tredelad, bestående af tre leder, delar, termer. *-härig, a.* som har blott tre hår; *bildl. slipad, illparig. -hauig = -schürig. -her- rig, a.* tillhörande tre herrar. *-hundert, a.* trehundra. *-hundertel, -s, -, n.* trehundraedel. *-hundertjährig, a.* trehundraårig. *-jährig, a.* treårig. *-kantig, a.* trekantig. *-klang, -[e]s, -e †, m.* treklang. *-königstag, -[e]s, -e, m.* de hel. tre konungars dag, trettondagen. *-köpfig, a.* trehöjdad. *-laut, -[e]s, -e, -lauter, -s, -, m.* gam. treljud, triftong. *-mal, adv.* tre gånger. *-mälzig, a.* tre gånger upprepad. *-männerwein, -[e]s, -e, m.* surt, dåligt vin. *-männig, a.* bot. försedd med tre ståndare. *-master, -s, -, m.* 1. ↓ tremastare. 2. F trekantig hatt. *-mastig, a.* tremastad. *-monatlich, a.* 1. som varar, räcker i tre månader, tre månaders. 2. återkommande hvar tredje månad. *-paarig, a.* bildande tre par. *-pfünder, -s, -, m.* ✕ trepundig. *-pfündig, a.* 1. trepundig, t. ex. *~e Kanone.* 2. vägande tre skålpund. *-prozentig, a.* tre procent. *-räderig, a.* trehjulig. *-reihig, a.* treradig. *-ruderer, -s, -, m.* teroddare. *-ruderig, a.* försedd med tre rader åror. *-saitig, a.* tresträngig. *-schiffig, a.* ⊕ bestående af ett midtskepp och tvänne sidoskepp. *-schlag, -[e]s, -e †,*

m. tredelad takt; dansrörelse i tre tempon; slagtröskning med tre på hvarandra följande slag. *-schlitz, -es, -e, m.* ⊕ triglyf (ornament på doriska friser). *-schürig, a.* äkerbr. som mätas tre gånger om året. *-seitig, a.* tresidig. *-silbig, a.* trestafvig. *-sitzig, a.* försedd med tre sittplatser, tresitsig. *-spänner, -s, -, m.* trespänd vagn, trespännare. *-spännig, a.* förspänd med tre hästar, trespänd. *-sprachig, a.* skriven på tre språk. *-stimmig, a.* trestämmig. *-stöckig, a.* med tre våningar, trevånings-. *-stündig, -stündlich, a.* som räcker i tre timmar, tre timmars. *-tägig, a.* 1. som räcker i tre dagar, tre dagars. 2. återkommande hvar tredje dag. *-tausend, a.* tre tusen. *-t[h]eilig, a.* tredelad. *-t[h]eilung, -en, f.* tredelning. *-undzwanzig, a.* tjugutre. *-weibig, a.* bot. som har tre pistiller. *-wöchentlich, a.* återkommande hvar tredje vecka. *-wüchig, a.* som räcker i tre veckor, tre veckors. *-zack, -[e]s, -e, m.* treudd. *-zackig, a.* treuddig. *-zahl, -en, f.* tretal. *-zeilig, a.* treradig. **Dreier, -s, -, m.** mynt å tre pennig. *Er hat keinen ~* han har ej ett öre. *-marke, -n, f.* trepenningsmärke.

dreierlei, obbjdt. *a.* treggehandla, tre slags. *Auf ~ Art:* på tre sätt.

Dreiheit, -en, f. treet, tretal.

Dreiling, -[e]s, -e, m. 1. = **Dreier**. 2. bakverk som kostar tre pennig. 3. mått af tre enheter.

drein se *darein*.

dreissig, I. *a.* (objekt. grundtal) trettio. **II.** *-en, f.* 1. trettia. 2. *In den ~en sein:* vara på trettioalet (öfver trettio år gammal). *-fach, -fältig, a.* trettiofaldig. *-jährig, a.* trettioårig, trettio års. *-tägig, a.* som varar trettio dagar, trettio dagars.

Dreissiger, -s, -, m. ~in, *-nen, f.* trettioåring. **dreissigste, a.** (ordningstal) trettionde.

Dreissigstel, -s, -, n. trettiondedel.

dreissigstens, adv. för det trettionde.

dreist, a. dristig, djärf, oförskräckt; fräck.

Dreistigkeit, -en, f. 1. dristighet, djärfhet. 2. dristig, djärf handling.

dreizehn, I. *a.* (objekt. grundtal) tretton. **II.** *-en, f.* stiftan tretton. *-fach, -fältig, a.* trettonfaldig.

-jährig, a. trettonårig.

dreizehnte, a. (ordningstal) trettonde.

Dreizehntel, -s, -, n. trettondel.

dreizehntens, adv. för det trettonde.

Drell, -[e]s, -e, m. dräll.

drellen, a. af dräll, dräll-.

dreller[en], -te, -t, tr. ⊕ tvinna.

Dresch... ex. *-boden, -s, -[†], m.* *-diele, -n, f.* loge, loggolf. *-flegel, -s, -, m.* slaga. *-korn, -[e]s, 0, n.* säd som skall tröskas. *-maschine, -n, f.* tröskverk. *-tenne, -n, f.* = *-boden.* *-zeit, -en, f.* tröskningstid.

Dresche, -n, f. 1. tröskverk. 2. tröskning. 3. tröskad säd. 4. tröskningstid.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

dreschen, *drisch* [es]t, *drasch* el. *drösch*, *dräsche* el. *drösche* el. *drüsche*, *gedroschen*, *drisch*, *av* -[es]t, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr.* h. tröska. *Bund leeres Stroh* ~ ej få ngt försitt besvär, lägga ut sina krokor förgäves; *F Akten* ~ genomgå, gå igenom aktstycken, luntor; *die losen Zungen ungehändert* ~ *lassen*: låta folk prata bäst de vilja.

Drescher, -s, -, *m.* tröskare. -*arbeit*, 0, *f.* tröskning.

Dresd[e]ner, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* invånare i Dresden.

dressieren, -te, -t, *tr.* dressera. **Dressierung**, *f.*

Dressierer, -s, -, *m.* en som dresserar, dressör.

Dressúr, -en, *f.* dressyr.

Drieschling, -[e]s, -e, *m.* champinjon.

Driesel, -s, -, *m.* snurra; vals, hvirvel.

drieselin, -te, *ge-t*, *I. tr.* snurra om, svänga. *II. itr.* h. opera. hällrogna.

Drilch, **Drill** se **Drillich**.

Drill... *Ex.* -bogen, -s, -, *m.* ♂ drillbåge. -bohrer, -s, -, *m.* ♂ drillborr. -fisch, -es, -e, *m.* zool. darrål. -haus, -es, -er †, *n.* 1. ✕ exercisbus.

2. *vant.* dim. *Drillhäuschen*: ekorrebur som kan svängas rundt omkring. -maschine, -n, *f.* åkerbr. radsåningsmaskin. -meister, -s, -, *m.* ✕ (under)officer som öfvar rekryter, exercisinstruktör. -platz, -es, -e †, *m.* exercisplats.

drillen, -te, *ge-t*, *I. tr.* 1. hastigt kringvrída; tvinna, spinna; åkerbr. så i rader. 2. ✕ exercera, inöfva, t. *ex. Rekruten*. 3. plåga, martera. *II. Sich* ~ hastigt svänga omkring.

Driller, -s, -, *m.* person som inöfvar, exercerar andra.

Drillich, -[e]s, -e, *m.* dräll.

1. **Drilling**, -[e]s, -e, *m.* trilling. -s... *Ex.* ~bruder, -s, -†, *m.* trillingsbror. ~gebürt, -en, *f.* trillingars födelse.

2. **Drilling**, -[e]s, -e, *m.* ♂ kuggghjul, vals, trälla.

drin se **darin**.

dringlen, *drang*, *dränge*, *gedrungen*. -[e]. *I. itr.* 1. s. tränga, tränga sig. *Aus etw.* ~ tränga, bryta ut ur ngt. *Der Schmerz dringt mir bis in den kleinen Finger*: det gör ondt ända in i lillfinger. *Das Gericht ist bis zu mir gedrungen*: ryktet har nått mina öron. *Durch die Menge* ~ tränga sig. bana sig väg genom folkmassan. *Es dringt mir durchs Herz*: det gör mig hjärtligt ond. *In ein Geheimnis* ~ intränga i, genomskåda en hemlighet. *Dass es nur nicht in weitere Kreise dringe!* låt det bara ej bli bekant i vidare kretsar! *Zum Herzen* ~ gå till hjärtat. 2. *h. a)* med prep. *Auf etw.* ~ yrka på ngt. *In jmdn* ~ ansätta ngn, på ett bevakande sätt tilltala, bedja ngn. *b)* utan prep. ~d: enträgen, bevakande, t. *ex.* ~dbitten. ~de *Gefahr*: öfverhängande fara. ~de *Notwendigkeit*: trängande nödvändig-

het. *Das ~dste*: det som brådskar mest. *II. tr.* *vant.* blott i part. *gedrungen*: 1. bevekt, föranlåten, t. *ex. ich fühle mich gedrungen zu ...* jag finner mig föranlåten, känner behof af att ... 2. hopträngd, kompakt; om växten: satt; om stilen: kortfattad, konsis, innehållande mkt i få ord.

dringentlich, **dringlich**, *a.* trängande, angelägen, enständig, enträgen, bevakande. *Er ist mir ~ empfohlen worden*: han har på det varmaste rekommenderats åt mig.

Dringlichkeit, -en, *f.* angelägenhet, vigt, nödvändighet; enträgenhet.

drinnen se **darinnen**.

dritte, *a.* (ordningsstal) tredje. *Ex.* ~ *Person*, *etw. aus ~r Hand haben*, *da giebt es kein ~s*. *Zum ~n*: för det tredje. *Immer den ~n Tag*: hvar tredje dag. *Das ist sein ~s Wort*: det utprepar han ständigt, för han ständigt på tungan. -[e]halb, *a.* två och en half. -letzt, *a.* tredje från slutet. -mann, -[e]s, -er †, *m.* tredje man, tredje person. -[h]eil, -[e]s, -e, *m.* tredjedel.

Drittel, -s, -, *n.* tredjedel. -bauer, -s el. -n, -n, *m.* bonde som har ett tredjedels hemman. -gut, -[e]s, -er †, *n.* tredjedels hemman.

drittel n, -te, *ge-t*, *tr.* tredela.

drittens, *adv.* för det tredje.

drob se **darob**.

droben, *adv.* däruppe.

Drogétt, -[e]s, -e, *m.* ett slags halfylletyg.

Droge, -n, *f.* drog. -n... el. **Droguerie**... *Ex.* ~geschäfft, -[e]s, -e, *n.* ~handel, -s, 0, *m.* drog-handel. ~händler, -s, -, *m.* drogist, drog-handlare. ~handlung, -en, *f.* = *geschäfft*. ~wa[aj]ren, *f.* plur. droger.

Droguist, -en, -en, *m.* drogist, droghandlare.

Droh... *Ex.* -brief, -[e]s, -e, *m.* hotelsebref. -wort, -[e]s, -e, *n.* hotande ord.

drohen, -te, *ge-t*. *I. itr.* h. hota, *jmdm mit etw.*: ngn med ngt. *opers.* *es droht mit Regen*: det ser hotande ut, som om det skulle bli regn. *II. tr.* *jmdm etw.* ~ hota ngn med ngt. *Den Einsturz* ~ hota att instörta.

Droher, -s, -, *m.* en som hotar, hotande.

Drohne, -n, *f.* drönare; *av.* *bnd.* latmask. -n... *Ex.* ~schlacht, 0, *f.* drönarnes dödande.

dröhnen, -te, *ge-t*. *itr.* h. dånna, braka. *Die Erde dröhnt*: det dånar i jorden. **Dröhnung**, *f.*

Drohnis[s], -se, *f.* -ses, -se, *n.* ngt hotande, hotelse.

Drohung, -en, *f.* hotelse. -s... *Ex.* ~blick, -[e]s, -e, *m.* hotande blick. ~wort, -[e]s, -e, *n.* hotande ord.

drollig, *a.* lustig, komisk, rolig. *Ein ~er Kerl*: en lustigkurre.

Drolligkeit, -en, *f.* lustigt sätt, lustig handling.

Dromedar, -[e]s el. -en, -e[n], *m.* och *n.* enpucklig kamel, dromedar; *av.* *bnd.* tölp, luns, dumhufvud.

Dromméte, föråldr. och poet. = *Trompete*.

Droschke, -n, f. droska, suffettroska, hyrvagn. -n... Ex. *~anstalt*, -en, f. hyrkuskirättning. *~fahrtaxe*, -n, f. åkaretaxa. *~fuhrmann*, -[e]s, *Droschkenfuhrleute*, m. = *~kutschscher*. *~halteplatz*, -es, -e †, m. droskstation, åkarestation. *~kutscher*, -s, -, m. hyrkusk, åkare. *~marke*, -n, f. droskmärke, drosknummer. *~pferd*, -[e]s, -e, n. åkarehäst, åkarekamp. *~tarif*, -[e]s, -e, m. *~taxe*, -n, f. åkaretaxa. *~verein*, -[e]s, -e, m. hyrkuskbolag.

Drossel, -n, f. 1. zool. trast. 2. med. strupe. -ader, -n, f. med. strupåder. -beere, -n, f. bot. rönnbär, rönn. -bein, -[e]s, -e, n. med. nyckelben. -fang, -[e]s, -e †, m. trastfångst. -schneis[s]e = *Dohnenschneise*.

drossell, -te, ge-t, tr. strypa.

Drost, -[e]s el. -en, -e[n], m. drost, landdrost, landshöfding.

Drostéi, -en, f. 1. en drosts distrikt, län. 2. en drosts boställe, landshöfdingeresidens.

drüben, adv. därborta, på andra sidan. *Hüben und ~* både här och där.

drüber se *darüber*.

Druck, -[e]s, -e [†], m. 1. tryck, tyngd, t. ex. *einer Last*, *bnad. des Joches*. *bnad. der ~ der Steuern*: de tunga, tryckande skatterna. 2. *bnad. förtryck*, t. ex. *im ~e leben*. 3. tryckning, tryckande. *~ der Hand*: handtryckning. 4. tryck, tryckning af böcker, tyg m. m. *In ~ geben*: lemna på trycket. *Im ~e*: i prässen, under tryckning. 5. (bok)tryck (det tryckta). -baum, -[e]s, -e †, m. Ⓞ prässbom.

-bewilligung, -en, f. tryckningstillstånd. -bogen, -s, -, m. tryckark. -buchstäbe, -n, -n, m. typ. -erlaubnis[s], 0, f. tryckningstillstånd. -fähig = *druckbar*. -fehler, -s, -, m. tryckfel. -fertig, a. tryckfärdig. -freiheit, 0, f. tryckfrihet. -hebel, -s, -, m. Ⓞ tvåarmad häfstång. -jahr, -[e]s, -e, n. tryckningsår. -kattung, -[e]s, -e, m. tryckt katun. -kosten, plur. tryckningskostnad(er). -kraft, -e †, f. Ⓞ tryckkraft. -letter, -n, f. typ. stil. -maschine, -n, f. Ⓞ tryckmaskin, tryckverk. -ort, -[e]s, -e el. -er †, m. tryck(nings)ort. -papier, -[e]s, 0, n. tryckpapper. -presse, -n, f. (tryck)präss. -pumpe, -n, f. Ⓞ tryckpump. -sachen, f. plur. trycksaker, tryckalster. -schrift, -en, f. 1. tryckt skrift, tryck.

2. tryckstil. -stempel, -s, -, m. 1. Ⓞ kolf, piston. 2. stamp, stämpel(järn). 3. stämpel, märke. -verbot, -[e]s, -e, n. -verweigerung, -en, f. tryckningsförbud. -wa[a]re, -n, f. handel. tryckt tyg. -werk, -[e]s, -e, n. 1. Ⓞ tryckverk, tryckpump. 2. tryckt arbete.

druckbar, a. som kan el. får tryckas.

druck, -en, -te, ge-t, tr. trycka böcker, tyg m. m. *bnad. er spricht wie gedruckt*: han talar som en bok; *er lägt wie gedruckt*: han ljuger som en häst äter hafre.

druck, -en, -te, ge-t, I. tr. 1. trycka, t. ex. *jmdm die Hand*, *jmdm ein Stück Geld in die Hand*, *sein Siegel auf etw. (ack.)*, *etw. breit ~*. *Der Alp drückt ihn*: maran rider honom.

2. tynga på, nedtrycka, nedslå, t. ex. *dieses Bewusstsein drückt ihn*, *dieser Brief hat mich gedrückt*. *Gedrückte Lage*: tryckt läge; *gedrückte Preise*: tryckta, låga pris.

3. förtrycka, plåga, t. ex. *dieser Fürst drückt seine Unterthanen*, *der Hunger drückt die Belagerten*.

4. klämma, t. ex. *meine Stiefel ~ mich*; *bnad. jeder weiss selbst am besten, wo ihn der Schuh drückt*. *Jmdn tot ~ klämma* ihjäl ngn.

5. må. skugga, genom skuggning framhäva. II. *Sich ~ 1. Sich an einander ~ tränga* ihop sig. *Es hat sich ihm tief ins Herz gedrückt*: det har gjort ett djupt intryck på honom. *Das Obst hat sich gedrückt*: frukten har blifvit stött.

2. böja sig, luta sig; *bnad. förödmjuka sig*, krypa.

3. F smyga sig bort, taga till harvårjan.

III. *itr. h. 1. Die Speise drückt im Magen*: maten besvärar, ligger tungt i magen. *An einer el. auf eine Feder ~ trycka* på en fjäder.

2. *bnad. auf etw. ~ framhålla*, betona ngt. 3. F vara villrådig. **Drückung**, f.

Drucker, -s, -, m. 1. boktryckare, ar. sättnare, konstförvand; person som trycker tyg. 2. ngt som tjänar att framhålla ngt, t. ex. *bei einem Gemälde kann alles von einem einzigen ~ abhängen*: vid en målning kan allt bero på ett enda uttrycksfullt pänseldrag; *mit ~n lesen*: läsa uttrycksfullt. -bursche, -n, -n, -lehrling, -[e]s, -e, m. tryckarlärling. -schwärze, -n, f. trycksvärta.

Drücker, -s, -, m. 1. en som trycker, klämmer, jtt *drücken*. 2. trycke, tryckpinne. 3. handtag, klinka. -schloss, -es, -er †, n. lås med tryckfjäder.

Druckeréi, -en, f. tryckeri.

drucks, -en, -[e]s, -te, ge-t, *itr. h. F* vara villrådig, obeslutsam; söla.

Druckser, -s, -, m. F villrådig person, sölkorf.

Druckseréi, -en, f. villrådighet, söl.

Drud, -en, -en, m. **Drude**, -n, f. 1. tomté, rå, älfva; buse. 2. trollkarl, häxa, trollpacka.

3. = *Druide*. -en... Ex. *~baum*, -[e]s, -e †, m. träd under hvilket trolldom utöfas el. trollkunniga personer samlas. -fuß, -es, -e †, m. alfkor, drudenfot, pentagram. *~stunde*, -n, f. älfvornas timme.

Druide, -n, -n, m. **Druidin**, -nen, f. druid (prest hos de gamla kelterna och germanerna). -n... Ex. *~baum*, -[e]s, -e †, m. träd under hvilket druiderna dyrkade sina gudar. *~dienst*, -[e]s, 0, m. druidernas gudskyrd.

Druident[h]üm, -[e]s, 0, n. druiderna (deras gudskyrd m. m.).

drum se *darum*.

drunten, adv. därener.

drunter se *darunter*.

* akta sms. F familjärt. P isgre språk. * mindre brukligt. Ⓞ teknisk term. ⚡ sjöterm. ✕ militäris term.

Druse, -n, *f.* **1.** min. drus. **2.** snufva hos männskor och hästar. **3.** = röj.

Drüse, -n, *f.* **1.** körtel. **2.** *An den ~n leiden* el. *~n haben*: hafva skrofer. -n... Ex. *~entzündung*, -en, *f.* körtelinflammation. *~förmig*, a. körtelförmig. *~geschwulst*, -e †, *f.* körtelsvullnad. körtelsvulst. *~leiden*, -s, -, *n.* körtellidande. *~schmerz*, -es, -en, *m.* värk i körtlarne.

drusel||n, -te, *ge-t*, *itr. h. F* (gå och) halfsofva.

drüsicht, a. körtelaktig.

drusig, a. min. drusig.

drüsige, a. försedd med körtlar; skrofulös.

Drüde, -n, *f.* dryad, trädnyf.

Dschangel, **Dschungel**, -s, -n, *n.* -n, *f.* stepp beväxt med djungelgräs (ett slags insiskt gräs). -*fiieber*, -s, -, *n.* djungelfieber.

Dschonke, **Dschunke**, -n, *f.* dsjunk (ett slags kinesiskt fartyg).

du, gen. *deiner* el. **dein*, dat. *dir*, ack. *dich*, plur. nom. *ihr*, gen. *euer* el. **eurer*, dat. ack. *euch*. pron. pers. du. *Jmdn ~nennen*: dua ngn. *Mit jmdm auf ~ und ~ stehen* el. *sein*: stå på förtrolig fot med ngn. *Was ~ kanst*: af alla krafter, allt hvad du orkar. *~, der ~ mein Freund bist*: du som är min vän, *jr der III. Der Freund ist dein andres* el. *zweites ~* vänner är ditt andra jag. *Das ist dir eine wahre Lust*: det är en sann fröjd, må du tro. *Mir nichts dir nichts*: utan vidare, helt ogeneradt. *Jr dein I.*

Dublétte, -n, *f.* dublett.

Dublóne, -n, *f.* dublon (spanskt guldmyn).

Ducht, -en, *f.* † **1.** tvärbänk i en båt, roddarbänk. **2.** dukt (osnodd tröskande).

duck||en, -te, *ge-t*, **I. tr.** *Den Kopf, den Nacken* ~ böja hufvudet, kröka nacken. **Bilat. jmdn ~** förödmjuka ngn. **II. itr. h.** och *sich* ~ böja sig, huka sig ned; krypa undan.

Duckmäuser, -s, -, *m.* F lismande, krypande, dolsk person.

Duckmäuseréi, -en, *f.* F kryperi, dolskhet.

duckmäus[er]ig, a. F lismande, krypande, dolsk.

duckmäuser||n, -te, *ge-t*, *itr. h. F* krypa, lisma.

dudeldéi, **dudeldum**, **dudeldumdéi** = *dideldum*.

Düdeléi, -en, *f.* F eländig musik el. sång, kattmusik.

Dudeler, -s, -, *m.* F usel spelman el. sångare, klåpare i musik.

dudel||n, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h. F* spela el. sjunga uselt, göra kattmusik; jodla.

Dudelsack, -[e]s, -e †, *m.* säckpipa. -*pfeifer*, -s, -, *m.* säckpipblåsare.

Dudler se *Dudeler*.

Duëll, -[e]s, -e, *n.* duell. -*forderung*, -en, *f.* utmaning till duell. -*mandat*, -[e]s, -e, *n.* förbud mot duellerande, duellspakat.

Duellant, -en, -en, *m.* duellant.

duellier||en, -te, -t, *sich* ~ duellera, slåss, *mit jmdm*: med ngn.

Duënn||a, -en el. -as, *f.* äldre dam, duenna, förkläde.

Duëtt, -[e]s, -e, *n.* duett.

Düffel, -s, -[s], *n.* och *m.* doffel.

Duft, -[e]s, -e †, *m.* **1.** doft. **2.** fin beslöjande dimma, dunst, imma; slöja, t. ex. *der Schnee der fernen Berge löst sich in leichten ~ auf*, *der dicke ~ des Bratens*, *der ~ des Morgenrots*; doft på frukter, t. ex. *der blaue ~ der Pflaume*. -*essig*, -[e]s, -e, *m.* aromatiskt ättika. -*gebilde*, -s, -, *n.* -*gestalt*, -en, *f.* dimbild. -*gewebt*, -*gewohen*, a. eterisk, luft-, dim-. -*los*, a. luktlös. -*reich*, a. starkt doftande. -*stoff*, -[e]s, -e, *m.* doftämne, parfym.

Düfteléi, **düftel**||n se *Tüftelei*, *tüfteln*.

duft||en, **düft**||en, -ete, *ge-et*, **I. tr.** och *itr. h.* dofta. *Nach etw. ~ dofta* ngt. **II. itr. s.** uppstiga i form af dimma, dunsta ut.

duftig, a. **1.** doftande, aromatisk. **2.** i form af el. höjld af lätt dimma, blånande; eterisk.

Dukatén, -s, -, *m.* dukat. -*gold*, -[e]s, 0, *n.* dukatguld. -*macher*, -s -, -*mann*, -[e]s, -er †, *m.* penningkarl.

duld||bar, a. som kan tålas. *Nicht ~ outhärdlig*.

duld||en, -ete, *ge-et*. **I. tr.** tåla, lida, fördraga: hafva tålmod, fördrag med. *Es duldet mich nicht*: jag står ej ut. **II. itr. h.** vara tålig, lida. **Duldung**, *f.*

Dulder, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* tålig, tåligt lidande, uppoffrande person, marty.

duldsäm, a. fördragsam, tolerant.

Duldsamkeit, 0, *f.* fördragsamhet, tolerans.

Dulle, -n, *f.* † ärtull.

dumm, a. -er, -st el. *dümmer*, *dümmt*, **1.** dum, t. ex. *~er Mensch*, *~e Handlung*, *er ist nicht so ~ wie er aussieht*. *So ~ sind wir nicht* el. *damit fängt man ~e*! vi låta inte lura oss så lätt! *Etw. ~ angreifen*: bära sig dumt åt med ngt, göra ngt på tok. *~e Rede!* *~er Schnack!* *~es Zeug!* dumheter! *~es Zeug vednen*: prata dumt, dumheter. **2.** obehaglig, förarglig, t. ex. *das ist eine ~e Geschichte*: det var förargligt. **3.** förvirrad, bortkollrad. t. ex. *es wird mir ganz ~ im Kopfe*: jag blir aldeles bortkollrad, yr i mössan; *jmdn ~ machen*: kollra bort ngn, göra ngn yr i mössan. **4.** värdar. fadd, slö, t. ex. *bild. wo nun das Salz ~ wird*: om nu saltet mister sin sälta. -*bärt* = -*kopf*. -*dreist*, a. dumdristig. -*dreistigkeit*, -en, *f.* dumdristighet. -*kopf*, -[e]s, -e †, *m.* dumbufvud. -*pfiffig*, a. **1.** som låtsas sig vara dum, bondslug. **2.** som är dum, men tror sig vara slug. -*stolz*, a. dumdryg.

Dummerja[h]n, -[e]s, -e, *m.* F dummerjöns.

Dummheit, -en, *f.* dumhet.

Dummerian = *Dummerjan*.

dumpel||n, -te, *ge-t*, *itr. h.* † stampa (om fartyg).

dumpf, a. **1.** dof. **2.** tryckande, beklämmande. **3.** inskränkt, oklar. **4.** okänslig, känslolös,

slö, bedöfvad. **5.** kvaf, kvalmig, bedöfvande. **6.** instängd, fuktig, unken. **-brausend, a.** doft brusande. **-brütend, a.** rufvande. **-tosend = -brausend.**

Dumpfheit, -en, f. 1. dofh. **2.** beklämning. **3.** inskränktthet, oklarhet. **4.** känslöshet, slöhet, bedöfvning. **5.** kvalm, kvalmighet. **6.** *Die ~ der Luft:* den instängda, förskämda luften.

dumpfig = dumpf 6.

Dune *se* **Daune.**

Düne, -n, f. 1. sandås, sandkulle vid hafstrand, dyner. **2.** våg mot vinden, dyning. **-n...** Ex. **~ärtig, a.** liknande dyner. **~gras, -es, -er †, n.** bot. stranddråg, sandhafre. **~hafer, -s, 0, m.** bot. sandrör, strandhafre. **~halm, -[e]s, -e, m.** = **~gras.** **~sand, -[e]s, 0, m.** dynsand.

dünenhaft = dünenartig.

Dung, -[e]s, 0, m. = **Dünger.** **-gabel, -n, f.** dynggrop. **-grube, -n, f.** gödselgrop. **-mittel, -s, -, n.** gödningsämne.

Dünge... Ex. **-mittel = Düngmittel.** **-pulver, -s, -, n.** pudret. **-salz, -es, 0, n.** gödningsalt.

düngling, -te, ge-t, I. tr. göda jord, gödsla. **II. itr. h.** göda, vara gödande. **Düngung, f. -s...** *se* **Dung...** och **Dünge...**

Dünger, -s, 0, m. dynga, gödsel, gödningsämne. **-erde, 0, f.** gödselblandad jord, svartmylla. **-haufen, -s, -, m.** gödselbög.

dunkel, I. a. 1. dunkel, mörk. *Im ~n:* i mörkret. *~ werden:* mörkna. *~ machen:* för- mörka. *Es wird mir ~ vor den Augen:* det svartnar för mina ögon. *Die Lampe brennt ~ lampan* lyser illa. *~es Schwarz:* djupt svart. **2.** oklar, svårbegriplig, t. ex. *~e Triebe, ~e Empfindungen, ~ war der Rede Sinn.* **3.** mörk, dyster, sorgsen, t. ex. *diese That ist ein ~er Fleck in seinem Leben, ein ~es Gemüt.* **4.** föga känd, okänd, obskur, t. ex. *die ~e Zukunft, von ~em Geschlecht.* **II. -s, 0, n.** mörker. **-blau, a.** mörkblå. **-braun, a.** mörkbrun. **-farbig, a.** mörk till färgen. **-gelb, a.** mörkgul. **-grün, a.** mörkgrön. **-haarig, a.** som har mörkt hår. **-licht, -[e]s, 0, n.** halfmörker. **-lockig, a.** som har mörka lockar. **-mählig, a.** som har mörk man. **-mann, -[e]s, -er †, m.** ljusskygg person, fiende till ljuset, till upplysningen. **-stunde, -n, f.** skymning.

Dunkel, -s, -, m. hög tanke om sig själf, egenkärlek, högmod, inbilskhet. **-voll = råk.** **-wissen, -s, 0, n.** inbillad lärdom, skenkunskap. **dunkelhaft, a.** egenkär, inbilsk, högmodig.

Dunkelheit, -en, f. mörker; *sv.* ngt som är mörkt, oklart. *Bei einbrechender ~* vid mörkrets inbrott, i skymningen.

dunkel|n, -te, ge-t, I. tr. göra mörkare, för- mörka. **II. itr. h.** och *sich ~* mörkna.

dunk|en, -te, ge-t, äv. deucht, deuchte, gedeucht *ei.* * *däucht, däuchte, gedäucht, I. itr. h.* och *opers.* förefalla, synas. *Etw. dünkt mich ei.*

mir so und so: ngt förefaller mig så eller så. *Es dünkt mich ei. mir, dass ... ei. als ob ... ei. als wenn ...* det förefaller, synes mig, som om ... jag tycker att ... *Das dünkt einem nur so:* det bara synes så. *Meinem ~ nach:* enligt mitt förmenande. **II. Sich ~** tro sig vara, t. ex. *er dünkt sich* (*dat. et. ack.*) *tapfer, ein Held ei. einen Helden. Sich etw. ~* tro sig vara ngt.

dünn, a. 1. tunn, t. ex. *~es Brett, ein Brett ~ hobeln, ~es Haar, ~er Nebel, ~ säen.* *Bad. sein Vermögen ~ machen:* förminska, slösa bort sin förmögenhet. **2.** smal, t. ex. *eine ~e Person, ~e Beine.* **3.** tunn, förtunnad, utspädd, t. ex. *~es Blut, ~e Luft; ~es Bier:* dricka. **-bärtig, a.** som har tunt skägg. **-bauch, -[e]s, -e †, m.** en som har liten mage, spenslig, skranglig. **-bier, -[e]s, -e, n.** dricka. **-darm, -[e]s, -e †, m.** tunntarm. **-flüssig, a.** tunn, lättflytande. **-häutig, a.** som har tunn hud. **-leibig, a.** smal om livet. **-schalig, a.** som har tunt skal. **-schenkelig, a.** som har smala lår, malbent. **-stimmig, a.** som har svag röst, tunn stämma.

Dünne, -n, f. 1. tunnhet, smalhet. **2.** ställe där ngt är tunt, förtunning. **3.** utsof, diarré.

dünn|en, -te, ge-t, tr. förtunna, utspäda.

Dünnheit, Dünnigkeit, -en, f. tunnhet.

Duns, -es, -e[n], m. dumhufvud som inbillar sig vara ngt, uppblåst person.

Dunst, -[e]s, -e †, m. 1. dunst, imma, ånga. **2.** *Bad.* dunst, rök, t. ex. *es ging in ~ auf; alles wurde zu ~* det blef pannkaka af allt- ihop. **3.** dunst (finaste hagelsort). **-ärtig, a.** dunst- artad. **-bad, -[e]s, -er †, n.** ångbad. **-bild, -[e]s, -er, n.** dimbild. **-essig, -[e]s, -e, m.** aromatisk ättika. **-flimmer, -s, -, m.** irrbloss. **-flinte, -n, f.** fogelböss. **-förmig, a.** såsom dunst, i gasform. **-gebilde, -s, -, n.** **-gestalt, -en, f.** dimbild, dimfigur. **-kreis, -es, -e, m.** dunstkreten, atmosfär.

dunst|en, -ete, ge-et, I. itr. 1. s. dunsta, upp- stiga i dunstform. **2. h.** utdunsta, sprida dunster.

dunst|en, -ete, ge-et, I. itr. s. och h. = dunsten. **II. tr. = dämpfen 2.**

dunstig, dünstig, a. 1. dunstfull. **2.** i dunst- form, gasformig.

Dünung, -en, f. = Düne 2.

Duo, -s, -s, n. mus. duett.

Duodéz, -es, -e, n. duodes(format). **-band, -[e]s, -e †, n.** duodesband. **-fürst, -en, -en, m.** dus- sinfurste, småfurste.

düpi|er|en, -te, -t, tr. narra, draga vid näsan.

Duplicität, -en, f. dubbelhet.

Duplik, -en, f. jur. duplik (vid skriftl. rättegång sva- randens svar på kändarens replik).

Duplikát, -[e]s, -e, n. dublett.

duplicier|en, -te, -t, tr. inlemna en duplik mot.

Dur, -[e]s, -e, n. mus. dur. **-tonleiter, -n, f.** dur- skala.

durch, I. *prep.* med *ack.* 1. rum och tid genom, t. ex. ~ *den Garten gehen*, ~ *die Luft fliegen*, ~ *Mark und Bein*, ~ *das ganze Leben*. ~ *einen Fluss schwimmen*: simma öfver en flod. *Alles ~ einander werfen*: kasta allt om hvarannat. ~ *die Nase reden*: tala i näsan. *Blid. das geht mir ~ das Herz*: det går mig till hjärtat, gör mig hjärtligt ondt; *jmdm ~ die Finger sehen*: se genom fingrarna med ngn. 2. medel genom, medels, med, t. ex. *etw. ~ langen Gebrauch abnutzen*. ~ *Fleiss erreichen*, ~ *Geld erwerben*. II. *adv.* fullständigt el. åt alla håll genom, t. ex. *er geht ~ den Garten*: han går tvärs genom trädgården, men: *er geht den Garten* ~ han genomströfvar trädgården åt alla håll. ~ *sein*: a) hafva farit igenom staden el. byn, förbi, sammit öfver stoden m. m., b) vara utom fara (hafva genomgått en sjukdom, öfverstått en fara), c) vara igenom (hafva gått igenom i en examen), d) hafva gått sönder, t. ex. *die Schuhe sind ~*; *seine Füsse sind ~* han har fått skoskaf; e) *unten ~ sein*: hafva gjort fiasko, vara föremål för andras löje. ~ *und ~ alltigenom*; ~ *und ~ ergriffen*: djupt gripen; *jmdn ~ und ~ kennen*: känna ngn i botten.

Anm. *Durch* i sms. med verb är dels a) betonadt, och betecknar då 1. tvärs igenom, t. ex. *durchglänzen*: lysa tvärs igenom; 2. genomgående från början till slut, t. ex. *alle Sonaten durchspielen*: spela igenom sonaterna den ena efter den andra; 3. fullständigt genomträngande, t. ex. *ein Zimmer durchheizen*: uppelda och dymedels fullständigt uppvärma ett rum; 4. öfvervinande af i vägen stående hinder, t. ex. *sich durchschlagen*: slå sig igenom; dels b) obetonadt, och betecknar då 1. fullständigt uppfyllande, t. ex. *durchglänzen*: med sin glans uppfylla; 2. gång, färd åt alla håll genom ngt, t. ex. *das Meer durchschiffen*: segla öfver hafvet upprepade ggr och åt alla håll; 3. en med stor hast utförd handling, t. ex. *einen Brief durchfliegen*: i största hast genomgå ett bref; 4. tidens tillbringande med ngt, t. ex. *die Nacht durchschlafen*: sucka hela natten igenom. — Efter verben rätta sig med afseende på betoningen verbalsubst. på *-er* och *-ung*.

durchächzen, * *tr.* stönande, med jämmer och suckar tillbringa, t. ex. *die Nacht*.

durchhackern, *tr.* 1. plöja slut på. 2. (adv. *- - -*) plöja väl, med plogen uppluckra.

durchhädern, durchhädern, * *tr.* ädra.

durcharbeiten (* *- - -*), I. *tr.* 1. genomarbata, grundligt bearbeta, samvetsgrant genomgå. 2. med arbete föra ngt genom ngt annat. t. ex. *einen Weg durch den Wald* ~ mödosamt draga en väg genom skogen. 3. genom arbete söndernöta, sönderskafva, t. ex. *die Hände*. II. *Sich ~* arbeta sig fram igenom, arbetande genomgå, t. ex. *sich durch die ganze Litteratur ~*. *Durcharbeitung*, *f.*

durchat[h]men, * *tr.* med sin andedrägt, sin

anda genomtränga, uppfylla; *pass.* genomandas, uppfyllas.

durchätzen (och *- - -*), *tr.* sönderfräta, fräta igenom. *Durchätzung* (och *- - -*), *f.*

durchäus, *adv.* 1. fullständigt, helt och hållet. 2. ovilkorligen. ~ *nicht*: ingalunda, på inga vilkor.

durchhacken, *tr.* 1. genombaka, genomgrädda. 2. (*- - -*) bakande uppblanda med ngt.

durchbauseu, *tr.* afsticka, kalkera. *Durchbauseu*, *f.*

durchbäuen, * *tr.* 1. genombäfva. 2. (adv. *- - -*) med bäfvan tillbringa, t. ex. *eine Stunde*.

durchbeissen, I. (adv. *- - -*) *tr.* bita midt igenom, bita af. II. *Sich ~* bita sig igenom (genombett bana sig väg); *blid.* slå sig igenom, uppnå sitt mål genom bitande ord. III. *itr. h.* bita midt igenom, tvärt af. *Durchbeissung*, *f.*

durchbeizen, *tr.* 1. genomfräta, sönderfräta. 2. (adv. *- - -*) med ett skarpt el. frätande ämne genomtränga.

durchbekommen, *tr.* lyckas få igenom, t. ex. *einen Faden durch ein Ohr*.

durchberath[en], *tr.* grundligt, fullständigt rådslå om, genomgå alla punkter i. *Durchberath[ung]*, *f.*

durchbeten, I. *tr.* 1. bedja helt och hållet, från början till slut, t. ex. *zehn Vaterunser*. 2. (*- - -*) bedjande tillbringa, t. ex. *die Nacht*. II. *Sich ~* bedja så att man slipper igenom, t. ex. *sich durch das Fegefeuer ~*.

durchbettein, I. (vanl. *- - -*) *tr.* tiggande genomvandra, t. ex. *ein Land*. II. *Sich ~* tigga sig fram.

durchbeuteln, *tr.* ☉ sikta.

durchbilden, *tr.* och *sich ~* fullständigt, grundligt utbilda (sig). *Durchbildung*, *f.*

durchbittern, * *tr.* göra bitter el. besk alltigenom.

durchblasen, *tr.* 1. blåsa ngt genom ngt annat. 2. blåsa sönder. 3. på blåsinstrument blåsa igenom från början till slut. 4. (*- - -*) blåsande genomtränga, blåsa midt igenom.

durchblättern, * *tr.* 1. (adv. *- - -*) genombläddra. 2. (in)dela i blad.

durchbläuen, bätte *durchbleuen*, *tr.* genomprygla, mörbulta.

Durchblick, -[e]s, -e, *m.* blick tvärs igenom ngt; genomgående, öfverblick.

durchblicken, I. *itr. h.* 1. se tvärs igenom. 2. skynta fram genom el. mellan ngt. II. (vanl. *- - -*) *tr.* 1. med blicken genomtränga; *blid.* genomskåda. 2. genomgå.

durchblinken, *itr. h.* lysa fram genom el. mellan ngt.

durchblitzen, I. *itr. h.* blixtra fram, med blixtnes sken lysa igenom. 2. *s. F* afvisas, få afsked på grått papper. II. (vanl. *- - -*) *tr.* fara igenom som en blick, genomblixtra. *Blid.* *ein Freudenstrahl durchblitzte sein Anlitz*: glädjen lyste fram ur hans ögon.

durchbohren, I. *tr.*, *itr. h.* och *sich ~* borra

- (sig) igenom. **II.** (- - - *) *tr.* genomborra; avbild, t. ex. *Jmdn mit dem Blicke ~.* **Durchbohrung** (och - - -), *f.*
- durchbraten, I.** *tr.* genomsteka, steka väl. **II.** *itr. s.* genomstekas.
- durchbrausen, I.** *itr. s.* brusas igenom. **II.** (- - - *) *tr.* brusas fram genom, med brus uppfylla.
- durchbrechen, I.** *tr.* 1. bryta genom, t. ex. *ein Loch durch die Mauer, einen Weg durch den Berg.* 2. bryta midt af, t. ex. *einen Stock.* 3. (- - - *) bryta håll i, genombräta, t. ex. *die Wand, die Kolonne.* **Durchbrochene Arbeit:** genombrutet arbete. **II.** *Sich ~* bryta sig igenom, bana sig väg; bryta sig ut. **III.** *itr. s.* 1. bryta genom, fram. *Der Fluss bricht durch:* floden bryter fördämningsarna, svämmar öfver. *Die Blume bricht durch:* blomman spricker ut. *Die Thränen brechen durch:* tårarne bryta fram. *Die Zähne brechen durch:* tänderna komma fram. 2. gå sönder.
- durchbrennen, I.** *tr.* 1. *Ein Loch ~* bränna ett håll i. 2. (- - - *) *Etw. ~ a)* bränna håll i ngt, b) genombränna (med värme genomtränga) ngt. **II.** *itr. s.* 1. brinna så att ett håll uppstår. 2. Få bari rymma sin kos.
- durchbringen, I.** *tr.* 1. *Jmdn durch eine Stadt ~ föra,* ledsaga ngn genom en stad. 2. *Einen Kranken ~* lyckas rädda en sjuk från döden. *Jmdn im Examen ~* hjälpa ngn att gå igenom i examen. *Ein Kind ~* få ett barn stort. *Ein Gesetz ~* genomdrifva en lag. 3. göra slut på, bortslösa, t. ex. *sein Geld, sein Vermögen.* **II.** *Sich ~* lyckas komma genom, komma fram; draga sig fram.
- Durchbringer, -s, -, m.** ~in, -nen, *f.* slösare, slöserska.
- Durchbruch, -[e]s, -e †, m.** 1. genombrutande, afbrytande, sönderbrutande. 2. genombrött, nbrott. 3. ställe där ngt genombrutits, håll, öppning.
- durchbrüllen, tr.** 1. tjutande, vrålände, ryttande öfverrösta. 2. (- - - *) uppfylla med sitt tjnt, sitt ryttande.
- durchbüchstabieren, tr.** stafva från början till slut.
- durchdämmern, I.** *itr. h.* skimra igenom. **II.** (- - - *) *tr.* svagt npplysa.
- durchdampfen, I.** *itr. s.* gå, ånga förbi, t. ex. *das Schiff dampft durch.* **II.** (- - - *) *tr.* uppfylla med ånga.
- durchdauern, I.** *itr. h.* räcka hela tiden. **II.** (- - - *) *tr.* räcka längre än, öfverleva.
- durchdenken** (och - - - *), *tr.* genomtänka, nogsamnt öfverväga.
- durchdienen, itr. h.** 1. tjäna sin tid; ✕ fullständigt fullgöra sin värnepligt. 2. ✕ passera alla grader.
- durchdonnern, I.** *itr. h.* ropa med dånande stämma. **II.** (- - - *) *tr.* med dån uppfylla, dånande skaka.
- durchdrängen, I.** *tr.* tränga, skjuta fram genom. **II.** *Sich ~* tränga sig igenom, bana sig väg.
- durchdreschen, tr.** tröska väl; F genomprygla, mörbulta.
- durchdringen, I.** *itr. s.* 1. efter besegrande af mellan liggande hinder hinna fram, nå målet. 2. gå igenom, blifva allmänt antagen. 3. *Er ist mit seiner Meinung durchgedrungen:* hans åsigt har segrat. **II.** (- - - *) *tr.* genomtränga, uppfylla, mätta. **Durchdringung** (och - - -), *f.*
- durchdrücken, I.** *tr.* trycka ngt genom ngt. **II.** *Sich ~* tränga sig igenom; F draga sig fram.
- durchdüften, durchdüften, *** *tr.* med doft uppfylla, parfymera.
- durchdülden, *** *tr.* lida till slut.
- durchdünsten, I.** *itr. h.* dånsta, utsända dunster gnm ngt. **II.** (- - - *) *tr.* uppfylla med dunster.
- durcheilen, I.** *itr. s.* skynda, hastigt fara förbi, genom staden, byn. **II.** (vant. - - - *) *tr.* skyn-da genom, genomla.
- durcheinänder, I.** *adv.* om hvartannat, huller om buller. **II.** -s, 0, *n.* sammanblandning, virrvarr. **gehen, itr. s.** gå om hvarandra, blanda sig. **-mengen, tr.** hopblanda. **-liegen, itr. h.** ligga om hvartannat, huller om buller. **-werfen, tr.** kasta om hvartannat, bringa i oordning.
- durcheitern, I.** *itr. h.* vara sig, komma ut såsom var. **II.** (- - - *) *tr.* genomtränga, uppfylla med var.
- durchfächeln, durchfächeln, *** *tr.* fläkta genom.
- durchfädeln, tr.** draga tråden genom nålsögat.
- durchfahrbar, a.** som man kan fara genom el. öfver.
- durchfahren, I.** *itr. s.* fara, resa igenom, förbi. **II.** *tr.* 1. *Einen Weg ~* köra sönder en väg. *Einen Weg durch den Wald ~* med åkdon bana väg genom skogen. *Die Nacht ~* resa hela natten igenom. 2. (- - - *) genomfara, genomresa. *Ein Schauder durchfuhr seine Glieder:* en rysning genomlåde hans lemmar.
- Durchfahrt, -en, f.** 1. genomresa, genomfart. 2. ställe där man far fram mellan el. gnm ngt: genomfart, passage.
- Durchfall, -[e]s, -e †, m.** 1. fall tvärs igenom ngt; F bild. misslyckande, fiasko. 2. utsot, diarré.
- durchfallen, I.** *itr. s.* falla igenom, i sht bild, t. ex. *bei einer Wahl, bei einem Examen;* misslyckas, göra fiasko. **II.** (- - - *) *tr.* falla genom, t. ex. *einen Raum.*
- durchfaulen, itr. s.** 1. ruttna tvärs igenom, få håll genom röta. 2. (- - - *) blifva genomrutten.
- durchfechten, I.** *tr.* 1. med framgång förfäkta, genomdrifva, t. ex. *seine Meinung.* 2. (- - - *) fäkande, kämpande, F tillgoda genomdraga. **II.** *Sich ~* slå sig genom, bana

sig väg med svärdet; F om gesäller: tiggas sig fram.

durchfegen, *tr.* 1. sopa fullständigt från början till slut, t. ex. *das Haus* ~ sopa hela huset, hvart enda rum 2. (- - -) liksom sopande fara, stryka från genom, t. ex. *der Sturm durchfegte den Wald*: stormen for fram, rasade, hven genom skogen.

durchfeilen, *tr.* genomfila, fila af, fila sönder. mät. förbättrande genomgå, lägga sista handen vid, t. ex. *ein Gedicht*.

durchfeuchten, *I. itr.* h. om vätskor gå igenom, fukta tvärs igenom. **II.** (- - -) *tr.* genomfukta, genomvåta.

durchfeuern, *I. tr.* 1. grundligt uppelda, t. ex. *einen Ofen*. 2. (- - -) allt igenom uppvärma, uppelda. **II.** *itr.* h. skjuta, brassa på gammal öppning.

durchfinden, *itr.* h. och *sich* ~ taga sig fram, hitta fram, hitta vägen.

durchflammen, *I. itr.* s. och h. *Das Feuer flammte durch*: lågorna slä ut, bryta fram. **II.** (- - -) *tr.* lågande genomtränga, genomflamma, uppelda.

durchflattern, *I. itr.* s. fladdra igenom, förbi. **II.** (- - -) *tr.* genomfladdra.

durchflechten, *tr.* 1. infleta. 2. färdigfläta. 3. (- - -) genomfläta. **Durchflechtung** (och - - -), *f.*

durchflicken, *I. tr.* fullständigt laga. **II.** F *sich* ~ trassla sig fram.

durchfliegen, *I. itr.* s. flyga igenom, förbi. **II.** (- - -) *tr.* genomflyga; han hastigt genomögna, t. ex. *den Brief*.

durchfliehen, *I. itr.* s. fly igenom el. förbi, flyende draga igenom. **II.** (- - -) *tr.* på flykt draga genom, flyende genomlä.

durchfliessen, *I. itr.* s. flyta igenom el. förbi. **II.** (- - -) *tr.* genomflyta.

durchflimmern, *I. itr.* h. glittra igenom, glittrande lysa igenom. **II.** (- - -) *tr.* med ett glittrande sken genomtränga, uppfylla.

Durchflug, -[e]s, -e †, *m.* genomflygt.

Durchfluss, -es, -e †, *m.* vattens lopp genom net *Beim* ~ *der Stadt*: när el. där noden flyter genom staden.

durchflut[h]en = *durchfliessen*.

durchforschen (och - - -), **I. tr.** genomforska. **II.** *Sich* ~ grundligt pröfva sig själf. **Durchforschung** (och - - -), *f.*

durchfragen, *I. itr.* (- - -) *tr.* genomfråga, (ut-)fråga den ene efter den andra. **II.** *Sich* ~ fråga sig fram.

durchfressen, *I. tr.* 1. äta ett hål i. 2. (- - -) äta el. gnaga el. fräta hål i, genomäta, sönderfräta. **II.** F *sich* ~ snugga sig till mat, lefva på andras bekostnad.

durchfriren, *I. itr.* s. genomfrusas af köld: blifva genomfrosen. **II.** (- - -) *tr.* med frost genomtränga. **Durchfrieren**: genomfrosen.

durchfristen, *tr.* *Sein Leben el. sich* ~ med svårighet draga sig fram, uppehålla lifvet.

durchfrösten, * *tr.* komma ngn att darra, att rysa af köld, genomisa.

durchfrösten, * *tr.* genomkyla, genomisa.

durchfucheln, *tr.* F genompygla.

durchfühlen, **I. tr.** 1. känna ngt genom ngt annat. mät. märka ngt på ngt, nems betedande el. åyl, förstå halfväden visa. 2. (vanl. - - -) djupt känna, genomlefva, genomlida. **II.** *Sich* ~ trefva sig fram.

Durchfuhr, 0, *f.* genomfart. -zoll, -[e]s, -e †, *m.* transitotull.

durchführbar, *a.* möjlig att genomföra.

Durchführbarkeit, 0, *f.* egenskap att kunna genomföras.

durchführen, *tr.* 1. föra igenom el. förbi. 2. genomföra, från början till slut utföra, genomdrifva. **Durchführung**, *f.*

durchfurchen (vanl. - - -), *tr.* fåra, plöja fåror i.

durchfüttern, **durchfüttern**, *tr.* 1. *Fieh den Winter* ~ fodra kreatur hela vintern igenom. 2. (adv. - - -) fullständigt fodra kädar.

durchgåhnen, * *tr.* *Die Zeit* ~ gåspa hela tiden.

Durchgang, -[e]s, -e †, *m.* 1. genomgående, gång igenom. 2. genomgång (ställe där man går igenom). Öfverlätt: *hier ist kein* ~ förbjuden genomgång. -s... Ex. ~gut, -[e]s, -er †, *n.* handet, transitogods. ~haus, -es, -er †, *n.* hus med genomgång. ~zoll, -[e]s, -e †, *m.* transitotull.

Durchgänger, -s, -e *m.* F rymmare, person som rymmer från sina trolningsägare el. medtagande kassan

durchgängig, *a.* genomgående, *adv.* str. alltigenom.

durchgären, *itr.* s. blifva genomjäst.

durchgebrauchen, *tr.* använda den ena efter den andra

durchgehen, **I. itr.** s. 1. gå igenom, afv. blidat, t. ex. *ein Vorschlag geht durch*: ett förslag går igenom, bl'r antaget. ~des *Billet*: genomgående biljet som räcker för hela resan i trots af tombytet. ~er *Zug*: genomgående tåg som går hela linjen. *Diese Regel geht durch*: denna regel är genomgående, gäller för alla fall. *Etw. geht [mit] durch*: ngt får passera. *Andm etc.* ~lassen i se genom fingrarna med ngn med nissende på ngt, låta ngt få passera. *Er geht gerade durch*: han går rakt på sak. 2. om hästar skena; om personer rymma, skudda stoftet af sina fötter. **II. tr.** 1. slita, gå hul på, t. ex. *die Sohlen* ~; *sich an die Füsse* ~ i skoskap. 2. (adv. - - -) *tr.* s. jaute h. gå igenom, t. ex. *die Zimmer* ~. Vanl. mät. pröfande genomgå, genomgå, genomarbota, t. ex. *die Aufsätze der Schüler*, *die Briefe*, *den Stoff*.

durchgehends, *adv.* genomgående, alltigenom.

durchgeistigt, *a.* själf full.

durchgerben, *tr.* garfva väl; F genompygla, garfva skinet på ngn.

durchgiessen, *tr.* 1. hålla igenom. 2. (- - *) hålla en vätska på ngt så att det blir genomträngdt af vätskan, hålla full.

durchglänzen, *I. itr. h.* lysa igenom. *II.* (- - *) *tr.* med glans genomtränga, uppfylla.

durchgleiten, *I. itr. s.* glida igenom. *II.* (- - *) *tr.* glida genom.

durchglitzern = *durchflimmern.*

durchglühen, *tr.* 1. genomglöda. 2. (- - *) *biid.* uppelda, häuföra.

durchgraben, *I. tr.* 1. *Löcher* ~ gräfvå hål i ngt. 2. (afv. - - *) genomgräfvå. *II. Sich durch den Berg* ~ gräfvå sig genom bärget.

durchgreifen, *itr. h.* 1. gripa, taga tvärs igenom. 2. *biid.* på ett genomgripande och afgörande sätt ingripa. ~d: genomgripande, grundlig.

durchgrübeln (afv. - - *), *tr.* grubblande öfvertänka, grubbla öfver alla enskildheter i ngt.

durchgucken, *F I. itr. h.* titta igenom. *II.* (- - *) *tr.* titta, ögna igenom.

Durchguss, -es, -e †, *m.* 1. genomhällning. 2. afoppsrör gem en vägg. 3. durkslag, sil.

durchhaben, *tr.* *Ein Buch* ~ hafva läst igenom en bok. *Eine Nadel* ~ hafva trådt igenom en nål. *Einen Kranken* ~ hafva lyckats rädda en sjuk, *m. f.* *dyl.* ellipt. talesätt.

durchhållen, * *tr.* genomskalla, genomljnda.

durchhalten, *tr.* hålla, utålla till slut. *Die Zwischenstunde* ~ sitta kvar, hålla ut i skolrammet hela rasten (lita lektionen sträcka sig äfven öfver den för rasten bestämda tiden).

durchhämmern, *tr.* 1. hamra väl. 2. hamra hål på.

Durchhau, -[e]s, -e, *m.* skog. genomhuggning.

durchhäuchen, * = *durchatmen.*

durchhauen, *I. itr. h.* hugga tvärs igenom. *II. tr.* 1. hugga genom, t. ex. *ein Loch durch etw.* ~ hugga ett hål i el. genom ngt, *einen Weg durch den Wald* ~ hugga en väg genom skogen. 2. (afv. - - *) klyfva med ett hugg, hugga af. 3. *Sich, jmdn* ~ hugga, med *yxan* el. svärdet bana sig väg, väg åt ngn. 4. *F* genomprygla, afv. *biid.* förtala. *III. Sich* ~ se I. 3.

Durchhaus, -es, -er †, *n.* hus med genomgång från ena gatan till den andra.

durchhecheln, *tr.* genomhäckla i egentl. och *biid.* hem. *Durchhech[e]lung*, *f.*

durchheften, *tr.* häfta, fästa tvärs igenom.

durchheizen (afv. - - *), *tr.* väl uppelda, genomhelda.

durchhelfen, *I. itr. h.* och * *tr.* hjälpa igenom svårigheter, hinder. *Jmdm* el. * *jmdn* ~ hjälpa ngn a) att komma igenom ngnstades, b) ur förlägenheten, c) att fly, att rymma, d) att dra sig fram. *Jmdm durch eine Krankheit* ~ hjälpa ngn att lyckligt genomgå en sjukdom. *II. Sich* (dat. el. * *ack.*) ~ a) hjälpa sig igenom, b) dra sig ur förlägenheten, ur spelet, c) hjälpa sig fram, dra sig fram.

durchhellen, * *tr.* plöteligt och fullständigt upplysa.

durchherrschen, *I. itr. h.* herska från början till slut. *II.* (- - *) *tr.* *Ein Land* ~ herska, vara herre i hela landet.

durchhéulen, * *tr.* med sitt tjut, sitt skrik genomtränga, uppfylla.

durchhin (afv. - - *), *adv.* tvärs igenom, alltigenom.

durchhitzen (och - - *), *tr.* genomhetta, genomvärma.

durchhöhlen (och - - *), *tr.* göra, gräfvå hål i, urgräfvå, urhålla.

durchhören, *tr.* 1. höra tvärs igenom. *Etw. durch den Lärm* ~ höra ngt i trots af oväsendet. 2. höra till slut.

durchhüpfen, *I. itr. s.* hoppa igenom. *II.* (- - *) *tr.* hoppa tvärs igenom, tvärs öfver.

durchirren, * *tr.* genomirra, irrande genomvandra.

Durchjagen, *I. itr. s.* jaga, hasta igenom, öfver, förbi. *II. tr.* 1. jaga ngn genom ngt, t. ex. *den Feind durch die ganze Stadt* ~. 2. (afv. - - *) genomjaga; afv. *biid.* hastigt genomgå, t. ex. *ein Buch* ~ i största hast genomläsa en bok.

durchjächzen, **durchjubeln**, * *tr.* jublande tillbringa, genomlefvå; jublande draga fram igenom.

durchkälten, * *tr.* genomkyla, helt och hållet afkyla. *Durchkältung*, *f.*

durchkämmen (och - - *), *tr.* kamma väl, kamma genom.

durchkämpfen, *I.* (afv. - - *) *tr.* genomkämpa, under inre strid genomgå. *II. Sich* ~ slå sig fram, mödosamt arbeta sig fram, upp.

durchkauen, **durchkäuen** (afv. - - *), *tr.* genomtugga, tugga väl; *F* *biid.* omtugga, idisla.

durchklauben (och - - *), *tr.* plocka igenom, noga undersöka; *biid.* småaktigt genomgå, spetsfundigt öfvertänka.

durchklettern, **durchklimmen**, *I. itr. s.* klättra tvärs igenom. *II.* (- - *) *tr.* klättra öfverallt omkring i el. på, t. ex. *ein Gebirge*.

durchklingen, *I. itr. h.* klinga igenom, t. ex. *durch den Sturm*. *II.* (- - *) *tr.* 1. med sin klang öfverrösta, höras till alla delar igenom el. i trots af. 2. med sin klang genomtränga, uppfylla.

durchklüften, * *tr.* komma ngt att spricka sönder, remna, bilda klyftor. *Durchklüftet*: full af remnor, af klyftor.

durchkneten (och - - *), *tr.* genomknåda.

durchkochen, *tr.* genomkoka.

durchkommen, *itr. s.* 1. komma, fara igenom, förbi. 2. gå igenom, lyckligt slippa undan, öfvervinna, t. ex. *durch das Examen, die Gefahr, die Krankheit*. *Er glaubt selbst nicht an das* ~ han tror själf ej, att han skall gå igenom. 3. hinna igenom, t. ex. *durch das Buch*; hinna till alla den ene efter den andre. 4. *Mit jmdm nicht* ~ können: ej kunna hårda ut, komma öfverens med ngn.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärsk term.

durchkönnen, *itr. h. komma komma* (genom, komma fram.
 durchkosten (afv. - - -), *tr. smaka* på allt det
 ena efter det andr. *II. grundligt lära känna.*
 durchkratzen, *tr. 1. krasa, riva* håll på ei. i.
 2. (- - -) genomkratsa, genomkrasfa, riva
 i alltsammans, krasfande genomleta.
 durchkreuzen, * *I. tr. genomkorsa, öfverkorsa*
 i egentl. och bildl. bem. *II. Sich* (accipr.) ~ korsa
 hvarandra. *Durchkreuzung, f.*
 durchkriechen, *I. itr. s. krypa* igenom. *II.*
 (afv. - - -) *tr. 1. krypa tvärs* igenom, tvärs
 öfver. 2. krypande genomleta.
 durchkriegen, *F = durchbekommen.*
 Durchkunft, *0, f. genomresa.*
 durchlangen, *tr. komma* ei. räcka. gå igenom.
 durchlären, * *tr. larmande, stojande* till-
 bringa. *Die Nacht ~ stoja*, väsnas hela
 natten.
 Durchlass, -es, -e †, *m. 1. genomsläppande,*
 framsläppande. 2. ställe där ngt genomsläppes
 framsläppes: port, genomfart, brotrumma, af-
 loppsror, lucka m m. -rohr, [-e]s, -e, n. af-
 loppsror.
 durchlassen, *tr. genomsläppa, släppa fram.*
 Durchlassung, *f.*
 Durchlaucht (afv. - -), -en, *f. ers höghet* (titel
 till föreställda personer högre än Erlaucht, lägre än
 Hoheit).
 durchlächtig[st] (afv. - -), *a. tilltal till regerande*
 furstar, t. ex. ~ster Herzog! eders höghet!
 Durchlauf, [-e]s, *0, m. utshot.*
 durchlaufen, *I. itr. s. springa* igenom. *II. tr.*
 1. = durchgehen II, 1. 2. (afv. - - -) springa
 genom, genomlöpa; *bildl. hastigt genomgå,*
 genomögna, t. ex. ein Buch.
 durchläutern, * *tr. genomluttra.*
 durchleben, *tr. 1. afv. - - - genomlefva, upp-*
 lefva. 2. (- - -) alltigenom lifva, besjåla.
 durchleiten, *tr. leda* igenom.
 durchlernen, *tr. lära sig helt och hållet, från*
 början till slut.
 durchlesen, *I. tr. 1. (afv. - - -) genomläsa. 2.*
 (- - -) läsa sönder. *II. Sich ~ läsande* ge-
 nomgå, läsa igenom. *Durchlesung* (och - - -), *f.*
 durchleuchten, *I. itr. h. 1. lysa* igenom, fram-
 skynta, *afv. bildl. 2. Jdm durch ein dunkle*
Zimmer ~ lysa ngn genom ett mörkt rum.
II. (- - -) tr. fullkomligt upplysa.
 durchliegen, *tr. Sich* (dat.) *die Haut ~ ei. sich*
 (ack.) ~ få liggsår.
 durchlöchen (afv. - - -), *tr. borra, göra ett hål*
 igenom, urhålla.
 durchlöchern, * *tr. göra hål i. Ganz durch-*
löchert sein: vara full med hål. *Durchlöch[e]-*
rung, f.
 durchlödern, * *tr. genomflamma.*
 durchlüften, * *m. väl vädra, lufta. Durchlüf-*
tung, f.
 durchflügen, *sich ~ ljuga* sig fram.
 durchmachen, *tr. 1. från början till slut genomgå,*

t. ex. alle Klassen der Schule. 2. genomgå,
 upplefva, erfara, t. ex. eine Krankheit, viel
 Trauriges.
 durchmänner, * *tr. ingifva* mannamod. *Durch-*
männung, f.
 Durchmarsch, -es, -e †, *m. genommarsch.*
 durchmarschieren, *itr. s. marschera* genom ei.
 förbi.
 durchmengen = durchmischen.
 durchmerken, *tr. märka* tvärs igenom, läsa
 mellan raderna. märka ngt på ngn, förstå.
 durchmessen, *tr. 1. mäta* helt och hållet, i
 hela sin utsträckning. 2. (vanl. - - -) ge-
 nomvandra, genomlöpa, genomresa.
 Durchmesser, -s, -, *m. mat. diameter.*
 durchmischen, *tr. 1. väl sammanblanda. 2.*
 (- - -) Den Sand mit Kalk ~ uppblanda
 sanden med kalk, blanda kalk i sanden.
 durchmüssen, *itr. h. vara tvungen* att komma,
 att gå igenom ei. förbi, att komma till slut
 med ngt.
 durchmustern (afv. - - -), *tr. genommönstra.*
 durchnagen (och - - -), *I. tr. gnaga* genom,
 gnaga af, gnaga sönder. *II. Sich ~ gnaga*
 sig igenom.
 durchnähen, *tr. 1. Sich* (dat.) *die Finger ~ sy*
 sönder sina fingrar. 2. (afv. - - -) sticka
 väl, öfverallt.
 durchnass, *a. genomvåt.*
 durchnässen, *I. itr. h. väta* igenom. *II. (vanl.*
- - -) tr. genomvåta. Durchnässung (och - - -), *f.*
 durchnehmen, *tr. 1. genomgå* ngt med ngn; för-
 klara, utlägga. 2. *bildl. häckla.*
 Durchpass, -es, -e †, *m. hälväg, trångt pass.*
 durchpassieren, *itr. s. resa* igenom, förbi.
 durchpeitschen, *tr. 1. genompiska. 2. med*
 piskrapp drifva ngn genom ngt. 3. (afv. - - -)
 i största hast ei. oupphörligen genomgå.
 4. (- - -) piska, brusa igenom (om blåsten).
 durchpfeifen, *I. tr. hvisla* från början till
 slut. *II. itr. h. susa, brusa* igenom.
 durchpflügen = durchackern.
 durchpilgern, *I. itr. h. såsom pilgrim vandra* ei.
 färdas igenom, förbi. *II. (- - -) tr. såsom*
 pilgrim genomvandra, genomresa.
 durchpläudern, * *tr. med samspråk tillbringa,*
 t. ex. eine Stunde.
 durchpressen, *I. tr. prässa* ngt genom ngt. *II.*
Sich ~ tränga sig igenom.
 durchproben (afv. - - -), durchprobieren, durch-
 prüfen (afv. - - -), *tr. 1. pröfva* ei. pröfva
 det ena efter det andra, pröfvande genom-
 gå. 2. genomgå, erfara, lära känna.
 durchprügeln, *tr. genomprygla.*
 durchqualmen, *I. itr. h. ryka* igenom. *II. (- - -)*
 uppfylla, genomtränga med stark, kväfvande
 rök, genomröka.
 durchquotschen, *tr. klämma* igenom.
 durchränken, * *tr. genomslinga.*
 durchrasen, *I. itr. s. Durch* etw. ~ rusa, rusa
 fram genom ngt. *II. (afv. - - -) tr. 1. rusa,*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

rusa genom. **2.** med rasande hast genomgå. **3.** rasa el. i sus och dus tillbringa en tid.

durchrauchen, I. *itr. h.* ryka el. röka igenom. *Oper. es raucht durch die Ritze durch:* röken tränger fram, in, ut, genom springan.

II. (- $\dot{\dot{z}}$ -) *tr.* med rök uppfylla, genomtränga.

durchräuchern, tr. **1.** röka väl, genomröka. **2.** (- $\dot{\dot{z}}$ -) inröka, genomträngande röka, svaffa.

durchrauschen, I. *itr. h.* *Durch etw. ~* brusas, susa, rassla genom ngt. **II.** (- $\dot{\dot{z}}$ -) *tr.* brusas, susa, rassla genom.

durchrechnen (afv. - $\dot{\dot{z}}$ -), *tr.* genomräkna.

Durchrechnung (och - $\dot{\dot{z}}$ -), *f.*

Durchregnen, I. *itr. h.* *opers.* regna igenom, regna in. **II.** (vanl. - $\dot{\dot{z}}$ -) *tr.* *Durch[ge]-regnet sein:* vara genomvätt af regn.

durchreiben, I. *tr.* **1.** rifva, gnida, skafva håll på. **2.** rifva genom ritbarn, durkslag el. dyl. **3.** (vanl. - $\dot{\dot{z}}$ -) grundligt rifva, gnida. *BRIL. durchrieben:* inpiskad, slipad. **II.** *Sich ~* rifva, skafva, skrubba sönder sig.

durchreichen, I. *tr.* räckas ngt genom, ut genom ngn öppning. **II.** *itr. h.* *Durch den Winter ~* räckas hela vintern.

durchreifen, itr. s. mogna väl, blifva genom-mogen.

durchreimen, tr. bibehålla, genomföra samma rim i el. genom.

Durchreise, -n, f. genomresa.

durchreisen, I. *itr. s.* resa igenom, förbi. **II.** (- $\dot{\dot{z}}$ -) *tr.* genomresa.

durchreissen, I. *itr. s.* gå af, gå sönder. **II.** (afv. - $\dot{\dot{z}}$ -) *tr.* rifva, slita af, sönder.

durchreiten, I. *itr. s.* rida igenom, förbi. **II.** *tr.* **1.** rida sönder, genom ridning sönder-skafva, t. ex. *die Beinkleider. Ein Pferd ~* bryta en häst, rida så att hästen får sår af sadeln. **2.** fullständigt inrida. **3.** (- $\dot{\dot{z}}$ -) genomrida. **III.** *Sich ~* få ridsår.

durchrennen, I. *itr. s.* springa, ränna igenom, förbi. **II.** *tr.* **1.** = *durchgehen II, 1, 2.* (vanl. - $\dot{\dot{z}}$ -) genomlöpa. **3.** (vanl. - $\dot{\dot{z}}$ -) genomränna, genomborra, t. ex. *jmdn mit dem Degen.*

durchriechen, I. *itr. h.* och *tr.* lukta tvärs igenom. **II.** (- $\dot{\dot{z}}$ -) *tr.* luktande, vädrande genom-söka, genomsnoka.

durchrieseln, I. *itr. s.* sakta sorlande flyta igenom, förbi. **II.** (- $\dot{\dot{z}}$ -) *tr.* **1.** med sakta sorl rinna genom, förbi. **2.** genombfäva. *Oper. es durchrieselte mich kalt:* jag ryste.

durchringen = durchkämpfen.

durchrinnen, I. *itr. s.* rinna igenom, förbi. **II.** (- $\dot{\dot{z}}$ -) *tr.* genomrinna.

Durchritt, -[e]s, -e, m. genomridt.

durchritzen (afv. - $\dot{\dot{z}}$ -), *tr.* repa, rispa tvärs igenom, håll på, sönder.

durchrollen, I. *itr. s.* rulla fram el. in gum ngt, t. ex. *durch das Thor.* **II.** *tr.* **1.** (- $\dot{\dot{z}}$ -) *Der Donner durchrollt die Luft:* åskan fyller luften med sitt dån. **2.** mangla väl, genom-mangla.

durchrosten (afv. - $\dot{\dot{z}}$ -), *itr. s.* rosta sönder.

durchrösten, tr. genomrosta, halstra väl.

durchrücken, itr. s. tåga igenom, förbi.

durchrudern, I. *itr. s.* ro igenom, förbi. **II.** *tr.* **1.** *Sich* (dat.) *die Hände ~* få blåsor, sår på händerna genom rodd. **2.** (- $\dot{\dot{z}}$ -) genomro.

durchrühren, tr. **1.** röra väl (om i). **2.** röra igenom ett durkslag el. dyl.

durchrütteln (afv. - $\dot{\dot{z}}$ -), *tr.* väl omskaka.

Duchs, sammmandragning af *durch das.*

durchsäen, * *tr.* så ibland, uppblanda, uppfylla. *BRIL. diese Jahre waren mit Dornen durchsäet:* dessa år voro rika på törnen, på lidanden.

durchsägen (afv. - $\dot{\dot{z}}$ -), *tr.* genomsåga, afsåga.

durchsalzen (afv. - $\dot{\dot{z}}$ -), *tr.* salta väl, genom-salta.

durchsäuern (afv. - $\dot{\dot{z}}$ -), *tr.* genomsyra.

durchsauen, I. *itr. s.* susa igenom. **II.** (- $\dot{\dot{z}}$ -) *tr.* genomsusa.

durchschaben (afv. - $\dot{\dot{z}}$ -), *tr.* skafva håll på, skafva sönder.

durchschaffen, (svag böj.) tr. skaffa igenom, laga att ngt kommer igenom.

durchschallen, I. *itr. s.* *Durch etw. ~* skalla, ljuda genom el. i. **II.** (- $\dot{\dot{z}}$ -) *tr.* genom-skalla.

durchschauhen, I. *itr. h.* se, titta igenom, fram. **II.** (- $\dot{\dot{z}}$ -) *tr.* med blicken genomtränga, genomsåda.

durchschauern, * *tr.* komma ngn att rysa, genomila.

durchschaufern (afv. - $\dot{\dot{z}}$ -), *tr.* **1.** omskofa, t. ex. *die Erde.* **2.** skofa igenom, t. ex. *einen Weg durch den Schnee.*

Durchschein, -[e]s, 0, m. genomskinande, sken genom ngt.

durchscheinbar, a. genomskinlig.

durchscheinen, itr. h. skina, lysa igenom.

durchscheuern, tr. gnida, skafva, skura håll på, sönder.

durchschieben, tr. skjuta ngt genom ngt.

durchschiessen, I. *itr.* **1.** h. skjuta med skjutvapen igenom, ut igenom. **2.** s. hastigt, blyxtsnabbt fara igenom. **II.** (- $\dot{\dot{z}}$ -) *tr.* **1.** genomskjuta. **2.** blyxtsnabbt fara genom. **3.** inskjuta ngt mellan ngt, uppblanda. [*Mit Papier ~*] interfoliera. **4.** *Etw. durchschiesst einen Stoff:* ett ämne är uppblandadt med ngt, ngt är inblandadt i ett ämne.

durchschiffen, I. *itr. s.* segla igenom, förbi, öfver. **II.** (- $\dot{\dot{z}}$ -) *tr.* öfverfara, segla öfver.

durchschimmern, I. *itr. h.* skimra, lysa igenom. **II.** (- $\dot{\dot{z}}$ -) *tr.* genomskimra, med skimmer genomtränga el. uppfylla.

durchschlafen (afv. - $\dot{\dot{z}}$ -), *tr.* sofvande tillbringa. *Die Tage ~* sofva hela dagarne.

Durchschlag, -[e]s, -e †, m. **1.** ⊕ hälmäjsel, stamp. **2.** durkslag. **3.** genomhuggen öppning. -isen, -s, -, n. ⊕ verktyg att slå hål med, huggjärn, mäjsel.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

durchschlagen, I. (*tr. h.*) 1. genomtränga, slå igenom, t. ex. *der Regen, die Tinte, das Papier schlägt durch*. 2. om laxemedel: göra verkan. 3. gå igenom, antagas, röna framgång. II. *tr.* 1. (afv. - - -) slå, hugga, göra hål i, slå sländer. t. ex. *die Wand*; gå tvärs igenom. 2. slå igenom, t. ex. *einen Nagel durch das Brett*; kokk. sila. *Ein Loch durch etw.* ~ göra ett hål tvärs igenom ngt. 3. genomprygga. III. *Sich* ~ 1. slå sig igenom, bana sig väg. 2. slå sig fram.

durchschlängeln, I. (- - -) *tr.* genomslingra. II. *Sich* ~ slingra sig igenom.

durchschleichen, I. *itr. s.* och *sich* ~ smyga sig igenom. II. (- - -) *tr.* smyga sig genom, smygande genomgå.

1. **durchschleifen**, (stark böj.) *tr.* slipa hål på.
2. **durchschleifen**, (svag böj.) *tr.* 1. släpa igenom, på en drög draga igenom. 2. smuggla igenom, insmuggla. 3. draga igenom i form af öglor.

durchschleppen, I. *tr.* släpa igenom, förbi fram; bidl. draga fram gnm svåra omständigheter. II. *Sich* ~ släpa sig igenom; bidl. draga sig fram med nöd.

durchschlingen, I. *tr.* 1. draga, slingra, fläta ngt genom ngt. 2. (- - -) genomfläta, genomdraga, genomväfva ngt med ngt. II. *Sich* ~ 1. afv. *itr. s.* slingra sig igenom. 2. - - -) slingra sig om hvarandra, fläta sig i hvartannat.

durchschlitzen (afv. - - -), *tr.* rispa hål på.

durchschlüpfen, *itr. s.* krypa, smyga sig igenom: smyga sig bort, komma undan.

durchschmarutzen, [-es]t, -te, -t, *tr.* F genomgå, njuta af.

durchschmüssen, * *tr.* tillbringa med kalasande. *Die Nacht* ~ kalasa hela natten.

durchschmecken, I. *itr. h.* *Durch etw.* ~ smaka i trots af ngt, med sin smak genomtränga ngt. II. *tr.* 1. *Etw. durch etw.* ~ känna smaken af ngt i trots af ngt. 2. (afv. - - -) smaka grundligt, från början till slut.

durchschmelzen, *tr.* smälta väl, helt och hållet.

durchschmëttern, * *tr.* med ett smattrande ljud genomtränga.

durchschmiegen, *sich* ~ smyga sig igenom.

durchschneidbar, a. som kan genomskäras.

durchschneiden (afv. - - -), I. *tr.* 1. skära midt igenom, tvärs af, genomskära, klyfva. 2. (vanl. - - -) skära, korsa. II. *Sich* (recipr.) ~ korsa hvarandra. **Durchschneidung** (och - - -), f.

durchschneien, *itr. h.* opera. snöa igenom, in.

Durchschnitt, [-e]s, -e, m. 1. genomskärande. 2. skärningspunkt. 3. genomskärning; profilteckning. 4. diameter. 5. genomskärning, medeltal. -s... Ex. *~ansicht*, -en, f. bygga profil, profilteckning. *~einkommen*, -s, 0, n. inkomstens medelstorlek. *~ertrag*, [-e]s, -e †, m. afkastningens medelstorlek. *~fläche*, -n, f. genomskärningsyta. *~jahr*, [-e]s, -e, n. vanligt år. *~linie*, -n, f. genomskärnings-

linie. *~mensch*, -en, -er, m. dussinmäniska. *~punkt*, [-e]s, -e, m. genomskärningspunkt. *~summe*, -n, f. medeltal. *~wert*[h], [-e]s, -e, m. medelvärde. *~zahl*, -en, f. medeltal.

durchschnittlich, a. beräknad i medeltal, i genomskärning, medel-

durchschnobern, **durchschnüffeln**, **durchschnuppern** (alla *tr.* afv. - - -), *tr.* F genomsmoka.

durchschreiten, I. *itr. s.* skrida, gå igenom. II. (- - -) *tr.* genomskrida, gå genom.

Durchschuss, -es, -e †, m. ⊕ 1. inslag i vat. 2. boktryck mellanslag.

durchschütteln, *tr.* 1. skaka ngt genom ngt. 2. (- - -) grundligt skaka, rysta; genomskaka.

durchschütten, *tr.* hälla ngt genom ngt.

durchschüttern (afv. - - -), *tr.* häftigt skaka, genomskaka.

durchschwärmen, I. *itr. s.* svärma igenom, i svärm flyga, komma igenom et. förbi, passera. II. (- - -) *tr.* 1. genomsvärma, genomströfva. 2. i sus och dus tillbringa.

durchschweben, I. *itr. s.* sväfva igenom, förbi. II. (- - -) *tr.* genomsväfva, sväfva fram genom.

durchschwefeln, * *tr.* genomsvaffa, grundligt svaffa.

durchschweifen (vanl. - - -) *tr.* genomströfva.

durchschweissen, * *tr.* ⊕ genomglödda.

durchschwelgen (vanl. - - -), *tr.* med orgier, i sus och dus tillbringa.

durchschwimmen, I. *itr. s.* simma et. flyta öfver, förbi, genom, under, mellan. II. (- - -) *tr.* simma öfver, genomsimma.

durchschwingen, *sich* ~ svinga sig igenom.

durchschwirren, I. *itr. s.* surra igenom. II. (- - -) *tr.* genomsurra.

durchschwitzen, I. *itr. h.* svettas tvärs igenom, vara genomsvett. II. (afv. - - -) *tr.* svettas genom. *Die Kleider* ~ svettas så att kläderna blifva genomvåta.

durchsegeln, I. *itr. s.* segla öfver, genom, förbi, mellan. II. (- - -) *tr.* genomsegla, segla öfver, öfverfara.

durchsehen, I. *itr. h.* se, titta igenom, ut igenom, fram. II. afv. - - -) *tr.* 1. genomskåda, med blicken genomtränga. 2. se igenom, pröfvande et. rättande genomgå, syna.

durchseigen, **durchseihen**, I. *itr. s.* sila, sippra igenom, fram, ut. II. *tr.* 1. (afv. - - -) genomsilas, sila, filtrera. 2. (- - -) genomsippra, sipprande genomtränga, uppflylla. **Durchseihung** (och - - -), f.

Durchseiher, -s, -, m. sil.

durchsein, *itr. s.* = *durch sein*, se *durch* II.

durchsetzen, I. *tr.* 1. genomdrifva, t. ex. *ein Gesetz, seine Meinung, seinen Willen*. 2. (- - -) genomtränga, intränga i, uppblanda.

II. *itr. s.* och *h.* sätta igenom med fart, rida, fara, komma igenom, mellan, förbi.

Durchsetzung (och - - -), f.

durchseufzen (oeh - \dot{z} - \dot{z}), *tr.* suckande tillbringa. *Die Nacht* ~ sucka hela natten.
Durchsichtigung, -en, *f.* 1. utsigt gnm el. mellan ngt, nrhuggning. 2. genomseende, genomläsning, granskning, påseende. *Zur gefälligen* ~ till benäget påseende.
durchsichtig, *a.* genomskinlig.
Durchsichtigkeit, 0, *f.* genomskinlighet.
durchsickern, I. *itr.* s. sippra igenom, fram, ut. II. (- \dot{z} - \dot{z}) *tr.* genomsippra, sipprande genomtränga.
durchsieben (arv. - \dot{z} - \dot{z}), *tr.* genomsikta, sikta, sälla. **Durchsiebung** (oeh - \dot{z} - \dot{z}), *f.*
durchsingen, *tr.* genomsjunga. *Das Lied* ~ sjunga hela visan.
durchsitzen, I. *tr.* 1. sitta sönder, sittande nöta håll på. 2. *Die ganze Zwischenstunde* ~ förblifva sittande, sitta kvar, sitta inne hela rasten. II. *Sich* ~ få sår af för mycket sittande.
durchsollen, *itr.* h. böra komma igenom, förbi, böra passera.
durchspähen (oeh - \dot{z} - \dot{z}), *tr.* genomspana, späjande genomforsa.
durchspalten, **durchspalten** (arv. - \dot{z} - \dot{z}), *tr.* klyfva.
durchspicken (arv. - \dot{z} - \dot{z}), *tr.* väl späcka.
durchspielen, *tr.* 1. genomspela, spela från början till slut; arv. spela öfver. 2. (arv. - \dot{z} - \dot{z}) spelande tillbringa. *Die Zeit* ~ spela hela tiden. 3. (- \dot{z} - \dot{z}) liksom lekande genomfara, leka bland, skimrande genomtränga.
durchspiessen (arv. - \dot{z} - \dot{z}), *tr.* med spjut genomborra, genomstöta; spetsa.
durchsprechen, *tr.* 1. genomrabbla, genomläsa. *Das Gebet* ~ läsa hela bönen. 2. (arv. - \dot{z} - \dot{z}) allsidigt, grundligt dryfta.
durchsprengen, I. *itr.* s. spränga, i sträck rida igenom, förbi, mellan. II. *tr.* 1. *Einen Tunnel, eine Öffnung* ~ spränga en tunnel, en öppning gnm ngt. 2. (- \dot{z} - \dot{z}) spränga genom, i sträck genomrida. 3. (- \dot{z} - \dot{z}) uppblanda, sprita på, fullstänka.
durchspringen, I. *itr.* s. 1. hoppa igenom. 2. springa sönder, spricka midt itu, remna. II. (- \dot{z} - \dot{z}) *tr.* hoppa, i spräng skynda genom.
durchspüren, *tr.* 1. (arv. - \dot{z} - \dot{z}) genomlösa, genomforsa. 2. känna tvärs igenom, märka.
durchstänkern (oeh - \dot{z} - \dot{z}), *tr.* P 1. med stank uppfylla, förpesta. 2. genomsnoka.
durchstauben, *itr.* h. i form af dam tränga igenom. *Opera es staubt durch*: dammet tränger igenom, in, ut.
durchstäuben, *tr.* 1. jaga, hasta igenom så att man rör npp dammola. 2. (- \dot{z} - \dot{z}) uppfylla med dam. 3. (- \dot{z} - \dot{z}) *Eine Zeichnung* ~ punsa en ritning.
durchstechen, I. *itr.* h. 1. sticka, titta fram ur ngt; unu. framlysa, framskynta. 2. * *mit jmdm* ~ spela under täcke med ngn. II. *tr.* 1. sticka ngt genom ngt, t. ex. *die Nadel*

durch etw. *Ein Muster* ~ kalkera ett mönster. *Wein* ~ kypra vin. 2. (vanl. - \dot{z} - \dot{z}) genomsticka, genomstinga, t. ex. *etw. mit dem Messer, der Nadel. Einen Darm, eine Landenge* ~ genomgräfvä en dam, ett näs.
Durchstechung (oeh - \dot{z} - \dot{z}), *f.*
Durchstecherri, -en, *f.* intrig, knep, ränker. *Mit jmdm ~ treiben*: vara i hemligt förstånd med ngn.
durchstecken, *tr.* sticka igenom.
durchstehlen, *sich* ~ hemligt smyga sig igenom, förbi.
durchsteigen, I. *itr.* s. stiga igenom, ut igenom, in igenom, t. ex. *durch das Fenster*. II. *tr.* stiga genom; genomvandra, öfverstiga.
durchsteppen (arv. - \dot{z} - \dot{z}), *tr.* med nål sticka väl, öfverallt, genomsticka.
durchsteuern = *durchschiffen*.
Durchstich, -[e]s, -e, *m.* 1. genomstickande, genomstingande, genomgräfning. 2. stalle där ngt genomstueckits m. m., såsom genomskärning, kanal, tunnel.
durchsticken (arv. - \dot{z} - \dot{z}), *tr.* sticka, brodera öfverallt, helt och hållet.
durchstinken, *itr.* h. stinka tvärs igenom, med sin stank tränga igenom.
durchstöbern, **durchstochern**, **durchstören** (alla tre arv. - \dot{z} - \dot{z}), *tr.* genomlösa, genomleta, genomsnoka.
Durchstöss, -es, -e †, *m.* ⊕ stamp, hålmäjsel.
durchstössen, *tr.* 1. stöta ngt genom ngt. 2. stöta hål i el. på. 3. (- \dot{z} - \dot{z}) genomborra, genomstinga.
durchstrahlen, I. *itr.* h. *Durch etw.* ~ stråla, lysa genom ngt. II. (- \dot{z} - \dot{z}) *tr.* genomstråla, med sina strålar genomtränga, uppfylla.
durchstreben, I. *itr.* h. sträfva igenom, med ansträngning komma igenom. II. (- \dot{z} - \dot{z}) *tr.* med möda, med ansträngning genomvandra, genomgå, intränga i, betvinga.
durchstrecken, *tr.* sträcka, räcka tvärs igenom.
durchstreichen, *tr.* 1. (arv. - \dot{z} - \dot{z}) öfverstryka, öfverkorra, utstryka, t. ex. *ein Wort, einen Buchstaben*. 2. (- \dot{z} - \dot{z}) genomströfva, genomströfva; om vinden: stryka fram, susa, hvina genom. 3. prygla. **Durchstreichung** (oeh \dot{z} - \dot{z}), *f.*
durchstreifen (oeh - \dot{z} - \dot{z}), *tr.* 1. genomströfva. 2. randa; garnera med band, med remсор.
durchstreuen, *tr.* 1. *Etw. durch etw.* ~ strö ngt tvärs igenom ngt. 2. (- \dot{z} - \dot{z}) *Etw. mit etw.* ~ bestro, uppblanda, öfversälla ngt med ngt.
Durchstrich, -[e]s, -e, *m.* 1. öfverstrykning, utstrykning. 2. foglars sträckning, streck.
durchstriegeln (oeh - \dot{z} - \dot{z}), *tr.* 1. väl rykta, t. ex. *ein Pferd*. 2. F *jmdn* ~ prygla ngn; bna. hårdt kritisera, gå illa åt ngn.
durchströmen, I. *itr.* s. strömma igenom, förbi, emellan. II. (- \dot{z} - \dot{z}) *tr.* genomströmma.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

durchstudieren, *tr.* 1. grundligt studera, studera till slut, läsa igenom. 2. *Die Nächte* ~ studera hela nätterna.

durchstürmen, *I. itr. s.* storma, rusa igenom. **II.** (- - -) *tr.* genomstorma, rusa genom; skaka, uppskaka.

durchsuchen (och - - -), *tr.* genomsöka, genomleta. **Durchsuchung** (och - - -), *f.*

durchsüssen, * *tr.* göra söt alltigenom; bita förljufva.

durchtändeln, * *tr.* leka, jollra bort tiden.

durchtanzen, *I. itr. s.* och *h.* dansa tvärs igenom. **II. tr.** 1. dansa från början till slut. *Alle Tänze* ~ dansa alla danser. 2. *Die Sohlen* ~ dansa sönder, dansande nöta sönder sulorna. 3. (- - -) genomdansa, dansa i ett rum. 4. (- - -) *Die Nacht* ~ dansa hela natten.

durchtappen, **durchtasten**. *I. itr. s.* och *sich* ~ trefva sig igenom, fram. **II.** (- - -) *tr.* trefvande gå genom, trefvande genomsöka.

durchtauen (och - - -), *tr.* 1. fullständigt upptöa, genomtöa. 2. helt och hållet daggbeströ. **durchtaumeln**, *I. itr. s.* tumla igenom, emellan. **II.** (- - -) *tr.* tumlande, vacklande genomskrida.

durchthauen se *durchtauen*.

durchtoben, *I. itr. s.* rasa igenom. **II.** (atv. - - -) *tr.* genomrasa, med raseri genomfara.

durchtönen, *I. itr. h.* ljuda igenom, med sitt ljud tränga igenom. **II.** (- - -) *tr.* genomljuda, med sitt ljud genomtränga, uppfylla.

durchtösen, * *tr.* genombrusa, med sitt brus. sitt dåm genomtränga, uppfylla.

durchtraben, *I. itr. s.* trafva igenom, förbi. **II.** (- - -) *tr.* trafva genom, i traf genomrida.

durchträumen (och - - -), *tr.* drömmande, i drömmerier tillbringa, drömma bort.

durchtreiben, *tr.* 1. driva igenom, t. ex. *das Vieh durch die Stadt*; slå igenom, t. ex. *einen Pflock*. 2. genomdriva. 3. (- - -) se *durchtrieben*.

durchtreten, *I. itr. s.* träda igenom, fram. **II. tr.** trampa hål på et. i; trampa sönder.

durchtrichtern, *tr.* hålla genom tratt.

Durchtrieb, -[e]s, 0, m. 1. väg på hvilken kreatur drivas öfver annans mark. 2. rättighet att driva boskapen öfver annans mark.

durchtrieben, a. inpiskad, slipad.

Durchtriebenheit, -en, f. list, förslagenhet, slughet.

durchtriefen, *itr. s.* drypa igenom.

Durchtritt, -en, f. = *Durchtrieb*.

durchtropfen, *itr. s.* droppa igenom.

durchhuben, *tr.* genomöfva, för öfnings skull genomgå; spela öfver, repetera.

durchversuchen, *tr.* försöka den ene efter den andre, alltsammans.

durchwachen (vant - - -), *tr.* genomvaka.

durchwachsen, *I. itr. s.* växa tvärs igenom, fram, emellan. **II.** (- - -) *tr.* genomväxa,

genomtränga, genomslingra. *Mit Fett durchwachsenes Fleisch*: kött med fettlager i.

durchwackeln, *tr.* F genomprygla, mörbulta.

durchwagen, *sich* ~ väga sig igenom, fram.

durchwalken (atv. - - -), *tr.* tillbörligt valka.

durchwallen, *I. itr. s.* vandra, färdas igenom, förbi. **II.** (- - -) *tr.* 1. genomvandra, draga fram genom. 2. genomsvalla.

durchwalten = *durchherrschen*.

durchwälzen, *tr.* vältra ngt genom ngt.

durchwämsen, * *tr.* F prygla upp.

durchwandeln, **durchwandern**, *I. itr. s.* vandra igenom, förbi. **II.** (- - -) *tr.* genomvandra.

Durchwanderung (och - - -), *f.*

durchwanken, *I. itr. s.* och **II.** (- - -) *tr.* med vacklande, raglande steg gå igenom.

durchwärmen (och - - -), *tr.* genomvärma, väl uppvärma.

durchwaschen, *tr.* 1. tvätta den (det) ena efter den (det) andra. 2. F *was wir sind schön durchwaschen*: vi äro aldeles genomvåta. 3. *Die Nacht* ~ tvätta hela natten. 4. genom tvättning söndernöta. 5. om vatten: undergräfva, urhåka.

durchwassern, * *tr.* 1. genomvattna, rikligt vattna. 2. genomtränga, uppfylla med vatten; väl urvattna.

durchwaten, *I. itr. s.* vada genom. **II.** (- - -) *tr.* genomvada, vadande passera.

durchweben, *tr.* 1. inväfva ngt, så att det genomgår det hela. 2. (- - -) genomväfva, genomtränga, uppfylla.

1. Durchweg, -[e]s, -e, m. väg genom ngt, genomgång.

2. durchweg (och - -), båda med kort *ø*, *adv.* genomgående, alltigenom.

durchwehen, *I. itr. h.* fläkta, draga igenom. **II. tr.** 1. fläkta, blåsa ngt gnm ngt. 2. (vant. - - -) genomfläta, genomtränga, uppfylla.

durchweichen (och - - -), *I. itr. s.* helt och hållet mjukna. **II. tr.** helt och hållet uppmjuka. **Durchweichung** (och - - -), *f.*

durchweinen (och - - -), *tr.* *Die Nacht* ~ gråta hela natten.

durchwerfen, *tr.* kasta tvärs igenom.

durchwettert, a. väderbiten, härdad.

durchwinden, *I. tr.* 1. slingra, vrida, fläta ngt genom ngt. 2. (- - -) genomslingra, genomfläta ngt med ngt. **II. Sich** ~ slingra, tränga sig igenom; bita. med möda komma undan, draga sig ur spelet, arbeta sig igenom, draga sig fram.

durchwintern, *I. itr. h.* öfvervintra. **II.** (atv. - - -) *tr.* föda, underhålla, fodra under vintern. **Durchwinterung** (och - - -), *f.*

durchwirbeln, *I. itr. s.* hvirflande fara igenom. **II.** (- - -) *tr.* genomhvirfla, hvirflande genomfara et. ljuda genom.

durchwirken, *I. itr. h.* 1. *Durch etw.* ~ verka, göra verkan tvärs igenom ngt. **II. tr.** 1. *Eine Zeit* ~ vara oafbrutet verksam en tid.

2. (adv. - *z* - *) *Den Teig* ~ genomknåda degen. 3. (- *z* - *) genomvirka, genomväfva, genomflåta ngt med ngt. 4. (- *z* - *) med sin verksamhet genomtränga, uppfylla, allestädes närvara i.

durchwischen, I. *tr.* stryka ut. II. *itr.* s. F smyga sig igenom, undan, lyckas undkomma.

durchwitern, *tr.* 1. *Etw. durch etw.* ~ vädra ngt genom ngt. 2. (- *z* - *) komma ngt att vittra. *Durchwitert*: helt och hållet förvittrad.

durchwollen, *itr.* h. vilja komma igenom, komma fram.

durchwühlen, I. (adv. - *z* - *) *tr.* genomböka, genomgräfvä; genomsnoka, genomleta. II. *Sich* ~ böka, gräfvä sig igenom, fram. **Durchwühlung** (och - *z* -), *f.*

Durchwurf, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. kast, kastning genom ngt. 2. säll, rissel.

durchwürgen, I. (- *z* - *) *tr.* strypa, mörda alla, den ene efter den andre. II. *Sich* ~ med största svårighet arbeta sig igenom, draga sig fram.

durchwürzen (och - *z* - *), *tr.* 1. alltigenom krydda. 2. med doft genomtränga, fylla; *Буд.* förljufva.

durchwüt[h]en (adv. - *z* - *), *tr.* med vrede, med raseri genomfara.

durchzählen (adv. - *z* - *), *tr.* genomräkna, öfverräkna.

durchzehen (och - *z* - *), *tr.* i sus och dus, i dryckeslag tillbringa, t. ex. *die Nacht*.

durchzeichnen, *tr.* 1. rita alltsammans, det ena efter det andra. 2. kalkera, atteckna. **Durchzeichnung**, *f.*

durchziehen, I. *tr.* 1. *Etw. durch etw.* ~ draga ngt genom ngt. 2. draga tvärs igenom el. tvärs öfver, t. ex. *Linien, Striche; eine Querwand durch den Saal*. 3. F *jmdn, etw.* ~ häckla, förtala ngn, ngt. 4. (- *z* - *) draga, tåga fram genom, genomvandra, t. ex. *die Heere ~ das Land*; genomskāra, genomkorsa, uppfylla, t. ex. *Flüsse, Wälder ~ das Land, Wohlgerüche ~ den Saal*. 5. (- *z* - *) genomtränga, förse ngt med ngt, inflåta, genomväfva, t. ex. *das Gewebe mit Goldfäden* ~ väfva in guldtrådar i väfven, *die Erde mit Furchen* ~ draga, plöja fåror i jorden. II. *Sich* ~ 1. draga sig fram, gå igenom. 2. (- *z* - *) *Das Papier durchzieht sich mit Feuchtigkeit*: papperet drar fukt till sig, blir fuktigt. III. *itr.* s. draga, tåga igenom, t. ex. *durch das Land* ~ tåga genom landet, adv. genomvandra landet.

durchzischen, I. *itr.* s. hväsande fara igenom. II. (- *z* - *) *tr.* hväsande genomfara.

durchzittern, * *tr.* komma ngn el. ngt att darra, genom bäfva.

Durchzoll, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* transitotull.

durchzucken, * *tr.* blixtnabbt genomfara; *Буд.* genomla, genomfara, genom bäfva.

durchzuckern, * *tr.* sockra väl, väl uppblanda med socker, öfversockra.

Durchzug, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* genomtågande, genomtåg, -*s...* Ex. ~ *recht*, -[*e*]*s*, 0, *n.* rättighet att tåga igenom.

durchzwängen, **durchzwingen**, I. *tr.* med våld drifva, slå, skjuta ngt genom ngt. II. *Sich* ~ med våld tränga sig igenom.

dürfen, pres. ind. *darf, darfst, darf, dürfen, dürft[e]t, dürfen*, konj. *dürfe; ipt. ind. durfte, konj. dürfte; part. perf. gedurft*, vid infinitiver *dürfen, itr. h.* 1. våga, töras, djärfvas, t. ex. *darf ich meine Augen trauen?* tors jag tro mina ögon? 2. få, ha rättighet, ha tillåtelse, ha lof till. *Er hat es nicht gedurft*, men: *er hat es nicht thun dürfen*: han har ej fått, ej haft lof att göra det. *Hier darf nicht geraucht werden*: här får ej rökas, »tobaksrökning förbjuden». Ellipt. *es darf niemand herein*: ingen får komma in; *der Deckel darf nicht ab*: locket får ej aftagas. 3. med negation el. adverbet *nur* vid infinitiver: behöfva, t. ex. *Sie ~ es ihm nicht oft sagen, so weiss er es*: ni behöfver ej säga honom det många gånger, för att han skall veta, skall komma ihog det; *sie durften ihn nicht fragen, denn sie wussten es*: de behöfde ej fråga honom, ty de visste det; *ich darf nicht el. kaum el. nur daran denken, so gerate ich in Wut*: bara jag tänker därpå, så blir jag rassande; *ich dürfte nur wünschen, so wurden meine Wünsche erfüllt*: jag behöfde blott uttala mina önsknigar, så uppfyldes de; *es darf nur einer schnell die Thüre aufmachen, so liegen Sie an der Erde*: bara någon hastigt öppnar dörren, så ligger ni där, faller ni omkull. 4. hafva orsak till, böra, kunna. *Darüber ~ Sie sich nicht wundern*: det bör ej förvåna er. *Sie ~ es immerhin glauben*: ni kan i alla fall tro det, lita därpå. 5. *Die Sache dürfte sich wohl anders verhalten*: saken torde förhålla sig annorlunda. *Es dürfte nicht schwer sein, dies nachzuweisen*: det torde ej vara svårt att bevisa detta. *Das dürfte wohl geschehen*: det skulle kunna hända.

dürftig, *a.* 1. torftig, otillräcklig, ringa. 2. fattig, behöfvande.

Dürftigkeit, 0, *f.* 1. torftighet, otillräcklighet. 2. fattigdom, armod.

dürr, *a.* torr; förtorkad. ~ *er Boden*: torr, mager mark. *Ein ~er Mensch*: en skinn-torr, mager, utmärglad människa. *Буд. etw. mit ~en Worten sagen*: säga ngt helt torrt; ~ *er Buchstabe*: död bokstaf. -*beinig*, *a.* som har smala ben, spindelben. -*fleisch*, -*es*, 0, *n.* torkadt, rökt kött. -*öbst*, -[*e*]*s*, 0, *n.* torkad frukt. -*sucht*, 0, *f.* tvinsot.

Dürre, 0, *f.* torrhet, torka; magerhet.

Durst, -[*e*]*s*, 0, *m.* törst. ~ *haben*: vara törstig, törsta, *nach etw.*: efter ngt. *Den* ~

löschen *a. stillen*: släcka törsten. **-löschend**, *a.* som släcker törsten, läskande. **-lösigkeit**, 0, *f.* **-mangel**, -s, 0, *m.* frånvaro af törst. **-stillend** = *-löschend*.

durst|en, dürst|en, *-ete, ge-et, I. itr. h.* törsta. *Av.opers.*, *t. ex. ich dürste* *ei. es durstet mich* *ei. mich durstet*: jag törstar, *nach etw.:* efter ngt. **II. tr.** törsta, längta efter, *t. ex. ich dürste Blut*: jag törstar, längtar efter blod, *mich zu rächen*: efter hämd.

durstig, * **dürstig**, *a.* **1.** törstig. **2.** framkallande törst, *t. ex. ~es Wetter*.

Dusel, -s, 0, *m.* **F** svindel, bedöfnng, rus, drömmeri, halfdvala. **-hans, -en, -e** [*t.*], *m.* **F** drönare, sömnig, dåsig, tanklös person.

Duseléi, *-en, f.* **F** sömnhet, dåsighet, söl, tanklöshet.

duselig, *a.* **F** sömnig, dåsig, sölande, tanklös. **duselig|n, -te, ge-t, itr. F 1. h.** vara dåsig, halfsoffa, dröna, söla. **2. s.** gå med släpande steg, gå och drifva.

Dust, *-[e]s, 0, m.* **stoff.**

düster, **I. a.** **1.** dunkel, sknm, dyster. ~ *werden*: skymma, mörkna. **2.** *biid.* dyster, tungsint, svårmodig. *Sich* (*dat.*) ~ *die Gedanken machen*: få sorgsna tankar, vara dyster i hogen, fördystras. **II.** -s, 0, *n.* mörker, skymning, dysterhet. **-farbig**, *a.* mörk iin färgen.

Düsterheit, Düsterkeit, 0, *f.* dysterhet, mör-

ker; *biid.* dysterhet, tungsint, svårmod.

düster|in, -te, ge-t, I. itr. h. och *sich* ~ mörkna, blifva *ei.* vara dyster; fördystras. *Oper.* *es düstert schon*: det mörknar redan, det börjar redan skymma. **II. tr.** förmörka; fördystra.

Düsternheit, Düsternis[s] = *Düsterheit*.

Düte, düten *se Tüte, tüten*.

Dutzend, *-[e]s, -e*, såsom mättenhet vid räknord -, *n.* **dussin.** *Zu ganzen Dutzenden*: dussinvis, *men: zehn Dutzend*: tio dussin. *Der Doktor vom ~ dussindoktor* (doktor utan vetenskapl. förtjänst, af den sort, som liksom tillverkas dussinvis). **-bild, -[e]s, -er, n.** dålig, usel tafia, fuskverk. **-dichter, -s, -, m.** dussinpoet. **-gesicht, -[e]s, -er, n.** hvardagligt ansigte. **-weise, adv.** dussinvis.

Düz... *Ex.* **-bruder, -s, -†, m.** dubroder, bror. **-fuss, -es, 0, m.** *Auf dem ~ mit jmdm stehen*: vara du, vara bror med ngn, *av. stå på förtrolig fot med ngn.* **-schwester, -n, f.** duster.

düz|en, -[es]t, -te, ge-t, I. tr. dua, kalla för du. **II.** *Sich* (*recipr.*) ~ vara du med hvarandra, vara (du)bröder.

dwatsch, *a.* **P** vriden, oredig, tokig.

Dynamit, *-[e]s, 0, n.* dyuamit.

Dynäst, -en, -en, m. herskare, furste.

Dynastie, -en, f. dynasti, furstehus.

dynastisch, a. dynastisk.

E.

E, -[s], -[s], n. gram. **e.**

Ebb|e, -en, f. ebb; *av. biid.*, *t. ex. es ist ~ in seinem Geldbeutel.* **-[e]...** *Ex. ~anker, -s, -, m.* ~ ankare som användes under ebben. **~strom, -[e]s, -e †, m.** ström som uppstår vid ebbens inträde. **~trocken, a.** torr till följd af ebbens inträde. **~zeit, -en, f.** ebbtid.

ebb|en, -te, ge-t, itr. h. blifva *ei.* vara ebb. *Das Meer* *ei.opers.* *es ebbt*: ebben inträder *a.* det är ebb. *biid.* förminska, aftaga.

eben, I. a. **1.** slät, jämn. *Zu ~er Erde*: i jämnhöjd med marken. **2.** jämn, jämntjock, jämnstark, *t. ex. ein ~er Faden, ein ~er Regen. Seinen ~en Schritt gehen*: gå sin jämna, sin vanliga gång. **3.** lämplig, passande, behaglig, *t. ex. er kam zu ~er Stunde, ein Jüngling ~er Gestalt.* **II.** *endast adv. 1.* * lika, *t. ex. es gilt alles ~ viel.* **2.** just. *Ich will mich nicht ~ rühmen*: jag vill just icke rosa mig själf. *Das wäre mir ~ recht*: det skulle jag just tycka om. *Er ist ~ nicht sehr klug*: han är just ej så särdeles klyftig. *Das ~ nicht*: icke just det. *Nicht ~ sonderlich*: icke just så särdeles. ~ *der ei. dieser* *ei. derselbe Mann*: just samme man.

Auf ~ die Weise: just på samma sätt. *In ~ dem Masse*: just i samma grad. För öfr. *itr.* nedanstående pronomiella och adverbiala sms. **3.** så där, nätt och jämt, *t. ex. mit drei Ellen kommt er ~ aus*: tre alnar räckta nätt och jämt för honom. *Nur so ~* så nätt och jämt. **4.** om tiden: just, just nu, nyss, *t. ex. er war ~ im Begriff fortzugehen*: han stod just i begrepp att gå, *er ist ~ angekommen*: han kom just nu, *er war ~ hier*: han var nyss här. *~ wollte ich es sagen*: jag ämnade just säga det. ~ *damals*: just då. *Der ~ gedachte*: den nyssnämde. **-bild, -[e]s, -er, n.** afbild. **-bildnis[s], -ses, -se, n.** porträtt. **-bürtig, a.** jämbördig. **-bürtigkeit, 0, f.** jämbördighet, lika rang. **-da, adv.** på samma ställe. **-daher, adv.** just därifrån, från samma ställe *ei.* håll. **-dahin, adv.** just dit, till samma ställe, åt samma håll. **-darum, adv.** just fördenskull, af samma skäl. **-daselbst = -da. -derselbe, pron. dem.** just densamme. **-des[s]halb, -des[s]wegen = -darum. -dort = -da. -drähtig, a.** jämn (som består af jämna, jämntjocka trädar, jämnt garn). **-erdig, a.** som befinner sig i jämnhöjd med marken. **-falls, adv.** likaså. **-flächig, a.** slät, jämn. **-mäss, -es, -e, n.** jämn-

mått, riktigt förhållande. **-mässig**, *a.* jämn, som står i riktigt förhållande, proportionerlig, symmetrisk. **-so**, *adv.* likaså, lika, i samma grad, på samma sätt. *Er ist ~ reich als edelmütig*: han är lika rik som ädelmodig. *Er ist ganz ~* han är alldeles likadån. **-so...** *Ex.* **~sehr**, *adv.* lika mycket, i samma grad. **~viel**, *adv.* lika mycket, i samma mängd. **~wenig**, *adv.* lika litet. **~wie**, *adv.* alldeles såsom. **~wohl**, *adv.* likaså, likaväl. **-er...** *Ex.* **~massen**, *adv.* likaså, i samma grad.

Eben... *Ex.* **-baum**, **-[e]s**, **-e †**, *m.* ebenholtsträd. **-holz**, **-es**, **0**, *n.* ebenholts. **-holzbaum** = **-baum**. **-holzen**, *a.* af ebenholts, ebenholts.

Ebene, **-n**, *f.* 1. slät, jämn yta, slätt; lågländ. 2. mat. plan. *Schiefe ~* sluttande plan.

eben|en, **-te**, *ge-t*, *I. tr.* jämna, utjämna. **II. Sich ~** blifva jämn, utjämna. **Eb[e]nung**, *f.*

Ebenheit, **-en**, *f.* jämnhet, släthet.

Eber, **-s**, **-**, *m.* galt. **-esche**, **-n**, *f.* rön. **-fleisch**, **-es**, **0**, *n.* vildsvinskött. **-raute**, **-wurz**, **0**, *f.* bot. åbrodd (Artemisia Abrotanum).

ebn|en, **-ete**, *ge-et* *se* ebenen.

echappier|en, **-te**, **-t**, *itr. s.* fly, rymma.

Echo (afv. med kort **e**), **-s**, **-s**, *n.* eko.

echol|en (afv. med kort **e**), **-te**, *ge-t*, *tr.* upprepa.

Echse, **-n**, *f.* ödla, *sjf.* Eidechse.

echt, *a.* äkta; verklig, riktig, sann, *t. ex.* *~e Kinder, ~e Diamanten, ~e Farben, ~e Urkunden*; *der ~e Thronfolger, ein ~er Feinschmecker, ~e Freunde.*

Echtheit, **0**, *f.* äkthet.

Eck, **-[e]s**, **-e**, *n.* hörn, *vant.* blott i sms. *ss.* Dreieck, Vieleck *m. a.* **Über ~ a)** tvärs öfver, **b)** i ordning, huller om buller. *Etw. über ~ bringen*: göra af med, förstöra ngt.

Eckle, **-en**, *f.* 1. hörn. *Bndt. an allen ~n und Enden*: på alla håll och kanter; *bläst der Wind aus der ~* står det till på det viset; *jmdm nicht um die ~ trauen*: ej lita på ngn längre än man ser honom; *um die ~ bringen*: a) saker: göra af med, låta försvinna, förstöra, b) personer: hemligen mördra. 2. kant, stad på tyger. **-apfel**, **-s**, **-†**, *m.* kalvill (äpple). **-balken**, **-s**, **-**, *m.* ☉ hörnbjälke. **-band**, **-[e]s**, **-er †**, *n.* ☉ hörnband, hörnbeslag, hörnjärn, hörnkrampa. **-brett**, **-[e]s**, **-er**, *n.* hörnbräde. **-feile**, **-n**, *f.* kantfil. **-fenster**, **-s**, **-**, *n.* hörnfönster. **-haus**, **-es**, **-er †**, *n.* hörnhaus. **-pfeiler**, **-s**, **-**, *m.* hörnpelare. **-posten**, **-s**, **-**, *m.* hörnstolpe. **-platz**, **-es**, **-e †**, *m.* hörnplats. **-schiene**, **-n**, *f.* = **-band**. **-schränk**, **-[e]s**, **-e †**, *m.* **-spind**, **-[e]s**, **-e**, *n.* **-spinde**, **-n**, *f.* hörnskap. **-ständer** = **-pfosten**. **-stein**, **-[e]s**, **-e**, *m.* hörnsten. **-stube**, **-n**, *f.* hörnrum. **-tisch**, **-es**, **-e**, *m.* hörnbord. **-zahn**, **-[e]s**, **-e †**, *m.* hörntand, ögontand. **-en...** *Ex.* **~beschlag**, **-[e]s**, **-e †**, *m.* hörnbeslag. **~los**, *a.* utan hörn. **~steher**, **-s**, **-**, *m.* stadsbud, bärare som står vid gathörnen.

Ecker = **Eichel**.

eckig, *a.* försedd med hörn, kantig.

edel, *a.* 1. ädel, *t. ex.* *ein edler Mensch, eine edle Schreibweise, edle Metalle.* 2. adlig. *Die Edlen*: adeln. *Edler von Strehlenau*: herr von S. 3. *Die Edlen et. Edelsten der Stadt*: stadens fäder, mest ansedda borgare. **-bürger**, **-s**, **-**, *m.* förnäm borgare, patricier. **-bürtig**, *a.* välboren. **-dame**, **-n**, *f.* = **-frau**. **-falk[e]**, **-en**, **-en**, *m.* jagtfalk. **-faul**, *a.* om vindruvor: mognad i solen. **-frau**, **-en**, *f.* adlig fru. **-fräulein**, **-s**, **-**, *n.* adlig fröken. **-geboren**, *a.* välboren. **-gesinnt**, *a.* ädelmodig, högsinnad. **-gesittet**, *a.* som har ädla seder. **-gestein**, **-[e]s**, **-e**, *n.* ädelstenar. **-herzig**, *a.* ädelmodig, höghjärtad. **-hirsch**, **-es**, **-e**, *m.* kronhjort. **-hof**, **-[e]s**, **-e †**, *m.* en adelsmans gård, gods. **-knabe**, **-n**, **-n**, *m.* page. **-knappe**, **-n**, **-n**, **-knecht**, **-[e]s**, **-e**, *m.* junker, knape, väpnare. **-lehen**, **-s**, **-**, *n.* riddarlän. **-leute**, *plur.* **III** **-mann**, **-[e]s**, *m.* adelsman. **-männisch**, *a.* adlig. **-marder**, **-s**, **-**, *m.* skogsmård. **-müt[h]**, **-[e]s**, **0**, *m.* ädelmod. **-müt[h]ig**, *a.* ädelmodig. **-sinn**, **-[e]s**, **0**, *m.* ädelt sinne, högsinhet. **-sinnig** = **-gesinnt**. **-sitz**, **-es**, **-e**, *m.* = **-hof**. **-stein**, **-[e]s**, **-e**, *m.* ädelsten. **-tanne**, **-n**, *f.* silfvergran. **-that**, **-em**, *f.* ädel handling. **-weiss**, **-es**, **0**, *n.* växten *Leontopodium alpinum*. **-wild**, **-[e]s**, **0**, *n.* högdjur.

Edeling, **-[e]s**, **-e**, *m.* ädling.

edel|n, **-te**, *ge-t*, *tr.* förädla.

Eden, **-s**, **0**, *n.* eden, paradiset. **-duft**, **-[e]s**, **-e †**, *m.* paradisis doft.

edénisch, *a.* paradisisk.

edier|en, **-te**, **-t**, *tr.* i tryck utgifva.

Edikt, **-[e]s**, **-e**, *n.* påbud, förordning, edikt.

Edler *se* **edel**. **Edling** *se* **Edeling**.

Eduard, **-s**, **-e** *et.* **-s**, *m.* npr. Edvard.

Effekt, **I.** **-[e]s**, **-e**, *m.* verkan, framgång, effekt.

II. **-[e]s**, **-en**, *n.* *vant.* blott i plur. **I.** saker, res-effekt, bagage. **2.** handel. värdepapper, växlar, obligationer. **-hascherei**, **-en**, *f.* jäg-tande efter effekt, effektsökeri. **-voll**, *a.* rik på effekt, anslående, gripande. **-en...** *Ex.* **~handel**, **-s**, **0**, **~markt**, **-[e]s**, **-e †**, *m.* handel med värdepapper, växelmarknad.

effektiv, *a.* verklig, verkligen förefintlig, effektiv. **-kraft**, **-e †**, *f.* den verkliga styrkan. **effektuer|en**, **-te**, **-t**, *tr.* åstadkomma, bringa till stånd, effektuera.

egäl, *a.* F lika, likgiltig.

Egel, **-s**, **-**, *m.* igel.

EGge, **-n**, *f.* 1. Åkerbr. stad. 2. spetsarne på ett staket. 3. list, stad å tvg. **-n...** Åkerbr. *Ex.* **~balken**, **-s**, **-**, *m.* slå i en harf. **~haken**, **-s**, **-**, *m.* harfkrok. **~schlitten**, **-s**, **-**, *m.* drög att draga harvar på.

egg|en, **-te**, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* Åkerbr. harfva.

Egger, **-s**, **-**, *m.* Åkerbr. person som harvar.

Egoismus, **-**, **0**, *m.* egoism, egenlytta.

Egoist, **-en**, **-en**, *m.* egoist, egenlyttig person.

* äkta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

egoistisch, *a.* egennyttig, egoistisk.

eh, *interj.* å! ~ nun! nå!

eh[e], *eher*, *sup. ehest*, *I. adv. förr*, *a)* om tiden, *t. ex. ~ als heute; ~ fällt der Himmel auf die Erde, als das geschieht. Je eher je lieber: ju förr dess hällre. Er war eher da als du:* han var på platsen före dig. *Lese ich eher oder schreibe ich eher?* skall jag läsa eller skriva först? *Um so eher:* så mycket snarare. *Superl. ich war am ehesten hier:* jag var först här. *Mit ehestem ei. ehestens:* med det första, så snart som möjligt, *ehester Tage:* i de närmaste dagarna; *ehester Gelegenheit:* vid första tillfälle. *b)* = hällre, *t. ex. eher will ich betteln gehn als das thun.* *c)* = lättare, *t. ex. er kann es eher thun als ich. So geht es noch am ehesten:* så går det lättast. *Das lässt sich eher hören:* det låter förr höra sig. *d)* = snarare, *t. ex. er ist ~ gross als klein. II. konj. Eh[e] et. eh[e] dass:* innan, förr än, än att, *t. ex. kommen Sie nicht, ehe Sie Nachrichten von mir haben:* kom ej, förr än ni fått underrättelse från mig; *eher verschlinge mich die Erde, eh [dass] ich meinen Eid verletze:* förr, hällre må jorden uppsluka mig, än att jag skulle bryta min ed. *Sms. so nedan.*

Ehe, *-n, f.* äktenskap, giftermål. *Sich in den Stand der ~ begeben:* inträda i det äkta ståndet, träda i äktenskap. *Die ~ brechen:* begå äktenskapsbrott. *In erster ~ i sitt första äktenskap. Kind erster ~* barn ur första äktenskapet. *Wilde ~* fritt äktenskap utan lagliga band. **band**, *-[e]s, -e, n.* äktenskapligt band. **beredung**, *-en, f.* äktenskapsfördrag. **bett**, *-[e]s, -en, n.* äkta makars säng, *blm.* äktenskap. **brechen**, *itr.* brukt. blott i inf. begå äktenskapsbrott. **brecher**, *-s, -, m. ~ in, -nen, f.* äktenskapsbrytare, äktenskapsbryterska. **brecherisch**, *a.* äktenskapsbrytande, brottalig inom äktenskapet. **bruch**, *-[e]s, -e †, m.* äktenskapsbrott. **bund**, *-[e]s, -e †, m.* **bündnis[s]**, *-ses, -se, n.* äktenskapsförbund. **fähig**, *a.* manbar, giftasvuxen. **frau**, *-en, f.* gift kvinna, hustru, fru. **gatte**, *-n, -n, m.* äkta man. **gattin**, *-nen, f.* hustru, fru. **gelöbnis[s]**, *-ses, -se, n.* äktenskapslöfte. **gemahl**, *-[e]s, -e, m.* = **gatte**. **gemahlin** = **gattin**. **genoss[e]**, *-en, -en, m.* **genossin**, *-nen, f.* äkta hälft. **gericht**, *-[e]s, -e, n.* domstol för äktenskapsaker. **gespons**, *-es, -e, m.* och *n.* = **genosse**. **hälite**, *-n, f.* äkta hälft. **herr**, *-n, -en, m.* äkta man. **herrlich**, *a.* tillkommande en äkta man. **kreuz**, *-es, -e, n.* äktenskapskors, huskors. **krüppel**, *-s, -, m.* F gammal bräcklig äkta man. **leute**, *plur.* gift folk. **liebste(r)**, (*adj. hejn.*) *m.* och *f.* äkta hälft. **los**, *a.* ogift. **losigkeit**, *0, f.* ogift stånd. **lustig**, *a.* giftaslysten. **mann**, *-[e]s, -er †, m.* gift man, äkta man. **paar**, *-[e]s, -c, n.* gift par, gift folk.

pfand, *-[e]s, -er †, n.* äktenskapspant. **pflicht**, *-en, f.* äktenskapspligt. **recht**, *-[e]s, 0, n.* jur. lag om äktenskap, giftermålsbalk. **scheidung**, *-en, f.* äktenskapskilnad, skilsmässa. **scheu**, *I. a.* rädd för att gifta sig, äktenskapshatande. **II. 0, f.** rädsla för att ingå äktenskap, äktenskapshat. **schliesung**, *-en, f.* äktenskapsingående, giftermål. **segen**, *-s, 0, m. 1.* välsignelse öfver brudparet. **2.** barnskara, barn. **stand**, *-[e]s, 0, m.* äkta ståndet. **steuer**, *-n, f.* utstyrsel, hemgift. **stifter**, *-s, -, m.* **~ in, -nen, f.** äktenskapsstiftare, äktenskapsstifterska. **streitigkeit**, *-en, f.* äktenskapstvist. **teufel**, *-s, -, m.* äktenskapsdjävul. **trennung** = **scheidung**. **verbindung**, *-en, f.* äktenskapsförbindelse. **verbot**, *-[e]s, -e, n.* förbud mot äktenskapsingående, äktenskapsjäf. **verlöbnis[s]**, *-ses, -se, n.* trolofning. **vermögenis[s]**, *-ses, -se, n.* lifränta åt den efterlevande maken. **versprechen**, *-s, -, n.* äktenskapslöfte. **vertrag**, *-[e]s, -e †, m.* äktenskapsfördrag. **weib**, *-[e]s, -er, n.* = **frau**. **werbung**, *-en, f.* frieri.

ehedem, *adv.* förr, förut.

ehegestern, *adv.* i förgår.

ehelich, *a. 1.* beträffande äktenskapet, äktenskaplig, giftermåls-. *~ verbunden:* förenad genom äktenskapsband. **2.** äkta, laglig, *t. ex. ~e Kinder, seine ~e Gemahlin.*

ehelich[en], *-te, ge-t, tr.* gifta sig med.

ehemälig, *a.* förr, tidigare, forn, gammal.

ehemals, *adv.* förr, i forna tider.

ehern, *a.* af koppar ei. brons, koppar-, brons-; *blm.* hård, fast, orubblig, tung.

ehestens, *adv.* med det första.

ehl..., ehm... *se ehel..., ehem...*

Ehni, *-s, -s, m.* *blm.* stamfader, farfar, morfar.

ehrbär, *a. 1.* berömlig. **2.** ärbär, anständig, sedesam.

Ehrbarkeit, *0, f. 1.* berömligt sätt, berömlig vandel. **2.** ärbarhet, anständighet, sedighet.

Ehr[le], *gen. och dat. sg. ofta -en i sht efter zu, plur. -en, f.* ära, heder. *Ein Mann von ~ en äraus man. Auf ~ halten:* hafva hederskänsla. *Seine ~ darin setzen:* sätta en ära i. *Auf ~* på min ära! *Auf ~ und Seligkeit schwören:* svära sin salighetssed på. *Jmdm um die ~ bringen:* beröfva ngn hans goda rykte. *Wieder zu ~ bringen:* uppätta. *~ dem ~ gebührt:* ära den som äras bör. *In aller ~ i all anständighet. ~ n halber:* för skams skull. *Jmdm zu ~ n:* till ngn ära. *~ einlegen mit ei. durch etw.:* vinna ära, göra sig förtjänt om ngt genom ngt. *In ~ n halten:* om personer: vörda, hedra, om saker: högt skatta, väl värda. *Das ist aller ~ n wert:* det är värdt allt erkännande. *Jmdm ~ erweisen:* hedra ngn. *Es für eine ~ ansehen ei. es sich (dat.) zur ~ anrechnen ei. schätzen, zu... anse* det för en

ära för sig att. . . *Geben Sie mir die ~ Ihres Besuches*: hedra mig med edert besök. **-abschneider**, -s, -, m. äreskändare. **-abschneiderel**, -en, f. vanryktande, ärerörigt förtal. **-begier[de]**, 0, f. ärelysten. **-begierig**, a. ärelysten. **-beraubung** = *-abschneiderel*. **-durst**, -[e]s, 0, m. törst efter ära. **-durstig**, a. törstande efter ära. **-eifer**, -s, 0, m. ifver att hålla på sin ära. **-erbietig**, a. förnadsfull. **-erbietigkeit**, **-erbietung**, 0, f. förnadsfullt sätt, beteende. **-furcht**, 0, f. förnadsfull. **-furchts...** ex. **-bezeugung**, **-bezeugung**, -en, f. förnadsbetygelse. **-voll**, a. förnadsfull. **-gefühl**, -[e]s, 0, n. hederskänsla. **-geiz**, -es, 0, m. äregirighet. **-geizig**, **-gierig**, a. äregirig. **-liebe**, 0, f. hederskänsla, rättskaffenhet. **-liebend**, a. mon om sin heder, rättskaffen. **-los**, a. ärelös. **-lösigkeit**, 0, f. ärelöshet. **-sucht**, 0, f. = *-geiz*. **-süchtig** = *-geizig*. **-vergessen**, a. glömsk af sin ära, sin heder. **-verlust**, -[e]s, 0, m. förlust af medborgerligt förtroende. **-widrig**, a. ärerörig, ohederlig. **-würdig**, a. ärevärdig. **-würden**, obj. f. titel till andliga: ers ärevärdighet. **-en...** Ex. **-amt**, -[e]s, -er f, n. hederspost, förtroendesyssla. **-bahn**, -en, f. hederns väg, ärans stråt. **-becher**, -s, -, m. hedersbägare, hedersskål. **-besuch**, -[e]s, -e, m. höflighetsbesök. **-bezeugung**, **-bezeugung**, -en, f. hedersbetygelse, ärebetygelse. **-bild**, -[e]s, -er, n. ärestod. **-bogen**, -s, -, m. äreport. **-bürger**, -s, -, m. hedersborgare. **-dame** = *Anstandsdame*. **-denkmal**, -[e]s, -er f, n. ärestod. **-dieb**, -[e]s, -e, m. äretjuf. **-erklärung**, -en, f. upprättelse för ärekränkning. **-fest**, -[e]s, -e, n. fest till ngns ära, hedersdag. **-fiest**, a. genomhederlig, pålitlig. **-gabe**, -n, f. hedersgåfva. **-gast**, -[e]s, -e f, m. hedersgäst. **-gedächtnis[s]**, -es, -se, n. hedrande minne. **-geleit**, -[e]s, -e, n. hedersfölje, hedersvakt. **-gericht**, -[e]s, -e, n. hedersdomstol. **-geschenk**, -[e]s, -e, n. äreskänk. **-gewand**, -[e]s, -er f, n. = *-kleid*. **-halber**, adv. för sin heders skull, för skams skull. **-handel**, -s, -f, m. hederstvist. **-klage**, -n, f. anklagelse för rättegång om ärekränkning, hederstvist. **-kleid**, -[e]s, -er, n. hedersdrägt, galadrägt. **-kränkung**, -en, f. ärekränkning. **-kranz**, -es, -e f, m. ärekrans. **-krone**, -n, f. ärekrona. **-kuss**, -es, -e f, m. af artigheten fordrad kyss. **-legion**, 0, f. hederslegion. **-leute**, plur. hedersmänniskor. **-lohn**, -[e]s, -e f, m. hedrande belöning. **-mahl**, -[e]s, -ea, -er f, n. måltid till ngns ära, festmåltid. **-mann**, -[e]s, -er f, m. hedersman, ärans man. **-mitglied**, -[e]s, -er, n. hedersledamot. **-pfad**, -[e]s, -e, m. = *-bahn*. **-pforte**, -n, f. äreport. **-pfennig**, -[e]s, -e, m. medalj. **-platz**, -es, -e f, m. hedersplats. **-posten**, -s, -, m. hederspost, äreställe. **-preis**, -es,

-e, m. 1. hederspris. 2. bot. ärenpris (Veronica). **-rat[h]**, -[e]s, -e f, m. 1. titulärt råd. 2. hedersnämnd. **-recht**, -[e]s, -e, n. hedrande rättighet, företrädesrättighet. *Jur. Verlust der bürgerlichen* ~: förlust af medborgerligt förtroende. **-rede**, -n, f. äretal, äreminne. **-reich**, a. ärorik. **-retter**, -s, -, m. en som räddar, upprättar ngns heder. **-rettung**, -en, f. upprättelse. **-richter**, -s, -, m. domare i hederssak. **-rührig**, a. ärerörig. **-sache**, -n, f. hederssak. **-säule**, -n, f. ärestod. **-schänder**, -s, -, m. äreskändare. **-schänderisch**, a. äreskändande. **-schein**, -[e]s, -e, m. skriftligt hedersord. **-schuld**, -en, f. hedersskuld. **-schuss**, -es, -e f, m. äreskott, salut. **-sold**, -[e]s, 0, m. = *-lohn*. **-stand**, -e[s], 0, m. ärofull ställning. **-stelle**, -n, f. äreställe, hederspost. **-strafe**, -n, f. vanärande straff. **-tag**, -[e]s, -e, m. hedersdag. **-tanz**, -es, -e f, m. höflighetsdans. **-that**, -en, f. ärofull handling, bragd. **-titel**, -s, -, m. hederstitel. **-trunk**, -[e]s, -e f, m. hedersskål. **-voll**, a. ärofull. **-wache**, -n, f. hedersvakt. **-wärt[h]**, a. hedervärd, förnadsbjudande. **-wort**, -[e]s, -e, n. hedersord. **-zeichen**, -s, -, n. heders-tecken.

ehren, -te, ge-t, tr. ära, hedra, vörda. *Etw. ehrt mich*: ngt länder mig till ära.

ehrenhaft, a. hederlig, hedervärd, redbar, bra. *Ein ~er Mann*: en ärans man.

Ehrenhaftigkeit, 0, f. hederlighet, rättskaffenhet, ärbarhet, redbarhet.

ehrenthalber se *ehrenhalber* under *Ehren...*

ehrlich, a. 1. ärlig, redlig, rättskaffen. *Sein ~es Auskommen haben*: hafva sin utkomst på ärligt sätt. *Jmdn ~ machen*: återgifva ngn medborgerligt förtroende. *Gestehen Sie ~ bekänn öppet. Es ~ mit jmdm meinen*: mena väl med ngn. Ordspr. *~ währt am längsten*: ärlighet varar längst. *F eine gute ~e Haut*: en genomhederlig människa. *~es Begräbnis*: hederlig begrafning. *In ~em Kampfe*: i ärlig, öppen strid. 2. F duktig. *Er lügt was ~es*: han ljuger kolossalt. *Das soll was ~es kosten*: det lär kosta pengar, det. *Was ~es schwatzen*: prata af hjärtans lust. **-machung**, 0, f. jur. återgifvande af medborgerligt förtroende.

Ehrlichkeit, 0, f. ärlighet, redbarhet.

ehrsäm, a. ärbär.

ehstens se *ehestens*.

1. **Ei**, -[e]s, -er, n. dtm. *Eichen*, plur. vanl. *Eierchen*, ägg. *Wie auf ~ern gehen*: gå som på nålar. *Sie sind einander ähnlich wie ein ~ dem andern*: de äro så lika hvarandra som ett par bär. *Er ist kaum aus dem ~ gekrochen*: han är ännu ej torr bakom öronen. *Das ~ will klüger sein als die Henne*: ägget vill lära hönan värpa. *Nicht ein ausgeblasenes ~ wert*: ej värd ett ruttet

lingon. *Sich um ungelegte* ~er kümmern: bekymra sig för den dag, man ännu icke sett. *Nürnberg* ~er: nürnberg ägg (de första, i Nürnberg tillverkade, skuren, hvilka hade äggform). ~dotter, -s, -, m. och n. äggula. ~form, -en, -f. äggform. ~förmig, a. äggformig. ~gelb, I. [-e]s, -e, n. äggula. II. a. gul som ägggula. ~land, -länder se nedan. ~linie, -n, f. oval. ~rund, a. rund, klotrund. ~weiss, -es, -e, n. ägghvita. ~er... Ex. ~apfel, -s, -, f. m. bot. äggplanta (Solanum Melongena). ~becher, -s, -, m. äggkopp. ~bier, [-e]s, -e, n. äggöl. ~birne, -n, f. äggformigt päron. ~brot, [-e]s, -e, n. bröd bakadt med ägg. ~dotter se ~dotter. ~fladen = ~kuchen. ~gelb se ~gelb. ~händler, -s, -, m. ägghandlare. ~käse, -s, -, m. ett slags äggkaka af sur mjölk och ägg. ~klar = ~weiss. ~krebs, -es, -e, m. kräfta med rom. ~kuchen, -s, -, m. tunn äggpannkaka. ~legen, -s, 0, n. äggläggning. ~markt, [-e]s, -e f, m. äggmarknad. ~milch, 0, f. äggmjölk. ~pflaume, -n, f. äggplommon. ~rühr, [-e]s, 0, n. äggrora. ~schale, -n, f. äggskal. ~schaum, ~schnee, [-e]s, 0, m. till skum vispade ägg. ~speise, -n, f. äggmat, äggrora. ~stock, [-e]s, -e f, m. äggstock. ~treter, -s, -, m. försigtig, varsam person hvilken går liksom på ägg. ~tanz, -es, -e f, m. äggdans (dans mellan ägg, hvilka ej få skadas).

2. *ei*, interj. 1. uttryckande ofverraskning, å! nej se! ~freilich, ~ja wohl: jo visst. ~das wäre! det vore just vackert! ~was! sådana dumheter! å tyst! jag vill ej höra talas därom. 2. = *ai* 3.

eia, interj. uttryckande glädje, eja! hälsan!

Eibe, -n, f. id, idegran (Taxus baccata). -n... Ex. ~artig, a. liknande idegran. ~baum, [-e]s, -e f, m. ideträd. ~holz, -es, 0, n. ideträ.

eiben, a. af ideträ.

Eibisch, -es, -e. m. bot 1. hibisk (Hibiscus). 2. altérot (Althæa).

Eich... Ex. ~amt, [-e]s, -er f. n. kröneri. ~elle, -n, f. profan, likareal. ~gewicht, [-e]s, -e, n. likarevigt. ~mass, -es, -e, n. profmätt, likaremätt. ~meister, -s, -, m. justerare. ~stab, [-e]s, -e f, m. profvare, likare. ~stempel, -s, -, m. justeringsstämpel.

1. **Eiche**, -en, f. ek. ~apfel, -s, -f, m. galläpple. ~horn, [-e]s, -er f, vanl. dim. ~hörnchen, -s, -, n. ~katze, -n, f. vanl. dim. ~kätzchen, -s, -, n. ekorre. ~ochs[e], -en, -en, m. ekoxe. ~en... Ex. ~artig, a. ekartad. ~baum, [-e]s, -e f, m. ek(träd). ~beschattet, a. beskuggad af ekar, i ekars skugga. ~bestand, [-e]s, -e f, m. ekplantering, ekskog. ~blatt, [-e]s, -er f, n. ekblad. ~bohle, -n, f. ekplanka. ~brett, [-e]s, -er, n. ekbräde. ~grund, [-e]s, -e f, m. dal beväxt med ekur. ~hain, [-e]s, -e, m. eklund. ~holz, -es, 0, n. ek, ekträ, ekvirke. ~laub, [-e]s, -e el. -er f, n. eklöf. ~planke,

-n, f. ekplanka. ~rinde, 0, f. ekbark. ~stamm, [-e]s, -e f, m. ekstam. ~wald, [-e]s, -er f, m. ekskog.

2. **Eiche**, -n, f. 1. kröning, justering. 2. likare. 3. justeringsstämpel.

Eichel, -n, f. ekällon, ällon; på tyska kort = klöfver. ~artig, a. ällonartad. ~daus, -es, -er f, n. i tyska kort: klöfver äss. ~förmig, a. ällonformig. ~mast, -en, f. ällonbete. ~napf, [-e]s, -e f, m. ällonskål.

1. **eichen**, a. af ek, ek.

2. **eich** en, -te, ge-t, itr. kröna, justera. **Eichung**, f. ~s... = *Eich*...

Eicher, -s, -, m. justerare, krönare.

Eid, [-e]s, -e, m. ed. *Einen* ~leisten el. *schwören*: gå ed. *Einen falschen* ~schwören: begå mened. *ist abnehmen* 1, 4. ~ablegung, -en, f. edgång. ~brecher, -s, -, m. edsbrytare. ~bruch, [-e]s, -e f, m. edsbrott. ~brüchig, a. edsbrytande. ~bürge, -n, -n, m. borgesman som med ed bekräftat sin borgen. ~bürgschaft, -en, f. med ed bekräftad borgen. ~genoss[e], -en, -en, m. edsförbunden. ~genossenschaft, -en, f. edsförbund. ~genössisch, a. edsförbunden. ~leister, -s, -, m. en som går ed. ~leistung, -en, f. edgång. ~schwur, [-e]s, -e f, m. ed. ~vergessen, a. glömsk af sin ed. ~es... Ex. ~ablehnung, -en, f. vägran att gå ed. ~formel, -n, f. edsformulär. ~helfer, -s, -, m. person som med ed styrker en annans besvärna uppgift. ~pflicht, -en, f. edlig förpligtelse, trohetsed. *Die* ~leisten: svära trohetsed. ~verweigerer, -s, -, m. person som vägrar att gå ed.

Eidam, [-e]s, -e, m. mäg.

Eidechse, -n, f. ödla. -n... Ex. ~artig, a. ödleartad. ~kopf, [-e]s, -e f, m. ödlhufvud.

Eider, -s, -, m. -n, f. äjder. ~[a]une, -n, f. äjderdun. ~ente, -n, -gans, -e f, f. ~vogel, -s, -, f, m. äjder.

eidlich, a. edlig.

eilen se *eien*.

Eifer, -s, 0, m. ifver. nit. nitälskan. häftighet; vrede. ~geist, [-e]s, -er, m. nitälskande, vredgad ande. ~rede, -n, f. upprördt, vredgad tal. ~sucht, 0, f. afund, afundsjuka, svartsjuka. ~süchtelei, -en, f. småaktig, lågsint afundsjuka, svartsjuka. ~süchtig, a. afundsjuk, svartsjuk. [-s]... Ex. ~voll, a. nitälskande, nitisk; häftig.

Eiferer, -s, -, m. ifrare, nitisk person.

eifer n, -te, ge-t, itr. h. 1. ifra, visa nit. *für etw.*: för ngt. 2. blifva häftig, vredgas. 3. *Mit jmdm in etw.* (dat.) ~täfla med ngn i ngt.

Eifererin, -nen, f. ifrande, nitisk kvinna.

eifrig, a. ifrig, nitisk, nitälskande.

eigen, a. 1. egen. *Etw. auf* ~e Hand thun: göra ngt på egen hand. *Aus* ~em Antriebe: af egen drift. *Das ist mein* ~e. *das gehört mir* [zu] ~ det är min egendom. *Sein* ~es Haar: sitt eget hår. *Sein* ~er Herr sein:

vara sin egen, vara oberoende. *In höchst-
~er Person*: i egen hög person. *Das ist sein
~stes Wesen*: det är hans innersta natur.
Ordspr. ein ~er Herd ist Goldes wert: egen
härd är guld värd. *Sich (dat.) etw. zu ~ ma-
chen*: tillägna sig ngt. *Sich eine Sprache
zu ~ machen*: göra sig förtrogen med ett
språk. **2.** egendomlig, utmärkande, karak-
teristisk. **3.** egen, egendomlig, besynnerlig.
*Es ist ein ~es Ding o. eine ~e Sache darum
o. damit*: därmed förhåller det sig på ett
säreget sätt. *F du bist ein ~es Kraut*: du är
en besynnerlig knrre. **4.** fordrande, småak-
tig. **5.** lifegen. **6.** adv. = *eigens*. -**ansicht**, -*en*,
f. egendomlig uppfattning. -**artig**, *a.* egen-
domlig. -**bote**, -*n*, -*n*, *m.* expressbud. -**dün-
kel**, -*s*, *0*, *m.* egenkärlek. -**gut**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.*
egendom, gods som man besitter med full ägande-
rätt. -**handel**, -*s*, *0*, *m.* handel för egen räk-
ning. -**händig**, *a.* egenhändig. -**liebe**, *0*, *f.*
egenkärlek. -**lob**, -[*e*]*s*, *0*, *n.* självberöm, eget
beröm. -**mächtig**, *a.* egenmäktig. -**name**[*n*],
-*ns*, -*n*, *m.* egennamn. -**nutz**, -*es*, *0*, *m.* egen-
nytta. -**nützig**, *a.* egennyttig. -**rache**, *0*, *f.*
själfhämd. -**sinn**, -[*e*]*s*, *0*, *m.* egensinne,
egensinnighet. -**sinnig**, *a.* egensinnig. -**wil-
le**[*n*], -*ns*, *0*, *m.* egenvilja, egensinne. -**wil-
lig**, *o.* egenvillig, egensinnig.

Eigenheit, -*en*, *f.* egenhet, egendomlighet,
säreget sätt.

eigens, adv. särskildt. ~ *dazu bestimmt, dar-
auf berechnet*: just afsedd för det ända-
målet.

Eigenschaft, -*en*, *f.* egenskap. *In der ~ als
Vormund*: i egenskap af förmyndare. -*s...*
Ex. ~**wort**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* gram. adjektiv.

Eigentum *m. m.* se *Eigentum* *m. m.*

eigentlich, *a.* egentlig, verklig. *Im ~en Ver-
stande*: i egentlig mening.

Eigentum, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* egendom. -*s...* Ex.
~**entsetzung**, -*en*, *f.* expropriation. ~**herr**,
-*n*, -*en*, *m.* egendomsherre, godsägare. ~**los**,
a. som ej har ngn egendom.

Eigentümer, -*s*, -*m.* ~**in**, -*nen*, *f.* (gods)ägare,
ägarinna.

eigentümlich, *a.* **1.** tillhörig. *Etw. ~ besitzen*:
hafva ngt i sin ägo, besitta ngt med full
äganderätt. **2.** egendomlig, a) karaktaristisk,
utmärkande, b) besynnerlig.

Eigentümlichkeit, -*en*, *f.* egendomlighet.

eignen, -*ete*, *ge-**et***, *I. tr.* * *egna*, tillägna. *Je
geeignet. II. Sich zu etw. ~ lämpa sig för.*
vara lämplig till ngt. III. itr. h. * *Etw.
eignet mir*: ngt tillhör mig utelutande el. *as*
för mig egendomligt.

Eigner, -*s*, -*m.* ~**in**, -*nen*, *f.* ägare, ägarinna.

Eiland, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* mest poet. ö.

Eiländer, -*s*, -*m.* ~**in**, -*nen*, *f.* öbo.

Eille, *0*, *f.* hast, brådska, snabbhet, skyndsam-
het. *In aller ~ i största hast. ~ zeigen*:
brådska. *Es hat ~ det brådskar. -bestell'ung*,

-*en*, *f.* beställning genom ilbud. -**bote**, -*n*,
-*n*, *m.* ilbud. -**brief**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* expressbref.
-**fertig**, *a.* brådskande. -**fertigkeit**, *0*, *f.* bråds-
ska, skyndsamhet. -**fracht**, -*en*, -**fuhr**, -*n*, *f.*
försändning af ilgods; ilgods. -**gut**, -[*e*]*s*,
-*er* †, *n.* ilgods. -**marsch**, -*es*, -*e* †, *m.* il-
marsch. -**post**, -*en*, *f.* snällpost. -**sendung**,
-*en*, *f.* ilgods; försändning med ilbud. -**wa-
gen**, -*s*, -[†], *m.* diligens. -**zug**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.*
snälltåg, itåg.

eillen, -*te*, *ge-**t***, *I. Sich ~ skynda sig. II. itr.*
s. när ortförändringen framhålles, eljes *h.* **1.** skynda,
t. ex. jmdm zu Hilfe: till någons hjälp, *sein-
nem Verderben entgegen*: till sitt fördärf.
Eile mit Weile: skynda långsamt. ~*d*:
skyndsamt, hastig. **2.** brådska, fordra skynd-
sam behandling. *Ätr. opsers. es eilt*: det bråd-
skar, det är brådt därmed.

eilends, adv. skyndsamt, hastigt, i hast.

eilf se *elf*.

eilig, *a.* **1.** skyndsamt, hastig, snabb. **2.** som
kräver skyndsamt, brådskande. *Es ~
haben*: hafva brådot.

Eimer, -*s*, -*m.* ämbar. -**deckel**, -*s*, -*m.* ämbar-
lock. -**kunst**, -*e* †, *f.* ☉ paternosterverk.
-**weise**, adv. ämbarvis, i ämbaren.

i ein, m. eine, f. ein, n., i själfständig ställa. *einer
eine ein*[*e*]*s*, gen. *eines einer eines*, dat. *einem
einer einem*, ack. *einen eine ein*, i själfständig
ställn. neutr. *ein*[*e*]*s*. *Jtr Eins. I. a.* (grundtal) **1.**
en, ett. Ex. a) *ein Centner*, men: *zwanzig
Centner und noch einer sind einundzwan-
zig*; *hundert und ein Schiff*: etthundraett
skepp, men: *hundert und eins*: hundraett;
ein mal eins ist eins: en gång ett är ett;
in eins zwei drei: ett tu tre, genast; *um
ein Uhr*: kl. 1, *mit dem Schlage eins*: på
slaget ett, *Punkt eins*: punkt ett; *ein Vier-
tel auf eins*: en kvart på ett; b) alltid be-
tonadt: *eins von beiden*: ettdera; *ein für
alle*: en gång för alla; *einer für alle
und alle für einen*: en för alla och alla
för en; *zwei Fliegen mit einer Klappe
schlagen*: slå två flugor i en smäll; *in ei-
nem Zuge*: i ett drag; *in einem fort* el.
weg: oafbrutet, oupphörligen; *sein Eins
und Alles*: hans allt i allo; *der Eine sieht
alles*: Gud allena ser allt. **2.** i förening med
der andere: *der eine ... der andere*: den
ene ... den andre; *einer nach dem andern*:
den ene efter den andre; *die beiden Brüder
lieben einer den anderen*: de båda bröderna
älska hvarandra; *sie kümmern sich einer
um den anderen nicht*: de bry sig ej om
hvarandra. **3.** en, en och samme, samme,
t. ex. wir wohnen alle in einer Strasse: *in
ein[er] und derselben Strasse*: vi bo alla
på samma gata; *das ist mir alles ein Ding*
el. *ein Thun* el. *eins*: det gör mig alldeles
detsamma; *es kommt auf eins heraus*: det
är sak samma, blir samma resultat. **4. Eins**

* akta ems. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

sein: vara ense, enig. *eins werden*: blifva ense, komma öfverens. **5.** *Noch eins!* en sak till! *Mit eins ei. einem*: med ens. **II.** *obest. art.* **1.** en, ett. *Ein jeder*: hvar och en. *W'lech ein ei. was für ein Unglück!*: hvilken olycka. *Stundom utan motsvarighet i svenskan, t. ex. einen grossen Bart haben*: hafva långt skägg, *einen Eid leisten*: gå ed. **2.** *espt.*, utan subst. t. ex. *einen* (nåml. *Trunk!* *nehmen ei. eins trinken*: dricka ett tag, taga sig en sup, en klunk: *jmdm einen* (nåml. *Schlag*) *ei. eins versetzen ei. ausrischen ei. geben*: slå till ngn; *jmdm eine* (nåml. *Ohrfeige*) *stechen*: gifva ngn en örfil. **III.** *sjalfständ firman i mask. obest. pron. en, man, någon, t. ex. es thut einem wohl*: det gör en godt; *wie kann einer so dumm sein?* hur är det möjligt att vara så dum? *ordspr. was man nicht weiss, macht einen nicht heiss*: anget. hvad mitt öra ej hör, det mitt hjärta ej rör. **IV.** *ein, adv. en, ungefär, t. ex. ~ acht Tage*: en åtta dar. **-aktig, a.** i en akt, enakts-. **-armig, a.** enarmad. **-ärtig, a.** likartad, enahanda. **-äugig, a.** enögd. **-händig, a.** i ett band. **-beere, -n, f.** bot. ormbär (Paris). **-beinig, a.** som har blott ett ben, en fot. **-farbig, a.** enfärgad. **-farbigkeit, 0, f.** egenskap att vara enfärgad. **-förmig, a.** enformig. **-förmigkeit, 0, f.** enformighet. **-füssig, a.** som har blott en fot. **-geboren, a.** enfödd. *Der ~e*: Guds enfödde sönn. *Jfr särskild artikel.* **-gestrichen, a.** mus. enstruken. **-händig, a.** enhänd. **-hauig, a.** äkerbr. som slås, mäjvas blott en gång om året. **-hellig, a.** enhällig. **-helligkeit, 0, f.** enhällighet. **-horn, [-e]s, -er †, n.** enhörning. **-hörnig, a.** enhörnig. **-hufet, -s, -, m.** enhofvadt däggdjur. **-hundert, a.** etthundra. **-jährig, a.** ettårig. *Ein ~ Freiwilliger*: person som på grund af högre bildning ej behöfver exercera mer än ett år och som får välja detta år (daraf ofrivillige) mellan sitt 17:e och 23:e lefnadsår. **-klang, [-e]s, 0, m.** enklang, samklang, öfverensstämmelse. **-mal** se nedan. **-maléins, -, -, n.** multiplikationstabell. **-mälzig, a.** blott en gång förekommande. *Nach ~em Durchlesen gab ich dir das Buch*: sedan jag läst boken en gång, gaf jag dig den. **-männig, a.** bot. som har blott en ståndare, enmännig. **-master, -s, -, m.** fartyg med blott en mast. **-monatlich, a.** som varar en månad, en månads. **-mündig, a.** med en mun, enstämmig. **-müt[h]ig, a.** endrägtig. **-müt[h]igkeit, 0, f.** endrägtighet. **-öde, -n, f.** ödemark. **-pfünder, -s, -, m.** X enpunding. **-pfündig, a.** X enpundig. **-schalig, a.** enskalg. **-schläfrig, a.** ~es Bett: enmansäng. **-schneidig, a.** som har blott en egg. **-schürig = -hauig.** **-seitig, a.** ensidig. **-seitigkeit, -en, f.** ensidighet. **-siedel = -siedler. -siedel, -en, f.** eremitage. **-siedel n, -te, ge-t, itr. h.** lefva som eremit. **-siedler,**

-s, -, m. eremit. **-siedler, -en = -siedler. -siedlerisch, a.** eremitartad, eremit. **-siedler[n = -siedeln. -silbig, a.** enstafvig, a) gram. b) fåordig, ordknapp. **-silbigkeit, 0, f.** enstafvighet, *jfr föreg.* **-sitzig, a.** ensitsig. **-spänner, -s, -, m.** enspännare. **-spännig, a.** enspänd. **-spurig, a.** enspårig. **-stellig = -zifferig. -stimmig, a.** enstämmig, a) mus. b) enhällig. **-stimmigkeit, 0, f.** enstämmighet. **-stöckig, a.** envånings-, t. ex. *~es Haus*: envåningshns. **-stündig, a.** som varar en timme. **-tagig, a.** som varar en dag, en dags. **-tags... ex. ~blume, -n, f.** blomma som varar blott en dag. **~fliege, -n, f.** dagslända. **-[h]eilig, a.** bestående af, utkommande i en del. **-tönig, a.** entonig. **-tönigkeit, 0, f.** entonighet. **-tracht, 0, f.** endragt. **-trächtig, a.** endrägtig. **-trächtigkeit, 0, f.** endragt. **-undzwanzig, a.** (oböjligt grundtal) tjugutt. **-verstanden, a.** ense. *Mit etw. ~ sein*: gå in på, gilla ngt. *~? går ni in därpå? ~! jag går in därpå!* **-verständigen, I. tr. Jmdn ~ förmå** någon att gå in på ngt. **II. Sich ~ gå in på ngt. -verständniss[s], -ses, -se, n.** öfverensstämmelse. *In gutem ~ leben*: lefva i godt förstånd. *Geheime ~ se mit dem Feinde haben*: vara i hemligt förstånd med fienden. **-verstehen = -verständigen II;** *jfr nedan.* **-weibig, a.** bot. som har blott en pistill. **-wöchentlich, a.** som varar en vecka, en veckas. **-wüchsig, a.** växt i ett, enhetlig. **-zahl, 0, f.** gram. singularis. **-zeilig, a.** enradig, på en rad. **-zifferig, a.** räkn. *~e Zahl*: enhet, tal som består af blott en siffra.

2. ein, adv. in, jfr aus II. 1. Sms. se nedan.

Arm. Ein bildar med verb öskta sms., hvilka beteckna inträngande i ngt, aftagande, förvärf m. m.

einackern, tr. taga till åker, lägga ned plogen, plöja, odla.
einänder, oböjlt. pron. recipr. hvarannan, hvartannat, hvarandra. Gegen ~ halten: hålla mot hvartannat *ei. hvarandra, jämföra. Sich in ~ finden*: komma öfverens. *Mit ~ reisen*: resa tillsammans. *Alle mit ~ allesammen. Sich vor ~ fürchten*: frukta hvarandra. *Zu ~ kommen*: komma till hvarandra, umgås. *Jfr an~, aus~ m. fl. sms. med prep.*

einarbeiten, I. tr. 1. Etw. in etw. (ack.) ~ arbeta, skära, drifva, knåda m. m. ngt in i ngt. **2. Jmdn in etw. ~ göra ngn** förtrogen med ngt. **II. Sich in etw. ~ sätta sig in i ngt.**
einäschern, tr. lägga i aska, bränna upp, t. ex. *eine Stadt. Einäschering, f.*

einät[h]men, tr. inandas. **Einät[h]mung, f.**

einätzen, tr. inetsa.

einbacken, I. tr. baka in, t. ex. *Rosinen in den Kuchen. II. Sich ~ förlora* i vigt vid bak.

einballen, tr. slå in i balar, embalera.

einbalsamieren, tr. balsamera. **Einbalsamierung, f.**

Einband, [-e]s, -e †, m. 1. inbinding af böcker. **2.** band på en bok. **-decke, -n, f.** pärmar.

0 skönar plur. † har om ljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpeverb.

Einbau, *-[e]s, -e et. -ten, m.* 1. det inre af en byggnad. 2. inåtgående del af en byggnad.
einbauen, *I. itr. h. och sich ~ bygga åt sig, slå sig ned* (naut. ngt, t. ex. *die Bienen haben [sich] in hohle Bäume eingebaut*). **II. tr. I.** bygga ngt in (ngt, t. ex. *ein neues Register in die Orgel ~, in dem Kreuzgange war eine Rotunde eingebaut*; sv. odla, nedmylla i jorden). **2.** gnm ngt slags bygge innesluta, afstånga, begränsa, indämma, t. ex. *einen Fluss Einbauung, f.*

einbedingen, *tr. [Mit] ~ innesluta i ett köp, i en öfverenskommelse.*

einbegreifen, *tr. [Mit] ~ inbegripa, innesluta, medräkna.*

einhalten, *tr. hålla inne, undanhålla, t. ex. jmds Lohn.*

einbeissen, *I. itr. h. In etw. (ack.) ~ bita i ngt. II. itr. h. och sich ~ bita in sig, in etw. (ack.): i ngt.*

einbeizen, *tr. betsa in.*

einbekennen, *tr. erkänna, tillstå.*

einbekommen, *tr. I. få in, t. ex. Geld. 2. upphinna, ta fatt.*

einberichten, *tr. till ngn myndighet inlemnna redogörelse för.*

einberufen, *tr. inkalla, sammankalla. Einberufung, f.*

einbetteln, *I. tr. tiggande insamla. II. Sich ~ ställa sig in.*

einbetten, *I. tr. I. inbädda. 2. indämma, t. ex. einen Fluss. II. Sich bei jmdm ~ lägga sig hos ngn.*

einbiegen, *I. tr. och sich ~ böja (sig) inåt. II. itr. s. Wieder in den Weg ~ åter beträda, komma in på vägen.*

Einbiegung, *-en, f. krökning inåt, inböjning, vinkel, veck; för str. jfr föreg.*

einbilden, *tr. inbilla, jmdm, sich (dat.) etw.: ngn, sig ngt. Sich (dat.) viel ~ hafva hög tanke om sig själf, vara inbilsk. Sich (dat.) etw. auf etw. (ack.) ~ vara stolt, brösta sig öfver ngt. Eingebildet: a) inbillad, fantastisk, b) inbilsk.*

Einbildung, *-en, f. I. inbillning, fantasi. 2. inbilskhet. -s... Ex. ~kraft, 0, f. inbillningskraft, fantasi. ~krankheit, -en, f. inbillningsjukan. ~vermögen, -s, 0, n. = ~kraft.*

Einbinde... *Ex. -kosten, plur. inbindningskostnader.*

einbinden, *tr. I. binda, knyta in ngt i ngt, binda ihop. 2. inbinda, binda böcker. 3. Ein Patengeschenk ~ gifva fadder gifva, egentl. knyta in den. 4. Jmdm etw. ~ inpräglä, inskärpa ngt hos ngn, i ngn minne.*

einblasen, *tr. I. blåsa in i; blåsa omkring, t. ex. Kartenhäuser. 2. Jmdm etw. ~ ingifva, intala, tillhviska ngn ngt.*

einblauen, *einbläuen, tr. blåa, t. ex. Wäsche.*

einbleuen, *tr. Jmdm etw. ~ med käppen inpräglä ngt i ngn minne.*

Einblick, *-[e]s, -e, m. inblick.*

einbohren, *I. tr. I. borra in, borra fast ngt i ngt. 2. Ein Loch in ein Brett ~ borra ett hål i ett bräde. II. itr. h. och sich ~ borra sig in i ngt.*

einbrechen, *I. tr. I. Ein Loch in etw. (ack.) ~ bryta ett hål i ngt. 2. genombröta, bryta sönder. II. itr. s. I. sjunka ihop, störta samman, instörta. 2. bryta sig in, göra inbrott, t. ex. in ein Haus. In ein Land ~ falla in i ett land. 3. Über jmdn, etw. ~ komma öfver, öfverfalla ngn, ngt. 4. inbryta, inträda. Bei ~der Nacht: vid nattens inbrott.*

Einbrecher, *-s, -, m. person som gör ett infall et. inbrott, inbrottsstjuf.*

einbrennen, *I. tr. I. inbränna, t. ex. ein Zeichen, eine Farbe. 2. röka, svafva, t. ex. Fässer. 3. kokk. Mehl in die Suppe ~ vispa mjöl i den kokande soppan. II. itr. s. brinnande sjunka ihop, brinna ned.*

einbringen, *tr. I. föra in, t. ex. Getreide ~ köra in säd, Waren ~ föra in varor i landet. Gefangene ~ inspärta fångar; föra med sig i boet. 2. inbringa, t. ex. Geld, Ehre. 3. taga igen, godtgöra, t. ex. etw. Versäumtes. Einbringung, f.*

einbröckeln, **einbrocken**, *tr. bryta i, t. ex. Brot in die Suppe ~ et. die Suppe ~ bryta bröd i soppan. Bildl. jmdm etw. et. eine Suppe ~ bereda ngn förtret, obehag.*

Einbruch, *-[e]s, -e †, m. inbrott. -s... Ex. ~diebstahl, -[e]s, -e †, m. inbrottsstöld.*

Einbucht, *-en, f. inböjning.*

einbürgern, *I. tr. I. Jmdn ~ upptaga ngn såsom borgare, gifva ngn medborgarrätt. Bildl. Fremdwörter ~ upptaga främmande ord i språket och låta dem vinna häfd. 2. göra hemmastadd. II. Sich ~ intränga, blifva hemmastadd, vinna häfd. Einbürgerung, f.*

Einbüsse, *-n, f. äden skada, förlust.*

einbüßen, *tr. förlora, blifva af med, sätta till.*

ein-dämmen, *tr. indämma. Eindämmung, f.*

eindampfen, *I. itr. s. torka genom afdunstning. II. tr. uppfylla med ånga.*

eindämpfen, *tr. I. = eindampfen II. 2. kokk stufva.*

eindecken, *tr. öfvertäcka. Eindeckung, f.*

eindeichen, *tr. indämma.*

eindicken, *tr. låta vätskor tjockna, koka ihop. Eindickung, f.*

eindocken, *tr. ↓ lägga i docka.*

eindorren, *itr. s. torka in.*

eindrängen, *I. tr. trycka, skjuta in ngt i ngt. II. Sich ~ tränga sig in, truga sig på.*

eindrehen, *tr. vrida, skruftva in.*

eindrillen, *tr. F I. inöfva, t. ex. Rekruten. 2. plugga in, t. ex. die griechischen Verben den Schülern ~.*

eindringen, *itr. s. intränga. Als Feind in das*

Land ~ göra ett fiendligt infall i landet. *Auf jmdn* ~ gå ngn på lifvet. **Bild.** *in das Mark* ~ gå genom märg och ben. **Eindringung, f.**

eindringlich, a. inträngande; bevakande, innerlig, eftertrycklig.

Eindringlichkeit, 0, f. innerlighet, värme, eftertryck.

Eindringling, -[e]s, -e, m. en som obehörigen trängt sig in, efterhängsen människa, utbörding.

Eindruck, -[e]s, -e †, m. 1. intryckning. 2. intryck, spår, märke. 3. intryck, verkan. s... *Ex.* ~fähig, a. mottaglig för intryck. ~los, a. som ej gör intryck, kraftlös. ~voll, a. gripande.

Eindrucken, tr. trycka in ngt i ngt.

eindrücken, I. tr. 1. trycka, prässa in ngt i ngt. *Eingedruckte Nase:* plattnäsa. 2. trycka sönder. **II.** *Sich* ~ göra intryck, lemna spår, märke. **Eindrückung, f.**

eindrücklich, a. som gör intryck, märklig.

eineb[e]nen, tr. jämna med marken, utjämna, planera. **Eineb[e]nung, f.**

ein/en = einigen.

einengen, tr. inskränka, sammantränga, trängre innesluta: **Bild.** sätta åt, bringa i trångmål. **Einengung, f.**

Einer, -s, -, m. räkn. enhet.

einerlei, I. *etw.* a. 1. enahanda, likadan. 2. likgiltig. *Es ist* ~ det gör detsamma. **II.** -[e]s. 0. n. enahanda, enformighet,

Einerleiheit, 0, f. enahanda beskaffenhet.

einernten, tr. inbärja, inhösta, skörda: *afv. Bildl.*, t. *ex. Lob.* **Einerntung, f.**

einerseits, einest[h]eils, adv. å ena sidan.

einexerzieren, tr. exercera, öfva, inöfva.

einfach, a. enkel.

Einfachheit, 0, f. enkelhet.

einfädeln, tr. 1. [*Den Faden in*] *die Nadel* ~ tråda på nålen. 2. = *anzettehn* 2.

einfahren, I. itr. s. fara, åka, resa in; bärg fara ned i en grufva. **II. tr.** 1. köra in, t. *ex. Getreide*. 2. köra sönder, t. *ex. eine Brücke* så att den instörtar. 3. *Pferd* ~ köra in hästar. **Einen Wagen** ~ profköra en vagn. **III.** *Sich* ~ öfva sig i körning.

Einfahrt, -en, f. 1. åkande in. resa in, färd in; bärg, nedfart. 2. inkörande, bärgning. 3. inkörspår; † inlopp till enhamn.

Einfall, -[e]s, -e †, m. 1. infallande, infall. t. *ex. des Feindes in ein Land*; inträngande. t. *ex. des Lichts in ein Zimmer*; nedfallande. t. *ex. der Klinke in das Schloß*. 2. instörtande, ras. t. *ex. eines Hauses*. 3. infall, tanke, hugskott. *Ich geriet auf den* ~ zu ... jag fick det infallet att ... s... *Ex.* ~winkel, -s, -, m. infallsvinkel.

einfallen, I. itr. s. 1. falla in i ngt. 2. jag. **Sä** ned, t. *ex. die Vogel fallen [auf den Vogelherd] ein. Das Wild fällt ein:* villebrådet

råkar i nätet. 3. plötsligt visa sig, falla in, bryta in, göra infall, t. *ex. feindlich in ein Land* ~ göra ett fiendligt infall i ett land. 4. *mus.* falla in, t. *ex. die Flöten fielen zur rechten Zeit ein*. 5. falla i talet, afbryta. 6. *Der Gedanke fiel mir ein:* jag kom jnst att tänka på. *Der Name fällt mir nicht ein:* jag kan ej påminna mig namnet. *Da bei fällt mir ein:* det påminner mig om. *Was fällt Ihnen ein?* hvad tänker ni på, att ni kan bära er så åt? *F fällt mir nicht ein:* kommer aldrig i fråga. *Sich (dat.) etw. ~ lassen:* komma att tänka på, hitta på något. 7. falla ihop, instörta, rasa. 8. falla inåt. **Ein-gefallne Wangen, Augen:** infallna kinder, insjunkna ögon. **II. tr.** *Sich (dat.) den Schädel* ~ falla och spräcka hufvudskålen.

Einfalt, 0, f. enfald. s... *Ex.* ~pinsel, -s, -, m. enfaldig stackare, vån.

einfältig, a. enfaldig.

Einfältigkeit, 0, f. enfald, inskränktthet, dumhet.

einfalzen, tr. ⊕ infalsa, infoga, spånta.

einfangen, tr. fånga och inspärta.

einfass... *Ex.* ~band, -[e]s, -er †, n. kantband.

einfassen, tr. 1. infatta, kanta, garnera, omgifva. 2. fylla på fat, t. *ex. Bier*.

Einfassung, -en, f. 1. infattande. 2. infattning, garnering, kant, ram. s... *Ex.* ~band, -[e]s, -er †, n. kantband.

einfeimen, tr. släppa *svia* på ållonbete.

einfeilen, tr. fila in.

einfesseln, tr. fjättra, lägga i bojar.

einfeiten, tr. smörja, ingnida med fett, med olja, med flott. **Einfeitung, f.**

einfeuchten, tr. alltigenom fukta, genomvåta.

einfeuern, itr. h. starkt elda. **Bild.** *jmdm (el. tr.: jmdn)* ~ uppelda ngn, försätta ngn i eld och lägor.

einfinden, sich ~ infinna, inställa sig.

einflechten, I. tr. 1. fläta, sammanfläta, t. *ex. die Haare*. 2. omfläta med korgverk. 3. infläta, t. *ex. ein Band ins Haar.* **Bild.** infläta, inblanda, tillägga. **II.** *Sich* ~ blanda sig i.

Einflechtung, f.

einfleischen, I. tr. kläda i kött och blod, förkroppsliga. *Vant. part. pert. eingefleischt:* som blifvit ens andra natur, inrotad, seg. **II.** *Sich* ~ kläda sig i kött och blod, taga mandom; **Bild.** blifva ens andra natur, inrota sig. **Einfleischung, f.**

einflicken, tr. 1. sätta i ett stycke i ngt. 2. **Bild.** inflicka, infoga, inblanda, t. *ex. ein Wort in das Gespräch*.

einfliegen, itr. s. flyga in.

einfließen, itr. s. 1. flyta in el. ut i. t. *ex. ins Meer*. 2. inflyta, t. *ex. Geld fließt ein.* **Bild.** *einige Worte mit ~ lassen:* låta några ord inflyta.

einflößen, tr. ingjuta, ifylla; *vant. Bildl.* ingjuta, ingifva, väcka, t. *ex. jmdm Mut, Be-*

wunderung, Erstaunen. Jmdm Teilnahme ~ väcka ngn's medlidande. **Einflössung**, *f.*
Einfluss, -es, -e †, *m.* 1. inflöde, utflöde, mynning. 2. inflytande, anseende. -los, *a.* utan inflytande, saknande betydelse. -reich, *a.* inflytelserik, viktig, betydelsefull. -röhre, -*n, f.* ⊕ utloppsrör.
Einflüsteri, -en, *f.* intalning, hemlig ingifvelse.
Einflüsterer, -s, -, *m.* en som tillhviskar ngn ngt, örontasslare, bakdantare.
einflüstern, *tr.* *Jmdm etw.* ~ tillhviska, hemligen intala, ingifva ngn ngt. **Einflüsterung**, *f.*
einfor[r]dern, *tr.* infordra, indrifva, *t. ex.* Geld, Steuern. **Einfor[r]derung**, *f.*
einfressen, *I. tr.* 1. äta upp, sluka i sig. 2. fräta in. **II. Sich** ~ samt *itr. h.* och *s.* fräta in sig.
einfried[ig]en, *tr.* inhägna, omgärda, hägna.
Einfried[ig]ung, -en, *f.* 1. inhägnande. 2. inhägnad, staket, häck.
einfrieren, *itr. s.* 1. frysa inne. 2. stelna, frysa till is.
einfuchsen, *tr.* *F Jmdm etw.* ~ plugga in ngt i ngn.
einfugen, ⊕ **I. tr.** foga in, inpassa, infalsa. **II. Sich** ~ passa in. **Einfugung**, *f.*
einfügen, **I. tr.** infoga, inskjuta, inflicka. **II. Sich** ~ foga sig in i ngt, passa ihop. *Ärv.* = *einfügen I.* och *II.* **Einfügung**, *f.*
Einfuhr, *0, f.* införsel, import. -handel, -s, *0, m.* importhandel. -verbot, -[e]s, -e, *n.* införselförbud. -zoll, -[e]s, -e †, *m.* införseltull.
einführbar, *a.* 1. som kan införas, blifva sed. 2. som får införas, importeras.
Einführbarkeit, *0, f.* egenskap att kunna införas, *jfr* föreg.
einführen, **I. tr.** 1. införa, *t. ex.* *jmdn ins Zimmer, einen Finger in eine Wunde, einen Gebrauch;* importera, *t. ex.* *Waren vom Auslande;* introducera, *t. ex.* *jmdn bei jmdm, in eine Familie, in eine Gesellschaft.* 2. inviga, *t. ex.* *jmdn in ein Geheimnis.* 3. installera, *t. ex.* *jmdn in ein Amt.* 4. framföra, framställa, låta uppträda, *t. ex.* *jmdn redend.* **II. Sich** ~ införas, blifva antagen, inträda. **Einführung**, *f.*
Einführer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som inför *m. m.*, *jfr* *einführen.*
einfüllen, *tr.* fylla i, fylla på, *t. ex.* *in ein Fass. In Flaschen* ~ buteljera. **Einfüllung**, *f.*
Eingabe, -n, *f.* 1. inlemning, *t. ex.* *einer Bittschrift.* 2. inlaga.
Eingang, -[e]s, -e †, *m.* 1. ingång. 2. inträde. 3. gynsamt mottagande, framgång, spridning, *t. ex.* ~ finden, einer (dat.) Sache ~ verschaffen. 4. inledning, ingång, *t. ex.* *der ~ einer Rede, einer Predigt.* 5. i sht handel. ankomst, mottagande, *t. ex.* *einer Summe.* -s... *ex.* ~abgabe, -n, *f.* inträdesavgift. ~ar-

tikel, -s, -, *m.* importvara. ~rede, -n, *f.* inledning, prolog. ~weise, *adv.* såsom inledning. ~zoll, -[e]s, -e †, *m.* införseltull.
eingangs, *adv.* till att börja med, i början.
eingeben, *tr.* 1. gifva in, *t. ex.* *jmdm Arznei, Gift.* 2. ingifva, inråda, inspirera. 3. inlemna, *t. ex.* *eine Eingabe.* **Eingebung**, *f.*
Eingebildetheit, *0, f.* inbilskhet.
eingeboren, *a.* 1. infödd. *Ein ~er:* en infödding. 2. medfödd. *Jfr I. ein...*
Eingebürt, *0, f.* och -srecht, -[e]s, -e, *n.* inföddingsrätt, hemfödsrätt.
eingedenk, *a.* ihogkommande. *Einer (gen.) Sache* ~ sein, *bleiben:* minnas, ej glömma en sak.
eingehen, **I. itr. s.** 1. gå in i ngt, *t. ex.* *in das Zimmer, zum ewigen Leben, in die ewige Ruhe.* 2. ingå i, tillhöra, medfölja ngt. 3. *Auf etw.* ~ gå in på, gilla ngt. *Auf jmds Ansicht* ~ gå in på ngn's åsigt. *Auf die Frage* ~ inlåta sig på, närmare undersöka frågan. *In etw.* (ack.) ~ intränga i ngt, genomtränga, blifva förtrogen med ngt. ~d: djupgående, grundlig, detaljerad. **F etw.** geht *jmdm glatt, schwer ein:* ngt går lätt, svårt i ngn (han har lätt, svårt för att a) tro, b) lära, c) förstå det). 5. ankomma, inflyta, *t. ex.* *Briefe, Gelder sind eingegangen.* 6. dö bort, dö ut, upphöra, upplösas, *t. ex.* *eine Pflanze, eine Zeitung, eine Gesellschaft ist eingegangen.* 7. krypa ihop, krympa. **II. tr.** 1. *atv. s.* gå in på. *Eine Ehe* ~ ingå äktenskap. *Einen Handel* ~ göra upp en affär, ett köp. *Einen Kontrakt* ~ göra upp kontrakt. *Einen Vergleich* ~ ingå förlikning. *Eine Wette* ~ hålla vad. 2. *jag. das Wild* ~ ringa viltbrådet.
eingenommen, *a.* 1. intagen af fördomar, partisk. 2. *Von sich* ~ sein: vara intagen af sig själf, vara inbilsk, egenkär. 3. *Der Kopf ist ihm* ~ hans hufvud är oredigt, han har skaffat sig en florshufva.
Eingenommenheit, *0, f.* 1. förutfattad mening, fördom. 2. tyngd i hufvudet, florshufva.
Eingeschlossenheit, *0, f.* inneslutning, innesättning.
Eingeschränktheit, *0, f.* trånghet; inskränkt-het; sparsamhet.
eingesessen, *a.* bosatt.
Eingeständnis[-s], -ses, -se, *n.* bekännelse.
eingestehen, *tr.* tillstå, erkänna, bekänna.
Eingeweide, -s, -, *n.* inälvor; *ärv. anat.* inre, hjärta.
eingewöhnen, *tr.* och *sich* ~ vänja (sig) vid ngt, sätta (sig) in i ngt. **Eingewöhnung**, *f.*
eingezogen, *a.* tillbakadragen, afskild från verlden, ensam, stilla.
Eingezogenheit, *0, f.* tillbakadragenhet, stillhet, anspråklöshet.
eingiessen, *tr.* 1. gjuta, hålla in i ngt; bildl. ingjuta, ingifva. 2. gjuta fast ngt i ngt. **Eingiessung**, *f.*

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

eingipsen, *tr.* ☉ fästa med gips i ngt. med. *etr.* ~ lägga gipsbandage om ngt. **Eingipsung**, *f.*
eingittern, *tr.* sätta galler, staket omkring.
eingleiten, *itr.* s. glida, halka in i ngt.
eingliedern, *tr.* infoga såsom led i ngt.
ingraben, *I. tr.* 1. gräfvä in, ned. 2. inrista, t. ex. *in Stahl*; vmd. inpräglä, t. ex. *ins Gedächtnis*. **II. Sich** ~ gräfvä sig in i ngt; bildt gräfvä ned sig, fördjupa sig, t. ex. *in seine Bücher*; inpräglä sig. **Eingrabung**, *f.*
ingravieren, *tr.* ingravera.
eingreifen, *itr.* h. 1. gripa in, t. ex. *die Zahnräder greifen in einander ein*; vmd. *die Teile eines Systems greifen gut in einander ein*. *In die Saiten* ~ gripa, slå an strängarna. 2. iugripa, blanda sig i. *In jmds Rechte* ~ göra ingrepp, intrång i ngn's rättigheter. ~d: ingripande, genomgripande, kraftigt.
eingrenzen, *tr.* sätta gräns för, begränsa.
Eingriff, -[e]s, -e, *m.* 1. ingripande. 2. ingrepp, intrång.
Einguss, -es, -e †, *m.* 1. ihällning, ifyllande; bildt. ingivande. 2. ☉ gjutform.
einhacken, *I. itr.* h. hacka in i ngt. **II. tr. kokk. hacka, hacka sönder. *Eingehacktes*: hackmat, färs.
einhäkeln, *tr.* virka in.
einhalen, *I. tr.* haka på, häkta på. **II. itr. s. oeb *sich* ~ haka sig fast, taga fast. **Einha-**
kung, *f.*
Einhalt, -[e]s, 0, *m.* afbrott, afbräck. *Einer* (dat.) *Sache* ~ thun: hämma, göra slut på en sak.
einhalten, *I. tr.* 1. hålla inne, inomhus. 2. hämma, häjda, afbryta. 3. noga iakttaga, fullgöra förbindelser. **II. Sich** ~ hålla sig inne, inomhus. **III. itr. h. stanna. *Mit dem Lesen* ~ göra ett uppehåll i läsningen. **Ein-**
haltung, *f.*
einhandeln, *tr.* 1. inköpa. 2. tillhandla sig.
einhängigen, *tr.* inhängiga, öfverlemna, lemna i handom. **Einhängigung**, *f.*
einhängen, *tr.* hänga in. **Einhängung**, *f.*
einhauchen, *tr.* 1. inandas. 2. *Jmdm etw.* ~ blåsa in ngt i ngn, t. ex. *jmdm Leben* ~: bildt. ingifva, inråda, intala ngu ngt. **Ein-**
hauchung, *f.*
einhausen, *I. itr.* h. *In etw.* ~ hugga in i ngt. *Auf den Feind* ~ gå löst på fienden. *F wacker* ~ taga för sig dugtigt vid bordet. **II. tr.** 1. hugga in, t. ex. *das Schwert, ein Loch, eine Figur in den Stein*. 2. hugga omkull, t. ex. *einen Baum*. 3. *Fleisch* ~ stycka kött.
einheben, *tr.* lyfta in, på, t. ex. *die Thür* ~ lyfta på dörren på bakarna. **Einhebung**, *f.*
einheften, *tr.* 1. träckla in, fast, t. ex. *das Futter*. 2. häfta, inhäfta, t. ex. *ein Buch [in den Deckel]*.
einhegen, **Einhegung** = *einfriedigen, Einfriedigung*.******

einheilen, *itr.* s. sitta kvar i ett år, sedan detta läkts, t. ex. *die Kugel ist eingeheilt*.
einheimisch, *a.* inhems. ~ *machen*: naturalisera. ~ *werden*: naturaliseras. ~ *er Krieg*: inbördes krig.
einheimsen, *tr.* inbärga, inhösta.
einheirat[h]en, *sich* ~ genom gittermål komma in, t. ex. *in eine Familie, in eine Stelle*.
Einheit, -en, *f.* enhet. -s... Ex. ~ **bestrebung**, -en, *f.* enhetssträfvande.
einheitlich, *a.* som bildar ett helt, enig, samfald, gemensam.
Einheitlichkeit, 0, *f.* enighet, gemensamhet.
einheizen, *itr.* h. elda i rum. Bildt. *jmdm tüchtig* ~ göra det bätt för ngn. **Einheizung**, *f.*
Einheizer, -s, -, *m.* eldare.
einhelpen, *itr.* h. *Jmdm* ~ hjälpa ngn att komma in, av. hjälpa ngn på trafven, sufflera ngn.
Einhelpen, -s, -, *m.* suflör.
einhemmen, *tr.* 1. instänga. 2. hämma, bromsa, t. ex. *ein Rad*.
einher, *adv.* förekommer i sms. med verb ungefär i samma bet. som *daher, ja daher* aum. och sms. t. ex. **-fahren, -fliegen, -reiten, -trippeln**: komma åkande, flygande, ridande, trippande, **-ziehen**: draga fram, ofta med bibetydelsen af högtidlighet, t. ex. **-gehen, -schreiten**: komma gående, gå fram, skrida fram med högtidliga, afmätta steg.
einherbesten, *tr.* inhösta.
einhetzen, *tr.* jag. *Hunde* ~ dressera hundar till jagt.
einholen, *tr.* 1. *Jmdn* ~ högtidligt taga ngn till mötes. 2. upphinna, hinna fatt. 3. *Das Versäumte* ~ taga igen det försummade. 4. inhämta, t. ex. *jmds Genehmigung, Befehle. Nachricht über etw.* ~ förskaffa sig underrättelse om ngt. *Stimmen* ~ affordra röstsedlar, samla röster. *Futter* ~ hämta foder. 5. † inhala, hala an. **Einholung**, *f.*
einhüllen, *tr.* oeb *sich* ~ in *etw.* (aek. el. dat.): hölja in (sig) i ngt, slå om (sig) ngt, svepa om (sig) ngt el. in (sig) i ngt. **Einhüllung**, *f.*
einhalten, *itr.* s. torka, krympa ihop.
I. einig, *a.* enig, ense. ~ *werden über etw.*: blifva ense, komma öfverens om ngt. *Mit sich selbst über etw. nicht ~ sein*: ej hafva kommit på det klara med ngt.
2. einig, *obest. pron.* någon, något. ~ *e zwan-*
zig: några och tjugo, men: ~ *e hundert, ~ e*
tausend: några hundra, några tusen. ~ *e ...*
andere: somliga ... andra. -er... Ex. ~ **mas-**
sen, *adv.* någorlunda, i någon mon.
einigen, -te, ge-t, *I. tr.* 1. förena. 2. förlika.
II. Sich ~ blifva ense, komma öfverens; förlikas. **Einigung**, *f.*
Einiger, -s, -, *m.* en som förenar, förliker; medlare.
Einigkeit, 0, *f.* enighet. Ordspr. ~ *macht stark*: enighet ger styrka.
einimpfen, *tr.* inympa, *jmdm etw.*: ngt på ngn.
Einimpfung, *f.*

einjagen, *I. tr.* 1. jaga in i ngt. 2. injaga, t. ex. *jmdm Schrecken*: förskräckelse hos ngn. 3. *Hunde* ~ dressera hundar till jagt. **II. itr. s.** *In die Stadt* ~ jaga, spränga, rusa in i staden.

einjochen, *tr.* lägga ok på, bringa under oket.

einkachen, *itr. h. F* elda starkt.

einkalken, *tr.* bestryka, bestro med kalk.

einkapseln, *tr.* och *sich* ~ inkapsla (sig). **Einkaps[e]lung**, *f.*

einkassieren, *tr.* inkassera. **Einkassierung**, *f.*

Einkauf, *[-e]s, -e †, m.* 1. inköp, uppköp. 2. pengars erläggande för inträde i ett sällskap, bolag, en turattning el. dyl. *[-s]...* Ex. ~**geld**, *[-e]s, 0, n.* betalning för inträde i ett bolag el. dyl., inträdesafgift, *itr. Einkauf* 2. ~**preis**, *[-es, -e, m.* inköpspris.

einkaufen, *I. tr.* 1. inköpa, köpa. 2. *Jmdn, sich* ~ för betalning skaffa ngn, sig inträde, *itr. Einkauf* 2. **II. Sich** ~ *se I, 2. III. itr. h.* göra inköp, uppköp.

Einkäufer, *-s, -, m.* köpare, uppköpare.

Einkehle, *-n, f.* ⊕ 1. a) en af tvänne sammanstötande tak bildad inåtgående vinkel, b) i sådan vinkel befintlig takränna. 2. trattformig ingång till mjårdar el. rysjor.

einkehlen, *tr.* ⊕ 1. göra rännor i, reffla, t. ex. *eine Säule*. 2. förse ett tak med *Einkehle* 1.

Einkehr, *-en, f.* 1. gästande. *Seine* ~ *in dem Gasthofe, bei seinem Freunde* ... att han tog in på värdshuset, hos sin vän ... *Bei seiner* ~ vid hans ankomst. 2. härbärge, värdshus. 3. ~ *in sich selbst*: försjunkande i sig själf, själfpröfning.

einkehren, *itr. s.* 1. taga in, *bei jmdm, in einem Gasthause*: hos ngn, på ett värdshus. 2. *In sich* ~ gå till, pröfva sig själf, försjunka i själfbetraktelser.

einkeilen, *tr.* inkila, indriva. **Einkeilung**, *f.*

einkellern, *tr.* lägga i källare.

einkerben, *tr.* karfva in, skära in. **Einkerbung**, *f.*

Einkerkerer, *-s, -, m.* person som sätter i fängsligt förvar, häktar; rättstjänare.

einkerkeren, *tr.* häkta, bringa i fängsligt förvar. **Einkerkerung**, *f.*

einketten, *I. tr.* slå i bojer, fängsla. **II. Sich** ~ *in etw.* (ack.): vara förknippad med ngt.

einkitten, *tr.* fastkitta ngt i ngt.

einklägbar, *a.* som kan lagligen indrivas, utkrävas.

einklagen, *tr.* på laglig väg indriva.

einklammern, *tr.* 1. med krampor, klykor fästa. 2. sätta inom klammer, inom parentes.

Einklammernung, *-en, f.* parentes, för öfr. se föreg.

Einklang *se I. ein...*

einkleben, *tr.* klistra, limma in ngt i ngt.

einkleiden, *I. tr.* ikläda, kläda, *ufr. bild.*, t. ex. *einen Gedanken in Worte*. **II. Sich** ~ kläda sig. *Sich neu* ~ ikläda sig en ny drägt. **Einkleidung**, *-en, f.* 1. iklädande, klädsel. 2. hölje, beklädnad, klädsel, drägt.

einkleistern, *tr.* med klistor klistra in ngt i ngt.

einklemmen, *tr.* inklämma. **Einklemmung**, *f.*

einklingen, *itr. s.* harmoniera, öfverenstämma, *in etw.* (ack.): med ngt.

einklinken, *I. tr.* medels klinka stänga. **II. itr. s. taga, gå igen (om dörrklinkor).**

einklopfen, *tr.* 1. bulta in, slå in, t. ex. *einen Nagel in die Wand*. 2. slå in, rifva ned, t. ex. *ein Fenster, eine Wand*.

einkneifen, *tr.* trycka in, klämma fast, sätta på, t. ex. *die Lorgnette*.

einkneten, *tr.* inknäda.

einknicken, *I. tr.* knäcka, bräcka, bryta. **II. itr. s. knäckas, bräckas, brytas.**

einknüpfen, *tr.* knäppa, knyta in ngt i ngt.

einkochen, *I. itr. s.* koka in. **II. tr.** 1. inkoka, låta koka in. 2. sylta.

1. Einkommen, *itr. s.* 1. om personer: inkomma med ngt, t. ex. *bei einer Behörde* ~ inkomma med en ansökan till en myndighet, *schriftlich* ~ inkomma med en skrift, en skriftlig anhållan, *um etw.* ~ anhålla om ngt.

2. om skörden: komma in, under tak, inbärgas.

3. om pengar: inflyta. 4. falla ngn in. *Sich* (dat.) *etw.* ~ *lassen*: få ett infall, komma att tänka på.

2. Einkommen, *-s, -, n.* 1. inläga. 2. plur. vant. **Einkünfte**: inkomst. **-steuer**, *-n, f.* inkomstskatt.

Einkömmling, *[-e]s, -e, m.* nykomling.

einkörpern = *einfleischen*.

einkramen, *tr.* lägga in, packa in, packa ihop.

einkratzen, *tr.* raspande, rispande inrista.

einkriechen, *itr. s.* 1. krypa in. 2. krympa.

einkriegen, *F* = *einkommen*.

einkrimpen, **einkrump[f]en**, *tr.* och *itr. s.* krympa.

Einkunft, *-e †, f.* sällsynt i sing. = 2. **Einkommen** 2.

Einlade... = **Einladungs...**

einladen, *tr.* 1. inlasta, lasta, t. ex. *Waren in ein Schiff*: varor på ett fartyg. 2. *Kugeln* ~ ladda med kulor. 3. inbjuda. ~*d*: inbjudande, lockande, frestande.

Einlader, *-s, -, m.* inbjudare.

Einladung, *-en, f.* inbjudning. *-s...* Ex. ~**schreiben**, *-s, -, n.* inbjudningsbref, inbjudningskrifvelse. ~**schrift**, *-en, f.* inbjudningskrift, program.

Einlage, *-n, f.* 1. inläggning, hopläggning, inpackning, t. ex. *eines Briefes, eines Pakets, der Waren*. 2. det inneslutna, bilaga; det inre, t. ex. *einer Cigarre*. 3. andel i en kassa, insats. **-holz**, *-es, 0, n.* inläggning.

-kapital, *[-e]s, -e, n.* = **Einlage** 3.

einlagern, *I. tr.* 1. magasinera, t. ex. *Waren*. 2. inkvartera, t. ex. *Truppen*. **II. Sich** ~ inkvartera sig, inkvarteras. **Einlagerung**, *f.*

Einlass, *-es, -e †, m.* 1. insläppning, öppnande för ngn. 2. tillträde, inträde. 3. liten port, dörr i el. jämte en större. **-billet**, *[-te]s, -te* el. *-s, n.* = **-karte**. **-geld**, *[-e]s, 0, n.* inträdesafgift.

* äkta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäris term.

-karte, -n, f. inträdeskort. -klappe, -n, f. = -ventil. -pforte, -n, f. = Einlass 3. -ventil, [-e]s, -e, n. ventil, lucka för att instäppa ngt.

einlassen, I. tr. 1. släppa in. 2. ☉ infoga, t. ex. *ein Stück Holz in ein anderes*. II. *Sich* ~ inlåta sig, t. ex. *auf etw.* (ack.), *in ein Gespräch mit jmdm.* *Sich mit jmdm* ~ a) träda i förbindelse med ngn, b) komma i gräl med ngn. **Einlassung**, f.

einlässig, a. grundlig, genomgående, detaljerad, utförlig.

Einlauf, [-e]s, -e †, m. inlöpande, inlopp, t. ex. *der ~ des Schiffes in den Hafen*.

einlaufen, I. itr. s. 1. springa in. 2. inlöpa, inkomma, t. ex. *das Schiff läuft in den Hafen ein*. 3. utmytna, utflyta i, t. ex. *der Fluss läuft ins Meer ein*. 4. inflyta, t. ex. *einige Worte mit ~ lassen*. 5. krympa. II. tr. storma mot och springa, t. ex. *die Pforte*.

einlaugen, tr. lägga i lut, i lake. **Einlaugung**, f.

einläuten, tr. ringa till, genom klockringning förkunna början af. *Die Messe ~ ringa samman*.

einleben, *sich* ~ blifva hemmastadd, hemman, t. ex. *an einem Orte*. *Sich in etw.* (ack.) ~ leva sig in i, vänja sig vid ngt.

Einlege... Ex. -band, [-e]s, -er †, n. band till märke, bokmärke. -brettchen, -s, -, n. fanér. -gabel, -n, f. gaffel att falla in i skafvet. -sohle, -n, f. lössula till inläggning i skodon.

einlegen, I. tr. 1. inlägga ngt i ngt. *Das Messer ~ fälla ihop kniven*. *Geld* ~ sätta in pengar i ett företag, i en bank. *Einen Saum am Kleide* el. *das Kleid* ~ göra ett veck på, tagga in klädningen. *Wein* ~ lägga vin i källaren. *Heringe* ~ a) vattenlägga, b) inlägga en bordsskifva med elfben. *Soldaten bei jmdm* ~ inkvartera soldater hos ngn. *Für jmdn ein gutes Wort* ~ fälla ett godt ord för ngn. *Verwahrung, Protest* ~ afgifva protest, protestera. *Ehre* ~ inlägga ära. *Reben* ~ aflägga skott af vinrankor. 2. vid tornerspel: *die Lanze* ~ lägga lans i ordning till angrepp, trycka den infäll sidan med spetsen riktad på motståndaren; bildl. *für jmdn, für eine Sache eine Lanze* ~ bryta en lans för ngn, för en sak. II. *Sich* ~ 1. *Sich bei jmdm* ~ kvartera in sig hos ngn. 2. *Sich für jmdn* ~ lägga sig nt för ngn.

Einlegung, f.

Einleger, -s, -, m. 1. person som sätter in medel i en bank, i ett företag. 2. traäd. afläggare.

einlehren, tr. *Jmdm etw.* ~ lära ngn ngt så att han kan det. *Jmdn zu etw.* ~ inöfva, dressera ngn till ngt.

einleimen, tr. limma in, fast ngt i ngt.

einleiten, I. tr. 1. *Jmdn* ~ leda in, införa ngn. 2. *Etw.* ~ inleda, börja ngt, t. ex. *die Verhandlungen, einen Prozess*. *Ein Buch* ~ skrifva inledning, förord till en bok, men:

ein Buch mit etw. ~ börja en bok med ngt.

II. *Sich* ~ börja, komma i gång.

Einleitung, -en, f. 1. införande, inledande. 2. inledning. 3. förberedelse, t. ex. *die nötigen ~ zu etw. treffen*.

einlenken, I. itr. h. och tr. [*Den Wagen*] *in den Weg, in das Geleise* ~ komma, köra in på vägen, i hjulspåret. Bildl. *wieder* ~ återkomma till ämnet. II. *Sich* ~ leda, foga sig i hvarannat. **Einlenkung**, f.

einlernen, tr. 1. inlära, inöfva ngt. 2. * = *einlehren*.

einlesen, I. tr. insamla. II. *Sich in einen Schriftsteller* ~ göra sig förtrogen med en författare.

einleuchten, itr. h. *Etw. leuchtet jmdm ein*: ngt blir klart för ngn. *Opers es leuchtet ein*: det är klart, uppenbart. ~d: klar, uppenbar.

einlifern, tr. inlemna, aflenna. **Einlieferung**, f. ~s... Ex. ~postanstalt, -en, f. inlemningspostanstalt. ~schein, [-e]s, -e, m. post. kvitto (å inlemnad försändelse). ~zeit, -en, f. inlemningstid.

einliegen, itr. s. 1. om saker: ligga inne, vara innesluten i ngt. ~d: inelliggaude, närsluten. 2. om personer: ligga, bo hos ngn.

einlochen, tr. ☉ infoga i el. medels tapphål.

einlogieren, tr. och *sich* ~ inkvartera (sig).

einlösen, tr. inlösa, t. ex. *Banknoten, Wechsel, ein Gut*. **Einlösung**, f.

einlöt[h]en, tr. löda fast i ngt. **Einlöt[h]ung**, f.

einlotsen, tr. lotsa in. **Einlotsung**, f.

einlullen, tr. vysja, söfva, invagga.

Einmach[e]... Ex. -glas, -es, -er †, n. glas med sylt, med konfekt.

einmachen, tr. 1. lägga in, innesluta. 2. kokk. inlägga, inkoka, insylta, sylta. *Eingemachtes*: sylt. 3. knåda, t. ex. *den Teig*.

einmahlen, I. tr. (låta) mala på förråd. II. *Sich* ~ minska vid malning.

einmahnen, tr. infordra, t. ex. *eine Schuld*.

einmischen, tr. ☉ mäska, lägga i mäskekaret. **Einmischung**, f.

einmal, adv. en gång. Ex. a) (-) *Nicht ~ sondern oft*: ej en gång utan ofta. *Noch* ~ en gång till (= för sista gången). ~ *über das andere*: gång på gång. ~ *um das andere*: a) hvarannan gång, b) gång på gång. *Auf et. mit* ~ a) på en, samma gång, b) helt plöteligen, med ens. *Er ist noch* ~ (adv. -) ~ *so alt als ich*: han är en gång till så gammal som jag. b) (-) *Nicht ~ iche en gång, iche ens. Noch* ~ ännu en gång, en gång till, änyo. *Es war* ~ det var en gång (u-ledn. till sagor). ~ *hätte es jedenfalls dazu kommen müssen*: en gång hade det i alla fall måst komma därbän. *Es ist nun ~ geschehen*: det har nu en gång skett. *Ich bin nun ~ so*: det är så min natur. *Sind Sie ~ abgereist*: so ... har ni bura rest, så ... *Komm ~ her!* kom hit litet!

0 saknar plur. † har omjüd. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälperb.

einmarinieren, *tr.* inlägga i salt, sur och kryddad lake, t. ex. *Heringe*. **Einmarinierung**, *f.*
Einmarsch, -es, -e †, *m.* inmarsch.
einmarschieren, *itr.* *s.* marschera in.
Einmäss, -es, 0, *n.* brist i måttet som uppstår gmn intorkning, utmluterling *m.* *m.*
einmauern, *tr.* 1. inmura, mura fast i ngt. 2. med mur omgifva, innesluta. **Einmauerung**, *f.*
einmeisseln, *tr.* inmäjsla. **Einmeiss[ø]lung**, *f.*
einmengen, *tr.* och *sich* ~ inblanda (sig) i ngt. **Einmennung**, *f.*
einmessen, *I. tr.* mäta upp ngt i ngt, mäta och hålla i. **II. Sich** ~ minska i måttet.
einmiet[h]en, *tr.* och *sich* ~ hyra in (sig), t. ex. *bei jmdm. in ein et. einem Haus*. **Einmiet[h]ung**, *f.*
einmischen = *einmengen*.
einmumme[l]n, *tr.* och *sich* ~ insvepa (sig), maskera (sig).
einmünden, *itr.* *h.* mynna ut, falla ut i ngt, t. ex. *in das Meer*. **Einmündung**, *f.*
einmünzen, *tr.* smälta ned i och för nyprägling. **Einmünzung**, *f.*
einnageln, *tr.* spika fast i ngt.
einnähen, *I. tr.* 1. sy in ngt i ngt. 2. insy, brodera, t. ex. *Blumen in das Zeug*. 3. taga in, inlägga, taga ihop, minska. **II. Sich** ~ inläggas, minska i vidd.
Einnahme, -n, *f.* 1. intagande, intagning, t. ex. *einer Stadt*. 2. inkassering, uppörd. 3. inkomst. -*büch*, -[e]s, -er †, *n.* uppördsbok, bok öfver inkomster.
einnehmbär, *a.* möjlig att intaga.
einnehmen, *tr.* 1. taga in, t. ex. *Wasser, Ballast*. 2. taga in, taga till sig, njuta, förtära, t. ex. *Arzuei, Speise und Trank*. 3. uppbara, upp- taga, t. ex. *Geld*. 4. intaga, eröfra, t. ex. *eine Stadt, ein Land*. 5. intaga, innehafva, t. ex. *eine Stelle*. 6. intaga, vinna, stämma gynn- samt (ei. ogynnsamt), t. ex. *ihre Anmut nimmt uns für sie ein. Jmdn für jmdn* ~ vinna ngn för ngn. *Die Leidenschaft nimmt ihn ein*: lidelsen bemäktigar sig honom, fyller hans själ. *Sich* ~ *lassen*: fatta fördom. 7. liksom omtöckna, öfverväldiga, bedöfva, t. ex. *ein Schnupfen, ein Rausch nimmt den Kopf ein*. 8. † *die Segel* ~ refva seglen. *ist ein- genommen*.
Einnehmer, -s, -, *m.* person som uppbar medel, uppördsman.
einnetzen, *tr.* väta, fukta, genomdränka.
einnicken, *itr.* *s.* F nickande slumra in.
einrieten, *tr.* nita fast ngt i ngt.
einniste[l]n, *sich* ~ bygga sitt bo, bosätta sig, innästa sig.
einnot[h]igen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ nödga ngn att taga in, att förtära ngt.
Einöde *se 1. ein...*
einölen, *tr.* smörja, ingnida med olja. **Ein- ölung**, *f.*
einordnen, *tr.* inordna, bringa på sin plats. **Einordnung**, *f.*

einpacken, *I. tr.* 1. packa in, slå in, packa ned. 2. F stoppa i sig, äta. **II. F sich** ~ svepa in sig, svepa om sig. **III. itr. *h.* 1. packa, t. ex. *zur Reise*. 2. F packa in och gå sin väg, palla sig af. 3. F åldras. **Ein- packung**, *f.*
Einpacker, -s, -, *m.* person som packar in.
einpappen, *tr.* 1. klistra in ngt i ngt, t. ex. *ein Blatt in ein Buch*. 2. barnspr. äta.
einpassen, *tr.* F insmuggla.
einpassen, *I. tr.* inpassa, infoga ngt i ngt, lämpa ngt efter ngt. **II. itr. *h.* passa in i ngt, lämpa sig för ngt. **Einpassung**, *f.*
einpassieren, *itr.* *s.* gå in, inträda.
einpauken, *tr.* F *Jmdm etw.* ~ plugga in ngt i ngn.
Einpauker, -s, -, *m.* F lärare som pluggar in lexorna i sina lärjungar.
einpeitschen, *tr.* med piskan inskärpa, in- prägla.
einpeizen, *tr.* ☉ inympa.
einpfählen, *tr.* omgifva, ✕ befästa med pålar, med pålverk, förpåla, inpåla.
Einpfählung, -en, *f.* 1. förpålning, ✕ befä- stande medels pålverk. 2. pålverk, ✕ pa- lissad.
einparren, *tr.* hänvisa till, samman slå med ngn socken.
einpeffern, *tr.* peppra.
einperchen, *tr.* instänga i inhägnad, i fålla; infösa, sammanpacka.
einpflanzen, *I. tr.* 1. plantera, sätta. 2. *biol. jmdm etw.* ~ implanta, inpräglä ngt i ngn. **II. Sich** ~ inrota sig, *biol.* fatta fast fot. **Einpflanzung**, *f.*
einplastern, *tr.* 1. omgifva med stenläggning. 2. *Steine* ~ sätta, infoga stenar i et. till sten- läggning.
einpflocken, *tr.* 1. plugga fast ngt i ngt. 2. sätta pinnar omkring.
einplügen = *einackern*.
einpropfen, *tr.* 1. inympa. 2. proppa, proppa in ngt i ngt. **Einpropfung**, *f.*
einpichen, *tr.* 1. med beck bestryka. 2. med beck fästa ngt i ngt.
einplaudern, *tr.* *Jmdm etw.* ~ intala ngn ngt.
einplump[s]en, *itr.* *s.* F plumsa i.
einpökeln, *tr.* lägga i saltlake, salta ned.
einprägen, *I. tr.* inpräglä. *Dem Gedächtnisse* ~ inpräglä i minnet. **II. Sich** ~ inpräglä sig, inpräglas. **Einprägung**, *f.*
einpredigen, *F I. itr.* *h.* *Auf jmdn* ~ predika för ngn, ge ngn moralkakor. **II. tr. *Jmdm etw.* ~ inpränta ngt i ngn. **III. Sich** ~ blifva hemmastadd i predikoämbetet.
einpressen, *tr.* 1. inprässa, sammanprässa. 2. intrycka, påtrycka.
einprob[ir]en, *tr.* försöka, på försök införa, profva, repetera.
einprägeln, *tr.* pryglä in, medels prygel in- präglä.******

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. † sju-term. ✕ militärisk term.

einpudern, *tr.* inpudra, pudra.
 einpumpen, *tr.* inpumpa.
 einpuppen, *sich* ~ förvandlas till puppa.
 einquartieren, *tr.* och *sich* ~ inkvartera (sig).
 Einquartierung, *-en, f.* inkvartering. *-s...* *Ex* ~ zettel, *-s, -m.* inkvarteringsedel.
 einquellen, *tr.* lägga in blöt för att låta svälla.
 einquetschen, *tr.* 1. söndertrycka, krossa. 2. prässa in, krossa i le intvinga.
 einrahmen, *tr.* infatta i ram. **Einrahmung, f.**
 einramme[li]n, *tr.* ☉ *Pfähle* ~ drifva in, drifva ned, nedslå palår medels bājare.
 einranden, *einrändern, tr.* sätta en rand omkring, kanta.
 einrangieren, *tr.* inordna. **Einrangierung, f.**
 einrat[h]en, *tr.* inråda, tillråda. *Auf sein* ~ på hans inrådan.
 einräuchern, *tr.* rök in. **Einräucherung, f.**
 einräumen, *tr.* 1. inflytta i rum, t. *ex. Möbel*; upplagga, magasinera, t. *ex. Waren*. 2. afträda. 3. medgifva, tillstå, erkänna. **Einräumung, f.**
 einraunen, *tr.* tillhviska.
 einrechnen, *tr.* inräkna, medräkna.
 Einrede, *-n, f.* inkast, invändning.
 einreden, **I. tr.** *Jmdm etw.* ~ a) inbilla ngn. ngt, b) intala ngn ngt, övertala ngn till ngt. **II. itr. h.** 1. *Jmdm* ~ tala varmt, allvarsamt till ngn. *Sich* (dat.) *nicht ~ lassen*: ej taga reson. 2. *In etw.* ~ blanda sig i, motsäga, göra inkast mot ngt.
 einreffen, *tr.* † räfva.
 einregistrieren, *tr.* inregistrera. **Einregistrierung, f.**
 einregnen, **I. itr. h.** *opra.* regna in. *Bist die Prügel regneten auf ihn ein*: rappen haglade på honom. **II. tr.** *Eingereget sein*: hafva regnat inne.
 einreiben, **I. tr.** 1. *Brot in eine Schüssel* ~ rifva bröd på skålen så att det faller på ett fat. 2. ingnida, smörja, t. *ex. sich* (dat.) *den Arm mit einer Salbe*. **II. Sich** ~ gnida in sig, smörja sig. **Einreibung, f.**
 einreichen, *tr.* inlemna. **Einreichung, f.**
 einreihen, *tr.* inordna, bifoga. **Einreihung, f.**
 einreissen, **I. tr.** 1. rifva sönder så att en ripsa utifrån inåt uppstår. *Löcher in etw.* (ack.) ~ rifva hål i ngt. 2. inrista, rita, t. *ex. Umrisse mit dem Griffel*. 3. rifva ned, förstöra. **II. itr. s.** 1. sönderrifvas, gå sönder, *sr I, 1*. 2. viinna insteg, sprida sig. *Ein tief eingerrissenes Übel*: ett ondt som gripit vidt omkring sig. **Einreissung, f.**
 Einreisser, *-s, -m.* person som rifver ned, förstörare.
 einreiten, **I. itr. s.** rida in i ngt. **II. tr.** 1. rida in, t. *ex. ein Pferd*. 2. *Etw.* ~ rida ned, rida sonder ngt (bana mot ngt, så att det går sönder).
 einrenken, *tr.* vrida i led. **Einrenkung, f.**
 einrennen, **I. itr. s.** *Auf jmdn* ~ gå löst på, storma, rusa mot ngn. **II. tr.** 1. stöta in

ngt i ngt (i. ngn, t. *ex. jmdm die Lanze, ein Loch in den Kopf*. 2. *Sich* (dat.) *den Kopf* ~ stöta hål på, krossa huvudet. *Eine Thür* ~ spränga en dörr.
einrichten, I. tr. 1. vrida i led. 2. inrätta. *Es so ~, dass ...* inrätta så, ställa så till, att ... *Etw. nach etw.* ~ rätta ngt efter ngt. *Etw. zu etw.* ~ inrätta ngt till ngt, afpassa ngt för ngt. 3. iordningsätta, inreda, t. *ex. ein Haus*. 4. räkn. *eine gemischte Zahl* ~ förvandla ett blandadt tal till bråk. **II. Sich so ~, dass ...** så ställa, ordna för sig, att ... *Sich einzurichten wissen*: veta att ställa sig. *Sich auf etw.* ~ förbereda sig på ngt. *Sich nach etw.* ~ rätta sig efter ngt. *Sich* ~ a) sätta bo, b) lefva sparsamt, rätta mun efter matsäcken.
Einrichter, -s, -m. person som inrättar, inreder ngt, ordnare.
Einrichtung, -en, f. 1. inrättning. 2. inredning. 3. anordning, inre beskaffenhet.
 einriegeln, *tr.* och *sich* ~ stänga igen om (sig), stänga in (sig).
 Einritt, *-[e]s, -e, m.* inridande, infåg till häst.
 einritzen, **tr.** 1. inrista, t. *ex. einen Namen in etw.* (ack.). 2. ripsa, t. *ex. die Haut*.
 einrollen, *tr.* och *sich* ~ rulla in (sig), rulla ihop (sig). **Einrollung, f.**
 einrosten, *itr. s.* rosta, förrosta så att det ej mera kan röras, fastrosta, t. *ex. das Schloss, das Messer ist eingerostet*.
 einrücken, **I. tr.** 1. *Etw. in etw.* (ack.) ~ införa, inrycka ngt i ngt, t. *ex. eine Anzeige in eine Zeitung, etw. in eine Schrift*. 2. rycka in, flytta in (åt sidan), t. *ex. die nächsten Zeilen* (ei. itr.: *mit den nächsten Zeilen*) *etw.* ~. **II. itr. s.** 1. *se I, 2*. 2. inrycka, intäga, t. *ex. die Truppen rücken in die Stadt ein*. 3. *In jmds Stelle* ~ intäga ngn's plats. **Einrückung, f.** *-s...* *Ex.* ~ *gebühren, f. plur.* annonskostnader.
 einrühren, *tr.* öröra, iblanda. *F bist jmdm etw.* ~ koka ihop ngt åt ngn, styra till förargelse för ngn. **Einrührung, f.**
I. Eins, -en, f. etta.
2. eins, adv. *se I. ein I, 4*.
Einsaat, -en, f. 1. utsäde. 2. sådd.
 einsäckeln, *tr.* stoppa på sig, i fickan, i börsen.
 einsacken, **I. tr.** 1. fylla i säckar; skämtsamt: äta, stoppa i sig. 2. = *einsäckeln*. **II. itr. s.** säcka sig, bilda inåtgående veck. **Ein-sackung, f.**
 einsäen, **tr.** 1. så, t. *ex. Samen in die Erde*. 2. beså, t. *ex. das Feld*. **Einsäung, f.**
 einsägen, *tr.* säga in i.
 einsalben, *tr.* smörja med salfva, med smörjelse. **Einsalbung, f.**
 einsalzen, *tr.* insalta, salta ned. **Einsalzung, f.**
 einsäm, **a. 1.** ensam. 2. enslig, aflägsen, nndångömd.

0 saknar plur. † har omöjli. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpsverb.

Einsamkeit, -en, *f.* 1. ensamhet; enslighet. 2. undagömd vrå.

einsammeln, *tr.* insamla, t. ex. *Almosen, Beiträge*; skörda, t. ex. *Feldfrüchte*, *blad. Lorbeeren*. **Einsammlung**, *f.*

Einsammler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som insamlar, samlare.

einsargen, *tr.* lägga i likkista; *blad.* jorda, begrava.

einsatteln, *sich* ~ sänka sig i form af en sadel, t. ex. *der Bergpass sattelt sich ein*.

Einsattelung, -en, *f.* sänkning, pass.

Einsatz, -es, -e, †, *m.* 1. insättning. 2. insats. 3. ngt som insattes i ngt annat, t. ex. lösskifva, utdragskifva i bord, skjortveck, munstycke på blåsinstrument, m. m. 4. sats af saker, som ordnade efter storleken passa in i hvarandra, t. ex. ~ *von Bechern*: sats af bägere, som passa in i hvarandra; *jr. sma.* 5. fisksump, mindre fiskdam. 6. mus. instruments, stämmors instämmande, infallande. -*becher*, -s, -, *m.* bägere att skjuta ihop, att skjuta i hvarandra. -*gewicht*, -[e]s, -e, *n.* sats vigter, som passa i hvarandra. -*platte*, -n, *f.* skifva att foga in i ngt. -*röhre*, -n, *f.* förlängningsrör. -*schachtel*, -n, *f.* sats askar. -*schüssel*, -n, *f.* sats fat, assietter, som passa i hvarandra. -*stück*, -[e]s, -e, *n.* stycke att sätta till, att skjuta in, att byta om.

einsäuern, *tr.* syra. *Das Brot* ~ lägga surdeg i degen.

einsaugen, *I. tr.* insuga, insupa. **II. Sich** ~ suga sig fast i ngt, bita in. **Einsaugung**, *f.*

einsäumen, *tr.* sy in, fälla.

einsäuseln, **einsausen**, *I. itr.* h. susa in. **II. tr.** invagga, söfva.

einschachteln, *I. tr.* 1. lägga in i ask. 2. foga, sätta i hvarannat. **II. F sich** ~ stufva in sig. **Einschachtelung**, *f.*

einschaffen = 2. *anschaffen*.

einschalten, *tr.* infoga, inskjuta, inficka.

Einschalter, -s, -, *m.* person som inflickar ngt.

Einschaltung, -en, *f.* inskjutet stycke, inflickning, tillägg, tillsats i en skrift.

einschanzen, *tr.* ✕ omgifva med skansar, förskans.

einschärfen, *tr.* inskarpa, *jmdm etw.*: ngn ngt. **Einschärfung**, *f.*

einscharren, *tr.* krafsa in, krafsa ned, mylla ned. **Einscharrung**, *f.*

einschauen, *itr.* h. blicka in.

einschaukeln, *tr.* skofa in, skofa ned.

einschenken, *tr.* hålla i. *blad. jmdm klaren ei. reinen Wein* ~ säga ngn sanningen rent ut.

einschichten, *tr.* lägga in, packa in hvarfvís.

einschicken, *tr.* skicka in, inlemna, t. ex. *etw. an eine Behörde*. **Einschickung**, *f.*

Einschiebe... Ex. -*gericht*, -[e]s, -e, *n.* mellanrätt. -*satz*, -es, -e †, *m.* gram. inskjuten sats.

einschieben, *I. tr.* inskjuta, infoga, skjuta

emellan. **II. Sich** ~ tränga sig in, emellan.

Einschiebung, *f.*

Einschießel, -s, -, *n.* inskjutet, inflickadt stycke; parentes, tillägg.

einschiessen, *I. tr.* 1. skjuta sönder, skjuta bresch på, skjuta ned. 2. *Ein Gewehr* ~ profskjuta, skottställa ett gevär. 3. inskjuta, t. ex. *Brot in den Ofen*. † *Ballast in ein Schiff* ~ taga in barlast i ett skepp. *Handel. Geld* ~ lägga pengar i kassan. **II. Sich** ~ öfva sig i skjutning, skaffa sig skjutvana. **III. itr. s. hopstörta.**

einschiffen, *I. tr.* inskeppa, lasta, t. ex. *Truppen, Waren*. **II. Sich** ~ inskeppa sig, gå om bord. **Einschiffung**, *f.*

einschirren, *tr.* sela på, spänna för.

einschlagen, *tr.* slagta för hushållets behof. *blad. Bauerhöfe* ~ indraga bondgårdar till herrgården.

einschlafen, *itr.* s. somna; *avr. bild.* = släppa efter, samt om lemmar, t. ex. *der Eifer, das Bein ist eingeschlafen*.

einschläfern, *tr.* söfva; döfva, bedöfva. **Einschläferung**, *f.*

Einschlag, -[e]s, -e †, *m.* 1. handslag som tecken till bitari. 2. ~ *des Blitzes*: åskslag. 3. ~ *eines Paketes*: a) ett pakets iordningställande, b) omslag till ett paket. 4. inslag, väft. 5. veck, fäll.

Einschlag[e]... Ex. -*faden*, -s, -†, *m.* inslag, väft. -*messer*, -s, -, *n.* fällknif. -*papier*, -[e]s, -e, *n.* omslagspapper.

einschlagen, *I. tr.* 1. slå in, t. ex. *Nägel*; slå ned, t. ex. *Pfähle*. 2. *Löcher* ~ slå hål i ngt. 3. slå in, slå sönder, spränga, t. ex. *Fenster, Türen*. 4. slå in, invira, t. ex. *etw. in Papier*. 5. slå i, hålla i ngt i ngt; slå in, lägga in, t. ex. *etw. in ein Paket, einen Brief in einen andern*. 6. lägga in, konservera, t. ex. *Lebensmittel*. 7. *Einen Saum am Kleide* ~ ei. *das Kleid* ~ lägga ett veck på. lägga in en klänning. 8. väfva in. 9. *avr. s. Einen Weg* ~ slå in, välja, beträda en väg. 10. *Jmdn, sich* ~ öfva ngn, sig, göra ngn, sig hemmastadd i fäktning, i (hugg)vapens bruk. **II. Sich** ~ se 1, 10. **III. itr.** a) h. 1. *Auf jmdn* ~ gå löst, hugga in på ngn, slå ngn dugtigt. 2. [*In jmds Hand*] ~ slå till, ge ett handslag. 3. slå in, slå ned, t. ex. *die Welle hat ins Schiff, der Blitz hat in dies Haus eingeschlagen*; *avr.opers.*: es hat eingeschlagen: åskan har slagit ned. 4. *In etw.* ~ tillhöra ngtngts område, vara ngt i samma väg som ngt. *Das in mein Fach* ~ de: det som tillhör mitt fack. b) s. 5. slå in, t. ex. *die Welle ist ins Schiff eingeschlagen*. 6. lyckas, arta sig väl.

einschlägig, *a.* dit- ei. hithörande, motsvarande, beträffande, vederbörande.

einschleichen, *itr.* s. och *sich* ~ insnygga sig.

einschleiern, *tr.* inhölja, kläda i slöja, i sbt i *unneslöjan. Sich* ~ lassen: taga slöjan.

* äkta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

1. einschleifen, (stark böjn.) *tr.* inslipa, t. ex. *Bilder in das Glas.*
2. einschleifen, (svag böjn.) *tr.* 1. släpa in. 2. insmuggla. 3. med öglor inknyta.
einschleppen, *tr.* släpa in, draga in, införa, t. ex. *verbotne Waren, eine ansteckende Krankheit.* **Einschleppung**, *f.*
einschliessbar, *a.* som kan inneslutas.
einschliessen, *I. tr.* 1. läsa in, stänga in. 2. innesluta, innestänga, omgifva; ✕ omringa, belägra. 3. vira in, lägga in ngt i ngt, bifoga. 4. *Einen Satz in Klammern* ~ sätta en sats inom parentes. 5. inbegripa, medräkna; innesluta. **II. Sich** ~ läsa in sig, stänga in sig. **Einschliessung**, *f.*
einschliesslich, *prep.* med gen. el. ack. medräknad, inberäknad, innefattad.
einschlingen, *tr.* 1. slingra in, knyta in. 2. sluka i sig, svälja ned.
einschlucken, *tr.* svälja ned.
einschlummern, *itr.* s. inslumra.
einschlüpfen, *itr.* s. smyga sig in.
einschlürfen, *tr.* med välbehag insuga, insupa.
Einschluss, -es, -e †, *m.* 1. inneslutning, bifogande. *Mit ~ von etw.:* ngt medräknadt. 2. det inneliggande, det bifogade; bilaga. 3. parentes. **-gebiet**, -[e]s, -e, *n.* område som är helt och hållet omgivet af ett annat. **-klammer**, -n, *f.* **-zeichen**, -s, -, *n.* parentes, klammer.
einschmalzen, *tr.* smörja med flott.
einschmeicheln, *I. tr.* *Jmdm etw.* ~ genom smekningar förnä ngn till ngt, att antaga, att mottaga ngt. **II. Sich** ~ ställa sig in, *bei jmdm:* hos ngn. ~*d:* inställsam. **Einschmeichelung**, *f.*
einschmeissen, *tr.* 1. F slå in, slå sönder, t. ex. *ein Fenster.* 2. P *jmdm* ~ häkta ngn.
einschmelzen, *I.* (stark böjn.) *itr.* s. smälta ihop. **II.** (svak böjn.) *tr.* 1. lägga in smältdegeln, smälta, smälta ned. 2. i smält tillstånd införa ngt i ngt. **Einschmelzung**, *f.*
einschmieden, *tr.* smida fast ngt i ngt. *Einen Verbrecher* ~ slå en förbrytare i järn.
einschmiegen, *sich* ~ 1. smyga sig in; *bnal.* ställa sig in. 2. krypa ihop.
einschmieren, *tr.* 1. smörja, ingnida. 2. stryka in ngt i ngt. F *bnal. jmdm etw.* ~ utförligt förklara ngt för ngn, plugga in ngt i ngn. 3. klottra in. **Einschmierung**, *f.*
einschmirkeln, *tr.* ingnida, slipa med smärgel, smärgla.
einschmuggeln, *I. tr.* insmuggla. **II. Sich** ~ smyga sig in.
einschmutzen, *tr.* gen-mglande nedsmuta.
einschnallen, *tr.* spänna in, ihop.
einschneiden, *I. tr.* 1. skära i, göra ett snitt, en skära, ett klipp i. 2. skära in, klippa in, t. ex. *seinen Namen, ein Loch.* 3. skära, skära in, upp, t. ex. *Braten* (för att sättas på bordet el. läggas i en maträtt), *Brot in die Suppe.* 4.

Getreide ~ afmäja och köra in, inbärga säd. **II. Sich** ~ och *itr.* h. skära in, intränga. *bnal. tief ins Herz* ~ göra ett djupt intryck.
einschneien, *tr.* hölja med snö. **Eingeschnitten werden:** snöa inne. **Eingeschnitten:** insnöad.
Einschneigung, *f.*
Einschnitt, -[e]s, -e, *m.* 1. inskärning, skära, klipp. 2. skörd.
einschnitzen, *tr.* 1. skära i, göra ett snitt i. 2. skära in, tälja in.
einschnupfen, *tr.* draga upp i näsan, snusa.
einschnüren, *I. tr.* binda in, slå snören om, t. ex. *ein Pabel;* snöra, t. ex. *die Brust.* **II. Sich** ~ snöra sig hårat. **Einschnürung**, *f.*
einschnurren, *itr.* s. F krympa.
einschöpfen, *tr.* ösa i.
einschränken, *I. tr.* inskränka, begränsa, minska. **II. Sich** ~ inskränka sig; minska sina utgifter, nöja sig med mindre.
Einschränkung, -en, *f.* 1. inskränkning, minskning. 2. iuskränkning, förbehåll.
einschrauben, *tr.* skruva in.
einschrecken, *tr.* 1. förskräcka, injaga skräck hos. 2. skrämma in.
Einschreib[e]... Ex. **-gebühren**, *f. plur.* -geld, -[e]s, -er, *n.* inskrifnings- el. inregistreringsavgift; post. rekommendationsavgift. **-sendung**, -en, *f.* post. värdeförsändelse.
einschreiben, *I. tr.* 1. inskrifva. *bnal. ins Gedächtnis* ~ inpräglia i minnet. 2. post. införa, anteckna värdeförsändelser i journalerna. *Päskrift på värdeförsändelser:* *eingeschrieben:* rekommenderas. **Einschreibung**, *f.* -s... = *Einschreibe...*
einschreiten, *itr.* s. skrida in, gå in; *vaal. bndl.* inskrida. *Gerichtlich gegen jmdm* ~ stämma ngn, börja process med ngn.
einschrotten, *tr.* Ⓞ med stänger häfva in, välta in.
einschrumpfen, *itr.* s. krympa.
Einschub, -[e]s, -e †, *m.* 1. inskjutande, inskjutning. 2. det inskjutna, inskjuten tillsats, tillägg.
einschüchtern, *tr.* skrämma, göra försagd. **Einschüchterung**, *f.*
einschulen, *tr.* 1. inlära, inöfva, dressera. 2. hänvisa till en skola. **Einschulung**, *f.*
Einschuss, -es, -e †, *m.* 1. handel. influtna pengar. 2. inslag, väft.
einschütern, *itr.* h. F göra förluster, komma af sig, förfalla.
einschütten, *tr.* ösa i, hälla i.
einschwärzen, *tr.* 1. svärta, ingnida med svärta. 2. insmuggla. **Einschwärzung**, *f.*
Einschwärzer, -s, -, *m.* smugglare.
einschwätzen, *tr.* 1. svärta, ingnida. *In itr.* h. *In etw.* (ack.) *mit* ~ blanda sig i ngt. *Auf jmdm* ~ besvärja ngn med sitt prat. **II. tr.** *Jmdm etw.* ~ ställa sig in hos ngn. **III. Sich bei jmdm** ~ ställa sig in hos ngn.
einschwefeln, *tr.* svafva.
einschwemmen, *tr.* spola in, drifva in.

einschwenken, *itr. h.* svänga in, med en svängning inträda.

einschwiden, *itr. s.* krypa ihop, minskas, aftaga, krympa.

einsegein, *itr. s.* segla in.

einssegnen, *tr. 1.* läsa välsignelse öfver, välsigna, t. ex. *Brot und Wein*. **2.** inviga, viga, t. ex. *einen Geistlichen*. **3.** *Kinder* ~ konfirmera barn. **Einssegnung**, *f.*

einsehen, *I. itr. h. 1.* *In etw.* ~ titta in i ngt. **2.** *Bei jmdm* ~ titta in till, hälsa på ngn. **3.** *Mit jmdm* ~ se in i, läsa in ngn's bok tillsammans med denne. **II. tr. 1.** noga betrakta, genomse. **2.** inse, förstå, begripa. **3.** ~ *et. ein* ~ *et. s haben et. nehmen*: a) se till, föra upp sigt, ingripa, bestraffa, b) taga hänsyn till omständigheterna, låta tala med sig, vara resonlig. **Einscheidung**, *f.*

einseifen, *tr. och sich* ~ tvåla in (sig). **Einseifung**, *f.*

einseihen, *tr. sila*, sila upp, filtrera ngt så det rinner i ngt. **Einseihung**, *f.*

einsenden, *tr.* insända, skicka in, inlemna. **Einsendung**, *f.*

Einsender, *-s, -, m.* insändare.

einsenken, *tr. och sich* ~ sänka (sig) ned, sänka (sig), insänka.

Einsenkung, *-en, f.* **1.** nedsänkande, nedsänkning. **2.** insänkning, sänkning, t. ex. *des Bodens*.

einsetzbär, *a.* som kan insättas.

einsetzen, *I. tr. 1.* sätta in, insätta, t. ex. *einen Stuhl ins Zimmer, einen Zahn, den Boden in das Fass, den Mast ins Schiff, jmdn in ein Amt, jmdn in seine früheren Rechte, jmdn zu seinem Erben. Eine Anzeige* ~ sätta in, införa en annons. *Kartoffeln* ~ sätta potatis. *Bäume* ~ plantera träd. **2.** insätta, sätta på spel, t. ex. *Geld, sein Leben für seine Freunde. Sein Ehrenwort zum Pfande* ~ gifva sitt hedersord på ngt. *Seine ganze Kraft* ~ vinnlägga sig af alla krafter. **3.** *Einem Pferde die Sporen* ~ gifva en häst sporrarne. **4.** inrätta, fastställa, förordna att hållas, t. ex. *ein Fest*. **II. Sich** ~ **1.** *Sich in einen Wagen* ~ sätta sig upp i en vagn. **2.** sätta sig fast, inrota sig. **III. itr. h.** falla in, t. ex. *der Trompeter setzte ein. Einsetzung*, *f.*

Einsicht, *-en, f.* **1.** inblick, betraktande. *Zur gefälligen* ~ till betaget påseende. **2.** insigt, förstånd, begripande. ~ *von etw. haben*: förstå sig på ngt. ~ *von etw. nehmen*: taga kännedom om ngt. **3.** ~ *nehmen*: se upp, ingripa, straffa. *-s...* Ex. ~ *los*, *a.* utan, saknande insigter. ~ *voll*, *a.* insigtsfull.

einsichtig, *a.* insigtsfull.

einsichtern, *itr. s.* sippra in, sila in. *In den Sand* ~ sjunka ned, suga sig in i sanden.

Einsick[e]rung, *f.*

Einsiedel *m. m. se I. ein...*

einsieden = *einkochen*.

einsiegeln, *tr.* lägga in i ngt och försegla.

einsingen, *I. tr. 1.* söfva med sång, sjunga vaggvisor för. **2.** *Jmdn, sich* ~ öfva ngn, sig i sång. **II. Sich** ~ *se I, 2.*

einsinken, *itr. s. 1.* sjunka ned. **2.** sjunka ihop; om marken: sjunka, sänka sig.

einsitzen, *I. itr. s.* sitta inne, hålla sig hemma. **II. tr.** sitta sönder.

einspannen, *tr. 1.* spänna, spänna upp ngt i ngt, t. ex. *Zeug in den Rahmen*. **2.** spännen för, t. ex. *die Pferde, den Wagen*. **3.** *Die Nasen eingespannt!* sätten ej näsan i vädret!

einspeichern, *tr.* magasinera.

einsperren, *I. tr.* inspärria, instänga, t. ex. *jmdn ins Gefängnis, in eine Stube*. **II. Sich** ~ stänga in sig, läsa igen om sig. **Einspernung**, *f.*

einspielen, *I. tr. och sich* ~ öfva (sig) i spel, i musik. **II. itr. h.** spela in, göra sig gällande.

einspinnen, *I. tr. 1.* spinna in ngt i tråden. **2.** *spinnain, omspinna*. **II. Sich** ~ *spinnain* sig.

Einsprüche, *9, f.* invändning, inkast, protest.

einsprechen, *I. itr. h. 1.* blanda sig i samtalet. **2.** *Für jmdn* ~ taga ngn's parti, lägga sig ut för ngn. **3.** *Auf jmdn* ~ tilltala ngn med en lång svada. **4.** *Bei jmdm* ~ titta in till ngn, säga till, taga in hos ngn. **II. tr. 1.** *Ein Wort mit* ~ hafva ett ord med i laget. **2.** *Jmdm Mut* ~ ingifva ngn mod. *Jmdn Trost* ~ trösta ngn.

einsprengen, *I. tr. 1.* spränga, slå in, t. ex. *eine Thüre*. **2.** spränga in, t. ex. *Grotten in den Felsen*. **3.** stänka, sprita, t. ex. *mit Wasser. Mit Salz* ~ beströ med salt, rimsalta. **4.** inblanda. **II. itr. s.** spränga in, galoppa in. *Auf den Feind* ~ rida mot fienden.

einspringen, *itr. s. 1.* hoppa in. *Auf etw.* ~ rusa mot ngt. *F bei einer Gesellschaft* ~ inträda i ett sällskap. **2.** spricka sönder, få sprickor. **3.** bilda en inåtgående vinkel, bugta inåt.

einspritzen, *tr. 1.* inspruta. **2.** *Wäsche* ~ stänka linne. **3.** fullstänka, nedsmutsa. **Einspritzung**, *f.*

Einspruch, *[-e]s, -e †, m.* invändning, protest. ~ *thun*: protestera.

einst, *I. adv.* en gång (störst el. i framtiden). **II. oböj. n. 1.** det förflutna. **2.** framtiden.

einstellen, *tr.* sätta in i stall el. f. rähus.

einstampfen, *tr. 1.* stampa in, ned, t. ex. *etw. in ein Fass*. **2.** stampa hål på, stampa sönder. **3.** ~ *lassen*: skicka till stampen.

Einstand, *[-e]s, -e †, m. 1.* inträde i nya förhållanden, tillträde. **2.** därmed förenade utgifter, i sht tillträdeskalas, installationsmiddag. *-s...* Ex. ~ *geld*, *[-e]s, -er, n.* utgifter vid, betalning för inträde i ny ställning. ~ *schmaus, -es, -e †, m.* kalas för den tillträdande, välkomstkalas.

einstänkern, *tr.* F fylla med stank.

einstauben, *itr. s.* blifva dammig, inpyrd med dam.

einstäuben, *tr.* neddamma.

einstechen, *tr.* sticka in, stinga in, t. ex. *einen Stachel. Löcher* ~ sticka hål.

Einsteck... Ex. -kamm, -[e]s, -e †, *m.* nackkam.

einstecken, *tr.* sticka in, stoppa in. *Etw.* ~ stoppa ngt på sig. *Das Schwert* ~ sticka svärdet i skidan. F *jmdn* ~ sätta ngn i kurran. *biat. eine Beleidigung* ~ svälja en förolämpning. **Einsteckung, f.**

einstehen, *itr. s. 1.* In *ein Amt* ~ tillträda ett ämbete. **2.** För *jmdn* ~ a) träda i ngn's ställe, ersätta ngn, i sht X göra krigstjänst i ngn annans ställe, b) svara för ngn. För *etw.* ~ svara för ngt, taga ngt på sig.

Einstehung, f.

Einsteher, -s, -, *m.* X soldat värfvad i en annans ställe.

einstehlen, *sich* ~ stjäla sig in, smyga sig in.

einsteigen, *itr. s.* stiga in, stiga upp i ett åkdon. Rop vid järnvägstågs afgång: ~! tåget till N.!

einstellen, **I. tr. 1.** ställa in. **2.** jag. *Wild* ~ ringa in villebråd. **3.** taga i sin tjänst, t. ex. *Gesellen. Rekruten* ~ värfva rekryter. **4.** inställa, afbryta, t. ex. *die Arbeit. Missbräuche* ~ afskaffa missbruk. **II. Sich** ~ inställa, infinna sig. **Einstellung, f.**

einstemmen, *tr. 1.* stödja mot, insätta. *Die Arme* ~ sätta händerna i sidan. **2.** ☉ med huggjärn inhugga, t. ex. *ein Loch.*

einsten[s] = *Einst.*

Einstich, -[e]s, -e, *m.* styng.

einsticken, *tr.* sy in, brodera, t. ex. *eine Blume in einen Stoff.*

einstig, **a. 1.** förluten. **2.** framtida.

einstimmen, *itr. h. 1.* slämma öfverens, sammanstämma. **2.** fulla in. In *etw.* (ack.) ~ instämma in ngt. *Im Chore* ~ uppstämma i kör, i korus. **Einstimmung, f.**

einstippen, *tr.* F doppa i ngt, doppa ned, in.

einstmälīg = *Einstig.*

einstmals = *Einst.*

einstopfen, *tr.* sticka, stoppa in, ned.

einstossen, *tr. 1.* stöta in, köra in. **2.** stöta hål i, stöta sönder, slå in, slå sönder, t. ex. *eine Fensterscheibe, einen Passboden. Einstössung, f.*

einstrahlen, *itr. s.* stråla in.

einstreichen, **I. tr.** instryka, smörja, t. ex. *Öl in das Haar, das Haar mit Öl. Geld* ~ inkassera, stoppa på sig pengar. **II. itr. s.** ströfvande komma in, anlända till. Jag. *die Lerchen streichen ein*: lärkorna komma i nätet.

einstreuen, *tr.* inströ, inblanda. *Den Pferden [Stroh]* ~ strö (halm) under hästarne. *Jmdm etw.* ~ intala ngn ngt. **Einstreuung, f.**

Einstreich, -[e]s, -e, *m.* streck, skära, inskärning.

einstricken, *tr.* sticka in. *Hacken* ~ sticka i hälar.

einströmen, *itr. s.* strömma in. **Einströmung, f.** **einstücke**[in], *tr.* lappa, sätta i, t. ex. *einen Flicker in etw.* (ack.).

einstudieren, *tr.* instudera, inöfva.

einstürmen, *itr. h.* och **s. 1.** storma in, rusa in. **2. Auf jmdn** ~ storma, rusa mot ngn, öfverfalla, öfvervåldiga ngn. *Auf seine Gesundheit* ~ storma på sin hälsa.

Einsturz, -es, -e †, *m.* sammanstörtande, ruin. **einstürzen, I. itr. s. 1.** sammanstörta. **2.** störta in, rusa in. **II. tr.** nedstörta, förstöra, nedrivna. **III. Sich** ~ kasta sig in, ned, störta in. **Einstürzung, f.**

einstützen, *tr.* stötta, såsom stötta infoga.

einstweilen, *adv.* under tiden, tills vidare.

einstweilig, *a.* tillfällig, provisorisk.

einsudeln, *tr.* nedsöla.

eintauchen, **I. tr.** doppa ned, doppa. **II. itr. s.** dyka ned, sjunka ned. **Eintauchung, f.**

Eintausch, -es, -e, *m.* utbyte, byte, *tr. s. 1.*

eintauschen, *tr.* tillbyta sig, *etw. gegen etw.*: ngt mot ngt. **Eintauschung, f.**

einteenen, *tr.* bestryka med tjära, tjära.

einteigen, *tr.* knåda, hopknåda.

eitheeren se *einteenen.*

eint[h]eilbar, *a.* som kan indelas.

eint[h]eilen, *tr. 1.* indela. **2.** vid en indelning hänvisa in, införlifva med en del. **Eint[h]eilung, f.** -s... Ex. ~grund, -[e]s, -e †, *m.* indelningsgrund.

einthun, *tr.* lägga in, sätta in.

eintiefen, *tr.* urhalka, fördjupa.

eintönen, *itr. h.* mus. falla in.

eintonnen, *tr.* fylla på tunnor, på fat, t. ex. *Bier.*

Eintracht se *1. ein...*

Eintrag, -[e]s, -e †, *m. 1.* införande, inskrifning, t. ex. in *eine Liste*; arv. det inskrifna. **2.** inslag, väft. **3. Jmdm** ~ *thun*: göra ngn förfång, förfördåla ngn. -s... Ex. ~faden, -s, -†, *m.* inslagstråd.

Eintrage... Ex. -büch, -[e]s, -er †, *n.* inskrifningsbok, register.

eintragen, *tr. 1.* bära in. **2.** väfva in inslaget. **3.** införa, inskrifva, t. ex. *etw. in ein Buch*, *matem. eine Linie*. **4.** inbringa, afkasta. **Eintragung, f.** -s... Ex. ~amt, -[e]s, -er †, *n.* inskrifnings- el. inregistreringsbyrå. ~nummer, -n, *f.* inskrifningsnummer.

einträglich, *a.* indrägtig, inbringande, vinstgifvande.

Einträglichkeit, *0, f.* indrägtighet, fördelaktighet.

eintränken, *tr. 1.* indränkta. **2. Jmdm etw.** ~ gifva ngn ngt att dricka, vant. *biat. låta ngn få sota för ngt.*

einträufeln, *tr.* indrypa.

eintreffen, *itr. s. 1.* inträffa, anlända. **2.** inträffa, tilldraga sig.

eintreibbar, *a.* som kan indrivas.

eintreiben, *I. tr.* 1. drifva in, slå in, t. ex. *einen Nagel, einen Keil*. 2. drifva in, t. ex. *das Vieh*. 3. indriva, t. ex. *Steuern, Ausstände*.

II. itr. s. drifvas in af stormen, floden. **Eintreibung**, *f.*

Eintreiber, *-s, -, m.* person som indrifer penningemedel, uppördsman.

eintreten, *I. itr. a)* *s.* 1. inträda, t. ex. *in ein Haus, in ein Lebensalter. An jmds Stelle* ~ inträda i ngs ställe. *In ein Amt* ~ tillträda ett ämbete. *In jmds Fusstapfen* ~ trampa i ngs fotspår. 2. *Für jmdn* ~ a) komma i ngs ställe, ersätta ngn, b) ansvara för ngn, c) försvara, kläda skott för ngn. *Für jmds Sache* ~ kämpa för, försvara ngn. 3. inträda, inträffa, hända. *b) h.* 4. trampa. *In den Kot* ~ trampa i smutsen. *Jag das Wild hat tief eingetreten*: villebrådet har efterlemnadt djupa spår. **II. tr. I.** trampa, intrycka, t. ex. *Tritte in den Schnee*: spår i snön. *Sich (dat.) einen Dorn* ~ få en tagg i foten. 2. trampa ned, t. ex. *etw. in die Erde*. 3. trampa sönder, håll i. 4. *Die Schuhe* ~ kippa ned skorna.

einrichten, *tr.* genom trätt hälla i ngt i ngt. *F. bild. jmdn etw.* ~ tratta i ngn ngt.

eintrinken, *tr.* dricka, insuga, uppsupa.

Eintritt, *[-e]s, -e, m.* inträde. *-s...* Ex. *~fähig, a.* ~ *sein*: hafva de för inträde i en orden m. m. erforderliga egenskaperna. ~ *geld, [-e]s, -er, n.* inträdesafgift. ~ *karte, -n, f.* inträdeskort.

eintrocknen, *I. itr. s.* torka in, uttorkas, ut-sina. **II. tr.** uttorka.

eintröpfeln, **eintropfen**, *I. itr. s.* droppa in. **II. tr.** drypa in. **Eintröpf[e]lung**, *f.*

eintunken, *tr.* doppa ned, doppa.

einüben, *I. tr.* öfva, t. ex. *ein Lied, Soldaten*. **II. Sich** ~ öfva sig. **Einübung**, *f.*

einverleiben, *tr.* införlifva. **Einverleibung**, *f.*

Einverständnis[s] se *I. ein...*

einverstehen, *I. tr.* inbegripa, innefatta. **II. Sich** ~ öfverensstämma. *Str I. ein...*

einwachsen, *itr. s.* växa in i ngt; *büdd.* inrota sig.

Einwage, *0, f.* vigtsförlust.

einwägen, *I. tr.* väga in, väga och lägga in ngt i ngt. **II. Sich** ~ förlora i vigt gam utminuterung i små delar. **Einwägung**, *f.*

einwalken, *itr. s.* och *sich* ~ krympa vid valkning.

Einwand, *[-e]s, -e f, m.* invändning.

Einwanderer, *-s, -, m.* invandrare.

einwandern, *itr. s.* invandra. **Einwand[e]rung**, *f.*

einwärts, *adv.* inåt. *in die Füße* ~ *setzen*: gå in med fötterna.

einwässern, *tr.* vattenlägga, urvattna, urlaka. **Einwässerung**, *f.*

einweben, *I. tr. I.* med el. liksom med en väfnad om-gifva, innesluta. 2. väfva in, t. ex. *ein Mu-*

ster. Bild. etw. in etw. (ack.) ~ infläta ngt i ngt.

II. Sich ~ krympa, blifva kortare gam väfn. **einwecheln**, *tr. I.* tillväxla sig. 2. inlösa, t. ex. **Papiergeld. Einwechs[e]lung**, *f.*

einweichen, *tr.* lägga i blöt och dymedels upp-mjuka. **Einweichung**, *f.*

einweihen, *tr.* inviga, t. ex. *eine Kirche, eine Eisenbahn, ein Kleid* (= bära en dragt första gån-gen), *jmdn zu etw., jmdn in ein Geheimnis*. **Einweihung**, *f. -s...* Ex. *~feier, -n, f.* invigningshögtid. *~feierlichkeit, -en, f.* högtid-lighet vid invigningen af ngt. *~fest, [-e]s, -e, n. = ~feier. ~predigt, -en, f.* invignings-predikan. *~rede, -n, f.* invigningstal, fest-tal vid en invigning.

einweisen, *tr. Jmdn* ~ visa in, införa ngn, anvisa ngn hans plats, hänvisa ngn till ngt.

Einweisung, *f.*

einwenden, *tr.* invända.

Einwendung, *-en, f.* invändning, t. ex. *~en machen gegen etw.*

einwerfen, *tr. I.* kasta in. *Jmdn ins Gefängnis* ~ kasta ngn i fängelse. 2. slå in, kasta sönder, gam stenkastning förstöra ngt så att det störtar, t. ex. *ein Fenster, ein Haus*. 3. in-vända, inkasta, yttra. **Einwerfung**, *f.*

einwickeln, *I. tr. I.* inveckla, insvepa, inlinda; *büdd.* inveckla. 2. veckla ihop, ihoprulla. **II. Sich** ~ svepa in sig; *büdd.* veckla in sig, trassla in sig. **Einwick[e]lung**, *f.*

Einwickler, *-s, -, m.* person som sveper in, *büdd.* som åstadkommer förvecklingar.

einwiegen, *tr.* vagga till sömns; *büdd.* invagga.

einwilligen, *itr. h. och tr. [In] etw. (ack.)* ~ gå in på ngt, gifva sitt bifall till ngt. **Ein-willigung**, *f. -s...* Ex. *~zeichen, -s, -, n.* tecken till bifall.

einwindeln, *tr.* inlinda.

einwinden, *I. tr. I.* infläta, omslingra. 2. fläta in ngt i ngt. 3. böja in, leda in. **II. Sich** ~ slingra sig in.

einwintern, *itr. s. I.* infrysa. 2. öfverraskas af vintern. 3. *opers. es wintert ein*: det börjar bli vinter. **Einwinterung**, *f.*

einwirken, *I. tr. I.* virka in. 2. inknåda. **II. itr. h. Auf jmdn, etw. ~ inverka på ngn, ngt. **Einwirkung**, *f.***

einwohnen, *I. itr. h. I.* *Bei jmdm* ~ bo hos ngn. 2. *Jmdm, einer (dat.) Sache* ~ finnas i, vara egendomlig för ngn, en sak. *~d:* in-boende. **II. Sich** ~ blifva hemmastadd, hemmavand.

Einwohner, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* 1. invånare. 2. hyresgäst. **-zahl, -en, f.** invånareantal.

Einwohnerschaft, *-en, f.* samtliga invånare.

einwölken, *tr.* hölja in moln.

einwollen, *itr. h. I.* vilja komma in. 2. *Das will mir nicht ein*: a) det vill ej gå in i mitt huvud, b) det kan jag ej gå in på.

einwählen, *tr.* och *sich* ~ gräfva in (sig), gräfva ned (sig), mylla ned (sig).

Einwurf, *-[e]s, -e †, m.* inkast, invändning.
einwurzeln, *itr. s.* och *h.* samt *sich ~ få* rotfäste, inrota sig. **Einwurzelung**, *f.*
einzahlbar, *a.* betalbar; förfallen.
einzahlen, *tr.* inbetala, afbetala. **Einzahlung**, *f.*
ein zählen, *tr.* 1. räkna in, räkna och lägga in i ngt, t. ex. *Eier in einen Korb.* 2. inräkna, medräkna. **Einzählung**, *f.*
ein zähnen, *tr.* ① 1. med stift, med hake fästa. 2. tända, förse med kuggar. **Einzahnung**, *f.*
einzapfen, *tr.* 1. tappa, t. ex. *Wein in Flaschen:* vin på buteljer. 2. ④ med tappar fästa, fastplugga. **Einzapfung**, *f.*
einzaubern, *tr.* trolia in.
ein zäunen, *tr.* inhägna.
Ein zäunung, *-en, f.* 1. inhägnande. 2. inhägnad.
ein zehren, *itr. s.* och *sich ~ täras*, minskas. **Ein zehrung**, *f.*
einzeichnen, *tr.* inrita, inrista, inskrifva ngt i ngt. **Einzeichnung**, *f.*
Einzelheit, *-en, f.* enskildhet, detalj.
ein zellig, *a.* enskild, särskild, hvar för sig, ensam, en och en, enda, enstaka, en och annan. *Die ~en Umstände:* enskildheterna. *Die ~e Nummer kostet:* hvarje nummer kostar. *Ein ~er Mann:* en ensam, ensamt stående man. *~ und geschert:* en och en samt i skaror. *~e Häuser:* enstaka hus. *~es gefällt mir:* somligt tycker jag om. *~e sagen:* somliga säga, en och annan säger. *Jeder ~e:* hvar och en för sig. *Im ~en:* i enskildheter. **-arrest**, *-[e]s, -e, m.* ensam arrest (hvar och en i ett rum för sig). **-auf zählung**, *-en, f.* detaljerad uppräknig, uppräknig af hvar och en för sig. **-ausgabe**, *-n, f.* **-druck**, *-[e]s, -e, m.* särskild upplaga, särskildt tryck (för sig, ej såsom del af ett helt el. en serie). **-ding**, *-[e]s, -e, n.* ting för sig, enskild sak. **-fall**, *-[e]s, -e †, m.* *Der ~* hvarje fall för sig, hvarje särskildt fall. **-geschichte**, *-n, f.* särskild historia om ett land, ett tidevarf el. dyt. **-haft**, *0, f.* cellfångelse. **-kampf**, *-[e]s, -e †, m.* kamp man mot man, tvekamp. **-leben**, *-s, 0, n.* ensligt lif, lif i ensamheten. **-richter**, *-s, -, m.* ensam domare som dömer ensam utan bisittare. **-stimme**, *-n, f.* 1. enskild röst. 2. mus. solostämman. **-tanz**, *-es, -e †, m.* solodans. **-verkauf**, *-[e]s, -e †, m.* minuthandel, minutförsäljning. **-wesen**, *-s, -, n.* individ. **einziehbar**, *a.* som kan indragas.

einziehen, *I. tr.* 1. draga in ngt i ngt. 2. ④ *eine Wand ~* uppföra, insätta en vägg inuti ngt, *einen Balken ~* lägga en bjälke tvärs igenom ngt. 3. indrifva, t. ex. *Ausstände.* 4. ✕ inkalla, t. ex. *die Reserve, Rekruten.* 5. häkta, arrestera. 6. inhämta, t. ex. *Nachrichten.* 7. insuga, suga upp, t. ex. *das Löschpapier zieht die Tinte ein.* 8. *Den Hals ~* draga in halsen. ④ *eine Mauer ~* låta en mur afsmalna uppåt. *Eine Zeile ~* indraga, inrycka en rad. *Die Segel ~* refva seglen. 9. inskrän-

ka, minska, t. ex. *den Aufwand.* 10. indraga, t. ex. *die Besoldung, eine Stelle, Münzen.* II. *Sich ~* inskränka sig, minska sina utgifter. III. *itr. s.* 1. draga in, tåga in, t. ex. *in eine Stadt.* 2. flytta in, t. ex. *in eine Wohnung, bei jmdm.* 3. insugas, uppsupas. **Einziehung**, *f.*
einzig, *a.* 1. enda, t. ex. *ein ~es Mal; das ~e, was wir thun können.* *~ und allein:* endast, blott och bart. 2. ensam i sitt slag, makalös, oförlikelig, t. ex. *eine ~e Gestalt:* en makalös gestalt, *das ~ste Geschick:* det mest egendomliga öde.
ein zuckern, *tr.* insockra. **Ein zuck[e]rung**, *f.*
Einzug, *-[e]s, -e †, m.* 1. intåg. 2. inflyttning.
einzwängen, **einzwingen**, *tr.* och *sich ~* tvinga in (sig).
Eis, *-es, 0, n.* 1. is. *Zu ~ gefrieren:* frysa till is. Om strömmar: *mit ~ gehen* el. *~ treiben:* befinna sig i islossningen, hafva brutit upp. *Bist jmdn aufs ~ führen:* sätta ngn på det hala. 2. *glace*. **-apparat**, *-[e]s, -e, m.* glacemaskin. **-artig**, *a.* isartad. **-bahn**, *-en, f.* isbana, skridskobana. **-bank**, *-e †, f.* isbank, isfält. **-bär**, *-en, -en, m.* isbjörn. **-baum**, *-[e]s, -e †, m.* isbrytare. **-bedeckt**, *a.* isbetäckt. **-bein**, *-[e]s, -e, n.* höftben. **-berg**, *-[e]s, -e, m.* isbärg. **-blick**, **-blink**, *-[e]s, 0, m.* isblink, återsken från isfält. **-block**, *-[e]s, -e †, m.* isblock. **-blume**, *-n, f.* isblomma. **-bock**, *-[e]s, -e †, m.* isblock. **-brecher**, *-s, -, m.* isbrytare. **-bruch**, *-[e]s, -e †, m.* islossning. **-decke**, *-n, f.* istäcke. **-fahrt**, *-en, f.* färd på isen. **-feld**, *-[e]s, -er, n.* isfält. **-fischerei**, *0, f.* vinterfiske i vakar. **-fläche**, *-n, f.* isyta, isfält. **-frei**, *a.* isfri. **-gang**, *-[e]s, -e †, m.* isgång. **-gebirge**, *-s, -, n.* bärgskedja af glacierer, isfjäll. **-gefilde**, *-s, -, n.* isfält. **-grau**, *a.* isgrå. **-grube**, *-n, f.* isgrop, iskällare. **-höhle**, *-n, f.* ishåla. **-kalt**, *a.* iskall. **-kälte**, *0, f.* isande köld. **-keller**, *-s, -, m.* iskällare. **-kessel**, *-s, -, m.* kylkar med is i. **-kluft**, *-e †, f.* frostspricka i träd. **-klüftig**, *a.* sprucken af frost. **-kraut**, *-[e]s, -er †, n.* bot. isört (Mesembryanthemum crystallinum). **-lauf**, *-[e]s, -e †, m.* skridskoåkning. **-läufer**, *-s, -, m.* skridskoåkare. **-loch**, *-[e]s, -er †, n.* hål i isen. **-maschine**, *-n, f.* is-, glacemaskin. **-masse**, *-n, f.* ismassa. **-meer**, *-[e]s, -e, n.* ishaf. **-nadel**, *-n, f.* isnål. **-nagel**, *-s, -†, m.* brodd i hästkor. **-nebel**, *-s, 0, m.* rimfrost. **-netz**, *-es, -e, n.* vinternät, vinternot. **-pfal**, *-[e]s, -e †, m.* ispåle, isbrytare. **-rinde**, *-n, f.* isskorpa. **-säge**, *-n, f.* issåg. **-scholle**, *-n, f.* isstycke, isflake. **-schrank**, *-[e]s, -e †, m.* isskåp. **-schuh**, *-[e]s, -e, m.* skridsko. **-spiegel**, *-s, -, m.* isspegel. **-spiess**, *-es, -e, m.* **-spitze**, *-n, f.* isnål. **-torte**, *-n, f.* glaserad tårta. **-umschlag**, *-[e]s, -e †, m.* kallt omslag med is. **-vogel**, *-s, -†, m.* isfogel. **-wasser**, *-s, 0, n.* isblandad vatten. **-zacken**, **-zapfen**, *-s, -, m.* istapp, ispigge. **-zeit**, *-en, f.*

0 saknar plur. † har omjuld. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

istid, glacialperiod. -es... Ex. ~blick, -[e]s, -e, m. isande blick. För öfr. se föreg. sms.

1. eis|len, -[e]s|t, -te, ge-t, I. tr. 1. förvandla till is. 2. isa, rensa från is. II. itr. 1. h. fiska på isen. 2. opera. es *eist*: det fryser så att is uppstår. 3. s. frysa till is.

2. Eisen, -s, -, n. dim. I sms. *Eisichen, -lein*, järn. Bnd. von ~ *sein*: hafva en bärghälsa; ordspr. man muss doch ~ *schmieden*, so lang es noch warm ist: man måste smida, medan järnet är varmt; ordspr. *Not bricht* ~ nöden har ingen lag; *altes* ~ skräp. -ader, -n, f. järnåder. -alter, -s, 0, n. järnålder. -arbeit, -en, f. arbete i järn, järnvara. -arbeiter, -s, -, m. järnarbetare. -arz[e]nei, -en, f. järnhaltig medicin. -auflösung, -en, f. järnlösning. -bad, -[e]s, -er t, n. bad i järnhaltigt vatten. -bahn, -en, f. järnväg. -bahn... Ex. ~aktie, -n, f. järnvägsaktie. ~arbeiter, -s, -, m. järnvägsarbetare. ~bau, -[e]s, -ten, m. järnvägsbyggnad. ~coupé, -s, -s, n. järnvägskupé. ~häuschen, -s, -, n. banvaktstuga. ~netz, -es, -e, n. järnvägsnät. ~schiene, -n, f. järnvägsskena. ~tarif, -[e]s, -e, m. järnvägstaxa. ~wagen, -s, -[t], m. järnvägsvagn. ~wärter, -s, -, m. banvakt. ~zug, -[e]s, -e t, m. järnvägståg. -baum, -[e]s, -e t, m. 1. träd med järnhård ved (Sideroxylyon). 2. järnbeslagen stock. -bergwerk, -[e]s, -e, n. järngruva. -beschlag, -[e]s, -e t, m. järnbeslag. -blech, -[e]s, -e, n. järnbleck. -blechern, a. af järnbleck. -bohrer, -s, -, m. Ⓢ järnborr. -draht, -[e]s, -e t, m. järntråd, ståltråd. -erde, 0, f. järnhaltig jord. -erz, -es, -e, n. järnmalm. -farbig, a. järngrå. -feile, -n, f. järnfil. -feilicht, -[e]s, -e, n. -feilspäne, m. plur. -feilstaub, -[e]s, 0, m. järnfilspån. -fest, a. järnhård. -fleck, -[e]s, -e, m. rostfläck. -fleckig, a. som har rostfläckar. -freser, -s, -, m. F storkaxe, storskräflare. -freserisch, a. F skräflande, skrytsam. -frische- rei, -en, f. Ⓢ färekning af järn. -gehalt, -[e]s, 0, m. järnhalt. -gerät[h], -geschirr, -[e]s, -e, n. redskap af järn. -giesser, -s, -, m. järngjutare. -giesserei, -en, f. järngjuteri. -gitter, -s, -, n. 1. järnstaket. 2. järngaller. -glanz, -es, 0, m. min. järnglans. -grau, a. järngrå. -guss, -[e]s, -e t, m. 1. järngjutting, järnsmältning. 2. gjutgods af järn. -gusswa[ar]e, -n, f. gjutgods af järn. -haltig, a. järnhaltig. -hammer, -s, -, m. stångjärns- hammare. -handel, -s, 0, m. järnhandel, järn- bod. -händler, -s, -, m. järnhandlare. -handlung, -en, f. = -handel. -hart, a. järnhård. -hut, -[e]s, -e t, m. 1. järnhjäl. 2. bot. storm- hatt (Aconitum). -hütte, -n, f. masugn. -joch, -[e]s, -e, n. järnok; bnd. järnhård, tungt ok. -kasten, -s, -, m. järnlåda, järnkista. -kies, -es, -e, m. min. svafvelkis. -kram, -[e]s, -e t, m. 1. = -handel. 2. järnkram, järn- skräp. -krämer, -s, -, m. järnkramhandlare.

-kraut, -[e]s, 0, n. bot. järnört (Verbena). -küchen, -s, -, m. väfla. -kur, -en, f. kur af järnhaltiga läkemedel. -mann, -[e]s, -er t, m. järnman, a) man med fast, orubblig karaktär, b) järnkädd, I järnröstning kädd man. -mittel, -s, -, n. järnhaltigt läkemedel. -ofen, -s, -t, m. 1. järnugn. 2. masugn. -quelle, -n, f. källa med järnhaltigt vatten. -rost, -[e]s, m. 1. 0, rost på järn. 2. plur. -e, rost, halster af järn. -schiene, -n, f. järnskena. -schlacke, -n, f. -schlag, -[e]s, -e t, m. järnslag. -schmelze, -schmelz- hütte, -n, f. smältugn, masugn. -schmied, -[e]s, -e, m. smed. -schmiede, -n, f. smedja. -späne = feilspäne. -stab, -[e]s, -e t, m. järnstång. -stein, -[e]s, 0, m. min. järnmalm. -stufe, -n, f. järnmalmstuf. -wa[ar]e, -n, f. järnvara. -wasser, -s, -, n. järnvatten. -werk, -[e]s, -e, n. 1. smide (= järnsaker). 2. järnbruk. -wurz[el], 0, f. bot. järnrot (Centaura sca- biosa). -zeug, -[e]s, 0, n. järnsaker, järn- kram.

eisern, a. 1. af järn, järn-. 2. jur. fast, orubb- lig, som ej får ändras.

eisig, a. 1. ishöjd, isbetäckt. 2. isig, isande.

eitel, a. 1. tom, innehålllös, fäfänglig, t. ex. ~es *Geschwätz*, alles ist ~ auf der Welt. ~e Güter: förgängliga ägodelar. 2. fäfäng, flärdfull, kokett, högmödig, inbilsk. Auf etw. ~ sein: vara högmödig öfver ngt. 3. vanl. obojadt: bara, t. ex. ~ Brot essen.

Eitelkeit, -en, f. 1. tomhet, brist på innehåll, fäfänglighet. 2. fäfänga, flärd, koketteri, högmö.

Eiter, -s, 0, m. var ur sär. -ärtig, a. varartad.

-beule, -n, f. böld, buind. -bläschen, -s, -, n. -blatter, -n, f. blemma, finne, kvisla. -fluss, -es, 0, m. varflytning. -geschwulst, -e t, f. = -beule. -vergiftung, -en, f. varförgif- ning.

eiterhaft, eitericht, eiterig, a. varartad, varig.

eiter|n, -te, ge-t, itr. h. vara sig. Eiterung, f.

Ekel, I. -s, 0, m. 1. illamående, benägenhet för kräkning. 2. äckel, vämjelse, motvilja, leda, afsmak. *Jmä* ~ *erregen vor etw.*: väcka afsmak hos ngn för ngt. *Die Welt ist ihm zum* ~ han är led vid världen, led- sen vid lifvet. 3. F äcklig, vämjelig person. II. a. 1. äcklig, vämjelig. 2. *Es ist mir* ~ jag mår illa. 3. kinkig. -geruch, -[e]s, -e t, m. vämjelig, vidrig lukt. -name[n], -us, -n, m. öknamn.

ekelhaft, a. äcklig, vämjelig, vidrig.

Ekelhaftigkeit, 0, f. äckel, vämjelse.

ekelig, a. 1. = ekelhaft. 2. förarglig, krång- lig, kinkig.

ekel|n, -te, ge-t, itr. h., pers. och sich ~. *Etw.*

ekelt mir, es *ekelt mir* el. *mich vor etw.* (dat.), *ich ekle mich vor* el. *an etw.* (dat.) el. *einer* (gen.)

Sache: jag känner äckel för, vämjelse vid ngt.

eklig = ekelig.

Ekstase, -n, f. hänryckning, ekstas.

ekstatisch, *a.* hänryckt, ekstatisk.

Elasticitet, *0, f.* spänstighet, elasticitet.

elástisch, *a.* spänstig, elastisk.

Elb[e], *0, f. upr.* floden Elbe. -kahn, -[e]s, -e †, *m.* mindre skuta el. båt, som trafikerar Elbe. -kaviär, -s, *0, m.* kaviar från Elbe af vanliga stören (*Acipenser sturio*). -strom, -[e]s, *0, m.* Elbefloden.

Elbogen *se* Ellbogen.

Elch, -[e]s, -e, *m.* älg.

Elefant, -en, -en, *m.* elefant. -en... *Ex.* ~führer, -s, -, *m.* elefantförare. ~kalb, -[e]s, -er †, *n.* elefantunge. ~orden, -s, *0, m.* elefantorden.

Elefantiasis, *0, f.* 1. * ett slags spetsåska. 2. ett slags sjukdom, genom hvilken fötterna svullna till likhet med elefantfötter.

elegant, *a.* fin, praktfull, elegant.

Eleganz, *0, f.* prakt, elegans.

Elegie, -en, *f.* elegi, känslfull, vemodig dikt.

elégisch, *a.* känslfull, vemodig, elegisk.

Elektricität, -en, *f.* elektricitet. -s... *Ex.* ~erregler, -s, -, *m.* ⊕ elektromotor. ~leiter, -s, -, *m.* ⊕ elektricitetsledare, konduktor. ~träger, -s, -, *m.* ⊕ elektrofor.

elektrisch, *a.* elektrisk.

Elektrisiert... *Ex.* ~maschine, -n, *f.* elektricitetsmaskin.

elektrisiert|en, -te, -t, *tr.* elektrisera.

Element, -[e]s, -e, *n.* element.

elementär, *a.* elementär, elementär: ursprunglig, ur-. -lehrer, -s, -, *m.* lärare i de första grunderna, vid en elementarskola. -schule, -n, *f.* elementarskola, skola för nybegynnare, förberedande skola. -unterricht, -[e]s, *0, m.* elementär undervisning.

elementarisch, *a.* elementarisk.

Elen, -s, -, *afv.* * Elend, -[e]s, -e, *n.* och *m.* älg. -haut, -e †, *f.* älghud, älgskinn. -hirsch, -es, -e, *m.* †[h]ier, -[e]s, -e, *n.* älg.

Elend, I. -[e]s, * -e, *n.* 1. * främmande land, landsförvisning. 2. elände, nöd. II. (via böja. ofta -e), *afv.* elendig, *a.* 1. eländig, a) olycklig, beklagansvärd, nödlidande, utfattig; ~e Lage: nöd, elände; b) ömklig, usel, jämmerlig. 2. klen, sjuk.

elendiglich, *adv.* eländigt.

Elephant *se* Elefant.

Éléve, -n, -n, *m.* Élève, -nen, *f.* lärjunge, elev.

Elf, utan följ. subst. *afv.* * elfe, *a.* olojlig grundtal elfva. -fach, *a.* elfvafaldig. -jährig, *a.* elfvarig. -mal, *adv.* elfva gånger. -stündig, *a.* elfva timmars.

Elf[e], -en, -en, *m.* Elfe, -n, Elfin, -nen, *f.* dim. Elfechen, -lein, alf, älfva. Elfen... *Ex.* ~könig, -[e]s, -e, *m.* älfvakonung, näck. ~königin, -nen, *f.* älfvadrottning. ~reigen, -s, -, *m.* älfdans. ~schar, -en, *f.* älfvaskara. ~tanz, -es, -e †, *m.* ~reigen.

Elfenbein, -[e]s, *0, n.* elfben. -arbeit, -en, *f.* elfbensvara. -drechsler, -s, -, *m.* elfbensvarfvare. -küste, *0, f.* elfbenskusten

(kuststräcka i öfre Guinea i Afrika). -papier, -[e]s, -e, *n.* elfbenspapper. -schwarz, -es, *0, n.* elfbenssvart.

elfenbeine[r]n, *a.* af elfben, elfbens-

elfenhaft, *a.* älflik, luftig.

Elfer, -s, -, *m.* 1. grupp af elfva. 2. medlem i ett af elfva personer bestående samfund. 3. vin från år 11. 4. soldat från elfte regimentet.

elferlei, *obj.* *a.* elfvahanda.

Elfin *se* Elf[e].

elfte, *a.* (ordningstal) elfte.

elftehalb, *a.* tio och en half.

Elftel, -s, -, *n.* elftedel.

elftens, *adv.* för det elfte.

elidier|en, -te, -t, *tr.* gram. utstöta, elidera.

Elite, *0, f.* urval, de utvalda, utvaldt manskap. -corps, -, -, *n.* utvald trupp, elitkår.

Elixir, -[e]s, -e, *n.* elixir.

Elk = Elch.

Ellbogen, -s, -, *m.* armbåge. -gelenk, -[e]s, -e, *n.* armdel. -lehne, -n, *f.* armstöd. -polster, -s, -, *n.* armkudde.

Elle, -n, *f.* aln. -n... *Ex.* ~bogen = Ellbogen. ~breit, *a.* alnsbred. ~lang, *a.* alnsläng. ~mass, -es, -e, *n.* alnmått. ~reiter, -ritter, -s, -, *m.* F riddare af alnen (skämtsamt om lärtskrämhandlare, bodbejantör). ~wa[ä]ren, *pl.* alngods. ~weise, *adv.* alnvis. alntals. ~zahl, -en, *f.* antal alnar.

Eller, ellern = Erle, erlen.

Ellipse, -n, *f.* ellips.

elliptisch, *a.* elliptisk.

Elmsfeuer, -s, -, *n.* elmseld.

Elouénz, *0, f.* vältalighet.

Elritze, -n, *f.* zool. elritsa (Phoxinus).

Elsasser, Elsässer, I. -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* invånare i Elsass, elsassare. II. *afv.* elsässisch, *a.* elsässisk.

Else, -n, *f.* 1. bot. = Erle. 2. zool. stamsill (Clupea alosa). 3. *npr.* Elsa.

Elster, -n, *f.* skata. -[n]... *Ex.* ~auge, -s, -n, *n.* liktorn. ~nest, -[e]s, -er, *n.* skatbo.

Elter... *Ex.* ~mutter, -†, *f.* farmor el. mormor. -vater, -s, -†, *m.* farfar el. morfar.

elterlich, *a.* föräldra-, t. *ex.* ~e Liebe: föräldrakälek.

Eltern, *plur.* föräldrar. -freude, -n, *f.* föräldraglädje. -liebe, *0, f.* föräldrakälek. -los, *a.* föräldralös. -mord, -[e]s, -e, *m.* föräldramord. -mörder, -s, -, *m.* föräldramördare.

Email, -s, -s, *n.* Émaille, -n, *f.* emalj. ~ähnlich, -ärtig, *a.* emaljlik, emaljartad. -maler, -s, -, *m.* emaljmalare.

emaillier|en, -te, -t, *tr.* emaljera. Emaillierung, *f.*

Emancipation, -en, *f.* frigörelse, emanciperings, emancipation.

emancipier|en, -te, -t, *tr.* frigöra, emancipera. Emancipierung, *f.*

Emballage, -n, *f.* 1. inpackning. 2. omslag.

emballier|en, -te, -t, *tr.* packa in, slå in.

Embargo, -s, -s, *m.* och *n.* † kvarstad å fartyg.
Emblém, -[e]s, -e, *n.* sinnebild.
emblematisch, *a.* sinnebildlig.
Embryo, -s, -s *ei.* *Embryonen*, *n.* embryo.
Emendation, -en, *f.* förbättring, fels borttagande.
emendieren, -te, -t, *tr.* förbättra, rätta, återställa i sitt ursprungliga skick, t. ex. *den Text eines Schriftstellers*.
emeritieren, -te, -t, *tr.* pensionera. *Emeritiert*: pensionerad, för detta. **Emeritierung**, *f.*
Eméute, -n, *f.* myteri, uppror.
Emigránt, -en, -en, *m.* utvandrare, emigrant.
Emigration, -en, *f.* utvandring, emigration.
emigrieren, -te, -t, *itr.* s. utvandra, emigrera.
eminént, *a.* i ögonen fallande. *In ~em Sinne*: allmännast, brukligast.
Eminéncz, -en, *f.* eminens (titel till kardinaler).
Emír, -[e]s, -e, *m.* emir. -würde, -n, *f.* emirvärdighet.
Emissár, -[e]s, -e, *m.* utskickad, hemlig kunskapare; ombud.
Emission, -en, *f.* handel. utsläppande i rörelsen af statspapper, aktier, sedlar, äfr. det som utsläppts i rörelsen. -s... Ex. ~kurs, -es, -e, *m.* handel. emissionskurs.
emittieren, -te, -t, *tr.* handel. utsläppa i rörelsen, sätta i omlopp. **Emittierung**, *f.*
Emmenthaler, -s, -, *m.* bästa sortens schweizerost från Emme-*et.* Emmatdalen i Bern.
Emmerling, -[e]s, -e, *m.* = *Ammer*.
Emolument, -[e]s, -e, *n.* sportler.
empfangen, * förådr. och poet. = *empfangen*.
Empfáng, -[e]s, 0, *m.* 1. emottagande, erhållande. *In ~ nehmen*: mottaga. 2. mottagande (bemötande vid ens ankomst). -[s]... Ex. ~anzeige, -n, *f.* underrättelse, intyg om emottagande af ngt. ~berechtigte(r), (adj. böj.) *m.* befullmäktigad att lyfta en summa. ~bescheinigung, -en, *f.* kvitto. ~bestätigung, -en, *f.* = *anzeige*. ~feierlichkeit, -en, *f.* motagningshögtidlighet. ~nahme, 0, *f.* mottagande, erhållande. ~schein, -[e]s, -e, *m.* kvitto. ~station, -en, *f.* ankomststation, bestämmelseort. ~zimmer, -s, -, *n.* mottagningsrum.
empfangen, * I. *tr.* mottaga, erhålla, t. ex. *Geld, Briefe, Almosen, Wunden, die Taufe, Vergebung, Gäste*. *Jmán gut, kalt ~ mottaga* ngn väl, kallt *ei.* kärft. II. *itr.* *h.* befruktas, blifva hafvande.
Empfänger, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* emottagare, adressat.
empfanglich, *a.* mottaglig.
Empfánglichkeit, 0, *f.* mottaglighet.
Empfángnis[s], -se, *f.* hafvandeskapets inträdande, afelse.
Empfáhl, -[e]s, -e, *m.* = *Empfehlung*.
empféhlbar, *a.* som kan rekommenderas.
empféhlen, *empféhlst*, *empféhl*, *empféhle*, *empféhnen*, *empféhlt*, * I. *tr.* anbefalla, för-

orda, rekommendera. *Ein ~des Áussere*: ett tilltalande yttre. *Sich* (dat.) *etw.* *empféhnen sein lassen*: a) göra för ngt hvad man kan, b) taga ngt till hjärtat. ~ *Sie mich Ihrem Herrn Vater*: framför min vördnad, min vördnadsfulla hälsning till or far. II. *Sich ~ 1.* *Es empféhlt sich*, *dass* ... det är bäst, är att förorda, att ... 2. vid afsked: *ich empféhle mich [Ihnen]*: jag rekommenderar mig, farväl. 3. F taga till harvärjan, draga sig ur spelet, försvinna.
empféhlens... Ex. ~wérth[h], -würdig, *a.* värd att förordas.
Empféhlung, -en, *f.* 1. förord, rekommendation. 2. vördnadsbetygelse, vördsam hälsning. *Jmán seine ~ machen*: betyga ngn sin vördnad. -s... Ex. ~brief, -[e]s, -e, *m.* ~schreiben, -s, -, *n.* rekommendationskrivelse.
empféhlbar, *a.* 1. förnimbar. 2. känslig, känslöfull.
Empféhlbarkeit, 0, *f.* 1. egenskap att kunna förnimmas. 2. känslighet, känslöfullhet.
Empféhdeléi, -en, *f.* F öfverdrifven känslighet, pjunk, sentimentalitet.
empféhdeln, * saknar *ipf.* och part. perf. *itr.* *h.* vara öfverdrifvet känslig, pjunka. ~d: sentimental, pjunkig.
empféhden, * I. *tr.* känna, märka, förnimma. *Etw. sehr úbel ~ upptaga* ngt mycket illa, såras af ngt. II. *Sich ~ 1.* *Sich selbst ~ vara* vid full besinning. 2. *Sich so und so ~ känna* sig så eller så till mods. *Sich als etw. ~ känna* sig vara ngt, vara medveten om att man är ngt. III. *itr.* *h.* känna, vara begåfvad med känslor.
Empféhdler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* pjunkig, sentimental person.
empféhdlich, *a.* 1. känslig. *Gegen die Kálte ~ sein*: vara känslig för kólden. 2. snarsticken, lättretlig. *Über etw. (ack.) ~ sein*: blifva stótt på ngt. 3. kánbar, betydande, t. ex. *ein ~er Verlust*. ~e *Kálte*: stark, bitande kóld. ~er *Schmerz*: djup smárta.
Empféhdlichkeit, -en, *f.* 1. känslighet. 2. snarstickenhet, lättretlighet.
Empféhdnis[s], -se, *f.* -ses, -se, *n.* = *Empféhdung*.
empféhdnsám, *a.* känslig, känslöfull; sentimental.
Empféhdnsamkeit, 0, *f.* känslighet, känslöfullhet; sentimentalitet.
Empféhdung, -en, *f.* förnimmelse, känsla. -s... Ex. ~drang, -[e]s, 0, *m.* känslösvall. ~eigenheit, -en, *f.* idiosynkrasi. ~fáhig, *a.* i stánd att känna, begåfvad med känslor. ~fáhigkeit, 0, *f.* förmåga att känna. ~kraft, 0, *f.* förnimmelseförmåga. ~los, *a.* känslöslö, okänslig. ~lösigkeit, 0, *f.* känslöslöshet. ~vermögen, -s, -n. = ~kraft. ~voll, *a.* känslöfull, känslig.

Emphásé, -n, *f.* eftertryckligt framhållande, starkt betonande, eftertryck, emfas.

emphätisch, *a.* eftertrycklig, uttrycksfull.

Empírié, 0, *f.* erfarenhetskunskap, empiri.

empírisch, *a.* grundad på erfarenhet, empirisk.

1. empór, *adv.* uppåt. -kömmling, [-e]s, -e, *m.* oppkomling. — Empor bildar talrika oaktat ver

dala sms., af hvilka nedanstående anföras som exempel.

2. Empór, [-e]s, -e, *m.* läktare. -geschoss, -es, -e, *n.* öfre våning. -kirche, -n, *f.* läktare i kyrka.

empórarbeiten, *sich* ~ arbeta sig upp.

empórblicken, *itr. h.* blicka uppåt, se upp.

empórblihen, *itr. s.* uppblomstra.

empórbringen, *tr.* skaffa upp, hjälpa upp.

empórdringen, *itr. s.* tränga upp, komma upp. gå framåt, arbeta sig upp.

Empóre, -n, *f.* = 2. Empor.

empóreilen, *itr. s.* skynda uppåt, upp.

empórien, -te, -t, *I. tr. 1.* upplyfta. höja. **2.**

uppvigla, upphetsa. **3.** uppröra, uppreta. förtörna. ~d: upprörande. **II. Sich** ~ **1.**

* höja sig. **2.** göra uppror, (uppre)sa sig.

Empórer, -s, -, *m.* upprorisk, upprorsmakare, rebell.

empórerisch, *a.* upprorisk.

empórfahren, *itr. s. 1.* fara upp, springa upp. **2.** fara uppför, uppåt.

empórfammen, *itr. s.* blossa upp.

empórfliegen, *itr. s.* flyga upp.

empórhalten, *tr.* hålla upp.

empórheben, *tr.* lyfta upp.

empórhelfen, *itr. h.* Jmdm ~ hjälpa upp ngn.

Empórium, -um[s], -en et. -a, *n.* handelsplats. stapelort.

empórkommen, *itr. s.* komma upp, bli komma sig upp.

empórklassen, *tr.* släppa upp.

empórlodern, *itr. s.* och *h.* blossa upp.

empórraffen, *sich* ~ med möda resa sig; bildl med ansträngning sanla sina krafter.

empórragen, *itr. h.* höja sig, resa sig. *Über etw.* (ack) ~ vara högre än ngt, synas öfver ngt.

empórracken, *tr.* räcka upp.

empórrichten, *tr.* resa upp.

empórschauen = *emporblicken*.

empórschwingen, *sich* ~ svinga sig upp.

empórschen = *emporblicken*.

empórspringen, *itr. s.* hoppa upp, springa upp.

empórssteigen, *itr. s. 1.* stiga uppåt om högre be-
ligna trakter. **2.** resa sig, höja sig.

empórstreben, *itr. h.* sträfvä uppåt.

Empörung, -en, *f. 1.* uppvigling. **2.** uppror. resning. **3.** vrede, harm, ovilja. -s... *EX*

~geist, [-e]s, -er, *m.* upprorisk ande. ~süchtig, *a.* upprorisk.

empórwachsen, *itr. s.* växa upp, skjuta upp.

empórziehen, *tr.* uppdraga; bildl. upplyfta.

emsig, *a.* trägen, ihärdig, idog, flitig, oförtrotten.

Emsigkeit, 0, *f.* trägenhet, ihärdighet, idoghet, flit.

Encláve, -n, *f.* af främmande område inneslutet land.

Encyklopädie, -en, *f.* encyklopedi.

End'e, -es, -en, *n.* dim. *Endchen*, -lein, **1.** ände, slut. *Am letzten* ~ till sist. ~ *dieses Monats*: i slutet på denna månad. *Zu ~ gehen*

et. *sich zu ~ neigen*: närma sig, lida mot slutet; *es geht zu ~ nit*: det är snart slut

med. *Einer* (dat.) *Sache ein ~ machen*: göra slut på en sak. Ordspr. ~ *gut*, *alles gut*: är

slutet godt, är allting godt. *Etw. zu ~ bringen* et. *führen*: afsluta ngt. *Ich würde kein*

~ *finden*, *wenn ... jag skulle ha så mycket att säga*, att jag ej skulle veta, hvar jag

skulle sluta, om ... *Ein ~ nehmen* et. *haben*: taga slut, få ett slut. *Klagen ohne* ~

onpörliga klagomål. *Mit seinem Latein*, *mit seiner Kunst zu ~ sein*: ej veta hvad

man skall göra, vara i förlägenhet. *An allen Ecken und ~n*: på alla håll och kanter.

Faselhans und kein ~ en oförfäddlig slarver; *Göthe und kein ~ Göthe* om och om

igen, ouppörligt Göthe. **2.** *Am ~* till sist, till på köpet, till och med, t. ex. *am ~ wird*

man dich noch bitten müssen. **3.** slut, resultat. *Das ~ vom Liede ist*: slutet på visan

är. **4.** ändamål. *Zu dem ~* till den ändan. **5.** stycke, bit. *Es ist ein ganzes ~ bis*

dahin: det är långt härifrån och dit. *Ich werde dich ein Endchen begleiten*: jag skall

följa dig ett litet stycke. -absicht, -en, *f.* ändamål, syfte. -ausspruch, [-e]s, -e †, -

bescheid, [-e]s, -e, *m.* slutdom. -büchstabe, -n, -n, *m.* slutbokstaf. -ergebnis[s], -ses, -se, *n.*

slutligt resultat. -gültig, *a.* afgörande, defnitiv. -los, *a.* ändlös, oändlig. -losigkeit, 0, *f.*

ändlöshet, oändlighet. -punkt, [-e]s, -e, *m.* slutpunkt, ändpunkt. -reim, [-e]s, -e, *m.*

slutrim. -silbe, -n, *f.* slutstavelse. -station, -en, *f.* ändstation, sista stationen. -ursache, -n, *f.*

ursprunglig anledning, yttersta grund. -urt[h]eil, [-e]s, -e, *n.* slutdom. -ziel, [-e]s, -e, *n.*

-zweck, [-e]s, -e, *m.* slutligt mål, yttersta ändamål. -es... *EX* ~bezeichnete(r), ~

unterschiedene(r), ~unterzeichnete(r), (adj. höj) *m.* undertecknad.

end'ien, -ete, *ge-et*, **endig'en**, -te, *ge-t*, **I. tr.** afsluta, sluta, fullborda. **II. Sich** ~ sluta, t. ex. *dies Wort endigt sich auf einen Vokal*.

III. itr. h. sluta. *Mit etw. ~ sluta*, sluta upp, upphöra med ngt. *In etw.* (ack. et. * dat.) ~ sluta med ngt, t. ex. *dieser Stock endigt*

in eine et. * *einer Spitze*. **Endigung**, *f.*

Endivie, -n, *f.* bot. endivia (Cichorium endivia).

endlich, *a.* **1.** ändlig, begränsad. **2.** slutlig, afgörande. **3.** ändtlig; vanl. *adv.* ändtligen, slutligen.

Endlichkeit, 0, *f.* ändlighet.

Endschafft, -en, *f.* slut, afslutning, gräns. *Seine* ~ *erreichen*: nå sitt slut.
Endung, -en, *f.* vanl. gram. ändelse.
Energie, 0, *f.* handlingskraft, eftertryck, energi. -los, *a.* saknande energi. -löslighet, 0, *f.* brist på energi.
enérigisch, *a.* eftertrycklig, energisk.
eng = *enge I.* -anschiessend, *a.* tätt åtsittande. -brüstig, *a.* trångbröstad. -halsig, *a.* trånghalsad. -herzig, *a.* trångbröstad, småsinnad. -herzigkeit, 0, *f.* småsinne. -pass, -es, -e †, *m.* trängt pass. -sichtig, *a.* närsynt, kortsynt.
engagier|len, -te, -t, *tr.* 1. engagera, anställa, taga i tjänst. 2. upptaga, uppbjuda *un dans.*
enge, I. *a.* trång, tät. ~ *sitzen*: sitta trängt. *Der Rock ist zu* ~ *roeken* är för liten, sitter åt för hårdt. Om kläder: *sich* ~ *anlegen*: sitta åt. ~ *Hose*: smala byxor. ~ *Siebe*: silar med tätt sittande håll; ~ *Kämme*: fina (sataadade) kammar; ~ *Städte*: trängt byggda städer. *Wald im* ~ *ren Sinne*: i (mera) inskränkt bemärkelse; ~ *Freundschaft*: intim vänskap. II. -n, *f.* 1. trånghet, brist på utrymme; inskränkthet. 2. trängsel. 3. trängt ställe, pass; sund; *Wald*. trångmål, *t. ex.* *jmdn in die* ~ *treiben*: hårdt ansätta ngn.
Engel, -s, -, *m.* dim. *Engelchen*, *Engelien*, ängel. Vid plötsligt inträdd tystnad: *es fliegt ein* ~ *durchs Zimmer*: det går en ängel genom rummet. -[s]... *Ex.* ~ *ähnlich*, *a.* änglalik. ~ *bild*, -[e]s, -er, *n.* änglabild. ~ *brot*, -[e]s, 0, *n.* himlabröd, manna. ~ *chor*, -[e]s, -e †, *m.* änglar. ~ *fisch*, -es, -e, *m.* zool. ett slags haj (*Squalus squatina*). ~ *fromm*, *a.* änglafrom. ~ *geduld*, 0, *f.* en ängels tålmod. ~ *gleich*, *a.* änglalik. ~ *grüss*, -es, -e †, *m.* himmelsk hälsning. ~ *güte*, 0, *f.* himmelsk godhet. ~ *kopf*, -[e]s, -e †, *m.* änglahufvud. ~ *mache-rei*, 0, *f.* änglamakeri. ~ *rein*, *a.* änglaren. ~ *schaft* [ä]r, -en, *f.* änglaskara. ~ *schön*, *a.* änglaskön. ~ *stimme*, -n, *f.* änglaröst.
engelhaft, *a.* änglalik.
eng|len, -te, *ge-t*, *I. tr.* göra smalare, trängre, hoptrycka. II. *Sich* ~ *afsmalna*, blifva trängre.
England, -s, 0, *n.* npr. England.
Engländer, -s, -, *m.* -in, -nen, *f.* engelsman, engelska.
eng|lisch, I. *a.* engelsk. *Die* ~ *ne Krankheit*: engelska sjukan. *Sich* ~ *empfehlen*: gå ntan att säga farväl. II. *n.* engelska (språket). *ist deutsch*.
eng|lisier|len, -te, -t, *tr.* stubbsvansa, *t. ex.* *ein Pferd*.
Engros... *Ex.* -händler, -s, -, *m.* grosshandlare.
Engrossist, -en, -en, *m.* grosshandlare.
Enkel, -s, -, *m.* barnbarn. *Die* ~ *a)* barnbarnen, *b)* de efterkommande. -kind, -[e]s, -er, *n.* barnbarnsbarn. -welt, 0, *f.* efterverld.
Enkelin, -nen, *f.* sondotter *ei.* dotterdotter.

enörm, *a.* oerhörd, enorm.

ent... är en förstafvelse, som med verb bildar äkta sms. och som betecknar fräntagande, befrående, skilsmässa; af-lägsnande, undkommande; blifvande, framträdande.

entädeln, * *tr.* *Jmdn* ~ *fräntaga* ngn adelsskapet, degradera ngn.

entärten, * I. *tr.* försämra. II. *itr. h.* och *sich* ~ *urarten*, vanslägtas, försämrans. **Entärtung**, *f.* **entäussern**, * *tr.* och *sich* ~ *ö.* *Eine Sache* *ei.* *sich einer* (gen.) *Sache* ~ *göra* sig af med, afyttra en sak. **Entäusserung**, *f.*

entbähren, * *tr.* och *itr. h.* *Eine* *ei.* *einer* (gen.) *Sache* ~ *undvara*, sakna, hjälpa sig utan en sak.

entbährlich, *a.* umbärlig.

Entbährlichkeit, 0, *f.* möjlighet att undvara, *einer Sache*: en sak.

Entbährrung, -en, *f.* umbärande, försakelse.

entbieten, * *tr.* 1. *Jmdn* *etw.* ~ *bjuda*, anbefalla, meddela ngn ngt. *Jmdm* *seinen Gruss* ~ *hälsa* (på) ngn. 2. *Zu sich* ~ *kalla* till sig, sammanbjuda. **Entbietung**, *f.*

entbinden, * *tr.* 1. frigöra, befria, lösa, *jmdn* *von seinen Ketten*, *eines Eides*, *seiner Verpflichtungen*: ngn från sina bojor, från en ed, från sina förpligtelser. 2. *Eine Frau* ~ *förlösa*, förlösa en kvinna.

Entbindung, -en, *f.* 1. frigörande, befrielse. 2. förlösning, nedkomst. -s... *Ex.* ~ *anstalt*, -en, *f.* barnbördshus. ~ *anzeige*, -n, *f.* födelseannons. ~ *arzt*, -es, -e †, *m.* läkare som är specialist i förlösningskonsten. ~ *kunst*, 0, *f.* förlösningskonst.

entblättern, * I. *tr.* aflöfva. II. *Sich* ~ *aflöfvas*, fälla bladen, löfvet. **Entblätterung**, *f.*

entblöden, * *sich* ~ 1. djärfvas, drista. 2. skämmas.

entblößen, * I. *tr.* blotta, *t. ex.* *die Brust*, *das Haupt*. *Den Degen* ~ *draga* värjan. II. *Sich* ~ *blotta* sig, kläda af sig. *Sich* *von etw.* ~ *utblotta* sig på ngt.

Entblössung, -en, *f.* 1. blottande. 2. utblottande. 3. brist, utblottadt tillstånd.

entblühen, * *itr. s.* spricka ut, uppblomma *ur* ngt. **entblümen**, **entblümen**, **entblüt[h]en**, * *tr.* afplocka blommorna af; *Wald*. *etw.* ~ *beröfva* ngt dess förging.

entbrächen, * I. *itr. s.* bryta fram. II. *Sich* ~ 1. undandra sig, *einer* (gen.) *ei.* *von einer Sache*: en sak. 2. *Sich nicht* ~ *können* *zu* ... *ej kunna* underlåta att ...

entbrénnen, * *itr. s.* tändas, blossa upp.

entbürden, * *tr.* och *sich* ~ *afbörda* (sig), frigöra (sig). **Entbürdung**, *f.*

entdecken, * I. *tr.* 1. upptäcka. 2. uppenbara, *jmdn* *etw.*: ngt för ngn. II. *Sich* ~ *uppenbara* sig, framträda.

Entdecker, -s, -, *m.* upptäckare.

Entdeckung, -en, *f.* upptäckt. -s... *Ex.* ~ *reise*, -n, *f.* upptäcktsresa.

entdünkeln, **entdüstern**, * *tr.* upplysa.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäris term.

Ente, -n, *f.* and, anka, *sv.* tidningsanka. *Wie eine bleierne ~ schwimmen*: simma som en gråsten. *n...* *Ex.* ~ärtig, a. liknande en and e. anka. ~beize, -n, *f.* jäg. andjagt med jagtfolk. ~braten, -s, -, *m.* andstek, ankstek. ~ei, -[e]s, -er, *n.* andäg, ankäg. ~hund, -[e]s, -e, *n.* fogelhund *un* andjagt ~jagd, -en, *f.* andjagt. ~schnabel, -s, -†, *m.* andnäbb, aknännb. ~teich, -[e]s, -e, *m.* andkam.

entehren, * *tr.* 1. vanära. 2. illa berykta. 3. skända. **Entehörung**, *f.*

Enteher, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som vanärar, skändar.

enteignen, * *tr.* och *sich* ~ afhända (sig), *einer* (gen.) *Sache*: en sak. **Enteignung**, *f.*

entéilen, * *itr.* s. skynda bort; snabbt förflyta.

entéisen, * *tr.* frigöra från is. **Entéisung**, *f.*

Enter... *sv.* *entern*. *Ex.* ~beil, -[e]s, -e, *n.* återbåla. ~haken, -s, -, *m.* återhake.

entéiben, * *tr.* göra urarfva. **Entérbung**, *f.*

Enterich, -[e]s, -e, *m.* andrake, ankbonde.

enter |n, -te, ge-t, *tr.* änta. **Enterung**, *f.*

entfächen, * *tr.* upptända, underblåsa.

entfáhren, * *itr.* s. oförmärkt komma ifrån, undkomma; halka ur händerna, undfalla.

entfallen, * *itr.* s. *Mir ist etw. ~ jag har tappat ngt, bnd.* glömt ngt.

entfalten, * *I.* *tr.* vika isär, veckla upp, breda ut; *bnd.* utveckla, upprulla. *II.* *Sich* ~ *I.* utveckla sig, upprullas. *Die Rose entfaltet sich*: rosen spricker ut. *2. Seine Stirne entfaltete sich*: hans panna jämnades, vecken i hans panna försvunno. **Entfaltung**, *f.*

entfärben, * *I.* *tr.* borttaga färgen ur. *II.* *Sich* ~ mista färgen, blifva färglös, urblekt, blekna, blekas. **Entfärbung**, *f.*

entfásern, * *I.* *tr.* upprispa. **Entfasert** *sv.* trådsliten. *II.* *itr.* s. och *sich* ~ rispa sig.

entférnbar, *a.* som kan aflägsnas.

entférn, * *tr.* och *sich* ~ aflägsna (sig).

entfért, *a.* 1. aflägsen, fjärran. *Jmdn von sich ~ halten*: hålla ngn på afstånd. *Weit ~ zu e. dass ... långt ifrån att ... 2.* frånvarande. *3. Nicht die ~este Ursache*: icke den ringaste anledning. *Nicht im ~esten*: icke det ringaste, långt därifrån. -er... *Ex.* ~weise, *adv.* *Nicht ~ ingalunda*, på intet vis.

Entférntheit, *0*, *f.* afstånd.

Entférnung, -en, *f.* 1. aflägsnande. 2. afstånd.

entfésseln, * *tr.* och *sich* ~ frigöra (sig). **Entfésselung**, *f.*

entféstigen, * *tr.* *Eine Stadt* ~ nedrifva fästningsverken omkring en stad. **Entféstigung**, *f.*

entféttén, * *tr.* borttaga fettét från. **Entféttung**, *f.*

entfédiern, * *tr.* afplocka fjädern af.

entfélámmen, * *I.* *tr.* antända, sätta i brand; *bnd.* elda, hänföra. *II.* *itr.* s. och *sich* ~ fatta eld, uppblossa, råka i eld och lågor, hänfóras. **Entfélámmung**, *f.*

entféláttörn, * *itr.* s. fladdrande flyga bort.

entféláischen, * *tr.* borttaga köttet från; *utmagra*. **Entféláischt**: köttlös.

entféliegen, * *itr.* s. flyga bort, sin kos.

entféliehen, * *itr.* s. fly, fly undan, undkomma.

entféliessen, * *itr.* s. utflyta, *einer* (dat.) *Sache*: ur ngt. *Thránen entféliessen ihren Augen*: tårar strömmade ur hennes ögon.

entfélüchten = *entféliehen*.

entférmóden, * *I.* *tr.* [Ion] *jmdm etw. ~ aflägsna*, afvända ngt från ngn, göra ngt främmande för, avfogat mot ngn. *II.* *itr.* s. och *sich* ~ blifva främmande, ogynsam stämd. **Entférmódung**, *f.*

entféühren, * *tr.* bortföra, borttröfva, enlevera. **Entféührung**, *f.*

Entféührer, -s, -, *m.* en som motfögen bortför ngt; kvinnoröfvere.

entfégegen, *prep.* med *dat.* och *adv.* mot, emot, tillmötes. -*nahme*, -n, *f.* mottagande. — *Entgegen* bildar talrika oäkta sms. med verb, vanl. styrande *dat.* af hvilka nedanstående anföras som exempel.

entfégegenarbeiten, *itr.* h. motarbeta, *jmdm*, *einer* (dat.) *Sache*: ngn, en sak.

entfégegenbringen, *tr.* *Jmdm etw. ~ möta ngn* med ngt, bringa ngn ngt.

entfégegenéilen, *itr.* s. *Jmdm* ~ skynda emot ngn, ngn tillmötes.

entfégegenfáhren, *itr.* s. fara emot, *jmdm*: ngn för att möta honom. *Dem Winde ~ fara* mot vinden.

entfégegengéhen, *itr.* s. gå emot, möta, *sv.* *bnd.* t. *ex. einer Gefúhr. Seinem Untergange ~ gå sin undergång till mötes. Einer Lösung ~ närma sig en lösning*, en förklaring.

entfégegenhalten, *tr.* hålla emot, jämföra.

entfégegenhandeln, *itr.* h. handla emot, t. *ex. einer Regel. Jmdm* ~ motarbeta ngn.

entfégegenjubeln, *itr.* h. jubla mot, *jmdm*: ngn.

entfégegenkehren, *tr.* *Etw. jmdm* ~ vända ngt mot ngn.

entfégegenkommen, *itr.* s. *Jmdm* ~ möta ngn, *bnd.* möta ngn på halfva vägen, hjälpa ngn.

entfégegenlaufen, *itr.* s. springa emot, *jmdm*: ngn.

entfégegennehmen, *tr.* mottaga.

entfégegensehen, *itr.* h. emotse, afvakta, *einer* (dat.) *Sache*: en sak. *Dem Tode ruhig ~ lugnt gå döden tillmötes*.

entfégegensein, *itr.* s. *Jmdm* ~ a) vara ngn tillmötes, b) vara af motsatt åsigt mot, motarbeta ngn. *Einer* (dat.) *Sache* ~ motarbeta en sak.

entfégegensetzen, *tr.* och *sich* ~ motsätta (sig). **Entfégegengesetzt**: motsatt, stridande.

Entfégegensezung, -en, *f.* motsättning, motsats.

entfégegenstehen, *itr.* s. stå emot, stå i vägen för, motsätta sig, *jmdm*, *einer* (dat.) *Sache*: ngn, en sak.

entfégegenstellen, *tr.* ställa emot, uppställa emot.

entgegenstrecken, *tr.* *Jmdm etw.* ~ sträcka, räcka ngt upp el. fram mot ngn.
entgegentragen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ bära ngt -emot ngn, *WM.* bemöta ngn med ngt, t. ex. *ihm wurde die allgemeine Achtung entgegengetragen*: han bemöttes med allmän aktning.
entgegentreten, *itr.* s. möta, uppträda mot.
entgegenwirken, *itr.* h. motverka, *jmdm*: ngn.
entgegenziehen, *itr.* s. *Jmdm* ~ tåga emot ngn, ngn tillmötes.
entgegnen, * *itr.* h. svara, genmäla, bemöta.
Entgegnung, -en, *f.* svar, genmäle, inkast.
entgehen, * *itr.* s. undgå, *jmdm, einer* (dat.) *Gefahr*: ngn, en fara. *Die Gelegenheit* ~ lassen: låta tillfället gå sig ur händerna. *Sich* (dat.) *etw. nicht* ~ lassen: ej släppa ngt.
Entgelt, -[e]s, 0, *m.* och *n.* ersättning, lön, vederläggning.
entgelten, * *tr.* umgälla. **Entgeltung**, *f.*
entgleisen, * *itr.* s. urspåra. **Entgleisung**, *f.*
entgleiten, * *itr.* s. glida, slinta, halka ut, ur handen.
entglimmen, * *itr.* s. fatta eld, tända sig, tändas så småningom.
entglühen, * *itr.* s. börja glöda.
entgöttern, * *tr.* 1. *Den Olymp, die Natur* ~ beröfva Olympen, naturen dess gudar. 2. afkläda ngn, ngt dess gudomlighet.
entgrünen, * *itr.* s. grönska upp, grönskande skjuta upp, *der* (dat.) *Erde*: ur marken.
entgürten, * *tr.* aftaga gördeln, gjorden af.
enthaaren, * *tr.* beröfva ngn håret, aftaga håret af. **Enthäuerung**, *f.*
enthalten, * *I.* *tr.* innehålla, innesluta. **II.** *Sich* ~ afhålla sig, *einer* (gen.) *Sache*: från en sak. **Enthältung**, *f.*
enthaltssam, *a.* återhållsam.
Enthaltssamkeit, 0, *f.* återhållsamhet.
enthärten, * *tr.* uppjuka. **Enthärtung**, *f.*
enthäupten, * *tr.* halshugga. **Enthäuptung**, *f.*
enthäuten, * *tr.* draga huden af, flå. **Enthäutung**, *f.*
entheben, * *tr.* och *sich* ~ frigöra (sig), befria (sig), *einer* (gen.) *Sache* el. *von etw.*: från ngt. *Jmdn seines Amtes* ~ a) befria ngn från hans ämbetsåligganden, b) afsätta ngn. **Enthébung**, *f.*
entheiligen, * *tr.* vanhelga, oskära. **Enthéiligung**, *f.*
Enthéiliger, -s, -, *m.* en som vanhelgar.
entholzen, * *tr.* hugga bort träden från, af-rödja. **Enthöhung**, *f.*
enthüllen, * *I.* *tr.* aftäcka, afhölja; *bud.* af-slöja, röja. **II.** *Sich* ~ uppenbara sig, visa sig. **Enthüllung**, *f.*
enthülsen, * *tr.* skala, sprita, t. ex. *Bohnen*.
enthusiasmieren, -te, -t, *tr.* hänföra, elda.
Enthusiasmus, -, 0, *m.* hänförelse, entusiasism.
Enthusiast, -en, -en, *m.* entusiast.
enthusiastisch, *a.* hänförd, entusiastisk.

entjochen, * *tr.* taga oket af, taga ifrån, t. ex. *Ochsen*; *bud.* befria, t. ex. *ein Volk*.
entjüngern, * *tr.* beröfva jungfrudom. **Entjüngferung**, *f.*
entkanten, * *tr.* aftaga kanterna af.
entkernen, * *itr.* s. skjuta upp, växa upp, *der* (dat.) *Erde*: ur jorden.
entkérkern, * *tr.* befria ur fängelse, frigifva.
entkérnen, * *tr.* taga kärnorna ur.
entkétten, * *tr.* befria från bojorna.
entkläiden, * *tr.* och *sich* ~ afkläda (sig), *einer* (gen.) el. *von einer Sache*: en sak; blotta. **Entkléidung**, *f.*
entknéchten, * *tr.* befria från slaveri.
entknóspen, * *itr.* s. och *sich* ~ spricka ut.
entkómmen, * *itr.* s. undkomma, *einer* (dat.) *Gefahr*: en fara.
entkórken, * *I.* *tr.* draga upp korken ur. **II.** *Sich* ~. *Die Flasche hat sich entkórk*: korken har sprungit ur flaskan. **Entkórkung**, *f.*
entkráft[ig]en, * *I.* *tr.* 1. försvaga. 2. förklara ogiltig, annullera. **II.** *Sich* ~ försvagas. **Entkráft[ig]ung**, *f.*
entláiden, * *tr.* och *sich* ~ befria, frigöra (sig), *einer* (gen.) el. *von einer Bürde*: från en börda. **Entláidung**, *f.*
entláng, *prep.* med *ack.* el. *gen.* el. *dat.* samt *adv.* med *an* och *dat.* längs, längs med, längs efter, t. ex. *den Fluss* ~ el. *an dem Flusse* ~ *fahren*: fara längs floden.
entláren, * *I.* *tr.* aftaga masken af, demaskera, blotta. **II.** *Sich* ~ aflägga masken.
entlássen, * *tr.* entlediga, afskeda, *jmdn* *aus* el. *von einem Dienste* el. *eines Dienstes*: ngn från en tjänst; lösa, frikalla, *jmdn* *seiner Verpflichtungen*: ngn från hans förpligtelser; ✕ aftacka, utmönstra, kassera. *Mit Pension* ~ pensionera. *Einen Sklaven, einen Gefangenen* ~ frigifva en slaf, en fånge.
Entlássung, -en, *f.* 1. entledigande, afskedande, frigifvande. 2. afsked. *Seine* ~ *einreichen*: inlemna sin afskedsansökan. -s... *Ex.* ~ *antrag*, -[e]s, -e †, *m.* ✕ ansökan om befrielse från värnepligtens fullständiga fullgörande; afskedsansökan. ~ *gesuch*, -[e]s, -e, *n.* afskedsansökan. ~ *schein*, -[e]s, -e, *m.* ✕ afskedsbetyg.
entlásten, * *tr.* befria, fritaga, *jmdn* *einer* (gen.) el. *von einer Sache*: ngn från en sak. *Handel. jmdn für eine Summe* ~ kreditera ngn för en summa. **Entlástung**, *f.* befrielse, discharge. -s... *Ex.* ~ *zeuge*, -n, -n, *m.* jur. friande vittne som vittnar till svarandens förmån.
entláuben, * *tr.* aflöfva.
entláufen, * *itr.* s. springa bort, sin kos, rymma, *jmdm*: från ngn, *dem Dienste*: ur tjänsten; undfly, undgå, *der* (dat.) *Gefahr, dem Tode*: faran, döden.
entledigen, * *I.* *tr.* entlediga, befria, fritaga, *jmdn* *einer* (gen.) el. *von einer Sache*: ngn från en sak. **II.** *Sich* ~ befria, fritaga sig.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

Sich eines Auftrages ~ uträtta ett ärende.
Entledigung, *f.*
entleeren, * *I. tr.* tömma. **II. Sich** ~ tömmas, blifva tom. **Entleerung**, *f.*
entlegen, *a.* aflägsen.
Entlegenheit, *0, f.* aflägsenhet, aflägsset läge.
entleihen, * *tr. Jmdm etw. ei. etw. von jmdm* ~ låna ngt af ngn. **Entlehnung**, *f.*
Entlehnner, -s, -, *m.* låntagare, person som lånar ngt, plagiatör.
entleiben, * *tr.* och *sich* ~ taga afdaga, döda (sig). **Entleibung**, *f.*
entleihen = *entleihen*.
entlocken, * *tr.* aflocka, *jmdm etw.:* ngn ngt: framlocka, *einer (dat.) Sache etw.:* ngt ur ngt.
entmänner, * *tr. I.* borttaga manskapet från. *t. ex. ein Schiff. 2.* kastrera, snöpa; *but.* försvaga, förslappa. **Entmännerung**, *f.*
entmästen, * *tr.* ☞ *afmasta*. **Entmästung**, *f.*
entmenschchen, * *tr.* göra omänsklig, beröfva mänsklighet; *acc.* förändliga. **Entmenschlich:** omänsklig, vild, djurisk; öfvermänsklig. **Entmenschung**, *f.*
Entmenschtheit, *0, f.* omänsklighet, djuriskhet: det öfvermänskliga i ngt.
entmümmen, * *tr.* aftaga förklädnaden af; afslöja. **Entmümmung**, *f.*
entmüt[h]igen, * *tr.* göra modlös, modfälla. **Entmüt[h]igung**, *f.*
entnägeln, * *tr.* ☞ *Eine Kanone* ~ borttaga förmåglingen ur en kanon. **Entnäg[e]lung**, *f.*
Entnahme, -n, *f.* borttagande, lån.
entnehmen, * *tr. I.* *Jmdm eine Last* ~ befria ngn från en börda. **2.** taga ngt, *der Erde, [aus] einem Buche:* ur jorden, ur en bok. **3.** sluta till, *t. ex. aus diesem Umstande ist leicht zu ..., dass ... 4.* *Der Heimat* ~ bortrycka, bortföra ur hemmet. **Der Welt entnommen:** hädangången, afiden. **5.** *handelt auf jmdm Geld* ~ draga växel på ngn.
entnerven, * *I. tr.* försvaga, enervera. **II. Sich** ~ försvagas, enerveras. **Entnervung**, *f.*
entnüchtern, * *I. tr.* göra nykter. **II. Sich** ~ **1.** äta sitt första mål så att man ej är fastande längre. **2.** nyktra till. **Entnüchterung**, *f.*
entpanzern, * *I. tr.* *Jmdm. etw.* ~ aftaga pansaret af ngn, ngt. **II. Sich** ~ aflägga pansaret. **Entpanzerung**, *f.*
entpösten, * *tr.* desinficera. **Entpöstung**, *f.*
entprüfen, * *tr.* draga upp korken ur.
entprüssen, * *tr.* afprussa. **Jmdm. einer etw. Sache etw.** ~ utprussa ngt af ngn, ur ngt.
entpuppen, * *sich* ~ krypa ur puppan: visa sig sådan man är. **Entpuppung**, *f.*
entqualmen, * *itr. s.* ryka ut, *dem Ofen:* ur ugnen.
entquellen, * *itr. s.* välla fram, *der (dat.) Erde:* ur jorden.
enträt[h]en, * *tr.* och *itr. h.* *Eine et. einer (gen.) Sache* ~ undvara en sak.
enträt[h]seln, * *I. tr.* förklara, tyda, gissa ngt

gätkitt. **II. Sich** ~ blifva tydlig, få sin förklaring. **Enträt[h]selung**, *f.*
entrauschen, * *itr. s.* brusa fram, *dem Felsen:* ur klippan.
Entrée, *I. -s, 0, n.* inträdesafgift. **II. -s, f.** inträde, tillträde. **III. -s, -s, f.** och *m.* tambur, förrum, väntrum.
entreissen, * *tr.* och *sich* ~ frånrycka, slita (sig) lös, *jmdm:* från ngn. **Entréissung**, *f.*
Entrich *se Entrerich*.
entrichten, * *tr. Jmdm etw.* ~ betala ngn ngt. *Jmdm seinen Dank* ~ hembära ngn sin tack. **Entrichtung**, *f.*
entriegeln, * *tr.* regla upp, öppna.
entriesseln, * *itr. s.* porlande, sorlande rinna fram, *der (dat.) Erde:* ur jorden.
entringen, * *tr.* afskalpa. **Entringung**, *f.*
entringen, * *tr.* brottande fråntaga, *jmdm etw.:* ngn ngt.
entringen, * *itr. s. 1.* rinna ut, bort; om tiden: förflyta. **2.** undfly, undkomma.
entrollen, * *I. itr. s.* rulla bort, ut, ned. **Thränen entrollten ihr:** tårar tillrade utför hennes kinder. **II. tr.** och *sich* ~ upprulla (sig).
entrückeln, * *tr.* bortrycka. **Den Blicken jmds** ~ döjla för ngn:s blickar. **Entrückung**, *f.*
entrußeln, * *I. tr.* aflägsna rynkorna ur, släta, jämna. **II. Sich** ~ blifva slät, jämn; klarna.
entrußten, * *I. tr.* väcka harm hos, uppröra, förtörna. **II. Sich** ~ uppröras, harmas, förtörnas.
Entrüstung, -en, *f.* harm, ovilja, vrede.
entsagen, * *itr. h.* och *sich* ~ afsäga sig, afstå ifrån, afträda, *einer (dat. ei. * gen.) Sache:* en sak. **Entsägung**, *f. -s...* *Ex. -urkunde, -n, f.* afträdesurkund, afsägelseakt.
entsäteln, * *tr.* sadla af.
Entsätz, -es, *0, m.* undsättning, *ist entsetzen I, 3.*
entsäuern, * *tr.* borttaga syran ur. **Entsäuerung**, *f.*
entsäugen, * *tr.* suga ut, *einer (dat.) Sache etw.:* ngt ur en sak.
entschädigen, * *I. tr.* och * *itr. h.* godtgöra, hålla skadeslös, ersätta, *t. ex. jmdm [für] seine Mühe.* **II. Sich** ~ skaffa sig godtgörelse, hålla sig skadeslös.
Entschädigung, -en, *f.* skadeersättning, godtgörelse. *-s...* *Ex. ~ betrag,* -[e]s, -e †, *m.* ~summe, -n, *f.* ersättningsbelopp.
entschäumen, * *itr. s.* skummande framströmma, *dem Felsen:* ur klippan.
Entscheid, -[e]s, -e, *m.* afgörelse.
entscheiden, * *I. tr.* afgöra, bestämma. **II. Sich** ~ bestämma sig, *für etw.:* för ngt; afgöras. *ist entschieden*.
Entscheidung, -en, *f.* afgörande, bestämmelse; utslag. *-s...* *Ex. ~ augenblick,* -[e]s, -e, *m.* afgörande ögonblick. ~grund, -[e]s, -e †, *m.* bestämmande, afgörande skäl. ~kampf, -[e]s, -e †, *m.* afgörande kamp.
entschieden, *a.* afgjord, bestämd. *Er ist ein ~er Narr* el. ~ *ein Narr:* han är afgjordt

en narr. ~ *antworten*: svara beständt, i en beständt ton.

Entschiedenheit, 0, *f.* beständhet.

entschlafen, * *itr. s.* insomna, afsomna.

entschlagen, * *sich* ~ göra sig af med, göra sig kvitt, *einer* (gen.) *Sache*: en sak. *Sich eines Gedanken* ~ slå bort en tanke.

entschleichen, * *itr. s.* smyga sig bort.

entschließen, * *I. tr.* afslöja. **II. *Sich* ~ framträda**, visa sig sådan man är. **Entschließung**, *f.*
entschlüssen, * *I. tr.* * öppna, upplåta. **II. *Sich* ~ besluta sig**, bestämma sig. *Sich kurz* ~ fatta ett raskt beslut. **Entschliesung**, *f.* Jfr 103.

entschlössen, *a.* besluten, bestämd. *Kurz* ~ beslutsam.

Entschlossenheit, 0, *f.* beslutsamhet.

entschlummern, * *itr. s.* inslumra.

entschlüpfen, * *itr. s.* som en orm glida undan, halka ur handen, undkomma, undslippa; undfalla.

Entschlüss, -es, -e †, *m.* beslut.

entschöpfen, * *tr.* ösa, *den Fässern Wein*: vin ur faten.

entschuldbar, *a.* ursäktlig.

entschuldigen, * *I. tr.* ursäktla, urskulda, förlåta. **II. *Sich* ~ ursäktla**, urskulda sig, *mit etw.*: med ngt, bedja om ursäkt.

Entschuldigung, -en, *f.* urskuldande, ursäkt, förlåtelse. -s... *Ex.* ~grund, -[e]s, -e †, *m.* orsak till ursäkt. ~schreiben, -s, -, *n.* urskuldande skrivelse. ~zettel, -s, -, *m.* skriftlig ursäkt för uteblifvande; sjukbetyg.

entschwäben, * *itr. s.* sväfa bort.

entschwellen, * *itr. s.* svälla fram, framvälla, *dem Berge*: ur bärgen. *Den Ufern* ~ öfversvämma.

entschwinden, * *itr. s.* aftaga, försvinna, bortdö.

entschwirren, * *itr. s.* susande, surrande flyga bort.

entschwören, * *sich* ~ afsvärja, säga farväl åt, öfvergifva, *dem Glück, der Welt*: lyckan, världen.

entséelen, * *tr.* afifva, döda. *Entseelt*: död.

entsénden, * *tr.* afsända.

1. entsétzen, * *I. tr.* 1. *Jmdn einer* (gen.) *Sache* ~ afhända ngn en sak. *Jmdn seines Amtes* ~ afsätta, afskeda ngn. 2. högeligen förskräcka, förfära. 3. ✕ undsätta, *t. ex. eine Festung*. **II. *Sich* ~ förfäras**, högeligen förskräckas. **Entsétzung**, *f.*

2. Entsétzen, -s, 0, *n.* förfäran, förskräckelse.

entsétzlich, *a.* förfärlig, ryslig, förskräcklig.

entsétzlichkeit, -en, *f.* ryslighet, gräslighet.

entsiegeln, * *tr.* borttaga sigillet från. *Einen Brief* ~ bryta ett bref. **Entsieg[e]lung**, *f.*

entsinken, * *itr. s.* sjunka ned, *dem Sessel*: från stolen.

entsinnen, * *sich* ~ påminna sig, minnas, *einer* (gen.) *Begebenheit*: en tilldragelse.

entsittlichen, * *tr.* göra osedlig, moraliskt förstöra, demoralisera. **Entsittlichung**, *f.*

entspinnen, * *I. tr.* börja, anstifta, *t. ex. Gespräch*, *Empörungen*. **II. *Sich* ~ börja**, uppstå, utveckla sig.

entsprechen, * *itr. h.* motsvara, öfverensstämma med, *einer* (dat.) *Sache*, *den Absichten jmds* en sak, ngn's afsigter.

entspriessen, * *itr. s.* spira upp, skjuta upp, *der* (dat.) *Erde*: ur marken. *Einer Familie entsprossen sein*: härstamma från en familj.

entspringen, * *itr. s.* 1. springa bort, rymma, *t. ex. aus dem Gefängnisse*; *der Gefahr* ~ undfly faran. 2. framspringa, framvälla, *t. ex. eine Quelle entspringt* [aus] *dem Berge*.

3. upprinna, *t. ex. der Rhein entspringt in der Schweiz*. 4. i allm. framgå, härstamma.

entsprüdeln, * *itr. s.* porla, välla fram, *dem Felsen*: ur klippan.

entsprühen, * *itr. s.* spraka ut, fram, *dem Herde*: från hårdan.

entstälten, * *tr.* vanställa. **Entstälung**, *f.*

entstammen, * *itr. s.* härstamma.

entstehen, * *itr. s.* 1. uppstå, *aus etw.*: ur ngt; blifva. *Was auch daraus* ~ *mag*: hvad som än må bli följden däraf. 2. tryta, svika, lemna i sticket, draga sig undan.

Entstehung, -en, *f.* ursprung, uppkomst, skapelse. -s... *Ex.* ~ärt, -en, *f.* sätet för ngn-tings uppkomst. ~geschichte, -n, *f.* skapelsehistoria. ~weise, -n, *f.* = ~art.

entstéigen, * *itr. s.* uppstiga, *dem Meere*: ur hafvet.

entstéllen, * *tr.* vanställa. **Entstéllung**, *f.*

entstrahlen, * *itr. s.* framstråla, strålande fram-bryta, *einem Gegenstande*: ur ett föremål.

entströmen, * *itr. s.* framströmma, *dem Berge*: ur bärgen.

entstürzen, * *itr. s.* och *sich* ~ störta, ut, fram, fram-bryta, *den Wolken*: ur molnen.

entsühnen, **entsündigen**, * *tr.* och *sich* ~ försona (sig), rena (sig). **Entsühnung**, **Entsündigung**, *f.*

enttäuschen, * *tr.* upplysa om villfarelse, taga ur en villfarelse. **Enttäuschung**, *f.*

entthronen, * *tr.* afsätta regenter. **Entthronung**, *f.*

entübrigen, * *tr.* 1. befria, fritaga, *jmdn einer* (gen.) *Sache*: ngn från ngt. 2. = *erübrigen II.*

entvölkern, * *I. tr.* göra folktom, ödelägga. **II. *Sich* ~ blifva folktom**. **Entvölkering**, *f.*

entwachsen, * *itr. s.* 1. växa upp, skjuta fram, *dem Boden*: ur marken. 2. *Seinen Kleidern* ~ växa ur sina kläder. *Der Rute* ~ *sein*: hafva växt ifrån riset.

entwäffnen, * *I. tr.* afväpna. **II. *Sich* ~ lägga bort**, nedlägga vapnen. **Entwäffnung**, *f.*

entwälden, * *tr.* nedhugga skogen på, afrödja, *t. ex. einen Berg*. **Entwäldung**, *f.*

entwässern, * *tr.* bortleda vattnet från, dränera, torrlägga, *t. ex. eine Wiese*; befria från vattenhalt, rena, *t. ex. den Alkohol*. **Entwässerung**, *f.*

entwéder (adv. 2--), *konj.* antingen. ~ . . . *oder*: antingen . . . eller.

* akta snus. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjuöterm. ✕ militäris term.

entweiben, * *tr.* 1. *Einen Mann* ~ frantaga en man hans hustru. 2. *Eine Frau* ~ göra en kvinna okvinlig. *Entweibt*: okvinlig.

entwischen, * *itr.* s. 1. fly, rymma, afvika. *Entwische Zeiten*: flydda tider. 2. utströmma, t. ex. *das Gas entweicht*. *Entwischung*, *f.*

entweihen, * *tr.* 1. *Einen Priester* ~ skilja en präst från ämbetet. 2. vanhelga, undansä. *Entweihung*, *f.*

Entweihen, -s, -, *m.* en som vanhelgar ngt.

entwänden, * *tr.* hemligen borttaga, undansnilla, stjåla. *Entwändung*, *f.*

Entwänder, -s, -, *m.* undansnillare, tjuf.

entwänderisch, *a.* tjufaktig.

entwürfen, * *tr.* göra ett utkast till, skissera, teckna. *Einen Plan* ~ uppgöra en plan. *Entwürfung*, *f.*

entwärt[h]en, * *I. tr.* minska värdet af, göra värdelös. **II.** *Sich* ~ sjunka i värde, blifva värdelös. *Entwärt*[h]ung, *f.*

entwickeln, * *tr.* och *sich* ~ 1. rulla upp (sig). 2. reda (sig), t. ex. *etc. Verworrenes*. 3. utveckla (sig), framställa, t. ex. *seine Gedanken*. 4. lägga(s) i dagen, visa (sig), t. ex. *Thatkraft*. *Entwick*[e]lung, *f.* -s... Ex. ~fähig, *a.* i stånd att utvecklas. ~gang, -[e]s, 0, *m.* utveckling(sgång). ~theorie, -en, *f.* utvecklingsteori.

entwilde[r]n, * *tr.* civilisera.

entwinden, * *I. tr.* *Jmdm etc.* ~ vrida ngt ur handen på ngn, våldsamt frantaga ngn ngt. **II.** *Sich* ~ vrida, slita sig lös.

entwirken, * *sich* ~ * bildas, utvecklas.

entwirren, * *I. tr.* reda, utreda, bringa klarhet i. **II.** *Sich* ~ reda sig, blifva klar. *Entwirrung*, *f.*

entwischen, * *itr.* s. undfly, undkomma, rymma.

entwöhnen, * *itr.* s. blifva ovan vid, främmande för, *einer* (gen.) el. *eine Sache*: en sak.

entwöhnen, * *I. tr.* afvänja, t. ex. *ein Kind*. *Jmdn, sich einer* (gen.) el. *von einer Sache* ~ vänja ngn, sig af med ngt. **II.** *Sich* ~ se *I.* *Entwöhnung*, *f.*

entwölken, * *I. tr.* befria från moln. *Entwölkt*: molnfri. **II.** *Sich* ~ blifva molnfri.

entwürdigen, * *I. tr.* minska i värde, nedsätta, förringa, förnedra. **II.** *Sich* ~ nedsättas i värde, förringas; förnedra sig, nedlåta sig. *Entwürdigung*, *f.*

Entwürf, -[e]s, -e †, *m.* utkast, skiss, plan.

entwurzeln, * *tr.* upprycka med rötterna. *Entwurzlung*, *f.*

entzäubern, * *tr.* lösa ur förtrollningen. *Entzäuberung*, *f.*

entziehen, * *tr.* och *sich* ~ undandraga (sig). *Jmdm etc.* ~ undandraga, undanhålla ngn ngt. *Jmdm Blut* ~ aftappa ngn blod. *Sich der* (dat.) *Gefahr* ~ fly faran. *Das entzieht sich der Berechnung*: det är oberäkneligt. *Entziehung*, *f.*

entzifferbar, *a.* möjlig att uttyda.

Entzifferer, -s, -, *m.* uttydare.

entziffern, * *tr.* tyda, uttyda, dechiffrera. **Entzifferung**, *f.*

entzücken, * *itr.* s. i siecksack utgå, ljunga, *dem Himmel*: från himlen.

entzücken, * *tr.* hänrycka, hänföra, tjnsa.

Entzückung, -en, *f.* hänförelse, förtjusning.

entzügen, * *tr.* aftaga tyglarna, betslet af, betsla af, t. ex. *Pferde*. *Budd.* *entzügelte Leidenschaft*: otyglad lidelse.

entzündbar, *a.* som kan antändas, brännbar, eldfängd.

Entzündbarkeit, 0, *f.* eldfängdhet.

entzünden, * *I. tr.* 1. antända, upptända, av. *Budd.*, t. ex. *Zorn*. 2. med. inflamma. **II.** *Sich* ~ 1. antändas, fatta eld, råka i brand, uppblösa. 2. med. inflammeras.

Entzünd, -s, -, *m.* en som antänder.

entzündlich = *entzündbar*.

Entzündung, -en, *f.* 1. antändande. 2. med. inflammation. -s... Ex. ~fieber, -s, -, *n.* med. feber förorsakad af inflammation.

entzwei, *adv.* itu, sönder. **F er ist vor Freude ganz** ~ han är alldeles utom sig af glädje. — Efterfölj. sms. förekomma afv. uppblösa.

entzweiheissen, *tr.* bita sönder.

entzweihersten, *itr.* s. brista sönder.

entzweiheischen, *I. tr.* bryta sönder. **II.** *itr.* s. gå sönder, brista.

entzweiheischen, *tr.* lyckas få sönder.

entzweiheischen, *tr.* trycka sönder.

entzweien, * *I. tr.* stifta, åstadkomma oenighet mellan, söndra. **II.** *Sich* ~ blifva oense, osams, fiender.

entzweifallen, *I. itr.* s. falla och gå sönder, sönderslås. **II.** *tr.* *Sich* (dat.) *einen Arm* ~ falla och bryta af en arm.

entzweigehen, *itr.* s. gå isär, gå sönder.

entzweihauen, *tr.* hugga sönder.

entzweiklopfen, *tr.* bulta sönder.

entzweimachen, *tr.* bryta sönder, slå sönder.

entzweiplätzen, *itr.* s. spricka sönder.

entzweireissen, *I. tr.* slita, rifva sönder. **II.** *itr.* s. gå sönder.

entzweischlagen, **P** *entzweischmeissen*, *tr.* slå sönder.

entzweischneiden, *tr.* skära, klippa sönder.

entzweisein, *itr.* s. vara sönder, vara söndrig.

entzweispringen, *itr.* s. springa sönder.

Entzweiung, -en, *f.* tvist, split, splittring, tve- drägt.

Enzian, -[e]s, -e, *m.* bot. stålört (Gentiana).

Epärch, -en, -en, *m.* epark, ståthållare.

Epaullett, -[e]s, -s, *n.* **Epaullette**, -en, *f.* epålett. -e[n]... Ex. ~träger, -s, -, *m.* epålettbarare, officer, militär.

ephemer[isch], *a.* räckande blott en dag, kort, efemär.

Epheu, -s, -s, *m.* och * *n.* murgröna (Hedera helix). -bekränzt, *a.* bekransad med murgröna. -ranke, -n, *f.* murgrönsranka.

Ephór, -en, -en, *m.* efor, eforus.
Ephorát, [-e]s, -e, *n.* eforusämbete.
Ephorus, -, *Ephören*, *m.* eforus.
Epidemie, -en, *f.* epidemi.
epidémisch, *a.* epidemisk.
Epigóne, -n, -n, *m.* 1. afkomling, ättling, plur. efterkommande. 2. dålig författare *aom* efterbildar klassikerna, efterbildare, klåpare. -n... *ex.* ~periode, -n, *f.* period af förfall inom litteraturen.
Epigónet[h]üm, [-e]s, 0, *n.* dåliga författare, *str* *Epigone* 2, förfall inom litteraturen.
Epigrámm, [-e]s, -e, *n.* epigram.
Epik, 0, *f.* episk poesi.
Epiker, -s, -, *m.* episk skald.
Epikuráer, **Epikuréer**, -s, -, *m.* epikuré, väl-lusting.
epikuráisch, **epikuréisch**, *a.* epikureisk, väl-lusting.
Epilepsie, -en, *f.* fallandesot, epilepsi.
Epiléptiker, -s, -, *m.* person som lider af fallandesot.
epiléptisch, *a.* epileptisk.
Epilóg, [-e]s, -e, *m.* epilóg.
Epiphániasfest, [-e]s, -e, *n.* trettondagen.
episch, *a.* episk.
episkopál, *a.* biskoplig, episkopal. -kirche, 0, *f.* biskopliga, episkopala kyrkan, engelska statskyrkan.
Episóde, -n, *f.* episod, tilldragelse.
Epistel, -n, *f.* bref, epistel. *F jmdm die ~ lesen:* läsa lagen för ngn.
Epitáph[um], -s *ei.* -ium[s], -ia *ei.* -ien *ei.* -e, *n.* grafskrift.
Epithetlon, -ons, -a, *n.* tillnamn, epitet.
Epóche, -n, *f.* tidehvarf, epok.
Epóde, -n, *f.* epod.
Epillos, -os, -en, *n.* epos, hjältedikt.
Eppich, [-e]s, -e, *m.* 1. murgröna. 2. selleri. 3. persilja.
Equipáge, -n, *f.* åkdon, ekipage.
equipier[en], -te, -t, *tr.* och *sich ~ förse* (sig) med hvad man behöfver, utrusta (sig). *Equipierung*, *f.*
er, *I. m. sie, f. es, n. gen. seiner ei. * sein ihrer seiner ei. * sein, dat. ihm ihr ihm, ack. ihn sie es, plur. nom. ack. sie, gen. ihrer, dat. ihnen, pron. pers.* han, hon, den, det. *Ich verbitte mir das Er:* jag undanber mig tilltalet »han». *II. Er*, *objekt. m. hanne. Der ~ und die Sie:* hannen och honan. *str es och sie.*
er... är en förstafvelse, som med verb bildar äkta *aom.* och hufvudsakligen har följ. funktioner: 1. den bildar verb af adj., t. *ex. leicht:* lätt, *erleichtern:* göra lätt, underlätta; 2. den betecknar förvärf, erhållande, uppnående, t. *ex. schreiben:* skriva, *erschreiben:* genom skrifning förtjäna, skriva sig till; 3. den betecknar dödande, döende, t. *ex. schiessen:* skjuta, *erschossen:* skjuten ihjäl, *frieren:* frysa, *erfrieren:* frysa ihjäl. 4. den betecknar rörelse uppåt, t. *ex. stehen:* stå, *erstehen:*

stå upp, stiga upp. 5. den förstärker uttrycket, t. *ex. wählen:* välja, *erwählen:* utvälja, med omsorg välja.
erächten, * *tr.* 1. anse, hålla för. *Es ist leicht zu ~ det är lätt att fatta. Meines ~s:* enligt mitt förmenande. 2. ämna.
erángeln, * *tr.* meta upp.
erárbeiten, * *tr.* arbeta sig till.
erátmen, * *itr. h.* * andas djupt, flämta.
erbángen, * *itr. s. och h.* blifva rädd, uppskrämd, gripas af ångest.
erbármén, * *I. tr.* väcka medlidande hos. *Er erbarmt mich ei. opera. es erbarmt mich seiner:* det gör mig ondt om honom. *II. Sich ~ förbarma sig, jmds ei. über jmdn:* öfver ngn. *Dass Gott sich erbarme ei. Gott erbarme!* Gud sig förbarme!
erbármens... *ex. -wért[h], -würdig, a.* värd förbarmande, medlidande.
Erbármér, -s, -, *m. ~in, -nen, f.* förbarmare.
erbármlich, *a.* erbarmlig, jämmerlig, ömklig.
Erbármlichkeit, -en, *f.* jämmerlighet, ömklighet.
Erbármung, 0, *f.* förbarmande, medlidande. -s... *ex. ~los, a.* utan förbarmande, hjärtlös. *~reich, ~voll, a.* rik på förbarmande. *~wért[h], ~würdig, a.* värd förbarmande, medlidande.
erbáuen, * *I. tr.* 1. uppbygga, uppföra, t. *ex. eine Stadt, ein Haus.* *Ordspr. Rom ist nicht an einem Tage erbaut:* Rom byggdes ej på en dag. 2. *viid.* uppbygga, t. *ex. die Gemeinde, das Gemüt.* *II. Sich ~ uppbyggas. Sich an etw. (dat.) ~ hämta uppbyggelse ur ngt, finna ngt uppbyggligt.*
Erbáuer, -s, -, *m.* person som uppbygger; byggmästare.
erbáulich, *a.* uppbygglig.
Erbáulichkeit, -en, *f.* det uppbyggliga i ngt, ngt uppbyggligt.
Erbáuing, -en, *f.* 1. uppbyggande. 2. uppbyggelse. -s... *ex. ~büch, [-e]s, -er* †, *n.* ~schrift, -en, *f.* audlig, uppbygglig bok, andaktsbok, uppbyggelseskraft. ~schriftsteller, -s, -, *m.* författare af uppbyggelseskrifter.
Erbáule, *I. -en, -en, m.* arfvinge, arftagare. *II. -es, -e, n.* arf. -acker, -s, -†, *m.* ärd åker, mark. -adel, -s, 0, *m.* arftlig adel. -anfall, [-e]s, -e †, *m.* jur. hemfall genom arf. -anspruch, [-e]s, -e †, *m.* arfsanspråk. -ant[h]eil, [-e]s, -e, *m.* andel i arf. -begrábnis[s], -ses, -se, *n.* familjegraf. -eigen, *a.* ärd. -eigent[h]üm, [-e]s, -er †, *m.* arfgods. -eigent[h]ümer, -s, -, *m.* ägare till ett arfgods. -einsetzung, -ernennung, -en, *f.* utnämning till arfvinge. -fähig, *a.* arfsberättigad. -fähigkeit, 0, *f.* arfsrätt. -fall, [-e]s, -e †, *m.* arfsangelägenhet. -fállig, *a.* på grund af arfsrätt tillkommande. -fehler, -s, -, *m.* ärdft fel *ei.* lyte. -feind, [-e]s, -e, *m.* arffjende. -feindschaft, -en, *f.*

* äkta *aom.* F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

ärfd, dödlig fiendskap. -**folge**, 0, *f.* arföljd. -**folgekrieg**, -[e]s, -e, *m.* successionskrig. -**folger**, -s, -, *m.* arftagare, ärtfllig efterträdare. -**gessen**, a. boende på sitt arfgods. -**gut**, -[e]s, -er †, *n.* arfgods. -**herr**, -n, -en, *m.* arfherre. -**herrlich**, a. hörande till, rörande en arfherre. -**herrschaft**, -en, *f.* 1. besittning af ett arfgods. 2. herrskap å ett arfgods (arfherre med fru). -**hof**, -[e]s, -e †, *m.* arfgods. -**huldigung**, -en, *f.* hyllning af en arfherre el. arfurste. -**kauf**, -[e]s, -e †, *m.* köp till arf och ägo. -**krankheit**, -en, *f.* ärtfllig sjukdom. -**lassen**, -s, 0, *n.* testamenterande. -**lasser**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* testator, testatrix. -**lehen**, -s, -, *n.* ärtflligt län. -**los**, a. arflös. -**nehmer**, -s, -, *m.* arftagare. -**pacht**, -en, *f.* ärtflligt arrende. -**pächter**, -s, -, *m.* innehafvare af ärtflligt arrende. -**recess**, -es, -e, *m.* jur. arfsfördrag. -**recht**, -[e]s, 0, *n.* arfsrätt. -**reich**, -[e]s, -e, *n.* arfrike. -**schaden**, -s, -†, *m.* ärtflligt lyte. -**schleicher**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som söker lisma sig till arf. -**schleicherei**, -en, *f.* list, knep för att komma åt ett arf. -**stück**, -[e]s, -e, *n.* ärd sak. -**sünde**, -n, *f.* arfsynd. -**thheil**, -[e]s, -e, *n.* arfvedel. -**thheilung**, -en, *f.* arfskifte. -**übel**, -s, -, *n.* ärtflligt ondt. -**verbrüderung**, -vereinigung, -en, *f.* förbund mellan furstehus, enligt hvilket vid den ena liniens utdöende den andra inträder i dess rättigheter. -**vergleich**, -[e]s, -e, *m.* arffördrag. -**vermächtis[s]**, -ses, -sc, *n.* testamentarisk gåfva. -**vertrag**, -[e]s, -e †, *m.* arffördrag. -**zins**, -es, -en, *m.* grundränta.

erbeben, * *itr.* h. och s. börja bäfva, skälfa.
erb'en, -te, *ge-t*, I. *tr.* ärfva. II. *itr.* s. och *sich* ~ gå i arf.

erbeten, * *tr.* genom böner utverka, erhålla.
erbeteln, * *tr.* tigga sig till.
erbeuten, * *tr.* taga som byte.
erbieten, * *tr.* och *sich* ~ erbjud (sig). **Erbiutung**, *f.*

erbietig = *erbötig*.
Erbin, -nen, *f.* kvinlig arfvinge. arftagerska.
erbitten, * *tr.* 1. *Etw. von jmdm* ~ bedjande utverka ngt af ngn, bedja ngn om ngt och ä det. 2. *Jmdn* ~ genom böner beveka ngn.
erbittern, * I. *tr.* förbittra. II. *itr.* s. och *sich* ~ förbittras.

Erbitterung, 0, *f.* förbittring, vrede.
erbittlich, a. mjölig att beveka.
erblässen, **erbläichen**, * *itr.* s. 1. blekna, *vor Zorn*: af vrede. 2. *Vor etw.* (dat.) ~ öfverglänsas, fördunklas af ngt. 3. blekas, blifva blekt. **Erblässung**, *f.* — **Erblässen** se *Erb...*

erblich, a. ärtfllig.
Erblichkeit, 0, *f.* ärtfllighet.
erblicken, * *tr.* få se, få syn på. *Das Licht der Welt* ~ skåda dagens ljus, födas.
erblinden, * *itr.* s. blifva blind. **Erblindung**, *f.*
erblühen, * *itr.* s. uppblomma.

orbörge, * *tr.* låna, till länns ernåla.
erbö[s]en, * I. *tr.* uppreta, göra ond. II. *Sich* ~ blifva ond, uppreat, uppbragt.
erbötig, a. beredd, villig, *zu etw.*: till ngt. *Er war ~, es zu thun*: han erbjud sig att göra det.

erbräusen, * *itr.* s. brusa fram, börja brusa.
erbréchen, * I. *tr.* bryta upp. II. *tr.* och *sich* ~ kräkas, kasta upp. **Erbréchung**, *f.*

Erbschaft, -en, *f.* arfskap, arf. *Der ~ verlustig machen*: göra urarfva. -**s...** Ex. ~**angelegenheit**, -en, *f.* arfsfråga. ~**annahme**, -n, *f.* ett arfs mottagande. ~**anspruch**, -[e]s, -e †, *m.* arfsanspråk. ~**ant[h]eil**, -[e]s, -e, *m.* andel i ett arf. ~**forderung**, -en, *f.* arfsanspråk. ~**klage**, -n, *f.* arfstvist. ~**masse**, -n, *f.* arf. ~**sache**, -n, *f.* arfsfråga. ~**verfügung**, -en, *f.* testament, testamentariskt förordnande.

erbschaftlich, a. rörande arf, arf(s)-.

Erbsle, -en, *f.* ärtä. -**kette**, -n, *f.* kedja af ärtlika leder. -**wurst**, -e †, *f.* ärtkorf. -en... Ex. ~**acker**, -s, -†, *m.* ärtåker. ~**artig**, a. ärtlik. ~**baum**, -[e]s, -e †, *m.* ärtträd (Caragana). ~**brei**, -[e]s, -e, *m.* stufvade ärtar. ~**grün**, a. ärtgrön. -**kette** se **-kette**. ~**schote**, -n, *f.* ärtskida. ~**stroh**, -[e]s, 0, *n.* ärtthalm. ~**suppe**, -n, *f.* ärtsoppa. -**wurst** se **-wurst**.

Erb[h]üm, -[e]s, -e †, *n.* arfgods.
erbühlen, * *tr.* genom smekingar vinna.

Érdle, -en, *f.* jord. *Auf ~n* (torådr. dat. sg.): på jorden. *Unter die ~ bringen*: mylla ned i gräfvén, taga lifvet af. -**achse**, -n, *f.* jordaxel. -**apfel**, -s, -†, *m.* potatis. -**arbeit**, -en, *f.* gräfnig, planering vid vägbyggnad o. dyl. -**ärt**, -en, *f.* jordart, jordmon. -**artig**, a. jordartad, jordig. -**bahn**, 0, *f.* jordens bana. -**ball**, -[e]s, 0, *m.* jordklot. -**bau**, -[e]s, -ten, *m.* planering, uppkastning af vallar m. m. -**beben**, -s, -, *n.* jordbäfning. -**beerbaum**, -[e]s, -e †, *m.* bot. smultronbuske (Arbutus). -**beere**, -n, *f.* smultron. -**beerpflanze**, -n, *f.* smultronväxt. -**beerstaude**, -n, *f.* beerstock, -[e]s, -e †, *m.* smultronstånd. -**beschreibend**, a. geografisk. -**beschreibung**, -en, *f.* jordbeskrifning, geografi. -**bewohner**, -s, -n, *m.* jordens innebyggare. -**biene**, -n, *f.* humla. -**birne**, -n, *f.* jordpäron, potatis. -**boden**, -s, 0, *m.* 1. marken. *Dem ~ gleich machen*: jämna med marken. 2. jordmon. -**boher**, -s, -, *m.* ☉ jordbör. -**brand**, -[e]s, -e †, *m.* underjordisk eld. -**damm**, -[e]s, -e †, *m.* jordvall. -**durchmesser**, -s, -, *m.* jordens diameter. -**enge**, -n, *f.* näs. -**erschütterung**, -en, *f.* jordbäfning. -**fahl**, -**falb**, a. jordfärgad, askgrå. -**fall**, -[e]s, -e †, *m.* jordfall. -**farbe**, 0, *f.* jordfärg. -**farben**, -**farbig**, a. jordfärgad. -**fest**, a. jordfast. -**fläche**, 0, *f.* jordyta. -**floh**, -[e]s, -e †, *m.* jordloppa. -**frucht**, -e †, *f.* jordfrukt. -**gang**, -[e]s, -e †, *m.* underjordisk gång. -**geboren**, a. poet. jordisk. -**gefühl**, -[e]s, -e, *n.* jordisk känsla. -**gegend**, -en, *f.* trakt på

jorden. **-geist**, *-[e]s, -er, m.* jordande, rå, tomte. **-gelb**, *a.* ockergul. **-geschlecht**, *-[e]s, 0, n.* människoslägte. **-geschmack**, *-[e]s, 0, m.* jordsmak. **-geschoss**, *-es, -e, n.* bottenvåning, källarvåning. **-gürtel**, *-s, -, m.* jordbälte, zon. **-hälfte**, *-n, f.* jordhalva, hemisfär. **-haltig**, *a.* jordhaltig, jordblandad. **-harz**, *-es, -e, n.* jordharts, asfalt. **-hügel**, *-s, -, m.* kulle, jordhög. **-klöss**, *-es, -e †, m.* jordklimp. **-kluft**, *-e †, f.* klyfta, remna i jorden. **-klumpen**, *-s, -, m.* jordklump, jordklimp. **-kohle**, *-n, f.* jordkol. **-kreis**, *-es, 0, m.* jordkrets. **-kugel**, *0, f.* jordklot. **-kunde**, *0, f.* geografi. **-kundige(r)**, (adj. böjn.) *m.* geograf. **-messer**, *-s, -, m.* landmätare. **-messung**, *0, f.* landmätteri. **-mittelpunkt**, *-[e]s, 0, m.* jordens medelpunkt. **-oberfläche**, *0, f.* jordyta. **-öl**, *-[e]s, -e, n.* bärgeolja, nafta. **-pech**, *-[e]s, 0, n.* jordbeck, asfalt. **-rauch**, *-[e]s, 0, m.* bot. jordrök (*Fumaria officinalis*). **-reich**, *-[e]s, 0, n.* 1. bibl. jorderiket, jorden. 2. mark, jordmon. **-riss**, *-es, -e, m.* remna i jorden. **-rücken**, *-s, -, m.* ås. **-rutsch**, *-es, -e, m.* jordras. **-schicht**, *-en, f.* jordlager. **-scholle**, *-n, f.* 1. jordkoka. 2. bibl. jorden. **-spalte**, *-n, f.* = *-riss*. **-stamm**, *-[e]s, -e †, m.* stubbe. **-stock**, *-[e]s, -e †, m.* 1. = *-stamm*. 2. = *toiv*. **-stockwerk**, *-[e]s, -e, n.* bottenvåning, källarvåning. **-stöss**, *-es, -e †, m.* jordstöt. **-strich**, *-[e]s, -e, m.* luftstreck. **-t[h]eil**, *-[e]s, -e, m.* verldsdel. **-umschiffer**, **-umsägler**, *-s, -, m.* verldsomseglare. **-umschiffung**, **-umsäg[e]lung**, *-en, f.* verldsomsegling. **-wall**, *-[e]s, -e †, m.* jordvall. **-zunge**, *-n, f.* landtunga. **-e...** Ex. **~bewohner** = *-bewohner*. **~essend**, *a.* jordätande. — **-en...** Ex. **~bürger**, *-s, -, m.* verldsborgare. **~glück**, *-[e]s, 0, n.* jordisk lycka. **~kind**, *-[e]s, -er, n.* människobarn, dödlig. **~last**, *0, f.* jordelivets börda. **~not[h]**, *-e †, f.* jordisk nöd. **~pilger**, *-s, -, m.* pilgrim på jorden. **~rund**, *-[e]s, 0, m.* jordens krets. **~schö[o]ss**, *-es, 0, m.* jordens sköte. **~sohn**, *-[e]s, -e †, m.* = *~kind*. För öfr. se föreg. sms.

erdenkbar, *a.* upptänklig.

erdenken, * *tr.* upptänka, uttänka, uppdikta.

erdénklich, *a.* upptänklig.

erdícht, *a.* jordig, jordartad.

erdíchten, * = *erdenken*.

Erdíchtung, *-en, f.* 1. uppdiiktande. 2. dikt, påhitt, osanning.

erdíenen, * *tr.* förtjäna, gnm lång el. trogen tjänst förvärfva, t. ex. *eine Pension*, af sin löna hopspara, t. ex. *ein kleines Vermögen*.

erdíg, *a.* jordig.

erdíchen, * *tr.* och *sich* ~ *sticka ihjäl* (sig) med dolk, mördra (sig).

erdréisten, * *sich* ~ *drista sig*, djärfvas.

erdróhnen, * *itr.* h. dåna.

erdrósseln, * *tr.* och *sich* ~ *strypa* (sig). **Erdrósselung**, *f.*

erdrücken, * *tr.* trycka, klämma ihjäl, kväfva; öfverväldiga. **Erdrückung**, *f.*

erdílden, * *tr.* tåla, uthärda. **Erdíldung**, *f.*

erdíursten, * *itr.* s. första ihjäl.

erdífern, * *sich* ~ *råka i eld och låga*, blifva het, brusa upp, förfira sig. **Erdí[e]rung**, *f.*

erdígnen, * *sich* ~ *tilldraga sig*, hända.

Erdígnis[s], *-ses, -se, n.* tilldragelse, händelse.

-voll, *a.* händelserik.

erdílen, * *tr.* ilande uppnå, hinna. *Der Tod hat ihn erreicht*: döden öfveraskade honom.

Eremit, *-en, -en, m.* eremit. **-en...** Ex. **~leben**, *-s, 0, n.* eremitlif.

Eremitage, *-n, f.* eremitage, eremithydd.

eremitenhaft, **eremitisch**, *a.* eremitartad.

erérbén, * *tr.* ärfva, genom arf erbålla.

1. erfáhren, * *tr.* 1. erfara, få veta, få reda på, t. ex. *ein Ereignis*. 2. erfara, röna, få vidkännas, lida, t. ex. *eine harte Behandlung*, *ein Unglück*. 3. bibl. pröfva.

2. erfáhren, *a.* erfaren, bevandrad, förfaren.

Erfáhrenheit, *-en, f.* erfarenhet, förfarenhet.

Erfáhrgung, *-en, f.* erfarenhet, rön. *Aus ~ af erfarenhet. In ~ bringen*: få veta, lära känna, erfara. **-s...** Ex. **~beweis**, *-es, -e, m.* på erfarenhet grundadt bevis. **~fülle**, *0, f.* rikedom på erfarenhet. **~gemäss**, *a.* öfverensstämmande med erfarenheten. **~los**, *a.* saknande erfarenhet. **~lösigkeit**, *0, f.* brist på erfarenhet. **~mässig** = *~gemäss*. **~reich**, *a.* rik på erfarenhet. **~satz**, *-es, -e †, m.* erfarenhetssats.

erfássbar, *a.* möjlig att fatta.

erfássen, * *tr.* gripa, gripa tag i, fatta.

erfásslich = *erfassbar*.

erféchten, * *tr.* faktande uppnå, vinna, tillkämpa sig, t. ex. *einen Sieg*, *grosse Vorteile*.

erfínden, * *tr.* 1. * *finna*, påträffa; pass. *befinnas*. 2. uppfinna.

Erfínder, *-s, -, m.* *~in, -nen, f.* uppfinnare.

erfínderisch, erfíndsám, *a.* uppfinningsrik.

Erfíndung, *-en, f.* uppfinning. **-s...** Ex. **~gabe**, *-n, ~kraft*, *-e †, f.* uppfinningsförmåga.

~patent, *-[e]s, -e, n.* patent på uppfinning.

~reich, *a.* uppfinningsrik. **~vermögen**, *-s, 0, n.* = *~gabe*.

erfíschen, * *tr.* fiska, fiska upp.

erfléhen, * *tr.* enträget, varmt bedja om; genom enträgna böner vinna.

erflíegen, * *tr.* flygande uppnå.

erfód... = *erford...*

Erfól[g], *-[e]s, -e, m.* 1. följd, påföljd, resultat.

2. framgång. **-los**, *a.* saknande el. utan påföljd, framgång. **-lösigkeit**, *0, f.* brist på framgång, gagnlöshet. **-reich**, *a.* framgångsrik, gagnande.

erfólgen, * *itr.* s. 1. följa, blifva följden, *aus etw.*: af ngt. *Was wird daraus ~?* hvad skall blifva följden däraf? 2. följa på ngt. *Die Antwort ist noch nicht erfolgt*: svaret har ännu ej ingått. *Es ist nichts weiter*

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † söterm. ✕ militäris term.

- darauf erfolgt:* det blef ingenting vidare af.
- erforderlich**, *a.* erforderlig, behöflig. *~en Falls:* om så erfordras. *Zu dieser Arbeit ist viel Zeit ~* detta arbete kräver mycken tid.
- erfordern**, * *tr.* erfordra, behöfva, kräva.
- Erfordernis[s]**, *-ses, -se, n.* Erfordring, *-en, f.* 1. erforderlighet, behöflighet. 2. det erfordrade, behof.
- erforscbär**, *a.* möjlig att utforska.
- erforschen**, * *tr.* utforska, genomforska, taga kännedom om; genomskåda. **Erforschung**, *f.* -s... *Ex. ~reise, -n, f.* upptäcktsresa.
- Erforscher**, *-s, -, m.* utforskare, kunskskapare, upptäckare.
- erfrågen**, * *tr.* fråga reda på.
- erfröchen**, * *sich ~* drista sig, djärfvas, vara fräck nog.
- erfröuen**, * *I. tr.* glädja, fröjda. *Über etw. erfreut sein:* vara glad öfver ngt. **II. Sich ~** 1. *Sich an einer et. sich einer (gen.) Sache ~* glädja sig öfver, finna nöje i en sak. 2. *Sich einer (gen.) Sache ~* hafva att glädja sig åt, njuta en sak.
- erfröulich**, *a.* glädjande.
- erfröieren**, * *itr. s.* förfrysas, frysa ihjäl, frysa bort.
- erfrischen**, * *tr.* och *sich ~* förfriska (sig), vederkvicka (sig). läska (sig).
- Erfrischung**, *-en, f.* förfriskning, vederkvickelse. -s... *Ex. ~mittel, -s, -, n.* förfriskning, uppfriskande et. läskande medel.
- erfüllen**, * *I. tr.* fylla, uppfylla, förverkliga, *t. ex. das Mass, jmdn mit Bewunderung, die Bitte jmds et. jmdn seine Bitte, ein Versprechen, seinen Zweck.* **II. Sich ~** uppfyllas, gå i fullbordan, förverkligas.
- Erfüllung**, *-en, f.* uppfyllande, fullbordan, fullgörande. *In ~ gehen:* gå i fullbordan. -s... *Ex. ~hoffnung, -en, f.* hopp om fullbordan, om förverkligande.
- ergänzen**, * *I. tr.* 1. göra fullständig, fulltalig, fullständiga, komplettera, supplera; ✕ rekrytera. 2. *Ein Gemälde ~* restaurera en målning. *Einen Text ~* återställa en text i dess ursprungliga skick. **II. Sich ~** blifva fulltalig, fullständig, kompletteras, suppleras.
- Ergänzer**, *-s, -, m.* person som kompletterar, restaurerar.
- Ergänzung**, *-en, f.* 1. kompletterande, restaurering. 2. tillägg, supplement, fyllnad. -s... *Ex. ~band, -[e]s, -e †, m.* supplementsband. *~bogen, -s, -, m.* defektark. *~farben, f. plur.* komplementfärger. *~mannschaft, -en, f.* ✕ reserv(trupp). *~pferd, -[e]s, -e, n.* reservhäst. *~richter, -s, -, m.* biträdande, supplerande domare. *~stück, -[e]s, -e, n.* fyllnad, supplement. *~winkel, -s, -, m.* matem. supplementsvinkel.
- ergättern**, * *tr.* F snoka reda på, fiska upp.
- ergäunern**, * *tr.* genom vinglerier erhålla, lura åt sig.
- ergeben**, * *I. tr.* 1. gifva, lemna, *t. ex. das Feld ergibt eine reiche Ernte.* 2. ådagalägga, *t. ex. die Untersuchung hat seine Unschuld ~.* **II. Sich ~** 1. gifva sig, öfverlemna sig, *t. ex. sich dem Feinde ~, sich auf Gnade und Ungnade ~.* 2. öfverlemna sig, hän-gifva sig, *t. ex. sich einer Person, dem Studium, den Lastern ~.* *~ (part. pert.)* tillgifven; under bref: *~st:* högaktningsfullt, värdsam-mast; *ich bitte Sie ~st, die Güte zu haben zu...* jag får värdsammast bedja er vara af den godheten att... 3. *Sich in etw. (ack.) ~* foga sig i ngt. 4. följa, framgå, *t. ex. aus der Untersuchung ergab sich seine Unschuld et. dass er unschuldig war:* det framgick af undersökningen, att han var oskyldig.
- Ergéhenheit**, *0, f.* 1. hängifvenhet. 2. under-gifvenhet, *t. ex. in den Willen Gottes:* under Guds vilja.
- Ergébnis[s]**, *-ses, -se, n.* följd, verkan, re-sultat.
- Ergébung**, *-en, f.* 1. dagtingan, kapitulation. 2. = *Ergebenheit* 2.
- ergéhen**, * *I. Sich ~* 1. lustvandra, prome-nera. *Bnd. die Blicke ~ sich:* blicken span-nar omkring. 2. *Sich in etw. (dat.) ~* utför-ligt göra ngt, hängifva sig åt ngt, *t. ex. sich in Hoffnungen ~* hängifva sig åt för-hoppningar, *sich in Schilderungen ~* skildra utförligt och med värme, *sich in Schmä-hungen ~* utösa smädelser. **II. itr. s.** 1. utgå, offentliggöras. *Einen Befehl an jmdn ~ lassen:* beordra ngn. 2. *Etw. über sich (ack.) ~ lassen:* tåligt lida, underkasta sig ngt. *Gnade für Recht ~ lassen:* låta nåd gå för rätt. 3. *opers. es ergibt jmdn gut, übel:* det går ngn väl, illa. *Wie wird es dir ~* hur skall det gå med dig?
- ergéizen**, * *tr.* snåla in, genom snålhet hop-spara.
- ergétz...** se *ergötz...*
- ergiebig**, *a.* (vinst)gifvande, inbringande.
- Ergiebigkeit**, *0, f.* indrägtighet.
- ergiessen**, * *I. tr.* utgjuta, utbreda, uttömma. **II. Sich ~** utströmma, falla ut, mynna ut; utbreda sig. **Ergiessung**, *f.*
- erglänzen**, * *itr. s.* framglänsa, glänsande framträda.
- erglühén**, * *itr. s.* tändas, börja glöda. *Bnd. vor Scham ~* rodna af blygsel.
- ergötzen**, * *I. tr.* glädja, roa. *Etw. ergötzt die Augen:* ngt är roligt att se. **II. Sich ~ roa sig, förlusta sig. *Sich an etw. (dat.) ~* roas af, glädja sig åt, finna nöje, förströelse i ngt. **Ergötzung**, *f.***
- ergötzlich**, *a.* roande, rolig, lustig.
- Ergötzlichkeit**, *-en, f.* rolighet, förlustelse, nöje.
- ergräuen**, * *itr. s.* 1. blifva grå, gråna. 2. mörkna, blifva skum.

ergreifen, * *tr.* 1. fatta tag i, gripa, t. *ex. jmdn beim Arme. Das Feuer ergriff das Haus:* huset fattade eld. 2. öfverfalla, öfvervåldiga, bemåktiga sig, t. *ex. es ergriff ihn ein plötzlicher Schreck. Tief ergriffen:* djupt gripen, rörd. 3. *Ein Auskunftsmitglied* ~ gripa till en utväg. *Von etw. Besitz* ~ taga ngt i besittning. *Einen Entschluss* ~ fatta ett beslut. *Jmds Partei* ~ taga ngn's parti.

Ergreifung, *f.*

Ergrienenheit, *o, f.* upprördt tillstånd, rörelse.

Ergrimmen, * *itr. s.* blifva vred, förgrymmas.

Ergriimmung, *f.*

Ergribeln, * *tr.* grubblande uttänka, utfundera.

ergründbar, *a.* möjlig att utgrunda.

ergründen, * *tr.* påjla djupet af, utgrunda, i grund utforska, utröna. **Ergründung**, *f.*

Ergränder, -s, -, *m.* person som utgrundar, utforskar.

ergründlich = *ergründbar.*

ergrünen, * *itr. s.* blifva grön, börja grönska.

Ergüss, -es -e †, *m.* utgjutande, utgjutelse, utflöde, flöde.

erhåben, *a.* 1. upphöjd, t. *ex. ~e Arbeit. ~e Stellen auf der Haut:* ojämnheter i huden. 2. *Über etw. (ack.) ~ sein:* vara höjd öfver ngt, med förakt se ned på ngt. 3. upphöjd, upplyftande, öfvervåldigande, högtidlig, imponerande.

Erhabenheit, -en, *f.* 1. upphöjning, ojämnhet. 2. storhet, storslagenhet, höghet.

erhältbar, *a.* möjlig att erhålla.

erhalten, * *I. tr.* 1. underhålla, hålla vid makt, i godt skick, t. *ex. ein Gebäude. Eine Sache ist gut* ~ en sak har bibehållit sig bra. *Jmdn am Leben* ~ rädda ngn's lif. 2. underhålla, gifva uppehälle åt. 3. erhålla, få, bekomma, mottaga. **II. Sich** ~ 1. bibehålla sig, vidmakthållas. 2. *Sich von etw. ~ lefva* af e. på ngt. **Erhaltung**, *f.* -s... *Ex. ~mittel*, -s, -, *n.* lifsmedel. **~trieb**, -[e]s, -e, *m.* själfbevarelsesdrift. **~wert**[h], *a.* värd att underhållas, vidmakthållas.

Erhältler, -s, -, *m.* bevarare, upprätthållare.

erhandeln, * *tr.* 1. genom handel förvärfva, t. *ex. ein Vermögen.* 2. tillhandla sig, köpa.

erhängen, * *tr.* och *sich* ~ hänga (sig). **Erhängung**, *f.*

erhärren, * *tr.* afvakta, invänta.

erhärten, * *itr. s.* hårdna. **Erhärtung**, *f.*

erhärten, * *tr.* bekräfta, styrka. **Eidlich** ~ svära på. **Erhärtung**, *f.*

erhäschen, * *tr.* hinna fatt, fånga, uppfånga.

erheben, * *I. tr.* 1. upplyfta, resa, höja, t. *ex. einen Gefallenen, ein Monument, den Blick, die Stimme. Jmdn in den Adelstand* ~ upphöja ngn i adligt stånd. *Bibl. den Herrn* ~ prisa Herran. 2. mottaga, lyfta, indrifva, t. *ex. Geld, seine Besoldung, Steuern. Eine Erbschaft* ~ tillträda ett arf. 3. *Einen*

Streit ~ börja tvista. *Ein Geschrei* ~ börja skrika. *Schwierigkeiten* ~ göra svårigheter. **II. Sich** ~ resa sig, höja sig, uppstiga; göra uppror. **Erhebung**, *f.*

erheblich, *a.* betydlig, anseelig.

Erheblichkeit, *o, f.* betydendet, vgt.

erhéirat[h]en, * *tr.* gifva sig till, t. *ex. ein Vermögen.*

erheischen, * *tr.* fordra, kräfva.

erhéitern, * *tr.* och *sich* ~ upplyfta(s), muntra (sig), roa (sig). **Erhéiterung**, *f.* förströelse.

erhéiszen, * *tr.* uppvärma. **Erhéizung**, *f.*

erhéllen, * *I. tr.* upplyfta, belysa. **II. itr.** *h. oper.* klart framgå, blifva klart, *aus etw.:* af ngt. **Erhéllung**, *f.*

erhéucheln, * *tr.* 1. hyckla, låtsa. 2. genom förställning, hyckleri vinna.

erhitzen, * *I. tr.* upphetta, belysa, upphetsa. **II. Sich** ~ blifva varm, het; belysa, blifva uppretad, häftig. **Erhitzung**, *f.*

erhöffen, * *tr.* hoppas på, med förhoppningsfull längtan emotse.

erhöhen, * *I. tr.* 1. göra högre, upphöja, höja. 2. öka, t. *ex. die Schnelligkeit.* 3. berömma, lofprisa. **II. Sich** ~ upphöja sig.

Erhöhung, -en, *f.* 1. upphöjelse, (upp)höjande, ökande. 2. höjd, kulle.

erhólen, * *sich* ~ 1. hämta sig, repa sig, återfå krafter, *von einer Krankheit:* efter en sjukdom. 2. hvilta ut, förströ sig, roa sig. 3. *Sich ~ an* (med dat.): taga sin skada igen på. 4. *Sich bei jmdm Rats* ~ rådfråga ngn.

Erholung, -en, *f.* tillfrisknande, vederkvickelse, förlustelse. -s... *Ex. ~reise*, -n, *f.* lustresa för att hämta vederkvickelse. **~stunde**, -n, *f.* rast, kvart i skolan. **~zeit**, -en, *f.* hvilotid.

erhörchen, * *tr.* lyssnande erfara, uppsnappa.

erhören, * *tr.* bönhöra, höra, uppfylla, t. *ex. einen Betenden, jmds Bitte.*

Erhörung, -en, *f.* bönhörelse.

Erich, -s, -e el. -s, *m. npr.* Erik.

erinnerlich, *a.* bevarad i minnet. *Das ist mir* ~ jag mins det.

erinnern, * *I. tr.* 1. erinra, påminna, *jmdn an etw.* (ack.) el. * *einer* (gen.) *Sache* (vid neutrala pron. afv. blotta ack.): ngn om ngt. *Sich* (dat.) *etw.* ~ återkalla ngt i minnet. 2. erinra, anmärka, t. *ex. ich habe nichts dabei zu ~.* **II. Sich** ~ erinra sig, påminna sig, minnas, *einer* (gen.) el. *an eine Sache:* en sak. *Wie Sie sich ~ werden:* som ni torde påminna er. *So viel ich mich erinnere:* om jag mins rätt.

Erinnerung, -en, *f.* erinran, påminnelse, minne. *Zur ~ an* (med ack.) ... till minne af ... *Etw. in ~ bringen:* påminna om ngt. -s... *Ex. ~buch*, -[e]s, -er †, *n.* annotationsbok. **~fest**, -[e]s, -e, *n.* åminnelsehögtid. **~schreiben**, -s, -, *n.* skriftlig påminnelse, anmaningsbrev. **~vermögen**, -s, *o, n.* minne. **~weise**, *adv.* 1. i minnet. 2. till åminnelse. **~zeichen**, -s, -, *n.* minne.

* åkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäriskt term.

Erinnye, -n, f. erinnye, hämndgudinna.
erjagen, * tr. 1. jaga, på jagt skjuta. 2. jäg-
 tande upphinna. 3. bita. med ansträngning
 ernå.
erkälten, * itr. s. kallna. **Erkältung**, f.
erkälten, * tr. och sich ~ förkyla (sig).
Erkältung, -en, f. förkylning.
erkämpfen, * tr. tillkämpa sig.
erkäufen, * tr. köpa, etw. mit el. durch etw.:
 ngt för ngt. **Erkäufung**, f.
erkäuflich, a. till salu.
erkännbar, a. 1. förmibar. 2. igenkännelig.
Erkännbarkeit, 0, f. förmibarhet.
erkennen, * I. tr. 1. lära känna, märka. (Sich) zu
 ~ geben: gifva (sig) tillkänna. Den Freund
 erkennt man in der Not: i nöden prövas
 vännen. Sich nicht ~ lassen: liggantoms syn-
 håll, ej vara skönjbar. 2. känna igen, jmdn
 an etw. (dat.): ngn på ngt. 3. erkänna, vid-
 kännas. Etw. als el. für richtig ~ erkänna
 el. finna ngt vara riktigt. 4. bandel. Jmdn
 für eine Summe ~ kreditera ngn för en
 summa. 5. afv. itr. h. jur. in einer Sache ~
 fälla dom i ett mål. Auf Todesstrafe ~
 döma till döden. 6. Ein Weib ~ känna,
 ligga när en kvinna. II. itr. h. se I, 5.
erkennlich, a. erkämsam, tacksam.
Erkenntlichkeit, -en, f. 1. erkänsla, tacksam-
 het. 2. tacksamhetsbevis.
Erkenntnis[s], I. -se, f. uppfattning, insigt,
 kunskap. Zur ~ seines Irrtums kommen:
 komma till insigt om sin villfarelse. II.
 -ses, -se, n. dom, domslut. -grund, -[e]s, -e
 †, m. 1. grund för ens uppfattning. 2. grund
 för ett domslut. -kreis, -es, -e, m. kunskaps-
 sfär. -vermögen, -s, 0, n. kunskapsförmåga.
Erkennung, 0, f. igenkännande; för öfr. se er-
 kennen. -s... Ex. ~wort, -[e]s, -e el. -er †, n.
 igenkänningsord; lösen. ~zeichen, -s, -, n.
 igenkänningstecken.
Erker, -s, -, m. tornlik utsprång på en byggnad,
 altan; takfönster med gavlar. -fenster, -s, -, n.
 altanfönster, takfönster, jfr Erker. -stube,
 -n, f. -zimmer, -s, -, n. rum i en utbyggnad,
 frontespierum.
erkiesen, * = erküren.
erklärbar, a. som kan förklaras, förklarlig.
erklären, * I. tr. förklara. II. Sich ~ förklara
 sig, uttala sig, sin mening, über etw. (ack.)
 gegen jmdn: om ngt till ngn.
Erklärer, -s, -, m. person som förklarar, ut-
 lägger; tolk.
erklärlich, a. förklarlig.
Erklärung, -en, f. förklaring. -s... Ex. ~art,
 -en, f. förklaringsätt. ~versuch, -[e]s, -e,
 m. förklaringsförsök. ~schrift, -en, f. ut-
 läggning, kommentar.
erklücklich, a. tillräcklig, ansenlig.
erklättern, erklimmen, * tr. klättra upp i trädet.
 på baret, klättrande bestiga.
erklängen, * itr. s. och * h. börja klinga, ljuda.

erklärren, * itr. s. klirra, skramla.
erklügeln, * tr. spetsfundigt utfundera.
erkören, a. utvald.
erkränken, * itr. s. insjukna, sjukna. Zu Tode
 erkrankt sein: vara dödssjuk. **Erkränkung**, f.
erkröchen, * tr. krypa uppför, upp på, t. ex. einen
 Berg; bita. krypande, hismande vinna, t. ex.
 jmds Gunst.
erkühen, * sich ~ drista sig, djärfvas.
Erkühnung, -en, f. dristighet, dristigt tilltag.
erkünd[ig]en, * I. tr. taga reda på. II. vanl. 4.
 stafv. sich ~ förfråga sig, göra sig under-
 rättad, bei jmdm nach el. über (med ack.) etw.:
 hos ngn om ngt.
Erkündigung, -en, f. underrättelse. ~en ein-
 ziele: inhämta underrättelser.
erkünsteln, * tr. 1. på ett konstlad sätt, ge-
 nom konst åstadkomma. 2. låtsa, hyckla.
 Erkünstelt: konstlad. **Erkünst[e]lung**, f.
erküren, erkor, erköre, erkoren, * tr. utkora,
 efter pröfnng utvälja.
erläben, * tr. och sich ~ vederkvicka (sig),
 läska (sig).
erlähmen, * itr. s. blifva lam, förlamas; bita.
 slappas, aftaga, t. ex. die Kräfte ~.
erlängen, * tr. 1. räcka, nå. 2. ernå, uppnå,
 vinna ngt som man eftersträfvat. **Erlängung**, f.
Erläss, -es, -e, m. 1. efterskänkande, befrielse,
 förlåtelse; bandel. afdrag, rabatt. 2. skrif-
 velse från ngn myndighet, regeringsorder, på-
 bud.
erläsbär, a. som kan efterskännas; förlåt-
 lig.
erlassen, * tr. 1. Jmäm etw. ~ efterskänka,
 förlåta ngn ngt, befria ngn från ngt. 2. ut-
 sända, utfärda, t. ex. ein Schreiben, einen
 Befehl. **Erlässung**, f. -s... Ex. ~sünde, -n, f.
 förlätlig synd.
erlässlich = erlassbar.
erläuben, * tr. tillåta. Sich (dat.) etw. ~ till-
 låta sig ngt.
Erlaubnis[s], 0, f. tillåtelse.
erläucht, I. a. unget högboren. II. -en, f. till-
 tal till riksgrefvar. Ihre ~ unget. ers nåd.
 jfr Durchlaucht.
erläuern, * tr. lura ut, utspionera.
erläuschen, * tr. 1. lyssnande uppsnappa. 2.
 lura på.
Erläuterer, -s, -, m. förklarare, kommentator.
erläutern, * tr. förklara, utlägga, förtydliga,
 kommentera. **Erläuterung**, f.
Erlö, -en, f. al. -könig, -[e]s, 0, m. älfvakung,
 näck. -en... Ex. ~bach, -[e]s, -e †, m. bäck
 utmed hvilken alar växa. ~baum, -[e]s, -e
 †, m. alträd. ~busch, -es, -e †, m. buskage
 af alar. ~holz, -es, 0, n. alträ.
erleben, * tr. upplefva. Freude an jmdm ~ få
 glädje af ngn.
Erlöbnis[s], -ses, -se, n. ngt upplefvadt, till-
 dragelse, erfarenhet.
erlechen, * itr. s. börja törsta, häftigt törsta.

erledigen, * *I. tr.* 1. *Jmdn, sich einer (gen.) Sache* ~ befria ngn, sig från ngt. 2. *Etw.* ~ avsluta, undanstöka ngt. *Missbräuche* ~ afskaffa missbruk. *Einen Streit, eine Frage* ~ afgöra en tvist, en fråga. *Einen Zweifel* ~ aflägsna, häfva ett tvivel. 3. *Ämter, Stellen sind erledigt*: ämbeten, platser äro (till ansökan) lediga. **II. Sich** ~ *ae I, 1. Erledigung, f.*

erlägen, * *tr.* 1. *erlägga, betala, t. ex. eine Geldsumme, Steuern.* 2. döda, slå ihjäl, på jagt skjuta. **Erlägung, f.**

erleichtern, * *tr.* göra lättare, lätta, underlätta, lindra. **Erléichterung, f.**

erleiden, * *tr.* lida, drabbas af, t. ex. *eine Niederlage, Verluste*; undergå, t. ex. *Veränderungen*; fördraga, uthärda.

erlen, *a.* af al, al-.

erlernbar, *a.* möjlig att lära sig.

erlernen, * *tr.* lära sig. **Erlernung, f.**

erlesen, * *tr.* utvälja, utse.

erleuchten, * *tr.* upplysa, belysa. **Erléuchtung, f.**

Erléuchter, -s, -, *m.* en som upplyser.

erliegen, * *itr.* s. duka under.

erlisten, * *tr.* genom list ernä, vinna, tillnarra sig. **Erlistung, f.**

Erlös, -es, * -e, *m.* försäljningssumma.

erlöschen, *erlöscht* [es]t *ei.* * *erlöscht* [es]t, *erlosch, erlösche, erloschen, erlosch* *ei.* *erlösche*, * *itr.* s. 1. slockna. 2. upphöra (att existera), t. ex. *eine Firma, ein Privilegium ist erloschen*. 3. blifva matt, otydlig, blekna, t. ex. *die Schrift, die Farbe ist erloschen*. **Erlöschung, f.**

erlösen, * *tr.* lösa, befria, förlösa, återlösa.

Erlöser, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* befriare, förlössare, återlössare.

Erlösung, -en, *f.* befrielse, förlösning. -s... *Ex.* ~stunde, -n, *f.* befrielsens timme. ~werk, -[e]s, 0, *n.* återlösning(sverk).

erlöschen, * *tr.* F förstalet titta och dymedels taga reda på, lära sig.

erlügen, * *tr.* 1. uppdikta, ljuga, hitta på. 2. genom lögnerna vinna.

erlöst[ig]en, * *tr.* och *sich* ~ roa (sig), förlusta (sig). **Erlöstigung, f.**

ermächtigen, * *I. tr.* *Jmdn zu etw.* ~ befullmäktiga ngn, gifva ngn fullmakt till ngt. **II. Sich** ~ drista sig. **Ermächtigung, f.** -s... *Ex.* ~schreiben, -s, -, *n.* skriftlig fullmakt.

ermählen, * *tr.* 1. uppmana, uppmuntra. 2. förmana.

Ermähler, -s, -, *m.* person som förmanar.

Ermahnung, -en, *f.* 1. uppmaning, uppmuntran. 2. förmaning.

ermängeln, * *itr.* h. 1. fattas. *Es ermangelt mir an Geld*: det fattas mig pengar. *Es an der schuldigen Ehrerbietung gegen jmdn zu lassen*: brista i vördnad mot ngn. 2. *Einer (gen.) Sache* ~ lida brist på, ej hafva en sak. 3. *Ich werde nicht ~ zu ...* jag skall ej underlåta att ...

Ermäng[e]lung, 0, *f.* brist, saknad. *In ~ eines Besseren ei. von etw. Besserem*: i brist på bättre.

ermännern, * *sich* ~ bemanna sig, taga mod till sig, fatta mod.

ermässigen, * *tr.* jämka, minska. *Den Preis* ~ sätta ned priset. **Ermässigung, f.**

ermätten, * *I. tr.* och *sich* ~ utmatta (sig), uttrötta (sig). **II. itr. s. blifva matt, trött.**

Ermattung, f.

Ermel *ae* **Ärmel**.

ermessen, * *I. tr.* 1. mäta helt och hållet, i hela sin utsträckning, uppmäta. 2. bedöma, pröfva, uppfatta, förstå. *Nach meinem* ~ enligt min mening. **II. Sich** ~ drista sig, djärfvas.

ermitteln, * *tr.* taga reda på, lyckas få veta, utforska. **Ermitt[e]lung, f.**

ermöglichen, * *tr.* möjliggöra.

ermorden, * *I. tr.* mördra. **II. Sich** ~ begå själfmord. **Ermordung, f.**

ermüden, * *I. tr.* trötta. **II. Sich** ~ och *itr.* s. blifva trött, tröttna. **Ermüdung, f.**

Ermüterer, -s, -, *m.* en som uppmuntrar, lifvar.

ermütern, * *I. tr.* 1. krya upp, göra fullt vaken. 2. glädja, muntra, roa. 3. uppmuntra.

II. Sich ~ 1. morna sig. 2. blifva glad, munter. **Ermüterung, f.** -s... *Ex.* ~mittel, -s, -, *n.* lifvande medel; uppmuntran.

ermüt[h]igen, * *I. tr.* göra modig, ingifva mod. **II. Sich** ~ fatta mod. **Ermüt[h]igung, f.**

ernähren, * *I. tr.* lifnära, föda, underhålla. **II. Sich** mit *ei.* *durch etw.* ~ lifnära sig med, lefva af ngt. **Ernährung, f.**

Ernährer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* fostrare, stöd.

ernennen, * *tr.* utnämna.

Ernennung, -en, *f.* utnämning. -s... *Ex.* ~brief, -[e]s, -e, *m.* ~urkunde, -n, *f.* fullmakt.

Erneu[er]er, -s, -, *m.* förnyare.

erneue[r]n, * *tr.* och *sich* ~ förnya(s). **Erneuerung, f.**

erniedern, *vnl.* **erniedrigen**, * *I. tr.* 1. göra lägre; flytta ned. 2. förnedra, nedsätta, förringa; minska. *Mus. um eine Oktave* ~ sänka en oktav. **II. Sich** ~ 1. sjunka; *av. hnd.*, t. ex. *in der Achtung anderer*. 2. förnedra sig, nedlåta sig. **Erniedrigung, f.** -s... *Ex.* ~grad, -[e]s, -e, *m.* grad af förnedring. ~zeichen, -s, -, *n.* *mus.* b-tecken.

Ernst, I. -[e]s, 0, *m.* 1. allvar. *Ist es Ihnen ~ damit?* är det edert allvar? *Im* ~ på allvar. *Allen ~es*: på fullt allvar; allvarligen. *Seinen ~ behaupten*: förblifva allvarsam. 2. stränghet. **II. a.** 1. allvarlig, allvarsam. 2. sträng. -freundlich, *a.* vänlig men allvarlig. -gemeint, *a.* allvarsamt menad. -voll, *a.* allvarlig, allvarsam. -wort, -[e]s, -e, *n.* allvarligt ord.

ernsthaf, *a.* allvarsam.

Ernsthaftigkeit, 0, *f.* allvar, allvarlighet.

ernstlich, *a.* 1. allvarsam, allvarlig. 2. eftertrycklig, uttrycklig.

Ernte, -n, *f.* skörd, inbärgning. ~ *halten*: skörda. -*arbeit*, -en, *f.* arbete med skörden. -*arbeiter*, -s, -, *m.* med skörden sysselsatt arbetare, skördeman, plur. skördefolk. -*dankfest*, -[e]s, -e, *n.* tacksägelsehögtid efter slutad skörd. -*ferien*, plur. (skol)lof under skörden, för skördens skull. -*fest*, -[e]s, -e, *n.* skördefest. -*kranz*, -es, -e †, *m.* skördekranz, akkrans upphängd vid skördefesten. -*lohn*, -[e]s, *o, m.* arbetslön åt skördefolket. -*monat*, -[e]s, -e, *m.* skördemånad, augusti. -*predigt*, -en, *f.* skördepredikan, predikan vid en *Erntedankfest*. -*schmaus*, -es, -e †, *m.* skördekalas. -*segen*, -s, *o, m.* (riklig) skörd. -*wagen*, -s, -[†], *m.* skördevagn, hökärta. -*wetter*, -s, *o, n.* för skörden gynnsamt väder. -*zeit*, -en, *f.* skördetid, skördand.

ernten, -ete, *ge-et*, *tr.* skörda, inbärga, inhösta.

Ernter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* vid skörden sysselsatt arbetare, arbeterska.

ernüchtern, * *I. tr.* göra nykter. *II. itr. s.* och *sich* ~ blifva nykter, nyktra till.

Eröberer, -s, -, *m.* eröfrare.

eröbern, * *tr.* eröfra.

Eröberung, -en, *f.* eröfring. -s... Ex. ~*durst*. -[e]s, *o, m.* eröfringstörst. ~*krieg*, -[e]s, -e, *m.* eröfringskrig. ~*sucht*, *o, f.* eröfringslystnad. ~*süchtig*, *a.* eröfringslysten. ~*zug*. -[e]s, -e †, *m.* eröfringståg.

eröffnen, * *tr.* 1. öppna, upplåta. 2. öppna, inleda, börja, t. ex. *die Diskussion*. 3. *Jmdm etw.* ~ meddela ngn ngt. **Eröffnung**, *f.* -s... Ex. ~*feier*, -n, *f.* invigningshögtid. ~*rede*, -n, *f.* inledningstal, invigningstal.

erörtern, * *tr.* dryfta, afhandla. **Erörterung**, *f.*

Erötiker, -s, -, *m.* erotiker, erotisk skald.

erotisch, *a.* erotisk, kärleks-.

Erpel, -s, -, *m.* andrake, ankbonde.

erpicht, *a.* 1. *Auf etw.* ~ begifven, pichhogad på ngt, lysten efter ngt. 2. ifrig, inbiten.

Erpichtheit, *o, f.* begifvenhet, lystnad.

erprässen, * *tr.* utprässa. **Erprässung**, *f.*

Erpräßer, -s, -, *m.* utprässare.

erproben, * *tr.* 1. pröfva, undersöka. 2. godkänna. 3. erfara, lära känna.

erquellen, * *itr. s.* framvälla.

erquicken, * *tr.* och *sich* ~ vederkvicka (sig), förfriska (sig), läska (sig).

erquicklich, *a.* vederkvickande, uppfriskande.

Erquickung, -en, *f.* vederkvickelse. -s... Ex. ~*trank*, -[e]s, -e †, *m.* läskedryck.

errät[h]bar, *a.* möjlig att gissa.

errät[h]en, * *tr.* gissa. **Errät[h]ung**, *f.*

Errät[h]er, -s, -, *m.* en som gissar, löser en gåta.

erręgbär, *a.* lättrollig, lättörd, retlig.

Erręgbarkeit, *o, f.* lättrollighet, retlighet.

erręgen, * *tr.* 1. uppröra, röra, t. ex. *jmdn, jmds Herz*; uppvigla, upphetsa, t. ex. *das Volk*. 2. väcka, framkalla, åstadkomma, t. ex. *Bewanderung, Mitleid, Zweifel, Hader*.

Erręger, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som uppväcker, framkallar känslor m. m.; uppviglare.

Erręgtheit, *o, f.* upprördt sätt, tillstånd, sinnesrörelse; liflighet.

Erręgung, -en, *f.* 1. väckande, framkallande m. m., se *erręgen*. 2. (sinnes)rörelse. -s... Ex. ~*mittel*, -s, -, *n.* med. retande, lifvande medel; retmedel. ~*versuch*, -[e]s, -e, *m.* försök att uppröra, uppvigla m. m., se *erręgen*.

erręchbär, *a.* möjlig att uppnå, att ernå.

Erręchbarkeit, *o, f.* möjlighet att uppnå, att ernå, att upphinna.

erręchen, * *tr.* nå, uppnå, ernå, upphinna, t. ex. *jmdn, seinen Zweck*. **Erręchung**, *f.*

erręiten, * *tr.* ridande upphinna, rida fatt.

erręttbar, *a.* möjlig att rädda.

errętten, * *tr.* rädda ngn från ngt, t. ex. *jmdn aus dem Elende, vom Tode*. **Erręttung**, *f.* -s... Ex. ~*mittel*, -s, -, *n.* räddningsmedel.

Errętter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* räddare, räddarina.

erręchten, * *tr.* 1. uppresa, resa, höja, t. ex. *eine Bildsäule*. 2. upprätta, inrätta, grunda, stifta, t. ex. *eine Anstalt, eine Schule*. **Erręchtung**, *f.*

erręngen, * *tr.* tillkämpa sig, gnm kamp vinna, t. ex. *den Preis*.

erröt[h]en, * *itr. s.* rodna.

errüdern, * *tr.* roende uppnå.

errüfen, * *tr.* med sitt rop nå, ropande höras.

Errüngenschaft, -en, *f.* 1. det tillkämpade, tillkämpad fördel, vinst, pris. 2. *jur.* af äkta makar under äktenskapet förvärfvad egendom.

ersättn, * *itr. s.* blifva mätt.

ersättigen, * *tr.* och *sich* ~ mätta (sig). **Er-sättigung**, *f.*

ersättlich, *a.* möjlig att mätta.

Ersatz, -es, -e †, *m.* ersättning, vederlag. *Jmdm einen ~ leisten für etw.*: ersätta ngn för ngt. *Zum ~e*: i stället. -*mann*, -[e]s, -er † och *Ersatzleute*, *m.* i sht \times ställföreträdare.

-*mannschaft*, -en, *f.* rekryter. -*mittel*, -s, -, *n.*

ersättning(smedel). -*pflicht*, *o, f.* ersättnings-skyldighet. -*summe*, -n, *f.* ersättning, skadestånd. -*truppe*, -n, *f.* reserv(trupp). -*wahl*, -en, *f.* fyllnadsval.

ersäufen, * *itr. s.* vanl. P drunkna.

ersäufen, * *tr.* och *sich* ~ dränka (sig); afr. *büß*, t. ex. *seinen Kummer im Becher ~*. **Ersäu-fung**, *f.*

erschächern, * *tr.* schackra ihop, schackrande tillhandla sig.

erschaffen, * (stark böjn.) *tr.* skapa, tillskapa. **Erschaffung**, *f.*

Erschaffer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* skapare.

erschällen, * *itr. s.* 1. skalla, ljuda; genljuda. 2. spridas, förnimmas, t. ex. *es erschöll ein Geräuch*.

erschäuen, * *tr.* få se, skåda.

erschéinen, * *itr. s.* 1. synas, visa sig; framtråda, upptråda, blifva synlig; inbryta, börja lysa, t. ex. *ein Gespenst erscheint jmdm, in einer Gesellschaft* ~; *der Tag, die Sonne erscheint. Im Buchhandel* ~ utkomma i bokhandeln; *soeben erschienen*: nyss utkommen. 2. inställa sig, närvara, t. ex. *bei Hofe, an der fürstlichen Tafel, vor Gericht*. 3. om tiden: intråda. 4. förefalla, synas, tyckas, t. ex. *etw. erscheint mir merkwürdig*.

Erschéining, -en, *f.* 1. *Zur* ~ *bringen*: visa, låta framtråda. *Zur* ~ *kommen* el. *in die* ~ *treten*: blifva synlig, visa sig. *Eine* ~ *wagen*: våga visa sig. 2. uppenbarelse, syn, företeelse; fenomen. *Eine liebliche* ~ en älsklig uppenbarelse, gestalt. *Es ist eine eigentümliche* ~, *dass* ... det är ganska egendomligt, en egendomlig företeelse, att ... 3. uppträdande, inträde i ett sällskap m. m. 4. inställelse inför domstol m. m. -S... Ex. ~ *befehl*, -[e]s, -e, *m.* befallning, order om inställelse, närvaro. ~ *fest*, -[e]s, -e, *n.* trettondagshelg. ~ *form*, -en, *f.* form under hvilken ngt el. ngn framträder.

erschíessen, * *tr.* och *sich* ~ skjuta ihjäl (sig).

Erschíessung, *f.*

erschláfen, * *tr.* få under sömnen, sova sig till, t. ex. *sein Glück*.

erschláffen, * *I. itr. s.* blifva slak el. slapp, slakna, slappas, förslappas. *II. tr.* göra slak el. slapp, förslappa. **Erschlápfung**, *f.*

erschlágen, * *tr.* slå ihjäl. ~ (*part. perf.*): ihjälslagen, dödad, i strida fallen, död.

erschláppen, * = *erschláffen*.

erschleíchen, * *tr.* 1. smyga, stjåla sig på, t. ex. *ein Wild*. 2. genom kryper i. list ernå, vinna, lisma sig till, tillnärma sig, t. ex. *eine Erbschaft*. **Erschleíchung**, *f.*

erschliessbar, *a.* som man kan a) öppna, b) sluta sig till.

erschliessen, * *I. tr.* 1. läsa upp, öppna, yppa. 2. sluta sig till. *II. Sich* ~ öppna sig, framtråda, få sin förklaring.

erschméicheln, * *tr.* genom smicker uppnå, vinna.

erschnáppen, * *tr.* uppsnappa.

erschnúffeln, * *tr.* F snoka reda på.

erschöpfen, * *I. tr.* 1. ösa tom, tömma, uttömma. 2. uttrötta, utmatta. *II. Sich* ~ 1. blifva tom, uttömmas. 2. blifva ytterligt medtagen, blifva utmattad, uttröttas.

Erschöpfing, -en, *f.* 1. uttömmande. 2. ytterligt trötthet, utmattning.

erschrecken, * *I. erschrickst, erschrak, erschraúe, erschrocken, erschrick*, *itr. s.* blifva förskräckt, förskräckas. *Erschrocken*: förskräckt, rädd. *II.* (svag och stark böja.) *Sich* ~ = *I. III.* (svag böja.) *tr.* förskräcka, skrämna.

erschrecklich, *a.* förskräcklig.

erschreíben, * *tr.* genom skrifning el. skrifvelser ernå, vinna, förtjäna.

Erschróckenheit, *0, f.* förskräckelse, rädsla.

erschüttern, * *I. tr.* hastigt skaka; vna. uppskaka. *II. itr. s.* och *sich* ~ skakas, uppskakas.

Erschütterung, -en, *f.* 1. skakande, skakning, stöt. 2. djup rörelse.

erschwáchen, * *itr. s.* blifva svag, försvagas.

erschwáchen, * *tr.* göra svag, försvaga.

erschwátzen, * *tr.* prata sig till.

erschwellén, * *itr. s.* svälla.

erschwéren, * *tr.* försvåra.

erschwimmen, * *tr.* simmande uppnå.

erschwindeln, * *tr.* lura åt sig.

erschwingen, * *tr.* 1. flyga till; vanl. bildl.: med yttersta ansträngning uppnå, ernå, vinna. 2. med yttersta ansträngning anskaffa, åstadkomma, t. ex. *eine Geldsumme*.

erschwinglich, *a.* möjlig att åstadkomma, att anskaffa. ~ *sein*: kunna anskaffas.

erschwízen, * *tr.* i sitt anletes svett förtjäna.

erségeln, * *tr.* seglande uppnå, segla fatt.

erséhen, * *I. tr.* 1. *Aus etw.* ~ se, märka på ngt, finna af ngt. *Soviel ich daraus* ~ *kann*: så vidt jag kan se. 2. utspana, afbida, t. ex. *eine Gelegenheit*. 3. utvälja ngt till ngt. 4. *Sich* (*dat.*) *an etw.* (*dat.*) *seinen Ekel* ~ se sig öfvermått på ngt. *II. Sich einer* (*gen.*) *Gelegenheit* ~ utspana ett lämpligt tillfälle.

erséhen, * *tr.* lifligt lingta efter.

erséssen = *erpicht*.

erséztbar, *a.* möjlig att ersätta.

ersézen, * *tr.* ersätta, godtgöra, tråda i stället för. **Ersézung**, *f.*

Ersétzer, -s, -, *m.* ställföreträdare.

erséufen, * *I. itr. h.* sucka. *II. tr.* 1. sucka efter. 2. genom suckande vinna.

ersíchtlich, *a.* synlig, tydlig, uppenbar. *Daraus ist* ~ *däraf framgår*, är klart.

ersíegen, * *tr.* segerande vinna.

ersingen, * *tr.* genom sång förtjäna, förvärfva.

ersínnen, * *tr.* uttänka, upptänka.

ersínnlich, *a.* upptänklig.

ersítzen, * *tr.* förvärfva på grund af häfd. *tr. ersessen*. **Ersítzung**, *f.*

erspáhen, * *tr.* utspana, spåja reda på.

erspáren, * *tr.* 1. spara, hopspara. 2. underlåta. 3. *Jmdm, sich* (*dat.*) *etw.* ~ bespara ngn, sig ngt. **Ersparung**, *f.*

Ersparnis[s], -se, *f.* -ses, -se, *n.* besparing, sparpenning.

erspielen, * *tr.* genom spel vinna.

erspíessen, *tr.* med spjut sticka ihjäl.

erspíessen, * *itr. s.* 1. skjuta upp, växa fram, växa upp. 2. *Jmdm* ~ gagna ngn.

erspíesslich, *a.* nyttig, gagnelig, fördelaktig.

Erspríesslichkeit, *0, f.* gagnelighet, gagn, nytta.

erst, *I. a.* (ordningstal) 1. först i ordningen. *Das* ~ *e, was ihm einfiel*: det första, bästa, som föll honom in. *Im* ~ *en Stock wohnen*: bo en trappa upp, i andra våningen (första våningen öfver bottenvåningen). *Der* ~ *were* ... *der*

letztere: den förre ... den senare. **2.** först, främst, förnämst, t. ex. *~er Liebhaber*: förste älskare, *der ~e Redner seiner Zeit*: sin tids bästa talare, *die ~en der Stadt*: stadens förnämste, mest ansedde borgare el. stadens älste. **3.** adverblikt med prep. *Am ~en kommen*: komma först (före de andra). *Fürs ~e*: a) för det första vid uppräknande af skäl, b) till att börja med, för tillfället. *Mit ~em*: med det första, så snart sig göra låter. *Zum ~en*: för det första, först och främst framför annat; vid auktioner: *zum ~en, zum zweiten, zum dritten*: ett tu tre. **II. adv.** **1.** först a) i första rummet; b) först och främst; c) i början, till att börja med; d) torut, t. ex. *ich will ~essen*: jag vill först äta innan jag gör något annat, *~ das Geschäft und dann das Vergnügen*: pligten först och nöjet se'n; e) *ich glaubte ~ Schüsse zu hören*: jag trodde mig först höra skott men fann sedan, att jag misstagit mig; f) icke mer, längre, senare än, t. ex. *ich habe ~ zehn Seiten gelesen*: jag har ej läst mer än, endast läst tio sidor, *~ gestern*: a) först igår (ej tidigare), b) senast igår (för icke längre se'n), *er ist eben ~ angekommen*: han har nyss anländt. **2.** blott, bara, t. ex. *wenn er ~ Offizier ist*: har han bara blifvit officer, *bin ich ~ abgereist*: har jag bara rest min kos, så ... **3.** i utropssatser innehållande en önskan: ändå, t. ex. *wäre ich ~ fort!* om jag vore min väg ändå! -besägt, a. förstnämnd, ofvannämnd. -ehelich, a. ur första äktenskapet. -geboren, a. förstfödd. -gebürt, -en, f. **1.** förstfödd barn. **2.** förstfödsel. -gebürtsrecht. -[e]s, -e, n. förstfödslorett. -gedacht, -genannt = -besägt. -mäls, adv. för första gången. -mälzig, a. första gången inträffande.

erstarken, * *itr.* s. blifva starkare, blifva stark.

Erstarkung, f.

erstärken, * **I.** *itr.* s. blifva stel, styf, känslolös; stelna, hårdna. **II.** *tr.* göra stel, styf, hård. **Erstärkung**, f.

erstätten, * **tr.** **1.** ersätta, återgålda, godtgöra, betala. **2.** fullgöra, t. ex. *eine Liebespflicht*. *Jmdm einen Dienst ~ göra* ngn en tjänst. *Jmdm von etw. Bericht ~ lemna* ngn redogörelse för ngt. **Erstättung**, f.

1. erstaunen, * **I.** *itr.* s. förvånas. **II.** *tr.* förvåna.

2. Erstaunen, -s, 0, n. förvåning. -s... Ex. *~voll*, a. full af förvåning. *~wert[h]*, *~würdig*, a. förvånansvärd.

erstaunlich, a. förvånande.

erstechen, * *tr.* sticka ihjäl, mörda.

erstehen, * **I.** *tr.* **1.** utstå, uthärda, fördraga. **2.** inropa på auktion; köpa. **II.** *itr.* s. **1.** stiga upp, resa sig. **2.** uppstå. **Erstehung**, f.

ersteligbar, a. möjlig att bestiga.

ersteigen, * *tr.* bestiga, stiga upp i el. på, t. ex. *einen Baum, eine Mauer, einen Berg*. **Ersteigung**, f.

Ersteiger, -s, -, m. person som bestiger ngt.

ersteligern, * *tr.* inropa på auktion.

ersteliglich, a. möjlig att bestiga.

erstens, adv. för det första.

erstören, * *itr.* s. dö bort, domna bort.

ersticken, * **I.** *itr.* s. kväfvast, storkna, dämpas. **II.** *tr.* kväfva, dämpa. **Erstickung**, f. -s... Ex. *~anfall*, -[e]s, -e †, m. kväfningsanfall.

~tod, -[e]s, 0, m. död genom kväfning.

erstinken, * *itr.* s. börja stinka. F. blia. *das sind erstunkene Lügen* el. *das ist erstunken und erlogen*: det är en gemen lögn.

erstlich, adv. för det första, först.

Erstling, -[e]s, -e, m. förstling, förstfödd. -s... Ex. *~arbeit*, -en, f. förstlingsarbete. *~blume*, -n, f. första blomma. *~versuch*, -[e]s, -e, m. första försök.

erstreben, * **tr.** **1.** eftersträfvast. **2.** sträfvande uppnå, ernå, vinna.

erstrücken, * **I.** *tr.* utsträcka, utbreda, förlänga. **II.** *Sich ~ sträcka* sig, utbreda sig, räcka.

Erstrückung, f.

erstréiten, * *tr.* tillkämpa sig, genom strid vinna.

erstricken, * *tr.* genom stickning förtjäna.

erstrickbar, a. som kan tagas med storm.

erstürmen, * *tr.* storma, taga med storm. **Erstürmung**, f.

ersüchen, * *tr.* *Jmdn um etw. ~ fördsamt* an-hålla hos, bedja ngn om ngt. **Ersüchung**, f.

ertappen, * *tr.* ertappa, *jmdn auf der That*: ngn på bar gärning. **Ertappung**, f.

ertauschen, * *tr.* tillbyta sig.

ert[h]eilen, * *tr.* utdela, tilldela, förlåna, gifva, t. ex. *Befehle, jmdm ein Amt*. **Ert[h]eilung**, f.

Ert[h]eiler, -s, -, m. utdelare, gifvare.

ertödt... se *ertöt...*

ertönen, * *itr.* s. börja ljuda, klinga, skalla, genljuda.

ertösen, * *itr.* s. börja brusa, dåna.

ertöten, * *tr.* fullständigt kväfva, förkväfva, döda. **Ertötung**, f.

Ertrag, -[e]s, -e †, m. afkastning, inkomst, vinst. -[s]... Ex. *~fähig*, a. i stånd att gifva afkastning, vinstbringande. *~fähigkeit*, 0, f. förmåga att gifva afkastning. *~gebend*, a. vinstgifvande. *~los*, a. som ej ger ngn afkastning, otacksam.

ertragen, * *tr.* fördraga, tåla, uthärda, bära. **Ertragung**, f.

erträglich, a. möjlig att fördraga, draglig, hjälplig; adv. str. någorlunda, tämligen.

Erträglichkeit, 0, f. draglighet.

ertränken, * *tr.* dränka.

erträumen, * *tr.* drömma, i sin dröm frammana.

ertrinken, * *itr.* s. drunkna.

ertrötzen, * *tr.* tilltrotsa sig.

erübrigen, * **I.** *itr.* h. * återstå, t. ex. *es erübrigt mir nur noch die Bemerkung, dass ...*

för mig återstår nu blott att anmärka, att ... **II. tr.** få öfver, inbespara, bopspara.

Erübrigung, f.

Eruption, -en, f. eruption, utbrott.

Erve, -n, f. bot. lins (Ervum).

erwachen, * *itr.* s. uppvakna, vakna, väckas till lif. *Der Tag erwacht:* dagen gryr.

I. erwachsen, * *itr.* s. 1. uppväxa. **2. Aus etw.** ~ uppväxa, uppstå, uppkomma ur ngt. **3.** härstamma.

2. erwachsen, a. fullvuxen.

erwägen, * *tr.* öfverväga, öfvertänka.

Erwägung, -en, f. öfvervägande. *In ~ ziehen:* taga i öfvervägande, i betraktande. *In ~ dass ...* med hänsyn därtill att ...

erwählen, * *tr.* välja till ngt, utvälja, utse. **Erwählung, f.**

erwähnen, * *tr.* omnämna, *eine et. (itr. h.) einer (gen.) Sache:* en sak.

Erwähnung, -en, f. omnämmande. *Jmds, einer Sache ~ thun:* omnämna ngn, ngt.

erwärmen, * *itr.* s. blifva varm. **Erwärmung, f.**

erwärmen, * *tr.* värma, uppvärma. **Erwärmung, f.**

erwarten, * *tr.* afbida, vänta, vänta på, förvänta, förutse, förmoda. *Er kann kaum ~, dass ...* han kan knappt lugna sig, tills ... *Es steht zu ~* det är att vänta.

Erwartung, -en, f. väntan, förbidan, förväntning, förhoppning. **-s...** *Ex. ~voll, a.* full af förväntan, förhoppningsfull.

erwecken, * *tr.* väcka, uppväcka, framkalla, anstifta, t. ex. *jmdn aus dem Schlafe, vom Tode, einen Propheten, Verdacht, einen Aufruhr.* *Relig. erweckt:* väckt.

Erwecker, -s, -, m. väckare, uppväckare, anstiftare.

erwecklich, a. väckande, lifvande.

Erweckung, -en, f. 1. väckande, uppväckande. 2. väckelse. **-s...** *Ex. ~wort, -[e]s, -e, n.* väckelseord.

erwehren, * *sich ~* försvara sig, t. ex. *der Hunde, der Diebe:* mot hundarne, mot tjuvarne. *Sich jmds ~* hålla ngn på afstånd. *Sich der Thränen ~* återhålla tårarne. *Ich kann mich nicht ~ zu lachen:* jag måste le.

erweichbar, a. möjlig att nppmjuka, att beveka.

erweichen, * **I. tr.** 1. uppmjuka. 2. bli. beveka, röra. **II. Sich ~** blifva mjuk; bli. blifva bevekt, rörd. **Erweichung, f.**

erweisen, * **I. tr.** 1. bevisa, ådagalägga. 2. visa, bevisa, t. ex. *jmdm Ehre, Wohlthaten. Jmdm einen Dienst ~* göra ngn en tjänst. **II. Sich ~** 1. visa sig vara ngt, t. ex. *eine Annahme erweist sich als richtig.* 2. visa, te, uppföra sig. **Erweisung, f.**

erweislich, a. bevislig. **-er...** *Ex. ~massen, adv.* bevisligen.

erweitern, * *tr.* och *sich ~* vidga (sig), utvidga (sig), utbreda (sig). *In erweitertem Sinne:* i vidsträckt(are) bemärkelse. **Erweiterung, f.**

Erwerb, -[e]s, -e, m. 1. förvärfvande, förvärf, näring, näringsgren. 2. det förvärfvade, vinst. **-s...** *Ex. ~fähig, a.* i stånd att själf förtjäna sitt uppehälle. *~fähigkeit, 0, f.* förmåga att själf försörja sig. *~mittel, -s, -, n.* förvärfsmedel. *~quelle, -n, f.* förvärfskälla. *~stand, -[e]s, 0, m.* industriidkande stånd. *~thätigkeit, 0, f.* industri. *~urkunde, -n, f.* köpehandling. *~zweig, -[e]s, -e, m.* näringsgren.

erwerben, * *tr.* förvärfva, förtjäna. *Sich (dat.) sein Brot ~* förtjäna sitt bröd, sitt uppehälle. *Verdienste um das Vaterland ~* göra sig förtjänt om fäderneslandet. **Erwerbung, f.**

Erwerber, -s, -, m. förvärfvare.

erwidern, * *tr.* 1. besvara; gälda, vedergälla, t. ex. *jmds Grüsse, Gleiches mit Gleichem.* 2. svara, gemmäla. **Erwidern, f.**

erwirken, * *tr.* utverka.

erwischen, * *tr.* ertappa, gripa, komma på.

erwittern, * *tr.* uppspåra.

erwüchern, * *tr.* vinna på ocker.

erwünschen, * *tr.* 1. på grund af en önskan erhålla. 2. önska sig. *Erwünscht:* önskad, önskelig, lämplig, läglig, efterlängtat.

erwürfeln, * *tr.* vinna genom täringsspel.

erwürgen, * **I. tr.** strypa, kväfva, döda. **II. itr.** s. strypa sig, kväfas. **Erwürgung, f.**

Erwürger, -s, -, m. mördare.

Erz (ärv. med lång vok.), **-es, -e, n.** 1. malm. 2. metall i allmh. 3. koppar. 4. brons. **-ader, -n, f.** malmåder. **-arbeit, -en, f.** arbete i brons, bronsvara. **-arbeiter, -s, -, m.** metallarbetare, bronsarbetare. **-arm, a.** malmfattig. **-ärt, -en, f.** malmart, metallart. **-ärtig, a.** malmartad. **-beschickung, 0, f.** ⊕ malmers beskickande. **-beschlagen, a.** metallbeslagen, bronsbeslagen. **-bild, -[e]s, -er, n.** bronsstaty. **-farbe, -n, f.** bronsfärg. **-farbig, a.** bronsfärgad. **-gang, -[e]s, -e †, m.** malmgång, malmåder. **-gepanzert, a.** bepansrad. **-giesser, -s, -, m.** bronsgjutare. **-grube, -n, f.** (malm)grufva. **-halde, -n, f.** ⊕ varphög, slaggvarp. **-haltig, a.** innehållande malm, metall. **-hütte, -n, f.** hytta, masugn. **-kunde, 0, f.** mineralogi, metallurgi. **-ofen, -s, -†, m.** ⊕ smältugn, masugn. **-probe, -n, f.** malmprof. **-scheiden, -s, 0, n.** malmers sofring. **-scheider, -s, -, m.** sofrare. **-schrift, -en, f.** skrift på koppartaflor. **-stufe, -n, f.** ⊕ malmstuf. **-wäsche, -n, f.** ⊕ 1. metallers vaskning. 2. ställe där metaller vaskas.

Erz... ärke... *Ex. -bannerherr, -n, -en, m.* förste banerförare. **-betrüger, -s, -, m.** stor bedragare. **-bischof, -[e]s, -e †, m.** ärkebiskop. **-bist[h]üm, -[e]s, -er †, n.** ärkestift. **-böse, a.** riktigt ond. **-böswicht, -[e]s, -e[†], m.** ärkeskäl. **-dechant, -en, -en, m.** ungef. domprost. **-dieb, -[e]s, -e, m.** stortjuf. **-dumm, a.** ärkedum. **-dummkopf, -[e]s, -e †, m.** ärkenöt. **-faul, a.** ytterligt lat. **-flegel, -s, -, m.**

drummel. -herzog, -[e]s, -e †, m. ärkehertig. -herzogin, -nen, f. ärkehertiginna. -herzogt[h]üm, -[e]s, -er †, n. ärkehertigdöme. -kammerer, -s, -, m. förste kammarherre. -kanzler, -s, -, m. rikskanslär. -ketzer, -s, -, m. ärkekättare. -ketzerei, -en, f. svårt kätteri. -marschall, -[e]s, -s och -e †, m. riksmarskalk. -mundschenk, -en, -en, m. öfverste munskänk. -prahler, -s, -, m. storskråfläre. -spieler, -s, -, m. storspelare. -spitzbube, -n, -n, m. ärkebof. -stift, -[e]s, -e †, n. ärkestift. -truchsess, -en, -en, m. öfverste hofjunkare, förskärare vid hoffaffeln. -vater, -s, -†, m. patriark. -väterlich, a. patriarkalisk. -verschwender, -s, -, m. storslösare.

erzählbar, a. som kan berättas.

erzählen, * tr. berätta, omtala, förtälja. *Ein langes und ein breites* ~ orda vidt och bredt. *Man erzählt sich, dass ...* det berättas, att ... *Ich kann etw. davon* ~ det har jag erfarenhet af.

erzählens... Ex. ~wert[h], a. värd att berättas.

Erzähler, -s, -, m. berättare.

Erzählung, -en, f. berättelse. -s... Ex. ~art, -en, f. sätt att berätta, framställningssätt. ~weise. I. -n, f. = ~art. II. adv. i berättande form, i form af en berättelse.

erzählen, * I. tr. visa, betyga. II. *Sich* ~ visa sig, t. ex. *sich dankbar* ~.

1. **erzen** (ärfv. med lång vok. i första stavf.), a. af koppar, koppar-, brons-, metall-.

2. **erzlen**, -[es]t, -te, ge-t, tr. *Jmdn* ~ kalla ngn »han».

erzuegbar, a. möjlig att frambringa.

erzeugen, * I. tr. 1. föda, afa. 2. alstra, frambringa, åstadkomma. II. *Sich* ~ uppkomma, uppstå. **Erzeugung**, f. -s... Ex. ~kraft, -e †, f. skapande förmåga.

Erzeuger, -s, -, m. ~in, -nen, f. fader, moder.

Erzeugnis[s], -ses, -se, n. alster, produkt.

erziehen, * tr. uppfostra, uppdraga.

Erzieher, -s, -, m. ~in, -nen, f. uppfostrare. uppfostrarinna; guvernör; informator, guvernant.

erzieherisch, erziehlich, a. rörande uppfostran. uppfostrings-, pedagogisk.

Erziehung, 0, f. uppfostran. -s... Ex. ~ärt, -en, f. uppfostringsätt, uppfostringsmetod. ~anstalt, -en, f. uppfostringsanstalt. ~fach, -[e]s, 0, n. uppfostringsväsen, pedagogik. ~kunde, ~kunst, 0, f. uppfostrings- el. undervisningskonst, pedagogik. ~wesen, -s, 0, n. uppfostrings- el. undervisningsväsen. erzielen, * tr. sigta på, syfta till, afse, eftersträfvä; uppnå, ernå ngt eftersträfvadt. **Erziehung**, f.

erzittern, * itr. s. och h. hörja darra.

erzürnen, * I. tr. uppretta, förtörna. II. itr. s. och *sich* ~ vredgas, blifva vred, förtörnas. *Sich mit jmdm* ~ blifva osams med ngn.

erzwecken, * tr. syfta till, eftersträfvä; uppnå.

erzwingen, * tr. *Etw. von jmdm* ~ tilltvinga sig ngt af ngn, aftvinga ngn ngt. *Erzwingen*: a) aftvingen, b) tvungen, sökt, konstlad. **Erzwingung**, f.

es förkort. 's el. s, n. pron. pers. 3r er. 1. det. *Er ist arm, wir sind ~ auch*: han är fattig, det äro vi också. *Sind Sie die Mutter dieses Kindes?* ja, *ich bin ~* är ni mor till detta barn? ja, det är jag. ~ *lebe der König!* lefve konungen! 2. öfversättes ej i vissa talesätt, t. ex. ~ *jmdm bieten*: trotsa ngn, ~ *mit jmdm halten*: hålla med ngn, *3r aufnehmen* 1, 9, *bringen* 2 och 3, m. fl. 3. stundom står es i vändningar, hvilka, när ett närmare bestämt förhållande angifves, fordra gen. el. prep., t. ex. ~ *satt haben*: vara mätt, trött därpå, ~ *froh, müde, zufrieden sein*: vara glad därät, trött därpå, tillfreds därmed. 4. stundom betecknar es ett obestämt ngt; svenskan fordrar vanl. omskrifning, t. ex. ~ *riss mich hinunter*: jag drogs ned i djupet af en öfvernaturlig makt, ~ *tanzt sich gut*: det går bra att dansa.

Esche, -n, f. ask (Fraxinus). -n... Ex. ~baum, -[e]s, -e †, m. askträd. ~holz, -es, 0, n. askträ. ~wald, -[e]s, -er †, m. askskog.

eschen, a. af ask, ask-.

Esel, -s, -, m. dim. *Eselchen, Esellein*, 1. åsna. *mit den ~n läuten*: låta benen hänga och dingla; *vom Pferd auf den ~ kommen*: få det sämre; *den Sack schlägt er, den ~ meint er*: han slår på säcken och menar åsnan. 2. trähäst (gymnastik- samt tortyrredskap). 3. ⊕ ställning, underlag hvarpå ngt hvilar; boktryck. åsna. ~ähnlich, ~artig, a. åsneartad. -fohlen, -füllen, -s, -, n. åsnefåle, åsnefö. -grau, a. grå som en åsna. -mässig, a. åsneaktig. -stecken, -s, -, m. åsnedrivares käpp. -treiber, -s, -, m. åsnedrivare. -s... Ex. ~arbeit, -en, f. tungt arbete. ~bank, -e †, f. nedersta bänken i en klass, på hvilken de lataste lärjungarne sitta. ~brücke, -n, f. 1. hjälpreda för lata, lathund. 2. svårighet hvilken åsnor, dumhufvuden ej kunna öfvervinna. ~distel, -n, f. nicktistel (Carduus nutans). ~geschrei, -[e]s, 0, n. åsneskri. ~kinnbacken, -s, -, m. åsnekindbåge. ~ladung, ~last, -en, f. åsnebörd. ~ohr, -[e]s, -en, n. åsneöra, ärfv. i böcker. ~tritt, -[e]s, -e, m. åsnespark; bitid. feg hämd.

Eselî, -en, f. åsneaktighet, dumhet.

eselhaft, a. åsneaktig, dum.

Eselin, -nen, f. åsinna.

esel,n, -te, ge-t, itr. h. F 1. arbeta strängt, tråla, plugga. 2. bära sig dumt åt, begå dumheter.

Eskadrón, -s, f. ✕ skvadron.

eskamotieren, -te, -t, tr. genom taskspelar-konster, oförmärkt borttaga.

Eskimö, -[s], -s, m. eskimå.

eskomptier|en, eskontier|en = *diskontieren*.

Eskörte, -n, *f.* ✕ betäckning, eskort.

eskortier|en, -te, -t, *tr.* ✕ följa, eskortera.

Espe, -n, *f.* asp. -n... Ex. ~baum, [-e]s, -e †, *m.* aspsträd. ~holz, -es, 0, *n.* aspträ, aspvirke. ~laub, [-e]s, -e ei. -er †, *n.* asplöf. ~wald, [-e]s, -er †, *m.* aspskog, aspunge.

espen, *a. f.* aspvirke, asp-.

Ess... *itr.* *essen*. Ex. -begier, 0, *f.* begär efter mat, matlust. -gabel, -n, *f.* gaffel att äta med. -gelag, [-e]s, -e, *n.* kalas. -gier, 0, *f.* glupsk matlust, glupskhet. -gierig, *a.* glupsk. -kartoffeln, *f. plur.* potatis för hushållet. -kastanie, -n, *f.* ätbar kastanj. -kober, -s, -, -korb, [-e]s, -e †, *m.* matkorg, matsäckskorg. -löffel, -s, -, *m.* matsked. -lust, 0, *f.* matlust. -saal, [-e]s, -e †, *m.* matsal. -stube, -n, *f.* matrum. -stunde, -n, *f.* mattimme. -tisch, -es, -e, *m.* matbord. -wa[a]ren, *f. plur.* matvaror. -zimmer, -s, -, *n.* matrum, matsal.

Essáy, -s, -s, *m.* försök, utkast, mindre afhandling af vetenskapligt innehåll.

essbar, *a.* ätlig, matnyttig.

Essbarkeit, 0, *f.* ätlighet, ätbarhet.

1. Esse, -n, *f.* 1. skorsten i sht i smedjor. 2. (smedje)hård. *Der Gott der ~n*: smidekonstens gud, Vulkan. -n... Ex. ~feger, ~kehrer, -s, -, *m.* skorstensfjäre.

2. Esse, *obj.* *n.* förekommer blott i talesättet: *in seinem ~ sein*: vara i sitt esse, sitt rätta element.

1. essen, *iss*[es]t, *ass*, *ässe*, *gegessen*, *iss*, *tr.* och *itr.* *h.* äta, spisa. *Zu Mittag ~ spisa* middag; *zu Abend ~ spisa* kvällsmat, supera. *Etw. gern ~ tycka* om ngt. *Gut ~ äta* bra, lefva godt. *Die Schüssel leer ~ äta* ur, tönna fatet. *Sich (dat.) etw. zuwider ~ få* afsmak för ngt.

2. Essen, -s, -, *n.* 1. ätande. *Zu vieles ~ ist schädlich*: det är skadligt att äta för mycket. 2. mat, spis, maträtt. 3. måltid. *Das ~ ist fertig*: bordet är serveradt. -[s]... Ex. ~zeit, -en, *f.* mattimme.

Essenz, -en, *f.* essens.

Esser, -s, -, *m.* ätare, spisgäst, bordsgäst.

Essig, [-e]s, -e, *m.* ättika. -aal, [-e]s, -e †, *m.* ättiksål. -artig, *a.* ättiksurr. -becher, -s, -, *m.* bot. skålsvamp (Peziza acetabulum). -braten, -s, -, *m.* surstek. -brauer, -s, -, *m.* ättiks-bryggare. -brauerei, -en, *f.* ättiks-bryggeri. -brühe, -n, *f.* ättiksås. -flasche, -n, *f.* ättiksflaska. -gä[h]rung, 0, *f.* ättikjäsnung. -gurke, -n, *f.* ättiksgurka. -sauer, *a.* ättiksurr. -säure, -n, *f.* ättiksyra.

Esthe, -n, -n, *m.* invånare i Estland, ester.

Esther, -s, -[s], *f. npr.* Ester.

Esthin, -nen, *f.* estnisk kvinna.

Esthland, -s, 0, *n. npr.* Estland.

Esthländer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* = *Esthe*, *Esthin*.

esthländisch, **estlnisch**, *a.* estnisk.

Estråde, -n, *f.* estrad.

Estrich, [-e]s, -e, *m.* golf, i sht stengolf.

etablier|en, -te, -t, *I. tr.* anlägga, sätta upp, etablera. **II. Sich ~ I.** bosätta sig, slå sig ned. 2. öppna en affär, etablera sig.

Etablissement, -s, -s, *n.* anläggning, inrättning, fabrik, handel, etablissement.

Etäge, -n, *f.* våning.

Etagére, -n, *f.* hylla, etagére.

Étápe, -n, *f.* ✕ 1. proviant(förråd) för trupper, stadda på marsch. 2. ställe där proviant utdelas till trupper, som äro stadda på marsch; rast, proviantering.

Etät, -s, -s, *m.* budget. -[s]... Ex. ~berat[h]ung, -en, *f.* diskussion om budgeten. ~jahr, [-e]s, -e, *n.* räkenskapsår. ~rat[h], [-e]s, -e †, *m.* stateråd.

etatisier|en, -te, -t, *tr.* upptaga i budgeten.

Ethik, 0, *f.* etik, sedelära.

ethisch, *a.* etisk, moralisk, sedlig.

Etikétt, -s, *n.* = *Etikette* 1.

Etikétt, -n, *f.* 1. etikett, (lapp med) påskrift af innehållet. 2. etikett, höfvisk umgängessed.

etikettier|en, -te, -t, *tr.* förse med etikett, med påskrift.

etlich = 2. *einig*.

etsch se *ätsch*.

Étúde, -n, *f.* studie, etyd.

Étui, -s, -s, *n.* fodral, etui.

etwa, * **etwan**, *adv.* 1. ungefär, omkring. 2. kanske, kanhända, möjligen. *Wenn er ~ sterben sollte*: om han möjligen skulle dö. *Wenn du ihn ~ siehst*: om du skulle få se honom. *Denken Sie nicht ~ ni* må icke tro. *Nicht ~ dass ... icke så* som om ...

etwáig, * **etwánig**, *a.* möjligen inträffande, möjlig. ~en *Falls*: möjligen.

etwas, *torkort. was*, *I. obest. pron.* 1. något, någonting. *So ~ något* sådant; *nein, so ~!* har man sett på maken! *Es ist ~ Schönes um einen Freund*: det är godt att ha en vän (i viken). *Daraus kann ~ werden*: det kan bli någonting af. *Aus ihm wird ~* han kommer att gå långt. *F ach, hat sich ~* det kan du tänka dig! 2. litet, *t. ex. ~ Geld*: litet pengar, *nur ~* bara litet. **II. adv.** något, en smula, *t. ex. er befindet sich ~ besser*. **III. obj. *n.* *Ein gewisses ~* ett visst något.**

etwélch, *obest. pron. torkort. någon, något.*

etzlich, * = *etlich*.

euer, *I. gen. plur. af du*, se detta! ~ *waren zwölf*: I voren tolf. **II. pron. poss.** böjes som *dein*; själfständ. former: *euer eure eures, der die das eure* ei. *eurige, eder. Eure* (*torkort. Ew.*) *Hoheit*: eders höghet. **eurer...** Ex. ~ *seits, adv.* å eder sida. — **eures...** Ex. ~ *gleichen, plur.* edra likar, sådana som ni. — **euret...** ei. **euert...** Ex. ~ *halben, ~wegen, um ~willen, adv.* för eder skull.

Eule, -n, *f.* 1. *uggin.* *Barn.* *des einen ~ ist des andern Nachtigall:* hvar och en har sin smak; *ordspr.* *~n nach Athen tragen:* bära ugglor till Aten, bjuda bagarborn bröd; *F da sass 'ne ~ det blef om intet.* 2. ett slags nattfjäril: nattfly (*Noctua*). 3. ett slags kvast med mjnk borst. -n... *Ex.* *~ärt*, -en, *f.* ugglear. *~loch*, -[e]s, -er †, *~nest*, -[e]s, -er, *n.* ugglebo.

Eulenspiegel, -s, 0, *m.* skalk, skälm, narr; *npr.* Ulspegel. -*streich*, -[e]s, *e, m.* = *tolj.*

Eulenspiegel, -en, *f.* pojkestreck, tokeri, galet påhitt, galenskap, upptåg.

Eumenide, -n, *f.* hämgudinna, furie.

Emúch, -en *el.* -s, -en, *m.* evnuck, snöping. -en... *Ex.* *~wirt[h]schaft*, 0, *f.* evnuckvälde.

Euphemism us, -us, -en, *m.* evfemism, mildrande uttryck, omskrifning.

euphemistisk, *a.* evfemistisk, omskrivande.

Euphonie, -en, *f.* välljud.

euphonisch, *a.* välljudande, evfonisk.

eure... *se euer II.*

Európa, *gen.* -as *el.* -ens, 0, *f.* *npr.* Europa.

Europäer, -s, -, *m.* europé.

europäisch, *a.* europeisk.

Euter, -s, -, *n.* jufver.

Evla, -as *el.* -ens, -as *el.* -en, *f.* *npr.* *atm.* *Erchen.* Eva. -ens... *Ex.* *~kind*, -[e]s, -er, *n.* Evas barn, Evas dotter.

evangelisch, *a.* evangelisk.

Evangelist, -en, -en, *m.* evangelist.

Evangélium, -um[s], -en *el.* -a, *n.* evangelium.

Eventualität, -en, *f.* eventualitet, möjligen inträffande händelse, möjlighet.

eventuáliter, förkort. **event.**, *adv.* eventuellt, eller, möjligen.

eventuél, *a.* eventuell, möjligen inträffande.

Ever *se Ewer.*

evidént, *a.* klar, tydlig, evident.

Evidénz, 0, *f.* klarhet, evidens.

Ew förkort. för *Euer, Eure, se euer II.*

Ewer, -s, -, *m.* † ett slags odäckt enmestad skuta, präms.

ewig, *a.* 1. evig. *Auf ~* för evigt, för alltid. *Immer und ~* jämt och ständigt. *F ~ nicht:* aldrig i evighet. 2. *adv.* *F* mycket, i hög grad. *Das ist ~ Schade:* det är stor skada.

Ewigkeit, -en, *f.* evighet. *Von ~ her ist es so gewesen:* det har varit så i all evighet. *F das glaube ich in ~ nicht:* det tror jag aldrig i evighet.

ewiglich, *adv.* evigt, i evighet.

Ex... *Ex.* *~kaiser*, -s, -, *m.* för detta kajsare, afsatt kajsare.

exákt, *a.* noggrann, exakt.

Exáktheit, 0, *f.* noggrannhet, exakthet.

Exaltation, -en, *f.* öfverspändt själstillstånd. *exaltation.*

exaltiert, *a.* öfverspänd, exalterad.

Exám'en, -ens, -ina, *n.* examen, pröfning. *Ein ~ machen:* taga en examen. *Im ~ be-*

stehen: gå igenom i examen. -*arbeit*, -en, *f.* examensskrifning.

Examinánd, -en, -en, *m.* examinánd.

Examinátor, -s, *Examinátoren*, *m.* examinátor.

examinieren en, -te, -t, *tr.* examinera, förhöra.

excellént, *a.* utmärkt, praktig, förträfflig.

Excellénz, -en, *f.* excellens.

excellieren en, -te, -t, *itr.* *h.* utmärka sig, excellera.

exceptionéll, *a.* utomordentlig, ovanlig, undantags-, undantagsvis.

excerpieren en, -te, -t, *tr.* göra utdrag ur, *t. ex.* *ein Buch.*

Excért, -[e]s, -e, *n.* utdrag.

Excess, -es, -e, *m.* excess, utsväfning, ofog, oordentlighet; öfverinlning.

Exegése, -n, *f.* tolkning, exeges.

Exegét, -en, -en, *m.* uttolkare, exegét.

exegétisch, *a.* exegetisk, tolknings-.

exekutieren en, -te, -t, *tr.* 1. utföra, verkställa. 2. *Jmdn ~* afträta ngn. **Exekutierung**, *f.*

Exekution, -en, *f.* 1. utförande, verkställande i sht af ett domslut. 2. jur. utmätning, exekution. 3. afträttning.

exekutiv, *a.* verkställande, exekutiv. -**gewalt**, 0, *f.* verkställande makt.

Exekutive, 0, *f.* verkställande makt.

Exekútor, -s, *Exekütören*, *m.* verkställare, fullgörare; jur. exekutor.

Exémpel, -s, -, *n.* exempel, *t. ex.* *ein ~ an jmdm statuieren*, räkn. *ein ~ rechnen.*

Exemplár, -[e]s, -e, *n.* 1. mönster, exemplarisk person. 2. exemplar.

exemplárisch, *a.* 1. mönstergill, exemplarisk. 2. eftertrycklig, androm till varnagel, *t. ex.* *jmdn ~ bestrafen.*

Exercier... *se Exerzier*...

Exercítium, -um[s], -a, *el.* -en, -n. öfning; skol. tema, skrifning i sht ss. *hemlexa, itr.* *Extemporale*. -en... *Ex.* *~büch*, -[e]s, -er †, *n.* skrifbok, temabok.

Exerzier... ✕ *Ex.* -**platz**, -es, -e †, *m.* exercisplats. -**reglement**, -s, -s, *n.* exercisreglemente.

exerzier en, -te, -t, *tr.* och *itr.* *h.* exercera.

Exil, -[e]s, -e, *n.* landsförvisning, landsflykt.

exilieren en, -te, -t, *tr.* landsförvisa.

Existénz, -en, *f.* tillvaro, existens. *Eine verjehlte ~* ett förfeladt lif. -**bedingung**, -en, *f.* lifsvilkor.

existieren en, -te, -t, *itr.* *h.* vara till, existera.

exklusiv, *a.* uteslutande, exklusiv.

exklusíve, *adv.* uteslutande.

Exkommunikátion, -en, *f.* exkommunicering, bannlysning.

exkommunizieren en, -te, -t, *tr.* bannlysa, exkommunicera.

Exkúrs, -es, -e, *m.* afvikelse från ämnet; speciell behandling af ngn särskild punkt i en afhandling, exkurs.

Exkursión, -en, *f.* utflygt, exkursion.

Expediént, -en, -en, *m.* expeditör.
expedier||len, -te, -t, *tr.* expediera, betjäna, af-färda, ombesörja.
Expeditiön, -en, *f.* expedition.
Expektoration, -en, *f.* 1. upphostadt slem, ut-spottad saliv, spottande. 2. utgjutelse.
Experimént, -[e]s, -e, *n.* försök, experiment.
experimentier||en, -te, -t, *itr. h.* experimentera.
explizier||len, -te, -t, *tr.* öfversätta.
explodier||len, -te, -t, *itr. s. och h.* explodera.
Explosiön, -en, *f.* explosion.
Exponént, -en, -en, *m.* exponent.
exponier||len, -te, -t, *tr.* utställa, exponera.
Export, -[e]s, -e, *m.* utförelse, export.
exportier||en, -te, -t, *tr.* utföra, exportera.
Expositiön, -en, *f.* utställning, exposition.
express, *adv.* uttryckligen, enkom, express.
Expektánt, -en, -en, *m.* expektant.
Exspektáns, *o, f.* expektans.
Extemporálle, -e[s], -ia *el. -ien*, *n.* tema, skrif-ning på lärorummet. -[e]... *Ex. ~heft*, -[e]s, -e, *n.* temabok.
extemporier||en, -te, -t, *tr. och itr. h.* extempo-rera.

extérn, *a.* yttre, främmande, utanför befint-lig, ej boende i samma hus *el.* stad *el.* land.
Externát, -[e]s, -e, *n.* läroverk utan inackor-dering, hvars lärjungar såldes ej bo i skolans lokal.
extra, *I. adv.* dessutom, på köpet. **II.** *obj. a.* utomordentlig, ovanlig. **-ausgabe**, -*n, f.* extrautgift. **-beilage**, -*n, f.* -blatt, -[e]s, -er †, *n.* bilaga, extranummer, extrabladd, *einer Zeitung*: till en tidning. **-fahrt**, -*en, f.* extra-resa; lustfärd. **-fein**, *a.* utomordentligt fin. **-post**, -*en, f.* extrapost. **-stunde**, -*n, f.* skol. extratimme (lektion) utöfver läsordningen. **-zug**, -[e]s, -e †, *m.* järnv. extratåg.
Extrákt, -[e]s, -e, *m. och n.* extrakt.
extraordinár, *a.* utomordentlig, ovanlig.
Extravagáns, -en, *f.* öfverdrift, utsväfning, extravagans.
extravagier||en, -te, -t, *itr. h.* göra sig skyldig till öfverdrifter, till utsväfningar; extra-vagera.
extrém, *I. a.* ytterlig. **II.** -[e]s, -e, *n.* ytterlighet.
Extremitát, -en, *f.* 1. ytterlighet, yttersta nöd. 2. plur. extremiteter.
exz... se *exz...*

F.

F, [ʃ], [s], *n.* gram. *f.* Die vier ~ ($\frac{4}{4}$): de fyra äfven (de tyska gymnasternas tecken, beteck-nande *frisch fromm froh frei*).
Fabel, -*n, f.* fabel, historia, saga, berättelse. **-büch**, -[e]s, -er †, *n.* bok innehållande sa-gor, fabler. **-dichter**, -*s, -, m.* sagoförfattare, sagoberättare, fabeldiktare. **-kreis**, -*es, -e, m.* sagokrets. **-land**, -[e]s, -er †, *n.* sago-land. **-reich**, *I.* -[e]s, -e, *n.* sagoverld. **II. a. sagorik. **-schmied**, -[e]s, -e, *m.* lögnare. **-werk**, -[e]s, -e, *n.* fabler, dikt.
Fabeléi, -*en, f.* 1. fantiserande, uppdiktande. 2. fantasi, dikt, påhitt, osanning.
fabelhaft, *a.* fabelaktig, otrolig.
fabel||n, -te, *ge-t, tr. och itr. h.* uppdikta, hitta på, fantisera; yra.
Fabrik, -*en, f.* fabrik. **-arbeit**, -*en, f.* fabriks-arbete. **-arbeiter**, -*s, -, m.* ~in, -*nen, f.* fa-briksarbetare, fabriksarbeterska. **-besitzer**, -*s, -, m.* fabriksägare, fabriköf. **-geschäft**, -[e]s, -e, *n.* fabriksrörelse. **-mässig**, *a.* fa-briksmässig. **-stadt**, -e †, *f.* fabriksstad. **-wesen**, -*s, 0, n.* fabriksväsen. **-zeichen**, -*s, -, n.* fabriksmärke. ~*S...* = föreg. sms.
Fabrikánt, -*en, -en, m.* fabrikant, fabriköf.
Fabrikát, -[e]s, -e, *n.* fabrikat.
Fabrikatiön, **Fabrikátúr**, -*en, f.* fabrikation, fabricering.
fabrizier||en, -te, -t, *tr.* fabricera, tillverka.
façade, -*n, f.* fasad.
I. Fach, -[e]s, -er †, *n.* ätm. **Fächlein**, **Fächel-chen**, plur. *ärv. Fächerchen*, **I.** plur. *ärv.* -[e], ⊕**

afdelning af ett hus; mellanrum mellan tak-sparrar; fönsterluft; bås. 2. fack, rum, låda. *Geheimes* ~ lönnlåda. Bot. cell. 3. fack, ämne, gren. **-ausdruck**, -[e]s, -e †, *m.* fack-uttryck, fackterm. **-bildung**, *o, f.* fack-bildning, fackkunskaper, skicklighet i ngt särskildt fack. **-gelehrte(r)**, (*adj. böja.*) *m.* lär-d, fackman. **-kasten**, -*s, -, m.* låda, ask, skrin med fack i. **-mann**, -[e]s, *Fachleute*, *m.* fack-man, specialist. **-studium**, -*um[s]*, -*en el. -a, n.* specialstudium. **-wand**, -e †, *f.* ⊕ vägg bestående af trästomme och sten- *el.* ler-fyllnad. **-werk**, -[e]s, -e, *n.* 1. ⊕ = *wand*. 2. i fack indelad hylla. 3. vetenskapligt spe-cialverk. **-wissenschaft**, -*en, f.* specialveten-skap.
2. fach, *a.* faldig i sms., t. *ex. drei* ~ trefaldig, *viel* ~: mångfaldig.
Fächer, * = *Fächer*.
fächer||n, -te, *ge-t, tr. och itr. h.* fläkta.
fächlen, -te, *ge-t, tr.* 1. upptända, underblåsa. 2. indela i fack. 3. ⊕ fakta.
Fächer, -*s, -, m.* 1. fläkta. 2. solfjäder. **-förmig**, *a.* i form af en solfjäder. **-laden**, -*s, - †, m.* spjällucka. **-palme**, -*n, f.* bot. 1. solfjäders-palm (*Corypha umbraculifera*). 2. vinpalm (*Borassus flabelliformis*).
fächerig, *a.* indelad i fack.
fachlich, *a.* hörande till ngt visst fack, fack-special.
Fächer se *Fechser*.
Facit, -*s, -s, n.* facit, resultat.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

Fackel, -n, *f.* fackla. -belysning, 0, *f.* fackelbelysning. -schein, -e[s], 0, *m.* fackelsken. -tanz, -es, -e †, *m.* fackeldans. -träger, -s, -, *m.* fackelbärare. -zug, -[e]s, -e †, *f.* fackeltåg.

fackeln, -te, *ge-t*, *itr. h.* 1. *afv. s.* om ågor: fladdrä. 2. *F* vackla, tveka, söla. 3. *F* narras.

façon, -s *ei. -en*, *f.* form, gestalt, fason.

façonnerien, -te, -t, *tr.* forma, fasonera.

fade, *a.* fadd. ~s *Zeug*: faddhet.

fädell, -te, *ge-t*, *I. tr.* 1. tråda på, tråda upp ngt på en tråd. *Den Faden in die Nadel* ~ tråda på nålen. 2. rispa upp i trådar. **II. Sich** ~ 1. rispa upp sig. 2. om sega vatskor: blifva trådig, bilda trådar. **III. itr. h.** = *II*, 2.

Faden, -s, -†, *m.* dim. *Fädchen*, -lein, 1. tråd. 2. langdmått: a) en basjels omfång: 4 alnar, b) skog. och † famn. -ähnlich, *a.* trådläk. -dünn, *a.* smal som en tråd. -förmig, *a.* trådaktig. trådig. -gerade, *a.* snörät. -nackend, -nackt. *a.* splitternaken. -nass, *a.* genomvåt så att man ej har en torr tråd på sig. -scheinig, *a.* trådspliten. -sommer, -s, -, *m.* sommartrådar. spindelväf som flyger i luften. -weise, *adv.* trådviss. -wurm, -[e]s, -er †, *m.* trådmask.

fädenig = *fädig*.

Fädheit, -en, *f.* faddhet.

fädig, **fädig**, *a.* trådig i sms., t. ex. *drei* ~ tre trådig. *fein* ~ fintrådig.

Fagott, -[e]s, -e, *n.* fagott.

Fagottist, -en, -en, *m.* fagottblåsare.

fah'en, -te, *ge-t*, *tr.* förådr. = *fangen*.

fähig, *a.* 1. i stånd, t. ex. *zu allem* ~ i stånd till allt; mäktig, t. ex. *eines Gedanken*; vuxen, lämplig, t. ex. *zu einem Amte*. 2. skicklig, begåfvad, talangfull. 3. mottaglig, t. ex. *für alles Schöne*.

Fähigkeit, -en, *f.* 1. förmåga, skicklighet, lämplighet. 2. anlag, naturgåfva, talang.

fahl, *a.* black, askgrå, matt, ublekt. *ordspr. jmdn auf dem ~ en Pferde finden*: ertappa ngn vid ngn otillåten handling. -erz, -es, 0, *n.* min. fahlerts. -gelb, *a.* mattgul. -grau, *a.* askgrå. -leder, -s, 0, *n.* till öfverläder garfvad läder *ei. skinn*. -rot[h], *a.* blekröd.

fahnd'en, -ete, *ge-et*, *tr.* och *itr. h.* *Jmdn ei. auf jmdn ei. nach jmdm* ~ (söka) gripa ngn, eftersätta, efterlysa, förfölja ngn. **Fahndung**, *f.* **Fähndrich** se **Fährnich**.

Fahne, -u, *f.* dim. *Fähnchen*, -lein, 1. fana, flagga; *adv.* vindflöjel. *Bei der ~ sein*: hafva svurit funan, vara soldat. 2. ☒ kompani. -skvadron. 3. fan på tjadrar. 4. etikett på medeltidstaskor o. ä. 5. grannlåt, glitter, prål. 6. boktryck. hänvisningstecken i manuskrift. -n... *Ex.* ~eid, -[e]s, -e, *m.* ed med hvilken man svär fanau, trohetsed. ~flüchtig, *a.* som deserterat. ~ werden: desertera. *Ein ~er*: en öfverlöpare, desertör. ~juncker, -s, -, *m.* fanjunkare. ~stange, -n, *f.* ~stock, -[e]s, -e †, *m.* fanstång, flaggstång. ~träger,

-s, -, *m.* fanbärare. ~wacht, -en, *f.* fanvakt. ~weihe, -n, *f.* en fanas *ei.* fanors invigning.

Fährnich, -[e]s, -e, *m.* fährnik.

Fähr... *Ex.* -betrieb, -[e]it, 0, *m.* järnv. rörelse, drift, trafik. -betriebsmittel, *n. plur.* järnv. järnvägsmateriel. -damm, -[e]s, -e †, *m.* 1. körbana på en vag *ei.* gata. 2. vall på hvilken man kan åka. -freiheit, 0, *f.* fri genomfart. -gast, -[e]s, -e †, *m.* åkande. -geld, -[e]s, -er, *n.* biljettpris; frakt. -gelegenheit, -en, *f.* tillfälle att fa åka, skjuts. -gerechtigkeit, 0, *f.* rättighet att skjutsa. -geleise, -s, -, *n.* hjulspår. -karte, -n, *f.* biljett. -kartenausgabe, -u, *f.* biljettlucka. -lässig, *a.* slarfvig, försumlig, vårdslös. ~e *Tötung*: vådadråp genom vårdslöshet. -lässigkeit, -en, *f.* slarf, försumlighet, vårdslöshet. -plan, -[e]s, -e †, *m.* tidtabell. -plänmässig, *a.* ~er *Zug*: ordinarie tåg. -post, -en, *f.* diligens. -rad, -[e]s, -er †, *n.* velociped. -schacht, -[e]s, -e †, *m.* schakt för nedstigning i grufva. -schein, -[e]s, -e, *m.* biljett. -schule, -n, *f.* körskola. -sessel, -s, -, *m.* stol på trissor. -spur, -en, *f.* hjulspår. -strasse, -n, *f.* körväg. -stuhl, -[e]s, -e †, *m.* = -sessel. -taxe, -n, *f.* taxa öfver biljettpris, åkaretaxa. -wasser, -s, -, *n.* farvatten. *biat. in seinem ~ sein*: vara i sitt rätta element. -weg, -[e]s, -e, *m.* körväg. -zeit, -en, *f.* tid som en resa, en viss väglängds tillryggaläggande fordrar. -zeug se nedan.

Fähr... *Ex.* -anstalt, -en, *f.* färjnrättning. -boot, -[e]s, -e †, *n.* färja. -geld, -[e]s, 0, *n.* färjpengar. -haus, -es, -er †, *n.* färjkarls bostad. -kahn, -[e]s, -e †, *m.* färja. -lohn, -[e]s, 0, *m.* färjpengar. -mann, -[e]s, *Führleute*, *m.* färjkarl. -schiff, -[e]s, -e, *n.* färja. -seil, -[e]s, -e, *n.* färjlina.

fährbar, *a.* farbar.

Fährbarkeit, 0, *f.* farbarhet.

Fähre, -n, *f.* färja.

fahren, *fährst*, *fuhr*, *führe*, *gefahren*, *fahr[e]*, *I. itr. s.* 1. fara, resa, åka, begifva sig. *Reiten und ~ rida* och åka. *Schlitten ~ åka* på släde. *Weiter ~ fortsätta* resan. *Sie kann das ~ nicht vertragen*: hon tål ej att åka. *biat. hoch ~ flyga* högt. *Auf die Alp ei. zu Berg ~ draga* till säters. *Auf den Markt ~ resa* till marknaden. *Durch die Stadt ~ fara* genom, passera staden. *Gen Himmel ~ uppstiga* till himlen. *In den Hof ~ köra* in på gården. *In die Grube ~ a)* stiga ned i grufvan, *b) = ins Grab ~ stiga* ned i grafven. *Mit der Post ~ resa* med diligens. *Über Land ~ resa* åt landet. *Von der Alp ei. zu Thal ~ draga* hem från sätern. *Von hinnen ei. zu den Vätern ~ gå* till sina fäder. 2. om transportmedel: gå. *Gut ~ gå* bra, jämt. *Die Post fährt zweimal wöchentlich*: diligensen går två gånger i veckan. *Den Strom aufwärts ~ gå* emot, uppför strömmen. *Dies Boot fährt zu Thal*:

denna båt går utför strömmen. *Die Küste entlang* ~ följa kusten. **3.** rusa, störta, fara. *Jmdn an den Kopf* ~ störta sig öfver ngn, flyga i luften på ngn. *An ei. aufeinander* ~ rusa mot hvarandra. *Aus dem Bette* ~ fara, hoppa ur sängen. *Das Messer fuhr mir aus der Hand*: knifven slant ur handen på mig. *Vor Zorn aus der Haut* ~ vara utom sig af vrede. *Der Schreck fuhr mir durch ei. in alle Glieder*: förskräckelsen förlamade mig. *Mit dem Löffel in die Schüssel* ~ sticka, köra skeden i fatet. *Jmdn in die Haare* ~ flyga i luften på ngn. *In die Stiefel* ~ med fart draga på sig stöflarne. *Nach etw.* ~ gripa efter ngt. *Er fuhr unter sie*: han rusade, störtdade midt ibland dem. *Vom Stuhle* ~ rusa upp från stolen. **4.** ~ *lassen*: släppa, uppgifva, afstå ifrån. *Alle Sorgen* ~ *lassen*: frigöra sig från alla bekymmer. **5.** må, befinna sig. *Gut ei. wohl bei ei. mit etw.* ~ befinna sig väl vid ngt, må bra af ngt. *Gut bei einem Handel* ~ göra en god affär. *Fahr wohl!* iarväll! lef väl! **6.** sv. *h.* *Mit etw. gut, schlecht* ~ fara väl, illa med ngt. **II.** *tr.* och *itr.* *h.* köra, skjuta, föra, t. ex. *Steine, jmdn nach der Stadt, jmdn über den Fluss. Etw. entzwei* ~ köra sönder ngt. *Die Pferde zu Schanden* ~ spränga hästarne. *Ein Kind tot* ~ köra öfver, ihjäl ett barn. *Er versteht das* ~ *gut*: han kör bra, är en skicklig körsven. **III.** *Sich* ~ **1.** fara, färdas, ro. *Sich selbst* ~ köra själf. *Sich fest* ~ köra fast. **2.** *Der Weg fährt sich gut*: vägen är bra. *Opers. hier fährt es sich gut*: här är det bra att åka, bra, slät, jämn väg.

ahrig, *a.* obeständig.

ahrigkeit, *0.* obeständighet.

ahrt, *-en, f.* **1.** färd, resa, tur. *Regelmässige* ~ *en*: regelbundna turer. *Er ist immer auf der* ~ han är jämt stadd på resor. **2.** bildl. *tolle* ~ galen framfärd, pojkstreck. *Was machst du für* ~ *kurs*: hvad har du för dig för dumheter. **3.** kurs, kosa, t. ex. *die* ~ *nach Norden richten*: styra kosan åt norr. **4.** fart, hastighet, t. ex. *gute* ~ *haben*. -*linie*, *-n, f.* kurs, väg. -*en...* Ex. ~*liste*, *-n, f.* turlista.

ährte, *-n, f.* spår; sv. bildl., t. ex. *auf die* ~ *kommen, jmdn auf die* ~ *bringen*. -*n...* Ex. ~*abdruck*, *-[e]s, -e †, m.* spår, aftryck af en fot.

ahrzeug, *-[e]s, -e, n.* **1.** fartyg, skepp. **2.** * fordon, åkdon.

akir, *-s, -s ei. -e, m.* fakir.

aksimile, *-[s], -s ei.* *Faksimilia*, *n.* faksimile.

aksimilierlen, *-te, -t, tr.* taga faksimile af.

aktión, *-en, f.* parti.

aktiös, *a.* upprorisk.

aktisch, *a.* faktisk, verklig.

aktor, *-s, Faktören, m.* **1.** räkn. faktor; bildl.

faktor, del. **2.** (sv. - *t*), föreståndare för en affär, förste bokhållare; i tryckerier: faktor; kommissionär.

Faktoréi, *-en, f.* faktorl.

Faktórum, *-um[*s*], -ums ei. -a, n.* faktotum, allt i allom, högra hand.

Faktum, *-um[*s*], -a, n.* faktum, verklighet, verkligt förhållande.

Faktúr[*a*], *-en, f.* handel. faktura. -*en...* ei. -*a...* handel. Ex. ~*büch*, *-[e]s, -er †, n.* fakturbok. ~*preis*, *-es, -e, m.* pris enligt faktura.

Fakúltas, *0.* erkännande af, intyg om kunskaper ei. (undervisnings)skicklighet. ~ *für Prima in einem Gegenstande*: intyg om tillräckliga kunskaper i ett ämne för att kunna undervisa i högsta klassen (högsta betyget i lektorsexamen).

Fakultät, *-en, f.* fakultet.

fakultativ, *a.* frivillig, icke obligatorisk.

falb, *a.* ljus, ljusgul, isabellafärgad; för ofr. = *fahl*.

falbicht, **falbig**, *a.* black.

Falórner, *-s, -, m.* vin från Falerno.

Falk[*e*], *-en, -en, m.* dim. *Fälkchen, -lein*, falk. *Er hat ein Auge wie ein* ~ han har falkögon.

~beize, *-n, f.* jagt med falkar. ~**blick**, *-[e]s, -e, m.* genomträngande blick. ~**feder**, *-n, f.* falkfjäder. ~**geschlecht**, *-[e]s, 0, n.* falksläkte. ~**haube**, *-n, f.* falkhufva. ~**haus**, *-es, -er †, n.* falkgård. ~**hell**, *a.* ~*er Blick*: klar, genomträngande blick. ~**jagd**, *-en, f.* = ~*beize*. ~**jäger**, *-s, -, m.* falkenerare.

~**kappe** = ~*haube*. ~**scharf** = ~*hell*.

Falk[*e*]ner, *-s, -, Falkenier, -[e]s, -e, m.* falckenerare.

Falkneréi, *-en, f.* **1.** falkenerarkonst. **2.** ställe där falkar dresseras. **3.** jagt med falkar.

Falkonier = *Falkenier*.

Fall, *-[e]s, -e †, m.* **1.** fall. Ordspr. *Hochmut kommt vor dem* ~. bildl. *Knall und* ~; ~ *eines Handlungshauses. Jmdn zu* ~ *bringen*: bringa ngn på fall. Om en kvinna: *zu* ~ *kommen*: falla. **2.** omständigheten att kreatur själfdö; sv. själfdödt kreatur. **3.** sänkning, lutning, t. ex. *einer Strasse*. **4.** fall, förhållande, belägenhet, händelse, tilldragelse. *Wir sind in dem* ~: vi äro i den belägenheten. *Das ist der* ~ *det är förhållandet. Gesetz den Fall ei. gesetzten* ~ *es dass* ... antag, att ... *Im* ~ *ei. auf den* ~ *dass* ... för den händelsen att ... *Auf alle Fälle, auf jeden* ~ i alla händelser. *Erforderlichen* ~ *es*: om så erfordras. *Ausser im* ~ *es dass* ... såvida icke ... *Schlimmsten* ~ *es, im schlimmsten* ~ *e*: i värsta fall. **5.** gram. kasus. -**bauer**, *-s, -, m.* och *n.* slagbur.

-**baum**, *-[e]s, -e †, m.* slagbom. -**beil**, *-[e]s, -e, n.* fallbila, giljotin. -**brett**, *-[e]s, -er, n.* fallbräde, fallucka, falldörr. -**brücke**, *-n, f.* vindbrygga, vindbro. -**gatter**, *-s, -, n.* fäll-

galler. **-geschwindigkeit**, 0, *f.* fallhastighet. **-grube**, -*n*, *f.* fallgrop. **-höhe**, -*n*, *f.* falllets höjd. **-holz**, -*es*, 0, *n.* nedfallna grenar; vindfälla. **-klappe**, -*n*, *f.* klaff, falllucka. **-knecht**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* rackare, hudafdragare. **-klinke**, -*n*, *f.* dörrklinka. **-netz**, -*es*, -*e*, *n.* slagnät. **-öbst**, -[*e*]*s*, 0, *n.* fallfrukt. **-raum**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* fallrymd. **-reep**, -[*e*]*s*, -*e*, † fallrep. **-reif**, *a.* om frukt: fullmogen så att den är färdig att falla af. **-schirm**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* fallskärm. **-strick**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* rep, utspändt för att man skall falla däröfver, snara. *Jmdm* ~e *legen*: lägga ut snaror för, gräva en grop åt ngn. **-sucht**, 0, *f.* fallandesot. **-süchtig**, *a.* behäftad med fallandesot. **-thür**[*e*], -*en*, *f.* falldörr. **-treppe**, -*n*, *f.* trappa under en falldörr.

fallbar, *a.* som kan ei får fällas.

Falle, -*n*, *f.* fälla. *Bild.* *jmdm* eine ~ *stellen*: lägga en snara för ngn, *in die* ~ *gehen*: gå i fällan.

fallen, *fällt*, *fiel*, *fielen*, *gefallen*, *fall*[*e*], *I.* *itr.* *s.* 1. falla, falla ned, falla omkull. *Auf die Erde* ~ *a)* falla ned på marken, *b)* slå omkull. *Der Länge nach auf die Erde* ~ falla raklång till marken. *Über einen Stein* ~ snäva på en sten och falla omkull. *Bild.* *der Würfel ist gefallen*: tärningen är kastad; *von der Bank* ~ födas utom äkten-skapet; *nicht auf den Mund gefallen sein*: vara munvig; *mit der Thür ins Haus* ~ handla, tala obetänksamt, framfysigt, gå för rakt på sak utan nödiga förberedelser; *etw. fällt jmdm in den Schoß*: ngt kommer som från skyarne; *ins Gewicht* ~ väga tungt i vägskålen; *kein Meister fällt vom Himmel*: all början är svår; *bei jmdm in Ungnade* ~ falla i onåd hos ngn; *jmdm in die Hände* ~ råka i händerna på ngn; *jmdm in die Rede*, *ins Wort* ~ falla ngn i talet; *dem Pferde in die Zügel* ~ fatta hästen vid tyglarne; *über jmdm her* ~ öfverfalla ngn; *in die Augen* ~ falla i ögonen; *jmdm lästig* *ei. zur Last* ~ falla ngn till last; *ein gefallenes Mädchen*: en fallen kvinna. 2. falla, dö, *t. ex.* *als Held, auf dem Platze, durchs Schwert*; *om djur*: själfdö. 3. ~ *lassen*: släppa, tappa, öfvergifva, *t. ex.* *etw. auf den Boden, eine Masche, seine Meinung*. *Jr* 11. 4. *om djur*: falla, födas. 5. sjunka, falla, *t. ex.* *der Barometer fällt, die Aktien* ~, *sein Ansehen fängt an zu* ~. 6. infalla, inträffa. *t. ex.* *dies Fest fällt auf einen Sonntag, in den nächsten Monat; Ostern fällt dies Jahr früh*. 7. tillfalla, *t. ex.* *an jmdm*: ngn, *jmdm zum Erbeil*. 8. tillhöra, *t. ex.* *das fällt in dieselbe Kategorie*. 9. öfvergå, visa öfvergång till, *t. ex.* *diese Farbe fällt ins Grüne*: denna färg skiftar i grönt, *dieser Geschmack fällt ins Fade*: denna smak är ngt fadd. 10. förefalla, vara, *t. ex.* *diese Arbeit fällt*

ihm schwer. 11. höras, förnimmas, förekomma, *t. ex.* *ein Schuss fiel, es fielen beleidigende Reden von beiden Seiten. Ein Wort* ~ *lassen*: låta ett ord undfalla sig. 12. förekomma, förefinnas, *t. ex.* *das Gold fällt nur sparsam*. *II. tr.* *Jmdm* tot ~ falla ned på ngn, så att han blir ihjälslagen. *Das Gesicht entzwei* ~ i fallet skada ansigtet. *(dat.) den Arm aus dem Gelenke* ~ i fallet vrida armen ur led. **III.** *Sich* tot ~ falla och slå ihjäl sig. *Sich* lahm ~ falla och taga skada, så att man blir lam.

fällen, -*te*, *ge-t*, *tr.* 1. fälla, hugga ned, *t. ex.* *Bäume*. 2. fälla, döda, slå ihjäl, *t. ex.* *Tiere, Menschen*. 3. sänka, fälla, *t. ex.* *die Lanze, X das Bajonett*. 4. *Jmdn* ~ *bringen* ngn på fall, störta ngn. 5. kem. fälla, afskilja såsom fällning. 6. mat. *eine Senkrechte auf eine Linie* ~ draga en linie vinkelrätt mot en annan. 7. *Ein Urteil* ~ fälla en dom. **Fällung**, *f.*

fällieren, -*te*, -*t.* *itr.* *h.* göra konkurs.

fällig, *a.* handel. förfallen, *t. ex.* ~e *Zinsen, Wechsel*. ~ *werden*: förfalla.

Fälligkeit, 0, *f.* handel. egenskap att vara förfallen, se föreg. **-s...** *Ex.* ~tag, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* förfallofad.

fallit, *I.* *a.* handel. bankrutt. **II.** -*en*, -*en*, *m.* bankruttör. **-erklärung**, -*en*, *f.* (inlaga om) försättande i konkurs. **-masse**, -*n*, *f.* konkursmassa.

falls, *konj.* i fall att, i händelse att, om.

falsch, *I.* *a.* 1. oriktig, orätt, falsk, *t. ex.* *das Wort ist ~ geschrieben, ~er Schlüssel*: orätt nyckel, *Jr* 3, ~ *singen*. 2. oäkta, efterapad, *t. ex.* ~e *Diamanten. ~e Zähne*: löständer. 3. falsk, bedräglig, understucken, *t. ex.* ~er *Würfel, ~er Spieler, ~es Testament. ~er Schlüssel*: tjufnyckel. 4. falsk, trolös, dubbel, *t. ex.* ~er *Freund, ~es Herz*. **II.** -*es*, 0 *m.* och *n.* falskhet. **-gläubig**, *a.* kättersk **-herzig**, *a.* falsk, opålitlig. **-klingend**, *a.* falsk missjudande. **-münzer**, -*s*, -, *m.* falskmynrare. **-münzerei**, 0, *f.* falskmyntande. **-schreibung**, -*en*, *f.* oriktig skrifning, felstafning **-schwörer**, -*s*, -, *m.* menedare. **-spieler**, -*s*, -, *m.* falskspelare.

fälschen, -[*e*]*s*[*t*], -*te*, *ge-t*, *tr.* förfalska. **Fälschung**, *f.*

Fälscher, -*s*, -, *m.* ~in. **-nen**, *f.* förfalskare.

Fälschheit, -*en*, *f.* falskhet.

fälschlich, *a.* falsk, oriktig, grundlös. **-er...** *E.* ~weise, *adv.* oriktig.

Fälsétt, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* -*stimme*, -*n*, *f.* falsettrös

Fälsifikät, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* förfalskning (förfalska vara).

Fälsüm, -*um*[*s*], -*a*, *n.* förfalskning.

Falte, -*n*, *f.* dim. *Fältchen*, -*lein*, *veck*, *rynk*: ~*n* *werfen* *ei. schlagen*: bilda veck. *In* ~ *legen*: vecka, rynka. *Die Stirn in* ~ *ziehen*: rynka pannan. **-n...** *Ex.* ~kleid, -[*e*]*s*, -*er*,

veckrik klädning. ~magen, -s, -, m. blad-mage. ~reich, a. veckrik. ~voll, a. full af veck, rynkad. ~weise, adv. i veck, i rynkor. ~wurf, [-e]s, -e †, m. veckens fall.

fältelln, -te, ge-t, tr. och sich ~ lägga (sig) i små veck.

fält'eln, -ete, ge-et, I. tr. 1. vika ihop, lägga ihop, t. ex. *einen Brief, ein Tuch, Wäsche*. 2. vecka, rynka, t. ex. *ein Kleid, die Stirn*. 3. *Die Hände* ~ knäppa ihop händerna. II. *Sich* ~ 1. vika ihop sig, sluta sig. 2. lägga sig i veck, i rynkor. **Faltung, f.**

Falter, -s, -, m. fjäril.

faltig, a. 1. veckad, rynkad. 2. = röj.

fältig = 2. *fach*.

Falz, -es, -e, m. Falz||le, -en, f. 1. ⊕ fals. 2. = Balz. -bein, [-e]s, -e, n. ⊕ falsben. -hammer, -s, -†, m. ⊕ falshammare. -hobel, -s, -, m. ⊕ falshyvel.

falz'en, [-e]s, -te, ge-t, I. tr. ⊕ falsa, hopfoga. II. *itr. h.* = balzen.

familjär, a. familjär, förtrolig. ~ thun: vara förtrolig.

Familiärität, -en, f. förtrolighet.

Familie, -n, f. familj; släkt; hushåll. -n... Ex. ~ähnlichkeit, -en, f. släktlikhet, släkttycke. ~anschluss, -es, m. att betraktas som medlem af familjen. ~anzeigen, f. plur. familjenotiser. ~fehler, -s, -, m. släktfel, släktlyte. ~glück, [-e]s, 0, n. släktlig lycka. ~gut, [-e]s, -er †; n. familjegods, fideikommiss. -kreis, -es, -e, m. familjekrets. ~los, a. utan, saknande familj: ogift; barnlös. ~nachrichten = ~anzeigen. ~umgang, [-e]s, 0, m. 1. umgänge mellan familjer. 2. ~haben: hafva tillträde till familjer. ~vertrag, [-e]s, -e †, m. familjefördrag. ~wesen, -s, 0, n. familjelif. ~wohnung, -en, f. våning, bostad för en familj.

famöls, a. F präktig, utmärkt.

Famulus, -us, -i el. -usse, m. famulus, biträde, vaktmästare, tjänare, betjänt.

Fanatiker, -s, -, m. fanatiker, fanatisk person. fanätisch, a. fanatisk.

fanatisier'en, -te, -t, tr. uppelda till fanatism, göra fanatisk, fanatisera.

Fanatismus, -, 0, m. fanatism.

Fanfäre, -n, f. fanfar.

Fang, [-e]s, -e †, m. 1. fångande, fångst. 2. stalle där ngt fångas ss. snara, falla, fiske m. m. 3. vanl. plur. klar, huggtänder. 4. jag stung, stöt. -arm, [-e]s, -e, m. arm att gripa med ss. hos polyter m. fl. djur. -ball, [-e]s, -e †, m. 1. bäll till bällspel. 2. bällspel. -eisen, -s, -, n. jag. 1. sax ss. räfsax, vargsax m. m. 2. vildsvinsspjut, hirschfångare. -geld, [-e]s, -er, n. skottpengar. -gerät[h], [-e]s, -e, n. fångredskap. -hund, [-e]s, -e, m. jag. hund använd till att gripa djur, blodhund. -leine, -n, f. jag. koppel. -messer, -s, -, n. jag. jagtknif. -stahl, [-e]s, -e †, m. = -eisen. -strick, [-e]s, -e, m.

1. = -leine. 2. = Fallstrick. -zahn, [-e]s, -e †, m. huggtand, bet.

fangen, fängst, f[e]ng, f[e]nge, gefangen, fang[e], I. tr. 1. fånga, gripa. *Mit gefangen, mit gehangen*: träffas man bland skälmar, blir man hängd med dem. *Und er giebt sich noch nicht gefangen*: han ger sig ännu icke. *St. gefangen*. 2. Feuer ~ fatta eld. *Eine Krankheit* ~ gripas af en sjukdom. *Grillen* ~ göra sig griller. II. *Sich* ~ fångas, snärjas, t. ex. *sich in seinen eigenen Worten* ~.

Fänger, -s, -, m. 1. en som fångar. 2. huggtand, bet. 3. hirschfångare, jagtspjut.

Fant, [-e]s, -e, m. sim. Fäntchen, -lein, pojke, gäck, narr, glop.

Fant... se Phant...

Farb||le, -en, f. färg. *Die* ~ halten: hålla färgen, av. *Und*. *Die* ~ hält: färgen sitter i, är äkta. *Die* ~ wechseln: skifta färg; *Und*. öfvergå till ett annat parti, byta om åsigt. I kortspel: ~ bekennen: bekänna färg, av. *Und*. -holz, -es, 0, n. färgträ. -los, a. färglös. -losigkeit, 0, f. färglöshet. -stoff, [-e]s, -e, m. färgämne. -e... Ex. ~haltend, a. som håller färgen. ~wa[a]re, -n, f. färgämne. ~wechselnd, a. skiftande färg, som ej håller färgen. — -en... Ex. ~behandlung, 0, f. färgernas användning. ~blind, a. färgblind. ~blindheit, 0, f. färgblindhet. ~brechung, -en, f. färgbrytning. ~brett, [-e]s, -er, n. må. palett. ~büchse, -n, f. färgkopp. ~druck, [-e]s, -e, m. färgtryck. ~erscheinung, -en, f. färgföreteelse. ~gebung, 0, f. färgläggning, kolorit. ~grund, [-e]s, 0, m. färgton, grundfärg. ~kleckser, -s, -, m. F plankstrykare. ~lehre, 0, f. läran om färgerna. ~mischung, -en, f. färgblandning. ~reich, a. färgrik. ~reicht[h]um, [-e]s, 0, m. färgprakt. ~spiel, [-e]s, 0, n. färgspel. ~stift, [-e]s, -e, n. färgstift. ~ton, [-e]s, 0, m. färgton.

Färbe... Ex. -bad, [-e]s, -er †, n. -flotte, -n, f. ⊕ 1. färgbad. 2. färgsoppa. -kessel, -s, -, m. ⊕ färgkittel. -kunst, 0, f. färgkonst. -küpe, -n, f. ⊕ färgky.

färb||len, -te, ge-t, tr. färga. Färbung, f.

Färber, -s, -, m. färgare. -bursche, -n, -n, m. färgarlärling. -gesell, -en, -en, m. färgargesäll. -ginster, -s, 0, m. bot. färgginst (Genista tinctoria).

Färberéi, -en, f. färgeri.

farbicht, farbig, a. färgad, kulört.

Farm, -en, f. farm, landtgård. -besitzer, -s, -, m. ägare till en farm, farmare.

Farmer, -s, -, m. farmare.

Farn, [-e]s el. -, [-e]l, m. ormbunke. -ärtig, a. ormbunksartad. -kraut, [-e]s, -er †, n. ormbunke.

1. Faro, [-e]s, -s, m. fyrtrorn.

2. Faro, [-s], 0, n. hasardspellet farao.

Farr[e], -en, -en, m. tjur. -en... Ex. ~kraut se Farnkraut.

Färse (afv. med kort ä), -n, f. kviga. -n... Ex. ~kalb, -[e]s, -er †, n. kvigkalv.

Fasan, -[e]s, -e[n]. m. fasan. -en... Ex. ~garten. -s, -†, m. ~gehege, -s, -, n. ~haus, -es, -er †, n. fasangård, fasaneri.

Fasanerie, -en, f. fasaneri.

Faschine, -n, f. ✕ faskin. -n... Ex. ~messer. -s, -, n. faskinknif. ~werk, -[e]s, -e, n. faskinverk.

Fasching, -[e]s, -e, m. 1. den med karneval och andra lustbarheter förade tiden närmast före fastan. 2. karneval, utklädsel, lustbarhet, uppsluppen glädje. -s... Ex. ~scherz, -es, -e, m. fastlags- el. karnevalsskämt. ~thorheit, -en, f. fastlags- el. karnevalsdärskap.

Fascikel, -s, -, m. häfte, del af ngt verk.

fascinier en. -te, -t, tr. förtrolla.

Fase, -n, f. dim. Fäschen, -lein = Faser. -n... = Faser...

Fasel, -s, 0, m. 0, f. fortplantning, afvel. -bock. -[e]s, -e †, m. afvelsbock. -hengst, -[e]s, -e, n. beskillare. -schwein, -[e]s, -e, n. afvelsvin. -vieh, -[e]s, 0, u. afvelsboskap.

Fasel... jfr *faseln* II, 2. Ex. -hans, -en. -e[†], m. F slarver, pratmakare; stolle. -liese, -us, -n, f. fjolla, toka.

Faseléi, -en, f. prat, snicksnack; dumhet.

Faseler, -s, -, m. = Faselhans.

faselhaft, a. oredig, fjollig, tokig, uppsluppen. yster, lätt sinnig.

Faselhaftigkeit, -en, f. oredigt, fjolligt (m. m. se *faselhaft*) sätt, beteende, sådan handling.

faselig = *faselhaft*.

fasel'n, -te, ge-t, I. = *fasern*. II. itr. h. 1. föda ungar. 2. prata dumheter, snicksnack; vara uppsluppen; begå galenskap.

Faser, -n, f. dim. Fäserchen, -lein, tråd, tåga, fiber. -ärtig, a. trådärad. -band, -[e]s, -er †, n. med. senband, ligament. -gewebe, -s, -, u. med. och bot. väf af fibrer. -nackt, a. splitternaken.

faserig, a. trådig, fibrös.

faser'n, -te, ge-t, tr. och *sich* ~ rispa upp (sig). **fasiq** = *fuserig*.

Fass, -es, -er †, saknar pluraländ. ss. mättenhet vid räkneord, n. dim. Fässchen, -lein, plur. afv. Fässerchen, fat, tunna. **Zwei Fässer**: två tunnor, men **zwei ~ Bier**: två fat öl. -band, -[e]s, -er †, n. tunnband. -bier, -[e]s, -e, n. fatöl. -binder, -s, -, m. tunnbindare. -butter, 0, f. smör packadt i fjärding. -daube, -n, f. ⊕ kim, tunnstaf. -hahn, -[e]s, -e †, m. kran i en tunna. -holz, -es, 0, n. ⊕ kimvirke. -reif, -[e]s, -e, -reifen, -s, -, m. tunnband. -spund, -[e]s, -e †, m. sprund i en tunna. -weise, adv. tunnvis.

Fassade, -n, f. framsida, fasad.

fassbar, a. möjlig att gripa; blm. fattlig, begriplig.

fassen, -[es]t, -te, ge-t, I. tr. 1. gripa, fatta, fatta tag i. *Jmdn beim Kragen* ~ fatta ngn i kragen. *Ich will ihn schon* ~ han skall ej

undslippa mig, skall nog få med mig att göra. blm. *jmdn bei seinem Versprechen* ~ taga fasta på nngs löfte; *jmdn bei der Ehre* ~ söka förmå ngn göra ngt för hederns skull; *Abneigung gegen jmdn* ~ fatta motvilja mot ngn; *Zuneigung zu jmdm* ~ fatta böjelse, tycke för ngn; *eine Rede zu Herzen* ~ behärta ett tal; *etw. ins Auge* ~ fästa blicken på, skärskåda ngt. *opers. es fasste mich mit Schrecken*: jag greps af förskräckelse. 2. tappa på fat, t. ex. *Bier, Wein*. 3. innefatta, t. ex. *einen Edelstein*. 4. rymma, t. ex. *dieser Saal fasst hundert Menschen*. 5. fatta, begripa, förstå. 6. fatta, affatta, uttrycka, formulera. t. ex. *seine Meinung klar* ~. II. *Sich* ~ 1. fatta sig, uttrycka sig. *Sich kurz* ~ fatta sig kort. 2. *Sich mit jmdm* ~ taga ett tag, brottas med ngn. 3. lugna sig, återvinna fattningen. *Gefasst*: lugn, beredd; *auf etw. gefasst*: förberedd på ngt. 4. *Etw. fasst sich* el. *lässt sich* ~ ngt är begripligt. III. itr. h. *In einander* ~ gripa i hvarandra om kuggjul m. m.

Fässer... = *Fass...*

fasslich, a. fattlig, begriplig.

Fasslichkeit, 0, f. begriplighet.

Fassung, -en, f. 1. infattning, t. ex. *eines Schmuckes*. 2. fattning, sinnesnärvaro, t. ex. *jmdn aus der ~ bringen*. *Aus der ~ kommen*: förlora fattningen. För öfr. se *fassen*. -s... Ex. ~gabe, -n, f. fattningsgåfva. ~kraft, 0, f. fattningsförmåga. ~lösigkeit, 0, f. brist på fattning. ~vermögen, -s, 0, u. = ~kraft.

fast, adv. nästan, närapå.

Fast... Ex. -nacht, 0, f. 1. fettisdag. 2. = *Fasching*. -tag, -[e]s, -e, m. fastedag.

Fastäge, -n, f. fat, fastage.

Faste, -n, f. 1. fasta. 2. vant. plur. fastan. -n... Ex. ~abend, -[e]s, -e, m. fettisdag. ~predigt, -en, f. fastlagspredikan. ~speise, -n, f. mat som får ätas under fastan. ~suppe, -n, f. mager soppa. ~zeit, -en, f. fastan, fastlagen.

fast'en, -ete, ge-et, itr. h. fasta.

Faster, -s, -, m. ~in, -nen, f. fastande (person).

Fata Morgan'a, -as el. -en, f. fata morgana, hägring.

fatäl, a. ödesdiger, förargligr. fatal.

Fatalität, -en, f. förarglig tilldragelse.

Fat'um, -um[s], -a, n. öde.

fauch en. -te, ge-t, itr. h. om kattor m. fl. djur: fräsa, hväsa, spotra.

faul, a. 1. skämd, ratten, t. ex. ~es Wasser, Obst, Holz. 2. anfrätt, maskstungen, förvittrad, t. ex. ~e Zähne, Felsen. 3. blm. ~e Witze: dåligt skämt, misslyckade kvickheter. *Die Sache ist* ~ saken är sjuk. *Das sind* ~e Fische el. ~e Redensarten: det är bara nndansflykter, påhitt. 4. lat, trög. *Sich auf die* ~e Haut el. Seite legen: lägga sig på latsidan. F ~er Knecht: lathund (bjälpreda

i räkning). -bank = *Eselsbank*. -baum, -[e]s, -e †, m. brakved (Rhamnus frangula). -fieber, -s, -, n. rötfeber; skol. skolsjuka, lättja. -fleckig, a. fläckig af röta. -pelz, -es, -e, m. latmask. -t[h]ier, -[e]s, -e, n. trögdjur.

Fäule, -n, f. röta, förruttelse.

faullen, -te, ge-t, itr. h. blifva skämd, angripas af röta, ruttna. Faulung, f.

faulenzlen, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. lata sig, slå dank, göra ingenting.

Faulenzer, -s, -, m. 1. ~in, -nen, f. latmask, dagdrifvar. 2. F lathund (hjälpreda i räkning). -leben, -s, 0, n. lättjefull lif.

Faulenzerrei, -en, f. dagdrifveri.

Faulheit, 0, f. lättja.

faulicht, faulig, a. skämd, angripen af röta.

Fäulnis[s], 0, f. röta, förruttelse, förmultnande.

Faun, -[e]s el. -en, -e[n], m. faun; lättsinnig människa. -[en]... Ex. ~blick, -[e]s, -e, m. faunblick, lättsinnig blick.

Fauna, -en el. -as, f. fauna, djurverld.

Faust, -e †, f. knuten hand, knytnäve. Jmdm eine ~ machen: knyta handen åt ngn. Das passt wie die ~ aufs Auge: det passar icke alls ihop, skriker mot hvart annat. Auf eigne ~ på egen hand. Aus freier ~ på fri hand. Eine ~ im Sacke machen: knyta handen i byxfickan. In die ~ lachen: skratta i mjugg af skadeglädje. -dick, a. tjock som en knytnäve. Bnät. er hat es ~ hinter den Ohren: han har en stor räf bakom örat. -gröss, a. stor som en knytnäve. -handschuh, -[e]s, -e, m. handske el. vante utan skilda fingrar. -kampf, -[e]s, -e †, m. knytnävekamp, boxing. -kämpfer, -s, -, m. boxare. -recht, -[e]s, 0, n. näfträtt. -schlag, -[e]s, -e †, m. knytnäfslag. -voll, obojt, f. en hand full.

Fäustling, -[e]s, -e, m. 1. = *Fausthandschuh*.

2. knölpåk. 3. tummeliten, pygmé.

fäustlings, adv. med knytnävarne.

favorisier|len, -te, -t, tr. gynna.

Favorit, -en, -en, m. gunstling, favorit.

Favorite, -n, Favoritin, -nen, f. kvinlig gunstling, favorit.

Faxe, -n, f. upptåg, gyckel, spratt, dumhet, galenskap. -n... Ex. ~macher, -s, -, m. upptågsmakare.

Faxeréi, -en, f. = *Faxe*.

Favolke, -n, f. fajans.

Februär, -[e]s, -e, m. februari.

Fechser, -s, -, m. afläggare i sht af vinstockar.

Fecht... Ex. -ärt, -en, f. sätt att fäkta. -boden, -s, -[t], m. fäktsal. -bruder, -s, -t, m. F tiggare. -degen, -s, -, m. fäktvärja, florett. -handschuh, -[e]s, -e, m. fäkthandske. -hut, -[e]s, -e †, m. hatt el. hufva till huvudets skydd vid fäkting. -lehrer, -s, -, m. fäktlärare. -meister, -s, -, m. fäktmästare. -platz, -es, -e †, m. 1. fäktplats. 2. fäktsal. -saal,

-[e]s, -e †, m. fäktsal. -schuh, -[e]s, -e, m. fäktsko (utan klack). -schule, -n, f. fäktskola. -stunde, -n, f. fäkttimme, lektion i fäkting. -übung, -en, f. fäktöfning.

fechten, fichtst, focht, föchte, gefochten, ficht, I. itr. h. 1. fäkta. Auf den Hieb ~ hugga på sabel, auf den Stoss ~ fäkta med florett. 2. fäkta, kämpa, strida. 3. F om vandränse gesällar: tigma. II. tr. fäkta, strida, t. ex. ein Gefecht, einen Kampf. Wir ~ ihre Schlachten: vi strida för dem.

Fechter, -s, -, m. fäktare. -kunst, -e †, f. 1. 0, fäktkonst. 2. fäktarknep. -mässig, a. öfverensstämmande med fäktkonstens lagar. -spiel, -[e]s, -e, n. gladiatorskamp. -stellung, -en, f. fäktställning.

Feder, -n, f. 1. (fogel)fjäder, plym, fjun, dun. Bnät. sich mit fremden ~n schmücken: lysa med lånta fjädrar; oräspr. den Vogel erkennt man an seinen ~n. Nicht aus den ~n können: hafva svårt att komma ur sängen. 2. (skrif)penna. Eine ~ schneiden: formera en (gås)penna. Jmdm etw. in die ~ diktieren: ordagrant förestafva, diktera ngn ngt. 3. (metall)fjäder. -artig, a. 1. fjäderartad. 2. elastisk. -ball, -[e]s, -e †, m. fjäderball. -besen, -s, -, m. fjäderviska. -bett, -[e]s, -en, n. fjäderbolster, dunbädd. -büchse, -n, f. pennfodral. -busch, -es, -e †, m. fjäderbuske, tofs, plym. -büschel, -s, -, m. och n. fjäderotfs, fjäderviska. -deckbett, -[e]s, -en, n. med dun el. fjäder stoppadt täcke. -fechter, -fechterei = -fuchser, -fuchserei. -formig, a. fjäderformig, fjäderlik. -fuchser, -s, -, m. pennfäktare. -fuchserei, -en, f. pennfäkteri. -halter, -s, -, m. pennskaft. -harz, -[e]s, -e, n. gummi elastikum, kauschuk. -hut, -[e]s, -e †, m. hatt med plym. -kasten, -s, -, m. skrifask, pennlåda. -kiel, -[e]s, -e, m. pennrör. -kraft, -e †, f. spänstighet. -leicht, a. fjäderlätt. -lesen, -s, 0, n. fjäderplockning. Bnät. nicht viel ~s machen: ej bry sig om att krusa, gå rakt på sak. -los, a. saknande fjädrar, fjäderlös. -matratze, -n, f. resårmatrass. -messer, -s, -, n. pennknif. -pose, -n, f. pennrör, penna, i sht gåspenna. -riss, -es, -e, m. pennritning, pennskiss. -schneider, -s, -, m. pennformare. -spiel, -[e]s, -e, n. jakt med jagtfalkar. -spule, -n, f. pennrör. -staub, -[e]s, 0, m. finaste dun. -strich, -[e]s, -e, m. penndrag. -vieh, -[e]s, 0, n. fjäderfå. -volk, -[e]s, 0, n. foglar. -wage, -n, f. fjädervåg. -weiss, -es, 0, n. min. art asbest. -wild, -[e]s, 0, n. befjädradt villebråd. -wildbret, -[e]s, 0, n. fogelstek. -wisch, -es, -e, m. fjäderviska. -wischer, -s, -, m. penntorkare. -zeichnung, -en, f. pennritning. -zug, -[e]s, -e †, m. penndrag. -n... = förete. sms.

federicht, a. fjäderartad, fjäderlik.

federig, a. 1. = *federicht*. 2. betäckt af, full med fjäder.

feder||n, -te, ge-t, I. tr. 1. *Ein Bett* ~ stoppa en bolster med fjäder. 2. *Teeren und ~ tjära* och fjädra. II. *itr. h.* och *sich* ~ 1. rugga. 2. fjädra, vara elastisk. III. *itr. h.* mista, tappa fjädrar, lemna ifrån sig fjädrar el. dun. **Federung**, f.

fedrig se *federig*.

Fee, -en, f. fe. -en... Ex. ~märchen, -s, -, n. fe-saga. ~welt, -en, f. feverld, sagoverld.

fee[e]nhaft, a. felik.

Fee[e]rrei, **Fee[e]rie**, -en, f. 1. feverld, trolsk företeelse el. tilldragelse. 2. teat. feeri.

Feg[e]... Ex. -feuer, -s, 0, n. skärseld. -lappen, -s, -, m. damtrasa, torkrasa. -sand, -[e]s, 0, m. skursand. -teufel, -s, -, m. 1. själ i skärselden. 2. tomte som sopar huset.

feg|en, -te, ge-t, I. tr. 1. sopa, t. ex. ordspr. *jeder fege vor seiner Thür*. 2. skura, t. ex. *Geschirr*; rengöra. fäja, skura, t. ex. *ein Schwert, Stahl*; rensa, uppreña, t. ex. *Gräben, Brunnen*; sota, t. ex. *den Schornstein*. BUD. *jmdm den Beutel* ~ el. *jmdn* ~ tömma ngn's börs, plocka ngn. II. *itr. h.* och s. susa, sopa fram, komma bvinande, t. ex. *der Sturm fegte durch die Wüste*.

Feger, -s, -, m. ~in, -nen, f. sopare, soperska.

Fegsel, -s, -, n. sopor.

Fehde, -n, f. fjäjd. *Jmdm* ~ *bieten*: utmana ngn. -brief, -[e]s, -e, m. skriftlig utmaning, stridsförklaring. -handschuh, -[e]s, -e, m. stridshandske. -zeichen, -s, -, n. stridstecken. -zeit, -en, f. krigstid, orolig tid.

Feh|le, -en, f. sibiriskt gråverk. -händler, -s, -, m. körsnär. -haube, -n, f. mössa af gråverk. -werk, -[e]s, 0, n. gråverk.

Fehl, I. -[e]s, -e, m. fel, brist; vant. biott i för ening med negationer, t. ex. *ohne* ~, *es ist kein* ~ *an ihm*. II. *adv.* fel, oriktigt, vilse; förgäfv-
VES; jfr nedanstående verbala sms., hvilka afven förekomma upplösta. -bericht, -[e]s, -e, m. falsk underättelse. -hitte, -n, f. gagnlös bön som ej uppfylltes. *Eine* ~ *thun*: bedja förgäfv.

-bitten, *itr. h.* bedja förgäfv. -bogen, -s, -, m. boktryck, defektark. -ernte, -n, f. dållig skörd, missväxt. -fahren, *itr. s.* fara, åka, köra vilse. -führen, *tr.* föra vilse, vilseleda.

-gang, -[e]s, -e †, m. misstag om vägen, oriktigt väg. -gebären, *itr. h.* få missfall. -gebürt, -en, f. missfall. -gehen, *itr. s.* gå vilse. -greifen, *itr. h.* taga miste; BUD. misstaga sig. -griff, -[e]s, -e, m. missgrepp, misstag.

-hieb, -[e]s, -e, m. misshugg. -jahr, -[e]s, -e, n. missväxtår. -kauf, -[e]s, -e †, m. dålligt köp, dållig handel. -kommen, *itr. s.* komma vilse. -lo[o]s, -es, -e, n. nit i lotteri. -rippe, -n, f. oäkta reffen. -schiessen, *itr. h.* skjuta fel, skjuta bom; F BUD. misstaga sig, *fehlgeschossen!* misstag! -schlag, -[e]s, -e †, m. misshugg. -schlagen, *itr. h.* och s. slå fel. -schiessen, *itr. h.* göra ett felslut; draga oriktiga slutsatser. -schluss, -es, -e †, m.

felslut. -schritt, -es, -e, m. falskt steg. -schuss, -es, -e †, m. bom. -sehen, *itr. h.* se vilse, misstaga sig. -springen, *itr. h.* och s. göra ett falskt hopp, hoppa miste. -sprung, -[e]s, -e †, m. felsprång. -stöss, -es, -e †, m. falsk stöt, felstöt. -stossen, *itr. h.* stöta fel. -treten, *itr. h.* taga ett falskt steg, stiga miste. -tritt, -[e]s, -e, m. falskt steg, BUD. felsteg. -zug, -[e]s, -e †, m. oriktigt drag.

fehlbar, a. 1. utsatt för misstag. 2. felaktig.

Fehlbarkeit, 0, f. möjlighet att misstaga sig.

fehl|en, -te, ge-t, I. tr. förfela, icke träffa, icke råka, t. ex. *den Hirsch, den Weg* el. **des Weges*. II. *itr. h.* 1. fela, synda. 2. begå ett fel, fara vilse, misstaga sig. *Weit gefehlt!* misstag! 3. slå fel, misslyckas, t. ex. *wenn alles fehlt*: om allt skulle misslyckas, i värsta fall. 4. fela, fattas, saknas, vara borta, t. ex. *in diesem Buche* ~ *viele Blätter*. Opers. *es fehlt uns an Geld*: vi sakna (= *hida* brist på) pengar, men: *es fehlt uns Geld*: det fattas oss (= har kommit bort för oss) pengar; *es jmdm an nichts* ~ *lassen*: icke låta ngn sakna ngt; *sich* (dat.) *nichts* ~ *lassen*: ej vägra sig ngt; *es fehlt* *ihm* *daran*, *dass* er *so reich ist wie sein Bruder*: han är ej på långt när så rik som hans bror; *es fehlte nicht viel, so wäre er gefallen*: han hade så när fallit; *an mir soll es nicht* ~ jag skall göra, hvad på mig ankommer; *das fehlte [unv] noch!* iron. allt bättre och bättre! det vore just härligt! Om illamående el. oberag, t. ex. *was fehlt Ihnen?* hvad fattas er? hur är det med er? *wo fehlt es dir?* hvar har du ondt? *es fehlt ihm immer etw.*: han klagar ständigt, är ständigt vid dålligt lynne. *In der Schule* ~ vara borta från skolan, vara frånvarande. *Jur. auf die Vorladung* ~ ej iakttaga inställelse.

Fehler, -s, -, m. fel, a) misstag, oriktighet, skol. b) förseelse, brott, t. ex. *wider die guten Sitten*. c) lyte, d) synd. -frei, a. felfri. -freiheit, 0, f. frihet från fel, korrekthet. -voll, a. full af fel. -zahl, -en, f. antal fel.

fehlerhaft, a. felaktig, oriktig. ~e *Handlung*: otillbörlig handling.

Fehlerhaftigkeit, 0, f. felaktighet, oriktighet.

Fehm[e], -en, f. 1. se *Fem[e]*. 2. se *Feim*. 3. ållonbete.

Fei = *Fee*.

feil|en, -te, ge-t, tr. 1. förtrolla, genom trolleri skydda, göra osärbart. 2. förläna trollkraft åt.

Feier, -n, f. 1. hvila från arbetet. 2. firande, högtidlighållande. 3. högtid, fest. -abend, -[e]s, -e, m. 1. högtidsafton (afton före en högtid). 2. helgsmål, fyrbänd. ~ *machen*: sluta, inställa arbetet för dagen. -geläut, -[e]s, -e, n. ringning till ngn högtid. -jubel, -s, 0, m. högtidsglädje. -klang, -[e]s, -e †, m. högtidlig musik. -kleid, -[e]s, -er, n. högtidsdrägt. -mahl, -[e]s, -e el. -er †, n. festmål-

tid. -**stunde**, -*n*, *f*. hvilostund, rast, fritid. -**tag**, -[e]s, -*e*, *m*. 1. hvilodag. 2. högtidsdag. -**täglich**, *a*. förekommande på en hvilodag et. högtidsdag. -**tagsmässig**, *a*. högtidszeit, -*en*, *f*. fritid. -**zug**, -[e]s, -*e* †, *m*. högtidligt tåg.

feierlich, *a*. högtidlig, festlig.

Feierlichkeit, -*en*, *f*. högtidlighet, festlighet.

feier|n, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h*. 1. hvilva från arbetet.

2. strejka. II. *tr. fira*, t. ex. *jmdn, ein Fest*.

feig[e], *a*. feg. -**herzig**, *a*. feghjärtad. -**herzigkeit**, 0, *f*. feghet.

Feig|e, -*en*, *f*. fikon. -**blatter**, -**warze**, -*n*, *f*.

fikonvärta. -**en...** Ex. **ähnlich**, *a*. fikonlik.

~ärtig, *a*. fikonartad. **~baum**, -[e]s, -*e* †, *m*.

fikonträd. **~blatt**, -[e]s, -*er* †, *n*. fikonlöf.

~förmig, *a*. fikonformig. **~lack**, -[e]s, 0, *m*.

gummilacka.

Feigkeit, 0, *f*. feghet.

Feigling, -[e]s, -*e*, *m*. feg stackare, pultron.

feil, *a*. fal. **~ sein**: a) vara till salu, b) vara

fal. **~ haben**: salubjuda. **~bieter**, -*s*, -, *m*.

säljare, månglare. -**bietung**, 0, *f*. utbudande

till salu.

Feil|e, -*en*, *f*. fil. **Blad. die letzte** ~ *an etw.*

(ack.) **legen**: lägga sista handen vid ngt.

~bank, -*e* †, *f*. ☉ filbänk. -**kloben**, -**kolben**,

-*s*, -, *m*. ☉ filklofve. -**späne**, *m*. **plur.** -**staub**,

-[e]s, 0, *m*. filspån. -**stock**, -[e]s, -*e* †, *m*. ☉

handstöd, filklofve. -**en...** Ex. **~griff**, -[e]s,

-*e*, *m*. filskaf. **~hauer**, -*s*, -, *m*. filhuggare.

feil|en, -*te*, *ge-t*, *tr. fila*.

Feiler, -*s*, -, *m*. filare.

Feilheit, 0, *f*. falhet.

Feilicht, -[e]s, -*e*, *n*. filspån.

feilsch|en, -[e]s|*t*, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h*. [Um]

etw. ~ köpslä om ngt, pruta på ngt.

Feitscher, -*s*, -, *m*. **~in**, -*nen*, *f*. köpsläende,

prutande person.

Feim, -[e]s, -*e*, *m*. **Feime**, -*n*, *f*. **Feimen**, -*s*, -, *m*.

vålm, såte, rök, skyl, stack.

fein, *a*. 1. fin, t. ex. **~es Mehl**, **~es Zeug**, **~er**

Kamm, **~es Gold**, **~es Wolle**, **~er Ton**, **~e**

Welt. **~er Tisch**: godt bord, läcker mat.

2. passande, vacker, t. ex. **das ist nicht** ~

det är ej vackert handlad. 3. **F** förstärkande *adv.*

Komm ~ **schnell zurück**: skynda dig nu

dugtigt tillbaka. **Schreibe mir ja** ~ **bald**:

var nu snäll och skriv rätt snart till mig.

-**ädig**, *a*. finädig. -**drätzig**, -**fädig**, *a*. finträ-

dig. -**fadig**, -**faserig**, *a*. fintågig, som har

finna fibrer. -**fühling**, -**fühlig**, *a*. finkänslig.

-**fühligkeit**, 0, *f*. -**gefühl**, -[e]s, 0, *n*. finkänslig-

het. -**gehalt**, -[e]s, 0, *n*. fin halt. -**hörend**,

a. som har fin hörsel. -**kupfer**, -*s*, 0, *n*. ro-

settkoppar. -**maschig**, *a*. som har fina ma-

skor. -**probe**, -*n*, *f*. handel. proflopp, profbit.

-**schmeckend**, *a*. läcker. -**schmecker**, -*s*, -, *m*.

läckergom. -**schmeckerei**, -*en*, *f*. smak för

läckerheter, gurmandis. -**wäscherin**, -*nen*, *f*.

flintvätterska. -**wollig**, *a*. finullig. -*s...* Ex.

~liebchen, -*s*, 0, *n*. käresta, brud, älskling.

Feind, I. -[e]s, -*e*, *m*. fiende. II. *a*. fiendtlig.

Jmdm ~ *sein*: vara fiendtligt sinnad mot

ngn. -**selig**, *a*. fiendtlig, hätsk. -**seligkeit**,

-*en*, *f*. fiendtlighet, hätskhet. -**es...** Ex. **~an-**

griff, -[e]s, -*e*, *m*. fiendtligt angrepp. **~heer**,

-[e]s, -*e*, *n*. fiendtlig här. **~land**, -[e]s, 0, *n*.

fiendeland. **~liebe**, 0, *f*. kärlek till sin fi-

ende.

Feindin, -*nen*, *f*. kvinnlig fiende.

feindlich, *a*. fiendtlig; stridig; oblid.

Feindschaft, -*en*, *f*. fiendskap.

Feine, 0, *f*. finhet.

fein|en, **feiner|n**, -*te*, *ge-t*, *tr.* göra fin et. finare,

förädla, raffinera.

Feinheit, -*en*, *f*. finhet; finess, fin sak.

feist, *a*. fet och klumpig. **Das** ~*e*: fettat, istret.

-**zeit**, -*en*, *f*. jäg. tid då villebrädet, i sht björ-

tarne, är som fetast.

Feiste, 0, *f*. överdrifven fetma, starkt hull.

feist|en, -*ete*, *ge-et*, I. *tr.* göda. II. *itr. s*. flif-

va fet.

Feistheit, **Feistigkeit** = **Feiste**.

Felbel, -*s*, -, *m*. felb. -**hut**, -[e]s, -*e* †, *m*. felb-

hatt.

Felch, -[e]s, -*e*, *m*. **Felchen**, -*s*, -, *n*. och *m*. zoot. sik.

Feld, -[e]s, -*er*, *n*. dim. **Feldchen**, -*lein*, plur.

vanl. **Felderchen**, fält, a) öppen mark, åker, t. ex.

ins ~ **hinnagehen**: gå ut i det fria, **auf**

freiem ~*e*: på öppna fältet, under bar him-

mel, **die** ~**er stehen gut**: skörden ser lovande

ut; bild. **das ist** et. **steht noch weit** im ~*e* et.

im weiten ~*e*: det står i vida fältet; b) strids-

plats, t. ex. **ins** ~ **rücken** et. **ziehen**, **zu** ~*e* **zie-**

hen: draga i fältet, i härnad; **jmdn aus dem**

~e schlagen: tvänga ngn att rymma fältet,

blid. slå ngn ur brädet; **das** ~ **behalten** et.

behaupten: behålla fältet; c) område, t. ex.

ein weites ~ **zu Entdeckung**: ett rikt fält

för upptäcker; d) ruta, grund, t. ex. **das Schach-**

spiel hat schwarze und weisse ~*er*, **drei**

Ströme **im blauen** ~*e*. -**altar**, -[e]s, -*e* †, *n*.

fältaltare (flyttbart altare att användas i fält). -**arbeit**,

-*en*, *f*. arbete på åkern, landtmannasysla.

-**arbeiter**, -*s*, -, *m*. åkerbrukarebetare. -**ar-**

tillerie, -*en*, *f*. ✕ fältartilleri. -**arzt**, -*es*, -*e*

†, *m*. militärläkare, fältläkare. -**äus**, *adv.*

~ [und] **feldein**: tvärs över fälten. -**bäk-**

ker, -*s*, -, *m*. fältbagare. -**bahn** *se* -**eisenbahn**.

-**bau**, -[e]s, 0, *m*. åkerbruk. -**bauer**, -*s*, -, *m*.

åkerbrukare. -**bett**, -[e]s, -*en*, *n*. fältsång.

-**büde**, -*n*, *f*. ✕ fältbindel. -**blume**, -*n*, *f*.

fältblomma. -**brief**, -[e]s, -*e*, *m*. af fältposten

befordradt bref. -**dienst**, -[e]s, -*e*, *m*. 1. jord-

bruksdagsverken. 2. ✕ fälttjänst. -**dienst-**

übung, -*en*, *f*. ✕ fältmanöver. -**ein**, *adv.*

-**aus**. -**eisenbahn**, -*en*, *f*. provisorisk järn-

väg för trupper i fält. -**erbse**, -*n*, *f*. åkerärt.

-**flasche**, -*n*, *f*. fältflaska. -**frevel**, -*s*, -, *m*.

på skörd et. träd med årsigt föröfvad skada.

-**früchte**, *f*. plur. fältfrukter. -**geflügel**, -*s*, 0,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

n. foglar som ha sitt tillhåll på öppna fältet. **-geistliche**(r), (adj. böjn.) *m.* fältpräst. **-gerät[h]**, **-[e]**s, **-e**, *n.* 1. åkerbruksredskap. 2. ✕ krigsmateriel. **-geschrei**, **-[e]**s, **-e**, *n.* fältskri. **-gewächs**, **-es**, **-e**, *n.* åkerväxt, åkerblomma. **-gottesdienst**, **-[e]**s, **-e**, *m.* gudstjänst i fält. **-graben**, **-s**, **-t**, *m.* diken i en åker. **-herr**, **-n**, **-en**, *m.* fältherre. **-herrn**... *ex.* **~kunst**, *0*, *f.* krigskonst. **~stab**, **-[e]**s, **-e** **†**, *m.* fältherrestaf, kommandostaf. **~würde**, **-n**, *f.* fältherrevärdighet. **-huhn**, **-[e]**s, **-er** **†**, *n.* åkerhöna, raphhöna. **-hüter**, **-s**, **-,** *m.* fältvaktare. **-kessel**, **-s**, **-,** *m.* ✕ fältkittel. **-klee**, **-[e]**s, *0*, *m.* bot. harklöfver (Trifolium arvense). **-kümmel**, **-s**, *0*, *m.* bot. kummin (Carum Carvi). **-lager**, **-s**, **-,** *n.* fältlager. **-lerche**, **-n**, *f.* zool. vantlig lärka (Alauda arvensis). **-manöver**, **-s**, **-,** *n.* fältmanöver. **-mark**, **-en**, *f.* 1. ett fälts gränser. 2. fält. **-marschall**, **-[e]**s, **-s** *el.* **-e** **†**, *m.* fältmarskalk. **-maus**, **-e** **†**, *f.* zool. åkerråtta. **-messer**, **-s**, **-,** *m.* landtmätare. **-mohn**, **-[e]**s, *0*, *m.* bot. kornvalno (Papaver Rhœas). **-nachbar**, **-s** *el.* **-[e]**n, **-[e]**n, *m.* granne som ager angränsande agor, närmaste åbo. **-obst**, **-es**, *0*, *n.* på åkrar och vid vägar växande (trädfukt). **-post**, *0*, *f.* fältpost. **-prediger**, **-s**, **-,** *m.* fältpräst. **-recht**, **-[e]**s, *0*, *n.* åkerlag. **-rübe**, **-n**, *f.* rofva. **-ruf**, **-[e]**s, **-e**, *m.* fältrop, lösen. **-schaden**, **-s**, **-t**, *m.* skada på åkrarna. **-scher**, **-[e]**s, **-e**, **-scherer**, **-s**, **-,** *m.* fältskär. **-scheuche**, **-n**, *f.* fogelskrämma. **-schlacht**, **-en**, *f.* fältslag. **-schlange**, **-n**, *f.* ✕ fältslanga. **-schnecke**, **-n**, *f.* snigel. **-spat[h]**, **-[e]**s, **-e**, *m.* min. fältput. **-stecher**, **-s**, **-,** *m.* (fält)kikare. **-stein**, **-[e]**s, **-e**, *m.* 1. klappersten. 2. gränssten, riksmärke. **-stuhl**, **-[e]**s, **-e** **†**, *m.* fältstol. **-[h]eilung**, **-en**, *f.* åkerdelning, skifte. **-truppen**, *f. plur.* trupper i fält. **-tüchtig**, *a.* krigsduglig. **-wache**, **-n**, *f.* fältvakt. **-wächter** = **-hüter**. **-wärts**, *adv.* åt fälten till, ut på fälten. **-webel**, **-s**, **-,** *m.* fältväbel. **-weg**, **-[e]**s, **-e**, *m.* åkerväg. **-wiese**, **-n**, *f.* igensådd åker. **-winde**, **-n**, *f.* bot. åkervinda (Convolvulus arvensis). **-wirt[h]schaft**, *0*, *f.* åkerbruk. **-zaun**, **-[e]**s, **-e** **†**, *m.* gärdsgård. **-zeichen**, **-s**, **-,** *n.* fälttecken. **-zeugmeister**, **-s**, **-,** *m.* ✕ fälttygmästare. **-zug**, **-[e]**s, **-e** **†**, *m.* fälttag. **-zulage**, **-n**, *f.* soldtillägg i krig. **-er**... *Ex.* **~zahl**, **-en**, *f.* fältens, åkrarnes antal.

För öfr. se föreg. sus.

Følge, **-n**, *f.* 1. ✕ hjullöt. 2. Åkerbr. uppöjd trädesåker. **-n**... *Ex.* **~hauer**, **-s**, **-,** *m.* vagumakare. **~holz**, **-es**, *0*, *n.* ✕ virke till hjullötar. **Fell**, **-[e]**s, **-e**, *n.* 1. päls, skinn med håret på. Ordspr. *Das geht von des Bauern ~ det får bonden betala.* *F. bau. hüte dich, dass ich dir nicht aufs ~ komme:* tag dig i akt, ty eljes skall du få med mig att göra; *jmdm das ~ über die Ohren ziehen:* präja, barskrapa, utplundra ngn. 2. inre hinna. **-bereiter**, **-s**, **-,**

m. garfware. **-eisen**, **-s**, **-,** *n.* kappsäck, ränsel. **-geschäft**, **-[e]**s, **-e**, *n.* handel, **-s**, *0*, *m.* pälshandel. **-händler**, **-s**, **-,** *m.* päls-handlare, körsnär. **-werk**, **-[e]**s, **-e**, *n.* pälsverk.

Fellah, **-s**, **-s**, *m.* fellah, egyptisk bonde.

Fels, **-en**, **-en**, **Felsen**, **-s**, **-,** *m.* klippa, bärg.

Fels... *Ex.* **~ab[wärts]**, *adv.* utför klippan. **~umstellt**, *a.* omgifven af klippor. **-en**... *ex.* **~abhäng**, **-[e]**s, **-e** **†**, *m.* en klippas slutning, klippvägg. **~block**, **-[e]**s, **-e** **†**, *m.* klippblock. **~boden**, **-s**, *0*, *m.* af klippor uppförd mark. **~burg**, **-en**, *f.* på en klippa belägen borg. **~fest**, *a.* klippfast. **~gipfel**, **-s**, **-,** *m.* klippspets. **~grab**, **-[e]**s, **-er** **†**, *n.* i klippan sprängd graf. **~grotte**, **-n**, *f.* klippgrotta. **~gruft**, **-e** **†**, *f.* = **~grab**. **~grund**, **-[e]**s, **-e** **†**, *m.* klippgrund. **~halde**, **-n**, *f.* **~hang**, **-[e]**s, **-e** **†**, *m.* sluttande bärgställ. **~hart**, *a.* stenhård. **~haupt**, **-[e]**s, **-er** **†**, *n.* klippspets. **~herz**, **-ens**, **-en**, *n.* stenhårdt hjärta. **~höhle**, **-n**, *f.* bärgshåla. **~keller**, **-s**, **-,** *m.* i klippan sprängd källare. **~klippe**, **-n**, *f.* klippa. **~kluft**, **-e** **†**, *f.* bärgklyfta, bärgskreftva. **~nest**, **-[e]**s, **-er**, *n.* klippnäste, a) fogelbo på en klippvägg, b) förrätt. om en på en klippa belägen borg, röfvarnäst. **~riff**, **-[e]**s, **-e**, *n.* klippref. **~riss**, **-es**, **-e**, *m.* bärgsremna. **~schlucht**, **-en**, *f.* **~schlund**, **-[e]**s, **-e** **†**, *m.* = **~kluft**. **~schwer**, *a.* tung som ett bärg. **~stück**, **-[e]**s, **-e**, *n.* klippblock. **~tempel**, **-s**, **-,** *m.* i klippan insprängd tempel. **~wand**, **-e** **†**, *f.* klippvägg. **~zacke**, **~zinke**, **-n**, *f.* klippspets, en klippas tinnar.

felsicht, **felsig**, *a.* klippig.

Felü[c]ke, **-n**, *f.* ✕ feluck (ett slags mindre segelfartyg i Medelhavet).

Fem[e], **-en**, *f.* **-gericht**, **-[e]**s, **-e**, *n.* femdomstol (ett slags medeltida jurydomstolar i brottmål med domsrätt i lifsakor, verkande i sht i Vestfalen).

Fench, **-[e]**s, **-e**, *m.* och *n.* bot. hirs (Panicum).

Fenchel, **-s**, **-,** *m.* bot. fenkål (Anethum Foeniculum).

Fenn, **-[e]**s, **-e**, *n.* träsk, moras.

Fennich se **Fench**.

Fenster, **-s**, **-n**, *fönster*. *Aus dem ~ hinaussehen:* blicka ut genom fönstret. **-band**, **-[e]**s, **-er** **†**, *n.* fönstergångjärn. **-bank**, **-e** **†**, *f.* bänk vid ett fönster. **-beschlag**, **-[e]**s, **-e** **†**, *m.* fönsterbeslag. **-blei**, **-[e]**s, *0*, *n.* fönsterbly. **-brett**, **-[e]**s, **-er**, *n.* fönsterbräde. **-brüstung**, **-en**, *f.* ✕ fönsterlänning. **-fach**, **-[e]**s, **-er** **†**, *n.* 1. = **~öffnung**. 2. = toj. **-flügel**, **-s**, **-,** *m.* fönster(halfva), *t. ex.* *die Fensteröffnung enthält zwei ~.* **-futter**, **-s**, **-,** *n.* ✕ fönsterfoder. **-geid**, **-[e]**s, **-er**, *n.* fönsteravgift. **-gitter**, **-s**, **-,** *n.* fönstergaller. **-glas**, **-es**, *0*, *n.* fönsterglas. **-kissen**, **-s**, **-,** *n.* fönsterkudde. **-kreuz**, **-es**, **-e**, *n.* fönsterkors. **-laden**, **-s**, **-t**, *m.* fönsterlucka. **-los**, *a.* utan fönster. **-nische**, **-n**, *f.* fönsterfördjupning, fönsternisch. **~öffnung**, **-en**, *f.* fönsteröppning, fönsterluft.

-pfeller, -pfosten, -s, -, m. fönsterpost. -rahmen, -s, -, m. fönsterram. -rouleau, -[s], -s el. -x, n. rullgardin. -scheibe, -n, f. fönsterruta. -schieber, -s, -, m. skottlucka för ett fönster. -schirm, -[e]s, -e, m. fönsterskärm. -schmiege, -n, f. fönstersmyg. -schweiss, -es, 0, m. imma på fönster. -sitz, -es, -e, m. sittplats i en fönsterfördjupning. -steuer, -n, f. = -geld. -tritt, -[e]s, -e, m. fönsterpall. -vertiefung, -en, f. fönsterfördjupning. -vorsetzer, -s, -, m. stående fönsterjalusi. -werk, -[e]s, 0, n. samtliga fönster på en vägg el. ett hus.

fenster||n, -te, ge-t, itr. h. F nattetid samspråka med sin älskade genom hennes fönster.

fenstrig, a. förekommer blott i sms., t. ex. *ein dreißiges Zimmer*: ett rum med tre fönster.

Ferge, -n, -n, m. färjkarl.

Ferien, plur. ferier, lof, ledighet. -heim, -[e]s, -e, n. skollofskoloni. -zeit, -en, f. ferietid, loftid.

Ferkel, -s, -, n. gris. -kaninchen, -s, -, n. marsvin.

Ferkelci, -en, f. F osnygghet, snusk, svineri.

ferkel||n, -te, ge-t, itr. h. 1. grisa. 2. F vara osnygg, snuskig.

ferm, a. F fast, säker. In *etw.* ~ *sein*: grundligt förstå sig på ngt.

Fermān (av. -⁴), -s, -s el. -e, m. ferman (käsjerlig turkisk order el. fullmakt).

Fermēt, -[e]s, -e, n. jäsningemedel, jäsningämne, ferment.

fern[e], a. 1. om rum och tid: aflägsen, fjärran. ~ *Wege*: långa vägar. In *~en Tagen*: i forna längst försvunna dagar. *Das sei ~ von mir*: vare det fjärran från mig. *Ich dachte nicht von ~ daran*: jag hade ej en tanke ditåt. 2. främmande för, t. ex. *einer* (dat.) *Sache* ~ *bleiben*. *Er steht mir ~* han är mig ej närmare bekant, står ej i något närmare förhållande till mig. 3. In *so ~ a*) så till vida, b) för så vidt. In *wie ~ huru*, på hvad sätt, i hvad mon. 4. kompar. ~er: a) a. vidare, därpå följande, b) adv. vidare, längre, t. ex. *ich werde Ihnen ~er nicht antworten*; dessutom, vidare. -*ab*, adv. långt borta, aflägsen. -*ansicht* = -*sicht* 2. -*blick*, -[e]s, -e, m. utsikt. -*glas*, -es, -er †, n. = -*rohr*. -*her*, adv. fjärran ifrån, på långt håll, långväga. -*hin*, -*hinaus*, adv. långt bort. -*hinterfend*, a. som träffar på långt håll. -*rohr*, -[e]s, -e, n. kikare. -*sicht*, -en, f. 1. 0, långt räckande blick; långsynhet. 2. utsig, perspektiv. -*sichtig*, a. långsyn. -*sichtigkeit*, 0, f. långsynhet. -*er...* ex. ~*hin*, adv. framdeles, för framtiden. ~*weit*, adv. ~*weitig*, a. vidare.

Ferne, -n, f. afstånd, aflägsenhet; främmande land. *Aus der ~ a*) fjärran ifrån, från främmande land, b) på långt håll. In *der ~* långt borta, på långt håll, i fjärran land; in *die ~* långt bort, ut i fjärran, till fjär-

ran land. *Das liegt noch in weiter ~* vi ha ännu långt dit, det står ännu i vida fältet. *Etw. aus weiter ~ holen*: ungef. gå öfver än efter vatten.

fern||en, -te, ge-t, tr. och *sich* ~ aflägsna (sig). Ferner, -s, -, m. glacier, jökell. -eis, -es, 0, n. jökellis.

Ferse, -n, f. häl. *Bua. jmdm auf den ~n sitzen* el. *sein*: ligga öfver ngn. -*n...* ex. ~*flechte*, -n, f. hälsena. ~*geld*, -[e]s, 0, n. F ~ *geben*: taga till benen.

fertig, a. 1. färdig, i ordning, beredd, *zu etw.*: till ngt. *Sich zur Reise ~ machen*: rusta sig till resan. *Etw. ~ machen*: göra ngt i ordning. *Ich kann ohne ihn nicht ~ werden*: jag kan ej reda mig utan honom. *Mit etw. ~ werden*, *etw. ~ machen* el. *bekommen* el. *bringen* el. *schaffen*: sluta, afsluta, fullända ngt; *mit etw.* ~ *werden* av.: kunna göra, uträtta ngt. *Mit einer Flasche bald ~ werden*: snart, lätt tömma en flaska. *Ich bin mit meinem Buche ~* jag har slutat min bok. *Ich habe die Hälfte ~* jag har slutat hälften. *Ich habe noch ganz anderes ~ bekommen*: värre, svårare saker har jag haft att göra med. *Mit jmdm ~ werden*: a) rå på, förnä öfvervinna ngn, b) sluta med, affärda ngn; *mit ihm wird man nie ~* han rakt tråkar ut en. 2. skicklig, öfvad. ~ *sprechen*: tala flytande. -*machen*, -s, 0, n. -*stellung*, 0, f. fulländande, iordningställande.

fertig||en, -te, ge-t, tr. 1. förfärdiga. 2. * utfärda.

Fertigkeit, -en, f. färdighet, skicklighet.

Fes[s], -ses, -se, m. och n. fess (turkisk hufvudband).

Fessel, -n, f. 1. boja, fjätter, kedja. 2. has, karled, i sht på hästar. -*frei*, a. fri från fjättrar. -*gelenk*, -[e]s, -e, n. hasled, karled. -*los* = -*frei*. -*losigkeit*, 0, f. frihet från fjättrar.

fessel||n, -te, ge-t, tr. fjättra, t. ex. *einen Gefangenen*, *bua. die Aufmerksamkeit; die Gicht fesselt ihn ans Bett*.

1. fest, a. 1. fast, stadig, hård. ~ *es Land*: fastland. ~ *er Boden*: fast mark. ~ *es Sterne*: fixstjärnor. ~ *es Freundschaft*: fast, orubblig vänskap. ~ *er Schlaf*: djup sömn. ~ *schlafen*: sofva tungt. ~ *en Schrittes einhergehen*: gå med stadig, säkra steg. ~ *im Sattel sitzen*: vara sadelfast. ~ *an etw.* (ack.) *glauben*: tro fullt och fast på ngt. ~ *versprechen*: lofa säkert. ~ *auf seinem Entschlusse beharren*: stå fast vid sitt beslut. *Der ~en Meinung sein*, ~ *überzeugt sein*: hafva den fasta öfvertygelsen. ~ *es Gesundheit*: stark hälsa. ~ *es Gehalt*: fast lön. In *einem Fache ~ sein*: vara sadelfast, fullt hemmastadd i ett ämne. 2. ~ *sein*: vara hård, osärlbar. 3. X befästad. -*ankern*, tr. förankra. -*backen*, itr. h. baka fast. -*bannen*, tr. gum besvärjelse fastrolla. -*binden*, tr.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. X militärisk term.

fastbinda. **-bringen**, *tr.* fastsätta. **-fahren**, *tr.* och *sich* ~ köra fast, † sätta på grund. **-gegründet**, *a.* hvilande på fast, säker grund. **-halten**, *tr.*, *itr. h.* och *sich* ~ hålla (sig) fast, *an etw.* (dat.), *jmdm:* i el. vid ngt, ngn. *An seiner Meinung* ~ stå fast vid sin mening. **-hängen**, *tr.* och *sich* ~ hänga upp (sig). **-klammern**, *I. tr.* med klykor el. krampor el. hakar fästa. **II. Sich** ~ haka sig fast. **-kleben**, *I. tr.* fastklistra, fastlimma, fastklena. **II. itr. h. fastna. **-kneten**, *tr.* *Den Teig* ~ knåda degen väl. **-knüpfen**, *tr.* fastknytta. **-land**, [-e]s, 0, *n.* fastland. **-ländisch**, *a.* fastlands-. **-legen**, *sich* ~ 1. † gå för ankar. 2. *F sich bei etw.* ~ ej afstå från ngt. **-liegen**, *itr. h.* 1. ligga stadigt, orubbligt; om en sjuk: ej kunna lemna sängen. 2. ligga tätt efter. **-lügen**, *sich* ~ bliuva fast för lögn. **-machen**, *tr.* 1. fästa, fastsätta, fastbinda, fastslå, fastskrufva; † göra fast, fastsurra. 2. göra hård, tät, stadig. **-manern**, *tr.* fastmura. **-nageln**, *tr.* fastnagla, fastspika. **-nahme**, 0, *f.* fasttagande. **-nehmen**, *tr.* fasttaga. **-nehmung** = *nahme*. **-nisten**, *sich* ~ innästla sig. **-reden**, *sich* ~ 1. komma af sig. 2. bliuva fast för sitt prat. **-schlagen**, *tr.* fastslå. **-schliessen**, *tr.* låsa fast. **-schnallen**, *tr.* fastspänna. **-schnüren**, *tr.* fastsnöra. **-schrauben**, *tr.* fastskrufva. **-setzen**, *I. tr.* 1. fastsätta, fästa. 2. sätta inom las och bom. 3. fastställa, bestämma: anordna. **II. Sich** ~ sätta sig fast, fatta fast fot. **-setzung**, *f.* **-sitzen**, *itr. h.* sitta fast. **-stampfen**, *tr.* stampa fast. **-stehen**, *itr. h.* stå fast. **-stellen**, *tr.* fastställa, noggrant bestämma. **-stellung**, *f.* **-treten**, *tr.* fasttrampa, tilltrampa. **-werden**. -s, 0, *n.* stelnande, hårdnande. **-willig**, *a.* som har fast vilja. **-wurzeln**, *itr. s.* fastrota sig. **-ziehen**, *tr.* draga åt.**

2. **Fest**, [-e]s, -e, *n.* fest, högtid. **-abend**, [-e]s, -e, *m.* högtidsafton. **-aufzug**, [-e]s, -e †, *m.* högtidlig procession. **-ausschuss**, -es, -e †, *m.* festkomité. **-essen**, -s, -, *n.* festmåltid. **-gabe**, -n, *f.* festgåfva. **-gebrauch**, [-e]s, -e †, *m.* sed, ceremoni vid en högtid. **-gedicht**, [-e]s, -n, *m.* festdikt, festkväde. **-gelag**, [-e]s, -e, *n.* festligt lag. **-geläute**, -s, -, *n.* högtidsringning. **-genosse**, -n, -n, *m.* deltagare i en fest. **-genossenschaft**, -en, *f.* deltagarne i en fest. **-gesang**, [-e]s, -e †, *n.* festkantat, hymn. **-halle**, -n, *f.* festsal, högtidssal. **-kleid**, [-e]s, -er, *n.* högtidsdrägt. **-lied**, [-e]s, -er, *n.* sang vid en fest. **-mahl**, [-e]s, -e el. -er †, *n.* = *essen*. **-ordner**, -s, -, *m.* festarrangör, marskalk vid en fest. **-ordnung**, -en, *f.* festprogram. **-prediger**, -s, -, *m.* festpredikant. **-predigt**, -en, *f.* festpredikan. **-rede**, -n, *f.* festtal. **-redner**, -s, -, *m.* festtalare. **-schrift**, -en, *f.* inbjudningsskrift, program. **-spiel**, [-e]s, -e, *n.* festspel. **-tag**, [-e]s, -e, *m.* festdag, högtidsdag. **-tägig**, **-tägich**, *a.* festlig, hög-

tidlig. **-wein**, [-e]s, -e, *m.* festvin. **-zeit**, -en, *f.* tiden som en fest el. högtid varar. **-zug**, [-e]s, -e †, *m.* festtåg, procession. **-es...** Ex. **~glanz**, -es, 0, *m.* festglans, festskimmer.

Feste, -n, *f.* 1. fäste, borg. 2. 0, fästet, himlen.

fest en, -ete, *ge-et*, *I. tr.* fästa. **II. itr. h.** *F festa*.

Festigkeit, -en, *f.* fasthet, hårdhet, styrka; ✕ befästadt tillstånd.

Festivität, -en, *f.* fest, festlighet.

festlich, *a.* festlig. ~ *begehen*: fira.

Festlichkeit, -en, *f.* 1. festlig karaktär, ståt, prakt. 2. fest, festlighet.

Festón, -s, -s, *n.* feston, girland.

Festung, -en, *f.* fästning. -s... Ex. **~arbeit**, -en, *f.* befästningsarbete. **~arrest**, [-e]s, -e, *m.* fästningsarrest. **~artillerie**, -en, *f.* fästningsartilleri. **~bau**, [-e]s, -ten, *m.* fästningsbyggnad, befästning. **~gürtel**, -s, -, *m.* omgifvande krets af fästningar. **~haft**, -en, *f.* fästning(sstraff). *Zur ~ verurteilt werden*: dömas till fästning, få fästning. **~krieg**, [-e]s, -e, *m.* fästningskrig. **~netz**, -es, -e, *n.* samtliga fästningar inom ett område. **~strafe**, -n, *f.* = *~haft*. **~system**, [-e]s, -e, *n.* (be)fästningssystem. **~wall**, [-e]s, -e †, *m.* fästningsvall. **~werk**, [-e]s, -e, *n.* fästningsverk.

Fetisch, -es, -e, *m.* fetisch. **-anbeter**, -diener, -s, -, *m.* fetischdyrkare.

Fetischismus, -, 0, *m.* fetischdyrkan, fetischism.

fett, *I. a.* fet; flottig; om vin: oljig. *mdt. das macht die Suppe nicht ~* det hjälper ej upp saken; *~e Küche*: a) välförsett kök, b) godt bord; *~e Stelle*, *~er Dienst*: inbringande plats. *mdt. die Farben ~ auftragen*: lägga på tjoekt med färg. **II. [-e]s**, -e, *n.* fett, flott, ister. **-ablagerung**, -en, *f.* aflagring af fett, fettlager. **-auge**, -s, -n, *n.* fettpärla. **-äugig**, *a.* fet, försedd med fettpärlor. **-bauch**, [-e]s, -e †, *m.* istermage. **-bäuchig**, *a.* försedd med istermage. **-darm**, [-e]s, -e †, *m.* tjoekttarm, ändtarm. **-drüse**, -n, *f.* med fettkörtel. **-federn**, *f. plur.* fetttjädral. **-fleck**, [-e]s, -e, **-flecken**, -s, -, *m.* fettfläck, flottfläck. **-gans**, -e †, *f.* zool. pingvin. **-geschmack**, [-e]s, 0, *m.* flottsmak, talgsmak. **-geschwulst**, -e †, *f.* med fettsvulst. **-haltig**, *a.* fetthaltig. **-hammel**, -s, -†, *m.* fet, gödd bugge. **-häring**, [-e]s, -e, *m.* fetsill. **-haut**, -e †, *f.* fetthinna. **-henne**, 0, *f.* bot taklök (Sedum Tetraphyllum). **-klumpen**, -s, -, *m.* fettklump. **-krankheit** = *-sucht*. **-leibig**, *a.* nppsvald, däst. **-leibigkeit**, 0, *f.* fetma, starkt hull, dästhet. **-magen**, -s, -, *m.* zool. löpmage. **-salbe**, -n, *f.* pomada. **-schwanz**, -es, -e †, *m.* 1. fettsvans. 2. fettsvansadt får. **-sucht**, 0, *f.* sjuklig fettbildning. **-süchtig**, *a.* lidande af sjuklig fettbildning. **-t[h]eile**, *m. plur.* fettpartiklar. **-waren** se *-waren*. **-wanst**,

-[e]s, -e †, *m.* istermage. **-waren**, *f.* plur. feta varor. **-wolle**, 0, *f.* flottig, oljig ull.

Fette, 0, *f.* 1. fetma. 2. fett.

fett|en, *-ete, ge-et, tr.* 1. kokk lägga fett et. flott i, t. ex. *eine Speise*. 2. smörja med fett, med flott.

Fettheit, 0, *f.* fethet, fetma.

fettig, *a.* fet, flottig, oljig. **-sein**, -s, 0, *n.* fet-het, fetma.

Fettigkeit, *-en, f.* 1. 0, fethet, fetma. 2. 0, flottighet. 3. fett, fettämne.

1. **Fetzen**, -s, -, *m.* lapp, trasa, bit.

2. **fetz|en**, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* klippa sönder, söndertrasa.

feucht, *a.* fuktig, våt. ~ *machen*: fukta, väta. **-kalt**, *a.* fuktigt kall, kylig.

Feuchte, 0, *f.* fukt.

feuch|ten, *-ete, ge-et, tr.* och *itr.* h. fukta.

Feuchtigkeit, *-en, f.* 1. fukt, fuktigt tillstånd. 2. fuktigt ämne, vätvätska. **-S...** Ex. ~ *messer*, -s, -, *m.* fuktmätare, hygrometer.

feudäl, *a.* feodal, läns-. **-konservativ**, *a.* ultra-konservativ, reaktionär. **-staat**, *-[e]s, -en, m.* feodalstat.

Feudalismus, -, 0, *m.* feodalväsen, länsväsen.

Feudalität, 0, *f.* länsförhållande, feodalväsen.

Feuer, -s, -, *n.* 1. eld. In ~ *geraten* et. ~ *fangen*: fatta eld. ~ *!* elden är lös! ~ *schlagen*: slå eld. X ~ *geben*: gifva fyr. *una.* ~ *dahinter machen*: sätta lif i spelet; ~ *und Flamme für etw. sein*: vara hänförd af, med brinnande nit verksam för ngt; in ~ *und Flamme geraten*: råka i eld och låga. 2. eldsvåda. 3. eld, liflighet, eldigt sinne. *Das Pferd hat viel ~* hästen är mycket eldig. 4. ~ *im Holz*: röta i träet. **-anbetend**, *a.* eldsdyrkande. **-anbeter**, -s, -, *m.* eldsdyr-kare. **-anbetung**, 0, *f.* eldsdyrkan. **-anstalt**, -*rohr* = *f.* brandkårsstation. **-assekuranz**, *-en, f.* brandförsäkring. **-auge**, -s, -n, *n.* eldigt öga. **-bake**, -n, *f.* † fyrbåk. **-ball**, *-[e]s, -e †, m.* eldklot. **-becken**, -s, -, *n.* fyrfat, kolpanna. **-berg**, *-[e]s, -e, m.* eldsprutande berg. **-beständig**, *a.* eldfast. **-beständigkeit**, 0, *f.* eldfasthet. **-bestattung**, *-en, f.* likförbränning. **-blick**, *-[e]s, -e, m.* flammande blick. **-bock**, *-[e]s, -e †, m.* rost, spiselgaller. **-bohne**, -n, *f.* bot. turkisk böna (Phaseolus multiflorus). **-brand**, *-[e]s, -e[r] †, m.* eldbrand. **-brunst** se nedan ~ *brunst*. **-dienst**, *-[e]s, 0, m.* eldsdyrkan. **-eifer**, -s, 0, *m.* eldig ifver. **-eimer**, -s, -, *m.* branddämbär. **-esse**, -n, *f.* skorsten. **-fächer**, -s, -, *m.* eldflika. **-fangend**, *a.* eldfängd. **-farben**, *-farbig, a.* eldfärgad. **-fass**, *-es, -er †, n.* vattentunna för eldsläckning. **-fest**, *a.* 1. elfast. 2. brandfri. **-festigkeit**, 0, *f.* 1. elfasthet. 2. brandfrihet. **-flamme**, -n, *f.* eldslåga. **-fresser**, -s, -, *m.* eldätare. **-fuchs**, *-es, -e †, m.* brandfux. **-funke[n]**, *-ns, -n, m.* eldgnista. **-gabel**, -n, *f.* eldgaffel. **-gatter**, -s, -, *n.* eldgaller,

kakelugngaller. **-geben**, -s, 0, *n.* affyrande, salva. **-gefahr**, *-en, f.* eldfara. **-gefährlich**, *a.* eldfarlig. **-geist**, *-[e]s, -er, m.* 1. eldsande, salamander. 2. eldig person. **-gerät[h]**, *-[e]s, -e, n.* brandredskap. **-geschrei**, *-[e]s, -e, n.* rop att elden är lös. **-geschwindigkeit**, 0, *f.* skjuthastighet. **-gewehr**, *-[e]s, -e, n.* eldvapen, skjutgevär. **-glocke**, -n, *f.* brandklocka, stormklocka. **-glut[h]**, 0, *f.* eld, glöd. **-haken**, -s, -, *m.* brandhake. **-hell**, *a.* eldröd, upplyst af eldsken, klar som elden. **-hörd**, *-[e]s, -e, m.* hård, spisel. **-käfer**, -s, -, *m.* 1. ekoxe. 2. lysmask. **-kasse**, -n, *f.* brandförsäkringskassa. **-kieke**, -n, *f.* fotvärmare. **-kohle**, -n, *f.* eldkol. **-körper**, -s, -, *m.* brinnande massa, eldmassa. **-kugel**, -n, *f.* eldklot. **-künstler**, -s, -, *m.* fyrverkare, pyrotekniker. **-kuss**, *-es, -e †, m.* eldig kyss. **-land**, *-[e]s, 0, n.* npr. Eldslandet. **-länder**, -s, -, *m.* eldsländare. **-lärm**, *-[e]s, 0, m.* ropet elden är lös. **-leiter**, -n, *f.* brandstege. **-leute**, plur. ull *-mann*. **-löschmannschaft**, *-en, f.* släckningsmanskap. **-mal**, *-[e]s, -e et. -er †, n.* 1. eldröd födelsemärke. 2. ärr efter brännskada. **-mann**, *-[e]s, Feuerleute, m.* 1. medlem af brandkåren. 2. eldare. **-mannschaft**, *-en, f.* brandkår. **-mauer**, -n, *f.* brandmur. **-meer**, *-[e]s, -e, n.* eldhaf. **-meldestelle**, -n, *f.* vaktkontor där eldens utbrott anmäles. **-not[h]** se nedan ~ *not*. **-ofen**, -s, -†, *m.* brinnande ugn. **-ordnung**, *-en, f.* brandordning. **-pein**, 0, *f.* helvetespinna. **-pfanne**, -n, *f.* fyrfat. **-pieil**, *-[e]s, -e, m.* brandpil. **-pfuhl**, *-[e]s, 0, m.* eldpöl. **-probe**, -n, *f.* 1. ⊕ eldprof. 2. eldprof, järnbörd. **-rachen**, -s, -, *m.* eldgap. **-raum**, *-[e]s, -e †, m.* ⊕ eldstad, hård. **-regen**, -s, -, *m.* eldregn. **-religion**, *-en, f.* eldsdyrkarnes religion. **-rohr** = *gewehr*. **-rose**, -n, *f.* med. ansigtsros. **-rost**, *-[e]s, -e, m.* rost i eldstäder. **-rot[h]**, *a.* eldröd. **-säule**, -n, *f.* eldpelare. **-schade[n]**, *-ns, -n †, m.* brandskada. **-schau**, 0, *f.* brandsyn. **-schein**, *-[e]s, 0, m.* eldsken. **-scheun**, I. *a.* rädd för elden. II. 0, *f.* rädsla för elden. **-schiff**, *-[e]s, -e, n.* † 1. brandskepp. 2. fyrskepp. **-schirm**, *-[e]s, -e, m.* eldskärm. **-schloss**, *-es, -er †, n.* flintlås. **-schlund**, *-[e]s, -e †, m.* eldgap. **-schritt**, *-en, f.* eldskrift. **-schwamm**, *-[e]s, -e †, m.* fnöske. **-segen**, -s, -, *m.* besvärjelse för att dämpa eldsvådor. **-sicher**, *a.* brandfri. **-speiend**, *a.* eldsprutande. **-spiegel**, -s, -, *m.* brännspegel. **-spritze**, -n, *f.* brandspruta. **-stahl**, *-[e]s, -e †, m.* eldstål. **-stätte**, -n, *f.* 1. brandställe. 2. ⊕ eldstad, hård. **-stein**, *-[e]s, -e, m.* flinta. **-steinaxt**, -e †, *f.* flintyxa. **-steinwerkzeug**, *-[e]s, -e, n.* flintredskap. **-stelle** = *-stätte*. **-strafe**, -n, *f.* död på bål. *Zur ~ verurteilt werden*: dömas att brännas å bålet. **-strom**, *-[e]s, -e †, m.* eldström. **-stüchen**, -s, -, *n.* fotvärmare. **-taufe**, -n, *f.* eldsdop. **-thür[0]**, *-en, f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. X militärisk term.

branddörr *-dörr* afsedd att underlätta undflyendet vid eldsvådor. **-thurm** *-se -turm. -trank, -[e]s, -e †, n. eldig dryck. -trommel, -n, f. brandtrumma. -trunk = -trank. -trunken, a. gripen af eldig hänförelse. -turm, -[e]s, -e †, m. fyr-torn. -versicherung, -en, f. brandförsäkring. -versicherungsgesellschaft, -en, f. brandförsäkringsbolag, brandstodsbolag. -voll, a. eldig. -wache, -n, f. brandvakt(station). brandkår. -wächter, -s, -, m. brandvakt. -waffe, -n, f. eldvapen. -warte, -n, f. fyr-torn. -wasser, -s, 0, n. eldvatten, bränvin. -wehr, -en, f. brandkår. -wehrleute, plur. till -wehrmann, -[e]s, m. medlem af brandkåren. -wein, -[e]s, -e, m. eldigt vin. -werk, -[e]s, -e, n. fyrverkeri. -worker, -s, -, m. fyrver-kare. -werkerei, 0, f. fyrverkarkonst, pyro-teknik. -wolke, -n, f. eldmoln. -zange, -n, f. eldtång. -zeichen, -s, -, n. 1. signaleld. 2. eldsignal. 3. eldsken på himlen ss. tecken till eldsvåda. -zeug, -[e]s, -e, n. elddon. -zunder, -s, 0, m. fnöske. -... Ex. ~brunst, -e †, f. elds-våda. ~gefahr *se -gefahr. ~not[h], -e †, f. eldfura, frångån i följd af eldsvåda.**

feuerig *se feurig.*

feuerjo = feurio.

feuer|n, *-te, ge-t, I. itr. h. 1. elda. 2. gifva eld, t. ex. der Stahl feuert gut. 3. gifva eld, gifva fyr. II. tr. 1. elda, uppelda. 2. ut-sätta för eldens inverkan; svafva. 3. F. hvar jndm eins um die Ohren, auf den Rücken ~ gifva ngn en örfil, ett rapp öfver ryggen. Feuerung, -en, f. 1. eldning. 2. eld. 3. bränsle. -... Ex. ~bedarf, -[e]s, 0, m. åtgång på bränsle.*

Feuilleton, -s, -s, n. följetong.

Feuilletonist, -en, -en, m. följetongsförfattare. feuilletonistiscb, a. följetongs-.

feurig, a. eldig, brinnande, glödande.

feurio, *interj.* elden är lös!

Fez *se Fess.*

ff. förkortn. 1. = sehr fein: mycket fin. 2. = und das Folgende el. und folgende [Seiten]: och följande (ff). 3. F. f. = Fortsetzung fölgt: fortsättning följer (forts.). 4. F.F., F *etw. aus dem ~ (ei. Eff-eff) verstehen: grundligt förstå sig på ngt.*

Fiaker (kort a), -s, -, m. droska, hyrvagn.

Fiasko, -[s], -s, n. fiasko.

Fibel, -n, f. -büch, -[e]s, -er †, n. abc-bok.

Fiber, -n, f. fiber, tåga.

Fichte, -n, f. 1. gran. 2. * tall. -n... Ex. ~apfel, -s, -†, m. grankott, * tallkott. ~baum, -[e]s, -e †, m. = Fichte. ~bewachsen, a. beväxt med granar el. * tallar. ~hain, -[e]s, -e, m. lund af granar el. * tallar. ~harz, -es, 0, n. grankäda, * talkäda. ~holz, -s, 0, n. gran(virke), * tall(virke). ~nadel, -n, f. granbarr, * tallbarr. ~stamm, -[e]s, -e †, m. granstam, * tallstam. ~wald, -[e]s, -er †, m. gran-skog, * tallskog. ~waldung, -en, f. grandunge, * talldunge. ~zapfen, -s, -, m. = ~apfel.

fichten, a. af gran el. * tall, gran-, * tall-.

Ficke, -n, f. P ficka.

Fickfack, -s, 0, m. omsvep, undflykt, före-vändning, svepskäl.

fickfack|len, *-te, ge-t, itr. h. söka undanflykter. Um die Wahrheit ~ kringgå sanningen.*

Fickfacker, -s, -, m. ränkmakare, bedragare.

Fickfackeréi, -en, f. ränker, bedrägeri.

Fideikommiss, -es, -e, n. fideikommiss.

fidél, a. studentspr. munter, kry, glad.

Fidelität, 0, f. studentspr. munterhet, glädtighet.

Fidibus, -[ses], -se, m. fidibus.

Fidüz, -[es], 0, n. förtroende, förtrolighet.

fidüzit, *interj.* studentspr. skäll! (svar på Schmollis).

Fieber, -s, -, n. feber. -ärtig, a. feberartad.

-frei, a. feberfri. -glut[h], 0, f. feberglöd.

-hitze, 0, f. feberhetta. -krank, a. febersjuk.

-mittel, -s, -, n. medel mot feber. -rinde, 0,

f. kinabark. -schau[d]er, -s, -, m. fross-brytning. -schütteln, -s, 0, n. frosskakning.

-traum, -[e]s, -e †, m. feberfantasi.

feieberhaft, feieberig, feieberisch, a. feberaktig.

feiber|n, *-te, ge-t, itr. h.* lida af feber; visa feberaktigt oro; fantisera.

Fiedel, -n, f. F fiol, fela. -bogen, -s, -, m. (fiol-)stråke.

Fiedelêi, -en, f. F nsett fiolspel.

Fiedeler, -s, -, m. F fiolspelare, birflare.

fiedel|n, *-te, ge-t, tr. och itr. h.* spela (på) fiol.

Fieder, -n, f. fanstråle på fjädrar, småfjädrar, fjun.

fiederig, a. befjädrad.

fieder|n, *-te, ge-t, I. tr.* befjädra; *vanl. part. pert. gefedert:* befjädrad. II. *Sich ~* få fjädrar.

Fiedler *se Fiedeler.*

Fiellrass *se Vielrass.*

Figür, -en, f. dim. Figürchen, -lein, 1. figur, gestalt, bild. 2. i schackspel: pjes.

Figür|... *mus. Ex. ~gesang, -[e]s, -e †, m. full-stämmig sång. -musik, 0, f. symfoni.*

Figür|ant, -en, -en, m. ~ln, -nen, f. teat. 1. stat-ist. 2. balettdansör el. -dansös, som icke dansar solo.

figür|er|en, *-te, -t, tr. och itr. h. 1. pryda med figurer. 2. föreställa, spela (en roll). 3. deltaga såsom biperson.*

figür|lich, a. figurlig, bildlig, öfverflyttad, t. ex. *im ~en Sinne:* i bildlig, öfverflyttad be-märkelse.

Fiktión, -en, f. inbillning.

fiktiv, a. inbillad, uppåddat.

Filét, -s, -s, n. 1. kokk. filet (från länden innanför rostbiffen utskuren köttsträng). 2. filet (med knävel och nål förfärdigadt arbete).

Filiäl, -[e]s, -e, n. Filiäl|e, -en, f. afdelning. filial. -bank, -en, f. afdelningskontor af en bank, filialbank. -geschäft, -[e]s, -e, n. af-delning, filial af en affär. -kirche, -n, f. fi-lialkyrka, annexkyrka.

Filigran, -[e]s, 0, n. filigran.

Filter, -s, -, m. och n. filtreringsapparat, sil, durkslag.

Filträt, -[e]s, -e, *n.* filterradt ämne, filtrat.
Filtration, -en, *f.* filtrering.
Filtrier... *Ex.* -**papier**, -[e]s, 0, *n.* filterpapper.
 -**tuch**, -[e]s, -er †, *n.* filterduk, silduk.
filtrier|en, -te, -t, *tr.* filtrera. **Filtrierung**, *f.*
Filz, -es, -e, *m.* 1. filt. 2. F snålvarg, girig-
 buk. -**artig**, *a.* filtartad. -**decke**, -n, *f.* filt uti
 sängtåcke. -**hut**, -[e]s, -e †, *m.* filthatt. -**kappe**,
 -n, *f.* filtmössa. -**verk**, -[e]s, -e, *n.* filt.
1. filzen, *a.* af filt, filta.
2. filz|en, -[e]s|t, -te, *ge-t*, **I. tr.** 1. filta. 2. F
 lexa upp. **II. Sich** ~ filta sig. **III. itr.** *h.*
 vara snäll, girig.
Filzer, -s, -, *m.* 1. filtmakare. 2. = **Filz** 2.
filz|icht, **filzig**, *a.* 1. filtaktig, filtad. 2. F snäll,
 girig.
Filz|igkeit, -en, *f.* F snålhet, girighet, gnideri.
Financier, -s, -s, *m.* penningkarl, kapitalist.
Finanz|en, *plur.* finanser, (stats)förmögenhet,
 penningställning. -**beamte(r)**, (adj. *beja*) *m.*
 ämbetsman vid finansväsendet. -**frage**, -n,
f. finansfråga. -**jahr**, -[e]s, -e, *n.* finansår,
 räkningsår. -**mann**, -[e]s, *Finanzleute*, *m.*
 = **Financier**. -**minister**, -s, -, *m.* finans-
 inkomsterna.
finanziell, *a.* finansiell, finans-.
find|bar, *a.* möjlig att finna.
Finde... *Ex.* -**geld**, -[e]s, 0, *n.* -**lohn**, -[e]s, -e †,
m. hittelön. -**ort**, -[e]s, -e *ei.* -er †, *m.* ställe
 där man hittat ngt, fyndort.
Findel... *Ex.* -**anstalt**, -en, *f.* -**haus**, -es, -er †, *n.*
 hittebarnshus. -**kind**, -[e]s, -er, *n.* hittebarn.
 -**mutter**, -†, *f.* -**vater**, -s, -†, *m.* person som
 uppfostrar ett hittebarn.
find|en, -[e]st, *fand*, *fände*, *gefunden*, -e, **I.**
tr. 1. hitta, *t. ex.* *das verlorne Geld, den*
gesuchten Hut; *finna*, *t. ex.* *einen Freund,*
den Tod, seinen Meister, Gnade vor jmdm,
Freude am Wohlthun, etw. [für] ratsam;
Beifall ~ vinna bifall; *jmdn schlafen* ~
 finna ngn sovande; *finna*, komma under-
 fund med, märka, tycka, anse, *t. ex.* *ich*
finde, dass du Unrecht hast; ich finde, dass
er bloss aussieht ei. ich finde, er sieht bloss
aus; einige wollen ~ några tycka sig ha
 funnit, ha märkt. 2. träffa, stöta på, *t. ex.*
jmdn unerwartet ~, *so etw. findet man im-*
mer wieder: dylikt stöter man ständigt på.
Ich finde in der Zeitung, dass ... jag ser i
 tidningen, att ... **II. Sich** ~ **1.** finnas, råk-
 a, förekomma, *t. ex.* *dies Wort findet sich*
im Homer. Opers. es ~ sich Menschen: det
 fins, det gifves människor. 2. hitta, råka,
t. ex. *sich heim* ~ hitta hem, *sich zurecht* ~
 hitta (vägen), råka rätt, *sr.* känna igen sig.
Sich aus der Sache nicht ~ können: ej veta
 hvarken ut *ei.* in, hafva hufvudbryr för ngt.
3. reolpr. finna, råka hvarandra, *t. ex.* *schöne*
Seelen ~ sich. 4. *Sich zu etw., zu jmdm* ~
 sälla sig till ngt, till ngn. 5. *Sich in etw.*

(ack.) ~ foga sig i, tåligt bära ngt. 6. *Es*
wird sich ~ a) det kommer nog till rätta,
 b) det blir nog ngn råd med det, ngn ut-
 väg för det, c) det kommer framtiden att
 afgöra.

Finder, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som
 hittar, finner, märker, kommer underfund
 med ngt; upphittare. *sms. se Finde...*

findig, *a.* 1. bärg. fyndig. 2. fyndig, fintlig.

Findling, -[e]s, -e, *m.* 1. hittebarn. 2. erra-
 tiskt block.

Finesse, -n, *f.* finhet, finess.

Finger, -s, -, *m.* finger. *Der kleine ~ lillfin-*
gern. Mir sagt's mein kleiner Finger: det
 har en liten fogel sagt mig. *Lange et. krum-*
me ~ haben ei. machen, die ~ kleben las-
sen: vara långfingerad. *Das kann man an*
den ~ abzählen: det kan man utan vidare
 sluta sig till. *Etw. an den ~n herzählen*
können: kunna ngt på sina fem fingrar.
Jmdm durch die ~ sehen: se genom fing-
 rarne med ngn. *Mit ~n auf jmdn weisen*:
 peka finger åt ngn. *Jmdm auf die ~ sehen*
ei. passen: noga öfvervaka ngn. *Sich (dat.)*
etw. aus den ~n saugen: gripa ngt ur luf-
 ten. *Er ist um den ~ zu wickeln*: honom
 kan man vira kring lillfingern. -**ähnlich**, *a.*
 fingerlik. -**breit**, *a.* fingersbred. -**dick**, *a.* fin-
 gerstjock. -**fertig**, *a.* fingerfärdig. -**fertigkeit**,
 -en, *f.* fingerfärdighet. -**förmig**, *a.* finger-
 formig. -**handschuh**, -[e]s, -e, *m.* fingerhand-
 ske. -**hut**, -[e]s, -e †, *m.* 1. fingerborg. 2. bot.
 fingerhatt (Digitalis). -**kraut**, -[e]s, -er †, *n.*
 bot. fingerört (Potentilla). -**los**, *a.* utan fin-
 gar. -**reif**, -**ring**, -[e]s, -e, *m.* fingerring. -**satz**,
 -es, -e †, *m.* *mms.* fingersättning. -**spitze**, -n,
f. fingerspets. -**sprache**, -n, *f.* fingerspråk,
 teckenspråk. -**wurm**, -[e]s, 0, *m.* fingerböld,
 fulslag. -**zeig**, -[e]s, -e, *m.* fingervisning.

Finger|ei, -en, *f.* fingerande, tummande.

Fingerling, -[e]s, -e, *m.* (handsk)finger.

finger|in, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* och *tr.* leka med fin-
 garne, fingra på. *sr.* *gefingert*.

finger|en, -te, -t, *tr.* låtsa, fingera, föregifva.
Fing|erung, *f.*

Fink[e], -en, -en, *m.* fink, i sht bofink. -**en...** *Ex.*
 ~**falk**[e], -en, -en, *m.* zool. sparfhök. ~**garn**,
 -[e]s, -e, *n.* snara, nät för finkar. ~**meise**,
 -n, *f.* zool. talgoxe. ~**netz**, -es, -e, *n.* finknät,
sr. ~. ~**schlag**, -[e]s, -e †, *m.* finksång.
 ~**weibchen**, -s, -, *n.* finkhona.

finkel|n, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* fånga finkar, foglar
 i allmh.

Finkler, -s, -, *m.* fogelfångare.

1. Finne, -n, *f.* 1. zool. fena. 2. finne. 3. dynt.

2. Finne, -n, -n, *m.* finne (Guvånare i Finland).

finnig, *a.* 1. finnig. 2. dyntig.

Finnin, -nen, *f.* finska, finsk kvinna.

finnisch, **I.** *a.* finsk. **II.** *n.* finska, *sr.* *deutsch*.

Finnländer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* finne, finska.
finnländisch, *a.* finsk.

finster, *a.* mörk, dyster, svart.
Finsterheit, **Finsterkeit**, *-en, f.* mörker.
Finsterling, *[-e]s, -e, m.* mörkrets vän, upp-
 lysningens fiende, obskrant.
Finstermis[s], *-se, f.* **1.** mörker. **2.** förmör-
 kelse.
Finte, *-n, f.* fint. *-n...* Ex. *~macher, -s, -, m.*
 listig, knipslug person. *~voll, a.* fintlig,
 knipslug.
Fips, *-es, -e, m. F 1.* näsknäpp. **2.** spenslig,
 rörlig människa, i sht skamsamt om skräddare.
fips'en, *[-e]t, -te, ge-t, tr.* gifva en näsknäpp åt.
Firlefanz, *-es, -e, m. 1.* gäck, narr, pajas. **2.** = *voj.*
Firlefanzeréi, *-en, f.* upplåg, gyckel; strunt.
firm, *a.* fast, säker.
Firm^{la}, *-en, f.* firma.
Firmamént, *[-e]s, -e, n.* firmament.
Firmán se *Ferman*.
firmelⁱⁿ, *-te, ge-t, tr.* konfirmera (vanl blott om
 katolsk konfirmation).
Firmelung, *-en, f.* katolsk konfirmation.
firm^{len} = *fjrmeln*.
Firmling, *[-e]s, -e, m.* konfirmand.
Firmung = *Firmelung*.
Firn, *[-e]s, -e, m. 1.* fjolårssnö, gammal snö.
2. med evig snö betäckt berg, glacier. *-bil-*
dung, -en, f. glaciérbildning.
firn[e], *a.* om vin och frukter: fjolårs-, gammal.
-e... Ex. *~wein, [-e]s, -e, m.* gammalt vin.
Firniss[s], *-ses, -se, m.* fernissa. *-blase, -n, f.*
 fernissflaska. *-farbe, -n, f.* färg rifven med
 fernissa. *-lack, [-e]s, -e, m.* lackfernissa.
1. firniss'en, *[-e]t, -te, ge-t, tr.* fernissa.
2. firnissen, a. fernissad.
Firnisser, *-s, -, m.* fernissare.
First, *[-e]s, -e, m. First^{le}, -en, f. 1.* bärp-
 spets. **2.** takås. *-balken, -s, -, m.* takås.
-ziegel, -s, -, m. takåstegel.
Fisch, *-es, -e, m.* fisk. *Nicht ~ nicht Fleisch:*
 hvarken fogel eller fisk. *-aar, [-e]s, -e,*
-adler, -s, -, m. hafsörn. *-angel, -n, f.* met-
 krok. *-arm, a.* fiskfattig. *-auge, -s, -n, n.*
 fisköga. *-behälter, -s, -, m.* fisksump. *-bein,*
[-e]s, 0, n. 1. [Schwarzes] ~ fiskben af
 hvalfiskbarder. **2. Weisses ~** bläckfiskens
 skal (os sepix). *-beinern, a.* af fiskben, fisk-
 bens-. *-beinstange, -n, f.* hvalfiskbard. *-blase,*
-n, f. fiskblåsa. *-blut, [-e]s, 0, n.* fiskblod.
-brett, [-e]s, -er, n. fiskbräde. *-brühe, -n, f.*
 fisksås. *-brut, -en, f.* fiskyngel. *-erlaubnis[s],*
0, f. tillåtelse att fiska. *-fange, [-e]s, -e †, m.*
 fiskafange, fiske. *-feder, -flosse, -n, f.* fisk-
 fena. *-förmig, a.* fisklik. *-gabel, -n, f.* ljuster.
-garn, [-e]s, -e, n. fisknät. *-gerät[h], [-e]s,*
-e, n. fiskredskap. *-gerechtigkeit, -en, f.* rät-
 tighet att fiska, fiskvatten. *-gräte, -n, f.*
 fiskben. *-haken, -s, -, m.* metkrok. *-hälter =*
-behälter. -hamen, -s, -, m. fiskhäf. *-händler,*
-s, -, m. ~in, -nen, f. fiskhandlare, fisk-
 månglare, fiskmånglerska. *-haus, -es, -er †,*
n. fiskdam, fisksump. *-kasten, -s, -, m.* fisk-

sump. *-kelle, -n, f.* fiskslaf. *-kiefer, -kieme,*
-n, f. fiskgäle. *-köder, -s, -, m.* bete för fisk-
 fångst. *-korb, [-e]s, -e †, m. 1.* fiskkorg. **2.**
 mjärde. *-laich, [-e]s, 0, m.* fiskrom. *-leim, [-e]s,*
-e, m. husbloss. *-markt, [-e]s, -e †, m. 1.*
 fisktorg. **2.** fiskhandel. *-löffel, -s, -, m.* fisk-
 slaf. *-meister, -s, -, m.* fiskare som före-
 står ett fiske. *-milch, 0, f.* mjölke. *-möve,*
-n, f. fiskmåse. *-netz, -es, -e, n.* fisknät.
-ordnung, -en, f. fiskeristadga. *-otter, -n, f.*
 utter. *-park, [-e]s, -e, m.* fiskdam. *-reihér,*
-s, -, m. zool. grå häger. *-reuse, -n, f.* mjärde.
-rogen, -s, -, m. fiskrom. *-schuppe, -n, f.*
 fiskfjäll. *-suppe, -n, f.* fisksoppa. *-teich,*
[-e]s, -e, m. fiskdam. *-thran, [-e]s, 0, m.*
 fisktran. *-trog, [-e]s, -e †, m.* fisksump. *-was-*
ser, -s, 0, n. vatten som fisk fins i. *-wehr,*
-en, f. spjälverk för en fiskdam. *-weib, [-e]s,*
-er, n. fiskmånglerska. *-weiher, -s, -, m.*
 fiskdam. *-zaun, [-e]s, -e †, m.* flätverk till
 fiskfångst. *-zeug, [-e]s, 0, n.* fiskredskap.
-zucht, 0, f. fiskodling. *-züchter, -s, -, m.*
 fiskodlare. *-zug, [-e]s, -e †, m.* notvarp.
fisch^{len}, *[-e]t, -te, ge-t, tr.* och *itr. h.* fiska.
 Bnd. *nach etw. ~* eftersträfvä ngt; *F es ist*
nichts dabei zu ~ därvid är ingenting att
 vinna.
Fischer, *-s, -, m.* fiskare. *~in, -nen, f.* fiskande
 kvinna, fiskarlustru. *-barke, -n, f.* fiskar-
 bark. *-boot, [-e]s, -e †, n.* fiskarbåt. *-knabe,*
-n, -n, m. fiskargosse. *-stechen, -s, 0, n.* lans-
 fäkting till sjös. För öfr. se *Fisch...*
Fischeréi, *-en, f. 1.* fiskande. **2.** rättighet
 att fiska, fiskvatten. **3.** fiskaryrke. **4.** fiske-
 ri. *-gerechtigkeit, -en, f. = Fischeréi 2.*
fischhaft, fischicht, fischig, a. fiskartad, som
 smakar fisk, fisk-.
Fisematénten, Fisimaténten, plur. undflykt, svep-
 skäl, förevändning.
Fiskál, *[-e]s* el. *-en, -e [†], m.* fiskal.
fiskálisch, a. fiskalisk, fiskal-.
Fiskus, -, m. statskassa.
Fistel, *-n, f. 1.* med fistel. **2.** falsett. *-stimme,*
-n, f. falsettröst.
fistelⁱⁿ, -te, ge-t, fistulier^{en}, -te, -t, itr. h.
 tala el. sjunga i falsett.
Fittich, * Fittig, [-e]s, -e, m. 1. vinge. **2. F**
 skört, fik.
Fitz^e, -en, f. härfva, docka, pasma. *-band,*
[-e]s, -er †, n. -faden, -s, -†, m. pasmatråd.
fitz^{en}, [-e]s, -te, ge-t, tr. 1. afdeli i dockor,
 i pasmor. **2. F** låta smaka riset.
fix, a. 1. flink, rask, hurtig. **2.** i ordning,
 färdig. *~ und fertig:* alldeles i ordning.
3. fast, bestämd, orörlig. *~es Gehalt:* fast
 lön. *-fingerig, a.* flink, rask i fingrarna,
 fingerfärdig. *-geschäft, [-e]s, -e, n.* handel
 med fasta pris. *-stern, [-e]s, -e, m.* fix-
 stjärna.
fix^{en}, [-e]s, -te, ge-t, tr. och *itr. h.* handel
 stegra, höja kursen på värdepapper.

Fixer, -s, -, *m.* handel. börspekulant som grundar sina spekulationer på kursernas stignande.

fixier|len, -te, -t, *I. tr.* 1. fastställa, till sin storlek bestämma. 2. betrakta, fixera. **II. Sich** ~ stadga sig, blifva fast, varaktig. **Fixierung**, *f.*

Fix|lum, -um[s], -a, *n.* viss, bestämd summa.

Fl. förkort. = *Florin(e)*.

flach, *I. a.* 1. flack, slät, jämn, flat. *Sich* ~ *auf den Boden legen*: lägga sig raklång på marken. *Auf dem ~en Felde*: på öppna fältet. ⚡ ~ *ee See*: lugn sjö. *bnai. das liegt auf der ~en Hand*: det ligger i öppen dag.

2. grund, *bnai.* platt, ytlig. ~ *es Fahrzeug*: grundtgående fartyg med lågt bord. **II. -[e]s**, -e, *n.* slätt, jämnt föremål, i sbt flat sten. -**bre|nner**, -s, -, *m.* rak brännare (mot-satt till rundbrännare). -**feld**, -[e]s, -er, *n.* slätt. -**füssig**, *a.* som har platta fötter. -**gehend**, *a.* ⚡ grundtgående. -**kopf**, -[e]s, -e †, *m.* ytlig människa. -**land**, -[e]s, -er †, *n.* slättland. -**nase**, -n, *f.* plattnäsa. -**nasig**, *a.* plattnäst.

Fläche, -n, *f.* slat yta, mat. plan. *In gleicher ~ mit*: i jämnhöjd med, jäms med. -*n...* *ex.* ~**inhalt**, -[e]s, 0, ~**raum**, -[e]s, -e †, *m.* yt-innehåll. ~**winkel**, -s, -, *m.* mat. plan vinkel.

flach|len, **fläch|len**, -te, *ge-t, tr.* göra slät, jämn, tillplatta. **Flächung**, *f.*

Flachheit, -en, *f.* flackhet, flathet, släthet; *bnai.* plathet, ytlighet.

flächig, *a.* förekommer blott i sms., t. *ex.* sechs~ som har sex ytor.

Flachs, -es, * -e, *m.* lin. -**bärt**, -[e]s, -e †, *m.* (person med) ljust skägg. -**bärtig**, *a.* ljus-skäggig. -**bau**, -[e]s, 0, *m.* linodling. -**be-reitung**, -en, *f.* linberedning. -**bleuel**, -s, -, *m.* ⊕ linsäcka. -**blond**, *a.* linfärgad. -**bolle**, -n, *f.* linknopp. -**breche**, -n, *f.* ⊕ linbråka. -**brechen**, -s, 0, *n.* ⊕ linbräkning. -**darre**, -n, *f.* ⚡ ria för lintorkning. -**farben**, *a.* lin-färgad. -**feld**, -[e]s, -er, *n.* linåker. -**haar**, -[e]s, -e, *n.* linhår, lingult hår. -**hechel**, -n, *f.* linhäckla. -**knoten**, -s, -, *m.* linknopp. -**kopf**, -[e]s, -e †, *m.* person med linfärgadt hår. -**kraut**, -[e]s, 0, *n.* bot. poleja (*Mentha Pulegium*). -**röste**, -röt[h]e, -rotte, -n, *f.* ⊕ linrötning. -**schwinge**, -n, *f.* ⊕ linsäcka. -**seide**, 0, *f.* bot. snarrefva (*Cuscuta*).

flächse[r]n, *a.* af lin, lin-.

flachsicht, **fläch|sicht**, *a.* linatad.

flackerig, *a.* F fladdrande, ostadig.

flacker|lin, -te, *ge-t, itr. h.* fladdra (om lågor).

Flacón, -s, -s, *n.* slipad flaska.

Fladen, -s, -, *m.* kaka, tårta.

Flader, -n, *f.* åder i trä el. sten, masurering.

fladerig, *a.* ådrig, fläckig, marmorerad, ma-sur-.

flader|lin, -te, *ge-t, tr.* göra ådrig, fläckig; ma-surera, marmorera.

Flaggle, -en, *f.* flagga, flagg. -**kapitän**, -[e]s, -e, *m.* flaggkapten. -*en...* *ex.* ~**schiff**, -[e]s, -e, *n.* flaggskepp. ~**tüch**, -[e]s, -er †, *n.* flaggduk.

flagg|len, -te, *ge-t, I. itr. h.* 1. fladdra, svaja. 2. flagga. **II. tr.** behänga med flaggor, flagg-pryda.

flagrant, *a.* fullt tydlig, klar.

Flamänder, -s, -, *m.* ~**in**, -**nen**, *f.* flamländare, flamländska, flandrare, flandriska.

flamändisch, *a.* flamländsk, flandrisk.

Flamberg, -[e]s, -e, *m.* bredt slagsvärd.

Fläming, -[e]s, -e, **Fläminger**, -s, -, *m.* = *Flamänder*.

Flamingo, -s, -s, *m.* zool. flamingo.

flämisch, *a.* 1. = *flamändisch*. 2. grof, klumpig, plump. 3. tvär, förtretad.

Flämländ... = *Flamänd...*

Flamm|le, -en, *f.* dim. *Flämmchen*, -**lein**, flamma, låga. *In [hellen el. lichten] ~n steken*: stå i ljusan låga. -**loch**, -[e]s, -er †, *n.* öppning för lågan. -**ofen**, -s, -†, *m.* ⊕ flamugn. -**en...**

ex. ~**auge**, -s, -n, *n.* flammande, gnistrande öga. ~**blick**, -[e]s, -e, *m.* flammande blick.

~**blume**, -n, *f.* bot. flox (*Phlox*). ~**feuer**, -s, -, *n.* lågande eld. ~**hauch**, -[e]s, -e, *m.* eld-fläkt. ~**liebe**, 0, *f.* glödande kärlek. ~**meer**, -[e]s, -e, *n.* eldhaf. ~**naht**, -e †, *f.* ⊕ hop-svetsad skarf. ~**ofen** *se* -**ofen**. ~**qual**, -en, *f.*

kval, plåga i lågorna. ~**schrift**, -en, *f.* eld-skrift. ~**schwärt**, -[e]s, -er, *n.* flammande svärd. ~**speind**, *a.* eldsprutande. ~**strom**, -[e]s, -e †, *m.* eldström. ~**tod**, -[e]s, 0, *m.*

död i lågorna. ~**zeichen**, -s, -, *n.* låga ss. tecken för ngt.

flamm|len, -te, *ge-t, I. itr. h.* 1. låga, brinna med låga; *rv. bnai.*, t. *ex.* *vor Zorn* ~ låga af vrede, *für etw.* ~ låga för, vara hänförd af ngt. 2. när ortförändringen framhålls äfr. *s.* fladdra som en låga, lågande fara igenom, blixtra. **II. tr.** 1. hålla öfver el. framför elden, sveda. 2. antända, försätta i låga. 3. göra flammig, fasonera, marmorera.

Flammeri, -[s], -s, *m.* ett slags mjöhrätt.

flammicht, **flammig**, *a.* flammig.

flammier|len, -te, -t, *tr.* = *flanmen II*, 3.

Flammierung, -en, *f.* marmorering.

flandrisch, *a.* flandrisk.

Flanell, -[e]s, -e, *m.* flanell. -**macher**, -**weber**, -s, -, *m.* flanellväfware.

flanellen, *a.* af flanell, flanell-.

flanier|len, -te, -t, *itr. h.* flanera, gå och drifva på gatorna.

Flanke, -n, *f.* sida, * flank. -*n...* *ex.* ~**angriff**, -[e]s, -e, *m.* angrepp i flanken.

flank|lärn, -te, -t, *I. tr.* * 1. förse med sidovärn, sidoverk. 2. beskjuta från sidan. **II. itr. h.** = *flanieren*.

flapp|len, -te, *ge-t, itr. h.* hänga slappt ned.

Flaps, -es, -e, *m.* F flabb.

flapsig, *a.* F flabbig.

Flasche, -n, *f.* dim. *Fläschchen*, -**lein**, flaska, butelj. *Auf ~n ziehen el. füllen*: tömma på buteljer, buteljera. -*n...* *ex.* ~**bier**, -[e]s, -e, *n.* öl på buteljer. ~**boden**, -s, -†, *m.*

* säkta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚡ sjöterm. * militärisk term.

flaskbotten, buteljebotten. ~bùchse, -n, f. ett slags väderbössa. ~bùrste, -n, f. borste till buteljers rengöring, karaffrensare. ~futter, -s, -, n. flaskofodral, flaskfoder. kantin. ~gestell, -[e]s, -e, n. ställning att bära buteljer i, buteljkorg. ~glas, -es, 0, n. buteljglas. ~hals, -es, -e †, m. buteljhals. flaskhals. ~keller, -s, -, m. = ~futter. ~korb, -[e]s, -e †, m. buteljkorg. ~kùrbis[s], -ses, -se, m. bot kalebass (Cucurbita Lagaria). ~reif, a. färdig att fyllas på buteljer. ~ständer, -s, -, m. buteljställning. ~stòpsel, -s, -, m. propp, kork. ~wein, -[e]s, -e, m. vin på buteljer. ~zug, -[e]s, -e †, m. ⊕ hissblock, talja.

Flaschner, -s, -, m. bleckslagare som gör bleckflaskor.

Flaser m. m. = *Flader* m. m.

Flatter... Ex. ~geist, -[e]s, -er, m. orolig ande. oroligt, ostadigt sinne. flygtig person. ~haar, -[e]s, -e, n. fladdrande hår. ~sinn, -[e]s, 0, m. ostadigt, flygtigt sinne, lättsinne. ~sinnig, a. flygtig.

Flatterer, -s, -, m. fladdrande, ostadig, flygtig person.

flatterhaft, a. fladdrande, ostadig, flygtig.

Flatterhaftigkeit, 0, f. ostadighet, flygtighet.

flatterig, a. 1. = *flatterhaft*. 2. = *fladerig*.

flattern, -te, ge-t, *itr. h.*, när ortförändring framfålls s. fladdra: bli. vara ostadig, flygtig.

flattier en, -te, -t, *itr. h.* smeka, smickra, jmdm: ngn.

flau, a. 1. svag, matt, slapp. *Ijun. Ich fühle mich ~, mir ist es wird ~* jag känner mig illamående, matt at hunger. *Der Wind wird ~* vinden mojar af. 2. om drycker: fadd, dufven. 3. handel. föga begärlig, föga efterfrågad. flau.

flau en, -te, ge-t, *itr. h.* blifva slapp m. m. se förez.

Flauheit, **Flauigkeit**, -en, f. 1. matthet, slapphet. 2. fadd smak, duftenhet. 3. handel ringa efterfrågan, flauhet.

Flaum, -[e]s, -e[n], m. dim. *Fläuschen*, -lein, dun, fjun. -[en]... Ex. ~bärt, -[i]s, -e †, m. 1. (skägg)fjun. 2. person som har fjun i st. f. skägg; ontvecklad människa, ungtupp. ~bett, -[e]s, -en, n. dunbädd, dunbolster. ~feder, -n, f. fjun. ~gefùttert, a. stoppad med dun. ~lager, -s, -, n. = ~bett. ~streicher, -s, -, m. F inställsam person, smickrare. ~weich, a. mjuk som dun.

flaumig, a. försedd, beväxt med dun, med fjun; dun- a. fjunartad. mjuk som dun.

Flaus[ch], -es, -e[†], m. 1. hårtofs, nltapp. lintätt m. m. dyt. 2. fris (ett slags ylletyg). ~rock, -[e]s, -e †, m. frisorock.

Flause, -n, f. prat, fluskler, blå dunst, förspjuling; förevändning, undflykt. -n... Ex ~macher, -s, -, m. pratinakare, en som kommer med undflykter, förespeglingar. ~macherei, -en, f. = *Flause*.

Flechse, -n, f. sena. -n... Ex. ~ähnlich, ~artig, a. senartad. ~band, -[e]s, -er †, n. med. senband, ligament.

flechtsicht, **flechtsig**, a. senig.

Flechte, -en, f. 1. fläta; flätverk. 2. bot. laf. 3. med. reform. -arbeit, -en, f. flätadt arbete. ~band, -[e]s, -er †, n. band att fläta in, t. ex. i håret -korb, -[e]s, -e †, m. flätad korg. ~rohr, -[e]s, -e, n. rotting. ~weide, -n, f. vide, korgpil. ~werk, -[e]s, -e, n. flätverk. ~zaun, -[e]s, -e †, m. flätadt stängsel, flätverk. -en... Ex. ~ähnlich, ~artig, a. med. reformsartad; bot. lafartad, laflik. ~ausschlag, -[e]s, -e †, m. med. reformsartadt utslag. ~förmig, a. 1. i form af en fläta. 2. = ~ähnlich.

flechten, *flicht*, *flocht*, *flochte*, *geflochten*, *flicht*, I. tr. fläta, t. ex. *die Haare, Zöpfe, die Haare in Zöpfe* et. *zu Zöpfen, Kränze, Körbe. Bm Blumen in jmds Leben* ~ blomsterströngs lefnadsstig; *einen Bund* ~ sluta ett förbund. II. *Sich ~* fläta sig, slingra sig.

Flechter, -s, -, m. ~in, -nen, f. en som flätar. förfärdig flätade arbeten.

Fleck, -[e]s, -e, m. 1. fläck, ställe, plats, t. ex. *nicht vom ~e gehen, sich nicht vom ~e rühren, das Herz auf dem rechten ~e haben. Einen wunden a. kranken ~ treffen*: vidröra en ömtålig punkt. 2. fläck, märke. Bm. *dem Namen jmds einen ~ anhängen*: sätta en fläck på ngn's rykte. 3. stycke, bit. ~fieber, -s, -, n. fläckfeber. ~mittel, -s, -, n. medel att taga ur fläckar med. ~seife, -n, f. fläcktvål. ~wasser, -s, -, n. fläckvatten.

I. **flecken**, -te, ge-t, I. tr. fläcka, sätta fläckar på, göra fläckig. II. *itr. h.* 1. fläcka ned, smutsa ned. 2. lätt få fläckar, blifva smutsig. 3. F komma ur fläcken. t. ex. *die Arbeit will nicht ~*, utv. pers. *es fleckt nicht mit der Arbeit*.

2. **Flecken**, -s, -, m. 1. = *Fleck*. 2. köping. ~frei, -los, a. fläckfri. Se för öfr. *Fleck*...

fläckig, a. fläckig, nedfläckt.

Fläckigkeit, 0, f. fläckigt, fläckadt tillstånd.

Fleder... Ex. ~maus, -e †, f. läderlapp. ~wisch, -es, -e, m. (sop)vinge, fjäderviska. F om gamla ungdom. ~e feil haben: vara sipp, pryd.

fledern, -te, ge-t, tr. 1. rengöra, damna af med fjäderviska. 2. F jmdn ~ köra ngn på dörren, prygla ngn.

Flegel, -s, -, m. 1. slaga. 2. slyngel, tölp. ~jahre, n. plur. slyngelår. ~streich, -[e]s, -e, m. dumt upptag. slyngelaktig handling.

Flegele, -en, f. slyngelaktigt, tölpaktigt uppförande, sätt, slyngelaktig handling.

flegelhaft, a. slyngelaktig, tölpaktig, oförskämd.

Flegelhaftigkeit, -en, f. slyngelaktighet, tölpaktighet, oförskämndhet.

flegeln, -te, ge-t, I. tr. tröska; prygla. II. *Sich ~* uppföra sig slyngelaktigt.

fleh||en, -te, ge-t, itr. h. och tr. bönfälla, en-träget bedja, t. ex. zu Gott, jmdn um Barmherzigkeit.

flehtlich, a. bedjande, innerlig.

Fleisch, -es, 0, n. kött. *Ins ~ wachsen*: a) växa in i köttet, t. ex. der Nagel ist ins ~ gewachsen, b) bnd. inrota sig, blifva andra naturen. *Vom ~ kommen* el. *fallen*: falla af, magra. -**abfälle**, m. plur. köttaffall. -**bank**, -e †, f. slagtarbänk. -**baum**, -[e]s, -e †, m. stång i skorstenen, på hvilken kött, som skall rökas, upphänges. -**bedarf**, -[e]s, 0, m. köttförråd. -**beil**, -[e]s, -e, n. slagтарыxa. -**beschau**, 0, f. tillsyn öfver köttillförseln. -**brühe**, -n, f. buljong. -**erzeugend**, a. köttbildande. -**erzeugung**, 0, f. köttbildning. -**essend**, a. köttätande. -**esser**, -s, -, m. köttätande människa. -**extrakt**, -[e]s, -e, m. och n. köttextrakt. -**farbe**, -n, f. köttfärg. -**farben**, -**farbig**, a. köttfärgad. -**faser**, -n, f. köttfibrer. -**fass**, -es, -er †, n. köttbalja. -**fressend**, a. köttätande (om djur). -**fresser**, -s, -, m. köttätande djur. -**gabel**, -n, f. köttgaffel. -**gebäckene(s)**, (adj. böja). n. köttpastej. -**hauer**, -s, -, m. slagtare. -**kammer**, -n, f. köttbod. -**klöss**, -es, -e †, m. vanl. dim. -**klösschen**, -s, -, n. köttbulle. -**klotz**, -es, -e †, m. slagtares hackkubb. -**klumpen**, -s, -, m. köttklump, köttmassa. -**kost**, 0, f. köttföda, köttmat. -**laden**, -s, -†, m. köttandel. -**lake**, -n, f. köttlake. -**los**, a. köttlös. -**lösigkeit**, 0, f. köttlöshet, ytterlig magerhet. -**made**, -n, f. mask i kött. -**markt**, -[e]s, -e †, m. köttorg, köttmarknad. -**messer**, -s, -, n. förskärrknif. -**nahrung**, -en, f. = *kost*. -**rot[h]**, a. köttrod. -**schätzer**, -**schauer**, -s, -, m. uppsyningsman öfver köttillförseln. -**schnitt**, -[e]s, -e, m. snitt i köttet. -**schnitten**, -s, -, n. köttskifva. -**seite**, -n, f. köttseida af en hud. -**speise**, -n, f. köttträtt. -**steuer**, -n, f. slagtskatt. -**suppe**, -n, f. köttsoppa. -**tag**, -[e]s, -e, m. dag då man får äta kött, icke-fastedag. -**topf**, -[e]s, -e †, m. köttgryta. -**verbrauch**, -[e]s, 0, m. köttåtgång. -**verkäufer**, -s, -, m. ~in, -nen, f. köttmånglare, köttmånglerska. -**wa[a]re**, -n, f. köttvara. -**wa[a]renhandlung**, -en, f. kötthandel, char-kuteri. -**würdung**, 0, f. mandomsanammelse, människoblivande. -**wunde**, -n, f. sår i köttet som ej tränger in till benen. -**wurst**, -e †, f. köttkorf. -**zahn**, -[e]s, -e †, m. huggtand. -**zeit**, -en, f. tid då man får äta kött. -**es...** Ex. ~**lust**, -e †, f. sinlig lusta, sinligt begär. ~**sinn**, -[e]s, 0, n. sinlighet.

fleisch||en, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. om stöt el. bugg vid fakta: intränga i köttet.

Fleischer, -s, -, m. ~in, -nen, f. slagtare, slagtarhustru, slagtarmadam. -**beil**, -[e]s, -e, n. slagтарыxa. -**bursch[e]**, -en, -en, m. slagtarlärning. -**frau**, -en, f. slagtarhustru. -**gang**, -[e]s, -e †, m. fåfång gång. -**gesell[e]**, -en,

-en, m. slagtargesäll. -**gewicht**, -[e]s, -e, n. slagtarvigt (tyngre än vanlig). -**hund**, -[e]s, -e, m. slagtarhund. -**innung**, -en, f. slagtarskrå. -**knecht**, -[e]s, -e, m. slagtardräng. -**laden**, -s, -†, m. slagtarbod. -**lehrling**, -[e]s, -e, m. = *bursche*. -**messer**, -s, -, n. slagtarknif.

fleischern, a. af kött, kött-.

fleischig, a. köttig.

fleischlich, a. köttslig, sinlig.

Fleischlichkeit, -en, f. sinlighet.

Flaiss, -es, 0, m. 1. flit. ~ *auf etw.* (ack.) *verwenden*: vinnlägga sig om ngt. Ordspr. ~ *bricht Eis*: nufet. tålmod öfvervinner surkål. 2. *Mit ~* med flit, afsigtligt. -**entfaltung**, -en, f. nit.

fleissig, a. flitig, a) arbetsam, nitisk, b) som man nedlagt flit på. t. ex. ~e *Arbeit*, c) ofta upprepad, tät, t. ex. ~e *Besuche*, *das Theater ~ besuchen*.

flektier||en, -te, -t, tr. och *sich ~* gram. böja(s), flektera(s). **Flektierung**, f.

flenn||en, -te, ge-t, itr. h. F lipa.

Flenner, -s, -, m. ~in, -nen, f. F en som lätt lipar; lipare, liper.

flens||en, -[es]t, -te, ge-t, tr. stycka späcket på en hval.

fletsch||en, -[es]t, -te, ge-t, tr. 1. ⊕ sträcka, tänja, t. ex. *Metalle*. 2. *Die Zähne ~* visa tänderna.

Flibüstier (4-stafv.), -s, -, m. vestindisk sjööröfvare.

Flick... Ex. -**arbeit**, -en, f. lappande, lagning.

-**decke**, -n, f. lapptäcke. -**häring**, -[e]s, -e, m. fläckt och rökt sill. -**lappen**, -s, -, m. lapp till lagning. -**schneider**, -s, -, m. lappskräddare. -**schuster**, -s, -, m. lappskomakare. -**werk**, -[e]s, -e, n. flickverk, lappverk. -**wort**, -[e]s, -er †, n. för rinnets el. meters skul inskjutet ord.

1. **Flicken**, -s, -, m. lapp till lagning el. redan påsatt. Sms. = *Flick...*

2. **flick**||en, -te, ge-t, tr. 1. lappa, laga. 2. * rifva i lappar, sönderslita, t. ex. *die Hunde haben dem Hasen das Fell geflickt*. Ordspr. *jmdm etw. am Zeuge ~* lappa om ngn.

Flicker, -s, -, m. ~in, -nen, f. en som lagar, t. ex. lappskräddare, kittelflickare m. m.

Flickeröi, -en, f. lagning, lappande; flickverk; flickverk.

Flieder, -s, -, m. 1. fläder. 2. syren. -**baum**, -[e]s, -e †, m. fläderträd, syrenträd. -**blüt[h]**e, -n, f. fläderblomma, syrenblomma. -**strauch**, -[e]s, -e[r] †, m. fläderbuske, syrenbuske. -**thee**, -s, -s, n. fläderte.

Fliege, -n, f. 1. fluga. 2. sigte på skjutgevär. 3. lättfärdig person. -n... Ex. ~**baum**, -[e]s, -e †, m. alm. ~**dreck**, -[e]s, 0, m. F flugsmuts. ~**fänger**, -s, -, m. 1. flughäf. 2. = *schnäpper*. ~**fenster**, -s, -, n. hårduksfönster, stål-trådsfönster. ~**flor**, -[e]s, -e, m. ~**garn**, -[e]s, -e, n. flugnät, myggnät. ~**gift**, -[e]s, -e, n. fluggift. ~**glas**, -es, -er †, n. glas att fånga flugor i. ~**klappe**, ~**klatsche**, -n, f. flugsmälla. ~**kopf**, -[e]s, -e †, m. 1. flughuf-

vud. 2. boktryck. spis. ~netz, -es, -e, n. flug-nät. ~papier, -[e]s, -e, n. flugpapper. ~pilz, -es, -e, m. flugsvamp. ~schimmel, -s, -, m. hvit häst med svarta prickar. ~schmutz, -es, 0, m. flugsmuts. ~schnäpper, -s, -, m. zool. flugsnappare (Muscicapa). ~schrank, -[e]s, -e †, m. skåp med hårduksdörrar. ~stein, -[e]s, -e, m. pulveriserad arsenik använd till flugpulver. ~vogel, -s, -†, m. zool. flug-fogel, kolibri (Trochilus). ~wedel, -s, -, m. flugviska.

fliegen, *flog, flöge, geflogen, flieg*[e]; föråldr. pres. ind. *fliegst, fliegt*, imper. *flieg*, I. itr. s., nar ortförändringen ej framåtles h. 1. flyga. In die Höhe ~ flyga upp. 2. Sie flogen von ihren Sitzen: de flögo upp, sprungo upp från sina platser. In die Luft ~ flyga, springa, sprängas i luften. In Stücke ~ springa sönder i bitar. II. Sich müde ~ flyga sig trött.

Flieger, -s, -, m. en som flyger.

fliehen, *floh, flöhe, geflohen, flich*[e]; föråldr. pres. ind. *fluehst, flueht*, imper. *flueh*, I. itr. s. fly. Von dannen ~ fly sin kos, rymma. Vor jmdm ~ fly för ngn. Zu jmdm ~ taga sin tillflykt till ngn. II. tr. Jmdn, etw. ~ fly, undvika ngn, ngt.

Fliese, -n, f. stenplatta, stenhäll att kläda golf och väggar med. -n... Ex. ~fussboden, -s, -[†], m. ~pflaster, -s, -, n. stengolf.

Fließ, -es, -e, n. 1. bäck, rännil. 2. se *Fließ*. -gold, -[e]s, 0, n. genom vaskning vunnit guld. -papier, -[e]s, -e, n. läskpapper. -wasser, -s, -, n. rinnande vatten.

fließen, -[e]t, *floss, flösse, geflossen*, -[e]; föråldr. pres. ind. *flieuss[es]t, flieusst*, imper. *flieuss*, itr. s. och h. 1. flyta, rinna, strömma. Thränen ~ von den Augen ei. die Augen ~ von Thränen: tårar strömma ur ögonen. Von Blut ~ drypa af blod. Das Papier fließt: papperet slår igenom, plånar. Ins Meer ~ utnytna i hafvet. ~de Augen: rinnande ögon. Aus etw. ~ härflyta, härröra ur ngt. 2. fladdra, bölja, t. ex. die Haare, die Gewänder ~.

Fliete, -u, f. med. åderjärn, snäppare.

fimm|en = *fimmern*.

flimmer, -s, -, m. 1. skimmer, glitrande sken, glitrande glans. 2. glitter, prål. -schein, -[e]s, 0, m. darrande sken.

flimmer|in, -te, *ge-t, itr. h.* glindra, glittra, skimra, tindra.

flink, a. flink, rask, hurtig.

flinkheit, 0, f. flinkhet, hurtighet.

flint, -[e]s, -e, m. flinta. -glas, -es, 0, n. flint-glas. -stein, -[e]s, -e, m. flinta.

flinte, -n, f. bössa. -n... Ex. ~kolben, -s, -, m. bösskolf. ~kräzter, -s, -, m. Ⓞ krats. ~kugel, -n, f. gevärskula. ~pulver, -s, 0, n. jagt-kul. ~schaft, -[e]s, -e †, m. bösstock. ~schloss, -es, -er †, n. bösslås. ~schuh,

-[e]s, -e, m. bössfodral. ~schuss, -es, -e †, m. bösskott. ~stein, -[e]s, -e, m. (gevärs-) flinta.

flirr|en, -te, *ge-t, itr. h.* skimra, glimra.

flispe|r|n, **flister|n**, -te, *ge-t, tr. och itr. h.* hvi-ska, tissla.

Flitter, -s, -, m. 1. paljetter, guld- och silfver-tråd till broderier m. m. 2. glitter, prål, bjäfs. -glanz, -es, 0, m. glitter, prål, tomt sken. -gold, -[e]s, 0, n. glitterguld. -haube, -n, f. spetsmössa. -kram, -[e]s, 0, m. glitter, krimskrams. -monat, -[e]s, -e, m. smekmånad. -sand, -[e]s, 0, m. guldsand. -schuh, -[e]s, -e, m. med glitter, paljetter prydd sko. -staat, -tand, -[e]s, 0, m. -werk, -[e]s, 0, n. grannlåt. -woche, -n, f. vecka i en smekmånad.

flitterhaft, **flitterig**, a. glitrande, prålände.

flitter|n, -te, *ge-t, itr. h.* 1. = *fimmern*. 2. prunka med tomt sken, vara grann.

Flitz, -es, -e, m. pil att skjuta med bäge. -bogen, -s, -, m. bäge att skjuta med. -pfeil, -[e]s, -e, m. = *Flitz*.

flitz|en, -[e]st, -te, *ge-t, itr. s.* röra sig pil-snabbt, ila.

Flock|e, -en, f. äm. *Flöckchen, -lein*, flock, tapp. -seide, 0, f. flocksilke. -wolle, 0, f. flockull. -en... Ex. ~ärtig, a. flockig. ~bett, -[e]s, -en, n. bolster ei. madrass stoppad med flockull. ~blume, -n, f. blåklint. ~schnee, -[e]s, 0, m. snö i flockar, snöflockar.

flock|en, -te, *ge-t. I. tr.* 1. flocka. 2. göra bäl-lar af. II. *Sich* ~ 1. flocka sig. 2. bälla sig. III. itr. h. och s. falla, flyga i flockar, i flin-gor.

flockicht, **flockig**, a. flockig.

Floh, -[e]s, -e †, m. loppa. **Floh...** el. **Flöh...** Ex. -biss, -es, -e, m. loppbett. -fang, -[e]s, 0, m. -jagd, -en, f. loppjagt. -same[n], -ns, -n, m. loppfrö(gräs).

flöh|en, -te, *ge-t, tr. och sich* ~ loppa (sig).

1. **Flor**, -[e]s, -e, m. 1. blomning, blomnings-tid. 2. samling blommande växter. 3. flor, blomstring, blomstrande tillstånd.

2. **Flor**, -[e]s, -e †, m. flor, a) tygsort, b) stöja af sådant tyg. *Jmdm den ~ von den Augen ziehen*: taga ngn ur hans villfarelse. -band, -[e]s, -er †, n. florband. -binde, -n, f. florbindel. -haube, -n, f. mössa af flor.

Flor|a, -en, f. flora.

floren, a. af flor, flor-.

1. **florentiner**, -s, -, m. ~in. -nen, f. florentin-are, florentinska.

2. **florentiner**, **florentinisch**, a. florentinsk.

1. **Florétt**, -[e]s, -s el. -e, n. florett.

2. **Florétt**, -[e]s, -e, m. grof, ospunnen silkes-tråd. -seide, -n, f. florettsilke.

florier|en, -te, -t, itr. h. blomstra, florera.

Florilégu|um, -um[s], -en ei. -a, n. samling, ur-vals, antologi.

Florin, -s, -e, m. * = *Gulden*.

Floskel, -n, *f.* floskel, grannlåt i tal el. skrift.
Flöss, -es, -e †, *n.* 1. flotte. 2. Ⓢ tacka, gös.
 -amt, -[e]s, -er †, *n.* myndighet som öfvervakar flottningen. -**beamte**(r), (adj. böjn.) *m.* uppstyngsman vid flottning. -**brücke**, -n, *f.* flottbro. -**führer**, -s, -, *m.* flottare. -**graben**, -s, -†, *m.* kanal för flottning. -**herr**, -n, -en, *m.* ägare till en flotte. -**holz**, -es, 0, *n.* flottvirke. -**meister**, -s, -, *m.* förman vid flottning el. på en flotte. -**ordnung**, -en, *f.* stadga för flottning. -**rechen**, -s, -, *m.* -**wehr**, -en, *f.* dam för att mota flottimmer. -**zeit**, -en, *f.* flottningstid. -**zoll**, -[e]s, -e †, *m.* tull på flottning.
flössbär, *a.* om vattendrag: som tillåter flottning.
Flossle, -en, *f.* dim. *Flösschen*, -lein, simfena. -**feder**, -n, *f.* simfena. -**en...** Ex. ~**fisch**, -es, -e, *m.* fenfisk. ~**zahl**, -en, *f.* antal fenor.
Flössle, -en, *f.* 1. flottled (anstalter för flottning) 2. rätt till flottning. 3. flottadt virke. 4. flotte. -**baumholz**, -es, 0, *n.* flottimmer, timmerflotte. -**baum**, -[e]s, -e †, *m.* träd i en flotte. -**wasser**, -s, -, *n.* flottled.
flöss|en, -[es]t, -te, *ge-t*, *tr.* 1. flotta. 2. hålla, ingjuta, t. ex. *jmdm Arznei in den Mund*, *Ruhe in die Seele*. 3. skumma, t. ex. *die Milch*.
Flösser, -s, -, *m.* flottare.
flössig, *a.* försedd med fenor; blott i sma, t. ex. *breit* ~ som har breda fenor.
Flöte, -n, *f.* flöjt. -**n...** Ex. ~**ähnlich**, *a.* flöjtlik. ~**bläser**, -s, -, *m.* flöjtblåsare. ~**futter**, -s, -, ~**futteral**, -[e]s, -e, *n.* flöjtfodral, flöjtetui. ~**spieler** = ~**bläser**. ~**stück**, -[e]s, -e, *n.* musikstycke för flöjt.
flöt|en, -ete, *ge-et*, *tr.* och *itr.* *h.* 1. spela på flöjt. 2. tala, sjunga med flöjtlik röst. 3. *F* ~ *gehen*: gå med Davids höns under isen.
Flöter, -s, -, *Flötist*, -en, -en, *m.* flöjtist.
flott, *I. a.* 1. ⚓ flott, t. ex. ~ *werden*, *ein Schiff* ~ *machen*. 2. bliå rask, glad, som för ett gladt lif, lever undan. ~ *Bursche*: glad gosse, rask karl, en som lever undan. **II.** -[e]s, -e, *n.* ngt som simmar ofvanpå, t. ex. grädde, skum *m.* -**holz**, -es, 0, *n.* flottimmer, flottved. -**stahl**, -[e]s, 0, *m.* Ⓢ flottstål. -**weg**, *adv.* raskt, utan betänkande.
Flotte, -n, *f.* 1. flotta. 2. flotte. -**n...** Ex. ~**führer**, -s, -, *m.* anförare för en flotta.
flott|en, -ete, *ge-et*, ⚓ *I. itr.* *h.* vara flott. **II. tr.** göra flott.
Flottille, -n, *f.* flottilj.
Flötz, **Flöz**, -es, -e, *n.* och *m.* bärg. flöts. -**berg**, -[e]s, -e, *m.* -**gebirge**, -s, -, *n.* bärg. flötsbärg. -**reich**, *a.* bärg. rik på flötser. -**schrift**, -en, *f.* bärg. flötslager. -**weise**, *adv.* bärg. i flötser.
Fluch, -[e]s, -e †, *m.* 1. förbannelse. 2. svordom. -**abwendend**, *a.* afvändande förbannelse. -**beladen**, -**belastet**, *a.* belastad med, tyngd af förbannelse. -**entlastet**, *a.* befriad från förbannelse. -**maul**, -[e]s, -er †, *n.* P svärjare. -**wert[h]**, -**würdig**, *a.* värd förbannelse.
flüch|en, -te, *ge-t*, *tr.* *itr.* *h.* 1. *Jmdm* ~ för-

banna ngn. *Auf jmdn*, *etw.* ~ förbanna, svära öfver ngn, ngt. 2. svära. **II. tr.** svärja, svära. *Jmdm alles Böse an den Hals* ~ önska ngn allt ondt.

Flücher, -s, -, *m.* svärjare.

Flucht, -en, *f.* 1. 0, flykt. *Auf der* ~ *sein*: vara stadd på flykt. *In die* ~ *schlagen*: slå på flykten. 2. svärm, flock af flygande foglar. 3. Ⓢ spelrum, svängrum för maskiner. 4. linie, rad, t. ex. *sechs Fenster in einer* ~ sex fönster i rad, i en linie. -**frei**, *a.* öppen för flykt. -**versüch**, -[e]s, -e, *m.* försök att fly.

flüch|ten, -ete, *ge-et*, **I. itr.** *s.* och *sich* ~ flykta, fly. **II. tr.** genom flykt bringa i säkerhet.

flüchtig, *a.* 1. flyende. ~ *werden*, *sich auf* ~ *en Fuss setzen*: taga till flykten. 2. snabb, t. ex. ~ *es Ross*; flygtig, t. ex. ~ *er Rote*; flygtig, lätt förflygande, t. ex. ~ *er Salze*. 3. flygtig, hastig, slarfvig, ytlig, t. ex. ~ *er Blick*, ~ *er Mensch*, ~ *er Zeichnung*.

Flüchtigkeit, -en, *f.* flygtighet, hastighet, ytlighet, slarf. -**n...** Ex. ~**fehler**, -s, -, *m.* slarfel.

Flüchtling, -[e]s, -e, *m.* flykting; rymmare.

Flug, -[e]s, -e †, *m.* 1. 0, flygt. *Im* ~ *e*: i flygande fart. *In einem* ~ *e*: i ett sträck. 2. = *Flucht* 2. 3. vingpar. 4. afstånd mellan vingspetsarne, t. ex. *zwei Fuss im* ~ *e messen*: hålla två fot mellan vingspetsarne. -**asche**, 0, *f.* falaska. -**begier**[de], 0, *f.* begär att flyga. -**biene**, -n, *f.* arbetabi. -**blatt**, -[e]s, -er †, *n.* flygblad, flygskrift. -**fertig**, *a.* flygfärdig. -**feuer**, -s, -, *n.* flygbrand. -**hafer**, -s, 0, *m.* bot. flyghafre (Avena fatua). -**haut**, -e †, *f.* flyghud. -**loch**, -[e]s, -er †, *n.* fönster. -**maschine**, -n, *f.* flygmaskin. -**mehl**, -[e]s, 0, *n.* kringrykande mjöl. -**sand**, -[e]s, 0, *m.* flygsand. -**schrift**, -en, *f.* flygskrift. -**schütz**[e], -en, -en, *m.* skytt som kan skjuta foglar i flykten. -**sommer**, -s, 0, *m.* flygande spindelväf. -**weite**, -n, *f.* afstånd mellan vingspetsarne.

Flügel, -s, -, *m.* 1. vinge. *bnai jmdm die* ~ *beschneiden*: stäcka vingarne på ngn; *die* ~ *wachsen ihm*: hans krafter växa. *Die* ~ *hängen* el. *sinken lassen*: sloka vingarne, bliå sloka örönen. 2. ✕, *mus.* och byggn. flygel. -**adjutant**, -en, -en, *m.* flygeladjutant. -**ähnlich**, -ärtig, *a.* vinglik, flygelartad. -**decke**, -n, *f.* täckvinge. -**ende**, -s, -n, *n.* vingspets. -**farn**, -[e]s, -e, *m.* bot. bråken (Pteris). -**fenster**, -s, -, *n.* flygelfönster. -**förmig**, *a.* vingformig. -**horn**, -[e]s, -er †, *n.* jagthorn. -**kleid**, -[e]s, -en, *n.* klädning med lösa garneringar. -**lahm**, *a.* vingbruten. -**länge**, -n, *f.* vinglängd, flygellängd. -**mann**, -[e]s, *Flügelleute*, *m.* flygelman. -**meister**, -s, -, *m.* jåg. anförare för en flygel vid skallgång. -**pferd**, -[e]s, -e, *n.* poet. pegas. -**schlag**, -[e]s, -e †, *m.* vingslag. -**thür**[e], -en, *f.* flygeldörr.

flügel|n, -te, *ge-t*, *tr.* bevinga.
flügge, *a.* flygfärdig, flygtig.

* akta sma. F familjärt. P lagre språk. ✕ mindre brukigt. Ⓢ teknisk term. ⚓ sjoterm. ✕ militäris term.

flugs, *adv.* strax, genast, på stund.
Fluh, **Flüh**, *-e[n]*, *f.* bärgvägg, klippvägg. **-vogel**, *-s*, *†*, *m.* zool. alpjärnsparf (*Accentor alpinus*).
Fluidum, *-um[s]*, *-a*, *n.* vätska, fluidum.
fluktuer|en, *-te*, *-t*, *itr. h.* ömsom af- och tilltaga, vara föränderlig.
Flunder, *-s*, *-*, *m.* *-n*, *f.* flundra.
Flunker, *-s*, *-*, *m.* bländverk, blå dunst. dikta- tade historier.
Flunkeréi, *-en*, *f.* uppiktade historier. skryt.
Flunkerer, *-s*, *-*, *m.* lögnaktig, skrytsam män- niska, lögnare, skräflare.
flunkerhaft, *a.* lögnaktig, skrytsam.
flunkerin, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. = *flinmerna*. 2. ljuga, skryta, skräfla.
Flur, *I. -en*, *f.* 1. mark, fält, näjd. 2. stads- byområde. **II. -en**, *f.* *-[e]s*, *-e [t]*, *m.* 1. sten till golfäggning. 2. stengolf; golf i allm. 3. förstuga. 4. loggolf. **-begang**, *-[e]s*, *-e †*, *m.* **-besichtigung**, *-en*, *f.* syn af stads- el. by- område. **-buch**, *-[e]s*, *-er †*, *n.* jordbok. **-fenster**, *-s*, *-*, *n.* fönster i förstugan. **-gang**. *-[e]s*, *-e †*, *m.* 1. = *-begang*. 2. korridor. **-grenze**, *-n*, *f.* gräns för stads- el. byom- råde. **-hüter**, *-s*, *-*, *m.* fältvaktare. **-ordnung**. *-en*, *f.* lag rörande jorden, jordbruket. **-re- gister**, *-s*, *-*, *n.* = *-buch*. **-schütz[e]**, *-en*, *-en*. *m.* ett slags polisman på landet. **-stein**. *-[e]s*, *-e*, *m.* 1. gränsten, råmärke. 2. sten till golfäggning.
fluren, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. utstaka gränserna, gå upp rågången för. 2. vakta jorden. 3. golf- lägga med sten.
flüsch|en, *-[e]t*, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* F gå undan, fortskrida. *Das fluscht besser*: så går det bättre.
Fluss, *-es*, *-e †*, *m.* 1. flod, ström. 2. rinnande. flöde, svall. *Etw. in ~ bringen*: sätta ngt i gång. 3. med flytning, fluss. 4. ⊕ smält, fly- tande tillstånd hos metaller. 5. ⊕ fluss. 6. gjutgods. **-ab[wärts]**, *adv.* utför floden, med strömmen. **-anwohner**, *-s*, *-*, *m.* *~in*, *-nen*, *f.* person som bor vid en flod. **-arm**, *-[e]s*, *-e*, *m.* flodarm. **-arm**, *a.* flodfattig. **-auf[wärts]**, *adv.* uppför floden, mot strömmen. **-bad**, *-[e]s*, *-er †*, *n.* bad i en flod. **-bett**, *-[e]s*, *-en*, *n.* flodbädd. **-enge**, *-n*, *f.* flodpass. **-ieber**, *-s*, *-*, *n.* *med* katarr med feber. **-gebiet**, *-[e]s*. *-e*, *n.* flodområde. **-gold**, *-[e]s*, *0*, *n.* i flod- bäddar funnet guld. **-mittel**, *-s*, *-*, *n.* ⊕ fluss- medel. **-mündung**, *-en*, *f.* flodmynning. **-pferd**, *-[e]s*, *-e*, *n.* flodbäst. **-schiff**, *-[e]s*, *-e*, *n.* flod- båt. **-schiffahrt**, *0*, *f.* flodtrafik. **-spat[h]**. *-[e]s*, *0*, *m.* min. flusspat.
flussig, *a.* 1. flytande. 2. *~e Gelder*: tillgäng- liga medel. *Sein Vermögen ~ machen*: göra sin förmögenhet tillgänglig, förvandla den i kontanter.
Flüssigkeit, *-en*, *f.* 1. flytande tillstånd. 2. vätska. *-s...* *ex. ~gewicht*, *-[e]s*, *0*, *n.* ett

ämnes vigt i flytande tillstånd. *~mäss*, *-es*, *-e*, *n.* mått för våta varor.
Flüsterer, *-s*, *-*, *m.* en som hviskar.
flüster|n, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. hviska. 2. sakta susa.
Flut[h], *-en*, *f.* 1. flod (mots.: ebb). 2. väldig vattenmassa; båd. mängd i allm. flod, svall, *t. ex. die ~en der Zuschauer, eine ~ von Worten*. **-anker**, *-s*, *-*, *m.* † flodankare. **-bett**, *-[e]s*, *-en*, *n.* ⊕ kvarnränna. **-deich**, *-[e]s*, *-e*, *m.* dam, vall som skall förebygga öfersvämningar. **-hafen**, *-s*, *†*, *m.* † hamn som blott under flodtiden är tillgänglig. **-thor**, *-[e]s*, *-e*, *n.* ⊕ damlucka för att ntläppa det öfverflödiga vattnet. **-zeit**, *-en*, *f.* flod(tid). *-en...* *Ex. ~andrang*, *-[e]s*, *0*, *m.* (vatten)massornas påträngande. *~getös*, *-es*, *0*, *~tösen*, *-s*, *0*, *n.* (vatten-) massornas dån.
flut[h]en, *-ete*, *ge-et*, *I. itr. h.*, när ortförändringen framhålltes *s. 1. Das Meer* el. opera. *es flutet*: floden inträder el. det är flod. 2. flöda, svälla. svalla. 3. bäras af floden, simma, flyta. **II. tr.** om vatten: bära, uppkasta, *t. ex. das Meer flutet Leichen an das Ufer*.
Fock, *-[e]s*, *-e*, *m.* **Fockle**, *-en*, *f.* † 1. fock- mast. 2. fock segel. **-mars**, *-es*, *-e[n]*, *m.* † fockmars. **-mast**, *-[e]s*, *-en*, *m.* † fockmast.
föderal, *a.* beträffande förbundsorfattning el. förbundsstat, förbunds-
Föderalist, *-en*, *-en*, *m.* anhängare af federa- tivt styrelsesätt.
Föderation, *-en*, *f.* statsförbund, förbund.
föderier|en, *-te*, *-t*, *tr.* och *sich ~ förena* (sig) till förbundsstat. **Föderiert**: förbunden.
foder|n *se* *fordern*.
Fohle, *-n*, *f.* stoföl.
1. Fohlen, *-s*, *-*, *n.* föl.
2. fohlen, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* föla.
Föhn, *-[e]s*, *-e*, *m.* fön (sydvind i Schweiz) **-wetter**, *-s*, *-*, *n.* sådant väder som förorsakas af fönvinden.
Fohre, *-n*, *f.* zool. förell.
Föhre, *-n*, *f.* furu. *-n...* *Ex. ~holz*, *-es*, *0*, *n.* furuträ, furuved, furu.
föhren, *a.* af furu, furu-
Föhlen, *-s*, *-*, *n.* zool. sik.
Folge, *-n*, *f.* 1. följd; verkan. *In ~ Ihres Befehls*: till följd af eder befallning. *In der ~ der Jahrhunderte*: under århundradenas lopp. *Für jmdn, für etw. von ~n sein*: vara af betydelse, vara ödesdigert för ngn, för ngt. 2. följd, slutsats, konsekvens. 3. efterföljd, lydnad. *Jmdm ~ leisten*: efterkomma ngns befallningar, lyda ngn. 4. skyldighet att vara ngn följaktig samt dennes rätt att utfärda uppåd. 5. följe. 6. följande tid, framtid, *t. ex. die ~ wird es lehen*: framtiden skall utvisa det. **-gemäss**, *a.* följdriktig. **-jahr**, *-[e]s*, *-e*, *n.* följande år. **-leer**, *a.* som ej har några följder. **-lei- stung**, *-en*, *f.* lydaktighet, lydnad. **-los** =

-*leer*. -*recht*, *a.* följdriktig, konsekvent.
 -*reich*, *a.* rik på följder, betydelsefull, ödesdiger. -*reihe*, -*n*, *f.* följd, serie. -*richtig* = -*recht*. -*richtigkeit*, *0*, *f.* följdriktighet, konsekvens. -*satz*, -*es*, -*e* †, *m.* slutsats. -*schwer* = -*reich*. -*welt*, *0*, *f.* efterverld. -*widrig*, *a.* icke följdriktig, inkonsekvent. -*widrigkeit*, -*en*, *f.* brist på följdriktighet, inkonsekvens. -*zeit*, -*en*, *f.* efterföljande tid, framtid. -*n...* se föreg. sms.

folgen, -*te*, *ge-t*, *itr.* *s.* 1. följa, ledsaga, *jmdm*: ngn. *Jmdm im Amte* ~ efterträda ngn i ämbetet. *Auf etw.* (ack.) ~ följa på ngt. *Er sprach wie folgt*: han sade följande. *Das Geld folgt anbei*: penningar(ne) medfölja. 2. följa, lyda, t. ex. *dem Rate jmds, jmdm*. 3. följa, framgå, *aus etw.*: af ngt.

folgender... *Ex* -*gestalt*, -*mässen*, -*weise*, *adv.* på följande sätt.

Folger, -*s*, -, *m.* 1. en som följer, följande, t. ex. ~ *einer Leiche*. 2. efterföljare, a) efterträdare, b) anhängare.

folger||*n*, -*te*, *ge-t*, *I. tr.* *Etw. aus etw.* ~ sluta till ngt af ngt, draga ngn slutsats af ngt. II. *Sich* ~ framgå såsom slutsats, *aus etw.*: af ngt.

Folgerung, -*en*, *f.* följd, slutsats, slutledning. -*s...* *Ex* ~*weise*, *adv.* genom slutsatser, slutledningar.

folglich, *konj.* följlaktligen, alltså.

folgsäm, *a.* lydaktig, lydig; läraktig.

Folgsamkeit, *0*, *f.* lydaktighet, lydighet; läraktighet.

Foliant, -*en*, -*n*, *m.* foliant, folioband.

Folie, -*n*, *f.* folie. *Bildl. jmdm, einer* (dat.) *Sache zur ei. als ~ dienen*: tjäna ngn till förevändning, tjäna till förevändning för ngt.

foliier||*en*, -*te*, -*t*, *tr.* foliera, a) *Bücher*, b) *Spiegel*.

Folio, -*o*[s], -*os* et. -*en*, *n.* folio.

Folter, -*n*, *f.* 1. sträckbänk. *Jmdn auf die ~ spannen*: lägga ngn på sträckbänken. 2. tortyr i allm., *bildl.* plåga, marter. -*bank*, -*e* †, *f.* sträckbänk. -*gerät*[h], -[e]s, -*e*, *n.* pinoredskap. -*kammer*, -*n*, *f.* pinorum. -*pein*, *0*, -*qual*, -*en*, *f.* marter, tortyr, pina.

Folterer, -*s*, -, *m.* rättstjänare som verkställer tortyren.

folter||*n*, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ tortera (sig), pina (sig), martera (sig).

Fond, -*s*, -*s*, *m.* 1. grund. 2. bakgrund. 3. platsen i sulletten å en drocka.

Fonds, -, -, *m.* fond, kapital, värdepapper.

Fontäne, **Fontäne**, -*n*, *f.* springbrunn, fontän.

fopplen, -*te*, *ge-t*, *tr.* *Jmdn* ~ gyckla, driva med ngn, draga ngn vid näsan.

Fopper, -*s*, -, *m.* gyckelmakare, spefogel.

Fopperéi, -*en*, *f.* gyckel, drift.

Force, -*n*, *f.* stark sida, styrka, kraft.

forcier||*en*, -*te*, -*t*, *tr.* storma, taga med storm.

Förde, -*n*, *f.* fjärd, fjord.

fürder, *adv.* = *fürder*.

Förder... [*tr. förder*n. barg. *Ex* -*bahn*, -*en*, *f.* uppfordringsbana. -*schacht*, -[e]s, -*e* †], *m.* uppfordringsrätt. -*strecke*, -*n*, *f.* uppfordringsväg.

Forderer, -*s*, -, *m.* en som fordrar ngt.

Förderer, -*s*, -, *m.* befordrare, gynnare.

förderlich, *a.* 1. befordrande, gynsam, gagnelig. 2. hastig, snabb, t. ex. *aufs ~ste*: så snart som möjligt.

forder||*n*, -*te*, *ge-t*, *tr.* 1. fordra, begära. 2. kalla, t. ex. *jmdn vor sich, vor Gericht*. *Jmdn [zum Zweikampfe]* ~ utmana ngn (till duell). 3. erfordra, t. ex. *eine Sache fordert etw.*

förder||*n*, -*te*, *ge-t*, *I. tr.* 1. sätta i gång, påskynda, befordra, främja. 2. barg. uppfordra. *Bildl. zu Tage, ans Licht* ~ bringa i dagen. II. *Sich* ~ skynda sig; gå framåt. III. *itr. h.* ha framgång, gå framåt.

Fördernis[s], -*ses*, -*n*, -*se*, *f.* = *Förderung*.

fördersäm = *förderlich*.

Forderung, -*en*, *f.* 1. fordran, fordring. 2. kallelse, t. ex. *vor Gericht*.

Förderung, -*en*, *f.* 1. befordrande, befrämjande. 2. uppfordring. -*s...* *Ex* ~*mittel*, -*s*, -, *n.* befordringsmedel, medel att främja. ~*tonne*, -*n*, *f.* tunna för uppfordring af malm.

Foréll, -*n*, *f.* forell. -*n...* *Ex* ~*bach*, -[e]s, -*e* †, *m.* bäck med foreller. -*fang*, -[e]s, -*e* †, *m.* forellfångst.

Forke, -*n*, *f.* gaffel, tjuga.

forkel||*n*, -*te*, *ge-t*, *tr.* taga på gaffel, på tjuga.

Form, -*en*, *f.* form, gestalt, fason; formalitet. *An ~en kleben*: hänga fast vid former. *In aller ~ enligt* konvensansens fordringar. -*arbeit*, -*en*, *f.* sak gjuten i form. -*beständigkeit*, *0*, *f.* formens et. formernas oföränderlighet. -*eisen*, -*s*, -, *n.* bakelseform. -*erde*, *0*, *f.* ⊕ formjord. -*giesserei*, -*en*, *f.* gjutning i form. -*los*, *a.* formlös, oformlig, otymlig. -*lösigkeit*, -*en*, *f.* formlöshet, oformlighet, otymlighet. -*wachs*, -*es*, -*e*, *n.* modellvax. -*wechsel*, -*s*, *0*, *m.* formväxling. -*en...* *Ex* ~*lehre*, -*n*, *f.* gram. formlära. ~*ensch*, -*en*, -*en*, *m.* person som håller strängt på formerna, pedant. ~*reinheit*, *0*, *f.* formernas renhet. ~*wesen*, -*s*, *0*, *n.* formaliteter. *för öfr.* se föreg. sms.

formål, *a.* som rör formen, formell.

Formälien, *plur.* formaliteter.

Formalität, -*en*, *f.* formalitet.

formaliter, *adv.* för formens skull.

Formát, -[e]s, -*e*, *n.* format.

Formation, -*en*, *f.* formation.

formbar, *a.* möjlig att forma, bildbar.

Formbarkeit, *0*, *f.* bildbarhet.

Formel, -*n*, *f.* formel, formulär. -*wesen*, -*s*, *0*, *n.* formaliteter.

formell, *a.* formell.

form||*en*, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ forma (sig), gestalten (sig). *Formung*, *f.*

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Former, -s, -, *m.* en som formar, modellerar.
Formerei, -en, *f.* 1. formande. 2. gjuteri.
formier'en, -te, -t, *tr.* bilda, formera. **II.**
Sich ~ ställa upp sig. **Formierung**, *f.*
formig, *a.* i trika sms. -formig, -artad, lik.
förmlig, *a.* 1. formenlig. 2. iakttagande gamla
 former. ceremonios, formell. 3. formlig, nt-
 trycklig.
Förmlighet, -en, *f.* formalitet, ceremoni.
Formulär, -[e]s, -e, *n.* formulär.
formulierbär, *a.* möjlig att formulera.
formulier'en, -te, -t, *tr.* formulera.
Formulierung, -en, *f.* formulering.
fororsch, *a.* F kraftig, stark, kry.
Forsch... *tr.* *forschen*. **ex.** -begier[de], *0, f.*
 forskningsbegär. -begierig, *a.* forskande.
 -lust = -begier. -lustig = -begierig.
forschen, -[es]t, -te, *ge-t, I. itr. h.* forska.
Bei jmdm ~ fråga, utforska ngn. *Nach*
etw., *jmdm* ~ forska, anställa efterforsk-
 ningar, efterspaningar efter ngt. ngn. *Über*
etw. (ack.) ~ tänka, grubbla öfver ngt. **II.**
tr. efterforska.
Forscher, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* 1. person som
 forskar, frågar, spanar efter ngt; spjäre.
 2. forskare, tänkare. -blick, -[e]s, -e, *m.* for-
 skande blick. -geist, -[e]s, -er, *m.* forskande
 ande. -trieb, -[e]s, -e, *m.* begär, drift att forska.
Forschung, -en, *f.* efterforskning, efterspan-
 ning; forskning, vetenskaplig undersökning.
Forst, -es, -e [†], *m.*, jäg. -en, *f.* indelad och under
 skogstjänstemäns uppsigt stående skog, *af.* skog i
 allm. -akademie, -en, *f.* skogsinstitut. -aka-
 demiker, -s, -, *m.* elev vid ett skogsinstitut.
 -amt, -[e]s, -er †, *n.* 1. skogsstyrelse. 2. an-
 ställning sasom skogstjänsteman. -aufseher,
 -s, -, *m.* skogvaktare. -beamte r), -bedien-
 stete r), (adj. böjn.) *m.* skogstjänsteman, plur.
af. skogsbetjäning. -bewirt[h]schaftung, -en,
f. skogsskötsel. -bezirk, -[e]s, -e, *m.* skogs-
 distrikt. -diebstahl, -[e]s, -e †, *m.* skogsstöld.
 -fach, -[e]s, *0, n.* skogsväsen. *Das* ~ *ein-*
schlagen, *wählen*: gå skogsvägen. -frevei,
 -s, -, *m.* skogsaverkan. -gerecht, *a.* öfver-
 ensstämmande med rationell skogshushäll-
 ning. -hammer, -s, -[†], *m.* skogshammare.
 -haus, -es, -er †, *n.* jägmästarbostad. -herr,
 -u, -en, *m.* skogsägare. -hüter, -s, -, *m.* skog-
 vaktare. -kultur, *0, f.* skogsskötsel. -kunde,
0, f. skogsvetenskap. -mann, -[e]s, *f.* *Forst-*
leute, *m.* i skogsväsendet hemmastadd man;
 skogstjänsteman. -männisch, *a.* rörande
 skogsväsendet, skogs-. *mässig* —gerecht.
 -meister, -s, -, *m.* ungt. öfverjägmästare.
 -nutzung, *0, f.* skogarnes afkastning. -ord-
 nung, -en, *f.* skogstadsa. -rat[h], -[e]s, -e
 †, *m.* medlem af skogsstyrelsen, hög skogs-
 tjänsteman. -recht, -[e]s, *0, n.* 1. lag rörande
 skogshushällningen. 2. rätt till skogspro-
 dukter. -revier, -[e]s, -e, *n.* skogsdistrikt.
 revir. -sache, -n, *f.* sak, angelägenhet som

rör skogsförvaltningen. -schule, -n, *f.* skog-
 vaktarskola; skogsinstitut. -schütz[e], -en,
 -en, *m.* skogvaktare. -verwaltung, *0, f.* skogs-
 förvaltning. -wesen, -s, *0, n.* skogsväsen.
 -wirt[h]schaft, *0, f.* skogsskötsel. -wissen-
 schaft = -kunde.

Forstéi, -en, *f.* 1. en jägmästares revir. 2.
 jägmästarbostad.

Forster, -s, -, *m.* jägmästare. -haus, -es, -er †,
n. -wohnung, -en, *f.* jägmästarbostad.

Forsteréi = Forstéi.

Forsterin, -nen, *f.* jägmästarfru.

forstlich, **förstlich**, *a.* rörande skogsväsendet,
 skogs-.

Forstung, -en, *f.* = Forst.

I. Fort, -s, -s, *n.* mindre fästning till skydd
 för en större skans, fort.

2. fort, *adv.* 1. framåt, t. ex. *es will mit der*
Sache nicht ~ saken går ej framåt, står
 på samma fläck. 2. vidare. *Und so* ~ (ör-
 kort *u. s. f.*): och så vidare (o. s. v.) ~ und
 ~ ständigt, alltfjämt. *Er schrieb ruhig* ~
 han fortfor helt lugnt att skriva. *Nur*
immer ~! bara gå på! *In einem* [Stücke o.
 Zuge] ~ oafbrutet. 3. bort, borta. *Ruhe*,
sie sind ~ de äro sin kos, hafva rest, hafva
 gått bort; *wir wollen* ~ vi vilja komma
 häreifrån; *meine Uhr ist* ~ min klocka är
 försvunnen. jag har tappat min klocka; ~
 [mit dir]! bort med dig, ut med dig!

Anm. I alla anförda bnd. bildar *fort* sms. med verb,
 af hvilka de vanligaste anföras här nedan.

fortab, **fortän**, *adv.* hädanefter, framdeles.

fortarbeiten, *I. itr. h.* fortfara att arbeta, fort-
 sätta arbetet. **II. tr.** gån arbete aflägsna, bort-
 flytta, bortföra. *bortgräva* *m. m.*, t. ex. *die*
Unebenheiten. **III. Sich** ~ släpa sig vidare.

fortbauen, *tr. och itr. h.* fortsätta att bygga,
 att odla, att bearbeta.

fortbegeben, *sich* ~ gå sin väg, resa bort.

Fortbestand, -[e]s, *0, m.* vidare bestånd, fort-
 satt tillvaro.

fortbestehen, *itr. h.* fortfarande äga bestånd.

fortbewegen, *tr. och sich* ~ röra (sig) framåt,
 förflytta (sig). **Fortbewegung**, *f.* -s... **EX.**
 ~mittel, -s, -, *n.* fortskaffningsmedel.

fortbilden, *tr.* fortsätta att bilda, vidare ut-
 bilda. **Fortbildung**, *f.* -s... **EX.** ~anstalt, -en,
 ~schule, -n, *f.* fortsättningskola.

fortblasen, *I. tr.* blåsa bort. **II. itr. h. fortfara
 att blåsa.**

fortbleiben, *itr. s.* nteblifva.

fortbrauchen, *I. tr.* fortfarande begagna. **II**
itr. h. vara tvungen att aflägsna sig.

fortbringen, *I. tr.* 1. aflägsna, undanskaffa,
 borttaga. 2. befordra, a) fortskaffa, b) be-
 främja. *Blumen* ~ fa blommor att gå till,
 att trifvas. *Jmdn* ~ sörja för ngns fort-
 komst. **II. Sich** ~ draga sig fram. **Fort-**
bringung, *f.*

Fortdauer, *0, f.* fortfarande, fortsatt tillvaro.

fortdauern, *itr. h.* fortfara (att vara till).
 fortdrängen, *tr.* undantränga.
 fortdürfen, *itr. h.* få, töras aflägsna sig.
 forteilen, *itr. s.* ila bort, skynnda bort.
 fortentwickeln, *tr.* och *sich* ~ vidare utveckla (sig).

Fortentwick[e]lung, 0, *f.* fortsatt utveckling.
 forterben, *itr. h.* och *sich* ~ vara ärftlig.
 fortfahren, I *itr.* 1. *s.* fara bort, åka bort. 2. *h.* fortfara. II. *tr.* köra bort, skjutsa bort.
 Fortfall, -[e]s, 0, *m.* bortfallande, försvinnande.

fortfallen, *itr. s.* 1. bortfalla. 2. fortfara att falla, t. ex. *der Schnee fällt immer noch fort*: det fortfar ännu att snöa.

fortfeigen, *tr.* sopa bort.

fortflattern, *itr.* 1. *s.* fladdra bort. 2. *h.* fortfarande fladdra.

fortfliegen, *itr.* 1. *s.* flyga bort. 2. *h.* fortfarande flyga.

fortfliessen, *itr.* 1. *s.* flyta bort, förflyta. 2. *h.* fortfarande flyta.

fortführen, *tr.* 1. föra bort. 2. fortsätta, fortfara med. Fortführung, *f.*

Fortgang, -[e]s, 0, *m.* 1. bortgående, bortgång. 2. fortsättning, utveckling, framsteg. 3. framgång.

fortgeben, *tr.* bortsänka.

fortgehen, *itr. s.* 1. gå bort, afgå. *Opern. es geht gleich fort*: det bär strax af. 2. fortgå, fortfara. 3. gå till, gå bra, lyckas, trivas. 4. med ack., t. ex. *des selben Weg* ~ fortgå på samma väg.

fortglimmen, *itr. h.* fortfara att glöda.

forthaben, *tr.* 1. hafva fått i förväg, i forskott. 2. hafva aflägsnat, undanröjt.

forthalten, *tr.* fortfara att hålla.

forthandeln, *itr. h.* fortfarande handla.

forthelfen, I *itr. h.* *Jmdm* ~ hjälpa ngn att komma fram, att komma undan, att taga sig fram. II. *Sich* ~ hjälpa sig fram.

forthin, *adv.* hädanefter, framdeles.

forthinken, F *fortthumpeln*, *itr.* 1. *s.* haltande aflägsna sig. 2. *h.* fortfarande halta.

forthuschen, *itr. s.* hastigt smyga sig bort, i smyg springa sin kos, flyga bort.

Fortifikation, -en, *f.* X 1. fortifikation, befästningskonst. 2. befästning, fästningsverk. -s... Ex. *~arbeit*, -en, *f.* befästningsarbete.

fortjagen, I. *tr.* jaga bort, köra bort. II. *itr.* 1. *h.* fortfara att jaga, fortsätta jagten. 2. *s.* spränga bort, sätta af i galopp.

I. fortkommen, *itr. s.* 1. komma bort. *Früh von Hause* ~ komma tidigt ur föräldrahemmet. *Machen Sie, dass Sie* ~ aflägsna er! ut med er! *Ich mache, dass ich fortkomme*: unget. här är det bäst för mig att taga till benen. *Dieser Beamte kommt nächstens fort*: denne ämbetsman kommer snart att lemna sin plats. 2. komma framåt, komma ur fläcken. 3. taga sig fram; växa, trivas.

2. Fortkommen, -s, 0, *n.* fortkomst, utkomst. fortkönnen, *itr. h.* kunna komma undan, kunna röra sig.

fortkriechen, *itr. s.* krypa bort.

fortlassen, *tr.* 1. släppa, låta gå. 2. utelemna. Fortlassung, *f.*

fortlaufen, *itr. s.* 1. springa bort, sin kos. 2. förlöpa, fortgå. 3. med ack., t. ex. *denselben Weg* ~ fortsätta att springa samma väg.

fortleben, *itr. h.* och *tr.* fortfarande lefva, t. ex. *in seinen Werken, nach dem Tode*.

fortleiten, I. *tr.* 1. afleda, bortleda. 2. leda vidare. II. *itr. h.* fortfarande leda. Fortleitung, *f.*

formachen, I. *itr. h.* fortfara. II. F *sich* ~ aflägsna sig. III. *tr.* 1. borttaga. 2. fortsätta.

Fortmarsch, -es, -e †, *m.* afmarsch.

formarschieren, *itr. s.* marschera vidare.

formögen, *itr. h.* vilja komma bort.

formüssen, *itr. h.* vara tvungen att komma bort, att komma undan.

Fortnahme, 0, *f.* borttagande.

fortnehmen, *tr.* taga bort.

fortpacken, *sich* ~ packa sig af.

fortpflanzen, *tr.* och *sich* ~ fortplanta (sig); utbreda sig, sprida(s). Fortpflanzung, *f.* -s...

Ex. *~ähigkeit*, 0, *f.* fortplantningsförmåga. *~geschwindigkeit*, 0, *f.* (fortplantnings-) hastighet, t. ex. *des Schalles*. *~organ*, -[e]s, -e, *n.* fortplantningsorgan.

Fortplanzer, -s, -, *m.* *~in*, -nen, *f.* fortplantare, utbredare, spridare.

fortprügeln, *tr.* med käpprapp bortköra.

forträumen, *tr.* borttaga, undanröjja.

fortrauschen, *itr.* 1. *s.* brusande aflägsna sig. 2. *h.* fortfarande brusa et. susa.

fortreden, *itr. h.* fortfara att tala.

fortreisen, *itr. s.* resa bort.

fortreissen, *tr.* rifva bort, rycka bort. *Mit sich* ~ draga med sig.

fortreiten, *itr. s.* rida bort.

fortrennen, *itr. s.* springa, ränna bort.

fortrollen, I. *tr.* och *itr. s.* rulla bort. II. *itr. h.* fortfarande rulla, t. ex. *der Donner rollt fort*.

fortrücken, I. *tr.* flytta bort, flytta undan. II. *itr. s.* rycka, tåga fram, bort. Fortrückung, *f.*

fortrudern, *tr.* och *itr. s.* ro bort.

fortrufen, *tr.* bortkalla.

Fortsatz, -es, -e †, *m.* fortsättning, förlängning.

fortschaffbar, *a.* möjlig att undanskaffa, att förflytta.

I. fortschaffen, (svag bojn.) *tr.* 1. förflytta, fortskaffa. 2. skaffa bort, skaffa undan, aflägsna. Fortschaffung, *f.*

2. fortschaffen, (stark bojn.) *itr. h.* fortfara att skapa.

fortscheren, F *sich* ~ packa sig af.

fortscheuchen, *tr.* bortskrämma.

* akta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. X militäris term.

fortschicken, *tr.* skicka bort. Fortschickung, *f.*

fortschieben, *tr.* skjuta bort, undan.

fortschliessen, *I. tr.* skjuta bort, t. ex. *Kugeln.*

II. *itr.* s. med stor fart afägsna sig.

fortschiffen, *itr.* s. segla bort.

fortschlängeln, *sich* ~ slingra sig fram.

fortschleichen, *itr.* s. och *sich* ~ smyga sig bort.

1. fortschleifen, (stark bojn.) *tr.* bortslipa.

2. fortschleifen, (svag bojn.) *tr.* bortsläpa.

fortschlendern, *itr.* s. gå bort med slappande steg.

fortschleppen, *I. tr.* bortsläpa. *Jmdn mit* ~ släpa ngn med sig. **II.** *Sich* ~ släpa sig bort. fram, vidare.

fortschleudern, *tr.* slunga bort.

fortschlüpfen, *itr.* s. glida bort.

fortschneffen, *tr.* och *itr.* s. gån ngt 'beside' med kastu(s), slunga(s) bort.

fortschreiben, *itr.* h. fortfara att skriva.

fortschreiten, *itr.* s. fortskrida, fortgå; gå framåt. göra framsteg. Fortschreitung, *f.*

Fortschritt, *-[e]s, -e, m.* framsteg. *-s, -en, m.* ~freund, *-[e]s, -e, ~mann, -[e]s, -er †, m.* vän, medlem af framstegspartiet. ~partei, *-en, f.* framstegsparti.

Fortschrittler, *-s, -, m.* vanl skumsamt el. foraktl medlem af framstegspartiet.

fortschwemmen, *tr.* om vatten: föra, taga, rycka med sig.

fortschwimmen, *itr.* s. simma, flyta bort.

fortsegeln, *itr.* s. segla bort.

fortsehenen, *sich* ~ längta bort.

fortsein, *itr.* s. vara borta, försvunnen, saknas.

fortsenden, *tr.* bortsända.

fortsetzen, *I. tr.* 1. fortsätta. 2. sätta bort. ställa bort. **II.** *Sich* ~ 1. fortsättas, fortfara. 2. *Sich über etw.* ~ sätta sig öfver ngt. **III.** *itr.* h. = **II.**, 1.

Fortsetzer, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* fortsättare.

fortsetzung, *-en, f.* fortsättning.

fortsollen, *itr.* h. vara tvungen att begifva sig af, begifva sig bort; komma att aflägsnas.

fortspielen, *itr.* h. fortfara att spela.

fortspinnen, *I. tr.* vidare utspinna, fortsätta. **II.** *Sich* ~ dragas ut, fortsättas. **III.** *itr.* h. fortfara att spinna.

fortsprengen, *I. tr.* bortspränga. **II.** *itr.* s. spränga bort, rida bort i fursprung.

fortspringen, *itr.* s. hoppa bort. *Über etw.* ~ hoppa öfver el. öfverhoppa ngt.

fortspülen, *tr.* bortspola.

fortstehlen, *sich* ~ öfvermärkt smyga sig bort.

fortstellen, *tr.* ställa bort.

fortstiefeln, *itr.* s. F stöfva, traska åstad.

fortstossen, *tr.* bortsötta.

fortstreichen, *tr.* bortstryka, utstryka.

fortströmen, *itr.* s. strömma bort.

fortstürmen, *itr.* 1. s. storma, rusa bort. 2. h. *opera.* fortfara att a) storma, b) klämta.

fortstürzen, *itr.* s. störta bort, ut.

forttaumeln, *itr.* s. tumla bort, vacklande af-lägena sig.

forttraben, *itr.* 1. s. trafva bort; i traf rida, åka bort. 2. h. fortfara att trafva.

forttragen, *tr.* bära bort.

forttreiben, *I. tr.* 1. bortdrifva, bortjaga. 2. fortsätta en rörelse, en sysselsättning. **II.** *itr.* s. drifvas bort, följa med, t. ex. *mit dem Stro-me* ~.

forttrollen, *sich* ~ pallra sig af.

fortwagen, *sich* ~ våga sig bort, ut.

fortwähren, *itr.* h. fortfara, vara.

fortwährend, *a.* fortfarande, oupphörlig.

fortwälzen, *tr.* välta, rulla bort.

fortwandeln, *itr.* s. fortsätta sin vandring.

fortwandern, *itr.* s. vandra bort.

fortwehen, *tr.* blåsa, fläkta bort.

fortweisen, *tr.* bortvisa, afvisa.

fortwerfen, *tr.* bortkasta.

fortwirken, *itr.* h. fortsätta sin verksamhet.

fortwischen, *tr.* torka bort, stryka ut.

fortwollen, *itr.* h. vilja komma bort, ut.

fortwünschen, *tr.* och *sich* ~ önska (sig) bort.

fortwüt[h]en, *itr.* h. fortfara att rasa.

fortzerren, *tr.* slita, släpa bort, med sig.

fortziehen, *I. tr.* draga bort. **II.** *itr.* s. draga bort, tåga bort, flytta.

Fortzug, *-[e]s, -e †, m.* borttågande, aftåg; flytning.

Forum, *-um[s], -ums* el. *-a, n.* forum. domstol.

fossil, *I. a. II.* *-[e]s, -ien, n.* fossil.

Fourage, *0. f.* ✕ foder.

fouragier'en, *-te, -t, itr.* h. hämta foder, furagera. Fouragierung, *f.*

Fourier, *-[e]s, -e, m.* furir.

Fournier, *-[e]s, -e, n.* fanér. *-säge, -n, f.* ☉ fanérsåg.

fournier'en, *-te, -t, tr.* ☉ fanera.

Fracht, *-en, f.* frakt, a) fraktande, b) fraktgods. c) betaling för fraktande. *-bedingung, -en, f.* transportvilkor. *-brief, -[e]s, -e, m.* fraktsedel, konnossement. *-frei, a.* fraktfri. *-fuhrmann, -[e]s, Frachtfuhrleute, m.* forman. *-fuhrwerk, -[e]s, -e, n.* lastvagn, forvagn. *-geld, -[e]s, -er, n.* frakt(afgift); forlön. *-geschäft, -[e]s, -e, n.* affär för ombesörjning af fraktgods och foror. *-gut, -[e]s, -er †, n.* fraktgods. *-lohn, -[e]s, -e †, m.* forlön. *-satz, -es, -e †, m.* frakttaxa. *-schein, -[e]s, -e, m.* fraktsedel. *-schiff, -[e]s, -e, n.* lastdragare. *-stück, -[e]s, -e, n.* kolly fraktgods. *-tarif, -[e]s, -e, m.* frakttaxa. *-versender, -s, -, m.* afsändare af fraktgods. *-wagen, -s, -[†], m.* forvagn. *-zettel, -s, -, m.* fraktsedel.

frachtbar, *a.* möjlig att frakta.

fracht'en, *-ete, ge-et, tr.* frakta.

Frack, *-[e]s, -e †* el. *-s, m.* dim *Fräckchen, -lein, frack.*

Fragile, *-en, f.* fråga. Ordspr. *wie die* ~, *so die Antwort:* som man ropar i skogen, får man

svar. *Das gehört nicht zur ~* det hör ej hit. *In ~ stellen:* ifrågasätta. *Ohne ~* tvifvelsutan. *Peinliche ~* a) obehaglig fråga, b) tortyr. *-[e]...* ex. *~punkt, -[e]s, -e, m.* tvifvelaktig punkt, fråga. *~satz, -es, -e †, m.* gram. frågesats. *~steller, -s, -, m.* *Der ~* den frågande. *~süchtig, a.* frågvis. *~weise, I. -n, f.* sätt att fråga. *II. adv.* i el. genom frågor. *~wort, -[e]s, -er †, n.* frågeord. *~zeichen, -s, -, n.* gram. frågetecken.

fraglen, *-st* och * *frägt, -te* och * *frug früge, ge-t, I. tr.* och *itr. h.* fråga. *Jmdn nach, um, über, wegen etw. ~* fråga ngn om ngt. *Nach jmdm, etw. ~* fråga efter, göra sig undermåttad om ngn, ngt. *Jmdm um Rat ~* rådfråga ngn. *Sein Gewissen ~* rådfråga sitt samvete. *Er fragt den Henker ei. Teufel ei. Kuckuck danach:* han frågar ej det ringaste därefter. *Er hat nichts danach zu ~* det angår honom ej. *II. Sich ~ I. Sich nach einem Orte hin ~* fråga sig fram till ett ställe. *Sich heiser ~* fråga sig hes. *2. oper. es fragt sich, ob ...* det är fråga, gäller att få veta, om ...

Frager, *-s, -, m.* *~in, -nen, f.* frågande.

Frageréi, *-en, f.* frågvishet.

fraglich, *a.* bräcklig.

fråglic, *a.* 1. tvifvel nnderkastad, oafgjord.

2. *Die ~en Sachen:* sakerna i fråga.

Fragmént, *-[e]s, -e, n.* fragment, del.

fragmentarisch, *a.* fragmentarisk.

Fraktión, *-en, f.* afdelning, fraktion.

Franctireur, *-s, -s ol. -e, m.* franktirör (ett slags franska frivilliga trupper i Frankrike under kriget 1870—71).

Fränge = *Franske*.

1. **frank**, *a.* frimodig, rättfram, frank.

2. **Frank**, *-en* el. *-s, -en* el. *-s, m.* myntet frank.

Franké, *-n, -n, m.* 1. invånare i Franken, franker. 2. poet. fransman. *-n...* ex. *~land, -[e]s, 0, n.* 1. Franken. 2. poet. Frankrike. *~reich, -[e]s, 0, n.* 1. frankernas rike. 2. poet. Frankrike.

Franken, *-s, 0, n. npr.* Franken.

frankier|len, *-te, -t, tr.* frankera. **Frankierung**, *f.*

Frankin, *-nen, f.* 1. frankisk, 2. poet. fransk kvinna.

fränkisch, *a.* 1. frankisk. 2. poet. fransk.

franko, *adv.* franko. **-brief, -[e]s, -e, m. frankerat brev. **-gebühr, -en, f. porto.****

Frankreich, *-s, 0, n. npr.* Frankrike. Ordspr. *wie Gott in ~ leben:* leva som pärla i guld.

Fränse, *-n, f.* dim. *Fränschen, -lein*, frans. *-n...* ex. *~besatz, -es, -e †, m.* fransgarntyt. *~macher, -s, -, m.* *~in, -nen, f.* snörmakare, snörmakerska.

frans|len, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* franska.

fransig, *a.* försedd, garnerad med fransar.

Frantz, *-ens, -e, m. npr.* dim. *Fränzchen*, Frans.

Frantz|le, *-en, -en, m.* foraktl. fransman. **-band, -[e]s, -e †, m.** bokbind. franskt band, skinnband. **-baum, -[e]s, -e †, m.** dvärgträd. **-branntwein, -[e]s, -e, m.** franskt brännvin. **-brot,**

-[e]s, -e [†], n. ett slags hvetebröd, tebröd.

-gold, -[e]s, 0, n. franskt guld, bladguld.

-mann, -[e]s, -er †, m. F fransman. **-männisch, a.** frans. **-wein, -[e]s, -e, m.** franskt vin.

Fränzchen, *-s, -, n.* dim. af *Franz, Franze, Franziska*.

Fränze *m. m. se Franse m. m.*

Fränziska, *-s, -s, f. npr.* dim. *Fränzchen*, Fransiska.

Fränzkäner, *-s, -, m.* *~in, -nen, f.* fränkskaner(munk), fränkskanernunna.

Französe, *-n, -n, m.* fransman. **-n...** ex. *~feindlich, a.* fiendtligt stämd mot fransmännen. **~fresser, -s, -, m.** F person som skräflände uppträder mot fransmännen. **~kaiser, -s, -, m.** franskt kajsare. **~sucht, 0, f.** mani för, begär efter allt franskt.

Französélei, *-en, f.* efterapande af franska seder.

französell|n, *-te, -t, itr. h.* efterapa franska seder.

französier|len, *-te, -t, tr.* gifva franskt skaplynne, ntseende åt. **Fränzisierung**, *f.*

Französin, *-nen, f.* franskt kvinna, fransyska. **französisch, I. a.** franskt. *Einen ~en Abschied nehmen:* gå utan att säga farväl. *II. n.* franska (språket). *Jr deutsch.*

frappant, *a.* slående, förvånande.

frappier|len, *-te, -t, tr.* slå med förvånning, förvåna, frappera.

Fräss, *-es, -e, m.* 1. foder, näring. 2. matlust, rofnst. 3. mod. röta.

fraternisier|len, *-te, -t, itr. h.* stå på förtrolig fot, fraternisera.

Frätz, *-es* el. *-en, -en, m.* person med förvidna drag, burlesk person, tölpa, dumhufvud, nöt, näspårla.

Frätze, *-n, f.* dim. *Frätzchen, -lein*, 1. galenskap, galet upptåg, dumhet. 2. vidrig åtbörd, förvidret ansigtsuttryck, grimas. 3. förvidret, fult ansigte, käringansigte. 4. vrängbild, karikatyr. *-n...* ex. *~bild, -[e]s, -er, n.* vrängbild, karikatyr. **~gesicht, -[e]s, -er, n.** **~kopf, -[e]s, -e †, m.** = *Frätze 3.* **~macher, ~schneider, -s, -, m.** person som gör grimaser.

frätzenhaft, *a.* förvidren, grimaserande, vidrig.

Frau, *-en, f.* dim. *Frauchen*, 1. hustru, fru. *Eine ~ haben:* vara gift. *Ein Mädchen zur ~ verlangen:* begära en flickas hand. *Eine ~ nehmen:* taga sig hustru, gifta sig. *Ihre ~ Gemahlin:* eder fru. 2. kvinna i allm. 3. *Unsere liebe ~* jungfru Maria. **-bäse, -n, f.** skvallersyster. **-bäsengeschwätz, -bäsengewäsch, -es, -e, n.** skvaller, käringprat. **-en...** ex. **~anwalt, -[e]s, -e [†], m.** kvinnoförsvare; kämpé för kvinnoemancipationen. **~anzug, -[e]s, -e †, m.** kvinnoödrägt. **~arzt, -es, -e †, m.** fruntimmersläkare. **~beere, -n, f.** hagtornsbär. **~distel, -n, f.** marientistel. **~eis, -es, 0, n.** marienglas. **~feind, -[e]s, -e,**

m. kvinnohatare. ~gemach, [-e]s, -er †, n. kvinnogemak. ~glas = ~eis. ~heim, [-e]s, -e, n. hem för kvinnor. ~klöster, -s, -†, n. nunnekloster. ~knecht, [-e]s, -e, m. fruntimmerskarl. jungfrupilt. ~krankheit, -en, f. fruntimmersjukdom. ~list, -en, f. kvinnolist. ~lob, [-e]s, 0, I, n. kvinnans lof. II, m. npr. en ty-k skald omkr. 1300. ~sattel, -s, -†, m. fruntimmersadel. ~schneider, -s, -, m. fruntimmerskräddare. ~schuh, [-e]s, -e, m. fruntimmerssko. ~stand, [-e]s, 0, m. de gifta kvinnorna. ~stift, [-e]s, -e[r], n. nunnekloster. ~tag, [-e]s, -e, m. Marie himmelsfärdsdag. ~verein, [-e]s, -e, m. fruntimmersförening. ~volk, [-e]s, 0, n. F kvinnorna. ~zimmer, -s, -, n. 1. kvinnogemak. 2. fruntimmer. — ens... förakt. Ex. ~leute, plur. kvinspersoner, kvinnfolk. ~mensch, -es, -er, n. ~person, -en, f. kvinsperson.

frauenhaft, a. kvinlig.

Fräulein, -s, [-s], n. fröken. *Ihre ~ Tochter*: er dotter. -massig, a. som passar för, kännetecknar en fröken. -stift, [-]s, -e[er], n. jungfrustift.

frech, a. 1. * öfverdrifvet djärf, öfverdådig. 2. fräck, oförsämd.

Frechheit, -en, f. 1. * öfverdådighet; öfverdådig handling. 2. fräckhet, oförsämdhet.

Fregättie, -en, f. † fregatt. -vogel, -s, -†, m. zool fregattifogel. -en... Ex. ~kapitän, [-e]s, -e, m. fregattkapten. ~vogel se -vogel.

frei, a. 1. fri, t. ex. ~ von Fehlern ei * der Fehler ~ felfri. ~er Staat, es steht Ihnen ~, ~e Bewegung, ~es Spiel: fritt spelrum. ~e Künste, ~er Tag: fridag, ~e Aussicht, den Rücken ~ haben, ~ zeichnen: rita på fri hand. *Jmdm ~e Hand lassen*: gifva ngn fria händer. *Dus ~e*: det fria, den fria naturen, *im ~en*: i det fria, ute. *ins ~e gehen*: gå ut (åt lundet). 2. ledig, fri från göromål, icke upptagen, t. ex. *das ~e Stunden*, ~e Zeit. *Wir haben noch zwei Zimmer ~* vi ha ännu två rum outhyrda. 3. öppen, otvungen, okonstlad, t. ex. *das ~e in seinem Wesen gefällt*. 4. (kostnads)fri, gratis, t. ex. ~e Wohnung: fri bostad. ~er Tisch: fritt vivre. ~er Eintritt: ingen inträdesafgift; portofri. frankerad. franko. 5. särskildt fall ~ heraus: öppet, rätt fram, rent ut. *Aus ~em Antriebe*: af egen drift, *aus ~en Stücken*: frivilligt. *Jmdm etc. ~ stellen*: öfverlemnna ngt åt nngs godtycke. *Jmdn ~ halten*: betala för ngn. *Unter ~em Himmel*: under bar himmel. ~ sprechen: tala utan förberedelse, extemporera. *Ich werde so ~ sein*: jag skall taga mig friheten. -acker, -s, -†, m. skattefri jord. -ball, [-e]s, -e †, m. ball utan inträdesafgift. -beuter, -s, -, m. fribytare. -bier, [-e]s, 0, n. gratisöl. -billet[t], [-e]s, -te -i -s, n. fribiljett. -brief, [-e]s, -e, m. fribref. -bürger, -s, -, m. 1. fri borgare. 2. borgare

i en fri riksstad. -corps, -, -, n. frikår. -couvert, [-e]s, -e ei. -s, n. frankokouvert. -denker = -geist. -denker... = -geister... -eigen, a. fri, odal-. -exemplar, [-e]s, -e, n. fri-, gratisexemplar. -frau, -en, f. adlig fru, friherrinna. -fräulein, -s, -, n. adlig fröken. -gänger, -s, -, m. partigångare. -geben, tr. frigifva. -gebig, a. frikostig. -gebigkeit, 0, f. frikostighet. -geboren, a. fribornen. -gebung, 0, f. frigifvande. -geist, [-e]s, -er, m. fritänkare. -geistereit, -en, f. fritänkeri. -geist[er]isch, a. fritänkande. -gelassene(r), (adj. böjn.) m. frigifven (slaf). -gepäck, [-e]s, 0, n. (afgifts)fritt resgods. -gericht, [-e]s, -e, n. = Feme. -gerinne, -s, -, n. ⊕ afoppsränna för öfverflödig vatten i en dam. -gesinnt, a. frisinad. -giebig, a. frikostig. -graf, -en, -en, m. frigrefve (president i en ferdomsstol, se Feme). -gut, [-e]s, -er †, n. 1. tullfri vara. 2. odalods. 3. arrendeifr bondgård som af brukaren ager med full aganderätt. 4. frälsegård, säteri. -hafen, -s, -†, m. frihamn. -halten, tr. *Jmdn ~ betala* för ngn. -handel, -s, 0, m. frihandel. -händig, a. utörd på fri hand. -händler, -s, -, m. frihandlare. -handzeichnen, -s, 0, n. teckning på fri hand. -haus, -es, -er †, n. från vissa skatter befriad hus. -herr, -n, -en, m. friherre. -herrin, -nen, f. friherrinna. -herrlich, a. friherrlig. -herrschaft, -en, f. 1. friherrevärdighet, friherretitel. 2. friherrligt herskap. -herzig, a. frimodig. -hof, [-e]s, -e †, m. -hufe, -n, f. = -gut 3. -jahr [-e]s, -e, n. från vissa utskyldar fritt år. -karte, -n, f. fribiljett. -kugel, -n, f. frikula. -lassen, tr. lössläppa, frigifva. -lassung, 0, f. frigifvande. -lehen, -s, -, n. frilän, hvars innehafvare ej ar skyldig till tjänstgöring. -lo[o]s, -es, -e, n. frilott. -machen, tr. 1. frigifva, befria, frigöra. 2. frankera bref m. m. -machung, f. -mann, [-e]s, -er †, m. 1. fri man. 2. odalman. 3. skarprättare. -marke, -n, f. frimärke. -markt, [-e]s, -e †, m. frimarknad. -maurer, -s, -, m. frimurare. -maurerei, -en, f. frimureri. -maurerisch, a. frimurar-. -meister, -s, -, m. mästare som ej tillhör något skra. -messe, -n, f. frimarknad. -mut[h], [-e]s, 0, m. frimodighet. -müt[h]ig, a. frimodig. -müt[h]igkeit, 0, f. frimodighet. -ort, [-e]s, -e ei. -er †, m. fristad. -pass, -es, -e †, m. pass, respass. -sass[e], -en, -en, m. 1. fri invånare. 2. från utskyldar fri borgare. -schar[a]r, -en, f. friskara, frikår. -schärler, -s, -, m. 1. medlem af en frikår. 2. uppriksk. rebell. -schein, [-e]s, -e, m. frisedel. -schiessen, -s, -, n. privilegierad skyttefest. -schule, -n, f. friskola. -schüler, -s, -, m. från skolafgift befriad lärjunge. -schuss, -es, -e †, m. friskott. -schütz[e], -en, -en, m. friskytt. -sinn, [-e]s, 0, m. 1. frisinlighet. 2. frihetsäskande sinne. -sinnig, a. frisinad, frisinlig. -sinnigkeit, 0, f. frisinlig-

† saknar plur. † har omlyd. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

het. **-sprechen**, *tr.* frikänna. **-sprechung**, *-en*, *f.* frikännande. **-staat**, *-[e]s*, *-en*, *m.* fristat, republik. **-staatlich**, *a.* republikansk. **-stadt**, *-e* †, *f.* 1. fri riksstad. 2. stad som erbjuder fristad. **-statt**, 0, **-stätte**, *-n*, *f.* fristad. **-stehend**, *a.* fristående. **-stelle**, *-n*, *f.* friplats. **-stunde**, *-n*, *f.* rast. **-tag**, *-[e]s*, *-e*, *m.* 1. fridag. 2. fredag. **-Stiller** ~ längfredag. **-tisch**, *-es*, 0, *m.* fritt vivre, matdagar. **-treppe**, *-n*, *f.* trappa utanför ett hus. **-übungen**, *f. plur.* fristående gymnastiska öfningar. **-willig**, *a.* frivillig. **-willigenexamen**, *-ens*, *-ina*, *n.* examen som berättigar till beväringstidens förkortande till ett år, *jt* *einjährig* under 1. *ein...* **-zettel**, *-s*, *-*, *m.* frisedel. **-zügig**, *a.* som har rätt att flytta efter behag. **-zügigkeit**, 0, *f.* rättighet att flytta efter behag.

Freie, 0, *f.* det fria, fria fältet, fria naturen. **freieren**, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* och * *tr.* *Um ein ei. nach einem ei. ein Mädchen* ~ anhålla om en flickas hand för sig el. en annan. II. *tr.* 1. gifta sig med, äkta. 2. gifta bort.

Freier, *-s*, *-*, *m.* 1. friare. 2. * höneman. **-s...** *Ex.* **-füßs**, *-es*, *-e* †, *m.* *Auf Freierrfüßen gehen ei. stehen*: vara stadd i friareärenden. **-mann**, *-[e]s*, *Freierleute*, *m.* 1. * friare. 2. höneman.

Freiereri, *-en*, *f.* frieri.

Freiheit, *-en*, *f.* frihet. **-s...** *Ex.* **-baum**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* träd efter den första franska revolutionen planteradt till tecken af den vunna friheten. **-beschränkung**, *-en*, *f.* inskränkning i friheten. **-drang**, *-[e]s*, 0, *m.* trängtan efter frihet. **-durst**, *-[e]s*, 0, *m.* törst efter frihet. **-feind**, *-[e]s*, *-e*, *m.* fiende till friheten. **-freund**, *-[e]s*, *-e*, *m.* frihetsvän. **-krieg**, *-[e]s*, *-e*, *m.* frihetskrig. **-liebe**, 0, *f.* kärlek till friheten. **-prediger**, *-s*, *-*, *m.* en frihetens apostel. **-rausch**, *-es*, *-e* †, *m.* frihetsrus. **-sinn**, *-[e]s*, 0, *m.* fritt, efter frihet sträfvande sinne. **-strafe**, *-n*, *f.* straff som beröfvar en friheten, fängelsestraff.

freiheitlich, *a.* beträffande friheten, frihets-

Freiin, *-nen*, *f.* friherrinna.

freilich, *adv.* 1. helt visst, förvisso. 2. visserligen, nog.

fremd, *a.* 1. främmande. *Unter ~em Namen reisen*: resa under antaget namn. *es Gut*: en annans gods, tillhörighet. *Das ist mir ganz* ~ det känner jag ej alls till. 2. förvånande, underlig, sällsam. **-artig**, *a.* ovanlig, främmande, sällsam. **-ärtigkeit**, *-en*, *f.* främmande egenskap, olikhet. **-herrschaft**, *-en*, *f.* främmande herravälde, främlingsvälde. **-herrscher**, *-s*, *-*, *m.* främmande, ej införd herrskare. **-ländisch**, *a.* främmande, utrikes. **-sucht**, 0, *f.* åtrå efter det främmande. **-wort**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* främmande ord. **-wörterbuch**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* ordbok öfver främmande ord.

Fremde, 0, *f.* främmande land, utlandet.

Fremde(r), (adj. böj.) *m.* och *f.* främling, resande. **-n...** *Ex.* **-bett**, *-[e]s*, *-en*, *n.* gästsäng. **-büch**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* bok, journal öfver resande. **-führer**, *-s*, *-*, *m.* vägvisare för resande, a) person, b) bok. **-logion**, *-en*, *f.* främlingslegion. **-liste**, *-n*, *f.* förteckning öfver anande resande. **-stube**, *-n*, *f.* gästrum.

Fremdheit, *-en*, *f.* 1. främmande karaktär. 2. ngt främmande, i sht språkvidrigt uttryck.

Fremdling, *-[e]s*, *-e*, *m.* främling.

frequent, *a.* mycket besökt.

frequentieren, *-te*, *-t*, *tr.* ofta besöka.

Frequenz, 0, *f.* antal besökare, tillopp.

Freskle, *-en*, *f.* Fresköl, *-[o]s*, *-en* el. *-os*, *n.* freskomålning. **-o...** *Ex.* **-gemälde**, *-s*, *-*, *n.* freskomålning. **-maler**, *-s*, *-*, *m.* freskomålare.

Press... *Ex.* **-begierde**, 0, *f.* begär efter mat, glupskhet. **-fieber**, *-s*, 0, *n.* varghunger. **-gier**, 0, *f.* glupskhet. **-gierig**, *a.* glupsk. **-kober**, *-s*, *-*, *m.* F matsäckskorg. **-lieb**, *a.* F *Jmdn* ~ *haben*: hafva ngn så kär att man skulle vilja äta up honom. **-napf**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* fogelkopp. **-sack**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* 1. tornister. 2. P storätare. **-sucht**, 0, *f.* ätsjuka. **-trog**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* ho. **-werkzeuge**, *n. plur.* zool. tuggverktyg.

Fresse, *-n*, *f.* P mun, käft.

fressen, *friss*[es]t, *frass*, *frässe*, *gefressen*, *friss*, *tr.* och *itr. h.* 1. äta om djur och P om människor. Bild. *seinen Kummer in sich* ~ dölja sin sorg; *an jmdm den Narren* ~ förgäpa sig i ngn; ordspr. *friss, Vogel, oder stirb*: här fins intet val. 2. om människor: äta omätligt, frässa. *Das war ihm ein gefundenes* ~ det var en godbit för honom. 3. fräta.

Fresser, *-s*, *-*, *m.* 1. storätare. 2. frässare.

Fressereri, *-en*, *f.* 1. frässeri. 2. P kalas.

Frett, *-[e]s*, *-e*, *vand. dim.* **Frettchen**, *-s*, *-*, *n.* ett elags till kaninjagt använd vessla (Mustela furo).

Freude, *-n*, *f.* fröjd, glädje. *Vor ~ ausser sich sein*: vara utom sig af glädje. *Seine ~ darin finden zu ...* finna ett nöje i att ... *Seine ~ am Studieren*: det nöje, han finner i studierna. *Herrlich und in ~n leben*: lefva som om hvar dag vore den sista. **-bringend**, *a.* glädjande. **-bringer**, *-s*, *-*, *m.* glädjebringare. **-leer**, **-los**, *a.* glädjelös. **-strahlend**, *a.* glädjestrålände. **-trunken**, *a.* glädjedrucken. **-voll**, *a.* fröjdfull. **-n...** *Ex.* **-arm**, *a.* glädjefattig. **-becher**, *-s*, *-*, *m.* glädjebägare. **-bezeigung**, **-bezeugung**, *-en*, *f.* bevis på glädje. **-bote**, *-n*, *-n*, *m.* glädjebud. **-fest**, *-[e]s*, *-e*, *n.* glädjefest. **-feuer**, *-s*, *-*, *n.* glädjeeld. **-leben**, *-s*, 0, *n.* glädt, fröjdfullt lif. **-leer**, **-los**, *a.* glädjelös. **-mäddchen**, *-s*, *-*, *n.* glädjeflicka. **-mahl**, *-[e]s*, *-e* el. *-er* †, *n.* glädjemåltid. **-opfer**,

* äkta sm. F familjart. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militäris term.

-s, -, *n.* glädjeoffer, tackoffer. ~rausch, -es, -e †, *m.* glädjerus. ~reich, -[e]s, 0, *n.* det sälla landet, himlen. ~reich, *a.* rik på glädje, fröjdfull. ~ruf, ~schrei, -[e]s, -e, *m.* glädjerop. ~störer, -s, -, *m.* glädjestörare. ~störung, -en, *f.* glädjens störande. ~taumel, -s, 0, *m.* glädjeyrsel. ~thräne, ~zähre, -n, *f.* glädjetår.

freadig, *a.* glad, glädtig.

Freadigkeit, 0, *f.* glädje, glädtighet.

freullen, -te, *ge-t, tr.* och *sich* ~ glädja (*sig*). fröjda (*sig*). *Ich freue mich deines Glückes* *ei. über dein Glück:* din lycka gläder mig. *Man freut sich über das Geschehene, an dem Gegenwärtigen, auf das Künftige.*

Freund, I. -[e]s, -e, *m.* vän. *Er ist ein ~ von mir:* han är min vän. *Ich bin kein ~ von vielen Worten:* jag tycker ej om många ord. II. *a.* Jmdm ~ sein: vara vänligt stämd mot ngn, vara ngn:s vän. -brüderlich, *a.* broderlig, intim, sät. -los, *a.* vänlös, utan vänner. -nachbarlich, -vetterlich, *a.* som är god granne, god kusin; intim, sät. -e... Ex. -los = -los. — -es... Ex. ~brust, 0, *f.* en väns el. vännens bröst. ~dienst, -[e]s, -e, *m.* väntjänst. ~gruss, -es, -e †, *m.* vänlig hälsning. ~hand, -e †, *f.* en väns el. vännens el. vänners(na)s hand.

Freundin, -nen, *f.* väninna.

freundlich, *a.* 1. vänlig, snäll. 2. om saker angenäm, behaglig. ~e *Gegend:* leende trakt.

Freundlichkeit, -en, *f.* vänlighet, vänligt sätt, vänlig handling.

Freundschaft, -en, *f.* 1. vänskap. *Aus* ~ af vänskap, vänskapsfullt. 2. väänner, vänkrets. 3. slägt(ingar). -s... Ex. ~band, -[e]s, -e, *n.* vänskapens band. ~beweis, -es, -e, *m.* ~bezeugung, ~bezeugung, -en, *f.* vänskapsbevis, vänskapsbetygelse. ~bund, -[e]s, -e †, *m.* förbund af väänner. ~versicherung, -en, *f.* vänskapsförsäkran. ~zeichen, -s, -, *n.* tecken till, bevis på vänskap.

Freundschaftelî, Freundschaftlerî, -en, *f.* öfverdrifven ömhet.

freundschaftlich, *a.* vänskaplig.

Freundschaftlichkeit, -en, *f.* uttryck af vänskap.

Frevel, I. -s, -, *m.* 1. straffvärdt lättsinne. brottslighet. 2. uppsättigt brott, nidingsdåd. II. *a.* brottslig. -frei, *a.* oförvitlig, obrottslig. -mut[h], -[e]s, 0, *m.* brottsligt öfverdåd. -sinn, -[e]s, 0, *m.* brottsligt sinne, brottslighet. -that, -en, *f.* brottslig handling, nidingsdåd. -voll, *a.* brottslig, full af brott.

frevelhaft, *a.* afsigtligt brottslig, straffvärd, gudlös.

Frevelhaftigkeit, 0, *f.* brottslighet, gudlöshet.

frevelin, -te, *ge-t, itr.* *h.* synda, begå brott. *Gegen das Gesetz* ~ bryta mot lagen. *An jmdm, gegen jmdn* ~ begå ett brott mot ngn.

freventlich = frevelhaft.

Freveler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* brottsling, förbrytare, förbryterska, niding.

frävlerlich = frevelhaft.

Fried[e]n, -ens, -en, *m.* fred, frid. *Jmdn zu ei. in ei. mit ~n lassen:* lemna ngn i fred. *Dem ~n nicht trauen:* ej hafva förtroende för saken. -brüchig, *a.* som afser, som begår fredsbrott. -fertig, *a.* fredlig. -fertigkeit, 0, *f.* böjelse för fred, fredlighet. -hof, -[e]s. -e †, *m.* kyrkogård. -lichend, *a.* fredsälskande. -los, *a.* fredlös, fridlös. -zaun, -[e]s, -e †, *m.* inhägnad. -e... = föreg. *ei.* efterfölj. sms. — -ens... Ex. ~abschluss, -es, -e †, *m.* fredsslut. ~bedingung, -en, *f.* fredsvillkor. ~brecher, -s, -, *m.* fredsbrytare. ~bruch, -[e]s, -e †, *m.* fredsbrott. ~engel, -s, -, *m.* fridbringande ängel. ~feier, -n, *f.* högtidlighet till firande af ett fredsslut. ~fürst, -en, -en, *m.* fredsfurste. ~füß, -es, 0, *m.* fredsfot. ~nachricht, -en, *f.* underrättelse om fred. ~pfeife, -n, *f.* fredspipa. ~richter, -s, -, *m.* person som har att upprätthålla ordning och lugn. ~schluss, -es, -e †, *m.* fredsslut. ~stifter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* freddsstiftare, freddsstifterska. ~stiftung, -en, *f.* freddsstiftande. ~störer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* freddsstörare. freddsstöreska. ~vertrag, -[e]s, -e †, *m.* fredsfördrag. ~zeit, -en, *f.* fredstid.

Friederike, -ns, -n, *f.* npr. Fredrika.

friedlich, *a.* fredlig.

Friedlichkeit, 0, *f.* fredlighet.

Friedrich, -s, -e, *m.* npr. Fredrik.

Friedrichsdör, -s, -s *ei.* -e, *m.* fredriksdör.

friedsam, *a.* freddsam, fridsam.

Frier... Ex. -punkt, -[e]s, -e, *m.* fryspunkt.

frieren, *fror, fröre, gefroren, friert*[e], I. *tr.*

a) operis. 1. *Es friert mich ei. mich friert:* jag fryser. *Es friert mich an den Fingern:* jag fryser om fingrarna. 2. *Es hat die Nacht Eis gefroren:* det har frusit i natt så att is uppstått. *Es friert Stein und Bein:* unget. det är så kallt, så att det smäller i knutarne. b) personl. med angivande af verkan. 3. *Ich habe mir die Finger steif gefroren:* mina fingrar äro stela af köld. II. *Sich steif* ~ blifva stel af köld. *Sich zu Tode* ~ frysa ihjäl. III. *itr.* 1. *h.* pers. och operis. frysa. *Er hat das* ~ han har frossan. 2. *s.* frysa ut is, stelna af köld. *Der Fluss ist gefroren:* strömmen har lagt sig. *Ich bin steif gefroren:* jag är stelfrusen.

Fries, -es, -e, *m.* 1. fris (tygsord). 2. äfr. Friese, -n, *f.* bygn. fris.

Friese, -n, -n, *m.* invånare i Frisland, friser.

Friesele, -s, -, *n.* och *m.* -n, *f.* med. frisel. -fieber, -s, -, *n.* friselfeber.

Friesin, -nen, *f.* frisisk kvinna.

Friesisch, I. *a.* frisisk. II. *n.* frisiska, *je. deutsch.*

Friesland, -s, 0, *n.* npr. Frisland.

Friesländer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* = Friese, Friesin.

friesländisch, *a.* frisisk.

Frikassée, -s, -s, *n.* kokk. frikassé.

frikassier|len, -te, -t, tr. kokk. göra frikassé af.
Friktion, -en, f. friktion, nötning.
frisch, a. 1. frisk, t. ex. ~e Luft schöpfen: hämta frisk luft, ~e Truppen, ~ und gesund sein, ein ~es Aussehen haben, ~en Mut fassen. † om vinden: ~er werden: friska upp. ~e Farben: lifliga färger. Ordapr. ~ gewagt ist halb gewonnen: väl börjadt är hälften fullgjordt. 2. färsk, t. ex. ~e Butter, ny, t. ex. ~e Kartoffeln, ~e Zufahren: ny tillförel. Ein ~es Fass anstechen: sticka upp ett nytt, ett orördt fat. jmdn auf ~er That ertappen: ertappa ngn på bar gärning. Von ~em: på nytt. 3. ren, nytvättad, t. ex. ein ~es Hemd, ~e Wäsche: rent linne, ~ überzogenes Bett: bädd med rena öfverdrag på täcke och kuddar samt renalakan. -arbeit, 0, f. ⊕ friskning. -auf, interj. väl-an! friskt mod! -backen, a. nybakad, färsk. -härđ, -[e]s, -e, m. ⊕ friskhärđ. -melk[enđ], -milchend, a. mjölkande råmjölk. -ofen, -s, -t, m. ⊕ färskugn. -weg, adv. raskt, utan tvekan.
Frische, -n, f. 1. friskhet, friskt utseende, friskt lynne; svalka; kraft, spänthet. 2. ställe där man hämtar frisk luft, sommarnöje.
frisch|len, -[e]s|t, -te, ge-t, I. tr. 1. uppfriska; färska upp. 2. ⊕ friska. II. Sich ~ jag. dricka. III. itr. h. 1. † Die Brise frischt: brisen friskar upp. Oper. es frischt: det blåser upp. 2. jag. om vildsvinshonan: föda ungar. Frischung, f.
Frischling, -[e]s, -e, m. jag. vildsvinsunge.
Friséur, -s, -e, m. frisör.
Friséuse, -n, f. hårfrisös.
frisier|len, -te, -t, tr. och sich ~ frisera (sig).
Frist, -en, f. 1. tid, tidpunkt. Zu jeder ~ ständigt. In kürzester ~ så fort sig göra låter. 2. bestämd, begränsad tid, frist. 3. anstånd, uppskof. -gesüch, -[e]s, -e, n. ansökan om anstånd. -gewährung, -en, f. beviljande af anstånd. -verlängerung, -en, f. förlängning af bestämd tid, anstånd. -en... = föreg. sma.
frist|len, -ete, ge-et, I. tr. 1. uppskjuta. 2. jmdm das Leben ~ uppehålla ngn's lif. II. Sich ~ hålla sig vid lif. Fristung, f.
Frisúr, -en, f. frisy. **Fritz**, -ens, -e[n], m. npr. Frits.
frivol, a. lättsinnig, lättfärdig, frivol.
Frivolität, -en, f. lättsinnighet, frivolitet.
froh, a. glad. Eines Dinges ~ et. ~ über ein Ding: glad öfver en sak. Eines Dinges ~ werden: a) blifva glad öfver, b) komma i åtnjutande af en sak. -blick, -[e]s, -e, m. glad blick. -gefühl, -[e]s, -e, n. glad känsla. -gelaunt, a. gladlynt. -gemut[h], a. med glädt mod, glädtig. -mut[h], -[e]s, 0, m. glädt mod, glädtighet. -mut[h]ig, -müt[h]ig = -gemut. -sinn = -mut. -sinnig = -gemut.

fröhlich, a. 1. glad, glädtig, väl till mods. 2. glädtigande, lofvande, t. ex. ~e Saaten.
Fröhlichkeit, -en, f. 1. 0, glädje, glädtighet. 2. lustbarhet, nöje, förlustelse.
frohlöck|len (av. -t -), -te, ge-t (-t -), itr. h. jubla, einer (gen.) Sache et. vanl. über eine Sache: öfver ngt.
frohn m. m. se from m. m.
fromm, frommer, frommst et. frömmst, a. 1. from, religiös; mild, välgörande. ~er Wunsch: from önskan som ej går i fullbordan. 2. oskyldig, fridsam, stilla, fredlig, spak. -herzig, a. = fromm.
Frömmelái, -en, f. öfverdrifven, tillgjord fromhet, läseri, bigotteri, skrymteri.
frömmell|n, -te, ge-t, itr. h. låtsa fromhet, vara pietistisk, läsaraktig; skrymta.
fromm|len, -te, ge-t, itr. h. gagna, jmdn: ngn, zu etw.: till ngt. Zu jmds ~ till ngn's gagn.
Frömmigkeit, -en, f. fromhet, from handling.
Frömmler, -s, -, m. ~in, -nen, f. pietist, läsare, läserska, skrymtare, skrymterska.
fron, I. a. hög, härlig, helig. II. -[e]s, -e, m. 1. rättstjänare. 2. vanl. Fron[e], -en, f. dagsverken som bönder och torpare äro skyldiga att fullgöra för sin jord; dagsverkskyldighet. -acker, -s, -t, m. åker, jord, med hvilken dagsverkskyldighet är för-enad. -altar, -[e]s, -e t, m. hufvudaltare. -amt, -[e]s, -er t, n. högmässa. -arbeit, -en, f. dagsverke. -arbeiter, -s, -, m. dagsverkare. -bauer, -n et. -s, -n, m. dagsverkskyldig bonde, torpare. -dienst, -[e]s, -e, m. dagsverke, dagsverkskyldighet. -fasten, plur. sträng fasta på första fredagen i hvarv kvartal af kyrkåret. -feste, -n, f. häkte, fängelse. -frei, a. fri från dagsverkskyldighet. -fuhrer, -n, f. kördagsverke, i dagsverkskyldigheten ingående fora et. skjuts. -geld, -[e]s, -er, n. pengar som erläggas för att undslippa dagsverkskyldigheten. -gut, -[e]s, -er t, n. gods på hvilket dagsverkskyldighet hvilat. -herr, -n, -en, m. ägare till dagsverkskyldiga gårdar. -leichnam, -[e]s, 0, m. Kristi lekamen. -leichenamfest, -[e]s, -e, n. Kristi lekemens fest. -pflicht, -en, f. dagsverkskyldighet. -pflichtig, a. dagsverkskyldig. -vögt, -[e]s, -e t, m. upp-synigeman öfver dagsverkare. -weise, adv. genom dagsverken.
frönbär, a. dagsverkskyldig.
Frönde, -n, f. = Fron[e].
frönd|len, -ete, ge-et = röj.
frön|len, frön|len, -te, ge-t, itr. h. 1. fullgöra sin dagsverkskyldighet, gå på dagsverke. 2. bädd. vanl. blott frönen: hängifva sig åt, lemna fritt lopp åt, t. ex. dem Laster, seinen Leidenschaften. Frönung, f.
Fröner, -s, -, m. dagsverkare. ~in, -nen, f. kvinna som går på dagsverke.

frönig, *a.* dagsverksskyldig.

Front[e], *-en, f.* 1. framsida. 2. förgrund. 3. \times front. *In der ~ stehen:* tillhöra de stridande, vara i elden.

Frontispice, *-[s], -, Frontispiz, -es, -e, n.* frontispis.

Frosch, *-es, -e †, m.* 1. groda. 2. med. grodsvulst. *-ader, -n, f.* med. *n.* äder under tungan. *-ärtig, a.* grodartad. *-biss, -es, -e, m.* bot. grodblad (Hydrocharis). *-esser, -s, -, m.* grodätare. *-fisch, -es, -e, m.* paddfisk (Lophius). *-gequak[e], -[e]s, 0, n.* grodors kväkande. *-keule, -n, f.* = *-schenkel*. *-lache, -n, f.* grodpöl. *-laich, -[e]s, 0, m.* groddugg. *-lötfel, -s, -, m.* bot. svalting (Allisma). *-schenkel, -s, -, m.* grodlår. *-stein, -[e]s, -e, m.* min grodsten. *-wurm, -[e]s, -er †, m.* grodunge med svans.

Frost, *-[e]s, -e †, m.* 1. frost, köld. 2. frostknölar. *~ an den Füssen haben:* hafva ömkylida fötter. *-beule, -n, f.* frostknöl. *-mittel, -s, -, n.* medel mot frostknölar. *-salbe, -n, f.* salva mot frostknölar. *-schaden, -s, -†, m.* frostskada.

fröstelln, *-te, ge-t, I. tr.* framkalla känsla af köld. *Va.nl.opers. es fröstelt mich:* jag fryser litet, känner mig ruskig. *II. itr. h. 1.* småfrysa, känna sig ruskig. 2. *opers. es fröstelt:* det fryser litet på.

frostig, *a.* frostig, kall.

Frostigkeit, *0, f.* frost. köld.

Fröstler, *-s, -, Fröstling, -[e]s, -e, m.* person som är frusen af sig, som lätt fryser.

frottier, *-en, -te, -t, tr.* gnida, frottera. *Frottier, -en, f.*

Frucht, *-e †, f.* frukt. *F sauberes Früchtchen:* iron. skön ungdom. *-ast, -[e]s, -e †, m.* gren med frukt på. *-baum, -[e]s, -e †, m.* fruktträd. *-behältnis[s], -ses, -se, n.* bot. fröhylsa, kapsel. *-boden, -s, -[†], m. 1.* bot. blomfäste. 2. spannmålsvind. *-bringend, a.* fruktbringande. *-ertrag, -[e]s, -e †, m.* afkastning af trädgård el. åker. *-essig, -[e]s, -e, m.* fruktättika. *-feld, -[e]s, -er, n.* sädesfält. *-garten, -s, -†, m.* fruktträdgård. *-gehäuse, -s, -, n.* kärnhus, frökapsel. *-handel, -s, 0, m. 1.* spannmåls-handel. 2. frukthandel. *-kapsel, -n, f.* frökapsel, fröhylsa. *-kern, -[e]s, -e, m.* (frukt)kärna. *-knoten, -s, -, m.* bot. fruktämne. *-los, a.* utan frukt, ofruktbar, ofruktbarhet: fruktlöshet. *-niesser, -s, -, m.* en som njuter frukten, har nyttjanderätt af det. *-niessung, 0, f.* nyttjanderätt. *-reich, a.* rik på frukt, på säd; *syn.* framgångsrik. *-schale, -n, f. 1.* fruktskal. 2. fruktskal. 3. bot. fröhylsa. *-stück, -[e]s, -e, n.* fruktsytycke (alla föreställande frukt). *-tragend, a.* fruktbringande. *-wein, -[e]s, -e, m.* fruktvin.

fruchtbar, *a.* fruktbar, fruktsam.

Fruchtbarkeit, *0, f.* fruktbarhet, fruktsamhet.

Früchte... = *Frucht...*

frucht[en], *-ete, ge-et, itr. h.* bringa frukt, gagna.

frugal, *a.* enkel, tarflig.

Frugalität, *0, f.* enkelhet, tarflighet.

früh[e], *a. a)* positiv. 1. tidig, *t. ex. Ostern ist dieses Jahr ~, er starb ~, ~ Mittag essen. Meine Uhr geht fünf Minuten zu ~ min klocka går fem minuter för.* 2. tidig på dagen, *adv.* bittida, *t. ex. morgen ~ i morgon bittida, heute ~ denna morgon, i morse, gestern ~ igår morse, mit dem ~en Tage:* tidigt på dagen. 3. forn (tillhörande tidens morgon), *t. ex. in ~en Zeiten:* fordomtima, i forna tider, i tidens början. *b)* komparativ. 4. tidigare, *t. ex. er steht ~er auf als ich, Ostern ist sieben Wochen ~er als Pfingsten.* 5. förr, *t. ex. die ~eren Minister, je ~er je lieber:* ju förr dess hällre, *~er oder später:* förr eller senare. *~er als jmd kommen:* komma före ngn. *In ~er als acht Tagen:* inom mindre än åtta dar. *Ich habe ~er erwähnt:* jag har förut, ofvan omnämt. *In ~eren Zeiten:* fordomdags. *c)* superlativ. 6. tidigast, först, *t. ex. er steht am ~esten auf, er weiss es am ~esten:* han får först reda på det. *Mit dem ~esten:* bittida. *Die ~esten Völker:* de älsta folken. *-apfel, -s, -†, m.* tidig äpplesort. *-arbeit, -en, f.* arbete om mornarne. *-beet, -[e]s, -e, n.* drifbänk. *-birne, -n, f.* tidig päronsart. *-gebet, -[e]s, -e, n.* morgonbön. *-geburt, -en, f.* för tidig födelse, för tidig nedkomst. *-gottesdienst, -[e]s, -e, m.* ottesång. *-jahr, -[e]s, 0, n.* vår. *-kartoffel, -n, f.* tidig potatis. *-kost, 0, f.* frukost. *-messe, -mette, -n, f.* ottesång. *-morgens, adv.* tidigt på morgonen, tidigt om mornarne, bittida. *-obst, -es, 0, n.* tidig frukt. *-predigt, -en, f.* ottesångspredikan. *-regen, -s, -, m.* tidigt regn, a) morgonregn, b) vårregn. *-reif, a.* tidigt mogen, brådmogen. *-reife, 0, f.* tidig mogen, brådmognad. *-rot[h], -[e]s, 0, n.* morgonrodnad. *-saat, -en, f.* vårsäd. *-schoppen, -s, -, m.* morgonsjüdel. *-ständchen, -s, -, n.* sång med hvilken ngn uppvakts om morgonen. *-stück, m. m. se nedan. -verklärt, -vollendet, a.* tidigt hädangangen. *-zeitig, a.* tidig. *-zeitigkeit, 0, f.* egenskap att vara tidig.

Frühe, *0, f.* tidig morgonstund, morgon. *In der ~ tidigt på morgonen.*

frühestens, *adv.* tidigast, icke förr än.

Frühling, *-[e]s, -e, m. 1.* vår. 2. tidigt på året födt djur. 3. för tidigt (for snart efter bröllopet) födt barn. *-s...* *Ex. ~äquinoktium, -um[s], -en, n.* vårdagsjämning. *~blume, -n, f.* vårblomma. *~feier, -n, f.* ~fest, *-[e]s, -e, n.* vårfest. *~luft, -e †, f.* vårluft, vårfläkt. *~mässig, a.* vårlig. *~regen, -s, -, m.* vårregn. *~saat, -en, f.* vårsäd. *~zeit, -en, f.* vår. *frühlingshaft, a.* vårlig.

Frühstück, -[e]s, -e, n. frukost. -s... **Ex.** ~zelt, -en, f. frukosttimme.

frühstücklän, -te, ge-t, I. itr. h. spisa frukost, frukostera. II. tr. äta till frukost.

fruktifizierlän, -te, -t, tr. 1. befrukta. 2. handt. göra fruktbarande, räntebärande, t. ex. Kapitalien. **Fruktifizierung**, f.

ft, interj. betecknande hastigt försvinnande, t. ex. ~, *weg war er!* borta var han!

Fuchs, -es, -e †, m. 1. räf, arv. bna1. F *goldene Fuchse*: guldmynnt, dukater. *Es sind nur zwei Meilen, aber Meilen, die der ~ gemessen hat*: unget. det är bara två mil, men mil, som förslå. 2. röd häst, fux. 3. F rödhårig person. 4. studentspr. a) student under första terminen el. första året af hans universitetstid, b) yngre medlem af en studentförening, jfr *Bursch* 3. -affe, -n, -n, m. zool. pyssling (Lemur). -artig, a. rärfatad, räfik. -balg, -[e]s, -e †, m. räfskinn. -bau, -[e]s, -e, m. räfbo, räfhåla. -beere, -n, f. bot. blåhallon (Rubus cæsius). -eisen, -s, -, n. räfsax. -falle, -n, f. räfgiller, räfgrop. -fang, -[e]s, -e †, m. räffångst. -grube, -n, f. 1. räfhåla, räfgryt. 2. räfgrop. -haar, -[e]s, -e, n. räfhår; på mansko: eldrödt hår. -jagd, -en, f. räffjagt. -loch, -[e]s, -er †, n. ingång till en räfhåla. -pelz, -es, -e, m. 1. räfskinn. 2. räfskinnspäls. bna1. den ~ anziehen: begagna list. -prellen, -s, 0, n. räfrällning. -rot[h], a. röd som en rat, rödhårig. -scheck[e], -en, -en, m. hvit häst med röda fläckar. -schwanz, -es, -e †, m. 1. räfsvans. F bna1. den ~ streichen: lisma, smickra. 2. bot. räfrumpa (Alopecurus). -schwänzel|län, -te, ge-t, * itr. h. F lisma, smickra. -schwänzer, -s, -, m. F lismare. -schwänzererei, -en, f. liseri, kryperi. -schwänzerisch, a. lismande, krypande. -taufe, -n, f. studentspr. intagningsdop vid intagnings i en förening, jfr *Fuchs* 4, b. -[teufels-] wild, a. F aldeles utom sig, topp tunnorrasande, bindgalen.

1. **fuchs**län, -[es]t, -te, ge-t, tr. och itr. h. F 1. plåga, ansätta, pina. 2. bedraga, lura, pråja.

2. **fuchsen**, **fuchsen**, a. af räfskiun, räfskinns-fuchtsicht, **fuchs**ig, a. 1. räfik, i sht röd som en rat, rödhårig. 2. = *fuchswild*.

Füchsin, -nen, f. räfhona.

Fuchtel, -n, f. fuktel.

fuchtellän, -te, ge-t, I. itr. h. *Mit den Händen ~ fäkta* med händerna. II. tr. fuktla.

Fuchtlar, -s, -, m. 1. slagskämpe. 2. person som använder fukteln.

Fuder, -s, -, n. dim. *Fuderchen* el. *Füderchen*, -lein, 1. lass. 2. ett på olika trakter olika mått för väta varor: foder.

fud[e]rig, **füd[e]rig**, a. innehållande ett foder.

Fug, -[e]s, * -e, m. fog, grundadt skäl; rättighet. *Mit gutem ~ välbefogadt*.

Fuge, -n, f. 1. fog, fogning, fals. *Aus den ~ n*

gehen el. *weichen*: gå sönder i fogningarna. 2. lämpligt tillfälle att vidfoga el. bifoga ngt. 3. mus. fuga. -bank, -e †, f. ⊕ fogbänk. -hobel, -s, -, m. ⊕ foghyvel. -n... **Ex.** ~verstreichung, -en, f. ⊕ fogstrykning.

Füge... **Ex.** -wort, -[e]s, -er †, n. gram. konjunktion.

fuglän, -te, ge-t, tr. ⊕ 1. foga, hopfoga. 2. fogstryka.

fuglän, -te, ge-t, I. tr. 1. foga. *An einander ~ hopfoga, in einander* (ack.) ~ foga i hvarannat, *zu etw. ~ tillfoga, tillägga till ngt.* 2. foga, anordna. *Wie Gott es fügt*: som Gud vill. *Jmdm etw. zu wissen ~ laga att ngn får veta ngt.* II. *Sich ~ 1. foga sig, in einander* (ack.) ~ i hvarannat, *nach etw.:* efter ngt; bna1. *in die Launen jmds, ins Unabänderliche. Sich den Befehlen jmds ~ efterkomma ngn's befallningar.* 2. foga sig, gifva efter. 3. opera. foga sig, tilldraga sig, hända.

füglich, a. vanl. adv. passande, lämplig, med fog, med rätta. *Er hätte ~ schweigen können*: han hade gärna kunnat tiga.

Fügligkeit, 0, f. fog, lämplighet.

fügsam, a. foglig, medgörlig.

Fügsamkeit, 0, f. foglighet, medgörlighet.

Fügung, -en, f. 1. fogning, fogande. 2. eftergift, undergifvenhet. 3. skickelse, försyn.

Fühl... **Ex.** -faden, -s, -†, m. -horn, -[e]s, -er †, n. zool. känselhorn, pannsprot. -los, a. känselöslös, okänslig. -lösigkeit, 0, f. känselöslöshet. -sinn, -[e]s, 0, m. känsel sinne.

fühlbar, a. 1. som kan kännas, förnimmas. *Jmdm etw. ~ machen*: låta ngn förnimma, känna ngt. 2. kännbar, t. ex. ~er *Verlust*.

Fühlbarkeit, 0, f. 1. möjlighet att kännas. 2. kännbarhet, betydighet.

fühllän, -te, ge-t o. vid intr. -en, I. tr. känna. *Jmdm den Puls ~ känna ngn på pulsen. Ein Glied nicht mehr ~ hafva mistat känseln i en lem.* II. *Sich ~ 1. känna sig, t. ex. glücklich. besser. Sich [etw.] ~ tycka sig vara ngt.* 2. *Sich wohin ~ trefva sig ngnstädes hän, t. ex. sich nach der Thüre ~ trefva sig fram till dörren.* 3. *Etw. fühlt sich*: ngt käns, kan kännas. III. *itr. h.* 1. känna, hafva känsel, t. ex. *jedes Tier fühlt. 2. Jmdm an den Puls ~ känna ngn på pulsen. bna1. jmdm auf den Zahn ~ sätta ngn på det hala. Fühlung, f. -s... Ex. ~vermögen, -s, 0, n. känsel sinne.*

Fühler, -s, -, m. 1. person som känner ngt. 2. zool. känselsprot. 3. F försök för att känna sig för.

Fuhr[e], -en, f. 1. for. 2. *Etw. mit der ~ el. per ~ bekommen*: få ngt på vagn. 3. forvagn. -fro[h]ne, -n, f. kördagsverke. -geld, -[e]s, 0, n. forlön. -gelegenheit, -en, f. förslingstillfälle. -herr, -n, -en, m. åkare. -lohn, -[e]s, -e †, m. forlön. -mann, -[e]s, *Fuhrleute*, m. forman, åkare. -manns... **Ex.** ~bluse, -n,

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

f. ~hemd[e], -[e]s, -en, *n.* ~kittel, -s, -, *m.* formansblus. ~strässe, -n, *f.* farvåg som mest trafikeras af formän. ~wagen, -s, -[†], *m.* forvagn. -park, -[e]s, -e, *m.* ✕ (artilleri)park. -weg, -[e]s, -e, *m.* farvåg. -werk, -[e]s, -e, *n.* 1. fordon, åkdon. 2. formanssyssla. -wesen, -s, 0, *n.* varuforsling, transportväsen, transport.

föhren, -te, *ge-t*, *tr.* 1. föra, leda, t. ex. *die Speisen zum Munde, jmdn auf die Spur, jmdn hinter Licht, etw. im Schilde. Jmdn irren* ~ vilseleda ngn. *Föhre uns nicht in Versuchung!* inled oss icke i frestelse! *Jmdn etw. vor die Augen ~ göra* ngt tydligt, åskädligt för ngn, påminna ngn om ngt. *Jmdn etw. zu Gemüte ~ föra* ngn ngt till sinnes. 2. hafva, vara försedd med. bära, t. ex. *die Bienen ~ einen Stachel; jmd führt einen Namen, einen Titel. Etw. bei sich ~ hafva, bära* ngt på sig. *Dieser Fluss führt Krebs:* det fins kräftor i denna flod. 3. handel. hafva till salu, på lager, t. ex. *eine Ware, einen Artikel.* 4. uppföra, draga fram, t. ex. *einen Damm, eine Mauer. Die Mauern höher ~ böja* murarne. *Etw. weiter ~ fortsätta* ngt. 5. föra, t. ex. *die Aufsicht über etw. (ack.), Buch, Bücher, Krieg mit jmdm, ein eingezogenes Leben, ein Protokoll, einen Prozess, das Wort;* sköta, t. ex. *die Korrespondenz, den Pinsel, die Feder;* förvalta, t. ex. *ein Amt;* handhafva, t. ex. *die Regierung;* leda, t. ex. *eine Untersuchung. Er führt eine glückliche Ehe:* hans äktenskap är lyckligt. **II.** *itr. h.* *Der Weg führt nach der Stadt:* vägen för, leder, går till staden.

Föhner, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* förare, ledare, ledarinna; förvaltare, dirigent.

Föhreschaft, -en, *f.* 1. förande, ledning. 2. samtliga förare, förätkär.

Föh rung, -en, *f.* 1. ledning. ~ *der Bücher:* bokföring. 2. uppförande. -s... Ex. ~attest, -[e]s, -e, ~zeugnis[s], -ses, -se, *n.* betyg öfver uppförande.

Füll... Ex. -bier, -[e]s, 0, *n.* öl till påfyllning. -eimer, -s, -, *m.* öskar. -erde, 0, *f.* fyllnadsjord. -fass, -es, -er †, *n.* öskar. -haar, -[e]s, -e, *n.* stopphår. -horn, -[e]s, -er †, *n.* ymighetsboru. -kanne, -n, *f.* kanna att ösa med. -kelle, -n, *f.* slef att ösa med. -löffel, -s, -, *m.* förläggarslef. -steine, *m. plur.* fyllningssten. -wort, -[e]s, -er †, *n.* fyllnadsord.

Fülle, -n, *f.* 1. öskar. 2. fyllning. 3. fullhet, rikt förråd, ymighet, öfverflöd. *Die Hülle und ~ riklig mängd, öfverflöd. Es liegt eine ~ tiefer Gedanken in diesem Schriftsteller:* denne författare är rik på djupa tankar. *Aus der ~ seines Herzens sprechen:* tala ur djupet af sitt hjärta. *Die ~ ihres Busens:* hennes svällande barm.

Füllen, -s, -, *n.* föl. -stute, -n, *f.* fölsto.

1. **füll**en, -te, *ge-t*, *tr.* 1. fylla, uppfylla. 2. ösa, t. ex. *Wasser in den Eimer, Wein auf Flaschen* (ack.), *die Tonne leer.*

2. **füll**en, -te, *ge-t*, *itr. h.* föla.

Füllsel, -s, -, *n.* kokk. fyllning.

Füllung, -en, *f.* 1. ifyllande, thällande. 2. fyllning, fyllnad. 3. ⊕ ruta, fält, t. ex. ~ *einer Thüre:* dörrspegel.

Fummel... ⊕ Ex. -bein, -[e]s, -e, *n.* -holz, -es, -er †, *n.* -knochen, -s, -, *m.* glätttholts.

Fund, -[e]s, -e [†], *m.* dim. Fündchen, -lein, fynd, -gebühr, -en, *f.* -geld, -[e]s, 0, *n.* hittelön. -grube, -n, *f.* grufva, fyndort; bial. guldgrufva. -ort, -[e]s, -e el. -er †, *n.* fyndort. -recht, -[e]s, 0, *n.* lagg. fyndrätt, inmutningsrätt. -register, -s, -, *n.* förteckning, inventarium.

Fundament, -[e]s, -e, *n.* grund, grundval, grundmur, stenofot. Bial. *etw. aus dem ~e verstehen:* i grund förstå ngt. -stein, -[e]s, -e, *m.* sten i en grundmur; grundsten.

fundamentäl, *a.* grundläggande. -satz, -es, -e †, *m.* sats som ligger till grund för ngt, fundamentalsats.

fundamentieren, -te, -t, *tr.* grunda, grundlägg, lägga grundvalen till. **Fundamentierung**, *f.*

Fundation, -en, *f.* grundläggning.

fundieren, -te, -t, *tr.* grunda, grundlägga, stödja. *Fundierte Schuld:* skuld för hvars betalande säkerhet finnes. **Fundierung**, *f.*

Füne, -n, -n, *m.* invånare på Fyen.

Fünen, -s, 0, *n.* npr. Fyen.

fünf, **I.** utan följ. subst. äfr. * **fünfe**, *a.* (oböjl. grundtal) fem. *Es ist halb ~ klocker* är half fem; *es geht auf ~ klocker* är öfver fyra. ~ *gerade* el. *eine gerade Zahl sein lassen:* låta udda vara jämt. **II.** -en, *f.* femma. -aktig, *a.* i fem akter, femakts-. -armig, *a.* femarmad. -blätterig, *a.* fembladig. -doppelt, *a.* femdubbel. -eck, -[e]s, -e, *n.* femhörning. -eckig, *a.* femhörnig. -fach, *a.* femdubbel, femfaldig. -fächerig, *a.* indelad i fem fack. rum, afdelningar. -fältig = -fach. -fingerig, *a.* femfingrad. -fingerkraut, -[e]s, -er †, *n.* bot. femfingersört. -flächner, -s, -, *m.* kropp med fem ytor. -füssig, *a.* femfotad, bestående af fem (vers)fötter. -hundert, *a.* (oböjl. grundtal) femhundra. -jährig, *a.* femårig. -jährlich, *a.* som inträffar, återkommer hvar femte år. -mal, *adv.* fem gånger. -mälzig, *a.* fem gånger upprepad, femfaldig. -männig, *a.* bot. försedd med fem ståndare. -monatlich, *a.* 1. som varar fem månader, fem månaders. 2. som återkommer, upprepas hvar femte månad. -pfündig, -s, -, *m.* ✕ fempunding. -pfündig, *a.* 1. vägande fem skäl-pund. 2. ✕ fempunding. -prozentig, *a.* femprocents-. -reihig, *a.* femradig. -ruderer, -s, -, *m.* femroddare. -ruderig, *a.* försedd med fem rader åror. -sältig, *a.* femsträngad.

-seitig, *a.* femsidig. -silbig, *a.* femstafvig.
-språchig, *a.* skriven på fem språk. -stimmig,
a. femstämmig. -stündig, *a.* 1. fem timmars.
2. som återkommer hvar femte timme.
-tålig, *a.* som varar fem dagar, fem dagars.
-t[h]eilig, *a.* femdelad. -undzwanzig, *a.* (oböjl.
grundtal) tjugufem. -zahl, -en, *f.* femtal. -zeilig,
a. femradig.

Fünfer, -s, -, *m.* 1. femma. 2. femtal. 3. leda-
mot af ett af fem personer bestående sam-
fund. 4. soldat från femte regimentet. 5.
vin från år 5. 6. ngt som kostar fem pfennig
el. mark m. m.

fünferlei, oböjl. *a.* fem slags.

fünfte, *a.* (ordningstal) femte.

fünftelhalb, *a.* fyra och en half.

Fünftel, -s, -, *n.* femtedel.

fünftens, *adv.* för det femte.

funfzehn, fünfzehn, *I. a.* (oböjl. grundtal) femton.

II. -en, f. siffran femton. -jährig, *a.* 1. fem-
tonårig. 2. återkommande hvar femtonde
år, femtonårs-.

Funfzehner, Fünfzehner, -s, -, *m.* femtontal m.
m., *jfr* Fünfer.

funfzehnerlei, fünfzehnerlei, oböjl. *a.* femton
slags.

funfzehnte, fünfzehnte, *a.* (ordningstal) femtonde.

Funfzehntel, Fünfzehntel, -s, -, *n.* femtondel.

funfzehntens, fünfzehntens, *adv.* för det fem-
tonde.

funfzig, fünfzig, *I. a.* (oböjl. grundtal) femtio. *II.*
-en, *f.* 1. femtia. 2. plur. *in den ~en sein:*
vara på femtiotalet. -jährig, *a.* 1. femtiårig.
2. femtiårs-.

Funfziger, Fünfziger, *I. -s, -, m.* 1. ~in, -nen,
f. femtiåring. 2. *In den ~n sein:* vara på
femtiotalet (öfver femtio år). 3. *jfr* Fünfer 3-6.

II. oböjl. *a.* Die ~ Jahre: femtiotalet, åren
mellan 50 och 60.

funfzigerlei, fünfzigerlei, oböjl. *a.* femtio slags.

funfzigste, fünfzigste, *a.* (ordningstal) femtionde.

Funfzigstel, Fünfzigstel, -s, -, *n.* femtiondedel.

funfzigstens, fünfzigstens, *adv.* för det fem-
tionde.

fungier|len, -te, -t, *itr. h.* tjänstgöra, fungera.

Funke[n], -n[s], -n, *m.* dim. *Fünkchen, -lein,*
gnista; *äfv. bildl., t. ex. er hat keinen ~n Ehrge-
~fühl.* -n... *Ex. ~ähnlich, a.* gnistrande.

~fänger, -s, -, *m.* 1. eldskärm. 2. Ⓞ gnist-
släckare. ~sprühen, -s, 0, *n.* sprakande.
~sprühend, *a.* gnistrande, sprakande.

funke|ln, -te, *ge-t, itr. h.* glänsa, gnistra, skim-
ra, tindra.

funkel[nagel]neu, *a.* splitterny.

funk|len, -te, *ge-t, itr. h.* gnistra, spraka.

Funktion, -en, *f.* förrättning, förvaltning, gö-
romål, funktion.

Funktionär, -[e]s, -s el. -e, *m.* tjänsteman, funk-
tionär.

für, *I. prep.* med ack. 1. FÖR, *a.* afsedt för, till gagn för,
t. ex. Bücher ~ die Jugend; b) passande för, *t. ex.*

*das ist kein Betragen ~ einen gesitteten
Menschen;* c) talande för, *t. ex. die Sache hat
viel ~ sich; das ~ und Wider:* skälen för
och emot; d) i stället för, ställföreträdande för, *t.*
*ex. ~ jmdn einreten, eine Ware ~ eine
Summe el. ~ einen Preis bekommen, ~ jmdn
bürge;* e) till ersättning, till lön för, *t. ex. die
Bezahlung ~ die Arbeit, die Belohnung ~
die Dienste;* f) uttryckande isolering, *t. ex. ~ sich
sein, leben, sprechen, bestehen;* an und
~ sich: i och för sig; g) vid uppräknings: ~s
erste, ~s zweite o. s. v., ein ~ allemal: i en
gång för alla; h) was ~ ein: hvad för en,
*t. ex. was ~ ein Mann ist das? hvad för en
el. hurudan karl är det? was ~ Absichten
er auch haben mag:* hvad för afsigter han
än må hafva; was ~ elende Entschuld-
igungen! hvilka usla ursäkter! 2. Tag ~
Tag: dag efter dag. Mann ~ Mann: a) en
och en i sänder, b) hvarenda en. Alles Stück
~ Stück ansehen: betrakta allt det ena efter
det andra, hvarenda sak. 3. förädr. = vor, *t. ex.*
~ Schrecken bleich: blek af förskräckelse.

II. adv. ~ und ~ allt framtent, alltjämt.

fürbass, *adv.* förädr. framåt, vidare. ~ ziehen:
draga, tåga vidare.

Fürbitte, -n, *f.* förbön. ~ einlegen el. thun:

fälla förbön, bei jmdm für jmdn: hos ngn
för ngn.

fürbitten, *itr. h.* fälla, göra förbön.

Fürbitter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* förebedjare,
förebedjerska.

Furche, -n, *f.* fåra. -n... *Ex. ~ärtig, ~förmig, a.*
som en fåra, som fårör.

furch|len, -te, *ge-t, itr.* fåra, plöja, draga fårör
i. Furchung, *f.*

furchig, *a.* fårad.

Furcht, 0, *f.* fruktan, rädsla. Aus ~ af fruk-
tan, *t. ex. vor Strafe, vor dem Tode. Jmdn
in ~ setzen:* skrämma ngn, injaga fruktan
hos ngn. -bild, -[e]s, -er, *n.* -erscheinung,
-en, *f.* af fruktan framkallad fantasibild. -frei,
a. ej rädd. -hase, -n, -n, *m.* förskrämd stac-
kare. -los, *a.* icke rädd, oförskräckt. -lösig-
keit, 0, *f.* oförskräckthet.

furcht|bar, -ete, *ge-et, I. tr.* frukta, vara rädd
för. *II. Sich ~* vara rädd, vor jmdm, *etw.*
(dat.): för ngn, ngt. *Ich fürchte mich dies zu
thun:* jag är rädd för att, tors ej göra detta.

III. itr. h. vara rädd, für jmdn: för ngn
att ngt skall hända honom.

fürchterlich, *a.* förskräcklig, ryslig.

Fürchterlichkeit, -en, *f.* förskräcklighet, rys-
lighet.

furchts|am, *a.* rädd.

Furchtsamkeit, 0, *f.* rädsla.

fürder, *I. a.* vidare. *II. adv.* 1. vidare, framåt.
2. framdeles, hädanefter.

fürderhin, *adv.* framdeles, hädanefter.

* äkta sus. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ☉ teckens term. † sjöterm. ✕ militäriskt term.

f rerst, *adv.* f rst, till att b rja med.
Furie, -*n*, *f.* 1. furie, a) h mdgudinna, b) rasande person. 2. raseri. -*n*... Ex. ~artig, a. furielik.
Furier *se* *Fourier*.
Furke *se* *Forke*.
f rlieb, *adv.* *Mit etw.* ~ *nehmen*: h lla till godo, l ta sig n ja med ngt.
f rnehm *se* *vornehm*.
Furore, -[*s*], 0, *n.* ~ *machen*: vinna stormande bifall, g ra furore.
Furr ge *m. m. se* *Fourage m. m.*
f rs sammandragning af *f r das*.
F rsorge, -*n*, *f.* f rsorg, omsorg.
f rsorgend, *a.* dragande f rsorg, f ruts ende.
F rsorglichkeit, 0, *f.* f ruts ende, omsorg.
F rsprache, -*n*, *f.* f rord, rekommendation.
f rsprechen, *itr. h.* vara f respr kare.
F rsprecher, -*s*, -, *m.* ~*in*, -*nen*, *f.* f respr kare, f respr kerska.
F rst, -*en*, -*en*, *m.* furste. -**abt**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* furstlig abbot. -**bischof**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* furstlig biskop. -**en**... Ex. ~**bank**, -*e* †, *f.* furstarnes bank f rdom p  riksdagarna. ~**bund**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* furstef rbund. ~**dienst**, -[*e*]*s*, 0, *m.* tjanst hos furstar. ~**geschlecht**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* furstlig sl gt. ~**glanz**, -*es*, 0, *m.* furstlig glans. ~**haus**, -*es*, -*er* †, *n.* furstehus. ~**knecht**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* krypande furstetj nare. ~**krone**, -*n*, *f.* furstekrona. ~**m ssig**, *a.* furstlig. ~**rat[h]**, -[*e*]*s*, 0, *m.* furstligt r d, r dsf rsamling af furstar. ~**schule**, -*n*, *f.* af ngn furste stiftad skola. ~**sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* furstligt sinne, h gsinhet. ~**sitz**, -*es*, -*e*, *m.* residens. ~**spiegel**, -*s*, -, *m.* bok med r d f r furstar. ~**stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* furstest nd. ~**stuhl**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* tron. ~**tag**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* r dsp gande furstef rsamling, furstem te. ~**titel**, -*s*, -, *m.* furstetitel. ~**w rde**, -*n*, *f.* furstev rdighet.
f rst[en], -*ete*, *ge-et*, *tr.* upph ja i furstligt st nd.
F rstenschaft, -*en*, *f.* 1. furstligt st nd, furstev rdighet. 2. samtliga furstar i ett land.
F rstent[h]um, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* furstend me.
F rstin, -*nen*, *f.* furstinna.
f rstlich, *a.* furstlig.
F rstlichkeit, -*en*, *f.* 1. furstligt s tt, bet ende. 2. i um t h ghet. 3. furstlig person, furste.
Furt (afv. med * *), -*en*, *f.* vad(st lle).
Fur nkel, -*s*, -, *m.* -*n*, *f.* blodb ld.
f rw hr, *adv.* i sanning.
F rwitz *se* *Vorwitz*.
F rwort, -[*e*]*s*, *n.* 1. plur. -*e*, f rord. 2. plur. -*er* †, gram. pronomen.
Furz, -*es*, -*e* †, *m.* P fj rt.
Fuschel i, -*en*, *f.* hastig fingerr relse, fusk, bedr geri.
fuschel[en], **fusch[en]**, **fuscher[en]**, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. * ber etw. hin* ~ oroligt fara med fing-

arne  fver ngt. 2. p  s dant s tt fuska, bedraga i s t i kortspel.

Fuscher i = *Fuschel i*.

Fusel, -*s*, -, *m.* 1. finkelolja. 2. finkelbr nvin. -**branntwein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* finkelbr nvin. -**frei**, *a.* fri fr n finkelolja, renad. -**geschmack**, -[*e*]*s*, 0, *m.* finkelsmak. -**haltig**, *a.* finkelhaltig. -**schnaps**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* (sup) finkelbr nvin.

F sel... *se* *F sil*...

fuselig, *a.* 1. finkelhaltig. 2. ngt drucken, p  r ken.

fusell[en], -*te*, *ge-t*, *itr. h.* dricka finkel, lukta finkel.

F silier, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* † fysiilier (infanterist med l tt bev pning).

f silier[en], -*te*, -*t*, *tr.* † skjuta, arkebusera.

F sill de, -*n*, *f.* arkebusering.

F ss, -*es*, *m.* 1. plur. -*e* †, fot, plur. f tter. a) p 

m nskor, djur, strumpor, skor *m. m.* *Zu* ~ till fots; *gut zu* ~[*e*] *sein*: vara en god fotg ngare. *Jmdm F sse machen*: skynda p  ngn, ge ngn respass. *Sich auf die F sse machen*: begi va sig  stad. *F die F sse in die H nde nehmen*: l gga benen p  ryggen. *Vom Kopf bis zu den F ssen*: fr n topp till t . *Stehenden* ~*es*: genast, of rdr jigen. *Trocknen* ~*es*: torrskodd. *Bud.* [*festen*] ~ *fassen*: f  fotf lle, *mit F ssen in et. unter die F sse treten*: trampa under f tterna, *jmdm auf dem* ~*e folgen*: f lja t tt efter ngn, *die F sse unter jmds Tische haben*: lefva p  nngs bekostnad, *auf eignen F ssen stehen*: st  p  egna f tter. b) fot = st llning.

f rh llande, tillst nd, skick, t. ex. *auf einem grossen* ~*e leben*: lefva p  stor fot, *mit jmdm auf vertrautem* ~*e leben*, *auf gespanntem* ~*e mit jmdm stehen*: lefva i sp ndt f rh llande till ngn, *jmdm auf freien* ~*e setzen*, *auf preussischen* ~*setzen*: organisera efter preussiskt m nster. c) (vers)fot. 2. plur. -, fot ss. m ttenhet med f reg ende r kneord, t. ex. *eine L nge von zehn* ~. 3. plur. -*e*, fot- (m tt), t. ex. *nach* ~*en*, *nicht nach Ellen rechnen*. -**angel**, -*n*, *f.* fotangel. -**artillerie**, -*en*, *f.* † artilleri till fots. -**bad**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* fotbad. -**bank**, -*e* †, *f.* pall. -**becken**, -*s*, -, *n.* k rl att tv tta f tterna i. -**bedeckung**, -**bekleidung**, -*en*, *f.* fotbekl dnad. -**blatt**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* fotsula. -**boden**, -*s*, -*t*, *m.* golf. -**breite**, *a.* fotsbred. -**breite**, -*n*, *f.* fotsbredd. -**decke**, -*n*, *f.* 1. t cke, sj l att l gga  fver f tterna. 2. matta. -**eisen**, -*s*, -, *n.* 1. fotboja. 2. fotangel. 3. sax att f nga f tterna i, t. ex. r fsax. 4. j rn som sp nnes p  f tterna f r att kunna g  p  is. -**fall**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* fotfall, kn fall. -**f llig**, *a.* liggande p  kn . -**fessel**, -*n*, *f.* fotboja. -**flasche**, -*n*, *f.* fotv rmare. -**f rmig**, *a.* fotlik. -**g nger**, -*s*, -, *m.* ~*in*, -*nen*, *f.* fotg ngare. -**gelenk**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* fotled. -**gestell**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* fotst llning, fot, piedestal

-glicht, 0, *f.* fotgikt, podager. -höch, *a.* fotshög. -klissen, -*s*, -, *n.* kudde för fötterna. -klaviatur, -*en*, *f.* mus. pedalverk på orgel. -knöchel, -*s*, -, *m.* fotknöl. -kuss, -*es*, -*e* †, *m.* fotkys. -lahm, *a.* lam i fötterna. -los, *a.* utan fötter. -pfad, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* gångstig. -register, -*s*, -, *n.* mus. pedalverk på orgel. -reise, -*n*, *f.* fotresa. -sack, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* fotpåse. -schemel, -*s*, -, *m.* pall. -schweiss, -*es*, 0, *m.* fotsvett. -socke, -*n*, *f.* fotosocka. -sohle, -*n*, *f.* fotsula. -soldat, -*en*, -*en*, *m.* infanterist. -spitze, -*n*, *f.* fotspets. -spur, -*en*, -*stapfe*, -*n*, *f.* fotspår. -steig, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* fotstig. -gångstig. -teppich, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* matta. -tritt, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. steg, gång. 2. fotspår. 3. spark. 4. fotsteg, pall, trappa. -truppe, -*n*, *f.* trupp till fots. -volk, -[*e*]*s*, 0, *n.* fotfolk. -wanderung, -*en*, *f.* fotvandring. -wanne, -*n*, *f.* fotbalja. -weg, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* gångstig.

füssel||*n*, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. röra benen hit och dit, sprattla med benen. 2. *Mit jmdm* ~ trampa ngn på foten och af honom trampas igen till tecken af hemligt förstånd. II. *tr.* trampa, med fötterna faststampa.

fuss'en, -[*e*]*s*t, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. *Etw. auf* *etw.* (dat. el. ack.) ~ fota, bygga ngt, låta ngt hvila på ngt. 2. *Gefusst = füssig.* II. *itr. h.* och *sich* ~ fota sig, stödja sig, hvila, *auf* *etw.*: på ngt.

füssig, *a.* fotad, försedd med fötter, förekommer blott i sms., t. ex. *schnell* ~ snabbfotad, *vier-er Tisch*: bord med fyra fötter.

Füssling, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* strumpfot, socka.

Fustäge = *Fastage.*

futsch, *adv.* F ~ *sein*: vara sin kos, hafva gått med Davids höns under isen.

Futter, -*s*, -, *n.* dim. *Fütterchen*, -*lein*, 1. foder,

a) djurföda, F om människor, t. ex. *er ist nicht das ~ wert*: han gör ej skäl för maten; b) tyg m. m. hvarmed ngt fodras. 2. fodral. -arm, *a.* foderfattig. -bank, -*e* †, *f.* hackelsekista. -bau, -[*e*]*s*, 0, *m.* odling af foderväxter. -biene, -*n*, *f.* arbetsbi. -boden, -*s*, -[†], *m.* (hö)skulle. -brett, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* bräde till brädfodring. -ernte, -*n*, *f.* foderskörd. -flanell, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* foderflanell. -hofen, -*s*, 0, *n.* foderhämtning, furagering. -kasten, -*s*, -, *m.* foderkista, foderlär. -klinge, -*n*, *f.* foderknif, hackelseknif. -knecht, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* foderknekt, fodermarsk. -korb, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* tornister. -korn, -[*e*]*s*, 0, *n.* fodersäd. -kraut, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* foderväxt. -mangel, -*s*, 0, *m.* foderbrist. -mauer, -*n*, *f.* ⊕ reveteringsmur. -not[h], 0, *f.* foderbrist. -pflanze, -*n*, *f.* foderväxt. -raufe, -*n*, *f.* foderhäck. -sack, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. fodersäck. 2. tornister. -schwinde, -*n*, *f.* ett slags vanna. -trog, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* krubba, ho. -wanne, -*n*, *f.* stallvanna. -wört[h], -[*e*]*s*, 0, *m.* fodervärde. -zeug, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* fodertyg.

Futteräl, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* fodral.

futter||*n*, fütter||*n*, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. fodra, a) vanl. *futtern*, t. ex. *das Vieh, die Pferde. Ein Tier gross* ~ lägga på, uppföda ett djur; b) vanl. *füttern*, t. ex. *einen Rock mit Pelz, eine Wand mit Planken.* 2. vanl. *futtern*, fodra med, lägga för kreaturen, t. ex. *Heu, Hafer.* 3. vanl. *füttern*, mata, t. ex. *die Jungen*: (fogel)ungarne, *ein Kind, einen Kranken, eine Maschine.* II. *itr. h.* vanl. *futtern*. 1. fodra, t. ex. *der Knecht hat gefuttert.* 2. om djur och F om människor: äta, beta.

Fütterung, Fütterung, -*en*, *f.* 1. fodring, utfodring; beklädnad, revetering. 2. foder.

G.

G, -[*s*], -[*s*], *n.* gram. g.

Gabe, -*n*, *f.* 1. gåfva, skänk. 2. *Eine [milde]* ~ en almoåsa. 3. offer. 4. dos, dosif. *n...* Ex. ~bringer, ~spender, -*s*, -, *m.* gifvare.

gäbe se *gäng*.

Gabel, -*n*, *f.* dim. *Gäbelchen*, *Gäbelein*, gaffel; tjuga, grep; ljuster. -arm, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* skakel. -artig, *a.* gaffelartad. -ast, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* gaffelformig gren. -deichsel, -*n*, *f.* gaffeltistel. -frühstück, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* gaffelfrukost. -gehörn, -geweih, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* jag. hjorthorn som slutar gaffelformigt. -hirsch, -*s*, -*e*, *m.* jag. hjort som har *Gabelgehörn*. -holz, -*es*, -*er* †, *n.* gaffelformigt trästycke. -kreuz, -*es*, -*e*, *n.* gaffelkors i form af ett Y. -pferd, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* gaffelhäst. -wagen, -*s*, -[†], *m.* vagn med gaffeltistel. -weg, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* väg som delar sig i tvänne divergerande vägar. -zacke, -zinke, -*n*, *f.* gaffelklo.

Gabeler, -*s*, -, *m.* = *Gabelhirsch*.

gabelicht, gabelig, *a.* tveklufven, gaffelformig. gabel||*n*, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. sätta på gaffel. 2. jüg. om hjortar: taga på hornen. 3. *Gegabelt*: tveklufven, tudelad. II. *itr. h.* F taga för sig, gaffla i sig. III. *Sich* ~ klyfva sig, dela sig. Gabelung, -*en*, *f.* tveklufning, delning; för öfr. se *gabeln*.

Gäbl... se *Gabel...*

gack, *interj.* härmande hönsens m. fl. foglars kacklande.

Gackelái, -*en*, *f.* kacklande.

gackel||*n*, gack||*n*, gacker||*n*, -*te*, *ge-t*, gacks||*n*, -[*e*]*s*t, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* kackla.

Gaden, -*s*, -[†], *m.* hus, koja, rum, våning.

Gaffel, -*n*, *f.* 1. gaffel, tjuga. 2. † gaffel. -segel, -*s*, -, *n.* † gaffelsegel.

gaff||*n*, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. * gåspa. 2. * skarpt betrakta. 3. gapa, med af förundran vidöppen mun stirra, glo.

Gaffer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som står och gapar på ngt, gapare; plur. gapande hop.
Gafferöi, -en, *f.* gapande, stirrande af förvåning.
Gagat, -[e]s, -e, *m.* min. gagat.
Gage, -n, *f.* lön, gage.
gäh[e] *m.* m. se *jäh[e]* *m.* m.
Gähn... Ex. -krämpfe, *m.* plur. konvulsiviska gäspningar. -sucht, *o, f.* gäspsjuka.
gähnen, -te, ge-t, *itr. h.* gäspa.
Gähner, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* gäspare.
Gähr... se *Gär...*
gake||n, gaks||en se *gackeln, gacksen*.
Gala (båda a korta), -s, *f.* -s, -s, *m.* 1. galadragt. 2. galafest. -anzug, -[e]s, -e †, *m.* -kleid, -[e]s, -er, *n.* galadragt. -tag, -[e]s, -e, *m.* galadag.
Galán, -[e]s, -e, *m.* älskare, kurtisör.
galánt, *a.* 1. höflig, galant. 2. ~e *Krankheit*: venerisk sjukdom.
Galanterie, -en, *f.* höflighet, galanteri. -wa[a]-ren, *f.* plur. galanterivaror.
Galeásse, -n, *f.* † galeas.
Galéere, -n, *f.* galér. -n... Ex. ~arbeit, -en, *f.* (straff)arbete på galéerna. ~sklave, -n, -n, *m.* galérslaf. ~strafe, *o, f.* galérstraff. ~stråfling, -[e]s, -e, *m.* galérslaf.
Gälén, *m.* plur. gälér.
Galeóne, -n, *f.* † galeon.
Galeóte, -n, *f.* † galiot.
Galére se *Guleere*.
Galerie, -en, *f.* galleri.
Galgen, -s, -, *m.* galge. *An den ~ kommen*: blifva hängd. *naa. hart am ~ vorbei kommen*: med knapp nöd undslippa galgen, vara mycket illa ute. -berg, -[e]s, -e, *m.* galgbacke. -braten, -s, -, *m.* en som borde hängas, galgfogel. -dieb, -[e]s, -e, *m.* galgfogel. -förmig, *a.* i form af en galge. -frist, -en, *f.* tid som för en förbrytare återstår, tills han skall hängas; *biad.* tid, anstånd tills ngt obehagligt inträffar. -gesicht, -[e]s, -er, *n.* galgfysionomi. -holz, -es, *o, n.* trä, virke till et. i en galge. *biad. falsch wie ~ ytterst opålitlig.* -humor, -[e]s, *o, m.* galghumor. -miene, -n, *f.* galgfysionomi. -pack, -[e]s, *o, n.* tjuftpäck, slödder. -schelm, -[e]s, -e, -schwengel, -s, -, *m.* F galgfogel. -strafe, -n, *f.* hängning ss. straff. -streich, -[e]s, -e, *m.* tjufpöjckstreck, skålmstycke, puts. -strick, -[e]s, -e, *m.* 1. galgrep. 2. = tot. -vogel, -s, -†, *m.* galgfogel.
Galíone, Galióte se *Galeone, Galeote*.
gälisch, I. *a.* gälisk. II. *n.* gäliska, jr. *deutsch*.
Gallie, -en, *f.* 1. galla. *Jmdn die ~ erregen* et. *die ~ ins Blut treiben*: reta gallfeber på ngn. *Die ~ läuft ihm über*: han utöser sin galla. 2. bär. körtel; stenig fläck på en åker. 3. kärraktigt ställe på en åker. 4. stengalla, flussgalla (hastsjukdomar). 5. af vissa insekter föranledda utväxter på träd. -apfel, -s, -†, *m.* galläpple. -sucht, *o, f.* gulsot. -süchtig, *a.* behäftad med gulsot. -wespe,

-n, *f.* gallstekel. -e... = föreg. et. efterfölj. sma. — -en... Ex. ~bitter, *a.* bitter som galla. ~blase, -n, *f.* gallblåsa. ~fieher, -s, -, *n.* gallfeber. ~leiden, -s, -, *n.* gallsjukdom. ~sucht = -sucht.

gall||en, -te, ge-t, *tr.* 1. ☉ färga med galläpplen. 2. *Einen Fisch ~ taga* gallan ur en fisk.

Gallerie se *Galerie*.

Gallert, -[e]s, -e, *m.* och *n.* Gallert[e], -en, *f.* limämne, gelé. -artig, *a.* geléartad.

gallicht, gallig, *a.* innehållande galla, gall; *biad.* hetlefrad, lättretlig, hätsk, onskfull.

Galligkeit, -en, *f.* gallfyldt tillstånd; *biad.* lättretlighet, hätskhet, ondska.

Gallimathias, -, *o, m.* och *n.* gallimathias.

Gallio... se *Galeo...*

gallisier||en, -te, -t, *tr.* förfranska.

Gallomanie, -en, *f.* öfverdrifven förkärlek för det franska, gallomani.

Gallon, -s, -s, *n.* och *m.* Gallíone, -n, *f.* gallon (engelskt rymdmått, ungef. 1³/₄ kanna).

Galmei, -[e]s, *o, m.* min. galmeja.

Galón, -s, -s, *m.* Galóne, -n, *f.* galon.

galonier||en, -te, -t, *tr.* galonera.

Galopp, -[e]s, -e, *m.* galopp, *a.* = strack, *b.* dans.

Galoppåde, -n, *f.* galopp, galoppad.

galoppier||en, -te, -t, *tr.* galoppa.

Galósche, -n, *f.* galosch.

galvánisch, *a.* galvanisk.

galvanisier||en, -te, -t, *tr.* galvanisera.

Ramänder, -s, -, *m.* bot. gamander (Teucrium). -ehrendsprei, -es, -e, *m.* bot. jungfruögon (Veronica Chamædrys).

Gamasche, -n, *f.* 1. damask. 2. F byxängst. -n... Ex. ~dienst, -[e]s, *o, m.* stelt, småaktigt noggrant soldatskick, militärvälde, militärsnobberi. ~held, ~mensch, -en, -en, ~ritter, -s, -, *m.* militärsnobb. ~stiefel, -s, -, *m.* ett slags halfstövel.

Gamaschent[h]üm, -[e]s, *o, n.* = *Gamaschen-dienst*.

Ganásche, -n, *f.* öfre delen af en hästs underkäk.

Gän... Ex. -erbe, -n, -u, *m.* medarfvinge, medägare.

Gang, I. -[e]s, -e †, *m.* äim. Gängelchen, Gängel, 1. gång, *a.* gående, satt att gå, t. ex. *in ~ bringen*: sätta i gång, *die Aufmerksamkeit im ~ erhalten*: hålla uppmärksamheten vaken, *das Recht muss seinen ~ gehen*: rättvisan måste ha sin gång, *in ~ kommen*, *einer Sache ihren ~ lassen*: låta en sak ha sin gång, *einen bestimmten ~ nehmen*: taga en viss vändning, *im ~ sein*: vara i gång, *av. vara gångbar*, *einen linkenden ~ haben*, *seinen eigenen ~ haben*: gå sin egen väg; *b.* en vägsträckas tillryggeliggande, t. ex. *einen ~ um die Stadt machen*: gå, taga en promenad omkring staden, *wollen Sie einen ~ für mich machen?* vill ni gå ett ärende åt mig? *Ein schwerer, saurer ~. c.* byggd

gång, vdg, trädgårdsgång, t. ex. *geheimer* ~ lönngång, *unterirdischer* ~; *er weiss alle Gänge und Schliche*: han känner till alla gångar och kryphål. **2.** rätt vid en måltid, t. ex. *ein Gastmahl von zehn Gängen*. **II.** = *gång*. -*ärt*, -*en*, *f.* **1.** sätt att gå. **2.** bärng. gångart. -*bau*, -[*e*]*s*, *0*, *m.* bärng. bearbetning af gångar. -*erz*, -*es*, -*e*, *n.* bärng. gångmalm. -*gebirge*, -*s*, -, *n.* bärng som innehåller malmgångar. -*häuser*, -*s*, -, *m.* bärng. i gångar arbetande bärngsman. -*rad*, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* trumphjul. -*spill*, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* † gångspel. -*weise*, *adv.* **1.** för hvar gång. **2.** bärng. i gångar. -*woche*, -*n*, *f.* gångvecka.

gång, *a.* **1.** * rask att gå, snabbfotad. **2.** vanl. blott i förbindelsen ~ *und gäbe* el. *gebe*: gängse, gångbar, bruklig.

gångbar, *a.* **1.** gångbar, a) möjlig att gå, t. ex. *ein* ~ *er* *Weg*, b) allmänt gängse, t. ex. ~ *e* *Worte*, c) allmänt gallande, t. ex. ~ *e* *Münzen*. **2.** handel. begärlig, t. ex. ~ *e* *Waren*.

Gångbarheit, *0*, *f.* gångbarhet, begärlighet, jfr föreg.

Gängel, -*s*, -, *m.* vaggmede. -*band*, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* ledband; *biid. jmdn am* ~ *führen*: föra ngn i ledband. -*fleisch*, -*es*, *0*, *n.* hackad kött. -*messer* = *Wiegemesser*. -*wagen*, -*s*, -[†], *m.* gängstol, ställning på hjul för att lära småbarn gå.

gängelln, -*te*, *ge-t*, **I.** *itr.* s. tulta. **II.** *tr.* **1.** föra i ledband, lära barn gå. **2.** vaggå. **3.** *Fleisch* ~ hacka kött med *Gängelmesser*.

ganghaft, *a.* **1.** = *gångbar*. **2.** bärng. förekommande i gångar.

Gans, -*e* †, *f.* gås. **Gänse...** *Ex.* ~*aar*, -[*e*]*s*, -*e*, ~*adler*, -*s*, -, *m.* zool. glada (*Falco milvus*). ~*aue*, -*s*, -*n*, *n.* **1.** gåsöga. **2.** ett slags grof dräll. ~*blume*, -*n*, *f.* vättejuss (Bellis perennis). ~*braten*, -*s*, -, *m.* gåsstek. ~*brust*, -*e* †, *f.* gåsbröst. ~*distel*, -*n*, *f.* mjölkdistel (*Sonchus*). ~*dumma*, *a.* dum som en gås. ~*feder*, -*n*, *f.* gåspenna. ~*fett*, -[*e*]*s*, *0*, *n.* gåsfett. ~*fuss*, -*es*, -*e* †, *m.* **1.** gåsfot. **2.** bot. mell (*Chenopodium*). **3.** anföringstecken, gåsöga. ~*haut*, -*e* †, *f.* **1.** gässkinn. **2.** gåshud på människor. *Es fuhr mir eine* ~ *über den Leib* el. *es überlief mich eine* ~ *en* rykning genom mig. ~*hirt*, -*en*, -*en*, ~*hüter*, -*s*, -, ~*junge*, -*n*, -*n*, *m.* gåsvaktare, gåspojke. ~*hirtin*, ~*hüterin*, -*nen*, *f.* gåsvakterska. ~*keule*, -*n*, *f.* gåslår. ~*kiel*, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* gåspenna. ~*klein*, -[*e*]*s*, *0*, *n.* gåskräns. ~*küchlein*, ~*kükén*, -*s*, -, *n.* gåsunge. ~*mädchen*, -*s*, -, *n.* gåsvakterska. ~*markt*, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* gåshandel, gåsmarknad. ~*marsch*, -*es*, -*e* †, *m.* gåsmarsch. ~*nudel*, -*n*, *f.* deg hvarmed gäss gödas. ~*pökelfleisch*, -*es*, *0*, *n.* saltadt gåskött. ~*schmalz*, -*es*, *0*, *n.* gåsflott. ~*schwarz*, -*es*, *0*, ~*schwarzsauer*, -*s*, -, *n.* svartsoffa. ~*stall*, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* ~*steige*, -*n*, *f.* gåshus. ~*wein*, -[*e*]*s*, *0*, *m.* *F* gåsvin, oxpunsch, vatten. ~*weiss*, -*es*, *0*,

~*weissauer*, -*s*, -, *n.* maträtt af gåskräns utan blod.

gänsehaft, *a.* gåsaktig, gås-, enfaldig.

Gänserich, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* gåskar, gåshane.

Gant, -*en*, *f.* **1.** auktion, i sht konkursauktion.

2. konkurs. -*masse*, -*n*, *f.* konkursmassa.

gantlén, -*ete*, *ge-et*, *itr.* *h.* **1.** påhjuda, yrka konkurs. **2.** *Um etw.* ~ *vid* en konkursauktion bjuda på ngt.

ganz, **I.** *a.* hel, t. ex. *ein* ~ *es* *Brot*, *ein* ~ *es* *Jahr*, ~ *Berlin*, ~ *Deutschland*, *von* ~ *em* *Herzen*: af hela mitt hjärta. *Etw. wieder* ~ *machen*: laga ngt. *Das Buch ist nicht* ~ *boken* (är a) sönder, b) defekt. *F* *biid.* *ein* ~ *er* *Redner*: en verklig talare. *Im* ~ *en*: sammanräknadt, allt som allt; *im* ~ *en* *genommen*: på det hela taget; *im* *grossen* *und* ~ *en* el. *im* *grossen* ~ *en*: i det stora hela, i stort. **II.** *adv.* **1.** fullständigt, helt och hållet. ~ *und gar*: helt och hållet, alldeles; ~ *und gar nicht*: alldeles icke, på intet vis. **2.** framför adj. och adv.: helt, alldeles, t. ex. ~ *gewiss*: helt visat, alldeles säkert, ~ *wenig*: helt litet, *das ist etwas* ~ *Anderes* el. ~ *was Anderes*: det är ngt helt annat. ~ *besonders*: i all synnerhet. ~ *wohl*: mycket väl. **3.** *vid* subst. *Er ist* ~ *Ohr*: han är idel öra. *Er ist* ~ *der Mann*: han är just rätte mannen. *Es hat* ~ *das Ansehen*, *als ob* ... *det* ser alldeles ut som om ... **4.** ganska, t. ex. ~ *gut*: ganska bra. -*biér*, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* dubbelöl. -*blätterig*, *a.* med hela blad. -*franzband*, -[*e*]*s*, -*e* †, *n.* helfranskt band, helt läderband. -*hüfner*, -*s*, -, *m.* bonde som äger en hel *Hufe*. -*lederband* = -*franzband*.

Ganzheit, -*en*, *f.* **1.** helhet, helt tillstånd. **2.** det hela, sammanfattning.

gänzlich, *a.* fullständig, hel; *adv.* helt och hållet, alldeles, fullständigt.

gar, **I.** *a.* i sht ⊕ färdig, i ordning; (genom-) *kokt*; om åkerjord: *lucker*. ~ *machen*: gara, garfva, t. ex. *den Stahl*, *das Leder*. **II.** *adv.* **1.** alldeles, t. ex. ~ *nicht*: alldeles icke, ingalunda, ~ *nichts*: alldeles intet. ~ *zu*: alltför. *Jr ganz II*, **1.** **2.** ganska, t. ex. *das ist* ~ *wohl möglich*, *er ist ein* ~ *gelehrter Mann*. **3.** till och med, t. ex. *du bedauerst ihn noch* ~, *nun wollen* ~ *die Kinder sich zu Richtern aufwerfen*. *Warum nicht* ~ *det* vore just vackert, å visst icke. *Jr denken I*, **1.** **2.** *a.* -*arbeit*, -*en*, *f.* ⊕ garning, färsken. -*aus* (arv. *z* -), **I.** *adv.* fullständigt, till slutet, alldeles. **II.** *obj.* *m.* och * *n.* *Jmdm*, *einer Sache* *den* el. * *das* ~ *machen*: gifva ngn nådestöten, göra slut på en sak. -*hërd*, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* ⊕ garhärd. -*koch*, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* restauratör. -*küchin*, -*nen*, *f.* restauratris. -*küche*, -*n*, *f.* restaurations, spisningslokal. -*kupfer*, -*s*, *0*, *n.* garkoppar. -*ofen*, -*s*, -†, *m.* ⊕ garugn.

Gär... *Ex.* -botlich, [-e]s, -e, *m.* ☉ jäskar. -dauer, 0, *f.* jäsningsstid. -mittel, -s, -, *n.* jäsningsmedel. -stoff, [-e]s, -e, *m.* jäsningsämne.

Garantie, -en, *f.* säkerhet, garanti.

garantier |len, -te, -t, *tr.* ☉ gå i god för, garantera.

Gärh... ☉ *Ex.* -stahl, [-e]s, 0, *m.* garfstål.

Garbe, -n, *f.* kärffe. -n... *Ex.* ~band, [-e]s, -er †. *n.* sädesband. ~binder, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som binder kärftar.

gärb|en, -te, *ge-t*, *tr.* ☉ garfva, *u. Ex.* Stahl.

Garçon, -s, -s, *m.* gosse, ungar, garçon.

Garde, -n, *f.* garde.

Garderóbe, -n, *f.* garderob, a) klädkontor, b) kläd-torråd. -n... *Ex.* ~halter, -s, -, *m.* klädhängare.

Gardíne, -n, *f.* gardin. -n... *Ex.* ~arm, [-e]s, -e.

~haken, -s, -, *m.* gardinrosett, gardinhållare.

~halter, -s, -, *m.* gardinhållare. ~predigt,

-en, *f.* F sparkakanslexa. ~stange, -n, *f.* kornisch.

Gardist, -en, -en, *m.* gardist.

Gare, 0, *f.* ☉ färdigt, moget, kokt, luckert tillstånd; garfning; färskning; gödning.

gar|en, -te, *ge-t*, *tr.* ☉ gara, garfva, färska.

gär|en, *gor* *ei.* -te, *göre* *ei.* [-e]te, *gegoren* *ei.* *ge-t*, -e. *itr.* *h.* och *sich* ~ jäsa.

Garn, [-e]s, -e, *n.* 1. garn, tråd. 2. snara, nät. *In das ~ gehen:* falla i snaran, gå i fällan.

3. nätmage. -baum, [-e]s, -e †, *m.* väfbom.

-handel, -s, 0, *m.* garnhandel. -knäuel, -s, -,

n. garnystan. -meister, -s, -, *m.* fiskare som

fiskar med stora nät. -reuse, -n, *f.* rysja.

-weber, -s, -, *m.* väfvarare. -weife, -winde, -n, *f.* haspel. -zug, [-e]s, -e †, *m.* notdrag.

Garnät, [-e]s, -e, *m.* Garnéele, -n, *f.* zool. 1. räka. 2. en art krabbor.

garnen, *a.* af garn *ei.* tråd, garn-, tråd-

garnier|en, -te, -t, *tr.* garnera, kanta.

Garnierung, -en, *f.* garnering.

Garnisón, -en, *f.* garnison. -stadt, -e †. *f.* stad som har fast garnison. -s... *Ex.* ~leben, -s,

0, *n.* garnisonslif.

garnisonier|en, -te, -t, *itr.* *h.* ligga i garnison.

Garnitúr, -en, *f.* garnering, garnityr.

Garrótte, -n, *f.* halsjärn till strypning.

garröttier|en, -te, -t, *tr.* med halsjärn strypa.

garstig, *a.* 1. stygg, elak, otäck, ful. 2. *ade.* F mycket, särdeles, gruffigt, rysligt.

Garstigkeit, 0, *f.* stygghet, elakhet, fulhet, afskyvärdhet.

Garten, -s, -†, *m.* *dim* Gärtchen, -lein, trädgård.

-ampfer, -s, 0, *m.* bot. patientia (Rumex Patientia). -anlage, -n, *f.* trädgårdsanläggning.

-arbeit, -en, *f.* trädgårdsarbete. -bank,

-e †, *f.* trädgårdsbänk. -bau, [-e]s, 0, *m.* trädgårdsodling. -blume, -n, *f.* trädgårdsblomma, odlad växt. -erdbeere, -n, *f.* trädgårdssmultron, jordgubbe. -erde, 0, *f.* trädgårdsjord. -frucht, -e †, *f.* trädgårdsfrukt.

plur. trädgårdsalster. -gewächs, -es, -e, *n.* trädgårdsväxt. -haus, -es, -er †, *n.* lusthus.

-knecht, [-e]s, -e, *m.* trädgårdsdräng. -kunde,

0, *f.* konskap om trädgårdsodling. -kunst, 0, *f.* trädgårds-skötsel. -land, [-e]s, 0, *n.* trädgårdsland. -laube, -n, *f.* löfsal, bersä. -leine, -n, *f.* trädgårdsnöre. -leiter, -n, *f.* trädgårdsstege. -messer, -s, -, *n.* trädgårdsknif. -musik, 0, *f.* musik i en trädgård. -pflanze, -n, *f.* trädgårdsväxt, odlad växt. -promenade, -n, *f.* promenad i en trädgård. -saal, [-e]s, -e †, *m.* trädgårdsparilljong. -schere, -n, *f.* trädgårdsax. -stuhl, [-e]s, -e †, *m.* trädgårdsstol. -werk, [-e]s, -e, *n.* alléhandla trädgårdsanläggningar. -wirt[h]schaft, -en, *f.* 1. trädgårdsodling. 2. restaurering i en trädgård.

Gärtner, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* trädgårdsmästare, trädgårdsmästarhustru. -art, 0, *f.* trädgårdsmästares sätt. -mässig, *a.* öfverensstämmande med en trädgårdsmästares sätt, föreskrifter, konst. -s... *Ex.* ~frau, -en, *f.* trädgårdsmästarhustru.

Gärtneréi, -en, *f.* 1. trädgårdsodling, trädgårdsskötsel. 2. trädgårdsmästarbostad med *ei.* utan kringliggande anläggningar. -betrieb, [-e]s, 0, *m.* trädgårdsskötsel.

gärtnerisch = *gärtnermässig*.

Gärung, -en, *f.* jäsning. -s... *Ex.* ~fähig, *a.* som kan jäsa. -prozess, -es, -e, *m.* jäsningsprocess. *For str.* = Gär...

Gas, -es, -e, *n.* och **m.* gas. -anstalt, -en, *f.* gasverk.

-anstecker, -anzünder, -s, -, *m.* lyktändare.

-ärtig, *a.* gasartad. -behälter, -s, -, *m.* gaslocka. -beleuchtung, 0, *f.* gasbelysning.

-brenner, -s, -, *m.* gasbrännare. -flamme, -n,

f. gaslåga. -form, 0, *f.* gasform. -laterne, -n,

f. gaslykta. -leitung, -en, *f.* gasledning.

-licht, [-e]s, 0, *n.* gasljus, gassken. -messer,

-s, -, *m.* gasmätare.

gäs|chen, [-es]t, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* brusa upp, bornera.

Gäscht, [-e]s, -e, *m.* jäsning, bornerande, skum, jäst.

Gasél, [-e]s -e, *n.* Gaséle, -n, *f.* gasel (orientalisk versart, i hvilken alla jamna rader rimma på den första)

Gasometer, -s, -, *m.* och **n.* gasmätare.

Gasse, -n, *f.* *dim* Gässchen, -lein, gränd, mindre gata, gata. *Bild* *er ist Hans in allen*

~n: han är framme öfverallt, lägger sin näsa i allt. *Hohle* ~ hålväg. Om människor:

eine ~ bilden: bilda dubbel häck. -n... *Ex.* ~bettler, -s, -, *m.* tiggare som håller till på gatorna. ~bube, -n, -n, *m.* gatpojke. ~dirne,

-n, *f.* gatvynf. gatslinka. ~ecke, -n, *f.* gathörn. ~hauer, -s, -, *m.* F slagdänga.

~junge, -n, -n, *m.* gatpojke. ~kehrer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* gatsoppare, gatsoperska.

~kot[h], [-e]s, 0, *m.* gatsmuts. ~laufen, -s, 0, *n.* X gatlopp. ~lied, [-e]s, -er, *n.* slagdänga. ~mädchen, -s, -, *n.* flicka som drifver omkring på gatorna, rånstensusunge.

~mensch, -es, -er, *n.* = ~dirne. ~sänger.

-s, -, *m.* gatsångare. ~**treter**, -s, -, *m.* gatstrykare, dagdrifvare. ~**witz**, -es, -e, *m.* gatpojkskivhet.

Gast, [-e]s, -e †, *m.* 1. gäst, främling, främmande; resande. *Bei jmdm zu ~e sein*: gästa ngn, vara bjuden till, på bjudning hos ngn; *jmdn zu ~e bitten*: bjuda ngn till sig. 2. kund. 3. teat. skådespelare som ger gästroller. 4. person, sälle, *t. ex. ein schlümmern* ~ en farlig sälle, *grober* ~ grofhugvare, *ein schlauer, durchtriebener* ~ en inspiskad skålm. -**becher**, -s, -, *m.* bågare, skål för gästerna. -**bett**; [-e]s, -en, *n.* gästsång. -**bitter**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person, vaktmästare som bjuder gäster till ngn annan. -**frel**, *a.* gästfri. -**freiheit**, 0, *f.* gästfrihet. -**freund**, [-e]s, -e, *m.* gästvän. -**freundlich**, *a.* gästvänlig. -**freundlichkeit**, 0, *f.* gästvänlighet. -**freundschaft**, -en, *f.* gästvänskap. -**geber**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* värd, värdinna. -**gebot**, [-e]s, -e, *n.* gästabad. -**geschenk**, [-e]s, -e, *n.* skänk åt en gästvän, välkomstgåfva. -**haus**, -es, -er †, *n.* härbärge, rum för resande, värds hus. -**herr**, -n, -en, *m.* värd vid ett gästabad. -**hof**, [-e]s, -e †, *m.* värds hus, hotell. -**kleid**, [-e]s, -er, *n.* högtidsdrägt. -**mahl**, [-e]s, -e *et. -er* †, *n.* gästabad. -**ordnung**, -en, *f.* stadga a) för resande, b) för värds hus. -**prediger**, -s, -, *m.* präst som predikar i en främmande församling; profpredikant. -**predigt**, -en, *f.* predikan hållen i en främmande församling; profpredikan. -**recht**, [-e]s, -e, *n.* en gästväns rättigheter, gästvänskap. -**rolle**, -n, *f.* teat. gästroll. -**spiel**, [-e]s, -e, *n.* teat. spelande af en gästroll. -**spieler**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* teat. i en gästroll uppträdande skådespelare, skådespelerska. -**stube**, -n, *f.* gäst rum. -**tafel**, -n, *f.* table d'hôte. -**tisch**, -es, -e, *m.* bord för kunder, *av. =* rörog. -**verwandt**, *a.* förbunden genom gästvänskapens band. -**vorstellung**, -en, *f.* teat. uppträdande af gästerna skådespelarsällskap. -**weise**, *adv.* såsom gäst. -**wirt[h]**, [-e]s, -e, *m.* värds husvärd. -**wirt[h]in**, -nen, *f.* värds husvärd's hustru. -**wirt[h]schaft**, -en, *f.* värds husrörelse. -**zimmer**, -s, -, *n.* gäst rum.

gast|len, -ete, *ge-et*, *itr. h.* 1. gästa, vistas som gäst. 2. gifva gästabad.

Gasteréi, -en, *f.* gästabad, kalas.

gastier|len, -te, -t, *I. tr.* undfägna, förplåga. *II. itr. h.* 1. gästa, vara gäst. 2. kalasa. 3. teat. gifva gästroller, gastera. **Gastierung**, *f.*

gastlich, *a.* beträffande gäster, gäst-; gästvänlig.

Gastlichkeit, 0, *f.* gästvänlighet.

gastrisch, *a.* gastrisk, mäg-

Gastronom, -en, -en, *m.* 1. kännare af den finare matlagningen. 2. finsmakare, läcker gom.

Gastronomie, -en, *f.* 1. finare matlagning. 2. gurmandis.

Gät... se *Jät...*

Gatt, [-e]s, -en *et. -s*, *n.* † gatt.

Gatte, -n, -n, *m.* make. -n... *ex. ~glück*, [-e]s, 0, *n.* äktenskaplig lycka. ~**liebe**, 0, *f.* kärlek mellan äkta makar.

gatt|len, -ete, *ge-et*, *tr.* och *sich* ~ para (sig).

Gatter, -s, -, *n.* galler. -**balken**, -s, -, *m.* spjäte i ett groft galler. -**förmig**, *a.* i form af ett galler. -**stap**, [-e]s, -e †, *m.* spjäte i ett galler. -**thor**, [-e]s, -e, *n.* gallerport. -**thür**[e], -en, *f.* gallerdörr. -**werk**, [-e]s, -e, *n.* gallerverk.

Gattin, -nen, *f.* maka.

Gattung, -en, *f.* i sht bot. och zool. ordning, släkte; i allmh. art, slag, sort. -s... *Ex. ~name*[n], -ns -n, *m.* slägt namn. ~**wort**, [-e]s, -er †, *n.* slägtord.

Gau, [-e]s, -e[n], *m.* och * *n.* landskap, distrikt, krets; ängd, trakt. -**dieb**, [-e]s, -e, *m.* listig, förlagen tjuf. -**ding**, [-e]s, -e, *n.* landskapsting. -**gericht**, [-e]s, -e, *n.* domstol för ett landskap, landskapsting. -**graf**, -en, -en, *m.* unget. lagman. -**gräfschaft**, -en, *f.* unget. lagsaga. -**turnfest**, [-e]s, -e, *n.* gymnastikfest för ett distrikts gymnaster. -**wort**, [-e]s, -er †, *n.* dialektord, provincialism.

Gauch, [-e]s, -e[n] *et. -e* †, *dim. Gäuchlein*, han-rej; glop, gäck, narr, stackare; skålm, bedragare. -**heil**, [-e]s, -e, *n.* bot. rödarv (Anagallis arvensis).

Gaukel... *Ex. -bild*, [-e]s, -er, *n.* gyckelbild, drömbild. -**bude**, -n, *f.* en gycklars, lindansares, taskspelares stånd, kasperteater. -**kunst**, -e †, *f.* taskspelarkonst; knep. -**puppe**, -n, *f.* marionett, kasper. -**spiegel**, -s, -, *m.* trolspegel. -**spiel**, [-e]s, -e, *n.* = *Gaukelei*. -**spieler** = *Gaukler*. -**spielerei** = *Gaukelei*. -**tan**, -es, -e †, *m.* lätt, luftig dans, lekande rörelse. -**tasche**, -n, *f.* taskspelartaska. -**wahn**, [-e]s, 0, *m.* illusion, fantasteri. -**werk**, [-e]s, -e, *n.* = *Gaukelei*.

Gaukeléi, -en, *f.* 1. fladdrande, lekande rörelse, lek. 2. gyckel, taskspeleri, bedräglig föreställning, bedräglighet, charlataneri, bedrägeri.

gaukelhaft, **gaukelig**, *a.* gycklande, bedräglig, taskspelar-, pajas-, charlatans-.

gaukel|n, -te, *ge-t*, *I. itr. h.* 1. när ortförändringen framhålls *av. s.* röra sig lätt, lekande, fladdra, sväfva. 2. *Mit etw. ~* röra ngt hit och dit. 3. göra hastiga och förvillande rörelser, göra taskspelarkonster, jonglörkonster. *II. tr. I.* bedraga. 2. genom taskspelarkonster frambringa, framtrolla, trol-la. *III. Sich ~ I.* röra sig, fladdra, sväfva hit och dit. 2. *Sich in Illusionen* ~ invagga sig i illusioner.

Gaukler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* gycklare, gycklerska, komediant, taskspelare, jonglör, pajas, lindansare, lindanserska, charlatan, bedragare, bedragerska. -**bande**, -truppe, -n, *f.* lindansarsällskap, komedianttrupp.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäris term.

Gaukleröl = *Gaukelei* 2.

Gauklerhaft, gauklerisch = *gaukelhaft*.

Gaul, -[e]s, -e [†], *m. dim. Gänlchen*. häst. hästkrake.

Gaumen, -s, -, *m. gom.* -laut, -[e]s, -e, *m. grau* gomljud, palatalt ljud.

Gauner, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* skålm, kanalje. skojare. bedragare, bedragerska, tatare, bof, tjuf. -sprache, -n, *f.* tjufspråk.

Gaunereri, -en, *f.* bofstreck, bedrägeri, kanaljeri.

gaunerhaft, gaunerisch, *a.* bedräglig, bof-, tjuf-.

gauner|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* vara bedräglig, begå bofstreck, lura.

Gauschaft, -en, *f.* samtliga invånare i en *Gau*.

Gavotte, -n, *f.* gavott (gammal fransk dans).

Gaze, -n, *f.* tyget gas.

Gazelle, -n, *f.* gasell. -n... Ex. ~auge, -s, -n, *n.* gasellöga.

gbr. förkortn. = *gebräuchlich*.

ge... är en förstafvelse, som tjänar till att bilda 1. taliks neutrala verbalsubstantiv, hvilka uttrycka upprepande. t. ex. *ächzen*: stona, *Geächze*: upprepadt, ihållande, pinsamt stönande; 2. af subst. afledda sammansättnings-ord, t. ex. *Äder*: äder, *Geäder*: ädersystem; 3. adj. af subst., angifvande förbanden varon af den gynn subst. betecknade saken t. ex. *Arm*: arm, *gearmt*: försedd med arm(ar); 4. äkta verbala sms, t. ex. *denken*: tänka, *gedenken*: tanka på, minnas; 5. part. perf., hvilket kan tjänstgöra som el. öfvergå till adj., ofta med skiftandebem., t. ex. *eigen*: egna, *geeignet*: egnad, *lumplig*, passande.

Geächze, -s, 0, *n.* ihållande stönande.

Geäder, -s, 0, *n.* ädersystem; ådring, marmorering.

geädert, geädert, *a.* 1. ådrig. 2. marmorerad.

Geäfter, -s, -, *n.* sporrar på vissa djurs ben, småklöfvar. — **geäpelt**, *a.* apolkastad.

geärmt, *a.* försedd med arm(ar).

Geäs^{se}, Geäss, -es, -e, *n.* jåg. 1. föda, bete. 2. mun, mule på hjortar och rådjur.

geäugt, geäugt, *a.* försedd med ögon; i sms. -ögld. t. ex. *braun* ~ brunögld.

geb. förkortn. = *geboren*: född (f.).

Gebäck, -[e]s, -e, *n.* 1. bakverk, bröd. 2. bak (= på en gång bakad brödmassa).

Gebäckene's, (adj. böjn.) *n.* bakverk.

Gebälge, -s, 0, *n.* F slagsmål.

Gebälk, -[e]s, -e, *n.* hjäklag.

Gebär... Ex. -anstalt, -en, *f.* -haus. -s, -er †, *n.* barnbörds-hus. -mutter, -†, *f.* lifmoder. -schmerzen, *m. plur.* -wehen, *f. plur.* födslossmärter, barnvårkar. -zeit, -en, *f.* tid för fölossning.

Gebärde, -n, *f.* 1. yttre, utseende, min. (ansigts)drag. 2. åtbörd. -n... Ex. ~ausdruck, -e[s], 0, *m.* ansigtsuttryck. minspel. ~kunst, 0, *f.* mimik, minspel. ~spiel, -[e]s, 0, *n.* minspel. ~spieler, -s, -, *m.* pantomimisk

skådespelare. ~sprache, -n, *f.* pantomim, åtbördspråk.

gebärden, * *sich* ~ bära sig åt, uppföra sig. *Sich ernst* ~ taga på sig en allvarsam min. *Sich närrisch* ~ uppföra sig som en tok.

gebärdig, *a.* sedig, vanl. blott i sms. ss. *wohl* ~ som uppför sig väl, städad, anständig.

Gebärdung, -en, *f.* åtbörd, hållning, uppförande.

gebären, * *itr. h.* och *sich* ~ = *gebärden*.

gebär|en, gebierst el. * -st, *gebar*, -e, *geboren*, *gebier* el. * -e, * *tr.* föda. *Vor der Zeit* ~ få missfall. *Frau Göthe, geborene* (vanl. förkort. *geb.*) *Textor*: fru G. f. T.

Gebärrerin, -nen, *f.* barnsängskvinna; mor.

Gebärrung = *Gebärdung*.

Gebärrung, -en, *f.* förlösnung, födelse.

Gebäude, -s, -, *n.* byggnad.

gebe se *gäny*.

Gebén, -[e]s, -e, *n.* samtliga ben i en kropp.

Gebélfer, -s, 0, *n.* 1. gläfs, bjäbbande, skällande. 2. trätande, gräl, käx.

Gebéll[e], -[e]s, 0, *n.* skällande, skall.

geben, giebt el. *gibt, gab, gäbe, gegeben, giebt*

el. *gib*, I. *tr.* 1. gifva, lemna, t. ex. *jmdm ein Almosen, Antwort, Aufklärung über etc., Feuer, Karten, Kredit, Rabatt, Privatstunden, ein Stück im Theater, einen Verweis*:

en skrapa, einen Wink, etc. *verloren, ein Wort gab das andere*; med prep. *einen Brief auf die Post, jmdm die Hand darauf, seine Kinder von sich, keinen Laut von sich*. Kortspel: *am ~ sein*: vara i tur att ge. 2. opera.

es giebt: det gifves, det fins, t. ex. *giebt es etc. Schöneres?* fins det ngt skönare? *Es wird etc. geben*: det kommer att vankas ngt. *Was giebt's Neues?* hvad nytt? 3. frambringa, afkasta, t. ex. *dieses Land giebt gutes Korn, diese Bäume ~ viel Obst*. 4. gifva vid handen, ådagalägga. *Das giebt schon der Augenschein*: det syns utanpå, det är klart utan vidare. 5. med ord uttrycka, återgifva, öfversätta, t. ex. *einen Gedanken gut ~*. 6. *Etw. für etc.* ~ utgifva ngt för att vara ngt. 7. åstadkomma, blifva, t. ex. *das wird einen schrecklichen Lärm ~* det kommer att blifva ett förskräckligt oväsen, *er hätte einen guten Soldaten gegeben*: han skulle ha blifvit en bra soldat. 8. särskilda fan. *Rechnschaft von etc.* ~ aflägga räkenskap, redogöra för ngt, *Zeugnis von etc.* ~ vittna om ngt. *Eine Rolle ~* spela en roll. *Etw. ans Licht ~* låta ngt skåda dagen, gifva ut ngt. *Sein Leben an etc.* (ack.) ~ egna, helga sitt lif åt ngt. *Geld auf Zinsen ~* låna ut pengar mot ränta. *Seine Tochter in Pension ~* sätta sin dotter i pension. *Jmdm etc. in Verwahrung ~* lemna ngt i ngs förvar, deponera ngt hos ngn. II. *Sich ~* 1. gifva sig, t. ex. *gefangen*: tillfånga, *zufrieden*: tillfreds, *zu erkennen*:

tillkänna. **2.** *Sich für etw.* ~ gifva sig ut för att vara ngt. **3.** framgå, t. ex. *das giebt sich aus dem Zusammenhänge.* **4.** *Sich in etw.* (ack.) ~ foga sig i ngt. **5.** gifva efter, gifva med sig, t. ex. *der Schmerz wird sich bald* ~, *F er wird sich schon* ~. **6.** opera. a) *es giebt sich nicht gut, wenn man nichts hat:* det är svårt att ge, när man ingenting har; b) *wie es sich gerade giebt:* allt efter som det faller sig.

Geber, -s, -, m. ~in, -nen, f. gifvare, gifvarinna.

Gebärd... se *Gebärd...*

Gebet, [-e]s, -e, n. bön. *Sein* ~ *verrichten:* förrätta sin bön. *F jmdm ins ~ nehmen:* taga ngn i förhör. ~buch, [-e]s, -er †, n. bön-bok. ~formel, -n, f. bönformulär.

Gebet[e], [-e]s, -e, n. fullständig bädd.

Gebetel, -s, 0, n. tiggeri.

Gebiet, [-e]s, -e, n. område för ngns herravälde, vanl. område i allmh. -s... Ex. ~*erweiterung*, -en, f. utvidgning af ngns väld, gränsutvidgning.

gebieten, * tr. och *itr. h.* **1.** befalla, bjuda, herska, t. ex. *jmdm etw., Achtung, über ein Volk.* *Über seine Leidenschaften* ~ vara herre öfver sina lidelser. **2.** om högt belägna platser: *über etw.* (ack.) ~ beherska, dominera ngt.

Gebieten, -s, -, m. ~in, -nen, f. herskare, herskarinna.

gebietenisch, a. befällande, högdragen. *Bist. die ~e Macht ihrer Reize:* hennes behags oemotståndliga makt.

Gebild[e], [-e]s, -e, n. bild, beläte, produkt, bildning, formation.

Gebimmel, -s, 0, n. *öraktl.* ringande, pinglande.

Gebinde, -s, -, n. **1.** bindande. **2.** ngt hopbundet, knippa, bundt; äfv. som mått, t. ex. *ein ~ Garn.* **3.** laggkär, tunna, fat.

Gebirg[e], [-e]s, -e, n. **1.** bärgskedja, bärg.

2. bärg. bärgart. -s... Ex. ~*art*, -en, f. bärgart. ~*ausläufer*, -s, -, m. bärgarm, sidorygg. ~*bewohner*, -s, -, m. ~in, -nen, f. bärgsbo. ~*gegend*, -en, f. bärgstrakt. ~*grat*, [-e]s, -e †, ~*kamm*, [-e]s, -e †, m. bärgskam. ~*kessel*, -s, -, m. bärgkittel. ~*kette*, -n, f. bärgskedja. ~*kunde*, 0, f. bärgsvetenskap. ~*land*, [-e]s, -er †, n. bärgland. ~*masse*, -n, f. bärgmassa. ~*pass*, -es, -e †, m. bärgpass. ~*pflanze*, -n, f. bot. fjällväxt, alpväxt. ~*reise*, -n, f. resa till et. i bärgstrakt. ~*rücken*, -s, -, m. bärgsrygg. ~*schicht*, -en, f. bärgformation, lager. ~*schlucht*, -en, f. bärgsklyfta. ~*volk*, [-e]s, -er †, n. bärgfolk, bärgsboar. ~*wand*, -e †, f. bärgvägg.

Gebirger, -s, -, m. bärgsbo.

gebirgig, a. bärgig.

Gebiss, -es, -e, n. **1.** båda tandraderna, käkar.

2. munstycke på betsel.

Gebläße, -s, 0, n. gläfsande.

Gebläse, -s, 0, n. ihärdigt bläsande.

Gebläse, -s, -, n. ⊕ blåsbalg(ar), bläster. -*ofen*, -s, -†, m. ⊕ blästerugn.

Geblo[k][e], [-e]s, 0, n. ihållande bölande, bråkande.

Geblo[t], [-e]s, 0, n. **1.** allt blod i kroppen. **2.** blod, slägt, stam, ätt.

Geborgenheit, 0, f. tillstånd af säkerhet, skygd.

Gebot, [-e]s, -e, n. **1.** påbud, bud, befallning. *Jmdm zu ~e stehen:* a) stå ngn till buds, b) stå till ngns förfogande, till ngns tjänst. *Bibl.* budord, bud, t. ex. *die zehn ~e.* Ordsp. *Not kennt kein ~ nöden* har ingen lag. **2.** kungörelse, lysning. **3.** anbud, bud (= det för en sak bjudna priset, i sht vid auktioner).

gebr. *örkortn.* = *gebräuchlich*.

Gebräme, -s, -, n. bräm, garnering.

Gebräu, [-e]s, -e, n. brygd (= det brygda), blandning, usel blandning.

Gebräuch, [-e]s, -e †, m. **1.** bruk, begagnande, användning. *Etw. in täglichem ~e haben:* hafva ngt till dagligt bruk. ~ *von etw. machen:* begagna sig at ngt. *Ausser* ~ ei. *aus dem ~e kommen, sein:* komma, vara ur bruk. **2.** bruk, sed, vana, mod. -s... Ex. ~*anweisung*, -en, f. bruksanvisning. ~*recht*, [-e]s, 0, n. nyttjanderätt. ~*vorschritt* = ~*anweisung*.

gebräuchen, * tr. begagna, använda.

gebräuchlich, a. bruklig, vanlig.

Gebräuchlichkeit, 0, f. bruklighet, vanlighet.

Gebräude, -s, -, n. = *Gebräu*.

Gebräus[e], -es, 0, n. ihållande brus.

Gebrüche, -s, 0, n. **1.** ihållande kräkningar. **2.** jag. vildsvinstryne.

1. gebrüchen, * *itr. h.* *Etw. gebricht mir* ei. *es gebricht mir [an] etw.:* jag saknar ngt, lider brist på ngt, det fattas mig ngt.

2. Gebrüchen, -s, -, n. brist, fel, lyte, svaghet, sjukdom, ondt.

gebrüchlich, a. bräcklig om saker och personer, klen, svag.

Gebrüchlichkeit, -eu, f. bräcklighet, klenhet, lyte.

Gebrüste, -s, -n, n. = **2. Gebrechen.**

Gebröchenheit, 0, f. brutet tillstånd. *Die ~ seiner Stimme:* hans brutna röst.

Gebröckel, -s, 0, n. **1.** lossnade i smulor, afvittring. **2.** lossnade smulor, bitar, spillror.

Gebrödel, -s, 0, n. kokande, sjudande.

Gebrüder, plur. bröder, t. ex. *die ~ Grimm:* bröderna G.

Gebrüll, [-e]s, 0, n. rytande, bölande, vrålände.

Gebrümm[e], [-e]s, 0, n. brummande.

Gebühr, -en, f. **1.** det tillbörliga, skyldighet. *Über die ~ arbeiten:* arbeta mer än nödvändigt är. *Über ei. wider alle ~ otillbörligt.* *Jeden bei seiner ~ nennen:* gifva hvar och en den honom tillkommande titeln.

2. vanl. plur. honorar, afgift, betalning, in-

komst, lön. **-en...** Ex. **~erlass**, **~nächlass**, **-es**, **-e** [†], *m.* efterskänkan af det en tillkommande honoraret, af vissa afgifter.

gebühren, * *itr. h.* och *sich* ~ **1.** med rätta tillkomma, *jmdm:* ngn. *Ehre, dem Ehre gebühret:* ära den som äras bör. **2.** vanl. *sich* ~ vara tillbörlig, anstå, passa, i sht operas ~ *d = soj.*

gebührlig, *a.* tillbörlig, passande.

Gebührligkeit, *0, f.* tillbörlighet.

Gebünd, **-[e]s**, **-e** [†], *n.* knippa, bundt, docka.

Gebundenheit, *0, f.* tvång, band på sig.

Gebürt, **-en, f.** **1.** nedkomst, förlösning, barnsång. *Zu frühe* ~ missfall. **2.** födelse. **3.** börd, härkomst. **4.** lifsfrukt, foster. **-s...** Ex. ~ **adel**, **-s**, **0, m.** ärtlig adel. ~ **anzeige**, **-n, f.** födelseannons. ~ **fehler**, **-s**, **~**, *m.* medfödd fel. lyte. ~ **feier**, **-n, f.** ~ **fest**, **-[e]s**, **-e**, *n.* födelsedagsfirande. ~ **helferin**, **-nen, f.** barnmorska. ~ **hülfe**, *0, f.* hjälp vid barnförlösning. ~ **jahr**, **-[e]s**, **-e**, *n.* födelseår. ~ **land**, **-[e]s**, **-er** †, *n.* hemland. ~ **liste**, **-n, f.** lista förteckning öfver födde. ~ **mal**, **-[e]s**, **-e** ei **-er** †, *n.* födelsemärke. ~ **ort**, **-[e]s**, **-e** ei **-er** †, *m.* födelseort. ~ **recht**, **-[e]s**, **-e**, *n.* ärtlig, medfödd rättighet. ~ **register**, **-s**, **~**, *n.* = **liste**. ~ **schein**, **-[e]s**, **-e**, *m.* dopattest. ~ **schmerzen**, *m. plur.* födslovånd, barnvärkar. ~ **stadt**, **-e** †, *f.* födelsestad. ~ **stunde**, **-n, f.** timme då ngn är född. ~ **tag**, **-[e]s**, **-e**, *m.* födelsedag. ~ **tagsgeschenk**, **-[e]s**, **-e**, *n.* födelsedagsgåfva. ~ **tagskind**, **-[e]s**, **-er**, *n.* födelsedagsbarn. ~ **wehen**, *f. plur.* = ~ **schmerzen**.

gebürtig, *a.* född, härstammande. ~ *aus Berlin:* född i B., från B., född berlinare.

Gebüsch, **-es**, **-e**, *n.* buskage, buskar, dunge, skog.

Geck, **-en** ei. * **-s**, **-en** ei. * **-e**, *n.* **1.** gäck, narr, sprätt. **2.** *Den* [eu] *mit etw. treiben:* driva gyckel med, förlöjliga ngt. *Jmdm den ~en stechen:* håna ngn, rucka lång näsa, peka finger åt ngn.

geckenhaft, *a.* narraktig, spröttig.

Geckenhaftigkeit, *0, f.* narraktighet.

Geckeréi, **-en, f.** narraktigt uppträdande, narraktig handling, dårskap.

geckig, **geckisch** *geckenhaft*.

Gedächtnis[s], **-ses**, **-se**, *n.* minne (erinneringstor mågn). *Jmdm etw. änts* ~ *zurückrufen:* påminna ngn om ngt. *Wenn mein ~ mich nicht trugt:* om jag mins rätt. **-büch**, **-[e]s**, **-er** †, *n.* **1.** album. **2.** notisbok. **-fehler**, **-s**, **~**, *m.* minnesfel, misstag. **-feier**, **-n, f.** ~ **fest**. **-[e]s**, **-e**, *n.* åminnelsehögtid, minnesfest. **-kraft**, *0, f.* erinringsförmåga. **-kunst**, *0, f.* minneskonst, mnemonik. **-münze**, **-n, f.** minnespenning, medalj. **-rede**, **-n, f.** minnestal, äreminne. **-sache**, **-n, f.** minnessak. **-tag**, **-[e]s**, **-e**, *m.* åminnelse, minnesvärd dag. **-vers**, **-es**, **-e**, *m.* minnesvers.

Gedanke[n], **-ns**, **-n, m.** **1.** tanke, t. ex. *seinen*

~n nachhängen: vara försjunken i tankar, gå och grubbla, *sehr hohe ~n von sich haben, jmdn auf andere ~n bringen, auf andere ~n kommen, mit einem ~n umgehen, der ~ an den Tod:* tanken på döden, *nach meinem ~n:* enligt min tanke, *wo warst du mit deinen ~n?* hvad tänkte du på? **2.** särskilda fall. *Seine ~n gehen zu hoch:* han har för högtflygande planer. *Guter ~ godt infall. Seine ~n nicht beisammen haben:* vara tankspridd, vara ouppmärksam. *Etw. in ~n thun:* göra ngt af tankspriddhet. *Sich* (dat.) *~n über etw. (sok.) machen:* förebrå sig ngt. *Sich* (dat.) *~n auf etw. (sok.) machen:* göra sig förhoppning om ngt. **-n...** Ex. ~ **arm**, *a.* tankefattig, andefattig, ~ **armut**[h], *0, f.* andefattighet. ~ **blitz**, **-es**, **-e**, *m.* blixartad tanke, snilleblix. ~ **folge**, **-n, f.** tankeföljd. ~ **freiheit**, *0, f.* tankefrihet. ~ **fülle**, *0, f.* tankerikedom. ~ **gang**, **-[e]s**, *0, m.* tankegång. ~ **leer**, *a.* tom på tankar, andetom. ~ **leere**, *0, f.* brist på tankar, andetomhet. ~ **los**, *a.* tanklös. ~ **lösigkeit**, **-en, f.** tanklöshet. ~ **reich**, *a.* tankediger. ~ **reich**[h]üm, **-[e]s**, *0, m.* tankerikedom. ~ **schwer** = ~ **reich**. ~ **späne**, *m. plur.* tänkespråk, aforismer. ~ **strich**, **-[e]s**, **-e**, *m.* tankstreck. ~ **voll**, *a.* **1.** tankfull. **2.** tankediger. ~ **welt**, **-en, f.** tankens verd.

Gedärm, **-[e]s**, **-e**, *n.* inälvor, tarmar.

Gedeck, **-[e]s**, **-e**, *n.* **1.** allt som tjänar till betäckning, t. ex. hästtäckan, allt till taktäckning hörande m. **2.** bordslinne, duktyg, kuvert.

1. gedéihlen, **gedieh**, **gediche**, **gediehen**, **-[e]**, *av. -te*, **-t**, * *itr. s.* **1.** ha framgång, lyckas, trifvas, frodas, gå till, tilltaga, t. ex. *ein Mensch, ein Tier, eine Pflanze, eine Stadt gedeiht*. Oräspr. *unrecht Gut gedeiht nicht:* med orätt fås, med sorg förgås. **2.** *Zu etw. ~ lända* till ngt, t. ex. *das gedeiht ihm zur Ehre, zum Heil, zur Schande*. **3.** *Die Sache ist dahin* ei. *so weit gediehen:* saken har nu kommit därhän, så långt, står på den punkten. *Die Sache ist aufs Äusserste gediehen:* saken har drifvits till sin spets. **2. Gedéihen**, **-s**, *0, n.* trefnad, tillväxt, frodighet, framgång. *Gott gebe sein ~ dazu:* Gud gifve sin välsignelse därtill, låte det lyckas.

gedéihlich, *a.* som har framgång, lycklig, lyckosam, gynsam.

Gedénk... = **Denk...**

gedénken, * *tr.* och *itr. h.* **1.** *Jmdm etw. ~ hafva* ngn i minnet, bära ägg till ngn för ngt. **2.** *Jmds, einer (gen.) Sache ~ minnas* ngn, ngt. *Er gedachte meiner mit keiner Silbe:* han kom ej ihog mig med ett enda ord. *Dessen nicht zu ~ dass ...* för att ej tala om att ... *Zu deinem ~* till minne af dig. **3.** ~ *zu:* tänka att, hafva för afsigt att.

Gedicht, **-[e]s**, **-e**, *n.* dikt. ~ **album**, **-[s]**, **-s**, *n.*

poetiskt album. ~form, 0, *f.* In ~ på vers. ~samling, -en, *f.* diktsamling.

gediegen, *a.* gedigen. -gold, -[e]s, 0, *n.* gediget guld.

Gediegenheit, 0, *f.* gedigenhet.

Gedinge, -s, -, *n.* 1. prutande, köpsläende. 2. uppgörelse, beting. -arbeit, -en, *f.* betingsarbete.

Gedränge, -s, -, *n.* 1. trängsel. 2. trångmål, klämma.

Gedrängtheit, 0, *f.* 1. sammanpackning, trängsel. 2. kortfattadt uttrycksätt, korthet, precision. 3. rask följd.

gedrütt, *a.* tredelad, trefaldig.

Gedrungenheit, 0, *f.* 1. täthet, fasthet. 2. kortfattadt, koncist uttrycksätt.

Gedüdel, -s, 0, *n.* = Dudelei.

Geduld, 0, *f.* tålmod, fördragsamhet, öfverseende. *Die ~ reisst mir:* mitt tålmod är slut. *Mit jmdm ~ haben:* hafva fördrag med ngn. -faden, -s, -t, *m.* *Der ~ reisst mir:* mitt tålmod är slut. -los, *a.* otålig. -lösigkeit, 0, *f.* brist på tålmod, otålighet. -probe, -n, *f.* tålmodspröf.

geduldlen, -ete, -et, *sich ~* gifva sig till tåls.

geduldig, *a.* tålig, tålmodig.

gedünsen, *a.* uppsväld, uppblåst.

Gedunsenheit, 0, *f.* uppsväldt, uppblåst tillstånd.

geéckt, *a.* försedd med hörn.

geéignet, *a.* egnad, passande, lämplig.

Geest, 0, *f.* -land, -[e]s, -er t, *n.* högt beläget, torrt land, hed.

Gefähr, -en, *f.* 1. fara, *t. ex. ~ laufen, es hat keine ~, in ~ kommen:* råka i fara, *mit ~ meines Lebens:* med fara för mitt lif, *es ist ~ im Verzuge:* dröjsmål medför fara, *in ~ setzen:* utsätta för fara. 2. risk, *t. ex. auf seine ~, auf die ~ hin alles zu verlieren:* med risk att förlora allt. -bringend, *a.* hotande. -drohend, *a.* hotande, farlig. -los, *a.* utan fara, ofarlig. -lösigkeit, 0, *f.* frånvaro af fara, säkerhet. -voll, *a.* farlig.

Gefährde, -n, *f.* 1. fara. 2. list, bedrägeri.

gefährden, *tr.* utsätta för fara, blottställa, sätta på spel. Gefährdung, *f.*

Gefähre, -s, 0, *n.* oupphörligt åkande bit och dit.

gefährlich, *a.* farlig; *F* av. betydlig, grufflig. *Etw. sehr ~ machen:* öfverdrifva taran i ngt.

Gefährlichkeit, -en, *f.* farlighet, fara. *Aus allem eine ~ machen:* unget. se spöken mitt på ljusa dagen.

Gefährt, -[e]s, -e, *n.* 1. åkdon, fordon. 2. jäg. spår.

Gefährte, -n, -n, *m.* kamrat, i sht reskamrat, ledsagare.

Gefährtin, -nen, *f.* ledsagarinna, kamrat.

Gefäll[e], -[e]s, -e, *n.* 1. lutning, om vatten: fall. *F ein gutes ~ haben:* hafva ett godt fall, dricka dugtigt. 2. vanl. plur. afkastning, inkomster af ngt. -einnemer, -s, -, *m.* upp-

bördsman. -erhebung, -en, *f.* uppbörd. -höhe, -n, *f.* höjden af ett fall.

Gefäll[e][n], -en[s], -en, *m.* behag, (vän)tjänst. *Nach ~n:* efter behag. *An etw. (dat.) ~ finden* *ei. haben:* finna 'behag i, gilla, tycka om ngt. *Jmdm zu ~n sein, thun, reden:* vara, göra, tala ngn i lag. *Es geschieht mir ein ~ damit:* ni bereder mig ett nöje därmed. *Thue mir den ~n:* gör mig den tjänsten. -sucht, 0, *f.* behagsjuka, koketteri. -süchtig, *a.* behagsjuk, kokett.

gefällen, * *itr. h.* 1. behaga, falla i smaken. *Er gefällt mir:* han är i min smak, jag tycker om honom. *Opers. es gefällt mir hier:* jag trives här, tycker om mig här. 2. *Sich (dat.) in etw. ~* finna behag, nöje i, trifvas med ngt. *Wie gefälltst du dir in Paris?* hur tycker du om dig, befinner du dig i P.? 3. *Sich (dat.) etw. ~ lassen:* a) tycka om ngt, b) foga sig i, underkasta sig ngt. *Das lasse ich mir ~* det är just i min smak. *Sich ~ lassen, dass ...* finna sig i att ... *Sich nicht viel ~ lassen:* icke tåla mycket som ej är en i lag.

gefällig, *a.* behaglig, angenäm, benägen, tillmötesgående, tjänstaktig, vänlig, i lag, *t. ex. ~es Aussere:* behagligt yttre, *was ist Ihnen ~?* hvad behagar ni? *Ihrer ~en Antwort entgegensehend:* afvaktande edert benägna svar, *wenn es Ihnen ~ ist:* a) om det är lämpligt för er, b) var så god! *setzen Sie sich, wenn es Ihnen ~ ist!* var så god och sitt! *Sie waren so ~ mir mitzuteilen:* ni hade godheten meddela mig, *um Ihnen ~ zu sein:* för att göra eder en tjänst, *gern ~ sein:* gärna stå till tjänst. ~st: var så god, *t. ex. nehmen Sie ~st Platz!* var så god och tag plats!

Gefälligkeit, -en, *f.* tillmötesgående, vänlighet, (vän)tjänst.

Gefältel, -s, 0, *n.* 1. veckande. 2. veckning, rynkning, veck, rynkor.

gefäng, *a.* fångad, fången, häktad. *Sich ~ geben:* gifva sig fången, *in fangen; jmdn ~ halten:* hålla ngn fången *ei. i* häkte. ~ *nehmen:* taga tillfånga. ~ *setzen:* häkta. ~ *sein, ~ sitzen:* vara fånge, i fångelse, sitta häktad. *Ein ~er:* en fånge; *jmdn zum ~en machen:* taga ngn tillfånga. -an-stalt, -en, *f.* = -haus. -aufseher, -s, -, *m.* uppsyningsman öfver fångar, fångelsedirektör. -haltung, 0, *f.* hållande i fångligt förvar, fångenskap. -haus, -es, -er t, *n.* fångelse, häkte. -hüter = -wärter. -nahme, 0, -nehmung, -en, *f.* tillfångatagande. -setzung, 0, *f.* häktande. -wärter, -s, -, *m.* fångvaktare.

Gefängenschaft, -en, *f.* fångenskap.

gefänglich, *a.* i fångenskap befintlig. ~ *Haft:* hållande i fångelse, häkte. *Jmdn ~ einziehen:* häkta ngn.

Gefängnis[s], -ses, -se, *n.* fångelse. *Jmdn ins*

~ *werfen*: kasta ngn i fängelse. *Zu zwei-jährigem ~ se verurteilen*: döma till två års fängelse. -*direktor*, -*s*, -*en*, *m.* fängelse-direktör. -*haft*, 0, *f.* hållande i fängelse. -*strafte*, -*n*, *f.* fängelsestraff.

Gefäss, -*es*, -*e*, *n.* 1. kärl; bot. cell. 2. handtag på varja. -*ast*, [-*e*]*s*, -*e* †, *m.* med. kärlför-grening. -*haut*, -*e* †, *f.* med. åderhinna.

Gefécht, [-*e*]*s*, -*e*, *n.* 1. fäktning, träffning. 2. ihållande, dåligt fäktande. -[*s*]... *Ex.* ~*leitung*. 0, *f.* en fäktnings ledning. ~*ordnung*, -*en*, *f.* slagordning. ~*übung*, -*en*, *f.* fälttjänst-öfning, manöver.

Gefége, -*s*, -, *n.* sopande, sopor.

Gefiedel, -*s*, 0, *n.* F filande på fiol.

Gefieder, -*s*, -, *n.* 1. samtliga fjädrar på en fogel. 2. fogel, foglar. *Bnd.* *ein seltenes* ~ en sällsynthet, en ovanlig människa.

Gefild[*e*], [-*e*]*s*, [-*e*]*r*], *n.* fält, slätt, mark.

gefingert, *a.* försedd med fingrar; fingerlik.

Geflácker, -*s*, 0, *n.* fladdrande (om eldstågor).

gefllammt, *a.* flammig.

Gefláter, -*s*, 0, *n.* ihållande fladdrande.

Geflécht, [-*e*]*s*, -*e*, *n.* 1. flätande. 2. flätverk. 3. nät af blodkar, nerver, vaxtfibrer m. m.

gefliéckt, *a.* fläckig.

Geflénnen, -*s*, 0, *n.* F lipande.

Geflicke, -*s*, 0, *n.* lappande, lappverk.

Geflimmer, -*s*, 0, *n.* skimrande, guistrande.

gefllissen, *a.* mon, ifrig, nitisk.

Gefllissenheit, -*en*, *f.* nit, ifver, flit.

gefllissentlich, *a.* afsigtlig.

Gefllüche, -*s*, 0, *n.* oupphörligt svärjande.

Gefllügel, -*s*, -, *n.* 1. samtliga vingar, vingpar. 2. fogel, samtliga foglar; fjäderfä. -*händler*, -*s*, -, *m.* fogelhandlare. -*markt*, [-*e*]*s*, -*e* †, *m.* torz där fogelhandel bedrifves, fogelmarknad. -*máster*, -*s*, -, *m.* en som göder fjäderfä. -*zucht*, 0, *f.* uppfoðande af foglar, af fjäderfä.

gefllügelt, *a.* bevingad; *sv.* blid., *t.* *ex.* ~ *Worte*.

Gefllunker, -*s*, 0, *n.* 1. skimmer. 2. uppdi-kande, lögnaktighet, skryt, skräffel.

Gefllüster, -*s*, 0, *n.* ihållande hviskande, hviskning(ar).

Gefllölge, -*s*, -, *n.* 1. följe, svit. 2. följd. *Etw.* *im ~ haben*: hafva ngt till följd.

Gefllölschaft, -*en*, *f.* följe, svit.

Gefllöpfe, -*s*, 0, *n.* = *Fopperei*.

Gefllráge, -*s*, 0, *n.* oupphörligt frågande, fråg-vighet.

Gefllráss, -*es*, -*e*, *n.* om djur och P om människor. 1. föða, föder. 2. mun, mule, käft.

gefllrássig, *a.* glupsk.

Gefllrássigkeit, 0, *f.* glupskhet.

Gefllréite(*r*), (adj. böjn.) *m.* X ungef. korpral.

Gefllrésse, -*s*, 0, *n.* P oupphörligt ätande, glupsk-het, frásseri.

Gefllriér... *Ex.* -*apparat*, [-*e*]*s*, -*e*, *m.* ismaskin. -*punkt*, [-*e*]*s*, -*e*, *m.* fryspunkt.

gefllriér, * *itr.* *s.* frysa om is, stelna.

Gefllr[*e*]ne(*s*), (adj. böjn.) *n.* glace.

Gefllüge, -*s*, -, *n.* fog, fogar, fogning(ar).

gefllügig, *a.* foglig, medgörlig.

Gefllügigkeit, 0, *f.* foglighet, medgörlighet.

Gefllühl, [-*e*]*s*, -*e*, *n.* 1. känsla. 2. känsel. *Ein feines ~ haben*: hafva fin, god smak. -*los*, *a.* känslolös, okänslig. -*lösigkeit*, 0, *f.* känslolöshet, okänslighet. -*reich*, -*voll*, *a.* känslig, rik på känsla, varm, öm. -[*s*]... *Ex.* ~*anschauung*, -*en*, *f.* på känslan grundadt åskådningssätt. ~*árt*, -*en*, *f.* 1. art, slag af känslor. 2. sätt att känna. ~*mangel*, -*s*, 0, *m.* brist på känsla. ~*mensch*, -*en*, -*en*, *m.* känslomänniska. ~*sinn*, [-*e*]*s*, 0, *m.* känsel, kän-selsinne. ~*wärme*, 0, *f.* varm känsla. ~*zerflossenheit*, 0, *f.* känslighet, kånslöppjunk.

gefllüft, *a.* femdelad.

Gefllükel, -*s*, 0, *n.* gnistrande, tindrande.

gefllüsst, *gefllüsst* = *füssig*.

Gefllüge, -*s*, 0, *n.* oupphörligt, dåligt fiolspelande.

gegen, *prep.* med ack. 1. mot, *t.* *ex.* ~ *etw.* *eifern*, *kämpfen*, *reden*, *schützen*, *tauschen*; *Widerwillen* ~ *etw.*, *Aufmerksamkeit* ~ *jmdn*, ~ *einander halten*: hålla mot hvartannat, jämföra. *Das Für und das* ~ skälen för och emot. 2. emot, i jämförelse med, i förhållande till, *t.* *ex.* ~ *ihn bin ich nur ein armer Schlucker*. 3. inemot, nära, *t.* *ex.* ~ *zwanzig Personen*. ~ *sieben Uhr*. 4. inför, för, *t.* *ex.* *sein Herz* ~ *einen Freund ausschütten*.

Gegenabbruck, [-*e*]*s*, -*e* †, *m.* negativt afdrag af kopparstiek m. m.

Gegenabsicht, -*en*, *f.* motsatt afsigt.

Gegenabbrug = *Gegenabbruck*.

Gegenangriff, [-*e*]*s*, -*e*, *m.* X motangrepp.

Gegenanklage, -*n*, *f.* jur. rekonventionstalan.

Gegenanschlag, [-*e*]*s*, -*e* †, *m.* plan mot andras planer, motlist, kontramina.

Gegenanstalt, -*en*, *f.* åtgärd mot ngt.

Gegenanstrengung, -*en*, *f.* motarbetande.

Gegenantrag, [-*e*]*s*, -*e* †, *m.* kontraproposition.

Gegenantwort, -*en*, *f.* muntlig el. skriftlig replik, svar.

Gegenartikel, -*s*, -, *m.* skriftlig replik, svar, artikel mot ngt el. ngu.

Gegenarz[*e*]ne, -*en*, *f.* motmedicin.

Gegenaussage, -*n*, *f.* motsatt utsaga, vittnes-mål mot ett gjordt påstående.

Gegenbatterie, -*en*, *f.* X midt emot beläget batteri.

Gegenbedingung, -*en*, *f.* motvilkor.

Gegenbefehl, [-*e*]*s*, -*e*, *m.* kontraorder.

Gegenbemerkung, -*en*, *f.* anmärkning till svar på en annan.

Gegenberührung, -*en*, *f.* motarbetande.

Gegenberichtigung, [-*e*]*s*, -*e*, *m.* andra partens berättelse.

Gegenbescheinigung, -*en*, *f.* intyg om mot-satsen, motattest.

Gegenbeschuldigung, -en, *f.* motbeskyllning.
Gegenbestrebung, -en, *f.* motsatt sträfvan, motarbetande.
Gegenbesuch, -[e]s, -e, *m.* motbesök.
Gegenbewegung, -en, *f.* motsatt rörelse, motpartens rörelse.
Gegenbeweis, -es, -e, *m.* motbevis.
Gegenbild, -[e]s, -er, *n.* 1. motstycke, mot-svarighet, afbild. 2. motsatt bild.
Gegenbitte, -n, *f.* bön till ngn, som först framställt en, bön om en återtjänst, om en gengåfva.
Gegenbuch, -[e]s, -er †, *n.* motbok.
Gegenbund, -[e]s, -e †, *m.* **Gegenbündnis**[s], -ses, -se, *n.* motförbund.
Gegenbürge, -n, -n, *m.* person som tecknat underborgen.
Gegenbürgschaft, -en, *f.* underborgen.
Gegend, -en, *f.* 1. trakt, näjd, ängd; område, region. 2. väderstreck, håll. *Aus dieser* ~ från detta håll.
Gegendienst, -[e]s, -e, *m.* återtjänst.
Gegendruck, -[e]s, -e †, *m.* mottryck.
gegeneinander, *adv.* mot hvarannat el. hvarandra. ~ *stehen*: stå midt emot hvarandra. *Zwei Dinge* ~ *halten*: jämföra två saker. ~ *prallen*: stöta samman. *Etw.* ~ *haben*: vara osams.
Gegenentwurf, -[e]s, -e †, *m.* motförslag.
Gegenerbieten, -s, 0, *n.* erbjudande till tack för ett annat.
Gegenklärung, -en, *f.* motförklaring.
Gegenfall, -[e]s, -e †, *m.* motsatt fall, t. ex. *im* ~ *i* motsatt fall.
Gegenforderung, -en, *f.* fordran som man gör gällande mot en annans fordran.
Gegenfrage, -n, *f.* genfråga.
Gegenfüßler, -s, -, *m.* antipod.
Gegengabe, -n, *f.* gengåfva.
Gegengefälligkeit, -en, *f.* återtjänst.
Gegenbesang, -[e]s, -e †, *m.* svar i en växel-sång.
Gegengeschenk, -[e]s, -e, *n.* gengåfva.
Gegengewicht, -[e]s, -e, *n.* motvigt.
Gegengift, -[e]s, -e, *n.* motgift.
Gegengitter, -s, -, *n.* dubbelgaller.
Gegengrund, -[e]s, -e †, *m.* motskäl.
Gegenrüss, -e, *m.* svar på en hälsning.
Gegenungst, 0, *f.* besvarande af ngn's ynnest.
Gegenhall, -[e]s, -e, *m.* genljud, eko.
Gegenhalt, -[e]s, -e, *m.* motstånd, stöd mot.
gegenhalten, *I. itr.* 1. hålla emot, jämföra. 2. vid vad el. spel sätta upp mot. *II. itr. h. 1.* motstå, göra motstånd. 2. hålla emot, tjäna till stöd.
Gegenhass, -es, 0, *m.* hat i gengäld för hat.
Gegenhieb, -[e]s, -e, *m.* mothugg.
Gegenkaiser, -s, -, *m.* af motpartiet uppståld kajsare, motkajsare.
Gegenkampf, -[e]s, -e †, *m.* kamp mot ngn el. ngt.

Gegenklage, -n, *f.* jur. kontrastämning, rekonventionstalan.
Gegenkläger, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* jur. person som anställer rekonventionstalan.
Gegenkompliment, -[e]s, -e, *n.* hälsning el. artighet till svar å en dylik. *Jmdm ein* ~ *machen*: besvara ngn's hälsning el. säga ngn en artighet tillbaka.
Gegenkönig, -[e]s, -e, *m.* af motpartiet uppståld konung, motkonung.
Gegenkraft, -e †, *f.* på motsatt sätt verkande kraft.
Gegenkritik, -en, *f.* motkritik.
Gegenleistung, -en, *f.* som gengäld gjord tjänst.
Gegenlicht, -[e]s, 0, *n.* ljus från motsatta sidan.
Gegenliebe, 0, *f.* genkärlek.
Gegenlist, -en, *f.* motlist.
Gegenmacht, -e †, *f.* fiendtlig makt.
Gegenmann, -[e]s, -er †, *m.* 1. mannen midt emot, vis-à-vis. 2. motståndare.
Gegenmarke, -n, *f.* kontramärke.
Gegenmeinung, -en, *f.* motsatt åsigt.
Gegenmine, -n, *f.* ✕ kontramina.
Gegenmittel, -s, -, *n.* motmedel, botemedel.
Gegenpäpst, -[e]s, -e †, *m.* motpåfve.
Gegenpart, -[e]s, -e, *I. n.* motsats. *II. m.* 1. motståndare. 2. motpart.
Gegenpartei, -en, *f.* motparti.
Gegenpfand, -[e]s, -er †, *n.* pant gifven af ngn, som å sin sida mottagit pant.
Gegenpflicht, -en, *f.* på ömsesidighet beroende pligt.
Gegenplan, -[e]s, -e †, *m.* plan mot en annans planer; motförslag.
Gegenprall, -[e]s, -e, *m.* stöt mot ngt, sammanstötning, törn.
Gegenprobe, -n, *f.* 1. försök för att kontrollera riktigheten af tidigare försök. 2. negativt aftryck af en taffla.
gegenrechnen, *itr. h.* kontrollera räkningen.
Gegenrechnung, -en, *f.* 1. kontroll af en räkning. 2. moträkning.
Gegenrede, -n, *f.* svar, replik, invändning.
Gegenrevolution, -en, *f.* motrevolution.
gens, sammanslagning af *gegen das*.
Gegensatz, -es, -e †, *m.* motsats.
gensätzlich, *a.* motsatt, bildande motsats.
Gegenschale, -n, *f.* andra vägskålen.
Gegenschall, -[e]s, -e †, *m.* genljud, eko.
Gegenschein, -[e]s, -e, *m.* 1. reflex, återsken. 2. kvitto.
Gegenschenkung, -en, *f.* gengåfva.
Gegenschlag, -[e]s, -e †, *m.* 1. slag tillbaka. 2. = *Gegenprall*.
Gegenschrift, -en, *f.* svarsskrift.
Gegenschuld, -en, *f.* skuld till ngn, hvars fordringsägare man är.
Gegenseite, -n, *f.* 1. motsatt sida. 2. framsida.
gegenseitig, *a.* 1. beträffande motparten, motsatt. 2. ömsesidig.

Gegenseitigkeit, 0, *f.* ömsesidighet.
Gegensiegel, -s, -, *n.* kontrasigill.
Gegensinn, -[e]s, 0, *m.* motsatt mening, motsats.
gegensinnig, *a.* innebärande motsatt mening, motsatt.
Gegensohne, -n, *f.* väderson.
Gegenpiel, -[e]s, -e, *n.* 1. motsats. 2. spel mot ngn. *bnad. jmdm das ~ halten*: hålla ngn stängin, i schack.
Gegenpieler, -s, -, *m.* motspelare.
Gegenprechen, -s, 0, *n.* opposition.
Gegenstand, -[e]s, -e †, *m.* 1. föremål, ting, persedel. 2. ämne för en afhandling, ett samtal *m. m.* 3. sak, angelägenhet. 4. *Das ist kein ~ det är en småsak, är ingenting att tala om. F so ein ~ von sechs Flaschen*: så där en sex buteljer. -los, *a.* utan föremål att hanföra sig till
gegenständig, *a.* bot. motstående.
gegenständig, *a.* hänförande sig till ting, verklig, reell, objektiv.
Gegenständlichkeit, 0, *f.* verklighet, realitet.
Gegenstellung, -en, *f.* ställning midt emot.
Gegenstimme, -n, *f.* 1. mus. motstämma. 2. röst afgifven mot förslaget, nej vid omröstning.
Gegenstoss, -es, -e †, *m.* motstöt.
Gegenstrom, -[e]s, -e †, *m.* ström i motsatt riktning, motström.
Gegenstück, -[e]s, -e, *n.* motstycke.
Gegentausch, -es, 0, *m.* utbyte.
Gegent[h]eil, -[e]s, -e, 1. *m.* och † *n.* motpart. 2. *n.* motsats. *Im ~ tvärtom*.
gegent[h]eilig, *a.* motsatt.
gegenüber, I. *adv.* och *prep.* med *dat.*, stående för el. efter det styrda *subst.*, 1. midt emot, midt framför, t. ex. *~ dem Tische, dem Berge ~ liegen, jmdm ~ sitzen, einander ~ stehen. Den Angeklagten den Zeugen ~ stellen*: konfrontera den anklagade med vittnena. *bnad. einer Verleumdung ~ treten*: uppträda mot, vederlägga ett förtal. 2. inför, i betraktande af, t. ex. *diesen Verhältnissen ~*. II. -s, -, *n.* midt emot befintlig sak el. person, vis-à-vis.
Gegenüberstellung, -en, *f.* ställande midt emot hvarandra; jämförelse, parallel; konfrontering.
Gegenumwälzung, -en, *f.* motrevolution.
Gegenunterschrift, -en, *f.* kontrasignerande persons underskrift, kontrasignering.
Gegenuntersuchung, -en, *f.* af motparten anställd undersökning.
Gegenvergeltung, -en, *f.* vedergällning.
Gegenverheissung - *Gegenversprechung*.
Gegenvermächtnis[s], -ses, -se, *n.* jur. i testamentet åt hustrun bestäm d arfvedel till ersättning för hvad hon fört in i boet.
Gegenverpflichtung, -en, *f.* förpligtelse till gengäld för en annans förpligtelse.
Gegenverschreibung, -en, *f.* 1. kontraorder. 2. förskrifning till gengäld för en annan.

Gegenversicherung, -en, *f.* motförsäkrin.
Gegenversprechen, -s, -, *n.* **Gegenversprechung**, -en, *f.* löfte till gengäld för ett erbället.
Gegenversuch, -[e]s, -e, *m.* nytt försök för att kontrollera förut gjorda.
Gegenvermund, -[e]s, -e el. -er †, *m.* person förordnad att kontrollera en förmyndare.
Gegenvorstellung, -[e]s, -e †, *m.* motförslag.
Gegenvorstellung, -en, *f.* motföreställning.
Gegenwart, 0, *f.* 1. närvaro, tillstådesvarande. 2. närvarande tid, nutid.
gegenwärtig, *a.* 1. närvarande, a) tillstådesvarande, b) nuvarande. 2. närvarande för minnet, t. ex. *etw. ist jmdm ~ ngn mins ngt*.
Gegenwärtigkeit, 0, *f.* närvaro.
Gegenwechsel, -s, -, *m.* 1. utbyte. 2. återväxel.
Gegenwehr, 0, *f.* motvärn.
Gegenwind, -[e]s, -e, *m.* motvind.
Gegenwinkel, -s, -, *m.* mat. motstående vinkel.
gegenwirken, *itr. h.* återverka, motverka. **Gegenwirkung**, *f.*
Gegenzeichen, -s, -, *n.* 1. ✕ och † kontrasignal. 2. kontramärke.
gegenzeichnen, *itr. h.* kontrasignera.
Gegenzeichner, -s, -, *m.* kontrasignerande person.
Gegenzeichnung, -en, *f.* kontrasignering.
Gegenzeuge, -n, -n, *m.* vittne mot, motpartens vittne.
Gegenzug, -[e]s, -e †, *m.* drag af motspelaren, af motståndaren, streck i räkningen.
Gegirre, -s, 0, *n.* ihållande kuttrande.
Gegitter, -s, -, *n.* gallerverk.
Gegner, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* motståndare, motstånderska.
gegnerisch, *a.* riktad mot ngn el. ngt, härrörande från el. egendomlig för motparten, hindrande, fiendtlig. *Die ~e Erklärung*: motståndarens, motpartens förklaring.
Gegnerchaft, -en, *f.* 1. samtliga motståndare, motpart, fiende. 2. egenskap af el. uppträdande som motståndare, motstånd, antagonism.
Gegrinse, -s, 0, *n.* vidrigt grin.
Gegrünze, -s, 0, *n.* ihållande grymtande.
Gegürgel, -s, 0, *n.* gurglande.
Geh... Ex. *entfernung*, 0, *f.* *Eine Stunde ~ en timmes väg att gå. -geschwindigkeit*, 0, *f.* (marsch)hastighet. -korb, -[e]s, -e †, *m.* ställning för barn att lära sig gå i, gångstol.
gehäb[en], -te, -t, -[e], * *sich ~ 1.* uppföra sig, skicka sig. 2. *Gehab dich wohl!* lef väl!
Gehäcke, -s, 0, *n.* ihållande hackande.
Gehäder, -s, 0, *n.* hätsk ordväxling, träta, gräl.
Gehäge se *Gehege*.
Gehält, -[e]s, -e, *m.* 1. halt, t. ex. *eine Münze von gutem ~e*; *bnad.* halt, inre värde, karaktär. 2. innehåll. *Ein Fass von hundert*

Kannen ~ ett kar som rymmer hundra kannor. ~ drägtighet. **3.** sv. n., plur. sv. * -er †, lön, i sht åt ämbetsmän och med dem jämförl. löntagare, ej. At tjänare, jfr **Lohn** 2. -**leer**, -**los**, a. värdelös, innehållslös, tom. -**lösigkeit**, 0, f. brist på värde, på innehåll, tomhet, obetydlighet. -**reich**, -**voll**, a. värderik, innehållsrik, värdefull. [-s]... Ex. ~**abzug**, -[e]s, -e †, m. afdrag af lönen. ~**aufbesserung**, -en, f. löneförbättring. ~**erhöhung**, -en, f. löneförhöjning. ~**sätze**, m. plur. lönebe- lopp. ~**vermehrung** = **erhöhung**. ~**zulage**, -n, f. lönetillägg.

gehaltig, a. af god halt, innehållsrik, värde- full.

Gehämmer, -s, 0, n. oupphörligt hamrande.

Gehänge, -s, -, n. 1. 0, efterhängsenhet. 2. ngt hängande ss. hängande druffklasar, blom- mor, girlander, örhängen, berlocker m. m.; jag. hängande öron. 3. det hvarpå ngt hänges, i sht (värj)gehäng; hängare. 4. sluttning, brant.

gehässig, a. 1. hatfull, hätsk. 2. förhatlig.

Gehässigkeit, 0, f. 1. hätskhet. 2. förhatlig- het.

Gehäu, -[e]s, -e, n. 1. 0, upprepadt huggande. 2. det af skog till hygge.

Gehäuse, -s, -, n. kapsel, fodral, t. ex. ~ *einer Wanduhr*: klockfodral; omgifvande skal, t. ex. ~ *einer Schnecke*: snäckskal. ~ *eines Apfels*: äpplehus, kärnhus. ~ *eines Hobels*: trä på en hyvel. ~ *einer Orgel*: yttre trä- stomme till en orgel. ~ *einer Wallnuss*: skiljevägg i en valnötkärna.

gehbär, a. möjlig att gå, gångbar.

Gehäck[e], -[e]s, -e, n. 1. 0, häckande, kläc- kande. 2. fogelkull. 3. (folk)hop, vimmel.

Gehéje, -s, -, n. 1. hägnad, stängsel, gårds- gård, staket, häck. 2. inhägnad. *Wid. jmdm ins ~ kommen, gehen, treten*: göra intrång på ngn område.

geheim, a. 1. hemlig. *Etw. ~ halten*: hemlig- hålla ngt. *Nichts ~ es vor jmdm haben*: ej hafva ngn hemlighet för ngn. *Im ~ en ei. ins ~ i hemlighet, i smyg. ~ thun*: vara hemlighetsfull. 2. i utdar: geheime-, t. ex. ~ *er Rat*: geheimeråd. -**bote**, -n, -n, m. hem- ligt bud. -**brief**, -[e]s, -e, m. hemligt bref. -**bund**, -[e]s, -e †, m. hemligt förbund. -**bün- delei**, -en, f. hemligt förbundsväsen, hem- liga stämplingar. -**haltung**, 0, f. hemlighål- lande, döljande. *Die ~ dieser Sache wird schwer sein*: det blir svårt att hemlighålla, att dölja denna sak. -**kraft**, -e †, f. hemlig, förborgad kraft. -**lehre**, -n, f. hemlig lära, hemlig lärdom. -**mittel**, -en, -, n. hemligt med- del. -**polizist**, -en, -n, m. detektiv polis. -**schreiber**, -s, -, m. handsekreterare. -**schrift**, -en, f. chifferskrift. -**sekretär**, -[e]s, -e, m. = **schreiber**. -**thuerisch**, a. hemlighetsfull. -**e**... Ex. ~**rat**[h], -[e]s, -e †, m. geheimeråd. ~**rät**[h]in, -nen, f. geheimerådinna.

Gehéimnis[s], -ses, -se, n. 1. hemlighet. *Ein ~ aus etw. machen*: hemlighålla, dölja ngt. *Ein ~ vor jmdm haben*: dölja ngt för ngn. 2. poet. gömma, t. ex. *des Waldes ~*. -**krämer**, -s, -, m. ~In, -nen, f. hemlighetsmakare, hemlighetskrämare. -**krämeri**, -en, f. hem- lighetsmakeri. -**krämerisch**, a. låtsande sig känna hemligheter, hemlighetsfull. -**leer**, a. som ej har några hemligheter. -**lehre**, -n, f. lära om hemliga krafter, hemlig kun- skap. -**voll**, a. hemlighetsfull.

Gehéiss, -es, -e, n. muntlig befallning.

gehen, *ging* ei. * *gieng*, *ginge* ei. * *gienge*, *ge- gangen*, *geh*, **I.** itr. s. 1. gå, begifva sig, resa, fara. *Man hat drei Stunden zu ~* det är tre timmars väg. *Gegangen kommen*: komma gående. *Schlafen ~* gå till sängs. *Spazieren ~* taga en promenad. *Das ~ wird ihm sauer*: han har svårt för att gå, *des ~ müde sein*: vara trött på att gå. *Die Post, die Eisenbahn geht um 6 Uhr*: diligensen, tåget går kl. 6. *Der Teig fängt an zu ~* degen börjar höja sig. 2. opera. *Es geht die Rede, dass ...* man säger, berättar, att ... *Es ~ allerlei Gerüchte*: alla- handa rykten äro i omlopp. *Es geht ein starker Wind*: det blåser en stark vind. *Wie befindest du dich? es geht*: hur mår du? tackar, bra, tämligen. *Wie geht's?* hur står det till? *Geh's wie's geh'*: det får gå hur det vill. *Das geht nicht*: det går ej (an), är omöjligt. *Es wird schon ~* det går nog. *Das geht denn doch nicht*: det går då all- deles för långt. Jfr 5, 6 och III. 3. ~ *lassen*: a) låta gå obehindrad, b) låta vara i fred, c) släppa. *Sich (dat.) ~ lassen*: ej lägga band på sig. *Es sich gut ~ lassen*: sköta sig. 4. sty- raude a) ack., t. ex. *eine Meile, zwei Stunden ~*; *den Weg alles Fleisches ~* gå all ver- dens väg, *stille seinen Gang ~* gå sin väg lugnt; b) gen., t. ex. *seines Weges ~* gå sin väg, *geh deiner Wege!* gå din väg! 5. med adv. *Es ging anders*: saken tog en annan vändning, *das geht nicht anders*: det är ingenting att göra vid. *Bunt ~* vara bro- kigt, grant klädd. *Meine Ansicht geht da- hin, dass ...* min åsigt är den, att ... F *es geht faul*: det går illa. *Ich machte es, so gut es ~ wollte*: jag gjorde mitt bästa. *Müsstig ~* slå dank, göra intet. *Das geht mir nahe*: det gör mig ondt, smärtar mig. *Die Sache geht schief*: affären går illa. **Schwanger** ~ vara hafvande; *Wid. mit grossen Entwürfen schwanger ~* hvalfva stora planer. **Schwarz** ~ hafva sorg, sörja (bara sorgdrägt). *Es geht ihm so so*: han har det så tämligen; ordspr. *wie man's treibt, so geht's*: som man kokar får man supa. **Ver- loren** ~ gå förlorad, omkomma, komma bort; *mein Messer ist verloren gegangen*: jag har tappat min knif. *Einer* (gen.) *Sache ver-*

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärläk term.

lustig ~ blifva förlustig, förlora, gå miste om en sak. *Zu weit* ~ gå för långt, öfverskrida det passandes gräns; *in seinen Ansprüchen weit* ~ vara anspråksfull. 6. med prep. *Bis an etw.* (ack.) ~ räckta fram, upp, ned till, gränsa intill ngt; *das geht ihm an den Kragen*: det kommer att stå honom dyrt; *jmdm ans Leben* ~ gälla ngn's lif; *jmdm mit Rat und That an die Hand* ~ bistå ngn med råd och dåd: † *ans Land* ~ gå i land; *es ging an ein Tanzen*: det blef dans af. *Das Fenster geht auf den Garten*: fönstret vetter åt trädgården; *einer* (dat.) *Sache auf den Grund* ~ gå på djupet med en sak; *der Mantel geht bis auf die Hacken*: kappan räcker ned till hälarne; *auf jmdn* ~ syfta på, afse ngn; *es geht auf Leben und Tod*: det gäller lif och död; *auf den Leim* ~ gå i fällan; *es ~ hundert Pfennige auf eine Mark*; *das geht nicht auf das Papier*: det får ej rum på papperet; *auf Reisen* ~ begifva sig på resor; *auf die andere Seite* ~ gå öfver (till andra sidan); *auf den Zehn* ~ gå på tå; *die Uhr* ei. *es geht auf zehn*: klockan går på tio. *Jmdm aus den Augen* ~ gå ur ngn's åsyn; *ein Tonstück geht aus C-Dur*: ett musikstycke går i c-dur; *aus dem Dienste* ~ lemna tjänsten; *aus einander* ~ skiljas åt, om församlingar upplösas; F *bind.* *aus dem Häuschen* ~ blifva utom sig. *Dieser Zug geht durch die ganze Familie*: detta drag genomgår hela familjen; *das geht mir durch das Herz*: det smärtar mig djupt. *Das geht gegen mein Gewissen*: det strider mot mitt samvete; *es geht gegen den Winter*: det lider åt vintern, vintern är i antågande. *Hinter jmdm her* ~ följa ngn i hälarne; *das Geschäft geht hinter sich*: affären går illa. *Die Thür geht in Angeln*: dörren går på gångjärn; F *dies geht ins Aschgraue* ei. *in die Puppen*: detta går alldeles för långt, öfverskrider alla gränser; *ins Bad* ~ resa till en badort; *ins Einzelne* ~ gå in i enskildheter; *in Erfüllung* ~ gå i fullbordan, uppfyllas; *der Wagen geht in Federn*: det är en fjädervagn; *das geht einem in alle Glieder*: det går en genom marga och ben; *er geht in sein achttes Jahr*: han är på sitt åttonde år; *mit in den Kauf* ~ ingå i köpet; *in Schwange* ~ vara bruklig, allmän; *es ~ hundert Personen in diesen Saal*: denna sal rymmer hundra personer; *in Stücke* ~ gå sönder (i bitar); *dies geht in die Tausende*: här handlar det sig om tusental; *ins Theater* ~ gå på teatern; *in die Tiefe* ~ tränga till djupet. *Der Fluss geht mit Eis*: strömmen för is med sig, befinner sig i islossningen; *mit der Eisenbahn* ~ fara på järnväg; *mit einem Kinde* ~ vara hufvande. *Nach Amerika, Berlin* ~ resa till

A., till B.; *wenn es nach ihm ginge*: om det ginge efter hans vilja. *Das geht über alle Begriffe*, F *über die Bäume, über die Hutsehnur*: det går för långt, öfverskrider alla gränser; *über einen Berg* ~ öfverstiga ett bärg; *das geht über meine Kräfte*: det öfverstiger mina krafter; *über Land* ~ gå ut åt landet; *das geht über alles* ei. *darüber geht nichts*: det är bättre än allt annat, är det bästa (af allt). *Es geht um euer Vermögen*: det handlar sig om eder förmögenhet. *Unter die Soldaten* ~ blifva soldat, militär. *Von statten* ~ komma ur fläcken, gå framåt; *es geht ihm von Herzen*: han menar det allvarligt; *jmdm nicht von der Seite* ~ ej vika från ngn's sida. *Kauf geht vor Miete*: köp bryter kontrakt; *wir ~ vor*: vi hafva företrädet; *vor sich* ~ försiggå. *Das geht mir wider den Sinn*, F *wider den Strich*: det var ett streck i räkningen för mig. *Zu Ende* ~ närma sig sitt slut; *zu Grunde* ~ gå under, förgås; *jmdm zur Hand* ~ gå ngn tillhanda; *es geht mir zu Herzen*: det smärtar mig; *jmdm zu Leibe* ~ gå ngn in på lifvet; *mit jmdm zu Rate* ~ rådföra sig med ngn; *zu Schiffe* ~ inskeppa sig; *zu Tische* ~ gå till bords; *behuhsam* *zu Werke* ~ gå försigtigt tillväga; *es geht zum Winter*: vintern är i antågande. 7. imperat. ss. interj., t. ex. *geh, thu mir den Gefallen!* var snäll och gör mig den tjänsten! ~ *Sie doch!* tänk ej därpå! kommer aldrig i fråga! II. tr. *Die Absätze schiefe* ~ gå snedt på klackarne. *Sich* (dat.) *Blasen unter die Füße* ~ få blåsor under fötterna. *Die Füße wund* ~ få hål, blåsor på fötterna, få skoskak. Jfr 4, a. III. *Sich* ~ 1. *Sich müde* ~ gå sig trött. 2. ops. *es geht sich schlecht* ei. *es lässt sich schlecht* ~ det går illa att gå, är svårt att gå, *es geht sich hier sehr schlüpfrig*: vägen är här mycket slipprig.

Gehék, -[e]s, -e, n. = *Gehänge* 2, 3.

gehékent, a. försedd med grepe, grep.

Gehétz[e], -es, 0, n. jägtande.

gehéuer, a. blott med negation: *die Gegend ist nicht recht* ~ trakten är ej riktigt säker, i sht det spökar här. *Ihm war nicht recht* ~ *zu Mute*: han var illa till mods.

Gehéul, -[e]s, -e, n. tjut.

Gehélf... se *Gehülf*'...

Gehirn, -[e]s, -e, n. hjärna. *BHM. er hat kein ~ im Kopfe*: han är en traskalle. -**abstum-pfend**, a. försloände. -**entzündung**, -en, f. hjärninflammation. -**kasten**, -s, -, m. F hjärna, hufvud, förstånd. -**los**, a. hjärnlös. -**losigkeit**, 0, f. -**mangel**, -s, 0, m. hjärnlöshet; *bind.* brist på förstånd, inskränktthet. -**schale**, -n, f. hufvudskål. -**thätigkeit**, 0, f. hjärnverksamhet.

gehn = *gehen*.

Gehöft (ärv. kort ö), -[e]s, -e, n. byggnaderna på en bondgård, på en landt gård.

Gehöhn[e], -[e]s, 0, n. hån.

Gehölz, -es, -e, n. 1. trä, i sht en saks träbeståndsdelar, panelning. 2. trädgrupp, skog, dunge, lund.

Gehör, -[e]s, * -e, n. 1. hörsel. 2. gehör, t. ex. *nach dem ~e Spielen; jmdm ~geben* el. *schenken*, ~ *finden*. *Jmdm zu ~reden*: tala så att ngn skall höra det, säga ngt med afseende på ngn. *Bndl. der Vernunft ~geben*: vara förståndig. *Jtr geneigt*. -**arzt**, -es, -e †, m. öronläkare. -**fehler**, -s, -, m. hörsselfel. -**gang**, -[e]s, -e †, m. hörselgång. -**krankheit**, -en, f. öronsjukdom. -**lehre**, 0, f. akustik. -**los**, a. döf. -**lösigkeit**, 0, f. döfhet. -**nerv**, -[e]sel, -en, -en, m. hörselnerv. -**organ**, -[e]s, -e, n. hörselorgan. -**rohr**, -[e]s, -e, n. hörlur, språkrör. -**sinn**, -[e]s, 0, m. hörselsinne. -**trichter**, -s, -, m. hörlur. -**trommel**, -n, f. trumhinna. -**werkzeug** = *organ*.

gehörchen, * *itr. h.* lyda, *jmdm*: ngn.

gehören, * **I** *itr. h.* 1. tillhöra, ägas af, *jmdm*: ngn; stundom med pron. poss., t. ex. *mein gehört die Welt*. 2. med rätta tillkomma, t. ex. *dem Gesinde gehört sein Lohn*. 3. höra tillsammans med ngt, vara för ngt; återlives vanl. med omskrifningar, t. ex. *dieser Schuh gehört auf den linken Fuss*: detta är vänsterskon, *auf alberne Fragen gehört keine Antwort*: dumma frågor kräfva intet svar; *das gehört hier nicht her*: det hör ej hit, *Sie ~ hier nicht her*: här är ej eder plats; *das Buch gehört in dieses Fach*: i detta fack, på denna hylla är bokens plats; *er gehört unter unsre besten Dichter* el. *zu unsren besten Dichtern*: han är en af våra bästa skaldar, *das gehört nicht zur Sache*: det hör ej till saken, hör ej hit; *diese Handschuhe ~ zusammen*: dessa handskar höra ihop, äro par. 4. erfordras, t. ex. *dazu gehört viel Geld*, *in die Suppe gehört Salz*. **II** *Sich ~opers*. vara tillbörligt, t. ex. *wie es sich gehört*: såsom tillbörligt är, *es gehört sich so*: så bör det vara enligt god sed.

gehörig, a. 1. tillhörig. 2. hörande till ngt, t. ex. *alle zur Sache ~en Bemerkungen*. 3. erforderlig. 4. tillbörlig. 5. dugtigt, bastant, ansenlig, t. ex. *~er Hieb*: dugtigt rapp, *~er Lügner*, *~e Summe*. *Ich habe ihn ~ heimgeschickt*: jag gaf honom respass.

Gehörigkeit, 0, f. 1. tillbörlighet, lämplighet. 2. behörighet, befogenhet.

Gehörn, -[e]s, -e, n. horn(par), t. ex. *das ~ des Ochsens*, *des Hirsches*: oxens, hjortens horn.

gehörnt, a. försedd med horn, behornad.

gehörsam, **I** a. lydig. Under bref *Ihr ~(st)er Diener*: erod ödmjuk(ast)je tjänare. *~er Diener!* tackar ödmjukast (kommer aldrig

i fråga) **II**. -[e]s, 0, m. lydnad, lydaktighet. *Jmdm ~ leisten*: lyda ngn.

Gehr[le, -en, f. Gehr]llen, -ens, -en, m. ⊕ kil; sned fog. -**hobel**, -s, -, m. ⊕ kanthyfvel. -**mäss**, -es, -e, n. ⊕ vinkelmått.

gehrllen, -te, ge-t, tr. ⊕ skära i sned vinkel.

Gehüdel, -s, 0, n. = *Hudelei*.

gehüft, a. försedd med hof(var).

Gehülfe, -n, -n, m. medhjälpare, biträde; assistent.

Gehülfschaft, -en, f. 1. egenskap af biträde. 2. samtliga biträden.

Gehülfin, -nen, f. medhjälperska, kvinnligt biträde.

Gehüste, -s, 0, n. ibardigt hostande.

Geier, -s, -, m. gam. -**ädler**, -s, -, m. zool. skägggam (Gypaetus). -**blick**, -[e]s, -e, m. girig, lysten blick.

Geifer, -s, 0, m. 1. dregel. 2. fradga krigs munnen. -**bärt**, -[e]s, -e †, m. F dreglare. -**lappen**, -s, -, -**latz**, -es, -e, m. dregellapp. -**maul**, -[e]s, -er †, n. = -**bart**. -**tüch**, -[e]s, -er †, n. = -**latz**.

Geiferer, -s, -, m. 1. dreglare. 2. uppbragt, rasande människa.

geiferig, a. 1. dreglig. 2. vredgad, skummande af raseri.

geiferlln, -te, ge-t, *itr. h.* 1. dregla. 2. vara giftig, hätsk; smäda. *Vor Wut ~ sjuda* af vrede, skumma af raseri.

Geige, -n, f. fiol. *Bndl. der Himmel hängt ihm voll[er] ~n*: han är i sjunde himlen. -n... **EX**. ~**bogen**, -s, -, m. (fiol)stråke. ~**bohrer**, -s, -, m. ⊕ drillbör. ~**futter**, -s, -, ~**futteral**, -[e]s, -e, n. fiolfodral. ~**harz**, -es, -e, n. stråkharts, kolofonium. ~**macher**, -s, -, m. fiolmakare. ~**saite**, -n, f. fiolsträng. ~**sat-tel**, -s, -†, m. fiolstall. ~**spieler**, -s, -, m. fiolspelare. ~**steg**, -[e]s, -e, m. = ~**sattel**. ~**strich**, -[e]s, -e, m. stråktag.

geigllen, -te, ge-t, **I** *itr. h.* spela fiol. **F** *Bndl. jmdm nach Hause ~ afsnäsa* ngn. **II** *tr.* spela på fiol. *Bndl. ich werde dir einen andern Tanz ~ det skall bli annat af*, skall du få se, *jmdm die Wahrheit ~ säga* ngn sanningen, ej skräda på orden. **III** *Sich reich* el. *zum reichen Mann ~ blifva* rik på sitt fiolspel.

Geiger, -s, -, m. fiolspelare, violinist.

Geigeréi, -en, f. ihållande, plågsamt fiolspel.

geil, a. 1. om värdighet m. m. uppig. *~er Boden*: alltför fet jordmon. 2. om kött: alltför fet och därför illasmakande och illaluktande. 3. munter, uppsluppen, yster. 4. kättjefull, lysten; brunstig.

Geile, -n, f. 1. 0, kättja. 2. testikelpung.

geillen, -te, ge-t, **I** *itr. h.* 1. ystert springa omkring, galnas. 2. tillfredsställa sin kättja. **II** *tr.* kastrera.

Geilheit, 0, f. 1. uppighet, alltför stor fetma, *ja geil 1, 2*. 2. uppsluppenhet, ysterhet. 3. kättja, brunst.

Geis se *Geiss*.

Geisel, -s, -[n], *m.* -n, *f.* gisslan.
Geiss, -e[n], *f.* get. -baum, -[e]s, -e †, *m.* tysk lönn (Acer Pseudoplatanus). -blatt, -[e]s, 0, *n.* kaprifolium. -bock, -[e]s, -e †, *m.* bock. -fell, -[e]s, -e, *n.* getskinn. -fuss, -es, -e †, *m.* 1. getföt. 2. bot. kvaller (Ægopodium). -härde, -n, *f.* gethjord. -hirt, -en, -en, *m.* getvaktare. -ledern, a. getskinns.
Geissel, -n, *f.* gissel, piska. -bruder, -s, -†, *m.* gisslare, flagellant. -fahrt, -en, *f.* flagellantprocession. -hieb, -[e]s, -e, *m.* gisselslag, piskkrapp. -stiel, -[e]s, -e, *m.* piskskäft.
geisseln, -te, ge-t, *tr.* och *sich* ~ gissla (sig).
 sv. bidst; hudflåga. **Geiss[e]lung**, *f.*
Geissler, -s, -, *m.* -in, -nen, *f.* gisslare, i slut person som gisslar sig själf, flagellant.
Geist, -[e]s, -er, *m.* 1. ande. *Im ~ bei jmdm sein*: vara hos ngn i andanom. 2. själ, lif. *Den ei. seinen ~ aufgeben*: gifva upp andan. 3. anda, i ex. *der ~ des Christentums, der Zeit*. 4. ande, spöke, rå. 5. esprit, spirituellt väsen; eld, eldigt sinne. *Das Pferd hat viel ~*: hästen är mycket elldig. *Der ~ im Wein*: det berusande i vinet. 6. sprit. -bildend, a. (själs)bildande. -leer, -los, a. andetom, andefattig. -lösigkeit, 0, *f.* andetomhet. -reich, a. snillrik, anderik. -reichheit, 0, *f.* snillrikhet. -voll = -reich. -er... ex. ~ähnlich, a. spöklik. ~bann, -[e]s, 0, *m.* = ~beschwörung. ~banner, ~beschwörer, -s, -, *m.* andebesvärjare. ~beschwörung, -en, *f.* andebesvärjelse. ~bleich, a. dödsblek, spöklik. ~erscheinung, -en, *f.* andeuppenbarelse, spökeri, spöke. ~furcht, 0, *f.* spökdådsla. ~fürst, -en, -n, *m.* = ~könig. ~geschichte, -n, *f.* berättelse om ei. af andar, spökhistoria. ~klopfen, -s, 0, *n.* ~klopferei, -en, *f.* andeknackningar. ~könig, -[e]s, -e, *m.* andarnes beherskare; hög, stor ande; konung i andens rike. ~sehend, a. andeskådande. ~seher, -s, -, *m.* andeskådare. ~seherei, -en, *f.* andeskådande. ~stunde, -n, *f.* spöktimme. ~welt, -en, *f.* andeverld. ~wonne, -n, *f.* saliga andars fröjd, salighet. --es... ex. ~abwesend, a. frånvarande, tankspridd. ~abwesenheit, 0, *f.* tankspriddhet. ~arbeit, 0, *f.* tankearbete. ~blitz, -es, -e, *m.* snilleblix. ~entfaltung, 0, *f.* själsutveckling. ~flug, -[e]s, 0, *m.* andens flygt. ~freiheit, 0, *f.* 1. andens, 2. tankens frihet. ~gabe, -n, *f.* själsåfva. ~gegenwart, 0, *f.* sinnesnärvaro. ~gestörtheit, 0, *f.* sinnesförvirring. ~grösse, 0, *f.* själsstorhet. ~kraft, 0, *f.* andens kraft, intellektuell förmåga. ~krank, a. sjuk till själen; sinnosrubbad, svagsint. ~krankheit, -en, *f.* själs sjukdom; sinnesrubbing. ~nahrung, 0, *f.* näring för anden, själaspis. ~reicht[h]um, -[e]s, 0, *m.* snillrikhet. ~richtung, -en, *f.* andens, tankens riktning. ~ruhe, 0, *f.* sinnesro, själsro. ~schärfe, 0, *f.* andens, snilletts skärpa.

~schwach a. sinnessvag. ~schwäche, 0, *f.* sinnessvaghet. ~stärke, 0, *f.* själsstyrka. ~stumpf, a. slö till förståndet. ~stumpfheit, 0, *f.* slöhet. ~thätigkeit, 0, *f.* tankeverksamhet. ~träge, a. trögtänkt. ~verwandt, a. andligen beslägtad, subst. själsfrände. ~verwandtschaft, 0, *f.* själsfrändskap. ~verwirrt, a. sinnesförvirrad. ~verwirrung, 0, *f.* sinnesförvirring. ~welt, -en, *f.* andens verd, den öfversinliga verden. ~werk, -[e]s, -e, *n.* andlig produkt, literärt alster, snillefoster. ~zerrüttung = ~verwirrung. ~zwang, -[e]s, 0, *m.* andligt tvång.

geisterhaft, a. ande-, spöklik, spök-, öfvernaturlig.

geistig, a. 1. andlig (mots.: kroppslig), andens, tankens, själs-. ~e Kraft: själsstyrka. ~e Liebe: platonisk kärlek. ~e Nahrung: själaspis. 2. sprithaltig. ~e Getränke: spritdrycker, rusdrycker.

Geistigkeit, -en, *f.* 1. 0, andlighet, andlig natur. 2. andeväsen, ande.

geistlich, a. 1. andlig (mots.: världslig), t. ex. ~e Lieder, ~e Schriften. 2. kyrklig, hörande till kyrkan, t. ex. ~e Güter: prästerlig, t. ex. ~e Tracht, der ~e Stand. *Minister der ~en Angelegenheiten*: ecklesiastikminister. ~e Orden: andliga ordnar, munkordnar. *Ein ~er*: en präst(man), *die ~en*: prästerskapet.

Geistlichkeit, 0, *f.* prästerskap.

Geiz, -es, -e, *m.* 1. 0, girighet, snålhet, gnideri: åtrå, lystnad. 2. sidoskott på växter. -drache, -n, -n, -hals, -es, -e †. F -hammel, -s, -, -hund, -[e]s, -e, -teufel, -s, -, *m.* girigbuk, snålvarg, gnidare.

geizlen, -[e]st, -te, ge-t, *I. itr. h.* vara girig, vara snål, snålas, gnida. *Mit etw. ~* vara snål på, ytterligt rädd om ngt. *Nach etw. ~* girigt eftersträfvat ngt. *II. tr.* bortskära sidoskotten från.

geizig, a. girig, snål.

Gejäge, -s, 0, *n.* oupphörl. jagande, jägtande.

Gejämmer, -s, 0, *n.* ihållande jämmer.

Gejächze, -s, 0, *n.* jublande, jubel, lif, gamman.

Gejüdel, -s, 0, *n.* jodlande.

Gejübel, **Gejuchze** = **Gejächze**.

Gekeife, -s, 0, *n.* upprepat trätande, gräl, kax.

gekélcht, a. hot. försedd med (blom)kalk.

Gekicher, -s, 0, *n.* ihållande återhållet skrat.

Gekitzel, -s, 0, *n.* oupphörligt kittlande.

Gekläff[e], -[e]s, 0, *n.* gläfs.

Gekläge, -s, 0, *n.* oupphörl. klagomål, jeremiader.

Gekläpper, -s, 0, *n.* klappande, slammer, skallrande, oväsen.

Geklätsch[e], -es, 0, *n.* 1. klappande, ihårlig handklappning. 2. skvaller, karingprat.

Geklimper, -s, 0, *n.* klinkande.

Geklinge, -s, 0, *n.* oupphörligt klingande, pinglande, ringande.

Geklingel, -s, 0, n. ringning, bjällerklang, bingelibång.
Geklirr[e], -[e]s, 0, n. rassel, skrammel, slammer.
Geklöpfe, -s, 0, n. fortsatt bultande, hamrande, klappande.
Geklüt[e], -[e]s, 0, n. mågd klyfter.
Geknätter, -s, 0, n. knattrande, smattrande.
Geknirsch[e], -es, 0, n. knarkande, knarrande, knastrande, gnisslande; tandagnisslan.
Geknister, -s, 0, n. knastrande, sprakande, prassel, frasande.
Geköch, -[e]s, 0, n. kokande, kok.
Geköller, -s, 0, n. 1. kalkoners kacklande. 2. kurrande i magen. 3. rasande, raseri, grål, vrede.
gekörnt, a. kornig.
Geköse, -s, 0, n. smekande, smekningar.
Gekräch, -[e]s, 0, n. brak, skräll.
Gekrächz[e], -es, 0, n. kraxande.
Gekrätz, -es, -e, n. ⊕ affall af metall i sht af guld och silver.
Gekrätz[e], -es, 0, n. krafsande, raspande, skrapande.
Gekräusel, -s, 0, n. krusande, krusning.
Gekréisch[e], -es, 0, n. gält skrik, gält rop, gallekrik, oljud.
Gekrützel, -s, 0, n. klottrande, kräkfötter.
Gekrös[e], -es, -e, n. 1. krås (veckad remsa). 2. krös, tarmkåx. 3. krås, innanmäte.
Geküsse, -s, 0, n. oupphörligt kyssande.
Geläch[e], -[e]s, 0, n. skrattande, skratt.
Gelächter, -s, -, n. 1. skrattsalva, skratt. *Lawtes, schallendes* ~ gapskratt. 2. åtlöje, t. ex. *zum el. ein* ~ werden, *jmdn zum* ~ machen.
Gelag[e], -[e]s, -e, n. festligt lag, kalas, dryckeslag, orgie. *Ins* ~ hinein: obetänksamt, blindvis, utan urskilning.
gelährt m. m. se *gelehrt* m. m.
Geläll[e], -[e]s, 0, n. lallande.
Gelände, -s, -, n. 1. landskap, näjd, trakt, terräng. 2. = fotj.
Geländer, -s, -, n. 1. balustrad, skrank, staket. 2. spalier, gallerverk för slingerväxter.
-baum, -[e]s, -e †, m. spalierträd hvars grenar äro flätade i en spalier. **-docke**, -n, f. pelare, docka i en balustrad. **-fenster**, -s, -, n. balkongfönster. **-säule** = **-docke**.
gelängen, * *itr. s. komma, nå. Etw. an jmdn* ~ lassen: låta ngt komma ngn tillhanda. *Zu Ansehen, zu Reichthum* ~ vinna anseende, rikedom. **Gelängung**, f.
Gelärm, -[e]s, 0, n. larm, väsen.
Geläss, -es, -e, n. och * m. plats att ställa ngt, rum, utrymme, gömsle, vrå.
gelassen, a. lugn, utan lidelse.
Gelassenheit, 0, f. lugn, måtta.
Gelatine, 0, f. gelatin.
Geläuf[e], -[e]s, 0, n. beständigt springande, spring.

geläufig, a. *Etw. ist jmdm* ~ ngn är hemmastadd i, van vid, förtrogen med ngt. *Er spricht* ~ *deutsch* el. *das Deutsche* ist ihm ~ han talar tyska flytande. *Eine* ~ *e Zunge* el. *F ein* ~ *es Mundwerk haben*: vara talför, munvig.
Geläufigkeit, 0, f. färdighet; talförhet. *Die* ~ *einer Sache*: den omständigheten att man är hemmastadd i en sak.
geläumt, a. *Gut, schlecht* ~ *sein*: vara vid ett godt, dåligt lynne; *wunderlich* ~ *sein*: vara besynnerlig.
Geläut[e], -[e]s, -e, n. 1. 0, (klock)ringning, (bjäller)klang. 2. samtliga klockor i ett torn, klockspel; bjällerring.
gelb, a. gul. *Die* ~ *en [Pferde]*: de isabellfärgade hästarne. *Das* ~ *e [vom Ei]*: gulan.
-braun, a. gulbrun. **-erde**, 0, f. gulockra.
-giesser, -s, -, m. gelbgjutare. **-holz**, -es, 0, n. gulholts (*Morus tinctoria*). **-reif**, a. fullmogen, gul (om sad). **-reife**, 0, f. fullständig mognad. **-rot[h]**, a. rödgul, brandgul. **-schek[k]**[e], -en, -en, m. hvit häst med gula fläckar. **-schnabel**, -s, -†, m. 1. fogelunge. 2. bna. person som ännu ej är torr bakom öronen, ungtupp. **-schnäb[e]lig, -schnäb[e]lig**, a. l. försedd med gul näbb. 2. utmärkande för en *Gelb-schnabel* 2, ungdomlig. **-sucht**, 0, f. gulsot. **-süchtig**, a. lidande af gulsot. **-wurz[e]**, 0, f. bot. gurkmeja (*Curcuma longa*).
Gelbe, 0, f. 1. gul färg. 2. gulsot. 3. gulockra.
gelb/en, -te, *ge-t*, tr. gulfärg, gulmåla.
Gelbheit, 0, f. gul färg.
gelblich, a. gulaktig.
Geld, -[e]s. -er men i kollektiv bem. 0, n. pengar, mynt. *Bei* ~ *es sein*: vara stadd vid kassa. ~ *wie Heu haben*: hafva pengar som gräs. *In barem* ~ i reda penningar. *Kleines* ~ småpenningar. Ordapr. *wo* ~ *ist, will* ~ *hin*: mer vill mer ha. ~ *er einkassieren*: förrätta uppbörd. *Öffentliche* ~ *er unterschlagen*: försnilla, förskingra offentliga medel. **-adel**, -s, 0, m. 1. adel som köpt sitt adelskap. 2. penningadel. **-angelegenheit**, -en, f. penningfråga. **-anlage**, -n, f. pengars placering. **-anleihe**, -n, f. (penning)lån. **-aristokratie**, -en, f. börsaristokrati. **-arm**, a. som har ondt om pengar, penningfattig. **-armüt[h]**, 0, f. brist på pengar. **-ausgabe**, -n, f. (penning)utgift. **-bedarf**, -[e]s, 0, m. penningbehof. **-begierig**, a. sniken. **-beitrag**, -[e]s, -e †, m. penningbidrag. **-belohnung**, -en, f. penningbelöning. **-beutel**, -s, -, m. penningpung, börs. **-brief**, -[e]s, -e, m. penningbref. **-busse**, -n, f. (penning)böter. **-einnahme**, -n, f. uppbörd. **-einnahmer**, -s, -, m. uppbördsman. **-entschädigung**, -en, f. skadestånd i pengar. **-forderung**, -en, f. (penning)fordran. **-geschäft**, -[e]s, -e, n. bankaffär. **-geschenk**, -[e]s, -e, n. penninggåfva. **-gier**, 0, f. sni-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

kenhet, vinstbegär. **glerig**, *a.* sniken. **handel**, *-s, 0, m.* växelbank, växelhandel. **händler**, *-s, -, m.* växlare. **heirat[h]**, *-en, f.* giftermål för pengars skull. **institut**, *[-e]s, -e, n.* bankinrättning. **jude**, *-n, -n, m.* penningjude, ockrare. **kasten**, *-s, -, m.* kassaskrin. **katze**, *-n, f.* penningpus på kattskinn. **kiste**, *-n, f.* kassakista. **klemme**, *-n, f.* (penning)klämma, knipa. **krisle**, **krisis**, *-en, f.* penningkris. **leute** se *-mann*. **mäkler**, *-s, -, m.* växelmäklare. **mangel**, *-s, 0, m.* penningbrist. **mann**, *[-e]s, Geldleute, m.* penningkarl. **markt**, *[-e]s, 0, m.* penningmarknad. **mensch**, *-en, -en, m. = -mann*. **mittel**, *-s, -, n.* penningmedel. **posten**, *-s, -, m.* (penning)post. **sache**, *-n, f.* penningfråga. **sack**, *[-e]s, -e †, m.* penningsäck. **schneider**, *-s, -, m.* präjare, bedragare. **schneiderei**, *-en, f.* präjeri, bedrägeri. **schränk**, *[-e]s, -e †, m.* kassaskåp. **sendung**, *-en, f.* penning-sändning, värdeförsändelse. **sorte**, *-n, f.* myntsort. **spende**, *-n, f.* penninggåva. **spind**, *[-e]s, -e, m.* och *n.* kassaskåp. **stolz**. **I. a.** penningdryg. **II. -es, 0, m.** penningdryghet. **strafe**, *-n, f. = -busse*. **stück**, *[-e]s, -e, n.* mynt, penning. **sucht** se *-gier*. **süchtig**, *a.* sniken. **summe**, *-n, f.* penningsumma. **tasche**, *-n, f.* plånbok. **umlauf**, **verkehr**, *[-e]s, 0, m.* penningomsättning. **verlegenheit**, *-en, f.* (penning)förlägenhet, knipa. **verlust**, *[-e]s, -e, m.* (penning)förlust. **verschwendung**, *0, f.* slöseri. **vort[h]eil**, *[-e]s, -e, m.* pekuniär fördel. **wechsel**, *-s, 0, m.* växelkontor, växelbank. **wechsler**, *-s, -, m.* växlare. **wesen**, *-s, 0, n.* penningvisare, finanser. **wucher**, *-s, 0, m.* ocker. **wucherer**, *-s, -, m.* ockrare. **zähler**, *-s, -, m.* person som räknar pengar. **zeichen**, *-s, -, n.* mynttecken, sedel. **zins**, *-es, -en, m.* ränta, räntefot. **zulage**, *-n, f.* penningtillägg. **es...** **Ex. wört[h]**, *[-e]s, 0, m.* pengars värde. : *ex. Geld oder ~.*

Gelee, *-s, -s, m.* och *n.* *-en, f.* gelé.

gelégen, *a.* **1.** liggande, belägen. **2.** läglig, lämplig. **3.** *Mir ist daran ~, dass ...* det är af vikt för mig, att ... *Daran ist mir nichts ~* det bryr jag mig ej om.

Gelégénheit, *-en, f.* **1.** tillfälle. *~ macht Diebe*: tillfället gör tjufven. *Die ~ beim Schopfe ergreifen*: gripa tillfället i flykten. **2.** beskaffenhet, *ex. nach ~ der Umstände*: efter omständigheterna. **3.** (transport)lägenhet. **4.** lägenhet (lokalitet). *Alle ~en eines Hauses wissen*: känna till alla vinklar och vrår i ett hus. **5.** afträde. *-s...* **Ex. ~dichter**, *-s, -, m.* tillfällighetspoet. **~erfolg**, *[-e]s, -e, m.* framgång på grund af gynsamma omständigheter. **~gedicht**, *[-e]s, -e, n.* tillfällighetsdikt. **~kauf**, *[-e]s, -e †, m.* köp på grund af sig erbjudande lägligt tillfälle. **~macher**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* kopplare, kopplerska.

gelégenheitlich, **gelégentlich**, **I. a.** tillfällig; *adv.* vid (lämpligt) tillfälle, tillfälligtvis. **II. prep.** med gen. med anledning af.

geléhrig, *a.* läraaktig.

Geléhrigkeit, *0, f.* läraaktighet.

geléhrsäm, *a.* läraaktig.

Geléhrsamkeit, *0, f.* **1.** lärdom, kunskaper, insigter. **2.** vetenskap.

geléhrt, *a.* lerd. *Ein ~er*: en lerd, en vetenskapsman. *Ordsp. es ist noch kein ~er vom Himmel gefallen*: ingen är född mästare. **-en..** **Ex. ~bildung**, *0, f.* lerd, vetenskaplig bildning. **~dükel**, *-s, 0, m.* lärdomshög-färd. **~schule**, *-n, f.* lärdomsskola. **~stand**, *[-e]s, 0, m.* lerd stånd, vetenskapsmän. **~wesen**, *-s, 0, n.* lerd bildning, vetenskap. **vetenskapsmän. ~zunft**, *-e †, f.* vetenskapsmän, lerd skrå.

Geléhrtenschaft, *0, f.* **Geléhrtent[h]üm**, *[-e]s, 0, n.* **1.** samtliga vetenskapsmän. **2.** egenskap att vara lerd, lärdom.

Geléhrtheit, *0, f.* lärdom.

Geléier, *-s, 0, n.* **1.** positivspel; **Билл**, entonigt *ei.* ofta upprepad föredrag, rabblande. *Immer das alte ~* ständigt samma låt, samma gamla trall. **2.** söl.

Geléis[e], *-es, -e, n.* (hjul)spår, järnvägsspår. *Im alten ~e bleiben*: förblifva vid det gamla. *Etw. wieder ins ~ bringen*: åter bringa ngt i ordning, hjälpa ngt in i dess gamla hjulspår. *Aus dem ~ kommen*: urspära; bita, komma ifrån den gamla ordningen.

Geléit, *[-e]s, -e, n.* **1.** ledsaga, *i sht* för att skydda mot öfverfall, eskort, **♣** konvoj. *Imdm das ~ geben*: ledsaga, följa ngn. **2.** följa, betäckning. *Freies ~* länd, fri passage. **-s.** **Ex. ~brief**, *[-e]s, -e, m.* **1.** ländebref. **2.** fraktsedel, konnossement. **~frei**, *a.* fri från skyldigheten att ledsaga resande. **~geld**, *[-e]s, -er, n.* betalning, afgift för eskortering. **~mann**, *[-e]s, -er † och Geléitsleute = Geleiter*. **~schein** = **~brief**. **~schiff**, *[-e]s, -e, n.* **♣** konvojskepp. **~stern**, *[-e]s, -e, m.* ledstjärna. **~zettel**, *-s, -, m.* **~brief**. **~zoll**, *[-e]s, -e †, m. = ~geld*.

geléiten, ** tr.* ledsaga, följa, eskortera.

Geléiters, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* ledsagare, ledsagarska; plur. följ, eskort.

Gelénk, **I.** *[-e]s, -e, n.* led. *Aus dem ~e sein*: vara ur led. *Die ~e der Finger*: fingerlederna. **Билл. keine ~e haben**: vara orörlig, klumpig, stel. **II. a. = gelenkig** **2.** **~band**, *[-e]s, -er †, n.* gångjärn, med. ledligament. **~bruch**, *[-e]s, -e †, m.* ledbrott. **~entzündung**, *-en, f.* med. inflammation i ngn led. **~gicht**, *0, f.* gikt i lederna. **~puppe**, *-n, f.* leddocka. **~rheumatismus**, *0, m.* ledreumatism. **~schmerz**, *-es, -en, m.* smärta i lederna. **~steif**, *a.* styf i lederna. **~steifheit**, *0, f.* styfhet i lederna. **~stück**, *[-e]s, -e, n.* stycke som går att leda. **~wasser**, *-s, 0, n.* ledvatten.

gelenkig, *a.* 1. försedd med leder, ledad i sht bot. 2. böjlig, smidig, vig; *biid.* medgörlig. **Gelénkigkeit**, *0, f.* böjlighet, smidighet; *biid.* medgörlighet.

Gelérn[e], *-[e]s, 0, n.* pluggande.

Gelése, *-s, 0, n.* föraktl. oupphörligt läsande.

Geléucht[e], *-[e]s, 0, n.* upplysning, ljus.

Gelichter, *-s, -, n.* föraktl. sällskap, patrask, pack, slödder.

Geliebte(r), (*adj. höjn.*) *m.* och *f.* fästman, fästmö.

gelind[e], *a.* mild, sakta, lindrig, len, *t. ex. jmdn ~ behandeln, bei ~em Feuer braten, ~esten gesagt:* lindrigast sagdt. *~ere Saiten aufziehen:* taga skeden i vackra handen.

Gelindheit, Gelíndigkeit, *0, f.* mildhet, lindrighet, lenhet, saktmod.

gelíngen, gelang, gelänge, gelungen, * *itr. s.* lyckas, *t. ex. etw. gelingt jmdm wohl, übel:* ngt lyckas, misslyckas för ngn. *Operas. es gelingt mir etw. zu thun:* jag lyckas göra ngt. *Das ~ lyckan, framgången. Jtr. gelungen.*

gelíppit, *a.* försedd med läppar.

Gelíspel, *-s, 0, n.* ihållande hvískning; läspande.

gell, *a.* gall.

gellén, *-te, ge-t, itr. h.* ljnda gält. *~d:* gall.

gelóben, * *I. tr.* högtidligt lofva. *Mit Hand und Mund ~ lofva högt och heligt. Sich (dat.) ~ zu ... föresätta sig att ... Das gelobte Land:* det förlofvade landet. **II. Sich jmdm ~ hängifva sig åt ngn.**

Gelóbnis[s] (*afv. med kort ö*), *-ses, -se, n.* högtidligt löfte.

Gelóck[e], *-[e]s, 0, n.* 1. upprepad lockande, lock. 2. lockpipa. 3. hårets läggande i lockar.

Gelót[h]e, *-s, 0, n.* lödning.

1. gelt, *interj.* i början af en sats ungef. monne ej, tycker du ej *et. dyl.;* i slutet af en sats: eller hur?

2. gelt, *a.* gall, icke dräktig, icke mjölkande. *-kuh, -e †, f.* gallko.

Gelte, *-n, f.* bytta.

1. geltén, *-ete, ge-et, tr.* kastrera.

2. gelten, giltst, galt, gölte *et. * gälte* *et. * gülte, gegolten, gilt* *et. * gelte, I. itr. h.* 1. gälla, a) vara erkänd, *t. ex. seine Rechte ~d machen, diese Münze gilt nicht. Für et. als etw. ~ gälla, anses för et. som ngt. Von jmdm ~ gälla om ngn; b) gälla, hafva anseende, t. ex. er gilt etw.:* han är en ansedd person, *viel bei jmdm ~ stå högt i anseende, i gunst hos ngn. Ordspr. der Prophet gilt nicht in seinem Vaterlande:* ingen är profet i sitt eget land; c) kosta, *t. ex. die Ware gilt eine Mark. Etw. gilt hoch:* ngt är dyrt, står högt i pris; d) afse, *t. ex. diese Bemerkung gilt dir.* 2. särskilda fall. *Was gilt die Wette?* hvad ska vi slå vad om, att så ar? *Das lass' ich ~ det låter höra sig. I spel et. lek: das*

gilt nicht: det gillas ej. *Das gilt mir gleich:* det gör mig detsamma. *Etw. gilt vor jmdm:* ngt vinner ngn's bifall. **II.opers. Es gilt:** a) det gäller, *t. ex. es gilt dein Leben et. dir das Leben et. * dir um das Leben, es gilt zu ...;* b) *es gilt einen Versuch:* det kommer an på ett försök; c) *es gilt die Ehre:* hederen står på spel; d) *hier gilt es Mut:* här fordras mod; e) nu gäller det; f) nå ja, låt gå; g) välan! topp!

Geltung, *-en, f.* betydelse, *t. ex. eines Wortes, värde, t. ex. einer Münze, mos. einer Note, kvantitet, t. ex. einer Silbe. Etw. in et. zur ~ bringen:* göra ngt gällande. *Sich (dat.) ~ verschaffen:* förskaffa sig anseende. *Dem Gesetze ~ verschaffen:* göra lagen åtlýdd. *Auser ~ sein:* ej gälla längre. *-s...* **Ex. ~bereich**, *-[e]s, -e, m.* och *n.* **~gebiet**, *-[e]s, -e, n.* *~ einer Verordnung:* område inom hvilket en förordning har gällande kraft. **~los**, *a.* värdelös.

Gelúbde, *-s, -, n.* högtidligt löfte. *Ein ~ ablegen et. thun:* göra ett löfte. **-geschenk**, *-[e]s, -e, n.* utlofvad gåfva.

Gelumpe, *-s, 0, n.* lumpor.

gelúngen, *a.* F lyckad, pråktig, förträfflig, komisk, rolig.

Gelúst, *-[e]s, -e, n.* lust, begär, lystnad.

gelústen, * *itr. h.* *Ich gelüste et. ich lasse mich et. * mir nach etw. ~, et. vanl.opers.:* *es gelüftet mich et. * mir etw. et. nach etw. et. einer (gen.) Sache:* jag önskar, har begär till, efter ngt.

gelústig, *a.* fylld af lustar, lysten, sinlig.

1. gemäch, *a., vanl. adv.* sakta, i sakta mak, långsam, så småningom, lugn.

2. Gemäch, *-[e]s, -er †, n.* gemak, rum.

Gemäch[e], *-[e]s, -e, n.* uselt arbete, fuskande, fusk, fuskverk.

gemächlich, *a.* 1. = 1. *gemach.* 2. behaglig, bekväm, maklig.

Gemächlichkeit, *0, f.* bekvämlighet, maklighet. *Etw. nach seiner ~ thun:* göra ngt efter behag.

Gemächtheit, *0, f.* förkonstling, tillkonstling.

Gemáhl, *-[e]s, -e, m.* och *n.* gemål, make, *n. stv.* maka. *Ihr Herr ~ eder man.*

Gemáhlin, *-nen, f.* gemål, maka.

gemáhnen, * *tr. I. Jmdn an etw. (ack.) ~ páminna ngn om ngt. 2. stv. * itr. h. Etw. gemahnt jmdn et. * jmdm so und so:* ngt förefaller ngn så eller så.

Gemákel, *-s, 0, n.* upprepad småaktigt kritiserande, bäcklande.

Gemáide, *-s, -, n.* målning, målad taffla, målad duk. **-ausstellung**, *-en, f.* konstutställning.

-galerie, *-en, f.* taflegalleri. **-rahmen**, *-s, -, m.* tafvelram. **-sammlung**, *-en, f.* tafvelsamling.

Gemárkung, *-en, f.* gräns, mark, område.

gemáss, **I. a., adv.** och **prep.** med *dat.* öfverensstämmande med, i enlighet med, enligt. **II. -es, -e, n.** mått, mål.

* äkta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ⚡ åbjöterm. ✕ militärisk term.

Gemässheit, 0, *f.* öfverensstämmelse, enlighet.

In ~ Ihres Befehles: i enlighet med, enligt order befällning.

Gemäuer, -s, -, *n.* murverk, murar.

Gemecker, -s, 0, *n.* bråkande.

gemein, *a.* 1. allmän, *t. ex. für das ~e Beste sorgen, auf ~e Kosten*: på allmän bekostnad. *Ausdruck des ~en Lebens*: hvardagligt, ur det dagliga talet hämtadt uttryck. *Ins~ i allmänhet, vanligen. Das ~e*: det allmänna. 2. gemensam, *t. ex. mit jmdm ~e Sache haben et. machen*. 3. vanlig, *t. ex. ~es Jahr*: vanligt år (*mots. skottår*), *~er Tag*: söckendag, *~e Ausgaben*: löpande utgifter. 4. profan, *t. ex. die ~e Geschichte, das ~e Griechisch*. 5. gemen, *t. ex. der ~e Mann et. das ~e Volk*: gemene man. *~ ein ~er [Soldat]*: en simpel soldat. *Sich mit jmdm ~ machen*: a) nedlätet umgås med ngn, b) förnedra sig, blottställa sitt anseende genom sitt umgänge med ngn. 6. gemen, nedrig, låg, simpel. -**acker**, -s, -**†**, -**anger**, -s, -, *m.* allmänning. -**fasslich**, *a.* allmänfattlig. populär. -**fasslichkeit**, 0, *f.* allmänfattlighet. -**geist**, [-e]s, 0, *m.* 1. allmänanda, gemensambetsanda, käranda. 2. sinne för det allmänna (bästa). -**gültig**, *a.* allmängiltig. -**gut**, [-e]s, -**er** **†**, *n.* offentligt, allmänt, gemensamt gods. *Eine Wissenschaft zum ~e machen*: popularisera en vetenskap. -**hin**, *adv.* i allmänhet, vanligen. -**kundig**, *a.* allmänt bekant. -**nützig**, *a.* allmännyttig. -**platz**, -es, -**e** **†**, *m.* allningiltig sats, utnött fras. -**schädlich**, *a.* skadlig för det allmänna et. för allmänheten. -**sinn**, [-e]s, 0, *m.* = -**geist**. 2. -**spruch**, [-e]s, -**e** **†**, *m.* = -**platz**. -**trift**, -en, *f.* betesallmänning. -**verderblich**, *a.* fördärlig för det allmänna et. för allmänheten. -**verständlich** = -**fasslich**. -**verständlichkeit** = -**fasslichkeit**. -**weide**, -n, *f.* = -**trift**. -**wesen**, -s, -, *n.* det allmänna. *stat. ~wohl*, [-e]s, 0, *n.* allmänna bästa.

Gemeinde, -n, *f.* församling, socken, kommun. *Die christliche* ~ kristna församlingen, kristna kyrkan. -**acker**, -s, -**†**, *m.* allmänning. -**angelegenheit**, -en, *f.* kommunal angelägenhet. -**ausschuss**, -s, -**e** **†**, *m.* kommunalråd. -**glied**, [-e]s, -**er**, *n.* församlingsmedlem. -**haus**, -es, -**er** **†**, *n.* sockenstuga. -**kirchenrat[h]**, [-e]s, -**e** **†**, *m.* 1. kyrkoråd. 2. medlem af kyrkoråd. -**ordnung**, -en, *f.* kommunalförfattning. -**rat[h]**, [-e]s, -**e** **†**, *m.* 1. kommunalråd. 2. medlem af kommunalråd. -**sache**, -n, *f.* = -**angelegenheit**. -**schule**, -n, *f.* folkskola. -**vertreter**, -s, -, *m.* sockenombud. -**vorsteher**, -s, -, *m.* kommunalordförande. -**weise**, *adv.* sockenvis.

Gemeine, -n, *f.* teolog. församling, kyrka.

Gemeinheit, -en, *f.* gemenhet, läghet.

gemeiniglich, *adv.* gemenligen.

gemeinsam, *a.* gemensam.

Gemeinsamkeit, 0, *f.* gemensamhet.

Gemeinschaft, -en, *f.* 1. 0, gemenskap, gemensamhet. 2. förbindelse. *Mit jmdm ~ haben*: stå i förbindelse med ngn.

gemeinschaftlich, *a.* gemensam, *t. ex. ~e Sache mit jmdm machen*.

Gemeinschaftlichkeit, 0, *f.* gemensamhet, gemenskap, öfverensstämmelse.

Geméng, -s, -, *n.* blandning.

Geméngsel, -s, -, *n.* dålig blandning, röra, mischmasch.

Gemérk, [-e]s, -e, *n.* märke, kännetecken.

gemessen, *a.* noga bestämd, fast; passande, afmått, högtidlig.

Gemessenheit, 0, *f.* bestämdhet, fasthet; afmått sätt, högtidlighet.

geméssentlich, *adv.* bestämdt, säkert; passande, högtidligt.

Geméztel, -s, -, *n.* nedsablände, blodbad, massaker.

Gemésch, -es, -e, *n.* blandning, röra.

Gemme, -n, *f.* gem.

Gemórd, -s, 0, *n.* mördande, slagande, blodbad.

Gemsle, -en, *f.* stenget, gems (*Capella rupicapra*). -**bart**, [-e]s, -e **†**, *m.* bockskägg. -**bock**, [-e]s, -e **†**, *m.* gemsbock. -**haut**, -e **†**, *f.* stenetshud. -**jagd**, -en, *f.* stenettsjagt. -**leder**, -s, 0, *n.* skinn af stenetten, sämskskinn. -**en... Ex. ~jäger, ~steiger**, -s, -, *m.* stenettsjägare.

gemsenhaft, *a.* stenettsartad.

Gemüñd[e], [-e]s, -e, *n.* (flod)myning.

Gemüñkel, -s, 0, *n.* mumlande, hviskande, glunkande.

Gemürmel, -s, 0, *n.* sakta sorl, porlande.

Gemürr[e], [-e]s, 0, *n.* morrande, knotande.

Gemüs[e], [-e]s, -e, *n.* grönsaker. -**... Ex. ~bau**, [-e]s, 0, *m.* odlande af grönsaker. -**beet**, [-e]s, -e, *n.* trädgårdssäng med grönsaker. -**garten**, -s, -**†**, *m.* köksträdgård. -**gärtner**, -s, -, *m.* trädgårdsmästare som odlar grönsaker. -**händler**, -s, -, *m.* vin, -nen, *f.* frukthandlare, fruktmånglerska. -**markt**, [-e]s, -e **†**, *m.* marknad, torg för grönsaker, trädgårdstorg. -**schüssel**, -n, *f.* fat, asslett med grönsaker. -**suppe**, -n, *f.* grönsoppa.

Gemüt[h], [-e]s, -er, *n.* sinnelag, sinne, lynne, själ, hjärta. *Jmdm etw. zu ~e führen*: föra ngn ngt till sinnes, påminna ngn om ngt. *Sich (dat.) etw. zu ~e führen et. ziehen*: a) behjirta ngt, b) F intaga, förtära. *Gut von ~ sein et. ein gutes ~ haben*: hafva ett godt hjärta. *Die ~er*: sinna. -**los**, *a.* känslolös, kall. -**losigkeit**, 0, *f.* känslolöshet, köld. -**reich**, -voll, *a.* känslig. -**s... Ex. ~art**, -en, *f.* sinnelag. -**aufregung**, -en, *f.* sinnesrörelse. -**beschaffenheit** = -**art**. -**bewegung**, -en, *f.* sinnesrörelse. -**erschütterung**, -en, *f.* själskakning. -**krank**, *a.* sinnessjuk. -**krank**

heit, -en, *f.* sinnessjukdom. **~leben**, -s, 0, *n.* själslif. **~neigung**, -en, *f.* böjelse. **~regung** = **~bewegung**. **~ruhe**, 0, *f.* sinnesro. **~stärke**, 0, *f.* själsstyrka. **~stimmung**, -en, *f.* stämning, sinnesförfattning. **~unruhe**, 0, *f.* sinnesoro. **~verfassung** = **~stimmung**. **~zustand**, -[e]s, -e †, *m.* själstillstånd.

gemüt[h]lich, *a.* 1. gemytlig, godmodig, treflig, hemtreflig. 2. * sinnes-, själs-, känslig, sentiment.

Gemüt[h]lichkeit, 0, *f.* 1. gemytlighet, godmodighet, treflighet, trefligt sätt. 2. * känslighet.

gen, *prep.* med ack. mot, förekommer blott poet. samt i vissa talesätt, t. ex. **~Himmel**: upp mot himlen, **~Norden**: mot norr.

Genäge, -s, 0, *n.* gnagande.

Genäh[e], -[e]s, 0, *n.* syende, snörpande.

genánt, *a.* obehaglig, genant.

genäschig, *a.* fallen för sötsaker och försökande att på olofligt sätt komma åt dem.

Genäsel, -s, 0, *n.* uttal genom näsan.

genáu, *a.* noggrann, noga, t. ex. **~e Berechnung**, *etw.* **~ überlegen**, *etw.* **~ nehmen**: vara noga, nogräknad med ngt, **~ genommen**: strängt taget; precis, t. ex. **~ mit dem Glockenschlage vier** el. **~ um vier Uhr**: precis på slaget fyra, **~ so viel als ...** precis lika mycket som ...; **aldeles**, t. ex. **es ist ~ dasselbe**; väl, grundlig, t. ex. **einen Menschen, eine Sache ~ kennen**, **~e Bekannte sein**: vara goda vänner; utförlig, t. ex. **ein Ereignis ~ erzählen**; samvetsgrann, t. ex. **ängstlich ~ sein**; lagom, passande, **zu ~ anliegen**: sitta åt för hårdt, vara för trång; knapp, t. ex. **mit ~er Not**; sparsam, som håller på slantarne.

Genáuigkeit, 0, *f.* noggrannhet, sorgfällighet, punktlighet, regelbundenhet; sparsamhet.

Gendärm, -en, -en, *m.* gendarm.

Genéck[e], -[e]s, 0, *n.* oöpphörligt retande, förgargande, gnabb.

genéhm, *a.* angenäm, välkommen, behaglig, passande, lämplig. **Ihm ist alles ~** han går in på allt.

genéhmigen, * *tr.* gå in på, tillstädja, gilla, t. ex. **einen Vorschlag**; bevilja, bifalla, t. ex. **eine Bitte**; akceptera, t. ex. **einen Wechsel**; stadfästa, t. ex. **einen Vertrag**.

Genéhmigung, -en, *f.* gillande, bifall, tillåtelse, stadfästande, sanktion.

genéigt, *a.* 1. sluttande, lutande. 2. böjd, benägen, **zu etw.:** för ngt. 3. välvillig, gunstig, benägen, t. ex. **der ~e Leser**, **jdm ~es Gehör schenken**.

Genéigtheit, 0, *f.* 1. lutning, sluttning. 2. böjelse, benägenhet. 3. välvilja, ynnest.

Generalí, -[e]s, -e [†], *m.* general. **~adjutant**, -en, -en, *m.* generaladjutant *m. fl.* i båda språken likalydande sms. för militära grader. **~amnestie**, -en, *f.* allmän amnesti. **~befehl**, -[e]s, -e, *m.*

* generalorder. **~gewaltiger**, -s, -, *m.* * generalprofoss, generalvaldiger. **~Intendant**, -en, -en, *m.* överintendent. **~karte**, -n, *f.* generalkarta. **~nenner**, -s, -, *m.* mat. gemensam nämnare. **Brüche unter den ~ bringen**: göra bråk liknämiga. **~postdirektor**, -s, -en, *m.* generalpostdirektör. **~probe**, -n, *f.* generalrepetition. **~staaten**, *plur.* generalstaterna (provinshövdingens ombud i nederländska republikens regering). **~stab**, -[e]s, -e †, *m.* generalstab. **~S...** Ex. **~rang**, -[e]s, 0, *m.* generals rang.

Generalát, -[e]s, -e, *n.* generalsvärdighet.

Generalín, -nen, *f.* generalska.

generalisíer|en, -te, -t, *tr.* förallmänliga, generalisera.

Generalíssim|us, -us, -us *et. -i*, *m.* öfverbefälhafvare, generalissimus.

Generalítát, -en, *f.* 1. allmänhet. 2. samtliga generaler, generalsgraden.

Generalíscháft, -en, *f.* 1. generalsvärdighet. 2. = **Generalítát** 2.

Generatíón, -en, *f.* 1. alstring, fortplantning. 2. släkte, generation.

generéll, *a.* allmän, allmängiltig.

genérisch, *a.* generisk, slägt-

genésíen, -[es]t, *genas*, **genäse**, -en, -e, *itr. s.* 1. tillfriskna. 2. **Eines Kindes ~ få**, nedkomma med ett barn.

Genésung, 0, *f.* 1. tillfrisknande. 2. **Zur ~!** väl bekomme!

Genéver, -s, -, *m.* genever(bränvin).

geniál, *a.* snillrik, kvick, genialisk.

Genialítát, 0, *f.* snillrikhet.

Geníck, -[e]s, -e, *n.* 1. nacke. 2. öpphörligt nickande. **~fänger**, -s, -, *m.* jagtknif. **~schmerz**, -es, -en, *m.* ondt i nacken.

Geníe, -s, -, *n.* snille. **~corps**, -, -, *n.* * genikår, ingenjörkår. **~direktor**, -s, -en, *m.* * chef för genikåren. **~mensch**, -en, -en, *m.* snillrik människa, snille. **~offizier**, -[e]s, -e, *m.* * officer vid genikåren, fortifikationsofficer. **~streich**, -[e]s, -e, *m.* snillrik handling, snillrikt drag, kvickt upptåg. **~truppe**, -n, *f.* * genitrupp. **~waffe**, -n, *f.* * genikår, genitrupper. **~wesen**, -s, 0, *n.* * fortifikation.

geníer|en, -te, -t, *I. tr.* besvära, falla besvärlig, genera. **II. Sich ~** vara besvärad, genera sig. **Sich nicht ~ etw. zu thun**: ej draga i betänkande att göra ngt.

geníessbar, *a.* njutbar. **F er ist nicht ~** han är odräglig.

Geníessbarkeit, 0, *f.* njutbarhet.

geníess|en, -[es]t, *genoss*, **genösse**, **genossen**, -[e], föråldr. *atv. pres. genéuss[es]t*, **genéusst**, *impr. genéuss*, * *tr.*, i högtid. *still atv. itr. h.* med *geo.* 1. förtära, t. ex. **Speise und Trank**. 2. njuta, ätnjuta, få, t. ex. **eine gute Erziehung**.

geníesslich, *a.* 1. njutbar. 2. behaglig, angenäm, förtjusande. 3. gagnande, fördelaktig.

Geníessling, -[e]s, -e, *m.* njutningslysten människa.

Genippe, -s, 0, n. läppjande.
Genist[e], -[e]s, -e, n. 1. 0, upprepat byggande, jfr *nisten*. 2. fogelbo, näste. 3. fogelkull, ungar i boet. 4. snår, ris, bråte.
Geniste, -n, f. bot. ginst (Genista).
Genius, -us, -en, m. skyddsande, genius.
Genöss[e], -en, -em, m. kamrat.
Genössame, -n, f. dial. distrikt, socken.
Genössenschaft, -en, f. 1. kamratskap. 2. förening, sällskap, samfund, bolag, brödraskap. -s... Ex. ~bank, -en, f. bolagsbank. ~gesetz, -es, -e, n. lag angående bolag.
Genösschaffer, -s, -, m. medlem af en *Genossenschaft* 2.
genössenschaftlich, a. tillhörande, rörande en *Genossenschaft* 2.
Genossin, -nen, f. kvinnlig kamrat.
Genre, -s, -s, n. art, slag. -bild, -[e]s, -er, n. genrebild, genrestycke. -maleri, 0, f. genre-målning.
Gentil... Ex. -name[n], -ns, -n, m. slägtnamn.
Genuëser, I. -s, -, m. ~in, -nen, f. invånare i Genua. II. afv. **genuësisch**, a. genuësisck.
genüg (afv. med kort u), adv. nog, tillräckligt. ~ *Wein* el. * ~ *des Weins* el. ock *Wein* ~ el. * *des Weins* ~ nog med vin. ~ *Gutes* el. *Gutes* ~ tillräckligt mycket godt. *Der hat* ~ han har fått nog, så mycket han tål. *An etw.* (dat.) ~ *haben*: hafva fått nog af ngt, vara tillfreds med el. trött på ngt. *Lass dir das* ~ *sein*: var nöjd därmed. -**thuend**, a. tillfredsställande, lemnande upprättelse. -**thun**, itr. h. *Jmdm* ~ gifva ngn npprättelse. -**thuung**, -en, f. 1. tillfredsställelse. 2. upprättelse.
Genüge, 0, f. *. -s, 0, n. 1. tillräcklighet. *Zur* ~ tillräckligt. 2. *Seinem Zwecke, dem Gesetze* ~ *thun* el. *leisten*: uppfylla sitt ändamål, lagens fördringar. *Jwilm* ~ *thun*: tillfredsställa ngn. *Du sollst dein* ~ *haben*: du skall bli nöjd, du skall få ditt lystmäte.
genügen, * itr. h. 1. vara tillräcklig, vara nog, förslå; uppfylla, motsvara. ~d: tillräcklig, nog, tillfredsställande. 2. *Jmdm* ~ tillfredsställa ngn. 3. *Sich* (dat.) *etw.* el. *an etw.* (dat.) ~ *lassen*: gifva sig tillfreds, vara nöjd med ngt.
genüßlich, a. 1. nog, tillfredsställande. 2. nöjd, tillfreds. 3. förnöjsam.
Genüßlichkeit, 0, f. 1. tillräcklighet. 2. tillfredsställelse. 3. förnöjsamhet.
genüßsam, a. tillräcklig, nog.
genüßsam, a. förnöjsam, nöjd med litet.
Genüßsamkeit, 0, f. förnöjsamhet.
Genüss, -es, -e †, m. njutning. -**fähig**, a. i stånd att njuta. -**fähigkeit**, 0, f. förmåga att njuta. -**los**, a. ej innebärande ngn njutning, fadd. - **mensch**, -en, -en, m. njutningslysten människa. -**mittel**, -s, -, n. födoämne. -**reich**, a. njutningsrik. -**sucht**, 0, f. njutningslystnad. -**süchtig**, a. njutningslysten.
Geograph, -en, -en, m. geograf.
Geographie, -en, f. geografi.

geographisch, a. geografisk.
gehört, gehört, a. försedd med öra el. öron, med handtag, med (näls)öga el. ögon.
Geológ, -en, -en, m. geolog.
Geologie, -en, f. geologi.
geologisch, a. geologisk.
Geométer, -s, -, m. 1. geometer, matematiker. 2. landmätare.
Geometrie, -en, f. geometri.
geometrisch, a. 1. geometrisk. 2. landmätar.
Geörgel, -s, 0, n. ibällande orgelspel.
Georgine, -n, f. bot. dalia, georgin.
Gepährtheit, 0, f. ordning parvis, förekomst parvis, tvillingsbildning.
Gepäck, -[e]s, -e, n. packning, bagage, resgods. -**annahme**, -**aufnahme**, -n, f. inlemning af resgods. -**ausgabe**, -n, f. utlemning af resgods. -**expedition**, -en, f. resgodsexpedition. -**träger**, -s, -, m. stadsbud.
Gepäuke, -s, 0, n. 1. slående på puka. 2. studentspr. fäktande, duellerande.
Gepfeif[e], -[e]s, 0, n. pipande, hvisslande.
Gepflögenheit, -en, f. bafvannen sed, bruk.
Gepfusch[e], -[e]s, 0, n. fusk.
Gepiep[e], -[e]s, 0, n. pipande.
Gepäck[e], -[e]s, 0, n. F plågeri, plåga, vederböda, släp.
Gepäckel, -s, 0, n. ✕ förpostfäktning.
Gepläpper, -s, 0, n. pladdrande, pladder.
Geplärr[e], -[e]s, 0, n. sladder, pladder.
Geplätscher, -s, 0, n. plaskande.
Gepläuder, -s, 0, n. samspråk, prat, skvaller.
Gepöck[e], -[e]s, 0, n. 1. bultande, hamrande, klappande, knackande. 2. pockande, trots.
Gepölter, -s, 0, n. buller, oväsen.
Gepräg[e], -[e]s, -e, n. 1. prägling. 2. prägel.
Gepräg[e], -[e]s, 0, n. upprepat präl.
Geprärr[e], -[e]s, 0, n. prunk, pomp, ståt, präl, prakt.
Geprassel, -s, 0, n. prasslande, sprakande, smattrande.
Geprickel, -s, 0, n. stickning i huden.
Gepuff[e], -[e]s, 0, n. 1. puffande. 2. knal-lande med skjutgevär.
Gequäl[e], -[e]s, 0, n. kväkande.
Gequäl[e], -[e]s, 0, n. 1. plågeri. 2. käck.
Gequiek[e], -[e]s, 0, n. pipande, skrikande.
Ger, -[e]s, -e, m. och n. kastspjut. -**kopf**, -[e]s, -e †, m. grym. öfversta vid gångjarn fästade delen af målet, efter hvilket kastspjut kastas. -**werfen**, -s, 0, n. spjutkastning.
gerad[e], I. a. 1. rak, rät. *Etw.* ~ *machen*: rätta ut ngt. *In gerader Linie von jmdm herkommen*: i rätt nedstigande led härstamma från ngn. *In ~m Widerspruche sein* el. *stehen*: stå i rak, i skarp motsats. ~ *gegenüber*: midt emot. 2. rättfram, öppen, ärlig, utan omsvep, rent ut. *Sagen wir es* ~ *heraus!* för att tala rent ut, för att gå rakt på sak. 3. jämn, t. ex. *zwei ist eine* ~ *Zahl*. 4. precis, på slaget, t. ex.

~ um fünf Uhr; just, t. ex. er war ~ eingeschlafen, er ist nicht ~ mein Freund, er kommt ~ recht: han kommer just lagom, ~ darum weil ... just därför att ...; alledes, t. ex. ~ als wenn ... alledes som om, das kommt mir ~ so vor wie ...; ~ das ei. das ~ Gegenteil: raka motsatsen, heute ist es ~ ein Jahr: i dag är det jämt ett år, nun sollst du es ~ nicht haben: nu får du det rakt inre. 5. se nachgerade. II. -en, f. 1. = Geradheit 1. 2. rät linie. -flügelig, a. zool. rätvingad. -linig, a. rätlinig. -linigkeit, 0, f. rätlighet. -nasig, a. som har rak näsa. -richten, -s, 0, n. -richtung, -en, f. rätande, rätning. -sinn, -[e]s, 0, m. rättframhet, öppenhet, uppriktighet. -sinnig, a. rättfram, öppen, uppriktig. -wink[e]llig, a. rätvinklig. -[e]... Ex. ~än, adv. ~ kommen: komma alledes rätt, rakt på målet. ~äus, adv. rakt fram, rätt ut; bni. öppet, uppriktigt. ~halter, -s, -, m. ställning för att hålla kroppen rak. ~hin, adv. rättfram, ntn omsvop. ~über, adv. midt emot. ~weg, adv. ntn omsvop. ~zu, adv. rätt på sak, utan omsvop. — e... Ex. ~wóhl se Geratewohl. För öfr. jfr föreg. — es... Ex. ~wégs, adv. raka vägen, bni. = ~zu.

Geradheit, 0, f. 1. rätthet, raket, rätlighet. 2. rättframhet, rättskaffenhet, öppenhet.

Gerá[n]k[e], -[e]s, 0, n. 1. slingrande. 2. rankor.

Geráse, -s, 0, n. raseri, rasande.

Gerássel, -s, 0, n. rasslande, rassel.

Gerát[h], -[e]s, -e, n. 1. husgerådssak, kärl; servis. 2. redskap, verktyg, material, attiralj. -aufseher, -s, -, m. materialförvaltare. -holz, -es, 0, n. trä, virke, lämpligt att bearbetas till allahanda redskap. -kammer, -n, f. materialbod. -kasten, -s, -, m. verktyglåda. -turnen, -s, 0, n. -übungen, f. plur. gymnastik, öfningar med hjälp af redskap (mots. fristående).

I. **gerát[h]en**, * itr. s. 1. råka, komma. An jmdn ~ råka, stöta på ngn, an einander ~ råka ihop, i handgemäng. Auf den Einfall, den Gedanken ~ få det infallet, den tanken, † auf den Grund ~ råka, sätta på grund. Ausser sich ~ blifva utom sig. In Angst ~ blifva ängslig, gripas af ångest, in Brand ~ fatta eld, sich (dat. recipr.) in die Haare ~ råka i lufven på hvarandra, in jmds Hände ~ falla i händerna på ngn, in Hitze ~ blifva varm, uppragt, in Schulden ~ skuldsätta sig, in Schweiss ~ blifva svettig, in Streit ~ blifva osams, in Verfall ~ förfalla, in Wut et. Zorn ~ blifva uppragt. Das Schiff geriet durch den Sturm nach Schottland: skeppet drefs af stormen till Skottland. Wenn er über die Bücher gerät: när han får fatt i böckerna. Unter die Feinde ~ komma i fiendens våld, råka i fångenskap. 2. lända, t. ex. etw. gerát

jmdm zum Ärgernis: ngt länder, blir till förrargelse för ngn, zum Tode: blir ngns död. 3. utfalla, lyckas, t. ex. gut, schlecht ~; alles gerát ihm. Wohl ~ arta sig väl, schlecht ~ vanartas; part. perf.: wohl ~e Kinder: välartade barn, schlecht ~ vanartig.

2. **gerát[h]en**, a. 1. se 1. geraten 3. 2. rådlig, lämplig.

Gerat[h]ewóhl, n. brukligt blott i sammanställningar: aufs ~ på vinst och förlust, på försök.

Gerát[h]schaft, -en, f. = Gerát.

Geráuí[e], -[e]s, 0, n. slagsmål.

geráum, a. 1. rymlig. 2. Eine ~e Zeit: en lång tidsrymd. Vor ~en Jahren: för många år sen.

geráumig, a. rymlig.

Geráumigkeit, -en, f. utrymme, rum.

Geráune, -s, 0, n. hviskande, hviskning.

Geráusch, -es, -e, n. oregelbundet ljud, buller, brus, sorl, oväsen. -los, a. tyst, utan buller, ljudlös. -losigkeit, 0, f. tysthet, lugn. -macher, -s, -, m. en som gör väsen (af sig). -voll, a. väsnande, bullrande, harklande.

Geráusper, -s, 0, n. harklande, harkling.

Gerb[e]... Ex. -haus, -es, -er †, n. garfveri. -säure, 0, f. garfsyra. -stahl se Gärb... -stoff, -[e]s, -e, m. garfämne.

gerb[en], -te, ge-t, tr. 1. garfva hudar. 2. F jmdm den Buckel et. das Fell et. die Haut ~ et. jmdn ~ prygla, klå ngn. 3. se gärben. **Gerbung**, f.

Gerber, -s, -, m. garfvar. -geschäft, -[e]s, -e, n. garfveri(rörelse). -gesell[e], -en, -en, m. garfvargesäll, garfvardräng. -handwerk, -[e]s, 0, n. garfvaryrke. -lohe, -n, f. ⊕ garfvarbark. -werkstatt, -en †, f. garfveri.

Gerberéi, -en, f. garfveri. -betrieb, -[e]s, 0, m. -geschäft, -[e]s, -e, n. garfveri(rörelse).

gerécht, a. 1. rättvis; rättmätig, laglig. Jmdm ~ werden: göra ngn rättvisa. ~e Strafe: välförtjänt straff. 2. passande, t. ex. das Kleid ist mir ~. In alle[n] Sätte[n] ~ sein: passa öfverallt. 3. hemmastadd, t. ex. in einem Fache ~ sein. 4. angenäm, behaglig.

Geréchtigkeit, -en, f. 1. rättvisa. 2. rättmätighet, t. ex. die ~ eines Ansruches. 3. teol. rättfärdighet. 4. rättighet, (yrkes)privilegium. -s... Ex. ~liebe, 0, f. rättskänsla, rätt-sinnighet. ~liebend, a. rättsälskande.

Geréchtsäme, -n, f. = Gerechtigkeit 4.

Geréde, -s, 0, n. prat. Sich ins ~ bringen: låta tala om sig.

Gerégne, -s, 0, n. oupphörligt regnande.

Geréibe, -s, 0, n. oupphörligt rifvande.

geréichen, * itr. h. lända, t. ex. etw. gereicht jmdm zum Verderben, zur Ehre, zur Schande.

Geréim[e], -[e]s, -e, **Geréimsel**, -s, -, n. rimsmideri.

Geréiss[e], -es, 0, n. rifvande, slitande. Es ist ein förmliches ~ um ihn: man riktigt släss om honom.

Gerëiztheit, 0, *f.* uppretad, upprörd sinnesstämning.

Gerëne, -s, 0, *n.* F spring, ränn.

geréuen, * *tr.* vanl.opers. *Etw. gerëut mich* et. *es gerëut mich einer* (gen.) *Sache*: jag ångrar ngt. *Sich eine Sache ~ lassen*: ångra ngt.

1. Gericht, -[e]s, -e, *n.* (mat)rätt.

2. Gericht, -[e]s, -e, *n.* 1. domstol, rätt; magistrat. *Jmdn vor ~ fordern* et. *laden*: kalla ngn inför rätta. *Jmdn beim ~ verklagen*: väcka åtal mot ngn. **2.** tingshus, rådhus, tingsal. **3.** domstols session, ting, rättegång, dom. ~ *halten*: sitta ting; ~ *halten* et. *zu ~ [e] sitzen über jmdn*: sitta till doms öfver ngn. *Relig. mit jmdm ins ~ gehen*: gå till doms med ngn; *das jüngste ~ yttersta domen*. **4.** befogenhet till lagskipning. **5.** domsaga. -s... Ex. ~ *amt*, -[e]s, -er †, *n.* tingshus. ~ *beamte(r)*, (adj. bju) *m.* juridisk ämbetsman, lagkarl, domare, rådman. ~ *behörde*, -*n.* *f.* = **2. Gericht** 1. ~ *bescheid*, -[e]s, -e, ~ *beschluss*, -es, -e †, *m.* domslut, dom. ~ *bezirk*, -[e]s, -e, *m.* domsaga. ~ *bote*, -*n.*, -*n.*, *m.* rättsjämnare, vaktmästare. ~ *büch*, -[e]s, -er †, *n.* domstolsprotokoll. ~ *diener*, -*s.*, -*m.* = ~ *bote*. ~ *feier*, -*n.*, *f.* ~ *ferien*, *plur.* rättegångsferier. ~ *folge*, -*n.*, *f.* rättegångsordning. ~ *gebäude*, -*s.*, -*n.* domstols lokal, tingshus, rådhus. ~ *gebühren*, *f. plur.* rättegångsportler. ~ *halter*, -*s.*, -*m.* domhafvande, domare. ~ *handel*, -*s.* †, *m.* rättegångssak, mål, process. ~ *haus*, -es, -er †, *n.* = ~ *gebäude*. ~ *herr*, -*n.*, -*en*, *m.* herre, ägare, husbonde med domsrätt. ~ *herrschaft*, -*en*, *f.* domsrätt. ~ *hof*, -[e]s, -e †, *m.* domstol. ~ *kosten*, *plur.* rättegångskostnader. ~ *lokal*, -[e]s, -e, *n.* = ~ *gebäude*. ~ *ordnung*, -*en*, *f.* rättegångsordning. ~ *person*, -*en*, *f.* = ~ *beamter*. ~ *personal*, -[e]s, -e, *n.* domstolspersonal, domarekår. ~ *pflüge*, 0, *f.* lagskipning. ~ *rat[h]*, -[e]s, -e †, *m.* justitieråd. ~ *saal*, -[e]s, -e †, *m.* domsal, tingsal. ~ *sache*, -*n.*, *f.* = ~ *handel*. ~ *schöppe*, -*n.*, -*n.*, *m.* bisittare i en domstol, rådman, nämndeman. ~ *schreiber*, -*s.*, -*m.* tingskrifvare, notarie. ~ *schulze*, -*n.*, -*n.*, *m.* unget. häradssession, nämndeman. ~ *sitzung*. = ~ *gebühren*. ~ *sprache*, -*n.*, *f.* lagspråk. ~ *sprengel*, -*s.*, -*m.* domsaga. ~ *stand*, -[e]s, 0, *m.* domstol under hvilken ngn lyder och förhållandet att lyda under densamma. ~ *statt*, 0, ~ *stätte*, -*n.*, *f.* tingställe, domstol. ~ *stil*, -[e]s, -e, *m.* rättegångsstil. ~ *stube*, -*n.*, *f.* = ~ *saal*. ~ *stuhl*, -[e]s, -e †, *m.* domstol. ~ *tag*, -[e]s, -e, *m.* rättegångsdag. ~ *termin*, -[e]s, -e, *m.* tingstermin. ~ *verfahren*, -*s.*, 0, *n.* rättsprocedur. ~ *verhandlung*, -*en*, *f.* domstolsförhandling. ~ *verwalter*, -*s.*, -*m.* domhafvande. ~ *verwaltung*, 0, *f.* lagskipning. ~ *vollzieher*, -*s.*, -*m.* rättebetjänt,

exekutionsbetjänt. ~ *wesen*, -*s.*, 0, *n.* rättegångsväsen. ~ *zwang*, -[e]s, 0, *m.* domsrätt, domvärjo.

gerichtlich, *a.* rättslig, laglig. ~ *in Medizin*: rättsmedicin.

Gerichtsbarkeit, 0, *f.* lagskipning, domvärjo, domsaga.

Geriebenheit = *Durchtriebenheit*.

Geriem, -[e]s, -e, *n.* remtjo.

Geriesel, -*s.*, 0, *n.* sakta sorlande.

gering, *a.* 1. ringa, liten. *Nicht im ~ sten*: icke det ringaste. ~ *achten* et. ~ *schätzen*: ringakta. *Von jmdm ~ denken*: hafva en låg tanke om ngn. **2.** af ringa halt, t. ex. ~ *es Gold*. *Zu ~ underhaltig*. **3.** af låg närkomst. ~ *in Leute*: småfolk. -**achtung**, 0, *f.* ringaktning. -**függig**, *a.* ringa, obetydlig. -**függigkeit**, 0, *f.* obetydlighet. -**hallig**, *a.* af ringa halt. -**haltigkeit**, 0, *f.* ringa halt. -**haltung** = -**achtung**. -**schätzig**, *a.* ringaktande. -**schätzung** = -**achtung**.

Gerینگel, -*s.*, 0, *n.* ringlande.

Gerینگheit, 0, *f.* ringhet.

geringbär, *a.* som kan löpna, stelna.

Gerinne, -*s.*, -*n.* 1. 0, rinnande. **2.** rinnande vätska, vatten. **3.** rädda.

gerinnen, * *itr.* s. löpna, ysta sig, lefra sig, stelna. **Gerinnung**, *f.*

Gerippe, -*s.*, -*n.* skelett, benrangel; stomme.

gerippt, *a.* försedd med refben; bot. ådrig, nervig.

Germáne, -*n.*, -*n.*, *m.* german.

Germánien, -*s.*, 0, *n.* *npr.* Germanien, Tyskland.

Germánin, -*nen*, *f.* germansk kvinna.

germánisch, *a.* germansk.

germanisier'en, -*te*, -*t*, *tr.* germanisera, förtyska. **Germanisierung**, *f.*

Germanism[us], -*us*, -*en*, *m.* germanism, tysk ordvändning.

Germanist, -*en*, -*en*, *m.* germanist, germansk språkforskare.

germanistisch, *a.* germansk.

gern[e], *adv.* gärna. ~ *oder un~* med eller mot ngn vilja. *Etw. ~ sehen, essen, trinken*: tycka om ngt, *jmdn ~ haben* et. *mögen*: tycka om ngn. *Diese Pflanze wächst ~ in feuchtem Boden*: denna växt tycker om, trivs bäst i fuktig jordmån. *Das ist ~ möglich*: det är mycket möjligt. -**gelehrt**, *a.* som tycker om att anse för lärd. -**gesehen**, *a.* gärna sedd, omtyckt. -**gröss**, *a.* som gärna vill vara stor. -**klug**, *a.* snusfornuftig.

Geröchel, -*s.*, 0, *n.* rosslande, rossling(ar).

Geröhrich[t], -[e]s, -e, *n.* vass, med vass et. rör bevuxet ställe.

Geröll[e], -[e]s, 0, *n.* rullande, rullning(ar).

Geröll[e], -[e]s, -e, *n.* rullsten(sgrus), klappersten(ar), med rull- et. klappersten be-täckt ställe, grus(hög).

Gerste, -*n.*, *f.* korn (Hordeum). -*n...* Ex. ~ **acker**.

-s, -†, *m.* kornåker. ~brot, [-e]s, -e, *n.* kornbröd. ~graupe, -n, *f.* helgryn af korn. ~gries[s], [-s]es, 0, *m.* smågryn af korn. ~grütze, -n, *f.* korngrynsgröt. ~korn, [-e]s, -er †, *n.* 1. kornkorn. 2. tangämåt: linie. 3. vigt: gran. 4. ögonobjektdom: vogel. ~malz, -es, 0, *n.* kornmalt. ~mehl, [-e]s, 0, *n.* kornmjöl. ~saft, [-e]s, -e †, *m.* 1. kornvatten. 2. omskrifta för öl. ~stroh, [-e]s, 0, *n.* kornhalm. ~trank = ~saft. ~wasser, -s, 0, *n.* kornvatten.

gersten, *a.* af korn, korn-

Gerte, -n, *f.* spö, ris. -n... Ex. ~hieb, [-e]s, -e, *m.* spörrapp.

Geruch, [-e]s, -e †, *m.* 1. lukt, os. 2. bita. rykte. *In gutem ~e stehen:* hafva ett godt rykte om sig. -los, *a.* luktlös. -lösigkeit, 0, *f.* luktlöshet. -reich, *a.* starkt luktdande. -s... Ex. ~nerv, [-e]s el. -en, -en, *m.* luktnerv. ~sinn, [-e]s, 0, *m.* luktsinne. ~vermögen, -s, 0, *n.* luktförmåga. ~werkzeuge, *n. plur.* luktorgan.

Gericht, [-e]s, -e, *n.* rykte. -s... Ex. ~weise, *adv.* ryktesvis.

Gerüch[e], [-e]s, 0, *n.* oupphörligt ropande, rop. gerühen, * *itr. h.* värdigas, behaga. *Der König hat gerüht zu befehlen:* konungen har i nåder befalt.

Gerümpel, Gerümpel, -s, 0, *n.* 1. buller af vaguar på ojämnna gator o. dyli. 2. skräp, bråte.

Gerünzel, -s, 0, *n.* rynkning.

Gerüst[e], [-e]s, -e, *n.* ställning. -bock, [-e]s, -e †, *m.* bock som en ställning hvilat på. -breit, [-e]s, -er, *n.* bråde, planka till en ställning.

Gerüsch[e], -es, 0, *n.* halkning, glidning.

Gerüttel, -s, 0, *n.* rystande, skakning.

Gesäbber, -s, 0, *n.* F dreglande, dregel.

Gesäge, -s, 0, *n.* oupphörligt sågande.

Gesäme, -s, 0, *n.* samling frösorster, utsäde.

gesám[m]t, *a.* all, hel; plur. samtliga, allesamman. -ausfuhr, 0, *f.* hela utförseln. -ausgabe, -n, *f.* fullständig upplaga af en författares skrifter, samlade skrifter. -begriff, [-e]s, -e, *m.* generelt begrepp. -betrag, [-e]s, -e †, *m.* hela beloppet. -bild, [-e]s, -er, *n.* totalbild. -eigent[h]üm, [-e]s, -er †, *n.* samfäld egendom. -einfuhr, 0, *f.* hela införseln. -erbe, -n, -n, *m.* universalarfvinge. -ertrag, [-e]s, -e †, *m.* hela afkastningen. -gebrauch, [-e]s, 0, *m.* uteslutande nyttjanderätt. -gut, [-e]s, -er †, *n.* gemensamt gods. -macht, -e †, *f.* samfäld makt. -masse, -n, *f.* hela massan. -sprache, -n, *f.* gemensamt språk. -staat, [-e]s, -en, *m.* statsförbund. -summe, -n, *f.* totalsumma. -verbindlichkeit, -en, *f.* solidarisk ansvarighet. -vermögen, -s, 0, *n.* hela förmögenheten. -wille[n], -ns, 0, *m.* allmän vilja. -zahl, -en, *f.* totalsumma.

Gesám[m]theit, Gesám[m]tschaft, -en, *f.* sammanfattning, summa, kår; öfversattes ofta bäst med adj. samtliga.

Gesánde(r), (adj. böjn.) *m.* sändebud, ambassadör.

Gesándtschaft, -en, *f.* beskickning. -s... Ex. ~hotel, -s, -s, *n.* sändebuds bostad. ~posten, -s, -, *m.* sändebudspost. ~prediger, -s, -, *m.* legationspräst. ~rat[h], [-e]s, -e †, *m.* legationsråd.

gesándtschaftlich, *a.* beskicknings-, legations-, sändebuds-, diplomatisk.

Gesáng, [-e]s, -e †, *m.* sång. -büch, [-e]s, -er †, *n.* psalmbok. -buchlied, [-e]s, -er, *n.* psalm. -buchvers, -es, -e, *m.* psalmvers. -drossel, -n, *f.* sångtrast (*Turdus musicus*). -einlage, *n.* *f.* inskjutat sångstycke. -lehre, 0, *f.* sångundervisning. -lehrer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* sånglärare, sånglärarinna. -reich, *a.* rik på sång; poetisk. -schule, -n, *f.* sångskola. -stimme, -n, *f.* sångstämma. -stunde, -n, *f.* sångtimme. -verein, [-e]s, -e, *m.* sångförening. -weise, I. -n, *f.* 1. sätt att sjunga. 2. melodi. II. *adv.* sjungande, i sång. -s... Ex. ~kundig, *a.* som kan sjunga.

Gesáss, -es, -e, *n.* 1. säte, bak. 2. sits.

Gesáuf[o], [-e]s, 0, *n.* supande, supning.

Gesáug[e], [-e]s, 0, *n.* sugande, sugning.

Gesáuse, -s, 0, *n.* susande, sus, brus.

Gesáusel, -s, 0, *n.* sakta sus, susning.

Geschäft, [-e]s, -e, *n.* 1. affär, a) köp, uppgörelse *m.* m. b) handel(shus). 2. yrke, sysselsättning.

-s... Ex. ~angelegenheit, -en, *f.* affär. ~an[t]heil, [-e]s, -e, *m.* andel i en affär. ~aufgabe, -n, *f.* affärs uppgifvande. ~auftrag, [-e]s, -e †, *m.* affärsuppdrag, kommission.

~bericht, [-e]s, -e, *m.* 1. redogörelse för en affär *m.* m. 2. ämbetsberättelse. ~brief, [-e]s, -e, *m.* affärsbref, handelsbref. ~büch, -e]s, -er †, *n.* räkenskapsbok. ~drang, [-e]s, 0, *m.* affärers hopande. ~erfahren, *a.* hemmastad, bevandrad i affärer. ~erfahrenheit, ~erfahrung, 0, *f.* 1. affärserfarenhet. 2. affärsvana. ~fertigkeit, -en, *f.* affärsvana.

~freund, [-e]s, -e, *m.* affärsvän. ~führer, -s, -, *m.* förste bokhållare. ~führung, 0, *f.* affärs ledning. ~gang, [-e]s, -e †, *m.* affärsgång, ärende. ~geist, [-e]s, -er, *m.* affärsnille. ~genoss[e], -en, -en, *m.* kompanjon.

~gewandtheit, 0, *f.* affärsvana. ~haus, -es, -er †, *n.* handelshus. ~kreis, -es, -e, *m.* verksamhetskrets. ~kniff, [-e]s, -e, *m.* affärsknep. ~leben, -s, 0, *n.* affärslif. ~leute

se ~mann. ~lokal, [-e]s, -e, *n.* affärslokal, byrå, kontor. ~los, *a.* 1. sysslolös. 2. handel.

flau. ~e Zeit: stiltje inom handelsverlden, tid då inga affärer göras. ~lösigkeit, 0, *f.* 1. sysslolöshet. 2. handel. flauhet, stiltje. ~mann, [-e]s, *Geschäftsleute*, *m.* affärsman. ~mäs-

sig, *a.* affärsmässig. ~ordnung, -en, *f.* dagordning. ~personal, [-e]s, -e, *n.* i en affär anställd personal. ~reise, -n, *f.* affärsresa.

~reisende(r), (adj. böjn.) *m.* reseexpedit. ~sache, -n, *f.* affär(ssak). ~sprache, 0, *f.* affärspråk. ~stil, [-e]s, -e, *m.* affärsstil.

~stockung, -en, *f.* affärsstockning. ~stube, -n, *f.* kontor. ~stunde, -n, *f.* kontorstimme. ~thätigkeit, 0, *f.* affärsverksamhet. ~träger, -s, -, *m.* 1. befallmaktigad ombud, agent. 2. sändebud af lägre rang. ~unternehmung, -en, *f.* handelsför tag. ~verbindung, -en, *f.* ~verkehr, -[e]s, 0, *m.* handelsförbindelse. ~verlegung, -en, *f.* affärsflyttning. ~verwalter = ~führer. ~zimmer, -s, -, *n.* kontor. ~zweig, -[e]s, -e, *m.* affärsgren.

geschäftig, *a.* bestämsam, verksam, nitisk, ifrig, tjänstfärdig.

Geschäftigkeit, 0, *f.* bestämsamhet, nitisk verksamhet, ifver, tjänstfärdighet.

geschäftlich, *a.* affärs-, handels-.

Geschäkel, -s, 0, *n.* skämt, lek.

Geschäuel, -s, 0, *n.* gungande.

geschéhen, *es geschéit, geschah, gescháhe, geschehen, ' itr. s.* 1. ske, hända. 2. göras, tillfogas, *t. ex. es geschieht viel für die Armen, es geschieht ihm Abbruch. Es geschieht mir ein Dienst damit:* ni gör mig en tjänst därmed. *Es wird dir nichts zu Leide ~* det skall ej vederfaras dig ngt ondt. *Es geschieht dir ganz recht:* det är rätt åt dig. *Ich weiss nicht, wie mir geschieht:* jag vet ej, hur det är fatt (med mig). 3. *Es ist um mich ~* det är slut med mig, jag är förlorad.

geschéi[d]t, *a.* klok, förståndig, slug. ~er Kopf: godt huvud, slughuvud. *Er ist nicht recht ~* han är tokig.

Geschéi[d]theit, -en, *f.* klokhet, förstånd.

Geschéite, -s, 0, *n.* trätande, gräl, kax.

Geschénk, -[e]s, -e, *n.* skänk, gåfva. *Jmdm ein ~ mit etw. machen:* skänka ngn ngt. -füss, -es, 0, *m.* *Mit jmdm auf dem ~e stehen:* stå på förtrolig fot med ngn så att man utbyter gåfvor med honom.

Geschérz[e], -es, 0, *n.* skämt.

geschéut *se geschéit.*

Geschéit[e], -en, *f.* historia, berättelse. *Iron das ist eine schöne ~* det är just vackert. *Die ganze ~* hela saken. -en... Ex. ~büch, -[e]s, -er †, *n.* bok med berättelser. ~erzähler, -s, -, *m.* historieberättare. — -s... Ex. ~büch, -[e]s, -er †, *n.* historiebok, historia. ~erzählung, -en, *f.* historisk berättelse. ~forscher, -s, -, *m.* historieforskare. ~forschung, 0, *f.* historieforskning. ~kenntnis[s], -se, ~kunde, 0, *f.* historisk kunskap. ~kundig, *a.* kunnig, hemmastadd i historien. ~maler, -s, -, *m.* historiemålare. ~malerei, 0, *f.* historiemålning. ~mässig, *a.* öfverensstämmande med historien. ~schreiber, -s, -, *m.* historieskrifvare. ~schreibung, 0, *f.* historieskrifning. ~stunde, -n, *f.* historietimme. ~tabelle, ~tafel, -n, *f.* historisk tabell. ~werk, -[e]s, -e, *n.* historiskt arbete.

geschichtlich, *a.* historisk.

Geschick, -[e]s, -e, *n.* 1. 0, skick, fason, snitt. *Etw. ins ~ bringen:* bringa ngt i ordning. 2. 0, lämplighet, fallenhet, skicklighet. 3. öde, bestämelse.

Geschick[e], -[e]s, 0, *n.* skickande hit och dit.

Geschicklichkeit, -en, *f.* skicklighet, färdighet.

geschickt, *a.* 1. skicklig. 2. *Zu etw. ~* lämplig, passande till ngt.

Geschiebe, -s, 0, *n.* oupphörligt skjutande.

Geschiess[e], -es, 0, *n.* oupphörligt skjutande med skjutgevär.

Geschimpf[e], -[e]s, 0, *n.* oupphörligt okvädande.

Geschirr, -[e]s, -e, *n.* 1. redskap, husgeråd, kärl.

2. seldon. *Sich ins ~ legen:* taga i af alla krafter, av. *bnd. F bnd. aus dem ~e kommen:* tappa koncepterna. 3. åkdon, ekipage. 4. vissa till en maskin hörande delar, *t. ex. allt löst till en väfsto. -kamm, -[e]s, -e †, m.* väfsked. -macher, -s, -, *m.* 1. sadelmakare. 2. väfskedmakare. -meister, -s, -, *m.* 1. stallmästare, förste stalldräng. 2. postiljon, diligenskusk. -zeug, -[e]s, 0, *n.* seldon.

Geschlâmp[e], -[e]s, 0, *n.* usel soppa, vattenvälling, blask.

Geschlécht, -[e]s, -er, *n.* 1. kön; gram. genus.

2. slägt, ätt. 3. slägte. 4. slag, art. -er...

Ex. ~geschichte, -n, *f.* slägthistoria. ~kunde, 0, *f.* genealogi. ~kundige(r), (adj. böja) *m.* genealog. — -s... Ex. ~adel, -s, 0, *m.* adel med ärfligt adelskap. ~alter, -s, -, *n.* mansålder. ~ärt, -en, *f.* slägttecken. ~baum, -[e]s, -e †, *m.* stamträd. ~endung, -en, *f.* gram. genusändelse. ~fall, -[e]s, -e †, *m.* gram. genitiv. ~folge, -n, *f.* slägtföljd. ~forscher, -s, -, *m.* genealog. ~krankheit, -en, *f.* sjukdom i könsdelarne. ~kunde, 0, *f.* genealogi. ~leben, -s, 0, *n.* könsförhållanden. ~liebe, 0, *f.* sinlig kärlek. ~linie, -n, *f.* slägtföljd. ~los, *a.* könlös. ~lösigkeit, 0, *f.* könlöshet. ~name[n], -ns, -n, *m.* slägtnamn, familjenamn. ~organ, -[e]s, -e, *n.* könsdel. ~register, -s, -, *n.* slägtregister. ~reife, 0, *f.* manbarhet, pubertet. ~[h]eil, -[e]s, -e, *m.* könsdel. ~trieb, -[e]s, 0, *m.* könsdrift. ~unterschied, -[e]s, -e, *m.* ~verschiedenheit, -en, *f.* könskillnad. ~wahl, 0, *f.* könsurval. ~wappen, -s, -, *n.* slägtvapen. ~wort, -[e]s, -er †, *n.* artikel.

geschléchtlich, *a.* 1. köns-. 2. slägt-.

1. Geschléit[e], -[e]s, 0, *n.* släpande, slipning.

2. Geschléif[e], -[e]s, 0, *n.* släpande, dragande.

Geschléinder, -s, 0, *n.* släpande gång.

Geschléipp[e], -[e]s, 0, *n.* 1. släpande, släp. 2. släp på klädning.

Geschliffenheit, 0, *f.* egenskap att vara släpad, polityr, skärpa.

Geschlinge, -s, -n. 1. 0, slnkande, glupskhet. 2. hopflätning, flätverk. 3. hjärtslag af stogade djur.

geschlössen, *a.* slutet.

Geschlössenheit, 0, *f.* slutenhet.

Geschluchz[e], -es, 0, n. snyftande.
Geschmäck, -[e]s, -e[r] †, m. smak. ~ *an etw.* (dat.) *finden*: tycka om ngt. -los, a. smaklös. -lösighet, 0, f. smaklöshet. -reich, -voll, a. smaklig, smakfull. För öfr. se följ. sms. -S... Ex. ~ *empfindung*, -en, f. smaksensation. ~ *lehre*, 0, f. lära om smaken, ästetik. ~ *organ*, -[e]s, -e, n. smakorgan. ~ *richtung*, -en, f. smakriktning. ~ *sinn*, -[e]s, 0, m. smaksinne. ~ *werkzeug*, -[e]s, -e, n. smakorgan. ~ *widrig*, a. osmaklig, smaklös. ~ *widrigkeit*, 0, f. osmaklighet, smaklöshet.
Geschmätz[e], -es, 0, n. 1. smackande. 2. oupphörligt kyssande, pussande.
Geschmäch[e], -[e]s, 0, n. oupphörligt rökande, bolmande.
Geschmäuse, -s, 0, n. kalasande.
Geschmichel, -s, 0, n. smekande, smekning(ar).
Geschmiede, -s, -, n. smycke. -handel, -s, 0, m. juvelhandel. -händler, -s, -, m. juvelhandlare. -kästchen, -s, -, n. juvelskrin. -reicht[h]üm, -[e]s, -er †, m. rikedom på juveler.
geschmeidig, a. smidig, böjlig, mjuk, bind. atv. inställsam.
Geschmeidigkeit, 0, f. smidighet, böjlighet.
Geschmeiß, -es, 0, n. 1. ekskrementer. 2. maskyngel, maskar. 3. mänsklighetens afskum.
Geschmetter, -s, 0, n. smattrande.
Geschmiede, -s, 0, n. oupphörligt smidande.
Geschmier[e], -[e]s, 0, n. 1. oupphörligt smörjande. 2. klottrande, sudd, kråkfötter.
Geschmink[e], -[e]s, 0, n. oupphörligt sminkande.
Geschmóll[e], -[e]s, 0, n. trampenhet, dåligt lynne, gnat.
Geschmúnzel, -s, 0, n. småskrattande af rönasjelse.
Geschnábel, -s, 0, n. hugg el. smekning med näbben, kyssande; F bind. atv. om maoniskor.
Geschnárch[e], -[e]s, 0, n. snarkande.
Geschnátter, -s, 0, n. snattrande; pladdrande.
Geschnáuf[e], -[e]s, 0, n. frustande, frysande.
Geschnórkel, -s, -, n. cirklar, slängar i skrin.
Geschnúffel, -s, 0, n. vädrande, nosande, snokande.
Geschnúrr[e], -[e]s, 0, n. surrande, snurrande.
Geschópf, -[e]s, -e, n. skapad varelse; foster.
Geschóss, -es, -e, n. 1. projektil, kula, skott. 2. skott på växter. 3. våning. -**geschwindigkeit**, 0, f. ✕ projektils hastighet. -**spiegel**, -s, -, m. ✕ kulspegel.
Geschráubtheit, 0, f. skruvadt, konstladt sätt, förkonstling, tillgjordhet.
Geschréi, -[e]s, -e, n. 1. skrik, skri. 2. väsen, larm, bråk. 3. dåligt rykte. *Jmdn ins ~ bringen*: bringa ngn i misskredit.
Geschréibe, -s, 0, n. mycket skrivande, skrifter.
Geschréibsel, -s, 0, n. usel skrift, fuskverk.
Geschríll[e], -[e]s, 0, n. gälla, skärande ljud, gäll(a) hvissling(ar).

Geschrót, -[e]s, -e, n. testikelpung.
Geschúr, -[e]s, 0, n. ♂ slagg.
Geschütte, -s, 0, n. oupphörligt ösande, hållande.
Geschüttele, -s, 0, n. upprepadt skakande, skakning(ar).
Geschütz, -es, -e, n. artilleripjes, kanon; kollektivt: artilleri. -**aufstellung**, 0, f. artilleriets uppställning. -**donner**, -s, 0, m. kanonernas åska. -**kugel**, -n, f. kanonkula. -**park**, -[e]s, -e, m. artilleripark. -**plorte**, -n, f. skottglugg. -**wesen**, -s, 0, n. artilleri. -**zug**, -[e]s, -e †, m. = -park.
Geschwáder, -s, -, n. † eskader.
Geschwánke, -s, 0, n. oupphörligt vacklande.
Geschwátz, -es, -e, n. prat, pladder.
geschwátzig, a. pratsam, pladderaktig.
Geschwátzigkeit, 0, f. pratsamhet, pratsjuka.
geschwéigen, * *itr.* (h.) vaal. blott inf. och pres. 1. förtiga, *einer* (gen.) *Sache*: en sak. *Dessen zu ~ dass ...* för att ej tala om att ... 2. *Geschweige denn*: mycket mindre, t. ex. *ich thäte es nicht als Freund, geschweige denn als Feind*.
Geschwélge, -s, 0, n. fråssande, fråsseri.
Geschwém[m]e, -[e]s, 0, n. flöde, svall.
geschwind, a. hastig, snabb, hurtig, rask. *Er wusste nicht, was er ~ sagen sollte*: han viste i hastigheten icke, hvad han skulle säga. -**marsch**, -es, -e †, m. hastig, forcerad marsch, ilmarsch. -**schlüssig**, a. raskt beslutsam. -**schreiber**, -s, -, m. snabbskrifvare, stenograf. -**schrift**, -en, f. stenografi. -**schrift**, -[e]s, 0, m. bastiga steg, hastig, rask takt.
Geschwindigkeit, -en, f. hastighet, snabbhet, raskhet.
Geschwírr[e], -[e]s, 0, n. surrande, susande, hvinande.
Geschwíster, -s, -, n. vant. plur., syskon. -**kind**, -[e]s, -er, n. syskonbarn. -**liebe**, 0, f. syskonkäre. -**paar**, -[e]s, -e, n. syskonpar.
geschwísterlich, a. syskon-, broderlig, systerlig.
Geschwórf[e]ne(r), (adj. böjns.) m. 1. edsvuren juryman: *die ~n*: jury. 2. edsvuren tjänsteman; grufingenjör. -n... Ex. ~**gericht**, -[e]s, -e, n. jury. ~**obmann**, -[e]s, -er †, m. jurypresident.
Geschwúst, -e †, f., * -[e]s, -e †, m. svullnad.
Geschwúr, -[e]s, -e, n. bulnad, böld. -**bildung**, -en, f. bulnande, bulnad.
geschwúrig, a. full af bölder, bulnande. ~ *werden*: bulna.
geségnen, * *tr.* 1. förädr. välsigna. 2. taga afsked af, t. ex. *das Zeitliche, die Welt ~ säga* verden farväl, afvida.
Geséll[e], -en, -en, m. 1. kamrat, sälle. 2. gesäll. -en... Ex. ~**bier**, -[e]s, 0, n. gemensamt förtärdt öl. ~**grad**, -[e]s, 0, m. gesällgrad. ~**herberge**, -n, f. härbärge för gesäller, för handverkare. ~**jahre**, n. pl. gesällår. ~**zeit**, 0, f. gesälltid.
geséll'en, -te, -t, * *tr.* sammanföra, förena. II.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ♂ tekoisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

Sich ~ sälla sig. Ordspr. *gleich und gleich gesellt sich gern*: lika barn leka bäst. **Gesällung**, *f.* gesellenhaft, *a.* gesällaktig.

Gesellenshaft, *-en, f.* 1. 0, egenskap att vara gesäll, gesällgrad. 2. samtidige gesäller inom ett yrke el. en ort, gesällkår.

gesellig, *a.* sällskaplig, umgängsam. ~ *leben*: (om djur) lefva i samhällen.

Geselligkeit, *0, f.* sällskaplighet.

Gesellschaft, *-en, f.* 1. sällskap; societet: samhälle. *Jmdm* ~ *leisten*: hålla ngn sällskap. *Etw. zur ~ thun*: göra ngt för sällskaps skull. *In ~ gehen*: gå bort på bjudning. *Wir haben ~ vi* hafva främmande. ~ *en geben*: hafva mottagningar. 2. bolag. -s... Ex. ~ *anzug*, *-[e]s, -e †, m.* visitdrägt. ~ *bank*, *-en, f.* aktiebank. ~ *dame*, *-n, f.* sällskapsdam. ~ *glied*, *-[e]s, -er, n.* medlem af ett sällskap. ~ *haus*, *-es, -er †, n.* 1. ett sällskaps lokal, klubb. 2. societetsbyggning. ~ *ordnung*, *-en, f.* bolagsordning. ~ *reise*, *-n, f.* af ett sällskap företagen resa. ~ *spiel*, *-[e]s, -e, n.* sällskapspel. ~ *sprache*, *-n, f.* umgängesspråk. ~ *theater*, *-s, -, n.* sällskaps-teater. ~ *ton*, *-[e]s, 0, m.* sällskapston. ~ *trieb*, *-[e]s, 0, m.* sällskaplighet. ~ *vertrag*, *-[e]s, -e †, m.* bolagsordning. ~ *zimmer*, *-s, -, n.* salong.

Gesellschafter, *-s, -, m.* ~ *in*, *-nen, f.* 1. sällskapare, sällskap, sällskapsmänniska; *f.* av sällskapsdam. 2. (handels)kompanjon.

gesellschaftlich, *a.* 1. samhällig, samhälls-social. 2. sällskaplig, societets-. *Es fehlt ihm an ~er Bildung*: han saknar verdensvana. 3. i sällskap med andra, gemensam.

Gesellschaftlichkeit, *0, f.* sällskaplighet, umgänge.

Gesänge, *-s, 0, n.* brännande, härjande med eld.

Gesänk, *-[e]s, -e, n.* 1. sänkande, sänkning. 2. sänkning, fördjupning. 3. berg. schakt som ej går i dagen; grufbotten. 4. sänke. 5. ☉ gjutform.

Gesetz, *-es, -e, n.* lag. *Zum ~e werden*: blifva lag. -*artikel*, *-s, -, m.* lagparagraf. -*auslegung*, *-en, f.* lagtolkning. -*buch*, *-[e]s, -er †, n.* lagbok. -*entwurf*, *-[e]s, -e †, m.* lagförslag. -*gebend*, *a.* lagstiftande. -*geber*, *-s, -, m.* lagstiftare. -*gebung*, *-en, f.* lagstiftning. -*kundig*, *a.* laglär. -*los*, *a.* laglös. -*lösigkeit*, *0, f.* laglöshet. -*mässig*, *a.* lagenlig, laglig. -*mässigkeit*, *0, f.* lagenlighet, laglighet. -*samm-lung*, *-en, f.* lagsamling. -*widrig*, *a.* lagstridig, olaglig. -*widrigkeit*, *0, f.* lagstridighet, olaglighet. -*es...* Ex. ~ *kraft*, *0, f.* laga kraft.

gesetzlich, *a.* laglig, lagbunden.

Gesetzlichkeit, *0, f.* laglighet, lagbundenhet.

gesetzt, *a.* 1. lagn, stadig, mogen. ~ *es Wesen*: lagn. allvarligt sätt. ~ *es Alter*: mogen ålder. 2. antagen, förutsatt. ~ *en Falls*: antaget el. förutsatt att. ~ *dass es el. dass dem so wäre*: antaget att det förhölle sig så.

Gesetztheit, *0, f.* lagn, allvar.

Gesüß[e], *-es, 0, n.* suckande.

Gesicht, *-[e]s, n. a)* plur. -*e*, 1. syn, synförmåga. *Etw. aus dem ~e verlieren*: förlora ngt ur sigte. *Etw. ins ~e fassen*: noga betrakta, syna ngt. *Etw. zu ~e bekommen*: få syn på ngt. 2. syn, vision, uppenbarelse. *b)* plur. -*er*, 3. ansigte; uppsyn, min. *Ein blosses ~ haben*: vara blek. *Jmdm ins ~ lachen*: skratta ngn midt upp i ansigtet. *Das ~ verändern*: ändra ansigtsuttryck. *Ein langes ~ machen*: få lång näsa. *Er ist seinem Vater aus dem ~e geschnitten*: han är sin fars afbild. 4. grimas. *Ein ~ ziehen el. ~er schneiden*: göra grimaser. *Jmdm ein ~ el. schiefe ~er machen*: göra grimaser åt ngn. 5. sigte på gevarer. -*er...* Ex. ~ *schnneiden*, *-s, 0, n.* grimaserande. ~ *Schneider*, *-s, -, m.* person som gör grimaser. — -*s...* Ex. ~ *ausdruck*, *-[e]s, -e †, m.* ansigtsuttryck. ~ *bildung*, *-en, f.* ansigtsbildning. ~ *deuter*, *-s, -, m.* fysionomist. ~ *farbe*, *-n, f.* ansigtsfärg. ~ *fehler*, *-s, -, m.* fel på synen. ~ *feld*, *-[e]s, -er, n.* synfalt. ~ *form*, *-en, f.* ansigtsform. ~ *kreis*, *-es, -e, m.* synkrets. ~ *kundige(r)*, (adj. böj.) *m.* fysionomist. ~ *linie*, *-n, f.* ansigtslinje. ~ *muskel*, *-s, -n, m.* ansigtsmuskel. ~ *nerv*, *-[e]s el. -en, -en, m.* synnerv. ~ *punkt*, *-[e]s, -e, m.* synpunkt. ~ *rose*, *-n, f.* ansigtsros. ~ *schmerz*, *-es, -en, m.* smärta i ansigtet. ~ *schwäche*, *-n, f.* svagsynthet. ~ *täuschung*, *-en, f.* synvilla. ~ *verzerrung*, *-en, f.* förvridning af ansigtsdragen. ~ *weite*, *-n, f.* synvidd. ~ *winkel*, *-s, -, m.* synvinkel. ~ *zug*, *-[e]s, -e †, m.* ansigtsdrag.

Gesims, *-es, -e, n.* sims, karnis, fris, list, kant. -*kachel*, *-n, f.* simskakel. -*uhr*, *-en, f.* väggur, pendyl.

Gesinde, *-s, 0, n.* tjänare, tjänstefolk. -*amt*, *-[e]s, -er †, n.* byrå för tjänstsökande. -*bier*, *-[e]s, 0, n.* öl åt tjänstefolket. -*brot*, *-[e]s, 0, n.* tjänarens bröd. -*kost*, *0, f.* tjänarens kost. -*lohn*, *-[e]s, -e †, m.* tjänarens lön. -*ordnung*, *-en, f.* tjänstehjonsstadga. -*stube*, *-n, f.* tjänarens rum.

Gesindel, *-s, 0, n.* pack, slödder.

Gesänge, *-s, 0, n.* oupphörligt sjungande.

gesinnt, *a.* sinnad.

Gesinnung, *-en, f.* tänkesätt, sinnelag, karaktär, afsigt(er). -*s...* Ex. ~ *genoss[e]*, *-en, -en, m.* liktänkande. ~ *gleichheit*, *0, f.* öfverensstämmelse i tänkesätt. ~ *los*, *a.* karaktärslös. ~ *lösigkeit*, *0, f.* karaktärslöshet. ~ *probe*, *-n, f.* karaktärsprof. ~ *treu*, *a.* sin öfvertygelse trogen, karaktärsfast. ~ *treue*, *0, f.* trohet mot sin öfvertygelse, karaktärsfasthet. ~ *tüchtig*, *a.* besjälad af ädla tänkesätt, karaktärsfast. ~ *tüchtigkeit*, *0, f.* ädelt sinnelag, karaktärsfasthet.

gesittet, *a.* civiliserad, sedig, anständig, städad, bildad.

Gesittung, *-en, f.* civilisation, anständigt, städadt sätt, bildning.
Gesitz[e], *-es, 0, n.* ständigt sittande.
Gesöff, *[-e]s, -e, n. P 1. 0,* supande. **2.** nsel dryck, blask, slask.
Gesörge, *-s, 0, n.* orolig omsorg, ängsligt sörjande.
Gespán, *[-e]s* et. * *-en, -e[n]*, *m. 1.* kamrat. **2.** ungersk landshöfding (seer för ett komitat).
Gespänn, *[-e]s, -e, I. m. = Gespan. II. n.* spann, anspänn, par dragare, ök.
Gespán[n]schaft, *-en, f.* komitat.
Gespán[n]theit, *0, f.* spänning, sträckning; *biid.* spänning, spänd uppmärksamhet, spänd förväntan, spändt förhållande.
Gespárr[e], *[-e]s, -e, n.* sparrar, bjälklag.
Gespáss[e], *-es, 0, n.* oupphörligt skämtande, skämt.
Gespéi[e], *[-e]s, 0, n.* oupphörligt spottande, stånalga kräkningar.
Gespénst, *[-e]s, -er, n.* spöke, ande. *-er...* *Ex. ~ärtig, a.* spöklik. *~erscheinung, -en, f.* andeuppenbarelse. *~furcht, 0, f.* spökrädsla. *~geschichte, -n, f.* spökhistoria. *~glaube[n]*, *-ns, 0, m.* tro på spöken. *~reich, -[e]s, 0, n.* andeverld. *~schiff, -[e]s, -e, n.* spökskepp. *~spuk, -[e]s, -e, m.* spökeri. *~stunde, -n, f.* spöktimme.
gespénsterhaft, a. spöklik, spök-
Gespénsterhaftigkeit, *0, f.* spökligt utseende.
gespénst[er]isch, gespénstig = gespensterhaft.
Gespérr[e], *[-e]s, 0, n. 1.* spärrning, spärrande. **2.** spärrnande emot, krus, kruserlighet. **3.** *plur. -e, ngt* som spärrar, hinder, spärrhjul, spärrhake.
Gespí[e], *[-e]s, 0, n.* oupphörligt spelande et. lekande.
Gespíele, *-n, -n, m. Gespíelin, -nen, f.* lekkamrat, barndomsvän.
Gespínn[e], *[-e]s, 0, n.* oupphörligt spinnande.
Gespín[n]st, *[-e]s, -e, n.* ngt spunnet, spånad; spindelväf; *biid.* rånker.
Gespóns, *-es, -e, m. och n. ** fästman, äkta hälf, make.
Gespótt, *[-e]s, -e, n.* spott, hån; föremål för hån och spott.
Gespótt[e], *[-e]s, Gespóttel, -s, 0, n.* oupphörligt gyckel, drift, spott, hån.
Gesprách, *[-e]s, -e, n. I.* samtal. *Ein ~ mit jmdn anknüpfen:* börja ett samtal med ngn. *Das ~ auf etw. bringen:* bringa ngt på tal. **2.** samtalsämne, t. ex. *er ist das ~ der ganzen Stadt. -s...* *Ex. ~form, 0, f.* samtalsform. *~ton, -[e]s, 0, m.* samtalston. *~weise, adv.* samtalsvis.
gespráchig, a. språksam, pratsam.
Gespráchigkeit, *0, f.* språksamhet.
gespráchlich, a. i samtalsform.
gespráchsám, a. språksam.
Gespréiz, *-es, 0, n. Gespréiztheit, 0, f.* mycket väsen af sig, morskhet.

Gesprénge, *-s, 0, n.* spritande, besprängning, fuktande.
Gesprénge, *-s, 0, n.* oupphörligt hoppande.
Gesprítz[e], *-es, 0, n.* ständigt sprutande.
Gespróss, *-es, 0, n.* uppskjutande.
Gesprúdel, *-s, 0, n. 1.* uppsprutande, porlande, plaskande. **2.** vattensprång, springkälla.
Gespúck[e], *[-e]s, 0, n.* oupphörligt spottande.
Gespúk[e], *[-e]s, 0, n.* spökeri.
Gespú[e], *[-e]s, 0, n.* oupphörligt sköljande.
Gespúte, *-s, 0, n. F* skyndsamhet, hast.
gest., förkortning för gestorben: död (†).
Gestáde, *-s, -, n.* strand.
Gestált, *I. -en, f. 1.* gestalt, figur, form. **2.** ställning, förhållande. *Nach ~ der Sachen:* efter omständigheterna. **II. a.** beskaffad. *Bei so ~en Umständen:* under sådana förhållanden. *-los, a.* saknande gestalt, formlös. *-losigkeit, 0, f.* formlöshet. *-en...* *Ex. ~reich, ~voll, a.* rik på växlande gestalter.
gestált[en, -ete, -et, * I. tr. forma, bilda, modellera. *Das Mädchen ist wohl gestaltet:* flickan har en vacker figur. **II. Sich ~ gestalten** sig.
Gestálter, *-s, -, m.* person som ger gestalt, form åt ngt, ordnare.
Gestáltung, *-en, f.* bildning, ställning, tillstånd. *-s...* *Ex. ~fáhig, a.* bildbar. *~fáhigkeit, 0, f.* bildbarhet.
Gestámmel, *-s, 0, n.* stammande.
Gestámp[e], *[-e]s, 0, n.* stampande.
gestándig, a. erkännande. *~ sein:* erkänna, bekänna. *Er ist es ~ han* tillstår, medger det.
Gestándnis[s], *-ses, -se, n.* erkännande, bekännelse. *Jmdn* *von ~se von etw. bringen:* förmå ngn att bekänna ngt.
Gestänge, *-s, -, n.* mängd stänger, plats med uppställda stänger; gårdsgård.
Gestánk, *[-e]s, -e †, m.* stank, vidrig lukt.
Gestánker, *-s, 0, n. P 1.* spridande af stank. **2.** missämjas stiftande, förtal, grålsökande.
gestátten, * *tr.* tillåta, medgifva. **Gestátung, f.**
Gestáude, *-s, -, n. = Gestráuch.
Geste, *-n, f.* åtbörd, gest.
gestóhen, * *I. tr.* erkänna, tillstå, bekänna. **II. itr. s.** stelna, stanna, löpna.
Gestéin, *[-e]s, -e, n.* mineral, bergart, berg; (ådel)stenar. *-árt, -en, f.* bergart. *-kunde, 0, f.* mineralogi. *-reich, -[e]s, 0, n.* mineralrike.
Gestéll, *[-e]s, -e, n.* ställning, ställ, hylla, ram. *F biid. ein schnuriges ~* en rolig kropp.
Gestéllung, *-en, f.* ✕ inställelse. *-s...* *Ex. ~be-fehl, -[e]s, -e, m.* ~order, *-n, f.* order om inställelse. *~pflichtig, a.* skyldig att inställa sig.
Gestéppe, *-s, 0, n.* stickande, stickning.
gestern, *adv.* igår. *~ morgen:* igår morse.
gestérnt = gestírnt.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

Gestichel, -s, 0, n. retsamt, förargligt, speffullt tal, skämt.
gestiefelt, a. iklädd stöflar.
gestielt, a. försedd med stjäkl.
gestikulieren, -te, -t, *itr.* h. gestikulera.
Gestirn, [-e]s, -e, n. stjärnbild, stjärna, stjärnhimmel. -**ambeter**, -s, -, m. stjärndyrkare. -**anbetung**, 0, f. -**dienst**, [-e]s, 0, m. stjärndyrkan. -**stand**, [-e]s, -e †, m. konstellation.
gestirnt, a. försedd, smyckad, beströdd, ofversållad med stjärnor.
Gestirnung, -en, f. konstellation.
Gestöber, -s, -, n. yrande massa; yrväder.
Gestöhn[e], [-e]s, 0, n. stönande.
Gestölper, -s, 0, n. snafvande, snubblande.
Gestötter, -s, 0, n. stammande.
Gesträmpel, -s, 0, n. sparkande.
Gesträuch, [-e]s, -e, n. buskar, busksnår, buskage.
gestréit, a. randig.
Gestréite, -s, 0, n. oupphörligt tvistande.
gestréng[e], a. sträng. *tilltal till adel* ~er Herr, ~e Frau: nådig herre, nådig fru.
Gestréu, [-e]s, 0, n. ngt utströdt, strö.
gestrig, a. inträffande igår, gårdagens. *Am ~en Tage*: igår. *Die ~en Ereignisse*: gårdagens händelser.
Geströh, [-e]s, **Geströhde**, -s, 0, n. strö.
Gestróm, [-e]s, 0, n. strömmande, strömning.
Gestrüdel, -s, 0, n. hvirflande, hvirvel.
Gestrüpp, [-e]s, -e, n. risiga buskar, snår.
Gestüb[e], -s, 0, n. stybb.
Gestück, [-e]s, -e, n. kanon.
Gestühl, [-e]s, -e, n. stol, sits; ställning.
Gestümper, -s, 0, n. fusk, fuskverk.
Gestüt, [-e]s, -e, n. stuteri.
Gesúch, [-e]s, -e, n. ansökan, anhållan, begäran. *Was ist sein ~?* hvad vill han?
Gesúch[e], [-e]s, 0, n. oupphörligt sökande, le-tande.
gesúcht, a. 1. eftersökt, handel. begärlig. 2. sökt, onaturlig, konstlad.
Gesúchtheit, 0, f. sökt, konstladt sätt.
Gesúdel, -s, 0, n. sudderi, sudd.
Gesúmme, -s, 0, n. surrande, surr.
gesund, *gesünder* ei. *gesunder*, *gesündest* ei. *gesundest*, a. 1. frisk, kry. *Wieder ~ werden*: åter tillfriskna. *Der ~e Menschenverstand*: sundt bondförstånd. 2. sund, hälsosam. *Es ist Ihnen ganz ~* det är rätt åt er. -**brunnen**, -s, -, m. hälsobrunn.
gesundén, * *itr.* s. tillfriskna.
Gesúndheit, -en, f. 1. hälsa, friskhet. [*Zur*] ~! väl bekomme! 2. sundhet, hälsosamhet. -s... *Ex.* ~**amt**, [-e]s, -er †, n. hälsövarð-nämnd. ~**halber**, *adv.* för hälsans skull. ~**kunde**, ~**lehre**, 0, f. hälsövarðslära, sundhetslära. ~**pass**, -es, -e †, m. sundhetspass. ~**pflege**, 0, f. hälsövard. ~**polizei**, 0, f. sundhetspolis. ~**probe**, -n, f. karantän. ~**regel**, -n, f. sundhetsregel. ~**rücksicht**, -en, f. hälsoskäl.

~**schädlich**, a. skadlig för hälsan. ~**schein**, [-e]s, -e, m. sundhetsintyg. ~**widrig**, a. ohälsosam. ~**zustand**, [-e]s, -e †, m. hälsotillstånd.

gesundheitlich, a. hälso-, sanitär, hygienisk.
Getadel, -s, 0, n. oupphörligt tadelande, tadel-sjukan.
Getäfel, -s, -, n. panelning.
Getändel, -s, 0, n. skämt, lek.
Getänz[e], -es, 0, n. oupphörligt dansande.
Getást[e], [-e]s, 0, n. trefvande, kännande; känselsinne.
Getäumel, -s, 0, n. tumlande, raglande.
Getausch[e], -es, 0, n. ständigt bytande, ombytte, ombytlighet.
Getausch[e], -es, 0, n. upprepat bedrägeri.
Gethier se *Getier*.
Gethúe, -s, 0, n. föga gagnande, bullrande verksamhet, gagnlös ifver; tillgjordhet.
Gethürm se *Getürm*.
Getier, [-e]s, -e, n. djur, djursamling, djur-verld.
getigert, a. tigerfläckig.
Getöbe, -s, 0, n. rasande, raseri.
Getön[e], [-e]s, 0, n. ljudande, tonande, upprepat ljud. sorl, brus.
Getös[e], **Getös[e]**, -es, -e, n. brusande, brus, larm, väsen.
Getrab[e], [-e]s, 0, n. ständigt trafvande, gående, trampande.
Geträmpel, -s, 0, n. ljud af ständigt trafvande, tramp.
Getränk, [-e]s, -e, n. dryck.
Geträppel, -s, 0, n. F ljud af ständigt gående.
getrauen, * *tr.* och *sich* ~. *Ich getraue mich dessen* ei. *ich getraue es mir*: jag tilltror mig det, törs (företaga) det. *Sich wohin ~ töras gå*, våga sig ngustädes hän.
Geträufel, -s, 0, n. ständigt droppande, dryppande, dropp.
Geträum[e], [-e]s, 0, n. ständigt drömmande, drömmeri.
Getreibe, -s, 0, n. 1. driftig verksamhet, rörlighet, lif. 2. rörlig hop, mängd, trängsel.
Getreide, -s, -, n. säd. spannmål. -**ausfuhr**, 0, f. sädexport. -**bau**, [-e]s, 0, m. sädesodling. -**boden**, -s, -[†], m. spannmålsvind, magasin. -**brand**, [-e]s, 0, m. brand. sot på säd. -**darre**, -n, f. sädesria. -**feld**, [-e]s, -er, n. sädesåker, sädesfält. -**grube**, -n, f. jordkällare för spannmål. -**handel**, -s, 0, m. spannmåls-handel. -**keller**, -s, -, m. = -**grube**. -**korn**, [-e]s, -er †, n. sädeskorn. -**land**, [-e]s, -er †, n. 1. 0, för säd lämplig jordmon. 2. på säd rikt land. -**markt**, [-e]s, -e †, m. spannmåls-marknad. -**mass**, -es, -e, n. sädesmått. -**mühle**, -n, f. kvarn. -**pacht**, -en, f. arrende som erlagges i spannmål. -**schwinde**, -n, f. sädesvanna. -**speicher**, -s, -, m. spannmåls-vind, magasin. -**sperre**, -n, f. förbud mot spannmålsutförel. -**wagen**, -s, -[†], m. hö-

kärra. **-zeh[e]nt[e]**, **-[e]s**, **-en**, *m.* spannmåls-tionde. **-zins**, **-es**, **-en**, *m.* = **-pacht**.

Getréntheit, *0*, *f.* omständigheten att vara åtskilda.

getréu, *a.* trogen, tillgifven.

getréulich, *a.* i sht *adv.* trogen, redlig.

Getriebe, **-s**, **-**, *n.* maskineri, mekanism.

Getriller, **-s**, *0*, *n.* oupphörliga drillar, drillande. kvintillering.

Getrippel, **-s**, *0*, *n.* oupphörligt trippande.

Getródel, **-s**, *0*, *n.* F söl.

Getrómmel, **-s**, *0*, *n.* ständigt trummande.

Getrópfel, **-s**, *0*, *n.* ständigt droppande, drypande.

getróst, *a.* lugn, förtröstansfull. *Sei* ~ [en *Mutes*]: var vid godt mod, var lugn. *F er ist nicht recht* ~ han är ej riktigt klok.

getrósten, * *sich* ~ lugna sig, hafva tålmod. *Sich einer* (gen.) *Sache* ~ med tillförsigt hoppas på, förlita sig på en sak.

Getrómmen, **-s**, **-**, *n.* spillror, ruiner.

Getúmmel, **-s**, *0*, *n.* tomlande, jägtande.

Getúmmel, **-s**, *0*, *n.* orolig hop, trängsel, virrvarr, oro, larm, buller, støj.

Getúrm, **-[e]s**, **-e**, *n.* tormängd.

Getúte, **-s**, *0*, *n.* tutande, tutning.

Geúthheit, *0*, *f.* öfning, skicklighet.

Gevátter, **-n** el. **-s**, **-[n]**, *m.* ~ **in**, **-nen**, *f.* fadder, gudfar, gudmor, *f.* av. skvallersyster. *Bei einer Kinde [zu]* ~ stehen: stå fadder åt ett barn. *F ~ Schneider und Handschuhmacher*: småfolk, skraddare och skomakare, kreti och pleti. **-brief**, **-[e]s**, **-e**, *m.* inbjudning att stå fadder. **-schmaus**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* fadderkalas. **-s...** Ex. ~ **mann**, **-[e]s**, *Gevattersleute*, *m.* fadder, gudfar.

Gevátterschaft, **-en**, *f.* 1. fadderskap. 2. faddrar.

Geviert[e], **I.** **-[e]s**, **-e**, *n.* fyrkant, kvadrat; fyrdelning. *Drei Fuss ins ~ messen*: hålla tre fot i kvadrat. **II.** **geviert**, *a.* fyrkantig, kvadratisk; fyrdelad. **-fúss**, **-es**, **-[e]**, *jt* *Fuss* 2 och 3, *m.* kvadratfot. **-meile**, **-n**, *f.* kvadratmil. **-wurzel**, **-n**, *f.* mat. kvadratrot.

Gewáchs, **-es**, **-e**, *n.* växt; planta, blm. ättling. **-erde**, *0*, *f.* matjord. **-haus**, **-es**, **-er** †, *n.* växt-hus, drifhus. **-hauspflanze**, **-n**, *f.* drifhus-planta. **-kunde**, *0*, *f.* botanik. **-kundige(r)**, (adj. *bojn.*) *m.* botanist. **-lehre** = **-kunde**. **-reich**, **I.** **-[e]s**, *0*, *n.* växtrike. **II.** *a.* rik på växter. **-sammlung**, **-en**, *f.* växtsamling.

Gewáckel, **-s**, *0*, *n.* vacklande, vacklande el. vaggande gång.

gewáhr, *a.* *Einer* (gen.) *Sache* ~ *werden*: få syn på, få se, märka en sak.

Gewáhr, * **-en**, *f.* garanti, borgen, säkerhet. *Für jmdn ~ leisten*: gå i borgen, i god för ngn; *für etw. ~ leisten*: gå i god för, garantera ngt. **-leister**, **-s**, **-**, *m.* ~ **in**, **-nen**, *f.* person som går i god för ngt, borgesman, borgen. **-leistung**, **-en**, *f.* borgen, garanti. **-lösigkeit**, *0*, *f.* brist på säkerhet, på garan-

ti. **-s...** Ex. ~ **mann**, **-[e]s**, *Gewährsleute*, *m.* 1. borgesman, borgen. 2. sagesman.

gewáhrbar, *a.* som kan beviljas, billig.

gewáhren, * **I.** *tr.* och *itr.* *h.* *Eine* el. *einer* (gen.) *Sache* ~ märka, få syn på en sak. **II.** *Sich* ~ taga sig i akt, *einer* (gen.) *Sache*: för ngt. **Gewáhrung**, *f.*

gewáhren, * **I.** *tr.* 1. bevilja, *jmdm etw.*: ngn ngt. 2. erbjuda, *t. ex.* *jmdm Schutz*. **II.** *itr.* *h.* 1. *Für etw.* ~ gå i god för ngt. 2. *Etw.* ~ *lassen*: låta ngt fortgå, äga bestånd, ej bry sig om ngt; *jmdn ~ lassen*: låta ngn hållas, få sin vilja fram. **Gewáhrung**, *f.*

Gewáhrsám, **-[e]s**, **-e**, *m.* **-[n]**, *f.* förvar; fångs-ligt förvar, fångelse.

Gewáhrschaft, **-en**, *f.* borgen, garanti.

Gewáld[e], **-[e]s**, *0*, *n.* skog.

Gewáldt, **-en**, *f.* 1. makt, våld, vælde, *t. ex.* ~ *über jmdn haben*, *das steht nicht in meiner ~*. 2. våld, öfvervåld. *Jmdm ~ an-thun*: våldföra sig på ngn. Ordspr. ~ *geht vor Recht*: den starke har alltid rätt. 3. *Aus aller ~* af alla krafter. *Mit aller ~* a) starkt, grufligt, förfärligt, b) ovilkorligen. **-anmässung**, **-en**, *f.* maktens tillvälande. **-anwendung**, **-en**, *f.* maktens utöfvande, användande af våld. **-brief**, **-[e]s**, **-e**, *m.* fullmakt(surkund). **-geber**, **-s**, **-**, *m.* fullmakts utfärdare, förlänare af makt. **-haber**, **-s**, **-**, *m.* aukthafvande, maktägande. **-handlung**, **-en**, *f.* våldsbragd. **-herr**, **-n**, **-en**, *m.* = **-herr-scher**. **-herrschaft**, **-en**, *f.* despotism, våld, tyranni. **-herrscher**, **-s**, **-**, *m.* despot, tyrann. **-lüstern**, *a.* maktlysten. **-mässregel**, **-n**, *f.* våldsamt åtgärd. **-missbrauch**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* missbruk af sin makt. **-schritt**, **-[e]s**, **-e**, *m.* våldsamt, olagligt steg. **-streich**, **-[e]s**, **-e**, *m.* kupp, öfverrumpning, våldsbragd. **-that**, **-en**, *f.* våldsbragd. **-thäter**, **-s**, **-**, *m.* våldsverkare. **-thätig**, *a.* våldsamt. **-thätigkeit**, *0*, *f.* våldsverkan, våldsamhet.

gewáldig, *a.* våldig, stark, mäktig.

gewáldigen, * *tr.* göra sig till herre öfver.

Gewáldtge(r), (adj. *bojn.*) *m.* profoss, gevaldiger.

gewáldtsám, *a.* våldsamt.

Gewáldtsamkeit, *0*, *f.* våldsamhet.

Gewánd, **-[e]s**, **-er** †, *n.* drägt, skrud. **-händler**, **-s**, **-**, *m.* klädeshandlande. **-los**, *a.* oklädd.

Gewánde, **-s**, **-**, *n.* (dörr- el. fönster)infattning.

gewándt, *a.* händig, skicklig, färdig, rask.

Gewándtheit, *0*, *f.* skicklighet, färdighet, händighet.

gewánten, * *tr.* och *itr.* *h.* vänta, afvakta, *eine* el. *einer* (gen.) *Sache*: ngt.

gewártig, *a.* 1. *Jmdm ~ sein*: stå till ngns tjänst. 2. *Einer* (gen.) *Sache ~ sein*: afvakta en sak.

gewártigen, * *tr.*, *itr.* *h.* och *sich* ~ med gen. vänta, afvakta, vara beredd på.

Gewásch, **-es**, **-e**, *n.* prat, sladder.

Gewäsche, -s, 0, *n.* ständigt tvättande, blaskande.
Gewässer, -s, -, *n.* rinnande el. stillastående vattensamling, vattensystem, vattendrag, vatten.
gewässert, *a.* vattnad.
Gewébe, -s, -, *n.* väf, väfnad; nät. -baum. [-e]s, -e †, *m.* väfbom.
gewéckt, *a.* vaken, munter, lifig, kry.
Gewécktheit, 0, *f.* vaket sinne, munterhet, liflighet.
Gewéhr, [-e]s, -e, *n.* gevär. *Ins ~ treten:* gripa till vapen; *unter dem ~e stehen:* stå under vapen. *Die ~e strecken:* sträcka gevär. *Präsentiert das ~!* skyldra gevär! -fabrik, -en, *f.* gevärsfaktori. -feuer, -s, 0, *n.* gevärskeld. -hahn, [-e]s, -e †, *m.* gevärshane. -händler, -s, -, *m.* gevärshandlare. -kammer, -n, *f.* rustkammare, vapensal. -kugel, -n, *f.* gevärskula. -lauf, [-e]s, -e †, *m.* gevärspipa. -riemen, -s, -, *m.* axelrem, bössrem. -schloss, -es, -er †, *n.* gevärslås. -schmied, [-e]s, -e, *m.* gevärsmed, bössmed.
Gewéihn, [-e]s, -e, *n.* greniga horn, i sht hjorthorn.
Gewéine, -s, 0, *n.* ständigt gråt.
Gewénd[e], [-e]s, -e, *n.* 1. vändande. vändning. 2. teg.
Gewérb[e], [-e]s, -e, *n.* 1. yrke, näring, selsättning; industri. 2. led, gångjärn. -fleiss, -es, 0, *m.* yrkesflit, näringsflit. -fleissig, *a.* industriell. -kunde, 0, *f.* teknologi. -kundig, *a.* teknologiskt bildad. -leben, -s, 0, *n.* industriell lif. -los, *a.* industrilös, näringslös. -reich, *a.* industriell. -thätig, *a.* industriell, idog. -thätigkeit, 0, *f.* industri. idoghet. -treibend, *a.* industriell. -verein, [-e]s, -e, *m.* yrkesförening. -e... Ex. ~ausstellung, -en, *f.* industriutställning. ~betrieb, [-e]s, 0, *m.* industri. ~freiheit, 0, *f.* näringsfrihet. ~schoss, -es, -e [†], *m.* = ~steuer. ~schule, -n, *f.* teknisk skola, slöjdskola. ~steuer, -n, *f.* näringskatt. -- -s... Ex. ~betrieb, [-e]s, 0, *m.* yrke(n)-utöfning. ~mann, [-e]s, *Gewerbsleute*, *m.* näringsidkare. ~zweig, [-e]s, -e, *m.* näringsgren.
gewérblich, *a.* industriell.
gewérbsäm, *a.* industriell, idog.
Gewérbsamkeit, 0, *f.* näringsflit, idoghet.
Gewérk, [-e]s, -e, *n.* 1. maskin, maskineri. verk. 2. näringsprodukt. 3. handverkskrå. -s... Ex. ~schule, -n, *f.* slöjdskola. ~verein, [-e]s, -e, *m.* handverksförening, arbetarförening.
Gewérkschaft, -en, *f.* berg. bolag för gruvarbete.
Gewícht, [-e]s, -e, *n.* vigt. *Nach dem ~e verkaufen:* sälja efter vikt. *Schwer ins ~ fallen:* väga tungt i vågskålen. -abnahme, -n, *f.* vikt förlust. -ausschlag, [-e]s, -e †, *m.* öfvervigt. -los, *a.* lätt, blm. ovigtig. -losigkeit, 0, *f.* ringa vikt, blm. ovigtighet. -stange, -n, *f.* balanserstång. -voll, *a.* tung, vigtig. -s... Ex. ~abgang, [-e]s, 0, *m.* vikt förlust.

gewíchtig, *a.* 1. som håller vigten. 2. tung. 3. vigtig, betydande.
Gewíchtigkeit, 0, *f.* vigt, betydhet.
gewíegt, *a.* erfaren, förfaren.
Gewíeher, -s, 0, *n.* gnäggande, gnäggning.
gewíllt, *a.* ~ sein, *etw. zu thun:* vara villig att göra ngt.
Gewímmel, -s, 0, *n.* vimmel.
Gewímmel, -s, 0, *n.* sakta jämmer.
Gewínde, -s, -, *n.* 1. 0, vridande, vridning(ar). 2. slingrande, krökning(ar), krök(ar). 3. skruvgångor. 4. gångjärn. 5. girland(er), krans(ar). 6. garn, nystan. -fenster, -s, -, *n.* fönster på gångjärn.
Gewínn, [-e]s, -e, *m.* vinst, fördel. -ant[h]eil, [-e]s, -e, *m.* andel i vinsten. -begier[de], 0, *f.* vinstbegär. -bringend, *a.* vinstgifvande, fördelaktig. -geld, [-e]s, 0, *n.* vinst i pengar. -liste, -n, *f.* vinstförteckning. -lo[o]s, -es, -e, *n.* vinstlott. -los, *a.* icke vinstgifvande, icke lönande. -nummer, -n, *f.* vinstnummer. -reich, *a.* vinstgifvande, lönande. -sucht, 0, *f.* vinningslystnad. -süchtig, *a.* vinningslysten. -ziehung, -en, *f.* dragning af vinster.
gewínnbar, *a.* möjlig att vinna.
gewínnen, *gewann*, *gewönne* el. *gewänne*, *gewonnen*, *gewinn[e]*, * I. *tr.* 1. vinna, *t. ex. eine Wette, eine Schlacht, Ansehen, jmdn für etw. Es über jmdn ~ vinna på, besegra ngn. Jmdn zum Freund ~ vinna ngn för sig, göra ngn till sin vän.* 2. intaga, eröfra, *t. ex. eine Stadt durch List.* 3. skörda, erhålla, *t. ex. Heu, Obst; Zucker wird aus dem Zuckerrohr gewonnen. Erz ~ bryta malm.* 4. få, *t. ex. Geschmack, Lust, Neigung zu etw.* 5. tillryggalägga, *t. ex. eine Strecke Weges.* 6. särskilda fall. *Die Ansicht, die Überzeugung ~ komma till den åsigt, den öfvertygelsen. Die Nachricht gewinnt Glauben:* underrättelsen blir trodd. *Jmdn lieb ~ lära sig, komma till att hålla af ngn. Etw. übers Herz el. über sich ~ förmå sig till, med möda besluta sig för ngt; ich konnte es nicht übers Herz ~ jag kunde ej förmå mig därtill, hade ej hjärta därtill.* II. *itr. h.* vinna. *An jmdm el. auf jmdn ~ vinna på ngn. An Klarheit ~ bliuva klarare. Er hat sehr gewonnen:* han har förändrat sig mycket till sin fördel. **Gewínnung**, *f.* -s... Ex. ~kosten, *plur.* produktionskostnader.
Gewínnel, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* vinnande person; segrare.
Gewínnst se *Gewínst*.
Gewínsel, -s, 0, *n.* en hund's gnällande, jämmer.
Gewínst, [-e]s, -e, *m.* och * *n.* vinst.
Gewírbel, -s, 0, *n.* hvirflande, hvirvel.
Gewírk, [-e]s, -e, *n.* virkning.
Gewírr[e], [-e]s, -e, *n.* virrvarr, oreda, härfva.
Gewíspal, *Gewisper*, -s, 0, *n.* hviskning, susning.

gewiss, *a.* viss, säker. **-er...** Ex. **~mässen**, *adv.* i viss mening, liksom, om man så får nttrycka sig.

Gewissen, *-s, -, n.* samvete. *Auf Pflicht und ~ på heder och samvete.* *Jdm etw. aufs ~ binden:* lägga ngn ngt på hjärtat. *Sich ein ~ daraus machen, etw. zu thun:* hysa (samvets)betänkligheter vid att göra ngt. **-los, a.** samvetslös. **-lösigkeit**, *0, f.* samvetslöshet. **-s...** Ex. **~angst**, *-e †, f.* samvetsångest. **~biss**, *-es, -e, m.* samvetskval. **~frage**, *-n, f.* samvetsfråga. **-freiheit**, *0, f.* samvetsfrihet. **~pflicht**, *-en, f.* samvetsplikt. **~qual**, *-en, f.* samvetskval. **~rat[h]**, *[-e]s, -e †, m.* rådgivare i samvetssaker, bikt-fader. **~sache**, *-n, f.* samvetssak. **~zwang**, *[-e]s, 0, m.* samvetstväng. **~zweifel**, *-s, -, m.* samvetstvivel, samvetsbetänklighet.

gewissenhaft, *a.* samvetstrann.

Gewissenhaftigkeit, *0, f.* samvetstrannhet.

Gewissheit, *0, f.* visshet.

gewisslich, *adv.* visst, säkert.

Gewitter, *-s, -, n.* åskväder, oväder. *Das ~ hat eingeschlagen:* åskan har slagit ned. **-drohend**, *a.* hotande med åskväder. **-dunkel**, *-s, 0, n.* af åskväder försakadt mörker. **-gewölk**, *[-e]s, 0, n.* åskmoln. **-himmel**, *-s, 0, m.* med åskmoln överdragen, hotande himmel. **-luft**, *0, f.* åskluft, åska i luften. **-nacht**, *-e †, f.* åsknatt. **-regen**, *-s, -, m.* åskregn. **-schade[n]**, *-ns, -n †, m.* af åskväder försakad skada. **-schauer**, *-s, -, m.* åskskur. **-schwanger**, *a.* laddad med åska. **-schwer**, **-schwül**, *a.* om luften: tung, tryckande som före åskväder. **-schwüle**, *0, f.* tryckande luft, åska i luften.

gewitterhaft, *a.* åskklik.

gewittern, * *itr. h.* vant. oper. åska.

Gewitzel, *-s, 0, n.* skämt, spe.

gewitz[ig]t, *a.* klok, slug, förslagen.

Gewö[ge], *[-e]s, 0, n.* böljande, vågsvall.

gewögen, *a.* bevågen.

Gewögenheit, *0, f.* bevågenhet.

gewöhnen, * *tr.* och *sich ~ vänja (sig), an etw.* (ack.) el. * *zu etw.:* vid ngt. **Gewöhnung**, *f.*

Gewöhnheit, *-en, f.* vana. *Zur ~ werden:* bli-va vana. **-s...** Ex. **~mässig**, *a.* efter gammal vana. **~mensch**, *-en, -en, m.* person som följer gammal vana, följer slentrianen, slaf under sina vanor. **~recht**, *[-e]s, -e, n.* på häfd grundad rättighet. **~[h]ier**, *[-e]s, -e, n.* F = *~mensch*.

gewöhnlich, *a.* vanlig. **~er Arbeiter:** simpel arbetare.

Gewöhnlichkeit, *-en, f.* vanlighet, vanlig sak.

gewöhnt, *a.* van, *einer* (gen.) el. [an] *eine Sache:* vid en sak.

Gewölbe, *-s, -, n.* hvalf. **-bau**, *[-e]s, -ten, m.* hvalfbyggnad. **-bock**, *[-e]s, -e †, m.* ⊕ hvalfstomme. **-bogen**, *-s, -, m.* hvalfbåge. **-pfeiler**, *-s, -, m.* pelare i ett hvalf. **-schlussstein**,

[-e]s, -e, m. slutsten i ett hvalf. **-stein**, *[-e]s, -e, m.* hvalfsten.

Gewölk, *[-e]s, -e, n.* molnsamlig, moln.

Gewühl, *[-e]s, -e, n.* 1. 0, rotande, gräfvande. 2. vimlande hop, mängd, trängsel.

Gewundenheit, *0, f.* vridning, krökning.

Gewürg[e], *[-e]s, 0, n.* 1. mördande, slag-tande, blodbad. 2. försök att aflägsna ngt kvävande ur halsen, försök att krakas.

Gewürm, *[-e]s, -e, n.* alla slags maskar, kryp, krälände djur; hvalf. kräk, krake.

Gewürz, *-es, -e, n.* krydda. **-brühe**, *-n, f.* kryddsås. **-büchse**, *-n, f.* kryddlåda. **-handel**, *-s, 0, m.* kryddbod, specerihandel. **-händler**, *-s, -, m.* krydd-, specerihandlande. **-kram**, *[-e]s, 0, m.* = *-handel*. **-krämer** = *-händler*. **-laden**, *-s, -†, m.* = *-handel*. **-nelke**, *-n, f.* kryddnäjlka. **-reich**, *a.* kryddad. **-wa[a]ren**, *f. plur.* specerier.

gewürzhaft, *a.* kryddad, aromatisk.

Gewürzhaftigkeit, *0, f.* kryddsmak, krydda, arom.

gewürzig, *a.* kryddad, aromatisk.

Gezäh[e], *[-e]s, -e, n.* verktyg, redskap.

Gezänk, **Gezänk[e]**, *[-e]s, -e, n.* trätande, gräl.

Gezápel, *-s, 0, n.* sprattlande.

Gezáuder, *-s, 0, n.* söl.

Gezéch[e], *[-e]s, 0, n.* supning.

gezéhnt, *a.* tiodelad.

Gezéit, *-en, f.* tidvatten.

Gezélt, *[-e]s, -e, n.* tält.

Gezérr[e], *[-e]s, 0, n.* slitande, dragande.

Gezéter, *-s, 0, n.* gallskräk.

Gezéug, *[-e]s, -e, n.* redskap.

Gezéih[e], *[-e]s, 0, n.* ständigt dragande.

geziemen, * *itr. h.* och *sich ~ passa (sig)*, vara tillständig. *~d:* = *roj*.

geziemlich, *a.* passande, tillständig.

Geziere, *-s, 0, n.* krus, tillgjordhet, pryderi.

geziert, *a.* tillgjord, pyrd, kruserlig.

Geziërtheit, *-en, f.* tillgjordhet, pryderi.

Gezímmer, *-s, -, n.* 1. 0, timrande. 2. timmer; timmerbyggnad.

Gezírp[e], *[-e]s, 0, n.* syrsans och andra insekters liknande läte.

Gezísch[e], *-es, 0, n.* hväsande, hysjning, hvissling.

Gezíschel, *-s, -, n.* hväsande hviskning.

Gezíter, *-s, 0, n.* darrning.

Gezícht, *[-e]s, ** *-e, n.* afvel, yngel, ras.

Gezíngel, *-s, 0, n.* hastig rörelse, lek med tungan; lågor, *itr züngeln*.

Gezweíg, *[-e]s, -e, n.* grenar, kvistar.

gezweít, *a.* tudelad, dubbel.

Gezwitzcher, *-s, 0, n.* kvittrande.

Gezwúngenheit, *-en, f.* tvång, tvunget, konst-ladt sätt, stelhet.

Ghasél se *Gasel*.

Giáur, *-s el. -en, -s el. -en, m.* otrogen (icke-mu-hamedan).

Gicht, *-en, f.* 1. 0, gikt. 2. ⊕ hålmål; sätt-

ning. -**anfall**, [-e]s, -e †, *m.* giktanfall. -**ärtig**, *a.* giktartad. -**beere**, -*n*, *f.* bot. svart vinkbär. -**beule**, -*n*, *f.* giktknöl. -**brüchig**, *a.* giktbruten. -**brüchigkeit**, *0*, *f.* giktbrutenhet. -**fieber**, -*s*, -, *n.* giktfeber. -**knoten**, -*s*, -, *m.* gikt-knota. -**körner**, *n. plur.* pionfrö som medel mot gikt. -**krank**, *a.* giktfull. -**mittel**, -*s*, -, *n.* giktmedel. -**rose**, -*n*, *f.* pion. -**stoff**, [-e]s, -*e*, *m.* giktämne.

gichtig, **gichtisch**, *a.* 1. giktbruten. 2. giktartad.

Gickgack, -*s*, -*s*, *m.* 1. gässens kacklande. 2. gås. **Giebel**, -*s*, -, *m.* gafvel; topp, spets. -**dach**, [-e]s, -*er* †, *n.* gafveltak. -**feld**, [-e]s, -*er*, *n.* gafvel(vägg). -**fenster**, -*s*, -, *n.* gafvelfönster. -**förmig**, *a.* gafvelformig. -**haus**, -*es*, -*er* †, *n.* hus med gafflar. -**mauer**, -*n*, *f.* gafvelmur. -**stube**, -*n*, *f.* gafvelrum. -**wand**, -*e* †, *f.* gafvelvägg.

Gier, *0*, **Gier'ide**, -*den*, *f.* lystnad, åtrå. starkt begär. -**blick**, [-e]s, -*e*, *m.* lysten blick. -**erfüllt**, *a.* lysten.

1. **gier'len**, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* *Nach etw.* ~ vara lysten efter, åtrå ngt.

2. **gier'len**, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* † gira.

gierig, *a.* lysten, *auf* (me) ack.) el. *nach etw.*: efter ngt.

Gierigkeit, *0*, *f.* lystenhet.

Giess... Ex. -**bach**, [-e]s, -*e* †, *m.* regnbäck. strid bäck. -**bad**, [-e]s, -*er* †, *n.* dusch. -**flasche**, -*n*, *f.* gjutflaska. -**form**, -*en*, *f.* gjutform. -**haus**, -*es*, -*er* †, *n.* -**hütte**, -*n*, *f.* gjuteri. småhytta. -**kanne**, -*n*, *f.* vattenkanna. -**kasten**, -*s*, -, *n.* ⊕ gjutlåda. -**kelle**, -*n*, *f.* stöp-slef. -**loch**, [-e]s, -*n*, ⊕ gjuthål, ingöte. -**löffel**, -*s*, -, *m.* stöpslef. -**meister**, -*s*, -, *m.* gjutmästare. -**ofen**, -*s*, -†, *m.* gjutugn. -**pfanne**, -*n*, *f.* ⊕ smältpanna. -**rinne**, -*n*, *f.* 1. sköljsten. 2. ⊕ gjutränna. -**sand**, [-e]s, *0*, *m.* gjutsand. -**schaufel**, -*n*, *f.* 1. oskar. 2. stöpslef. -**zange**, -*n*, *f.* ⊕ gjuttång.

giess'en, [-e]s, *goss*, *gösse*, *gegossen*, [-e], föräldr. pres. *du giestst*, *er geusst*, imper. *geuss*.

I. tr. och *itr. h.* 1. gjuta. stöpa. 2. hålla, slä. slå ut, spilla. t. ex. *Öl auf die Lampe*, *Wasser in den Wein*, *die Sauce auf das Tischtuch*.

3. begjuta, vattna, t. ex. *die Blumen*. 4. utgjut, t. ex. *auf*, *über etw.* ack.). 5. *Der Himmel* el. vanl. oper. *es giess*: det hållregnar.

II. Sich ~. *Es giess* *sich gut*, *schlecht*: det går bra, illa att gjuta, att hålla. **Giesung**, *f.*

Giesser, -*s*, -, *m.* gjutare.

Giesserei, -*en*, *f.* 1. gjutande. 2. gjuteri.

Gift, [-e]s, -*e*, *n.* gift. förgift. *F darauf kannst du ~ nehmen*: det kan du vara fullkomligt viss på. -**arz[e]nei**, -*en*, *f.* motgift. -**becher**, -*s*, -, *m.* giftbägare. -**beere**, -*n*, *f.* giftigt bär. -**blase**, -*n*, *f.* giftblåsa. -**geschwollen**, *a.* upp-väld af gift. giftig. -**gewächs**, -*es*, -*e*, *n.* giftig växt. -**haltig**, *a.* giftig. -**hauch**, [-e]s,

-*e*, *m.* giftig dukt, giftig andedrägt. -**kraut**, [-e]s, -*er* †, *n.* giftig ört. -**kunde**, -*lehre*, *0*, *f.* lära om gifterna. -**los**, *a.* giftfri. -**mischer**, -*s*, -, *m.* ~in, -*nen*, *f.* giftblandare, giftblanderska. -**miscerei**, -*en*, *f.* giftblandning. -**mittel**, -*s*, -, *n.* motgift. -**mord**, [-e]s, -*e*, *m.* mord genom förgiftning. -**mörder**, -*s*, -, *m.* giftblandare. -**pflanze**, -*n*, *f.* giftig växt. -**pflaster**, -*s*, -, *n.* -**pulle**, -*n*, *f.* -**pulver**, -*s*, -, *n.* plåster, piller, pulver mot gift. -**schlange**, -*n*, *f.* huggorm. -**schrank**, [-e]s, -*e* †, *m.* giftskåp. -**stoff**, [-e]s, -*e*, *m.* gift(ämne). -**trank**, [-e]s, -*e* †, *m.* giftdryck. -**zahn**, [-e]s, -*e* †, *m.* gifttand.

giftig, *a.* giftig; *büdt.* av. förbittrad.

Giftigkeit, *0*, *f.* giftighet; *büdt.* av. förbittring, *hiss* tunga.

Gig, -*s*, -*s*, *n.* gigg.

Gigant, -*en*, -*ev. m.* gigant, jätte.

gigantenhaf, **gigantisch**, *a.* gigantisk. **jättelik** **gilb** *m. m.* se *gelb* *m. m.*

Gilde, -*n*, *f.* gille, a) skrå, kår. sällskap, b) kalas. -**brief**, [-e]s, -*e*, *m.* gillesstadga. -**bruder**, -*s*, -†, -**genoss[e]**, -*en*, -*en*, *m.* gillesbroder. -**meister**, -**vorsteher**, -*s*, -, *m.* gillesordförande.

giltig *m. m.* se *gültig* *m. m.*

Gimpe, -*n*, *f.* trens, snöre.

Gimpel, -*s*, -, *m.* domberre (fogel); *büdt.* dum-hufvud, tölp, nöt.

Gimpelēi, -*en*, *f.* tölpaktighet, dumhet.

gimpelhaft, *a.* tölpaktig, dum.

Gin, -*s*, *0*, *m.* enbärsbrännin, genever.

Gingan[g], -*s*, -*s*, *m.* gingang (ostindiskt bomulls-tråg).

Ginst, [-e]s, -*e*, **Ginster**, -*s*, -, *m.* bot. ginst (Genista).

Gipfel, -*s*, -, *m.* topp, spets; takås. -**blüt[h]ig**, *a.* bot. bärande blommor i toppen. -**punkt**, [-e]s, -*e*, *m.* öfversta topp, spets. -**reich**, *a.* rik på toppar. -**ständig**, *a.* sittande i toppen. **gipfelig**, *a.* försedd med topp(ar); vanl. i sms., t. ex. *drei* ~ *terseda* med tre toppar, tre takåsar.

gipfel'n, -*te*, *ge-t*, **I. tr.** förse med topp. **II. itr. h.** och *sich* ~ nå sin spets. *Berge welche über tausend Meter* ~ öfver tusen meter höga berg.

Gips, -*es*, -*e*, *m.* gips. -**abdruck**, [-e]s, -*e* †, -**abguss**, -*es*, -*e* †, *m.* gipsaftryck. -**ärtig**, *a.* gipsaktig. -**bewurf**, [-e]s, -*e* †, *m.* gipsrapport. -**bild**, [-e]s, -*er*, *n.* gipsbild. -**binde**, -*n*, *f.* gipsbandage. -**brennerei**, -*en*, *f.* 1. gipsbränning. 2. gipsbränneri. -**bruch**, [-e]s, -*e* †, *m.* gipsbrott. -**erde**, *0*, *f.* gipsjord. -**figur**, -*en*, *f.* gipsfigur. -**fass**, -*es*, -*er* †, *n.* ⊕ gips-tråg. -**form**, -*en*, *f.* gipsform. -**grube**, -*n*, *f.* gipsbrott. -**haltig**, *a.* gipshaltig. -**kalk**, [-e]s, *0*, *m.* gipskalk. -**kraut**, [-e]s, -*er* †, *n.* såpört (Gypsophila). -**malerei**, -*en*, *f.* freskomålning. -**maske**, -*n*, *f.* gipsmask. -**modell**,

-[e]s, -e, *n.* gipsmodell. -mühle, -*n.*, *f.* gipsstamp. -ofen, -*s.*, -†, *m.* gipsugn. -schaufel, -*n.*, *f.* gipspade. -spat[h], -[e]s, -*e.*, *m.* gipspat. -stück, -[e]s, 0, *m.* (gips)stück. -verband, -[e]s, -*e* †, *m.* gipsbandage.
 gips|en, -[e]s|t, -te, ge-t, tr. gipsa. **Gipsung**, *f.*
 Gipsor, -*s.*, -, *m.* gipsarbetare.
 Giraffe, -*n.*, *f.* giraff.
 Girånde, Girån|el, -*n.*, *f.* 1. springbrunn med flera strålar. 2. raketkista.
 Girandóle, -*n.*, *f.* 1. armljusstake. 2. diamantörhånge.
 Giránt, -*en.*, -*en.*, *m.* handel. endossent.
 Girát, -*en.*, -*en.*, *m.* handel. endossat.
 girier|en, -te, -t, tr. handel. endossera.
 Girlo, -o[s], -os et. -i, *n.* endossement.
 girrlen, -te, ge-t, itr. h. kuttra.
 gisch|len, -[e]s|t, -te, ge-t, itr. h. uppbrusande skumma, fradga.
 Gischt, -*es.*, -*e.*, *m.* skum, fradga.
 giss|en, -[e]s|t, -te, ge-t, tr. beräkna, isht † göra bestick.
 Gissing, Gissung, -*en.*, *f.* † bestick.
 Gitter, -*s.*, -, *n.* galler; staket. -bett, -[e]s, -*en.*, *n.* säng med galler omkring. -draht, -[e]s, -*e* †, *m.* tråd till et. i galler. -fenster, -*s.*, -, *n.* gallerfönster. -förmig, *a.* gallerformig. -laden, -*s.*, -†, *m.* jalusi. -leinwand, 0, *f.* stramalj. -schrank, -[e]s, -*e* †, *m.* skåp med gallerdörrar. -thor, -[e]s, -*e.*, *n.* gallerport. -thür[e], -*en.*, *f.* gallerdörr. -werk, -[e]s, -*e.*, *n.* gallerverk. -zaun, -[e]s, -*e* †, *m.* gallerstaket.
 gitterig, *a.* gallerformig.
 gitter|n, -te, ge-t, tr. förse, omgifva, stånga med galler.
 Glacé... Ex. -handschuh, -[e]s, -*e.*, *m.* glacéhandske.
 glaciér|en, -te, -t, tr. 1. låta frysa, förvandla till is, till glace. 2. glacera.
 Glaciés, -, -, *n.* ✕ glacis.
 Gladiátor, -*s.* Gladiatören, *m.* gladiator.
 Glanz, -*es.*, * -e [†], *m.* glans. -bürste, -*n.*, *f.* glansborste. -erfüllt, *a.* glänsande, strålände. -erhellt, *a.* glänsande, upplyst. -farbe, -*n.*, *f.* glansk färg. -firnis[s], -se, *f.* glasnissa. -gestirn, -[e]s, -*e.*, *n.* glänsande stjärnbild. -leinwand, 0, *f.* glanslärt, glanskambrik. -los, *a.* glanslös. -lösigkeit, 0, *f.* glanslöshet. -masse, -*n.*, *f.* ljusmassa. -meer, -[e]s, -*e.*, *n.* ljushaf. -papier, -[e]s, -*e.*, *n.* glanskt papper. -periode, -*n.*, *f.* glansperiod. -punkt, -[e]s, -*e.*, *m.* glanspunkt. -reich, *a.* glänsande, lysande. -tafel|t, -[e]s, -*e.*, *m.* glanstaf. -umflossen, -umwoben, *a.* omgifven af, simmande i glans, i ljus. -voll = reich.
 Glänz|le, -*en.*, *f.* polerverktyg. -bürste, -*n.*, *f.* glansborste. -maschine, -*n.*, *f.* maskin till glanskning, till polering.
 glänz|en, -[e]s|t, -te, ge-t, I. itr. h. glänsa, lysa, glimma, stråla, skina, blånka. II. tr. glanska, polera, glätta. Glänzung, *f.*

glänzend, *a.* glänsande, lysande.
 Glänzer, -*s.*, -, *m.* person som glanskar, polelar, glättar.
 Glas, -*es.*, -*er* † men ss. måttenhet -, *n.* glas. F ein Gläschen über den Durst trinken: taga sig ett glas för mycket. -ähnlich, *a.* glasaktig. -arbeit, -*en.*, *f.* glasarbete, glasvara. -arbeiter, -*s.*, -, *m.* glasarbetare. -artig, *a.* glasartad. -auge, -*s.*, -*n.*, *n.* 1. konstgjort glasöga, kristallöga. 2. öga med glasartad blick. -äugig, *a.* 1. som har ett kristallöga et. kristallögon. 2. som har glasartad blick, glasögd. -bedachtung, -*en.*, *f.* glastak. -bild, -[e]s, -*er.*, *n.* glasprof. -blasen, -*s.*, 0, *n.* glasblåsning. -bläser, -*s.*, -, *m.* glasblåsare. -brocken, *m.* plur. ⊕ (glas)afskräde. -bruch, -[e]s, -*e* †, *m.* mussligt brott. -deckel, -*s.*, -, *m.* 1. glaslock. 2. lock på ett glas. -diamant, -*en.* et. -[e]s, -[e]n, *m.* glasdiamant, oäkta diamant. -erz, -*es.*, -*e.*, *n.* min. glaserts, svafvelsilfver. -fabrik, -*en.*, *f.* glasbruk. -fabrikation, 0, *f.* glastillverkning. -fenster, -*s.*, -, *n.* glasfönster. -flasche, -*n.*, *f.* glasflaska. -fluss, -*es.*, 0, *m.* glasfluss. -förmig, *a.* i form af ett glas. -galle, 0, *f.* ⊕ glasgalle. -gemälde, -*s.*, -, *n.* glasmålning (taffa). -geschirr, -[e]s, -*e.*, *n.* glaskärl. -glanz, -*es.*, 0, *m.* glasglans. -glocke, -*n.*, *f.* glasklocka, glaskupa. -grün, *a.* glasgrön. -hafen, -*s.*, -†, *m.* ⊕ glasdegel. -händler, -*s.*, -, *m.* glashandlare. -hart, *a.* glashård. -haus, -*es.*, -*er* †, *n.* glashus; drifhus. -hauspflanze, -*n.*, *f.* drifhusplanta. -honig, -[e]s, 0, *m.* själfrunnen honing. -hütte, -*n.*, *f.* glasbruk. -kasten, -*s.*, -, *m.* glaskast. -kirsche, -*n.*, *f.* ett slags körsbär. -kitt, -[e]s, -*e.*, *m.* glaskitt, fönsterkitt. -kolben, -*s.*, -, *m.* glaskolf. -koralle, -*n.*, *f.* glaskorall. -korb, -[e]s, -*e* †, *m.* glaskorg. -körper, -*s.*, -, *m.* kristallins i ögat. -kraut, -[e]s, -*er* †, *n.* bot. glasört (Salicornia). -kugel, -*n.*, *f.* glaskula, glasklot. -laden, -*s.*, -†, *m.* glasbod. -linse, -*n.*, *f.* glaslins, solglas. -macher, -*s.*, -, *m.* glasarbetare, glasblåsare. -maler, -*s.*, -, *m.* glasmålare. -malerei, -*en.*, *f.* glasmålning, a) konst, b) taffa. -masse, -*n.*, *f.* glasmassa, glasmateria. -ofen, -*s.*, -†, *m.* glasugn. -palast, -[e]s, -*e* †, *m.* kristallpalats. -perle, -*n.*, *f.* glaspärla. -röhre, -*n.*, *f.* glasrör. -sache, -*n.*, *f.* glassak, glasvara. -scheibe, -*n.*, *f.* glasskifva, glasaruta. -scherbe, -*n.*, *f.* glasskärfa. -schleifen, -*s.*, 0, *n.* glasspinnig. -schleifer, -*s.*, -, *m.* glasslipare. -schrank, -[e]s, -*e* †, *m.* glasskåp. -spinner, -*s.*, -, *m.* glasspinnare. -splitter, -*s.*, -, *m.* glasskärfa. -stein, -[e]s, -*e.*, *m.* falsk ädelsten af glas. -tafel, -*n.*, *f.* = -scheibe. -thür[e], -*en.*, *f.* glasdörr. -waare se -ware. -wand, -*e* †, *f.* glasvägg. -ware, -*n.*, *f.* glasvara. -werk, -[e]s, -*e.*, *n.* glasarbete, glasvara. †r Gläser...
 glasen, *a.* af glas, glas-
 Glaser, -*s.*, -, *m.* ~in, -nen, *f.* glasmästare,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäris term.

glasmästarfru. -blei, -[e]s, 0, n. fönsterbly-meister = Glaser.

Gläser, -s, -, m. glasblåsare.

Gläser... Ex. -klang, -[e]s, 0, m. glasens klang.

Glaseri, 0, f. glasmästarhandverk.

glaserin, -te, ge-t, itr. h. vara glasmästare.

gläsern. a. af glas, glas-; glasartad.

glasiert, a. glasiert, glasartad.

glasier|en, -te, -t, tr. gläsera; glätta, glanska.

Glasierung, f.

glasig, a. glasiert.

Glásur, -en, f. glasyr.

glatt, glätter, glättest et. glatter, glattest. a.

1. hal, slät, jämn. 2. slät, icke hårig. 3.

välfödd, vid godt hull. 4. frisk, vaeker. 5.

utan anstöt, ledig, lätt. *Es geht ihm ~ ein:*

det går i honom utan vidare. 6. hal, smic-

krande, inställsam, t. ex. *~e Zungen, H'orte,*

Höflinge. 7. adv. belt och hållet, fullkom-

ligt, t. ex. *sie ist ~ aus meinem Herzen ver-*

schwunden; utan vidare, lätt, ledigt. *Etw.*

~ abhauen: i ett enda tag afhugga ngt.

-bärtig, a. rakad, skägglös. -deck, -[e]s, -e.

n. † glatt däck. -eis, -es, 0, n. glanskis.

bnad. *jmdn aufs ~ führen:* sätta ngn på

det hala. -eisen, * itr. h.opers. vara halt.

-feile, -n, f. ⊕ slätflit. -hai, -[e]s, -e, m. zool.

släthaj (Squalus mustelus). -häutig, a. som

har slät hud. -schleifen, -s, 0, n. slätslip-

ning. -weg, adv. utan vidare, utan krus, i

ett, med ens. -züngig, a. som har hal tunga.

lismande, inställsam. -züngigkeit, -en, f.

hal tunga, lismeri.

Glätt... Ex. -bein, -[e]s, -e, n. ben att polera.

att glätta med. -eisen, -s, -, n. polerstål.

-holz, -es, -er †, n. glättholts. -mühle, -n, f.

polerkvarn. -platte, -n, f. polerskifva. -stahl,

-[e]s, -e †, m. polerstål. -stein, -[e]s, -e, m.

polersten.

glättbar, a. som kan glättas, poleras.

Glätte, -n, f. glätthet, släthet, jämnhet, poli-tyr; halka.

glätt|en, -ete, ge-et, tr. glätta, polera, glanska, blanka; utjämna, släta till. Glättung, f.

Glätter, -s, -, m. ~in, -nen, f. person som glättar, polerare.

Glätteit, Glättigkeit, 0, f. = Glätte.

Glätz|e, -en, f. kal fläck i huvudet, kal hjässa, tonsur, flintskalle, måne, månsken. -kopf,

-[e]s, -e †, m. flintskalle. -köpfig, a. flintskallig.

glatzig, a. skallig, flintskallig.

glau, a. klar, glänsande, om blicken afr. genomträngande. -auge, -s, -n, n. klart, glänsande, skarpsynt öga. -äugig, a. klarögd.

Glaube[n], -ens, -en, m. 1. 0, tro. ~ an Gott: tro på Gud. *Einer (dat.) Sache ~n beimesen* et. *schenken:* sätta tro till en sak. *Das*

findet bei niemandem ~n: det tror ingen

på. *Des sichern ~ns leben:* lefva i den fasta

tron. *In gutem ~n handeln:* handla på god

tro. 2. tro, troslära, religion. 3. trosbekännelse. -willig, a. benägen att tro, lätt-

trogen. -würdig, a. trovärdig. -würdigkeit, 0,

f. trovärdighet. -ens... Ex. ~abfall, -[e]s, -e

†, m. affall från tron. ~abbrünnig(e), (adj.

böjn.) m. otrogen, affälling. ~angelegenheit,

-en, f. trossak. ~artikel, -s, -, m. trosartikel.

~bekenntnis[s], -ses, -se, n. trosbekännelse.

~bote, -n, -n, m. missionär, apostel. ~bruder,

-s, -†, m. trosbroder. ~eifer, -s, 0, m. tros-

ifver. ~eiferer, -s, -, m. trosifvare. ~eifrig,

a. ifrande, nitisk för tron. ~fest, a. tro-

stark. ~festigkeit, 0, f. trossstyrka. ~freiheit,

0, f. trosfrihet. ~genoss[e], -en, -en, m.

trosvärvand, trosbroder. ~genossin, -nen,

f. trossyster. ~gericht, -[e]s, -e, n. tros-

domstol. ~heuchler, -s, -, m. religiös hyck-

lare. ~kampf, -[e]s, -e †, m. trosstrid. ~krieg,

-[e]s, -e, m. troskrig. ~lehre, -n, f. tros-

lära. ~meinung, -en, f. trosmening. ~neue-

rer, -s, -, m. religiös reformator. ~opfer, -s,

-, n. trosoffer. ~partei, -en, f. trosparti.

~punkt, -[e]s, -e, m. trosartikel. ~reinerig,

-s, -, m. trosförbättrare, reformator. ~reini-

gung, -en, f. trosförbättring, reformation.

~richter, -s, -, m. domare i trossaker. ~sac-

he, -n, f. trossak. ~satz, -es, -e †, m. tros-

sats. ~schwärmer, -s, -, m. religiös svär-

mare, fanatiker. ~schwärmerei, -en, f. reli-

giöst svärmeri. fanatism. ~stark, a. tro-

stark. ~streit, -[e]s, -e, m. trosstrid. ~streit-

er, -s, -, m. troskämpe. ~verbesserung, -en,

f. trosförbättring. ~verwand, a. af samma

tro, trosvärvand. ~wärt[h], a. trovärdig.

~zeuge, -n, -n, m. trosvittne. ~zwang, -[e]s,

0, m. trovång. ~zweifel, -s, -, m. religiöst

tvifvel. ~zweifler, -s, -, m. religiöst tvifvare.

~zwist, -[e]s, -e, m. trostvist.

glaub|en, -te, ge-t. I. tr. tro. *Ich glaube es*

thnen: jag tror det a. jag tror er. *Jmdn*

etw. ~ machen: inbillta ngn. *Es ist kaum*

zu ~ det är nästan otroligt. Jmdn reich ~

tro ngn vara rik. Jmdn im Rechte ~ tro

ngn ha rätt. Die Auferstehung ~ tro på

upståndelsen. II. Sich gross ~ tro sig

vara stor. Sich in den Himmel ~ genom

sin tro förvärfa himlen. III. itr. h. tro,

jmdm: ngn, *jmdm aufs Wort:* ngn på hans

ord, *an etw. (ack.)* på ngt, *an Gott:* på Gud,

teol. afr. *auf Christum:* på Kristus.

Glaubersalz, -es, -e, n. glaubersalt.

glaubhaft, a. trovärdig.

Glaubhaftigkeit, 0, f. trovärdighet.

gläubig, a. troende, rättrogen.

Gläubiger, -s, -, m. ~in, -nen, f. borgenär,

fordringsägare, kreditor.

Gläubigerschaft, -en, f. samtliga borgenärer, kre-

ditorer.

Gläubigkeit, 0, f. tro, rättrogenhet.

glaublich, a. trolig, sannolik.

Glaublichkeit, 0, f. sannolikhet.

glauch = *glau*.

gleich, I. a. 1. lik, t. ex. *sich* (dat.) ~ *bleiben*, *sich* (dat. recipr.) ~ *sehen*: likna hvarandra, *das sieht ihm* ~ det är likt honom. *Sonder* el. *ohne* ~ *en*: utan like, makalös, *Nicht seines* ~ *en haben*: sakna sin like, vara makalös. Ordspr. ~ *und* ~ *gesellt sich gern*: kaka söker maka. 2. lika, t. ex. *sie sind* ~ *gross*, ~ *es mit* ~ *enm* *vergelten*. 3. samme, samma. *Auf* ~ *er Art*, ~ *er Weise*, ~ *er Gestalt*: på samma sätt. *Im* ~ *en Augenblicke*: i samma ögonblick. *Zu* ~ *er Zeit*: samtidigt. *Es ist mir ganz* ~ det gör mig alldeles detsamma. 4. slät, jämn, t. ex. *etw.* ~ *hämmern*. 5. särskilda fall. *Ins* ~ *er bringen*, *setzen*, *stellen*: bringa i jämvigt. *Jmdm in etw.* (dat.) ~ *kommen*: kunna mäta sig med ngn i ngt. ~ *laufen*: löpa parallellt. *Sich jmdm* ~ *stellen*: jämföra sig med ngn. *Es jmdm* ~ *thun*: upphinna ngn i skicklighet, göra efter hvad ngn gjort. *Der Erde* (dat.) ~ *machen*: jämna med marken. II. adv. strax, genast. *Er wird* ~ *kommen*: han kommer strax. *Das dacht* ~ *ich doch* ~ det tänkte jag strax. III. konj. 1. fastän, ehuru, väl, änskönt, t. ex. *ist* er ~ *nicht reich* el. *wenn* el. *ob* er ~ *nicht reich ist*, *so giebt* er *doch viel* aus: fastän han ej är rik, ger han dock ut mycket. 2. ~ *wie* el. ~ *als*: liksom om. ~ *wie* ... *so*: som ... så. -alt[e]rig, a. jämnåldrig. -armig, a. försedd med lika långa armar. -ärtig, a. likartad. -bedeutend, a. liktydig, synonym. -berechtigt, a. lika berättigad. -bleibend, a. som förblir sig lik, jämn. -denkend, a. liktänkande. -falls, adv. likaledes. -förmig, a. likformig. -förmigkeit, 0, f. likformighet. -geltend, a. som gäller lika mycket, har samma värde. -gesinnt, a. likasinnad. -gewicht, [-e]s, 0, n. jämvigt. -gültig, a. likgiltig. -gültigkeit, 0, f. likgiltighet. -jährig, a. jämnårig. -klang, [-e]s, 0, m. samklang. -laufend, a. parallell. -lautend, a. lika lydande. -machung, 0, f. jämnande, utjämnning. jämn fördelning, likställande. -mass, -es, 0, n. jämnmått. -mässig, a. jämn, proportionerlig, symmetrisk. -mässigkeit, 0, f. jämnhet, öfverensstämmelse, regelbundenhet, symmetri. -müt[h]ig, [-e]s, 0, m. jämnt lynne, själslugn, lugn. -müt[h]ig, a. jämn, lugn. -müt[h]igkeit, 0, f. = -müt. -namig, a. 1. som har samma namn. 2. mat. liknämning. -namigkeit, 0, f. 1. omständigheten att ha samma namn. 2. mat. liknämning. -ordnung, 0, f. samordning. -paarig, a. 1. fördelad i jämna par. 2. tillhörande samma par. -schenk[e]lig, a. mat. likbent. -schritt, [-e]s, 0, m. ✕ *Im* ~ *gehen*: marschera med jämna steg. -seitig, a. liksidig. -seitigkeit, 0, f. liksidighet. -stellung, -en, f. likställande. -viel, adv. lika mycket, sak samma. -wärt[h]ig, a. lika gällande, af samma värde. -wärt[h]ig-

kelt, 0, f. samma värde. -wie, konj. liksom. -wink[e]lig, a. likvinklig. -wohl, konj. likväl. -zeitig, a. samtidig. -zeitigkeit, 0, f. samtidighet. -er... Ex. ~gestalt, ~massen, ~weise, adv. på samma sätt.

Gleiche, 0, f. 1. släthet, jämnhet. 2. likhet. 3. jämvigt.

gleich|en, I. tr. -te, ge-t och * stark böj., se II, göra lika, jämna, justera. II. *glich*, *gliche*, *geglichen*, [-e], itr. h. likna, jmdm: ngn.

Gleicher, -s, -, m. 1. ekvator. 2. justerare.

Gleichheit, -en, f. likhet. -s... Ex. ~zeichnen, -s, -, n. likhetstecken.

Gleichnis[s], -ses, -se, n. 1. afbild, bild. 2. liknelse. -rede, -n, f. bildligt, bildrikt tal. -weise, adv. i liknelser. -wort, [-e]s, -er † el. -e, n. bildligt uttryck.

gleichsäm, adv. liksom, så att säga.

Gleichung, -en, f. 1. 0, utjämnande, justering. 2. mat. ekvation.

Gleis, -es, -e, n. och * m., **Gleise**, -n, f. se *Geleise*.

Gleisner, -s, -, m. ~ln, -nen, f. hycklare, hycklerska, lismare, lismerska, skenhelig person.

Gleisnerer|ei, -en, f. hyckleri, lismeri.

gleisnerisch, a. hycklande, lismande.

Gleiss, -es, 0, m. glans, skimmer.

Gleisse, -n, f. bot. glis (*Aethusa Cynapium*).

gleiss|en, [-es]t, -te, ge-t och *gliss*, *glisse*, *geglissen*, [-e], itr. h. 1. lysa, blänka, skimra. 2. hyckla, lisma.

Gleissner m. m. se *Gleisner* m. m.

Gleit... Ex. ~bahn, -en, f. kana; rutschbana.

gleit|en, -ete, ge-et och *glitt*, *glitte*, *geglichen*, [-e], itr. 1. s. glida; halka, slinta. 2. h. kana, skrilla.

Gleiter, -s, -, m. -in, -nen, f. person som kanar.

Gletscher, -s, -, m. glacier, jökel. -bildung, -en, f. jökelbildning. -eis, -es, 0, n. jökellis. -moräne, -n, f. (jökel)morän.

Glied, -s, -er, n. led, lem, länk; avf. (slägt-) led, (soldat)led m. m. *Das* ~ manslemmen.

-lang, a. af en leds längd. -los, a. utan leder, oledad. -mass, -es, -en, n. vanl. biott i pl. ar. (yttre) lem. -schwamm, [-e]s, -e †, m. ledsvamp. -wasser, -s, 0, n. ledvatten. -weise, adv. led för led. -er... Ex. ~abstand, [-e]s, -e †, m. ✕ afstånd mellan leden. -bau, [-e]s, -e, m. ledernas byggnad, kroppsbyggnad. ~brand, [-e]s, 0, m. kallbrand i lederna. ~kette, 0, f. gikt i lederna. ~kette, -n, f. länkkedja. ~lahm, a. lam i lederna. ~lähmung, -en, f. ledförflamning. ~mann, [-e]s, -er †, m. ~puppe, -n, f. ledocka. ~reissen, -s, 0, n. ledreumatism. ~steif, a. styf i lederna. ~t[h]iere, n. plur. leddjur. ~weise, adv. 1. led för led. 2. ✕ ledvis. ~zucken, -s, 0, n. spasmodiska ryckningar i lederna.

gliederig, a. ledad, i sms. avf. -lemmad.

gliederⁿ, -te, ge-t, tr. 1. (in)delat i leder, i led, i länkar. 2. förse med leder, med lemmar. *Gegliedert = gliederig.*

Gliederung, -en, f. indelning.

Glimm... Ex. -käfer, -s, -, m. lysmask. -stengel, -s, -, m. F cigarr.

glimmen, glomm, glümme, geglommen, -[e] et. -te, ge-t, itr. h. glimma, glöda.

Glimmer, -s, -, m. 1. glimmande ljus, svagt sken, glöd. 2. min. glimmer. -blättchen, -s, -, n. paljett. -schiefer, -s, 0, m. glimmer-skiffer.

glimmerig, a. 1. glimrande, glindrande. 2. glimmerhaltig.

glimmerⁿ, -te, ge-t, itr. h. glimra, glindra.

Glimpf, -[e]s, * -e, m. 1. billighet, skonsamhet. öfverseende. 2. oäkta ära, heder.

glimpflich, a. måttlig, lindrig, skonsam.

glitsch^{en}, -[e]s, -te, ge-t, itr. s. och h. halka. slinta.

glitsch[er]ig, a. F hal. halkig, slipprig.

glitzerⁿ, -te, ge-t, itr. h. blänka, glänsa. tindra.

Glob^{'us}, -us, -usse et. -en, m. glob.

Glocke, -n, f. afm. *Glöckchen, -lein*. 1. klocka att ringa med, skälla. *Budd. etw. an die grosse ~ hängen et. bringen et. binden:* utbasuna ngt. göra mycket väsen af ngt. 2. klocka på slagverk, t. ex. *die ~ hat zehn geschlagen.* *Budd. jmdm sagen, was die ~ geschlagen hat:* säga ngn sanningen rent ut. 3. kupa. -n... Ex. ~ ähnlich, a. klocklik. ~blume, -n, f. blåklocka (Campanula). ~draht, -[e]s, -e †, m. ringledning. ~gehäuse, -s, -, n. klockstapel. ~geläute, -s, 0, n. klockringning. ~giesser, -s, -, m. klockgjutare. ~gut, -[e]s, 0, n. klockgods. ~hell, a. klockren. ~klang, -[e]s, -e †, m. klockors klang. ~klöppel, -s, -, m. (klock-)kläpp. ~läuter, -s, -, m. ringkarl. (schlag. -[e]s, -e †, m. klockslag. ~speise, 0, f. klockmalm. ~spiel, -[e]s, -e, n. klockspel. ~taufe, -n, f. en klockas invigning och namngifning. ~[h]urm, -[e]s, -e †, m. klocktorn. ~zug, -[e]s, -e †, m. klocksträng.

glockig, a. försedd med klockor.

Glöckner, -s, -, m. ringkarl.

Glorie, -ien, f. 1. ära. 2. gloria. -reich, -würdig, a. ärorik.

glorifizier en, -te, -t, tr. förhålliga. rosa.

Glossar, -[e]s, -e et. -ien, n. ordbok. glossar.

Glosse, -n, f. 1. gloss. 2. spjeglosa, anmärkning. -n... Ex. ~macher, ~reisser, -s, -, m. ~in. -nen, f. spfögel.

glossier en, -te, -t, tr. förse med anmärkningar.

Glutz... F Ex. ~auge, -s, -n, n. gloende, stirrande öga. ~äugig, a. gloende, stirrande.

glutz^{'en}, -[e]s, -te, ge-t, itr. h. glo, stirra.

gluchs^{'en}, gluchz^{'en}, -[e]s, -te, ge-t, itr. h. skrocka.

gluck, interj. 1. skrock! 2. klunk!

Glück, -[e]s, * -e, n. lycka, tur. ~ zu et. bland bergsman: ~ auf! lycka till! *Zum ~e war niemand da:* lyckligtvis var ingen där. *Sein ~ zu machen suchen:* pröfva lyckan. ~ haben: lyckas, hafva tur. *Er kann von grossem ~e sagen, dass...* det var tur för honom, att... *Auf gut ~ på måfå, på vinst och förlust.* Ordspr. ~ in der Liebe, Unglück im Spiel: den, som har otur i spel, har tur i kärlek. *Jmdm zu etw. ~ wünschen:* lyckönska ngn till ngt, *jmdm zum neuen Jahre ~ wünschen:* önska ngn godt nytt år. *Sein ~ versuchen:* pröfvalyckan. -auf, interj. lycka till! -begünstigt, a. gynnad af lyckan. -bringend, a. lyckobringande, lyckosam. -selig, a. lyckoslig. -seligkeit, -en, f. lyckosalighet. -verheissend, a. lyckobådande, lofvande. -wunsch, -es, -e †, m. lyckönskan. -s... Ex. ~bote, -n, -n, m. lyckobringande bud. ~botschaft, -en, f. lyckobringande budskap. ~bude, -n, f. (marknads)stånd, i hvilket hasardspel bedrivnes. ~fall, -[e]s, -e †, m. lycklig slump. ~gut, -[e]s, -er †, n. förgånghet af lyckan beröende gods, rikedom. ~haben, -s, -†, m. = ~topf. ~hand, -e †, f. lyckosam hand. ~jäger, -s, -, m. lycköskare. ~kind, -[e]s, -er, -n, F ~pilz, -es, -e, ~prinz, -en, -en, m. lyckans sköteburn. ~rad, -[e]s, -er †, n. lyckans hjul. ~ritter = ~jäger. ~sache, -n, f. slump. ~spiel, -[e]s, -e, n. hasardspel. ~stern, -[e]s, -e, m. lycklig stjärna. ~stunde, -n, f. lycklig stund. ~topf, -[e]s, -e †, m. lotteriurna. ~umstände, m. plur. lyckliga omständigheter. ~vogel, -s, -†, m. F 1. = ~kind. 2. = ~bote. ~wechsel, -s, -, m. lyckans växling. ~wurf, -[e]s, -e †, m. lyckligt kast. ~zufall, -[e]s, -e †, m. lycklig slump. ~zug, -[e]s, -e †, m. lyckligt drag.

Glück^{'e}, -en, -henne, -n, f. skrockhöna, ligg-höna, höna med kycklingar.

gluck^{'en}, -te, ge-t, itr. h. 1. skrocka. 2. F klunka.

glücklich^{en}, -te, ge-t, itr. h. och s. lyckas, *jmdm:* ngn.

glucker^{'n}, -te, ge-t, itr. h. F klunka.

glücklich, a. lycklig, gynsam, fördelaktig. ~e Umstände: goda omständigheter. -er... Ex. ~weise, adv. lyckligtvis.

glucks^{'en}, -[e]s, -te, ge-t, itr. h. skrocka.

Glüh... Ex. -branntwein, -[e]s, 0, m. glögg. -farbe, 0, f. eldrott (det glödande jærnets farg). -feuer, -s, -, n. glöd. -hitze, 0, f. glödhetta. -ofen, -s, -†, m. glödgugn. -pfanne, -n, f. fyrfat. -wein, -[e]s, -e, m. glödgadt vin. -wurm, -[e]s, -er †, m. lysmask.

Glühe, -n, f. glöd, glödhetta.

glüh^{'en}, -te, ge-t, I. itr. h. glöda. *Bai. nach etw. ~ hafva en brinnande längtan efter ngt, vor Wonne ~ vara utom sig af gläde. II. tr. 1. glödga. 2. med värme, med glöd ådagalägga. Rache ~ andas hämd. Glühung, f.*

glupen, -te, ge-t, itr. h. blicka dolskt, bakslngt, lystet.

glupisch, a. blickande dolskt, inbundet, lystet.

Glut[h], -en, f. glöd, glödhetta, hetta. -**auge**, -s, -n, n. glödande öga. -**blick**, -[e]s, -e, m. glödande blick. -**dämpfer**, -s, -, m. kolsläckare. -**deckel**, -s, -, m. glödtäckare. -**meer**, -[e]s, -e, n. eldhaf. -**pfanne**, -n, f. fyrfat. -**rot**[h], a. eldröd. -**röt**[h]e, 0, f. glöd. -**wind**, -[e]s, -e, m. glödande vind.

Glycerin, -s, 0, n. glycerin.

Gnade, -n, f. nåd, t. ex. *~ für Recht ergehen lassen*. *Bei jmdm in ~* (föräldr. dat. sing.) *stehen*: stå i gunst hos ngn. *Jmdn in ~n entlassen*: gifva ngn afsked i nåder. *Halten Sie 's zu ~n!* håll i nåder tillgodo därmed. haf öfverseende med gäfvans obetydlighet! *Ew. ~n*: eders nåd. -**bringend**, a. full af nåd, benådande. -**flehend**, a. bönfällande om nåd. -**n...** Ex. *~akt*, -[e]s, -e, m. handling af nåd, nådebevisning. *~beruf*, -[e]s, 0, m. kallelse af nåd. *~bezeugung*, *~bezeugung*, -en, f. nådebetygelse, nådebevisning. *~bild*, -[e]s, -er, n. undergörande (helgon)bild. *~born*, -[e]s, -e, m. nådens källa. *~brief*, -[e]s, -e, m. nådebref. *~brot*, -[e]s, 0, n. nådebröd. *~bund*, -[e]s, 0, m. nådeförbund. *~frist*, -en, f. af nåd beviljad frist. *~gabe*, -n, f. nådegåfva. *~gehalt*, -[e]s, -e cl. -er f. m. oeh n. *~geld*, -[e]s, 0, n. nådeunderhåll. pension. *~geschenk*, -[e]s, -e, n. nådegåfva. *~gesuch*, -[e]s, -e, n. ansökan om nåd. *~jahr*, -[e]s, -e, n. nådår. *~kette*, -n, f. som ynnestbevis skänkt kedja. *~lehen*, -s, -, n. nådeförlåning. *~lohn*, -[e]s, 0, m. af nåd gifven belöning. *~mittel*, -s, -, n. nådemedel. *~reich*, a. nåderik, nådig. *~ruf* = *~beruf*. *~sold*, -[e]s, 0, m. = *~gehalt*. *~stöss*, -es, -e f, m. nådestöt. *~stuhl*, -[e]s, 0, m. nådastol. *~tisch*, -es, 0, m. nådebord. *~verheissung*, -en, f. nådelöfte. *~wahl*, 0, f. nådaval. *~zeichen*, -s, -, n. nådetecken. *~zeit*, 0, f. nådetid.

gnadlen, -ete, ge-et, itr. h. *Jmdm ~ vara* ngn nådig. *Gnade uns Gott!* Gud nåde oss!

gnädig, a. nådig. *F er ist noch ~ davongekommen*: han har sluppit ifrån för godt köp.

gnädiglich, adv. nådigt, i nåder.

Gneis[s], -[s]es, -[s]e, m. min. gneis.

Gnom, -en, -en, m. tomte, rå.

Gnome, -n, f. tänkespråk, sentens.

gnomisch, a. gnomisk, tänkespråks-.

Gnomon, -s, -s, m. solvisare.

Gnosticismus, -, 0, m. gnosticism.

gnostig = *genug*.

Gobelin, -s, -s, m. gobelin(stapet).

Gockelhahn, -[e]s, -e f, m. barnspr. tupp.

Gold, -[e]s, *, -n. guld. -**ader**, -n, f. 1. guldåder. 2. med. gyllenåder, hemorroider. -**adler**, -s, -, m. zool. guldörn (*Falco chrysaetos*).

-**ähnlich**, a. guldlik. -**ammer**, -n, f. zool. gulsparf (*Emberiza citrinella*). -**amsel**, -n, f. zool. gultrast (*Oriolus galbula*). -**apfel**, -s, -f, m. bot. kärleksäpple (*Solanum Lycopersicum*). -**arbeit**, -en, f. guldarbete. -**arbeiter**, -s, -, m. guldarbetare. -**bach**, -[e]s, -e f, m. guldförande bäck. -**barren**, -s, -, m. guldtacka. -**bergwerk**, -[e]s, -e, n. guldgrufva. -**blech**, -[e]s, 0, n. guldblack. -**borte**, -n, f. guldbård. guldlist. -**braun**, a. bronsfärgad. -**brokat**, -[e]s, -e, m. guldbrokad. -**bronze**, 0, f. guldbrons. -**draht**, -[e]s, -e f, m. guldtråd. -**druck**, -[e]s, -e, m. guldtryck. -**erz**, -es, -e, n. guldmalm. -**falb**, a. matt guldgul. -**farbe**, 0, f. guldfärg. -**farben**, -**farbig**, a. guldfärgad. -**finger**, -s, -, m. ringfinger. -**fink**[e], -en, -en, m. = *ammer*. -**fisch**, -es, -e, m. guldfisk. -**fliege**, -n, f. guldfuga. -**flimmer**, -s, 0, m. guldkorn i flödsand. -**flitter**, -s, 0, m. guldpaljetter. -**fuchs**, -es, -e f, m. 1. guldfux. 2. F guldmunt. -**gehalt**, -[e]s, 0, m. guldhalt. -**gelb**, a. guldgul. -**geld**, -[e]s, 0, n. guldmunt. -**gelockt**, a. guldlöckig. -**gewicht**, -[e]s, 0, n. guldvigt. -**gier**, 0, f. guldtörst. -**glänzend**, a. guldglänsande. -**gleich**, a. guldlik. -**grube**, -n, f. guldgrufva. -**grund**, -[e]s, 0, m. guldgrund. -**haar**, -[e]s, -e, n. guldgult hår. -**hänchen**, -s, -, n. gulsippa (*Anemone ranunculoides*). -**haltig**, a. guldhaltig. -**junge**, -n, -n, m. F guldgosse. -**kind**, -[e]s, -er, n. guldbarn. -**klumpen**, -s, -, m. guldklimp. -**krone**, -n, f. guldkrona. -**kupfer**, -s, 0, n. guldhaltig koppar. -**lack**, -[e]s, -e, m. 1. guldferrissa. 2. bot. gyllenlack (*Cheiranthus Cheiri*). -**lahn**, -[e]s, -e, m. guldlan. -**leiste**, -n, f. guldlist. -**macher**, -s, -, m. guldmakare, alkemist. -**macherei**, -**macherkunst**, 0, f. alkei. -**markt**, -[e]s, 0, m. penningmarknad. -**mensch**, -en, -en, m. penningkarl. -**münze**, -n, f. guldmunt. -**papier**, -[e]s, -e, n. guldpapper. -**probe**, -n, f. guldfrof. -**regen**, -s, 0, m. bot. guldregn (*Cytisus alpinus*). -**reich**, a. rik på guld. -**sache**, -n, f. guldvara. -**sand**, -[e]s, 0, m. guldsand. -**schaum**, -[e]s, 0, m. tunt blodguld; glitter, prål. -**scheider**, -s, -, m. ♂ guldskedare. -**schläger**, -s, -, m. guldslagare. -**schmied**, -[e]s, -e, m. guldsmed. -**schnitt**, -[e]s, 0, m. guldsnitt. -**sohn**, -[e]s, -e f, m. F guldgosse. -**sticker**, -s, -, m. *in*, -nen, f. guldbroderare, guldbrodös. -**stickerei**, -en, f. guldbroderi. -**stoff**, -[e]s, -e, m. guldtyg. -**streifen**, -s, -, m. guldrand. -**streifig**, a. guldrandig. -**stück**, -[e]s, -e, n. guldstycke, guldmunt. -**titel**, -s, -, m. förgyld titel. -**verbrämt**, a. guldkantad. -**verbrämung**, -en, f. guldbrä. -**wage**, -n, f. guldvåg. -**währung**, 0, f. guldmuntfot. -**wäsche**, -n, f. guldvaskning. -**wäscher**, -s, -, m. guldvaskare. -**wolf**, -[e]s, -e f, m. zool. guldvarg. schakal. -**wut**[h], 0, f. guldtörst. -**es...** Ex. *~wert*[h], -[e]s, 0, m. gulds värde.

1. golden, *a.* af guld, gyllen. *Jmdm* ~e *Berge* *ersprechen*: lofva ngn guld och gröna skogar. ~e *Worte*: innehållsriga ord. ~e *Hochzeit*: guldbröllop.

2. golden, *-ete, ge-et, I. tr.* förgylla. **II. Sich** ~ förgyllas.

goldig, *a.* gyllen, guldfärgad.

Golf, *-[e]s, -e, m.* golf, hafsluigt.

Gondel, *-n, f.* gondol. *-fahrer* = *-führer*. *-fahrt*. *-en, f.* gondolfärd. *-führer, -schiffer, -s, -, m.* = följ.

Gondelier, *-[e]s, -e, m.* gondolförare.

gondell, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* fara, ro i gondol.

Gondolier = *Gondelier*.

Gonfalonier, *-e, -e[s], -e[s]* el. *-i, m.* italiensk banerförare, arv. förste magistratsperson i vissa italienska republikker.

gönn en, *-te, ge-t, tr.* unna.

Gönn, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* gynnare, beskyddare. *-niene, -n, f.* beskyddarmin.

Gönnerschaft. *-en, f.* 1. 0. egenskap af gynnare, af beskyddare. 2. samtliga gynnare, beskyddare.

Göpel, *-s, -, m.* barg. uppfordringsverk, gångspel, hiss.

Gorilla, *-s, -s, m.* gorilla.

Gose, *-n, f.* ett slags ljusst, svagt öl.

Gosse, *-n, f.* dim. *Güsschen, -lein.* 1. rännsten. 2. sköljsten. *-n...* Ex. ~*brücke, -n, f.* bro öfver rännsten. ~*stein, -[e]s, -e, m.* sköljsten.

Got[h]e, *-n, -n, m.* got, göt.

Got[h]enburg, 0. *n. npr.* Götteborg.

Got[h]ik, 0. *f.* gotik.

got[h]isch, *a.* gotisk, götisk.

göthisch, *a.* rörande Göthe, Götthes.

Got[h]land, *-s, 0, n. npr.* Gottland.

Gott, *-[e]s. -er †, m.* Gud, gud. *Der liebe* ~ Gud, den himmelske fadern. *Er ist beim lieben* ~ han är hos Gud, är död. *Ach* ~! herre Gud! ~ *sei Dank*: gudskelef. ~ *sei bei uns!* Gud vare oss nådig! ~ *behüte!* gubevares väl! *F er erschien, wie* ~ *ihn erschaffen hat*: han visade sig i paradisdragt, ~ *einen guten Mann sein lassen*: låta verlden ha sin gång, ~es *Wort vom Lande*: enfaldig landtpräst. *Leider* ~es: tyvärr. ~*ähnlich*, *a.* lik Gud. ~*ähnlichkeit*, 0, *f.* likhet med Gud. ~*begeistert*, *a.* gudaligglifven. ~*ergeben*, *a.* undergifven under Guds vilja. ~*ergebenheit*, 0, *f.* undergifvenhet under Guds vilja. ~*erhaben*, *a.* gudomlig. ~*erzeugt*, *a.* gudaboren. ~*gefällig*, *a.* Gudi behaglig. ~*gesandt*, *a.* gudasänd. ~*lob, interj.* gudskelef! ~*los, a.* gudlös. ~*lösigkeit*, 0, *f.* gudlöshet. ~*mensch, -en, -en, m.* gudamänniska. ~*seibeiuns*, -, 0, *m.* evfenlist. för djäfvul, den onde. ~*selig, a.* salig i Gud. ~*verflucht*, *a.* af Gud förbannad. ~*vergessen*, *a.* guds-förgäten. ~*vergessenheit, -en, f.* gudlöshet.

~*verheissen*, *a.* lofvad af Gud. ~*verlassen*, *a.* af Gud öfvergifven. ~*versöhnt*, *a.* försonad med Gud. ~*vertrauen, -s, 0, n.* gudsförtrostan. ~*voll, a.* gudomlig. ~*es...* Ex. ~*acker, -s, -†, m.* kyrkogård. ~*anbeter, -s, -, m.* ~in. ~*nen, f.* gudskyrdare. ~*dienst, -[e]s, -e, m.* gudstjänst. ~*dienstlich, a.* hörande till gudstjänsten, kyrklig. ~*erbärmlich, a.* gudsjammerlig. ~*friede[n], -ns, -n, m.* 1. 0. kyrkofrid. 2. asyl, fristad. ~*furcht, 0, f.* gudsfuktan. ~*fürchtig, a.* gudfruktig. ~*gabe, -n, f.* 1. Guds gåfva. 2. gåfva till kyrkan. ~*geissel, -n, f.* Guds gissel. ~*gelahrtheit* = ~*gelehrsamkeit*. ~*geld, -[e]s, 0, n.* handpenngar som förr tillföllö de fattige. ~*gelehrsamkeit, 0, f.* teologi. ~*gelehrte(r), (adj. böjn.) m.* teolog. ~*gericht, -[e]s, -e, n.* 1. Guds dom. 2. gudsdom. ~*glaube[n], -ns, 0, m.* tro på Gud; religion. ~*haus, -es, -er †, n.* kyrka, Guds hus. ~*jämmerlich, a.* guds-jämmerlig. ~*kasten, -s, -, m.* sparbössa åt de fattige; kyrkbäcken. ~*kindschaft, 0, f.* barnskap hos Gud. ~*kühchen, -s, -, n.* guldhöna (Coccinella). ~*lamm, -[e]s, 0, n.* Guds lam. ~*lästerer, -s, -, m.* gudsförmädare. ~*lästerlich, a.* gudsförmädande. ~*lästereung, -en, f.* gudsförmädelse. ~*lästererin, -nen, f.* gudsförmäderska. ~*lehre, -n, f.* 1. religion. 2. teologi. ~*leugner, -s, -, m.* ~in, ~*nen, f.* gudsförnekare, gudsförnekarska. ~*leugnerisch, a.* gudsförnekande. ~*leugnung, -en, f.* gudsförnekelse. ~*liebe, 0, f.* kärlek till Gud. ~*lohn, -[e]s, 0, m.* lön af Gud. ~*lofpennig, -[e]s, -e, m.* = ~*geld*. ~*reich, -[e]s, 0, n.* Guds rike. ~*tisch, -es, -e, m.* udebord. ~*urt[h]eil, -[e]s, -e, n.* gudsdom. ~*verächter, -s, -, m.* gudsföraktare. ~*verachtung, 0, f.* gudsförakt. ~*verehrung, 0, f.* gudskyrdkan. ~*vergessen, a.* gudsförgäten. ~*vergessenheit, 0, f.* gudlöshet. ~*welt, 0, f.* Guds gröna jord. ~*wort, -[e]s, 0, n.* Guds ord. *gr. wö.*

Götter... Ex. ~*abend, -[e]s, -e, m.* gudomligt (vacker) afton. ~*ähnlich, a.* gudalik. ~*beginstigt, a.* gynnad af gudarne. ~*bild, -[e]s, -er, n.* (af)gudabild. ~*bote, -n, -n, m.* gudarnes sändebud. ~*funke[n], -ns, -n, m.* gudagnist. ~*gleich, a.* gudalik. ~*hain, -[e]s, -e, m.* helig hund. ~*kunde, -lehre, -n, f.* gudalära. ~*lust, 0, f.* gudafrojd. ~*mahl, -[e]s, -e el. -er †, n.* gudamältid. ~*sage, -n, f.* gudasaga. ~*sitz, -es, -e, m.* gudars hemvist. ~*sohn, -[e]s, -e †, m.* gudason. ~*spass, -es. -e †, m.* kostligt skämt. ~*speise, -n, f.* gudaspis. ~*spruch, -[e]s, -e †, m.* orakel. gudasvar. ~*trank, -[e]s, -e †, m.* gudadryck. ~*welt, 0, f.* gudarnes verld. ~*wonne, -n, f.* gudafrojd. ~*zeit, 0, f.* sagoålder.

götterhaft, a. gudalik, gudomlig.

Götterschaft, -en, f. Götter[h]üm, *-[e]s, 0, n.* 1. gudomlighet, gudomlig värdighet 2. gudaverld.

gotteshaft, *a.* gudomlig.

Gottest[h]üm, *-[e]s, 0, n.* religion, gudskydikan.

Gottfried, *-s, -e* el. *-s, m. 1. npr.* Gottfrid. **2.**

studentspr. gammal rock som blott begagnas hemma.

Gothheit, *-en, f.* gudom, gudomlighet.

Göttin, *-nen, f.* gudinna.

göttlich, *a.* gudomlig.

Göttlichkeit, *0, f.* gudomlighet, gudomlig natur.

Götze, *-n, -n, m. 1.* afgud, afgudabild. **2. F**

tölp, glop. *-n... ex. ~altar, -[e]s, -e †, m.* afgudaaltare. *~anheter, -s, -, m. ~in, -nen, f.*

afgudadyrkare. *~anbetung, 0, f.* afgudadyrkan. *~bild, -[e]s, -er, n.* afgudabild.

~diener = ~anbeter. ~dienerisch, a. afgudadyrkande. *~dienst, -[e]s, 0, m.* afgudadyrkan. *~opfer, -s, -, n.* afgudaoffer. *~pfafe, -n, -n, ~priester, -s, -, m.* afgudapräst. *~tempel, -s, -, m.* afgudatempel.

Götzent[h]üm, *-[e]s, 0, n.* afgudadyrkan.

Gouache, *-n, f.* gouache(målning).

Gourmand, *-s, -s, m.* gurmand, läckergom.

Gourmandise, *-n, f.* gurmandis.

Gouvernante, *-n, f.* guvernant.

Gouvernement, *-s, -s, n.* gouvernement.

Gouverneur, *-s, -e* el. *-s, m.* guvernör.

Grab, *-[e]s, -er †, n.* graf. *-denkmal = -mal.*

-folger, -s, -, m. person som följer ett lik, plor. likfölje. *-geläute, -s, -, n.* begrafningsringning. *-gerüst, -[e]s, -e, n.* katafalk. *-gewölbe, -s, -, n.* grafhvalf. *-hügel, -s, -, m.* grafkulle, grafhög. *-legung, -en, f.* begrafning. *-lied, -[e]s, -er, n.* begrafningspsalm. *-mal, -[e]s, -e* el. *-er †, n.* gravvård. *-schrift, -en, f.* grafskrift. *-stätte, -n, f.* grafplats. *-stein, -[e]s, -e, m.* grafsten. *-still, a.* dödstyst. *-stille, 0, f.* dödstystnad. *-tuch, -[e]s, -er †, n.* bårduk. *-es... Ex. ~dunkel, -s, 0, n. ~nacht, 0, f.* gravfvens mörker. *~rand, -[e]s, 0, m.* gravfvens brädd. *~ruhe, 0, f.* gravfvens ro. *~schlummer, -s, 0, m.* dödsömn. *~schweigen, -s, 0, n. ~stille, 0, f.* dödstystnad. *~stimme, -n, f.* graflik stämman. Jfr föreg. sms. och *Gräber...*

Grab... Jfr *graben*. *Ex. ~meissel, -s, -, m. ⊕* grafmässel. *~schaufel, -s, f. 1.* trädgårdsekyffel. **2.** mullskovfel. *~schicht, -[e]s, -e, n.* spade. *~stichel, -s, -, m.* grafstickel.

grabbel|n, *-te, ge-t, itr. h. F* pilla, trefva.

Grabe... *Ex. ~fuss, -es, -e †, m.* fot lämplig att gräva med. *~kelle, -n, f.* liten handspade.

~land, -[e]s, 0, n. land som kan el. skall grävas om.

I. Graben, -s, -[†], m. dike, graf. *F* bndt. *er ist noch nicht über den ~* han har ännu ej hunnit öfver alla svårigheter. *~bord, -[e]s, -e, m.* dikeskant. *~füller, -s, -, m.* föraktl. benamn. på dålig soldat som vid stormning endast duger till fyllnad i fastningsgraffarne. *~leitung, -en, f.* dikning, dikesgrävning; (löp)gravfvas uppkastande. *~sole, -n, f. ✕* botten i en (löp)-

graf. *~ziehen, -s, 0, n. ~zug, -[e]s, -e †, m. = -leitung.*

2. graben, gräbst, grub, grube, gegraben, grab[e], I. tr. och *itr. h. 1.* gräfvä, t. ex. *ein Loch, einen Brunnen, einen Grund zu einem Gebäude;* gräfvä (upp, ut), t. ex. *Torf, Schätze, einen Fuchs;* gräfvä ned, t. ex. *etw. in ein Loch;* gräfvä (om), t. ex. *ein Gartenbeet. 2.* borra, stöta in djupt, t. ex. *jmdm den Dolch ins Herz ~. 3.* gravera, t. ex. *mit dem Grabstichel in Metall. II. Sich müde ~* gräfvä sig trött. *Sich in die Erde ~* gräfvä hål, gräfvä in, ned sig i marken. *Bist. sich ins Gedächtnis ~* inpräglä sig i minnet.

Gräber, -s, -, m. 1. person som gräfvä, gräfvä. **2.** namn på åtskilliga djur, som gräfvä ned sig i marken. **3. *** spade.

Gräber... *Ex. ~fund, -[e]s, -e †, m.* graflynd. *~geruch, -[e]s, -e †, m.* graflykt, liklykt.

Gräberéi, -en, f. grävning.

Gracht, -en, f. kanal i sht i Holland.

gräcisier|en, -te, -t, tr. gifva grekisk anstrykning, form, karaktär.

Gräcism|us, -us, -en, m. grekisk ordvändning, grecism.

Gräcität, 0, f. grecitet.

grad... se *gerad...*

Grad, -[e]s, -e men som mättenhet efter räkneord *-, m. grad. Bei dreissig ~ Wärme:* vid trettio graders värme. *~bogen, -s, -, m.* gradbåge, transportör (oppgraderad halfcirkel). *~eint[h]eilung, -en, f.* indelning i grader. *~leiter, -n, f. ~messer, -s, -, m.* gradskala, gradmätare. *~messung, -en, f.* gradmätning. *~t[h]eilung = -einteilung. ~weise = väg.*

gradätim, adv. gradvis, så småningom.

Gradation, -en, f. stegring, gradation.

Gradier... ⊕ *Ex. ~fass, -es, -er †, n.* reservoar vid ett graderverk. *~haus, -es, -er †, ~werk, -[e]s, -e, n.* graderverk.

gradier|en, -te, -t, tr. ⊕ 1. gradera medels graderverk. **2.** färga guldarbeten. **Gradierung, f.**

gradig, a. i sms., t. ex. *drei ~* tregradig.

graduál = graduell.

Graduál[o], -[e]s, -e el. *-ien, n.* graduálsång vid katolsk mässa.

graduél, a. gradvis inträdande.

graduier|en, -te, -t, tr. 1. gradera. **2.** graduera, promovera. **Graduierung, f.**

Graf, -en, -en, m. dim. Gräfchen, -lein, grefve. -en... Ex. ~krone, -n, f. grefvekrona. *~stand, -[e]s, 0, m.* grefligt stånd. *~tag, -[e]s, -e, m.* grefveförsamling. *~titel, -s, -, m.* grefvetitel.

graf|en, -te, ge-t, tr. upphöja i grefligt stånd.

Grafent[h]üm, -[e]s, -er †, n. grefskap.

gräflich, a. grefelig.

Gräfschaft, -en, f. grefskap, a) grefvedöme, b) 0, grefligt stånd.

Gräl, -[e]s, 0, m. gräl.

Gram, I. -[e]s, 0, m. grämelse, bekymmer. **II.**

a. *Jmdm, einer was Sache ~ sein*: vara gramse på, hysa motvilja mot ngn. ngt. -erfüllt = -voll. -gebeugt, a. nedtyngd af grämelse, af bekymmer. -voll, a. bekymmerfull, sorgbunden, bedröfvad.

Grämleci, -en, *f.* butterhet, trumpenhet.

gräm|lin, -te, *ge-t, itr. h.* vara bedröfvad. vresig, butter.

gräm|en, -te, *ge-t, tr.* och *sich ~ grüma* (sig). *Sich zu Tode ~ dö* af grämelse.

Gräm|er, -s, -, *m. ~in, -nen, f.* vresig, butter person.

gräm|lik, a. vresig, butter.

Gräm|lichkeit, 0, *f.* vresighet, butterhet.

Gramm, -[e]s, -e *men som måttenhet efter räkneord* -, *n.* gram.

Grammatik (med kort ä), -en, *f.* grammatik.

Grammatik|älisch, a. grammatikalisk.

Grammatik|er (med kort ä), -s, -, *m.* grammatiker.

grammat|isch (med kort ä), a. grammatisk.

Gran, -[e]s, -e *men som måttenhet efter räkneord* -, *n.* och *m.* gran.

Grän, lojn. — föreg, *n.* och *m.* $\frac{1}{3}$ gran.

Granät, -[e]s, -e[n], *m.* granit. -**apfel**, -s, -†, *m.* granatäpple. -[**apfel**]**baum**, -[e]s, -e †, *m.* granatäppleträd. -**schnur**, -e †, *f.* kedja af graniter.

Granät|le, -en, *f.* 1. granatäpple(träd). 2. ✕ granat. -**feuer**, -s, -n. ✕ granateld. -**kugel**, -n, *f.* ✕ granatkula. -**splitter**, -s, -, *m.* granat-skjurfva. -**en...** Ex. ~**hagel**, -s, 0, *m.* ✕ granathagel. ~**mörser**, -s, -, *m.* ✕ granatmör-sare.

Grand, -[e]s, -e, *m.* grus.

Grande, -n, -n, *m.* spansk grand.

Grandézza, 0, *f.* värdighet, stolt och afmått sätt.

grandicht, **grandig**, a. grusig, grofkornig.

grandiós, a. storartad.

Granit, -[e]s, -e, *m.* granit. -**ärtig**, a. granit-artad. -**felsen**, -s, -, *m.* granitklippa.

graniten, a. af granit, granit-

granitig, a. granithaltig.

Granne, -n, *f.* borst, agn, snärp, näl, spets, hår.

grannig, a. borstig.

Gransen, -s, -, *m.* dial. stäf.

granulir|en, -te, -t, *tr.* ⊕ granulera.

Gränz... se *Grenz...*

Gräpen, -s, -, *m.* gryta, kittel af gjutguld.

Graphik, 0, *f.* skrifkonst, ritkonst.

graphisch, a. grafisk.

Graphit, -[e]s, -e, *m.* min. grafit.

Grapp se *Krapp*.

graps|en, -[es]t, -te, *ge-t, tr.* och *itr. h.* F be-gärligt gripa, roffa; kuipa, stjåla.

Gras, -es, -er †, *n.* dim *Gräschen*, -lein, plur *atv.* *Gräserchen*, gräs. *bind. ins ~ beissen*, *kein ~ unter den Füßen wachsen lassen*: vara kvick i vändningarna, *darüber ist ~ gewachsen*: det är för längesedan bort-

glömdt. -**affe**, -n, -n, *m.* F nngtupp, grön-göling. -**ähnlich**, a. gräslig. -**ähre**, -n, *f.* gräsax. -**anger**, -s, -, *m.* äng. -**ärt**, -en, *f.* grässort. -**bank**, -e †, *f.* gräsbank. -**boden**, -s, 0, *m.* gräsvall. -**butter**, 0, *f.* smör af kor, som gå på gräsbete. -**decke**, -n, *f.* gräsmat-ta. -**ertrag**, -[e]s, -e †, *m.* höskörd. -**fleck**, -[e]s, -e, *m.* gräsfläck. -**fressend**, a. gräs-ätande. -**frosch**, -es, -e †, *m.* vantig groda. -**futter**, -s, 0, *n.* grönfoder. -**futterung**, 0, *f.* fodring med grönfoder. -**garten**, -s, -†, *m.* trädgård med gräsplaner. -**grün**, a. gräs-grön. -**halm**, -[e]s, -e, *m.* grässtrå. -**hof**, -[e]s, -e †, *m.* gräsbeväxt gård. -**hopfen**, -s, 0, *m.* på gräsvall växt humle. -**hopsper**, F, -**hüpfen**, -s, -, *m.* gräshoppa. -**land**, -[e]s, 0, *n.* betesmark. -**mücke**, -n, *f.* löfsångare (Sylvia). -**nelke**, -n, *f.* bot stadd (Statice). -**pferd**, -[e]s, -e, *n.* gräshoppa. -**platz**, -es, -e †, *m.* gräsplan. -**reich**, a. gräsrik. -**specht**, -[e]s, -e, *m.* zool. lilla hackspetten (Picus minor). -**stück**, -[e]s, -e, *n.* gräsplan. -**teufel**, -s, -, *m.* F *aussehen wie ein ~* se ytterst rusligt ut. -**wachs**, -es, 0, *m.* gräsvegetation. -**weide**, -n, *f.* gräsbevaxt betesmark, gräsvall. -**wuchs**, -es, 0, *m.* gräsväxt. *sr* *Gräser...*

Grase... *sr* *grasen*. Ex. -**fleck**, -[e]s, -e, -**platz**, -es, -e †, *m.* betesmark.

gras|en, -[es]t, -te, *ge-t, I. itr. h.* 1. beta. F *bind. auf eines anderen Wiese ~ göra in-grepp i en annans rättigheter*. 2. slå gräs. 3. gräsa. **II. tr.** *Das Getreide ~ slå*, māja den ännu gröna säden. **Grasung**, *f.*

Graser, **Gräser**, -s, -, *m. ~in, -nen, f.* person som slår gräs, slätterkarl.

Gräser... Ex. -**kenntnis[s]**, -se, *f.* kännedom om grässlagen.

Gräser|ei, -en, *f.* 1. slätter. 2. rätt till slätter.

grasicht, a. gräsartad, gräslig.

grasig, a. 1. gräsbeväxt, gräsrik. 2. = *grasicht*.

grass, a. förfärlig, fasaväckande, vild.

gras|ier|en, -te, -t, *itr. h.* grassera, rasa, härja.

grässlich, a. gräslig, förskräcklig.

Grässlichkeit, -en, *f.* gräslighet.

Grat, -[e]s, -e [†], *m.* 1. skarp kant. 2. ås, rygg, kam, spets. 3. ryggrad. 4. räcgg. -[h]ier, -[e]s, -e, *n.* stengt.

Gräte, -n, *f.* fiskben. F *bind. eine ~ in etw. finden*: finna ngt kinkigt. -**n...** Ex. ~**fisch**,

-es, -e, *m.* zool. bentisk. ~**gerüst**, -[e]s, -e, *n.* fiskbensskelett. ~**los**, a. befri. ~**reich**, a. benig.

Gratiäl|e, -[e]s, -ien *ei.* -e, *n.* gratiäl, grati-fikation, drickspengar.

Gratias, -, -, *n.* tacksägelse, bordsbön efter måltiden.

Gratifikation, -en, *f.* gratifikation.

grätig, a. benig.

gratis, *adv.* gratis, för intet.

Grätsch... Ex. -*stellung*, -*en*, *f.* = röj.

Grätsche, -*n*, *f.* gymn. ställning med utspärrade ben.

grätschen, -[e]s|t, -te, ge-t, *itr. h.* gymn. 1. ställa benen utåt. 2. gå med utspärrade ben.

Gratulánt, -*en*, -*en*, *m.* lyckönskande person, gratulánt.

Gratulation, -*en*, *f.* lyckönskan, gratulation.

gratulier|en, -te, -t, *itr. h.* lyckönska, gratulera, *jmdm zu etw.:* ngn till ngt.

grau, *a. grå. ~ werden:* gråna. *Vor ~ en Jahren:* för mycket länge sedan, i den gråa forntiden. *Der ~ e ei. das ~ chen:* åsnan.

Das ~ des Morgens: morgongryningen.

-**bärt**, -[e]s, -e †, *m.* gråskägg. -**bärtig**, *a.* gråskäggig. -**blau**, *a.* gråblå. -**farbig**, *a.* grå ull färgen. -**gelockt**, *a.* grålockig. -**haarig**, *a.* gråhårig. -**kehlichen**, -s, -, *n.* zool. järnsparf (Accentor modularis). -**kopf**, -[e]s, -e †, *m.*

1. gubbe. 2. tornfalk (Falco tinnunculus).

-**lachs**, -*es*, -*e*, *m.* mager lax. -**scheckig**, *a.* gråskäckig. -**schimmel**, -s, -, *m.* 1. gråskimmel. 2. F åsna. -[h]ier, -[e]s, -*e*, *n.* F åsna.

-**wacke**, *o, f.* min. gråvacka. -**werk**, -[e]s, *o*, *n.* gråverk.

Graue, **Gräue**, *o, f.* grå färg.

Gräuel se *Greuel*.

grauell|n, -te, ge-t, *Fopers.* och *sich ~. Ich grau- le mich ei. es grauelt mir:* jag känner mig hemsk till mods, är litet rädd.

1. **graulen**, -te, ge-t, *I. itr. h.* 1. gråna. 2. gry, *t. ex. der Tag ei.opers. es graut. Beim ~ des Tages:* i morgongryningen. *II. itr. h.* och *sich ~ rysa. Ich graue mich ei. vanl.opers. es graut mir ei. mich vor etw. (dat.):* jag ryser, bäfvar för ngt.

2. **Grauen**, -s, *o*, *n.* 1. rysning, fasa, bäfvan. *Es wandelte ihn ~ an:* han ryste. 2. ngt rysligt, förfärande. -**bild**, -[e]s, -*er*, *n.* fasa- väckande bild. -**drohend**, -**erregend**, *a.* fasa- väckande, hemsk. -**nacht**, -*e* †, *f.* hemsk natt. -**that**, -*en*, *f.* hemsk gärning, illdåd. -**verhängnis[s]**, -*ses*, -*se*, *n.* hemskt öde. -**voll**, *a.* fasaansfull.

grauenhaft, **grauerlich**, *a.* hemsk, fasa väckande.

graulich, *a.* 1. gråaktig. 2. = *graulig*.

graulich, *a.* 1. gråaktig. 2. = *graulig*.

graulig, *a.* 1. fasa väckande, hemsk. 2. rädd, lättskräm.

Graun... = *Grauen...*

Graupe, -*n*, *f.* äim. *Gräupchen*. -**lein**, 1. gryn. 2. korn, småhagelkorn, trindsnö. -*n...* Ex. ~ *hagel*, -s, *o*, *m.* fint hagel af gryn. storle. ~ *mühle*, -*n*, *f.* grynvarn, grynverk. ~ *s[chl]eim*, -[e]s, -*e*, *m.* gryngröt. -**suppe**, -*n*, *f.* gryn- välling.

graupe|n, **gräupel|n**, -te, ge-t, *itr. h.* *opers.* hagla fint som gryn.

graupeicht, **graupeig**, *a.* i sht min. kornig, grynig.

Graupner, -s, -, *m.* 1. mjölnare i en grynvarn. 2. grynhandlande.

Graus, *I. -es*, *o*, *m.* 1. grus, spillror. 2. fasa, hemskhet; fasa väckande tillstånd, väder, mörker, *m. m.* *II. a.* fasaansfull, hemsk.

grausäm, *a.* grym.

Grausamkeit, -*en*, *f.* grymhet.

grauselig, *a.* litet hemsk, faslig.

grausell|n, -te, ge-t, *itr. h.,opers.* och *sich ~. Ich grau- selle [mich] ei. vanl.opers. es grauselt mir ei. mich:* jag är hemsk till mods.

1. **graus|en**, -[e]s|t, -te, ge-t, *I. tr. ** förvandla till grus. *II. itr. h.* *Ich grause ei. vanl.opers. es graust mir ei. mich:* jag ryser, bäfvar.

2. **Grausen**, -s, *o*, *n.* rysning, bäfvan. -**erregend** = röj.

grausenhaft, **grausig**, *a.* förfärlig, gräslig, fasa väckande.

Gravéur, -[e]s, -*e* ei. -s, *m.* gravör.

Gravier... Ex. -**anstalt**, -*en*, *f.* gravörsatelier. -**kunst**, *o, f.* graveringskonst.

gravier|en, -te, -t, *tr.* 1. gravera med grafteckel. 2. gravera, belasta. **Gravierung**, *f.*

Gravität, *o, f.* värdighet, afmått sätt.

Gravitation, -*en*, *f.* tyngdkraft. -*s...* Ex. ~ **ge- setz**, -*es*, -*e*, *n.* tyngdlag.

gravitatisch, *a.* värdig, gravitetisk.

Grazie, -*n*, *f.* 1. *Die ~ n:* gracerna. 2. *o*, be- hag.

graziös, *a.* behagfull, behaglig.

Greif, -[e]s ei. -*en*, -*e*[n], *m.* 1. grip. 2. zool. kondor (Vultur gryphus). 3. pegas. -**geier**, -s, -, *m.* = *Greif* 2. -**klaue**, -*n*, *f.* gripklo.

greifbar, *a.* möjlig att gripa; påtaglig.

greifen, **griff**, **griffe**, **gegriffen**, **greif**[e], *I. tr.* gripa, taga fatt. *Sich (recipr.) ~ leku ta fatt.*

bnal. etw. aus der Luft ~ und das kann man mit den Händen ~ det är alldeles påtag- ligt, diese Zahl ist zu hoch gegriffen: denna siffran är för hög. *Einen Ton ~ angifva en ton på et instrument. Platz ~ taga plats.*

II. itr. h. gripa, taga, fatta. *An den Hut ~ taga åt hatten, jmdm an den Puls ~ känna ngn på pulsen; bnal. das greift an den Beu- tel:* det kostar pengar, *jmdm an die Ehre ~ förolämpa ngn. In einander ~ gripa i*

hvertannat, jmdm in die Haare ~ lugga ngn, dem Pferde in die Zügel ~ fatta hästen i tyglarne; bnal. in seinen eigenen Busen ~ gå till sig själf. Nach etw. ~ gripa, sträcka ut händerna efter ngt. Über etw. (ack.) ~ sträcka sig öfver ngt. Um sich ~ gripa omkring sig, vinna spridning. bnal. jmdm unter die Arme ~ gripa ngn under armarna (understödjta honom). Zu etw. ~ gripa till ngt, t. ex. zu einem Mittel, zum äussersten.

Greifer, -s, -, *m.* 1. ~ *in, -nen*, *f.* person som griper, tar fatt. 2. hake som griper in i ngt.

greifig, *a.* 1. gripande. 2. lätt att gripa.

grein|en, -te, ge-t, *itr. h.* *F* grina, lipa.

Greiner, -s, -, *m.* ~ *in, -nen*, *f.* *F* lipande per- son, grinolle.

Greis, *I. -es*, -*e*, *m.* gubbe. *II. a.* grå af ålder,

gammal. *~es Alter*: hög ålder. *-en...* Ex. *~alter*, *-s*, 0, *n.* hög ålder, ålderdom. *~krankheit*, *-en*. *f.* ålderdomskrämpa.

greisenhaft, *a.* ålderstigen, gammal, gubbaktig.

Greisenhaftigkeit, *0*, *f.* gubbaktighet.

Greisent[h]üm, *-[e]s*, 0, *n.* gubbålder. ålderdom.

grell, *a.* 1. om ljud gäll. 2. om färger bjärt, t. ex. *~ gegen etw. abstecken*. *~es Licht*: skarpt, bländande ljus. *~e Augen*: lifliga, klara ögon.

grell'en, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* ljuda gällt.

Grellheit, *-en*, *f.* 1. egenskap att vara gäll, gäll ton. 2. bjärthet, skärpa, liflighet, jfr *grell*.

Grenadier, *-[e]s*, *-e*, *m.* grenadier.

Grenzle, *-en*, *f.* gräns. *-aufseher*, *-s*, *-*, *m.* gränsbefälhafvare, tulluppsyningsman. *-bach*,

-[e]s, *-e* †, *m.* gränsbäck. *-bahnhof*, *-[e]s*, *-e* †, *m.* gränstation. *-befestigung*, *-en*, *f.* gränsens befästelse. *-bereiter*, *-s*, *-*, *m.* gränssidare. *-berichtigung*, *-en*, *f.* gränssreglering.

-besichtigung, *-en*, *f.* gränssyn, rågångs uppgående. *-bewohner*, *-s*, *-*, *m.* gränso.

-beziehung = *-besichtigung*. *-cordon*, *-s*, *-s*, *m.* gränskordong. *-distrikt*, *-[e]s*, *-e*, *m.* gränsdistrikt. *-festung*, *-en*, *f.* gränsfästning.

-graben, *-s*, *-†*, *m.* gränsgraf. *-haus*, *-es*, *-er* †, *n.* hus vid gränsen, tullstation. *-jäger*,

-s, *-*, *m.* gränssoldat, gränsvakt, tullbetjänt.

-kette, *-n*, *f.* = *-cordon*. *-mal*, *-[e]s*, *-e* el. *-er* †, *n.* gränsmärke. *-mauer*, *-n*, *f.* gränsmur.

-nachbar, *-s* el. *-[e]n*, *-[e]n*, *m.* granne. *-pfahl*,

-[e]s, *-e* †, *m.* gränspåle. *-punkt*, *-[e]s*, *-e*, *m.* slutpunkt. *-recht*, *-[e]s*, 0, *n.* rätt, lag rörande gränstvister. *-regulierung* = *-berichtigung*.

-säule, *-n*, *f.* gränstolpe. *-scheide*, 0, *f.* gränsskilnad. *-scheider*, *-s*, *-*, *m.* landtmätare. *-scheidung*, *-en*, *f.* rågångs utmärkande. *-sperr*, *-n*, *f.* förbud mot, förhindrande af gränsens öfverskridande. *-station*,

-en, *f.* gränstation. *-stein*, *-[e]s*, *-e*, *m.* gränsten. *-streit*, *-[e]s*, *-e*, *m.* *-streitigkeit*, *-en*, *f.* gränstvist. *-verkehr*, *-[e]s*, 0, *m.* samfärdsel vid gränsen. *-vertrag*, *-[e]s*, *-e* †, *m.* gränstraktat. *-wache*, *-n*, *f.* gränsvaktning.

-wächter = *-jäger*. *-zaun*, *-[e]s*, *-e* †, *m.* gårdsgård mellan ägora. *-zeichen*, *-s*, *-*, *n.* gränsmärke. *-zoll*, *-[e]s*, *-e* †, *m.* tull vid gränsen.

-zug, *-[e]s*, *-e* †, *m.* = *-besichtigung*. *-en...* Ex.

~los, *a.* gränslös, obegränsad. *~lösigkeit*, 0, *f.* gränslöshet.

grenz'len, *-[es]t*, *-te*, *ge-t*, *I. itr. h.* An *etw.* (ack.) *~* gränsa till ngt, näml. närma sig, t. ex. *das grenzt an Narrheit*; *das grenzt ans Unglaubliche*: det är nära nog otroligt. **II.** *tr.* begränsa.

Grenzer, *-s*, *-*, *m.* *~in*, *-nen*, *f.* gränso.

Grete, *-[n]s*, *-n*, *f.* dim. *Gretchen*, *Gret[e]lein*, 1. *npr.* Greta. 2. *F* jänta, slinka. 3. *Die*

faule *~ a)* väggslusen, *b)* namn på en berömd kanon på 1500-talet.

Greuel, *-s*, *-*, *m.* 1. fasa, afsky. 2. ohygglighet, gräslighet, styggelse, illdåd. *-gestalt*,

-en, *f.* fasaväckande, afskyvärd gestalt. *-tag*, *-[e]s*, *-e*, *m.* afskyvärd, hemsak dag.

-that, *-en*, *f.* afskyvärd handling, illdåd. *-voll* = *roj*.

greuelhaft, greulich, *a.* afskyvärd, hemsak.

Griebe, *-n*, *f.* grefvar efter smalt talg.

Griebs, *-es*, *-e*, *m.* kärnhus.

Grieche, *-n*, *-n*, *m.* grek. *-n...* Ex. *~volk*, *-[e]s*, *-er* †, *n.* grekiskt folk.

Griechenland, *-[e]s*, 0, *n. npr.* Grekland.

Griechent[h]üm, *-[e]s*, 0, *n.* grekiskt väsen, välde, inlyftande.

Griechin, *-nen*, *f.* grekinna.

griechisch, **I.** *a.* grekisk. **II.** *n.* grekiska, jfr *deutsch*.

1. gries, *a.* * grå, ålderstigen. *-gräm*, *-[e]s*, *-e*, *m.* butter, trumpen person, tvärvigg. *-grämel* *n.* *-te*, *ge-t*, *itr. h.* vara butter, trumpen.

-grämig, *-grämisch*, *-grämlich*, *a.* butter, tvär, trumpen.

2. Gries el. bättre Griess, *-es*, 0, *m.* 1. grus. 2. smågryn. *-brei*, *-[e]s*, *-e*, *m.* gryngröt. *-mehl*,

-[e]s, 0, *n.* grynmjöl. *-suppe*, *-n*, *f.* grynsoppa, grynvälling.

grieselig el. bättre griesselig, *a.* grusig, småkornig.

griesel'in el. bättre griessel'in, *-te*, *ge-t*, **I.** *itr. h.* el. *s.* söndersmulas. **II.** *tr.* söndersmula.

griesicht, griesig el. bättre griessicht, griessig, *a.* grusig, småkornig.

Griebe se Griäbe.

Griff, *-[e]s*, *-e*, *m.* 1. grepp, tag. *Einen ~ nach etw. thun*: gripa efter ngt. *Bist. einen falschen ~ thun*: misstaga sig, *einen guten ~ thun*: lyckas, hafva tur; *etw. am el. im ~e haben*: hafva färdighet i något; plur. *~e*: ränker, knep. 2. handtag, skaff, grepe. 3. handfull, näfve. 4. klo. *-brett*, *-[e]s*, *-er*, *n.* mus. 1. gripbräde. 2. klaviatur. *-loch*, *-[e]s*, *-er* †, *n.* hål på flöjt m. fl. blåsinstrument.

Griffel, *-s*, *-*, *m.* 1. griffel. 2. pekpinne. 3. bot. pistill. *-schiefer*, *-s*, 0, *m.* griffelskiffer. *-spitze*, *-n*, *f.* griffelspets.

Grille, *-n*, *f.* 1. syrta. 2. grill, inbillning, infall. *~n fangen*: göra sig griller. *-n...* Ex.

~fang, *-[e]s*, 0, *m.* grillfångeri. *~fänger*, *-s*, *-*, *m.* *~in*, *-nen*, *f.* grillfångare. *~fängerisch*, *a.* som gör sig griller. *~gezirp[e]*, *-[e]s*, 0, *n.* syrans läte. *~krank*, *a.* mjältsjuk. *~krankheit*, *-en*, *f.* mjältsjuka.

grillen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* hafva griller, nycker. grillenhaft, *a.* full af griller, nyckfull.

Grillenhaftigkeit, 0, *f.* besynnerlighet, nyckfullhet, grillfångeri.

Grimasse, *-n*, *f.* grimas. *~n machen* el. *schneiden*: göra grimaser. *-n...* Ex. *~macher*, *~schneider*, *-s*, *-*, *m.* *~in*, *-nen*, *f.* en som gör grimaser.

grimässenhaft, *a.* grimaserande.

Grimm, I. [-e]s, * -e, *m.* vrede, raseri. **II.** *a.* vredgad, förtörnad, ursinnig, rasande. -**darm**, [-e]s, -e †, *m.* med. koliktrarm. -**erfüllt**, -**schäumend**, -**schnaubend**, *a.* skummande, fnysande af vrede, af raseri.

grimmilen, -*te*, *ge-t*, *tr.* och * *itr.* *h.* 1. förorsaka häftiga smärtor. *Opera. es grimmt mich* el. * *mir im Bauche*: jag har ondt i magen. 2. *Das grimmt mich* el. * *mir*: det förrargar, retar mig.

grimmig, a. 1. vred, ursinnig, rasande. 2. grufvig, förskräcklig, *t. ex. es ist ~ kalt*, ~ *en Hunger haben*: vara gruffigt hungrig.

Grimmigkeit, *0, f.* 1. vrede, ursinnighet. 2. förskräcklighet.

Grind, [-e]s, -*e*, *m.* 1. skorf i sht på hufvudet. 2. ntslag på träd.

grindicht, grindig, a. skorfvig.

grinsilen, [-e]s, -*te*, *ge-t*, *itr.* *h.* grina.

Grinser, -*s*, -, *m.* ~in, -*nen*, *f.* grinande person.

Grippe, -*n*, *f.* elakartad snufva, influensa.

Grips, -*es*, *0, m.* F hjärna. ~ *haben*: hafva godt hufvud.

gripslen, [-e]s, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* P knipa, stjåla.

Grisette, -*n*, *f.* grisett.

grob, gröber, gröbst, a. grof, *t. ex. ~e Fäden, ~es Brot, ~es Tuch, ~e Arbeit, ~er Fehler. ~er Mensch*: brutal, rå människa. *Jmdn ~ anfahren*: fara ut mot ngn. -**drählig, a.** grofträdig. -**faserig, a.** som har grofva fibrer. -**gewicht**, [-e]s, *0, n.* bruttovigt. -**glied[e]rig, a.** groflemmad. -**jährig, a.** som har stora årsringar. -**körnig, a.** grofkornig. -**sand**, [-e]s, *0, m.* grof sand, grus. -**schmied**, [-e]s, -*e*, *m.* grofsmed. -**sinnlich, a.** grof sinlig. -**zeug**, [-e]s, *0, n.* pack, slödder.

Gröbe, 0, f. groflek.

Grobheit, -*en, f.* 1. *0*, grofhet, groflek. 2. grofhet, oförskämndhet.

Grobian, [-e]s, -*e*, *m.* grofhuggare, grobian.

gröblich, a. 1. ngt grof. 2. grof, väldig, stark, *t. ex. sich ~ irren, jmdn ~ beleidigen*.

Gröbs *se* *Griebs*.

Grog, -*s*, -*s*, *m.* grogg.

gröhlilen, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* P skråla.

Gröhler, -*s*, -, *m.* ~in, -*nen*, *f.* P skrålände person.

Groll, [-e]s, * -*e* [†], *m.* groll, agg.

grollen, -*te*, *ge-t*, *itr.* *h.* och * *tr.* 1. doft rulla, *t. ex. der Donner grollt*. 2. *Jmdm ~ hysa* groll, bära agg till ngn.

Groller, -*s*, -, *m.* ~in, -*nen*, *f.* person som hysar groll, bär agg, fiende.

Grönländer, I. -*s*, -, *m.* ~in, -*nen*, *f.* grönländare, grönländska. **II.** *sv.* grönländisch, *a.* grönländsk.

Groppe, -*n*, *f.* zool. ett slags simpa (*Cottus gobio*).

Gros, n. 1. -*ses*, -*se* men som mättnhet efter räknord -, gross, 12 dussin. 2. obojn. hufvudmassa, hufvudkär, *t. ex. das ~ der Armee*.

Groschen, -*s*, -, *m.* dim. *Gröschchen*, -*lein*, 1. groschen (mynt, atlat [*ein guter*] ~ = $\frac{1}{32}$ *Thaler*, sedan [*Silber-* el. *Neu*] ~ = $\frac{1}{30}$ *Thaler*, *jt* *Thaler*). 2. pengar i allm., *t. ex. seine paar ~ hans smula pengar, einen schönen ~ verdienen*: förtjäna en nått summa. -**ausgabe**, -*n*, *f.* tryck af hvilket hvart häfte kostar en groschen, öresskift(er). -**brief**, [-e]s, -*e*, *m.* bref hvars porto är en groschen, vanligt bref. -**brot**, [-e]s, -*e*, *n.* groschenbröd. -**marke**, -*n*, *f.* groschenmarke. -**weise**, *adv.* groschenvis.

1. **Gross**, -*es*, -*e* el. -, *n.* *se* *Gros* 1.

2. **gröss, grösser, a.** stor, *t. ex. ~er Mensch, ~ und klein*: stora och små, ~ *die Zehe*: stortå, *auf ~em Fusse leben, etw. im ~en treiben, den ~en [Herrn] spielen*: spela herre, ~ *die Augen machen, ~es Alphabet, jmdn ~ achten*: anse ngn vara stor. *Ein sechs Fuss ~er Soldat*: en sex fot lång soldat. *Eine ~e Meile*: en styf mil. ~ *füttern*: uppföda. *Das ~e Los*: den stora vinsten, hufvudvinsten. *Eine ~e Miene annehmen*: taga på sig en viktig, en högdragen min. ~ *thun*, ~ *sprechen*: skryta, skräfta, *sich mit etw. ~ thun*: skryta af ngt. *Ich bin um einen Kopf grösser als du*: jag är hufvudet större än du. *Jmdn ~ anblicken*: se med stora, förvånade ögon på ngn. ~ *von jmdm denken*: hafva en hög tanke om ngn. *Etw. nicht ~ nötig haben*: ej vara särdeles i behof af ngt. *Im ~en und ganzen*: på det stora hela, på det hela taget. *Eine ~e Kleinigkeit*: en ringa obetydlighet. ~ *die Kälte*: stark köld. ~ *er Hunger*: stark hunger. ~ *es Alter*: hög ålder. *Der ~e Ocean*: stilla oceanen. -**achtbär, a.** förädr. tilltal, högt ärad. -**admiral**, [-e]s, -*e* [†], *m.* storamiral. -**ärtig**, *a.* storartad, storslagen. -**ärtigkeit, 0, f.** storhet, storslagenhet, höghet, majestät. -**bäuchig, a.** storbukig, stormagad. -**beerig, a.** som har stora bär. -**betrieb**, [-e]s, *0, m.* stor rörelse, stor affär. -**blumig, a.** storblommig. -**britannien**, -*s*, *0, n.* *npr.* Storbritannien. -**dutzend**, [-e]s, -*e*, *n.* gross. -**elternlich, a.** utmärkande för far- och morföräldrar. -**eltermutter**, -†, *f.* far- el. morfars el. far- el. mormors mor. -**eltern**, *plur.* far- el. morföräldrar. -**elternvater**, -*s*, -†, *m.* far- el. morfars el. far- el. mormors far. -**enkel**, -*s*, -, *m.* -**enkelin**, -*nen*, *f.* barnbarns barn. -**folio**, -*o* [s], -*os* el. -*en*, *n.* stort folio, stor foliant. -**fürst**, -*en*, -*en*, *m.* storfurste. -**fürstent[h]üm**, [-e]s, -*er* †, *n.* storfurstendöme. -**fürstin**, -*nen*, *f.* storfurstinna. -**fürstlich, a.** storfurstlig. -**gewerbe**, -*s*, -, *n.* storindustri. -**glied[e]rig, a.** storlemmad. -**handel**, -*s*, *0, m.* grosshandel. -**händler**, -*s*, -, *m.* grosshand-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärsk term.

lare. **-handlung**, -en, *f.* = *-handel*. **-hans**, -en, -e [†], *m.* F storskrållare. **-herr**, -n, -en, *m.* storherre, sultan. **-herrisch**, *a.* högdragen, morsk. **-herrlich**, *a.* rörande, utmärkande för, utgående från sultanen. **-herzig**, *a.* ädelmodig. **-herzigkeit**, *0, f.* ädelmod. **-herzog**, -[e]s, -e †, *m.* storhertig. **-herzogin**, -nen, *f.* storhertiginna. **-herzoglich**, *a.* storhertiglig. **-herzogt[h]üm**, -[e]s, -er †, *n.* storhertigdöme. **-hundert**, -[e]s, -e, *n.* storhundra, hundratjugu. **-inquisitor**, -s, -en, *m.* storinkvisitor. **-jährig**, *a.* myndig. **-jährigkeit**, *0, f.* myndighet. **-kammerer**, -s, -, **-kammerherr**, -n, -en, *m.* öfverkammarherre. **-kanzler**, -s, -, *m.* rikskanslär. **-kind**, -[e]s, -er, *n.* barnbarn. **-knecht**, -[e]s, -e, *m.* fördräng, rättare. **-kreuz**, -es, -e, *n.* storkors. **-macht**, -e †, *f.* stormakt. **-mächtig**, *a.* stormäktig. **-magd**, -e †, *f.* piga som har uppsigt öfver de andra. **-mama**, -s, *f.* far- *ei.* mormor. **-maschig**, *a.* som har stora maskor. **-mast**, -[e]s, -en, *m.* † stormast. **-maul**, -[e]s, -er †, *n.* F 1. en som har stor mun. 2. skräfläre. **-mäulig**, *a.* F 1. stormynt. 2. stortalig, skrytsam. **-meister**, -s, -, *m.* stormästare. **-mögend**, *a.* stormäktig. **-mogul**, -s, -s *ei.* -n, *m.* stormogul. **-mut[h]**, *0, f.* ädelmod. **-müt[h]ig**, *a.* ädelmodig. **-müt[h]igkeit**, *0, f.* ädelmod. **-mut[hs]voll** = *-mütig*. **-mutter**, -†, *f.* far- *ei.* mormor. **-mütterlich**, *a.* utmärkande för en far- *ei.* mormor. **-neffe**, -n, -n, *m.* brors *ei.* systers son- *ei.* dotterson. **-nichte**, -n, *f.* brors *ei.* systers son- *ei.* dotterdotter. **-oh[ei]m**, -[e]s, -e, *m.* fars *ei.* mors far- *ei.* morbror. **-oktav**, -[e]s, *0, n.* stort oktavformat. **-onkel**, -s, -, *m.* = *-oheim*. **-papa**, -s, -s, *m.* far- *ei.* morfar. **-prahler**, -s, -, *m.* **-in**, -nen, *f.* storskrytare. **-prablerei**, -en, *f.* väldigt skryt, skräfvel. **-prahlerisch**, F **-pratschig**, *a.* skrytsam, skräfläre. **-priester**, -s, -, *m.* öfverstepräst. **-russe**, -n, -n, *m.* storrys. **-russisch**, *a.* storrysk. **-russland**, -s, *0, n.* npr. Storrysland. **-siegelbewahrer**, -s, -, *m.* (riks)sigillbevarare. **-sinn**, -[e]s, *0, m.* ädel sinne, storsinhet. **-sinnig**, *a.* storsint. **-sinnigkeit**, *0, f.* = *-sinn*. **-sohn**, -[e]s, -e †, *m.* son- *ei.* dotterson. **-sprech**... = *-prahl*... **-spurig**, *a.* bredspårig. **-spurigkeit**, *0, f.* bredspårighet. **-staat**, -[e]s, -en, *m.* stormakt. **-stadt**, -e †, *f.* storstad. **-städter**, -s, -, *m.* **-in**, -nen, *f.* storstadsbo. **-städtisch**, *a.* storstadsaktig. **-sultan**, -[e]s, -e, *m.* storsultan. **-tante**, -n, *f.* fars *ei.* mors faster *ei.* moster. **-that**, -en, *f.* stordåd. **-thu**... = *-prahl*... **-tochter**, -†, *f.* son- *ei.* dotterdotter. **-türke**, -n, -n, *m.* Der ~ störturken. **-ürenkel**, -s, -, *m.* **-ürenkelin**, -nen, *f.* barnbarns barnbarn. **-vater**, -s, -†, *m.* far- *ei.* morfar. **-väterlich**, *a.* farfaderlig, morfaderlig. **-vaterstuhl**, -[e]s, -e †, *m.* gammaldags länstol. **-vezier**, -[e]s, -e, *m.* storvisir. **-würdenträger**, -s, -, *m.* hög

dignitär. **-ziehen**, -s, *0, n.* uppfödande, uppdragande. **-en**... Ex. ~t[h]eils, *adv.* till en stor del.

Grösse, -n, *f.* 1. storhet. 2. storlek. -n... Ex. ~lehre, *0, f.* matematik.

Grösheit, *0, f.* storhet.

Grossierer, -s, -, **Grossist**, -en, -en, *m.* grosshandlare.

grössten... Ex. -t[h]eils, *adv.* till största delen.

Grot, -[e]s, -e men ss. mynthenet -, *m.* dim. **Grötchen**, -lein, *grot* (ett lågtyskt mynt).

grotesk, *a.* grotesk.

Grotéske, -n, *f.* grotesk figur.

Grotte, -n, *f.* dim. **Gröttchen**, -lein, *grotta*. -n... Ex. ~tempel, -s, -, *m.* grottempel, klipptempel. ~werk, -[e]s, -e, *n.* konstgjord grotta.

Grube, -n, *f.* dim. **Grübchen**, -lein, *1. grot*. Ordspr. *wer andern eine ~ gräbt, fällt selbst hinein*. 2. graf, t. ex. *in die ~ fahren*: dö.

3. grufva. -n... Ex. ~arbeit, -en, *f.* grufarbetet. ~arbeiter, -s, -, *m.* grufarbetare, bergsman. ~bau, ~betrieb, -[e]s, *0, m.* grufbrytning, grufdrift. ~fahren, -s, *0, n.* nedstigning i grufva. ~feld, -[e]s, -er, *n.* 1. grufväkt. 2. grufdistrikt. ~gas, -es, -e, *n.* grufgas. ~gebäude, -s, -, *n.* grufbyggnad. ~grund, -[e]s, -e †, *m.* grufbottnen. ~hund, -[e]s, -e, *m.* berg. hund. ~lampe, -n, *f.* ~licht, -[e]s, -er, *n.* grufampa. ~steiger, -s, -, *m.* bergstigare. ~tasche, -n, *f.* bergsmansväska.

~wasser, -s, *0, n.* grufvatten. ~werk, -[e]s, -e, *n.* grufva. ~wetter, -s, -, *n.* grufgas.

Grübeléi, -en, *f.* grubbleri.

Grübler se **Grübler**.

grübelhaft, *a.* grubblande.

grübeln, -te, *ge-t, itr. h.* 1. grubbla. 2. gräfva, snoka, leta.

grubig, *a.* gropig.

Grübler, -s, -, *m.* **-in**, -nen, *f.* grubblare.

Gruft, -e †, *f.* håla, i sht grift. **-begräbnis[s]**, -ses, -se, **-gewölbe**, -s, -, *n.* grift, grafhvalf. **-kirche**, -n, *f.* grifthvalf, krypta.

Grum[me]t, -s, *0, n.* och *m.*, *0, f.* det efter första slättern växande höet, efterslätter.

grua. ~ machen vor dem Heu: gifta bort den yngre dottern före den äldre. **-ernte**, -n, *f.* efterslätter. **-heu**, -[e]s, *0, n.* = *Grummet*. **-mahd**, -en, *f.* = *-ernte*. **-wiese**, -n, *f.* äng som slås två gånger.

grummetlen, -ete, *ge-ct, itr. h.* förrätta efterslätter.

grün, *a.* grön. *Sich ~ und gelb ärgern*: blifva både gul och grön af förargelse. **grua**. *auf einen ~en Zweig kommen*: komma på grön kvist; *Gr sich un jmds ~e Seite setzen*: vinda ngn för sig, göra sig grön mot ngn; *~er Junge*: tjufpojke, skön gosse. *~er Donnerstag*: skärtorsdag. **-äugig**, *a.* grönögd.

-bewachsen, *a.* betäckt af grönska. **-blau**, *a.* blågrön. **-fink[e]**, -en, -en, *m.* zool. 1. grönfink (Ligurinus chloris). 2. grönska (Acan-

this spinus). -futter, -s, 0, n. grönfoder. -gelb, a. gröngul. -kohl, [-e]s, 0, m. grönkål. -kram, [-e]s, 0, m. -kraut, [-e]s, 0, n. grönsaker. -rock, [-e]s, -e †, m. (person med) grön rock, jägare. -schnabel, -s, -†, m. 1. zool. strandpipare (Charadrius Hiaticula). 2. F gröngöling, ungutt. -schnäbler, -s, -, m. = -schnabel 1. -span, [-e]s, 0, m. 1. spanskgröna. 2. ärg. -specht, [-e]s, -e, m. 1. zool. gröngöling (Picus viridis). 2. = -schnabel 2. Grund, [-e]s, -e †, m. 1. grund, botten. ~ *bekommen*, ~ *haben*: nå botten. *Ein Glas bis auf den ~ austrinken*: tömma ett glas i botten. † *auf den ~ stossen*: stöta på grund. *Bisai. einer (dat.) Sache auf den ~ gehen*: gå på djupet med en sak, *etw. von ~ aus* et. *aus dem ~e verstehen*: grundligt förstå sig på ngt, *zu ~e gehen*: gå under, förgås, *jmdn zu ~e richten*: förstöra, ruina ngn, *in [den] ~ bohven*: borra i sank. 2. grund, grundtälle. 3. dal, klyfta, djup. 4. (byggnads)tomt. 5. (byggnads-)grund, grundval. *Bisai. etw. zu ~e legen. einer (dat.) Sache zu ~e liegen*: ligga till grund för ngt, *auf ~ meiner Vollmacht*: på grund af min fullmakt. 6. mark, jord, jordmon. *Liegender ~ jordegendom. Sr Boden 4*. 7. kapital, (grund)fond. 8. botten-sats. 9. grund, skäl, orsak; bevis. *Aus diesem ~e*: af detta skäl, på grund häraf. -angel, -n, f. med sänke försedt mete för att fiska på djupet. -bau, [-e]s, 0, m. grundläggning, grund. -bedeutung, -en, f. grundbetydelse. -bedingung, -en, f. grundvillkor. -begriff, [-e]s, -e, m. grundbegrepp. -beschaffenheit, 0, f. grundens beskaffenhet. -besitz, -es, -e, m. jordegendom. -besitzer, -s, -, m. jordägare. -bestand[h]eil, [-e]s, -e, m. grundbeståndsdel. -blei, [-e]s, -e, n. sänklad. -bohrer, -s, -, m. Ⓢ jordborr. -böse, a. grnfligt ond, förbittrad. -brav, a. genomhederlig. -brief, [-e]s, -e, m. dokument som styrker äganderätten till fastighet, köpebref. -büch, [-e]s, -er †, n. jordebok. -deutsch, a. alltigenom tysk, tysk till själ och hjärta. -ehrlich, a. bottenärlig. -eigenschaft, -en, f. hufvudsaklig egenskap. -eigent[h]üm, [-e]s, -er †, n. fastighet. -eigent[h]ümer, -s, -, m. fastighetsägare, egendomsherre. -eis, -es, 0, n. bottenis. -falsch, a. grundfalsk, alldeles oriktig. -farbe, -n, f. grundfärg. -faul, a. genomrutten. -fest, a. grundfast. -feste, -n, f. grundfäste. -fläche, -n, f. grundyta, bas. -form, -en, f. grundform. -gebirge, -s, -, n. urbärg. -gedanke[n], -ns, -n, m. grundtanke. -gelehrt, a. grundligt lärd. -gerechtigkeit, -en, f. 1. med jordegendom förenad rättighet. 2. egendomsherres rätt till rättsskipning. -gerechtsäme, -n, f. = -gerechtigkeit 1. -gescheit, a. grundligt klok. -gesetzt, -es, -e, n. grundlag. -gesetzlich, a. grundlags-

enlig. -graben, -s, -†, m. Ⓢ graf för grundval. -gut, -gütig, a. genomgd. -herr, -n, -en, m. egendomsherre, fastighetsägare. -herrlich, a. tillhörande, utmärkande för en egendomsherre. -herrlichkeit, 0, f. en egendomsherre tillkommande rättigheter. -herrschaft, -en, f. 1. = -herrlichkeit. 2. egendomsherre med fru. -irrt[h]üm, [-e]s, -er †, m. ursprunglig, till grunden liggande villfarelse. -kapital, [-e]s, -e et. -ien, n. grundkapital. -kennung, 0, f. † kännning af botten. -kraft, -e †, f. grundkraft. -lage, -n, f. grund, fundament, grundval. -legend, a. grundläggande. -legung, -en, f. grundläggning. -lehre, -n, f. grundlära. -linie, -n, f. grundlinje, bas. -los, a. 1. bottenlös, i. ex. ~e Wege. 2. grundlös, ogrundad, osann. -lösigkeit, 0, f. grundlöshet. -lot[h]n, [-e]s, -e, n. sänklad. -mauer, -n, f. grundmur. -neigung, -en, f. hufvudsaklig, naturlig böjelse. -pfeiler, -s, -, m. grundpelare. -quelle, -n, f. urkälla. -recht, [-e]s, -e, n. 1. i grundlag grundad rättighet. 2. vid jordegendom fästad rättighet. -rechtlich, a. 1. grundlagsenlig. 2. beträffande egendomsherres rätt. -regel, -n, f. grundregel. -rente, -n, f. grundränta. -riss, -es, -e, m. 1. grundritning, plan, planritning; utkast. 2. kortfattad lärobok, elementarbok. -satz, -es, -e †, m. grundsats. -sätzlich, a. principiell. -satzlos, a. utan grundsats, principlös. -satzlosigkeit, 0, f. frånvaro af, brist på grundsats. -säule, -n, f. grundpelare. -schlecht, a. genomdlig, usel. -schoss, -es, -e [†], m. grundskatt. -schuld, -en, f. hypoteksskuld. -schwelle, -n, f. syll. -silbe, -n, f. gram. stamstavelse. -sprache, -n, f. grundspråk. -stein, [-e]s, -e, m. grundsten. -stellung, 0, f. gram. ställning. -steuer, -n, f. grundskatt. -stoff, [-e]s, -e, m. grundämne, enkelt ämne, element. -strich, [-e]s, -e, m. grundstreck, tjockt streck, stapel; grundrag. -stück, [-e]s, -e, n. jordegendom, fastighet. -stütze, -n, f. grundstöd. -suppe, -n, f. † vatten i kölrummet. -text, [-e]s, -e, m. grundtext. -ton, [-e]s, -e †, m. grundton. -tugend, -en, f. hufvuddygd, kardinaldygd. -übel, -s, -, n. hufvudsakligt ondt, hufvudsaklig brist. -ursache, -n, f. grundorsak, första orsak. -verbohrt, -verdreht, a. F aldeles tokig, vriden. -verfassung, -en, f. grundlag, konstitution. -vermögen, -s, 0, n. 1. grundkapital. 2. förmögenhet i fastigheter. -wahrheit, -en, f. grund-sanning. -wasser, -s, 0, n. djupvatten. -wesen, -s, 0, n. grundväsen, princip. -wissen-schaft, -en, f. grundläggande vetenskap. -wort, [-e]s, -er †, n. gram. stamord, hufvudord. -zahl, -en, f. grundtal, kardinaltal. -zeh[e]nt[e], -en, -en, m. grundtionde. -zins, -es, -e, m. grundskatt, grundränta, arrende. -zug, [-e]s, -e †, m. grunddrag.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. Ⓢ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

Grundel, **Gründel**, -s, -, *m.*, -n, *f.* = *Gründling* 1.

gründ|en, -ete, *ge-et*, *I. tr.* 1. grunda, grundlägga, anlägga, inrätta. 2. utgrunda, utforska. 3. mät. grunda. 4. stifta, bilda bolag. **II. Sich auf' etw.** (dat. et. ack.) ~ stödja sig. hvila, bero på, hafva sin grund i ngt. **III. itr. h.** stifta bolag i sht på bedräglig grund; vingla. **Gründung**, *f.* -s... **Ex.** ~kosten, *plur.* anläggningskostnader. ~schwindel = *Gründerschwindel*.

Gründer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* 1. grundläggare, stiftare. 2. person som stiftar bolag i sht på bedräglig grund; vinglare. -schwindel, -s, 0, *m.* = följ.

Gründert[h]um, -[e]s, 0, *n.* bolagsvingleri.

Gründer... **Ex.** -anstrich, -[e]s, 0, *m.* grundmålning, grundning. -farbe, -n, *f.* grundfärg.

grundier|en, -te, -t, *tr.* mät. grunda. **Grundierung**, *f.*

grundig, *a.* dyig, lerig, smutsig.

gründlich, *a.* grundlig.

Gründlichkeit, 0, *f.* grundlighet.

Gründling, -[e]s, -e, *m.* 1. zool. sandkrypare (Cyprinus gobio). 2. *F die ~e im Parterre:* publiken i parterrens bakgrund.

Grüne, 0, *f.* 1. grön färg, grönt. 2. grönska, det gröna.

Grüneberger, -s, -, *m.* 1. ~in, -nen, *f.* invånare i Grüneberg (stad i Schlesien). 2. vin från Grüneberg; *F* surt vin i allmh.

grün|en, -te, *ge-t*, *itr. h.* 1. vara grön. 2. *av. sich ~ grönska;* frodas, blomstra.

grünlich, *a.* grönaktig.

Grünling, -[e]s, -e, *m.* 1. grönklädd person. 2. *F* gröngöling, ungtupp.

Grünz... **Ex.** -ochs[e], -en, -en, *m.* zool. grymtöxe (Bos grunniens).

grunz|en, -[es]t, -te, *ge-t*, *itr. h.* grymta.

Grunzer, -s, -, *m.* *F* knarrig, vresig person.

Gruppe, -n, *f.* dim. *Grüppchen*, -lein, *grupp*. -n... **Ex.** ~bildung, ~vert[h]eilung, -en, *f.* bildning af, fördelning i grupper. ~weise, *adv.* gruppvis.

gruppier|en, -te, -t, *tr.*, *itr. h.* och *sich ~ gruppera* (sig), *dela* (sig) i grupper. **Gruppierung**, *f.*

Grus se *Graus I.*

Grusel, -s, 0, *m.* *F* rysning.

gruselig, *gruse(l)n* se *grauselig*, *grause(l)n*.

Grüss, -es, -e †, *m.* 1. hälsning. 2. se *Grus*. -formel, -n, *f.* hälsning(sformel).

Grüss... **Ex.** -fuss, -es, 0, *m.* *Auf dem ~e mit jmdm stehen:* plåga hälsa på ngn.

grüss|en, -[es]t, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* hälsa. *Gott grüss' euch!* Guds fred!

Grütz|e, -en, *f.* 1. gryn. 2. (gryn)gröt, mos. 3. *F* förstånd. -beutel, -s, -, *m.* ☉ grynsikt. -brei, -[e]s, -e, *m.* gryngröt. -geschwulst, -e †, *f.* med. grötsvulst. -handel, -s, 0, *m.* gryn-

handel. -händler, -s, -, *m.* grynhandlare. -kopf, -[e]s, -e †, *m.* *F* dumhufvud. -köpfig, *a.* *F* inskränt, dum. -mühle, -n, *f.* grynkvavn. -suppe, -n, *f.* grynsoppa, grynvaling. -wurst, -e †, *f.* grynkorf.

Guajak, -s, -s, *m.* bot. pockenholts (Guajacum officinale).

Guano, -s, 0, *m.* guano.

Guardián, -[e]s, -e, *m.* (franciskaner)abbot.

Gubel, -s, 0, *m.* dy.

Gubérn|ium, -um[s], -en, *n.* provinsstyrelse.

Guck, -[e]s, -e et. -s, *m.* titt, blick. -auge, -s, -n, *n.* barnspr. öga. -fenster, -s, -, *n.* litet fönster, tithåll, lucka. -glas, -es, -er †, *n.* synglas. -in-die-Welt, *objekt. m.* och * *n.* *F* ung oerfaren människa. -kasten, -s, -, *m.* tittskåp. -kastenmann, -[e]s, -er †, -kästner, -s, -, *m.* tittskåpsgubbe. -loch, -[e]s, -er †, *n.* tithåll.

guck|en. -te, *ge-t*, *itr. h.* *F* titta, se. *Ärv. tr. i. ex. sich* (dat.) *die Augen aus dem Kopf ~*, och *sich ~*, *i. ex. sich blind ~*.

Gucker, -s, -, *m.* *F* 1. ~in, -nen, *f.* person som tittar. 2. a) = *Guckauge*, b) = *Guckfenster*, c) = *Guckglas*.

Guckerei, -en, *f.* *F* tittande.

Guerilla, -s, *f.* gerilla, friskara.

Guillotine, -n, *f.* giljotin.

guillotiner|en, -te, -t, *tr.* giljotiner. **Guillotinierung**, *f.*

Guinea, -s, 0, *n.* npr. Guinea. -korn, -[e]s, 0, *n.* durrakorn (Holeus Sorghum). -körner, *n. plur.* 1. paradiskorn. 2. = följ. -pfeffer, -s, 0, *m.* cayennepeppar.

Guinée, -en, *f.* guiné.

Guipüre, -n, *f.* guipure.

Guirlände, -n, *f.* girland.

Guitarre, -n, *f.* gitarr.

Gulden, -s, -, *m.* gulden (efter tid och ort växlande mynt, vant. omkr. 1: 78 kr).

gülden, förändr. = *I. golden*.

Gülte, -n, *f.* grundränta, årlig skatt, årsränta.

gültig, *a.* giltig, gällande.

Gültigkeit, 0, *f.* giltighet, gällande kraft. -s... **Ex.** -dauer, 0, *f.* tid under hvilken ngt har gällande kraft.

Gummi, -s, 0, *n.* gummi. -ball, -[e]s, -e †, *m.* gummibäll. -band, -[e]s, -er †, *n.* gummiband. -baum, -[e]s, -e †, *m.* gummitråd.

-lack, -[e]s, 0, *m.* gummilacka. -schnur, -e †, *f.* gummisnodd. -überschuh, -[e]s, -e, *m.* gummigalosh. -zug, -[e]s, -e †, *m.* gummiband.

gummicht, *a.* gummilartad.

gummier|en, -te, -t, *tr.* gummiera.

Gummigüt, -s, 0, *n.* gummigutta.

Gundelrebe, -n, *f.* **Gundermann**, -[e]s, 0, *m.* bot. jordrefva (Glechoma hederacea).

Günsel, -s, 0, *m.* bot. blånsaga (Ajuga).

Gunst, * -en et. -e †, *f.* gunst, ynnest. *Sich bei jmdm in ~ setzen:* vinna ngns ynnest.

Zu *~en jmds.*: till ngn's bästa. Mit *~[en]*: med förlof. *-bemühung* = *bewerbung*. *-beweis*, *-es*, *-e*, *m.* ynnestbevis. *-bewerbung*, *-en*, *f.* försök att vinna ngn's ynnest. *-bezeugung*, *-bezeugung*, *-en*, *f.* ynnestbevis.

günstig, *a.* gunstig, bevågen; gynsam, fördelaktig.

Günstling, *-[e]s*, *-e*, *m.* gunstling. *-s...* *EX. ~unfug*, *-[e]s*, *0*, *m.* *~wirt[h]schaft*, *0*, *f.* gunstlingsväld.

Günstlingsskara, *-en*, *f.* 1. 0, egenskap af gunstling. 2. gunstlingsskara.

Gurgel, *-n*, *f.* strupe. *bnal. sein Vermögen durch die ~ jagen*: med fräseri förslösa sin förmögenhet. *-abschneider*, *-s*, *-*, *m.* bödel, mördare. *-ton*, *-[e]s*, *-e* †, *m.* strupljud. *-wasser*, *-s*, *-*, *n.* gurgelvatten.

gurgelln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* 1. *str. sich ~ gurgeln* (sig). 2. frambringa strupljud.

Gurke, *-n*, *f.* gurka. *bnal. er macht ein Gesicht wie saure ~n*: ungef. han ser ut, som om han ätit upp nådåren för räfvén. *-n...* *EX. ~beet*, *-[e]s*, *-e*, *n.* gurklist. *~fass*, *-es*, *-er* †, *n.* gurktauna. *~förmig*, *a.* gurkformig. *~salat*, *-[e]s*, *-e*, *m.* gurksalat. *Ordspr. was versteht der Bauer vom ~ange*: det går öfver hans horisont. *~zeit*, *0*, *f.* gurkornas tid. *bnal. saure ~ affärlös tid*.

Gurre, *-n*, *f.* häst med uppblåst buk, hästkrake, skinkmärr.

gurrlen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. kuttra. 2. *F kurra*, *t. ex. es gurrt ihm im Bauche*: det kurrar i magen på honom.

Gurt, *-[e]s*, *-e*, *m.*, *-en*, *f.* *aim. Gürtchen*, *-lein*, 1. gjord, gördel, bälte, skärp, rem. 2. ☉ plint, platt list. *-bett*, *-[e]s*, *-en*, *n.* säng med sadelgjordsbotten. *-gehenk*, *-[e]s*, *-e*, *n.* (värj)gehång. *-gesims*, *-es*, *-e*, *n.* ☉ murband. *-riemen*, *-s*, *-*, *m.* rem på en gjord. *-sims* = *-gesims*.

Gürtel, *-s*, *-*, *m.* 1. gördel, bälte. *bnal. den ~ lösen*: upphöra att vara mö. 2. *geogr. bälte*, *zon. -ausschlag*, *-[e]s*, *-e* †, *m.* = *-rose*. *-bahn*, *-en*, *f.* ringbana. *-flechte* = *-rose*. *-förmig*, *a.* i form af en gördel. *-los*, *a.* utan gördel. *-macher*, *-s*, *-*, *m.* gördelmakare. *-rose*, *-n*, *f.* med bältros. *-schnalle*, *-n*, *f.* gördelspänne. *-spange*, *-n*, *f.* smycke sa. gördelspänne. *-[h]ier*, *-[e]s*, *-e*, *n.* zool. hältä (Dasyus).

gürtelln, *-te*, *ge-t*, *tr.* omgiva med en gördel.

gürteln, *-ete*, *ge-et*, *tr.* ☉ sätta tvärband på. **gürteln**, *-ete*, *ge-et*, *I. tr.* omgjorda. *Den Gürtel um den Leib*, *das Schwert an die Lenden* ~ spänna på sig gördeln, svärdet. *Das Pferd ~ spänna fast* bukjordarna på hästen. **II. Sich ~ a)** spänna gördeln på sig, omgjorda sig, *b)* *bnal. rusta sig*, göra sig (res)färdig.

Gürtler, *-s*, *-*, *m.* gördelmakare. *-handwerk*, *-[e]s*, *0*, *n.* gördelmakaryrke.

Guss, *-es*, *-e* †, *m.* 1. gjutande, gjutning. *bnal. aus einem ~ gemacht*: helgjuten. 2. det påhålda.

3. störtskur, hällregn. 4. glacering på bakverk. 5. gjutgods. 6. ☉ gjuthål. 7. sköljsten. *-abdruck*, *-[e]s*, *-e* †, *m.* boktryck. stereotypplatta, kliché. *-arbeit*, *-en*, *f.* gjutgods. *-blei*, *-[e]s*, *0*, *n.* gjutet bly. *-druckerei*, *-en*, *f.* 1. stereotypering. 2. tryckeri där det stereotyperas. *-eisen*, *-s*, *0*, *n.* gjutjärn, tackjärn. *-eisern*, *a.* af tackjärn, tackjärns-. *-flasche*, *-n*, *f.* ☉ gjutflaska. *-form*, *-en*, *f.* ☉ gjutform. *-kasten*, *-s*, *-*, *m.* ☉ gjutlåda. *-loch*, *-[e]s*, *-er* †, *n.* ☉ gjuthål, ingöte. *-mauerwerk*, *-[e]s*, *0*, *n.* ☉ beton. *-metall*, *-[e]s*, *-e*, *n.* gjuten metall, gjutgods. *-mörtel*, *-s*, *0*, *m.* ☉ beton. *-mündung*, *-en*, *f.* rörmykning. *-mutter*, *-†*, *f.* boktryck. matris. *-naht*, *-e* †, *f.* ☉ gjutsöm. *-regen*, *-s*, *-*, *m.* hällregn. *-rinne*, *-n*, *f.* 1. ☉ gjutränna. 2. sköljsten. *-röhre*, *-n*, *f.* ☉ gjutrör. *-schale*, *-n*, *f.* ☉ gjutflaska. *-stahl*, *-[e]s*, *0*, *m.* ☉ gjutstål. *-stein*, *-[e]s*, *-e*, *m.* sköljsten. *-stück*, *-[e]s*, *-e*, *n.* *-wa[ar]re*, *-n*, *f.* gjutgods. *-weise*, *adv.* *Es regnet ~* det hällregnar. *-werk*, *-[e]s*, *0*, *n.* gjutgods.

Gustchen, *-s*, *-*, *n.* *Guste*, *-ns*, *-n*, *Gustel*, *-s*, *-n*, *f.* **Gustelchen**, *-s*, *-*, *n.* (dim. af *Auguste*) lilla Augusta.

I. gut, *a.* kompar. se *besser*, *best*, 1. god, bra, ss. *adv. atv. väl*, *t. ex. hier ist es ~ sein*: här är det godt att vara, *es geht mir ~*: *sich ~ halten*: a) hålla sig bra, b) hafva en god hållning; *~en Morgen*, *~en Tag*, *~en Abend*, *~e Nacht*, *jmdn ~en Tag wünschen*: hälsa god dag på ngn; *~ werden*: blifva bra, läkas; *sich ~e Zeit machen*: gifva sig god tid; *da sind wir ~ dran*: där ha vi råkat väl ut; *er muss so ~ warten wie ich*: han måste vänta lika väl som jag, *~e Miene zum bösen Spiel machen*: hålla god min i elakt spel; *~ von jmdm sprechen*, *in ~em Glauben*: på god tro; *eine ~e Weile*: en god stund, *bei ~er Zeit*: i god tid, *kurz und ~ kort och godt*; *jmdn etw. im ~en sagen*: säga ngn ngt i godo, med vänlighet, *jmdn zu ~ kommen*: komma ngn till godo; *jmdn etw. zu ~ thun*: gifva ngn ngt till bästa, *sich (dat.) etw. zu ~ thun*: taga ngt till bästa. 2. särskilda fall. *Sich (dat.) einen ~en Tag machen*: göra sig en glad dag. *Er muss es ~ oder übel thun*: han måste göra det med eller mot sin vilja. *~ zehn Jahre*: minst tio år; *es sind drei ~e Stunden*: det är minst tre timmars väg; *er hat ~ und gern tausend Mark*: han har allra minst tusen mark. *Sein ~es Auskommen haben*: bärga sig godt. *Mehr als ~ ist*: mer än skäligt. *Betyg: ~ med beröm godkänd*, *sehr ~ et. recht ~ berömlig*. *Schon ~* det är nog, *lassen Sie das ~ sein*: a) låt det vara nog, b) nöj er därmed, c) besvära er icke. *Nun ~ välan*. *Und damit ~* och därmed basta. *Für jmdn ~ sagen*, *schreiben*, *stehen*: ansvara för, gå i god, i borgen

för ngn. *Das hat ~e Wege*: det är ej värdt att oroa sig för: *das hat ~e Weile*: det brådskar ej, det är långt härifrån och dit. *Handel. ich werde Ihnen den Betrag ~ schreiben*: jag skall kreditera er för beloppet, *wir haben hundert Mark bei Ihnen ~ vi ha hundra mark att fordra af eder. Er ist so ~ schuld daran wie ich*: han är lika mycket skuld därtill som jag. *Es ist so ~, als hätte' ich 's schon*: det är lika säkert, som om jag redan hade det. *Sie haben ~ reden, Sie sind reich*: för er går det väl an, som är rik. *Jmdm ~e Worte geben*: tala vänligt med ngn, *jmdm ~ sein*: tycka om ngn, *jmdm ~ werden*: fatta tycke för ngn. *Des ~en zu viel thun*: vara alldeles för vänlig, gå alldeles för långt. *Eines ~en Tages*: en vacker dag. *~ heissen*: gilla, godkänna. *~ thun*: göra godt, göra verkan. *Jmdm etw. ~ thun*: godtgöra ngn för ngt. *Sie haben da etw. ~es angerichtet*: där har ni just styrt till det vackert. *Was bringst du ~es?* a) hvad är det för godt, du kommer med? b) hvad har du att förtälja? *Jmdm etw. zu ~e halten*: hålla ngn räkning för ngt, *ich will es seiner Dummheit zu ~e halten*: jag skall ha öfverseende med det för hans dumhets skull. *Handel. jmdm etw. zu ~e schreiben*: kreditera ngn för ngt. *Sich auf etw. (ack.) zu ~e thun*: vara stolt öfver ngt. *-achten*, -s, 0, n. mening, omdöme, råd, upplysning, yttrande. *Jmds ~ einholen*: fråga ngn till råds. *-achtlich*, a. såsom råd, uttryckande ens omdöme. *Sich ~ dahin äussern*: yttra sig därhän, säga sin mening vara. *-artig*, a. välartad. *-ärtigkeit*, 0, f. välartadt, godt uppförande, beteende, tillstånd. *-befinden*, -s, 0, n. 1. välbefinnande. 2. = *mej*. *-dünken*, -s, 0, n. mening, förgodtfinnande, behag. *Nach ~* efter behag. *-edel*, -s, 0, m. 1. förnäm ädling. 2. en sorts vindruvor. *-finden*, -s, 0, n. förgodtfinnande. *-gelaunt*, a. som har, är vid godt lynne. *-gesinnt*, a. välsinnad. *-gesinntheit*, 0, f. godt sinnelag, god mening, goda afsigter. *-gewicht*, [-e]s, 0, n. handel, öfvervigt. *-haben*, -s, 0, n. handel, fordran. *-heil*, *interj.* (gymnast-halsning) ungef. lycka till! *-heissen*, *tr.* godkänna, gilla. *-heissen*, -s, 0, n. *-heissung*, 0, f. godkännande, gillande. *-herzig*, a. godhjärtad. *-herzigkeit*, 0, f. godhjärtighet. *-leuthaus*, -es, -er †, n. lasarett. *-machen*, *tr.* godtgöra, reparera. *-müt[h]ig*, a. godmodig. *-müt[h]igkeit*, 0, f. godmodighet. *-sagen*, *itr.* h. gå i god, i borgen. *-sagen*, -s, 0, n. *-sagung*, 0, f. borgen, garanti. *-schmecker*, -s, -. m. läckergom. *-schreiben*, *tr.* handel. kreditera. *-that*, -en, f. valgarning. *-thäter*, -s, -. m. välgörare. *-willig*, a. godvillig. *-willigkeit*, 0, f. god vilja, fri vilja.

2. Gut, [-e]s, -er †, n. dim. *Gutchen*, -lein, plur.

str. Güterchen, 1. *Das höchste ~* det högsta goda, Gud. 2. gods, a) egendom i allm. *Fahrendes ~ lösören*, *liegendes ~ fastighet*. *Sich bei ~ und Leben verpflichten*: med lif och blod förbinda sig; b) landt-egendom; c) vara, sak. *Das liebe ~* det dagliga brödet. *Das hochwürdige ~* hostian; d) massa, i sbt smält metallmassa; rääme, bruk. *gütgods*. -s... Ex. *~besitzer*, -s, -, m. godsägare, landtbrnkare, patron. *~besitzerin*, -nen, ~frau, -en, f. godsägarinna. *~herr*, -n, -en, m. = *~besitzer*. *~herrlichkeit*, 0, f. egenskap af godsägare, äganderätt till ett landt gods. *~herrschaft*, -en, f. godsägare med fru, herrskap på ett gods. *~kauf*, [-e]s, -e †, m. egendomsköp. *~verwalter*, ~vorsteher, -s, -, m. förvaltare på ett gods. *Jfr Güter...*

Güte, -n, f. godhet. *Mit ~ et. in aller ~ i godo*. *F du meine ~!* kors i herrans namn! *-grad*, [-e]s, -e, m. godhetsgrad. *Güter...* Ex. *-anschlag*, [-e]s, 0, m. egendomstaxering. *-bahnhof*, [-e]s, -e †, m. godsmagasin vid järnvägsstation. *-bekleibzettel*, -s, -, m. pollett. *-bestät[ig]er*, -s, -, m. godsexpeditor. *-dienst*, [-e]s, 0, m. järn. godsexpedition. *-gemeinschaft*, 0, f. egendomsgemenskap. *-halle*, -n, f. godsmagasin, godsexpedition. *-handel*, -s, 0, m. egendomshandel. *-kauf*, [-e]s, -e †, m. egendomsköp. *-packer*, -s, -, m. packkarl. *-schreiber*, -s, -, m. skrifvare vid godsexpedition. *-schuppen*, -s, -, m. skjul för varor, godsmagasin. *-speicher*, -s, -, m. godsmagasin. *-stück*, [-e]s, -e, n. kolly. *-verkehr*, [-e]s, 0, m. godstrafik. *-versicherung*, -en, f. försäkring af varor. *-verwalter*, -s, -. m. förvaltare af egendom. *-verwaltung*, 0, f. förvaltning af egendom. *-wagen*, -s, [-f], m. godsavn. *-zug*, [-e]s, -e †, m. godståg.

gütig, a. god, välvillig, vänlig. *Gütigkeit*, 0, f. godhet, välvilja, vänlighet. *gütlich*, a. 1. försiggående i godo, fredlig, vänlig. 2. *Sich ~ thun*: taga ngt till bästa, smörja kråset.

Guttapercha, 0, f. guttaperka.

Gymnasiäl... Ex. *-abiturient*, -en, -en, m. abiturient på (hel)klassiska linien. *-bildung*, 0, f. klassisk skolbildning. *-direktor*, -s, -en, m., *-lehrer*, -s, -, m., *-schüler*, -s, -, m. rektor, lärare adjunkt, lärjunge vid ett *Gymnasium*. *-studien*, n. plur. klassiska skolstudier.

Gymnasiäst, -en, -en, m. skolosse (lärjunge vid ett *Gymnasium*).

Gymnäsium, -um[s], -en, n. elementarläroverk med obligatorisk undervisning i både latin och grekiska.

Gymnäst, -en, -en, m. gymnast.

Gymnästik, 0, f. gymnastik.

Gymnästiker, -s, -, m. gymnast.

gymnästisch, a. gymnastisk.

Gyps se *Gips*.

H.

H, 1. -[ʰs], -[s], n. gram. h. 2. **H**. förkortn. för a) *Hoheit*, b) *heilig*, c) *handel*. *Guthaben*.

ha, interj. 1. hal å! 2. rop till dragare: åt vänster!

Haar, -[e]s, -e, n. ätm. *Härchen*, -lein, 1. hår.

Sich die ~e [aus]raufen: slita håret af sig af fortvifvan. *Das ~ richtet sich einem dabei empor* el. *das ~ steht* el. *steigt einem zu Berge* el. *das treibt einem die ~e zu Berge* el. *das macht die ~e sträuben*: det är hårresande. *Sich das ~ machen*: kamma, frisera sig. *Sich* el. *einander in den ~en liegen*: ligga i lufven på hvarandra, gråla, tvista, *sich in die ~e geraten* el. *fahren*: råka i lufven på hvarandra. *bu. ~e auf den Zähnen haben*: hafva skinn på näsan, *an einem ~e hängen, jmdm kein ~ krümmen*; *ein ~ breit*: en hårsbredd el. hårsmon, *~e spalten* el. *klauben*: inlåta sig på hårklyfveri, vara hårklyfvare, *bei den ~en herbeigezogen*: hårdragen, *~e lassen müssen*: få sitta emellan, få släppa till skinn, *ein ~ in etw. finden*: blifva led åt ngt, *es ist kein gutes ~ an ihm*: han är alltigenom en usling, *kein gutes ~ an jmdm lassen*: gån sitt förtal fråntaga ngn all åra och redlighet, *aufs ~* el. *auf ein ~* el. *Härchen*: precis, på spiken, jämnt, *bei einem ~* el. *um ein ~* el. *Härchen wäre er um sein Leben gekommen*: det var på ett hår nära, att han hade mistat lifvet, *er ist um kein ~ besser*: han är ej ett grand bättre. 2. tagel. *ähnlich*, a. hårlik, hårartad. *arbeit*, -en, f. hårarbete. *aufsatz*, -es, -e †, m. 1. hårets uppsättning. 2. löshår, chinjong. *band*, -[e]s, -er †, n. hårband. *besen*, -s, -, m. tagelviska. *beutel*, -s, -, m. 1. hårpung. 2. hårnät. 3. F bu. florshufva. *Sich einen ~ anhängen*: skaffa sig en florshufva. *breit*, I. a. hårfin. II. -[e]s, 0, n. = *øj.* *breite*, 0, f. hårsbredd, hårsmon. *bürste*, -n, f. hårborste. *busch*, -es, -e †, m. fjäderbuske. *büschel*, -s, -, m. hårtofs, lugg. *fein*, a. hårfin. *flechte*, -n, f. hårflåta. *frisur*, -en, f. frisyr. *gefäss*, -es, -e, n. hårrörskärl. *hemd*, -[e]s, -en, n. tagelskjorta. *kamm*, -[e]s, -e †, m. (hår)kam. *klauber*, -s, -, m. *~in*, -nen, f. hårklyfvare. *klauberei*, -en, f. hårklyfveri. *klein*, a. 1. hårfin. 2. adv. ytterst noggrant, gående i de minsta detaljer. *kräusler*, -s, -, m. *~in*, -nen, f. hårfrisör, hårfrisörska. *kugel*, -n, f. hårbäll. *künstler*, -s, -, m. frisör. *locke*, -n, f. hårlock. *los*, a. hårlöe, kal. *lösigkeit*, 0, f. kalhet. *mantel*, -s, -†, m. kamkofta. *matratze*, -n, f. tagelmadrass. *nadel*, -n, f. hårnål. *nest*, -[e]s, -n, F chinjong. *netz*, -es, -e, n. hårnät. *pinsel*, -s, -, m. fin pensel.

~pomade, -n, f. (hår)pomada. *~puder*, -s, 0, m. puder. *~puffe*, -n, f. hårvalk. *~putz*, -es, 0, m. hårklädsel. *~ring*, -[e]s, -e, m. hårring, tagelring. *~röhre*, -n, f. hårrör, kapillarkärl. *~sack*, -[e]s, -e †, m. = *beutel*. *~salbe*, -n, f. pomada. *~scharf*, a. hvass som en rakknif. *bu. etw. ~ beweisen*: ovedersägligen bevisa ngt. *~schärfe*, 0, f. ytterlig skärpa. *~sche[e]re*, -n, f. sax till hårklippning. *~schleife*, -n, f. 1. snara af hår el. tagel; rosett af hår. 2. rosett att fästa i håret. *~schmuck*, -[e]s, -e, m. hårprydnad. *~schneiden*, -s, 0, n. hårklippning. *~schneider*, -s, -, m. frisör. *~schnitt*, -[e]s, -e, m. 1. hårklippning. 2. sätt att hafva håret klippt. *~schnur*, -e †, f. hårband. *~schopf*, -[e]s, -e †, m. hårtofs, lugg. *~schur*, -en, f. hårklippning. *~seil*, -[e]s, -e, n. 1. hårrep. 2. med. hank. *~seite*, 0, f. hårsida. *~sieb*, -[e]s, -e, n. hårsikt. *~silber*, -s, 0, n. hårsilfver. *~sole*, -n, f. tagelsula. *~spaltend*, a. hårklyfvande. *~spalter*, -s, -, m. *~in*, -nen, f. hårklyfvare. *~spalterei*, -en, f. hårklyfveri. *~stern*, -[e]s, -e, n. 1. komet. 2. zool. hårstjärna. *~strang*, -[e]s, -e †, m. 1. hårrep. 2. bot. mossrot (Peucedanum). *~sträubend*, a. hårresande. *~strich*, -[e]s, -e, m. hårstreck, fint streck. *~tour*, -en, f. (hår)tur. *~tracht*, -en, f. hårklädsel, frisyr. *~tuch*, -[e]s, 0, n. tageltyg. *~wachs*, -es, 0, I. n. hårvax. II. m. hårväxt. *~wickel*, -s, -, m. papiljott. *~wüch*, -es, 0, m. hårväxt. *~wulst*, -[e]s, -e †, m. hårvalk. *~wurzel*, -n, f. hårröt. *~zopf*, -[e]s, -e †, m. hårflåta. *~es...* ex. *~breite*, 0, f. hårsbredd.

haarlen, -te, ge/f, I. itr. h. och sich ~ fälla (håret), håra ifrån sig. II. tr. 1. aftaga, afskafva håret af. 2. *gehaart*: hårig. 3. = *denkeln* 2.

haaricht, a. 1. hårlik. 2. hårig.

haarig, a. 1. hårig. 2. studentspr. gruffig, ohygglig, ofantlig, t. ex. *er hat ~ viel Geld*.

Häb... ex. *~gier*, 0, f. vinningslystnad, snikenshet. *~gierig*, a. vinningslysten, sniken. *~seligkeit*, -en, f. tillhörighet. *~sucht* = *~gier*. *~süchtig* = *~gierig*.

Habe, 0, f. gods, egendom, tillhörighet. Jur. *bewegliche* el. *fahrende* ~ lösören, *unbewegliche* ~ fastighet. *Mein Hab' und Gut*: allt hvad jag äger och har.

Habe... jfr *haben*. ex. *~dank*, -[e]s, 0, m. tack. *~nichts*, -, -[e], m. en som ingenting har, fattigslapp. *~recht*, -[e]s, 0, m. en som alltid tror sig ha rätt.

haben, *hast*, *hat*, *hatte*, *hätte*, *gehabt*, *habe*, I. tr. I. ämb. hafva. ex. I. med subst. *Teil ~ an etw.* (dat.): hafva del i ngt. *Abenteuer ~ hafva*, råka ut för äfventyr. *Acht ~ gifva akt*,

vara uppmärksam. *Geduld* ~ vara tålig, gifva sig till tåls. *Nachsicht* ~ visa öfverseende. *Ein Geschäft* ~ hafva en affär, vara affärsman. *Verdacht auf jmdn* ~ misstänka ngn. *Eile* ~ brådska. *Etw. hat mich Wunder*: ngt förvånar mig. *opers. es hat keine Not, es hat seine Richtigkeit; es hat gute Wege damit*: det brådskar ingen hast. 2. med adj. *Jmdn, etw. gern* ~ tycka om ngn, ngt. *Jmdn lieb* ~ hafva ngn kär, hålla af ngn. *Jmdn, etw. lieber* ~ tycka bättre om ngn, ngt. *Etw. los* ~ hafva fått loss, fått dan ngt. *Etw. nötig* ~ behöfva ngt. 3. med *es* ss. obj. *Es im Halse* ~ hafva ondt i halsen. *Nun hab' ich 's*: nu har jag funnit, utfunderat det. *Da ~ wir 's*: där ha vi härligheten. *Es bequem, gut* ~ hafva det bekvämt, bra. *Es eilig* ~ hafva brådt. *Es mit jmdm* ~ a) stå i förbindelse med ngn, b) hålla med ngn, c) ligga i delo med ngn, d) vilja åt ngn. *Wie hast du es mit der Religion?* hur är det bestäldt med din religion? 4. med inf. med *zu*. *Ich habe einen Brief zu schreiben*: jag måste skriva ett bref. *Er hat sich danach zu richten*: han har att rätta sig därefter. *Ich habe wohl nicht erst zu bemerken*: jag behöfver väl ej först påpeka. *Niemand hat danach zu fragen*: det angår ingen. *Das habe ich erst morgen zu liefern*: det behöfver jag ej lemna förr än i morgon. *Was ~ Sie hier mit zu reden?* hvem har tillåtit er att blanda er i samtalet? *Das hat nichts zu sagen*: det har ingenting att betyda. *Sie haben über mich zu verfügen*: jag står till edert förfogande. 5. med prep. *Einen Freund an jmdm* ~ hafva en vän i ngn; *Freude an etw.* (dat.) ~ hafva glädje af ngt; *einen Fehler an sich* (dat.) ~ hafva ett fel. *Auf alles etw.* ~ ej finna ngt i lag, klandra allt; *das hat nichts auf sich*: det har ingenting att betyda. *Geld bei sich* ~ hafva pengar på sig; *etw. bei der Hand* ~ hafva ngt tillhands. *In sich* ~ innehålla. *Die Kasse unter sich* ~ sköta kassan, hafva kassan om händer, vara kassör. *Sie hat es von ihm*: hon har hört det af honom; *ich möchte den Rock vom Leibe* ~ jag skulle vilja blifva af med rocken. *Wen glauben Sie denn vor sich zu* ~? hvem tar ni mig för? 6. elliptiskt. *Warte, bis ich die Seite herunter habe*: vänta tills jag hunnit ned sidan. 7. *Es ist überall zu* ~ det fins öfverallt. *Zu ~ in allen Buchhandlungen*: i alla boklädor finnes att tillgå. *Es ist nicht mehr zu* ~ det är slutsäldt, ur utgången. *Das ist nicht für Geld zu* ~ det kan ej fås för pengar. 8. sarskilda fall. *Soll und* ~ debet och kredit. *Etw. im Auge* ~ hafva ngt i sigte. *Was hast du?* hur är det fatt med dig? hvad går det åt dig? *Etw. zu Ende* ~ hafva slutat ngt. *Ordspr. ein Hab-ich ist besser als*

zehn Hätt-ich: en fogel i handen är bättre än tio i skogen, *je mehr man hat, je mehr man will*: mer vill mer ha. *Sie ~ leicht reden*: det går väl an för er att tala. II. *Sich ~ uppföra sig, büra sig åt*. ~ *Sie sich doch nicht so!* a) bråka icke så, gör ej så mycket väsen af er! b) krusa icke! *opers. es hat sich was*: iron. jo vackert, *es hat sich was zu lachen*: det är just ej ngt skäl att skratta. III. hjälperb. hafva. *Habt euch vorher wohl präpariert*: ni skall bereda er väl på förhand. *Er will es selbst gesehen* ~ han påstår sig själf hafva sett det. *Verständnis saknas hjälperbet, t. ex. glaubst du, dass er es gesehen?*

Haber se *Hafer*.

habhaft, *a. Einer* (gen.) et. * *eine Sache* ~ *werden*: komma öfver, få tag i en sak.

Habicht, *-[e]s, -e, m. hök. -[s]...* Ex. ~ **fang**, *-[e]s, -e †, m. 1. hökfångst. 2. hökgiller. ~kraut, -[e]s, -er †, n. bot. hökfibla (Hieracium). ~nase, -n, f. örnnäsa.*

Habilitation, *-en, f. docenturs tillträdande. -s...* Ex. ~ **schrift**, *-en, f. docentafhandling.*

habilitieren, *-te, -t. I. tr. jur. förklara lämplig, berättigad. II. Sich ~ blifva docent.*

Habilitierung, *f.*

Habit, *-s, -s et. -e, n. och m. drägt.*

habituell, *a. vanlig, egendomlig för ngn.*

Habitus, *-, 0, m. yttre gestalt, habitus.*

Häbschaft, *-en, f. tillhörighet.*

Haché (*Haché*), *-s, -s, n. = Hackfleisch.*

hachieren, *-te, -t, tr. hacka, göra färs af kött.*

Hack, *n. blott i förbindelse; ~ und Mack et. ~ Mack*: sammelsurium, pack, slödder, kreti och pleti.

Hack... jtr *hacken*. Ex. **-bank, -e †, f. hackbord. -beil, -[e]s, -e, n. hackyx. -block, -[e]s, -e †, m. hackkubb, huggkubb. -brett, -[e]s, -er, n. 1. skärbråde. 2. mus. hackbråde, cymbal. -eisen, -s, -, n. hackyx, hackknif. -fleisch, -es, 0, n. hackadt kött, köttfärs. -frucht, -e †, f. frukt som med hackan upptages ur jorden ss. potatis, rofvor m. m. -klotz, -es, -e †, m. = -block. -maschine, -n, f. hackmaskin. -messer, -s, -, n. hackknif. -e... se föreg. sms.**

Hacke, *-n, f. dim. Häckchen, -lein, 1. hacka. 2. hackning. 3. = näj.*

1. **Hacken**, *-s, -, m. häl på fotter och strumpor, klack på skodon. Jmdm auf den ~ sein*: vara i hack och häl efter ngn. *F sich auf die ~ machen*: bege sig af. **-schuh, -[e]s, -e, m.** sko med klack. **-stand, -[e]s, 0, m.** ställning på hälarne.

2. **hack'en. -te, ge-t. I. tr. hacka, hugga, av. bliat, t. ex. sie ~ alle auf ihn. Jmdm die Augen aus dem Kopfe** ~ hacka ut ögonen på ngn. II. *itr. h. klibba vid, hänga fast.*

Hacker, Häcker, -s, -, m. person, som hackar et. hugger.

hackerig, *a. knagglig, ojämn.*

Häckerling, [-e]s, * -e, m. hackelse. F bild. ~ *im Kopfe haben*: hafva en träskalle. -s... = *Häcksel*...

Häckse, -n, f. knäveck.

Häcksel, -s, -, m. och n. hackelse. -bank, -e †, f. hackelsekista. -klinge, -n, f. hackelseknif. -schneider, -s, -, m. hackelseskärare.

häcksel|n, -te, ge-t, itr. h. skära hackelse.

1. Hader, -sel. -n, -n, m. 1. trasa, palta, lump. **2.** lumpen människa, lump, usling. -lumpen, -s, -, m. = 1. **Hader 1.** -mann, [-e]s, **Haderleute**, -sammler, -s, -, m. lumpsamlare. -suppe, -n, f. ett slags vattensoppa med ivispa ägg.

2. Hader, -s, -, m. gräl, träta, tvist. -geist, [-e]s, -er, m. grälmakare. -sucht, 0, f. trätgirighet. -süchtig, a. trätgirig.

Haderrei, -en, f. ouppberligt gräl, kif.

Haderer, -s, -, m. grälmakare.

hader|n, -te, ge-t, itr. h. 1. gräla, träta, kifvas. **2.** bild. vredgas, hysa groll.

Hafen, -s, †, m. dim. *Häpfchen*, -lein, 1. kärl, kruka, glas, urna, degel. **2.** hamn. -anker, -s, -, m. ⚓ hamnankare. -arbeit, -en, f. hamnarbete. -aufseher, -s, -, m. hamnförman. -bau, [-e]s, -ten, m. hamnbyggnad. -damm, [-e]s, -e †, m. hamnarm, vågbrytare. -gast, [-e]s, -e †, m. skeppare som inlupit i en hamn. -geld, [-e]s, -er, n. hamnavgift. -meister, -s, -, m. hamnkapt. -ordnung, -en, f. hamnordning. -platz, -es, -e †, m. hamn(stad). -räumer, -s, -, m. Ⓞ mudderverk, mudderpräm. -satz, -es, -e †, m. bottensats. -sperr, -n, f. hamnspärning, förbud för fartyg att löpa ut. in-stadt, -e †, f. hamnstad, sjöstad. -wächter, -s, -, m. hamnvakt. -zoll, [-e]s, -e †, m. = -geld.

Hafer, -s, -, m. dim. *Häferchen*, -lein, hafre. Bild. *ihn sticht der ~* han är öfvermodig, *er hat seinen wilden ~ noch lange nicht gesäet*: han har ännu ej på långt när rasat ut. -acker, -s, -†, m. hafreåker. -ärt, -en, f. hafresort. -bau, [-e]s, 0, m. hafreodling. -boden, -s, -†, m. 1. 0, hafrefjord (ämplig för hafre). **2.** spannmålsvind för hafre. -brei, [-e]s, -e, m. hafregrynsgröt. -brot, [-e]s, -e, n. hafrebröd. -ernte, -n, f. hafreskörd. -feld, [-e]s, -er, n. hafrefält. -grütze, -n, f. 1. hafregryn. **2.** hafregrynsgröt. -kasten, -s, -, m. -kiste, -n, f. hafrelår. -lattice, [-e]s, -e, m. bot. hästhof (Tussilago Farfara). -mehl, [-e]s, 0, n. hafremjöl. -sack, [-e]s, -e †, m. hafresäck; tornister. -s[chl]eim, -sehm, [-e]s, -e, m. hafresoppa; hafregrynsgröt. -spreu, 0, f. hafreagnar. -stoppel, -n, f. hafrestubb. -stroh, [-e]s, 0, n. hafrehalm. -suppe, -n, f. hafresoppa. -trank, [-e]s, -e †, m. hafredryck, hafresoppa. -weide, -n, f. bete på hafrestubb. Bild. *jmdn auf die ~ schlagen*: driva ngn i elände, sätta ngn på bar backe. -zins, -es, 0, m. hafretionde.

Haferéi se *Havarie*.

Haff, [-e]s, -e el. -s, n. af en landtunga innesluten hafsvik vid en flodmykning, haff.

Häfner, Häfner, -s, -, m. krukmakare.

1. haft är ett adjektift suffix, som hufvudsakligen betecknar

1. förbandenvaro, ägande af den af stamordet betecknade egenskapen el. saken, t. ex. *Mangel*: brist, *Mangelhaft*: bristfällig, bristfull; **2.** likhet, t. ex. *Fieber*: feber, *fieberhaft*: feberaktig. Till de så uppkomna adj. bildas subst. på -haftigkeit.

2. Haft, I. [-e]s, -e[n], m. och * n. dim. *Häftchen*, -lein, hake, häkta, spänne, handtag.

II. 0, f. 1. hållande i fängsligt förvar, i fängelse. *Jmdn zur ~ bringen*: (låta) fängsla ngn. *In ~ halten*: hålla häktad, i häkte. *Seiner* (dat.) ~ entlassen: frigifva. **2.** säkerhet, borgen. -antritt, [-e]s, -e, m. trädande i häkte. -befehl, [-e]s, -e, m. häktningsorder. -befohlen, a. stald under ngns uppsigt. -brief, = -befehl. -dauer, 0, f. fängelsetid. -dolde, -n, f. bot. flockört (Caulicis). -geld, [-e]s, 0, n. handpenning. -genoss[e], -en, -en, m. fängelsekamrat, medbrotsling. -gut, [-e]s, -er †, n. jur. sekvestreradt gods. -lokal, [-e]s, -e, n. fängelse, häkte. -nahme, 0, f. häktande. -pflicht, 0, f. ansvarighet. -strafe, -n, f. fängelsestraff. -vollzug, [-e]s, 0, m. häktande.

3. Haft, [-e]s, -e, n. och * m. dim. *Häftchen*, -lein, dagslända.

haftbär, a. ansvarig.

Haftbarkeit, 0, f. ansvarighet.

haft|en, -ete, ge-et, itr. h. 1. *An etw.* (dat.) ~ häfta, klibba, fastna, sitta fast vid ngt. *Seine Blicke auf etw.* (dat.) ~ lassen: fästa blicken på ngt, fixera ngt. *Es haftet nichts in seinem Kopfe ei. bei ihm*: det fastnar intet i hans hufvud. *Es ~ viele Schulden auf diesem Hause*: detta hus är högt in-tecknad. **2.** *Für etw.* ~ ansvara för ngt.

haftigkeit se 1. haft.

Hag, [-e]s el. -en, -e †] el. -en, m. 1. hägnad, gårdsgård, staket, häck, stängsel. **2.** inhägnad. **3.** busksnår. **4.** skogspark, hage, lund. **5.** äng, gräsvall. -apfel, -s, -†, m. vildäpple. -e... Ex. ~büche, -n, f. hvitbok. ~büchen, ~büchen, a. af hvitbok; bild. fast, hård, råbarkad, grof. ~butte, -n, f. nypon. ~dorn, [-e]s, 0, m. hagtorn (Crataegus Oxycantha). ~rose, -n, f. vild törnros, nyponbuske (Rosa canina). ~stolz, -en, -e[n], m. gammal ungarlar.

Hagel, -s, -, m. 1. hagel. Bild. *ein ~ von Schlügen*: ett durtigt kok stryk, *ein ~ von Schimpfwörtern*: en ström af okvädinsord. *Alle ~!* kors för tusan! **2.** (skjut)hagel; armb. skrot, drufhagel. **3.** vagel på ögat. **4.** frö i ägg. **5.** F Jan el. * *Hans* ~ pöbeln, packet. -beutel, -s, -, m. jag. hagelpung. -dicht, a. tät som hagel. -dickvoll = -voll. -gans, -e †, f. vildgås. -guss, -es, -e †, m. stark hagelskur. -korn, [-e]s, -er †, n. 1. hagelkorn. **2.** vagel. -regen, -s, -, m. hagel-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. Ⓞ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisch term.

blandadt regn. **-schaden**, -s, -†, *m.* hagelskada. **-schauer**, -s, -, *m.* hagelskur. **-schlag**, -[e]s, -e †, *m.* hagelskada. **-schlosse**, -n, *f.* hagelkorn. **-schrot**, -[e]s, 0, *n.* (skjut)hagel. **-stein**, -[e]s, -e, *m.* hagelkorn. **-sturm**, -[e]s, -e †, *m.* storm med hagel, hagelby. **-versicherung**, -en, *f.* försäkring mot hagelskada. **-voll**, *a.* F blixtnfull. **-wetter**, -s, -, *n.* hagelväder.

hagelin, -te, *ge-t*, *itr. h.* vart. *opers.* hagla; *avf.* bildl., *t. ex.* *es hagelte Steine auf ihn*, *avf. tr.*, *t. ex.* *tausend Hände hagelten Steine auf ihn*: ett stenregn från tusen händer träffade honom.

hager, *a.* mager, spenslig, skranglig. **Hagerkeit**, 0, *f.* magerhet, spenslighet. **haha**, *interj.* haha! åhå! ja så!

Häher, -s, -, *m.* zool. **1.** nötskrika (Garrulus glandarius). **2.** blåkråka (Coracias garrulus).

Hahn, -[e]s, -e †, *m.* **1.** tupp. *Es kräht kein ~ ei. nicht Hahn oder ~ ei. nicht Hund noch ~ danach*: det bryr ingen människa sig om. *[Der beste] ~ im Korbe sein*: vara högsta hönset i korgen. *Jmdm den roten ~ auf's Dach setzen*: antända ngns hus. **2.** hanna bland höns- och sångföglar. **3.** ~ und *Henne*: linblomma. **4.** hane på gevär. **5.** F käck, modig, övermodig person. **6.** F beskedlig stackare. **7.** kran på ett rör. **-büchen** *se* *hagebuchen*. **-en...** *Ex.* ~ **balken**, -s, -, *m.* bindbjälke i takstol (i bondstugor hönsens plats om nätterna). ~ **ei**, -[e]s, -er, *n.* tuppägg. ~ **feder**, -n, *f.* tupp fjäder. ~ **füss**, -es, -e †, *m.* **1.** tuffot. **2.** plur. kråkfötter. **3.** bot. solöga (Ranunculus). ~ **gefecht**, -[e]s, -e, *n.* tuffäktning. ~ **geschrei**, -[e]s, 0, *n.* = *schrei*. ~ **kamm**, -[e]s, -e †, *m.* **1.** tuppkam. **2.** F tupé. **3.** bot. amarant. ~ **kampf**, -[e]s, -e †, *m.* tuffäktning, tuppstrid. ~ **ruf**, ~ **sang**, ~ **schrei**, -[e]s, 0, *m.* tuppens galande, hane-gäll. ~ **spor**lin, -u[e]s, -en, *m.* tuppssporre. ~ **tritt**, -[e]s, -e, *m.* frö i ägg.

Hahnrei, -[e]s, -e, *m.* hanrej. **-federn**, *f. plur.* ~ *tragen*: vara hanrej.

Hahnreischaf, 0, *f.* egenskap att vara hanrej.

Hai, -[e]s *ei.* * -en, -e[n], -fisch, -es, -e, *m.* haj. **-fang**, -[e]s, -e †, *m.* hajfångst.

Haid... *se* *Heid...*

Hain, -[e]s, -e, *m.* **1.** lund, hage. **2.** *se* *Hein*. **-anemene**, -n, *f.* hvitsippa. **-büche** = *Hagebuche*. **-käfer**, -s, -, *m.* ekoxe.

Häkel, -s, -, *m.* och *n.* virknål. **-arbeit**, -en, *f.* virkning. **-haken**, -s, -, *m.* **-nadel**, -n, *f.* virknål.

Häkeléi, -en, *f.* **1.** virkning. **2.** förtret, gräl. **häkelig**, *a.* **1.** fullsatt med hakar, med häkter, med krokor; ojämn, skroflig. **2.** *hnd.* kinkig, brydsam, förgärlig, förtretlig.

Häkeligkeit, 0, *f.* **1.** ojämnhet, skroflighet. **2.**

hnd. kinkighet, förgärlighet, brydsam belägenhet.

häkel|n, -te, *ge-t*, *I. tr.* och *itr. h.* **1.** virka. **2.** fatta, fästa med hakar *ei.* häkter. **3.** *hnd.* förarga, reta, pika. **4.** *hnd. an etw. (dat.) ~ småaktigt kritisera*, *hnd.* *anfara* med ngt. **II. Sich fest ~ haka sig fast.**

1. Haken, -s, -, *m.* *dim.* *Häkchen*, -lein, **1.** hake, krok, häkta. *hnd.* *die Sache hat einen ei. ihren ~* det är ett litet aber med den saken, *seinen ~ anschlagen*: lägga ut sina krokor, *ein Häkchen [im Kopfe] haben*: hafva en skruf lös, *ein Häkchen auf jmdn haben*: hafva ett horn i sidan till ngn. **2.** *1. st* *dim.* apostrof. **3.** *Äkerb.* ärder. **-band**, -[e]s, -er †, *n.* *Ö* gångjärn(sbeslag). **-büchse**, -n, *f.* hakeböss. **-förmig**, *a.* hakformig, krökt. **-lachs**, -es, -e, *m.* laxhanna. **-pflug**, -[e]s, -e †, *m.* *Äkerb.* ärder. **-schar**, -en, *f.* *Äkerb.* ärderbill. **-schlüssel**, -s, -, *m.* dyrk. **-schütz[e]**, -en, -en, *m.* arkebusier, bösseskytt. **-spieß**, -es, -e, *m.* harpun. **-zahn**, -[e]s, -e †, *m.* huggtand.

2. hak|en, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* haka, häkta, fästa med krok *ei.* hake. *hnd.* *da hakt es ei. die Geschichte*: det är just det, det hänger på.

hak|it, **hakig**, *a.* hakformig, krökt.

Häkler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* **1.** person som virkar. **2.** *hnd.* retsam, förgärlig person.

häklig *se* *häkelig*.

1. halb, **1. a.** half, *t. ex.* *eine ~e Elle, um den ~en Preis*: för halva priset, *auf ~em Wege stehen bleiben*: stanna på halva vägen, *um ~ elf Uhr* *ei.* um zehnd und ein Uhr: kl. 11, *es ist ~ kloekan* är half, *die Uhr schlägt voll und ~ kloekan* slår hel- och halftimmar, *das ~e Deutschland* *ei.* väml. ~ *Deutschland*: halva Tyskland, ~ *er Vers*: halvvers, ~ *e Geschwister*: halfsyskon. ~ *er Wind*: half vind. **2. adv.** half-, *t. ex.* ~ *gar*, ~ *gekocht*: halfkockt, ~ *reif*: halfmogen; halft, till halfs, till hälften, *t. ex.* ~ *wach*, ~ *mit Gewalt* und ~ *mit List, sich ~ öffnen, etw. ~ thun*; hälften, *t. ex.* *nicht ~ so viel, er ist nicht ~ so fleissig wie sein Bruder. ~ und ~ till* hälften, så där, tämligen, nästan, snart. *se* *avf. I.* **3. subst.** *Ein ~* en half, *ein ~es*: en hälft, *avf.* halftet. *Er ist nur ein ~er* (näml. *Mann, Meister*): han är blott en medelmätta. *Studentenpr. ich komme dir einen ~en* (näml. *Schoppen*): jag tömmer ett halft glas för din välgång. *Eine ~e* (näml. *Flasche*): en halftva, en halftbutelj. *Ein ~es* (näml. *Seidel*): ett halft glas. **4. adj. suffix.** *Andert ~* halftannan, *dritte ~* två och en half, *halftredje, achte ~* sju och en half o. s. v. **-adept**, -en, -en, *m.* till hälften adept. **-affe**, -n, -n, *m.* zool. halfapa, pyssling. **-amtlich**, *a.* halft officiell. **-ärmel**, -s, -, *m.* kortärm. **-ärt**, -en, *f.* underart. **-atlas**, -ses, -se, *m.* halfatlas. **-bad**, -[e]s, -er †, *n.* halfbad. **-bauer**, -n *ei.* -s, -n,

m. ägare af ett halft hemman. **-bler**, *-[e]s*, *-e*, *n.* dricka. **-bild**, *-[e]s*, *-er*, *n.* bröstbild, byst. **-bildung**, *0, f.* halfbildning. **-blut**, *-[e]s*, *0, n.* halfblod. **-blütig**, *a.* halfblods-. **-bruder**, *-s*, *†*, *m.* halfbror. **-bürger**, *-s*, *†*, *m.* borgare som ej har alla medborgarrättigheter. **-bürtig**, *a.* oäkta (född). **-deck**, *-[e]s*, *-e*, *n.* † halfdäck. **-deckflügler** = **-flügler**. **-dunkel**, *I. a.* halfmörk. **II. -s**, *0, n.* halfmörker. **-durchmesser**, *-s*, *†*, *m.* radie. **-ehe**, *-n*, *f.* konkubinät. **-eirund**, *-[e]s*, *-e*, *n.* halfoval. **-entschlummert**, *a.* halfsofvande. **-erhaben**, *a.* halft upphöjd. **-esel**, *-s*, *†*, *m.* zool. dsjjetgetal. **-fasten**, *plur.* half fasta. **-fenster**, *-s*, *†*, *n.* halfönster. **-flach**, *a.* lindrigt bugtig. **-flügler**, *-s*, *†*, *m.* zool. halfvingad insekt. **-franzband**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* halffransk band. **-gar**, *a.* halfkokt. **-gebacken**, *a.* halfgräddad. **-gelehrt**, *a.* halflärd. **-geschloss**, *-es*, *-e*, *n.* halfväning, entresolväning. **-geschwister**, *n. plur.* halfsyskon. **-gold**, *-[e]s*, *0, n.* falskt guld (en guldlik legering af koppar och zink). **-gott**, *-[e]s*, *-er* †, *m.* halfgud. **-gut**, *-[e]s*, *0, n.* legering af hälften bly, hälften tenn. **-helle**, *0, f.* halfdager. **-hose**, *-n*, *f.* knäbyxor. **-hundert**, *-[e]s*, *-e*, *n.* femtiotal. **-insel**, *-n*, *f.* halfö. **-invalid**, *-n*, *n*, *m.* till garnisonstjänst duglig invalid. **-jahr**, *-[e]s*, *-e*, *n.* halfår. **-jährig**, *a.* halfårig. **-jährlich**, *a.* återkommande hvarje halfår, halfårs-. **-kenner**, *-s*, *†*, *m.* ytlig kännare. **-kenntnis[s]**, *-se*, *f.* ytlig kännedom. **-kost**, *0, f.* halfinackordering. **-kreis**, *-es*, *-e*, *m.* halfkrets, halfcirkel. **-kugel**, *-n*, *f.* halfklot. **-kugelig**, *a.* halfrund. **-kundig**, *a.* ytligt kunnig. **-kutsche**, *-n*, *f.* halfäckare. **-laut**, *I. a.* halfhöj (om rösten). **II. -[e]s**, *-e*, *m.* halfvokal. **-lederband**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* halffransk band. **-leinen**, *I. a.* af halffinne, halflinne. **II. -s**, *†*, *n.* och **-leinwand**, *0, f.* halffinne. **-licht**, *-[e]s*, *0, n.* halfdager. **-mann**, *-[e]s*, *-er* †, *m.* 1. stackare. 2. evnuck. **-mast**, *0, f.* bokällonsbete. **-mast. adv.** † *Die Flagge ~ hissen*: hissa flaggan på half stång. **-mehl**, *-[e]s*, *0, n.* halffint mjöl. **-mensch**, *-en*, *-en*, *m.* rå, obildad människa. **-messer**, *-s*, *†*, *m.* radie. **-monatlich**, *a.* halfmånatlig, fjorton dagars. **-münd**, *-[e]s*, *-e*, *m.* halfmäne. **-mutter**, *-†*, *f.* styfemor. **-offen**, *a.* (om dörrar) på glänt. **-pacht**, *-en*, *f.* hälftenbruk. **-part**, *-[e]s*, *-e*, *m.* och *n.* halfpårt, hälft. ~ **-machen**: dela midt itu. **-pension**, *-en*, *f.* halfinackordering. **-rechts**, *adv.* † halft höger om. **-reif**, *a.* halfmogen. **-reim**, *-[e]s*, *-e*, *m.* halfrim. **-roh**, *a.* nästan rå; halfvild, ociviliserad. **-rund**, *a.* halfrund. **-scheid**, *-scheit*, **-schied**, *0, f.* hälft. **-schlächtig**, *a.* till hälften tillhörande ett, till hälften ett annat slag. **-schlaf**, *-[e]s*, *0, m.* slummer, lätt sömn. **-schlag**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* bastard. **-schlummer**, *-s*, *0, m.* lätt slummer. **-schnepte**, *-n*, *f.* zool. halfenkel beckasin, hårdsnäppa (Telmatias

Gallinula). **-schurig**, *a.* om utt: klippt hvarje halfår; *syn.* som gör allt blott halft, half, opålitlig, medelmättig. **-schwester**, *-n*, *f.* halfsyster. **-seide**, *-n*, *f.* halfsidan, halfailke. **-seiden**, *a.* af halfsidan *el.* halfsilke. **-stiefel**, *-s*, *†*, *m.* halfstövel. **-strumpf**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* halfstrumpa. **-stündig**, *a.* räckande en halftimmes *el.* **-stündlich**, *a.* återkommande hvarje halftimme. **-tägig**, *a.* en half dags. **-[t]heilig**, *a.* tudelad, delad i två lika delar. **-[t]heilung**, *-en*, *f.* tudelning i två lika stora delar. **-to[d]t**, *a.* halfdöd. **-trauer**, *0, f.* half sorg. **-tüch**, *-[e]s*, *0, n.* halfkläde. **-verdeck**, *-[e]s*, *-e*, *n.* 1. halfäckare. 2. † halfdäck. **-vers**, *-es*, *-e*, *m.* halfvers. **-vetter**, *-s*, *†*, *m.* halfkusin. **-voll**, *a.* full till hälften, half. **-vollständig**, *a.* halffärdig. **-wach**, *a.* halfvakn. **-wachsen**, *a.* halfväxt. **-weg[e]** *el. vant.* **-wegs**, *adv.* 1. halfvägs. 2. tämligen, någorlunda. **-welt**, *0, f.* lägre medelklassen, simpelt folk. **-welt-dame**, *-n*, **-weltlerin**, *-nen*, *f.* simpelt fruntimmer, kurtisan. **-wild**, *a.* halfvild. **-wissen**, *-s*, *0, n.* ytligt vetande. **-wisser**, *-s*, *†*, *m.* halfärd person. **-wisserei**, *0, f.* = *-wissen*. **-wolle**, *0, f.* blandad ull. **-wollen**, *a.* halfyllen. **-wüchsig**, *a.* halfvuxen. **-zimmer**, *-s*, *†*, *n.* rum i en halfväning. **-zirkel**, *-s*, *†*, *m.* halfcirkel. **-zug**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* † halftropp.

2. **halb** *el. vant.* **halben** *el. halber*, suffigerad partikel, 1. för skull, t. ex. *ehren~* för hederns skull. *Meinethalben*: a) för min skull, t. ex. *er hat es meinethalben gethan*, b) (gärna) för mig (utan att jag motsätter mig), t. ex. *er kann es meinethalben thun*. 2. *se ausserhalb, innerhalb* m. a.

Halbheit, *-en*, *f.* halfhet.

halbierbar, *a.* som kan halfveras.

halbieren, *-te*, *-t*, *tr.* och *sich ~* halfvera, dela (sig) midt itu. **Halbierung**, *f.* *-s...* Ex. *~punkt*, *-[e]s*, *-e*, *m.* midtpunkt. *~linie*, *-n*, *f.* midtlinie.

Halbling, *-[e]s*, *-e*, *m.* en som gör sig skyldig till halfhet, haltar på bägge sidor. **Halde**, *-n*, *f.* 1. sluttning. 2. kulle. 3. bärg. slaggvarp, varphög.

Hälfte, *-n*, *f.* hälft, halva. *Um die ~ teurer*: en half gång till så dyr.

Halfter, *-s*, *†*, *m.* och *n.* *-n*, *f.* 1. grimma. 2. bogträ. 3. hölster. **-kette**, *-leine*, *-n*, *f.* grimskaf. **-pistole**, *-n*, *f.* hölsterpistol. **-riemen** = **-zügel**. **-ring**, *-[e]s*, *-e*, *m.* halsring. **-strick**, *-[e]s*, *-e*, **-zügel**, *-s*, *†*, *m.* grimskaf.

halfter, *-te*, *ge-t*, *tr.* sätta grimma på.

Hall, *-[e]s*, *-e*, *m.* skall, genljud. **-jahr**, *-[e]s*, *-e*, *n.* bibl. jubelår.

Halle, *-n*, *f.* 1. hall. 2. sal. 3. salumagasin, basar.

hallen, *-te*, *ge-t*, *itr.* *h.* skalla, (gen)ljuda.

Hallenser, *I. -s*, *†*, *m.* *~in*, *-nen*, *f.* invåare i Halle. **II. arf.** hallénsisch, *a.* från, i, rörande, utmärkande för Halle, Halles.

halli, *interj.* hallå!

Hallig[e], -en, *f.* ö vid Nordsjöns kust, som öfverspolas af hafvet vid flodtid.

hallisch = hallensisch.

halló, *I. interj. II. [-s], -s, n. halá.*

hallólen, -te, -t, *itr. h. ropa halá; hojta.*

hallóh *se hallo.*

Hallór, -en, -en, *m. hallor* (arbetare i Halles saltverk)

-en... *Ex. ~stadt, 0, f. hallorernas stad, ~tracht, -en, f. hallorernas träd.*

Hallucinátion, -en, *f. hallucination.*

Hallünke *se Halunke.*

Halm, -[e]s, -e[n], *m. dim. Halmchen, -lein, halmstrá, strá. Die Frucht auf dem ~ verkaufen:* sälja säden på rot. *Biid. jmdm das Halmlein durch den Mund ziehen:* genom smicker vinna ngn. -*frucht, -e †, f. sädesväxt, spannmål. -knoten, -s, -, m. knut, knú på ett strá. -pflanze, -n, f. bot. stråbärande växt. -en... Ex. ~dach, -[e]s, -er †, n. halm-tak. ~tragend, a. stråbärande. ~weise, adv. stråvis.*

Hals, -es, -e †, *m. 1. hals. Einen langen ~ machen:* sträcka på halsen. *Einen weissen ~ haben:* vara hvit kring halsen, hafva hvit halsduk. *Über ~ und Kopf ei. ~ über Kopf:* hals öfver hufvud, hufvudstupa. *Sich etw. auf den ~ laden:* skaffa sig ngt på halsen. *Jmdm auf dem ~e liegen ei. sitzen:* a) ligga ngn på halsen, b) ligga öfver ngn. *Sich etw. an den ~ reden:* genom sitt prat skaffa sig ngt på halsen. *Sich um den ~ reden:* tala halsen af sig. *Einen schlimmen ~ haben ei. Schmerzen ei. es im ~e haben:* hafva ondt i halsen. *Aus vollem ~e lachen, schreien:* skratta, skrika med full hals. **2.** halsstycke, krage, halsduk. **3.** sarskilda fall *Bis an den ~ in Schulden stecken:* vara skuldsatt ända upp öfver örönen. *Bleib mir damit rom ~e:* kom ej med det där. *Jmdm über den ~ kommen:* öfverraska ngn. *In den unrechten ~ kommen:* komma i galen strupe. *In seinen ~ hineinlügen:* få höra och låta förebråelse för lögn. *Es riecht jmdm aus dem ~e:* ngn har dålig andedrägt. *Ich hab's satt bis an den ~ ei. es wächst mir schon zum ~e heraus:* jag är aldeles uttrötad på det. -*abschneiden, -s, 0, n. halsens afskärande; biid. lurande, präjande, ocker. -abschneider, -s, -, m. bödel, mördare; biid. ockrare, präjare. -ader, -n, f. halsåder. -band, -[e]s, -er †, n. halsband. -berge, -n, f. halsbärga. -binde, -n, f. halsduk. Biid. etw. hinter die ~ giesen:* taga en tår på tand. -*bräune, 0, f. med. 1. difteri. 2. strypsjuka. -brechend, -brecherisch, a. halsbrytande. -bund, -[e]s, -e †, m. halslinning, skjortkrage. -drüse, -n, f. med. mandel (halskörtel). -eisen, -s, -, n. halsjärn. -entzündung, -en, f. strupinflammation. -flosse, -n, f. zool. bröstfena. -gehäng[e], -gehenk, -[e]s, -e, n. halsprydad, halssmycke. -gericht, -[e]s, -e,*

n. jur. 1. domstol öfver lif och död. 2. dom i lifssak. -gerichtsbarkeit, 0, f. jur. domsrätt i lifssaker. -geschmeide, -s, -, n. halssmycke. -geschwulst, -e †, f. halssvulst. -geschwür, -[e]s, -e, n. halsböld. -kappe, -n, f. kapuschong. -kette, -n, f. halskedja. -kragen, -s, -, m. halskrage. -krankheit, -en, f. halssjukdom, halsondska. -krause, -n, f. halskrås, halserema. -länge, -n, f. halsens längd. -recht, -[e]s, 0, n. = -gerichtsbarkeit. -ring, -[e]s, -e, m. halsring. -sache, -n, f. jur. lifssak. -schleife, -n, f. halsrosett. -schlinge, -n, f. snara kring halsen vid hängning. -schmuck, -[e]s, -e, m. halsprydad. -schnur, -e †, f. halskedja. -starrig, a. halsstarrig. -starrigkeit, 0, f. halsstarrighet. -stimme, -n, f. falsett. -strafe, -n, f. dödsstraff. -streif, -strich, -[e]s, -e, m. halslinning. -tüch, -[e]s, -er †, n. halsduk. -weh, -[e]s, 0, n. halsondska. -weite, -n, f. halsvidd. -zäpflein, -s, -, n. tungspene.

Halse, -n, *f. 1. jag. halsband. 2. † hals.*

hals[en], -[es]t, -te, *ge-t, tr. 1. falla om halsen, omfanna. 2. † halsa. hala an halsarne.*

I. Halt, I. -[e]s, -e, m. 1. halt, rast, rastställe, (anhalt)station. 2. mus. fermat. 3. stöd, stadga, hållning. 4. innehåll, halt. Dieses Gerücht ist ohne ~ detta rykte saknar all grund. **II. interj. halt! -kette, -n, f. hängkedja. -los, a. haltlös. -lösigkeit, 0, f. haltlöshet. -machen, -s, 0, n. halt. -statt, 0, -státte, -n, f. rastställe, hviloplats. *st. Halte...***

2. halt, * halter, *adv. F visserligen, nog, väl, fälle, läll.*

haltbar, *a. 1. möjlig att hålla, att försvara, t. ex. die Festung ist nicht ~ fästningen kan ej hålla sig. 2. stark, fast, hållfast.*

Haltbarkeit, *0, f. 1. möjlighet att hålla, att försvara. 2. styrka, hållfasthet, fasthet.*

Halte... *Ex. -fest, -[e]s, -e, m. F polisbetjänt, griphummer. -kind, -[e]s, -er, n. bortackorderadt barn. -mutter, -†, f. kvinna hos hvilken ett barn är inackorderadt, fostermor. -platz, -es, -e †, m. anhaltstation. -punkt, -[e]s, -e, m. 1. stödjepunkt. 2. håll(ställe), station. -stelle, -n, f. = -platz och -punkt 2.*

halten, *hältst, hält, hielt, hielt, ge-en, -[e], I. tr. 1. hålla. Ex. a) med subst. Den Atem, Gottes Gebote, seinem Kinde einen Lehrer, Ordnung, Pferde und Wagen, eine Rede, Schritt ei. Tritt ~ hålla jämna steg, Schule, Stand, Takt, Vorlesungen, Wache, sich seine Wäsche selbst ~ hålla sig själf med tvätt, Wort, Zeitungen ~ b) med adj. Jmdn gefangen ~, den Kopf gerade ~ hålla sig, gå rak, den Mund rein ei. reinen Mund ei. P den Rand ~ hålla munnen, tiga. c) *Eus mit jmdm ~ hålla med ngn, stå på ngn's sida. d) med prep. Etw. an das Feuer ~ hålla ngt framför, öfver elden. Für etw. ~ hålla, anse för ngt; man hält ihn höchstens**

zwölfjährig: man kan ej tro, att han är öfver tolf år. *Gegen einander* ~ hålla emot hvarannat, jämföra, *etw. gegen das Licht* ~. *Die Hand in die Höhe* ~ hålla upp handen. *Über die Taufe* ~ bära till dopet. *Jmdm eine Pistole vors Gesicht* ~ sätta en pistol framför ansigtet på ngn. **2.** *opera. Es hielt ihn nicht lange in dieser Lage*: han kunde ej länge fördraga detta läge. **3.** *part. perf. a) Gehalten sein zu ... vara tvungen att ... b) gegen jmdn gehalten sein*: vara tillbakadragen, stel mot ngn. **4.** *särskilda fall. Ordspr. ~ und versprechen sind zweierlei*: lofven är bra, men hållen är bättre. *Etw. ~ bära* ngt, t. ex. *der Weigl kann die Last nicht ~. Dieser Sack hält zwei Fuss*: denna säck rymmer två fot. ~ *Sie es damit wie Sie wollen*: förfar därmed efter behag; *so ~ wir es*: så är vår sed, *wie willst du es damit gehalten haben?* hur vill du ha det därmed? *Das Abendmahl* ~ ntdela nattvarden. *Viel ei. grosse Stücke auf jmdn ei. von jmdm* ~ sätta stort värde på ngn, *viel auf sich* ~ hafva höga tankar om sig, *nichts auf etw. (ack.)* ~ hafva låga tankar om ngt. *Halt den Dieb!* ta fast tjufven! *Jmds Auldenken in Ehren* ~ hedra ngus minne. *Freundschaft mit jmdm* ~ vara vän med ngn. *Frieden und Ruhe* ~ lefva i godt förstånd. *Etw. im Gedächtnisse* ~ komma ihog ngt. *Gericht über jmdn* ~ sitta till doms öfver ngn. *Jmdn hoch, wert* ~ sätta ngn högt, sätta värde på ngn. *Den Kopf hoch* ~ bära hufvudet, nacken högt. *Einen Kauf nicht* ~ bryta ett köp. *Kostgänger* ~ hafva inakorderingar. *Jmdn kurz* ~ vara sträng mot ngn. *Hundert Meter in die Länge* ~ vara hundra meter lång. *Jmdn lieb* ~ hålla af ngn. *Mahlzeit* ~ spisa, sitta till bords. *Kein Mass* ~ vara omättlig. *Die Messe* ~ förrätta mässan. *Sein Mittagsschlüfchen* ~ taga sin middagslur. *Mustering* ~ mönstra. *Probe* ~ bestå profvet. *Etw. zu Rate* ~ hushålla med ngt. *Etw. nicht recht* ~ können: ha svårt att hålla ngt. *Ruhe* ~ hålla sig lugn. *Jmdn streng* ~ vara sträng mot ngn. *Was ~ Sie von ihm?* hvad har ni för tanke om honom? *Jmdn beim Worte* ~ taga ngn på ordet. *Im Zume* ~ tygla. **II.** *Sich* ~ **1.** hålla sig, t. ex. *sich zu jmdm* ~, *sich bereit ei. in Bereitschaft* ~, *sich an jmdn wegen etw.* ~ hålla sig till ngn för ngt, *sich vor Lachen nicht ~ können, dies Obst hält sich lange, die Festung hat sich tapfer gehalten*. **2.** *Etw. lässt sich leicht, schwer* ~ ngt är lätt, svårt att hålla. **3.** *uppföra sig, skicka sig, t. ex. sich gut* ~. **4.** *särskilda fall. Sich für sich* ~ hållas för sig. *Sich kaum ~ können*: hafva svårt att låta bli. *Das Wetter hält sich*: det vackra vädret fortfar, det fortfar

att hålla uppe. **III.** *itr. h. 1. hålla* (ej gå öfver). *Das Eis hält*: isen bär. *Die Farbe hält*: färgen sitter i. **2.** *Auf etw. (ack.) los* ~ sigta på ngt. **3.** hålla, göra halt, rasta. **4.** *Auf etw. (ack.)* ~ sätta värde på ngt. *Auf sich* ~ hålla på sin värdighet. **5.** *Dafür* ~ vara af den åsigt. **6.** *Etw. hält schwer*: ngt sitter (hårdt) åt, bereder svårigheter. **7.** *An sich* ~ beherska sig, lägga band på sig.

Halter, -s, -, **m. 1.** ~in, -nen, *f. vanl. blott i sms.* person som håller ngt. **2.** hållare, skaft, pennskaft, handtag, tag, grepe.

Hälter, -s, -, *m.* förvaringskärl, reservoar.

haltig, * **hätlig**, *a.* brott. blott i sms. -haltig.

Haltung, -en, *f. 1.* 0, hållande, t. ex. *die ~ einer Zeitung*. **2.** hållning. **3.** stöd, fäste. **4.** totalintryck. -s... *Ex. ~los*, *a.* hållningslös, utan hållning. ~lösighet, *0, f.* brist på hållning.

Halünke, -n, -n, *m.* spetsbof, kanalje, skurk. -n... *Ex. ~gesicht*, -[e]s, -er, *n.* boffysionomi.

~pack, -[e]s, *0, n.* tjufpack, slödder. ~streich, -[e]s, -e, *m.* bofstreck.

halunkenhaft, *a.* bofaktig, skurkaktig.

Halunkenräi, -en, *f.* kanaljeri, bofstreck.

halúnkisch = halunkenhaft.

Hambutte, -n, *f.* nypon.

Hamen, -s, -, *m.* dim. *Häuchen*, -lein. **1.** metkrok. **2.** (fisk)håf, kasse; raphhönsnät.

hämisch, *a.* ond, ondskefull, bakslug, skadeglad.

Hämpling, -[e]s, -e, *m.* kastrat, evnuck.

Hammel, -s, -[t], *m.* **1.** kastrerad bagge. *F um wieder auf besagten ~ zurückzukommen*: för att återvända till ämnet. **2.** färstek. **3.** *bid.* beskedlig stackare, kräk. -braten, -s, -, *m.* färstek. -fett, -[e]s, *0, n.* färtalg. -fleisch, -es, *0, n.* färfkött. -keule, -n, *f.* färbog. -lamm, -[e]s, -er, *†, n.* bagglam. -sprung, -[e]s, -e, *†, m.* omröstning som går så till, att alla röstande lemna rummet och sedan återvända genom olika dörrar, de jakande genom en, de nekande genom en annan. -S... = föreg. sms.

hammel, *n, -te, ge-t, tr.* kastrera.

Hammer, -s, -el. *vanl. -†, m.* **1.** hammare. *Unter den ~ kommen ei. dem ~ verfallen*: gå under klubban. **2.** *Hämmerchen*, -lein: a) bullrande tomte, rå, b) ond ande, djäfvul. **3.** *Meister Hämmerlein*: bödeln, skarprättaren. -auge, -s, -n, *n.* ⊕ hammaröga. -axt, -e, *†, f.* -heil, -[e]s, -e, *n.* yxhammare. -fisch, -es, -e, *m.* zool. hammarhaj (Zygæna). -förmig, *a.* hammarformig. -helm, -[e]s, -e, *m.* ⊕ hammarskaft. -herr, -n, -en, *m.* brukspatron. -hütte, -n, *f.* bruk. -loch, -[e]s, -er, *†, n.* hål i en hammare. -meister, -s, -, *m.* ⊕ smedmästare vid ett hammarverk. -schlacke, -n, *f.* ⊕ hammarslagg. -schlag, -[e]s, -e, *†, m.* **1.** hammarslag. **2.** ⊕ hammarslagg. -schmied, -[e]s, -e, *m.* brukssmed, hammarsmed. -stiel = -helm. -werk, -[e]s, -e, *n.* hammarverk.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. X militärisk term.

hämmerbär, *a.* smidbar.

Hämmerbarkeit, 0, *f.* smidbarhet.

Hämmerling, *-[e]s, -e, m.* = Hammer 2 och 3.

hämmer|n, *-te, ge-t, tr. och itr. h.* hamra, slå.

Hämmling *se* Hämpling.

hämorrhoidal|isch, *a.* hemorroidal(isk).

Hämorrhoiden, *plur.* hemorroider.

Hampelmann, *-[e]s, -er* †, *m.* leddocka, ryckgubbe; *viad. narr, pajas.*

hampelmännisch, *a.* beskaffad som en leddocka, en ryckgubbe; *viad. narraktig.*

hampel|n, *-te, ge-t, itr. h.* sprattla med armar och ben.

Hamster, *-s, -, m.* 1. *root.* hamster, *~in, -nen, f.* hamsterhona. 2. hamsterskinn. 3. *viad. a)* enstöring, *b)* girigbuk. **-bau**, *-[e]s, -e, m.* hamsterbo. **-fänger, -gräber**, *-s, -, m.* hamsterjägare.

hamster|n, *-te, ge-t, itr. h.* 1. hopsamla, hopsamka. 2. *F* plugga, träla.

Hand, *-e* †, *f.* 1. hand, *t. ex. a)* *die umgekehrte* *ei. verkehrte* ~ handens afvigsida, *eine* ~ *breit* = en hands bredd; *viad. kurzer* ~ utan omsvep, rakt på sak, *jmds rechte* ~ *sein, gesamt* ~ allasammans; *† es sind zwanzig Hände an Bord*: besättningens består af tjugu man, *alle Hände auf Deck!* alle man på däck! *b)* med verb: *jmdm die* ~ *bieten, ich gebe Ihnen die* ~ *darauf, die* ~ *bei* *etw. im Spiele haben*: hafva sin hand med i spelet, *alle Hände voll zu thun haben*: hafva fullt upp att göra, hafva många järn i elden, *freie* ~ *haben*: hafva fria händer, *jmdm freie* ~ *lassen, tüchtig* ~ *ans Werk legen*, *viad. die* ~ *in den Schoss legen*: lägga armarna i kors, *die* ~ *auf* *etw. legen*: lägga beslag på ngt, *jmdm hülfreiche* ~ *leisten*: bispringa ngn, *hohle Hände machen*: gnm satt, Åtbörder anhålla om dricks-pengar, *weder* ~ *noch Fuss regen* *ei. rüh-ren*: ej röra sig ur fläcken, *jmdm die* ~ *schütteln*: skaka ngns hand, *es ist so finster, dass man nicht [die]* ~ *vor Augen sehen kann*: det är så mörkt, att man ej kan se handen framför sig, *auf eigner* ~ *sitzen*: stå på egna fötter, *die Hände in die Seiten stemmen*: sätta händerna i sidorna, *wie man eine* ~ *umdreht*: i en handvändning, *die* ~ *nicht umdrehen* *ei. umkehren* *um* *etw.*: ej det ringaste bry sig om ngt, *seine Hände in Unschuld waschen*: två sina händer, *um die* ~ *eines Mädchens werben*: anhålla om en flickas hand; *c)* med prep. *an die* ~ *geben*: gifva vid handen, *jmdm an die* ~ *gehen* *mit* *etw.*: gå ngn tillhanda med ngt, *jmdn an der* ~ *haben, halten, führen*: hålla ngn i handen; *auf eigene* ~, *jmdm* *etw. auf die* ~ *geben*: gifva ngn ngt på hand, hand-pengar, *av. gifva* ngn ett slag på fingrarna, *jmdn auf Händen tragen*: bära ngn på sina händer, *das liegt auf der [flachen]* ~

det ligger i öppen dag, *jmdm auf die* ~ *sehen*: noga öfvervaka ngn; *etw. aus der* ~ *ei. den Händen geben*: lemna något från sig, *etw. aus der* ~ *legen*: lägga ngt från sig; *jmdn bei der* ~ *fassen*: taga ngn i hand, *mit der Antwort bei der* ~ *sein*: hafva ett svar tillhands; *hinter der* ~ *sein* *ei. sitzen*: sitta i efterhand; ~ *in* ~ *mit* *etw. gehen, jmdm in die Hände arbei-ten*: nnderlätta, främja ngns arbete, *jmdn in der* ~ *ei. in Händen haben*: hafva ngn i sitt våld, *in die Hände klatschen, die Beine in die Hände nehmen*: lägga benen på ryggen; *mit der* ~ *gemacht*: gjord, arbetad för hand, *mit Händen und Füßen arbeiten, sich mit Händen greifen lassen*: vara alldeles påtaglig, *sich mit* ~ *und Fuss gegen* *etw. stemmen*: arbeta emot ngt med händer och fötter, *mit leeren Händen abziehen*: få gå tomhänt, med oförrättad ärende; *nach der* ~ *verkaufen*: sälja efter hand-vigt; *über die* ~ *einschenken*: hålla i med afvig hand, *mit jmdm über die* ~ *sein*: stå på spänd fot med ngn; *etw. unter [den] Händen haben*: hafva hand om ngt, *unter der* ~ *under* hand; *die Arbeit geht ihm von der* ~ *arbetet går* raskt undan för honom, *von der* ~ *weisen*: tillbakavisa, afslå; *vor der* ~ *tills vidare, vor der* ~ *sein*: sitta i förhand, *etw. vor die Hände nehmen*: företaga sig ngt; *etw. zur* ~ *haben*: hafva ngt tillhands, *zur* ~ *sein*: vara tillhands, *jmdm zur* ~ *gehen*: gå ngn tillhanda. 2. *plur. afr. -, tvärhand, kvarter.* 3. (hand)stil, *t. ex. eine gute* ~ *haben* *ei. schreiben*: hafva en vacker stil. **-anlegung**, 0, *f.* 1. företags början. 2. beslag. **-arbeit, -en, f.** 1. handarbete. 2. kroppsarbete. **-arbeiter, -s, -, m.** *~in, -nen, f.* kroppsarbetare. **-auflegen, -s, 0, n.** **-auflegung**, 0, *f.* händernas påläggning. **-becken, -s, -, n.** handfat. **-beil, -[e]s, -e, n.** handyxa. **-besen, -s, -, m.** liten kvast, viska. **-betrieb, -[e]s, 0, m.** manufaktur. **-bewegung, -en, f.** handrörelse. **-bibel, -n, f.** mindre bibel, fickbibel. **-bibliothek, -en, f.** handbibliotek. **-billet[t], -[te]s, -te** *ei. -s, n.* biljett (bref med bud). **-blatt, -[e]s, -er** †, *n.* manschett. **-bohrer, -s, -, m.** † handborrh. **-breit, a.** af en hands bredd. **-brief, -[e]s, -e, m.** 1. egenhändigt bref, autograf. 2. = *billet*. **-bube, -n, -n, m.** hjälpgosse. **-büch, -[e]s, -er** †, *n.* handbok. **-decke, -n, f.** mindre täcke. **-dienst, -[e]s, 0, m.** dagsverke. **-dienster, -s, -, m.** dagsverkare. **-druck, -[e]s, -e** †, *m.* handtryckning. **-eimer, -s, -, m.** mindre ämbare. **-eisen, -s, -, n.** handboja. **-exemplar, -[e]s, -e, n.** mindre, lätt-handterligt exemplar. **-fass, -es, -er** †, *n.* 1. mindre fat, fjärding. 2. handfat. **-feger, -s, -, m.** viska. **-fessel, -n, f.** handboja; arm-ring. **-fest, a.** handfast. **-feste, 0, f.** 1. hand-

slag *ss.* bekräftelse af ett löfte. **2.** trolofning. **3.** genom egenhändig underskrift bekräftad urkund. **-fläche**, *-n, f.* sida af en hand. **-förmig**, *a.* handförmig. **-gebrauch**, *-[e]s, 0, m.* *Ausgabe zum ~e:* mindre (låtthandterlig) upplaga. **-geld**, *-[e]s, 0, n.* handsöl, handpengar; städja. **-gelenk**, *-[e]s, -e, n.* handled. **-gelöbnis[s]**, *-ses, -se, -gelübde*, *-s, -n, m.* med handslag bekräftadt löfte. **-gemein**, *a. ~ werden:* komma i handgemäng. **-gemenge**, *-s, 0, n.* handgemäng. **-gepäck**, *-[e]s, 0, n.* lätt bagage som man bär i handen, för med sig i kupén. **-gerecht**, *a.* lätthandterlig. **-geschmeide**, *-s, -, n.* armsmycke. **-gewebe**, *-s, -, n.* för handen väft, hemmaväfd tyg. **-gewehr**, *-[e]s, -e, n.* **1.** handgevär. **2.** sidogevär. **-gicht**, *0, f.* gikt i händerna. **-granate**, *-n, f.* **1.** handgranat. **-greiflich**, *a.* handgriplig. **2.** påtaglig. **-greiflichkeit**, *-griff, f. 1.* handgripplighet. **2.** påtaglighet. **-grün**, *-[e]s, -e, m. 1.* handgrepp, grepp. **2.** handtag. **-habe**, *-n, f.* handtag. **-hablen**, *-te, ge-t, * tr.* handhafva, sköta, förvalta. **-haber**, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* handhafvare, förvaltare. **-habung**, *0, f.* handhafvande, skötande. **-heft**, *-[e]s, -e, n.* anteckningsbok. **-karre**, *-n, f.* **-karren**, *-s, -, m.* dragkärra. **-karten**, *f. plur.* kortspel. handkort. **-käse**, *-s, -, m.* för handen formad ost. **-kasse**, *-n, f.* handkassa. **-kauf**, *-[e]s, 0, m. 1.* handpengar. **2.** köp efter handvigt. **3.** minuthandel. **-klapper**, *-n, f.* kastanjett. **-koffer**, *-s, -, m.* kappsäck. **-korb**, *-[e]s, -e f, m.* bärkorg. **-krause**, *-n, f.* veck, remsa kring händerna, *manschett*. **-kübel**, *-s, -, m.* och *n.* mindre ämbare. **-kuss**, *-es, -e f, m.* handkys. **-lang**, *a.* af en hands längd. **-langen** = *langern*. **-langer**, *-s, -, m.* handtlangare. **-langern**, ** itr. h.* vara handtlangare. **-laterne**, *-n, f.* handlykta. **-leiter**, *-s, -, m.* handledare. **-leiter**, *-n, f.* liten stega. **-leitung**, *0, f.* handledning. **-leuchter**, *-s, -, m.* handljusstake. **-messer**, *-s, -, n.* täljknif. **-muff**, *-[e]s, -e, m.* armmudd. **-mühle**, *-n, f.* handkvarn. **-münze**, *-n, f.* skiljemynt. **-ochs[e]**, *-en, -en, m.* högeroxe. **-pferd**, *-[e]s, -e, n. 1.* handhäst. **2.** högerhäst. **-presse**, *-n, f.* handpräss. **-ramme**, *-n, f.* **1.** ramningsklubba, stamp; stenlägg. jungfru. **-reichung**, *-en, f.* handräckning, bistånd, hjälp. **-rolle**, *-n, f.* mangel för hand. **-rücken**, *-s, -, m.* handens avfvisida. **-rut[h]e**, *-n, f.* skaft på piskor, slagor m. m. **-schein**, *-[e]s, -e, m.* skuldförbindelse. **-schelle**, *-n, f.* handboja. **-schlag**, *-[e]s, -e f, m.* handslag. **-schmiede**, *-n, f.* smedja där det smides för hand. **-schraube**, *-n, f.* handskruf, tumskruf. **-schreiben**, *-s, -, n.* handbref; egenhändig bref, biljett. **-schrift**, *-en, f. 1.* handstil. **2.** handskrift, manuskript. **-schriftlich**, *a. 1.* skriftlig, skriven, handskriven. **2.** beträffande handskrifter, manuskript. **-schuh**, *-[e]s, -e, m.* handske.

-schuhknöpfer, *-s, -, m.* handsknäppare. **-schuhladen**, *-s, -f, m.* handskbod. **-schuhmacher**, *-s, -, m.* handskmakare. **-sieb**, *-[e]s, -e, n.* mindre sikt. **-siegel**, *-s, -, n.* privat sigill. **-spiess**, *-es, -e, m.* stekspett som vändes för hand. **-spritze**, *-n, f.* handspruta. **-streich**, *-[e]s, -e, m. 1.* sht **1.** öfverrumpling. **-stuhl**, *-[e]s, -e f, m.* **1.** västol för hand. **-trommel**, *-n, f.* handtrumma, tamburin. **-tüch**, *-[e]s, -er f, n.* handduk. **-tuchhalter**, *-s, -, m.* handdukshållare. **-umdrehen**, **-umkehren**, *-s, 0, n.* handvändning. **-verkauf**, *-[e]s, 0, m.* minuthandel. **-voll**, *0, f.* handfull. **-waffe**, *-n, f.* = *-gewehr*. **-wagen**, *-s, -[f], m.* dragkärra. **-wahr-sager**, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* en som spår i händerna, kiromantiker. **-wanne**, *-n, f.* handvanna. **-warm**, *a.* ljum. **-wasser**, *-s, 0, n.* handvatten. **-weife**, *-n, f.* nystvind *a.* **-weiser**, *-s, -, m.* vägvisare med i en hand slutande arm. **-werk**, *-[e]s, -e, n. 1.* handverk, yrke. *Jmdm das ~ legen:* a) förbjuda ngn att utöfva sitt handverk, b) bni. sätta förs för nngs förehafvande. **2.** mästares församling. **-werks...** *Ex. ~älteste(r)*, (adj. böjn.) *m.* äldste, älderman inom ett yrke. **~brauch**, *-[e]s, -e f, m.* handverksbruk. **~bursch[e]**, *-en, -en, m.* (handverks)gesäll. **~frau**, *-en, f.* handverkarhustru. **~gesell[e]**, *-en, -en, m.* (handverks)gesäll. **~grüss**, *-es, -e f, m.* handverkshälsning. **~junge**, *-n, -n, m.* (handverks)lärling. **~lade**, *-n, f.* handverkslåda. **~mässig**, *a.* handverksmässig. **~meister**, *-s, -, m.* handverksmästare. **~zeug**, *-[e]s, 0, n.* verktyg. **~zunft**, *-e f, f.* handverkskrå. **-werker**, *-s, -, m.* handverkare. **-werkerverein**, *-[e]s, -e, m.* handverksförening, arbetarförening. **-winde**, *-n, f.* **1.** handspel. **-wörterbüch**, *-[e]s, -er f, n.* handordbok. **-wurzel**, *-n, f.* handlofve, handled. **-zeichen**, *-s, -, n.* bomärke. **-zirkel**, *-s, -, m.* mindre cirkel. **-zober**, **-zuber**, *-s, -, m.* handämbare. **-zug**, *-[e]s, -e f, m.* handstil. *str. Hände...*

Hände... *Ex. ~druck*, *-[e]s, -e f, m.* **-drücken**, *-s, 0, n.* handtryckning. **-geben**, *-s, 0, n.* handlingen att räcka bvarandra händerna. *Durch ~ genom att räcka bvarandra händerna.* **-klat-schen**, *-s, 0, n.* handklappning. **-ringen**, *-s, 0, n.* händernas vridande. **-voll**, *a.* med fulla händer. **-waschen**, *-s, 0, n.* handtvättning. **Handel**, *-s, -f, m. 1.* tilldragelse, händelse. **2.** process, rättstvist. **3. i sht plur. gräl, krakel, kif, tvist. *Händel mit jmdm suchen:* söka gräl med ngn. **4.** handel, affär, t. ex. *~ treiben*, *mit etw. ~ treiben*, *~ und Wandel. ~s einig sein:* komma öfverens. *bnd. jmdm den ~ aufkündigen* et. *aufsagen:* säga upp vänskapen med ngn. **-geist**, *-[e]s, -er, m.* köpmannasinn. **-treibend**, *a.* handelsidkande. **-treibende(r)**, (adj. böjn.) *m.* handelsidkare. **-s...** *Ex. ~agent*, *-en, -en, m.* handelsagent.**

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militäris term.

~**angelegenheit**, -en, *f.* (handels)affär. ~**bevollmäktig**e(r), (adj. bejñ.) *m.* handelsfullmäktig. ~**beziehung**, -en, *f.* handelsförbindelse, affärsförbindelse. ~**bilanz**, 0, *f.* handelsbalans. ~**brauch**, -[e]s, -e †, *m.* affärsbruk. ~**brief**, -[e]s, -e, *m.* handelsbref. ~**büch**, -[e]s, -er †, *n.* handelsbok. ~**diener**, -s, -, *m.* bodbetjänt, bokhållare. ~**firm**a, -en, *f.* handelsfirma. ~**flotte**, -n, *f.* handelsflotta. ~**frau**, -en, *f.* handelsidderska. ~**gärtner**, -s, -, *m.* trädgårdsmästare som salubjuder sina varor. ~**gärtnerei**, -en, *f.* trädgårdsanläggning hvars alster salubjudas. ~**geist**, -[e]s, -er, *m.* handelsnulle. ~**genoss**[e], -en, -en, *m.* kompanjon. ~**genossenschaft**, -en, *f.* handelssällskap, handelsbolag, handelskompani. ~**gericht**, -[e]s, -e, *n.* handelsdomstol. ~**geschäft**, -[e]s, -e, *n.* handelsaffär. ~**gesellschaft** = *genossenschaft*. ~**gesellschafter**, -s, -, *m.* kompanjon. ~**gesetz**, -es, -e, *n.* handelslag, handelsbalk. ~**gesetzgebung**, 0, *f.* handelslagstiftning. ~**gewicht**, -[e]s, -e, *n.* vigt som i handeln användes. ~**gewölbe**, -s, -, *n.* källare där handel bedrivs; handelsmagasin. ~**hafen**, -s, -†, *m.* hamn för handelsfartyg. ~**haus**, -es, -er †, *n.* handelshus. ~**herr**, -n, -en, *m.* köpman, handlande, chef för ett handelshus. ~**herrschaft**, 0, *f.* handelsväld. ~**kammer**, -n, *f.* ~kollegium, -um[s], -en, *n.* handelskammare, handelskollegium. ~**kompanie**, -en, *f.* handelskompani. ~**konsul**, -s, -n, *m.* konsul. ~**leute** plur. af ~mann, -[e]s, *m.* handlande, köpman. ~**männisch**, a. köpmans-. ~**marine**, -n, *f.* handelsflotta. ~**niederlassung**, -en, *f.* handelskoloni. ~**platz**, -es, -e †, *m.* handelsplats. ~**rat**[h], -[e]s, -e †, *m.* 1. handelsråd. 2. kommerseråd. ~**recht**, -[e]s, 0, *n.* handelsrätt. ~**reise**, -n, *f.* handelsresa. ~**reisende**(r), (adj. bejñ.) *m.* handelsexpedit. ~**schiff**, -[e]s, -e, *n.* handelsfartyg. ~**schule**, -n, *f.* handelsskola, handelsinstitut. ~**sperre**, -n, *f.* förbud mot handels idkande. ~**staat**, -[e]s, -en, *m.* handelsstat. ~**stadt**, -e †, *f.* köpstad. ~**stand**, -[e]s, 0, *m.* köpmansstånd, köpmanskår. ~**tag**, -[e]s, -e, *m.* 1. dag då handel får bedrivas. 2. köpmansförsamling. ~**unternehmung**, -en, *f.* handelsföretag. ~**verkehr**, -[e]s, 0, *m.* 1. handelsförbindelse. 2. affärsliif, omsättning. ~**vertrag**, -[e]s, -e †, *m.* handelsfördrag. ~**volk**, -[e]s, -er †, *n.* handelsidkande folk. ~**weg**, -[e]s, -e, *m.* handelsväg. ~**zweig**, -[e]s, -e, *m.* handelsgren.

Händel... Ex. ~**macher**, -stifter, ~**sücher**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* grålmakare, grålmakerska. ~**süchtig**, a. grållaktig.

handeln, -te, *ge-t*, I. *itr.* h. 1. handla, göra, uppföra sig, t. ex. *ich werde gegen ihn* ~, *wie er gegen mich handelt*; *er hat uns Bruder an mir gehandelt*: han har handlat mot

mig, behandlat mig som en bror. *Teat.* ~**de Person**: uppträdande person. 2. *Der Verfasser, das Buch handelt von der Freundschaft*: författaren behandlar, boken handlar om vänskapen. 3. *Um den Frieden* ~ förhandla om freden. *Mit jmdm um eine Ware* ~ köpslå med ngn om en vara. [*Mit sich* ~ *lassen*]: låta pruta med sig. 4. handla, driva handel, t. ex. *mit einer Ware*. *Nach Indien* ~ driva handel på Indien. II. *Sich* ~ 1. opera. *es handelt sich um etw.*: det är fråga om ngt. 2. se I, 3. 3. *Sich reich, arm* ~ blifva rik, fattig på sin handel.

Handelschaft, 0, *f.* 1. samtliga köpmän i en stad, ett land; köpmanskår. 2. allt som rör handeln. **händig**, a. i sms. 1. -händt. 2. *Vier* ~ *spielen*: spela fyrbändigt.

Händler, -s, -, *m.* handlande, köpman. **handlich**, a. 1. (lätt)handterlig; *billig*, foglig, medgörlig. 2. måttlig, tämligen. 3. handgriplig. 4. dial. handfast, dugtig, risk.

Handlung, -en, *f.* 1. handling. 2. a) handel, b) handelsbod, bod, affär, c) affärs innehafvare, firma, handelshus. -s... Ex. ~**ausdruck**, -[e]s, -e †, *m.* handelsterm. ~**beflis**se(ne)r, (adj. bejñ.) *m.* elev vid handelsinstitut; handelsbokhållare. ~**commis**, -, -, *m.* bodbetjänt, handelsbokhållare. ~**fähig**, a. i stånd att handla. ~**gesellschafter**, -s, -, *m.* kompanjon, bolagsman. ~**haus**, -es, -er †, *n.* handelshus. ~**lehrling**, -[e]s, -e, *m.* bodgosse, springpojke. ~**papier**, -[e]s, -e, *n.* affärshandling. ~**reisende**(r), (adj. bejñ.) *m.* handelsexpedit. ~**weise**, -n, *f.* handlingsätt.

Hanf, -[e]s, 0, *m.* hampa. -aal, -[e]s, -e †, *m.* F stryk af en tågände. -acker, -s, -†, *m.* hampåker. -ärt, -en, *f.* hampsort. -bast, -[e]s, 0, *m.* hampbast. -bau, -[e]s, 0, *m.* hampodling. -bereiter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som bereder hampa. -braut, 0, *f.* F (galg)rep. *Mit der* ~ *getraut werden*: blifva hängd. -breche, -n, *f.* ⊕ hampbråka. -brecher, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som bråkar hampa. -darre, -n, *f.* ⊕ torkhus för hampa. -garn, -[e]s, -e, *n.* hampgarn. -hechel, -n, *f.* ⊕ hamphäckla. -hede, 0, *f.* = *werg*. -korn, -[e]s, -er †, *n.* hampfrö. -küchen, -s, -, *m.* hampkaka. -leinen, -s, 0, *n.* hamptyg. -meise, -n, *f.* zool. entita (Parus palustris). -mühle, -n, *f.* ⊕ handkvarn på hvilken hampfrö males. -öl, -[e]s, 0, *n.* hampolja. -riffel, -n, *f.* ⊕ hampkam. -röste, 0, *f.* hampprötning. -same[n], -ns, -n, *m.* hampfrö. -schwinge, -n, *f.* ⊕ hampskäkta. -schwinger, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* ⊕ hampskäkta, hampskäkterska. -spinnerei, -en, *f.* hampspinneri. **werg**, -[e]s, 0, *m.* hampblånor, hampdref.

hanfen, **hänfen**, a. af hampa, hamp-

Hänfling, -[e]s, -e, *m.* hämpling (Linota caunabina).

Hang, -[e]s, -e †, *m.* 1. 0, hängande (ställning). 2. slutning. 3. böjelse, anlag, fallenhets.

Hänge... et. * **Hänge...** ex. -ärmel, -s, -, *m.* hängande, vid ärm. -backe, -n, *f.* hängande kind. -bauch, -[e]s, -e †, *m.* hängande mage. -birke, -n, *f.* hängbjörk. -boden, -s, -[†], *m.* 1. torkvind. 2. lafve. -brücke, -n, *f.* hängbro. -gerüst, -[e]s, -e, *n.* ⊕ hängande ställning. -gurt, -[e]s, -e, *m.* ⊕ bukjord att lyfta djur med. -korb, -[e]s, -e †, *m.* korg att hänga. -lampe, -n, *f.* hänglampan. -leuchter, -s, -, *m.* ljuskrona. -lippe, -n, *f.* hängande läpp. -matte, -n, *f.* hängmatta. -maul, -[e]s, -er †, *n.* F hängande läppar. *Ein ~ machen:* hänga läpp. -riemen, -s, -, *m.* rem på hvilken ngt hänger; ⊕ vagnsrem hvarpå vagnen hvilat. -schloss, -es, -er †, *n.* hänglås. -weide, -n, *f.* bot. tårpil (Salix Babylonica). -werk, -[e]s, -e, *n.* ⊕ hängverk.

hanglen, -st et. hängst, hing et. * *hieng*, *hinge* et. * *hienge*, *ge-en*, -[e], *I. itr. h.* och * *s.*, 1. hänga, *t. ex. an einem Haare* et. *an einem [seidenen] Faden:* på ett hår, *an der Wand:* på väggen, *am Galgen:* i galgen; *die Armc ~ lassen.* *Von etw. voll ~ vara* fullhängd med, betäckt, öfversådd af ngt. *An einander ~ hänga ihop. ~ bleiben:* a) blifva hängande, fastna; *biid.* b) hänga upp sig, ej komma ur fläcken, c) stånga på öfverblifna kartan. *Bis zu et. auf* (med ack.) *etw. ~ hängande* räckta ned till ngt. *Die Ohren ~ lassen:* sloka öronen. *F des ~ Mund* et. *P das Maul ~ lassen:* hänga läpp. *biid.* *am Gelde ~* med sin själ hänga fast vid pengarna, *an jmdm ~ vara ngn* varmt tillgifven; *woran hängt's?* hvad är i vägen? *es hängt an einer Kleinigkeit:* det är en obetydlighet, det hänger på; *einen Prozess ~ lassen:* ej fullfölja en process. 2. slutta, lita. **II.** * = *hängen I.*

hänglen, -te, *ge-t, I. tr.* och *sich ~ hänga (sig).* *Jmdm alles auf den Leib ~* göra stora utgifter för ngs klädsel. *biid.* *etw. an den Nagel et. in den Schornstein ~* uppgifva ngt, slå ngt ur tankarne, *den Mantel nach dem Winde ~* vända kappan efter vinden, *sein Herz an etw. (ack.) ~* vända sin hog till ngt, *F mit ~ und Würgen:* efter sju sorger och åtta bekymmer; *jr Brotkorb, Glocke I. II.* = *hängen I.*

hängens... ex. -wärt[h], -würdig, *a.* värd att hängas.

Hängsel, -s, -, *n.* och *m.* hängare, hängband.

Hanke, -n, *f.* höft, lår i sht på haftar.

hannov[e]ranisch, **hannöv[e]risch**, *a.* hannoveransk.

Hans, -e[n]s et. -en, -e[n] et. -e †, *m.* dlm. *Hänschen*, et. *Häns[e]lein* et. *Hänsel[chen]*, 1. npr. *Hans.* 2. ottaat *F Ein grosser ~* en hög herre. *~ Dumm:* dumhufvud. *~ in allen Gassen:* person som blandar sig i allt. ~

Ohnesorg: glad garçon, lustigture. *jr Dampf I. -narr*, -en, -en, *m.* gycklare, upptågsmakare, *narr. -würst*, -[e]s, -e [†], *m.* pajas. *Den ~ machen:* spela pajas. -*wursteröl*, -en, -*wurstfäde*, -*würstkömödie*, -n, *f.* -*würststreich*, -[e]s, -e, *m.* pajasupptåg, harlekinsputs; burlesk komedi.

Hansa, **Hanse**, 0, *f.* hansa. -*stadt*, -e †, *f.* hansestad.

Hanseät, -en, -en, *m.* hanseat.

hanseätisch, *a.* hanseatiskt.

Hänselei, -en, *f.* 1. drift, cyckel. 2. † sjömansdop första gången ekvatorn passeras.

hänselein, -te, *ge-t, tr.* 1. *Jmdn ~* låta ngn vid hans inträde i ett sällskap, en orden *m. m. gedom* gå vissa gyckelceremonier; † döpa en sjöman, när han första gången passerar linien, hönsa. 2. i allm. gyckla, drifva med, reta.

Hänse lung, *f.*

Hantel, -n, *f.* gymn. gymnastikredskap bestående af tvänne järnkulor med ett handtag emellan (användes vid armsträckningar).

hanteln, -te, *ge-t, itr. h.* gymn. gymnasticera med *Hanteln*.

hantier|len, -te, -t, *I. itr. h.* arbeta med händerna, vara sysselsatt, hafva sin sysselsättning, utöfva ett yrke; väsnas, bråka. *Mit etw. ~* handskas med ngt. **II. tr.** handtera, behandla.

Hantiering, -en, *f.* sysselsättning, handtering, yrke, handverk.

haperig, *a.* knagglig.

haper|in, -te, *ge-t, itr. h.* opera. ej gå framåt, fastna, sitta fast.

Happ, -[e]s, -e, *m.* 1. 0, snappande, napp. 2. = 2. *Happen.*

1. **happ|en**, -te, *ge-t, itr. h.* snappa, nappa, nafsas, hugga med munnen.

2. **Happen**, -s, -, *m.* dim. *Häppchen*, -*lein*, *F* bit, tugga.

happig, *a.* begärlig, lysten.

Happigkeit, 0, *f.* begärlighet, lystenhet.

Haps, **I.** -es, -e, *m.* = *Happ.* *Mit einem ~ verschlingen:* sluka i ett enda tag. **II. interi.** med ens, i ett nu.

häpsi, *interj.* betecknande nyensyn, tsi!

här, *interj.* (rep till dragare) och *adv.* åt vänster.

Hardes... ex. -vögt, -[e]s, -e †, *m.* ungef. länsman i Schleswig.

Harem, -s, -s, *m.* harem.

1. **hären**, *a.* af hår, af tagel, hår-, tagel-.

2. **här|len** = *haaren*.

Häresie, -en, *f.* kätteri, sekterism.

Härätiker, -s, -, *m.* kättare, sekterist.

härätisch, *a.* kättersk, sekterisk.

Harfe, -n, *f.* harpa. -*n...* ex. -*klang*, -[e]s, -e †, *m.* harpklång, harpton. -*kundig*, *a.* som kan spela harpa. -*mädchen*, -s, -, *n.* kringvandrande harpspelerska. -*saite*, -n, *f.* harpsträng. -*spiel*, -[e]s, 0, *n.* harpspel. -*spieler*, -s, -, *m.* -*in*, -*nen*, *f.* harpspelare, harp-

* äkta oms. F faml|järt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

spelska. **~stück**, **[-e]s**, **-e**, *n.* musikstycke för harpa. **~ton**, **[-e]s**, **-e** †, *m.* harpton. **~uhr**, **-en**, *f.* harpur.

har|fen, **-te**, **ge-t**, *itr. h.* spela harpa.

Harf[e]ner, **-s**, **-**, **Harfenist**, **-en**, **-en**, *m.* **~in**, **-nen**, *f.* harpspelare, harpspelerska.

hårig, *a.* hårig.

Håring *se* **Hering**.

Harke, **-n**, *f.* räfsa, kratta. **F** **bidat. jmdm zeigen was eine ~ ist:** tillrättvisa ngn. **-n...** **Ex. ~haupt**, **[-e]s**, **-er** †, *n.* tvärså på en räfsa.

hark|len, **-te**, **ge-t**, *tr. och itr. h.* räfsa, kratta; **F** **bidat. hårdt kamma.**

Harker, **-s**, **-**, *m.* **~in**, **-nen**, *f.* räfsare, räfserska.

Harlekin, **-s**, **-s** *et. -e*, *m.* harlekin, pajas. **-s...** **Ex. ~posse = Harlekinade. ~pirtsche**, **-n**, *f.* harlekins träsvärd. **~streich**, **[-e]s**, **-e**, *m.* harlekinsputs. **~tanz**, **-es**, **-e** †, *m.* harlekindsans.

Harlekinåde, **-n**, *f.* burlesk komedi i hvilken harlekinen spelar buffvudrollen.

Harm, **[-e]s**, **0**, *m.* **1.** harm, vrede. **2.** förolämpning, kränkning. **Jmdm ~ zufügen:** förolämpa, kränka ngn. **-frei**, *a.* bekymmersfri. **-los**, *a.* **1.** obekymrad, sorglös. **2.** oskyldig, oskuldssfull, som ej gör ngn ngt förrän. **-lösigkeit**, **0**, *f.* **1.** sorglöshet. **2.** oskuld. **-voll**, *a.* harmful.

hår|men, **-te**, **ge-t**, **I. tr.** förolämpa, sära, gräma. **II. Sich ~ harmas**, gräma sig.

Harmonie, **-en**, *f.* harmoni. **-konzert**, **[-e]s**, **-e**, *n.* koncert af blåsinstrument. **-lehre**, **-n**, *f.* harmonilära. **-musik**, **0**, *f.* harmonimusik, musik af blåsinstrument.

harmonier|len, **-te**, **-t**, *itr. h.* mus. harmoniera; **bidat. harmoniera**, öfverensstämma.

Harmónik, **0**, *f.* harmonilära.

Harmónik|a, **-as** *et. -en*, *f.* harmonika.

harmónisch, *a.* harmonisk.

Harn, **[-e]s**, **0**, *m.* urin. **-behälter**, **-s**, **-**, *m.* uringlas. **-blase**, **-n**, *f.* urinblåsa. **-gang**, **[-e]s**, **-e** †, *m.* uringång. **-glas**, **-es**, **-er** †, *u.* uringlas. **-leiter**, **-s**, **-**, *m.* = **-gang**. **-röhre**, **-n**, *f.* urinrör. **-ruhr**, **0**, *f.* med. sockersjuka. **-stein**, **[-e]s**, **-e**, *m.* med. blåssten. **-stoff**, **[-e]s**, **0**, *m.* urinämne. **-strang**, **[-e]s**, **-e** †, *m.* blåstrång. **-strenge**, **-n**, **-verhaltung**. **-verstopfung**, **-en**, *f.* med. urinstämma, stranguri. **-weg**, **[-e]s**, **-e**, *m.* = **-gang**. **-winde**, **-n**, *f.* **-zwang**, **[-e]s**, **0**, *m.* = **-strenge**.

harn|en, **-te**, **ge-t**, *itr. h.* kasta sitt vatten.

Harnisch, **-es**, **-e**, *m.* harnesk. **bidat. jmdn in ~ bringen**, **jagen:** bringa, sätta ngn i harnesk, **in ~ geraten:** blifva bragt i harnesk, blifva förtörnad.

harnisch|len, **[-es]t**, **-te**, **ge-t**, *tr. och sich ~ kläda (sig) i harnesk. Geharnischt: klädd i harnesk; **bidat. i harnesk mot ngn.***

Harpúne, **-n**, *f.* harpun.

harpún|len, **-te**, **-t**, *tr.* harpunera.

Harpunier, **-s**, **-e**, *m.* harpunerare.

harpunier|len, **-te**, **-t**, *tr.* harpunera.

Harpunierer, **-s**, **-**, *m.* harpunerare.

Harpúse, **-n**, *f.* † harpojs.

harpús|len, **[-es]t**, **-te**, **-t**, *tr.* † harpojsa.

Harpýie, **-n**, *f.* harpya.

harr|len, **-te**, **ge-t**, *itr. h.* bida, vänta, **auf etw.** (**ack.**) *et. * einer (gen.) Sache:* på ngt. **bidat. auf Gott ~ sitta** sin lit till Gud.

harsch, *a.* hård, sträf, *sv.* **bidat.;** valkig, spröd. **~e Luft:** skarp luft.

harsch|len, **[-es]t**, **-te**, **ge-t**, *itr. s.* och *h.* blifva hård, sträf; om sår: läka sig, få sårskorpa.

Harschung, *f.*

Harschheit, **0**, *f.* hårdhet, sträfhed.

hart, **harter**, **härtest**, **a. **1.** hård, *t. ex. ~es Brot*, **~ werden:** hårdna, **~e Eier** hårdkokta ägg, **~en Leib haben:** vara hårdlifvad, **eine ~e Nuss zu knacken**, **~ gestraft werden.** **2.** sträng, *t. ex. ~er Winter*, **~ gegen jmdn sein**, **jmdn ~ anfahren:** strängt tilltala ngn. **3.** adv. **~ an** (med dat.): tätt intill, strax bredvid, *t. ex. ~ an etw. vorbeistreichen*, **~ an der Kirche.** **4.** särskilda fall. **~es Geld:** klingande mynt, metallmynt. **~es Futter:** sädesfoder. **Etw. liegt ~ im Magen:** ngt ligger tungt i magen. **~ gewöhnt sein:** ej vara bortklemad, vara van vid svårigheter, vid strapatser. **Einen ~en Kopf et. Nacken et. Sinn haben:** vara egensinnig; **einen ~en Kopf haben sv.**: hafva svårt för att fatta, vara en tråskalle. **Eine ~e Stirn haben:** vara oblyg. **Einen ~en Stand haben:** hafva en svår ställning. **Etw. ~ büssen:** dyrt få umgälla ngt. **Es wird ~ halten zu ...** det blir svårt, kommer att sitta åt att ... **Mit ~er Not:** med knapp nöd. **~ hören:** höra illa. **Mus. ~e Tonart:** durtonart. **Ein ~er Schlaf:** en djup sömn. **-borste**, **-n**, *f.* ☉ **~ im Stahle:** spricka, remna i stål. **-erz**, **-es**, **0**, *n.* kvartsaltigt kopparmalm. **-futter**, **-s**, **0**, *n.* sädesfoder. **-gesinnt**, *a.* hård i **bidat. bem.** **-gesotten**, *a.* hårdkokt, **bidat. förhårdad.** **-glas**, **-es**, **0**, *n.* hårdadt glas. **-häutig**, *a.* tjockhudad. **-herzig**, *a.* hårdhjärtad, grym. **-herzigkeit**, **0**, *f.* hårdhjärtanhet, grymhet. **-heu**, **[-e]s**, **0**, *n.* bot. Johannesknopp (Hypericum). **-holz**, **-es**, **0**, *n.* hårdt trä; kärnvirke. **-hörig**, *a.* som har svårt för att höra, lombörd. **-hörigkeit**, **0**, *f.* lombördhet. **-kopf**, **[-e]s**, **-e** †, *m.* egensinnig person, tjurhufud. **-köpfig**, *a.* som har hårdt hufvud; **bidat. egensinnig**, **envis.** **-köpfigkeit**, **0**, *f.* **1.** svårighet att fatta, att lära sig ngt. **2.** egensinne, envishet. **-korn**, **[-e]s**, **0**, *n.* sammanfattingsnamn för hvete, råg och korn. **-lehrig**, *a.* som har svårt för att lära sig ngt. **-leibig**, *a.* hårdlifvad. **-leibigkeit**, **0**, *f.* hårdt lif, trög afföring. **-lernig = -lehrig.** **-mäutig**, *a.* hårdmunt. **-mäuligkeit**, **0**, *f.* hårdmuntanhet. **-metall**, **[-e]s**, **0**, *n.* ☉ tombäck. **-näckig**, *a.* hårdnackad. **-näckig-****

keit, 0, *f.* hårdnackenh. **-rindig**, *a.* försedd med hård kant. **-schlächtig**, *a.* som har kvickdrag. **-sinn**, **-[e]s**, 0, *m.* 1. hårdhjärtenhet. 2. hårdnackenh. **-traber**, **-s**, **-**, *m.* skarp travfare. **-werden**, **-s**, 0, *n.* hårdnande. **-zinn** = **-metall**.

Härt... Ex. **-wasser**, **-s**, 0, *n.* ☉ vatten hvori metall hårdas.

Härte, **-n**, *f.* hårdhet.

här|ten, **-ete**, **ge-et**, *I. tr.* härda, göra hård. **II. itr.** *s.* och *sich* ~ hårdna. **Härtung**, *f.*

Härter, **-s**, **-**, *m.* person som hårdar.

Härtigkeit, **-en**, *f.* hårdhet i sakt i *biid.* bem.; förhållelse.

härtlich, *a.* något hård.

Härtling, **-[e]s**, **-e**, *m.* 1. vinteräpple. 2. sur, omogen drufva.

1. **Harz**, **-es**, 0, *m. npr.* bärget Harz. **-dorf**, **-[e]s**, **-er** †, *n.* by i Harz. **-reise**, **-n**, *f.* resa till Harz, Harzresa.

2. **Harz**, **-es**, **-e**, *n.* kåda, harts. **-ärtig**, *a.* harts-*el.* kådartad, kådaktig. **-baum**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* träd som alstrar kåda. **-fackel**, **-n**, *f.* fackla af torrved. **-galle**, **-n**, *f.* genom framträngande kåda uppkommen fläck i träd. **-holz**, **-es**, 0, *n.* torrved, tyre. **-kohle**, **-n**, *f.* bituminöst kol. **-küchen**, **-s**, **-**, *m.* hartsbaka. **-tanne**, **-n**, *f.* kådig gran.

harz|len, **-[e]s** †, **-te**, **ge-t**, *I. itr. h.* 1. klibba vid som kåda. 2. samla kåda. **II. tr. 1. Bäume** ~ taga kådan af träd. 2. hartsa.

Harzer, **Härzer**, **-s**, **-**, *m.* ~in, **-nen**, *f.* 1. harzbo. 2. kådsamlare.

harzicht, *a.* kådaktig.

harzig, *a.* kådig.

Hasárd, **-[s]**, 0, *n.* 1. slump. 2. vågstycke. **-spiel**, **-[e]s**, **-e**, *n.* hasardspel.

hasardier|len, **-te**, **-t**, *itr. h.* våga, förlita sig på slumpen.

hasch, *interj.* ta fatt!

Hasché, **-s**, **-s**, *n.* = **Hackfleisch**.

hasch|len, **-[e]s** †, **-te**, **ge-t**, *I. tr.* (söka) taga fatt, gripa. *Sich* (*recipr.*) ~ leka ta fatt. **II. itr. h.** *Nach etw.* ~ söka taga fatt ngt, *biid.* jaga, jägta efter ngt, *i. ex. nach Effekt.*

Hascher, **-s**, **-**, *m.* polisbetjänt, gendarm. **-bande**, **-n**, *f.* polisskara.

Hascheréi, **-en**, *f.* jägtande.

Häscheréi, **-en**, *f.* 1. polisverksamhet. 2. poliskår.

haschier|len se **hachieren**.

Haschisch, **-**, 0, *n.* hasjisch (orientalisk rusdryck af hampa).

Hase, **-n**, **-n**, *m.* dim. **Häschen**, **-lein**, hare. *F da liegt der ~ im Pfeffer*: det är just knuten, där ha vi ägget, *sehen wie der ~ läuft*: låta saken ha sin gång, se tiden an. **-n...** Ex. **~ärt**, **-en**, *f.* 1. harart. 2. harnatur. **~balg**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* harskinn. **~bange**, *a.* rädd som en hare. **~braten**, **-s**, **-**, *m.* harstek. **~brot**, **-[e]s**, **-e**, *n.* ett slags fint hvete-

bröd. **~fett**, **-[e]s**, 0, *n.* harfett. **~fleisch**, **-es**, 0, *n.* harkött. **~fuss**, **-es**, **-e** †, *m.* harfot, hartass; *biid.* rädd stackare, hare. **~füssig**, *a.* rädd, harhjärtad. **~garn**, **-[e]s**, **-e**, *n.* harnät. **~herz**, **-ens**, **-en**, *n.* harhjärta, *av. biid.* **~herzig**, *a.* harhjärtad. **~hetze**, **-n**, *f.* harjagt, hetsjagt på hare. **~hund**, **-[e]s**, **-e**, *m.* harhund, stöfvare. **~jagd**, **-en**, *f.* harjagt. *F biid. Das ist ja keine ~ det är ju ej ngt, som står för lifvet.* **~klein**, **-[e]s**, 0, *n.* ragu på hare. **~kopf**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* 1. harhufvud. 2. en äpplesort. **~panier**, **-[e]s**, **-e**, *n.* *Das ~ ergreifen*: taga till harvärjan. **~pfeffer**, **-s**, 0, *m.* = **~klein**. **~pfote**, **-n**, *f.* hartass. **~scharte**, **-n**, *f.* harmynthet. **~schlaf**, **-[e]s**, 0, *m.* sömn med öppna ögon. **~schrot**, **-[e]s**, 0, *n.* harhagel. *F biid. mit ~ geschossen sein*: vara uppsluppen, hoppa och dansa.

Hasel, **-n**, *f.* hassel. **-gebüsch**, **-es**, **-e**, *n.* hasselbuskar. **-gerle**, **-n**, *f.* hasselspö. **-huhn**, **-[e]s**, **-er** †, *n.* järpe. **-maus**, **-e** †, *f.* hasselmus. **-nuss**, **-e** †, *f.* hasselnöt. **-rut[h]e** = **-gerle**. **-wurz**, 0, *f.* bot. hasselört (*Asarum europæum*).

haselier|len, **-te**, **-t**, *itr. h.* *F* göra krumsprång, drifva gyckel, väsnas.

hasenhaft, *a.* harartad, har-; *biid.* harhjärtad.

Häsin, **-nen**, *f.* harhona.

Häspe, * **Häspe**, **-n**, *f.* dim. **Häspchen**, **-lein**, ☉ 1. dörr-*el.* fönsterhake, dörr-*el.* fönstergångjärn. 2. krampa.

Haspel, **-s**, **-n**, *m.* **-n. f.** 1. ☉ haspel. 2. ☉ spel, domkraft. 3. ☉ vef, haspel. 4. vändkors. **-baum**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* ☉ spelbom.

haspelig, *a.* hastig, brådstörtande, flängande, hafsig, slamsig, obeständig, ombytlig.

haspel|n, **-te**, **ge-t**, *tr.* och *itr. h.* 1. haspla. 2. ☉ uppvinda, upphissa. 3. *F* *biid.* hasta, hafsa, rusa; streta.

Haspler, **-s**, **-**, *m.* ~in **-nen**, *f.* person som hasplar.

Hass, **-es**, 0, *m.* hat. ~ *auf jmdn werfen*: fatta hat till ngn. **-erfüllt**, *a.* hatfull.

hass|len, **-[e]s** †, **-te**, **ge-t**, *tr.* och *itr. h.* hata.

hassens... Ex. **-wert[h]**, **-würdig**, *a.* förhatlig.

Hasser, **-s**, **-**, *m.* ~in, **-nen**, *f.* hatare, fiende.

hässlich, *a.* ful, obehaglig, motbjudande, vidrig. *Gegen jmdn ~ sein*: vara ovänlig mot ngn.

Hässlichkeit, 0, *f.* fulhet.

Hast, 0, *f.* hast, brådska.

hast|len, **-ete**, **ge-et**, *I. tr.* påskynda. **II. Sich** ~ skynda (sig). **III. itr. h.** och med riktalngens angifvande *s.* hasta, brådska, skynda.

hastig, *a.* 1. hastig, brådstörtad. *Jmdm ~ in die Rede fallen*: tvärt afbryta ngn. 2. häftig, uppbussande.

Hastigkeit, 0, *f.* 1. hastighet, skyndsamhet. 2. häftighet.

* äkta sma. *F* familjärt. *P* lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ↓ ajöterm. ✕ militärisk term.

Hätscheléi, -en, *f.* oupphörligt smekande, smekningar, klemmande.

hätschel'n, -te, *ge-t*, *tr.* 1. smeka. 2. klema, kela med, skämma bort. **Hätschelung**, *f.*

Hatschier, -[e]s, -e, *m.* 1. ridande drabant, lifgardist. 2. polisbetjänt, gendarm. -garde, -n, *f.* lifvakt, lifgarde till häst.

Hatz... se *Hetz...*

Hau, -[e]s, -e, *m.* 1. hugg, slag. *F* ~ *e* *bekommen*: få stryk, få smörj. 2. huggning, hygge. -bajonett, -[e]s, -e, *n.* sabelbajonett. -block, -[e]s, -e †, *m.* huggkubb. -degen, -s, -, *m.* 1. fäkt. sabel. 2. *F* krigsbuss. *Alter* ~ gamle kamrat. -gerechtigkei, -en, *f.* rättighet att hugga ved. -holz, -es, 0, *n.* 1. till hygge beständ skog. 2. huggen skog. -klotz, -es, -e †, *m.* huggkubb. -land, -[e]s, 0, *n.* tor odlad röjd mark. -stein, -[e]s, -e, *m.* huggen sten, kvadersten. -zahn, -[e]s, -e †, *m.* huggtand.

haubär, *a.* som får huggas.

Haube, -n, *f.* dim. *Häubchen*, -lein, 1. mössa för fruntimmer, i sht gifta, och barn. Bild. *ein Mädchen unter die ~ bringen*: gifva bort en flicka, *unter die ~ kommen*: blifva gift. 2. hjälm, kask, hufva; falkhufva. Bild. *jmdm auf die ~ gehen* *ei. rücken*: gå ngn in på lifvet. 3. fjäderbuske, tofs på fogelhufvuden. 4. den öfversta delen af ngt ss. huf, af moln omgifven bergsspets, trädkrona, kupol, toppen af en klocka, öga på en yxa m. m. -n... Ex. ~band, -[e]s, -er †, *n.* mössband. ~besatz, -es, -e †, *m.* garnering på en mössa. ~ente, -n, *f.* tofsand. ~flor, -[e]s, 0, *m.* fint skirt flor till mössor. ~förmig, *a.* i form af en mössa. ~macherin, -nen, *f.* modist. ~schachtel, -n, *f.* hattask, hattkartong. ~schleife, -n, *f.* rosett på en mössa. ~stock, -[e]s, -e †, *m.* mösstock, hattstock. ~taube, -n, *f.* tofsdufva.

haub'en, -te, *ge-t*, *tr.* sätta mössa på. *Gehaubt*: klädd i mössa; försedd med tofs.

Haubitze, -en, *f.* haubits. -[en]. Ex. ~granate, -n, *f.* haubitsgranat.

Hauch, -[e]s, -e, *m.* 1. utandning, andedrägt. 2. häkt, anda, doft. 3. latt immå. 4. gram. aspiration. -laut, -[e]s, -e, *m.* gram. aspire-radt ljud.

hauch'en, -te, *ge-t*, *I. itr.* h. andas, fläkta. *II. tr.* 1. andas, utandas, t. ex. *Duft, Freude. Die Finger warm* ~ andas på fingerarne, så att de bli varma. *Jmdm Mut in die Seele* ~ ingifva ngn mod. 2. gram. aspirera.

Hauderer, -s, -, *m.* åkare.

hauder'n, -te, *ge-t*, *I. itr.* h. 1. vara åkare. 2. fara med en åkare, åka skjuts. *II. tr.* skjutsa.

Haue, -n, *f.* hacka.

hau'en, *hieB, hieBe, ge-en* samt * -[e]te, *ge-[e]t*, -[e], *I. itr.* h. hugga, slå, t. ex. *nach jmdm, um sich*. Om hästar: [sich] in die Eisen ~ slå

i sko. *Das ist nicht gehauen und nicht gestochen*: det är hvarken hackadt eller malet. *II. tr.* 1. hugga, hacka, t. ex. *Holz*: ved, *Steine, Feilen, die Klauen ins Fleisch, Löcher ins Eis, in Stücke*. *Schartig* ~ hugga hak i eggen. *Bäume* ~ fälla träd. *Fleisch* ~ stycka kött. 2. *F* och *P* slå, t. ex. *jmdn mit dem Stocke. Jmdm eins ei. jmdn hinter die Ohren* ~ gifva ngn en örfil. *Jmdn krumm und lahm ei. zum Krüppel* ~ lamslå ngn. Ordspr. *haust du meinen Juden, hau' ich deinen Juden*: som du gör med mig, gör jag med dig; betalt kvitteras. *III. Sich* ~ 1. hugga sig, t. ex. *sich in die Hand* ~, *sich müde* ~. 2. *F* recipr. slåss. 3. se *I*.

Hauer, -s, -, *m.* 1. person som huggar, hackar, ss. vedhuggare, stenhuggare, vingårdsarbetare, grufarbetare. 2. jäg. vildgalt. 3. huggtand, bete. 4. sabel, jäg. hirschfångare.

Häuer, -s, -, *m.* berg. grufarbetare.

Haueréi, -en, *f.* *P* slagsmål.

Haufe, -s *ei. vanl.* -n[s], -n, *m.* dim. *Häufchen*, -lein, hög, hop, mängd, skara, grupp. *Einen ~n aus etw. machen*: lägga ngt i hög. *Der [grosse ei. gemeine] ~ hopen*, massan, pöbeln. *In ganzen ei. dichten ei. hellen ~n*: i massor, i stora skaror. *Auf einen ~n*: i hög. *Zu ~n ei. zu Hauf* se *zuhauf*. *Ein ~ Holz*: en famn, ett mått ved. Bild. *sein Geld auf einen ~n haben*: hafva sina pengar placerade på ett ställe, *etw. über den ei. über einen ~n werfen*: kasta ngt öfver ända, *alle Bedenken über den ~n werfen*: kasta alla betänkligheter öfver bord, *jmdn über den ~n schießen*: skjuta ned ngn. -n... Ex. ~bildung, -en, *f.* bildande af högar, af grupper. ~weise, *adv.* högviss, hopvis.

häufel'n, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr.* h. lägga i hög, i små högar, hopa.

Haufen, -s, -, *m.* se *Haufe*.

häuf'en, -te, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ hopa sig. *Ein Mass* ~ råga ett mått, *gehäuft messen*: gifva rågad mått. **Häufung**, *f.*

häufig, *a.* 1. ofta förekommande, ej sällsynt, vanlig; *adv.* ofta. *Seine* *en Besuche*: hans täta besök. 2. * talrik; *adv.* i mängd.

Häufigkeit, 0, *f.* 1. vanlighet. *Die ~ seiner Besuche*: hans täta besök. 2. * talrikhet.

Haupt, -[e]s, -er †, *n.* hufvud. *Zu den ei. seinen Häupten*: vid sin hufvudgård. Bild. hufvudman, främste man, anförare, t. ex. *er ist das ~ seiner Partei*; hufvudstad, t. ex. *Damaskus ist das ~ in Syrien*. Bild. *den Feind aufs ~ schlagen*: a) slå fiendens hufvudstyrka, b) i grund slå fienden. -abschnitt, -[e]s, -e, *m.* hufvudafdelning, del af en bok, hufvudskede. -absicht, -en, *f.* hufvudafsig, egentlig afsig. -agentur, -en, *f.* generalagentur. -altar, -[e]s, -e †, *m.* hufvudaltare. -ansicht, -en, *f.* 1. allmän åsigt. 2. vy öfver hela staden, huset m. m. -anstifter, -s,

-, *m.* förnämet anstiftare. **-arbeit**, *-en, f.* hufvudsakliga, viktigaste delen af arbetet. **-armee**, *-en, f.* ✕ hufvudarmé, hufvudstyrka. **-augenmerk**, *-[e]s, 0, n.* *Sein ~ auf etw. richten*: rikta sin blick, sin uppmärksamhet hufvudsakligen på ngt. **-begriff**, *-[e]s, -e, m.* hufvudbegrepp. **-bestandst[h]eil**, *-[e]s, -e, m.* hufvudbeståndsdel. **-betrag**, *-[e]s, -e †, m.* hufvudbelopp, hufvudsomma, största belopp. **-binde**, *-n, f.* pannbindel. **-büch**, *-[e]s, -er †, n.* hufvudbok. **-einkommen**, *-s, 0, n.* hufvudsaklig inkomst. **-ende**, *-s, -n, n.* hufvudgård. **-erbe**, *I. -n, -n, m.* 1. hufvudarfvinge. 2. universalarfvinge. **II. -s, 0, n.** hufvudsakliga, största delen af arvet. **-fach**, *-[e]s, -er †, n.* 1. hufvudfack, största fack. 2. specialitet. **-farbe**, *-n, f.* 1. hufvudfärg. 2. enkel färg. **-fehler**, *-s, -, m.* hufvudfel. **-fest**, *-[e]s, -e, n.* viktigaste, officiella delen af en fest. **-festung**, *-en, f.* ✕ hufvudfästning. **-frage**, *-n, f.* hufvudfråga. **-gewinn**, **-gewinst**, *-[e]s, -e, m.* hufvudvinst, stor vinst, största vinsten. **-hahn**, *-[e]s, -e †, m.* F högsta hönset i korgen. **-heer**, *-[e]s, -e, n.* = *-armee*. **-inhalt**, *-[e]s, 0, m.* hufvudinnehåll. **-jagd**, *-en, f.* stor jagt. **-karte**, *-n, f.* hufvudkarta, generalkarta. **-kerl**, *-[e]s, -e, m.* F präktig karl. **-kirche**, *-n, f.* hufvudkyrka. **-lehre**, *-n, f.* hufvudlära. **-lehrer**, *-s, -, m.* hufvudlärare, öfverlärare. **-leute** se *-mann* 2. **-los**, *a.* saknande hufvud; *bnä.* saknande öfverhufvud, anförare. **-lust**, *0, f.* stor, hjärtans glädje. **-macht**, *0, f.* hufvudstyrka. **-mahizeit**, *-en, f.* hufvudmåltid. **-mann**, *-[e]s, m.* 1. plur. *-er †*, hufvudman, höfvisman, öfverhufvud, anförare. 2. plur. *Hauptleute*, ✕ kapten. ~ *erster Klasse*: kompanichef. **-mannschaft**, *-en, f.* 1. (med biton på 3:e stavf.) kaptensgrad, a) kaptensvärdighet, b) samtliga kaptener. 2. (med biton på 2:a stavf.) hufvudtrupp, hufvudstyrka. **-mast**, *-[e]s, -en, m.* † stormast. **-merkmal**, *-[e]s, -e, n.* hufvudsakligt kännetecken. **-messe**, *-n, f.* högmässa. **-mittel**, *-s, -, n.* hufvudmedel, viktigt medel. **-musterung**, *-en, f.* generalmönstring. **-narr**, *-en, -en, m.* ärkenarr. **-nenner**, *-s, -, m.* mat gemensam nämnare. **-niederlage**, *-n, f.* 1. afgörande nederlag. 2. generaldepot. **-ort**, *-[e]s, -e el. -er †, m.* hufvudstad. **-person**, *-en, f.* hufvudperson. **-post**, *-en, f.* 1. stor post. 2. = *poj.* **-postamt**, *-[e]s, -er †, n.* centralpostkontor. **-preis**, *-es, -e, m.* stort pris, första pris. **-quartier**, *-[e]s, -e, n.* ✕ hufvudkvarter. **-rechnung**, *-en, f.* hufvudräkning, hufvudkonto. **-redacteur**, *-[e]s, -e, m.* hufvudredaktör. **-regel**, *-n, f.* 1. hufvudregel. 2. allmän regel. **-sache**, *-n, f.* hufvudsak. **-sächlich**, *a.* hufvudsaklig. **-satz**, *-es, -e †, m.* gram. hufvudsats. **-schiff**, *-[e]s, -e, n.* 1. † amiralsskepp. 2. byggn. hufvudskepp. **-schlacht**, *-en, f.* ✕ hufvudslag; afgörande slag.

-schlüssel, *-s, -, m.* hufvudnyckel. **-schmuck**, *-[e]s, -e, m.* hufvudprydnad. **-schuld**, *-en, f.* 1. största, betydligaste skuld. 2. största skuld, största fel. **-schuldner**, *-s, -, m.* största gäldenär. **-schwierigkeit**, *-en, f.* stor, största svårighet. **-segel**, *-s, -, n.* † storsegel. **-seite**, *-n, f.* hufvudsida, framsida. **-späss**, *-es, -e †, m.* F präktigt skämt, härligt nöje. **-stadt**, *-e †, f.* hufvudstad. **-städter**, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* hufvudstadsbo. **-städtisch**, *a.* hufvudstadsaktig. **-stamm**, *-[e]s, -e †, m.* hufvudstam, hufvudgren. **-stärke**, *0, f.* hufvudstyrka, stark sida. **-stimme**, *-n, f.* hufvudstämma, första stämman. **-stock**, *-[e]s, -e †, m.* 1. handel. hufvudfond; rörelsekapital. 2. en bärgsträckas hufvudmassa. **-strasse**, *-n, f.* hufvudgata. **-streich**, *-[e]s, -e, m.* storåd, mäterstycke, lyckadt puts. **-stück**, *-[e]s, -e, n.* viktig del, hufvudstycke; kapitel. **-stütze**, *-n, f.* hufvudstöd, viktigt stöd. **-summe**, *-n, f.* hufvudsumma. **-sünde**, *-n, f.* svår synd, dödssynd. **-t[h]eil**, *-[e]s, -e, m.* hufvuddel. **-thor**, *-[e]s, -e, n.* hufvudport, hufvudingång. **-thür[e]**, *-en, f.* hufvudörr. **-titel**, *-s, -, m.* hufvudtitel. **-treffen**, *-s, -, n.* ✕ 1. hufvuddrabbning, hetaste drabbning. 2. = *-schlacht*. **-treffer**, *-s, -, m.* i lotteri stor vinst. **-treppe**, *-n, f.* hufvudtrappa, stor trappa. **-trumpf**, *-[e]s, -e †, m.* högtromf. *Bnä.* *seinen ~ ausspielen*: spela ut sin högsta tromf. **-unterschied**, *-[e]s, -e, m.* hufvudskillnad. **-ursache**, *-n, f.* hufvudorsak. **-vergnügen**, *-s, 0, n.* stort nöje, sant nöje. **-wache**, *-n, f.* ✕ högvakt. **-wahrheit**, *-en, f.* grundsanning. **-weg**, *-[e]s, -e, m.* hufvudväg. **-wort**, *-[e]s, -er †, n.* gram. substantiv. **-zug**, *-[e]s, -e †, m.* 1. hufvuddrag. 2. ✕ hufvudstyrka.

Hauptling, *-[e]s, -e, m.* höfding.

hauptlings, *adv.* hufvudet för, hufvudstupa.

Hauptlingschaft, *-en, f.* höfdingvärdighet.

Haus, *-es, -er †, n.* aim. *Häuschen*, *-lein*, plur. *at.* *Häuserchen*, 1. hus. ~ *an ~ mit jmdn wohnen*: bo hus om hus med ngn. *Bnä.* *Häuser auf jmdn bauen*: oinskränkt förlita sig på ngn. *Teat.* *dieses Stück macht volles ~ denna pjäs ger fullt hus*. *Bnä.* *aus dem Häuschen sein*: vara alldeles bortkollrad. *Nicht aus dem ~e kommen*: ej komma utom dörren. *In jmds ~e*: i ngn's hus, i ngn's hem, hos ngn. 2. hem, t. ex. *das väterliche ~ fördrahemmet*. *Zu ~e*: hemma. *Er ist nicht zu ~e*: han är ej hemma, han har gått ut. *Thun Sie, als wenn Sie zu ~e wären*: vara hemmastadd, var hemma här. *Au einem Orte zu ~e sein*: a) bo ngnstades, b) vara hemmastadd ngnstades; *wo sind Sie zu ~e?* hvor bor ni? *Bnä.* *du bist mit deinen Gedanken nicht zu ~e*: du är tankspridd, är frånvarande, *damit bleib mir zu ~e*: förskona mig därifrån, *in einem Fache zu ~e sein*: vara hemmastadd i ett ämne. *Nach*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

~e: hem. Von ~e aus: hemifrån, från början, af naturen, medfödt; *er ist von ~e aus reich*: han är från ett rikt hem, har ärfd förmögenhet. 3. hus, (furste)familj, (furste)släkt, t. ex. das ~ Hohenzollern. 4. studentspr. *altes* ~ gammal student (student under sitt tredje universitetsår); *fideles* ~ glad gosse, broder Instig. 5. fodral, huf. -*andacht*, -*en*, *f.* husandakt. -*anzug*, -[e]s, -e †, *m.* hvardagsdrägt, hvardagskläder. -*apotheke*, -*n*, *f.* husapotek. -*arbeit*, -*en*, *f.* hemarbete, hemsysslor. -*arme(r)*, (adj. böjn.) *m.* fattig som ej går och tigger, pauvre honteux. -*arrest*, -[e]s, -e, *m.* husarrest. -*arzt*, -[e]s, -e †, *m.* husläkare. -*backen*, *a.* hembakad; *bia.* trivial, platt, prosaisk. -*beamte(r)*, (adj. böjn.) *m.* tjänsteman i privat hus. -*bedarf*, -[e]s, 0, *m.* husbehov. -*besitzer*, -s, -, *m.* äin, -*nen*, *f.* husägare, husägarinna. -*bettel*, -s, 0, *m.* tiggeri i husen. -*bewohner*, -s, -, *m.* Die ~ husets invånare, husfolket. -*bibliothek*, -*en*, *f.* privat bibliotek. -*bier*, -[e]s, 0, *n.* hem-brygd öl. -*brief*, -[e]s, -e, *m.* köpebref på ett hus. -*büch*, -[e]s. -*er* †, *n.* 1. jordebok. 2. hushållsbok. -*bursch(e)*, -*en*, -*en*, *m.* 1. passpojke, betjänt. 2. *ogifn* hyresgäst. -*diele*, -*n*, *f.* förstuga. -*diener*, -*s*, -, *m.* tjänare, betjänt. -*dienerschaft*, 0, *f.* tjänstefolk. -*drache*, -*n*, -*n*, *m.* huskors. -*ehre*, -*n*, *f.* husets ära; *husfru*. -*eigent[h]ümer* = -*besitzer*. -*ente*, -*n*, *f.* anka. -*erziehung*, 0, *f.* uppfostran i i hemmet. -*flur*, -*en*, *f.* -[e]s, -e †, *m.* förstuga. -*frau*, -*en*, *f.* *husfru*. -*freund*, -[e]s, -e, *m.* vän till familjen. -*friede[n]*, -*ns*, 0, *m.* 1. husfred. 2. hemfrid. -*gebrauch*, -[e]s, 0, *m.* bruk inom hemmet. -*geflügel*, -*s*, 0, *n.* tamt fjäderfä. -*geist*, -[e]s, -*er*, *m.* tomt, rå. -*gemacht*, *a.* hemmagjord, hemmalagad. -*genoss[e]*, -*en*, -*en*, *m.* som bebod samma hus. Die ~en: husfolket. -*genossenschaft*, 0, *f.* husfolk. -*gerät[h]*, -[e]s, -e, *n.* husgeråd. -*gesessen*, *a.* som är husägare. -*gesinde*, -*s*, 0, *n.* tjänstefolk, husfolk. -*giebel*, -*s*, -, *m.* husgafvel. -*glück*, -[e]s, 0, *n.* huslig lycka. -*gott*, -[e]s, -*er* †, *m.* husgud. -*gottesdienst*, -[e]s, -e, *m.* husandakt, gudstjänst i hemmet. -*hahn*, -[e]s, -e †, *m.* (gårds)tupp. -*halt*, -[e]s, -e †, *m.* hushåll. -*halten*, *itr.* *h.* via böjn. vanl. skrifret i två ord, t. ex. *wann du haus hältst*, *haus gehalten*, hushålla, t. ex. *jmdm* ~ hushålla för ngn, *mit jmdm* ~ hafva gemensamt hushåll med ngn, *mit etw.* ~ hushålla, förfara hushållsaktigt med ngt. -*halter*, -*hälter*, -*s*, -, *m.* föreståndare för ett hushåll; hushållare. -*hälterin*, -*nen*, *f.* hushållerska. -*hälterisch*, *a.* hushållsaktig. -*haltung*, 0, *f.* hushållande, hushåll. -*herr*, -*n*, -*en*, *m.* 1. husbonde. 2. husvärd. -*herrin*, -*nen*, *f.* 1. matmor. 2. värdinna. -*höch*, *a.* mycket hög, kolossal. -*hofmeister*, -*s*, -, *m.* hofmästare. -*hund*, -[e]s, -e, *m.* 1. zool. tam

hund. 2. gårdvar. -*kaninchen*, -*s*, -, *n.* zool. tam kanin. -*kapelle*, -*n*, *f.* huskapell. -*katze*, -*n*, *f.* huskatt. -*kauf*, -[e]s, -e †, *m.* husköp. -*kleid*, -[e]s, -*er*, *n.* -*kleidung*, -*en*, *f.* = -*anzug*. -*knecht*, -[e]s, -e, *m.* 1. dräng, betjänt som förrättar till huset, till hushållet hörande sysslor. 2. *F* = -*schlüssel*. -*kreuz*, -*es*, -e, *n.* huskors. -*laub*, -[e]s, 0, *n.* -*lauch*, -*lauf*, -[e]s, 0, *m.* bet. taklök, huslök (Sempervivum tectorum). -*lehrer*, -*s*, -, *m.* informator, huslärare. -*lehrerin*, -*nen*, *f.* guvernant, lärarinna. -*lehrerstelle*, -*n*, *f.* informatorplats. -*leinwand*, 0, *f.* hemmaväfdt linne. -*leute* *se* -*mann* 1. -*macht*, 0, *f.* regerande förstefamiljs privatförmögenhet. -*mädchen*, -*s*, -, *n.* husjungfru, tjänstflicka. -*magd*, -e †, *f.* piga, tjänstflicka. -*mann*, -[e]s, *m.* 1. plur. *Hausleute*, a) = -*genoss*, b) hyresgäst, c) plur. = -*gesinde*. 2. plur. -*er* †, portvakt. -*mannskost*, 0, *f.* husmannskost. -*marder*, -*s*, -, *m.* zool. stenmård (Mustela foinea). -*mast*, -*en*, *f.* gödning på stall. -*meier*, -*s*, -, *m.* hofmästare, majordomus. -*meister*, -*s*, -, *m.* 1. portvakt. 2. hofmästare. -*miet[h]e*, -*n*, *f.* hyra för bostad. -*mittel*, -*s*, -, *n.* huskur. -*mutter*, -*†*, *f.* husmoder. -*mütterlich*, *a.* husmoderlig. -*nummer*, -*n*, *f.* husnummer. -*orden*, -*s*, -, *m.* *Ritter des königlichen* ~s: ungt. riddare af kgl. majs orden. -*ordnung*, -*en*, *f.* ordningsregler för ett hus, en anstalt. -*orgel*, -*n*, *f.* kammarorgel. -*plage*, -*n*, *f.* huskors. -*platz*, -*es*, -e †, *m.* hustomt. -*postille*, -*n*, *f.* huspostilla; *F* gumma. -*prediger*, -*s*, -, *m.* huskapellan. -*prophet*, -*en*, -*en*, *m.* *F* tupp. -*rat[h]*, -[e]s, 0, *m.* och *n.* husgeråd. -*recht*, -[e]s, -e, *n.* 1. 0, jur. familjerätt. 2. husbonderättighet. -*rock*, -[e]s, -e †, *m.* 1. hvardagsrock. 2. nattrock. -*schlachten*, -*s*, 0, *n.* hemslagt. -*schlächter*, -*s*, -, *m.* slaktare som slaktar a) i sitt hem, b) i hemmen. -*schlüssel*, -*s*, -, *m.* portnyckel. -*schneider*, -*s*, -, *m.* 1. skräddare som syr i hemmen. 2. lifskräddare. -*schuh*, -[e]s, -e, *m.* toffel. -*schule*, -*n*, *f.* privatskola. -*schwein*, -[e]s, -e. *n.* tamt svin. -*segen*, -*s*, 0, *m.* 1. huslig lycka. 2. barn. -*stand*, -[e]s, 0, *m.* hushåll. *Einen eigenen* ~ *gründen*: sätta bo. -*süchung*, -*en*, *f.* husundersökning, husvisitation. -*teufel*, -*s*, -, *m.* husdjäfvul. -*thier* *se* -*tier*. -*thor*, -[e]s, -e, *n.* port. -*thür[e]*, -*en*, *f.* förstugudörr, port. *F* *bia.* *mit dem kann man eine* ~ *einbringen*: han är dum som en stock. -*tier*, -[e]s, -e, *n.* husdjur. -*trauer*, 0, *f.* sorg för dödsfall inom familjen. -*trauung*, -*en*, *f.* vigsel i hemmet. -*truppen*, *f.* plur. liftrupper. -*vater*, -*s*, -†, *m.* husfader. -*väterlich*, *a.* husfaderlig. -*verstand*, -[e]s, 0, *m.* sundt bondförstånd. -*vertrag*, -[e]s, -e †, *m.* familjefördrag. -*verwalter*, -*s*, -, *m.* 1. föreståndare för ett hus. 2. portvakt. -*vögt*, -[e]s, -e †, *m.* 1. = -*verwalter* 1. 2. fängelsedirektör. -*vogtei*, -*en*, *f.* fängelse.

-wäsche, 0, f. 1. hemtvätt. 2. linne för dagligt bruk. -wesen, -s, 0, n. hushåll. -wirt[h], -[e]s, -e, m. 1. husvärd, hyresvärd. 2. husbonde. 3. husfader. 4. hushållare. -wirt[h]in, -nen, f. 1. värdinna. 2. matmor. 3. husmor. -wirt[h]schaft, 0, f. hushållning. -zins, -es, -en, m. hyra för bostad. Jfr Häuser...

1. haus[en], -[e]st, -te, ge-t, I. tr. Jmdn ~ hysa ngn. II. itr. h. 1. bo, vistas. Mit jmdm ~ bo tillsammans med ngn. 2. hushålla, mit etw.: med ngt. 3. husera. Hausung, f.

2. Hausen, -s, -, m. zool. stor stör (Acipenser huso). -blase, -n, f. husblås. -rogen, -s, 0, m. störrom, kaviar.

Häuser... Ex. -anstreicher, -s, -, m. person som målar hus. -kauf, -[e]s, -e †, m. husköp.

haushalten se under Haus.

Hausier... Ex. -handel, -s, 0, m. gårdfarihandel. -pass, -es, -e †, -schein, -[e]s, -e, m. skriftlig tillåtelse att idka gårdfarihandel.

hausier[en], -te, -t, itr. h. idka gårdfarihandel.

Hausierer, -s, -, m. gårdfarihandlande.

Häusler, -s, -, m. 1. bonde som äger ett hus utan jord; torpare. 2. hyresman.

häuslich, a. huslig. ~e Arbeiten: a) husliga sysslor, b) hemloxor. ~er Unterricht: undervisning i hemmet. Sich ~ niederlassen: bosätta sig.

Häuslichkeit, 0, f. 1. huslighet. 2. hemlif.

hausen, adv. * här ute.

Hausung, -en, f. bostad, tak över hufvudet.

Haut, -e †, f. 1. hud, skinn. Eine gut heilende ~ god läkknött. Durchnässt bis auf die ~ våt in på bara kroppen. Nichts als ~ und Knochen: bara skinn och ben. Bist. mit heiler ~ davonkommen: slippa undan helskinnad, in keiner guten ~ stecken: befinna sig i ett svårt läge, ich möchte nicht in seiner ~ stecken: jag skulle ej vilja vara i hans kläder, i hans ställe, seine ~ zu Markte tragen: sätta sitt lif på spel, sich seiner ~ wehren: försvara sig, jmdm die ~ über die Ohren ziehen: präja, barskrapa ngn, mit ~ und Haar[en]: med hull och hår, es gilt ~ und Haar: det gäller lifvet, jmdm die ~ voll schlagen: gifva ngn ett dugtigt kok stryk, sich auf die faule ~ legen: lägga sig på latsidan. 2. F person, människa, t. ex. er ist eine alte, gute, ehrliche ~ han är en riktig gammal hedersman. 3. hinna, skal. 4. * beklädnad, † bordläggning. -abschilferung, -en, f. hudaffjällning. -ausdünstung, 0, f. hudutdunstning. -ausschlag, -[e]s, -e †, m. utslag, hudsjukdom. -drüse, -n, f. med. hudkörtel. -farbe, -n, f. hudfärg. -flügler, -s, -, m. zool. stekel. -frucht, -e †, f. bot. hinnfrukt. -jucken, -s, 0, n. klåda i huden. -krankheit, -en, f. hudsjukdom. -los, a. hudlös. -pflege, 0, f. hudens vård. -rand, -[e]s, -er †, m. ~ einer Wunde: sårkant.

-schuppe, -n, f. hudfjäll. -schwiele, -n, f. hudvalk. -wurm, -[e]s, -er †, m. tagelmask.

häutel[en], -te, ge-t, tr. afdraga huden, hinnan, skalet af; skala. Häutlung, f.

häut[en], -ete, ge-et, I. tr. 1. afdraga huden af, flå. 2. * förse med hud. II. Sich ~ byta om skinn. Häutung, f.

häutig, a. försedd, öfverdragen med hud, med hinna, hudattad, hinnatad; i sms. -hudad. Hautrelief, -ud, -s, n. hautrelief.

Havarie, -en, f. † haveri.

Hazárd se Hasard.

Hbf[r]zb. förkortn. för Halbfranzband.

he, interj. 1. rop för att göra sig bemärkt: hör hit! holla! ohoj! 2. efter frågor för att framkalla svar: hä? eller hur? 3. glädjescr. hurra! 4. rop till dragare: hoj! hopp! smack!

Hüb... Ex. -amme, -n, f. barnmorska. -ammenkunst, 0, f. förlossningskonst.

Hebe... Ex. -arm, -[e]s, -e, m. * lyftarm. -baum, -[e]s, -e †, m. * häfstång. -bock, -[e]s, -e †, m. * kran. -und-Druckwerk, -[e]s, -e, n. * sug- och tryckpump. -eisen, -s, -, n. 1. * häfstång af järn, spett. 2. med lyftjärn. -kran, -[e]s, -e †, m. * (lyft)kran. -mahl, -[e]s, -e el. -er †, n. taklagsfest. -muskel, -s, -n, m. med. lyftmuskel. -opfer, -s, -, n. bist. häfoffer. -punkt, -[e]s, -e, m. * understödspunkt för en häfstång. -rolle, -n, f. 1. skattelängd. 2. * block, talja. -stange, -n, f. * häfstång. -stelle, -n, f. ställe, hus, där vissa afgifter (ss. väggengar, tull m. m.) erläggas. -windö, -n, f. * spel. -zeug, -[e]s, 0, n. * domkraft, kran, spel, hissverk.

Hebel, -s, -, m. * häfstång. Bist. alle ~ ansetzen: använda alla medel. -arm, -[e]s, -e, m. * häfarm.

hebel[en], -te, ge-t, I. itr. h. använda häfstång. II. tr. lyfta med häfstång.

heben, hob el. * hub, höbe el. * hübe, gehoben, heb[e], tr. och sich ~ 1. lyfta (sig), höja (sig). Ein Kind aus der Taufe ~ bära ett barn till dopet; ein Kind ~ lemna förlossningshjälp vid ett barns födelse. Eine Thür aus den Angeln ~ lyfta af en dörr. Jmdn aus dem Sattel ~ kasta ngn ur sadeln; bist. göra ngn svarslös, förbryllad. 2. Sich von dannen ~ aflägsna sig. 3. låta framträda, förhöja, t. ex. der dunkle Hintergrund hebt die Farben. Sich ~ framträda. 4. uppbära, t. ex. Abgaben, Zinsen. 5. aflägsna, t. ex. Zweifel; bota, t. ex. eine Krankheit; bemöta, t. ex. einen Einwurf. 6. mat. eliminera, t. ex. eine unbekannte Grösse aus einer Gleichung; förkorta, t. ex. einen Bruch. Dies hebt sich gegen das andere: detta går upp mot det andra, tar ut det andra. 7. Gehoben: upphöjd, högtidlig, t. ex. gehobene Sprache; in gehobener Stimmung sein el. sich gehoben fühlen: känna sig högtidligt stämd.

Heber, -s, -, m. 1. person som lyfter. 2. \oplus häfvert. 3. \oplus lyftarm. 4. med. lyftmuskel.

Hebräer, -s, -, m. hebré.

hebräisch, I. a. hebreisk. II. n. hebreiska, *jtr deutsch*.

Hebung, -en, f. lyftande, t. ex. *eines Schatzes*, höjande, t. ex. *der Industrie*; upplyftande, t. ex. *der Arme*; lyftning, höjning; metr. arsis. *Er kommt mit seiner Forderung nicht zur* ~ han får ej sin fordran gulden.

Hechel, -n, f. häckla. *Bildl. etw. durch die ~ ziehen*: häckla ngt. -frau, -en, f. häcklerska.

Hecheloï, -en, f. häcklande, i sht i bildl. bem.

hechel|n, -te, ge-t, tr. och *itr. h.* häckla.

Hechler, -s, -, m. ~in, -nen, f. häcklare, häcklerska.

Hecht, [-e]s, -e, m. gädda. *Bildl. der ~ im Karpfenteiche*: ulfven bland fåren, *das ist ein feiner ~* iron. han är just en fin gosse. -angel, -n, f. gäddkrok. -bärs[ch], -es, -e, m. zool. gös (Perca lucioperca). -blau, a. gråblå. -grau, a. blågrå. -schimmel, -s, -, m. blågrå häst.

Heck, [-e]s, -e, n. 1. staket, gårdsgård. 2. inhägnad. 3. grind, led. 4. \ddagger bakstam, akter. -flagge, -n, f. \ddagger flagga i aktern.

Heck... *jtr hecken*. Ex. -bauer, -s, -, m. och n. häckbur. -feuer *se Hecken...* -geld, [-e]s, 0, n. 1. lockslant, lyckoslant. 2. falskt mynt. -groschen, -s, -, m. 1. = -geld 1. 2. falsk groschen. -männchen, -s, -, n. tomte, rå som enligt folktron ligger ut pengar. -münze, -n, f. 1. = -geld. 2. falskmynteri. -mutter, -t, f. P och F kvinna som har täta barnsångar. -pfennig, [-e]s, -e, -thaler, -s, -, m. 1. = -geld 1. 2. falsk pfennig, thaler. -zeit, -en, f. toglars liggtid. *Jtr Heck* och 1. Hecke.

1. **Heck|e**, -en, f. 1. häck. 2. = Heck 1-3. *Bildl. bei der ~ sein*: vara tillhands (egenti. för att öppna grunden), stå på passopp. 3. busksnår. -herberge, -n, f. hemligt härbärge, tillhåll. -jäger, -s, -, m. krypskytt. *Jtr otvan Heck...* -en... Ex. ~adel, -s, 0, m. F knapadel. ~apfel, -s, -t, m. bot. i häck växande äpple(träd) (Pirus malus frutescens). ~beere, -n, f. krusbär. ~br[a]unelle, -n, f. zool. järnsparf (Accentor modularis). ~dickicht, [-e]s, -e, n. snår. ~feuer, -s, -, n. \times häckeneld. ~hopfen, -s, 0, m. vild humle. ~kirsche, -n, f. bot. allmän try (Lonicera Xylosteum). ~rennen, -s, -, n. hinderlöpning. ~rose, -n, f. bot. vild törnnros (Rosa canina). ~same[n], -us, 0, m. bot. ärttörne (Ulex europæus). ~schere, -n, f. trädgårdssax till häckklippning. ~zaun, [-e]s, -e t, m. häck *ss. stängsel*.

2. **Hecke**, -n, f. 1. häckande, häckning, parning, värpning, liggning. 2. toglars liggtid. 3. häckbur. 4. fogelkull.

heck|en, -te, ge-t, tr. och *itr. h.* 1. para sig, lägga och ligga ut ägg, rufva, utkläcka; F om kvinnor: få många småtingar, vara frukt-

samt. 2. bildl. i stor mängd frambringa. 3. bildl. liksom rufvande uttänka, hafva i sinnet.

Heckerling *se Häckerling*.

heckicht, heckig, a. buskig.

hedä, *interj.* holla! hör hit!

Hede, 0, f. blånor. -leinen, -s, 0, n. blaggarn, blaggarnslärf.

heden, a. blån-, blaggarns-.

Hederich, [-e]s, -e, m. bot. 1. gyllen (Erysimum). 2. jordfeva (Glechoma hederacea).

Heer, [-e]s, -e, n. här; mängd, skara, tåg. *Das wilde ei. wütende ei. wütige ~* den vilda jagten. -bann, [-e]s, -e, m. härbann, uppbad. -fahne, -n, f. fana, banér som bäres framför hela åren. -fahrt, -en, f. härnad. -flucht, 0, f. desertering. -führer, -s, -, m. härförare. -gerät[h], [-e]s, -e, n. krigsmateriel. -haufe[n], -ns, -n, m. trupp, armékår; soldathop. -horn, [-e]s, -er t, n. krigstrumpet. -lager, -s, -, n. (krigs)läger. -meister, -s, -, m. härmästare. -pauke, -n, f. krigspuka. -pauker, -s, -, m. pukslagare. -rauch *se Herauch*. -säule, -n, f. \times kolonn. -scha[ar], -en, f. härskara. -schau, -en, f. \times revy. -strasse, -n, f. 1. \times militärväg. 2. stor landsväg. -verpflegung, 0, f. härens förpläning, proviantering. -wagen, -s, -[t], m. krigsvagn. -weg, [-e]s, -e, m. = -strasse. -wesen, -s, 0, n. krigsväsen. -wurm, [-e]s, -er t, m. myrorm; *bildl.* lång rad af människor, folkhop. -zug, [-e]s, -e t, m. 1. fälttåg. 2. armé på marsch. -es... Ex. ~ab[t]heilung, -en, f. härafdelning. ~einrichtung, -en, f. härorganisation. ~ergänzung, -en, f. \times rekrytering. ~folge, -n, f. uppbad (till krigstjänst uppbadat folk). ~kraft, ~macht, -e t, f. här, härskraft, krigsmakt. ~volk, [-e]s, 0, n. krigsfolk. ~zug *se -zug*.

Heerd, Heerde *se Herd, Herde*.

Hefe, -n, f. Hefe|n, -ns, -n, m. jäst; botten-sats, drägg, *av. bildl.* -n... Ex. ~bitter, -s, 0, n. ölets af jästen förorsakade beska. ~brot, [-e]s, -e, n. med jäst syradt bröd. ~küchen, -s, -, m. med jäst bakad kaka. ~teig, [-e]s, -e, m. med jäst blandad deg.

heftich, hefig, a. jästblandad, grumlig.

Heft, [-e]s, -e, n. och * m. 1. fäste, handtag, skaft. *Bildl. eine Sache beim ~e ei. am rechten ~e fassen*: börja i rätt ände, *das ~ der Regierung ergreifen*: fatta regeringstyg-larne. 2. vidhäftande, fästande; häftmedel. 3. häfte. -ausgabe, -n, f. edition i häften. -faden, -s, -t, m. 1. träckeltråd. 2. häftsnöre, segelgarn. -lade, -n, f. bokbind. häftlådä. -los, a. utan handtag, utan skaft. -nadel, -n, f. \oplus häftnål. -naht, -e t, f. träckling. -pflaster, -s, -, n. häftplåster; musch-plåster. -schnur, -e t, f. bokbind. häftsnöre. -stich, [-e]s, -e, m. träckling. -weise, *adv.* häftesvis. -zwirn, [-e]s, 0, m. = -faden.

Heftel, -s, -, m. och n. 1. häkta och hyska, häkta; spänne, bröstnål. 2. hake, krampa.

-männlein, -s, -, n. häkta. -mütterlein, -s, -, n. hyska.
heftelln, -te, ge-t, tr. häkta.
hefteln, -ete, ge-et, I. tr. häkta, fästa; fast-träckla, an etw. (ack.): på ngt. *Die Augen ei. den Blick auf etw. (ack.)* ~ fästa blicken på ngt. *Blut. jmdm etw. auf den Ärmel ei. auf die Nase* ~ inbilla ngn ngt. II. *Sich* ~ taga fast, fastna, klibba vid.
Hefter, -s, -, m. ~ln, -nen, f. person som häftar, fästar.
heftig, a. häftig.
Heftigkeit, -en, f. häftighet.
Hege, 0, f. 1. skydd, hägnad. 2. inhägnad skog, ungskog, som ej får huggas. -**bereiter**, -meister, -reiter, -s, -, m. beriden skogsuppöyningsman. -**schlag**, -[e]s, -e †, -wald, -[e]s, -er †, m. = Hege 2. -**weide**, -n, f. betesmark som vissa tider ej får betas. -**wisch**, -es, -e, m. -**zeichen**, -s, -, n. på en stång uppsatt halmtapp um tecken att skogen ej får röras. -**zeit**, -en, f. förbjuden tid.
hegeln, -te, ge-t, tr. 1. inhägna. 2. utfärda förbud mot skadandet af. 3. skydda, hafva under sin ömma vård, i sht ~ und pflegen: skydda och värda. 4. härbärgera, hysa, innesluta, innehålla; *blut. hysa, t. ex. Zweifel. Hegung, f.*
Heger, -s, -, m. ~in, -zen, f. person som inhägnar, hysar, skyddar; vårdare, vårdarinna, vakt.
Heher se Häher.
Hehl, -[e]s, 0, n. och * m. döljande, hemlighållande, hemlighet. *Ich habe et. mache der (gen.) Sache ei. aus der Sache kein[en]* ~ jag gör ingen hemlighet däraf.
hehlbar, a. möjlig att dölja.
hehl'len, -te, ge-t, tr. dölja, hemlighålla, gömma (nndan), förtiga.
Hehler, -s, -, m. ~in, -nen, f. person som döljer m. m. se föreg.; i sht tjufogsgömmare, t. ex. ordspr. *der ~ ist so gut wie der Stehler.*
Hehleréi, -en, f. undandöljande, hemlighållande, förtigande.
hehr, a. hög, majestätisk, upphöjd, sublim.
Hehrheit, 0, f. höghet, majestät.
hei, interj. häj!
heidä, interj. häj! häjsan! hålla!
I. Heide, -n, f. 1. hed, ljunghed. 2. * skog. 3. ljung. -**bereiter**, -s, -, m. beriden skogvaktare, hejderidare. -**besen**, -s, -, m. kvast, viska af ginst ei. ljung. -**biene**, -n, f. hedbi som hämtar näring ur ljungblommor. -**blume**, -n, f. ljungblomma. -**feld**, -[e]s, -er, n. hed. -**gegend**, -en, f. af hedar uppyld trakt. -**griess**, -es, 0, m. -**grütze**, 0, f. bohvetegryn. -**honig**, -[e]s, 0, m. honing af hedbin. -**korn**, -[e]s, 0, n. bohvete. -**kraut**, -[e]s, -er †, n. ljung. -**land**, -[e]s, 0, n. hed. -**rauch** = *Herauch*. -**reiter** = *bereiter*. -**rose**, -n, f. vild törnros (Rosa canina). -**schnucke**, -n, f. hedfår.

2. Helde, -n, -n, m. hedning. -n... Ex. ~angst, -e †, f. grufvig ångest. ~apostel, -s, -, m. hedningarnes apostel; missionär. ~**bekehrer**, -s, -, m. missionär. ~**bekehrung**, -en, f. 1. hedning(ar)s omvändelse. 2. hednamission. ~**bild**, -[e]s, -er, n. afgudabild. ~**christ**, -en, -en, m. ~in, -nen, f. hedningekristen, omvänd hedning. ~**christent[h]üm**, -[e]s, 0, n. samtliga till kristendomen omvända hedningar. ~**christlich**, a. beträffande, kännetecknande för hedningekristna. ~**geld**, -[e]s, 0, n. F ofantlig summa penningar. ~**glau[be]n**, -ns, 0, m. hednisk tro. ~**haar**, -[e]s, -e, n. hedningahår på nyrodde. ~**lärm**, -[e]s, 0, m. F förfärligt, helvetiskt väsen. ~**leben**, -s, 0, n. 1. hedningars lif. 2. F vildt lif. ~**lehrer**, -s, -, m. missionär. ~**mässig**, a. F förfärlig, grufvig, helvetisk. ~**späss**, -es, -e †, m. F ofantligt roligt skämt. *Das ist ein ~ det är ett sant nöje, ett nöje utan like.* ~**tempel**, -s, -, m. hedniskt tempel. ~**welt**, 0, f. hednaverld. ~**wetter**, -s, -, n. förfärligt väder.

Heidelbeere, -n, f. blåbär.

Heidenschaft, 0, f. **Heident[h]üm**, -[e]s, 0, n. 1. hedendom. 2. hednaverld.

heid, interj. häj! häjsan! F *alles ist* ~ allt är förlorat.

Heidin, -nen, f. hednisk kvinna.

heidnisch, a. 1. hednisk. 2. F ofantlig, grufvig, helvetisk.

Heidschnucke, -n, f. hedfår.

Heidück (ar. *z* -), -en, -en, m. hejduk, a) betjänt i ungersk livré, b) ungersk infanterist, c) polisbetjänt.

heikel, **heik[e]lig**, a. 1. svår att tillfredsställa, kinkig. 2. brydsam, kinkig, grannlaga, vanskelig.

Heil, I. -[e]s, 0, n. 1. hälsa, välgång, lycka. *Sein ~ versuchen*: pröva lyckan. 2. frälsning. *Im Jahre des ~s 1885*: i nådens år 1885. II. a. hel, oskadd; frisk. ~ *werden*: läkas. *Seine Wunde ist ~* hans sår är läkt.

III. interj. hell! -**anstalt**, -en, f. sjukhus, klinik, kurort. -**art**, -en, f. läkares behandlingsätt, kur(metod). -**bad**, -[e]s, -er †, n. badort. -**bringend**, a. hälsosam. -**bringer**, -s, -, m. frälsare. -**brunnen**, -s, -, m. hälsobrunn. -**froh**, a. högst förnöjd. -**gehülfe**, -n, -n, m. fältskär. -**gymnastik**, 0, f. sjukgymnastik. -**kräftig**, a. läkande, läkekräftig. -**kraut**, -[e]s, -er †, n. läkeört. -**kunde**, 0, f. läkekonst, medicin. -**kundige(r)**, (adj. böjn.) m. läkare, medicinare. -**kunst**, 0, f. läkekonst. -**künstler**, -s, -, m. läkare. -**los**, a. 1. som ej kan läkas, ohjälplig. 2. gudlös. 3. F fördömd, grufvig. -**lösigkeit**, 0, f. ohjälpligt, förtvifladt läge ei. tillstånd. -**methode**, -n, f. kurmetod. -**mittel**, -s, -, n. läkemedel, medicament. -**pflanze**, -n, f. läkeört. -**pflaster**, -s, -, n. plåster. -**quell**, -[e]s, -en, m. -**quelle**, -n,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäris term.

f. hälsobrunn. **-ruf**, **-[e]s**, **-e**, *m.* hellrop. **-salbe**, **-n**, *f.* läkande salvfa. **-trank**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* läkedyrek. **-verfahren**, **-s**, *0*, *n.* kurmetod. **-voll**, *a.* hälsosam, gagnelig, frälsande. **-wissenschaft**, *0*, *f.* läkarevetenskap. **-s...** *ex.* **-glaube[n]**, **-ns**, *0*, *m.* tro på frälsning, på nåd. **-lehre**, *0*, *f.* lära om nåden. **-mittel**, **-s**, **-**, *n.* nådemedel. **-ordnung**, *0*, *f.* nådens ordning.

Heiland, **-[e]s**, **-e**, *m.* frälsare.

heilbar, *a.* som kan läkas.

Heilbarkeit, *0*, *f.* möjlighet att läkas.

heillen, **-te**, **ge-t**, *I. itr. h. och s. samt sich* ~ läkas, *helas*, *botas*, *tillfriskna*. **II. tr.** *botas*, *kurera*, *jmdn von einer Krankheit, von einem Irrtum*: *ngn* för en sjukdom, för en villfarelse. *bidl. Schäden, Fehler* ~ afhjälpa skador, *fel. Heilung, f.*

Heiler, **-s**, **-**, *m.* **-in**, **-nen**, *f.* person som läker, *helar ngt.*

heilig, *a.* helig, *t. ex. die ~e Schrift, schwören bei allem was ~ ist, ihm ist nichts* ~; *helgad*, *t. ex. dieser Tag ist dem Herrn* ~. **~ halten**: helighålla. **~er Abend**: högtidsafton, *i sht* julafton. **Die ~en drei Könige**: de tre vise män. **Ein ~er, eine ~e**: ett helgon; **F ein wunderlicher ~er**: en besynnerlig människa, ett original. **-haltung**, *0*, *f.* helighållande. **-machend**, *a.* helgande, heliggörande. **-macher**, **-s**, **-**, *m.* helgare, heliggörare. **-machung**, *0*, *f.* helgelse, heliggörelse. **-sprechung**, **-en**, *f.* förklarande för helgon, kanonisering. **-en...** *ex.* **-[e]s**, **-e**, *n.* **1.** med. heligbetet, korsbetet. **2.** helgonbeten, *relik. ~bild*, **-[e]s**, **-er**, *n.* helgonbild. **~dienst**, **-[e]s**, *0*, *m.* helgondyrkan. **~fresser**, **-s**, **-**, *m.* *F* skenhelig person, läsare. **~geschichte**, **-n**, *f.* **1.** helgonhistoria. **2.** (helgon)legend. **~glanz**, **-es**, *0*, *m.* helgonglans. **~holz**, **-es**, *0*, *n.* *bot.* pockenholts (Guajacum officinale). **~legende**, **-n**, *f.* (helgon)legend. **~nische**, **-n**, *f.* nisch med *el.* för en helgonbild. **~sage** = **~legende**. **~schein**, **-[e]s**, **-e**, *m.* helgonsken, helgongloria. **~schrein**, **-[e]s**, **-e**, *m.* helgonskrin. **~verehrung**, *0*, *f.* helgondyrkan.

heilig|en, **-te**, **ge-t**, *tr. 1.* helga, heliggöra. **Geheiligt**: helig. **2.** helighålla, förklara helig, kanonisera, förguda. **Heiligung**, *f.*

Heiligkeit, **-en**, *f.* helighet.

Heilig[h]äm, **-[e]s**, **-er** †, *n.* **1.** helgedom. **2.** heligsak, *relik. -s...* *ex.* **-entweiher** = **~schänder**. **~entweihung** = **~schändung**. **~schänder**, **-s**, **-**, *m.* helgerånare. **~schänderisch**, *a.* helgerånande. **~schändung**, **-en**, *f.* helgerån. **~wächter**, **-s**, **-**, *m.* helgedomsväktare.

heilsam, *a.* hälsosam, gagnelig för kropp *el.* själ. **Heilsamkeit**, *0*, *f.* hälsosamhet, gagn.

Heim, *I.* **-[e]s**, **-e**, *n.* hem. **II. adv.** hem. **-arbeiter**, **-s**, **-**, *m.* hemarbetare som ej går bort på arbete. **-begeben**, *sich* ~ *begifva* sig hem. **-be-**

gleiten, *tr.* ledsaga hem. **-bezahlen**, *tr.* återgälda. **-bringen**, *tr.* hembringa. **-ellen**, *itr. s.* skynda hem. **-fahren**, *itr. s.* fara hem. **-fahrt**, **-en**, *f.* hemfärd. **-fall**, **-[e]s**, *0*, *m.* hemfall. **-fallen**, *itr. s.* hemfalla. **-fällig**, *a.* hemfallande, hemfallen. **-fallsrecht**, **-[e]s**, *0*, *n.* hemfallsrätt. **-finden**, *itr. h. och s. samt sich* ~ *hitta* hem. **-führen**, *tr.* hemföra. **-gang**, **-[e]s**, *0*, *m.* gång hem, hemväg; *bidl.* hädanfärd, död. **-geben**, *tr.* återgälda. **-gehen**, *itr. s.* gå hem; *bidl.* afida. **-holen**, *tr.* hämta hem. **-kehr**, *0*, *f.* **1.** hemkomst. **2.** återvändande hem, hemväg. **-kehren**, *itr. s.* återvända hem. **-kommen**, *itr. s.* komma hem. **-kunft**, *0*, *f.* hemkomst. **-laufen**, *itr. s.* springa hem. **-leuchten**, *itr. h. Jmdm* ~ *a*) lysa *ngn* hem, *b*) *F* *bidl.* köra bort, afvisa, afspisa *ngn.* **-los**, *a.* hemlös. **-nehmen**, *tr.* taga med sig hem. **-reise**, **-n**, *f.* hemresa. **-ritt**, **-[e]s**, **-e**, *m.* hemridt. **-schicken**, *tr.* a) skicka hem, *b*) *jmdn* ~ = **-leuchten** *b.* **-schiffen**, *itr. s.* segla hem. **-sehen**, *sich* ~ *längta* hem. **-stätte**, **-n**, *f.* hemort, hem, härd. **-suchen**, *tr.* uppsöka, besöka, hemsöka. **-süchung**, **-en**, *f.* hemsökelse. **-tragen**, *tr.* bära hem. **-treiben**, *tr.* drifva, köra hem. **-tücke**, **-n**, *f.* lömskhet, bakslughet, illistighet. **-tückisch**, *a.* lömsk, bakslug, illistig. **-wärts**, *adv.* hemåt. **-weg**, **-[e]s**, **-e**, *m.* hemväg. **Sich auf den ~ machen**: *begifva* sig hem. **-weh**, **-[e]s**, *0*, *n.* hemlängtan, hemsjuka. **-wesen**, **-s**, *0*, *n.* hem med *hvad* därtill *bör*, *hemlif.* **-wollen**, *itr. h.* vilja hem. **-zahlen**, *tr.* återgälda, betala. **-ziehen**, *itr. s.* draga, fåga, flytta hem.

Heimat[h], **-en**, *f.* hem, hemtrakt, hemland. **-[s]...** *ex.* **~berechtigt**, *a.* som har hemortsrätt. **~dorf**, **-[e]s**, **-er** †, *n.* by där *ngn* är hemma, födelseby. **~lernen**, *a.* fjärran från hemmet. **~kunde**, *0*, *f.* kännedom om hembygden. **~land**, **-[e]s**, **-er** †, *n.* hemland. **~los**, *a.* hemlös. **~lösigkeit**, *0*, *f.* hemlöshet. **~recht**, **-[e]s**, *0*, *n.* hemortsrätt. **~schein**, **-[e]s**, **-e**, *m.* intyg om hemortsrätt, prästbetyg.

heimat[h]lich, *a.* som har afseende på, rör, tillhör, påminner om hemmet *el.* hembygden; *hemptreflig. Meine ~en Berge*: min hembygdens berg.

Heimat[h]lichkeit, *0*, *f.* hemptreflighet; hemkärlek, kärlek till hembygden.

Heimchen, **-s**, **-**, *n.* syrsa.

heimlich, **heimelig**, *a.* **1.** hörande till, utmärkande för hemmet, hem-. **2.** hemptreflig, behaglig, förtrolig.

heimisch, *a.* **1.** införd, hemma, boende, *t. ex. an einem Orte ~ sein*: vara hemma, bo *ngn* stades. **2.** hemmastadd, hemmavand. **3.** = **heimlich** **2.**

heimlich, *a.* **1.** hemlig. **~ lachen**: skratta i mjugg. **~ thun**: vara hemlighetsfull. **2.** *se heimlich* **2.** **-haltung**, *0*, *f.* hemlighållande.

-thuerel, -en, *f.* -thun, -s, 0, *n.* hemlighetsfullhet, hemlighetsmakeri.
Heimlichkeit, -en, *f.* hemlighet.
Hein, -s, 0, *m.* *Freund* ~ döden, mannen med lien.
Heinrich, -[e]s, -e, *m.* 1. *npr.* Henrik. 2. *F sanfter* ~ beskedlig karl. 3. *bot. guter* ~ lungrot, god Henrik (*Chenopodium Bonus Henricus*).
heint, *adv.* i natt, a) förra natten, b) nästa natt.
Heinz, -es el. -en, -e[n], *m.* smeknamn, förkortat. af *Heinrich*, 1. *npr.* Henrik. ~ *und Kunz*: unget. Andersson och Petersson. 2. benämn. på åtskilliga husdjur ss. oxe, katt, kanin. 3. benämn. på åtskill. tekn. redskap ss. paternosterverk, ett slags ugn till kemiskt bruk, (hö)krake *m. m.* -el... Ex. ~ *männchen*, -s, -, *n.* 1. tomt. 2. leddocka, marionett. ~ *männisch*, *a.* tomtaktig.
Heirat[h], -en, *f.* giftermål. *Auf die ~ gehen*: vara stadd i friareärenden. *Eine ~ schliessen*: avsluta ett giftermål. -s... Ex. ~ *antrag*, -[e]s, -e †, *m.* giftermålsanbud. ~ *anzeige*, -n, *f.* giftermålsannons. ~ *bureau*, -s, -s el. -x, *n.* giftermålsbyrå. ~ *fähig*, *a.* giftvuxen. ~ *fähigkeit*, 0, *f.* giftvuxen ålder. ~ *gedanke(n)*, -ns, -n, *m.* giftastankar. ~ *gut*, -[e]s, -er †, *n.* hemgift. ~ *kandidat*, -en, -en, *m.* giftermålskandidat. ~ *lustig*, *a.* giftastlysten. ~ *stifter*, -s, -, *m.* ~ *in*, -nen, *f.* äktenskapsstiftare, äktenskapsstifterska. ~ *vermittler*, -s, -, *m.* ~ *in*, -nen, *f.* äktenskapsmäklare, äktenskapsmäklerska. ~ *vertrag*, -[e]s, -e †, *m.* äktenskapsförord.
heirat[h]llen, -ete, *ge-et*, I. *tr.* *Jmdn* ~ gifta sig med ngn. II. *itr. h.* och *sich* ~ gifta sig.
heisa, *interj.* häjsan!
heischen, -[e]s, -te, *ge-t*, *tr.* fordra, begära, kräva. **Heischung**, *f.*
heiser, *a.* hes.
Heiserkeit, 0, *f.* heshet.
heiss, *a.* het. *Mir ist* ~ jag är mycket varm, det är hett. *bnal. ~es Blut haben*: vara hetlefrad, *da geht es ~ her*: där går det hett till, *jmdn die Hölle ~ machen*: göra ngn svår förtret. *Ordspr. was ich nicht weiss, macht mich nicht* ~ hvad mitt öra ej hör, det mitt hjärta ej rör. -*blütig*, *a.* hetlefrad. -*erleht*, *a.* ifrigt efterlängtat. -*geliebt*, *a.* innerligt älskad. -*hungert*, -s, 0, *m.* häftigt hunger. -*hungrig*, *a.* häftigt hungrig, glupsk. -*spor*[n], -n[e]s, -en, *m.* person som är het på gröten, hetlefrad person.
heissa, *interj.* häjsan!
h. *heiss*llen, -[e]s, †, *hiess*, *hiesse*, (*ge*)-en, -[e], I. *tr.* 1. bjuda, befalla. *Jmdn etw. thun* ~ *ci.* * *jmdm etw. zu thun* ~ befalla ngn att göra ngt, *er hat mich schweigen* ~ han har befallt mig tiga. *Wer hat Ihnen das geheissen?* hvem har bedt er därom? *Wer hiess mich auch alles wagen!* att jag också skulle

våga allt! 2. kalla, benämna. *Das heisse ich einen Ehrenmann*: det kan man kalla en hedersman. *Jmdn du* ~ *dua* ngn. *Etw. gut* ~ godkänna ngt. *Jmdn willkommen* ~ *bedja* ngn vara välkommen. II. *itr. h.* 1. heta, kallas. *Ich will nicht N. N.* ~, *wenn ... jag vill ej vara, den jag är, om ...* 2. heta, betyda, t. ex. *wie heisst das auf schweidisch?* 3. opera. *es heisst*: det heter, t. ex. *wenigstens heisst es so, es hiess ausdrücklich*; *hier heisst es aufgepasst!* här gäller det att se upp. 4. *Das heisst* (förkort. *d. h.*): det vill säga. 5. vara af samma värde som, t. ex. *Arbeit heisst Reichtum*. 6. särskilda fall. *Das will etw., wenig* ~ det har ngt, föga att betyda. *Das heisst mir gleich viel*: det är mig likgiltigt. *Was* ~ *tausend Schritte?* hvad ha tusen steg att betyda? *Da sieht man, was es heisst reich sein*: där kan man se, hvilken roll rikedomen spelar. *Was soll das ~?* hvad skall detta betyda? *Das heisst geschlafen*: det kan man kalla att sofva.

2. heiss|en se hissen.

heit, -en, *subst. suffix*, -het.heiter, *a.* 1. om vädret: klar, vacker. 2. munter, glädigt, glad, leende, rolig, lustig. *Iron. das wird* ~ det blir just trefligt.Heitere, -n, *f.* = Heiterkeit 1.Heiterkeit, -en, *f.* 1. klarhet. *Die ~ des Himmels*: den klara himlen, det vackra vädret.

2. munterhet, glädighet, lustighet.

heitlich, *adj. suffix*, -hetlig.Heiz... Ex. -*apparat*, -[e]s, -e, *m.* värmeapparat.-*kraft*, 0, *f.* värmekraft. -*material*, -[e]s, -e, *n.* bränsle. -*röhre*, -n, *f.* värmeledningsrör.heizbar, *a.* som kan eldas.heiz|en, -[e]s, †, -te, *ge-t*, I. *itr. h.* elda. II. *tr.* elda, uppvärma. III. *Sich gut, schlecht* ~ vara lätt, svår att värma upp. **Heizung**, *f.* -s... = Heiz...Heizer, -s, -, *m.* ~ *in*, -nen, *f.* eldare, elderska.Hektár, -[e]s, -(e), *m.* och *n.* hektar, 100 ar, jtr *Ar.*Hektiker, -s, -, *m.* med. hektiker, af hektik li-dande person.hektisch, *a.* hektisk.Hekto... Ex. -*gramm*, -[e]s, -(e), *n.* hektogram, 100 gram, jtr *Gramm*. -*liter*, -s, -, *m.* och *n.* hektoliter, 100 liter.Held, -en, -en, *m.* hjälte. -en... Ex. ~ *alter*, -s, 0, *n.* hjälteålder, sagoålder. ~ *bahn*, -en, *f.* hjältebana, hjältelif. ~ *brief*, -[e]s, -e, *m.* hjältebref, heroïd. ~ *dichter*, -s, -, *m.* episk skald. ~ *dichtung*, -en, *f.* 1. episk poesi. 2. = *roj.* ~ *gedicht*, -[e]s, -e, *n.* hjältedikt, epos. ~ *geist*, -[e]s, -er, *m.* hjälteande. ~ *kühn*, *a.* hjältemodig. ~ *lied*, -[e]s, -er, *n.* hjältesång. ~ *mädchen*, -s, -, *n.* hjältemodig flicka. ~ *mäs-sig*, *a.* hjältemodig. ~ *mut[h]*, -[e]s, 0, *m.* hjältemod. ~ *mut[h]ig*, *a.* hjältemodig. ~ *ruhm*,

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

-[e]s, 0, m. hjälteära, hjälterykte. ~sage, -n, f. hjältesaga. ~scha[a]r, -en, f. hjälteskara. ~seele, -n, f. hjältesjäl. ~sinn, -[e]s, 0, m. hjältesinne, hjältemod. ~spieler, -s, -, m. skådespelare som spelar hjälteroller. ~that, -en, f. hjältedåd, hjältebragd. ~tod. -[e]s, 0, m. hjältedöd. ~volk, -[e]s, -er †, n. hjältefolk. ~weib, -[e]s, -er, n. hjältekvinn. ~zeit, -en, f. hjältetid.

heldenhaft, a. hjältelikt, hjältemodig.

Heldenshaft, -en, f. 1. 0, egenskap af hjälte. hjältemod. 2. hjälteskara.

Heldent[h]üm, -[e]s, 0, n. = *Heldenschaft* 1.

Heldin, -nen, f. hjältinna.

helfen, *hilfst*, *half*, *hülfe* el. * *hälfe*, *geholfen* o. vid intr. ~, *hilf*, *i* tr. h. 1. hjälpa, jmdm: ngn. Ex. a) *Jmdm etw. thun* ~ hjälpa ngn med ngt, *so wahr mir Gott helfe*; *der Sache, ihm ist nicht mehr zu* ~ saken, han kan ej mer hjälpas; *F wart, ich werde dir* ~; b) med prep. *Jmdm auf die Beine, auf die Spur* ~; *jmdm auf ein Wort* ~ hjälpa ngn komma på ett ord. *Jmdm aus der Verlegenheit, bei der Arbeit, durch den Sumpf* ~. *Jmdm hinter die Geheimnisse* ~ afslöja hemligheterna för ngn. *Jmdm ins Grab* ~ bringa ngn i grafven. *Jmdm von etw.* ~ hjälpa ngn att komma ifrån, befria ngn från ngt. *Jmdm zu etw.* ~ förhjälpas ngn till ngt; *er hat dazu geholfen*: han har bidragit därtill; c) med adv. *Jmdm davon* ~ hjälpa ngn att komma därifrån, att komma undan. *Jmdm fort* ~ hjälpa ngn att komma undan, att komma framåt. *Jmdm el. (*tr.) jmdm hinab* ~ hjälpa ngn att komma ned. 2. gagna. t. ex. *wozu kann das* ~? *das hilft nichts*; *wos hilft es ihm, dass er* ... II. *Sich* (dat.) ~ hjälpa sig. *Sich vorwärts* ~ hjälpa sig fram. *Sich zu* ~ *wissen*: veta råd; *sich nicht zu* ~ *wissen*: vara rådvill, ej veta hvad man skall göra. *Ich kann mir nicht* ~ jag vet mig ingen råd; *Sie haben Unrecht, ich kann mir nicht* ~ ni må säga hvad ni vill, men ni har orätt.

Helfer, -s, -, m. ~in, -nen, f. hjälpare, medhjälpare, medhjälperska; biträde, assistent, adjunkt. -hand, -e †, f. hjälpsam hand. -s... Ex. ~helfer, -s, -, m. medhjälpare, handlangare.

Heliotrop, -[e]s, -e, n. min. och bot. heliotrop.

hell, a. 1. klar, t. ex. *ein* ~er *Tag, die Sonne scheint* ~. ~glänzen. 2. ljus, t. ex. *das Zimmer ist* ~, *am* ~en *Tage*: midt på ljusdag, ~ *machen*: upplysa, *es wird* ~ det ljusnar, *det dagas, es ist schon* ~ det är redan dager, ~e *Augenblicke*. 3. gäll, klar, skarp, t. ex. ~e *Töne, des Gelächter*: klingande skratt, gapskratt, ~ *auflachen*: brista ut i gapskratt. 4. *In* ~en *Hausen*: i stora skaror. *Die* ~en *Thränen stehen ihm im Auge*: han är gråtfärdig. ~äugig, a. ljusögd,

klarögd; klarsynt. -blau, a. ljusblå. -blickend = ~äugig. -braun, a. ljusbrun. -denkend, a. klartänkande. -dunkel, I. a. halfmörk. II. -s, 0, n. halfmörker; mat. ljusdunkel, klärbeskr. -farbig, a. ljus till färgen. -gelb, a. ljusgul. -glänzend, a. klart strålande. -grau, a. ljusgrå. -grün, a. ljusgrön. -haarig, a. ljushårig, ljuslockig. -hörig, a. 1. som har tunna vägg, genom hvilka ljudet lätt går; bnd. som ej kan bevara en hemlighet. 2. som hör bra. -kammer, -n, f. ⊕ camera lucida. -sehen, -s, 0, n. 1. klarsynhet. 2. framsynhet, clairvoyance. -sehend, a. 1. klarsynt. 2. framsynt, clairvoyant. -seher, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. klarsynt, 2. framsynt person. -seherisch, a. klarsynt, clairvoyant. -sichtig, a. klarsynt. -sichtigkeit, 0, f. klarsynhet.

Helle, I. 0, f. klarhet, ljus, dager. II. adv. = *hell*.

Hellebärde, **Hellebärte**, -n, f. hellebard.

Hellebardier, -[e]s, -e, **Hellebardist**, -en, -en, m. hellebardier.

hell||en, -te, ge-t, I. tr. göra klar, upplysa. II. *Sich* ~ klarna, ljusna.

Hellène, -n, -n, m. hellen, grek. -n... Ex. ~volk, -[e]s, -er †, n. helleniskt folk.

Hellenent[h]üm, -[e]s, 0, n. helleniskt väsen, välde, inflytande.

hellenisch, a. hellenisk.

hellenisier||en, -te, -t, tr. gifva hellenisk prägel. **Hellenisierung**, f.

Hellenist, -en, -en, m. hellenist.

Heller, -s, -, m. heller (skiljemynt, vanl. = $\frac{1}{2}$ Pfennig). *Keinen roten* ~ *haben*: ej hafva ett enda öre. *Auf* ~ *und Pfennig bezahlen*: betala hvarstenda öre. -magazin, -[e]s, -e, n. tidsskrift af hvilken hvarje nummer kostar en heller. -schaber, -s, -, m. F snålvarg, girigbuk. -weise, adv. hellervis.

Hellheit = *Helle* I.

hellig, a. utmättad, försmäktande.

Helligkeit = *Helle* I.

Helm, -[e]s, -e, m. 1. hjälm, kask. 2. ⊕ huf, hatt, kupol. 3. ⊕ skaft på yxor, hamrar, hackor m. m. 4. † rorpinne. -adler, -s, -, m. örn på en hjälm. -biene, -n, f. drönare. -busch, -es, -e †, m. hjälmbuske. -dach, -[e]s, -er †, n. ⊕ hälvdft tak, kupol. -decke, -n, f. herald. hjälmtäcke. -feder, -n, f. plym på en hjälm. -förmig, a. i form af en hjälm. -gewölbe, -s, -, n. kupolformigt hvalf. -gitter, -s, -, n. hjälmgaller. -kraut, -[e]s, -er †, n. bot. frossört (Scutellaria). -rost, -[e]s, -e, -schieber, -s, -, m. = -gitter. -schmied, -[e]s, -e, m. hjälmsmed, vapensmed. -schmuck, -[e]s, -e, m. hjälmprydnad. -sturz, -es, -e †, m. visir. -stutz, -es, -e, m. = -busch. -zeichen, -s, -, n. -zierat[h], -[e]s, -e, m. -en, f. -zimier, -[e]s, -e, n. hjälmprydnad.

helm||en, -te, ge-t, tr. 1. sätta hjälm, kask på. 2. ⊕ sätta skaft på, skafta.

Helöte, -n, -n, m. helot.

Helvétien, -s, 0, n. npr. Helvetien, Schweiz.

Helvétier, -s, -, m. ~in, -nen, f. schweizare, schweiziska.

helvetic, a. schweizisk.

hem, *interj.* hum! hm!

Hemd[e], -[e]s, -en, n. skjorta. *Jmdn bis aufs ~ ausziehen:* kläda af ngn in på bara kroppen. -[s]... Ex. ~ärmel, -s, -, m. skjortärm. ~ärmelig, a. i skjortärmarne. ~knopf, -[e]s, -e †, m. skjortknapp. ~kragen, -s, -, m. skjortkrage. — [en]... Ex. ~einsatz, -es, -e †, m. skjortveck. ~nadel, -n, f. bröstnål. — en... Ex. ~handel, -s, 0, m. skjorthandel, hvitvaruhandel. ~matz, -es, -e, m. F parvel i bara skjortan, skjortlasse.

Hemishåre, -n, f. hemisfjär, halvklot.

Hemm... Ex. ~feder, -n, f. ♂ spärrfjäder. -kette, -n, f. ♂ hämkedja, spärrkedja. -schuh, -[e]s, -e, m. hämsko. -vorrichtung, -en, f. ♂ broms.

hemmlen, -te, ge-t, I. tr. hämma, häjda, spärra, hindra, återhålla. *Die Wirkung eines Stosses ~ minska, upphäva en stöts verkan.* II. *Sich ~ häjda sig, hålla inne, hämmas.* Recipr. *sich ei. einander ~ hindra, sinka hvarandra.* Hemmung, f. -s... Ex. ~rad, -[e]s, -er †, n. ♂ spärrhjul.

Hemmis[s], -ses, -se, n. hinder, motstånd, tvång, motighet; spärrning.

Hengst, -[e]s, -e, m. hingst.

Henkel, -s, -, m. grepe, handtag, öra, ögla. -dukaten, -s, -, m. dukat med ögla att hängas i. -glas, -es, -er †, n. glas med handtag. -korb, -[e]s, -e †, m. korg med grepe. -topf, -[e]s, -e †, m. kruka, gryta med grepe, med öron. F *blid. das Henkeltöpfchen machen:* sätta armarne i sidorna.

henkelicht, henkelig, a. försedd med grepe ei. öron.

henkel|n, -te, ge-t, I. tr. förse med, 2. upp-hänga i grepe ei. öron.

henk|len, -te, ge-t, tr. hänga, hänga upp.

henkens... Ex. ~wert[h], a. värd att hängas.

Henker, -s, -, m. bödel, ~in, -nen, f. bödelshustru. *Vani. i svordomar s. höl dich der ~!* ei. *scher dich zum ~!* dra dit pepparn växer! *Ich frage den ~ danach:* det brar jag mig ej det ringaste om. *Das dank ihm der ~!* det är just ngt att tacka för! *Nun hat's der ~ nu går det på tok.* -beil, -[e]s, -e, n. bödelsyx. -block, -[e]s, -e †, m. stupstock. -karren, -s, -, m. bödelskärra. -mahl, -[e]s, -e ei. -er †, n. -mahizeit, -en, f. en lifdömds sista måltid. -mässig, a. rå, barbarisk; F ofantlig, helvetisk. -s... Ex. ~hand, -e †, f. bödelshand. ~knecht, -[e]s, -e, m. bödelsdräng, bödelsknekt. Jfr *afv. föreg. sms.*

Henna, 0, f. henna, alkanna(rot).

Henne, -n, f. 1. höna. 2. bot. *fette ~ kärleksört* (Sedum Telephium). -n... Ex. ~mann, -[e]s, -er †, m. hönsmåglare. ~volk, -[e]s, 0, n. hönsen.

hepp[hépp], *interj.* hånande rop till judar.

hër (i sms. med adv. och prep. är e kort), *adv.* uttryckande rörelse till den talaude. a) om rum. 1. hit. *Empf. ~ damit!* hit ei. fram med det! gif hit! *nur immer ~!* a) bara fram med det! b) kom bara hit! etig bara fram! ~ zu mir! kom hit! ~ da! hitåt! Jfr *hin* 5 b. 2. ifrån, t. ex. *wo kommt er ~?* hvarifrån kommer han? *wo ist er ~?* hvar är han ifrån? *wo hat er das ~?* hvar har han fått det ifrån? *Nicht weit ~ sein:* a) bo i närheten, b) *blid.* ej vara af betydelse. 3. med prep. *An der Mauer, der Küste ~ fahren:* fara utmed, utefter, längs med muren, kusten. *Aus der Tiefe des Waldes ~ ur den djupa skogen.* *Hinter jmdn ~ gehen:* följa efter ngn; *hinter jmdn ~ sein:* vara i hack och häl efter ngn, förfölja ngn; *hinter einer Sache ~ sein:* ifrigt eftersträffa ngt. *Über etw. (dat.) ~ sein:* hålla på med ngt. *Um jmdn ~ omkring ngn; um jmdn ~ sein:* ömt, vänligt syssla, pyssla med, sköta ngn. *Von da ei. dort ~ därifrån, von aussen, hinten, oben, unten ~ utifrån, bakifrån, uppfifrån, nedifrån.* *Vor jmdn ~ gehen:* gå framför ngn. *Komm zu mir ~!* kom hit till mig! b) *om* *ud.* 4. *Es ist schon ein Jahr ~* det var för ett år sedan. *Bis jetzt ~* hittills. *Von alters ~ ist es so gewesen:* så har det varit i långliga tider; *von je ~* ständigt; *von Ewigkeit ~* i all evighet, alltjämt.

heráb, a. hit ned, ned till den talande; så *afv. i sms.*, af hvilka nedanstående exempelvis anföras. *Von oben ~ uppfifrån* (ned). *Den Strom ~* utför strömmen.

herábbegeben, *sich ~* begifva sig (hit) ned.

herábbe-mühen, I. tr. *Jmdn ~* besvara ngn med att komma (hit) ned. II. *Sich ~* hafva besvär, hafva godheten att komma (hit) ned.

herábbeten, tr. genom böner nedkalla, t. ex. *den Segen Gottes ~* nedkalla Guds välsignelse.

herábbeugen, tr. och *sich ~* böja (sig) ned.

herábbewegen, tr. och *sich ~* sätta (sig) i rörelse utför, ned, flytta (sig) ned.

herábbiegen, tr. och *sich ~* böja (sig) ned.

herábblicken, *itr. h.* blicka ned, se ned.

herábblicken, *itr. h.* glänsa, blänka, tindra (däruppe) hit ned.

herábbringen, tr. bringa ned; minska, ned-sätta. *blid. jmdn ~* bringa ngn på obestånd.

herábbücken, tr. nedtrycka.

herábeilen, *itr. s.* skynda ned.

herábfahren, I. *itr. s.* fara ned. II. tr. köra, skjutsa (hit) ned.

Herábfahrt, -en, f. nedfärd.

herábfallen, *itr. s.* falla ned.

herábfliessen, *itr. s.* flyga ned.

herábfliessen, *itr. s.* flyta, rinna ned.

herábführen, tr. föra (med sig) ned.

herábgehen, *itr. s.* gå ned, utför. *Das Fenster*

geht auf die Strasse herab: fönstret vetter åt gatan.

Herabgekommenheit, 0, *f.* sedt. el. ekonom. förfall.

herabgiessen, I. *tr.* hålla, ösa ned. II. *itr. h.* störtta, forsa ned. *opers. es giesst herab*: det störtregnar.

herabgleiten, *itr. s.* glida ned.

herabhängen, *itr. h.* och * *tr.* hänga ned.

herabhängen, *tr.* och * *itr. h.* hänga ned.

herabhölen, *tr.* hämta, taga ned.

herabkommen, *itr. s.* komma ned; *biad.* förfalla, sjunka, komma af sig. *Herabgekommen*: af-sigkommen.

herabkönnen, *itr. h.* kunna komma ned.

herablängen, *tr.* och *itr. h.* långa, räcka ned.

herablässen, I. *tr.* släppa ned. II. *Sich* ~ 1. sänka sig ned, fira sig ned, klättra ned. 2. nedlåta sig. ~d: nedlåtande.

Herablässenheit, **Herablässung**, 0, *f.* nedlåtande, nedlåtendet.

herablaufen, *itr. s.* 1. springa ned. 2. rinna ned. 3. om en vag: gå, leda ned.

Herabnahme, 0, *f.* nedtagning.

herabnehmen, *tr.* nedtaga.

herabrasseln, *itr. s.* rasslande komma el. falla ned.

herabrauschen, *itr. s.* brusas, susa ned.

herabregnen, *itr. h.* regna ned.

herabreichen, *tr.* och *itr. h.* räcka ned.

herabreissen, *tr.* riva, rycka ned.

herabreiten, *itr. s.* rida ned.

herabrieseln, *itr. s.* sakta sorlande rinna ned.

herabrinnen, *itr. s.* rinna ned.

herabrullen, *tr.* och *itr. s.* rulla ned.

herabrufen, *tr.* och *itr. h.* ropa ned. *Jmdn* ~ ropa åt ngn att komma ned.

herabschaffen, (svag böjn.) *tr.* skaffa ned.

herabschauen, *itr. h.* skåda ned.

herabschicken, *tr.* skicka ned.

herabschiessen, I. *tr.* skjuta ned, *biad.* slunga, kasta ned. II. *itr.* 1. *h.* skjuta ned. 2. *s.* störta, slå ned.

herabschlagen, *tr.* slå ned.

herabschleudern, *tr.* slunga ned.

herabschlingen, **herabschlucken**, *tr.* svälja ned.

herabschütteln, *tr.* skaka ned.

herabschweben, *itr. s.* sväfvä ned.

herabschwimmen, *itr. s.* simma, flyta ned.

herabschwingen, *sich* ~ svinga sig ned.

herabsehen, *itr. h.* se ned.

herabsenden, *tr.* nedsända.

herabsenden, *tr.* och *sich* ~ sänka (sig) ned.

herabsetzen, *tr.* nedsätta, *eine Ware in Preise*: priset på en vara.

herabsinken, *itr. s.* sjunka (ned).

herabspringen, *itr. s.* hoppa ned.

herabstechen, *tr.* sticka ned.

herabsteigen, *itr. s.* nedstiga; *biad.* nedlåta sig.

herabstellen, *tr.* ställa, flytta ned.

herabstimmen, *tr.* mus. stämma lägre; *biad.* nedsätta, t. ex. *seine Ansprüche*.

herabstossen, I. *tr.* stöta ned. II. *itr. s.* om roffoglar: slå ned.

herabströmen, *itr. s.* strömma ned.

herabstürzen, *tr., itr. s.* och *sich* ~ störta (sig) ned, utför.

herabwagen, *sich* ~ våga sig ned.

herabwerfen, *tr.* kasta ned.

herabwollen, *itr. h.* vilja (komma) ned.

herabwünschen, *tr.* nedkalla, t. ex. *den Segen des Himmels auf jmdn*.

herabwürdigen, I. *tr.* nedsätta, förklena. II. *Sich* ~ nedlåta sig.

herabziehen, I. *tr.* draga ned. II. *itr. s.* tåga, flytta ned.

Heräldik, 0, *f.* heraldik.

Heräldiker, -s, -, *m.* heraldiker.

heräldisch, *a.* heraldisk.

herán, *adv.* intill, hitåt, hit, fram. *Nur* ~! kom bara fram!

heránbilden, *tr.* och *sich* ~ utbilda (sig) ut ngt.

heránblühen, *itr. s.* uppblomma, slå ut.

heránbrausen, *itr. s.* brusande, dånande närma sig.

heránbrechen, *itr. s.* inbryta, randas (om dagen).

heránbringen, *tr.* bringa fram, hit.

herándämmern, *itr. s.* gry, randas.

herándampfen, *itr. s.* komma ångande.

herándringen, *itr. s.* tränga sig fram.

heráneilen, *itr. s.* skynda fram, till.

heránfahren, *itr. s.* komma åkande, åka fram.

heránfliegen, *itr. s.* komma flygande, flyga fram.

heránführen, *tr.* föra fram, hit.

herängehen, *itr. s.* gå fram, närma sig.

heránhinken, *itr. s.* komma haltande.

heránholen, *tr.* hämta fram, framföra.

heránkommen, *itr. s.* komma fram, närma sig, anlända.

heránkriechen, *itr. s.* komma krypande, krypa fram.

heránkriegen, *tr.* F få fram. *Jmdn* ~ *atr.*: få ngn till att göra ngt.

Heránkunft, 0, *f.* framkomst, ankomst.

heránmachen, *sich* ~ *an etw.* (ack.): taga itu med ngt, *an jmdn*: med ngn el. närma sig ngn.

heránnahen, *itr. s.* närma sig.

heránreichen, *itr. h.* räcka upp, fram, *an etw.* (ack.) till ngt.

heránreifen, *itr. s.* närma sig mognaden, mogna.

heránrücken, I. *tr.* flytta fram. II. *itr. s.* närma sig, flytta sig intill; rycka fram.

heránschleichen, *itr. s.* smyga sig fram.

heránschreiten, *itr. s.* närma sig med afmätta steg.

heránschwimmen, *itr. s.* simma fram.

heránsiegeln, *itr. s.* seglande komma närmare.

heránsprengen, *itr. s.* spränga fram, komma sittandes, i galopp.

herántreten, *itr. s.* träda intill, fram.

heránwachen, *tr.* *Den Mond* ~ vaka tills månens framträd.

heránwachsen, *itr. s.* växa upp, *zu etw.:* till ngt. *Herangewachsen:* uppväxt, fullväxt.

heránwagen, *sich ~ väga sig, an jmdn, etw.:* på ngn, ngt.

heránziehen, *I. tr.* draga fram. *II. itr. s.* komma fågande, vara i antågande, tåga fram.

Herauch, *-[e]s, 0, m.* torfrök, mossrök.

heráuf, *adv.* hit upp, upp *uu* den tslande; så *svf.* I nedanstående exempelvis anförda sms. *Von unten ~ nedifrån. Er kommt [von] dort ~ han kommer upp där borta. Nur ~! kom bara upp! ~ und herab et. hinab:* upp och ned, fram och tillbaka.

heráufbegeben, *sich ~ begifva sig, komma (hit) upp.*

heráufbeschwören, *tr.* framkalla, frammana.

heráufbiegen, *tr.* böja upp, uppåt.

heráufbitten, *tr.* bedja att komma upp.

heráufbringen, *tr.* bringa upp, få upp.

heráufdringen, *itr. s.* tränga sig upp.

heráufdürfen, *itr. h.* få komma upp.

heráufteilen, *itr. s.* skynda upp.

heráuffahren, *I. tr.* köra, skjutsa upp. *II. itr. s.* åka upp, *den Berg:* uppför bärget.

heráuffinden, *sich ~ hitta vägen upp.*

heráufführen, *tr.* föra upp, leda upp.

heráufgehen, *itr. s.* gå upp, komma upp.

heráufheben, *tr.* lyfta upp.

heráufhelfen, *itr. h.* hjälpa upp, *jmdm:* ngn.

heráufholen, *tr.* hämta upp.

heráufkämnen, *tr.* kamma upp.

heráufklettern, **heráufklimmen**, *itr. s.* klättra upp, *einen Berg:* uppför ett berg.

heráufkommen, *itr. s.* komma upp.

heráuflaufen, *itr. s.* springa upp.

heráufreiten, *itr. s.* rida upp.

heráufschiffen, *itr. s.* segla uppför ett vattendrag.

heráufschlagen, *tr.* slå upp, *t. ex. den Wagentritt:* fotsteget på vagnen.

heráufsteigen, *itr. s.* stiga upp.

heráuftragen, *tr.* bära upp.

heráufwagen, *sich ~ väga sig upp.*

heráufziehen, *I. tr.* draga upp. *II. itr. s.* tåga, flytta upp, uppför.

herásu, *adv.* hit ut, ut *át* den talande till; så *svf.* I nedanstående exempelvis anförda sms. *Von innen ~ inifrån. Aus dem Hause, zum Fenster ~ sehen:* titta ut ur huset, genom fönstret. *Er lpt. Brust ~! bröstet ut! ~ mit dem Briefe!* fram med brevet! *~ mit der Sprache et. damit!* fram därmed! *sjung ut!* bekänn färg! *frei et. gerade et. offen et. rund ~ öppet, fritt. ~ oder herein:* ut eller in!

herásarbeiten, *I. tr.* arbeta, skära, såga, hugga ut, in, bort. *II. Sich ~ bryta sig ut, slå sig igenom; bnd. dra sig ur spelet.*

herásbegeben, *sich ~ begifva sig, komma ut.*

herásbeissen, *I. tr.* bita ur. *II. Sich ~ äta sig ut; bnd. dra sig ur spelet med moda.*

herásbekommen, *tr.* få ut, ur, *t. ex. einen Nagel;* afprässa, *t. ex. ein Geständnis;* utfundera,

få reda på, *t. ex. ein Geheimnis;* gissa, lösa, *t. ex. ein Rätsel;* få tillbaka, *t. ex. Geld.* vid räkning: *was hast du ~? hvad har du fått det till? ich kann es nicht ~ jag kan ej räkna ut det.*

herásbemühen, *I. tr.* *Jmdn ~* besvära ngn med att komma ut. *II. Sich ~* hafva besvär, hafva godheten att komma ut.

herásbitten, *tr.* *Jmdn ~* bedja ngn komma ut.

herásblicken, *itr. h.* blicka, titta ut.

herásbrausen, *itr. s.* brusa ut.

herásbrechen, *I. tr. 1.* bryta ut. *2.* kråkas, kasta upp. *II. Sich ~* bryta sig ut.

herásbringen, *tr.* få, taga ut, ur, *t. ex. jmdn, einen Fleck;* få fram, *t. ex. kein Wort, ~ können;* utfundera, gissa, dechifrera; låta framträda, *t. ex. die Farben. Seine Kosten ~* få sina omkostnader betäckta.

herásdrängen, *tr.* och *sich ~* tränga (sig) ut.

herásdrehren, *tr.* vrida, skruva ut, ur.

herásdringen, *itr. s.* tränga ut, fram.

herásdrücken, *tr.* trycka, prässa ut.

herásdürfen, *itr. h.* få komma ut.

heráseseilen, *itr. s.* skynda ut.

herásfahren, *I. tr.* köra, skjutsa ut. *II. itr. s.* åka, fara, brista ut; fara, springa, hoppa ur.

herásfallen, *itr. s.* falla ut, ur.

herásfinden, *I. tr.* hitta, leta rätt på. *II. Sich ~ 1.* hitta ut; *bnd. komma tillrätta med ngt. 2. recipr. känna igen hvarandra.*

herásfischen, *tr.* fiska upp, fiska reda på.

herásfliegen, *itr. s.* flyga ut.

herásfliessen, *itr. s.* flyta, rinna ut.

Herausforderer, *-s, -, m.* utmanande (person).

herásfordern, *tr. 1.* begära att få ut, utkräfvä. *2.* utfordra, utmana. *~d:* utmanande.

Herausforderung, *-en, f.* *1.* utfordrande, utkräfvande. *2.* utmaning.

herásfressen, *I. tr.* äta, bita ur. *II. Sich ~* äta sig ut; *F* äta upp sig.

herásfühlen, *tr.* känna, märka, förstå ngt af et. på ngt, läsa mellan raderna.

herásführen, *tr.* föra, leda ut, fram.

Herausgabe, *0, f.* *1.* utlemning, framlemnande. *2.* utgifvande, utgifning.

herásgeben, *tr. 1.* lemna ut, fram, från sig, tillbaka. *2.* gifva ut, publicera.

Herausgeber, *-s, -, m.* utgifvare.

herásgehen, *itr. s.* *1.* gå ut, ur. *bnd. mit der Sprache ~* tala öppet. *2. Das Zimmer geht auf die Strasse ~* rummet vetter åt gatan.

herásgiessen, *I. tr.* hälla ut. *II. itr. h.* strömma, forsa ut.

herásgraben, *tr.* gräva ut, upp.

herásgreifen, *I. tr.* taga, välja ut. *II. itr. h.* sträcka ut handen.

herásgucken, *itr. h.* *F* titta ut, fram.

heráshaben, *tr.* hafva fått ut, fått loss, utfunderat, gissat, löst.

heräushalten, *tr.* hålla, räcka ut.
 heräushangen, *itr. h.* och * *tr.* hänga ut.
 heräushängen, *tr.* och * *itr. h.* hänga ut.
 heräushauen, *I. tr.* hugga ut, *ur. II. Sich* ~ hugga, med yxan et. värjan bana sig väg ut.
 heräusheben, *tr.* lyfta ut, *ur;* vml. framhålla.
 heräushelfen, *itr. h.* *Jmdm* ~ hjälpa ngn ut, upp *ur* ngt.
 heräusholen, *tr.* hämta ut.
 heräusjagen, *I. tr.* jaga, köra ut. *II. itr. s.* jaga, spränga, galoppera ut.
 heräuskehren, *tr.* 1. sopa ut. 2. vända ut, utåt.
 heräusklauben, *tr.* plocka ut.
 heräusklopfen, *tr.* knacka ut.
 heräusklügel, *tr.* spetsfundigt utfundera.
 heräuskommen, *itr. s.* komma ut. *Aus der Verwunderung gar nicht ~ können:* ej kunna öfvervinna sin förvåning. *Mit etw. ~ komma fram med ngt. Es kommt so heraus, als ob ich Unrecht hätte:* det låter, som om jag skulle hafva orätt. *Auf eins ~ komma på ett ut. Was kommt aus dem Exempel heraus?* hvad blir det (s. *facit*)? *Es kommt nichts dabei heraus:* därmed vinnes ingenting. *Das kommt dabei heraus, wenn man lügt:* det är följden af att ljuga.
 heräuskönnen, *itr. h.* kunna komma ut.
 heräuskriegem, *F = herausbekommen.*
 heräuslangen, *tr.* och *itr. h.* langa, räcka ut.
 heräuslassen, *I. tr.* 1. släppa ut. 2. utelemna. *II. Sich* ~ utlåta sig, *über etw.* (ack.): om ngt.
 heräuslaufen, *itr. s.* 1. springa ut. 2. rinna ut.
 heräuslegen, *tr.* lägga ut.
 1. heräuslesen, *tr.* utvälja, plocka ut.
 2. heräuslesen, *tr.* 1. *Etw. aus einem Buche* ~ läsa ett stycke i en bok. 2. läsa mellan raderna.
 heräuslocken, *tr.* locka ut, framlocka.
 heräuslügen, *sich* ~ fria sig med lgn.
 heräusmachen, *F = herausheben.*
 heräusmüssen, *itr. h.* vara tvungen att komma ut, *ur, fram. Es muss heraus:* det måste fram, *ur, ur.*
 Heräusnahme, *0, f.* uttagning; utväljande.
 heräusnehmen, *tr.* 1. taga ut, välja ut. 2. *Sich* (dat.) *etw. ~ tillåta sig ngt, sich ein Recht, grosse Freiheiten* ~ taga sig en rättighet, stora friheter.
 heräuspfeifen, *I. itr.* 1. *h. Zum Fenster* ~ stå, sitta fram det öppna fönstret och hvissla. 2. *s. Der Zug pfeift zum Tunnel heraus:* tåget kommer hvisslande *ur* tunneln. *II. tr.* uthvissla.
 heräusplatzen, *itr. s.* utbrista, utfara, *mit Flüchen:* i svordomar.
 heräuspoltern, *I. itr. s.* 1. bullrande komma ut. 2. *Mit etw. ~ plump, plötsligt* komma fram med ngt. *II. tr.* 1. *Jmdn* ~ genom buller föränleda ngn att komma ut. 2. plötsligt uttala, komma fram med.

heräusplassen, *tr.* prässa ut.
 heräuspumpen, *tr.* pumpa ut.
 heräusputzen, *tr.* och *sich* ~ pynta, styra ut (sig).
 heräusquellen, *itr. s.* välla ut, fram.
 heräusragen, *itr. h.* skjuta ut, fram.
 heräusrecken, *tr.* räcka, sträcka ut.
 heräusreden, *I. itr. h.* *Frei* ~ tala fritt, öppet. *II. tr.* och *sich* ~ fria, rentvå (sig).
 heräusreichen, *tr.* och *itr. h.* räcka ut.
 heräusreissen, *I. tr.* rifva, rycka ut, loss. *II. Sich* ~ slita sig lös. *Sich aus der Verlegenheit ~ draga sig ur förlägenheten.*
 heräusreiten, *itr. s.* rida ut.
 heräusrennen, *itr. s.* springa, ränna ut.
 heräusrollen, *tr.* och *itr. s.* rulla ut.
 heräusrücken, *tr.* och *itr. s.* 1. rycka ut. 2. *F [mit] Geld* ~ taga fram pengar, punga ut.
 heräusrufen, *I. tr.* ropa, kalla ut. *II. itr. h. Zum Fenster* ~ ropa ut genom fönstret.
 heräus sagen, *tr.* säga ut, öppet säga.
 heräusschaffen, (svag böj.) *tr.* skaffa ut, upp *ur* ngt.
 heräusschallen, *itr. h.* ljuda, skalla ut. *Ordspr. wie man in den Wald hineinschreit, so schallt es wieder heraus:* som man ropar i skogen, får man svar.
 heräusschauen, *itr. h.* skåda, blicka ut.
 heräusscheren, *F sich* ~ packa sig ut, af.
 heräusschicken, *tr.* skicka ut.
 heräusschieben, *tr.* skjuta ut.
 heräusschiessen, *I. tr.* skjuta ut, *ur. II. itr.* 1. *h. Zum Fenster* ~ skjuta ut genom fönstret. 2. *s.* komma ut med fart, komma ut-sättandes.
 heräusschlagen, *I. tr. Jmdm den Degen aus der Hand* ~ slå värjan *ur* handen på ngn. *Den Feind aus seiner Stellung ~ drifva* fienden *ur* sin ställning. *Geld aus etw. ~ förtjäna* pengar på ngt. *Seine Kosten* ~ betäcka sina omkostnader. *Etw. mühsam* ~ mödosamt förvärfva, vinna ngt. *II. itr. h. Die Flamme schlägt zum Dache heraus:* lågan slår ut genom taket.
 heräusschleichen, *itr. s.* och *sich* ~ smyga sig ut.
 heräusschleppen, *tr.* och *sich* ~ släpa (sig) ut.
 heräusschmeissen, *tr.* *F* och *P* kasta ut.
 heräusschneiden, *tr.* skära, klippa, *ur, ur.*
 heräusschöpfen, *tr.* ösa ut, *ur.*
 heräusschreien, *tr.* och *itr. h.* skrika ut.
 heräusschütteln, *tr.* skaka ut.
 heräusschütten, *tr.* hålla, slå ut.
 heräusschwimmen, *itr. s.* simma ut.
 heräussehen, *itr. h.* se, titta ut, fram.
 heräussein, *itr. s.* hafva kommit, gått ut, vara ut.
 heräussetzen, *tr.* sätta ut.
 heräussollen, *itr. h.* vara tvungen att gå ut, *ur, att* komma ut, måste ut, *ur.*
 heräusspazieren, *itr. s.* spatsera ut.
 heräussprechen, *tr.* och *itr. h.* tala, säga ut.

heraussprengen, I. *tr.* spränga ut, ur. II. *itr.* s. spränga, galoppa ut.
herausspringen, *itr.* s. hoppa, springa ut.
herausspritzen, *tr.* och *itr.* s. spruta, stänka ut.
heraussprossen, *itr.* s. skjuta, växa ut, fram.
heraussprudeln, *tr.* och *itr.* s. spruta, kasta ut, fram.
herausstehen, *itr.* h. stå ut, skjuta ut, fram.
herausstehlen, *tr.* och *sich* ~ stjäla (sig) ut ur ngt.
heraussteigen, *itr.* s. stiga ut.
herausstellen, I. *tr.* ställa ut. II. *Sich* ~ visa sig, t. ex. *er stellte sich als ein[en] Betrüger heraus* el. *opers. es stellte sich heraus, dass er ein Betrüger war*: det visade sig, att han var en bedragare. *Die Sache stellte sich ganz anders heraus*: saken visade sig i en helt annan dager.
herausstossen, *tr.* stöta ut.
herausstottern, *tr.* framstamma.
herausstrecken, *tr.* sträcka, räcka ut.
herausstreichen, *tr.* och *sich* ~ I. stryka ut (sig). 2. rosa (sig).
herausströmen, *itr.* s. strömma ut.
herausstürmen, *itr.* s. storma ut.
herausstürzen, I. *tr.* störta, stöta ut. II. *itr.* s. och *sich* ~ störta, rusa ut.
heraussüchen, *tr.* utsöka, utleta, utvälja.
herausthun, *tr.* taga, kasta ut, aflägsna.
heraustragen, *tr.* bära ut.
heraustreiben, *tr.* drifva ut.
heraustreten, I. *itr.* s. träda ut. II. *tr.* trampa ut, ur.
heraustropfen, **heraustropfen**, *itr.* s. droppa, sippra ut, fram.
herauswachsen, *itr.* s. växa ut, upp, fram ur ngt. *Aus seinen Kleidern* ~ växa ur sina kläder. F *бид.* *das wächst mir zum Hals heraus*: jag är led däråt.
herauswagen, *sich* ~ våga sig ut, fram.
herauswälzen, *tr.* vältra, rulla ut.
herauswaschen, *tr.* tvätta ur.
herauswenden, *tr.* vända ut, utåt.
herauswerfen, *tr.* kasta ut.
herauswickeln, *tr.* och *sich* ~ veckla, rulla ut, upp (sig); *бид.* befria ur en klämma, draga sig nr spelet.
herauswinden, I. *tr.* vrida ut, ur. II. *Sich* ~ med möda, med knep komma loss, ur klämma, draga sig ur spelet.
herauswinken, I. *tr.* *Jmdn* ~ vinka åt ngn att komma ut. II. *itr.* h. *Jmdn* ~ vinka åt ngn som är ute.
herauswischen, *tr.* torka, stryka ut, bort.
herauswollen, *itr.* h. vilja ut, fram.
herauswühlen, *tr.* leta, gräva ut.
herauswünschen, *tr.* *Jmdn*, *etw.* ~ önska att ngn, ngt komme ut, vore ute.
herauszahlen, *tr.* utbetala.
herausziehen, I. *tr.* draga ut. II. *Sich aus einer misslichen Lage* ~ draga sig ur en svårighet. III. *itr.* s. draga, tåga ut.

herb, *a.* skarp, sur, bitter; *бид.* bitter, hård.
Herbarium, *illum*, *-um[s]*, *-en*, *n.* växtsamling; herbarium.
Herbe, I. 0, *f.* skärpa, syra, bitterhet. II. = *herb*.
herbegeben, *sich* ~ begifva sig, komma hit.
herbei, *adv.* hit, tillstädes, fram.
herbeibemühen, I. *tr.* *Jmdn* ~ besvära ngn med att komma hit. II. *Sich* ~ göra sig besvärd med, hafva godheten att komma hit, tillstädes.
herbeibringen, *tr.* bringa, skaffa hit, fram, tillstädes.
herbeidrängen, *sich* ~ tränga sig fram.
herbeieilen, *itr.* s. skynda hit, fram, dit, till hjalp.
herbeifahren, I. *tr.* köra fram, skjutsa hit. II. *itr.* s. komma åkande.
herbeifliegen, *itr.* s. flyga hit, hitåt, fram.
herbeiführen, *tr.* föra hit, fram, med sig.
herbeiholen, *tr.* hämta hit, taga fram.
herbeikommen, *itr.* s. komma tillstädes, anlända.
herbeikönnen, *itr.* h. kunna komma hit, fram, tillstädes.
herbeilassen, I. *tr.* släppa hit, fram. II. *Sich zu etw.* ~ gå in på ngt, låna sig till ngt.
herbeilaufen, *itr.* s. springa hit, dit.
herbeilocken, *tr.* locka fram, hit.
herbeimachen, F *sich* ~ = *herbeikommen*.
herbeimüssen, *itr.* h. vara tvungen att komma fram, tillstädes. *Das Geld muss noch heute herbei*: pengarne måste ännu i dag anskaffas.
herbeirufen, *tr.* ropa hit, tillkalla.
herbeischaffen, *tr.* (svag böj.) fram-, anskaffa.
herbeischleppen, *tr.* släpa fram.
herbeiströmen, *itr.* s. strömma till.
herbestürzen, *itr.* s. störta, rusa hit, dit, fram.
herbeitragen, *tr.* bära fram.
herbeitreiben, *tr.* drifva hit, fram.
herbeiwinken, *tr.* *Jmdn* ~ vinka åt ngn att komma.
herbeiwünschen, *tr.* *Jmdn*, *etw.* ~ önska att ngn, ngt vore här. *Jmdn etw.* ~ önska ngn ngt.
herbeiziehen, I. *tr.* draga fram. II. *itr.* s. komma tågan, rycka an.
herbekommen, *tr.* få hit. *Wo soll ich es ~?* hvar skall jag få det ifrån?
herbemühen, I. *tr.* *Jmdn* ~ besvära ngn att komma hit. II. *Sich* ~ hafva besvär, hafva godheten att komma hit.
herbeordern, *tr.* hitbeordra.
Herberg^{le}, *-en*, *f.* härbärke, samre värdshus. -s... Ex. ~*mutter*, -*t*, *f.* föreståndarinna, ~*vater*, -s, -*t*, *m.* föreståndare för ett handtverkarhärbärke el. samre värdshus. ~*wirt[h]*, -[e]s, -e, *m.* värdshusvärd i samre värdshus.
herbestellen, *tr.* beställa hit, kalla hit, tillkalla.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

herbeten, *tr.* tanklöst framsäga, rabbla.

herbewegen, *I. tr.* flytta, föra hit, närmare.

II. *Sich* ~ flytta sig, komma hit, närma sig.

Herbheit, Herbigkeit = *Herbe I.*

herbitten, *tr.* bedja att komma hit.

herblich, *a.* en smula skarp, bitter; syrlig.

herblicken, *itr. h.* blicka, se hitåt.

herbringen, *tr. 1.* bringa, föra hit. **2.** *Hergebracht*: traditionell, fäderneärfd. *Das Hergebrachte*: traditionen, bruket.

Herbst, *[-e]s, -e, m. 1.* höst. **2.** skörd. **-abend**,

[-e]s, -e, m. höstafton. **-mässig**, *a.* höstlik.

-messe, *-n, f.* höstmarknad. **-monat**, *[-e]s,*

-e, m. höstmånad. **-öbst**, *[-e]s, 0, n.* höst-

frukt. **-reise**, *-n, f.* resa om hösten. **-rose**, *-n,*

f. stockros (Alcea rosea). **-wetter**, *-s, 0, n. 1.*

höstväder. **2.** för skörden lämpligt väder.

-zeit, *-en, f. 1.* höst. **2.** skördetid. **-zeitlöse**,

-n, f. bot. tidlösa (Colchicum autumnale).

-ES... = föreg. sms.

herbstel^{ll}*n, -te, ge-t,opers.* blifva höstlik.

herbst^{en}, *-ete, ge-et, I.opers.* blifva höst. **II.**

tr. skörda, inhösta. **Herbstung**, *f.*

herbsthaft, *a.* höstlik.

herbstlich, *a. 1.* tillhörande hösten, höst. **2.**

höstlig, höstlik.

Herbstling, *[-e]s, -e, m. 1.* om hösten födt

barn el. djur. **2.** höstfrukt. **3.** bot. allmänna

risken (Agaricus deliciosus).

herbuchstabieren, *tr.* stafvande uppläsa, stafva, uppräka.

Härd, *[-e]s, -e, m. 1.* härd, eldstad, spisel,

kakelugn(söppning). *Seinen eigenen* ~ ha-

ben: hafva ett eget hem. *Haus und* ~ hus

och hem, *weder Haus noch* ~ haben: sakna

tak öfver hufvudet. **2.** ☉ härd, ugn. **3.** se

Vogelherd. **-asche**, *0, f.* spiselaska. **-fink**[e],

-en, -en, m. jåg. lockfögel på en *Vogelherd*.

-frischen, *-s, 0, n.* ☉ färskning i härd. **-geld**,

[-e]s, -er, n. 1. på ett hus hvilande, efter

eldstädernas antal beräknad skatt. **2.** pen-

gar som köparen ger på köpet åt saljarens

hustru och dotter. **-haken**, *-s, -, m.* spiselkrok.

-mauer, *-n, f.* spiselmur. **-raum**, *[-e]s, -e †,*

m. öppning i golf för spisel. **-recht**, *[-e]s,*

0, n. rättighet att bo ngustades. **-stange**, *-n,*

f. brandstake, eldgaffel. **-steuer**, *-n, f.* =

-geld. **-vogel**, *-s, -†, m.* jåg. **1.** = **-fink**. **2.** fo-

gel fångad på *Vogelherd*.

Härdle, *-en, f.* hjörd. **-ochs**[e], *-en, -en, m.*

afvelstjur. **-en...** Ex. ~reich, *a.* rik på hjor-

dar. ~vieh, *[-e]s, 0, n.* boskap i hjordar. ~voll,

a. full af hjordar. ~weise, *adv.* i hjordar,

hjärd efter hjörd.

härdringen, *itr. s.* tränga, nå hit.

härdürfen, *itr. h.* töras, få komma hit.

hereilen, *itr. s.* skynda hit.

herein, *adv.* hit in, in till den talande; så äfv. i efter-

följ. exempelvis anförda sms. *Hier* ~ hit in, in här.

Von [dr]ausen ~ utifrån (hit in). Ellipt. ~!

stig in! stig på! *den Bauch* ~! magen in!

hereinbegeben, *sich* ~ begifva sig, komma in.

hereinbekommen, *tr.* få in.

hereinbemühen, *I. tr. Jmdn* ~ besvära ngn att

komma in. **II.** *Sich* ~ hafva besvär, hafva

godheten att komma in.

hereinbestellen, *tr.* beställa (in), kalla in.

hereinbitten, *tr. Jmdn* ~ bedja ngn komma in.

hereinbrechen, *itr. s.* bryta in.

hereinbringen, *tr.* bringa, föra in.

hereindrängen, *tr.* och *sich* ~ tränga (sig) in.

hereindrängen, *itr. s.* tränga, nå in.

hereindürfen, *itr. h.* få komma in.

hereineilen, *itr. s.* skynda in.

hereinfahren, *I. tr.* köra, skjutsa in. **II. itr. s.**

åka, fara, rusa in.

hereinfallen, *itr. s.* falla in; *bad.* gå i fällan,

låta narra sig.

hereinfeuern, *tr.* och *itr. h.* skjuta in med eldvapen.

hereinfliegen, *tr.* flyga in.

hereinflüchten, *sich* ~ fly, flykta in.

hereinführen, *tr.* föra, leda in.

hereingehen, *itr. s.* gå in, komma in.

hereinglänzen, *itr. h.* glänsa, skina in.

hereingreifen, *itr. h.* gripa in.

hereinheben, *tr.* lyfta in.

hereinholen, *tr.* hämta in.

hereinkommen, *itr. s.* komma in.

hereinkönnen, *itr. h.* kunna komma in.

hereinlangen, *I. tr.* langa, räcka in. **II. itr. h.**

1. räcka in. **2.** sträcka in handen, armen.

hereinlassen, *tr.* släppa in.

hereinlaufen, *itr. s.* löpa, springa, rinna in.

hereinlegen, *tr.* lägga in.

hereinleuchten, *itr. h.* lysa, skina in.

hereinlocken, *tr.* locka in.

hereinmögen, *itr. h.* vilja komma in.

hereinmüssen, *itr. h.* vara tvungen att kom-

ma, att gå in, måste in.

hereinnehmen, *tr.* taga in.

hereinnett[h]igen, *tr.* nödga, tvinga att gå,

att komma in.

hereinrögen, *opers.* regna in.

hereinreichen, *tr.* och *itr. h.* räcka in.

hereinreiten, *I. itr. s.* rida in. **II. F** *sich* ~ gå

i fällan, låta narra sig.

hereinrücken, *I. tr.* flytta in, rycka in. **II. itr.**

s. rycka, tåga in.

hereinrufen, *tr.* ropa in.

hereinschaffen, (svag böjnl.) *tr.* skaffa in, laga att

ugt el. ngn komma in.

hereinscheinen, *itr. h.* skina, lysa in.

hereinschicken, *tr.* skicka in.

hereinschiessen, *I. tr.* och *itr. h.* skjuta in. **II.**

itr. s. komma in med fart, komma insättandes.

hereinschlagen, *tr.* slå, kasta in.

hereinschleichen, *itr. s.* och *sich* ~ smyga sig in.

hereinschneien, *itr. 1. h.* *opers.* snöa in. **2. s. F**

bad. helt oförmodadt inträda, falla från

skynarne.

hereinsehen, *itr. h.* se, titta in.

hereinsein, *itr. s.* vara inne, inkommen.

0 saknar plur. † har om ljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

heréinsollen = hereinmüssen.
 heréinstehlen, *sich* ~ stjäla, smyga sig in.
 heréinsteigen, *itr.* s. stiga in.
 heréinstürzen, **I.** *itr.* s. störta, falla, rusa in.
Über jmdn ~ plötsligt drabba ngn. **II.** *tr.*
 stöta, skuffa, vältra in.
 heréintragen, *tr.* bära in.
 heréintreiben, *tr.* drifva, slå in.
 heréintreten, *itr.* s. inträda.
 heréinwinken, **I.** *tr.* *Jmdn* ~ vinka åt ngn att
 komma in. **II.** *itr.* h. *Jmdm* ~ vinka åt ngn
 som är inne.
 heréinwünschen, **I.** *tr.* *Jmdn* ~ önska att ngn
 komme, vore inne. **II.** *itr.* h. önska att man
 vore inne.
 heréinziehen, **I.** *tr.* draga in. **II.** *Sich* ~ in-
 tränga. **III.** *itr.* s. draga, tåga, flytta in.
 herérezählen, *tr.* berätta noggrant, detaljerat,
 det ena efter det andra.
 heréfahren, **I.** *itr.* s. 1. fara, åka, resa hit,
 komma åkande. 2. *Neben dem Ufer* ~ fara
 utmed, längs med stranden. *Vor jmdm* ~
 fara framför ngn. 3. komma med fart, kom-
 ma sättandes. 4. *Über jmdn* ~ öfverfalla
 ngn. **II.** *tr.* köra, skjutsa hit. ●
 Heréfahrt, -en, *f.* hitfärd, hitresa, hitväg.
 heréfallen, *itr.* s. *Über jmdn* ~ a) öfverfalla
 ngn, b) drabba ngn. *Mit Vorwürfen über
 jmdn* ~ öfverhopa ngn med förebråelser.
 heréfunden, *sich* ~ hitta hit.
 heréfliegen, *itr.* s. flyga hit, komma flygande.
 heréfließen, *itr.* s. 1. flyta, rinna hitåt. *Vom
 Gebirge* ~ komma från, upprinna på bär-
 get. *Neben etw.* (dat.) ~ flyta, rinna utmed
 ngt. 2. *hina.* härfläta, härleda sig.
 heréfordern, *tr.* hitkalla, inkalla; begära att få.
 Heréfracht, -en, *f.* frakt hit.
 heréfragen, *sich* ~ fråga sig fram, hit.
 heréföhren, *tr.* föra, leda hit.
 heréfür, *adv.* föråt. fram.
 herégang, [-e]s, -e *†*, m. 1. gång hit. *Beim* ~
 på hitvägen. 2. förlopp.
 herégeben, **I.** *tr.* gifva hit, utlemna, lemna från
 sig. *Einen Beweis* ~ lemna bevis, bevisa.
Seinen Namen ~ låna sitt namn till ngt. **II.**
Sich zu etw. ~ låna sig, nedlåta sig till ngt.
 herégebieten, *tr.* hitkalla, framkalla, frammana.
 herégehen, *itr.* s. 1. gå hit, komma hitåt. 2.
Hinter jmdm ~ följa efter ngn. *Neben ein-
 ander* ~ gå bredvid hvarandra. *Vor jmdm*
 ~ gå framför ngn. 3. *Über etw.* (ack.) ~
 taga itu med, gå öfver ngt. 4. *opers.* es geht
 über *jmdn* her: turen kommer till ngn, ngn
 får sin del af snäsor, förebråelser et. dyl. 5. *opers.*
 tillgå, t. ex. so geht es in der Welt her: så
 går det till i världen, så är världens gång.
 Hier geht es hoch her: här lever man högt,
 festar man, går det glatt till. Bei ihm geht
 es knapp her: för honom är det knappt,
 han lever tarfligt. Es ging scharf her: det
 gick skarpt, hett till.

herégehören, *itr.* h. höra hit.
 herégerat[h]en, *itr.* s. råka, komma hit.
 heréhaben, *tr.* hafva ngnstädes ifrån, *itr.* her 2.
 heréhalten, **I.** *tr.* hålla hit, fram, sträcka ut.
II. *itr.* h. släppa till skinnnet, lida.
 heréhelfen, *itr.* h. och * *tr.* *Jmdn* et. * *jmdn* ~
 hjälpa ngn att komma hit.
 heréholen, *tr.* hämta, föra hit. *Etw. irgendwo*
 ~ taga ngt ngnstädes ifrån.
 Hering, [-e]s, -e, m. sill. **F** *hina.* armer ~
 stackare, er ist ein wahrer ~ han är ma-
 ger som en skrika. -s... Ex. ~bauch, [-e]s,
 -e *†*, m. **F** insjunken, liten mage. ~blick,
 [-e]s, 0, m. sillblick. ~brühe, 0, *f.* sillsås.
 ~büse, -n, *f.* † ett slags vid sillfiske använd
 båt. ~einleger, -s, -, m. ~in, -nen, *f.* sill-
 saltare, sillsalterska, sillpackare, sillpac-
 kerska. ~fang, [-e]s, 0, m. sillfångst. ~fän-
 ger, ~fischer, -s, -, n. sillfiskare. ~fischerei,
 0, *f.* sillfiske. ~könig, [-e]s, -e, m. sillkung
 (Regaleucus). ~lake, 0, *f.* silllake. ~milch, 0,
f. sillmjölke. ~netz, -es, -e, n. sillnät, sill-
 not. ~packer ~einleger. ~salat, [-e]s, -e,
 m. sillsalat. ~weib, [-e]s, -er, n. sillmång-
 lerska. ~zeit, -en, *f.* tid då sill fångas.
 heréjagen, **I.** *tr.* jaga, drifva hit(åt). *Vor sich*
 ~ jaga, drifva framför sig. **II.** *itr.* s. jaga,
 spränga, galoppera hit(åt).
 1. herékommen, *itr.* s. 1. komma ngnstädes ifrån,
 t. ex. vom Essen: från bordet. 2. komma af
 ngt, härleda sig.
 2. herékommen, -s, 0, n. tradition, sed, bruk,
 vana, häfd, slentrian.
 herékömmlich, a. traditionell, häfdvunnen, fä-
 derneärfd, bruklig, vanlig.
 herékönnen, *f.* h. kunna komma hit.
 herékriegen, **F** = herébekommen.
 herékúlsch, a. herkulisk, jättelik, jätte-
 Herékunft, 0, *f.* 1. hitkomst, ankomst. 2. här-
 komst, ursprung.
 heréllallen, *tr.* framlalla, framstamma.
 herélangen, **I.** *tr.* långa, räcka hit. **II.** *itr.* h.
 räcka, nå hit.
 herélassen, *tr.* släppa hit.
 herélaufen, *itr.* s. 1. springa, rinna hit. 2. *Hin-
 ter, neben, vor jmdm* ~ springa bakom,
 jämte, framför ngn. 3. *Hergelaufen*: utan
 fast bostad, *hergelaufener Kerl*: lösdrifvare.
 herélegen, *tr.* lägga hit.
 heréleiern, *tr.* **F** entonigt framsäga, uppläsa.
 heréleiten, *tr.* 1. leda hit. 2. härleda.
 Heréleitung, -en, *f.* härledning.
 herélesen, *tr.* uttryckslost uppläsa.
 Heréling, [-e]s, -e, m. sur drufva.
 herélocken, *tr.* locka hit.
 herémachen, *sich über jmdn* ~ angripa, öfver-
 falla ngn, *sich über etw.* ~ taga itu med ngt.
 Herémarsch, -es, -e *†*, m. hitmarsch.
 herémarschieren, *itr.* s. marschera hit.
 Herme, -n, *f.* herm, hermesstod.
 herémelden, *tr.* (här) anmäla, inberätta.

* äkta sms. **F** familjärt. **P** lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäris term.

Hermelin, *-[e]s, -e, n.* och * *m.* hermelin. *-tell, -[e]s, -e, n.* hermelinskrinn, hermelin. *-kragen, -s, -, m.* hermelinkrage. *-mantel, -s, -†, m.* hermelinmantel. *-pelz, -es, -e, m.* hermelinpäls.

Hermetik, *0, f.* hermetisk konst, alkemi.

hermetisch, *a.* hermetisk.

härmurmeln, *tr.* frammumla.

härmissen, *itr. h.* vara tvungen att komma hit, måste hit.

hernäch, *adv.* härefter, hädanefter.

hernächmals, *adv.* en gång i framtiden.

härnehmen, *tr.* taga ngnstades ifrån. *Wo ~ und nicht stehlen?* hvarifrån skall man taga det utan att stjäla. *Den Beweis von etc. ~* hämta sitt bevis från ngt.

härennen, *tr.* uppräknä.

härnöt[h]igen, *tr.* Jmdn ~ nödga ngn att komma hit.

hernieder, *adv.* hit ned. — *Anm.* Ordet har en mera högtidlig prägel än *herab* och *herunter*; med bortseende härifrån äro sms. med *hernieder* litkydiga med sms. med *herab* och *herunter*, hvarför de har ej särskildt anföras.

Heröen... se *Heros*.

heröenhäft = *heroisch*.

Heroid, *-n, f.* heroid, hjältebref.

Heröin, *-nen, Heroine, -n, f.* kvinnlig heros; hjältinna.

heröisch, *a.* heroisk, hjälte-, hjältemodig.

Hö, jismus, *-s, 0, m.* heroism, hjältemod.

Herold, *-[e]s, -e, m.* härold. *-s...* Ex. *~stab.* *-[e]s, -e †, m.* häroldstaf.

Heros, *-n, Heröen, m.* heros, halfgud, hjälte. **Heröen**... Ex. *~alter, -s, 0, n.* hjälteålder. *~dienst.* *-[e]s, 0, ~kultus, -us, -e, m.* heroskult. hjälteädyrkan.

härplanzen, *tr.* plantera, uppställa här.

härplappern, *tr.* rabbla upp.

Herr, *-[e]n, -en, m.* 1. herre, herr. *Den ~n spielen:* spela herre. *Ihr ~ Vater:* eder (herr) far; *geehrter ~ Kollege:* ärade ämbetsbroder. 2. herre, husbonde, herskare. Ordspr. *wie der ~, so der Knecht:* sådan herre, sådan dräng. *Über etc. (aek.) ~ sein:* befalla öfver ngt; *über seine Leidenschaften ~ sein:* beherska sina lidelser. *Der ~ der Familie:* familjefadern. 3. bibl. *der ~ Herren;* *der ~ ~ Herren Herren.* I utrop ofta *~e, t. ex. F ~e du meine Güte!* Herre Gud! *~[e]...* Ex. *~gott, -[e]s, -er †, m.* 1. 0. Gud, vår herre. *Der ~ in Frankreich leben:* må som en prins i en bagarbod. 2. bild af Gud, vanl. kristusbild. *~gottshändler, -s, -, m.* person som handlar med kristusbilder, med helgonbilder. *~gottskäfer, -s, -, m.* guldhöna, nykelpiga. — *-en...* Ex. *~anzug.* *-[e]s, -e †, m.* herredrägt. *~arbeit, -en, f.* 1. dagsverke. 2. arbete åt herrar. *Dieser Schneider macht nur ~* denne skräddare

syr blott åt fint folk. 3. arbete för herrar. *~bad, -[e]s, -er †, n.* herrbad, badhus för herrar. *~bank, -e †, f.* herrarnes, adelns bänk fordom i riksdagen. *~brot, -[e]s, -e, n.* 1. fint hvetebrod. 2. 0, *~essen:* äta andras bröd; tjäna.

~burg, -en, f. herresäte. *~diener, -s, -, m.* betjänt; slafvisk, krypande person. *~dienst, -[e]s, 0, m.* af husbonden fordrad tjänst, i slut dagsverke; herretjänst. *~essen, -s, 0, n.* fin, läcker rätt el. måltid. *~gebot, -[e]s, -e, n.* husbondes befallning. *~gerechtsame, -n, f.* adlig husbondes (doms)rätt. *~gesellschaft, -en, f.* herrsällskap. *~gunst, 0, f.* herregunst. *~hand, 0, f.* de stores, de höge herrarnes makt. *~haus, -es, -er †, n.* 1. en herres bostad, herrgård. 2. herrehus, första kammaren i preussiska och österrikiska riksdagarna.

~hof, -[e]s, -e †, m. herrgård. *~hut, -[e]s, -e †, m.* herrhatt. *~huter* se *Herrnhuter*.

~knecht, -[e]s, -e, m. herrgårdsdräng, tjänare hos en herre. *~leben, -s, 0, n.* 1. herrelif. *Ein ~ führen:* lefva som herrskap, slå på stort. 2. latmanslif. *~los, a.* 1. som är utan husbonde. 2. som är utan ägare, herrelös. *~lösigkeit, 0, f.* egenskap att vara utan ägare. *~meister, -s, -, m.* härmästare. *~recht, -[e]s, -e, n.* husbondes rätt. *~reiten, -s, 0, n.* gentlemantri. *~sonntag, -[e]s, -e, m.* fastlags-söndag. *~stand, -[e]s, 0, m.* 1. herrestånd. 2. adel. *~stube, -n, f.* herrskapsrum. *~tafel, -n, f.* *~tisch, -es, -e, m.* herrarnes, herreskapets bord.

Herre se *Herr* 3.

härrechnen, *tr.* uppräknä.

herreichen, *tr.* och *itr. h.* räcka hit, fram.

Härreise, *-n, f.* hitresa.

härreisen, *itr. s.* resa hit.

härreiten, *itr. s.* rida hit.

Herrenschaft, *0, f.* Herrent[h]üm. *-[e]s, 0, n.* egenskap af herre.

härrichten, *tr.* 1. rikta, vända hitåt. 2. tillaga, tillverka, iordningställa, göra.

herrig, *a.* i sms., t. ex. *drei ~* som har tre herrar.

Herrin, *-nen, f.* herskarinna, matmor, ägarinna.

herrisch, *a.* herraktigt; befallande, barsk, högmödig.

Herritt, *-[e]s, -e, m.* ridt hit, hitväg.

herrlich, *a.* 1. * herrelig. 2. härlig, pråktig, utmärkt.

Herrlichkeit, *-en, f.* 1. härlighet. 2. * egenskap af herre, af husbonde; husbondes (doms)rätt. 3. * fullt af *Ew.* ~ ungef. eders nåd.

Herrnhüter, *-s, -, m.* *~in, -nen, f.* herrnhutare, medlem af brödräfsamlingen.

Herrnhüterei, *-en, f.* ungef. läseri.

herrnhüterisch, *a.* herrnhutar-, herrnhutarnes.

Herrschn... Ex. *~begierde, -gier = -sucht. -[be-]gierig = -süchtig. -lust, 0, f.* nöje, begär att herska. *-sucht, 0, f.* hersklystnad. *-süchtig, a.* hersklysten.

Herrschaft, -en, *f.* 1. välde, herravälde, regering, styrelse. 2. ägare, herre; herrskap, husbondefolk. *Meine Venen*: mina herrar och damer. 3. egendom, gods. -s... *EX.* ~recht, -[e]s, -e, *n.* ägares, husbondes rätt, husbondevälde. ~wohnung, -en, *f.* egendoms-herres bostad, herrgård; sin våning.

herrschaftlich, *a.* 1. tillkommande, utmärkande för egendomsherren; husbonde-. 2. herskapslik, herrskaps-.

herrschen, -[es]t, -te, *ge-t*, *itr. h.* 1. herska, regera. 2. herska, vara förhärskande, spridd, finnas. 3. barskt befalla, tala barskt.

Herrscher, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* herskare, herskarinna, furste, furstinna. -befügnis[s], -se, *f.* maktbefogenhet. -blick, -[e]s, -e, *m.* herskarblick. -familie, -n, *f.* furstehus, dynasti. -gabe, -n, *f.* herskargåva. -geist, -[e]s, -er, *m.* herskarande. -gewalt, *0, f.* välde, makt. -haus, -es, -er †, *n.* = -familie. -macht = -gewalt. -paar, -[e]s, -e, *n.* herskarpar, furstepar. -sinn, -[e]s, *0, m.* furstligt sinne. -sitz, -es, -e, *m.* residens. -stab, -[e]s, -e †, *m.* spira. -ton, -[e]s, *0, m.* befälände ton. -wille[n], -ns, *0, m.* herskarvilja. -willkür, *0, f.* en herskares godtycklighet, despotism. -wort, -[e]s, -e, *n.* herskarord, fursteord, befällning. -würde, -n, *f.* furstevärdighet. -zeichen, -s, -, *n.* tecken till furstlig värdighet, insignier.

herrscherisch, **herrscherlich**, *a.* furste-.

Herrscherling, -[e]s, -e, *m.* en som gärna vill herska utan att duga till det; småfurste.

herrücken, *I. tr.* flytta hit(åt), närmare. **II. itr. *s.* rycka an, närma sig.**

herrufen, *tr.* ropa, kalla hit.

herrühren, *itr. h.* härröra, härleda sig, *von etw.:* från ngt, komma af ngt.

hërsagen, *tr.* framsäga, läsa upp, rabbla upp. **hërsausen**, *itr. s.* komma susande, i hvinande fart.

hërschaffen, (svag böja.) *tr.* skaffa hit.

hërscheren, *F sich* ~ vara så god (iron.) och komma hit, packa sig hit.

hërschicken, *tr.* skicka hit.

hërschieben, *tr.* skjuta hit, maka hitåt.

hërschiessen, *I. tr. och itr. h.* 1. skjuta hit(åt). 2. förskotta, lägga ut. **II. itr. s.** komma sätandes, med fart.

hërschleichen, *itr. s. och sich* ~ smyga sig hit(åt).

hërschleudern, *itr. s.* närma sig, komma hit med långsamma steg.

hërschleppen, *tr.* släpa, draga hit(åt), fram.

hërschreiben, *I. tr. och itr. h.* 1. skriva hit, här. 2. förskriva, härleda. **II. Sich** ~ förskriva sig, härleda sig, komma.

hërschreiten, *itr. s.* skrida, högtidligt gå hit(åt), fram, *vor jmdm:* framför ngn.

hërschwimmen, *itr. s.* simma, flyta hit(åt); *neben jmdm* ~ simma jämte ngn.

hërsëhen, *itr. h.* se, titta hit(åt).

hërsëhnen, *sich* ~ längta hit.

hërsëin, *itr. s.* vara, stamma ngnstüdes ifrån. *Wo ist er her?* hvarifrån är han?

hërsëtzen, *tr. och sich* ~ sätta (sig) hit.

hërsëngen, *tr.* sjunga entonigt, från början till slut, det ena efter det andra.

hërspringen, *itr. s.* hoppa hit.

hërstammeln, *tr.* framstamma.

hërstammen, *itr. h.* härstamma, härleda sig, *aus einem Geschlechte:* från en släkt; *von jmdm:* från ngn; komma af ngt.

Hërstammung, -en, *f.* härstammande, ursprung, härledning.

hërstellen, *sich* ~ stjäla, smyga sig hit.

hërstellbar, *a.* 1. möjlig att verkställa, att utföra. 2. [*Wieder*] ~ möjligt att återställa, att laga, att bota, att läka.

hërstellen, *tr.* 1. ställa hit. 2. tillverka, göra, utföra, verkställa. 3. [*Wieder*] ~ återställa, laga, bota, läka.

Hërsteller, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* 1. tillverkare. 2. återställare.

Hërstellung, -en, *f.* 1. tillverkning, utförande. 2. återställande, iståndsättande, lagning, reparation.

hërstottern, *tr.* framstamma.

hërstromen, *itr. s.* strömma hit(åt), strömma till.

hërstürzen, *I. itr. s.* störta, rusa hit. **II. Sich über jmdn**, *etw.* ~ kasta sig öfver, öfverfalla, angripa ngn, ngt.

hërtun, *tr.* skaffa, lägga hit, fram.

hërtrogen, *tr.* bära hit.

hërtrollern, *tr.* traila, gnola.

hërtreiben, *tr.* 1. drifva hit(åt). 2. *Vor sich* (dat.) ~ drifva framför sig.

hërtreten, *itr. s.* träda, stiga hit, närmare.

herüber, *adv.* hitöfver, hitåt, hit öfver ngt till den talande; så afv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras.

herüberbemühen, *sich* ~ hafva besvär, hafva godheten att komma hit(öfver).

herüberbringen, *tr.* bringa, föra hit(öfver).

herüberhelfen, *itr. h.* *Jmdm* ~ hjälpa ngn att komma hitöfver.

herüberreichen, *tr. och itr. h.* räcka hit(öfver).

herum, *adv.* omkring. *Rund et rings* ~ rundt omkring. *Um den Tisch* ~ sitta: sitta omkring bordet. *Fortwährend um jmdn* ~ sein: ständigt omgifva, vara i grannskapet af, passa upp på, pyssla med, sköta ngn. *Er wohnt gleich um die Ecke* ~ han bor strax i första huset, när man kommer omkring hörnet. *Die Reihe* ~ laget omkring. *Кругом* ~ mit euch! vänd er om! *Das Gerücht ist schon in der ganzen Stadt* ~ ryktet har redan hunnit omkring, är redan bekant i hela staden. *So um hundert Mark* ~ omkring, ungefär hundra mark. *st. umher.*

herumbalgen, *F sich* ~ slåss, brottas.

herumbelissen, *sich* ~ bitas, slåss.
 herumbekommen, *tr.* 1. få omkring, lyckas sätta omkring. 2. = herumbringen 3.
 herumbemühen, *tr.* *Jmdn* ~ besvära ngn med att komma hit omkring ngt.
 herumbessern, *itr. h.* *An etw.* (dat.) ~ laga, lappa ngt än här än där.
 herumbewegen, *sich um etw.* ~ röra sig omkring ngt.
 herumbiegen, *I. tr.* böja, vrida omkring. **II.** *itr. s.* komma, svänga omkring.
 herumbieten, *tr.* bjuda omkring.
 herumbinden, *tr.* binda omkring.
 herumblicken, *itr. h.* blicka, se sig omkring.
 herumbringen, *tr.* 1. lyckas vända. 2. lyckas sätta omkring. 3. *Jmdn* ~ få ngn öfver på sin sida, bibringa ngn sin åsigt. *Ein Mädchen* ~ få sin vilja med, förföra en flicka. 4. bära omkring, sprida, t. ex. *Nachrichten*. 5. förlora, tappa, t. ex. *das Spiel*.
 herumdoktern, *itr. h. F* 1. kvacksalvfa. 2. *An jmdm* ~ plåstra med ngn.
 herumdrehen, **I.** *tr.* vända (om), vrida omkring, vända på. *Bist. jmdm die Worte im Munde* ~ vränga, misstyda ngn's ord. **II.** *Sich* ~ vända sig om.
 herumdücken, *F sich* ~ smyga omkring.
 herumessen, *itr. h.* *Bei seinen Freunden* ~ taga sina mål här och där hos sina vänner.
 herumfahren, **I.** *itr. s.* fara omkring. **II.** *tr.* skjutsa, köra omkring.
 herumfechten, *itr. h.* 1. *Mit den Händen* ~ fäkta med händerna, gestikulera. 2. *F* gå tiggande från dörr till dörr.
 herumflattern, *itr. s.* fladdra omkring.
 herumfliegen, *itr. s.* flyga omkring.
 herumfragen, *itr. h.* fråga, höra sig för rundt omkring. *Überall* ~ fråga öfverallt.
 herumführen, **I.** *tr.* 1. *Jmdn um die Stadt, in der Stadt* ~ föra ngn omkring staden, omkring i staden. *F bist jmdn bei der Nase* ~ draga ngn vid näsan. 2. *Einen Graben um den Garten* ~ draga, gräva ett dike, en graf omkring trädgården. **II.** *itr. h.* om vägar, föra, leda, gå omkring.
 herumgeben, *tr.* låta gå omkring, räkka omkring, låta cirkulera, utdela.
 herumgehen, *itr. s.* gå omkring, cirkulera, spridas, t. ex. *um die Stadt* ~, *ein Buch* ~ lassen, *das Gerücht geht herum*. *Eine Mauer geht um den Hof herum*: gården omgives af en mur. *Bist. um den Brei* ~ gå som katten omkring het gröt.
 herumgreifen, *itr. h.* *Um etw.* ~ gripa, räkka, slå armen et. armarne omkring ngt. *Nach etw.* ~ gripa, trefva, famla efter ngt.
 herumhängen, *itr. h.* och * *tr.* herumhängen, *tr.* och * *itr. h.* hänga rundt omkring, här och där.
 herumhauen, *sich* ~ mit *jmdm*: slåss, fäkta, *Bist* kivas med ngn.
 herumholen, *tr.* hämta hit omkring ngt. *Bist. jmdn*

~ a) = herumbringen 3, b) lexa upp ngn, ge ngn på pälsen.
 herumirren, *itr. s.* irra omkring.
 herumjagen, **I.** *tr.* och *sich* (recpr.) ~ jaga, drifva (hvarandra) omkring, hit och dit. **II.** *itr. s.* jaga, galoppera omkring, hit och dit. *Um etw.* ~ i galopp svänga omkring ngt.
 herumkehren, *tr.* och *sich* ~ vända (sig) om.
 herumkneipen, *itr. h.* *F* gå och suppa här och där på krogarne.
 herumkommen, *itr. s.* komma, hinna omkring, komma hit omkring ngt, resa omkring. *Er ist weit herumgekommen*: han är vidtberest. *Bist. bei den Leuten* ~ vara i allas mun, allmänt samtalsämne.
 herumkönnen, *itr. h.* kunna komma omkring, kunna vända sig om.
 herumkramen, *itr. h.* *In etw.* (dat.) ~ leta, rifva i, bland ngt.
 herumkriechen, *itr. s.* krypa omkring.
 herumkurieren = herumdoktern.
 herumlagern, **I.** *Sich* ~ lägga sig här och där, *um etw.*: omkring ngt. **II.** *itr. h.* och *s.* vara lägrad, ligga rundt omkring, *um etw.*: ngt.
 herumlangen, *tr.* och *itr. h.* räkka omkring.
 herumlaufen, *itr. s.* springa, hastigt gå omkring, *um etw.*: ngt; gå rundt; springa hit omkring ngt. *Müßig* ~ gå och slå dank.
 herumlegen, **I.** *tr.* lägga omkring. *Die Truppen in die Dörfer* ~ inkvartera trupperna i de kringliggande byarne. **II.** *Sich* ~ lägga, lägga sig omkring, *um etw.*: ngt. **III.** *itr. h.* ↓ vända, gå öfver stag.
 herumliegen, *itr. h.* ligga rundt omkring. ~d: kringliggande. *Um etw.* ~ ligga omkring, omgiva, innesluta ngt. *Die Soldaten liegen in den Dörfern herum*: soldaterna äro inkvarterade i de kringliggande byarne.
 herummachen, *tr.* *Etw. um etw.* ~ sätta, lägga, fästa ngt omkring ngt.
 herumnot[h]igen, *tr.* nödga att gå omkring, att komma hit omkring ngt.
 herumratschen, *itr. s.* *F* traska omkring.
 herumplagen, *sich* ~ mit *etw.*: dragas med, plågas af ngt.
 herumprügeln, *sich* ~ slåss.
 herumreichen, *tr.* och *itr. h.* räkka omkring.
 herumreisen, *itr. s.* resa omkring, hit och dit, t. ex. *in einem Lande*. *Um die Erde* ~ resa omkring jorden.
 herumreissen, *tr.* hastigt, med ett ryck vända, kasta om, t. ex. *das Pferd*.
 herumreiten, *itr. s.* rida omkring, t. ex. *in dem Walde*. *Um etw.* ~ rida omkring ngt. *Bist. auf etw.* (dat.) ~ hafva ngt till sin käpphäst, städe orda om ngt; *auf jmdm* ~ städe vilja åt ngn.
 herumrennen, *itr. s.* ränna, springa omkring.
 herumrollen, *tr.* och *itr. s.* rulla omkring.
 herumrühren, *tr.* kringröra.
 herumrütteln, *tr.* omskaka.

herúmsagen, *tr. Etw. bei seinen Freunden ~ säga ngt till alla sina vänner den ene efter den andre.*
herúmschauen, *itr. h. skåda omkring, se sig om.*
herúmschicken, *tr. skicka omkring.*
herúmschiffen, *itr. s. segla omkring.*
herúmschlagen, *I. tr. Etw. um etw. ~ slå ngt omkring ngt. II. Sich ~ slåss.*
herúmschleichen, *itr. s. och sich ~ smyga omkring.*
Herúmschleuderer, *-s, -, m. dagdrifvare.*
herúmschleudern, *itr. s. drifva omkring, gå och drifva.*
herúmschleppen, *tr. släpa omkring.*
herúmschliessen, *tr. och itr. h. vrida omkring nyckeln i låset.*
herúmschlingen, *I. tr. fläta omkring. II. Sich ~ slingra sig omkring.*
herúmschnüffeln, *itr. h. snoka omkring.*
herúmschütten, *tr. skaka ut rundt omkring.*
herúmschwänzel, *itr. h. gå omkring och vifta med svansen; F bitat. a) gå och drifva, slå dank, b) försöka att ställa sig in, lista.*
herúmschwärmen, *itr. s. svärma omkring.*
herúmschweifen, *itr. s. ströfva omkring.*
herúmschwenken, *itr. s. och sich ~ göra en svängning.*
herúmsiegeln, *itr. s. segla omkring.*
herúmsehen, *itr. h. se sig om(kring).*
herúmsein, *itr. s. 1. hafva kommit, hunnit omkring. 2. Er ist weit herumgewesen: han har varit, rest vida omkring, är vidtberest. 3. Um jmdn ~ se herum. 4. om tiden: vara tilländalupen. 5. om spel: vara förlorad.*
herúmsenden, *tr. sända omkring.*
herúmsetzen, *tr. och sich ~ sätta (sig) omkring.*
herúmspähen, *itr. h. späja omkring.*
herúmspazieren, *itr. s. promenera omkring.*
herúmspielen, *itr. h. spela, leka än här än där.*
herúmsprenge, *I. tr. spränga så att bitarne fara omkring. II. = herumjagen II.*
herúmspringen, *itr. s. 1. hoppa omkring. 2. Der Wind springt herum: vinden kastar om.*
herúmstritzen, *tr. och itr. h. spruta, stänka omkring.*
herúmstehen, *itr. h. 1. stå rundt omkring. 2. stå sysslolös.*
herúmstöhern, *itr. h. leta, snoka omkring i el. bland ngt.*
herúmstochern, *itr. h. 1. = föreg. 2. In den Zähnen ~ peta tänderna.*
herúmstössen, *tr. knuffa, skuffa hit och dit.*
herúmstreichen, *I. tr. stryka ngt omkring ngt. II. itr. s. stryka, drifva, ströfva omkring.*
Herúmstreicher, *-s, -, m. drifvare.*
herúmstreifen, *itr. s. ströfva omkring.*
herúmstreiten, *sich ~ disputera, kivas.*
herúmstreuen, *tr. strö omkring.*
herúmstricken, *itr. h. sticka ett hvarf. Zweimal ~ sticka två hvarf.*

herúmsüchen, *itr. h. leta rundt omkring.*
herúmтанzen, *itr. h. dansa rundt omkring, ett hvarf. Zweimal ~ dansa två hvarf. Um den Tisch ~ dansa omkring bordet. F bitat. sich auf der Nase ~ lassen: tåla närgångenheter.*
herúmтappen, *itr. s. trefva, famla omkring.*
herúmтasten, *itr. h. An etw. (dat.) ~ känna, fingra på ngt, med fingrarna noga undersöka ngt.*
herúmtragen, *tr. bära omkring. bitat. etw. im Kopfe ~ gå och fundera på ngt.*
herúmтreiben, *I. tr. och itr. s. drifva omkring. II. Sich ~ drifva, ströfva omkring, röra sig bland ngt.*
herúmтreten, *itr. 1. s. Um jmdn ~ slå, bilda en krets omkring ngn. 2. h. Auf etw. (dat.) ~ trampa rundt omkring på ngt.*
herúmtrinken, *tr. och itr. h. dricka laget rundt.*
herúmтрödeln, *F itr. s. gå och drifva, drifva omkring, sluddra bort tiden.*
herúmтummeln, *I. tr. tumla, t. ex. ein Pferd. bitat. jmdn ~ hålla ngn varm, ej låta honom hämta andan. II. Sich ~ tumla om.*
herúmwälzen, *I. tr. vältra omkring, hvalfva om, välta. II. Sich ~ vältra sig.*
herúmwandeln, **herúmwandern**, *itr. s. vandra omkring.*
herúmwenden, *tr. vända, vända om.*
herúmwerfen, *I. tr. 1. kasta omkring. 2. kasta om, hastigt vända. II. Sich ~ hastigt vända sig om, kasta om. III. itr. h. Mit Redensarten ~ slå omkring sig med fraser.*
herúmwickeln, *tr. veckla, vira, slå omkring.*
herúmwinden, *sich um etw. ~ slingra sig omkring ngt.*
herúmwürheln, *itr. h. In etw. ~ rota, gräfva i ngt.*
herúmzanken, *sich ~ kivas.*
herúmzausen, *I. tr. slita, rycka i sht i håret hit och dit. II. Sich (recipr.) ~ slåss, luggas.*
herúmzerren, *tr. slita, rycka, draga hit och dit.*
herúmziehen, *I. tr. 1. draga omkring, hit och dit. bitat. jmdn mit falschen Versprechungen ~ uppehålla ngn med fagra löften. 2. Einen Graben um das Feld ~ draga, gräfva ett dike kring fältet. Eine Mauer um die Stadt ~ uppföra, bygga en mur kring staden. II. Sich ~ 1. Sich um etw. ~ omgifva, innesluta ngt, t. ex. ein Graben zog sich um das Feld herum. 2. bitat. sich mit etw. ~ a) mycket fundera på ngt, b) dragas med ngt. III. itr. s. draga, tåga, vandra, flytta omkring, flytta hit omkring ngt. ~d: kringvandrande.*
herúnter, *adv. hit ned, hit nedåt, ned åt den talande till, utför. Gerade ~ rakt ned. Ellipt. die Hüte ~! af med hattarne! ~ mit ihm! ned med honom! — Anm. Här nere icke anförda sms. äro liktydiga med motsvarande sms. med herab.*

herunterburzeln, *itr. s.* göra en kullerbytta, falla utför, t. ex. *die Treppe*.
 heruntergehen, *itr. s.* 1. = *herabgehen*. 2. *F der Wein geht gut herunter*: vinet är lätt-drucket.
 heruntergiessen, *tr.* hälla ned. *F ein Glas Wein* ~ hvälva i sig ett glas vin.
 herunterhandeln, *tr. Etw. vom Preise* ~ afpruta ngt af priset.
 herunterhauen, *tr.* hugga ned. *F jmdm eins* ~ gifva ngn ett rapp.
 herunterkanzeln, *tr. F* lexå upp.
 herunterklappen, *tr.* fälla, slå ned, t. ex. *seinen Krugen*.
 herunterkommen, *itr. s.* 1. = *herabkommen*. 2. *Heruntergekommen*: afsigkommen, på obestånd.
 heruntermachen, *tr.* 1. vika, slå ned, t. ex. *den Krugen*. 2. grundligt lexå upp, skälla ned, nedsätta.
 heruntermüssen, *itr. h.* vara tvungen att, måste komma ned, skola ned.
 herunterreissen, *tr.* 1. = *herabreissen*. 2. riva (ned), t. ex. *ein Haus*. 3. = *heruntermachen*.
 herunterschlagen, *I. tr.* slå ned, t. ex. *Äpfel*; slå af, hugga af, t. ex. *den Kopf*: fälla, släppa ned, t. ex. *die Klappe des Wagens*. *II. itr. s.* falla ned.
 herunterschrauben, *tr.* skrufva ned, t. ex. *die Lampe*.
 herunterwärts, *adv.* hit nedåt.
 herversetzen, *tr.* och *sich* ~ flytta, förflytta (sig) hit.
 hervor, *adv.* fram.
 hervorarbeiten, *I. tr.* med arbete med möda framskaffa, framdraga, bringa i dagen. *II. Sich* ~ arbeta sig fram, upp.
 hervorblicken, *itr. h.* blicka, titta, sticka fram, blifva synlig, framträda.
 hervorblühen, *itr. h.* och *s.* blomstrande, som blomma framträda, spricka ut; *blm.* uppblomstra.
 hervorbrechen, *itr. s.* bryta fram, ut, framträda.
 hervorbringen, *tr.* frambringa, framtaga, få fram.
 hervordrängen, *tr.* och *sich* ~ tränga, skjuta, kuuffa (sig) fram, göra (sig) bemärkt.
 hervorbringen, *itr. s.* tränga fram, ut.
 hervorführen, *tr.* föra, leda fram.
 hervorgehen, *itr. s.* framgå, framträda.
 hervorheben, *I. tr.* framhålla, låta framträda. *Etw. über etw. anderes* ~ framhålla ngt framför ngt annat. *II. Sich* ~ framträda; *blm.* göra sig bemärkt, utmärka sig.
 hervorholen, *tr.* framhämta.
 hervorkehren, *tr.* vända ut, utåt.
 hervorkeimen, *itr. s.* skjuta fram, spira upp.
 hervorkommen, *itr. s.* komma fram.
 hervorkönnen, *itr. h.* kunna komma fram.
 hervorkriechen, *itr. s.* krypa fram.
 hervorlangan, *tr.* framtaga.

hervorlassen, *tr.* släppa fram.
 hervorleuchten, *itr. h.* lysa, glänsa, skymta fram; *blm.* tydligt framgå.
 hervorlocken, *tr.* locka fram.
 hervormachen, *F sich* ~ komma fram; *blm.* göra sig bemärkt.
 hervor müssen, *itr. h.* vara tvungen att komma fram, måste fram.
 hervornehmen, *tr.* framtaga.
 hervorragen, *itr. h.* 1. skjuta fram, ut. *Er ragte um einen ganzen Kopf über alle[n] hervor*: han var hufvudet högre än alla de andra. 2. vara framstående. ~*d*: framstående.
 hervorrauschen, *itr. s.* brusa fram, brusande komma fram, ut.
 hervor rücken, *I. tr.* flytta fram. *II. itr. s.* rycka fram.
 hervor rufen, *tr.* 1. ropa fram. 2. framkalla, åstadkomma.
 hervor schaffen, (*svag böja*) *tr.* framskaffa.
 hervor schießen, *itr. I. h.* *Hinter einem Baume* ~ stå, ligga bakom ett träd och skjuta. 2. *s.* rusa, pilsnabbt komma fram.
 hervor schleichen, *itr. s.* och *sich* ~ smyga sig fram.
 hervor schmecken, *itr. h.* *Der Pfeffer schmeckt hervor*: pepparn käns i trots af de andra kryddorna, tar öfverhand.
 hervor sehen, *itr. h. s.* se, titta fram.
 hervor sollen, *itr. h.* skola fram.
 hervor spriessen, *itr. s.* uppspira.
 hervor springen, *itr. s.* hoppa, springa, komma fram.
 hervor spritzen, *tr.* och *itr. s.* spruta fram, ut.
 hervor spruden, *itr. s.* uppspira.
 hervor sprudeln, *itr. s.* sprutta, välla fram, upp.
 hervor stechen, *itr. h.* sticka fram; *blm.* framträda, fördelaktigt afsticka, utmärka sig.
 hervor stehen, *itr. h.* skjuta fram; *blm.* vara framstående. ~*d*: framstående.
 hervor steigen, *itr. s.* stiga fram.
 hervor strecken, *tr.* sträcka, räcka fram.
 hervor strömen, *itr. s.* strömma fram, ut.
 hervor stürzen, *itr. s.* störta, rusa fram, ut.
 hervor süchen, *tr.* söka, leta fram.
 hervor tauchen, *itr. s.* dyka fram, upp.
 hervor thun, *I. tr.* * lägga, taga fram. *II. Sich* ~ utmärka sig.
 hervor treiben, *I. tr.* drifva fram. *II. itr. s.* skjuta fram, spira upp.
 hervor treten, *itr. s.* framträda.
 hervor wachsen, *itr. s.* växa fram, ut.
 hervorwagen, *sich* ~ våga sig fram.
 hervor zaubern, *tr.* framtrolla.
 hervor ziehen, *I. tr.* framdraga. *II. itr. s.* tåga fram.
 hervor wackeln, *itr. s.* närma sig, komma gående med vaggande gång som en anka.
 hervor wälzen, *sich* ~ våga sig hit.
 herwälzen, *tr.* och *sich* ~ vältra, rulla (sig) hit(åt).

herwärts, I. adv. hitåt. II. prep. med gen. el. dat. på denna sida om, hitom.

herwätscheln = herwackeln.

Hörweg, -[e]s, 0, m. hitväg. Der Hin- und ~ vägen fram och tillbaka.

herweisen, tr. visa hit.

herwerfen, I. tr. kasta hit. II. Sich über jmdn, etw. ~ kasta sig öfver, angripa ngn, ngt.

herwinken, tr. vinka hit.

herwollen, itr. h. vilja komma hit.

Herz, -ens, -en, n. 1. hjärta, ofta bilat., t. ex. a)

ein gutes ~ haben, nach ~ens Lust, sein ~ ausschütten: utgjuta sitt hjärta, das ~ auf dem rechten Flecke haben, wes das ~ voll ist, des geht der Mund über: hvaraf hjärtat fullt är, däröfver talar munnen; med prep. etw.

liegt mir am ~en: ngt ligger mig om hjärtat, jmdm etw. aus ~ legen: lägga ngn ngt på hjärtat, aus tiefstem ~en: ur djupet af sitt hjärta, von ~en gern: hjärtans gärna, jmdm von ~en gut sein: hjärtligt hålla af ngn, mir fällt ein Stein von ~en: det faller en sten från mitt hjärta; b) särskilda fall.

Sie sind ein ~ und eine Seele el. zwei ~en und ein Schlag: de äro ett (hjärta och en själ). Mache mir das ~ nicht noch schwerer: gör mig icke ännu mera ledsen. Ich kann zu diesem Menschen kein ~ fassen: jag kan ej fatta ngt förtroende till denna människa.

Sich ein ~ fassen: fatta mod. Jmdm ~ machen: ingifva ngn mod. Sich das ~ aus dem Leibe ärgern: blifva utom sig af förgärlse.

Etw. nicht übers ~ bringen können: ej kunna förmå sig, ej hafva hjärta till ngt. Wie ist dir ums ~? hur är du till mods? Es wird mir leichter ums ~ jag känner mig lugnare.

Der Kummer frisst an seinem ~en: bekynnen tära på hans krafter. Sie ist ihm aus ~ gewachsen: han har fäst sig mycket vid henne. Das schneidet einem durchs ~ det är hjärtskärande. Das ist ihm ein Stich durchs ~ det gör honom mycket ondt. Ich spreche mit dem ~en in der Hand el. wie's mir ums ~ ist: jag talar uppriktigt.

Er liess es sich zu ~en gehen el. er nahm es zu ~en: det gick honom till sinnes. 2. kortspet: hjärter. 3. bot. kärna, kärnved. -allerliebste, a. 1. aldrakärest. Mein ~er: min hjärtanskär. 2. högeligen förtjusande. -beklemmung, -en, f. med. hjärtklämning; bilat. hjärtängslan, beklämning. -beutel, -s, -, m. hjärtsäck. -bewegend, a. hjärtskakande, rörande. -blatt, -[e]s, -er f, n. bot. hjärtblad; F unä. hjärtegrön. -blut, -[e]s, 0, n. med. arteriellt blod; unä. hjärteblod. -brechend, a. förkrossande. -bruder, -s, -f, m. hjärtebror. -dame, -n, f. hjärter dam. -einig, a. ett hjärta och en själ, liktänkande. -einzig(e), (adj. böjn.) m. hjärtevän. -erfreund, -erfreulich, a. glädjande, upplifvande. -ergreifend, a. gripande. -erhebend, a. upplyftande. -er-

quickend, a. vederkvickande. -erschütternd, a. hjärtskakande. -erweiterung, -en, f. med. hjärtats utvidgning, för stort hjärta. -fell, -[e]s, -e, n. med. hjärtsäck. -förmig, a. hjärtformig. -geliebte(r), (adj. böjn.) m. och f. hjärtanskär. -gewinnend, a. hjärtevinande, intagande. -grube, -n, f. med. hjärtgrop, maggrop. -höhle = -kammer. -innig, a. hjärtinnerlig. -Jesus-Andacht, 0, f. Jesu heliga hjärtas tillbedjan. -kammer, -n, f. med. hjärtkammare. -kirsche, -n, f. ett slags hjärtformiga körsbär. -klappe, -n, f. med. hjärtvalvel. -klopfen, -s, 0, n. hjärtklappning. -kränkend, a. i hög grad kränkande, sårande. -lieb, a. hjärtligt kär. -liebchen, -s, 0, n. -liebste(r), (adj. böjn.) m. och f. hjärtanskär, hjärtevän. -los, a. 1. hjärtlös, grym. 2. modfald, feg. -lösigkeit, 0, f. 1. hjärtlöshet. 2. feghet. -muschel, -n, f. zool. hjärtmussla (Cardium). -nagend, a. om bekymmer: gnagande. -ohr, -[e]s, -en, n. med. hjärtöra. -pochen = -klopfen. -schlächtigkeit, 0, f. kvickdrag hos blåstar. -schlag, -[e]s, -e f, m. 1. hjärtstöt, hjärtats slag. Bis zu meinem letzten ~e: intill mitt sista andedrag. 2. med. hjärtslag. -spann, -[e]s, 0, n. med. hjärtklämning. -stärkend, a. hjärtstärkande, styrkande. -stöss, -es, -e f, m. 1. med. hjärtstöt. 2. unä. nädestöt. -verfettung, -en, f. med. fettbildning kring el. i hjärtat. -vergrößerung, -en, f. med. hjärtats förstoring, för stort hjärta. -wasser, -s, 0, n. med. vattenutjätning i hjärtsäcken. -weh, -[e]s, 0, n. ondt i hjärtat; unä. hjärtesorg. -zerreissend, -zerschneidend, a. hjärtslitande. -e... Ex. ~leid, -[e]s, 0, n. hjärtesorg. Jmdm ein ~ anthon: tillfoga, bereda ngn en hjärtesorg. — -en... Ex. ~bändiger, -s, -, m. ~in, -nen, f. hjärtekuflare, hjärteklämma. ~könig, -[e]s, -e, m. hjärter kung. ~könnig, -nen, f. hjärter dam. ~zähmer = ~bändiger. — -ens... Ex. ~angelegenheit, -en, f. hjärteangelägenhet, hjärtesak. ~angst, -e f, f. hjärtängest. ~beichte, -n, f. hjärtats bikt. ~bruder, -s, -f, m. hjärtebror. ~freude, -n, f. hjärtefröjd. ~freund, -[e]s, -e, m. ~freundin, -nen, f. hjärtevän. ~froh, a. hjärteglad. ~gut, a. hjärtegod. ~güte, 0, f. hjärtegodhet. ~junge, -n, -u, m. ~kind, -[e]s, -er, n. hjärtebarn. ~königin, -nen, f. hjärtats drottning. ~kummer, -s, 0, n. hjärtesorg. ~kundige(r), ~kündige(r), (adj. böjn.) m. hjärtats ransakare. ~lust, 0, f. hjärtans lust. ~mann, -[e]s, 0, m. hjärtevän. ~meinung, -en, f. Ich sagte ihm meine ~ jag sade honom mitt hjärtas mening. ~not[h], -e f, f. hjärtats nöd, stor nöd beträffande ngt, som ligger en om hjärtat. ~qual, -en, f. inre kval. ~sprache, 0, f. hjärtats språk. ~tröst, -[e]s, 0, m. 1. tröst för hjärtat, själströst. 2. bot. grå mynta (Mentha silvestris). ~wunsch, -es, -e f, m. hjärtlig önskan.

h^{er}zählen, *tr.* räkna npp.

Herze, * = Herz.

herz|len, -[e]s|t, -te, ge-t, *tr.* smeka.

herzhaft, *a.* modig, manlig, oförskräckt, rask.

Herzhaftigkeit, *0, f.* oförskräckthet, raskhet.

herziehen, *I. tr.* draga hit. **II. itr.** 1. *s.* tåga hit, komma tågande; flytta hit. 2. *h.* operas. *Es zieht von jener Seite her:* det drar från det där hållet.

herzig, *a.* 1. hjärtlig, hjärtevinnande, tilldragande, förtjusande, söt. 2. som har kärnved.

herzlich, *a.* 1. hjärtlig. 2. *ss. adv.* uttrycker ~ ofta blott en hög grad, t. ex. ~ *gern:* hjärtans gärna, *das ist ei. thut mir ~ leid:* det gör mig mycket ondt, *es ist mir ~ sauer geworden:* det har beredt mig mycken möda, *F sie ist ~ hässlich:* hon är gruffigt ful.

Herzlichkeit, *0, f.* hjärtlighet.

Herzog, -[e]s, -e el. vanl. -e †, *m.* hertig. -s... *Ex.* ~hüt, -[e]s, -e †, *m.* hertighatt.

Herzogin, -nen, *f.* 1. hertiginna. 2. ett slags hvilstol.

herzoglich, *a.* hertiglig.

Herzog[h]üm, -[e]s, -er †, *n.* hertigdöme.

herzú = herbei, heran. — *Anm.* Sms. med herzu äro likaledes liktydiga med sms. med herbei och heran.

Hespe *se* Haspe.

Hesse, -n, -n, *m.* hessare. *F blinder* ~ en som ej ser, ej har ögon att se med.

Hessin, -nen, *f.* hessisk kvinna, hessiska.

hessisch, *I. a.* hessisk. **II. n.** hessiska, hessiska dialekten, *sr deutsch.*

Hetäre, -n, *f.* hetär.

heterodóx, *a.* olika troende, heterodox.

heterogén, *a.* olikartad, heterogen.

Hetman, -s, -e el. -s, *m.* hetman.

Hetmanschaft, -en, *f.* hetmansvärdighet.

hetz, *interj.* buss på!

Hetz|le, -en, *f.* 1. hetsjagt; *bnd.* förföljelse, springande, brådska. 2. trakt där hetsjagt anställas. 3. koppel hundar till hetsjagt.

hetz|len, -[e]s|t, -te, ge-t, *I. tr.* 1. hetsa; *bnd.* *afv.* uppreta, uppegga, t. ex. *den Hund auf jmdn, hinter jmdn her:* hunden på ngn, *Leute an el. gegen el. wider einander:* personer mot hvarandra. *Die Hunde matt* ~ utmatta hundarne. *Die Diener halb tot* ~ alldeles uttrötta tjänarne. 2. på hetsjagt jaga, förfölja, eftersätta. *bnd.* *ein Gleichnis zu Tode* ~ allt för ofta uppreta en liknelse och därigenom göra den trivial; *ordsp.* *mit allen Hunden gehetzt sein:* vara slipad, vara en inpiskad skäl. **II. Sich [matt]** ~ trötta ut sig. **III. itr. h.** rusa, störta, jaga mot ngt mät.

Hetzer, -s, -, *m.* person som deltar i hetsjagt, som hetsar, uppeggar.

Hetzeréi, -en, *f.* hetsande, uppretande.

Heu, -[e]s, *0, n.* hö. *F bnd.* *Geld wie ~ haben:* hafva pengar som gräs. -boden, -s, -[†], *m.* höskulle. -bund, -[e]s, -e, -bündel, -s, -, *n.* höbunge. -ernte, -n, *f.* höskörd, höand. -ga-

bel, -n, *f.* högaffel. -harke, -n, *f.* höräfsa. -hopser, -hüpfel, -s, -, *m.* *F* gräshoppa. -machen, -s, *0, n.* höansning. -mahd, -en, *f.* -mähen, -s, *0, n.* slätter. -miete, -n, *f.* äkerbr. hövälm. -monat, -[e]s, -e, *m.* hömånad, juli. -ochs[e], -en, -en, *m.* 1. oxen som fodras med hö. 2. *F* dumhufvud. -pferd, -[e]s, -e, *n.* 1. häst som endast fodras med hö. 2. gräshoppa. 3. *F* dumhufvud. -rechen, -s, -, *m.* höräfsa. -same[n], -ns, -n, *m.* gräströ. -scheuer, -scheune, -n, *f.* hölada, höskulle. -schöber, -s, -, *m.* äkerbr. hövälm. -schrecke, -n, *f.* gräshoppa. -schuppen, -s, -, *m.* höskjul. -wage, -n, *f.* höväg. -wagen, -s, -[†], *m.* hövagn, hökärra. -zeit, -en, *f.* höand.

heubar, *a.* 1. högifvande. 2. som kan slås.

Heuchel... *Ex.* -büsse, *0, f.* låtsad botgöring, hycklad bättring. -christ, -en, -en, *m.* sken-helig person, skrymtare. -rede, -n, *f.* hycklande tal, hyckleri. -reue, *0, f.* hycklad ånger. -schein, -[e]s, *0, m.* falskt sken. -that, -en, *f.* skenhelig gärning. -thräne, -n, *f.* hycklad tår. -wort, -[e]s, -e, *n.* hycklad ord.

Heucheléi, -en, *f.* hyckleri, skrymteri, sken-helighet.

heuchellin, -te, ge-t, *I. itr. h.* hyckla, skrymta. **II. tr.** hyckla, låtsa.

Heuchler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* hycklare, hycklerska.

heuchlerisch, *a.* hycklande, skrymtaktig, sken-helig.

heul|en, -te, ge-t, *itr. h.* syssla med höskörden, ansa hö.

1. Heuer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* vid höskörden sysselsatt karl, kvinna.

2. Heuer, -n, *f.* arrende.

3. heuer, *adv.* i år; nu för tiden, nu.

heuer|in, -te, ge-t, *tr.* arrendera, hyra.

Heul... *Ex.* -affe, -n, -n, *m.* zool. vrålpå. -bruder, -s, -†, -michel, -s, -[s], *m.* *F* grinolle, liper. heul|en, -te, ge-t, *itr. h.* 1. tjuta. 2. *F* grina, lipa; *bnd.* gråta, klaga.

Heuler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* *F* grinolle, liper.

Heuleréi, -en, *f.* *F* tjut, grin, lipande.

Heune *se* Hüene.

heurig, *a.* förekommande i år, nu till dags; nuvarande.

heut, *vanl.* heute, *adv.* i dag. ~ *über acht Tage:* i dag åtta dagar till. ~ *abend:* i afton, ~ *morgen:* i morse, ~ *vornittag:* i dag på förmiddagen. ~ *den ganzen Tag:* hela dagen i dag. ~ *vor acht Tagen:* för åtta dagar sen. *Von ~ an:* hädanefter. *Das ~* utniden. *Heutzutage:* nu till dags, nu för tiden.

heutig, *a.* inträffande i dag, dagens, t. ex. ~ *de Zeitung:* dagens tidning; nuvarande, närvarande.

Hexámeter, -s, -, *m.* hexameter.

Hexe, -n, *f.* häxa, trollpacka. *F die arme* ~ det stackare kräket, *du kleine* ~ du lilla

skålm. -n... Ex. **~bann**, *[-e]s, -e, m.* besvärjelse mot häxors trolldom. **~banner**, *-s, -, m.* besvärjare. **~berg**, *[-e]s, -e, m.* berg där häxor sammankomma, i sht Brocken; blåkulla. **~brand**, *[-e]s, -e †, m.* häxförbränning, häxbål. **~büch**, *[-e]s, -er †, n.* svartkonstbok. **~fahrt**, *-en, f.* blåkullafärd. **~glaube[n]**, *-ns, 0, m.* tro på häxor. **~knoten**, *-s, -, m.* hoprulladt blad med insektbo i. **~kraut**, *[-e]s, -er †, n.* häxört (Circeæa). **~kreis**, *-es, -e, m.* trollkrets. **~kunst**, *-e †, f.* 1. 0, trolleri, trolldom, svartkonst. 2. trolldomskonst. **~mehl**, *[-e]s, 0, n.* lummerfrö, nikt. **~meister**, *-s, -, m.* häxmästare, trollkarl. **~probe**, *-n, f.* häxprof. **~prozess**, *-es, -e, m.* häxeriprocess. **~ritt**, *[-e]s, -e, m.* häxridt, blåkullafärd. **~sabbath**, *[-e]s, -e, m.* häxornas sabbat, valborgsmässanatten. **~schuss**, *-es, -e †, m.* ryggslag. **~segen**, *-s, -, ~spruch*, *[-e]s, -e †, m.* trollformel. **~tanz**, *-es, -e †, m.* häxdans. **~werk**, *[-e]s, -e, n.* trolleri.

hex|en, *[-es]t, -te, ge-t, I. itr. h.* häxa, trolldom. *Wie gehert:* a) som förtrollad, b) blixtnabbt. **II. tr.** genom trolldom åstadkomma.

hexenhaft, *a.* häxlik, häx-, troll-.

Hexenschaft, *-en, f.* 1. 0, egenskap af häxa. 2. samtliga häxor, skara häxor.

Hexer, *-s, -, m.* häxmästare, trollkarl.

Hexeréi, *-en, f.* häxeri, trolleri.

Hexerich, *[-e]s, -e, m.* = *Hexer*.

Hf. förkortning för *Halbfrazband*.

hi, *interj.* hi!

hie, föråldr. och poet. = *hier*.

Hieb, *[-e]s, -e, m.* 1. hugg, slag, rapp. *F es hat ~e gesetzt:* det har vankats prygel. *Faktn. auf ~ fechten:* hugga på sabel. *Der ~ sitzt:* det hugget, slaget tog, det var ett kraftigt hugg. *Bud. das ist ein ~ auf mich:* det är en pik åt mig, *F einen ~ haben:* a) hafva en skruf lös, b) vara på röken, *P einen ~ nehmen:* taga sig en sup, dricka ett tag. 2. skog. hygge. **-fechter**, *-s, -, m.* person som fäktar med huggvapen, huggar på sabel. **-fest**, *a.* som hugg ej biter på, hård, osårbar. **-schmarre**, *-n, f.* ärr efter hugg. **-waffe**, *-n, f.* huggvapen. **-wunde**, *-n, f.* huggsår, sabelhugg.

hiebei se *hierbei*.

Hieber, *-s, -, m.* huggare, pamp, sabel.

hiedannen, *adv.* föråldr. härifrån.

hiehér se *hierher*.

hienieden, *adv.* härnere, på jorden.

hier, *adv.* här, härstädes. *Von ~ an:* härifrån. *Von dort nach ~* därifrån hit. *Der Mann ~ den här mannen.* ~ *zu Lande:* här i landet, hos oss. ~ *beigefügt:* här bifogas. *Herr Baron ~, Herr Baron da:* jag bryr mig ej om edert 'herr baron'. Vid namnupprop: ~ *ja, jaha.* Sms. se nedan. — *Anm.* 1 sms. med

prep. och adv. äro vanl. dessa betonade; dock betonas *hier*, när det rum m. m., som det utmärker, skall framhållas, jfr *da* anm. Beträffande sms. s skiftande betydelse jfr sms. med *da*, till hvilka här nedan hänvisas.

hierán (äfv. *á -*), *adv.* härpå, härvid. ~ *kehré ich mich nicht:* det bryr jag mig ej om. *Jfr daran.*

Hierárch, *-en, -en, m.* hierark, kyrkofurste.

Hierarchie, *-en, f.* hierarki, prästvælde.

hierárchisch, *a.* hierarkisk.

hieráuf (äfv. *á -*), *adv.* härpå, härefter m. m., *jfr darauf.*

hieráus (äfv. *á -*), *adv.* härur, *jfr daraus.*

hierbei (äfv. *á -*), *adv.* härvid, *jfr dabei.*

hierdürch (äfv. *á -*), *adv.* härigenom, *jfr dadurch.*

hieréin (äfv. *á -*), *adv.* hitin, *jfr darein.*

hierfür (äfv. *á -*), *adv.* härför, *jfr dafür.*

hiergegen (äfv. *á -*), *adv.* häremot, *jfr dagegen I.*

hierhér (äfv. *á -*), *adv.* 1. hit, hitåt. 2. *Bis ~* hittills.

hierherúm (äfv. *á -*), *adv.* här omkring.

hierhérwärts, *adv.* hitåt, åt detta håll.

hierhín (äfv. *á -*), *adv.* hit, hitåt.

hierín (äfv. *á -*), *adv.* häri, häruti, *jfr darin.*

hierländisch, *a.* befintlig, bruklig här i landet, inrikes, infödd.

hierlands, *adv.* här i landet, hos oss.

hiermít (äfv. *á -*), *adv.* härmed, *jfr damit I.*

hiernách (äfv. *á -*), *adv.* häräfter, *jfr danach.*

hiernáchst (äfv. *á -*), *adv.* 1. strax härbredvid. 2. strax härefter. 3. härnäst.

hiernéban (äfv. *á -*), *adv.* härbredvid, härintill, härjämte.

hiernieden se *hienieden*.

Hieroglyphe, *-n, f.* hieroglyf. -n... Ex. **~schrift**, *-en, f.* hieroglyfskrift.

hieroglypisch, *a.* hieroglyfisk.

hierorts, *adv.* här på trakten, här.

Hierseis, *-s, 0, n.* härvaro.

hiersébst, *adv.* härstädes.

hierüber (äfv. *á -*), *adv.* häröfver, *jfr darüber.*

hierúm (äfv. *á -*), *adv.* här omkring, här om, *jfr darum 1, 2, 4.*

hierúnten (äfv. *á -*), *adv.* härnere, härnedan.

hierúnter (äfv. *á -*), *adv.* härunder, härbland, *jfr darunter.*

hiervón (äfv. *á -*), *adv.* häraf, härom, *jfr davon.*

hierwider (äfv. *á -*), *adv.* häremot, *jfr dagegen I.*

hierzú (äfv. *á -*), *adv.* hit, här till, *jfr dazu.*

hierzulande, *adv.* här i landet, hos oss.

hiesig, *a.* härvarande, härstädes förekommande.

hiezu se *hierzu*.

Hift, *[-e]s, -e, m.* jagthornslåt. **-horn**, *[-e]s, -er †, n.* jagthorn förårdigadt af ett oxhorn.

hihi, *interj.* hihi!

Hilf... se *Hülft...*

Himbeer|le, *-en, f.* 1. hallon. 2. hallonbuske.

-apfel, *-s, -†, m.* ett slags röda äpplen. **-eis**,

-es, 0, n. hallonglace. **-essig**, *[-e]s, -e, m.*

hallonättika. **-salt**, *[-e]s, -e †, m.* hallonsaft.

* åkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

-**strauch**, *-[e]s, -er †, m.* hallonbuske. **-wasser**, *-s, 0, n.* hallonlimonad. **-wein**, *-[e]s, -e, m.* hallonvin. **-en...** = föreg. sms.

Himmel, *-s, -, m.* 1. himmel. [*Wie*] *im ~ sein*: vara i sjunde himmeln. *Unter freiem ~* under bar himmel. *Verhüte der ~!* Gud bevare oss! *Ums ~s willen*: för Guds skull. *F der ~ hängt ihm et. er malt sich den ~ voller Bassgeigen*: han är i sjunde himlen, han ser allt i rosenrött. *Er kam wie vom ~ gefallen*: han kom som från skyarne. *Ich war wie vom ~ gefallen*: jag stod alldeles handfallen. *Er ist aus allen seinen ~n gefallen*: alla hans luftslott hafva ramlat. 2. luftstreck, klimat. 3. tronhimmel, baldakin. sängtak, tak i en soffett. **-ab**, *adv.* från himlen. **-an**, *adv.* upp mot himlen. **-angst**, *I a. II. -e †, f.* *F Mir wurde ~ et. ich habe eine ~ ausgestanden*: jag var i en förfärlig ångest. **-auf**, *adv.* upp mot himlen. **-bett**, *-[e]s, -en, n.* sparrlakanssäng. **-blau**, *I. a.* himmelsblå. **II. -[e]s, 0, n.** himmelsblått. **-brot**, *-[e]s, 0, n.* himlabröd. **-decke**, *-n, f.* baldakin. **-donnerwetter**, **-element**, *in-terj.* *F* kors för tusan! *f-n* anamma! **-empör**, *adv.* upp mot himlen. **-fahrt**, *-en, f.* himmelsfärd. **-fahrtsfest**, *-[e]s, -e, n.* **-fahrtstag**, *-[e]s, -e, m.* himmelsfärdsdag. **-farbe**, *0, f.* himlens färg, himmelsblått. **-froh**, *a.* högeligen förtjust, stormförtjust. **-höch**, *a.* himmelshög. **maai. jmdn ~ bitten**: bedja, besvärja ngn vid allt hvad dyrt och heligt är, *jmdn ~ erheben*: upphöja ngn till skyarne. **-reich**, *-[e]s, 0, n.* himmelrike. **-rein**, *a.* himlare. **-schön**, *a.* himmelsk skön. **-schreiend**, *a.* himmelsskriande. **-stürmend**, *a.* himmelsstormande, titanisk. **-stürmer**, *-s, -, m.* himmelsstormare, titan; rabulist. **-wärts**, *adv.* upp mot himlen. **-weit**, *a.* himmelsvid. *Ich bin ~ davon entfernt zu...* jag har aldrig haft ngn tanke på att... **-s...** *Ex.* **-achse**, *-n, f.* verldsaxel. **-bahn**, *-en, f.* stjärnors bana på himlen. **-bläue**, *0, f.* himmelsblått. **~bogen**, *-s, -, m.* 1. 0, himlahalv. 2. regnbåge. **~bote**, *-n, -n, m.* himmelsk budbärare, ängel. **~braut**, *-e †, f.* himlens brud, nunna. **~burg**, *-en, f.* gudaborg. **~bürger**, *-s, -, m.* himlens medborgare. **~feste**, *0, f.* himmelens fäste, himlahalv. **~feuer**, *-s, -, n.* poet. 1. blix. 2. sol. 3. helig hänförelse. **~gabe**, *-n, f.* himmelens gåfva, Guds gåfva. **~gegend**, *-en, f.* väderstreck. **~gewölbe**, *-s, 0, n.* himlahalv. **~heer**, *-[e]s, -e, n.* himmelsk härskara. **~karte**, *-n, f.* stjärnkarta, astronomisk karta. **~königin**, *-nen, f.* himladrottning. **~körper**, *-s, -, m.* himlakropp. **~kreis**, *-es, -e, m.* astr. himmelsekvator. **~kunde**, *0, f.* astronomi. **~kundig**, *a.* stjärnkunnig. **~leiter**, *-n, f.* himlastege. **~licht**, *-[e]s, -er, n.* himlaljus. **~luft**, *0, f.* eter, fria luften. **~lust**, *0, f.*

himlafröjd. **~raum**, *-[e]s, -e †, m.* himla-rymd, verldarymd, himmelsk region. **~richtung**, *-en, f.* väderstreck. **~schlüssel**, *-s, -, m.* 1. nyckel till himlen. 2. bot. gullviva (*Primula veris*). **~speise**, *0, f.* 1. himlaspis. 2. gudaspis. **~strich**, *-[e]s, -e, m.* luftstreck. **~t[h]au**, *-[e]s, 0, m.* 1. himlens dagg. 2. bot. ett slags hirs (*Panicum sanguinale*). **~wagen**, *-s, 0, n.* karlavagnen, stora björnen. **~wonne**, *-n, f.* himmelsk, salig fröjd. **~zeichen**, *-s, -, n.* stjärnbild. **~zelt**, *-[e]s, 0, n.* himmelens fäste.

Himmeléi, *-en, f.* F himlande.

himmel, *-n, -te, ge-t, I. itr. h. 1. ** blixtra. 2. * flyga i rymden. 3. affida. 4. F himla sig. **II. tr.** vanl. part. **gehimmelt**: öfverhållf, *t. ex. gehimmelte Bettstelle*, *sfr Himmel 3.*

himmlisch, *a.* 1. på himlahalvvet, i verldarymden befintlig, *t. ex. die ~en Körper*: himlakropparne. 2. himmelsk; gudomlig. *Die ~en*: himmelens invånare.

hin, *adv.* 1. bort från den talande, hän, *t. ex. geh ~ zu ihm, auf den Berg* ~ hän mot bärget, *ât bärget till, fern et. weit ~ långt* bort, *nach oben ~ uppåt, überall et. allerwärts ~* *ât alla håll, rechts ~* *ât höger*. 2. betecknar en utsträckning utmed, fram, *t. ex. an der Mauer ~ utmed, längs med muren, der Weg geht durch blühende Wiesen ~ vägen går fram öfver blomstrand ängar. Das geht in einem ~* *det fortgår oafbrutet. Still vor sich ~ arbeten*: arbeta tyst för sig så att arbetet liksom utsträcker sig öfver det närmast liggande. 3. utsträckning i tid. *Vom Morgen bis zum Abend ~ från morgon till kväll. Spät in die Nacht ~ tills långt fram på natten. Es ist noch lange ~* *det är långt dit. Die Sache zieht sich ~* *det drar ut på längden med saken. Sich ~ helfen*: draga sig fram. 4. borta, försvunnen, medtagen, *t. ex. meine Ruh' ist ~* *mitt lugn har försvunnit, är sin kos, sie ist ganz ~* *hon är starkt medtagen, alldeles utmattad. 5. särskildt fall a) Ich wage es darauf ~* *jag vågar det på grund därpå, auf sein Versprechen ~* *på grund af hans löfte. Auf die Gefahr ~ alles zu verlieren*: med fara att förlora allt. *Aufs Ungewisse ~* *hvad som än må hända. b) ~ und her*: hit och dit, fram och tillbaka, *t. ex. ~ und her fahren, gehen, laufen, reden, schicken, schwanken, sprechen; ~ und her streiten*: ihärdigt disputera, *~ und her bedenken*: noga, allsidigt öfverväga. *Er weiss weder ~ noch her*: han vet hvarken ut eller in. *Das ist nicht ~, nicht her*: det är hvarken fogel eller fisk. *Ein paar Mark ~ oder her*: ett par mark mer eller mindre. *Worte ~ Worte her*: jag bryr mig ej om ord et. prata så mycket ni vill men... *Das ist ~ wie her*: det är sak samma. c) *~ und wieder*: om rum: här och där, om tid: då och då, alltemellan-

åt. d) ~ und zurück: fram och åter. — Sms. se nedan.

hinab, adv. ned från den talande; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras; för öfr. jfr sms. med *hinunter* och *herab*. *Hinauf und ~* upp och ned. *Ehlt. ~ mit ihm!* ned med honom! *Den Fluss ~* utför strömmen.

hinabdringen, itr. s. tränga ned.

hinabfahren, I. itr. s. fara, resa ned. *Den Fluss ~* fara utför floden. *II. tr.* köra, skjutsa ned.

Hinabfahrt, -en, f. nedfärd, färd utför.

hinabschlängeln, sich ~ slingra sig utför.

hinabschroten, tr. vältra ned.

hinabsteigen, itr. s. stiga ned, *einen Berg:* utför ett berg.

hinabwärts, adv. nedåt.

hinaltern, itr. s. åldras mer och mer.

hinán, adv. fram till, åt, uppför från den talande; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras; för öfr. jfr sms. med *heran*.

hinángen, itr. s. An *etw.* (ack.) ~ gå fram till ngt, i riktning åt ngt. *Den Berg ~* gå uppför backen, bärget.

hinánkriechen, itr. s. An *etw.* (ack.) ~ krypa fram till, i riktning åt ngt. *Den Berg ~* krypa uppför backen, bärget.

hinarbeiten, I. itr. h. Auf *etw.* (ack.) ~ med sitt arbete sträfvä till ngt. **II. Sich ~** 1. blifva utmattad genom arbete, öfveranstränga sig. **2. Sich nach *etw.* ~** arbeta, anstränga sig för att uppnå ngt.

hinauf, adv. dit upp, upp från den talande; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras; jfr äfv. sms. med *auf* och *herauf*. *Von unten ~* nedifrån (upp). *Den Fluss ~* uppför floden.

hinaufarbeiten, sich den Berg ~ sträfvä uppför bärget. *Bna. sich ~* arbeta sig upp.

hinaufbegeben, sich ~ begifva sig upp.

hinaufbegleiten, tr. ledsaga upp.

hinaufbringen, tr. bringa, bära, köra, skaffa upp.

hinauffahren, I. itr. s. fara, åka, resa upp, *den Berg:* uppför backen, bärget. **II. tr.** köra, skjutsa upp.

hinaufgehen, itr. s. gå upp, stiga upp.

hinaufkammen, tr. kamma upp.

hinaufklängen, tr. och *itr. h.* lunga, räckta upp.

hinauflassen, tr. släppa upp.

hinauflaufen, itr. s. springa upp.

hinaufleuchten, itr. h. lysa, kasta sitt sken uppåt. *Jmdm die Treppe ~* lysa ngn uppför trappan.

hinaufreichen, tr. och *itr. h.* räckta upp.

hinaufreiten, itr. s. rida upp.

hinaufrücken, I. tr. flytta upp. **II. itr. s.** tåga, rycka upp.

hinaufschrauben, tr. och *sich ~* skruvfa upp (sig).

hinaufschwingen, I. tr. svänga, kasta upp. **II. Sich ~** svinga sig upp.

hinaufsteigen, itr. s. stiga upp uppför ngt. *Den Berg ~* bestiga bärget.

hinaufstimmen, tr. mus. stämma högre. *Bnd. seine Ansprüche ~* höja sina anspråk.

hinauftragen, tr. bära upp.

hinauftreiben, tr. drifva upp. *Den Preis ~* höja, stegra priset.

hinaufwärts, adv. uppåt.

hinaufziehen, I. tr. draga upp, *bnd.* uppskörta.

II. Sich ~ draga sig, gå upp, t. ex. *der Weg zieht sich den Berg hinauf:* vägen går uppför bärget. **III. itr. s.** tåga, flytta upp.

hinaus, adv. ut från den talande; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras; jfr äfv. sms. med *heraus* och *aus*. *Nach vorn ~ wohnen:* ha sin våning belägen på husets framsida, utåt gatan. *Oben ~* ut genom taket, genom den öfre öppningen m. m.; *bnd. er will immer oben ~* han sträfvar alltid högt upp, vill flyga högre än vingarne bära. *Zum Thor ~* ut genom porten. *Aufs et. * ins Feld ~* utåt landet, utåt ågorna. *Über das Ziel ~* utöfver målet. *Ehlt. ~ mit dir!* ut med dig! *nicht wissen wo ~ a)* ej veta hvar utgången är, *b)* *bnd.* ej veta hvad man skall taga sig till, vara rådvill, *wo soll das ~?* hvart skall det taga vägen?

hinausbauen, tr. bygga ut. *Sein Haus um zwei Fuss weiter ~* bygga sitt hus två fot längre fram, längre ut åt gatan o. s. v.

hinausbegleiten, tr. följa ut.

hinausbringen, tr. skaffa, tåga, bära, köra ut.

hinausdringen, itr. h. In die Zukunft ~ tänka på framtiden.

hinausfahren, I. tr. köra, skjutsa ut. **II. itr. s.** fara, åka ut. *Über *etw.* (ack.) ~* fara förbi ngt.

hinausführen, tr. och *itr. h.* föra, leda ut, om en väg äfv. gå ut. *Diese Thür führt auf den Hof hinaus:* det här är dorren till gården.

hinausgehen, itr. s. gå ut. *Das Zimmer geht auf den Hof hinaus:* rummet ligger åt gården. *Über *etw.* (ack.) ~* gå utöfver et. förbi ngt.

hinauslaufen, itr. s. 1. springa ut. 2. rinna ut.

3. Auf *etw.* (ack.) ~ afse ngt. *Es läuft auf eins hinaus:* det kommer på ett ut.

hinausmüssen, itr. h. vara tvungen att, måste gå ut et. ur.

hinauspacken, F sich ~ packa sig ut.

hinausragen, itr. h. *Über *etw.* (ack.) ~* a) räckta ut öfver ngt, b) höja sig öfver, vara högre än ngt. *In das Meer ~* sträcka sig ut i hafvet.

hinausrücken, I. tr. 1. flytta, rycka ut. 2. framskjuta, uppskjuta. **II. itr. s.** rycka ut.

hinausschaffen, (avug böja.) tr. *Etw. ~* taga ut ngt, laga att ngt kommer ut.

hinausschießen, tr. fram-, uppskjuta.

hinausschießen, tr. och *itr. h.* skjuta ut, t. ex. *einen Pfeil zum et. durchs Fenster. Über *etw.* (ack.) ~* skjuta öfver et. förbi ngt.

hinaussein, itr. s. 1. vara ut, hafva gått ut. 2. *Über *etw.* (ack.) ~* hafva kommit, gått förbi ngt. *Bnd. darüber bin ich hinaus:* det är för mig en öfvervunnen ståndpunkt.

hinaussetzen, I. tr. 1. sätta, ställa ut. 2. framskjuta, uppskjuta. II. *Sich* ~ flytta sig ut, gå ut och sätta sig.

hinausstecken, tr. sticka, hänga, räcka ut.

hinausstehlen, *sich* ~ stjäla, snyga sig ut.

hinausstossen, tr. stöta, knuffa ut.

hinausströmen, itr. s. strömma ut.

hinausweisen, tr. visa ut.

hinauswerfen, tr. kasta ut. *Jmdn zur Thüre* ~ kasta ut ngn.

hinauswollen, itr. h. 1. vilja (komma) ut. 2. *Wo will das hinaus?* hvart syftar det? hvad är meningen därmed? *Hoch* el. *oben* ~ högt högt, vilja komma högt upp; *zu hoch* el. *über seinen Stand* ~ vilja flyga högre än vingarne bära.

hinausziehen, I. tr. 1. draga ut. 2. draga ut på tiden med, fördröja. II. *Sich* ~ räcka, t. ex. *die Sitzung zog sich über zwei Stunden hinaus*. *Etw. zieht sich ins lange* el. *in die Länge hinaus*: ngt räcker länge, man drar ut på tiden med ngt. III. itr. s. I. tåga ut. 2. flytta ut, t. ex. *aufs Land*.

hinbefördern, tr. ditbefordra, frakta dit, föra dit. **Hinbeförderung**, f.

hinbegeben, *sich* ~ begifva sig dit, till stället.

hinbegleiten, tr. följa dit.

hinbestellen, tr. ditbestöra. *Jmdn zu jmdn, nach einem Orte* ~ tillsäga ngn att komma, kalla ngn till ngn, till ett ställe.

Hinblick, [-e]s, -e, m. blick på ngt; bildl. hänsyn. *Im ~ auf* (med ack.): med blicken fästad på, med hänsyn till.

hinblicken, itr. h. *Auf etw.* (ack.) ~ kasta blicken på, betrakta ngt. *Beim näheren* ~ vid närmare påseende.

hinbringen, tr. 1. *An einen Ort, zu jmdm* ~ bringa, föra till ett ställe, till ngn. 2. *Die Zeit* ~ tillbringa tiden. *Sein Leben kümmerlich* ~ med möda draga sig fram. 3. förslösa, gagnslöst göra slut på, förstöra.

hinbrüten, itr. h. rufva, vara försjunken i dystra tankar.

hinburzeln, itr. s. göra en kullerbytta, falla omkull.

Hind, [-e]s, -e, n. **Hinde**, -n, f. hind.

hindehnen, *sich* ~ sträcka sig, utbreda sig.

hindenken, I. itr. h. tänka på ngt ansett. *Wo denkst du hin?* hvad tänker du på. II. *Sich an einen Ort* ~ i tankarne förflytta sig till ett ställe.

hinderlich, a. hinderlig, hindrksam.

Hinderlichkeit, -en, f. 1. 0, egenskap att vara hinderlig. 2. hinder.

hinder|in, -te, ge-t, tr. hindra, förhindra, vara hinderlig för, stå i vägen för, korsa, rubba. *Jmdn am Schreiben* ~ a) hindra ngn att skriva, b) vara hinderlig för ngn vid skrifning. *Was hindert mich, dass ich dies [nicht] thue?* hvad hindrar mig att göra detta? **Hinderung**, f.

Hindernis[s], -ses, -se, n. hinder. -rennen, -s, -, n. hinderlöpning.

hindeuten, itr. h. *Auf etw.* (ack.) ~ a) peka, b) häntyda på ngt.

Hindin, -nen, f. hind.

hindoktern, tr. F *Jmdn* ~ taga lifvet af ngn med medicin, med kvacksalveri.

Hindrang, [-e]s, 0, m. trängtan, trängande, trängsel ngastades bän, tillopp. ~ *des Blutes zum Gehirne*: blodkongestion åt hjärnan.

hindrängen, tr. och *sich* ~ tränga (sig) dit.

hindringen, itr. s. tränga, nå dit, fram.

hindürch, adv. genom, igenom, t. ex. *die Stadt ~, die Nacht* ~. *Durch die Menge* ~ tvärs igenom mängden. — Sms. med *hindurch* äro liktydiga med sms. med *durch*, blott att vanl. gnm det förra ordet begreppet **GENOM** starkare betonas än gnm det senare, hvarför man ofta i st. f. **GENOM** har att sätta tvärs igenom.

hindürfen, itr. h. få komma dit.

hineilen, itr. s. skynda dit.

hinéin, adv. in vanl. i riktn. från den talande; så äfr. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras. *Tief in die Erde* ~ djupt ned i marken, i jorden. *Bis tief in die Nacht* ~ tills långt in på natten. *Sich in seine Seele* el. *sein Herz* ~ schämen: skämmas, blygas i sitt innersta. *Jr blau II, Gelag, Tag*. — Anm. De flesta sms. med *hinein* äro liktydiga med motsvarande sms. med *ein*, till hvilka därför beträffande de här ej anförda hänvisas; jfr äfr. sms. med *herein*.

hineinbringen, tr. F *jmdn* ~ bringa ngn i förlägenhet, i klänmma; ror otr. = *einbringen* I.

hineindenken, *sich in etw.* (ack.) ~ i tankarne förflytta sig in i ngt, tänka, sätta sig in i ngt.

hineinerstrecken, *sich* ~ sträcka sig, räcka in i ngt.

hineinfallen, itr. s. falla ned i ngt; bildl. gå i fallan, låta lura sig.

hineinfinden, *sich in etw.* (ack.) ~ finna sig i, sätta sig in i ngt.

hineingerat[h]en, itr. s. råka, komma, falla in, ned i el. ihland ogt.

hineinleben, I. itr. h. *In den Tag* ~ lefva på Guds försyn, utan tanke på framtiden, som om hvar dag vore den sista. II. *Sich in etw.* (ack.) ~ sätta sig in i, vänja sig vid ngt.

hineinprügeln, tr. 1. *Jmdn ins Haus* ~ med prygel, med käpprapp drifva in ngn i huset. 2. = *einbleuen*.

hineinragen, itr. h. räcka, sträcka sig, gå in, ut, ned i ngt.

hineinreden, I. itr. h. *In jmdn* ~ med sitt tal försöka göra intryck på ngn, predika för ngn. *Ins blaue* ~ tala utan eftertanke, prata dumheter. II. *Sich in Zorn* ~ tala tills man blir vred. *Sich in Unsinn* ~ sluta med att prata dumheter.

hineinreiten, I. itr. s. rida in. II. tr. och *sich* ~ F *jmdn, sich [in einen schönen Handel]* ~ bringa ngn i, råka i knipa, i förlägenhet.

hineinschlafen, *itr. h.* Bis in den hellen Tag ~ sofva till ljusan dag.
hineinsetzen, *sich in etw. ~ a)* gå och sätta sig i ngt, *b)* bjud. sätta sig in i ngt.
hineinstecken, *tr.* sticka, stoppa, lägga, sätta in.
hineinstudieren, *sich in etw. (ack.) ~* medels studier sätta sig in i ngt.
hinein thun, *tr.* lägga, sätta, ställa in *et.* ned ngt i ngt. *Einen Blick ~* kasta en blick in.
hineinwagen, *sich ~* våga sig att gå in i ngt.
hineinwärts, *adv.* inåt.
hineinzwingen, *tr.* trycka, prässa, drifva, slå in. *hinfahren, I. itr. s.* 1. fara, åka dit. 2. *An etw. (dat.) ~* fara utmed, längs med ngt. 3. *Über etw. (ack.) ~* fara fram över, fara över ngt. 4. fara sin kos, taga slut, försvinna. 5. fara hädan, afäida. **II. tr.** köra, skjutsa dit.
Hinfahrt, *-en, f.* 1. ditresa, bortresa. 2. hädanfärd.
Hinfall, *-[e]s, -e †, m.* nedfallande, sammanstörtande.
hinfallen, *itr. s.* falla omkull. *Der Länge nach ~* falla raklång.
hinfällig, *a.* färdig att falla, bräcklig, skröplig, dålig, klen, förgänglig.
Hinfälligkeit, *-en, f.* bräcklighet *m. m.* se föreg.
hinfinden, *sich ~* hitta dit, fram.
hinflapsen, **P**, **hinfläzen**, **P**, **hinfliegeln**, **F** *sich ~* makligt sträcka ut sig, vräka sig själfsvaldigt.
hinfliegen, *itr. s.* 1. flyga dit. 2. flyga bort. 3. *An der Erde ~* flyga utmed marken.
hinfliehen, *itr. s.* fly ngnstades hän, fly sin kos.
hinfließen, *itr. s.* flyta, rinna ngnstades hän. *Om uden:* förflyta.
hinfort, *adv.* hädanefter, framdeles.
Hinfracht, *-en, f.* ditfrakt, frakten bort.
hinführen, *tr.* föra dit, fram.
hinfür, * = *hinfort*.
Hingabe, *0, f.* öfverlemnande, hängifvenhet.
Hingang, *-[e]s, -e †, m.* gång dit, bortväg, bortgång, hädanfärd.
hingeben, **I. tr.** 1. *Jmdm etw. ~* räcka, gifva, öfverlemlna ngn ngt. 2. lemna, ofra. **II. Sich jmdm ~** öfverlemlna, hängifva, egna sig åt, uppoffra sig för ngn.
hingegen, *adv.* däremot.
hingehen, *itr. s.* 1. gå dit, bort. *Wo geht dieser Weg hin?* hvart går den här vägen? *bjud. auf etw. (ack.) ~* syfta på ngt. 2. *An etw. (dat.) ~* gå utmed, längs med ngt. *Über etw. (ack.) ~* gå fram över ngt; *bjud. leicht über etw. ~* lätt gå öfver, lätt, i förbigående vidröra ngt. 3. *om tid.* förflyta. 4. *vanl. F* taga slut, gå under. 5. gå så tämligen, så där. 6. *Jmdm etw. ~ lassen:* låta ngt gå oanmärkt, låta ngt passera; *das soll dir nicht ungestraft ~* det skall du få umgälla.
hingehören, *itr. h.* höra (dit), hafva sin plats ngnstades. *Es gehört da hin:* det hör dit, har sin plats där.

hingelangen, *itr. s.* komma, nå dit, fram.
hingerat[h]en, *itr. s.* råka, komma ngnstades hän.
hingliessen, *tr.* slå, hålla ut. *Hingegossen av.* utsträckt i en intagande ställning.
hingleiten, *itr. s.* 1. halka, glida (dit); halka omkull. 2. *bjud. über etw. (ack.) ~* halka öfver, blott i förbigående vidröra ngt.
hinhalten, *tr.* 1. hålla fram, dit. 2. uppehålla, *t. ex. jmdn mit Versprechungen*, fördröja. *Jmdn mit der Bezahlung ~* låta ngn vänta på betalningen.
hinghängen, *tr.* hänga (dit). *Wo soll ich es ~?* hvart skall jag hänga det?
hinhauchen, *tr.* och *itr. h.* andas på ngt. *Hingehaucht:* liggande som en fin slöja öfver ngt, lätt, otvungen, ledig.
hinhelpen, *itr. h.* och * *tr. Jmdm et. * jmdn ~* hjälpa ngn dit.
hinholen, *tr.* hämta dit.
hinhorchen, *itr. h.* lysana till ngt.
hinjagen, **I. tr.** jaga, köra, drifva dit. **II. itr. s.** jaga, spränga, galoppera dit.
Hinke... **Ex. -bein**, *-[e]s, -e, m.* och *n. F* halt person. *-spiel, -[e]s, -e, n.* lek, hoppa hage.
Hinkel, *-s, -, n. F* kyckling.
hink[en], *-te, ge-t, itr. h.* när riktningen framhållles *s.* 1. vara halt, halta, *t. ex. auf et. mit einem Fusse;* *bjud. der Vers, das Gleichnis hinkt;* *opers. es hinkt mit ihm:* det står skralt till med honom, med hans affärer. 2. linka; *om maskiner:* gå ojämnt.
Hinker, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* halt person.
hinknieen, *itr. s.* falla på knä, böja knä ngnstades.
hinkommen, *itr. s.* komma (dit, fram). *Ich komme nirgends hin:* jag kommer aldrig ut, sitter jämt inne. *Wo ist meine Uhr hingekommen?* hvart har min klocka tagit vägen?
hinkönnen, *itr. h.* kunna komma dit.
hinkränkeln, *itr. h.* vara sjuklig, klen, aftyna.
hinkriechen, *itr. s.* krypa dit.
hinkritzeln, *tr.* klottra dit.
Hinkunft, *0, f.* ditkomst, ankomst.
hinlangen, *tr.* och *itr. h.* langa, räcka dit. *Nach etw. ~* sträcka ut armen efter ngt.
hinlänglich, *a.* tillräcklig.
Hinlänglichkeit, *0, f.* tillräcklighet.
hinlassen, *tr.* släppa dit, fram.
hinlässig, *a.* slarfvig.
hinlaufen, *itr. s.* 1. springa dit. 2. rinna dit. 3. *An, längs etw. (dat.) ~* gå utmed, följa ngt, *t. ex. der Weg läuft längs der Mauer hin.*
hinleben, *tr.* och *itr. h.* framlefva, draga sig fram. *Vor sich ~* lefva tillbakadraget. *Hingelebt av.* utlefvad.
hinlegen, **I. tr.** lägga dit, ifrån sig, ned. **II. Sich ~** lägga sig (ned).
hinleiten, **hinlenken**, *tr.* leda dit(åt).
hinlocken, *tr.* locka dit.
hinlummeln = *hinfliegeln*.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

- hinmachen**, I. tr. 1. bringa, sätta dit. 2. *Etw. so* ~ göra ngt ytligt, slarfa med ngt. II. F *itr. s. och sich* ~ begifva sig, resa dit.
- Hinmarsch**, -es, -e †, m. ditmarsch, ditväg, bortväg.
- hinmarschieren**, *itr. s.* marschera dit, bort.
- hinmetzeln**, *hinmorden*, tr. mörda, slagta.
- hinmüssen**, *itr. h.* vara tvungen att komma, måste dit.
- hinnehmen**, tr. 1. *Jmdn, etw. mit* ~ taga ngn, ngt med sig (dit). 2. *Etw. von jmdm* ~ a) mottaga, b) tåla ngt af ngn. 3. medtaga ngnas krafter, trötta.
- hinneigen**, I. tr. och *sich* ~ böja, luta (sig) ned öfver ngt. II. *itr. h.* *Zu etw.* ~ luta åt ngt håll, känna böjelse för ngt.
- hinnen**, adv. [*Von*] ~ härifrån, hädan.
- hinopfern**, tr. och *sich* ~ (upp)offra (sig).
- hinpassen**, *itr. h.* passa (in) där.
- hinpflanzen**, I. tr. plantera, uppställa, uppreša där. II. *Sich* ~ ställa, sätta sig stadigt, bredbent ngnstades.
- hinplappern**, tr. F pladdra, rabbla.
- hinquacksalbern** = *hindoktern*.
- hinraffen**, tr. ryeka med sig, bortrycka.
- hinreden**, tr. och *itr. h.* säga, tala, prata tanklöst. *Zu jmdm* ~ vända sig till, tilltala ngn.
- hinreichen**, tr. och *itr. h.* räckta dit, fram, förslå. ~d: tillräcklig.
- Hinreise**, -n, f. ditresa, bortresa, bortväg.
- hinreisen**, *itr. s.* resa dit.
- hinreissen**, tr. 1. ryeka bort, med sig. 2. hänryeka, hänföra, förtjusa.
- hinreiten**, *itr. s.* rida dit.
- hinrichten**, tr. 1. *Auf. etw.* (ack.) ~ rikta på ngt. 2. förstöra, fördärfa. 3. afrätta.
- Hinrichtung**, -en, f. afrättning.
- Hinritt**, -[e]s, -e, m. ridt dit, ditväg, bortväg.
- hinrollen**, tr. och *itr. s.* rulla dit.
- hinrücken**, I. tr. flytta dit, närmare. II. *itr. s.* tåga dit.
- hinrudern**, *itr. s.* ro dit.
- hinsagen**, tr. säga utan eftertanke.
- hinsausen**, *itr. h.* susa öfver ngt.
- hinschaffen**, (svag böja.) tr. skaffa dit.
- hinschauen** = *hinsehen*.
- hinscheiden**, *itr. s.* affida, bortgå.
- hinscheren**, F *sich* ~ packa sig dit.
- hinschicken**, tr. skicka dit.
- hinschiessen**, I. tr. och *itr. h.* skjuta dit. II. *itr. s.* flyga, störta, rusa dit, bort.
- hinschiffen**, I. *itr. s.* 1. segla dit. 2. *An et. längs der Küste* ~ segla längs med kusten. II. tr. på fartig föra, frakta dit.
- hinschlachten**, tr. mörda, slagta.
- hinschlagen**, I. tr. slå dit, in (där). *Jmdm den Ball* ~ kasta bollen till ngn. II. *itr. 1. h.* slå till, slå på et. i ngt. 2. s. slå, falla omkull. *Der Länge nach* ~ falla raklång.
- hinschlängeln**, *sich* ~ slingra sig fram.
- hinschleichen**, *itr. s.* och *sich* ~ 1. smyga sig dit. 2. om tiden: långsamt förflyta; om vatten: långsamt flyta fram.
- hinschleifen**, (svag böja.) tr. släpa dit.
- hinschleudern**, tr. slunga, kasta dit, bort.
- hinschlummern**, *itr. s.* inslumra, afsomma.
- hinschleppen**, tr. och *sich* ~ släpa (sig) dit, fram.
- hinschleudern**, tr. slunga, kasta dit, bort.
- hinschlummern**, *itr. s.* inslumra, afsomma.
- hinschleppen**, *itr. s.* 1. = *hinschleichen* 1. 2. = *hingeleiten* 2.
- hinschmachten**, I. *itr. s.* förmäktta, tyna. II. tr. förmäkttande tillbringa, framlefa.
- hinschmelzen**, *itr. s.* smälta (bort).
- hinschmettern**, tr. våldsamt slå till marken, döda.
- hinschmierern**, tr. sudda, klottra dit.
- hinschreiben**, tr. nedskrifva.
- hinschüttern**, tr. hälla, slå dit, ut.
- hinschwätzen**, tr. 1. tanklöst säga, prata. 2. med prat tillbringa, födrifva tiden.
- hinschwimmen**, *itr. s.* simma, flyta dit.
- hinschwinden**, *itr. s.* aftyna, tyna bort.
- hinsegeln**, *itr. s.* *Nach einem Orte* ~ segla till en ort. *An der Küste* ~ segla längs, följa kusten.
- hinsehen**, *itr. h.* se dit. *Wo sehen Sie hin?* hvad ser ni på? *Ohne hinzusehen:* utan att se dit et. utan att se sig för.
- hinsehen**, *sich* ~ längta (dit). *Sich nach der Heimat* ~ längta hem.
- hinsenden**, tr. sända (dit).
- hinsetzen**, I. tr. sätta dit, ned. II. *Sich* ~ sätta sig (ned).
- Hinsicht**, -en, f. 1. hänseende, afseende, t. ex. *in dieser* ~. 2. hänsyn, t. ex. *in* ~ *auf seine Verdienste:* med hänsyn till hans förtjänster.
- hinsichtlich**, **hinsichts**, prep. med gen. med hänsyn till, beträffande.
- hinsiechen**, *itr. s.* gån sjuklighet aftyna.
- hinsingen**, tr. *Vor sich* ~ gnola. *Lang hingsungen:* utdragen.
- hinsinken**, *itr. s.* sjunka ned, segna, digna, sjunka samman, falla samman.
- hinsollen**, *itr. h.* skola, måste (gå) dit. *Wo soll es hin?* a) hvart skall det? b) hvar är dess plats? c) hvart bär det af?
- hinsprechen**, tr. säga helt lätt, utan vidare eftertanke. *Zu jmdm* ~ vända sig till ngn.
- hinsprengen**, I. *itr. s.* spränga, galoppa dit. II. tr. sprita, stänka (dit).
- hinspringen**, *itr. s.* hoppa (dit). *Wo ist es hingespungen?* hvart hoppade det?
- hinstecken**, tr. stoppa, lägga, hänga (dit, in).
- hinstellen**, I. tr. ställa dit, fram; bli. framställa, uppställa, t. ex. *eine Behauptung, jmdn als Muster*. II. *Sich* ~ ställa sig ngnstades. *Sich als et. zu etw.* ~ uppställa sig som ngt.
- hinsterben**, *itr. s.* dö så småningom, dö den ene efter den andre, dö hort, bortdö.
- hinstolpern**, *itr. s.* snafva och falla.

hinstreben, *itr. h. Nach etw.* ~ sträfvä till, eftersträfvä ngt.

hinstrecken, *I. tr. 1.* sträcka ut, räcka fram. **2.** slå till marken. **II. Sich** ~ sträcka ut sig, lägga sig (raklång), t. ex. *auf die Erde*: på marken.

hinstreichen, *I. itr. s. 1. An etw. (dat.)* ~ stryka, draga fram utmed ngt. **2.** om tiden: förflyta. **II. tr.** med streck, med penseldrag rita (dit).

hinstreuen, *tr.* utströ.

hinstürmen, *itr. s.* storma fram, bort, dit.

hinstürzen, *I. itr. s. 1.* stöta, hafigt falla. **2.** *Nach einem Orte* ~ stöta, rusa till ett ställe. **II. tr.** nedstörta, kullstörta.

hinsudeln, *tr.* kludda, sudda på ngt.

hint se *heint*.

hintän, *adv.* tillbaka, bakom, åsido.

hintändeln, *tr.* med lek, joller, skämt tillbringa, fördriva tiden.

hintánhalten, *tr.* tillbakahålla, hämma.

hintánlegen, *tr.* lägga åsido.

hintánsetzen, *tr.* tillbakasetta, åsidosätta, försumma.

hintánstehen, *itr. h.* stå tillbaka, åsidosättas, försummas.

hintánstellen, *tr.* akta mindre, ringakta, tillbakasetta.

hintappen, *itr. s.* och *sich* ~ trefva sig dit, fram.

hintaumeln, *itr. s.* ragla dit.

hintau, *adv.* bakom, bak, i bakgrunden, på baksidan, på ryggen, vid slutet. ~ *anfúgen*: tillfoga. *Sich an den Zug* ~ *anschliessen*: sluta sig till tåget. ~ *ausschlagen*: slå bakut. *Jmdn* ~ *aufs Pferd nehmen*: sätta ngn bakom sig på hästryggen. ~ *weit in der Türkei*: långt bort i Turkiet. *Von* ~ *bakifrán*. *Nach* ~ *bakåt*, tillbaka. *F da heisst 's lieber Peter* ~ *und lieber Peter vorn*: det är ett fasligt komplimenterande, är gruffligt rart.

hintenan, *adv.* vid slutet, vid ändan. *-stellung*, *0, f.* ställning vid slutet. *Die ~ des Wortes*: ordets ställning sist i satsen, efter ett annat.

hintendréin, *adv.* efteråt, efter.

hintenhin, *adv.* i slutet, till sist, sist.

hintennách, *adv.* i slutet, efteråt.

hintenüber, *adv.* bakåt.

hinter, *I. prep.* med *dat.* på frågan 'hvarest', med *ack.* på frågan 'hvarthän', bakom, efter. Ex. *Die Thüre* ~ *sich (dat.) zumachen*: stänga dörren efter sig, *jmdn* ~ *Licht führen, er steckt* ~ *der Sache*: han står bakom, *es ist ei. liegt ei. steckt etw.* ~ *der Sache ei. die Sache hat etw.* ~ *sich*: det ligger ngt bakom. ~ *einander gehen*: gå i rad, i gåsmarsh, *drei Wochen* ~ *einander*: tre veckor efter hvarandra. *Er kann weder vor noch ~ sich (ack.)*: han kan hvarken komma fram eller tillbaka; ~ *sich (ack.) gehen*: gå baklänges,

tillbaka. *Sich* ~ *die Arbeit hermachen*: taga itu med arbetet. *Jmdn* ~ *die Ohren schlagen*: gifva ngn en örfäl. *Man. ich werde es mir* ~ *die Ohren schreiben*: jag skall komma ihog det. ~ *jmds Schliche kommen*: komma underfund med ngn knep. *Das hätte ich nicht* ~ *ihm gesucht*: det skulle jag ej ha trott honom om. ~ *die Schule gehen*: skolka. *Jtr Binde, bringen* 3, *Halsbinde, her* 3, *hetzen* 1, 1. **II. a.** bakre, bortre, borterst, efterst, sist, bakom stående, bak-, t. ex. *die ~en Bänke*: de bortersta bänkarna, *die ~en Reihen*: de sista leden, *die ~en Zimmer*: de på baksidan belägna rummen. *Das ~ste zu vorderst und das vorderste zu ~st kehren*: aldeles vända upp och ned på det. *F der ~e*: baken, ändalykten.

Hinterachse, *-n, f.* bakaxel, bakhjulens axel.

Hinteransicht, *-en, f.* vy, plan af baksidan.

Hinterbacke, *-n, f.* skinka, bakbog, lär.

Hinterbein, *-[e]s, -e, n.* bakben. *Sich auf die ~e setzen ei. stellen*: a) sätta sig på bakbenen; *Man. b)* spjärna emot, streta emot, c) sätta sig till motvärn.

hinterbleiben, *itr. s. 1.* stanna efter. **2.** (- - -) efterleva. *Die Hinterbliebenen*: de efterlevande. *Drei Kinder sind hinterblieben*: han, hon har, de hafva lemnat efter sig tre barn.

hinterbringen, *tr. 1.* bringa, föra, bära bakåt, bakom ngt. **2.** svälja, få ned, t. ex. *keinen Bissen* ~ *können*. **3.** (- - -) *Jmdm etw.* ~ hemligen, bakom agns rygg underrätta ngn om ngt, framföra ngt till ngn. **Hinterbringung**, *f.* vanl. (- - -) till 3.

Hinterbringer, *-s, -, m.* ~in, -nen, *f.* 1. * en som för, bär ngt bakom ngt. **2.** (- - -) en som hemligen framför ngt till ngn, hemlig sagesman, angifvare.

Hinterbug, *-[e]s, -e †, m.* bakbog.

Hinterbühne, *-n, f.* teat. bakgrund, fond; del af teatern bakom scenen.

Hinterdeck, *-[e]s, -e, n.* † akterdäck.

hinterdréin, *adv.* efteråt.

Hinterebbé, *-n, f.* † ebbens sista stadium.

hintereinänder, *adv.* efter hvarandra, i rad.

Hintereisen, *-s, -, n.* ⊕ baksko (sko på en bakfot).

hinteressen, *tr.* svälja ned.

Hinterfläche, *-n, f.* baksida.

Hinterflagge, *-n, f.* † akterflagga.

Hinterflügel, *-s, -, m.* zool. bakre vinge.

Hinterfuss, *-es, -e †, m.* bakfot.

Hintergallerie, *-en, f.* † galleri på akterskeppet.

Hintergebäude, *-s, -, n.* = *Hinterhaus*.

Hintergebirge, *-s, -, n.* bortre del af en bergskedja.

Hintergedanke, *-ns, -n, m.* baktanke.

hintergehen, *I. itr. s.* gå bakom, bakåt. **II.** (- - -) *tr.* bedraga, narra. **Hintergéhung**, *f.* till II.

Hintergeschirr, *-[e]s, -e, n.* ⊕ hindertyg.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

Hintergestell, *-[e]s, -e, n.* ⊕ bakre delen af en ställning, i sht ~ *eines Wagens*: bakvagn.

Hinterglied, *-[e]s, -er, n.* 1. bakre lem, bakre led, bakben. 2. ✕ sista led.

Hintergrund, *-[e]s, -e †, m.* bakgrund.

Hinterhaar, *-[e]s, -e, n.* bakhår.

Hinterhalt, *-[e]s, -e, m.* 1. bakhåll, försåt. 2. * stöd.

hinterhalten, *tr.* 1. hålla ngt bakom sig el. ngt annat. 2. (- - - *) undanhålla, hålla hemlig, förtiga, dölja.

Hinterhand, *-e †, f.* 1. bakre hand på apor. 2. handlag (handen mellan handlofven och fingrarna). 3. hästens bakdel. 4. kortspel. efterhand.

Hinterhaupt, *-[e]s, -er †, n.* bakhufvud.

Hinterhaus, *-es, -er †, n.* 1. bakre del, baksida af ett hus. 2. bakhus (på baksidan af tomt el. gård beläget hus).

hinterhér, *adv.* 1. efter, bakom. 2. efteråt.

Hinterhof, *-[e]s, -e †, m.* bagård.

Hinterindien, *-s, 0, n. npr.* bortre Indien, östra indiska halfön.

Hinterkammer, *-n, f.* 1. på baksidan belägen kammare. 2. inre kammare, inre rum (inom ett annat rum; kabinet).

Hinterkastell, *-[e]s, -e, n.* † skans, akterkastell.

Hinterkeule, *-n, f.* bakbog, lår.

Hinterklaue, *-n, f. zool.* bakklo.

Hinterkopf, *-[e]s, -e †, m.* bakhufvud.

1. Hinterladen, *-s, †, m.* 1. bakbod, bodkammare. 2. bortre fönsterlucka.

2. hinterladen, *tr.* ✕ ladda bakifrån.

Hinterlader, *-s, -, m.* ✕ bakladdningsgevä.

Hinterladung, *0, f.* ✕ bakladdning. -s... *Ex.* ~*gewehr*, *-[e]s, -e, n.* ✕ bakladdningsgevä.

Hinterlage, *-n, f.* ngt som lagts bakom, underlag, stöd.

Hinterland, *-[e]s, -er †, n.* bakom ngt beläget land.

hinterlassen, *tr.* 1. släppa ngn, låta ngn gå bakom. 2. (- - - *) kvarlemnna, i sht lemna efter sig vid sin död. ~*e Werke*: efterlemnade skrifter. *Die ~en*: de efterlevande.

Hinterlassung, *f. till 2.*

Hinterlässenschaft, *0, f.* kvarlätenskap.

Hinterlast, *-en, f.* † baklast.

Hinterlastig, *a.* † akterlastig, baklastad.

Hinterlauf, *-[e]s, -e †, m.* jag. bakben.

Hinterleder, *-s, 0, n.* ⊕ bakläder, bakkappa.

hinterlegen, * *tr.* deponera, sätta i förvar.

Hinterléger, *-s, -, m.* ~*in, -nen, f.* depositör.

Hinterlégung, *-en, f.* deposition. -s... *Ex.* ~*akte*, *-n, f.* jur. inlagsaftal. ~*fonds*, *-y, -, m.* deponerad fond, deponerat kapital.

Hinterleib, *-[e]s, -er, m.* bakkropp.

Hinterlist, *0, f.* 1. list, försåt. 2. bakslughet, illistighet, lömskhet.

hinterlisten, * *tr.* öfverlista, försåtligt, lömskt bedraga.

hinterlistig, *a.* försåtlig, illistig, bakslug, lömsk.

Hinterlistigkeit = *Hinterlist* 2.

hinterm, sammandrag. af *hinter dem*.

Hintermann, *-[e]s, Hinterleute, m.* person som står el. går el. sitter bakom, kommer efter en.

Hintermast, *-[e]s, -en, m.* † mesanmast.

hintern, sammandrag. af *hinter den*.

Hinternaht, *-e †, f.* söm därbak, i ryggen.

Hinterperron, *-s, -s, m.* bakre plattform.

Hinterpferd, *-[e]s, -e, n.* stånghäst.

Hinterforte, *-n, f.* bakport.

Hinterfote, *-n, f.* bakfot, baktass.

Hinterrad, *-[e]s, -er †, n.* bakhjul.

Hinterraum, *-[e]s, -e †, m.* bortre, bakom en annat beläget rum.

Hinterreihe, *-n, f.* ✕ bakom stående, andra, sista led.

hinterrücks, *adv.* bakifrån, bakom ngns rygg, bndl. *av.* lömskt.

hinters, sammandrag. af *hinter das*.

Hintersass[e], *-en, -en, m.* 1. efterkommande. 2. torpare, backstugusittare.

Hintersatz, *-es, -e †, m.* gram. och log. eftersats.

Hinterschanze, *-n, f.* † skans.

Hinterschinkel, *-s, -, m.* lår, bakbog.

Hinterschiff, *-[e]s, -e, n.* † akterskepp.

hinterschleichen, *itr.* s. smyga sig bakom.

hinterschlingen, **hinterschlucken**, *tr.* F svälja ned.

hinterschütten, *tr.* F hålla, hvälva i sig.

Hintersege, *-s, -, n.* † aktersegel.

Hinterseite, *-n, f.* baksida, afvigsida.

Hintersitz, *-es, -e, m.* baksäte, baksits.

hinterstellig, *a.* 1. återstående, utestående. 2. försåtlig. 3. *Etw.* ~ *machen*: omintegöra ngt.

Hintersteven, *-s, -, m.* † akterstäf.

Hinterstich, *-[e]s, -e, m.* efterstyng.

Hinterstube = *Hinterkammer*.

Hinterstück, *-[e]s, -e, n.* bakstycke, ryggstycke; ryggstöd.

Hintert[h]eil, *-[e]s, -e, n.* och *m.* bortre del, bakdel; † akter.

Hinterthür[e], *-en, f.* bakdörr; löndörr. *Bndl.* *sich eine ~ offen halten*: ha reträtten fri, ha ett hål att krypa i.

Hintertreffen, *-s, 0, n.* ✕ arriérgarde, eftertrupp.

hinterreiben, *tr.* 1. drifva bakåt, tillbaka. 2. (- - - *) omintegöra.

Hintertreppe, *-n, f.* baktrappa; lönntrappa.

hintertrinken, *tr.* F hålla, hvälva i sig

Hinterverdeck, *-[e]s, -e, n.* † akterdäck.

Hinterviertel, *-s, -, n.* bakfjärdedel af slagstjär.

Hinterwagen, *-s, -[†], m.* bakvagn.

Hinterwald, *-[e]s, -er †, m.* skog i västern af Nordamerika, 'backwoods'.

Hinterwälder, *-s, -, m.* ~*in, -nen, f.* nybyggare i västern af Nordamerika, 'squatter'.

Hinterwand, *-e †, f.* bakvägg; *teat.* fond(vägg), bakgrund.

hinterwärts, *adv.* 1. bakåt, ↓ akterut. 2. = *hinterrücks*.

Hinterzehe, *-n, f.* zool. baktå, bakklo.

hinterziehen, *I. tr.* 1. *avr. sich* ~ draga (sig) bakåt, tillbaka, bakom *ngt.* 2. (- - - *) förskingra, försnilla. **II. itr. s. flytta till baksidan, utåt gården. **Hinterziehung**, *f.* *unl. I, 2.***

Hinterzimmer, *-s, -, n.* = *Hinterkammer*.

hinthun, *tr.* lägga, ställa (dit). *Wo hast du es hingethan?* hvar har du lagt det, gjort af det?

hintraben, *itr.* s. trafva (dit).

hintragen, *tr.* bära (dit).

Hintransport, *-[e]s, -e, m.* frakt dit, transport.

hinträumen, *sich wo* ~ drömma att man är ngnstädes, i drömmen förflytta sig till ett ställe.

hintreiben, *I. tr.* drifva (dit). **II. itr. s. drifva(s), flyta (dit).**

hintreten, *itr.* s. 1. tråda fram, närma sig. 2. *Man weiss nicht, wo man ~ soll:* man kan ej veta, hvar man skall gå (så smatsigt är det).

Hintritt, *-[e]s, 0, m.* 1. steg *unl.* inträde i *ngt.* 2. hädanfärd, död.

hinüber, *adv.* ditöfver, öfver, till andra sidan, till andra stranden. *Über etw.* (ack.) ~ öfver *ngt.* Så *äfv.* i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras.

hinüberblicken, *itr.* h. blicka, kasta blicken, se ditöfver, öfver till andra sidan.

hinüberbringen, *tr.* föra, sätta, få öfver till andra sidan.

hinüberreilen, *itr.* s. skynda ditöfver.

hinüberfahren, *I. tr.* köra, skjutsa, föra (dit) öfver, till andra sidan. **II. itr. s. fara, sätta öfver.**

Hinüberfahrt, *-en, f.* öfverresa.

hinüberfliegen, *itr.* s. flyga (dit)öfver.

hinüberfliessen, *itr.* s. flyta, rinna ditöfver, fram öfver *ngt.*

Hinübergang, *-[e]s, 0, m.* öfvergång öfver *ngt.*

hinübergehen, *itr.* s. gå öfver. *Über etw.* (ack.) ~ öfverskrida *ngt.* *Biid.* afsomna, aflida.

hinübergreifen, *itr.* h. räkka, sträcka fram handen öfver *ngt.* *In etw.* (ack.) ~ göra intrång på *ngt.*

hinüberhelfen, *itr.* h. och * *tr.* *Jmdm* *el.* * *jmdn* ~ hjälpa *ngn* att komma öfver.

hinüberkommen, *itr.* s. komma öfver.

hinüberkönnen, *itr.* h. kunna komma öfver.

hinüberlassen, *tr.* släppa öfver.

hinüberlaufen, *itr.* s. springa, rinna ditöfver.

hinüberlegen, *tr.* lägga öfver.

hinübermüssen, *itr.* h. vara tvungen att komma öfver, måste öfver.

hinüberreichen, *I. tr.* räkka *ngn* *ngt* öfver *ngt.* **II. itr. h. räkka, nå öfver.**

hinüberschaffen, (*avag böja*) = *hinüberbringen*.

hinüberschauen = *hinüberblicken*.

hinüberschiessen, *I. tr.* och *itr.* h. skjuta, maka (dit)öfver. **II. itr. s. flyga, störta, rusa (dit)öfver.**

hinüberschwimmen, *itr.* s. simma (dit)öfver.

hinübersehen, *itr.* h. blicka dit, bort.

hinüberseien, *itr.* s. hafva kommit (dit)öfver.

hinübersetzen, *tr.* och *itr.* s. sätta öfver.

hinüberspringen, *itr.* s. hoppa öfver, *über den Graben:* diket.

hinübersteigen, *itr.* s. stiga, klifva, klättra öfver.

hinübertragen, *tr.* bära dit öfver *ngt.*

hinüberwandern, *itr.* s. vandra ditöfver.

hinüberwerfen, *tr.* kasta (dit)öfver.

hinüberwollen, *itr.* h. vilja komma (dit)öfver.

hinüberziehen, **I. tr.** draga (dit)öfver; *gram.*

binda, t. ex. *die Endkonsonanten.* **II. Sich** ~ sträcka sig (dit)öfver. **III. itr.** s. 1. tåga, 2. flytta ditöfver, till andra sidan.

hinunter, *adv.* dit ned, ned, *vand.* i riktn. från den talande; så *äfv.* i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras; *jfr* ock sms. med *hinab*, *herunter*, *herab*.

hinunterbringen, *tr.* få, föra, bära ned.

hinunterressen, *tr.* svalja ned.

hinuntergehen, *itr.* s. gå, stiga ned, utför.

hinuntergiessen, *tr.* hålla ned; *F* hålla, hvälvva i sig.

hinunterschlingen, **hinunterschlucken**, *tr.* svalja ned.

hinuntertragen, *tr.* bära ned.

hinunterwerfen, *tr.* kasta ned.

hinwagen, *sich* ~ våga sig (dit).

hinwallen, *itr.* s. vallfärda (dit).

hinwandern, *itr.* s. vandra (dit).

hinwanken, *itr.* s. med vacklande steg gå, ragla (dit).

hinwärts, **I. adv.** bort. **II. prep.** med *gen. el. dat.* på andra sidan om.

1. **Hinweg**, *-[e]s, 0, m.* ditväg, bortväg.

2. **hinwég**, *adv.* ur vägen, bort från den talande; så *äfv.* i sms., af hvilka nedanstående anföras som exempel. **hinwégbeten**, *tr.* genom sina böner aflägsna *el.* afvända.

hinwégeilen, *itr.* s. skynda bort.

hinwéggehen, *itr.* s. gå bort, gå sin kos. *Über etw.* (ack.) ~ gå fram öfver *ngt*; *leicht über etw.* ~ halka öfver, lätt vidröra *ngt.*

hinwégheben, *sich* ~ aflägsna sig.

Hinwégnahme, *0, f.* borttagande.

hinwégnehmen, *tr.* borttaga.

hinwéggraffen, *tr.* borttrycka.

hinwéggschreiten, *itr.* s. *Über etw.* (ack.) ~ skrida fram öfver *ngt.*

hinwégsehen, *itr.* h. se bort. *Biid.* *über etw.* (ack.) ~ blunda för *ngt.*

hinwégsein, *itr.* s. *Über etw.* (ack.) ~ hafva hunnit öfver, lemnat bakom sig *ngt.* *Über solche Vorurteile bin ich hinweg:* sådana fördomar är jag upphöjd öfver.

hinwégsetzen, **I. tr.** sätta bort. **II. Sich** *über etw.* (ack.) ~ sätta sig öfver *ngt.*

hinwégspringen, *itr.* s. *Über etw.* (ack.) ~ hoppa öfver *ngt.*

hinwégstürzen, *itr.* s. rusa bort.

Hinweis, -es, -e, *m.* hänvisning, häntydning, antydning.
hinweisen, *tr.* och *itr. h.* *Auf etw.* (ack.) ~ hänvisa till, häntyda på, antyda ngt.
Hinweisung, -en, *f.* = *Hinweis*.
hinwelken, *itr. s.* vissna bort.
hinwenden, *sich* ~ hänvända sig.
hinwerfen, *I. tr.* kasta dit, bort, ned, omkull. *Auf das Papier* ~ hastigt nedskrifva el. skissera. **II.** *Sich* ~ kasta sig till marken.
hinwieder[um], *adv.* 1. till gengäld. 2. änyo.
hinwinken, *tr.* och *itr. h.* *Jmdn* el. *jmdm* ~ vinka åt ngn att komma dit.
hinwollen, *itr. h.* vilja (komma) dit.
hinwünschen, *tr.* och *sich* ~ önska (sig) dit.
Hinz = *Heinz* 1, 2.
hinzählen, *tr.* uppräknä.
hinzubern, *tr.* dittrolla.
hinzeigen, *tr.* och *itr. h.* hänvisa, visa, peka på ngt håll.
hinziehen. **I. tr.** 1. draga (dit). 2. draga till sig, rycka med sig. 3. draga ut på tiden med, fördröja. 4. uppehålla, hindra. **II.** *Sich* ~ 1. *Etw.* *zieht sich hin:* det drar ut på tiden med ngt, ngt är långvarigt. 2. sträcka sig, gå. *An etw.* (dat.) ~ gå utmed, följa ngt. 3. *Das Übel hat sich dort hingezogen:* det onda har flyttat sig dit. **III.** *itr. s.* 1. tåga, gå (ditåt, sin väg). 2. *Längs* el. *an etw.* (dat.) ~ gå längs med, följa ngt. 3. *Nach einer Stadt* ~ flytta till en stad.
hinzielen, *itr. h.* *Auf etw.* (ack.) ~ syfta till, afse ngt.
hinzögern, *tr.* fördröja, sinka.
hinzü, *adv.* 1. dit, fram, åt ett håll. 2. därtill, till; dessutom.
hinzubekommen, *tr.* få dessutom, på köpet.
hinzubitten, *tr.* *Einige Freunde* ~ utom de förut inbjudna bjuda ännu några vänner.
hinzudenken, *tr.* i tankarne tillfoga.
hinzudichten, *tr.* diktande tillägga, tillfoga.
hinzufügen, *tr.* tillfoga, tillägga, bifoga.
Hinzugang, -[e]s, 0, *m.* närmande.
hinzugehen, *itr. s.* gå dit, fram, närma sig.
hinzugehören, *itr. h.* höra dit, till.
hinzugesellen, *sich* ~ sälla sig till ngt, komma till.
hinzugiessen, *tr.* hälla till, på, späda på.
hinzukommen, *itr. s.* 1. komma tillstädes. 2. komma till. *Es kommt noch hinzu, dass ...* därtill kommer vidare att ...
hinzukönnen, *itr. h.* kunna komma fram till ngt
hinzukriechen, *itr. s.* krypa fram till ngt.
Hinzukunft, 0, *f.* tillkomst, ankomst.
hinzulassen, *tr.* släppa fram till ngt.
hinzulegen, *tr.* tillägga, bifoga.
hinzurechnen, *tr.* medräkna, tillägga.
hinzuschleichen, *itr. s.* smyga sig fram till ngt, smygande närma sig.
hinzuschreiben, *tr.* skriva tillägga.
hinzusetzen, *tr.* ytterligare framsätta; bifoga.

hinzuspinnen, *tr.* *Ein Pferd* ~ spädda för en häst till.
hinzüthun, *tr.* tillägga, bifoga.
hinzütreten, *itr. s.* 1. träda fram till ngt. 2. avsluta sig, sälla sig, tillkomma.
Hinzütritt, -[e]s, 0, *m.* 1. framträdande till ngt. 2. anslutning, tillkomst.
hinzüwerfen, *tr.* ytterligare kasta dit.
hinzüzählen, *tr.* medräkna.
hinzüziehen, *tr.* tillkalla.
Hiob, -s, -s el. -e, *m. npr.* Job. -s... Ex. ~ bote, -n, -n, *m.* olycksbud. ~ bötschaft, ~ post, -en, *f.* jobbspot.
Hippe, -n, *f.* 1. ⊕ trädgårdsknif med krokigt blad, krokknif; skära. 2. lie. 3. tunnå, gorå. 4. F get. -n... Ex. ~ bäcker, -s, -, *m.* ~ in, -nen, -f. person som bakar tunnår till sata. ~ eisen, -s, -, *n.* tunnåjärn. ~ klinge, -n, *f.* blad till en krokknif el. en skära.
Hippodrom, -[e]s, -e, *m.* hippodrom, rännbana, cirkus.
Hirn, -[e]s, -e, *n.* 1. hjärna. 2. ⊕ tvåryta (mot traets fibrer vinkelrät yta). *Über el. vor ~ behauen:* tvårhugga. -bohrer, -s, -, *m.* med. trepan. -brecher, -s, -, *m.* F rusdryck. -bruch, -[e]s, -e †, *m.* med. hjärnbräck. -brütig, *a.* vansinnig. -entzündung, -en, *f.* med. hjärnfeber. -gebürt, -en, *f.* -gespenst, -[e]s, -er, -gespin[n]st, -[e]s, -e, -gewebe, -s, -, *n.* hjärnspöke. -haut, -e †, *f.* med. hjärnhinna. -masse, 0, *f.* hjärnsubstans. -schädel, -s, -, *m.* -schale, -n, *f.* hjärnskål. -schlag, -[e]s, 0, *m.* med. hjärnslag. -seite, -n, *f.* ⊕ tvärsida. -spuk, -[e]s, -e, *m.* hjärnspöke. -toll, -verbrannt, -verrückte, *a.* F sprittgalen. -wurst, -e †, *f.* ett slags metvurst med hjärna i. -wut[h], 0, *f.* raseri. -wüt[h]ig, *a.* rasande, alldeles utom sig.
Hirsch, -es, -e, *m.* 1. hjort. 2. *Fliegender* ~ ekoxe. -bock, -[e]s, -e †, *m.* hjorthanne. -braun = -farben. -brust, -e †, *f.* hjortbringa. -eber, -s, -, *m.* zool. hjortsvin (*Sus babirusa*). -fährte, -n, *f.* jäg. hjortspår. -fänger, -s, -, *m.* hirschfjängare, jagtknif. -farbe, 0, *f.* hjortens färg, ljus brandgult. -farben, -farbig, *a.* ljus brandgul, blekröd. -feist[e], 0, *f.* jäg. tid då hjortarne äro fetast. -gallerte, -n, *f.* hjorthornsgelé. -garn, -[e]s, -e, *n.* hjortnät. -garten, -s, -†, *m.* hjortpark. -gelös, -es, 0, *n.* = -losung. -gerecht, *a.* hemmastadd i, van vid hjortjagt. -geweih, -[e]s, -e, *n.* hjorthorn(spar). -horn, -[e]s, * -er †, *n.* hjorthorn. -hörnen, *a.* af hjorthorn, hjorthorns-. -hornsalt, -es, 0, *n.* hjorthornssalt. -hund, -[e]s, -e, *m.* hjorthund. -jagd, -en, *f.* hjortjagt. -kälter, -s, -, *m.* ekoxe. -kalb, -[e]s, -er †, *n.* hjortkalf. -keule, -n, *f.* hjortbog. -krankheit, 0, *f.* vet. hjortsjuka. -kugel, -n, *f.* hjortbezoar. -kuh, -e †, *f.* hjortko. -lauf, -[e]s, -e †, *m.* jäg. hjortben. -leder, -s, 0, *n.* hjortläder, hjortskinn. -ledern, *a.* hjortskinn-. -losung, -en, *f.* jäg. hjortträck. -park,

-[e]s, -e, m. hjortpark. -plan, -[e]s, -e †, m. jag. ställe där hjortar pläga samlas, hjortstånd. -ruf, -[e]s, -e, m. jag. horn medels hvilket hjortens läte härmas. -schröter = -käufer. -schweiss, -es, 0, m. jag. hjortblod. -sprung, -[e]s, -e †, m. hjortsprång. -wildbret, -[e]s, 0, n. hjortstek, hjort. -wurz, 0, f. bot. hjortrot (Laserpitium prutenicum). -zunge, -n, f. hjorttunga.

Hirse, 0, f. Hirsen, -s, 0, m. hirs. -brel, -[e]s, -e, m. hirsgröt. -feld, -[e]s, -er, n. hirsfält. -korn, -[e]s, -er †, n. 1. hirs-korn. 2. vagel på ögat. -mehl, -[e]s, 0, n. hirs-mjöl.

Hirt, -en ei. * -s, -en, m. herde, av. 𐌺𐌹𐌸𐌰. -en... Ex. ~brief, -[e]s, -e, m. herdabref. ~dichter, -s, -, m. författare af herdedikter. ~fest, -[e]s, -e, n. herdefest. ~flöte, -n, f. herdeflöjt. ~gedicht, -[e]s, -e, n. herdedikt. ~gesang, -[e]s, -e †, m. herdesång. ~haus, -es, -er †, n. herdedojo. ~hund, -[e]s, -e, m. vallhund. ~junge, ~knabe, -n, -n, m. herdegosse. ~leben, -s, 0, n. herdelif. ~lied, -[e]s, -er, n. herdevisa. ~los, a. som är utan herde. ~mädchen, -s, -, n. herdeflicka. ~mässig, a. herdelik. ~pfeife, -n, f. herdepipa. ~[schau]spiel, -[e]s, -e, n. herdaspel. ~stab, -[e]s, -e †, m. herdestaf, ofta bildt. ~stand, -[e]s, 0, m. herdestånd. ~stück = ~schauspiel. ~tasche, -n, f. 1. herdeväska. 2. vanl. ~täschchen, -s, -, ~täschelkraut, -[e]s, -er †, n. bot. taskört (Capsella Bursa pastoris). ~volk, -[e]s, -er †, n. herdefolk.

Hirtenschaft, -en, f. 1. 0, herdestånd. 2. samt liqe herdar, skara herdar.

Hirtent[h]üm, -[e]s, 0, n. herdestånd.

Hirtin, -nen, f. herdinna.

hirtlich, a. herdelik.

hiss[en], -[es]t, -te, ge-t, tr. † hissa.

hist, interj. (rop åt dragare) och adv. åt vänster. Der eine will ~, der andere hott: den ene drar hit, den andre dit.

Historie, -n, f. dim. Histörchen, historia, berättelse.

Historiker, -s, -, m. historiker.

Historiograph, -en, -en, m. historieskrifvare, häfdatecknare.

historisch, a. historisk.

Hitze, * -en, f. 1. hetta, stark värme. Dem Braten zu grosse ~ geben: ha för stark eld till steken. Dieser Wein hat viel ~ detta vin är mycket hetsigt, verkar upphettande. Fliegende ~ a) hastigt påkommande och hastigt försvinnande lokal känsla af värme i förening med rodnad, b) lindrig rosartad inflammation, c) uppbrusande häftighet. 2. häftighet, hetta, vrede. In ~ geraten: brusa upp. Jmdn in ~ bringen: häftigt förtörna ngn. 3. ☉ a) tid som en uppellad ugn håller sig varm, b) bak (det på en gång bakade brödet). 4. ☉ tid då ett arbete fortgår i ofbrutnen följd, i ett drag, t. ex. mit der Ramme zwanzig

Schläge in einer ~ thun. -bläschen, -s, -, n. -blatter, -n, f. hettblemma. -grad, -[e]s, -e, m. värmegrad. -kopf, -[e]s, -e †, m. brusch-hufvud. -köpftig, a. hetsigt, häftigt, uppbrusande. -pickel, -s, -, m. hettblemma. -schlag, -[e]s, 0, m. med. soletyng. -e... Ex. ~grad = -grad.

hitz[en], -[es]t, -te, ge-t, tr. upphetta.

hitzig, a. 1. hetsigt, t. ex. ~e Fieber, ~e Getränke. 2. starkt drivande, befordrande växtligheten. 3. hetsigt, häftigt, hetlefrad, uppbrusande. Nur nicht so ~! sakta i bak-karne!

Hitzigkeit, 0, f. hetsighet.

hm, interj. hm! hum!

ho, interj. hå! åhå!

Hobel, -s, -, m. hyffel. -bank, -e †, f. hyffel-bänk. -eisen, -s, -, n. ☉ hyffeljärn. -span, -[e]s, -e †, m. hyffvelspån.

hobel[n], -te, ge-t, tr. och itr. h. hyfla. F bildt. er ist noch nicht recht gehobelt: han är ännu tämligen grofhyflad, råbarkad.

Höbler, -s, -, m. person som hyflar, hyflare.

Hoboe, -n, f. oboe. -n... Ex. ~bläser, -s, -, m. = roj.

Hoboist, -en, -en, m. oboist.

hoch, I. höher, höchst, a. hög, bildt. av. stor m. m., t. ex. a) adj. Der hohe Adel: högadeln, hohes Alter, das hohe Altertum: den gråa forntiden, in hohem Ansehen stehen: stå högt i anseende, hafva mycket anseende, auf Höchsten Befehl: på befallning från högsta ort, på hans maj:ts befallning, das ist ja ein höherer Blödsinn: det är ju rent af fänigt, hohe Blüte: hög blomstring, nach hohen Dingen trachten: vilja högt upp, hohe Ehre: stor ära, die hohen Feiertage et. Feste: de stora högtiderna, hoher Flor: hög blomstring, hohe Flut: hög flod, Högvatten, das hohe Gebirge: bärgsträckans högsta delar, högfjäll, ein höheres Gebot thun: bjuda högre, öfverbjuda, der höchste Genuss: största njutningen, die höchste Glücksstufe: lyckans högsta trappsteg, gram. höherer, höchster Grad: komparativ, superlativ, 'das Leben ist der Güter höchstes': lifvet är ej det högsta goda, ein hoher Herr: en högt uppsatt herre, die hohen Herrschaften: kungliga, furstliga familjen, de kungliga, de höga resande m. m., in höchster Höhe: högst upp, die höheren Kreise: de högre kretsarne, 𐌺𐌹. das hohe Lied: höga visan, höchste Lust: största fröjd, drei Mann ~ tre man högt, ~ und niedrig: hög och låg, in der höchsten Not: i sin stora nöd, av. när nöden är som störst, die Not ist aufs höchste gestiegen: nöden har nått sin höjd, sin spets, 𐌺𐌹. eine hohe Nummer bei jmdm haben: stå högt i gunst hos ngn, mit Erlaubnis der hohen Obrigkeit et. mit hoher obrigkeitlicher Erlaubnis: med höga vederbörandes tillåtelse, höhe-

ren Orts: på högre ort, *in hoher Person:* i egen hög person, *der Hohe Priester:* översteprästen, *hohe Schule:* a) högre allmänt läroverk, b) högskola, *biat. er hat die hohe Schule durchgemacht:* han är mycket lärd, är hemmastad i allt, *eine hohe Schulter haben:* vara sned (ha den ena axeln högre än den andra), *die hohe See:* öppna sjön, *das ist ihm zu ~ det går öfver hans horisont, der Fluss ist ei. geht ~ vattenståndet är högt i strömmen, einen hohen Sinn tragen:* vara hög-sint, *in höherem Sinne:* i högre mening, *der hohe Sommer:* högsommaren, *hohe Stelle:* a) högt beläget ställe, b) högt ämbete, *an höchste Stelle:* på högsta ort, *hoher Stil:* högtidlig stil, *hohe Strafe:* svårt, stort straff, *es ist hoher Tag:* det är ljusan dag, *das Kleid hat eine hohe Taille:* klädningslifvet går högt upp, *mus. hoher Ton:* hög ton, *biat. einen hohen Ton annehmen ei. anschlagen:* tala ur en hög, befallande ton, vara morsk, *hohes Wasser:* högt vattenstånd, *höher werden:* blifva högre, höja sig, växa, *es ist die höchste Zeit:* det är i sista minuten; b) *adv. ~ achten:* högakta, *bei jmdm ~ angeschrieben sein:* stå väl hos ngn, *~ beglücken:* i hög grad lyckliggöra, *~ erfreut sein:* vara mycket glad, *jmdn ~ erheben:* upphöja ngn till skyarne, *~ fallen:* falla från en anseelig höjd, falla djupt, *das Wort ~ führen:* tala ur en hög, befallande ton. *~ gehen:* stiga högt, gå långt, *~ und heilig ei. teuer geloben:* lofva, svärja vid allt hvad dyrt och heligt är, *die Hände den Kopf ~ halten:* hålla upp händerna, hufvudet, *wie ~ halten Sie diese Ware?* hvad tar ni för denna vara? *etw. ~ halten:* högt värdera ngt, *~ hängen:* ~ heben, *~ kommen, diese Ware kommt uns (dat.) ~ [zu stehen]:* denna sak blir oss dyr, *wenn es ~ kommt:* på sin höjd, allra högst, *das wird ihm ~ zu stehen kommen:* det kommer att stå honom dyrt, *höher können:* kunna komma, nå högre upp, *jmdn ~ leben lassen:* utbringa ett lefve för ngn, *er lebe ~!* lefve han! *~ lebe der König!* lefve konungen! *das Kleid ~ nehmen:* lyfta upp, hålla upp klädningen, *wenn man 's ~ rechnet:* på sin höjd, *das Herz schlägt ihm höher:* hans hjärta slår hastigare, *~ am Brett sein:* stå högt i gunst, *die Saiten ~ spannen:* spänna bågen högt, *~ spielen, ~ steigen, jmdn ~ stellen:* sätta ngn högt, *mus. höher stimmen, den Kopf ei. die Nase ~ tragen:* sätta näsan i vädret, *die Preise höher treiben:* drifva upp prisen, *drei Stock ~ wohnen:* bo i tredje vaningen, *adv. bo tre trappor upp. st. höchst, höchstens. II. -[s], -[s],* a. lefve, leverop, t. ex. *ein ~ ausbringen. -achtbar, a.* mycket aktningssvärd, välaktad. *-achtung, 0, f.* högaktning. *-achtungsvoll, a.*

högaktningssfull. -ad[e]lig, a. högadlig. *-alt, a.* älderstigen. *-altar, -[e]s, -e †, m.* högaltare. *-alterig ~ alt. -amt, -[e]s, 0, n.* massa med musik, altartjänst, högmässa. *-ansehnlich, a.* högt aktad. *-bau, -[e]s, 0, m. ⊕* byggnade ofvan jord, husbyggnad. *-begabt, a.* högt begåfvad. *-beglückend, a.* i hög grad lyckliggörande. *-beglückt, a.* lyckliggjord, lycksalig. *-beinig, a.* högbenat, lång-bent. *-bejährt, a.* mycket gammal, älderstigen. *-berühmt, a.* högt berömd. *-betagt = -bejährt. -betönt, a.* starkt betonad. *-blau, a.* högblå. *-bootsmann, -[e]s, -er †, m. †* hög-båtsman. *-bord, -[e]s, -e, m. †* fartyg med högt bord. *-bordig, a. †* försedd med högt bord. *-brüstig, a.* högbröstad; *biat. morsk. -busig, a.* högbarmad; *biat. stolt. -deutsch, I. a.* högtysk. *II. n.* högtyska, *st. deutsch. -druck, -[e]s, 0, m. 1. ⊕* högtryck. *2.* tryck med upphöjda bokstäver. *-ebene, -n, f.* högslätt. *-edel, a.* högädel. *-edelgeboren, a.* högvälboren. *-ehrwürden, obaj. f.* högärevördighet. *-ehrwürdig, a.* högärevärdig. *-entzückt, -erfreut, a.* högligen förtjust. *-erhaben, a.* högt upphöjd; *biat. adv.* mycket upplyftande, sublim. *-fahrend, a.* högtflygande, högtrafande, morsk. *-fein, a.* särdeles fin, finfin. *-fest, -[e]s, -e. n.* stor fest. *-fläche, -n, f.* plåtå. *-fliegend, a.* högtflygande. *-flug, -[e]s, 0, m. 1.* hög flygt. *2. jag.* storfogel. *-fürstlich, a.* furstlig. *-geachtet, a.* högaktad. *-gebenedei'e t, a.* (om Jungfru Maria) högt välsignad. *-gebietend, a.* stormäktig. *-gebirge, -s, -, n.* hög fjäll. *-geboren, a.* hög(väl)boren. *-gebrüstet, a.* högbröstad. *-geehrt, a.* högt ärad. *-gefühl, -[e]s, -e. n.* upplyftande känsla ei. modvetande. *-gehen, -s, 0, n.* stegring, stigande, t. ex. *das ~ der Preise. -gehend, a. †* som går högt, vråker (om sjön). *-gelahrt, föräldr. = -gelehrt. -gelb, a.* höggul. *-gelegen, a.* högt belägen. *-gelehrt, a.* höglärd. *-gelobt, a.* högtlofvad. *-geneigt, a.* välbevågen. *-genuss, -es, -e †, m.* stor sann njutning. *-gepriesen, a.* högt prisad. *-gericht, -[e]s, -e, n. 1.* domstol i lifssaker. *2.* afrätningsplats, galgbacke. *-gesang, -[e]s, -e †, m.* lofsång, hymn. *-geschmack, -[e]s, 0, m.* utsökt fin smak; smak af vildt. *-geschossen, a.* som skjutit upp högt, hög, lång. *-geschürzt, a.* högt uppskortad. *-gesegnet, a.* högt välsignad. *-gesinnt, a.* högsint, ädelmodig. *-gespannt, a.* högt spänd. *-gestalt, -en, f.* upphöjd figur; *biat. framstående personlighet, jättegestalt. -gestellt, a.* högt uppsatt. *-gestimmt, a.* mus. högt stäm;d; *biat. högstäm;d. -gestirnt, a.* försedd med hög(hvälf)d panna. *-get[h]ürmt, a. 1.* försedd med höga torn. *2.* högt upptornad. *-gewachsen, a.* högväxt. *-gewild, -[e]s, 0, n. jag.* högdjur. *-gewölbe, -s, -, n.* högt hvalf. *-gräfflich, a.* höggreflig. *-heilig, a.* (mycket) helig. *-hör, adv.* uppifrån, från

höjden, från en stor höjd. **-herrlich**, *a.* härlig, lysande, fräjdad. **-herzig**, *a.* höghjärtad, högsint. **-herzigkeit**, *0, f.* högsinhet, ädelmod. **-hin**, *adv.* högt upp. **-holz**, *-es, 0, n.* skog, nedfallna grenar. **-jagd**, *-en, f.* jäg, jagt på högdjur. **-kante**, *-n, f.* uppstående kant. **-kirche**, *0, f.* *Die* ≈ engelska högkyrkan. **-kirchlich**, *a.* högkyrklig. **-klingend**, *a.* starkt ljudande, stark, kraftig (om ljud); bildl. klingande, svassande, högtrafvande. **-komisch**, *a.* komisk i motsats till burlesk. **-land**, *-[e]s, -er †, n.* högländ. **-länder**, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* högländare, bäragsbo. **-ländisch**, *a.* högländ. **-löblich**, *a.* välloffig. **-mächtig**, *a.* stormäktig. **-mastig**, *a.* † högmastad. **-meister**, *-s, -, m.* högmästare. **-meistert[h]um**, *-[e]s, 0, n.* högmästarevärdighet. **-messe**, *-n, f.* = *-amt*. **-mögend**, *a.* (stor)mäktig. **-mut[h]**, *-[e]s, 0, m.* högmod. **-müt[h]ig**, *a.* högmodig. **-näsig**, *a.* F morsk. **-näsigkeit**, *0, f.* F morskhet. **-not[h]peinlich**, *a.* jur. föräldr. rörande dom i lifssaker. *ves Halsgericht*: domstol, rätt som faller dödsdom. **-ofen**, *-s, -†, m.* ⊕ masugn. **-poetisch**, *a.* mycket poetisk, högstämmd. **-preisen**, *tr.* högt pris, upphöja, fira. **-preislich**, *a.* högligen berömlig. **-quelle**, *-n, f.* högt belägen källa. **-ragend**, *a.* som sträcker sig högt upp, hög. **-randig**, *a.* försedd med höga ränder *ei.* kanter. **-rot[h]**, *a.* högröd. **-rund**, *a.* konvex, kupig. **-runde**, *0, f.* konvexitet, kupighet. **-sänger**, *-s, -, m.* sopransångare. **-schaffstuhl**, *-[e]s, -e †, m.* ⊕ häutelsisefästol. **-schätzung**, *0, f.* högaktning. **-schlagend**, *a.* *ves Herz*: hjärta som slår a) häftigt, b) bildl. för det som är stort. **-schule**, *-n, f.* högskola. **-schult[e]rig**, *a.* 1. högsklad. 2. sned (som har den ena axeln högre än den andra). **-schuss**, *-es, -e †, m.* skott uppåt. **-schwanger**, *a.* som befinner sig i långt framskridet häfvandeskap. **-selig**, *a.* högtalig. **-sinn**, *-[e]s, 0, m.* högsinhet, ädelmod. **-sinnig**, *a.* högsint, ädelmodig. **-sommer**, *-s, 0, m.* högsommar. **-sprung**, *-[e]s, -e †, m.* höjdsprång. **-stamm**, *-[e]s, -e †, m.* högstammigt träd. **-stämmig**, *a.* högstammig. **-stapelei**, *-en, f.* npptådande som industririddare. **-stapeln**, *itr. h.* uppträda som industririddare. **-stäpler**, *-s, -, m.* industririddare. **-stellung**, *0, f.* upphöjande. **-stift**, *-[e]s, -e[r], n.* 1. till en katedralkyrka hörande stift, högstift, ärkestift. 2. högskola. **-strasse**, *-n, f.* landsväg. **-strebend**, *a.* högtsträfvande. **-that**, *-en, f.* stor handling. **-ton**, *-[e]s, 0, m.* gram. hufvudton, expiratorisk hufvudakcent. **-tonig**, *a.* gram. försedd med hufvudton. **-tönend**, *a.* högljud, skallande. **-torly**, *-y[s]*, *-ies, m.* ultrakonservativ. **-trabend**, *a.* som lyfter benen högt vid traf; vanl. bildl. högtrafvande. **-traber**, *-s, -, m.* trafvare som lyfter benen högt. **-verdient**, *a.* högt förtjänt. **-vermögend**, *a.* (stor)mäktig. **-verstän-**

dig, *a.* särdeles förståndig. **-verrat[h]**, *-[e]s, 0, m.* högförräderi. **-verrat[h]er**, *-s, -, m.* högförrädare. **-verrat[h]erisch**, *a.* högförrädisk. **-wache**, *-n, -wacht*, *-en, f.* X a) vakt på ett högt beläget ställe, b) ett sådant ställe, c) signal från en sådan vakt. **-wächter**, *-s, -, m.* på en höjd posterad vakt. **-wald**, *-[e]s, -er †, m.* högstammig skog, timmerskog. **-waldig**, *a.* timmerskogs-. **-waldung**, *-en, f.* = *-wald*. **-warte**, *-n, f.* högt beläget vaktorn. **-wasser**, *-s, 0, n.* † högt vatten. **-weg**, *-[e]s, -e, m.* landsväg. **-weise**, *a.* högvig, välvis. **-wichtig**, *a.* högviktig. **-wild[bret]**, *-[e]s, 0, n.* jäg. högdjur. **-wohledel**, *a.* högädel. **-wohlgeboren**, *a.* högväldboren. **-würden**, *objekt. f.* högvördighet. **-würdig**, *a.* högvördig. **-zeit** se nedan.

höchlich, *adv.* högligen, ganska.

höchst, *a.* högst, *itr hoch I*. **-besteuert**, *a.* högst beskattad. **-derselbe**, *a.* högst densamme. **-eigen**, *a.* *Mit †er Hand*: med egen hög hand. **-eigenhändig**, *a.* gjord, skriven med egen hög hand. **-kommandierende(r)**, (*adj. böj.*) *m.* överbefälhavare. **-möglich**, *a.* högst möjliga, möjligast största. **-selber**, *a.* högst densamme, i egen hög person.

höchstens, *adv.* högst, på sin höjd.

Hochzeit, *-en, f.* bröllop, *av. boktryck.* ~ *halten ei. machen*: fira bröllop. **-[s]**... *Ex.* ~ **bitter**, *-s, -, m.* bröllopsjudare. ~ **hrief**, *-[e]s, -e, m.* bröllopsbref. ~ **feier**, *-n, f.* bröllopfest. ~ **feierlichkeit**, *-en, f.* bröllopshögtidlighet. ~ **fest**, *-[e]s, -e, n.* = *feier*. ~ **festlichkeit** = *feierlichkeit*. ~ **gast**, *-[e]s, -e †, m.* bröllopgäst. ~ **gedicht**, *-[e]s, -e, n.* bröllopsverser, bröllopsdikt. ~ **geschenken**, *-[e]s, -e, n.* bröllopsgåva, brudgåva. ~ **kranz**, *-es, -e †, m.* bröllopskrans, brudkrans. ~ **leute**, *plur.* bröllopsfolk. ~ **mutter**, *-†, f.* brudens mor. ~ **reise**, *-n, f.* bröllopsresa. ~ **tag**, *-[e]s, -e, m.* bröllopsdag. ~ **vater**, *-s, -†, m.* brudens far. ~ **woche**, *-n, f.* bröllopsvecka.

hochzeitlich, *a.* bröllops-

Hock[e], *-en, f.* 1. åkerbr. skyl, rök. 2. gymn. nedbukad ställning. 3. brådspele. huk. **-gang**, *-[e]s, 0, m.* gång i nedbukad ställning. **-sprung**, *-[e]s, -e †, m.* språng med uppdragna knän.

hock[en], *-te, ge-t, I. itr. h.* 1. sitta *ei.* sätta sig på en aunans rygg. 2. *av. sich* ~ sitta nedbukad. 3. F sitta stilla, sitta inne. *Immer zu Hause* ~ ständigt sitta hemma, vara en stuggris. **II. tr.** 1. taga på ryggen. 2. åkerbr. sätta i skyl, i rök.

Hocker, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* 1. stillasittande person, stuggris. 2. se *Höcker*.

Höcker, *-s, -, m.* 1. kulle, upphöjning, ojämnhet. 2. utväxt, knöl, puckel. 3. se *Höcker*. **-huhn**, *-[e]s, -er †, n.* zool. hokkohöns. **-ochs[e]**, *-en, -en, m.* zool. bisonoxe. **-schwan**, *-[e]s, -e †, m.* zool. tam svan. **-tragend**, *a.* försedd med en puckel, puckelryggig, pucklig.

höckerhaft, höckericht, höckerig, *a.* puckelartad, pucklig, puckelryggig; vågig, ojämn, knagglig.

Hode, *-n, f. Hode'n, -ns, -n, m. dim. Hödchen, -lein, testikel. -n...* *Ex. ~sack, -[e]s, -e †, m. testikelprung.*

Hodegétik, *0, f. hodegetik, anvisning till bedrivande af vetenskapligt studium.*

Hodométer, *-s, -, m. och * n. stegräknare.*

Hof, *[-e]s, -e †, m. 1. gård. Jmdn von Haus und ~ treiben: driva ngn från hus och hem. 2. gods, gård, herrgård. 3. gård kring solen el. månen el. en stjärna. 4. vårdshus, hotell. 5. Hof. Bei ~e: vid hofvet. 6. kur, t. ex. einem Mädchen den ~ machen: göra sin kur, slå för, kurtisera en flicka. -acker, -s, -†, *m.* till en bond- el. herrgård hörande åker. -amt, *[-e]s, -er †, n.* anställning vid hofvet, hofsyssla. -arbeit, *-en, f. 1.* arbete för el. vid hofvet. 2. arbete vid herrgården, dagsverke. -art, *-en, f. hofskick. -arzt, -[e]s, -e †, m. hof-, lifäkare. -bäcker, -s, -, m. hofbagare. -bauer, -s el. -n, -n, m. 1.* bonde som äger en gård, hemmansägare. 2. till ett herresäte hörande lifegen bonde. -beamte(r), (adj. böjn.) *m.* hoffunktionär. -befreit, *a.* privilegierad på grund af hofrelationer. -besitzer, *-s, -, m.* gårds-, gods-, hemmansägare. -brauch, *[-e]s, -e †, m.* hofsed. -burg, *-en, f.* fursteborg, fursteresidens; *die ~* kaiserliga slotet i Wien. -dame, *-n, f.* hofdam. -diener, *-s, -, m.* hoffunktionär, hofbetjänt. -diener-schaft, *0, f.* hoffolk, hofbetjäning. -dienst, *[-e]s, 0, m.* hof-tjänst. -fähig, *a.* som har tillträde till hofvet. -fähigkeit, *0, f.* tillträde till hofvet. -[a]h]rt se nedan. -fest, *[-e]s, -e, n.* hoffest. -frau, *-en, f.* kvinna som går på dagsverken. -fräulein, *-s, -, n.* hoffröken. -gebrauch = -brauch. -geflügel, *-s, 0, n.* tamt fjäderfå. -gefolge, *-s, 0, n.* hoffolk. -gericht, *[-e]s, -e, n. 1.* hofrätt. 2. ett slags underrätt som dömer i frågor rörande gränstvister m. m. -gerichtsrat[h], *[-e]s, -e †, m.* hofrättsråd. -gesinde, *-s, 0, n. 1.* hofbetjäning. 2. till en landtgård hörande tjänstefolk, gårdsfolk. -graf, *-en, -en, m. 1.* hofrättspresident. 2. hofgreve (en kaiserlig hofstitel). -gunst, *0, f.* hofgunst. -gul, *[-e]s, -er †, n. 1.* till en furstes privata egendom hörande gods, domän. 2. herrgård. 3. dagsverkskyldig gård. 4. gård på ett helt hemman. -halt, *[-e]s, 0, m.* hof(hus)hållning. -halten, *itr. h.* hålla hof. -haltung, *0, f.* hofhållning. -herr, *-n, -en, m.* ägare till ett herresäte. -hörig, *a.* lydande under ett herresäte och dagsverkskyldig där. -hund, *[-e]s, -e, m.* gårdvar. -jäger, *-s, -, m.* hofjägare. -junkere, *-s, -, m.* hofjunkare. -kammer, *-n, f.* ämbetsverk för 1. hof förvaltning, 2. domänförvaltning. -kapelle, *-n, f. 1.* hofkapell. 2. slottskapell. -kaplan, *[-e]s, -e †, m.* hofkapellan. -kavalier, *[-e]s, -e, m.* hof-*

kavaljer. -keller, *-s, -, m.* hofkällare. -kreis, *-es, -e, m.* hofkrets. -krlegrat[h], *[-e]s, -e †, m.* hofkrigsråd i Österrike. -küche, *-n, f.* hofkök. -küchenmeister, *-s, -, m.* hofköksmästare, hofkock, hofmästare. -kunt, *0, f.* hofskick. -lager, *-s, -, n.* hofläger. -leben, *-s, 0, n.* hoflif. -lehen, *-s, -, n.* län som förpligtat till hof-tjänst. -leute, *plur.* hoffolk. -lieferant, *-en, -en, m.* hofleverantör. -magd, *-e †, f.* (herrgårds)piga. -manier, *-en, f.* hofmanér, hofsed. -mann, *[-e]s, Hofleute, m. 1.* hofman. 2. dagsverkskyldig bonde, torpare. 3. = -meier. 4. godsägare, hemmansägare. -männisch, *a.* hofmannas. -mark, *0, f.* till ett herresäte hörande jord. -marschall, *[-e]s, -s el. -e †, m.* hofmarskalk. -mässig, *a.* hofmannas, höfvisk. -meier, *-s, -, m.* inspektör, rättare. -meister, *-s, -, m. 1.* hofmästare. 2. guvernör, informator. Bm. den ~ spielen: komma med moralkakor. 3. intendent. 4. = -meier. -meisterelei, *-en, f. 1.* hofmästaryssla. 2. guvernörs-, informatorplats; Bm. mästrand, småaktighet. 3. intendentur. 4. inspektörplats. -meisterin, *-nen, f. 1.* hofmästarinna. 2. guvernant. 3. hushållerska. -meisterisch, -meisterlich, *a.* kännetecknande för, tillkommande en hofmästare m. m. se -meister. -meistern, * *tr. och itr. h. Jmdn el. an jmdm ~ mästra, tillrättvisa ngn, lära ngn mores. -mundschenk, -en, -en, m.* hofmuskänk. -narr, *-en, -en, m.* hofnarr. -partei, *-en, f.* hofparti. -poet, *-en, -en, m.* hofpoet. -prediger, *-s, -, m.* hofpredikant. -rat[h], *[-e]s, -e †, m.* hofråd. -rät[h]in, *-nen, f.* hofrådinna. -raum, *[-e]s, -e †, m.* gård, gårdsrum. -recht, *[-e]s, 0, n. 1.* gårdsrätt. 2. lag som bestämde förhållandena mellan läns-herre och vasaller, mellan egendomsherre och underlydande. -richter, *-s, -, m.* hofrättsråd, hofrättspresident. -schauspieler, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* skådespelare, skådespelerska på en hofteater. -schneider, *-s, -, m.* hofskräddare. -schrantz[e], *-en, -en, m.* -schrantz[e], *-n, f.* krypande hofman, hoflismare. -sitte, *-n, f.* hofsed. -sprache, *-n, f.* hofspråk. -staat, *[-e]s, 0, m.* hofstat. -tag, *[-e]s, -e, m. 1.* hofdag. 2. dagsverksdag. -thür[e], *-en, f.* dörr till gården. -trauer, *0, f.* hofsorg. -welt, *0, f.* hof, hofsocietet. -wohnung, *-en, f.* (in)ät gården belägen våning. -zirkel, *-s, -, m.* hofcirkel. -zwang, *[-e]s, 0, m. 1.* hoftvång, hofetikett. 2. dagsverkskyldighet.

Hoffä[h]rt, *0, f.* högfärd, högmöd.

hoffä[h]rtig, *a.* högfärdig, högmödig.

hoff[en], *-te, ge-t, tr. och itr. h.* hoppas, *auf etw.* (ack.): på ngt. *Auf Gott ~* sätta sitt hopp, sin lit till Gud.

hoffentlich, *adv.* *Er ist ~ gesund:* jag hoppas, (att) han är frisk.

Hoffnung, *-en, f.* hopp, förhoppning, förvän-

tan. *Jmdm* ~ *auf etw.* (ack.) *machen*: gifva ngn hopp om ngt, *sich* ~ *auf etw. machen*: göra sig, hysa hopp om ngt. *Der* ~ *leben dass* ... hysa det hoppet att ... *Getäuschte* ~ sviken förväntan. *Guter* ~ *sein*: a) vara vid godt hopp, b) gå i väntande dagar. -s... Ex. ~ *los*, a. hopplös. ~ *lösigkeit*, 0, f. hopplöshet. ~ *reich*, a. rik på förhoppningar. ~ *schimmer*, -s, 0, m. = *strahl*. ~ *selig*, a. salig i hoppet. ~ *strahl*, -[e]s, -en, m. glimt af vov. ~ *trunken*, a. berusad af hopp. ~ *voll*, a. hoppfull.

hofieren, -te, -t, itr. h. 1. kalasa, lefva glädt. 2. roa i sht med musik, musicera. 3. *Jmdm* ~ *kurtisera* ngn. 4. F göra sitt tarf.

höfisch, a. 1. höfvisk. 2. krypande.

höflich, a. höflig, artig.

Höflichkeit, -en, f. höflighet, artighet. -s... Ex. ~ *bezeugung*. ~ *bezeugung*, -en, f. höflighetsbetygelse. ~ *formel*, -n, f. höflighetsformel.

Höflich, -[e]s, -e, m. hofman, hofismare. -s... Ex. ~ *scha*[a]r, -en, f. skara krypande hofmän.

Höhe, -n, f. 1. höjd, t. ex. *eines Berges, seines Glückes, des Preises, des Tons, eines Bataillons*, astr. *eines Gestirns*, † *auf der* ~ *eines Orts sein*; mat. lodräta afståndet mellan en figurs spets och dess bas. *In gleicher* ~ *mit etw. sein*: befinna sig i jämnhöjd, vara jämnhögd med, lika hög som ngt. mat. *auf der* ~ *seiner Zeit sein*: stå på höjden af sin tids bildning. *In die* ~ *upptät*, upp, *in die* ~ *bringen*: uppdraga, *in die* ~ *fahren*: a) fara, stiga upp, b) fara, rusa upp, *diese Waren gehen in die* ~ *priset* på dessa varor stiger, *in die* ~ *halten*: hålla upp, *in die* ~ *kommen*: komma upp, *in die* ~ *richten*: a) rikta uppåt, b) resa upp, *in die* ~ *schiesen*: skjuta upp, *sich in die* ~ *schwingen*: svinga sig upp, *den Kopf in die* ~ *werfen*: kasta nacken bakåt. *Das ist die rechte* ~! iron. det är just vackert! Mus. *die Sängerin hat eine schöne* ~ *sångerskan* går mycket högt. 2. mat. liflighet, styrka, t. ex. *die* ~ *der Farben*. -*punkt*, -[e]s, -e, m. höjdpunkt. -*rauch* se *Herauch*. -n... Ex. ~ *dienst*, -[e]s, 0, m. offerande på höjder. ~ *klima*, -s, 0, n. bärsklimat. ~ *mäss*, -es, -e, n. höjdmått. ~ *messer*, -s, -, m. höjdmätare. ~ *messung*, -en, f. höjdmätning. ~ *rauch* se *Herauch*. ~ *richtung*, 0, f. ✕ höjdriktning. ~ *schicht*, -en, f. geologiskt lager, aflagring. ~ *verhältnis*[s], -ses, -se, n. höjdförhållande. ~ *zug*, -[e]s, -e †, m. höjdsträckning.

Hohe... Ex. -*lied*, -[e]s, 0, n. höga visan. -*priester*, -s, -, m. öfverstepräst. -*priesteramt*, -[e]s, -er †, n. öfversteprästämbete. -*priesterlich*, a. öfversteprästerlig. -*priester*[h]üm, -[e]s, 0, n. öfversteprästämbete. — *Ann.* Båda sammansättningslederna böjas, t. ex. *der Hohepriester, ein Hohepriester, des Hohepriesterlichen Amtes*.

Hohheit, -en, f. 1. höghet, majestät; värdighet. 2. a) furstes rättighet, b) ratt un öfverhöghet. -s... Ex. ~ *recht*, -[e]s, -e, n. = *Hoheit*. 2. **hohheitlich**, a. hög, frustlig.

höhlen, -te, ge-t, itr. göra högre, höja, upp-höja; mat. låta framträda.

höher se *hoch* I. -*berechtigt*, a. som har större rättigheter. -*gebot*, -[e]s, -e, n. högre bud. -*legung*, 0, f. förflyttning högre upp, höjande.

hohl, I. a. 1. ihålig, urhålkad, konkav, tom; mat. tom, intetsägande. ~ *ausarbeiten*: urhålka. *Er ist ein* ~ *Kopf*: hans hufvud är tomt. ~ *er Weg*: hålväg. 2. ~ *ne Augen, Wangen*: insjunkna ögon, kinder. 3. † ~ *ne See*: dyningar, svallvägar, *die See geht* ~ *det* är, går dyningar. 4. om ljud: ihålig, dof.

II. -[e]s, -e, n. ihålighet, hål, håla. -*äugig*, a. med insjunkna ögon. -*bäckig*, a. med insjunkna kinder. -*bäuchig*, a. F som har en tom mage. -*bohrer*, -s, -, m. ⊕ vanligt borrhålborr. -*docht*, -[e]s, -e, m. rundveke. -*eisen*, -s, -, n. ⊕ 1. urhålkadt järn; järnrör. 2. hålmässel. -*feile*, -n, f. ⊕ rund fil. -*fläche*, -n, f. konkav yta. -*gefäss*, -es, -e, n. ihåligt kärl. -*gehend*, a. † ~ *ne See*: dyningar. -*gerinne*, -s, -, n. ⊕ ränna. -*geschliffen*, a. konkavt slipad. -*geschoss*, -es, -e, n. hålkula. -*geschwür*, -[e]s, -e, n. med fistel. -*glas*, -es, -er †, n. 1. hålglas. 2. konkav glaslinse. -*guss*, -es, -e †, m. ⊕ afgjutning. -*hering*, -[e]s, -e, m. sill utan rom ei mjölke. -*kehle*, -n, f. ⊕ hålkäl. -*klinge*, -n, f. ✕ hålklinga. -*kopf*, -[e]s, -e †, m. tomt hufvud, tråskalle. -*kreisel*, -s, -, m. ihålig brunsnurra. -*kugel*, -n, f. ✕ hålkula. -*leiste* = -*kehle*. -*mäss*, -es, -e, n. rydmått. -*meissel*, -s, -, m. ⊕ hålmässel. -*münze*, -n, f. brakteat. -*raum*, -[e]s, -e †, m. ihålighet. -*rund*, a. konkav. -*rundung*, -en, f. konkavitet, urhålkning. -*säule*, -n, f. ihålig pelare. -*saum*, -[e]s, -e †, m. hålsöm. -*schaufel*, -n, f. skofvel. -*schiene*, -n, f. ⊕ (järnvägs)skena med konkava sidor. -*schnitt*, -[e]s, -e, m. ⊕ konkav utskärning. -*spiegel*, -s, -, m. konkav spegel. -*stempel*, -s, -, m. ⊕ hålstamp. -*taube*, -n, f. rool blådufva (Columba oenas). -*wangig*, a. med insjunkna kinder. -*weg*, -[e]s, -e, m. hålväg. -*zahn*, -[e]s, -e †, m. bot. korsört (Galeopsis). -*ziegel*, -s, -, m. ⊕ bugtig tegelpanna, takåstegel; tegelrör. -*zirkel*, -s, -, m. ⊕ krumcirkel.

Hohle, -n, f. hålväg.

Höhle, -n, f. håla, grotta; ihålighet, hål. -n... Ex. ~ *bär*, -en, -en, m. zool. grottbjörn. ~ *bewohner*, -s, -, m. ~ *in*, -nen, f. grottinvånare. ~ *fund*, -[e]s, -e [†], m. grottfynd. ~ *mensch*, -en, -en, m. grottmänniska. ~ *tempel*, -s, -, m. grottempel, klipptempel. ~ [h]ier, -[e]s, -e, n. zool. i grottor lefvande djur.

hohl||en, -te, ge-t, itr. s. blifva ihålig.

höhl||en, -te, ge-t, I. tr. urhålka. II. *Sich* ~ blifva ihålig, urhålkas.

Höhler, -s, -, *m.* en som urhållkar.

Höhlheit, -en, *f.* 1. ihållighet. 2. *biid.* tomhet, innehållslöshet.

höhlig, *a.* försedd med hålor, med hål.

Höhlung, -en, *f.* håla, ihållighet.

Höhlung, -en, *f.* 1. urhållkning. 2. = föreg.

Hohn, -[e]s, 0, *m.* 1. hån. 2. trots. *Jmdm* ~ *sprechen*: trotsa ngn. -**gelächter**, -s, -, *n.* -**lache**, 0, *f.* hänskratt. -**lächeln**, * *itr. h.* hänle. -**lachen**, * *itr. h.* hänskratta, *jmdm*: åt ngn. -**necken**, * *tr. och itr. h.* förhåna, begabba, göra spe af. -**neckerei**, -en, *f.* hån, begabberi, spe. -**sprechen**, *itr. h.* håna, *jmdm*, *einer Sache*: ngn, ngt. *Dem Gesetze* ~ trotsa lagen. *Der Vernunft* ~ a) håna förnuftet, b) på ett groft sätt strida mot förnuftet, vara förnuftsvidrig. -**sprecher**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* begabbare, en som hånar.

höhn|en, -te, *ge-t*, *tr. och itr. h.* 1. håna, förhåna, begabba. 2. trotsa.

Höhnerci, -en, *f.* begabberi, hån.

höhnisch, *a.* hånfull.

höhö, *interj.* åhå!

Hohofen, -s, -t, *m.* ☉ masugn.

hoihö, *interj.* i sht ☉ åhåj!

hojah[n]len, -te, -t, *itr. h.* 1. skria som åsnan. 2. *F* högljudt gaspa, gapa.

Höke, -n, -n, *m.* se *Höker*. -[n]... se *Höker*...

hök|en se *hökern*.

Höker, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* hökare, månglare, månglerska. -**frau**, -en, *f.* månglerska. -**kram**, -[e]s, -e t, -laden. -s, -t, *m.* hökarbod. -**wa|a]re**, -n, *f.* hökarvara. -**weib**, -[e]s, -er, *n.* månglerska.

Hökerci, 0, *f.* mångleri.

höker|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* mångla; drifva hökarhandel.

Hokuspokus, -, -, *m.* och * *n.* hokuspokus.

hold, **I.** *a.* huld, bevägen; älsklig, ljuf, förtjusande. *Mein* ~er, *meine* ~c. *mein* ~chen: min älskling, min ljufva vän. **II.** -[e]s *a.* -en, -e[n], *afv.* **Holder(r)**, (ad. böjn.) *m.* vasall. -**lächelnd**, *a.* huld, älskligt löende. -**selig**, *a.* huld, ljuf, älsklig. -**seligkeit**, -en, *f.* ljufhet, älsklighet.

Holda = *Holle*.

Holder, 1. = *Holländer*. 2. se *hold II*.

Holdin, -nen, *f.* 1. älskling, huld vän. 2. skönhetsgudinna, huldgudinna, gratie. 3. *evf.* mist. *tor Unholdin*, se *Unholdin* 2.

hol|len, -te, *ge-t*, *tr.* 1. hämta. *Atem* *et. Luft* ~ hämta *and*. *Wo* ~ *Sie Ihr Brot?* hvar köper ni ernt bröd? *Sich bei jmdm Rat[s]* ~ inhämta ngns råd. *Bei ihm ist nichts zu* ~ hos honom fins ingenting att få. *Sich einen Schnupfen, Schläge, einen Rausch* ~ få snufva, stryk, sig ett rus. *Diese Waren* ~ *gute Preise*: dessa varor betinga höga pris. 2. † hala.

Holer, -s, -, *m.* en som hämtar.

Holfter se *Halfter* 3.

Holk, -[e]s *et.* -en, -en, *m.* † holk.

holla (*afv.* -t), *interj.* hollah! hör hit!

Holland, -s, 0, *n. npr.* Holland. *Ordspr. nun ist* ~ *in Not*: nu är fara å färde.

Holländer, **I.** -s, -, *m. a.* ~in, -nen, *f.* 1. holländare, holländska. *Ordspr. laufen wie ein* ~ *springa* för brinnande lifvet. 2. ladugårdsarrendator, mäjericförestånderska, mäjerska. **b)** *ntan tem.* 3. ☉ väderkvarn med rörlig öfverdel. **II.** *a.* holländsk. -**baum**, -[e]s, -e t, *m.* † mastträd. -**käse**, -s, -, *m.* holländsk ost. -**mühle**, -n, *f.* = *Holländer I, 3.*

Holländerci, -en, *f.* mäjeri, holländeri.

holländisch, **I.** *a.* holländsk. **II.** *n.* holländska, *jt. deutsch*.

Holle, 0, *f. npr.* ursprgl. gudinnan Huldå, sedan på mångahanda sätt omgestaltad af folktron. *Frau* ~ *schüttelt ihre Betten aus*: det snöar.

Hölle, -n, *f.* 1. helvete. *biid. Himmel und* ~ *aufbieten*: uppbjuda alla krafter; *jt. heiss*. 2. * smedja. 3. * spiselvrå. -*n...* *Ex.* ~ab, *adv.* till helvetet. ~angst, -e t, *f.* *F* gruffig, helvetisk ångest. ~bang[e], *a. F* *Mir ist* ~ jag är gruffigt rädd. ~brand, -[e]s, -e t, *m.* 1. helvetets eld. 2. helvetesbrand, illasinnad människa. ~braten, -s, -, *m. F* galgfogel, åt djävulen hemfallen person. ~brut, 0, *f.* djävulsafföda, förbannad yngel. -**drache**, -n, -n, *m.* 1. djävul. 2. *F* *biid.* elak människa, djävul. ~fahrt, -en, *f.* helvetesfärd, nedstigande till helvetet. ~geist, -[e]s, -er, *m.* afgrundsande, djävul. ~gestank, -[e]s, 0, *m.* färfärlig stank, helvetisk lukt. ~heiss, *a.* gruffigt het. ~hund, -[e]s, -e, *m.* 1. helveteshund. 2. satan. 3. *P* fåhund, kanalje. ~kunst, -e t, *f.* satanisk konst, sataniskt knep. ~lärm, -[e]s, 0, *m.* förfärligt oväsen. ~maschine, -n, *f.* helvetesmaskin. ~mässig, *a. F* helvetisk. ~pein, 0, *f.* afgrundskval, helvetesplåga. ~pfehl, -[e]s, 0, *m.* helvete, svafvelpöl. ~qual, -en, *f.* = ~pein. ~rachen, -s, 0, *m.* 1. helvetesgap, helvetessvalg. 2. *F* förfärligt stor mun, rysligt svalg. ~schmerz, -es, -en, *m.* helvetesplåga; rysligt smärta. ~stein, -[e]s, -e, *m.* helvetessten. ~strafe, -n, *f.* helvetesstraff. ~thor, -[e]s, -e, *n.* helvetesport.

höllisch, *a.* helvetisk.

Hölländer se *Holländer*.

Holm, -[e]s, -e, *m.* 1. holme. 2. ☉ tvärså öfver tvänne stolpar. 3. † skeppsvarf. -gang, -[e]s, -e t, *m.* holmgång.

Holper, -s, -[n], *m.* 1. knaggl, ojämnhet. 2. stöt förorsakad af knagglor.

holper|icht, **holperig**, *a.* knagglig, ojämn, gropig. **Holperigkeit**, -en, *f.* ojämnhet, knagglighet.

holper|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* 1. vara knagglig, ojämn. 2. gå ojämnt, snafva, stappla; stöta, skaka, skakande rulla.

Holste, -n, -n, *Holsteiner*, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* holsteinare, holsteinska.

holsteiner, holsteinisch, a. holsteinsk.

Holstin, -nen, f. holsteinska.

holter[di]epolter, adv. hals öfver huvud, huler om buller, bullrande.

Holänder, -s, -, m. 1. fläder, hyll (Sambucus). 2. syrén (Syringa). -beere, -n, f. fläderbär. -mark, -[e]s, 0, n. flädersmarg. -thee, -s, -, m. fläderte.

Holz, -es, -er † el. -e, n. dim. Hölzchen, -lein, 1. trä, träslag, virke, ved. Budt. Männer von anderem ~e: män af annat slag; F ~ sägen: dra timmerstockar, snarka. 2. ved, bränsle. ~ hauen: hugga ved. 3. grenar på träd. 4. träbit, trä. F bidt. ~e besehen: få smaka käppen, vid kugel- och biljardspel: ~ werfen, treffen: träffa. 5. träd, trädslag. 6. skog. -abfall, -[e]s, -e †, m. spånor. -anweiser, -s, -, m. person som synar ut skog. -apfel, -s, -†, m. vildäpple, suräpple. -apfelbaum, -[e]s, -e †, m. vildäppel. -arbeit, -en, f. träarbete, trävara, träsak. -arbeiter, -s, -, m. träarbetare. -arm, a. skogfattig. -ärt, -en, f. träslag. -ärtig, a. träartad. -asche, 0, f. träaska. -ast, -[e]s, -e †, m. trädgren, stor gren från hvilken smärre grenar utgå. -aufseher, -s, -, m. skogvaktare. -axt, -e †, f. vedyxa. -bauer, -s el. -n, -n, m. bonde som har sin största förtjänst på skogskorslor. -behälter, -s, -, m. vedlår. -biene, -n, f. zool. trädbi (Xylocopa). -bildner, -s, -, m. träsnidare. -birne, -n, f. 1. vildt päron. 2. vildt päronträd. -bock, -[e]s, -e †, m. 1. träbock, sågbock. 2. spiselgaller. 3. F bidt. a) envis person, tjurhufvud, b) klumpig, ohyfsad person, klot. 4. zool. a) timmermann, b) fästing. -boden, -s, -[†], m. 1. för skog lämplig mark. 2. vedbod. 3. trägöf. -bohrer, -s, -, m. 1. träborr. 2. zool. åtskilliga skalbaggar, t. ex. Xylophaga. -bündel, -s, -, n. vedknippa. -drechsler, -s, -, m. (trä)svarfvarare. -druck, -[e]s, -e, m. 1. tryck på trä. 2. träsnitt. -ersparnis[s], -se, f. vedbesparing. -essig, -[e]s, -e, m. träättika. -fällen, -s, 0, n. träds fällande, vedhuggning i skog. -fäller, -s, -, m. arbetare som faller träd, vedhuggare i skog. -fasser, -n, f. träfiber. -feile, -n, f. ⊕ träfil. -feuerung, 0, f. eldning med ved. -flöss, -es, -e †, n. -flösse, -n, f. timmerflotte. -flössen, -s, 0, n. timmerflottning. -flösser, -s, -, m. timmerflottare. -frevle, -s, -, m. skogsäverkan. -frevler, -s, -, m. skogsäverkare. -frohne, -n, f. dagsverke i skogen. -gelass, -es, -e, n. vedlår, vedkontor. -geld, -[e]s, -er, n. 1. betalning för ved, för timmer; vedpengar. 2. inkomst af skog. -gerät[h], -[e]s, -e, n. redskap af trä, träkärl. -gerecht, a. hemmastad i skogsvetenskapen. -gerechtigkeit, -en, f. rättighet till hygge, till (fritt) bränse; vedbrand. -gericht, -[e]s, -e, n. domstol, rätt som dömer i skogsangelägenheter. -graf, -en, -en, m. 1. ordförande i en

skogsrådet, se föreg. 2. skogsägare. -gräfschaft, -en, f. en Holzgrafs, se föreg., a) ämbete, b) domsrätt. -hacker, -s, -, m. vedhuggare. -häher, -s, -, m. zool. nötskrika. -handel, -s, 0, m. vedhandel, vedförsäljning. -händler, -s, -, m. vedhandlare. -hau, -[e]s, -e, m. hygge. -hauer = -hacker. -hof, -[e]s, -e †, m. vedgård. -huhn, -[e]s, -er †, n. zool. 1. skogsfogel af hönslägget ss. tjäder, orre, hjärpe, i aht röda rapphönan (Perdix rufa). 2. spillkråka (Picus martius). -käfer, -s, -, m. i trä sig uppehållande skalbagge, i aht timmerman (Cerambyx). -kammer, -n, f. vedkontor. F sie ist ein Engel aus der ~ hon är just ej ngn skönhet (är ganska tud). -kirsche, -n, f. fogelbär. -klotz, -es, -e †, m. 1. träklot. 2. = -bock 3 b. -knecht, -[e]s, -e, m. i skogen systemsatsat dräng. -kohle, -n, f. träkol. -komment, -s, -, m. studentspr. mit jmdm auf dem ~ stehen: slåss med, mörbulta ngn. -krähe, -n, f. zool. kråka (Corvus cornix). -lack, -[e]s, -e, m. 1. ⊕ stocklack. 2. lackfennisa till lackering af trävaror. -lager, -s, -, n. 1. upplag af ved, vedförråd, vedtrafve. 2. trälager. -leite, -n, f. skogbevuxen bärgslutning. -lese, 0, f. vedplockning. -malerei, -en, f. trämålning. -mark, -en, f. skogsallmanning. -markt, -[e]s, -e †, m. 1. vedtorg. 2. vedmarknad. -mass, -es, -e, n. 1. mått af trä. 2. vedmått. -mast, -es, f. skogsbete. -meise, -n, f. zool. svartmes (Parus ater). -messen, -s, 0, n. vedmätning, afdelning i famnar. -messer, -s, -, m. person som uppmäter, famnvis upplägger ved. -mist, -[e]s, 0, m. Åkerbr. gödsel efter kreatur, under hvilka löf el. barr användts till strö. -nagel, -s, -†, m. ⊕ trånagel, plugg. -ordnung, -en, f. skogsordning. -platz, -es, -e †, m. vedupplag, vedgård. -puppe, -n, f. trädocka. -reich, a. skogrik. -reisser, -s, -, m. spånhuggare. -säge, -n, f. ⊕ (trä)såg. -säure, -n, f. träsyra. -scheit, -[e]s, -e, n. vedträ. -schlag, -[e]s, -e †, m. hygge. -schläger = -hacker. -schneidekunst, 0, f. xylografi. -schneider, -s, -, m. xylograf. -schneppfe, -n, f. zool. morkulla (Scelopax rusticola). -schnitt, -[e]s, -e, m. träsnitt. -schnitzer = -bildner. -schnitzerei, -en, f. träsnideri. -schoppen = -schuppen. -schraube, -n, f. ⊕ träskruf. -schreier = -häher. -schuh, -[e]s, -e, m. träsko. -schuppen, -s, -, m. vedbod, vedskjul. -schwamm, -[e]s, -e †, m. trädsvamp. -setzer = -messer. -spalter, -spälter, -speller = -hacker. -splitter, -s, -, m. trästicka, spån. -stall, -[e]s, -e †, m. = -schuppen. -stoff, -[e]s, -e, m. träämne. -stöss, -es, -e †, m. vedtrafve, vedstapel. -taube, -n, f. zool. 1. ringdöfva (Columa palumbus). 2. skogsdöfva (Columba oenas). -teer, -[e]s, -e, m. tjära. -thee, -s, -, m. = -trank. -theer se -teer. -trage, -n, f. bår af trä. -trank, -[e]s, -e †, m. ett slags svettdrifande dekot (Decoctum

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↯ sjöterm. ✕ militärisk term.

lignorum). -trift, -en, *f.* skogsbete. -verschlag, -[e]s, -e †, *m.* aflplankning, stängsel af trä. -waare se -ware. -wagen, -s, -[†], *m.* vagn till vedkörning. -ware, -n, *f.* trävara. -wärter, -s, -, *m.* skogvaktare. -weg, -[e]s, -e, *m.* 1. skogsväg till ett ställe, efter ved. 2. *F. Bhd.* *auf dem ~e sein*: hafva gått vilse. vara på villospår. -werk, -[e]s, 0, *n.* timmerverk, trävirke, träbeståndsdelar. -wespe, -n, *f.* zool. vedstekel (Sirex). -wurm, -[e]s, -er †, *m.* trämask. -zeit, -en, *f.* tid för skogshygge. -zucht, 0, *f.* skogshushållning.

holzbar, *a.* som får fällas, huggas.

holz[en, -[e]s]t, -te, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. jag. taga träd, träa. 2. hugga ved; plocka ved, ris. II. *tr.* 1. lägga in ved i, elda. 2. ⊕ med virke bekläda, förtimra. 3. studentspr. slå, prygla, plagga på. III. *F sich ~* slåss.

Holzerei, -en, *f.* F slagsmål.

hölzern, *a.* af trä, trä-; *Bhd.* stel, bondaktig.

holzlicht, holzig, *a.* träaktig, träig, innehållande trä.

Holzung, -en, *f.* skog, skogsdunge, skogspark. *For öfr. se holzen.* -S... *Ex. ~recht*, -[e]s, -e, *n.* rätt till hygge.

homogén, *a.* homogen, likartad.

homolog, *a.* homolog.

Homöopáth, -en, -en, *m.* homöopat.

Homöopathie, 0, *f.* homöopati.

homöopáthisch, *a.* homöopatisk.

honétt, *a.* anständig, ärbär; honett, hederlig.

honicht, *a.* honingsöt, honingslik.

Honig, -[e]s, 0, *m.* och * *n.* honing. *F. Bhd.* *jmdm ~ ums Maul schmier*: genom honingsöta ord vilseleda, narra ngn. -apfel, -s, -†, *m.* paradisäpple. -artig, *a.* honingsartad. -bär, -en, -en, *m.* gulaktig vaalig björn (*Ursus arctos*). -bau, -[e]s, 0, *m.* biskötsel. -bauer, -s el. -n, -[n], *m.* biskötare. -baum, -[e]s, -e †, *m.* hängt träd i hvilket en bisvärm håller till. -behälter, -s, -, *m.* -behält-nis[s], -ses, -se, *n.* bot. honingsgömma. -biene, -n, *f.* honingsbi, arbetsbi. -blume, -n, *f.* honingsförande blomma. -dachs, -es, -e[†], *m.* zool. honingsgräfning (*Mellivora capensis*). -drüse, -n, *f.* = behälter. -essig, -[e]s, -e, *m.* honingsättika. -farbe, -n, *f.* honingsgul. -farben, *a.* honingsgul. -fressend, *a.* honingsätande. -gelb, *a.* honingsgul. -geschmack, -[e]s, 0, *m.* honingsmak. -klee, -[e]s, 0, *m.* honingsklofver (*Melilotus*). -küchen, -s, -, *m.* 1. pepparkaka med honing i. 2. honingskaka. -kuckuck, -[e]s, -e, *m.* zool. honingsgök (*Indicator*). -lippe, -n, *f.* honingsöt läpp. -monat, -münd, -[e]s, -e, *m.* smekmånad. -mund, -[e]s, -e[†] el. -er †, *m.* honingsöt, ljuf mun. -pflaster, -s, -, *n.* honingsplåster. -reich, *a.* honingsrik. -saft, -[e]s, -e †, *m.* honingsaft. -scheibe = -wabe. -schimmel, -s, -, *m.* gulffäckig häst. -seim, -[e]s, 0, *m.* jungfruhoning. -stein, -[e]s,

-e, *m.* min. honingssten. -süss, *a.* honingsöt. -süsse, 0, *f.* honingsötma. -tafel = -wabe. -t[h]au, -[e]s, 0, *m.* honingsdagg. -topf, -[e]s, -e †, *m.* honingskruka. -trank, -[e]s, -e †, *m.* = wasser. -wabe, -n, *f.* honingskaka. -wasser, -s, 0, *n.* honingsvatten. -zelle, -n, *f.* cell i en honingskaka.

Honorär, -[e]s, -e, *n.* honorär.

Honoratiören, *plur.* honoratiöres, notabiliteter.

honorier[en, -te, -t, *tr.* 1. hedra. 2. honorera, betala, inlösa vaxlar. 3. † *eine Klippe ~ undvika*, gå på sidan om en klippa. Honorierung, *f.*

honórig, *a.* ärbär, anständig.

hop, *interj.* hopp!

1. Hopfen, -s, 0, *m.* humle. *Bhd.* *da ist ~ und Malz verloren*: det är lönlöst arbete, *an ihm ist ~ und Malz verloren*: han är ohjälplig. -acker, -s, -†, *m.* humlefält. -ähnlich, *a.* humlelik. -bau, -[e]s, 0, *m.* humleodling. -blüt[h]e, -n, *f.* humleblomma. -darre, -n, *f.* torkhus, torkugn för humletorkning. -feld, -[e]s, -er, *n.* humlefält. -garten, -s, -†, *m.* humlegård. -stange, -n, *f.* humlestång.

2. hopp en, -te, *ge-t*, *itr. h.* lägga humle på.

höpfig, *a.* försatt med humle.

Höpfner, -s, -, *m.* humleodlare.

Hopp, I. -s, 0, *m.* II. *interj.* = Hops.

Hoppas, I. -, -se, *m.* II. *interj.* = Hops.

hoppel *n.* -te, *ge-t*, *itr. h.* hoppa.

Hoppelpoppel, -s, -, *m.* och *n.* 1. äggula med rom och socker. *afren andra blandningar.* 2. blandning, röra, mischmasch.

hopp en, -te, *ge-t*, *itr. h.* hoppa.

hopplät, *interj.* hopplå!

Hops, I. -es, -e, *m.* 1. språng, hopp. 2. ett slags rask vals i $\frac{3}{4}$ takt. II. *interj.* hopp!

-tanz, -es, -e †. -walzer, -s, -, *m.* = Hops I, 2.

hopsa[sä], *interj.* hoppas! hoppas!

hops en, -[e]s]t, -te, *ge-t*, *itr. h.* F I. hoppa.

2. dansa en Hops I, 2.

Hopser, -s, -, *m.* 1. F person som hoppar. 2. = Hops I, 2.

Hör... *Ex. -fähigkeit*, 0, *f.* hörsel(förmåga). hörselsinne. -fehler, -s, -, *m.* hörsel fel. -gast, -[e]s, -e †, *m.* tillfällig åhörare. -rohr, -[e]s, -e, *n.* tälror. hör lur. -saal, -[e]s, -e †, *m.* hörsal. -trichter, -s, -, *m.* hör lur. -weite, 0, *f.* hörhåll. *str. Gehör...*

Hör *a.* -en, *f.* hora, bönetime.

hörbar, *a.* hörbar, förnimbar.

Hörbarkeit, 0, *f.* hörbarhet, förnimbarhet.

Horch... *Ex. -gang*, -[e]s, -e †, *m.* ✕ lystringsgång, galleri. -winkel, -s, -, *m.* vrå där man kan lysa.

Horsche, -n, *f.* 1. örfl. 2. *Sich auf die ~ stellen*: lysa.

horch[en, -te, *ge-t*, *itr. h.* och * *tr.* 1. lyssna, lysa; höra. *Horch, er kommt!* tyst, han kommer! 2. låna sitt öra, lyda, t. *ex. den Befehlen jmds.*

Horcher, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som lyss, lyssnare.

Horcheröi, -en, *f.* lyssnande, ovana att lyssna, nyfikenhet, spionerande.

Horde, -n, *f.* hord, skara, flock. -n... Ex. ~weise, *adv.* i horder.

hör|en, -te, *ge-t-o.* vid inf. ~, **I. tr. o. itr. h.** höra. *Ich habe sagen* ~ jag har hört sägas. *Jmdm etw. zu ~ geben*: låta ngn få höra ngt. *Gut, scharf, fein* ~ höra väl, *schlecht, schwer, hart* ~ höra illa, vara tunghör. *Ich will ~, wer da ist*: jag vill höra efter, hvem som är där; *ich muss doch ~, was es giebt*: jag måste höra efter, hvad som står på. ~ *Sie mal!* hör på! *Sehen und ~ syn* och hörsel. *Beim ~ dieser Vorlesung*: vid åhörandet af denna föreläsning. *An dem Gepolter der Kutsche hörte er, dass ...* på vagnens buller hörde han, att... *Auf jmdn, etw. ~ lyssna* till, lyda ngn, ngt; *der Hund hört auf den Namen Hektor*: hunden lyder namnet H. *Vorlesungen bei einem Professor ~ gå på*, besöka en professors föreläsningar. *Etw. für sicher ~ höra* ngt såsom säkert. *Nach jedem Geschwätz hin ~ lyssna* till hvars mans prat. *Lassen Sie bald etw. von sich ~ låt* snart höra af er; *Sie sollen schon von mir ~ ni* skall nog få höra, få veta af mig; *ich habe von ihr etw. über ihn gehört*: jag har genom henne hört ngt om honom, *ich habe durch sie etw. von ihm gehört*: jag har genom henne hört ngt, fått underrättelser från honom. *Vor dem Lärm nichts ~ können*: ej kunna höra ngt för bullrets skull. *Zu etw. ~ höra* till, tillhöra ngt. **II. Sich ~.** *Er hört sich selbst gern*: han tycker om att tala, att föra ordet. *Er hört sich gern loben*: han tycker om beröm. *Das hört sich gut*: det låter, klingar bra. *Sich vor jmdm ~ lassen*: tala, sjunga inför ngn. *Das lässt sich ~ det* låter höra sig.

hörens... Ex. -wört[h], *a.* värd att höras.

Hörensagen, -s, 0, *n.* hörsaga. *Ich weiss es nur von ~* jag har blott hört det berättas.

Hörer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* åhörare, åhörarinna.

Hörerschaft, -en, *f.* åhörare, auditorium.

hörig, *a.* underlydande, lydligt, klient, lifegen.

Hörigkeit, 0, *f.* beroende, lifegenskap.

Horizont, -[e]s, -e, *m.* horisont.

horizontál, *a.* horisontal.

Horizontále, -n, *f.* horisontal linie.

Horn, -[e]s, -e, *m.* ungef. 'mössa och stycke'.

Horn, -[e]s, -er †, *n.* dim. Hörnchen, -lein, plur. str. Hörnerchen, 1. horn(substans), vanl. 0, men för att beteckna olika slag af horn användes plur. -e.

2. horn. *Bnd. sich (dat.) die [tollen] Hörner ablaufen* el. *abstossen*: stöta hornen af sig, rasa ut, stadga sig, *sich den Strick um die*

Hörner werfen lassen: låta snärja sig, *etw. auf die eigenen Hörner nehmen*: själf åtaga sig ngt; *Hörner tragen*: vara hanrej, *jmdm Hörner aufsetzen*: göra ngn till hanrej. 3. *mus.* jagthorn, valdthorn *m. m.* *Auf dem ~e blasen, ins ~ stossen*: blåsa på (valdt)horn. *Bnd. mit jmdm in ein e. in dasselbe ~ blasen*: vara i förstånd med ngn, säga efter hvad ngn säger. 4. hornlika föremål ss. horn på ett stad, på halfmånen *m. m.* 5. brant bergspets. -**arbeit**, -en, *f.* hornarbete. -**arbeiter**, -s, -, *m.* hornarbetare. -**artig**, *a.* hornartad. -**bläser**, -s, -, *m.* hornblåsare. -**blende**, 0, *f.* min. hornblende. -**büche**, -n, *f.* hvitbok. -**dose**, -n, *f.* horn-dosa. -**drechsler**, -dreher, -s, -, *m.* hornsvarfvare. -**erz**, -es, 0, *n.* min. hornsilver. -**eule**, -n, *f.* hornuggla (*Otus alpicollis*). -**fäule**, 0, *f.* vet. strålröta. -**fessel**, -n, *f.* band att bära ett (jagt-)horn i. -**fisch**, -es, -e, *m.* zool. hornfisk (*Balistes*). -**förmig**, *a.* hornformig. -**füssig**, *a.* zool. förseed med hofvar el. klöfvar. -**haut**, -e †, *f.* 1. med. hornhinna. 2. hård, valkig hud. -**häutig**, *a.* som har hård, valkig hud. -**hecht**, -[e]s, -e, *m.* zool. näbbgädda. -**käfer**, -s, -, *m.* zool. ekoxe. -**kamm**, -[e]s, -e †, *m.* hornkam. -**kapsel**, -n, *f.* hornkapsel. -**klappe**, -n, *f.* klaff a) af horn, b) *mus.* på horn. -**kluft**, -e †, *f.* vet. hornklyft. -**kraut**, -[e]s, -er †, *n.* bot. hönsary (*Cerastium*). -**kümmel**, -s, 0, *m.* bot. riddarsporre (*Delphinium Consolida*). -**leim**, -[e]s, -e, *m.* hornlim. -**los**, *a.* hornlös, utan horn. -**masse**, -n, *f.* hornämne. -**musik**, 0, *f.* hornmusik. -**ochs[e]**, -en, -en, *m.* behornad ox; F *bnd.* dumhufvud, ox. -**ruf**, -[e]s, -e, *m.* hornsinal, hornlåt. -**signal**, -[e]s, -e, *n.* hornsinal. -**spitze**, -n, *f.* 1. hornspets. 2. (cigar)munstycke af horn. -**vieh**, -[e]s, 0, *n.* hornboskap; F *bnd.* dumhufvud, nöt. -**wand**, -e †, *f.* hornvägg. -**werk**, -[e]s, -e, *n.* ✕ hornverk. **jr Hörner...**

I. horn|en, hörn|en, -te, *ge-t*, **I. tr.** 1. sätta horn på; *bnd.* göra till hanrej. *Gehört*: behornad. 2. göra hornaktig, hård som horn. *Der gehörnte* el. *hörnen[e] Siegfried*: den med en hornartad hud förseed Sigurd Fafnesbane. **II. Sich ~** fälla, byta om hornen. **III. itr. h.** och *tr.* 1. stänga(s). 2. blåsa på horn. 2. **hornen**, hörnen, *a.* 1. = hörnern. 2. se 1. hornen I, 2.

Hörner... Ex. -artig, *a.* hornartad, hornlik, hornformig. -**klang**, -[e]s, -e †, *m.* hornlåt. -**lösighet**, 0, *f.* frånvaro af horn. -**schall**, -[e]s, -e, *m.* hornskaall. -**schluss**, -es, -e †, *m.* logik. horns-lut.

hörnern, *a.* af horn, horn-.

hornicht, hornig, *a.* 1. hornartad. 2. behornad. **Hornis**, -se, *f.* bälgeting.

hornisier|en, -te, -t = 1. hornen, I, 2.

Horniss se **Hornis**. **Hornisse**, -n, *f.* = **Hornis**.

Hornist, -en, -en, *m.* hornblåsare.

Hornung, -[e]s, -e, *m.* göjemånad, februari. -s...

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sötterm. ✕ militäris term.

Ex. ~blume, -n, *f.* bot snödroppa (Galanthus nivalis).

Horoskop, -[e]s, -e, *n.* horoskop.

horribel, *a.* förskräcklig, horribel.

Horst, -[e]s, -e, *m.* 1. ärv. * **Horst**[e], -en, *f.* busksnår, snår. 2. högt beläget (roffogels) näste.

horst'en, -ete, *ge-et*, *itr. h.* bygga, hafva ett högt beläget näste.

Hort, -[e]s, -e, *m.* 1. skatt. 2. säkert ställe. borg, fäste. 3. skydd, värn.

Hortikultur, -en, *f.* trädgårdsskötsel.

Hose, -n, *f.* dim. *Höschen*, -lein, 1. byxor. *F* bitar *die Frau hat die ~n* [au]: hustrun bär byxorna (mannen står under toffel), *das Herz fiel ihm in die ~n*: han fick byxångest. 2. bos fyrfotadjur: skenben; hos foglar: fjäderbeklädnad på benen; hos bin: de i 'korgarne' samlade frömjölsklumparne; bot. bladslida. 3. skydrag. 4. ett slags smörfjärding. -n... Ex

~band, -[e]s, -er †, *n.* 1. byxband, a) att bak till tillknäpta byxorna, så att de sitta uppe, b) att ned till hoptända knäbyxor med. 2. strumpeband.

~bandorden, -s, 0, *m.* strumpebandsorden.

~boden, -s, -[†], *m.* bakstycke på byxor.

~bund, -[e]s, -e †, ~gurt, -[e]s, -e, *m.* byxlinning. ~klappe, -n, *f.* byxklaff, byxlucka.

~knopf, -[e]s, -e †, *m.* byxknapp. ~latz, -es, -e, *m.* = ~klappe. ~los, *a.* byxlös. ~mänchen, -s, -, *n.* ~matz, -es, -e [†], *m.* *F* parvel som har sina första byxor.

~schlitz, -es, -e, *m.* byxjulp. ~schnalle, -n, *f.* byxspänne. ~schneider, -s, -, *m.* byxskräddare. ~tasche, -n, *f.* byxficka. ~träger, -s, -, *m.* hängsle.

hos'en, -[es]t, -te, *ge-t*, *tr.* förse med, kläda i byxor.

Hospit, -en, -en, *m.* lärjunge som ej bor i skolans lokal.

Hospital, -[e]s, -e el. -er †, *n.* barmhertighetsanstalt, försörjningsinrättning, fattighus, barnhus, barnhem, vårdanstalt; vanligast sjukhus, lasarett. -arzt, -[e]s, -e †, *m.* lasarettsläkare. -brand, -[e]s, -e †, *m.* med. hospitalbrand, sårbrand, sårfeber. -bruder, -s, -†, *m.* johanniter (medlem af johanniterorden), ärv. = *Hospitaliter*.

Hospitalit, -en, -en, *m.* hospitalshjon, i ett *Hospital* intagen person, se *Hospital*.

Hospitaliter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* medlem af en orden, som egnar sig åt sjuk- och fattigvård; barmhertighetsbroder, barmhertighetssystemer.

Hospitant, -en, -en, *m.* ej inskrifven tillfällig åhörare.

hospitier'en, -te, -t, *itr. h.* åhöra en föreläsning utan att hafva uttecknat sig för densamma.

Hospiz, -es, -e, *n.* klosterhärberge för resande.

Hostie, -n, *f.* hostia, nattvardsoblat. -n... Ex

~gefäss, -es, -e, *n.* käril för hostians förvaring. ~häuslein, -s, -, *n.* altarskåp till för-

varing af hostia och patén. ~teller, -s, -, *m.* patén.

Hotél, -s, -s, *n.* hotell.

Hoteliér, -s, -s, *m.* hotellvärd, värdshusvärd.

hott, *interj.* rop till dragare. 1. åt höger! *jtr hist.*

2. hopp! hoj! smack! -[e]... el. -o... barnspr. Ex. ~gaul, -[e]s, -e †, *m.* ~pferd, -[e]s, -e, *n.* häst.

hott'en, -ete, *ge-et*, *itr. h.* *F* åka, köra.

Hottentótt[e], -s el. -en, -en, *m.* ~in, -nen, *f.* hottentott, hottentottska.

hottentóttisch, I. *a.* hottentottisk. II. *n.* hottentottiska, *jtr deutsch*.

hottohú, *interj.* hopp! smack!

Houri se *Huri*. **hotzein** se *hutzeln*.

hr se *hurv*.

hu, *interj.* hu! usch!

hü, *interj.* 1. hopp! hoj! 2. ~! ~! betecknar snyftning.

Hüb, -[e]s, -e †, *m.* 1. upplyftande. 2. ⊕ en pistongs höjning och sänkning en gång. 3. ⊕ på en gång af en pistong upplyftad börda, uppfordrad kvantitet. -pumpe, -n, *f.* ⊕ sug-

pump. -und-Druck-Pumpe, -n, *f.* ⊕ sug- och tryckpump.

Hübel, -s, -, *m.* liten upphöjning, liten hög.

hüben, *adv.* här, på denna sida.

Hubértus, -[se], *m. npr.* Hubertus. -jagd, -en, *f.* jagt till den hel. Hubertus (jägarnes skyddspatron) ära.

hübsch, *a.* vacker, nätt, snäll. *Das ist ~ von dir*: det är snällt af dig el. iron. det är just vackert (handladt) af dig. *Sei nun ~ artig!*

nu skall du vara ett snällt barn. *Das werde ich ~ bleiben lassen*: det skall jag nog akta mig för. *Ein ~es [Stück] Geld*: en nätt summa.

1. **hüch**, *interj.* hurra!

2. **Hüch**, -[e]s, -e, *m.* **Huche**, -n, *f.* **Hüchen**, -s, -, *m.* donaulax (Salmo hucho).

Hucke, -n, *f.* 1. höstack, vålm, skyl. 2. korg att bära på ryggen. 3. *F* rygg. 4. huk i brädspel. -hack, -pack, *adv.* *Jmdn ~ tragen*: bära ngn på ryggen.

huck'en = *hocken*.

Hudel, -s, -[n], *m.* lapp, lump; *bitn.* usling.

Hudelói, -en, *f.* 1. dåligt, slarfvigt arbete, fusk(verk). 2. dagdrifveri. 3. krångel, bråk.

Hudeler se *Hudler*.

hudel'n, -te, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. slarfva, fuska. 2. gå och drifva, slå dank. II. *tr.* 1. *Etw.* ~ göra ngt slarfvigt, fuska med ngt. 2. *Jmdn* ~ behandla ngn som en lump, krångla, bråka med, gråla på ngn. III. *Sich* ~ packa sig ut, af.

Hudler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* 1. fuskare. 2. dagdrifvare. 3. krångelmakare.

Huf, -[e]s, -e el. * -e † el. * -en, *m.* dim. *Hüfchen*, -lein, 1. hof; fot, klöf. 2. * hästsko. -beschlag, -[e]s, 0, *m.* hofbeslag. -eisen, -s, -, *n.* hästsko-gångar, -s, -, *m.* 2001. hofdjur. -lattich, -[e]s, -e,

m. bot. hästhofsört (Tussilago Farfara). -**mes-ser**, -*s*, -, *n.* ☉ hofknif. -**nagel**, -*s*, -*†*, *m.* (hästsko) söm. -**schlag**, -[*e*]*s*, -*e* *†*, *m.* 1. hofbeslag. 2. hofslag. -**schmied**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* hofslagare. -**schmiede**, -*n*, *f.* hofslagarsmedja. -**spur**, -*en*, *f.* spår, märke efter en hof, hästspår. -**t[h]ler**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* zool. hofdjur. -**zange**, -*n*, *f.* hofång. -**zwang**, -[*e*]*s*, -*e* *†*, *m.* hoftrång. -**zwängig**, *a.* som har hoftrång.

Hufe, -*n*, *f.* 1. ett efter ort och tid växlande åkermått, vanl. ungef. 766 ar. 2. i allm. teg, gård, hemman. 3. fyrk. -**n...** Ex. ~**geld**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* grundskatt. ~**gericht** = *Hofgericht* 2. ~**gut**, -[*e*]*s*, -*er* *†*, *n.* gård som är en Hufe (se Hufe 1) stor; hemman. -**schlag**, -[*e*]*s*, -*e* *†*, *m.* i Hufen (se Hufe 1) delad åker. ~**steuer**, -*n*, *f.* ~**zins**, -*es*, 0, *m.* = ~**geld**.

Hüf[e]ner, **Hüf[e]ner**, -*s*, -, *m.* bonde som äger en Hufe (se Hufe 1); hemmansägare.

Hüftle, -*en*, *f.* höft, lår, länd. -**ader**, -*n*, *f.* med. höftåder. -**bein**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* med. lårben. -**gelenk**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* höftled. -**gicht**, 0, *f.* gikt i höfterna. -**horn** se *Hifthorn*. -**lahm**, *a.* lam i höfterna. -**schmerz**, -*es*, -*en*, *m.* höftvärk. -**stütz**, -*es*, 0, *m.* gymna ställning med händerna i sidorna, 'höfter fäst'. -**verrenkung**, -*en*, *f.* höftvrickning. -**weh**, -[*e*]*s*, 0, *n.* höftvärk. -**en...** = föreg. sms.

Hügel, -*s*, -, *m.* kulle, upphöjning, jordhög. -**áb**, *adv.* utför kullen. -**án**, -**áuf**, *adv.* uppför kullen. -**kette** = *-reihe*. -**land**, -[*e*]*s*, 0, *n.* af kullar uppfyllt land. -**reich**, *a.* rik på, uppfyllt af kullar. -**reihe**, -*n*, *f.* rad af kullar. -**stadt**, -*e* *†*, *f.* på kullar byggd stad.

hügelicht, **hügelig**, *a.* 1. upphöjd, liknande en kulle. 2. uppfyllt af kullar.

hügel|n, -*te*, *ge-t*, *tr.* forma till en kulle, lägga i hög, hopa.

Hügelung, -*en*, *f.* mindre höjd.

Hugenótt[e], -*en*, -*en*, *m.* hugenótt.

huh, **hüh** se *hu*, *hü*.

Huhn, -[*e*]*s*, -*er* *†*, *n.* dim. *Hühnchen*, -*lein*, *plur.* *atv.* *Hühnchen*, höna, höns, dim. *atv.* kyckling. *F* *hndt.* *mein Hühnchen*: min lilla pulka; *ich habe noch ein Hühnchen mit dir zu pfücken* *ei.* *zu rufen*: jag har en gås oplockad med dig.

Hühner... Ex. -**árt**, -*en*, *f.* slag af höns. -**auge**, -*s*, -*n*, *n.* 1. hönsöga. 2. liktorn. -**augenopera-teur**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* liktornsooperatör. -**beize**, -*n*, *f.* rapphönsjagt med falkar. -**biss**, -*es*, -*e*, *m.* bot. nata (*Stellaria media*). -**braten**, -*s*, -, *m.* hönsstek, kyckling. -**brühe**, -*n*, *f.* buljong på höns, hönsoppa. -**brust**, -*e* *†*, *f.* 1. hönsbröst. 2. med. gåsbröst (bröstets missbildning gam engelska sjukkan). -**darm**, -[*e*]*s*, -*e* *†*, *m.* 1. hönsarm. 2. bot. *a.* stjärnblomma (*Stellaria*), *b.* nörel (*Alsine*) *m.* *n.* -**frau**, -*en*, *f.* hönsmånglerska. -**frikassee**, -*s*, -*s*, *n.* frikassé på höns. -**garn**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* rapphönsnät. -**geschlecht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* hönsnågte. -**ha-**

bicht, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* dufhök. -**hahn**, -[*e*]*s*, -*e* *†*, *m.* vanlig tupp. -**händler**, -*s*, -, *m.* ~*in*, -*nen*, *f.* hönsmånglare, hönsmånglerska. -**haus**, -*es*, -*er* *†*, *n.* hönsbus. -**hof**, -[*e*]*s*, -*e* *†*, *m.* hönsgård. -**hund**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* rapphönshund. -**korb**, -[*e*]*s*, -*e* *†*, *m.* hönskorg, hönsbur, kycklingbur. -**lager**, -*s*, -, *n.* jag. ställe där en rapphönskull ligger. -**leiter**, -*n*, *f.* stega till en hönsbur. -**milch**, 0, *f.* varmt vatten med socker och äggula. -**pastete**, -*n*, *f.* hönspastej. -**ruf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* jag. rapphöns lock. -**schrot**, -[*e*]*s*, 0, *n.* jag. fogelhagel. -**stall**, -[*e*]*s*, -*e* *†*, *m.* hönsbus. -**stange**, -*n*, *f.* hönsstång, hönsvigel. -**steige**, -*stiege* = *-leiter*. -**suppe**, -*n*, *f.* hönsoppa. -**vögel**, *plur.* hönsfoglar. -**volk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* höns. -**wagen**, -*s*, -[*†*], *m.* hönskärra. -**wärterin**, -*nen*, *f.* hönsamma.

hui, I. *interj.* 1. *vips!* t. ex. ~ *war er fort!* 2. *å!* t. ex. ~ *das schmeckt!* 3. *usch!* fy!

II. *objekt. m.* *In einem* ~ *ei. im* ~ i ett *huj*, i ett *nu*.

hullen, -*te*, *ge-t*, *itr.* *h.* 1. skynda, brådska. 2. säga å! *usch!*

Huld, -*en*, *f.* 1. huldhet, bevågenhet, gunst, nåd. 2. hyllning, huldskap, trohet mot älskaren. 3. behag, ljufhet, älsklighet. -**blick**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* ljuf blick. -**erfüllt**, *a.* huld, bevågen. -**gestalt**, -*en*, *f.* huld, ljuf gestalt. -**göttinnen**, *plur.* behagens gudinnor, gratierna. -**reich**, *a.* huldrik. -**reiz**, -*es*, -*e*, *m.* tjusande behag, tjusningskraft. -**voll**, *a.* huldrik, huld.

huld|en, -*ete*, *ge-et* se *huldigen*.

huldig, *a.* huld.

huldig|en, -*te*, *ge-t*, *itr.* *h.* *Jmdm*, *einer Ansicht* ~ *hylla* *ngn*, *en* *ásigt*. *Einer Dame* ~ *egna* *en* *damm* *sin hyllning*. *Dem Fortschritte* ~ *tillhöra* *framstegspartiet*. *Gehuldigt*: *hyllad*.

Huldigung, -*en*, *f.* hyllning. *Jmdm* ~ *leisten*: *hylla* *ngn*. -**s...** Ex. ~**eid**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* hyllningsed. ~**feier**, -*n*, *f.* hyllning(shögtidlighet). ~**tag**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* hyllningsdag.

Huldin se *Holdin*.

Hül|le, -*en*, *f.* 1. hjälp, bistånd, tillhjälp, bot, t. ex. *jmdn um* ~ *bitten*, *jmdn zu* ~ *rufen*, *bei jmdm* ~ *suchen*, *jmdm zu* ~ *kommen* *ei. eilen*, *mit deiner* ~. [*Um*] ~ *rufen*: *ropa* *på hjälp*. *Jmdm* ~ *leisten*: *bistå*, *hjälpa* *ngn*. *Mit* ~ *der Nacht*: *a)* *under skydd* *af nattens mörker*, *b)* *genom att taga natten till hjälp*. *Sich jmdn zu* ~ *nehmen*: *taga* *ngn* *till sitt biträde*. 2. *rikkonst*. medel att *låt* *och snabbt styra hästen*. 3. *handräckning*, *hjälp*; *eksekution*. -**los**, *a.* hjälplös. -**lösigkeit**, 0, *f.* hjälplöshet. -**rede**, -*n*, *f.* undflykt. -**reich**, *a.* hjälpsam. -**thätig**, *a.* hjälpsam i handling. -**...** Ex. ~**bittend**, ~**llehend**, *a.* *bedjande*, *bönfallande* *om hjälp*. ~**ruf**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* ~**rufen**, -*s*, 0, *n.* *rop* *på hjälp*. ~**süchend**, *a.* *sökande* *hjälp*, *bot*. - [s]... Ex. ~**bereit**, ~**fertig**, *a.* *beredd* *till hjälp*, *hjälpssam*. ~**leis-**

tung, -en, *f.* hjälp, tjänst. — *s...* Ex. *~arme*, -en, *f.* hjälphär. *~beamte(r)*, (adj. böjn. *m.* biträdande tjänsteman, biträde. *~bedürftig*, *a.* hjälpbefövande. *~bedürftigkeit*, 0, *f.* behof af hjälp. *~brief*, -[e]s, -e, *m.* bref om handräckning af polismyndighet. *~erbieltung*, -en, *f.* erbjudande af hjälp. *~geld*, -[e]s, -er, *n.* 1. penningunderstöd, subsidier. 2. omkostnader för en summas indrifvande. *~genoss[e]*, -en, -en, *m.* förbunden, allierad. *~heer*, -[e]s, -e, *n.* hjälphär. *~kasse*, -n, *f.* hjälpkassa. *~kirche*, -n, *f.* annexkyrka. *~lehrer*, -s, -, *m.* biträdande lärare, extralärare. *~macht*, -e †, *f.* allierad makt. *~mittel*, -s, -, *n.* hjälpmedel. *~prediger*, -s, -, *m.* hjälppräst, (pastors-) adjunkt. *~priester*, -s, -, *m.* biträdande präst. *~quelle*, -n, *f.* hjälpkälla. *~satz*, -es, -e †, *m.* hjälpsats, lemma. *~truppe*, -n, *f.* hjälptrupp. *~verb*, -s, -en, *n.* gram. hjälppverb. *~verein*, -[e]s, -e, *m.* välgörande förening, sällskap. *~vertrag*, -[e]s, -e †, *m.* fördrag om hjälpsändning, subsidietraktat. *~volk*, -[e]s, -er †, *n.* förbundet, allieradt folk, hjälptrupper. *~vollstreckung*, -en, *f.* utmätning, exekution. *~wissenschaft*, -en, *f.* hjälppvetenskap. *~wort*, -[e]s, -er †, *n.* gram. partikel, fyllnadsord. *~wörterbuch*, -[e]s, -er †, *n.* ordbok för ett särskildt ändamål, specialordbok. *~zeitwort*, -[e]s, -er †, *n.* gram. hjälppverb.

Hülle, -n, *f.* 1. omhölje, skal; hinna, hud, bot. svepe. 2. *~ und Fülle*: rikt mått, öfverflöd.

hüll'en, -te, *ge-t*, *tr.* och *sich* *~* hölja, omhölja. inhölja, insvepa, svepa om (sig). *Aus etw.* *~* taga ut ur ngt.

Hülse, -n, *f.* 1. hylsa, fodral. 2. bot. skida, balja, skal. *n...* Ex. *~frucht*, -e †, *f.* skidfrukt. *~gewächs*, -es, -e, *n.* *~pflanze*, -n, *f.* bot. skidväxt, ärtväxt.

hülsl'en, -[es]t, -te, *ge-t*, *I. tr.* aftaga skalen. skidorna af, sprita, skala. *II. Sich* *~* 1. skala sig, mista skalen. 2. få, utveckla skidor.

hülsicht, **hülsig**, *a.* 1. skidartad. 2. som har skidor, skid-.

hum, *interj.* hum! hm!

humán, *a.* human, vänlig, billig.

humanisier **en**, -te, -t, *I. tr.* 1. civilisera, hyfsa, studa. 2. uppblanda med ämnen, tagna från den mänskliga organismen. *II. Sich* *~* få hyfsning, bli civiliserad.

Humanismus, -0, *m.* humanism.

Humanist, -en, -en, *m.* humanist, a) iskare af humanistiska studier, b) anhängare af humanismen.

humanistisk, *a.* humanistisk.

Humanität, 0, *f.* 1. humanitet, vänlighet, tillmötesgående. 2. allmäntmänsklig, universell bildning.

Humbug, -s, -s, *m.* humbug.

Hummel, -n, *f.* 1. humla. *F* *bnd.* *wilde* *~* vildkatt. 2. mus. borduna.

hummeln, -te, *ge-t*, *itr. h.* 1. surra, brumma. 2. *vnd.* svärma, ströfva omkring.

hummen, -te, *ge-t*, *itr. h.* 1. säga hum. 2. harskla sig. 3. surra, brumma.

Hummer, -s, -, *m.* hummer.

hummer, *n*, -te, *ge-t*, *itr. h.* ljuda doft.

Humór, -[e]s, -e, *m.* humor.

Humoréske, -n, *f.* humoresk, humoristisk berättelse.

Humorist, -en, -en, *m.* humorist.

humoristisch, *a.* humoristisk.

Humpe, -n, *f.* se *Humpen*.

Hümpeléi, -en, *f.* fusk.

humpeln, -te, *ge-t*, *itr. h.* och när ortförändringen framhålles *s.* halta, linka.

hümpeln, -te, *ge-t*, *itr. h.* arbeta slarfvigt, uselt, fuska.

Humpen, -s, -, *m.* mycket stor bögare, stop.

Humpler, -s, -, *m.* halt, linkande person.

Hümpler, -s, -, *m.* fuskare, stympare.

humplig, *a.* halt, linkande.

Humse, * = *Hummel*.

Humus, -, 0, *m.* humus, mull. *-säure*, -n, *f.* mullsyra.

Hund, -[e]s, -e, *m.* dim. *Hündchen*, -lein, hund, *afv. bärj. och astr. F* *er ist bekannt wie ein bunter* *~* han är känd, hvart han kommer; *bnd.* *er ist auf den ~ gekommen*: det har gått utför, gått ut sig för honom, *jmdn auf den ~ bringen*: bringa ngn på obestånd, på bar backe, *er geht vor die ~*: han förstör sig, ruinerar sig, *es nimmt kein ~ ein Stück Brot von ihm*: ungef. han är ej värd att solen skiner på honom. *Ordspr. kommt man über den ~, kommt man auch über den Schwanz*: har man orkat med alnen, orkar man väl också med kvarteret, *begossene ~e fürchten das Wasser*: brändt barn skyr elden. *e...* Ex. *~arbeit*, -en, *f.* *F* hundgöra. *~ärt*, -en, *f.* 1. hundras. 2. hundars sätt; *bnd.* nedrigt, gement sätt. *~ärtig*, *a.* hundaktig, gemen, nedrig. *~blaff*, -[e]s, -e, *m.* hundgläfs, hundskall. *~fell*, -[e]s, -e, *n.* hundskinn. *~fräss*, -es, 0, *m.* *~fressen*, -s, 0, *n.* *F* usel mat. *~gebell*, -[e]s, 0, *n.* hundskall. *~geld*, -[e]s, 0, *n.* syndapengar. *~haus*, -es, -er †, *n.* *~hütte*, -n, *f.* hundkoja. *~junge*, -n, -n, *m.* 1. pojke som har hand om hundar. 2. *F* *bnd.* pojkslyngel. 3. *bärj.* pojke som sköter en hund. *~kälte*, 0, *f.* *F* stark köld. *~kerl*, -[e]s, -e, *m.* *F* kanalje. *~leben*, -s, 0, *n.* *F* hundlif, uselt lif. *~loch*, -[e]s, -er †, *n.* hundkoja; *F* *bnd.* håla, uselt ställe. *~mager*, *a.* *F* mager som en skrika. *~marke*, -n, *f.* märke att skatt erlagts för en hund. *~peitsche*, -n, *f.* hundpiska. *~scheu*, *I. a.* rädd för hundar. *II. 0, f.* rädsla för hundar. *~schlag*, -[e]s, -e †, *m.* 1. hundras. 2. fångande och dödande af

mot polisförordning kringlöpande hundar. **~stall**, *-[e]s, -e †, m.* hundkoja, hundhus. **~steuer**, *-n, f.* hundskatt. **~trab**, *-[e]s, 0, m.* kort traf. **~wache**, *-n, f.* ♀ hundvakt. **~wagen**, *-s, -[†]*, *m.* 1. af en hund, af hundar dragen vagn. 2. vagn för hundtransport. **~wetter**, *-s, 0, n.* F hundväder. **~zeichen**, *-s, -, n.* = **~marke**. — *S...* Ex. **~affie**, *-n, -n, m.* zool. hundapa. **~biss**, *-es, -e, m.* 1. hundbett. 2. bot. tidlösa (Colchicum). **~blume**, *-n, f.* bot. maskros (Taraxacum). **~dille**, *-n, f.* bot. surkulla (Anthemis Cotula). **~fott**, *-[e]s, -er †, m.* F hundsfott. **~fütterei**, *-en, f.* F nedrighet, kanaljeri, skurkstreck. **~föttisch**, **~gemein**, *a.* F nedrig, gemen, hundsk. **~gemeinheit**, *0, f.* nedrighet, gemenhet. **~gerecht**, *a.* som förstår sig på hundar. **~haar**, *-[e]s, -e, n.* hundhår. F *bid.* **~e auflegen**: söka bot, där man fått sot (från bruket att lägga hundhår på hundbett). **~hai**, *-[e]s, -e, m.* zool. hundhaj (Scyllium canicula). **~kohl**, *-[e]s, 0, m.* bot. silkesört (Asclepias syriaca). **~kopf**, *-[e]s, -e †, m.* 1. hundhufvud. 2. zool. a) hundapa, b) flygande hunden (Pteropus edulis). **~köpfig**, *a.* försedd med hundhufvud. **~ledern**, *a.* af hundskinn, hundskinn-. **~loden**, *plur.* hundrag. F **~ bekommen**: få snåsor, få sina fiskar varma. **~mässig**, *a.* hundaktig, hundsk. **~maul**, *-[e]s, -er †, n.* hundmun, hundgap. **~müde**, *a.* F alldeles uttröttad. **~petersilie**, *0, f.* bot. glis, vildpersilja (Æthusa Cynapium). **~pflaume**, *-n, f.* en sorts plommon. **~rose**, *-n, f.* bot. nyponbuske (Rosa canina). **~schlecht**, *a.* F usel, gement dålig. **~stern**, *-[e]s, 0, m.* hundstjärnan (Sirius). **~tage**, *m. plur.* röttnad. **~tagsferien**, *plur.* sommarlof under röttnaden. **~veilichen**, *-s, -, n.* **~viole**, *-n, f.* bot. hundviol (Viola canina). **~wögt**, *-[e]s, -e †, m.* person som har uppsigt öfver hundar (i sht att polisförordningen om hundar efterlevas). **~würger**, *-s, -, m.* bot. tulkört (Cynanchum). **~wut[h]**, *0, f.* hundgalenskap. **~wüt[h]ig**, *a.* angripen af hundgalenskap, galen. **~zahn**, *-[e]s, -e †, m.* 1. hundtand. 2. hörntand. **~zunge**, *-n, f.* 1. hundtunga. 2. bot. munkfnat (Cynoglossum).

hündellin, *-te, ge-t, itr. h.* F krypa, lisma.

hundert, *I. a.* (oböjl. grundtal) hundra. **II.** *-[e]s, -e, n.* hundra, hundrade, hundratel. **Zu ~en**: hundra och hundra, hundratals. **~armig**, *a.* hundraarmad. **~fach**, *a.* hundrafaldig. **Um das ~e vermehren**: multiplicera med hundra. **~fältig**, *a.* hundrafaldig. **~füsig**, *a.* hundrafotad, försedd med hundra fötter. **~gradig**, *a.* hundragradig. **~jährig**, *a.* hundraårig. **~jährlich**, *a.* återkommande hvart hundrade år, hundraårig. **~mal**, *adv.* hundra gånger. **~malig**, *a.* hundragånger upprepad. **~pfünder**, *-s, -, m.* X hundrapunding.

~pfündig, *a.* X hundrapunding. **~tägig**, *a.* som räcker i hundra dagar, hundra dagars. **~tausend**, *a.* hundratusen. **~t[h]eilig**, *a.* delad i hundra delar. **~thorig**, *a.* försedd med hundra portar. **~weise**, *adv.* hundra och hundra, hundra på en gång, hundratals.

Hundertel se **Hundertstel**.

Hundertes, *-s, -, m.* 1. hundratel. 2. siffran hundra.

hunderterlei, oböjl. *a.* hundra slags.

hundertst, *a.* (ordningstal) hundrade. **Es kommt vom ~en ins Tausendste**: det ena ger det andra, det går i oändlighet. **Das weiss der ~e nicht**: det är ej en på hundra, som vet det.

Hundertstel, *-s, -, n.* hundradel.

hundertstens, *adv.* för det hundrade.

Hündin, *-nen, f.* tik, hynda.

hündisch, *a.* 1. hundaktig, hundsk. 2. krypande, lismande. 3. oanständig, otuktig, cynisk.

Hüne, *-n, -n, m.* jätte. **~n...** Ex. **~gestalt**, *-en, f.* jättelik gestalt. **~grab**, *-[e]s, -er †, n.* jättegärd, graf från forntiden, grafhöj. **~mässig**, *a.* jättelik. **~stark**, *a.* jättestark. **~weib**, *-[e]s, -er, n.* jättekvinna.

hünenhaft, *a.* jättelik.

Hunger, *-s, 0, m.* hunger. **~bach**, *-[e]s, -e †, m.* bäck som stundom utsinar. **~blume**, *-n, f.* bot. 1. nagelört (Draba). 2. gullkrage (Chrysanthemum segetum). **~brunnen**, *-s, -, m.* = **~quelle**. **~erregend**, *a.* som framkallar hunger. **~gestalt**, *-en, f.* utsvulten gestalt, skellet. **~harke**, *-n, f.* räfsa med hvilken de på åkern kvarliggande axen hopsamlas, hvilka ejes både stillet axploekarens bunger. **~harken**, *itr. h.* räfsa ihop de på åkern kvarliggande axen. **~jahr**, *-[e]s, -e, n.* år då hungersnöd herskar. **~korn**, *-[e]s, -er †, n.* mjöldrugga. **~kur**, *-en, f.* svältkur. **~leider**, *-s, -, m.* person som lider hunger, utfattig stackare. **~leiderei**, *0, f.* hungerlidande; ytterlig fattigdom. **~leiderisch**, *a.* lidande hunger, utfattig, utsvulten. **~pfarre**, *-n, f.* dåligt pastorat som ej ger rodan. **~pfote**, *-n, f.* **~n saugen**: lida hunger, svälta. **~quelle**, *-n, f.* källa som stundom utsinar. **~rechen**, *-s, -, m.* = **~harke**. **~stelle**, *-n, f.* anställning som ej föder sin man. **~thurm** se **~turm**. **~tod**, *-[e]s, 0, m.* hungersdöd. **~tuch**, *-[e]s, 0, n.* **Am ~e nagen**: lida hunger, svälta. **~turm**, *-[e]s, -e †, m.* torn där fångar få svälta ihjäl. **~s...** Ex. **~not[h]**, *-e †, f.* hungersnöd.

hunger|n, *-te, ge-t, I. itr. h.* hungra, svälta. **Ich hungere** el. *vand. pers.*: **es hungert mich** el. **mich hungert**: jag är hungrig. **Bildl.** *nach* el. **auf** (med *ack.*) *etw.* ~ hungra efter, åtrå ngt. **II.** **Sich tot** el. **zu Tode** ~ svälta ihjäl.

Hungerer, *-s, -, m.* person som lider hunger, svälter.

hungrig, *a.* 1. hungrig. 2. som ger klen föda, karg, fattig.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teokolsk term. † sjöterm. X militäris term.

Hünnin, -nen, *f.* jättinna, jättekvinna.
Hunne, -n, -n, *m.* hunner.
Hunnin, -nen, *f.* hunnisk kvinna.
hunnisch, *a.* hunnisk.
hunten, *adv.* härnera, härnedan.
hunz'en, [-es]t, -te, *ge-t*, *itr. h.* F snäsa, hunds-
 fottera, skälla ned.
Hupf, [-e]s, -e, *m.* hopp, språng.
hüpfel'n, -te, *ge-t*, *itr. h.* och vid riktningens angif-
 vande *s.* hoppa med små hopp.
hüpf'en, -te, *ge-t*, *itr. h.* och vid riktningens angif-
 vande *s.* hoppa.
Hüpfer, -s, -, *m.* 1. **~in**, -nen, *f.* person som
 hoppar, hoppare. 2. gräshoppa. 3. litet
 språng, hopp.
hupp, **hups**, *interj.* hopp!
Hürde, -n, *f.* 1. flätverk i en ram till underlag
 vid torkning. 2. (färj)fälla: inbägnad i allmän-
 -n... *EX. ~draht*, [-e]s, -e †, *m.* ståltråd till
 staket, till flätverk. **~geflecht**, [-e]s, -e, *n.*
 flätverk till en Hürde. **~pfahl**, [-e]s, -e †,
m. påle i stängslet kring en fälla; stafver.
~schlag, [-e]s, -e †, *m.* a) uppsättning af
 fällor, i sht till Äterns gödslande, b) rätt el. skyl-
 dighet därtill.
Hure, -n, *f.* dim. *Hürchen*, -lein, *P* hora, skö-
 ka, fallen kvinna. -n... *P EX. ~balg*, [-e]s, -e
 †, *m.* sköka. **~bock**, [-e]s, -e †, *m.* horbock.
~gewerbe, -s, 0, *n.* skökans yrke, egen-
 skap af sköka. **~haus**, -es, -er †, *n.* bor-
 dell. **~jäger**, -s, -, *m.* horjägare. **~kind**,
 [-e]s, -er, *n.* oäkta barn. **~wirt[h]**, [-e]s, -e,
m. **~in**, -nen, *f.* bordellvärd, bordellvärdin-
 na. **~wirt[h]schaft**, 0, *f.* otukt, liderlighet.
hur'en, -te, *ge-t*, *itr. h.* bedrifva hor, otukt.
Hurer, -s, -, *m.* horkarl.
Hurerói, -en, *f.* horeri.
hurerisch, *a.* horaktig, otuktig.
Huri, -s, *f.* huri.
hurliburli, *interj.* och *adv.* vips! i ett huj, i
 hvinande fart; huller om buller.
hürnen *se* 2. hornen.
hurr, *interj.* betecknande hastig rörelse vips! huj!
hurra[h] (och -t), *interj.* hurra!
hurra[h]en, -te, -t, *itr. h.* hurra.
hurre, *interj.* 1. = *hurr*. 2. surr!
hurtig, *a.* hurtig, rask, flink.
Hurtigkeit, 0, *f.* hurtighet, raskhet.
Husár, -en el. -s, -en, *m.* ✕ husar. -en... *EX.*
~anzug, [-e]s, -e †, *m.* husaruniform. **~hose**,
 -n, *f.* åtsittande byxor. **~pelz**, -es, -e, *m.*
 dolma. **~tasche**, -n, *f.* ✕ sabeltaska.
husärenhaft, **husárisch**, *a.* husarlik, som en husar
husch, *I. interj.* 1. vips! 2. hysj! 3. usch!
 hu! *II. -es, -e, m.* 1. hastig, plötslig rörelse.
 brådska. *Auf den ~ el. uterm ~* utan
 dröjsmål, hastigt, i förbifarten. 2. kort
 regnskur, regnbu. 3. örfil, slag, slagsmål.
~kopf, [-e]s, -e †, *m.* F hufvud med okam-
 madt, tofvigt hår.
Husche, -n, *f.* *husch II, 2, 3.*

Huschelái, -en, *f.* ytlighet, slarf, hafs.
huschelig, *a.* ytlig, slarfvig, hufsig.
huschel'n, -te, *ge-t*, *itr. s.* röra sig med ett
 lätt prasslande ljud, prassla, frasa.
husch'en, [-es]t, -te, *ge-t*, *I. tr.* 1. F gifva en
 örfil, örfila upp, plägga på. 2. bortsnappa,
 knipa. 3. uppskrämma. *II. Sich ~ släss*,
 plägga på hvarandra. *III. itr. s.* snabbt,
 sakta prasslande röra sig, smyga sig, slin-
 ka. *Bihl. über etw. (ack.) hin el. fort ~* halka
 öfver, helt lätt vidröra ngt.
huschig = *huschelig*.
huss, *interj.* buss! buss på!
hussá[h], *interj.* 1. = *huss*. 2. hurra! häjsan!
Hussit, -en, -en, *m.* hussit.
hussitisch, *a.* hussitisk, hussiternas.
hüstel'n, -te, *ge-t*, *itr. h.* hosta lätt, litet.
1. hust en, -ete, *ge-et*, *I. itr. h.* hosta. F *biid.*
auf el. in etw. (ack.) ~ strunta i ngt, *die Flö-
 he el. Fliegen ~ hören*: (tycka sig) vara
 ofantligt klok, höra gräset växa. *II. tr.* 1.
 hosta (upp), t. *ex. Blut*. 2. *Jmdm die Ohren
 voll ~* pläga ngn med sitt ständiga ho-
 stande. 3. *P ich werde dir was ~* det får
 du se dig om efter. *III. Sich halb tot ~*
 hosta sig förderfvad.
2. Husten, -s, 0, *m.* hosta. *Den ~ haben*: ho-
 sta, hafva hosta. **-anfall**, [-e]s, -e †, *m.* host-
 anfall. **-fieber**, -s, -, *n.* hosta med feber.
Hüster, -s, -, *m.* dim. *Hüsterchen*, -lein, 1. **~in**,
 -nen, *f.* person som hostar. 2. hostning.
hüstig, *a.* som har hosta.
Hut, *I. -[e]s, -e †, m.* 1. hatt. **~ ab!** hatten
 af! *Den ~ vor jmdm abnehmen el. ziehen*:
 taga af hatten för ngn. *Den ~ aufs Ohr
 setzen*: sätta hatten på sned, *biid.* blifva
 morsk, barsk. *biid. die Frau hat den ~*
hustrun har husbondeväldet, *ordspr.* *mit dem
 ~e in der Hand kommt man durch das gan-
 ze Land*: med ödmjukhet, med kryperi kom-
 mer man långt. 2. **~ Zucker**: sockertopp.
 3. ☉ huf. *II. -en, f.* 1. vakt(ande), värd,
 skydd, beskydd, t. *ex. auf seiner ~ sein*,
etw. in seine ~ nehmen, *in el. unter jmds ~*
sein: stå under ngs beskydd. 2. rätt till
 bete. 3. bete, betesmark. **-abnehmen**, **-ab-
 ziehen**, -s, 0, *n.* hattens aftagande. **-band**,
 [-e]s, -er †, *n.* hattband. **-besatz**, -es, -e †,
m. hattklädsel. **-bürste**, -n, *f.* hattborste.
-feder, -n, *f.* hattfjäder, hattplym. **-form**,
 -en, *f.* hattform. **-futter**, -s, -, *n.* hattfoder.
-futteral, [-e]s, -e, *n.* hattfodral. **-geld**, [-e]s,
 0, *n.* betalning för kreaturens vallande.
-geschäft, [-e]s, -e, *n.* 1. 0, hattmakeri. 2. hatt-
 handel. **-gewerbe**, -s, 0, *n.* hattmakaryrke.
-handel, -s, 0, *m.* hatthandel. **-händler**, -s,
 -, *m.* hatthandlande, hattmakare. **-kopf**,
 [-e]s, -e †, *m.* hattkulle. **-krämppe**, -n, *f.*
 hattbrätte. **-los**, *a.* 1. utan hatt. 2. utan
 värd, utan skydd. **-macher**, -s, -, *m.* hatt-
 makare. **-macherei**, 0, *f.* hattmakeri. **-quas-**

te, -n, *f.* tofs på hatten. -schachtel, -n, *f.* hattask. -schleife, -n, *f.* hattrosett, kokard. -schnur, -e *†*, *f.* hattsnöre. *F* *biad.* *das geht über die* ~ det går över alla gränser, går för långt. -spange, -n, *f.* hattspänne. -ständer, -s, -, *m.* stående hatthängare. -stein, -[e]s, -e, *m.* gränsten, råmärke vid en betesmark. -tresse, -n, *f.* hattress, hatträns, hattgalon. -trodde, -n, *f.* tofs, vippa på hatten. -zucker, -s, 0, *m.* toppsocker.

hüt|en, -ete, *ge-et*, *I. tr.* och * *itr.* *h.* vakta, valla, vårda, skydda, akta, *i. ex. den el. ** *des Gefangenen, das Vieh, den Schatz vor Dieben. II. Sich* ~ *i.* akta sig, taga sig i akt, *vor etw. (dat.):* för ngt. *Ich werde mich ~ und das thun el. das zu thun:* jag skall akta mig för att göra det. *Er mag sich ~* det är bäst att han aktar sig. **2.** *Sich selbst ~* vara sin egen vaktare, vara utan vaktare. **3.** *Schafe ~ sich leichter als Ziegen:* får äro lättare att valla än getter. **Hütung**, *f.*

Hüter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* vaktare, vaktterska.

hutsch, *interj.* vips!

Hutsche, Hütsche, -n, *f.* pall.

hütt, *interj.* (rop åt dragare) åt väster!

Hütte, -n, *f.* 1. hydda, koja; barnack. **2.** † kajuta, hytt; hytta. **3.** † hytta, smälthytta, bruk, masugn. -n... *Ex. ~amt*, -[e]s, -er *†*, *n.* brukskontor. ~arbeit, -en, *f.* arbete i hyttor, vid bruk. ~arbeiter, -s, -, *m.* bruksarbetare, bruksmed. ~bau, -[e]s, -ten, *m.* 1. barckbyggnad. **2.** 0, bruksdrift. ~beamte(r), (adj. böja.) *m.* tjänsteman vid ett bruk. ~bewohner, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som bor i en koja. ~gast, -[e]s, -e *†*, *m.* 1. † hyttpassagerare; i en kajuta boende officer. **2.** grufvärdare som låter smälta sina malmer i en annans masugn. ~herr, -n, -en, *m.* bruksägare. ~knappe, -n, -n, *m.* † hyttdräng, bruksmed. ~kunde, 0, *f.* hyttkunnskap, metallurgi. ~mann, -[e]s, -er *†* *el. Hüttenleute*, *m.* **1.** = *bewohner*. **2.** metallurg. ~männisch, *a.* metallurgisk. ~meister, -s, -, *m.* † hyttmästare, masmästare. ~raucher, -[e]s, 0, *m.* † hytttrök. ~schreiber, -s, -, *m.* bruksbokhållare. ~werk, -[e]s, -e, *n.* = *Hütte*. **3.** ~wesen, -s, 0, *n.* bruksdrift. ~wissen-schaft = *kunde*. ~zins, -es, -en, *m.* † betalning för malmers behandling i smälthytta.

hüt|ten, -ete, *ge-et*, *tr.* † smälta malmer.

Hütter, -s, -, *m.* arbetare vid en smälthytta, bruksmed.

Hutung, -en, *f.* bete, betesmark.

Hutzel, -n, *f.* torkfrukt, torkad frukt, i sht torkade päron. -mann, -[e]s, -er *†*, *m.* skruppen gubbe.

hutzelicht, hutzelig, *a.* skruppen, skrynklig. **hutzell|in**, -te, *ge-t*, *I. tr.* torka frukt. **II. itr. *s.* skrupna, blifva skrynklig.**

Hyacinthe, -n, *f.* bot. hyacint. -n... *Ex. ~zwiebel*, -n, *f.* hyacintlök.

Hyäne, -n, *f.* hyäna.

hybrid|isch, -n, *a.* hybrid, bastard.

Hydr, Hydra, Hydern, *f.* hydra.

Hydropath, -en, -en, *m.* hydropat, läkare vid en vatten-kuranstalt *el.* som behandlar sjukdomar med vattenkurer.

Hygié|ijne, 0, *f.* hygien, hälsovårdslära.

Hymen, *I.* -s, 0, *m.* *npr.* Hymen. **II.** -s, -, *n.* med hymen.

Hymne, -n, *f.* hymn. -n... *Ex. ~dichter*, -s, -, *m.* hymndiktare.

hymnisch, *a.* hymn-.

Hymnos, Hymnus, -, *Hymnen*, *m.* hymn.

Hypé|bel, -n, *f.* **1.** mat. hyperbel. **2.** retor. hyperbol, hyperboliskt uttryck, öfverdrift.

hypé|belhaft, *a.* mat. och retor. hyperbolisk.

Hyperbóle = *Hyperbel* **2.**

hyperbó|lisch, *a.* retor. hyperbolisk.

Hypnotísmus, -, 0, *m.* hypnotism, magnetisk sömn.

Hypochó|nder, -s, -, *m.* hypokonder, mjältsjuk person.

Hypochóndrie, 0, *f.* hypokondri, mjältsjuka.

hypochóndr|isch, *a.* hypokondrisk, mjältsjuk.

Hypochóndrist, -en, -en, *m.* = *Hypochouder*.

Hypothé|k, -en, *f.* hypotek, pant, inteckning. -en... *Ex. ~bank*, -en, *f.* hypoteksbank, hypotek.

~brief, -[e]s, -e, *m.* inteckning. ~büch, -[e]s, -er *†*, *n.* register öfver inteckningar inom ett visst område. ~frei, *a.* fri från inteckningar.

~gläubig, -s, -, *m.* borgenär som har inteckning(ar) såsom säkerhet för sin fordran.

~ordnung, -en, *f.* ~recht, -[e]s, 0, *n.* hypoteksrätt. ~urkunde, -n, *f.* inteckning. ~versicherung, -en, *f.* hypoteksförsäkring.

Hypothekár, -[e]s, -e, *m.* = *Hypothekengläubiger*. -schuld, -en, *f.* hypotekarisk skuld.

hypothekár|isch, *a.* hypotekarisk.

Hypothése, -n, *f.* hypotes, påstående, antagande.

hypothét|isch, *a.* hypotetisk, vilkorlig.

Hysterie, -en, *f.* hysteri.

hystér|isch, *a.* hysterisk, krampaktig.

I.

I, *I*, -[s], -[s], *n.* gram. *I.* Bild. *das Tüpfchen auf dem* ~ *nicht vergessen:* ej glömma den ringaste småsak. **II.** *interj.* *F* ä! kors! ~

freilich! naturligtvis! ~ *warum nicht gar!* *el. ~ wo!* kommer aldrig i fråga! tro aldrig det! ~ *sehen Sie mal:* nej, ser man på!

ia, *interj.* härmande åsnans lüte, *ia!*

i. A. förkortn. = *im Auftrage*: enligt uppdrag, ex officio.

ia[h]n||en, *-te, -t, itr.* h. skria som en åsna.

lamb... se *Jamb...*

iberer, *-s, -, m.* iberer.

iberien, *-s, 0, n. npr.* Iberien, pyreneiska halfön.

iberisch, *a.* iberisk.

ibis, *-ses, -se, m.* ibis.

ich, I. gen. *meiner* el. * *mein*, dat. *mir*, ack. *mich*, plur. nom. *wir*, gen. *unser*, dat. ack. *uns*, pron. pers. jag. ~ *bin* 's: det är jag. II. *-[s], -[s]*, *n.* jag, t. ex. *mein anderes* el. *zweites* ~, *mein unsterbliches* ~. *-sucht, 0, f.* själfviskhet.

ichheit, *-en, f.* 1. jag, väsen, individualitet. 2. själfviskhet.

ichneumon, *-s, -s, m.* och *n.* zool. faraokatt (Herpestes ichneumon).

ideál, I. *a.* ideal. II. *-[e]s, -e, n.* ideal, förebild.

ideálisch, *a.* idealisk, ideal.

idealisier||en, *-te, -t, tr.* idealisera, försköna. **Idealisierung**, *f.*

idealismus, *-0, 0, m.* idealism.

idealíst, *-en, -en, m.* idealist.

idealístisch, *a.* idealistisk.

idealítát, *0, f.* idealitet.

idéé, *-en, f.* idé, tanke. *-en...* Ex. ~ *gang*. *-[e]s, 0, m.* tankegång. ~ *kreis*, *-es, -e, m.* idokrets. ~ *los*, *a.* som saknar idéer. ~ *verbindung*, ~ *verknüpfung*, *-en, f.* idéassociation. ~ *welt*, *-en, f.* 1. idéverld. 2. tankens verld.

ideéll, *a.* 1. ideell. 2. ideal. idealisk.

iden, *plur.* idus.

identifizier||en, *-te, -t, tr.* identifiera. **Identifizierung**, *f.*

identítisch, *a.* identisk.

identítát, *-en, f.* identitet.

idióm, *-[e]s, -e, n.* idiom, munart, mål.

idiomátisch, *a.* idiomatisk. för ett språk, för en munart egendomlig.

idiót, *-en, -en, m.* idiot, fane.

idiótik||on, *-on[s], -a el. -en, n.* idiotikon, dialektordbok. ordbok öfver *for* ett folkmal egendomliga ord.

idiótism||us, *-us, -en, m.* idiotism, a) idioti. fånighet, b) språkegendomlighet.

idól, *-[e]s, -e, n.* idol, afgud.

idýll, *-[e]s, -e, n.* Idýll|e, *-en, f.* idyll. *-en...* Ex. ~ *dichter*, *-s, -, m.* idyllförfattare. ~ *land*, *-[e]s, -er †, n.* idylliskt land.

idýllenhaft, **idýllisch**, *a.* idyllisk.

Igel, *-s, -, m.* 1. igelkott. 2. se *Egel*. *-fisch, -es, -e, m.* zool. piggfisk (Diodon). *-kolbe, -n, f.* bot. igelknopp (Sparganium). *-stachel, -s, -n, m.* igelkottstagg.

igelhaft, **ig[e]lig**, **ig[e]lisch**, *a.* igelkottartad, som en igelkott, taggig, borstig.

Ignáz, *-[ens], -e, m. npr.* Ignatius.

Ignoránt, *-en, -en, m.* okunnig person.

Ignoráncz, *0, f.* okunnighet; förbiseende.

ignorier||en, *-te, -t, tr.* ignorera, ej känna, ej taga kánnedom om, hánsyn till.

ih se *I II*.

I. H., förkortn. = *Ihre Hoheit*: eders el. hennes höghet.

ihm, ihn, ihnen se *er; ihnen* se *Sie*.

ih, I. se a) *du*, b) *er*. *Es sind ~er drei*: de äro tre. II. böjn. se *dein II, pron. poss. 1. 3 pers. sg. fem.* hennes, dess, sin. 2. 3 pers. plur. *deras, sin. 3. Ihr* uti tilltalsordet *Sie*: eders. *Thun Sie das Ihr[ig]e*: a) gör hvad på er ankommer, b) gör eder skyldighet. *Ich bin ganz der Ihr[ig]e*: jag står helt och hållet till edert förfogande. *-er...* Ex. ~ *seits, adv.* å sin. å hennes, å deras, å eder sida. *-es...* Ex. ~ *gleichen, plur.* hennes, deras, sina, edra likar, sådana som hon, de, ni. *-et...* Ex. ~ *halben, ~wegen, um ~willen, adv.* för hennes, deras, sin, eder skull.

ihrig se *ih* II.

Ihro, förädr. *pron. poss. 1* titlar, eders, deras, hans, hennes, t. ex. ~ *Excellenz, bei ~ Gnaden, ~ des Königs der Niederlande Majestät*.

ihrz||en, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* kalla I, ni.

I. I. K. K. H. H. = *Ihre Königlichen Hoheiten*: deras kungl. högheter (D. D. K. K. H. H.)

I. I. M. M. = *Ihre Majestäten*: deras majestäter (D. D. M. M.)

i. J., förkortn. = *im Jahre*: år, t. ex. *i. J. 79*: år 79.

I. K. H. = *Ihre Königliche Hoheit*: eders el. hennes kungl. höghet (E. K. H., H. K. H.).

iktus, *-y, -, m.* iktus, tonvigt, arsis.

Iliáde, **Ilias**, *0, f.* Iliaden.

illegál, *a.* olaglig.

Illegalítát, *-en, f.* olaglighet.

illegítim, *a.* illegitim, orättmätig, oäkta *soad*.

Illegítimítát, *-en, f.* illegitimitet.

illiberál, *a.* illiberal, icke el. föga liberal.

illítimíert, *a.* obegränsad, oinskränkt.

Illing, *-[e]s, -e, m.* F ensam födt barn (*mots* tvilling, trilling).

illoyál, *a.* illojal, icke laglydig.

Illuminátión, *-en, f.* illumination, illumincering, eklärering.

illuminier||en, *-te, -t, I. tr.* illuminera, a) festligt upplysa, b) färglägga. II. F *sich* ~ skaffa sig en florshufva. **Illuminierung**, *f.*

Illuminierer, *-s, -, m.* ~ *in, -nen, f.* persou som illuminerar.

Illusión, *-en, f.* illusion, inbillning, luftlott.

Illusórisch, *a.* illusorisk, inbillad.

Illustrátión, *-en, f.* illustration, plansch.

Illustrátor, *-s, Illustrátören, m.* person som illustrerar.

illustrier||en, *-te, -t, tr.* illustrera, a) förse med förtydligande planscher, b) åskådliggöra, be-lysa.

Illustrierer, *-s, -, m.* ~ *in, -nen, f.* = *Illustrator*.

ilme = *Ulme*.

Iise = *Alse*.

Illis, -ses et. * -, -se, m. iller.

Im, sammandragning af *in dem*.

Imaginär, a. imaginär, inbillad.

Imbiss, -es, -e, m. måltid, mellanmål.

Imitation, -en, f. imitation, efterbildning.

Imiter|len, -te, -t, tr. imitera, efterbilda, härma.

Immatrulation, -en, f. immatrukering, inskrifning i en matrikel.

Immatrulier|bar, a. som får inskrivas.

Immatrulier|len, -te, -t, tr. inskriva i en matrikel, immatrukerula.

Imker, -s, -, m. biskötare.

Imme, -n, f. bi.

Immediat, a. omedelbar, utan mellanhand. -**geschuch**, -[e]s, -e, n. direkt (utan mellanhand) inlemnad ansökan. -**sache**, -n, -**vorstellung**, -en, f. direkt till högsta instansen, till regeringen inlemnad skrift, ansökan m. m.

I. immer, adv. 1. om tid. alltid, alltjämt, städse. *Auf* et. *für* ~ för alltid. *So etw. trifft man nicht* ~ ngt sådant råkar man ej alla dagar. ~ *und* ~ *wieder*: oupphörligt.

2. vid komparativer. *Er wird* ~ *reicher* [und *reicher*] et. *reicher* und ~ *reicher*: han blir allt rikare och rikare. *Das wird ja* ~ *besser*: det blir ju allt bättre och bättre. 3. distributivt vid räkneord. ~ *drei* und *drei*: tre och tre. ~ *den dritten Tag*: hvar tredje dag. 4. betecknande högsta möjl. grad. *Die wärmste Liebe*, *deren er* ~ *fähig war*: den innerligaste kärlek, han var mäktig af. *So einträglich als nur* ~ *möglich*: så inbringande som möjligt. 5. förallmanligande. *Wer auch* ~ *hvem helst än*, *was er auch* ~ *für Gründe haben mag*: hvad för skäl han än må hafva, *was er auch* ~ *sagen mag*: hvad han än må säga, *wie auch* ~ *hur än*, *wo auch* ~ *hvarhålst än*. 6. ilkgiltighet. *Das mag er* ~ *thun*: det kan han ju göra, det må han gärna för mig göra (det gör mig ingenting). 7.

förvåning i frågesatser. *Wo er doch* ~ *bleiben mag?* hvar kan han väl hålla hus? hvar i all världen kan han väl vara? 8. i alla fall, t. ex. *er ist doch* ~ *dein Vater*, *die Suche ist doch* ~ *gewagt*. 9. vid imperativer. *Fang* [nur] ~ *an!* börja bara! 10. emellertid. *Er scheint nicht zu kommen*, *wir wollen also nur* ~ *anfängen*: han tycks ej komma, så vi börja väl. -**dar**, adv. alltjämt, städse.

-**fort**, adv. alltjämt, allt framgent. -**grün**, I. a. ständigt grön, ständigt grönskande. II. -[e]s, 0, n. bot. sinngrün, iğrön (Vinca). -**hin**, adv. = *immer* 6, 8, 10. -**mehr**, adv. 1. mer och mer. 2. förätar. = *immer* 7. -**während**, a. ständigt, adv. stv. alltjämt. -**zu**, I. adv. 1. = -*fort*. 2. = *immer* 9. II. interj. gå (bara) på!

2. Immer, -s, -, m. bikupa med skogsbin i.

Immobil, a. ~ som ej kan et. får användas till fälttjänst.

Immobil|är... jur. Ex. -**exekution**, -en, f. utmätning af fastighet. -**vermögen**, -s, 0, n. fastighet.

Immobilien, plur. fast egendom, fastighet.

Immortelle, -n, f. eternell (Helichrysum m. a.).

Imperátor, -s, *Imperatören*, m. imperator, kajsare, fältherre.

Imperial, I. -[e]s, -en, m. imperial (ryskt guldmynt = 14:87 kr.). II. -[e]s, -e, n. 1. imperialformat. 2. boktryck. imperialstil. 3. ett slags läskedryck. 4. ett kortspel. 5. ett slags merinofår.

impertinent, a. oförskämdd.

Impertinenz, -en, f. oförskämddhet.

Impf... Ex. -**anstalt**, -en, f. anstalt för vaccination. -**arzt**, -[e]s, -e †, m. vaxinatör. -**gesetz**, -es, -e, n. vaxinationslag. -**lymphe**, -n, f. vaxin. -**pflichtig**, a. skyldig att låta vaxinera sig. -**reis**, -es, -er, n. ympkvist. -**zwang**, -[e]s, 0, m. vaxinationstvång.

impf|bar, a. som kan ympas et. vaxineras.

impf|len, -te, ge-t, tr. 1. ympa, okulera; inympa. 2. vaxinera. *Impfung*, f. -s... = *Impf...*

Impfer, -s, -, m. 1. person som ympar. 2. vaxinatör.

Impfling, -[e]s, -e, m. en som skall vaxineras et. nyss har vaxinerats.

Impietät, -en, f. impietet, gudlöshet, brist på vördnad.

implicite, adv. implicite, inbegripet, underförstådt utan att uttryckligen nämnas.

implizier|len, -te, -t, tr. inbegripa, underförstå.

Implorät, -en, -en, m. käreande.

Implorat, -en, -en, m. svarande.

Imponier|len, -te, -t, itr. h. och * tr. *Jmdn* et. * *jmdn* ~ imponera, göra intryck på ngn.

Impört, -[e]s, -e [n], m. införsel, import. -**händler**, -s, -, m. importör.

importier|len, -te, -t, tr. importera, införa.

imposant, a. imponat, majestätisk.

Impóst, -[e]s, -en, m. indirekt skatt, pålaga.

impotént, a. impotent, oförmögen.

Impoténcz, 0, f. impotens, oförmåga.

Imprägnation, -en, f. impregnering.

impregnier|len, -te, -t, tr. impregnera. **Impregnierung**, f.

impraktikabel, a. 1. utförbar. 2. ofarbar.

improvisation, -en, f. improvisation.

Improvisátor, -s, *Improvisatören*, m. Improvisatörin, -nen, f. improvisatör.

improvisier|len, -te, -t, tr. och itr. h. improvisera.

Impúls, -es, -e, m. impuls, påstötning.

Ims se *Imbiss*.

Imse = *Ameise*.

imstande, adv. ~ *sein*: vara i stånd.

in, I. prep. 1. på frågan 'hvarest' med dat. i, t. ex. *er sitzt* ~ *dem Garten*, ~ *unsern Tagen*, ~ *Geschäften ausgehen*. 2. på frågan 'hvarthan' med akk. in i, ut i, ned i, i, t. ex. *er ging* ~ *den Garten*, ~ *den Keller*, *er pflückt* ~ *seinem Garten* ~ *einen Korb die Früchte*

ab. Ich kaufte mir einige Äpfel ~ die Tasche: jag köpte några äpplen och stoppade dem i fickan. **3.** särskilda fall. a) med dat. ~ der Stadt ankommen: anlända till staden. Er wohnt ~ der Königsstrasse: han bor vid Kungsgatan. Dies Wort findet sich im Schüler: detta ord träffas hos S. Hauptmann im Garderegiment: kaptän vid gardet. Der Saal hat zehn Meter ~ der Länge et. misst zehn Meter ~ die Länge: salen är tio meter lång. Viel ~ wenigen Worten sagen: säga mycket med få ord. Ein Kind ~ den Armen tragen: bära ett barn på sina armar. Im Jahre 1885; år 1885. Im Frühling: om våren. Wir reisen ~ acht Tagen: vi resa inom åtta dagar; ich habe ihn ~ acht Tagen nicht gesehen: jag har ej sett honom på åtta dagar. ~ Zwischenräumen: med mellanrum. Sich ~ Wein betrinken: berusa sig med vin. b) med aek. ~ ein Tier verwandeln: förvandla till ett djur. Bis tief ~ die Nacht: tills långt fram på natten; es war tief ~ die Nacht: natten var långt framskriden. Der Krieg währt schon ~ die sechzehnte Jahr: kriget har redan räckt öfver femton år, det är det sextonde krigsåret. II. * sammandragning af *in den*.

inacurat, *a.* inexact, icke noggrann.

inadquat, *a.* inadekvat, icke motsvarande.

inaktiv, *a.* inaktiv, försatt ur tjänstgöring.

inaktivierung, *-en, f.* försättande ur tjänstgöring, i inaktivitet.

inaktivität, *0, f.* inaktivitet.

inangriffnahme, *0, f.* påbörjande.

inanspruchnahme, *0, f.* omständigheten att taga i anspråk, lägga påslag på: rekvisition.

inaugural... *ex. -dissertation, -en, f.* afhandling för erhållande *et. vid tillträde* af akademiskt ämbete; *docent- et. professorsafhandling.*

inaugurier|en, -te, -t, tr. högtidligen inviga, installera, inaugureras.

inbegriff, *-[e]s, 0, m.* inbegrepp, sammanfattning **inbegriffen**, *a.* inbegripen, innefattad.

inbetrachtungnahme, *0, f.* hänsynstagande, hänsyn **inbrunst**, *0, f.* innerlighet, värme.

inbrünstig, *a.* innerlig, varm, brinnande.

Incést, *-[e]s, -e, m.* blodskam.

Indel, *-s, -, Indelt, -[e]s, -e, m.* bolstervar, kuddvar.

indem. I. *adv. z -i.* *adv.* emellertid, under tiden, nu. II. *konj.* 1. under det att, medan. 2. * emedan. 3. i det att, därigenom att.

Indier, *-s, -, m.* inder, hindu, **in, -nen, f. indisk kvinna, hindukvinna.**

indés[s], **indéssen**, I. = *indem* I. II. *konj.* 1. ~ [als et. dass]: under det att, medan. 2. likväl, emellertid.

Ind|lex, -ex[es], -ere et. -ices, m. index, förteckning, innehållsförteckning.

Indiäner, *-s, -, m.* in, -nen, *f.* indian, indiankvinna.

indianisch, *a.* indiansk, indian.

Indier *se* *Inder*.

indifferent, *a.* indifferent, likgiltig.

Indifferentismus, *-, 0, m.* indifferentism, likgiltighet.

Indifferenz, *0, f.* indifferens.

Indig, *-[e]s, * -e, m.* *se* *Indigo*.

Indigenat, *-[e]s, -e, n.* infödningsrätt, hemortsrätt.

Indignation, *-en, f.* indignation, ovilja, harm, förtrytelse.

indignier|en, -te, -t, tr. framkalla harm, ovilja, förtrytelse hos.

Indigo, *-s, * -s, m.* 1. bot. indigobuske (*Indigofera*). 2. indigo, indigoblått. **-blau**, I. *a.* indigoblå. II. *-[e]s, 0, n.* indigoblått. **-rot[h]**, *-[e]s, 0, n.* indigorödt. **-weiss**, *-es, 0, n.* indigohvitt.

indirekt, *a.* indirekt, medelbar.

indisch, *a.* indisk.

indiskret, *a.* indiskret, ogrannlaga i sina yttranden.

Indiskretion, *-en, f.* indiskretion, brist på grannlaganhet.

individualisier|en, -te, -t, tr. individualisera. **Individualisierung**, *f.*

Individualität, *-en, f.* individualitet.

individuell, *a.* individuell.

Individu|um, -nens, -en, n. individ.

Indiz, *-es, -ien, n.* i sht jur. indicium.

indizier|en, -te, -t, tr. angifva, antyda, tyda på.

Indossament, *-[e]s, -e, n.* handel. endossement.

Indossant, *-en, -en, m.* handel. endossent.

Indossat, *-en, -en, m.* handel. endossat.

Indosse... *se* *Indossa*...

indossier|en, -te, -t, tr. endossera.

Industrie, *-en, f.* industri. **-erzeugnis[s]**, *-ses, -se, n.* industriprodukt. **-lehrerin, -nen, f.** slöjdlärarinna.

-ritter, *-s, -, m.* industririddare. **-ritter[h]üm**, *-[e]s, 0, n.* 1. industririddarväsen. 2. samtliga industririddare. **-zweig**, *-[e]s, -e, m.* industrigrän.

industriell, *a.* industriell.

industriös, *a.* konstskicklig, idog.

ineinander, *adv.* i hvartannat, i hvarandra, ihop, samman. SÄ *afv.* i sms., t *ex. -flechten, tr.* sammanlåta, hopplåta. **-fliessen**, *itr.* s. flyta samman. **-fugen**, *tr.* sammanfoga, foga i hvartannat. **-greifen**, *itr.* h. gripa i hvartannat, i hvarandra.

Inempfängnahme, *0, f.* mottagande.

Inexpressibeln, *plur.* Die ~ de onämnbbara, benkläderna.

infallibel, *a.* ofelbar.

Infallibilität, *0, f.* ofelbarhet.

infám, a. infam, nedrig, skändlig; förarglig, gruffig.

Infánt, *-en, -en, m.* infant.

Infanterie, *-en, f.* infanteri, fotfolk.

Infanterist, *-en, -en, m.* infanterist, fotsoldat.

Infántin, *-nen, f.* infantinna.

Infel, -n, *f.* infula, mitra, biskopsmössa.
infel||n, -te, *ge-t = infulieren.*
Inferiorität, -en, *f.* lägre, underordnad grad, rang.
infernalisch, *a.* infernalisk, helvetisk.
infinktivisch, *a. gram.* infinitiv-, med infinitiv.
infizier||en, -te, -t, *tr.* besmitta, förpesta, förskämma. **Infizierung**, *f.*
Inflammation, -en, *f.* inflammation.
Influenza, 0, *f.* 1. med. influensa. 2. vet. lunggröta.
influer||en, -te, -t, *itr. h.* utöfva inflytande.
infolge, *prep.* med gen. i följd af. -**dessen**, *adv.* i följd däraf.
Informant, -en, *f.* 1. närmare underrättelse, upplysning. *Behufs* ~ för upplysningars vinnande. 2. undervisning, information.
Informator, -s, *Informatören*, *m.* informator.
informier||en, -te, -t, **I. tr.** 1. underrätta, upplysa, instruera. 2. informera, undervisa. **II. Sich** ~ göra sig underrättad, skaffa sig upplysningar.
Infragestellung, -en, *f.* ifrågasättande.
Inful *se* **Infel**.
infulier||en, -te, -t, *tr.* bekläda med biskopsmössa, viga till biskop.
Infusion, -en, *f.* med. infusion. -s... *Ex.* ~t[h]ier, -[e]s, -e, *n.* zool. infusionsdjur.
Infusorien, *plur.* zool. infusorier.
Inger *se* **Ingwer**.
Ingenieur, -[e]s, -e, *m.* ingenjör. -**corps**, -, -, *n.* ingenjörkår, genikår. -**offizier**, -[e]s, -e, *m.* ✕ fortifikationsofficer.
ingléichen, *adv.* likaså, likaledes.
Ingrédients, -, 0, *n.* **Ingrédiénts**, -ien, *f.* ingrediens, beståndsdel.
Ingrimm, -[e]s, -e, *m.* 1. 0, återhållen, inre vrede. 2. vredgad person som följer sin vrede; tvärvigg.
ingrimmig, *a.* vred i sitt inre, sjudande.
ingrossier||en, -te, -t, *tr.* med stor stil renskrifva, inskrifva i sht i jordeboken.
Ingwer, -s, ✕ -, *m.* ingefära. -**bier**, -[e]s, -e, *n.* ingefärsöl, ingefärsdricka. -**müs[s]**, -es, -e, *n.* ingefärsylt. -**pflanze**, -n, *f.* ingefärsväxt. -**pulver**, -s, -, *n.* stött ingefära. -**wurzel**, -n, *f.* ingefärsrot, ingefära.
Inhaber, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* innehavare, ägare. -**papier**, -[e]s, -e, *n.* handel. innehavarepapper 'au porteur'.
inhaftier||en, -te, -t, *tr.* häkta.
Inhalation, -en, *f.* inandning.
Inhalier||en, -te, -t, *tr.* inandas.
Inhalt, -[e]s, 0, *m.* innehåll. -**leer**, -los, *a.* innehållslös, utan innehåll. -**reich**, -**schwer**, *a.* innehållsrik, innehållsdiger; ödesdiger. -s... *Ex.* ~**angabe**, ~**anzeige**, -n, *f.* innehållsförteckning; register. ~**bestimmung**, -en, *f.* mat. beräkning af en ytas, en kropps innehåll. ~**verzeichnis[s]**, -ses, -se, *n.* = **angabe**. ~**wert[h]**, -[e]s, -e, *m.* innehållets värde. ~**zeichen**, -s, -, *n.* ~**zettel**, -s, -, *m.* etikett.

inhibier||en, -te, -t, *tr.* inhibera; förbjuda, inställa, hämma. **Inhibierung**, *f.*
Initial||e, -en, *f.* -**buchstabe**, -n, -n, *m.* initial, begynnelsebokstaf.
Initiative, 0, *f.* initiativ, första steg. *Die* ~ *ergreifen*: taga initiativet, första steget.
injuri||älter, *adv.* *Jmdn* ~ *belangen*: anklaga ngn för ärekränkning.
Injurie, -n, *f.* jur. injurie, ärekränkning. -n... *Ex.* ~**klage**, -n, *f.* injurieprocess.
injurier||en, -te, -t, *tr.* förolämpa, skymfa.
inkarnat, *a.* inkarnatfärgad, högröd.
Inkarnation, -en, *f.* inkarnation, människoblivande.
inkarzerier||en, -te, -t, *tr.* sätta i arrest, häkta.
Inkass||o, -o[s], -i, *n.* handel. kontant betalning et. inkassering af en skuld. -0... *Ex.* ~**geschäft**, -[e]s, -e, *n.* inkasseringsaffär, inkasseringensrörelse. ~**mandat**, -[e]s, -e, *n.* inkasseringensorder.
Inklination, -en, *f.* inklinasjon, böjelse, tycke.
inklinier||en, -te, -t, *itr. h.* *Zu etw.* ~ *luta* åt, vara böjd, fatta tycke för ngt.
inklusive, *adv.* inklusive, däri inbegripet. ~ *Sack*: med säck.
inkognito, **I. adv.** **II. -[s]**, -s, *n.* inkognito.
inkommodier||en, -te, -t, *tr.* besvära.
inkompetent, *a.* inkompetent, icke vuxen.
Inkompetenz, 0, *f.* inkompetens, oförmåga.
Inkonsequént, *a.* inkonsekvent, ej följdriktig.
Inkonsequénts, -en, *f.* inkonsekvens, brist på följdriktighet.
inkorporier||en, -te, -t, *tr.* inkorporera, införlifva. **Inkorporierung**, *f.*
inkorrékt, *a.* inkorrekt, oriktig, felaktig.
Inkorrektheit, -en, *f.* oriktighet.
Inkrustation, -en, *f.* förkalkning.
inkrustier||en, -te, -t, *tr.* inkrustera.
Inkub||us, -us, -i, *m.* andeväsen som tros häfda kvinnor under sömnen; mara.
Inkulpát, -en, -en, *m.* jur. svarande i en inkvisitorisk process.
Inkunábel, -n, *f.* inkunabel (före år 1500 tryckt bok).
inkurábel, *a.* obotlig.
Inlage = *Einlage*.
Inland, -[e]s, 0, *n.* eget land (mots. utlandet).
Inländer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* inföding.
inländisch, *a.* inrikes, infödd, egen.
Inlaut, -[e]s, 0, *m.* gram. midljud; midljudande vokal.
inlautend, *a.* gram. midljudande.
inliegen = *einliegen*.
inmítte||st, *adv.* emellertid, under tiden.
inmitten, *prep.* med gen. midt ibland.
inne, *adv.* inne. *Mitten* ~ midt emellan. — *Efterfölj.* sms. förekomma afv. upplösta.
innebehalten, *tr.* (be)hålla inne; undanhålla.
innebeiben, *itr. s.* stanna inne.
innehaben, *tr.* innehafva. *Eine Sprache* ~ beherska ett språk.
innehalten, **I. tr.** **I.** hålla inne, hålla inne-

stängd. **2.** bibehålla, fakttaga, t. ex. *die richtige Entfernung*. **II.** *itr. h.* göra ett uppehåll, en paus. *Mit etw.* ~ afbryta, upphöra med ngt.

innelassen, *tr.* lemna inne, låta stanna inne.

innesein, *itr. s.* vara inne.

innestehen, *itr. h.* stå midt emellan. *Die Zunge der Wage steht inne*: vågen väger jämnt.

innewohnen, *itr. h.* innebo, *jmdm, einer Sache*: hos ngn, ngt.

innewärden, *itr. s.* *Einer* (gen.) el. *eine Sache* ~ märka, komma underfund med ngt.

innen, *adv.* inne. *Nach* ~ [zu]: inåt. *Von* ~ [heraus]: inifrån. **-fläche**, *-n, f.* inre yta, insida. **-welt**, *-en, f.* inre värld. **-winkel**, *-s, -, m.* inre vinkel.

inner, **I.** * *prep.* med dat. inom, inuti. **II.** *a.* inre, invändig, invärtes. *Minister des ~n*: inrikesminister, civilminister. *~st, adv.* innerst. *Seine ~sten Gedanken*: hans innersta tankar. **-afrika**, *-s, 0, n. npr.* inre Afrika, det inre af Afrika.

innerhalb, **I.** *adv.* inne, i det inre, därinom. **II.** *prep.* med gen. och dat. **1.** rum, vanl. med gen. inom, inuti, i. **2.** till inom.

innerlich = *inner II.* ~ *anzuwenden*: till invärtes bruk.

Innerlichkeit, *-en, f.* inre natur, inre egenskap; känsla.

innig, *a.* innerlig, hjärtlig, varm, djup.

Innigkeit, *0, f.* innerlighet, hjärtlighet, värme.

inniglich, *adv.* innerligt, hjärtligt, varmt.

Innung, *-en, f.* skrå. **-s...** Ex. ~ **brief**, *-[e]s, -e, m.* skråstadga.

inokulier|en, *-te, -t, tr.* inympa.

Inquirént, *-en, -en, m.* jur. domare i en inkvisitorisk process.

inquirier|en, *-te, -t, tr.* inkvirera, undersöka, utforska.

Inquisit, *-en, -en, m.* jur. den anklagade i en inkvisitorisk process, sedan hans brott blivit ådögalagdt.

Inquisition, *-en, f.* **1.** 0, inkvisition. **2.** jur. undersökning. **-s...** Ex. ~ **gericht**, *-[e]s, -e, n.* inkvisitionsdomstol.

Inquisitor, *-s, Inquisitören, m.* **1.** inkvisitor. **2.** = *Inquirént*.

inquisitorial, **inquisitorisch**, *a.* inkvisitorisk.

ins, sammandragning av a) *in das*, b) * *in des*.

Insass[e], *-en, -en, m.* **1.** invånare, inföding. **2.** person som bor hos ngn annan, a) hyresgäst, b) inhyreshjon.

Insassenschaft, *0, f.* samtliga invånare.

Insassin, *-nen, f.* *im Insasse*.

insbesondere, *adv.* i synnerhet, särskildt.

inscenier|en, *-te, -t, tr.* bearbeta för teatern. uppsätta, uppföra. **Inscenierung**, *f.*

Inschrift, *-en, f.* inskrift. **-en...** Ex. ~ **kenner**, *-s, -, m.* inskriftkännare.

inschriftlich, *a.* **1.** såsom inskrift, inskrifven. **2.** i inskrifter förekommande.

Insekt, *-[e]s, -en, n.* insekt. **-en...** Ex. ~ **fres-**

send, *a.* insektätande. ~ **fresser**, *-s, -, m.* insektätare. ~ **kunde**, ~ **lehre**, *0, f.* läran om insekterna, entomologi. ~ **nadel**, *-n, f.* insektnål (att fästa insekter med). ~ **pulver**, *-s, -, n.* insektpulver. ~ **sammlung**, *-en, f.* insektsamling, entomologisk samling. ~ **welt**, *0, f.* insektvärld, insekterna.

Insel, *-n, f.* ö. **-bewohner**, *-s, -, m.* ~ **in**, *-nen, f.* öbo. **-land**, *-[e]s, -er †, n.* östat. **-meer**, *-[e]s, -e, n.* öhaf. **-reich**, **I.** *-[e]s, -e, n.* örike. **II.** *a.* rik på öar. **-staat**, *-[e]s, -en, n.* östat.

-welt, *-en, f.* övärld, arkipelag.

inselhaft, *a.* ölik, ö-, liksom öar.

Inselschaft, *-en, f.* ögrupp.

Inserat, *-[e]s, -e, n.* inserat, annons. **-en...** Ex. ~ **blatt**, *-[e]s, -er †, n.* annonsblad. ~ **[h]eil**, *-[e]s, -e, m.* annonsafdelning.

insерier|en, *-te, -t, tr.* införa i en tidning.

Insertion, *-en, f.* införande, inryckning i en tidning. **-s...** Ex. ~ **gebühren**, ~ **kosten**, *plur.* annonskostnader.

insgeheim, *adv.* i hemlighet, hemligen.

insgemein, *adv.* i allmänhet.

insgesamt, *adv.* allasammans.

Insigel, *-s, -, n.* **1.** sigill, insigel. **2.** jag. hjortspår.

Insigien, *plur.* insignier.

insinuer|en, *-te, -t, I. tr.* *Jmdm etw.* ~ på ett ömt sätt låta ngn förstå, bibringa ngn ngt. **II.** *Sich bei jmdm* ~ ställa sig in hos ngn.

Insinuation, *f.*

inskribier|en, *-te, -t, tr.* inskrifva.

Inskription, *-en, f.* inskrifning, inskrift.

inskünftige, *adv.* för framtiden, hädanefter.

insoförn, **I.** (*adv.* - *z -*) *adv.* så tillvida. **II.** *konj.* för så vidt, såvida.

insolvent, *a.* insolvent, oförmögen att betala.

Insolvénz, *0, f.* insolvens, oförmåga att betala.

insönderheit, **insönders** = *insbesondere*.

insoweit = *insoförn*.

Inspektion, *-en, f.* inspektion, uppsigt, besigtning. **-s...** Ex. ~ **reise**, *-n, f.* inspektionsresa.

Inspektör, *-s, Inspektören, m.* inspektor, inspektör. **-amt**, *-[e]s, -er †, n.* inspektörsbefattning. **-bezirk**, *-[e]s, -e, m.* inspektionsområde.

inspirier|en, *-te, -t, tr.* inspirera, ingifva. **Inspiration**, *f.*

Inspizient, *-en, -en, m.* inspektör.

inspizier|en, *-te, -t, tr.* inspektera. **Inspizierung**, *f.*

installier|en, *-te, -t, tr.* installera. **Installation**, *f.*

inständ, *adv.* i stånd. **-haltung**, *0, f.* underhåll. **-setzen**, *tr.* iständsätta. **-setzung**, *f.*

inständig, *a.* enträgen, inständig.

Inständigkeit, *0, f.* enträgenhet, inständighet.

Instanz, *-en, f.* jur. instans. *Von der* ~ *entbinden* el. *freisprechen*: frikänna på grund

af bristande bevisning. **-en...** Ex. **~gang**, **~weg**, **~zug**, **-[e]s**, 0, *m.* **Den ~ durchmachen**: gå till, genomgå alla instanser.

Inste, *-n, -n, m.* inhyshesjon.

Inster, *-s, -, n.* inålfvor, innanmäte, krås.

Instinkt, **-[e]s, -e, m.** instinkt, drift. **-ärtig, a.** instinktartad, instinktlik. **-handlung, -en, f.** af instinkten föranledd handling. **-mässig, a.** instinktmässig.

Instinktiv, a. instinktartad.

Institut, **-[e]s, -e, n.** institut, inrättning, anstalt.

Instruēt, -en, -en, m. instruktör.

instruier|en, -te, -t, tr. 1. instruera, undervisa. 2. jur. *den Prozess* ~ undersöka saken.

Instruierung, f.

Instrukción, -en, f. 1. instruktion, undervisning. 2. jur. undersökning. **-s...** Ex. **~mässig, a.** som står i öfverensstämmelse med instruktionen.

instruktiv, a. instruktiv, lärरिक, upplysande.

Instruktör, -s, Instrukción, m. instruktör.

Instrument, -[e]s, -e, n. instrument. **-en...** Ex. **~fabrikant, -en, -en, m.** = **~macher**. **~handlung, -en, f.** instrumenthandel. **~macher, -s, -, m.** instrumentmakare.

instrumental, a. mus. instrumental-. **-begleitung, 0, f.** mus. instrumentallackompanjemang. **-satz, -es, -e †, m.** mus. instrumentalsats, instrumentering.

instrumentier|en, -te, -t, tr. instrumentera. **Instrumentierung, f.**

Insulāner, -s, -, m. **~in, -nen, f.** öbo.

insultier|en, -te, -t, tr. insultera, skymfa, förölmäpa. **Insultierung, f.**

Insurgēt, -en, -en, m. insurgent, upprorisk.

insurgier|en, -te, -t, I. itr. h. resa sig, göra uppror. **II. tr.** förmå till uppror, uppvigla.

Insurgierung, f.

Insurrekció, -en, f. insurrektion, resning.

intakt, a. orörd, oberörd, ren, kysk.

integrierend, a. integrerande, ingående ss. del.

Integrität, 0, f. oskadadt, oförändradt tillstånd.

intellektuāl, intellektuēll, a. intellektuell.

intelligē, a. intelligēt.

Intelligēnz, -en, f. intelligēns, godt hufvud. **-blatt, -[e]s, -er †, n.** annonsblad i sht innehållande ämbetskungörelser. **-bureau, -s, -s el. -x, -comptoir, -[e]s, -e, n.** kommissionsbyrå.

Intendānt, -en, -en, m. intendent.

Intendantūr, Intendānz, 0, f. intendentur.

Intensitāt, -en, f. intensitet, kraft, styrka, liflighet.

intensiv, a. intensiv, kraftig, stark.

Interdikt, -[e]s, -e, n. 1. förbud. 2. interdikt.

interessānt, a. intressant, roande.

Intéresse, -[s], -n, n. intresse.

Intéressēnt, -en, -en, m. intressent.

intressier|en, -te, -t, tr. och *sich* ~ intressera (sig).

Intérieur, -s, -s, n. interiör, inre.

Interim, -[s], -s, n. interim. **-s...** Ex. **~bescheid, -[e]s, -e, m.** jur. interimistiskt utslag. **~regierung, -en, f.** interimisregierung, interimisstyrelse.

Interimistic|um, -um[s], -a, Interimistik|um, -um[s], -en, n. provisorisk, tillfällig anordning.

interimistisch, a. interimistisk, provisorisk, tillfällig.

Intermēzzo, -[s], -s, n. intermesso; mellanspel.

intermittierend, a. intermittēt, ojämn.

intérn, a. inre.

Internāt, -[e]s, -e, n. internat (skola med inackordering).

internationāl, a. internationell.

Internationāle, 0, f. internationalen.

Internier|en, -te, -t, tr. internera, inestänga; förvisa. **Internierung, f.**

Internūnt|us, -us, -i el. -en, m. internuntius, i sht påfigt sändebud af andra rangen.

Interpellatiō, -en, f. interpellation.

interpellier|en, -te, -t, tr. interpellera. **Interpellierung, f.**

interpolier|en, -te, -t, tr. interpolera, inskjuta. **Interpolierung, f.**

Interpolierer, -s, -, m. interpolator.

Interprēt, -en, -en, m. tolk, öfversättare.

Interpretatiō, -en, f. tolkning.

interpretierbar, a. möjlig att tolka.

interpretier|en, -te, -t, tr. tolka. **Interpretierung, f.**

interpungier|en, interpunktier|en, -te, -t, tr. gram. interpunktera, förse med skiljetecken. **Interpungierung, Interpunktierung, f.**

Intervāll, -[e]s, -e, n. intervall, mellanrum, mellantid.

intervenier|en, -te, -t, tr. intervenera, träda emellan, medla. **Intervenierung, f.**

Interventiō, -en, f. mellankomst, ingripande.

intím, a. intim, förtrogen, förtrolig.

Intimität, -en, f. intimt sätt, förtrolighet.

Intim|us, -us, -i, m. intim, förtrogen vän.

intolerānt, a. ofördragsam.

Intolerānz, -en, f. ofördragsamhet.

intonier|en, -te, -t, tr. angifva tonen.

Intrāde, -n, f. 1. mus. introduktion, förspel. 2. plur. (stats)inkomster, intrader.

intrigānt, I. a. II. -en, -en, m. **~in, -nen, f.** intrigant, ränkfull, ränksmidare.

intrigier|en, -te, -t, itr. h. intrigera, smida ränker.

Intrigue, -n, f. intrig, ränker.

intrikat, a. intrikat, kinkig, förgärlig.

introduzier|en, -te, -t, tr. introducera, införa.

invalid, a. yanför, orkeslös, kraftlös.

Invalide, -n, -n, m. invalid. **-n...** Ex. **~haus, -es, -er †, n.** invalidhus, invalidinrättning.

Invaliditāt, -en, f. invaliditet, yanförhet.

Invasiō, -en, f. invasion, öadrigt infall.

Invektive, -n, f. smädelse, skymford, ovet.

Inventár, -[e]s, -ien, *n.* inventarium. a) sak li förteckning. **-aufnahme**, -*n*, *f.* inventariums upprättande, inventering. **-stück**, -[e]s, -e, *n.* inventarium.

inventarisieren, -te, -t, *tr.* inventera. **Inventarisierung**, *f.*

Inventárium, -um[s], -en, *n.* se *Inventar*.

Inventúr, -en, *f.* inventering.

invertieren, -te, -t, *tr.* invertera, omflytta. **Invertierung**, *f.*

investieren, -te, -t, *tr.* investera, beklåda med ett ämbete, en tjänst. **Investierung**, *f.*

invitieren, -te, -t, *tr.* inbjuda. **Invitierung**, *f.*

Inwokávit, -[s], -[s], *m.* första söndagen i fastan.

inwártig, *a.* förädr. inre, invändig, invartes.

inwártig, *adv.* inåt.

inwendig, *a.* invändig, inre.

inwiefern. **inwieweit** *konj.* huruvida, huru långt, i hvad mån.

Inwohner se *Einwohner*.

Inzicht, -en, *f.* 1. jur. indicium. 2. beskyllning.

Inzucht, 0, *f.* afvel inom samma ras.

inzwischen, *adv.* emellertid, under tiden.

iónisch, *a.* ionisk.

Ióta se *Jota*.

irden, *a.* af jord, af lera, jord-, ler-.

irdisch, *a.* jordisk; timlig.

irdischheit, -en, *f.* egenskap att vara jordisk.

ire, -*n*, -*n*, *m.* irländare.

irgend. * **irgends**, *adv.* med förallmanligande betydelse. 1. med ohest. art., ohest. pron. samt *adv.*; ofta äro orden sammanskrifna. ~ *ein*, plur. ~ *welche*, subst. ~ *einer*, ~ *jemand*, ~ *wer*: någon, någon som helst, någon hvem det vara må: ~ *jemand sagt*: någon säger et. jag mins ej hvem det är, som säger. ~ *etwas* el. ~ *was*: något hvad det vara må. ~ *einmal*, ~ *wann*: någon gång. ~ *wie*: på något som helst sätt hvilket det vara må. ~ *wo*: någonstädes hvar det vara må. ~ *wohin*: någonstädes hän. ~ *woher*: någonstädes ifrån. 2. med relat. pron. och *konj.* *Wer* ~ *anständig ist, thut das nicht*: den som i den grad vill vara anständig, gör ej sådant. *Wie* el. *wenn* el. *sobald* ~ *gelärnt wird, schilt er*: så snart det blir ngt som helst buller, träter han.

Irin, -*nen*, *f.* irländska. irländsk kvinna.

Iris, -, *f.* 1. *npr.* Iris. 2. med Iris, regnbågs-hinna. 3. bot. svärdslija. **-druck**, -[e]s, -e, *m.* regnbågstryck (med i hvarandra öfverlöpande färger). **-pulver**, -s, -, *n.* violrotspulver.

irisch, *a.* irisk, irländsk.

irisieren, -te, -t, *I. itr. h.* spela, skifta i regnbågens färger. **II. tr.** gifva regnbågens färger.

Irländer, -s, -, *m.* ~ *in*, -*nen*, *f.* irländare, irländska.

irländisch, *a.* irländsk.

Ironie, -en, *f.* ironi.

irónisch, *a.* ironisk.

ironisieren, -te, -t, *I. tr.* ironiskt behandla, skämta, drifva med. **II. itr. h.** vara ironisk.

irr se *irre*.

irrationál, *a.* irrationell.

irr'e, **I. a. 1.** vilsen, *adv.* vilse. ~ *führen*: vilsefara. ~ *führen*, ~ *leiten*: vilseföra, vilseleda, *sich durch etw.* ~ *führen lassen*: låta sig vilseledas af ngt. ~ *gehen*: gå vilse. ~ *machen*: vilseleda, förvilla, störa, bringa ur fattningen. ~ *schliessen*: göra ett felslut. ~ *sein*: misstaga sig, *da sind Sie* ~ *däruti misstar ni er*, det har ni fått om bakfoten, *ich bin* ~ *an dir*: jag vet ej hvar jag har dig, förstår mig ej på dig; *jr 2.* ~ *werden*: vilseleda, förvillas, bringas ur fattningen; *jr 2.* från förståndet, vansinnig. ~ *werden*: mista förståndet. *Der Fieberkranke redet* ~ *den febersjuka yrar. Die* ~ *n*: dårarne. 3. vilseförande, villande, förvillande. *v. ex. auf* ~ *m Pfad*: på villande stig. **II. -en**, *f.* 1. vilseförande. *In die* ~ *führen*: vilseleda, vilseföra, föra på villospår. *In der* ~ *gehen*: gå vilse, fara vill. 2. villfarelse. 3. villostig. 4. irrfärd. **-fahrer**, -s, -, *m.* på irrfärd stadd person. **-fahrt**, -en, *f.* irrfärd. **-gang**, -[e]s, -e †, *m.* 1. vilsegående. 2. irrgång. **-garten**, -s, -†, *m.* **-gebäude**, -s, -, **-gebüsch**, -es, -e, *n.* trädgård, byggnad, buskage med irrgångar; labyrint. **-geist**, -[e]s, -er, *m.* 1. villoande. 2. spöke; bnd. orolig person. **-glaube**, -ns, 0, *m.* vantro, villfarelse, kätteri. **-gläubig**, *a.* villfarande, kättersk. **-gläubigkeit**, 0, *f.* kätteri, villfarelse. **-haus** se ~ *haus* här nere. **-läufer**, -s, -, *m.* strykare. **-lehre**, -n, *f.* irrlära. **-lehrer**, -s, -, *m.* irrlärare. **-licht**, -[e]s, -e[r], *n.* irrbloss. **-lichteln**, **-lichtelieren**, **-lichterieren**, *itr. h.* röra sig, fladdra som ett irrbloss. **-pfad**, -[e]s, -e, *m.* villostig. **-prediger**, -s, -, *m.* kättersk präst. **-rede**, -*n*, *f.* vansinnigt tal, fantasi. **-sinn**, -[e]s, 0, *m.* vansinne. **-sinnig**, *a.* vansinnig. **-stern**, -[e]s, -e, *m.* icke fix stjärna, planet, komet. **-wahn**, -[e]s, 0, *m.* villfarelse, vantro, vansinne. **-weg**, -[e]s, -e, *m.* irrväg, villoväg. **-wisch**, -es, -e, *m.* irrbloss. *e...* *Ex.* ~ *führen*, *s, 0, n.* vilseförande, förvillande. ~ *reden*, -s, 0, *n.* yrande, fantiserande. ~ *sein*, -s, 0, *n.* vansinne. — **-en...** *Ex.* ~ *anstalt*, -en, *f.* hospital, dårhus. ~ *arzt*, -[e]s, -e †, *m.* hospitalsläkare. ~ *haus*, -es, -er †, *n.* ~ *heilanstalt* = ~ *anstalt*. ~ *heilkunde*, 0, *f.* psykiatri. ~ *wächter*, -s, -, *m.* vaktare vid ett hospital.

irregulär, *a.* oregelbunden.

Irregularität, -en, *f.* oregelbundenhet.

irreligiös, *a.* irreligiös, ogudaktig.

Irreligiosität, 0, *f.* irreligiositet, ogudaktighet.

irr'en, -te, *ge-t*, **I. itr. h.** när ortförändringen framhålltes *s.* 1. irra, irra omkring, ströfva omkring. 2. gå vilse, vara vilsekommen. 3. *Von etw.* ~ *öfvergifva*, lemna ngt för att be-

träda villostiger, t. ex. *von Gottes Wegen, von der Wahrheit* ~. **4.** misstaga sig, begå misstag. **5.** fela, synda. **II.** tr. vilseleda, förvilla, störa. '*Lasst euch nicht ~ des Pöbels Geschrei*': låt ej pöbelns skrik förvilla, vilseleda er. **III.** *Sich ~* begå misstag, misstaga sig, *in* et. *an etw.* (dat.): på ngt; *sich an etw. ~* sv.: taga anstöt af ngt.

irrig, *a.* 1. oriktig, felaktig, beroende på misstag. **2.** om personer. ~ *sein*: misstaga sig.

irrigkeit, *0, f.* oriktighet, felaktighet.

irriter|len, *-te, -t, tr.* **1.** irriteras, oroas, reta. **2.** *F = irren II, III.*

irrsäl, *[-e]s, -e, n.* **1.** misstag, villfarelse. **2.** irrfärd. **3.** felsteg, synd. **4.** missförstånd, osämja. **5.** irrgång, labyrint.

irrsäm, *a.* vilseledande, förvillande.

irrt[h]üm, *[-e]s, -er †, m.* misstag, villfarelse.

Da sind Sie im ~e: däruti misstar ni er.

irrt[h]ümlig, *a.* beroende på misstag, oriktig.

irrung, *-en, f.* **1.** * förvillande, vilseledande. **2.** misstag, villfarelse. **3.** missförstånd, osämja.

Isaak, *-s, -e* et. *-s, m. npr.* Isak.

isabell, *a.* isabellfärgad. *-farbe*, *-n, f.* isabellfärg. *-farben*, *a.* isabellfärgad.

Isegrimm, *[-e]s, -e, m.* Isegrim (vargens namn i tyska djursagan), 'tasse', 'gråben'. **2.** tvärvigg, biter person.

Islam, *[-s]*, *0, Islamismus*, *- , 0, m.* islam.

islamiser|len, *-te, -t, tr.* göra muhamedansk, till muhamedan(er), muhamedanisera.

Islamit, *-en, -en, m.* muhamedan.

Islamitin, *-nen, f.* muhamedansk kvinna.

islamitisch, *a.* islamitisk, muhamedansk.

Isländer, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* isländing, isländska.

isländisch, *I. a.* isländsk. **II. n.** isländska, *je-deutsch.*

isolier... Ex. *-haft*, *0, f.* cellfångelse. *-schemel*, *-s, -, -stuhl*, *[-e]s, -e †, m.* isoleringspall. *-zelle*, *-n, f.* (isolerings)cell.

isolierbar, *a.* möjlig att isolera.

isolier|len, *-te, -t, tr.* och *sich ~* isolera, afskilja, afstänga (sig). **Isolierung**, *f.*

Isoliertheit, *0, f.* ensamhet, isolering, afskildhet.

Isop se *Ysop*.

Israelit, *-en, -en, m.* israelit, jude.

israelitin, *-nen, f.* israelitisk kvinna, judinna.

Ist... vanl. handel. Ex. *-Bestand*, *[-e]s, 0, m.* verklig tillgång. *-Einnahme*, *-n, f.* verklig inkomst i mots. till den beräknade.

Isth|lus, *-us, -en, m.* **1.** *0, npr.* Isthmus, näset vid Korint. **2.** näs i allmh.

Italiäner se *Italiener*.

Italien, *-s, -, n. npr.* Italien.

Italiéner, *-s, -, m.* **1.** ~in, *-nen, f.* italienare, italienska. **2.** ett slags fruntimmershatt.

italiänisch, *a.* italiensk.

Italiker, *-s, -, m.* italiker.

italisch, *a.* italiisk.

item, *adv.* desslikes, likaså, vidare.

itz... se *jetz...*

i. V., forkorta. = *in Vertretung*: i nogs ställe, enligt uppdrag.

J.

J, *[-'s]*, *[-'s]*, *n.* gram. †, *je* *1. Jod*.

ja, **I.** (*a* är ofta kort i bem. 1-3) *adv.* **1.** ja, jo. *~ freilich!* ja visst! *F ~ es hat sich wohl!* et. *~ grossen Dank!* et. *~ prost Mahlzeit!* et. *~ prost Neujahr!* jo vackert! det må du inbilla dig! *P ~ Kuchen!* 'kragen (fiek du)! *~ doch*: helt visst. **2.** ja, till och med, t. ex. *er hat mir 's versprochen, ~ zugeschworen.*

3. ju, t. ex. *warum fragst du, da du es ~ weisst? da sind Sie ~!* **4.** öfverhufvud, alls, t. ex. *er kommt wohl spät, wenn er ~ kommt.*

5. för all del, t. ex. *komm ~ recht früh!* *Er stelle es so, damit ~ alle es sahen*: han stälde det så, på det att ingen måtte undgå att se det. **II.** *[-s]*, *[-s]*, *n.* ja. *Er ist ihr ~ und Amen*: ungef. hon tror på honom som på Gud fader. *-bruder*, *-s, -†, -herr*, *-n, -en, -mensch*, *-en, -en, -sager*, *-s, -, m.* jaborer, jaherre. *-wóh!*, *a.* se nedan. *-wort*, *[-e]s, 0, n.* jaord, ja.

jach se *jäh*.

jache|n, *-te, ge-t, itr. h.* springa omkring, väsnas, bullra.

Jacht, *-en, f.* † jakt. *-fahrt*, *-en, f.* seglats i en jakt. *-schiff*, *[-e]s, -e, n.* = *Jacht*.

Jacke, *-n, f.* dim. *Jäckchen*, *-lein*, jacka. *F* bitid. *jmdm die ~ voll hauen*: mörbulta ngn, *das ist eine alte ~* det är en gammal historia. *-n...* Ex. *~ärmel*, *-s, -, m.* jackärm.

jack|len, *-te, ge-t, tr.* kläda i jacka.

Jackét, *[-e]s, -s, n.* liten jacka, kavaaj.

jackig, *a.* i sms, t. ex. *schwarz ~* klädd i svart jacka.

Jagd, *-en, f.* **1.** jagt. *Die hohe ~* jagten på högdjur. **2.** jagträtt. **3.** villebråd. **4.** revir. *-anzug*, *[-e]s, -e †, m.* jagtdrägt. *-ausdruck*, *[-e]s, -e †, m.* jagtterm. *-berechtigt*, *a.* som har jagträtt. *-bezirk*, *[-e]s, -e, m.* jagtdistrikt, revir. *-büchse*, *-n, f.* jagtbössa, jagtgevär. *-falke*, *-n, -n, m.* jagtfalk. *-flinte* = *-büchse*. *-folge*, *0, f.* **1.** skyldighet att hör samma uppåd till jagt. **2.** rättighet att förfölja säråd villebråd in på annans mark. *-frevel*, *-s, -, m.* tjufskytte. *-frohne*, *-n, f.* dagsverke på jagt. *-garn*, *[-e]s, -e, n.* jagtnät. *-gebiet*, *[-e]s, -e, n.* = *-bezirk*. *-ge-*

hege, -s, -, *n.* inhägnad jagtpark. **-gerät**[h], -[e]s, -e, *n.* jagtredskap. **-gerecht**, *a.* 1. lämplig för jakt. 2. som förstår sig på jakt, jägarnässig. **-gerechtigkeit**, 0, *f.* jagträtt. **-geschichte**, -*n*, *f.* jagthistoria, skepparhistoria. **-hieb**, -[e]s, -e, *m.* F dugtigt rapp: örfil. **-horn**, -[e]s, -er †, *n.* jagthorn. **-hund**, -[e]s, -e, *m.* jagthund. **-hüter**, -s, -, *m.* skogvaktare. **-joppe**, -*n*, *f.* jagtrock. **-junker**, -s, -, *m.* jagtjunker vid jagtstaten anstald hofman. **-kundig**, *a.* som förstår sig på jakt, skicklig jägare. **-lehen**, -s, -, *n.* jagträtt *sv.* föräning. **-liebhaber**, -s, -, *m.* jagtälskare. **-lust**, 0, *f.* jagtens nöje. **-messer**, -s, -, *n.* jagtknif. **-schloss**, -es, -er †, *n.* jagtslott. **-spiess**, -es, -e, *m.* jagtspjut. **-stück**, -[e]s, -e, *n.* 1. jagt-äventyr. 2. jagtstycke. *a)* på jakt blåst musikstycke, *b)* måtning. **-tasche**, -*n*, *f.* jagtväska. **-tuch**, -[e]s, -er †, *n.* 1. 0, ett slags vatten-tätt kläde. 2. jag. jagtlapp. **-wesen**, -s, 0, *n.* jagtväsen. **-zeit**, -en, *f.* jagttid. **-zeug**, -[e]s, -e, *n.* tyg till jagtdrägt. **-zug**, -[e]s, -e †, *m.* 1. tåg(ande) till jakt. 2. jagtfölje, jagtsällskap. 3. hästar framför en jagtvagn. 4. järnväg, jagttåg.

jagdbär, *a.* som kan, får. är lämplig att jagas.

Jagdbarkeit, 0, *f.* egenskap att få jagas, att vara lämpligt villebråd.

jagdlien, -ete, *ge-et*, *itr.* *h.* *Auf etw.* (ack.) ~ göra jakt på, jaga, jägta ngt.

jaglen, -teel † *jug, ge-t*, *itr.* jaga. *In die Flucht* ~ jaga på flykten. *Jmdn in den Tod* ~ skicka ngn till döden. *Jmdn an die Arbeit* ~ drifva ngn till arbetet. *Jmdn zum Teufel* *el. Heuter* *el. Kuckuck* ~ bedja ngn dra dit pepparn växer. *Jmdn den Degen durch den Leib* ~ genomborra ngn med värjan. *Die Pferde müde* ~ tröttköra hästarna. *Die Hunde müde* ~ jaga hundarne trötta. *Der eine Unfall jagte den anderen*: olyckorna följde tätt på hvarandra. **II.** *Sich müde* ~ jaga sig trött. *Sich mit jmdm* ~ jaga hvarandra. **III.** *itr.* *h.* 1. jaga, vara på jakt. *Nach etw.* ~ jaga efter ngt. 2. nar ortöran dringen framhållas *s.* jaga, spränga, galoppera, rida *a)* åka i sträck, fort; bradska, skynda. gå på, *t. ex.* *der Reiter hat fürchterlich gejagt, ist nach Berlin gejagt; der Professor hat sehr gejagt, um seine Vorlesungen rechtzeitig zu beenden.*

Jäger, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* jägare, jägarinna. **-bursch**[e], -en, -en, *m.* skogvaktarlärling, skogselev. **-garn**, -[e]s, -e, *n.* jagtnät. **-haus**, -es, -er †, *n.* **-hof**, -[e]s, -e †, *m.* jägares bostad, jägmästar-*el.* skogvaktarbostad. **-horn**, -[e]s, -er †, *n.* jagthorn. **-junge**, -*n*, -*n*, **-lehrling**, -[e]s, -e, *m.* = *-bursch*. **-meister**, -s, -, *m.*

ungef. öfverjägmästare. **-recht**, -[e]s, -e, *n.* 1. jägares andel i villebrådet. 2. skottpengar. 3. straff för mot jagtregler begånget fel. **-sprache**, 0, *f.* jägarspråk. **-tasche**, -*n*, *f.* jagtväska. *-s...* *Ex.* ~mann, -[e]s, *Jägersleute*, *m.* jägare.

Jägerei, -en, *f.* 1. 0, jagtkonst, jakt, jägeri. 2. jägarekara, jagtfölje. 3. jägmästarbostad; revir.

jägerhaft, **jägerisch**, **jägerlich**, *a.* jägarlik, jägar-.

Jägerling, -[e]s, -e, *m.* F dålig jägare, söndagsjägare.

Jägerschaft, -en, *f.* 1. = *Jägerei* 2. 2. jägarstånd, jägarlif.

jäh[e], *a.* 1. snabb, plötslig. 2. häftig, uppbrusande. 3. mycket brant, lodrät. **-stotzig**, *a.* brant, lodrät. **-zorn**, -[e]s, 0, *m.* häftig vrede. **-zornig**, *a.* uppbrusande, häftig.

Jähe, 0, *f.* 1. snabbhet. 2. häftighet. 3. branthet.

jählings, *adv.* 1. plötsligt. 2. brant, lodrät.

Jahr, -[e]s, -e, *n.* *aim.* *Jährchen*, -lein, *är.* *Vor einem* ~: för ett år sedan, *übers* ~ om ett år, *über* ~ *und Tag*: efter år och dag. *Ein ~ ums andere*: hvarannat år. *Ein ~ wie das andere* *el. wie alle* ~: år ut och år in på samma sätt. *Sein ~ abdienen*: exercera beväring, *ist einjährig* under 1. *ein...* *Er ist acht* ~[e] *alt*, *er geht in sein neuntes* ~ han är åtta år, är på det nionde. *Er ist in den dreissiger* ~en, *in den besten* ~en: han är på trettioåret, är i sina bästa år. *Vor* ~en: för många år sedan. *In gesetzten* *el. gewissen* ~en: *ej* mera ung, *bei* ~en *sein*: vara kommen till åren, *zu* ~en *kommen*: blifva till åren. *Vor seinen* ~en *sterben*: dö tidigt, en förtidig död. *Er ist jünger als seine* ~e: han förefaller yngre än han är.

-arbeit, -en, *f.* årsarbete. **-arbeiter**, -s, -, *m.* för ett år i skador stadd arbetare. **-äus**, *adv.* ~ *jahrein*: år ut och år in. **-büch**, -[e]s, -er †, *n.* årsbok, krönika. **-ein**, *adv.* *se* -aus. **-fünf**[t], -[e]s, -e, *n.* tidrymd af fem år. **-gang**, -[e]s, -e †, *m.* årgång. **-gehalt**, -[e]s, -e, **-geld**, -[e]s, -er, *n.* årslön. **-hundert**, -[e]s, -e, *n.* århundrade. **-lohn**, -[e]s, -e †, *m.* årslön. **-markt**, -[e]s, -e †, *m.* 1. (års)marknad. 2. = *ou*. **-markt[s]geschenk**, -[e]s, -e, *n.* marknads-gufva. **-pacht**, -en, *f.* årsarrende. **-rente**, -*n*, *f.* årsränta, årsinkomst. **-ring**, -[e]s, -e, *m.* årsring. **-schuss**, -es, -e †, *m.* årsskott. **-täusend**, -[e]s, -e, *n.* årtusende. **-täusendlang**, *adv.* årtusenden igenom. **-zéh**[e]nt, -[e]s, -e, *n.* årtonde. **-zeit**, -en, *f.* årsdag, årscfest. *-e...* *Ex.* ~lang, *a.* som räcker år igenom, årslång. — *-s...* *Ex.* ~abschluss, -es, -e †, *m.* 1. årets slut. 2. årlig afslutning af räkenskaper, bokslut. **~alt**, *a.* årsgamal. **~anfang**, -[e]s, -e †, *m.* årets början. **~bericht**, -[e]s, -e, *m.* årsberättelse. **~einkommen**, -s, 0, *n.* årsinkomst. **~feier**, -*n*, *f.* ~fest, -[e]s, -e, *n.* års-

fest. ~folge, 0, *f.* årsföljd. ~frist, -en, *f.* ett års tid. Innerhalb ~ inom ett år. ~gedächtnis[s], -ses, -se, *n.* årsbegängelse. ~kurs[us], -us, -us *el. -e, m.* årskurs, årligt pensum. ~rapport, -[e]s, -e, *m.* årsrapport, årsberättelse. ~rate, -n, *f.* årlig andel, betalning, utdelning. ~ring *se* -ring. ~schluss = ~abschluss. ~tag, -[e]s, -e, *m.* årsdag. ~trieb, -[e]s, -e, *m.* årsskott. ~zahl, -en, *f.* årtal. ~zeit, -en, *f.* årstid. *F* *bnd.* das ist ausser der ~ det är opassande.

jähr[li]en, -te, *ge-t, sich ~. Etw. jährt sich:* ngt blir årsgammalt, det är ett år sedan ngt hände.

jährig, *a.* 1. -årig *l* sms. med rakneord, t. ex. zeh[n]-~ tioårig. 2. årsgammal. *Es wird ~ det* blir ett år, sedan det hände. 3. myndig.

jährlich, *a.* årlig.

Jährling, -[e]s, -e, *m.* årsgammalt djur. -s... *Ex.* ~schaf, -[e]s, -e, *n.* årsgammalt får.

Jähzorn *se* Jäh[e].

Jakob, -s, -s *el. -e, m. npr.* dim. Jakobchen, Jakob. *F* *das ist der wahre ~ det* är jnst den rätte. -s... *Ex.* ~bruder, -s, -t, *m.* till den hel. Jakobs graf i Santiago de Compostela vallfärdande pilgrim. ~leiter, -n, *f.* 1. jakobsstege. 2. bot. blåljus (Polemonium coeruleum).

Jakobi, oböjl. *m.* (egentl. gen. till Jakobus) jakobs-mässan, 25:e juli.

Jakobiner, -s, -, *m.* jakobin. -mütze, -n, *f.* jakobinmössa.

Jakonétt, -[e]s, -e, *m.* ett slags fint bomullstyg.

Jakúte, -n, -n, *m.* jakut.

Jalousie, -en, *f.* 1. jalusi, svartsjunka. 2. jalusi, persienn.

Jambe, -n, -n, *m.* jamb.

jambisch, *a.* jambisk.

Jamb[us], -us, -en, *m.* jamb.

Jammer, -s, *, *m.* 1. jämmer, elände. 2. studentspr. kopparslagare. -anblick, -[e]s, -e, *m.* jämmerlig syn. -belastet, *a.* tyngd af elände, jämmerfull. -bild, -[e]s, -er, *n.* bild af jämmer, af eländet. -erregend, *a.* jämmerlig. -geschrei, -[e]s, -e, *n.* jämmande, jämmerkskr. -gestalt, -en, *f.* jämmerlig gestalt. -leben, -s, 0, *n.* jämmerligt lif, elände. -schade, *predikativt a.* *Es ist ~ det* är stor synd, stor skada. -thal, -[e]s, 0, *n.* jämmerdal. -voll, *a.* jämmerfull, jämmerlig.

jammerhaft, jammerig, *a.* jämmerfull.

jämmerlich, *a.* jämmerlig, beklaglig, eländig, bedröflig.

Jämmerlichkeit, -en, *f.* jämmerlighet, uselhet.

Jämmerling, -[e]s, -e, *m.* kräk, krake.

jammer[li]n, -te, *ge-t, I. itr. h.* jämbra, klaga, über, um, nach *etw.:* öfver ngt. *II. tr. I. Er jammert mich* *el.opers.* es jammert mich *seiner:* det gör mig ondt om honom. 2. *Jmdn wach ~ väcka* ngn med sitt jämande.

Janhägel, -s, 0, *m.* pöbeln, packet.

Janitscnár, -en, -en, *m.* janitsjar.

Jänner, -s, -, Január (afv. - - med kort betonadt a), -[e]s, -e, *m.* januari.

Japáner, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* Japánese, -n, -n, *m.* Japánésin, -nen, *f.* japan, japanes, japansk kvinna.

japánésisch, japánisch, *I. a.* japansk. *II. n.* japanska spráket, *itr. deutsch.*

japanier[li]en, -te, -t, *tr.* ☉ japanera.

japplen, -te, *ge-t, japs[li]en, -[e]s[t], -te, ge-t, itr.* *h.* *F* gapa, snappa efter ngt, i sht efter luft, fläsa, flämta.

Jargón, -s, -s, *m.* jargon.

Jarl[h]üm, -[e]s, -er t, *n.* jarldöme.

Jasmin, -[e]s, -e, *m.* jasmin.

Jaspier[li]en, -te, -t, *tr.* måla likt jaspis, marmorera.

Jaspis, -[ses], -[se], *m.* jaspis. -artig, *a.* jaspisartad. -farbe, -n, *f.* jaspisfärg. -opal, afv. Jaspopal, -[e]s, -e, *m.* jaspopal.

Jät... *Ex.* ~gras, -es, 0, *n.* bortrensadt ogräs. -hacke, -hau, -n, *f.* trädgårdshacka till rensning.

jät[li]en, -ete, *ge-et, tr.* och *itr. h.* rensa (bort), t. *ex.* das Unkraut aus dem Weizen, den Weizen, das Weizenfeld.

Jäter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som rensar.

Jauche, -n, *f.* stinkande vätska; återbr. gödselvattnen, kreatursurin; med. illaluktande var.

jauchhaft, jauchicht, *a.* stinkande (om vätskor).

jauchz[li]en, -[es]t, -te, *ge-t, I. itr. h.* jubla, upp-gifva glädjerop. *Jmdm ~ jubla* mot, jublande hylla ngn. *II. tr. I.* jublande yttra. 2. *Jmdn wach ~ väcka* ngn med sitt jubel.

Jauchzer, -s, -, *m.* 1. ~in, -nen, *f.* jublande person. 2. jubelrop, glädjerop.

Java, -s, 0, *n.* *npr.* Java. -rinde, 0, *f.* (java) kanel.

Javanése, -n, -n, *m.* javan.

Javanésin, -nen, *f.* javanska, javansk kvinna.

javanésisch, *I. a.* javansk. *II. n.* javanska, *itr. deutsch.*

javóhli, *adv.* javäl, ja visst, förstår sig.

1. je, *adv.* och konj. 1. *Von ~[her]* *el. von ~ und ~* från evighet, alltjämt, i alla förtlupna tider. 2. ~ und ~ a) ständigt, städse, b) då och då, allt emellanåt. 3. i fråge, negations-, vilkors- och relativsatsar samt vid *als* efter komparativer: någonsin, t. *ex.* wenn er ~ kommt, er ist reicher als ~. 4. distributivt vid rakneord. ~ zwei [und zwei]: två och två, två i sänder. ~ der zehnte: hvar tionde. *Er gab den Knaben ~ zwei Mark:* han gaf hvar och en af gossarne två mark. *Für ~ zehn Wörter:* för tio ord, för hvar tionde ord. 5. ~ nach seinem Fleisse *el. ~ nachdem er fleissig ist, verdient er mehr oder weniger:* han förtjänar mer eller mindre, allt efter som han är flitig; *er verdient [immer] mehr, ~ fleissiger er ist:* ju flitigare han är, dess mer förtjänar han. ~ nachdem [die Umstände es erfordern]: efter omständighete-

terna. 6. ju, dess. ~ *eher*, ~ *lieber*: ju förr dess bättre. Ordspr. ~ *mehr man hat*, ~ (el. *desto et. um so*) *mehr man will*: mer vill mer ha. 7. ~ *mehr und mehr*: mer och mer. *Es wird ihm ~ länger*, ~ *schlimmer*: det blir allt värre och värre med honom, han blir allt sämre och sämre. — Sms. se nedan.

2. **Je**, *interj.* F och P *Herr*[e] ~ el. *Jemer* el. *Jemine* el. *Jemini* el. *Jere*[m] el. *Serum* el. *Jes*: herre je! herre jemine! jessus! ~, *da kommt er!* kors. där kommer han!

jedénnoch, *konj.* likväl, ändå, emellertid.

jeder, *m.* -e, *f.* -es, *n.* (böjes som ett adj.), *adj.* ^{och} *subst. obest. pron.* hvar, hvarst, hvarje, hvar och en, hvarst och ett. *Zu jeder Stunde*: ständigt, hvarje stund. *Alle und jede*: allesammans, hvar enda en. *Jeder dieser Männer hat sein Verdienst* el. *diese Männer haben jeder ihr Verdienst*: hvar och en af dessa män har sin förtjänst, är förtjänstfull på sitt sätt. *Ohne jeden Zweifel*: tvifvelsutän. *Jedes dritte Wort*: hvart tredje ord, *jede zehn Schritte*: hvarst tionde steg. *Nicht jeder versteht diese Schrift*: ej hvem som helst förstår denna skrift. *Ein jeder, eine jede, ein jedes*: hvar och en, hvarst och ett. - *weder* = *jeder*. - *en...* Ex. ~ *falls*, *adv.* i alla fall. ~ *orts*, *adv.* öfverallt. — *er...* Ex. ~ *einer*, *brukt.* blott i denna form = ~ *mann*. ~ *hand*. ~ *lei*, *objekt.* a. allehanda, alla slags. ~ *mann*, *gen.* -[e]s, *dat. ack.* -, *subst. obest. pron.* hvar och en. ~ *männiglich*, *adv.* öfverallt. *Es ist ~ bekannt, dass ...* hvar och en vet att ... ~ *mannsfreund*, -[e]s, -e, *m.* hvars mans vän, vän till hela verden. ~ *zeit*, *adv.* alltid, städe. — *es...* Ex. ~ *mal*, *adv.* hvarje gång, jämt. ~ *malig*, a. olika för hvarje gång, eventuell, tillfällig, t. ex. *die ~e Beschaffenheit der Dinge*: sakernas, affärernas tillfälliga ställning, ställning för tillfället, *wie es die ~en Umstände erheischen*: efter omständigheterna.

jederhand, *jederlei*. se ofvän under *jeder*.

jedóch, *konj.* likväl, emellertid.

jeglicher = *jeder*.

jehér se 1. je 1.

Jehováh (afv. -t -), -s, 0, *m. npr.* Jehova, Jahve.

Jelängerjeliieber, -s, -, *m.* och *n.* 1. kaprifolium.

2. syren. 3. styfmorsblomma, pensé.

jemåls = 1. je 3.

jemand, *gen.* -[e]s, *dat.* -[em] el. -en, *ack.* -[en], *obest. pron.* 1. *subst.* någon. *Ein [gewisser] ~* en viss någon. 2. *adjektiviskt* jämte ett adjektiv i substantivisk användning, t. ex. ~ *Hohes*: en hög person, ~ *Fremdes*: ngn främmande, *mit ~ anderen* el. ~ *anderen*: med ngn annan.

Jemer, *Jeminé*, *Jemini* se 2. Je.

Jenénser, I. -s, -. *m.* ~in, -nen, *f.* invånare i Jena, jenabo. II. afv. *jenénssisch*, a. jenen-sisk, Jenas.

jener, *m.* *jene*, *f.* *jenes*, *n. pron. dem.*, böjes ss.

der I, den, den där, den andre, den förre. *In diesem wie in jenem Leben*: både i detta och det tillkommande lifvet. *An jenem Tage*: på den (den bekanta, den yttersta) dagen. *Von diesem und jenem sprechen*: tala om ditt och datt. F *wie jener sagt*: som man plär säga, som ordspråket lyder. *Jr dieser*. — Sms. se nedan.

jenisch, a. tillhörande tjufspråket, tjufspråks-

Jenner se *Jänner*.

jenseit se *jenseits*.

jenseitig, a. 1. belägen på andra sidan, på andra stranden. *Das ~e Ufer*: andra stranden. *Wid. das ~e*: lifvet efter detta. 2. ~ tillhörande andra sidan, motpartiet, motparten, t. ex. *der ~e Advokat*: motpartens advokat.

jenseits, I. *adv.* på andra sidan; på andra sidan grafven. II. *prep.* med *gen.* och * *dat.* på andra sidan (om). III. *objekt.* n. lifvet efter detta.

Jere[m] se 2. Je.

Jeremiåde, -n, *f.* jeremiad, klagovisa.

Jerum, *Jēs* se 2. Je.

Jesuit, -en, -en, *m.* jesuit. -en... Ex. ~ *general*, -[e]s, -e [t], *m.* jesuitgeneral. ~ *kniff*, -[e]s, -e, *m.* jesuitknep. ~ *orden*, -s, 0, *m.* jesuitorden.

Jesuitent[h]üm, -[e]s, 0, *n.* Jesuiteréi, -en, *f.* jesuitism.

jesuitisch, a. jesuitisk.

Jesuitismus, -, 0, *m.* jesuitism.

Jett, -[e]s, 0, *n.* min. jett, gagat.

Jette, -ns, -n, *f. npr.* dim. *Jettchen*, F Henrietta.

jetzig, a. nuvarande, närvarande om tid.

jetzo, *förådr.* = *jetzt* I, I.

jetzt, I. *adv.* 1. nu. *Bis ~ hittills*, *für ~* för närvarande, *von ~ ab* el. *an*: hädanefter, *von ~ bis dahin*: härifrån och dit, *zwischen ~ und Ostern*: härifrån till påsk. 2. ~ ... ~ än ... än. II. *objekt.* n. nutid. -zeit, 0, *f.* nutid.

jetzúnd (afv. -t -), **jetzúnder**, *adv.* = *jetzt* I, 1.

jeweilen, *adv.* ibland, stundom, emellanåt.

jeweilig = *jedesmalig*.

jo, *interj.* 1. *Feuer ~!* elden är lös! *Mord ~!* mord! *Dieb ~!* tag fast tjuften! *m. m.* 2.

rop åt dragare: a) hopp! hoj! b) åt vänster!

Jobber, -s, -[s], *m.* börspekulant, börsvinglare.

Jobberéi, -en, *f.* börsspel, börsvingleri.

jobber *n*, -te, *ge*-t, *itr.* h. drifva börspekulationer, börsvingleri.

Jobel se *Jubel*.

Joch, -[e]s, *n.* 1. plur. -e, a) ok för dragare, till vattenbörning och bildl., b) bot. bladpar. 2. plur. -, par dragare, t. ex. *zwei ~ Ochsen*: två par oxar. 3. plur. -, plogland. 4. plur. -e el. -er †, a) tvärbjälke, brohvalf, bropelare, b) bärgsrygg, ås. -ärtig, a. i form af ett ok. -**bein**, -[e]s, -e, *n.* med. okben. -**beladen**, a. nedtyngd af, suckande under oket. -**brücke**, -n, *f.* ☉ på pålar el. hvalf byggd bro. -**höhe**, -n,

f. höjden af a) en bärgerygg, b) ett brohvalf. **holz**, *-es, -e* el. *-er †, n.* ⊕ tvärbjälke, bärbjälke. **los**, *a.* fri från oket, utan ok. **pfahl**, *-[e]s, -e †, m.* ⊕ päle som uppbrä en tvärbjälke. **träger**, *-s, -, m.* ⊕ (bro)pelare. **übergang**, *-[e]s, -e †, m.* öfvergång öfver en bärgås, pass.

jochen, *-te, ge-t, tr.* oka, lägga oket på; bina. bringa under oket, underkufva.

Jockey (afv. *-s*), *-s, -s* el. *-en, m.* jockej.

1. Jod, *-[s]*, *-s, n.* gram. j, jod.

2. Jod, *-[e]s, 0, n.* min. jod.

Jodler se **Jodler**.

jodell, *-te, ge-t, itr. h.* jodla.

jodier|en, *-te, -t, tr.* försätta med jod.

jodig, *a.* jodhaltig.

Jodler, *-s, -, m.* **1.** *~in, -nen, f.* jodlande person, jodlare. **2.** jodlande.

Johänn, *-s, -s* el. *-e, m. npr.* Johan.

Johänni[s], oböj. *f.* Johannes döparens dag, midsommardagen, midsommar. **-s...** Ex. **~äpfel**, *-s, -†, m.* ett slags tidiga äpplen. **~beere**, *-n, f.* vinbär. **~beersaft**, *-[e]s, -e †, m.* vinbärsaft. **~beerstrauch**, *-[e]s, -er †, m.* vinbärsbuske. **~beerwein**, *-[e]s, -e, m.* vinbärsvin. **~berger**, *-s, -, m.* johannisberger (vin från Johannisberg). **~blume**, *-n, f.* bot. vättelejus (Bellis). **~brot**, *-[e]s, -e, n.* johannesbröd. **~fest**, *-[e]s, -e, n.* midsommardag. **~käfer**, *-s, -, m.* **1.** lysmask. **2.** ållonborre.

~kraut, *-[e]s, -er †, n.* bot. johannesört (Hypericum). **~tag**, *-[e]s, -e, m.* midsommardag. **~wurm**, *-[e]s, -er †, m.* lysmask.

Johanniter, *-s, -, m.* johanniter. **orden**, *-s, 0, m.* johanniterorden, malteserorden.

joh|len, *-te, ge-t, itr. h.* **1.** högljudd sjunga, skråla, skråna. **2.** * jodla.

Johler, *-s, -, m.* *~in, -nen, f.* **1.** sjungande, skrålande, skrånande person. **2.** * = **Jodler**.

Jokus, *-t, 0, m.* F skämt, gyckel.

jol|len, Joler se **johlen, Jöhler**.

Jolle, Jölle, *-n, f.* † julle. **-n...** Ex. **~führer**, *-s, -, m.* båtörare.

Jongléur, *-[e]s, -s* el. *-e, m.* jonglör.

Joppe, *-n, f.* jacka, kavaj.

Joseph, *-s, -e* el. *-s, m. npr.* Josef. **-s...** Ex. **~ehe** = **Jungfernehe**.

Jot, *-[s]*, *-s, n.* dim. **Jötlein**, gram. j, jod.

Jota, *-[s]*, *-s, n.* gram. jota. Bildl. *da fehlt kein* ~ det är till punkt och pricka färdigt, riktigt.

Jott se **Jot**.

Joujou, *-s, -s, m.* och *n.* leksak, på ett snöre rullande trissa.

Journäl, *-[e]s, -e, n.* jurnal, a) dagbok, b) tidskrift, tidning. **~lesezirkel**, *-s, -, m.* läsesällskap. **~mappe**, *-n, f.* tidskriftsportfölj.

Journalist, *-en, -en, m.* journalist, publicist, tidningsman. **-en...** Ex. **~stand**, *-[e]s, 0, m.* publiciststånd, publicisterna. **~tag**, *-[e]s, -e, m.* publicistmöte.

Journalistik, *0, f.* tidningsväsende, tidningspräss.

journalistisch, *a.* journalistisk, publicistisk, tidnings(manna)-.

joviäl, *a.* jovialisk, skämtsam, fryntlig.

Jovialität, *0, f.* jovialiskt sätt.

Jubel, *-s, * -, m.* jubel. **-braut**, *-e †, f.* silfver-el. guld-el. diamantbrud. **~bräutigam**, *-s, -e, m.* silfver-el. guld-el. diamantbrudgum.

~doktor, *-s, -en, m.* jubeldoktor. **~feier**, *-n, f.*

~fest, *-[e]s, -e, n.* jubelfest. **~gesang**, *-[e]s, -e †, m.* jubelsång. **~geschrei**, *-[e]s, -e, n.* jubelskri. **~greis**, *-es, -e, m.* jubilar. **~hochzeit**, *-en, f.* silfver-el. guld-el. diamantbröllop.

~jahr, *-[e]s, -e, n.* jubelår. **~laut**, *-[e]s, -e, m.* jubel. **~lied**, *-[e]s, -er, n.* jubelsång. **~paar**, *-[e]s, -e, n.* äkta par som firar silfver-el. guld-el. diamantbröllop; tvänne jubilarer.

~tag, *-[e]s, -e, m.* dag då ett jubileum firas.

jubel|n, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* jubla.

Jubilár, *-[e]s, -e, m.* jubilar.

Jubiláte, *-[s], -[s]*, *m.* tredjesöndagen efter påsk.

Jubiläum, *-um[s]*, *-en, n.* jubileum, jubelfest.

jubilier|en, *-te, -t, itr. h.* jubilera, jubla.

jüch (afv. med kort u), *interj.* hurra! häjsan!

Juchart se **Juchert**.

jüch|en, *-te, ge-t, itr. h.* jubla, hurra.

Juchert, *-[e]s, -e* men ss. måttighet, *m.* plogland.

juchhé[ti], **juchhéidideldum**, *interj.* hurra! häjsan!

juchhéilen, *-te, -t, itr. h.* hurra, jubla.

juchhéisa = **juchhei**.

Jucht, *-[e]s* el. *-en, -en, m.* och *n.* Juchten, *-s, -, m.* ryssläder, juftläder. **Juchten...** Ex. **~band**, *-[e]s, -e †, m.* rysslädersband. **~leder**, *-s, 0, n.* = **Jucht**.

juchten, *a.* af ryssläder, ryssläders-.

juchz|en, *-[e]s, -te, ge-t, itr. h.* jubla, hurra.

juck|en, * **jück|en**, *-te, ge-t, I. itr. h.* klia. **II.** *tr.* och *sich* ~ rifva (sig) för klåda.

Jucks *m. m.* se **Jux** *m. m.*

judaisier|en, *-te, -t, itr. h.* judaisera, luta åt judendomen. **Judaisierung**, *f.*

Jude, *-n, -n, m.* dim. **Jüdchen**, *-lein, jude.* *str. haven II, 2.* **-n...** Ex. **~äpfel**, *-s, -†, m.* adamsäpple, paradisäpple. **~bärt**, *-[e]s, -e †, m.*

1. judeskägg. **2.** bot. bräcka (Saxifraga). **~bekehrung**, *-en, f.* **1.** judes omvändelse.

2. judemission. **~christ**, *-en, -en, m.* judekristen. **~christent[h]üm**, *-[e]s, 0, n.* judekristendom. **~deutsch**, *n.* judetyska, *str. deutsch II.*

~dorn, *-[e]s, 0, m.* bot. **1.** stjärntistel (Carlina). **2.** bröstbär (Zizyphus vulgaris). **~eid**, *-[e]s, -e, m.* ed för judar.

~frau, *-en, f.* judekvinna. **~gasse**, *-n, f.* judegata, judegränd. **~genoss[e]**, *-en, -en, m.* judeproselyt. **~gesicht**, *-[e]s, -er, n.* judiskt ansigte, utseende, judetyp. **~harz**, *-es, 0, n.* = **~pech**. **~junge**, *-n, -n, m.* judepojke.

~kirsche, *-n, f.* bot. **1.** belladonna (Atropa Belladonna). **2.** judekirs (Physalis). **~leim**,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

-[e]s, 0, m. = *~pech*. *~mädchen*, -s, -, n. judeflicka. *~pack*. -[e]s, 0, n. judepack. *~pech*, -[e]s, 0, n. asfalt. *~rut[h]e*, -n, f. bot harris (Spartium scoparium). *~schule*, -n, f. 1. judeskola. 2. synagoga. *~stadt*, -e †, f. judekvarter. *~steuer*, -n, f. skatt på judar. *~tempel*, -s, -, m. synagoga. *~verfolgung*, -en, f. judeförföljelse. *~viertel*, -s, -, n. judekvarter.

Jüdeléi, -en, f. judiskt sätt, ocker, köpsläende. språk, *itr* toy.

jüdelin, -te, *ge-t*, *itr. h.* 1. spela jude. uppträda som en jude, ockra, köpslä. 2. tala judetyska.

Judenheit, 0, f. judarne på hela jorden.

Judenschaft, -en, f. 1. judisk befolkning. judar. 2. egenskap af jude.

Judent[h]üm, -[e]s, 0, n. judendom.

judent[h]ümlig, a. egendomlig för judar, judisk.

Judika, -[s], -[s], m. femte söndagen i fastan.

Jüdin, -nen, f. judinna.

jüdisch, a. judisk.

judizier|en, -te, -t, *tr.* och *itr. h.* döma.

Judizium, -um[s], -en, n. dom.

Juft m. m. se *Jucht* m. m.

Jugend, 0, f. ungdom. Ordspr. *~ hat keine Tugend*: ungdom och visdom följ s ej åt. *-alter*, -s, 0, n. ungdomsålder. *-blüt[h]e*, 0, f. ungdomsfärgning. *-erinnerung*, -en, f. ungdomsminne. *-feuer*, -s, 0, n. ungdomseld. *-freude*, -n, f. ungdomsglädje. ungdomsfrojd. *-freund*, -[e]s, -e, m. *-freundin*, -nen, f. 1. ungdomsvän. 2. ungdomens vän. *-frische*, 0, f. ungdomsfriskhet. *-gefährte*, -n, -n, m. ungdomskamrat, ungdomsvän. *-jahre*, n. plur. ungdomsår. *-kraft*, -e †, f. ungdomskraft. *-kräftig*, a. ungdomskraftig, ungdomlig. *-liebe*, 0, f. ungdomskärlek. *-mut[h]ig*, a. ung och modig. *-schrift*, -en, f. skrift, bok för ungdom. *-schriftsteller*, -s, -, m. författare af skrifter för ungdom. *-spiel*, -[e]s, -e, n. ungdomslek. *-streich*, -[e]s, -e, m. ungdomsspratt. *-sünde*, -n, f. ungdomssynd. *-zeit*, 0, f. ungdom(stid).

jugendlich, a. ungdomlig.

Jugendlichkeit, 0, f. ungdomlighet.

Juli, -[s], -s, m. juli.

Julia, -s, -s, **Julie**, -[n]s, -n, f. *uppr.* dim. *Julchen*, Julia.

jun, förkortning för *junior*: junior (jun.).

jung, *jünger*, *jüngst*, a. 1. ung. *~ machen*: föryngra, *~ werden*: föryngras. *Von ~ auf*: allt ifrån ungdomen, från barndomen. *Ein ~er Greis*: a) en ung gubbe, gubbe i förtid, b) en ungdomlig gubbe. *Der ~e Tag*: den nya, nyvaknade dagen, *das ~e Jahr*: det nya, nyss började året. 2. färsk, ny, frisk, t. ex. *~es Bier*, *~es Gras*, *~e Blätter*. 3. i kompar. och i sht superl. om tid, senare, senast, t. ex. *Ihr jüngstes Schreiben*: eder se-

naste skrifvelse, *in der jüngsten Zeit*: på senaste tiden, *jüngst*: helt nyligen. 4. *Das jüngste Gericht*: yttersta domen, *der jüngste Tag*: yttersta dagen. *-bier*, -[e]s, -e, n. färsköl. *-frau*, -en, f. jungfru, ungmö. *-frauen-gemach*, -[e]s, -er †, n. jungfrubur. *-frauenhaft* = *-fräulich*. *-fräuschafft* se *-fräuschafft*. *-frauenverein*, -[e]s, -e, m. förening, sällskap af unga flickor, syförening. *-fräulich*, a. jungfrulig, kysk, ren, obefläckad. *-fräulichkeit*, 0, f. jungfruligt sätt, väsen, kyskhet, renhet. *-fräuschafft*, 0, f. jungfrudom. *-gesell*, -en, -en, m. 1. ungar. 2. ung, nyblifven gesäll, yngste gesällen. *-gesellen-leben*, -s, 0, n. ungarstil. *-greis*, -es, -e, m. ung gubbe, gubbe i förtid. *-herr*, -n, -en, m. = *Junker*. *-meister*, -s, -, m. yngste mästaren inom ett skrå. *-[h]ijer*, -[e]s, -e, n. jag. ung hind. *-vieh*, -[e]s, 0, n. ungnöt. *-wein*, -[e]s, -e, m. ungt vin.

Junge, I. -n, -n et. F *-ns*, m. dim. F *Jüngelchen*, pojke, gosse; lärgosse, skeppsgosse. F *alter* ~ gamle gosse. II. (adj. böja.) n. unge. *~ werfen* et. * *setzen*: föda, få ungar. -n... Ex. *~arbeit*, -en, f. läringsarbete. *~jahre*, n. plur. läringsår. *~streich*, -[e]s, -e, m. pojkestreck.

jungen, -te, *ge-t*, *itr. h.* föda, få ungar.

jungenhaft, a. pojkkaktig.

Jünger, -s, -, m. *~in*, -nen, f. lärjunge, anhångare.

Jüngerschaft, -en, f. 1. 0, egenskap af lärjunge. 2. lärjunga-kara.

Jungfer, -n, f. dim. *Jungferchen*, -lein, 1. jungfru. *Alte ~ gammal ungmö, alte ~ bleiben*: stanna på öfverblifna kartan. F *~ Naseweis*: näsvis slyna. 2. F sängvärmare. 3. block vid hvilket fånär fastsmidas och som de måste bära på armarna. 4. stenlag. jungfru. 5. bot. *Nachte ~ tidlösa* (Colchicum). *~ im Grünen* et. *in Haaren* et. *im Netz*: jungfrun i det gröna (Nigella). 6. zool. a) trollslända, b) numidische ~ en art häger (Ardea virgo). -[n]... Ex. *~biene*, -n, f. bi ur första svärmen (jungfrusvärmen) på sommaren. *~ehe*, -n, f. platoniskt äktenskap (med bevarad jungfrudom). *~glas*, -es, 0, n. marienglas. *~haut*, -e †, f. mödomshinna. *~honig*, -[e]s, 0, m. 1. jungfruhoning. 2. honing af en jungfrusvärm. *~kind*, -[e]s, -er, n. barn till en ogift kvinna. *~klöster*, -s, -†, n. jungfrukloster (nunnekloster där endast jungfrur upptagas till nunnor). *~knecht*, -[e]s, -e, m. jungfrupilt. *~krankheit*, 0, f. bleksot. *~kranz*, -es, -e †, m. krans med hvilken en ungmö är smyckad; brudkrans. *~leder*, -s, 0, n. jungfruskinn. *~milch*, 0, f. jungfrumjök (rosenvatten och benzoëinktur). *~öl*, -[e]s, 0, n. jungfruolja. *~raub*, -[e]s, 0, m. kvinnorof, enlevering. *~räuber*, -s, -, m. kvinnoröfvare. *~rede*, -n, f. jungfrutal (en parlamentsledamots första tal). *~schwarm*, -[e]s, -e †,

m. jungfrusvärm. ~schwefel, -s, 0, *m.* geditet svafvel. ~stand, -[e]s, 0, *m.* jungfrustånd. ~wachs, -es, 0, *n.* jungfruvax (af en jungfrusvärm).

jungfer[n]haft, jüngerlich, a. jungfrulig; flickaktig, pyrd, sipp.

Jüngerlichkeit, 0, f. pryderi, sipphet.

Jungfer[n]schaft, -en, f. Jungfer[n]t[h]üm, -[e]s, 0, *n.* jungfrudom, mödom.

Jungfrau se under *jung*.

Jüngling, -[e]s, -e, m. yngling. -frisch, *a.* ungdomsfrisk. -mann, -[e]s, -er †, *m.* yngling på gränsev till mannaåldern. -s... Ex. ~alter, -s, 0, *n.* ynglingålder. ~bund, -[e]s, -e †, *m.* ynglingaförbund. ~glut[h], -en, *f.* ungdomlig glöd. ~liebe, 0, *f.* ungdomskärlek. ~mässig, *a.* ungdomlig, en ynglings. ~verein, -[e]s, -e, *m.* ynglingaförening.

jünglinghaft, a. ungdomlig, en ynglings.

Jünglingschaft, -en, f. 1. 0, egenskap af yngling, ungdom. 2. samtliga ynglingar, ynglingaskara.

jüngst se *jung*. -hin, *adv.* nyligen.

Juni, -[s], -[s], m. juni. -käfer, -s, -, *m.* ållonborre.

Junker, -s, -, m. ung adelsman, junker. -mässig, *a.* junkeraktig. -parti, -en, *f.* junkerparti.

Junkeréi, -en, f. 1. junkersätt, junkerskap. 2. samtliga junkrar, junkerskara, junkerförbund; junkervælde.

junkerhaft, a. junkeraktig.

junkerier|en, -te, -t, itr. h. uppträda, lefva som junker, öfvermodigt, lättjefullt.

junkerisch, junkerlich, a. junkeraktig.

junker|n, -te, ge-t = junkerieren.

Junker[n]schaft, -en, f. Junkert[h]üm, -[e]s, 0, *n.* = *Junkerei*.

junónisch, a. jononisk, ståtlig.

Jupe, -n, f. kjol.

Juppe se *Joppe*.

Jura, I, -, 0, m. npr. Jura. II. se Jus. -bewohner, -s, -, m. ~in, -nen, *f.* en som bor på Jura, jurabo. -dorf, -[e]s, -er †, *n.* juraby.

jurássisch, a. jura-.

Jurat, -[e]s, -en, m. edsvuren person.

juratórisch, a. edlig.

jurídisch, a. juridisk.

Jurisdiktión, 0, f. jurisdiktion, rättskipning, domsrätt.

JurisprudéNZ, 0, f. juridik, rättsvetenskap.

Juríst, -en, -en, m. jurist. -en... Ex. ~lag, -[e]s, -e, *m.* juristmöte.

Juristeréi, 0, f. F juridik.

jurístisch, a. juridisk, jurist-.

Jurte, -n, f. hydda, kåta.

Jur|ly, -ies ei. -ys, f. jury.

Jus, -, Jura, n. juridik, jura.

just, 1. adv. just, aldeles, precis. 2. predikativt *a.* riktigt, väl till mods, säker för epöken.

justier|en, -te, -t, tr. justera. **Justierung, f.**

Justierer, -s, -, m. justerare.

justifizier|en, -te, -t, tr. 1. rättfärdiga. 2. rätta. **Justifizierung, f.**

Justíz, 0, f. rättskipning, lagskipning. -beam-

-te(r), (adj. böja.) *m.* juridisk ämbetsman.

-kanzlei, -en, *f.* justitiekanslärämbete. -mi-

-nister, -s, -, *m.* justitieminister. -ministeri|um,

-um[s], -en, *n.* justitiedepartement. -mord,

-[e]s, -e, *m.* justitiemord. -pflege, 0, *f.* rätt-

skipning. -rat[h], -[e]s, -e †, *m.* justitieråd.

-sache, -n, *f.* juridisk angelägenhet, sak som handlägges af juridisk ämbetsman.

Justiziár, -[e]s, -e, m. domare.

Jute, 0, f. jute (spinnämne).

Jüte, -n, -n, m. jute (Jutlands invånare).

jütisch, a. jutsk, jutländsk, Jutlands-.

Jütland, -s, 0, n. Jutland.

Jütländer, -s, -, m. ~in, -nen, *f.* jute, jutlän-dare, jutländska.

jütländisch = jütisch.

Juwél, -[e]s, -e, m. oob * *n.* Juwél|e, -en, *f.* juvel, ädelsten. -en... Ex. ~fassung, -en, *f.* in-

fattning af ädelstenar. ~gewicht, -[e]s, -e,

n. juvelvigt. ~halsband, -[e]s, -er †, *n.* ju-

velhalsband. ~handel, -s, 0, *m.* juvelhandel.

~händler, -s, -, *m.* juvelerare. ~kästchen,

-s, -, *n.* juvelskrin. ~laden, -s, -†, *m.* juvel-

handel. ~schmuck, -[e]s, -e, *m.* juvelsmycke.

juwélen, a. bestående af juveler, juvel-

juwélienhaf, a. juvelartad.

Juwelier, -[e]s, -e, m. juvelerare. -arbeit, -en,

f. juvel(erar)arbete. -geschäft, -[e]s, -e, *n.*

juvelerareffär. -laden, -s, -†, *m.* juvelhandel.

-wa[a]ren, *f. plur.* juveler, smycken, nipper.

Jux, -es, -e, m. F 1. skämt, gyckel, raljeri.

narrí. *Sich* (dat.) *einen* ~ *machen*: ställa till

ett upptåg, bereda sig ett lustigt nöje. 2.

Einen ~ *machen*: narra ngn, draga ngn

vid näsan. 3. smörja, skräp.

jux|en, -[e]s|t, -te, ge-t, F I. itr. h. drifva gyc-

kel, spe. II. *tr.* narra, draga vid näsan. III.

Sich ~ *smörja* ned sig.

Juxeréi, -en, f. F gyckel, spe; förfördelande.

juxig, a. F 1. skämtsam, rolig. 2. smutsig, nedsölad.

K.

K, 1. -[s], -[s], n. gram. k. 2. förkortn. = a) *Kaiserlich*: kaiserlig, b) *Königlich*: kunglig.

Kabáche, Kabácke, -n, f. krog, uselt värds hus; tillhåll, kyffe.

Kabále, -n, f. kabal, intrig, ränker. -n... Ex.

* äkta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

~macher, ~schmieder, -s, -, *m.* ränksmidare, intrigör.
kabaliér, -en, -te, -t, *itr. h.* smida ränker, intrigera.
Kabarétt, -[e]s, -e, *n.* bricka.
Kabbala, 0, *f.* kabbala.
Kabbalist, -en, -en, *m.* kabbalist.
kabbalistisch, *a.* kabbalistisk.
Kabel... Ex. -see, 0, *f.* † kabbelsjö.
Kabelbúi, -en, *f.* F gräl, kif.
kabel n, -te, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. göra ett afgörande kast, när flera medspelare fått samma högsta kast. 2. † kabbla. II. F *sich* ~ kifvas, gräla.
1. Kabel, -s, -, *n.* kabel. -bericht, -[e]s, -e, *m.* kabeltelegram. -gatt, -[e]s, -s, *n.* † kabelgatt. -länge, -n, *f.* † kabellängd. -seil, -tau, -[e]s, -e, *n.* † kabel. -telegramm, -[e]s, -e, *n.* kabeltelegram.
2. Kabel, -n, *f.* 1. enm lottning erhåll-n andel. 2. lott. -land, -[e]s, 0, *n.* i lottor delad jord. -weise, *adr.* genom lottning.
Kabeljau, -s, -s, *m.* kabeljo.
1. kabel n, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* telegrafera på kabel.
2. kabel n, -te, *ge-t*, I. *itr. h.* draga lott. II. *tr.* genom lottning fördela, lotta bort.
Kabelung, -en, *f.* 1. 0, (delning genom) lottning. 2. lott, enm lottning vannen andel.
Kabine, -n, *f.* † hytt.
Kabinétt, -[e]s, -e, *n.* kabinétt. -photographie, -en, *f.* fotografi i kabinéttformat, kabinéttsporträtt. -stück, -[e]s, -e, *n.* kabinéttstycke. -S... Ex. ~auslese, -n, *f.* vin af bästa sort (af särskildt valda druvor) ~befehl, -[e]s, -e, *m.* kabinéttbefallning. ~frage, -n, *f.* kabinéttfråga. ~justiz, 0, *f.* kabinéttjustis. ~krise, -n, *f.* ministerkris. ~kurier, -[e]s, -e, *m.* kabinéttkurir. ~minister, -s, -, *m.* kabinéttminister, geheimeråd. ~rat[h], -[e]s, -e †, *m.* geheimeråd. ~sitzung, -en, *f.* konselj.
Kabriolett, -[e]s, -e, *n.* 1. kabriolett, gigg. 2. främre delen af en diligens.
Kabúse, **Kabúse**, -n, *f.* 1. kyffe. 2. † koj, kajuta. 3. kärnhus.
Kachel, -n, *f.* kakel. -ofen, -s, -†, *m.* kakelugn.
kachel n, -te, *ge-t*, *itr. h.* elda starkt.
Kadáver, -s, -, *m.* kadaver, död kropp, lik.
Kadénz, -en, *f.* mus. kadens.
kadenzier, -en, -te, -t, *tr.* 1. markera, angifva takten för, t. ex. *den Schritt* ~ markera (marsch)takten. 2. afrunda, lämpligt avsluta. t. ex. *eine Periode*.
Kadétt, -s el. -en, -en, *m.* 1. yngre son i en adlig familj. 2. kadett, lärjunge vid krigsskola. -en... Ex. ~anstalt, -en, *f.* ~haus, -es, -er †, *n.* krigsskola, kadettskola. ~schiiff, -[e]s, -e, *n.* örlogsfartyg på öfningstur med sjökadetter. ~schule, -n, *f.* = ~anstalt.

Kadi, -[s], -s, *m.* kadi, ¹⁸⁰⁸amedansk domare.
Käfer, -s, -, *m.* skalbagge. F *biid.* *einen* ~ haben: a) vara vid dåligt lynne, b) hafva kopparvara.
Kaff, -[e]s, 0, *n.* 1. agnar. 2. lappri, strunt.
Kaffe, bättre **Kaffee**, -s, -s, *m.* 1. kaffe. 2. se *Ca-fé*. 3. kafferep, kaffebjudning. *Einen* ~ geben: hafva kaffebjudning. -ballen, -s, -, *m.* kaffebal. -bau, -[e]s, 0, *m.* kaffeodling. -baum, -[e]s, -e †, *m.* kaffe-träd, kaffebuske. -bitter, -s, 0, *n.* kaffein. -bohne, -n, *f.* kaffeböna. -braun, *a.* kaffebrun. -brenner, -s, -, *m.* kaffebrännare. -brett, -[e]s, -er, *n.* kaffebrieka. -bruder, -s, -†, *m.* kaffeälskare. -garten, -s, -†, *m.* utvärdshus, kafé med trädgård, där bufvudsakligen kaffe serveras. -gast, -[e]s, -e †, *m.* kafékund. -gebäck, -[e]s, -e, *n.* kaffebröd. -geschirr, -[e]s, 0, *n.* kaffeservis. -gesellschaft, -en, *f.* sällskap på kafferep. -grund, -[e]s, 0, *m.* kaffesump. -haus, -es, -er †, *n.* kaffehus, kafé. -kanne, -n, *f.* kaffekanna. -klappe, -n, *f.* P nseit kafé. -klatsch, -es, 0, *m.* F kaffesysterstrars skvaller. -kocher, -s, -, *m.* kaffekokare, kaffepanna. -küchen, -s, -, *m.* kaffebröd. -löffel, -s, -, *m.* tesked. -maschine, -n, *f.* ett slags kaffekokare. -mühle, -n, *f.* kaffekvarn. -sack, -[e]s, -e †, *m.* kaffesäck. -schwester, -n, *f.* F kaffesyster, kaffemoster. -tasse, -n, *f.* kaffekopp. -topf, -[e]s, -e †, *m.* kaffepanna. -trommel, -n, *f.* ett slags kaffebrännare. -wirt[h], -[e]s, -e, *m.* kafévärd. -wirt[h]in, -nen, *f.* värdinna på ett kafé, kaféförestånderska. -wirt[h]schaft, -en, *f.* kafé.
Kaffer, -s el. -n, -n, *n.* kaffer; F *biid.* bondlymmel, tölp, nött, dumbufvad. -n... Ex. ~büffel, -s, -, *m.* zool. kafferbuffel. ~hirse, 0, *f.* kaffer-korn (Holcus Sorghum). ~ochs, -en, -en, *m.* = ~büffel.
kaff[e]risch, *a.* kaffer-, kafferrnas.
Käfight, *vaut.* Käfig. -[e]s, -e, *m.* och * *n.* bur. -vogel, -s, -†, *m.* i bur hällen fogel.
Kaftan *latv.* -t, -[e]s, -e el. -s, *m.* kaftan.
Kag, -s, *f.* † kag.
kahl, *a.* 1. kal. 2. nött, blanksliten, luggsliten. 3. bar, barskrapad; fattig, dålig, tom, innehållslös. ~ bestehen: stå sig slätt. 4. † saknande segel och tågvirke. -kinn, -[e]s, -e, *n.* person med slät, skägglös haka. -kopf, -[e]s, -e †, *m.* 1. kalt hufvud. 2. fiintskallig person. -köpfig, *a.* fiintskallig. -köpfigkeit, 0, *f.* fiintskallighet.
Kahlheit, 0, *f.* kalhet, kalt utseende *m.* *m.* jr *kahl*.
Kahm, -[e]s, * -e, *m.* mögel på jasta drycker.
kahm, -en, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* mögla.
kahmicht, *kamig*, *a.* möglig.
Kahn, 1. -[e]s, -e †, *m.* mindre båt, ekstock. 2. = *Kahm*. -brücke, -n, *f.* pontonbro. -fahren, *itr. s.* = *kahnen* 1. -fahrt, -en, *f.* båt-färd. -führer, -s, -, *m.* båtförare. -ladung, -en, *f.* båtlast. -partie = -fahrt.

kahnbar, *a.* som kan befaras med båt.
kahn|len, *-te, ge-t, itr. h.* och *s. 1.* fara i båt,
ro, göra en båtfärd. 2. = kahmen.

Kal *se* Quai.

Kalk, *-s, -s, m.* † kalk.

Kaiman, *-s, -s, m.* zool. kajman, alligator.

Kain, *-s, -e* el. *-s, m. npr.* Kain. *-s...* Ex. ~mal,
-[e]s, *-e* el. *-er †, n.* ~stempel, *-s, -, m.* ~zei-
chen, *-s, -, n.* kainsmärke.

Kaiser, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* kajsare, kajsar-
rinna. Ordsp. *wo nichts ist, hat der ~ sein*
Recht verloren: där ingenting fins att ta,
har kajsarn förlorat sin rätt; jfr *Bart 1.*
-ädler, -s, -, m. zool. kajsarörn. *-garde, -n, f.*
kajserligt garde. *-gruft, -e †, f.* kajsargrift.
-krone, -n, f. kajsarkrona. *-los, a.* utan kajs-
sare. *-mantel, -s, -†, m.* kajsarmantel. *-reich,*
-[e]s, *-e, n.* kajsardöme. *-schlacht, 0, f.* Die
~ slaget vid Leipzig 1813. *-schlange, -n, f.*
jätteorm. *-schnitt, -[e]s, -e, m.* med. kajsar-
snitt. *-schrift, -en, f.* boktryck. imperialstil.
-titel, -s, -, m. kajsartitel.

kaiserhaft, kaiserisch, kaiserlich, *a.* kajsarlig.

Kaiserling, *-[e]s, -e, m.* rökak. 1. dålig kajsar-
e, stackare till kajsare. 2. kajsares an-
hängare, kajsarlig.

Kaiserschaft, *0, f.* egenskap af kajsare, kajs-
sarsvärdighet.

Kaisert[h]üm, *-[e]s, -er †, n.* kajsardöme.

kaisert[h]ümlig, *a.* egendomlig för ett kajs-
sardöme, kajsarlig.

kajolier|len, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* smeka, smick-
ra, vara inställsam.

Kajút[t]lle, *-en, f.* † kajuta, hytt, salong.
-en... el. *-s...* Ex. ~junge, *-n, -n, m.* † kajut-
vakt. ~passagier, *-[e]s, -e, m.* hytt- el. salong-
passagerare.

Kakao, *-[s], -s, m.* kakao. *-bohne, -n, f.* kakao-
böna. *-hülse, -schote, -n, f.* kakaoskal. *-thee,*
-s, -s, m. te på kakaoskal.

kakel|n, *-te, ge-t, itr. h.* kackla.

kak|len, *-te, ge-t, tr.* rensa sin.

Kackerlak, *-s* el. *-en, -s* el. *-en, m.* kackerlacka.

Kaktus, *-[ses], -[se]* el. *Kaktéen, m.* bot. kaktus.

Kalabrése, *-n, -n, m.* kalabres (invånare i Kalabrien).

Kalabréser, *-s, -, m. 1.* = föreg. 2. kalabreshatt.

Kalamitát, *-en, f.* olycka, nöd, landsplåga.

Kaland, *-[e]s, -e, m. 1.* sällskap kalandbrö-
der. 2. kalas. *-bruder, -s, -†, m. 1.* kaland-
broder. 2. goddagspilt.

kaländer|n, *-te, -t, tr.* † kalandrer.

Kalauer, *-s, -, m. 1.* ~in, *-nen, f.* kalaubo. 2.
F kalkauvickhet; motsvarar svenska: göteborgs-
vitsa.

kalauer|n, *-te, ge-t, itr. h.* vitsa, jfr föreg.

Kalb, *-[e]s, -er †, n.* dim. *Kälbchen, -lein,* plur.
arv. *Kälberchen, -lein,* kalf. *Mit fremdem*
~e pfügen: plöja med andras kalf. *-fell,*
-[e]s, *-e, n.* kalfskinn. *-fleisch, -es, 0, n.*
kalkkött. *-leder, -s, 0, n.* kalfskinn. *-ledern,*
a. af kalfskinn, kalfskinnus-. *-s...* Ex. ~auge,

-s, -n, n. 1. kalföga. 2. bot. prästkrage. ~bra-
ten, *-s, -, m.* kalfstek. ~bregen, *-s, 0, m.*
kalfhjärna. ~brüschén, *-s, -, n.* ~drüse, *-n,*
f. kalfbräss. ~gekröse, ~geschlinge, *-s, 0,*
n. kalfkrås. ~keule, *-n, f.* kalfgrop. ~kopf,
-[e]s, *-e †, m.* kalfhufvud, F *biol.* dumhuf-
vud. ~milch, *0, f.* kalfbräss. jfr *Kälber...*

Kalbe, *-n, f.* kviga.

kalb|len, *-te, ge-t, itr. h. 1.* kalfva. 2. P krä-
kas, kasta upp. 3. F vara uppsluppen.

Kälber... Ex. *-haar, -[e]s, -e, n.* nöthår. *-lab,*
-[e]s, *-e, n.* *-magen, -s, -, m.* kalföpe, kalf-
mage. *-tanz, -es, -e †, m.* kalfdans, F *biol.*
uppsluppen dans. jfr *Kalb(s)...*

Kälberéi, *-en, f.* F uppsluppenhet.

kälberhaft, kälberig, *a.* F uppsluppen, yster.

kalber|n, kälber|n = kalben.

Kalbin, *-nen, f.* kviga.

Kaldåune, *-n, f.* vant. pter. innanmäte, ränta.

Kalekút, *-[e]s* el. *-en, -e[n], Kaleküter, -s, -, m.*
kalkon.

kalekütisch, *a.* kalkon-, t. ex. ~er Hahn: kal-
kontupp.

Kalénder, *-s, -, m.* kalender, almanacka. F *biol.*
~ machen: grubbla. *-macher, -s, -, m.* per-
son som skriver almanackor; F *biol.* grubb-
lare, grillfångare. *-macherei = Kalenderei.*
-monat, -[e]s, -e, m. kalendermånad. *-zeichen,*
-s, -, n. kalendertecken.

Kalenderéi, *-en, f.* F grubblande, grubbleri i
sbt för att utgrunda framtiden.

kalénder|n, *-te, -t, itr. h. 1.* rådfråga alma-
nackan. 2. F grubbla.

Kalésche, *-n, f.* kalesch.

Kalfáktor, *-s, -, Kalfáktor, -s, -s* el. *Kalfáktó-*
ren, m. kalfefaktor, uppsare, vaktmästare.

Kalfáterer, *-s, -, m.* † kalfatrare.

kalfáter|n, *-te, -t, tr.* † kalfatra, drifva, dik-
ta. Kalfáterung, *f.*

Kali, *-s, 0, n.* kali.

Kaliber, *-s, -, m.* och *n.* kaliber. *-mässig, a.* ~
sein: hafva den rätta kalibern.

kalibríer|en, *-te, -t, tr.* kalibrera. Kalibríering, *f.*

kalfíbrig, *a.* i sms., t. ex. *gross~* som har stor
kaliber.

Kalíf, *-en, -en, m.* kalif. *-en...* Ex. ~würde, *0,*
f. kalifvärdighet.

Kalífát, *-[e]s, -e, n.* kalifat.

Kaliko, *-s, -s, m.* kaliká.

Kalk, *-[e]s, -e, m.* kalk. *Lebendiger* el. *unge-
löschter* ~ osläckt kalk. *-anstrich, -[e]s, -e,*
m. kalkning, hvitmening med kalk. *-anwurf,*
-[e]s, *-e †, m.* † kalkslagning, rapping,
-ártig, a. kalkartad, kalkig. *-bewurf = -an-
wurf.* *-brenner, -s, -, m.* kalkbrännare. *-bren-
nerei, -en, f. 1.* kalkbränning. 2. kalkbrän-
neri. *-bruch, -[e]s, -e †, m.* kalkbrott. *-gru-
be, -n, f.* † kalkgrop. *-haltig, a.* kalkhaltig.
-hütte, -n, f. kalkbränneri. *-kelle, -n, f.* †
murslef. *-loch, -[e]s, -er †, n.* † kalkgrop.
-malerei, -en, f. freskomålning. *-mehl, -[e]s,*

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. † teknisk term. ‡ sjöterm. ✕ militärisk term.

0, *n.* ⊕ pulvriserad släckt kalk. **-milch**, 0, *f.* ⊕ kalkvatten. **-ofen**, -*s*, -*†*, *m.* kalkugn. **-putz**, -*es*, 0, *m.* ⊕ rapping. **-stein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* kalksten. **-steinbruch**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* kalkstensbrott. **-tünche**, -*n*, *f.* kalkvatten. **-wurf** = *-anwurf*.

Kalkant, -*en*, -*en*, *m.* orgeltrampare.

kalkän, -*te*, *ge-t*, *tr.* kalka.

kalkhaft, **kalkicht**, **kalkig**, *a.* kalkartad, kalkig.

kalkier|en, -*te*, -*t*, *tr.* kalkera. **Kalkierung**, *f.*

Kalkül (afv. *l* -), -[*e*]*s*, -*e*, *m.* kalkyl, beräkning.

Kalkulátor, -*s*, **Kalkulátören**, *m.* kalkylerande, beräknande person.

kalkulier|en, -*te*, -*t*, *tr.* och *itr.* *h.* kalkylera. räkna, beräkna.

Kalküt se *Kalekut*.

Kalla, -*s*, *f.* bot. kalla (*Calla*).

Kalligraph, -*en*, -*en*, *m.* kalligraf. skönskrifvare.

Kalm, -[*e*]*s*, -*e*[*n*], *m.* † stiltje.

Kalmåuser, -*s*, -, *m.* **F** 1. drömmare, grubblare, grillfångare. **2.** lismare, skenbelgon. **3.** smulgråt, guidare.

Kalmåuserei, -*en*, *f.* **F** 1. grubbleri, grilleri. **2.** liseri, skenhelighet. **3.** gnideri.

kalmåuserig, **kalmåuserisk**, *a.* 1. grubblande, fundersam. **2.** lismad, skenhelig. **3.** snål.

kalmåuser|n, -*te*, -*t*, *itr.* *h.* **F** 1. grubbla, fundera. **2.** lisma, vara skenhelig. **3.** gnida, vara en smulgråt.

kalm|en, -*te*, *ge-t*, **kalmier|en**, -*te*, -*t*, **I** *itr.* *h.* vara stilla, lugn. **II** *tr.* lugna.

Kalmúck, -[*e*]*s*, -*s*, *m.* kalmuck (synetyg).

Kalmúck[e], -*en*, -*en*, *m.* kalmuck (folk).

kalmúckisch, *a.* kalmuckisk.

Kalmus, -[*s*]*s*, -[*s*]*e*, *m.* bot. **1.** kalmus (*Acorus*). **2.** *Falscher* el. *unechter* ~ gul svärds-lilja (*Iris Pseudacorus*).

Kalotte, -*n*, *f.* kalott.

kalt, **kälter**, **kältest**, *a.* kall, kylig, sval, av. bild. ~ *werden*: svalna. ~ *machen*: afkyla.

Es ist bitter el. *grimmig* ~ det är bistert, är en bitande köld. *Mir ist ~* det käns kallt, jag fryser. ~ *es Schale*: kallskål. ~ *es Küche*: kallmat. ~ *er Schlag*: åkslag som ej autänder. ~ *rauchen*: röka utan att ha eld i pipan. ~ *er Brand*: kallbrand. ~ *es Fieber*: frossa. *Jmdn ~ machen*: döda ngn.

Bud: jmdn ~ empfangen, das lässt ihn ~ det är honom likgiltigt, ~ *für etw. sein*: vara okänslig, otillgänglig för ngt. **-bad**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* kallbad. **-blütig**, *a.* kallblodig.

-blütigkeit, 0, *f.* kallblodighet. **-brüchig**, *a.* ⊕ kallbräckt. **-hämmern**, *tr.* ⊕ kallhamra.

-haus, -*es*, -*er* †, *n.* oeldadt växthus, kallbänk. **-herzig**, *a.* kall, kallsinnig, okänslig, hård. **-herzigkeit**, 0, *f.* kallsinnighet, hårdhet. **-schale**, -*n*, *f.* kallskål. **-schlächter**, -*s*, -, *m.* budafdragare. **-schmied**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* kittelflickare. **-sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* kallsinnighet. **-sinnig**, *a.* kallsinnig. **-wasserheilstatt**.

-*en*, *f.* kallvattenskuranstalt. **-wasserkur**, -*en*, *f.* kallvattenskur.

Kälte, * -*n*, *f.* köld, kyla. **-grad**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* köldgrad.

kalt|en, -*ete*, *ge-et*, *itr.* *s.* kallna.

kält|en, -*ete*, *ge-et*, *tr.* afkyla, kyla.

kältlich, *a.* sval, litet kall.

Kältling, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* **F** kall person.

kalzinier|en, -*te*, -*t*, *tr.* ⊕ kalcinera. **Kalzinierung**, *f.*

Kamarilla, -*s*, *f.* kamarilla.

Kamasche se *Gamasche*.

Kambio, -*s*, -*s*, *m.* bandel. växel.

Kamée, -*en*, *f.* kamé.

Kamé[e]l, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* **1.** zool. och † kamel. **2.**

studentspr. kalkborgare, bracka. **-fleisch**, -*es*, 0, *n.* kamelkött. **-führer** = *-treiber*. **-füllen**, -*s*, -, *n.* kamelföl. **-garn**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* kamelgarn.

-haar, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* kamelhår. **-hären**, *a.* af kamelhår, kamelhårs-. **-hengst**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* kamelhingst. **-heu**, -[*e*]*s*, 0, *n.* bot. kamelhök. **-kuh**, -*e* †, *f.* = *-stute*. **-parder**, -*s*; -, *m.* giraff. **-stute**, -*n*, *f.* kamelsto. **-[h]ier**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* kamel, kameldjur. **-treiber**, -*s*, -, *m.* kameldrivare.

-ziege, -*n*, *f.* zool. **1.** kamelget, angoraget. **2.** lama. **3.** alpaka. **-s...** = föreg. sms.

Kamé[e]lin, -*nen*, *f.* kamelsto.

Kamé|l|je, -*n*, *f.* bot. kamelia. **-n...** Ex. ~ *dame*, -*n*, *f.* kameliadam.

Kamelopard, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* zool. giraff.

Kamelött, -[*e*]*s*, -*s*, *m.* kamlott.

kamelöten, *a.* af kamlott, kamlotts-.

Kamerád, -*s* el. -*en*, -*en*, *m.* dim. *Kamerüdchen*, -*lein*, kamrat.

Kamerádin, **Kamerádin**, -*nen*, *f.* kvämlig kamrat. **kamerádlich**, *a.* kamratlig.

Kamerádschaft, -*en*, *f.* **1.** kamratskap. **2.** kamratkrets, skara kamrater.

kamerádschaftlich, *a.* kamratlig.

Kamerál... Ex. **-amt**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* kameralbyrå, kammarkontor. **-wissenschaft**, -*en*, *f.* kameralvetenskap.

Kamerálién, *plur.* kameralvetenskap.

Kameralist, -*en*, -*en*, *m.* kameralist.

Kameralistik, 0, *f.* kameralvetenskap.

Kamille, -*n*, *f.* bot. **1.** kamillblomster (*Matricaria Chamomilla*). *bnai. alte* ~ *n*: gamla historier. **2.** kulla (*Anthemis*). **3.** adonis (*Adonis*).

Kamin, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* och *n.* **1.** skorsten. **2.** kakelugnöppning gamm. tväken en kakelugn eldas utifrån. **3.** spis, spiselhård, kamin. **4.** en klyftas ymnig i Alperna. **-feger**, -*s*, -, *m.* sotare. **-gerät[h]**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* = *-zubehör*.

-gitter, -*s*, -, *n.* kakelugnsgaller, spiselgaller. **-klappe**, -*n*, *f.* kakelugnslucka. **-ofen**, -*s*, -*†*, *m.* kakelugn, a) som eldas utifrån, b) hvars nedre del består af järn, c) vanlig svensk kakelugn.

-schirm, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* eldskärm. **-schöss**, -*es*, -*†*, *m.* el. 0, *f.* spiselkappa. **-zubehör**, -[*e*]*s*, 0, *n.* kakelugnstillbehör ss. eldgaffel, kolhuk *m.* *m.*

Kamisól, *-[e]s, -e* el. *-e[r] †, n.* (under)tröja.

Kamliött *se Kamelott.*

Kamm, *-[e]s, -e †, m.* **1.** kam; *sv. bildl., t. ex. alle(s) über einen ~ scheren.* **2.** bärgskam, ås. **3.** ✕ öfversta delen af a) en vall, b) ett bröstvärn, c) en hjälm där rydberusken fästas. **4.** nacke, manfäste på hästar och nötkreatur. **5.** (tupp-)kam. *Bildl. ihm wächst ei. schwillt der ~ han blir (öfver)modig, uppretad, vred.* **6.** † (våg-)kam. **7.** ⊕ a) väfkam, väfsked, b) solf, väfskaft. **8.** fiolstall. **9.** ⊕ kam, karda, häckla. **10.** ⊕ fog, fogning, hophuggning. *-ähnlich, -artig, a.* kamlik, kamartad. *-bürste, -n, f.* kamborste. *-fett, -[e]s, 0, n.* fett på halststycket. *-fleisch, -es, 0, n.* halskött, halstykke. *-futleral, -[e]s, -e, n.* kamfödral. *-garn, -[e]s, -e, n.* kamgarn. *-haar, -[e]s, -e, n.* **1.** man. **2.** afkammadt hår. *-händler, -s, -, m.* kamhandlare. *-lade, -n, f.* slagbon på en väfstol. *-litze, -n, f.* ⊕ solf. *-macher, -s, -, m.* kammakare. *-macherei, 0, f.* kammakeri. *-rad, -[e]s, -er †, n.* kambjul, kuggjul. *-schuppe, -n, f.* zool. kamfjäll. *-wolke, 0, f.* ⊕ kamull. *-wollen, a.* af kamull el. kamgarn, kamgarns-.

kämmellin, -te, ge-t, tr. ⊕ (fin)kamman all.

kämmllen, -te, ge-t, tr., itr. h. och *sich ~ 1.* kamman (sig). **2.** ⊕ kamman, karda, häckla. *F bildl. jmdn ~ häckla ngn.* **3.** ⊕ hophoga, hophugga. **4.** om vägor: bilda kammar.

Kammer, -n, f. dim. *Kammerchen, -lein, 1.* kammar, kabinet, rum. *Lek: Kammerchen vermieten:* låna eld. **2.** råfvars, gråfsvins m. f. djurs bo, håla. **3.** zool. och bet. afdelning, cell. **4.** kammar, parlament, vissa ämbetsverk. *-affe, -n, -n, m.* föraktl. kammartjänare, passopp. *-amt, -[e]s, -er †, n.* **1.** räntkammar. **2.** kammarkontor. *-auflösung, -en, f.* (parlaments-)kammares upplösning. *-dame, -n, f.* kammarfru, kammarfröken, hofdam. *-degen, -s, -, m.* salongsvärja. *-diener, -s, -, m.* kammartjänare. *-dienerschaft, -en, f.* en persons samtliga kammartjänare. *-frau, -en, f.* kammarfru. *-fräulein, -s, -, n.* kammarfröken, hoffröken. *-gerichte, -[e]s, -e, n.* kammarrätt. *-gewehr, -[e]s, -e, n.* ✕ kammargevär. *-gut, -[e]s, -er †, n.* kammargods, domän. *-herr, -n, -en, m.* kammarherre. *-herrin, -nen, f.* kammarherres fru. *-jäger, -s, -, m.* **1.** hofjägare, lifjägare. **2.** kammarjägare, rättfångare. *-jungfer, -n, f.* kammarjungfru. *-junker, -s, -, m.* kammarjunkare. *-katze, F* föraktl. = *jungfer.* *-ladung, 0, f.* ✕ kammarladning. *-lakai, -s* el. *-en, -en, m.* kammarlakej. *-lehen, -s, -, n.* kronogods, kronolån. *-mädchen, -s, -, n.* kammarjungfru, husjungfru. *-musik, 0, f.* kamarmusik. *-pächter, -s, -, m.* arrendator af kronogods. *-rat[h], -[e]s, -e †, m.* kammarråd. *-sitzung, -en, f.* (parlaments)kammares session. *-stück, -[e]s, -e, n.* **1.** musikstycke för kamarmusik. **2.** ✕ kammarstycke. *-stuhl, -[e]s, -e †, m.* nattstol. *-ton,*

-[e]s, 0, m. kammarbon. *-tuch, -[e]s, 0, n.* kammarduk. *-wesen, -s, 0, n.* finansväsen. *-zofe, -n, f.* kammarjungfru.

Kämmer, -s, -, m. ~in, -nen, *f.* person som kammar all.

1. Kämmeréi, 0, f. ⊕ **1.** (ull)kamning. **2.** ställe där ullen kammas.

2. Kämmeréi, -en, f. **1.** kommuns inkomster, kommunalskatt. **2.** ställe där kommunalskatt erlägges. **3.** uppbördsmän för kommunalskatt. *-gut, -[e]s, -er †, n.* en kommun tillhörigt gods, allmänning. *-kasse, -n, f.* kommunalkassa. *-verwaltung, -en, f.* förvaltning af en kommuns finanser.

Kämmerer, -s, -, m. **1.** (öfver)kammarherre. **2.** kamrer, person som har en kommuns finanser om händer.

kammerig, a. i sms., t. ex. *zwei ~* som har två kamrar, celler, afdelningar.

Kämmerin, -nen, f. en *Kämmerer's* fru.

Kämmerling, -[e]s, -e, m. = *Kämmerer 1.*

Kämmling, -[e]s, -e, m. ⊕ affall af kammad ull el. silke, flockull, flocksilke. *-s...* Ex. *~seide, 0, f.* ⊕ flocksilke. *~wolke, 0, f.* ⊕ flockull.

Kamp, -[e]s, -e †, m. inhägnadt stycke land.

Kämpe, -n, -n, m. kämpe.

Kampesche... Ex. *-holz, -es, 0, n.* kapeschträ.

Kampf, -[e]s, -e †, m. kamp, strid. *-begier[de], 0, f.* kampbegär, stridslust. *-begierig, a.* stridslysten. *-bereit, a.* stridsfärdig. *-bereitschaft, 0, f.* stridsfärdighet. *-fähig, a.* stridbar. *-fertig, a.* stridsfärdig. *-freudig, -froh, a.* glad att få strida. *-gefährte, -n, -n, m.* stridskamrat, vapenbroder. *-gefieit, a.* osårbar gnm trolldomsmedel. *-gefilde, -s, -, n.* stridsplats, valplats. *-genosse = gefährte.* *-gerüset, a.* rustad till strid. *-hahn, -[e]s, -e †, m.* **1.** för tuppkäftning dresserad tupp. **2.** zool. brushane. **3.** F stridstup (stridslysten person). *-lust, 0, f.* stridslustnad. *-lustig, a.* stridslysten. *-mut[h]ig, a.* modig, krigisk. *-platz, -es, -e †, m.* strideplats. *-preis, -es, -e, m.* kampens lön, segerpris. *-recht, -[e]s, 0, n.* rätt att gripa till vapen. *-richter, -s, -, m.* stridsdomare. *-ross, -es, -e, n.* stridshäst. *-spiel, -[e]s, -e, n.* kämpalek, strid, tornérspele, djurfäktning. *-es...* = föreg. sms.

kämp[er]en, -te, ge-t, I. *itr. h.* kämpa, strida. **II.** *tr. Einen Kampf, einen Streit ~* strida en strid. *Jmdn zu Boden ~* slå ngn till marken. *Jmdn tot ~* döda ngn. **III.** *Sich müde ~* kämpa sig trött, bli trött af kampen.

Kämpfer, -s, -, m. kamfer. *-baum, -[e]s, -e †, m.* kamferträd. *-öl, -[e]s, -e, n.* kamferolja. *-spiritus, -, [se], m.* kamfersprit.

Kämpfer, -s, -, m. **1.** kämpe. **2.** ⊕ gesims. *kämpfer[er]len, -te, -t, tr.* försätta med kamfer.

Kampher *se Kämpfer.*

kämpier[er]len, -te, -t, itr. h. kampera.

Kamrad *se Kamerad.*

Kanál, *-[e]s, -e †, m. kanal -arbetare, -s, -, m. kanalarbetare. -bau, -[e]s, -ten, m. kanalbyggnad.*

kanalisierbär, *a. som kan kanaliseras.*

kanalisierlän, *-te, -t, tr. kanalisera. Kanalisierung, f.*

Kanapee (korta **a**, *äfr. - - t*), *-s, -s, n. och * m. kanapé.*

Kanárién... *Ex. -same[n], -ns, -n, m. kanariefrö. -vogel, -s, -†, m. kanariefogel. -zucker, -s, 0, m. kanariesocker.*

Kanaster *se Knaster.*

Kandäre, *-n, f. stångbetsel.*

kandár|en, *-te, -t, tr. sätta stångbetsel på.*

Kandeláber, *-s, -, m. kandelaber.*

Kandelzucker *se Kandis.*

Kandidát, *-en el. -s, -en, m. kandidat. -en... Ex. ~rede, -n, f. en kandidats tal i sth en riksdagsmannakandidats tal till valmannen. ~zahl, -en, f. antal kandidater.*

Kandidatúr, *-en, f. kandidatur.*

kandidier|en, *-te, -t, útr. h. uppträda som kandidat.*

kandier|en, *-te, -t, tr. kandera. Kandierung, f. Kandis, -[es], -[e], -zucker, -s, 0, m. kandisocker, bröstsocker.*

Kané[e], *-[e]s, -e, m. kanel. -baum, -[e]s, -e †, m. kanelträd. -rinde, 0, f. kanel(kassia). -wachs, -es, 0, n. kanelolja.*

Kanevas (korta **a**), *-s, -, m. kanfas.*

Känguruh, *-[s], -s el. -e, n. zool. känguru.*

Kanínchen, *-s, -, n. kanin. -berg, -[e]s, -e, m. bärg, backe med kaninhålor. -falle, -n, f. kaninfälla. -fell, -[e]s, -e, n. kaninskinn. -garten, -s, -†, m. -gehege, -s, -, n. kaninård. -haus, -es, -er †, n. kaninhus. -höhle, -n, f. kaninhåla. -jäger, -s, -, m. 1. kaninjägare. 2. = *Frett*.*

Kankan, *-s, -s, m. 1. prat, skvaller. 2. kankan (dans).*

Kanker, *-s, -, m. 1. spindel. 2. kräfts sjukdom hos blommor.*

Kanne, *-n, f. dim. Kännchen, -lein, kanna, stop, stänka. Bnd. es giesst wie mit ~n: det hållregnar, står som spön i backen. -giesser, -s, -, m. 1. tenngjutare. 2. kannstöpäre. -giesserei, -en, f. 1. tenngjuteri. 2. kannstöpéri. -giesser|n, -te, ge-t, útr. h. kannstöpa. -n... Ex. ~deckel, -s, -, m. kannlock, stoplock. ~förmig, a. i form af en kanna. -giesser *se* -giesser. ~kraut, -[e]s, -er †, n. bot. Åkerfräken (Equisetum arvense). ~weise, adv. kannvis, stopvis.*

Kännel... *Ex. -kohle, -n, f. kannelkol.*

kannelier|en, *-te, -t, tr. ⊕ kannelera.*

Kannelierung, *-en, f. ⊕ 1. kannelering. 2. kannelyr.*

Kannibále, *-n, -n, m. kannibal, människoätare. kannibálich, a. kannibalisk.*

Kanóe, *-s, -s, n. och * m. kanot.*

Kanon, **I.** *-s, -[e]s, m. kanon. II.* *-s, f. boktryck. kanon.*

Kanonáde, *-n, f. kanonad.*

Kanóne, *-n, f. dim. Kanönchen, -lein, 1. kanon.*

2. F högskaftad stöfvel, kragstöfvel, ridstöfvel. -n... *Ex. ~boot, -[e]s, -e [†], n. † kanonbåt. ~donner, -s, 0, m. kanondunder, kanonernas åska. ~fest, a. ✕ som står emot kanonskott. ~lieber, -s, 0, n. kanonfeber (rådsla för hendens eld). ~lutter, -s, 0, n. kanonmat. ~giesserei, -en, f. kanongjuteri. ~gut, -[e]s, 0, n. ⊕ kanonmetall, kanonbrons ~kugel, -n, f. kanonkula. ~lauf, -[e]s, -e †, m. kanonlopp, kanonrör. ~måssig, a. F ofantlig, gruflig. ~metall = ~gut. ~ofen -s, -†, m. kamin. ~rohr, -[e]s, -e, n. kanonrör. ~salve, -n, f. kanonsalva. ~schuss, -es, -e †, m. kanonskott. ~stiefel, -s, -, m. = *Kanone* 2. ~voll, a. studentspr. blyxtfull. ~wischer, -s, -, m. ✕ (kanon)viskare.*

Kanonier, *-[e]s, -e, m. ✕ artillerist, kanonier. -schaluppe, -n, f. † kanonbåt, kanonslup.*

kanonier|en, *-te, -t, tr. och útr. h. (be)skjuta med kanoner. F bnd. jmdn ~ bestoma ngn.*

Kanonikát, *-[e]s, -e, n. domherresyssa.*

Kanóniker, *-s, -, Kanónikus, -[ses], -se el. Canonici, m. kanik, domherre.*

Kanonisation, *-en, f. kanonisering, helgonförklaring.*

kanónisch, a. kanonisk.

kanoniser|en, *-te, -t, tr. kanonisera, förklara för helgon. Kanonisierung, f.*

Kanonissin, *-nen, f. domherres fru.*

Kanonist, *-en, -en, m. kännare af den kanoniska rätten.*

Kanonizität, 0, f. kanonicitet.

Kanót *se Kanoe.*

Kantáte, **I.** *-n, f. kantat. II.* *-[s], -[s], m. fjärde söndagen efter påsk.*

Kantle, *-en, f. dim. Kántchen, -lein, 1. kant. Auf die hohe ~ stellen: ställa på kant. F bnd. Geld auf die hohe ~ legen: lägga pengar på hög. 2. trädg. smal rabatt. 3. kant, rand. list, garnering. 4. ett slags knypplade spetsar till garnering, kanter. -apfel, -s, -†, m. kalvilläpple. -haken, -s, -, m. ⊕ hake att vända stockar med. F bnd. etw. beim ~ ergreifen: gripa sig an med ngt. -holz, -es, -er †, n. ⊕ skrädd, kanthuggen stock. -en... Ex. ~besatz, -es, -e †, m. spetsgarnering. ~haube, -n, f. spetsmössa. ~kleid, -[e]s, -er, n. med spetsar garnerad klädning. ~schleier, -s, -, m. spetslösja, spetsflor. ~tuch, -[e]s, -er †, n. spetsnäsduk.*

Kantel, *-s, -[n], n. fyrkantig linjal.*

kantel|n, *-te, ge-t, tr. 1. linjera. 2. vända (på).*

kant|en, *-ete, ge-et, I. tr. 1. ⊕ skräda, kanta, kanthugga. 2. kanta, garnera. 3. ⊕ ställa på kant. II. útr. h. vända sig, ställa sig på kant.*

kantig, a. kantig. ~ *behauen*: kanthuggen.

Kantiléne, *-n, f. visa.*

Kantille, -n, *f.* kantilj.

Kantine, -n, *f.* 1. kantin, flaskfoder. 2. soldatrog.

Kantön, -s, -e *ei.* -s, *m.* dim. *Kantönchen*, kanton.

kantonál, *a.* kantonal, kanton-

kantonier|en, -te, -t, *tr.* ✕ kantonera. **Kantonierung**, *f.*

Kantonement, -s, -s, *n.* ✕ kantoneringskvarter. -s... ✕ *Ex.* ~quartier, -[e]s, -e, *n.* kantoneringskvarter.

Kantor, -s, *Kantören*, *m.* kantor, klockare.

Kantorát, -[e]s, -e, *n.* kantorsplats, klockartjänst.

Kantoréi, -en, *f.* klockargård.

Kantschu[h], -[e]s, -s *ei.* -e, *m.* kantsjuk.

kantschu[h]|en, -te, -ge-t, *tr.* låta smaka kantsjuken, pryga, piska upp.

Kanzel, -n, *f.* predikstol. **berödsamkeit**, 0, *f.* kyrklig värtalighet. **-dach**, -[e]s, -er †, *n.* **-deckel**, -s, -, *m.* predikstolshimmel. **-lied**, -[e]s, -er, *n.* predikstolspsalm, predikstolsvers. **-rede**, -n, *f.* predikan. **-sprung**, -[e]s, -e †, *m.* F lysning till äktenskap. **-ton**, -[e]s, 0, *m.* predikareton.

kanzel|n, -te, -ge-t, *tr.* och *itr.* *h.* predika, hålla (straff)predikan (för). *Jmdn* ~ läsa lagen för, lexa upp ngn.

Kanzléi, -en, *f.* 1. kansli. 2. öfverdomstol, högsta domstolen. **-beamte(r)**, (adj. böjn.) *m.* kanslitjänsteman. **-bote**, -n, -n, **-diener**, -s, -, *m.* kansliavaktmästare. **-herrschaft**, -en, *f.* skrifverdöme, byråkrati. **-mässig**, *a.* i kanslistil, kansli-. **-rat[h]**, -[e]s, -e †, *m.* kansli-råd. **-schreiber**, -s, -, *m.* kanslist. **-sprache**, -n, *f.* kanslispråk. **-stil**, -[e]s, -e, *m.* kanslistil.

Kanzler, -s, -, *m.* kanslär. **-amt**, -[e]s, -er †, *n.* kanslärsämbete. **-würde**, -n, *f.* kanslärsvärdighet.

Kanzlist, -en, -en, *m.* kanslist.

Kap, -s, -s, *n.* kap, udde. **-stadt**, 0, *f.* *npr.* Kap-staden. **-wein**, -[e]s, -e, *m.* kapvin.

kapábel, *a.* kapabel, i stånd.

Kapáun, -[e]s, -e, *m.* kapun.

kapáun|en, -te, -t, *tr.* kapunera.

Kapazität, -en, *f.* kapacitet, fattningsförmåga.

Kapellán *se* *Kaplan*.

Kapélie, -n, *f.* kapell.

kapellier|en, -te, -t, *tr.* ☉ afridra, kapellera.

1. **Kaper**, -n, *f.* kapis. -n... *Ex.* ~strauch, -[e]s, -er †, *m.* kapisbuske.

2. **Kaper**, -s, -, *m.* kapare. **-brief**, -[e]s, -e, *m.* kaparbrief. **-schiff**, -[e]s, -e, *n.* kaparfartyg, kapare.

Káperéi, -en, *f.* kaperi.

kaper|n, -te, -ge-t, **I.** *itr.* *h.* vara kapare. **II.** *tr.* kapa.

kaper|en, -te, -t, *tr.* F fatta, begripa, förstå.

Kapillár... *Ex.* **-attraktion**, -en, *f.* kapillär attraktion, hårrörskraft. **-gefäss**, -es, -e, *n.* kapillärkärl, hårrörskärl.

Kapillarität, 0, *f.* kapillaritet, hårrörskraft.

Kapítál, **I.** -[e]s, -e *et.* -ien, *n.* dim. *Kapítälchen*, 1. kapital. 2. bokbnda. bestick. 3. *Kapítälchen*: boktryck kapítäl. **II.** *a.* F dugtig, reell. **-anlage**, 0, *f.* kapitals placering, användande. **-buchstabe**, -n, -n, *m.* boktryck. kapítäl. **-jungge**, -n, -n, *m.* F präktig pojke. **-steuer**, -n, *f.* kapitalsskatt. **-strafe**, -n, *f.* jur. kapitalstraff, dödsstraff. **-verbrechen**, -s, -, *n.* lifssak. **-vermögen**, -s, 0, *n.* kapitalförmögenhet. -s... = föreg. sms.

Kapítál, -[e]s, -e[r], *n.* kapítäl.

kapitalisierbar, *a.* möjlig att kapitalisera.

kapitalisier|en, -te, -t, *tr.* kapitalisera. **Kapitalisierung**, *f.*

Kapitalist, -en, -en, *m.* kapitalist.

Kapítán, -[e]s, -e, *m.* kapten.

Kapítánschaft, -en, *f.* 1. 0, egenskap af kapteu. 2. samtliga kapten, kaptensgrad.

Kapitel (kort *i*), -s, -, *n.* kapitel. F *bild.* *jmdm ein* ~ *lesen*: läsa lagen för ngn. **-beschluss**, -es, -e †, *m.* ett (dom)kapitels beslut. **-eint[h]eilung**, -en, *f.* kapitelindelning. **-fest**, *a.* bibelsprängd.

Kapítél, -[e]s, -e, *n.* kapítäl.

kapitel|n (kort *i*), -te, -t, *tr.* 1. indela i kapitel. 2. lexa upp, läsa lagen för.

Kapítól, -[e]s, -ien, **Kapítóli|um**, -um[s], -en, *n.* kapitoliium; F *bild.* hufud, hufvudknopp.

Kapitulánt, -en, -en, *m.* ✕ kapitulant, kapituleringssoldat, *itr.* *kapitulieren*.

Kapitulár, -[e]s, -e, *m.* domherre, ledamot af ett domkapitel.

Kapitulátion, -en, *f.* ✕ kapitulation, *itr.* *rotj.*

kapitulier|en, -te, -t, *itr.* *h.* ✕ kapitulera, a) dagtunga, b) kvarstå vid hären längre än värpligten krafver.

Kaplán, -[e]s, -e †, *m.* kaplan, komminister.

Kaplanéi, -en, *f.* 1. kapellförsamling. 2. kaplansboställe, komministergård.

Kappe, -en, *f.* dim. *Käppchen*, -lein, *Käppel[chen]*, 1. mössa, lufva, hufva. ordspr. *jedem Narren gefällt seine* ~ hvar och en rosar sin vattenvälling. 2. kapusjong. 3. kappa, mantel. F *bild.* *jmdm etw. auf die* ~ *ei. eine* ~ *geben*: gifva ngn på pälsen, ett kok stryk, *etw. auf seine* ~ *nehmen*: taga ngt på sitt ansvar. 4. ☉ hvalfkappa, tak på en fristående mur, huf, fodral *m.* *m.* 5. påsatt lapp på för slitning särskildt utsatta ställen; tåhätta och kapa på skor; hál på strumpor. **-fenster**, -s, -, *n.* takfönster. **-hahn**, -[e]s, -e †, *m.* kapun. **-laken**, -s, -, *n.* ⚡ kaplake. **-naht**, -e †, *f.* fällsöm. **-rock**, -[e]s, -e †, *m.* barnrock med kapusjong. **-zaum**, -[e]s, -e †, *m.* kapson. **-en**... *Ex.* ~macher, -s, -, *m.* mössmakare. ~mantel, -s, -†, *m.* kapa med kapusjong.

kappen, -te, -ge-t, *tr.* 1. förse med kapa, huf *m.* *m.* *se* *Kappe*. 2. *Jmdn* ~ *ge* ngn på pälsen. 3. om foglar: tråda. 4. afskåra spetsen af, toppa, afhugga, ⚡ kapa, *t. ex. eine*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ⚡ sjöterm. ✕ militärisk term.

- Schreibfeder, den Baum, die Krone des Baumes, den Mast.* 5. kastrera bons.
- Kapper** se *I. Kaper*.
- Käppi**, -s, -n, keppi.
- kappig**, a. i sms., t. ex. *rot* ~ som har en röd lufva el. mössa el. kapp, se *Kappe*.
- Kaprice** se *Caprice*.
- Kapriöle**, -n, f. kapriol, krumsprång.
- kapriöll'en, kapriolier'en**, -te, -t, itr. h. göra kaprioler, krumsprång.
- kaprizier'en**, -te, -t, *sich auf etw. (ack.)* ~ sätta sig i sinnet på att göra ngt.
- kapriziös**, a. nyckfull, ombytlig.
- Kapsel**, -n, f. dim. *Kapselchen* och *Käpselchen*, kapsel; boett, fodral; portör.
- kapselig**, a. i sms. -kapslig.
- kaptiös**, a. snärjande, kinkig.
- kaptivier'en**, -te, -t, tr. snärja, fångsla, för sig intaga. *Kaptivierung*, f.
- Kaputt**, I. -s, -s el. -e, m. kapott. II. a. F söndrig, trasig; förbi, ntmattad. ~ *gehen*: gå sönder, ~ *machen*: slå sönder.
- Kapütze**, bättre **Kapuze**, -n, f. 1. kapusjong. 2. vintermössa, bahytt.
- Kapuzinåde**, -n, f. kapucinad, grofkornigt humoristisk predikan.
- Kapuziner**, -s, -, m. ~in, -nen, f. kapucin (munk), kapucininna. -affe, -n, -n, m. zool. kapucinapa. -kloster, -s, -t, n. kapucinkloster. -kutte, -n, f. kapucinkåpa. -mässig, a. kapucinaktig, som en kapucinmunk. -mönch, -[e]s, -e, m. kapucinmunk. -nonne, -n, f. kapucininna. -orden, -s, 0, m. kapucinorden. -predigt, -en, f. = *Kapuzinade*.
- kapuzinerhaft** = *kapuzinermässig*.
- Kar...** Ex. -**freitag**, -[e]s, -e, m. långfredag. -**woche**, -n, f. påskvecka.
- Karabiner**, -s, -, m. karbin. -haken, -s, -, m. karbinhake.
- Karabinier**, -[e]s, -e, **Karabiniér**, -s, -s, m. karabinier.
- Karaffe**, **Karaffine**, -n, f. karafin.
- karambolier'en**, -te, -t, tr. biljard. karambolera; F bild. *mit jmdm* ~ stöta samman med ngn.
- Karamél**, -s, -s, m. karamell.
- Karát**, -[e]s, -e, n. karat.
- karatier'en**, -te, -t, tr. blanda, legera guld.
- Karatierung**, -en, f. (guld)legering.
- karätig**, a. i sms. med rakneord, -karätig.
- Karäische**, -n, f. zool. ruda.
- Karavélle**, -n, f. ⚓ karavell (fyrmastad krigsfartyg).
- Karawáne**, -n, f. karavan. -n... Ex. ~ **herberge**, -n, f. = *Karawanserai*. ~ **strasse**, -n, f. karavanväg.
- Karawanserái, Karawanseréi**, -en, f. karavanseraj, karavanhårbärge.
- Karbätsche**, -n, f. karbas, skinnpiska.
- karbätsch'en**, -[e]s, -te, -t, tr. karbasa, låta smaka karbasen.
- Karbe**, 0, f. kummin. -n... Ex. ~ **distel** = *Karobenediktendistel*.
- Karbonåde**, -n, f. kotlett.
- Karbunkel**, -s, -, m. 1. med. karbunkel, brandböld. 2. se *Karfunkel* 1.
- Kardamóm**, -[e]s el. -, -e, m. och n. **Kardamóme**, -n, f. kardemumma.
- Kardätsche**, -n, f. 1. = *Karde*. 2. hästskrapa. 3. se *Kartätsche*.
- kardätsch'en**, -[e]s, -te, -t, tr. 1. ⊕ karda, kamma ut. 2. rykta hästar. 3. se *kartätschen*.
- Kardätscher**, -s, -, m. ~in, -nen, f. kardare, ullkammare.
- Karde**, -n, f. 1. kardtistel (*Dipsacus*). 2. karda, ullkam. -n... Ex. ~ **distel** = *Karde* 1.
- kard'en**, -ete, ge-et, tr. karda.
- Kardinal**, -[e]s, -e †, m. 1. kardinal. 2. zool. kardinal (*Cardinalis virginianus*). -**bischof**, -[e]s, -e †, m. kardinalbiskop. -**punkt**, -[e]s, -e, m. kardinalpunkt, hufvudpunkt. -**zahl**, -en, f. gram. kardinaltal, grundtal. -s... Ex. ~ **kolleg**[ium], -[ium]s, -ien, n. kardinalkollegium. ~ **würde**, -n, f. kardinalsvärdighet.
- Karobenedikt**, -[e]s, -en, m. bot. karobenedikt (*Cnicus benedictus*). -en... Ex. ~ **distel**, -n, f. ~ **kraut**, -[e]s, -er †, n. = *Karobenedikt*.
- Kardüse**, -n, f. ⚔ kardus.
- Karésse**, -n, f. smekning, ömhetsbevis.
- karessier'en**, -te, -t, tr. smeka.
- Karfunkel**, -s, -, m. 1. min. karbunkel. 2. se *Karbunkel* 1.
- karfunkel'n**, -te, -t, itr. h. lysa, glänsa som en karbunkel.
- karg**, a. karg, snål, fattig. -**laut**, a. ordkarg.
- karg'en**, -te, ge-t, itr. h. vara karg, snål.
- Kargheit**, 0, f. karghet.
- kärglich**, a. karg, ringa, sparsam.
- Kärglichkeit**, 0, f. karghet, sparsamhet.
- Kariére** se *Carriere*.
- karier'en**, -te, -t, itr. h. umbära, fasta, svälta. kariert, a. rutig.
- Karikatür**, -en, f. karikatyr.
- karikiér'en**, -te, -t, tr. karikera.
- Kariól** se *Karriol*.
- Karlin**, -[e]s, -s el. -e, m. karolin (mynt, i sht guldmynt af olika värde).
- Karmelit**, -en, -en, **Karmeliter**, -s, -, m. ~in, -nen, f. karmelit(munk), karmelitninna.
- karmesin**, I. a. karmosinröd. II. -[e]s, 0, n. karmosin(färg). -**farbe**, -n, f. karmosinfärg. -**farbig**, -**rot**[h], a. karmosinfärgad. -**vergnügt**, a. F hjärtans glad.
- Karmin**, -[e]s, 0, m. karmin.
- karmoisin** se *karmesin*.
- Karneól**, -[e]s, -e, m. oia. karneol.
- Karneval**, -s, -s el. -e, m. och * n. karneval.
- Karnickel**, F = *Karischen*.
- Karnies[s]**, -es, -e, m. och n. karnis.
- Karo**, -s, -s, n. 1. ruta i sht i ett rutigt mönster. 2. kortspel. ruter.
- Karólin** = *Karlin*.
- Karoline**, -n, f. 1. npr. gen. sg. -ns, Karolina. 2. = *Karlin*. 3. biljard. kar(amb)oline.

Karösse, -n, f. täckvagn, kaross.
Karötte, -n, f. 1. morot (Daucus Carota). 2. karott (tobaksstäng som rivs till saus); snus.
Karpfen, -s, -, m. dim. *Kärpfchen*, -lein, karp. -brut, -en, f. karpnygel. -fischerei, 0, f. karpfiske. -könig, -[e]s, -e, m. spegelkarp. -teich, -[e]s, -e, m. karpdam.
Karre, -n, f. = 1. Karren.
Karré (*Karré*), **Karrée**, bättre **Carré** (*Carré*), -s, -s, n. fyrkant.
Karreäu se *Karo*.
1. Karren, -s, -, m. kärra. *Bild* den ~ in den *Kot schieben*: åstadkomma förlägenhet, försämra saken, *der ~ hat festgefahren*: man har kört fast, trasslat in sig. *Jmdn zum ~ verurteilen*: döma ngn till straffarbete via fästningsbyggnad. -**fahrer**, -**führer** = *Kärrner*. -**gabel**, -n, f. kärrgaffel, kärrskaklar. -**gaul**, -[e]s, -e †, m. åkarkamp; F *bita*. inskränkt men flitig person. -**gefang**[e]ne(r), (adj. böj.) m. till straffarbete dömd fånge, arbetsfånge. -**gestell**, -[e]s, -e, n. vagnsskak. -**pfärd**, -[e]s, -e, n. = -**gaul**. -**rad**, -[e]s, -er †, n. kärrhjul. -**strafe**, 0, f. straffarbete. -**weg**, -[e]s, -e, m. smal körväg.
2. Karren, -te, *ge-t*, I. *tr.* 1. köra, skjutsa, draga, skjuta i kärra. 2. *Jmdn über den Haufen ~* med kärra köra över ngn, *bidl.* störta ngn. *II. itr. h.* åka i kärra, åka långsamt, i sakta mak.
Karréte, -n, f. karet.
Karriére se *Carrière*. **karriert** se *kariert*.
Karriöl, -[e]s, -e el. -s, n. *Karriöle*, -n, f. karriöl.
karriöll, -te, -t, I. *itr. h.* åka, *II. tr.* köra, skjutsa i karriöl.
Kärrner, -s, -, m. åkare, forman med kärra.
Karst, -[e]s, -e [†], m. dim. *Kärstchen*, -lein, 1. jordhacka med två klor. 2. stenig, bärgig mark; *npr.* Karst.
karst, -ete, *ge-et*, *tr.* hacka, se *Karst 1*.
kart., förkort. = *kartonnier*: kartonerad.
Kartätschle, -en, f. ✕ kartesch. -**granate**, -n, f. ✕ granatkartesch. -en... ✕ *EX.* ~**büchse**, -n, f. karteschdosa. ~**feuer**, -s, 0, n. kartescheld. ~**kugel**, -n, f. kartesch. ~**schuss**, -es, -e †, m. karteschskott.
kartätsch, -en, f. ✕ kartesch. -**lein**, 1. kort, a) spelkort, b) bref, visit, förlöfningskort m. m. *Bildl.* *Jmdm in die ~n sehen* el. *Jmds ~n durchschauen*: genomskåda ngn. 2. karta, a) geo-

grafisk karta, b) post: bref, paketkarta, c) profkarta, d) författingsurkund. 3. lista, förteckning, program. 4. matsedel, t. ex. *nach der ~ speisen*; vinlista. 5. biljett. -n... *EX.* ~**bild**, -[e]s, -er, n. bild på ett kort; *bidl.* dåligt porträtt. ~**blatt**, -[e]s, -er †, n. 1. kartblad. 2. kort-(blad). ~**geld**, -[e]s, 0, n. kortpengar. ~**haus**, -es, -er †, n. korthus. ~**könig**, -[e]s, -e, m. kung i kortspel. ~**königin**, -nen, f. dam i kortspel. ~**kunst**, -e †, f. kortkonst. ~**künstler**, -s, -, m. en som är hemma i kortkonster; takspelelare. ~**kunststück**, -[e]s, -e, n. kortkonst. ~**leger**, -s, -, m. ~**in**, -nen, f. person som spår i kort. ~**papier**, -[e]s, 0, n. kortpapper. ~**schläger** = *leger*. ~**schlägerei**, -en, f. konsten att spå i kort. ~**spiel**, -[e]s, -e, n. kortspel. ~**spieler**, -s, -, m. kortspelarare. ~**stamm**, -[e]s, -e †, m. 1. hög (ej gifva kort). 2. insats. ~**werk**, -[e]s, -e, n. kartverk. ~**zeichnen**, -s, 0, n. kartritning. ~**zeichner**, -s, -, m. kartritare, kartograf.

Kartöll, -[e]s, -e el. -s, n. och m. kartell.

kart, -en, -ete, *ge-et*, I. *itr. h.* spela kort. **II. tr.** planlägga, öfverenskomma om, ställa, styra till.

Karthäuser, **Karthäuser** se *Kartauser*, *Kartäuser*.
kartier, -en, -te, -t, *tr.* 1. göra utkast till. 2. inregistrera bref, paket. **Kartierung**, f.

Kartöffel, -n, f. dim. *Kartöffelchen*, potatis. -**bau**, -[e]s, 0, m. potatisodding. -**branntwein**, -[e]s, 0, m. potatisbränvin. -**brei**, -[e]s, 0, m. potatismos. -**küchen**, -s, -, m. (pann)kaka af potatismjöl. -**mehl**, -[e]s, 0, n. potatismjöl. -**müs**[s], -es, 0, n. potatismos. -**pest**, 0, f. potatissjuka. -**puffer**, -s, -, m. potatismunk. -**sago**, -s, 0, m. potatisgrryn.

Kartograph, -en, -en, m. kartritare, kartograf.

Kartón, -s, -s el. -e, m. kartong, *älv.* boktryck.

karton[n]ier|en, -te, -t, *tr.* kartonnera.

Kartuschle, -en, f. 1. ✕ a) kartusch, patronkök, b) patron i papphylsa. 2. mål. kartusch. -**beutel**, -s, -, m. ✕ patronkök. -**nadel**, -n, f. ✕ rymnäål.

Karussell, -[e]s, -s el. -e, n. karussell.

Karzer, -s, -, m. och n. karcer (skol- och student-arrest).

Kaschelötte, -n, f. zool. kaskelot, pottfisk.

kaschier, -en, -te, -t, *tr.* dölja, hemlighålla.

Kaschmir, -s, 0, n. *npr.* Kasjmir. -**schawl**, -[e]s, -s, m. kasjmirsjal. -**ziege**, -n, f. kasjmirget.

Käse, -s, -, m. dim. *Käschen*, -lein, 1. ost. F *drei ~ hoch sein*: vara en liten putifnasker. 2. sur mjölk. 3. bot. a) nedre delen af ärtskoock, b) blomkålsblomma, c) kattost (Malva), d) ~ und Brot: harsyra. -**artig**, a. ostard, som har ystat sig. -**blatt**, -[e]s, -er †, n. F dålig tidning som endast duger till omslagspapper i hökarbodar. -**blume**, -n, f. hvitsippa. -**form**, -en, f. ostform, ostkar. -**frau**, -en, f. ostmånglerska. -**glocke**, -n, f. ostkupa. -**handel**, -s, 0, m. osthandel. -**händler**, -hüker,

-kråmer, -s, -, *m.* osthandlare. -küchen, -s, -, *m.* ostkaka. -laden, -s, -†, *m.* osthandel. -macher, -s, -, *m.* ostberedare. -made, -n, *f.* ostnask. -messer, -s, -, *n.* ostknif, skämtsamt *av* om infanteristernas sidogevar. -milbe, -n, *f.* ost-
-papier, -[e]s, -e, *n.* F dåligt papper, *ifr.* -blatt. -pappel, -n, *f.* bot. kattost (Malva). -stoff, -[e]s, 0, *m.* ostämne. -wasser, -s, 0, *n.* vassla. -weich, -a, *mjuk* som ost.

Kasel, -n, *f.* mässhake.

Kasemätte, -n, *f.* ✕ kasematt. -n... ✕ *Ex* ~batterie, -en, *f.* kanonkasematt. ~gal[li]erie, -en, *f.* gevärgalleri.

Kasematt[er]en, -te, -t, *tr.* ✕ förse med kasematter.

käs[er]en, -[es]t, -te, *ge-t, I. tr.* ysta. II. *itr.* *h.* och *s.* samt *sich* ~ ysta(s), ysta sig.

Käser, -s, -, *m.* person som ystar.

Käser[er]i, -en, *f.* ställe där det ystas, osthus, ostsäter.

Kasérne, -n, *f.* ✕ kasern. -n... *Ex.* ~artig, *a.* kasernartad, kasernlik. ~schiff, -[e]s, -e, *n.* † kasernfartyg.

kasernier[er]en, -te, -t, *tr.* ✕ kasernera.

käsicht, käsig, *a.* ostartad, ostlik, ostig.

Kasimír, -s, -s el. -e, *m.* kasimír, kasjmir.

Kaskáde, -n, *f.* kaskad, vattenfall.

Kaskétt. -[e]s, -s el. -e, *n.* och *m.* kaskett, hjälm, mössa.

Kasper, -s, -, *m.* Kasperle, -s, -[s], *m.* och *n.* kasper, pajas. -theater, -s, -, *n.* kasperteater, marionett-teater.

Kassatió[n], -en, *f.* 1. jur. kassation. 2. afsättning. -s... *Ex.* ~hof, -[e]s, -e †, *m.* kassationsdomstol.

Kasse, -n, *f.* 1. kassa. 2. *Eine* ~ Kegel spielen: spela ett parti kägglor. -n... *Ex.* ~abschluss, -es, -e †, *m.* bokslut. ~amt, -[e]s, -er †, *n.* kassakontor. ~anweisung, -en, *f.* (bank)anvisning; sedel. ~beamte(r), (adj. böjn.) *m.* kassör. ~bestand, -[e]s, 0, *m.* kassatillstånd. ~billet, -[te]s, -te el. -s, *n.* = ~anweisung. ~büch, -[e]s, -er †, *n.* kassabok. ~einnehmer, -s, -, *m.* inkassörare, kassör. ~führer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* kassaförvaltare, kassör. ~gehülfe, -n, -n, *m.* kassaskrivare. ~schein, -[e]s, -e, *m.* = ~anweisung. ~schrank, -[e]s, -e †, *m.* kassaskåp. ~stück, -[e]s, -e, *n.* teat. kassapjes. ~verwalter = ~fuhrer. ~zimmer, -s, -, *n.* kontor.

Kasserólle, -n, *f.* kastrull.

Kassétt, -n, *f.* 1. skrin. 2. ⊕ kassett.

Kassí'a, Kassí'e, -en, *f.* kassia. -en... *Ex.* ~zim[me]t, -[e]s, -e, *m.* kanelkassia.

Kassíer, -[e]s, -e, *m.* se Kassierer.

Kassier[er]en, -te, -t, *tr.* 1. jur. kassera, upphäva, annullera, t. *ex. ein Urteil, ein Testament, einen Schuldschein.* 2. afsätta, t. *ex. einen Offizier.* Kassierung, *f.*

Kassierer, -s, -, *m.* kassör.

Kastagnétt[e] se Castagnette.

Kastánie (sv. med kort å), -n, *f.* 1. kastanj. ВИД. *die* ~n für jmdn aus dem Feuer holen: krasna kastanjerna ur elden åt ngn. 2. kastanjeträd. -n... *Ex.* ~baum, -[e]s, -e †, *m.* kastanjeträd. ~braun, *a.* kastanjebrun. ~pflanzung, -en, *f.* kastanjepflanzung.

Kaste, -n, *f.* kast. -n... *Ex.* ~eint[h]eiligung, -en, *f.* kastindelning. ~geist, -[e]s, 0, *m.* kastanda, kastväsen. ~herrschafft, -en, *f.* kastvalde.

kastei[er]en, -te, -t, *tr.* och *sich* ~ späka (sig).

Kastéier, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som späker sig, botgörare, botgörerska.

Kasteiung, -en, *f.* späkning.

Kastéll, -[e]s, -e, *n.* ✕ och † kastell.

Kastellán, -[e]s, -e, *m.* kastellan, a) slotts- höfvidsman, borggreve, borgfogde, b) slottsvaktmästare, slottsfogde.

Kasten, -s, -, *m.* dim. Kästchen, -lein, 1. ask, skrin, låda, kista. ~ für die Armen: sparbössa för de fattige. *Der* ~ Noahs: Noahs ark. 2. mus. resonansrum. 3. förakt. för hus, vagn, fartyg, piano m. m. 4. (offentlig) kassa af olika slag. -deckel, -s, -, *m.* asklock, kistlock. -meister, -s, -, *m.* föreståndare för ngn kassa, kassaförvaltare. -schloss, -es, -er †, *n.* 1. lås för ett skrin, en kista. 2. ⊕ lås med låskista.

Kastent[h]üm, -[e]s, 0, *n.* kastväsen.

Kastner, Kästner, -s, -, *m.* 1. person som tillverkar askar, skrin m. m. 2. kassaförvaltare.

Kastor, -s, -, *m.* 1. bäfver, 2. bäfverskinn, bäfverhår, kastor. 3. kastorhatt. -hut, -[e]s, -e †, *m.* kastorhatt. -öl, -[e]s, 0, *n.* ricinolja.

Kasträt, -en, -en, *m.* kastrat.

kastrier[er]en, -te, -t, *tr.* kastrera. Kastrierung, *f.*

Katafálk, -[e]s, -e, *m.* katafalk.

Katakómb, -n, *f.* katakomb.

Katalóg, -[e]s, -e, *m.* katalog.

katalogisier[er]en, -te, -t, *tr.* katalogisera.

Katarákt, -[e]s, -e, *m.* Katarakte, -n, *f.* katarakt, vattenfall.

Katárrh, -[e]s, -e, *m.* katarr.

Katáster, -s, -, *m.* och *n.* kataster, skattelängd, jordebok.

katastrier[er]en, -te, -t, I. *itr.* *h.* upprätta en kataraster. II. *tr.* införa i katastern. Katastrierung, *f.*

Katastróphe, -n, *f.* katastrof.

Kate, -n, *f.* stuga, koja, backstuga, torp.

Katechése, -n, *f.* katekes.

Katechéit, -en, -en, *m.* kateket.

katechisier[er]en, -te, -t, *tr.* katekesera, förhöra.

Katechisierung, *f.*

Katechísm[us], -us, -en, *m.* katekes.

Katechomé[n]e, -en, -en, *m.* katekumen.

Kategorie, -en, *f.* kategori.

Kater, -s, -, *m.* 1. kati(hanne). 2. F butter person, brumbjörn, tvärvrigg. 3. studentpr. kopparslagare, bakrus.

Kathe, 1. se Kate. 2. sv. Käthe, -ns, -n, *f.* npr. (smeknamn, förkortn. af Katharine) Karin.

Kathéder, -s, -, *m.* och *n.* kateder, talarstol, lärostol. -**socialist**, -en, -en, *m.* rökrät. katedersocialist. -**weisheit**, 0, *f.* katedervisheit, teori utan praktisk insigt.

Kathedrällö, -en, -**kirche**, -n, *f.* katedral (kyrka), domkyrka.

Kätbner se **Kätner**.

Katolik, -en, -en, *m.* katolik.

kathólishch, *a.* 1. katolsk. 2. allmän, allmänt erkänd.

katholisier|len, -te, -t, *itr.* *h.* luta åt katolicismen.

Katholizismus, -, 0, *m.* katolicism.

Kathrine, -ns, -n, *f.* 1. *npr.* Karin. 2. *F* **schnelle** ~ utshot, diarré.

Kätner, -s, -, *m.* backstugusittare, torpare.

Katt, -[e]s, -e, *m.* ♀ katt.

Kattún, -[e]s, -e, *m.* kattun. -**druckerei**, -en, *f.* kattuntryckeri. -**kleid**, -[e]s, -er, *n.* kattunsklädnad. -**leinwand**, 0, *f.* -stoff, -[e]s, 0, *m.* kattun.

kattúnen, *a.* af kattun, kattuns-.

Kätz|le, -en, *f.* *dim.* **Kätzchen**, -lein, 1. katt, katta. **Kätzchen**: kattunge. *ordspr. bei Nacht sind alle ~n grau*: alla svin äro svarta i mörkret, *die ~ im Sack kaufen*: köpa grisen i säcken. *Ein Gesicht machen wie die ~ wenn's donnert*: förvrida ansigtsdragen, grina som en solvar. *F* *das ist für die ~ det är förgäfvres, är lönlös möda; die ~ lief mir den Rücken hinan*: en rysning genomfar mig, *die ~ trägt es auf dem Schwanz fort*: det är lätt som en fjäder. 2. *F* *blat.*

a) falsk, smygande, lismande person, b) utmagradt, fult djur, *avr.* sådan människa. 3. se **Geldkatze**. 4. **Kätzchen**, *bot.* hänge. 5. ett slags bällspel. 6. ♀ a) [neuschwänzige] ~ katt, b) kattankare. -**angst**, *a.* *F* gruffigt rädd. -**balg|len**, -te, *ge-t*, *F* *sich ~ släss, klösas*. -**balgeréi**, -en, *f.* *F* slagsmål. -en... *Ex.* ~art, -en, *f.* 1. kattart. 2. kattors sätt. *Nach ~ som en katt.* ~artig, *a.* kattartad, kattlik. ~auge, -s, -n, *n.* kattöga. ~äugig, *a.* kattögd.

~balg, -[e]s, -e ♀, *m.* kattskinn. ~buckel, -s, -, *m.* *F* kattrygg, *blat.* krökt rygg; *einen ~ machen*: kröka rygg. ~buckel|n, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* kröka rygg, vara mjuk i ryggen. ~eule, -n, *f.* 2001. kattuggla. ~freundlich, *a.* inställsam, lismande. ~freundlichkeit, 0, *f.* inställsamhet, liseri. ~gedächtnis[s], -ses, 0, *n.* hönsminne. ~geschlecht, -[e]s, 0, *n.* kattsläkte. ~geschrei, -[e]s, -e, *n.* jamande, jamning. ~glas, -es, 0, *n.* marienglas. ~glimmer, -s, 0, *m.* (katt)glimmer. ~gold, -[e]s, 0, *n.* kattguld. ~jammer, -s, 0, *m.* *F* kopparslagare, bakrus. **Moralischer** ~ bondånger och själförakt. ~jämmerlich, *a.* *F* *Mir ist ganz ~ jag har gruffiga kopparslagare, känner bondånger och själförakt.* ~jammer|n, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* hafva kopparslagare, gå i bakrus. ~käse, -s, -, *m.* *bot.* kattost. ~kon-

zert, -[e]s, -e, *n.* = ~musik. ~kopf, -[e]s, -e ♀, *m.* 1. katthufvud. 2. namn på vissa äpple-, päron- och potatissorter. 3. dåligt hufvud, dumhufvud, hönshjärna. 4. örfl, sittopp. ~leben, -s, 0, *n.* segt lif. *Ein ~ haben*: vara segliffvad. ~liebe, 0, *f.* trolös, opålitlig kärlek. ~musik, 0, *f.* kattmusik. *Jmdm eine ~ bringen*: göra kattmusik för ngn. ~pote, -n, *f.* *vaat.* *dim.* **Katzenpfötchen**, 1. katt-tass, kattfot. 2. *bot.* kattfot (Gnaphalium). ~rückken = ~buckel. ~scheu, 0, *f.* rädsla, afsky för kattor. ~schwanz, -es, -e ♀, *m.* kattsvans. ~silber, -s, 0, *n.* kattsilfver. ~sprung, -[e]s, -e ♀, *m.* kattsprång. *F* *blat.* *es ist nur ein ~ det är blott en liten bit dit.* ~steig, -[e]s, -e, *m.* *F* smat stig. ~teller, -s, -, *m.* liten tallrik, liten assiett. ~tisch, -es, -e, *m.* *F* litet bord vid sidan af matbordet. ~tritt, -[e]s, -e, *m.* 1. kattspår. 2. tyst, smygande gång. ~volk, -[e]s, 0, *n.* kattorna, kattdjuren. ~wäsche, 0, *f.* katt-tvätt (aftorkning med en med saliv fuktad handduks- el. näsdukssnibb).

katzenhaft, *a.* kattartad, kattlik.

Kau... *Ex.* -mittel, -s, -, *n.* läkemedel som tuggas. -muskel, -s, -n, *m.* tuggmuskul. -tabak, -[e]s, -e, *m.* tuggtobak. -werkzeug, -[e]s, -e, *n.* tuggverktyg.

Kauder, -s, 0, *m.* blånor.

kauder... *Ex.* -wälsch el. bättre -welsch, *I.* *a.* rådbråkad, bruten, oredig. ~ sprechen: tala rotvälska. *II.* -es el. -en, 0, *n.* rotvälska. -welschen, * *I.* *itr.* *h.* tala rotvälska. *II.* *tr.* rådbråka. -welscher, -s, -, *m.* person som talar rotvälska, rådbråkar språk.

kauder|n, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* 1. kakla (om kalkoner). 2. tala rotvälska.

Kaue, -n, *f.* 1. afplankning. 2. hönsstege.

kau|len, * **käulen**, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* tugga. *blat.* *an et auf etw. (dat.) ~ oafärligt syssla med ngt, die Worte ~ draga ut på, sjunga orden.*

Kauer, * **Käuer**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* en som tuggar.

kauer|n, -te, *ge-t*, *itr.* *s.* och *sich ~* 1. huka sig ned, krypa ihop. 2. sitta nedhukad, hopkrupen.

Kauf, -[e]s, -e ♀, *m.* köp. *Mit in den ~ gehen*: följa med på köpet. *Etw. auf den ~ geben*: gifva ngt på hand, i handpengar. *Etw. guten et. billigen et. wohlfeilen ~s geben*: lemna ngt för godt pris, billigen el. leichten ~s davonkommen: slippa undan för godt köp. -abschluss, -es, -e ♀, *m.* köpslut. -anschlag, -[e]s, -e ♀, *m.* 1. saluvärdering. 2. anslag om försäljning. -bedingung, -en, *f.* köpevilkor. -begierig, *a.* köplysten. -brief, -[e]s, -e, *m.* köpebref. -diener, -s, -, *m.* bodbetjänt. -fahrer, -s, -, *m.* ♀ 1. kofferdikapten. 2. kofferdifartyg, handelsfartyg. -fahrte|i, 0, *f.* ♀ kofferdi, sjöfart i handelsintressen. -fahrte|schiff, -[e]s, -e, *n.* = -fahrer

2. -geld, [-e]s, 0, n. köpesumma, köpeskilning. -gericht, [-e]s, -e, n. handelsdomstol. -geschäft, [-e]s, -e, n. affär, köpenskap. -gesuch, [-e]s, -e, n. ansökan, anhållan att få köpa ngt; ss. öfverskrift: 'önskas köpa'. -gut, [-c]s, -er †, n. köpmansgods, handelsvara. -halle, -n, f. saluhall, basar. -handel, -s, 0, m. köpenskap (mots. byteshandel). -haus, -es, -er †, n. 1. handelshus. 2. hus med många bodar. 3. hus där köpenskap bedrives. -herr, -n, -en, m. köpman, chef för ett handelshus. -karte, -n, f. kortspel. köpkort. -laden, -s, -†, m. handelsbod. -leute se -mann. -liebhäber, -s, -, m. köplysten person. -lust, 0, f. köplust. -lustig, a. köplysten. -mann, [-e]s, -er † et. vanl. *Kaufleute*, m. köpman. -männisch, a. merkantil, köpmans-, handelsmännisch, -en, f. 1. 0, handel, köpenskap. 2. köpmanakär. -mannsgeist, [-e]s, 0, m. köpmansanda. -mannsgut, [-e]s, -er †, n. köpmansgods. -mannsstand, [-e]s, 0, m. köpmanastånd. -preis, -es, -e, m. pris, köpesumma. -recht, [-e]s, 0, n. handelsrätt, handelsbalk. -schilling, [-e]s, -e, m. -summe. -n, f. = -geld. -vertrag, [-e]s, -e †, m. köpekontrakt. -weise, adv. genom köp. -wert[h], [-e]s, 0, m. försäljningsvärde. -zettel, -s, -, m. 1. anslag, kungörelse om försäljning. 2. köpebref.

kaufbar, a. fal. till salu.

kaufen, -te, ge-t, I. tr. köpa. *Etw. an sich* (ack.) ~ genom köp förvärfa, tillhandla sig ngt. F *was ich mir dafür kaufe!* det vill jag ej ge ett öre för ei. det tror jag ej på mer än jag vill. iron. Å kors! II. *Sich in ein Amt* ~ köpa ett ämbete. *Sich frei ei. los* ~ friköpa, lösköpa sig. III. *itr. h. handla*, t. ex. *bei wem* ~ *Sie gewöhnlich?* hos hvem brukar ni handla?

Käufer, -s, -, m. ~in, -nen, f. köpare, kund.

käuflich, 1. a. fal. till salu. 2. adv. genom köp. ~ *überlassen*: försälja, sälja.

Käuflichkeit, 0, f. falhet, egenskap att vara till salu.

Kaul... Ex. -bar[sch], -es, -e [†], m. zool. gers (Perca cernua). -frosch, -es, -c †, m. grodunge med svans. -huhn, [-e]s, -er †, n. höna utan stjärt. -kopf, [-e]s, -e †, m. 1. = -barsch. 2. = -frosch. 3. zool. stensimpa (Cottus Gobio). 4. F missbildad, oformlig människa. -padde, -n, f. P = -frosch. -quabbe, -quappe, -n, f. = -kopf.

kaum, adv. knäppt, knappast, näppeligen. *Ich glaube es* ~ jag har svart för att tro det. kaustisch, a. kaustik, frätande, bitande, skarp. Kautél, -en, f. försigtighetsmått, förbehåll. Kautión, -en, f. kaution, borgen. Kautschu[c]k, [-e]s, -c, m. och n. kautsjuk, gummi elasticum. -paragraph, -en, -en, m. tøjbar paragraf som medger olika tolkningar. kautschu[c]ken, a. af kautsjuk, gummi-

Kauz, -es, -e †, m. 1. ugglan utan örontofsar, så i allmh. ugglan. 2. besynnerlig människa, original, så i allmh. människa.

kauz'en, [-e]s, -te, ge-t, itr. h. och s. sitta hopkrupen, nedhukad.

Kavalier, [-e]s, -e, m. 1. kavaljer. 2. ädling, riddare. 3. X styckvall. -mässig, a. kavaljerisk, som en kavaljer, som en riddare.

Kavaliérschaft, 0, f. Kavaliert[h]üm, [-e]s, 0, n. kavaleriskt sätt.

Kavalkåde, -n, f. kavalkad, ryttarfölje.

Kavallerie, -en, f. kavalleri, rytteri.

Kavallerist, -en, -en, m. kavallerist, ryttare.

Kavént, -en, -en, m. borgen, borgesman.

Kaviár, [-e]s, -e, m. kaviar.

kavier|en, -te, -t, itr. h. gå i borgen.

Kébs|e, -en, f. mätress, frilla. -ehe, -n, f. konknubin. -frau, -en, f. = *Kebse*. -kind, [-e]s, -er, n. oäkta barn. -mann, [-e]s, -er †, m. man som lever tillsammans med en frilla. -weib, [-e]s, -er, n. = *Kebse*.

kébs|en, [-e]s, -te, ge-t, tr. göra till frilla.

keck, a. käck, djärf, öfvermodig, dristig, när-gången.

Kecke, 0, Keckheit, -en, f. käckhet, djärfhet, öfvermod, dristighet, närgångenhet.

kecklich, adv. käckt m. m. se *keck*.

Kegel, -s, -, m. 1. kägla, kägel; mat. kon. ~ *spielen* et. *schieben*: slå käglor. 2. om människor: a) liten, satt person, b) ohyflad, rå människa, tölj, c) *Kind und* ~ stora och små. 3. boktryck. kägel. -ähnlich, -ärtig, a. kägelformig, konisk. -aufsetzer, -s, -, m. kägelpresare. -bahn, -en, f. kägelbana. -fläche, -n, f. konisk yta. -förmig = *ähnlich*. -junge, -n, -n, m. kägelpojke. -kugel, -n, f. kägelklot. -mantel, -s, -†, m. en kons yta. -partie, -en, f. kägelparti. -platz -es, -e †, m. kägelbana. -quadrille, -n, f. ett slags kadrlj. -schieben, -s, 0, n. kägelspel. -schieber, -s, -, m. kägelspelare. -schnitt, [-e]s, -e, m. mat. kägelsnitt, konisk sektion. -schub, [-e]s, -e †, m. kägelbana. -spiel, [-e]s, -e, n. kägelspel. -spieler = *schieber*.

kegel'n, -te, ge-t, I. itr. h. slå käglor. II. tr. och *sich* ~ kasta, rulla (sig) som ett kägelklot.

Kägler, -s, -, m. kägelspelare.

käglicht, kæglig, a. kägelformig, konisk.

Kehle, -en, f. 1. strupe. *Aus voller ~ lachen*: skratta af full hals, F *sich die ~ schmieren*: taga en får på tand. 2. ☉ käl, reffa, ränna. -abschneider se *Halsabschneider*. -deckel, -s, -, m. struplock. -hohel, -s, -, m. ☉ listhyfvel. -kopf, [-e]s, -e †, m. struphufvud. -laut, [-e]s, -e, m. strupljud. -leiste, -n, f. ☉ källist. -riemen, -s, -, m. haisrem. -rinne = *Einkehle* 1 b. -schnalle, -n, f. halsspänne. -stimme, -n, f. strupstämman. -stöss, -es, -e †, m. ☉ källist.

kehl|en, -te, ge-t, tr. 1. ☉ reffa, urkälka, hyfla med listhyfvel. 2. taga ur åsk. *Kehlung, f.*

kehlrig, *a.* 1. i sms., t. ex. *tausend* ~ ur tusen strupar, tusenstämmig. 2. ☉ kannelerad.

Kehr... jfr 1. och 2. *kehren*. Ex. **-aus**, oboj. *m.* slutdans, sista valsen; avslutning, slut. **-besen**, *-s*, *-m.* sopkvast. **-bürste**, *-n*, *f.* damborste. **-frau**, *-en*, *f.* städerska, skurmadam. **-reim**, *-[e]s*, *-e*, *m.* refräng. **-seite**, *-n*, *f.* frånsida, avfvisgsida. **-üm**, oboj. *n.* och *m.* 1. återvändsgränd. 2. refräng. 3. *Im* ~ i en handväning. **-wisch**, *-es*, *-e*, *m.* viska, damborste.

Kehr[e], *-en*, *f.* 1. vändning. 2. tur, ordning. 3. riktning.

1. **kehr|len**, *-te*, *ge-t*, *tr.* sopa.

2. **kehr|len**, *-te*, *ge-t*, *I. tr.* vända. *Alles drunter und drüber* ~ el. *das Oberste zu unterst* ~ vända upp och ned på ngt. *Alles zum Besten* ~ tyda allt till det bästa. **II. Sich** ~ 1. vända sig. 2. *Sich an jmdn, etw.* ~ bry sig om, rätta sig efter ngn, ngt. 3. *Sich in etw. (ack.)* ~ förvandlas till ngt. **III. itr.** *s.* 1. återvända, t. ex. *nachhause, in die Heimat, aus der Fremde*. 2. *In sich gekehrt sein*: vara inåtvänd, slutet, försjunket i sig själf. 3. ✕ *kehrt!* helt om! *rechtsum kehrt!* helt höger om!

Kehrer, *-s*, *-m.* **~in**, *-nen*, *f.* sopare, soperska.

Kehrricht, * **Kehrig**, *-[e]s*, *-e*, *m.* och *n.* sopor, hopsyopad smuts. **-fass**, *-es*, *-er* †, *n.* soplår. **-haufe[n]**, *-ns*, *-n*, *m.* sophö. **-kasten**, *-s*, *-m.* soplår. **-loch**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* hål i hvilket sopor nedkastas. **-winkel**, *-s*, *-m.* sopvrå, skräpvrå.

Kehrt, *-s*, *0*, *n.* ✕ helt om; ~ *machen*: göra helt om.

Keich... se *Keuch...*

Keif, *-[e]s*, *-e*, *m.* **Keife**, *0*, *f.* träta, gräl, gorm, kif, käbbel.

keif|len, *-te* el. * *kiff*, *ge-t* el. * *gekiffen*, *itr.* *h.* träta, gräla, gorma.

Keifer, *-s*, *-m.* **~in**, *-nen*, *f.* trätgirig person.

Keiferéi, *-en*, *f.* = *Keif*.

keifig, **keifisch**, *a.* trätgirig, grällysten.

Keil, *-[e]s*, *-e*, *m.* 1. kil. *Bnd. auf einen harten Ast* (el. *groben Klotz*) *gehört ein harter (grober)* ~ don efter person. 2. se *Donnerkeil*. 3. plur. ~e: prygel, stryk. **-bein**, *-[e]s*, *-e*, *n.* med. kilben. **-förmig**, *a.* kilformig. **-hake**, *-haue*, *-n*, *f.* ☉ kilformig hacka, picka. **-kissen**, *-s*, *-n.* sneddyna. **-schrift**, *0*, *f.* kilskrift. **-stück**, *-[e]s*, *-e*, *n.* kilformigt stycke, kil.

keil|len, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. kila. 2. F slå, prygla, klå.

Keiler, *-s*, *-m.* 1. F slagskampe. 2. vildsvinsgalt.

Keileréi, *-en*, *f.* F slagsmål.

Keim, *-[e]s*, *-e*, *m.* grodd, brodd, frö; början. **-blatt**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* bot. hjärtblad. **-fähig**, *a.* grobar. **-fähigkeit**, *0*, *f.* grobarhet. **-hülle**, *-n*, *f.* bot. fröhvita. **-korn**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* bot. groddkorn. **-zeit**, *-en*, *f.* groningenstid.

keimbär, *a.* grobar.

keim|len, *-te*, *ge-t*, *I. itr.* *h.* och *s.* gro, sticka upp, utveckla sig. **II. tr.** 1. komma att gro, framkalla, väcka till lif. 2. lägga i blöt, i stöp. **Keimung**, *f.*

kein, böjes 1 sing. som 1. *ein*, plur. nom. ack. *keine*, gen. *keiner*, dat. *keinen*, obest. pron. ingen, ej någon. *Ich habe (gar) ~ Geld*: jag har icke (alls) några pengar. *Es sind ~e vier Wochen her*: det är ej fyra veckor sedan. ~ *Mensch ist ohne Fehler*: ingen är felfri. ~ *er von beiden*: ingendera. **-mal**, *adv.* ingen gång, aldrig. **-en...** Ex. ~falls, *adv.* ej i något fall, i alla fall ej, ej på något vis. — **-er...** Ex. ~lei, oboj. *a.* intet slags. **-seits**, *adv.* ej från någon sida. — **-es...** Ex. ~falls = *keinenfalls*. ~wägs, *adv.* ingalunda.

Kelch, *-[e]s*, *-e*, *m.* kalk, bägere; bot. blomfoder. **-ähnlich**, **-artig**, *a.* bägerlik. **-blatt**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* bot. foderblad. **-förmig**, *a.* kalkformig. **-glas**, *-es*, *-er* †, *n.* bägerglas, glas på fot. **-hülle**, *-n*, *f.* bot. blomhålk.

Kelle, *-n*, *f.* slef; ☉ murslef, stöpslef.

Keller, *-s*, *-m.* källare. **-assel**, *-n*, *f.* **-esel**, *-s*, *-m.* gråsugga (Oniscus asellus). **-fenster**, *-s*, *-n.* källarfönster, källarglugg. **-geschoss**, *-es*, *-e*, *n.* källarvåning. **-gewölbe**, *-s*, *-n.* källarvalf. **-hals**, *-es*, *-e* †, *m.* 1. källarsvale. 2. bot. källarhals, tibast (Daphne Mezereum). **-lager**, *-s*, *-n.* underlag för fat i en källare. **-leiter**, *-n*, *f.* stega på hvilken tunnor nedrullas i en källare. **-loch**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* 1. källarglugg. 2. källarhåla. **-luft**, *0*, *f.* källarluf. **-luke**, *-n*, *f.* källarlucka. **-meister**, *-s*, *-m.* källarmästare. **-mie[t]h[e]**, *-n*, *f.* källarhyra. **-raum**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* källare. **-wechsel**, *-s*, *-m.* växel med dik-tadt namn för utfärdaren och endossenten, endosserad på den som skrivit den. **-wirt[h]**, *-[e]s*, *-e*, *m.* källarmästare. **-wirt[h]schaft**, *-en*, *f.* källarörelse.

Kelleréi, *-en*, *f.* 1. större källare, i sbt hofkällare. 2. källarbettjåning.

Kellner, *-s*, *-m.* 1. källarmästare (föreståndare för en (hof)källare), munsänk. 2. kypare.

Kellnerin, *-nen*, *f.* uppapperska på en restauration, värdshusflicka.

Kelt, *-[e]s*, *-e*, *m.* celt (yx).

Kelte, *-n*, *-n*, *m.* kelt (toik).

Kelter, *-n*, *f.* *-s*, *-m.* vinpräss; av. frukt-, oljepräss. **-fass**, *-es*, *-er* †, *n.* prässkar. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* prässhus. **-knecht**, *-[e]s*, *-e*, *m.* = *Kelterer*. **-meister**, *-s*, *-m.* föreståndare för en (vin)präss. **-traube**, *-n*, *f.* vindruva som skall prässas. **-treter** = *Kelterer*.

Kelterer, *-s*, *-m.* (vin- el. olje)prässare.

kelter|ln, *-te*, *ge-t*, *tr.* prässa vin, olja.

keltisch, *a.* keltisk.

Kem[e]näte, *-n*, *f.* frustuga, jungfrubar, sängkammare, kammare.

Kenn... se nedan.

kennbar, *a.* igenkännelig, tydlig, läslig.

Kennbarkei, 0, *f.* egenskap att vara igenkännelig, tydlighet, läsighet.

kennen, *kannte*, *konj.* *kenn[ete]*, *gekannt*, I. *tr.* känna, känna till, veta af, vara bekant med. *Jmdn dem Namen nach* ~ känna ngn till namnet. *Jmdn an der Stimme* ~ känna ngn på rösten. *Das ~ wir!* det där känner man till. *Wir ~ einander vom Theater*: vi gjorde bekantskap på teatern. *Er kennt seinen Cicero*: han är hemma i, kan sin C. *Er ist gar nicht wieder zu* ~ han är mycket förändrad. *Etw. ~ lernen*: lära känna ngt. II. *Sich* ~ I. vara igenkännelig. 2. *Er kennt sich vor Hochmut nicht*: unget, hans högmod har förvidit hufvudet på honom.

kennens... Ex. **-wert[h]**, *a.* värd att vara känd.

Kenner, *-s*, *-n*, *m.* ~ *in*, *-nen*, *f.* kännare. **-blick** *[-e]s*, *-e*, *m.* kännarblick. **-miene**, *-n*, *f.* kännarmin.

Kennerschaft, *-en*, *f.* 1. 0, egenskap af kännare. 2. kännare, kännarskara.

kenntlich, *-keit* = *kennbar*, *-keit*.

Kenntnis[s], *-se*, *f.* 1. 0, kännedom. *Jmdn unter in ~ setzen* *et. etw. zu jmds ~ bringen*: underrätta ngn om ngt, *sich ~ von etw. verschaffen* *et. ~ von etw. nehmen*: göra sig underrättad, taga kännedom om ngt. 2. plur. ~ *se*: kunskaper. **-arm**, *a.* som har ringa kunskaper, okunnig. **-los**, *a.* utan kunskaper. **-nahme**, 0, *f.* handlingen att taga kännedom om ngt. *Zur geneigten ~ till* benäget påseende. **-reich**, *a.* kunskapsrik.

Kenning, *-en*, *f.* märke, kännetecken.

Kennteichen, *-s*, *-n*, kännetecken.

kennzeichnen, *-ete*, *ge-et*, *tr.* känneteckna, utmärka, karaktärisera.

kenter|in, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. ⊕ ställa på kant. 2. ↓ vända upp och ned. II. *itr.* *s.* ↓ kantra.

Kerb, *[-e]s*, *-e*, *m.* Kerble, *-en*, *f.* inskärning, klorformig skåra, snitt. **-holz**, *-es*, *-e* *el.* *-er* †, *n.* karfstock. *Binn. aufs ~ setzen*: ej glömma, *bei jmdm auf dem ~ stehen*: stå i skuld till ngn. **-messer**, *-s*, *-n.* karfknif. **-stock**, *[-e]s*, *-e* †, *m.* = *-holz*. **-[h]ier**, *[-e]s*, *-e*, *n.* insekt.

Kerbel, *-s*, *-n*, *m.* bot. hundloka.

kerb|en, *-te*, *ge-t*, *tr.* karva, göra inskärningar, skåror i, tända, udda, krusa. **Kerbung**, *f.*

Kerf, *[-e]s*, *-e*, *m.* insekt.

Kerker, *-s*, *-n*, *m.* fängelse. **-haft**, 0, *f.* hållande i fängelse, fängelsestraff, fängelse tid. **-loch**, *[-e]s*, *-er* †, *n.* fängelsehåla. **-meister**, *-s*, *-n*, *m.* fängelsedirektör. **-strafe**, *-n*, *f.* fängelsestraff.

kerkerhaft, **kerkerlich**, *a.* fängelselik.

kerker|in, *-te*, *ge-t*, *tr.* fängsla, inspärta.

Kerl, *[-e]s*, *-e* *el.* P *-s*, *m.* karl, rå, oöfständig, dålig mansperson, sälle. *Ganzer, braver, guter* ~ hel, dugtig, beskedlig karl, *armer* ~ fattig sate, *fideler, flotter* ~ glad gosse, *geriebener* ~ inpskad skälm, *liederlicher* ~ liderlig sälle, *elender* ~ usling.

Kermes, *-*, *-n*, *m.* kermes. **-beere**, *-n*, *f.* kermesbär. **-korn**, *[-e]s*, *-er* †, *n.* kermeskorn.

Kern, *[-e]s*, *-e*, *m.* kärna. **-ausdruck**, *[-e]s*, *-e* †, *m.* kraftigt, kärnfullt uttryck. **-beisser**, *-s*, *-n*, *m.* zool. af frön lefvande fogel, t. ex. stenknäck (Coccothraustes), korsnäbb (Loxia) *m. n.* **-brav**, *a.* genomhederlig, präktig. **-deutsch**, *a.* äkta tysk. **-faul**, *a.* angripen af kärnröta. **-fest**, *a.* kärnhärd, fast, stark. **-fleisch**, *-es*, 0, *n.* fast kött. **-fluch**, *[-e]s*, *-e* †, *m.* grof svordom. **-frau**, *-en*, *f.* pärla bland kvinnor, bland fruar. **-frisch**, *a.* kärnfrisk. **-frucht**, *-e* †, *f.* kärnfrukt. **-gehäuse**, *-s*, *-n*, *n.* kärnhus. **-gesund**, *a.* kärnfrisk. **-gut**, *a.* god alltigenom, genomgöd. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* kärnhus. **-holz**, *-es*, 0, *n.* kärnvod. **-lied**, *[-e]s*, *-er*, *n.* kärnfull, kraftig sång. **-los**, *a.* kärnlös, *biol.* kraftlös. **-öbst**, *[-e]s*, 0, *n.* 1. kärnfrukt. 2. icke förädlad frukt. **-punkt**, *[-e]s*, *-e*, *m.* det väsentliga i dgt, hjärta, brännpunkt. *Den ~ treffen*: träffa spiken på hufvudet. **-schuss**, *-es*, *-e* †, *m.* ✕ kärnskott. **-spräche**, 0, *f.* kärnfullt, kraftigt språk. **-spruch**, *[-e]s*, *-e* †, *m.* kärnspråk. **-stahl**, *[-e]s*, 0, *m.* ⊕ kärnstål. **-stamm**, *[-e]s*, *-e* †, *m.* 1. kärnstam. 2. kärnfrisk trädstam. **-truppen**, *f.* plur. kärntrupper. **-wolle**, 0, *f.* finaste ull. **-wort**, *[-e]s*, *-e*, *n.* kärnfullt ord.

kern|en, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. taga kärnan, kärnorna ur. *biol.* *gekernt*: utvald, utmärkt. 2. *Gekernt*: försedd med kärna *el.* kärnor.

kernhaft, *a.* kärnfull, fast, kraftig, dugtig.

Kernhaftigkeit, 0, *f.* kärnfullhet, fasthet, kraft, dugtighet.

kernicht, *a.* 1. kärnlik, liknande en kärna, kärnor. 2. full af kärnor.

kernig, *a.* 1. = *kernhaft*. 2. = *kernicht*.

Kernigkeit = *Kernhaftigkeit*.

Kerze, *-n*, *f.* ljus, i sht vaxljus. *-n...* Ex. ~ *docht*, *[-e]s*, *-e*, *m.* ljusveke. **-gerade**, *a.* rak som ett ljus. **-giesser**, *-s*, *-n*, *m.* vaxljustillverkare. **-halter**, *-s*, *-n*, *m.* ljusknekt. **-händler**, *-s*, *-n*, *m.* ljushandlare. **-hell**, *a.* klart upplyst af ljus. **-leuchter**, *-s*, *-n*, *m.* ljusstake. **-licht**, *[-e]s*, 0, *n.* ljussken. **-macher** = *~giesser*. **-schein**, *[-e]s*, 0, *m.* ljussken. **~träger**, *-s*, *-n*, *m.* ljusbärande. **~weihe**, *-n*, *f.* 1. ljusens invigning. 2. kyndelmässa. **~zieher** = *~giesser*.

Kerzler, *-s*, *-n*, *m.* 1. ljustillverkare, ljusfabrikant. 2. ljushandlare.

Kescher, *-s*, *-n*, *m.* häf, näthäf.

Kessel, *-s*, *-n*, *m.* 1. kittel, panna. *biol.* *den ~ einhängen*: för första gången elda i ett hus. 2. kitteldal; bassäng; krater. **-asche**, 0, *f.* pottaska. **-bier**, *[-e]s*, 0, *n.* hembabryggt öl. **-brunnen**, *-s*, *-n*, *m.* kittelformig källa. **-flicker**, *-s*, *-n*, *m.* kittelflockare. **-förmig**, *a.* kittelformig. **-gewölbe**, *-s*, *-n*, ⊕ kittelvalf. **-jagd**, *-en*, *f.* **-jagen**, *-s*, 0, *n.* jag. rundskall. **-russ**, *-es*, 0, *m.* kittelsot, grytsot. **-schmied**.

-[e]s, -e, *m.* kittelslagare, kopparslagare.
-stein, -[e]s, 0, *m.* kittelsten, pannsten. -thal,
-[e]s, -er †, *n.* kitteldal. -treiben = -jagen.
Kesselin, -te, *ge-t*, I. *Sich* ~ sänka sig kittel-
formigt. II. *itr. h.* 1. göra el. laga kittlar,
vara kopparslagare. 2. jäg. (om vildsvin) bryta
sig ett läger. 3. om vinden: vara ostadig, kasta.

Kesser se *Kescher*.

Kessler, -s, -, *m.* 1. kopparslagare. 2. kittel-
fickare.

Kessleréi, 0, *f.* kopparslagaryrke.

Kette, -n, *f.* 1. kedja. *Den Hund an die ~ le-
gen*: binda hunden. 2. varp. 3. dekameter.
4. (fogel)kull. -n... Ex. ~ähnlich, *a.* kedjelik.

~anker, -s, -, *m.* † genom kedjor förenade hamn-
ankare till förankring i hamn. ~ärtig, *a.* kedje-
artad. ~baum, -[e]s, -e †, *m.* ⊕ värbom.
~bruch, -[e]s, -e †, *m.* mat. kedjebräk. ~brük-
ke, -n, *f.* kedjebro. ~faden, -s, -†, *m.* tråd i
varpen. ~förmig, *a.* i form af en kedja.

~garn, -[e]s, 0, *n.* varp. ~geklirr, -[e]s, 0,
n. kedjors rasslande. ~hemd, -[e]s, -e, *n.*

pansarskjorta. ~hund, -[e]s, -e, *m.* band-
hund. ~kugel, -n, *f.* ✕ kedjekula. ~länge,
-n, *f.* kedjelängd. ~linie, -n, *f.* mat. kedje-
linie. ~naht, -e †, *f.* kedjesöm. ~rechnung,
0, *f.* mat. kedjeräkning. ~reim, -[e]s, -e, *m.*

rimslag enligt hvilket sista ordet i ena
raden rimmar på ett ord i andra radens
midt. ~ring, -[e]s, -e, *m.* kedjelänk. ~schlepp-
schiffahrt, 0, *f.* † varpning. ~schluss, -es,
-e †, *m.* kedjeslut. ~stich, -[e]s, -e, *m.* ked-
jestyng. ~strafe, -n, *f.* fängelse med bojor,
fjätrar. ~strätling, -[e]s, -e, *m.* fastkedjad,
med bojor belagd brottsling, galérslaf.

~toll, *a.* bindgäld. ~werk, -[e]s, -e, *n.* ⊕ 1.
kedjor. 2. på kedjor hvilande byggnad.

Kettel, -s, -, *m.* -n, *f.* 1. kedjestump. 2. fön-
ster-el. dörrhake.

ketteln, -te, *ge-t*, *tr.* 1. fastkedja. 2. sy med
kedjesöm.

kettlen, -ete, *ge-et*, *tr.* och *sich* ~ fastkedja(s),
sammankedja(s), förknippa (sig).

Ketzer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* 1. kättare. 2. *F*
armer ~ stackars sate. -büch, -[e]s, -er †,
n. kättersk bok. -eifer, -s, 0, *m.* 1. kättersk
ifver. 2. nit mot kättare. -gericht, -[e]s, -e, *n.*

kättardomstol, inkvisitionsdomstol. -haupt,
-[e]s, -er †, *n.* kätteriets hufvud, kättaran-
förare. -macher, -s, -, *m.* förkättare. -rich-
ter, -s, -, *m.* inkvisitor. -rieher, -s, -, *m.*

person som anar, ser kättare öfverallt.
-verbrennung, -en, *f.* kättares förbränning,
kättarbål. -verfolgung, -en, *f.* kättarförföl-
jelse.

Ketzeréi, -en, *f.* kättereri.

Ketzerheit, -en, *f.* 1. 0, kättereri. 2. samtlige
kättare, kättarskara.

ketzerhaft, **ketzerisch**, **ketzerlich**, *a.* kättersk.

ketzerin, -te, *ge-t*, I. *itr. h.* vara kättersk,
kättare. II. *tr.* förkättra.

Ketzerschaft = *Ketzerheit*.

Ketzert[h]üm, -[e]s, 0, *n.* kättereri.

Keuch, -[e]s, -e, *m.* astma. -hüsten, -s, 0, *m.*
kikhosta.

keuchlen, -te, *ge-t*, *itr. h.* 1. andas fort och
tungt, flåsa, flämta. 2. kikna, hafva kik-
hosta. 3. när ortsförändringen framhålls afv. *s.* flå-
sande, flämtande komma, gå.

Keucher, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* flåsande, fläm-
tande person.

Keule, -n, *f.* 1. klubba. 2. lär, bog. -n... Ex.
~förmig, *a.* i form af en klubba, af klubbor.

~lahm, *a.* lam i höfterna. ~schlag, -[e]s, -e
†, *m.* klubbslag. ~schwinger, -s, -, *m.* en
som svänger en (strids)klubba.

Keuler se *Keiler* 2.

keusch, *a.* kysk. -baum, -[e]s, -e †, *m.* bot. kysk-
hetsträd (*Vitex agnus castus*).

Keuschheit, 0, *f.* kyskhet.

Kg., **kg.**, förkortat = *Kilogramm*.

Khan, -[e]s, -e, *m.* kan, a) furste, b) orientallakt
härbarge.

Khedive, -[n], -[n], *m.* kediv.

Kibitka, -s, **Kibitz**, -n, *f.* kibitka.

Kibitz se *Kiebitz*.

Kicher[er]bse, -n, *f.* bot. kikärt (*Cicer*).

kicherin, -te, *ge-t*, *itr. h.* fnittra, fnissa.

Kicks, -es, -e, *m.* felstöt i biljard och bilid.

kickslen, -[e]s, -te, *ge-t*, *itr. h.* göra en fel-
stöt.

Kiebitz, -es, -e, *m.* vipa. -ei, -[e]s, -er, *n.* vipägg.

1. **Kiefer**, -s, -, *m.* 1. käk. 2. str. -n, *f.* gäl.

2. **Kiefer**, -n, *f.* 1. tall. 2. * gran. -[n]... Ex.
~gehölz, -es, -e, *n.* mindre barrskog, tallskog.

~harz, -es, 0, *n.* (tall- el. * gran)kåda. ~holz,
-es, 0, *n.* 1. barrved, tallved; tall(virke). 2.
= ~wald. ~samen, -s, -, *m.* tallfrö, * gran-
frö. ~wald, -[e]s, -er †, *m.* barrskog, tall-
skog.

Kiefericht, I. -[e]s, -e, *n.* = *Kieferngehölz*. II.
a. kädig.

kieferig, *a.* försedd med käkar. Vanl. i sms., *t.*
ex. *gross* ~ som har stora käkar.

Kiefern, *a.* af tall, tall-; * af gran, gran-.

Kiehe, -n, *f.* fotvärmare.

Kieken, **Kiefer** se *gucken*, *Gucker*.

Kiel, -[e]s, -e, *m.* 1. fjäderspole, fjäderpenna.
2. (halm)strå; fint rör. 3. skaft. 4. trädg.
(blomster)lök. 5. † köl. -bett, -[e]s, -en, *n.*

fjäderbolster i mots. till dunbolster. -feder, -n,
f. fjäder med spole i mots. till dun. ~förmig, *a.* 1.

spolförmig. 2. kölförmig. -hollen, -te, *ge-t*, *tr.*
† kölhala. -holung, *f.* -raum, -[e]s, -e †, *m.*

kölrum. -recht, -[e]s, 0, *n.* † rätt till ank-
ring. -schwein, -schwinn, -[e]s, -e, *n.* † köl-
svin. -wasser, -s, 0, *n.* † kölvatten. -werk,
-[e]s, -e, *n.* trädg. lökväxter.

kiellen, -te, *ge-t*, I. *itr.* 1. *s.* om fjädrar: växa ut.
2. *h.* få fjädrar. 3. *h.* och *s.* † föra kölen,
segla. II. *tr.* 1. förse, bekläda med fjä-
drar. 2. † förse med köl(ar). 3. † kölhala.

Kieme, -n, *f.* gäl. -n... Ex. ~ät[h]mer, -s, -, *m.* zool. djur som andas med gälär. ~deckel, -s, -, *m.* gällock. ~höhle, -n, *f.* gälhåla. ~los, *a.* utan gälär.

Kien, -[e]s, *0, m.* tyre, torrved. -apfel, -s, -†, *m.* tallkott. -baum, -[e]s, -e †, *m.* tall. -fackel, -n, *f.* torrvedsfackla, tyrbloss. -russ, -es, *0, m.* kinnrök. -span, -[e]s, -e †, *m.* pärtstikka.

kienen, *a.* af torrved, tyr-.

Kienig, *a.* tyraktig, kådig, fet.

Kiepe, -n, *f.* 1. korg att bära på ryggen. 2. ett slags stor halmhatt.

Kies, -es, -e, *m.* 1. grus. 2. sandbank. 3. min kis. 4. studentspr. pengar. -ähnlich, -artig, *a.* 1. grusartad. 2. kisartad. -boden, -s, *0, m.* grusig mark, grusbotten. -grube, -n, *f.* grusgrop, sandgrop. -sand, -[e]s, *0, m.* grusstrasse, -n, *f.* -weg, -[e]s, -e, *m.* hård, grusad väg.

Kiesel, -s, -, *m.* 1. *0.* kisel. 2. kiselsten. -artig, *a.* kiselartad. -boden, -s, *0, m.* kiselstensbotten, af småsten betäckt mark. -erde, *0, f.* kiseljord. -grund, -[e]s, *0, m.* kiselstensbotten. -haltig, *a.* kiselhaltig. -hart, *a.* hård som kiselsten. -herz, -ens, -en, *n.* stenbjärta. -reich, *a.* 1. starkt kiselhaltig. 2. full af kiselstenar. -säure, -n, *f.* kiselasyra. -stein, -[e]s, -e, *m.* kiselsten.

kieselhaft, **kieselig**, *a.* kiselartad, kiselhaltig.

kiesel|n, -te, *ge-t*, **kies|en**, -[e]s|t, -te, *ge-t*, *tr.* grusa.

Kies|en, -[e]s|t, *kor ei* -te, *ge-t*, *tr.* profvande välja, utvälja. **Kiesung**, *f.*

kiesicht, **kiesig**, *a.* grusig.

Kiesling, -[e]s, -e, *m.* kiselsten.

Kikelkäkel, -s, *0, n.* och *m.* kacklande, pladder, skaller.

kikeriki, *I.* interj. kukeliku! **II.** -s, -s, *m.* barnspr. tupp.

kikerikilén, -te, -t, *itr. h.* barnspr. gala.

kill|en, -te, *ge-t*, *itr. h.* † fladdra, lefva.

Kilo, -s, -s men som måttenhet -, *n.* -grámm, -[e]s, -e, men som måttenhet -, *n.* kilogram. -méter, -s, -, *m.* och *n.* kilometer.

Kilt, -[e]s, -e, *m.* nattligt rendez-vous.

Kimme, -n, *f.* 1. ⊕ inskärning. 2. kant. 3. † kimming.

kimm|en, -te, *ge-t*, *tr.* ⊕ lagga.

Kimming, **Kimung**, -en, *f.* † 1. kimming. 2. hägring.

Kind, -[e]s, -er, *n.* dim. **Kindchen**, -lein, plur. *af.* **Kinderchen**, -lein, barn; *afv. bildl. t.* ex. *er ist ein ~ des Todes; ich weiss, wes Geistes ~ er ist; das ~ beim rechten Namen nennen. Von ~ auf:* allt ifrån barndomen. *Sich bei jmdm lieb[es] ~ machen:* gam smekningar ställa sig in hos ngn. -bett, -[e]s, -en, *n.* barnsäng. -betterin, -nen, *f.* barnsängskvinna. -bettfieber, -s, -, *n.* barnsängsfeber. -taufe, -n, *f.* barndop. -el... Ex. ~bier, -[e]s, -e, *n.* barnsöl, fadderkalas. ~markt, -[e]s,

-e †, *m.* julmarknad. ~mutter, - †, *f.* barnmorska. ~vater, -s, -†, *m.* barnets fader vid barndop. — -er... Ex. ~ärt, *0, f.* barns sätt. ~bewahranstalt, -en, *f.* barnkrubba. ~blattern, plur. barnkoppor. ~bräune, *0, f.* strypsjuka. ~brei, -[e]s, -e, *m.* barnvälling. ~büch, -[e]s, -er †, *n.* barnbok. ~erziehung, *0, f.* barnuppfostran. ~feind, -[e]s, -e, *m.* barnhatare. ~flecken, plur. mässlingen. ~frau, -en, *f.* 1. äldre barnsköterska. 2. barnmorska. ~fräulein, -s, -, *n.* barnfröken. ~freund, -[e]s, -e, *m.* barnvän. ~garten, -s, -†, *m.* barnträdgård, leksskola. ~gärtnerin, -nen, *f.* föreståndarinnan för en barnträdgård. ~geld, -[e]s, -er, *n.* barnagods, myndling(ur)s pengar. ~geschichte, -n, *f.* barnberättelse. ~glaube[n], -ns, *0, m.* barnatro. ~jahre, *n.* plur. barnår. ~klapper, -n, *f.* barnskallra. ~krankheit, -en, *f.* barnsjukdom. ~lehre, *0, f.* barnlära. ~lehrer, -s, -, *m.* barnlärare. ~leicht, *a.* mycket lätt så att ett barn kan göra det. ~lieb, *a.* barnkär. ~liebe, *0, f.* 1. barns(lig) kärlek. 2. kärlek till barn. ~literatur, -en, *f.* barnböcker, barnskrifter. ~los, *a.* barnlös. ~lösigkeit, *0, f.* barnlöshet. ~mädchen, -s, -, *n.* ~magd, -e †, *f.* barnflicka. ~märchen, -s, -, *n.* barnsaga, berättelse för barn. ~mord, -[e]s, -e, *m.* barnamord (mord af flera barn på en gång). ~pocken, plur. barnkoppor. ~schrift, -en, *f.* barnbok, barnskrift. ~schriftsteller, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* författare, författarinna af barnböcker. ~schuh, -[e]s, -e, *m.* barnsko. *maai. die ~e ausge treten ei. abgetreten haben.* ~schule, -n, *f.* småbarnsskola. ~spiel, -[e]s, -e, *n.* barnlek. ~spielwerk, ~spielzeug, -[e]s, -e, *n.* leksak. ~spott, -[e]s, *0, m.* åtlöje för barn. ~streich, -[e]s, -e, *m.* pojkestreck. ~stube, -n, *f.* barnkammare. ~stuhl, -[e]s, -e †, *m.* barnstol. ~vater, -s, -†, *m.* fosterfar (person som har småbarn inackorderade). ~volk, -[e]s, *0, n.* barn, barnskara, de små. ~wagen, -s, -[†], *m.* barnvagn. ~wärterin, -nen, *f.* barnsköterska. ~welt, *0, f.* = ~volk. ~zeit, *0, f.* barndom. ~zucht, *0, f.* (barn-) uppfostran. — -es... Ex. ~alter, -s, *0, n.* barnålder. ~aussetzung, -en, *f.* barns utsättande. ~beine, plur. *Von ~n an:* allt ifrån barndomen. ~kind, -[e]s, -er, *n.* barnbarn. ~liebe, *0, f.* barns(lig) kärlek. ~mord, -[e]s, -e, *m.* barnamord. ~mörder, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* barnamördare, barnamörderska. ~mörderisch, *a.* barnamördande. ~not[h], -e †, *f.* barnsnöd. ~statt, *0, f.* *An ~ annehmen:* adoptera. ~t[h]eil, -[e]s, -e, *m.* barns del af art. ~unschuld, *0, f.* barnslig oskuld.

Kindelai, -en, *f.* barnslighet.

kindell|n, -te, *ge-t*, *I. itr. h.* 1. vara barnslig. 2. få, föda barn. **II. tr.** 1. smeka, skämma bort. 2. låta smaka riset.

Kinderéi, -en, *f.* barnslighet.

kind[er]haft, *a.* barnslig, naiv, barn(a)-.
 Kindheit, *0, f.* barndom.
 Kindisch, *a.* barnslig, enfaldig, dum.
 freundlich, *a.* barnslig, naiv, oskyldig.
 Kindlichkeit, *0, f.* naivt barnsligt sätt, oskuld.
 Kindschaft, *0, f.* barnaskap.
 Kinderlitz, *-es, -e, m.* F graunlåt, bjäfs.
 Kinn, *[-e]s, -e, n.* 1. haka. 2. byggn. nedre delen af en stigande karnis. **-back[en]**, *-ens, -en, m.* käkben, käk. **-band**, *[-e]s, -er †, n.* hakband. **-bärt**, *[-e]s, -e †, m.* hakskägg. **-kette**, *-n, f.* kindked. **-lade**, *-n, f.* käkben, käk. **-riemen**, *-s, -, m.* hakrem.
 kinnig, *a.* † sms., *t. ex.* glatt ~ som har slåt, skägglös haka.
 Kiosk, *[-e]s, -e, m.* kiosk.
 Kippe, *-n, f.* bärgstopp.
 Kipp... *itr* kippnen. **-geld**, *[-e]s, 0, n.* afklipp-ta, afskafda mynt. **-karren**, *-s, -, m.* stört-kärra, vippkärra.
 Kippe, *-n, f.* 1. *0,* tillstånd då ngt väger, vippning, vägning. *Auf der ~ stehen:* stå och väga, vara nära att förlora jämvikten, att falla, *bnal.* vara sitt fall, sin ruin nära. 2. ~ und Wippe *se* Kipperei. 3. vippbräde, vippunga.
 kippelig, *a.* F vacklande, ostadig.
 kippeln, *-te, ge-t, itr. h.* och *s.* F vippa, vackla.
 kippeln, *-te, ge-t, I. itr.* 1. *h.* vippa, förlora jämvikten, vara nära att falla *bnal.* att dock göra det. 2. *s.* taga öfverbalansen, mista jämvikten, falla, slå omkull. II. *itr.* 1. vippa, hvälftva, vältra. *F die Gläser ~* röra på, tömma glasen. 2. i spetsen, i kanten afklippa, afknipa, *t. ex.* Münzen ~ und wippen: afklippa kanterna af fullvigtigt mynt, ut-prängla underhaltigt mynt. 3. för sig ut-välja. 4. ☞ kipa, fiska.
 Kipper, *-s, -, m.* ~ [und Wipper]: myntklip-pare, myntförfalskare, *itr* kippnen II, 2. **-geld = Kippgeld.**
 Kipperrei, *-en, f.* 1. ~ [und Wipperei]: mynt-klippning, myntförfalskning, *itr* kippnen II, 2. 2. bedräglig handel, smyghandel.
 Kipperer, *-s, -, m.* ockrare, smyghandlare.
 Kipper|n, *-te, ge-t, itr. h.* 1. förfalska mynt, vara en Kipper. 2. ockra, drifva smyg-handel.
 kips|en, *[-e]s, -te, ge-t, tr.* afknipa, afskära spetsen, udden af.
 Kirch|e, *-en, f.* 1. kyrka. 2. gudstjänst, *t. ex.* ~ halten, die ~ versäumen. 3. kyrka, trossamfund, *t. ex.* die reformierte ~. **-dorf**, *[-e]s, -er †, n.* kyrkby. **-fahrt**, *-en, f.* 1. procession. 2. socken. **-falke**, *-n, -n, m.* tornfalk. **-gang**, *[-e]s, -e †, m.* kyrkogång. **-gemeinde**, *-n, f.* församling. **-genosse**, *-n, -n, m.* sockenbo. **-hof**, *[-e]s, -e †, m.* kyrkogård. **-messe**, *-n, f.* 1. kyrkvingning; kyrkmässodag. 2. marknad. 3. marknadsgåva. **-spiel**, *[-e]s, -e, n.* **-sprengel**, *-s, -, m.* socken, församling. **-t[h]urm**,

[-e]s, -e †, m. kyrktorn. **-weg**, *[-e]s, -e, m.* kyrkväg. **-weihe = messe** I. För öfr. *se* följ. sms. **-en...** *Ex.* ~älteste(r), (adj. böjn.) *m.* en af församlingens äldste, presbyter; medlem af, ordförande i kyrkorådet; kyrkvård. ~amt, *[-e]s, -er †, n.* 1. kyrkligt ämbete. 2. konsistorium. ~amtlich, *a.* kyrklig, ecklesia-stik. ~bann, *[-e]s, 0, m.* kyrkobann, ex-kommunikation. *Imdn in den ~ thun:* bann-lysa, exkommunicera ngn. ~bau, *[-e]s, -ten, m.* kyrkbyggnad. ~beamte(r), (adj. böjn.) *m.* kyrklig ämbetsman, kyrkobetjänt. ~besuch, *[-e]s, -e, m.* kyrkobesök. ~büch, *[-e]s, -er †, n.* kyrkbok. ~büsse, *-n, f.* kyrkbot, kyrkoplikt. ~diener, *-s, -, m.* kyrkobetjänt; klockare. ~dienst, *[-e]s, -e, m.* 1. kyrkligt ämbete. 2. gudstjänst. ~dienstliche, *a.* hö-rande till gudstjänsten, kyrklig. ~entwei-her, *-s, -, m.* kyrkoskändare, helgerånare. ~entweihung, *-en, f.* helgerån. ~fahne, *-n, f.* 1. processionsfana. 2. vindflöjel på ett kyrktorn. ~fest, *[-e]s, -e, n.* kyrkofest. ~friede[n], *-ns, 0, m.* kyrkofrid. ~gänge, *-s, -, m.* kyrkgångare. ~gebet, *[-e]s, -e, n.* kyrk-böön. ~gebetbüch, *[-e]s, -er †, n.* bönbok till kyrkligt bruk. ~gebrauch, *[-e]s, -e †, m.* kyrkobruk, kyrklig ceremoni. ~gehen, *-s, 0, n.* kyrkobesök. ~gerät[h], *[-e]s, -e, n.* kyrkokärl. ~gesang, *[-e]s, -e †, m.* 1. *0,* kyrkosång. 2. psalm. ~geschichte, *0, f.* kyrkohistoria. ~gesetz, *-es, -e, n.* kyrko-lag. ~handbuch, *[-e]s, -er †, n.* kyrkohand-bok. ~heilige(r), (adj. böjn.) *m.* en kyrkas skyddshelgon. ~herr, *-n, -en, m.* patronus I en församling. ~jahr, *[-e]s, -e, n.* kyrkoår. ~kalender, *-s, -, m.* kyrklig kalender öfver kyrkoårets bemärkesdagar. ~kasse, *-n, f.* kyrk-kassa. ~kolleg[ium], *[-ium]s, -ien, n.* kyrko-råd. ~kollekte, *-n, f.* kyrklig kollekt. ~lehre, *-n, f.* 1. religion, (religions)lära. 2. tros-lära, dogm. ~lehrer, *-s, -, m.* 1. religions-lärare. 2. kyrkofader. ~licht, *[-e]s, -e[r], n.* 1. kyrkljus. 2. kyrkans ljus, kyrkans stöd-jepelare. *F er ist kein ~ unget.* han var ej med, när krutet fans upp. ~lied, *[-e]s, -er, n.* psalm. ~maus, *-e †, f.* kyrkråtta. ~mu-sik, *0, f.* kyrkmusik. ~ordnung, *-en, f.* kyrk-kostadga, kyrkoordning, liturgi. ~parade, *-n, f.* kyrkparad. ~patron, *[-e]s, -e, m.* = ~herr. ~rat[h], *[-e]s, -e †, m.* 1. konsisto-rium. 2. ledamot af konsistorium. ~raub, *[-e]s, 0, m.* kyrkorån. ~räuber, *-s, -, m.* kyrkorånare. ~recht, *[-e]s, -e, n.* 1. *0,* kyrkorätt. 2. *0,* kanonisk rätt. 3. kyrkligt pri- vilegium. ~rechtlich, *a.* 1. kyrkorättslig. 2. kanonisk. ~regiment, *[-e]s, 0, n.* 1. kyrkoregering, kyrkans styrelse. 2. prästvälde, hierarki. ~sache, *-n, f.* kyrklig angelägen-het, kyrkoående. ~sänger, *-s, -, m.* kyrk-sångare. ~satz, *-es, 0, m.* patronat(rätt). ~satzung, *-en, f.* kyrkligt stadgande. ~spal-

* äkta sms. F familjärt. P äldre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ⚡ sjöterm. ✕ militäris term.

- tung**, -en, *f.* kyrklig söndring, schism. ~staat. -[e]s, 0, *m.* kyrkostat. ~stand = ~stuhl. ~steuer. -n, *f.* afgift till kyrkan. ~streit. -[e]s, -e, *m.* kyrkostrid. ~stuhl. -[e]s, -e †, *m.* kyrkstol. ~tag. -[e]s, -e, *m.* kyrkomöte. ~vater, -s, †, *m.* kyrkofader. ~versammlung, -en, *f.* kyrkomöte. ~vorsteher, -s, -, *m.* kyrkoföreståndare, kyrkvård. ~wesen, -s, 0, *n.* kyrkoväsen. ~zeitung, -en, *f.* kyrkotidning. ~zucht, 0, *f.* kyrkotukt.
- Kirchent[h]üm**, -[e]s, -er †, *n.* hvad till kyrkan hör, kyrkoväsen, kyrkans lära, kyrka. tillgifvenhet för kyrkan.
- kirchlich**, *a.* kyrklig.
- Kirchlichkeit**, 0, *f.* egenskap att vara kyrklig.
- Kirchner**, -s, -, *m.* klockare.
- Kirchneréi**, -en, *f.* 1. klockarbefattning. 2. klockargård.
- Kirmes**, -se, Kirmess, -e, Kirmesse, Kirmse, -n, *f.* = Kirmesse.
- kirr[e]**, *a.* tam, spak, förtroendefull, förtrolig. ~werden: fatta förtroende.
- Kirre**, -n, *f.* 1. tambet, spakhet. 2. = Kirrung.
- kirr en**, -te, ge-t, tr. 1. locka med lockbete. 2. tämja, göra spak.
- Kirrung**, -en, *f.* 1. lock, lockande. 2. lockbete, lockmat. 3. ställe där lockbete är utlagd.
- Kirsch**, -es, -e, *m.* körsbärsbrännvin.
- Kirsch e**, -en, *f.* 1. körsbär. 2. körsbärsträd. -baum, -[e]s, -e †, *m.* körsbärsträd. -blüt[h]e, -n, *f.* körsbärsblomma. -branntwein, -[e]s, -e, *m.* körsbärsbrännvin. -fleisch, -es, 0, *n.* det köttiga på körsbär. -geist, -[e]s, 0, *n.* = -branntwein. -kern, -[e]s, -e, *m.* körsbärskärna. -küchen, -s, -, *m.* körsbärskaka. -lorbeer, -s, -en, *m.* bot. lagerkörs (Cerasus Lannocerasus). -rot[h], *a.* körsbärsröd. -saft, -[e]s, 0, *m.* körsbärssaft. -stein = -kern. -wasser, -s, 0, *n.* = -branntwein. -en... = föreg sms.
- kirschen**, *a.* af körsbärsträ.
- Kissen**, -s, -, *n.* dim. Kisschen, -lein. kudd. -bezug, -[e]s, -e †, *m.* -büre, -n, *f.* -überzug. -[e]s, -e †, *m.* -zieche, -n, *f.* kuddvar, örngottsvar.
- Kiste**, -n, *f.* kista, låda, ask, skrin. -n... Ex. ~deckel. -s, -, *m.* kistlock. ~füllung, -en, *f.* utstyrsellinne. ~macher = Kistner. ~pfand. -[e]s, -er †, *n.* lös pant som kan förvaras i en kista.
- Kister**, Kistler, Kistner, -s, -, *m.* tillverkare af kistor, snickare.
- Kitt**, -[e]s, -e, *m.* kitt.
- Kittel**, -s, -, *m.* blus. -gurt, -[e]s, -e, *m.* blus-skärp.
- kitt'en**, -ete, ge-et, tr. kitta.
- kitz**, interj. kiss!
- Kitze**, -n, *f.* 1. kisse. 2. killing; lamunge; råkalv.
- Kitzel**, -s, -, *m.* 1. kittling. 2. retning, rete-
- medel. 3. lust, lusta. 4. klåda, klåfingrihet. -hüsten, -s, 0, *m.* kittlande hosta.
- kitzelig**, *a.* 1. kittlig. 2. lättretlig, snarsticken. kinkig, kitslig.
- Kitzeligkeit**, 0, *f.* kittlighet *m.* *m.* se föreg.
- kitzel n**, -te, ge-t, I, tr. 1. kittla. Opers. es kitzelt mich nach etc.: jag känner begär, åtrå efter ngt. 2. reta, egga. II. Sich ~ 1. Sich ~ um zu lachen: skratta tvunget. 2. Sich an (med dat.), mit, über (med ack.) etcw. ~ känna skadeglädje öfver, hemligen skratta åt ngt. III. itr. h. klia.
- Kitzler**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* en som kittlar, retar.
- Kix**, kix en se Kicks, kicken.
- Klabautermann**, Klabötermann, -[e]s, -er †, *m.* † skeppstomte, skeppsrå.
- klack**, interj. pladask!
- klacks**, I. = klack. II. = Klecks.
- Kladde**, -n, *f.* kladd, koncept.
- kladderadatsch**, I. interj. pladask! II. -es, -e, *m.* 1. Kladderadatsch (en lufvudsakt. politisk skämtutövning. 2. ett slags vetebröd.
- Klaff**, I. -[e]s, -e, *m.* (hund)skali. II. interj. härmande hundskall, glafs! vo!
- klaff en**, -te, ge-t, itr. 1. h. vara öppen, ej gå igen, gapa. 2. s. öppna sig, gå upp. 3. = kläffen I.
- kläff en**, -te, ge-t, itr. h. 1. ge hals, skälla. gläfsa. 2. öppna, ställa på glänt.
- Kläffer**, Kläffer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* skällande, gläfsande hund *ei.* *h.* människa; hund som blott skäller utan att gripa vilbrådet. byrack; *h.* gormande, grälsjuk person.
- Kläfferéi**, Kläfferéi, -en, *f.* skällande, gläfs, gormande, gräl.
- Kläfter**, -s, -, *m.* och *n.* -n, *f.* famn(mått). -höch, *a.* famnshög. -holz, -es, 0, *n.* famnved, kastved. -setzer, -s, -, *m.* arbetare som lägger ved i famnar.
- kläfterig**, *a.* famnslång, innehållande en famn. Ofta i sms., t. ex. drei ~ tre famnar lång, innehållande tre famnar.
- kläfter n**, -te, ge-t, tr. och itr. h. mäta med famnmått, lägga upp i famnar.
- klägbär**, *a.* 1. möjlig att åtala. 2. Etw. ~ machen: åtala ngt, draga ngt inför rätta. 3. ~ werden: väcka åtal.
- Klag e**, -en, *f.* 1. klagan; sorg. Laute ~n erheben: klaga högljudt. 2. klagan, klagomål, åtal, process. Über jmdn ~ führen: klaga öfver ngn. Eine ~ gegen jmdn anstellen: väcka, anställa åtal, föra klagan mot ngn. -artikel, -s, -, *m.* klagomål, klagopunkt. -gesang, -[e]s, -e †, *m.* klagosång. -geschrei, -[e]s, -e, *n.* klagorop. -gewand, -[e]s, -er †, *n.* sorgdrägt. -los, *a.* 1. utan klagan. 2. Jmdn ~ stellen: tillfredsställa ngn, gifva ngn upprättelse. -e... Ex. ~beantwortung, -en, *f.* jur. svaromål. ~frau, -en, *f.*

gråterska. **~gedicht**, [-e]s, -e, n. **~gesang**, [-e]s, -e †, m. elegi, elegisk dikt. **~haus**, -es, -er †, n. sorgehus. **~laut**, [-e]s, -e, m. klagande ljud, klagorop. **~lied**, [-e]s, -er, n. klagosång, klagovisa, jeremiad. **~punkt**, [-e]s, -e, m. anklagelsepunkt. **~ruf**, [-e]s, -e, m. klagorop. **~sache**, -n, f. process. **~schrift**, -en, f. jur. anklagelseskraft. **~weib**, [-e]s, -er, n. 1. = **~frau**. 2. person som ständigt klagar. — **en...** ex. **~reich**, **~voll**, a. klagofull, klagande, sorglig, beklaglig.

klag'en, -te, ge-t, I. itr. h. 1. klaga, beklaga sig, jämlra sig, *um et. über etw.* (ack.): öfver ngt. 2. jur. väcka åtal, föra klagan. *Der ~de Teil*: känddeparten. II. tr. 1. klaga, t. ex. *jmdm sein Leid*: sin nöd för ngn. 2. beklaga, sörja. III. *Sich ~ klaga*, jämlra sig, t. ex. *heiser*: hes.

klagens... ex. **~wärt[h]**, a. beklagansvärd.

Klager, -s, -, m. **~in**, -nen, f. person som klagar.

Kläger, -s, -, m. **~in**, -nen, f. käreande, klagande, anklagare, åklagare.

Klägeréi, -en, f. klagan, jämmer.

klägerisch, a. käreande-, käreandens.

kläglich, a. 1. klagande; jämlrande. 2. beklaglig, beklagansvärd. 3. jämmerlig, usel.

kläglichkeit, 0, f. beklagansvärdt, jämmerligt tillstånd.

klamm, a. 1. klämmande, trång; beklämd. 2. fuktig, klubbig. 3. valen, stelfrusen. **~e Hände haben**: vara valhämd. 4. knapp.

Klamm[e], -en, f. utång klyfta, skrefva.

klamm'en, -te, ge-t, tr. hopfoga.

Klammer, -n, f. 1. krampa, kramla, klofve, klyka. 2. [*Runde*] **~ parentes**, [*eckige*] **~ klammer**. *Ein Wort in ~n setzen*: sätta ett ord inom parentes. **-band**, [-e]s, -er †, n.

⊕ murband. **-beutel**, -s, -, m. väska med klykor i. **-haken**, -s, -, m. ⊕ krampa, kramla.

klammer'n, -te, ge-t, tr. och *sich ~ haka* (sig) fast, *an etw.* (ack. och * dat.): vid ngt.

Klampe, -n, f. ⊕ krampa, klyka, krok; tvärbjälke; † klamp.

Klang, I. [-e]s, -e †, m. klang, ton, ljud. II. se *kling*. **-boden**, -s, -[†], m. resonansbotten.

-farbe, -n, f. klangfärg, timbre. **-holz**, -es, 0, n. trä som duger till resonansbottnar.

-lehre, 0, f. läran om ljudet, akustik. **-los**, a. klanglös, icke ljudande. **-lösigkeit**, 0, f. klanglöshet. **-nachahmend**, a. ljudhärmande, onomatopoetisk. **-reich**, a. klangrik, klingande. **-stufe**, -n, f. mus. intervall. **-voll** = **-reich**. **-welle**, -n, f. ljudvåg. **-wirkung**, -en, f. ljudets verkan. **-wort**, [-e]s, n. 1. plur. -e, klangrikt ord. 2. plur. -er †, ljudhärmande ord.

Klapp, I. [-e]s, -e, m. klapp, slag, smäll. II. interj. klapp!

Klapp[e], -en, f. dim. *Klappchen*, -lein, 1. flugsmälla. Ordsp. *zwei Fliegen mit einer ~ schlagen*. 2. klaff, lucka, ventil, valvel;

(vagns)dörr; byxklaff, ficklock, uppslag. F **bnä. die ~ zumachen**: stänga butiken, upphöra med ngt. **-bettstelle**, -n, f. säng som kan fällas ihop, bättsäng. **-brücke**, -n, f. fällbro, vindbro. **-fenster**, -s, -, n. fönster-ventil, dragruta. **-horn**, [-e]s, -er †, n. mus. horn med klaffar. **-hut**, [-e]s, -e †, m. 1. hatt hvars brätten kunna fällas ned. 2. chapeaubas. **-leiter**, -n, f. steg som kan hopfällas. **-messer**, -s, -, n. fällknif. **-sessel**, -s, -, m. = **-stuhl**. **-sitz**, -es, -e, m. sits som kan fällas upp. **-stiefel**, -s, -, m. kragstöfvel. **-stuhl**, [-e]s, -e †, m. fällstol. **-thür[e]**, -en, f. falldörr. **-tisch**, -es, -e, m. fällbord. **-verdeck**, [-e]s, -e, n. suflett. **en...** ex. **~loch**, [-e]s, -er †, n. klaffhål. **~rock**, [-e]s, -e †, m. rock med uppslag. **~trompete**, -n, f. trumpet med klaffar.

klapp'en, -te, ge-t, I. itr. h. 1. smälla, klappa. 2. passa, passa ihop, i hvertannat, gå ihop.

II. itr. s. och *sich ~*. (*Sich*) *in die Höhe ~ gå upp*, *slä upp*, (*sich*) *nieder ~ falla ned*, (*sich*) *aus einander ~ gå isär*, öppna sig.

III. tr. falla, slå.

Klapper, -n, f. skramla, skallra. **-apfel**, -s, -†, m. kalvilläpple. **-bein**, [-e]s, -e, m. och n. 1. mager person, skelett, benrangel. 2. 0, benrangelns mannen, döden. **-dürr**, a. skintorr så benen skramla mot hvarandra. **-jagd**, -en, f. klappjagt. **-kasten**, -s, -, m. F uselt piano, gammalt klavérskräp. *Auf dem ~ pauken*: hamra, dunka på pianot. **-mann**, [-e]s, *Klapperleute*, m. 1. jaz. drifvare vid klappjagt. 2. pratmakare, skramla. 3. = **-bein**. **-maul**, [-e]s, -er †, n. P 1. babbla, munklavér. 2. pratmakare. **-mühle**, -n, f. 1. barnspr. kvarn. 2. skramlande fogelskrämna, klappande vindflöjel. 3. = **-maul**. **-rose**, -n, f. = *Feldmohn*.

-schlange, -n, f. skallerorm. **-schuld**, -en, f. småskuld. **-stein**, [-e]s, -e, m. örntens, klappersten. **-stiel**, [-e]s, -e, m. skallerskaft. **-storch**, [-e]s, -e †, m. barnspr. stork.

Klapperéi, -en, f. 1. slamrande, skrammel. 2. plotter, skräp. 3. prat, skvallar.

klapperig, a. 1. slamrande, skramlande. 2. ofullständig, bristfällig.

klapp'n, -te, ge-t, I. itr. h. klappa, skallra, skramla, slamra, pladdra, prata. *Mit den Zähnen ~ hacka tänderna*. F **~ gehört zum Handwerk**: man måste prata för saken.

II. tr. *Jmdn wach ~ väcka* ngn med sitt skrammel.

klappig, a. försedd med klaffar, med valvel.

klapprig se *klapperig*.

Klap[ps], I. -es, -e [†], m. dim. *Kläpschen*, -lein, slag, smäck, smäll; munfsk, sittopp, slag på fingrarna. II. interj. smäck!

klap[ps]'en, [-e]s, -te, ge-t, I. itr. h. smäcka, smälla. II. tr. smäcka till, slå till, smälla till.

klar, *klarer* och * *klärer*, *klar[e]st* och * *klä-*

r[e]st, a. klar, tydlig, ren. *Bna. jmdm ~ ein Wein einschenken*: tala rent språk till ngn, säga ngn sina tankar rent ut. *Über etw. ~ werden et. ins ~ e kommen*: komma på det klara med ngt, få ngt klart för sig, *über etw. ~ et. im ~ en sein*: vara på det klara med ngt. *Das ~ e Gegenteil*: raka motsatsen. *der ~ e Unsinn*: rena galenskapen. *Den Boden ~ machen*: rödja marken (borttaga stenar, rötter m. m.). -**äugig**, a. klarögd. -**blickend**, a. klarsynt. -**schrift**, -en, f. dechiffrerad (chiffer)skrift. -**stellung**, -en, f. klargörande.

Klär... Ex. -**kessel**, -s, -, m. -**pfanne**, -n, f. klarpanna.

Klara, -s, -s, f. npr. dim. *Klärchen*, Klara.

Kläre, I. 0, f. klarhet. II. -s, -n, f. F = Klara. **klar**/en, -te, ge-t, tr. † klara, göra klar.

klär/en, -te, ge-t, I. tr. klara, rena, rensa: upplysa. II. *Sich ~ klarna*, blifva klar. ren. *Klärung*, f.

Klärheit, * -en, f. klarhet, renhet, glans, ljus. **klarier**/en, -te, -t, tr. † klarera. **Klarierung**, f. **Klarinette**, -n, f. klarinett.

Klarinetist, -en, -en, m. klarinettblåsare.

Klarissin, -nen, f. klarissinna (nanna af den hel Klaras orden).

klärlich, a. klar, tydlig, bestämd.

Klärsel, -s, -, n. ⊕ klarad sockersirap.

Klasse, -n, f. klass. -n... Ex. ~**büch**, -[e]s, -er †, n. dagbok, anmärkningsbok i en skolklass. ~**eint[h]eilung**, -en, f. klassindelning. ~**geist**, -[e]s, 0, m. partianda. ~**herrschaft**, 0, f. klassvälde. ~**lehrer**, -s, -, m. ~in, -nen, f. klassföreståndare, klassföreståndarinna. ~**lotterie**, -end, f. klasslotteri. ~**steuer**, -n, f. klass-skatt. ~**zimmer**, -s, -, n. klassrum, skolrum.

Klassifikation, -en, f. klassifikation.

klassifizier/en, -te, -t, tr. klassificera. **Klassifizierung**, f.

klassig, a. i sms. -klassig.

Klassiker, -s, -, m. klassiker, klassisk författare **klassisch**, a. klassisk.

Klassizismus, -, 0, m. klassicism.

Klassizität, 0, f. klassicitet.

klatsch, I. *interj.* klatsch. II. -es, -e, m. 1. klatsch, (pisk)smäll. 2. skvaller. -**base**, -n, f. F skvallersyster, sladdertaska. -**blatt**, -[e]s, -er †, n. notistidning, skvallertidning. -**büchse**, -n, f. knallbössa. -**geschichte**, -n, f. skvallerhistoria. -**gesellschaft**, -en, f. skvallerkonselj. -**maul**, -[e]s, -er †, n. P = -base. -**nass**, a. F genomvåt, lungsur. -**nelke**, -n, f. tjärblomster. -**nest**, -[e]s, -er, n. skvallerhåla. -**rose**, -n, f. = *Feldmohn*. -**schwester** = -base. -**stubenneuigkeit**, -en, f. skvallerhistoria. -**sucht**, 0, f. skvallersjuka. -**süchtig**, a. skvallersjuk. -**weib**, -[e]s, -er, n. = -base.

Klatsche, -n, f. 1. flugsmälla. 2. skvallersy-

ster, skvallerjägare, slammertaska, slammerkvarn, skvallerbytta.

klatsch/en, -[e]t, -te, ge-t, I. *itr. h.* 1. klatscha, smälla. 2. plaska. *Der Regen klatscht zu Boden*: regnet forsar ned, *es klatscht*: det skvalregnar. 3. *Mit den Händen et. in die Hände ~ klappa* händerna, applådera. *Jmdm [Beifall] ~ applådera* ngn. 4. F skvallra, prata, sladdra, slamma. *Jmdm einen Prozess an den Hals ~ genom sitt skvaller ådraga* ngn en process. II. tr. 1. se I, 3, 4. 2. slå till. *Eine Fliege [tot] ~ slå ihjäl* en fluga. *Bna. er ist geklatscht*: det är förbi med honom.

Klatscher, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. handklappare. 2. = följ.

Klatscher, -s, -, m. ~in, -nen, f. = *Klatsche* 2. **Klatscheréi**, **Klatscheréi**, -en, f. skvaller, pladder, förtal, bakdanteri.

klatschhaft, a. skvalleraktigt, pladderaktigt, pratsjuk.

Klatschhaftigkeit, 0, f. skvalleraktighet, skvallersjuka, pladderaktighet.

klatschig, **klatsch**[h]ümlich = *klatschhaft*.

Klatte, -n, f. 1. hårtofs, tofva. 2. uselhet.

klau/en, -te, ge-t, tr. och *itr. h.* plocka, plocka ut, skala, taga ut; noga, spetsfundigt öfvervaga, utfundera.

Klauber, -s, -, m. ~in, -nen, f. en som plockar m. m. se föreg; hårklyfvare.

Klauberéi, -en, f. 1. plockande, skalling, sortering. 2. hårklyfveri, spetsfundighet.

Klaue, -n, f. dim. *Kläuchen*, -lein, 1. klo, tass, ram, klöf, fot. *Bna. jmdn in seine ~n bekommen*; F *eine schlechte ~ haben*: hafva en dålig handstil, skrifva kråkfötter. 2. ⊕ klufven hammarnacke, köfot 0, m. -n... Ex. ~**fett**, -[e]s, 0, n. klöffett. ~**geld**, -[e]s, -er, n. = *steuer*. ~**hammer**, -s, -†, m. ⊕ hammare med klufven nacke. ~**los**, a. utan klor. ~**mann**, -[e]s, -er †, m. 1. man med klor, djöfvel. 2. ägare af klöfdjur, se ~*vieh*. ~**seuche**, 0, f. veter. klöfsjuka. ~**steuer**, -n, f. boskapspengar, boskapskatt. ~**vieh**, -[e]s, 0, n. tama klöfdjur, i sht får och getter. ~**wild**, -[e]s, 0, n. vildd klöfdjur.

klau/en, -te, ge-t, tr. 1. rifva, gripa, hugga, krafsa med klor, spänna klorna i. 2. *Geklaut* = följ.

klauig, a. försedd med klor el. klöfvar; i sht i sms. t. ex. *rot~* med röda klor.

Klaus, -ens el. -', -e, m. npr. dim. *Kläuschen*, -lein, Klas.

Klause, -n, f. dim. *Kläuschen*, -lein, 1. (bärgs-) klyfta. 2. damlucka, sluss. 3. cell, eremit-hydd, hydda. -n... Ex. ~**bewohner** = *Klausner*.

Klausel, -n, f. klansul, förbehåll.

Klausner, -s, -, m. eremit.

Klausúr, -en, f. 1. afskildhet, ensamhet. 2. *Sich die ~ auflegen*: afgifva löfte att ej

lemna klostret. **3.** bokspänna. **-arbeit**, -en, *f.* arbete, (examens)skrifning i afstängdt rum.

Klaviatür, -en, *f.* klaviatur.

Klavér, -[e]s, -e, *n.* **1.** klavér. **2.** piano. **-auszug**, -[e]s, -e †, *m.* mus. klavérutdrag. **-begleitung**, *0, f.* klavér- *et.* pianoackompanjemang. **-lehrer**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* musiklärare, -lärarinna (som undervisar i pianospel). **-leuchter**, -s, -, *m.* pianoljusstake. **-schlüssel**, -s, -, *m.* stämnyckel. **-schule**, -n, *f.* piano-skola. **-spieler**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* pianospelare, pianist.

Klibdrb., förkortn. = *Kablederband*: kalfskinnsband.

Klebe... Ex. **-kraut**, -[e]s, -er †, *n.* bot. snärjgräs (Galium Aparine). **-mittel**, -s, -, *n.* limmigtt ämne, limsort, lim, klist. **-nelke**, -n, *f.* tjärblomster. **-stoff**, -[e]s, -e, *m.* limmigtt, klibbigtt ämne. **-tafel**[e]t, -[e]s, -e, *m.* muschplåster.

kleb|len, -te, *ge-t*, **I.** *itr.* *h.* klibba, klibba vid, fastna, sitta fast, hänga fast. **II.** *tr.* klibba, klistra, limma fast, fästa.

Kleber, -s, -, *m.* **1.** en som klistrar, limmar. **2.** växtlim. **3.** = *Kleiber*. **-haltig**, *a.* limhaltig, klibbig. **-leim**, -[e]s, -e, *m.* växtlim.

kleb[e]richt, **kleb[e]rig**, *a.* klibbig.

Klebrigkeit, *0, f.* klibbighet.

kleck, **I.** = *klack*. **II.** -[e]s, -e, *m.* = *Klecks*.

kleck|len, -te, *ge-t*, **I.** = *klecksen*. **II.** *itr.* *h.* förslå, räcka till.

Klecker = *Klecks*. **-hans**, -ens, -e †], *m.* **-kätchen**, -s, -, *n.* **-liese**, -ns, -n, *f.* **F** smutsig, osnygg person, gris, lortlolla.

klecker|n, -te, *ge-t*, **F I.** *itr.* *h.* och *tr.* spilla, spilla ned, smutsa ned. **II.** *Sich voll* ~ spilla, söla ned sig.

Klecks, -es, -e, *m.* (bläck)plump, fläck, klick. **klecks|en**, -[e]s]t, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* plump, sudd, kludda.

Kleckser, -s, -, *m.* en som plumpar, klottrare, klåpare, suddare, plankstrykare.

Kleckserei, -en, *f.* plumpande, sudd, kludderi.

klecksig, *a.* full af plumpar, suddig.

Klee, -[e]s, -e, *m.* klöfver. **-acker**, -s, -†, *m.* klöfveråker. **-bau**, -[e]s, *0, m.* klöfverodling. **-blatt**, -[e]s, -er †, *n.* klöfverblad. **-bogen**, -s, -, *m.* ☉ klöfverbladsbåge. **-weide**, -n, *f.* klöfverbete.

Klei, **I.** -[e]s, *0, m.* fet, styf lerjord; dy, gyttja. **II.** -en, *f.* = *Klei* 1, 2. **-boden**, -s, *0, m.* styf, lerhaltig jordom. **-erde**, *0, f.* = *Klei* 1.

kleib|len, -te, *ge-t*, *tr.* **1.** hopklistra, klena. **2.** ☉ uppföra af ler och hackelse.

Kleiber, -s, -, *m.* **1.** ☉ murare som murar med ler och hackelse; fuskare. **2.** zool. nötväcka (Sitta). **-werk**, -[e]s, *0, n.* mur af ler och hackelse.

Kleid, -[e]s, -er, *n.* drägt, klädnad, klädning,

kläder, beklädnad. *Jmd zu ~e et. ans ~ wollen*: vilja åt ngn. **-aufschürzer**, -s, -, *m.* klädningsupphållare. **-besatz**, -es, -e †, *m.* klädningsgarnering. **-er...** Ex. **-aufwand**, -[e]s, *0, m.* lyx i kläder. **-hürste**, -n, *f.* klädesborste. **~geschäft**, -[e]s, -e, *n.* skrädderiaf-fär, beklädnadsmagasin. **-haken**, -s, -, *m.* krok att hänga kläder på, klädhängare. **~halter** = *-aufschürzer*. **~handel**, -s, *0, m.* = *~geschäft*. **~händler**, -s, -, *m.* person som driver handel med beklädnadsartiklar, skräddare, klädmäklare. **~kammer**, -n, *f.* garderob, klädkammare. **~kasten**, **~koffer**, -s, -, *m.* klädkista. **~macher**, -s, -, *m.* skräddare. **~macherin**, -nen, *f.* klädsömmerska. **~motte**, -n, *f.* klädmal. **~narr**, -en, -en, *m.* modenarr. **~narrin**, -nen, *f.* modedocka. **~ordnung**, -en, *f.* klädordning. **~pracht**, *0, f.* prakt, lyx i kläder. **~rechen**, **~riegel**, -s, -, *m.* klädhängare. **~schnitt**, -[e]s, -e, *m.* snitt på kläder. **~schoner**, -s, -, *m.* kautsjuk-skoning till skydd mot väta. **~schrank**, -[e]s, -e †, *m.* **~spind**, -[e]s, -e, *m.* och *n.* klädskap. **~ständer**, -s, -, *m.* stående klädhängare. **~stoff**, -[e]s, -e, *m.* tyg till kläder. **~tracht**, -en, *f.* klädedrägt, klädsel. **~trödler**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* klädmäklare, klädmäklerska.

kleid|len, -ete, *ge-et*, **I.** *tr.* och *sich* ~ bekläda, kläda (sig), kläda på (sig); *ärv. bild.*, *t. ex. in Worte* ~ kläda i ord. **II.** *tr.* och *itr.* *h.* kläda, passa.

kleidsam, *a.* klädande, klädsam.

Kleidsamkeit, *0, f.* klädsamhet.

Kleidung, -en, *f.* klädning, drägt, klädnad, klädsel. *Gut in ~ gehen*: taga sig bra ut i klädning, i kostym. **-s...** Ex. **-stück**, -[e]s, -e, *n.* klädesplagg, klädespersedel.

Klele, -n, *f.* **1.** kli. **2.** hudfjäll. **3.** = *Klei* 1. **-n...** Ex. **~bier**, -[e]s, -e, *n.* dricka bryggt på kli. **~brot**, -[e]s, -e, *n.* klibbröd. **~trank**, -[e]s, -e †, *m.* **~wasser**, -s, *0, n.* klibbandadt vatten, mjöldröck.

1. kleile, *a.* af kli, kli-.

2. kleil|en, -te, *ge-t*, *tr.* **1.** rensa från gyttna. **2.** *Einen Acker* ~ vända upp leran på en åker.

kleilicht, **kleilig**, *a.* **1.** lerhaltig, lerig. **2. a)** kli-artad, **b)** innehållande kli, kli-.

klein, *a.* liten. *~er Finger*: lillfinger, *~e Zehe*: lilltå, *eine ~e Stunde*: en knapp timme, *knappt* en timme. *Ein ~ bisschen et. wenig*: en liten smula. *~ schneiden*, *hakken*: skära, hacka smått, *~ fint*. *~ anfangen*: börja med litet. *~er Druck*: fint tryck. *~es Geld*: småpengar. *Das Wasser wird ~ vattnet sjunker*. *~ an Geist*: inskränkt. *~ achten*: ringakta. *Ich kann es nicht ~ kriegen*: jag kan ej få sönder det, **F** *bnat.* jag förstår mig ej på det. *Sich ~ machen*: ödmjuka sig. *Kurz und ~ schlagen*: slå i stycken, mörbulta. *Der ~e*: den lille, *die*

* akta sms. **F** familjärt. **P** lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

~e: lillan. Von ~ *ab et an et. auf*: allt ifrån barndomen. *Es ist nichts ~es*: det är ingen småsak, *das wäre ihm ein ~es*: det vore en småsak för honom. *Im ~en verkaufen*: sälja i minut. *Um ein ~es dicker*: litet, något tjockare, *um ein ~es zu gross*: något för stor. -ährig, *a.* med små ax. -asien, -s, 0. *n. npr.* Mindre Asien. -bauer, -s et. -n, -n, *m.* bonde med liten gård, plur småbönder. -beerig, *a.* med små bär. -betriebe, -[e]s, 0, *m.* liten rörelse, minuthandel, småhandel. -blumig, -blüt[h]ig, *a.* småblommig. -denkend, *a.* småsint. -fügig, *a.* ringa, obetydlig. -füssig, *a.* som har små fötter. -geist, -[e]s, -er, *m.* liten ande, småsinnad människa. -geisterei, -en, *f.* inskränkt, småsinthet. -geistig, *a.* inskränkt, småsinnad, småaktig. -geld, -[e]s, 0, *n.* småpengar, småmynt. -gewehr, -[e]s, -e, *n.* ✕ eldhandvapen, gevär. -gewehrfuer, -s, 0, *n.* ✕ gevärseld. -gläubig, *a.* klenrogen. -gläubigkeit, 0, *f.* klenrogenhet. -handel, -s, 0, *m.* minuthandel, småhandel. -händler, -s, -, *m.* minuthandlare, småhandlare. -herzig = -mütig. -hirn, -[e]s, 0, *n.* lilla hjärnan. -jährig, *a.* som har små årsringar. -kinderbewehrastalt, -en, *f.* barnkrubba. -kinderschule, -n, *f.* småbarnsskola. -köpfig, *a.* som har litet hufvud, små hufvuden. -körnig, *a.* småkörnig. -kram, -[e]s, 0, *m.* småhandel. -krämer, -s, -, *m.* smakrämare. -laut, *a.* 1. ✕ lägröstad. 2. modfäld, försagd. klenmodig, snopen. -maler, -s, -, *m.* miniatyrmålare. -malerei, -en, *f.* miniatyrmålning. -meister, -s, -, *m.* en som tycker sig vara en mästare, som småaktigt mästare: skolmästare. -meistererei, -en, *f.* småaktigt måstrande, skolmåstrande. -meisterisch, *a.* skolmästerlig, småaktig. -mut[h], -[e]s, 0, *m.* klenmod, försagdhet. -müt[h]ig, *a.* klenmodig, försagd. -müt[h]igkeit, 0, *f.* = -mut. -russe, -n, -n, *m.* lillryss. -russisch, *a.* lillrysk. -russland, -s, 0, *n. npr.* Lillryssland. -schmied, -[e]s, -e, *m.* klensmed. -schmiederei, -en, *f.* klensmide. -sinn, -[e]s, 0, *m.* småsinthet. -staaten, *m. plur.* småstater. -staatler, -s, -, *m.* invånare i en liten stat. -staatlich, *a.* från i, beträffande småstater. -städter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* småstadsbo. -städtisch, *a.* småstadsaktig. -verkauf, -[e]s, 0, *m.* minuthandel. -verkäufer, -s, -, *m.* minuthandlare. -vieh, -[e]s, 0, *n.* småboskap.

Kleine, 0, *f.* litenhet.

Kleinelci, -en, *f.* småaktighet.

Kleiner n, -te, *ge-t*, *tr. ma.* Brücke ~ förkortat bruk.

Kleinheit, -en, *f.* litenhet, obetydlighet.

Kleinigkeit, -en, *f.* småsak, obetydlighet; enskildhet, detalj. -s... *ex. ~geist*, -[e]s, -er, *m.* en som sysslar med, fuster sig vid småsaker, vid lappri, småaktig person, pedant.

~kram, -[e]s, 0, *m.* lappri. ~krämer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* = ~geist. ~krämerei, -en, *f.* småaktighet, pedanteri.

kleinlich, *a.* 1. liten, inskränkt, *t. ex. ~e Zustände*: små förhållanden. 2. småaktig.

Kleinlichkeit, -en, *f.* 1. = *Kleinigkeit*. 2. småaktighet.

Kleinöd, -[e]s, -e et. *Kleinöde* et. *Kleinödien*, *n.* klenod.

Kleister, -s, -, *m.* klist. -aal, -[e]s, -e †, *m.* zool. klisteral (Anguillula glutinis); *biol.* spenslig, skranglig person et. sådant djur. -topf, -[e]s, -e †, *m.* klistermann.

Kleisterei, -en, *f.* klistrande.

kleisterig, *a.* 1. full af klist, klibbig. 2. klistarvad.

kleisterin, -te, *ge-t*, *tr.* klistra.

Klemme, -en, *f.* 1. ⊕ klämma, klofve, skrufstäd, tving, klämskruf, kniptång. 2. klämma, knipa, förlägenhet. -block, -[e]s, -e †, *m.* ⊕ skrufstads-klofve. -schraube, -n, *f.* ⊕ klämskruf.

klemm en, -te, *ge-t*. **I. tr.** 1. klämma, klämma fast, trycka. *biol. geklemmt sein*: vara i knipa, sitta fast. 2. F knipa, tillgripa. **II. Sich ~** 1. klämma sig, trycka sig. 2. komma i olag och därigenom råka i stockning, afstanna. 3. *Sich auf etw. (ack.)* ~ irrigt sträffa, fika efter ngt, envisas med ngt.

Klemmer, -s, -, *m.* 1. = *Klemme* 1. 2. = *Kneifer* 2. 3. ~n som kniper ngt, snattare.

Klempner, -s, -, *m.* bleckslagare. -wa[aj]re, -n, *f.* bleckvara, blecksak.

Klempnerci, -en, *f.* bleckslageri.

klempner n, -te, *ge-t*, *itr. h.* syssla med bleckslageri.

Klepper, -s, -, *m.* snabb häst, ridhäst, klippare; hästkrake, hästkreuter, skinkmärr.

klerikal, *a.* klerikal, prästerlig, kyrklig.

Kleriker, -s, -, *m.* klerik, präst.

Klerisei, 0, *f.* kleresi, prästerskap.

Klerus, -0, *m.* klerus, prästerskap.

Klette, -n, *f.* kardborre. *biol. [wie] eine ~ sein*: vara efterhängsen. -n... *ex. ~stange*, -n, *f.* limspö, limstång.

klett en, -ete, *ge-et*, *sich ~ hänga* sig fast, vara efterhängsen.

Kletter... *ex. ~eisen*, -s, -, *n.* klätterhake. -fisch, -es, -e, *m.* zool. klätterfisk. -füss, -es, -e †, *m.* zool. klätterfot. -mast, -[e]s, -en, *m.* klätterstång med pris i toppen vid folkfester. -partie, -en, *f.* utflykt, bäringsbestigning, hvarvid man måste klättra. -pflanze, -n, *f.* bot. klängväxt. -stange, -n, *f.* klätterstång. -vogel, -s, -†, *m.* zool. klätterfögel.

Kletterei, -en, *f.* klättring, klättrande.

Kletterer, -s, -, *m.* klättrare.

kletter n, -te, *ge-t*, *itr. h.* och nar ortförändringen framhållas *s.* klättra, klänga (sig).

Klick, -n, *f.* kotteri, klick. -n... *ex. ~wesen*, -s, 0, *n.* ~wirt[h]schaft, -en, *f.* kotterianda.

Klicker, -s, -, *m.* 1. liten kula 2. = *Kleckser*.
klicker | *n* = *kleckern*.
klieblen, *klob* *ei. -te, klöbe* *ei. -ete, gekloben* *ei. -ge-t, -[e]*, *I. tr.* klyfva. *II. itr. s.* och *sich* ~ klyfva sig.
kliebig, *a.* lätt att klyfva.
Klient, -en, -en, *m.* ~in, -nen, *f.* klient.
Klientél, *Klientschaft*, -en, *f.* klientel.
Kliffklaff, -[e]s, -e, *m.* 1. (hund)skall, gläfs. 2. skällande, glafsande hund.
Klima, -s, -ta *ei. -te, n.* klimat. -**wechsel**, -s, -, *m.* ombyte af klimat.
klimatisch, *a.* klimatisk, klimat-.
klimm | *en, klomm* *ei. * -te, klöme* *ei. * -ete, geklommen* *ei. * ge-t, -[e]* = *klettern*.
Klimper... *Ex. -kasten* = *Klapperkasten*. -**klein**, *a.* *F* gruffigt liten. -**lied**, -[e]s, -er, *n.* ungef. slagdänga.
Klimperéi, -en, *f.* binglande, skramlande; klinkande, uselt spel.
Klimperer, -s, -, *m.* *Klimperin*, -nen, *f.* en som klinkar, spelar uselt.
klimper | *n, -te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. bingla, skramla. 2. klinka, spela uselt.
kling, *interj.* kling! ~ling[ling]! ~klang! kling(eli)klang! pling plong! -**beutel**, -s, -, *m.* (kyrk)håf med klocka på. -**gedicht**, -[e]s, -e, *n.* sonett. -**stein**, -[e]s, -e, *m.* klingsten.
Klinga, -n, *f.* klinga. *Eine gute ~ schlagen*: fäktas bra, slåss tappert; *F* äta dugtigt, visa tapperhet i grötfatet. *Jmdn vor die ~ fordern*: utmana ngn till duell. *biad. bei der ~ bleiben*: hålla sig till saken. -*n...* *Ex. ~schmied*, -[e]s, -e, *m.* klingsmed. ~**stock**, -[e]s, -e †, *m.* käpp med en klinga i.
Klingel, -n, *f.* ringklocka, liten klocka, bjällra, pingla. *Die ~ ziehn*: ringa på. -**beutel** = *Klingbeutel*. -**draht**, -[e]s, -e †, *m.* klocksträng af metalltråd. -**schnur**, -e †, *f.* klocksträng af snören. -**zug**, -[e]s, -e †, *m.* klocksträng i allmh.
klingel | *n, -te, ge-t, I. itr. h.* klinga, pingla, ringa, ringa på. *II. tr.* *Jmdn wach* ~ väcka ngn med sitt ringande. *III. Sich müde* ~ ringa sig trött.
kling | *en, klang, klänge, geklungen*, -[e], *av. * -te, ge-t, itr. a)* *h.* 1. klinga, *t. ex. gut* ~, *mit ~dem Spiele*; *der Name klingt gut*: namnet har en god klang. 2. *Die Ohren ~ mir*: det ringer, susar för mina öron. 3. låta, förefalla, *t. ex. das klingt sonderbar, wie ein Märchen*. 4. *Mit den Gläsern* ~ skåla, *auf jmds Wohl* ~ dricka ngns skål. *b)* *s.* 5. utbreda sig, tränga, nå, *t. ex. sein Ruf ist bis in ferne Länder geklungen*.
Klinik, -en, *f.* *Klinik* | *um, -um[s]*, -en, *n.* klinik.
klinisch, *a.* klinisk.
Klinke, -n, *f.* (dörr)klinka.
klink | *en, -te, ge-t, itr. h.* *Am Schlosse, an der Thüre, am Drücker* ~ trycka på dörrklinkan.

Klinker, -s, -, *m.* ☉ klinker (hårt bränd tegelsten).
Klinse, **Klinze**, -n, *f.* spricka, remna.
klipp, *I. interj.* ~ *klapp!* klipp, klapp! *II.* *objt. a.* ~ *und klar*: klappadt och klart. -**kram**, -[e]s, 0, *m.* krimskrams, skräp. -**krug**, -[e]s, -e †, *m.* -**schenke**, -n, *f.* liten, usel krog. -**schuld**, -en, *f.* liten skuld, plotterskuld. -**schule**, -n, *f.* småskola. -**schüler**, -s, -, *m.* abecedarie. -**werk**, -[e]s, 0, *n.* lappri, lappverk.
Klipp | *e, -en, f.* klippa. -**fisch**, -es, -e, *m.* klippfisk. -*en...* *Ex. ~bock*, -[e]s, -e †, *m.* stenbock. ~**dachs**, -es, -e †, *m.* zool. klipptax (*Hyrax capensis*). ~**küste**, -n, *f.* klippig kust. ~**reich**, ~**voll**, *a.* klippig. ~**wand**, -e †, *f.* klippvägg.
klipp | *en, -te, ge-t, itr. h.* smälla, klappa, slamra.
Klipper, -s, -, *m.* ⚓ klipperskepp.
klipper | *n* = *klippen*.
klippig, *a.* klippig.
klirr, *interj.* ungef. kling! kras! kratsch! -**sporen**, *m. plur.* klirrande sporrar.
klirr | *en, -te, ge-t, itr. h.* 1. klirra, ljuda, skramla. 2. när ortförändringen framfåles *s.* klirrande röra sig, fara, falla.
Klischée, -s, -s, *n.* boktryck. kliché.
klischier | *en, -te, -t, tr.* boktryck. afklatscha.
klitschig, *a.* degig (om bröd).
Klitter, -s, -, *m.* = *Klecks*. -**schuld** = *Klippschuld*.
klitter | *n, -te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. = *klecksen*. 2. sönderdela, sönderplocka, detaljeradt beskriva.
Kloäk, -[e]s, -e, *m.* och *n.* *Kloäke*, -n, *f.* kloak.
I. Kloben, -s, -, *m.* dim. *Klöbchen, -lein*, 1. klabb, groft vedträ, klots, *av. biad.* 2. ☉ (väg-)klofve; ett slags klofve till fogefångst. 3. ☉ block, talja. 4. äkerbr. knippa, bing. -**deichsel**, -n, *f.* (vagns)gaffel. -**flaschenzug**, -[e]s, -e †, *m.* ☉ talja. -**holz**, -es, -er †, *n.* = *Kloben* 1.
2. klob | *en, -te, ge-t, tr.* 1. klyfva. 2. slå med en träklot.
klobig, *a.* grof, klumpig.
Klopf... *Ex. -fechten*, (brucl. blott i int.) *itr.* fäktas med mycket väsan, väsnas, göra väsan af sig, uppträda utmanande, söka gräl. -**fechter**, -s, -, *m.* slagskämpe, skrodör, grälmakare. -**fechtere**, -en, *f.* slagsmåll, skroderande, gräl. -**geist**, -[e]s, -er, *m.* klappande. -**hammer**, -s, -†, *m.* portklapp. -**hengst**, -[e]s, -e, *m.* klapphingst. -**holz**, -es, -er †, *n.* 1. klappträ. 2. boktryck. klappholts. -**jagd**, -en, *f.* -**jagen**, -s, 0, *n.* jag. klappjagt.
Klopf *se* *Kluppe*. **Klöpfel** *se* *Klöppel*.
klöpfel | *n, -te, ge-t, itr. h.* och *tr.* klappa lätt.
klöpfen, -te, *ge-t, itr. h.* och *tr.* klappa, knacka, slå, piska, bulta, bulta på. *Opern. es klopf* [an die Thür]: det knackar (på dörren). *F. biad. Geld auf den Schwanz* ~ förskingra, undansnilla pengar.

* äkta sm. *F* familjärt. *P* lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Klopfers, -s, -, *m.* 1. ~ln, -nen, *f.* en som klappar, slår, bultar. 2. klappträ; portklapp.

Klöppel, -s, -, *m.* 1. klappträ. 2. kläpp. 3. påk. 4. knyppelpinne. -*arbeit*, -en, *f.* 1. 0, knyppling. 2. knypplad spets. -*arbeiter* = *Klöppler*. -*brief*, -[e]s, -e, *m.* knyppelmönster. -*garn*, -[e]s, -e, *n.* knyppelgarn. -*kissen*, -s, -, *n.* knyppeldyna. -*zwirn*, -[e]s, 0, *m.* knyppeltråd.

Klöppel n, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* 1. *Einen Hund* ~ hänga en påk på en hund. 2. knyppla.

Klöppler, -s, -, *m.* ~ln, -nen, *f.* knypplare, knypplerska.

Klops, -[e]s, -[e], *m.* bultad el. hackad kött-rätt. bifstek, köttbulle, frikadell.

Klosétt, -[e]s, -e el. -s, *n.* 1. kabinet, kamare. 2. klosétt.

Klöss, -es, -e †, *m.* 1. koka, klimp. 2. kokk. köttbulle, potatisbulle, kroppkaka.

Kloster, -s, -†, *n.* kloster. -*brauch*, -[e]s, -e †, *m.* klosterbruk. -*bruder*, -s, -†, *m.* klosterbroder, munk. -*frau*, -en, *f.* nunna. -*fräulein*, -s, -, *n.* stiftsfröken. -*gang*, -[e]s, -e †, *m.* klostergång, korsgång. -*geistliche(r)*, (adj. böj. *m.* munk. -*gelübde*, -s, -, *n.* klosterlöfte. -*gewölbe*, -s, -, *n.* klostervalf. -*gut*, -[e]s, -er †, *n.* klostergods. -*leben*, -s, 0, *n.* klosterlif. -*leute*, *plur.* klosterfolk. -*schwester*, -n, *f.* nunna. -*zelle*, -n, *f.* klostercell. -*zucht*, 0, *f.* klosterdisciplin. -*zwinger*, -s, -, *m.* inre klostergård.

Klösteréi, -en, *f.* klosterlif, klostersed.

klösterlich, a. klosterlig.

Klösterlichkeit, 0, *f.* klosterligt sätt, utseende, lif.

Klotz, -es, -e †, *m.* klots, kubb, klump. -*beute*, -n, *f.* bikupa af en ihållig stock. -*kopf*, -[e]s, -e †, *m.* dumhufvud, träskalle. -*köptig*, *a.* inskränkt, korkad.

klotz en, -[e]s, -te, *ge-t*, *I.* *itr.* *h.* 1. glo, stirra. 2. uppfordra sig klumpigt, vara plump.

II. *tr.* F betala, punga ut.

klotzig, *a.* grof, plump, oberstad, rå.

Klub[b], -s, -s, *m.* klubb. -*hütte*, -n, *f.* af alpklubben uppförd hydda. -*lokal*, -[e]s, -e, *n.* klubblokal.

Klubbbist, -en, -en, *m.* medlem af en klubb.

Kluft, -e †, *f.* 1. klyfta, remna, svalg. 2. ⊕ tång. -*holz*, -es, 0, *n.* groft klufven ved.

klüft en, -ete, *ge-et*, *tr.* klyfva.

klüftig, *a.* full af klyftor, sprickig.

klug, *kluger*, *klügst*, *a.* klok. *Aus etw. ~ werden*: blifva klok på ngt. ordspr. *durch Schaden wird man ~* af skadan blir man vis. *Iron.* *Sie reden sehr ~* det går väl an för er att prata. -*schnacker*, *F.* -*schwätzer*, -*sprecher*, -s, -, *m.* en som pratar snusfornuftigt, tycker sig tala klokt, pratmakare.

Klügelei, -en, *f.* hårklyfveri, spetsfundighet; snusfornuftighet.

klügel *ln*, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* komma med hårklyfverier, spetsfundigheter, vara spetsfundig. **Klügheit**, -en, *f.* klokhet. -*s...* *Ex.* ~ *dünkel*, -s, 0, *m.* stolthet öfver inbillad klokhet. ~ *regel*, -n, *f.* klokhetsregel.

Klügler, -s, -, *m.* = *Klügling*.

klüglich, *adv.* klokt, förståndigt.

Klügling, -[e]s, -e, *m.* en som tycker sig vara klok, snusfornuftig person.

Klump, -[e]s, -e †. **Klumpe**, -n, -n, **Klumpen**, -s, -, *m.* dim. *Klumpchen*, -*lein*, klump, klimp, tacka, hög. **Klump...** *Ex.* -*fisch*, -es, -e, *m.* zool. klumpfisk. -*füss*, -es, -e †, *m.* klumpfot. -*füssig*, *a.* klumpfotad. -*füssigkeit*, 0, *f.* egenskap af klumpfot. -*en...* *Ex.* ~ *gold*, -[e]s, 0, *n.* guld i tackor. ~ *weise*, *adv.* klumpvis.

klumperig, *a.* klimpig.

klumper n, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* och *sich* ~ klimpa sig.

klumpicht, **klumpig**, *a.* som bildar, innehåller klumpar.

Klunker, -s, -, *m.* -n, *f.* ngt som dinglar ss. vippa, tofs; berlock; smutsklump i ull, på kläder *m.* *m.*

klunkerig, *a.* full af smutsklumpar, smutsig.

klunker *ln*, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* dingla.

Klunse = *Klinse*.

Kluppe, -n, *f.* dim. *Kluppchen*, -*lein*, 1. klämma, tång. *Bna.* *Jmdn in der ~ haben*: hafva ngn i sitt våld. 2. knippa, bundt, hög.

klupp *en*, -te, *ge-t*, *tr.* 1. knipa om, klämma fast. 2. binda i knippa.

Kluppert, -[e]s, -e, *m.* = *Kluppe* 2.

Klüse, -n, *f.* † klyfs.

Klüver, -s, -, *m.* † klyfvarer. -*baum*, -[e]s, -e †, *m.* † klyfvarbom.

Klystier, -[e]s, -e, *n.* klystir, lavemang.

klystier *en*, -te, -t, *tr.* *Jmdn* ~ sätta lavemang på ngn.

Km., **km.**, förkortn. = *Kilometer*.

knabber *ln*, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* och *tr.* knapra, *etw.* el. *an etw.* (dat.): på ngt.

Knabe, -n, -n, *m.* dim. *Knäbchen*, -*lein*, gosse, pojke. -*n...* *Ex.* ~ *alter*, -s, 0, *n.* gossålder, gossår. ~ *kraut*, -[e]s, -er †, *n.* nyckelblomster (Orchis). ~ *mässig* = *knabenhaft*. ~ *schänder*, -s, -, *m.* drängaskändare, sodomit. ~ *schule*, -n, *f.* gosskola. ~ *streich*, -[e]s, -e, *m.* pojkestreck. ~ *zeit*, 0, *f.* gossår.

knabenhaft, *a.* gosslik, barnslig; pojaktig.

Knabenhaftigkeit, 0, *f.* gosslikt sätt el. utseende, barnslighet; pojaktighet.

Knabenheit, **Knabenschaft**, -en, *f.* **Knabent[h]üm**, -[e]s, 0, *n.* 1. egenskap af gosse; gossår. 2. skara gossar, samtliga gossar.

knack, *I.* *interj.* knock! **II.** -[e]s, -e, *m.* knack, knäpp, spricka, skada. *Einen* ~ *bekommen*: taga skada. -*beere*, -n, *f.* smultron. -*mandel*, -n, *f.* krakmandel. -*stiefel*, -s, -, *m.* F *Alter* ~! gamle buss! -*wurst*, -e †, *f.* ett slags hårdt rökt metvurst.

knack||en, -te, ge-t, I. *itr. h.* knaka, knastra, knacka. II. *tr.* knäcka, knäppa.

Knacker, -s, -, m. 1. = *knack* II. 2. en som knäcker, (nöt)knäppare.

knacker||n, -te, ge-t, *itr. h.* knaka, knastra, spraka.

knacks, I. *interj.* II. -es, -e, m. = *knack*.

Knagge, -n, f. **Knaggen**, -s, -, m. 1. kvist i virke, kvistknöl. 2. träbit fastspikad till stöd för ngt, klots.

Knall, I. -[e]s, -e [†], m. *knall*, smäll. ~ *und Fall*. II. *interj.* *knall!* *paff!* *klatsch!* -*bonbon*, -s, -s, m. och n. smällkaramell. -*büchse*, -n, f. knallbössa, fläderbössa. -*effekt*, -[e]s, -e, m. knalleffekt. -*erbse*, -n, f. knallärta (små vanl. med knallsifver fyllda kulor, som explodera, när de kastas på marken). -*gas*, -es, -e, m. knallgas. -*glas*, -es, -er †, n. springglas, bologneserflaska. -*rot[h]*, a. F högröd, glödande. -*schote*, -n, f. F örfl.

Knalle, -n, f. 1. pappersblåsa, nppbläst papperspåse som smäller, när man trycker sönder den. 2. (pisk)smäll (medersta delen af snärten).

knall||en, -te, ge-t, I. *itr.* 1. h. knalla, smälla, klatscha. *Operas es knalle*: en (åsk)knall hördes. 2. s. explodera. II. *tr.* F *Jmdn ein Pistol vor den Kopf* ~ jaga en pistolkula genom hufvudet på ngn. *Jmdn die Peitsche um die Ohren* ~ smälla med piskan omkring öronen på ngn. *Etw. in die Luft* ~ spränga ngt i luften. *Jmdn* ~ skjuta ngn.

knaller||n, -te, ge-t, *itr. h.* knalla, smattra.

knapp, a. 1. om knäpp: åtsittande, trång, snäf. 2. *ves Betragen*: städadt nppförande. *~er Stil*: koncis stil. 3. knapp, t. ex. *jmdn* ~ *halten*, *sein* ~ *es Auskommen haben*, *mit* ~ *er Not*; *das Geld ist ihm* ~ han har ondt om pengar; *die Zeiten sind* ~ tiderna äro dåliga. 4. ss. adv. a) *uid.* strax, knappt, b) *rom.* nära. -*sack*, -[e]s, -e †, m. ränsel.

Knappe, -n, -n, m. 1. knape, väpnare. 2. gesäll i vissa yrken, mjölnardräng, grufarbetare.

knapp||en, -te, ge-t, *itr. h.* och *tr.* 1. knäppa, smälla. 2. knapra. 3. afknappa, snålas; afbryta, afknäpa. 4. snappa.

knappenhaft, a. som en a) väpnare, b) gesäll, dräng.

Knapperéi, -en, f. snålhet, gnideri.

knapper||n = *knabbern*.

Knappheit, 0, f. knapphet m. m. se *knapp*.

Knappschaft, -en, f. 1. 0, egenskap af väpnare m. m. se *Knappe*, väpnarkall. 2. skara väpnare; förening, korporation af gesäller, af grufarbetare.

knaps, *interj.* vips! kratsch!

knaps||en, -[e]t, -te, ge-t, F = *knappen* 3.

knarr, *interj.* härmande knarrning, knarr!

Knarre, -n, f. redskap, leksak att knarra med, brandvaktsskrämla.

knarr||en, -te, ge-t, *itr. h.* knarra, knarka, knäppa, knastra, gnissla.

Knarror, -s, -, m. knarrande person el. djur, kornknarr.

knarrhaft, *knarrig*, a. knarrande.

Knäst, -[e]s, -e, m. 1. kvist i virke, kvistknöl; hvirvel i håret. 2. F *alter* ~ [er]: gammal tvärvigg, *reicher* ~ rik knös.

Knaster, -s, -, m. 1. knaster. 2. F *alter* ~ se *Knast* 2, *str.* gammal lunta. -*bärt*, -[e]s, -e †, m. F *alter* ~ gammal brumbjörn.

knaster||n, -te, ge-t, *itr. h.* 1. knastra, spraka. 2. lukta knaster.

knast[r]ig, a. kvistig.

knatter||n, -te, ge-t, *itr. h.* smattra, spraka.

Knauel, **Knäuel**, -s, -, m. och n. 1. nystan; bild. klunga, skock, oredig massa, virrvarr. 2. bot. knavel (Scleranthus). -*gras*, -es, -er †, n. bot. hundaxing (Dactylis glomerata). -*wickeln*, -s, 0, n. nystning.

knauel||n, **knäuel**||n, -te, ge-t, I. *tr.* nysta, göra nystan, bällar, klot af. II. *Sich* ~ bälla sig, bilda nystan, klot.

Knauf, -[e]s, -e †, m. 1. knapp; fäste, handtag. 2. byggn. kapitäl.

Knäul, **Knäul**, -[e]s, -e, m. och n. dim. *Knäulchen*, se *Knäuel*.

knauig, **knäuig**, a. som ett nystan, klotformig, rund.

knaupel||n, F = *knabbern*.

Knäuser, -s, -, m. *in*, -*nen*, f. knusslare, smulgråt, snålvalg.

Knäuseréi, -en, f. knussel, snålhet, gnideri.

knäuserig, **knäuserisch**, a. knusslig, snål, sniken.

knäuser||n, -te, ge-t, *itr. h.* 1. knussla, vara snål, sniken. 2. = *knabbern*.

Knäutsch, -es, -e [†], m. skrynkla, hopkramadt, skrynklat ställe, ngt hopskrynklat, sudd.

knäutsch||en, -[e]t, -te, ge-t, *tr.* skrynkla, hopkrama.

knäutschig, a. skrynklig.

Knebel, -s, -, m. dim. *Knebelchen*, *Knebelein*, 1. kvist, sättkvist. 2. knölpåk, påk; bild. tölp, grobian. 3. kaffe. 4. tvärregel (T-formigt järn på kedjor). 5. mustasch. 6. knoge. -*bärt*, -[e]s, -e †, m. mustasch(er). -*bärtig*, a. mustaschpydd. -*holz*, -es, -er †, n. kaffe, packkäpp.

knebel||n, -te, ge-t, *tr.* 1. draga åt med kaffe, med packkäpp. 2. *Jmdn* ~ lägga kaffe i munnen på ngn.

Knecht, -[e]s, -e, m. 1. tjänare, slaf, i sht bild. t. ex. ~ *Gottes*, ~ *der Sünde*. 2. a) knape, b) soldat, c) bödel, d) gesäll. 3. dräng. *bild. stumme* ~ *se*: småbord att sätta ifrån sig saker på; *str. faul* 4. -[e]s... Ex. ~*arbeit*, -en, f. tjänarens arbete, dränggöra. ~*dienst*, -[e]s, -e, m. drängtjänst. ~*gestalt*, -en, f. en tjänarens gestalt, skepad. ~*sinn*, -[e]s, 0, m. slafviskt, krypande sinne, kryperi.

Knechteléi, -en, f. slaveri, kryperi.

knecht||en, -ete, ge-et, I. *itr. h.* *Jmdn* ~ tjäna

ngn, vara ngn's tjänare. **II. tr.** göra till sin(a) tjänare, underkufva.

Knechterei = *Knechtelei*.

Knechtisch, *a.* slafvis, krypande.

Knechtschaft, *-en, f.* tjänarens ställning, tjänst, slafveri.

Knechtung, *0, f.* 1. underkufvande. 2. slafveri.

Knäif, *-[e]s, -e, m.* (skomakar- och trädgårds-)knif.

Knäif... *itr. knäifen.* **Ex.** *-kuss, -es, -e †, m.* *Jndm einen ~ geben:* nypa ngn i kindbenet. *-mal, -[e]s, -e et. -er †, n.* märke efter nypning. *-zange, -n, f.* tång, kniptång.

knäif|en, *knäiff, knäiffe, geknäiffen, -[e].* *av. * -te, ge-t, tr. 1.* nypa, klämma, knipa. 2. *Geknäiffen* (om ögonen): plirande.

Knäifer, *-s, -, m.* 1. *~in, -nen, f.* en som nyper. 2. lornjett, piucenez.

Knäip *se Knäif.*

Knäip... *itr. knäipen.* **Ex.** *-abend, -[e]s, -e, m.* till dryckeslag bestämd kväll, sumpafton. *-bruder, -s, -†, m.* dryckesbroder, supbroder. *-genie, -s, -s, n.* dryckeskämpe. *-lied, -[e]s, -er, n.* dryckesvisa, dryckessång. *-name[n], -ns, -n, m.* namn som bäres i dryckeslag. *-tag, -[e]s, -e, m.* supdag. *-wart, -[e]s, -e, m.* den som har att fylla glaset i ett dryckeslag, passopp, ganymed. *-zange, -n, f.* kniptång.

Knäip|e, *-en, f.* 1. klämma, klofve, tång. 2. krog; studentspr. värdshus, ölstuga, krog, *av. studentrum. -wirt[h], -[e]s, -e, m.* värdshusvärd, krogvärd, krögare. *-en...* **Ex.** *~leben, -s, 0, n.* krogflif.

knäip|en, *-te, ge-t, I.* *av. * knäipp, knäippe, ge-knäippen = knäifen 1. II. itr. h.* studentspr. suppa, festa.

Knäiper, *-s, -, m.* F dryckesbroder.

Knäiper|ei, *-en, f.* F supning, dryckeslag.

Knäeller, *-s, -, m.* dålig, illaluktande tobak.

knäeller|n, *-te, ge-t, itr. h.* om tobak: lukta illa.

Knät... **Ex.** *-maschine, -n, f.* knädmaskin. *-trog, -[e]s, -e †, m.* baktråg.

knät|bar, *a.* möjlig att knäda.

knät|en, *-ete, ge-et, tr.* knäda.

Knäter, *-s, -, m.* knädare.

knick, *I. interj.* knäpp! **II.** *-[e]s, -e, m.* 1. spricka i sht i glas. 2. böjning, krökning, knä. 3. a) häck med hopflätade grenar, b) buskskog. *-bein, -[e]s, -e, n.* och *m.* knäsvag, påstående person. *-holz, -es, 0, n.* buskskog.

knick|en, *-te, ge-t, I. itr. h.* 1. knäppa, med en knapp spricka. 2. knäa, vara knäsvag. **II. tr.** spricka, knäcka, bryta, krossa.

Knicker, *-s, -, m.* 1. = *Knauser*. 2. skamts. loppa. 3. fällknif. 4. parasoll att falla ihop.

Knicker|ei, **knickerig** = *Knauser|ei, knauserig.*

knicker|in, *-te, ge-t, itr. h.* 1. knäppa, knastra. 2. = *knausern 1.*

knickig = *knauserig.*

knicks, *I. - knick I. II. -es, -e, m.* 1. = *knick II, 1. 2.* (flick)ningning.

knicks|en, *-[e]s, -te, ge-t, I.* = *knicken II. II. itr. 1. h.* niga, 'stöpa ljus'. 2. *s.* gå nigande, *t. ex. sie knickste von dannen:* hon aflägsnade sig nigande.

Knäe, *-[e]s, -e, n.* knä, *av. †. hind. etw. übers ~ brechen:* hastigt göra ifrån sig, affärda ngt. *-band, -[e]s, -er †, n.* 1. knäband, strumbepand. 2. † järnband på ett knä. *-beuge, -n, -beugung, -biegung, -en, f.* knäböjning. *-fall, -[e]s, -e †, m.* knäfall. *-förmig, a.* knäformig, böjd, krökt. *-galgen, -s, -, m.* enarmad galge. *-gelenk, -[e]s, -e, n.* knäled. *-gicht, 0, f.* knägikt. *-höch, a.* knähöj. *-holz, -es, -er †, n.* krumträ, † knä. *-hose, -n, f.* knäbyxor. *-kehle, -n, f.* knäveck. *-kissen, -polster, -s, -, n.* knädyna. *-riemen, -s, -, m.* † spännrem. *-rohr, -[e]s, -e, n.* -röhre, *-n, f.* † knärör. *-scheibe, -n, f.* knäskål. *-schiene, -n, f.* knäskena på harnesk. *-schnalle, -n, f.* knäspanne. *-strumpf, -[e]s, -e †, m.* långstrumpa. *-stück, -[e]s, -e, n.* mät. och † knästycke. *-stütze, -n, f.* † knä, triangelstöd. *-tief, a.* som räcker till knäna.

knäe|e|n, *-te, ge-t, I. itr. 1. h.* ligga på knä, knäböja. 2. *s.* knäfalla, falla på knä. **II. tr.** och *sich ~. Die Knäe et. sich wund ~ få sår på knäna af knäfall.*

Knäif, *-[e]s, -e, m.* 1. nypning, klämning, nyp. 2. knep, konstgrepp.

Knäife|ei, *-en, f.* användande af knep.

knäif|en, *-te, ge-t, itr. h.* använda knep.

knäiff|en, *-te, ge-t, tr.* nypa i, vecka.

knäiffig, *a.* klipsk, knipslug.

Knäiffigkeit, *-en, f.* knipslighet, knep.

Knäiff|er, *-s, -, m.* en som brukar knep, knipslug person.

knäifflich, *a.* 1. = *knäiffig*. 2. kinkig, benig.

knäip, *I. interj.* knäpp! **II.** *-[e]s, -e, m.* knäpp, smäll i sht med långfingret mot tummen.

knäip|en, *-te, ge-t, itr. h.* knäppa, smälla med fingrarna.

knäips, *I. = knäip 1. II. -es, -e, m.* 1. = *knäip II. 2. = Knäips*. 3. snaps, sup.

knäips|en, *-[e]s, -te, ge-t = knäippen.*

Knäips, *-es, -e, m.* F puttfasker, tummeliten, pyssling.

knäipsig, *a.* F liten, onsenlig.

knäirr|en, *-te, ge-t, itr. h.* gnissla, knaka, knarra, frasa, prassla. *Mit den Zähnen ~ skära tänderna.*

knäirsch|en, *-[e]s, -te, ge-t, I. = knäirren. II. tr. 1.* krossa, söndermala, söndergugga, sönderkrama. 2. *Die Zähne ~ skära tänderna. 3. Etw. ~ säga ngt i det man skär tänderna.*

Knäister... **Ex.** *-gold, -[e]s, 0, n.* glitterguld.

knäister, *a.* sprakande *m. m.* se *løj.*

knäister|n, *-te, ge-t, itr. h.* spraka, knastra, prassla, frasa, knarra, gnissla.

knäistrig *se knäisterig. Knäittel se Knäittel.*

Knäitter, *-s, -, m.* = *Knautsch*, *sms. se Knäister...*

knitterig, *a.* 1. = *knisterig*. 2. skrynklig. 3. lättretlig, snarsticken, knottrig.

knitter||*n*, *-te, ge-t, I.* = *knistern*. II. *tr.* skrynkla, hopkrama. III. *Sich* ~ vara förtörnad, uppretad.

knittrig ^{so} *knitterig*. **knix(en)** ^{so} *knicks(en)*.

Knoblauch, *-[e]s, -e, m.* hvitlök. *-[s]*... Ex. ~**brühe**, *-n, f.* hvitlöksås. ~**geruch**, *-[e]s, 0, m.* hvitlöksluk. ~**schnitte**, *-n, f.* med hvitlök bestriken brödskifva. ~**wurst**, *-e †, f.* hvitlökskorf.

Knöchel, *-s, -, m.* 1. a) fotknöl, b) på ömse sidor utstående ben i handlofven, c) knoge, d) litet ben i allmh. 2. tärning af ben. **-spiel**, *-[e]s, -e, n.* tärningsspel.

knöchel||*n*, *-te, ge-t, itr. h.* spela med tärningar.

Knochen, *-s, -, m.* dim. *Knöchlein, Knöchelchen*, ben i skelettet. **-ärtig**, *a.* benartad. **-asche**, *0, f.* benaska. **-brand**, *-[e]s, 0, m.* med. benbrand, nekros. **-bruch**, *-[e]s, -e †, m.* benbrott. **-dreher**, *-s, -, m.* bensvarfvar. **-dürr**, *a.* skintorr. **-fäule**, *0, f.* fräss, *-es, 0, m.* benröta. **-fuge**, *-n, -fugung, -en, f.* ledfogning. **-gelenk**, *-[e]s, -e, n.* led. **-gerüst**, *-[e]s, -e, n.* benbyggnad, skelett. **-hauer**, *-s, -, m.* slagtare. **-haut**, *-e †, f.* benhinna. **-höhle**, *-n, f.* grop, urhålkning i ett ben. **-lehre**, *0, f.* osteologi. **-leim**, *-[e]s, 0, m.* benlim. **-los**, *a.* benlös. **-mann**, *-[e]s, 0, m.* benrangelsman, döden. **-mark**, *-[e]s, 0, n.* benmärg. **-mehl**, *-[e]s, 0, n.* benmjöl. **-mühle**, *-n, f.* benstamp. **-pflanze**, *-n, f.* benledshåla. **-splitter**, *-s, -, m.* benskärfva.

knochenhaft, *a.* benaktig, benartad.

knöcherricht, *a.* benig, mager.

knöchern, *a.* af ben, ben-.

knochicht, **knochig**, *a.* 1. = *knochenhaft*. 2. som har grofva, starka ben. 3. i sms., t. ex. *fein* ~ som har fina ben.

Knöchler, *-s, 0, m.* = *Knochenmann*.

Knocke, *-n, f.* knippa bäckladt lin.

Knödel, *-s, -, m. -n, f.* 1. = *Kloss* 2. 2. tor-kadt vildpäron.

Knoll, *-[e]s, -en, m.* = *Knollen*.

Knolle, *-n, f.* = *Knollen* 2.

Knollen, *-s, -, m.* dim. *Knöllchen*, 1. knöl, klump, klimp, bit. 2. knöl, utväxt, bula, kula; i sht bot. stjälkknöl, rotknöl; bial. trind, knubbig människa, klots, rofa. **-förmig**, *a.* knölig, knölartad. **-gewächs**, *-es, -e, n.* bot. växt med stjälkknölar, rotfrukt.

knollig, *a.* knölig; klumpig, knubbig.

Knopf, *-[e]s, -e †, m.* 1. knapp. 2. bot. knopp. **-binse**, *-n, f.* bot. knapptag (*Juncus conglomeratus*). **-blume**, *-n, f.* bot. vädd, knopp (*Scabiosa*). **-form**, *-en, f.* knappform. **-förmig**, *a.* knappformig. **-gras**, *-es, 0, n.* bot. knappag (*Schoenus*). **-holz**, *-es, -er †, n.* knappform af trä i överklädda knappar. **-loch**, *-[e]s, -er †, n.* knapphål. **-macher**, *-s, -, m.* knappmakare. **-nadel**, *-n, f.* knappnål.

knöpf||*n*, *-te, ge-t, tr.* knäppa (igen).

Knopper, *-n, f.* galläpple. **-eiche**, *-n, f.* galläppleek. **-wespe**, *-n, f.* gallstekel.

Knorpel, *-s, -, m.* brosk.

knorpelhaft, **knorpelicht**, **knorpelig**, *a.* broskartad.

Knorr, *-en, -en, Knorren, -s, -, m.* dim. *Knörrchen, -lein*, vresig utväxt, knöl, hopgyttring; bial. vresig människa, tvärvrig.

knorricht, **knorrig**, *a.* vresig, knölig.

Knorz, *-es, -e †, m.* dim. *Knörzchen, -lein* = *Knorren*.

Knosp, *-n, f.* dim. *Knöspchen, -lein*, knopp. **-n...** Ex. ~**ähnlich**, ~**ärtig**, *a.* knopplik. ~**bildung**, *0, f.* knoppning; knoppbildning. ~**förmig**, *a.* i form af knoppar. ~**stand**, *-[e]s, 0, m.* knoppar, knoppning, knoppningstid. ~**voll**, *a.* full af knoppar.

knosp||*n*, *-te, ge-t, itr. h.* knoppas; utveckla sig likt knoppar. **Knospung**, *f.*

knospicht, **knospig**, *a.* 1. knopplik. 2. full af knoppar.

Knote, *-n, -n, m.* 1. = 1. *Knoten*. 2. F törakt. benäm. på gesäller, ungef. gesälltölp, lurk.

knotel||*n*, **knötel**||*n*, *-te, ge-t, tr. och itr. h.* göra små knutar, knyta i sht framtimmersarbeten.

1. Knoten, *-s, -, m.* dim. *Knötchen, -lein*, 1. knut; bial. knut, gåta, svårighet; † knop; med. nervknut. 2. knöl; tuberkel. 3. skärningspunkt, föreningspunkt för järnvägar m. m., föreningsstation; bärgknut; knutpunkt. **-holz**, *-es, 0, n.* knöligt, vresigt trä. **-punkt**, *-[e]s, -e, m.* = *Knoten* 3. **-schnur**, *-e †, f.* knutigt snöre et. band, knutigt repgördel. **-schrift**, *-en, f.* knutskrift. **-schürzung**, *-en, f.* teat. knutens fornerande, inveckling, intrig. **-stock**, *-[e]s, -e †, m.* knölpåk. **-strick**, *-[e]s, -e, m.* knutigt rep. **-tau**, *-[e]s, -e, n.* tåg, lina med knutar på.

2. knot||*n*, *-ete, ge-et, tr.* (hop)knuta.

knotenhaft, *a.* lölpaktig, itr. *Knote* 2.

Knotenschaft, *-en, f.* = *Knotentum* 2.

Knotent||*h*||*um*, *-[e]s, 0, n.* str. *Knote* 2. 1. gesällaktigt, tölpaktigt sätt, gesällanda. 2. samtliga gesäller, gesällskara, gesällstånd.

Knöterich, *-[e]s, -e, m.* bot. pilört (*Polygonum*).

knötig, *a.* 1. knutig, knölig, vresig. 2. = *knötenhaft*.

Knötigkeit, *-en, f.* knölighet m. m. se föreg.

Knubben = *Knorren*.

knubber||*n* = *knabbern*.

knubbig, *a.* vresig, knölig, klumpig; F bial. gruffig, ofantlig, t. ex. ~ *viel Geld*.

Knuff, *-[e]s, -e †, m.* knuff.

knuff||*n*, *-te, ge-t, tr.* knuffa.

knüll, *a.* F drucken, full.

knüll||*n*, *-te, ge-t, I.* *itr. h.* F berusa sig. II. *tr.* krama, skrynkla. **Knüllung**, *f.*

knüpf||*n*, *-te, ge-t, I.* *tr.* knyta, t. ex. *einen Knoten, ein Band*, bial. *ein Bündnis*; bial. afv. förknippa, förena. *Enger* et. *fester* ~ knyta hårdare, knyta åt, *aus einander* ~

knyta upp, lösa upp. **II. Sich** ~ **1.** bilda knut, låta knyta sig. **2. Sich an etc.** (ack.) ~ vara förknippad, förenad med, sluta sig till ngt.

Knüppel, -s, -, *m.* påk, (knölig) gren, knölpåk; *wid.* rå, ohyfsad människa. *Ordsp.* *der* ~ *liegt beim Hunde*: man är så illa tvungen, kan ej annat. -**brücke**, -*n*, *f.* -**damm**, -[e]s, -e †, *m.* kafvelbro. -**dick**, *a.* tjock som en knölpåk; *F* *wid.* gruflig, ofantlig. *F* ~ *voll*: a) öfverfull, b) blyxtfull. -**holz**, -*es*, -*er* †, *n.* smalt oklufvet vedträ, *kol.* sådan ved. -**steig**, -[e]s, -*e*, *m.* dålig gångstig. -**vers** se *Knüttelvers*.

knüppelhaff, **knüppelicht**, *a.* knölig, grof, rå, ohyfsad.

knüppeln, -*te*, *ge-t*, *tr.* **1.** = *klöppeln* **1.** **2.** pryglä.

Knuppen = *Knorren*. **Knupper** = *Knopper*. **knupper**'*n* = *Knabbern*.

Knups, -*es*, -*e*, *m.* knuff.

knups'*en*, -[e]s, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* knuffa(s).

Knurps = *Knirps*.

knurps'*en*, -[e]s, -*te*, *ge-t* = *knabbern*.

knurr, *interj.* *harmande* morrande, brummande och kattors spinnande. -**hahn**, -[e]s, -*e* †, *m.* orrtupp.

-**kater**, -*s*, -, *m.* **1.** *tarnspr.* katt. **2.** *F* brumhjärn (vresig person).

knurrien, -*te*, *ge-t*, *itr.* *h.* morra, brumma; om kattor: spinna; kurra; knorra, knota.

knurrig, **knurrisch**, *a.* morrande, brummande; knorrande, knotande.

knusperig, *a.* krasande mellan tänderna.

knusper'*n* = *knabbern*.

Knute, -*n*, *f.* knut(piska).

knut'*en*, -*ete*, *ge-et*, *tr.* straffa med knut.

Knütte, -*n*, *f.* stickning med stickor.

Knüttel = *Knüppel*. -**vers**, -*es*, -*e*, *m.* knüttelvers.

knütt'en, -*ete*, *ge-et*, *tr.* och *itr.* *h.* sticka med stickor.

koax, *interj.* *harmande* grodernas kvakande.

koax'*en*, -[e]s, -*te*, -*t*, *itr.* *h.* kväka.

Kobalt, -[e]s, *0*, *m.* och * *n.* min. kobolt.

Koben, -*s*, -, *m.* **1.** afplankning för husdjur, stia, svinhus, gåshus. **2.** kyffe.

Kober, -*s*, -, *m.* fyrkantig med lock och handtag försedd korg att bära på ryggen, vanl. till förvaring af matvaror. mat(säcks)korg.

Kobold, * **Kobolt**, -[e]s, -*e*, *m.* **1.** kobold. tomte, nisse, i sht gruftomte, bärgsrå. **2.** (-*t*) kullerbytta. ~ *schüssen*: stupa kullerbytta. -**streich**, -[e]s, -*e*, *m.* tomteputs.

Kobólz, *m.* blott i förbitelsen ~ *schüssen* = *tolj*.

kobólz'*en*, -[e]s, -*te*, -*t*, *itr.* *h.* stupa kullerbytta.

Koch, -[e]s, -*e* †, *m.* kock.

Koch... *itr.* *kochen*. *Ex.* -**apfel**, -*s*, -†, *m.* -**birne**, -*n*, *f.* äpple, päron passande till matlagning.

-**buch**, -[e]s, -*er* †, *n.* kokbok. -**herd**, -[e]s, -*e*, *m.* spisel. -**junge**, -*n*, -*n*, *m.* köks-

pojke. -**kelle**, -*n*, *f.* slef. -**kessel**, -*s*, -, *m.* kittel, gryta. -**kunst**, *0*, *f.* kokkonst. -**löffel**, -*s*, -, *m.* slef. -**ofen**, -*s*, -†, *m.* spisel. -**planne**, -*n*, *f.* panna. -**salz**, -*es*, *0*, *n.* koksalt. -**topf**, -[e]s, -*e* †, *m.* gryta. -**zucker**, -*s*, *0*, *m.* socker till matlagning; *farin*.

koch'*en*, -*te*, *ge-t*. **I** *itr.* *h.* och *tr.* koka, laga mat. **II. Sich** ~ kokas, blifva kokt. *Sich mürbe* ~ blifva mör *gam* kokning, genomkokt.

Kocher, -*s*, -, *m.* kokare.

Köcher, -*s*, -, *m.* koger.

Kocherei, **Köchererei**, -*en*, *f.* ständigt el. dålig kokning.

Köchin, -*nen*, *f.* köksa, kokerska.

Kockels... *Ex.* -**körner**, *plur.* kockelkärnor.

Köder, -*s*, -, *m.* (lock)bete, lockmat.

köder'*n*, -*te*, *ge-t*, *tr.* **1.** beta, mata, förse med (lock)bete. **2.** locka medels bete.

kodifizier'*en*, -*te*, -*t*, *tr.* kodifera. **Kodifizierung**, *f.*

Kodille, -*n*, *f.* kodilj.

Kodizill, -[e]s, -*e*, *n.* kodicill, tillägg.

kodizillär'*isch*. *a.* bestämd genom, innehållen i en kodicill.

Kofen se *Köbin*.

Kofént (äfr. *é* -, -[e]s, -*e*, *m.* och *n.* svagöl, dricka.

Koffer, -*s*, -, *m.* dim. *Küffjerchen*, -*lein*, koffert. -**deckel**, -*s*, -, *m.* koffertlock. -**fisch**, -*es*, -*e*, *m.* zool. koffertfisk. -**träger**, -*s*, -, *m.* bärare, stafsbud.

kohärier'*en*, -*te*, -*t*, *itr.* *h.* koharera, hänga tillsammans.

Kohl, -[e]s, -*e*, *m.* **1.** kål. *Bud.* *das ist aufgewürmt* ~ det är en gammal historia, *das macht den* ~ *nicht fett*: det hjälper ej upp saken. **2.** *F* prat, dumbeter, smörja. -**art**, -*en*, *f.* kålart. -**blatt**, -[e]s, -*er* †, *n.* kålblad.

-**distel**, -*n*, *f.* kåltistel (Cnicus oleraceus).

-**garten**, -*s*, -†, *m.* köksträdgård. -**gärtner**, -*s*, -, *m.* trädgårdsmästare som odlar grönsaker. -**kopf**, -[e]s, -*e* †, *m.* kålhufud.

-**markt**, -[e]s, -*e* †, *m.* **1.** trädgårdstorg. **2.** grönsaksmarknad. -**rabi**, -[s], -[s], *m.* kålrabi. -**raupe**, -*n*, *f.* kålmask. -**rübe**, -*n*, *f.* **1.** kålrot. **2.** kålrabi. -**sprosse**, -*n*, *f.* kålspira. -**stengel**, -*s*, -, -**strunk**, -[e]s, -*e* †, *m.* kålstock. -**suppe**, -*n*, *f.* kålsoppa). -**weissling**, -[e]s, -*e*, *m.* kålfjäril.

Kohl *e*, -*en*, *f.* dim. *Köhlichen*. *kol.* -**amsel**, -*n*, *f.* koltrast. -**meise**, -*n*, *f.* talgoxe. -**rabe**, -*n*, -*n*, *m.* korp. -[**rabens**]schwarz, *a.* kolsvart, ramsvart. För öfr. se *tolj*. *sms.* -**en**... *Ex.* -**bauer**, -*s* *el.* -*n*, -*n*, *m.* bonde som kolar. -**becken**, -*s*, -, *n.* kolpanna, fyrfat. ~**brennen**, -*s*, *0*, *n.* kolning. ~**brenner**, -*s*, -, *m.* kolare. ~**dämpfer**, -*s*, -, *m.* kolsläckare. ~**feuer**, -*s*, -, *n.* koleld. ~**gestüb**[h]e, -*s*, *0*, *n.* kolstybb. ~**händler**, -*s*, -, *m.* kolhandlare. ~**holz**, -*es*, *0*, *n.* skog, ved till kolning. ~**meiler**, -*s*, -, *m.* (kol)mila. ~**planne**, -*n*, *f.* = ~**becken**. ~**sauer**,

- a. kolsyrad. ~säure, 0, *f.* kolsyra. ~schau-
fel, -n, *f.* kolskyffel. ~schwelen = ~bren-
nen. ~stätte, -n, *f.* kolbotten. -staub, -[e]s,
0, *m.* koldam. ~stoff, -[e]s, 0, *m.* kol(ämne).
~topf, -[e]s, -e †, *m.* kolpanna, fotvärmare.
~wagen, -s, -[†], *m.* järnv. tender. ~zeche,
-n, *f.* berg. stenkolsgruva.
- kohlen, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. kolas, för-
kolas. 2. kola. 3. rita med sot. 4. F prata
dumheter, sladdra. **Kohlung**, *f.*
- Köhler, -s, -, *m.* kolare. -glaube[n], -ns, 0, *m.*
F blind tro. -hütte, -n, *f.* kolarhydda, kolar-
koja.
- Köhleréi, -en, *f.* 1. kolning. 2. kolaryrke. 3.
ställe där det kolas.
- kohlig, *a.* 1. kolhaltig. 2. dum, innehållslös
- Kohörte, -n, *f.* kohort.
- Koje, -n, *f.* † koj, hytt; koja.
- Kokärde, -n, *f.* kokard.
- Koker, -s, -, *m.* † koger.
- Kokes se Coaks.
- kokött, *a.* kokett.
- Koketterie, 0, *f.* koketteri.
- kokettier|en, -te, -t, *itr. h.* kokettera.
- Kokön se Cocon.
- Kokos... et. * Kokus... Ex. -baum, -[e]s, -e †, *m.* =
-palme. -läufer, -s, -, *m.* gångmatta af kokos-
tågor. -nuss, -e †, *f.* kokosnöt. -öl, -[e]s, 0,
n. kokosolja. -palm, -n, *f.* kokospalm.
- Kolbe, -n, *f.* -n, -n, *m.* Kolben, -s, -, *m.* dlm. *Kölb-
chen*, -lein, 1. kolf, klubba. 2. jsg. nytt annu
mjukt horn hos hjortar. Kolben... Ex. ~ansatz,
-es, -e †, *m.* hjorthornsrot. ~fliege, -n, *f.*
bälgeting. ~hirsch, -es, -e, *m.* jsg. årsgam-
mal hjort. ~schlag, -[e]s, -e †, *m.* kolfslag.
~tragend, *a.* kolfflomstrig. ~verschluss, -es,
-e †, *m.* ✕ kolfslutningssystem.
- kol|ben, -te, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. om majs: gå i ax. 2. om
hjortar: ansätta horn. II. *tr.* ⊕ sätta kolf på.
- kolbig, *a.* 1. kolflik. 2. försedd med kolf(var).
- Kolibri, -[s], -[s], *m.* kolibri.
- Kolik (stev. † -), 0, *f.* kolik.
- Kolk, -[e]s, -e [†], *m.* göl. -rabe, -n, -n, *m.* korp.
- Kollaborator, -s, *Kollaboratören*, *m.* medar-
betare, biträde; hjälplärare.
- Kollaboratür, -en, *f.* hjälplärarplats.
- kollaborier|en, -te, -t, *itr. h.* arbeta tillsammans.
- Kollation, -en, *f.* 1. kalas, sexa, kollation. 2.
kollationering, jämförelse.
- kollationer|en, -te, -t, I. *itr. h.* deltaga i en
kollation. II. *tr.* kollationera, jämföra.
- Kollég, -s, -ien, *n.* 1. kollegium. 2. akademisk
föreläsning. *Öffentliches* ~ offentlig föreläs-
ning, *privates* ~ enskild kollegium; *itr. 1. bele-
gen 3. -ien...* Ex. ~geld, -[e]s, -er, *n.* före-
läsningsavgift, kollegieavgift. ~heft, -[e]s, -e,
n. anteckningsbok vid föreläsning.
- Kolléga, -, 0, *m.* Kollége, -n, -n, *m.* ämbets-
broder.
- kollegial|isch, *a.* 1. ämbetsbroderlig. 2. kol-
legial.
- Kollegialität, 0, *f.* egenskap af ämbetsbroder.
- Kollé|gium, -um[s], -en, *n.* = *Kolleg*.
- Kollektänee[n], plur. samling anmärkningsvärda
ställen ur literaturen, antologi.
- Kollektant, -en, -en, *m.* kollektör.
- Kollékte, -n, *f.* kollekt.
- Kollektéur, -s, -e, *m.* kollektör.
- kollektier|en, -te, -t, I. *tr.* samla. II. *itr. h.*
göra en insamling.
- kollektiv|isch, *a.* kollektiv.
1. Koller, -s, -, *n.* och *m.* 1. kyller. 2. tröja,
jacka. 3. åtsittande skinnbyxor.
2. Koller, -s, 0, *m.* koller.
- Kollerer, -s, -, *m.* kollrig häst et. bild. person.
- Kollerétt, -[e]s, -e, *n.* Kollerétte, -n, *f.* krage,
halskrås, nattkappa.
- kollerig, kollerisch, *a.* kollrig.
- koller|in, -te, *ge-t*, *itr. h.* 1. kackla (om kalkoner);
kuttra. 2. kurra. 3. när ortförändringen framhå-
les *s.*, älv. *tr.* och *sich* ~ rulla. 4. hafva koller.
- Kollétt, I. -[e]s, -e, *n.* ridjacka, tröja. II. *adv.*
F *jmdn* ~ *schleppen*: gripa ngn i kragen
och draga honom med sig.
- Kolli, -s, -, *n.* se *Kollo*.
- kollidier|en, -te, -t, *itr. h.* råka i strid, i kolli-
sion.
- Kollisiön, -en, *f.* kollision, sammanstötning,
förveckling, strid, tvist.
- Koll|o, -os, -i, *n.* och *m.* kolli.
- Kollóquium, -um[s], -en, *n.* samtal, förhör i
samtalsform, tentamen.
- Kölner, I. -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* invånare i
Köln, kölnerbo. II. = *roj*.
- kölnisch, *a.* från, i, rörande Köln, kölner-
~[es] *Wasser*: eaudecologne.
- Kolon, -s, -, *n.* gram. och med. kolon.
- Kolóne, -n, -n, *m.* bonde.
- kolonial, *a.* kolonial-. -system, -[e]s, -e, *n.* ko-
lonialsystem. *wa[a]ren*, plur. kolonialvaror.
- Kolonie, -en, *f.* koloni, nybygge; enstaka gård.
- koloniser|en, -te, -t, *tr.* kolonisera, bebygga,
befolka. *Kolonisierung*, *f.*
- Kolonist, -en, -en, *m.* kolonist, nybyggare.
- Kolonnáde, -n, *f.* kolonnad.
- Kolónne, -n, *f.* kolonn. -n... Ex. ~weise, *adv.*
kolonnvis, i kolonner.
- kolorier|en, -te, -t, *tr.* kolorera, färglägga.
- Kolorit, -[e]s, 0, *n.* kolorit.
- Kolóss, -es et. -en, -e[n], *m.* koloss.
- kolossál, *a.* kolossal.
- Kolportéur, -[e]s, -e, *m.* kolportör, vanl. van-
drande bokmånglare.
- kolportier|en, -te, -t, *tr.* kolportera, kringbära.
1. Kolter, -s, -, *m.* stickadt täcke.
2. Kolter, -s, -, *n.* plogriist.
- Kolúmne, -n, *f.* kolumn. -n... Ex. ~titel, -s, -, *m.*
kolumnitel. ~weise, *a.* kolumnvis, i ko-
lumnner.
- Kombattant, -en, -en, *m.* ✕ stridande.
- Kombinatiön, -en, *f.* kombination, samman-
ställning, förknippning.

- kombinier**[en, -te, -t, tr. kombinera, samman-
ställa, förknippa.
- Komét.** -en, -en, m. komet.
- Komfort.** -[e]s, 0, m. komfort, bekvämlighet.
- komfortäbel,** a. komfortabel, bekväm.
- Komik.** 0, f. komisk konst, det komiska.
- Komiker.** -s, -, m. komiker.
- komisch,** a. komisk, löjlig, rolig, besynnerlig.
- Komitée.** -s, -s, n. komité.
- Komma.** -s, -ta el. -s, n. gram. komma.
- Kommandant.** -en, -en, m. kommandant.
- Kommandantúr.** -en, f. kommandants bostad, ämbetslokal, befattning.
- Kommandéur.** -[e]s, -e, m. 1. ✕ befälhavare, chef, kommandör. 2. (ordens)kommandör.
- kommandier en,** -te, -t, tr. och itr. h. kommandera, befalla, föra befäl (öfver).
- Kommandit[e]** -en, f. handel. 1. filial. 2. atv. -aktiengesellschaft, -en, f. kommandit(aktie)bolag, tyst bolag.
- Kommando.** -[s], -s, n. kommando. -brücke, -n, f. † kommandobrygga. -zulage, -n, f. ✕ lönetillägg för kommandering.
- komm**[en, -(s)t, et. * kömm(s)t, kam. käme, ge-en. -], I. itr. s. komma. ex. 1. absolut. *Er kam wie gerufen*: han kom som efterskickad. *Blut ich sah dich ~ jag såg, hvard du syftade. ~ lassen*: a) låta hämta, skicka efter, t. ex. *den Arzt*, b) låta ske, låta ha sin gång, c) låta gå, t. ex. *dahin dürfen Sie es nicht ~ lassen*: så långt får ni ej låta det gå. 2. med ortbestäm. i aek. el. * gen., t. ex. *sie ~ denselben Weg el. desselben Weges, den Berg herauf*. 3. med persont. dat. *Er soll mir schon ~ han kommer nog till mig. Er kam mir überraschend, ungelegen*: hans ankomst öfverraskade mig, han kom olägligt för mig. *Es ~ mir noch hundert Mark*: jag har ännu innestående, att fordra hundra mark. *Der Gedanke kam mir*: jag kom att tänka på föll på den tanken. *Jmdm grob ~ vara oförsämd mot ngn. So musst du mir nicht ~ så får du ej bära dig åt. 4. med adv. bestäm., t. ex. *hierher, spät, schnell, los ~. Jmdm gleich ~ upphinna, kunna mäta sig med ngn. Zu kurz ~ komma till korta, mit etw. zurecht ~ komma tillrätta med ngt. Wenn es hoch kommt*: på sin höjd. *Wie es gerade kommt*: som det faller sig. *Daher kommt es, dass ... därutaf kommer det sig att ... 5. med part. Singend, gegangen, geritten ~ komma sjungande, gående, ridande. 6. med inf. och zu. Auf etw. zu reden ~ komma att tala om ngt, neben jmdn zu sitzen ~ komma att sitta jämte ngn; etw. kommt einem hoch zu stehen*: ngt blir dyrt för en. kommer att stå en dyrt. 7. opera. komma sig, t. ex. *wie kommt es*: hur kommer det sig. 8. med prep. *An den Fluss ~ komma, hinna fram till floden, ans Land ~ komma i land, an Ort und Stelle ~ komma fram, till må-**
- let; an jmdn ~ tillfalla ngn, nicht an jmdn ~ können*: ej kunna komma åt ngn, *lassen Sie es an sich ~ oroa er ej för det, låt det ha sin gång; an den Galgen ~ blifva hängd; an den Tag ~ komma i dagen, an den rechten Mann ~ komma i rätta händer; ich komme an die Reihe el. die Reihe kommt an mich*: det är min tur; *scharf el. hart an einander ~ drabba hårdt samman; an jmds Stelle ~ efterträda, ersätta ngn. Auf etw. ~ komma att tänka på ngt, dabei komme ich nicht auf meine Kosten*: på det viset får jag ej mina omkostnader betäckta, *auf die Nachwelt ~ komma till efterverlden, auf den Namen ~ komma på, påminna sig namnet, einer (dat.) Sache auf die Spur ~ komma ngt på spåret, underfund med ngt, auf die Welt ~ födas. Friedlich aus einander ~ fredligt skiljas åt, er kommt nie aus dem Hause*: han går aldrig ut, *aus dem Regen in die Traufe ~ komma ur askan i elden. Durch eine Stadt ~ fara igenom, passera en stad. Hinter die Wahrheit ~ komma underfund med sanningen. Es ist mir nicht in den Sinn gekommen*: jag har ej kommit att tänka därpå, *in Gefahr ~ råka i fara, ins Gerede ~ blifva allmänt samtalsämne. Mit der Eisenbahn ~ komma på järnväg, med tåget. Es kommt nichts danach*: det har ingen påföljd. *Um etw ~ blifva af med ngt, ums Leben ~ sätta lifvet till. Jmdm unter die Augen ~ komma inför ngns ögon, unter Leute ~ komma ut, ibland folk. Das kommt vom Blute*: det kommer sig af, beror på blodet, *von seiner Stelle ~ blifva af med sin plats, vom Flecke, von der Stelle ~ komma ur fläcken, von Kräften ~ blifva kraftlös, er kommt mir nicht von der Seite*: han viker ej från min sida. *Vors Gericht ~ komma inför rätta. Zu Atem ~ hämta andan, zum Ziele ~ nå målet, ich bin wohlfeil dazu gekommen*: jag har fått det för godt pris, *wieder zu Kräften ~ återvinna krafter, es ist mir zu Ohren gekommen*: det har nått mina öron, *mit etw. zu Ende ~ få slut på ngt, es kam zu Schlägen*: det blef slagsmål af, *zu Tage ~ ådagaläggas, wie ~ Sie dazu? hvem har gifvit eder rättighet därtill? II tr. studentspr. Jmdm eins ~ dricka ngns skål.*
- Komménde,** -n, f. kyrklig förlänning, gifven åt en lekman, kommanderi, komturi.
- Kommentär,** -s, -s, m. studentspr. studentsed, dryckesregler; bok innehållande dessa.
- Kommentár,** -[e]s, -e, m. kommentar.
- kommentier**[en, -te, -t, tr. kommentera, förklara.
- Kommérs,** -es, -e, m. studentspr. dryckeslag efter bestämda regler. -büch, -[e]s, -er †, n. bok innehållande studentsånger.
- kommers[ch]ier**[en, -te, -t, itr. h. studentspr. festa, supä med lakttagande af bestämda regler.

Kommérz, -es, 0, n. och * m. handel, kommers. **kommerziell**, a. kommersiell, handels-.

Kommérsienrat[h], -[e]s, -e †, m. kommerseråd.

Kommilitóne, -n, -n, m. kamrat.

Kommiss... ✕ Ex. ~anzug, -[e]s, -e †, m. släp-mundering. ~brot, -[e]s, -e, n. kommissbröd. ~hemd, -[e]s, -en, n. soldatskjorta.

Kommissár, Kommissár, -[e]s, -e, m. kommissarie.

Kommission, -en, f. 1. kommission, a) uppdrag. b) komité. ~s... Ex. ~antrag, -[e]s, -e †, m. komitéförslag. ~gebühr, -en, f. kommissionsarvode.

Kommissionár, -[e]s, -e, m. kommissionär.

Kommitté, -en, -en, m. kommittent.

kommitter|en, -te, -t, tr. befullmäktiga.

kommlich, a. bekväm, passande, behaglig.

Kommód, a. bekväm, passlig.

Kommóde, -n, f. byrå (←-).

Kommoditát, -en, f. 1. bekvämlighet. 2. bekvämlighetshus, afträde.

kommún, a. gemensam.

kommunál, a. kommunal. ~steuer, -n, f. kommunalskatt.

Kommúne, -n, f. kommun.

Kommúne, 0, f. (paris)kommunen.

Kommunikánt, -en, -en, m. nattvardsgäst.

Kommunikation, -en, f. kommunikation.

Kommunió, -en, f. communion, nattvardsfirande, nattvardsgång.

Kommunismus, -, 0, m. kommunism.

kommunizier|en, -te, -t, I. tr. 1. meddela. 2. utdela nattvarden åt. II. itr. h. gå till nattvarden.

Komódiánt, -en, -en, m. skådespelare, komediánt.

Komódie, -n, f. komedi, lustspel. -n... Ex. ~schreiber, -s, -, m. lustspelsförfattare. ~spiel, -[e]s, -e, n. komedi.

Kompagnie se *Kompanie*.

Kompagnón, -s, -s, m. kompanjon.

Kompán se *Kumpan*.

Kompanie, -en, f. kompani.

Komparént, -en, -en, m. jur. person som iakttagit inställelse vid medstol.

komparier|en, -te, -t, I. tr. 1. jämföra. 2. gram. komparera. II. itr. h. jur. inställa sig inför rätta. **Komparierung**, f.

Kompass (sültan - t), -es, -e, m. kompass.

Kompéndium, -um[s], -en, n. kompendium.

kompensier|en, -te, -t, tr. afväga mot hvarannat, utjämna, kvitta.

kompetént, I. a. kompetent. II. -en, -en, m. medsökande, medtäflare.

Kompeténz, -en, f. 1. kompetens. 2. inkomst(er). 3. medtäflan, egenskap af medsökande.

Komplément, -[e]s, -e, n. komplement, fyllnad.

komplétt, a. komplett, fullständig.

kompletter|en, -te, -t, tr. komplettera, fullständig. **Kompletterierung**, f.

Kompléx, I. -es, -e, m. komplex, sammanfattning, grupp. II. a. 1. mat. komplex. 2. komplicerad, invecklad.

Kompliment, -[e]s, -e, n. 1. hälsning, bugning, vördnadsbetygelse. *Mein ~ an Ihren Herrn Vater!* framför min vördnad till eder far! 2. komplimang. ~e machen et. F schneiden, reissen, dreheln: säga artigheter. -en... Ex. ~dreheler, ~macher, -s, -, m. frasmakare.

komplimentier|en, -te, -t, komplimentera, a) tr. loforda, b) itr. h. säga artigheter.

komplizier|en, -te, -t, tr. förveckla, inveckla.

Komplótt, -[e]s, -e, n. komplott, samman-svärjning, stämpling. ~e anzetteln et. schmieden = toij.

Komplottier|en, -te, -t, itr. h. stämpla, sam-mangadda sig.

komponier|en, -te, -t, tr. komponera.

Komponist, -en, -en, m. kompositör, tonsättare.

Kompositión, -en, f. komposition.

Kompótt, -[e]s, -e et. -s, n. kompott, salat, sylt.

kompréss, a. sammanträngd, tät.

Kompréssé, -n, f. kompress.

komprimier|en, -te, -t, tr. komprimera, sam-manprässa.

Kompromiss, -es, -e, m. och n. kompromiss, överenskommelse.

kompromittier|en, -te, -t, tr. och sich ~ 1. kompromettera (sig). 2. ingå förlikning.

kondensier|en, -te, -t, tr. kondensera, förtäta. **Kondensierung**, f.

Konditión, -en, f. 1. vilkor. 2. kondition, plats, tjänst i sht ss. handelsbiträde.

konditionier|en, -te, -t, itr. h. 1. konditionera, hafva anställning. 2. *Konditioniert*: be-skaffad.

Konditor, -s, *Konditören*, m. konditor, socker-bagare. -laden, -s, -†, m. = toij.

Konditoréi, -en, f. konditori.

Kondolénz, -en, f. = *Beileid*.

kondolier|en, -te, -t, itr. h. betyga sitt delta-gande, beklaga sorgen.

Kondor, -s, -s et. -e, m. kondor.

Kondúkt, -[e]s, -e, m. följe, i sht likfölje.

Kondukteur, -[e]s, -e, m. konduktör.

Konfékt, -[e]s, -e, n. konfekt.

Konfektión, -en, f. 1. tillverkning i allm. 2. (till-verkning af et. handel med) beklädnadsar-tiklar.

Konferénz, -en, f. konferens, kollegium.

konferier|en, -te, -t, itr. h. konferera, rådplä-ga, rådföra sig.

Konfessión, -en, f. bekännelse. -s... Ex. ~schule, -n, f. skola för lärjungar af en viss bekän-nelse.

konfidentiell, a. förtrolig.

Konfidénz, -en, f. 1. 0, förtrolighet. 2. förtro-ligt meddelande.

Konfirmánd, -en, -en, m. ~in, -nen, f. konfir-mand. -en... Ex. ~unterricht, -[e]s, 0, m. kon-firmationsundervisning, nattvardsläsning.

Konfirmatión, -en, f. konfirmation.

konfirmier|en, -te, -t, tr. konfirmera.

konfiskierbar, *a.* som får konfiskeras.

konfiskier|en, *-te, -t, tr.* konfiskera. Konfiskiering, *f.*

Konflikt, *[-e]s, -e, m.* konflikt, strid.

Konföderation, *-en, f.* konfederation, förbund.

konföderier|en, *-te, -t, sich* ~ ingå förbund.

konform, *a.* likformig, öfverensstämmande.

konfronter|en, *-te, -t, tr.* konfrontera, ställa ansigte mot ansigte. Konfrontering, *f.*

konfús, *a.* konfys, virrig, bortkollrad.

Konfusión, *-en, f.* konfusion, förvirring. *-s...* Ex. ~rat[h], *[-e]s, -e †, m. = roj.*

Konfusionárius, *-us, -en, m.* konfys, virrig person som styr till oreda.

Kongress, *-es, -e, m.* kongress.

kongruént, *a.* kongruent, öfverensstämmande.

kongruier|en, *-te, -t, itr. h.* kongruera, öfverensstämma.

König, *[-e]s, -e, m.* konung. *-reich, [-e]s, -e, n.* konungariket. *-s...* Ex. ~apfel, *-s, -†, m. 1.* renett. 2. ananas. ~blau, *[-e]s, 0, n.* kungsblått.

~burg, *-en, f.* kungaborg. ~freund, *[-e]s, -e, m.* kungavän, rojalist. ~karpfen, *-s, -, m.* spegelkarp. ~kerze, *-n, f.* bot.

kungsljus (Verbascum). ~krone, *-n, f. 1.* kunglig krona, kungakrona. 2. bot. käjsarkrona (*Fritillaria imperialis*). ~lilie = ~kro-

ne 2. ~schiessen, *-s, 0, n.* festlig målskjutning hvarvid segerlönaren kallas skytte. *el. fogelkonung.*

~sitz, *-es, -e, m.* residens. ~strásse, *-n, f.* kungsväg; kungsgata. ~tag, *[-e]s, -e, m.* trettondag. ~tiger, *-s, -, m.* kungstiger. ~wahl, *-en, f.* kungaval. ~wasser, *-s, 0, n.* kungsvatten. ~würde, *-n, f.* kungavärdighet.

Königin, *-nen, f.* drottning.

königisch, *a.* konungsk.

königlich, *a.* konungslig. kunglig.

Königschat, *0, f. = Königtum 1.*

Königt[h]üm, *[-e]s, -er †, n. 1. 0,* egenskap af konung, konungavärdighet. 2. konungadöme.

konisch, *a.* konisk, kägelformig.

Konjektúr, *-en, f.* konjektur, gissning.

konjugier|en, *-te, -t, tr.* konjugera, böja.

Konjunktúr, *-en, f.* konjunktur, omständighet.

Konkláve, *[-s], -n, n.* konklav.

Konkordánz, *-en, f.* konkordans.

Konkordát, *[-e]s, -e, n.* konkordat, fördrag.

konkrét, *a.* konkret.

Konkubine, *-n, f.* konkubin, frilla.

Konkurrént, *-en, -en, m.* konkurrent, medtäflare.

Konkurrénz, *-en, f.* konkurrens, täflan. *-fähig, a.* i stånd att uthärda konkurrens.

konkurrier|en, *-te, -t, itr. h.* konkurrera, täfla.

Konkúrs, *I. -es, -e, m. 1. = Konkurrenz. 2.* konkurs. *II.* predikativt *a.* fallit, bankrutt.

~gläubig(e)r, (adj. böjdn.) *m.* fordringsägare vid konkurs. *-masse, -n, f.* konkursmassa. *-massenverwalter, -s, -, m.* god man vid konkurs.

~ordnung, *-en, f.* konkurslagstiftning.

können, *ich kann, wir* ~, *könne; konnte, könn-*

te; gekonnt och vid infinitiver ~, *tr.* vanl. hjälperb.

1. kunna. *Das kann nicht sein:* det kan ej vara så, det är omöjligt. *Das Gekonnte wieder vergessen:* glömma hvad man en gång kunnat. 2. ellipt. *Wenn ich etw. über dich könnte:* om jag hade någon makt öfver dig. *Was kann ich dazu, dass ...* hvad kan jag göra för att ... *Ich kann nicht[s] dafür:* jag får ej för det, det är ej mitt fel. *Ich kann nicht umhin, etw. zu thun:* jag måste, kan ej underlåta att, känner mig manad att göra ngt. *St. auf* ~, *fort* ~ *m. a.*

Konnéx, *-es, -e, m.* sammanhang, förbindelse, förknippning.

Konnexion, *-en, f. 1. = föreg. 2. plur. ~en:* inflytelsesrika bekantskaper, relationer.

Konnivéz, *-en, f.* öfverseende, efterlätenhet.

konnvier|en, *-te, -t, itr. h.* hafva öfverseende, se genom fingrarne, *mit jmdm:* med ngn.

Konnosémént, *[-e]s, -e, n.* konnosement, fraktsedel.

konsekrier|en, *-te, -t, tr.* helga, (in)viga, egna.

konsequént, *a.* konsekvent, följdriktig.

Konsequénz, *-en, f.* konsekvens, a) 0, följdriktighet, b) slutledning, slutsats.

Konservatió, *0, f. 1.* vidmakthållande. 2. förvarande. *-s...* Ex. ~brille, *-n, f.* konserver (glasögon).

Konsérve, *-n, f. 1.* konserv. 2. ✕ utanverk. 3. † konvoj(skepp).

konservier|en, *-te, -t, tr.* och *sich* ~ bibehålla (sig), vidmakthålla, konservera. Konservierung, *f.*

konsignier|en, *-te, -t, tr.* baddel och ✕ konsignera.

Konstistóri|um, *-um[s], -en, n.* konsistorium.

konskribier|en, *-te, -t, tr.* ✕ utskrifva.

Konskriptiön, *-en, f.* ✕ utskrifning. *-s...* Ex. ~frei, *a.* icke värnpliktigt. ~pflichtig, *a.* värnpliktigt.

Konsóle, *-n, f.* konsol.

Konsonánt, *-en, -en, m.* gram. konsonant, medljud.

Konsonánz, *-en, f.* samklang, konsonans.

Konsörte, *-n, -n, m.* kamrat, stallbroder, plur. *sr. konsorter.*

konspirier|en, *-te, -t, itr. h.* konspirera, stämpla, sammansvärja sig.

Konstábler, *-s, -, m.* konstapel.

konstánt, *a.* konstant, fast, oföränderlig.

konstatier|en, *-te, -t, tr.* konstatera, fastställa, styrka. Konstatierung, *f.*

konsternier|en, *-te, -t, tr.* förvirra, göra förlägen.

konstituier|en, *-te, -t, tr.* och *sich* ~ konstituera (sig).

Konstitution, *-en, f.* konstitution, a) fastställelse, stiftande, b) statsförfattning, c) med., d) kyrkohist.

konstruier|en, *-te, -t, tr.* konstruera.

Konsul, *-s, -n, m.* konsul.

konsultier|en, *-te, -t, tr.* konsultera, rådslå, rådfråga.

Konsúm, *-[e]s, 0, m.* förbrukning, konsumtion.
-verein, *-[e]s, -e, m.* konsumtionsförening.
konsumier|en, *-te, -t, tr.* förbruka.
kontagiös, *a.* smittosam.
Kontakt, *-[e]s, -e, m.* kontakt, beröring.
kontánt, *a. 1.* som kan betala, vederhäftig.
2. kontant. Subst. plur. *~en*: kontanter. **3.**
Mit einander nicht ~ sein: vara osams,
 okontanta.
kontentier|en, *-te, -t, tr.* tillfredsställa.
konterband, *a.* till införelse förbjuden.
Konterbande, *0, f.* kontraband.
Konterféi (avr. *z - -*), *-[e]s, -e, n.* konterfej.
konterféllen, *-te, -t, tr.* porträttera.
Kontermarke, *-n, f.* kontramärke.
Kontertanz, *-es, -e †, m.* kontradans.
Kontéxt, *-[e]s, -e, m.* sammanhang, samband.
Kontinent, *-[e]s, -e, m.* kontinent.
Kontingént, *-[e]s, -e, n.* och *m.* kontingent, *a)*
 andel, *b)* manskap.
kontingentier|en, *-te, -t, tr.* bestämma ande-
 lens storlek.
kontinuerlich, *a.* kontinuerlig, oafbruten.
Kontinuitát, *0, f.* kontinuitet, oafbruten följd.
Konto, **Kontór** se *Conto*, *Comptoir*.
Kontrahént, *-en, -en, m.* kontrahent, part.
kontrahier|en, *-te, -t, i. itr. h.* ingå öfverenskom-
 melse, sluta fördrag. **II. tr. 1.** studentspr. *ein*
Duell ~ öfverenskomma om en duell, *Schul-*
den ~ skuldsätta sig. 2. gram. kontrahera.
Kontrákt, I. *-[e]s, -e, m.* kontrakt, uppgörelse.
II. a. med. kontrakt, hopdragen, lam. **-bruch**,
-[e]s, -e †, m. kontraktsbrott. **-brüchig**, *a.*
 som begått kontraktsbrott. **-mässig**, *a.* kon-
 traktsenlig, kontraktsmässig. **-verhältnis[s]**,
-ses, -se, n. In *einem ~ zu jmdm stehen*:
 hafva kontrakt med ngn. **-s...** = *reg. sms.*
kontráktlich = *kontraktmässig*.
Kontrást, *-[e]s, -e, m.* kontrast, motsats.
kontrastier|en, *-te, -t, itr. h.* *Gegen ei. mit etw.*
 ~ afsticka, bilda kontrast, svära mot ngt.
kontraveren|en, *-te, -t, itr. h.* begå (lag-)
 öfverträdelse, bryta mot ngt.
kontribuier|en, *-te, -t, itr. h.* skatta, bidraga.
Kontributió, *-en, f.* kontribution, skatt, på-
 laga.
Kontróll, *-en, f.* kontroll. **-amt**, *-[e]s, -er †, n.*
 kontrollverk. **-beamte(r)**, (adj. böjn.) *m.* kon-
 trollant, kontrollör.
kontrollier|en, *-te, -t, tr.* kontrollera. **Kontrol-**
lierung, *f.*
Kontrovérse, *-n, f.* kontrovers, strid, tvist.
Kontumáz, *-en, f. 1.* *0, jur.* tredskande. *In ~*
verurteilen: döma in contumaciam. **2.** kar-
 rantän (sanstalt). **-urt[h]eil**, *-[e]s, -e, n. jur.*
 tredskodom.
kontumazer|en, *-te, -t, tr. jur. 1.* anklaga för
 tredskande. **2.** döma in contumaciam.
Kontúr, *-en, f.* kontur, ytterlinje.
Konveniénz, *-en, f.* öfverenskommelse; det
 passande, konvensans.

konvenier|en, *-te, -t, itr. h.* passa, vara lämp-
 lig, *jmdm*: för ngn.
Konvént, *-[e]s, -e, m. 1.* församling, konvent.
2. avr. *n.* munk- et. nunnesammankomst;
 kloster.
Konventikel, *-s, -, n.* konventikel, bönemöte.
Konvention, *-en, f.* öfverenskommelse, fördrag.
konventionéll, *a.* konventionell.
Konversatió, *-en, f.* konversation, samtal,
 samspråk. **-s...** Ex. **~spráke**, *0, f.* bildadt
 talspråk. **~zimmer**, *-s, -, n.* teat. foyer.
konversier|en, *-te, -t, itr. h.* konversera, sam-
 tala, språka.
konvertier|en, *-te, -t, tr. 1.* konvertera. **2.** om-
 vända.
Konvertit, *-en, -en, m. ~in, -nen, f.* omvänd.
Konvikt, *-[e]s, -e, n. 1.* konvikt, studenthem.
2. fritt vivre för studenter.
Konvulsió, *-en, f.* konvulsion, kramp.
konzentrier|en, *-te, -t, tr.* och *sich ~ konzent-*
rera (sig).
Konzépt se *Concept*.
Konzért, *-[e]s, -e, n.* konsert.
konzertier|en, *-te, -t, itr. h.* konsertera, gifva
 konsert(er).
Konzessió, *-en, f.* koncession, tillstånd, pri-
 vilegium.
konzessionier|en, *-te, -t, tr.* gifva koncession åt.
Konzil, *-[e]s, -e, n.* koncil(ium), synod.
Konzip... se *Concip...*
kooperier|en, *-te, -t, itr. h.* samverka, arbeta
 gemensamt.
koordinier|en, *-te, -t, tr.* gram. samordna.
Kopéke, *-n, f.* kopek.
Kopenhágen, *-s, 0, n. npr.* Köpenhamn.
Kopenhágener, I. *-s, -, m. ~in, -nen, f.* köpen-
 hamnare, köpenhamnska. **II. a.** köpen-
 hamnsk.
Köper, *-s, 0, m.* kypert.
köper|in, *-te, ge-t, tr.* kyptra.
Kopf, *-[e]s, -e †, m.* hufvud. *Er weiss nicht,*
wo ihm der ~ steht: han ar så öfverhopad af gö-
 romål att han är yr i hufvudet, ej vet hvart
 han skall vända sig. *Mir steht der ~ nicht*
danach: jag har ej lust därtill. *Darauf*
steht der ~ det är belagdt med dödsstraff.
Der Gefahr den ~ bieten: modigt möta far-
 ran. *Den ~ hergeben*: sätta lifvet till.
Keinen ~ haben: hafva dåligt hufvud. *Sei-*
nen ~ haben: hafva sitt hufvud för sig,
 vara egensinnig. [*Sich*] *den ~ kratzen*: rif-
 va sig i hufvudet. *Die Köpfe zusammen-*
stecken: slå sina kloka hufvuden ihop. *Den*
~ hoch tragen: sätta näsan i vädret. *Jmdn*
den ~ waschen: dugtigt lexa upp ngn. —
 Med prep. *Sich jmdn an den ~ werfen*: truga
 sig på ngn, *es geht an den ~ und Kragen*: det
 gäller lifvet. *Auf den ~ stellen*: vända upp
 och ned, *auf seinem ~ [be]stehn, beharren,*
bleiben: envist vidhålla sitt, *auf den ~*
gefallen sein: vara dum, inskränkt, bort-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

kommen, *jmdn etw. auf den ~ sagen*: säga ngn ngt midt i ansigtet, *etw. auf seinen [eignen] ~ thun*: göra ngt på eget ansvar. *Das kommt nicht aus seinem ~e*: det har han ej tagit af sig själf, har han från annat håll, *es will mir nicht aus dem ~e*: jag kan ej glömma det, *etw. aus dem ~e wissen*: veta, kunna ngt utantill. *Etw. für seinen ~ thun*: göra ngt på eget bevåg. *Es ist bei ihm im ~ recht richtig*: det står ej rätt till med honom, med hans förstånd, *etw. im ~ behalten*: minnas ngt, *das will mir nicht in den ~* det har jag svårt att få i mitt hufvud, *in ei. mit blossem ~ barhufvad*, *das Herz mit dem ~ weglaufen lassen*: låta dem känslan råda öfver förståndet. *Nach dem eignen ~ leben*: lefva efter sitt eget tycke. *Sich um den ~ reden*: tala halsen af sig. *Nicht von seinem ~ abgehen*: ej frångå sin mening, ej gifva efter. *Ein Brett vor dem ~ haben*: vara korkad, inskränkt. *Der Wein steigt zu ~e*: vinet stiger åt hufvudet. **-arbeit**, -en, *f.* tankearbete. **-band**, -[e]s, -er †, *n.* pannbindel. **-bedeckung**, -en, *f.* hufvudbonad. **-brechen**, -s, 0, *n.* hufvudbry. **-brechend**, *a.* halsbrytande. **-bürste**, -n, *f.* hårborste. **-ende**, -s, -n, *n.* 1. hufvudgård. 2. lillända af stockar. **-förmig**, *a.* liknande ett hufvud. **-geld**, -[e]s, -er, *n.* = **-steuer**. **-grind**, -[e]s, 0, *m.* skorf på hufvudet. **-haar**, -[e]s, -e, *n.* hufvudhår. **-hänger**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* 1. person som hänger hufvudet, är ledsen. 2. skenhelig person. **-hängerei**, 0, *f.* 1. nedslagenhet. 2. skenhelighet, skrymteri. **-haut**, -e †, *f.* hufvudsvål. **-kissen**, -s, -, *n.* hufvudkudde. **-los**, *a.* hufvudlös. **-lösigkeit**, 0, *f.* 1. frånvaro af hufvud. 2. hufvudlös(t) handling (sätt). **-nacht**, -e †, *f.* söm i hufvudskålen. **-nicken**, -s, 0, *n.* nick, nickning. **-nuss**, -e †, *f.* F sittopp, öfril. **-pfühl**, -[e]s, -e, *m.* och *n.* hufvudkudde, långdyna, hufvudgård. **-putz**, -es, 0, *m.* hårklädsl. **-rechnen**, -s, 0, *n.* hufvudräkning. **-reisser**, -s, -, *m.* F förrädisk dryck. **-scheu**, *a.* om hästar: rädd att låta hufvudet vidröras; *bildl.* om personer: skuggrädd, misstrogen, *jmdn ~ machen*: komma ngn att studsas, att treka, skrämna ngn. **-schmerz**, -es, -en, *m.* hufvudvärk. **-schütteleind**, *a.* skakande på hufvudet. **-steuer**, -n, *f.* hufvudskatt, personell afgift. **-stimme**, -n, *f.* hufvudröst. **-stück**, -[e]s, -e, *n.* 1. kokt hufvud af en fisk. 2. mynt med hufvud på. 3. = **-nuss**. **-tuch**, -[e]s, -er †, *n.* halsduk, sjalett. **-über**, **-unter**, *adv.* hals öfver hufvud, hufvudstupa. **-web**, -[e]s, 0, *n.* hufvudvärk. **-zahl**, -en, *f.* antal personer. **-zerbrechen** = **-brechen**. **-zeug**, -[e]s, 0, *n.* 1. (fruntimmers)mössa, hårklädsl. 2. betsel. **köpfen**, -te, *ge-t*, *tr.* 1. koppa. 2. halsugga. 3. toppa. 4. förse med hufvud(en), t. ex. *Nadeln*. **II. itr. h.** knyta sig (om kål, salat m. m.). **Köpfung**, *f.*

köpfig, *a.* i sms., t. ex. *blond~* ljushärig, *gross~* storhufvad, *hundert~* hundrahöfdad. **köplings**, *adv.* hals öfver hufvud, hufvudstupa. **Kopialien**, *plur.* kopierings-, afskrifningsarvode. **Kopie**, -en, *f.* kopia, afskrift, aftryck. **Kopier...** Ex. **~buch**, -[e]s, -er †, *n.* kopiebok. **-tinte**, -n, *f.* kopiebläck. **kopieren**, -te, -t, *tr.* kopiera, afskrifva. **Kopist**, -en, -en, *m.* kopist, afskrifvare. **Koppe**, -n, *f.* rund topp. **Koppel**, -n, *f.* 1. *afv.* -s, -, *m.* och * *n.* (hund-, sabel)koppel, kedja. 2. jåg. koppel bundar. 3. rad sammanbundna hästar. 4. mus. koppel i orglar. 5. för flera gemensamt område ss. gemensamt bete, jagtområde m. m. 6. Åkerbr. a) inhägnadt fält, begagnadt tidtals till sädesodling, tidtals till bete, b) gårde, teg. **-fischerei**, -en, *f.* gemensamt fiske. **-gerechtigkeit**, -en, *f.* = **-recht**. **-hund**, -[e]s, -e, *m.* jåg. kopplad hund. **-hut** = **-trift**. **-jagd**, -en, *f.* gemensamt jagt(rätt). **-recht**, -[e]s, -e, *n.* rätt till gemensamt bete. **-riemen**, -s, -, *m.* **-seil**, -[e]s, -e, *n.* koppel(rem). **-trift**, -en, **-weide**, -n, *f.* 1. gemensamt bete. 2. inhägnad betesmark. **-wirt[h]schaft**, -en, *f.* koppelbruk. **koppeln**, -te, *ge-t*, *tr.* 1. koppla, sammanbinda. 2. Åkerbr. a) inhägna till koppelbruk bestämtd fält, b) indela till växelbruk. **koppeln**, -te, *ge-t*, **I.** = **kappen** 4. **II. itr. h.** få uppstötningar, rapa i sht om hästar. **Kopper**, -s, -, *m.* rapare; *afv.* krubitare. **Kopfe**, -n, -n, *m.* kopfer. **Kopulation**, -en, *f.* vigsel. **-s...** Ex. **~schein**, -[e]s, -en, *m.* vigselattest. **kopulier/en**, -te, -t, *tr.* 1. förena, sammanviga. 2. ympa. **Kör...** Ex. **-hengst**, -[e]s, -e, *m.* beskällare. **Koralle**, -n, *f.* korall. **-n...** Ex. **~bank**, -e †, *f.* korallref. **-fang**, -[e]s, 0, *m.* ~fischerei, 0, *f.* korallfiske. **korallen**, *a.* af koraller, korall-. **koram**, *adv.* *f.* *Jmdn ~ nehmen* = *roy*. **koramieren**, -te, -t, *tr.* *Jmdn ~* lexa upp ngn. **Koran** (*afv.* 4 -), -[e]s, -s ei -e, *m.* koran. **Koränz/en** se *kuranz/en*. **Korb**, -[e]s, -e † ss. måttenhet *afv.* -, *m.* korg; *afv.* *bildl.*, t. ex. *jmdm einen ~ geben*. **-arbeit**, -en, *f.* korgarbete, korgvara. **-arbeiter** = **-macher**. **-eige**, -n, *f.* korgfikon. **-flasche**, -n, *f.* omflätad flaska, korgbutelj. **-flechter** = **-macher**. **-geflecht**, -[e]s, -e, *n.* korgverk. **-henkel**, -s, -, *m.* korggrepe. **-macher**, -s, -, *m.* korgmakare. **-papier**, -[e]s, -e, *n.* fäktabel med parerplåt af korgverk. **-sessel**, -s, -, **-stuhl**, -[e]s, -e †, *m.* korgstol. **-wagen**, -s, -[†], *m.* korgvagn. **-weide**, -n, *f.* korgpil. **-weise**, *adv.* korgvis. **-wiege**, -n, *f.* korgvagna. **Korde**, -n, *f.* sena, sträng, snöre.

Kordel, -*n*, *f*. snöre.

kordelier |*en*, -*te*, -*t*, *tr*. tvinna, sno till snören.

kordial, *a*. hjärtlig, förtrolig.

Kordialität, -*en*, *f*. hjärtlighet, förtrolighet.

Kordón se *Cordon*.

Korduán, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. karduan(släder). -**gerber**, -**macher**, -*s*, -*n*, *m*. karduanmakare.

korduáner, *a*. af karduan, karduan-s-.

kör |*en*, -*te*, *ge-t*, *tr*. utvälja hingstar till beskällare.

Korinthe, -*n*, *f*. korinter.

Kork, -[*e*]*s*, -*e* [*t*], *m*. kork. -**baum**, -[*e*]*s*, -*e* *†*, *m*. -**eiche**, -*n*, *f*. korkek. -**geld**, -[*e*]*s*, *o*, *n*. korkpengar. -**pfropfen**, -*s*, -*n*, *m*. kork. -**sohle**, -*n*, *f*. korksula. -**stüpsel** = -*pfropfen*. -**zieher**, -*s*, -*n*, *m*. korkskruf.

1. **korken**, *a*. af kork, kork-.

2. **körk** |*en*, -*te*, *ge-t*, *tr*. korka.

Korn, -[*e*]*s*, -*er* *†*, *n*. dim. *Körnchen*, -*lein*, plur. avf. *Körnerchen*, -*lein*, 1. korn, a) sandkorn, pepparkorn m. m., b) koratal, t. ex. *das Getreide giebt das zehnte* ~, c) vig, d) på gevar: *jmdn, etw. aufs ~ nehmen*: taga sigte på ngn, ngt; *biad. jmdn auf dem ~e haben*: noga gifva akt på ngn. 2. grand, t. ex. *nicht ein ~ weichen*. 3. kärna. 4. koll. a) säd i allmb., t. ex. *das ~ steht schön*: säden står vacker; spannmål, b) sädeslag. *Hartes et. glattes ~* råg, hvete och korn i mots. till *weiches et. rauhes ~* hafre. *Welsches et. türkisches ~* majs, *ägyptisches ~* fyrradigt korn, c) det i en trakt hufvudsakl. odlade sädeslaget, vanl. råg. 5. 0, vanl. m. sädesbränvin. 6. *F blaues ~* (gevärs)kula, skott. -**acker**, -*s*, -*†*, *m*. sädesfält; rågåker. -**ähre**, -*n*, *f*. sädesax. -**artig**, *a*. kornig. -**ausfuhr**, *o*, *f*. spannmålsutförel.

-**bau**, -[*e*]*s*, *o*, *m*. sädesodling. -**bauer**, -*s*, -*n*, *m*. landtbrukare. -**blume**, -*n*, *f*. kornblomma, blåklint. -**blüt** |*h* |*e*, -*n*, *f*. 1. blomma på sädesax. 2. 0, sädens blomningstid. -**boden**, -*s*, -[*t*], *m*. 1. 0, sädesjord. 2. spannmålsvind, spannmålsbod. -**branntwein**, -[*e*]*s*, *o*, *m*. sädesbränvin. -**fege**, -*n*, *f*. sädesharpa. -**feld**, -[*e*]*s*, -*er*, *n*. = -*acker*. -**früchte**, *f*. plur. spannmål. -**handel**, -*s*, *o*, *m*. spannmålshandel. -**händler**, -*s*, -*n*, *m*. spannmålshandlare. -**haus**, -*es*, -*er* *†*, *n*. spannmålsmagasin. -**jahr**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. sädesår. -**jude**, -*n*, -*n*, *m*. kornjude, sädesockrare. -**käfer**, -*s*, -*n*, *m*. 2001. sädesvivel. -**kammer**, -*n*, *f*. kornbod. -**keller**, -*s*, -*n*, *m*. spannmålskällare. -**land**, -[*e*]*s*, -*er* *†*, *n*. sädesland. -**markt**, -[*e*]*s*, -*e* *†*, *m*. 1. spannmålsmarknad. 2. spannmålstorg. -**mäss**, -*es*, -*e*, *n*. spannmålsmått. -**reich**, *a*. 1. kornrik (om ax). 2. sädesrik. -**rose**, -*n*, *f*. åkervalmo. -**speicher**, -*s*, -*n*, *m*. kornbod, spannmålsmagasin. -**sperre**, -*n*, *f*. förbud mot spannmålsut-*et*. införelse. -**stecher** = -*käfer*. -**umstecher**, -**werfer**, -*s*, -*n*, *m*. sädeskyfflare. -**wicke**, -*n*, *f*. bot. fodervicka (*Vicia sativa*). -**wucherer**, -*s*, -*n*, *m*. = -*jude*. -**wurm**, -[*e*]*s*, -*er* *†*, *m*. kornmask. -**zeh** |*e* |*n* |*n*, -*n*, *m*. sädestionde.

Kornélkirsche, **Kornéle**, -*n*, *f*. bot. kornell.

körn |*en*, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h*. 1. om sad, sätta korn, mata sig. 2. *tr. av. sich* ~ bilda korn, blifva kornig. II. *tr. o*. 1. korna, gryna. 2. sätta narf på lader. 3. medels utströdda korn *et*. annat lockbete locka. **Körnung**, *f*.

Kornétt, -[*e*]*s*, -*s*, I. *m*. X II. *n*. mns. kornett.

körnigt, **körnig**, *a*. 1. kornig. 2. = *keruicht*.

Körper, -*s*, -*n*, *m*. kropp. -**anlage**, -*n*, *f*. kropps-konstitution, kroppsorfattning. -**bau**, -[*e*]*s*, *o*, *m*. kroppsbyggnad. -**beschaffenheit**, *o*, *f*. kroppsbeskaffenhet. -**bildung**, *o*, *f*. kropps-bildning. -**haltung**, *o*, *f*. (kroppens) hållning. -**kraft**, -*e* *†*, *f*. kroppskraft. -**los**, *a*. okroppslig. -**strafe**, -*n*, *f*. kroppsstraff. -**übung**, -*en*, *f*. kroppsöfning. -**welt**, *o*, *f*. sinneverlden. -**wüchs**, -*es*, *o*, *m*. växt.

körperhaft, *a*. materiell, sinlig, kroppslig; *mat*. solid.

körperlich, *a*. 1. = *töreg*. 2. kroppslig, t. ex. ~ *e Vorzüge, Gebrechen. ~e Beredsamkeit*: väl-talighet som verkar genom åtbörder.

Körperlichkeit, *o*, *f*. kroppslighet, sinlighet.

Körperschaft, -*en*, *f*. korporation, kår, förening.

körperschaftlich, *a*. korporations-, kår-, för-enings-.

Korporal, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. korpral.

Korporalschaft, -*en*, *f*. korpralskap.

Korporation = *Körperschaft*.

korporativ = *körperschaftlich*.

Korps se *Corps*.

Korpulenz, *o*, *f*. korpulens, fetma.

korrekt, *a*. korrekt, riktig, felfri.

Korrektheit, -*en*, *f*. korrekthet, felfrihet.

Korrektion, -*en*, *f*. korrektion, rättelse, för-bättring, bestraffning.

Korrektionär, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. hjon vid en arbets-inrättning, arbetshjon.

Korrektör, -*s*, *Korrektören*, *m*. korrekturläsare.

Korrektúr, -*en*, *f*. korrektur. -**abzug**, -[*e*]*s*, -*e* *†*, *m*. korrektur(afdrag). -**bogen**, -*s*, -*n*, *m*. korrektur(ark).

Korrespondent, -*en*, -*en*, *m*. korrespondent.

Korrespondenz, -*en*, *f*. korrespondens, brevväx-ling, brefskrifning. -**karte**, -*n*, *f*. brefkort.

Korrespondier |*en*, -*te*, -*t*, *itr. h*. 1. *Mit jmdm* ~ korrespondera, brevväxla med ngn. 2. *Mit etw.* ~ motsvara ngt.

Korridor, *o*, *f*. korridor, *o*, *f*. korridor.

Korrigénda, *plur*. fel, tryckfel, korrigénda.

korriger |*en*, -*te*, -*t*, *tr*. korrigera, rätta, för-bättra.

korrumpier |*en*, -*te*, -*t*, *tr*. 1. korrumpera, för-sämra, förfalska, vanställa. 2. besticka, muta.

korrúpt, *a*. korrumpérad m. m. se *töreg*. 1.

Korrúptión, -*en*, *f*. 1. korrúption, sedeförderf, sedligt förfall. 2. bestickning, besticklighet.

Korsár, -*en* *et*. -*s*, -*en*, *m*. korsar, sjöröfvare.

Korsárent |*h* |*um*, -[*e*]*s*, *o*, *n*. sjöröfveri.

Korse, -u, -n, m. korsikan.

Korsétt, [-e]s, -e, n. snörlif. -stange, -n, f. (snörlifs)planschett.

Korsikåner, -s, -, m. = Korse. ~in = Korsin.

korsikånisch = korsisch.

Korsin, -nen, f. korsikanska.

korsisch, a. korsikansk.

Korvétt, -n, f. ⚓ korvett.

Koryphæ, -n, f. -n, -n, m. kordirigent; anförrare, hufvudman, koryfé.

Kosá[c]k, -en, -en, m. kosack.

köscher, a. ren, tillåten enl. judiska föreskrifter; F afverhufvud riktig, rätt, som sig bör.

köscher|in, -te, ge-t, tr. gilla, godkänna, jfr föreg.

Kose... Ex. -form, -en, f. smekform (i smeksamt tal använd form af ett namn). -wort, [-e]s, -er †, n. smekord, smeknamn.

kos|en, [-es]t, -te, ge-t, tr. och itr. h. smeka(s).

kosig, a. smeksam, smekfull.

kosmisch, a. kosmisk, verlds-.

Kossát[h], Kossát[h][e], -en, -en, m. mindre bonde, torpare, backstugusittare.

Kost, 0, f. kost, föda. *Freie ~ und Wohnung haben*: hafva mat och husrum fritt. *Sich in ~ geben*: ackordera in sig, *in ~ nehmen*: taga emot till inackordering, *bei jmdm in der ~ sein*: vara inackorderad hos ngn. -frau, -en, f. 1. fru(ntimmer) som har mathållning. 2. fruntimmer som har sin kost hos ngn. -frei, a. som har fri kost.

Jmdn ~ halten: gifva ngn fri kost. -freiheit, 0, f. fri kost, fritt vivre. -gänger, -s, -, m. ~in, -nen, f. matgäst. -geber, -s, -, m. en som ger kost åt ngn; spisvärd. -geld, [-e]s, 0, n. kostpengar, betalning för kosthållning. -halter, -s, -, m. ~in, -nen, f. en som har mathållning, spisvärd(inna). -happen (jfr 3. kosten), -s, -, m. smakbit. -haus, -es, -er †, n. spisningsställe, spiskvarter. -schule, -n, f. skola med kost (och hnsrum) för lärjungarne, pension, pensionat. -spielig se under 1. Kosten. -verächter, -s, -, m. kostföraktare.

kostbär, a. 1. kostsam. 2. kostlig, dyrbar, värdefull. *Sich ~ machen*: hålla på sin värdighet, ej umgås med hvem som helst.

Kostbarkeit, -en, f. dyrbarhet, a) 0, högt pris, b) dyrbart föremål.

1. Kost|en, plur. kostnad, omkostnader, be-kostnad, t. ex. *auf meine ~* på min be-kostnad, *seine ~ heraus schlagen*: få sina omkostnader betäckta, *in alle te zu den ~ verurteilt werden*: dömas att ersätta alla omkostnader, att betala rättegångskostnaderna. -spielig, a. kostsam, dyr. -spieligkeit, 0, f. kostsamhet, dyrhet. -en... Ex. ~anschlag, [-e]s, -e †, m. kostnadsförslag. ~aufwand, [-e]s, 0, m. kostnad. ~ersatz, -es, 0, m. ersättning af omkostnader. ~fällig, a. med skyldighet att bestrida omkostnaderna.

~frei, a. (kostnads)fri, gratis. ~preis, -es, -e, m. inköpspris.

2. kost|len, -ete, ge-et, itr. h. och tr. kost, t. ex. *es kostet mir ei. mich viel Geld, einen Kampf. Es koste was es wolle*: kost, hvad det vill.

3. kost|len, -ete, ge-et, tr. smaka.

Koster, -s, -, m. en som smakar vin m. m., vinproberare.

köstlich, a. kostlig, präktig, härlig, dyrbar, värdefull, utsökt.

Köstlichkeit, -en, f. 1. 0, kostlig, härlig, utsökt beskaffenhet. 2. dyrbarhet.

Kostüm, [-e]s, -e, n. kostym, drägt.

kostümier|len, -te, -t, tr. och sich ~ kostymera (sig).

1. Kot, [-e]s, 0, m. smuts, smörja; ekskrementer.

2. Kot, [-e]s, -e, n. Kot|e, -en, f. se Kate. -sass se Kossat.

Köte = Fessel 2.

Kötel, -s, -, m. små runda ekskrementer af får, råttor m. m.

Kotelétt, [-e]s, -s el. -e, n. Kotelétt, -n, f. kotlett.

Köter, -s, -, m. 1. stor, ondsint gårdvar; hund i allm., hundracka. 2. = Kossat.

Koterie, -en, f. koteri.

Koth m. m. se Kot m. m.

Kothörn, [-e]s, -e, m. koturn. -ärtig = raj.

kothörnhaft, a. koturnlik; vanl. hnd. högtravande, svulstig.

kotig, a. smutsig.

Kötner, -s, -, m. = Kossat.

kotz|len, [-es]t, -te, ge-t, itr. h. P kråkas, spy.

Kou... se Cou... Courier se Kurier.

Krabbe, -n, f. zool. krabba; jfr hnd. byting, süsse ~ sötnos. -n... Ex. ~fang, [-e]s, 0, m. krabbfångst.

krabbel|ig, a. F krypande, som en myra, liten, petig. *Es wurde mir ~ jag kände mig obehaglig till mods.*

krabbel|in, -te, ge-t, I. itr. h., när ortförändringen framhålles s., och sich ~ krafla, krypa, kråla, vimla. II. tr. och itr. h. 1. afv.opers. pillra, pillra, klia, sticka, reta. 2. klotta.

krach, I. interj. kratsch! II. [-e]s, -e, m. 1. brak, smäll, knall; jfr ach II. 2. börskatastrof, fallissement, krach. -mandel, -n, f. krakmandel.

krach|len, -te, ge-t, I. itr. 1. h. knaka, braka, dåna. 2. s. knakande, brakande brista, störta; om banker, handelshus: störta samman, göra bankrott. II. tr. sönderbryta, sönder-slå ngt kuakande, knäcka.

krächz|len, [-es]t, -te, ge-t, itr. h. kraxa, skria. krack = krach I, II, I.

Krake, I. -n, f. 1. ⚓ ett slags galeon. 2. F hästkrake, kratta. 3. hot. kråkvicka (Vicia cracca). II. se Krake.

Kraft, I. -e †, f. kraft. Jor. in ~ sein: gälla, hafva gällande kraft. In ~ (med gen.) = II.

II. prep. med gen. i kraft af, till följd af, i enlighet med. **-anstrengung**, -en, *f.* kraftanstrengning. **-aufwand**, -[e]s, 0, *m.* förbrukning af kraft. **-ausdruck**, -[e]s, -e †, *m.* kraftuttryck, kraftord. **-äusserung**, -en, *f.* kraftyttring. **-bedarf**, -[e]s, 0, *m.* erforderlig kraft. **-brühe**, -n, *f.* kraftsoppa. **-erfüllt**, *a.* kraftig, kraftfull. **-fülle**, 0, *f.* kraftfullhet. **-gefühl**, -[e]s, -e, *n.* känsla af kraft. **-genie**, -s, -s, *n.* kraftfullt sinne. **-gesang**, -[e]s, -e †, *m.* kraftig sång. **-lehre**, 0, *f.* dynamik. **-leistung**, -en, *f.* kraftyttring. **-los**, *a.* kraftlös. **-lösigkeit**, 0, *f.* kraftlöshet. **-mehl**, -[e]s, 0, *n.* kraftmjöl. **-mensch**, -en, -en, *m.* kraftig, stark människa, jätte. **-messer**, -s, -, *m.* kraftmätare. **-mittel**, -s, -, *n.* kraftigt medel. **-sprache**, 0, *f.* kraftigt språk. **-suppe**, -n, *f.* kraftsoppa. **-voll**, *a.* kraftfull. **-wasser**, -s, -, *n.* kraftigt, styrkande vatten. **-wirkung**, -en, *f.* en krafts verkan, kraftyttring. **-wort**, -[e]s, -e et. -er †, *n.* kraftord.

Kräfte... Ex. **-paar**, -[e]s, -e, *n.* ⊕ kraftpar. **-messer**, -s, -, *m.* kraftmätare.

kräftig, *a.* 1. kraftig, stark. 2. jur. gällande, som har gällande kraft.

kräftig|en, -te, *ge-t*, *I. tr.* stärka, styrka, förläna krafter. **II. Sich** ~ styrka sig, få krafter. **Kräftigung**, *f.*

Kräftigkeit, 0, *f.* kraft, styrka.

Krag|en, -ens, -en et. * -en †, *m.* dim. *Krüglein*, *Krügeln*, krage. Bndl. *es geht an den* ~ det gäller lifvet, *F etw. im ~ haben*: hafva en florshufva. **-stein**, -[e]s, -e, *m.* ⊕ kragsten, konsol. **-en...** Ex. **~blume**, -n, *f.* kragblomma. **~mantel**, -s, -†, *m.* kragkappa.

Kräh|le, -en, *f.* kråka. **-winkel**, -s, 0, *n. npr.* Kråkvinkel. **-winkler**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* kråkvinkelsbo. **-winklerei**, -en, *f.* kråkvinkelsmanér, småstadsfasoner. **-winklig**, *a.* småstadsaktig. **-en...** Ex. **~auge**, -s, -n, *n.* 1. kråköga. 2. råfkaka. 3. liktorn. **~füss**, -s, -e †, *m.* kråkföt; plur. *älv. bndl.* kråkfötter (åktig skrift).

kräh|len, -te, *ge-t*, *itr. h.*, *tr.* och *sich* ~ gala (sig), *t.* ex. *jmdn aus dem Schlafe* ~ väcka ngn med sitt galande, *sich heiser* ~ *F bndl. zu früh* ~ jubla för tidigt. *F bndl.* tala gält, gnälla.

Krahn se *Kran*.

Krake, -n, -n, *m.* krake (fabelaktigt hafavidunder); odjur, vidunder.

Krakéel, -[e]s, -e, *m.* krakel, gräl, väsen.

krakéel|en, -te, -t, *itr. h.* ställa till krakel, gräla, bullra, väsnas.

Krakéeler, -s, -, *m.* grälmakare, en som för oljud, fridstörare.

Krakeeleréi, -en, *f.* = *Krakeel*.

krakéelerisch, **krakéelig**, *a.* fallen för krakel, grälaktig, bullrande.

Krakel... Ex. **-beine**, **-füsse**, plur. kråkfötter.

krakell|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* om vissa foglars läte, ungef. kackla.

Kraken, -s, -, *m.* = *Krake*.

Kralle, -n, *f.* dim. *Krällchen*, klo. ~n... Ex. **~hieb**, -[e]s, -e, *m.* tag, hug med klorna.

krall|en, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* rifva, klösa, gripa med klorna.

krallenhaft, **krallicht**, *a.* kloformig.

krallig, *a.* 1. = föreg. 2. försedd med klor, i sht i sms., *t. ex.* *lang* ~ som har långa klor.

Kram, -[e]s, -e †, *m.* 1. kram, kramvara, korta varor. Bndl. *da liegt der ~!* pladask! där ligger härligheten! *das passt gerade in seinen* ~ det är just i hans kram. 2. krambod; kramhandel. **Einen** ~ *anfängen*: öppna en krambod. **-bude**, -n, *f.* (marknads-)stånd med kramvaror. **-handel**, -s, 0, *m.* kramhandel. **-laden**, -s, -†, *m.* krambod, kortvaruhandel. **-markt**, -[e]s, -e †, *m.* marknad där blott kramvaror salubjudas. **-wa[a]re**, -n, *f.* kramvara.

Krambambuli, -[s], 0, *m.* krambambuli, *a)* ett slags glöge, *b)* ett slags likör, *c)* F dricksvara i allmh.

kram|en, -te, *ge-t*, *itr. h.* 1. utbjuda, hålla, utbreda sitt kram till salu. 2. *ätr. tr.* *In ei. unter etw.* ~ gräva i, leta bland, genomskaka ngt. *Etw. zu ~ haben*: ha ngt att plocka, styra, syssla med.

Krämer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* krämare, krämerska, kramhandlare. **-bude**, -n, *f.* krämares (marknads)stånd. **-geist**, -[e]s, 0, *m.* krämäranda. **-innung**, -en, *f.* krämarskrå. **-lehrling**, -[e]s, -e, *m.* bodbetjänt, bodgosse. **-mässig**, *a.* krämäraktig. **-seele**, -n, *f.* krämarsjäl. **-volk**, -[e]s, -er †, *n.* krämärfolk. **-wa[a]re**, -n, *f.* kramvara.

Krämeréi, 0, *f.* gräfvande, letande, snokande.

Krämeréi, 0, *f.* krämäryrke, kramhandel.

krämerhaft, **krämerisch**, *a.* krämäraktig.

Krammets... Ex. **-beere**, -n, *f.* enbär. **-vogel**, -s, -†, *m.* kramfögel.

Krampe, -n, *f.* ⊕ krampa, murband, hake.

Krämp se *Krempe*.

Krämpel, *I.* -s, 0, *m.* kram, skräp, lumpor. **II.** se *Krempel I.*

krämpel|n, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. samla lump, vara lumpsamlare. 2. se *krempeln 1, 3.*

krämp|en se *Krempen*.

Krampf, -[e]s, -e †, *m.* kramp. **-ärtig**, *a.* krampartad, krampaktig. **-arznei**, -en, *f.* krampstillande medel. **-husten**, -s, 0, *m.* krampaktig hosta. **-mittel**, -s, -, *n.* = *-arznei*. **-stille**, *a.* krampstillande.

krampf|en, -te, *ge-t*, *I. tr.* och *sich* ~ 1. krampaktigt sammandraga(s). 2. krampaktigt haka (sig) fast. **II. itr. h.** hafva kramp.

krampfhaft, **krampf|ig**, *a.* 1. krampaktig, konvulsivisk. 2. studentspr. oerhörd, kolossal.

Krämp|er, -s, -, *m.* 1. lumpsamlare. 2. se *Krempeller 1.*

Kramts... se *Krammets...*

Kran, -[e]s, -e †, *m.* kran.

Kranich, -[e]s, -e, *m.* 1. trana. 2. ⊕ kran au

* åkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

lyfta med. **-schnabel**, -s, -†, *m.* 1. trannåbb. 2. bot. a) pelargonie, b) näfva, geranium.

krank, *kränker*, *kränkst*, *a.* 1. sjuk. ~ *an Leib und Seele*: sjuk till kropp och själ, ~ *an der Brust sein*: hafva bröstlidande, ~ *an den Masern*: sjuk i mässlingen, ~ *am Fieber*: febersjuk. *Sich ~ lachen*: skratta sig förderfvad. *Der, die ~e*: den sjuke, den sjuka, sjuklingen, patienten. 2. poet. matt, svag, t. ex. *ein matter*, ~ *er Strahl*. 3. jäg. såråd, matt genom blodförlust. -*en*... *Ex.* ~ *anstalt*, -*en*, *f.* sjukhus, sjukhem. ~ *bericht*, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* sjukrapport. ~ *besuch*, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* sjukbesök. ~ *bett*, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* sjukbädd. *sjuksäng*, *sjukläger*. ~ *diät*, 0, *f.* sjukdiät. ~ *haus*, -*es*, -*er* †, *n.* sjukhus. ~ *korb*, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* sjukbår. ~ *kost*, 0, *f.* sjukmat. ~ *lager*, -*s*, -, *n.* = ~ *bett*. ~ *pflege*, 0, *f.* sjukvård. ~ *pfleger*, -*s*, -, *m.* ~ *in*, -*nen*, *f.* sjukskötare, sjuksköterska. ~ *saal*, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* sjuk-sal. ~ *schiff*, -*n*, *f.* sjukbår. ~ *schiff*, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* † sjukskepp. ~ *stube*, -*n*, *f.* sjukrum. ~ *wagen*, -*s*, -[†], *m.* † sjukvagn, ambulansvagn. ~ *wärter*, -*s*, -, *m.* ~ *in*, -*nen*, *f.* sjukvårdare, sjukvårderska. ~ *zimmer*, -*s*, -, *n.* sjukrum.

Kränke, -*n*, *f.* fallandesot.

Kränkélí, 0, *f.* sjuklighet.

kränkel||*n*, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* vara sjuklig, klen, skral.

krank||*n*, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* vara sjuk, sjuklig. *An etw. (dat.) ~ lida af ngt.*

kränk||*n*, -*te*, *ge-t*, *I. tr.* kränka, sára; * plåga, smärta, röra. *Jmds Rechte* *e. jmdn an seinen Rechten* ~ tråda ngn's rättigheter för nära. *II. Sich ~ blifva ledsen*, känna smärta, röras. *Sich zu Tode ~ blifva dödligt såråd*, dö af sorg.

krankhaft, *a.* sjuklig, osund.

Krankhaftigkeit, 0, *f.* sjukligt tillstånd.

Krankheit, -*en*, *f.* sjukdom. *In eine ~ [rer-] fallen*: få en sjukdom, sjukna. -*s*... *Ex.* ~ *bericht*, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* bulletin. ~ *erscheinung*, -*en*, *f.* sjukdomssymptom. ~ *lehre*, 0, *f.* sjukdomslära, patologi. ~ *stoff*, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* sjukdomsämne. ~ *verlauf*, -[*e*]*s*, 0, *m.* en sjukdoms förlopp. ~ *zeichen*, -*s*, -, *n.* sjukdomssymptom.

kränklich, *a.* sjuklig, skral, klen.

Kränklichkeit, 0, *f.* sjuklighet, klenhet.

Kränkling, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* sjuklig, klen person.

Kränkung, -*en*, *f.* kränkning, förödmjukelse, skymf.

Kranz, -*es*, -*e* †, *m.* 1. krans. *Rhd. sie hat ihr Kränzlein verloren*: hon har mistat sin oskuld. 2. *Kränzchen*: förening, sällskap. -*binder*, -*flechter*, -*s*, -, *m.* ~ *in*, -*nen*, *f.* kransflätare, kransflätterska. -*förmig*, *a.* kransformig. -*jungfer*, -*n*, *f.* jungfrubrud, kronbrud. -*leiste*, -*n*, *f.* † kranstlist. -*los*, *a.* utan krans, *bidl.* som ej mer är mö.

kränz||*n*, -[*e*]*s*||*t*, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *sich ~ bekransa* (sig).

Krapfen, -*s*, -, *m.* *dtm.* *Kräpfchen*, -*lein*, tårta med fyllning, frukttårta.

Krapp, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* krapprot. -*bau*, -[*e*]*s*, 0, *m.* krappodling. -*rot*[*h*], *I. a.* krapprod. *II. a.* -[*e*]*s*, 0, *n.* krapppurpur.

krass, *a.* 1. krass, grof. 2. studentspr. rå, okunnet om studentseder.

Krater, -*s*, -*e*, *m.* * *Kratere*, *m.* krater.

Kratz, -*es*, -*e*, *m.* *gsm* rifning förorsakad ojämnhet, skråma, rispa. — För *folj. sma. jfr Krätze* och *kratzen*. -*bürste*, -*n*, *f.* kratzborste; *F bidl. motspänstig*, *butter person*. -*distel*, -*n*, *f.* bot. krustistel (*Carduus crispus*). -*eisen*, -*s*, -, *n.* skrapa, skrapjärn, fotskrapa. -*fuss*, -*es*, -*e* †, *m.* *F* 1. skrapning med foten via hälsning, skrap-ut. 2. person som ständigt skrapar med foten, artig, kruserlig person. 3. krafande höna. 4. plur. kråkfötter. -*füssler*, -*s*, -, *m.* = -*fuss* 2. -*maschine*, -*n*, *f.* † kardmaskin. -*wolle*, 0, *f.* † kardull.

Kratze, -*n*, *f.* † 1. karda. 2. skrapa, skrapjärn.

Kratz||*e*, -*en*, *f.* 1. med. kliande utslag, skabb. 2. † metallaffall, slagg. -*artig*, *a.* skabbartad. -*ausschlag*, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* skabb(artadt utslag). -*metall*, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* = *Kratze* 2.

kratz||*n*, -[*e*]*s*||*t*, -*te*, *ge-t*, *I. itr. h.*, *tr.* och *sich ~* 1. rifva (sig), skrapa, krasa, klösa. *Etw. auf einen Haufen ~ skrapa ihop ngt.* 2. klottrande nedskrifva, klottra dit. 3. *Auf der Geige ~ fila på fiol.* 4. † skrapa, borsta med kratzborste; karda. *II. itr. s. F* springa, skala, shappa.

Kratzer, -*s*, -, *m.* 1. ~ *in*, -*nen*, *f.* person som skrapar *m. m.* se *föreg* 2. † a) skrapa, skrapjärn, b) krats.

Kräzter, -*s*, -, *m.* 1. = *Kratzer* 2. 2. dåligt vin som riffer i halsen.

kratzig, *a.* 1. borstig, rifvande. 2. knapp.

Kratzig, *a.* behäftad med utslag, skabbig; *bidl.* motbjudande, vedervärdig.

Kräuel, -*s*, -, *m.* gaffel med böjda klor.

kräuel||*n*, **kräuel**||*n*, -*te*, *ge-t*, *tr.* sakta rifva, pillra, klla. *bidl. jmdm die Ohren ~ tala ngn till behag*, smickra ngn.

kräus, *a.* 1. krusig, rynkad. *Das Gesicht et. die Stirn ~ ziehen*: rynka pannan. 2. *bidl.* brokig, förvirrad, vild. *Es zu ~ machen*: gå för långt. -*haar*, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* krusigt hår. -*haarig*, -*härig*, *a.* krushårig. -*kohl*, -[*e*]*s*, 0, *m.* kruskål. -*kopf*, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* krushufvud. -*köpfig* = -*haarig*. -*minze* = *Krauseminze*.

Krause, -*n*, *f.* 1. 0, *av. Kräuse*, krusighet. 2. krås, veckad remsa. -*minze*, -*n*, *f.* bot. krusmynta.

Kräusel, -*s*, -, *m.* 1. se *Kreisel*. 2. *av. n.* litet krås. -*eisen*, -*s*, -, *n.* krusjärn.

kräusel||*n*, -*te*, *ge-t*, **kräusen**, **kräusen**||*n*, -[*e*]*s*||*t*, -*te*, *ge-t*, *I. tr.* och *sich ~ krusa* (sig), ringla

(sig). **II.** *itr. s.* ringlande uppstiga, ringla sig. **Kräuselung, f.**

Krausheit, 0, f. krusighet.

krauslich, a. litet krusig.

Kraut, -[e]s, -er †, n. dim. *Krutchen, -lein, plur. arv. Kruterchen, -lein, 1.* ört, växt; koll. grönt, grönsaker. *Ordspr. fur den Tod ist kein ~ gewachsen:* för döden gifs ingen bot. **F ein eigenes ~** en besynnerlig kurre. **2.** blad i sht på rostfrukter. *Ins ~ schiessen el. wachsen:* drifva för mycket blad så att kraften tages från frukten. *Das liegt wie ~ und Ruben durch einander:* det ligger huller om buller, om hvart annat. **3.** kal. *Das macht das ~ nicht fett:* det hjälper ej upp saken. *Grunes ~* grönkål. **4.** ~ *und Lot:* krut och kula, skott. **-acker, -s, -†, m.** kalaker. **-beet, -[e]s, -e, n.** kalsang, kalland. **-feld, -[e]s, -er, n.** fält med kal el. grönsaker. **-garten, -s, -†, m.** köksträdgård. **-gärtner, -s, -, m.** trädgårdsmästare som odlar grönsaker. **-händler, -s, -, m.** gronsakshandlare. **-junker, -s, -, m.** F landtjunkare; plur arv. knapadel. **-kopf, -[e]s, -e †, m.** kalhuvud. **-markt, -[e]s, -e †, m.** 1. gronsaksmarknad. **2.** gronsakstorg, trädgårdstorg. **-werk, -[e]s, 0, n.** allehanda Örter. *st. Kräuter...*

Kraute, -n, f. rensning at trädgårdsland m. m.

kraut|en, -ete, ge-et, tr. rensa bort ogräs från.

Kräuter... Ex. -arznei, -en, f. vegetabiliskt läkemedel. **-aufguss, -es, -e †, m.** dekokt på örter. **-buch, -[e]s, -er †, n. 1.** ortabok. **2.** herbarium. **-frau, -en, f.** ortplockerska. **-käse, -s, -, m.** kryddost. **-kenner, -s, -, m.** ortkannare, botanist. **-kissen, -s, -, n.** kudde fylld med välluktande växter. **-kunde, 0, f.** botanik. **-salat, -[e]s, -e, m.** gronsakssalat. **-sammler, -s, -, m.** ~in, -nen, f. ortsamlare, ortsamlerska. **-sammlung, -en, f.** växtsamling. **-suppe, -n, f.** grönsoppa. **-wein, -[e]s, -e, m.** aromatiskt vin.

kruterig, a. betäckt med örter.

kruter|in, -te, ge-t, itr. h. afskara, insamla örter.

krauthaft, krautig, a. örtartad.

Krutig, -[e]s, 0, n. allehanda örter.

Krawall, -[e]s, -e, m. F kravall, tumult.

krawall|en, -te, -t, itr. h. F styra till kravall, braka.

Krawaller, -s, -, m. F kravallmakare, orostiftare.

krawallier|en = krawallen.

Krawatte, -n, f. (herr)halsduk. **-n... Ex. ~einlage, -n, f.** halsduksstyfnig.

Kraxi, -n, f. barstallning bvarpa border bäras på ryggen.

Kreatur, -en, f. dim. *Kreaturchen, -lein, krea-tur, varelse.*

Krebs, -es, -e, m. 1. zool. och med. kräfta. **2.** bokhandel. remittenda (till forlagaren atergande böcker). **-ärtig, a.** kraftartad. **-butter, 0, f.**

kräftsmör. **-fang, -[e]s, 0, m.** kräftfångst. **-gang, -[e]s, 0, m.** kräftgång. **-geschwur, -[e]s, -e, n.** med. kraftbold, kraftsar. **-leuchten, -s, 0, n.** kräftfångst med bloss. **-nase, -n, f.** kokk. kraftskal med fyllning. **-rot[h], a.** krafttrod. **-schaden, -s, -†, m.** kraftskada, arv. bild. **-schale, -n, f.** kraftskal. **-schere, -n, f.** kraftklo. **-stein, -[e]s, -e, m.** kraftsten.

krebs|en, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. 1. fanga kraftor. **2.** arv. s. krafla, krypa som en krafta.

krebshaft, krebsicht, krebsig, a. kraftartad, kraft-.

krebslings, adv. baklanges.

Kredenz... Ex. -teller, -s, -, m. presentertallrik. **-tisch, -es, -e, m.** serveringsbord.

kredenz|en, -[es]t, -te, -t, tr. kredensa.

Kredenzer, -s, -, m. kredensare, munkank.

Kredit, I. -[e]s, -e, m. kredit, betalningsanstand. **II. (-, -[s], -s, n.** kredit (mots. debet).

-bank, -en, f. kreditanstalt. **-brief, -[e]s, -e, m.** kreditbref. **-fahig, a.** som har kredit, solid. **-gensenshaft, -en, f.** kreditforening.

-los, a. utan kredit. **-losigkeit, 0, f.** brist på kredit.

kredit|eren, -te, -t, tr. och *itr. h.* kreditera.

Kreditiv, -[e]s, -e, n. kreditiv.

Kreditor, -s, Kreditoren, m. kreditor, fordrings-ägare.

kregol, a. munter, rask, flink.

Kreide, -n, f. krita, arv. bild. = kredit, räkning.

Rote ~ rödkrita, *schwarze ~* svartkrita. **F bild. mit doppelter ~** anschreiben: debitera två ganger för samma sak, *mit zehn Mark auf el. in der ~ stehen:* vara skyldig tio mark. **-[n]... Ex. ~ahnlich, ~artig, a.** kritaktig, kritartad. **~erde, 0, f.** kritjord. **~fels, -en, -en, m.** kritiklippa. **~stift, -[e]s, -e, m.** ritkrita. **~weiss, a.** krithvit. **~zeichnung, -en, f.** kritritning.

kreidehaft = kreedig.

kreide|in, -te, ge-t, kreed|en, -ete, ge-et, tr. krita, bstrykta, märka, rita med krita.

kreidenhaft, kreedicht, kreedig, a. kritaktig, kritig.

kreier|en, -te, -t, tr. kreera, utse, valja.

Kreis, -es, -e, m. 1. cirkel(linie), ring; rundning, rund kant. **2.** kretsgång. **3.** krets, sfar, t. ex. *die höheren ~e der Gesellschaft;* sköte, t. ex. *im ~e seiner Familie;* sällskap.

4. krets, distrikt, förvaltningsområde, fögderi. **-abschied, -[e]s, -e, m.** ungef. landstingsbeslut. **-abschnitt, -[e]s, -e, m.** mat. segment. **-ausschnitt, -[e]s, -e, m.** mat. sektor. **-aus-schuss, -es, -e †, m.** kretsutskott, distriktsdeputerade. **-bahn, -en, f.** cirkelformig bana, kretslopp. **-beamte(r), (adj. bojn.) m.** tjänsteman i en krets, ett fögderi. **-behörde, -n, f.** ungef. kronofogdeambete, fogderistyrelse. **-bewegung, -en, f.** kretsrorelse. **-blatt, -[e]s, -er †, n.** kretsblad, provinsblad. **-bogen, -s, -†, m.** cirkelbage. **-bote, -n, -n, m.**

ungef. fjärdingskarl. **-direktor**, -s, -en, m. ungef. kronofogde. **-drehung**, -en, f. vridning, rotation. **-eint[h]eilung**, -en, f. indelning i kretsar, i förvaltningsdistrikt. **-fläche**, -n, f. cirkelyta. **-form**, -en, f. cirkel(form). **-förmig**, a. cirkelförmig, rund. **-gang**, -[e]s, 0, m. kretsgång. **-gericht**, -[e]s, -e, n. ungef. häradsrätt. **-lauf**, -[e]s, -e †, m. kretslopp. **-linie**, -n, f. cirkel(linie). **-ordnung**, -en, f. lag rörande kretsorganisation. **-richter**, -s, -, m. ungef. häradshöfding. **-rund**, a. cirkelrund. **-scheibe**, -n, f. (cirkel)rund skifva. **-schnitt**, -[e]s, -e, m. rund inskärning, skära. **-schulinspektor**, -s, -en, m. skolinspektör för ett skoldistrikt. **-stadt**, -e †, f. kretsstad, hufvudort inom en krets. **-stände**, plur. krets-, distriktsdeputerade. **-tag**, -[e]s, -e, m. kretsdag, ungef. landsting. **-truppen**, f. plur. kretstrupper (förslagna inom ett visst distrikt). **-vierung**, -en, f. mat. cirkelns kvadratur.

Kreisch, -es, -e, m. gält skrik, skri, anskri.

kreischlen, -[es]t, -te, ge-t et. *krisch*, *gekrischen*, -[e], itr. h. och tr. gält skrika, skria, gnissla, fräsa, skära, t. ex. *das Weib, die Eule, die Säge, die Butter in der Pfanne kreischt, grelle Farben* ~; kokk hårdt steka.

Kreischer, -s, -, m. ~in, -nen, f. person, djur med gäll stämma; skrikhals.

Kreisel, -s, -, m. 1. hvirvel. 2. snurra. **-peitsche**, -n, f. piska till en snurra. **-rad**, -[e]s, -er †, n. ⊕ turbin.

kreiselin, -te, ge-t, I. itr. h. och s. samt *sich* ~ snurra omkring, snurra (rundt), hvirfla; uppstiga spiralformigt. II. itr. h. leka med (pisk)snurra. III. tr. snurra omkring. **Kreiselung**, f.

kreislen, -[es]t, -te, ge-t, I. itr. h. 1. ätv. s. och *sich* ~ gå rundt, gå omkring, vrida sig, hvirfla, krets, cirkulera. 2. bilda en krets, en cirkel; ~d: rund. 3. se *kreissen*. II. tr. 1. *Gekreist*: rund. 2. vrida omkring. 3. jag. spårande gå omkring villebrådet.

Kreiser, -s, -, m. jag. person som spårar det vilda, underjägare.

kreissen, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. vara i barnnöd, känna födslosmärter, vändas, äfv. vridi.

Kreisserin, -nen, f. barnsängskvinna, barnaföderska.

Kreisung, -en, f. 1. 0, kretsande, hvirflande, kretslopp. 2. hvirvel, krets, cirkel.

Kremonésér, -s, -, m. kremonesare, a) person, b) violin från Cremona.

Kremortártari, -, 0, m. och n. kremortartari, vinsten.

Krempe, -n, f. (hatt)brätte.

Krepel, I. -n, f. ⊕ karda, ullkam. II. se *Krämpel* I. **-kamm**, -[e]s, -e †, m. ⊕ ullkam. **-macher**, -s, -, m. kardmakare.

krepelnn, -te, ge-t, tr. och itr. h. 1. karda, kamma. 2. se *Krämpeln* I. 3. = *roß*.

krepellen, -te, ge-t, tr. vika upp.

Krempel, -s, -, m. 1. ullkardare. 2. se *Krämpel* I. **Kremsér**, -s, -, m. 1. invånare i Krems, kremsbo. 2. mångsitsig vagn, vurst.

Kren, -s, -e, m. pepparrot.

Krengel se *Kringel*.

krepielen, -te, -t, I. itr. s. krevera; (själf)dö om djur och P om människor. II. tr. förarga, förtreta.

Krepp, -[e]s, -e el. -s, m. krepp.

Kresse, -n, f. bot. krasse (Lepidium).

Kreszénz, -en, f. afkastning.

Krethi und Plethi, oböj. subst. kreti och pleti.

Kretin, -s el. -en, -s el. -en, m. kretin, missbildad idiot.

Kretinenhaft, a. kretin-, idiotisk.

Kretscham, Kretschmar, -s, -s el. -e, m. krog, värdshus.

Kretschmer, -s, -, m. krogvärd, värdshusvärd.

Kreuz, -es, -e, n. 1. kors, äfv. mns. *Ans ~ schlagen*: korsfästa. *Ins* el. *übers ~ legen*: lägga i kors, korsvis; *übers ~ nähen*: sy med korstyng. *In die ~ und Quere* el. *kreuz und quer*: härs och tvärs, hit och dit. *buu. zu ~e kriechen*: krypa till korset, gifva efter, ge tappt, taga till bönboken. *vant. i svordomar* es. ~ *Donnerwetter!* ~ *sackerlot!* ~ *Schock schwere Not!* f-n anamma! 2.

korstecken. *Ein ~ schlagen, sich mit dem ~e segnen*: göra korstecknet, korsa sig. *buu. das ~ vor jmdm machen*: bedja Gud bevara sig för ngn. *Ein ~ über etw. machen*:

a) öfverkorsa ngt, b) *buu.* gifva ngt förlofad. 3. med. kors(ben), ryggrad, rygg. 4.

⚓ (ankar)krona. 5. kortspel. klöfver. 6. krucl-
öx ss. råmärke, gränssten, t. ex. *ausser den*

~en: utanför stadens område. **-abnahme**, -n, -
-abnehmung, -en, f. korsnedtagning. **-arm**, -[e]s, -e, m. korsarm. **-band**, -[e]s, 0, n. post.

korsband. **-bandsendung**, -en, f. korsbandsförsändelse. **-bein**, -[e]s, -e, n. korsben.

-biege, -n, f. bälens böjning. **-bild**, -[e]s, -er, n. kruclifix. **-binde**, -n, f. korsband. **-blumig**, -
-blüt[h]ig, a. bot. korsblomstrig. **-bogen**, -s, -[†], m. ⊕ korsbåge. **-brav**, a. genomhederlig. **-couvert**, -[e]s, -e el. -s, n. korsband.

-dorn, -[e]s, -e, m. bot. vägtorn (Rhamnus catharticus). **-fahne**, -n, f. korsfana. **-fahrer**, -s, -, m. korsfarare. **-fahrt**, -en, f. 1. = -zug.

2. processjon med korset i spetsen. 3. ⚓ kryssning. **-feuer**, -s, -, n. korseld. **-fidel**, a. F glad och munter, livlad. **-förmig**, a. korsformig. **-fuchs**, -es, -e †, m. korsräf. **-gang**, -[e]s, -e †, m. korsgång. **-gasse**, -n, f. korsgata. **-gewebe**, -s, -, n. kyrpad väf. **-gewölbe**, -s, -, n. korshvalf. **-heer**, -[e]s, -e, n. korsfararhär. **-herr**, -n, -en, m. = -ritter. **-kirche**, -n, f. korskyrka. **-kraut**, -[e]s, 0, n. bot. boört (Senecio). **-lahm**, a. ryggraden, ländbruten. *Jmdn ~ schlagen*: slå ryggen af ngn. **-naht**, -e †, f. korsöms. **-orden**, -s, 0, m. korsorden. **-otter**, -n, f. vanlig huggorm. **-pre-digt**, -en, f. korstågspredikan. **-punkt**, -[e]s,

-e, m. skärningspunkt. -**ritter**, -s, -, m. korsridhare, korsherre. -**schmerzen**, m. plur. ondt i ryggen. -**schnabel**, -s, -†, m. korsnäbb. -**schraube**, -n, f. ⊕ korskruf. -**spinne**, -n, f. korsspindel. -**sprung**, -[e]s, -e †, m. korssteg. -**stich**, -[e]s, -e, m. korsstyg. -**träger**, -s, -, m. korsbärare; bñal. korsdragare. -**undquerszüge**, m. plur. tåg, marscher härs och tvärs. -**unglücklich**, a. F genomolycklig. -**verhör**, -[e]s, -e, n. korsförhör. -**weg**, -[e]s, -e, m. korsväg. -**weis[e]**, adv. korsvis. -**wache**, -n, f. gångvecka. -**zucht**, 0, f. korsning af djurraser. -**zug**, -[e]s, -e †, m. korståg. -**es...** Ex. ~**erfindung**, 0, f. korsets återfinnande, kormässa (s.e maj). ~**erhöhung**, 0, f. korsets upphöjelsefest, kormässa (14:e september). ~**stamm**, -[e]s, -e †, m. korsets stam. ~**tod**, -[e]s, 0, m. korsdöd, korsfästning.

kreuz|en, -[e]t, -te, ge-t, I. tr. korsa. II. *Sich* ~ korsa sig el. recipr. hvarandra, göra kors-tecknet. III. *itr. h.* † kryssa. **Kreuzung**, f. **Kreuzer**, -s, -, m. I. kreuzer (tyskt, numera blott österrikiskt skiljemynt = ungef. 1.8 öre). 2. † kryssare. **Kreuzeréi**, -en, f. † kryssning.

kreuzig|en, -te, ge-t, tr. korsfästa. **Kreuzigung**, f.

Kreuziger, -s, -, m. en som korsfäst, bödel. **Kribbel...** Ex. -**kopf**, -[e]s, -e †, m. brushufvud, hetlefrad person. -**köplig** = tolg.

kribbelig, a. hetlefrad, lättretlig.

kribbel|n, -te, ge-t, I. *itr. h.* 1. kråla, vimla.

2. sticka i huden, kli. II. *tr. reta*, förgära.

Krib|b|skrab|b|s, obojt. m. F krimskrams, misch-masch.

krick, *interj.* knäpp! kratsh! kras! -**ente** = *Kriechente*. -**krack** = *krick*.

Krickeléi, -en, f. F 1. kråkfötter, klottrande. 2. förtretlighet, förtret.

Krickelkrackel, -s, -, m. och n. F = *Krickelei* 1. **krickel|n**, -te, ge-t, tr. och *itr. h.* F klottra, skriva kråkfötter.

Krickler, -s, -, m. F kinkig person.

kricklich, a. F kinkig.

Krida, 0, f. konkurs.

Kridår, -[e]s, -e, m. cessionant, bankruttör.

Krieche... Ex. -**ente**, -n, f. zool. årta (Anas querquedula). -**pflanze**, -n, f. krypväxt. -**sucht**, 0, f. kryperi.

Krieche, -n, f. I. zool. = *Kriechente*. 2. bot. krikonträd.

kriechen, *kroch, kröche, gekrochen, kriech*[e], föråldr. pres. ind. *kreuchst, kreucht*, imp. *kreuch*, I. *itr. h.* och när ortförändringen frambrätes s. krypa, arv. bñal.; kråla. II. *Sich reich* ~ vinna rikedom genom kryperi.

Kriecher, -s, -, m. ~in, -nen, f. en som kryper, krypare, lismare.

Kriecheréi, -en, f. kryperi, liseri.

kriecherisch, a. krypande, lismående.

Krieg, -[e]s, -e, m. krig. ~**führen**: föra krig, *in den ~ ziehen*: gå ut i krig, ordspr. *im ~*

gilt Kriegsgebrauch: så går det till i krig. -**fertig**, a. rustad (till krig). -**führend**, a. krigförande. -**führung**, -en, f. krigföring. -**s...** Ex. ~**adel**, -s, 0, m. krigaradel. ~**akademie**, -en, f. krigsakademi, krigsskola. ~**angelegenheit**, -en, f. krigsärende. ~**artikel**, m. plur. krigsartiklar, krigslag. ~**baukunst**, 0, f. krigsbyggnad, fortifikation. ~**bedarf**, -[e]s, 0, m. krigsförnödenheter. ~**bereit**, a. rustad, på krigsfot. ~**bereitschaft**, 0, f. rustadt tillstånd, krigsfot. ~**brauch**, -[e]s, -e †, m. krigsbruk. ~**budget**, -s, -s, n. krigsbudget. ~**denkmünze**, -n, f. krigsmedalj. ~**dienst**, -[e]s, 0, m. krigstjänst. ~**erfahren**, a. krigserfaren. ~**erklärung**, -en, f. krigsförklaring. ~**eröffnung**, -en, f. krigets, fiendtligheterernas början. ~**fach**, -[e]s, 0, n. krigaryrke. ~**fackel**, -n, f. krigsfackla. ~**fall**, -[e]s, 0, m. *Im ~* i händelse af krig. ~**flotte**, -n, f. krigsflotta. ~**fröh**, a. krigslysten, krigisk. ~**füss**, -es, 0, m. krigsfot. ~**gebrauch** = ~**brauch**. ~**gefährte**, -n, -n, m. krigskamrat, stridskamrat. ~**gefangene(r)**, (adj. böj.) m. krigsfånge. ~**gefangenschaft**, 0, f. (krigs-) fångenskap. ~**gemäss**, a. på krigsmanér, efter krigsbruk. ~**gericht**, -[e]s, -e, n. krigsdomstol, krigsrätt. ~**geschichte**, -n, f. krigshistoria. ~**geschrei**, -[e]s, -e, n. krigsrop, härskri. ~**gesetz**, -es, -e, n. krigslag. ~**getöse**, ~**getümmel**, -s, -, n. stridstumult. ~**gott**, -[e]s, -er †, m. krigsgud. ~**göttin**, -nen, f. krigsgudinna. ~**handwerk**, -[e]s, 0, n. krigaryrke. ~**heer**, -[e]s, -e, n. krigshär. ~**held**, -en, -en, m. krigshjälte. ~**herr**, -n, -en, m. regent i en krigförande stat. ~**hülfe**, 0, f. krigshjälp. ~**jahr**, -[e]s, -e, n. krigsår. ~**kamerad**, -en, -en, m. = ~**gefährte**. ~**kasse**, -n, f. krigskassa. ~**knecht**, -[e]s, -e, m. krigsknekt. ~**kosten**, plur. krigskostnader. ~**kunst**, 0, f. krigskonst. ~**leute**, plur. krigsfolk. ~**lied**, -[e]s, -er, n. krigssång. ~**list**, -en, f. krigslist. ~**lustig**, a. krigslysten. ~**macht**, -e †, f. 1. krigsmakt. 2. krigförande makt. ~**manier**, -en, f. krigsmanér. ~**mann**, -[e]s, -er † el. *Kriegsleute*, m. 1. krigsman, krigare. 2. krigserfaren man. ~**minister**, -s, -, m. krigsminister. ~**pflicht**, 0, f. värnepligt. ~**pflichtig**, a. värnepligtig. ~**pflichtigkeit**, 0, f. värnepligt. ~**rat**[h], -[e]s, -e †, m. krigsråd. ~**recht**, -[e]s, 0, n. 1. krigsbruk, krigets rätt. 2. krigslag. 3. krigsrätt. ~**ruf**, -[e]s, 0, m. 1. härskri. 2. ropet 'till vapen'. ~**ruhm**, -[e]s, 0, m. krigsära. ~**rüstung**, -en, f. (krigs-) rustning. ~**schauplatz**, -es, -e †, m. krigsskådeplats. ~**schiff**, -[e]s, -e, n. krigsskepp. ~**schuld**, -en, f. krigsskuld. ~**spiel**, -[e]s, -e, n. krigsspel. ~**sprache**, 0, f. militärspråk. ~**stand**, -[e]s, 0, m. krigsfot. ~**stärke**, 0, f. krigsstyrka. ~**steuer**, -n, f. krigsgärd. ~**that**, -en, f. krigsbragd. ~**tüchtig**, a. krigsduglig. ~**übung**, -en, f. krigsöfning, exercis. ~**volk**,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäris term.

-[e]s, 0, n. krigsfolk. ~wagen, -s, -[t], m. stridsvagn. ~wesen, -s, 0, n. krigsväsen. ~zucht, 0, f. krigstrukt.

1. krieg^{en}, -te, ge-t, itr. h. föra krig.

2. krieg^{en}, -te, ge-t, tr. F erhålla, få, bekomma. *Sich* (recipr.) ~ få hvarandra.

Krieger, -s, -, m. krigare, soldat. -kaste, -n, f. krigarkast. -stand, -[e]s, 0, m. krigarstånd. -vereln, -[e]s, -e, m. krigarförening.

Kriegerin, -nen, f. kvinnlig krigare, amason.

kriegerisch, a. krigisk.

kriminal, a. kriminell, kriminal-, brottmåls-

-gericht, -[e]s, -e, n. domstol i brottmål.

-gerichtlich, a. brottmåls-, kriminell. -ge-

-richtbarkeit, 0, f. rättsskipning i brottmål.

-richter, -s, -, m. domare i brottmål.

krimmelⁿ, -te, ge-t, itr. h. kråla, krälände vimla.

Krimmer, -s, -, m. 1. invånare på Krim. 2.

av. n. grått lamskinn från Krim.

Krimp^e, 0, f. krympning. *In die* ~ gehen:

krympa. -frei, a. som ej krymper.

krimpl^{en}, -te, ge-t, et. gekrumpen, itr. s., tr. och

sich ~ krympa.

Krimper, -s, -, m. 1. (klädes)krympare. 2.

prensiska efter treden i Tilsit exacerade och per-

mitterade undersåtar. -pferd, -[e]s, -e, n. ♂

öfvertalig häst, reservhäst.

Krimstecher, -s, -, m. ett slags fältkikare.

Kringe, -n, f. ringformig bårvalk för hufvudet.

Kringel, -s, -, m. 1. ring. 2. kringla.

kringelig, a. ringlande.

kringelⁿ, -te, ge-t, *sich* ~ ringla sig, slingra sig.

Kringen, -s, -, m. = Kringe.

Krinoline, -n, f. krinolin.

Krippe, -n, f. 1. krubba. 2. ☉ flätverk till

dammars förstärkande. -n... Ex. ~beisser,

-s, -, m. krubbitare. ~reiter, -s, -, m. para-

sit, person som lever på andras bekostnad (egentl. en

som för sin häst till andras krubbor). ~setzer =

~beisser.

kripp^{en}, -te, ge-t, tr. ☉ förstärka med flätverk.

Kris^e, Kris^{is}, -en, f. kris.

Kristall se *Krystall*.

Kriteri^{um}, -um[s], -en, n. kriterium, känne-

tecken.

Kritik, -en, f. kritik, granskning.

Kritik^äster, -s, -, m. kritikast, häcklare.

Kritiker, -s, -, m. kritiker, granskare.

kritisch, a. kritisk.

kritisier^{en}, -te, -t, tr. och itr. h. kritisera,

granska, bedöma.

Krittel, -s, 0, m. Krittelié, -en, f. häcklande,

mästrande, tadelajuka, småaktigt klander,

småaktigt anmärkning.

Kritteler, -s, -, m. ~in, -nen, f. häcklare, häck-

lerska.

krittelig, a. 1. benägen att häckla, gnatig,

småaktig. 2. mycket fin, petig.

krittellⁿ, -te, ge-t, itr. h. och tr. 1. häckla,

småaktigt kritisera. 2. reta, förga.

Krittler, krittlig = *Kittel*... Krittling, -[e]s, -e, m. = *Kritteler*.

Kritz, -es, -e, m. språnning; streck, penndrag.

Kritzelié, -en, f. klotter, kråkfötter.

krizelⁿ, -te, ge-t, kritz^{en}, -[e]s, -te, ge-t,

itr. h. och tr. 1. raspa. 2. klottra.

Kritzler, -s, -, m. ~in, -nen, f. klottrare.

krizlich, krizlig, a. klottrig, svårläst.

Krokodil, -[e]s, -e, n. krokodil. -ei, -[e]s, -er,

n. krokodilläg. -[s]... Ex. ~thräne, -n, f. kro-

kodiltår.

Krokos, Krokus, -, -, m. bot. krokus.

Kroll... Ex. -erbsen, f. plur. hela ej silade ärtor.

-haar, -[e]s, -e, n. beredt, krusadt tagel.

-hecht, -[e]s, -e, m. kromgådda.

kroll^{en}, kröll^{en}, -te, ge-t, I. tr. och *sich* ~

rulla (sig), krusa (sig), böja (sig). II. itr.

h. om orren: spela.

Kron^e, -en, f. dim. *Krönchen*, -lein, 1. krona.

BUD. dem *Werke die* ~ aufsetzen: sätta

kronan på verket, jmdm an die ~ greifen:

träda ngns ära för nära; F es ist mit ihm

nicht ganz richtig unter der ~ det står ej

rätt till med honom, han är ej vid sina

sinnens fulla bruk, *etw. in der ~ haben*:

a) vara litet på sned, på tre kvart, b) vara

vräsig, *was ist ihm in die ~ gefahren?*

hvad går åt honom? 2. krona, a) mynt =

10 mark = 8.89 kr., b) blomkrona, c) ljuskrona, d)

astron., e) på träd, f) jäg. öfversta delen af björnbarn,

bestående af mer än två spetsar, g) dels = stat, dels =

regering, m. m. -amt, -[e]s, -er †, n. 1. direkt

under kronan lydande ämbete. 2. hof-tjänst.

-beamte(r), (adj. böjn.) m. kunglig (kåjserlig)

tjänsteman; kronobetjänt. -bewerber, -s, -,

m. tronpretendent. -blume, -n, f. bot. kron-

lilja (*Fritillaria*). -erbe, -n, -n, m. tronarf-

vinge. -feldherr, -n, -en, m. kronfälttherre.

-gehörn, -[e]s, -e, n. hjorthorn slutande i

mer än två spetsar. -glas, -es, 0, n. kron-

glas. -gut, -[e]s, -er †, n. kronogods. -hirsch,

-es, -e, m. kronhjärt. -land, -[e]s, -er †, n.

kronland. -leuchter, -s, -, m. ljuskrona. -prinz,

-en, -en, m. kronprins. -prinzessin, -nen, f.

kronprinsessa. -prinlich, a. kronprinsens

kronprins. *Die* ~en *Herrschaften*: deras

kungl. högheter kronprinsen och kronprin-

sessan. -rad, -[e]s, -er †, n. kronhjul. -räu-

ber, -s, -, m. kronröfvere, inkräktare, usur-

pator. -schneffe = *Brachschneffe*. -steuer,

-n, f. kronoutskylder. -en... Ex. ~blatt, -[e]s,

-er †, n. bot. kronblad. ~gold, -[e]s, 0, n. 18-

karatigt guld. ~los, a. utan krona. ~orden,

-s, -, m. kronorden. ~träger, -s, -, m. krönt

furste, krönt hufvud.

krön^{en}, -te, ge-t, tr. 1. kröna. 2. F sätta horn

på, göra till hanreg. 3. *Gekrönt*: försedd

med krona, med *Kronghörn*. *Krönung*, f.

-s... Ex. ~feierlichkeit, -en, f. kröningshö-

gtidlighet. ~münze, -n, f. kröningsmedalj.

kronig, a. i sms. es. hoch ~ bärande hög krona.

Kropf, *-[e]s, -e †, m.* 1. kräfva; hals. 2. med. balskörtels förstoring, göftre (struma). **-ente**, *-n, f.* zool. vigge (Fuligula). **-gans**, *-e †, f.* zool. pelikan. **-krank**, *a.* lidande af **Kropf** 2. **-stein**, *-[e]s, -e, m.* hörnsten på simser. **-taube**, *-n, f.* zool. kroppdufa (Columba gutturosa).

kröp[le]n, *-te, ge-t, I. itr. h.* äta (om toglar med kräfva). **II. tr. I.** göda gäss. **2.** ⊕ böja, kröka i vinkel.

Kröpfer, *-s, -, m.* = *Kropftaube*.

kröpficht, kropfig, kröpfig, *a.* 1. = *kropfkrank*. 2. som stannat i växten. 3. böjd, bildande ett knä, en vinkel.

kröschen, *-[e]t, -te, ge-t, tr.* kokk. bryna.

Kröte, *-n, f.* 1. padda; bial. P argbigga, F pyre, kryp. 2. plur. P pengar. **-n...** Ex. ~fisch, *-es, -e, m.* zool. paddfisk. ~stecher, *-s, -, m.* P värja, dålig knif, köksknif. ~stein, *-[e]s, -e, m.* min. paddsten.

krötig, krötisch, *a.* ondsint, giftig; envis.

Kroup se *Krupp*. **Krucifix** se *Kruzifix*.

Krückle, *-en, f.* krycka. **-stab, -stock**, *-[e]s, -e †, m.* käpp med krycka. **-en...** Ex. ~länge, *-n, f.* kryckans, kryckornas längd.

Krug, *-[e]s, -e †, m.* dim. Krüglein, Krügelchen, 1. kruka; stop, stänka, kanna. Ordspr. *der ~ geht so lange zu Wasser, bis er bricht*: krukan går så länge efter vatten, tillder hon spricker. 2. krog, värdsbus. **-fiedler**, *-s, -, m.* biröfåre. **-förmig**, *a.* kruk-, stopformig. **-gerechtigkeit**, *-en, f.* utskänkningsrättighet. **-weise**, *adv.* stopvis. **-wirt[h]**, *-[e]s, -e, m.* krögare, värdsbusvärd. **-wirt[h]schaft**, *-en, f.* krog-, värdsbusrörelse.

Krüger, *-s, -, m.* krögare, värdsbusvärd.

Krügeri, *0, f.* krögeri.

Kruke, *-n, f.* stenkruka, krus. F bial. *eine putzige* ~ en lustigkurre.

Krume, *-n, f.* dim. Krümchen, *-lein, Krümel*, 1. inkom i bröd, malle. 2. smula. 3. åkerbr. a) matjord, b) sädesbrodd.

Krümel... Ex. **-zucker**, *-s, 0, m.* 1. krossocker, strösocker. 2. kem. drufsocker.

krümelig, *a.* som smular sig, kornig.

krümel[ig], *-te, ge-t, I. itr. h.* smula sig, söndermulas. **II. tr.** söndermulla.

krum[ig], *-te, ge-t, I. itr.* söndermulla, sönderbryta. **II. itr. h. om säd: komma upp, skjuta brodd.**

krumm, *krummer* el. *krümmer, krummst* el. *krümmst*, *a.* krokig, krökt, böjd. *Einen ~en Rücken* el. *Buckel machen*: kröka rygg, ~e *Finger machen*: vara långfingrad. ~ *biegen*: kröka, böja; ~ *gehen*: gå krok (rygg)ig, bial. *es geht ~ mit ihm*: det går på tok för honom; *sich ~ halten*: gå krok (rygg)ig; *sich ~ lachen*: skratta sig förderfvad; F bial. *etw. ~ nehmen*: illa upptaga, blifva stött öfver ngt; *jmdn ~ schliesen*: belägga ngn med bojar så att han ej kan hålla sig rak; ~ *werden*: blifva krokig, krö-

kas, böjas. **-ästig**, *a.* som har krokiga grenar. **-bein**, *-[e]s, -e, n.* och *m.* kobent el. hjulbent person. **-buckel**, *-s, -, m.* krökt rygg; listmare. **-flächig**, *a.* med svängd, rund yta. **-hals**, *-es, -e †, m.* halsvred. **-holz**, *-es, -er †, n.* vridet, svängdt trästycke, krumträ, krumtimmer. **-horn**, *-[e]s, -er †, n.* krökt horn. **-linie**, *-n, f.* kroklinje. **-linig**, *a.* kroklinig. **-stab**, *-[e]s, -e †, m.* krumstaf.

krümmbar, *a.* möjlig att kröka.

Krümme, *-n, f.* krokighet; bial. krokväg, smygväg.

krümm[ig], *-te, ge-t, tr.* och *sich ~ kröka* (sig), böja (sig).

Krümmung, *-en, f.* krökning, krök; krokväg.

Krümpe, krumpl[ig], *krümp[ig]* se *Krimpe(n)*.

Krupp, *-[e]s, -s, m.* strypsjuka, krup.

Kruppe, *-n, f.* stycke mellan länd och svans på hästar.

Krüppel, *-s, -, m.* krympling, invalid. **-baum**, *-[e]s, -e †, m.* förkrympt träd, dvärgträd.

-bein, *-[e]s, -e, n.* stympadt, förkrympt ben. **-stuhl**, *-[e]s, -e †, m.* eu stags låg länstol.

krüppelhaft, krüppelicht, krüppelig, *a.* förkrympt, stympadt.

krüppel[ig], *-te, ge-t, itr. h.* och *sich ~ röra* sig som en krympling, krypa, kräla.

Krüppling, *-[e]s, -e, m.* förkrympt väsen, krympling.

Kruste, *-n, f.* dim. *Krústchen*, *-lein*, skorpa, kant, skal. **-n...** Ex. ~[h]ier, *-[e]s, -e, n.* zool. kräftdjur.

krustig, *a.* betäckt med en skorpa, ett skal.

Kruzifix, *-es, -e, n.* krucifix.

Krypta, *-s, Krypte*, *-n, f.* krypta, kraftkyrka.

Kryptogám, *-[e]s, -en, n.* bot. kryptogam.

Krystáll, *-[e]s, -e, m.* och *n.* kristall. **-bildung**, *-en, f.* kristallbildning, kristallisation. **-druse**, *-n, f.* min. kristalldrus. **-feuchtigkeit**, *0, f.* med. kristallvätska. **-glas**, *-es, 0, n.* ⊕ kristallglas. **-hell**, *a.* kristallklar. **-kunde**, *-lehre*, *0, f.* kristallografi. **-palast**, *-[e]s, -e †, m.* kristallpalats. **-wasser**, *-s, 0, n.* kristallvatten.

krystállen, *a.* 1. af kristall, kristall. 2. kristallklar.

krystállig, *a.* kristallartad, kristallklar.

krystállinisch, *a.* min. kristallinisk.

kristállisier[ig], *-te, -t, tr., itr. s.* och *sich ~ kristallisera*.

Kübel, *-s, -, m.* och ** n.* dim. *Kübelchen*, *Kübelin*, bytta, (trä)åmbare, träkruka.

Kubik... Ex. **-fuss**, *-es, -, m.* kubikfot. **-meter**, *-s, -, m.* kubikmeter. **-wurzel**, *-n, f.* mat. kubikrot.

kubisch, *a.* mat. kubisk.

Kübler, *-s, -, m.* tunnbindare.

Kubus, *-*, el. *Kubi*, *m.* mat. kub.

Küche, *-n, f.* dim. *Küchlein, Küchelchen*, 1. kök.

F bial. *jmdn in die rechte ~ weisen*: visa ngn hans rätta plats, *jmdn in des Teufels* el. *Henkers ~ bringen*: bringa ngn i knipa. 2. a) matlagning, t. ex. *die ~ verstehen*: förstå

sig på, vara skicklig i matlagning, b) mat, t. ex. *eine gute ~ führen*: lefva godt, *kalte ~ kallmat*. -n... Ex. ~ *bedien[ste]te(n)*, plur. köksbetjäning, kökspersonal. ~ *dragoner*, -s, -, m. F köksbjörn. ~ *feuer*, -s, -, n. kökseld. ~ *garten*, -s, -†, m. köksträdgård. ~ *gerät[h]*, ~ *geschirr*, -[e]s, -e, n. kökskärl, köksattiralj. ~ *herd*, -[e]s, -e, m. köksspis. ~ *junge*, -n, -n, m. kökspojke. ~ *latein*, -[e]s, 0, n. kökslatin. ~ *meister*, -s, -, m. köksmästare. ~ *messer*, -s, -, n. köksknif. ~ *obst*, -[e]s, 0, n. frukt till matlagning. ~ *schränk*, -[e]s, -e †, m. köksskåp. ~ *schürze*, -n, f. köksförkläde. ~ *stube*, -n, f. kökskammare. ~ *tisch*, -es, -e, m. köksbord.

küchel, n, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* baka (bakelser, kakor, tårter).

Küchen, -s, -, m. dim. *Küchlein*, *Küchel[chen]*, bakelse, tårta, kaka; pannkaka, våfla m. m. F *ja ~!* iron. det kan du inbilla dig, *ein ~ sein*: komma på ett ut. ~ *bäcker*, -s, -, m. finbagare, sockerbagare. ~ *blech*, -[e]s, -e, n. ugnsplåt. ~ *eisen*, -s, -, n. väffeljärn. ~ *form*, -en, f. bakelseform. ~ *rad*, -[e]s, -er †, n. bakelsesporre. ~ *schieber*, -s, -, m. kaksfade.

Küchen, -s, -, n. dim. *Küchlein*, *Küchel[chen]*, kyckling.

Küchler = *Kuchenbäcker*.

Kuck, kucken, Kucker se *Guck...*

Kücken = *Küchen*.

Kuckuck, I. -[e]s, -c, m. 1. gök. 2. evfem. för djävul, t. ex. *geh zum ~! hol dich der ~!* dra åt h-e! 3. person, sälle; hanrej. II. *interj.* kuku! -s... Ex. ~ *blume*, -n, f. bot. gökblomma (*Lychnis Flos cuculi*). ~ *ei*, -[e]s, -er, n. gökagg. ~ *speichel*, -s, 0, m. grödspott. ~ *uhr*, -en, f. gökur (med en galande gök i st. f. slagverk).

kuckuck[en], -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* 1. gala som göken, ropa kuku. 2. göra till hanrej.

Kufe, -n, f. dim. *Küfchen*, -lein, 1. balja, kar, så. 2. (släd)med.

Küfer, -s, -, m. 1. tunnbindare. 2. föreståndare för en vinkällare, kallarmästare.

Küferai, -en, f. kallärväsen, kallarmästarbefattning.

küfer[en], -te, *ge-t*, *itr. h.* utöfva tunnbindaryrket, vara tunnbindare.

Kuff, -[e]s, -e, n. **Kuffe**, -n, f. † koff.

Küfner = *Küfer*.

Kugel, -n, f. dim. *Kügelchen*, *Kügelein*, kula, klot, bäll, sfär, glob. ~ *achse*, -n, f. klotaxel. ~ *ähnlich* = ~ *förmig*. ~ *armbrust*, -e †, f. armborst med hvilket kulor skjutas. ~ *artig* = ~ *förmig*. ~ *bahn*, -en, f. ett klots, en kulas bana, ✕ kulbana. ~ *becher*, -s, -, m. bilboké. ~ *blume*, -n, f. bot. blåbäll (*Globularia*). ~ *büchse*, -n, f. studsare, refflad gevär. ~ *distel*, -n, f. bot. bälltistel (*Echinops*). ~ *fang*, -[e]s, -e †, m. 1. bilboké. 2. ✕ skottvall. ~ *fest*, a. skottfri. ~ *fläche*, -n, f. mat. sfärisk yta. ~ *form*, -en,

f. 1. ⊕ kulform. 2. klotform. ~ *förmig*, a. klotformig, sfärisk, rund. ~ *förmigkeit*, 0, f. klotformighet, klotlikhet. ~ *gerade*, a. ✕ som har jämn kaliber. ~ *gestalt*, 0, f. klotform. ~ *gewölbe*, -s, -, n. ⊕ kupol(hvalf). ~ *gleich*, a. 1. klotlik. 2. = *gerade*. ~ *haufe[n]*, -ns, -n, m. ✕ kulstapel. ~ *kalotte*, -n, f. mat. sfärisk kalott. ~ *körper*, -s, -, m. sfärisk kropp, klot. ~ *loch*, -[e]s, -er †, n. biljardpåse. ~ *regen*, -s, 0, m. kulregn. ~ *rund*, a. klotrund. ~ *saat*, -en, f. poet. kulregn. ~ *spiel*, -[e]s, -e, n. lek med kulor, klotspel. ~ *spritze*, -n, f. ✕ kulspruta. ~ *t[h]ierchen*, -s, -, n. klotdjur. ~ *wahl*, -en, f. votering med kulor. ~ *zieher*, -s, -, m. ⊕ krats, kultång.

kugelig, kugelig, a. klotformig, klotlik, rund. **kugellin**, -te, *ge-t*, I. tr. 1. rulla. 2. göra klotformig, runda, afrunda. II. *Sich ~* 1. rulla. 2. bliuva klotformig, rundas. F *sich vor Lachen ~* ungef. vara nära att kikka af skratt. III. *itr.* 1. s. rulla, tillra. 2. h. a) leka med kulor, b) omrösta med kulor. **Kugelung**, f.

Kuguär, -[e]s, -e el. -s, m. zool. kugnar.

Kuh, -e †, f. ko; F *blad. nöb. Blinde ~ blindbock*. ~ *auge*, -s, -n, n. 1. koöga. 2. bot. åkerkulla (*Anthemis arvensis*). ~ *blatter* = ~ *pokke*. ~ *blume*, -n, f. bot. 1. kappelök (*Caltha palustris*). 2. smörblomma (*Taraxacum officinale*). ~ *euter*, -s, -, n. kojufver. ~ *fleisch*, -es, 0, n. kokött, nötkött. ~ *fuss*, -es, -e †, m. kofot. ~ *glocke*, -n, f. koskälla. ~ *haar*, -[e]s, -e, n. nöthår. ~ *hären*, a. af nöthår, nöthårs-. ~ *haut*, -e †, f. kohud. nöthnd. ~ *hessig*, a. kobent (om bastar). ~ *hirt*. -en, -en, m. koherde. ~ *horn*, -[e]s, -er †, n. 1. kohorn. 2. jagthorn. ~ *kalb*, -[e]s, -er †, n. kvigkalf. ~ *käse*, -s, -, m. ost af komjök. ~ *magd*, -e †, f. ladngårdspiga. ~ *milch*, 0, f. komjök. ~ *packe*, -n, f. kokoppa. ~ *pockengift*, -[e]s, 0, n. vakcin. ~ *reigen*, -reihen, -s, -, m. vall-låt. ~ *schelle*, -n, f. koskälla. ~ *schluck*, -[e]s, -e †, m. F väldig klunk. ~ *stall*, -[e]s, -e †, m. fåhus. ~ *warm*, a. spenvarm. ~ *weide*, -n, f. kobete, kreatursbete. ~ *weizen*, -s, 0, m. bot. kovall, kohvete (*Melampyrum*).

Küher, -s, -, m. koherde.

kühl, I. a. sval, kylig; *blat. kall, likgiltig*. II. -[e]s, 0, n. = *Kühle*. ~ *apparat*, -[e]s, -e, m. kylapparat. ~ *fass*, -es, -er †, n. kylfat. ~ *hafe*n = ~ *ofen*. ~ *kessel*, -s, -, m. ⊕ kylkittel. ~ *mittel*, -s, -, n. med. kylande medel. ~ *ofen*, -s, -†, m. ⊕ kylugn. ~ *pflanze*, -n, f. ⊕ kylpanna. ~ *rohr*, -[e]s, -e, n. ⊕ kylrör. ~ *salbe*, -n, f. med. kylande salva. ~ *schiff*, -[e]s, -e, n. ⊕ kylskepp. ~ *trank*, -[e]s, -e †, m. svalkande dryck.

Kühle, -n, f. 1. 0, svalka, kylighet; *blat. köld, likgiltighet*. 2. = *Kühle*.

kühl[en], -te, *ge-t*, I. tr. svalka, kyla, afkyla. II. *Sich ~* svalka sig, afkylas. III. *itr. h.* † blåsa (upp).

Kühler, -s, -, m. kylare, kylapparat.

kühlig, *a.* kylig, sval.
Kühling, *[-e]s, -e, m.* zoöl. id (*Leuciscus idus*).
Kühle, *-n, f.* † kultje.
Kühlung, *0, f.* svalka; för otr. se *kühlen*.
kühhn, *a.* djärf, oförskräckt.
Kuhne, *-n, f.* kalkon.
Kühnheit, *-en, f.* djärfhet; djärf handling.
kühnheit, *adv.* djärf, oförskräckt.
Kühnling, *[-e]s, -e, m.* djärf person, våghals.
Kujón, *[-e]s, -e el. -s, m.* kujon, pultron.
Kujonier*len, -te, -t, tr.* kujonera.
Küken se *Küchen*.
Kuku[c]k se *Kuckuck*.
Kukümer, *-n, f.* gurka.
kulánt, *a.* tillmötesgående, som ej gör svårigheter, rask, ferm.
Kulanz, *0, f.* tillmötesgående, jtr *söreg*.
kulinárisch, *a.* kulinarisk.
Kulísse se *Coulisse*.
kuller*lin* se *kollern*.
Kulm, *[-e]s, -e, m.* höjd, bärgstopp.
kulminier*len, -te, -t, itr.* h. kulminera, nå sin höjdpunkt.
Kult, *[-e]s, -e, m.* kult, dyrkan.
kultivierbar, *a.* möjlig att kultivera.
kultivier*len, -te, -t, tr.* kultivera, bearbeta, uppodla. **Kultivierung**, *f.*
Kultur, *-en, f.* kultur, odling, bildning. **-arbeit**, *-en, f.* kulturarbete, civiliseringsförsök. **-bild**, *[-e]s, -er, n.* kulturbild. **-fäbig**, *a.* mottaglig för kultur, för civilisation. **-geschichte**, *-n, f.* kulturhistoria. **-geschichtlich**, *a.* kulturhistorisk. **-kampf**, *[-e]s, -e †, m.* kulturkamp. **-kämpfer**, *-s, -, m.* (för)kämpare för kulturen. **-pflanze**, *-n, f.* kulturväxt, odlad växt. **-volk**, *[-e]s, -er †, n.* kulturfolk.
Kultus, *-, Kult*, *m.* = *Kult*. **-minister**, *-s, -, m.* kultus-, ecklesiastikminister. **-ministerium**, *-um[s]*, *-en, n.* ecklesiastikdepartement.
Kumis[s] se *Kumys*.
Kummle, *-en, f.* dim. *Kümmchen*, *-lein*, *1.* (sopp)skål, bål, fat. *2.* kar, bassäng. **-karre**, *-n, f.* vippkärra.
Kümmel, *-s, -, m.* *1.* kummin. F *blau*. ~ *und Salz*: blandadt svart och vitt. *2.* (kummin)bränvin. **-branntwein**, *-s, -e, m.* kumminbränvin. **-brot**, *[-e]s, -e, n.* kumminbröd. **-bruder**, *-s, -†, m.* vän af flaskan, sup-nt. **-flasche**, *-n, f.* bränvinsflaska. **-käse**, *-s, -, m.* kumminost.
kümmel*en, -te, ge-t, I. tr.* krydda med kummin. *II. itr.* h. F hälsa på flaskan, supa.
Kummer, *-s, 0, m.* *1.* bekymmer, sorg. *2.* bekymmersamt läge, elände. **-frei**, *a.* sorgfri. **-gefühl**, *[-e]s, -e, n.* (känsla af) sorg. **-krank**, *a.* tård af bekymmer. **-los**, *a.* bekymmerslös. **-schwer**, *a.* nedtyngd af bekymmer; bekymmersam. **-stunde**, *-n, f.* sorglig stund, sorgens stund. **-thräne**, *-n, f.* bekymrets, sorgens tår. **-voll**, *a.* bekymmersam, bekymmerfull.

kummerhaft, *a.* bekymmersam.
kümmertlich, *a.* eländig, jämmerlig, behövande, torftig, förkrympt, karg, knapp.
I. Kümmertling, *[-e]s, -e, m.* stackare, kräk.
2. Kümmertling, *[-e]s, -e, m.* gurka.
kummerlin, *-te, ge-t, itr.* h. *1.* lida nöd. *2.* söra, nedtyngas af bekymmer.
kümmertlin, *-te, ge-t, I. itr.* h. *1.* = *kummern*. *2.* otr. *s.* vara förkrympt, utveckla sig klen, tyna, med nöd draga sig fram. *II. tr.* *1.* bekymra, bedröfva. *2.* *Jmdn* ~ vara föremål för ngn's omsorg, bekymra, angå, röra ngn. *III. Sich* ~ *1.* bekymra sig, söra, *über etw.* (ack.): öfver ngt. *2. Sich um etw.* ~ bekymra, bry, värda sig om ngt.
Kümmernis[s], *-se, f.* bekymmer.
Kummet, *[-e]s, -e, n.* bogträ; sele.
Kump, *[-e]s, -e, m.* = *Kumme*.
Kumpán, *[-e]s, -e, m.* kamrat, sälle, ture.
Kumpen, *-s, -, Kumpf*, *[-e]s, -e, m.* = *Kumme*.
Kunt se *Kummet*.
kumulier*len, -te, -t, tr.* i sht jur. kumulera, hoppa. **Kumulierung**, *f.*
Kumys, *-, 0, m.* kumys (jäst stömjölk).
kund, predikativ *a.* och *adv.* *1.* bekant, känd. ~ *geben, machen, thun* (otr. sammanskrift): tillkännagifva, bekantgöra, kungöra, offentliggöra, meddela, otr. ~ *und zu wissen thun*; ~ *geben*: otr. visa, ådagalägga. *2.* * *einer* (gen.) *Sache* ~ *sein*: känna till ngt. **-gebend**, *a.* som visar, ådagalägger. **-gebung**, *-en, f.* betygande, bevis, prof. **-machung**, *-en, f.* tillkännagifvande, kungörelse.
kundbär, *a.* bekant, känd.
kündbär, *a.* uppsägbar.
Kundbarkeit, *0, f.* egenskap att vara känd, offentlighet, kännedom.
Kündbarkeit, *0, f.* uppsägbarhet.
Kunde, *I. -n, -n, m.* otr. * *-n, f.* *1.* kund. *2.* person, sälle. *II. -n, f.* *1.* underrättelse, kännedom, t. ex. ~ *von etw. haben, erhalten*: hafva, få kännedom om ngt, *jmdn* ~ *von etw. geben*: underrätta ngn om ngt. *2.* *0*, kunskap, kunnighet. **-n...** Ex. ~ *brot*, *[-e]s, -e, n.* bröd åt kunder. ~ *cigarre*, *-n, f.* god cigarr åt kunder. ~ *zahl*, *-en, f.* antal kunder.
künd*len, -ete, ge-et, tr.* *1.* tillkännagifva, kungöra, meddela. *2.* uppsäga.
kundig, *a.* *1.* kunnig, erfaren, bekant med. *Einer* (gen.) *Sache* ~ *sein*: a) känna till, b) förstå sig på, vara hemmastadd i ngt. *2.* = *rotz*.
kündig, *a.* bekant, känd.
kündig*len, -te, ge-t* = *künden* *2* och * *1*.
Kündigung, *-en, f.* uppsägning. **-s...** Ex. ~ *frist*, *-en, f.* ~ *termin*, *[-e]s, -e, m.* uppsägningstermin.
Kundin, *-nen, f.* (kvinlig) kund.
Kundschaft, *-en, f.* *1.* a) *0*, egenskap af kund, b) *samtliga* kunder. *2.* kunskapande, spåjande, rekognoscering, underrättelse, upplysning.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

kundschaften, -ete, *ge-t*, *itr.* *h.* kundska-
 skapa, spåja, utforska.
 Kundschafter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* kundska-
 pare, spåjare, spion.
 Kundschafterei, -en, *f.* kundska-
 pande, spione-
 rande.
 Künftig, *a.* tillkommande, framtida, framde-
 les. *Das ~e Leben:* lifvet efter detta, *die*
~e Woche: nästa vecka. -hin, *adv.* framde-
 les, hädanefter.
 Künftigkeit, -en, *f.* 1. 0, framtid. 2. framtida
 tilldragelse.
 Kunkel, -n, *f.* 1. spinnrock, *av.* spinnrocks-
 hufvud och tått. *Bjäl.* *Werg an der ~ haben,*
an die ~ bekommen: ha, få ngt att göra,
etw. an der ~ haben: hafva ngt i sinnet. 2.
 rum, samkväm där det spinnas, spinn-
 stuga. 3. kvinna, käring. -adel, -s, 0, *m.*
 adel på kvinnolinien. -frau, -en, *f.* spin-
 nerska. -hof, -[e]s, 0, *m.* i spinnstugan upp-
 aktande kavaljerer. -lehen, -s, -, *n.* förlä-
 ning som ärfves äfven på kvinnolinien.
 -schenke, -n, *f.* lysningspresent. -stube =
 Kunkel 2.
 Kunkelin, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* hemligt syssla, i
 smyg tala, glunka.
 Kunst, -e †, *f.* 1. konst. *Schwarze ~ svart-*
konst. 2. konststycke. -adel, -s, 0, *m.* konst-
 närssadel. -akademie, -en, *f.* konstakademi.
 -anlage, -n, *f.* 1. talang, anlag för ngt konst.
 2. (park)anläggning. -arbeit, -en, *f.* konst-
 arbete. -ausdruck, -[e]s, -e †, *m.* konstord,
 konstterm. -ausstellung, -en, *f.* konstat-
 ställning. -beflissen, *a.* konstidkande. -bei-
 lage, -n, *f.* konstbilaga, konstafdelning.
 -beruf, -[e]s, 0, *m.* konstnärskallelse. -butter,
 0, *f.* konstsmör. -dichtung, 0, *f.* konstpoesi.
 -drechsler, -s, -, *m.* konstsvärfvare. -eifer,
 -s, 0, *m.* konstit. -erfahren, *a.* konstfer-
 aren. -erzeugnis[s], -ses, -se, *n.* konstalster.
 -färber, -s, -, *m.* skönfärgare. -färberei, -en,
f. skönfärgeri. -fertig, *a.* konstfärdig. -fer-
 tigkeit, 0, *f.* konstfärdighet. -feuer, -s, -, *n.*
 konsteld, fyrverkeri. -fleiss, -es, 0, *m.* konst-
 fit. -gärtner, -s, -, *m.* trädgårdsmästare.
 -gärtneri, 0, *f.* trädgårdsodling. -gebilde,
 -s, -, *n.* konstprodukt, konstalster. -gegen-
 stand, -[e]s, -e †, *m.* konstsak. -gemäss, *a.*
 konstmässig. -genosse, -n, -n, *m.* konstnär-
 kamrat, idkare af samma konst. -gerecht =
 -gemäss. -geschichte, -n, *f.* konsthistoria.
 -geschichtlich, *a.* konsthistorisk. -getriebe,
 -s, -, *n.* maskin. -geübt, *a.* konstskicklig,
 konstferaren. -gewebe, -s, -, *n.* konstväfnad.
 -gewerbe, -s, -, *n.* konstslöjd, industri. -ge-
 werblich, *a.* industriell. -griff, -[e]s, -e, *m.*
 konstgrepp, knep. -handel, -s, 0, *m.* konst-
 handel. -händler, -s, -, *m.* konsthandlare.
 -handlung, -en, *f.* konsthandel. -industrie,
 -en, *f.* konstindustri, konstslöjd. -kabinett,
 -[e]s, -e, *n.* konstkabinett. -kammer, -n, *f.*

konstkammare. -kenner, -s, -, *m.* konstkän-
 nare. -kniff = -griff. -liebhaber, -s, -, *m.* ~in,
 -nen, *f.* amatör, dilettant. -los, *a.* konstlös,
 okonstlad, naturlig. -lösigkeit, 0, *f.* konst-
 löshet, natur. -mässig, *a.* konstmässig. -mit-
 tel, -s, -, *n.* konstmedel, konstgjort medel.
 -neid, -[e]s, 0, *m.* yrkesafund. -pause, -n, *f.*
 iron. ofrivillig paus emedan man kommit af sig.
 -pfeifer, -s, -, *m.* stadsmusikant. -pferd, -[e]s,
 -e, *n.* dresserad häst. -poesie = -dichtung.
 -rad, -[e]s, -er †, *n.* ⊕ konsthjul. -redner,
 -s, -, *m.* vältalare. -rednerisch, *a.* vältalig,
 retorisk. -reich, *a.* konstrikt. -reise, -n, *f.*
 konstresa. -reiter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.*
 konstberidare, konstberiderska. -richter, -s,
 -, *m.* konstdomare. -sache, -n, *f.* konstsak.
 -sammlung, -en, *f.* konstsamling. -schatz,
 -es, -e †, *m.* konstskatt. -schule, -n, *f.* 1.
 konstskola, teknisk skola. 2. (konstnär-)
 skola, konstriktning. -sinn, -[e]s, 0, *m.* konst-
 sinne, smak. -sinnig, *a.* begäfvad med konst-
 sinne, med smak. -sprache, -n, *f.* konst-
 språk, terminologi. -stickerei, -en, *f.* broderi.
 -strasse, -n, *f.* anlagd väg. -stück,
 -[e]s, 0, *m.* konststycke. -tischler, -s, -, *m.*
 konstsnickare. -tischlerei, 0, *f.* konstsnick-
 veri. -trieb, -[e]s, -e, *m.* konstnärstinkt.
 -verein, -[e]s, -e, *m.* konstförening. -verlag,
 -[e]s, -e, *m.* konsthandel med förlagsrörelse.
 -verständlich, *a.* (konst)kännar-. -verständige(r),
 (*adj.* *böjn.*) *m.* konstkännare. -voll, *a.* konstrikt.
 -welt, 0, *f.* konstnärsvärd. -werk, -[e]s, -e,
n. konstverk. -wört[h], -[e]s, 0, *m.* konst-
 värde. -widrig, *a.* stridande mot konstens
 regler. -wiese, -n, *f.* konstgjord äng, insådd
 åker. -wissenschaftlich, *a.* estetisk. -wolle, 0,
f. konstill. -wort, -[e]s, -er †, *n.* konstord,
 konstterm. -wörterlein, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* i ord
 slå omkring sig med konstord.
 Künsteléi, -en, *f.* förkonstling.
 Künstellin, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* 1. konstmäs-
 sigt arbeta. 2. på ett konstlad sätt åstad-
 komma, framkonstla, låtsa, hyckla. *Gekün-*
stelt: konstlad, onaturlig, skrufvad.
 Künstler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* konstnär.
 -ruhm, -[e]s, 0, *m.* konstnärstrykte.
 Künstlerhaft, künstlerisch, *a.* konstnärlig.
 Künstlerlein, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* vara konstnär.
 Künstlerschaft, -en, *f.* 1. 0, konstnärskap. 2.
 samtliga konstnärer, konstnärsförening.
 Künstlich, *a.* 1. konstrikt, konstmässig, inveck-
 lad, konstgjord, artificiell, oäkta, lös-. 2.
 slug, slipad.
 Künstlichkeit, -en, *f.* 1. 0, konstnärlighet. 2.
 konstighet, konstig sak.
 Künstling, -[e]s, -e, *m.* dilettant.
 kunterbunt, *a.* brokig, huller om buller.
 Kunz, -es el. -en[s], -e[n], *m.* *npr.* *fr.* *Heinz.*
 Küpe, -n, *f.* ⊕ kyp. -n... *ex.* ~blau, -[e]s, 0, *n.*
 kypblätt.
 Kupelle, -n, *f.* ⊕ kapell.

kupellier|en, -te, -t, tr. ☉ *afdrifva*, kapellera.

Kupfer, -s, -, n. 1. 0, koppar. 2. *altm. Kupferchen* a. *Küpperchen*, -lein, kopparstick. 3. 0, kopparfärgad utslag i ansigt; *finnar*. -ader, -n, f. kopparådra. -artig, a. kopparaktig. -aus-schlag, -[e]s, -e †, m. = *Kupfer 3.* -blau, -[e]s, 0, n. kopparblått, bärgrått. -blech, -[e]s, 0, n. kopparbleck. -blick, -[e]s, 0, m. kopparglans (glans af blank koppar). -blüt[h]e, 0, f. min. kopparblomma. -draht, -[e]s, -e †, m. koppartråd. -druck, -[e]s, -e, m. koppartryck. -druckerfarbe, -n, f. -druckschwarz, -es, 0, n. -druckschwärze, -n, f. koppartrycksvärta. -erz, -es, -e, n. kopparmalm. -farben, -farbig, a. kopparfärgad. -geld, -[e]s, 0, n. kopparpengar. -gerät[h], -geschirr, -[e]s, -e, n. kopparkärl. -gesicht, -[e]s, -er, n. kopparansigte. -glanz, -es, 0, m. min. kopparglans. -gold, -[e]s, 0, n. similor, ett slags mässing. -grün, a. koppargrön, ärggrön. -haltig, a. kopparhaltig. -hammer, -s, -†, m. kopparhammare, a) verktyg, b) bruk. -hütchen, -s, -, n. kopparhatt, knallhatt. -kessel, -s, -, m. kopparkittel. -kies, -es, 0, m. min. kopparkis. -lahn, -[e]s, -e, m. kopparlan, oäkta guldan. -lasur, -[e]s, 0, m. kopparlasur, bärgrått. -münze, -n, f. kopparmynt. -nase, -n, f. kopparnäsa. -natter, -n, f. äsping. -platte, -n, f. kopparplåt. -rot[h], a. kopparröd. -rüt[h]e, 0, f. kopparrodnad. -samm-lung, -en, f. kopparstickssamling. -schmied, -[e]s, -e, m. kopparslagare. -stecher, -s, -, m. kopparstickare. -stich, -[e]s, -e, m. kopparstick. -titel, -s, -, m. titelgravyr. -werk, -[e]s, -e, n. 1. kopparverk. 2. planschverk med kopparstick.

kupfericht, **kupferig**, a. 1. kopparaktig, kopparhaltig. 2. finmig.

Kupferling, -[e]s, -e, m. kopparmynt.

1. **kupfern**, a. af koppar, koppar.

2. **kupfer|n**, -te, ge-t, tr. bestå med koppar, förkoppra. **Kupf[e]r|ung**, f.

Kuppe, -n, f. *altm. Kuppchen*, -lein, 1. rund bärgstopp. 2. fingerspets. 3. hufvud på spik el. nål. 4. tvåfald rundning. -n... Ex. ~berg, -[e]s, -e, m. = *Kuppe 1.* ~nagel, -s, -†, m. tenlika.

Kuppel, -n, f. 1. = *Kuppel 1-3.* 2. kupol. -artig, a. kupolartad, tvåfald. -bau, -[e]s, -ten, m. kupol(byggnad). -dach, -[e]s, -er †, n. kupol(tak). -gewölbe, -s, -, n. kupol(hvalf).

Kuppel... *jur* **kuppeln 2.** Ex. -dienst, -[e]s, 0, m. kopparyrke. -pelz, -es, -e, m. F lön för koppling. *Sich einen ~ verdienen*: koppla ihop ett par.

Kuppel|ei, -en, f. koppleri, kopplande.

kuppel|n, -te, ge-t, tr. 1. = *kuppeln 1.* 2. *adv. itr.* h. koppla (vara kopplare, kopplerska). 3. bygga i form af el. förse med kupol(er). *Sich ~ höja* sig kupolförmigt. *Gekuppelt*: a) kupolförmigt, b) försedd med kupol(er). **Kupp[e]l|ung**, f.

kuppig, a. i sms. försedd med så el. så beskaffad(*e*) *Kuppe*(n).

Kuppler, -s, -, m. ~in, -nen, f. kopplare, kopplerska.

Kuppler|ei, -en, f. koppleri, koppling.

kupplerhaft, **kupplerisch**, a. kopplaraktig, kopplar-.

Kur, -en, f. 1. med kur. *Eine ~ gebrauchen*: genomgå en kur. *Jmdn in der ~ haben*: hafva ngn under sin behandling, sköta ngn (om läkare). 2. se *Cour.* -gast, -[e]s, -e †, m. kurgäst, badgäst. -haus, -es, -er †, n. societetshus vid badort. -hotel, -s, -n. hotell för badgäster. -kosten, *plur.* kostnader för en kurs genomgående, för en badsejour. -liste, -n, f. förteckning öfver kurgäster, öfver badgäster. -methode, -n, f. kurmetod, behandlingssätt. -ort, -[e]s, -e el. -er †, m. kurort, badort. -pfuscher, -s, -, m. ~in, -nen, f. kvacksalvare, kvacksalverska. -saal, -[e]s, -e †, m. societetssal vid badort. -schmied, -[e]s, -e, m. hofslagare som äfv. kurerar hästajukdomar. -zeit, -en, f. (bad)säsong.

Kür... Ex. -fürst, -en, -en, m. kurfurste. -fürst-ent[h]um, -[e]s, -er †, n. kurfurstendöme. -fürstin, -nen, f. kurfurstinna. -fürstlich, a. kurfurstlig. -haus, -es, -er †, n. kurfurstligt hus. -hessen, -s, 0, n. npr. Kurhessen. -hut, -[e]s, -e †, m. kurfurstehatt. -kind, -[e]s, -er, n. adoptivbarn, fosterbarn. -pfalz, 0, f. npr. Pfalz. -würde, -n, f. kurfurstevärdighet.

kuránt se *courant*.

kuránz|en, -[es]t, -te, -t, tr. lexa upp, skrubba upp.

Kürass, -es, -e, m. ✕ kyrass.

Kürassier, -[e]s, -e, m. kyrassier.

Kurát, -[e]s, -e, m. kyrkoherde, själasörjare.

Kuratél, -en, f. kuratel, förmynderskap.

Kurátor, -s, *Kuratören*, m. kurator, förmyndare.

Kuratóri|um, -um[s], -en, n. 1. kuratel, förmynderskap. 2. kuratorskonvent, samtliga kuratorer.

Kurbe|l, -n, f. vef.

kurbel|n, **kurb|en**, -te, ge-t, tr. och *itr.* h. vefva. **Kürbis**, -ses, -se, m. bot. kurbits; pumpa; kalabass. -baum, -[e]s, -e †, m. kalabassträd. -flasche, -n, f. kalabass(flaska). -frucht, -e †, f. = *Kürbis*.

Kure, -n, -n, m. kurländare.

kur|en, **kür|en**, -te, ge-t och *kor*, köre, gekoren, -e, tr. välja, utvälja.

kuriál, a. kurial, kansli. -stil, -[e]s, -e, m. kurialstil, kanslistil.

Kuriá|len, *plur.* (kansli)formaliteter.

Kuriát|en, Ex. -stimme, -n, f. för flera gemensam Röst vid omröstningar.

Kurie, -n, f. 1. kurla. 2. rådsförsamling, kam-mare.

Kurirer, -[e]s, -e, m. kurir. -zug, -[e]s, -e †, m. järnv. kurirtåg.

* akta sms. F familjart. P lagre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

kurier en, -te, -t, tr. kurera, bota, jmdm eine Krankheit: ngn för en sjukdom.

Kurin, -nen, f. kurländska.

Kuriös, a. kuriös, löjlig, besynnerlig.

Kuriosität, -en, f. kuriositet, märkvärdighet, a) 0, egenskap, b) sak.

Kuriös um, -um[s], -en et. -a, n. = Kuriosität b).

kürisch, a. kinkig, svår att tillfredsställa.

kurländisch, a. kurländsk.

Kurre, -n, f. zool. 1. knorrhane, gnoding (Trigla gurnardus). 2. kalkon. 3. tjäder.

kurr en, -te, ge-t, itr. h. kurra, mumla, knorra.

Kurrendaner, -s, -, m. kringvandrande djäkne, jfr folj.

Kurrénde, -n, f. 1. skara kringvandrande djäknar som med sång söka förvarfa sitt uppställ.

2. cirkulär. -junge, -n, -n, -schüler, -s, -, m. kringvandrande djäkne, jfr Kurrende 1.

kurrént, a. = courant. -schrift, 0, f. tysk skrifstil.

kurrig, a. 1. stridslysten, grälaktig. 2. besynnerlig, egendomlig, komisk, rolig.

Kurs, -es, -e, m. kurs. -abschlag, -[e]s, -e †, m. handel. baisse, prisfall. -bericht, -[e]s, -e, m. borsberättelse. -blatt, -[e]s, -er †, n. borsblad. -büch, -[e]s, -er †, n. kommunikationstabell. -fähig, a. handel. ~ sein: hafva kurs. -notierung, -en, f. kursnotering.

Kürschner, -s, -, m. körsnär, buntmakare. -wa[ʃ]re, -n, f. pälsvara.

Kürschneréi, 0, f. körsnärshandverk.

kursieren, -te, -t, itr. h. cirkulera, vara i omlopp.

kursiv, a. kursiv. -schrift, -en, f. kursiv (stil).

kursörisch, a. kursorisk, kursiv.

Kursus, -us, -e, m. (undervisnings)kurs, pensum.

Kurtisane, -n, f. kurtisan.

Kurve, -n, f. kurva.

kurz, kürzer, kürzest, a. kort. Ein ~es Ende: en liten bit. ~ und klein hauen: slå, hugga sönder i smutor, sv. F. bial. grundligt mörbulta.

~ angebunden sein: handla raskt, sv. vara kort om huvudet. In ~er Zeit et. in ~em: inom kort, vor ~em: för kort tid sedan.

Über ~ oder lang: förr eller senare. Einen ~en Entschluss fassen: fatta ett raskt beslut, ~ entschlossen: beslutsam. ~en Prozess et. es ~ mit jmdm machen: göra processen kort med ngn. Viel in ~en Worten sagen: säga mycket i få ord. Zu ~ fallen et. kommen et. schiessen: komma till korta.

F etw. nicht ~ kriegen: ej begripa en sak. Den kürzeren ziehen: draga kortaste strået.

-angebunden, a. kort om huvudet. -armig, a. kortarmad. -ät[h]mig, a. som har kort andedrägt, kortandad. -ät[h]migkeit, 0, f. kort andedrägt, andtäppa. -flüg[e]lig, a. kortvingad. -gefasst, a. kortfattad. -gefesselt, a. veter. som har korta hasar. -geschoren, a. kortklippt. -geschwänzt, a. kortevansad.

-haarig, a. korthårig. -halsig, a. korthalsad.

-lebend, -lebig, a. kortlifvad. -lebigkeit, 0, f. kort lif. -ohrig, a. kortörad. -schrift, -en, f. snabbskrift, stenografi. -schwänzig, a. kortsvansad. -sichtig, a. 1. närsynt, bial. kortsynt. 2. handel. ~er Wechsel: växel med kort sigt. -sichtigkeit, 0, f. närsynthet, bial. kortsynthet. -silbig, a. gram. kortstafvig. -stämmig, a. lägstammig. -stielig, a. som har kort(a) stjälk(ar). -üm, adv. kort och godt, kort sagdt. -wég, adv. kort, helt kort, rent ut.

-weil, (-s), 0, f., m. och n. -weile, 0, f. förströelse, tidsfördrif. -weilig, a. roande, rolig. -er... Ex. ~hand, adv. helt hastigt, i en handvändning.

Kürze, -n, f. 1. vanl. 0. korthet, kort tid, kort uttryckssätt. In der ~ erzählen: berätta helt kort. Etw. in der ~ abthun: göra processen kort med ngt, hastigt undanstöka ngt. 2. gram. kort stavelse.

kürz en, -[e]t, -te, ge-t, tr. 1. förkorta, göra kortare. 2. afkorta, minska. Jmdn um den Lohn ~ undanhålla ngn hans lön, jmdn ~ minska ngn's inkomster. Kürzung, f.

kürzlich, adv. 1. kort, i korthet. 2. nyligen, för kort tid sedan.

kusch, interj. kusch!

kusch en, -[e]t, -te, ge-t, itr. h. och sich ~ kusch, lägga sig, hålla sig tyst.

Kuss, -es, -e †, m. kyss. -finger, -s, -, m. -hand, -e †, f. -händchen, -s, -, n. slängkyss. bial. etw. mit Kusshand thun: hjärtans gärna göra ngt.

1. küß^{en}, -[e]t, -te, ge-t, I. tr. kyssa. II. Sich (reolpr.) ~ küssas.

2. Küssen se Kissen.

Küsser, -s, -, m. ~in, -nen, f. kyssande (person).

Küsseréi, -en, f. kyssande.

küsserig, küsserlich, a. 1. kysstäck. 2. kysstlysten.

küss er, -te, ge-t, ops. Mich küssert: jag längtar efter kyssar.

Küste, -n, f. kust. -n... Ex. ~bewohner, -s, -, m. kustbo. ~fahrer, -s, -, m. kustfarare. ~fahrt, 0, f. kustfart. ~land, -[e]s, -er †, n. kustland. ~wächter, -s, -, m. kustvakt.

Küster, -s, -, m. ~in, -nen, f. klockare, klockarfur.

Küsteréi, -en, f. 1. klockarbefattning. 2. klockargård.

Kustöde, -n, -n, m. = Kustos 1.

Kustos, -, Kustöden, m. 1. kustos, uppsyningsman. väktare. 2. boktryck. kustod.

Kutsch e, -en, f. dim. Kutschchen, -lein, droska; diligens; vagn. ~ und Pferde halten: hålla hästar och vagn. -bock, -[e]s, -e †, m. kuskbock. -kasten, -s, -, m. drosklåda. -pferd, -[e]s, -e, n. vagnhäst. -wagen, -s, -[†], m. droska. -en... Ex. ~haus, -es, -er †, n. vagnshus, vagnslider. ~himmel, -s, -, m. vagnsak, vagnskur. ~macher, -s, -, m. vagnmakare. ~riemen, -s, -, m. ⊕ vagnrem. ~schlag,

-[e]s, -e †, *m.* vagnsdörr. ~tritt, -[e]s, -e, *m.* fotsteg på vagnar.
kutsch|en, -[e]s, *t*, -te, *ge-t* = *kutschieren*.
Kutscher, -s, -, *m.* kusk. -bock, -[e]s, -e †, -sitz, -es, -e, *m.* kuskbock.
kutscherhalt, **kutscherlich**, *a.* som en kusk, på kuskmanér.
kutschier|en, -te, -t, *itr. s.* och *h.* åka, köra.

Kutte, -n, *f.* (munk)kåpa. -n... *Ex.* ~tråger, -s, -, *m.* munk. ~volk, -[e]s, 0, *n.* munkar, klosterfolk. ~zeug, -[e]s, -e, *n.* ett slags groft ylletyg.
Kuttel, -n, *f.* inålvor.
Kutter, -s, -, *m.* † kutter.
Kux, -es, -e, *m.* aktie i bärgrverk. -kränzlér, -partierer, -s, -, *m.* bärgrverksaktiemäklare.
Ky... se *Cy...*

L.

L, 1. -[s], -[s], *n.* gram. 1. 2. förkortat för a) *lies*: läs, b) *Liter*: liter.
la, I. *interj.* la! t. *ex. tra* ~ ~! II. *adv.* So ~ ~ så där, så tämligen.
La[ä]b, -[e]s, -e, *n.* 1. löpe. 2. löpmage. -käse, -s, -, *m.* söstöt. -kraut, -[e]s, -er †, *n.* måra (*Galium*). -magen, -s, -, *m.* löpmage.
Laban, -s, -s *ei.* -e, *m.* 1. *npr.* Laban. 2. *avr.*
Labådér, -s, -, *m.* F flabb.
Labarum, -s, -s, *n.* labarum, korsfaña.
Labbe, -n, *f.* 1. tjock, hängande läpp. 2. *zool.* labb (*Lestris parasitica*).
labber, *a.* † laber.
Labberdån, -[e]s, -e, *m.* kabeljo.
labberig, *a.* fadd, söt, äcklig.
labber|n, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. lapa. 2. slicka. 3. pladdra.
Labe, -n, *f.* vederkvickelse, läskedryck. -becher, -s, -, -kelch, -[e]s, -e, *m.* vederkvickande, läskande bågare, dryck. -kühle, 0, *f.* vederkvickande svalka. -schale, -n, *f.* = -becher. -trank, -[e]s, -e †, *m.* läskedryck.
l. lab|en, -te, *ge-t*, I. *tr.* tillsätta löpe till, komma att öppna. II. *Sich* ~ löpna. **Labung**, *f.*
2. lab|en, -te, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ vederkvicka (sig), läska (sig), svalka (sig). **Labung**, *f.* *avr.* = *Labsal*.
Laberdån se *Labberdan*.
labét, *a.* kortspel. bet.
labiál, *a.* gram. labial, läpp-.
labiále, -n, *f.* gram. labial, läppbokstaf.
labi|lum, -um[s], -en *ei.* -a, *n.* 1. bot. läpp. 2. *mus.* labium.
Laboránt, -en, -en, *m.* laborant, laborator, kemist.
Laboratóri|um, -um[s], -en, *n.* laboratorium.
laborier|en, -te, -t, *itr. h.* laborera. *An etw.* (*dat.*) ~ laborera med, lida af ngt.
Läbsäl, -[e]s, -e, *n.* vederkvickelse.
Labyrinth, -[e]s, -e, *n.* labyrint.
labyrinthisch, *a.* labyrintisk, villosam.
Lach... *Ex.* -baum, -[e]s, -e †, *m.* märkt träd, gränsträd. -bruder, -s, -†, *m.* skrattare. -krampf, -[e]s, -e †, *m.* konvulsiviskt skrott. -lied, -[e]s, -er, *n.* lustig, skrattretande visa. -lust, 0, *f.* skrattlust. -lustig, *a.* skrattlysten. -muskel, -s, -n, *m.* skrattmuskel. -steig, -[e]s,

-e, *m.* skog. skogsstig huggen genom skogen i sht I och för dess indelning till trakthygge. -taube, -n, *f.* skrattdufva.
lachbär, *a.* skog. lämplig att tappa kåda af.
l. Lache, -n, *f.* skratt. *Eine laute ei. helle* ~ *aufschlagen*: brista ut i gapskratt.
2. Lache, -n, *f.* pöl, puss.
3. Lache, -n, *f.* skog. 1. i ett träd inhugget märke. 2. märkt träd, gränsträd. 3. inskärning, skära i barrträd till kådans aftappning.
lächel|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* le, leende säga, ntala, ingjuta, t. *ex. seine Einwilligung* ~, *Zufriedenheit ins Herz* ~. *Sein Auge lächelte Freude*: glädjen lyste ur hans ögon.
l. lach|en, -te, *ge-t*, I. *itr. h.* skratta. *Einer* (*gen.*) *Sache* *ei. vanl. über eine Sache* ~ skratta åt ngt. *Das ist zum* ~ det är löjligt. *bnal.* le, t. *ex. das Glück lacht ihm, ein heiterer Himmel lacht über der Gegend*. II. *tr.* 1. skrattande säga, ntala, t. *ex. ha, lachte der Kaiser; er lachte mir Beifall*. 2. *Sich* (*dat.*) *Seitenstechen* ~ skratta så att man får håll. *Sie können dich doch nicht um dein Ansehen* ~ de kunna dock icke med sitt skrott beröfva dig ditt anseende. III. *Sich krank, tot ei. zu Tode* ~ skratta sig sjuk, skratta ihjäl sig.
2. lach|en, -te, *ge-t*, *tr.* skog. 1. inhugga ett märke i, märka. 2. göra en skära i barrträd för kådans aftappning. 3. hugga upp, t. *ex. einen Steig durch Buschholz*.
Lacher, -s, -, *m.* 1. ~in, -nen, *f.* skrattande (person), skrittare. 2. skrott, skrattsalva.
lacherhaft, *a.* skrittlysten.
lächerlich, *a.* löjlig. ~ *machen*: förlöjlga.
Lächerlichkeit, -en, *f.* löjlighet.
lächer|n, -te, *ge-t*, *tr.* *Jmdn* ~ komma, narra en att skratta, väcka ens löje, förefalla en löjlig. *Opera. es lächert mich*: jag känner lust att skratta, finner det löjligt.
lachhaft, *a.* löjlig.
lachig, *a.* 1. skrittlysten. 2. full af pölar.
Lächler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* leende person.
Lachs, -es, -e [†], *m.* dim. *Lächschen*, -lein, 1. lax. 2. *Danziger* ~ ett slags bränvin från Danzig. 3. F *bnal.* a) bredmunt kvinna, b) pengar, schaber, c) stryk, påkolja. -brut, 0, *f.* laxyngel. -fang, -[e]s, 0, *m.* laxfångst.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † skjöttern. ✕ militärisk term.

-forelle, -n, *f.* laxering (Salmo trutta). -kind, -[e]s, -er, *n.* 1. *l. anage*, forell.

Lachter, -s, -, *n.* *n.* *f.* bärg. famn(mått).

Lack, -[e]s, -er, *m.* och * *n.* 1. gummilacka, stock-, kov-, klump-, kaklack, schellack. 2. (lack)fernissa. 3. (sigill)lack. 4. bot gyllenlack (Cheiranthus Cheiri). -arbeit, -en, *f.* lackerad vara. -farbe, -n, *f.* 1. lackfärg. 2. lackerad färg. -firnis[s], -ses, -se, *m.* lackfernissa. -leder, -s, 0, *n.* blankläder. -stiefel, -s, -, *m.* blanklädersstövvel. -stock, -[e]s, -e †, *m.* gyllenlacksstånd. -wä'are, -n, *f.* lackerad vara.

Lackei se *Lakai*.

lack'en, -te, *ge-t*. lackier'en, -te, -t, *tr.* 1. lackera. 2. Plura. draga vid näsan.

Lackierer, -s, -, *m.* lackerare.

Lackmus, -[e]s, 0, *n.* lackmus. -blau, *a.* lackmusblå. -flechte, -n, *f.* orseljaf (Rocella). -papier, -[e]s, -e, *n.* lackmuspapper.

Lade, -n, *f.* dim. *Lädchen*. -lein, 1. lada, kista. *Die ~ des Bundes*: förbundets ark. 2. a) handverkslada, b) skråsammankomst. 3. län (handlös delen af haster's underkåk, på hvilken leiset hvilat).

Lade... jfr 2. *laden*. Ex. -brief, -[e]s, -e, *m.* stämning. -damm, -[e]s, -e †, *m.* lastbygga, kaj. -fäihigkeit, 0, *f.* † lastdryghet, drägtighet. -gebühr, -en, *f.* lastningspengar. -geld, -[e]s, 0, *n.* 1. lastningskostnad. 2. stämning-kostnad. -geschwindigkeit, 0, *f.* laddnings-hastighet. -mäss, -e, *n.* krummått. -stock, -[e]s, -e †, *m.* laddstock.

I. Laden, -s, †, *m.* dim. *Lädchen*. -lein, 1. fönsterlucka. 2. (handels)bod. -diener, -s, -, *m.* bodbetjänt, handelsbokhållare. -fenster, -s, -, *n.* bodfönster. -gehülfe, -n, -n, *m.* handelsbiträde. -hüter, -s, -, *m.* F osärlbar vara. -jungfer, -n, -mamsell. -en, *f.* bodmamsell. -preis, -es, -e, *m.* bodpris. -schwengel, -s, -, -schwung, -[e]s, -e, *m.* F knodd. -tisch, -es, -e, *m.* boddisk.

2. lad'en, *lädt a. -est, lädt a. -et; iud a. -etr, lude a. -ete; ge-en; -[e], tr.* 1. lada. *Das jüdis Feindschaft auf sich ~ nödiga sig, ngn's fiendskap, ein schweres Joch auf sich ~ påtåga sig ett tungt ok. etc. auf jmdn ~ av. påbörda ngn ngt. F er hat schwer a schieß geladen*: han har tagit ett glas för mycket, han raglar. 2. ladda. t. ex. *Gewehre, elektrische Batterien*. 3. inbjuda, bjuda: kalla, t. ex. *jmdn zu Tische ~ bjuda ngn till middag, vor Gericht ~ kalla inför rätta, stämna*.

Lader, -s, -, *m.* 1. bistkarl, lastare. 2. boddare.

lädier'en, -te, -t, *tr.* *sch sich ~ skada (sig)*.

Ladner, -s, -, *m.* bodbetjänt.

Ladnerin, -nen, *f.* bodmamsell.

Ladung, -en, *f.* 1. lastning. 2. last, laddning. F *er hat seine volle ~* han har fått sin mycket full. 3. laddning af el. i skjutvapen

4. inbjudning, kallelse. -s... Ex. ~fäihigkeit, 0, *f.* † lastdryghet, drägtighet. ~platz, -es, -e †, *m.* † lastageplats. ~schein, -[e]s, -e, *m.* † konnossement.

Lady, -ys a. -ics, *f.* lady.

Lafette, -n, *f.* † lavett.

lalettier'en, -te, -t, *tr.* † förse med lavett, lägga på sin lavett. **Lalettierung**, *f.*

Laffe, -n, -n, *m.* dim *Läffchen*, -lein, glop, narr, gäck.

laffenmässig, *a.* narraktig.

Lage, -n, *f.* 1. läge. *In der ~ sein zu ...* vara i tillfälle att ... 2. lager, skikt; häfte, bundt. 3. † lag, t. ex. *die volle ~ geben*: gifva hela i glatta laget. -n... Ex. ~weise, *adv.* lagervis.

Lägel, -s, -, *n.* lägel.

Lager, -s, -, *n.* 1. läger, säng, bädd, lägerstad.

Vom ~ ankommen: lemna sängen ss. rekonnvalesma. *Adv.* *Wilde djurs läger. Das Getreide geht zu ~* säden lägges sig. 2. (krigs)läger, lägerplats. 3. ⊕ ställning hvarpå ngt hvilat, underlag för värtat m. m., bädd. 4. (handels-)lager, upplag. 5. lager, skikt. 6. bottensats, jüst. -apfel, -s, †, *m.* vinteräpple. -baum, -[e]s, -e †, *m.* underlag. -bestand, -[e]s, 0, *m.* ordningat lager. -bier, -[e]s, -e, *n.* lageröl.

-fass, -es, -er †, *n.* lagerfat. -geld, -n, *f.* † lagergata. -gebühr, -en, *f.* -geld, -[e]s, 0, *n.* -miete. -genoss, -en, -en, *m.* 1. sängkamrat. 2. tältkamrat. -haus, -es, -er †, *n.* magasin. -hof, -[e]s, -e †, *m.* upplag. -hütte, -n, *f.* † barack. -keiler, -s, -, *m.* lagerkällare.

-leben, -s, 0, *n.* lägerlif. -miet[h]e, -n, *f.* magasinhyra, källarhyra. -obst, -[e]s, 0, *n.* vinterfrukt. -ort, -[e]s, -e a. -er †, *n.* -platz, -es, -e †, *m.* lägerställe, lägerplats. -stätte, -n, *f.* lägerställe. -verzeichnis[s], -ses, -se, *n.* handelsinventarium, inventarieförteckning. -wache, -n, *f.* † lägervakt. -wall, -[e]s, 0, *m.* † lägervall. -wein, -[e]s, -e, *m.* lägervin.

lager n. -te, *ge-t*, *I.* *itr.* *h.* och *s.* samt *sich ~* ligga, hvila, ligga lägrad, vara lägrad, lägga sig, sträcka ut sig; ligga på lager. *Das Getreide lagert [sich]*: säden lägges sig. *II.* *tr.* 1. lata lägga sig, t. ex. *das Heer*. 2. ligga på lager, magasinera, t. ex. *Waren*. 3. slå ned, t. ex. *der Platzregen hat den Weizen gelagert*.

Lagerung, -en, *f.* 1. lägrande m. m., jfr *lagern*. 2. lager, hvarf, skikt.

Lagüne, -n, *f.* lagun. -n... Ex. ~riff, -[e]s, -e, *n.* lagunref, ringref, korallö.

lahm, *a.* 1. lam; halt; *adv.* *av. matt, kraftlös, haltande. ~ gehen*: halta. *Ein Geschäft ~ legen*: hämma, förkama en affär, en rörelse.

2. som råkat i olug, söndrig. -händig, *a.* lam i händerna. -legung, 0, *f.* hämmande, undertryckande.

Lähme, 0, *f.* lamhet.

lahm'en, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* vara lam, halta.

lähm|len, -te, ge-t, tr. förlama.

Lahmheit, -en, f. lamhet.

Lähmung, -en, f. 1. förlamning. 2. lamhet.

Lahn, -[e]s, -e, m. lan. -gold, -[e]s, 0, n. guldlan.

Laib, -[e]s, -e, m. och n. lef, kaka. Ein ~ Käse: en ost.

Laich, -[e]s, 0, m. och * n. fiskrom.

Laich|le, 0, f. 1. fiskars lek. 2. lektid. -ort, -[e]s, -e ei. -er †, -platz, -es, -e †, m. lekställe, lekplats för fiskar. -zeit, -en, f. lektid.

laich|len, -te, ge-t, itr. h. leka (om fiskar).

Laie, -n, -n, m. lekman. -n... Ex. ~bruder, -s, -t, m. lajbroder, tjänande broder (lekman utställd i ett kloster). ~priester, -s, -, m. präst som ej är medlem af ngn munkorden. ~schwester, -n, f. lajsyster, tjänande syster, jfr ~bruder.

~stand, -[e]s, 0, m. lekmanstånd.

laienhaft, a. som en lekman, lekmanna-.

Laienschaft, -en, f. 1. 0, egenskap af lekman. 2. lekmanaskara, samtliga lekman.

Lakái, -en ei. -s, -en, m. lakej. -en... Ex. ~seele, -n, f. betjäntsäl, krypande person.

lakáienhaft, a. lakejlik.

Lakáienhaftigkeit, 0, f. Lakáient[h]üm, -[e]s, 0, n. 1. egenskap af lakej. 2. betjäntanda, kryperi.

Lake, -n, f. (salt)lake.

Laken, -s, -, n. och * m. afhängt tygstycke, duk, lakan, skjorta; † segel.

lakónisch, a. lakonisk.

Lakonism|us, -us, -en, m. lakoniskt, kort uttryck(ssätt).

Lakritze, -n, f. Lakritze|ln, -ns, -n, m. 1. bot. lakritsört (Glycyrrhiza). 2. lakrits. -n... Ex. ~stengel, -s, -, m. lakritsstång. ~wicke, -n, f. bot. backsötta (Astragalus glycyphyllus).

lall|len, -te, ge-t, tr. och itr. h. 1. lalla, stamma, jollra (om bar). 2. gnola. 3. säga l i st. f. r.

Lama, -[s], -s, I. n. zool. lama. II. m. lama (buddapriäst).

Lamberts... Ex. -nuss, -e †, f. lambertsnöt.

lamentier|len, -te, -t, itr. h. lamentera, jämrasig, klagas.

Lamento, -[s], -s, n. jämmer, klagan.

Lamm, -[e]s, -er †, n. dim. Lämmchen, -lein, plur. äfr. Lämmerchen, -lein, lam. -ärtig, a. som ett lam. -braten, -s, -, m. lamstek. -fell, -[e]s, -e, n. lamskin. -fleisch, -es, 0, n. lamkött. -fромm, -herzig, a. from som ett lam.

-wolle, 0, f. lamull. -zeit, -en, f. (jfr lammen) lamningstid. -s... Ex. ~geduld, 0, f. ungef. en ängels tålmod. jfr Lämmer...

lamm|len, -te, ge-t, itr. h. lammas.

Lämmer... Ex. -geier, -s, -, m. zool. lamgam (Gypaetus barbatus). -hirt, -en, -en, m. fårherde. -wolke, -n, f. fjädermoln.

l. Lampe, -n, f. dim. Lämpchen, -lein, lampa. F bild. eins auf die ~ giessen: fukta strupen. Teat. die ~ n: rampen, ein Stück vor die ~ n bringen: uppföra en pjäs. -n... Ex. ~bren-

ner, -s, -, m. (lamp)brännare. ~cylinder, -s, -, m. lampglas. ~docht, -[e]s, -e, m. lampveke. ~fieher, -s, 0, n. teat. rampfeber. ~gestell, -[e]s, -e, n. lampställning, lampfot. ~glocke, -n, f. lampkupa. ~licht, -[e]s, 0, n. lampsken. ~mütze, -n, f. lamphatt. ~öl, -[e]s, -e, n. lampolja, lysolja. ~putzer = ~wärter. ~reihe, -n, f. teat. ramp. ~russ, -es, 0, m. = ~schwarz. ~schirm, -[e]s, -e, m. lampskärm. ~schleier, -s, -, m. lampslöja. ~schwarz, -es, 0, n. lampsvärta. ~teller, -s, -, m. lampmatta. ~tülle, -n, f. rör för vecken i en lampa. ~wärter, -s, -, m. lampputsare.

2. Lampe, -[n]s, -s, m. (harens namn i den tyska djursagan) jösse.

Lampréte, -n, f. zool. hafsnäjonöga (Petromyzon marinus).

Land, -[e]s, -er † (jfr l, d), n. dim. Ländchen, -lein, plur. äfr. Länderchen, -lein, l. land, a)

0, i mots. till har, t. ex. festes ~ fastland, zu Wasser und zu ~e: till lands och sjöss, ans ~ setzen: landsätta, ans ~ steigen: stiga i land, b) 0, terräng, trakt, t. ex. fruchtbares, steiniges, gebirgiges ~. flaches ~ slättland, c) 0, i mots. till stad, landsbygd, t. ex. auf dem ~e wohnen, über ~ gehen: gå ut åt landet, Stadt und ~, d) politiskt enhet (isolerande plur. -er †, sammanfattande och poet. -e), t. ex. zerstreut in alle Länder, alle Lande sind seiner Ehre voll, Deutschland umfasst verschiedene Länder, in deutschen Landen: i Tyskland. Ausser[halb] ~es reisen: resa utomlands, jmdn ~es verweisen: landsförvisa ngn, hier zu ~e: här i landet, i detta land, woher des ~es? från hvilket land? ei. blott hvarifrån? Das gelobte ~ det förlofvade landet. Seitdem sind viele Tage ins ~ gegangen: det har hänt mycket sedan dess. 2. 0, jord, åker, fält, t. ex. das ~ bauen: odla jorden, vara jordbrukare, das ~ brach liegen lassen: låta åkern ligga i träde. 3. gods, egendom. 4. slätt, lågland, t. ex. von den Bergen ins ~ gehen: från bergen nedstiga till slätten. -abwärts, adv. nedåt landet. -adel, -s, 0, m. 1. adel som lyder under landsherren, mots. Reichsadel. 2. landtadel. -ammann, -[e]s, -er † ei. * -[e], m. i Schweiz föreståndare för a) en landtkommun, b) en kanton. -anwachs, -es, 0, m. landets tillväxt, upplandning, landhöjning. -arbeit(er) = Feldarbeit(er). -armee, -en, f. landtarmé. -arzt, -[e]s, -e †, m. 1. läkare på landet. 2. provinsialläkare. -aufenthalt, -[e]s, 0, m. vistelse på landet. -bäcker, -s, -, m. bagare på landet, bybagare. -bau, -[e]s, 0, m. landbruk. -bauer, -s, -, m. landbrukare. -besitzer, -s, -, m. godsägare. -bewohner, -s, -, m. landbo. -bezirk, -[e]s, -e, m. (förvaltnings)distrikt, län. -bote, -n, -u, m. 1. bud(bärare) till landet. 2. landtdags-

* äkta sm. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

fullmäktig. **-briefbote**, -n, -n, **-briefträger**, -s, -, m. landtbrefbärare. **-brot**, [-e]s, -e, n. på landet bakadt, hemmabakadt bröd. **-büch**, [-e]s, -er †, n. 1. lagbok för ett land, en provins. 2. förteckning öfver ett lands frälseegendomar. **-dienst**, [-e]s, 0, m. krigstjänst till lands. **-drost(ei)** se *Drost(ei)*. **-edelmann**, [-e]s. *Landedelleute*, m. landtjunkare. **-eigent[h]üm**, [-e]s, -er †, n. landtegendom. **-eigent[h]ümer**, -s, -, m. godsägare. **-einwärts**, adv. inåt landet. **-eis**, -es, 0, n. is vid kusten, landfast is. **-enge**, -n, f. näs, ed. **-fahrer** = *-läufer*. **-fern**, a. som är långt från land. **-feste**, -n, -festung, -en, f. 1. ✕ fästning i det inre af landet. 2. † landfästa, landtåg. **-flüchtig**, a. landsflyktig. **-fracht**, -en, f. landtransport. **-frau**, -en, f. kvinna, fru från landet. **-fremd**, a. hemlös. **-friede[n]**, -ns, 0, m. landsfred. **-frosch**, -es, -e †, m. vanlig groda. **-fuhrmann**, [-e]s, *Landfuhrleute*, m. forman. **-gang**, [-e]s, -e †, m. landgång (färd, gång i land). **-geistliche(r)**, (adj. böj.) m. landtjänst. **-gemeinde**, -n, f. landsförsamling. **-gericht**, [-e]s, -e, n. 1. öfverdomstol i ett land el. en provins, ungef. hofrätt. 2. domstol på landet, häradsrätt. **-gerichtsrat[h]**, [-e]s, -e †, m. ungef. hofrättsråd. **-graben**, -s, -†, m. gränsgraf, gränsdike. **-graf**, -en, -en, m. landtgreve. **-gräfin**, -nen, f. landtgreffinna. **-gräfflich**, a. landtgrefflig. **-gräfschaft**, -en, f. **-gräft[h]üm**, [-e]s, -er †, n. landtgrefskap. **-grenze**, -n, f. riksgrens. **-gültig**, a. gällande i ett land. **-gut**, [-e]s, -er †, n. landtegendom. **-handel**, -s, 0, m. handel till lands. **-haus**, -es, -er †, n. 1. landthus; villa. 2. landtdagshus. **-heer**, [-e]s, -e, n. landthär. **-höhe**, -n, f. landhöjd. **-jäger**, -s, -, m. 1. öfverjägare. 2. landtgendarm. **-juncker**, -s, -, m. landtjunkare. **-karte**, -n, f. landkarta. **-kirche**, -n, f. landskyrka. **-krieg**, [-e]s, -e, m. landtkrig. **-kundig**, a. landskunnig, riksbekant. **-kutsche**, -n, f. diligens. **-läufer**, -s, -, m. landstrykare, lösdriflare, landsvögärdare. **-läufig**, a. allmänt gängse. **-leben**, -s, 0, n. landlif. **-leute**, plur. landtfolk, jr. **-mann**. **-los**, a. utan land. **-luft**, 0, f. landtluft. **-lust**, 0, f. nöje af landtlifvet. **-macht**, -e †, f. 1. fastlandsstat. 2. landthär. **-mädchen**, -s, -, n. landt flicka. **-mann**, [-e]s, *Landleute*, m. 1. landtbo. 2. landtbrukare. **-männisch**, a. landtlig, landtbrukar-, bonde-. **-mark**, -en, f. landamäre. **-marke**, -n, f. † landmärke. **-marschall**, [-e]s, -e †, m. landtdagspresident. **-messer**, -s, -, m. landtmätare. **-miliz**, -en, f. landtmilis. **-offizier**, [-e]s, -e, m. landtofficer. **-pfarre**, -n, f. pastorat på landet. **-pfarrer**, -s, -, m. landtpräst. **-pfleger**, -s, -, m. ståthällare, landshöfding, guvernör. **-plage**, -n, f. landsplåga. **-pomeranze**, -n, f. F landtlig oskuld. **-prediger**, -s, -, m. landtpräst. **-rat[h]**, [-e]s, -e †, m. 1. provincialråd (församling). 2. landtråd (styresman i ett

viast distrikt). **-ratte**, -n, f. 1. stora husrättan. 2. F † landkrabba. **-recht**, [-e]s, -e, n. 1. landslag. 2. landsrätt mots. sudsårätt. **-regen**, -s, -, m. ihållande regn som sträcker sig långt. **-reise**, -n, f. 1. resa till lands. 2. färd åt landet. **-reiter**, -s, -, m. landtriddare (beriden poliserjant på landet). **-rentmeister**, -s, -, m. landtränmästare. **-richter**, -s, -, m. 1. ungef. lagman. 2. ungef. häradshöfding; landtdomare. 3. = *-pfleger*. **-ruch[t]ig** = *-kundig*. **-rücken**, -s, -, m. landrygg. **-sass**, -en, -en, m. 1. ett lands invånare. 2. landsman. 3. (vanl. adlig) godsägare. 4. godsägare som ej bor på sitt gods. **-sässig**, a. som har gård och grund, i sht privilegeradt gods, jfr föreg. **-säuget[h]ier**, [-e]s, -e, n. landdaggdjur. **-schlacht**, -en, f. fältslag. **-schöppe**, -n, -n, m. ungef. nämde-man. **-schreiber**, -s, -, m. skrifvare hos en häradshöfding, en landtdomare. **-schule**, -n, f. landtskola. **-see**, [-e]s, -e, m. insjö. **-seite**, 0, f. landsida. **-seuche**, -n, f. epidemi. **-sitz**, -es, -e, m. landtegendom, bostad på landet, villa. **-soldat**, -en, -en, m. landsoldat. **-spitze**, -n, f. landtutte. **-stadt**, -e †, f. 1. stad in i landet. 2. länstad. 3. vanlig stad (mots. *Reichsstadt*). **-stand**, [-e]s, -e †, m. landtdagsfullmäktig, plur. landtständer. **-ständisch**, a. beträffande landtständerna. **-standschaft**, -en, f. 1. egenskap af landtdagsfullmäktig, landtdagsfullmakt. 2. landtständer. **-stein**, [-e]s, -e, m. gränssten. **-sterben**, -s, 0, n. diergöd. **-steuer**, -n, f. 1. allmän skatt fördelad på hela riket. 2. grundskatt. **-strasse**, -n, f. 1. landsväg. 2. landväg. **-strecke**, -n, f. landsträcka. **-streichen**, -s, 0, n. kringstrykande, lösdriveri. **-streicher** = *-läufer*. **-streicherei**, 0, f. = *-streichen*. **-strich**, [-e]s, -e, m. landsända, trakt. **-sturm**, [-e]s, -e †, m. 1. ✕ landstorm. 2. storm till lands. **-tag**, [-e]s, -e, m. landtdag. **-t[h]ier**, [-e]s, -e, n. landdjur. **-trauer**, 0, f. allmän sorg, kungssorg. **-üblich**, a. bruklig i hela landet. **-vögt**, [-e]s, -e †, m. = *-pfleger*. **-volk**, [-e]s, 0, n. landtfolk. **-wärts**, adv. åt landet till. **-weg**, [-e]s, -e, m. landväg. **-wehr**, -en, f. 1. landtvärn. 2. gränsbefästning. 3. strandvall till värn mot hafvet. **-wehre**, -n, f. gränsfästningar. **-wehmann**, [-e]s, *Landwehrleute*, m. landtvärnsman, landtvärnsoldat. **-wein**, [-e]s, -e, m. 1. inhemskt vin. 2. vin från slättland (ej från vinberg). **-wind**, [-e]s, -e, m. landvind. **-wirt[h]**, [-e]s, -e, m. 1. landthushällare, landtbrukare. 2. värdsushvård på landet. **-wirt[h]lich** = *wirtschaftlich*. **-wirt[h]schaft**, -en, f. 1. 0, landthushällning, landtbruk. 2. landtegendom. **-wirt[h]schaftlich**, a. landtbruks-. **-wohnung**, -en, f. bostad på landet, villa. **-zoll**, [-e]s, -e †, m. landtull. **-zunge**, -n, f. landtunga. **-es...** Ex. **~abschied**, [-e]s, -e, m. landtdagsbeslut. **~älteste(r)**, (adj. böj.) m. ungef. ålderspresident.

~**angehörige(r)**, (adj. böj. *m.* landsman. ~**angehörighet**, *0, f.* nationalitet. ~**ärt**, -*en, f.* 1. landets beskaffenhet. 2. landsseed. ~**beamte(r)**, (adj. böj. *m.* offentlig ämbetsman. ~**beskrivning**, -*en, f.* landets geografi, topografi. ~**brauch**, -[*e*]*s, -e †, m.* landesed. ~**direktor**, -*s, -en, m.* unger. landshövding. ~**erzeugnis[s]**, -*ses, -se, n.* landets produkt, inhemsk produkt. ~**farben**, *f. plur.* nationalfärger. ~**folge**, *0, f.* härbann, allmänt uppååd. ~**fürst**, -*en, -en, m.* landsfurste, regerande furste. ~**fürstlich**, *a.* landsfurstlig. ~**gebiet**, -[*e*]*s, -e, n.* landområde. ~**gericht**, -[*e*]*s, -e, n.* provinsdomstol, hofrätt. ~**hauptmann**, -[*e*]*s, Landeshauptleute, m.* landshövding. ~**herr**, -*n, -en, m.* landsherre. ~**herrlich**, *a.* landsherrlig. ~**herrlichkeit**, *0, f.* egenskap af landsherre, landshöghet; regering. ~**herrschaft**, -*en, f.* 1. regering. 2. regerande furstefamilj. ~**hoheit** = ~**herrlichkeit**. ~**kasse**, -*n, f.* statskassa. ~**kind**, -[*e*]*s, -er, n.* landets barn, invånare, inföding, landsman. ~**kirche**, -*n, f.* statskyrka. ~**mutter**, -*†, f.* landets moder (furstinna). ~**öbrigkeit**, -*en, f.* landets öfverhet. ~**polizei**, *0, f.* kronans polis. ~**regierung**, -*en, f.* landets regering. ~**religion**, -*en, f.* statsreligion. ~**sache**, -*n, f.* statsärende. ~**schule**, -*n, f.* offentlig skola. ~**sperre**, -*n, f.* förbud mot ut- och införsel. ~**sprache**, -*n, f.* landets språk. ~**tracht**, -*en, f.* nationaldrägt. ~**üblich**, *a.* bruklig, gängse i landet, på trakten. ~**vater**, -*s, -†, m.* landsfader. ~**väterlich**, *a.* landsfaderlig. ~**verrat[h]**, -[*e*]*s, 0, m.* landsförräderi. ~**verrat[h]er**, -*s, -, m.* landsförrädare. ~**verrä[t]h[er]isch**, *a.* landsförrådsk. ~**verweisung**, -*en, f.* landsförvisning. ~**verweser**, -*s, -, m.* riksföreståndare. — *s...* Ex. ~**knecht**, -[*e*]*s, -e, m.* lansknekt. ~**mann**, -[*e*]*s, Landsleute, m.* landsman. ~**männin**, -*nen, f.* landsmaninna. ~**männisch**, *a.* landsmans-. ~**mannschaft**, -*en, f.* 1. 0, landsmanskap. 2. landskap, nation vid universitet. *Jfr Länder...*

Landau, -*s, -s, Landauer*, -*s, -, m.* landå.
landbär, *a.* † där man kan landa, tillgänglig.
Lande, -*n, f.* landstigningsplats. -**brücke**, -*n, f.* landbrygga, landgång.
land^{en}, -*ete, ge-et, I. itr. h.* och *s.* landa, gå i land. **II. tr.** landsätta.
Länder, -*s, -, m.* ett slags långsam vals.
Länder... Ex. -**kenntnis[s]**, -**kunde**, *0, f.* geografi. -**los**, *a.* utan land. -**name[n]**, -*ns, -n, m.* namn på land. -**sucht**, *0, f.* eröfringsbegär.
Länderlei, -*en, f.* stort af flera smärre bestående gods, länderi.
länder[ter] *[n, -te, ge-t, itr. h.]* valsa långsamt.
landhaft, *a.* landtlig.
Ländler = **Länder**.
ländlich, *a.* landtlig.
Ländlichkeit, -*en, f.* landtligt läge, landtlig sed.

Landschaft, -*en, f.* 1. landskap. 2. unger. lands-
 ting. 3. hypoteksförening. -*s...* Ex. ~**aus-**
schuss, -*es, -e †, m.* unger. landsting. ~**fach**,
 -[*e*]*s, 0, n.* landskapsmålning. ~**maler**, -*s, -, m.* landskapsmålare. ~**malerei**, -*en, f.* lands-
 skapsmålning, landskapsstycke.

Landschafter, -*s, m.* landskapsmålare.

Landschafterei, -*en, f.* landskapsmålning.

landschaftlich, *a.* 1. landskaps-, provins-, provin-
 sial-. *Die ~e Umgebung*: det omgivande
 landskapet. 2. landstings-.

Landung, -*en, f.* 1. landning, landstigning. 2.
 landsättning. -*s...* Ex. ~**armee**, -*en, f.* land-
 stigningsarmé. ~**brücke**, -*n, f.* landnings-
 brygga. ~**platz**, -*es, -e †, m.* landningsplats.

lang, **I. länger, längst**, *a.* lång. *Waa. auf die ~e*
Bank schieben: uppskjuta på obestämd tid,
ein ~es Gesicht machen: få lång näsa. *Vor*
~en Jahren: för många år sedan. *Über*
kurz oder ~ för eller senare. *Ein ~es*
und breites über etw. (ack.) reden et. sich des
~en und breiten über etw. äussern: tala,
 orda vidt och bredt om ngt. *Den lieben*
~en Tag: hela långa dagen. *~e Weile* se
Langeweile. Adv. *eine Zeit ~* en tid, *einen*
Tag ~ en hel dag, *drei Jahre ~* tre år ige-
 nom, *sein Leben ~* hela sitt lif, *die et. der*
Nase ~ gehen: gå rakt fram, dit näsan
 pekar. **II. ~e, länger, am längsten**, adv. 1.
 länge, lång tid. *Bis wie ~e sind Sie zuhau-*
se? huru länge stannar ni hemma? *Noch*
~e nicht: ännu ej på länge, *nicht ~e dar-*
auf: ej långt efteråt. 2. på långt när, i. ex.
er ist ~e nicht so gelehrt. 3. F nog, till-
 räckligt, i. ex. *das ist für uns ~e gut*. 4.
Längst: redan länge, i. ex. *ich weiss es längst*:
 jag har redan länge vetat det. 5. *Längstens*:
 a) senast, b) * = 4. -**ährig**, *a.* som har långa
 ax. -**armig**, *a.* långarmad. -**ät[h]mig**, *a.* 1.
 som länge kan hålla andan. 2. långvarig.
 -**baum**, -[*e*]*s, -e †, m.* ⊕ långbom. -**beinig**, *a.*
 långbent. -**blätterig**, *a.* långbladig. -**blumig**,
 -**blüt[h]ig**, *a.* långblommig. -**entbehrt**, *a.*
 länge saknad. -**finger**, -*s, -, m.* långfingerad
 person, vanl. bildl. -**fig[e]rig**, *a.* långfingerad,
 str. bildl. -**flüg[e]lig**, *a.* långvingad. -**füssig**, *a.*
 långfotad. -**geschwänzt**, *a.* långsvansig. -**ge-**
spitzt, *a.* långspetsig. -**gestielt**, *a.* långskaf-
 tad, långstjälkig. -**gestreckt**, *a.* långsträckt.
 -**gewachsen**, *a.* högväxt. -**haar**, -[*e*]*s, -e, m.*
 långhårig person, långhårigt djur. -**haarig**,
a. långhårig. -**halsig**, *a.* långhalsad. -**hand**,
 -[*e*]*s, -e †, m.* långhand. -**händig**, *a.* lång-
 händ. -**her**, adv. långt ifrån. -**hin**, adv. långt
 bort. -**jährig**, *a.* mångårig, lång. -**krallig**, *a.*
 som har långa klor. -**lebend**, -**lebzig**, *a.* lång-
 lifvad. -**lebigkeit**, *0, f.* långt lif. -**mut[h]**, *0,*
f. långmod. -**müt[h]ig**, *a.* långmodig. -**müt**
[h]igkeit, *0, f.* långmod. -**nasig**, *a.* långnäst.
 -**ohr**, -[*e*]*s, -e, m.* och *n.* långöra. -**ohrig**, *a.*
 långörig. -**rock**, -[*e*]*s, -e †, m.* långrock.

* äkta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

-schiff, [-e]s, -e, *n.* byggn. långskepp. -schläfer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* en som sover länge, sjuosofvare. -schläferei, 0, *f.* vana att sova länge. -schleppend, *a.* långsläpig. -schnabel, -s, -†, *m.* långnäbb. -schnäb[e]lig, *a.* långnäbbig. -schwänzig, *a.* långsvansig. -shawl, [-e]s, -s, *m.* långsjal. -sichtig, *a.* långsynt. -silbig, *a.* långstavig. -stielig, *a.* 1. = -gestielt. 2. *F* = -weilig. -stieligkeit, *F* = -weile. -stroh, [-e]s, 0, *n.* långhalm. -weile, 0, *f.* = Langeweile. -weilen, -te, *ge-t*, *I.* tr. väcka ledsnad hos, tråka ut. *Etw. langweilt jmdn*: ngn finner ngt tråkigt. *II. Sich* ~ leda, ha tråkigt, ha ledsamt. -weilig, *a.* tråkig, ledsam. -weiligkeit, -en, *f.* = Langeweile. -wierig, *a.* långvarig, som räcker länge. -wierigkeit, 0, *f.* lång tid som ngt racker, långsamhet. -wolle, 0, *f.* langull. -zeile, -n, *f.* metr. långrad.

lange *se lang II.*

Länge, -n, *f.* 1. längd. *Etw. nach der ~ und Breite ausmessen*: mäta längden och bredden på ngt. *Der ~ nach et. die ~ lang hinfallen*: falla raklång. *Auf die ~ på*, i längden. 2. metr. lång stäfvelse. -lang, *adv.* raklång. -n... *Ex* ~achse, -n, *f.* längdaxel. ~grad, [-e]s, -e, *m.* längdgrad. ~mass, -es, -e, *n.* längdmätt. ~messung, -en, *f.* längdmätning.

lang'en, -te, *ge-t*, *I.* *itr. h.* 1. räcka, förslå. 2. *Nach etw. ~* sträcka ut handen efter ngt. *In die Schüssel ~* taga för sig ur fatet. *In die Tasche ~* gripa i fickan efter ngt. *II. tr.*

1. räcka, nå, få tag i. 2. räcka (fram), langa. läng'en, -te, *ge-t*, *I.* tr. förlänga, utsträcka. utdraga; ⚓ släppa efter, släcka. *II. Sich ~* bliwa längre; sträcka sig (långt).

Langeweile, *gen. dat. utan art. Langerweile*, med art *Langenweile*, 0, *f.* ledsnad, tråkighet. *Ich thute es aus Langeweile*: jag gjorde det för roskull, för att fördrifva tiden, emedan jag hade tråkigt. *F seine Drohung ist nicht für die ~* hans hotelse är intet skämt, han hotar ej för roskull.

länglich, *a.* ngt lang, aflång. -rund, *a.* oval.

längs, *adv. och prep.* med *dat.* gen. et. *ack. längs (efter), utmed, utefter. -bestreichung, 0, *f.* ✕ bestrykning, beskjutning längs efter. -einschnitt, [-e]s, -e, *m.* inskärning, skära längs efter. -gestreift, *a.* randig på längden. -richtung, -en, *f.* längdriktning.

langsam, *a.* långsam.

Langsamkeit, 0, *f.* långsamhet.

längst ens), *adv. se lang II, 4, 5.*

1. Lanke, -n, *f.* zool. ett slags lax (*Salmo lacustris*).

2. Lanke, -n, *f.* länd.

Lanze, -n, *f.* dim *Lanzchen*, -lein, lans; * lansett. *Eine ~ für jmdn einlegen et. brechen*: bryta en lans, väga en dust för ngn. -n... *Ex* ~bewaffnet, *a.* beväpnad med lansar. ~blätt[e]rig, *a.* med lansettlika blad. ~bre-

chen, -s, -, *n.* lansbrytning, tornerspel. ~förmig, *a.* lans(ett)lik. ~knecht, [-e]s, -e, *m.* lansknekt. ~kundig, *a.* skicklig att handha lans. ~reiter, -s, -, *m.* ulan, lancier. ~rennen = ~stechen. ~schaft, [-e]s, -e †, *m.* lansskaf. ~spiel, [-e]s, -e, ~stechen, -s, -, *n.* tornering, tornerspel. ~stich, [-e]s, -e, *m.* lansstyg. ~stock = ~schaft. ~stöss, -es, -e †, *m.* lansstöt.

Lanzette, -en, *f.* lansett. [-en]... *Ex* ~förmig, *a.* lansettlik. ~stich, [-e]s, -e, *m.* lansettstyg.

lanzettlich, *a.* bot. lansettlik.

lapidar, *a.* kort, kortfattad, sammanträngd.

-stil, [-e]s, 0, *m.* lapidarstil, kort, koncis stil.

Lapp, -en, -en, *m.* = Laffe.

Lappalie, -n, *f.* lappr, småsak, strunt.

Lappe, -n, -n, *m.* 1. lapp (toke). 2. = Laffe. -n... *Ex* ~land, [-e]s, 0, *n.* lapparnes land.

1. lapp'en, -te, *ge-t*, *I.* = labbern. *II. tr. 1.* lappa. 2. bot. *gelappt*: fikig. 3. jag. upphänga jagtlappar omkring, t. *ex* einen Bezirk, das Wild ~.

2. Lappen, -s, -, *m.* dim. Lappchen, -lein, 1. lapp: fik, snibb. 2. bot. hjärtblad. 3. jag. a) jagtlapp: *blat. jmdm durch die ~ gehen*: rymma från ngn, b) plur. hängande öron. -jacke, -n, *f.* lappad jacka. -jagd, -en, *f.* jagt vid hvilken jagtlappar användas. -kohl, [-e]s, 0, *m.* hufvudkål.

Lapper, -s, -, *m.* lappare, lappskräddare.

Lapper..., Lapper... *ex* -schulden, plur. småskulder. -weise, *adv.* så småningom, litet i sänder, bit för bit.

Lapperel, -en, *f.* 1. lappande, lappverk. 2. *av*. Lapperel, lappr, strunt.

lapper'n, läpper'n, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* i småpartier, så småningom förbruka, använda, sammanbringa. *It. sich ~*, t. *ex* es läppert sich durch solche kleine Ausgaben eine beträchtliche Summe zusammen: många dylika småutgifter bilda till slut en anseelig summa.

lappicht, lappig, *a.* 1. slapp, löst hängande, slankig. 2. full af lappar, lappad. 3. trasig. 4. *fr* Lapp, narraktig, dum.

Lappin, -nen, *f.* lappska, lappska kvinna.

lappisch, *a.* lappska.

läppisch, *a.* 1. veklig, slapp. 2. narraktig, inskränkt, dum, fadd, barnslig.

Lappländer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* lapp, lappska.

lappändisch, *a.* lappska.

Laps, -es, -e, *m.* *F* flabb, slyngel.

Lärche, -n, *f.* lärkträd. -n... *Ex* ~baum, [-e]s, -e †, *m.* ~tanne, -n, *f.* = Lärche.

lärchen, *a.* af lärkträ.

Laren, plur. larer, husgudar.

larifari, *I. interj.* 1. tralala! 2. prat! sliddersladder! *II. [-s], -s, -n.* prat, snicksnack, sliddersladder, dumheter.

Lärm, -[e]s, 0, m. **Lärm**en, -ens, 0, m. och n.

1. larm, buller, oläuden. 2. alarm, t. ex. ~ *schlagen, blasen*; blåser ~. ~ *läuten*: ringa i stormklockan. -**bläser**, -s, -, m. alarmblåsare. -**ente**, -n, f. zool. snatterand (Anas strepera). -**glocke**, -n, f. larmklocka, stormklocka. -**kanone**, -n, f. larmkanon. -**macher**, -s, -, m. 1. larmare, stojare. 2. en som gör larm, alarmblåsare. -**platz**, -es, -e ♯, m. larmplats, (samlingsplats vid alarmering). -**schuss**, -es, -e ♯, m. larmskott. -**trommel**, -n, f. larmtrumma. -**voll**, a. larmande, bullrande.

lärmen, -te, ge-t, itr. h. larma, bullra, väsnas. Ärv. tr., t. ex. *jmdn wach* ~ väcka ngn med sitt larm.

Lärmer, -s, -, m. larmare, stojare.

lärmerisch, **lärmhaft**, **lärmig**, a. larmande, bullrande.

Larve, -n, f. äim. *Lär*vchen, -lein, 1. spöke, skräpuk, skräkbild. 2. (ansigts)mask; ärv. bilad. ansigte, t. ex. *F eine hübsche* ~ haben, och person. 3. larv.

lasch, a. slapp, trög, slö.

Lasche, -n, f. påsat el. vidhäftadt stycke; ärmspjäll, kil, ficklock; stöfvelstropp; skarf; lask; ⊕ inskärning, fog; järnv. skarfvjärn.

laschen, -[es]t, -te, ge-t, tr. 1. skog. blecka, stämpla. 2. förse med *Lasche*, skarva, laska.

Laschheit, 0, f. slapphet, tröghet, slöhet.

Lase, -n, f. kanna med bandtag och piv.

lasieren, -te, -t, tr. lasera.

Laskár, -s el. -en, -en, m. asiatisk matros på engelsk ostindiefarare.

lass, a. slapp, slö, trög, liknöjd.

Lass... Ek. -reis, -es, -er, n. skog. ungt träd som vid trakthygge får kvarstå. -**sünde**, -n, f. synd som kan förlåtas.

lassen, du *läss*[es]t, er *lässt*; *liess, liesse*; ge-en, vid infinitiver ~; -, I. hjälperb. låta, t. ex. *jmdn reden, kommen, holen* ~. *Lass einmal hören*: låt höra, ~ *Sie mich nur machen*: låt mig handla el. det svarar jag för. *Lass(t) el. ~ Sie uns gehen*: låtom oss gå. *Sich etw. gefallen* ~ låta sig nöja med, tåla ngt. (*Sich*) *vor jmdn sehen* ~ låta se, visa (sig) för ngn. *Er lässt Sie grüssen*: han bad mig hälsa till er. *Ich lasse mich das nicht anfechten*: det låter jag ej störa mig af, bryr jag mig ej om, *ich werde mir das gesagt sein* ~ jag skall komma ihog det, *sich keine Mühe verdrissen* ~ hafva ingen möda ospard, *das hätte ich mir nicht träumen* ~ det hade jag ej drömt om, *sich (dat.) die Lust an etw. (dat.) vergehen* ~ mista lusten, smaken för ngt, *sich (dat.) etw. begeben* el. *einfallen* ~ komma att tänka på ngt, *ich lasse mich danach verlangen*: jag längtar därefter. *Das lässt sich hören*: det låter höra sig, *das lässt sich denken*: det låter

tänka sig, är tänkbart, *die Cigarren* ~ *sich rauchen*: cigarrererna äro rökbara, *es lässt sich nicht leugnen, dass ...* man kan ej neka till, att ..., *das liess sich von ihm erwarten*: det var hvad man kunde vänta af honom, *das lässt sich besser sagen als thun*: det är lättare att säga än att göra, *davon liesse sich viel sagen*: därom kunde man ha mycket att säga, *es lässt sich nicht zweifeln, dass ...* det är otvifvelaktigt, att ... *Etw. sein* el. *bleiben* ~ låta vara, låta bli, underlåta ngt, *jmdn sein* ~ låta ngn vara i fred. *Låta*, framställa, skildra, t. ex. *der Dichter lässt ihn weinen*. II. tr. 1. lemna, t. ex. *die Thür offen* ~, *jmdn Musse, Zeit* ~. *Sich Zeit* ~ gifva sig god tid. *Keine Spur* ~ ej efterlemna ngt spår. *Jmdn etw.* ~ a) öfverlåta, afstå ngt åt ngn, b) *das muss man ihm* ~, *dass er ...* det måste man medgifva, erkänna, att han ... *Keinen guten Faden* el. *kein gutes Haar* an *jmdm* ~ taga heder och ära från ngn gnm förtal. *Wenn Gott mir das Leben lässt*: om Gud låter mig få lifva. *Jmdn die Wahl* ~ låta ngn få välja. *Etw. unbesprochen* ~ förbigå ngt. *Nicht aus den Augen* ~ ej släppa ur sigte. *Es beim alten* ~ låta det stanna vid det gamla, *etw. bei Seite* ~ lemna ngt åsido. *Jmdn in seinem Amte* ~ låta ngn få behålla sitt ämbete. ~ *Sie mich damit in Ruhe*: låt mig få vara i fred, tala ej om det där. *Bier vor dem Fasse* ~ tappa öl, *jmdn von sich* ~ afskeda ngn. *Jmdn vor sich* ~ gifva ngn audiens. *Jmdn zu sich* ~ låta ngn komma till sig. 2. underlåta, låta vara, t. ex. *etw. nicht ~ können*. *Lass das Weinen!* upphör att gråta! *Sein Thun und ~* hans görande och låtande. 3. lemna i sticket, sätta till, offra, t. ex. *das Leben fürs Vaterland*. 4. göra af, ställa, lägga. *bnä. sich vor Freude nicht zu ~ wissen*: vara utom sig af glädje. 5. släppa, t. ex. *den Vogel aus dem Käfig in die Stube*. *Das Wasser* ~ kasta sitt vatten. 6. *Blut* ~ låta åder, *jmdn zur Ader* ~ åderlåta ngn. 7. tillåta att, släppa, t. ex. *den Knaben auf den Baum* ~ släppa pojken upp i trädet. III. itr. h. 1. *Von etw.* ~ afstå från ngt, låta ngt vara (i fred). 2. låta, klinga, förefalla, t. ex. *das lässt schön*: det låter bra, *er lässt jünger als vorher*: han förefaller yngre än förut. 3. passa, kläda.

Lassheit, 0, f. slapphet, slöhet, tröghet.

lässig, a. lat, trög, slapp, slarfvig. ~ zu ... sen att ...

Lässigkeit, -en, f. lättja, tröghet, slapphet, slarf.

lässlich, a. 1. förlätlig. 2. öfverseende, skonsam, mild i omdömen.

Lässlichkeit, -en, f. 1. förlätligt fel, obetydlighet. 2. 0, öfverseende, mildhet, välvilja.

Lasso, -[s], -s, m. lasso.

Last, -en, *f.* 1. last, börda, tyngd, lass. ora budl, t. ex. *des Tages ~ und Hitze tragen*, *jmdm etw. zur ~ legen*; handel. *jmdm etw. zur ~ schreiben*: debitera ngn för ngt. 2. läst (ett efter olika ämnen, ort och tid växlande mått). -esel, -s, -, *m.* packåsa. -*fuhre*, -*n*, *f.* 1. fraktvagn, forvagn. 2. fora. -*pförd*, -[e]s, -e, *n.* packhäst, arbetshäst. -*raum*, -[e]s, -e †, *m.* lastrum. -*schiff*, -[e]s, -e, *n.* lastdragare, lastångare, transportfartyg. -*t[h]ier*, -[e]s, -e, *n.* lastdjur. -*träger*, -s, -, *m.* bärare, sjåare. -*vieh*, -[e]s, 0, *n.* lastkreatur, lastdjur. -*wagen*, -s, -[†], *m.* lastvagn. -*zug*, -[e]s, -e †, *m.* järnv. godståg. -*en*... Ex. ~*frei*, *a.* kostnadsfri.

Lastadie, -en, *f.* † lastagepiats, lastbrygga. **Lastbär**, *a.* 1. lastdragande. 2. tyngande. **Last|en**, -ete, *ge-et*, I. *itr. h.* tynga, trycka. II. *tr.* lasta, belasta, nedtynga.

Laster, -s, -, *n.* 1. last (synn). 2. usel person, i sht dålig kvinna, kvinsperson, sköka. -*frei*, *a.* syndfri. -*knecht*, -[e]s, -e, *m.* lastens, syndens slaf. -*leben*, -s, 0, *n.* lastfullt lif. -*that*, -en, *f.* lastbar gärning. -*voll*, *a.* lastfull.

Läster... Ex. -*chronik*, -en, *f.* skvallerkrönika. -*maul*, -[e]s, -er †, *n.* ond tunga. -*rede*, -*n*, *f.* förtal. -*schrift*, -en, *f.* smådeskrift, pamflett. -*schule*, -*n*, *f.* skandalskola. -*sucht*, 0, *f.* tadelsjuka. -*süchtig*, *a.* tadelsjuk. -*wort*, -[e]s, -e, *n.* förtal. -*zunge*, -*n*, *f.* ond tunga. **Lästerer**, -s, -, *m.* lastare, bakdantare, smådare.

lasterhaft, *a.* lastfull, lastbar. **Lasterhaftigkeit**, 0, *f.* lastfullhet, lastbarhet. **Lästerin**, -nen, *f.* småderska, bakdanterska, skvallersyster.

lästerisk, **lästerlich**, *a.* 1. hädisk, gudsförsmädande. 2. skändlig, nedrig.

läster|in, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* häda, smäda, bakdanta, förtala, svärta.

Lästerung, -en, *f.* hädelse, smädelse, förtal.

lastig, *a.* tung; vanl. i sms., t. ex. *zehn|ves Schiff*: skepp som rymmer tio (skepps)läster, † *achter* ~ *ei hinter* ~ styrlastig.

lästig, *a.* besvärlig.

Lastighet, 0, *f.* † lastdryghet, drägtighet.

Lästigkeit, -en, *f.* besvärlighet.

Lasting, -s, -s, *m.* lasting.

Lasur, I. -[e]s, -e el. -s, *m.* lasur(sten). II. -*er*, *f.* 1. lasur(färg), asur. 2. lasering. -*blau*, *a.* (1)asurblå, ultramarin. -*farbe*, 0, *f.* (1)asurfärg. -*farben*, *a.* (1)asurfärgad. -*stein*, -[e]s, -e, *m.* lasursten.

Lätäre, -[s], -[s], *m.* fjärde söndagen i fastan.

Latéin, -[e]s, 0, *n.* latin. *bnai. mit seinem ~ zu Ende sein*: vara i förlägenhet, ej veta hvad man skall taga sig till.

Latéiner, -s, -, *m.* 1. latinare. 2. jag. söndagsjägare.

latéinisch, *a.* 1. latinsk. 2. särskilda fall. *Die ~e Kirche*: romerska kyrkan. ~ *e Reiter* el.

Schützen: kammarlärde. ~ *e Küche*; apotek. † ~ *e Segel*: latinsegel.

latént, *a.* latent, bunden, dold.

Laterál... Ex. -*erbe*, -*n*, -*n*, *m.* sidoarfvinge.

Latérne, -n, *f.* lykta, lanternerna. -*n*... Ex. ~*anstecker*, ~*anzünder*, -s, -, *m.* lykttändare. ~*pfahl*, -[e]s, -e †, *m.* lyktstolpe. ~*träger*, -s, -, *m.* lyktbärare, i sht zool. (Fulgora).

Latiner, -s, -, *m.* ~*in*, -*nen*, *f.* latinare (Latiuma invånare).

latinisier|en, -te, -t, *tr.* latinisera.

Latinism|us, -us, -en, *m.* latinism.

Latinität, -en, *f.* 1. latinitet. 2. latinism.

Latitüde, -n, *f.* latitud, bredd(grad).

Latitudinär|ier, -s, -, *m.* person utan stränga grundsatser.

latrine, -n, *f.* latrin, afträde.

latsch, *a.* släpande, trög, klumpig (om gången).

Latsche, -n, *f.* 1. nedkippad sko, hasa. 2.

lurfvig, luden, fjäderklädd fot. 3. slarfvig, slarfvigt klädd kvinna, slampa, slamsa. 4. slapp, kraftlös person, fjanter.

latsch|en, -[e]s, -te, *ge-t*, *itr. h.* gå med släpande gång, draga benen efter sig, pallra, rulta.

latschig, *a.* 1. släpande, rultande, vacklande. 2. slapp, trög; kraftlös.

Latte, -n, *f.* dim. *Lättchen*, -*lein*, 1. latta, ribba, spjåla, list. *bnai. dumm wie eine ~ dum* som ett nöt, *mit der ~ laufen*: löpa med limstången. 2. rak, smärt telnig. *bnai. lang wie eine ~ lång* som en humlestång. -*n*... Ex. ~*arrest*, -[e]s, -e, *m.* † arrest hvars golf består af trekantiga ribbor. ~*gitter*, -s, -, *n.* (trä)staket af ribbor. ~*holz*, -es, 0, *n.* ribbvirke. ~*läufer*, -s, -, *m.* narr, flickjägar. ~*verschlag*, -[e]s, -e †, *m.* ribbvägg, ribbverk. ~*werk*, -[e]s, 0, *n.* ribbverk. ~*zaun*, -[e]s, -e †, *m.* = ~*gitter*.

latt|en, -ete, *ge-et*, *tr.* spika lattor, ribbor på.

Lattich, -[e]s, -e, *m.* bot. laktuk (Lactuca).

-*bitter*, -s, 0, *n.* med. lactucarium (drog).

Lattung, -en, *f.* ribbverk.

Latwérge, -n, *f.* mos(artadt medikament).

Latz, -es, -e †, *m.* 1. lifstycke, lif, väst, bröststycke, bröstslapp, haklapp. 2. byxklaff; ficklock; möss-skärm att falla upp.

lau, *a.* ljum, *bnai. arv. likgiltig. ~warm* = *lau*.

Laub, -[e]s, -e el. -er †, *n.* dim. *Läubchen*, -*lein*, 1. löf. 2. kortspel. spader. -*apfel*, -s, -†, *m.* galläpple. -*baum*, -[e]s, -e †, *m.* löfträd. -*dach*, -[e]s, -er †, *n.* löftak. -*fall*, -[e]s, 0, *m.* löffällning. -*fink|e*, -en, -en, *m.* zool. domherre. -*förmig*, *a.* löfformig, löflik. -*frosch*, -es, -e †, *m.* zool. löfgroda, trädgroda (Rana arborea). -*gang*, -[e]s, -e †, *m.* otterhvalta allé, löfhvalf. -*gehänge*, -s, -, *n.* (löf)feston. -*gewinde*, -s, -, *n.* (löf)girland. -*holz*, -es, -er †, *n.* löfskog, löfträd. -*huhn*, -[e]s, -er †, *n.* orre. -*hütte*, -n, *f.* löfhydda. -*hüttenfest*, -[e]s, -e, *n.* löfhyddohögtid. -*los*, *a.* utan löf, aflöfvad.

-moos, -es, -e, *n.* bot. löfmossa. **-rausch**, -es, 0, *m.* löfvens prasslande. **-säge**, -n, *f.* löfsäg. **-sänger**, -s, -, *m.* zool. löfsångare. **-thaler**, -s, -, *m.* löftaler (1 $\frac{1}{2}$ vanlig *Thaler* med en löfkras i kanten). **-tragend**, *a.* löfbärande, löf-. **-verzierung**, -en, *f.* löfpyrnod, löfverk. **-wald**, -[e]s, -er †, *m.* löfskog. **-werk**, -[e]s, 0, *n.* löfverk.

Laube, -n, *f.* löfsal, berså; trädgårdshus, lusthus. -n... **EX. ~gang** = *Laubgang*.

laubhaft, *a.* bersårtad, öfverhållfd.

laubicht, **laubig**, *a.* löfklädd, löfrik.

Lauch, -[e]s, -e, *m.* lök (*Allium*). **-ärtig**, *a.* lökartad. **-farben**, **-farbig**, **-grün**, *a.* lökgrön som purjolök, ungef. **sjögrön**. **-zwiebel**, -n, *f.* lök af vaxten lök (*Allium*).

Laudémi[um], -um[s], -en, *n.* = *Lehngeld*.

laullen, -te, *ge-t*, *itr. h.* vara et. blifva ljum.

1. Lauer, 0, *f.* lur, *t. ex.* *auf der ~ sein*, *liegen*, *stehen*: ligga, stå på lur.

2. Lauer, -s, 0, *m.* eftervin, dåligt vin.

Laurer *se* *Laurer*.

lauer[en], -te, *ge-t*, *itr. h.* otåligt vänta, lura, *auf jmdn*, *etw.*: på ngn, ngt.

Lauf, -[e]s, -e †, *m.* 1. sprängande, språng; lopp, *t. ex. im ~e*: i språng, *dem ~e des Flusses folgen*, *im ~e des Jahres*: under årets lopp, *seinen Gedanken freien ~ lassen*; gång; *t. ex. die Lokomotive in ihrem ~e hemmen*, *das ist der ~ der Welt*; förlopp, *t. ex. der ~ des Krieges*, *im ~e der Zeit*: med tiden; hastighet, *t. ex. der ~ des Schiffes*; bana, väg, *t. ex. der ~ der Gestirne*; hvarf, *t. ex. der Zeiger hat den ~ vollendet*; riktning, *t. ex. der ~ des Windes*; *was Kauf und ~ ist*: hvad som är allmänt gängse. **2.** brunst hos vissa djur, löpskhet. **3.** pipa, rör i skjutvapen. **4.** lieblad. **5.** mus. löpning. **6.** jäg. ben på djur.

-bahn, -en, *f.* kapplöpningbana; **bald**, bana, karriär. **-band**, -[e]s, -er †, *n.* ledband. **-bank**, -e †, *f.* gångstol. **-bursche**, -n, -n, *m.* springpojke. **-feuer**, -s, -, *n.* löpeld. **-füss**, -es, -e †, *m.* zool. springfot. **-geld**, -[e]s, 0, *n.* resersättning åt från annan ort rekvirerade gesäller. **-graben**, -s, -†, *m.* löpgraf. **-jagen**, -s, 0, *n.* hetsjagt. **-junge** = *-bursche*. **-käfer**, -s, -, *m.* zool. jordlöpare (*Carabus*). **-karren**, -s, -, *m.* skottkärra. **-kugel**, -n, *f.* kula af mindre kaliber än gevärspan. **-pass**, -es, 0, *m.* afsked (ande). **Jmdm den ~ geben**: afskeda ngn, gifva ngn afsked på grått papper. **-schritt**, -[e]s, 0, *m.* språngmarsch. **-schütze**, -n, -n, *m.* skytt som skjuter det vilda i språnget. **-stuhl**, -[e]s, -e †, *m.* gångstol. **-teppich**, -[e]s, -e, *m.* gångmatta. **-werk**, -[e]s, 0, *n.* gångverk i ur. **-zaum**, -[e]s, -e †, *m.* ledband. **-zettel**, -s, -, *m.* 1. förbudsedel. **2.** = *pass*.

lauf[en], **läuf(s)t** *et. ** *-(s)t*, *liep*, *liefe*, *ge-en*, -, **I. itr. s.** och när ortförändringen ej framhålles *h.*, *tr.* *oeb sich ~ springa*, *löpa*, *gå* (sig), *t. ex. nach der Stadt*, *schnell*, *eine Meile*, *eine Stunde*,

in zwei Stunden eine Meile: en mil på två timmar, *einen Weg*, *seines Weges*: sin väg, *sin kos*, *Gänge et. Gewerbe für jmdn*: ärenden åt ngn, *Sturm wider etw.*, *Gefahr*, *sich* (dat.) *die Füsse wund*, *die Schuhsohlen entzwei*, *sich müde*, *vom Stapel*, *in den Hafen*; *ih* *h* *abt gelaufen*, *wir haben gesprungen*. **Boten ~ gå**, *springa* ärenden, *Schlittschuh ~ åka skridsko*. *Sich ausser Atem ~ springa sig andfådd*. **Opera.** *es läuft sich hier schlecht*: det är svårt, går illa att springa *m. m. här*. *Das eine Schiff lief das andere in Grund und Boden*: det ena fartyget öfverseglade det andra, *auf den Grund ~ segla*, *sätta på grund*. *Das Rad läuft um die Achse*: hjulet vrider sig kring axeln. *Es et. ein Schauer läuft einem kalt über die Haut*, *über den Rücken*: en rysning genomfar en, det går kalla kårar öfver ryggen. *Jmdn ~ lassen*: låta ngn gå, släppa ngn, *seine Zunge ~ lassen*: ej tygla sin tunga. **In ~ der Eile**: hasteligen. *Hinter die Schule ~ skolka*. *Wider die gesunde Vernunft ~ strida* mot sunda förnuftet. *~de Schri[ft]*: kursivstil. **II.** blott *itr. 1. h.* a) vara löpsk, b) para sig, c) om fiskar: föda lefvande ungar. **2. s.** flyta, rinna, *t. ex. der Fluss läuft ins Meer*: floden flyter, mynnar ut i hafvet, *Thränen ~ aus den Augen*. *Wein in den Krug ~ lassen*: tappa vin i kannan. **3. h.** låcka, *t. ex. das Fass läuft*. **4. h.** om ur: förtä sig. **5. s.** om tid, förflyta, hastigt förgå. *Ehe vierzehn Tage ins Land ~ innan fjorton dagar hunnit förgå*. **6. s.** räcka, hafva giltighet, *t. ex. wie lange läuft noch der Kontrakt?* *Der Kontrakt läuft mit diesem Monat zu Ende*: kontraktet upphör (att hafva giltighet) med denna månad. **7. part. pres. ~d**: löpande, *t. ex. für das ~de Jahr*, *die ~den Geschäfte*, *die ~den Zinsen*. *Auf dem ~den sein*: a) handel: hafva infört alla poster i böckerna, b) veta besked om dagens händelser. **8. s.** utveckla sig, förlöpa. *Es läuft auf eins hinaus*: det kommer på ett ut. **9. s.** sträcka sig, leda, föra, gå, *t. ex. der Weg läuft durch Kornfelder*, *längs des Waldes*, *durch den Garten*. *In die Höhe ~ gå* uppför, sträcka sig uppåt. *Die Zimmer ~ durch einander*: rummen hänga ihop. **10. s.** *Etw. läuft ins Geld*: ngt kostar mycket, går till mycket pengar.

Läufer, -s, -, *m.* **1.** ~in, -nen, *f.* en som springer, löpare, springare. *Er ist ein guter ~* han springer bra. **2.** skottlucka. **3.** vändkors. **4.** ⊕ rulle på ett drillborr. **5.** öfre bladet på en sax. **6.** kula till knäckspelet. **7.** ⊕ löpare (öfversta kvarnstenen). **8.** polersten. **9.** bokhandel. bok som går åt hastigt. **10.** löpare i sebackspel. **11.** gångmatta. **livree**, -en, *f.* löparelivré. **-stein**, -[e]s, -e, *m.* ⊕ **1.** = *Läufer* 7. **2.** sten i murens riktning. **-zeug**,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

-[e]s, -e, n. tyg till gångmattor. -zug, -[e]s, -e †, m. drag med löparen i schackspel.

Lauferei, -en, f. spring.

läufig, **läufigsch**, a. löpsk.

Lauf = *Lauf*, i sht *ß*.

Lauge, -n, f. lut. -n... Ex. *~asche*, 0, f. lutaska. *~wasser*, -s, 0, n. lut.

laug'en, -te, ge-t, I. tr. 1. luta. 2. urlaka. II. itr. h. *Das Fass laugt*: fatet, tunnan ger smak.

laugenhaft, **laugicht**, **laugig**, a. lutaktig.

läugn'en se *leugnen*.

Lauheit, **Lauigkeit**, 0, f. ljumhet.

laulich, a. ljum.

Lauling, -[e]s, -e, m. ljum, liknöjd, indifferent person.

Laine, -n, f. 1. lynne, godt lynne, t. ex. *bei [guter] ~ sein*: vara vid godt lynne. 2. stämning, böjelse, t. ex. *ieh bin heute nicht in der ~ zu schreiben*: jag har i dag ej lust till att skriva. 3. nyck; obeständighet.

laun'en, -te, ge-t, itr. h. 1. vara nyckfull. 2. se *gelauht*.

launhaft, a. nyckfull, föränderlig.

Launenhaftigkeit, 0, f. nyckfullhet.

launig, a. godlynt, skämtsam, humoristisk.

Launigkeit, 0, f. godlynt, humor.

launisch, a. 1. som är vid dåligt lynne, missmodig, vresig. 2. nyckfull.

Laurer, -s, -, m. lurande, spion.

Laurerei, -en, f. lurande, spionerande.

Laus, -e †, f. lus. P *die ~ läuft er kriecht ihm über die Leber*: han blir uppretad, förtörnad. -[e]... P Ex. *~bube*, -n, -n, m. pojkslyngel. *~geld*, -[e]s, 0, n. struntpenngar, fattigastyrfrar. *~junge* = *~bube*. *~kamm*, -[e]s, -e †, m. finkam. *~kerl*, -[e]s, -e, m. usling, kanalje. *~wenzel*, -s, -, m. 1. = *~kerl*. 2. stinkande tobak. Jfr *Läuse*...

Lausch... Ex. *-platz*, -es, -e †, *-winkel*, -s, -, m. = *Lausche* 2.

Lausche, -n, f. 1. 0, lyssnande, lur. *Auf der ~ sein*: stå på lur. 2. lyssvrå, gömställe; behaglig, treflig plats.

lauschen, -[e]s, -te, ge-t, itr. h. 1. titta fram, blicka (fram). 2. spåja, lura. 3. gifva akt, lyssna.

Lauscher, -s, -, m. 1. *~in*, -nen, f. lyssnare, lyssnerska, spion. 2. jag. Öron på varg, taf. hjört m. s.

lauschig, a. 1. lyssnande. 2. stilla, behaglig, ljuf, treflig.

Läuse... P Ex. *-chasse*, -en, f. bena. *-kraut*, -[e]s, -er †, n. bot. staffansfro (Delphinium Staphysagria). *-pulver*, -s, -, n. insektpulver.

laus'en, -[e]s, -te, ge-t, P I. tr. löska; bli gå illa ut prygl. *Jmdm den Beutel ~ ploeken* ngn. II. itr. h. 1. hafva löss. 2. vara snal. 3. vara lat, trög.

Lauser, -s, -, m. P 1. *~in*, -nen, f. löskande person. 2. finkam.

Lauseréi, -en, f. P 1. snålhet. 2. strunt, lappr.

lausig, a. P lusig.

lauster, -in, -te, ge-t, itr. h. lystra.

laut, I. a. 1. hög (om röst), ljudlig, högljudd, klar, tydlig, t. ex. *sprechen Sie ~er!* tala högre! Jaz. om hundar: *~ sein*: ge hals, skälla. 2. offentlig, bekant. *~ werden*: blifva bekant, spridas, *Stimmen werden ~ röster låta höra sig, etw. ~ werden lassen*: bekantgöra, sprida ngt, *seine Gefühle ~ werden lassen*: lägga sina känslor i dagen. II. -[e]s, -e, m. dim. *Läutchen*. -lein, ljud. III. prep. med gen. och stundom, i sht vid plur. utan artikel, dat. enligt, i enlighet med. *-bezeichnung*, -en, f. gram. ljudbeteckning. *-gesetz*, -es, -e, n. gram. ljudlag. *-lehre*, -n, f. gram. ljudlära. *-los*, a. ljudlös. *-losigkeit*, 0, f. ljudlöshet, tystnad. *-schrift*, -en, f. eram. fonetisk skrift. *-verschiebung*, -en, f. gram. ljudskridning. *-zeichen*, -s, -, n. gram. ljudtecken.

lautbar, a. bekant, känd.

Lautbarkeit, 0, f. egenskap att vara känd, offentlighet.

Laute, -n, f. luta. -n... Ex. *~schläger*, *~spieler*, -s, -, m. *~in*, -nen, f. lutspelare, lutspelelska.

laut'en, -ete, ge-et, itr. h. 1. ljuda. 2. låta, klinga, förefulla. 3. lyda. *Der Brief lautet, wie folgt*: brevet har följande lydelse. *Die Antwort lautet günstig*: svaret är gynsamt, är jakande.

läut'en, -ete, ge-et, itr. h., tr. och opers. ringa. *Es läutet zur Messe*: det ringer till (hög-)mässa, ringer samman. *Jmdn ei. jmdm zu Grabe, zur Ruhe ~ ringa* (begravningsringning) för ngn. *Dein letztes Stündchen läutet*: din sista timme slår. *Bmal er hat ~ hören [aber nicht schlagen]*: han har bara fått litet hum om det.

Lautener, -s, -, m. lutspelare.

lautenier'en, -te, -t, itr. h. spela på luta.

Lautenist, -en, -en, m. lutspelare.

1. lauter, a. 1. ren, klar, oförfalskad. 2. obojt, luter, pur, bara, blott, t. ex. *~ Wasser*: endast, blott och bart vatten, men *~ es Wasser*: rent, klart vatten.

2. Lauter, -s, -, m. gram. ljudtecken, bokstaf.

Läuter, -s, -, m. ringkarl.

Läuter... Jfr *Läutern*. Ex. *-feuer*, -s, -, n. reningseld, luttringseld, skärseld. *-kessel*, -s, -, m. ☉ klarpanna. *-tuch*, -[e]s, -er †, n. filteringsduk, silduk.

Läuterer, -s, -, m. renare, luttrare, raffinerrare.

Läuterkeit, 0, f. renhet, klarhet.

läuter'n, -te, ge-t, I. tr. 1. rena, klara, luttra, förädla, filtera, raffinera. 2. skog. *einen Wald ~ gallra* en skog. 3. afv. itr. h. jar. [*Das Urteil*] *~ underkasta domen förnyad pröfning af den ursprungl. domaren*. II. *Sich ~ rena* m. m. se *1, 1. Läuterung*, f. -s... Ex. *~pfan-*

- ne**, -n, *f.* ☉ klarpanna. ~prozess, -es, -e, *m.* reningsprocess.
- Lautheit**, 0, *f.* högljudt sätt, tydlighet, förnibarhet.
- Lautier**... Ex. -methode, -n, *f.* ljudmetod.
- lautier|len**, -te, -t, *tr.* och *itr.* *h.* ljuda ord, stafvelser. **Lautierung**, *f.*
- lautlich**, *a.* ljudlig, fonetisk.
- Lava**, *Laven*, *f.* lava. -strom, -[e]s, -e †, *m.* lavaström.
- Lavement**, -s, -s, *n.* lavemang.
- Lavendel**, -s, 0, *m.* lavendel. -duftig, *a.* lavendeldoftande. -geist, -[e]s, 0, *m.* -wasser, -s, -, *n.* lavendelvatten.
- lavier|len**, -te, -t, *I. itr. h.* och när ortförändringen framhålls *s.* † lovera, kryssa. **II. tr.** mål. lavera.
- Lavoir**, -s, -s, *Lavór*, -[e]s, -e, *n.* lavoar, komod.
- Lawine**, -n, *f.* lavin.
- lax**, *a.* slapp, *t.* ex. ~e Sitten, ~e Moral.
- Laxanz**, -en, *f.* laxativ.
- Laxheit**, -en, *f.* slapphet.
- Laxier**... Ex. -mittel, -s, -, *n.* laxermedel.
- laxier|len**, -te, -t, *I. itr. h.* 1. hafva diarré. 2. laxera. **II. tr.** afföra, purgera.
- Lazaré[th]**, bättre **Lazarett**, -[e]s, -e, *n.* lasarett, sjukhus. -fieber, -s, 0, *n.* lasarettfeber.
- Lazzaronie**, -en, -en el. -i, *m.* lasaron.
- l. c.**, förkortn. = loco citato, anf. st.
- Ldr.**, förkortn. = Louisdor.
- Ldrb.**, förkortn. = Lederband: skinnband.
- Ldr.**, förkortn. = Lederrücken: skinnrygg.
- Leb**... Ex. -honig, -[e]s, 0, *m.* jungfruhoning, själfrunnen honing. -küchen, -s, -, *m.* pepparkaka med honing i.
- Lebe**... Ex. -höch, -s, -s, *n.* lefve(rop). -mann, -[e]s, *Lebeleute*, *m.* goddagspilt. -wöh!, -s, -s, *n.* farväl, afsked. *Jtr sms.* under 2. **Leben**.
- l. leben**, -te, ge-t, *I. itr. h.* lefva, *t.* ex. lange, frei, wild: i vildt tillstånd, in Saud und Beraus, als Jungfrau, in einer Stadt; auf etw. ~ und sterben, von etw. ~, gut ~, nichts zu ~ haben: ej hafva ngt att lefva af; einer (dat.) el. für eine Sache ~ lefva för, egna sitt lif åt en sak, der (dat.) Hoffnung ~ dass ... hysa det hoppet att ..., vorwärts ~ med sitt lif sträfvä framåt, zu ~ wissen: ha lefnadsvett; sein Andenken lebt im Munde des Volks; es lebe die Freiheit! jmdn ~ lassen: utbringa ett lefve för ngn; ~ Sie wöh! lef väl! ~de Sprache. Der sonst tote Platz lebte: den eljes folktomma platsen vinklade af människor, der Käse lebt: osten är full af maskar. Es lebt alles an ihm: han spritter i hvar led. ~des Wasser: rinnande vatten. **II. tr.** lefva, *t.* ex. ein glückliches Leben; * tillbringa, *t.* ex. eine Zeit. **III. Sich satt ~ bli mätt, trött på, ledesn vid lifvet.** *Opers.* es lebt sich hier angenehm: lifvet här är angenämt.
- 2. Leb|len**, -ens, -en, *n.* 1. lif, *t.* ex. am ~ sein, es ist kein ~, keine Spur des ~s mehr in

ihm, das ~ für jmdn opfern, ums ~ kommen: mista lifvet, mit dem ~ davon kommen: slippa ifrån med lifvet, am ~ sein: vara vid lif, ins ~ rufen: väcka till lif, jmdn am ~ strafen: straffa ngn med döden; für mein ~ gern: mycket, gruffigt gärna; es ist kein ~ (= liflighet) in ihm; das habe ich in meinem ~ nicht gesehen: något dylligt har jag aldrig sett, fürs ganze ~, das ~ lang: hela lifvet igenom; ein gutes ~ bei jmdn haben: ha det bra hos ngn, nach dem ~ zeichnen, schildern; man sagt im gemeinen ~ man säger i dagligt tal, vanligen. 2. lif, väsen, buller. -los, *a.* liflös. -losigkeit, 0, *f.* liflöshet. -tag, -[e]s, -e, *m.* Meine ~e: hela mitt lif. Das habe ich mein ~ nicht gehört: aldrig i mitt lif har jag hört ngt sådant. -zeit, -en, *f.* lifstid. Bei meinen ~en: medan jag lefver, zu ~en meines Vaters: under min fars lifstid. -e... Ex. se ofvan särskild artikel. ~lang, oböjli. *n.* Mein ~ hela mitt lif. — -en... Ex. ~erwecker, -s, -, *m.* en som uppväcker, framkallar lif. ~geber, -s, -, *m.* lifgivare. ~lang se ofvan **lebelang**. ~leer, ~los, *a.* 1. folktom, stilla. 2. * liflös. ~reich, ~voll, *a.* full af lif, liffull. — -ens... Ex. ~abend, -[e]s, 0, *m.* lefnadsafton. ~abbriss, -es, -e, *m.* kort lefnadssteckning. ~alter, -s, -, *n.* ålder. ~art, -en, *f.* 1. lefnadsätt. 2. 0, lefnadsvett. ~aufgabe, -n, *f.* lifsuppgift. ~balsam, -[e]s, -e, *m.* lifsbalsam. ~baum, -[e]s, -e †, *m.* 1. lefnadsträd. 2. lifvets träd. 3. bot. tuja (Thuja). ~bedingung, -en, *f.* lifsvilkor. ~beruf, -[e]s, 0, *m.* (lefnads)kall. ~beschreiber, -s, -, *m.* lefnadsstecknare. ~beschreibung, -en, *f.* lefnadsbeskrifning. ~bild, -[e]s, -er, *n.* 1. bild ur lifvet. 2. biografisk skildring, lefnadssteckning. ~dauer, 0, *f.* lifstid. ~drang, -[e]s, 0, *m.* trängtan till lif. ~ende, -s, 0, *n.* lifvets slut. ~erfahren, *a.* förfaren (i lifvets konst). ~erfahrung, -en, *f.* lifserfarenhet. ~faden, -s, -†, *m.* lifstråd. ~fähig, *a.* lifskraftig. ~fähigkeit, 0, *f.* lifskraft. ~flamme, -n, *f.* lifslåga. ~frage, -n, *f.* lifsfråga. ~freude, -n, *f.* 1. 0, lifsglädje. 2. lifvets fröjd(er). ~freudigkeit, 0, *f.* lefnadsmod. ~frisch, *a.* lefnadsfrisk. ~froh, *a.* lefnadsglad. ~frühling, -[e]s, 0, *m.* lifvets vår. ~führung, 0, *f.* lif. ~fülle, 0, *f.* liffullhet. ~gang, -[e]s, 0, *m.* lifsutveckling, lif. ~gefah, -en, *f.* lifsfara. ~gefährlich, *a.* lifsfarlig. ~gefährte, -n, -n, *m.* följeslagare genom lifvet. ~geist, -[e]s, -er, *m.* 1. lifselixir. 2. plur. lifsandar. ~genosse = ~gefährte. ~geschichte, -n, *f.* ngn's lifs historia; lefnadsbeskrifning. ~gewohnheit, -en, *f.* (lefnads)vana. ~göttin, -nen, *f.* parce, norna. ~gross, *a.* i kroppstorlek. ~grösse, 0, *f.* kroppstorlek. ~hauch, -[e]s, -e, *m.* lifsfläkt. ~jahr, -[e]s, -e, *n.* lefnadsår. ~klügheit, 0, *f.* lefnadsklok-

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäriskt term.

het. ~kraft, -e †, *f.* lifskraft. ~kräftig, *a.* lifskraftig. ~lang, *a.* lifslång. ~länglich, *a.* förlifvet. ständig. lif(-), *t. ex. ~e Rente:* lifränta. ~lauf, -[e]s, -e †, *m.* lefnadslopp. ~lehre, -*n, f.* biologi. läran om lifvet. ~licht, -[e]s, 0, *n.* lifvets ljus. ~linie, -*n, f.* lifslinie. ~luft, 0, *f.* lifsluft. ~lust, 0, *f.* lefnadslust. ~lustig, *a.* lefnadslustig, lefnadsfrisk. ~mai, -[e]s, 0, *m.* lifvets vår. ~mittel, -s, -, *n.* lifsmedel. ~morgen, -s, 0, *m.* lifvets morgon. ~müde, *a.* lefnadstrött. ~mut[h], -[e]s, 0, *m.* lefnadsmod. ~mut[h]ig, *a.* lefnadsglad. ~nöt[h]durft, 0, *f.* lifsförnödenhet, uppehälle, bärning. ~ordnung, -*en, f.* lefnadsordning. ~pfad, -[e]s, -*e, m.* lefnadstig. ~prozess, -*es, -e, m.* lifsprocess. ~quelle, -*n, f.* lifskälla. ~regel, -*n, f.* lefnadsregel. ~reich, *a.* liffull. ~reiz, -*es, -e, m.* 1. retning till stegrad lifverksamhet; lifsytring. 2. lifvets tjustring (s-kraft), behag. ~reiter, -s, -, *m.* räddare ur lifsfara. ~satt, *a.* lefnadstrött. ~stellung, -*en, f.* lefnadsställning. ~strafe, -*n, f.* dödsstraff. ~strom, -[e]s, -e †, *m.* 1. lifvets ström. 2. lifvande ström. ~tag, -[e]s, -*e, m.* lefnadsdag. ~überdruss, -*es, 0, m.* lefnadströtthet. ~unterhalt, -[e]s, 0, *m.* underhåll. uppehälle. ~verrichtung, -*en, f.* lifsförrättning. lifsfunktion. ~wandel, -s, 0, *m.* vandel. lif. ~wärme, 0, *f.* lifsvärme. ~wasser, -s, 0, *n.* 1. lifgifvande, lifvande vatten. 2. bränvin. ~weise, -*n, f.* lefnadsätt. ~wierig, *a.* lifslång. ~zeichen, -s, -, *n.* lifstecken. ~zeit, 0, *f.* lifstid. ~ziel, -[e]s, -*e, n.* lifsmål.

lebendig, a. 1. lifvande. *t. ex. ~e Geschöpfe, bei ~em Leibe:* lifslifvande, ~er Beweis, das ~e Wort Gottes, ~er Glaube, ~e Blumen. 2. liflig. *t. ex. ~e Phantasie, Erinnerung, Überzeugung; es wird schon auf den Strassen ~.* 3. sändigt rinnande, *t. ex. ~es Wasser, ~e Quelle.* 4. särskild fall. ~er Käse: ost full af maskar. ~e Hecken u. Zäune: växande häckar. ~e Kräutersammlung: herbarium i mots. till afbilningar. ~er Kalk: osläckt kalk, ~e Kohle: brinnande kol. ~es Silber: kvicksilfver. ~er Schwefel: gedigt svafvel.

Lebendigkeit, -en, f. 1. 0, lifvande tillstånd, lif. 2. lifvande väsen.

Leber, -n, f. lever. *Frei ei. frisch u. dreist von der ~ weg reden:* säga sina tankar rent ut. oförskräckt. -blume, -*n, f.* blåsippa. -braun, -farben, *a.* leverbrun, leverfärgad. -fleck, -[e]s, -*e, m.* leverfläck. -Heckig, *a.* leverfläckig. -krank, *a.* lefversjuk. -krankheit, -*en, f.* lefversjukdom. -moos, -*es, -e, n.* bot. lefvermossa. -reim, -[e]s, -*e, m.* lefverrim (rim hvilket den skall smida, som får råddlefvärn); bibl. dåligt rim, dålig vers. -sucht, 0, *f.* lefversjuka. -süchtig, *a.* lefversjuk. -thran, -[e]s, 0, *m.* lefvertran. -wurst, -e †, *f.* lefverkorf.

lebhaft, a. liflig. *Diese Strasse ist sehr ~ den- na gata är mycket besökt, starkt trafikerad.*

Lebhaftigkeit, -en, f. 1. 0, liflighet. 2. lifligt yttrande.

lech, a. 1. läck. 2. törstig, förmäktande.

lechl'en, -te, ge-t, itr. h. törsta, förmäktat.

lechl'zen, -[e]s, -te, ge-t, itr. h. bastigt törsta, itrigt längta, *nach etw.:* efter ngt.

leck, I. a. läck. II. -[e]s, -*e, m.* och *n.* läcka.

Leckage, -n, f. läckage, förlust genom läckning.

I. leck'en, -te, ge-t, itr. 1. h. läcka, vara otät. 2. s. rinna ut genom läckor.

2. leck'en, -te, ge-t, tr. och itr. h. slicka. bibl. *wider den Stachel ~ spjarna mot udden.*

~ slicka sig om munnen efter ngt, *Staub ~ djupt ödmjuka sig, jmds Speichel ~ på ett motjudande, sckligt sätt smickra ngn, noch an etw. (dat.) zu ~ haben:* ännu lida, hafva efterslangar af ngt.

3. leck'en, -te, ge-t, itr. h. bibl. *wider den Stachel ~ spjarna mot udden.*

I. Lecker, -s, -, m. 1. ~in, -*nen, f.* slickare, slickerska; tallrikslickare; gröngöling. 2. jäg. tunga.

2. Lecker, a. 1. läcker. 2. kinkig, matgrann, svår att tillfredsställa. -bissen, -s, -, *m.* läckerbit. läckerhet. -essen, -s, -, -gericht, -[e]s, -*e, n.* läcker rätt, läcker anrättning. -maul, -[e]s, -*er †, n.* läckergom.

Leckerei, -en, f. 1. läckerhet. 2. gurmandis. 3. slickande.

leckerhaft, leckerig = lecker.

Leckerhaftigkeit, 0, f. = Leckerei 1, 2.

lecker'in, -te, ge-t, itr. h. vara begärlig, lyten, *nach etw.:* efter ngt.

Leder, -s, -, n. skinn; läder. *Jmdm an et. über et. hinter das ~ kommen et. jmdm das ~ gerben:* garfa skinet på, mörbulta ngn. *Vom ~ ziehen:* draga blankt (varjan nr skidan).

-abfall, -[e]s, -e †, *m.* skinnaffall. -arbeiter, -s, -, *m.* läderarbetare. -artig, *a.* läderartad. -band, I. -[e]s, -e †, *m.* skinnband. II. -[e]s, -er †, *n.* skinnrem. -bereitung, 0, *f.* skinn-, läderberedning. -braun, *a.* läderbrun. -einband = -band I. -farben = -braun. -handel, -s, 0, *m.* läderhandel. -händler, -s, -, *m.* läderhandlare. -haut, -e †, *f.* läderhud. -hose, -n, *f.* skinnbyxor. -riemen, -s, -, *m.* skinn-, läderrem. -rücken, -s, -, *m.* skinnrygg. -tauer, -s, -, *m.* läderberedare, garfvare. -überzug, -[e]s, -e †, *m.* skinn-, läderöverdrag. -werk, -[e]s, 0, *n.* allhandla läder. -zeug, -[e]s, 0, *n.* remtyg. -zucker, -s, 0, *m.* Weisser ~ jungfruskinn, schwarzer ~ lakritspasta. -zurichter = -tauer.

Lederer, -s, -, m. garfvare.

lederhaft, a. läderartad.

I. ledern, a. 1. läder-, skinn-. 2. bibl. tråkig, fadd, kalkborgerlig.

2. leder'in, -te, ge-t, tr. och itr. h. 1. garfva; F

blat. mörbulta. **2.** kläda med läder, med skinn. **3.** vara tråkig.

ledig, a. 1. ledig, tom, fri, lös, *einer* (gen.) *Sache* *ei. von etw.*: från ngt. *Jmdn los und ~ sprechen*: frikänna ngn. **2.** = *lediglich*. -gang, -[e]s, 0, m. sysslolöshet. -gänger, -s, -, m. sysslolös person, lästing.

lediglich, adv. 1. blott, endast, *t. ex. es war ~ ein Traum*. **2.** uteslutande, helt och hållet, *t. ex. es war ~ meine Schuld*.

Lee, 0, f. ♀lä(sida). -bord, -[e]s, 0, m. ♀läbord. -seite, 0, f. ♀läsida. -wärts, *adv.* ♀lävärt.

leer, a. tom, innehållslös. ~ *machen*: tömma, ~ *ausgehen*: (få) gå tomhänd. -köpfig, ~ som har tomt hufvud, inskränkt.

Leere, 0, f. tomhet.

leer|en, -te, ge-t, I. tr. tömma. **II.** *Sich ~ tömmas*, blifva tom.

Leerheit, -en, f. 1. 0, tomhet. **2.** ngt tomt, innehållslöst, ytlighet, fåfänga.

Leize, -n, f. läpp.

legäl, a. laglig.

legalisier|en, -te, -t, tr. legalisera, lagligen bekräfta, stadfästa. **Legalisierung, f.**

Legalität, 0, f. laglighet.

Legát, I. -en, -en, m. sändebud. **II.** -[e]s, -e, n. legat, testamentarisk gåfva, stiftelse.

Legatár, -[e]s, -e, m. testamentstagare.

Legation, -en, f. legation, beskickning.

Lege... Ex. -geld, -[e]s, 0, n. inträdesafgift. -henne, -n, f. värphöna. -reuse, -n, f. sankrysja. -röhre, -n, f. -stachel, -s, -, m. zool. ägg-lägningsrör hos steklar. -zeit, -en, f. värpingstid.

legen|en, -te, ge-t, tr. och *sich ~ lägga* (sig). *Wein ~ lägga* vin på lager. [*Eier*] ~ lägga ägg, värpa. *Jmdm Schlingen ~ lägga* snaror för ngn. *Bohnen ~ sätta* böner, *Geld ~ insätta* pengar i en affär. *Sich schlafen ~ lägga* sig att sofva, gå till sänga, *es legte mich schlaflos*: det lät mig ej sofva. *Jmdm etw. ~ hindra* ngn att göra, utöfva ngt. *Karten ~ spä* i kort. *Bloss ~ blotta*, *trokken ~ torrlägga*. *Ein Pferd ~ kastrera* en häst. ♀ *das Land ~ förlora* landet ur sigte. — Med prep. *Etw. an die Erde ~ lägga* ngt på marken, *den Kopf an jmds Schulter ~ luta* sitt hufvud mot ngn's axel, *etw. an den Tag ~ ådagalägga* ngt, *Hand an etw.* (ack.) ~ lägga hand vid ngt, *Hand an jmdn ~ bära* hand på ngn. *Sich auf die [faule] Seite, aufs Ohr ~ slå* sig till ro, lägga sig på latsidan, *der Qualm legt sich auf die Brust*: röken slår sig på bröstet, *auf Zinsen ~ göra* räntbärande, *seine Worte auf die Wagschale ~ väga* sina ord, *sich auf etw.* (ack.) ~ slå sig på ngt, *sich aufs Bitten ~ taga* sin tillflykt till böner, falla till bönboken. *Aus der Hand ~ lägga* ifrån sig, *etw. aus einander ~ rulla*, vreckla upp, utbreda ngt. *Bei Seite ~ a)* lägga bort,

afsides, b) hopspara. *Sich gegen etw. ~ motsätta* sig ngt. *Etw. hinter den Ofen* *ei. die Bank ~ uppskjuta* till obestämd tid, *hinter sich* (ack.) ~ spara ihop. *Jmdn in die Erde, ins Grab ~ a)* begrafva ngn, b) vålla ngn's död, *ins Gefängnis ~ fängsla*, *in Acht und Bann ~ förklara* i akt, *sich zu jmdm ins Haus ~ kvartera* in sig hos ngn, *jmdm Worte in den Mund ~ a)* ingifva ngn hvad han skall säga, b) tillskrifva ngn ngt (vissa yttranden), *sich ins Mittel ~ ingripa*, *sich ins Zeug ~ taga* i med kraft, gå på. *Etw. nach der Reihe ~ lägga* ngt i rätt ordning. *Eine Decke über den Tisch ~ lägga* en duk på bordet. *Den Mantel um die Schulter ~ kasta* kappan öfver axlarna. *Etw. unter Schloss und Riegel ~ läsa* in ngt, *etw. unter Siegel ~ försegla* ngt. *Etw. von sich ~ lägga* från sig *ei. lägga* på ngt. *Ein Schloss vor die Thüre ~ sätta* ett lås för dörren. *Sich wider jmdn ~ motsätta* sig ngn. *Sich zu Bett ~ gå* till sänga, *zu Boden ~ sträcka* till marken, *etw. zu Tage ~ bringa* ngt i dagen, *jmdm etw. zur Last* *ei. Schuld ~ lägga* ngn ngt till last. *Sich dazwischen ~ inskrida*. **Legung, f.**

legendärlich, a. legendarisk, i legendform.

Legénde, -n, f. 1. legend, helig sägen; saga, sägen i allb. **2.** läsning, inskrift, omskrift, märke. -n... Ex. ~büch, -[e]s, -er †, n. ~sammlung, -en, f. legendsamling, legendarium.

legéndenhalt, a. legendartad.

1. Leger, -s, -, m. 1. en som lägger, läggare. **2.** ♀ liggare (vattenfat). -wall, -[e]s, 0, m. ♀ liggervall.

2. legér, a. leger, lätt.

legier|en, -te, -t, tr. 1. afsända såsom, göra till sändebud. **2.** donera, testamentera. **3.** legera, blanda, förena. **4.** kokk. afreda. **5.** nakt. slå värjan ur handen på, afvärpa.

Legierung, -en, f. legering, blandning, förenig.

Legión, -en, f. legion. -s... Ex. ~kreuz, -es, -e, n. hederslegionens kors. ~soldat, -en, -en, m. legionssoldat.

Legionár, -[e]s, -e, m. legionssoldat.

Legislatúr, -en, f. 1. lagstiftning. **2.** lagstiftande församling, myndighet.

legitim, a. legitim, laglig, rättmätig.

Legitimation, -en, f. legitimering.

legitimier|en, -te, -t, tr. och *sich ~ legitimera* (sig). **Legitimierung, f.**

Legitimitát, 0, f. legitimitet, rättmätighet.

Leguminöse, -n, f. skidfrukt.

Lehde, -n, f. ouppodladt land, hed.

Lehen, -s, -, n. lán, förlåning. -[s]... *so Lehn[s]...*

lehenbár, a. 1. som får belånas (har de därtill erforderliga egenskaperna). **2.** belånad, lánspligtig.

3. feodal, lán-s.

Lehenbarkeit, 0, f. 1. erforderliga vasallegenskap.

per. 2. lánspligt. **3.** lánsförhållande.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ♀ sjöterm. ✕ militärisk term.

Lehm, *[-e]s, -e, m.* lera. *-artig, a.* lerartad, lerig. *-boden, -s, 0, m.* lerig mark, lerbotten. *-erde, 0, f.* lerjord. *-estrich, [-e]s, -e, m.* lergolf. *-fachwerk, [-e]s, -e, n.* lervägg med trästomme. *-form, -en, f.* lerform, gjutform af lera. *-grube, -n, f.* lergrop. *-guss, -es, -e †, m.* gjutning i lerform. *-haltig, a.* lerhaltig, lerblandad. *-hütte, -n, f.* lerbydda (stuga med lervägar). *-kleckser, -klicker, -s, -, m.* en som murar med lera: fuskare, klapare. *-mauer, -n, f.* lermur, lervägg (af ler och halm). *-stein, [-e]s, -e, m.* tegelsten. *-wand, -e †, f.* = *-mauer*. *-ziegel, -s, -, m.* tegelsten.

lehm en, -te, ge-t, tr. beströka med lera.

lehme[r]n, a. af lera, ler-

lehmicht, lehmig, a. lerig.

Lehn, [-e]s, -e, n. län. förläning. *[-s]... Ex* ~bauer, *-s el. -n, -n, m.* bonde som har sitt gods i förläning. ~brief, *[-f]s, -e, m.* länsbref, förläningsurkund. ~dienst, *[-e]s, -e, m.* vasalltjänst. ~eid, *[-e]s, -e, m.* länsed, vasall. ~einziehung, *-en, f.* indragning af ett län. ~erbe, *-n, -n, m.* arvinge till ett län. ~fähig, *a.* som får mottaga el. bortgifva en förläning (har de därfor erforderliga egenskaper). ~fall, *[-e]s, -e †, m.* ett läns hemfall. 2. ~folge, *0, f.* 1. arfföljd inom en vasallfamilj. 2. länspligt. ~frau, *-en, f.* länsfru. ~frei, *a. odal.* ~freiheit, *0, f.* odalfrilhet. ~gebühr, *-en, f.* länsafgift. ~gefälle, *plur.* inkomster af förläning(ar). ~geld, *[-e]s, -er, n.* länsafgift. ~gericht, *[-e]s, -e, n.* domstol i länstvister. ~groschen, *-s, 0, m.* = *-gebühr*. ~gut, *[-e]s, -er †, n.* gods som förläning. ~herr, *-n, -en, m.* länsherre. ~herrin, *-nen, f.* länsfru. ~herrlich, *a.* läns-herrlig. ~herrlichkeit, *0, f.* läns-herrlighet. ~hof, *[-e]s, -e †, m.* = *-gericht*. ~mann, *[-e]s, -er † el. Lehnleute, m.* vasall, läntagare. ~männisch, *a.* vasall-. ~pflicht, *0, f.* länspligt. ~pflichtig, *a.* länspligtig. ~recht, *[-e]s, 0, n.* länsrätt. ~sache, *-n, f.* feodal angelägenhet. ~schulze, *-n, -n, m.* = *-bauer*. ~träger, *-s, -, m.* läntagare, vasall. ~treue, *0, f.* vasalltrohet, länspligt. ~verfassung, *-en, f.* länsförfattning, länsystem. ~verhältnis[s], *-ses, -se, n.* läns-, vasallförhållande. ~waj[ar]e, *-n, f.* länsafgift. ~weise, *adv.* sasom län. ~wesen, *-s, 0, n.* länsväsen. ~zins, *-es -en, m.* arrende för ett län.

Lehn... ja lehn II. *Ex.* ~lakai, *-en el. -s, -en, m.* hyrlakej. ~pferd, *[-e]s, -e, n.* åkarpäst. ~satz, *-es, -e †, m.* lemma, länsats. ~wort, *[-e]s, -er †, n.* länsord.

Lehn e, -en, f. 1. stöd, ryggstöd, armstöd: ledstang, balustrad. 2. lutning. 3. (bärg-) slutning. ~bank, *-e †, f.* bank med ryggstöd, (trädgårds)soffa. ~sessel, *-s, -, stuhl, [-e]s, -e †, m.* länstol.

lehnen, -te, ge-t, I. itr. h., tr. och *sich* ~luta (sig). *An etw. (dat.)* ~vara lutad, stödjä sig

mot ngt. [*Sich*] *an etw. (acc.)* ~luta sig mot ngt. *Etw. an etw. (acc.)* ~ställa, stödjä ngt mot ngt. *Etw. von sich, an die a. bei Seite* ~afböja ngt. II. *tr.* = *leihen*.

Lehr, [-e]s, -e, n. ⊕ modell, mönster, hvalfställning; gradstock, måttång. *Sms.* se följ.

Lehr-... ja Lehr, Lehre och **lehren.** *Ex.* ~amt, *[-e]s, -er †, n.* läroämbete, lärarebefattning. ~amtskandidat, *-en, -en, m.* lärareaspirant. ~anstalt, *-en, f.* läroanstalt, skola. ~apparat, *[-e]s, -e, m.* undervisningsapparat. ~ärt, *-en, f.* lärosätt, lärometod. ~begier[de], *0, f.* = *-eifer*. ~begriff, *[-e]s, -e, m.* lärobegrepp, lärosystem. ~bogen, *-s, -, m.* ⊕ hvalfställning, hvalfstomme. ~bote, *-n, -n, m.* missionär. ~braten, *-s, -, m.* lärningekalas som lärningen måste bestå, när han blir gesäll. ~brief, *[-e]s, -e, m.* lärbref. ~büch, *[-e]s, -er †, n.* lärobok. ~bursche, *-n, -n, m.* lärgosse, lärling. ~dichter, *-s, -, m.* didaktisk skald. ~eiler, *-s, 0, m.* 1. undervisningsnät. 2. vetgirighet. ~essen, *-s, -, n.* = *-braten*. ~fabel, *-n, f.* lärorik, didaktisk fabel. ~fach, *[-e]s, -er †, n.* lärarkall, läraryrke. ~fähig, *a.* i stånd, skicklig att undervisa. ~fähigkeit, *0, f.* läro-, undervisningsförmåga, undervisningsskicklighet. ~form, *-en, f.* 1. undervisningsmetod. 2. didaktisk form. ~freiheit, *0, f.* lärofrilhet. ~gabe, *-n, f.* = *-fähigkeit*. ~gang, *[-e]s, -e †, m.* 1. lärometod. 2. lärokurs, kurs, pensum. ~gebäude, *-s, -, n.* lärobyggnad. ~gedicht, *[-e]s, -e, n.* lärodikt. ~gegenstand, *[-e]s, -e †, m.* läroämne. ~gehülfe, *-n, -n, m.* hjälplärare. ~geld, *[-e]s, 0, n.* lärsengar. ~geschicklichkeit, *0, f.* undervisningsskicklighet. ~grund, *[-e]s, -e †, m.* lärogrund. ~herr, *-n, -en, m.* principal. ~jahr, *[-e]s, -e, n.* läroår. ~junge = *-bursche*. ~kontrakt, *[-e]s, -e, m.* lärokontrakt. ~kraft, *-e †, f.* lärokräft. ~kunst, *0, f.* undervisningskonst. ~mädchen, *-s, -, n.* lär flicka. ~meinung, *-en, f.* läromening. ~meister, *-s, -, m.* läromästare, mästare. ~mittel, *-s, -, n.* undervisningsmaterial. ~plan, *[-e]s, -e †, m.* läsplän, undervisningsskema. ~punkt, *[-e]s, -e, m.* läropunkt, lärostycke. ~reich, *a.* lärorik. ~saal, *[-e]s, -e †, m.* lärosal. ~satz, *-es, -e †, m.* lärosats. ~schrift, *-en, f.* lärorik, didaktisk skrift. ~spruch, *[-e]s, -e †, m.* lärospråk, sentens, aförism. ~stand, *[-e]s, 0, m.* lärostånd. ~stil, *[-e]s, 0, m.* didaktisk stil, läro-stil. ~stuhl, *[-e]s, -e †, m.* lärostol. ~stunde, *-n, f.* undervisnings-, lektionstimm. ~thätigkeit, *0, f.* läroverksamhet. ~ton, *[-e]s, 0, m.* undervisande, docerande ton. ~weise, *-n, f.* lärosätt. ~werk, *[-e]s, -e, n.* lärings-, nybegynnarbete. ~widrig, *a.* stridande mot läran, kättersk. ~zeit, *0, f.* lärotid. ~zimmer, *-s, -, n.* lärorum. ~zwang, *[-e]s, 0, m.* lärotvång.

lehrbar, a. som man kan lära andra.

Lehre, -n, f. 1. lära. *In die ~bringen:* sätta i lära. 2. lärdom, rön. 3. = *Lehr.* *Sms.* se *Lehr...*

lehren, *-te, ge-t* vid infinitiver stundom *~, tr.* 1. lära andra, undervisa. *Jmdn et. * jmdm etw. ~* lära ngn ngt. *Die Folge wird es ~* den, som lefver, får se. 2. * = *lernen*.

Lehrer, *-s, -, m.* lärare. *-kollegium, -um[s], -en, n.* lärarkollegium, lärarkår. *-konferenz, -en, f.* 1. lärarkollegium (sammanträde). 2. lärarmöte. *-prüfung, -en, f.* lärarexamen. *-stand, -[e]s, 0, m.* lärarstånd, lärarkall. *-stelle, -n, f.* lärarplats, lärarbefattning. *-versammlung, -en, f.* lärarmöte.

lehrhaft, *a.* undervisande, docerande.

Lehrerin, *-nen, f.* lärarinna. *-nen... (-e -) ex. ~prüfung, -en, f.* lärarinneexamen.

Lehrerschaft, *-en, f.* 1. 0, egenskap af lärare, lärarkall. 2. lärarkår.

lehrhaft, *a.* 1. lärorik. 2. road af, skicklig att undervisa.

Lehrling, *-[e]s, -e, m.* lärling.

Lehrlingschaft, *-en, f.* 1. 0, egenskap af lärling. 2. lärlingskår.

lehrlingshaft, *a.* som en lärling, lärlings-.

Lei, *0, f.* i sms. med gen. af adj. *-handa, slags, t.* ex. *vieler ~* mångahanda, många slags, *vierer ~* fyrahand, fyra slags.

Leib, *-[e]s, -er, m.* aim. *Leibchen, -lein, plur. av.*

Leiberchen, -lein, 1. lif, kropp. *~ und Gut:* lif och gods. Med prep. *a m ~e strafen:* straffa till lifvet, med döden, *F einen gewaltigen Schritt an ~e haben:* taga stora steg; *auf dem ~e haben:* hafva på kroppen, på sig, *jmdm auf den ~ rücken:* gå ngn inpå lifvet; *bei ~e nicht:* ej för allt i verden, *bei lebendigem ~e:* (fullt) lefvande; *das Herz im ~e lacht mir:* jag är hjärtligt glad; *mit ~ und Seele:* a) med lif och själ, b) med hull och hår; *sich (dat.) jmdm vom ~e halten:* hålla ngn på afstånd, *bleib mir damit vom ~e!* lät mig vara i fred för det där! *drei Schritt vom ~e:* på tre stegs afstånd, *jmdm nicht vom ~e gehen:* följa ngn som hans skugga; *jmdm zu ~e gehen:* gå ngn inpå lifvet. 2. underlif, mage. *Gut bei ~e sein:* vara fetlagd, ha stor mage. *Seinem ~e gutes thun et. seinen ~ pflegen:* sköta sig, må godt, vara en gurmånd, en frässare. *Sich den ~ voll schlagen:* äta sig proppmätt. *Nichts im ~e haben:* ej hafva fått ngt i sig, vara på fastande mage. *Grimmen im ~e haben:* hafva ondt i magen. *Offener ~* öppning, *harter ~* hårdt lif, *verstopfter ~* förstoppning. *Gesegneten ~e sein:* vara i välsignadt tillstånd, hafvande. 3. lifstycke, lif. *-arzt, -[e]s, -e †, m.* lifmedikus. *-binde, -n, f.* magbindel. *-bürge, -n, -n, m.* gisslan. *-eigen, a.* lifegen. *-eigenschaft, 0, f.* lifegenskap. *-farbe, -n, f.* 1. liffärg. 2. hudfärg. *-garde, 0, f.* lifgarde. *-gedinge, -s, 0, n.* lifstidsunderhåll, lifstidspension, apanage. *-geld, -[e]s, -er, n.* 1. personell skatt. 2. skatt af lifgæue. *-geleit,*

-[e]s, -e, n. eskort. *-gurt, -[e]s, -e, -gürtel, -s, -, m.* maggördel. *-gut, -[e]s, -er †, n.* gods till lifstidsunderhåll. *-jäger, -s, -, m.* lifjägar. *-lakai, -en et. -s, -en, m.* liflakej. *-pacht, -en, f.* arrende för lifstid. *-regiment, -[e]s, -e[r], n.* lif-, gardesregimente. *-rente, -n, f.* lifränta. *-rock, -[e]s, -e †, m.* lifrock. *-schaden, -s, †, m.* kroppsskada. *-schmerzen, m. plur.* *-schneiden, -s, 0, n.* ondt i magen. *-spruch, -[e]s, -e †, m.* valspråk. *-strick, -[e]s, -e, m.* repgördel. *-stück, -[e]s, -e, n.* 1. lifstycke. 2. älsklingsstycke. *-wache, -n, f.* lifvakt. *-wächter, -s, -, m.* (lif)drabant. *-wätsche, 0, f.* linne som man bär närmast kroppen. *-weh, -[e]s, 0, n.* ondt i magen. *-zucht, 0, f.* lifstidsunderhåll, undantag. *-zücht[e]ner, -s, -, m.* undantagshjon. *-es... Ex. ~beschaffenheit, -en, f.* kroppsbekaffenhet. *~bewegung, -en, f.* kroppsrörelse. *~bürde, -n, f.* = *~frucht*. *~dicke, 0, f.* kroppens tjocklek, omfång. *~erbe, -n, -n, m.* bröstarfvinge. *~fehler, -s, -, m.* = *~gebrehen*. *~frucht, -e †, f.* lifsfrukt, foster. *~gebrehen, -s, -, n.* kroppsligt lyte. *~gefahr, -en, f.* lifsfara. *~gestalt, -en, f.* figur, gestalt. *~grösse, 0, f.* kroppstorlek. *~kraft, -e †, f.* kroppskraft. *~leben, n.* blott i talesätt: *bei ~* i lifstiden. *~nahrung, 0, f.* föda, spis. *~öffnung, -en, f.* öppning, stölgång. *~stärke, 0, f.* kroppsstyrka. *~stellung, -en, f.* kroppsställning. *~strafe, -n, f.* kroppsstraff. *~übung, -en, f.* kroppsföning. *~umfang, -[e]s, 0, m.* magens omfång.

leib|en, *-te, ge-t, itr. h.* *Da ist er, wie er leibt und lebt:* där är han lifselevande. *Was wohl leibet, das seelt übel:* hvad kroppen älskar, det skadar själen.

leibhaft, leibhaftig, *a.* kroppslig, lifselevande, sannskyldig, verklig, i egen person. *Der Leibhaftige:* hin själf.

leibig, *a.* fetlagd. Vanl. i sms. ss. *dick ~* tjock, *fet, hart ~* hårdlifvad.

leiblich, *a.* 1. kroppslig, t. ex. *~e Schönheit, mit ~en Augen.* 2. jordisk, timlig, sinlig. 3. = *leibhaft*. 4. köttslig, t. ex. *sein ~er Vater, Sohn, Bruder.*

leich, *-[e]s, -e, m.* 1. se *Laich*. 2. leich (i medeltidssätt medeltidsdikt med varierande meter).

Leich|le, *-en, f.* 1. lik, av. boktryck. 2. begrafning, t. ex. *zur ~ bitten, zur ~ gehen.* *-dorn, -[e]s, -e et. -er †, m.* liktorn. *-korb, -[e]s, -e †, m.* likbår. *-en... Ex. ~acker, -s, -†, m.* kyrkogård. *~bahre, -n, f.* likbår. *~begängnis[s], -ses, -se, n.* likbegängelse, begrafning. *~begleiter, -s, -, m.* en som följer liket, plur. likfölje. *~beschauer = ~schauer.* *~bestatter, -s, -, m.* begrafningsentreprenör. *~bestattung, -en, f.* begrafning. *~besteller, -s, -, m.* begrafningsarrangör. *~bitter, -s, -, m.* likjudare. *~blass, a.* likblek, dödsblek. *~blässe, 0, f.* dödsblekhet. *~essen, -s, -, n.*

* äkta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚡ sjöterm. ✕ militäriske term.

begravningskalas. ~fackel, -n, f. likfackla. ~fahl = ~blass. ~farbe, 0, f. likfärg. ~feier, -n, ~feierlighet, -en, f. begrafning(s-högtydlighet). ~frau, -en, f. liksviperska. ~gebühr, -en, f. begravningskostnad. ~gedicht, -[e]s, -e, n. begravningsverser. ~gefolge, -s, -, n. likfölje. ~gegränge, -s, 0, n. begravningsståt. ~geruch, -[e]s, -e †, m. liklukt. ~gerüst, -[e]s, -e, n. katafalk. ~gesang, -[e]s, -e †, m. liksång. ~gesicht, -[e]s, -er, n. dödsblekt ansigte. ~gewölbe, -s, -, n. grafhvalf, grift(hvalf). ~gift, -[e]s, 0, n. likgift. ~glocke, -n, f. begravningsklocka. ~haus, -es, -er †, n. 1. sorghus. 2. likhus, grafkapell. ~hemd, -[e]s, -en, n. skjorta i hvilken ett lik svepes. ~hügel, -s, -, m. grafkulle. ~kalt, a. döds kall. ~kammer, -n, f. likrum. ~kasse, -n, f. begravningskassa. ~klage, 0, f. klagan vid den dödes bår. ~kosten, plur. begravningsomkostnader. ~kranz, -es, -e †, m. begravningskrans. ~mahl, -[e]s, -e el. -er †, n. begravningskalas. ~öffnung, -en, f. liköppning, obduktion. ~parade, -n, f. likparad. ~predigt, -en, f. likpredikan. ~räuber, -s, -. m. likrövare. ~rede, -n, f. liktal. ~redner, -s, -, m. person som håller liktal(et). ~schau, -en, f. likbesigtning. ~schauer, -s, -, m. likbesigtningssörjare. ~schmaus, -es, -e †, m. begravningskalas. ~starre, 0, f. dödsstelhet. ~stein, -[e]s, -e, m. grafsten. ~text, -[e]s, -e, m. text för ett liktal. ~träger, -s, -, m. likbårare. ~tuch, -[e]s, -er †, n. 1. svepduk. 2. bårduk. ~untersuchung, -en, f. likbesigtning. ~verbrennung, -en, f. likförbränning. ~wagen, -s, -[†], m. likvagn. ~zug, -[e]s, -e †, m. likfärd, likföle.

leichenhaft, a. som ett lik, lik-, dödsblek.

Leichnam, -[e]s, -e, m. 1. lik. 2. kropp.

leicht, a. lätt, t. ex. ~ wie eine Feder, ~e Stoffe: lätta tyger, ~e Tanzmusik, ~e Speisen, ~er Schlaf, ~e Aufgaben, sich ~ und wohl fühlen, ~e wurde mir ~ ums Herz, ~e Hand, ~er Knabe: lättsinnig, vacker (iron.) gosse. Etw. ~et. auf die ~e Achsel el. Schulter nehmen: taga ngt lätt. ~en Kaufs: för godt köp. Es könnte ~ sein: det skulle lätt kunna hända. ~beschwingt, a. på lätta vingar. ~beweglich, a. lättrorlig. ~blutig, a. som har lätt flytande blod; munter, glädigt. ~braun, a. ljusbrun, stötande i brunt. ~fasslich, a. lättfattlig. ~fertig, a. lättfärdig. ~fertigkeit, -en, f. lättfärdighet. ~flüssig, a. lätt flytande. ~fuss, -es, -e †, m. en som är lätt på foten, obetänksam, lättfärdig person. ~füssig, a. lättfotad, snabbfotad; m. obetänksam, lättfärdig. ~füssigkeit, 0, f. 1. lätthet att gå, snabbhet. 2. obetänksamhet, lättfärdighet. ~geschürzt, a. lätt klädd. ~glaube, -ns, 0, m. lättrogenhet. ~gläubig, a. lättrogen. ~gläubigkeit, 0, f. lättrogenhet. ~hin, adv. lätt, utan

eftertanke. ~lebzig, a. som tar lifvet lätt, lättlynt. ~lebigkeit, 0, f. lättlythet, lättfärdighet. ~sinn, -[e]s, 0, m. lättsinne. ~sinnig, a. lättsinnig. ~sinnigkeit, 0, f. lättsinne. **Leichte**, 0, f. lättethet.

leicht[en], -ete, ge-et, tr. 1. lätta, göra lättare, t. ex. ein Schiff. 2. kastrera.

Leichter, -s, -, m. 1. ⚓ liktare, lastpråm uti fartygs aflastning. 2. kastrerare. ~fahrzeug, -schiff, -[e]s, -e, n. = *Leichter* 1.

Leichtheit, **Leichtigkeit**, 0, f. lätthet.

leichtlich, adv. lätt.

leid, I. a. ond, led, t. ex. Armut ist ein ~er Gast, jmdm kein ~es Wort sagen. Vanl. predikativt: es thut ~. ist mir ~ dass ... det gör mig ondt att ... Sie thun mir ~ det gör mig ondt om er, sich etw. ~ sein lassen: vara ledsen öfver ngt, es ist mir noch nicht ~ geworden: jag har ännu ej ångrat det, ej blifvit led däråt, jmdm etw. ~ machen: ingifva ngn afsmak för ngt. Sich ein ~es [an]thun: bära hand på sig. II. -[e]s, 0, n. 1. ondt, t. ex. jmdm alles ~ [an]thun el. zufügen: göra ngn allt möjligt ondt. Keinem zu ~e, keinem zu Liebe: opartiskt, utan anseende till personen. 2. olycka, nöd, sorg, t. ex. in ~ vergehen, jmdm sein ~ klagen; geteiltes ~ ist halbes ~, geteilte Freude doppelte Freude. In Lieb' und ~ el. in ~ und Freud': i nöd och lust. 3. ~ tragen: sörja, um jmdn: ngn. ~bitter, -s, -, m. likbjudare. ~haus, -es, -er †, n. sorghus. ~kleid, -[e]s, -er, n. sorgdrägt. ~tragend, a. sörjande. ~voll, a. lidande. ~wesen, -s, 0, n. sorg.

I. **leid**[en], a) -ete, ge-et, I. itr. h. Jmdm ~ göra ngn illa. II. tr. Jmdm etw. ~ ingifva ngn afsmak för ngt. b) -est, litt, litte, gelitten, -[e], tr. och itr. h. 1. lida, t. ex. Angst, Hunger, Not, Schaden, Schiffbruch, Strafe, den Tod; an der Gicht: af gikten, durch den Krieg, für jmdn, unter einem Druck. An einer Krankheit ~ hafva en sjukdom. 2. tillåta, tåla, t. ex. die Rolle leidet eine zweifache Auffassung, das Werk leidet keinen Aufschub. 3. fördraga, tåla. Jmdn, etw. nicht ~ können el. mögen: tycka illa om ngn, ngt. Wohl gelitten sein: vara gärna sedd, omtyckt. 4. oper. es leidet ihn nicht in der Stube: han kan ej nthärda i rummet.

2. **Leiden**, -s, -, n. lidande. ~frei, a. fri från lidanden. ~s... Ex. ~gefährte, ~genosse, -n, -n, m. olyckskamrat. ~geschichte, -n, f. lidandehistoria. ~jahr, -[e]s, -e, n. svårt år, olycksår. ~kelch, -[e]s, -e, m. lidandets kalk. ~probe, -n, f. pröfning. ~schule, -n, f. lidandets skola. ~tag, -[e]s, -e, m. lidandets dag. ~woche, 0, f. passionsvecka. **Leidenschaft**, -en, f. 1. lidelse. 2. lidelsefull person. ~s... Ex. ~frei, ~los, a. lidelsefri. ~lösigkeit, 0, f. lidelsefrihet.

leidenschaftlich, a. lidelsefull.

Leidenschaftlichkeit, -en, *f.* 1. 0, lidelsefullhet. 2. utbrott af lidelse.

leider, *interj.* tyvärr. ~ *Gottes!* tyvärr! gnåås!

leidig, *a.* led, obehaglig, otreflig, motbjudande, afskyvärd, fördömd.

leidlich, *a.* dräglig. *So* ~ så där, så tämligen.

Leidlichkeit, 0, *f.* dräglighet.

Leidsäl, -[e]s, -e, *n.* lidande.

leidsam, *a.* lidande; tålig.

Leier, -n, *f.* 1. lura. 2. lira. *Bndt. immer die alte* ~ alltid samma gamla trall. 3. positiv.

4. ⊕ vef, ngt som röres medels en vef ss. ett slags stekvärdare, smörtjärna m. m. -**förmig**, *a.* lyrförmig. -**frau**, -en, *f.* lirspelerska. -**gang**, -[e]s, 0, *m.* slentrian. -**kasten**, -s, -, *m.* positiv. -**kastenmann**, -[e]s, -er †, *m.* positivspelare. -**kundig**, *a.* skicklig att spela på lura. -**mädchen**, -s, -, *n.* lirspelerska. -**mann**, -[e]s, -er †, *m.* lirspelare. -**spieler**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* lyr-, lirspelare, -spelerska. -**werk**, -[e]s, -e, *n.* maskineri som sättes i gång medels vefning.

Leieröi, -en, *f.* lir-, positivspelande; entonigt sjungande; vefvande.

Leierer, -s, -, *m.* Leierin, -nen, *f.* lir-, positivspelare, -spelerska.

leier|n, -te, *ge-t*, *itr.* h. och *tr.* 1. spela på lura, på positiv. *Bndt. immer dasselbe* ~ ständigt komma med samma sak. 2. vefva. *Butter* ~ tjärna smör medels vefnlag. 3. röra sig, arbeta enformigt, långsamt, följa slentrianen.

Leih... *ex.* -**amt**, -[e]s, -er †, *n.* -**anstalt**, -en, *f.* låneanstalt. (pant)låneinrättning. -**bank**, -en, *f.* lånebank. -**bibliothek**, -en, *f.* lånbibliotek. -**haus**, -es, -er †, *n.* = -**amt**. -**kasse**, -n, *f.* lånekassa. -**kauf**, -[e]s, -e †, *m.* 1. köp som beseglas med en köpskål. 2. köpskål. 3. summa som vid köps afslutande betalas utöfver köpeskillingen. 4. handpengar. -**weise**, *adv.* såsom lån.

leihbär, *a.* som kan lånas.

leihen, *lieh*, *liehe*, *geliehen*, *leih*[e], *tr.* låna.

Leihher, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* en som lånar, a) låntagare, b) långifvare.

Leik, -[e]s, -e, *n.* † 1. skeppsstomme. 2. lik.

leik|en, -te, *ge-t*, *tr.* † sätta lik på, lika.

Leilach, *Leilich*, -[e]s, -[e], *n.* lakan.

Leim, -[e]s, -e, *m.* 1. lim. *Aus dem ~e gehen*: gå upp i limningen, gå sönder. *Bndt. auf den ~ gehen*: gå i fällan. 2. se *Lehm*. -**fang**, -[e]s, 0, *m.* fogelfångst med limspön. -**farbe**, -n, *f.* limfärg. -**fuge**, -n, *f.* limmad fog. -**gut**, -[e]s, 0, *n.* ämnen till limberedning. -**kocher** = -*sieder*. -**leder**, -s, 0, *n.* skinnafall till limkockning. -**rut**[h]e, -n, *f.* limspö. -**sieder**, -s, -, *m.* limkokare; *F bndt.* tråkig person. -**stange**, -n, *f.* limstång. -**stoff**, -[e]s, -e, *m.* limämne. -**tiegel**, -s, -, -**topf**, -[e]s, -e †, *m.* limpanna.

leim|en, -te, *ge-t*, *tr.* 1. limma. 2. fånga på limspö; *Bndt.* narra, lura.

Leimer, -s, -, *m.* en som limmar.

leimicht, *leimig*, *a.* limmig.

Lein, -[e]s, -e, *m.* och * *n.* 1. lin. 2. linfrö.

3. linne. -**acker**, -s, -†, *m.* linåker. -**hau**, -[e]s, 0, *m.* linodling. -**blüt**[h]e, -n, *f.* linblomma. -**dotter**, -n, *f.* bot. Åkerdodra (*Camelina sativa*). -**fink**[e], -en, -en, *m.* hämpling. -**kraut**, -[e]s, -er †, *n.* bot. sporreblomma, linört (*Linaria*). -**küchen**, -s, -, *m.* oljekaka. -**laken**, -s, -, *m.* och *n.* linnelakan. -**öl**, -[e]s, 0, *n.* linolja. -**samen**, -s, -, *m.* linfrö. -**tuch**, -[e]s, -er †, *n.* linne, linneduk, linnelakan. -**wand** se *medan*.

Lein|e, -en, *f.* lina, snöre. *Bndt. jmdn an der ~ haben*: hafva ngn i sitt våld, föra ngn i ledband. -**läufer**, -s, -, *m.* karl som på strand med lina drar ett fartyg. -**pfad**, -[e]s, -e, *m.* -**strasse**, -n, *f.* väg utmed segelbara floder el. kanaler *rör Leinläufer*. -**zieher** = -*läufer*.

Leinen, *I.* -s, -, *n.* linne. *II.* *a.* linne-. -**band**, -[e]s, -er †, *n.* linneband. -**zeug**, -[e]s, -e, *n.* linne(tyg).

Leinwand, 0, *f.* linne; bokbind. **klot**. -**band**, -[e]s, -e †, *m.* klotband.

leise, *a.* 1. svag, sakta. ~ *sprechen*: tala tyst. *Mit ~r Stimme*: med låg röst. *Eine ~ Andeutung*: en svag antydning. *Etw. nur ~ berühren*: helt lätt vidröra ngt. 2. ~s *Gehör*: fin hörsel. ~ *Ohren*: öron som höra väl. ~ *Schlaf*: lätt sömn, ~ *schlafen*: sofva lätt. -**hörend**, -**hörig**, *a.* som har fin hörsel. -**treter**, -s, -, *m.* dolsk person, lismare, räf. -**treterei**, 0, *f.* dolskhet, liseri. -**treterisch**, *a.* dolsk, lismande.

Leiste, -n, *f.* 1. list. 2. ljumske. 3. sakta slutning. ~ *n...* *ex.* ~**bruch**, -[e]s, -e †, *m.* med. ljumskebräck. ~**egend**, 0, *f.* ljumske. ~**wein**, -[e]s, -e, *m.* på sluttingar vid Würzburg växande vin. ~**werk**, -[e]s, 0, *n.* listverk.

1. **Leisten**, -s, -, *m.* (sko)läst. *Bndt. alles über einen ~schlagen*: skära allt öfver en kam.

2. **leist|en**, -ete, *ge-et*, *tr.* åstadkomma, fullgöra, göra, uträtta. *Für jmdn Bürgschaft* ~ gå i borgen för ngn. *Busse* ~ göra bot. *Einen Eid* ~ gå ed. *Einem Befehle Folge* ~ hörsamma, lyda en befällning. *Jmdm Gehorsam* ~ lyda ngn. *Jmdm Genugthuung* ~ lemna ngn upprättelse. *Jmdm Gesellschaft* ~ hålla ngn sällskap. *Jmdm Hülfe*, *hülfrreiche Hand* ~ bispringa ngn, lemna ngn hjälp. *Jmdm die Huldigung* ~ hylla ngn. *Verzicht auf etw.* (ack.) ~ afstå från ngt. *Widerstand* ~ göra motstånd. *Zahlung* ~ betala. *Er wird nie etw.* ~ det blir aldrig ngt af honom. *Dieser Schüler leistet tüchtiges im Lateinischen*: denna lärjunge är skicklig i latin, en duktig latinare.

Leistung, -en, *f.* fullgörande, prestation, resultat *m. m.* se föreg. -*S...* *ex.* ~**fähig**, *a.* i stånd

* äkta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

att fullgöra sina *alliganden*. att åstadkomma ngt, produktiv. ~fäihigkeit, 0, f. förmåga att fullgöra sina alliganden, arbetsförmåga, produktivitet.

Leit... Ex. -artikel, -s, -, m. ledande artikel. ledare. -band, -[e]s, -er †, n. ledband. -faden, -s, -†, m. 1. ledtråd. 2. handledning, kortfattad lärobok. -geb, -en, -en, m. vård-husvärd. krögare. -hammel, -s, -†, m. bagge som anför hjorden, skällgumse; *baal der ~ sein*: vara den ledande, tongifvande. -hund, -[e]s, -e, m. hund som a) för en blind, b) för jägaren till villebrådet, c) anför skallet. -riemen, -s, -, m. -seil, -[e]s, -e, n. lina, snöre med hvilket man leder ett djur. koppel, grinskaff, tygel. -stern, -[e]s, -e, m. ledstjärna.

Leite, -n, f. (bärgsluttning).

leit'en, -ete, ge-et, tr. leda, föra, anförä. *Jmdn auf den rechten Weg* ~ föra ngn in på den rätta vägen.

1. **Leiter**, -s, -, m. ~in, -nen, f. ledare, ledarinna.

2. **Leiter**, -n, f. stege. -baum, -[e]s, -e †, m. sidoträ på en stege. -sprosse, -n, f. stegpipine. -stange, -n, f. = -baum. -wagen, -s, -†, m. stegvagn, flakvagn.

Leitung, -en, f. ledning. -s... Ex. ~behörde, -n, f. direktion. ~draht, -[e]s, -e †, m. ledningstråd. ~fähig, a. ledande. ~fäihigkeit, 0, f. förmåga att leda. ~rohr, -[e]s, -e, n. ~röhre, -n, f. ledningsrör.

Lektion, -en, f. 1. lektion. 2. lexa. -s... Ex. ~plan, -[e]s, -e †, m. ~tabelle, -n, f. skolskema.

Lektor, -s. *Lektören*, m. lektor vid universitet.

Lektüre, -n, f. lektyr, läsning.

Leiming, -[e]s, -e, m. fjällemmel.

Lende, -n, f. länd, höft. -n... Ex. ~braten, -s, -, m. filet. ~gicht, 0, f. gikt i höfterna. ~lahm, a. höftlam. ~schmerz, -ens, -en, m. ~weh, -[e]s, 0, n. höftvärk.

lendig, a. 1 sms., t. ex. *dirck* ~ som har tjocka, grova höfter.

Leng, -[e]s, -e, -fisch, -es, -e, m. zool. långt (Gadus molva).

Lenk... Ex. ~riemen, -s, -, m. -seil, -[e]s, -e, n. -zaum, -[e]s, -e †, m. tygel.

lenkbar, a. möjlig att styra.

Lenkbarkeit, 0, f. egenskap att kunna styras.

lenk'en, -te, ge-t, tr., itr. h. och *sich* ~ 1. styra (sig), leda(s), rikta(s). *Die Aufmerksamkeit jmds auf etw.* ack. ~ rikta ngs uppmärksamhet på ngt, *die Aufmerksamkeit lenkte sich auf etw.*: uppmärksamheten riktades på ngt. *Rechts, aus dem Wege* ~ halla åt höger, ur vägen. *Er lenkt [den Schritt] heimwärts*: han anträder hemvägen. Ordspr. *der Mensch denkt, Gott lenkt*: människans spår, Gud rår. 2. leda medels leder. **Lenkung**, f. **Lenker**, -s, -, m. ~in, -nen, f. ledare, ledarinna. **lenksam**, a. lätt att styra, lättledd, böjlig, medgörlig.

Lenksamkeit, 0, f. medgörlighet, böjlighet.

Lenöre, -ns, -n, f. npr. Eleonora.

Lenz, -es el. * -en, -e [n], m. mest poet. vår. -alter, -s, 0, n. ungdomsvår, ungdom. -blume, -n, f. vårblomma. -fest, -[e]s, -e, n. vårfest. -flur, -en, f. vårlig ängd. -tag, -[e]s, -e, m. vårdag.

1. **lenz'en**, -[e]s, -te, ge-t, itr. h. vara vårlig. *Es lenzt*: det är vår.

2. **lenz'en**, -[e]s, -te, ge-t, itr. h. † länsa.

lenzhaft, **lenzig**, **lenzisch**, **lenzlich**, a. världlig, varlig.

Leonöre, -ns, -n, f. npr. Eleonora.

Leopárd, -[e]s el. -en, -e [n], m. leopard.

leopárdenhaft, a. leopárdlik.

Leprósís, 0, f. spetälska.

Lerche, -n, f. 1. lärka. 2. *Eine ~ schiessen*: stupa på huvudet ~ om hästar. 3. se *Lärche*. -n... Ex. ~falke, -n, -n, m. lärkfalk. ~fang, -[e]s, 0, m. lärkfångst. ~garn, -[e]s, -e, n. = ~netz. ~gesang, -[e]s, 0, m. lärksång, lärkvitter. ~netz, -es, -e, n. lärknät. ~streich, -en, -s, 0, n. ~strich, -[e]s, -e, m. 1. lärkorssträckning. 2. lärkstrike. 3. lärkfångst under sträcktiden.

Lern... Ex. ~begier[de], 0, f. lärgrighet, vetgirighet. -eifer, -s, 0, m. iver att lära sig ngt, flit, vetgirighet. -fleiss, -es, 0, m. flit i studier. ~gegenstand, -[e]s, -e †, m. läroämne. -stunde, -n, f. lärotimme. -zeit, 0, f. lärotid.

lern'en, -te, ge-t och vid infinitiv *stundom* ~, I. tr. 1. lära (sig). *Jmdn kennen* ~ lära känna ngn. 2. *Er ist ein gelehrter Schneider*: han är skräddare till yrket. 3. * = *lehren*. II. *Sich leicht schwer* ~ vara lätt, svår att lära. III. itr. h. 1. *Leicht schwer* ~ hafva lätt, svårt att lära sig ngt, hafva godt, dåligt läshufvud. 2. *Bei jmdm* ~ vara i lära hos ngn.

lernsam, a. lärlärlig.

Les... Ex. -ärt, -en, f. lärsart.

lesbär, a. läslig.

Lesbarkeit, 0, f. läslighet.

Lese, -n, f. 1. plockning. (vin)skörd. 2. kortspel. stick. -äpfel, -m. plur. plockade äpplen, fallfrukt. -brett, -[e]s, -er, n. rensbräde. -holz, -es, 0, n. plockad ved, vedpinnar.

Lese... *tr. i. lesen*. Ex. -büch, -[e]s, -er †, n. läsebok. -esel, -s, -, m. skrifstol au sita grense öfver. -freund, -[e]s, -e, m. vän af läsning. -früchte, f. plur. valda stycken ur litteraturen. -gesellschaft, -en, f. lässällskap. -halle, -n, f. -kabinett, -[e]s, -e, n. läsrum, läskammare. -kränzchen, -s, -, n. läsecirkel, läseförening. -lust, 0, f. läslust. -lustig, a. road af läsning. -probe, -n, f. teat. första öfverspelning då rollerna läsas. -pult, -[e]s, -e, n. bokställ. -schule, -n, f. småbarnsskola där barnen lära sig läsa. -schüler, -s, -, m. abecedarie. -stück, -[e]s, -e, n. läsestycke. -sucht, 0, f. läsvrnm. -übung, -en, f. läsofning. -un-terricht, -[e]s, 0, m. undervisning i (väl)läsning. -wut[h], -s, -sucht. -zeichen, -s, -, n. 1. skiljetecken, läsetecken. 2. bokmärke. -zim-

mer, -s, -, n. läsrum. -zirkel, -s, -, m. läse-cirkel.

I. lesen, du lies[es]t, er liest; las, läse; gelesen; lies el. * lese, I. tr. och itr. h. läsa, t. ex. ein Buch, in el. aus der Zeitung dass ..., die Messe; bildl. in der Seele jmds, das Schicksal aus dem Stand der Planeten. [Über] Gesichte (→ före)läsa historia vid universitet. F bildl. jmdm die Epistel el. das Kapitel el. die Lektion el. die Leviten el. den Psalter el. den Text ~ läsa lagen för ngn. **II. Sich ~ 1. Das Buch liest sich leicht:** boken är lättläst. **2. Sich in Schlaf ~** läsa sig till sömns. **Lesung, f.**

2. lesen, böja, se föreg., tr. samla, uppsamla, plocka, t. ex. Holz, Ähren, Trauben.

lesens... Ex. -wert[h], a. läsvärd.

Leser, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. läsare, läsarinna, jfr 1. lesen. 2. plockare, plockerska, jfr 2. lesen. -welt, 0, f. publik, läsekrets.

Läseréi, -en, f. ständig, dålig läsning.

leserlich, a. läslig.

Leserlichkeit, 0, f. läslighet.

Leserling, -[e]s, -e, m. dålig (före)läsare.

Leserschaft, -en, f. läsekrets, publik.

Lette, -n, -n, m. lett (folk).

Letten, I. -s, -, m. grof, kotbaltig lera. II. a. af grof lera, ler-.

Letter, I. -n, f. bokstaf; boktryck. typ, stil. II. = Lettner. -n... ⊕ Ex. ~gut, -[e]s, 0, ~metall, -[e]s, -e, n. stilmetsall, stiltyg.

lettich, lettig, a. lerig.

lettisch, a. lettisk.

Lettner, -s, -, m. sängkor, läktare.

letz'en, -[es]t, -te, ge-t, tr. och sich ~ 1. läska (sig), vederkvikka (sig). 2. Sich mit Freunden ~ gifva afskedskallas för, taga en afskedsbägare med sina vänner.

letzt, I. a. sist; senast; ytterst. Mein ~er Wille: min yttersta vilja, in den ~en Zügen liegen: ligga på sitt yttersta. Am el. zum ~en: sist, för sista gången. Kompar. ~erer el. der ~ere: den senare. **II. 0, f. Auf die el. zu guter ~** till sist, slutligen, ändtligen. -bietend, a. sist-, högstbjudande. -hin, adv. nyligen. -jährig, a. fjolårig. -lebend, a. öfverlevande. -willig, a. testamenterisk, innehållande ens yttersta vilja.

letztens, adv. 1. nyligen. 2. för det sista, till sist, slutligen.

letztlich, adv. 1. nyligen. 2. slutligen, ändtligen.

Leu, -en, -en, m. poet. lejon.

Leucht... Ex. -feuer, -s, -, n. signaleld. -gas, -es, -e, n. lysgas. -käfer, -s, -, m. lysmask. -kugel, -n, f. eldkula, lyskula. -pfanne, -n, f. glödpanna att lysa med. -pfeil, -[e]s, -e, m. brinnande pil. -schiff, -[e]s, -e, n. fyrskepp. -t[h]urm, -[e]s, -e †, m. fyrtorn. -wurm, -[e]s, -er †, m. lysmask.

Leuchte, -n, f. lyse, ljus, fackla; vant. lykta.

leucht'en, -ete, ge-et, itr. h. och tr. lysa, skina. Jmdm ~ lysa ngn, jmdm el. jmdn wohin ~ lysa ngn ngntädes hän, jfr heimleuchten. Jmdm in die Augen ~ vara solklart för ngn. Der Himmel el. opers. es leuchtet: det blyttar. Die Sterne ~ mir Angst in die Seele: stjärnornas sken fyller min själ med ångest.

Leuchter, -s, -, m. ljusstake. -arm, -[e]s, -e, m. ljus(staks)arm. -einsatz, -es, -e †, m. ljuspipa. -knecht, -[e]s, -e, m. ljusknekt. -säule, -n, f. -tisch, -es, -e, m. geridon, ljusstaksbord.

Leuchtung, -en, f. blytt.

leugn'en, -ete, ge-et, tr. neka, förneka. Es ist nicht zu ~ dass ... det kan ej nekas att ...

Leugnung, f.

Leugner, -s, -, m. ~in, -nen, f. förnekare, förnekerska.

Leumund, -[e]s, 0, m. allmänt omdöme, allmän mening, rykte, godt rykte; förtal, skvaller. Jmdm in bösen ~ bringen: illa berykta, förtala ngn. -s... Ex. -zeugnis[s], -ses, -se, n. fräjbetyg.

Leut, I. * -[e]s, -e, n. och m. 1. folk. 2. person. 3. landsman. 4. lifegen, dräng. II. plur. ~e, 1. folk. Die ~e sagen: man säger. *Etw. unter die ~e bringen:* omtala ngt, göra ngt till allmänt samtalsämne, under die ~e gehen: komma ut ibland folk. **2. lägre folk, tjänstefolk, t. ex. diese Herrschaft hat sehr gute ~e, er muss mit den ~en essen; X gemene man, karlar. -geb** se Leitgeb. -priester, -s, -, m. pastor. -selig, a. nedlåtande, vänlig, anspråklös. -seligkeit, 0, f. nedlåtighet, vänlighet, anspråklöshet. -e... Ex. ~kost, 0, f. (tjänst)folkets mat. ~placker, ~plager, ~scherer, -s, -, m. skinnare. ~scheu, a. folkskygg. ~schinder = ~placker. ~stube, -n, f. tjänstefolkets rum, drängstuga.

Leutnant, -s, -e, m. se Lieutenant.

Levit, -en, -en, m. levit, jfr 1. lesen I.

Levkóie, Levkóje, -n, f. löfkoja.

lexikal[isch], a. lexikalisk, ordboks-.

Lexikon, -ons, -a el. -en, n. ordbok, lexikon.

Lfg., förkortn. = Lieferung: häfte.

Libell, -[e]s, -e, n. 1. klagoskrift. 2. smädeskrift.

Libelle, -n, f. libell, trollsända.

libellier'en, -te, -t, itr. h. jur. uppsätta, inlemna en klagoskrift.

Libellist, -en, -en, m. smädeskribent.

liberál, a. liberal, a) frisinnad, b) frikostig.

liberalisier'en, -te, -t, itr. h. visa sig frisinnad, knrtisera de liberala.

Liberalismus, -, 0, m. liberalism, frisinthet.

Liberalität, 0, f. liberalitet, a) frisinthet, b) frikostighet.

Libertin, -s, -s, Libertiner, -s, -, m. vållusting.

Librétt[o], -o[s], -os el. -i, n. librett, operatext.

Licentiat, -en, -en, m. licentiat.

Licéenz se Lizenz.

Licht, I. -[e]s, -er och * -e, n. dim. Lichtchen,

-lein, plur. avf. *Lichterchen*, -lein, n. 1. ljus, sken, dager, t. ex. *das ~ des Tages, des Mondes, einer Kerze, das ~ der Welt erblicken*: skåda dagens ljus, fõdas, ordspr. *wo ~ ist, ist auch Schatten*. Med prep. *an das ~ kommen, bringen et. fõrdern*: komma, bringa i dagen, *ans ~ halten*: hålla mot ljuset, mot dagern; *geh mir aus dem ~e*: gå undan, du skymmer mig; *bei ~ arbeiten, bei ~ besehen*: noga betrakta; *jmdn hinters ~ fõhren*; *etw. im rechten ~ sehen*: se ngt i dess rätta ljus, *etw. ins rechte ~ stellen*: gifva ngt dess rätta belysning, *jmdm im ~e stehen*: skymma ngn; *unter ~s*: i skymningen; *jmdm vors ~ treten*: ställa sig så att man skymmer ngn; *abends zwischen ~* i skymningen. 2. ljus (lysande kropp). ~e ziehen: stõpa ljus. Bndt. *jmdm ein ~ über etw.* (sack.) *aufstecken*: öppna ngns ögon för ngt. II. a. 1. ljus. *Es wird ~* det börjar ljusna. ~e Hölzer: löftråd, löfskog. 2. gles, t. ex. ~e Wälder. -arbeit, -en, f. arbete vid ljus. -arm, a. ljusfattig. -bild, -[e]s, -er, n. 1. daguerreotyp. 2. fotografi. -blau, a. ljusblå. -blick, -[e]s, -e, m. hastigt försvinnande sken, blick; *ljus ställe på mulen himmel*. -bote, -n, -n, m. ljusets budbärare, ängel. -braten, -s, -m. stek som gesällerna få, då arbetet vid ljus börjar. -brechend, a. ljusbrytande. -docht, -[e]s, -e, m. ljusveke. -druck, -[e]s, -e, m. ljustryck. -empfindlich, a. känslig för ljuset. -erscheinung, -en, f. ljusfenomen. -farben-druck, -[e]s, -e, m. heliografi. -feind, -[e]s, -e, m. ljusets fiende. -form, -en, f. ljusform. -fuchs, -es, -e †, m. ljus fux. -funke[n], -us, -n, m. ljusglimt, guista. -garn, -[e]s, 0, n. ljusvekegarn. -gelb, a. ljusgul. -gestalt, -en, f. ljus, skinande gestalt. -giesser, -s, -, m. ~in, -nen, f. ljusstõpare, ljusstõperska. -halter, -s, -, m. ljusknekt. -händler, -s, -, m. ~in, -nen, f. ljushandlare, ljushandlerska. -hell, a. klar, ljus. -holz, -es, -er †, n. 1. (trå till) bloss. 2. löftråd, löfskog. -hut, -[e]s, -e †, m. ljussläckare. -kammer, -n, f. ljuskammare. -knecht, -[e]s, -e, m. ljusknekt. -kreis, -es, -e, m. ljuskrets. -lehre, 0, f. läran om ljuset, optik. -leiter, -s, -, m. ljusledare. -loch, -[e]s, -er †, n. ljushål. -los, a. utan ljus, mörk. -manschette, -n, f. ljusmanschett. -meer, -[e]s, -e, n. ljushaf. -mess[e], -en, f. kyndelsmåssa. -punkt, -[e]s, -e, m. ljuspunkt. -putze ~schere. -quell, -[e]s, -en, m. ljuskälla. -schacht, -[e]s, -e †, m. berg. schacht som går i dagen. -schein, -[e]s, -e, m. ljusken. -schere, -n, f. ljussax. -scheu, a. ljusskygg. -schimmer, -s, 0, m. skimmer, sken. -schirm, -[e]s, -e, m. ljusskärm. -schnell, a. blixtnabb. -schnuppe, -n, f. ljusbrand, ljusskärn. -seite, -n, f. ljussida. -spiess, -es, -e, m. ljussticka. -stoff, -[e]s, -e, m. ljusämne, lyse. -strahl, -[e]s, -en, m. ljustråle.

-stumpf, -[e]s, -e †, m. ljusstump, ljusbit. -talg, -[e]s, 0, m. ljustalg. -trunken, a. öfvervåldig af ljuset. -umflossen, -umstrahlt, a. omgifven, omstrålad af ljus. -voll, a. ljus, klar, strålande. -weihe, -n, f. kyndelsmåssa. -welle, -n, f. ljusvåg. -welt, 0, f. ljusets värld, hmlen. -wesen, -s, -, n. himmelskt väsen. -wolke, -n, f. ljust moln. -zieher = -giesser. -er... Ex. ~glanz, -es, 0, m. ljusglans, strålgans. ~loh, adv. i ljusan låga. 1. licht|len, -ete, ge-et, I. tr. 1. göra ljus, upplysa. 2. göra gles, (ut)gallra. II. Sich ~ 1. ljusna. 2. glesua. 2. licht|len, -ete, ge-et, tr. † likta, lätta, t. ex. *ein Schiff, den Anker*. **Lichtung**, f. **Lichter** = **Leichter** 1. **Lichtheit**, **Lichtigkeit**, 0, f. ljus. **Lichtung**, -en, f. öppnen plats, gleställe i en skog. **Licitación**, -en, f. auktion. **Lid**, -[e]s, -er och -e, n. ögonlock. **lider|n** se **ledern**. **lieb**, a. kär. *Es ist mir ~* det är mig kärt, *so ~ dir dein Leben ist*: om ditt lif är dig kärt. *Mein ~er*: min vän. Subst. *mein ~[chen]*: min älskling, hjärtevän, käresta. *Jmdn ~ haben*: tycka om, hålla af ngn, *jmdn ~ bekommen*: lära sig att hålla af ngn, *jmdn ~ behalten*: ej glömma bort ngn som man håller af. *Sich* (dat.) *etw. ~ sein lassen*: hålla till godo med ngt. *Das Kind ist gar zu ~* barnet är mycket sött, det är en riktig liten sötnöje. Ofta nästan pleonastiskt, t. ex. *der ~e Gott*: Gud, vår herre, *das weiss der ~e Himmel*: det vete dagarne, *das ~e Brot*: födan, *das ~e Geld*: pengarne, *die ~e Sonne*: solen, *dag|ljuset, das ~e Ich*: (det kärä) jaget, *den ~en langen Tag*: hela långa dagen, *manchen ~en Tag*: mången god dag, *du ~e Zeit!* kors! *seine ~e Not mit etw. haben*: hafva stort besvär, mycken möda med ngt. Subst. *um ei. für kein ~* ej för allt i världen, *jmdm zu ~* för att göra ngn till viljes. Kompar. *~er*: kärare, men afv. hållre, t. ex. *~er sterben als leiden*; *etw. ~er haben* ei. mögen ei. *sehen*: tycka bättre om ngt. Superl. *~st*: kärast, avf. hållst, *etw. am ~sten haben*: tycka bäst om ngt, *das wäre mir das (aller)~ste*: det skulle jag tycka (allra)bäst om; *der, die ~ste*: kärast, kärrestan. -äugel|e, -en, f. kärleksfulla ögonkast. -äugel|n, (båja, se-kosen), itr. h. centr. blicka vänligt, kasta vänliga, kärliga blickar, *jmdn*: på ngn. *Mit jmdm ~* utbyta vänliga blickar, ögonkast med ngn. -fräuenkirche, -n, f. vår frus kyrka, Mariakyrka. -fräuenmilch, 0, f. ett slags renskt vin. -grolle|n, (båja, se-kosen), itr. h. af kärlek vredgas. -haber, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. älskare, älskarinna. 2. amatör. ~ von gutem Essen: gurmard, ~ von Pferden: hästvän. *Sie ist eine ~in von Putz*: hon tycker om bjäfs. -haber|e,

0 saknar plur. † har omjöd. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpsverb.

-en, *f.* förkärlek, smak, passion, mani, samlingsbegär. -herz|len, (båjn. se -kosen), *tr.* hjärtligt smeka. -herzig, *a.* smeksam, vänlig. -kos|len, -te, *ge-t* el. *liebgkest* el. * *liebköst*, *inf.* *zu* ~ el. *liebzukosen*, *itr.* *h.* och *tr.* *Jmdm* el. *jmdn* ~ smeka ngn. -kosung, -en, *f.* smekning. -los, *a.* kärlekslös. -lösighet, *0, f.* kärlekslöshet. -reich, *a.* kärleksfull. -reiz, -es, -e, *m.* behag, tjusningskraft. -reizend, *a.* tjusande, behagfull. -stöckel, -s, -, *m.* bot. libsticka (Levisticum officinale). -wört[h], *a.* dyr och kär.

Liebden, -, *f.* brukl. blott i tilltal mellan furstliga el. högdagliga personer. *Euer* ~ eders maj:t, eders höghet, eders excellens o. s. v.

Liebe, * *n, f.* 1. kärlek, *t. ex. die* ~ *zur Freiheit, zu Gott, die* ~ *der Eltern zu den Kindern*; *ordspr. die* ~ *ist blind, alte* ~ *rostet nicht*. 2. (vän)tjänst. *Ordspr. eine* ~ *ist der andern wert*. -bang, *a.* beklämd af kärlek. -bebend, *a.* bäfvande af kärlek. -diener, -s, -, *m.* smiler, lismare, ögontjänare. *Den* ~ *machen*: lisma. -dienerei, -en, *f.* liseri, ögontjänst. -dienerisch, *a.* lismande, krypande. -flehend, *a.* bönfallande om kärlek. -glühend, -heiss, *a.* glödande (af kärlek), älskogsvarm. -krank, *a.* älskogssjuk. -leer, -los, *a.* 1. kärlekslös. 2. fattig på, saknande kärlek. -reich, *a.* kärleksrik. -sehndend, *a.* trånande. -siech = -krank. -trunken, *a.* kärleksdrucken. -voll, *a.* kärleksfull. -s... *EX.* ~ *abenteuer*, -s, -, *n.* kärleksäventyr. ~ *apfel*, -s, -t, *m.* bot. kärleksäpple (Solanum lycopersicum). ~ *bedürfnis[s]*, -ses, *0, n.* behof af kärlek. ~ *blick*, -[e]s, -e, *m.* kärleksfull blick. ~ *bote*, -n, -n, *m.* budbärare mellan älskande. ~ *brief*, -[e]s, -e, *m.* kärleksbref. ~ *brunst*, *0, f.* brånad. ~ *dichter*, -s, -, *m.* erotiker. ~ *dichtung*, -en, *f.* 1. 0, erotisk diktart. 2. erotisk dikt. ~ *dienst*, -[e]s, -e, *m.* väntjänst; kärleksverk, barmhertighetsverk. ~ *erklärung*, -en, *f.* kärleksförklaring. ~ *flamme*, -n, *f.* kärlekslåga. ~ *gabe*, -n, *f.* af kristlig kärlek föranledd (frivillig) gåfva. ~ *gedicht*, -[e]s, -e, *n.* kärlekspöem, -dikt, -kväde. ~ *genuss*, -es, -e t, *m.* kärleksnjutning. ~ *geschichte*, -n, *f.* kärlekshistoria. ~ *geständnis[s]*, -ses, -se, *n.* kärleksförklaring. ~ *glück*, -[e]s, *0, n.* lycka som kärleken skänker. ~ *glut[h]*, *0, f.* älskogsglöd. ~ *gott*, -[e]s, -er t, *m.* kärleks gud. ~ *göttin*, -nen, *f.* kärleks gudinna. ~ *handel*, -s, -t, *m.* kärleksaffär. ~ *kind*, -[e]s, -er, *n.* kärlekspant. ~ *leute*, *plur.* älskande. ~ *lied*, -[e]s, -er, *n.* kärleksvisa. ~ *mahl*, -[e]s, -e el. -er t, *n.* kärleksmåltid. ~ *paar*, -[e]s, -e, *n.* älskande par. ~ *pfand*, -[e]s, -er t, *n.* kärlekspant. ~ *pflicht*, *0, f.* kärlekspligt. ~ *rausch*, -es, -e t, *m.* kärleksrus. ~ *roman*, -[e]s, -e, *m.* kärleksroman. ~ *sache*, -n, *f.* kärleksaffär. ~ *schwur*, -[e]s, -e t, *m.* kärleksed. ~ *seufzer*,

-s, -, *m.* kärlekssuck. ~ *trank*, -[e]s, -e t, *m.* kärleksdryck. ~ *verhältnis[s]*, -ses, -se, *n.* kärleksförhållande. ~ *werk*, -[e]s, -e, *n.* kärleks-, barmhertighetsverk. ~ *wut[h]*, *0, f.* kärleksraseri.

Liebelél, -en, *f.* smekande, älskog, flyktig kärlekshandel.

liebel|n, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* och *tr.* smeka, kurtisera, *mit jmdm*: någon.

lieb|len, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* och *tr.* älska, hålla af, tycka om. *Jr Geliebte(r)*.

liebens... *EX.* -wört[h], *a.* värd att älskas, att vara afhållen. -würdig, *a.* älskvärd. -würdigkeit, -en, *f.* älskvärdhet.

lieblich, *a.* älsklig, ljuf, mild.

Lieblichkeit, -en, *f.* älsklighet, ljufhet, mildhet.

Liebling, -[e]s, -e, *m.* älskling. -s... *EX.* ~ *ausdruck*, -[e]s, -e t, *m.* älsklingsuttryck. ~ *beschäftigung*, -en, *f.* käraste sysselsättning. ~ *gericht*, -[e]s, -e, *n.* älsklingsrätt. ~ *laster*, -s, -, *n.* skötesynd. ~ *platz*, -es, -e t, *m.* älsklingsplats.

Liebling[s]schaft, *0, f.* egenskap af älskling.

liebsam, *a.* 1. kärleksfull. 2. älsklig.

Liebschaft, -en, *f.* kärleksförbindelse, inklination, tycke.

Lied, -[e]s, -er, *n.* dim. *Liedchen*, -lein, *plur.* *atr.* *Liederchen*, -lein, 1. sång, visa. *Bna. ein anderes* ~ *anstimmen*: sjuunga ur en annan tonart, *davon kann ich auch ein* ~ [chen] *singen*: därom vet jag också att berätta. 2. se *Lid.* -form, *0, f.* visform. -er... *EX.* ~ *büch*, -[e]s, -er t, *n.* visbok, sångbok. ~ *dichter*, -s, -, *m.* visdiktare. ~ *kranz*, -es, -e t, *m.* sångförening. ~ *reich*, *a.* rik på sång. ~ *saal*, -[e]s, -e t, *m.* ~ *sammlung*, -en, *f.* sångsamling. ~ *sänger*, -s, -, *m.* ~ *in*, -nen, *f.* vissångare, vissångerska. ~ *spiel*, -[e]s, -e, *n.* sångspel, operett, vådevill. ~ *tafel*, -n, *f.* sångsällskap.

Liederjäh|n, -[e]s, -e, *m.* F liderlig sälle.

liederlich, *a.* oordentlig, slarfvig, liderlig, otuktig.

Liederlichkeit, -en, *f.* oordentlighet, slarf, liderlighet, utsväfning.

Lieferant, -en, -en, *m.* leverantör.

lieferbär, *a.* som kan levereras.

liefer|n, -te, *ge-t*, *tr.* 1. leverera, lemna, *t. ex. Proviant für die Truppen, Beweis für etw.* 2. lemna i afkastning, frambringa, *t. ex. dies Land liefert nützliche Produkte*. 3. överlemna, *t. ex. jmdn in jmds Gewalt. Er ist geliefert*: han är förlorad.

Lieferung, -en, *f.* 1. leverering, leverans. 2. häfte, del af en bok. -s... *EX.* ~ *bedingung*, -en, *f.* leveransvilkor. ~ *geschäft*, -[e]s, -e, *n.* leveranshandel. ~ *schein*, -[e]s, -e, *m.* motagningsbevis. ~ *vertrag*, -[e]s, -e t, *m.* leveranskontrakt. ~ *zeit*, -en, *f.* levereringstid. **Liege...** *EX.* -geld, -[e]s, -e, *n.* ↓ liggpengar. -tag, -[e]s, -e, *m.* ↓ liggdag.

liegen, *lag, läge, gelegen*, **I. itr. h. 1.** ligga, t. ex. *jmd, etv. liegt hier, die Stadt liegt nördlich von Berlin, malerisch, geeignet für den Handel. ~ bleiben:* blifva liggande, *der Ort blieb unterwegs* ~ jag for förbi stället utan att besöka det. *Jmdn links ~ lassen:* gå förbi, förbigå ngn. *Da liegt der Hase im Pfeffer:* det är just knuten. *~ des Gut:* fastighet. Med prep.: *das Kind liegt an der Brust, an der Erde:* på marken. *die Gärten ~ an einander:* bredvid hvarandra, *das Erz liegt dort am ei. zu Tage:* malmen går där i dagen, *der Grund liegt am ei. zu Tage:* skålet ligger i öppen dag, *am Fieberkrank ~ ligga sjuk i feber, etv. liegt mir am Herzen et. an der Seele:* ngt ligger mig om hjärtat, *jmdn liegt viel an etw. (dat.):* ngt är af stor vikt för ngn, *die Schuld liegt nicht an mir:* det är ej min skuld, *so viel an mir liegt:* så mycket på mig ankommer; *auf den Knien ~ ligga på knä, das Haus liegt auf dem Markte:* vid torget, *auf einem Haufen ~ ligga i hög, die ganze Last liegt auf meinen Schultern:* hela bördan hvilar på mina skuldror, *das liegt auf der Hand:* det är uppenbart, *auf den Tod krank ~ ligga döds sjuk; er liegt aus dem Fenster:* han lutar sig ut ur fönstret; *das liegt ausser aller Berechnung:* det är alldeles oberäkneligt; *durch einander ~ ligga om hvartannat:* *das Dorf liegt schon hinter uns; das Haus liegt in der Königsstrasse:* på Kungsgatan, *etv. liegt mir im Kopf, im Sinn, in den Gedanken:* jag går och tänker på ngt, *er liegt im Sterben, in den letzten Zügen:* han ligger på sitt yttersta, *das lag nicht in meiner Absicht:* det var ej min afsigt, *das liegt nicht in meiner Macht:* det står ej i min makt; *die Blätter ~ nach der Reihe:* bladen ligga i ordningsföljd, *das Zimmer liegt nach dem Hof zu:* rummet ligger vetter åt gården; *es liegt eine Decke über dem Tische:* det ligger en duk på bordet, *immer über den Büchern ~ ständig hänga näsan öfver boken; es ~ Wolken um den Gipfel:* toppen är omgifven af moln; *unter Schloss und Riegel ~ ligga inom lås och bom; er liegt von den Anstrengungen:* han är sängliggande till följd af ansträngningarna; *es liegt ein Hund vor der Thür:* framför et. utanför dörren, *es liegt klar vor Augen:* i öppen dag; *zu Tage ~ a)* barg, gå i dagen, *b)* ligga i öppen dag, *zu jmds Füssen ~ ligga vid ngn's fotter. 2.* * lägga sig, t. ex. *er lag übers Bett, lass mich an dich ~. II. tr. Etw. entzwei ~ ligga sönder ngt, sich (dat.) den Rücken wund ~ få liggsår på ryggen. Jt. gelegen. III. Sich wund ~ få liggsår. Das Obst muss sich auf dem Stroh reif ~ frukten måste ligga och mogna på halmen.*

Liegenschaft, -en, f. fastighet.
Lieger, -s, -, m. 1. en som ligger, i sht på ett ställe för affärer, kvarliggande handelsexpedit. 2. liggare.
Lien, -en, f. † lina, tåg.
Liese, -ns, -n, f. npr. dim. *Lieschen*, Lisa, Elisabeth.
Lieutenant, -s, -s, m. löjtnant. *Frau ~ N.:* fru N.
Liga, -s, f. liga, förbund.
Ligatur, -en, f. ligatur.
Ligue, -n, f. liga, förbund.
li'er, en, -te, -t, tr. förena, förbinda.
Likör se *Liqueur*.
Liktor, -s, *Liktören*, m. liktor.
lila, a. ljusredelin.
Lila[k], -s, -s, m. syrén.
Lilie, -n, f. lilja. -n... Ex. ~busen, -s, -, m. liljebarm. ~geruch, -[e]s, -e †, m. liljedoft. ~kreuz, -es, -e, n. liljekors. ~weiss, a. liljevhit.
Liliputaner, -s, -, m. lilliputianer.
lilla se *lila*.
Limite, -n, f. handel. yttersta pris.
limitier, en, -te, -t, tr. begränsa.
Limit o, -[e]s, -os et. i, **Limit um**, -um[s], -a, n. = *Limite*.
Limonåde, -n, f. saft och vatten, limonad.
Limóne, -n, f. citron. -n... Ex. ~saft, -[e]s, 0. m. citronsaft.
Lind... Ex. ~drache, -n, -n, ~wurm, -[e]s, -er †, m. lindorm.
lind[e] se *gelind*.
Linde, -n, f. lind. -n... Ex. ~bast, -[e]s, 0, m. lindbast. ~baum, -[e]s, -e †, m. lind. ~blüt[h]e, -n, f. lindblomma. ~gang, -[e]s, -e †, m. lindallé. ~holz, -es, -er †, n. (styeke) lindträ. ~honig, -[e]s, 0, m. ur lindblommor samlad honing.
1. linden, a. af lindträ. lind-
2. lind en, -ete, ge-et, **I. tr.** göra mild, lindrig, mildra. **II. Sich ~** blifva mild, mildras.
Linderer, -s, -, m. **Linderin**, -nen, f. lindrare.
linder n, -te, ge-t, **I. tr.** lindra, mildra. **II. Sich ~** lindras, mildras. **Linderung**, f. -s... Ex. ~balsam, -[e]s, -e, m. lindrande balsam. ~mittel, -s, -, n. lindrande medel.
Lindheit, **Lindigkeit** se *Gelind*...
Lineäl, -[e]s, -e, n. linjal.
Lineament, -[e]s, -e, n. linie, drag, i sht a) handens linier, b) ansigtsdrag.
lineár, a. linear-
linguál, a. gram. lingval, tung-
Linguíst, -en, -en, m. språkforskare.
Linguístik, 0, f. språkforskning.
linguístisch, a. språklig, språk-
Linie, -n, f. 1. linie. *Zwei Personen stehen auf gleicher ~* två personer äro likställda, intaga samma ställning. ~halten: a) ✕ bibehålla rättning, b) skriva radrätt. 2. rad. -n... Ex. ~blatt, -[e]s, -er †, n. linjer-, radpapper. ~holz, -es, -er †, n. linjal. ~papier,

knar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, S. har sein till hjälperb.

-[e]s, -e, n. linjeradt papper. ~schiff, -[e]s, -e, n. linicskepp. ~truppen, *f. plur.* linie-trupper. ~zieher, -s, -, m. linjerstift, ritstift, rostral.

liniier|en, -te, -t, *tr.* linjera. **Linierung**, *f.*

link, *a.* 1. vänster. ~sein: vara vänsterhänd. **~e Seite**: insida, avfvisida. **Die** ~e: a) vänstra handen, b) vänstra sidan, *zur* ~en **gehen**: gå till vänster. **Sich eine Frau an die ~e Hand antrauen lassen**: gifta sig till vänster. **2.** = *linkisch*. -hand, *F* -pfot, -s, -s, -tatz, -en, -en, m. vänsterhänd person. -wärts, *adv.* åt vänster. -er... *Ex.* ~seits, *adv.* på vänstra sidan.

Linkheit, -en, *f.* tafatthet m. m. *fr* följ.

linkisch, *a.* tafatt, tölpaktig, drumlig.

links, *adv.* 1. till vänster, *vom Zuschauer* *ei. des Zuschauers*: om åskådaren. **Das Rechts und** ~ höger och vänster. **Binat. jmdn** ~ **liegen lassen**: försumma, ej bry sig om ngn, ~sein: vara på galen väg, hafva misstagit sig, **sich** ~ **ausdrücken**: uttrycka sig oriktigt. **2.** tafatt, tölpaktigt. **3.** på avfvisidan. **4.** **Vettern von** ~ släktingar genom giftermål. -ab, *adv.* (bort) åt vänster. -här, *adv.* från vänster. -hin, *adv.* åt vänster. -seitig, *a.* på vänster sida, på avfvisidan befintlig. -um, *adv.* vänster om. ~kehr! helt vänster om!

Linnen *se* **Leinen**.

Linse, -n, *f.* lins, a) bot. (Errum), b) glaslins. -n... *Ex.* ~ähnlich, ~artig, *a.* linsartad. ~baum, -[e]s, -e †, *m.* bot. blåsårt (Coltea arboreoscens). ~gericht, -[e]s, -e, *n.* linsrätt. ~zähler, -s, -, *m.* smulgråt, gnidare.

linsenhaf, **linsicht**, *a.* linsformig.

Lipp|e, -en, *f.* läpp. **Die** ~n **hängen lassen**: hänga läpp. -fisch, -es, -e, *m.* zool. snyltra (Labrus). -en... *Ex.* ~blume, -n, *f.* bot. läppblomstrig blomma, labiat. ~blumig, *a.* bot. läppblomstrig. ~buchstabe, -n, -n, *m.* gram. läppbokstaf (tecken för läppljud); *afv.* läppljud. ~laut, -[e]s, -e, *m.* gram. läppljud, labial.

lippell|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* röra läpparne.

lippig, *a.* försedd med läppar, bot. läppblomstrig. *Vanl. i sms.*, *t. ex.* dick~ försedd med tjocka läppar.

Liquér, -[e]s, -e, *m.* likör.

liquid, -a. **bandel** **1.** klar, obestridd, *t. ex.* ~e Schuld, ~e Forderung. **2.** som fins inne i kassan.

Liquidánt, -en, -en, *m.* fordringsägare som vid domstol gjort sin fordran gällande.

Liquidát, -en, -en, *m.* ständ gäldenär.

Liquidátion, -en, *f.* 1. fordran. **2.** anmälan af ens fordringar. **3.** uppgörelse. **4.** (konkurs-) utredning. **5.** borgenärssammanträde.

Liquidátor, -s, **Liquidatören**, *m.* utredningsman.

liquidier|en, -te, -t, *tr.* och *itr. h.* **1.** anmäla sina fordringar. **2.** fordra för sitt besvär. **3.**

Mit seinen Gläubigern ~ göra upp med sina borgenärer, klarera sina affärer. **4.** inlemna konkursansökan. **5.** nedlägga en affär, upplösa ett bolag. **Liquidierung**, *f.*

Lispel, -s, -, -laut, -[e]s, -e, -ton, -[e]s, -e †, *m.* läspadt, mjukt uttaladt ljud, hviskning, susning.

Lispeléi, -en, *f.* läspning, läspande.

lispel|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* **1.** läspa. **2.** mjukt uttala, tala, säga med ljuf röst. **3.** hviska. **4.** susa.

Lispler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* en som läspar *m. m.* *se* föreg.

List, -en, *f.* list, svek, knep, försåt. -en... *Ex.* ~gewebe, -s, -, *n.* väfnad, nät af intriger. ~reich, *a.* listig.

Liste, -n, *f.* lista, förteckning. -n... *Ex.* ~wahl, -en, *f.* listval.

listig, *a.* listig.

Listigkeit, *o, f.* listighet.

Litanéi, -en, *f.* litania.

Liter, -s, -, *n.* och *m.* liter.

Litera... *se* **Littera...**

Lithograp|h, -en, -en, *m.* litograf.

Lithographie, -en, *f.* litografi.

lithographier|en, -te, -t, *tr.* litografiera.

lithographisch, *a.* litografisk.

litterárisch, *a.* literär.

Litterát, -en, -en, *m.* **1.** lärd. **2.** författare.

Litterátent[h]um, -[e]s, *o, n.* **1.** den lärda världen, de lärde; lärdomshögård. **2.** författarne, författarskap, skriftställer.

Litteratúr, -en, *f.* literatur. -blatt, -[e]s, -er †, *n.* literär revy, tidning för literär, för vetenskaplig kritik. -geschichte, -n, *f.* litteraturhistoria. -zeitung, -en, *f.* = -blatt.

Liturgie, -en, *f.* liturgi.

litúrgisch, *a.* liturgisk.

Litze, -n, *f.* **1.** snöre, segelgarn. **2.** snodd, trens. **3.** sträng i rep. **4.** solf. -n... *Ex.* ~besatz, -es, -e †, *m.* (garnering med) snodder. ~bruder, -s, -†, *m.* packkarl. ~kamm, -[e]s, -e †, *m.* solfskaft.

Livländer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* lifvärdare, lifländska.

Livrée, **Livréi**, -en, *f.* livré. -bediente(r), (adj. *höjn.*) -diener, -s, -, *m.* betjänt i livré.

Lizénz, -en, *f.* licens, frihet.

Lob, -[e]s, -e, *n.* ätm. **Löbchen**, -lein, **1.** **0**, * omdöme, vitsord. **Bei jmdm eingutes, schlechtes** ~ haben: stå väl, illa anskrifven hos ngn. **2.** **o**, lof, beröm. **Gott sei** ~ gudskelof! **3.** *skolspr.* berömmande anteckning, godt märke. -begier[de], *o, f.* begär efter beröm, ärelystnad. -begierig, *a.* begärlig efter beröm, ärelysten. -gedicht, -[e]s, -e, *n.* lofkväde. -gesang, -[e]s, -e †, *m.* lofsång. -hudeléi, -en, *f.* lågt smicker. -hudeler, -s, -, *m.* smickrare, lismare. -hudel|n, -te, *ge-t* och *lobgehudelt*, *itr. h.* och *tr.* smickra, *jmdn* *ei. jmdn*: ngn; *lisma*. -lied, -[e]s, -er, *n.* lofsång. -preis,

-es, 0, *m.* lofprisning. -preis|en, *lobpries* *ei. -te, gelobpriesen* *ei. lobgepriesen* *ei. ge-t, zu ~ ei. lobzupreisen, tr.* lofprisa, prisa. -preisung, -en, *f.* lofprisande. -rede, -n, *f.* loftal. -redner, -s, -, *m.* loftalare. -rednerisch, *a.* lofprisande. -singen, *itr. h.* lofsjunga. -spruch, -[e]s, -e †, *m.* beröm, loford. -sucht, 0, *f.* begär att a) berömma, b) berömmas. -würdig, *a.* lofvärd, berömlig. -es... *Ex. ~erhebung, -en, f.* loftal.

lob|en, -te, *ge-t, I. tr.* 1. berömma; lofva, prisa, *jmdn um, für, wegen etw., högtidl. sv. einer (gen.) Sache:* ngn för ngt. *Da lob' ich mir mein Dörfchen:* tacka vill jag min lilla by. 2. omnämna, anföra. *II. Sich ~ 1.* berömma sig. 2. *Gute Ware lobt sich selbst:* god vara talar själf för sig.

lobens... *Ex. -wärt[h], -würdig, a.* lofvärd, berömlig.

Lober, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* en som berömmar.

lobesäm, lobesän, *a.* berömlig, hedervärd, ärad, berömd. *Iron. Herr Magister ~* ärade herr magister.

lob|lich, *a.* lofvärd, hedervärd.

Löblichkeit, 0, *f.* berömlighet.

Loch, -[e]s, -er †, *n.* dim. *Löchlein, Löchelchen,* plur. *sv. Löcherchen, -lein, 1.* hål. *F. hndt. jmdm ein ~ in den Leib fragen:* sätta åt ngn, vara efterhängsen med frågor, *ein ~ aufmachen um ein andres zuzustopfen:* låna på ett håll för att betala på ett annat, *auf dem letzten ~e pfeifen:* ligga på sitt yttersta, *aus einem andern ~e pfeifen:* sjunga ur en annan tonart, *jmdm zeigen, wo der Zimmermann das ~ gemacht ei. gelassen hat:* visa ngn på dörren. 2. håla. -baum *se Lachbaum. -bohrer, -s, -, m. ⊕* borr att borra hål med. -eisen, -s, -, *n. ⊕* stamp, hålmäjsel. -tiefe, 0, *f.* hålets djup. *sv. Löcher...*

loch|en, -te, *ge-t, tr. ⊕* göra hål i, genomborra.

Löcher... *Ex. -pilz, -es, -e, m.* bot. rörsopp (Boletus). -zahl, -en, *f.* antal hål.

löchericht, löcherig, *a.* full af hål, hålig, pipig, porös.

Löcherigkeit, 0, *f.* hålighet, pipighet, porositet.

Lock, -[e]s, -e, *m.* jag. lock, lockning. -ente, -n, *f.* lockand. -mittel, -s, -, *n.* lockmedel. -pfeife, -n, *f.* lockpipa. -ruf, -[e]s, -e, *m.* lockrop. -speise, -n, *f.* lockmat. -stimme, -n, *f.* lockande, förförlig röst. -vogel, -s, -†, *m.* lockfögel. -wort, -[e]s, -e *ei. -er †, n.* lockord.

Locke, -n, *f.* dim. *Löckchen, -lein, (hår)lock. -n...* *Ex. ~ärtig, a.* lockig. ~haar, -[e]s, -e, *n.* lockigt hår. ~kopf, -[e]s, -e †, *m.* lockigt hufvud. ~köpfig, *a.* lockig. ~wickel, -s, -, *m.* pappljött.

1. lock|en, -te, *ge-t, I. tr.* locka, göra lockig. *II. Sich ~* locka sig, bilda lockar.

2. lock|en, -te, *ge-t, tr.* locka.

lök|en *se 3. lecken.*

1. Locker, -s, -, *m.* 1. ~in, -nen, *f.* lockande person. 2. lockrop, locklåt.

2. locker, *a.* 1. lös (ej hård, fast), lucker, slapp, slak. 2. lösaktig, lätt på tråden, lättfärdig.

Lockeréi, -en, *f.* lockande.

Lockerheit, -en, *f.* 1. 0, löst, luckert, slapp tillstånd. 2. lösaktighet, lösaktig handling.

Lockerling, -[e]s, -e, *m.* lättfärdig sälle.

locker|in, -te, *ge-t, I. tr.* lossa (på), släppa efter; uppluckra. *II. itr. s.* och *sich ~* lossna, blifva lösare, lucker, slakna. *Lockerung, f.*

lockicht, lockig, *a.* lockig.

Lockung, -en, *f.* 1. 0, lockande. 2. lockelse.

Lode, -n, *f.* telning, skott.

1. lod|en, -ete, *ge-et, itr. s.* skjuta upp.

2. Loden, -s, -, *m.* 1. ovalkadt kläde. 2. ett slags groft vlyetyg.

3. loden, *a.* af Loden, *se föreg.*

Loder... *Ex. -asche, 0, f.* falaska.

loder|in, -te, *ge-t, tr.* flamma, blossa.

Löffel, -s, -, *m.* 1. sked. *Thun als wenn man die Weisheit mit ~n gegessen hätte:* ungt. tycka sig förstå allting bäst. *F. hndt. den ~ aufstecken:* hafva ätit sitt sista mål, dö, *jmdn übern ~ barbieren:* lura ngn. 2. jag.

öra på hare. -bärt, -[e]s, -e †, *m.* skäggtjun.

-blech, -[e]s, -e, *n.* skedbleck (bleck med hål att sätta skedar i). -förmig, *a.* skedformig. -gans, -e †, *f.* zool. skedgås (Platalea). -garde, -n, *f.* F borgargarde. -kraut, -[e]s, -er †, *n.* bot. skörbjuggsört (Cochlearia). -reihet, -s, -, *m.* = -gans. -stiel, -[e]s, -e, *m.* skedskäft. -weise, *adv.* skedvis.

Löffeläi, -en, *f.* kärvänlighet, smekning.

löffel|n, -te, *ge-t, itr. h.* 1. *sv. tr.* taga (upp) med sked; äta med sked, sleva i sig, äta. 2. vara kärvänlig, smeka(s).

Löffler, -s, -, *m.* 1. zool. skedgås. 2. kurtisör, jungfrupilt.

Log *se Logg.*

Logarithmus, -us, -en, *m.* mat. logaritm.

Loge, -n, *f.* loge (teater, frimurarloge *m. m.*). -n... *Ex. ~gang, -[e]s, -e †, m.* (teater)korridor. ~schliesser, -s, -, *m.* (loge)vaktmästare. ~zeichen, -s, -, *n.* logemärke, frimurartecken.

log|en *se loggen.*

Logg, -[e]s, -e, *n.* och *m.* † logg. -brett, -[e]s, -er, -holz, -es, -er †, *n.* † loggbräde. -leine, -linie, -n, *f.* † logglina.

logg|en, -te, *ge-t, itr. h.* † logga.

Logier... *Ex. -besuch, -[e]s, -e, m.* främmande, gäst som stannar längre tid, ej blott för dagen, nattgäst. -zimmer, -s, -, *n.* gästrum.

logier|en, -te, -t, logera, *a)* *itr. h.* bo, *b)* *tr.* hårbärgera, inhysa. *Logierung, f.*

Logik, 0, *f.* logik.

Logis, -, -, *n.* logis, bostad, hårbärge.

logisch, a. logisk.

loh, I. a. klar, lågande, glödande. II. -[e]s, -e, m. och n. = 1. och 2. *Lohe*. -feuer, -s, -, n. klart lågande eld.

1. *Lohe*, -n, f. låga, flamma.

2. *Lohle*, -en, f. ⊕ garfvarbark, lo. -gar, a. logarfvad. -gerber, -s, -, m. logarfvare. -gerberci, -en, f. logarferver.

1. *lohlen*, -te, ge-t, itr. h. och s. låga, flamma.

2. *lohlen*, -te, ge-t, tr. ⊕ logarfva, barka.

Lohme, -n, f. zool. 1. lom (Colymbus). 2. grissla (Uria).

Lohn, -[e]s, -e †, m. 1. 0, lön, vedergällning, t. ex. *Undank ist der Welt* ~. 2. lön åt tjänare och deras vederlikar. In *jmds* ~ *stehen*: vara i tjänst hos ngn. -arbeiter, -s, -, m. lönad arbetare. -bediente(r), (adj. böjn.), -diener, -s, -, m. vaktmästare som hyres för vissa tillfällen, hyrlakej. -herr, -n, -en, m. husbonde. -kutsche, -n, f. åkardroska. -kutscher, -s, -, m. hyrkusk. -lakai, -en ei. -s, -en, m. hyrlakej. -tag, -[e]s, -e, m. aflöningsdag.

*lohn*en, -te, ge-t, tr., itr. h. och *sich* ~ löna (sig), betala (sig), vedergälla, t. ex. *jmdm* *etw.* mit ei. *durch* *etw.* ~, *etw.* *lohnt* die *Mühe*, *solche* [n] *Thaten kann nur Gott* ~, *es lohnt* [sich] *der Mühe*: det lönar mödan. *Die Arbeit lohnt nicht*: lönar sig ej. *Wie viel lohnt die Arbeit?* hvad inbringar, betalas för arbetet?

*lohn*en, -te, ge-t, tr. aflöna.

Löhner, -s, -, m. daglönaire.

Löhnung, -en, f. aflönning, a) aflönande, b) lön, dagspenning. -s... ex. ~tag, -[e]s, -e, m. aflöningsdag.

lokál, I. a. lokal. II. -[e]s, -e, Lokál||e, -[e]s, -ien, n. lokal. -behörde, -n, f. lokal myndighet.

lokalisier|en, -te, -t, tr. lokalisera. Lokalisierung, f.

Lokalität, -en, f. lokalitet.

Lokomobile, -n, f. lokomobil.

Lokomotive, -n, f. lokomotiv.

Lokus, -, -ei. *Loci*, m. 1. ort, lokal. 2. F afträde.

Lolch, -[e]s, -e, m. och n. bot. repe (Lolium).

Lombárd, -[e]s, -e, m. och n. 1. pantlåneinrättning. 2. pantsedel. -geschäft, -[e]s, -e, n. pantlåneaffär. -schein = Lombard 2.

Lombárde, -n, -n, m. 1. lombard (Günvare i Lombardiet). 2. pantlånare; växlare.

Lombardói, 0, f. npr. Lombardiet.

lombard[is]ier|en, -te, -t, tr. och itr. h. låna ut mot pant, vara pantlånare.

Lomber, -s, 0, n. lomber (kortspet).

Lo... se Lo...

Lorbeer (ärv. med ö), -s, -en, m. lager. -baum, -[e]s, -e †, m. lagerträd. -bekränzt, a. lagerkransad. -hain, -[e]s, -e, m. lagerlund. -kirsche, -n, f. bot. lagerkörs (Cerasus Lauro-cerasus).

Lorbeere (ärv. med ö), -n, f. 1. lager. 2. lagerbär.

Lord, -s, -s, m. lord.

Loréite, -n, f. kurtisan.

Lorgnette, -n, f. lornjett med två glas.

Lorgnon, -s, -s, m. lornjett för ett öga.

Lori, -s, f., m. och n. järnv. öppen godsvagn.

1. Los, -es, -e, n. dim. *Löschen*, -lein, 1. lott.

2. en lott tillfallande vinst, t. ex. *das grosse* ~.

3. öde. -topf, -[e]s, -e †, m. lotturna. -ziehung, -en, f. (lotteri)dragning.

2. los, I. a. 1. Lös, loss, t. ex. *die Kette, der Hund, der Gefangene, der Teufel ist* ~. 2. *Von einer* ei. *einer* (gen.) ei. *eine Sache* ~ *sein*, *werden*: vara, blifva af med, fri från ngt. 3. *Was ist* ~? hvad står på? *Es ist etw.* ~ det är ngt i görningen. *Es ist mit ihm, mit seinem Wissen nicht viel* ~ det är ej mycket bevändt med honom, med hans vetande. *Es ist heute im Theater wenig* ~ det är i dag ej mycket att se på teatern.

II. interj. gå på! framåt! -ankern, tr. † *Ein Schiff* ~ lyfta ankarna på ett fartyg. -arbeiten, I. tr. och *sich* ~ lösgöra (sig). II. itr. h. *Tapfer drauf* ~ gå på helt oförskräckt, gå på i ullstrumporna. -bekommen, tr. få loss. -binden, tr. lösa, lossa, knyta upp. -biten, tr. genom böner befria. -brechen, I. tr. lösbryta, bryta loss, af. II. itr. s. lossna, lösbryta, brista ut. -brennen, I. tr. fyra af. II. itr. s. gå af (om skott). -bringen, tr. få loss. -doktern, itr. h. *Drauf* ~ helt ogeneradt kvacksalva. -donnern, itr. h. börja åska.

Blå. *gegen jmdn* ~ häftigt, vredgad fara nt mot ngn. -drehen, tr. vrida loss, dän. -drücken, tr. trycka loss; trycka af skott. -eisen, tr. isa loss; F blå. med möda få, tigga sig till. -fahren, itr. s. 1. fara åstad. 2. *Auf* *etw.* (ack.) ~ fara rakt på, styra kurs på ngt. 3. hastigt lossna, fara dän. 4. brista ut. 5. *Auf jmdn* ~ rusa mot ngn. -freuen, I. tr. fyra af. II. itr. h. hastigt, oaftrudet skjuta, brasa på. -geben, tr. lös-, frigifva. -gehen, itr. s. 1. *Auf* *etw.* (ack.) ~ gå löst på ngt. *Nicht gerade auf die Sache* ~ ej gå rakt på sak.

2. F börja. *Jetzt geht's los*: nu börjar det.

3. gå af (om skott). 4. lossna; gå upp. -gürten, tr. spanna upp gördeln, bukjordarna på.

-haben, tr. hafva fått loss. -haken, tr. häkta af. -halftern, tr. och *sich* ~ taga grimman af (sig).

-hauen, I. tr. hugga loss, af, bort. II. itr. h. *Auf jmdn* ~ hugga in på ngn. -helfen, itr. h. *Jmdm* ~ hjälpa ngn att komma loss.

-hetzen, tr. hetsa. -kauf, -[e]s, 0, m. lös-, friköpande. -kaufen, tr. och *sich* ~ lös-, friköpa (sig). -kaufung, f. -käufflich, a. som kan lösköpas. -ketten, tr. lossa, lösa från kedjan; koppla af. -knüpfen, tr. knyta upp, loss.

-kommen, itr. s. komma lös, blifva fri. -koppeln, tr. *Die Hunde* ~ släppa hundarne.

-kriegen, tr. F få loss, få dän. -lassen, I. tr. släppa, lösläppa. II. itr. h. lossna, släppa.

-leben, itr. h. *F Drauf* ~ lefva utan eftertanke. -legen, itr. h. F börja. -lösen, tr. lossa,

* äkta ems. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † ajöterm. ✕ militäriskt term.

frånskilja. **-machen**, *tr.* och *sich* ~ lös-, frigöra (sig): lossa. **-marschieren**, *itr. s. Auf etc.* (ack.) ~ marschera rakt på ngt. **-platzen**, *itr. s. brista ut. -reden*, *itr. h. Drauf* ~ prata i vädret, utan att fråga efter ngt, gå på mod sitt prat. **-reissen**, *I. tr.* och *sich* ~ slita (sig) lös, rifva loss. **II. itr. s.** gå loss, lossna, brista. **-sagen**, *sich* ~ *von etc.*: afstå från, af-säga sig ngt, *von jmdn*: frigöra sig, göra sig oberoende af ngn. **-schiessen**, *I. tr.* och *itr. h.* 1. skjuta af gevär. 2. skjuta bort, dän ngt från ngt. **II. itr. s. Auf etc. (ack.) ~ störta sig öfver, rusa rakt på ngt. **-schlagen**, *I. tr.* 1. slå af, slå dän. 2. handel. bortslumpa. **II. itr. h.** 1. *Auf jmdn* ~ hugga in på ngn, slå ngn. 2. börja (angreppet). **-schnallen**, *tr.* spännu af. **-schneiden**, *I. tr.* skära af, loss, bort. **II. itr. h.** börja skära. **-schnüren**, *tr.* snöra af. **-schrauben**, *tr.* skruvva loss, af. **-segeln**, *itr. s.* afsegla; *F. bad.* begifva sig i väg. **-sein**, *itr. s.* vara lös, loss, fri, se för ofr. 2. *los I, 2, 3.* **-sprechen**, *tr.* frisäga, frikalla, frikänna. *Jmdn von Sünden* ~ förkunna ngn af-lösnig. **-sprengen**, *I. tr.* spränga loss, bort. **II. itr. s. Auf jmdn ~ spränga, galoppa rakt på ngn. **-springen**, *itr. s.* 1. springa af, lossna. 2. *Auf jmdn* ~ rusa mot ngn. **-spülen**, *tr.* skölja bort. **-stecken**, *tr.* släppa ned uppfastade kläder. **-stürmen**, *itr. s. Auf etc.* (ack.) ~ storma, rusa mot, rakt på ngt. *Auf seine Gesundheit* ~ storma på hälsan. **-stürzen**, *itr. s. Auf jmdn* ~ störta, rusa mot, på ngn. **-trennen**, *I. tr.* frånskilja, lossa, sprit-ta af. **II. Sich** ~ lossna, gå loss, upp. **-weichen**, genom uppmjukning a) *tr.* lossa, b) *itr. s.* lossna. **-werden**, *itr. s.* se 2. *los I, 2.* **-wickeln**, *I. tr.* afnyta, afhärfva. **II. F sich** ~ lösgöra sig. **-winden**, *I. tr.* vrida loss. **II. Sich** ~ vrida, slita sig lös. **-zeteren**, *itr. h.* börja skrika, sätta i med full hals. **-ziehen**, *I. tr.* draga loss. **II. itr. 1. h. Auf, gegen. über *jmdn*, *etc.* ~ fara ut mot ngn, ngt. 2. *s. Auf etc.* (ack.) ~ tåga, marschera rakt på ngt.******

lösbar, *a.* möjlig att lösa.

Lösch... *Ex. -anstalt*, *-en, f.* släckningsåtgärd. **-blatt**, *[-e]s*, *-er* †, *n.* blad plånpapper. **-eimer**, *-s*, *m.* brandämbare. **-geld**, *[-e]s*, *0*, *n.* † hamnafgift. **-gerät[h]**, *[-e]s*, *-e*, *n.* brandredskap. **-horn**, *[-e]s*, *-er* †, *-hütchen*, *-s*, *-n.* ljussläckare. **-kohle**, *-n*, *f.* släckt kol. **-napf**, *[-e]s*, *-er* †, *m.* ljussläckare. **-papier**, *[-e]s*, *-e*, *n.* läsk-, plånpapper. **-platz**, *-es*, *-e* †, *m.* † 1. aflastningsplats, lastbrygga. kaj. 2. destinationsort. **-wedel**, *-s*, *-m.* stänkkvast.

lösbar, *a.* möjlig att släcka.

löschen, *[-es]t*, *-te*, *ge-t*, *v.* och *lisch[es]t*, *licht*, *losch*, *geloschen*, *lisch*, *I.* (vanl. svag höjn) *tr.* 1. släcka, t. ex. *das Feuer*, *das Licht*. 2. utplåna, t. ex. *Schriftzüge*, *bildl. sein Bild in meiner Seele*. 3. handel. utstryka, afskrifva, t. ex. *einen Posten im Buch*. 4. † lossa,

aflasta. **II.** (vanl. stark höjn.) *itr.* 1. *s.* slockna. 2. *h.* plåna, dra till sig bläck. **Löschung**, *f.* **Löschler**, *-s*, *-m.* 1. släckningskarl, plur. släckningsmanskap. 2. † karl som lossar. 3. ljussläckare.

lose, *a.* 1. lös (icke hård, fast), t. ex. ~ *s Geld*: lösa (ej invirade) pengar, ~ *s Haar*: utslaget hår, ~ *Zähne*: lösa tänder som slitta löst. 2. ledig, fri, t. ex. ~ *Zeit*, *Stunden*. 3. tom, innehållslös, värdelös, t. ex. ~ *Weisheit*, *Reden*. ~ *s Geld*: löspengar. ~ *Speise*: lätt, föga närande mat. ~ *Warc*: dålig vara, *F. badl.* lättfärdig person, jfr 5. 4. fri, ej bunden, lätt, t. ex. *der ~ Zustand der Schauspielergesellschaft*, *das ~ Spiel der Lüfte*. 5. lättfärdig, lättsinnig; gudlös. 6. skälmsk, skälsmaktig. ~ *Possen*: skälmsstycken. *F ~ Vogel*: ljus gosse. 7. skymfande. *Ein ~ Maul*, *einen ~ n Mund haben*: hafva en ond tunga. *Jmdn ~ Worte geben*: skymfa ngn. **Löse...** *Ex. -geld*, *[-e]s*, *0*, *n.* lösepengar. **-mittel**, *-s*, *-n.* med. lösende medel. **-schlüssel**, *-s*, *-m.* lösenyckel.

lös'en, *[-es]t*, *-te*, *ge-t*, *I. tr.* *h.* lotta, draga lott. *II. tr.* vinna gamm lottnig. **III. Sich frei** ~ blifva fri genom lottnig. *Sich fest*, *zum Soldaten* ~ genom lottnig bestämmas till militärtjänst.

lös'en, *[-es]t*, *-te*, *ge-t*, *I. tr.* 1. lossa, löstaga, afskilja, t. ex. *etc. festsitzendes*. 2. (upp-) lösa, slappa, knyta upp, utreda, t. ex. *die Arzenei löst den Schleim*, *der Tod löst die Glieder*; *einen Knoten*, *ein Wirrniss* ~. 3. frikalla, t. ex. *jmdn von seinen Verpflichtungen*; lösa, t. ex. *jmd seines Eides*: ngn från hans ed: upphäfva, t. ex. *einen Kontrakt*. 4. lösa, gissa, besvara, t. ex. *Aufgaben*, *Rätsel*, *Fragen*. 5. lösa, inlösa, infria, t. ex. *ein Pfand*, *ein Versprechen*. 6. vinna, få, förtjäna, t. ex. *Geld für etc.*, *Prügel*. 7. afskjuta, affyra, t. ex. *einen Bogen*, *eine Kanone*. 8. † lossa. **II. Sich** ~ 1. lösas, lossna: upplösa. 2. köpa sig fri, infria sitt löfte.

Losigkeit, *0*, *f.* i sms. -löshet.

löslich, *a.* löslig, möjlig att kemiskt upplösa.

Löslichkeit, *0*, *f.* löslighet.

Losung, *-en*, *f.* 1. lottnig, dragning. 2. för försälda varor influtna medel. 3. lösen, lösepennig. 4. jag. ekrekrement. 5. † lösen. **-s...** *Ex. -büchse*, *[-e]s*, *-er* †, *n.* handel. kassabok öfver influtna medel. ~ *liste*, *-n*, *f.* dragningslista. ~ *wort*, *[-e]s*, *-e* ei. *-er* †, *n.* lösen.

Lösung, *-en*, *f.* 1. kemisk lösning. 2. = *Losung* 3. För ofr. se *Lösen*.

Lot, *[-e]s*, *-e* och som vigthen efter räkneord -, *n.* lod. **-blei**, *[-e]s*, *-e*, *n.* blylod (†) afvagnig och lodning. **-büchse**, *-n*, *f.* lodbössa. **-gewicht**, *[-e]s*, *-e*, *n.* lodvigt. **-leine**, *-n*, *f.* 1. † lodsnöre. 2. † lodlina. **-perlen**, *f. plur.* pärlor som säljas efter vigt. **-recht**, *a.* lodrätt. **-weise**, *adv.* lodvis.

Lötle, -en, *f.* ⊕ **1.** lödning. **2.** lod (metall till lödning). -**asche**, 0, *f.* ⊕ pottaska till glasmålning. -**eisen**, -s, -, *n.* ⊕ lödjärn. -**kolben**, -s, -, *m.* ⊕ lödkolf. -**ofen**, -s, -†, *m.* ⊕ lödugn.

lotten, -ete, *ge-et*, *itr. h.* **1.** ⊕ afväga med lod. **2.** † loda. **Lotung**, *f.*

lötten, -ete, *ge-et*, *tr.* löda. **Lötung**, *f.*

Loth... **Löth...** se **Lot...** **Löt...**

lötig, *a.* lödig, i sht i sms, t. ex. *sechzehn* ~ *Silber*.

Lotsle, -en, -en, *m.* lots. -**mann**, -[e]s, -er † *el.* *Lotsleute*, *m.* lots. -**en...** Ex. ~**boot**, -[e]s, -e, *n.* lotsbåt. ~**fisch**, -es, -e, *m.* zool. lots (Gasterostens ductor). ~**gebühr**, -en, *f.* ~**geld**, -[e]s, 0, *n.* lotspengar.

lotslen, -[e]s, -te, *ge-t*, *tr.* lotsa.

Lotter, -s, -, *m.* landstrykare, vagabond, odugling, kanalje, skurk. -**bube**, -n, -n, *m.* = *Lotter*. -**gesindel**, -s, 0, *n.* slödder, pack. -**hose**, -n, *f.* vida byxor. -**knecht**, -[e]s, -e, *m.* = *Lotter*. -**leben**, -s, 0, *n.* vagabondlif.

Lotteréi, -en, *f.* slarf, kringdrifvande, lättja, lätt sinnighet.

Lotterie, -en, *f.* lotteri. -**einnehmer**, -s, -, *m.* lotterikollektor. -**gewinn**, -[e]s, -e, *m.* lotterivinst. -**los**, -es, -e, *n.* lott i ett lotteri. -**spiel**, -[e]s, 0, *n.* spelande på lotteri.

lotterig, *a.* slankig, slarfvig, lättsinnig, skändlig.

lotterln, -te, *ge-t*, *itr. h.* slänga på kroppen, vagma hit och dit, gå värdslost, vara slankig, slarfvig, lättjefull, lättsinnig.

Lotto, -s, -s, -**spiel**, -[e]s, -e, *n.* lotterispiel.

Lotus, -, -, *m.* lotus.

Louisdör, -s, -s *el.* -e och efter räkneord när en summa betecknas -, *m.* louisdör.

Löwe, -n, -n, *m.* lejon. -**n...** Ex. ~**bändiger**, -s, -, *m.* lejonvärdare. ~**grube**, -n, *f.* lejonrop. -**herz**, -ens, -en, *m.* lejonhjärta. ~**herzig**, *a.* modig som ett lejon. ~**jagd**, -en, *f.* lejonjagt. ~**klaue**, -n, *f.* lejonklo, lejonram. ~**kraft**, -e †, *f.* lejonstyrka. ~**kühn**, *a.* djärf, modig som ett lejon. ~**mähne**, -n, *f.* lejonman. ~**mut**[h], -[e]s, 0, *m.* lejonmod. ~**stark**, *a.* stark som ett lejon. ~**wirt**[h], -[e]s, -e, *m.* värden på värds huset Lejonet. ~**zahn**, -[e]s, -e †, *m.* **1.** lejon tand. **2.** bot. maskros (Taraxacum officinale).

löwenhaft, *a.* som ett lejon, lejonlik, lejon-

löwenhaftigkeit, 0, *f.* lejonmod.

Löwin, -nen, *f.* **1.** lejoninna. **2.** lavin.

Lownly, -ies, *f.*, *m.* och *n.* järnv. öppen godsvagn. **loy**äl, *a.* lojal, pligtrogen, välsinnad, rättfram, rättskaffens.

Loyalität, 0, *f.* lojalitet, pligtrogenhet, redbarhet.

lübeckisch, **lüb**[i]sch, *a.* lyb(eck)sk.

Luchs, -es, -e †, *m.* dim. *Lüchsen*, -lein, lo; bnd. listig, sling person. -**auge**, -s, -n, *n.* löga; bnd. kattöga. -**fell**, -[e]s, -e, *n.* loskinn. -**katze**, -n, *f.* zool. karakal.

luchslen, -[e]s, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* **F** **1.** lurande spåja omkring, hafva kattögon. **2.** knipa, snyta. **3.** skolepr. olofvandes titta i boken, titta öfver i grannens bok.

Luchsin, -nen, *f.* lohona; bnd. listig kvinna.

Lucifer, -s, 0, *m.* lucifer.

Lücke, -n, *f.* lucka, tomrum. -**n...** Ex. ~**büßer**, -s, -, *m.* person *el.* sak, som får tjäna till ersättning för ngt felande, nödhjäl, fyllnad, programfyllnad, spaltfyllnad *m. m.* ~**los**, *a.* utan luckor, fullständig. ~**voll**, *a.* full af luckor, ofullständig. ~**zahn**, -[e]s, -e †, *m.* falsk kindtand.

lückehaft, *a.* ofullständig, defekt.

Lückehaftigkeit, 0, *f.* ofullständighet.

Luder, -s, -, *n.* **1.** agn, bete, luder. **2.** kött som ej ätes af människor, skämt kött, *as.* **3.** P ngt afskyvärdt, uselhet. *Das ist unter allem* ~ *det är obeskrifligt uselt.* **4.** P luder, *as.* vrak. **5.** P lättfärdighet, otukt. -**hütte**, -n, *f.* jägarkoja som användes vid luder skytte. -**kerl**, -[e]s, -e, *m.* P usling. -**leben**, -s, 0, *n.* P nsel, otuktigt lif. -**mässig**, *a.* P usel. -**platz**, -es, -e †, *m.* luderplats.

luderhaft, *a.* P usel, gemen.

Lüderja[h]n, **lüderlich** se *Lieder...*

luderln, -te, *ge-t*. **I.** *tr.* jäg. ludra. **II.** *itr. h.* P föra ett lättfärdigt, uselt lif.

Luft, -e †, *f.* **1.** 0, luft, t. ex. *in der freien* ~ *sein*, *frische* ~ *schöpfen*: hämta frisk luft, *sich* ~ *schaffen*, *seinen Gefühlen* ~ *nach*en: gifva sina känslor luft, *in die* ~ *sprengen*, *Schlösser in die* ~ *bauen*: bygga luftslott, *in die* ~ *reden*: prata i vädret, *etw. aus der* ~ *greifen*. **2.** fläkt, luftdrag. -**art**, -en, *f.* luftart, gas(art). -**artig**, *a.* luft-, gasartad. -**bad**, -[e]s, -er †, *n.* luftbad. -**ballon**, -s, -s, *m.* luftballong. -**behälter**, -s, -, *m.* luftsäck. -**beschaffenheit**, 0, *f.* luftens beskaffenhet, temperatur, klimat. -**bild**, -[e]s, -er, *n.* luftbild, dimbild, inbillning. -**blase**, -n, *f.* luftblåsa. -**dicht**, *a.* lufttät. -**dichtheit**, 0, *f.* lufttät tillstånd. -**druck**, -[e]s, 0, *m.* lufttryck. -**erneuerung**, 0, *f.* luftväxling. -**erscheinung**, -en, *f.* 1. luftfenomen. **2.** = -**bild**. -**fahrer**, -s, -, *m.* luftseglare. -**fahrt**, -en, *f.* luftfärd. -**fang**, -[e]s, -e †, *m.* vindfång. -**förmig**, *a.* luft-, gasförmig. -**gang**, -[e]s, -e †, *m.* luftgång. -**gebäude**, -s, -, *n.* luftslott. -**gebilde**, -s, -, *n.* = -**bild**. -**gefäss**, -es, -e, *n.* zool. luftkärl. -**geist**, -[e]s, -er, *m.* luftande. -**heizung**, 0, *f.* uppvärmning med varm luft. -**kissen**, -s, -, *n.* luftkudde. -**klappe**, -n, *f.* ventil. -**knochen**, -s, -, *m.* zool. med luft fylldt ben hos foglar. -**kreis**, -es, 0, *m.* luftkrets, atmosfär. -**leer**, *a.* lufttom. -**loch**, -[e]s, -er †, *n.* lufthål. -**malz**, -es, 0, *n.* i luften torkad malt. -**pflanze**, -n, *f.* växt med luft-rötter. -**pumpe**, -n, *f.* luftpump. -**raum**, -[e]s, -e †, *m.* 1. med luft fylldt rum; rymd, atmosfär. **2.** spelrum. -**reich**, -[e]s, 0, *n.* rymd.

-reise, -n, *f.* luftresa, luftfärd. -röhre, -n, *f.* luft rör, luftstrupe. -sack, -[e]s, -e †, *m.* zoöl. luftsäck. -säule, -n, *f.* luftpelare. -scheibe, -n, *f.* dragruta. -schicht, -en, *f.* luftlager. -schiff, -[e]s, -e, *n.* luftskepp. -schiffer, -s, -, *m.* luftseglare. -schiffahrt, 0, *f.* luftsegling. -schloss, -es, -er †, *n.* luftslott. -spiegel] lung, -en, *f.* luftspegling, hägring. -springer, -s, -, *m.* akrobat. -sprung, -[e]s, -e †, *m.* (höjd)språng. -stein, -[e]s, -e, *m.* 1. meteor(sten). 2. lufttorkad tegelsten. -stoss, -es, -e †, *m.* stöt, styng i luften, felstöt. -streich, -[e]s, -e, *m.* slag i luften. -strich, -[e]s, -e, *m.* luftstreck. -strom, -[e]s, -e †, *m.* luftström. -trocken, *a.* lufttorkad. -verdünung, -en, *f.* luftförtunnning. -weg, -[e]s, 0, *m.* fogelväg. -wurzel, -n, *f.* luftrot. -ziegel, -s, -, *m.* lufttorkad tegelsten. -zug, -[e]s, -e †, *m.* luftdrag.

lūft|en, -ete, *ge-et*, I. *tr.* 1. lufta, ventiler. *Trädg. einen Baum ~ luckra* jorden kring ett träd och dymedels skaffa rotterna luft. 2. lossa ngt utsittande, t. ex. *das Schnürleib*; skaffa luft åt, vidga, t. ex. *das Herz*; uppdagga, afslöja, t. ex. *ein Geheimnis, ein Inkognito*. 3. lyfta, t. ex. *den Hut, den Schleier von einem Geheimnis*. II. *Sich ~* skaffa sig luft, rnm, vidga sig. *Lüftung, f.*

luftig, lūftig, *a.* 1. luft-, gasartad. 2. luftig, lätt. 3. flygtig, ostadig, lättisinnig.

1. Lug, -[e]s, 0, *m.* lögn. *~ und Trug*: lögn och bedrägeri, falskhet och svek. -gespinst, -[e]s, -e, -gewebe, -s, -, *n.* lögnväfnad.

2. Lug, -[e]s, -e, *n.* hål, håla, ide.

Lüge, -n, *f.* lögn, osanning. *Jmdn einer (gen) ~ zeihen, jmdn ~ n strafen*: beslå ngn med lögn. -n... Ex. *~feind*, -[e]s, -e, *m.* fiende till lögnen, sanningsvän. *~fürst*, -en, -en, *m.* lögnens furste, djävulen. *~geist*, -[e]s, -er, *m.* lögnens ande, lögnare. *~maul*, -[e]s, -er †, *n.* lögnare. *~prophet*, -en, -en, *m.* lögnprofet.

lug|en, -te, *ge-t*, *itr. h.* titta, spåja, spana.

lügen, *log*, *löge*, *gelogen*, *lü[e]*, föråldr. pres. ind. *leug*(st), imp. *leug*, I. *itr. h.* och *tr.* ljuga, narra, tala osanning. *Jmdm ~ a)* ljuga för, bedraga ngn, b) ljuga på, förtala ngn. *Ich musste ~ jag skulle ljuga* om jag sade ngt annat, *ich will ~ ei. gelogen haben, wenn nicht ...* man må gerna kalla mig en lögnare, om ej ... *Jmdn ~ heissen*: a) befalla ngn att ljuga, b) beskylla ngn för lögn. *Jmdm die Ohren voll ~ fullproppa ngn med lögn*. *Jmdn reich ~ ljuga att ngn är rik, utge ngn för att vara rik*. II. *Sich reich ~ a)* ljuga sig till rikedom, b) utge sig för att vara rik. *Sich in jmds Haus, Vertrauen ~* genom lögn skaffa sig tillträde till ngn's hus, vinna ngn's förtroende. *Das Blaue vom Himmel ~ ungef. ljuga som en häst, göra svart till hvitt*. *Oper. es lägt sich gut aus*

der Ferne: på afstand går det bra, är det lätt att ljuga.

lügenhaft|ig, *a.* lögnaktig; osann, uppdiaktad. *Lüghaftigkeit*, 0, *f.* lögnaktighet.

Lügner, -s, -, *m.* *~in, -nen, f.* lögnare, lögnerska. *An jmdm zum ~ werden*: ljuga för, narra ngn. *Jmdn zum ~ machen*: a) göra ngn till lögnare, b) beslå ngn med lögn.

lügenrisch, *a.* lögnaktig, osann.

Lüise, -ns, -n, *f.* npr. dim. *Luischen*, Louise, Lovisa.

Luke, -n, *f.* lucka, a) öppning, b) stängsel. -n... Ex. *~decke*, -n, *f.* *~deckel*, -s, -, *m.* *~klappe*, -n, *f.* = *Luke* b).

lukrativ, *a.* vinstbringande, indrägtig.

lukrier|en, -te, -t, *itr. h.* och *tr.* hafva stora inkomster, vinna.

Lukubration, -en, *f.* nattarbete.

lukullisch, *a.* lukullisk, läcker.

lull|en, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* vysja.

Lumme = *Lohme*.

Lümmel, -s, -, *m.* lymmel.

Lümmelēi, -en, *f.* lymmelaktigt uppförande, lymmelaktigt handling.

lümmelhaft, *a.* lymmelaktigt.

lümmel|n, -te, *ge-t*, I. *itr. h.* uppföra sig som en lymmel. II. *Sich ~* vårdslöst lägga, vråka sig.

Lump, -[e]s, -e, *m.* *Lumpe*, -n, *f.* *Lumpen*, -s, -, *m.* 1. trasa, lumpor, lump. 2. trashank, tiggare, lumpen karl, usling. 3. zoöl. a) skyggfisk (Blennius), b) sjurygg (Cyclopterus).

Lumpen... Ex. *~beschäftigung*, -en, *f.* usel selsättning. *~ding*, -[e]s, -er, *n.* uselhet, strunt. *~frau*, -en, *f.* lumpsamlerska. *~geld*, -[e]s, 0, *n.* fattiga styfrar, slantar; spottstyfver. *~gesindel*, -s, 0, *n.* slödder, pack.

~handel, -s, 0, *m.* lumpandel. *~händler*, -s, -, *m.* lumpandlare. *~hund*, *~kerl*, -[e]s, -e, *m.* usling, kanalje. *~kram*, -[e]s, 0, *m.* lumpandel. *~mann*, -[e]s, *Lumpenleute*, *m.* lumpsamlare. *~mässig*, *a.* usel, eländig. *~pack*, -[e]s, 0, *n.* pack, slödder. *~papier*, -[e]s, 0, *n.* luppapper. *~sammler*, -s, -, *m.* lumpsamlare. *~volk* = *-pack*. *~wa[a]re*, -n, *f.* dålig, usel vara. *~zucker*, -s, 0, *m.* lumpsocker.

lump|en, -te, *ge-t*, I. *tr.* *Jmdn ~* behandla ngn som en usling. II. *Sich nicht ~ lassen*: ej vara den som ger efter i ngt, visa sig sjangtil.

Lumpenschaft, -en, *f.* Lumpent[h]üm, -[e]s, 0, *n.* 1. uselhet. 2. tiggarfölje, pack.

Lumperēi, -en, *f.* 1. strunt, skräp. 2. lumpenhet, uselhet.

lumpicht, lumpig, *a.* trasig, usel, eländig, lumpen.

Lumpigkeit, 0, *f.* lumpenhet, uselhet.

Lunch, -s, -s, *m.* lunch, mellanmål.

lunch|en, -te, *ge-t*, *itr. h.* intaga lunch.

Lünētte, -n, *f.* glasögon, glasönglas.

Lunge, -n, *f.* lunga. *Sich die ~ aus dem Leibe schreien, aus voller ~ schreien*: ropa, skrika

allt hvad man orkar. -n... Ex. ~brand, -[e]s, 0, m. lungbrand. ~entzündung, -en, f. lunginflammation. ~faul = ~süchtig. ~fäule = ~sucht. ~flechte, -n, f. bot. lungmossa. ~flügel, -s, -, m. lungflik, lunga. ~krank, a. lungsjuk. ~kraut, -[e]s, -er †, n. bot. lungört (Pulmonaria). ~moos, -es, -e, n. = ~flechte. ~mus[s], -es, 0, n. lungmos. ~[schwind-]sucht, 0, f. lungsot. ~[schwind]süchtig, a. lungsiktig.

Lunger... Ex. -leben, -s, 0, n. Ein ~ führen: föra ett latmanslif, gå och drifva, flanera. Lungerer, -s, -, m. dagdrifvare, lätting, flanör. lunge||n, -te, ge-t, itr. h. 1. ätv. s. gå och drifva, flanera. 2. Nach etw. ~ ifrigt eftersträfvä, spana efter ngt.

Lünse, -n, f. ⊕ hjälpinne, luns.

Lunte, -n, f. lunta. Bud. ~ riechen: ana oråd.

Lupe, -n, f. förstoringsglas.

lupf|en, lüpf|en, -te, ge-t, tr. lyfta.

Lupine, -n, f. vargböna, lupin.

Luppe, -n, f. ⊕ lupp. -n... ⊕ Ex. ~stahl, -[e]s, 0, m. luppstål.

Lurch, -[e]s, -e, m. amfibie.

Lust, -e †, f. 1. 0, lust, fröjd, glädje, nöje, t. ex. er ist meine ~, es ist eine wahre ~ diesen Garten zu sehen. Ich habe meine ~ an etw. (dat.): ngt bereder mig nöje, seine ~ an etw. (dat.) sehen, hören: gärna se, höra ngt. 2. 0, lust, böjelse, t. ex. die ~ zu etw. wandelt einen an: ngn får lust till ngt, mir vergeht die ~ zu etw.: jag mister lusten till, smaken för ngt; ganz wie du ~ hast: som du vill. 3. begär, lusta, t. ex. unreine ~, die Lüste des Fleisches. -berauscht, a. glädjeducken. -dirne, -n, f. glädjeflicka.

-duft, -[e]s, -e †, m. lifvande doft, lustdoft. -empfindung, -en, f. känsla af välbehag. -erweckend, a. lifvande. -fahrt, -en, f. lustfärd, lustresa. -feuer, -s, -, -feuerwerk, -[e]s, -e, n. lusteld, fyrverkeri ör nöjes skull. -gang, -[e]s, -e †, m. promenad. -garten, -s, -†, m. lustpark, blomsterträdgård. -gärtner, -s, -, m. trädgårdsmästare, blomsterodlare. -gefühl, -[e]s, -e, n. känsla af välbefinnande, af stegrad lifskraft. -geschrei, -[e]s, -e, n. glädjerop. -hain, -[e]s, -e, m. lustpark. -haus, -es, -er †, n. lusthus; villa. -ort, -[e]s, -e et. -er †, m. förlusteställe. -partie, -en, f. utflygt. -reise, -n, f. lustresa. -reiz, -es, -e, m. retning till vällust. -reizend, a. retande.

-ritt, -[e]s, -e, m. promenad till häst. -schiff, -[e]s, -e, n. lustskepp, lustjakt. -schloss, -es, -er †, n. lustslott. -seuche, -n, f. venerisk sjukdom. -siech, a. lidande af venerisk sjukdom. -spiel, -[e]s, -e, n. lustspel, komedi. -stoff, -[e]s, -e, m. lifvande ämne, doft, lustämne, lustdoft. -wäldchen, -s, -, n. park. -wallen, -wandeln, * itr. h. lustvandra, spatsera. -wandler, -s, -, m. ~in, -nen, f. lustvandrare.

Lustbarkeit, -en, f. förlustelse.

Lüstelái, -en, f. lystnad.

lüst|en, -te, ge-t, itr. h. kanna lystnad.

lüst|en, -ete, ge-et, lüster||n, -te, ge-t, I. tr. och itr. h. Etw. lüste[r]t mich et. vaal. opera. es lüste[r]t mich et. * mir nach etw. et. ich lüst[r]e nach etw.: jag önskar, känner begär efter, skulle vilja ha ngt. Es lüste[r]t mich et. * mir et. ich lüst[r]e etw. zu thun: det lyster mig att göra ngt.

Lüster, -s, -, m. lystring (tyg).

lüstern, I. 1. se lüsten. 2. = laustern. II. a. 1. lysten, begärlig; kättjefull. 2. väckande lystnad, retande, lättsinnig.

Lüsternheit, 0, f. lystenhet, begärlighet; brånad.

lustig, a. 1. munter, glad, t. ex. ~e Gesellschaft, sich einen ~en Tag machen. 2. rolig, t. ex. ~e Geschichten. 3. löjväckande, lustig, komisk, löjlig. Sich ~ machen über jmdn: förlöjligen ngn. Teat. ~e Person: pickehläring. 4. hurtig, rask, flink. 5. behaglig, angenäm, härlig. 6. i tatrika sms. lysten, t. ex. genuss~njutningslysten, kriegs~kryslysten; böjd, benägen, road af ngt, t. ex. arbeits~ road af, långtande efter arbete, arbetsam. -macher, -s, -, m. rolighetsminister, narr, pajas.

Lustigkeit, -en, f. glädje, lustighet m. m. se föreg.

Lüstlin, -nen, f. vällustig kvinna.

Lüstling, -[e]s, -e, m. vällusting.

Lüstrin, -[e]s, -e, m. lystring (tyg).

Lustr||um, -um[s], -a et. -en, n. lustrum, fem år, femårsperiod.

lustsäm = lustig 5.

Lutheráner, -s, -, m. ~in, -nen, f. luteran.

lutheránisch, luthérísch (ätv. -t -), a. lutersk.

Luthert[h]üm (t. a. u kort), -[e]s, 0, n. luteranism.

lutsch|en, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. och tr. suga (på).

Lützower, -s, -, m. lützoware (ållhörande Lützows fiskaror).

Lüw, 0, f. † lovsida. -brasse, -n, f. † lovartsbrass. -gierig, a. † lovgirig. -seite, 0, f. † lovsida. -wärts, adv. † lovtort.

lullen, -te, ge-t, itr. h. † lva.

Luxatió, -en, f. vrickning, sensträckning.

luxuriós, a. luxuriös, yppig.

Luxus, -, 0, m. lyx, yppighet. -artikel, -s, -, m. lyxartikel. -ausgabe, -n, f. praktupplaga.

Luzérne, -n, f. bot. blåsmäre, lucern (Medicago sativa).

Lwbd., förkortn. = Leinwandband: klotband.

Lycé||um, -um[s], -en, n. lyceum, (elementar-)läroverk.

Lymphe, -n, f. vattenklar vätska i kroppen; mjölk-saft; vakcin.

Lynch, 0, f. lynchning. -gesetz, -es, -e, n. lynchlag.

lynch||en, -te, ge-t, tr. lyncha.

Lyr||a, -en et. -as, f. lyra.

Lyrik, 0, f. lyrik.

Lyriker, -s, -, m. lyriker, lyrisk skald.

lyrisch, a. lyrisk.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

M.

M. 1. [-'s]. -['s]. *n.* *gram* **m. 2.** förkortn för a) *Mark*: mark (88,89 öre), b) handel. *Mittelsorte*: medelsort, c) gram. *Maskulinum*.

M.-A. förkortn. = *Miniaturausgabe*: miniatyrupplaga.

M. A. förkortn. = *Magister Artium*.

Maal *so* *Mahl* och **1.**, **2. Mal.** **Maass** *so* *Mass*.

Maat, -[e]s, -e el. -s, **m. 1.** kamrat. **2.** † befälhavande officers el. handtverkares biträde.

Maccaroni, *obj.* plur. makaroner.

Mäcenat, -en, -en, *m.* mecenat.

Mäcenät[h]um, -[e]s, **0, n.** mecenatskap.

Mache, **0, f.** förfärdigande, tillverkning. *Ir der* ~ *sein*: vara under arbete, *etw. in die* ~ *nehmen*: taga ihop, börja med ngt, *F. wird jmdn in die* ~ *nehmen*: bearbeta ngn. **-werk**, -[e]s, **0, n.** fuskverk, uselhet.

machen, -te, *ge-t*, **I. tr. 1.** göra. *Ex. etw. an einem Kleide* ~ göra ngt vid en klädnng, *grosse Augen* ~, *sich ein Bedenken, ein Gewissen, Skrupel über etw.* (ack.) ~ göra sig samvete af ngt, *salzige Speisen* ~ *einem Durst*: salt mat gör en törstig, man blir törstig af salt mat, *jmdm etw. einleuchtend* ~ göra ngt klart för ngn, *ordspr. Gelegenheit macht Diebe, etw. geltend* ~. *sich Hoffnung auf* 'etw. (ack.) ~ göra sig förhoppning om ngt, *jmdm Kummer* ~, *das macht nichts*: det gör, betyder ingenting. **2.** skapa, t. ex. *Gott hat Himmel und Erde gemacht*. **3.** tillverka, fabricera, t. ex. *feines Papier, grobes Tuch, Wein aus Trauben, aus Äpfeln*, föraktl. *Bücher; der Chemiker macht Blausäure*. **4.** förfärdiga, t. ex. *die Schneider ~ Kleider, Röcke*. **5.** *Gemacht*: (konst)gjord, oäkta, lös-, t. ex. *gemachte Blumen, Perlen, gemachtes Haar. Gemachte Geschichten*: uppiktade historier. **6.** framställa, skildra, t. ex. *eine Sache gefährlicher ~ als sie ist*. **7.** låtsa vara, spela, t. ex. *sie macht die spröde*: hon låtsar vara fjär, *teat. er macht den Tell*: han spelar Tell(s) roll). **8.** bero på, komma sig af, t. ex. *ich erkannte ihn nicht: das machte, er trägt den Bart verändert*: jag kände ej igen honom; det berodde på, att han har skägget på annat sätt. **9.** laga, styra till. *Macht, dass ihr fortkommt*: packa er i väg. **10.** *Es* ~ bära sig åt, t. ex. *wie haben Sie es denn gemacht, dass Sie diese Stelle erhalten haben?* hur har ni burit er ut för att få denna plats? **11.** * *opers. es macht heiss*: det är hett. **12.** särskilda fall. *Was ~ Sie?* a) hvad gör ni? hvad har ni för er? b) hur står det till? *Er macht es nicht anders*: det är så hans sätt. *Eine*

Schnur an die Glocke ~ fästa ett snöre vid klockan, *einen Pfropfen auf die Flasche* ~ sätta en kork i flaskan. *Jmdm Angst* ~ skrämma ngn, *Anstalten* ~ vidtaga åtgärder, *eine Ausnahme* ~ bilda ett undantag. *Bedingungen* ~ ställa vilkor, *jmdm Beine* ~ sätta fart i ngn, *das Bett* ~ bädda sängen, *sich Bewegung* ~ skaffa sig motion, *böses Blut* ~ väcka ond blod. *Jmdn [fer-tig]* ~ barskrapa ngn, spela af ngn hans pengar, *Feuer* ~ göra upp eld, *Briefe frei* ~ frankera bref, *jmdm Freude* ~ glädja ngn, *Freundschaft* ~ stifta vänskap. *Etw. ganz* ~ laga ngt, *ein Geheimnis aus etw.* ~ hemlighålla ngt, *Geld* ~ förtjäna pengar. *etw. zu Geld* ~ förvandla ngt till pengar, sälja ngt, *Gelegenheit* ~ bereda tillfälle i sht till könsungänge, koppla, *jmdm ein Geschenk mit etw.* ~ gifva ngn ngt till skänks, *jmdn etw. glauben* ~ inbilla ngn ngt. *Sich die Haare* ~ kamma sig, *Holz [klein]* ~ hugga ved. *Ein Komma* ~ sätta ett komma. *Jmdn zu lachen* ~ narra ngn att skratta, *er macht's gar zu lange*: a) han håller på aldeles för länge. b) han dröjer. låter vänta på sig alltför länge, *er macht's nicht mehr lange*: han lever ej länge till, *Kleider ~ Leute*: man dömer hunden efter håret. *Licht* ~ tända på ljus. *Zehn Meilen* ~ tillryggälägga tio mil, *jmdm Mut* ~ (in)gifva ngn mod. *Jmdm eine schlaflose Nacht* ~ skaffa ngn en sömlös natt. *Die Rechnung* ~ göra upp räkningen. *Jmdm etw. zu schaffen* ~ skaffa ngn ngt att göra, *ein Schläfchen* ~ taga sig en lur, *jmdn schlecht* ~ nedsvärta, förtala ngn. *Jmdm ein Verbrechen aus etw.* ~ tillräkna ngn ngt som brott, *jmdm Vergnügen* ~ roa ngn, *sich ein Vergnügen aus etw.* ~ roa sig med ngt, *sich ein Vermögen* ~ skaffa sig, förfärfva en förmögenhet. *ich kann mir keinen Vers daraus* ~ jag begriper det ej, kan ej komma på det klara därmed. *Etw. zu Wasser* ~ omintetgöra ngt, *jmdm etw. weis* ~ inbilla ngn ngt. *Jmdm ein X für ein U* ~ narra ngn, draga ngn vid näsan. För öfr. se de särskilda orden, t. ex. *Buckel 1, 2, Finger m. n. II. Sich ~ 1.* göra sig, t. ex. *sich lächerlich, wichtig, um etw. verdient* ~. **2.** gå för sig, ske. **3.** ställa sig, föregifva sig vara, låtsa vara, t. ex. *sich krank* ~. **4.** taga sig (bra) ut, se (bra) ut, t. ex. *dieser Kopfputz macht sich [gut]*. **5.** *Sich aus dem Staube, davon, fort* ~ begifva sig i väg, resa, taga till harvårjan, rymma, skudda stoftet af sina itter. *Sich an etw.* (ack.) *heran* ~ taga itu med ngt. *Sich auf*

den Weg ~ begifva sig af. *Sich über jmdn her* ~ öfverfalla, angripa ngn. III. *itr. h.* 1. göra, te sig, bära sig åt, säga, t. ex. *wie macht der Hund?* — *wauwau*: hur säger hunden? — *vovvov*. 2. F fara, resa, t. ex. *nach der Stadt* ~, *jmdm entgegen* ~. 3. handlet. *In etw.* (dat.) ~ göra i ngt. 4. *Jmdn lassen*: låta ngn hållas, styra och ställa som han vill.

Macher, -s, -, m. ~in, -nen, f. tillverkare, vanl. i sms. ss. *Kleider* ~ skräddare, *Putz* ~ in: modist. -lohn, -[e]s, -e †, m. arbetslön.

Macheréi, -en, f. fusk, fuskverk.

Mächler, -s, -, m. slug, listig person, anstiftare, uppviglare.

Machsor, -s, -s, m. hebreisk bönbok.

Macht, -e †, f. makt, t. ex. *es steht nicht in seiner ~ mir zu schaden, über jmdn ~ haben, die ~ der Gewohnheit, England hat ei. ist eine bedeutende ~ zur See. Aus eigner ~ af egen maktfullkomlighet. [Bewaffnete] ~ krigshär, trupper. -befugnis[s], 0, f. befogenhet. -bereich, -[e]s, 0, m. och n. maktområde. -fülle, 0, f. maktfullkomlighet. -geber, -s, -, m. fullmakts utfärdare. -gebot, -[e]s, -e, n. maktbud. -haber, -s, -, m. makthafvande. -habersch, a. despotisk. -los, a. maktlös. -lösigkeit, 0, f. maktlöshet. -spruch, -[e]s, -e †, m. maktspråk. -stellung, 0, f. en stats inakt, ställning bland makterna. -vollkommenheit, 0, f. maktfullkomlighet. -wort, -[e]s, -e, n. 1. maktord. 2. kraftigt ord.*

mächtig, a. mäktig. *Einer* (gen.) *Person, Sache ~ sein, werden*: hafva, få makt öfver ngn, ngt, kunna ngt, *der Sprache ~ sein*: kunna, vara mäktig språket. *Seiner nicht ~ sein*: ej vara sig själf mäktig.

Mächtigkeit, 0, f. 1. makt. 2. mäktighet.

mächtiglich, adv. mäktigt, väldigt.

Mack se *Hack*.

Madám[e], -en el. -s, f. madam, fru.

Mädchen, -s, -, n. flicka. -anstalt, -en, f. flickpension. -erziehung, 0, f. flickors uppfostran. -fänger = -jäger. -hort, -[e]s, -e, m. skyddshem för unga kvinnor. -jäger, -s, -, m. flickjägare. -lehrer, -s, -, m. ~in, -nen, f. lärare, lärarinna i en flickskola. -raub, -[e]s, 0, m. enlevering, kvinnorof. -räuber, -s, -, m. kvinnoröfware. -schule, -n, f. flickskola.

mädchenhaft, a. flicklik; blyg; jungfrulig.

Mädchenhaftigkeit, **Mädchenschaft**, 0, f. **Mädchen[h]üm**, -[e]s, 0, n. flicklikt sätt; blyghet; jungfrulighet, jungfrudom.

Made, -n, f. dim. *Mädchen*, -lein, mask, i sht i födosämen. -n... Ex. ~fräss, -es, 0, m. föda åt maskar. ~sack, -[e]s, -e †, m. P kadaver.

Mädel, -s, -[s], n. F flicka, flickunge.

madig, a. full af maskar.

Madónn[a], -en el. -as, f. madonna. -en... Ex. ~bild, -[e]s, -er, n. madonnabild. ~legende, -n, f. legend om jungfru Maria.

Magazín, -[e]s, -e, n. 1. magasin, (material-)bod, kammare. 2. vagnslåda. 3. bikupa för flera svärmar.

Magaziniér, -s, -s, m. magasin-, materialförvaltare.

Mägd, -e †, f. dim. *Mägd[e]lein*, 1. poet. och föräldr. flicka, jungfru, mö. 2. tjänariinna, tjänstflicka, pig. -dienst, -[e]s, 0, m. pigtjänst.

Mägd... Ex. -baum, -[e]s, -e †, m. bot. säfvenbom (Juniperus Sabina). -stube, -n, f. pigkammare.

mägdehaft, a. piglik, pig-.

mägdlich, a. poet. jungfrulig.

Mägd[h]üm, -[e]s, 0, n. poet. jungfrulighet.

Magen, -s, -[†], m. mage. *Ich hab's im ~ jag har ondt i magen. F hitat. jmdn im ~ haben*: ej kunna tåla ngn, *sich den ~ warm halten*: skydda sig för förlust. -beschwerde, -n, f. ondt i magen, magplåga. -brennen, -s, 0, n. halsbränna. -fieber, -s, -, n. med. gastrisk feber. -hüsten, -s, 0, m. med. maghosta. -krebs, -es, 0, m. med. kræfta i magen. -saft, -[e]s, -e †, m. med. magsaft. -säure, 0, f. magsyra. -schlüssel, -s, -, -schluss, -es, -e †, m. munbit till måltidens afslutning. -stärkend, a. magstärkande. -tropfen, m. plur. magstärkande droppar.

mager, a. mager. F hitat. *jmdn ans ~e kommen*: vidröra en ömtålig punkt hos ngn.

Magerkeit, 0, f. magerhet.

mager[in, -te, ge-t, I. itr. h. och s. magra. II. tr. gör mager, svalta.

Magie, 0, f. magi, trolldom, trollkonst.

Magier, -s, -, m. magier; trollkarl.

magisch, a. magisk, trolsk.

Magister, -s, -, m. magister.

magisterhaft, a. undervisande, skolmästrande, myndig.

Magistrát, -[e]s, -e, m. magistrat. -S... Ex. ~mitglied, -[e]s, -er, n. magistratsledamot, rådmann. ~person, -en, f. magistratsperson.

Magnát, -en, -en, m. magnat. -en... Ex. ~tafel, 0, f. öfverhus, första kammare.

Magnátenschaft, 0, f. magnatstånd, magnatkår.

Magnét, -[e]s el. -en, -e, m. magnet. -eisen, -s, 0, n. magnetjärn. -nadel, -n, f. magnetnål.

magnétisch, a. magnetisk.

Magnetiséur, -[e]s, -e el. -s, m. magnetisör.

Magnetisier[en, -te, -t, tr. magnetisera. Magné-tisierung, f.

Magnetismus, -, 0, m. magnetism.

Magnificenz, -en, f. magnificens.

Magyár, -en el. -[e]s, -en, m. magyar.

mäh, *interj.* härmande förs och getters läte, mä! bä!

Mahagóni, -s, 0, n. mahogni.

mähbär, a, som kan, fär mäjjas.

Mahd, -en, f. 1. mäjande, slätter. 2. slätter (tid), höand, skördand. 3. sträng slaget gräs el. mäjad städ.

Mähler, **mählig** se *Mäher*, **mähig**.

Mähe... Ex. -maschine, -n, f. slättermaskin.
 -zeit, -en, f. slätter, skördand.
1. mäh en, -te, ge-t, tr. och itr. h. mäja, slå.
2. mäh'en, -te, ge-t, itr. h. bräka.
Mäher, -s, -, m. slätterkarl.
mähig, a. i sms, t. ex. *zwei ~e Wiese*: äng som slås två gånger årligen.
Mahl, -[e]s, -e el. -er †, m. **1. mál**, måltid. **2. se 1.**, **2. Mal**, -brief, -[e]s, -e, m. † kontrakt mellan skeppsbyggare och skeppsägare. -schatz, -es, -e †, m. **1.** brudgäva af brudgummen At bruden. **2.** hemgift. -statt, 0, -stätte, -n, f. samlingsplats. -zeit, -en, f. måltid. *Ge-segete ~!* el. *F pros[i]t ~!* tillnåsa deltagarna i en måltid bvarandra efter måltitens slut el. före dess början. Iron. *ja, prosit [die] ~!* 'jo vackert! *Da haben wir die ~!* där ha vi härlig-heten!
Mahl... jtr. mahlen. -gang, -[e]s, -e †, m. ett par stenar med tillhörande maskineri till mjölmalning i en kvarn. -gast, -[e]s, -e †, m. mäldkund. -gebühr, -en, f. -geld, -[e]s, 0, n. malpengar, betalning för malning. -genosse, -n, -n, m. mäldkund. -gerinne, -s, -, n. kvarnrinna. -gro-schen, -s, -, m. = -geld. -knecht, -[e]s, -e, m. mjölnardräng. -metze, -n, f. kvarnkappe. kvarntull. -mühle, -n, f. mjölkvarn. -müller, -s, -, m. mjölnare. -steuer, -n, f. malskatt. -strom, -[e]s, -e †, m. malström. -zahn, -[e]s, -e †, m. kindtand.
mahl en, -te, ge-en, I. tr. mala. II. *Sich ~*. *Es mahlt sich schlecht, gut*: det går illa. bra att mala.
mählich se *allmählich*.
Mahn... Ex. -brief, -[e]s, -e, m. anmaningsbref, kraftbref. -ruf, -[e]s, -e, m. varningsrop. -worb, -[e]s, -e, n. manande. förmanande ord.
mahnbar, a. som kan indrivas, till betalning förfallen.
Mähne, -n, f. man.
mahn en, -te, ge-t, tr. och itr. h. **1.** mana, påminna, erinra, *jmdn an etw.* tack : ngn om ngt. *um el. wegen etw.*: om ngt som han bör fullgöra, lemna från sig m. m. **2.** mana, uppmana, förmana, *jmdn zu etw.*: ngn till ngt. **3.** *Die Knechte ins Feld ~* tillsäga drängarne att gå, skicka dem till arbetet på åkern.
mahn'en, -te, ge-t, tr. förse med man, vanl. blott i part. perf.
Mahner, -s, -, m. ~in, -nen, f. anmanare.
Mahnung, -en, f. påminnelse, erinran, maning, anmaning.
Mahr, -[e]s, -e, m. mara.
Mährchen a. m. se *Märchen* m. m.
1. Mähre, -n, f. **1.** häst, hästkrake. **2.** stor märr. **3.** kona. **4.** se *Märe*.
2. Mähre, -n, -n, m. invanare i Mären.
Mährte, -n, f. kullskål.
Mai, -el. -[e]s el. -en, -e, m. maj; blud. vår. lifvets vår. -baum, -[e]s, -e †, m. björk. -blume, -n, f. liljekonvalj. -butter, 0, f. blomster-

smör, gult bordsmör sådant man får om våren. -fisch, -es, -e, m. stamsill. -glocke, -n, f. vanl. -glöckchen, -s, -, n. = -blume. -käfer, -s, -, m. ållonborre. -lüftchen, -s, -, n. varfåkt, värvind. -monat, -münd, -[e]s, -e, m. maj månad. -sonne, 0, f. majsol. -sonntag, -[e]s, -e, m. fjärde sönda-gen i fastan (lätare) då barnen draga omkring med granris för att köra bort vintern.

Maid, -e, f. poet. jungfru, ungmö, mö.

Maie, -n, f. *Maie[n]*, -n[s], -n, m. **1.** maj. **2.** skott, årsskott. **3.** grönt, löfruska, blomsterkvast att klada med. **4.** majstång. **5.** sammankomst till förlustelse om söndagskvällarne om våren. -n... = *Mai*...

mai en, -te, ge-t, I. itr. h. **1.** grönska, blomstra. **2.** roa, förlusta sig. II. tr. göra vårlig. uppriska.

maienhaft, a. vårlig, vårlig.

Maier se *Meier*.

Mailand, -s, 0, n. npr. Milano.

Mailänder, -s, -, m. ~in, -nen, f. milanobo.

mailich, a. varlik, vårlig.

Mais, -[e]s, 0, m. majs. -mehl, -[e]s, 0, n. majs-mjöl.

Maisch, -es, -e, m. **1.** mäsik. **2.** nyss prässadt Ojäst vin.

Maische, -n, f. **1.** mäsik. **2.** mäsikning.

maisch en, -[e]s[t], -te, ge-t, tr. och itr. h. mäsika.

Maitresse, -n, f. mätress.

Majestät, -en, f. majestät. -s... Ex. ~beleidigung, -en, f. ~verbrechen. -s, -, n. majestätsbrott. ~verbrecher, -s, -, m. majestätsförbrytare.

majestätisch, a. majestätisk.

Majolik a. -as el. -en, f. majolika.

Major, -[e]s, -e el. -s, m. ✕ major. -s... Ex. ~gehalt, -[e]s, -e el. -er †, m. och n. majorslön.

Majorán, -[e]s, -e, m. bot. majram.

Majorán, -[e]s, -e, n. majorat.

majorétt, a. myndig.

Majorenität, 0, f. myndig ålder.

Majorität, -en, f. majoritet.

Majúskel, -n, f. majuskel, stor bokstaf.

makadamisier en, -te, -t, tr. makadamisera.

Makadamisierung, f.

Makel, -s, -, m. -n, f. (smuts)fläck, skamfläck.

-frei, -los, a. fläckfri. -losigkeit, 0, f. fläckfrihet.

Mäkeléi, -en, f. **1.** småaktigt kritiserande, häcklande, tadeljsuka, småaktighet. **2.** mäklari.

makelhaft, a. fläckad, dålig, tadelvärd.

makelig = *makelhaft*.

makelig, a. tadeljsuk, småaktig.

makel'n, -te, ge-t, tr. **1.** befäcka, smutsa. **2.** se följ.

mäkel'n, -te, ge-t, tr. och itr. h. **1.** småaktigt kritisera, häckla, tadla. *Am Preise el. um den Preis ~* pruta. **2.** förmedla varuutbyte m. m., vara mäklare, mäkla, underhandla. *Mit seinem Gewissen ~* dagtinga med sitt samvete.

Makkaróni *so* *Maccaroni*.

Mäklar, **Mäklar**, -s, -, *m.* 1. kritiserande, tadelstjuk, småaktig person. 2. mäklare. -*gebühr*, -*en*, *f.* mäklararvode. -*geschäft*, -[*e*]s, -*e*, *n.* mäklaraffär, mäklari. -*lohn*, -[*e*]s, 0, *m.* = *gebühr*.

Mäklerei = *Mäkelei*.

mäklersch, *a.* mäklar-, mäklande.

Makréle, -*n*, *f.* zool. makrill (Scomber).

Makróne, -*n*, *f.* makron.

Makulátur, -*en*, *f.* makulatur.

makulier||*en*, -*te*, -*t*, *tr.* makulera.

1. **Mal**, -[*e*]s, -*e* el. -*er* †, *n.* 1. fläck, märke. 2. märke, igenkänningsstecken. 3. minnesvärd, minnesmärke. -*baum*, -[*e*]s, -*e* †, *m.* märkt, bleckadt träd. -*graben*, -*s*, -†, *m.* gränsdike, gränsgraf. -*hammer*, -*s*, -†, *m.* skogshammare. -*stein*, -[*e*]s, -*e*, *m.* 1. gränssten. 2. minnesvärd. -*zeichen*, -*s*, -, *n.* 1. kännetecken, märke. 2. gränsmärke.

2. **Mal**, -[*e*]s, -*e*, *n.* gång, *t. ex. das erste, vorige, nächste ~; zum letzten ~:* för sista gången, *zu verschiedenen ~en:* flera, upprepade gånger. Vid autalsbestämm. utan pluraländ., vanl. sammanskrivet, *t. ex. zwei~ fünf ist zehn, hundert~, einig~, halb~ so breit.*

3. **mal**, *adv.* en gång, *t. ex. es war ~ ein Kaiser; sie ist nicht ~ hübsch. Es ist ~ nicht anders:* det är som det är, det är så världens gång. Ofta pleonastiskt vid imperativer, *t. ex. sag' mal:* säg (mig).

Mäl... *jtr* 2. **malen**. *Ex. -gerät[h]e, -**gerät**[h]-**schaften**, *plur.* målarredskap. -**kasten**, -*s*, -, *m.* färglåda.*

maláde, *a.* sjuk.

málbár, *a.* möjlig att måla.

Malefikánt, -*en*, -*en*, *m.* missdådare.

1. **mal|en**, -*te*, *ge-t*, *tr.* märka.

2. **mal|en**, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *sich ~* 1. måla (sig själv). *An einem Bilde ~* hålla på med en taffa. *Sie ist wie gemalt:* hon är bildskön. 2. spegla (sig), *t. ex. der Himmel malt sich im Wasser.*

Maler, -*s*, -, *m.* ~*in*, -*nen*, *f.* målare, målarinna, konstnär, artist. -**akademie**, -*en*, *f.* målarkademi. -**gold**, -[*e*]s, 0, *n.* musseguld. -**kunst**, 0, *f.* målarkonst. -**lehrling**, -[*e*]s, -*e*, *m.* målarlärling. -**pinsel**, -*s*, -, *m.* målarpensel. -**scheibe**, -*n*, *f.* palett. -**tüch**, -[*e*]s, 0, *n.* duk, väf till oljemålningar.

Mälerei, -*en*, *f.* 1. 0, målarkonst. 2. målning. **malerisch**, *a.* målerisk, pittoresk.

Malerschaft, -*en*, *f.* målare-, konstnärsförening, -*kår*.

malig, *a.* 1 sms., *t. ex. drei~, viel~, dies~* inträffande tre gånger, många gånger, denna gång.

malizíós, *a.* elak.

malm|en, -*te*, *ge-t*, *tr.* (sönder)krossa, sönder-smula.

Malter, -*s*, -, *m.* och *n.* 1. kvarnkappe. 2.

malter, efter ort och tid varierande mått a) för sad, i Prensens 650½ liter, b) för ved, ungef. ½ famn.

malter|n, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* 1. tulla maiden. 2. famna ved.

Maltéser, -*s*, -, *m.* 1. invånare på Malta. 2. maltesser-, johanniteriddare. -**kreuz**, -*es*, -*e*, *n.* maltesser-, johanniterkors.

maltraitier|en, -*te*, -*t*, *tr.* misshandla, maltratera.

Malve, -*n*, *f.* bot. kattost (Malva).

Malz, -*es*, -*e*, *n.* malt. -**bereitung**, -*en*, *f.* mältning. -**bier**, -[*e*]s, -*e*, *n.* öl bryggt på malt. -**bonbon**, -*s*, -*s*, *m.* malkaramell. -**darre**, -*n*, *f.* mälthus. -**extrakt**, -[*e*]s, -*e*, *m.* maltextrakt. -**mühle**, -*n*, *f.* malkvarn.

malz|en, **mälz|en**, -[*e*]s, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* mälta.

Malzer, **Mälzer**, -*s*, -, *m.* mältare.

Malzeréi, **Mälzeréi**, -*en*, *f.* mältning.

Mamá, *gen.* utan art. -[*en*]s, *plur.* -*s* el. * -*en*, *f.* mamma.

Mammon, -*s*, 0, *m.* mammon. -**s...** *Ex. ~diener*, -*s*, -, *m.* mammonsträl.

Mammüt[h], -[*e*]s, -*e* el. -*s*, *n.* mammut.

Mamséll, -*en* el. -*s*, *f.* mamsell.

man, ersättes i oblika kasus at *einer*, se 1. *ein III*, *obest. pron.* man.

manch, (böjes som ett adj.) *obest. pron.* mängden. ~*Leute:* många, somliga. ~*starker Mann* el. ~*er starke Mann, mit ~ starkem Manne* el. *mit ~em starken Manne*. -**mal**, *adv.* mängden gång. -**er...** *Ex. ~lei*, *obj.* a. mångahanda.

Mandánt, -*en*, -*en*, *m.* en som ger ngn ett uppdrag, kommittent.

Mandarín, -[*e*]s el. -*en*, -*e*[*n*], *m.* mandarin.

Mandát, -[*e*]s, -*e*, *n.* mandat, uppdrag.

Mandatár, -[*e*]s, -*e*, *m.* befullmäktigad, ombud

Mandel, -*n*, *f.* 1. mandel. 2. *avr.* -*s*, -, *n.* mandel (antal af femton). 3. **angel**. 4. rök, skyl.

-**baum**, -[*e*]s, -*e* †, *m.* mandelträd (Amygdalus).

-**blüt**[h]e, -*n*, *f.* mandelblomma. -**förmig**, *a.* mandelformig. -**kern**, -[*e*]s, -*e*, *m.* mandel(kärna). -**kleie**, 0, *f.* mandelkli. -**kråhe**, -*n*, *f.* blåkråka. -**küchen**, -*s*, -, *m.* mandelkaka. -**milch**, 0, *f.* mandelmjök. -**öl**, -[*e*]s, 0, *n.* mandelolja. -**weise**, *adv.* mandelvis, femton och femton.

mandellicht, *a.* mandelartad.

mandel|n, -*te*, *ge-t*, *tr.* 1. mangla. 2. räkna efter mandlar. 3. sätta i rök, i skyl.

Mandolíne, -*n*, *f.* mandolin.

Mandschuréi, 0, *f.* npr. Mandsjuriet.

Manen, *plur.* maner, välnader.

Mang, -[*e*]s, -*e*, *m.* * blandning. -**futter**, -*s*, 0, *n.* blandfoder. -**getreide**, -*s*, 0, -**korn**, -[*e*]s, 0, *n.* blandsäd.

Mang|e[l], -*e*[l]*n*, *f.* mangel. -**rolle**, -*n*, *f.* mangel. -**el...** *Ex. ~brett*, -[*e*]s, -*er*, *n.* mangelbräde. ~**holz**, -*es*, -*er* †, *n.* mangelkaffe.

Mangel, -*s*, -†, *m.* 1. 0, brist, *t. ex. der täglichen Nahrung, an allem ~ haben, leiden:*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

- lida brist på, sakna brod för dagen, allt.
- 2. brist, fel, lyte.**
- mangelbar, mangelhaft, a.** bristfällig, ofullständig, defekt, otillfredsställande, bristfull.
- Mangelhaftighet, -en, f.** bristfällighet m. m. s. föreg.
- mangel n, -te, ge-t, I. itr. h. 1.** felas, fattas, saknas. *Es mangelt mir an etw. (dat.)*: ngt fattas mig, jag har ej nog daraf. **2.** *Au mir soll es nicht* ~ jag skall göra, hvad i min förmåga står. **3.** lida brist. **II. tr. 1.** sakna. **2.** se *mangen*.
- mängel n, -te, ge-t, itr. h.** och *tr.* häckla, kritiserera.
- manglen, -te, ge-t, tr.** mangla.
- Mangold, -[e]s, -e, m.** bot. beta (Beta vulgaris).
- Manichäer, -s, r., m. 1.** maniké. **2.** studentspbjörn; okrare.
- Manier, -en, f.** manér, sätt.
- manieriert, a.** konstlad, förkonstlad.
- Manieriertheit, 0, f.** konstladt sätt, förkonstling.
- manierlich, a.** som har ett godt sätt, städad, artig.
- Manierlichkeit, 0, f.** godt, städadt, artigt sätt.
- Manifést, -[e]s, -e, n.** manifest.
- manifestieren, -te, -t, tr.** kungöra, bekantgöra.
- manipulieren, -te, -t, tr.** manipulera, behandla, handtera, knåda.
- Mann, -[e]s, -er † men 1** bem. **6.** -, i bem. **7.** -en, i bem. **5.** *Leute* (se *Leut II*), *m.* dim. *Männchen* (se *särskild artikel*), -lein, plur. *afv. Männerchen, -lein, 1* man, karl, t. ex. *sich als ~ zeigen, ~ gegen ~ kämpfen*, ordsp. *selbst ist der ~ unget*, brukar hjälper sig själf, *ein ~, ein Wort*: ungef. en karl står vid sitt ord. **2.** äkta man. *Seine Tochter an den ~ bringen*: gifta bort sin dotter. **3.** om kvinnor. *ein ~ sein*: vara karlaktig, karlavulen, *sie ist der ~ im Hause*: det är hon som är herre i huset, som säger hvad skåpet skall stå. **4.** spel. medspelare. **5.** man, människa, person i allm., t. ex. *der gemeine ~ gemene man, mit ~ und Maus untergehen*: förgås med man och allt, *an den unrechten ~ kommen*: vända sig till orätt person, *seine Ware an den ~ bringen*: finna köpare, *auf den alten ~ sparen*: spara för ålderdomen, *ein ~ des Todes sein*: vara dödens barn, *ein ~ der That*: en handlingens man, *wenn Not an [den] ~ geht ei kommt*: när nöd är på färde, i nödens stund, *bis auf den letzten ~ till sista man, für einen ~ stehen*: stå en för alla och alla för en, *der ~ sein etw. zu thun*: vara man för ngt. **6.** ♂ och ♀ *MAN* (en af maskapet, t. ex. *der General kam mit zehn tausend ~; drei ~ hoch; seine Leute befinden sich wohl, zwei ~ ausgenommen*: hans folk befinner sig vid på två man när, *auf dem Schiff waren dreissig ~* trettio man(s) besättning), *alle ~*
- o. Deck!* **7.** vasall, man i nåns följe, t. ex. *er ist des Königs ~*. **8.** figur. docka, gubbe, t. ex. *der Drechsler macht Männer aus Holz. 9.* KOKK *Armer* ~ rostade brödiskivor. -dienst, -[e]s, -e, *m.* vasalltjänst. -gemut[h], *a.* manlig, modig. -gericht, -[e]s, -e, *n.* domstol i lästvister. -gut, -[e]s, -er †, -lehen, -s, -, *n.* **1.** vasalls län. **2.** län som går i arf endast på svärdesidan. -sucht = -tollheit. -süchtig, -toll, *a.* karlgalen, giftaslysten, giftassjuk. -tollheit, *0, f.* lystnad efter karlar, giftassjuka; moderraseri. -weib, -[e]s, -er, *n.* **1.** hermafrodit. **2.** karlavulen kvinna. -es... Ex. ~alter, -s, *0, n.* mannaålder. ~ärt, *0, f.* **1.** manligt sätt, mandom. **2.** karlaktighet. ~kraft, -e †, *f.* mannakraft. ~mut[h], -[e]s, *0, m.* mannamod. ~sinn, -[e]s, *0, m.* manligt sinne. ~stolz, -es, *0, m.* manlig stolthet. ~wort, -[e]s, -e, *n.* manligt ord; hedersord. ~würde, *0, f.* manlig värdighet. — s... Ex. ~bild, -[e]s, -er, *n.* **1.** karl-, herrporträtt. **2.** karl. ~dick, *a.* så tjock som en vanlig människa. ~erbe, -n, -n, *m.* manlig arfvinge (arfvinge till en *Mannchen* **2**). ~hand, -e †, *f.* **1.** karlhand. **2.** karlstil. ~höch, *a.* manshög. ~hut, -[e]s, -e †, *m.* karl-, herrhatt. ~leute, plur. manfolk, män. ~name[n], -ns, -n, *m.* karlnamn, gossnamn. ~person, -en, *f.* mansperson. ~pflicht, -en, *f.* manlig pligt. ~schneider, -s, -, *m.* herrskräddare. ~stamm, -[e]s, -e †, *m.* mans-, svärdslinie, manlig linie. ~stimme, -n, *f.* mansröst, karlröst. ~toll se ofvan -toll. ~volk, -[e]s, *0, n.* manfolk. ~zucht, *0, f.* manstukt. *se Männer...*
- Manna, -s, *0, n.* 0, f. manna. -baum, -[e]s, -e †, *m.* bot. mannaträd. -gras, -es, *0, n.* bot. manna-gräs (Glyceria fluitans). -grütze, *0, f.* manna-gryn.**
- mannbar, a.** manbar, giftvuxen.
- Mannbarkeit, 0, f.** manbarhet.
- Männchen, -s, -, n. 1.** liten man, liten karl; putifusker. **2.** figur. docka, gubbe. **3.** zool. hanne. **4.** om djur, i sht om haren: ~machen ~ sätta sig på bakbenen; i allm. göra krumspång, kapiroler.
- Männer... Ex -chor, -[e]s, -e †, m.** manskör. -ehre, *0, f.* manlig heder, mannens heder. -mordend, *a.* mannamördande. *se Mann(es)...*
- Männerling, -[e]s, -e, m.** F karlstump, putifusker.
- männer n, -te, ge-t, itr. h. 1.** uppnå manbar ålder. **2.** vara karlgalen.
- Männerschaft, -en, f.** en ords manfolk.
- mannhaft, a.** manlig.
- Mannhaftigkeit, 0, f.** manlighet, mandom.
- Mannheit, 0, f. 1.** manligt kön. **2.** manlighet. **3.** manbarhet, manlig fortplantningsförmåga; munslem. **4.** mannaålder.
- mannich... se mannig...**
- mannigfach, mannigfaltig, a.** mångfaldig.
- Mannigfaltigkeit, 0, f.** mångfald.

männiglich, I. *adv.* manligt. II. *vani. obj.* *obest. pron.* hvar och en, alla.

Männin, *-nen*, *f.* bibl. kvinna. *Vaut. f sma., t. ex. Lands~* landsmaninna.

männisch, *a.* karlavulen.

männlich, *a.* manlig; *a)* kraftig, *b)* af manligt kön; *zool.* och *bot. han-;* *gram.* maskulin. *~e Kleidung:* karl-, herrdrägt, -kläder.

Männlichkeit, 0, *f.* 1. manlighet. 2. manligt kön.

Mannschaft, *-en, f.* manskap; *↓* *sv.* besättning.

Mannsen, *-s, -, n.* F man, mansperson.

Manöver, *-s, -, n.* manöver. *-krieg*, *-[e]s, -e, m.* *×* krigsmanöver.

Manövrier... *Ex. ~fäihigkeit*, 0, *f.* manövreringsförmåga.

manövrieren, *-te, -t, itr. h.* och *tr.* manövrera.

Mansård, *-e, n, f.* 1. brutet tak. 2. frontespär. 3. vindskupa. *-[en]...* *Ex. ~dach*, *-[e]s, -er †, n.* brutet tak. *~stube, -n, f. ~zimmer, -s, -, n.* frontespärur; vindskupa.

Mansch, *-es, e, m.* **Mansch**, *-n, f.* slask, blask, röra.

manschlen, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* och *tr.* slaska, blaska, röra ihop.

Manscherei, *-en, f.* slask(ande), blask(ande).

Manschétte, *-n, f.* 1. manchett. 2. F *~n haben:* hafva byxängest. *-n...* *Ex. ~fieher, -s, 0, n.* F byxängest. *~knopf*, *-[e]s, -e †, m.* manchettknapp.

manschig, *a.* rörig, mosig.

Mantel, *-s, -†, m.* *dim. Mäntelchen, Mäntelein*, 1. mantel, kappa. *blm. den ~ auf beiden Schultern tragen, einer (dat.) Sache ein Mäntelchen umhängen:* bemantla en sak, *itr. hängen I.* 2. mat. a) konisk, b) cylindrisk yta. *-kind, -[e]s, -er, n.* före äktenskapet födt men genom det senare ingångna äktenskapet legaliseradt barn. *-krähe, -n, f.* *zool.* vanlig kråka (Corvus cornix). *-rock, -[e]s, -e †, m.* kapplik rock, kapprock. *-sack, -[e]s, -e †, m.* nattsäck. *-tasche, -n, f.* kappficka. *-träger, -s, -, m.* vankelmodig, opålitlig person *SD* som bär kappan på båda axlarna.

Mantille, *-n, f.* mantilj.

Mantsch *m. m. se Mansch m. m.*

Manuál, *-[e]s, -e, n.* 1. handel. kladd. 2. manual på orgel.

Manufaktur, *-en, f.* manufaktur.

Manufakturist, *-en, -em, m.* 1. fabrikö. 2. manufakturvaruhandlare.

Manuskript, *-[e]s, -e, n.* manuskript, a) handskrift, b) boktryck.

Mappe, *-n, f.* *dim. Mäppchen, -lein*, 1. portfölj. 2. ränsel för skolgoasar.

Mär, *-en, f.* *se Märe.*

marächlen, *-te, -t, itr. h.* tråla, slita (ondt).

Maräne, *-n, f.* *zool.* storsik, löfsik (Coregonus Maræna).

Marbel, **Märbel**, *-s, -, m.* marmorkula.

Märchen, *-s, -, n.* saga, berättelse, historia.

~ärtig, *a.* sagolik. *~erzähler, -s, -, m.* sagoberättare. *~welt*, 0, *f.* sagoverld.

märchenhaft, *a.* sagolik, fabelaktig.

Märchenhaftigkeit, 0, *f.* det sagolika i agt, fabelaktighet.

Marder, *-s, -, m.* mård. *-falle, -n, f.* mårdfälla. *-fell, -[e]s, -e, n.* *-pelz, -es, -e m.* mårdskinn.

Märe, *-n, f.* *dim. Märchen* *se* ofvan, underrättelse, budskap, berättelse, sägen, saga.

Maréll, *-n, f.* fogelbär.

Marginálier, *plur.* anteckningar i marginalen.

Marie, *-[n]s, -n, f.* *npr. dim. Mariechen*, Maria. *-n...* *Ex. ~bild, -[e]s, -er, n.* mariabild, madonnabild. *~dienst, -[e]s, 0, m.* mariadyrkan. *~eis = ~glas, ~fäden, m. plur. ~garn, -[e]s, 0, n.* sommartrådar (krigflygande spindelväf). *~glas, -es, 0, n.* marienglas. *~glocke, -n, f.* *bot.* blåklocka. *~hähnchen, -s, -, ~huhn, -[e]s, -er †, n.* *~käfer, -s, -, m.* *~kälbchen, -s, -, n.* gullhöna, jungfru Marie nyckelpiga (Coccinella).

Marine, *-n, f.* marin, sjöväsen, flotta. *-n...* *Ex. ~soldat, -en, -en, m.* marinsoldat.

marinieren, *-te, -t, tr.* marinera, inlägga i salt, surt och kryddor.

Marionette, *-n, f.* marionett. *-n...* *Ex. ~theater, -s, -, n.* marionetteater, dockteater.

1. Mark, *-[e]s, 0, n.* märm. *~erschütternd*, *a.* som går genom märm och ben, uppskakande. *~holz, -es, 0, n.* trä med tjock märm. *~knochen, -s, -, m.* märmgen. *~kloss, -es, -e †, m.* märmbulle. *~kraut, -[e]s, -er †, n.* selleri. *~küchen, -s, -, m.* märmpudding. *~los, a.* märmlös, utan märm. *~stück, -[e]s, -e, n.* köttstycke med märmgen i. *~torte, -n, f. = ~kuchen.* *~voll, a.* märmfull. *~zieher, -s, -, m.* instrument att draga märmgen ur benen med.

2. Mark, *-en, f.* 1. gräns. 2. gränsland. 3. mark. 4. (skogs)allmänning. *~baum, -[e]s, -e †, m.* gränsträd. *~friede, -ns, 0, m.* skydd för skogen. *~genosse, -n, -n, m.* delägare i allmänning. *~graf, -en, -en, m.* markgreve. *~gräfschaft, -en, f.* markgrefskap. *~kreuz, -es, -e, n.* gränskors. *~ordnung, -en, f.* skogsstadga. *~pfahl, -[e]s, -e †, m.* gränspåle. *~richter, -s, -, m.* allmänningsdomare (person som afgör tvister rörande allmänningen). *~scheide, -n, f.* gräns, rågång. *~scheider, -s, -, m.* landtmätare, grufmätare. *~stein, -[e]s, -e, m.* gränsten.

3. Mark, *-, f.* mark, a) vigt, ungef. $\frac{1}{2}$ Ü , 1 st för ädla metaller, t. ex. *eine ~ Silber hat sechzehn Lot*, b) efter ort och tid växlande mynt, t. n. i tyska riket = 88,89 öre. *~gewicht, -[e]s, -e, n.* markvigt. *~stück, -[e]s, -e, n.* markstycke (mynt).

Marke, *-n, f.* 1. märke, (känne)tecken. 2. märke, *ss.* frimärke *m. m.*, polett. 3. spelmark. 4. veter. böna hos hästar. *-n...* *Ex. ~schutz, -es, 0, m.* skydd för fabriksmärken.

marklen, *-te, ge-t, tr.* märka.

Märker, I. *-s, -, m.* *~in, -nen, f.* invånare i Mark. II. *a.* beträffande, i, från Mark.

Marketänder, -s, -, *m.* ~*in*, -*nen*, *f.* marketentare, marketenterska.

Marketenderéi, -*en*, *f.* marketenteri.

markicht, *a.* murglik, märtgard.

markier *en*, -*te*, -*t*, *tr.* och *itr.* *h.* 1. märka. stämpla. 2. markera. Part. perf. *markiert*: markerad, utpräglad.

markig, *a.* 1. murgfull. 2. i sms., t. ex. *drei* ~ tre markers, vägande tre marker.

markisch, *a.* markisk, i från Mark.

Markise, -*n*, *f.* (fönster)markis.

Markt, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. marknad. 2. marknadsgåva. 3. torg, torgplats. *vna. etw. zu ~e bringen* *ei. mit etw. zu ~e kommen*: föra ngt till torgs. 4. torgsdag. **besucher**, -*s*, -, *m.* marknads-, torgbesökande. **buch**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* bok öfver marknads- *ei.* torgaffärer. **bude**, -*n*, *f.* marknads-, torgstånd. **ein-kauf**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* torgköp. **flecken**, -*s*, -, *m.* köping, torgplats. **frau**, -*en*, *f.* torgmadam, torgmanglerska. **freiheit**, -*en*, *f.* marknadsprivilegium. **friede**, -*ns*, 0, *m.* marknadsfrid. **gang**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. gång till marknaden, till torget. 2. afsättning på marknad *ei.* torg; markegång. **gängig**, *a.* som går i marknaden; gällande, markegångs-, t. ex. *~er Preis*. **gast**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* = *besucher*. **geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. på marknaden förvärfvande pengar. 2. marknadspengar. 3. marknadsafgift af ståndägare. **gerechtigkeit** = *freiheit*. **geschäft**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* marknads-, torgaffär. **geschenk**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* marknadsgåva. **halle**, -*n*, *f.* öppen basar. **helfer**, -*s*, -, *m.* packkarl. **korb**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* torgkorg. **leute**, *plur.* marknadsfolk, torgbesökande. **lösung**, -*en*, *f.* = *geld* 1. **meister**, -*s*, -, *m.* marknads-, torguppsyningsman. **ordnung**, -*en*, *f.* marknadsförordning, -stadga. **platz**, -*es*, -*e* †, *m.* marknads-, torgplats. **preis**, -*es*, -*e*, *m.* marknadspris, torgpris. **recht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. = *freiheit*. 2. köpingsprivilegium. 3. marknadsrätt. 4. = *geld* 3. **ruf**, -*s*, -, *m.* person som ropar ut varor. **schiff**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* torgbåt (båt med torgbesökande). **schreier**, -*s*, -, *m.* marktschrejer, charlatan. **schreierei**, -*en*, *f.* charlatanereri. **schreierisch**, *a.* charlatansk. **tag**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* marknads-, torgdag. **vögt**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* = *meister*. **weib**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* torggumma, torgkåring. **zettel**, -*s*, -, *m.* förteckning öfver torgpris *ei.* torgköp.

markt *en*, -*ete*, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* 1. vara på torget *ss.* köpare *ei.* säljare, göra torguppköp, stå, sälja på torget, torgföra. 2. *Um etw.* ~ köpslä om ngt, pruta på ngt.

Markung, -*en*, *f.* mark, allmänning.

marl *en*, -*te*, *ge-t*, *tr.* † märla.

Marmel, -*s*, -, *m.* -**stein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* marmor.

1. **marmeln**, *a.* af marmor, marmor-.

2. **marmel** *in*, -*te*, *ge-t*, *tr.* marmorera.

Marmor, -*s*, -[*e*] *ei.* -*s*, *m.* marmor. **ader**, -*n*,

f. marmorader. **arbeit**, -*en*, *f.* marmorarbete, marmorsak. **ärtig**, *a.* marmorartad, marmorerad. **becken**, -*s*, -, *n.* marmorfat, marmorbassäng. **bild**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* marmorbild, marmorstod. **bruch**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* marmorbrott. **brust**, -*e* †, *f.* **busen**, -*s*, -, *m.* marmorbröst, marmorbarm, a) marmorhvit barm, b) stenhardt bröst. **hart**, *a.* marmorhardt. **herz**, -*ens*, -*en*, *n.* marmorhjärta. **kalt**, *a.* kall som marmor. **säule**, -*n*, *f.* marmorpelare. **schleifer**, -*s*, -, *m.* marmorslipare. **schneider**, -*s*, -, *m.* marmorarbetare. **stein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* marmor(sten). **treppe**, -*n*, *f.* marmortrappa. **weiss**, *a.* marmorhvit.

marmorhaft, *a.* marmorartad.

marmorier *en*, -*te*, -*t*, *tr.* marmorera. **Marmorierung**, *f.*

marmor, *a.* af marmor, marmor-.

maróde, *a.* utmattad.

Marodéur, -[*e*]*s*, -*e* *ei.* -*s*, *m.* marodör.

marodier *en*, -*te*, -*t*, *itr.* *h.* marodera.

Maróne, -*n*, *f.* äkta kastanj.

Maroquin, -*s*, -*s*, *m.* marokäng.

Marótte, -*n*, *f.* egendomlighet, grill, käpphäst.

Marquéur, -*s*, -*e* *ei.* -*s*, *m.* markör.

Marquis, -, -, *m.* markis (titel).

Mars, -*es*, -*e*, *m.* † märs.

1. **Marsch**, *I.* -*es*, -*e* †, *m.* marsch. *Bildl. jmdm den ~ blasen ei. machen*: a) visa ngn på dörren, b) gå illa åt, nedsabla ngn. **II. interj.** marsch! *Sms. vanl.* † **anzug**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* marschdrägt. **befehl**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* marschorder. **bereit**, *a.* marschfärdig. **bereitschaft**, 0, *f.* marschfärdigt tillstånd. **fähig**, *a.* i stånd att marschera. **fertig** = *bereit*. **geschwindigkeit** 0, *f.* marschhastighet. **linie**, -*n*, *f.* marschlinie. **mässig**, *a.* i marschordning, marschfärdig. **route**, -*n*, *f.* marschruta. **tag**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* marschdag.

2. **Marsch**, -*en*, *f.* kärraktig, sumpig, sank mark, moras, träsk utmed hafvet. **bewohner**, -*s*, -, *m.* träskbebyggare. **boden**, -*s*, 0, *m.* = 2. **Marsch**. **fiieber**, -*s*, -, *n.* träskfeber. **land**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* = 2. **Marsch**. **länder** = *bewohner*.

Marschall, -[*e*]*s*, -*e* † *ei.* -*s*, *m.* marskalk. **... Ex. ~amt**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* marskalksämbede. ~**stab**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* marskalksstaf. ~**tafel**, -*n*, *f.* marskalkstaffel. ~**würde**, 0, *f.* marskalksvärdighet.

marschier *en*, -*te*, -*t*, *itr.* *s.* och när ortförändringen *ei.* framhåles *h.* marschera.

marschig, *a.* sumpig, kärraktig, träskig.

Marstall, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* störrer, förstligt stall.

Marter, -*n*, *f.* marter, pina, tortyr. **bank**, -*e* †, *f.* sträckbänk, pinobänk. **gerät** *h*, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* pino-, tortyrredskap. **geschichte**, -*n*, *f.* pinohistoria, martyrhistoria. **holz**, -*es*, -*er* †, *n.* 1. pinoredskap af trä, 1 sht kors. 2. bot. allmän try (Lonicera Xylosteum). 3. pinad, missandlad person. 4. skinntorr

person. **-kammer**, *-n, f.* pinorum, tortyrkammare. **-tod**, *[-e]s, 0, m.* martyrdöd. **-woche**, *-n, f.* passions-, påskvecka.

Marterer, *-s, -, m.* 1. rättstjänare, bödel som verkställer tortyren. 2. martyrer.

Märterer, *-s, -, m.* martyr, blodsvittne.

marter|in, *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ pina, martera, tortera, späka (sig).

Martert[h]üm, **Märterert[h]üm**, *[-e]s, 0, n.* martyrskap.

Martin, *-s, -e, m. npr.* Martin, Märten. **-s...** Ex. ~**gans**, *-e †, f.* märtensgås. ~**tag**, *[-e]s, -e, m.* den hel. Märten's dag (d. 11 Nov.).

Martini, obajj. *m.* märtensmässan, 11:e novemb.

Martyr, *[-e]s, -e, m.* Martyrer, Märtyrer, *-s, -, m.* martyr, blodsvittne. **-geschichte**, *-n, f.* martyrhistoria. **-krone**, *-n, f.* martyrkrona.

Märtyr[er]t[h]üm, *[-e]s, 0, m.* Märtyr|üm, *-um[s], -en, n.* martyrskap.

März, *[-es] ei. -en, -e, m.* mars. **-bier**, *[-e]s, -e, n.* marsöl. **-ente**, *-n, f.* vildand. **-errungenschaft**, *-en, f.* hvåd man vunnit, tillkämpat sig under de oroliga marsdagarne 1848. **-en...** Ex. ~**bier** se *-bier*.

märz|en se *merzen*.

Marzipán, *[-e]s, -e, m.* marsipan.

marzipánan, *a.* af marsipan, marsipans-.

märzlich, *a.* marslik, mars-.

Masche, *-n, f.* dim. *Mäschchen*, *-lein*, maska. **-n...** Ex. ~**weise**, *adv.* maska efter maska. ~**zahl**, *-en, f.* antal maskor.

masch|en, *[-es]t, -te, ge-t, tr.* maska.

maschig, *a.* bestående af maskor.

Maschine, *-n, f.* maskin. **-n...** Ex. ~**arbeit**, *-en, f.* maskinarbete. ~**bauer**, *-s, -, m.* ingenjör, mekaniker. ~**garn**, *[-e]s, -e, n.* maskintråd. ~**mässig**, *a.* maskinmässig. ~**meister**. **-s, -, m.** 1. maskinmästare, maskinist. 2. järnv. maskiningenjör. ~**raum**, *[-e]s, -e †, m.* maskinrum.

Maschinerie, *-en, f.* maskineri.

Maschinist, *-en, m.* maskinist.

Maser, **I.** *-s, -, m.* fläck. **II.** *-n, f.* vanl. plur. 1. mässlingen. 2. masur. **-birke**, *-n, f.* masurbjörk. **-holz**, *-es, 0, n.* masurträ. **-kopf**, *[-e]s, -e †, m.* piphufvad af masurbjörk. **-krank**, *a.* sjuk i mässlingen. **-krankheit**, *0, f.* mässlingen.

masericht, **maserig**, *a.* masurerad, masur-.

1. **masern**, *a.* af masur, masur-.

2. **maser|in**, *-te, ge-t, I. tr.* masurera; vanl. blott i part. perf. *gemasert*: masurerad. **II.** *Sich* ~. *Die Birke masert sich*: björken blir en masurbjörk. **III.** *itr. h.* få mässlingen.

Maske, *-n, f.* dim. *Mäskchen*, *-lein*, mask, larf; förklädnad. **-n...** Ex. ~**anzug**, *[-e]s, -e †, m.* maskerad. ~**ball**, *[-e]s, -e †, m.* maskeradball. ~**freiheit**, *-en, f.* maskeradfrihet. ~**kleid**, *[-e]s, -er, n.* ~**tracht**, *-en, f.* = ~**anzug**. ~**zug**, *[-e]s, -e †, m.* karneval.

maskenhaff, *a.* som en mask, liknande en mask, en maskerad.

Maskerade, *-n, f.* maskerad.

maskier|en, *-te, -t, tr.* och *sich* ~ maskera sig.

Mäss, *-es, -e* och i bem. 2 efter räkneord, *n. jtr* 2, dim. *Mässchen*, *-lein*, 1. mått i allmh. *Alles muss seine ~e haben*: alting måste ha en gräns, *nicht ~ noch Ziel kennen*: ej känna några gränser. ~**geben**: vara bestämmande, tongifvande, *in hohem ~e*: i hög grad, *in vollem*, *reichem ~e*: i rikt mått. 2. ar. *-e, f.* bestämd, efter ort och tid varierande mått, t. ex. *ein[e] ~ Bier*. **-einheit**, *-en, f.* måttenhet. **-gabe**, *0, f.* det bestämmande, mått, förhållande, t. ex. *nach ~ seiner Arbeit*: i förhållande till hans arbete. **-gebend**, **-geblich**, *a.* bestämmande, t. ex. *das kann nicht ~ für uns sein*, *tongifvande*, t. ex. *in ~en Kreisen*. **-gebung** = **-gabe**. **-gefäss**, *-es, -e, n.* mälkärl. **-glas**, *-es, -er †, n.* måttglas som rymmer ett mått. **-holder**, *-s, -, m.* bot. nafverlönn (Acer campestre). **-kanne**, *-n, f.* **-krug**, *[-e]s, -e †, m.* kanna, stop rymmande ett mått. **-lieb**, *[-e]s, -e, vanl.* **-liebchen**, *-s, -, n.* bot. väteljus (Bellis perennis). **-los**, *a.* omåttlig. **-lösigkeit**, *0, f.* omåttlighet. **-nahme**, *-n, -nehmung*, *-en, -regel*, *-n, f.* mått, steg, åtgärd. *Seine Massregeln treffen*: taga sina mått och steg. **-regeln**, * *tr.* 1. föreskrifva, förordna, reglementera. 2. inskrida mot, plåga, afsätta misshagliga personer. **-rög[e]lung**, *-en, f.* 1. reglementerande. 2. förföljelse, afsättning af misshagliga personer. **-stab**, *[-e]s, -e †, m.* mått, tumstock, måttstock, skala. **-stock**, *[-e]s, -e †, m.* mått, tumstock. **-strumpf**, *[-e]s, -e †, m.* mönsterstrumpa. **-voll**, *a.* afmått, modererad. **-weise**, *adv.* måttvis.

massakrier|en, *-te, -t, tr.* massakrera. **Massakrierung**, *f.*

1. **Masse**, *-n, f.* 1. mätta, måttlighet. *Mit ~n*: med mätta, måttligt, *über die ei. alle ~n*: öfver alla gränser, omåttligt. 2. sätt. i gen. plur. vanl. sammanskrifvet med föreg. adj., t. ex. *die ~ser ~n, folgender ~n*: på detta, på följande sätt, *anerkannter ~n*: såsom erkänd är, *erwähnter ~n*: såsom nämnd är, *unverdienter ~n*: oförtjänt o. s. v.

2. **Masse**, *-n, f.* massa, a) ämne, materia, b) mängd, c) konkursmassa. **-n...** Ex. ~**aufgebot**, *[-e]s, -e, n.* uppåd i massa, allmänt uppåd. ~**verwalter**, *-s, -, m.* god man, sysseoman vid konkurs. ~**weise**, *adv.* massvis, i massa.

3. **Masse**, *-n, f.* klubba, hammare.

Massel, *-n, f.* ☉ tacka, gös.

massenhaff, *a.* 1. förekommande i massor, massvis, talrik, riklig. 2. = röj.

massig, *a.* tjock, diger, väldig, kompakt, massformig.

mässig, *a.* 1. måttlig. 2. i sms. innehållande så eller så många mått, jfr *Mass* 2. 3. i sms. med subst. *-mässig*, *-lik*, *-aktig*, *-artad* m. m.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ⚡ sjöterm. ✕ miilitärisk term.

mässigen, *-te, ge-t, I. tr. moderera, dämpa, mildra, minska, sakta, inskränka, begränsa. Die gemässigte Zone: den tempererade zonen. II. Sich ~ aftaga, lägga sig, t. ex. sein Zorn hat sich gemässigt; vara mättlig; lugna sig; modereras, inskränka sig* *m. m. sc I.*

Mässighet, 0, *f. mättlighet, måtta, återhållsamhet. -s...* Ex. *~verein. -[e]s, -e, m. mättilighetsförening. ~verein[er] = föj.*

Mässigheter, *-s, -, m. F skämta, medlem af en mättilighetsförening.*

Mässigung, *-en, f. iakttagande af måtta, mätta, mättlighet; modererande* *m. m. sc mässigen.*

massiv, *a. massiv, tät.*

Massivität, 0, *f. massivitet, täthet.*

1. Mast, *-[e]s, -en, m. ⚔ mast. -baum, -[e]s, -e †, m. mastträd, mast. -korb, -[e]s, -e †, m. ⚔ mastkorg. -los, a. mastlös, utan mast. ~ werden: mista masterna. -topp, -s, -s, m. masttopp. -wächter, -s, -, m. ⚔ mästergäst. -werk, -[e]s, 0, n. ⚔ samtliga master och rundhult på ett skepp. -en...* Ex. *~kran, -[e]s, -e †, m. mastkran. ~macher, -s, -, m. mastmakare. ~reich, a. matrik, rik på master.*

2. Mast, *-en, f. 1. gödning. 2. godande bete. -buche, -n, f. rödbok. -darm, -[e]s, -e †, m. ändtarm. -futter, -s, 0, u. gödningsfoder. -holz, -es, -er †, n. träd hvars frukter tjäna till gödningsämne för svin. -kalb, -[e]s, -er †, n. gödkalf. -ochs, -en, -en, m. gödoxe. -schwein, -[e]s, -e, u. gödgris. -stall, -[e]s, -e †, m. gödstall, gödstia. -vieh, -[e]s, 0, n. gödboskap.*

mast'en, *-ete, ge-et, tr. 1. förse med mast(er): vanl. part. part., t. ex. hochgemastet: högmastad. 2. se mästen.*

mäst'en, *-ete, ge-et, I. tr. och sich ~ göda (sig). II. itr. h. blifva fet. Mästung, f.*

Master, *-s, -, m. ⚔ i sms. -mastare, t. ex. Drei ~. Mäster, -s, -, m. person som göder.*

1. mastig, *a. gödd, fet, tjock.*

2. mastig, *a. ⚔ i sms. -mastad, t. ex. hoch ~.*

Mastix, *-[es], -e, m. och * n. mastix.*

Mastung = 2. Mast.

Masurek, *-s, -s, m. Masúrka, -s, f. masnrka.*

Matador, *-[e]s el. -en, -e[n], m. matador.*

Mater, *-n, f. ⊕ matris.*

Material, *-[e]s, -ien, n. 1. material; materiell. 2. plur. kolonialvaror, specier. -aufseher, -s, -, m. materialförvaltare. -wa[re]nhändler, -s, -, m. specierhandlare.*

Materialist, *-en, -en, m. 1. specieri-, kryddkranhandlare. 2. materialist.*

Matérie, *-n, f. materia, ämne.*

materiell, *a. materiell.*

Mathematik *mat. -t -t -), 0, f. matematik.*

Mathematiker, *-s, -, m. matematiker.*

mathematisch, *a. matematisk.*

Matratze, *-n, f. madrass.*

Matrikel, *-n, f. matrikel.*

Matrize, *-n, f. ⊕ matris.*

Matróne, *-n, f. matrona.*

Matróse, *-n, -n, m. matros. -n...* Ex. *~ ärt. 0, f. matrosers sätt. ~kappe, ~mütze, -n, f. matrosmössa. ~taufe, -n, f. ⚔ matrosdop, hönsning.*

matrósenhaft, *a. matroslik, matros-.*

Matsch, **I.** *-es, -e [†], m. 1. mos, gröt, röra, smörja. 2. grötigt, obegrifligt tal. 3. kortspel. slam. II. a. mosig, mjuk, grötig, rörig, smörjig.*

matsch'en, *-[es]t, -te, ge-t, tr. 1. göra mos af, krossa, hopröra. 2. kortspel. göra slam.*

matschig = matsch II.

matt, *a. matt, utträttad, svag, kraftlös, slapp. -äugig, a. som har matta ögon. -blau, a. matt blå. -gelb, a. matt gul. -gold, -[e]s, 0, n. matt guld. -herzig, a. matt, svag, slö, kraftlös, feg. -herzigkeit, 0, f. matthet m. m. se förec. -vergoldung, -en, f. matt förgyllning.*

Matte, *-n, f. 1. gräsmatta, äng. 2. matta. 3. ostkram, ostmysja. -n...* Ex. *~flechter, -s, -, m. mattflätare. ~lager, -s, -, n. läger, lager af mattor.*

Matthäus, *-i, -i, m. npr. Matteus. Es war mit ihm Matthäi am letzten: det var slut med honom, han låg på sitt yttersta.*

Mattheit, 0, *f. matthet.*

Mattigkeit, 0, *f. mattighet.*

Maturität, 0, *f. mogenhet. -s...* Ex. *~prüfung, -en, f. mogenhets-, afgang-, studentexamen. ~zeugnis[s], -ses, -se, n. mogenhetsbetyg, se förec.*

Matz, *-es el. -en, -e [†] el. -en, m. dim. Mätzchen, -lein, 1. npr. Mats. 2. smeknamn för tama foglar, ungef. pipi. 3. enfaldig stackare. 4. parvel. 5. = Matte 3.*

Matze, *-n, f. Matzen[küchen], -s, -, m. sötebröd, osyradt bröd.*

mau'en, *-te, ge-t, itr. h. jama.*

Mauer, *-n, f. 1. mur. 2. vägg. -arbeit, -en, f. murarbete, murning. -biene, -n, f. murbi. -brecher, -s, -, m. murbräcka. -bruch, -[e]s, -e †, m. spricka, bresch i mur. -dicke, -n, f. murens murarnes tjocklek. -epheu, -s, -s, -eppich, -[e]s, -e, m. murgröna. -falke, -n, -n, m. tornfalk. -fest, a. (fast) som en mur. -kelle, -n, f. murslef. -kitt, -[e]s, 0, n. murbruk. -klette, -n, f. = läufer. -kresse, -n, f. bot. gatkrasse (Lepidium ruderales). -krone, -n, f. murkrona. -läufer, -s, -, m. zool. murkrypare. (Certhia muraria). -öffnung, -en, f. öppning i muren. -pfeffer, -s, 0, m. bot. bitterfetknopp (Sedum acre). -ritze, -n, f. spricka i muren. -sand, -[e]s, 0, m. mursand. -schwalbe, -n, f. zool. ringsvala (Cypselus apus). -specht, -[e]s, -e, m. = läufer. -stein, -[e]s, -e, m. mursten. -werk, -[e]s, 0, n. murverk. -ziegel, -s, -, m. tegelsten. -zinne, -n, f. murtinne.*

Maueréi, **Mauerer** *sc Maurer(ei).*

mauer'n, *-te, ge-t, itr. h. och tr. mura.*

Mauerung, -en, *f.* 1.0, murning. 2. mur, murverk.

Maul, -[e]s, -er *†*, *n.* dtm. *Mäulchen*, mun på djur samt P och F på människor, mule, käft, tryne.

Ein loses ~ haben: vara skvalleraktig. *Das ~ wässert ihm danach*: det vattnas i munnen på honom därefter. *Das ~ hängen lassen*: hänga läpp. *Ein schiefes ~ machen*:

draga munnen på sned, göra miner, göra gubbar. *Nicht aufs ~ gefallen sein*: ej vara svarslös. *Das grosse ~ haben*: föra stora ord på läpparne. *Böse Mäuler*: onda tungor.

-affe, -n, -n, *m.* F öppen, gapande mun. *~n feil haben e.* **-aff|len**, -te, *ge-t*, *itr. h.* F stå och gapa. **-afferé**, -en, *f.* F gapande. **-beer**,

-[e]s, -e, **-beerbaum**, -[e]s, -e *†*, *m.* mulbärs-träd. **-beere**, -n, *f.* mulbär. **-christ**, -en, -en, *m.* munkristen. **-drescher**, -s, -, *m.* *~in*, -nen, *f.* F pladdrare, pladdertaska. **-ecke**, -n, *f.* mungipa. **-esel**, -s, -, *m.* 1. mulåsa. 2. stu-

denspr. ännu ej vid universitetet inskrifven student. **-faul**, *a.* F ordkarg. **-freund**, -[e]s,

-e, *m.* F vän med munnen, falsk vän. **-freundschaft**, -en, *f.* F lätsad, falsk vänskap. **-hän-**

ger, -s, -, *m.* *~in*, -nen, *f.* F en som hänger läpp, surmulen person. **-hängeré**, 0, *f.* trum-

penhet. **-held**, -en, -en, *m.* F skräflare. **-heldent[h]üm**, -[e]s, 0, *n.* F skräfvel. **-klemme** =

-sperre. **-knebel**, -s, -, *m.* munkäffe. **-korb**,

-[e]s, -e *†*, *m.* munkorg. **-rädner**, -s, -, *m.* F lismare, smickrare. **-schelle**, -n, *f.* 1. munfisk,

slag på munnen, örfil. 2. ett slags bakverk. **-schell|en**, -te, *ge-t*, **-schellier|en**, -te, -t, *tr.* F örfla upp. **-sperre**, 0, *f.* munläsa. **-tasche** =

-schelle. **-t[h]ier**, -[e]s, -e, *n.* mulåsa. **-tot**, *a.* F bragt till tystnad, tyst. **-trommel**, -n, *f.* mungiga. **-voll**, obest. *n.* mun full. **-werk**, -[e]s,

-e, *n.* F *ein gutes ~ haben*: hafva godt munläder. **-wurf**, -[e]s, -e *†*, *m.* mullvad. **-wurfs-**

haufen, **-wurfshügel**, -s, -, *m.* mullvadshög.

maul|en, -te, *ge-t*, *itr. h.* 1. hänga läpp, vara surmulen. 2. P gräla, tvista. 3. F *Jmdm ~*

falla ngn i smaken.

Maure, -n, -n, *m.* mor.

Maurer, -s, -, *m.* 1. murare. 2. se *Freimaurer*.

-bursche, -n, -n, *m.* murarlärling. **-zunft**, 0, *f.* murarskrå.

Maureré, 0, *f.* muraryrke.

maurisch, *a.* morisk.

Maus, -e *†*, *f.* 1. mus. Iten råtta. Bndt. *Mäuse im Kopfe haben*: hafva griller i hufvudet, *das ist den Mäusen gepfiffen*: ungef. det är som att slå vatten på en gås, är förgäfvets, *das ist ~ wie Mutter*: det är ingen skilnad, är sak samma. 2. muskel. **-aar**, -[e]s, -e,

-ädler, -s, -, *m.* ormvråk. **-ärt**, -en, *f.* rått-*art*. **-e...** Ex. *~falle*, -n, *f.* råttfälla. *~katze*,

-n, *f.* katt som tar råttor bra; barnspr. kisse, kissekatt. *~tot*, *a.* alldeles död, stendöd.

Jtr *Mäuse...* och *Mäuschen...*

Mausche, -s, -s, **Mauschel**, -s, -, *m.* skämts., föraktl. jude, ockrare.

Mauscheléi, **mauschel|n** se *Jüdelei*, *jüdeln*.

Mäuschen, -s, -, *n.* = *Maus* 1, hvaraf det är dtm. *-still*, *a.* alldeles stilla, tyst.

Mause = 2. *Maus*. Jtr avt. under *Maus*.

Mäuse... Ex. **-ärtig**, *a.* råttlik. **-dorn**, -[e]s, -en, *m.* bot. mustörne (Ruscus). **-fahl**, *a.* råttgrå.

-falke, -n, -n, *m.* ormvråk. **-fänger**, -s, -, *m.* råttfångare. **-fräss**, -es, 0, *m.* råttmat. **-gift**,

-[e]s, -e, *n.* råttgift. **-grau**, *a.* råttgrå. **-kopf**,

-[e]s, -e *†*, *m.* 1. rått-hufvud. 2. slughufvud. **-loch**, -[e]s, -er *†*, *n.* råtthål. **-nest**, -[e]s, -er,

n. råttbo. **-ohr**, -[e]s, -en, *n.* 1. råttöra. 2. bot. förgiftvagn (Myosotis). **-schwanz**, -es, -et,

m. 1. råttsvans. 2. bot. mustippa (Myosurus).

maus|en, -[es]t, -te, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. fånga, taga råttor. 2. *ar. s.* smyga. 3. se *mausern*.

II. *tr.* 1. F snatta, taga, knipa, snyta. 2. jäg. smyga sig på vilckrådet.

1. **Maus**, -s, -, *m.* *~in*, -nen, *f.* snattare, snatterska.

2. **Maus**, 0, *f.* 1. ruggning. 2. ömsning af skal el. skinn.

Mauseréi, -en, *f.* snattare, snatteri.

mauser|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *sich ~* 1. rugga. 2. ömsa skal, skinn.

mausig, *a.* 1. *Sich ~ machen*: göra sig vigtig, morska sig, vara morsk, näsvis. 2. som har råttluk el. råttsmak.

Mauss... se *Maus...*

Maut, -en, *f.* 1. tull. 2. tullhus. **-amt**, -[e]s, -er *†*, *n.* tullhus, tullkammare. **-beamte(r)**,

(adj. böj.) *m.* tulltjänsteman. **-frei**, *a.* tullfri.

mautbär, *a.* icke tullfri.

Mautner, -s, -, *m.* tulltjänsteman.

Maxime, -n, *f.* maxin, grundsat.

Maximum, -um[s], -a, *n.* maximum.

M. D., förkortn. = *Medicine Doctor*.

Mechánik, -en, *f.* mekanik.

Mechániker, -s, -, **Mechánik|us**, -us, -er, *m.* mekaniker.

mechánisch, *a.* mekanisk; tanklös.

Mechanism|us, -us, -en, *m.* mekanism.

mecker|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* bråka (om getter).

Medaille, -n, *f.* medalj.

Medaillón, -s, -s, *n.* medaljong.

Medián, -[e]s, -e, *n.* medianpapper, papper af medelstorlek. **-grösse**, 0, *f.* medelstorlek. **-papier** = *Median*.

Mediánte, -n, *f.* mus. mediant, ters.

mediatisier|en, -te, -t, *tr.* mediatsera, upphäva ngns riksomedelbarhet. **Mediatisierung**, *f.*

Medikament, -[e]s, -e, *n.* medikament.

meditier|en, -te, -t, *itr. h.* och *tr.* fundera, grubbla, öfvertänka.

Medi|um, -um[s], -en, *n.* medium; medel, förmedling.

Medizin, -en, *f.* medicin, a) 0, läkarevetenskap, b) medikament. **-glas**, -es, -er *†*, *n.* medicinglas.

Medizinal... Ex. **-gewicht**, -[e]s, -e, *n.* medicin-

nalvigt. **-kraut**, [-e]s, -er †, *n.* medicinalväxt. **-råd[h]**, [-e]s, -e †, *m.* medicinalråd.

Mediziner, -s, -, *m.* medicinare.

mediziner en, -te, -t, *itr.* *h.* medicinera.

medizinsch, *a.* medicinsk.

Medúsa, -as, -as, *f.* **1.** *npr.* Medusa. **2.** *afv.* -e, -n, *f.* zool. medusa (manet). **-en...** *Ex.* ~artig, *a.* medusaartad, medusalik. ~haupt, [-e]s, -er †, *n.* medusahuvud.

medúsenhaft = medusenartig.

Meer, [-e]s, -e, *n.* haf. **-aal**, [-e]s, -e †, *m.* hafsnål. **-aar**, [-e]s, -e, **-ädler**, -s, -, *m.* hafsnörn. **-affe**, -n, -n, *m.* markatta. **-anwohner**, -s, -, *m.* kustbo. **-barbe**, -n, *f.* zool. slängare (Mullus). **-beherrscher**, -s, -, *m.* hafvens beherskare. **-blau**, *a.* hafsnål. **-busen**, -s, -, *m.* hafsbugt, vik, fjord. **-drache**, -n, -n, *m.* **1.** zool. fjärsing (Trachinus draco). **2.** = *pferd*. **-eis**, -es, 0, *n.* hafsis. **-enge**, -n, *f.* sund. **-fahrt**, -en, *f.* **1.** 0, sjöfart, **2.** färd på hafvet. **-farbe**, 0, *f.* sjögrönt. **-frau**, -en, *f.* hafsfru. **-fräulein**, -s, -, *n.* sjöfröken. **-gegend**, -en, *f.* hafstrakt, farvatten. **-gewächs**, -es, -e, *n.* hafsväxt. **-gott**, [-e]s, -er †, *m.* hafsgud. **-gras**, -es, -er †, *n.* bot. alg. **-grün**, *a.* sjögrön. **-jungfrau**, -en, *f.* hafsjungfru. **-kalb**, [-e]s, -er †, *n.* säl. **-katze**, -n, *f.* markatta. **-leuchten**, -s, 0, *n.* mareld. **-nebel**, -s, -, *m.* tjocka. **-nessel**, -n, *f.* zool. hafsnos, sjöanemon (Actinia). **-pferd**, [-e]s, -e, *n.* zool. hafsdrake (Pegasus draconis). **-rettich**, [-e]s, -e, *m.* bot. pepparrot. **-salz**, -es, 0, *n.* hafssalt. **-schaum**, [-e]s, 0, *m.* sjöskum. **-schlange**, -n, *f.* zool. hafsnål (Nerophis). **-schwein**, [-e]s, -e, *n.* zool. **1.** tumlare (Delphinus phocaena). **2.** vanl. äm. **-schweitchen**, -s, -, *m.* marsvin. **-senf**, [-e]s, 0, *m.* bot. marfiol (Cakile maritima). **-strom**, [-e]s, -e †, *m.* hafsström. **-strudel**, -s, -, *m.* hafshvirvel. **-t[h]ier**, [-e]s, -e, *n.* hafsdjur. **-umschlungen**, *a.* poet. kringfluten af hafvet. **-ungeheuer**, -s, -, *n.* hafsvindunder. **-wasser**, -s, 0, *n.* hafsvatten. **-wolf**, [-e]s, -e †, *m.* zool. hafskatt (Anarrhichas lupus). **-es...** *Ex.* ~fläche, 0, *f.* hafsyta. ~flut[h], -en, *f.* **1.** flod i hafvet. **2.** haf, hafsvågor, vågsvall. ~grund, [-e]s, 0, *m.* hafsbotten. ~spiegel, -s, 0, *m.* hafsspegel, hafsyta. ~stille, 0, *f.* hafstillta. ~strömung, -en, *f.* hafsströmning. ~tiefe, -n, *f.* hafvets djup. ~ufer, -s, -, *n.* hafstrand, kust. ~welle, ~woge, -n, *f.* hafsvåg.

Meeting, -s, -s, *n.* möte, sammankomst.

Megäre, -n, *f.* megära, furie.

Mehl, [-e]s, -e, *n.* mjöl. **-apfel**, -s, -†, *m.* mjöligt äpple. **-artig**, *a.* mjölartad, mjölig. **-beerbaum**, [-e]s, -e †, *m.* oxel. **-beere**, -n, *f.* oxelbär. **-brei**, [-e]s, -e, *m.* mjölgröt. **-fass**, -es, -er †, *n.* mjöltunna. **-haltig**, *a.* mjölig. **-händler**, -s, -, *m.* mjölhandlare. **-käfer**, -s, -, *m.* mjölbagge (insekt). **-kasten**, -s, -, *m.* mjöllår. **-kleister**, -s, 0, *m.* mjölklist. **-klöss**, -es, -e

†, *m.* degbulle (ett slags kroppkakor). **-müller**, -s, -, *m.* mjölnare. **-reich**, *a.* mjölstark. **-sack**, [-e]s, -e †, *m.* mjölsäck. **-sieb**, [-e]s, -e, *n.* mjölsikt. **-speise**, -n, *f.* mjölrätt af hafsvudsakt. mjöl, socker och ägg. **-suppe**, -n, *f.* slätvälling. **Gebrannte** ~välling af rostad mjöl. **-t[h]au** se *Meltau*. **-wurm**, [-e]s, -er †, *m.* mjölmask. **-zucker**, -s, 0, *m.* pudersocker.

mehlfhaft, **mehlicht**, **mehlig**, *a.* mjölig.

mehr, **I.** *obj.* *a.* och *adv.* mer, mera, *t. ex.* ~ und ~; *je* ~ *man giebt*, *desto* ~ *verlangt er*. ~ *als zuviel*: alltför mycket, alltför många. *Das thut er nicht ~ als gern*: det gör han mycket gärna, han begär intet bättre. *Und dergleichen* ~ *med mera* dylligt. *Was bringst du ~?* hvad har du mer att förtälja? ~ *Fremde als hundert*: mer än hundra främlingar. **II.** *obj.* *a.*, *vanl.* ~*er*, *mer(a)*, *fler(a)*, *t. ex.* *er begegnete ihr bald mit ~erer Achtung*, *je* ~*ere Ähnlichkeiten wir wahrnehmen*. *Morgen ein ~[er]*: i morgon få vi vidare talas vid. ~*ere*: flera, somliga, några, ~*eres*: åtskilligt, åtskilliga omständigheter. **-ästig**, *a.* som har flera grenar. **-ausgabe**, -n, *f.* **1.** vidare, ny, öfverskjutande utgift. **2.** utsläppande af flera, af en ny serie af aktier *m. m.* **-belastung**, 0, *f.* tillökning i last, i vikt. **-betrag**, [-e]s, 0, *m.* öfverskott. **-bieter**, -s, -, *m.* en som bjuder mer, bjuder öfver. **-deutig**, *a.* mångtydig. **-erwähnt**, *a.* merbemäld. **-fach**, *a.* flerfaldig, mångfaldig. **-gebot**, [-e]s, -e, *n.* högre bud. **-genannt** = *erwähnt*. **-gewicht**, [-e]s, 0, *n.* öfvervikt. **-gliederig**, *a.* med flera leder. **-jährig**, *a.* flerårig. **-malig**, *a.* upprepad. **-mäls**. *adv.* flera gånger. **-silbig**, *a.* flerstavig. **-t[h]eilig**, *a.* delad, utkommande i flera delar. **-wert[h]**, [-e]s, 0, *m.* öfverstigande värde. **-zahl**, -en, *f.* flertal, gram. pluralis. **-en...** *Ex.* ~*theils*, *adv.* offtast, vanligen. — **-er...** *Ex.* ~*lei*, *obj.* *a.* flerahanda, mungahanda.

mehr|en, -te, *ge-t*, *I. tr.* förmera, öka, föröka, förstora. **II.** *Sich* ~ *öka sig* el. *ökas* *m. m. se I.* **Mehrung**, *f.*

Mehrre, -s, -, *m.* förökare, förstorare.

Mehrheit, -en, *f.* flertal, pluralitet, majoritet; gram. pluralis. **-s...** *Ex.* ~*beschluss*, -es, -e †, *m.* majoritetsbeslut.

mehrst se *meist*.

meiden, *mied*, *miede*, *gemieden*, *mied*[e], *tr.* undvika.

Meier, -s, -, *m.* **1.** förvaltare, inspektör. **2.** rättare, fördräng. **3.** ungef. kommunalordförande. **4.** bonde, storbonde. **5.** arrendator. **-amt**, [-e]s, -er †, *n.* inspektorsplats, rättarplats. **-gut**, [-e]s, -er †, *n.* **-hof**, [-e]s, -e †, *m.* **1.** bondgård, **2.** arrendgård. **-zins**, -es, -en, *m.* arrende.

Meiereri, -en, *f.* **1.** mindre gård, utgård. **2.** bondgård. **3.** arrendgård. **4.** mejeri.

Meile, -n, *f.* mil (för vanl. 7500 meter, nu 10000 meter).

-n... Ex. \sim breit, a. milsbred. \sim lang, a. milslång. \sim säule, -n, f. \sim stein, -[e]s, -e, m. milstolpe. \sim weit, a. milslång.

Meiler, -s, -, m. mila. -holz, -es, 0, n. ved till kolning. -köhler, -s, -, m. kolare. -stätte, -stelle, -n, f. milbotten.

mein, I. se *ich I* och *dein I*. II. \sim , der \sim [ig]e, böja. se *dein II*, pron. poss. min, mitt. Interj. *ei du \sim !* herre min je! -er... Ex. \sim seits, adv. för min del, å min sida. — es... Ex. \sim gleichen, plur. mina likar, sådana som jag. — et... Ex. \sim halben, \sim wegen, um \sim willen, adv. 1. för min skull. 2. gärna för mig, låt gå, jfr 2. halv 1.

Mein... Ex. -eid, -[e]s, -e, m. mened. -eidig, a. menedig. Ein \sim er: en menedare.

mein|in, -te, ge-t, tr. och itr. h. 1. mena, tro, tycka. *Das will ich \sim* det skulle jag tro, *man sollte \sim* man skulle kunna tro. *Ich meinte dich im Rechte:* jag trodde att du hade rätten på din sida. 2. \sim el. vanl. gemeint sein: hafva för afsigt, t. ex. *ich meine nicht* el. *ich bin nicht gemeint*, es zu leugnen: det är ej min afsigt, min mening att förneka det. 3. syfta till, afse, t. ex. *wohin ist das gemeint?* hvart syftar det? 4. älska, t. ex. *Freiheit, die ich meine*.

Meiner, -s, -, m. en som menar.

meinig se *mein II*.

Meinung, -en, f. mening, tro, tanke, omdöme; afsigt. *Vorgefasste \sim* fördom. -s... Ex. \sim äusserung, -en, f. meningsyttring, opinion. \sim austausch, -es, 0, m. meningsutbyte. \sim genosse, -n, -n, m. meningsfrände. \sim verschiedenheit, -en, f. meningskiljaktighet.

Meiran, -[e]s, -e, m. bot. mjåram.

Meisch m. m. se *Maisch* m. m.

Meise, -n, f. zool. mes (Parus).

1. **Meissel**, -s, -, m. mjåsel.

2. **Meissel**, -s, -, m. -n, f. linneskaf. -wunde, -n, f. sår till hvars läkande linneskaf erfordras.

meissel|in, -te, ge-t, tr. och itr. h. mjåsla.

meist, a. mest. *Das \sim e:* det mesta, största delen. *Die \sim en:* de flesta. *Der \sim e Teil:* största delen. *Am \sim en:* a) mest, b) $\frac{1}{2}$ mestadels. \sim alles: nästan allt. -bietend, a. mest, högstbjudande. -gebot, -[e]s, -e, n. högsta anbudet. -hin = meistens. -en... Ex. \sim t[h]eils = två.

meistens, adv. mestadels, merendels, vanligen, oftast, mest.

Meister, -s, -, m. mästare, \sim in, -nen, f. a) mästarinna, b) mästares frn. *Seinen \sim finden:* finna sin öfverman. -arbeit, -en, f. mästareprof, mästestycke, mästerverk. -essen, -s, -, n. kalas som en nyblifven mästare bjuder skråets äldre mästare på. -gesang, -[e]s, -e †, m. mästareångares sång, poesl. -gesell, -en, -en, m. åldtgesäll, verkgesäll. -hand, -e †, f. mästarehand. -lade, -n, f. handtverkslåda. -recht, -[e]s, 0, n. rättig-

het att etablera sig som mästare. -sang, -[e]s, 0, m. mästareångarnes sång. -sänger, -singer, -s, -, m. mästareångare. -streich, -[e]s, -e, m. mästarestycke, mästerligt puts. -stück, -[e]s, -e, n. mästareprof, mästarestycke. -werk, -[e]s, -e, n. mästareverk.

Meisteréi, -en, f. mästrande.

Meisterer, -s, -, m. mästrare.

meisterhaft, meisterlich, a. mästerlig.

meister|in, -te, ge-t, tr. och itr. h. 1. göra sig till herre öfver, beherska. 2. öfverträffa. 3. mästra, tillrättavisa.

Meisterschaft, -en, f. 1. 0, mästerskap. 2. ett skrås mästare.

Melancholie, -en, f. svårmod, melankoli.

Melancholiker, -s, -, m. svårmodig person.

melancholisch, a. svårmodig, melankolisk.

Melde, -n, f. bot. molla (Atriplex).

Melde... Ex. -brief, -[e]s, -e, m. skriftlig anmälan. -schiff, -[e]s, -e, n. $\frac{1}{2}$ avisofartyg.

meld|en, -ete, ge-et, I. tr. 1. anmäla, meddela. *Etw. meldet jmdn:* ngt förkunnar ngn's ankomst. 2. förtälja, berätta, t. ex. *alte Sagen \sim , dass ...* 3. (om)nämna, säga. *Mit Ehren* el. *mit Respekt zu \sim* med respekt till sägandes, *ohne Ruhm zu \sim* utan att skryta. II. *Sich \sim* anmäla sig.

meldens... Ex. -wért[h], a. värd att anmälas, att omnämnas.

Melder, -s, -, m. \sim in, -nen, f. anmälar, förkunnare.

Meldung, -en, f. anmälan, underrättelse, rapport.

melier|en, -te, -t, tr. och *sich \sim* blanda (sig).

meliorier|en, -te, -t, tr. förbättra.

Melis, -, m. melis, socker af medelsort.

melk, a. som ger mjölk, mjölkande. -eimer, -kübel, -s, -, m. mjölkbytta. mjölkstäfva. -kuh, -e †, f. mjölkko. -napf, -[e]s, -e †, m. = kübel. -schemel, -s, -, -stuhl, -[e]s, -e †, m. mjölkpall.

melkbär = melk.

Melke, 0, f. mjölkning.

melk|en, -te, ge-t el. * *milk(s)t, molk, mólke, gemolken, milk*, tr. och itr. h. mjölka.

Meiker, -s, -, m. \sim in, -nen, f. mjölkkarl, mjölkpiga, mjölkerska.

Meikeréi, -en, f. 1. mjölkning. 2. mjäleri.

Melodié, **Melodie**, -en, f. melodi.

melodiós, melodisch, a. melodisk.

Melóné, -n, f. melon. -n... Ex. \sim kern, -[e]s, -e, m. melonkärna.

Möltau, -[e]s, 0, m. mjöldagg.

Memme, -n, f. fegling, pultron, kruka.

memmenhaft, memmisch, a. feg, krukaktig.

Memoiren, plur. memoarer, minnen, hägkomster, anteckningar.

Memorándium, -um[s], -a el. -en, n. promemoria, minnesanteckning.

Memoriál, -[e]s, -e el. -ien, n. memorial, a) inlaga, b) dagbok, kladd.

memorier|en, -te, -t, tr. lära sig utantill.

Menage, -n, f. 1. hushåll, hushållning. 2.

mathämtare. 3. bordställ. -n... *ex.* ~gestell, -[e]s, -e, *n.* bordställ. ~korb, -[e]s, -e †, *m.* mathämtare.

Menagerie, -en, *f.* menageri.

menagerierlen, -te, -t. I. *tr.* hushålla med. II. *Sich* ~ iakttaga mäta, vara försigtig.

Meng... *ex.* ~futter, -s, 0, *n.* blandfoder. -korn, -[e]s, 0, *n.* blandsäd.

Menge, -n, *f.* mängd. *Die* ~ *muss es bringen*: det är mängden, som gör det. *Das ei. dessen et. davon haben wir die* ~ vi hafva godt om sådant. *Solche Fehler sind die* ~ *darin*: en mängd, talrika sådana fel finnas däri.

mengeln. -te, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* 1. i små portioner sammanblanda. 2. mångla.

menglen, -te, *ge-t*, *tr.* blanda, sammanblanda, hopröra. II. *Sich* ~ blandas, blandas sig. **Mengung**, *f.*

Menger, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* en som blandar, rör ihop.

Mengerel, -en, *f.* blandning, hoprörande.

Mengler, -s, -, *m.* 1. en som blandar sig i allt. 2. månglare.

Mengsel, -s, -, *n.* blandning, röra.

Mennig, -[e]s, -e, *m.* **Mennige**, -n, *f.* mönja.

mennig en, -te, *ge-t*, *tr.* måla med mönja.

Mensch, I. -en, -en, *m.* människa. II. -es, -er, *n.* kvinsperson, stycke, sköka. -w^{er}dung, 0, *f.* människoblivande. -en... *ex.* ~affe, -n, -n, *m.* människolik apa. ~ähnlich, *a.* människolik. ~alter, -s, -, *n.* människofålder.

~art, -en, *f.* 1. människoslag, människoras. 2. mänskors sätt, sed. ~beifall, -[e]s, 0, *m.* människors bifall. ~blut, -[e]s, 0, *n.* människoblod. ~feind, -[e]s, -e, *m.* människofjende, människoföraktare, misantrop. ~feindlich, *a.* människoföraktande. ~feindlichkeit, 0, *f.* människoförakt. ~fleisch, -es, 0, *n.* människokött. ~fressend, *a.* människoföraktande. ~fresser, -s, -, *m.* människoföraktande. ~freund, -[e]s, -e, *m.* människovän. ~freundlich, *n.* människovänlig, välvillig. ~freundlichkeit, 0, *f.* människovänlighet, välvilja. ~furcht, 0, *f.* människofruktan. ~gedenken, *n.* blott i förbindelsen: seit ~ i mannaminne. ~geist, -[e]s, -er, *m.* människooande. ~geschlecht, -[e]s, 0, *n.* människosläkte. ~gestalt, -en, *f.* människogestalt. ~gewühl, -[e]s, 0, *n.* människovimmel. ~gunst, 0, *f.* människogunnst. ~hass, -es, 0, *m.* människohat. ~hasser, -s, -, *m.* människohatare. ~kenner, -s, -, *m.* människokännare. ~kind, -[e]s, -er, *n.* människobarn. ~leer, *a.* människotom. ~liebe, 0, *f.* människokärlek. ~lo]o]s, -es, -e, *n.* människans lott, bestämelse. ~menge, -n, *f.* människomassa, mängd. ~möglich, *a.* möjlig för människor. ~mord, -[e]s, -e, *m.* mord, blodbad. ~pocke, -n, *f.* människokoppa. ~recht, -[e]s, 0, *n.* människans naturliga rättigheter. ~satzung,

-en, *f.* människostadga. ~sauger, ~schinder, -s, -, *m.* blodsgutare. ~scheu, I. *a.* folkskygg. II. 0, *f.* folkskygghet. ~schlag, -[e]s, -e †, *m.* människoslag. ~seele, -n, *f.* människosjäl. ~sohn, -[e]s, -e †, *m.* människoson, i sht människans son. ~stimme, -n, *f.* människoröst. ~verständnis, -[e]s, 0, *m.* människoförstånd. ~volk, -[e]s, 0, *n.* människosläkte. ~werk, -[e]s, -e, *n.* människoverk. ~w^{er}t[h], -[e]s, 0, *m.* människovärde. ~würde, -n, *f.* mänsklig värdighet. ~würdig, *a.* värdig en människa.

Menschent[h]um, -[e]s, 0, *n.* mänsklighet, a) människosläkte, b) humanitet.

Menschheit, 0, *f.* 1. mänsklighet, a) människosläkte, b) egenskap af människa. 2. människomassa.

menschheitlich, *a.* mänsklig, mänsklighets-.

menschlich, *a.* mänsklig.

Menschlichkeit, -en, *f.* mänsklighet.

Menschling, -[e]s, -e, *m.* liten, obetydlig människa.

Mensel, **Mensul**, -n, *f.* altarbord.

Mensür, -en, *f.* 1. mus. takt. 2. orgelpipornas groflek. 3. fakt. de fäktandes plats på visst afstånd från hvarandra. 4. duell.

Menü, -s, -, *n.* matsedel.

Menuett, -[e]s, -e, *n.* och *m.* menuett.

Mergel, -s, -, *m.* m^{är}gel. -artig, *a.* m^{är}gelartad. -grube, -n, *f.* m^{är}gelgrop. -schiefer, -s, 0, *m.* m^{är}gelskiffer. -thon, -[e]s, -e, *m.* m^{är}gelera.

mergelig, *a.* m^{är}gelaktig.

mergel n, -te, *ge-t*, *tr.* m^{är}gla, göda med m^{är}gel.

Meridian, -[e]s, -e, *m.* meridian, middagslinje.

Merino, -[s], -s, *m.* 1. merinofår. 2. merinoull. 3. merinotyg.

Merk, -[e]s, -e, *m.* märke. *Ein* ~ *chen*: litet grund, en smula. -eisen, -s, -, *n.* stämpel. -mal, -[e]s, -e *ei.* -er †, *n.* märke. -pfahl, -[e]s, -e †, *m.* påle som tjänar till märke. -wort, -[e]s, -e *ei.* -er †, *n.* ord som man bör lägga märke till, minnas. ~würdig, *a.* märkvärdig. ~würdigkeit, -en, *f.* märkvärdighet. -zeichen, -s, -, *n.* märke, kännemärke.

merkbar, *a.* märkbar.

merken, -te, *ge-t*, I. *tr.* 1. märka, förse med märke. 2. anteckna. 3. *Sich* (dat.) *etw.* ~ lägga ngt på minnet. komma ihog ngt. *Die Regel ist leicht zu* ~ *regeln* är lätt att minnas. *Wohl gemerkt!* märk väl! 4. *Etw.* *ei.* (itr. *h.*) *auf* *etw.* (ack.) ~ gifva akt på, lägga märke till ngt. 5. märka, observera, iakttaga, förstå. *Imdn* ~ *lassen, dass* ... låta ngn förstå, att ... *Lass dir nichts* ~! låt ingen märka ngt!

merkens... *ex.* -wert[h], *a.* märklig, märkvärdig, minnesvärd.

Merker, -s, -, *m.* 1. person som märker, ger akt på, antecknar ngt. 2. förmåga att mär-

ka, väderkorn, t. ex. *den riktigen ~ haben*: hafva godt väderkorn, fin näsa.

merkligh, *a.* märkbar, lätt att märka, i ögonen fallande.

Merle, *-n, f.* trast.

Merz... Ex. *-kuh, -e †, f. -schaf, -[e]s, -e, n. ko*, får som afskiljes från hjorden till slagat e. försäljning.

merz|en, *-[e]s, t, -te, ge-t = ausmerzen*.

meschánt, *a.* dålig, ond, elak.

Mesner, *-s, -, m.* 1. kyrkobetjänt, klockare. 2. präst som förrättar mässan.

Mess... *itr. Messe* och *messen*. **-amt, -[e]s, -er †, n.** mäsas, högmäsas. **-bericht, -[e]s, -e, n.** marknadsberättelse. **-besucher, -s, -, m.** marknadsbesökande. **-brief, -[e]s, -e, m.** 1. vid en marknad betalbar växel. 2. mätebref. **-büch, -[e]s, -er †, n.** 1. mässbok. 2. handl. bok öfver på en marknad gjorda afärer. **-bude, -n, f.** marknadsstånd. **-diener, -s, -, m.** vid mässan biträdande kyrkobetjänt, klockare. **-freiheit, -en, f.** marknadsprivilegium. **-fremde(r), (adj. böjn.) m.** främmande marknadsbesökande, marknadsfrämmande. **-gefäss, -es, -e, n.** vid mässan använt kärl. **-geld, -[e]s, 0, n.** 1. = *Marktgeld*. 2. mätarpengar. **-gerät[h], -[e]s, -e, n.** vid mässan använd sak. **-geschenk, -[e]s, -e, n.** marknads gåfva. **-gewand, -[e]s, -er †, n.** mässkrud. **-gut, -[e]s, -er †, n.** marknadsvara. **-hemd, -[e]s, -en, n.** mässkjorta. **-kette, -n, f.** landtmätarkedja. **-kunde, 0, f.** landtmäteri. **-leute, plur.** marknadsfolk. **-lieferung, -en, f.** marknadsleverans. **-opfer, -s, -, n.** mässoffer. **-platz, -es, -e †, m.** marknadsplats. **-priester, -s, -, m.** präst som förrättar mässan. **-rut[h]e, -n, f.** mätstäng. **-schnur, -e †, f.** mät-snöre. **-stab, -[e]s, -e †, m.** landtmätarstäng. **-stange = rute, -stock = -stab, -tisch, -es, -e, m.** landtmätartaffa. **-tüch, -[e]s, -er †, n.** korporale (vigd duk, på hvilken hostian ställes under mässan). **-wechsel, -s, -, m.** = *brief* 1. **-wein, -[e]s, -e, m.** nattvardsvin. **-zeit, -en, f.** marknad(stid).

knifblad. -scheiden, -n, f. knifslida. **-schmied, -[e]s, -e, m.** knifsmed.

Messerer, -s, -, m. knifsmed.

messianisch, a. messiansk.

Messing, -[e]s, -e, n. och * *m.* mässing. **-blech, -[e]s, -e, n.** mässingsbleck, mässingsplåt.

-draht, -[e]s, -e †, m. mässingstråd. **-geschirr, -[e]s, -e, n.** mässingssak. **-giesserei, -en, f.** mässingsgjuteri. **-hammer, -s, -†, m.** ① 1. hammare att slå mässingsplåt med. 2. mässingsbruk, mässingsugn. **-hütte, -n, f.** mässingsbruk. **-platte, -n, f.** mässingsplåt. **-schläger, -s, -, -schmied, -[e]s, -e, m.** mässingslagare. **-waf[a]re, -n, f.** mässingsvara.

messinge[r]n, a. af mässing, mässings-.

Messner se *Mesner*.

Meste, -n, f. 1. ett fruktmått, ungef. kappe. 2. ask, läda.

Mestize, -n, -n, m. mestis.

Met, -[e]s, -e, m. mjöd.

Metall, -[e]s, -e, n. metall. **-ader, -n, f.** metallåder. **-arbeiter, -s, -, m.** metallarbetare.

-arm, a. metallfattig. **-geld, -[e]s, 0, n.** klingande mynt. **-reich, a.** metallrik.

metallen, a. af metall, metall-.

metallisch, a. metallisk.

metallisier|en, -te, -t, tr. förvandla till, uppblanda med metall, gifva ett metalliskt utseende, metallglans åt.

Metamorphöse, -n, f. metamorfos, förändring.

Metäpher (kort a), -n, f. metafor, bild, bildligt uttryck, talesätt.

metaphörisch, a. metaforisk, bildlig.

metaphoriser|en, -te, -t, itr. h. använda bilder, det bildligt framställningssätt.

Metaphysik (adv. - - -), 0, f. metafysik.

Meteór, -[e]s, -e, n. och * *m.* meteor. **-eisen, -s, 0, n.** meteorjärn. **-stein, -[e]s, -e, m.** meteorsten. **-stern, -[e]s, -e, m.** meteor, stjärnfall.

meteórhaft, meteórisch, a. meteorisk.

Meter, -s, -m. och *n.* meter. **-mäss, -es, -e, n.** metermått.

Meth se *Met*.

Methodé, -n, f. metod, sätt.

methódisch, a. metodisk, planmässig.

Methodist, -en, -en, m. metodist. **-en... Ex. & prediger, -s, -, m.** metodistpräst.

methodistich, a. metodistisk.

Metiér, -s, -s, n. handverk, yrke, sysselsättning.

Métrik, -en, f. metrik.

metrisch, a. metrisk.

Metropóle, -n, f. metropol.

Metropolít, -en, -en, m. metropolit.

Métr|lum, -um[s], -a ei. -en, n. meter, versmått.

Mett... Ex. -gut, -[e]s, 0, n. korfmat till metvurst.

-wurst, -e †, f. metvurst.

Mette, -n, f. ottesång.

1. **Metze, -n, f.** sköka.

2. **Metze, -n, f.** ungef. kappe (3,44 liter). **-n... Ex. ~weise, adv.** kappvis.

messbar, a. mätbar.

Messbarkeit, 0, f. mätbarhet.

Messe, -n, f. 1. mäsas. 2. marknad. Sms. se *Mess...*

messen, miss[es]t, misst, mass, mässe, gemessen, miss ei. * *messe*, I. *tr.* och *sich ~ mäta* (sig). *itr. gemessen*. II. *itr. h.* vara lång, bred o. s. v., t. ex. *er misst sechs Fuss*: han är sex fot lång. **Messung, f.**

1. **Messer, -s, -, m.** mätande person ei. verktyg hvarred man mäter, mätare, mått.

2. **Messer, -s, -, n.** knif. F. *bidl. das grosse ~ gebrauchen* ei. *handhaben*: uppduka historier, taga till så att det förslår, *itr. aufschneiden* II. **-bänkchen, -s, -, n.** knifställ. **-besteck, -[e]s, -e, n.** knifetui. **-griff, -[e]s, -e, m.** **-heft, -[e]s, -e, n.** knifskäft. **-klinge, -n, f.**

Metzeléi, -en, *f.* blodbad, massaker.
metzel'in, -te, *ge-t*, *tr.* slagta, nedsabla, nedhugga.
Metzge, -n, *f.* slagteri.
metzgen, -ete, *ge-et*, *tr.* slagta.
Metzger, -s, -, *m.* slagtare, ~in, -nen, *f.* slagtarhustru. -gang, -[e]s, -e †, *m.* gagnlös, färfång gång. -hund, -[e]s, -e, *m.* slagtarhund.
Metzgeréi, -en, *f.* slagteri.
metzgerhaft, *a.* slagtarlik.
metzger'in, -te, *ge-t*, *tr.* slagta.
Metzner, -s, -, *m.* mjölnardräng.
Meuchel... Ex. -mord, -[e]s, -e, *m.* lönnmord. -mord'len, -ete, *ge-et*, *tr.* lönnmörda. -mörder, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* lönnmördare, lönnmörderska. -mörderisch, *a.* lönnmördande, lönnmördare-.
Meucheléi, -en, *f.* försåt, lömskhet.
meuchelisch, *a.* försåtlig, lömsk.
meuchel'in, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* lönnmörda.
Meuchler = *Meuchelmörder*.
meuchlerisch, *a.* 1. = *meuchelisch*. 2. = *meuchelmörderisch*.
meuchlings, *adv.* försåtligt, lömskt.
meuchlisch se *meuchelisch*.
Meute, -n, *f.* samtlige vid en jakt anvande hundar, hundskara; i allm. skara, trupp, band, vanl. föraktl.
Meuter, -s, -, *m.* en som gör myteri, upprorsman.
Meuteréi, -en, *f.* myteri.
Meuterer se *Meuter*.
meuterisch, *a.* upprorsisk, myteri-.
meuter'in, -te, *ge-t*, *itr. h.* göra myteri.
Mewe se *Möwe*.
mhd., förkortn. = *mittelhochdeutsch*: medelhögtysk (mht.).
Miasm'a, -a[s], -en, *n.* miasma, smittämne, smittosam, osund dunst.
miäu, *interj.* jam!
miäu'en, -te, -t, *itr. h.* jama.
Michaéli[s], *objekt. subst.* den hel. Mikael's dag (29:e sept.), mikaelsmässa, mickelsmässa. -s... Ex. ~fest, -[e]s, -e, *n.* ~messe, -n, *f.* ~tag, -[e]s, -e, *m.* = *Michaelis*.
Michel, -s, -, *m.* 1. *npr.* Mikael. 2. enfaldig person, tölp. *Der deutsche* ~ personifiering af den tyska själfbelåtenheten, enfalden, inskränktheten, beundran för det utländska *m. m.* -s... se *Michaelis*.
Micheléi, -en, *f.* tysk själfbelåtenhet *m. m.* se *Michel* 2.
Mieder, -s, -, *n.* lif, smörflif.
Miene, -n, *f.* min. ~ *zu etw. machen*: göra min af att vilja företaga ngt. -n... Ex. ~spiel, -[e]s, 0, *n.* minspel.
Miere, -n, *f.* bot. nörel (Alsine).
Mies se *Miez*. -**muschel**, -n, *f.* zool. blåmussla (*Mytilus edulis*).
Miet... *itr.* 3. *Miete* och *mieten*. Ex. -**bedingung**, -en, *f.* hyres-, arrendevilkor. -**frau**, -en, *f.* 1.

(hyres)värdinna. 2. kvintig hyresgäst. -**geld**, -[e]s, 0, *n.* städja. -**herr**, -n, -en, *m.* 1. hyresvärd. 2. hyresgäst af herreklassen. -**knecht**, -[e]s, -e, *m.* läjd dräng, legodräng. -**kontrakt**, -[e]s, -e, *m.* hyres-, arrendekontrakt. -**kutsche**, -n, *f.* åkardroska. -**kutscher**, -s, -, *m.* hyrkusk, åkare. -**lakai**, -en *ei.* -s, -en, *m.* hyrlakej. -**leute**, *plur.* hyresfolk. -**mann**, -[e]s, -er †, *m.* hyresgäst. -**preis**, -es, -e, *m.* hyra, arrende. -**soldat**, -en, -en, *m.* läjd soldat, legoknekt. -**truppe**, -n, *f.* legotrupp. -**vertrag**, -[e]s, -e †, *m.* = -**kontrakt**. -**wagen**, -s, -[†], *m.* hyrvagn. -**weise**, *adv.* mot hyra. -**wohnung**, -en, *f.* hyrd bostad, våning. -**zeit**, -en, *f.* tid som ett hyres- *ei.* arrendekontrakt räcker. -**zettel**, -s, -, *m.* anslag om uthyrning. -**zins**, -es, -en, *m.* hyra.
miethär, *a.* som kan hyras.
1. Miete, -n, *f.* zool. kvalster (Acarus).
2. Miete, -n, *f.* åkerbr. dös, stack.
3. Miete, -n, *f.* hyra, arrende; städja, städsel. *Zur ~ geben*: hyra ut, arrendera bort, *in einem Hause zur ~ wohnen*: hyra i ett hus; *Kauf' bricht ~ köp* bryter kontrakt.
miet en, -ete, *ge-et*, *tr.* hyra, arrendera; städja. **Mietung**, *f.*
Mieter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* hyresgäst. **Mieth...** se *Miet...*
Mietling, -[e]s, -e, *m.* vanl. föraktl. läjd person, legodräng, fal person. -**s...** Ex. ~**schar**, -en, *f.* läjd skara, skara legodrängar.
Miets... se *Miet...*
Miez[e], -en, *f.* kisse.
Migrän, 0, *f.* migrän.
Mikroskop, -[e]s, -e, *n.* mikroskop.
mikroskopisch, *a.* mikroskopisk.
Milán, -[e]s, -e, *m.* **Miláne**, -n, *f.* zool. glada (*Milvus regalis*).
Milbe, -n, *f.* zool. kvalster (Acarus).
milbig, *a.* full af kvalster.
Milch, 0, *f.* mjölk. -**ader**, -n, *f.* mjölkåder. -**bärt** = *Flaumbart*. -**brei**, -[e]s, 0, *m.* gröt kocht med mjölk, hvit gröt. -**bröt**, -[e]s, -e, *n.* bröd bakadt med mjölk, smörbröd. -**bruder**, -s, -†, *m.* 1. dibroder. 2. F mjölkvän, som tycker om mjölk(rätter). -**frau**, -en, *f.* mjölkmadam, mjölkbud. -**gefäss**, -es, -e, *n.* mjölkkiel. -**glas**, -es, -er †, *n.* mjölkglas. -**handel**, -s, 0, *m.* mjölkmagasin. -**kaffe**, -s, 0, *m.* kaffe med mjölk, café au lait. -**kammer**, -n, *f.* mjölkammare. -**keller**, -s, -, *m.* mjölkkillare. -**kost**, 0, *f.* mjölkmat. -**kuh**, -e †, *f.* mjölkko. -**kur**, -en, *f.* mjölkkur. -**mädchen**, -s, -, *n.* -**mägd**, -e †, *f.* 1. ladugårds-piga, mjärska. 2. mjölkbud. -**rahm**, -[e]s, 0, *m.* grädd. -**reis**, -es, 0, *m.* risgrynsgröt. -**schränk**, -[e]s, -e †, *m.* mjölkskåp. -**schüssel**, -n, *f.* mjölkfat. -**schwester**, -n, *f.* 1. dis-syster. 2. F mjölkvän. -**seihe**, -n, *f.* -**sieb**, -[e]s, -e, *n.* mjölksil. -**speise**, -n, *f.* mjölkmat. -**strasse**, 0, *f.* vintergata. -**suppe**, -n,

f. (mjölk)välling. **-topf**, *-[e]s*, *-e †*, *m.* mjölk-mugg, tillbringare; mjölkpanna. **-tuch**, *-[e]s*, *-er †*, *n.* silduk. **-weiss**, *a.* mjölkvit. **-wirt[h]-schaft**, *-en*, *f.* mjäleri. **-zahn**, *-[e]s*, *-e †*, *m.* mjölk tand.

1. milch *en*, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* mjölka, gifva mjölk.
2. milchen, *a.* 1. mjölkande. 2. mjölklik, mjölk-artad, mjölkfärgad. 3. af mjölk, mjölk-.

Milcher, *-s*, *-, m.* mjölkfisk.

milchern = 2. *milchen*.

milchhaft, **milchicht**, **milchig** = 2. *milchen* 2.

Milchner = *Milcher*.

mild *[e]*, *a.* 1. mild; lindrig. *~e Gabe*: almsa. *~e Stiftung*: mild stiftelse, barmhertighetsinrättning. 2. mjuk. 3. frikostig. **-herzig**, *a.* 1. mild, öm, kärleksfull. 2. barmhertig. **-herzigkeit**, 0, *f.* mildhet *m. m.* se föreg. **-reich**, *a.* frikostig. **-thätig**, *a.* välgörande, barmhertig. **-thätigkeit**, 0, *f.* välgörenhet, barmhertighet.

Milde, 0, *f.* mildhet *m. m.* se *mild*.

milder *in*, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *sich* *~ mildra*(s), förmildra(s), lindra(s). **Milderung**, *f.*

Mildheit, **Mildigkeit** = *Milde*.

mildiglich, *adv.* mildt *m. m.* se *mild*.

Militär, **I.** *-[e]s*, *-s* el. *-e*, *m.* militär, soldat.

II. *-[e]s*, 0, *n.* militär, krigsstånd, här. **-anwärter**, *-s*, *-, m.* militäraspirant (gammal militär, som är aspirant till en civil befattning). **-arzt**, *-[e]s*, *-e †*, *m.* militärläkare. **-dienst**, *-[e]s*, *-e*, *m.* krigstjänst. **-dienstfrei**, *a.* fri från krigstjänst. **-dienstpflicht**, 0, *f.* värnepligt. **-fromm**, *a.* inriden och skottvan (om hästar). **-gericht**, *-[e]s*, *-e*, *n.* krigsrätt. **-stand**, *-[e]s*, 0, *m.* 1. soldatstånd. 2. militär, här.

militärisch, *a.* militärisk.

Miliz, *-en*, *f.* milis.

Milli... *Ex.* **-grämm**, (böjn. se *Gramm*) *n.* milligram. **-méter**, *-s*, *-, m.* och *n.* millimeter.

Milliarde, *-n*, *f.* milliard.

Million, *-en*, *f.* million.

Millionär, *-[e]s*, *-e*, *m.* millionär.

million[s]t, *a.* (ordningstal) millionde.

Million[s]tel, *-s*, *-, n.* milliondel.

Milz, *-en*, *f.* mjälte. **-brand**, *-[e]s*, 0, *m.* mjältbrand. **-brandig**, *a.* lidande af mjältbrand. **-krank**, *a.* mjältsjuk. **-los**, *a.* utan mjälte. **-stechen**, *-s*, 0, *n.* mjälthugg. **-sucht**, 0, *f.* mjältsjuka. **-süchtig**, *a.* mjältsjuk.

Mime, *-n*, *-n*, *m.* skådespelare.

Mimik, 0, *f.* mimik.

Mimiker, *-s*, *-, m.* mimiker.

mimisch, *a.* mimisk.

Minarét, *-[e]s*, *-s* el. *-e*, *n.* minaret.

minder, *a.* stundom oöbjä, mindre, ringare. **-betrag**, *-[e]s*, *-e †*, *m.* brist, felräkning. **-ein-nahme**, *-n*, *f.* mindre inkomst, brist. **-jährig**, *a.* minderårig. **-jährigkeit**, 0, *f.* minderårig-het. **-zahl**, *-en*, *f.* mindretal, minoritet.

Minderheit, *-en*, *f.* minoritet.

minder *in*, *-te*, *ge-t*, **I.** *tr.* minska, förminska;

vid stickning: taga ihop. **II.** *Sich* *~ minska*, blifva mindre, färre. **Minderung**, *f.*

mindest, *a.* minst, ringast. *Zum* *~en* el. *aufs* *~e* el. *zu* *~* åtminstone. *Nicht* *im* *~en*: ingalunda, ej på ngt vis. **-betrag**, *-[e]s*, *-e †*, *m.* minsta beloppet, minimum. **-bietend**, *a.* minst-, lägstbjudande. **-fordernd**, *a.* minst fordrande.

1. Mine, *-[n]*, *-n*, *f.* *npr.* Mina.

2. Mine, *-n*, *f.* mina. *-n*... *Ex.* **~bau**, *-[e]s*, *-ten*, *m.* minbyggnad, mingräfnig. **~gräber**, *-s*, *-, m.* mingräfvare. **~krieg**, *-[e]s*, *-e*, *m.* minkrig.

Mineral, *-[e]s*, *-e* el. *-ien*, *n.* mineral. **-bad**, *-[e]s*, *-er †*, *n.* mineralvattensbad. **-quelle**, *-n*, *f.* mineralkälla. **-reich**, *-[e]s*, 0, *n.* mineralrike. **-wasser**, *-s*, *-, n.* mineralvatten. **-ien**... *Ex.* **~kabinett**, *-[e]s*, *-e*, *n.* mineralie-kabinett, mineraliesamling.

mineralisch, *a.* mineral-.

Mineralóg, *-en*, *-en*, *m.* mineralog.

Mineralogie, *-en*, *f.* mineralogi.

mineralógisch, *a.* mineralogisk.

Miniatyr, *-en*, *f.* miniatyr. **-ausgabe**, *-n*, *f.* miniatyrupplaga. **-bild**, *-[e]s*, *-er*, *-gemälde*, *-s*, *-, n.* miniatyrorträtt, miniatyrmålning. **-maler**, *-s*, *-, m.* miniatyrmålare. **-malerei**, *-en*, *f.* miniatyrmålning.

Minier... *Ex.* **-kunst**, 0, *f.* mineringskonst.

minier *en*, *-te*, *-t*, *tr.* minera.

Minierer, *-s*, *-, m.* minör.

Minimum, *-um[s]*, *-a*, *n.* minimum.

Minister, *-s*, *-, m.* minister, statsråd. **-krise**, *-n*, *f.* ministerkris. **-präsident**, *-en*, *-en*, *m.* konseljpresident. **-rat[h]**, *-[e]s*, 0, *m.* konselj. **-verantwortlichkeit**, 0, *f.* statsrådets ansvarighet.

Ministerial... *Ex.* **-beamte**(r), (adj. böja.) *m.* ministeriell tjänsteman.

ministeriell, *a.* ministeriell.

Ministerium, *-um[s]*, *-en*, *n.* 1. ministär. 2. departement. 3. prästerskap.

Ministránt, *-en*, *-en*, *m.* vid mässan biträdande kyrkobetjänt, klockare.

ministrier *en*, *-te*, *-t*, *itr. h.* biträda prästen vid mässan.

Minne, 0, *f.* föräldr. och poet. kärlek. **-dichter**, *-s*, *-, m.* erotisk skald, minnesångare. **-glück**, *-[e]s*, 0, *n.* kärlekslycka. **-lied**, *-[e]s*, *-er*, *n.* kärlekskväde, erotisk sång. **-preis**, *-es*, 0, *m.* kärlekslön. **-sang**, *-[e]s*, 0, *m.* kärleksdiktning, minnesång. **-sänger**, *-singer*, *-s*, *-, m.* minnesångare. **-sold**, *-[e]s*, 0, *m.* kärlekslös. **minn** *en*, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* föräldr. och poet. älska, hylla, dyrka.

minnesäm, *a.* älsklig, huld, ljuf.

minnig *[lich]*, *a.* 1. = föreg. 2. älskande, uppfylld af kärlek; *adv.* med kärlek.

minorenn, *a.* minderårig.

Minorennität, 0, *f.* minderårighet.

Minorit, *-en*, *-en*, *m.* minorit(ermunk).

Minorität, *-en*, *f.* mindretal, minoritet.

Minstrel, -s, -er, *m.* (Kun.). bard.
Minuënd, -en, -er, *m.* minuend.
Minúskel, -n, *f.* minuskel, liten bokstaf.
Minúte, -n, *f.* minut. ~n... Ex. ~lang, *a.* som räckert en minut. ~uhr, -en, *f.* minutur. ~weise, *adv.* minutvis. ~weiser, ~zeiger. -s, -, *m.* minutvisare.
Minze, -n, *f.* mynta (Mentha).
Mirabelle, -n, *f.* mirabell.
Mirákel, -s, -, *n.* mirakel, under.
Mirte se Myrte.
mis- se miss-.
Misantróp, -en, -en, *m.* misantrop.
Misantrópisch, *a.* misantropisk.
Miscelláneen, **Miscéllen**, *plur.* blandade ämnen, hvarjehandad, plockgods.
Misch... Ex. -árt, -en, *f.* blandad art, ras, bastard, blandning. -ehe, -n, *f.* äktenskap mellan olika trosbeckännare. -farbe, -n, *f.* sammansatt färg. -futter, -s, 0, *n.* blandfoder. -gefäss, -es, -e, *n.* blandningskiel. -korn, -[e]s, 0, *n.* blandsäd. -masch, -es, -e, *m.* v. b. * *n.* mischmasch, röra. -trank, -[e]s, -e †, *m.* af flera ämnen blandad dryck; mixtur. -volk, -[e]s, -er †, *n.* blandfolk.
mischhär, *a.* som kan blandas.
mischi'en, -[es]t, -te, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ blanda (sig). *Unter einander* ~ hopblanda, hopröra.
Mischeréi, -en, *f.* blandning, röra.
Mischling, -[e]s, -e, *m.* bastard.
Mischung, -en, *f.* blandning, legering, komposition. ~s... Ex. ~gewicht, -[e]s, -e, *n.* kematomvigt. ~verwandschaft, -en, *f.* kemisk frändskap.
Misère, -n, *f.* klämma, förlägenhet, olycka, elände.
Mispel, -n, *f.* bot. mespel (Mespilus).
miss-, *förstaf.* miss-, bildar med verb akta smisällan okta *s.* es *gefällt ihm* ~. Vid smis med *no* mina — utom med subst. verbal, hvilka i allm. rätta sig efter motsvarande verb — samt med förnt sammansatta verb af miss- betonadt, t. ex. **Missbrauch**, **missfällig**, **missgeraten**. Vid smis med *no* ukli verb vacklar oftast betoningen, t. ex. **missdeuten**, **missdeutet**, *zu* **missdeuten** och **missdeuten**, **missgedutet**, **missgeduten** samt * **gemissdeutet**, *zu* **missdeuten**. Jfr nedanstående smis.
missachten (och - - -), * *tr.* missakta, ringakta.
Missachtung (och - - -), *f.*
Missál[e], -[e]s, -en, *n.* missal, a) müssbok. b) boktryck.
missändern, * *tr.* ändrande försämma.
missärten (och - - -), * *itr.* *s.* vanartas, urarta.
1. missbehagen, * *itr.* *h.* misshaga, *jmdm*: ngn.
2. Missbehagen, -s, 0, *n.* misshag.
missbehäglich, *a.* misshaglig.
missbelieb... = **missbehag...**
missbilden (och - - -), * *tr.* missbilda.
Missbildung, -en, *f.* missbildning.
missbilligen (och - - -), * *tr.* missbilliga, ogilla.
Missbilligung (och - - -), *f.*

Missbrauch, -[e]s, -e †, *m.* missbruk.
missbrauchen (och - - -), * *tr.* och * *itr.* *h.* med gen. missbruka.
missbräuchlich, *a.* beroende på missbruk, oriktig, oegentlig.
Missbund, -[e]s, -e †, *m.* **Missbündnis[s]**, -ses, -se, *n.* opassande förening, förbund.
missdeuten (och - - -), * *tr.* misstyda. **Missdeutung**, *f.*
missempfehlen, * *tr.* dåligt vitsorda.
Missemppindung, -en, *f.* obehaglig känsla.
miss'en, -[es]t, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* med gen. sukna, undvara.
Misserfolg, -[e]s, -e, *m.* dåligt resultat, fiasko.
Missernte, -n, *f.* dålig, felslagen skörd, missväxt.
missertziehen, * *tr.* illa uppfostra.
Missethat, -en, *f.* missgärning.
Missethäter, -s, -, *m.* missgärningsman, missdådare.
1. missfallen (och - - -), * *itr.* *h.* misshaga.
2. Missfallen, -s, 0, *n.* misshag.
missfällig (och - - -), *a.* **1. misshaglig**. **2. missbelåten**.
Missfarbe, -n, *f.* dålig, ful färg.
Missform, -en, *f.* ful, vanställande form.
missfühlen, * *tr.* känna vilse, misstaga sig.
misshären, * *itr.* *h.* **1. få missfall**. **2. föda ett missfoster**.
Missgebilde, -s, -, *n.* ful, misslyckad bild.
Missgebrauch se **Missbrauch**.
Missgebürt, -en, *f.* **1. missfall**. **2. missfoster**.
missgefallen se **missfallen**.
Missgefühl, -[e]s, -e, *n.* **1. oriktig känsla**, **missdag**. **2. obehaglig känsla**.
missgelingen se **misslingen**.
missgerathen se **missrathen**.
Missgeschick, -[e]s, -e, *n.* otur, motgång.
Missgeschöpf, -[e]s, -e, *n.* missfoster.
Missgestalt, **I.** -en, *f.* **1. ful, missbildad gestalt**. **2. missbildning, missfoster**. **II.** = **missgestaltig**.
missgestalten, * *tr.* missbilda.
missgestaltet, missgestaltig, *a.* **missbildad, ful, vanstild**.
Missglück, -[e]s, 0, *n.* otur.
missglücken (och - - -), * *itr.* *s.* misslyckas.
missgönnen (och - - -), * *tr.* **missunna, afundas, jmdm etw.**: ngn ngt.
Missgönner, -s, -, *m.* afundsman.
missgreifen (och - - -), * *itr.* *h.* gripa, taga miste.
Missgriff, -[e]s, -e, *m.* missgrepp.
Missgunst, 0, *f.* **missunnsamhet, afund**.
missgünstig, *a.* **missunnsam, afundsam**.
misshågen, * *itr.* *h.* **misshaga, jmdm**: ngn.
misshandeln (och - - -), * **I.** *tr.* **misshandla**. **II.** (*vau* - - -), * *itr.* *h.* **synda, handla orätt**.
Misshandlung (och - - -), -en, *f.* **misshandling, misshandel**.
Missheirat[h], -en, *f.* mesallians.
misshellig, *a.* **misshällig, oense**.

Misshelligkeit, -en, *f.* misshällighet, ocnighet.
misshören (och -*z*-), * *tr.* och *itr. h.* höra vilse, misstaga sig.
Misión, -en, *f.* mission; värf, uppgift. -s...
 Ex. ~anstalt, -en, *f.* missionsanstalt. ~**gellschaft**, -en, *f.* missionsförening. ~**haus**, -es, -er †, *n.* missionsskola.
Missionär, Missionär, -[e]s, -e, *m.* missionär.
Missjahr, -[e]s, -e, *n.* missväxtår.
misskennen (och -*z*-), * *tr.* misskänna, misstaga sig på.
Missklang, -[e]s, -e †, *m.* missljud.
missklingen (och -*z*-), * *itr. h.* missljuda.
Misskredit, -[e]s, 0, *m.* misskredit.
Misslaune, 0, *f.* dåligt lynne.
Misslaut, -[e]s, -e, *m.* missljud.
misslauten (och -*z*-), * *itr. h.* missljuda.
missleiten (och -*z*-), * *tr.* vilseleda; förleda.
misslich, *a.* oviss, betänklig, kinkig, farlig.
Misslichkeit, -en, *f.* ovisshet *m. m.* se föreg.
misslieb, *a.* misshaglig.
Missliebigkeit, 0, *f.* misshaglighet.
misslingen (och -*z*-), *bojn.* se *gelingen*, * *itr. s.* misslyckas.
Missmut[h], -[e]s, 0, *m.* missmod.
missmut[h]ig, **missmüt**[h]ig, *a.* missmodig.
Misstrát[h]en, * *I. itr. s.* misslyckas; vanarta.
II. tr. *Jmdm etw.* ~ afråda ngn från ngt.
misschaffen, * *tr.* missbilda.
Missschlag, -[e]s, -e †, *m.* felslag.
Misstand, -[e]s, 0, *m.* missförhållande.
missstimmen (och -*z*-), * *I. itr. h.* disharmoniera, ej öfverensstämma. **II. tr.** väcka, framkalla disharmoni hos, ocnighet mellan; försätta i dåligt lynne.
Misstimnung, -en, *f.* disharmoni, ocnighet; förstämning, dåligt lynne.
Missthat, Misstäter se *Misseth...*
missthätig, *a.* som föröfvar missgärningar.
missthun, * *itr. h.* handla orätt, synda.
Misson, -[e]s, -e †, *m.* falsk ton, missljud, dissonans.
misstönen (och -*z*-), * *itr. h.* missljuda.
misstönig, *a.* missljudande.
1. misstrauen (och -*z*-), * *itr. h. Jmdm* ~ misstro, hysa misstro till ngn.
2. Misstrauen, -s, 0, *n.* misstroende. ~ *in etw.* (ack.) *setzen*: misstro ngt.
misstrauig, misstrauisch, *a.* misstrogen.
Misstritt, -[e]s, -e, *m.* felsteg.
Missurt[h]eil, -[e]s, -e, *n.* orätt dom, oriktig omdöme.
Missvergnügen, -s, -, *n.* missnöje.
missvergnügt, *a.* missnöjd.
Missverhältnis[s], -ses, -se, *n.* missförhållande.
Misssverstand, -[e]s, 0, *m.* Misssverständnis[s], -ses, -se, *n.* missförstånd, misstag.
missverstehen, * *tr.* missförstå.
Missswachs, -es, 0, *m.* missväxt.
misswachsen (och -*z*-), * *itr. s.* växa orätt, på sned, förväxa.

missweisen, * *tr.* och *itr. h.* visa vilse, missvisa.
Misssweisung, -en, *f.* missvisning.
misswirken, * *itr. h.* verka skadligt.
misswollen, * *itr. h.* vilja skada.
Missswuchs, -es, -e †, *m.* missbildning.
missziieren (och -*z*-), * *tr.* vanpryda.
1. Mist, -[e]s, 0, *m.* gödsel, dynga; gödselhög. -**beet**, -[e]s, -e, *n.* drifbänk. -**fink**, -en, -en, *m.* 1. zool. bärgfink (Fringilla montifringilla).
2. P smutsig person, snusker. -**forke**, -**gabel**, -n, *f.* dynggrep. -**haufen**, -s, -, *m.* gödselhög. -**hof**, -[e]s, -e †, *m.* gödselstack. -**jauche**, 0, *f.* gödselvatten. -**käfer**, -s, -, *m.* tordyffel. -**karre**, -n, *f.* gödselkärra. -**lache**, -n, *f.* -**pül**, -[e]s, -e, *m.* -**pütle**, -n, *f.* gödselpöl. -**statt**, 0, -**stätte**, -n, *f.* gödselstack.
2. Mist, -[e]s, 0, *m.* † mist, tjocka.
Mistel, -n, *f.* -s, -, *m.* bot. mistel (Viscum). -**beere**, -n, *f.* mistelbär.
1. mistlen, -ete, *ge-et*, *I. tr.* 1. gödla. **2. moc**ka. **3. Blut** ~ träcka blod. **II. itr. h.** träcka.
2. mistlen, -ete, *ge-et*, *opers.* † blifva, vara tjocka.
1. mistig, *a.* full af gödsel, dyngig.
2. mistig, *a.* † dimmig.
Misz... se *Misc...*
mit, *I. prep.* med dat. **1. med.** **2. sä**rskilda fall. ~ *etw. geizig sein*: vara snål om ngt. *Was ist ~ ihm?* hvad går det åt honom? hur är det fatt med honom? *Es ist ~ seiner Freundschaft nur Verstellung*: hans vänskap är blott hycklad. ~ *dem Abend*: på kvällen, från och med kvällen *a. i* kväll, ~ *heute*: från och med i dag. ~ *ehemest*: så snart sig göra låter, med det snaraste. ~ *funfzehn Jahren heiraten*: gifta sig vid femton års ålder. ~ *einem Male*: på en gång, ~ *dem Schlage zwölf*: på slaget kl. 12. **II. adv.** med, *t. ex.* ~ *dabei sein*: vara med om det.
Mitabgeordnete(r), (adj. *bojn.*) *m.* meddeputerad, kamrat.
Mitälteste(r), (adj. *bojn.*) *m.* en af de äldste, ämbetsbroder i de äldstes kollegium.
mitanfassen, *tr.* och *itr. h.* också taga i.
Mitangeklagte(r), Mitafgeschuldigte(r), (adj. *bojn.*) *m.* medanklagad, medbrottsling.
mitarbeiten, *itr. h.* medarbeta, medverka.
Mitarbeiter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* medarbetare, medarbeterska.
mitbegreifen, *tr.* med inbegripa.
mitbekommen, *tr.* 1. få med sig. **2. få** med af ngt
mitbelehnen, *tr.* samtidigt beläna.
Mitbesitz, -es, 0, *m.* del i egendom.
mitbesitzen, *tr.* hafva del i, vara delägare i.
Mitbesitzer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* del-, medägare, -ägarinna.
mitbetheiligt, *a.* som har del i, är med om, invecklad i ngt, medintresserad.
mitbeten, *itr. h.* bedja med, förena sina böner.
mitbetheiligt se *mitbetheiligt*.

mitbewerber, *sich um etw.* ~ samtidigt söka, eftersträfvande ngt, rivalisera om ngt.
Mitbewerber, -s, -, *m.* ~ **in**, -nen, *f.* medtäflare, medtäflarinna, rival.
Mitbewerbung, -en, *f.* samtidigt sökande, eftersträfvande; egenskap af medtäflare.
Mitbewohner, -s, -, *m.* invånare i samma hus, stad *m. m.*
mitbezahlen, *tr.* och *itr. h.* deltaga i betalningen. *Für jmdn* ~ betala för ngn atom sig själf.
mitbringen, *tr.* medföra.
Mitbruder, -s, -†, *m.* medbroder, kamrat, nästa.
Mitbrüderschaft, *0, f.* brödraskap.
Mitbuhler = *Mitbewerber*.
Mitbürger, -s, -, *m.* ~ **in**, -nen, *f.* medborgare, medborgarinna.
Mitchrist, -en, -en, *m.* ~ **in**, -nen, *f.* medkristen.
Mitdiener, -s, -, *m.* medtjänare.
mitdürfen, *itr. h.* få följa med.
Miteigent[h]üm, -[e]s, *0. n.* del i egendom.
Miteigen[h]ümer, **Miteigner**, -s, -, *m.* medägare.
miteinander, *adv.* med hvarandra, tillsammans.
mitempfinden, *tr.* och *itr. h.* också känna, känna med, sympatisera.
Mitempfindung, -en, *f.* medkänsla, sympati.
Miterbe, -n, -n, *m.* medarvinge.
miterben, *itr. h.* vara samarfa.
Miterbin, -nen, *f.* kvinnlig medarvinge.
mitessen, **I.** *itr. h.* deltaga i måltiden. **II.** *tr.* äfven äta, äta med, *t. ex. die Haut* ~ äta skinet med.
Mitesser, -s, -, *m.* **1.** ~ **in**, -nen, *f.* bordskamrat. **2.** hudmask.
mitfahren, *itr. s.* fara, resa, följa med.
1. mitfasten, *itr. h.* äfven fasta, deltaga i fastan.
2. Mitfasten *se* **Mitfasten**.
mitfechten, *itr. h.* deltaga i fäktningen.
mitfühlen, *itr. h.* känna med, sympatisera.
mitführen, *tr.* medföra, föra med sig.
Mitgabe, -n, *f.* hemgift.
Mitgast, -[e]s, -e †, *m.* medgäst, samtidig gäst.
mitgeben, *tr.* **1.** *Jmdm' etw.* ~ gifva ngn ngt med. **2.** gifva i hemgift.
Mitgebrauch, -[e]s, *0, m.* gemensamt bruk.
Mitgefang[e]ne(r), (*adj. böjnl.*) *m.* medfänge.
Mitgefühl, -[e]s, -e, *n.* medkänsla, sympati.
mitgehen, *itr. s.* gå med, följa med. **F** *etw.* ~ *heissen*: taga ngt med sig, stoppa ngt på sig. **F** *es geht so mit*: det går så tämligen.
mitgeniessen, *tr.* deltaga i njutningen af, vara med om att njuta, att nyttja.
Mitgenoss, -en, -en, *m.* kamrat.
Mitgenuss, -es, *0, m.* deltagande i njutningen, gemensam njutning.
Mitgeschöpf, -[e]s, -e, *n.* medskapad varelse.
Mitgesell, -en, -en, *m.* medgesäll.
Mitgift, -en, *f.* hemgift.

Mitglied, -[e]s, -er, *n.* medlem, ledamot.
Mitgliedschaft, *0, f.* egenskap af medlem.
mithaben, *tr.* hafva med (sig).
mithalten, *tr.* hålla i med; deltaga i, vara med om; hålla med, vara af samma åsigt.
mithelfen, *itr. h.* hjälpa till.
Mithelfer, -s, -, *m.* ~ **in**, -nen, *f.* medhjälpare, medhjälperska.
Mitherausgeber, -s, -, *m.* medutgifvare.
Mitherrerschaft, *0, f.* medregentskap, samregering.
Mitherrscher, -s, -, *m.* med-, samregent.
mithin, *adv.* alltså, följaktligen.
Mithülfe, *0, f.* hjälp, samverkan.
Mitinhaber, -s, -, *m.* delägare.
mitkämpfen, *itr. h.* kämpa med, deltaga i kampen.
Mitkämpfer, -s, -, *m.* stridskamrat.
Mitkläger, -s, -, *m.* jur. medpart.
mitkommen, *itr. s.* komma med, följa med.
mitkönnen, *itr. h.* kunna följa med.
mitlachen, *itr. h.* skratta med.
mitlassen, *tr.* låta följa med.
mitlaufen, *itr. s.* springa med; följa med.
Mitlaut, -[e]s, -e, *m.* gram. medljud.
mitlauten, *itr. h.* medljuda, vara medljudande.
Mitlauter, -s, -, *m.* = *Mitlaut*.
Mitleid, -[e]s, *0. n.* medlidande. -s... **Ex.** ~ **bezeugung**, ~ **bezeugung**, -en, *f.* ådagaläggande af medlidande, sorgbetygelse. ~ **los**, *a.* utan medlidande. ~ **lösigeit**, *0, f.* brist på medlidande. ~ **voll**, *a.* medlidsam.
mitleiden, *itr. h.* lida med.
mitleidens... **Ex.** -**wert[h]**, -**würdig**, *a.* värd medlidande.
Mitleidenschaft, *0, f.* gemensamhet i lidande. *Jmdn in* ~ *ziehen*: påverka ngn, så att han lider med. *Zur* ~ *ziehen*: dela bördor med.
mitleidig, *a.* medlidsam.
mitlernen, *tr.* samtidigt lära sig.
mitlesen, *tr.* läsa tillsammans med ngn annan.
Mitleser, -s, -, *m.* medprenumerant på en tidning.
mitmachen, **I.** *tr.* vara med om, deltaga i, genomgå. **II.** *itr. s.* **F** följa, resa med.
Mitmensch, -en, -en, *m.* medmänniska.
mitmögen, *itr. h.* vilja följa med.
mitmüssen, *itr. h.* vara tvungen att följa med.
mitnehmen, *tr.* **1.** medtaga, a) medföra, b) ej öfverhoppa, c) gå illa åt. **2.** *Eine Stunde* ~ deltaga i en lektion.
mitnichten, *adv.* ingalunda.
Mitpächter, -s, -, *m.* medarrendator.
Mitrala, -as *et.* -en, *f.* mitra, biskopsmössa.
Mitralleuse, -n, *f.* mitraljös, kulspruta.
mitrechnen, **I.** *tr.* **1.** samtidigt räkna, hjälpa till att räkna. **2.** medräkna, inberäkna. **II.** *itr. h.* medräknas, komma med i räkningen.
mitreden, *itr. h.* deltaga, blanda sig i samtalet. *Ein Wort mitzureden haben*: vilja ha ett ord med i laget.

Mitregent, -en, -en, *m.* medregent.
mitreisen, *itr. s.* resa med.
mitreiten, *itr. s.* rida med, följa med *um* bäst.
mitsämman, *adv.* tillsammans, gemensamt.
mitsäm[m]t, *prep.* med dat. tillika med.
mitschicken, *tr.* skicka med.
mitschleppen, *tr.* medsläpa.
mitschreiben, *itr. h.* och *tr.* skriva med på samma gång som en annan, äfven anteckna.
Mitschuld, *0, f.* genskap af medskyldig, medbrottslighet.
mitschuldig, *a.* medskyldig.
Mitschuldner, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* medgäldenär.
Mitschüler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* medlärjunge, (skol)kamrat.
Mitschwester, -n, *f.* medsyster.
mitsein, *itr. s.* vara med.
mitsingen, *itr. h.* och *tr.* deltaga i sången, sjunga med, ackompanjera.
mitsollen, *itr. h.* skola följa med.
mitspeisen, *itr. h.* och *tr.* äta med, på samma gång.
mitspielen, *itr. h.* och *tr.* 1. deltaga i leken, leka med. *F* *blad.* *nicht mehr* ~ ej vilja vara med längre. 2. *Jmdm* arg, hart, grausam, schlimm, übel ~ gå illa åt ngn.
Mitspieler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* medspelare. *Mitsprechen* = *mitreden*.
mitstimmen, *itr. h.* deltaga i omröstningen.
mitsitreiten, *itr. h.* deltaga i striden, kämpa med.
Mitstreiter, -s, -, *m.* stridskamrat.
Mittag, -[e]s, -e, *m.* middag. -s... *Ex.* ~blume, -n, *f.* bot. isört (Mesembryanthemum). ~brot, -[e]s, 0, ~essen, -s, -, *n.* middag (småttid). ~gast, -[e]s, -e †, *m.* middagsgäst. ~gegend, -en, *f.* söder, sydlig trakt. ~gesellschaft, -en, *f.* 1. middagsällskap. 2. middagsbjudning. ~glut[h], ~hitze, 0, *f.* middagshetta. ~höhe, 0, *f.* middagshöjd. ~kreis, -es, -e, *m.* middagskrets, meridian. ~mahl, -[e]s, -e ei. -er †, *n.* middagsmål. ~mahlzeit, -en, *f.* middagsmåltid. ~predigt, -en, *f.* predikan midt på dagen. ~ruhe, -n, *f.* 1. middagshvila. 2. middagsrast. ~schlaf, -[e]s, 0, *m.* ofta *dim.* ~schlächchen, -s, -, *n.* middagsömn, middagslur. ~sonne, 0, *f.* middagssol. ~stunde, -n, *f.* middagstimme. ~tafel, -n, *f.* middagstafel. ~tisch, -es, -e, *m.* middagsbord. ~wärts, *adv.* sydvart, åt söder. ~zeit, -en, *f.* middagstid.
mittägig, **mittägig**, *a.* 1. middags-. 2. sydlig.
mittags, *adv.* om middagarne, vid middagstiden.
mittanzen, *itr. h.* deltaga i dansen, dansa med.
Mittänzer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* annan deltagare i dansen.
Mitte, -n, *f.* midt. ~ *Januar*: i medio af januari. *In unserer* ~ midt ibland oss. *In die* ~ nehmen: taga emellan sig. -funziger, -s, -,

m. ~in, -nen, *f.* en som är omkring 55 år, på femtotalet. *Ofr. sms.* se nedan.
mittelbar, *a.* möjlig att meddela, meddelbar; om sjukdomar: smittosam.
Mittelbarkeit, 0, *f.* möjlighet att meddela; smittosam karaktär, jfr *töreg*.
mitteilen, *tr.* och *sich* ~ meddela (sig).
mittelsäm, *a.* meddelsam.
Mitteilung, -en, *f.* meddelande.
mittel, *I. a.* i midten befintlig, mellanliggande, mellerst, mellan-, medel-, medelmättig. **II.** -s, -, *n.* 1. det mellanliggande, midt, medeltal, genomsnitt. *blad.* *ins* ~ *treten* ei. *sich ins* ~ *legen* ei. *schlagen*: trüda emellan, förmedla. 2. medel. -afrika, -s, 0, *n. npr.* Central-, Inre Afrika. -alter, -s, 0, *n.* medeltid. -alterlich, *a.* medeltida, medeltids-. -ärt, -en, *f.* mellanärt, mellansort, medelsort. -bürgerschule, -n, *f.* ett slags högre folkskola. -deutschland, -s, 0, *n. npr.* mellersta Tyskland. -ding, -[e]s, -e, *n.* mellan-ting. -farbe, -n, *f.* mellanfärg. -fein, *a.* medelfin, mellan-. -finger, -s, -, *m.* långfinger. -fuss, -es, -e †, *m.* mellanfot. -gang, -[e]s, -e †, *m.* mellangång. -gattung = -art. -glied, -[e]s, -er, *n.* 1. mellersta leden. 2. mellansats. 3. mellanlänk. -gröss, *a.* medelstor. -grösse, -n, *f.* medelstorlek. -gut, *I. a.* medelgod. **II.** -[e]s, 0, *n.* mellansort. -höchdeutsch, *a.* medelhögtysk. -holz, -es, 0, *n.* virke af mellansort, sekunda virke. -jahr, -[e]s, -e, *n.* medelgodt år, medeltalsår. -land, -[e]s, -er †, *n.* 1. 0, medelgod jord. 2. i det inre, ej vid ngn kust, beläget land, inland. -ländisch, *a.* inlands-. ~es Meer: Medelhavet. -latein, -s, 0, *n.* medeltidslatin. -los, *a.* medellös. -lösigkeit, 0, *f.* medellöshet. -mässig, *a.* medelmättig. -mässigkeit, 0, *f.* medelmättighet. -mast, -[e]s, -en, *m.* mellanmast, stormast. -mauer, -n, *f.* mellanmur. -meer, -[e]s, -e, *n.* 1. inlandshaf. 2. 0, *npr.* Medelhavet. -partei, -en, *f.* medelparti. -pfeiler, -s, -, *m.* mellanpelare. -preis, -es, -e, *m.* medelpris. -punkt, -[e]s, -e, *m.* medelpunkt. -satz, -es, -e †, *m.* mellansats. -schlag, -[e]s, -e †, *m.* = -art. -schule, -n, *f.* mellanskola. -sorte, -n, *f.* mellansort. -staat, -[e]s, -en, *m.* stat af andra ordningen. -stand, -[e]s, -e †, *m.* medelklass. -strasse, -n, *f.* medelväg. -stück, -[e]s, -e, *n.* mellanstycke. -stufe, -n, *f.* mellanstadium. -ton, -[e]s, -e †, *m.* mellanton. -treffen, -s, -, *n.* ✕ center. -wand, -e †, *f.* mellanvägg. -weg, -[e]s, -e, *m.* medelväg. -wort, -[e]s, -er †, *n.* particip. -zeitig, *a.* metr. sväfvande mellan kort och lång uttalstid. -s... *Ex.* ~macht, -e †, *f.* förmedlande makt. ~mann, -[e]s, -er †, *m.* ~person, -en, *f.* medlande person.
mittelbar, *a.* medelbar, indirekt.
Mittelbarkeit, 0, *f.* medelbarhet.
mittels[t], *prep.* med gen. medels, genom.

* äkta sms. *F* familjärt. *P* lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militäris term.

mitten, *adv.* midt, i midten, vanl. med prep., t. ex. ~ *in der Stube*: midt i rummet, ~ *auf dem Markt*: midt på torget, ~ *unter ihnen*: midt ibland dem o. s. v. -**darunter**, *adv.* i midten. -[hin]**durch**, *adv.* midt igenom. -in, -inne, *adv.* i midten, midt ibland dem.

Mitternacht, 0, *f.* midnatt. -[s]... Ex. ~ **egend**, -en, *f.* norr; nordlig trakt. ~ **schmaus**, -es, -e †, *m.* nattligt kalas. ~ **stunde**, -n, *f.* midnattstimme. ~ **zeit**, 0, *f.* midnattstid.

mitternächtig, **mitternächtlich**, *a.* midnatts-, nattlig.

mitternachts, *adv.* vid midnattstid.

Mittfasten, *plur.* midfasta.

mitteil... *se mittel*...

mitthun = *mitmachen*.

Mittler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* medlare, medlerska. -**amt**, -[e]s, -er †, *n.* medlarkall, medlarämbete. -**tod**, -[e]s, 0, *m.* försoningsdöd.

mittler... Ex. -**wéile** (afv. \acute{e} - - -), -**zéit** (afv. \acute{e} - - -), *adv.* under tiden, emellertid.

Mittlerschaft, 0, *f.* **Mittlert[h]üm**, -[e]s, 0, *n.* egenskap af medlare, medlarkall.

Mittnacht *se Mitternacht*.

mittönen, *itr.* *h.* ljuda samtidigt.

mittragen, *tr.* 1. bära med sig. 2. också bära. hjälpa till att bära.

mittrinken, *tr.* och *itr.* *h.* vara med om att dricka.

Mittsommer, -s, -, *m.* midsommar.

Mittwoch, -s, -e, *m.* **Mittwoche**, -n, *f.* onsdag.

mittwöchlich, *a.* hvarje onsdag förekommande.

mittwochs, *adv.* om onsdagarna.

mitunter, *adv.* understundom, ibland.

mitunterscheiden, **mitunterzeichnen**, *tr.* och *itr.* *h.* också underteckna.

Mitunterzeichner, -s, -, *m.* medunderskrifvare.

Mitursache, -n, *f.* medverkande orsak.

Mitverbrecher, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* medbrottsling.

Mitverschwor[e]ne(r), (adj. böja) *m.* och *f.* medsammansvuren.

Mitvormund, -[e]s, -e el. -er †, *m.* medförmyndare.

Mitwelt, 0, *f.* samtid.

Mitwerber *se Mitbewerber*.

mitwirken, *itr.* *h.* medverka, samverka.

Mitwirkung, 0, *f.* medverkan, samverkan.

mitwissen, *itr.* *h.* *Um etw.* ~ känna till, hafva kännedom om ngt.

Mitwissenschaft, 0, *f.* kännedom, vetenskap.

Mitwiser, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* en som har vetenskap om ngt, invigd, förtrogen.

mitwollen, *itr.* *h.* vilja följa med.

mitzählen = *mitrechnen*.

mitzehen, *itr.* *h.* supra med, vara med om att supra.

mitziehen, I. *tr.* 1. hjälpa till att draga. 2. draga med sig. II. *itr.* *s.* draga, tåga, följa med.

Mitzweck, -[e]s, -e, *m.* biändamål.

Mixtúr, -en, *f.* mixtur, blandning.

Mk., förkortn. = *Mark* *se* 3. *Mark* b.

Mob, -s, 0, *m.* mobb, pöbel.

Möbel, -s, -, *n.* -n, *f.* möbel. F *biad. sie ist ein altes* ~ hon är ett gammalt inventarium.

-**bürste**, -n, *f.* möbelborste. -**händler**, -s, -, *m.* möbelhandlare. -**tischler**, -s, -, *m.* möbelsnickare. -**wagen**, -s, -[†], *m.* möbelvagn.

mobil, *a.* mobil, rörlig. ~ *machen*: mobilisera. -**machung**, -en, *f.* mobilisering.

Mobiliár, -[e]s, 0, *n.* lös egendom, lösörebo. -**nächlass**, -es, 0, *m.* kvarlåtenskap i lösören, lösörebo.

Mobilien, *plur.* mobiler, lösören.

mobilisieren[-en, -te, -t, tr. \times mobilisera. **Mobilisierung**, *f.*

möblierten, -te, -t, tr. möblera. **Möblierung**, *f.* **Möblierer**, -s, -, *m.* tapetserare.

Mode, -n, *f.* mod. [*In der*] ~ *sein*: vara mod, modern. -**artikel**, -s, -, *m.* modartikel. -**ausdruck**, -[e]s, -e †, *m.* modernt uttryck. -**dame**, -n, *f.* modedam. -**farbe**, -n, *f.* modefärg. -**händler**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* modehandlare, modist. -**herr**, -n, -en, *m.* modeherre, sprått, lejon. -**kram**, -[e]s, 0, *m.* modekram, modevaror. -**krankheit**, -en, *f.* modern sjukdom. -**laden**, -s, -†, *m.* modehandel. -**narr**, -en, -en, *m.* modenarr. -**puppe**, -n, *f.* modedocka. -**schriftsteller**, -s, -, *m.* författare som är på modet. -**stoff**, -[e]s, -e, *m.* modernt tyg. -**sucht**, 0, *f.* modesjuka. -**wa[a]re**, -n, *f.* modevara, modesak. -**wa[a]rengeschäft**, -[e]s, -e, *n.* modehandel. -**zeitung**, -en, *f.* modetidning, modejournal.

Model, -s, -[n], *m.* \odot 1. modul. 2. mönster. 3. stämp, gåfremmaskin. 4. strykmått. 5. form.

Modell, -[e]s, -e, *n.* modell; mönster. -**sammlung**, -en, *f.* modellsamling. -**steher**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* person som står inmodell.

Modellier... Ex. -**kunst**, 0, *f.* modelleringskonst. -**wachs**, -es, 0, *n.* modellvax.

modellieren, -te, -t, tr. modellera. **Modellierung**, *f.*

Modellierer, -s, -, *m.* modellör.

modellin, -te, -ge, t, tr. fasonera, gåfrera, utsira, forma, modellera.

Modeneser, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* invånare i Modena, modenabo.

Modér, -s, 0, *m.* 1. dy, gyttja, mudder. 2. fuktig, instängd, förskämd luft, grafluft. -**duft**, -[e]s, -e †, *m.* lukt af förskämd luft, af mögel och förruttelse, liklukt. -**erde**, 0, *f.* af förmultnade ämnen bestående jord. -**geruch** = -*duft*. -**grund**, -[e]s, 0, *m.* dyg botten. -**wasser**, -s, 0, *n.* förskämdt, dygt vatten.

Moderator... Ex. -**lampe**, -n, *f.* moderator.

moderhaft, *a.* fuktig, förskämd, förmultnad; dyg, gyttjig.

moderieren, -te, -t = *mässigen*.

moderig = *moderhaft*.

1. moder|n, -te, ge-t, itr. s. o. h. förmultna, ruttna.

2. modern, a. modern.

modernisier|en, -te, -t, tr. modernisera.

modést, a. anspråkslös, blygsam.

modifizier|en, -te, -t, tr. modifiera.

modig, modisch, a. modern.

Modist, -en, -en, m. ~in, -nen, f. modehandlare, modist.

Modul ^{se} Model.

moduler|en, -te, -t, tr. modulera.

mögen, *ich mag, wir ~, möge; mochte, möchte; gemocht* och vid infinitiv *~, hjälppverb*, 1. * förmå, kunna. 2. må, t. ex. *er mag es zugestehen oder leugnen: han må tillstå eller förneka det, er mag noch so viel bitten: han må bedja hur mycket som helst, ich mag sagen, was ich will; was ich auch immer sagen mag: hvad jag än må säga, wo er auch sein mag; er mag sich in Acht nehmen; es möge ihm wohl bekommen; ich wünsche, dass er kommen möge*. 3. kunna, t. ex. *wo mag er das gehört haben? hvar kan han hafva hört det? wie mag es ihm gehen? hur kan det stå till med honom? das mag er immerhin thun: det kan han ju göra, man möchte rasend werden: man kunde blifva rasande*. 4. töra, t. ex. *das möchte schwer zu beweisen sein: det torde vara svårt att bevisa*. 5. pret. konj. a) skulle vilja, t. ex. *ich möchte wohl erfahren: jag skulle vilja veta, das möchte ich doch sehen! det skulle jag vilja se!* b) skulle kunna, t. ex. *man möchte meinen: man skulle kunna tro*. 6. vilja, t. ex. *ich mag ihn nicht sehen, ich mag nicht nachhause: jag vill ej gå hem*. 7. [Gern] ~ tycka om, *nicht ~ tycka illa om, lieber ~ tycka bättre om*. 8. sarskilda fall. *Er mag krank sein: han är väl sjuk. Ich mochte wollen oder nicht: med eller mot min vilja. Sie mochte zwölf Jahr alt sein: hon var väl omkring tolf år gammal. Sage ihm, er möchte nachhause gehen: säg åt honom, att han skall vara god och gå hem*.

möglich, a. möjlig. *So bald als ~ ei. ~st bald ei. bald~st: så snart som möjligt, med det första. ~st viel Geld: så mycket pengar som möjligt. In der ~st kurzen ei. in ~st kurzer Zeit ei. in der ~st kürzesten Zeit: på möjligast korta tid, der ~st gute ei. beste ei. best~[st]e: den bästa möjliga. Sein ~[st]es thun: göra sitt bästa. -en... Ex ~falls, adv. möjligtgen. — -er... Ex ~weise, adv. möjligtvis.*

Möglichkeit, -en, f. möjlighet.

Mohár, -s, -s, m. moár.

Mohammedáner, -s, -, m. muhamedan.

mohammedánisch, a. muhamedansk.

Mohn, -[e]s, -e, m. valmo. -betränzt, a. valmokransad. -haupt, -[e]s, -er †, n. -kopf, -[e]s, -e †, m. valmohufvud. -korn, -[e]s, -er †, n. -samen, -s, -, m. valmofró.

1. Mohr, -[e]s, -e, m. moaré (tyg). -kleid, -[e]s, -er, n. moaréklädnig.

2. Mohr, -en, -en, m. ~in, -nen, f. 1. mor, morisk kvinna. 2. neger, negerinna. *Bua. das heisst einen ~en bleichen ei. weiss waschen wollen: det är att försöka det omöjliga*. 3. ⊕ svart metallpreparat (aethiops). -rübe = Möhre. -en... Ex ~farbig, a. svart som en neger. ~kopf, -[e]s, -e †, m. negerhufvud. ~land, -[e]s, -er †, n. negerernas land, Etiopien. ~sklave, -n, †, m. negerslaf. ~weib, -[e]s, -er, n. negerkvinna, negerinna.

Möhre, -n, f. morot. -n... Ex ~saft, -[e]s, -e †, m. morotsaft.

1. mohr|en, -te, ge-t, tr. moarera, vattra.

2. mohren, a. 1. af moaré, moaré-. 2. moarerad, vattrad.

mohrenhaft, mohrisch, a. negerlik, neger.

Moira, Moire, Moiren, f. parce, norna.

Moiré (Moiré), -s, -s, n. och m. moaré.

moirier|en, -te, -t, tr. moarera, vattra.

mokánt, a. hånfull, föraktfull.

Mokassin, -s, -s, m. mokassin (indiansk fotbeklädnad).

mokier|en, -te, -t, sich ~ gyckla, skämta, häna.

Molásse, -n, f. ett slags mjuk sandsten.

Molch, -[e]s, -e, m. salamander.

Mole, -n, f. 1. hamnarm, vågbrytare. 2. = Mondkalb.

Molekül, -[e]s, -e, n. molekyl.

molestier|en, -te, -t, tr. besvära.

Molke, -n, f. Molke|n, -ns, -n, m. vassla. -n... Ex. ~kur, -en, f. vasslekur. ~werk, -[e]s, 0, n. det som tillverkas af mjölk es. ost, smör m. m.

Molkeréi, -n, f. mjäferi.

molkicht, molkig, a. vassleaktig, vattenaktig, grumlig.

1. Moll, -[e]s, 0, n. mus. moll. -tönleiter, -n, f. mollskal.

2. Moll, -[e]s, -e ei. -s, m. moll (tyg).

Molle = Mulde 1.

mollig, a. F 1. behaglig, angenäm, treflig. 2. mjuk.

Mollúske, -n, f. zool. mollusk.

Mol|lo, -o[s], -en ei. -i, m. = Mole 1.

molsch, a. mjuk, murken, maskstungen, skämd.

Mománt, -[e]s, -e, I. m. ögonblick, momang.

II. n. moment, skäl, bevekelsegrund, orsak. momentán, a. momentan, ögonblicklig.

Monárch, -en, -en, m. monark, suverán.

Monárchin, -nen, f. 1. kvinnlig monark. 2. monarks gemål.

monárchisch, a. monarkisk.

Monat, -[e]s, -e men efter räkneord ofta -, m. månad. -s... Ex. ~bericht, -[e]s, -e, m. månadsrapport, månadsberättelse. ~fluss, -es, 0, m. månadsflöde. ~frist, -en, f. en månads tid. ~geld, -[e]s, 0, n. månadspengar. ~heft, -[e]s, -e, n. månadsäfte. ~kind, -[e]s, -er, n. = Mondkalb. ~name[n], -ns, -n, m. månadsnamn. ~schrift, -en, f. månadskrift.

- ~lag, -[e]s, -e, *m.* ättam. ~uhr, -*en*, *f.* ur som a) drages en gång i månaden, b) visar månaderna. ~weise, *adv.* månadsvis.
- monatig**, *a.* i sms. med räkneord, t. ex. *drei~es Kalb*: tre månaders kalf.
- monatlich**, *a.* månatlig, månads-.
- Mönch**, -[e]s, -e, *m.* 1. munk. 2. kastrerad djur. -mässig, *a.* munklik. -s... Ex. ~bogen, -s, -, *m.* boktryck. munkark ark som agnstades fått för litet farg. ~geist, -[e]s, 0, *m.* munk-, klosteranda. ~glatze, -*n*, *f.* tonsnr. ~kappe, -*n*, *f.* munkkåpa, kapusjong. ~kloster, -s, -*t*, *n.* munkkloster. ~kutte, -*n*, *f.* munkkåpa. ~lattein, -[e]s, 0, *n.* munklatin. ~leben, -s, 0, *n.* munklif. ~örden, -s, -, *m.* munkorden. ~schrift, -*en*, *f.* 1. munkstil, fraktur. 2. munkskrift, af en munk författad. ~stand, -[e]s, 0, *m.* munkstånd. ~volk, -[e]s, 0, *n.* munkar, klosterfolk. ~wesen, -s, 0, *n.* munkväsen. ~zelle, -*n*, *f.* munkcell. ~zucht, 0, *f.* klosterdisciplin.
- mönch***en*, -*te*, *ge-t*, *I. itr. h.* vara munk(aktig). *II. tr.* 1. göra till munk. 2. kastrera.
- Möncheréi**, -*en*, *f.* munkväsen, munklefnad.
- mönchisch**, *a.* munklik, munkaktig.
- Mönch[s]t[h]üm**, -[e]s, 0, *n.* munkväsen.
- Mönd**, -[e]s, -e, *m.* dim. *Möndchen*, -*lein*, 1. måne. *F. bial. einen ~ auf dem Kopf haben*: hafva månsken, vara flintskallig, *ein Loch in den ~ bohren*: rymma från sina fordringsägare. 2. plur. *atr. -en*, månad. -alter, -s, -, *n.* tid som förflutit efter senaste nymåne. -auge, -s, -*n*, *n.* veter. öga hvars synkraft af- och tilltar med månen. -bahn, -*en*, *f.* månens et. en månes bana. -beglänzt, *a.* månbestrålad. -bewohner, -bürger, -s, -, *m.* männänniska. -finsternis[s], -*se*, *f.* månformörkelse. -förmig, *a.* månformig. -göttin, -*nen*, *f.* mångudinna. -hell, *a.* månljus. -jahr, -[e]s, -e, *n.* månår. -kalb, -[e]s, -*er t*, *n.* månkalf, månadsfoster, missfoster. -karte, -*n*, *f.* månkarta. -monat, -[e]s, -e, *m.* mån-månad. -nacht, -e *t*, *f.* månljus natt. -same[n], -*ns*, -*n*, *m.* bot. kokelkärna (Menispermum). -scheibe, -*n*, *f.* månskiva. -schein, -[e]s, 0, *m.* månsken. -sichel, 0, *f.* nymåne (likaande en skära). -stein, -[e]s, -e, *m.* månsten. -strahl, -[e]s, -*en*, *m.* månstråle. -sucht, 0, *f.* sömnvandrang. -süchtig, *a.* 1. som går i sömnen. *Ein ~er*: en sömngångare. 2. månadsrasande. -uhr, -*en*, *f.* månur. -viertel, -s, -, *n.* fjärdedel af månens omlopp(stid). -viole, -*n*, *f.* månfiol (Lunaria). -wechsel, -s, -, *m.* månskifte. -en... och -es... = *tölg. sbas*
- möndlich**, *a.* 1. månluk, månformig. 2. mån-, t. ex. *die ~e Helle*: månskenet.
- Monéten**, *plur.* *F* mynt, schaber.
- Mongóle**, -*n*, -*n*, *m.* mongol.
- Mongolói**, 0, *f.* *npr.* Mongoliet.
- Mongólin**, -*nen*, *f.* mongolisk kvinna.
- mongólish**, *a.* mongolisk.
- monier***en*, -*te*, -*t*, *tr.* erinra, anmärka på, kritisera, tadla.
- Monitéur**, -[s], -e et. -s, *m.* 1. förmanare. 2. namn på en tidning.
- Monitor**, -s, *Monitören*, *m.* ⚓ monitor.
- Monit um**, -*um*[s], -a, *n.* erituran, anmärkning.
- Monológ**, -[e]s, -e, *m.* monolog.
- Monopol**, -[e]s, -e, *n.* monopol.
- monopolisier***en*, -*te*, -*t*, *tr.* monopolisera.
- Monotheismus**, -, 0, *m.* monoteism.
- monotón**, *a.* entonig.
- Monstránz**, -*en*, *f.* monstrans.
- monstrós**, **monstrós**, *a.* vidunderlig.
- Monstrosität**, -*en*, *f.* vidunderlighet.
- Monstrum**, -*um*[s], -a et. -*en*, *n.* vidunder.
- Monsún**, -[e]s, -e, *m.* monsun.
- Möntag**, -[e]s, -e, *m.* måndag. -s... Ex. ~zeitung, -*en*, *f.* måndagstidning.
- möntagig**, *a.* inträffande en måndag et. på måndagar, måndags-.
- möntiglich**, *a.* förekommande hvarje måndag, måndags-.
- möntags**, *adv.* om måndagarne.
- montán**, *a.* bär(g)s...
- montier***en*, -*te*, -*t*, *tr.* montera, mundera, utrusta, bekläda, ⚓ bemanna; infatta adelsstolar.
- Montierung**, -*en*, *f.* mundering *m. m.* se föreg. -s... ✕ Ex. ~geld, -[e]s, -*er*, *n.* beklädnads-pengar. ~stück, -[e]s, -e, *n.* munderingspersedel.
- Montür**, -*en*, *f.* mundering, uniform, drägt, livré.
- Monument**, -[e]s, -e, *n.* monument.
- monumentál**, *a.* monumental.
- Moor**, -[e]s, -e, *n.* och *m.* sumpig mark, kärr, moras, mosse; dy, gytta. -bad, -[e]s, -*er t*, *n.* gyttjebad. -boden, -s, 0, *m.* sumpig mark. -brennen, -s, 0, *n.* mossbränning. -damm, -[e]s, -e *t*, -*deich*, -[e]s, -e, *m.* genom kärr dragen dam. -gegend, -*en*, *f.* sumpig trakt. -land, -[e]s, 0, *n.* kärruppyldt, sumpigt land. -rauch, -[e]s, 0, *m.* mossrök. -schnepte, -*n*, *f.* zool. hårdsnäppa (Telmatias Gallinula). -wasser, -s, 0, *n.* kärrvatten.
- mooricht**, **moorig**, *a.* sumpig, kärraktig, mo-rasig.
- Moos**, *I. -es*, -e, *n.* dim *Möschchen*, -*lein*, 1. moss-a. 2. *F* pengar, schaber. *II. -es*, -*er t*, *n.* = *Moor*. -ähnlich, -artig, *a.* mosslik, moss-artad. -bank, -e *t*, *f.* mossbänk, gräsbänk. -bedeckt, *a.* betäckt, höjld af mossa. -bewachsen, *a.* mossbevuxen, mossbelupen. -farn, -[e]s, -e, *m.* bot. smålumner (Selaginella). -hummel, -*n*, *f.* mosshumla. -rose, -*n*, *f.* mossros.
- mossicht**, **moosig**, *a.* mossig, mossbelupen.
- Mops**, -*es*, -e *t*, *m.* mops; *F* bial. dumhufvud.
- mopsicht**, **mopsig**, *a.* mopslik; förtretad.
- Moral**, -*en*, *f.* moral, sedelära, sedlig lärdom. -gesetz, -*es*, -e, *n.* sedelag. -prediger, -s, -,

m. moralpredikant. **-predigt**, *-en, f.* moralpredikan.

Moralisch, *a.* moralisk, sedlig. *F* *bhd.* *~er* [Katzenjammer]: bondånger och själförakt.

moralisier[*en, -te, -t, itr.* *h.* moralisera.

Moralist, *-en, m.* moralist, moralpredikant.

Moralitåt, *-en, f.* 1. 0, sedlighet, moralitet. 2. moralidrama.

Moråne, *-n, f.* morän.

Moråst, *-[e]s, -e [t], m.* 1. moras, kärr. 2. dy, gyttja. **-erz**, *-es, -e, n.* kärrmalm. **-loch**, *-[e]s, -er t, n.* sumpigt ställe, kärrpöl.

moråstig, *a.* 1. morasig. 2. dyig, gyttjig.

Moratórium, *-um[s], -en, n.* uppskof, respit.

Morchel, *-n, f.* murkla.

Mord, *-[e]s, -e, m.* mord. *Zeter und ~ schreien*: ropa mord! ropa på hjälp via öfverfall: *bhd.* skrika som om knifven sutte i en, klaga himmelshögt. *Da giebt es ~ und Totschlag*: där går det hett till, gäller det lifvet. **-anfall**, *-[e]s, -e t, m.* mordiskt anfall. **-anschlag**, *-[e]s, -e t, m.* mordanslag, atentat. **-axt**, *-e t, f.* mördaryxa. **-begier**, 0, **-begierde**, *-n, f.* mordbegär. **-beil**, *-[e]s, -e, n.* mördarbila. **-blick**, *-[e]s, -e, m.* mordisk blick. **-brenner**, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* mordbrännare, mordbrännerska. **-brennerei**, *-en, f.* mordbrand. **-brennerisch**, *a.* mordbrännar-. **-element**, *interj.* fan anamma! **-gaudium**, *-um[s], -a, n.* *F* sant nöje. **-gedanke[n]**, *-ns, -n, m.* mordtanke. **-geschichte**, *-n, f.* mordhistoria. **-geschrei**, *-[e]s, -e, n.* rop på hjälp via mord; *bhd.* fasligt skrik. **-gesell**, *-en, -en, m.* mördare. **-gewehr**, *-[e]s, -e, n.* mordgevär, mordvapen. **-gewohnt**, *a.* van vid mord. **-gier**, 0, *f.* mordgirighet. **-gierig**, *a.* mordgirig. **-kerl**, *-[e]s, -e, m. F* dugtig karl. **-lärm**, *-[e]s, 0, m.* fasligt väsen. **-lust**, 0, *f.* mordlust. **-lustig**, *a.* mordlysten. **-mässig**, *a.* *F* ofantlig, gruflig. **-nacht**, *-e t, f.* natt då ett mord föröfvats. **-schlag**, *-[e]s, -e t, m.* mordslag, dräpslag. **-schwört**, *-[e]s, -er, n.* **-stahl**, *-[e]s, -e t, m.* mordstål. **-sucht**, 0, *f.* mordlystnad. **-süchtig**, *a.* mordlysten. **-that**, *-en, f.* mordgärning. **-wut[h]**, 0, *f.* mordlystnad. **-s...** = föreg. sms.

mord[*en, -ete, ge-et, tr. och itr.* *h.* mördar.

Mörder, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* mördare, mörderska. **-grube**, **-höhle**, *-n, f.* mördarhåla. **-waffe**, *-n, f.* mordvapen.

Mörderéi, *-en, f.* mördande.

mörderisch, mörderlich, *a.* 1. mordisk. 2. förskräcklig, ryslig.

mordio, *interj.* mord!

Moréllé, *-n, f.* 1. aprikos. 2. morell.

Mores, *oböjl. plur.* *Jmdn ~ lehren*: lära ngn mores.

Moréske, *-n, f.* moresk, arabesk.

morganätisch, *a.* morganatisk.

Morgen, *I. -s, -, m.* 1. morgon. *Um zwei Uhr*

~s: kl. 2 f. m. *Jmdn einen guten ~ wünschen*: hälsa god morgon på ngn. *Heute ~ i morse*. 2. = *II*, 2. 3. öster. 4. efter ort och tid varierande åkermått, vanl. 25,5 ar. **II. 1. adv.** i morgon, *~ früh*: i morgon bittida, *~ abend*: i morgon kväll, *~ über acht Tage*: i morgon åtta dagar till. 2. *-[s], -, n.* morgondagen. **-andacht**, *-en, f.* morgonandakt, morgonbön. **-anzug**, *-[e]s, -e t, m.* morgondrägt. **-ausgabe**, *-n, f.* morgonupplaga. **-besuch**, *-[e]s, -e, m.* morgonbesök. **-brot**, *-[e]s, 0, n.* frukost. **-dämm[e]rung**, *-en, f.* gryning. **-frisch**, *a.* morgonfrisk, morgonsval. **-frühe**, 0, *f. In der ~ tidigt på morgonen*. **-gabe**, *-n, f.* morgongåva. **-gebet**, *-[e]s, -e, n.* morgonbön. **-gegend**, *-en, f.* östlig trakt, orient, öster. **-gruss**, *-es, -e t, m.* morgonhälsning. **-haube**, *-n, f.* morgonmössa. **-kleid**, *-[e]s, -er, n.* morgonklädning. **-kühle**, 0, *f.* morgonsvalka. **-land**, *-[e]s, 0, n.* österland, orient. **-länder**, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* österländig, österländska. **-ländisch**, *a.* österländsk. **-luft**, *-e t, f.* morgonluft, morgonfäkt. **-rock**, *-[e]s, -e t, m.* morgonrock. **-rot[h]**, **I. a.** färgad af morgonrodnaden. **II. -[e]s, 0, n.** = *roij*. **-röt[h]e**, 0, *f.* morgonrodnad. **-seite**, *-n, f.* östra sidan. **-schlaf**, *-[e]s, 0, m.* morgonsömn. **-sonne**, 0, *f.* morgonsol. **-ständig**, *-en, -s, -, n.* morgonmusik utaför ngns fönster. **-stern**, *-[e]s, -e, m.* morgonstjärna. **-stunde**, *-n, f.* morgontimme, morgonstund. **-t[h]au**, *-[e]s, 0, m.* morgondagg. **-trank**, *-[e]s, -e t, m.* morgondryck. **-unterhaltung**, *-en, f.* matiné. **-wache**, *-n, f.* morgonvakt. **-wärts**, *adv.* ostvart, åt öster. **-wind**, *-[e]s, -e, m.* 1. morgonvind. 2. östlig vind. **-zeit**, 0, *f.* morgon.

morgend, *a.* 1. tillhörande morgondagen, framtiden, morgon-, morgondagens, framtida. *Der ~e Tag*: morgondagen. 2. = *roij*.

morgendlich, morgenhaft, *a.* morgonfrisk, morgon-, tidig.

morgens, *adv.* om morgonen, om mornarne.

morgig = *morgend I*.

Mormóne, *-n, -n, m.* mormon.

Mormónent[h]um, *-[e]s, 0, n.* mormonism.

Mormónien, *-nen, f.* mormonkvinna.

mormónisch, *a.* mormonsk.

morós, morós, *a.* misslynt, förstånd.

Morphin, *-[e]s, 0, Morphinum*, *-[s], 0, n.* morfin.

morsch, *a.* murken, maskäten, bräcklig. *~er Zahn*: skadad, anfrätt tand. *~ zerbrechen*: plötsligt gå sönder, störta samman.

morschlen, *-[e]s[t, -te, ge-t, itr.* *s. och h.* murkla.

Morséllé, *-n, f.* morsell.

Mörser, *-s, -, m.* 1. mortel. 2. ✕ mörsare. **-block**, *-[e]s, -e t, m.* ✕ mörsarblock. **-keule**, *-n, f.* mortelstöt. **-lafette**, *-n, f.* = *-block*.

Mortalitåt, 0, *f.* dödlighet.

Mörtel, *-s, -, m.* murbruk. **-bewurf**, *-[e]s, 0, m.* rappning. **-kelle**, *-n, f.* murslef. **-rührer**, **-schläger**, *-s, -, m.* murbruksåltare.

* skta sms. *F* familjärt. *P* lågre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

mörtel|n, *-te, ge-t, tr. mura; rappa.*
mortifizier|en, *-te, -t, tr. 1. döda, t. ex. die Be-gierden des Fleisches. 2. späka. 3. kränka. 4. upphäva, förklara ogiltig.*
Mosaik, *-en, f. -[e]s, -e, n. mosaik. -gemälde, -s, -, n. mosaikmålning.*
mosaisch, *a. 1. mosaisk. 2. * mosaik.*
Moschée, *-en, f. moské.*
Moschus, *-, 0, m. mysk. -braun, a. myskbrun. -t[h]ier, -[e]s, -e, n. zool. myskdjur.*
Moskito, *-s, -s, m. muskit. -netz, -es, -e, n. muskitnät.*
Moskowåde, *-n, f. moskovadocker.*
Moskowitz, *-en, -en, m. Moskowitz, -s, -, m. moskovit.*
Moslem, *-s, -s el. -in[en], m. muselman.*
Most, *-[e]s, -e, m. ojäst vin, vinmust. -apfel, -s, -†, m. -birne, -n, f. äpple, päron till fruktvin. -keller, -presse, -n, f. vinpress.*
mostell|n, *-te, ge-t, I. itr. h. smaka ojäst (om vin). II. = rotj.*
most|en, *-ete, ge-et, tr. prässa vin.*
Moster, *-s, -, m. vinpressare.*
Mostert, Mostrich, *-[e]s, -e, m. senap. Ordspr. ~ nach der Mahlzeit: unget bättre sent än aldrig, sade käringen, kastade jästen i ugnen. -büchse, -n, f. senapsdosa. -näpfchen, -s, -, n. senapsflaska. -sauce, -n, f. senapsås. -töpfchen = -näpfchen.*
Motéte, *-n, f. mus. motett.*
Motión, *-en, f. motion, a) rörelse. Sich ~ machen: taga sig motion, b) förslag.*
Motiv, *-[e]s, -e, n. skäl, anledning; motiv.*
motivier|en, *-te, -t, tr. motivera, gifva skäl för. Motivierung. f.*
Motte, *-n, f. zool. mått, mal. -n... Ex. ~fräss. -es, 0, m. 1. föda åt malen, malmat. 2. maläret ställe. ~frässig, a. maläten. ~kraut, -[e]s, -er †, n. växt mot mal. ~pulver, -s, -, n. insektpulver. ~schaden, -s, -†, m. af malen förorsakad skada.*
mottig, *a. full af mal, maläten.*
Motto, *-[s], -s, n. motto.*
moussier|en, *-te, -t, itr. h. mussera.*
Möve, bättre **Möwe**, *-n, f. mås, fiskmås.*
Muck, *-[e]s, -e, m. omärkligt ljud, knystand. Keinen ~ thun, nicht ~ sagen: ej knysta, ej ge ett ljud ifrån sig.*
Mucke, *-n, f. 1. grill, kapis, infall, nyck, vanskligghet, svårighet. 2. grimas. ~n ziehen: göra grimaser.*
Mücke, *-n, f. 1. mygga. Ordspr. ~n seigen und Kamele verschlucken. 2. skönhetsplåster. 3. sigte på gevar. 4. tjuga. -n... Ex. ~füsse, m. plur. 1. myggfötter. 2. fin, petig skrift. ~netz, -es, -e, n. myggnät. ~schwarm, -[e]s, -e †, m. myggsvärm. ~seiger, -s, -, m. en som silar mygg, småaktig person.*
muck|en, *-te, ge-t, I. itr. h. 1. mucka, knysta. 2. hålla sig tyst, tigen, svälja förtreten. 3. vara trumpen, surmulen, knota, knorra. 4.*

om ngt ondt, värk m. m. låta känna af sig, morla. *Die Zähne ~ det morlar i tänderna. 5. F die Sache muckt ei. es muckt mit der Sache: saken är vansklig. 6. röra sig ur stället. II. tr. nedtysta, tysta. III. Sich ~ mucka, knysta.*

Mucker, *-s, -, m. ~in, -nen, f. 1. trumpen, surmulen person. 2. krypare, listmare. 3. skenhelgon, hycklare, hycklerska.*

Muckeréi, *-en, f. hyckleri, skenhelighet.*

muckerhaft, muckerig, muckerisch, *a. hycklande, skenhelig, skrymtaktig.*

mucker|n, *-te, ge-t, itr. h. 1. vara skenhelig, hyckla. 2. = mucken I, 4.*

Mucker[h]üm, *-[e]s, 0, n. hyckleri, skenhelighet.*

muckig, muckisch, *a. nyckfull, ovänlig, trumpen.*

Mucks, *-es, -e, m. = Muck. -still, a. Faldeles tyst.*

mucks|en, *-[es], -te, ge-t, itr. h. och sich ~ mucka, knysta.*

müde, *a. trött. Des Lebens ~ lefnadstrött. Ich bin es ~ jag är trött på det. Zum Umfallen ~ sein: knappt kunna stå för trötthet.*

müd|en, *-ete, ge-et, I. tr. trötta. II. Sich ~ trötta.*

Müdigkeit, *0, f. trötthet.*

1. Muff, *-[e]s, -e, m. 1. doft hundskall. 2. hund med groft skall, arg hund; F bild. bitvar, brumbjörn.*

2. Muff, *-[e]s, 0, m. 1. mögel; mögellukt. 2. gammal tobak.*

3. Muff, *-[e]s. -e [†], m. Muffe, -n, f. I. muff. 2. dim. Müffchen: armmudd.*

Muffel, *-s, -, m. mule, nos, tryne. -schaf, -t[h]ier, -[e]s, -e, n. muffionfår.*

muffel|n, *-te, ge-t, tr. och itr. h. 1. mumsa, tugga. 2. äta glupskt, stoppa munnen full. 3. tala med full mun, ej tala ur skägget.*

muff|en, *-te, ge-t, I. itr. h. 1. morra, brumma, jtr 1. Muff. 2. lukta mögel, jtr 2. Muff. II. tr. inhölja, insvepa, jtr 3. Muff.*

muff|ig, *a. 1. tvår, surmulen, brummande. 2. afv. müffig, som luktar mögel, unken.*

Müh|e, *-en, f. möda, besvär. Sich ~ gehen um etw.: vinnlägga sig om ngt. Es macht mir ~. ihm das zu sagen: det kostar på mig att säga honom det. Verlorne ~ fä-fäng möda. Sich keine ~ verdrriessen lassen: ha all möda ospard. -[e]... Ex. ~los, a. utan möda. ~lösigkeit, 0, f. lätthet. ~selig, a. mödosam. ~seligkeit, -en, f. möda, ansträngning, besvär. ~voll, a. mödosam. ~waltung, -en, f. ansträngning.*

muh|en, *-te, ge-t, itr. h. böla.*

müh|en, *-te, ge-t = bemühen.*

Mühl|e, *-en, f. 1. kvarn. Bild. das ist Wasser auf seine ~ där fick han vatten på sin kvarn. 2. spel. tripptrapprull. -bach, -[e]s, -e †, m. kvarnbäck. -berg, -[e]s, -e, m. kvarnbärg (bärg med kvarnar på). -beutel, -s, -, m. kvarnsikt. -bursch[e], -en, -en, m. mjöluar-*

dräng. **esel**, -s, -, m. mjölnaråsa. **gang** = *Mahlgang*. **gast**, -[e]s, -e †, m. kvarnsbesökande, kvarnbonde, mjölkund. **graben**, -s, -†, m. kvarngrav. **klapper**, -n, f. kvarnklapp. **knappe**, -n, -n, -knecht, -[e]s, -e, m. mjölnardräng. **meister**, -s, -, m. föreståndare för en kvarn. **metze**, -n, f. kvarnkappe. **rad**, -[e]s, -er †, n. kvarnhjul. **rinne**, -n, f. kvarnränna. **stein**, -[e]s, -e, m. kvarnsten. **wasser**, -s, 0, n. kvarnvatten. **wehr**, -en, f. kvarndam. **werk**, -[e]s, -e, n. kvarnverk, hjulverk i en kvarn. **en**... Ex. se avf. föreg. sms. **~bau**, -[e]s, -ten, m. kvarnbyggnad, kvarnkonstruktion. **~bauer**, -s, -, m. kvarnbyggare. **~gerinne**, -s, -, n. kvarnbäck. **~spiel**, -[e]s, -e, n. = *Mühle* 2. **~zwang**, -[e]s, 0, m. förligtelse att skicka sin säd till en viss kvarn.

Muhme, -n, f. dim. *Mühmchen*, -lein, 1. tant, faster, moster. 2. kvinnlig kusin. 3. kvinnlig släkting i allm.

Mühsal, -[e]s, -e, n. -e, f. möda, besvärlighet.

mühsam, a. 1. mödosam, svår. 2. trägen, flitig, arbetsam.

Mühsamkeit, -en, f. 1. svårighet, besvärlighet. 2. trägenhet, flit, arbetsamhet.

Mulatte, -n, -n, m. mulatt.

Mulâtin, -nen, f. mulattkvinna.

Mulde, -n, f. 1. ur ett trästycke urbätkad flat hö, tråg. 2. hoformig dalsänkning. -n... Ex. **~fürmig**, a. hoformig, trågläk. **~weise**, adv. hovis.

muldig = *muldenförmig*.

1. **Mull**, -[e]s, 0, m. och n. krappaffall.

2. **Mull**, -[e]s, -e, m. och n. otryckt nettelduk.

3. **Mull**, **Müll**, -[e]s, 0, m. och n. mull, dam, smuts, sopor. **eimer**, -s, -, m. sopåmbar, sophink. **haufe**[n], -ns, -n, m. sophög. **kasten**, -s, -, m. soplåda. **schaufl**, -schüpfel, -n, f. sopskyffel.

Müller, -s, -, m. 1. mjölnare. 2. mjölbagge.

blau, a. ljusblå. **bursch**[e], -en, -en, m. mjölnardräng. **esel**, -s, -, m. mjölnaråsa.

gaze, -n, f. siktduk. **geschäft**, -[e]s, -e, n. kvarnaffär. **käfer**, -s, -, m. mjölbagge. **knappe**, -n, -n, -knecht, -[e]s, -e, m. mjölnardräng. **wagen**, -s, -[†], m. kvarnvagn.

Mülleréi, 0, f. mjölnaryrke.

Mulm, -[e]s, -e, m. 1. pulverlik jord, mull. 2. murket trä, vittrat malm m. m. åst. 3. röta, förvittring.

mülen, -te, *ge-t*, I. tr. söndersmula, förvandla till mull. II. itr. s. söndersmulas, förvittra.

mulmicht, **mulmig**, a. som smular sig, förvitrerad, murken, maskstungen.

mul[s]terig, a. unken.

multiplizieren, -te, -t, tr. multiplicera. **Multiplizierung**, f.

Mumie, -n, f. mumie.

mumienhaft, a. mumielik.

mumifizieren, **mumisier**en, -te, -t, tr. förvandla till mumie(r).

mumm, I. *interj.* betecknande ett doft, brummande ljud.

II. obj. m. buse.

1. **Mumme**, -n, f. mumma.

2. **Mumme**, -n, f. * mask, förklädnad. -n... Ex. **~schanz**, -es, 0, m. **~spiel**, -[e]s, -e, n. maskerad.

Mummel, -s, -, m. buse, spöke.

mummelen, **mumm**en, -te, *ge-t*, itr. h. mumla.

Mummeréi, -en, f. maskerad.

Mund, -[e]s, -e †] el. -er †, m. 1. mun. *Reinen*

~ halten: tåga med en hemlighet. *Nicht auf den ~ gefallen sein*: ej vara svarslös. *In aller ~ sein*: vara i vars mans mun. *Jmdm nach dem ~e reden*: tala ngn till behag.

Kein Blatt vor den ~ nehmen: ej skräda orden. 2. mynning, t. ex. *der ~ der Kanonen, eines Gewässers*. -ärt, -en, f. munart, mål, landsmål. -ärtig, -ärtlich, a. dialektisk, landsmåls-. -bedarf, -[e]s, 0, m. livsmedel.

-bissen, -s, -, m. munbit. -deckel, -s, -, m. ✕ mynningspropp. -faul, a. ordkarg. -fäule, 0, f. 1. skörbjugg. 2. torsk (barnsjukdom). -harmonik/a,

-as el. -en, f. munharmonika. -höhle, -n, f. munhåla. -klemme, -n, f. munläsa. -küche, -n, f. köst. -lack, -[e]s, -e, m. munlack. -leim,

-[e]s, 0, m. munlim. -loch, -[e]s, -er †, n. munöppning. -mehl, -[e]s, 0, n. finaste mjöl.

-pfropfen, -s, -, m. ✕ mynningspropp. -raub, -[e]s, 0, m. stöld af livsmedel. -recht, a. lämplig för munnen, lätt att uttala. *mit*

jmdm etw. ~ machen: lämpa ngt efter ngns smak. -schenk, -en, -en, m. munsänk.

-schwamm, -[e]s, 0, m. vanl. dim. -schwämmchen, -s, -, n. torsk (barnsjukdom). -sperr = -klemme. -spiegel, -s, -, m. med. munpegel.

-stück, -[e]s, -e, n. munstycke. -to[d]t, a. 1. förklarad omyndig. *Jmdn ~ erklären*: förklara ngn omyndig. 2. som måste tåga.

Jmdn ~ machen: bringa ngn till tystnad. -voll, obj. m. en mun full. -vorrat[h], -[e]s, -e †, m. munförråd. -wasser, -s, -, n. munvatten.

-werk, -[e]s, -e, n. mun, käkar, munläder. -winkel, -s, -, m. mungipa.

Münde, -n, f. flodmynning.

Mündel, -s, -, m. och n. -n, f. myndling. -geld, -[e]s, -er, n. förmyndaremedel.

munden, -ete, *ge-et*, itr. h. smaka bra, falla i smaken.

münden, -ete, *ge-et*, itr. h. utmynna.

mündieren, -te, -t, tr. renskrifva. **Mundierung**, f.

mündig, a. myndig. *Jmdn für ~ erklären*: et. *jmdn ~ sprechen*: förklara ngn myndig.

Mündigkeit, 0, f. myndighet.

mündlich, a. muntlig.

Mündlichkeit, 0, f. muntligt förfaringsätt.

Mündling, -[e]s, -e, m. myndling.

Mündung, -en, f. mynning. -s... Ex. **~arm**, -[e]s, -e, m. mynningsarm.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

municipál, *a.* municipal, stads-, magistrats-
-**beamte(r)**, (adj. böj.) *m.* stadens tjänsteman.
-**gardist**, -*en, -n*, *m.* borgargardist.
Municipalitet, -*en, f.* municipalitet, stadsfull-
mäktige.
Municicénz, *0, f.* frikostighet.
Munitión, -*en, f.* ☒ (am)munition. -*s...* ☒ *Ex.*
~**kasten**, -*s, -, m.* ammunitionsbrev. ~**wagen**,
-*s, -[t]*, *m.* ammunitionsbrev.
munkel n, -*te, ge-t, itr. h.* 1. glunka, mumla,
hviska. 2. vara hemlighetsfull, en hemlig-
hetsmakare. Ordspr. *im Dunkeln ist gut* ~
hemligheter trifvas bäst i mörket.
Münster, -*s, -, n.* och *m.* katedral, domkyrka.
munter, *a.* munter, kry, rask, vaken. *Das*
Kind ist ~ geworden: barnet har vaknat.
Munterkeit, -*en, f.* munterhet *m. m.* se föreg.
munter, *n, -te, ge-t, tr.* muntra.
Münz, -*en, f.* 1. mynt, penning. *Bild. jmdn*
mit gleicher ~ bezahlen: betala ngn med
samma mynt, *etw. für bare ~ nehmen*: ta-
ga ngt för kontant. 2. myntverk. 3. se *Min-*
ze. -**abrdruck**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* aftryck af mynt.
-**amt**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* -**anstalt**, -*en, f.* mynt-
verk. -**beamte(r)**, (adj. böj.) *m.* tjänsteman
vid ett myntverk. -**beschickung**, -*en, f.* ☉
beskickning, metallegering till myntning.
-**einheit**, -*en, f.* myntenhet. -**fälscher**, -*s, -,*
m. myntförfalskare. -**fälscherei**, -*en, f.* mynt-
förfälskning. -**fuss**, -*es, -e* †, *m.* myntfot.
-**gewicht**, -[*e*]*s, -e, n.* myntvikt. -**herr**, -*n,*
en. m. person som har mynträttighet. -**jus-**
tierer, -*s, -, m.* myntjusterare. -**meister**,
-*s, -, m.* myntmästare. -**ordnung**, -*en, f.*
myntordning. -**probe**, -*n, f.* myntprobering.
-**probierer**, -*s, -, m.* myntproberare. -**recht**,
-[*e*]*s, 0, n.* mynträttighet. -**regal**, -[*e*]*s, -e,*
n. myntregal. -**schere**, -*n, f.* ☉ myntsax.
-**schlagen**, -*s, 0, n.* myntning, myntprägling.
-**sorte**, -*n, f.* myntsort. -**stadt**, -*e* †, *f.* stad
som har mynträttighet. -**stempel**, -*s, -, m.*
myntstämpel. -**system**, -[*e*]*s, -e, n.* myntsys-
tem. -**vertrag**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* myntfördrag.
-**wage**, -*n, f.* myntvag. -**währung**, -*en, f.*
myntfot. -**wardein**, -[*e*]*s, -e, m.* myntjuste-
rare. -**wert**[*b*], -[*e*]*s, -e, m.* myntvärde. -**wen-**
sen, -*s, 0, n.* myntväsen. -**wissenschaft**, *0, f.*
myntvetenskap, numismatik. -**zeichen**, -*s, -,*
n. mynttecken. -*en...* *Ex.* ~**kabinett**, -[*e*]*s, -e,*
n. myntkabinett. ~**kenner**, -*s, -, m.* mynt-
kännare. ~**kenntnis[s]**, -*se, f.* myntkänne-
dom. ~**kunde**, *0, f.* myntkundskap, numis-
matik. ~**sammler**, -*s, -, m.* myntsamlare.
~**sammlung**, -*en, f.* myntsamling.
münz, -[*e*]*s, -te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. myn-
ta, slå, prägla mynt. 2. *blai. das ist auf*
mich gemünzt: det har afseende på mig, är
en pik åt mig.
Münzer, -*s, -, m.* myntare.
Muräne, -*n, f.* 1001. murena.
mürbe, *I. a.* mör, lös; *blai. medgörlig. blai. jmdn*

~ *machen*: bryta ngns motstånd, kufva,
förödmjuka, stuka ngn. **II. 0, f.** mörhet.
mürb, -*le, ge-t, itr. s.* blifva mör, mörna.
Mürbheit, **Mürbigkeit**, *0, f.* mörhet.
murks, -[*e*]*s, -te, ge-t, itr. h.* 1. knastra,
knäppa. 2. *F* aflifva, mörda.
Murmel, -*n, f.* marmorkula. -**spiel**, -[*e*]*s, -e, n.*
lek med marmorkuler.
Murmell... *Ex. t[h]ier*, -[*e*]*s, -e, n.* murmeldjur.
murmeln, -*te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. mumla. 2.
sorla, susa.
Murner, -*s, -, m.* kattens namn i djurfabeln, kisse,
kisse-murr.
Murr... *Ex. -kater = Murner*, *F* bild. = följ. -**kopf**,
-[*e*]*s, -e* †, *m.* *F* brumbjörn, tvärvigg. -**köp-**
fig, *a.* knarrig, vresig, tvär. -**sinn**, -[*e*]*s, 0,*
m. knarrighet, vresighet. -**sinnig** = -**köpfig**.
murr, -*en, -te, ge-t, itr. h.* knorra, knota, brum-
ma, kurra, doft rulla.
mürri, *a.* knarrig, grällig, vresig.
Mus, -*es, -e* el. -*er* †, *n.* dim. *Müschen*, -*lein*,
mos. -**apfel**, -*s, -t*, *m.* äpple till mos. -**kü-**
chen, -*s, -, m.* mos-, syltkaka. -**t[h]eil**, -[*e*]*s, -e, n.*
enkans del af vid mennens död i boet före-
fintliga lifsmedel. -**topf**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* mos-,
syltburk, -*kruka*.
Musche, -*n, f.* muscha.
Muschel, -*n, f.* mussla. -**bank**, -*e* †, *f.* mussel-
bank, musselbädd. -**erde**, *0, f.* musseljord.
-**fang**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* musselbäck, mussel-
fångst. -**förmig**, *a.* musselförmig. -**gold**, -[*e*]*s,*
0, n. musselguld. -**haltig**, *a.* musselförande.
-**kalk**, -[*e*]*s, 0, m.* musselkalk. -**reich**, *a.* rik
på musslor. -**schale**, -*n, f.* musselkalk. -**werk**,
-[*e*]*s, -e, n.* arbete af musslor.
Muschel, -*en, f.* smussel, smusslande.
muschelicht, **muschel**, *a.* musselförmig.
muschel, -*n, -te, ge-t, itr. h.* smussla.
muschig, *a.* försedd med muscher, muschig.
Muse, -*n, f.* mus, sånggudinna. -*n...* *Ex.* ~**berg**,
-[*e*]*s, -e, m.* sånggudinnornas bärg. ~**sohn**,
-[*e*]*s, -e, t, m.* musernas gunstling; *F* student.
Muselman[*n*], -*s, -en* el. -*ner* †, *m.* muselman.
muselmanisch, **muselmännisch**, *a.* muselmanisk,
muhamedansk.
Musé, -*um[s]*, -*en, n.* museum.
musiert, *a.* mosaikartad.
musig, *a.* mosig.
Musik, -*en, f.* musik. -**akademie**, -*en, f.* musi-
kalisk akademi. -**chor**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* och *n.*
1. orkester, musikkår. 2. musiklärare. -**di-**
rektor, -*s, -en, m.* musikdirektör. -**dose**, -*n,*
f. speldosa. -**fest**, -[*e*]*s, -e, n.* musikalisk
fest. -**kenner**, -*s, -, m.* musikkännare. -**leh-**
rer, -*s, -, m.* musiklärare. -**machen**, -*s, 0, n.*
musicerande. -**schule**, -*n, f.* musikinstitut.
-**stück**, -[*e*]*s, -e, n.* musikstycke. -**stunde**, -*n,*
f. musiktimme, musiklektion. -**verein**, -[*e*]*s,*
-e, m. musikalisk förening. -**verständige**(*r*),
(adj. böj.) *m.* musikkännare.
Musikalien, *plur.* musikalien.

musikalisch, a. musikalisk.

Musikánt, -en, -en, m. musikant. -en... Ex. ~bande, -n, f. musikanttrupp.

Musiker, -s, -, Musikus, -, Musici, m. musiker.

Musiv... Ex. -arbetare, -s, -, m. musiv-, mosaikarbetare. -malerer, -en, f. musiv-, mosaikmålning.

musivisch, a. musiv-, mosaik-

musizier|en, -te, -t, itr. h. musicera.

Muskát, -[e]s, -e, m. Muskát|le, -en, f. 1. muskot. 2. muskatvin. -baum, -[e]s, -e †, m. muskotträd. -blume, -blüt[h]e, 0, f. muskotblomma. -nuss, -e †, f. muskot(nöt). -wein, -[e]s, -e, m. muskatvin. -en... = föreg. sms.

Muskatéller, -s, -, m. 1. muskatellvin. 2. muskatelldrufvor. -birne, -n, f. muskatpäron. -traube, -n, f. muskatelldrufva.

Muskel, -s, -n, m. -n, f. muskel. -band, -[e]s, -er †, n. med. muskelligament. -kraft, -e †, f. muskelstyrka. -stark, a. muskelstark. -stärke, 0, f. muskelstyrka. -thätigkeit, 0, f. muskelverksamhet.

muskelig, a. muskulös.

Muskéte, -n, f. musköt. -n... Ex. ~feuer, -s, 0, n. musköteld. ~kugel, -n, f. muskötcula.

Musketier, -[e]s, -e, m. musketerare, musketör.

muskulös, a. muskulös.

1. Muss se Mus.

2. Muss, oböj. n. tvång, nödvändighet. Ordspr. ~ ist eine harte Nuss: ungef. nöden drifver hunden i band.

Müsse, 0, f. ledighet, fritid. -stunde, -n, f. ledig timme, ledig stund. -zeit, -en, f. ledig tid, fritid.

Musselin, -[e]s, -e, m. muslin. -kleid, -[e]s, -er, n. muslinklädnng.

musse|linen, a. af muslin, muslin-.

müssen, ich muss, du musst, er muss, wir ~, müsse; musste, müsst; gemusst och vid infinitiver ~ 1. måste, vara tvungen, få lof att. Ofta ellipt., t. ex. die Briefe ~ zur Post. 2. särskilda fall. Eine Frau wie sie sein muss: en kvinna sådan hon bör vara. Das muss man sagen: det må man säga. Er muss es noch nicht wissen, sonst hätte er mir's gesagt: han vet det säkerligen ännu ej, ty eljes skulle han hafva sagt mig det. Ich glaube es nicht, er müsste es mir denn selbst sagen: jag tror det ej, såvida han ej själf säger mig det. Welches Vergnügen müsste es sein! hvilket nöje skulle det ej vara! Wer muss es ihm gesagt haben? hvem kan hafva sagt honom det?

musnier|en se moussieren.

müssig, a. ledig, sysslolös. -gang, -[e]s, 0, m. sysslolöshet. Ordspr. ~ ist aller Laster Anfang: fåfång gå lärer mycket ondt. -gänger, -s, -, m. sysslolös person, dagdrifvare. -gängerisch, a. sysslolös.

müssig|en (afv. med ü), -te, ge-t, tr. nödga.

Mustard = Mostrich.

Muster, -s, -, n. 1. mönster. 2. prof. -bild, -[e]s, -er, n. mönster(bild). -büch, -[e]s, -er †, n. mönsterbok. -gültig, a. mönstergill. -herr, -n, -en, m. 1. mönstergill herre. 2. ✕ mönsterherre. 3. F profryttare. -karte, -n, f. profkarta. -lager, -s, -, n. handel. lager af profver. -malerer, -en, f. mönsterfarm. -platz, -es, -e †, m. ✕ mönsterplats. -reiter, -s, -, m. profryttare. -rolle, -n, f. ✕ mönsterrulla. -sammlung, -en, f. 1. mönstersamling. 2. profkarta. 3. urval, antologi. -schreiber, -s, -, m. ✕ mönsterskrifvare. -schrift, -en, f. mönsterskrift. -schriftsteller, -s, -, m. mönstergill författare. -schule, -n, f. mönster-skola, normalskola. -schüler, -s, -, m. mönstergill lärjunge. -schutz, -es, 0, m. mönsterskydd. -stück, -[e]s, -e, n. 1. mönster. 2. profbit. -werk, -[e]s, -e, n. mönsterverk, klassiskt verk. -wirt[h]schaft = -malerer. -zeichner, -s, -, m. mönsterritare. -zeichnung, -en, f. mönsterritning.

Musterer, -s, -, m. mönstrand person, ✕ mönsterherre.

musterhaft, a. mönstergill.

Musterhaftigkeit, 0, f. mönstergiltighet.

musterig, a. 1 sms., t. ex. gross~e Stoffe: tyger med stora mönster, storfasonerade tyger.

muster|in, -te, ge-t, tr. 1. förse med mönster. Gemustert: fasonerad. 2. mönstra. 3. mästra, häckla, kritisera.

Musterung, -en, f. mönstring. -s... Ex. ~büch, -[e]s, -er †, n. ✕ mönsterrulla.

Mut, -[e]s, 0, m. dim. Mütchen, -lein, 1. mod. Jmdm ~ machen: ingifva ngn mod. Getrosten ei. guten ~es sein: vara vid godt mod. Ihm ei. * er ist nicht wohl zu ~e: han känner sig ej väl till mods. Ordspr. Gut macht ~ rikedom alstrar högfärd. 2. vanl. dim. vrede, harm. Seinen ~ ei. sein Mütchen an jmdm kühlen: släcka sin vrede på ngn. -arm, a. modlös. -beraubt, a. modfäld. -be-seelt, -erfüllt, a. modig. -los, a. modlös. -losigkeit, 0, f. modlöshet. -mäss|en, -te, ge-t och * mutgemasst, tr. förmoda, antaga. -mässlich, a. antaglig, trolig; adv. förmodligen. -mässlichkeit, 0, f. antaglighet, trolighet. -mässung, -en, f. förmodan, antagande. -wille[n], -nüs, 0, m. öfvermod, uppsluppenhet; öfvermodig handling. -willig, a. öfvermodig, uppsluppen.

Müt... fr. muten 1, 2. Ex. -jahr, -[e]s, -e, n. år då en gesäll anhallit att få bli mästare. -schein, -[e]s, -e, -zettel, -s, -, m. mutsedel.

Mutación, -en, f. målbrott.

Mute, -n, f. gesälls anhållan att få göra sitt mästestycke.

mut|en, -ete, ge-et, tr. och itr. h. 1. [Sein Meisterstück] ~ anhålla hos skräfets mästare att få göra sitt mästestycke. 2. bärg. inmuta. 3. Gemutet: så el. så till sinnes, t. ex. froh-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

gemutet: glad till sinnes. **4.** = *anmuten* 2.

Mutung, *f.*

Muter, -s, -, *m.* 1. gesäll som anhållit att få göra sitt mästerstycke. 2. berg. inmutare.

Muth... se *Mut...*

mutier |en, -te, -t, *itr.* h. vara i målbrottet.

mutig, *a.* modig.

mutig |en, -te, *ge-t*, *tr.* ingifva mod.

Mutter, *f.* a) plur. -†, 1. sg. utan artikel ståndom gen.

-s, dat. -n, moder. 2. lifmoder. b) plur. -n, 3.

öglä; matris; hylsa; skruvmutter; fodral

m. m. -allein, *a.* molensam. -ast, -[e]s, -e †,

m. stor gren från hvilken mindre utgå. -auge, -s,

-n, *n.* modersöga. -beschwärde, -n, *f.* med.

moderplåga, moderpassion. -biene, -n, *f.*

vise. -bruch, -[e]s, -e †, *m.* med. moderbräck.

-bruder, -s, -†, *m.* morbror. -fieber, -s, -,

n. barnsängsfeber. -freude, -n, *f.* moders-

glädje. -füllen, -s, -, *n.* stoföl. -gottesbild,

-[e]s, -er, *n.* mariabild, madonnabild. -gut,

-[e]s, -er †, *n.* modernearf. -hase, -n, -n, *m.*

harhona. -hering, -[e]s, -e, *m.* stamsill. -herz,

-ens, -en, *n.* modershjärta. -kalb, -[e]s, -er

†, *n.* kvigkalf. -kind, -[e]s, -er, *n.* 1. män-

skobarn, människa. 2. mammas gosse, mors-

gris. -kirche, -n, *f.* moderkyrka. -korn, -[e]s,

-er †, *n.* mjöldryga. -krank, *a.* med. hysterisk.

-krankheit, 0, *f.* med. hysteri. -kräbs, -es, -e,

m. honkräfta. -küchen, -s, -, *m.* moderkaka.

-lamm, -[e]s, -er †, *n.* tacklam. -land, -[e]s,

-er †, *n.* 1. fosterland. 2. moderland. -lauge,

-n, *f.* kem. moderlut. -leib, -[e]s, 0, *m.* moder-

lif. -liebe, 0, *f.* moderskärlek. -loge, -n,

f. moderloge. -los, *a.* moderlös. -mal, -[e]s,

-e el. -er †, *n.* födelsemärke. -milch, 0, *f.*

modersmjölk. -mord, -[e]s, -e, *m.* moder-

mord. -mörder, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.*

modermördare, modermörderska. -nackt, *a.*

splitternaken. -pferd, -[e]s, -e, *n.* sto med

ro, fölsto. -schaf, -[e]s, -e, *n.* moderfår, tac-

ka. -scheide, -n, *f.* moderslida. -schwein,

-[e]s, -e, *n.* so. -schwester, -n, *f.* moster.

-seele, -n, *f.* människobarn. *Es ist keine ~*

da: det fins ej en enda själ, ej en katt där.

-seelenallein, *a.* molensam. -söhnchen, -s, -,

n. mammas gosse. -soole = -lauge. -sprache,

-n, *f.* 1. modersmål. 2. moderspråk. -staat,

-[e]s, -en, *m.* moderstat. -stadt, -e †, *f.* 1.

födelsestad. 2. moderstad. -stelle, 0,

f. ~ bei jmdm vertreten: vara ngn i moders

ställe. -stock, -[e]s, -e †, *m.* 1. ett bergs huf-

vudmassa. 2. moderstam. 3. moderkupa,

modersvärm. -t[h]eil, -[e]s, -e, *n.* modernearf.

-witz, -es, 0, *m.* naturlig, medfödd kvickhet,

godt förstånd. -wut[h], 0, *f.* moderraseri.

mutterhaft, **mütterlich**, *a.* moderlig; moderne.

Mütterlichkeit, 0, *f.* moderlighet, moderligt

sätt.

Mutterschaft, 0, *f.* moderskap.

Mütze, -n, *f.* 1. mössa. *Die ~ vor jmdm ab-*

ziehen: taga af sig mössan för ngn; F *hina*.

erkänna ngn som sin öfverman. 2. nätmage.

-n... Ex. ~band, -[e]s, -er †, *n.* mössband.

~macher, -s, -, *m.* mössmakare. ~schirm,

-[e]s, -e, *m.* mösskärm.

myöpisch, *a.* myopisk, närsynt.

Myriade, -n, *f.* myriad, tiotusental.

Myriameter, -s, -, *m.* och *n.* myriameter.

Myrrhe, -n, *f.* myrra.

Myrte, -n, *f.* myrten. -n... Ex. ~baum, -[e]s, -e

†, *m.* myrtenträd. ~kranz, -es, -e †, *m.* myr-

tenkrans. ~strauch, -[e]s, -er †, *m.* myrten-

buske.

mysteriös, *a.* mysteriös, hemlighetsfull.

Mysterium, -um[s], -en, *n.* mysterium, hem-

lighet.

Mysticismus, -, 0, *m.* mysticism.

mystifizier |en, -te, -t, *tr.* mystificera. **Mystifizie-**

run, *f.*

Mystik, 0, *f.* mystik.

Mystiker, -s, -, *m.* mystiker.

mystisch, *a.* mystisk.

Mythe, -n, *f.* myt, saga. -n... Ex. ~bildung, -en.

f. myt bildning. ~sammlung, -en, *f.* myt-,

sagosamling.

mythenhaft, **mythisch**, *a.* mytisk, sagolik.

Mytholog, -en, -en, *m.* mytolog, sagokännare,

sagoforskare.

mythologisch, *a.* mytologisk.

Mythos, **Mythus**, -, *Mythen*, *m.* = *Mythe*.

N.

N. 1. -[ʃ]. -[ʃʃ], *n.* gram. n. 2. *fo*kor'n = a)

nachmittags: eftermiddagen (c. m.), b) *Nord*,

nördlich: norr, nordlig.

na. *interj.* nå! ~, *mach!* nå, gå på! skynda

dig! ~. *das wäre!* jo, det skulle just vara.

det! ~ *nu!* hvad nu då! ~, *warte nur!* vänta

bara!

Nabe, -n, *f.* naf. -n... Ex. ~loch, -[e]s, -er †, *n.*

nafhål.

Nabel, -s, -†, *m.* 1. nafle. 2. buckla. -binde,

-n, *f.* nafvellista. -bruch, -[e]s, -e †, *m.* med.

nafvelbräck. -schnur, -e †, *f.* -strang, -[e]s,

-e †, *m.* nafvelsträng.

nabel |n, -te, *ge-t*, *tr.* 1. *Ein Kind* ~ binda

om nafen på ett barn. 2. *Genabelt*: försedd

med buckla.

Nabob, -s, -s, *m.* nabob.

näch (i satssammanhanget är **a** oftast kort, likaså i *sma.*),

I. *prep.* med dat. 1. till, i sht vid länders och orters

namn, t. ex. ~ *Amerika reisen*, *die Reise* ~

Frankreich; ~ *dem Ziele eilen*. 2. *ât*, t. ex.

~ *dieser Seite*, ~ *der Strasse hin*: *ât* gatan

till. ~ *vorn liegen*: ligga på framsidan. 3. efter, i. ex. a) ~ *Wasser gehen*, ~ *dem Arzte schicken*, ~ *jmdm schiessen*, *sich* ~ *etw. umsehen*, b) ~ *gethaner Arbeit*: efter fullbordadt arbete, ~ *beendetem Gottesdienste*, *zwei Mal* ~ *einander*, *das Wort steht* ~ *dem Verb*, c) *je* ~ *Umständen*: allt efter omständigheterna, ~ *der Aussage meines Freundes*, *seinem Aussehen* ~ att döma efter hans utseende, ~ *dem Gewichte*: efter vikt, ~ *dem Scheine urteilen*, ~ *dem Takte marschieren*, ~ *seinem Zeugnisse*: efter hans vittnesbörd, ~ *jmdm so heissen*. 4. särskilda fall. ~ *alphabetischer Ordnung*: i alfabetisk ordningsföljd, ~ *dem Gedächtnisse*: ur minnet. *Das macht* ~ *deutschem Geld*: det är i tyskt mynt. *Jmdn nur dem Namen* ~ *kennen*: känna ngn blott till namnet. *Der Nase* ~ *dit näsan* pekar. ~ *Rosen riechen*: lukta rosor, ~ *Zwiebeln schmecken*: smaka lök. *Wenn es* ~ *ihm ginge*: om det ginge som han vill el. säger. *Mir* ~! följ mig! II. *adv.* ~ *und* ~ så småningom. ~ *wie vor*: likadant, på samma sätt efteråt som förut.

Anm. I sms. med verb är *nach* betonadt och betecknar hufvudsakl. följd i rum och tid, härmning, upprepande. Prepositionens vokalkvantitet vacklar.

nachachten, *itr. h.* *Einer Sache* ~ rätta sig efter en sak. **Nachachtung**, *f.* *Zur* ~ till efterrättelse.

nachäffen, *tr. och itr. h.* med dat. efterapa, härmna. **Nachäffung**, *f.*

Nachäffer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* efterapare, härmare.

Nachäfferéi, -en, *f.* efterapning, härmning.

nachahmen, I. *tr.* härmna, efterapa, efterbilda, förfälska. *Jmdm etw.* ~ härmna ngt hos ngn.

II. *itr. h.* *Jmdm* ~ efterlikna ngn. **Nachahmung**, *f.*

nachahmens... Ex. **wért[h]**, *a.* efterföljansvärd.

Nachahmer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* efterapare,

härmare, förfälskare.

Nachahmeréi, -en, *f.* efterapning, härmningsbegär.

Nacharbeit, -en, *f.* 1. efteråt levererad arbete. 2. upphjälpare, förbättrande.

nacharbeiten, I. *itr. h.* *Einem Muster* ~ arbeta efter ett mönster. II. *tr.* 1. kopiera.

2. taga igen det försummade. 3. hjälpa upp, förbättra, retuschera.

nachärten, *itr. h.* med dat. samt * *tr.* och *sich* ~ efterlikna, likna, blifva lik.

nachäugeln, *itr. h.* blicka efter, *jmdm*: ngn.

Nachbär, -s el. -[e]n, -[e]n, *m.* granne. -dorf, -[e]s, -er †, *n.* grannby. -haus, -es, -er †, *n.* närmaste hus, granngård. -land, -[e]s, -er †, *n.* grannland. -s... Ex. ~leute, *plur.* grannfolk.

Nachbärin, -nen, *f.* grannkvinna.

nachbärllich, *a.* angränsande, närmast, grann-.

Nachbarschaft, -en, *f.* grannskap.

nachbauen, *tr. och itr. h.* 1. *Ein Haus einem andern* ~ bygga ett hus efter ett annat, med det andra som mönster. 2. bygga efteråt, bygga till. 3. hjälpa upp.

nachbeben, *itr. s. och h.* bäfvande följa, ljuda efter.

nachbedenken, *tr.* tänka, öfverväga efteråt.

nachbekommen, *tr.* få efteråt.

nachbellen, *itr. h.* *Jmdm* ~ skälla efter, skällande följa efter ngn.

Nachbesserer, -s, -, *m.* upphjälpare, förbättrare.

nachbessern, *tr.* afhjälpa småbristerna hos, upphjälpa, förbättra, retuschera. **Nachbesserung**, *f.*

nachbestellen, *tr.* beställa efteråt.

Nachbestellung, -en, *f.* efterbeställning.

nachbeten, *tr. och itr. h.* efterstafva, eftersäga, upprepa. *Jmdm* ~ säga efter, hvad ngn sagt. **Nachbetung**, *f.*

Nachbeter, -s, -, *m.* eftersägare, eko.

Nachbeteréi, -en, *f.* eftersägande.

Nachbetrachtung, -en, *f.* betraktelse efteråt.

nachbewegen, *tr.* sätta i rörelse efteråt, på samma sätt. **Nachbewegung**, *f.*

nachbewilligen, *tr.* bevilja efteråt, senare.

Nachbewilligung, *f.*

nachbezahlen, *tr.* betala efteråt, senare, ytterligare. **Nachbezahlung**, *f.*

Nachbier, -[e]s, -e, *n.* dricka.

Nachbild, -[e]s, -er, *n.* efterbild, kopia.

nachbilden, I. *tr.* *Einem Gegenstande etw.* ~ göra, forma, bygga *m. m.* ngt efter ett föremål. II. *Sich* ~ fullständiga sin bildning.

Nachbild[n]er, -s, -, *m.* efterbildare.

Nachbildung, -en, *f.* efterbildning, kopia.

nachblättern, *tr. och itr. h.* bläddrande se efter, slå efter, söka.

nachbleiben, *itr. s.* blifva, stanna, sitta efter, kvar. *Jmdm* ~ blifva efter, ej hinna med ngn.

Nachbleiber, -s, -, *m.* skolepr. lärjunge som fått sitta efter, sitta öfver; kvarsittare.

Nachbleibsel, -s, -, *n.* kvarlefvad, öfverlefvad.

nachblicken, *itr. h.* blicka, se efter, *jmdm*: ngn.

Nachblüt[h]e, -n, *f.* efterblomning, andra blomning.

nachbohren, *tr.* borra upp, utvidga.

nachbrennen, I. *itr. h.* brinna, II. *tr.* bränna efteråt, än en gång.

nachbringen, *tr.* komma efter med. *Jmdm etw.* ~ gå, springa efter, fatt ngn med ngt.

Nachbürge, -n, -n, *m.* underborgen.

nachbüssen, *tr.* efteråt sota för.

nachdatieren, *tr.* postdatera.

nachdém, I. *adv.* 1. * efteråt, senare. 2. *Je* ~ allt efter omständigheterna. II. *konj.* 1. [Je] ~ allt efter som. 2. sedan.

nachdenken, *itr. h.* 1. *Jmdm* ~ tänka efter

ngns tankar. **2.** *Einer* (dat.) *Sache* ~ tänka på, i tankarne syssla med, öfvertänka ngt. *Über etw.* (ack.) ~ tänka på, öfverväga, reflektera på ngt. **Nachdenkung, f.**

nachdenklich, a. eftertänksam, försunken i tankar, betänksam.

Nachdenklichkeit, 0, f. eftertänksamhet.

nachdichten, tr. och *itr. h.* efterlikna, härma, parodiera, *jmdm*: ngn.

nachdrängen, tr. och *sich* ~ skjuta, tränga (sig) fram efter ngn.

nachdringen, itr. s. följa efter, tränga på.

nachdrohen, itr. h. *Jmdm* ~ **1.** göra en hotande åtbörd åt ngn, sedan han gått. **2.** härma ngn's hotelse.

nachdröhnen, itr. h. dåna efteråt.

Nachdruck, -[e]s, -e [†], m. eftertryck, a) 0, vigt, emfas, b) eftertryckning, eftertryckt bok. -S... Ex. ~voll, a. eftertrycklig.

nachdrucken, tr. eftertrycka.

nachdrücken, tr. trycka en gång till, tryckande skjuta fram, in ngt efter ngt.

Nachdrucker, -s, -, m. eftertryckare.

nachdrücklich, a. eftertrycklig.

Nachdrücklichkeit, 0, f. eftertryck.

nachdunkeln, itr. h. småningom blifva mörkare.

nachdürfen, itr. h. få följa efter.

Nachdurst, -[e]s, 0, m. törst efteråt efter omåttligt drickande.

Nacheiferer, -s, -, m. itrigt efterföljare.

nacheifern, itr. h. *Jmdm* ~ itrigt söka efterlikna ngn. **Nacheif[e]rung, f.**

Nacheifererin, -nen, f. efterföljerska.

nacheilen, itr. s. skynda efter, *jmdm*: ngn.

nacheinander, adv. efter hvarandra.

nachempfinden = nachfühlen.

Nachen, -s, -, m. liten farkost, båt.

Nacherbe, -n, -u, m. jur. arvinge i andra led som arfver gnm istadarrätt.

nacherben, tr. jur. ärfva på grund af istadarrätt.

nacherhalten, tr. få efteråt, senare.

Nachernte, -n, f. efterskörd.

nacherzählen, tr. *Jmdm etw.* ~ a) återberätta hvad ngn sagt, b) säga ngt om ngn på hans rygg. *Dem Englischen nacherzählt von ...* efter engelskan, efter engelska originalet af ...

1. nachessen, tr. och *itr. h.* äta efteråt.

2. Nachessen, -s, -, n. efterrätt.

nachexerzieren, itr. h. exercera efter ordinarie exercisens slut.

Nachfahr, -en, -en, m. efterkommande, ättling.

nachfahren, I. itr. s. resa efter, *jmdm*: ngn. **II. tr.** *Jmdm etw.* ~ komma efter med ngt åt ngn.

nachfallen, itr. s. falla efter.

Nachfeier, -n, f. efterfest.

nachfeiern, tr. 1. fira efteråt. **2.** fira genom en efterfest.

nachfeilen, tr. ☉ hjälpa upp med feilen, slätfila.

nachfeuern, itr. h. 1. underhålla elden. **2.** *Jmdm* ~ skjuta efter ngn.

nachfliegen, itr. s. flyga efter, i flygt följa efter.

nachfliehen, itr. s. flyende följa efter, också fly.

nachflüchen, itr. h. och *tr. Jmdm* ~ a) upprepa ngn's svordomar, b) ledsaga ngn med sina eder, sina svordomar.

Nachfolge, -n, f. 1. efterföljd. **2.** efterträdelse, tronföljd.

nachfolgen, itr. s. 1. följa efter, efterträda, *jmdm im Amte*: ngn i ämbetet. **2.** efterfölja, efterlikna.

Nachfolger, -s, -, m. 1. efterträdare. **2.** lärjunge.

nachfordern, tr. fordra efteråt. **Nachforderung, f.**

nachformen, tr. *Einen Gegenstand einem anderen* ~ forma ett föremål efter ett annat.

nachforschen, itr. h. efterforska, efterspana, *jmdm, einer* (dat.) *Sache*: ngn, ngt. **Nachforschung, f.**

Nachforscher, -s, -, m. efterforskare.

Nachfrage, -n, f. 1. efterforskning, efterspaning. ~ *über jmdn halten*: göra efterforskningar, spana efter ngn. **2.** handlet. efterfrågan.

nachfragen, itr. h. och *tr. 1.* *Einem Dinge* ~ fråga efter en sak. **2.** *Jmdm etw.* ~ upprepa ngn's fråga.

Nachfrist, -en, f. förlängning af terminen, uppskof.

Nachfrost, -[e]s, -e †, m. senare frost.

Nachfrühling, -[e]s, -e, m. senvär.

nachfühlen, tr. 1. ha efterkänning af. **2.** *Jmdm etw.* ~ känna, förstå hvad ngn känt. **3.** *Einem Gegenstande* ~ trifva efter en sak.

nachfüllen, tr. fylla på. **Nachfüllung, f.**

nachgaffen, itr. h. *Jmdm* ~ titta, gapa efter ngn.

nachgären, itr. h. jäsa efteråt.

nachgebären, tr. 1. föda senare. **2.** föda efter faderns död.

nachgeben, I. tr. 1. gifva efter, efterskänka. **2.** gifva dessutom, vidare, tillägga. **II. itr. h. 1.** gifva efter, tänjas. **2.** *Jmdm* ~ gifva efter för ngn. **3.** *Jmdm in etw. nicht* ~ ej gifva ngn efter i ngt.

Nachgebot, -[e]s, -e, n. senare bud, öfverbud.

Nachgebürt, -en, f. efterbörd.

nachgehen, itr. s. 1. gå efter, t. ex. *die Uhr geht nach.* **2.** följa, *jmdm*: ngn. **3.** *Seinen Geschäften* ~ sköta sina affärer, sina åligganden. *Dem Vergnügen* ~ öfverlemnna sig åt nöjet.

nachgehends, adv. efteråt, senare.

nachgeniessen, tr. njuta efteråt, njuta följderna af.

nachgeråde, adv. så småningom, slutligen.

nachgerat[h]en, itr. s. blifva lik, *jmdm*: ngn.

Nachgesang, -[e]s, -e †, m. slutsång, slutkväde.

Nachgeschmack, -[e]s, 0, *m.* eftersmak.
nachgiebig, *a.* efterglifven, medgörlig.
Nachgiebigkeit, -en, *f.* eftergifvenhet.
nachgiessen, *tr.* 1. hålla på, slå på efteråt. 2. gjuta ngt efter ngt.
Nachglanz, -es, 0, *m.* kvardröjande glans, skimmer; reflex.
nachglauben, *tr.* *Jmdm etw.* ~ tro detsamma, hafva samma tro i ngt som ngn.
nachgleiten, *itr.* *s.* glida efter.
nachglühen, *itr.* *h.* glöda efteråt.
nachgraben, *itr.* *h.* gräfvä efter, *einer* (dat.)
Sache: en sak. **Nachgrabung**, *f.*
Nachgras, -es, 0, *n.* gräs som växer efter första slåttarna, efterslätter.
nachgrübeln, *itr.* *h.* grubbla öfver, *einem Dinge*: en sak.
Nachgrum[m]et, -[e]s, 0, *n.* och *m.* gräs som växer efter andra slåttarna.
nachgucken, *itr.* *h.* F titta efter, *jmdm*: ngn.
Nachhall, -[e]s, 0, *m.* återskall, genljud.
nachhallen, *I.* *itr.* *h.* återljuda, genljuda. **II.** *tr.* återkasta, upprepa toner.
nachhalten, *I.* *tr.* hålla efteråt. *Eine Stunde* ~ gifva en extralektion efter den ordinarie tiden. **II.** *itr.* *h.* hålla för, räcka.
nachhaltig, *a.* ihållande, varaktig.
Nachhaltigkeit, 0, *f.* varaktighet.
Nachhand, 0, *f.* spel. efterhand.
nachhangen, **nachhängen**, *itr.* *h.* öfverlemna, hängifva sig, *einem Dinge*: åt en sak. *Seinen Gedanken* ~ försjunka i tankar.
Nachharke(n) = *Hungerharke(n)*.
nachhauen, *I.* *itr.* *h.* hugga efter, *jmdm*: ngn. **II.** *tr.* *Eine Bildsäule einer anderen* ~ göra, måjsla en bildstod efter en annan.
nachhause, *adv.* hem.
nachheilen, *itr.* *h.* läkas efteråt.
nachheizen, *tr.* och *itr.* *h.* elda onigen, för andra gången.
nachhelfen, *itr.* *h.* hjälpa, bistå, hjälpa på trafven, underlätta ngt för ngn, främja, befordra, upphjälpa, *einem Dinge*: en sak. *Einem Schüler zuhause* ~ läsa lexorna med en skolasse.
nachhér (av. -), *adv.* efteråt.
Nachherbst, -[e]s, -e, *m.* senhöst.
nachhérig, *a.* senare, följande.
nachhetzen, *tr.* *Jmdm die Hunde* ~ hetsa hundarne på ngn bortgående.
nachhinken, *itr.* *s.* haltande följa, *jmdm*: ngn.
Nachhochzeit, -en, *f.* efterfest vid bröllop.
nachholen, *tr.* 1. hämta efteråt, vidare, ytterligare. 2. taga igen det försummade.
nachhorchen, **nachhören**, *itr.* *h.* lyssna till, höra på, efter; efterhöra, efterforska.
Nachhülfe, 0, *f.* underlåtande hjälp. -schule, -n, *f.* lexläsningsskola. -stunde, -n, *f.* *Jmdm ~n geben*: läsa lexorna med ngn.
Nachhut, 0, *f.* 1. ✕ eftertrupp. 2. åkerbr. efterbete.

nachirren, *itr.* *s.* kringströfvande söka efter, *jmdm*: ngn.
Nachjagd, -en, *f.* eftersättande, förföljande.
nachjagen, *I.* *itr.* *s.* eftersätta, efterjaga, irrigt eftersträfvä, *jmdm*: ngn, *dem Ruhme*: äran. **II.** *tr.* *Jmdm eine Kugel* ~ sända en kula efter ngn.
Nachjahr, -[e]s, -e, *n.* nådår.
nachjammern, *itr.* *h.* *Jmdm* ~ gråta efter ngn.
nachjauchzen, **nachjubeln**, *itr.* *h.* *Jmdm* ~ jubla efter, jublande följa ngn.
nachkaufen, *tr.* köpa efteråt, ytterligare.
nachklagen, *itr.* *h.* *Jmdm* ~ a) upprepa ngs klagan, b) klaga öfver, beklaga ngs bortgång.
Nachklang, -[e]s, -e †, *m.* efterklang, genljud.
nachklettern, **nachklimmen**, *itr.* *s.* klättra efter, klättrande följa, *jmdm*: ngn.
nachklingen, *I.* *itr.* *h.* klinga, ljuda efteråt; genljuda. **II.** *tr.* upprepa, återkasta ljudet.
Nachkomme, -n, -n, *m.* efterkommande, ättling.
nachkommen, *itr.* *s.* 1. *Jmdm* ~ följa ngn. 2. komma efter, senare. 3. lyda, ställa sig till efterrättelse, t. ex. *einem Befehle*. *Seinen Verbindlichkeiten* ~ uppfylla sina förbindelser.
Nachkommenschaft, -en, *f.* efterkommande, afkomma.
Nachkömmling, -[e]s, -e, *m.* = *Nachkomme*.
nachkönnen, *itr.* *h.* kunna komma efter, kunna följa, *jmdm*: ngn.
Nachkost, 0, *f.* efterrätt.
nachkriechen, *itr.* *s.* krypa efter.
Nachkunft, 0, *f.* 1. senare ankomst. 2. efterkommande.
nachkünsteln, *tr.* på ett konstlåd sätt efterapa, härma.
Nachkur, -en, *f.* efterkur.
nachlallen, *tr.* lallande, stammande eftersäga.
Nachlass, -es, -e †, *m.* 1. minskning i spännkraft, uttänjning, slaknade. 2. eftergiftvande, eftergift, eftergifvenhet. 3. kvarlätenskap.
nachlassen, *I.* *tr.* 1. efterlemna, kvarlemna. 2. underlåta. 3. låta följa, hålla, tappa m. m. på mer. 4. släppa efter, gifva efter, efterskänka, slå af. **II.** *itr.* *h.* gifva efter, gifva vika, släppa efter, gifva med sig, slappas, minskas, upphöra. **Nachlassung**, *f.*
Nachlassenschaft, -en, *f.* kvarlätenskap.
nachlässig, *a.* slarfvig, vårdslös, försumlig.
Nachlässigkeit, -en, *f.* slarf, vårdslöshet.
Nachlauf, -[e]s, 0, *m.* 1. ⊕ det som afrinner sist vid distillering och prässning. 2. efterhängsenhet.
nachlaufen, *itr.* *s.* springa, följa, rinna efter.
Nachläufer, -s, -, *m.* en som springer efter ngn, efterhängsen person.
Nachlaut, -[e]s, -e, *m.* efterföljande, efterklingande ljud.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisck term.

nachleben, *itr. h.* 1. lefva efter. *Die ~den:* de efterlevande. 2. följa, rätta sig, lefva efter, taga till rättesnöre, t. ex. *einem Rate*, *utr.* † *tr.*, t. ex. *ein Buch*.

Nachleben, -s, 0, *n.* senare lif.

nachlegen, *tr.* lägga till det föregående, bifoga, ytterligare ditlägga.

nachleiern, *tr.* tanklöst, maskinmässigt spela efter, eftersäga, återgifva, upprepa.

nachlernen, *tr.* lära sig efteråt.

Nachlese, -n, *f.* efterplockning, efterskörd.

1. **nachlesen**, *tr.* efterskörd, göra efterskörd af.

2. **nachlesen**, *tr.* och *itr. h.* 1. *Jmdm* ~ a) härma ngns sätt att läsa, b) följa med i bok när ngn läser. 2. läsa efteråt. 3. läsa om igen.

Nachleser, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* en som 1. gör efterskörd, 2. följer med ngns läsning, *ifr* föreg.

nachleuchten, *itr. h.* lysa efter, *jmdm:* ngn.

nachliefern, *tr.* lemna, leverera senare.

Nachlieferung, -en, *f.* senare leverans; supplement.

nachlocken, *tr.* locka med sig.

nachlügen, *tr.* och *itr. h.* *Jmdm* ~ ljuga som ngn. *Jmdm etw.* ~ upprepa hvad ngn ljugit.

nachmachen, *I. tr.* 1. göra efteråt, senare. 2. *Jmdm etw.* ~ göra maken till ngt, som ngn gjort. *Das soll mir einer ~!* gör maken till det den som kan! 3. göra efter, efterbilda, efterapa, förfalska. **II. itr. s.** *F* resa efter. **Nachmachung**, *f.*

Nachmacher, -s, -, *m.* efterapare, förfalskare.

Nachmahd, -en, *f.* efterslätter.

nachmalen, *tr.* måla af, kopiera.

nachmälzig, *a.* senare.

nachmals, *adv.* senare, efteråt.

nachmarschieren, *itr. s.* marschera efter.

nachmessen, *tr.* mäta om igen.

Nachmittag, [-e]s, -e, *m.* eftermiddag. -s... Ex *~gottesdienst*, [-e]s, -e, *m.* ~kirche, -n, *f.* eftermiddagsgudstjänst. ~ruhe, -n, *f.* ~schlaf, [-e]s, 0, *m.* middagslvila, middagssömn.

nachmittägig, **nachmittäglich**, *a.* eftermiddags-. **nachmittags**, *adv.* 1. om eftermiddagarne. 2. på eftermiddagen.

nachmüssen, *itr. h.* måste, vara tvungen att följa efter.

Nachnahme, -n, *f.* efterkraf.

nachnehmen, *tr.* 1. taga efteråt, en gång till. 2. taga genom efterkraf.

nachpfeifen, *tr.* och *itr. h.* hvissla efter, *etw.:* ngt. *Jmdm* ~ a) härma ngns hvissling, b) hvissla efter ngn bortgående. *F* *ich kann meinem Gelde* ~ mina pengar har jag sett för sista gången.

nachpflanzen, *tr.* och *itr. h.* plantera efteråt, komplettera en plantering.

nachpfeuschen, *tr.* och *itr. h.* med fusk härma.

nachpinseln, *tr.* retuschera.

nachplappern, **nachplaudern**, *tr.* och *itr. h.* tanklöst upprepa, säga, pladdra efter.

Nachporto, -s, -s, *n.* felande porto.

nachprägen, *tr.* 1. prägla efteråt, senare, fortfarande. 2. *Münzen* ~ efterapa, förfalska mynt.

nachrechnen, *tr.* 1. räkna efteråt. 2. räkna om igen, kontrollera en räkning. 3. efterräkna, öfverräkna, beräkna. **Nachrechnung**, *f.* **Nachrechner**, -s, -, *m.* revisor, kontrollör.

Nachrede, -n, *f.* 1. tal efteråt, senare tal. 2. slutord, epilog. 3. jur. duplik. 4. fräjd, rykte, i sht dåligt rykte. *In üble* ~ *bringen:* illa berykta.

nachreden, *tr.* och *itr. h.* 1. *Jmdm* ~ a) härma ngns sätt att tala, tala som ngn, b) återgifva ngns tal. 2. *Etw.* ~ upprepa, säga efter ngt. 3. *Jmdm etw.* ~ säga ngt (i sht ngt dåligt) om, skvallra på ngn.

Nachreife, 0, *f.* eftermognad.

nachreifen, *itr. s.* mogna efteråt efter skörden.

nachreisen, *itr. s.* resa efter, *jmdm:* ngn.

nachreissen, **I. itr. s.** gå sönder ändå mer. **II. tr.** 1. rycka, draga med sig. 2. ytterligare slita sönder. 3. *Eine Zeichnung* ~ kopiera en ritning. 4. *Einen Witz* ~ upprepa, eftersäga en kvickhet. **Nachreissung**, *f.*

nachreiten, *itr. s.* rida efter, till häst följa, förfölja, eftersätta, *jmdm:* ngn.

nachrennen, *itr. s.* *F* springa efter, *jmdm:* ngn.

Nachreue, 0, *f.* ånger efteråt.

Nachricht, -en, *f.* underrättelse. *Jmdm* ~ *von etw. geben:* underrätta ngn om ngt.

nachrichten, *tr.* och *itr. h.* 1. rätta, rikta efteråt. 2. *Etw. einem Dinge* ~ rätta ngt efter en sak.

Nachrichter, -s, -, *m.* skarprättare.

nachrichtlich, *a.* såsom, i form af, genom en underrättelse.

nachringen, *itr. h.* eftersträfv, genom kamp söka att nå, *einem Dinge:* ngt.

nachrollen, *itr. s.* rulla efter.

nachrücken, **I. itr. s.** *Jmdm* ~ följa efter, efterträda ngn. **II. tr.** flytta efter.

nachrudern, *itr. s.* ro efter, i roddbåt följa, *jmdm:* ngn.

Nachruf, [-e]s, 0, *m.* 1. rop efter ngn. 2. skriftligt farväl till en aniden, dödsruna, nekrolog. 3. eftermäle.

nachrufen, **I. itr. h.** *Jmdm* ~ ropa efter ngn. **II. tr.** *Jmdm* ~ ropa åt ngn att följa, att komma efter.

Nachruhm, [-e]s, 0, *m.* hedrande, ärofult eftermäle.

nachrühmen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ säga ngt till ngns beröm.

nachrutschen, *itr. s.* glida, åka efter.

nachsäen, *tr.* så efteråt.

nachsagen, *tr.* 1. eftersäga, upprepa. 2. = *nachreden* 3.

Nachsatz, -es, -e †, *m.* gram. eftersats.

nachschaffen, *tr.* 1. (stark böja.) skapa efteråt, ytterligare. 2. (svag böja.) efteråt, ytterligare anskaffa.

nachschaufen, *itr. h.* 1. blicka efter, *jmdm*: ngn. 2. se efter, undersöka.
nachschicken, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ skicka ngt efter ngn, sända ngn ngt sodan han rest. 2. skicka senare, efteråt.
nachschieben, *tr.* och *itr. h.* 1. skjuta efter. 2. skjuta på.
nachschiesse, *I. tr.* 1. skjuta efteråt. 2. *Jmdm eine Kugel* ~ skjuta en kula efter ngn. 3. *Gelder* ~ tillskjuta mer pengar. *II. itr. s.* 1. störta (sig) efter. 2. skjuta upp efteråt.
nachschiffen, *I. itr. s.* *Jmdm* ~ segla, på sjön sätta efter ngn. *II. tr.* frakta senare sjöledes.
nachschildern, *tr.* sant skildra, återgifva.
Nachschimmer, -s, 0, *m.* = *Nachglanz*.
nachschlachten = *nachschlagen II*.
Nachschlag, -[e]s, -e †, *m.* 1. andra, följande slag. 2. mus. efterslag,
Nachschlage... Ex. -*büch*, -[e]s, -er †, *n.* uppslagsbok.
nachschlagen, *I. tr.* och *itr. h.* 1. *Jmdm* ~ slå efter ngn. 2. mus. låta följa som efterslag. 3. *Ein Buch ei. in einem Buche* ~ slå efter i en bok. *Eine Stelle* ~ slå efter, slå upp ett ställe i en bok. *II. itr. s.* *Jmdm* ~ blifva lik ngn.
nachschleichen, *itr. s.* smyga efter, *jmdm*: ngn.
 1. **nachschleifen**, (stark böjn.) *tr.* slipa efteråt, finslipa.
 2. **nachschleifen**, (svag böjn.) *tr.* 1. på drög dra ga med sig, efter sig. 2. = *nachschleppen I*.
nachschleppen, *I. tr.* släpa med sig, efter sig. *II. Sich* ~ släpa sig efter, fram efter ngn.
nachschleudern, *tr.* *Jmdm etw.* ~ slunga ngt efter ngn.
Nachschlüssel, -s, -, *m.* falsk nyckel, tjufnyckel.
nachschmecken, *itr. h.* lemna en eftersmak.
nachschmieren, *tr.* 1. smörja än en gång. 2. F illa, suddigt afskrifva, kopiera.
nachschreiben, *tr.* och *itr. h.* 1. uppteckna, t. ex. *einen Vortrag*. 2. skriva efteråt ngt försunnadt. 3. skriva af, kopiera. 4. *Jmdm* ~ a) skriva till ngn som rest, b) skriva af efter ngn, i skrift taga ngt från ngn.
Nachschreiber, -s, -, *m.* upptecknare, skrifvare som skrifer efter diktnamen, afskrifvare.
nachschreien, *tr.* och *itr. h.* skrika, ropa efter, *jmdm*: ngn.
nachschreiten, *itr. s.* följa med högtidliga steg.
Nachskrift, -en, *f.* 1. uppteckning, afskrift. 2. efterskrift, postskriptum.
Nachschub, -[e]s, -e †, *m.* tillskott.
Nachschuss, -es, -e †, *m.* 1. ett skyttegläns efterfest, senare målskjutning. 2. senare, följande skott. 3. efterbetalning, tillskott. 4. ny brodd.
nachschütten, *tr.* efteråt hålla på, skaka ned, ösa ned.
Nachschwärm, -[e]s, -e †, *m.* eftersvärm.

nachschwärmen, *itr. h.* 1. h. svärma senare, en gång till. 2. s. följa i svärm(ar).
nachschwätzen, *tr.* säga, pladdra efter, upp- repa.
nachschwimmen, *itr. s.* simma efter, simmande följa efter, *jmdm*: ngn.
nachschwören, *tr.* och *itr. h.* *Jmdm* ~ svära lika med ngn, en af ngn förestafvad ed.
nachsegeln, *itr. s.* segla, seglande följa, sätta efter, *jmdm*: ngn.
nachsehen, *itr. h.* och *tr.* 1. *Jmdm* ~ se efter ngn, följa ngn med ögonen. *Das ~ haben*: stå där med tomma händer. 2. efterse, genomse, undersöka, revidera. 3. *Jmdm etw.* ~ se genom fingrarna, hafva öfverseende med ngt hos ngn. ~d: öfverseende.
nachsein, *itr. s.* 1. vara, hafva stannat efter. 2. hafva följt, förfölja, eftersätta, *jmdm*: ngn.
nachsenden = *nachschicken*.
nachsetzen, *I. tr.* 1. *Etw. etw. anderem* ~ sätta ngt efter ngt annat, i andra rummet, sätta mindre värde på, mindre värdera ngt än ngt annat. 2. bifoga, tillägga. *II. itr. s.* *Jmdm* ~ sätta efter, förfölja ngn. **Nachsetzung**, *f.*
Nachsicht, 0, *f.* öfverseende, skonsamhet. -s... Ex. ~voll = följ.
nachsichtig, *a.* öfverseende, skonsam.
Nachsichtigkeit = *Nachsicht*.
Nachsilbe, -n, *f.* gram. efterstafvelse, suffix.
nachsingen, *tr.* 1. sjunga efter. 2. *Jmdm etw.* ~ a) sjunga ngt för ngn, medan han afägsnar sig, b) sjunga ngt om ngn.
nachsinken, *itr. s.* sjunka efter.
nachsinnen, *itr. h.* *Einem Dinge ei. über etw.* (ack.) ~ tänka, fundera på, reflektera, grubbla öfver.
nachsitzen, *itr. h.* sitta kvar efter de andra, sitta öfver i skolan.
Nachsitzung, -en, *f.* extra sammanträde, session efter ordinarie.
Nachsommer, -s, -, *m.* eftersommar, sensommar.
nachspähen, *itr. h.* späja efter, efterspana, efterforska, *jmdm*: ngn.
Nachspiel, -[e]s, -e, *n.* efterspel.
nachspielen, *I. itr. h.* *Jmdm* ~ härma ngns spel. *II. tr.* spela efter.
nachspotten, *itr. h.* och *tr.* *Jmdm* ~ a) förfölja ngn med sitt hän, b) häna ngn sedan han afägsnat sig.
nachsprechen, *itr. h.* och *tr.* *Jmdm etw.* ~ säga efter, säga om, upprepa ngt som ngn sagt.
Nachsprecher, -s, -, *m.* eftersägare, eko.
Nachsprecheréi, -en, *f.* eftersägning, tanklös upprepande.
nachsprengen, *itr. s.* till hast sätta efter, *jmdm*: ngn.
nachspringen, *itr. s.* hoppa efter.
Nachspröss, -es, -e, **Nachsprössling**, -[e]s, -e, *m.* ättling, telning.

nachspüren, I. *itr. h.* efterspara, efterforska.

II. *tr. Etw.* ~ känna ngt efteråt, känna efterverkningarna af ngt. **Nachspürung, f.**

nächst, I. a. (suppl. till *nahe*) 1. närmast, t. ex. *der gerade Weg ist der ~e, jmdn an den ~en Galgen hängen*, ordspr. *jeder ist sich selbst der ~e, er kommt ihm am ~en*: han kommer honom närmast, är honom mest lik, *in den ~en Tagen* el. *~er Tage*: i de närmaste dagarne, *die ~en Freunde*, ~ *ihr stellt er den Sessel*: närmast intill henne ställer han stolen. 2. näst, t. ex. *~en Montag*. **Der ~e**: nästan. 3. följande, t. ex. *schon am ~en Tage*: redan följande dag. 4. först, t. ex. *bei ~er Gelegenheit*, *der ~e beste*. 5. särskilda fall. **Mit ~em**: med det snaraste. *In der ~en Beziehung zu jmdm stehen*: stå i innerligaste förhållande till ngn. II. *prep.* näst, t. ex. *~ Gott danke ich dir meine Rettung*: näst Gnd har jag dig att tacka för min räddning. **-best**, a. nästbäst. **-folgend**, a. närmast följande. **-kommend**, a. närmast kommande. **Die ~e Zeit**: den närmaste framtiden. **-liegend**, a. närmast (liggande), t. ex. *die ~e Stadt, die ~en Gründe*. **-vergangen**, a. närmast förfluten. **-vorangehend**, a. närmast föregående. **-en...** Ex. **~liebe**, 0, *f.* kärlek till nästan. **-pflicht**, -en, *f.* pligt mot nästan.

nachstehen, itr. h. 1. följa, komma efter. *~d*: följande, nedanstående. 2. *Jmdm ~ a)* vara ngn underlägsen, *b) = nachstellen* II.

nachsteigen, itr. s. stiga efter, följa, *jmdm*: ngn.

nachstellen, I. tr. 1. ställa bakom, efter, *jmdm*: ngn. 2. *Die Uhr ~* ställa klockan tillbaka.

II. *itr. h.* *Jmdm ~* lägga försåt för, söka fånga ngn, eftertrakta ngn's lif.

Nachsteller, -s, -, m. listig förföljare.

Nachstellung, -en, f. förföljelse, försåt, snara. **nächstens, adv.** snart, med det snaraste; här-näst.

nachsterben, itr. s. också dö, följa i döden, *jmdm*: ngn.

Nachsteuer, -n, f. skattetillägg, ytterligare skatt.

nachsteuern, itr. 1. *h.* betala skattetillägg. 2. = *nachschiffen* I.

Nachstick, -[e]s, -e, m. kopia af en gravyr.

nachsticken, itr. h. och *tr.* sticka efter, af.

nachstimmen, I. itr. h. 1. rösta senare. 2. rösta ånyo. 3. *Jmdm ~* rösta lika med ngn. II. *tr. mus.* omstämma.

nachstopfen, tr. stoppa efter, ytterligare stoppa dit.

Nachstöss, -es, -e †, m. efterstöt.

nachstössen, I. tr. och *itr. h.* stöta, sticka efter, efteråt, gifva en efterstöt, ett styng tillbaka. II. *itr. s.* störta efter, också slå ned (om roffoglar).

nachstoltern, itr. h. och *tr.* stämmande eftersäga.

nachstreben, itr. h. eftersträfvä, söka att upp-nå, *einem Dinge*: ngt.

nachströmen, itr. s. strömma efter, i strömmar, i mängd följa.

nachstürmen, itr. s. storma efter.

nachstürzen, I. itr. s. störta, rusa efter, *einem Dinge*: ngt. II. *tr.* också, ytterligare nedstörta.

nachsüchen, tr. och *itr. h.* 1. leta, söka, forska efter. 2. *Etw.* el. *um Etw.* ~ anhölla, bedja om, söka, inlemna ansökan om ngt. **Nachsüchung, f.**

Nacht, -e †, f. natt. *Die* el. *diese* el. *heute ~* i natt a) förra natten, b) nästa natt, *Montag ~* natten från a) söndagen till måndagen, b) måndagen till tisdagen. *Des ~s* el. *bei ~* el. *in der ~* på natten, nattetid, *über ~* under nattens lopp, nattetid, helt plötsligt. *Tief in die ~* långt in på natten. *Zur ~ essen*: äta kvällsmat. *bnad. es wird ~ vor meinen Blicken*: det svartnar för mina ögon. **-angel, -n, f.** krok som ligger ute under natten, ståndkrok. **-angriff, -[e]s, -e, m.** nattligt angrepp. **-arbeit, -en, f.** nattarbete. **-becken, -s, -, n.** nattkärl. **-bedeckt, a.** inhöljd i mörker. **-blume, -n, f.** blomma som spricker ut nattetid. **-dienst, -[e]s, -e, m.** nattjänst. **-dunkel, -s, 0, n.** nattlig mörker. **-essen, -s, -, n.** kvällsmat. **-eule, -n, f.** nattuggla. **-falter, -s, -, m.** nattfjäril. **-frost, -[e]s, -e †, m.** nattfro. **-gedanke, -ns, -n, m.** dyster tanke. **-geschirr, -[e]s, -e, n.** nattkärl. **-gespenst, -[e]s, -er, n.** nattligt spöke. **-gewand, -[e]s, -er †, n.** nattdrägt. **-gleiche, -n, f.** dagjämning. **-hemd[e], -[e]s, -en, n.** nattskjorta. **-herberge, -n, f.** natthärbärge. **-kerze, -n, f.** 1. ljus för natten, nattlampa. 2. bot. gulltraf (E. *nothera*). **-kleid, -[e]s, -er, n.** nattdrägt. **-kost, 0, f.** kvällsmat. **-lager, -s, -, n.** nattläger. **-lampe, -n, f.** **-licht, -[e]s, -e[r], n.** nattlampa. **-lied, -[e]s, -er, n.** sång om natten. **-luft, -e †, f.** 1. nattluft. 2. nattlig fläkt. **-mahl, -[e]s, -e** el. **-er †, n.** 1. kvällsmat. 2. nattvard. **-mahr, -[e]s, 0, m.** **-mahre, 0, f.** mara. **-musik, -en, f.** serenad. **-mütze, -n, f.** nattmössa. **-quartier, -[e]s, -e, n.** nattkvarter. **-rabe, -n, -n, m.** = *-schwalbe*. **-reise, -n, f.** resa nattetid. **-riegel, -s, -, m.** vridbar regel på ett lås. **-rock, -[e]s, -e †, m.** nattrock. **-runde, -n, f.** nattrod. **-schatten, -s, -, m.** 1. nattlig skugga. 2. bot. nattskatta (Solanum nigrum). **-schlafend, a.** *Bei ~er Zeit*: nattetid då alla sova. **-schmetterling, -[e]s, -e, m.** nattfjäril. **-schwalbe, -n, f.** zool. nattskärva (Caprimulgus europæus). **-schwärmer, -s, -, m.** 1. nattsvärmare. 2. = *-falter*. **-schwärmerei, -en, f.** nattsvärmeri. **-ständchen, -s, -, n.** serenad. **-stuhl, -[e]s, -e †, m.** nattstol. **-tisch, -es, -e, m.** nattduksbord. **-topf, -[e]s, -e †, m.** nattkärl. **-trunk, -[e]s, -e †, m.** dryck till natten. **-viole, -n, f.** bot.

nattfiol (Hesperis). -wache, -n, f. nattvakt.
 -wächter, -s, -, m. nattväktare. -wandel|n, -te, ge-t, itr. h. gå i sömnen. -wander, -s, -, m. ~in. -nen, f. sömngångare, sömngångerska. -wein, -[e]s, 0, m. vin för natten, söndryck. -zeit, 0, f. nattetid. -zeug, -[e]s, 0, n. nattlinne. -zug, -[e]s, -e †, m. järnv. nattåg.

nachtsenzen, I. itr. s. Jmdm ~ dansa efter ngn, följa ngn i dansen. II. tr. dansa efter, t. ex. *einen Tanz*.

nachtaumeln, itr. s. tumla, ragla efter.
 nächte... Ex. -lang, adv. hela nätter igenom.

Nachteil, -[e]s, -e, m. nackdel, skada. Jmdm ~ bringen: vara ofördelaktig för ngn.

nachteilig, a. ofördelaktig, skadlig.

nacht|en, -ete, ge-et, itr. h. blifva, vara mörkt, natt, mörkna.

nächt|en, -ete, ge-et, I. itr. h. stanna öfver natten. II. tr. hårbärgera öfver natten, gifva nattlogis.

nächtens, adv. nattetid.

Nachtheil(ig) se *Nachteil(ig)*.

nachthun, tr. 1. göra efter, jmdm etw.: ngt som ngn gjort. 2. göra efteråt, senare.

nächtig, a. nattlig.

Nachtigall, -en, f. dim. *Nachtigallchen*, näktergal. -[en]... Ex. ~bauer, -s, -, m. och n. näktergalsbur. ~stimme, -n, f. näktergalsröst.

nachtigallenhaft, a. näktergals-.

nächtig|en, -te, ge-t, itr. h. ~schen.

Nachtsch, -es, 0, m. efterrätt.

Nachtlich, a. nattlig; adv. nattetid. Bei ~er Weile: nattetid.

nachtoben, itr. s. i raseri förfölja, jmdm: ngn.

Nachtrab, -[e]s, 0, m. eftertraf.

nachtraben, itr. s. trafva efter, jmdm: ngn.

nachtrachten, itr. h. eftertrakta, einem Dinge: ngt.

Nachtrag, -[e]s, -e †, m. tillägg. -s... Ex. ~zahlung, -en, f. 1. ny inbetalning. 2. betalning efteråt, slutbetalning.

nachtragen, tr. 1. Jmdm etw. ~ a) bära ngt efter ngn, b) bära agg till ngn för ngt. 2. bära ytterligare, mer. 3. tillägga, efteråt införa. 4. Jmdm abgelegte Kleider ~ slita ngns aflagda kläder.

nachträ[er]jisch, a. som bär agg, hämdlysten.

nachträglich, a. 1. = föreg. 2. senare, inträffande efteråt.

nachtreiben, tr. drifva efter.

nachtreten, itr. s. Jmdm ~ följa efter ngn, ngn i hack och häl, trampa i ngns fotspår.

Nachtrieb, -[e]s, -e, m. nytt skott.

nachtrillern, tr. drilla, sjunga efter.

nachtrinken, tr. och itr. h. 1. dricka efteråt. 2. Jmdm ~ göra ngn besked i glasat.

nachts, adv. om natten, nattetid.

Nachübel, -s, -, n. följd af en sjukdom, eftersläng.

nachüben, tr. och itr. h. öfva (sig) efteråt.
 Nachübung, f.

Nachurlaub, -[e]s, 0, m. förlängd permission.

nachverlangen, tr. begära efteråt, ytterligare.

nachwachsen, itr. s. växa efteråt, i stället, upp igen.

nachwagen, sich jmdm ~ våga sig efter, våga följa ngn.

nachwägen, tr. våga om igen.

Nachwahl, -en, f. omval.

nachwählen, tr. välja efteråt, om.

Nachweise, -n, f. efter faderns död födt barn.

nachwallen, nachwandern, itr. s. vandra efter, följa.

nachwanken, itr. s. vacklande följa, jmdm: ngn.

nachwärtig, a. senare.

nachwärts, a. efteråt, senare.

Nachweh, -[e]s, -en, n. 1. = *Nachübel*. 2. plur. ~en: eftervärkar.

nachweinen, itr. h. och tr. Jmdm [Thränen] ~ gråta efter ngn.

Nachweis, -es, -e, m. bevis.

nachweisbar, a. bevislig.

Nachweise... Ex. -amt, -[e]s, -er †, n. -anstalt, -en, f. -bureau, -s, -s, n. adressbyrå. -zeichen, -s, -, n. hänvisningstecken.

nachweisen, tr. och itr. h. 1. Jmdm mit Fingern ~ peka finger åt ngn. 2. ådagalägga, bevisa. 3. Jmdm etw. ~ a) visa ngn på ngt, b) bevisa ngn att han gjort ngt. Nachweisung, f.

Nachweiser, -s, -, m. en som ådagalägger, bevisar, påpekar ngt.

Nachwelt, 0, f. efterverld.

nachwerfen, tr. Jmdm etw. ~ kasta ngt efter ngn.

Nachwind, -[e]s, -e, m. förlig vind.

Nachwinter, -s, -, m. eftervinter, senvinter.

nachwirken, itr. h. 1. verka efteråt. 2. verka länge, ihållande. Nachwirkung, f.

nachwollen, itr. h. vilja följa efter, jmdm: ngn.

Nachwort, -[e]s, -e, n. slutord, epilog.

Nachwuchs, -es, 0, m. 1. tillväxt; nya skott, ungskog. 2. efterkommande, yngre släkte.

nachzahlen, tr. betala efteråt, ytterligare, tillägga. Nachzahlung, f.

nachzählen, tr. räkna om. Nachzählung, f.

nachzeichnen, tr. rita af. Nachzeichnung, f.

Nachzeit, 0, f. senare tid, efterverld.

nachziehen, I. tr. 1. draga efter sig, med sig. 2. rita af. II. itr. s. Jmdm ~ följa, tåga, flytta efter ngn.

nachzotteln, itr. s. F traska efter ngn.

Nachzucht, 0, f. 1. uppfödande, påläggning. 2. ungboskap, ungnöt, ungar.

Nachzug, -[e]s, -e †, m. eftertrupp.

nachzügeln, itr. s. komma efter, försena sig.

Nachzügler, -s, -, m. eftersläntrare; marodör.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Nacken, -s, -, *m.* nacke. *Jmdm auf dem ~ sitzen* el. *liegen*: ligga öfver, sätta åt ngn. *Einen Scheim im ~ haben*: hafva en ruf bakom örat. *Etw. schlägt jmdm el. jmdn in den ~* ngt inneboende sjukligt gör sig påmindt, framträder hos ngn. **-grube**, -n, *f.* nackgrop. **-kissen**, -s, -, *n.* hufvudkudde i vagnar. **-schlag**, -[e]s, -e †, *m.* slag i nacken. *bnal.* ~ *von etw. bekommen*: få obehagliga följder af ngt. **-steif**, *a.* nackstyf. **-wulst**, **-zopf**, -[e]s, -e †, *m.* chinjong.

nackend, **nackig** = *nackt*.

nackig, **näckig**, *a.* i sms, t. ex. *hart~ hårdnackad*, *kurz~* som har kort nacke, korthalsad.

nackt, *a.* naken. *~en Worten*: rent ut. skoningslöst. **-beinig**, *a.* barbent. **-füssig**, *a.* barfota.

Nacktheit, -en, *f.* nakenhet; naket ställe.

Nadel, -n, *f.* dim. *Nädelchen*, *Nädelein*, **1.** nål. *bnal.* *das ist mit der heissen ~ gemacht*: det har gjorts i Häng. **2.** barr. **-arbeit**, -en, *f.* sömnad. **-behälter**, -s, -, *m.* nålhns. **-bereit**, *a.* färdig till användning (om tyger). **-brief**, -[e]s, -e, *m.* nålbref. **-büchse**, -n, *f.* nålhns. **-fisch**, -es, -e, *m.* zool. hufsnål (Nerophis). **-förmig**, *a.* nålformig, nållik. **-futteral**, -[e]s, -e, *n.* nålhns. **-geld**, -[e]s, *0, n.* nålpengar. **-halter**, -s, -, *m.* Ⓞ nålhållare. **-hecht**, -[e]s, -e, *m.* zool. nålögda. **-holz**, -es, -er †, *n.* barrskog, barrträd. **-kap**, -[e]s, *0, n.* *uppr.* kap. Agulhas. **-kissen**, -s, -, *n.* nåldyna. **-k[un]opf**, -[e]s, -e †, *m.* nålhufvud. **-loch**, -[e]s, -er †, **-öhr**, -[e]s, -e, *n.* nålsöga. **-stich**, -[e]s, -e, *m.* nålstyng. **-wald**, -[e]s, -er †, *m.* barrskog. **nadeln**, -te, *ge-t, tr.* **1.** sätta nålar i. **2.** fästa med nålar.

Nädler, -s, -, *m.* nålmakare.

Nage... Ex. **-[h]ier**, -[e]s, -e, *n.* zool. gnagare. **-zahn**, -[e]s, -e †, *m.* tand att gnaga med, gnagtand.

Nagel, -s, -†, *m.* dim. *Nägelchen*, *Näg[e]lein*. **1.** nagel. **2.** spik. *bnal.* *den ~ auf den Kopf treffen*, *das war ein ~ zu seinem Sarge*: det var en spik i hans likkista, *an den ~ hängen*: slå nr hogen, uppgifva tanken på, *einen hohen el. gewaltigen ~ haben*: hafva en hög tanke om sig själf. **-bohrer**, -s, -, *m.* Ⓞ spikborr. **-bürste**, -n, *f.* nagelborste. **-fest**, *a.* fastspikad. **-geschwür**, -[e]s, -e, *n.* nagelböld. **-neu**, *a.* splitterny. **-probe**, -n, *f.* **1.** nagelprof bevis att man tömt glaset, hvilket lmnas genom att hålla det omstälpta glaset mot vänstra tummens nagel. **2.** sista droppen i glaset. **-schmied**, -[e]s, -e, *m.* spiksmed. **-zieher**, -s, -, *m.* Ⓞ spikång. **-zwang**, -[e]s, *0, m.* nageltrång.

nageln, -te, *ge-t, tr.* slå spikar i, fastspika. **Näg[e]lung**, *f.*

nageln, -te, *ge-t, tr.* och *itr.* h. gnaga.

Nager, -s, -, *m.* zool. gnagare.

Näh... Ex. **-arbeit**, -en, *f.* sömnad. **-garn**, -[e]s,

-e, *n.* tråd. **-kasten**, -s, -, *m.* syask. **-kissen**, -s, -, *n.* nåldyna. **-korb**, -[e]s, -e †, *m.* sykorg. **-mädchen**, -s, -, *n.* **-mamsell**, -en el. -s, *f.* syflicka, synamsell. **-maschine**, -n, *f.* symaskin. **-nadel**, -n, *f.* synål. **-rahmen**, -s, -, *m.* sybåge. **-ring**, -[e]s, -e, *m.* syring. **-schule**, -n, *f.* syskola. **-seide**, *0, f.* sylsilke. **-tisch**, -es, -e, *m.* sybord. **-zeug**, -[e]s, *0, n.* **1.** sybehör. **2.** det man syr på, sömnad, arbete.

nah[e], *näher*, *nächst* (se särskild art.), *a.* nära, närbelägen, nära förestående, närskyld, t. ex. *die Stadt liegt ~*, *die ~e Stadt*, *die ~e Gefahr*, *ein ~er Verwandter*. ~ *bei der Kirche*: strax invid kyrkan. ~ *an einander*: tätt ihop. ~ *daran sein zu ...* vara nära att ... *Bei näherer Betrachtung*: vid närmare eftersinnande. *Von fern und ~* från när och fjärran. ~ *beror stehen*: vara nära förestående. *Jmdm etw. ~ bringen*, *geben*, *legen*: göra ngt tydligt, påtagligt för ngn, lägga ngn ngt på hjärtat. *Etw. geht jmdm ~* ngt smärtar ngn. *Kommen el. treten Sie näher!* kom närmare, stig fram! *Um der Sache näher zu kommen*: för att komma till själva saken. ~ *liegen*: ligga nära, *bnal.* ligga nära till hands. **-e...** Ex. ~ *bei*, *adv.* helt nära, strax intill. ~ *hin*, ~ *zu*, *adv.* nästan, nära nog.

Nähe, -n, *f.* närhet, grannskap. *Die ~ des Festes*: den nära förestående högtiden, *die ~ der Verwandtschaft*: den nära släktskapen. *In der ~* *besehen*: sedt på närmare håll.

näh[er], -te, *ge-t, itr.* *s.* och *sich ~* närma sig.

näh[er], -te, *ge-t, tr.* och *itr.* h. sy. *Knöpfe uns Hemd ~* sy knappar i skjortan. *Weiss ~* sy linne.

Näher, -s, -, *m.* en som syr, syende, ~ *in*, -nen, *f.* sömmerska.

Näherei, -en, *f.* sömnad.

näher[er], -te, *ge-t, tr.* och *sich ~* närma (sig), flytta (sig) närmare. *Näherung*, *f.*

Nähling, -[e]s, -e, *m.* trädända (så mycket som man tränder på nälen på en gång).

Nähr... Ex. **-mutter**, -†, *f.* fostermor. **-quelle**, -n, *f.*

näringskälla. **-stand**, -[e]s, *0, m.* arbetande, näringsidkande klassen.

nähr[er], -te, *ge-t, I. tr.* och *sich ~* nära (sig), föda (sig), uppfoäda; *bnal.* arv. hysa, t. ex. *eine Hoffnung*. **II. itr.** h. vara närande. *Näherung*, *f.*

Nährer, -s, -, *m.* ~ *in*, -nen, *f.* fostrare, fostrinna.

nährhaft, *a.* närande, mustig.

Nährhaftigkeit, *0, f.* närande egenskap.

nährig, *a.* **1.** närande. **2.** sparsam, om sig.

nährsam, **nährsam**, *a.* närande.

Nahrung, -en, *f.* näring, a) föda, b) näringsfång, yrke. **-s...** Ex. ~ **bedürfnis[s]**, -ses, -se, *n.* behof af föda. ~ **flüss**, -es, *0, m.* näringsflit. ~ **los**, *a.* icke närande, mager, fattig. ~ *die Zeiten*: dåliga tider. ~ **losigkeit**, *0, f.* brist på näring, på föda, på tillgångar.

~mangel, -s, 0, m. brist på livsmedel. ~mittel, -s, -, n. näringsmedel, livsmedel. ~quelle, -n, f. näringskälla. ~saft, -[e]s, -e †, m. näringsaft. ~sorge, -n, f. näringsorg, näringsbekymmer. ~stoff, -[e]s, -e, m. näringsämne. ~wärt[h], -[e]s, 0, m. näringsvärde. ~zweig, -[e]s, -e, m. näringsgren.

Naht, -e †, f. söm. *Naht auf die ~ greifen* el. *klauben*: skrapa ihop de sista styfrarne, *jmdm auf die ~ gehen*: gå ngn in på livet.

Nähter(in), **Nähterei** se Näher...

naiv, a. naiv, naturlig, okonstlad.

Naivität, **Naivität**, -en, f. naivitet.

Najade, -n, f. najad.

Name[n], -ns, -n, m. namn. *Etw. el. das Kind beim rechten ~ nennen*: ge ngt dess rätta namn. *Jmdm dem ~n nach kennen*: känna ngn till namnet. *Ich will den ~n nicht haben, dass ...* jag vill ej hafva namn för att ... *Ein Mann von ~n*: en man med ett klingande namn. -n... Ex. ~büch, -[e]s, -er †, n. 1. namnbok (bok innehållande egennamn). 2. efter innehållet ordnad ordbok. 3. abc-bok. ~christ, -en, -en, m. namnkristen. ~gebung, -en, f. namngifning. ~liste, -n, f. namnlista. ~los, a. namnlös, utan namn, anonym. ~lösigkeit, 0, f. namnlöshet, anonymitet. ~tüch, -[e]s, -er †, n. märkduk. ~verzeichnis[s], -ses, -se, n. namnförteckning. ~wechsel, -s, 0, m. namnförändring. — -ns... Ex. ~aufwurf, -[e]s, -e, m. namnupprop. ~fest, -[e]s, -e, n. ~tag, -[e]s, -e, m. namnsdag. ~unterschrift, -en, f. namnteckning. ~verwechs[e]lung, -en, f. namnförväxling. ~vetter, -s, -[n], m. namne.

namens, adv. vid namn, t. ex. *ein Mann ~ Müller*.

namentlich, a. 1. namngifven, nämnd. 2. adv. i synnerhet, hufvudsakligen.

namhatt, a. 1. känd till namnet. *Jmdn ~ machen*: yppa ngns namn, göra ngn känd, bekant. 2. namnkunnig, berömd. 3. namnvärd, betydande, ansenlig.

nämlich, I. a. samme, t. ex. *der ~e Mensch, das ~e*. II. adv. nämligen.

Nänie, -n, f. klagosång.

Nanking, -[e]s, -e el. -s, m. nanking.

nankingen, a. af nanking, nankings-.

Napf, -[e]s, -e †, m. skål. ~küchen, -s, -, m. i en skållik form bakad kaka.

Naphtha, -[s], -s, n. -s, f. nafta.

napoleónisch, a. napoleonsk.

Narbe, -n, f. dim. *Narbchen*, -lein, 1. ärr. 2. frö i ägg. 3. bot. märke. 4. ☉ narf på läder. 5. torf (af gräsrotter upplydd jordlager). -n... Ex. ~bildung, 0, f. ärrbildning. ~leder, -s, 0, n. narfläder. ~seite, -n, f. narfsida.

narb|len, -te, ge-t, I. tr. 1. *Genarbt*: ärrig. 2. ☉ sätta narf på läder. 3. taga bort torfven från. II. *Sich ~ ärra* sig.

narbicht, **narbig**, a. 1. ärrig. 2. narfvig.

Narcisse, -n, f. narsiss.

Narde, -n, f. bardus.

närgel|n se *nergeln*.

narkotisch, a. narkotisk, sömngifvande.

narkotisiert|len, -te, -t, tr. söfva med narkotiska medel. **Narkotisierung**, f.

Narr, -en, -en, m. narr, tok; harlekin, pajas.

Jmdn zum ~en haben el. halten el. machen: göra narr af ngn. *Sich zum ~en hergeben*: nedläta sig till narrspel. *Einen ~en an jmdn gefressen haben*: vara pinkär i ngn. -en...

Ex. ~fest, -[e]s, -e, n. narrfest. ~geschwätz, -es, -e, n. dåraktigt prat. ~hände, f. plur.

Ordsp. ~ *beschimpfen Tisch' und Wände*: narraktiga, klåfringiga personer fullklottra bord och väggar. ~jacke, -n, f. narrjacka.

~kappe, -n, f. narrkåpa. ~liebe, 0, f. dåraktig kärlek. ~mässig, a. narraktig. ~posse, -n, f. narrspel; galenskap. ~pritsche, -n, f. harlekinessvärd. ~seil, -[e]s, -e, n.

Jmdn am ~e führen: göra narr af, drifva med ngn, draga ngn vid näsan. ~spiel, -[e]s, -e, n. narrspel. ~t[h]eideung, 0, f. = *Narretei*. ~tracht, -en, f. narrdrägt. ~werk, -[e]s, -e, n. narrverk.

narr|len, -te, ge-t, I. itr. h. uppföra sig narraktigt, begå narrstreck. II. tr. av. **närr|len**, -te, ge-t, göra narr af.

narrenhaft, a. narraktig.

Narrent[h]üm, -[e]s, 0, n. egenskap af narr, narraktighet.

Narret[h]ei, **Nartheit**, -en, f. narraktighet, dårskap, galenskap.

Närrin, -nen, f. narraktig kvinna, toka.

närrisch, a. narraktig, dåraktig, tokig, rolig, lustig.

Nasch... Ex. -katze, -n, f. tjufaktigt katt; F *naht* person som hemligt går och smakar på ngt förbjudet, i sht på sötsaker. -lust, 0, f. smak för läckerheter. -maul, -[e]s, -er †, n. F läckermun. -sucht, 0, f. lystnad efter läckerheter. -wa[a]re, -n, f. -werk, -[e]s, 0, n. sötsaker, läckerbet.

nasch|len, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. och tr. 1. äta af gurmandis, smaka, läppja på. 2. olofligt smaka på, taga af, snatta.

Näscher, -s, -, m. ~in, -nen, f. läckermun, en som olofligt tar sig af, smakar på ngt i sht läckerheter.

Nascheréi, **Näscheréi**, -en, f. 1. 0 = *Naschhaftigkeit*. 2. = *Naschwerk*.

naschhaft, **naschig**, **näschig**, a. 1. fallen för sötsaker, för läckerheter. 2. tjufaktig.

Naschhaftigkeit, 0, f. 1. gurmandis, smak för sötsaker, för läckerheter. 2. tjufaktighet.

Nas|e, -en, f. dim. *Näschen*, -lein, nasa. *Auf jmdn mit hoher ~ niederschauen*: förnämt se ned på ngn. *Immer der ~ nach el. die ~ lang*: rakt fram, dit näsan pekar. *Alle ~n lang*: jämt och ständigt, ouppbörligt. *Sich die ~ begiessen*: skaffa sig en florsufva. *Seine ~ in jeden Quark begraben, in alles stecken*:

lägga, sticka sin näs. I alt. *Etc. hat eine ~ ngt* har ett aber, är vanskligt. *Die ~ kraus ziehen*: rycka på näsan. *Seine ~ von ei. aus etw. lassen*: ej befatta sig med ngt. *Die ~ hoch tragen*: sätta näsan i vädret. — Med prep.: *jmdn an der ~ führen et. ziehen*: draga ngn vid näsan, *sich selbst an die ei bei der ~ fassen et. zupfen*: gå till sig själf, *sopa rent för sin egen dörr, jmdn an et. in et. unter die ~ lachen*: skrattra ngn midt i ansigtet, *jmdm etw. an der ~ ansehen*: se ngt på ngn, *jmdm etw. an et. auf die ~ heften et. binden*: binda ngn ngt på näsan, *jmdm eins auf die ~ geben*: ge ngn en näsknäpp, *blm. förödmjuka ngn, jmdm auf der ~ spielen et. tanzen*: vara ytterligt nargänggen mot ngn; *jmdm die Würmer aus der ~ ziehen*: utforska, utfråga ngn; *etw. in die ~ bekommen*: få korn på ngt, *etw. beisst ei. kribbelt jmdn in die ~ ngt förtrettar ngn; jmdn mit der ~ auf etw. (ack) stossen*: göra ngt tydligt, påtagligt för ngn så att han ej kan undgå att se det; *sein Sehkreis reicht nicht über die ~ hinweg*: han ser ej längre än näsan ricker, *es fehlt ihm über der ~ han är inskränkt; er hat sich viel Wind um die ~ gehen lassen*: han har sett sig vida omkring; *das werde ich ihm unter die ~ reißen*: det skall han få i sig, skall jag inpränta i honom; *jmdm vor der ~ framför näsan på ngn. führen, * tr. draga vid näsan. -horn, -[e]s, -e et. -er †, n. noshörning. -e... Ex. ~rümpfen, -s, 0, n. näsrynkning. ~rümpfer, -s, -, m. en som tynkar på näsan. ~weis, a. näsvis. Jungfer ~ näspärila. ~weisheit, 0, f. näsvishet. — En... Ex. ~bein, -[e]s, -e, n. näsben. ~bluten, -s, 0, n. näsblödning. näsblod. ~buchstabe, -n, -n, m. gram. 1. tecken för näsljud. 2. näsljud. ~höhle, -n, f. näshåla. ~klemmer, ~kneifer, -s, -, m. F pincenez. ~laut, -[e]s, -e, m. gram. Näsljud. ~loch, -[e]s, -er †, n. näsborr. ~quetscher, -s, -, m. 1. = ~klemmer. 2. likkista med platt lock. ~ring, -[e]s, -e, m. näsring, nosring. ~rümpf... se ofvan ~rümpf... ~schneller = ~stüber. ~spitze, -n, f. nästipp. ~stüber, -s, -, m. näsknäpp. ~stübern, * tr. knäppa på näsan. ~ton, -[e]s, -e †, m. näston. ~tuch, -[e]s, -er †, n. näsduk. ~wärmer, -s, -, m. F 1. bred ytterhalsduk. 2. kort pipa, snugga.*

näselin, -te, ge-t, itr. h. 1. vädra. 2. tala genom näsan.

nasig, **näsigt**, a. i sms -näst, t. ex. lang~.

Näsler, -s, -, m. ~in, -nen, f. en som talar i näsan.

nass, I. **nässer**, **nässest** och * **nasser**, **nassest**, a. våt. *Bis auf den letzten Faden et. bis auf die Haut ~ sein*: ej hafva en torr tråd på sig. ~er **Bruder**: en som brukar taga sig en tår på tand. II. -es, 0, n. väta, vätska. -kalt, a. kall och våt.

Nassauer, -s, -, m. 1. nassauare. 2. F a) genomvåt person, b) en som tycker om att fukta strupen, c) matfriare, snyltgäst.

nassauerin, -te, ge-t, itr. h. F snylta, snugga.

Nässe, 0, f. väta.

nässelin, -te, ge-t, itr. h. och tr. vara fuktig, fukta.

nässelen, **näss'en**, -[e]s)t, -te, ge-t, I. itr. h. 1. vara våt, fukta, vätska sig. 2. opera. es **nässt**: det duggar. II. tr. vanl. **nässen**: väta, fukta.

nässig, **nässlich**, a. fuktig, litet våt.

Nath se **Nacht**.

Nation, -en, f. nation, folk.

national, a. national, nationell. -farbe, -n, f. nationalfärg. -garde, -n, f. nationalgarde. -gardist, -en, -en, m. nationalgardist. -ökonom, -en, -en, m. nationalekonom. -versammlung, -en, f. nationalförsamling.

Nationale, -[s], -[s], n. beskrifning af ngns egenskaper och härkomst, personalier.

nationalisierien, -te, -t, tr. nationalisera. **Nationalisierung**, -f.

Nationalität, -en, f. nationalitet.

Nativität, -en, f. nativitet, horoskop. *Jmdm die ~ stellen*: ställa ngns horoskop.

Natter, -n, f. 1. suok. 2. huggorm. -[n]... Ex. ~biss, -es, -e, m. ormbett. ~zunge, -n, f. ormtunga; blm. giftig tunga.

Natur, -en, f. natur. *Die Schuld der ~ bezahlen*: gå all världens väg, dö. -anlage, -n, f. naturanlag. -begebenheit = *erscheinung*. -beobachtung, -en, f. iakttagelse, studium af naturen. -beschreibung, -en, f. 1. naturlära. 2. naturskildring. -dichter, -s, -, m. naturskald, olärd skald, improvisator. -ereignis[s], -ses, -se, n. *erscheinung*, -en, f. naturföreteelse, fenomen. -forscher, -s, -, m. naturforskare. -forschung, 0, f. naturforskning. -gabe, -n, f. naturgåfva, talang. -gemäss, a. naturenlig. -genuss, -es, -e †, m. njutning som naturen skänker. -geschichte, -n, f. naturhistoria, naturlära. -geschichtlich, a. naturhistorisk. -gesetz, -es, -e, n. naturlag. -kenner, -s, -, m. naturforskare. -kind, -[e]s, -er, n. naturbarn. -körper, -s, -, m. naturföremål. -kraft, -e †, f. naturkraft. -kunde, 0, f. naturkunnighet. -kundig, a. naturkunnig. Ein ~er: en naturforskare. -lehre, -n, f. naturlära. -mensch, -en, -en, m. naturmänniska. -philosoph, -en, -en, m. naturfilosof. -produkt, -[e]s, -e, n. naturlster. -recht, -[e]s, -e, n. naturrätt, naturlig rättighet. -reich, -[e]s, -e, n. naturrike. -religion, -en, f. naturreligion. -seltenheit, -en, f. sällsynt naturföremål. -spiel, -[e]s, 0, n. naturens lek. -trieb, -[e]s, -e, m. naturdrift. -volk, -[e]s, -er †, n. naturfolk. -wahr, a. natursann, naturtrogen. -wahrheit, -en, f. natursanning. -widrig, a. naturvidrig, naturstridig. -wiese, -n, f. naturlig äng. -wissenschaft, -en, f. naturvetenskap. -wissenschaftlich, a. naturvetenskaplig. -wüchsig, a. na-

turlig, naturfrisk, naiv. **-wüchsigkeit**, 0, *f.* naturlighet, naturfriskhet, naivitet. **-wunder**, -s, -, *n.* naturens under. **-zustand**, -[e]s, -e †, *m.* naturtillstånd.

Natural... Ex. **-leistung**, -en, *f.* naturaprestation.

Naturalien, plur. naturalier. **-sammlung**, -en, *f.* naturaliesamling.

Naturalisation, -en, *f.* naturalisering.

naturalisier[en], -te, -t, *tr.* naturalisera. **Naturalisierung**, *f.*

naturalistisch, *a.* naturalistisk.

Naturéll, -[e]s, -e, *n.* naturell, lynne.

natürlich, *a.* naturlig. *Die ~en Teile* el. *Glieder*: könsdelarne. **-er...** Ex. **~weise**, *adv.* naturligtvis.

Natürlichkeit, -en, *f.* 1. natur(en)lighet, naivitet. 2. naturlig, empirisk erfarenhet.

Naue, -n, *f.* båt, lastbåt.

Naupe, -n, *f.* nyck, besynnerlighet, ondska.

nautisch, *a.* nautisk.

Navigation, 0, *f.* navigation, sjöfart.

NB. el. **N. B.**, förkortn. = *nota bene*.

nd., förkortn. = *niederdeutsch*: lågtysk.

'ne = eine se *l. ein II*.

Nebel, -s, -, *m.* dimma. **-bild**, -[e]s, -er, *n.* dimbild. **-fern**, *a.* aflägsen, liksom dimhöjd. **-ferne**, 0, *f.* dimmig fjärran. **-feucht**, *a.* fuktig af dimma. **-fleck**, -[e]s, -e, *m.* 1. astron. nebulosa. 2. fläck för ögonen. **-grau**, *a.* dimmig, dimhöjd. **-horn**, -[e]s, -er †, *n.* mistlur. **-kappe**, -n, *f.* 1. kapusjong, kappa mot dimma. 2. hatt af dimma kring bärgstoppar. 3. mössa, kappa, som gör dess bärare osynlig. **-krähe**, -n, *f.* vanlig kråka. **-luft**, 0, *f.* dimmig luft. **-rauch**, -[e]s, 0, *m.* dimma. **-regen**, -s, -, *m.* snö, sällande duggregn. **-schleier**, -s, -, *m.* höljande dimma. **-stern**, -[e]s, -e, *m.* nebulosa. **-streif**, -[e]s, -e, *m.* dimstrimma, dimbälte, dimma, sky. **-trübe**, *a.* dimmig.

Nebelögl, -en, *f.* oklarhet, svammel.

nebelhaft, **nebelicht**, **nebelig**, *a.* dimmig, oklar.

nebel'n, -te, *ge-t*, *itr. h.* 1. utsända, uppsända, alstra dimma. *opers. es nebelt*: det blir, är dimmig, dimma, luften tjocknar. 2. vid ortförändring *s.* sväfvä som en sky. 3. vara oklar, sväfvande; svamla.

neben, *I. prep.* med dat. på frågan 'hvarest', med ack. på frågan 'hvarthän', jämte, bredvid, utom. **II. adv.** därjämte, bredvid, dessutom. **-absicht**, -en, *f.* blafsigt. **-allee**, -en, *f.* parallel allé, sidoallé. **-ân**, *adv.* strax intill, här- el. därbredvid, i angränsande rum, hus m. m. **-arbeit**, -en, *f.* biarbete, samtidigt arbete, arbete därjämte. **-artikel**, -s, -, *m.* biartikel. **-bau**, -[e]s, -ten, *m.* sidobyggnad. **-bedeutung**, -en, *f.* bibetydelse. **-begriff**, -[e]s, -e, *m.* begrepp. **-bei**, *adv.* 1. = *-an*. 2. tillfälligtvis, i förbigående. 3. därjämte, dessutom. **-blatt**, -[e]s, -er †, *n.* hot. stipel. **-buhler**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* medtäflare, medtäflerska, ri-

val, konkurrent. **-buhlerisch**, *a.* rivaliserande, konkurrerande, medtäflar-. **-ding**, -[e]s, -e, *n.* bisak. **-einander**, *adv.* jämte, bredvid hvarandra. **-einkunft**, -e †, **-einnahme**, -n, *f.* biinkomst, biförtjänst. **-essen**, -s, -, *n.* birätt. **-figur**, -en, *f.* bifigur. **-fluss**, -g, -e †, *m.* biflod. **-frau**, -en, *f.* frilla. **-gang**, -[e]s, -e †, *m.* sidogång. **-gasse**, -n, *f.* sidogrand. **-gebäude**, -s, -, *n.* sidobyggnad, flygel. **-gedanke[n]**, -ns, -n, *m.* baktanke. **-gericht**, -[e]s, -e, *n.* birätt. **-geschmack**, -[e]s, 0, *m.* bismak. **-geschöpf**, -[e]s, -e, *n.* medskapad varelse. **-gewinn**, -[e]s, -e, *m.* bivinst, biförtjänst. **-handlung**, -en, *f.* bihandling. **-hër**, **-hin**, *adv.* 1. = *-bei* 2, 3. 2. bredvid. **-hof**, -[e]s, -e †, *m.* mindre gård, sidogård. **-kammer**, -n, *f.* sidokammare. **-kosten**, plur. biomkostnader. **-land**, -[e]s, -er †, *n.* grannland. **-linie**, -n, *f.* 1. parallel linie. 2. sidolinie. **-mann**, -[e]s, -er †, *m.* sidoman. **-mensch**, -en, -en, *m.* medmänniska. **-mond**, -[e]s, -e, *m.* vädermåne. **-ordnend**, *a.* samordnande. **-person**, -en, *f.* biperson. **-parfar**, -n, *f.* dotterförsamling, annex. **-pferd**, -[e]s, -e, *n.* löshäst. **-rolle**, -n, *f.* biroll, underordnad roll. **-saal**, -[e]s, -e †, *m.* sidosal. **-sache**, -n, *f.* bisak. **-sächlich**, *a.* underordnad, obetydlig, bi-. **-satz**, -es, -e †, *m.* gram. bisats. **-schiff**, -[e]s, -e, *n.* sidoskepp. **-sonne**, -n, *f.* vädersol. **-stehend**, *a.* bredvidstående. **-stimme**, -n, *f.* andra stämman. **-strasse**, -n, *f.* sidogata. **-stube**, -n, *f.* sidorum. **-stunde**, -n, *f.* hvilostund, rast. **-temp[us]**, -us, -ora, *n.* gram. historiskt tempus. **-thür[e]**, -en, *f.* 1. sidodörr. 2. löndörr. **-tisch**, -es, -e, *m.* sidobord. **-treppe**, -n, *f.* sidotrappa, mindre trappa. **-ton**, -[e]s, -e †, *m.* biton. **-umstand**, -[e]s, -e †, *m.* biomständighet. **-unkosten** = *-kosten*. **-ursache**, -n, *f.* biorsak, medverkande orsak. **-verdienst**, -[e]s, -e, *m.* biförtjänst. **-vörmund**, -[e]s, -e el. -er †, *m.* andre förmyndare. **-vort[h]eil**, -[e]s, -e, *m.* ytterligare fördel. **-weg**, -[e]s, -e, *m.* biväg, sidoväg, parallel väg. **-winkel**, -s, -, *m.* mat. supplementsvinkel. **-wort**, -[e]s, -er †, *n.* 1. biord. 2. gram. adverb. **-wörtlich**, *a.* adverbial. **-zeit**, -en, *f.* 1. = *-stunde*. 2. = *-tempus*. **-zimmer**, -s, -, *n.* sidorum.

nebenan *m. fl. sms.* se ofvan. **nebl...** se *nebel...*

nebst, *prep.* med dat. med, jämte. **-bei** = *nebenbei*.

neck[en], -te, *ge-t*, *I. tr. ret.* **II. Sich mit jmdm ~ retas**, gnabbas med ngn. *Sich (recipr.) ~ retas*, gnabbas.

Necker, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* en som tycker om att retas, att gnabbas, retsticka.

Neckeréi, -en, *f.* retsamhet, gnabb, skämt.

neckisch, *a.* 1. tomtlik, lustig, komisk. 2. retsam, förgärlig. 3. egen, besynnerlig.

Neffe, -n, -n, *m.* ätm. *Neffchen*, -lein, bror-, systerson, nevö. **-n...** Ex. **~gunst**, 0, *f.* nepotism.

negativ, a. negativ.

Neger, -s, -, m. neger, ~in, -nen, f. negerkvinna. -handel, -s, 0, m. negerhandel, slafhandel. -mädchen, -s, -, n. negerflicka.

negier | en, -te, -t, tr. förneka.

Negligé (Neglige), -s, -s, n. negligé, morgondragt.

negligier | en, -te, -t, tr. försumma, negligera.

negociier | en, -te, -t, itr. h. underhandla; handla.

nehmen, nimm(s)t, nahm, nähme, genommen.

nimm, I. tr. 1. taga, t. ex. *etw. von jmdm* el. *jmdm etw.*, *Urlaub, den Schleier*: (nunne-)slöjan, *Anteil an etw.* (dat.): del i ngt. *den Augenschein von etw.*: ngt i skärskådning.

Einsicht el. *Kenntnis von etw.*: kännedom om ngt, *jmdn als* el. *zum Gehülfen*: ngn till medhjälpare, *sich eine Frau*: sig hustru, *jmdm etw. aus der Tasche*: ngt ur ngs ficka, *jmdm Mass*: mått på ngn, *eine andere Wendung, seinen Anfang*: gar kein Ende: aldrig slut, *jmdn beim Worte*: ngn på ordet, *eine Person für eine andere, eine Abschrift von etw., etw. zu Herzen*: 2. särskilda fall. *Preussische Dienste*: ~ inträda i preussisk tjänst. *Das Mönchskleid* el. *die Tonsur*: ~ gå i kloster, blifva munk. *Einen Entschluss*: ~ fatta ett beslut. *Die Flucht*: ~ gripa till flykten. *Anstalten*: ~ vidtaga åtgärder. *Sich die Mühe*: ~ gifva sig möda. *Sie ~ sich beide nichts*: de äro båda lika goda. *Nimm die Versicherung, dass ...* var förvissad, att ... *Anstand*: ~ *etw. zu thun*: draga i betänkande, draga sig för att göra ngt. *Es nimmt mich wunder*: det förvånar mig. *Ausstoss, Ärgeris an etw.* (dat.): ~ taga anstöt af, blifva stött, förargad öfver ngt. *Ein böses Ende*: ~ få ett dåligt slut. *Der Fluss nimmt seinen Lauf* el. *Weg*: floden banar sig väg. *Die Gelegenheit beim Schopf*: ~ gripa tillfället i flygten. [*Mit*] *etw. für gut*: ~ hålla till godo med ngt, *etw. für ungut, für übel*: ~ blifva stött öfver ngt. *Von etw. Abstand*: ~ afstå från ngt. II. *Sich*: ~ 1. *Der Geihals nimmt sich arm*: den girige tar, så att han blir fattig (känner sig fattig, hur mycket han än tar). 2. *Sich gut*: ~ a) uppföra sig väl, b) taga sig bra ut.

Nehmer, -s, -, m. ~in, -nen, f. en som tager ngt

nehmlich = *nämlich*.

Nehrung, -en, f. smal landtunga framför ett haf, jfr *Halb*.

Neid, -[e]s, * -e, m. afund. ~ *erregen*: väcka afund. -erfüllt = -voll. -hammel, -s, -[†].

-hart, -[e]s, -e, -kragen, -s, -, m. afundsjuk person. -los, a. utan afund, fri från afundsjukska. -nagel = *Nied...* -voll, a. afundsam, afundsjuk.

neiden, -ete, *ge-ut* = *heneiden*.

Neider, -s, -, m. ~in, -nen, f. afundsjuk person, afundsman.

neidhaft, **neidig**, **neidisch**, a. afundsam, afundsjuk. *Mit etw.*: ~ *sein*: vara nidsk om ngt.

Neige, -n, f. 1. bugning. 2. 0, slutning, lutning; bud. upphällning, slut, t. ex. *der Tag ist an der* el. *geht auf die*: ~ *dagen* närmar sig sitt slut, *es geht mit jmdm zur*: ~ *det* går utför, lider mot slutet med ngn, *etw. geht zur*: ~ *el. auf die*: ~ *el. ist auf der*: ~ *det är på upphällningen* med ngt. 3. rest, återstod, slick, skvätt.

neigen, -te, *ge-t*, I. tr. 1. luta, böja, sänka. bud. [zu] *jmdm sein Ohr*: ~ *låna* ngn sitt öra, *hören* på ngn, *sein Herz zu jmdm*: ~ *oumfatta* ngn med vänlighet, kärlek. 2. göra sig bevågen, vinna för sig. jfr *geneigt*. II. itr. h. och *sich*: ~ *slutta*; luta, böja, buga, sänka sig, sjunka, närma sig slutet, sjunkande närma sig. [*Sich*] *zu etw.*: ~ *vara böjd* för ngt, *luta* åt ett håll.

Neiger, -s, -, m. bugning.

Neigung, -en, f. 1. slutning, lutning. 2. böjning, bugning. 3. böjelse, lust, hog, smak, tycke. 4. böjelse för, dragning till ngn, sympati. -s... Ex. ~ *ebene*, ~ *fläche*, -n, f. slutande yta, plan; slutning. ~ *winkel*, -s, -, m. lutningsvinkel.

nein, I. adv. II. -[s], -[s], n. nej.

Nekrolög, -[e]s, -e, m. nekrolög, dödsruna.

Nektar, -s, -e, m. nektar.

Nelke, -n, f. näjlika. -n... Ex. ~ *braun*, a. näjlikbrun. ~ *blau*, -[e]s, -e, n. näjlikolja. ~ *stock*, -[e]s, -e †, m. näjlikstånd.

Nenn... Ex. -fall, -[e]s, 0, m. gram. nominativ. -*wert*[h], -[e]s, -e, m. nominelt värde. -*wort*, -[e]s, -er †, n. gram. nomen.

nennbar, a. som kan nämnas, nämnbar.

nennen, -[s]t, *wir*: ~, *nannte*, -[e]te, *geannt*, -[e], I. tr. och *sich*: ~ *nämna*, *kalla* (sig), *uppgifva* (yta). *Das nenn' ich* [*ge*] *schlafen*: det kan man kalla att sofva. II. *Sich*: ~ 1. se I. 2. kallas, heta. **Nennung**, f.

Neuner, -s, -, m. mat. nämnare.

Nepôte, -n, -u, m. bror-, systerson, nevö, släging.

Nepotismus, -, 0, m. nepotism.

Nergeläi, -en, f. F brummande, grumsande.

nergelig, a. F knarrig, brummande.

nergeln, -te, *ge-t*, F I. itr. h. knorra, brumma, grumsa, häckla, grälla. II. tr. förarga, förtreta, plåga, trakassera.

Nerv[e], -[e]s el. -en, -en el. -e, m. **Nerville**, -en, f. nerv. -en... Ex. ~ **aufregend**, a. nervretande, irriterande. ~ **aufregung**, -en, f. nervretning. ~ **fieber**, -s, -, n. nervfeber. ~ **knoten**, -s, -, m. nervknut. ~ **krank**, a. nervsjuk. ~ **krankheit**, -en, f. ~ **leiden**, -s, -, n. nervsjukdom, nervlidande. ~ **reiz**, -es, -e, m. nervretning. ~ **schwach**, a. nervsvag, nervös. ~ **schwäche**, -n, f. nervsvaghet. ~ **stärkend**, a. nervstyrkande. ~ **system**, -[e]s, -e, n. nervsystem. ~ **thätigkeit**, 0, f. nervverksamhet. ~ **voll**, a. nervfull, kraftig.

nervig, a. 1. nervfull, kraftfull. 2. bot. nervig.

nervös, *a.* nervsvag, nervös.

Nerz *se* Nörz.

Nessel, *-n, f.* nässla. **-ausschlag**, *[-e]s, -e †, m.* nässelutslag. **-brand**, *[-e]s, 0, m.* af nässlor brändt ställe. **-fieber**, *-s, -, n.* nässelfeber. **-garn**, *[-e]s, -e, n.* nässelgarn. **-sucht**, *0, f.* kronisk nässelfeber. **-tuch**, *[-e]s, 0, n.* nättelduk.

1. **nesseln**, *a.* af nättelduk, nättelduks-.

2. **nessellin**, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* bränna som nässlor.

Nest, *[-e]s, -er, n.* dim. *Nestchen*, *-lein*, plur. *arv.* *Nesterchen*, *-lein*, fogelbo, bale, rede, näste, håla, tillhåll; *F* säng. **-ei**, *[-e]s, -er, n.* balägg, lockägg. **-feder**, *-n, f.* dun. **-häkchen**, *-s, -, n.* **-kegel**, *-s, -, m.* **-küchlein**, **-quakelchen**, *-s, -, n.* sist utkläckta ungen i ett fogelbo, sist födda barnet i en familj, kälgris, smekunge. **-raupe**, *-n, f.* fjärilslarv som spinner in sig på trädgrenar. **-er...** *Ex. ~ausnehmer*, *-s, -, m.* en som tar ut ägg ur fogelbon. **~menge**, *-n, f.* mängd fogelbon.

Nestel, *-s, -, m.* och ** n.* *-n, f.* rem, band att fästa upp kläder med, skoband, byxband, gördel.

nestellin, *-te, ge-t, tr.* knyta, fästa upp medels ett band.

Nestler, *-s, -, m.* förfärdigare af band med spännen på.

Nestling, *[-e]s, -e, m.* 1. fogelunge som ännu ej lemnat boet. 2. = *Nestküchlein*. 3. *F* i allm. barn.

nett, *a.* 1. nätt, prydlig, treflig. 2. kort, beständ, skarpt begränsad.

Nettheit, **Nettigkeit**, *0, f.* nåtthet, prydlighet, treflighet.

netto, *adv.* handel. **netto**. **-gewicht**, *[-e]s, 0, n.* nettovikt. **-preis**, *-es, -e, m.* nettopris.

Netz, *-es, -e, n.* nät. **~e stricken**: knyta nät. **-arbeit**, *-en, f.* knytarbete. **-artig**, *a.* nätartad. **-auge**, *-s, -n, n.* zool. fasettöga. **-bruch**, *[-e]s, -e †, m.* med. nätbräck. **-flüglig**, *a.* zool. nätvingad. **-förmig**, *a.* nätförmig. **-haut**, *-c †, f.* nätinna. **-magen**, *-s, -, m.* nätmage. **-nadel**, *-n, f.* knytånål. **-steller**, *-s, -, m.* en som sätter ut (jagt)nät. **-stricker**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* nätbindare, nätknyterska. **-werk**, *[-e]s, -e, n.* nät.

Netze, *0, f.* vätska att fukta med, saliv på fingrarna.

1. **netzlen**, *[-es]t, -te, ge-t, tr.* fukta, väta.

2. **netzlen**, *[-es]t, -te, ge-t, tr.* knyta nät.

neu, *a.* ny; färsk, t. *ex. ein ~er Rock*, *das ~e Jahr*, *~en Mut schöpfen*: hämta nytt mod, *~e Kartoffeln*, *~es Korn*, *~es Brot*: bröd af ny säd. **~ere Sprachen**: moderna språk. **In ~erer Zeit**: på den senare sidan. **Etw. ~ machen**: sätta i skick, renovera, restaurera ngt. **Was giebt es ~es?** hvad nytt? **Aufs ~e ei. von ~em**: änyo, på nytt. **Imd ist ~ ngu** är nykommen, oefaren, grön. **-angekommen**, *a.* nyss ankommen, nykom-

men. **-anschaffung**, *0, f.* nyanskaffning. **~ von Möbeln**: anskaffande af nya möbler. **-aufgelegt**, *a.* utkommen i ny upplaga, omtryckt. **-backen**, *a.* nybakad. **-bau**, *[-e]s, -ten, m.* ombyggnad, nybyggnad, ny byggnad. **-bildung**, *-en, f.* nybildning. **-deutsch**, *a.* nytysk. **-druck**, *[-e]s, -e, m.* ny upplaga. **-fündland**, *-s, 0, n. npr.* Newfoundland. **-fundländer**, *-s, -, m.* newfoundlandare. **-gebacken**, *a.* nybakad. **-geboren**, *a.* nyfödd. **-gebürt**, *-en, f.* 1. pånyttfödelse. 2. pånyttfödd varelse. **-gemacht**, *a.* nygjord. **-gestaltung**, *-en, f.* omgestaltning. **-gier[de]**, *0, f.* nyfikenhet. **-gierig**, *a.* nyfiken. **-griechisch**, *a.* nygrekisk. **-groschen**, *-s, -, m.* nygroschen delad i 10 pennig, jfr *Groschen*. **-höchdeutsch**, *a.* nyhögtysk. **-jahr**, *[-e]s, -e, n.* nyår. **-jahrsgeschenk**, *[-e]s, -e, n.* nyårsgåfva. **-jahrswunsch**, *-es, -e †, m.* nyårsönskan. **-land**, *[-e]s, 0, n.* nyodlad mark. **-modig**, **-modisch**, *a.* nymodig. **-mond**, *[-e]s, -e, m.* nymåne. **-scheffel**, *-s, -, m.* nyscheffel (50 liter). **-see-land**, *-s, 0, n. npr.* Nya Zeeland. **-silber**, *-s, 0, n.* nysilfver. **-stadt**, *0, f.* Die ~ nya staden. **-testamentlich**, *a.* nytestamentlig. **-vermählt**, *a.* nyföräld. **-zeit**, *0, f.* nyare tiden. **-zoll**, *[-e]s, -e †* men som måttenhet efter rakneord, *m.* centimeter. **-er...** *Ex. ~dings*, *adv.* 1. nyligen, på senare tiden. 2. * änyo.

Neuerer = *Neuerung*.

Neuerer, *-s, -, m.* förnyare, nyhetsmakare.

neuerlich = *neulich*.

neuerin, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* förnya, omgestalta.

Neuerung, *-en, f.* omändring, nyhet, ny sed, nyhetsmakeri. **-s...** *Ex. ~kitzel*, *-s, 0, m.* **~lust** = **~sucht**. **~lustig** = **~süchtig**. **~scheu**, *a.* rädd för allt nytt. **~sucht**, *0, f.* nyhetsmakeri, nyhetsbegär. **~süchtig**, *a.* nyhetsbegärlig, nyhetslysten.

Neuheit, *-en, f.* nyhet, friskhet, färskhet.

Neuigkeit, *-en, f.* nyhet, ngt nytt. **-s...** *Ex. ~bureau*, *-s, -s, n.* adressbyrå. **~jäger**, *-s, -, m.* nyhetsjägare. **~krämer**, *-s, -, m.* nyhetskrämare.

neulich, *a.* som inträffat nyligen, senast; *adv.* nyligen.

Neuling, *[-e]s, -e, m.* nykomling, oefaren, öföfvad, utan person.

neun, *I.* utan följ. subst. afv. * **neune**, *a.* (ohöjl. grundtal) nio. **II.** *-en, f.* nia. **-auge**, *-s, -n, n.* *-n, f.* näjonöga. **-fach**, **-fältig**, *a.* niofaldig. **-klug**, *a.* öfverklök, snusförnuftig. **-töter**, *-s, -, m.* törnskata. **-zahl**, *-en, f.* niotal. *For* ofr. jfr sms. med *drei*, *ein*, *fünf*.

Neuner, *-s, -, m.* nia m. m. jfr *Fünfer*.

neunte, *a.* (ordningstal) nionde. **-halb**, *a.* åtta och en half.

Neuntel, *-s, -, n.* niondel.

neuntellin, *-te, ge-t, tr.* dela i niondelar.

neunents, *adv.* för det nionde.

neunzehn, *a.* nitton, jfr *funfzehn* a.

neunzig, *a.* nittio, *itr.* *funfzig* *n.*

Neurein, *-nen*, *f.* nyhetsmakerska.

Neuthum *se* Neutum.

neutral, *a.* neutral.

neutraliser|en, *-te*, *-t.* *tr.* och *sich* ~ neutraliser|era(s). Neutralisering, *f.*

Neutralität, *0, f.* neutralitet.

Neutum, *-[e]s*, *-er* †, *n.* ngt nytt, nyhet, ny sed.

neutümlich, *a.* ny, nymodig.

I. nicht, I. *adv.* icke, ej. *Das* ~ icke just det.

~ *dass ich wüsste*: ej så vidt jag vet. ~ *wahr?* icke sant? II. *n.* i vissa förbindelser, hvilka

ofta sammanskrivas: *mit* ~ *en*: ingalunda, på

intet vis, *zu* ~ *e* *machen*: tillintetgöras, *zu*

~ *e* *werden*: tillintetgöras. -achtung, *0, f.*

brist på aktning, ringaktning. -ad[e]lig, *a.*

ofrälse. -annahme, *0, f.* vägran att mottaga

ngt. -ausführung, *0, f.* underlåtande. -beach-

tung, -befolgung, *0, f.* försummande, brist

på åtlydnad, förbiseende. -christ, *-en*, *-en*,

m. icke kristen. -duldung, *0, f.* ofördrag-

samhet. -erfolg, *-[e]s*, *-e*, *m.* brist på fram-

gång, misslyckande. -erscheinen, *-s*, *0*, *n.*

I. *Das* ~ *des Buches*: den omständigheten

att boken icke kom ut. 2. *jur.* uteblifvande

från domstol, tredskande. -gelehr, *a.* olärd.

-gelingen, *-s*, *0*, *n.* misslyckande. -haltung,

0, f. underlåtenhet att hålla, att iakttaga;

uppskjutande, *t. ex.* *einer Sitzung*. -militär,

-[e]s, *-s* *el.* *-e*, *m.* icke-militär, civil. -rau-

cher, *-s*, *-*, *m.* icke-rökare. -sein, *-s*, *0*, *n.*

icke-vara. -wissen, *-s*, *0*, *n.* okunnighet.

-wollen, *-s*, *0*, *n.* brist på vilja, motsättande.

2. Nicht, *-[e]s*, *0*, *n.* asklik zinkoxid.

Nichte, *-n*, *f.* brors-*el.* systerdotter.

nichtig, *a.* överklig, fåfäng, ogiltig, värdelös,

lumpen, innehållslös, förgänglig. *Etw.* ~

machen: omintetgöra, upphäffa ngt.

Nichtigkeit, *0, f.* överklighet, fåfänglighet *m.*

m. *se* foreg. -S... *Ex.* -*erklärung*, *-en*, *f.* upp-

häfvande, annullering.

nichts, I. *obj.* *obest. pron.* *n.* intet, ingenting.

Für *et.* *um* *et.* *wegen* ~ *und wieder* ~ utan

något som helst skäl. *Es ist* ~ *damit*: det

är intet bevändt därmed. ~ *davon!* ej ett

ord därom! *Ganz und gar* ~ icke det ring-

aste. *Sonst* ~? intet vidare? II. *-*, *0*, *n.*

intet. -bedeutend, *a.* 1. obetydlig. 2. men-

ingslös. -destoweniger, *adv.* icke dess min-

dre. -nutz, I. *-es*, *-e*, *m.* oduglig. II = *tot*.

-nutzig, *a.* oduglig, ovärdig, dålig, nedrig.

-nutzigkeit, *-en*, *f.* oduglighet *m. m.* *se* foreg.

-sagend, *a.* intetsägande. -thuer, *-s*, *-*, *m.*

~ *in*, *-nen*, *f.* lättling, dagdrifvare. -thuerer,

0, f. dagdrifveri, lättja. -thuerisch, *a.* syss-

lös, lättjefull. -wisser, *-s*, *-*, *m.* okunnig

person. -würdig, *a.* 1. värdelös, obetydlig.

2. ovärdig, nedrig. 3. förärglig, nedrig.

-würdigkeit, *-en*, *f.* värdelöshet, värdelös

sak, obetydlighet *m. m.* *se* foreg.

Nick, *-[e]s*, *-e*, *m.* nick. -stuhl, *-[e]s*, *-e* †, *m.*

hvilstol. -stunde, *-n*, *f.* slummerstund, stund

då man brukar taga sig en lur.

1. Nickel, *-s*, *-*, *m.* 1. putifnasker. 2. *afv. n.*

gemen karl, kanalje, rackare. 3. *afv. n.* och

f. kvinsperson, stycke, sköka.

2. Nickel, *-s*, *0*, *n.* och *m.* min. nickel.

nicken, *-te*, *ge*-t, *itr.* *h.* och *tr.* nicka. *Jmdn*

einen Gruss ~ nicka åt ngn till hälsning. *Ein*

Ja ~ nicka bifall. *Den Kopf* ~ nicka med

hufvudet.

nie, *adv.* aldrig. ~ *und nimmermehr*: aldrig

någonsin. -måls = nie.

Nied... *Ex.* -nagel, *-s*, *-†*, *m.* 1. i köttet fastsit-

tande nagelsplittra. 2. nagelrot.

nieder, I. *a.* nastan endast attributivi, låg, lägre,

t. ex. ~ *e* *Hütten*, *Stände*, *Beamte*, *Seelen*.

Hohe und ~ *e* *el.* *hoch* und ~ *hö*g och låg.

II. *adv.* ned, *t. ex.* ~ *mit dem Verräter!* *ona*

ellipt., *t. ex.* *das Haus ist* ~ huset har brunnit

ned. *Sms.* *se* nedan.

niederarbeiten, *tr.* *com* *arbet* öfvervinna, besegra.

niederbeugen, *tr.* nedböja, böja, nedslå.

niederbiegen, *tr.* böja ned.

niederbleien, *tr.* blytungt tynga på.

niederblicken, *itr.* *h.* blicka ned.

niederblitzen, *itr.* *s.* slå ned som blixten.

niederbrausen, *itr.* *s.* brusa ned.

niederbrechen, I. *tr.* nedbryta. II. *itr.* *s.* bryta

ned.

niederbrennen, I. *tr.* bränna ned. II. *itr.* *s.*

brinna ned.

niederbringen, *tr.* bringa ned.

niederbücken, *sich* ~ bocka, böja sig ned.

niederbürsten, *tr.* borsta ned.

niederdeutsch, I. *a.* lågtyska, plattysk. II. *n.*

lågtyska, plattyska, *itr.* *deutsch*.

Niederdeutschland, *-s*, *0*, *n.* *npr.* Nordtyskland.

niederdonnern, I. *itr.* *s.* slå ned som åskan.

II. *tr.* slå ned, slå till marken.

Niederdruck, *-[e]s*, *0*, *m.* ⊕ lågtryck.

niederdrücken, *tr.* nedtrycka.

niederfahren, *itr.* *s.* fara ned, stiga ned.

Niederfahrt, *-en*, *f.* nedfärd, nedstigande.

Niederfall, *-[e]s*, *0*, *m.* fall, nedfallande.

niederfallen, *itr.* *s.* falla ned.

niederfallen, *tr.* falla.

niederfliegen, *itr.* *s.* flyga ned.

niederfließen, *itr.* *s.* flyta, rinna ned.

Niedergang, *-[e]s*, *0*, *m.* nedgång.

Niedergedrücktheit, *0, f.* nedtryckthet.

niedergehen, *itr.* *s.* gå ned.

niedergeschlagen, *a.* nedslagen.

Niedergeschlagenheit, *0, f.* nedslagenhet.

niedergleiten, *itr.* *s.* glida ned.

niederhalten, *tr.* hålla ned: ej låta komma upp.

niederhangen, niederhängen, *itr.* *h.* hänga ned.

niederhauen, *tr.* hugga ned.

niederhocken, *itr.* *s.* huka sig ned.

niederholen, *tr.* hämta ned.

Niederholz, *-es*, *0*, *n.* buskar.

niederkämpfen, *tr.* nedslå, besegra.

niederkartatschen, *tr.* med kartescher nedmäja.
niederkauern, *itr. s.* huka sig ned, sätta sig på marken.
niederklappen, *tr.* nedfälla, nedslå.
niederklettern, *itr. s.* klättra ned.
niederknien, *itr. s.* falla på knä.
niederkommen, *itr. s.* 1. komma ned. 2. nedkomma, föda.
niederkrämpen, *tr.* vika ned.
Niederkunft, 0, *f.* nedkomst.
Niederlage, -n, *f.* 1. nederlag, förloradt slag. 2. nederlag, förråd(shus), depot. 3. deposition; deponerat gods.
Niederland, -[e]s, -er †, *n.* lågland.
Niederlande, *plur. npr.* Nederländerna.
niederländisch, *a.* nederländsk.
niederlassen, *I. tr.* släppa, sira ned. **II. Sich** ~ slå sig ned, slå upp sina bopålar.
Niederlassung, -en, *f.* 1. 0, nedsläppande. 2. nybygge, koloni.
niederlegen, *I. tr.* nedlägga; deponera. **II. Sich** ~ lägga sig. **Niederlegung**, *f.*
niederleiten, **niederlenken**, *tr.* leda ned.
niedermachen, *tr.* 1. skaffa, släppa ned. 2. nedhugga.
niedermähen, *tr.* nedmäja.
niedermetzeln, *tr.* nedhugga, nedsabla.
niederreißen, *tr.* slita, rifva ned, förstöra.
niederreiten, *tr.* rida ned, öfver ända.
niederrennen, *tr.* stöta omkull.
niederrollen, *itr. s.* rulla ned.
niedersäbeln, *tr.* nedsabla.
niederschiessen, *I. tr.* skjuta ned. **II. itr. s.** störta, slå ned.
Niederschlag, -[e]s, -e †, *m.* 1. slag nedåt; nedsänkande; fall. 2. kem. fällning.
niederschlagen, *I. tr.* slå ned, sänka, fälla, slå till marken, undertrycka, besegra, nedslå, böja. **II. itr. s.** slå ned, falla ned; afsätta sig.
niederschlucken, *tr.* svälja ned.
niederschmeissen, *tr.* F kasta ned.
niederschmettern, *tr.* slå till marken, krossa, förkrossa.
niederschreiben, *tr.* nedskrifva.
niederschweben, *itr. s.* sväfvä ned.
niedersehen, *itr. h.* se ned.
niedersenden, *tr.* nedsända.
niedersenken, *tr.* och *sich* ~ sänka (sig) ned, sänka (sig).
niedersetzen, *tr.* och *sich* ~ sätta (sig) ned.
niedersingen, *tr.* i sång öfverträffa.
niedersinken, *itr. s.* sjunka ned.
niedersitzen, *itr. h.* och *s.* samt *tr.* sitta ned.
niedersprechen, *tr.* nedtysta.
niederstämmig, *a.* lägstämmig.
niederstechen, *tr.* sticka ned.
niedersteigen, *itr. s.* stiga ned.
niederstossen, *I. tr.* nedstöta. **II. itr. s.** slå ned på.

niederstrecken, *I. tr.* slå till marken. **II. Sich** ~ sträcka ut sig, lägga sig.
niederstreichen, *tr.* stryka ned.
niederströmen, *itr. s.* strömma ned.
Niedersturz, -es, 0, *m.* nedstörtande, fall.
niederstürzen, *tr.* och *itr. s.* störta ned.
Niedertracht, 0, *f.* = **Niederträchtigkeit**.
niederträchtig, *a.* nedrig, gemen.
Niederträchtigkeit, -en, *f.* nedrighet, gemenhet.
niedertreten, *tr.* trampa ned.
niedertrinken, *tr.* besegra i dryckjöm.
Niederung, -en, *f.* dalsänkning, sidländ mark, lågland, dæld.
niederwärts, *adv.* nedåt.
niederwerfen, *tr.* och *sich* ~ kasta (sig) ned.
niederzeichnen, *tr.* nedskrifva, uppteckna.
niederziehen, *tr.* draga ned.
niedlich, *a.* nätt, treflig, prydlig, söt.
Niedlichkeit, 0, *f.* näthet m. m. se föreg.
niedrig, *a.* läg. ~er *stellen*: ställa, flytta ned.
niedriglen, -te, *ge-t* = **erniedrigen**.
Niedrigkeit, -en, *f.* låghet, ringhet, ödmjukhet. *Die ~ des Preises*: det låga priset.
niellieren, -te, -t, *tr.* niellera.
niemäls, *adv.* aldrig.
niemand, gen. -[e]s, dat. -en och -[en], ack. -[en], 0, *obest. pron. m.* ingen.
Niere, -n, *f.* njure. -n... Ex. ~braten, -s, -, *m.* njurstek. ~fett, -[e]s, 0, *n.* njurtalg. ~förmig, *a.* njurformig. ~griess, -es, 0, *m.* med njurgrus. ~kartoffel, -n, *f.* njurformig potatis. ~krank, *a.* som har njurlidande. ~krankheit, -en, *f.* ~leiden, -s, -, *n.* njurlidande. ~stein, -[e]s, -e, *m.* med. njursten. ~weh, -[e]s, 0, *n.* njurlidande.
nierig, *a.* bärg. förekommande i njurar.
Nies... Ex. -kraut, -[e]s, -er †, *n.* hvit tusenskön (*Achillea ptarmica*). -mittel, -s, -, *n.* nysmedel. -pulver, -s, -, *n.* nyspulver. -wurz, 0, *f.* prustrot (Helleborns).
nieslen, -[e]s, -te, *ge-t*, *itr. h.* nysa.
Niess... Ex. -brauch, -[e]s, 0, *m.* nyttjanderätt. -rätt). -braucher, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* en som har nyttjanderätt. -brauchsrecht, -[e]s, 0, *n.* nyttjanderätt. -nutzer = -braucher. -nutzung = -brauch.
Niet, -[e]s, -e, *n.* ① nitnagel. ② nådad spets af en hästskosöm. -blech, -[e]s, -e, *n.* ③ nitbleck. -eisen, -s, -, *n.* ④ nitjärn. -hammer, -s, -†, *m.* ⑤ nitthammare. -nagel, -s, -†, *m.* ⑥ nitnagel. niet- och nagelfest, *a.* fästad med nitnaglar.
Niete, -n, *f.* nit i lotteri.
nietlen, -etc, *ge-et*, *tr.* ⑦ nita.
Nihilist, -en, -en, *m.* ~in, -nen, *f.* nihilist.
Nil, -[e]s, 0, *m. npr.* Nilen. -pferd, -[e]s, -e, *n. zool.* nilhäst, flodhäst.
nimmer, *adv.* 1. ej mera. 2. aldrig. -mehr, *adv.* aldrig (mera), *ja nie* och *nun*. -mehrstag, -[e]s, -e, *m.* F aldrig inträffande dag. -satt, *I. a.* aldrig matt. **II.** -[e]s, -e, *m.*

omättlig, glupsk person, storätare. **-wiedersehen**, *-s*, 0, *n.* *Auf ~!* farväl för alltid!

Nipp, *[-e]s*, *-e*, *m.* **Nipp***le*, *-en*, *f.* 1. läppjände, mun (full). *Ein ~chen thun*: läppja. *Drei ~chen Kaffee*: tre munnar kaffe. 2. nipp. *-sachen*, *f. plur.* nipper. **-tisch**, *-es*, *-e*, *m.* atenienn.

nipp*l**en*, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* läppja (på).

nirgend*[s]*, *-wo*, *adv.* ingenstädes.

Nische, *-n*, *f.* nisch.

Niss*[e]*, *[-e]n*, *f.* gnet.

nissig, *a.* P full af gnetter, lusig.

Nist... *Ex.* **-kasten**, *-s*, *-*, *m.* vanl. dim **-kästchen**, *-s*, *-*, *n.* konstgjordt fogelbo.

Nistel(*n*) *se* **Nestel**(*n*).

nistel*en*, *-ete*, *ge-et*, *itr. h.* och *sich ~* bygga bo (om foglar).

Niveäu, *-s*, *-s*, *n.* nivå.

Nivellier... *Ex.* **-arbeit**, *-en*, *f.* niveleringsarbete.

nivellier*l**en*, *-te*, *-t*, *tr.* nivelerä, afväga, planera. **Nivellierung**, *f.*

Nix, *-es*, *-e*, *m.* näck. **-blume**, *-n*, *f.* näckros.

Nixe, *-n*, *f.* älfva.

nixen*haft*, *a.* älflik.

Nixin, *-nen*, *f.* = **Nixe**.

nobel, *a.* nobel, förnäm, ädel.

Noblésse, 0, *f.* nobless, adel.

noch, *I. adv.* 1. ännu. *~ immer*: ännu alltjämt, allt fortfarande. *Das fehlte nur ~!* det fattades bara! *Was ~ mehr ist*: hvad mer är. *~ obendrein*: till på köpet. 2. redan, *t. ex.* *~ am Tage seiner Ankunft*: redan första dagen, samma dag han kom, *~ vor Tagesanbruch*: redan före dager. 3. *~ so*: än så, *t. ex.* *wäre er ~ so reich*. **II. konj.** *Weder er nicht ... ~* hvarken ... ej håller, *t. ex.* *ich habe es weder er nicht gesehen ~ gehört*. **-mal**, *adv.* 1. en gång till, dubbelt, *t. ex.* *~ so breit*. 2. **-mals**. **-malig**, *a.* ånyo inträffande, upprepad. **-mals**, *adv.* ännu en gång.

Nock, *[-e]s*, *-e*, *n.* **Nocke**, *-n*, *f.* ♣ nock.

Nomade, *-n*, *-n*, *m.* nomad. **-n**... *Ex.* **~leben**, *-s*, 0, *n.* nomadlif.

nomadenhaft, **nomadisch**, *a.* nomadlik, nomadisk, kringvandrande.

nomadisier*l**en*, *-te*, *-t*, *itr. h.* nomadisera, förä ett kringvandrande lif.

Nomenklatur, *-en*, *f.* namnförteckning.

Nominäl... *Ex.* **-betrag**, *[-e]s*, *-e* †, *m.* nominelt belopp. **-wert***[h]*, *[-e]s*, *-e*, *m.* nominelt värde.

None, *-n*, *f.* 1. nionde timmen; bön vid nionde timmen. 2. mus. nona. 3. nonæ i romerska kalenderen.

Nonne, *-n*, *f.* dim. **Nönnchen**, *-lein*, nunna. **-n**... *Ex.* **~kleid**, *[-e]s*, *-er*, *n.* nunnedrägt. **~kloster**, *-s*, *†*, *n.* nunnekloster. **~weihe**, *-n*, *f.* nunnevigning.

nonnenhaft, *a.* nunnelik, klosterlik.

Nonsens, *[-es]*, *-e*, *m.* nonsens, dumhet, galenskap.

Noppe, *-n*, *f.* ☉ nopp, noppa.

nopp*l**en*, *-te*, *ge-t*, *tr.* ☉ noppa.

Nopper, *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* ☉ noppare, nopperska.

Nord, *[-e]s*, *-e*, **Nord***l**en*, *-ens*, 0, *m.* 1. 0, nord, norr. *Nach ei. gen ~* åt norr. 2. nordanvind. 3. nordbo. **-armee**, *-en*, *f.* nordarmé. **-deutsch**, *a.* nordtysk. **-gegend**, *-en*, *f.* nordlig trakt. **-kaper**, *-s*, *-*, *m.* zool. nordkaper (Balæna glacialis). **-land**, *[-e]s*, *-e* ei. *-er* †, *n.* 1. nordanland. 2. 0, *npr.* Norrland. **-länder**, *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* 1. nordbo. 2. norrländing, norrländska. **-licht**, *[-e]s*, 0, *n.* norrsken. **-mann**, *[-e]s*, **Nordleute**, *m.* nordbo. **-öst**, *[-e]s*, 0, **-östen**, *-s*, 0, *m.* nordost. **-östlich**, *a.* nordostlig. **-östwind**, *[-e]s*, *-e*, *m.* nordostvind. **-pol**, *[-e]s*, 0, *m.* nordpol. **-polfahrt**, *-en*, *f.* nordpolfärd. **-polfahrer**, *-s*, *-*, *m.* nordpolfarare. **-schein**, *[-e]s*, 0, *m.* norrsken. **-see**, 0, *f.* *npr.* Nordsjön. **-stern**, *[-e]s*, 0, *m.* nordstjärnan. **-wärts**, *adv.* åt norr. **-wést**, *[-e]s*, 0, **-wésten**, *-s*, 0, *m.* nordväst. **-wéstlich**, *a.* nordvästlig. **-westwind**, *[-e]s*, *-e*, *m.* nordvästvind.

nordisch, *a.* nordisk.

nördlich, *a.* nordlig.

Nördling, *[-e]s*, *-e*, *m.* nordbo.

Nörgel... *se* **Nergel**...

Norm, *-en*, *f.* norm, regel.

normal, *a.* normal, regelbunden. **-gewicht**, *[-e]s*, *-e*, *n.* normalvigt, likarevigt. **-mass**, *-es*, *-e*, *n.* normalmått, likaremått. **-spurig**, *a.* normalspårig. **-tracht**, *-en*, *f.* normaldrägt. **-uhr**, *-en*, *f.* normalur, utvisande Normalzeit. **-zeit**, 0, *f.* gemensam borgerlig tid.

Normandie, 0, *f.* *npr.* Normandie.

Normanne, *-n*, *-n*, *m.* 1. normand. 2. norman. 3. nordman.

normännisch. **a.** 1. normandisk. 2. norsk, normännens. 3. nordisk, nordmänsks.

normier*l**en*, *-te*, *-t*, *tr.* reglera, rätta efter ngt.

Norne, *-n*, *f.* norna.

Norwegen, *-s*, 0, *n.* *npr.* Norge.

Norwéger, *-s*, *-e*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* norрман, norska.

norwégisch. **I.** *a.* norsk. **II.** *n.* norska, *itr. deutsch*.

Nörz, *-es*, *-e*, *m.* zool. flodiller (Mustela lutreola).

Nös*[s]**el*. *-s*, *-*, *n.* och *m.* ett kubikmått, ungef. stöp.

Not, *-e* †, *f.* 1. nöd, *t. ex.* *in ~ geraten*, *~ leiden*, *im Falle der ~* i nödens stund, *etw. ist ~ ei von Nöten*: ngt är af nöden, *mit genauer et. harter et. knapper ~* med knapp nöd. 2. särskilda fall. **Schwere ~** a) fallandesot, b) svordom, ungef. fan anamma! **Viele et. seine liebe ~ haben zu ...** hafva värt, hafva all möda att ..., med största svårighet göra ngt, *ich habe ~ alles unterzubringen*: jag har svårt att få plats för allt. **Es hat ~, dass ...** det sitter åt, att ... **es hat keine ~ mit uns**: det har ingen fara med oss; **es thut ~ dass**: det är nödvändigt att; **es thäte ~, ich ginge selbst hin**: det vore bäst, att

jag ginge dit själf. *Mit* ~ med möda, *ohne* ~ utan tvång, utan tvingande skäl, *über* ~ mer än nödvändigt är, *zur* ~ i nödfall. **-anker**, -s, -, *m.* ⚓ nödankare. **-auswurf**, -[e]s, 0, *m.* ⚓ lastens kastande öfver bord i sjönöd. **-bau**, -[e]s, -*ten*, *m.* provisorisk byggnad. **-behelf**, -[e]s, 0, *m.* nödhjäl, nödfallsmedel. **-brücke**, -*n*, *f.* provisorisk bro, nödbro. **-brunnen**, -s, -, *m.* reservkälla, källa för nödfall. **-dienst**, -[e]s, -*e*, *m.* tvungen tjänst. **-drang**, -[e]s, 0, *m.* tvingande nödvändighet. **-dürft**, 0, *f.* nödtorft; *tarf.* **-dürftig**, *a.* nödtorftig; *torftig.* **-dürftigkeit**, 0, *f.* torftighet. **-eimer**, -s, -, *m.* brandämbur. **-erbe**, -*n*, -*n*, *m.* jur. arfvinge som i ett testamente ej får förbigås. **-fall**, -[e]s, 0, *m.* nödfall. **-feuer**, -s, -, *n.* signaleld. **-flagge**, -*n*, *f.* nödfagg. **-folglich**, *a.* med nödvändighet följande. **-gebrungen**, *a.* nödtvungen. **-geschrei** = *-schrei*. **-gesetz**, -*es*, -*e*, *n.* tvångslag. **-groschen**, -s, -, *m.* nödpenning, nödskilling, nödstyfver. **-hafen**, -s, -*t*, *m.* ⚓ nödhavn. **-helfer**, -s, -, *m.* hjälpare i nöden. **-hemd[e]**, -[e]s, -*en*, *n.* trolskjorta som träslar i nöd. **-hülfe**, 0, *f.* nödhjäl. **-jahr**, -[e]s, -*e*, *n.* nödar, missväxtår. **-klage**, -*n*, *f.* klagan öfver, åtal för våld, i sbt för våldtäkt. **-leidend**, *a.* nödlidande. **-lüge**, -*n*, *f.* nödlögn. **-mast**, -[e]s, -*en*, *m.* ⚓ nödmast. **-mittel**, -*s*, -, *n.* nödfallsmedel. **-münze**, -*n*, *f.* nödmynt. **-nagel**, -s, -*t*, *m.* spik som begagnas i brist på en bättre; *bnal.* = *-behelf*. **-peinlich**, *a.* jur. kriminell, brottmåls-. **-pfennig**, -[e]s, -*e*, *m.* = *-groschen*. **-reif**, *a.* mognad utan att vara fullt utvecklad. *~es Korn*: slösad. **-schrei**, -[e]s, -*e*, *m.* nödrop. **-schuss**, -*es*, -*e* *t*, *m.* nödskott. **-signal**, -[e]s, -*e*, *n.* nödsignal. **-stall**, -[e]s, -*e* *t*, *m.* 1. provisoriskt stall. 2. nödstall, nödspilta. **-stand**, -[e]s, 0, *m.* tillstånd af allmän nöd. **-taufe**, -*n*, *f.* nöddop. **-taufen**, * *tr.* döpa med nöddop. **-wehr**, 0, *f.* nödvärn. **-wendig**, *a.* nödvändig. **-wendigkeit**, -*en*, *f.* nödvändighet. **-werk**, -[e]s, -*e*, *n.* 1. nödvändig sak. 2. nödfallsväg. **-zeichen**, -s, -, *n.* nödsignal. **-zeuge**, -*n*, -*n*, *m.* jur. nödvittne. **-zucht**, 0, *f.* våldtäkt. **-züchtigen**, * *tr.* våldtaga. **-zwang**, -[e]s, 0, *m.* 1. nödtvång. 2. våldtäkt. **-zwängen**, * *tr.* med våld tvinga; våldtaga.

Nota, -s, *f.* nota, räkning.

Notabilität, -*en*, *f.* notabilitet.

Notár, -[e]s, -*e*, *m.* notarie.

Notariát, -[e]s, -*e*, *n.* notaries befattning, notariat.

notariell, *a.* notarial-

Note, -*n*, *f.* dim. *Nötchen*, -*lein*, 1. nota. 2. not. *Nach* ~: eftertryckligt, dugtigt. *F* *bnal.* *es kommt ihm auf eine Handvoll* ~ *nicht an*: han är ej så nogräknad. 3. = *Banknote*. *n*... *Ex.* ~ *bank*, -*en*, *f.* sedelutgifvande bank. **~beilage**, -*n*, *f.* musikbilaga. **~blatt**, -[e]s,

-*er* *t*, *n.* notblad. **~buch**, -[e]s, -*er* *t*, *n.* musikhäfte. **~feder**, -*n*, *f.* penna att skriva noter med. **~handlung**, -*en*, *f.* musikhandel. **~linie**, -*n*, *f.* notlinie. **~mappe**, -*n*, *f.* notportfölj. **~pult**, -[e]s, -*e*, *n.* notpult, notställare. **~schlüssel**, -s, -, *m.* mus. klav. **~stimme**, -*n*, *f.* mus. musikstämman.

Noth, nöthig *m.* *m.* se *Not*, nötig *m.* *m.*

notier|len, -*te*, -*t*, *tr.* notera, anteckna. **Notierung**, *f.*

Notifikation, -*en*, *f.* tillkännagifvande, meddelande.

notifizier|len, -*te*, -*t*, *tr.* tillkännagifva, meddela.

nötig, *a.* nödvändig, erforderlig. *Ich habe etw.* ~ *ei. mir thut etw.* ~ jag behöfver ngt.

nötig|len, -*te*, *ge-t*, *tr.* nödga, truga. *Lassen Sie sich nicht* ~ *lät ej be er*, krusa ej. **Nötigung**, *f.*

Nötigkeit, 0, *f.* nödvändighet, erforderlighet.

Notiz, -*en*, *f.* 1. notis. 2. anteckning. **-[en]**... *Ex.* **~büch**, -[e]s, -*er* *t*, *n.* anteckningsbok.

notarisch, *a.* allmänt bekant.

nötwendig *m.* *m.* se under *Not*.

Novelle, -*n*, *f.* 1. novell. 2. jur. ny förordning till en äldres förklaring eller modifiering.

n... *Ex.* ~**ärtig**, *a.* novellartad. **~form**, 0, *f.* novellform.

Novellist, -*en*, -*en*, *m.* novellförfattare.

November, -s, -, *m.* november.

Novität, -*en*, *f.* ngt nytt, nyhet, nouveauté.

Noviz[e], -*en*, -*en*, *m.* **Novize**, -*n*, *f.* novis.

nu, *I.* *interj.* nå! se *na*. **II.** *objekt.* *n.* och *m.* *nu.* *Im* ~ i ett *nu.*

nubisch, *a.* nubisk.

nüchtern, *a.* 1. nykter. *Mit* ~ *em Magen*: på fastande mage. 2. måttlig. 3. oförvillad, förständig. 4. prosaisk, fadd, kalkborgerlig. 5. fadd, smaklös.

Nüchternheit, -*en*, *f.* nykterhet *m.* *m.* se *forç.*

Nücke, -*n*, *f.* nyck.

Nudel, -*n*, *f.* 1. makaron, nudel, vermicell. 2. deg att göra fjäderaf med. **-holz**, -*es*, -*er* *t*, *n.* kaffe att kaffa ut makaroner med. **-suppe**, -*n*, *f.* makaronsoppa.

nudel|n, -*te*, *ge-t*, *tr.* göra fjäderaf med degbällar; *bnal.* fullproppa (med mat). **Nüd[e]lung**, *f.*

Nudität, -*en*, *f.* nuditet, nakenhet; blottad kroppsdal.

null, **I.** *a.* (utan komparation) 1. noll. 2. värdelös, innehållslös, betydelslös. *Für* ~ *und nichtig erklären*: förklara ogiltigt, upphäfva, annullera. **II.** -*en*, *f.* nolla. **-grad**, **-punkt**, -[e]s, -*e*, *m.* nollpunkt.

numerier|len, -*te*, -*t*, *tr.* numrera. **Numerierung**, *f.*

numerisch, *a.* 1. uttryckt i siffror, siffer-, *t.* *ex.* ~ *ei Gleichung*: sifferekvation. 2. numerisk. **Nummer**, -*n*, *f.* nummer.

nün, **I.** *adv.* 1. *nu.* ~ *und nimmermehr*: aldrig någonsin. 2. *nå*, *t.* *ex.* ~, *das gesehe*

* äkta sms. **F** familjärt. **P** lagre språk. * mindre brukligt. **⊕** teknisk term. **⚓** sjöterm. **⊗** militäris term.

ich: nå, det må jag säga. ~? nå? ~ und? och sen? **3.** ofta oöfversatt, t. ex. *er sag ~ kommen oder nicht*: han må komma eller ej. **II. interj.** ~ ~! nå nå! sakta i backarne! ~ los! välan! gå på! **III. konj.** nu då, då nu, t. ex. ~ *du mich kennst*: nu då du ei da du nu känner mig. -**mehr** (afv. -**o**). * -**méhro**. *adv.* numera, hädanefter. -**méhrig**, *a.* nuvarande.

Nuntiatior, -*en*, *f.* påflig beskickning.

Nuntius, -*us*, -*i* el. -*en*, *m.* nuntie, påfligt sändebud.

nür, *adv.* **1.** blott, endast, bara. **2.** *Wer ~ hvem än, was ~ hvad än, wo ~ hvarhelt än.* **3.** *nyss, t. ex. *er war ~ hier. ~ neulich*: helt nyligen. **4.** särskilda fall. *Er mag ~ gehen*: han kan gärna få gå. *Wie kommt er ~ hierher?* hur kan han väl ha kommit hit? *Was sollen wir ~ sagen?* hvad skola vi väl säga? ofta oöfversatt, t. ex. *so viel ich ~ kann*: så mycket jag förklarar, *er hat es so gut, wie man sich ~ wünschen kann*.

Nuss, -*e* †, *f.* **1.** nöt, vanl. valnöt. *Nicht eine taube a. hohle ~ wert*: icke värd ett ruttet lington. **2.** -**Kopfnuss**. **3.** ⊕ skära, ränna. -**baum**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* valnötsträd. -**baumen**, *a.* af valnöt(strä), valnöts-. -**beize**, -*n*, *f.* ⊕ valnötbeta. -**braun**, *a.* valnötsbrun. -**gebüsch**, -*es*, -*e*, *n.* hasselbuskar, hasselskog. -**häher**, * -**heher**, -*s*, -, *m.* zool. nötkräka (Caryocynactes). -**holz**, -*es*, *o*, *n.* valnötsträ. -**kern**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* nötkärna. -**knacker**, -*s*, -, *m.* nötknäppare. -**schale**, -*n*, *f.* nötskal. -**staude**, -*n*, *f.* -**strauch**, -[*e*]*s*, -*er* †, *m.* hasselbuske.

Nüster, -*n*, *f.* näshörn i sht på (frysande) hastar.

nüster[*n*], -*te*, *ge-t*, *itr.* *h.* vädra.

Nut[h][*e*], -*en*, *f.* ⊕ spant. -**hobel**, -*s*, -, *m.* ⊕ spånthylvel.

nut[h]l[*en*], -*ete*, *ge-et*, *tr.* ⊕ spånta.

nutsch *en*, -[*e*]*s*[*t*], -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* suga.

nutz, **I.** *afv.* **nütz**, *a.* nyttig, gagnelig. *Das ist zu nichts ~ det gagnar till intet.* **II.** -*es*, *o*, *m.* gagn. *Sich etw. zu ~e machen*: draga nytta af, begagna sig af ngt. -**anwendung**, *o*, *f.* praktisk användning. -**baum**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* träd hvars virke kan begagnas till snickring el. timring. -**bringend**, *a.* gagnelig, inkomstbringande. -**garten**, -*s*, -*†*, *m.* köks-trädgård. -**holz**, -*es*, -*er* †, *n.* slöjdvirke, *sfr* -**baum**. -**los**, *a.* gagnlös, onyttig. -**lösigkeit**, *o*, *f.* gagnlöshet. -**niessen**, * *tr.* uppbära inkomsten af, hafva nyttjanderätt till. -**niesser**, -*s*, -, *m.* ~**in**, -**nen**, *f.* en som uppbär inkomsten af, har nyttjanderätten till ngt. -**niesung**, *o*, *f.* nyttjanderätt.

nutzbar, *a.* nyttig, användbar, inkomstbringande. -**machung**, *o*, *f.* användande till nytta. **Nutzbarkeit**, *o*, *f.* nyttighet, användbarhet, nytta, gagn.

1. Nutzen, -*s*, * -, *m.* nytta, gagn, fördel, vinst. ~ *aus etw.* *ziehen*: draga nytta af ngt.

2. nutzen, **nütz**[*en*], -[*e*]*s*[*t*], -*te*, *ge-t*, **I.** *itr.* *h.* gagna, vara nyttig, *zu etw.*: till ngt, *jmdn*: (för) ngn. **II.** *tr.* begagna, använda, begagna sig af.

nützlich, *a.* nyttig, gagnelig.

Nützlichkeit, * -*en*, *f.* nytta, nyttighet. -**s...** *Ex.* ~**princip**, -[*e*]*s*, -*ien* el. -*e*, *n.* nyttighetsprincip, utilitarism. ~**rücksicht**, -*en*, *f.* nyttighetshänsyn. ~**system**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* nyttighetssystem, utilitarism.

Nutzung, -*en*, *f.* **1.** *o*, begagnande, användande. **2.** afkastning, vinst, inkomst. -**s...** *Ex.* ~**anschlag**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* taxering af den afkastning, ett jordbruk ger. ~**recht**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* nyttjanderätt. ~**wert**[*h*], -[*e*]*s*, *o*, *m.* (värdet af) en åkers afkastning.

Nymphe, -*n*, *f.* nymf.

O.

O. I. -[*o*], -[*s*], *n.* *zool.* *o*. *Ich bin das A und das ~ jug ar A och O.* **II. interj.** **1.** o! ack! ve! ~, *dass er doch bald kame!* ack, måtte han snart komma! **2.** å! ~ *freilich!* ja visst! ~ *doch!* jo visst! helt säkert! ~ *nicht doch!* icke sa! ack nej!

Oase, -*n*, *f.* oas.

ob. I. *konj.* om, huruvida. *Als ~ som om, liksom om. ~ auch*: om också, om än. *No ~!* det var en fråga, det! *Esipt. ~ er wohl wiederkommt?* monne han kommer tillbaka? **II. prep.** med dat., gen. och * *ack.* öfver, på andra sidan om; genom, för skull. **III. adv.** ofvan, numera brukl. blott i sms. -**angezogen**, -**meldet**, -**benannt**, -**berührt**, -**besagt**, -**erwähnt**, -**erzählt**, -**gemeldet**, -**stehend**, *a.* ofvannamnd, ofvanstående. *Öfr. sms. se nedan.*

Obacht (afv. **O**), *o*, *f.* akt, t. ex. ~ *auf etw.* iack *geben*, *sich in ~ nehmen*; skydd, beskydd, värd, t. ex. *etw. in ~ nehmen*: taga ngt i sin värd, om händer.

Obdach, -[*e*]*s*, * -*er* †, *n.* tak (öfver hufvudet), tillflykt, hem. -**los**, *a.* hemlös. -**losigkeit**, *o*, *f.* saknad af hem.

obduzier[*en*], -*te*, -*t*, *tr.* obducera.

Obedienz, -*en*, *f.* lydnad.

Obelisk, -*en*, -*en*, *m.* obelisk.

oben, *adv.* uppe, uppepå, ofvan, ofvanpå, t. ex. ~ *auf dem Berge*, ~ *im Himmel*, *etw. ~ in den Sack legen*; *von ~ uppifrån, nach ~ uppåt. Jmdn von ~ herab ansehen*: se ned på ngn. *Jmdn von ~ herab behandeln*: behandla ngn högdraget, med nedlåtenhet. *Das ~ det öfre, det höga, därmppe.* -**áb**,

adv. uppifrån, från ytan. ~ *schöpfen*: ösa af. -*än*, *adv.* öfverst, främst. -*äui*, *adv.* öfverst, ofvanpå, på ytan. ~ *sein*: vara vid godt mod, i goda omständigheter, morsk. -*aus*, *adv.* ~ *wollen*: syfta högt, vilja flyga högre än vingarne bära. -*benannt*, *a.* ofvannämnd. -*drauf*, *adv.* ofvanpå, öfverst. -[*dr*]ein, *adv.* till på köpet. -*erwähnt*, *a.* ofvannämnd. -*hin*, *adv.* ytligt, lätt. -*hinaus* = -*aus*. -*werk*, -[*e*]s, 0, *n.* ⚓ den ofvan vattenytan belägna delen af ett fartyg.

ober, *a.* öfre, ~*st*: öfverst. *Die ~en Klassen*, *Stände*: de högre klasserna, stånden. *Mein ~er*: min förman, principal, chef. *Der ~e eines Ordens*: en ordens stormästare, *der ~e des Klosters*: klostrets föreståndare, abbot, prior. — *Ober* bildar talrika sms., hvilka i allm. öfversättas med öfver-, t. ex. -*arm*, -[*e*]s, -*e*, *m.* öfverarm, -*aufseher*, -*s*, -, *m.* öfveruppsyningsman, -*bau*, -[*e*]s, -*ten*, *m.* öfverbyggnad, -*befehl*, -[*e*]s, 0, *m.* öfverbefäl, *m.* n. Några särskilda fall anföras här nedan. -*bett*, -[*e*]s, -*en*, *n.* tücke. -*deutsch*, *a.* sydtysk. -*deutschland*, -*s*, 0, *n.* npr. Sydtyskland. -*faul*, *a.* genomrutten. -*fläche*, -*n*, *f.* yta. -*flächlich*, *a.* ytlig. -*flächlichkeit*, -*en*, *f.* ytlighet. -*gewalt*, 0, *f.* herravälde. -*halb* se nedan. -*hand*, -*e* †, *f.* 1. handlofve. 2. handens yttersida. 3. öfverhand, företråde, öfvertag, öfverlägsenhet, öfvermakt. -*hemd*[*e*], -[*e*]s, -*en*, *n.* yttre skjorta; nattkappa, chemisett. -*hemdneysatz*, -*es*, -*e* †, *m.* skjortbröst. -*herrlich*, *a.* suverän, herskare-, furstlig, konungslig. -*herrlichkeit*, 0, *f.* egenskap af suverän, herravälde. -*herrschaft*, 0, *f.* herravälde. -*holz*, -*es*, 0, *n.* 1. högstammiga träd. 2. grenar. -*irdisch*, *a.* förekommande öfver jorden, på jordens yta. -*kopf*, -[*e*]s, -*e* †, *m.* öfre delen af hufvudet. -*land*, -[*e*]s, -*er* †, *n.* högre beläget land, högländ. -*lehrer*, -*s*, -, *m.* lektor, öfverlärare. -*pfarer*, -*prediger*, -*s*, -, *m.* förste präst vid en kyrka; prost. -*priester*, -*s*, -, *m.* öfverstepräst. -*priesterlich*, *a.* öfversteprästerlig. -*prima*, 0, *f.* öfre sjunde, öfversta klassen i ett läroverk. -*primaner*, -*s*, -, *m.* lärjunge i högsta klassen. -*rock*, -[*e*]s, -*e* †, *m.* hos män: rock, öfverrock, ytterrock; hos kvinnor: klädning i mots. till underkläderna. -*schlächting*, -*schlällig*, *a.* Ⓞ som drives med öfverfall. ~ *Mühle*: öfverfallskvarn. -*schule*, -*n*, *f.* högre skola. -*steuer*mann, -[*e*]s, -*er* †, *m.* förste styrman. -*stube*, -*n*, *f.* vindsammare, F unä. hjärnan. -*tasse*, -*n*, *f.* kopp, jr *Untertasse*. -*vorsteher*, -*s*, -, *m.* förste föreståndare, öfverdirektör. -*wärts*, *adv.* uppåt. -*wasser*, -*s*, 0, *n.* Ⓞ öfverfall. unä. ~ *haben*: ha öfverhand, vara öfverlägsen. -*welt*, 0, *f.* öfre världen i mots. till underjorden. -*zeug*, -[*e*]s, -*e*, *n.* öfvertyg.

oberhalb, *prep.* med gen. och * dat. ofvanför, öfver, uppöfver.

Oberst, -*en*, -*en*, *m.* ✕ öfverste. -*lieutenant*, -*s*, -*s*, *m.* ✕ öfverstlöjtnant.

obgleich, *konj.* ehuru, ehuruväl, fastän.

Obhut, 0, *f.* beskydd, beskärn.

obig, *a.* ofvanstående, ofvannämnd.

Objekt, -[*e*]s, -*e*, *n.* objekt.

objektiv, *a.* objektiv.

Objektivität, 0, *f.* objektivitet.

Obläte, -*n*, *f.* oblat.

obliegen, *itr. h.* 1. egna sig åt, t. ex. *einem Werke*. 2. åliggera.

Obliegenheit, -*en*, *f.* åliggera.

obligatorisch, *a.* obligatorisk.

obligieren, -*te*, -*t*, *tr.* förbinda, förpligta.

oblóng, *a.* aflång.

Oblónglum, -*um*[*s*], -*a* et. -*en*, *n.* mat. rektangel.

Obmann, -[*e*]s, -*er* †, *m.* 1. förman, uppsyningsman. 2. öfverman. 3. öfverdomare, skiljedomare.

Oböe, -*n*, *f.* oboe.

Öbrigkeit, -*en*, *f.* öfverhet; höga vederbörande.

öbrigkeittlich, *a.* utgående från öfverheten öfverhets-, öfverhetens.

Obriist se *Oberst*.

obschön, *konj.* ehuruväl.

obschön, *a.* oauständig.

Obséquien, *plur.* likbegängelse.

Observanz, -*en*, *f.* 1. härdvunnen sed, bruk.

2. ordensregel. -*mässig*, *a.* öfverensstämmande med ordensstadgan.

Observation, -*en*, *f.* iakttagelse.

Observatoriolum, -*um*[*s*], -*en*, *n.* observatorium.

obsiegen, *itr. h.* besegra, segra öfver, *jmdm*: ngn.

Obst, -[*e*]s, 0, *n.* frukt. -*art*, -*en*, *f.* fruktsort.

-*bau*, -[*e*]s, 0, *m.* fruktodling. -*baum*, -[*e*]s,

-*e* †, *m.* fruktträd. -*brecher*, -*s*, -, *m.* äpple-

båf. -*ernte*, -*n*, *f.* fruktskörd. -*essig*, -[*e*]s,

-*e*, *m.* frukttätika. -*frau*, -*en*, *f.* fruktmäng-

lerska. -*garten*, -*s*, -*†*, *m.* fruktträdgård.

-*gärtner*, -*s*, -, *m.* frukttodlare. -*handel*, -*s*, 0,

m. frukthandel. -*händler*, -*höker*, -*s*, -, *m.*

~*in*, -*nen*, *f.* frukthandlare, -*handlerska*.

-*hüter*, -*s*, -, *m.* fruktvaktare, trädgårdsvak-

tare. -*jahr*, -[*e*]s, -*e*, *n.* fruktår. -*kahn*, -[*e*]s,

-*e* †, *m.* fruktbat, båt med frukt till salu.

-*kelter*, -*n*, *f.* fruktpräss. -*kern*, -[*e*]s, -*e*, *m.*

fruktkärna. -*korb*, -[*e*]s, -*e* †, *m.* fruktkorg.

-*laden*, -*s*, -*†*, *m.* fruktbod. -*markt*, -[*e*]s, -*e*

†, *m.* 1. frukttorg. 2. fruktmarknad. -*most*,

-[*e*]s, -*e*, *m.* ojäst fruktvin. -*pflanzung*, -*en*,

f. fruktträdplantering. -*reich*, *a.* fruktrik.

-*wein*, -[*e*]s, -*e*, *m.* fruktvin. -*zucht*, 0, *f.*

fruktodling.

obst'en, -*ete*, *ge-et*, *itr. h.* skörda frukt.

Obster, **Öbster**, -*s*, -, *m.* 1. frukthandlare. 2. fruktvaktare.

obwalten, *itr. h.* 1. vara herre, herska, *einem Dinge*: öfver en sak. 2. vara förhanden, äga rum, närvara.

obwöhl, **obzwär** = *obgleich*.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. Ⓞ tekulisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militäisk term.

Occident (afv. *z - -*), *-[e]s*, 0, *m.* västern, okcidenten.

occidentälisch, *a.* västerländsk.

occupier^{en}, *-te*, *-t*, *tr.* okkupera. **Occupierung**, *f.*

Ocean (afv. *z - -*), *-[e]s*, *-e*, *m.* ocean.

oceanisch, *a.* ocean-, på et. i oceanen.

Ocher ^{so} Ocker.

Ochs[e], *-en*, *-en*, *m.* ox. *-en...* Ex. *~auge*, *-s*, *-n*, *n.* oxögga. *~bauer*, *-s* et. *-n*, *-n*, *m.* bonde som använder oxar. *~blut*, *-[e]s*, 0, *n.* oxblod. *~dumm*, *a.* dum som en ox. *~fleisch*, *-es*, 0, *n.* oxkött. *~händler*, *-s*, *-*, *m.* oxhandlare. *~haut*, *-e* †, *f.* oxhud. *~junge*, *-n*, *-n*, *~knecht*, *-[e]s*, *-e*, *m.* oxdräng, ladugårdsdräng. *~markt*, *-[e]s*, *-e* †, *m.* oxmarknad. *~mässig* = *oxsig*. *~maul*, *-[e]s*, *-er* †, *n.* oxmulle. *~post*, *-en*, *f.* F långsam post. *~schwanz*, *-es*, *-e* †, *m.* oxsvans. *~stall*, *-[e]s*, *-e* †, *m.* oxstall, fähus. *~tour*, *-en*, *f.* F *Nach der* ~ efter tjänsteår. *~treiber*, *-s*, *-*, *m.* oxdrifvare. *~zücht* | *ler*, *-s*, *-*, *m.* en som uppföder oxar. *~zunge*, *-n*, *f.* 1. oxtunga. 2. oxtngört (Anchusa officinalis).

ochs.en. *-[e]s*, *-te*, *ge-t* = *büffeln*.

ochsenhaft, *a.* oxlik, ox-, plump, dum.

Ochser - *Bufler*.

ochsig, *a.* F 1. = *ochsenhaft*. 2. ofantlig, kolossal.

Ocker, *-s*, *-*, *m.* ockra. *-farbig*, *-gelb*, *a.* ockerfärgad, ockergul.

Octroi, *-[s]*, *-s*, *m.* ocb *n.* oktroj.

octroyer^{en}, *-te*, *-t*, *tr.* oktrojera.

Odaliske, *-n*, *f.* odalisk.

Ode, *-n*, *f.* ode. *-n...* Ex. *~dichter*, *-s*, *-*, *m.* författare af oden.

öde. I. *a.* öde, obeboad, ensam. II. *-n*, *f.* 1. ensamhet, tomhet. 2. ödemark.

Odem, poet. = *Atem*.

Odenä, *-en*, *f.* ödemark.

oder. *konj.* eller.

Odermennig, *-[e]s*, *-e*, *m.* bot småborre (Agri-monia).

odiös, *a.* förhatlig.

I. **Ofen**, *-s*, *-t*, *m.* dim. *Öfchen*, *Öf[e]lch*, *ugn*, spis, kakelugn, kamin. *Hinter dem* ~ *hocken*: sitta bakom spisen, i kakelugnsvrån. *-bank*, *-e* †, *f.* spiselbänk. *-bruder*, *-s*, *-t*, *m.* = *hocker*. *-gabel*, *-n*, *f.* eldgaffel. *-gitter*, *-s*, *-*, *n.* kakelugnegaller. *-hërd*, *-[e]s*, *-e*, *m.* kakelugn(söppning). *-hocker*, *-s*, *-*, *m.* ~in, *-nen*, *f.* en som sitter i spiselvrån. *sing-gris*, askunge. *-kachel*, *-n*, *f.* kakelugnskachel. *-klappe*, *-n*, *f.* kakelugnsventil. *-krükke*, *-n*, *f.* ugnsraka. *-loch*, *-[e]s*, *-er* †, *n.* ugnöppning. *-platte*, *-n*, *f.* spiselhäll. *-rohr*, *-[e]s*, *-e*, *n.* *-röhre*, *-n*, *f.* 1. kakelugnsrör. 2. kakelugnsnisch. *-russ*, *-es*, 0, *m.* ugnssot, kakelugnsot. *-schaufel*, *-schippe*, *-n*, *f.* eldskyffel. *-schirm*, *-[e]s*, *-e*, *m.* eldskärm. *-setzer*, *-s*, *-*, *m.* kakelugnsmakare. *-sitzer* = *hocker*. *-wisch*, *-es*, *-e*, *-wischer*, *-s*, *-*, *m.* ugnskvast. *-ziegel*, *-s*, *-*, *m.* eldfast tegel.

2. **Ofen**, *-s*, 0, *n.* npr. staden Buda.

offen, *a.* 1. öppen. *~ heraus*: ntn omsvep. *~ mit der Sprache herausgehen*: tala öppet. *~ zu Tage liegen*: ligga i öppen dag. *Auf* *~er That*: på bar gärning. *~e Kasse bei jmdm haben*: få så mycket pengar man vill af ngn. 2. vakant, ledig, tom, t. ex. *~e Stelle, der Platz ist* ~, *eine Zeile* ~ *lassen*. *-herzig*, *a.* öppenhärtig. *-herzigkeit*, *-en*, *f.* öppenhärtighet; F hål, trasiigt ställe, t. ex. *der Rock hat einige* ~. *-kuldig*, *a.* allmänt bekant, känd. *-kundigkeit*, 0, *f.* allmän kändedom. *-stehend*, *a.* öppen; gapande.

offenbar (och *-t*), *a.* uppenbar.

offenbar, *a.* möjlig att öppna.

offenbar^{en}, *-te*, [*ge*]-*t*, *tr.* och *sich* ~ uppenbara (sig), yppa. *Jmdm sein Herz ei. sich jmdm* ~ *utgjnta sitt hjärta* för ngn.

Offenbärer, *-s*, *-*, *m.* uppenbarare.

Offenbärung, *-en*, *f.* uppenbarelse.

Offenheit, 0, *f.* öppenhet.

öffentlich, *a.* offentlig. *Auf* *~er Strasse*: på öppen gata.

Öffentlichkeit, *-en*, *f.* 1. 0, offentlighet. *An die* ~ *treten*: träda ut i det offentliga livet. 2. offentlig handling.

Offerte, *-n*, *f.* anbud, tillbud, offert.

Offiziäl, *-[e]s*, *-e*, *m.* biskops ställföreträdare i världsliga mål.

Offiziant, *-en*, *-en*, *m.* 1. lägre tjänsteman. 2. officiant, tjänstgörande präst.

offiziell, *a.* officiell.

Offizier, *-[e]s*, *-e*, *m.* officer. *-s...* Ex. *~bursche*, *-n*, *-n*, *m.* officers uppasare. *~degen*, *-s*, *-*, *m.* officersvärja.

Offizin, *-en*, *f.* officin, verkstad, boktryckeri, apotek.

offiziös, *a.* 1. tjänstaktig, tjänstvillig. 2. halft officiell, officiös.

Offizi^{um}, *-um[s]*, *-en*, *n.* åliggande, pligt.

öffn, *-en*, *ge-t*. I. *tr.* och *itr.* h. öppna. *Eine Flasche* ~ *draga upp en bntelj*. *Jmdm die Wege* ~ *bereda utvägar* för ngn. II. *Sich* ~ *öppna sig*, *öppnas*.

Öffner, *-s*, *-*, *m.* ~in, *-nen*, *f.* en som öppnar.

Öffnung, *-en*, *f.* 1. 0, öppnande. 2. öppning, mynning, ingång.

oft, *öft* [r]er, *öfte* [r]st och *oftest*, *a.* ofta förekommande, vanlig; vanl. adv. ofta, många gånger. *Wie* ~ *ist* 3 *in* 6 *enthalten*: hur många gånger går 3 i 6? *So* ~ *du kommst*: när du kommer. *so* ~ *ich auch kommen mag*: när helst jag än må komma. *Zum ei. des öftern* = *öfters*. *-malig*, *a.* ofta upprepad. *-måls*, *adv.* ofta, många gånger.

öfter [s], *adv.* ofta och då, allt emellanåt, ej så sällan, ganska ofta.

oh = O II.

Ohem, *-[e]s*, *-e*, *m.* onkel, farbror, morbror.

Ohm, I. *-[e]s* et *-en*, *-e*, *m.* = föreg. II. *-[e]s*, *-e*,

m. och *n.* -e[n], *f.* atm. *Öhmchen, -lein, &m.*
-weise, *adv.* ämvis.

ohm|en, -te, *ge-t, tr.* justera kubikmätt.

ohn|e, *I.* *prep.* med nek. utan. *Ehrlt. es ist nicht*
~ det är ej så utan, *sie ist schmuck, aber*
die andern sind auch nicht ~ hon är vacker,
men de andra äro ej håller så dum-
ma, så fula. *II.* *konj.* ~ dass, ~ zu: utan
att. -*gefähr* se *ungefähr*. -*macht, -en, f.* van-
makt; *svimning*. -*mächtigt, a.* vanmäktigt,
afsvimmad. -*e...* Ex. ~das, ~dēm, ~dies, *adv.*
dessutom, för öfrigt. ~*gleichen, a.* utan like.
~*hin* = ~das. ~*hose, -n, -n, m.* F sanskulott.
~*sorge, -n, -n, m.* sorglös, glad fyr.

ohó, *interj.* åhå! håhå!

Ohr, -[e]s, -en, *n.* dim. *Öhrchen, -lein, öra.* *Bis*
ans ~ *erröten:* rodna uppöfver öronen.
Sich aufs ~ *legen:* lägga sig att sofva.
Sich etw. hinters ~ *schreiben:* lägga
ngt på minnet. *Einen Schalk* el. *es hinter*
den ~ *haben:* haiva en räf bakom örat.
Jmdm in den ~ *en liegen:* ligga öfver, sätta
åt ngn. *Jmdm einen Floh ins* ~ *setzen:*
sätta ngn myror i hufvudet. *Eins übers* ~
kriegen: få ett slag på örat. *Sich die Welt*
um die ~ *en schlagen:* se sig omkring i
verlden. *Etw. zu* ~ *en nehmen:* lägga märke
till ngt. -*bammel, -n, f.* örhänge. -*eule, -n,*
f. ugglan med örontofsar, hornuggla. -*feige,*
-n, f. örfil. -*feig|en, -te, ge-t, tr.* örfila (upp).
-*finger, -s, -, m.* lillfinger. -*gehänge, -s, -,*
-*gehenk, -[e]s, -e, -geschmeide, -s, -, n.* ör-
hänge. -*höhle, -n, f.* öronhåla. -*läppchen,*
-s, -, n. örsnibb. -*loch, -[e]s, -er †, n.* hål
i öronen. -*löffel, -s, -, m.* örslef. -*muschel,*
-n, f. örmussla. -*ring, -[e]s, -e, m.* örring.
-*wurm, -[e]s, -er †, m.* tvestjært. -*zerreissend,*
a. öronslitande. -*en...* Ex. ~*arzt, -[e]s, -e †,*
m. öronläkare. ~*beichte, -n, f.* öronbikt.
~*bläser, -s, -, m.* ~*in, -nen, f.* (öron)tass-
lare. ~*bläserei, -en, f.* tissel och tassel.
~*brausen, -s, 0, n.* öronbrusning. ~*diener,*
-s, -, m. smickrare. ~*kitzel, -s, 0, m.* ngt
som smeker örat; smicker. ~*klappe, -n, f.*
örflik, örlapp på hattar, mössor. ~*klingen, -s, 0,*
n. ringning för öronen. ~*leiden, -s, -, n.*
öronlidande. ~*reissen, -s, 0, n.* örsprång.
~*sausen, -s, 0, n.* öronsusning. ~*schmalz,*
-es, 0, n. örvax. ~*schmaus, -es, -e †, m.*
öronfågnad. ~*schmerz, -es, -en, m.* ~*weh,*
-[e]s, 0, *n.* ondt i öronen, örvärk. ~*zeuge,*
-n, -n, m. öronvittne. ~*zwang, -[e]s, 0, m.*
örsprång.

Öhr, -[e]s, -e, *n.* öga på nålar, hammare m. m., ögla,
öra, handtag.

ohr|en, öhr|en, -te, *ge-t, tr.* 1. förse med öron,
vanl. blott part. *geohrt, geöhrt* = *ohrig*. 2. förse
med ögla m. m. se *Öhr*.

ohrig, *ohrig, a.* försedd med öron, vanl. i sms.,
t. ex. *lang* ~ *långörad, långörig*.

Öhring, -[e]s, -e, *m.* tvestjært.

Öhse se *Öse. okk...* se *occ...*

Ökonóm, -en, -en, *m.* 1. ekonom. 2. landtbruk-
kare.

Ökonomie, -en, *f.* 1. ekonomi, hushållning,
sparsamhet. 2. landtbruk. -*gebäude, -s, -,*
n. uthus, ekonomibyggnad.

ökonomisch, *a.* 1. ekonomisk, hushållsaktig,
sparsam. 2. landtbruks-.

Oktáv, -[e]s, -e, *n.* oktav(format). -*band, -[e]s,*
-e †, m. oktavband. -*format, -[e]s, -e, n.*
oktavformat.

Oktáv|la, -as el. -en, *f.* åttonde klassen uppifrån
(vanl. förskolans andra klass).

Oktáve, -n, *f.* mus. oktav.

Október, -s, -, *m.* oktober. -*tag, -[e]s, -e, m.*
oktoberdag,

Oktro... se *Octro...*

Okuli, -[s], -[s], *m.* 3:e söndagen i fastan.

Okulier... Ex. ~*reis, -es, -er, n.* ympkvist.

okulier|en, -te, -t, *tr.* okulera. *Okulierung, f.*

Okulist, -en, -en, *m.* ögonläkare.

ökuménisch, *a.* ekumenisk.

ö. L. förkortn. = *östliche Länge*.

Öl, -[e]s, -e, *n.* olja. *In* ~ *malen;* bnd. ~ *ins*
Feuer giessen: gjuta olja på elden. -*baum,*
-[e]s, -e †, *m.* oljeträd, olivträd. -*bäumen,*
a. af olivträd, oliv-. -*beere, -n, f.* oliv. -*be-*
hälter, -s, -, m. oljehus. -*berg, -[e]s, -e, -n,*
med oliver beväxt bärg, olivplantering; i
sitt npr. Oljebärg. -*bild, -[e]s, -er, n.* olje-
färgstaffa. -*blatt, -[e]s, -er †, n.* olivblad.
-*druck, -[e]s, -e [†], m.* oljetryck. -*farbe, -n,*
f. oljefärg. -*flasche, -n, f.* oljefaska. -*gar-*
ten, -s, -†, m. olivträdgård, olivplantering.
-*gemälde, -s, -, n.* oljemålning. -*geschmack,*
-[e]s, 0, *m.* oljaktig smak. -*götze, -n, -n, m.*
F latmask, klots, träskalle. -*grund, -[e]s, 0,*
m. oljegrund. -*händler, -s, -, m.* oljehand-
lare. -*kanne, -n, f.* oljekanna. -*kelter, -n, f.*
oljepress. -*kuchen, -s, -, m.* oljekaka. -*lampe,*
-n, f. oljelampa. -*malerei, -en, f.* oljemål-
ning. -*mühle, -n, f.* oljelmvar, oljeslageri.
-*müller* = *schläger*. -*palme, -n, f.* oljepalm.
-*papier, -[e]s, -e, n.* oljepapper. -*russ, -es,*
0, m. lampot. -*schläger, -s, -, m.* oljesla-
gare. -*stein, -[e]s, -e, m.* oljesten. -*zweig,*
-[e]s, -e, *m.* oljekvist.

Oleänder, -s, -, *m.* nerium (Nerium Oleander).
Oleáster, -s, -, *m.* oleaster, vild olivbuske.

öll|en, -te, *ge-t, tr.* olja, smörja med olja.

ölicht, ölig, *a.* oljig, oljaktig.

Oligarchie, -en, *f.* oligarki, fåvälde.

Öl|igkeit, 0, *f.* oljaktighet.

Olive, -n, *f.* oliv. -*n...* Ex. ~*ernte, -n, f.* oliv-
skörd. ~*farben, &farbig, a.* olivfärgad. ~*för-*
mig, a. olivformig. ~*grün, a.* olivgrön.
~*holz, -es, 0, n.* olivträd. ~*lese* = *ernte*.
~*öl, -[e]s, -e, n.* olivolja. ~*pflanzung, -en,*
f. olivplantering. ~*presse, -n, f.* oljepress.
För öfr. jfr sms. med *Öl*.

Olm, -[e]s, -e, *m.* zool. olm (Proteus anguineus).

Ölung, -en, *f.* smörjelse.
olympisch, *a.* olympisk.
Omen, -[s], -s *ei.* *Omina*, *n.* omen, förebud.
Omet, -s, *0*, *n.* = *Grumt*.
ominös, *a.* ominös, betydelsefull, olycksbådande
Omnibus, -[ses], -[se], *m.* omnibus.
Onanie, *0*, *f.* själfbefläckelse.
onanier[en], -te, -t, *itr. h.* öfva själfbefläckelse.
Onkel, -s, -[s], *m.* onkel.
Onkelskap, -en, *f.* 1. egenskap af onkel farbrorskap. 2. samtliga onklar.
Onyx, -[es], -e, *m.* onyx.
opåk, *a.* ogenomskinlig.
Opål, -[e]s, -e, *m.* opal.
opalisier[en], -te, -t, *itr. h.* opalisera, hafva opalgjans.
Oper, -n, *f.* opera. -n... *Ex.* ~**buch**, -[e]s, -er †, *n.* operatext. ~**dichter**, -s, †, *m.* operadiktare. ~**glas**, -es, -er †, *n.* ~**gucker**, -s, †, *m.* operakikare. ~**haus**, -es, -er †, *n.* opera(hus). ~**sänger**, -s, †, *m.* ~**in**, -nen, *f.* operasångare, operasångerska. ~**text**, -[e]s, -e, *m.* operatext.
Operatöur, -[e]s, -e, *m.* operatör.
Operatiön, -en, *f.* operation. -s... *Ex.* ~**bas[is]**, -en, *f.* operationsbas.
Operette, -n, *f.* operett.
operier[en], -te, -t, *itr. h.* och *tr.* operera.
opernhäft, *a.* operaartad.
Opfer, -s, †, *n.* 1. offer. 2. kollekt; almosa. skärf. ~**altar**, -[e]s, -e †, *m.* offeraltare. ~**becher**, -s, †, *m.* offerbägare. ~**becken**, -s, †, *n.* offerbäcken, kyrkbäcken. ~**binde**, -n, *f.* offerbindel. ~**diener**, -s, †, *m.* offerbetjänt. ~**dienst**, -[e]s, -e, *m.* offertjänst. ~**fest**, -[e]s, -e, *n.* offerfest. ~**feuer**, -s, †, *n.* offereld. ~**fleisch**, -es, *0*, *n.* offerkött. ~**freudigkeit**, *0*, *f.* (glad) offervillighet. ~**gabe**, -n, *f.* offergåfva. ~**gebet**, -[e]s, -e, *n.* offerbön. ~**gefäss**, -es, -e, *n.* offerkärl. ~**geld**, -[e]s, -er, *n.* penningoffer; kollekt. ~**herd**, -[e]s, -e, *m.* altare. ~**kasten**, -s, †, *m.* offerkista. ~**lamm**, -[e]s, -er †, *n.* offerlam. ~**messer**, -s, †, *n.* offerknif. ~**priester**, -s, †, *m.* offerpräst. ~**rauch**, -[e]s, *0*, *m.* offerrök. ~**schale**, -n, *f.* offerskål. ~**schau**, -en, *f.* offerfyndning, (spådom grundad på beskådande af offerdjurs inaffvor. ~**schauer**, -s, †, *m.* offerfyndare. ~**stock**, -[e]s, -e †, *m.* fattigböss. ~**t[h]ier**, -[e]s, -e, *n.* offerdjnr. ~**tisch**, -es, -e, *m.* offerbord, altare, altardisk. ~**tod**, -[e]s, *0*, *m.* offerdöd. ~**wesen**, -s, *0*, *n.* offerväsen.
Operer, -s, †, *m.* offerare, offerpräst.
oper[en], -te, -t, *tr.* och *itr. h.* 1. öfva. 2. gifva (såsom almosa), gifva en skärf. **Opferung**, *f.*
Opium, -s, *0*, *n.* opium.
Opponēt, -en, -en, *m.* opponent.
opponier[en], -te, -t, *tr.*, *itr. h.* och *sich* ~ uppställa emot, opponera (sig).
oppörtün, *a.* läglig, lämplig.

Opportunität, -en, *f.* lämplighet, lämpligt tillfälle, mottaglighet.
Opposition, -en, *f.* opposition, motstånd. -s... *Ex.* ~**blatt**, -[e]s, -er †, *n.* oppositionsblad, -tidning. ~**partei**, -en, *f.* oppositionsparti.
optier[en], -te, -t, *itr. h.* välja, göra sitt val.
Optierung, *f.*
Optik, *0*, *f.* optik.
Optiker, -s, †, **Optikus**, †, -se *ei.* *Optici*, *m.* optiker.
Optimat, -en, -en, *m.* optimat, aristokrat.
Optimist, -en, -en, *m.* optimist.
optimistisch, *a.* optimistisk.
Optiön, -en, *f.* fritt val.
optisch, *a.* optisk.
Opus, †, -ei. *Opera*, *n.* opus, arbete, verk.
Orakel, -s, †, *n.* orakel. ~**beiragen**, -s, *0*, *n.* ~**einholung**, -en, *f.* orakels rådförande. ~**mässig**, *a.* orakelmässig. ~**spruch**, -[e]s, -e †, *m.* orakelsvar, orakelspråk.
orakelhaft, *a.* orakelmässig.
Oränge, *I*, -n, *f.* 1. pomerans. 2. apelsin. 3. orangeträd. **II**. *öbj.* *n.* orangegul. ~**farben**, ~**farbig**, ~**gelb**, *a.* orangefärgad, orangegul. -n... *Ex.* ~**baum**, -[e]s, -e †, *m.* orange, pomeransträd. ~**schale**, -n, *f.* pomeransskal.
Orangerie, -en, *f.* orangeri, växthus.
oratorisch, *a.* oratorisk, talare.
Oratori um, -um[s], -en, *n.* 1. oratorium. 2. bönsal.
Orchēster, -s, †, *n.* orkester. ~**begleitung**, -en, *f.* orkesterackompanjemang.
orchestrier[en], -te, -t, *tr.* anordna för orkester.
Ordalien, *plur.* ordalier, gudsdom.
Orden, -s, †, *m.* orden. -s... *Ex.* ~**alter**, -s, *0*, *n.* för inträde i en orden erforderlig ålder. ~**band**, -[e]s, -er †, *n.* ordensband. ~**bruder**, -s, †, *m.* ordensbroder. ~**brüderschaft**, -en, *f.* brödraskap, ordenssällskap). ~**chronik**, -en, *f.* ordenskrönika. ~**geistliche(r)**, (adj. *öbj.*) *m.* präst som är medlem af en andlig orden. ~**gelübde**, -s, †, *n.* ordenslöfte. ~**general**, -[e]s, -e [†], *m.* ordensgeneral. ~**gesellschaft**, -en, *f.* ordenssällskap. ~**glied**, -[e]s, -er, *n.* ordensmedlem. ~**haus**, -es, -er †, *n.* ordenshus. ~**kapitel**, -s, †, *n.* ordenskapitel. ~**kette**, -n, *f.* ordenskedja. ~**kleid**, -[e]s, -er, *n.* ordensdrägt. ~**kreuz**, -es, -e, *n.* ordenskors. ~**meister**, -s, †, *m.* ordensmästare. ~**pfründe**, -n, *f.* ordensgods. ~**pfründner**, -s, †, *m.* innehafvare af ett ordensgods. ~**regel**, -n, *f.* ordensregel. ~**satzung**, -en, *f.* ordensstadga. ~**schwester**, -n, *f.* ordenssyster. nunn. ~**stand**, -[e]s, *0*, *m.* andliga ståndet. klosterlif. ~**stern**, -[e]s, -e, *m.* ordensstjärna. ~**tracht**, -en, *f.* ordensdrägt. ~**verbrüderung**, -en, *f.* brödraskap. ~**wesen**, -s, *0*, *n.* ordensväsen. ~**zeichen**, -s, †, *n.* ordensmärke. ~**zucht**, *0*, *f.* ordensdisciplin.

ordentlich, *a.* 1. ordentlig. 2. ordinarie, t. ex. *~er* *Lehrer, Professor*. 3. verklig, riktigt.

Ordentlichkeit, *o, f.* ordentlighet.

Order, *-n, f.* order, befallning, uppdrag, beställning.

Ordinär||*e, -e[s], -ia, n. -zahl, -en, f.* ordningstal.

ordinär, *a.* ordinär, vanlig.

Ordinariat, *[-e]s, -e, n.* klassföreståndarskap
1 skolan.

Ordinärillum, *-um[s], -en, n.* ordinarie utgiftsstat.

Ordination, *-en, f.* 1. ordination, föreskrift. 2. prästvigning.

ordinier||*en, -te, -t, tr.* 1. ordinaera, föreskrifva. 2. prästviga. **Ordinierung**, *f.*

ordn||*en, -ete, ge-et, tr.* och *sich ~ 1.* ordna (sig). 2. disponera, förordna.

Ordner, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* ordnare, ordnarinna, organisatör.

Ordnung, *-en, f.* 1. *o, ordnande*. 2. ordning. *Aus der ~ bringen*: bringa i ordning. *Zur ~ rufen*: kalla till ordningen. *Das finde ich ganz in der ~* det finner jag vara i sin ordning. *-s...* Ex. *~gemäss = ~mässig. ~liebe, o, f.* ordningskärlek. *~liebend, a.* ordningsälskande. *~los, a.* oordentlig. *~mässig, a.* ordentlig, regelbunden, föreskriven, laglig. *~mässigkeit, o, f.* regelbundenhet. *~ruf, [-e]s, -e, m.* rop som kallar till ordningen. *~sinn, [-e]s, o, m.* ordningssinne. *~strafe, -n, f.* disciplinärstraff. *~wüdrig, a.* stridande mot ordningen, mot disciplinen, olaglig. *~wüdrigkeit, o, f.* brott mot ordningen. *~zahl, -en, f.* ordningstal.

Ordonnanz, *-en, f.* 1. order, befallning. 2. ✕ ordonnans. *Auf ~ sein*: vara ordonnans. *-anzug, [-e]s, -e †, m.* ordonnansuniform. *-offizier, [-e]s, -e, m.* ordonnansofficer. *-wüdrig, a.* stridande mot föreskrifterna för ordonnanstjänst.

Ordre, *-s, f.* = *Order*.

Organ, *[-e]s, -e, n.* organ.

Organisation, *-en, f.* organisation.

Organisator, *-s, Organisatören, m.* organisatör.

organisch, a. organisk.

organisierbar, a. möjlig att organisera.

organisier||*en, -te, -t, tr.* organisera. **Organisierung**, *f.*

Organismus, *-us, -en, m.* organism.

Organist, *-en, -en, m. ~in, -nen, f.* organist, organistfru.

Orgeäde, *-n, f.* Orgeät, *-s, -s, m.* mandelmjolk.

Orgel, *-n, f.* dim. *Orgelchen* el. *Orgelchen*, orgel. *Die ~ spielen*: spela orgel. *-balg, [-e]s, -e †, m.* orgelbälge. *-bau, [-e]s, o, m.* orgelbyggnad. *-bauer, -s, -, m.* orgelbyggare. *-chor, [-e]s, -e †, m.* och *n.* orgelläktare. *-gehäuse, -s, -, n.* orgellåda. *-harmonium, -um[s], -en, n.* orgelharmonium. *-kasten, -s, -, m.* orgellåda. *-pfeife, -n, f.* orgelpipa. *-pfeifenartig, a.* liksom orgelpipor. *-spieler, -s, -, m.* orgelspelare. *-stimme, -n, f.* orgelstämma.

-treter, -s, -, m. orgeltrampare. **-werk, [-e]s, -e, n.** orgelverk. **-zug, [-e]s, -e †, m.** orgelstämma.

Orgelüei, *-en, f.* orgelspel; positivspel; entonigt uppläsande.

orgelin, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* spela på orgel, på positiv; ljuda, klinga, brusa, dåna; entonigt uppläsa, sjunga.

Orgie, *-n, f.* orgie.

Oriént, *[-e]s, o, m.* orient, österland, östern.

Orientalé, *-n, -n, m.* österländing.

Orientalin, *-nen, f.* österländsk kvinna.

orientälisch, a. österländsk.

Orientalist, *-en, -en, m.* orientalist.

orientier||*en, -te, -t, tr.* och *sich ~* orientera (sig), göra (sig) hemmastadd. **Orientierung**, *f.*

Original, **I.** *[-e]s, -e, n.* original. **II.** *a.* original. **-ausgabe, -n, f.** originalupplaga. **-kopie, -en, f.** kopia efter originalet. **-werk, [-e]s, -e, n.** original.

Originalität, *-en, f.* originalitet, ursprunglighet, egendomlighet.

Orkan, *[-e]s, -e, m.* orkan.

Orlog[s]... Ex. *-flotte, -n, f.* örlogsflotta. **-mann, [-e]s, -er †, m.** **-schiff, [-e]s, -e, n.** örlogsmann, örlogsfartyg.

Ornamént, *[-e]s, -e, n.* ornament, prydnad.

ornamentier||*en, -te, -t, tr.* ornamentera, pryda.

Ornat, *[-e]s, -e, m.* och ** n.* ornat, ämbetskrud.

1. Ort, [-e]s, -e [†], m. och *n.* Ⓞ syl.

2. Ort, [-e]s, -e, m. dim. *Ortchen, -lein, fjärde* del af vissa mynt, mått och vigrer.

3. Ort, [-e]s, -e el. -er †, m. dim. *Ortchen, -lein, 1. ** hörn, spets, kant, gräns, vinkel. *An allen el. aller ~en und Enden*: på alla håll och kanter, överallt. **2. ort, ställe, plats, rum.** *An ~ und Stelle gelangen*: komma fram till ort och ställe. *Das ist hier am ~e*: det är här på sin plats. *Höheren ~es*: på högre ort, *gehörigen ~es*: på vederbörligt ställe, hos vederbörlande. *Meines ~es*: för min del. **-scheid, [-e]s, -e, n.** svängel. **-stein, [-e]s, -e, m.** gränssten. *-s...* Ex. *~angabe, -n, f.* uppgift på ställe(n). *~anwesend, a.* närvarande i rummet. *~behörde, -n, f.* lokal myndighet. *~beschaffenheit, -en, f.* en orts beskaffenhet, natur. *~beschreibung, -en, f.* ortbeskrifning, topografi. *~gedächtnis[s], -ses, o, m.* lokal-sinne. *~geistliche(r), (adj. böja.) m.* präst på platsen. *~kenntnis[s], -se, f.* lokalkännedom. *~veränderung, -en, f.* förändring af vistelseort. *~vorsteher, -s, -, m.* en orts föreståndare.

örter||*n, -te, ge-t, tr.* Ⓞ borttaga, bortsåga kanterna, hörnen på.

orthodóx, a. rättrogen, ortodox.

Orthographie, *-en, f.* rättskrifning, ortografi.

örtlich, a. lokal, ort(s)-.

örtlichkeit, -en, f. ort, lokal, terräng, trakt.

Ortolán, [-e]s, -e, m. ortolansparf.

Ortschaft, -en, f. ort, by, köping, stad.

Öse, -n, f. ögla, öga, öra.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. Ⓞ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäriskt term.

Osman... = Ottoman...

Ost, $[-e]s$, $-e$, **Osten**, $-ens$, 0. *m.* 1. 0. ost, öster. 2. ostvind. 3. i öster boende, österländig. **-got** $[h]e$, $-n$, $-n$, *m.* östgot. **-indisch**, *a.* ostindisk. **-meer**, $[-e]s$, $-e$, *n.* östligt haf. **-wärts**, *adv.* ostvärt. **-wind**, $[-e]s$, $-e$, *m.* ostvind. **-see**, 0, *f.* *npr.* Östersjön.

österlich, *a.* påsklik, påsk-

Oster *n.*, $-ns$, 0. *n.* och **m.*, *f.* och *plur.* påsk. **-abend**, $[-e]s$, $-e$, *m.* påskafton. **-ei**, $[-e]s$, $-er$, *n.* påskägg. **-feier**, $-n$, *f.* = *-fest*. **-feiertag**, $[-e]s$, $-e$, *m.* påskdag. **Erster** ~ påskdag, **zweiter** ~ annandag påsk. **-fest**, $[-e]s$, $-e$, *n.* påskhögtid. **-fladen** $-kuchen$. **-hase**, $-n$, $-n$, *m.* påskhare som sagas lägga påskäggen. **-kerze**, $-n$, *f.* påskljus. **-küchen**. $-s$, $-m$. påskkaka, i sht osyradt bröd hos judarna. **-lamm**, $[-e]s$, $-er$ †, *n.* påsklam. **-luzei**, $-en$, *f.* bot hållsrot (Aristolochia). **-messe**, $-n$, *f.* 1. påskmessa. 2. påskmarknad. **-monat**, $[-e]s$, $-e$, *m.* påskmånad. **-vollmond**, $[-e]s$, $-e$, *m.* första fullmåne efter vårdagjämningen. **-woche**, $-n$, *f.* påskvecka. **-zeit**, $-en$, *f.* påsktid.

Österreich, $[-e]s$, 0, *n.* *npr.* Österrike.

Österreicher, $-s$, $-$, *m.* ~in, $-nen$, *f.* österrikare, österrikiska.

österreichisch, *a.* österrikisk.

östlich, *a.* östlig.

Östreich = Österreich.

Otter, $-n$, *f.* dim. Otterchen, $-lein$, *zool.* 1. äfv. $-s$, $-$, *m.* utter. 2. huggorm. **-balg**, $[-e]s$, $-e$ †, *m.* utterskinn. **-brut**, 0, *f.* ormyngel. **-fang**, $[-e]s$, $-e$ †, *m.* utterfångst. **-fell**, $[-e]s$, $-e$, *n.* utterskinn. **-gezücht**, $[-e]s$, 0, *n.* ormyngel. **-gift**, $[-e]s$, $-e$, *n.* ormgift. $-n...$ = föreg. *sm.*

Ottomane, I. $-n$, $-n$, *m.* ottoman, *turk.* II. $-n$, *f.* ottoman, *turkisk* hvilsoffa.

ottomänisch, *a.* ottomansk, *turkisk*.

Ouvertüre, $-n$, *f.* *mus.* uvertyr.

oval, I. *a.* II. $[-e]s$, $-e$, *n.* oval.

Oxhoft, $[-e]s$, $-e$ [†], *n.* oxhufvud (mått).

Oxyd, $[-e]s$, $-e$, *n.* kem. oxid.

oxydieren, $-te$, $-t$, *tr.*, *itr.* *s.* och *sich* ~ oxidera.

Oxydierung, *f.*

Ozean *se* Ocean.

P.

P, $[-p]$, $[-s]$, *n.* gram. p. **Bild.** *ein* ~ *vorschreiben*: sätta p för.

Paar, I. $[-e]s$, $-e$ *men* som måttenhet $-n$, *n.* dim. Pärchen, $-lein$, *par*, *t. ex.* *ein*, *drei* ~ *Hosen*, *die* ~ *e* *der* *Tanzenden*: de dansande paren, *ein* ~ *guter Handschuhe kostet* *et. ein* ~ *gute Handschuhe kosten* *zwei* *Mark*. ~ *und* ~ *et.* ~ *bei* ~ *et.* *bei* ~ *en* *et.* *zu* ~ *en*: *par* om *par*, *parvis*. *Zu* ~ *en* *treiben*: tvinga att ge med sig, driva på flykten. II. *a.* 1. sammanhörande i par, *par*, *t. ex.* *diese Handschuhe sind nicht* ~, ~ *e* *Flossen*. 2. jämn. ~ *und* *in* ~ *spielen*: spela udda och jämt. III. *obest. räkneord*, *par*, *t. ex.* *vor ein* ~ *Tagen* *war ich mit ein* ~ *guten* *Freunden* *dort*, *mit denen* ~ *Thalern* *kommst du nicht weit*. **-blätterig**, *a.* bot. parbladig. **-weise**, *adv.* *parvis*. **-zeit**, $-en$, *f.* parningstid, *jtr* *tolj*.

paar *len*, $-te$, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ *para* (sig), hoppara, förena (sig) *parvis*. *Gepaart*: (a) *parad*, b) = *paarig*. **Paarung**, *f.*

paarig, *a.* förekommande *parvis*.

Pabst *se* *Papst*.

Pacht, $-en$, *f.* $[-e]s$, $-e$ [†], *m.* (arrende)kontrakt; arrende; arrendesumma. *In* ~ *geben*: arrendera bort, *in* ~ *nehmen*: arrendera. **-anschlag**, $[-e]s$, $-e$ †, *m.* anslag om arrende. **-bauer**, $-s$ *et.* $-n$, $-n$, *m.* arrendator. **-bedingung**, $-en$, *f.* arrendevilkor. **-brief**, $[-e]s$, $-e$, *m.* arrendekontrakt. **-geld**, $[-e]s$, $-er$, *n.* arrende(summa). **-gut**, $[-e]s$, $-er$ †, *n.* arrendegård, arrendehemman. **-herr**, $-n$, $-en$, *m.* arrendegifvare, godsägare. **-hof**, $[-e]s$, $-e$ †, *m.* = ~ *gut*. **-inhaber**, $-s$, $-$, *m.* arrendein-

nchafvare, arrendator. **-kontrakt** = *-brief*. **-leute**, *plur.* 1. arrendatorer. 2. arrendator med hustru. **-lustig**, *a.* som har lust att arrendera. **-mann**, $[-e]s$, *Pachtleute*, *m.* arrendator. **-meier**, $-s$, $-$, *m.* jordarrendator, hemmansbrukare. **-schilling**, $[-e]s$, $-e$, *m.* arrendesumma. **-vertrag**, $[-e]s$, $-e$ †, *m.* = *-brief*. **-weise**, *adv.* på arrende. **-zeit**, $-en$, *f.* arrendetid. **-zins**, $-es$, $-en$, *m.* arrende(summa).

pachtbär, *a.* som kan arrenderas.

pacht *en*, $-ete$, *ge-et*, *tr.* arrendera.

Pachter, *vanl.* **Pächter**, $-s$, $-$, *m.* arrendator, ~in, $-nen$, *f.* arrendatorska, arrendatorshustru.

Pachtung, $-en$, *f.* 1. 0, arrende(rande). 2. arrendegård.

pacifizieren, $-te$, $-t$, *tr.* lugna, bringa till lugn, bilägga tvistigheter, stifta fred i ett land. **Pacifizierung**, *f.*

Paciscént, $-en$, $-en$, *m.* kontrahent, *jtr* *tolj*.

paciscieren, $-te$, $-t$, *itr.* *h.* sluta fred, försona sig, träffa aftal, ingå förbund.

Pack, I. $[-e]s$, $-e$ [†], *m.* och *n.* dim. **Päckchen**, $-lein$, packa, packe, bundt, paket, packning. *Mit* *Sack* *und* ~ med pick och pack. II. $[-e]s$, 0, *n.* pack, pöbel. *Hack* *und* ~ *kreti* och *pleti*.

Pack... *jtr* 2. *packen* och *Pack* I. *Ex.* **-án**, $-s$, $-s$, *m.* F griphummer. **-bindfaden**, $-s$, $-t$, *m.* packtråd, segelgarn. **-eis**, $-es$, 0, *n.* packis. **-esöl**, $-s$, $-$, *m.* packásna. **-fass**, $-es$, $-er$ †, *n.* fat, fastage. **-haus**, $-es$, $-er$ †, *n.* **-hof**, $[-e]s$, $-e$ †, *m.* packhus, magasin. **-kammer**, $-n$, *f.* packrum, packbod; bagagerum. **-knecht**, $[-e]s$, $-e$, *m.* packare, packkarl. **-lack**, $[-e]s$, 0, *m.* pack-

lack. **-laken**, **-leinen**, **-s**, **-**, **n**. **-leinwand**, 0, *f*. **-linnen**, **-s**, **-**, **n**. packlakan, packduk, packlärt. **-meister**, **-s**, **-**, **m**. föreståndare för bagage- *ei*. pakettransporten. **-nadel**, **-n**, *f*. packnål. **-papier**, **-[e]s**, **-e**, **n**. packpapper, karduspapper. **-pferd**, **-[e]s**, **-e**, *n*. packhäst. **-raum**, **-[e]s**, **-e** †, **m**. packrum, packbod; bagagerum. **-riemen**, **-s**, **-**, **m**. packrem. **-sattel**, **-s**, **-†**, **m**. packsadel. **-scheid**, **-[e]s**, **-e**, **-stock**, **-[e]s**, **-e** †, **m**. packkäpp. **-träger**, **-s**, **-**, **m**. bärare, stadsbud. **-tuch**, **-[e]s**, **-er** †, **n**. packduk. **-wagen**, **-s**, **-[†]**, **m**. pack-, frakt-, trossvagn. **-weise**, *adv*. i packor, packvis. **-zeug**, **-[e]s**, **-e**, **n**. packväf.

1. **Packen**, **-s**, **-**, **m**. packe, packa.

2. **pack|en**, **-te**, **ge-t**, **I**. *tr.* 1. packa. 2. hugga tag i, gripa, taga, öfvervåldiga, *v. ex. jmdn mit den Klauen, mit den Zähnen, beim Arme: i armen. Das Buch packt: boken är gripande.* **II. Sich** ~ packa sig i väg.

Packer, **-s**, **-**, **m**. 1. packare, packkarl. 2. jaghund som griper villebrådet.

Packeréi, **-en**, *f*. packande, packning.

Päckeréi, **-en**, *f*. 1. packning. 2. paket(gods),

Packét *se* **Paket**.

Packung, **-en**, *f*. packning.

Pädagog, **-en**, **-en**, **m**. pedagog.

Pädagogi|um, **-um[s]**, **-en**, **n**. uppfostringsanstalt, skola med inackordering.

paddel|n, **-te**, **ge-t**, *itr. h.* paddla.

paff, **I. interj.** paff! **II. -[e]s**, **-e**, **m**. 1. knall, skott. 2. utblåsning af tobaksrök, rök-hvirvel.

Päffchen *se* **Beffchen**.

paff|en, **-te**, **ge-t**, *itr. h.* och *tr.* 1. knalla, säga paff; skjnta. 2. blåsa ut tobaksrök, bolma.

Page, **-n**, **-n**, **m**. page. **-n...** *Ex. ~dienst*, **-[e]s**, **-e**, **m**. pagetjänst.

paginier|en, **-te**, **-t**, *tr.* paginera. **Paginierung**, *f*.

Pagóde, **-n**, *f*. pagod.

pagódenhaft, *a.* pagodlik, pagodartad.

pah, *interj.* bah!

Pair, **-s**, **-s**, **m**. pär.

Paket, **-[e]s**, **-e**, **n**. paket. **-beförderung**, **-en**, *f*. paketbefordran. **-begleitadresse**, **-n**, *f*. paketadress. **-boot**, **-[e]s**, **-e**, **n**. paketbåt. **-post**, **-en**, *f*. paketpost.

Pakt, **-[e]s**, **-e[n]**, **m**. paktum, öfverenskom-melse, aftal, förbund, fördrag.

paktier|en, **-te**, **-t**, *tr.* och *itr. h.* öfverenskom-ma, aftala, sluta förbund.

Pakt|um, **-um[s]**, **-a** *ei.* **-en**, **n**. = **Pakt**.

Paladin, **-[e]s**, **-e**, **m**. paladin, riddare vid Karl den stores hof, så riddare i allmh.

Palais, **-**, **-**, **n**. = **Palast**.

Palankin, **-[e]s**, **-e**, **m**. palankin, bärstol.

Palást, **-[e]s**, **-e** †, **m**. palats.

Palatin, **-[e]s**, **-e**, **m**. 1. pfalzgrefve. 2. ungersk vicekonung.

Paletót, **-s**, **-s**, **m**. paletát, öfverrock.

Palétte, **-n**, *f*. palett.

Palissáde, **-n**, *f*. ✕ palissad.

Palládi|um, **-um[s]**, **-en**, **n**. palladium, skydds-helgedom.

Pallasch, **-es**, **-e**, **m**. pallasch (sidogevär med bred, rak klinga).

Palm, **-[e]s** *ei.* **-en**, **-e[n]**, **m**. spann, ungef. 1½ kvarter.

Palmárum, **-[s]**, **-[s]**, **m**. palmsöndag.

Palm|e, **-en**, *f*. *dim. Pálmchen*, **-lein**, 1. * flata handen, handens inre sida. 2. palm. *blm. die* ~ *erringen*: vinna seger(palmen). 3. blomhänge af sälg, al, hassel *m. a.* **-baum**, **-[e]s**, **-e** †, **m**. palmträd. **-blatt**, **-[e]s**, **-er** †, **n**. palmblad. **-esel**, **-s**, **-**, **m**. tråsåna som på palmsöndagen föres omkring i proces-sion. **-garten**, **-s**, **-†**, **m**. palmplantering. **-honig**, **-[e]s**, 0, **m**. värhoning. **-kohl**, **-[e]s**, 0, **m**. palmkål. **-mark**, **-[e]s**, 0, **n**. palmvärg. **-öl**, **-[e]s**, **-e**, **n**. palmolja. **-reich**, *a.* rik på palmer; *blm.* rik på lagrar, på segrar. **-sonn-tag**, **-[e]s**, **-e**, **m**. palmsöndag. **-weide**, **-n**, *f*. sälg. **-wein**, **-[e]s**, **-e**, **m**. palmvin. **-woche**, **-n**, *f*. påskvecka. **-zweig**, **-[e]s**, **-e**, **m**. palm-kvist. **-en...** = föreg. sms.

palmig, *a.* rik på palmer, palmbevuxen.

Pamphlet, **-[e]s**, **-e**, **n**. flygskrift, pamflett. **-schreiber**, **-s**, **-**, **m**. = **roj**.

Pamphletist, **-en**, **-en**, **m**. flygskriftsförfattare, pamflettskrifvare.

Pandúr, **-en**, **-en**, **m**. pandur (lätt beväpnad ungersk soldat).

panéel, **-[e]s**, **-e**, **n**. panel.

paneel|er|en, **-te**, **-t**, *tr.* panela.

Panier, **-[e]s**, **-e**, **n**. bauér.

panisch, *a.* panisk.

Panoram|ia, **-as**, **-as** *ei.* **-en**, **n**. panorama.

Pansen *se* **Panzen**.

Panther, **-s**, **-**, **m**. panter. **-fell**, **-[e]s**, **-e**, **n**. pannerskinn.

Pantöffel, **-s**, **-[n]**, **m**. *dim. Pantöffelchen*, **Pantöffelein**, toffel. *blm. unter dem* ~ *stehen*. **-held**, **-en**, **-en**, **m**. F *en* som står under toffel. **-holz**, **-es**, 0, **n**. korkek. **-regiment**, **-[e]s**, 0, **n**. F toffelvalde. **-ritter**, **-s**, **-**, **m**. = **-held**.

pantöffel|in, **-te**, **-t**, *tr.* F hålla under toffel.

Pantomime, **-n**, *f*. pantomim.

Panzen, **-s**, **-**, **m**. väm; i allmh. mage.

Panzer, **-s**, **-**, **m**. pansar. **-ärmel**, **-s**, **-**, **m**. arm-skena. **-fisch**, **-es**, **-e**, **m**. zool. pansarfisk. **-flotte**, **-n**, *f*. pansarflotta. **-handschuh**, **-[e]s**, **-e**, **m**. pansarhandske. **-hemd[e]**, **-[e]s**, **-en**, **n**. pansarskjorta. **-kette**, **-n**, *f*. kedja med aflånga länkar. **-masche**, **-n**, *f*. pansarring. **-platte**, **-n**, *f*. pansarplåt. **-reiter**, **-s**, **-**, **m**. kyrassier. **-schiff**, **-[e]s**, **-e**, **n**. pansarfartyg. **panzer|in**, **-te**, **ge-t**, **I. tr.** bepantra, kläda i pansar. **Gepanzert**: pansarklädd. **II. Sich** ~ påtaga, kläda sig i pansar. *blm. sich gegen etw.* ~ väpna sig mot ngt.

Päonie, **-n**, *f*. pion.

Papá, **-s**, **-s**, **m**. pappa.

Papagéi, -en *m.* -[e]s, -e[n], *m.* papegoja. -bauer, -s, -, *m.* och *n.* papegojbur. -grün, *a.* papegojgrün. weibchen, -s, -, *n.* papegojhona. **Päpchen**, -s, -, *n.* F goja, smekord för papegoja. **Papier**, -[e]s, -e, *n.* papper. -adel, -s, 0, *m.* diplomadel. -blatt, -[e]s, -er †, *n.* pappersblad. -blume, -n, *f.* pappersblomma. -drache, -n, -n, *m.* pappersdrake. -dünn, *a.* tunn som papper. -fabrik, -en, *f.* pappersbruk. -fabrikation, 0, *f.* papperstillverkning. -geld, -[e]s, 0, *n.* papperspengar. -geschäft, -[e]s, -e, *n.* pappershandel. -gulden, -s, -, *m.* pappersgulden. -handel, -s, 0, *m.* pappershandel. -händler, -s, -, *m.* pappershandlare. -handlung, -en, *f.* pappershandel. -korb, -[e]s, -e †, *m.* papperskorg. -laden, -s, -†, *m.* pappershandel. -masse, 0, *f.* 1. pappersmassa. 2. papiermaché. -messer, -s, -, *n.* pappersknif. -mühle, -n, *f.* papperskvarn, pappersbruk. -rolle, -n, *f.* pappersrulle. -schere, -n, *f.* pappersax. -schnitzel, -s, -, *n.* papperslapp. -staude, -n, *f.* papyrus. -thaler, -s, -, *m.* papperstaler. -tüte, -n, *f.* pappersstrut. -wäh- rung, -en, *f.* pappersnyttfot, pappersmyntsystem; pappersmynt. -wäsche, 0, *f.* stärksaker af papper. -wickel, -s, -, *m.* papiljott. -wisch, -es, -e, *m.* papperskräp, -sudd. **papieren**, *a.* 1. af papper, pappers-. 2. pappersartad. 3. som blott existerar på papperet ej i verkligheten. **Papierer**, -s, -, *m.* pappersmakare. **papierhaft**, **papierig**, *a.* pappersartad. **Papillöte**, -n, *f.* papiljott. **Papism**us, -us -en, *m.* papism, papisteri. **Papist**, -en, -en, *m.* = **Päpstler**. **papistisch** = **päpstisch**. **Papp**, -[e]s, 0, *m.* barspr. mat. **Papple**, -en, *f.* 1. = *torog*. 2. mjölkklister. 3. ☉ styfning, stärkning, appetur. 4. papp. 5. pappask, kartong. -arbeit, -en, *f.* papparbete. -band, -[e]s, -e †, *m.* pappband. -bogen, -s, -, *m.* pappark. -kasten, -s, -, *m.* -schachtel, -n, *f.* pappask. -stoffel, -s, -, *m.* F tölp, bondlurk. -wa[ar]re, -n, *f.* -werk, -[e]s, 0, *n.* papparbete, pappsak. -en... Ex. ~deckel, -s, -, *m.* papp-pärm; F bokbindare. ~deckeln, -te, *ge-t*, *itr.* h. göra bokbindararbete. ~form, -en, *f.* pappform. ~stiel, -[e]s, -e, *m.* F bagutell, smäsak, obetydlighet. **Pappel**, -n, *f.* 1. poppel. 2. se **Käsepappel**. -allee, -en, *f.* -gang, -[e]s, -e †, *m.* poppelallé. -holz, -es, -er †, *n.* poppelträ. -hölzern, *a.* af poppelträ. -weide, -n, *f.* 1. silfverpoppel (Populus alba). 2. hvitpil (Salix alba). **pappeln**, *a.* af poppel(trä), poppel-. II. = *roij*. **päppeln**, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr.* h. 1. barspr. äta. 2. gifva mat, gifva flaskan; uppöda med flaska. 3. tala otydligt, ej tala ur skägget; prata. 1. **pappen**, *a.* af papp, papp-. 2. **päppeln**, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr.* h. 1. barspr.

äta. 2. klistra. 3. göra pappsaker, förfärdiga af papp. **Pappenheimer**, -s, -, *m.* pappenheimare, pappenheimsk soldat. ordspr. *ich kenne meine ~ jag känner mitt folk*. **papperlapapp**, *interj.* dumheter! prat! sladder! **pappich**, **pappig**, *a.* klisterartad, degig. **Paprika**, -s, 0, *m.* ungersk, spansk peppar. **Päpst**, -[e]s, -e †, *m.* 1. påfve. 2. en art bischoff. 3. studentspr. två glas öl. -gläubige(r), (adj. böja.) *m.* påfvedyrkare, ultramontan. -krone, -mütze, -n, *f.* påfvekrona, påfve-mössa, tjar. -wahl, -en, *f.* påfveval. -würde, 0, *f.* påfvevärdighet. **Päpstin**, -nen, *f.* påfvinna. **päpstisch**, *a.* påfligt sinnad, ultramontan, papistisk. **Päpstler**, -s, -, *m.* påfvedyrkare, papist. **päpstlich**, *a.* påflig. ~er *Stuhl*: påfvestol. **Päpst[h]üm**, -[e]s, 0, *n.* påfvedöme, påfvevälde; papism. **Papst[h]ümeler**, -s, -, *m.* papist, påfvedyrkare. **Papst[h]ümeléi**, -en, *f.* påfvedyrkan, papism. **Paräbel**, -n, *f.* liknelse, parabel. **paräbelhaft**, **parabolisch**, *a.* bildlig. **Paräde**, -n, *f.* vanl. ✕ parad. -anzug, -[e]s, -e †, *m.* ✕ paraddrägt, paraduniform. -aufzug, -[e]s, -e †, *m.* ✕ parad, defilering. -bett, -[e]s, -en, *n.* paradsäng. -platz, -es, -e †, *m.* ✕ paradplats. -stück, -[e]s, -e, *n.* glansnummer. **paradier**en, -te, -t, *itr.* h. paradera. **Paradies**, -es, -e, *n.* 1. paradisi. 2. F öfversta raden på teatern, hyllan. -apfel, -s, -†, *m.* 1. kärleksäpple. 2. pisang. -bewohner, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* paradisetns invånare. -feige, -n, *f.* pisang. -feigenbaum, -[e]s, -e †, *m.* pisangträd (Musa paradisiaca). -korn, -[e]s, -er †, *n.* paradiskorn. **paradiesisch**, *a.* paradistsisk, himmelsk, hänryckande. **paradox**, *a.* paradox, besynnerlig. **Paradox[on]**, -on[s], -a *ei.* -en, *n.* paradox. **Paragräph**, -en, -en, *m.* paragraf. **parallél**, *a.* parallel. **Paralléle**, -n, *f.* 1. mat. parallel linie. 2. parallel, jämförelse. **paralysier**en, -te, -t, *tr.* paralysera, förlama. **Paraphrase**, -n, *f.* omskrifning. **paraphrasier**en, -te, -t, *tr.* omskrifva. **Parasit**, -en, -en, *m.* parasit, snyltgäst. **parasitenhaft**, **parasitisch**, *a.* parasitisk. **Pard**, -[e]s *ei.* -en, -e[n], *m.* leopard. **pardäuz**, *interj.* pladask! **Pardel**, **Parder**, -s, -, *m.* leopard. **Pardón**, -s, 0, *m.* 1. ✕ pardon. 2. förlåtelse. **Parenthése**, -n, *f.* parentes. **parenthetisch**, *a.* parentetisk; inflickad. **parforce**, *adv.* ovilkorligen, med våld. -jagd, -en, *f.* parforcejagt. -kur, -en, *f.* hästkur. -ritt, -[e]s, -e, *m.* parforceridt.

Parfúm, -s, -s, **Parfúm**, [-e]s, -e, n. parfym.
Parfumerie, **Parfümerie**, -en, f. 1. parfym. 2. parfymhandel.
parfumerior|len, **parfümier|len**, -te, -t, tr. och *sich* ~ parfýmera (sig).
Parier... ex. -stange, -n, f. parerstång.
parier|len, -te, -t, tr. och *itr. h.* 1. lyda. 2. våga, slå vad om. 3. [Das Pferd] ~ plötsligt häjda hšten. 4. räkt. parera. **Parierung**, f.
parisch, a. parisk, från Paros.
Pariser, I. -s, -, m. 1. ~in, -nen, f. parisare, parisiska. 2. en art toffel. II. a. parisisk.
Parität, 0, f. likhet, i sbt olika trosbekännares likställighet.
Park, [-e]s, -e el. -s, m. park. -ähnlich, a. parkartad. -anlagen, f. plur. parkanläggningar.
Parkett, [-e]s, -e, n. 1. parkettgolf. 2. teat. parkett. 3. plats innanför skrankorna i en tingsall. -platz, -es, -e †, m. teat. parkettplats.
parkettier|len, -tc, -t, tr. ⊕ parkettera.
Parlament, [-e]s, -e, n. parlament. -s... ex. ~sitzung, -en, f. parlamentssammanträde.
Parlamentär, [-e]s, -e el. -s, m. parlamentär.
parlamentarisch, a. parlamentarisk.
parlamentier|len, -te, -t, *itr. h.* parlamentera.
parlier|len, -te, -t, *itr. h.* och tr. parlera, prata, pladdra.
Parochiäl... ex. -kirche, -n, f. sockenkyrka.
Parochián, -en, -en, m. sockenbo.
Parochie, -en, f. socken.
Parodie, -en, f. parodi.
parodienhaft = *parodisch*.
parodier|len, -te, -t, tr. parodiera.
parodisch, **parodistisch**, a. parodierande, parodisk.
Paróle, -n, f. 1. ord, hedersord. 2. ✕ lösen.
Part, [-e]s, -e, m. och * n. -en, f. 1. del. 2. part, andel. 3. roll, parti.
Partei, -en, f. 1. part, parti. 2. parti; afdelning, t. ex. *jmds* ~ el. ~ *für jmdn ergreifen* el. *nehmen*: taga ngn's parti, *eine* ~ *auf Kundschaft ausschicken*: skicka ut en afdelning för att rekognoscera. 3. hushåll, t. ex. *in diesem Hause wohnen vier* ~en. -führer, -s, -, m. partiledare. -gänger, -s, -, m. partigångare. -geist, [-e]s, 0, m. partilanda. -genosse, -n, -n, m. medlem af samma parti, kamrat. -los, a. neutral, opartisk. -losigkeit, 0, f. neutralitet, opartiskhet. -mann, [-e]s, -er † el. *Parteileute*, m. partiman, partigångare. -nahme, 0, f. partitågande, partiskhet. -sucht, 0, f. partilanda, partisinne. -süchtig, a. beherskad af partisinne. -treiben, -s, 0, n. partiväsen. -wut[h], 0, f. partillidelse.
parté|len, -te, -t, tr. och *sich* ~ dela (sig) i partier, i grupper. **Partéung**, f.
partéisch, **partéilich**, a. partisk.
Parteilichkeit, -en, f. partiskhet.
Partérre, -n, f. 1. blomstersäng, rabatt. 2. teat. parterr. 3. bottenvåning, nedra botten.

-publikum, [-s], 0, n. (publiken på) parterr.
 -wohnung, -en, f. bottenvåning.
partiál, a. partiell.
participier|len, -te, -t, *itr. h.* deltaga, an etw. (dat.): i ngt.
Particuliér, -s, -s, m. privatman.
Partie, -en, f. parti, t. ex. *die* ~en *einer Landschaft, eines Gemäldes, eine* ~ *spielen, eine* ~ *Waren, die* ~ *mitmachen*: deltaga i lustpartiet, i utflykten, *das Mädchen ist eine gute* ~; sällskap, t. ex. *eine* ~ *Offiziere*. -geld, [-e]s, 0, n. partipengar vid biljard- och kugelspel. -preis, -es, -e, m. partipris.
partier|len, -te, -t, tr. utdela, fördela.
Partikulár... ex. -friede[n], -ns, 0, m. separatfred. -geschichte = *Einzelgeschichte*.
Partikularismus, -, 0, m. partikularism.
Partisáne, -n, f. bardisan.
Partner, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. delägare, kompanjon. 2. medspelare.
Partnerschaft, 0, f. 1. egenskap af delägare, kompanjonskap. 2. samtlige delägare, kompanjoner.
partout, adv. ovilkorligen, till hvarje pris. -billet, [-te]s, -te el. -s, n. biljett som gäller för alla platser.
Parze, -n, f. parce, norna.
Parzelle, -n, f. jordlott.
parzellier|len, -te, -t, tr. dela i lotter.
Pasch, -es, -e [†], m. 1. tärning. 2. tärningsspel. 3. alla, par. *Einen* ~ *werfen*: slå en alla.
Pascha, I. -s, -s, m. pascha. II. se *Passah*.
pasch|en, [-e]s, -te, ge-t, I. *itr. h.* spel. slå allor. II. tr. och *itr. h.* smuggla (in).
Pascher, -s, -, m. smugglare.
Pascheréi, -en, f. smuggleri.
paschóll, interj. bort!
Paspel, -s, -, m. passpoal, list i sömmarna på kläder.
paspelier|len, -te, -t, tr. förse med passpoaler.
Pasquille, -n, f. paskill, smädeskrift.
Pasquillánt, -en, -en, m. paskillant, smädeskrifvare.
pasquillier|len, -te, -t, *itr. h.* skriva smädeskrifter, uppträda som smädeskrifvare.
Pass, -es, -e †, m. 1. passgång. 2. jag. vanlig väg, stråkväg, håll för rotajor och lagre villebråd. 3. (bärg)pass. 4. (res)pass. 5. [Zu] ~ till pass, läglig; passande, lagom, t. ex. *das kommt mir zu* ~, *der Rock ist ihm* [zu] ~. -gang, [-e]s, 0, m. passgång. -gänger, -s, -, m. passgångare. -karte, -n, f. 1. pass, legitimationsbevis. 2. kortspel. passkort, *jtr passen I, 2*. -kugel, -n, f. passkula (en bösspipan passande kula). -schererei, -en, f. passtrakasserier. -wort, [-e]s, -e el. -er †, n. lösen, igenkänningsord. -zwang, [-e]s, 0, m. passtväng tvång att vara försedd med pass.
Passáge, -n, f. passage, genomgång, öfverfart(eställe); ställe hos en författare el. i ett musikstycke.

* söka sma. F familjärt. P ägare språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sötterm. ✕ militärisk term.

Passagier, *-[e]s, -e, m.* passagerare, resande.
-boot = *-schiff*. **-gut**, *-[e]s, 0, n.* resgods.
-schiff, *-[e]s, -e, n.* passagerarebåt, -fartyg.
-stube, *-n, f.* väntsal.
Passah, *-s, 0, -fest, -[e]s, -e, n.* passah, påsk.
Passant, *-en, -en, m.* (genom)resande.
Passát(wind), *-[e]s, -e, m.* passadvind.
passien, *-[e]s, -te, -t, itr. s.* **I.** vänta, ligga på lur. *Auf etc.* (ack.) ~ passa, vänta. lura på ngt. **2.** *spei.* passa. **3.** passa, vara lagom, lämplig, läglig. *Das passt nicht hierher*: det passar ej, är ej på sin plats här. **4.** vara passgångare. **II.** *tr.* afpassa, lämpa. *an el. auf etc.* (ack.): efter ngt, prova. **III.** *Sich* ~ passa sig, vara passande.
Passepoil, *-[e]s, -e, m.* = *Paspel*.
passier'en, *-te, -t, itr. s.* och *tr.* **1.** passera, gå, komma, resa igenom, förbi, öfver. **2.** *Für etc.* ~ gå, gälla, anses för ngt. **3.** passera, hända.
Passión, *-en, f.* passion, lidelse; lidande. **-s...** *ex. ~ betrachtung, -en, f.* passionsbetraktelse. ~ *blume, -n, f.* passionsblomma (*Passiflora coerulea*). ~ *geschichte, -n, f.* lidandes-, passionshistoria. ~ *predigt, -en, f.* passionspredikan. ~ *woche, -n, f.* passions-, påskvecka.
passionier'en, *-te, -t, I.* *Sich für etc.* ~ få passion, bli passionerad för ngt. **II.** *Passioniert*: passionerad, lidelsefull.
passiv (*adv. -e*), *a.* passiv; överksam.
passivität, *0, f.* passivitet, överksamhet.
passlich, *a.* passande, tillbörlig.
Passlichkeit, *0, f.* det passande, tillbörlighet.
Passus, *- , -, m.* **1.** stycke, ställe i skrift el. tal **2.** händelse, tilldragelse.
Pasta, **Paste**, *Pasten, f.* **1.** pasta, degartad massa. **2.** gemaftryck.
Pastell, *-[e]s, -e, n.* pastell. **-farbe, -n, f.** pastellfärg. **-gemälde, -s, -, n.** -malerei, *-en, f.* pastellmålning.
Pastete, *-n, f.* pastej. *F da haben wir die* ~ där ha vi härligheten. **-n...** ~ *bäcker, -s, -, m.* pastejbagare.
Pastille, *-n, f.* pastilj.
Pastinake, *-n, f.* palsternacka.
Pastor, *-s, Pastören, m.* pastor, präst, kyrkoherde.
Pastoral... *ex. -konferenz, -en, f.* prästmöte.
Pastorat, *-[e]s, -e, n.* **1.** anställning som präst, kyrkoherdebefattning. **2.** prästgard. **3.** pastorat.
Pastörin, *-nen, f.* pastorska.
Pate, *-n, -n, m. -n, f.* **1.** dopvitne, fadder, gudfar, gudmor. **2.** gudbar. **n...** *ex. ~ brief, -[e]s, -e, m.* **1.** bjudningsbref till fadderskap. **2.** bref från en fadder. **~geld, -[e]s, 0, ~ geschenk, -[e]s, -e, n.** ~ *groschen, -s, -, ~ pfennig, -[e]s, -e, m.* faddergafva. ~ *stelle, -n, f.* *Bei einem Kinde ~ vertreten*: stå fadder åt ett barn.

Paténe, *-n, f.* patén.

Patént, **I.** *-[e]s, -e, n.* **1.** öppet bref af landstufsten. **2.** fullmaktt på eu ämbete. **3.** patent, patentbref. **II.** *a.* *F* sprättig, modern. **-amt, -[e]s, -er †, n.** patentbyrå. **-schutz, -es, 0, m.** patentskydd.

patentier'en, *-te, -t, tr.* patentera.

Pater, *-s, -[s] el. Patres, m.* pater, fader, munk.

Paternöster, *-[s], -, n.* **1.** paternoster, fadervår. **2.** kula i rosenkransen, som betecknar ett fadervår. **3.** rosenkrans. **-kunst, -e †, f. -werk, -[e]s, -e, n.** ☉ paternosterverk.

Pathe *se* *Pate*.

pathétisch, *a.* patetisk, högstämnd.

Pathin *se* *Patin*.

Pathos, *- , 0, n.* patos.

Patiét, *-en, -en, m.* patient, sjukling. **-en...**

Ex. ~zahl, -en, f. antal patienter.

Patin, *-nen, f.* **1.** gudmor. **2.** guddotter.

Patriärch, *-en, -en, m.* patriark.

patriarchälisch, *a.* patriarkalisk.

Patriciát, *-[e]s, -e, n.* patriciers ställning.

Patricier, *-s, -, m.* patricier. **-herrschaft, -en, f.** patriciervälde.

Patriciert(h)um, *-[e]s, 0, n.* patriciers ställning, värdighet; patriciervälde; samtliga patricier.

patricisch, *a.* patricisk.

patrimonial = *erbherrlich*. **-gericht, -[e]s, -e, n.**

domstol i hvilken en arfherre är domare.

-gerichtsbarkeit, *0, f.* en arfherre tillkommande domsrätt.

-gut, -[e]s, -er †, n. arfgods.

Patrimónium, *-um[s], -en, n.* arfgods.

Patriót, *-en, -en, m.* ~ *in, -nen, f.* patriot, fosterlandsvän.

patriötisch, *a.* patriotisk, fosterlandsälskande.

Patriotismus, *- , 0, m.* patriotism.

Patrize, *-n, f.* ☉ patris.

Patrici... *se* *Patrici...*

Patrón, *-[e]s, -e, m.* **1.** beskyddare, gynnare,

patronus. **2.** skyddshelgon, skyddspatron.

3. patronus som har patronatrat. **4.** † redare. **5.**

sälle. *F lustiger* ~ lustig patron, lustigkurre.

Patronát, *-[e]s, -e, n.* **1.** egenskap af patron,

beskyddarskap m. m. se föreg. **2.** patronat

(rätt). **-s...** *ex. ~ berechtigt, a.* som har patronat

trätt. ~ *pfarre, -n, f.* patronelt pastorat.

~ *recht, -[e]s, 0, n.* patronatträtt.

Patróné, *-en, f.* ☉ och ☒ patron; mönster,

schablon. **-tasche, -n, f.** ☒ patronkök. **-en...**

ex. ~ hülse, -n, f. patronhylsa.

patronisier'en, *-te, -t, tr.* beskydda.

Patrouille, *-n, f.* ☒ patrull.

patrouillier'en, *-te, -t, itr. h.* och *s.* patrullera.

patsch, **I.** *interj.* pladask! **II.** *-es, -e, m.* smäll.

Patsch'e, *-en, f.* dim. *Patschchen*, **1.** smäck,

smäll. **2.** barnspr. hand; vacker hand, hand-

slag. **3.** pöl, puss; *unä.* knipa, klämna, för-

lägenhet, t. *ex. in der ~ sein el. sitzen, in*

die ~ bringen. **-hand, -e †, f.** otta dim. **-händ-**

-chen, -s, -, n. *Patsche* **2.** **-nass, a.** genomvåt.

patschen, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h. och s. samt tr.*
 1. klatscha, plaska, traska. 2. smäcka till, daska, slå (till), piska. 3. taga med flata banden.

patt, *a.* schack. *patt.*

Patte, *-n, f.* ficklock.

patzig, *a.* morsk, trotsig.

Patzigkeit, *-en, f.* morskhet, trots.

Pauk... *studentspr.* *Ex. -anzug, -[es]s, -e †, m.* duelldrägt. *-arzt, -[es]s, -e †, -doktor, -s, -en, m.* vid duell närvarande läkare. *-hahn, -[es]s, -e †, m.* förträfflig duellsabel. *-opfer, -s, -, n.* en i duell besegrad. *-sau, 0, f. -schwein, -[es]s, 0, n.* tur vid duell.

Paukant, *-en, -en, f.* *studentspr.* duellant.

Paue, *-n, f.* 1. puka. *Bnd. der ~ ein Loch machen:* göra slut på saken. 2. trumhinna. 3. F högtidligt tal. *-n...* *Ex. ~fell, -[es]s, -e, n.* pükskinn. *~klang, ~schlag, -[es]s, -e †, m.* pukors dån, ljud. *~schläger, -s, -, m.* pukslagare. *~stock, -[es]s, -e †, ~schlägel, -s, -, m.* pukpinne.

pauken, *-te, ge-t, I. itr. h. och tr.* 1. slå på puka. 2. dunka, trumma, slå, t. *ex. auf dem Klaviere.* 3. F högtidligt förkunna, predika. 4. *studentspr.* duellera, slåss. *Sich mit jmdm ~ duellera,* slåss med ngn. *II. Sich ~ se I, 4.*

Pauker, *-s, -, m.* 1. puk(slag)are. 2. *studentspr.* duellant.

Paukerói, *-en, f.* *studentspr.* 1. duell. 2. slagsmål.

Paus... *Ex. -back, -[es]s, -e, m.* en som har tjocka kinder. *-backe, -n, f.* tjock kind. *-häckig, a.* med tjocka kinder.

Pausch *se Bausch.*

Pause, *-n, f.* 1. paus. 2. *se Bause.*

pausen, *-[es]t, -te, ge-t, I. = pausieren. II. = bausen.*

pausier|en, *-te, -t, itr. h.* göra en paus, pausera.

Paviän, *-[es]s, -e, m.* babian.

Pavillon, *-s, -s, m.* 1. flagga. 2. tältduk. 3. paviljong. 4. (slotts)flygel.

peccier|en, *-te, -t, itr. h.* fela, synda.

Pech, *-[es]s, -e, n.* 1. beck. 2. F otur, malör, förlägenhet, knipa, klämma. *~ geben:* skala. schappa. *-artig, a.* beckartad. *-blume = -nelke, -braun, a.* beckbrun. *-draht, -[es]s, -e †, m.* becktråd. *-erde, 0, f.* beckjord, bituminös jord. *-faden, -s, -†, m.* becktråd. *-finster, a.* beckmörk. *-haube, -n, f.* beckhufva, becklufva. *-hütte, -n, f.* beckhytta. *-kappe = -haube. -kessel, -s, -, m.* bekkittel. *-kohle, -n, f.* beckkol. *-kranz, -es, -e †, m.* beckkrans. *-mütze, -n, f.* 1. = (haube). 2. kalott. *-nelke, -n, f.* tjärblomster (Viscaria). *-pfanne, -n, f.* beckpanna. *-pflaster, -s, -, n.* beckplåster. *-schwarz, a.* becksvart. *-sieder, -s, -, m.* beckkokare. *-siederei, -en, f.* beckkokeri. *-tanne, -n, f.* gran, kådig gran. *-vogel, -s, -†, m.* F en som jämt har otur.

pechel|n, pech|len, *-te, ge-t, itr. h. och tr.* 1. lukta beck. 2. bränna beck (af).

pechicht, pechig, a. 1. beckartad. 2. beckig.

Pechler, *-s, -, m.* beckkokare.

Pedal, *-[es]s, -e, n.* 1. mus. pedal. 2. F ben, undersåtar.

Pedánt, *-en, -en, m.* pedant.

pedántisch, a. pedantisk.

Pedell, *-[es]s, -e[n], m.* pedell, vaktmästare.

Pegel, *-s, -, m.* 1. skåra, märke som anger vattenståndet, vattenmärke. 2. litet vätvarumätt.

pegel|n, *-te, ge-t, itr. h. och tr.* 1. mäta vattenståndet. 2. F dricka, suppa.

Peil... *Ex. -lot[h], -[es]s, -e, n.* † päjllod.

peil|en, *-te, ge-t, tr.* † päjla. *Peilung, f.*

Pein, ** -en, f.* pina, kval. *-voll, a.* pinsam.

peinig|en, *-te, ge-t, tr.* pina, martera, tortera.

Peinigung, f.

Peiniger, *-s, -, m.* pinare, plågoande, bödel.

peinlich, a. 1. jur. pinlig, kriminell, brottmåls-. *~e Frage:* pinligt förhör (med användande af tortyr), *~ befragen:* pinligen förhöra. *~e Gerichtsbarkeit:* kriminell rättskipning, domsrätt i brottmål. 2. pinsam, plågsam. 3. ängsligt noga, skrupulös, småaktig.

Peinlichkeit, -n, f. 1. det pinsamma, plågsamma i ngt, pinsamt tillstånd. 2. ängslig noggrannhet, småaktighet.

Peitsche, *-n, f.* piska. *-n...* *Ex. ~griff, -[es]s, -e, m.* handtag på en piska. *~hieb, -[es]s, -e, m.* piskrapp. *~knall, -[es]s, -e †, m.* pisksmäll. *~schmicke, ~schmitze, -n, ~schnur, -e †, f.* pisksnärt. *~stiel, -[es]s, -e, ~stock, -[es]s, -e †, m.* piskskaft.

peitschel|n, *-te, ge-t, itr. h. och tr.* lätt slå, piska.

peitschen, *-[es]t, -te, ge-t, tr. och itr. h.* piska, piska på, rappa på, slå.

Peitscher, *-s, -, m.* en som piskar, piskare.

Pekésche, *-n, f.* rock med snören på.

Pelerine, *-n, f.* pelerin.

Pelikán, *-[es]s, -e, m.* pelikan.

Pell|e, *-en, f.* F skal som kan afdragas. *-kartoffel, -n, f.* F oskalad potatis.

pell|en, *-te, ge-t, tr.* F skala.

Pelz, *-es, -e, m.* 1. skinn, fall, päls, pälsverk. *Bnd. jmdm auf den ~ rücken:* gå ngn in på lifvet, *jmdm den ~ ausklopfen:* ge ngn på pälsen, *jmdm den ~ waschen:* hårdt tillrättvisa ngn, *P jmdm Läuse in den ~ setzen:* sätta ngn myror i hufvudet. 2. skinn, hinna på vatskor. *-art -en, f.* art pälsverk. *-besatz, -es, -e †, m.* pälsgarnering, pälsbräm. *-besetzt, a.* pälsbräm. *-futter, -s, -, n.* pälsfoder. *-handel, -s, 0, m.* päls(varu)handel. *-händler, -s, -, m.* päls(varu)handlare. *-handschuh, -[es]s, -e, m.* pälsbandske. *-käter, -s, -, m.* pälsånger (Dermestes pellio). *-kragen, -s, -†, m.* pälskrage. *-mantel, -s, -†, m.* pälskappa, pälsmantel. *-motte, -n,*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. † åjoterm. ✕ militärisk term.

f. pälsmal. **-raupe**, *-n, f.* luden larv. **-sam-**
[*me*], *-[e]s, -e, m.* silkesplysch, silkeschagg.
-stiefel, *-s, -, m.* pälsko, pälsstoffvel. **-t[h]ier**,
-[e]s, -e, n. pälsdjur. **-wa[a]re**, *-n, f.* päls-
vara. **-werk**, *-[e]s, -e, n.* pälsverk.

Pelz... *itr. 3.* pelzen. *Ex.* **-messer**, *-s, -, n.* ymp-
knif. **-reis**, *-es, -er, n.* ympkvist.

1. pelzen, *a.* af pälsverk, päls-.

2. pelz[en], *-[e]s, -te, -ge-t, tr.* **1.** få. **2.** *F* ge
på pälsen, pryglä.

3. pelz[en], *-[e]s, -te, -ge-t, tr.* ympa.

Pelzer, *-s, -, m.* 1. ympkvist. 2. trädgårdsmästare.

pelzlicht, **pelzig**, *a.* 1. luden, hårig. 2. om vat-
skor: med skinn, med en hinna på.

Penåten, *plur.* penater, husgudar, hem.

Pendânt, *-s, -, n.* motstycke, pendant.

Pendel, *-s, -, n.* och *m.* pendel. **-schwingung**,
-en, f. pendelsvängning.

pendel'n, *-te, -ge-t, itr. h.* **1.** svänga som en pen-
del. **2.** *F* promenera, gå.

Pendüle, *-n, f.* pendyl, väggur, bordur.

Pennál, **I.** *-[e]s, -e, n.* dim. *Pennälchen*, penn-
fodral, pennetu. **II.** *-[e]s, -e[r] †, m.* *F*
nybakad student; skolpojke, gymnasist.

pensée, *a.* violett.

Pensión, *-en, f.* **1.** pension. **2.** betalning för
inackordering. **3.** ställe där man har in-
ackorderingar. **4.** skola med helinackorde-
ring åt lärjungarne. **5.** lärjungarne i en sådan
skola. *-s...* *Ex.* **-anstalt**, *-en, f.* pensionsan-
stalt. **-beitrag**, *-[e]s, -e †, m.* bidrag till
pensionskassa. **-berechtigung**, *0, f.* rätt till
pension. **-fond**, *-s, -, m.* **-kasse**, *-n, f.* pen-
sionskassa. **-preis**, *-es, -e, m.* pris för in-
ackordering, pensionsafgift. **-stand**, *-[e]s,*
0, m. *In ~ treten:* blifva pensionerad.
-vorsteher, *-s, -, m.* **-in**, *-nen, f.* pen-
sionsföreståndare, -förestånderska.

Pensionär, *-[e]s, -e ci. -s, m.* pensionär.

Pensionät, *-[e]s, -e, n.* pension(sanstalt), pen-
sionat.

pensionier[en], *-te, -t, tr.* pensionera. **Pensionie-
rung**, *f.*

Pensum, *-um[s], -a ci. -en, n.* pensum.

per, *prep.* per, med, *t. ex.* *~ Post:* per post,
med posten, *jmdn ~ Sie anreden:* tilltala
ngn med ni, *~ Achse:* med vagn, *zwei Mal
~ Jahr:* två gånger om året.

perdäuz, **perdütz** = *bardaus.*

perennier[en], *-te, -t, itr. h.* vara hela året.

perfékt, *a.* fullständig.

perfid[e], *a.* trolös, svekfull.

Pergament, *-[e]s, -e, n.* pergament. **-tafel**, *-n,*
f. pergamenttafla.

pergaménte, *a.* af pergament, pergament-.

Periode, *-n, f.* period. *-n...* *Ex.* **-bau**, *-[e]s,*
-ten, m. gram. periodbyggnad.

periodisch, *a.* periodisk.

Peripherie, *-en, f.* periferi, omkrets.

Perllie, *-en, f.* pärla. **-asche**, *0, f.* pärlaska.
-farben, *a.* pärlfärgad. **-gerste**, *0, f.* pärl-

gryn. **-grau**, *a.* pärlgrå. **-graupe**, *-n, f.* pärl-
gryn. **-hirse**, *-n, f.* stenfrö, pärlgräs (Litho-
spermum). **-huhn**, *-[e]s, -er †, n.* pärlhöna.
-muschel, *-n, f.* pärlmussla. **-mütter**, *0, f.*
pärlemor. **-müttern**, *a.* af pärlemor, pärl-
mor-. **-schrift**, *-en, f.* pärlstil. *-en...* *Ex.* **-aus-
ter**, *-n, f.* pärlmussla. **-band**, *-[e]s, -er †,*
n. pärlband. **-bank**. *-e †, f.* pärlbank. **-fi-
scher**, *-s, -, m.* pärlfiskare. **-fischerel**, *-en,*
f. pärlfiske(ri). **-mädchen**, *-s, -, n.* pärla
bland flickor, präktig flicka. **-nadel**, *-n, f.*
pärlnål. **-reich**, *a.* rik på pärlor. **-samen**,
-s, 0, m. pärlfrö. **-schmuck**, *-[e]s, -e, m.*
pärlsmykke. **-schnur**, *-e †, f.* pärlband.

1. perlen, *a.* af pärlor, pärl-.

2. perl[en], *-te, -ge-t, itr. h.* pärla.

perlicht, *a.* pärlartad.

permanént, *a.* ständig.

Permiss, *-es, -e, m.* skriftlig tillåtelse, per-
mission.

permitter[en], *-te, -t, tr.* permittera.

permutier[en], *-te, -t, tr.* byta, utbyta, ombyta.

Permutierung, *f.*

Perpendikel, *-s, -, n.* och *m.* perpendikel.

Perrón, *-s, -, m.* perrong.

Pers, *-es, -e, m.* en art kattun.

Persénning, *-en, f.* † presenning.

persisch, *a.* persisk.

Person, *-en, f.* dim. *Persönchen*, *-lein*, person.

Die Gutmütigkeit in ~ godmodigheten själf.
Gross von ~ sein: vara stovrätt. *Jmdn von
~ kennen:* känna ngn till utseendet. *-en...*
Ex. **-dampfer**, *-s, -, m.* passagerareångbåt.
-post, *-en, f.* postdiligens. **-verkehr**, *-[e]s,*
0, m. persontrafik. **-wagen**, *-s, -[†], m.* per-
sonvagn. **-wechsel**, *-s, 0, m.* personombyte.
-zug, *-[e]s, -e †, m.* persontåg.

Personál, *-[e]s, -e, n.* personal. **-abgabe**, *-n, f.*
personell skatt.

Personalien, *plur.* **1.** personalier. **2.** person-
ligheter.

personifizier[en], *-te, -t, tr.* personifera. **Per-
sonifizierung**, *f.*

persönlich, *a.* personlig.

Persönlichkeit, *-en, f.* personlighet.

Perspektiv, *-[e]s, -e, n.* kikare.

Perspektive, *-n, f.* perspektiv.

perspektivisch, *a.* perspektivisk.

persuadier[en], *-te, -t, tr.* övertala.

pertinént, *a.* till saken hörande.

Pertinenz, *-[i]en, f.* tillbehör. *Das Haus mit sei-
nen ~en:* huset med tillhörande lägenheter.

Perücke, *-n, f.* peruk. *-n...* *Ex.* **-kopf** = **-stock**.

-macher, *-s, -, m.* perukmakare. **-stock**,

-[e]s, -e †, m. perukstock.

Pessimist, *-en, -en, m.* pessimist.

Pest, *-en, f.* pest. **-ähnlich**, **-artig**, *a.* pestar-
tad. **-arzt**, *-[e]s, -e †, m.* pestläkare. **-beule**,

-blase. **-blatter**, **-drüse**, *-n, f.* pestböld. **-es-**

-sig, *-[e]s, -e, m.* aromatisk ättika uui skydd

mot smitta. **-hauch**, *-[e]s, -e, m.* pestbringande

fläkt, pestluft. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* **-hof**, *[-e]s, -e* †, *m.* pesthus. **-krank**, *a.* pestsjuk.
pesthaff, *a.* pestartad.
Pestilenz, *-en, f.* pestilens, pest.
pestilenzialisch, **pest[ilenz]isch**, **pestlich**, *a.* pestartad.
Petent, *-en, -en, m.* petitionär, sökande.
Peter, *-s, -, m. npr.* Peter. *Schwarzer* ~ svartpeter. *-s...* Ex. **-pfennig**, *[-e]s, -e, m.* peterspenning.
Petersilie, *-n, f.* persilja. *Ihm ist die ~ verhaagelt* el. *verregnet*: han har haft ngn förtret, ser förtretad ut. *Wai.* ~ *pfücken*: få sitta, t. ox. på bal.
Petition, *-en, f.* petition, böneskrift. *-s...* Ex. ~ *weg*, *[-e]s, -e, m.* *Auf dem ~e*: genom, med petition(er), genom att petitionera.
petitioner[en], *-te, -t, itr. h.* petitionera.
Petrefäkt, *[-e]s, -en, m.* och *n.* förstening.
Petroleum, *[-s]*, *0, n.* 1. bärjolja, petroleum. 2. fotogen. **-kochapparat**, *[-e]s, -e, -kocher, -s, -, -kochofen, -s, -†, m.* fotogenkök. **-lampe, -n, f.** fotogenlampan.
Petschaft, *[-e]s, -e, n.* sigill, pitschaft. **-ring**, *[-e]s, -e, m.* sigillring. **-stecher**, *-s, -, m.* sigillgravör, pitscherstickare.
petschier[en], *-te, -t, tr.* försegla.
petto, *brucl.* blott i förbindelsen: *in ~ haben* el. *behalten* el. *führen*. haiva in petto, i tankarne, behålla för sig, ej kungöra.
Petz, *-es, -e, m.* björn.
Petze, *-n, f.* 1. björnhona. 2. = *Betze*. 3. = *Petzer*.
petz[en], *[-es]e, -te, ge-t, tr.* och *itr. h.* F angifva, skvallra.
Petzer, *-s, -, m.* ~ *in, -nen, f.* F angifvare, skvallerbyttia.
Pfad, *[-e]s, -e, m.* dim. *Pfädchen, -lein*, gångstig, stig, väg. **-los**, *a.* obanad, stiglös.
Pfaff[e], *-en, -en, m.* dim. *Pfäffchen, -lein*, präst vanl. i förakl. bem., svartrock. *-en...* Ex. ~ *beere, -n, f.* svart vinbär. ~ *bisschen, -s, -, n.* bästa biten af en maträtt. ~ *feind, [-e]s, -e, m.* prästhatare. ~ *geschmeiss, -es, 0, ~ gesindel, -s, 0, ~ gezücht, [-e]s, 0, n.* prästängel, prästpatrask. ~ *latein, [-e]s, 0, n.* munklatin. ~ *mässig = pfäffisch. ~ stück, [-e]s, -e, n. = ~ bisschen. ~ volk, [-e]s, 0, n.* präster, prästhop. ~ *wesen, -s, 0, n.* prästväsen, prästanda. ~ *wirt[h]schaft, 0, f.* prästvalde, prästernas huserande, prästerliga tilltag.
pfaffenhaft = pfäffisch.
Pfaffent[h]üm, *[-e]s, 0, n.* 1. prästvalde, prästanda. 2. prästerskap.
pfäffisch, *a.* prästerlig, (sken)helig, bigott, ensidig, inskränkt, ofördagsam.
Pfahl, *[-e]s, -e* †, *m.* påle. *In ei. zwischen meinen vier Pfählen*: hemma hos mig, på mitt område. *Jmdn an den ~ stellen*: ställa ngn vid skampälén. **-bauer, -s, -, m.** påbyggare. **-brücke, -n, f.** pålbro (bvitande på pålar). **-bürger, -s, -,**

m. 1. utanför staden men på stadsområdet boende borgare. 2. kalkborgare. **-dorf, [-e]s, -er †, *n.* 1. by på en stadsområde. 2. by af påbyggnader. **-eisen, -s, -, n.** hotspett. **-graben, -s, -†, m.** pålgraf, pålad graf, påladt dike. **-hecke, -n, f.** pålverk. **-holz, -es, -er †, *n.* pålvirke. **-mast, [-e]s, -en, m.** † mast utan skarf. **-mühle, -n, f.** på pålar hvilande kvarn. **-ramme, -n, f.** † pålklubba, pålkran. **-werk, [-e]s, -e, n.** pålverk. **-wurzel, -n, f.** bot. pålrot. **-zaun, [-e]s, -e †, *m.* palissad.
pfäh[le]n, -te, ge-t, tr. 1. påla. 2. binda, binda npp vid pålar. 3. spetsa på påle.
Pfählung, -en, f. 1. pålning *m. m.* se föreg. 2. pålverk.
Pfalz, -en, f. 1. palats, hofborg. 2. 0, *npr.* Pfalz. **-graf, -en, -en, m.** pfalzgreffe. **-gräfin, -nen, f.** pfalzgräfinna. **-gräfisch, -gräfllich, a.** pfalzreflig.
Pfalzer, I, -s, -, m. ~ *in, -nen, f.* invånare i Pfalz, pfalzare, pfalziska. II. *atr.* pfälzisch, *a.* pfälzisk.
Pfand, [-e]s, -er †, *n.* dim. *Pfändchen, -lein*, plur. *atr.* *Pfänderchen, -lein*, pant, a) handpant, b) underpant, hypotek, c) *Wai.* **-brief, [-e]s, -e, m. pantbref. **-bürge, -n, -n, m.** gislan. **-gläubiger, -s, -, m.** pantägande, hypotekarisk fordringsägare. **-haus, -es, -er †, *n.* **-leihe, -n, f.** pantlänearrättning, pantbank. **-leiher, -s, -, m.** pantlänare. **-leihgeschäft, [-e]s, -e, n. = -leihe. -nehmer, -s, -, m.** panttagare. **-objekt, [-e]s, -e, n. = -sache. -recht, [-e]s, 0, n.** pantträtt. **-rechtlich, a.** enligt pantträtten, hypotekarisk. **-sache, -n, f.** pant(föremål). **-schein, [-e]s, -e, m.** pantsedel. **-schuld, -en, f.** pantskuld, hypotekarisk skuld. **-schuldner, -s, -, m.** ~ *in, -nen, f.* pant-, hypotekarisk gäldenär. **-verschreibung, -en, f.** pantförskrifning. **-weise, adv.** såsom pant. **-zettel, -s, -, m.** pantsedel. *itr.* *Pfänder...*
pfandbar, a. som kan tjäna till pant.
pfändbar, a. som får tagas i pant.
pfänd[en], -ete, ge-et, tr. panta, utpanta, göra utmätning hos, taga i utmätning, utmäta.
Pfändung, f. *-s...* Ex. ~ **befehl, [-e]s, -e, m.** pantnings-, utmätningorder.
Pfänder, -s, -, m. exekutor.
Pfänder... Ex. ~spiel, [-e]s, -e, n. pantlek.
Pfann[le], -en, f. dim. *Pfännchen, -lein*, 1. pannan, grytan ☞ *Wai.* *die Kelle nicht an der ~ kleben lassen*: röra på sig, vara rask i vändningarna, den *Feind in die ~ hauen*: hugga ned fienden. 2. benledshåla. **-küchen, -s, -, m.** 1. pannkaka. 2. en art syltbakelse. *-en...* Ex. ~ **blech, [-e]s, 0, n.** ☞ pannbleck. ~ **deckel, -s, -, m.** pannlock. ~ **flicker, -s, -, m.** kittelfickare. ~ **schmied, [-e]s, -e, m.** pannsmed. ~ **stiel, [-e]s, -e, m.** pannskaff.
Pfänner, -s, -, m. ägare till en saltpanna, ett saltverk.
Pfarr[le], -en, f. 1. kyrkoherdesyssla, pastorat.**********

2. pastorat, socken. 3. sockenkyrka. 4. prästgård. -acker, -s, -t, m. prästgårdsåker, kyrkoherdeboställe. -adjunkt, -[e]s el. -en. -[e]n, m. pastorsadjunkt. -amt, -[e]s, -er †, n. kyrkoherdesyssla. -bezirk, -[e]s, -e, m. socken. -dorf, -[e]s. -er †, n. kyrkby. -frau. -en, f. prästfru. -gebäude, -s, -, n. till prästgården hörande byggnad. -gemeinde, -n, f. församling. -genoss, -en, -en, m. som tillhör samma socken. sockenbo. -gut, -[e]s, -er †, n. kyrkoherdeboställe. -haus, -es, -er †, n. prästgård. -helfer, -s, -, m. pastorsadjunkt. -herr, -n, -en, m. kyrkoherde. -hof, -[e]s, -e †, m. 1. gård vid ett pastorsboställe. 2. större prästgård. -kind, -[e]s, -er, n. 1. prästbarn. 2. sockenbo. -kirche, -n, f. sockenkyrka. -siegel, -s, -, n. kyrkosigill. -wohnung, -en, f. prästgård. -zehnte, -n, -n, m. prästtjänst.

Pfarrrei, -en, f. = Pfarre.

pfarreilich, a. prästerlig, präst-, kyrkoherde-.
Pfarrer, -s, -, m. kyrkoherde, präst, ~in, -nen, f. prästfru.

Pfau, -[e]s el. -en, -en, m. påfögel. -hahn, -[e]s, -e †, m. påfögelupp. -henne, -n, f. -huhn. -[e]s, -er †, n. påfögelhöna. -en... Ex ~auge. -s, -n, n. 1. påfögelöga. 2. öga på påfögel fjäder. 3. namn på flera fjärlar ss. Smerinthus ocellatus m. a. ~blau, a. blå som ögonen i påfögel fjädrar. ~rad, -[e]s, -er †, n. utspänd påfögelstjärt. ~schwanz, -es, -e †, ~schweif, -[e]s, -e, m. påfögelstjärt. ~spiegel, -s, -, m. = ~auge 2. ~stolz, a. stolt som en påfögel, dumdryg. ~wedel, -s, -, m. solfjäder af påfögel fjädrar.

pfauen = fauchen.

Pfauin, -nen, f. påfögelhöna.

Pfund. (St.), forkortn. = Pfund (Sterling).

Peffer, -s, -, m. peppar. Bjud. im ~ sein el. liegen: vara i knipa, i klämna. -büchse, -n, f. peppardosa. -fass, -es, -er †, vaul. dim. -fässchen, -s, -, n. pepparkorn. -korn, -[e]s, -er †, n. pepparkorn. -kraut, -[e]s, -er †, n. krasse (Lepidium). -kuchen, -s, -, m. pepparkaka. -küchler, -s, -, m. pepparkakshagare. -minze, 0, f. pepparmynta. -mühle, -n, f. pepparkvarn. -nuss, -e †, f. pepparnöt. -sack, -[e]s, -e †, m. 1. pepparsäck. 2. F krämare, kryddkrämare. -schwamm, -[e]s, -e †, m. pepparling. -staude, -n, f. -strauch. -[e]s, -er †, m. pepparbuske.

pefferin, -te, ge-t, I. tr. peppra. Bjud. jmdm den Pelz ~ ge ugn på pälsen. II. itr. h. smaka, bränna som peppar.

Peife, -n, f. pipa. Bjud. die ~ in den Sack stecken: taga skeden i vackra handen. -n... Ex. ~beschlag, -[e]s, -e †, m. pipbeslag. ~deckel, -s, -, m. piplock. ~erde, 0, f. piplera. ~kopf, -[e]s, -e †, m. piphufvud. ~purper, ~räumer, -s, -, m. pippensare. ~rohr, -[e]s, -e, n. 1. pipskaft. 2. till hvisselpipor

lämpligt rör. ~spitze, -n, f. pipskaft. ~stiel, -[e]s, -e, m. pipskaft; F Bjud. spin-delben. ~stopfer, -s, -, m. pipstoppare.

peifen, pfeiff, pfeffe, gepfeiffen, itr. h. och tr. pipa, hvissla, hvina, susa. Bjud. in el. aus einem anderen Locke ~ tala ur en annan ton.

Pfeifer, -s, -, m. pipare, hvisslare, musikant på blåsinstrument.

Pfeiferi, -en, f. pipande, hvisslande, blåsande.

Pfeil, -[e]s, -e, m. pil. -eisen, -s, -, n. pilspets af järn. -fisch, -es, -e, m. näbbgädda. -förmig, a. pilformig. -geschwind, a. pilsnabb. -gift, -[e]s, -e, n. pilgift (till pilars förgiftande). -schnell, a. pilsnabb. -schuss, -es, -e †, m. pil(skott). -schütze, -n, -n, m. pilskytt, bågskytt. -spitze, -n, f. pilspets.

Pfeiler, -s, -, m. pelare. -brücke, -n, f. på pelare hvilande bro. -schaft, -[e]s, -e †, m. ☉ pelarskaft. -spiegel, -s, -, m. väggspiegel mellan tvänne fönster. -stein, -[e]s, -e, m. basalt. -tisch, -es, -e, m. pelarbord. -weite, -n, f. afstånd mellan pelarne.

Pfenni[n]g, -[e]s, -e men som myntenhet -, m. pfennig, mynt med ett efter ort och tid varierande värde, nu ungef. 0,80 öre. -ausgabe, -n, f. öresupplaga, öresedition. -fuchser, -s, -, m. F gnidare, snålvarg. -fuchseri, -en, f. F snålhet, gnideri. -fuchsern. * itr. h. vara snål, nidsk. -meister, -s, -, m. kassaförvaltare.

Pferch, -[e]s, -e, m. falla, inhägnad. -hütte, -n, f. -karren, -s, -, m. hydda, kärra för herdard att tillbringa natten i. -recht, -[e]s, 0, n. = Hürdenschlag b. -schlag = Hürdenschlag.

pferchen, -te, ge-t, tr. instänga i fälla; sammanpacka, sammantränga.

Pferd, -[e]s, -n, m. häst. Bjud. das ~ beim Schwanz aufzäumen el. hinter den Wagen spannen: bära sig bakvänt åt. alle ~e reiten: förstå sig på allt, sich aufs hohe el. grosse ~ setzen: sätta sig på sina höga hästar. -e... Ex. ~apfel, -s, -t, m. hästlort. ~arbeit, -en, f. arbete för hästar, Bjud. svært, tungt arbete. ~arzt, -[e]s, -e †, m. häst-, djurläkare. ~bahn, -en, f. spårväg, hästbana. ~balngesellschaft, -en, f. spårvägsbolag. ~bänderer, -s, -, m. hästtämjare. ~bauer, -s el. -n, -n, m. bonde som har hästar, storbonde. ~bestand, -[e]s, 0, m. uppsättning af hästar. ~bohne, -n, f. 1. bondböna, hästböna (Vicia faba). 2. böna i hästens tänder. ~bremse, -n, f. 1. fäbroms. 2. hästtyng. ~decke, -n, f. hästfäcke. ~diebstahl, -[e]s, -e †, m. häststöld. ~egel, -s, -, m. hästigel. ~eisenbahn = ~bahn. ~esel, -s, -, m. muläsna. ~fleisch, -es, 0, n. hästkött. ~fliege, -n, f. fäbroms. ~frohne, -n, f. häst-, kördagsverke. ~fuss, -es, -e †, m. 1. hästfot, hästhof. 2. klumpfot. ~futter,

-s, 0, n. hästfoder. ~geschirr, [-e]s, -e, n. seldon. ~gurt, [-e]s, -e, m. sadelgjord, buk-gjord. ~haar, [-e]s, -e, n. 1. tagel. 2. häst-hår. ~händler, -s, -, m. hästhandlare. ~huf, [-e]s, -e, m. hästhof. ~jude, -n, -n, m. hästskojare. ~junge, -n, -n, m. stallpojke. ~kamm, [-e]s, -e †, m. hästkam, hästskrapa. ~kenner, -s, -, m. hästkännare. ~knecht, [-e]s, -e, m. stalldräng. ~kraft, -e †, f. hästkraft. ~krippe, -n, f. (häst)krubba. ~kundige(r), (adj. böj.) m. hästkännare. ~leine, -n, f. 1. (häst)töm. 2. draglina, lina. ~mähne, -n, f. hästman. ~mäkler, -s, -, m. hästmånglare, hästskojare. ~markt, [-e]s, -e †, m. hästmarknad. ~mässig, a. hästlik, häst-. ~milch, 0, f. stommjölk. ~nuss, -e †, f. eu slags stor valnöt. ~rennbahn, -en, f. rännarbana, kapplopningsbana. ~rennen, -s, -, n. kapploppning, kappkörning. ~schwanz, -es, -e †, ~schweif, [-e]s, -e, m. hästsvans, ~schwemme, -n, f. lögställe för hästar. ~stall, [-e]s, -e †, m. stall. ~striegel, -s, -, m. hästskrapa. ~tränke, -n, f. vattningsplats för hästar. ~treiber, -s, -, m. hästdrifvare. ~verleiher, ~vermiet[h]er, -s, -, m. hyrkusk, åkare. ~zucht, 0, f. hästafvel.

pferdehaft, pferdisch, a. hästardt, häst-

Pferdner, -s, -, m. = Pferdebauer.

Pfiif, [-e]s, -e, m. 1. hvissling. *Einen ~ thun*: hvissla ett tag. 2. obetydlighet. 3. mått för vata varor, ungef. kvarter. 4. knep.

Pfifferling, [-e]s, -e, m. 1. bot. a) pepparling, b) kantarell. 2. obetydlighet. *Keinen ~ wert*: ej värd ett rundstycke, värdelös.

pfiffig, a. fiffig, knepig.

Pfiffigkeit, -en, f. fiffighet, knep.

Pfiffikus, -r, -se, m. F fiffikus.

Pfingst/en, -ens, -en, n. -en, f. pingst. -abend, [-e]s, -e, m. pingstafton. -bier, [-e]s, -e, n. pingstnöje. -blume, -n, f. pion. -huhn, [-e]s, -er †, n. skatthöna som lemnas till pingst. -ochs, -en, -en, m. pingstoxe (med kransar prydd tjur, som pingstaftonen fordes i procession). -schiessen, -s, -, n. målskjutning till pingst. -weide, -n, f. bete som kreaturen släppas ut på till pingst. -woche, -n, f. pingstvecka. -zeit, 0, f. pingsttid.

pfingstlich, a. pingstlik.

Pfirsche, -n, f. Pfirsich, [-e]s, -e, m. -e, f. Pfirsiche, -n, f. 1. persika. 2. vanl. m. persikoträd. Pfirsich... ex. -blüt[h]e, -n, f. persikoblomma. -kern, -stein, [-e]s, -e, m. persikokärna.

Pflanz... ex. -garten, -s, -†, m. plantskola, trädskola. -holz, -es, -er †, n. planterpinne. -reis, -es, -er, n. sättkvist, skott. -schule, -n, f. plantskola. -staat, [-e]s, -en, m. koloni. -stadt, -e †, f. koloni, dotterstad. -städter, -s, -, m. kolonist, nybyggare. -stock, [-e]s, -e †, m. 1. planterpinne. 2. moderkupa. -volk, [-e]s, -er †, n. kolonister, koloni. -zeit, -en, f. planteringstid.

pflanzbar, a. som kan planteras.

Pflanze, -n, f. dim. Pflänzchen, -lein, planta, växt, ört. -n... ex. ~ähnlich, ~artig, a. växtlik, växtartad. ~beet, [-e]s, -e, n. plantsäng, land. ~buch, [-e]s, -er †, n. herbarium. ~erde, 0, f. växtjord. ~fressend, a. växtätande. ~garten, -s, -†, m. botanisk trädgård. ~gattung, -en, f. växtart. ~gift, [-e]s, -e, n. växtgift, vegetabilisk gift. ~kenner, -s, -, m. växtkännare, botanist. ~kost, 0, f. vegetabilisk föda. ~kunde, 0, f. botanik. ~leben, -s, 0, n. plantlif, växtlif; vegeterande lif. ~lehre, 0, f. botanik. ~nahrung = ~kost. ~reich, I. [-e]s, 0, n. växtrike. II. a. rik på växter. ~sammler, -s, -, m. växt-örtsamlare, botanist. ~seele, -n, f. växtsjäl. ~t[h]ier, [-e]s, -e, n. zool. djurväxt, zoofyt. ~wachst[h]um, [-e]s, 0, n. växtlighet, vegetation. ~welt, 0, f. växtrike.

pflanz'en, [-es]t, -te, ge-t, I. tr. 1. plantera, anlägga; bua. inplanta; uppställa, t. ex. *Bäume, Gärten, etw. in jmds Herz, Kanonen auf den Wall*. 2. ympa. II. *Sich ~ 1.* växa, växa upp. 2. slå sig ned.

pflanzenhaft, a. växtartad.

Pflanzent[h]um, [-e]s, 0, u. 1. växtlif. 2. växtrike.

Pflanzer, -s, -, m. 1. planterare. 2. kolonist, nybyggare. 3. plantageägare. 4. sättkvist.

pflanzlich, a. vegetabilisk, växt-

pflanzling, [-e]s, -e, m. sättkvist, skott, planta.

Pflanzung, -en, f. 1. 0, planterande. 2. plantering, anläggning. 3. plantage. 4. nybygge, koloni.

Pflaster, -s, -, n. dim. Pflüsterchen, -lein, 1. plåster. *Englisches ~ muschplåster*. 2. fetlapp som en gevärskula inviras i. 3. stenläggning. *Das ~ treten*: gå och driva, flanera. F bua. *Paris ist ein ei. in P. ist es ein teures ei. heisses ei. hartes ~ det är dyrt att leva i P.* -kasten, -s, -, m. 1. plåsterlåda. 2. F kvacksalfvare. -kocher, -s, -, m. F plåsterprins, apotekare, kvacksalfvare. -ramme, -n, f. ⊕ jungfru. -setzer = Pflasterer. -stein, [-e]s, -e, m. 1. sten till stenläggning, gatsten. 2. en sorts hård pepparkaka. -streicher = -kocher. -treter, -s, -, m. dagdrifvare, flånör. -treterei, 0, f. dagdrifveri, flanerande. -ziegel, -n, m. tegelsten till gatläggning.

Pflasterer, -s, -, m. stenläggare.

pflaster|n, -te, ge-t, tr. 1. lägga plåster på, plåstra. 2. stenlägga. Pflasterung, f.

Pflaume, -n, f. plommon. -n... ex. ~baum, [-e]s, -e †, m. plommonträd. ~kern, [-e]s, -e, m. plommonkärna. ~küchen, -s, -, m. plommonkaka. ~mus[s]a, -es, -e et. -er †, n. plommonmos. ~stein, [-e]s, -e, m. skal af en plommonkärna. ~weich, a. mjuk som plommon et. = flaumweich.

Pflege, 0, f. vård, skötsel. -bedürftig, a. i behof af vård. -befohlene(r), (adj. böj.) m. och f.

- åt ngn's vård anförtrödd person, skyddsling, myndling. **-eltern**, plur. fosterföräldrar. **-kind**, [-e]s, -er, n. fosterbarn. **-los**, a. utan vård. **-mutter**, -†, f. fostermor. **-sohn**, [-e]s, -e †, m. fosterson. **-tochter**, -†, f. fosterdotter. **-vater**, -s, -†, m. fosterfar.
- pflügen**, -te, ge-t, tr. et. itr. h. med gen. Vårda, sköta, t. ex. *den et. des Kranken, die et. der Blumen*. Jmdn gross ~ uppfostra ngn. II. av. pflög et. pflag, pflöge, gepflogen, tr. et. itr. h. med gen. egna, hängifva sig åt, sköta, idka, öfva, visa, nnderhålla, t. ex. *seines Amts* ~ sköta sitt ämbete, *Gerechtigkeit* ~ öfva rättvisa, *Gespräche mit jmdm* ~ samtala med ngn, *Rat[s]* ~ rådpåga, rådgöra, *Rücksprache mit jmdm* ~ öfverlägga, rådgöra med ngn, *der Ruhe* ~ hvilas sig, *Umgang mit jmdm* ~ umgåås med ngn, *Unterhandlungen* ~ underhandla. III. itr. h. med inf. med zu: bruka, ha för sed att.
- Pfleger**, -s, -, m. ~in, -nen, f. vårdare, vårdarinna, beskyddare, beskyddarinna, fostrare, fostrarinna.
- Pflegling**, [-e]s, -e, m. skyddsling, fosterbarn.
- Pflicht**, -en, f. 1. pligt, skyldighet. 2. åliggande, afgift, prestation, skatt. 3. (tjänste-)ed, tjänst. t. ex. *jmdn in [Eid und]* ~ *nehmen*: taga ngn i sin tjänst. låta ngn svåra trohetsed. 4. † plikt. **-anker**, -s, -, m. † pliktankar. **-eifer**, -s, 0, m. nit, tjänstenit. **-erfüllung**, -en, f. pligternas uppfyllande, pligttröhet. **-erlassung**, -en, f. befrielse från ngn pligt. **-exemplar**, [-e]s, -e, n. exemplar som en förläggare är skyldig att lemna till ett bibliotek. **-fach**, [-e]s, -er †, n. obligatoriskt ämne. **-frei**, a. fri från afgifter. **-gefühl**, [-e]s, 0, n. pligtkänsla. **-gemäss**, a. pligtenlig. **-getreu**, a. pligtrogen. **-leistung**, -en, f. en pligts uppfyllande, skatts erlaggande, trohetseds åläggande. **-mässig** = **-gemäss**. **-mässigkeit**, 0, f. pligtenlighet. **-schuldig**, a. pligtskyldig. **-†[h]eil**, [-e]s, -e, n. i lag föreskrifven arfslott. **-treu**, a. pligtrogen. **-treue**, 0, f. pligttröghet. **-vergessen**, a. pligtförgäten. **-vergessenheit**, 0, f. pligtförgätenhet. **-wüdig**, a. pligtvidrig. **-wüdigkeit**, 0, f. pligtvidrighet. -en... Ex. ~ **lehre**, -n, f. lära om pligterna.
- pflichtig**, a. skyldig.
- Pflock**, [-e]s, -e †, m. pinne, tapp, plugg.
- pflock en**, -te, ge-t, tr. fasta med pinnar, slå pinnar i.
- pflock'en**, -te, ge-t, tr. plocka.
- Pflücker**, -s, -, m. ~in, -nen, f. plockare, -erska.
- Pflug**, [-e]s, -e †, m. plog. **-eisen**, -s, -, n. 1. plogrist. 2. plogbill. **-griff**, [-e]s, -e, m. ploghandtag. **-kehre**, -n, f. red där man vänder med plogen. **-land**, [-e]s, -, n. plogland. **-messer** = **-eisen** 1. **-schar**, -en, f. plogbill. **-sterz[e]**, -en, f. ploghandtag.
- pflugbar**, pflügbär, a. odlingsbar.
- pflügen**, -te, ge-t, tr. och itr. h. plöja. *bnai. heimlich mit jmdm* ~ spela under täcke med ngn.
- Pflüger**, -s, -, m. plöjare; landtman, bonde.
- Pfortle**, -en, f. dim. *Pförtchen*, -lein, port. **-ader**, -n, f. portåder.
- Pfortner**, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. portvakt, portvakterska. 2. fångknekt. 3. nedre magmunnen.
- Pfoste**, -n, f. *Pfosten*, -s, -, m. dim. *Pföstchen*, -lein, (dörr-, fönster)post.
- Pfote**, -n, f. dim. *Pfötchen*, -lein, 1. tass, fot, labb, hand. 2. F dälåg handstil.
- Pfriem**, [-e]s, -e, m. **Pfrieme**, -n, f. **Pfriemen**, -s, -, m. syl, pryl.
- pfriem'en**, -te, ge-t, tr. sticka med syl.
- Pfropf**, [-e]s, -e †, m. dim. *Pfröpfchen*, -lein, 1. ympkvist. 2. av. **Pfropfen**, -s, -, m. kork, propp, tapp. **-geld**, [-e]s, 0, n. korkpengar. **-messer**, -s, -, n. ympknif. **-reis**, -es, -er, n. ympkvist. **-schule**, -n, f. ymfskola. **-wachs**, -es, 0, n. ympvax. **-zieher**, -s, -, m. korkskruf. **-en...** = foreg. sms.
- pfropfen**, -te, ge-t, tr. 1. ympa. 2. stoppa, proppa. 3. kora.
- Pfropfer**, -s, -, m. en som ympar m. m. se foreg.
- Pfröpfung**, [-e]s, -e, m. ympadt träd.
- Pfründe**, -en, f. 1. prästgäll, pastorat, prebende. 2. plats, säng i en stiftelse, en försörjningsinrättning, ett sjukhus; underhåll, listidsunderhåll. **-haus**, -es, -er †, n. 1. prästhus. 2. hus där man får ackordera, köpa in sig; stiftelse, försörjningsanstalt. **-en...** Ex. ~ **besetzungsrecht**, [-e]s, 0, n. patronat. **-ertrag**, [-e]s, -e †, m. inkomst, afkastning af ett prästgäll. ~ **jäger**, -s, -, m. en som jagar efter pastorat. ~ **kauf**, [-e]s, 0, m. köp af prästställe.
- Pfründ[er]**, -s, -, m. 1. innehafvare af ett prästgäll. 2. en som köpt in sig i en stiftelse.
- pf** = **ft**.
- pfuchzen**, [-es]t, -te, ge-t = *fauchen*.
- Pfuhl**, [-e]s, -e, m. dim. *Pfühlchen*, pöl.
- Pfuhl**, [-e]s, -e, m. och n. kudde, långkudde, bolster, läger, bädd.
- pfühl'en**, -te, ge-t, tr. bädda.
- pfuhlicht**, a. full af pölar.
- pfui**, interj. fy!
- pfui en**, -te, ge-t, tr. säga fy åt.
- Pfund**, [-e]s, -e men som mättenhet -, n. 1. skålpund, mark. 2. pund (efter ort och tid varierande mynd). ~ *Sterling*: pund sterling. 3. *bnai*. pund, t. ex. *sein* ~ *vergraben*. **-gewicht**, [-e]s, -e, n. skålpundsvigt. **-weise**, adv. skålpundvis.
- pfund'en**, -ete, ge-et, itr. h. väga åtskilliga skålpund. *Der Ochs wird brav* ~ oxen kommer att ge åtskilliga skålpund kött.
- Pfünder**, -s, -, m. punding i sms., t. ex. *Sechs* ~.
- pfundig**, pfündig, a. 1. tung; klumpig, plump.

2. vägande ett skålpund, t. ex. *ein* [ein] ~ *er*
Hecht: en enmarksgädda. 1 sms. a) vägande
 så eller så många skålpund, b) -pundig,
 t. ex. *ein sechs~es* *Geschütz*.

Pfusch... Ex. *-arbeit*, -*en*, *f.* = *-werk*, -*maklerei*,
 -*en*, *f.* mäkleri i smyg. *-werk*, -[*e*]*s*, -*e*, *n.*
 fuskverk.

pfusch||*en*, -[*e*]*s*||*t*, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h.* fräsa till,
 blossa upp. II. *itr. h.* och *tr.* fuska.

Pfuscher, -*s*, -, *m.* 1. fräsning, hväsning. 2.
 fuskare.

Pfuscheréi, -*en*, *f.* fusk.

pfuscherhaft, *a.* fuskaraktig, stymparaktig.

Pfütze, -*n*, *f.* pöl, puss. -*n...* Ex. ~*nass*, *a.* ge-
 nomvåt. ~*wasser*, -*s*, 0, *n.* pöl-, smutsvatten.

pfützig, *a.* full af pölar.

Phaethon, -[*s*], -*s*, *m.* faeton (*vagn*).

Phalanx, -*es*, -*e*, *m.*, plur. *Phalängen*, *f.* falang.

Phanerogäm, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* fanerogam.

Phänomén, -[*e*]*s*, -*e*, **Phänómenon** (med kort *ó*),
 -*ons*, -*a*, *n.* fenomen.

Phantaséi, poet., **Phantasie**, -*en*, *f.* fantasi. **-anzug**,
 -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* fantasidrägt. **-reich**, -*voll*, *a.*
 fantasirik.

phantasier||*en*, -*te*, -*t*, *itr. h.* och *tr.* 1. fanti-
 sera. 2. yra.

Phantásmla, -*a*[*s*], -*en*, *n.* synvilla, inbillning.

Phantást, -*en*, -*en*, *m.* fantast.

Phantasteréi, -*en*, *f.* fantasteri.

phantástisch, *a.* fantastisk.

Phantom, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* fantom, skugga, spöke,
 skräckbild.

Pharisäer, -*s*, -, *m.* farisé; skenhelgon.

Pharisäert[h]üm, -[*e*]*s*, 0, *n.* fariseism, fari-
 seiskt väsen.

pharisäisch, *a.* fariseisk; skenhelig.

Pharmakopé, -*n*, *f.* farmakopé.

Phase, -*n*, *f.* fas, utvecklingsstadium.

Philantróp, -*en*, -*en*, *m.* filantrop, människovän.

Philistr, -*s*, -, *m.* 1. filisté. 2. studentspr. icke-
 student, bracka, kalkborgare, tungus; by-
 resvärd. 3. studentspr. rest, a) i glaslet, b) i
 pipan, länsmän.

Philisteréi, -*en*, *f.* studentspr. kalkborgaranda,
 kalkborgerlig sed, jfr föreg.

philisterhaft, *a.* studentspr. kalkborgeraktig, kalk-
 borgerlig, torr, tråkig.

Philisterium, -[*s*], 0, *n.* = *Philistertum*.

philister||*n*, -*te*, -*t*, *itr. h.* studentspr. uppföra
 sig som en bracka, vara kalkborgerlig, torr,
 tråkig, tungusa.

Philistert[h]üm, -[*e*]*s*, 0, *n.* studentspr. 1. kalk-
 borgaranda, kalkborgerligt sätt. 2. kalk-
 borgare, brackor.

philistrig, **philiströs** = *philisterhaft*.

Philológ, -*en*, -*en*, *m.* filolog.

Philosóph, -*en*, -*en*, *m.* filosof.

philosophier||*en*, -*te*, -*t*, *itr. h.* filosofera.

Philosóphin, -*nen*, *f.* kvärlig filosof.

philosóphisch, *a.* filosofisk.

Philtr||*en*, -*ons*, -*en* et. -*a*, *n.* kärleksdryck.

Phióle, -*n*, *f.* vid flaska med lång hals.

phlegmátisch, *a.* flegmatisk.

Phonétik, 0, *f.* fonetik.

phönícisch, **phöníkisch**, **phönízisch**, *a.* fenicisk.

Phosphor, -*s*, -*e*, *m.* fosfor.

phosphorescier||*en*, -*te*, -*t*, *itr. h.* fosforescera.

phosphorhaft, **phosphórisch** (afv. - -), *a.* fosfor-
 artd.

Photogén, -[*e*]*s*, 0, *n.* fotogen.

Photograph, -*en*, -*en*, *m.* fotograf.

Photographie, -*en*, *f.* fotografi.

photographier||*en*, -*te*, -*t*, *tr.* fotografera.

photógráphisch, *a.* fotografisk.

Phrase, -*n* et. * -*s*, *f.* fras, talesätt.

phrasenhaft, *a.* frasrik, fras-. ~*er Mensch*:
 frasmakare.

Phrenológ, -*en*, -*en*, *m.* frenolog.

Fysik, 0, *f.* fysik.

Fysikát, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* stads-, distrikts-, pro-
 vinsialläkarebefattning.

Fysiker, -*s*, -, **Fysikus**, -[*ses*], -*se* et. *Physici*,
m. 1. fysiker. 2. vanl. *Fysikus*, stads-, di-
 strikts-, provinsialläkare.

Physiognomie, -*en*, *f.* fysionomi.

Physiológ, -*en*, -*en*, *m.* fysiolog.

fysisch, *a.* fysisk.

Pianino, -[*s*], -*s*, *n.* pianino.

Piáno, -[*s*], -*s*, **Pianofórté**, -[*s*], -[*s*], *n.* (forte-)
 piano. -*sessel*, -*s*, -, *m.* pianostol.

Pichel, -*s*, -, *m.* haklapp.

Picheléi, -*en*, *f.* F supande, supning, superi.

pichel||*n*, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* F supra.

pichlen, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* becka, tjära. II. *itr. h.*
 klibba, vara klabbig som beck.

pick, I. *interj.* tick! II. -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. pic-
 kande, hugg med hacka et. näbb. 2. se *Pik*.

Pickle, -*en*, *f.* ⊕ packa, hacka. -*hammer*, -*s*,
 -†, *m.* ⊕ en art bildhuggaremjöl.

Pickel, -*s*, -, *m.* 1. = *Picke*. 2. plur. afv. -*n*,
 blemma, blåsa, finne. 3. afv. *n.*, plur. -*s* et.

Pickles, **pickels**. -*flöte*, -*n*, *f.* pickolaffjüt.

-haube, -*n*, *f.* pickelhufva. **-hering**, -[*e*]*s*, -*e*,
m. 1. spickesill. 2. pickelhäring.

pickelig, *a.* finig, full af blemmor.

pick||*en*, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* hacka, picka.

Piéce, -*n*, *f.* 1. stycke, musikstycke, (teater-)
 pjes. 2. rum.

Piedestál, -[*e*]*s*, -*e* et. -*s*, *n.* piedestal, fot-
 ställning.

Piek se *Pik*.

piep, *interj.* pip! *Nicht* ~ *sagen*: ej knysta.

-gans, -*e* †, *f.* F gåsunge. **-vogel**, -*s*, -†, *m.*
 pipande fogelunge.

piep||*en*, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. pipa. 2. vara klen,
 sjuklig.

piephaft, **piepicht**, **piepig**, **piepisch**, *a.* 1. pipan-
 de, pipig. 2. klen, sjuklig.

pieps(en) = *piep(en)*.

Piésse se *Piece*.

Pietát, 0, *f.* pietet, vördnad, aktning.

Pietismus, -, 0, *m.* pietism, läseri.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukigt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärsk term.

Pietist, -en, -en, *m.* ~in, -nen. *f.* pietist, läsare, läderska.
pietistisch, *a.* pietistisk, läsaraktig.
Pietisteréi, -en, *f.* läseri.
piiff, *interj.* piiff!
Pign[ól]e, -n, *f.* pinie(frö).
Pik, -[e]s, -e *el.* -s, *m.* 1. bärgspets, pik. 2. *afv. n.* kortspel. spader. 3. förbittring, groll. *Einen ~ auf jmdn haben*: hafva ett horn i sidan till ngn. -as[s], -[ses], -[se], *n.* kortspel. spaderäss. -fein, *a.* F finfin, extrafin.
pikánt, *a.* pikant.
Pike, -n, *f.* 1. pik, lans. *Von der ~ auf die-nen*: tjäna upp sig från gemen soldat. 2. *Pik 3.*
piklén, -te, *ge-t*, *tr.* sticka.
Pikener, -[e]s, -e, *m.* pikenerare.
Pikésche *se* Pekesche.
Pikét, -[e]s, -e, *n.* piket, a) X, b) kortspel. -pfahl, -[e]s, -e †, *m.* piketpåle. -spiel, -[e]s, -e, *n.* piketspel.
pikiér|én, -te, -t, *I. tr.* egga, reta, stöta, sára. *II. Sich ~ zu ...* sätta sin ära i att...
Pilger, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* pilgrim. -fahrt, -en, *f.* pilgrimsfärd, vallfart. -kleid, -[e]s, -er, *n.* pilgrimsdrägt. -stab, -[e]s, -e †, *m.* pilgrimsstaf. -tasche, -n, *f.* pilgrimsväska.
pilger|én, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* vallfärda.
Pilgerschaft, 0, *f.* 1. egenskap af pilgrim. 2. vallfärd.
Pilgrim, -[e]s, -e, *m.* = Pilger.
Pille, -n, *f.* piller. -n... *Ex. ~dreher*, -s, -, *m.* F pillertrillare. ~schachtel, -n, *f.* pillerask.
Pilót, -en, -en, *m.* 1. rorgångare. 2. lots.
Pilz, -es, -e, *m.* svamp. *Bad. in die ~e gehen*: a) gå med Davids höns under isen, b) skudda stoftet af sina fötter, försvinna.
pilzhaft, **pilzig**, *a.* svampartad.
Pimpel... *Ex. -liese*, -ns, -n, *f.* F pjåkliga, kinkblåsa.
Pimpelái, -en, *f.* F pjåk, pjunk, pjåsk.
pimpelig, *a.* pjåkig, pjunkig, pjåskig.
pimpel|én, -te, *ge-t*, *itr. h.* vara klen, pjåka, pjunka, jämra sig, gnälla.
Pimper... *Ex. -nuss*, -e †, *f.* bot. pimpernöt (Staphylaea).
pimperlich = *pimpelig*. **pimper|én** = *pimpeln*.
Pimpinelle, -n, *f.* bot. 1. pimpinell (Poterium Sanguisorba). 2. anís (Pimpinella).
Pincenez, -, -, *n.* pincenez.
Pincétte, -n, *f.* pincett.
Pinguin, -[e]s, -e, *m.* zool. pingvin.
Pinie, -n, *f.* pinie.
pink, *interj.* ping!
Pinke, -n, *f.* 1. smedja. 2. † pink. 3. a) el-ritsa, b) smålux, c) småål.
pink|én, -te, *ge-t*, *itr. h.* 1. säga ping, kvittra. 2. slå eld med stål och flinta. 3. hamra, snida.
Pinne, -n, *f.* 1. fjäder, vingpenna. 2. fena. 3. ⊕ stift, nub, tenlika. 4. † styrpinne. 5. ⊕ (hammar)pen.

pinne|én, -te, *ge-t*, *tr.* fästa med stift.
Pinscher, -s, -, *m.* pintcher, råtthund.
Pinsel, -s, -, *m.* 1. pensel. 2. *se* *Einfaltspinsel*. -stiel, -[e]s, -e, -stock, -[e]s, -e †, *m.* penselskaft. -strich, -[e]s, -e, *m.* penseldrag.
Pinselái, -en, *f.* 1. sudd, kludderi, usel målning. 2. F inskränkt, dumhet, enfaldighet. 3. F pjunk, gnäll.
Pinseler, -s, -, *m.* klåpare, plankstrykare.
pinselhaft, **pinselíg**, *a.* F enfaldig, inskränkt.
pinsel|én, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* 1. med pensel påstryka, pensla. 2. vara enfaldig, dumma sig. 3. pjunka, gnälla.
Pinte, -n, *f.* 1. kanna (mått). 2. krog.
Pionier, -[e]s, -e, *m.* pionier.
pip *se* *piep*.
Pipe, -n, *f.* pipa, a) vävarumått, b) F tobakspipa.
Pip[p]s, -es, 0, *m.* pipp, (höns)tipp.
Piqué (*Piqué*), -s, -s, *m.* piké (tyg).
Pirát, -en, -en, *m.* sjöröfveri.
Pirátent[h]úm, -[e]s, 0, *n.* sjöröfveri.
Piróge, -n, *f.* pirog (art. kanot).
Piról, -[e]s, -e *el.* -s, *m.* zool. gultrast (Oriolus galbula).
Pirsch *se* *Birsch*.
pisack|én, -te, *ge-t*, *tr.* F plåga, pina.
pisch, *interj.* sch!
pisch|én, -[e]s, -te, *ge-t*, *itr. h.* hväsa, hvissla, susa, porla.
pispell|én, **pisper|én**, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* hviska.
Pistill, -[e]s, -e, *n.* bot. pistill.
Pistól, -[e]s, 0, *n.* **Pistól|én**, -en, *f.* dim. *Pistölchen*, pistol, a) skjutvapen. *Bad. aus der ~e geschossen*: helt plötsligt, oväntadt, b) *mynd.* -en... *Ex. ~griff*, -[e]s, -e, *m.* pistolkolf. ~halter, -n, *f.* pistolhölster. -laut, -[e]s, -e †, *m.* pistolpipa. ~schuss, -es, -e †, *m.* pistolskott.
Pistón, -s, -s, *n.* ⊕ piston[ig].
placier|én, -te, -t, *tr.* placera, ställa, lägga.
Plack, -[e]s, -e [†], *m.* 1. = *Plackeréi*. 2. = *toj*.
1. Placken, -s, -, *m.* dim. *Pläckchen*, -lein, 1. fläck. 2. lapp. 3. jämn yta, plåt, skifva.
2. plack|én, -te, *ge-t*, *I. tr.* 1. lappa. 2. fastklistra, avslå. 3. slå *el.* trampa fast kuktig jord på. 4. plåga, pina, trakassera, förtrycka, misshandla. *II. Sich ~ plåga sig*.
Placker, -s, -, *m.* plågare, skinnare.
Plackeréi, -en, *f.* 1. plågande, skinnande, trakasseri. 2. möda, ansträngning.
placker|én, -te, *ge-t*, *itr. h.* skjuta oordentligt, ej i salvor.
Plage, -n, *f.* plåga. -geist, -[e]s, -er, *m.* plågoande. -los, *a.* plågfri.
plag|én, -te, *ge-t*, *tr.* och *sich ~ plåga* (sig).
Plager, -s, -, *m.* plågare, plågoande.
Plagge, -n, *f.* ljungrorfva.
plagg|én, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. backa ljungrorf. 2. belägga, gödsla med ljungrorf.
Plagiár, -[e]s, -e, **Plagiári|ús**, -us, -i, *m.* plagiator.
Plagiát, -[e]s, -e, *n.* plagiát.
Plagiátor, -s, *Plagiátóren* *m.* plagiátor.

Plaid, -s, -s, *n.* och *m.* pläd, sjal.
plaidier|en, -te, -t, *itr. h.* pläderna, föra för-svarstalan.
Plakát, -[e]s, -e, *n.* plakát, anslag, affisch.
 -säule, -n, *f.* annonspelare.
plakier|en, -te, -t, *tr.* ⊕ belägga med metall-skifvor, platera.
Plan, *I.* -[e]s, -e [†], *m.* 1. plan, slätt; jämn, slät mark; stridsplats; dansplats; fälle i skog.
 2. plan, ritning, topografisk karta. 3. plan, projekt, afsigt. *Einen ~ zu etw. entwerfen*: uppgöra en plan till ngt. **II.** *a.* 1. jämn, slät. 2. enkel, klar, begriplig. -gemäss = -mässig. -hammer, -s, -†, *m.* ⊕ planerhammare. -los, *a.* planlös. -lösighet, *0, f.* planlöshet. -macher, -s, -, *m.* projektmakare. -mässig, *a.* planmässig. -mässighet, *0, f.* planmässighet. -spiegel, -s, -, *m.* plan spegel. -voll, *a.* väl planlagd, öfvertäckt. -wagen se under *Plane*. -zeichnen, -s, *0, n.* planritning.
Plan|e, -en, *f.* tältduk, presenning. -wagen, -s, -[†], *m.* med tältduk öfverspänd fraktvagn.
Pläne, -n, *f.* plan, slätt.
plan|en, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* uppgöra planer, planlägga, planera.
Planét, -en, -en, *m.* planet.
Planier... ⊕ *Ex.* -hammer, -s, -†, *m.* planerhammare. -messer, -s, -, *n.* bandknif. -wasser, -s, *0, n.* planervatten.
planier|en, -te, -t, *tr.* planera, jämna. **Planie-rung**, *f.*
Planke, -n, *f.* plank. -n... *Ex.* ~zaun, -[e]s, -e †, *m.* plankvägg.
Plänkel, -s, -, *m.* 1. kläpp. 2. slaga.
plänkeléi, -en, *f.* ✕ förpostfuktning.
plänkel|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* ✕ blänkra.
plank|en, -te, *ge-t*, *tr.* fodra, bekläda med plankor. **Plankung**, *f.*
Plänkler, -s, -, *m.* ✕ blänkare.
Plansche, -n, *f.* ⊕ plants.
plansch|en, -[e]s, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* blaska, slaska.
Planscheréi, -en, *f.* blask(ande), slask(ande).
Planschétt, -[e]s, -e, *n.* planschett.
Plantage, -n, *f.* plantage.
Plantsch... se *Plantsch...*
Plapper... *F.* *Ex.* -hans, -en[s], -e †, *m.* -liese, -ns, -n, *f.* -maul, -[e]s, -er †, *n.* -tasche, -n, *f.* pladdertaska, sladdrare, pratmakare.
Plapperéi, -en, *f.* pladder, sladder.
plapperhaft, **plapperig**, *a.* pladderaktig.
Plapperhaftigkeit, *0, f.* pratsjuka.
plapper|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* pladdra, sladdra, prata.
plarr|en, **plärr|en**, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* skraka, böla, råma, larma, pladdra.
Pläsir, -[e]s, -e, *n.* nöje.
pläsirlich, *a.* rolig.
plastisch, *a.* plastisk.
Platáne, -n, *f.* platan.

Plateáu, -[s], -s, *n.* platå.

Platín (atv. -z-), -s, *0, n.* **Platina** (atv. -z-), *0, f.* -s, *0, n.* platina. -draht, -[e]s, -e †, *m.* platinatråd. -lampe, -n, *f.* platinalampa (spirit-lampa, hvars ljus omgives af en spiralfjäder af platina, hvilken glöder, sedan lågan släckts).

Platine, -n, *f.* ⊕ plåt.

platsch, *I.* *interj.* plask! pladask! **II.** -es, -e, *m.* 1. plaskande. 2. tölp. -nass, *a.* genomvåt.
platsch|en, -[e]s, -te, *ge-t*, *I.* *itr. h.* och *s.* plaska. **II.** *tr.* bredslå.

plätscher|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* sakta plaska, skvalpa.

platschig, *a.* 1. plaskande. 2. som går illa. 3. tölpaktig.

platt, *a.* 1. platt, låg, flat, slät; *bn.* platt, trivial. *Das ~e Land*: slätten, rama (bond-) landet. ~ *auf der Erde liegen*: ligga rak-lång på marken. ~ *drücken, machen, schla-gen*: tillplatta. 2. ren, rak, ram, i. *ex. das ~e Gegenteil, die ~e Wahrheit*. 3. dialek-tisk, i sht plattysk. -decke, -n, *f.* slätt tak. -deutsch, *a.* plattysk, lågtysk. -erbse, -n, *f.* bot. vial (Lathyrus). -fisch, -es, -e, *m.* zool. flatfisk, flundra. -form, -en, *f.* plattform. -fuss, -es, -e †, *m.* 1. plattfot. 2. fotsula. -füssig, *a.* plattfotad. -gold, -[e]s, *0, n.* guld-plåt. -huf, -[e]s, -e, *m.* platthof. -hufig, *a.* platthofvad. -kopf, -[e]s, -e †, *m.* platthof-vind. -nase, -n, *f.* plattnäsa, plattnos. -nasig, *a.* plattnäst. -reime, *m.* plur. metr. jämna rim. -stich, -[e]s, -e, *m.* plattstyng. -stickerei, -en, *f.* plattsöm. -er... *Ex.* ~dings, *adv.* 1. alldeles, helt och hållet. 2. tyvärr. ~ *nicht*: a) ingalunda, b) tyvärr icke.

Plätt... *Ex.* -bolzen, -s, -, *m.* 1. strykklod. 2. stryk-järn. -brett, -[e]s, -er, *n.* strykbräde. -bü-gel, -s, -, *m.* -eisen, -s, -, *n.* strykjärn, präss-järn. -frauk, -en, *f.* strykerska. -haken, -s, -, *m.* strykhök. -ofen, -s, -†, *m.* strykgu. -stahl, -[e]s, -e †, *m.* strykjärn. -wäsche, *0, f.* linne som strykes.

Platte, -n, *f.* dim. **Plättchen**, -lein, 1. = *Glatze*. 2. jämn, slät mark, fälle i skog, platt kulle, håll, platå. 3. ⊕ platta, plåt. 4. fat, pre-sentertallrik. -n... *Ex.* ~druck, -[e]s, *0, m.* boktryck. stereotypi. ~förmig, *a.* plåtartad, platt. ~korrektur, -en, *f.* boktryck. granskning af stereotypplattor. ~rüstung, -en, *f.* plåt-rustning.

Plätte, -n, *f.* 1. strykning. 2. strykjärn.

Platteis, -es, -e, *m.* **Platteise**, -n, *f.* zool. röd-spätta (Pleuronectes platessa).
platt|en, **plätt|en**, -ete, *ge-et*, *I.* *tr.* 1. tillplatta, bredslå, jämna. 2. vani. plätten, stryka med strykjärn. **II.** *Sich ~* blifva platt(are), till-plattas.

Plätteréi, -en, *f.* strykning.

Plätterin, -nen, *f.* strykerska.

Plattheit, -en, *f.* platthet.

plattier|en, -te, -t, *tr.* ⊕ platera. **Plattierung**, *f.*

Plattierer, -s, -, *m.* pläterare.

1. platz, I. interj. knall! **II.** -es, -e [†], *m.* knall, explosion. -**büchse** = *Ballerbüchse*. -**regen**, -s, 0, *m.* hällregn, störtregn. -**régnen**, *opers. hällregna, störtregna.

2. Platz, -es, -e †, *m.* plats, ställe. *Nehmen Sie ~!* var god och tag plats! sitt ned! ~ *haben*: a) hafva plats, utrymme, b) vara på sin plats. *Die Wahrheit findet selten ~* sanningen är sällan omtyckt. ~ *greifen*: få fotfaste, vinna terräng. *Einen ~ belegen, besetzen, einnehmen*: upptaga, vika en plats. *Es ist hier der ~ nicht*: det är här ej på sin plats, ej rätta stället. *An seinem ~e stehn, an seinen ~ stellen*: stå, ställa på sin plats. *Am ~e sein*: vara på sin plats. *Auf dem ~e*: på fläcken, genast. -**bedarf**, -[e]s, 0, *m.* ortens behof. -**ingenieur**, -[e]s, -e, *m.* ingenjör på platsen, stadsingenjör. -**kommendant**, -en, -en, *m.* ✕ kommandant. -**major**, -[e]s, -e, *m.* ✕ platsmajor.

Plätzchen, -s, -, *n.* **1.** dim. till *Platz*. **2.** sockerplätt, sockerkaka; pastilj.

platz|en, -[e]t, -te, *ge-t, itr. a) h.* **1.** smälla, knalla, knastra. **b) s.** **2.** explodera, springa sönder, spricka, spricka ut, komma ut, falla ut, utbrista. **3.** rusa, jaga, störta.

plätz|en, -[e]t, -te, *ge-t, tr. och itr. h.* **1.** knalla, skjuta, pluttra. **2.** smälla, smäcka. **3.** *Einen Baum ~* taga af ett stycke bark af, blecka ett träd. **4.** lappa.

plutzer|n, plätzer|n, -te, *ge-t, itr. h.* apprepade gånger explodera med svag knall, knäppa, knastra.

Plauder... *Ex. jfr Plapper...* -**ort**, -[e]s, -e *ei. -er* †, *m.* ställe där man samlas för att prata. skvallerverå. -**stübchen**, -s, -, *n.* litet kabinett. -**stündchen**, -s, -, *n.* skvallertimme.

Plauderéi, -en, *f.* förtroligt samspråk, småprat; prat, skvallor.

Plauderer, -s, -, *m.* **Plaud[r]er|in**, -nen, *f.* språkande, språkösam person; pratmakare, pladder-taska.

plauderhaft, *a.* språkösam; pratsjuk, pladderaktig, skvalloraktig.

Plauderhaftigkeit, 0, *f.* språkösamhet *m. m. se* föreg.

Plauder|in *se* *Plauderer*.

plauder|n, -te, *ge-t, itr. h. och tr.* språka, prata, pladdra, skvallra. *Sich müde ~* prata sig trött.

plausch|en, -[e]t, -te, *ge-t = plaudern*.

plausibel, *a.* plausibel, begriplig, tydlig.

plausier|n, -te, *ge-t, tr., itr. h. och sich ~* blåsa upp (sig).

Plaute, -n, *f.* F kort och bredt sidogevär, stor knif.

plausch, plauz, *interj.* pladask! paff!

Plebéjer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* plebej.

Plebéjert[h]um, -[e]s, 0, *n.* **1.** plebejiskt sätt, plebejisk anda. **2.** (plebej)hop.

plebéjisch, *a.* plebejisk.

Pleite, -n, *f.* F bankrott.

Plempe, -n, *f.* F **1.** sidogevär, sabel, värja. **2.** fadd dryck, blask, soppa.

plemper|n, -te, *ge-t, itr. h. och tr. F* **1.** blaska, plaska. **2.** suppa, pimpla.

Pli, -[s], 0, *m.* pli, skick, hållning.

Plinse, -n, *f.* tunn pannkaka.

plins|en, -[e]t, -te, *ge-t, itr. h. F* gråta, lipa.

Plinth, -[e]s, -e, *m.* **Plinthe**, -n, *f.* ⊕ plint.

Plombe, -n, *f.* plomb.

plombier|en, -te, -t, *tr.* plombera.

plötzlich, *a.* plötslig.

Plötzlichkeit, 0, *f.* det plötsliga i ngt, plötsligt framträdande.

Pluder... *Ex. -hose*, -n, *f.* vida byxor.

plump, I. interj. plums! **II.** -[e]s, -e, *m.* plumsning. **III. a.** plump, klumpig. -**keule** = -*stange*.

2. 0, lek i hvilken en går omkring med en sammanrullad duk på ryggen, hvarmed han slår till en af deltagarne, som då måste springa kapp med honom. -**stange**, -n, *f.* pulv vid öske.

plump|en, -te, *ge-t, itr. s.* plumsa.

Plumpheit, -en, *f.* plumphet, klumpighet, grofhet.

plumps(en) *se* *plump(en)*.

Plunder, -s, 0, *m.* skräp, lumpor. -**kammer**, -n, *f.* skräpkammare. -**kasten**, -s, -, *m.* -**kiste**, -n, *f.* skräplåda, skräpkista. -**kram**, -[e]s, -e †, *m.* **1.** lumphandel. **2.** = *Plunder*. -**mann**, -[e]s, -er †, *m.* lumpsamlare. -**markt**, -[e]s, -e †, *m.* (torg för) handel med gammalt skräp. -**werk**, -[e]s, 0, *n.* = *Plunder*.

Plünderéi, -en, *f.* plundring.

Plünderer, -s, -, *m.* plundrare.

Plünderin, -nen, *f.* plunderska.

plünder|n, -te, *ge-t, tr. och itr. h.* plundra. *Einen Bienenstock ~* skatta en bikupa.

Plünderung, -en, *f.* plundring. -**s...** *Ex. ~lust*, ~*sucht*, 0, *f.* plundringsbegär. ~*lustig*, ~*süchtig*, *a.* plundringslysten.

Plünderin = *Plünderin*.

Pluralität, -en, *f.* pluralitet, flertal.

Plüsch (*adv.* med *ü*), -es, -e, *m.* plysch.

plüsch|en (*adv.* med *ü*), *a.* af plysch, plysch.

plüster|n *se* *plaustern*.

Pluvia|e|, -[e]s, -e, *n.* en art mässhake.

Pöbel, -s, 0, *m.* pöbel. -**haufe[n]**, -ns, -n, *m.* pöbelhop. -**herrschaft**, -en, *f.* pöbelvälde. -**mässig**, *a.* pöbelaktig. -**sprache**, -n, *f.* pöbelspråk.

pöbelhaft, *a.* pöbelaktig.

Pöbelhaftigkeit, 0, *f.* pöbelaktighet.

Pöbelt[h]um, -[e]s, 0, *n.* pöbel, pöbelvälde.

Poch, -[e]s, -e, *m.* **Poche**, -n, *f.* pock (kortspel).

poch|en, -te, *ge-t, itr. h. och tr.* **1.** klappa, bulta, slå, stampa. **2.** uppträda anspråksfullt, pockande. *Gegen ei. wider jmdn ei. mit jmdm ~* uppresas sig mot, gråla på, träta med ngn. **3.** *Auf etw. (ack.) ~* pocka på,

vara morsk öfver, trotsigt begära ngt. 4. spela pock, pocka.

Pocher, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. en som klappar, bultar, stampar. 2. pockande, morsk, utmanande person. 3. pockspelare.

Pocheréi, -en, f. pock, pockande.

pocherisch, a. pockande.

Pockle, -en, f. koppa. -holz *se* ~holz. -en... Ex. ~lieber, -s, 0, n. kopporna. ~gift, -[e]s, 0, n. koppgift, vaccin. ~holz, -es, 0, n. pockenholts. ~impfung, -en, f. vakcinering. ~krank, a. sjuk i kopporna. ~krankheit, 0, f. kopporna. ~narbe, -n, f. koppärr. ~narbig, a. koppärrig.

pockicht, **pockig**, a. 1. koppärrig. 2. koppartad.

Podagra, -s, 0, n. podager.

podagrisc, a. lidande af podager.

Podex, -es, -e ei. *Podices*, m. F säte, akter, ända.

Poém, -[e]s, -e, n. poem.

Poesie, -en, f. poesi.

Poét, -en, -en, m. poet.

poëtisch, a. poetisk.

pointierlen, -te, -t, tr. 1. göra pikant, tillspetsa. 2. rikta kikare, kanoner.

Pokäl, -[e]s, -e, m. pokal.

Pökel, -s, -, m. saltlake. -fass, -es, -er †, n. saltbalja. -fleisch, -es, 0, n. salt kött. -hering, -[e]s, -e, m. spickekill. -rogen, -s, 0, m. kaviar.

pökel|n, -te, ge-t, tr. (in)salta.

pökulier|n, -te, -t, itr. h. pökulera, dricka.

Pol, -[e]s, -e, m. pol. -stern, -[e]s, 0, m. polstjärna.

Poläck (afv. ² - med kort o), -en, -en, **Polácke**, -n, -n, m. 1. polack. 2. polsk häst. 3. = *Philister* 3.

polár, a. pol-, polar-. -bär, -en, -en, m. polarbjörn, isbjörn. -expedition, -fahrt, -en, f. polfärd, nordpols- ei. sydpols-expedition. -kreis, -es, -e, m. polkrets. -mensch, -en, -en, m. polar-människa. -nacht, -e †, f. polarnatt. -stern, -[e]s, 0, m. nordstjärna.

polariser|n, -te, -t, tr. oeb *sich* ~ polarisera (sig).

Polder, -s, -, m. indämdt land, som ligger lägre än hafvets yta.

Pole, -n, -n, m. polack. -n... Ex. ~land, ~reich, -[e]s, 0, n. Polen.

Poléi, -[e]s, -e, m. -en, f. bot. poleja (*Mentha pulegium*).

polemisch, a. polemisk.

polemiser|n, -te, -t, itr. h. polemisera.

Polier, -[e]s, -e, m. finarbetare.

Polier... ⊕ Ex. -bürste, -n, f. polerborste. -eisen, -s, -, n. polerjárn. -rad, -[e]s, -er †, n. polerhjul. -scheibe, -n, f. polerskifva.

polierbär, a. möjlig att polera.

polier|n, -te, -t, tr. polera; fila, upphjälpa, lägga sista handen vid. **Polierung**, f.

Polierer, -s, -, m. 1. polerare. 2. = *Polier*.

Polin, -nen, f. polsk kvinna.

politisch, a. politisk.

politiser|n, -te, -t, itr. h. politisera, tala politik.

Politéi, -en, f. polityr.

Polizéi, 0, f. polis. -amt, -[e]s, -er †, n. poliskammare, poliskonator, vaktkontor. -auf-sicht, 0, f. polisuppsigt. -beamte(r), (adj. bejn.) m. polistjänsteman. -behörde, -n, f. polismyndighet. -diener, -s, -, m. polisbetjänt, poliskonstapel. -gericht, -[e]s, -e, n. polisdomstol. -ordnung, -en, f. polisreglemente. -richter, -s, -, m. polisdomare. -sache, -n, f. polismål. -spion, -[e]s, -e, m. polisspion. -stunde, -n, f. timme då världshusen måste stängas. -vergehen, -s, -, n. polisförbrytelse. -wesen, -s, 0, n. polisväsen.

polizéilich, a. polis-, t. ex. ~e *Verfügung*: polisförordning. ~e *Erlaubnis*: polisens myndigheternas tillåtelse. ~ *verbotten*: förbudet af polisen, genom polisförordning. ~ *einschreiten*: lagligen inskrida (med polisens tillhjälp).

Polizist, -en, -en, m. polis.

Polka, -s, f. polka, polkett.

polk|n, -te, ge-t, **polkier|n**, -te, -t, itr. h. polka, dansa polka.

polnisch, a. polsk. *bnm.* ~er *Reichstag*: bullrande, oordnad församling; buller, väsen, oordning; *da geht es zu wie im ~en Reichstag*: där går allt huller om buller; ~e *Wirtschaft*: oordentlighet, osnygghet.

Polster, -s, -, n. 1. elastisk dyna, kudde, soffa, läger, bolster, madrass. 2. stoppnig (det hvarmed ngt stoppas). -bank, -e †, f. stoppad bänk. -haar, -[e]s, -e, n. stopphår. -macher, -s, -, m. tapetserare. -sessel, -s, -, m. stoppad stol, länstol. -sitz, -es, -e, m. stoppad sits. -stuhl, -[e]s, -e †, m. stoppad stol, länstol. -überzug, -[e]s, -e †, m. bolstervar.

polster|n, -te, ge-t, tr. stoppa, madrassera.

Polsterung, f.

Polter, -s, 0, m. buller. -abend, -[e]s, -e, m. bröllofsafton (aftonen före bröllopet, då bekanta strya till bullrande upptåg ss. sänderslagning af gamla stenkärl m. m. utanför bröllophuset). -geist, -[e]s, -er, m. 1. bullrande tomt, rå. 2. bullersam människa. -kammer = *Plunderkammer*. -kasten = *Plunderkasten*.

Polteréi, -en, f. 1. buller, väsen. 2. gammalt skräp.

Polterer, -s, -, m. bullersam, häftig, uppbrusande människa.

polterig, a. bullrande.

polter|n, -te, ge-t, itr. h. och s. samt tr. bullra, väsnas; bullrande komma, gå, slå, hamra, kasta; spöka; träta, gorma.

Polyglotte, -n, f. polyglott, bok på flera språk.

Polyóp, -en, -en, m. polyóp.

Polytékniker, -s, -, m. teknolog.

Polytéchnik|um, -um[s], -en ei. -a, n. teknologiskt institut, teknisk högskola.

Polytheismus, -, 0, m. polyteism, mångguder.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

Pomáde, -n, *f.* 1. pomada. 2. studentspr. hvilat, lugn, flegma. *Das ist mir ~* det är mig likgiltigt. -n... Ex. ~búchse, -n, *f.* pomadburk.
pomádíg, a. 1. smord med pomada, pomaderad. 2. studentspr. lugn, flegmatisk.
pomadísier||en, -te, -t, *tr.* smörja med pomada, pomadera.
Pomeránze, -n, *f.* 1. pomerans. 2. pomerans-träd. -n... Ex. ~baum, -[e]s, -e †, *m.* pomeranssträd. ~farben, ~farbig, ~gelb, a. orange (färgad), orangegul. ~öl, -[e]s, -e, *n.* pomeransolja. ~schale, -n, *f.* pomeransskal.
Pommer, 1. -n et. -s, -n, *m.* pomrare, ~in, -nen, *f.* pommersk kvinna. 2. -s, -, *m.* pommersk spets hund.
pommerisch, a. pommersk.
Pomp, -[e]s, -e, *m.* pomp, ståt; praktfullt tåg.
pomphaft, a. pompös, praktfull, ståtlig.
Pomphaftigkeit, 0, *f.* pomp, ståt.
pompös = *pomphaft*.
ponieren, -te, -t, *tr.* 1. ponera, antaga. 2. studentspr. bjuda på.
Pöniténz, -en, *f.* penitens, bot.
Pontón, -s, -s, *m.* ✕ ponton. -brücke, -n, *f.* pontonbro.
Pony, -[s], -s et. *Ponies*, *n.* och *m.* ponny.
Popánz (adv. -) -, -es, -e, *m.* skräckbild, buse, spöke, fogelskrämma.
Pope, -n, -n, *m.* pop (ryske präst).
Popó, -s, -s, *m.* F stjärt, ända.
populár, a. populär, a) allmänfattlig, b) allmänt omtyckt.
popularisier||en, -te, -t, I. *tr.* popularisera, göra populär, framställa i allmänfattlig form. II. *Sich ~* göra sig populär, allmänt omtyckt. **Popularisierung**, *f.*
Popularität, 0, *f.* popularitet.
Pore, -n, *f.* por.
porös, a. porös.
Porosität, 0, *f.* porositet.
Porphyr, -[e]s, -e, *m.* porfyr.
porphyrig, **porphyrisch**, a. porfyrartad.
Porre, bättre **Porree**, -s, 0, *m.* purjolök.
Porsch, -es, -e, **Porst**, -[e]s, -e, *m.* bot pors-skvatram (Ledum).
Port, -[e]s, -e, *m.* hamn, tillflykt.
Portál, -[e]s, -e, *n.* portal.
Portechaíse, -n, *f.* bärstol, portschäs.
Porteféuille, -s, -s, *n.* portfölj.
Portemonnaie, -s, -s, *n.* portmonä.
Portepée, -s, -s, *n.* portepé.
Portiér, -s, -s, *m.* portvakt, dörrvakt, portier.
Portiére, -n, *f.* dörrgardin.
Portikus, -, -, *m.* portik.
Portiön, -en, *f.* portion. -en... Ex. ~weise, *adv.* portionsvis.
Porto, -s, -s et. *Porti*, *n.* porto. -ermässigung. -en, *f.* portonedättning. -frei, a. portofri. -freiheit, 0, *f.* portofrihet, fri post. -gebühr, -en, *f.* porto. -pflichtig, a. icke portofri. -satz, -es, -e †, *m.* portosats. -taxe, -n, *f.* posttaxa.

Portrait, -s, -s, **Porträt**, -s, -e et. -s, *n.* porträtt. -maler, -s, -, *m.* porträttmålare. -rahmen, -s, -, *m.* porträttram, fotografiram.
porträtier||en, -te, -t, *tr.* porträttera.
Portugiesé, -n, -n, *m.* portugis.
Portugiesin, -nen, *f.* portugisiska.
portugiesisch, a. portugisisk.
Porzellán, -[e]s, -e, *n.* porslin. -ausschuss, -es, 0, *m.* porslinsutskott. -erde, 0, *f.* porslinslera. -gefäss, -es, -e, -gerät[h], -geschirr, -[e]s, -e, *n.* porslinskärl. -händler, -s, -, *m.* porslinshandlare. -schnecke, -n, *f.* zool. porslinsnacka. -wa[ra]re, -n, *f.* porslinsvara.
porzellänen, a. af porslin, porslins-.
porzellánhaft, **porzellánig**, a. porslinsartad.
Posament, -[e]s, -en, *n.* kordong, snöre, bård, snörmakeri.
Posamentier, -[e]s, -e, *m.* snörmakare. -arbeit, -en, *f.* snörmakeri.
Posamentierer, -s, -, *m.* = *Posamentier*.
Posáune, -n, *f.* basun. *blat in die ~ blasen* et. *stossen*: stöta i basun, utbasuna. -n... Ex. ~bläser, -s, -, *m.* basunblåsare. ~engel, -s, -, *m.* basunängel, kyrkängel. ~ruf, ~schall, -[e]s, -e, *m.* basunstöt. ~zug, -[e]s, -e †, *m.* basunstämna på orgel.
posáun||en, -te, -t, *itr. h.* och *tr.* basuna, utbasuna.
Posáuner, -s, -, **Posaunist**, -en, -en, *m.* basunblåsare, basunist.
Pose, -n, *f.* dim. *Pöschén*, -lein, fjäderspole.
Positiön, -en, *f.* position, ställning.
Positúr, -en, *f.* positur, ställning.
Posse, -n, *f.* **Posse**[n], -ns, -n, *m.* dim. *Pöschén*, -lein, 1. skämt, upptåg, cykel, narri, galenskap, narrspel. ~n reissen: ha upptåg för sig. ~n! dumheter! 2. blott *f.* teat. fars, skämt, lustspel. 3. blott *m.* spratt. -n... Ex. ~dichter, -s, -, *m.* farsdiktare. ~macher = ~reisser. ~oper, -n, *f.* operabuffa. ~reiser, -s, -, *m.* upptågsmakare. ~reisserei, -en, *f.* upptåg, spratt. ~spiel, ~stück, -[e]s, -e, *n.* = *Posse* 2.
Possékel, -s, -, *m.* ☉ slägga.
possenhaf, a. burlesk, farsartad, tokig, komisk, putslustig, tokrolig, full af spratt.
Possenhaf||igkeit, 0, *f.* det burleska i agt, puts-lustighet, spratt.
possierlich, a. putslustig, tokrolig, komisk, rolig.
Possierlichkeit, -en, *f.* putslustighet, tokrolighet.
Post, I. -en, *f.* 1. post. *Mit umgehender ~* med omgående. 2. budskap, underrättelse. 3. diligens, t. ex. *mit der ~ ankommen*. 4. ungef. gästgivarekskjuts, t. ex. ~nehmen. II. -en, *f.* -[e]s, -e †, *m.* = *Posten* I, a. III. -en, -en, *m.* jäg. rådjurshagel, varghagel. -amt, -[e]s, -er †, *n.* postkontor. -ankunfts-buch, -[e]s, -er †, *n.* journal öfver ankomna försändelser. -annahme, -n, *f.* postkontor, lo-

kal för afgående post. **-anstalt**, *-en, f.* postanstalt. **-anweisung**, *-en, f.* postanvisning. **-ausgabestempel**, *-s, -, m.* utlemningspostanstaltens stempel. **-beamte(r)**, (adj. böj.) *m.* posttjänsteman. **-beförderung**, *-en, f.* postbefördring. *Der Zug hat ~* tåget är postförande. **-bericht**, *-[e]s, -e, m.* (post)avis. **-bote**, *-n, -n, m.* postbud; gångpost. **-bureau**, *-s, -s et. ex. n.* postkontor. **-dampfer**, *-s, -, m.* **-dampfschiff**, *-[e]s, -e, n.* postångare. **-direktor**, *-s, -en, m.* 1. postdirektör. 2. postmästare. **-einzahlung**, *-en, f.* inbetalning på posten, postanvisning. **-eleve**, *-n, -n, m.* elev vid postverket. **-frei**, *a.* franko. **-führer**, *-s, -, m.* postförare, postiljon. **-geld**, *-[e]s, -er, n.* 1. postpengar. 2. afgift för diligenspassagerare. **-halter**, *-s, -, m.* person som håller hästar för post- och passagerarebefördring; skjutsentreprenör, gästgivare. **-halterei**, *-en, f.* ungef. skjutsstall; gästgiveri. **-haus**, *-es, -er †, n.* post(hus). **-horn**, *-[e]s, -er †, n.* posthorn. **-karte**, *-n, f.* 1. brefkort. 2. postkarta. **-knecht**, *-[e]s, -e, m.* postiljon. **-kutsche**, *-n, f.* diligens. **-lagernd**, *a.* som skall afhämtas af adressaten; på bref poste restante, afhämtas. **-marke**, *-n, f.* frimärke. **-meister**, *-s, -, m.* postmästare. **-nachnahme**, *-n, f.* efterkrav på posten, postförskott. **-papier**, *-[e]s, -e, n.* postpapper. **-pferd**, *-[e]s, -e, n.* post-, diligens-, skjutshäst. **-recht**, *-[e]s, 0, -regal*, *-[e]s, -e, n.* privilegium på postbefördring. **-reisende(r)**, (adj. böj.) *m.* diligenspassagerare. **-reiter**, *-s, -, m.* (post)kurir, ridande postiljon. **-säule**, *-n, f.* milstolpe. **-schein**, *-[e]s, -e, m.* (post)kvitto. **-schiff**, *-[e]s, -e, n.* postfartyg, postbåt. **-schluss**, *-es, 0, m.* postanstalts stängning. **-sekretär**, *-[e]s, -e, m.* postskrifvare. **-station**, *-en, f.* post-, diligensstation. **-strasse**, *-n, f.* landsväg. **-stube**, *-n, f.* väntsal på poststation. **-tag**, *-[e]s, -e, m.* postdag. **-taube**, *-n, f.* brefduva. **-verhand**, *-[e]s, 0, m.* postförening. **-verbindung**, *-en, f.* postförbindelse. **-vertrag**, *-[e]s, -e †, m.* postkonvention. **-vorschuss**, *-es, -e †, m.* postförskott. **-wagen**, *-s, -[†], m.* diligens, postkärra, postvagn. **-wechsel**, *-s, -, m.* hästombyte. **-wesen**, *-s, 0, n.* postväsen. **-zug**, *-[e]s, -e †, m.* 1. förspända posthästar. 2. postförande tåg. *-en...* Ex. *~lauf*, *-[e]s, -e †, m.* postväg, linie.

post... Ex. **-datieren**, * *tr.* postdatera. **-skript[um]**, *-[e]s et. -um[s], -e et. -a, n.* postskriptum, efterskrift.

postälisch, *a.* post-

Postament, *-[e]s, -e, n.* postament, fotställning.

Posten, *-s, -, m.* dim. *Pöstchen*, *-lein*, 1. post, a) i räkningar m. m., b) ✕, c) anställning. 2. = *Post III*. **-weise**, *adv.* i poster.

posthum, *a.* posthum, född efter faderns död.

postier|len, *-te, -t, tr.* och *sich ~* postera (sig), ställa (sig) på post. **Postierung**, *f.*

Postille, *-n, f.* postilla.

Postill[i]ón, *-[e]s, -e, m.* postiljon.

Posto, bliett i förbindelsen: *~ fassen*: fatta posto.

postulier|len, *-te, -t, tr.* fordra, postulera.

Poténs, *-en, f.* mat. dignitet.

potenzier|len, *-te, -t, tr.* mat. upphöja till en viss dignitet.

Poterne, *-n, f.* bakport i en fästningsmur.

Pott... Ex. **-asche**, *0, f.* pottaska. **-fisch**, *-es, -e, m.* pottfisk.

potz, *interj.* kors! å för fan! **-blitz**, **-tausend**, **-wetter**, *interj.* ungef. för tusan plåtar! fan anamma!

poussier|len, *-te, -t, tr.* 1. framskjuta, drifva fram, främja, befordra, framhjälpa. 2. F slå för, kurtisera.

pp. förkortn. = 1. mus. *pianissimo*. 2. *Der ~* titulus.

Ppb. förkortn. = *Pappband*.

Pr.-A. förkortn. = *Prachtausgabe*: praktupplaga.

Prä, oböj. *n.* *Das ~ haben*: hafva företräde.

Präbende, *-n, f.* prebende.

Präcedens, *-, Präcedénzien*, *n.* tidigare fall, prejudikat.

Präcedenz, *0, f.* företräde, försteg, högre rang. **-fall**, *-[e]s, -e †, m.* = *Präcedens*.

Pracher, *-s, -, m.* (afterhången) tiggare.

Pracheréi, *-en, f.* tiggeri.

pracher|in, *-te, ge-t, itr. h.* enträget, envist, pockande tigga.

Pracht, * *-en, f.* förädr. *-[e]s, -e †, m.* prakt.

Das ist eine ~ von einem Becher: det är en präktig bägere. **-aufwand**, *-[e]s, 0, m.* prakt,

lyx. **-aufzug**, *-[e]s, -e †, m.* praktfull uppträdande, pomp, ståt. **-ausgabe**, *-n, f.* praktupplaga. **-band**, *-[e]s, -e †, m.* praktband.

-bett, *-[e]s, -en, n.* 1. praktfull säng. 2. paradssäng. **-einband** = **-band**. **-himmel**, *-s, -, m.* baldakin. **-käfer**, *-s, -, m.* zool. praktbagge (Buprestis). **-kind**, *-[e]s, -er, n.* präktigt barn.

-liebend, *a.* prakttalskande. **-los**, *a.* utan prakt, enkel. **-lust**, **-sucht**, *0, f.* praktkärlek, praktlystnad. **-süchtig**, *a.* praktlysten. **-voll**, *a.* praktfull. **-wagen**, *-s, -[†], m.* praktvagn. **-werk**, *-[e]s, -e, n.* praktverk.

-zimmer, *-s, -, n.* praktrum.

prächtig, *a.* präktig.

präcis, *a.* precis, noggrann, punktlig.

präcisier|len, *-te, -t, tr.* precisera, noga angifva.

prädestinier|len, *-te, -t, tr.* predestinera, på förhand bestämma. **Prädestinierung**, *f.*

Prädikant, *-en, -en, m.* predikant.

Prädikát, *-[e]s, -e, m.* 1. gram. predikat. 2. titel, epitet.

prädzier|len, *-te, -t, tr.* utsäga.

prädominier|len, *-te, -t, itr. h.* herska, råda, vara förhärskande.

Präfékt, *-[e]s et. -en, -e[n], m.* prefekt.

Prägle, 0, *f.* 1. prägelverk. 2. prägel. *-[e]...*
Ex. ~ort, -[e]s, -e el. *-er †, m.* präglingsort.
präglen, *-te, ge-t, tr.* 1. prägla. 2. inprägla, intrycka. *Prägung, f.*
pragmätisch, a. pragmatisk.
prägnant, a. pregnant.
Prähl... *Ex. -hans, -en[s], -e [†], m.* prålhans, skräflare. *-hanserei, -en, f.* prål, skräffel.
-sucht, 0, f. prålsjuka.
prahlen, *-te, ge-t, itr. h.* pråla, prunka, glänsa; skryta, skräfla.
Prahler, *-s, -, m. ~in, nen, f.* prålände, skrytsam person, skräflare, skräflerska.
Praherei, *-en, f.* prål, skryt, skräffel.
prahlerhaft, prahlerisch, prahlhaft, prahlig, a. prålände, skrytsam, skräflande.
Prahm, -[e]s, -e, m. Prahme, -n, f. Prahmen, -s, -, m. präm.
Prairie, -en, f. prärie, stepp, gräsöken.
Präjudiz, -es, -e, n. prejudikat.
präjudizierlen, *-te, -t, tr.* prejudicera.
präjudizierlich, a. tjänande till prejudikat.
präkluderlen, *-te, -t, tr. jur. Jmdn ~* förklara ngn sin talan förlustig.
Praktik, -en, f. 1. praktik, erfarenhet. 2. (bond)praktika. 3. (vaat. - t) knep.
praktikäbel, *a.* 1. utförbar, möjlig. 2. ändamålsenlig, tjänlig. 3. farbar.
Praktikant, *-en, -en, m.* 1. praktiserande läkare. 2. extraordinarie, surnumerär, elev, lärling.
Praktiker, -s, -, Praktikus, -, Praktici, m. praktiker, praktiskt erfaren man.
praktisch, a. 1. praktisk. 2. praktiserande.
praktisierlen, bättre **praktizier**len, *-te, -t, tr. och itr. h.* praktisera.
Prälät, -en, -en, m. prelat, kyrkofurste.
Prälatur, -en, f. prelats ämbete, bostad.
Präliminären, plur. preliminärer.
prall, I. a. (hårdt) spänd, fast och elastisk. **II. -[e]s, -e, m.** återstudsande stöt, sammanstöt, slag; studsning, återslag. *-kraft, 0, f.* elasticitet. *-kräftig, a.* elastisk. *-schuss, -es, -e †, m.* rikoschetskott, rikoschettering. *-stein, -[e]s, -e, m.* afvisare. *-stöss, -es, -e †, m.* återstudsande stöt. *-triller, -s, -, m.* kort drill. *-winkel, -s, -, m.* reflexionsvinkel.
prallen, *-te, ge-t, itr. h. och s.* studsa, återstudsas.
Prallheit, 0, f. elasticitet, spänning, fasthet.
prallig, a. 1. = *prall I.* 2. brant.
präludierlen, *-te, -t, itr. h.* mus. preludiera.
prämeditierlen, *-te, -t, tr.* förut öfverväga.
Premie, -n, f. premie. *-n...* *Ex. ~anleihe, -n, f.* premielån.
prämierlen, *-te, -t, tr.* premiера, belöna.
Prämisse, -n, f. premiss.
pranglen, *-te, ge-t, itr. h.* prunka, pråla, glänsa, lysa, ståta.
Pranger, -s, -, m. skampåle.
Pranke se *Branke.*

pränumerieren, *-te, -t, itr. h. och tr.* betala i förskott, prenumerera.
Präparand, -en, -en, m. lärjunge i en förberedande skola. *-en...* *Ex. ~anstalt, -en, ~schule, -n, f.* förberedande skola.
präparierlen, *-te, -t, tr. och sich ~* förbereda (sig), preparera, tillreda. *Etw. ~* atv. förbereda sig på ngt.
Präsent, -[e]s, -e, n. present, gåfva.
Präsentation, -en, f. presentation, företeende, föreställande.
Präsentier... *Ex. -brett, -[e]s, -er, n. -teller, -s, -, m.* presenttallrik.
präsentierlen, *-te, -t, tr. och sich ~* presentera (sig), framte, uppvisa, framrätta, bjuda; föreställa (sig).
Präsens, 0, f. närvaro. *-styrke, 0, f.* ✕ effektiv styrka.
Präses, -, -e. Präsides, *m.* ordförande.
Präsident, -en, -en, m. president; ordförande.
Präsident[en]schaft, Präsidentür, *-en, f.* presidentskap, presidentsvärdighet; ordförandeskap.
präsidierlen, *-te, -t, itr. h.* presidera, föra ordet.
Präsidium, -um[s], -en, n. 1. plats framför, företräde, högre rang. 2. ordförandeskap. 3. bestyrelse.
prassellen, *-te, ge-t, itr. h. och s.* prassla, knast-ra, spraka, fräsa, frasa.
prasslen, *-[e]s, -te, ge-t, itr. h.* lefva i sus och dus, frässa, kalasa, slösa.
Prasser, -s, -, m. en som lever i sus och dus, frässare, lättsinnig person, slössare.
Prasserei, *-en, f.* lif i sus och dus, frässeri, vällefnad, slösseri.
prästierlen, *-te, -t, tr.* prestera, åstadkomma.
präsumierlen, *-te, -t, tr.* förmoda, antaga.
Prätendent, -en, -en, m. pretendent.
präntendierlen, *-te, -t, tr.* göra anspråk på.
Prätension, -en, f. anspråk.
präntiös, a. anspråksfull.
Praxis, 0, f. praxis.
Prchtb. förkortn. = *Prachtband.*
predigen, *-te, ge-t, itr. h. och tr.* predika.
Prediger, -s, -, m. präst, predikant, predikare. *-amt, -[e]s, -er †, n.* predikoämbete, prästkall. *-frau, -en, f.* prästfru. *-haus, -es, -er †, n.* prästhus. *-mässig, a.* prästerlig. *-mönch, -[e]s, -e, m.* predikare munk. *-schule, -n, f. -seminar, -[e]s, -e, n.* predikantskola, prästseminarium. *-wohnung, -en, f.* prästboställe, prästgård.
predigerhaft, a. prästerlig.
Predigt, -en, f. predikan. *-amt, -[e]s, -er †, n.* predikoämbete. *-buch, -[e]s, -er †, n.* postilla. *-entwurf, -[e]s, -e †, m.* predikoutkast. *-stuhl, -[e]s, -e †, m.* predikstol.
preilen, *-te, ge-t, tr. ↓* präja.
Preis, -es, -e, m. 1. pris. *Etw. um keinen ~ thun:* ej för ngt pris göra ngt. 2. det bästa, pärla, t. ex. *du, o ~ der Prälaten:* du, den

bäste *ei.* pärlan bland prelater. -**angabe**, -*n*, *f.* prisets angifvande. -**aufgabe**, -*n*, *f.* prisuppgift, prisfråga. -**bericht**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* prisnota, prislsta. -**bewerber**, -*s*, -, *m.* täflande. -**bewerbung**, -*en*, *f.* pristäflan. -**courant**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* prisurant. -**ert[h]ellung**, -*en*, *f.* prisutdelning. -**frage**, -*n*, *f.* prisfråga. -**geben**, *tr.* prisgifva. -**gebung**, 0, *f.* prisgifvande. -**gekrönt**, *a.* prisbelönt. -**gesang**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* lofsång. -**jur[y]**, -*ies*, *f.* prisjury, prisdömare. -**liste**, -*n*, *f.* prislsta. -**richter**, -*s*, -, *m.* prisdömare. -**schrift**, -*en*, *f.* täflingskrift, prisskrift. -**verderber**, -*s*, -, *m.* fuskare *som* gnm låga pris på sina dåliga varor trycker ned prisen på goda varor. -**verzeichnis[s]**, -*ses*, -*se*, *n.* prisförteckning. -**würdig**, *a.* 1. prisvärd, lofvärd. 2. motsvarande priset, prisbillig. -**würdigkeit**, 0, *f.* 1. det prisvärda i ngt. 2. motsvarighet mellan beskaffenhet och pris.

Preisel... *se* Preisell...

preis|län, -[*es*]*t*, *pries*, *priese*, *gepriesen*, *tr.* prisa.

Preiser, -*s*, -, *m.* en som prisar ngt, lofprisare. **preishaft**, **preislich**, *a.* 1. prisvärd. 2. = *lobesam*.

Preisell... *ex.* -**beere**, -*n*, *f.* lingon.

prekär, *a.* osäker, oviss.

Prell... *se* Prall...

Prelle, -*n*, *f.* prellning.

prell|en, -*te*, *ge-t*, I. *se* prallen. II. *tr.* 1. återkasta, tillbakaslå. 2. prella. 3. narra, lurta, bedraga, *jmdn um etw.*: ngn på ngt.

Preller, -*s*, -, *m.* 1. en prellande. 2. bedragare. 3. = *prall* II.

Prelleréi, -*en*, *f.* bedrägeri.

presch|lén, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *itr.* *h.* och *s.* med största möjliga snabbhet springa, sätta i väg.

press, *a.* 1. åtsittande, tät. ~ *an*: tät in-till. 2. adv. strax, omedelbart.

pressánt, *a.* brådskande, trångande.

pressbär, *a.* som kan prässas, sammantryckas.

Press|le, -*en*, *f.* 1. präss, a) redskap till prässning. b) tidningspräss. 2. prässning; appretur. -**freiheit**, 0, *f.* prässfrihet. -**gesetz**, -*es*, -*e*, *n.* prässlag. -**glanz**, -*es*, 0, *m.* appretur. -**prozess**, -*es*, -*e*, *m.* tryckfrihetsmål. -**safft**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* utprässad saft. -**torf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* prässad torf.

press|lén, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *tr.* 1. prässa, trycka. *Gepresst voll*: fullpackad. 2. med våld värfva, *i. ex.* *Matrosen, Soldaten*. **Pressung**, *f.* **Presser**, -*s*, -, *m.* 1. prässare. 2. förtryckare. 3. värfvare *som* värfvar med våld.

pressier|lén, -*te*, -*t*, I. *tr.* påskynda. II. *itr.* *h.* skynda, brådska.

Pretiosén, *plur.* dyrbarheter.

Preusse, -*n*, -*n*, *m.* preussare. -*n...* *ex.* ~ *könig*, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* konung af Preussen.

Preussent[h]üm, -[*e*]*s*, 0, *n.* preussiskt sätt, väsen, värde, preussisk anda; preussarne.

Preussin, -*nen*, *f.* preussisk kvinna.

preussisch, *a.* preussisk.

Prickellí, -*en*, *f.* stickande känsla.

prickell|n, -*te*, *ge-t*, *itr.* *h.* och *tr.* sticka, kittla; *впа. ge* stickord, pika.

Prieme, -*n*, *f.* tuggbuss.

priem|en, -*te*, *ge-t*, *itr.* *h.* tugga tobak.

Priester, -*s*, -, *m.* ~ *in*, -*nen*, *f.* präst, prästina. -**amt**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* prästämbete. -**ehe**, -*n*, *f.* prästerligt äktenskap; prästernas rätt till giftermål. -**gewand**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* prästrådrätt, prästskrud. -**herrschaft**, -*en*, *f.* prästvalde. -**rock**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* prästrock. -**stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* präststånd. -**weihe**, -*n*, *f.* prästvigning. -**würde**, -*n*, *f.* prästerlig värdighet.

priesterhaft, priesterlich, *a.* prästerlig.

Priesterschaft, -*en*, *f.* Priestert[h]üm, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* 1. prästerlig värdighet. 2. prästerskap.

Prima, *Primen*, *f.* högsta, motsvarande svenska sjunde klassen vid ett elementarläroverk.

-**wa[ä]re**, -*n*, *f.* prima vara.

Primärer, -*s*, -, *n.* lärjunge i skolans högsta klass, sjundeklassist.

primär, *a.* primär.

Primel, -*n*, *f.* gullvifva.

Princip, -[*e*]*s*, -*ien* *ei.* -*e*, *n.* princip, grundsats. -*ien*... *ex.* ~ **fest**, *a.* karaktärsfast. -**reiter**, -*s*, -, *m.* principryttare, principmänniska.

principiell, *a.* principiell.

Prinz, -*en*, -*en*, *m.* prins.

Prinzess, -*en*, Prinzessin, -*nen*, *f.* prinsessa.

Prinzip *se* Princip.

Prinzipál, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* principal.

prinzlich, *a.* prins-, furstlig.

Prinziplichkeit, -*en*, *f.* prins, furstlig person.

Prior, -*s*, *Priören*, *m.* prior. -**würde** -*n*, *f.* priorsvärdighet.

Priorát, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* 1. priorat, priorsvärdighet. 2. = *roj*.

Prioréi, -*en*, *f.* priors *ei.* priorinnas a) bostad, b) ämbetsområde.

Priorin (*afv.* - -), -*nen*, *f.* priorinna.

Priorität, -*en*, *f.* prioritet, förmonsrätt. -*s...* *ex.* ~ **anleihe**, -*n*, *f.* prioriteradt lån.

Prise, -*n*, *f.* 1. pris, a) *†* byte; *впа. jmdm ~ geben*: gifva ngn tillfälle till angrepp, till tadel, b) nypa, *i* sht *nypa snua*. 2. linning.

pris|lén, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *itr.* *h.* och *tr.* taga sig en pris, snusa.

Prisón, -*s*, *f.* -*s*, -*s*, *n.* fängelse.

pritsch, *interj.* betecknande hastigt försvinnande.

Pritsch|le, -*en*, *f.* 1. (harlekins) träsvärd; ris, färla. 2. klappträ, klappbräde. 3. bänk, soffbänk. 4. kuskbock, hundsfott. -**meister**, -*s*, -, *m.* harlekin.

pritsch|lén, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *tr.* slå med träsvärd, klappa på, slå, klappa, gifva stryk.

privát, *a.* privat, enskild. -**abkommen**, -*s*, -, *n.* -**abmachung**, -*en*, *f.* privat överenskommelse. -**angelegenheit**, -*en*, *f.* privat angelägen-

het, privat affär. **-docent**, *-en, -en, m.* (privat)docent. **-erziehung**, *0, f.* enskild uppfostran, uppfostran i hemmet. **-gelehrte(r)**, (adj. böj.) *m.* privat vetenskapsman. **-haus**, *-es, -er †, n.* enskildt hus. **-kolleg**, *-[e]s, -ien, n.* (enskildt) kollegium. **-leben**, *-s, 0, n.* enskildt lif, privatlif. **-lehrer**, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* privatlärare, (privat)lärarinna; informator, guvernant. **-mann**, *-[e]s, -er † et Privatleute, m.* privatman. **-recht**, *-[e]s, 0, n.* privaträtt. **-rechtlich**, *a.* privaträttslig. **-sache**, *-n, f.* privat, enskild affär. *Das ist meine ~ det angår ingen annan.* **-schule**, *-n, f.* enskild skola. **-stunde**, *-n, f.* privatlektion. **-unterricht**, *-[e]s, 0, m.* enskild undervisning.

Privatiér, *-s, -s, m.* privatman.

privatisier|en, *-te, -t, itr. h.* lefva som privatman.

Privé (*Privé*), *-s, -s, Privét, -[e]s, -e et. -s, n.* afträde, klosett.

Privileg, *-s, -ien, n.* privilegium, företrädesrätt. **privilegier|en**, *-te, -t, tr.* privilegiera.

Privilegium, *-um[s], -en, n.* = *Privileg*.

Probabilität, *-en, f.* sannolikhet.

probät, *a.* bepröfvad, bra, god.

Probe, *-n, f.* 1. prof; försök. *Nicht die ~ ej det ringaste.* *Zur ~ predigen:* hålla profpredikan. 2. teat. repetition. 3. bevis, prof. t. ex. *eine ~ von Mut geben et. liefern.* 4. (kontroll)stämpel. **-abzug**, *-[e]s, -e †, m.* boktryck. korrektur(adrag).

-arbeit, *-en, f.* prof. profstycke; examensarbete, examensskrifning. **-band**, *-[e]s, -e †, m.* profband.

-blatt, *-[e]s, -er †, n.* profark, profblad, profnummer. **-bogen**, *-s, -, m.* boktryck. profark, korrektur(ark).

-druck, *-[e]s, -e, m.* proftryck; korrektur. **-ende**, *-s, -n, n.* profbit. **-fest**, *a.* profhaltig, som består profvet, bepröfvad. **-garn**, *-[e]s, -e, n.* profgarn.

-gold, *-[e]s, 0, n.* fullhaltigt guld. **-haltend**, *-haltig, a.* 1. fullhaltig, fullgod. 2. = *-fest*.

-jahr, *-[e]s, -e, n.* profår. **-kandidat**, *-en, -en, m.* profårskandidat. **-lektion**, *-en, f.* proflektion. **-mäss**, *-es, -e, n.* likaremått. **-nummer**, *-n, f.* profnummer. **-predigt**, *-en, f.* profpredikan. **-rolle**, *-n, f.* teat. roll som ngn debuterar i. **-schiessen**, *-s, 0, n.* profskjutning. **-schrift**, *-en, f.* prof-, examensskrift, -skrifning, -skriptum. **-siber**, *-s, 0, n.* fullhaltigt silfver. **-stück**, *-[e]s, -e, n.* profstycke. **-weise**, *adv.* som prof, på försök. **-zeit**, *-en, f.* profetid.

proben, *-te, ge-t, tr.* 1. profva, försöka. 2. profva. 3. förse med kontrollstämpel.

Prober, *-s, -, m.* profvare, proberare.

Probiér... *Ex. gewicht*, *-[e]s, -e, n.* ⊕ probervigt. **-kunst**, *0, f.* proberkonst. **-nadel**, *-n, f.* ⊕ probernål.

probiér|en, *-te, -t, tr.* probera, profva, försöka, smaka.

Probiéres, *-s, -, m.* proberare.

Problém, *-[e]s, -e, n.* problem, uppgift.

problematisch, *a.* problematisk, tvivelaktig.

Pröbst *se Propst.*

Produkt, *-[e]s, -e, n.* 1. produkt, alster. 2. natur-, landbruksalster, råvara. **-en**... *Ex. ~ausstellung*, *-en, f.* landbruksutställning.

Produzént, *-en, -en, m.* producent.

produzier|en, *-te, -t, tr.* producera, alstra, frambringa, framställa, åstadkomma. **Produzierung**, *f.*

profanier|en, *-te, -t, tr.* profanera, vanhelga, oskära. **Profanierung**, *f.*

Profés, *-es, -e, m.* klosterlöfte.

Profession, *-en, f.* 1. = *loreg.* 2. yrke, handverk.

Professionalist, *-en, -en, m.* handverkare.

Proféssor, *-s, Professören, m.* professor, *af.* titel för äldre lektorer vid läroverk.

Professórin, *-nen, f.* professorska.

Professúr, *-en, f.* professur.

Profil, *-[e]s, -e, n.* profil. **-bildnis[s]**, *-ses, -se, n.* profilporträtt.

profilier|en, *-te, -t, tr.* profilera; teckna, måla, taga i profil.

Profit, *-[e]s, -e, m.* profit, fördel, vinst.

profiter|en, *-te, -t, itr. h.* och *tr.* profitera, draga nytta, fördel af.

profítlich, *a.* fördelaktig, vinstbringande.

Profóss, *-es et. -en, -[e]n, m.* ⊕ profoss.

Prográmm, *-[e]s, -e, n.* program, årsredogörelse. **-mässig**, *a.* programenlig.

prohibier|en, *-te, -t, tr.* förbjuda, prohibera.

Projékt, *-[e]s, -e, n.* plan, projekt. **-en**... *Ex. ~macher*, *-s, -, m.* projektmakare.

projektier|en, *-te, -t, tr.* projektera, planlägga, uppgöra plan till, förehafva.

Projéktíl, *-[e]s, -e, n.* ⊗ projektil, kastkropp.

projiciér|en, *-te, -t, tr.* taga, upprita projektionen af ngt.

proklamier|en, *-te, -t, tr.* proklamera, utropa.

Prokúra, *-s, f.* handel. fullmakt, prokura. **-führer**, *-träger, -s, -, m.* befullmäktigad ombud, fullmäktig.

Prokurátor, *-s, Prokurátören, m.* prokurator; sakförare, advokat, ombudsman, fullmäktig.

Prokurist, *-en, -en, m.* = *Prokuraführer*.

Proletárier, *-s, -, m.* proletär.

prolix, *a.* vidlyftig, mångordig.

prolongier|en, *-te, -t, tr.* prolongera, förlänga, förynna.

Promemória, *-s, -s, n.* 1. promemoria, minnesanteckning. 2. inläga.

promenier|en, *-te, -t, itr. s.* promenera, spatsera.

Promesse, *-n, f.* löfte.

promovier|en, *-te, -t, I. tr.* promovera. **II. itr. h.** promoveras, taga doktorsgraden.

prompt, *a.* prompt, rask, flink.

promulgier|en, *-te, -t, tr.* offentliggöra, kungöra. **Promulgierung**, *f.*

Propädéutik, *0, f.* propedeutik.

Propéller, *-s, -, m.* ⊕ propeller.

Prophét, -en, -en, *m.* profet, siare. -en... Ex. ~gabe, 0, *f.* profetians gåfva, siaregåfva. ~schule, -n, *f.* profetskola.
prophétenhalt = *prophetisch*.
Prophétenschaft, -en, *f.* 1. egenskap af profet, profetisk värdighet. 2. skara profeter.
Prophétin, -nen, *f.* profetissa.
prophétisch, *a.* profetisk, siarelik.
prophezéilen, -te, -t, *tr.* och *itr. h.* profetera, förutsäga.
Prophezéiung, -en, *f.* profetia.
Proponént, -en, -en, *m.* förslagsställare.
proponier|len, -te, -t, *tr.* föreslå, proponera.
Proportiön, -en, *f.* proportion; förhållande.
proportioniert, *a.* proportionerlig.
Propositión, -en, *f.* förslag, proposition.
Pröpst, -[e]s, -e †, *m.* prost.
Prospéit, -en, *f.* 1. prostämbete. 2. prosteri. 3. prostgård.
propsteilich, *a.* prost-, prostens, prosteri-, prostgårds-.
Pröpstin, -nen, *f.* prostinna.
pröpstlich = *propsteilich*.
prorigier|len, -te, -t, *tr.* uppskjuta, förlänga.
Prosa, 0, *f.* prosa. -**schriftsteller** = förf.
Prosaiker, -s, -, *m.* prosaiker, prosaförfattare.
prosáisch, *a.* prosaisk.
Prosaist, -en, -en, *m.* prosaist.
Proselýt, -en, -en, *m.* ~in, -nen, *f.* proselyt. -en... Ex. ~macher, -s, -, *m.* proselytmakare. ~macherei, -en, *f.* proselytmakeri.
proskribier|len, -te, -t, *tr.* proskribera.
prosódisch, *a.* prosodisk.
Prospékt, -[e]s, -e, *m.* 1. anblick, vy, utsigt. 2. prospekt, anmälan.
prosperier|len, -te, -t, *itr. h.* lyckas, hafva framgång.
Prosperität, 0, *f.* lycka, framgång, välfärd.
prüst, *interj.* F prosit! väl bekomme!
prostituier|len, -te, -t, *tr.* och *sich* ~ prostituera, blottställa (sig). **Prostituierung**, *f.*
proteger|len, -te, -t, *tr.* beskydda, gynna.
Protektionist, -en, -en, *m.* protektionist, skyddstullväg.
Protést, -[e]s, -e, *m.* protest, gensaga.
Protestánt, -en, -en, *m.* protestant. -en... Ex. ~verein, -[e]s, -e, *m.* protestantförening.
Protestántin, -nen, *f.* protestantisk kvinna.
protestántisch, *a.* protestantisk.
Protestatiön, -en, *f.* = *Protest*.
protestier|len, -te, -t, *itr. h.* och *tr.* protestera, inlägga gensaga.
Protestierer, **Protéstler**, -s, -, *m.* eu protesterrande.
Protokóll, -[e]s, -e, *n.* protokoll. *Ein* ~ *aufnehmen*: skriva, uppsätta protokoll. *Das* ~ *schliessen*: avsluta, justera protokollet. **aufnahme**, -n, *f.* protokolls uppsättande. **-führer**, -s, -, *m.* protokollförare, skrivare.
protokollárisch, *a.* öfverensstämmande med, tagen till protokollet.

protokollier|len, -te, -t, *I. itr. h.* föra protokollet. *II. tr.* taga till, införa i protokollet.
Protokollierung, *f.*
Protz|le, -en, *f.* ☒ föreställare. **-kasten**, -s, -, *m.* ☒ ammunitionsföreställare. **-nagel**, -s, -†, *m.* ☒ bröstnagel. **-wagen**, -s, -[†], *m.* ☒ föreställare.
protz|en, -[e]s|t, -te, *ge-t*, *I. ☒ se ab-* och *auf-* *protzen*. *II. itr. h.* 1. smälla, braka. 2. vara uppblåst, morska sig, vara stolt. 3. vara spröd, obenägen, förargad. *Mit jmdm* ~ vara ond på ngn.
protzig, *a.* 1. uppblåst, morsk, högfärdig. 2. förargad, ond.
Proviánt, -[e]s, 0, *m.* proviant, munförråd. **-ausgabe**, 0, *f.* proviantutdelning. **-meister**, -s, -, *m.* ☒ proviantmästare. **-schiff**, -[e]s, -e, *n.* ☒ proviantskepp.
proviantier|len, -te, -t, *tr.* förse med proviant, proviantera. **Proviantierung**, *f.*
Provinz, -en, *f.* 1. provins, landskap. 2. landsort. **-bewohner**, -s, -, *m.* 1. provinsens invånare. 2. landsortsbo. **-rose**, -n, *f.* provinsros.
Provinziál, *I.* -[e]s, -e, *m.* provinsial. *II. a.* provinsial; provins-, landsorts-. *Ein* ~ *er* = *Provinzler*. **-blatt**, -[e]s, -er †, *n.* provinsblad, landsortstidning. **-schulrat[h]**, -[e]s, -e †, *m.* skolinspektör inom en provins. **-stadt**, -e †, *f.* provins-, landsorts-, småstad. **-stände**, *plur.* provinsialständer. **-theater**, -s, -, *n.* landsortsteater.
Provinzialism||us, -us, -en, *m.* provinsialism, dialektord, dialektegendomlighet.
provinziéll = *Provinzial II*.
Provinzler, -s, -, *m.* lands-, landsorts-, småstadsbo.
Provisiön, -en, *f.* provision, arvode.
provisórisch, *a.* provisorisk, tillfällig, tills vidare gjord, beslutad *m. m.*
Provisórium, -um[s], -en, *n.* provisorisk åtgärd.
Provokatiön, -en, *f.* utmaning, frammaning, framkallande.
provozier|len, -te, -t, *tr.* utmana, frammana, framkalla.
Prozedúr, -en, *f.* förfaringssätt, procedur.
Prozént, -[e]s, -e, *n.* procent. *Zu hohem* ~ *en*: mot hög ränta.
prozéntig, *a.* i sms. procents, t. ex. *drei* ~ *e Rente*.
Prozess, -es, -e, *m.* process, rättegång; förfaringssätt; utveckling(sgång). *Jmdm einen* ~ *anhängen* et. *den* ~ *machen*: börja en process mot ngn. *Wid. kurzen* ~ *machen*: göra processen kort. **-akte**, -n, *f.* rättegångsförhandling. **-führer**, -s, -, *m.* 1. målsägande. 2. sakförare. **-sache**, -n, *f.* mål. **-sucht**, 0, *f.* processlystnad.
prozéss|en, -[e]s|t, -te, -t, *tr.* **prozessier|len**, -te, -t, *itr. h.* processa.
Prozessiön, -en, *f.* procession.
prüde, *a.* pyrd.

prudeln, *-te, ge-t, itr. h.* 1. fuska. 2. *se brodeln*.
Prüderie, *-en, f.* pryderi.
Prüf.. Ex. *-stein, -[e]s, -e, m.* pröfvosten, probersten. *-zeit, -en, f.* pröfvotid.
prüf|en, *-te, ge-t, I. tr.* 1. pröfva. 2. examinera. 3. *Gepprüft:* bepröfvad. II. *Sich ~* pröfva sig.
Prüfer, *-s, -, m.* 1. en som pröfvar. 2. examinador.
Prüfung, *-[e]s, -e, m.* examinand.
Prüfung, *-en, f.* 1. pröfning. 2. examen. *-s...* Ex. *~ausschuss, -es, -e †, m.* pröfnings-, examenskommission, -komité. *~feuer, -s, -, n.* luttringseld. *~kommission, -en, f.* = *~ausschuss*. *~tag, -[e]s, -e, m.* pröfvodag; examensdag. *~thal, -[e]s, 0, n.* pröfvodal (jorden). *~zeit, -en, f.* pröfvotid. *~zeugnis[s], -ses, -se, n.* examensbetyg.
Prügel, *-s, -, m.* 1. käpp, knölpåk. 2. plur. prygel, stryk. *Tracht ~* kok stryk. *-junge, -knabe, -n, -n, m.* F syndabock. *-strafe, -n, f.* prygelstraff. *-suppe, -n, f.* F (kok) stryk. *-weg, -[e]s, -e, m.* kafvelbro.
Prügel|ei, *-en, f.* slagsmål.
prügel|in, *-te, ge-t, tr.* prygla, slå.
Prügler, *-s, -, m.* en som pryglar, slår.
Prünelle, *-n, f.* prunell(plommon).
Prunk, *-[e]s, 0, m.* prunk, ståt. *-gemach, -[e]s, -er †, n.* praktrum. *-gewand, -[e]s, -er †, n.* galadrägt. *-lösigkeit, 0, f.* enkelhet. *-rede, -n, f.* pompöst, grant tal. *-voll, a.* prunkande. *-zimmer, -s, -, n.* praktrum. For otr. jfr sams. med *Pracht*.
prunk|en, *-te, ge-t, itr. h.* prunka, pråla, ståta.
Prunker, *-s, -, m.* en som prunkar, ståtar.
Prunker|ei, *-en, f.* prunk, prål, ståt.
prunkerisch, prunkhaft, *a.* prunkande.
prüsch|en, *-[es]t, -te, ge-t, prüst|en, -ete, ge-et, itr. h.* frusta, fnysa, nysa häftigt, brista ut i skratt, fara ut.
Psalm, *-[e]s, -en, m.* psalm i psaltaren. *-en...* Ex. *~büch, -[e]s, -er †, n.* psaltare. *~dichter, -s, -, m.* psalmist. *~gesang, -[e]s, 0, m.* *~singen, -s, 0, n.* psalmsång.
Psalmist, *-en, -en, m.* psalmist.
Psalter, *-s, -, m.* 1. psaltare, a) instrument, b) bok. 2. zool. bladnaga.
Psittich, *-[e]s, -e, m.* papegoja.
pst, interj. st! ts!
psychisch, *a.* psykisk, själs-
publik, *a.* offentlig.
Publikum, *-[s], 0, n.* 1. publik. 2. offentlig föreläsning.
publizier|en, *-te, -t, tr.* publicera, offentliggöra, kungöra. **Publizierung**, *f.*
Publizist, *-en, -en, m.* 1. kännare af, lärare i statsrätt; politiker. 2. publicist, tidnings-skrifvare.
Publizität, *0, f.* offentlighet.
Puckel *se Buckel*.
puck|en, pucker|in, *-te, ge-t, itr. h.* bulta, slå.

Puddel.. ⊕ Ex. *-ofen, -s, -†, m.* puddelugn.
puddel|in, *-te, ge-t, tr.* ⊕ puddla.
Pudding, *-[e]s, -e, m.* pudding.
Pudel, *-s, -, m.* 1. pudel. 2. en som får för-rätta de lägsta sysslor och tåla allt; släp-hjon, syndabock. 3. studentspr. vaktmästare. 4. person med krusigt, tofvtigt hår; av. oordentlig, smutsig kvinna, lortlolla. 5. F fel, misstag; bom vid kagelspel. *-dick, a.* F fullprop-pad, proppmått. *-haar, -[e]s, -e, n.* knollrigt, krusigt hår. *-hund, -[e]s, -e, m.* pudel(hund). *-kopf, -[e]s, -e †, m.* krushufvud. *-mütze, -n, f.* lurfvig mössa. *-nährisch, a.* putslustig som en pudel. *-nass, a.* genomvåt.
pudel|in, *-te, ge-t, itr. h.* F begå ett misstag, göra en bock; bomma vid kagelspel.
Puder, *-s, 0, m.* puder. *-beutel, -s, -, m.* puder-pung. *-mantel, -s, -†, m.* puderkappa. *-zucker, -s, 0, m.* pudersocker.
puderig, *a.* full af puder.
puder|in, *-te, ge-t, tr.* och *sich ~* pudra (sig).
puff, *I. interj.* puff! II. *-[e]s, -e [†], m.* 1. puff, a) dof knall, b) stöt, slag, c) utstående veckning på kläder, d) överdrivet beröm. 2. *~ machen:* ståta. 3. humbug. 4. studentspr. bordell. 5. tricktrack(spel). *-ärmel, -s, -, m.* puffärm. *-bohne, -n, f.* bondböna. *-brett, -[e]s, -er, n.* tricktrackbräde. *-küchen, -s, -, m.* potatismunk. *-spiel, -[e]s, -e, n.* trick-track.
Puffe, *-n, f.* dim. *Püffchen, -lein,* puff på kläder.
puff|en, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. säga puff, dof knalla, pluttra, skjuta. 2. puffa, stöta, slå. 3. uppsvälla, blåsa upp sig. 4. puffa upp, förse med puffar. 5. spela tricktrack.
Puffer, *-s, -, m.* 1. puffare, puffande person. 2. puff, stöt, slag. 3. puffert, litet skjutge-vär. 4. potatismunk. 5. järnv. puffert.
puffig, *a.* 1. uppuffad, pösig. 2. hård, grof, kärf.
puh, interj. puh! uff!
Pulle, *-n, f.* P plunta, flaska.
Puls, *-es, -e, m.* dim. *Pulschen, -lein, 1.* samman-liggande klockringning. 2. puls. *Jmdm den ~ fühlen:* känna ngn på pulsen. *-ader, -n, f.* pulsåder. *-messer, -s, -, m.* pulsmätare. *-schlag, -[e]s, -e †, m.* pulsslåg. *-stillstand, -[e]s, 0, m.* *-stockung, -en, f.* med pulsens stockning, intermittent puls. *-wärmer, -s, -, m.* armmudd.
puls|en, *-[es]t, -te, ge-t, pulsier|en, -te, -t, itr. h.* pulsera.
Pult, *-[e]s, -e, n.* och *m.* dim. *Pultchen* och *Pültchen, pulpet*.
Pulver, *-s, -, n.* dim. *Pulverchen, -lein, 1.* pulver. 2. krut. *Man er hat das ~ nicht er-funden:* han var ej med, när krutet fans upp. *-beutel, -s, -, m.* jag. krutpung. *-dampf, -[e]s, 0, m.* krutrök. *-fass, -es, -er †, n.* krut-tunna, krutfjärding. *-gang, -[e]s, -e †, m.* mina. *-horn, -[e]s, -er †, n.* kruthorn. *-kam-*

mer, -n, *f.* 1. ✕ krutkammare. 2. † krutdurk. -**karren**, -s, -, *m.* krutkärra. -**mäss**, -es, -e, *n.* krutmått. -**mühle**, -n, *f.* krutkvarn. -**sack**, -[e]s, -e †, *n.* ✕ krutkammare.

pulverig, *a.* 1. pulvriserad, finkornig; pulver-. 2. krutartad, innehållande krut, krut-.
pulverisier|en, -te, -t, **pulver|n**, -te, *ge-t*, *tr.* pulvrisera.

Pump, -[e]s, 0, *m.* studentspr. kredit, vigg, vigilans.

Pump|e, -en, *f.* pump. -**brunnen**, -s, -, *m.* pump. -**hose**, -n, *f.* vida byxor. -**keule**, -n, *f.* stor klubba. -**stiefel**, -s, -, *m.* högskaftad stöfvel. -**en...** Ex. ~**helmer**, -s, 0, *m.* F vatten, gåsvin. ~**klappe**, -n, *f.* ⊕ pumpklaff. ~**kolben**, -s, -, *m.* ⊕ pumpkolf, pistong. ~**schwengel**, -s, -, *m.* pumpsvängel, pumpvipp. ~**stiefel**, -s, -, *m.* ⊕ pumpstöfvel. ~**zug**, -[e]s, -e †, *m.* ⊕ pump hjärta.

pump|en, -te, *ge-t*, *tr.* 1. pumpa. 2. studentspr. låna, viggä.

Pumper, -s, -, *m.* 1. pumpare. 2. studentspr. en som viggär.

Pumpnickel, -s, -, *m.* en sorts ankarstock från Vestfalen.

Punkt, -[e]s, -e, *m.* dim. *Punktchen*, -lein, *punkt.* *Der ~ auf dem I:* pricken över i. *Im ~ der Ehre:* i det som rör hedern, hvad hedern vidkommer. -**weise**, *adv.* punktvis, punkt för punkt.

Punktation, -en, *f.* utkast upptagande de särskilda punkterna.

punktell|n, -te, *ge-t*, *tr.* punktera med små punkter.

Punktier... ⊕ Ex. -**nadel**, -n, *f.* punkternål. -**rad**, -[e]s, -er †, *n.* punkterhjul.

punkter|en, -te, -t, *tr.* 1. punktera. 2. göra utkast till. *Den Frieden ~* göra utkast till fredsfördrag upptagande dess särskilda punkter. **Punktiering**, *f.*

Punktierer, -s, -, *m.* punkterare.

punktlich, *a.* punktlig.

Punktlichkeit, 0, *f.* punktlighet.

Punkt|um, -um[s], -a, *n.* punkt, punktum.

Punsch, -es, -e [†], *m.* dim. *Püschchen*, -lein, *punsch*, *vand.* vinpunsch. -**bowle**, -n, *f.* punschbål. -**lied**, -[e]s, -er, *n.* punschvisa. -**löffel**, -s, -, *m.* punschslef.

punsch|en, -[es]t, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* punscha.

Punze, -n, *f.* **Punzen**, -s, -, *m.* ⊕ puns.

punzier|en, -te, -t, *tr.* ⊕ ciselera med puns. **Punzierung**, *f.*

Pup, -[e]s, -e, *m.* dim. *Püppchen*, -lein, *P* fjärt.

Pupille, -n, *f.* pupill, a) i ögat, b) myndling. -**n...** Ex. ~**erweiterung**, -en, *f.* pupillernas utvidgning. ~**geld**, -[e]s, -er, *n.* förmyndarepengar, -medel.

Puppe, -n, *f.* dim. *Püppchen*, -lein, 1. docka. *Bidi. über die ei. alle ~n:* öfver allt, i högsta grad, ofantligt, *das geht in die ~n:* det går öfver alla gränser. 2. puppa. -**n...** Ex. ~**spiel**, -[e]s, -e, *n.* 1. lek med dockor.

2. dock-, marionettspel. ~**theater**, -s, -, *n.* dockteater.

puppl|en, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* leka med dockor.

puppenhaft, *a.* docklik.

pupper|n, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* slå oroligt (om hjärtat), darra.

puppisch, *a.* docklik.

pur, *a.* pur, lutter, ren.

Pürée, -[s], -s, *n.* -s, *f.* puré.

Purganz, -en, *f.* laxativ.

Purgator|ium, -[s], 0, *n.* skärseld.

Purgier... Ex. -**mittel**, -s, -, *n.* afförande medel.

-**pille**, -n, *f.* laxerpiller.

purgier|en, -te, -t, *I.* *tr.* rena, purgera, afföra.

II. *Sich ~* laxera, taga in laxativ.

purifizier|en, -te, -t, *tr.* rena, rengöra, rensa.

Purismus, -0, *m.* purism, språkrensning.

purpur|n, -te, *ge-t*, *tr.* och *sich ~* purpra(s).

Gepurpert av. purpurklädd.

Purpur, -s, 0, *m.* purpur. -**bekleidet**, *a.* purpurklädd. -**farbe**, -n, *f.* purpurfärg. -**farben**, -**farbig**, *a.* purpurfärgad. -**rot[h]**, *a.* purpurröd. -**röt[h]e**, 0, *f.* purpur(rodnad).

purpurhaft, **purpurisch**, **purpurlich**, **purpurn**, *a.* purpurartad, purpurfärgad.

purrr se *burr*.

purrr|en, -te, *ge-t*, *I.* se *burren*. **II.** *tr.* 1. omröra, röra, oroa, sticka. 2. † purra.

purzel|n se *burzeln*. **Puschel** se *Büschel*.

pussel|n, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* pyssla.

Pusst|a, -en, *f.* pusta, ungorsk stepp.

Püst, -[e]s, -e, *m.* **Püst|e**, 0, *f.* anda, andedrägt;

fläkt. -**rohr**, -[e]s, -e, *n.* blåsror.

Pustel, -n, *f.* finne, kvesa.

püst|en, -ete, *ge-t*, *itr.* *h.* blåsa, pusta.

Püster, -s, -, *m.* pust, liten blåsbälg.

püt, *interj.* pull!

Pute, -n, *f.* kalkonhöna. -**n...** Ex. ~**braten**, -s, -, *m.* kalkonstek. ~**junker**, -s, -, *m.* uppblåst, högfärdig junker.

Puter, -s, -, *m.* kalkon(tupp). -**hahn**, -[e]s, -e †, *m.* kalkontupp. -**rot[h]**, *a.* kalkonröd

-**zucht**, 0, *f.* kalkonafvel.

Putsch, -es, -e, *m.* kravall.

putsch|en, -[es]t, -te, *ge-t*, *I.* *itr.* *h.* göra kravall. **II.** *tr.* uppvigla.

Putz, -es, 0, *m.* 1. prydnad, grannlåt, pynt, putsning; modesaker. 2. ⊕ putsning, rapping, puts. -**artikel**, -s, -, *m.* modevara. -**dämchen**, -s, -, *n.* modedocka. -**erde**, 0, *f.* trippel. -**gemach**, -[e]s, -er †, *n.* 1. toaletterum.

2. praktrum. -**geschäft**, -[e]s, -e, *n.* -**handel**, -s, 0, *m.* modehandel. -**händler**, -s, -, *m.* ~**in**, -nen, *f.* modehandlare, modist. -**kram**, -[e]s, 0, *m.* modevaror. -**laden**, -s, -†, *m.* modehandel. -**liebend**, *a.* grannlåtsälskande.

-**listig**, *a.* putslustig. -**macherin**, -nen, *f.* modist. -**pulver**, -s, -, *n.* putspulver. -**sache**, -n, *f.* modesak. -**schere**, -n, *f.* ljussax. -**stube**, -n, *f.* förmak. -**süchtig**, *a.* som tycker om att styra ut sig. -**tisch**, -es, -e, *m.* toalett-

bord. -trödlerin, -nen, *f.* mode-, hvitvaru-handlerska. -tuch, [-e]s, -er †, *n.* torkduk. -wa[ra]re, -n, *f.* modevara. -werk, [-e]s, 0, *n.* prydnad, ornament. -zimmer, -s, -, *n.* för-mak, praktrum.

Putze, -n, *f.* ljussax.

putz'en, [-e]s, -te, *ge-t, tr.* 1. putsa, rengöra, borsta, skura, fäja, polera, blanka. *Sich die Nase ~* putsa näsan, snyta sig. *Schuhe ~* putsa, borsta skor. 2. pynta, pryda, smycka. 3. F bortsnappa. 4. F tillrättavisa, ge på pulsen.

Putzer, -s, -, *m.* 1. putsare. 2. viska, borste.

3. F tillrättavisning, sittopp.

putzig, *a.* putslustig, tokrolig.

Pygmäe, -n, -n, *m.* pygmé, dvärg, pyssling.

pygmäenhaft, pygmäisch, *a.* pygmeisk, dvärg-artad.

pyramid[al]isch, *a.* pyramidformig.

Pyramide, -n, *f.* pyramid. -n... *Ex. ~förmig, a.* pyramidformig. -pappel, -n, *f.* pyramid-poppel.

Pyrenäen, *plur. npr.* Pyreneerna.

pythisch, *a.* pythisk.

Q.

Q. 1. -[s], [-s]. *n.* gram q. 2. förkortn. = Quadrat.

Qkm. förkortn. = Quadratkilometer.

Qm. förkortn. = Quadratmeter.

Quabbe, -n, *f.* I. se Quappe. II. afr. Quabbel, -s, -, *m.* 1. gungfly. 2. fettvalk, fettsvulst.

quahbelicht, quabelig, *a.* 1. mjuk, skälfvande, geléartad, sladdrig, pussig. 2. om mat fadd, motbjudande, äcklig, vämjelig. 3. illamående. *Mir ist ~* jag mår illa, det kväljer mig.

quabbel'n, -te, *ge-t, itr. h.* vara mjuk, skälfva (om geléartade ämnen); gunga, gifva efter för stegen (om gungfly).

quabbig = quabelig 1.

Quakelēi, -en, *f.* F 1. obeslutsamhet, villrå-dighet, vacklande. 2. lappri, obetydlighet.

Quackeler, -s, -, *m.* F obeslutsam, villrådig person.

quackelhaft, quackelig, *a.* F obeslutsam, vill-rådig.

quackel'n, -te, *ge-t, itr. h.* F vara obeslutsam, villrådig, icke veta hvad man vill, vackla.

quack'en se quaken.

quacksalb'en = quacksalbern.

Quacksalber, -s, -, *m.* kvacksalfvare.

Quacksalberēi, -en, *f.* kvacksalferi.

quacksalber'n, -te, *ge-t, itr. h.* kvacksalffa.

quacksal'en, [-e]s, -te, *ge-t* = quaken.

Quader, -s, -, *m.* -n, *f.* kvadersten. -bau, -[e]s, -ten, *m.* byggnad af kvaderstenar. -stein, [-e]s, -e, *m.* -stück, [-e]s, -e, *n.* kvadersten.

quader'n, -te, *ge-t, tr.* göra, hugga fyrkantig. *Gedquerte Steine:* kvaderstenar.

Quadrant, -en, -en, *m.* kvadrant.

Quadrat, I. [-e]s, -e, *n.* kvadrat. II. *a.* kva-dratisk. -förmig, *a.* kvadratisk. -(kilo)meter, -s, -, *m.* och *n.* kvadrat(kilo)meter. -wurzel, -n, *f.* mat. kvadratrot. -zahl, -en, *f.* mat. kvad-rat(tal).

quadratisch, *a.* kvadratisk.

quadrieren, -te, -t, I. *tr.* 1. = quadern. 2. mat. kvadrera; upphöja till kvadrat. II. *itr. h.* passa, svara emot, *mit etw.:* ngt; lämpa sig. rätta sig.

Quadrig'a, -en, *f.* fyrspann.

Quadrille, -n, *f.* kadrilj.

quadrillier'en, -te, -t, *tr.* väfva rutigt, ruta.

Quadrupel, -s, -[u], *m.* 1. fyrfald. 2. fyra pi-stoler (mynt).

quah, *interj.* härmande korpens late, krax!

Quai, -s, -s, *m.* kaj.

Quakelēi se Quackelei.

quak'en, quäk'en, -te, *ge-t, itr. h.* kväka, snattra.

Quaker, -s, -, *m.* en som kväker.

Quäker, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* kväkare, kvä-kerska.

Quäkerēi, -en, *f.* kväkarväsen, kväkarsekt.

quäkerisch, *a.* kväkaraktig, kväkar-.

Quäkert[h]um, [-e]s, 0, *n.* = Quäkerei.

Qual, -en, *f.* kval, pina, lidande. -befaden, -be-lastet, *a.* kvald, kvaltyngd. -erfüllt, -voll, *a.* kvalfull, plågsam.

Quäl... *Ex. -geist, -[e]s, -er, m.* plågoande. -süchtig, *a.* road af att plåga.

quäl'en, -te, *ge-t, tr.* och *sich ~* plåga, martera, pina, oroa, besvära (sig). ~d: plågsam.

Quäler, -s, -, *m.* plågare, plågoande.

Quälerēi, -en, *f.* plågeri, marterande.

qualifizier'en, -te, -t, *tr.* kvalificera.

Qualität, -en, *f.* kvalitet, beskaffenhet.

Qualle, -n, *f.* zool. manet (Acalepha).

Qualm, [-e]s, -e, *m.* kvalm, rök, ånga.

qualm'en, -te, *ge-t, I. itr. h.* och *s.* 1. ryka med tjock, kvävande rök, ånga. 2. i hvirflande rök-mola uppstiga. 3. bolma. 4. F prata dum-heter. II. *tr.* *Den Rauch gen Himmel ~* utstöta, uppsända rökmoln mot himlen.

Qualmer, -s, -, *m.* bolmare.

qualmhaft, qualmig, *a.* 1. kvalmig, kvävande. 2. rykande. 3. uppfylld af rök.

Qualnis[s], -ses, -se, *n.* -se, *f.* = Qual.

qual'sam, *a.* plågsam.

Qualster, -s, -, *m.* 1. P utspottad slem, 'tupp'. 2. trädlus; vägglus.

qualster'n, -te, *ge-t, itr. h.* P spotta ut slem.

Quandel, -s, -, *m.* ⊕ fyllnadstrumma, pipa.

Quantität, -en, *f.* kvantitet, mängd.

quantitieren, -te, -t, *tr.* skandera.

quants... *Ex. -weise, adv. för skenets, för formens skull.*

Quantum, -um[s], -a, n. kvantum, mängd.

Quappe, -n, f. lake (Gadus lota).

Quarantäne, -n, f. karantän. -anstalt, -en, f. karantänsanstalt.

Quark, -[e]s, -e †, m. 1. ostkram, ostmysja. 2. smuts, smörja, skräp. -brot, -[e]s, -e, n. bröd med ostkram på.

quark|en = quarren.

Quarkeréi, -en, f. 1. knarrande, brummande, skrik, *fr. quarren*. 2. = Quark 2.

Quarre, -n, f. bruki. blott i ordspr. *erst eine Pfarre und dann eine ~ pastorat, inkomster först och giftermä! se'n.*

quarr|en, -te, *ge-t, itr. h.* knarra, kväka, knorra, brumma, grämsa, skrika, grina.

Quarrer, -s, -, m. F grälaktig person, brumbjörn.

quarrig, a. skrikig, grinig.

Quart, I. -[e]s, n. 1. plur. -, ett efter ort och tid varierande mindre kubikmått. 2. plur. -e, bok i kvartformat, kvartband. II. -en, f. = *Quarte* 2.

-band, -[e]s, -e †, m. kvartband. -blatt, -[e]s, -er †, n. kvartblad. -seite, -n, f. kvartsida.

Quart|la, -en, f. fjärde klassen uppifrån i ett läroverk, motsvarande tredje klassen i Sverige.

Quartal, -[e]s, -e, n. 1. kvartal, fjärdedels år. 2. första och sista dagen i ett kvartal, kvartalstermin. 3. hvarje kvartal hållet skrämsammanträde. -[s]... *Ex. ~weise, adv. kvartalvis.*

Quartäner, -s, -, m. lärjunge i fjärde klassen, *se* *Quarta*.

Quartant, -en, -en, m. kvartband.

Quarte, -n, f. 1. fjärdedel. 2. kvart, a) mus., b) fikt., c) i piketspel.

Quartett, -[e]s, -e, n. kvartett.

Quartier, -[e]s, -e, n. kvarter, a) del, i sht stadsdel, b) logis, c) ett mindre kubikmått, d) † skeppsvakt. -frei, a. fri från inkvartering. -geber, -s, -, m. kvartervärd. -geld, -[e]s, -er, n. inkvarteringspengar. -macher, -s, -, m. ✕ furir. -meister, -s, -, m. ✕ kvartermästare.

Quarz, -es, -e, m. min. kvarts.

Quast, -[e]s, -e †, m. 1. kvast. 2. stor pensel. 3. *av. Quaste, -n, f.* tofs, vipa. 4. F sälle. *Feiner ~ slughuvud.*

quastig, a. tofsprydd, försedd med tofsar, med vipor.

Quatember, -s, -, m. 1. = *Quartal* 1, 2. 2. = *Fronfasten*.

quatsch, F I. *interj.* klatsch! pladask! II. -es, -e, m. 1. klatsch, smäck. 2. smörja, röra. 3. dumheter, gallmatias, prat, smörja. III. a. 1. dum, enfaldig. 2. förbi, medtagen. -nass, a. genomvåt.

quatschelig, F = *quabbelig* 1.

quatsch|en, F 1. = *quabbeln*. 2. = *watscheln*.

quatsch|en, -[es]t, -te, *ge-t, F I. itr. h.* och s.

1. smälla, smäcka, piaska. 2. = *watscheln*.

II. *tr.* 1. söndertrycka, göra mos, göra pannkaka af. 2. *av. itr. h.* prata, prata dumheter.

quatschig, a. F mjuk, våt, rörig.

queck *se* *quick*. -silber, -s, 0, n. kvicksilver. -silbern, a. af kvicksilver, kvicksilver-, *av. bnd.* sprittande, orolig.

Queck|e, -en, f. kvickrot. -gras = *~gras*. -en... *Ex. ~gras, -es, 0, n. ~weizen, -s, 0, m. ~wurzel, -n, f.* kvickrot.

queckig, a. full af kvickrötter.

Quehle, -n, f. handduk.

Quell, -[e]s, -e[n], m. vant. Quell|e, -en, f. källa.

-ader, -n, f. källäder. -bezirk, -[e]s, -e, m. -gebiet, -[e]s, -e, n. källområde. -sprung, -[e]s, -e †, m. källsprång. -wasser, -s, 0, n. källvatten. -en... *Ex. ~forscher, -s, -, m. källforskare. ~forschung, -en, f.* källforskning.

~mässig, a. öfverensstämmande med källorna, autentisk. ~studium, -um[s], -en, n. källstudium. ~werk, -[e]s, -e, n. källskrift.

quell|en, quill(s)t, quoll, -[e]s, gequollen, quill, I. *itr. s.* och * *h.* 1. upprinna, framvälla, flyta fram. 2. svälla, svälla ut. II. vant. -te, *ge-t, tr.* låta svälla, lägga i blöt, stöpa.

quellenhaft, a. källartad.

Quellrich, -[e]s, -e, m. bot. källelunk (Montia fontana).

Quendel, -s, -, m. bot. timjan (Thymus).

Quengeléi, -en, f. F 1. bråk, gräl, trakasseri. 2. klagan, jämmer, pjunk.

quengel|in, -te, *ge-t, itr. h.* F 1. bråka, gråla, träta. 2. klaga, jämra sig, pjunka.

Quentchen, Quentein, -s, -, n. kvintin.

quer, a. tvär; *adv.* på tvären; i kors. ~ *über einander legen:* lägga i kors. *Etw. geht ~ ngt går på tvären, på tok. Die Sache kommt mir ~ saken kommer olägligt för mig.*

-balken, -s, -, m. tvärbjälke, tvärbalk. -baum, -[e]s, -e †, m. tvärbom. -durch, *adv.* tvärs igenom. -durchschnitt, -[e]s, -e, m. tvärsnitt. -falte, -n, f. tvärveck. -feldein, *adv.* rakt fram öfver fälten. -flöte, -n, f. tvärflöjt, vanlig flöjt. -folio, -[s], -s, n. tvär folio, tvär foliant. -frage, -n, f. tvärt afbrytande fråga, inkast. -furche, -n, f. tvärfåra. -gang, -[e]s, -e †, m. tvärgång. -gasse, -n, f. tvärgränd. -giebel, -s, -, m. gavfel, sidogavfel. -holz, -es, -er †, n. tvärbjälke. -kissen, -s, -, n. långkudde. -kopf, -[e]s, -e †, m. 1. ⊕ brädspik. 2. F tok, vriden människa. -köpfig, a. F tokig, vriden. -laden, -s, -t, m. tvärlucka. -leiste, -n, f. tvärlist. -naht, -e †, f. tvärsöm. -pfeife, -n, f. mus. tvärpipa. -pfeifer, -s, -, m. en som spelar på tvärpipa. -riss, -es, -e, m. hål rifvet tvärsöfver; tvärspricka. -sack, -[e]s, -e †, m. tvärsäck. -satel, -s, -t, m. tvärsadel. -schiff, -[e]s, -e, n. byggd tvärskepp. -schnitt, -[e]s, -e, m. tvärsnitt. -schwelle, -n, f. ⊕ syll, tvärsyll. -stange, -n, f. tvärstång. -strasse, -n, f.

* shta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

tvärgata, **-streifen**, *-s, -, m.* tvärremsa. **-strich**, *[-e]s, -e, m.* tvärstreck; *bnat.* streck i räkningen, *einen ~ durch etw. machen*: korsa, förhindra ngt. **über**, *adv.* tvärs öfver. **vör**, *adv.* tvärsöfver, midt framför. **wand**, *-e †, f.* tvärvägg. **weg**, *[-e]s, -e, m.* tvärväg.

Quere, *0, f.* tvär riktning. *Die ei. der ~ ei. in die ~ ei. der ~ nach*: tvärsöfver, i kors. *Jmdm in die ~ kommen*: komma olägligt för ngn, hindra ngn.

Querél[e], *-en, f.* småaktig klagan, besvär.

Querl se *Quirl*.

Querulánt, *-en, -en, m.* småaktig, grälsjuk åklagare, processmakare.

querulier[en], *-te, -t, itr. h.* processa, bråka.

Quese, *-n, f.* 1. (hud)blåsa. 2. veter. blåsmask. **Quetsch[e]**, *-en, f.* 1. plommon. 2. präss. 3. klämma, knipa. **kartoffeln**, *plur.* potatismos. **wunde**, *-n, f.* klämsår, krossår.

quetsch[en], *[-es]t, -te, ge-t, tr.* och *sich ~ klämma (sig), krossa(s), prässa(s).* *Etw. zu einem Brei ~ göra mos af ngt.* **Quetschung**, *f.* **Queue**, *I. -s, -s, n. kö, biljardkäpp. II. -s, f. kö. ~ machen*: bilda kö.

quick, *I. a.* kvick, liflig, sprittande. **II. [-e]s, 0, m.** kvicksilfver. **-born**, *[-e]s, -e, m.* rinnande källa. **-brei**, *[-e]s, 0, m. ☉ amalgam. -sand*, *[-e]s, 0, m.* flygsand.

quiek, *interj.* pip!

quiek[en], *-te, ge-t, itr. h.* pipa, skrika.

quiekig, *a.* grinig.

quietsch[en], *[-es]t, -te, ge-t = quieken.*

quillen se *quellen 1.*

quinkelier[en], *-te, -t, itr. h.* kvintillera.

Quint[ia], *-en, f.* femte klassen vid ett läroverk, uppifrån räknadt, motsvarande andra klassen i Sverige.

Quintåner, *-s, -, m.* lärjunge i femte klassen, se föreg.

Quint[e], *-en, f.* kvint.

Quintérne, *-n, f.* kvinterner.

Quintessenz, *-en, f.* kvintessens.

Quintétt, *[-e]s, -e, n.* kvintett.

Quirl, *[-e]s, -e, m. 1.* visp (vanl. ett tråkers på ett skaft, som rullas mellan händerna). 2. årsskott på barsträd. 3. F orolig människa.

quirl[en], *-te, ge-t, I. tr.* vispa. **II. itr. h.** och *s.* vrida sig, hvirfla.

quitt, *a.* kvitto.

Quitte, *-n, f.* 1. kvitten. 2. kvittenträd (Pirus Cydonia). **-n... Ex. ~ apfel**, *-s, -†, m.* kvittenäpple.

~baum, *[-e]s, -e †, m.* kvittenträd. **~farbig**, **~gelb**, *a.* kvittengul. **~kern**, *[-e]s, -e, n.* kvittenkärna. **~schleim**, *[-e]s, 0, m.* kvittenslem.

quittier[en], *-te, -t, tr. I.* kvittera. 2. uppgifva, gifva förlorad. **Quittierung**, *f.*

Quittung, *-en, f.* kvitto, kvittens.

Quivive, *-s, -s, m.* verda. *Auf dem ~ sein ei. stehen*: vara på sin vakt.

Quote, *-n, f.* kvot; andel.

R.

R, *1. [-'s], [-'s], n.* gram. **R**, *2. forkorfu. = Reaumur.*

raa se *Rahe*.

rab, *F = herab.*

Rabatt, *[-e]s, -e, m.* rabatt.

Rabát, *-n, f.* 1. uppslag, slag på kläder. 2. trädg. rabatt, trädgårdsland, säng.

rabattier[en], *-te, -t, tr.* rabattera.

Rabáu, *[-e]s ei. -en, -e[n], m. 1.* oäkta renett. 2. kanalje, spetsbof.

rabbell[en], *-te, ge-t, itr. h.* prata.

Rabbi, *[-s], -s, m.* rabbi; rabin.

Rabbinát, *[-e]s, -e, n.* rabinvärdighet.

Rabbine, *-n, -n. Rabbiner*, *-s, -, m.* rabin.

rabbínisch, *a.* rabinsk.

Rabe, *-n, -n, m.* korp. **-n... Ex. ~ aas**, *-es, -er †, n.* korpmat, korpføda. **~ärt**, *-en, f.* 1. korp-art. 2. kornnatur, onaturlighet hos födaldrar.

3. tjufnatur. **~eltern**, *plur.* onaturliga föräldrar. **~feder**, *-n, f.* korpffäder. **~gekrächz[e]**, *-es, 0, n.* korpars kraxande.

~hütte, *-n, f.* hydda för korp- och kråkskyttar. **~krähe**, *-n, f.* zool. svart kråka (Corvus corone). **~mutter**, *-†, f.* onaturlig moder. **~schnabel**, *-s, -†, m. 1.* korpnäbb.

2. ☉ krumhålmjässel. **~schwarz**, *a.* ram-

svart. **~stein**, *[-e]s, -e, m.* murad schavott.

~vater, *-s, -†, m.* onaturlig fader.

rabiat, *a.* rasande.

Rabulist, *-en, -en, m.* lagvrängare, processmakare.

Rabulisteréi, *-en, f.* lagvrängning, advokatknep.

Race se *Rasse*.

Rach[le], *-en, f.* hämd. **-begierde**, *-n, f.* hämdbegär. **-erfüllt**, *a.* hämdlysten. **-gefühl**, *[-e]s, -e, n.* hämdkänsla. **-gier**, *0, f.* hämdgirighet, hämdlystnad. **-gierig**, *a.* hämdgirig, hämdlysten. **-lust** = *-gier*. **-lustig** = *-gierig*. **-sucht** = *-gier*. **-süchtig** = *-gierig*. **-e... Ex. ~ akt**,

[-e]s, -e, m. handling af hämd. **~durst**, *[-e]s, 0, m.* hämdtörst. **~durstig**, *a.* hämdtörstande. **~engel**, *-s, -, m.* hämnande ängel. **~göttin**, *-en, f.* hämdgudinna. **~schreiend**, *a.* ropande på hämd.

Rachen, *-s, -, m.* svalg, gap. **-blume**, *-n, f.* **-blüt[h]ler**, *-s, -, m.* bot. labiat, läppblomstrig växt. **-bräune**, *0, f.* difteri. **-putzer**, *-s, -, m.* F dåligt vin som riffer i halsen.

räch[en], *-te och * roch, ge-t och * gerochen, tr.* och *sich ~ 1.* hämnna sig, hämnas. *Sich wegen ei. für etw. an jmdm ~ hämnas på ngn*

für ngt. 2. *Sich* ~ med pers. subj.: straffas, straffa sig själf.

Rächer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* hämnare, hämnarinna.

Rack, -[e]s, -e, *m.* **Racke**, -n, *f.* zoot. blåkråka (Coracias).

Racker, -s, -, *m.* 1. = föreg. 2. rackare.

rackerig, *a.* F 1. osnygg, smutsig. 2. uppbragt, rasande.

racker|n, -te, *ge-t*, F I. *tr.* plåga, utmatta. II. *Sich* ~ plåga sig, slita, slåpa.

Rad, -[e]s, -er †, *n.* dim. *Rädchen*, -lein, plur. *atr.* *Räderchen*, -lein, *hjul.* -achse, -n, *f.* hjulaxel. -arm, -[e]s, -e, *m.* hjularm, eker. -dampfer, -s, -, *m.* hjulångare. -fahren, -s, 0. *n.* velocipedåkning. -fahrer, -s, -, *m.* velocipedryttare. -felge, -n, *f.* hjullöt. -geleise, -s, -, *n.* hjulspår. -linie, -n, *f.* mat. hjullinie, cykloid. -nabe, -n, *f.* hjulnaf. -reiter = -fahrer. -schaufel, -n, *f.* hjulskofvel. -schiene, -n, *f.* hjulskena. -schuh, -[e]s, -e, *m.* hämsko. -speiche, -n, *f.* hjuleker. -sperre, -n, *f.* hämsko. -spur, -en, *f.* hjulspår. -zahn, -[e]s, -e †, *m.* kugge. ~[e]... Ex. ~brech|en, -te, *ge-t*, *tr.* rådbråka. ~macher, -s, -, *m.* vagnmakare. *sr* *Räder*...

Rade, -n, *f.* bot. klint (Agrostemma).

rädell|n, -te, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ vrida (sig), svänga omkring.

Rädelis... Ex. -führer, -s, -, *m.* anförare för en hop upproriske.

Räder... Ex. -macher, -s, -, *m.* hjulmakare. -t[h]ier, -[e]s, -e, *n.* zool. hjuldjur, hvirvel-djur. -werk, -[e]s, -e, *n.* hjulverk.

räderig, *a.* i sms. -hjulig, t. ex. *drei*~.

räder|n, -te, *ge-t*, I. *itr.* *h.* 1. *atr.* *s.* gå, rulla medels *hjul*. 2. om påfogar, kalkoner m. d. breda ut stjärten. II. *tr.* 1. *Gerädert*: försedd med *hjul*, *schön gerädert Wagen*: vagn med vackra *hjul*. 2. rådbråka förbrytare.

Radier... Ex. -gummi, -s, 0, *n.* radergummi. -messer, -s, -, *n.* raderknif. -nadel, -n, *f.* ⊕ radernål.

radier|en, -te, -t, *tr.* radera.

Radierer, -s, -, *m.* raderare.

Radies, -es, -e, *n.* vanl. dim. **Radieschen**, -s, -, *n.* radisa.

Radil|us, -us, -en, *m.* radie.

Radil|x, -ces, *f.* mat. radix, rot.

radotier|en, -te, -t, *itr.* *h.* prata dumbeter.

Raff, -[e]s, 0, *m.* och *n.* af mjölnarens undan-snillad mäd. -gier, 0, *f.* roflystnad. -gierig, *a.* roflysten. -gut, -[e]s, -er †, *n.* roffadt gods, rof. -holz, -es, 0, *n.* plockved.

Raffel = *Klapper*.

raff|en, -te, *ge-t*, I. *tr.* och *itr.* *h.* rifva åt sig, rycka med sig, rafs, gripa, slita, roffa. II. *Sich* ~ rycka sig, slita sig, rusa, störta.

raffinier|en, -te, -t, I. *tr.* raffinera. II. *itr.* *h.* grubbla, fundera. *Raffinierung*, *f.*

rag|en, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* resa sig, höja sig, uppstiga, vara hög, räcka. ~d: hög, reslig.

Ragout, -s, -s, *n.* ragu.

Rah[e], -en, *f.* † rå.

Rahm, -[e]s, 0, *m.* 1. grädde. 2. sot. 3. plur. -e [†] se I. *Rahmen*. -hobel, -s, -, *m.* ⊕ listhyfvel. -käse, -s, -, *m.* gräddost. -küchen, -s, -, *m.* gräddkaka. -löffel, -s, -, *m.* grädds-ked. -säge, -n, *f.* ⊕ ramsåg. -stickerei, -en, *f.* broderi i bäge. -torte, -n, *f.* gräddtårta, gräddkaka.

1. **Rahmen**, -s, -, *m.* dim. *Rähmchen*, -lein, infattning, ram, fönsterbåge, sybåge.

2. **rahm|en**, -te, *ge-t*, I. *itr.* *h.* sätta grädde, grädda sig. II. *tr.* 1. skumma. 2. infatta i ram, uppspanna i bäge.

Rain, -[e]s, -e, *m.* ren, gångstig; gröns; gräsremsa.

Raisonnement, -s, -s, *n.* resonnemang.

Räkel se *Rekel*.

Rakéte, -n, *f.* raket.

Rakünel, -n, *f.* F käring.

Ralle, -n, *f.* zool. rall (Rallus).

Rammle, -en, *f.* ⊕ påklubba, påkran; handdocka, jungfru. *bid.* *ein Mann bei der* ~ en pålitlig man. -arbeit, -en, *f.* pålning. -bär, -en, -en, -block, -[e]s, -e †, -klotz, -es, -e †, *m.* ⊕ häjare. -schiff, -[e]s, -e, *n.* † ramfartyg. -sporin, -n[e]s, -en, *m.* † bagge, ram. **rammel|n**, -te, *ge-t*, I. = *rammen*. II. *itr.* *h.* 1. om vissa djur: para sig, ramla; P vara karlgallen. 2. vara orolig, bråka, väsnas.

ramm|en, -te, *ge-t*, *tr.* 1. slå, drifva, stöta ned i marken medels en *Ramme*. 2. tillpacka, faststampa.

Rammle, -s, -, *m.* jåg. ramlare.

Rampe, -n, *f.* sluttande plan i st. f. trappa, uppfart.

ramponier|en, -te, -t, *tr.* ramponera, skada.

Rams[ch], -es, -e, *m.* dim. *Räms[ch]chen*, -lein, handel. slump, parti. *Im* ~ *kaufen*: köpa i slump.

rams[ch]|en, -[e]s, -te, *ge-t*, *tr.* handel. köpa, sälja i slump.

*ran, F = *heran*.

Rand, -[e]s, -er †, *m.* dim. *Rändchen*, -lein, plur. *atr.* *Ränderchen*, -lein, 1. rand, brädd, kant, marginal, bryn, infattning, gräns. *Am* ~ *bemerkten*: anteckna i kanten. F *bid.* *das versteht sich am* ~e: det är själfklart, *mit etw. zu* ~e *kommen*: få slut på ngt. 2. P mun, käft, mugga. -bemerkung, -en, *f.* anteckning, anmärkning i kanten, randnot. -glosse, -n, *f.* randglossa. -note, -n, *f.* = *bemerkung*. -verzierung, -en, *f.* ornament i kanten. -zeichnung, -en, *f.* teckning i kanten.

Randál, -[e]s, -e, *m.* studentspr. stoj, sko, buller, väsen, oljud. ~ *schlagen* = *ruj*.

randalier|en, -te, -t, *itr.* *h.* stoja, föra oljud, väsnas.

rändel|n, -te, *ge-t*, **rand|en**, -ete, *ge-et*, **ränder|n**, -te, *ge-t*, **randier|en**, -te, -t, *tr.* förse med bård, kanta.

Ranft, [-e]s, -e †, *m.* 1. brödkant, skorpa; jordskorpa. 2. poet. kant, rand, strand.

Rang, [-e]s, * -e †, *m.* 1. rang. *Jndm den ~ ablaufen*: taga försteget af ngn. 2. teat. (loge)rad. -**klasse**, -*n*, *f.* rangklass. -**liste**, -*n*, *f.* rangrulla. -**loge**, -*n*, *f.* teat. loge på ngn af raderna. *Die ~n im ersten Range*: första radens loger. -**mässig**, *a.* öfverensstämmande med rangen. -**ordning**, -*en*, *f.* rangordning. -**stolz**, *I. a.* stolt öfver sin rang. **II.** -*es*, 0, *m.* rangstolthet. -**streitigkeit**, -*en*, *f.* rangtvist. -**stufe**, -*n*, *f.* grad, rang. -**sucht**, 0, *f.* begär, åtrå efter rang, rangsjuka. -**süchtig**, *a.* rangsjuk.

Ränge, -*n*, -*n*, *m.* -*n*, *f.* lång bängel, räkel, slyngel, tjuftpojke, galgfogel.

rangier en, -*te*, -*t*, **I.** *tr.* rangera, ordna. **II.** *itr. h.* inneha den eller den rangen. ~ *mit*: hafva rang bland, lika rang med. **Rangie-rung**, *f.*

rank, **I. a.** 1. krökt, slingrande. 2. spenslig, smal; † rank. **II.** [-e]s, -e †, *m.* 1. krökning, vändning. 2. plur. konstgrepp, ränker, intriger, *jtr Ränke...*

Ranke, -*n*, *f.* ranka. -*n*... *Ex. ~artig*, *a.* lik rankor, slingrande. ~**gewächs**, -*es*, -*e*, *n.* slingerväxt.

Ränke... *jtr rank II.* 2. -**geist**, [-e]s, -*er*, -**macher**, -*s*, -, -**schmied**, [-e]s, -*e*, -**schmieder**, -*s*, -, *m.* ränkmakare, ränkmidare. -**süchtig**, -*voll*, *a.* ränkfyll.

ranken, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* samt *sich* ~ 1. an-sätta, bilda rankor, klängen. 2. slingra sig.

rankig, *a.* full af rankor; ranklik, slingrande.

Ranúkel, -*s*, -, *m.* -*n*, *f.* solöga, ranunkel (Ranunculus).

Ränzel, -*s*, -, *n.* och *m.* liten ränsel.

I. Ranzen, -*s*, -, *m.* dim *Ränzchen*, -*lein*, 1. rän-sel. *Bibl. jndm etw. auf den ~ geben*: gifva ngn på pålsen. 2. *P* mage.

2. ranzen, [-e]s, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. *av. sich* ~ sträcka på sig. 2. vara brunstig, para sig.

ranzig, *a.* 1. brunstig. 2. härsken.

Ranzigkeit, 0, *f.* härskenhet.

Ranzión, -*en*, *f.* lösen, lösepenning.

ranzionieren, -*te*, -*t*, *tr.* 1. *av. sich* ~ friköpa (sig). 2. *av. itr. h.* fordra, utprassa lösen (af).

Rapier, [-e]s, -*e*, *n.* fäktsabel, florett.

rapieren, -*te*, -*t*, **I.** *itr. h.* fäkta med fäktsabel et. florett. **II.** *tr.* skafva, rifva.

Rappe, -*n*, -*n*, *m.* 1. svart häst. *Bibl. auf Schusters ~n reiten*: resa med apostlahästarne. 2. schweizisk skiljemynt.

Rappel, -*s*, -, *m.* *F* anfall af galenskap, besynnerlig ryck, infall, ryck. -**kopf**, [-e]s, -*e* †, *m.* *F* besynnerlig, galen människa. -**köpfisch** = [s].

rappelig, *a.* *F* som har sina ryck, besynnerlig, ej rätt klok, galen.

rappeln, -*te*, *ge-t*, **I.** *itr. h.* 1. bullra, smälla, slamra, skramla. 2. *F* operas. *Es rappelt bei*

ihm [im Oberstübchen]: han är ej rätt klok, har sina ryck (af galenskap). **II.** *Sich* ~ skynda sig.

Rappier se *Rapier*.

Rappúse, 0, *f.* allmänt byte, hvad hvem som häst kan taga. *In die ~ geben* et. *weyfen*: prisgifva, gifva förlorad, till spillo; *in die ~ gehen*: gå förlorad, blifva allmänt byte.

Raps, -*es*, -*e*, *m.* 1. = *Rappel*. 2. gottlandsrofva (Brassica Napus).

raps'en, [-e]s, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* gripa (efter), rafs, krafsa.

Raptus, -, [-se], *m.* = *Rappel*.

Rapúnze, -*n*, *f.* **Rapúnzel**, -*s*, -, *m.* -*n*, *f.* dim. *Rapúnzchen*, -*lein*, rapunzel, a) (Phyteuma), b) rofklocka (Campanula Rapunculus).

rar, *a.* sällsynt, rar; *Bibl. sich ~ machen*.

Rarität, -*en*, *f.* sällsynthet, raritet.

rasaun en, -*te*, -*t*, *itr. h.* *F* väsnas, larma.

1. **rasch**, *a.* rask, snabb, hastig, brådstörtad, öfverlad. -**lebig**, *a.* som lever fort.

2. **Rasch**, -*es*, -*e*, *m.* rask (syns).

raschel n, -*te*, *ge-t*, *itr.* 1. *h.* prassla. 2. *s.* prasslande röra sig, gå, komma.

Raschheit, 0, *f.* raskhet, raskt, öfverladt sätt.

1. **ras'en**, [-e]s, -*te*, *ge-t*, **I.** *itr. h.* 1. rasa, vara utom sig, lefva som en galning. 2. vid ortförändring *s.* rasa, storma, rusa. **II.** *tr.* i raseri göra, säga, ropa.

2. **Rasen**, -*s*, -, *m.* 1. gräsplan, gräsmatta. 2. grästorfva. -**bank**, -*e* †, *f.* gräsbänk, grässoffa. -**decke**, -*n*, *f.* gräsmatta. -**patzen**, -*s*, -, *m.* -**plagge**, -*n*, *f.* grästorfva. -**platz**, -*es*, -*e* †, *m.* gräsplan. -**sitz**, -*es*, -*e*, *m.* = -**bank**. -**teppich**, [-e]s, -*e*, *m.* gräsmatta.

Räseri, -*en*, *f.* 1. 0, raseri, vanvett. 2. galenskap, vanvettig handling.

Rasier... *Ex.* -**becken**, -*s*, -, *n.* rakfat. -**messer**, -*s*, -, *n.* rakknif.

rasieren, -*te*, -*t*, *tr.* 1. raka. 2. rasera.

rasig, *a.* gräsbevuxen.

räsonnier'en, -*te*, -*t*, *itr. h.* resonera.

Raspe[l], -*n*, *f.* 1. rasp. 2. skramla. -*l*... *Ex.* ~**haus**, -*es*, -*er* †, *n.* arbetshus.

raspel n, **rasp'en**, -*te*, *ge-t*, *tr.* raspa, skafva, skrapa.

Rasse, -*n*, *f.* ras.

Rassel, -*n*, *f.* skramla, skallra.

Rasseléi, -*en*, *f.* rasslande.

rassell'n, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* rassla, skramla, slamra.

Rast, -*en*, *f.* 1. rast, hvila. 2. tid mellan tvänne raster, arbetstid, stund. 3. väglängd mellan tvänne rastställen. -**lös**, *a.* rastlös. -**lösigkeit**, 0, *f.* rastlöshet. -**ort**, [-e]s, -*e* et. -*er* †, *m.* rastställe, station. -**stunde**, -*n*, *f.* rast(timme). -**tag**, [-e]s, -*e*, *m.* rastdag.

Rastéll, [-e]s, -*e*, *n.* galler.

rast'en, -*ete*, *ge-et*, *itr. h.* samt *tr.* och *sich* ~ rasta, hvila (sig). *Die Glieder* ~ hvila sina lemmar.

rastig, *a.* överksam.

Rastrål, *-[e]s, -e, n.* rostral.

Rasür, *-en, f.* radering.

Rat, *-[e]s, m. a) 0, 1. Etw. zu ~ halten:* vara sparsam, hushålla med ngt. **2.** råd, utväg, *t. ex. kommt Zeit, kommt ~ ei. die Zeit bringt ~; allen Dingen ~ wissen:* veta råd för allting, *sich ei. seinem Leibe ei. seines Leibes keinen ~ wissen:* ej veta sig ngn (leftvande) råd, ej se ngn utväg. **3.** överläggning, klokhet, förstånd, vett. *Es ist nicht ~, das zu thun:* det är ej rådligt att göra det. **b)** plur. **Ratschläge** och *** Räte**, **4.** råd, rådslag. *Sich ~s bei jmdm erholen:* hämta råd hos ngn, fråga ngn till råds. **5.** rådplägning, överläggning, rådslag. *~[s] pflegen:* rådföra sig, *mit jmdm zu ~e gehen:* rådgöra med ngn. *Zu ~e ziehen:* rådfråga. *~ halten über etw. (ack):* rådslå om ngt. **c)** plur. **Räte**. **6.** plan, beslut, *t. ex. einen ~ beschliessen:* fatta ett beslut. *~s ei. zu ~e werden:* komma överens, besluta. **7.** råd, rådför-samling. **8.** råd, rådgivare, rådmän. **-fragen**, * *tr.* rådfråga. **-geber**, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* rådgivare, rådgifvarinna. **-haus**, *-es, -er †, n.* rådhus. **-leute** se *-mann*. **-los**, *a.* rådlös. **-losigkeit**, *0, f.* rådlöshet. **-mann**, *-[e]s, Ratleute, m.* rådmän. **-schlag**, *-en, -st, -te, ge-t, itr. h.* rådslå, rådplåga. **-schlagung**, *-en, f.* rådplägning. **-schluss**, *-es, -e †, m.* beslut. **-s...** *Ex. ~bedürftig, a.* i behof af råd. **~bote**, *-n, -n, ~diener, -s, -, m.* rådstugubetjänt, stadstjänare, vaktmästare. **~fähig**, *a.* kompetent till rådmansplats. **~freund**, *-[e]s, -e, m. = ~glied. ~geschlecht*, *-[e]s, -er, n.* rådmansslägt, rådsherres, patricisk slägt. **~glied**, *-[e]s, -er, n. ~herr, -n, -en, m.* medlem af rådet, rådmän, rådsherre, senator. **~herrlich**, *a.* rådmans-, rådsherre-, senators-. **~keller**, *-s, -, m.* stadskällare, stadshus. **~kollegium**, *-um[s], -en, n.* magistrat, senat, råd. **~mann**, *-[e]s, Ratsleute, m.* rådmän. **~mitglied = ~glied. ~person**, *-en, f.* rådsperson. **~saal**, *-[e]s, -e †, m.* rådsal. **~schreiber**, *-s, -, m.* stadsnotarie, stads-skrivare. **~sitzung**, *-en, f.* rådsförsamling, magistratsammansträde. **~versammlung**, *-en, f.* rådsförsamling. **~wage**, *-n, f.* stadsväg. **~zimmer**, *-s, -, n.* rådstuga.

Rate, *-n, f.* del, andel, afbetalning. *In ~n bezahlen:* betala i terminer. **n...** *Ex. ~weise, adv.* i terminer. **~zahlung**, *-en, f.* betalning i terminer.

rat|en, *rät(st), riet, riete, ge-en, -[e], itr. h., tr. och sich ~ 1.* råda, *jmdm etw. ei. zu etw.:* ngn ngt. *Sich ~ lassen:* lyda rådet. *Etw. ist zu ~ ngt* är rådligt, *jr 2. geraten 2.* *Die Klugheit rät's:* klokheten bjuder det. *Sich nicht zu ~ wissen:* ej veta att hjälpa sig, vara rådvill. *Damit ist mir nicht geraten:* det hjälper mig ej. **2.** gissa, lösa, tyda,

t. ex. Rätsel. Jmdm etw. zu ~ aufgeben: a) gifva ngn en gåta att lösa, b) sätta myror i hufvudet på ngn, visa sig som en dugtig motståndare till ngn.

Rater, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* en som gissar.

Rath..., **Räth...** se *Rat...*, *Rät...*

ratifizieren, *-te, -t, tr.* stadfästa, godkänna.

Rätin, *-nen, f.* rådinna, rådmanska.

Rationalist, *-en, -en, m.* rationalist.

rätlich, *a. 1.* * som bistår med råd. *~ und thätig:* med råd och dåd. **2.** rådlig, att till-råda. **3.** sparsam, tarflig.

Rätlichkeit, *0, f. 1.* lämplighet. **2.** sparsamhet, tarflighet.

rätsäm, *a. 1. = rätlich 2, 3. 2.* som ger ei. innebär goda råd, klok, förständig.

Rätsamkeit = Rätlichkeit.

Rätsel, *-s, -, n. dim. Rätselchen, Rätslein, gå-ta. -aufgabe*, *-n, f.* gåta att lösa. **-reim**, *-[e]s, -e, m.* rimmad gåta, charad. **-spruch**, *-[e]s, -e †, m.* gåtfull yttrande, uttalande. **-voll**, *a.* gåtfull. **-wort**, *-[e]s, -e, n.* gåtfullt ord.

rätselfhaft, *a.* gåtaktig, gåtlik.

Rätselfahigkeit, *0, f.* det gåtlika i ngt.

rätself|n, *-te, ge-t, itr. h. 1.* tala i gåtor. **2.** framställa gåtor. **3.** gissa, framställa gissningar.

Ratte, *-n, f. 1.* stor råtta. **2.** besynnerlighet, nyck. **n...** *Ex. ~fahl = ~grau. ~falle*, *-n, f.* rättfälla. **~fänger**, *-s, -, m. 1.* rättfångare. **2.** råtthund. **~gift**, *-[e]s, -e, n.* rättgift. **~grau**, *a.* rättgrå. **~nest**, *-[e]s, -er, n.* rättbo.

Ratz, *-es, -e, m. 1.* skråma. **2. = Ratte.**

Ratze se *Ratte.*

Raub, *-[e]s, * -e* (vanl. *Raubthaten*), *m. rof, a)* (bort)röfvande, b) byte. **-adel**, *-s, 0, m.* rof-adel, rofriddare. **-anfall**, *-[e]s, -e †, m.* anfall för att plundra. **-fisch**, *-es, -e, m.* rof-fisk. **-gesell**, *-en, -en, m.* röfvare. **-gesindel**, *-s, 0, n.* röfvarpack. **-gier**, *0, f.* rofgirighet. **-gierig**, *a.* rofgirig. **-gut**, *-[e]s, 0, n.* röfvadt gods, byte. **-krieg**, *-[e]s, -e, m.* plundrings-krig, -tåg. **-lust**, *0, f.* rofhystnad. **-mord**, *-[e]s, -e, m.* mord med rån. **-mörder**, *-s, -, m.* bandit, röfvare som mördar och plundrar. **-nest**, *-[e]s, -er, n.* röfvarnäste. **-ritter**, *-s, -, m.* rofriddare. **-schiff**, *-[e]s, -c, n.* sjöröfvarfartyg. **-schloss**, *-es, -er †, n.* röfvarstolt. **-sucht**, *0, f.* rofhystnad. **-süchtig**, *a.* roflysten. **-that**, *-[e]s, f.* rof, röfvardåd. **-[h]ier**, *-[e]s, -e, n.* rofdjur. **-vogel**, *-s, -†, m.* roffogel. **-wild**, *-[e]s, 0, n.* rofdjur. **-zug**, *-[e]s, -e †, m.* plundringståg.

raub|en, *-te, ge-t, I. tr.* röfva, *jmdm etw.:* a) ngt från ngn, b) ngt åt ngn. **II. itr. h.** plundra, roffa.

Räuber, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* röfvare; tjuf. *Der ~ meines Glücks:* min lyckas förstörare. *~in der Herzen:* hjärtetjnf. **-bände**, *-n, f.* röfvarband. **-geschichte**, *-n, f.* röfvar-historia. **-hauptmann**, *-[e]s, Räuberhaupt-*

leute, m. röfvarhöfding. -*höhle*, -n, f. röfvarhåla.

Räuberéi, -en, f. röfveri, plundring.

räuberhaft, **räuberisch**, a. röfvaraktigt, röfvar-, plundrings-.

1. Rauch, -[e]s, * -e [†], m. älm. *Räuchlein*, rökt. *bnai. in ~ aufgehen. Fleisch in den ~ hängen*: hänga upp kött till rökning. -*altar*, -[e]s, -e †, m. rökaltare. -*coupé* (˘ - -), -s, -s, n. rökkupé. -*dampf*, -[e]s, 0, m. rök och ånga. -*fång*, -[e]s, -e †, m. rökfång. *bnai. etw. in den ~ schreiben*: gifva ngt förlo-rad. -*fass*, -es, -er †, n. rökelsekar. -*fleisch*, -es, 0, n. rökt kött. -*gar*, a. tillräckligt rökt. -*kabinett*, -[e]s, -e, n. rökrum. -*kammer*, -n, f. rökkammare, rökstuga. -*kohle*, -n, f. rykande kol. -*loch*, -[e]s, -er †, n. rökhål. -*lokal*, -[e]s, -e, n. rökrum. -*säule*, -n, f. rökpelare. -*schwalbe*, -n, f. ladusvala. -*stube*, -n, f. rökrum. -*tabak*, -[e]s, -e, m. röktobak. -*wolke*, -n, f. rökmoln. -*zimmer*, -s, -, n. rökrum.

2. rauch, a. luden; stråfhårig. -*füssig*, a. som har ludna fötter. -*handel*, -s, 0, m. pälsva-ruhandel. -*holz*, -es, -er †, n. skog som har löfvet kvar. -*ware*, -n, f. pälsva-*werk*, -[e]s, 0, n. pälsva-*rauchbär*, a. rökbär.

rauchlen, -te, ge-t, I. itr. h. ryka. II. tr. och itr. h. röka.

Raucher, -s, -, m. ~in, -uen, f. rökare, rökerska.

Räucher... Ex. -*kerze*, -n, f. rökgubbe. -*papier*, -[e]s, -e, n. rökelsepapper. -*pfanne*, -n, f. rökelsekar. -*werk*, -[e]s, 0, n. rökelse.

Räucherer, -s, -, m. ~in, -nen, f. rökare, rökerska som röker skinkor, rum m. m.

raucherig, a. rökig, nedrökt.

raucher'in, -te, ge-t, tr. röka, t. ex. *Schinken, Würste, Zimmer. Räucherung*, f.

rauchhaft, a. rökartad.

rauchig, a. rökig, nedrökt.

Raude, Räude, -n, f. 1. sårskorpa. 2. skorf, utslag, skabb; kräfta på träd.

räudig, a. skorvåg, skabbig.

'rauf, F = *herauf*.

Rauf... Ex. -*bold*, -[e]s, -e, m. slagskämpe. -*degen* = *Raufer*. -*handel*, -s, -†, m. slagsmål. -*held*, -en, -en, m. = -*bold*. -*lust*, 0, f. begär att slåss, stridslustnad. -*lustig*, a. stridslusten. -*sucht* = -*lust*. -*süchtig* = -*lustig*. -*wolle*, 0, f. ⊕ skafull.

Raufe, -n, f. 1. foderhäck. 2. gallerlik ställning.

räufel'n, -te, ge-t, tr. repa npp, t. ex. *Strümpfe*.

raufen, -te, ge-t, I. tr. och itr. h. draga, rycka, slita, t. ex. *Unkraut aus der Erde, Haare aus dem Kopf. Sich (dat.) das Haar ~ slita* af sig håret. *Jmdn ~ lugga ngn*. II. *Sich ~ 1. av. itr. h. slåss*. 2. *Sich im Haar ~ slita håret af sig*.

Raufer, -s, -, m. 1. pamp, plit. 2. slagskämpe.

Rauferéi, -en, f. slagsmål.

rauh, a. 1. ojämn, knagglig, obanad, t. ex. ~e *Wege*. 2. bärgig, vild, t. ex. ~e *Gegenden*. 3. skarp, hård, t. ex. ~e *Luft*. 4. oci-villiserad, sträf, fränstötande, t. ex. ~e *Sitten*. 5. = 2. *rauh*. *bnai. die ~e Seite her-auskehren*: visa sig sträf, fränstötande. 6. hes, skroflig, t. ex. ~e *Stimme*. ~ *auf der Brust sein*: ha bröstvärk, vara hes. 7. grof, t. ex. ~e *Arbeit. Aus dem ~en arbeiten*: grof-hugga. 8. ~es *Futter*: hö och halm. ~es *Getreide*: korn och hafre. 9. ~es *Haas*: uppfostringsanstalt för vanartade barn. -*bank*, -e †, f. ⊕ rubank. -*frost*, -[e]s, 0, m. rimfrost. -*futter*, -s, 0, n. se *rauh* 8. -*haarig*, a. stråfhårig. -*reif* = -*frost*. -*zeit*, -en, f. ruggningstid.

Rauhe, 0, f. ruggning.

Rauheit, -en, f. ojämnhet, stråfhet m. m. se *rauh*.

rauh'en, -te, ge-t, I. tr. göra sträf, ruggig; ⊕ rugga tyg. II. itr. h. och *sich ~ rugga*.

Rauher, -s, -, m. ⊕ ruggare.

Rauhigkeit = *Rauheit*.

rauhlich, a. litet sträf, skroflig m. m. se *rauh*.

Rauke, -n, f. bot. en kålväxt (*Brassica eruca*).

Raum, I. -[e]s, -e †, m. 1. rum, rymd, utrym-m, lägenhet, plats, tillfälle, t. ex. *Zeit und ~, der blaue ~, einen grossen ~ brauchen, die Räume eines Hauses, jmdm ~ machen, ~ finden auszuweinen. Einer (dat.) Bitte ~ geben*: gifva efter för, bevilja en bön, *einer Hoffnung ~ geben*: hängifva sig åt en för-hoppning. 2. † lastrum. 3. tidrymd. II. a. † rum, t. ex. ~e *See*. -*anker*, -s, -, m. † undankare. -*inheit*, -en, f. rymdmätt(sen-het). -*grösse*, -n, f. geometrisk storhet. -*in-halt*, -[e]s, 0, m. innehåll, volym. -*los*, a. som ej tar plats, immateriell. -*meter*, -s, -, m. och n. kubikmeter.

räum'en, -te, ge-t, I. tr. 1. taga, ställa, föra bort, ut, ur; aflägsna, t. ex. *den Schutz von der Brandstätte. An die ei. bei Seite ~ lägga* undan. *Alles an seine Stelle ~ ställa*, lägga allt på sin plats. *Aus dem Wege ~ rördja* ur vägen, undanrödja, mördra. 2. rördja, ren-göra, t. ex. *die Brandstätte vom Schutte, die Pfeife*; göra slut på, t. ex. *Ausverkauf um das Lager zu ~*. 3. rymma, ntrymma, t. ex. *das Feld, eine Festung*. II. *Sich ~ blifva* tom. III. itr. h. 1. stöka, styra, ordna, t. ex. *in et. bei ei. unter jnds Papieren ~ ordna* nngs papper. 2. † rymma i. *Räumung*, f.

Räumer, -s, -, m. 1. en som bortför, ordnar m. m. se föreg. 2. ⊕ rymjärn, rymnål m. m.

räumlich, a. rymlig.

Räumlichkeit, -en, f. 1. 0, rymlighet, ntrym-me. 2. rum, lägenhet.

Räumte, -n, f. † rum skjö.

raun'en, -te, ge-t, itr. h. och tr. 1. mumla, gnälla, pipa. 2. hviska, tillhviska.

Raupe, -n, *f.* dim. *Räupchen*, -lein, 1. insekt-larv, i sht fjärilslarv, mask. sänd. ~n *im Kopfe haben*: hafva grillver, vara besynnerlig. 2. snij, kantlij. -n... Ex. ~fräss, -es, -e, m. maskätet tillstånd, ställe.

raup|len, -te, *ge-t*, *tr.* plocka maskarne (fjärils-larverna) af träd, buskar m. m.

Rauper, -s, -, m. maskplockare se föreg.

raupig, *a.* full af maskar (fjärils-larver).

'raus, *F* = *heraus*.

Rausch, -es, -e †, m. 1. rus. *Einen ~ haben*: vara rusig. 2. * brus, sus; frasande. -beere, -n, *f.* kråkris (Empetrum). -gelb, -[e]s, 0, n. guldfärg, auripigment. -gold, -[e]s, 0, n. glitterguld. -mittel, -s, -, n. rusmedel, rusdryck. -silber, -s, 0, n. glittersilver.

rausch|len, -[e]s, -te, *ge-t*, *I.* *itr. h.* och vid ort-förändring *s.* susa, brusa, frasa. **II.** *tr.* med sitt sus uttrycka, framkalla, väcka, i. ex. *der Wald hat mir die alte Zeit wach gerauscht*.

rauschig, *a.* 1. rusig. 2. susande, frasande.

räusper|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *sich ~ harkla*, lätt hosta.

Raute, -n, *f.* 1. ruta, spetsruta, romb, fasett. 2. kortspel. ruter. 3. byggn. staf (list). 4. bot. ruta (Ruta). -n... Ex. ~bube, -n, -n, m. ruter knekt. ~feld, -[e]s, -er, n. ruta, rombiskt fält. ~glas, -es, -er †, n. fasettglas. ~kreuz, -es, -e, n. rutkors. ~weise, *adv.* i rutor.

raut|en, -ete, *ge-et*, *tr.* ruta, dela i (spets-)rutor.

rautig, *a.* rutig.

reagier|len, -te, -t, *itr. h.* reagera, återverka.

reaktivar|len, -te, -t, *tr.* åter försätta i verksamhet.

real, **I.** *a.* real, reell, verklig, saklig. **II.** -[e]s, -en, m. real (mynt). **III.** = *Regal* 2. -gymnasium, -um[s], -en, n. realskola med latin. -kenntnisse, *f. plur.* realkunskaper. -kredit, -[e]s, 0, m. realkredit. -schule, -n, *f.* 1. teknisk skola. 2 = *gymnasium*. -schüler, -s, -, m. lärjunge i en *Realschule*, se föreg.

Realien, *plur.* 1. realier, ting. 2. realkunskaper.

realisier|len, -te, -t, *tr.* realisera, a) förverkliga, b) förvandla till pengar. *Realisierung*, *f.*

Realist, -en, -en, m. realist.

Realität, -en, *f.* realitet, verklighet, ting.

Reb|le, -en, *f.* 1. ranka. 2. viuranka. -gewinde, -s, -, n. hopslingrade vinrankor, vinranksgirland. -hügel, -s, -, m. med vinrankor beväxten kulle, vinbärg. -huhn, -[e]s, -er †, n. raphöna. -land, -[e]s, -er †, n. på vin rikt land, vinland. -laus, -e †, *f.* vinlus, fylloxera. -mann, -[e]s, -er †, m. vinodlare. -recht, *a.* oförfalskad (om vin). -en... Ex. ~band, -[e]s, -er †, n. band hvarmed vinrankor uppbindas. ~berg, -[e]s, -e, m. vinbärg. ~blatt, -[e]s, -er †, n. vinranksbld. ~blut, -[e]s, 0, n. poet. drufvans blod, vin. ~geländer, -s, -,

n. vinranksspallier. ~gott, -[e]s, 0, m. vinvud. ~holz, -es, 0, n. vinranksträ, vinranka. ~saft, -[e]s, -e †, m. 1. vinrankssaft. 2. poet. drufvans saft. ~schössing, -[e]s, *e, m.* vinskott. ~stab, -[e]s, -e †, m. med vinrankor omlindad staf, tyrsus. ~stock, -[e]s, -e †, m. vinstock.

Reb|ell, -en, -en, m. rebell, upprorisk.

rebellier|len, -te, -t, *itr. h.* göra uppror.

Rebelli|ón, -en, *f.* uppror, resning.

rebéllisch, *a.* upprorisk.

Rebus, -, -[se], *m.* och *n.* rebus.

recensier|len, -te, -t, *tr.* recensera, granska.

1. **rech|en**, -te, *ge-t*, *tr.* kratta, räfsa.

2. **Rechen**, -s, -, m. 1. räfsa, kratta. 2. galler. -stiel, -[e]s, -e, m. räfskaft. -zahn, -[e]s, -e †, m. räfspinne.

Rechen... *itr.* rechnen. Ex. -aufgabe, -n, *f.* räkneexempel, problem. -büch, -[e]s, -er †, n. räknebok. -fehler, -s, -, m. räknefel. -kammer, -n, *f.* räknekammare. -knecht, -[e]s, -e, m. räkneknekt, lathund. -kunst, 0, *f.* räknekonst, aritmetik. -lehrer, -s, -, m. lärare i räkning, i matematik. -meister, -s, -, m. räkne-mästare. -pfennig, -[e]s, -c, m. 1. bleckmärke använt vid undervisning i räkning. 2. spelmark. -stift, -[e]s, -e, m. griffel. -stunde, -n, *f.* matematiktimme, -lektion. -tafel, -n, *f.* skiffertafel. -unterricht, -[e]s, 0, m. undervisning i räkning, matematikundervisning.

Rechenschaft, 0, *f.* räkenskap, redogörelse, i. ex. ~ ablegen el. geben. -s... Ex. ~ ablage, -n, *f.* ~bericht, -[e]s, -e, m. redovisning.

recherchier|len, -te, -t, *tr.* efterforska.

Rechling, -[e]s, -e, m. abborre.

rech|en, -ete, *ge-et*, *itr. h.* och *tr.* räkna; anse, hålla före. *Eins ins andere ~ taga medeltalet. Gegen einander ~ jämföra.*

Rechen... se *Rechen...*

Rechner, -s, -, m. ~in, -nen, *f.* en som räknar.

Rechnung, -en, *f.* räkning. [*Seine*] ~ bei *etw.* finden: finna ngt fördelaktigt för sig. *Sich (dat.) ~ auf etw.* (ack.) machen: räkna på ngt. *Den Umständen ~ tragen*: rätta sig efter omständigheterna. *Auf ei. für jmds ~* för nngs räkning. *Auf jmds ~ stellen*: skriva, uppföra på nngs räkning. -s... Ex. ~abschluss, -es, -e †, m. bokslut. ~art, -en, *f.* räknesätt. ~beamte(r), (adj. heja.) m. räkneskapsförare. ~büch, -[e]s, -er †, n. räkneskapsbok. ~fehler, -s, -, m. räknefel. ~führer, -s, -, m. räkneskapsförare. ~führung, 0, *f.* räkneskapsföring. ~jahr, -[e]s, -e, n. räkneskapsår. ~münze, -n, *f.* räknemynt. ~prüfer, -s, -, m. revisor.

recht, **I.** *a.* 1. höger. *Die ~e*: a) högra handen, b) högra sidan. *Zur ~en el. ~er Hand*: till höger. 2. rätt, i. ex. *ein ~er Winkel*. 3. rätt, riktig, verklig, sann. *Geh ich ~ et. ist das hier der ~e Weg nach der Stadt?* är det här vägen till staden? *Komme ich Ihnen ~?* kommer jag lägligt? stör jag ej?

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Mir ist nicht ~ jag mår ej riktigt bra. *Wenn mir ~ ist*: om jag mins rätt. *Ich bin ~ begierig darauf*: jag är riktigt nyfiken att få se el. höra det. *Bitte ~ sehr!* för all del! *Jetzt erfährst du es erst ~ nicht*: nu kan du vara förvissad om att ej få veta det, *jetzt erst ~ nicht*: nu mindre än ngnsin. *Das war gerade was ~es!* det var just ngt att tula om! *Zum ~en el. nach dem ~en sehen*: se till att allt går ordentligt till, utöfva tillsyn. *Du bist mir auch der ~e!* jo, du är just den rätte! *Mir ist's ~ jag* är nöjd därmed; *es allen ~ machen*: göra alla i lag; *wenn es Ihnen ~ ist*: a) om det är lägligt för er, b) var så god! *Jmdn ~ sprechen*: rättfärdiga, frikänna ngn. *In alle Sättel ~ sein*: veta att finna sig i alla förhållanden. *Die ~e Seite eines Zeugs*: ett tygs rätsida. **II.** *[-e]s* och *i* vissa talesätt *-ens, -e, n.* rätt, a) det rätta, t. ex. *thue ~ und scheue niemand!* ~ *haben, jmdm ~ geben; mit ~, von ~ wegen, ~ens*: med rätta, *was ~ens ist*: hvad rätt är, b) betrogenhet, t. ex. *das ~ des Stärkeren, das ~ der Faust*: näfträtten, c) rättmätigt anspråk, t. ex. *ein ~ an, auf, zu etw. haben, d)* rättighet, t. ex. *~e und Freiheiten, e)* lag, t. ex. *römisches ~, die Form ~ens*: den lagliga formen, *etw. besteht zu ~ ngt* har laglig giltighet, *~ens*: på laglig väg, f) det tillbörliga, i lag föreskrifna, rättvisa, t. ex. *Gnade für ~ ergehen lassen, sich selbst ~ schaffen, ein Schein ~ens*: ett sken af rättvisa, g) dom, t. ex. *~ sprechen*: skipa rätt, vara domare, döma, h) domstol, t. ex. *zu ~e stehen*: stå för rätta. **-eck, [-e]s, -e, n.** rektangel. **-eckig, a.** rektangulär. **-fertig, a.** rättfärdig. **-fertig^{en}, -te, ge-t, tr.** och *sich ~ rättfärdiga (sig), försvara (sig). **-fertigung, f.** **-gläubig, a.** rättrogen. **-gläubigkeit, 0, f.** rättrogenhet. **-haber, -s, -, m.** en som jämt vill ha rätt; gråmakare. **-haberei, -en, f.** rättshaveri. **-haberschisch, a.** som jämt vill ha rätt, anspråksfull, inbilsk. **-läufig, a.** som förlöper normalt. **-liebend, a.** rättälskande. **-linig, a.** rätlinig. **-los, a.** 1. olaglig. 2. rättslös. **-lösigkeit, -en, f.** 1. olaglighet. 2. rättslöshet. **-mässig, a.** rättmätig. **-mässigkeit, 0, f.** rättmätighet. **-schaffen, a.** rättskaffen(s). **-schaffenheit, 0, f.** rättskaffenhet. **-schreibung, -en, f.** rättskrifning. **-seitig, a.** på högra sidan, till höger befintlig. **-sprechung, 0, f.** rättskipning. **-winklig, a.** rätvinklig. **-zeitig, a.** som inträffar i rätt tid. **-zeitigkeit, 0, f.** inträffande i rätt tid. **-er... Ex. Ex.** *~seits, adv.* till höger, på högra sidan. — **-s... Ex. ~altert[h]ümer, plur.** rättsantikviteter. **~anspruch, [-e]s, -e †, m.** rättsanspråk. **~anwalt, [-e]s, -e †, m.** advokat, sakförare. **~beflissene(r), (adj. böjnl.) m.** juris studerande, jurist. **~beistand, [-e]s, 0, m.** juridisk hjälp. **~beständig, a.** laglig, som har sin grund i*

lagen. **~bewegung, -en, f.** rörelse åt höger. **~verfahren, a.** hemma, förfaren i juridiken. **~fall, [-e]s, -e †, m.** rättsfall, mål. **~fällig, a.** ~ *werden*: förlora sin rättegång. **~gang, [-e]s, -e †, m.** juridiskt förfaringsätt, procedur. **~gelehrsamkeit, 0, f.** rättsvetenskap, juridik. **~gelehrt, a.** rättslärd. **~gleichheit, 0, f.** likhet inför lagen. **~grund, [-e]s, -e †, m.** rättsgrund. **~gültig, a.** rättsgiltig. **~gültigkeit, 0, f.** rättsgiltighet. **~handel, -s, -†, m.** rättegång, mål, process. **~rättstvist, ~hülfe, -n, f.** juridisk hjälp. **~kniff, [-e]s, -e, m.** advokatknep. **~kosten, plur.** rättegångskostnader. **~kraft, 0, f.** laga kraft. **~kräftig, a.** som har laga kraft, gällande. **~kränkung, -en, f.** rättskränkning. **~kunde, 0, f.** rättskunskap. **~kundig, a.** rättskunnig. **~lehrer, -s, -, m.** lärare i rättsvetenskap, professor i juridik. **~mittel, -s, -, n.** jur. besvär, vad. **~pflege, 0, f.** rättskipning. **~sache, -n, f.** process, mål. **~sprache, 0, f.** lagsspråk. **~spruch, [-e]s, -e †, m.** dom. **~streit, [-e]s, -e, m.** = *~handel*. **~tag, [-e]s, -e, m.** rättegångsdag. **~um, adv.** höger om. **~verdreher, -s, -, m.** lagvrängare. **~verdreherei, ~verdrehung, -en, f.** lagvrängning. **~verfahren, -s, 0, n.** rättegångsordning. **~verfassung, -en, f.** rättsväsen. **~verhandlung, -en, f.** rättegångsförhandling. **~verständlich = ~gelehrt.** **~verweigerung, -en, f.** vägran att upptaga en sak inför rätta. **~widrig, a.** rättsvidrig. **~wissenshaft, 0, f.** rättsvetenskap. **~wohlthat, -en, f.** lagens välgärning.

recht^{en}, -ete, ge-et, itr. h. processa, tvista, gå till doms.

Rechts ses *recht II.*

rechtlich, a. 1. passande, lämplig, enkel, nätt, treflig. 2. rättskaffens, redbar. 3. laglig, juridisk.

Rechtlichkeit, 0, f. 1. rättskaffenhet, redbarhet. 2. laglighet, lagligt berättigande.

rechts, adv. till höger, åt höger, på högra sidan.

recipier^{en}, -te, -t, tr. recipiera, intaga.

Reciprocität, 0, f. reciprocitet, ömsesidighet.

reciprok, a. reciprok, ömsesidig.

recitier^{en}, -te, -t, tr. recitera, uppläsa ur mionet.

Reck, [-e]s, -e, n. gymna tvärstång, bom, räck.

Reck... Ex. ~bank, -e †, f. sträckbänk. **~hammer, -s, -†, m.** räckhammare.

Recke, -n, -n, m. kämpe.

reck^{en}, -te, ge-t, tr. och *sich ~ räckta, sträcka (sig), utsträcka. **Reckung, f.***

reckenhaf, a. kämpalik.

Redacteur, [-e]s, -e, m. redaktör.

Redle, -en, f. 1. tal. *Wovon ist die ~?* hvad är det tal om? *Der in ~ stehende Gegenstand*: ifrågavarande sak. *Das ist nicht der ~ wert*: det är ej värdt att tala om. *Das ist immer meine ~ gewesen*: det har jag alltid sagt. 2. yttrande, t. ex. *gottesläster-*

liche ~n *ausstossen*: fälla hädiska yttranden, yttra sig hädiskt. 3. prat, rykte, t. ex. *sich nicht an die ~n der Leute kehren*: ej bry sig om folks prat, *es ist die ~ davon*, *dass ...* det talas, pratas, går ett rykte om, att ... 4. räkenskap, ansvar, svar, t. ex. *jmdm [zur] ~ stehen*: stå till svars inför ngn. ~selig, a. språksam, talträngd. ~seligkeit, 0, f. språksamhet, talträngdhet. ~... ex. ~aktius, -us, -us ei. -e, m. högtidlig akt, hvarvid tal hållas. ~bild, -[e]s, -er, n. bild i tal, bildligt tal. ~fertigt, a. beredd att tala, talför. ~figur, -en, f. = ~bild. ~fluss, -es, 0, m. ordsvall, svada. ~gabe, 0, f. talgåfva. ~kunst, 0, f. talkonst, värtalighet. ~künstler, -s, -, m. värtalare. ~lustig, a. talträngd. ~prunk, -[e]s, 0, m. grant, ståtligt tal. ~[h]eil, -[e]s, -e, m. ordklass. ~übung, -en, f. talöfning.

red|len, -ete, ge-et, itr. h., tr. och *sich* ~ tala (sig), hålla tal, säga, t. ex. *mit ei. zu jmdm von ei. über etw.* ~ tala med ngn om ngt, *keine Silbe* ~ ej säga ett ord, *sich keiser* ~ tala sig hes. *Das beste zur Sache* ~ göra sitt bästa. *Sich um den Kopf ei. Hals* ~ tala hufvudet af sig. *Die ~sten Beweise*: de mest talande bevis. *Sie haben gut* ~ det går väl an för er att prata. *Das ist alles in den Wind geredet*: det är att tala för döfva öron. ~de *Künste*: poesi och värtalighet.

Redens... Ex. -ärt, -en, f. talesätt, fras.

Röderéi, -en, f. prat.

redigier|len, -te, -t, tr. redigera.

red|lich, a. 1. redlig, redbar. 2. dugtig, ansenlig. Red|lichkeit, 0, f. redlighet, redbarhet.

Rédner, -s, -, m. talare. -bühne, -n, f. talarstol. -gabe, 0, f. talareförmåga, värtalighet. -gebärde, -n, f. oratorisk åtbörd. -stuhl, -[e]s, -e †, m. talarstol. -talent, -[e]s, -e, n. = -gabe.

rednerisch, a. oratorisk, talare-.

Redôte, -n, f. 1. ✕ redukt. 2. maskerad.

redressier|len, -te, -t, tr. återställa, godtgöra, afhjälpa.

reds|elig se under Rede.

reduzier|len, -te, -t, tr. och *sich* ~ reducera, inskränka (sig). *Er sieht sehr reduziert aus*: han ser mycket afsigkommen ut.

Reduzierung, -en, f. reduktion, inskränkning.

Reede, -n, f. † redd.

Reeder, -s, -, m. † redare.

Reederéi, -en, f. † rederi.

re|él, a. 1. = real I. 2. reell, redbar, pålitlig.

Reellitát, 0, f. redbarhet, pålitlighet.

Reep, -[e]s, -e, n. † rep, tåg.

Referát, -[e]s, -e, n. referat.

Referéndar, -[e]s, -e, m. ungef. (hofrätts)notarie.

Referént, -en, -en, m. referent.

Referénz, -en, f. referens, relation.

referier|len, -te, -t, tr. referera; berätta.

Reff, -[e]s, -e, n. 1. = Raufe. 2. bärställning. 3. † ref i segel.

reff|len, -te, ge-t, tr. † refva.

reflektier|len, -te, -t, reflektera, a) tr. återkasta ljuset, b) itr. h. tänka, fundera, *auf, über etw.* (ack.): på, öfver ngt.

Reform, -en, f. reform, förändring. -bestrebung, -en, f. reformsträfvande.

Reformátor, -s, Reformatören, m. reformator.

reformier|len, -te, -t, tr. reformera.

reformiert, a. reformert.

Refrain, -s, -s, m. refräng.

refüsier|len, -te, -t, tr. afslå, afböja.

Regál, -[e]s, -e, n. 1. plur. arv. -ien, regal(e). 2. regal, hylla, bokhylla.

regalier|len, -te, -t, I. tr. undfägna, traktera.

II. *Sich* ~ kalasa, *mit etw.*: på ngt.

rege, a. rörlig, liflig, vaken, verksam, driftig.

Jmds Zorn ~ machen: väcka ngn's vrede. ~ werden: börja röra sig, vakna, uppstå.

Regel, -n, f. 1. regel. 2. (månads)reglering.

-los, a. regellös. -lösigkeit, 0, f. regellöshet.

-mässig, a. regelmässig, regelbunden. -mässigkeit, 0, f. regelmässighet.

-recht, a. regelrätt. -widrig, a. regelstridig, oregelbunden.

-wichtigkeit, -en, f. oregelbundenhet.

-zwang, -[e]s, 0, m. regeltvång.

regelhaft, a. regelbunden.

regell|n, -te, ge-t, I. tr. reglera, regelbinda.

II. *Sich* ~ reglera sig, regleras. Rög|e-lung, f.

1. reg|len, -te, ge-t, I. tr. röra, sätta i rörelse, väcka, lifva. II. *Sich* ~ röra sig, vakna, uppstå.

2. Regen, -s, -, m. regn, regnskur. Ordspr. *aus dem ~ in die Traufe kommen*: komma ur askan i elden. -bach, -[e]s, -e †, m. regnbäck. -bad, -[e]s, -er †, n. (regn)duusch. -bogen, -s, -, m. regnbåge. -bogenhaut, -e †, f. regnbågshinna. -dach, -[e]s, -er †, n. regntak. -dicht, a. regntät. -fang, -[e]s, -e †, m. (regnvattens)cistern. -fass, -es, -er †, n. tunnått samla regnvatten i. -galle, -n, f. ofullständig regnbåge. -gestöber, -s, 0, n. regndusk. -grau, a. grå, mulen. -guss, -es, -e †, m. störtregn. -hut, -[e]s, -e †, m. regnhatt. -kappe, -n, f. regnkappa. -los, a. regnfri, utan regn. -mantel, -s, -†, m. regnkappa. -messer, -s, -, m. regnumätare. -monat, -[e]s, -e, m. regnmånad. -pfeifer, -s, -, m. zool. pipare (Charadrius). -rock, -[e]s, -e †, m. regnrock. -schauer, -s, -, m. och n. samt * -n, f. regnskur. -schirm, -[e]s, -e, m. paraply. -tag, -[e]s, -e, m. regndag. -wasser, -s, 0, n. regnvatten. -wetter, -s, 0, n. regnväder. -wind, -[e]s, -e, m. 1. regnbringande vind. 2. regn med blást. -wolke, -n, f. regnmoln. -wurm, -[e]s, -er †, m. daggmask. -zeit, -en, f. regntid.

Regenerator, -s, Regeneratoren, m. återställare, förnyare.

regenerier|en, *-te, -t, tr.* återföda, pånyttföda, förnya, återställa. **Regenerierung**, *f.*
Regent, *-en, -en, m.* ~in, *-nen, f.* regent, regentinna.
Regentschaft, *-en, f.* regentskap, riksföreståndarskap.
Regesten, *plur.* urkundsamling, urkundförteckning.
Regie, *-en, f.* 1. förvaltning af statsmedel. 2. teat. regissörskap.
regier|bar, *a.* möjlig att regera, att styra.
regier|len, *-te, -t, tr. och itr. h.* regera, herska, styra.
Regierer, *-s, -, m.* regent, styresman.
Regierung, *-en, f.* regering. **-s...** Ex. ~akt, *-[e]s, -e, m.* regeringshandling. ~antritt, *-[e]s, 0, m.* regeringstilltråde. ~art = ~form. ~bezirk, *-[e]s, -e, m.* regeringsområde, förvaltningsdistrikt. län. ~blatt, *-[e]s, -er †, n.* regeringsblad, officiell tidning. ~form, *-en, f.* regeringsform. ~rat[h], *-[e]s, -e †, m.* regeringsråd, ungef. landshöfding. ~zeit, *0, f.* regeringstid.
Regimént, *-[e]s, n.* 1. plur. *-e*, välde, styrelse, regering. *Das ~ haben* *ei. führen:* vara den styrande, hålla regeringstommarna. 2. plur. *-er, †* regemente. **-er...** Ex. ~weise, *adv.* regementsvis. — **-s...** Ex. ~arzt, *-[e]s, -e †, m.* † regementsläkare. ~commandeur, *-s, -e* *ei. -s, m.* † regementschef. ~tambour, *-s, -e* *ei. -s, m.* † regementstrumslagare. ~unkosten, *plur.* omkostnader för ett regemente; F *bidl. auf ~ leben:* lefva på det allmännas bekostnad.
Región, *-en, f.* region, trakt, område.
Regisséur, *-s, -e* *ei. -s, m.* regissör.
Register, *-s, -, n.* register. F *bidl. ins alte ~ gehören:* vara gammal, *im schwarzen ~ stehen:* vara illa anskrifven.
registrier|len, *-te, -t, tr.* registrera. **Registrierung**, *f.*
Reglement, *-s, -s, n.* reglemente.
regn|len, *-ete, ge-et, itr. h. och tr.* regna.
**régnerig, régnerisch, régnicht, a. regnig.
regsam, *a.* rörlig, liflig, verksam.
Regsamkeit, *0, f.* rörlighet, liflighet, verksamhet.
regulär, *a.* regelbunden, regelmässig.
Regularität, *0, f.* regelbundenhet.
Regulativ, *-[e]s, -e, n.* förordning, reglemente.
regulier|bar, *a.* möjlig att reglera.
regulier|len, *-te, -t, tr.* reglera. **Regulierung**, *f.*
Regung, *-en, f.* rörelse; känsla. *Ohne ~ orörlig.* **-s...** Ex. ~kraft, *-e †, f.* rörelsekraft. ~los, *a.* orörlig. ~lösigkeit, *0, f.* orörlighet.
Reh, *-[e]s, -e, n.* rådjur. ~bock, *-[e]s, -e †, m.* råbock. ~braten, *-s, -, m.* rådjursstek. ~braun, ~fahl, ~farben, ~farbig, *a.* black. ~geiss, *-en, f.* råget. ~kalb, *-[e]s, -er †, n.* rådjurskalf. ~keule, *-n, f.* rådjursbog. ~leder, *-s, 0, n.* rådjurskinn. ~posten, *plur.* ~schrot, *-[e]s, -e,***

m. och n. rådjurshagel. ~spieß, *-s, -, m.* jag. råbock på andra året. ~wild, *-[e]s, 0, n.* rådjur. ~ziege, *-n, f.* råget. ~ziemer, *-s, -, m.* ryggsyteke af rådjur.
rehabilitier|en, *-te, -t, I.* återställa, återinsätta; återskänka medborgerliga rättigheter. II. *Sich ~ återtaga, återinträda i sin förra ställning, skaffa sig upprättelse, medborgerligt förtroende. Rehabiliterung, *f.*
Reib... Ex. ~ahle, *-n, f. †* rifäl. ~eisen, *-s, -, n.* rifjärn. ~gummi, *-s, 0, n.* radergummi. ~holz, *-es, -er †, n.* strykstiecka. ~kartoffeln, *plur.* potatismos, potatispuré. ~keule, *-n, f. †* rikflots. ~stein, *-[e]s, -e, m. †* rifhäll. ~zeug, *-[e]s, -e, n. †* rifyg.
Reibe, *-n, f. †* verktyg att rifva med ss. rifjärn, rikflots m. m. ~laut, *-[e]s, -e, m.* gram. frikativa.
reiben, *rieb, riebe, gerieben, reib[e], tr., itr.* h. och *sich ~* rifva (sig), gnida, gnugga, skrubba (sig), frotera (sig). *Zwei Körper ~ sich an einander:* två kroppar skafva mot hvarandra. *bidl. das werde ich ihm unter die Nase ~* det skall han få i sig, få veta af; *gerieben:* slug, slipad.
Reiber, *-s, -, m.* 1. ~in, *-nen, f.* en som rifvet m. m. se föreg. 2. † verktyg att rifva med, rifyg m. m.
Reiberéi, *-en, f.* rifning, slitning, tvist.
Reibsel, *-s, -, n.* rifven massa.
Reibung, *-en, f.* 1. 0, rifning m. m. se *reiben*. 2. = *Reiberei*.
1. reich, *a.* rik. ~ an *etw.* (dat.): rik på ngf. *Um 100 Mark ~er:* 100 mark rikare, *um vieles ~er als Krösus:* mycket rikare än K. ~e *Heirat:* rikt parti. ~haltig, *a.* rikhaltig. ~haltigkeit, *0, f.* rikhaltighet, rik halt. ~illustriert, *a.* rikt illustrerad.
2. Reich, *-[e]s, -e, n.* rike. *Das ~ der Möglichkeiten:* det möjligas område. **-s...** Ex. ~abschied, *-[e]s, -e, m.* riksdagsbeslut. ~acht, *-en, f.* riksakt. *In die ~ thun:* förklara biltoft. ~adel, *-s, 0, m.* riksadel (omedelbart under kajsaren lydande adel). ~ädler, *-s, -, m.* riksrör, kajsarlig örn. ~apfel, *-s, -†, m.* riksapple. ~feind, *-[e]s, -e, m.* riksfjände. ~folge, *0, f.* tronföljd. ~frei, *a.* lydande omedelbart under kajsaren. ~fürst, *-en, -en, m.* riksfurste. ~geld, *-[e]s, 0, n.* riksmünt. ~genoss, *-en, -en, m.* landsman. ~gericht, *-[e]s, 0, n.* anset. högsta domstolen. ~gesetz, *-es, 0, n.* rikslag. ~graf, *-en, -en, m.* riksgrefve. ~handel, *-s, -†, m.* = ~sache. ~heer, *-[e]s, -e, n.* riksarmé. ~kammergericht, *-[e]s, 0, n.* rikskammar rätt. ~kanzler, *-s, -, m.* rikskanslär. ~kleinod, *-[e]s, -e* *ei. -ien, n.* riksklenod. ~land, *-[e]s, -e* *ei. -er †, n.* riksländ. ~mark, *-s, f.* (riks)mark (88,89 öre). ~mittelbar, *a.* medelbart lydande under kajsaren. ~rat[h], *-[e]s, -e †, m.* riksråd. ~ritterschaft, *0, f.* riksadel. ~sache, *-n, f.* riksanläggighet, riks-*

ärende. ~schluss, -es, -e †, *m.* riksdagsbeslut. ~stad, -e †, *f.* riksstad (lydande omedelbart under kajsaren). ~städer, -s, -, *m.* invånare i en riksstad. ~tag, -[e]s, -e, *m.* riksdag. ~truppen, *plur.* rikstrupper. ~unmittelbar, *a.* lydande omedelbart under kajsaren. ~vertreter, -s, -, *m.* riks(dags)fullmäktig. ~verweser, -s, -, *m.* riksföreståndare. ~wäh- rung, 0, *f.* riksmünt. ~wappen, -s, -, *n.* riksvapen.

reich||en, -te, *ge-t*, *I. itr. h.* 1. räcka, sträcka sig, nå. 2. *An etw. (ack.)* ~ uppnå, vara jämn- god med ngt. 3. *Nach etw.* ~ sträcka handen efter ngt. 4. räcka, vara tillräcklig. 5. *Mit etw.* ~ räcka, lemna, gifva ngn ngt.

reichlich, *a.* riklig, ymuig.

Reichlichkeit, 0, *f.* ymnighet.

Reicht[h]üm, -[e]s, -er †, *m.* rikedom.

1. reif, *a.* mogen. ~ zum Galgen: mogen för galgen.

2. Reif, -[e]s, -e, *m.* 1. rimfrost. 2. doft på frukter. -eis, -es, 0, *n.* rimfrost.

3. Reif, -[e]s *ei. -en, -e[n]*, *m.* ring; tunnband. -messer, -s, -, *n.* ⊕ bandknif. -rock, -[e]s, -e †, *m.* kjortel med fjädrar *ei.* fiskben i.

Reife, -n, *f.* mognad, mogenhet.

Reifel, -n, *f.* reffladt gevär.

reifell||a, -te, *ge-t*, *tr.* refla. Reif[e]lung, *f.*

1. reif||en, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* mogna.

2. reif||en, -te, *ge-t*, *opers.* rimma.

3. reif||en, -te, *ge-t*, *tr.* ringa, sätta ringar, band på, banda.

4. Reifen, -s, -, *m.* = 3. Reif.

reifig, *a.* försedd med ringar, med band.

reiflich, *a.* mogen, allsidig, *t. ex.* nach ~er Überlegung.

Reigen, -s, -, *m.* 1. rad af personer. Den ~ führen: öppna raden. 2. ringdans, dans. Den ~ führen: anför dansen. 3. kör, sång. 4. musik. -führer, -s, -, *m.* radens, dansens anförare.

Reihe, -n, *f.* 1. rad; linie. 2. ordning, följd, tur. *Nach der* ~ i ordning, i tur. *Die* ~ ist an mir *ei.* ich bin an der ~ det är min tur, *ich werde auch an die* ~ kommen: det blir äfven min tur. -n... *Ex.* ~folge, 0, *f.* ordningsföljd. ~weise, *adv.* radvis, i rader.

1. Reihen = Reihe.

2. reih||en, -te, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ ställa, ordna (sig) i rad(er). *Perlen auf* *ei.* an eine Schnur *ei.* an einander ~ uppträda pärlor på ett snöre.

Reiher, -s, -, *m.* häger, i sht grå häger (*Ardea cinerea*). -heize, -n, *f.* hägerjagt med jagt- falkar. -busch, -es, -e †, *m.* fjäderbuske af hägerfjädrar. -jagd, -en, *f.* = -beize. -schnabel, -s, -†, *m.* hägernäbb.

Reim, -[e]s, -e, *m.* rim. -ärt, -en, *f.* rimslag. -chronik, -f, *m.* rimkrönika. -fall, -[e]s, -e †, *m.* slutfall. -frei, *a.* orimmad. -gedicht,

-[e]s, -e, *n.* rimmad dikt. -kunst, 0, *f.* rimkonst. -los, *a.* orimmad. -schmied, -[e]s, -e, *m.* rimsmidare. -silbe, -n, *f.* rimstavelse. -wörterbüch, -[e]s, -er †, *n.* rimlexikon.

reimbär, *a.* rimmande, som rimmar.

reim||en, -te, *ge-t*, *I. tr.* rimma, bringa i öfverensstämmelse, förklara. *Gereimt:* rimmad, passande, lämplig, rimlig. *II. Sich* ~ rimma, rimma sig, öfverensstämma, vara rimlig, passa. *III. itr. h.* rimma.

Reimer, -s, -, *m.* rimmare.

Reimereré, -en, *f.* rimsmideri.

rein, *a.* 1. ren. *Ins* ~e schreiben: renskrifva. *Aristokrat vom* ~ten Wasser: aristokrat allt igenom, inbiten aristokrat. ~e *Wirtschaft machen:* göra rent hus. *Eine Sache auf* *s.* *ins* ~e bringen: klargöra en sak, *über etw. (ack.) ins* ~e kommen: komma på det klara med ngt, *mit jmdm ins* ~e kommen: göra upp med ngn. 2. fullständig, *adv.* helt och hållet, *t. ex.* ~ aufessen: äta upp helt och hållet, *hvarenda bit,* ~ aus der Luft gegriffen: helt och hållet gripen ur luften, *die Verbindung mit jmdm* ~ abbrechen: afbryta hvarje förbindelse med ngn, ~ gar nichts: rakt ingenting, ~ ver- rückt: spritt galen, ~es Rindvieh: riktigt få, ~er Zufall: ren slump. -druck, -[e]s, -e, *m.* restryck. -ertrag, -[e]s, -e †, *m.* nettoafkastning. -gewinn, -[e]s, -e, *m.* ren vinst, nettovinst. -herzig, *a.* renhjärtad. -schrift, -en, *f.* renskrifning, det renskrifna.

rein, *F* = herein.

Reine, 0, *f.* renhet.

Reineke, -s, 0, *m.* ~ (*Fuchs*): mickel (råf).

rein||en, -te, *ge-t*, *tr.* rena.

Reinheit, 0, *f.* renhet.

reinig||en, -te, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ rengöra, re- två, rena (sig).

Reiniger, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* en som gör rent, renar.

Reinigung, -en, *f.* rengöring, rening. -s... *Ex.* ~eid, -[e]s, -e, *m.* värjemålsed. ~mittel, -s, -, *n.* rengöringsmedel. ~opfer, -s, -, *n.* reningsoffer.

reinlich, *a.* renlig.

Reinlichkeit, 0, *f.* renlighet.

1. Reis, -es, 0, *m.* ris(gryn). -brei, -[e]s, 0, *m.* risgrynsgröt. -brot, -[e]s, -e, *n.* risbröd. -griess, -es, -e, *m.* risgryn. -kuchen, -s, -, *m.* risgrynskaka. -speise, -n, *f.* ris(gryns)rätt, risgrynsgröt. -suppe, -n, *f.* risgrynsoppa, risgrynsvälling, buljong med risgryn i.

2. Reis, -es, -er, *n.* ris, kvist. -besen, -s, -, *m.* riskvast. -bund, -[e]s, -e, -bündel, -s, -, *n.* risknipa. -holz, -es, 0, *n.* risbrånse. -werk, -[e]s, 0, *n.* ris, rishög; faskiner.

Reis... *Ex.* -lauf, -[e]s, 0, *m.* inträdande i främmande krigstjänst utan myndigheternas tillåtelse. -läufer, -s, -, *m.* en som tar värfning i främmande här, jfr föreg.

Reise, -n, f. resa. **-anzug**, [-e]s, -e †, m. resdrägt. **-bedarf**, [-e]s, 0, m. det för en resa erforderliga, reseeffekter. **-bericht**, [-e]s, -e, m. reseberättelse. **-buch**, [-e]s, -er †, n. resehandbok. **-diener**, -s, -, m. reseexpedit. **-fertigt**, a. resfärdigt. **-gefährte**, -n, -n, m. reskamrat. **-gefølge**, -s, -, n. följe, svit. **-geld**, [-e]s, 0, n. respengar. **-genosse** = **-gefährte**. **-gepäck**, **-gerät[h]**, [-e]s, 0, n. resgods, bagage. **-gesellschaft**, -en, f. resällskap. **-gut**, [-e]s, 0, n. resgods. **-handbùch**, [-e]s, -er †, n. resehandbok. **-karte**, -n, f. reskarta. **-koffer**, -s, -, m. reskoffert. **-kost**, 0, f. reskost, matsäck. **-lust**, 0, f. reslust. **-pass**, -es, -e †, m. (res)pass. **-pfennig**, [-e]s, -e, m. almosa åt en vandrare. **-prediger**, -s, -, m. resepredikant. **-sack**, [-e]s, -e †, m. nattsäck. **-stunde**, -n, f. afresans timme. **-tasche**, -n, f. 1. nattsäck. 2. resväska. **-wetter**, -s, 0, n. resväder. **-zehrung** = **-kost**. **-ziel**, [-e]s, -e, n. resans mål. **-zug**, [-e]s, -e †, m. resfölje, karavan.

reislen, [-es]t, -te, ge-t, itr. s. och * när ortförändringen ej framhålles h. resa. ~der *Handwerksbursche*: vandrande gesäll. *Ein gereister Mann*: en berest man.

1. **Reisig**, [-e]s, 0, n. och * m. 1. ris, rishög, bråte. 2. bnskar, busksnår.

2. **reisig**, a. rustad, väpnad i sht till häst. ~e: väpnade ryttare.

Reiss... Ex. **-aus** (skr. -z), ohöj. m. och * n. F [Den et. *das*] ~ *nehmen*: taga till härvårjan. till flykten. **-blei**, [-e]s, -e, n. blyerts. **-brett**, [-e]s, -er, n. ritbråde. **-feder**, -n, f. ritstift. **-kohle**, -n, f. ritkol. **-schiene**, -n, f. Ⓢ linjal. **-stift**, [-e]s, -e, n. ritpenna. **-zug**, [-e]s, -e, n. cirkelbestick. **-zirkel**, -s, -, m. cirkel hvars ena ben ntgöres af ett ritstift.

reisßen, [-es]t, riss, risse, gerissen, [-e], I. tr. 1. riva, slita, rycka, draga (med sig). *Jmdn zu Boden* ~ slå omkull ngn. *Etw. von e. aus einander* ~ riva, slita isär, sönder. *Löcher in die Strümpfe* ~ slita hål på strumporna. 2. klyfva, t. ex. *Fischbein, Dachschindel, Latten*. 3. a) kokk. skära upp, t. ex. *Fische*, b) åkerbr. upprista, uppbryta, plöja första gången. 4. *Federn* ~ sprita fjäder. 5. rita, upprita, teckna, skissera. 6. *Grimmassen* ~ göra grimacer. *Witze* ~ komma med, säga kvickheter. *Possen* ~ göra galenskap. *Zoten* ~ vara tvetydig, ekivok. *Reime* ~ improvisera rim. 7. F *gerissen*: slipad, fiffig. II. *Sich* ~ 1. riva sig, an *einem Nagel*: på en spik. 2. rycka, slita sig, t. ex. *vom Mädchen reißt sich stolz der Knabe*; rusa, t. ex. *durch die Menge*. 3. *Sich um etw.* ~ slåss om ngt. III. itr. a) h. 1. rita. 2. *An etw. (dat.)* ~ rycka i ngt. 3. oper. *Es reißt mir in allen Gliedern, in den Zähnen*: jag har ondt, det ilar i hela kroppen, i tänderna, *es reißt mir im Magen*:

jag har knip i magen, kolik. 4. se *reissend*. b) s. 5. spricka, gå sönder. 6. slita sig lös. 7. * rusa, störta.

reissend, a. 1. rofgrig, roflysten. ~e *Tiere*: rofdjur. 2. strid, t. ex. ~e *Ströme, Fluten*. 3. ofantligt hastig, snabb, t. ex. ~e *Fort-schritte*; *etw. findet* ~en *Abgang* et. *geht* ~[erweise] *ab*: ngt finner en strykande åtgång. ~e *Schnelligkeit*: ofantligt hastighet.

Reisser, -s, -, m. ~in, -nen, f. en som rifver, rifver åt sig, sliter kläder; slitvarg.

Reit... Ex. **-anzug**, [-e]s, -e †, m. riddrägt. **-bahn**, -en, f. ridbana. **-decke**, -n, f. sadeltäcke, schabrak. **-gerte**, -n, f. ridspö. **-gurt**, [-e]s, -e, m. ryttargördel. **-haken**, -s, -, m. hake att fästa upp rockskörten med på ridter. **-hengst**, [-e]s, -e, m. beskällare. **-hose**, -n, f. ridbyxor. **-kissen**, -s, -, n. riddyna. **-kleid**, [-e]s, -er, n. ridklädning, riddrägt. **-knecht**, [-e]s, -e, m. ridknekt. **-kunst**, 0, f. ridkonst. **-mantel**, -s, -†, m. ridkappa. **-peitsche**, -n, f. ridpiska. **-pferd**, [-e]s, -e, n. ridhäst. **-post**, -en, f. ridande post, kurir. **-rad**, [-e]s, -er †, n. velociped. **-schule**, -n, f. ridskola. **-stall**, [-e]s, -e †, m. ridstall. **-stiefel**, -s, -, m. ridstövel. **-zeug**, [-e]s, 0, n. sadelmundering.

reitbar, a. ~es *Pferd*: häst som duger till ridhäst. ~er *Weg*: väg som man kan rida på.

Reitel, -s, -, m. Ⓢ packkäpp.

reitelln, -te, ge-t, tr. med packkäpp åtdraga. **reitelln**, -est, ritt, ritte, geritten, [-e], itr. h. när verksamheten, s. när ortförändringen framhålles, samt tr. rida. *Spazieren* ~ taga en promenad till häst. *Schritt* ~ rida i gående, *Trab* ~ rida i traf. *Ein Pferd zu Schanden* ~ spränga en häst. *Sich wund* ~ få ridsår. F *hat jmdn in die Tinte* ~ bringa ngn i förlängnet, *die Musterkarte* ~ vara proftryttare, *Wechsel* ~ uppehålla affären medels växlars utfärdande, *der Prediger reitet die Postille*: prästen tar sina predikningar ur postillan.

1. **Reiter**, -s, -, m. ~in, -nen, f. ryttare, ryttarinna. **-aufzug**, [-c]s, -e †, m. kavalkad. **-dienst**, [-e]s, 0, m. krigstjänst till häst. **-gefecht**, [-e]s, -e, n. ryttarfäktning. **-standbild**, [-e]s, -er, n. -statue, -n, f. ryttarstaty. -s... Ex. ~mann, [-e]s, *Reitersleute*, m. ryttare.

2. **Reiter**, -n, f. -s, -, m. Ⓢ grof sikt. *Bnd durch die ~[n] fallen*: få afslag.

Reiteroi, -en, f. 1. sätt att rida. 2. ryttari. **reiterhaft**, **reiterisch**, **reiterlich**, a. ryttaraktigt.

reiterlln, -te, ge-t, tr. Ⓢ sikta.

Reiterschaft, -en, f. 1. samtliga ryttare. 2. ryttares stånd.

reitlings, adv. grensle.

Reiz, -es, -e, m. 1. retning; tjusning, drag-

ningskraft. **2.** behag. -los, *a.* utan behag. -lösighet, *0, f.* brist på behag. -mittel, -s, -, *n.* retmedel. -voll, *a.* behagfull.

reizbar, *a.* retlig, känslig, snarsticken.

Reizbarkeit, *0, f.* retlighet *m. m.* se förreg.

reiz|en, [-es]t, -te, *ge-t, tr.* och *itr. h.* reta, kittla, locka, tjusa, fresta, narra. ~*d:* retande, tjugande, förtjugande, utmärkt treflig. Reizung, *f.*

Rekel, -s, -, *m.* **1.** stor hund. **2.** Fräkel, bängel.

Rékéléi, -en, *f.* Fräkelaktigt, slyngelaktigt sätt, upprädnade.

rekelhaft, *a.* Fräkelaktigt, slyngelaktigt.

reke|lln, -te, *ge-t, itr. h.* och *sich* ~ Fräka sig, uppföra sig slyngelaktigt.

Reklame, -n, *f.* reklam, puff.

reklamier|en, -te, -t, **I.** *tr.* reklamera, återfordra, fordra. **II.** *itr. h.* inlägga gensaga, protestera.

rekognoszier|en, -te, -t, *tr.* och *itr. h.* rekognoscera. Rekognoszierung, *f.*

rekommandier|en, -te, -t, *tr.* rekommendera.

Rekonvalescenz, *0, f.* tillfrisknande.

Rekrút, -en, -en, *m.* rekryt.

rekrutier|en, -te, -t, **I.** *itr. h.* värfva rekryter. **II.** *tr.* rekrytera. **III.** *Sich* ~ rekryteras. Rekrutierung, *f.*

rektifizier|en, -te, -t, *tr.* rektificera, rätta, beriktiga. Rektifizierung, *f.*

Rektor, -s, Rektören, *m.* rektor.

Rektorát, [-e]s, -e, *n.* rektorát.

rekurrer|en, -te, -t, *itr. h.* Auf *jmdn* ~ vända sig till, taga sin tillflykt till *ngn*, taga *ngn* i anspråk.

Rekurs, -es, -e, *m.* jur. besvär, vad.

Relais, -, -, *n.* **1.** hästar till ombyte på en mellanstation. **2.** ⊕ relais.

Relation, -en, *f.* **1.** referat, rapport. **2.** relation, förbindelse, förhållande.

releger|en, -te, -t, *tr.* relegera.

Reliéf, -s, -s, *n.* relief.

Religiön, -en, *f.* religion, bekännelse. -s... *Ex.* ~ändring, -en, *f.* ombyte af bekännelse. ~genoss, -en, -en, *m.* trosförvandt. ~los, *a.* religionslös, irreligiös. ~schwärmer, -s, -, *m.* religiös svärmare, fanatiker. ~streitigkeit, -en, *f.* religionstvist. ~trennung, -en, *f.* kyrklig skism, söndring. ~übung, -en, *f.* **1.** *0,* religionsutöfning. **2.** religions-, andaktsöfning. ~verband, [-e]s, -e †, *m.* trossamfund. ~zwang, [-e]s, *0, m.* religionstvång.

religiös, religiös. *a.* religiös.

Religiosität, *0, f.* religiositet, fromhet.

Reliquie, -n, *f.* relik. -n... *Ex.* ~kasten, -s, -, *m.* relikskrin.

Reminiscere, [-s], [-s], *m.* **2:**a söndagen i fastan.

remis, *a.* oafgjord, *t. ex. das Spiel ist* ~.

Remiss, -es, -e, *m.* **1.** uppskof. **2.** afdrag.

remittier|en, -te, -t, *tr.* handel. **1.** återsända. **2.** öfversända pengar, växlar. **3.** afdraga, rabattera.

remonstrier|en, -te, -t, *itr. h.* göra motförställningar.

Remónte, -n, *f.* ✕ remont.

removier|en, -te, -t, *tr.* aflägsna.

Rempeléi, -en, *f.* studentspr. ofredande, bråk, gräl.

repel|ln, -te, *ge-t, tr.* studentspr. ofreda, söka gräl med.

Rem[p]ter, -s, -, *m.* matsal.

remunerier|en, -te, -t, *tr.* belöna.

Renn, [-e]s, -e, *n.* ren. -[h]ier = Renn.

Renn... *Ex.* -bahn, -en, *f.* rännar bana, kapplopningsbana. -pferd, [-e]s, -e, *n.* (snabb) vagnhäst, kapplopningshäst. -platz, -es, -e †, *m.* = -bahn. -schiff, [-e]s, -e, *n.* † jakt. -schlitten, -s, -, *m.* lätt släde. -spiel, [-e]s, -e, *n.* tornärs spel. -spindel, -n, *f.* ⊕ drillborr. -stall, [-e]s, -e †, *m.* stall för vagn- *el.* kapplopningshästar.

Renne se Rinne.

I. renn|en, rannte *el.* * -te, -ete, gerannt *el.* * *ge-t, I.* *itr. s.* och * *h., tr.* och *sich* ~ ränna, springa (sig), rusa, spränga, *t. ex. jmdm den Degen durch den Leib, jmdn zu Boden:* omkull *ngn*, *sich ausser Atem:* sig anfädd, *an el. gegen einander:* mot hvarandra. **II.** *itr. h.* jag. vara löpsk. **III.** *vaut. -te, ge-t, tr.* ⊕ **1.** smälta järn. **2.** flotta. **3.** låta löpna, tillsätta löpe till.

2. Rennen, -s, -, *n.* **1.** språng. *In vollem* ~ **1** fullt språng. **2.** kapploppning, kappkörning. **3.** tornärs spel, dustränning.

Renner, -s, -, *m.* **1.** en springande, löpare. **2.** springare.

Renommäge, *0, f.* skräffel.

Renommée, -(s), * -s, *n.* och *f.* renommé, rykte.

renommier|en, -te, -t, *itr. h.* skräfla.

renommiert, *a.* renommerad, beryktad.

Renommist, -en, -en, *m.* renommist, skräflare.

Renommisteréi, -en, *f.* skräffel.

renommistisch, *a.* skrytsam, skräflande.

renoncier|en, -te, -t, *itr. h.* afstå.

renovier|en, -te, -t, *tr.* renovera, upphjälpa, förnya.

rentäbel, *a.* inkomstbringande.

rentbar, *a.* räntebärande.

Rent|le, -en, *f.* inkomst, afkastning, ränta. -amt, [-e]s, -er †, *n.* -kammer, -n, *f.* räntekammare, ränteri. -meister, -s, -, *m.* räntmästare. -en... *Ex.* ~rechnung, -en, *f.* ränteräkning.

Rent[en]éi, Renteréi, -en, *f.* ränteri.

Rent[h]ier se Renn.

Rentiér, -s, -s, *m.* en som lefver på sina räntor, kapitalist.

rentier|en, -te, -t, *itr. h.* och *sich* ~ lemna afkastning.

Rentner, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* = Rentier.

Reparatür, -en, *f.* reparation, lagning.

reparier|en, -te, -t, *tr.* reparera, laga.

repartier|en, -te, -t, *tr.* utdela, fördela.

* äkta ems. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärsk term.

- repetier|en, -te, -t, tr. repetera, åter genomgå, upprepa.
- replizier|en, -te, -t, tr. och itr. h. replikera, svara.
- reponier|en, -te, -t, tr. ställa, sätta tillbaka.
- Repphuhn *sa* Rebhuhn *nader* Rebe.
- Repräsentant, -en, -en, m. representant, ställföreträdare.
- repräsentier|en, -te, -t, tr. representera, ställföreträda.
- reproduzier|en, -te, -t, tr. reproducera, återgifva
- Reps, -es, -e, m. 1. = Kaps 2. 2. reps(tyg).
- Reptil, -[e]s, -e el. -ien, n. reptil, kräldjur.
- Republik, -en, f. republik, fristat.
- Republikaner, -s, -, m. ~in, -nen, f. republikan, republikanska.
- republikänisch, a. republikansk.
- Repuls, -es, -e, m. afvisande, afslag.
- reputierlich, a. aktningssjudande, anseend.
- requirier|en, -te, -t, tr. rekvirera.
- Reséda, -s, Reséde, -n, f. reseda.
- Reservát, -[e]s, -e, n. ngt reserveradt, förbehåll.
- Resérve, -n, f. reserv.
- reservier|en, -te, -t, tr. reservera, a) gömma, förvara, b) förbehålla sig.
- Reservist, -en, -en, m. ✕ reservsoldat.
- Reservoir, -[e]s, -e el. -s, n. reservoar.
- Residéns, -en, f. residens, hufvudstad.
- Residénzler, -s, -, m. ~in, -nen, f. hufvudstadsbo.
- residier|en, -te, -t, itr. h. residera.
- resignier|en, -te, -t, I. itr. h. Auf etw. (ack.) ~ afstå från ngt. II. Sich in etw. (ack.) ~ foga sig i ngt. Resignierung, f.
- resigniert, a. resignerad.
- reskriber|en, -te, -t, itr. h. utfärda ett reskript.
- resolút, a. bestämd, säker, rask.
- resolvier|en, -te, -t, tr. besluta.
- Resonanz, 0, f. mus. resonans. -båden, -s, -[†], m. resonansbotten.
- Respekt, -[e]s, 0, m. respekt. -lös, a. utan respekt. -lösighet, 0, f. brist på respekt. -voll, a. aktnings-, vördnadsfull. -widrig, a. respektvidrig, vanvördig.
- respektier|en, -te, -t, tr. respektera, visa aktning för, taga hänsyn till.
- respektierlich, a. respektabel, aktningvärd.
- respektiv, a. respektiv, eventuell, beträffande.
- Ressört, -s, -s, m. och n. 1. resår. 2. fack som öppnas medels en fjäder. 3. område, krets.
- ressortier|en, -te, -t, itr. h. höra hän.
- Ressource, -n, f. 1. resurs, ntväg. 2. klubb.
- Rest, -[e]s, -e, m. rest, återstod, kvarleva; handel. plur. -er, stufbit. *Jmdm den ~ geben:* gifva ngn nådestöten.
- Restánt, -en, -en, m. handel. en denskyldig, en som fortfarande häftar i skuld.
- Restauration, -en, f. 1. restaurering. 2. restauration.
- restier|en, -te, -t, itr. h. restera, återstå.
- restituer|en, -te, -t, tr. återställa.
- Resultát, -[e]s, -e, n. resultat.
- resümier|en, -te, -t, I. tr. sammanfatta, gifva en resumé af. II. Sich ~ sammanfatta det sagda. Resümirung, f.
- Retiráde, -n, f. 1. återtåg. 2. afträde.
- retirier|en, -te, -t, itr. s. och sich ~ draga sig tillbaka, retirera.
- Retórte, -n, f. retort.
- retouchier|en, -te, -t, tr. retanschera.
- retour, adv. retur, tillbaka.
- Retraite, -n, f. ✕ 1. återtåg. 2. tapto.
- rett... Ex. -los, a. utan räddning, hopplös.
- rettbar, a. möjlig att rädda.
- rett|en, -ete, ge-et, tr. och sich ~ rädda (sig). *Nicht zu ~ sein:* ej kunna räddas.
- Retter, -s, -, m. ~in, -nen, f. räddare, räddarinna.
- Rettich, Rettig, -[e]s, -e, m. rättika.
- Rettung, -en, f. räddning. -s... Ex. ~anstalt, -en, f. räddningsanstalt. ~brücke, -n, f. räddningsbrygga, räddningsplanka. ~los, a. utan räddning, hopplös. ~lösigkeit, 0, f. hopplöst tillstånd. ~mittel, -s, -, n. räddningsmedel.
- Reulle, 0, f. ånger. -geld, -[e]s, 0, n. -kauf, -[e]s, 0, m. mellangift, ersättning, skadestånd som ngn får betala för att bli fri från ingången förpligtelse. -los, a. utan ånger, ångerfri. -mut[h], -[e]s, 0, m. ångerfullt sinne. -müt[h]ig, -voll, a. ångerfull. -e... Ex. ~thräne, -n, f. ångerns tår.
- reullen, -te, ge-t, tr., itr. h. och oper. ångra. *Es reut mich, dies gethan zu haben el. diese That reut mich el. es reut mich dieser* (gen.) *That:* jag ångrar att jag gjort detta, ångrar denna gåning.
- Reuer, -s, -, m. ~in, -nen, f. ångrande, ångerfull person.
- reuig, a. ångerfull.
- Reuling, -[e]s, -e, m. F ångerköpt stackare.
- Reuse, -n, f. mjärde.
- Reusse = Russe.
- Reut|e, -en, f. 1. röjning. 2. röjd mark. -feld, -[e]s, -er, n. röjdt fält. -hacke, -haue, -n, f. vid röjning använd hacka.
- reut|en, -ete, ge-et, tr. rödja.
- revanchier|en, -te, -t, sich ~ taga revanche, hämnas.
- Revenüe, -n och Revenüen, f. afkastning, inkomst.
- Reveréns, -en, f. och ✕ -es, -e, m. 1. vördnad. 2. bugning, bockning, hälsning.
- Revérs, -es, -e, m. revers.
- revidier|en, -te, -t, tr. revidera, granska.
- Revier, -[e]s, -e, n. revir, distrikt, område, trakt.
- Revisión, -en, f. revision, granskning.
- Revolte, -n, f. uppror, resning, myteri.
- revoltier|en, -te, -t, I. tr. uppvigla. II. itr. h. göra uppror, resa sig.
- Revolution, -en, f. revolution, statshvälfning.
- revolutionier|en, -te, -t, tr. revolutionera.
- Revólver, -s, -, m. revolver.
- revozier|en, -te, -t, tr. återkalla.

Revüé, -n et. *Revüen*, *f.* revy, mönstring; öfverblick.

Rezépt, -[e]s, -e, *n.* recept. **Rez...** för öfr. se *Rec...*

Rhabárber, -s, 0, *m.* rabarber.

Rhachitís, 0, *f.* engelska sjukan.

rhachitisch, a. behäftad med engelska sjukan.

Rhed... se *Reed...*

Rhein, -[e]s, 0, *m. npr.* **Ren-fahrt**, -en, *f.* färd på **Ren-gau**, -[e]s, 0, *m.* och *n.* Renland, trakten kring **Ren-graf**, -en, -en, *m.* rengeife. **-länder**, -s, -, *m.* 1. ~in, -nen, *f.* en som bor utmed Ren, invånare i Renländerna. 2. renländare (dans). **-ländisch**, a. renländska, rensk. **-provinz**, -en, *f.* Renprovins. **-wein**, -[e]s, -e, *m.* renskt vin.

rheinisch, a. rensk.

Rhetor, -s, *Rhetören*, *m.* talare.

rhetórisch, a. retorisk, talare-

Rheumatísmus, -, 0, *m.* reumatism.

Rhinóceros, -[ses], -[se], *n.* noshörning.

rhombisch, a. rombisk.

Rhombus, -, - et. *Rhomben*, *m.* romb.

rhythmisch, a. rytmisk.

Rhythmus, -us, -en, *m.* rytm.

Ribbe se *Rippe*.

Richt... Ex. **-beil**, -[e]s, -e, *n.* bila, bödelsyxa.

-blei, -[e]s, -e, *n.* lod. **-block**, -[e]s, -e †, *m.* stupstock. **-bühne**, -n, *f.* schavott.

-essen, -s, -, **-fest**, -[e]s, -e, *n.* = **-schmaus**. **-haus**,

-es, -er †, *n.* tingshus. **-keil**, -[e]s, -e, *m.* ✕

riktkil. **-mäss**, -es, -e, *n.* 1. likaremått. 2. ⊕

vinkelmått. **-platz**, -es, -e †, *m.* afrättnings-

plats. **-scheibe**, -n, *f.* ⊕ riktskifva. **-scheid**,

-[e]s, -e, *n.* ⊕ linjal. **-schmaus**, -es, -e †, *m.*

taklagsfest. **-schnur**, -e †, *f.* 1. ⊕ kritsnöre,

timmermansnöre. 2. rättesnöre. **-schwört**,

-[e]s, -er, *n.* rättsvisans svärd. **-statt**, -en †,

f. afrättningsplats. **-steig**, -[e]s, -e, *m.* rak

stig. **-stock**, -[e]s, -e †, *m.* ⊕ tumstock.

-stuhl, -[e]s, -e †, *m.* domarstol. **-wage**, -n, *f.*

⊕ vattenpass. **-weg**, -[e]s, -e, *m.* genväg.

Richte, -n, *f.* 1. riktning. 2. rak linie. *In die*

~ *gehen*: gå rakt fram. 3. riktigt läge, rik-

tig ställning. *Etw. in die ~ bringen*: bringa

ngt i ordning, ställa ngt tillräta. *In der ~*

sein: vara i sin ordning. 4. rättesnöre. 5.

rad, t. ex. *eine ~ Häuser*.

richt|en, -ete, *ge-et*, I. *tr.* 1. rikta, vända, rät-

ta, ställa, resa, t. ex. *die Kanonen gegen den*

Feind, den Blick gen Himmel, etw. Krum-

mes, die Uhr; etw. in die Höhe ~ resa upp

ngt. Ein Haus ~ resa virket till ett hus.

Holz ~ traftva ved. Etw. in Ordnung ei. zu-

recht ~ ställa ngt i ordning. Etw. ins Werk

~ verkställa ngt. Etw., jmdn zu Grunde

ei. zu Schanden ~ förstöra ngt, ngn. 2. dö-

ma, afdöma, bilägga, t. ex. *einen Streit, strei-*

tige Sachen. 3. afrätta. II. *Sich ~ 1. rätta*

sig, nach etw.: efter ngt. 2. vända sig åt ett

nått. 3. ✕ rätta sig. 4. *Sich gerade ei. in die*

Höhe ~ resa sig. 5. *Sich in etw. (ack.) ~*

foga sig i ngt. 6. *Sich auf etw. (ack.) ~ för-*

bereda sig på ngt. III. *itr. h. döma, sitta*

till doma.

Richter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* 1. domare. 2.

en som riktar, rättar, t. ex. *der ~ des Ge-*

schützes. **-amt**, -[e]s, -er †, *n.* domareämbe-

te, -kall. **-schwört**, -[e]s, -er, *n.* rättsvisans

svärd. **-spruch**, -[e]s, -e †, *m.* dom, domslut.

-stand, -[e]s, 0, *m.* domarestånd, -kär. **-stu-**

-be, -n, *f.* domslut, tingssal. **-stuhl**, -[e]s, -e

†, *m.* domarestol. *Das gehört nicht vpr sei-*

nen ~ han har ej domsrätt däröfver. **-wage**,

0, *f.* rättsvisans väg.

Richteréi, -en, *f.* dömande, dom.

richterhaft, **richterisch**, a. domarelik, domare-

sträng.

richterlich, a. domare-, domstols(-), t. ex. ~e

Würde: domarevärdighet, ~e *Entscheidung*:

domstols afgörande. ~er *Spruch*: domslut.

~ *gezwungen*: genom dom tvungen, dömd.

richter|in, -te, *ge-t*, *itr. h.* döma, kritisera.

richtig, a. riktig, rätt; verklig. *Es ist nicht ~*

mit ihm ei. er ist nicht ~ det står ej rätt till

med honom. Etw. ~ machen: ordna, upp-

göra ngt, bringa ngt på det klara. **-ma-**

-chung, -en, *f.* ordnande, uppställning.

Richtigkeit, 0, *f.* riktighet. *In ~ bringen*:

bringa i ordning, ordna.

Richtung, -en, *f.* 1. riktning. 2. rättning.

Ricke, -n, *f.* rådet.

Riech... Ex. **-büchse**, -n, *f.* lukt dosa. **-fläsch-**

-chen, -s, -, *n.* luktfaska, parfymflaska. **-holz**,

-es, -er †, *n.* välluktande trä. **-kissen**, -s, -,

n. parfymdyna. **-stoff**, -[e]s, -e, *m.* luktämne.

-wasser, -s, -, *n.* luktvatten, eaudecologne.

riechbär, a. luktande, märkbar för luktsinnet.

Riechbarkeit, 0, *f.* förmåbarhet för luktsinnet.

riech|en, *roch, röche, gerochen*, -[e]n, *tr.* och

itr. h. lukta. *Nach Wein ~ lukta vin. Etw.*

nicht ~ können: a) ej tåla lukten af ngt,

b) F ej kunna lukta sig till ngt. *Den Bra-*

ten ei. die Lunte ~ ana oråd. In einer Ro-

se ~ lukta på en ros.

Riecher, -s, -, *m.* 1. en som luktar. *Er ist ein*

feiner ~ han har fin lukt, en fin näsa. 2. F

näsa.

Ried, -[e]s, -e[r], *n.* med vass ei. kärngräs be-

vuxet moras; vass, säf. **-gras**, -es, -er †, *n.*

kärngräs.

Riefe, -n, *f.* ⊕ refla, ränna.

riefell|in, **rieflein**, -te, *ge-t*, *tr.* refla.

riefig, a. reflad.

Riege, -n, *f.* afdelning gymnastiserande. -n... Ex.

~turnen, -s, 0, *n.* gymnastiserande i af-

delningar.

Riegel, -s, -, *m.* dim. **Riegelchen**, **Riegelein**, 1.

regel; bom. **Bild** jmdm, *einer* (dat.) *Sache einen*

~ *vorschieben*: hindra ngn, sätta p för ngt.

Hinter Schloss und ~ inom lås och bom. 2.

afång kaka, stång, t. ex. *ein ~ Seife*: en

tvålstång. 3. klädhängare. 4. tvärsöm, fäll,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✕ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † ajöterm. ✕ militäriskt term.

knapphålstrens. 5. ⊕ tvärträ, tvärså. -fest, a. reglad, fästad med regler. -holz, -es, -er †, n. tvärså. -schloss, -es, -er †, n. af en regel bestående lås. -wand = Fachwand. -werk = Fachwerk 1.

riegel|n, -te, ge-t, tr. regla.

Riem, -[e]s, -e, m. = RÖJ.

Riemen, -s, -, m. 1. rem. Bild. die ~ ziehen müssen: vara tvungen att lösa på pungen, aus fremdem Leder ~ schneiden: skära remmar ur andras hud. 2. ↓ åra. -pferd. -[e]s, -e, n. förhäst. -schnalle, -n, f. spänne på en rem. -schneider = Riemer. -schuh, -[e]s, -e, m. snörsko. -seil, -[e]s, -e, n. ländertöm. -wage, -n, f. svängel som förbättrade spännas vid. -werk, -zeug, -[e]s, 0, n. remytg.

Riemer, -s, -, m. sadelmakare. -nadel, -n, f. packnål, madrassnål.

Riemerei, 0, f. sadelmakareyrke.

Ries, -es, -e men som måttenhet -, n. ris papper. -weise, adv. risvis.

Riese, -n, -n, m. jätte. -n... Ex. ~arbeit, -en, f. jätte-, herculesarbete. ~artig = riesig. ~gebirge, -s, 0, n. npr. Riesengebirge. ~gestalt, -en, f. jätteggestalt. ~gröss, a. jättestor. ~schlange, -n, f. jätteorm. ~stärke, 0, f. jättestyrka.

Riesel, I. -s, -, m. 1. rinnande, porlande. 2. rysning. II. -n, f. fräkne. -bach, -[e]s, -e †, m. porlande bäck. -feld, -[e]s, -er, n. fält som vattnas med vattenledning. -regen, -s, 0, m. fint, silande regn, duggregn.

rieselig, a. fräknig.

riesel|n, -te, ge-t, I. itr. h. och s. 1. sakta rinna. strömma, sila sig, sippra, porla, plaska. 2.opers. es rieselt: det regnar fint och tätt, duggregn. 3. opers. es rieselt jmdm durch die Glieder: en rysning genomfar ngn, ngn ryser. II. tr. 1. Der Bach rieselt ein Trauerlied: bäcken sjunger en sorgesång. Die Wolken ~ Segen: ur molnen strömmar välsignelse. 2. vattna medels kanaler, rännor, t. ex. Wiesen.

riesenhaft = riesig.

Riesenhaftigkeit, 0, f. jättestorlek, det kolossala i ngt.

riesig, a. jättelik, jättestor, kolossal, ofantlig.

Riesigkeit = Riesenhaftigkeit.

Riesin, -nen, f. jättinna.

Riesling, -[e]s, -e, m. riesling (vinsort).

Riess se Riess.

Riester, -s, -, m. lapp på skor.

Riet[h] se Ried.

Riff, -[e]s, -e, n. (klipp-, sand)rcf.

Riffel, I. -n, n, f. ⊕ linkam, linstråka. II. se Ruffel.

riffel|n, -te, ge-t, tr. ⊕ 1. stråka li. 2. reffla. 3. fila. 4. se ruffeln.

rigöl|len, -te, -t, tr. Akerbr. djupplöja, djupgräva.

Rike, -ns, -n, f. npr. F dim. Rikchen, Fredrika.

rikoschettier|en, -te, -t, itr. h. ✕ rikochettera.

Rille, -n, f. reffla, ränna.

rill|en, -te, ge-t, tr. reffla.

rillig, a. refflad.

Rimesse, -n, f. handel. remiss.

Rind, -[e]s, -er, n. nötkreatur, plur. nötboskap.

-fleisch, -es, 0, n. nötkött, oxkött. -fliege,

-n, f. fåfuga. -leder, -s, 0, n. oxläder. -le-

dern, a. af oxläder, oxläders-. -vieh, -[e]s,

0, n. nötkreatur, koll. nötboskap, P bild. fä-

-er... Ex. ~braten, -s, -, m. oxstek. ~herde,

-n, f. boskapshjord. ~hirt, -en, -en, m. bo-

skapsherde. ~pest, 0, f. boskapspest. ~pö-

kelfleisch, -es, 0, n. salt oxkött. ~zunge, -n,

f. oxtunga. — -s... Ex. ~auge, -s, -n, n. 1.

ox-, kööga. 2. bot. letkulla (Anthemis tinctoria).

~haut, -e †, f. nöthud. ~leder =

leder.

Rind|e, -en, f. 1. bark. 2. skorpa, kant. -fä-

llig, -schällig, a. som mistat barken.

rinden, a. af bark, bark-.

rinder|n, -te, ge-t, itr. h. 1. vara brunstig (om

kor). 2. kalfva.

rindig, a. med bark, med en skorpa på.

Ring, -[e]s, -e, m. dim. Ring[el]chen, Ringlein,

ring. -artig, a. ringformig. -bahn, -en, f.

ringbana, ringlinje. -bürger, -s, -, m. vid

torget boende borgare. -finger, -s, -, m.

ringfinger. -förmig, a. ringformig. -kasten,

-s, -, m. 1. ask att lägga ringar i. 2. infatt-

ning af en ädelsten i en ring. -mauer, -n, f. ring-

mur. -reiten, -rennen, -s, -, n. karusell. -stein,

-[e]s, -e, m. ädelsten i en ring. -thal, -[e]s,

-er †, n. kitteldal. -versteck, -[e]s, 0, n. lek-

gömma ringen (med förbehåll). -wechsel,

-s, 0, m. ringarnes växlande.

Ring... jtr ringen. Ex. -bahn, -en, f. = -platz.

-kampf, -[e]s, -e †, m. brottning. -kämpfer =

Ringer. -platz, -es, -e †, m. plats för brott-

ning, palästra. -schule, -n, f. brottarskola,

palästra.

Ringel, -s, -, m. och n. dim. Ringelchen, Ringe-

lein, ringel, ring, lock. -gans, -e †, f. zool.

grafand (Tadorna). -haar, -[e]s, -e, n. lock-

igt hår. -locke, -n, f. sig ringlande, spi-

ralformig lock. -natter, -n, f. ringorm,

snok (Coluber natrix). -rennen, -stechen, -s,

-, n. karusell. -stück, -[e]s, -e, n. mus. rondo.

-tanz, -es, -e †, m. ringdans. -taube, -n, f.

ringdufva. -wurm, -[e]s, -er †, m. zool. ring-

mask.

ringelicht, ringelig, a. ringformig, ringlande

sig, i ringlar, lockig.

ringel|n, -te, ge-t, I. tr. 1. lägga i ringlar;

locka. 2. sätta en ring, ringar på, ringa.

3. Bäume ~ afskala ringar af träd. II. itr.

h. och s. samt sich ~ ringla sig.

ringen, rang, ränge, gerungen, ring[e], I. tr.

1. vrida, t. ex. die nasse Wäsche, jmdm die

Pistole aus der Hand, die Hände, sich wie

ein Wurm. 2. strida, kämpa, t. ex. einen

Kampf. Jmdn zu Boden ~ gnm brottning kasta

ngn till marken. **II.** *Sich* ~ **1.** brottas, t. ex. mit *jmdm.* **2.** arbeta sig fram, tränga fram, t. ex. *ejn Seufzer rang sich aus der Brust.* **III.** *itr. h.* brottas, kämpa, t. ex. mit *jmdm.* gegen *jmdn.* mit *jmdm* um *etw.*, mit dem Tode. *Nach etw.* ~ med kamp eftersträfvadva ngt. *Zu etw.* ~ sträfvadva efter, genom kamp närma sig ngt såsom mål.

Ringer, -s, -, m. brottare.

rings, -hör, -herúm, -úm, -umhér, adv. rundt omkring.

Rinnle, -en, f. räna. -stein, -[e]s, -e, m. rännensten.

rinneln, -te, ge-t, tr. göra små rännor i, reffa. **rinnen**, *rann*, *ränne* el. * *rönne*, *geronnen*, *itr.* **1.** s. rinna, flyta. **2.** h. läcka.

rinnig, a. rinnande, t. ex. ~e *Augen*.

Rinnsäl, -[e]s, -e [t], n. och * m. rinnande vatten, bäck.

Rippe, -n, f. **1.** refben. **2.** upphöjd rand, ↓ spant, åder i blad och frukter, nerv. -n... Ex. ~braten, -s, -, m. refbensspjäll. ~fell, -[e]s, -e, n. brösthinna. ~stöss, -es, -e †, m. stöt i sidan. ~stück, -[e]s, -e, n. mellan tvänne refben utskuret köttstycke. ~weh, -[e]s, 0, n. håll.

rippen, -te, ge-t, tr. förse med upphöjda ränder, ådra. *Gerippt*: ådrig, nervig.

rippig, a. ådrig, nervig.

Rips, -es, -e, m. rips (tyg).

risch, a. rask, hurtig.

riskánt, a. farlig, riskabel.

riskierlén, -te, -t, tr. riskera, löpa fara.

Rispe, -n, f. bot. blomvippa. -n... Ex. ~gras, -es, -er †, n. bot. grõe (Poa).

Riss, -es, -e, m. **1.** rifret håll, rispa, spricka, bräcka, bresch, lucka; söndring, skism. *Einen* ~ *in etw.* (ack.) *machen*: rifva sönder, ett håll i ngt. ~e *bekommen*: gå sönder, få sprickor. *Biid.* *in* el. *vor* den ~ *treten* el. *sich stellen*: kläda skott. **2.** F slag, rapp; i sht plur. ~e: stryk. **3.** plan till ett hus m. m.

rissig, a. full af sprickor, sönder. ~ *werden*: få sprickor, spricka sönder.

Rist, -[e]s, -e, m. och * n. -en, f. handens el. fotens öfre sida, rygg.

Ritt, -[e]s, -e, m. ridt. *Biid.* *in einem* ~ i ett kör, utan afbrott.

Ritter, -s, -, m. riddare. *Jmdn zum* ~ *schlagen*: dubba, slå ngn till riddare. *Biid.* *an jmdn zum* ~ *werden*: förtjäna sina sporrar genom ngns besegrande. *Kokk. arme* ~ fattiga riddare. -akademie, -en, f. skola för unga adelsmän. -alter, -s, 0, n. = -zeit. -burg, -en, f. riddarborg. -bürtigkeit, 0, f. ädel börd. -dienst, -[e]s, 0, m. **1.** riddartjänst, tjänst som riddare. **2.** ridderlig hyllning. -gut, -[e]s, -er †, n. riddargods, säteri. -gütsbesitzer, -s, -, m. säteriägare. -haus, -es, -er †, n. riddarhus. -hof, -[e]s, -e †, m. adlig gård. -lehen, -s, -, n. riddarlän. -mässig, a.

ridderlig. -orden, -s, -, m. riddarorden. -schild, -[e]s, -e, m. riddarsköld; vapensköld, sköldemärke. -schlag, -[e]s, -e †, m. riddarslag. -sinn, -[e]s, 0, m. ridderligt sinne. -sitt, -e, n, f. riddarsed, ridderlig sed. -sitz, -es, -e, m. herresäte. -spiel, -[e]s, -e, n. **1.** tornerspel. **2.** riddardrama. -sporlén, -n[e]s, -en, m. riddarsporre. -stand, -[e]s, 0, m. riddarstånd. -wesen, -s, 0, n. riddarväsen. -zeit, -en, f. riddarväsendets tid, medeltiden. -zug, -[e]s, -e †, m. **1.** af riddare företaget (krigs)tåg. **2.** ridderligt drag.

ritterhaft, a. ridderlig, a. ridderlig.

Ritterlichkeit, 0, f. ridderlighet.

Ritterling, -[e]s, -e, m. dålig, oridderlig riddare.

ritterlén, -te, ge-t, *itr. h.* täfva om priset, när flera ha lika rätt till det.

Ritterschaft, -en, f. **1.** ridderlighet. **2.** ridderskap.

ritterschaftlich, a. utmärkande för, tillhörande ridderskapet.

Rittert[h]üm, -[e]s, 0, n. riddarväsen.

rittlings, adv. grensle.

Rittmeister, -s, -, m. ✕ ryttmästare.

Rituál, -[e]s, -e, n. ritual.

Ritus, -, el. *Riten*, m. ritus, kyrkligt bruk.

Ritz, -es, -e, m. **Ritze**, -n, f. spricka, rispa, skråma, skåra.

ritzlén, -[e]s, -te, ge-t, tr. och *sich* ~ rispa, rifva (sig); rista, uppriста.

ritzig, a. full af sprickor, rispig, skråmig.

Rivál, -[e]s el. -en, -e[n], m. rival, medtäffare.

rivalisierlén, -te, -t, *itr. h.* rivalisera, täfva.

Rivalität, -en, f. rivalitet, täfvan.

Rmk. rorkorta. = Reichsmark.

Roastbeef, -s, -s, m. och n. rostbiff.

Robbe, -n, f. säl.

Robber, -s, -, m. kortspel. robbert.

Robe, -n, f. fotsid drägt, klädning, lång rock.

Roche, -n, -n, m. **1.** schack. torn. **2.** se *Rochen*.

röchellén, -te, ge-t, *itr. h.* rossla; snarka, kväka.

Rochen, -s, -, m. zool. rocka (Raja).

rochierlén, -te, -t, *itr. h.* schack. rockera.

Rock, -[e]s, -e †, m. **1.** rock. *Den bunten* ~ *anziehen*: blifva soldat. **2.** kjol. -futter, -s, -, n. rock-, kjolfoder. -schöss, -es, -e †, m. rockskört. -tasche, -n, f. rockficka.

Rockelór, -[e]s, -s el. -e, m. en art öfverrock, regnrock.

Rocken, -s, -, m. **1.** spinnrock. **2.** spinnrockshufvud. **3.** tått. **4.** se *Roggen*. -stube, -n, f. spinnstuga. -weisheit, 0, f. käringsvishet, käringsladder.

Rode... Ex. -hacke, -haue, -n, f. vid röjning använd hacka. -land, -[e]s, 0, n. nyröjd, nybruten mark, svedjeland.

rodlén, -ete, ge-et, tr. och *itr. h.* rödja, uppbruta, odla. *Rodung*, f.

Rodomontáde, -n, f. skryt, skräffel.

Rogen, -s, -, m. (fisk)rom. -fisch, -es, -e, m. romfisk. -stein, -[e]s, -e, m. min. oolit.

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Rogener, -s, -, m. romfisk.

Roggen, -s, 0, m. råg. -brot, -[e]s, -e, n. rågbrod. -stroh, -[e]s, 0, n. råghalm.

roh, a. 1. rå. ~e Seide: råsilke, ~es Tuch: ovalkadt kläde, ~e Leinwand: oblekt lärt, ~e Bücher: häftade, obundna böcker. ~e Steine: ohuggen sten, ~es Pferd: icke inriden häst. Sich ~ liegen: få liggsår. Jmdn wie ein ~es Ei behandeln: vara ytterst rädd om ngn. 2. * enkel, tarflig. -arbeit, -en, f. Ⓞ råsmältning. -einnahme, -n, f. -ertrag, -[e]s, -e †, m. bruttointkomst. -produkt, -[e]s, -e, n. -stoff, -[e]s, -e, m. råämne. -zucker, -s, 0, m. råsocker.

Roheit, Rohigkeit, -en, f. råhet.

Rohr, -[e]s, -e, n. dim. Röhrrchen, -lein, 1. bot rör, rör, vass, bamburör, rotting (Arundo, Calamagrostis, Phragmites, Bambusa, Calamus m. a.). 2. rör, cylinder. 3. rörpipa, herdepipa. 4. (gevärs)pipa, (kanon)rör; afr. (skjut-)geväär, kanon. -kammer, -n, f. zool. säfsparf (Emberiza schœniclus). -dach, -[e]s, -er †, n. rörtak. -dickicht, -[e]s, -e, n. tat vass. rör. -dommel, -n, f. zool. rördrom (Ardea stellaris). -flöte, -n, f. = Rohr 3. -frosch, -es, -e †, m. ätlig groda (Rana esculenta). -geflecht, -[e]s, -e, n. flätverk af rör. -halm, -[e]s, -e, m. vasstrå. -huhn, -[e]s, -er †, n. zool. rörhöna (Ortygometra), sumphöna (Gallinula) m. a. -pfeife, -n, f. = Rohr 3. -post, 0, f. rörpost, pneumatisk post. -reier, -s, -, m. = -dommel. -schilf, -[e]s, 0, n. vass (Phragmites). -schneffe, -n, f. zool. hårdsnäppa (Telmatias Gallinula). -spatz, -es, -e †, -sperling, -[e]s, -e, m. 1. rör-sångare (Sylvia arundinacea). 2. = -ammer. -stock, -[e]s, -e †, m. rörkäpp, spansk rör. -stuhl, -[e]s, -e †, m. rottingstol. -weite, -n, f. rörvidd, ett rörs diameter. -zucker, -s, 0, m. rörsocker.

Röhre, -en, f. rör, cylinder, kanal, gång. -bein, -[e]s, -e, n. ihåligt ben. -brunnen, -s, -, m. källa hvars vatten flyter ut genom ett rör. -kanne, -n, f. kanna med pip. -wasser, -s, 0, n. vattenledningsvatten. -en... Ex. ~fahrt, -en, f. vattenledning. ~förmig, a. rörformig. ~leitung, -en, f. rörledning, vattenledning.

1. rohren, a. af rör. af vass, rör-, vass-.

2. rohr|en, -te, ge-t, tr. och itr. h. 1. mäja, slå vass. Den Teich ~ slå vassen i dammen. 2. betäcka, bekläda med vass; röa.

rohr|richt, rohrig, a. 1. försedd med, betäckt af, liknande vass, rör. 2. rörformig, ihålig.

Röhr|richt, Röhrig, I. -[e]s, -e, n. ut vass, vass-el, rörväxt ställe. II. = rohr|richt.

röj|en, -te, ge-t, itr. h. ⚓ ro.

Rokokó (kort 0 i 1 a stavf., I. -[s]), 0, m. och n. rokokostil. II. a. rokokostil.

Roland, -s, -s et. -e, m. 1. npr. Roland. 2. rolandsstod i sht till tecken af en stads domsrätt öfver lif och död.

Roll|e, -en, f. dim. Röllchen, 1. rulle. 2. trissa, hjul. 3. kaffe, vals, valk. 4. mangel. 5. rulla, förteckning. 6. roll. -bank, -e †, f. rullbänk. -boden, -s, -[†], m. mangelvind. -brücke, -n, f. rullbro, rullbrygga. -fleisch, -es, 0, n. köttulad. -frau, -en, f. manglerska. -geld, -[e]s, 0, n. mangelpengar. -holz, -es, -er †, n. mangelkaffe. -kammer, -n, f. mangelbod. -pferd, -[e]s, -e, n. trähäst på hjul, på trissor. -schwanz, -es, -e †, m. gripsvans. -stein, -[e]s, -e, m. rullsten. -stuhl, -[e]s, -e †, m. rullstol. -tüch, -[e]s, -er †, n. mangelduk. -vorhang, -[e]s, -e †, m. rullgardin. -wagen, -s, -[†], m. 1. gångstol. 2. rullstol. -en... Ex. ~besetzung, -en, f. rollbesättning. ~fach, -[e]s, -er †, n. teat. fack.

roll|en, -te, ge-t, tr. och itr. h. 1. str. itr. s. och sich ~ rulla (sig). Der Donner, die Trommel rollt: åskan, trumman går. 2. mangla.

Roller, -s, -, m. 1. ~in, -nen, f. manglare, manglerska. 2. sångfögel med rullande toner.

Román, -[e]s, -e, m. dim. Romanchen och Románchen, roman. -held, -en, -en, m. romanhjälte.

Románe, -n, -n, m. roman, romansk man.

román|en|haft, a. romanlik, romantisk.

romanisch, a. romansk.

romanisier|en, -te, -t, tr. 1. romanisera. 2. romantisera.

romántisch, a. romantisk.

Románze, -n, f. romans.

romel|n, -te, ge-t, itr. h. vara romerskt sinnad, vara ultramontan.

Römer, -s, -, m. 1. ~in, -nen, f. romare, romarinna. 2. grönt vinglas. 3. 0, der ~ rådhuset i Frankfurt a. M.

römisch, a. romersk.

Römling, -[e]s, -e, m. ultramontan.

Ronde, -n, f. rond.

Rondéll so Rundell.

Rosa, -s, -s, f. npr. dim. Röschen, Rosa.

Rose, -n, f. dim. Röschen, -lein, ros, törnros. Ordspr. mit der Zeit pflückt man ~n et. Zeit bringt ~n: unget kommer tid, kommer råd.

-n... Ex. ~baum, -[e]s, -e †, m. 1. högstamig törnros. 2. nerium. ~blatt, -[e]s, -er †, n. törnrosblad. ~busch, -es, -e †, m. 1. rosenbuske. 2. törnrosgrupp. ~duft, -[e]s, -e †, m. rosendoft. ~farbe, -n, f. rosenfärg. ~farben, a. rosenfärgad. ~garten, -s, -†, m. rosengård. ~hain, -[e]s, -e, m. rosenlund.

~holz, -es, -er †, n. rosenträ. ~käfer, -s, -, m. guldbagge. ~knospe, -n, f. rosenknopp. ~kranz, -es, -e †, m. rosenkrans. ~lippe, -n, f. rosenläpp. ~mädchen, -s, -, n. 1. blomsterflicka. 2. rosigt flicka. ~öl, -[e]s, -e, n. rosenolja. ~rot[h], a. rosenröd. ~schein, -[e]s, -e, ~schimmer, -s, -m. rosigt skimmer. ~stau-

de, -n, f. a. stock, -[e]s, -e †, ~strauch, -[e]s, -er †, m. rosenbuske. ~wange, -n, f. rosen-

kind. *~wolke*, -n, f. rosigt moln. *~züchter*, -s, -, m. törnrosodlare, rosierist.

rosen, a. af (törn)rosor, (törn)ros-.

rosenhaf, a. rosartad, rosaktigt, rosig.

Rosétte, -n, f. 1. rosett. 2. rosensten.

rosettier|en, -te, -t, tr. ⊕ slipa till rosensten(ar).

rosicht, rosig, a. rosig, rosenröd. Bhd. *~e* *Laune*: pärlhumör.

Rosine, -n, f. russin. *Kleine ~n*: korinter.

Grosse ~n im Sack haben: skryta med hvad man gör. -n... Ex. *~küchen*, -s, -, m. russinkaka.

Rosmarin, -[e]s, -e, m. rosmarin.

Ross, -es, -e, n. dim. *Rösschen*, -lein, *Rössel*, häst, springare, stridshingst. -**kamm**, -[e]s, -e †, m. 1. = *Pferdekamm*. 2. = röj. -**täuscher**, -s, -, m. hästbytare, hästhandlare, hästskojarare. Öfr. sms. = *Pferde*...

Rüssel, -s, -, n. se *Ross*, i sht häst i schackspel. -**sprung**, -[e]s, -e †, m. 1. drag med hästen i schackspel. 2. stafvelsegåta, ordnad efter hästens gång i schackspel.

Rost, -[e]s, -e †, m. 1. rost, a) på järn, på sad m. m., b) i eldstäder. 2. halster. 3. galler. 4. ⊕ rostugn. -**braten**, -s, -, m. halstråd, griljerad stek. -**braun**, -**farben**, -**farbig**, a. rostbrun, rostfärgad. -**fleck**, -[e]s, -e, m. rostfläck. -**fleckig**, a. rostfläckig. -**fleisch**, -es, 0, n. halstråd, griljeradt kött. -**rippchen**, -s, -, n. griljerad kotlett.

Röst|e, -en, f. 1. ⊕ rostugn. 2. a) rötning af lin el. hampa, b) ställe där lin el. hampa rötes. 3. rätt af stekt potatis. -**pfanne**, -n, f. stekpanna.

rost|en, -ete, *ge-et*, *itr. h.* och *s.* samt *tr.* rosta, blifva rostig, göra rostig.

röst|en, -ete, *ge-et*, *tr.* 1. kokk. halstra, griljerna. 2. ⊕ röta, t. ex. *Flachs*. *Röstung*, f.

rostig, a. rostig.

Rostrál se *Rastral*.

rot, *röter*, *röttest*, a. röd. -**auge**, -s, -n, n. 1. rödt öga. 2. rödögd person, rödögd djur. -**äugig**, a. rödögd. -**bäckig**, a. rödkindad. -**bärt**, -[e]s, -e †, m. 1. rödt skägg. 2. rödskäggig person, rödskägg. -**bärtig**, a. rödskäggig. -**blind**, a. rödblind. -**braun**, a. rödbrun. -**brüchig**, a. rödbräckt. -**brust**, -e †, f. = *kehlichen*. -**büche**, -n, f. rödbok. -**büchen**, a. af rödbok. -**fahl**, a. blekröd. -**fichte**, -n, f. vanlig gran. -**fink[e]**, -en, m. bofink. -**fleckig**, a. rödfleckig. -**fuchs**, -es, -e †, m. 1. vanlig räf. 2. fux. -**gelb**, a. rödgul, brandgul. -**gerber(ei)** = *Lohgerber(ei)*. -**gieser**, -s, -, m. tombackgjutare. -**gimpel**, -s, -, m. domherre (fögel). -**glühend**, a. rödglödgd, glödande. -**guss**, -es, 0, m. min. tomback. -**haarig**, a. rödhårig. -**hart** = *brüchig*. -**haut**, -e †, f. rödskinn. -**hirsch**, -es, -e, m. kronhjort. -**holz**, -es, 0, n. 1. färnbock. 2. rödved (*Erythroxylon*). -**huhn**, -[e]s, -er †, n.

zool. röd raphöna (*Perdix rufa*). -**käppchen**, -s, -, n. rödlufva. -**kappe**, -n, f. person med röd mössa. -**kehlichen**, -s, -, n. zool. rotgel. -**kopf**, -[e]s, -e †, m. rödhårig person. -**lauf**, -[e]s, 0, m. med. 1. ros. 2. rödsot. -**schwänzen**, -s, -, n. zool. rödstjärt. -**specht**, -[e]s, -e, m. zool. hackspett. -**stift**, -[e]s, -e, m. rödstift. -**streifig**, a. rödrandig, rödstrimmig. -**tanne** = *fichte*. -**wein**, -[e]s, -e, m. rödvin. -**welsch**, a. rotvälsk. -**wild**, -[e]s, 0, n. kronhjortar. -**wurst**, -e †, f. blodkorf.

Röte, -n, f. rödhet, rodnad, röd färg.

Rötel, -s, -, m. rödstift, rökkrita.

I. Röteln, plur. rödt utslag, mässling.

2. röteln, -te, *ge-et*, I. tr. färga rödaktig. II. *itr. h.* blifva rödaktig.

röt|en, -ete, *ge-et*, I. tr. rödfärga. II. *Sich ~* blifva röd. *Rötung*, f.

roth..., *röth...* se *rot...*, *röth...*

rotier|en, -te, -t, *itr. h.* rotera, svänga omkring.

rötlich, a. rödaktig.

Rötling, -[e]s, -e, m. rödstjärt.

Rotte, -n, f. 1. trupp, skara, hop, band. 2. ✕ rote. -n... Ex. *~führer*, -s, -, m. anförare för en hop, en trupp. *~weise*, *adv.* I. i hopar. 2. ✕ rotvis.

rott|en, -ete, *ge-et*, I. tr. 1. samla i hopar. 2. rödja. II. *Sich ~* bilda hopar, sammanadda sig.

Rotz, -es, 0, m. 1. nässlem. 2. veter. rots.

rotzig, a. veter. rotsig.

Rouleáu, -[s], -s el. -x, n. 1. rullgardin. 2. markis.

roulier|en, -te, -t, *itr. h.* rulla, vrida sig, röra sig, vara i omlopp.

Route, -n, f. marschruta.

Routine, -n, f. vana, erfarenhet, rutin.

routiniert, a. erfaren, hemmastadd, rutinerad.

Rüb|e, -en, f. rofva, kälrot, morot, beta. Bhd. *durch einander wie Kraut und ~n*: huller om buller, *jmdm Rübchen schaben*: peka finger åt ngn. -**samen**, -s, 0, m. = *Rübsen*. -en... Ex. *~acker*, -s, -†, m. rofåker, betåker. *~zucker*, -s, 0, m. hvitbetssocker.

rüber, F = *herüber*.

Rubin, -[e]s, -e, m. rubin.

Rubrik, -en, f. rubrik.

rubrizier|en, -te, -t, *tr.* rubricera.

Rubr|um, -um[s], -a, n. jur. öferskrift öfver ett aktskycke, angifvande dess innehåll.

Rübsen, -s, -, m. gottlandsrofva. -**öl**, -[e]s, 0, n. rofolja.

rüchbär, a. bekant, känd.

Rüchbarkeit, 0, f. egenskap att vara känd, offentlighet.

rüchlos, a. nedrig, gemen.

Rüchlosigkeit, -en, f. nedrighet, gemenhet.

ruchtbar se *ruchbar*.

Ruck, -[e]s, -e †, m. ryck. -**weise**, *adv.* ryckvis.

Rück... Ex. -**antwort**, -**äusserung**, -en, f. svar,

återsvar, replik. **-bewegung**, *-en, f.* tillbakagående rörelse. **-bleibend**, *a.* kvarstannande, efterstannande. **-bleibsel**, *-s, -, n.* återstod. **-blick**, *-[e]s, -e, m.* återblick. **-bürgschaft**, *-en, f.* underborgen. **-erinnerung**, *-en, f.* återkallande i minnet, påminnelse. **-fahrt**, *-en, f.* återfärd. **-fall**, *-[e]s, -e †, m.* 1. återfall. 2. jur. hemfall. **-fällig**, *a.* 1. som återfaller. *~ werden*: återfalla. 2. jur. hemfallande, hemfallen. **-fluss**, *-es, 0, m.* återsvall. **-fracht**, *-en, f.* återfrakt. **-frage**, *-n, f.* genfråga. **-fuhre**, *-n, f.* återgående for. **-gabe**, *0, f.* återlemnande. **-gang**, *-[e]s, 0, m.* tillbakagående, återgång, kräftgång; upphäfvande. **-gängig**, *a.* tillbakagående. *~ machen*: upphäffa, göra om intet, *~ werden*: upphävas, ej blifva af. **-gängigkeit**, *0, f.* återgående, upphäfvande, misslyckande. **-grat**, *-[e]s, -e, n.* och *m.* ryggrad. **-hall**, *-[e]s, 0, m.* återskall, genljud. **-halt**, *-[e]s, -e, m.* 1. X reserv. 2. stöd, skydd, hägn. 3. slutenhet, tillbakadragenhet, reservation, baktanke. **-haltlos**, *a.* obegränsad, oinskränkt, utan baktanke. **-kauf**, *-[e]s, -e †, m.* återköp. **-käuflich**, *a.* som kan återköpas. **-kehr**, *-kunft, 0, f.* återkomst. **-lauf**, *-[e]s, 0, m.* 1. springande tillbaka, återväg. 2. återsvall. 3. = *-prall*. **-läufig**, *a.* återgående, tillbakagående. **-lehne**, *-n, f.* ryggstöd. **-marsch**, *-es, -e †, m.* återmarsch. **-porto**, *-s, -s, n.* porto till svar. **-prall**, *-[e]s, -e, m.* återstudning, bakslag. **-reise**, *-n, f.* återresa, hemresa. **-ruf**, *-[e]s, 0, m.* återkallelse. **-schein**, *-[e]s, -e, m.* 1. återsken, reflex. 2. revers, kvitto. **-schlag**, *-[e]s, -e †, m.* bakslag, återslag, återverkan, återfall, atavism. **-schluss**, *-es, -e †, m.* slutsats hvarvid man sluter tillbaka, konklusion a posteriori. **-schreitend**, *a.* tillbakagående. **-schritt**, *-[e]s, -e, m.* tillbakagående. **-schrittler**, *-s, -, m.* **-schrittlich**, *a.* reaktionär. **-seite**, *-n, f.* baksida. **-sicht**, *-en, f.* hänsyn. *Auf etw. (ack.) ~ nehmen*: taga hänsyn till ngt. **-sichtlich**, *adv.* och *prep.* med gen. el. med *auf* med ack. **-sichts**, *prep.* med gen. med hänsyn till, med afscende på, beträffande. **-sichtslos**, *a.* hänsynslös. **-sichtslosigkeit**, *0, f.* hänsynslöshet. **-sichtsvoll**, *a.* hänsynsfull. **-sitz**, *-es, -e, m.* baksäte. **-sprache**, *0, f.* samtal, öfverläggning. *Mit jmdm ~ nehmen* el. *halten*: rådföra sig, gå i samråd med ngn. **-sprung**, *-[e]s, -e †, m.* språng tillbaka. **-stand**, *-[e]s, -e †, m.* återstod, rest; kem. bottenfällning. **Rückstände**: ej fullgjorda skyldigheter, utestående medel, fordringar, restantier, *im ~e sein*: a) restera, b) vara på rest. **-ständig**, *a.* 1. återstående, resterande, utestående. 2. som är på rest, häftar i skuld. **-stöss**, *-es, -e †, m.* återstöt, återstudning, bakslag. **-tritt**, *-[e]s, -e, m.* steg tillbaka, återgång, afgang. **-vergütung**, *-en, f.* återbetalande, ersättning. **-wand**, *-e †, f.*

bakvägg. **-wärts**, *adv.* baklänges. **-wechsel**, *-s, -, m.* handel. återväxel, ritratta. **-weg**, *-[e]s, -e, m.* återväg, hemväg. **-wirken**, *itr.* h. återverka. **-wirkung**, *-en, f.* återverkan. **-zahlung**, *-en, f.* återbetalning. **-zielend**, *a.* gram. relativ. **-zug**, *-[e]s, -e †, m.* återtag.

1. **rück|len**, *-te, ge-t, I. tr.* flytta, rycka. *Den Hut, die Mütze ~ taga* af sig hatten, mössan. II. *Sich ~ flytta* sig. *Sich nicht ~ und rühren*: ej röra sig från stället. III. *itr.* 1. h. rycka, draga. *An etw. (dat.) ~ draga*, rycka i ngt. 2. s. rycka, flytta, flytta sig. *Jmdm auf den Leib* el. *F auf die Stube ~ gå* ngn inpå lifvet.

2. **Rücken**, *-s, -, m.* rygg. *Etw. mit dem ~ ansehen müssen*: vara tvungen att afstå från ngt. *Sich selbst eine Rute auf den ~ binden*: binda ris till egen rygg. **-deckung**, *-en, f.* X ryggvärn. **-flosse**, *-n, f.* zool. ryggfena. **-lehne**, *-n, f.* ryggstöd. **-mark**, *-[e]s, 0, n.* ryggmärg. **-schmerz**, *-es, -en, m.* ondt i ryggen. **-seite**, *-n, f.* baksida.

rücklings, *adv.* baklänges.

rucks|len, *-[e]s, -te, ge-t, itr.* h. kuttra.

Rüde, *-n, -n, m.* 1. stor, stark hund. 2. hanne af hund, råf el. varg.

Rudel, *-s, -, m.* och *n.* skara, hop. **-weise**, *adv.* i skaror, i hopar.

rudel|n, *-te, ge-t, itr.* h. samlas sig i skaror.

Ruder, *-s, -, n.* dim. *Ruderchen* och *Rüderchen*, **-lein**, 1. åra. 2. roder, styre. **-bank**, *-e †, f.* roddarbänk. **-besteuer** = *-gänger*. **-fuss**, *-es, -e †, m.* simfot. **-gänger**, *-s, -, m.* rorgångare. **-knecht**, *-[e]s, -e, m.* roddare. **-pinne**, *-n, f.* ↓ styrpinne.

Ruderer, *-s, -, m.* roddare.

ruder|n, *-te, ge-t, tr., itr.* h. och s. ro.

Ruf, *-[e]s, -e, m.* 1. rop. 2. röst, kallelse, t. ex. *dem ~e des Herzens gehorchen, er hat einen ~ als Professor nach Berlin erhalten*: han har kallats till professor i B. 3. jag. lockpipa. 4. rykte. *Im ~e des Geizes stehen*: hafva rykte om sig att vara snål. *Jmdn in ~ bringen*: göra att ngn kommer i ropet, göra ngn bekant, berömd. *In üblen ~ bringen*: illa berykta. **-name**, *-ns, -n, m.* förnamn.

ruf|len, *rief, riefte, ge-en* och * *-te, ge-t, itr.* h. och *tr.* ropa, kalla. *Dich el. * dir rufst* der Tod: döden kallar dig. *Jmdm etw. ins Gedächtnis ~ påminna* ngn om ngt. *Ins Leben ~ väcka* till lif. *Jmdn bei Seite ~ kalla* ngn afsides. *Sich heiser ~ ropa*, skrika sig hes.

Rufer, *-s, -, m.* 1. ~in, ~nen, *f.* en som ropar, ropare. 2. talrör.

Rüffel, *-s, -, m.* F skrapa, tillrättavising.

rüffel|n, *-te, ge-t, tr.* F lexå upp, tillrättavisa. **Rüge**, *-n, f.* 1. förebråelse, klander, tillrättavising, skrapa. 2. * jur. a) anklagelse, b) brott, c) straff. **-amt**, *-[e]s, -er †, -gericht*, *-[e]s, -e, n.* polis-, korrektionsdomstol.

rüg|len, -te, ge-t, tr. 1. tadla, klandra, förebrå.

2. * jur. a) angifva, b) döma.

Rüger, -s, -, m. 1. angifvare, åklagare. 2. do-
mare, klandrare.

Ruhe, * -n, f. ro, hvila, lugn. *Jmdn in ~ las-
sen*: låta ngn vara i fred. *Zur ~ bringen*:
lugna, *zur ~ gehen*: gå till hvila. *Sich zur
~ setzen*: sätta sig i ro. *Dem Hunde ~ be-
deuten*: göra ett tecken åt hunden att ku-
scha. -altar, -[e]s, -e †, m. altare på hvilket
vid en procession sakramentet ställes. -bank,
-e †, f. hvilobänk. -bett, -[e]s, -en, n. hvilobädd.
-gehalt, -[e]s, -e, n. pension. -kammer,
-n, f. hvilokammare. -kissen, -s, -, n. hvilokudde,
kudde. -los, a. orolig. -lösighet, 0, f. orolighet.
-platz, -es, -e †, m. hviloplatz. -posten,
-s, -, m. sinekur. -punkt, -[e]s, -e, n. hvilopunkt.
-sessel, -s, -, m. hvilostol. -sitz, -es, -e, m. 1. hviloplatz,
bänk. 2. enslig ort dit man drar sig tillbaka, frid-
stad. -stand, -[e]s, 0, m. tillstånd af hvila,
af overksamhet. *In den ~ versetzen*: för-
sätta ur tjänstgöring, pensionera. -stätte,
-stelle, -n, f. hviloställe, hvilostad, hvilorum.
-stifter, -s, -, m. fredestiftare. -störer,
-s, -, m. fridstörare. -stunde, -n, f. hvilostund.
-tag, -[e]s, -e, m. hvilodag. -voll, a. lugn,
fridfull. -zeichen, -s, -, n. mns. paus-
tecken. -zeit, -en, f. hvilotid.

ruh|len, -te, ge-t, itr. h., tr. och *sich ~ hvila*
(sig). Opera. *es ruht sich sanft*: det är ljust
att hvila, man hvilar ljust.

ruhesäm, a. som skänker hvila, stilla, lugn.
ruhig, a. lugn, stilla. *Jmdn ~ lassen*: lemna
ngn i fred. -ätmend, a. som andas lugnt.

Ruhm, -[e]s, 0, m. dim. *Rühmchen*, -lein, ära,
rykte, beröm. -bedeckt, a. rik på ära. -begier[de],
0, f. äregirighet, ärelystnad. -begierig, a. äregirig,
ärelysten. -liebe, 0, f. ärelystnad. -los, a. oberömd,
okänd. -lösighet, 0, f. saknad af rykte. -redig, a. skryt-
sam, skräflande. -rädigkeit, 0, f. skryt, skräf-
vel. -reich, a. ärorik. -sucht, 0, f. ärelyst-
nad. -süchtig, a. ärelysten. -voll, a. ärofull.
-würdig, a. berömlig. -würdigkeit, 0, f. beröm-
lighet. -es... Ex. ~halle, -n, f. ~tempel,
-s, -, m. minnestempel, panteon.

rühm|len, -te, ge-t, I. tr. berömma, prisa. *Er
rühmt von sich, dass er das gethan hat*: han
berömmar sig af att hafva gjort det. *Viel
~s von etw. machen*: göra mycket väsen af
ngt. II. *Sich ~ einer* (gen.) *Sache* ei. *wegen*
etw. ei. *mit etw.:* berömma sig af, skryta
med ngt. *Sich als tapfer* ei. *als einen tap-
fern Mann ~ berömma* sig af att vara en
tapper man.

rühmens... Ex. -wört[h], a. berömlig, lofvärd.
Rühmer, -s, -, m. en som berömmar, loftalare.
rühmlich, a. berömlig, lofvärd.
Rühmlichkeit, 0, f. berömlighet.
Rühmling, -[e]s, -e, m. skräflare.

ruhsäm, a. ärofull.

Ruhr, -en, f. 1. med. rödsot. 2. åkerbr. sista
plöjningen af en åker, sista hackningen af ett
vinbärg. -krauk, a. sjuk i rödsot. -kraut, -[e]s,
-er †, n. noppa (Gnaphalium).

Rühr... Ex. -ei, -[e]s, -er, n. ägggröda. -kartoffeln,
plur. potatispuré. -kelle, -n, f. -löffel, -s, -,
m. slef att röra om med. -spiel, -stück, -[e]s, -e,
n. rörande drama, teaterpjäs med rörande
scener.

rührbär, a. som kan röras.

ruhr|len, -te, ge-t, tr. åkerbr. *Einen Acker ~
gifva* en åker sista bruket.

rühr|len, -te, ge-t, I. itr. h. 1. härröra. 2. *An
etw.* (aok.) ~ vidröra ngt, *an etw.* (dat.) ~ röra
vid, rubba ngt. II. tr. 1. röra. *Er fühlt ein
menschliches ~* han fattas af en mänsklig
rörelse, mildare känslor få insteg hos ho-
nom. 2. vidröra, omnämna. 3. träffa, t. ex.
vom Blitze gerührt. *Jmdn rührt der Schlag*:
ngn får slag. 4. *Die Trommel ~ slå* på
trumma, *die Laute, die Harfe ~ spela* på
luta, på harpa. 5. flytta, t. ex. *etw. von der
Stelle*. 6. röra, omröra, vispa. 7. = ruhren.
III. *Sich ~ röra* sig, röras. ✕ *rührt euch!*
hvila!

rührhaft, a. 1. rörande. 2. lättörd.

Rühricht, -[e]s, -e, n. röra, mischmasch.

rührig, a. 1. rörlig, rask, flink, driftig, verk-
sam. 2. rörande.

Rührigkeit, 0, f. rörlighet m. m. se *rührig* 1.

Rührsam(keit) = Rührig(keit).

Rührung, -en, f. 1. rörande m. m. se *rühren*.
2. rörelse.

ruhsäm se ruhesam.

Ruin, -[e]s, 0, m. ruin, undergång, förderf.

Ruine, -n, f. ruin.

ruinenhaft, a. förfallen, i ruiner.

ruinier|len, -te, -t, tr. och *sich ~ ruinera* (sig).

Rülp, -[e]s, -e, Rülps, -es, -e, m. P 1. uppstöt-
ning. 2. tölp, drummel.

rülps|len, -[e]s, -e, -te, ge-t, itr. h. P få uppstöt-
ningar.

'rum, F = herum.

Rum, -s, -s, m. 1. 0, rom. 2. glas rom.

Rummel, -s, -, m. 1. ngt som bullrar. 2. skräp,
bråte. 3. handel, slump, t. ex. *etw. im ~ kau-
fen*, *den ganzen ~ kaufen*. 4. F sak, kram.
Den ganzen ~ kennen: känna till hela här-
ligheten, *den ~ verstehen*: förstå sig på
saken. 5. F väsen, spektakel, kravall.

Rummel|ei, -en, f. 1. buller, väsen, skram-
mel. 2. skräp, bråte. 3. gammal oduglig
sak, skräp.

rummel|en, -te, ge-t, itr. 1. h. bullra, doft rulla,
skramla. 2. s. bullrande rulla.

Rumor, -[e]s, -e, m. rumor, väsen, buller.

rumor|len, -te, -t, itr. h. göra rumor, väsnas,
bullra.

Rumörer, -s, -, m. rumormakare, stojare.

Rumpel... Ex. -kammer, -n, f. skräpkammare.

-kasten, -s, -, *m.* gammal dålig vagn, vaguskräp.

Rumpel*é*, -en, *f.* = *Gerumpel*.

rumpelig, *a.* F bullrande.

rumpel*in*, -te, *ge-t*, **I.** *itr. h.* och *s.* bullra, bullrande rulla, vänsna. **II.** *tr.* *Alles durch einander* ~ kasta allt huller om buller.

Rumpf, -[e]s, -e †, *m.* 1. bål, kropp; på kläder: lif. 2. stubbe. ~ *und Stumpf*: rubb och stubb. 3. † skeppsskrof, skeppet utan rundhult, segel och taklage. 4. ⊕ (stövvel)skaft. 5. bikupa. 6. korg af bark. 7. ⊕ kvarnskruf. -*beugen*, -s, 0, *n.* bälens böjning. -*leder*, -s, 0, *n.* ⊕ läder till stövvelskaft.

rumpfen, -te, *ge-t*, *tr.* rycka, *t. ex. die Nase*.

rund, **I.** *runder*, *rundest* och * *ründer*, *ründest*, *a.* rund. ~ *umher*: rundt omkring. *Um den Spass ~ zu machen*: till råga på allt, till på köpet. ~ *Summen*, ~ *Zahlen*. ~ *heraus*: rent ut, *mit ~ en Worten*: med klara, tydliga ord, ~ *Antwort*: klart, tydligt svar, ~ *Rede*: rent språk. *Eine ~ e volle Stunde*: en hel timme. **II.** -[e]s, -e, *n.* och *m.* ngt rundt, i sht jordens rund. -*bäckig*, *a.* som har runda, fulliga kinder. -*beet*, -[e]s, -e, *n.* rundel, rund rabatt. -*bild*, -[e]s, -er, *n.* 1. rundmålning, panorama. 2. rund tafla. -*bogen*, -s, -, *m.* rundbåge. -*bogig*, *a.* rundbågig. -*brenner*, -s, -, *m.* rundbrännare. -*erhaben*, *a.* konvex. -*fahrt*, -en, *f.* färd rundt omkring ngt, *t. ex. eine ~ um den See machen*: fara rundt omkring sjön. -*gang*, -[e]s, -e †, *m.* rond. -*gebäude*, -s, -, *n.* rotunda. -*gedicht*, -[e]s, -e, *n.* rondå. -*gemälde*, -s, -, *n.* = *bild*. -*gesang*, -[e]s, -e †, *m.* dryckesvisa som sjunges af hela laget. -*hohl*, *a.* konkav. -*holz*, -es, -er †, *n.* rundt, oklufvet vedtrå, rundvirke, kaffe; † rundhult. -*lauf*-[e]s, -e †, *m.* kretsörrelse, kretslopp. -*leiste*, -n, *f.* rund list. -*reim*, -[e]s, -e, *m.* refrång. -*reise*, -n, *f.* rundresa. -*säule*, -n, *f.* rund pelare. -*schau*, -en, *f.* 1. panorama. 2. revy, krönika. -*schauer*, -s, -, *m.* krönikör. -*schild*, -[e]s, -e, *m.* rund sköld. -*schreiben*, -s, -, *n.* rundskrifvelse, cirkulär. -*schrift*, -en, *f.* rundskrift. -*tanz*, -es, -e †, *m.* ringdans. -*um* (avr. -*ü*), *adv.* rundt omkring. -*wacht*, -en, *f.* ✕ rond. -*weg*, **I.** -[e]s, -e, *m.* väg rundt omkring ngt. **II.** (avr. -*ü*), *adv.* helt kort, helt tvärt, bestämdt, utan vidare.

Runde, -n, *f.* 1. rund, ring, krets. *In der ~ rundt omkring*, *in die ~ gehen* el. *die ~ machen*: gå rundt omkring, vandra laget rundt, *die ~ um die Welt machen*: vandra jorden rundt. 2. rond. 3. = röj.

Ründe, 0, *f.* rundhet, rund form; *bnl.* afrundning.

Rund*é*ll, -[e]s, -e, *n.* rundel.

rund*en*, *ründ**en*, -ete, *ge-et*, **I.** *tr.* runda, afrunda. **II.** *Sich ~ blifva rund*. **III.** *itr. h.* gå, vandra rundt omkring, cirkulera.

Rundheit, **Rundigkeit** = *Ründe*.

rundlich, **ründlich**, *a.* nästan rund, rund, afrundad.

Rundlichkeit, 0, *f.* afrundad, rund form.

Rundung, **Ründung**, -en, *f.* 1. 0, afrundande. 2. rundning, afrundning.

Rune, -n, *f.* runa. -*n...* Ex. ~*stab*, -[e]s, -e †, *m.* runstaf. -*stein*, -[e]s, -e, *m.* runsten.

Runkel[*rübe*], -n, *f.* beta, rödbeta.

Runs, -es, -e, *m.*, -en, *f.* dial. fjällbäck, -fiod; en fjällfiods bädd, lopp; klyfta, skrefva.

Runzel, -n, *f.* skrynkla.

runzelig, *a.* skrynklig.

runzel*in*, -te, *ge-t*, *tr.* och *sich ~ skrynkla(s)*.

Rüpel, -s, -, *m.* F lymmel, tölp.

Rüpel*é*, -en, *f.* F tölpighet, lymmelaktighet.

rüpelhaft, *a.* tölpig, lymmelaktig.

rüpfen, -te, *ge-t*, *tr.* rycka, slita, *t. ex. etw. aus einander*; plocka, *t. ex. Vögel, eine Gans*, *bnl.* *eine Person*.

Rupp... Ex. -*sack*, -[e]s, -e †, *m.* F trashank.

ruppig, *a.* skamfilad, afsigkommen, trasig, skral, ömklig, usel.

Ruppigkeit, 0, *f.* skamfiladt tillstånd *m. m.* jfr *föreg.*

Rusch, -es, -e †, *m.* 1. bot gåg; fräken: 2. snår, *t. ex. durch ~ und Busch*.

Rüsche, -n, *f.* veckning, veckad remsa.

Ruschel*é*, -en, *f.* slarf, slams, hafs.

ruschelig, *a.* slarfvig, slamsig.

ruschel*in*, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* 1. prassla, prasslande röra sig. 2. slarfa, slamsa, hafs.

Rüss, -es, 0, *m.* 1. sot. 2. mörker. 3. sot i sad. -*beschutzt*, *a.* sotig. -*braun*, -[e]s, 0, *n.* mäl. bister. -*butte*, -n, *f.* kimrökskagge. -*hütte*, -n, *f.* hus där kimrök beredes. -*kreide*, -n, *f.* svartkrita. -*schwarz*, -es, 0, *n.* kimrök.

Russe, -n, -n, *m.* ryss. -*n...* Ex. ~*herrschaft*, 0, *f.* ryssvälde.

Rüssel, -s, -, *m.* 1. snabel. 2. tryne. 3. sugrör, sugnrm hos insekter. -*förmig*, *a.* snabelformig. -*käfer*, -s, -, *m.* snabelbagge.

rüsselhaft, **rüsselicht**, *a.* snabelartad, -formig.

rüsselig, *a.* skamfilad med snabel *m. m.* se *Rüssel*.

rüss*en*, -[es]t, -te, *ge-t*, **I.** *itr. h.* 1. afsätta sot. 2. svärta ifrån sig. **II.** *tr.* sota, sota ned.

rüssig, *a.* sotig.

Russin, -nen, *f.* ryska, rysk kvinna.

russisch, **I.** *a.* rysk. **II.** *n.* ryska, jfr *deutsch*.

Russland, -s, 0, *n.* Ryssland.

Rüst... Ex. -*baum*, -[e]s, -e †, *m.* ⊕ stock i en ställning. -*haus*, -es, -er †, *n.* = *kammer*. -*holz*, -es, -er †, *n.* ⊕ ställningsvirke. -*kammer*, -n, *f.* ✕ tyghus, arsenal. -*meister*, -s, -, *m.* ✕ tygmästare. -*tag*, -[e]s, -e, *m.* dag före en högtidsdag då man förbereder sig på denna högtidsafton. -*wagen*, -s, -[†], *m.* trossvagn, lastvagn. -*zeug*, -[e]s, -e, *n.* 1. verktyg, redskap. 2. krigsmateriel.

Rüste, 0, *f.* ro, hvila. *Zu[r] ~ gehen*: a) gå till hvila, om soles: gå ned, b) lida mot slutet.

rüst|en, -ete, ge-et, I. tr. rusta, tillrusta, utrusta, förbereda, tillaga. II. *Sich* ~ rusta sig, förbereda sig, laga sig i ordning. III. *itr. h.* rusta.

1. Ruster, -s, -, m. en som rustar (sig).

2. Ruster, -n, f. alm.

rüstern, a. af almrät, alm-.

rüstig, a. rask, dugtig, kraftig, krafffull.

Rüstigkeit, 0, f. raskhet m. m. se föreg.

Rüstung, -en, f. 1. rustning. 2. redskap. 3. (byggnads)ställning.

Rut[h]e, -n, f. dim. Rüt[h]chen, -lein, 1. spö, ris, färla, vidja; piskskaff. 2. ett efter ört och tid varierande längdmått, omkr. 10-12 fot. 3. jäg. SVANS på raf, hund och varg. 4. manslem. -n...

ex. ~bündel, -s, -, n. risknipa. ~fischer, -s, -, m. metare. ~hieb, -[e]s, -e, m. spörrapp. ~mann, -[e]s, -er †, ~schläger, -s, -, m. en som använder slagrutan.

Rutsch, -es, -e, m. (jord-, sten)ras. -bahn, -en, f. -berg, -[e]s, -e, m. rutschbana. -partie, -en, f. liten utflygt, rutsch.

rutsch|en, -[e]s, -te, ge-t, *itr. h.* och s. 1. glida, åka, rasa. 2. röra sig hastigt, gå framåt; göra en utflygt, rutscha.

Rutscher, -s, -, m. 1. en som glider, åker. 2. galopp (dans).

rutschig, a. som lätt glider, rasar.

rüttell|n, -te, ge-t, *tr.* och *itr. h.* skaka, rista.

rütt|en, -ete, ge-et, *tr.* häftigt skaka.

S.

S, 1. -[], -, n. gram. R. 2. förkortn. a) = best. art. *das* och * *des*, t. ex. *ins Haus = in das Haus, ins Teufels Namen = in des Teufels Namen*, b) 's = es, t. ex. *wie geht's?* c) s. = *siehe*: se, d) S. = *Seite*: sida (s.), e) S. = *Sankt*: Sankt (St:t).

sa, *interj.* välan! rütt så! gå på!

Sä... se *Säe*...

Saal, -[e]s, Säle, m. sal. -decke, -n, f. salstak.

Saame[n] se *Same*[n].

Saat, -en, f. 1. sädd, såning. 2. sädd, utsäde.

3. säd, skörd, t. ex. *die ~ steht schön*: skörden ser lofvande ut. -bestellung, -en, f.

sädd. -bohne, -n, f. sättböna. -kartoffel, -n, f. sättpotatis. -korn, -[e]s, 0, n. 1. utsäde.

2. utsädesråg. -krähe, -n, f. råka (*Corvus frugilegus*). -roggen, -s, 0, m. utsädesråg. -zeit, -en, f. sädd.

säbär, a. som kan säas.

Sabbath, -[e]s, -e, m. sabbat. -ruhe, 0, f. sabbatsvila. -schänder, -s, -, m. sabbatsbrytare.

sabbathlich, a. sabbats-.

Sabbe, 0, f. Sabel, Sabber, -s, 0, m. F dregel.

Sabber... F ex. -latz, -es, -e †, m. haklapp. -liese, -ns, -n, f. dreglerska. -matz, -es, -e †, m. dreglare. -tüch, -[e]s, -er †, n. haklapp.

Sabberéi, -en, f. F 1. dreglande. 2. prat.

Sabberer, -s, -, m. dreglare.

sabber|n, -te, ge-t, *itr. h.* dregla.

Säbel, -s, -, m. säbel. -bein, -[e]s, -e, n. F krokigt ben. -beinig, a. hjulbent. -hieb, -[e]s, -e, m. säbelhugg. -tasche, -n, f. säbeltaska.

säbelhaft, säbelig, a. säbelformig, krökt.

säbell|n, -te, ge-t, *tr.* nedsabla.

Sach|le, -en, f. dim. Sächlein, Sächelchen, sak. *Bei der ~ bleiben*: hålla sig till saken. *Was ist bei der ~ zu thun?* hvad kan man göra åt den saken? *Ist es etw. an der ~?* är det ngt bevändt därmed? *Es ist eine böse ~ ums Lügen*: det är fullt att ljuga.

-dienlich, a. ändamålsenlig, gagnelig, tjänlig. -erklärung, -en, f. sakförklaring. -führer, -s, -, m. 1. ombud, fullmäktig. 2. sakförare.

-gedächtnis[s], -ses, 0, n. minne för fakta. -gemäss = -dienlich. -kenner, -s, -, m. sakkunnig. -kenntnis[s], -se, -kunde, 0, f. sakkunskap, sakkännedom. -kundig, a. sakkunnig. -lage, -n, f. (sakernas) ställning, läge. -register, -s, -, n. sakregister, innehållsförteckning.

-reich, a. sakrik. -verhalt, -[e]s, 0, m. -verhältnis[s], -ses, -se, n. sakförhållande. -verständlich = -kundig. -walt, -[e]s, -e †, -walter, -s, -, m. sakförare. -walterschaft, 0, f. egenskap af sakförare. -waltung, 0, f. sakföring.

sachlich, a. saklig, i sak. ~ *geordnet*: ordnad efter innehållet.

sächlich, a. 1. gram. neutr. 2. * = *sachlich*.

Sachlichkeit, 0, f. egenskap att hålla sig till sak, till fakta.

Sachse, -n, -n, m. saxare.

Sächsin, -nen, f. saxiska, saxisk kvinna.

sächsisch, a. saxisk.

sacht[e], a., F dim. ~chen, sakta, stilla, försigtig.

Sack, -[e]s, -e †, m. säck. *hina jmdm den ~ vor die Thür werfen*: afbryta förbindelserna med ngn, *die Katze aus dem ~ lassen*: låta tillfället gå sig ur händerna, *Lachen und Weinen in einem ~ haben*: hafva lika lätt för att gråta som för att skratta, *jmdm etw. in den ~ schieben*: påbörda ngn ngt, *jeder denkt in seinen ~ hvar* och en är sig själf närmast. -ärtig, a. säckartad, säcklik. -drillich, -[e]s, -e, m. säckväf. -gasse, -n, f. återvändsgränd. -geige, -n, f. stockiol. -grob, a. F mycket grof. -leinen, -s, 0, n. -leinwand, 0, f. säckväf. -pfeife, -n, f. säckpipa. -pistole, -n, f. -puffer, -s, -, m. fickpistol. -träger, -s, -, m. säckbärare. -tüch, -[e]s, -er †, n. 1. 0, säckväf. 2. näsduk. -weise, adv. säckvis.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. © teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Säckel, -s, -, *m.* liten påse, penningpung, börs. **-meister**, -s, -, *m.* kassaförvaltare, skattmästare.

säcklen, -te, *ge-t*, *I. tr.* 1. lägga, fylla i säckar, säcka. 2. se *säcken*. 3. packa, lägga in, ned. 4. fullstoppa, fullproppa, t. ex. *den Bauch*. **II. Sich** ~ 1. fullproppa sig. 2. säcka sig, bilda veck, hänga ned. 3. av. *itr. s.* sätta sig, sjunka. **Säckung**, *f.*

säcklen, -te, *ge-t*, *tr.* *Einen Verbrecher* ~ stoppa en förbrytare i säck och dränka honom. **Säckung**, *f.*

sacker [löt], **sackermént**, *interj.* 1. fan auamma! 2. kors! för tusan!

Sackerlöter, **Sackerménte**, -s, -, *m.* F sakramentskad karl. fan till karl.

Säckler, -s, -, *m.* handverkare som gör räns-lar, kappsäckar m. m.

Sadducäer, -s, -, *m.* saducé.

Säe... *EX.* **-mann**, [-e]s, *Säeleute*, *m.* sänings-mann. **-maschiue**, -n, *f.* säningsmaskin. **-zeit**, -en, *f.* säningstid, sädd.

säilen, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* sä.

Säier, -s, -, *m.* säningsman.

Saffian, [-e]s, -e, *m.* saffian.

Safflor, [-e]s, -e, *m.* 1. bot. safflor (*Carthamus tinctorius*). 2. koboltsafflor, zaffer.

Safran, [-e]s, -e, *m.* safran.

Saft, [-e]s, -e †, *m.* saft, must; saf; vätska. **-fülle**, 0, *f.* saftighet. **-gang**, [-e]s, -e †, *m.* **-gefäss**, -es, -e, *n.* safttrör, saftång. **-grün**, *a.* saftgrön. **-leer**, **-los**, *a.* saftlös. **-lösigkeit**, 0, *f.* saftlöshet. **-reich**, *a.* saftig, saftrik. **-voll**, *a.* saftfull.

saftig, *a.* saftig, saftfull; mustig.

Saftigkeit, 0, *f.* saftighet, mustighet.

säghär, *a.* som kan sägas, utsägas.

Sage, -n, *f.* 1. tal, utsägo. 2. rykte. 3. saga. **-n...** *EX.* **-forschung**, -en, *f.* sagoforskning. **~geschichte**, -u, *f.* sagolik historia, sago-historia, saga. **~kreis**, -es, -e, *m.* sago-krets, sagocykel. **~reich**, -I, *a.* sagorik. **II.** [-e]s, -e, *n.* sagoverld. **~zeit**, -en, *f.* sagotid.

Säge, -n, *f.* säg. **-blatt**, [-e]s, -er †, *n.* säg-blad, sägklinga. **-block**, [-e]s, -e †, *m.* säg-block. **-hock**, [-e]s, -e †, *m.* sägblock. **-fisch**, -es, -e, *m.* zool. sägfisk. **-förmig**, *a.* sägformig, sägtandad. **-gatter**, -s, -, *n.* ♂ sägram. **-gestell**, [-e]s, -e, *u.* ♂ sägställning. **-holz**, -es, 0, *n.* sägvirke. **-mann**, [-e]s, *Sägelente*, *m.* sägare. **-mehl**, [-e]s, 0, *n.* sägfrat. **-mühle**, -n, *f.* sägverk, säg. **-müller**, -s, -, *m.* sägare. **-späne**, *plur.* sägspån. **-stamm**, [-e]s, -e †, *m.* sägstock. **-zahn**, [-e]s, -e †, *m.* sägtand.

sägljen, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* säga. *Etw. von jmdm et. über jmdn* ~ säga ngt om ngn. *Das lasse ich nicht von mir* ~ jag låt ej sådana yttranden om mig. *Jmdm Dank* ~ tacka ngn. *Du kannst von Glück* ~ du kan priså din lycka. *Jmdn tot* ~ påstå ngn vara död. *Mit Erlaubnis zu* ~ med förlof

till sägandes. *Das Gesagte bleibt unter uns*: hvad vi nu ha talat om, behöver ingen annan veta. *Was Sie* ~! hvad säger ni! är det möjligt! *Nun sage noch einer, ich habe kein Glück!* kom nu och säg, att jag icke har tur! *Ich will nichts gesagt haben*: jag har ingenting sagt. *Das will ich nicht* ~ det vill jag icke påstå. *Etw. ~ hören*: höra ngt sägas, påstås. *Sieh etw. ~ lassen*: taga ngt sägas, påstås. *Lassen Sie sich etw. ~ tro mig*. *Ich habe mir ~ lassen*: jag har hört sägas. *Gut ~ für jmdn*: gå i god för ngn. *Was will dieser Ausdruck* ~? hvad har detta uttryck att betyda? *Das hat nichts zu* ~ det betyder ingenting. *Sie haben mir nichts zu* ~ jag står ej under edert kommando, behöver ej lyda er.

sägllen, -te, *ge-t*, *tr.* säga.

sagenhaft, *a.* sagolik.

Säger, -s, -, *m.* sägare.

Sago, -s, 0, *m.* sago. **-baum**, [-e]s, -e †, *m.* **-palme**, -n, *f.* sagopalm.

Sahl... *EX.* **-band**, [-e]s, -er †, *n.* salband, a) klädeslist. b) berg. **-weide**, -n, *f.* sälg.

Sahnle, 0, *f.* grädde. [-en]... *EX.* **~küchen**, -s, -, *m.* gräddkaka, gräddtårta. **~topf**, [-e]s, -e †, *m.* gräddkanna, gräddskål.

sahnlen, -te, *ge-t*, *I. tr.* 1. fylla med grädde. 2. skumma. **II. itr. h.** sätta grädde, grädda sig.

sahnig, *a.* gräddrik, fet (om mjölk).

Saisón, -s, *f.* säsong.

Saite, -n, *f.* sträng. *bucl. seine* ~ *n hoch spannen*: uppträda anspråksfullt, hafva stora fordringar. *ja aufziehen I, 3* och *gelind*. **-n...** *EX.* **~bezug**, [-e]s, -e †, *m.* samtliga strängar på ett instrument. **~brett**, [-e]s, -er, *n.* 1. gripbräde. 2. = *loj*. **~halter**, -s, -, *m.* sträng-hållare. **~instrument**, [-e]s, -e, *n.* strängin-strument. **~macher**, -s, -, *m.* strängmakare. **~spiel**, [-e]s, -e, *n.* strängospel.

saitig, *a.* strängad, försedd med strängar, i *sait* i sms., t. ex. *sieben* ~ *Leier*: lyra med sju strängar.

Sakramént, [-e]s, -e, *n.* sakrament.

sakraméntal, **sakraméntlich**, *a.* sakramenterlig

Sakristán, [-e]s, -e, *m.* sakristan, klockare.

Sakristei, -en, *f.* sakristia.

säkulär, *a.* sekular(isk). **-feier**, -n, *f.* sekular-fest, jubileum.

säkularisierjen, -te, -t, *tr.* sekularisera. **Säku-larisierung**, *f.*

Säkulum, -um [s], -a, *n.* sekel, århundrade.

Salamánder, -s, -, *m.* salamander, a) zool., b) studentspr.: under särskilda ceremonier — glasens rifting mot bordet m. m. — drucken skål. *Jmdm einen ~ reiben*: till ngn ära riva en salamander, högtidligen dricka ngn skål.

Salamle, -e [s], -i, **Salámi**, -s, -s, *m.* salamikorf (en art metvurst).

Salár, [-e]s, -e, *n.* arvode, lön, sold.

salarierjen, -te, -t, *tr.* löna, besolda.

Salár||um, -um[s], -en, n. = *Salár*.
Salát, -[e]s, -e, m. salat. F bud. *da haben wir den* ~ där ha vi härligheten. -**schüssel**, -n, f. salatfat, salatkarott, saladiär.
Salb... Ex. -**öl**, -[e]s, -e, n. olja till smörjelse.
Salbäder (och -^z-), -s, -, m. pratnakare.
Salbaderéi, -en, f. prat.
salbäderhaft, **salbäderisch** (och -^z-), a. prat-sjuk, pratsam.
salbäder||n (och -^z-), -te, (ge)-t, itr. h. och tr. prata, pladdra, sladdra.
Salbe, -n, f. dim. *Sälbchen*, -lein, salfva, smörjelse. -n... Ex. ~**büchse**, -n, f. burk med salfva.
Salbei (och -^z-), -en, f. bot. salvia.
salb||en, -te, ge-t, tr. och *sich* ~ smörja (sig) med salfva el. olja. F bud. *jmdn* ~ el. *jmdm die Hände* ~ muta ngn.
salbenhaft, **salbicht**, **salbig**, a. liknande salfva, oljaktigt.
Sälbling, -[e]s, -e, m. zool. (vätter)röding (Salmo salvelinus).
Salbung, -en, f. smörjelse, salfvelse. -s... Ex. ~**reich**, ~**voll**, a. salfvelsefull.
saldier||en, -te, -t, tr. handel. 1. saldera, afsluta räkningar. 2. betala. **Saldierung**, f.
Saline, -n, f. saltverk.
Salm, -[e]s el. -en, -e[n], m. dim. *Sälmchen*, -lein, lax.
Sälmling = *Sälbling*.
Salón, -s, -s, m. salong.
salópp, a. slarfvig, slamsig.
Salpéter, -s, 0, m. salpeter -**siederei**, -en, f. salpetersjuderi.
Sälse, -n, f. säs.
Salüt, -[e]s, -e, m. salut.
salutier||en, -te, -t, tr. och itr. h. salutera.
Salve, -n, f. salva.
Salvei se *Salbei*.
salvier||en, -te, -t, I. tr. rädda, bringa i säkerhet, trygga. II. *Sich* ~ rädda sig, vidtaga säkerhetsåtgärder, skydda sig.
Salz, -es, -e, n. salt. -**bad**, -[e]s, -er †, n. saltbad. -**bergwerk**, -[e]s, -e, n. saltgrufva. -**binse**, -n, f. bot. sältning (Triglochin). -**brühe**, -n, f. 1. saltspad. 2. saltlake. -**brunnen**, -s, -, m. saltbrunn. -**büchse**, -n, f. saltkar. -**erde**, 0, f. saltjord. -**fass**, -es, -er †, n. 1. saltkar. 2. salttunn. -**fleisch**, -es, 0, n. salt kött. -**flut[h]**, -en, f. salta vägor, haf. -**garten**, -s, -†, m. saltkrik. -**gehalt**, -[e]s, 0, m. salthalt. -**geist**, -[e]s, 0, m. saltspiritus, saltsyra. -**gras**, -es, -er †, n. = **binse**. -**grube**, -n, f. saltgrufva. -**gurke**, -n, f. saltgurka. -**korn**, -[e]s, -er †, n. saltkorn. -**kraut**, -[e]s, -er †, n. saltört (Salsola). -**lache**, -n, f. saltvattenspöl. -**lake**, -n, f. saltlake. -**lecke**, -n, f. saltsleke. -**meste**, -n, f. saltskåppa. -**quelle**, -n, f. saltkälla. -**säule**, -n, f. saltpelare, saltstod. -**säure**, 0, f. saltsyra. -**schaum**, -[e]s, 0, m. saltskum. -**see**, 0, f. -[e]s, -en, m. saltsjö.

-**sieder**, -s, -, m. saltsjudare. -**siederei**, -en, f. saltsjuderi. -**sole**, -n, f. saltvatten hvarur salt beredes. -**stein**, -[e]s, -e, m. saltsten. -**steuer**, -n, f. saltskatt. -**wage**, -n, f. saltväg. -**wasser**, -s, 0, n. saltvatten. -**werk**, -[e]s, -e, n. saltverk, saltbruk.
salz||en, -[es]t, -te, ge-t och ge-en, tr. salta. *Richtig gesalzen sein*: vara lagom salt. Bnd. *die Unterhaltung mit Witz* ~.
salz||icht, **salzig**, a. salt; salthaltigt.
Salzigkeit, 0, f. salthet, sälta, salthalt.
Samariter, -s, -, m. ~in, -nen, f. samarit, samaritanska.
Same[n], -ns, -n, m. 1. frö, frukt. *In* ~n *schliessen*: gå i frö. 2. säd, efterkommande. 3. yngel. -n... Ex. ~**balg**, -[e]s, -e †, m. bot. baljkapsel. ~**baum**, -[e]s, -e †, m. fröträd. ~**blatt**, -[e]s, -er †, n. = **lappen**. ~**boden**, -s, -[†], m. bot. fröfäste. ~**decke**, -n, f. bot. fröskal. ~**e weiss**, -es, 0, n. bot. fröhvita. ~**fisch**, -es, -e, m. fisk till fiskdammars besättande. ~**fluss**, -es, 0, m. med. sädesflytning. ~**gehäuse**, -s, -, n. bot. fröhüs. ~**handlung**, -en, f. fröhandel. ~**haut**, -e †, f. bot. fröskal. ~**holz**, -es, -er †, n. fröträd. ~**hülse**, -n, f. bot. fröbalja. ~**kapsel**, -n, f. bot. kapsel, fröhüs. ~**kelch**, -[e]s, -e, m. bot. fröhülle. ~**kern**, -[e]s, -e, m. kärna. ~**knospe**, -n, f. bot. fröämne, fröknoopp. ~**korn**, -[e]s, -er †, n. frökorn, frö. ~**krone**, -n, f. bot. fruktfjün. ~**lappen**, -s, -, m. bot. hjärtblad. ~**lode**, -n, f. ur frö el. kärna uppdragen teln. ~**mantel**, -s, -†, m. bot. fröhülle. ~**perlen**, f. plur. pärlfrö. ~**pflanze**, -n, f. bot. fröväxt, fanerogam. ~**reis**, -es, -er, n. = **lode**. ~**schale**, -n, f. bot. fröskal. ~**schote**, -n, f. bot. (frö)skida. ~**schule**, -n, f. trädskola. ~**staub**, -[e]s, 0, m. bot. frömjöl. ~**stein**, -[e]s, -e, m. sten i stenfrukt. ~**stiel**, -[e]s, -e, m. bot. frösträng. ~t[h]ier, -[e]s, -e, n. med. sädesdjur. ~**zapfen**, -s, -, m. bot. (frö)kotte.
Sämeréi, -en, f. attahanda frön, frösorter. -**handel**, -s, 0, m. fröhandel.
samig, a. i sms. -fröig.
sämisck, a. sämskad. -**gar**, a. sämskad, sämskgarfvad. -**gerben**, -s, 0, n. sämskgarfvning. -**gerber**, -s, -, m. sämskgarfvare. -**leder**, -s, 0, n. sämskskinn. -**machen** = **gerben**.
Säm||ing, -[e]s, -e, m. ur frö uppdragen växt.
Sammel... Ex. -**becken**, -s, -, n. -**behälter**, -s, -, m. bassäng. -**fleiss**, -es, 0, m. samlareffit. -**geld**, -[e]s, -er, n. insamlade medel; kollekt. -**glas**, -es, -er †, n. -**linse**, -n, f. konvex lins. -**name**, -ns, -n, m. = **wort**. -**platz**, -es, -e †, m. samlingsplats. -**punkt**, -[e]s, -e, m. samlingspunkt. -**stelle**, -n, f. samlingsställe. -**súri||um**, -um[s], -en, n. sammelsurium. -**werk**, -[e]s, -e, n. sammelverk, samling, encyklopedi. -**wort**, -[e]s, -er †, n. gram. kollektiv.

sammeln, *-te, ge-t, tr.* samla. **II. Sich** ~
 1. samla sig, församla sig. 2. samlas. 3. samla tankarne; hämta sig, återvinna fattningen. **III. itr. h.** samla; göra en insamling.

Sammet se 2. Samt.

Sammler, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* samlare, samlerska. *-fleiss, -es, 0, m.* samlareffit.

Sammlung, *-en, f.* samlande, samling.

samt se samt.

Samstag, *[-e]s, -e, m.* lördag.

I. samt, I. adv. ~ und *sonders:* allesammans, samt och synnerligen. **II. prep.** med dat med, tillika med.

2. Samt, [-e]s, -e, m. sammet. *-ärtig, a.* sammetslik, sammetslen. *-besetzt, a.* garnerad med sammet. *-kleid, [-e]s, -er, n.* sammetsklädning. *-pfote, -n, f.* sammetslen tass. *-weich, -zärt, a.* sammetslen.

samten, *a.* 1. af sammet, sammets-. 2. sammetslen.

sämtlich, *a.* samtlig.

Samum, *[-s], 0, m.* samum.

Sand, *[-e]s, 0, m.* sand. *bum, jmdm* ~ in die Augen streuen, *jmdm auf den* ~ setzen: bringa ngn i knipa, i förlägenhet. *-ärtig, a.* sandartad, sandaktig. *-bad, [-e]s, -er †, n.* sandbad. *-bank, -e †, f.* sandbank. *-berg, [-e]s, -e, m.* sandkulle, sandbacke. *-boden, -s, 0, m.* sandjord. *-büchse, -n, f.* sanddos. *-erz, -es, 0, n.* berg. sanderts. *-fass, -es, -er †, n.* sanddos. *-frau, -en, f.* sandgumma som säljer sand. *-egend, -en, f.* sandig trakt. *-glas, -es, -er †, n.* tinglas, sandur. *-griess, -es, 0, m.* sandgrus. *-grube, -n, f.* sandgrop. *-grund, [-e]s, 0, m.* sandbotten. *-hafer, -s, 0, m.* purrhafre (*Avena strigosa*). *-hase, -n, -n, m.* 1. hare i sandig trakt. 2. bom i kagelspel. *-haufe, -ns, -n, m.* sandhög. *-hügel, -s, -, m.* sandkulle, sandbacke. *-küchen, -s, -, m.* sandbakelse. *-mann, [-e]s, -er †, m.* 1. sandgubbe som säljer sand. 2. F Jon Blund. *-rohr, [-e]s, -e, n.* sandrör (*Calamagrostis arenaria*). *-sack, [-e]s, -e †, m.* sandsäck. *-schicht, -en, f.* sandlager, sandhvarf. *-stein, [-e]s, -e, m.* sandsten. *-torte, -n, f.* sandtårta. *-ufer, -s, -, n.* sandig strand. *-uhr, -en, f.* sandur, tinglas. *-weg, [-e]s, -e, m.* sandig väg, sandgång. *-wüste, -n, f.* sandöken.

Sandel, *-s, -, m.* sandelträd. *-holz, -es, 0, n.* sandelträ.

sandel, *n, -te, ge-t, tr.* strö sand på, sandströ.

sandien, *-ete, ge-et, tr.* sanda.

Sander, *-s, -, m.* gös (*Perca lucioperca*).

sandig, *a.* sandig.

sant, *a.* mild, stilla, huld. *-mut[h], 0, f.* mildhet, saktmod. *-müt[h]ig, a.* mild, saktmodig. *-müt[h]igkeit* = *mut.*

Sänfte, *-n, f.* bärstol, palankin. *-n...* Ex. ~träger, *-s, -, m.* bärstolsbärare.

Sanftheit, *0, f.* mildhet.

sänftig, *en, -te, ge-t, tr.* lugna, mildra.

sänft[ig]lich, *adv.* sakta, varsamt, mildt.

Sang, *[-e]s, -e †, m.* sång.

sangbär, *a.* sångbar.

Sangbarkeit, *0, f.* egenskap att vara sångbar.

Sänger, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* sångare, sångerska. *-bund, [-e]s, -e †, m.* sångarförbund.

Sängeréi, *-en, f.* sång, sjungande.

sängerhaft, *a.* sångar-, sångares.

Sängerschaft, *-en, f.* 1. 0, sångares sätt, sångarväsen. 2. sångarskara.

sanghaft, *a.* sångbar.

sanguinisch, *a.* sangvinisk.

Sanität, *0, f.* sundhet. *-s...* Ex. ~behörde, *-n, f.* hälsovårdsnämnd, sundhetsnämnd. ~mäsig, *a.* sund. ~wesen, *-s, 0, n.* hälsovård.

sanitätlich, *a.* sanitär.

sank, *a.* † tyngre än vatten.

Sankt, *obj. a.* sankt.

sanktionieren, *-te, -t, tr.* sanktionera, stadfästa. Sanktionierung, *f.*

Sansculotte, *-n, -n, m.* sanskulott.

Saphir, *[-e]s, -e, m.* safir.

saphiren, *a.* 1. af safir, safir-. 2. safirblå.

Sappe, *-n, f.* † supp.

sapperlot, *sapperment* = *sacker...*

Sappéur, *[-e]s, -s et. -e, m.* † sapper.

sapphisch, *a.* safisk.

Saracène, Sarazéne, *-n, -n, m.* saracen.

Sardelle, *-n, f.* zool. 1. sardin (*Clupea pilchardus*). 2. sardell (*Engraulis encrasicolus*).

-n... Ex. ~brühle, *-n, f.* sardin-, sardellsås.

Sardine = Sardelle 1.

Sarg, *[-e]s, -e †, m.* likkista. *-tuch, [-e]s, -er †, n.* bårduk.

Sarge se Zarge.

Sarkas'm'us, *-us, -en, m.* sarkasm.

sarkástisch, *a.* sarkastisk.

Sarkophåg, *[-e]s, -e, m.* sarkofag.

Sass[e], *-en, -en, m.* invånare.

Sassenschaft, *-en, f.* en Orts samtliga invånare.

Satan, *-s, -e (siv. -t-), m.* satan, djävul, sate. *-s...*

Ex. ~braten, *-s, -, m.* ~brut, *-en, f.* galgfogel.

satánisch, *a.* satanisk.

Satellit, *-en, -en, m.* astron. drabant.

satiniér[en], *-te, -t, tr.* † satinera.

Satire, *-n, f.* satir.

satirisch, *a.* satirisk.

satt, *a.* 1. mätt, otörstig, nöjd, belåten: mättad. *Sich an etw. (dat.)* ~ sehen: se sig mätt på ngt. *Sich* ~ lachen: skratta nog, skratta sig belåten. *Etw. (ack. et. gen.)* ~ haben: vara trött på ngt, *etw.* ~ bekommen *et. etw.* (ack. et. gen.) ~ werden: blifva trött på ngt, ~ hab' ich gelebt: jag har lefvat nog. 2. †

mättande, riklig. *-blau, a.* djupblå.

Satte, *-n, f.* mjölkbunke.

Sattel, *-s, -†, m.* 1. sadel. 2. stall på stränginstrument. *-baum, [-e]s, -e †, m.* sadelbom.

-bogen, -s, -, m. sadelbåge. *-decke, -n, f.* sadeltäcke, schabruk. *-fest, a.* sadelfast.

-gurt, [-e]s, -e, m. sadelgjord. *-kissen, -s, -,*

n. sadeldyna, sadelputa. **-knopf**, *[-e]s, -e †, m.* sadelknapp. **-tasche**, *-n, f.* sadelficka. **-zeug**, *[-e]s, 0, n.* sadelmundering.

sattel|n, *-te, ge-t, tr.* sadla. *bnal. gesattelt sein*: vara resfärdig.

Sattheit, *0, f.* mätthet, mättnad.

sättig, *a.* mättande, mäktig.

sättig|len, *-te, ge-t, I. tr.* och *sich ~ mätta (sig)*, tillfredsställa. **II. itr. h.** vara mättande, mäktig. **Sättigung**, *f.*

Sattigkeit, Sättigkeit = Sattheit.

Sattler, *-s, -, m.* sadelmakare.

Sattler|e, *-en, f. 1. 0,* sadelmakareyrke. **2.** sadelmakareverkstad.

sattsäm, *a.* tillräcklig, nogsam.

Satyr (atr. -*i*), *[-e]s el. [-e]n, [-e]n el. -e, m.* satyr.

Satz, *-es, -e †, m. 1.* sats, a) ansats, språng, b) bottensats, c) antal sammanhörande saker, t. ex. *ein ~ Gewichte*; uppsättning, garnityr, d)

till en blandning hörande ingredienser, e) gram., log., mat., f) mus., g) insats i spel. **2.** det som vid en

hjudning framsättes för gästerna; traktering, kalas.

3. taxa, bestämd pris, bestämd mängd, ration, t. ex. *bei diesem Kaufmannne hat alles seinen bestimmten ~, zwei Tassen sind mein ~.*

4. hvad man dricker i ett drag; klunk. **5.** hvad man blåser på en gång på ett blåsinstrument; hornlåt, hornsignal. **6.**

boktryck. sättning. **7.** jur. af en advokat till rätten inlemnad skrift. **8.** uppsättning, uppställning af räknexempel. **9.** besättning af en fiskdam; yngel. **10.** kull af ungar. **-bau**, *†[e]s, 0,*

m. gram. satsbyggnad. **-fehler**, *-s, -, m.* boktryck. sättfel, tryckfel. **-fisch**, *-es, -e, m.* sättfisk.

-hase, *-n, -u, m.* harhona. **-lehre**, *-n, f.* gram. satslära. **-schrift**, *-en, f.* = **Satz 7.** **-teich**, *[-e]s, -e, m.* fiskdam. **-t[h]eil**, *[-e]s, -e, m.*

gram. satsdel. **-wage**, *-n, f.* vattenpass. **-weide**, *-n, f.* sätkvist af pil. **-weise**, *adv.* satsvis.

Satzung, *-en, f.* stadgande, föreskrift, sats, beslut.

Sau, *-e † och -en, f.* äim. **Säuchen**, *-lein, 1.* so, sugga, svin. **2.** F bläckplump. **3.** F fel, bock.

4. F skrapa, snubbor. **5.** studentspr. tur, flax.

-arbeit, *-en, f. F 1.* osnyggt arbete. **2.** tröttamt arbete. **-beller**, *-s, -, m.* jäg. vildsvins-

hund. **-bohne**, *-n, f.* bondeböna. **-braten**, *-s, -, m.* grisstek, vildsvinstek. **-bruch**, *[-e]s, -e †, m.* jäg. af vildsvin uppökadt ställe.

-finder = **-beller**. **-glocke**, *0, f. P Die ~ läuten*: vara grofkornig, ekivok. **-grob**, *a. P* grof.

-hatz, *-en, -hetze*, *-n, f.* vildsvinsjagt. **-hirt**, *-en, -m.* svinherde. **-jagd** = **-hatz**. **-kerl**, *[-e]s, -e, m.* P snusker. **-koban**, *-s, -, m.* af-

plankning för svin. **-lache**, *-n, f.* pöl i hvilken svin vältra sig. **-leben**, *-s, 0, n. P Ein ~ führen*: föra ett oregelbundet, liderligt lif.

-mässig, *a.* osnygg, grisaktig. **-mensch**, *-en, -en, m.* snusker. **-mutter**, *-†, f.* grissugga.

-nest, *[-e]s, -er, n.* P snusktigt ställe, smuts-

håla, håla. **-rüssel**, *-s, -, m.* svintryne. **-spiess**,

-es, -e, m. vildsvinsspjut. **-stall**, *[-e]s, -e †, m.* svinhus. **-wetter**, *-s, 0, n. P* ruskigt väder, hundväder. **-wirt[h]schaft**, *-en, f. P* svineri.

sauer, *a. 1.* snygg ofta iron., renlig, prydlig, nätt. **2.** försigtig, varsam.

Sauberkeit, *0, f.* snygghet *m. m. se föreg.*

säuberlich = sauber.

säuber|n, *-te, ge-t, tr.* rengöra, putsa, fäja. **Säuberung**, *f.*

Sauce, *-n, f.* sås.

Saucière, *-n, f.* såsskål, spilkum.

Saucfischen, *-s, -, n.* en art små korfvar.

saulen, *-te, ge-t, P I. itr. h. 1.* vara smutsig, snuskig. **2. vara oanständig, ekivok. **II. tr.** och *sich ~ smutsa*, svinna ned (sig).**

sauer, *I. a. 1.* sur, t. ex. *~e Kirschen, ~e Milch*; *bnal. ~ aussehen, ein ~es Gesicht machen*: se sur ut, göra sura miner. **2. ~er Boden**: vattensjuk mark. **3. ~er Wind**: fuktig vind, blåst med regn, vidrig vind. **4.** tung, mödosam, svår, besvärlig, bitter. *Jmdm das Leben ~ machen*: förbittra lifvet för ngn. *Das Sprechen wird mir ~* talandet tröttrar mig. *Es sich ~ werden lassen*: ej spara ngn möda. **II. -s, -, n. 1. 0,** syra. **2.** kokk. med ät-

tika tillagade fogelkräs. **-ampfer**, *-s, -, m.* ängsyra, surbill (*Rumex acetosa*). **-braten**, *-s, -, m.* surstek. **-brunnen**, *-s, -, m.* surbrunn.

-dorn, *[-e]s, -e[n], m.* surtorn, berberis (Berberis vulgaris). **-fleisch**, *-es, 0, n.* med ät-

tika och olja tillagadt kött. **-käse**, *-s, -, m.* surmjölkost. **-kirsche**, *-n, f.* surt körsbär.

-klee, *[-e]s, 0, m.* harsyra (*Oxalis acetosella*). **-kohl**, *[-e]s, 0, m.* **-kraut**, *[-e]s, 0, n.* surkål. **-milch**, *0, f.* sur mjölk. **-sichtig = -töp-**

-fisch. **-stoff**, *[-e]s, 0, m.* syre. **-süss**, *a.* sötsur. **-teig**, *[-e]s, -e, m.* surdeg. **-topf**, *[-e]s, -e †, m.* ättikskruka; F *bnal.* knarrig, grällig person, brumbjörn. **-töpfisch**, *a.* F knarrig, grällig.

Sauer|ei, *-en, f.* F svineri, smuts, snusk, oanständighet.

säuerlich, *a.* syrlig.

Säuerlichkeit, *0, f.* syrlighet.

Säuerling, *[-e]s, -e, m. 1.* surbrunn. **2.** surt vin. **3. a)** surbill, b) berberis, c) surapel.

sauer|n, *-te, ge-t, itr. h.* och *s.* surna. Ordspr. *was nicht sauert, das süsst nicht*: det, som ej kostat möda, bereder ej verklig fröjd.

säuer|n, *-te, ge-t, tr.* syra, göra sur. **Säuerung**, *f.*

Sauf... ex. **-äus**, *-[-se], -bold*, *[-e]s, -e, m.* suput, supare, drinkare. **-bruder**, *-s, -†, m.* supbroder. **-gelag**, *[-e]s, -e, n.* suplag, supgille.

-gesellschaft, *-en, f.* supsällskap. **-gier**, *0, f.* begifvenhet på starka drycker. **-lied**, *[-e]s, -er, n.* supvisa. **-lustig**, *a.* begifven på starka drycker. **-sack**, *[-e]s, -e †, m.* = **-aus**.

-schuld, *-en, f.* supskuld. **-schwester**, *-n, f.* suplolla.

sauften *säu(f)st, soßf, sößfe, geöffnet, sauf[e]*,

- tr. och itr. h.* om djur: dricka, om människor: dricka omätligt, P supa.
- Säufer**, -s, -, m. ~in, -nen, f. supare, suput, drinkare, suplolla. -nase, -n, f. brönvinsnasa. -wahninn, -[e]s, 0, m. fyllerigalenskap.
- Säuferei**, **Säuferei**, -en, f. 1. 0, superi. 2. suplag, supgille.
- säufisch**, a. begifven på starka drycker.
- Säufing**, -[e]s, -e, m. drinkare.
- Saug...** Ex. -ferkel, -s, -, m. digris. -flasche, -n, f. difflaska. -heber, -s, -, m. häfvert. -kalb, -[e]s, -er †, n. dikalf. -mal, -[e]s, -e el. -er †, n. märke efter sugning. -pumpe, -n, f. sugnpump. -rüssel, -s, -, m. sugrör hos insekter. -warze, -n, f. bröstvärta. -werk, -[e]s, -e, n. sugverk.
- Säg...** Ex. -amme, -n, f. amma. -e... Ex. ~t[h]ier, -[e]s, -e, n. däggdjur. ~zahn, -[e]s, -e †, m. mjölk tand.
- saugllen**, -st, sog, säge, gesogen och * -te, -ge-t, -[e]s, tr. och itr. h. 1. suga. 2. dia. 3. * = följ.
- säugllen**, -te, -ge-t, tr. amma, gifva di, gifva bröstit åt.
- Sauger**, -s, -, m. 1. ~in, -nen, f. en som suger. 2. diande unge, i sht dilam. 3. sugfisk. 4. slang på en sugflaska.
- Säuger**, -s, -, m. 1. = Sauger 2. 2. däggdjur.
- Säugerin**, -nen, f. amma.
- Säugling**, -[e]s, -e, m. 1. dibarn. 2. ympkvist. -s... Ex. ~bewahranstalt, -en, ~krippe, -n, f. barnkrubba för dibarn.
- sauhaff** = säuisch.
- Sauh[af]tig[ke]it**, 0, f. svineri, snusk, oanständighet.
- sauisch**, säuisch, a. grisaktig, smutsig, snuskig, oanständig.
- Säule**, -n, f. 1. pelare, kolonn, stolpe, stötta, stöd. 2. stod. 3. stapel. -n... Ex. ~füss, -es, -e †, m. pelarfot. ~gang, -[e]s, -e †, m. pelargång. ~getragen, a. buren af pelare. ~halle, -n, f. 1. portik. 2. pelarsal. ~heilige(r), (adj böjn) m. pelarhelgon. ~knauf, ~k[n]opf, -[e]s, -e †, m. pelarhufvud, kapital. ~ordnung, -en, f. pelarordning. ~reihe, -n, f. pelarrad. ~schaft, -[e]s, -e †, m. pelarskaft. ~stein, -[e]s, -e, m. basalt. ~stellung, -en, f. ~weite. ~stuhl, -[e]s, -e †, m. fotställning, sockel. ~weite, -n, f. afstånd mellan pelare.
- säulig**, a. 1. pelarformig. 2. försedd med pelare, i sht i sms, t. ex. acht~ med åtta pelare. hoch~ med höga pelare, dick~ el. eng~ med tätt stående pelare.
- Saum**, -[e]s, -e †, m. 1. fäll, kant, rand, bryn. 2. plur. afv. -, böyda, last för ett lastdjur och därefter efter ort och tid varierande mått och vikt. -esel, -s, -, m. packåsa. -nacht, -e †, f. kantsöm, fäll. -pfad, -[e]s, -e, m. stig för lastdjur. -pferd, -[e]s, -e, -ross, -es, -e, n. packhäst.
- sattel, -s, -†, m. packsadel, klöfsadel. -selig se nedan. -t[h]ier, -[e]s, -e, n. lastdjur.
- saum|len**, vant. säum|len, -te, -ge-t, I. tr. 1. kanta, fälla. 2. a) klöfja. b) lägga (klöf) sadel på, sadla, lasta lastdjur. II. itr. h. och sich ~ dröja, töfva, vara långsam, söla. **Säumung**, f.
- Saumer**, vant. Säumer, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. en som kantar, fäller. 2. en som forslar laster på lastdjur, klöfjare. 3. långsam person, sölare, sölhans.
- Säumeréi**, -en, f. 1. klöfjande. 2. söl.
- saumhaft**, säumig, a. långsam, senfärdig, likgiltig, trög, lat.
- Säumigkeit**, 0, f. långsamhet m. m. se föreg.
- Säumnis[s]**, -se, f. -ses, -se, n. 1. = föreg. 2. dröjsmål, uppskof.
- Saumsäl**, 0, f. -[e]s, 0, n. = Säumigkeit.
- Saumsellig(keit)** = Säumig(keit).
- Säure**, -n, f. syra; bnt. bitterhet, sarkastiskt sätt. -bildend, a. som bildar syra.
- Sauregurkenzeit**, 0, f. död säsong, död sommar, affärslös tid.
- Saus**, -es, 0, m. 1. sus, susning. 2. Im vollen ~ el. in ~ und Schmaus el. in ~ und Braus: i sus och dus.
- Sause...** Ex. -braus, -es, -e, m. en som lever i sus och dus. -laut, -[e]s, -e, m. gram. frikativa, s-ljud. -wein, -[e]s, -e, m. musserande vin, champagne. ~wind se Brausewind.
- Säusel**, -s, -, m. sakta sus, susning.
- säuseln**, -te, -ge-t, I. itr. h. och vid ortförändring s. sakta susa. II. tr. susa, med sitt sus åstadkomma ngt, t. ex. jmdn in Schlummer ~ söfva ngn med sitt sus.
- saus|len**, -[es]t, -te, -ge-t, I. itr. h. och vid ortförändring s. susa. II. se säuseln II.
- Sauser**, -s, -, m. Sausebraus, -laut, -wein.
- Savoyärde**, -n, -n, m. Savoyer, -s, -, m. savojard.
- Sbirre**, -n, -n, m. sbirr, italiensk polisbetjänt.
- Scene**, -n, f. scen.
- Scenerie**, -en, f. sceneri.
- scenisch**, a. scenisk.
- Scepter** se Zepter.
- sch**, interj. sch! hysj!
- Schaar** se Schaar.
- Schabbes**, -, -, m. jüdetyska sabbat.
- Schab|le**, -en, f. 1. zool. a) mått, mal, b) kackerlucka, c) gräsugga. 2. ☉ verktyg att skafva med ss. skafjärn, skafknif m. m. 3. arv. Schäbe, klande hudutslag, skabb, skorf. -[e]... mest ☉ Ex. ~eisen, -s, -, n. skafjärn. ~messer, -s, -, n. skafknif. ~wolfe, 0, f. skafull. — -en... Ex. ~gift, -[e]s, -e, n. gift, medel mot mal.
- schah|len**, -te, -ge-t, tr. skafva, skrapa.
- Schaber**, -s, -, m. 1. skafvare, skrapare. 2. ☉ skrapa, skafjärn. 3. gnidare, grigbuk.
- Schabernack**, -[e]s, -e el. -s, m. 1. putslustig tomte, person som gör spratt. 2. spratt, puts. Jmdm zum ~ till ngns förgelse.
- schabernack|len**, -te, -ge-t, tr. Jmdn ~ spela ngn ett spratt.

schabernackisch, schabernäckisch, *a.* full af spratt, putslustig, retsam.

schäbig, *a.* 1. skorfvig, skabbig. 2. afskafd, afnött, slitet, gammal, dålig, usel. 3. girig, snäll.

Schäbigkeit, 0, *f.* 1. uselhet, slitet, uselt skick. 2. snälhet, gnideri.

Schablone, -*n*, *f.* schablon. -*n*... *Ex.* ~mässig, *a.* schablon-, maskinmässig. ~**zeichnung**, -*en*, *f.* ritning efter schablon.

schablonier|en, -*te*, -*t*, *tr.* rita efter schablon.

Schabrücke, -*n*, *f.* schabrak.

Schässel, -*s*, -, *n.* afskaf, afskrap, skafspån.

Schach, -[*e*]*s*, -*e* *ei.* -*s*, *I.* *m.* se *Schah*. *II.* *n.* 1. schack, schackspel, schackbråde. ~ *dem Könige!* schack! ~ *biten*: schacka. 2. kvadrat, ruta. -**aufgabe**, -*n*, *f.* schackgåta. -**brett**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* schackbråde. -**feld**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* schackruta. -**figur**, -*en*, *f.* schackpjes. -**förmig**, *a.* schackbrådesformig, schackspelsrutad. -**matt**, *a.* schackmatt. -**weise**, *adv.* schackbrådesformigt. -**zug**, -[*e*]*s*, -*e* †, *n.* schackdrag.

schach|len, -*te*, *ge-t*, *tr.* dela i schackrutor.

Schacher, -*s*, 0, *m.* schackrande. -**handel** = *Schacher*. -**jude**, -*n*, -*n*, *m.* schackerjude.

Schächer, -*s*, -, *m.* 1. röfvarer, mördare. 2. skölm, stackare. -**kreuz**, -*es*, -*e*, *n.* gaffelskors.

Schacheréi, -*en*, *f.* schackreri, schackrande.

Schach[e]rer, -*s*, -, *m.* schackrare.

schacher|n, -*te*, *ge-t*, *itr.* *h.* schackra.

Schacht, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* äim. *Schächtechen*, -*lein*, 1. bärg. schakt. 2. djup, klyfta, håla.

Schachtel, -*n*, *f.* äim. *Schächtelchen*, *Schächtelein*, 1. ask. 2. *F* *alte* ~ gammal käring. -**boden**, -*s*, -[†], *m.* askbotten. -**deckel**, -*s*, -, *m.* asklock. -**halm**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* bot. fräken (Equisetum).

schächt|len, -*ete*, *ge-et*, *tr.* slagta efter judisk ritus.

Schächter, -*s*, -, *m.* judisk slagtare.

Schadle, -*en*, -*en*, *m.* se 2. *Schaden*. -**los**, *a.* skadeslös. -**lösigkeit**, 0, *f.* skadeslöshet.

Schädel, -*s*, -, *m.* hufvudskål. -**gestalt**, -*en*, *f.* hufvudskålens form. -**bohrung**, -*en*, *f.* med trepanation. -**stätte**, -*n*, *f.* hufvudskalleplats.

1. **schad|len**, -*ete*, *ge-et*, *itr.* *h.* skada, *jmdn*: ngn. [*Das*] *schadet nichts*: det gör ingenting. *Das schadet ihm nichts*: det skadar honom ej, är rätt åt honom.

2. **Schaden**, -*s*, -†, *m.* skada, afbräck, förlust. *Es soll dein ~ nicht sein*: det skall du ej behöva ångra. *Sich seines ~s erholen* *ei. seinem ~ wieder nachkommen*: taga sin skada igen, repa sig efter sin förlust. ~ *haben* *ei. leiden* *ei. machen*: lida, göra en förlust. *Jmdn ~ thun* *ei. zufügen*: skada ngn. *Jmdn in ~ bringen* *ei. stürzen*: förorsaka ngn förlust, *mit ~ verkaufen*: sälja med förlust, *zu ~ kommen*: komma till korta,

lida förluster. *Sich ~ thun*: göra sig illa. -**ersatz**, -*es*, -*e* †, *m.* skadeersättning. -**friede**, 0, *f.* skadeglädje. -**froh**, *a.* skadegläd. -**lust** = *friede*. -**rechnung**. -**schätzung**, -*en*, *f.* taxering, värdering af en skada. *Jtr. Schade*.

schädhaft, *a.* skadad, bristfällig.

Schadhaftigkeit, 0, *f.* skadadt tillstånd, bristfällighet.

schädig = *schadhaft*.

schädig|len, -*te*, *ge-t*, *tr.* skada.

Schädiger, -*s*, -, *m.* en som skadar ngn *ei.* ngt, vedersakare, fiende.

Schädigung, -*en*, *f.* skadande, skada.

schädlich, *a.* skadlig.

Schädlichkeit, -*en*, *f.* 1. 0, skadlighet. 2. skadlig sak, skadligt medel.

Schaf, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* äim. *Schäfchen*, -*lein*, 1. får, fåra. *Buad. sein Schäfchen scheren* *ei. ins Trockne bringen*: draga sig med vinst ur spelet, skydda sig mot förlust, draga nytta af omständigheterna, sko sig. 2. *Das Meer hat Schäfchen*: det går hvita gäss på sjön, sjön går hvit. 3. *i sht äim.* fjädermoln. -**blatter** = *pocke*. -**bock**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* bagge. -**bremse**, -*n*, *f.* färstyng (Estrus ovis). -**fell**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* fårskinn. -**fleisch**, -*es*, 0, *n.* fårkött. -**garbe**, -*n*, *f.* bot. röllika (Achillea). -**gras**, -*es*, 0, *n.* fårsvingel (Festuca ovina). -**hirt**, -*en*, -*en*, *m.* fårherde. -**hürde**, -*n*, *f.* fåråfåla. -**hüsten**, -*s*, 0, *m.* torrhosta. -**käse**, -*s*, -, *m.* fårost. -**lamm**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* tacklam. -**leder**, -*s*, 0, *n.* fårskinn. -**ledern**, *a.* af fårskinn, fårskinn-. -**mässig**, *a.* fåraktigt. -**meister**, -*s*, -, *m.* fårherde. -**milch**, 0, *f.* fårmjölk. -**mist**, -[*e*]*s*, 0, *m.* fårgödsel. -**mutter**, -†, *f.* tacka. -**pelz**, -*es*, -*e*, *m.* fårskinnspåls. -**pocke**, -*n*, *f.* fårkoppa. -**schere**, -*n*, *f.* ullsax. -**schur**, -*en*, *f.* fårklipping. -**schwingel**, -*s*, 0, *m.* = *gras*. -**stall**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* fårhus. -**stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* (uppsättning af) får på en egendom. -**triff**, -*en*, *f.* fårbeta. -**vieh**, -[*e*]*s*, 0, *n.* fårboskap. -**weide**, -*n*, *f.* fårbeta. -**wolle**, 0, *f.* fårull. -**zucht**, 0, *f.* fåråfvel, fårskötsel. -*s*... *Ex.* ~**gesicht**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* fårfysionomi. ~**kopf**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* fårhufvud, fårskalle. ~**köpfig**, *a.* dum, inskränkt. ~**kleider**, *n.* plur. fårakläder.

Schäfer, -*s*, -, *m.* ~*in*, -*nen*, *f.* fårherde, herde, herdinna, ofta poet. -**gedicht**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* herdedikt, idyll. -**hund**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* fårhund. -**hütte**, -*n*, *f.* -**karren**, -*s*, -, *m.* herdehydda på hjul. -**leben**, -*s*, 0, *n.* herdelif. -**lied**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* herdesång, herdevisa. -**mädchen**, -*s*, -, *n.* herdedicka, herdinna. -**pfeife**, -*n*, *f.* herdepipa. -**spiel**, -[*e*]*s*, -*e*, *u.* herdespel. -**stah**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* herdestaf. -**tasche**, -*n*, *f.* herdeväska.

Schäferéi, -*en*, *f.* starré fårhus, schäferi.

schäferhaft, schäferisch, schäferlich, *a.* herdelik.

1. **schaff**en, *schuf*, *schüfe*, *ge-en*, *-[e]*, *tr.* och *itr. h.* skapa. *Aus nichts* ~ skapa af intet.
2. **schaff**en, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* skaffa, vara verksam, arbeta. ~ *dass*: laga att. *Zu ~ haben*: hafva att göra. *Jmdm zu ~ geben* *a. machen*: skaffa ngn ngt att göra, förorsaka ngn hufvudbyr. *Das schafft*: det hjälper. *Nichts* ~ ingenting utriätta. *Etw. fertig* ~ laga att ngt blir färdigt, *den Brief zur Post* ~ laga att brevet kommer på posten. *Etw. auf die et. bei Seite* ~ aflägsna, undanskaffa ngt. *Jmdn aus dem Wege et. aus der Welt* ~ förpassa ngn in i evigheten.
- Schaffens**... Ex. **-drang**, *-[e]s*, 0, *m.* längtan, lust att skapa, att verka; arbetslust. **-lustig**, *a.* som känner lust att skapa, att verka.
- Schaffer**, *-s*, *-*, *m.* skapare.
- Schaffner**, *-s*, *-*, *m.* 1. förvaltare, inspektor, uppsyningsman. 2. konduktör.
- Schaffnerei**, *-en*, *f.* förvaltareplats, -bostad.
- Schaffnerin**, *-nen*, *f.* hushållerska.
- schäffhaft**, **schäffig**, **schäffisch**, *a.* färdig, dum.
- Schafótt**, *-[e]s*, *-e*, *n.* schavott.
1. **schafft**, *-en*, *f. suff.* -skap.
2. **Schafft**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* skaff, stång, handtag.
- schäft**len, *-ete*, *ge-et*, *tr.* sätta skaff på, skäfta, skäfta. **Schäftung**, *f.*
- schäftig**, **schäftig**, *a.* i sms. -skäftad, försedd med så et. så beskäftadt skaff, t. ex. *glatt* ~ med slätt skaff.
- Schah**, *-[e]s*, *-s* et. *-e*, *m.* schah, konung.
- Schakal** (afv. * - *š*), *-[e]s*, *-s* et. *-e*, *m.* schakal.
- Schake**[l], *-n*, *f.* ring, länk i en kedja.
- Schäker**, *-s*, *-*, *m.* 1. ~in, *-nen*, *f.* skämsam, lekfull person, skämtare, skalk, gyckelmakare. 2. = följ.
- Schäkeréi**, *-en*, *f.* skämt, lek, spratt, tokeri.
- schäkerhaft**, *a.* skämtsam, lekfull, skalkaktig.
- schäker**in, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* skämta, skalkas, leka, smekas.
- schal**, *a.* fadd, skäll, smaklös.
- Schal**le, *-en*, *f.* dim. *Schalchen*, 1. skal. 2. pärmart, omslag. 3. omslutande skaff, handtag. 4. skål. 5. *Kalte* ~ kallskal. **-brett**, *-[e]s*, *-er*, *n.* **-diele**, *-n*, *f.* **-holz**, *-es*, *-er* †, **-stück**, *-[e]s*, *-e*, *n.* ⊕ ytbräde, yta. **-t[h]ier**, *-[e]s*, *-e*, *n.* root. skaldjur. **wand**, *-e* †, *f.* brädfodrad vägg. **-en**... Ex. ~**frucht**, *-e* †, *f.* skalfrukt. ~**gehäuse**, *-s*, *-*, *n.* skål kring blodjur m. n.
- schal**len, *-te*, *ge-t*, *tr.* sätta skal, sätta skaff på, fodra, brädfodra, bekläda.
- schäl**len, *-te*, *ge-t*, *I. tr.* skala, afskala, barka, afbarka; torfskåra. **II. Sich** ~ afskala sig, fjälla sig i sht om huden. **Schälung**, *f.*
- Schalheit**, *-en*, *f.* faddhet, fadd smak.
- schalig**, *a.* försedd med ett skal, i sht i sms, t. ex. *dick* ~ som har ett tjockt skal.
- Schalk**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* skalk, skål. **-s**... Ex **-auge**, *-s*, *-n*, *n.* 1. ondt, ondskefullt öga. 2. skålmskt öga. **-freund**, *-[e]s*, *-e*, *m.* falsk

vän. ~**knecht**, *-[e]s*, *-e*, *m.* otrogen tjänare. ~**narr**, *-en*, *-en*, *m.* narr, hofnarr. ~**streich**, *-[e]s*, *-e*, *m.* skålmsstykke.

Schalkerei, *-en*, *f.* 1. ondska; skurkstreck. 2. skalkaktighet, skålmsstykke.

schalkhaft, **schalkig**, **schalkisch**, *a.* 1. ondskefull. 2. skalkaktig, skålmsk.

Schalkh[äftig]keit, *-en*, *f.* 1. ondska, list. 2. slughet. 3. skalkaktighet, skålmsstykke, skålmskt sätt.

Schall, *-[e]s*, *-e* †, *m.* 1. skall, ljud, klang. 2. rop, rykte. **-boden**, *-s*, *-[†]*, *m.* resonansbotten. **-gelächter**, *-s*, *-*, *n.* skallande skratt, gapskratt. **-horn**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* 1. skalmeja. 2. basun. **-lehre**, 0, *f.* läran om ljudet, akustik. **-loch**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* hål i resonansbotten. **-rohr**, *-[e]s*, *-e*, *n.* 1. språkrör. 2. blåsinstrument. **-stück**, *-[e]s*, *-e*, *n.* **-trichter**, *-s*, *-*, *m.* mus. ljudtratt. **-welle**, *-n*, *f.* ljudväg. **-wort**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* ljudhärmande, onomatopoetiskt ord.

schallen, *-te*, *ge-t* och * *scholl*, *schölle*, *geschollen*, *itr. h.* skalla, ljuda, klinga, genljuda.

Schalméi, *-en*, *f.* skalmeja. **-bläser**, *-s*, *-*, *m.* skalmejblåsare.

schalméien, *-te*, *-t*, *itr. h.* blåsa skalmeja.

Schalotte, *-n*, *f.* schalottenlök.

Schalt... Ex. **-jahr**, *-[e]s*, *-e*, *n.* skottår. **-monat**, *-[e]s*, *-e*, *m.* skottmånad. **-tag**, *-[e]s*, *-e*, *m.* skottdag.

schalten, *-ete*, *ge-et*, *itr. h.* råda, styra, bestämma. ~ *und walten*: styra och ställa. **Schaltung**, *f.*

Schalter, *-s*, *-*, *m.* 1. en som styr och ställer, den bestämmande, herre, husbonde. 2. *stv. -n*, *f.* dim. *Schaltechen*, *Schalterchen*, **-lein**, *lueka* i vagnen, postlucka, biljettlucka.

Schaluppe, *-n*, *f.* † slup.

Scham, 0, *f.* 1. blygsamhet; blygsel; skam. *Aller* ~ *bar sein*, *keine* ~ *im Leibe haben*: hafva bitit hufvudet af skammen. 2. blygd, könsdelar. **-bein**, *-[e]s*, *-e*, *n.* med. blygdben. **-erregend**, *a.* väckande blygsel. **-gefühl**, *-[e]s*, *-e*, *n.* känsla af blygsel. **-los**, *a.* skamlös, oblyg. **-losigkeit**, 0, *f.* skamlöshet, oblyghet. **-rot[h]**, *I. a.* röd af blygsel. **II. -[e]s**, 0, *n.* = följ. **-röt[h]e**, 0, *f.* blygselrodnad.

Schämel se *Schemel*.

schämlen, *-te*, *ge-t*, *I. Sich* ~ [*wegen*] *einer Sache* et. *über eine Sache*: skämmas för, blygas öfver ngt. *Sich vor jmdm* ~ skämmas inför ngn. **II. tr. Sich** (dat.) *die Augen aus dem Kopfe* ~ skämmas ögonen ur sig. **schämhaft**, *a.* blygsam, ärbär.

Schamhaftigkeit, 0, *f.* blygsamhet, ärbarhet.

schamvielen, *-te*, *-t*, *tr.* † skamfila.

schandbar, *a.* skamlig.

Schandle, *-en*, *f.* (*-en*, *atv.* i gen. dat. sg. i vissa tal-sätt). 1. skam, vanära. *Seine* ~ *an etw. arbeiten*: arbeta på ngt så att man får skam af det. ~ *halber*: för skams skull.

2. *Zu ~n werden, machen*: blifva, göra om intet. *Sich zu ~n arbeiten*: arbeta sig förderfvad, öfveranstränga sig, *sich zu ~n heben*: förlyfta sig, *ein Pferd zu ~n reiten*: spränga en häst, *jmdn zu ~n schlagen*: slå ngn förderfvad. **-bube**, -n, -n, m. kanallje, skändlig person. **-fleck**, -[e]s, -e, m. skamfläck. **-gebot**, -[e]s, -e, n. skamligt sägt bud. **-gedicht**, -[e]s, -e, n. nidvisa. **-geld**, -[e]s, 0, n. spottstyfver. **-geselle** = -bube. **-kauf**, -[e]s, -e †, m. 1. skamligt köp. 2. köp för en spottstyfver. **-leben**, -s, 0, n. skamligt, nesligt lif. **-lied**, -[e]s, -er, n. nidvisa. **-mal**, -[e]s, -e el. -er †, n. brännmärke, skamfläck. **-maul**, -[e]s, -er †, n. ond tunga. **-name**, -ns, -n, m. öknamn. **-pfahl**, -[e]s, -e †, **-pranger**, -s, -, m. skampåle. **-preis**, -es, -e, m. röfvarpris. **-säule**, -n, f. = *pfahl*. **-schrift**, -en, f. smädeskrift. **-that**, -en, f. skamlig gärning, illbragd. **-zunge**, -n, f. = *maul*.

schänd|en, -ete, *ge-et*, tr. 1. stympa. 2. smäda, skymfa. 3. oskära, vanära, vanhelga, skända. **Schändung**, f.

Schänder, -s, -, m. skändare m. m. se föreg.

schänderisch, a. skändande, vanhelgande.

schändlich, a. skändlig, skamlig, gemen.

Schändlichkeit, -en, f. skändlighet m. m. se föreg.

Schank, -[e]s, -e †, m. 1. utskänkning (srättighet). 2. utskänkningslokal, krog. **-gerechtigkeit**, -en, f. utskänkningsrättighet. **-wirt[h]**, -[e]s, -e, m. krogvärd. **-wirt[h]-schaft**, -en, f. värdshus-, krogförelse, krog.

Schanze, -en, f. ✕ skans. *In die ~ geben* el. *schlagen*: prisgifva, sätta på spel. sms. ✕ **-arbeit**, -en, f. **-bau**, -[e]s, -ten, m. skansarbete, skansgräfvning. **-bekleidung**, -en, f. ↓ skanskläde. **-gerät[h]** = *zeug*. **-gräber**, -s, -, m. skansgräfvare. **-korb**, -[e]s, -e †, m. skanskorg. **-werk**, -[e]s, -e, n. förskansning. **-zeug**, -[e]s, 0, n. skanstyg.

schanz|en, -[es]t, -te, *ge-t*, tr. och *itr. h.* förskansa, uppföra förskansningar, uppkasta till, såsom förskansning; vara på fästningsarbete; träla, slita ondt.

Schanzer, -s, -, m. skansarbetare.

Schar, -en, f. 1. skara. 2. se *Pfzugschar*. **-wache**, -n, f. patrull. **-en...** Ex. **-führer**, -s, -, m. anförare för en skara. **~weise**, adv. i skorar.

Scharb[e]... Ex. **-breit**, -[e]s, -er, n. skärbräde.

scharb|en, -te, *ge-t*, tr. skära sönder i små bitar.

Schärbock, -[e]s, 0, m. med. skörbjugg.

schar|en, -te, *ge-t*, tr. och *sich ~ samla* (sig) i skorar.

Schären, plur. skär, skärgård. **-flotte**, -n, f. skärgårdsflotta.

scharf, *schärfer*, *schärfst*, a. hvass, skarp, t. ex. *~es Messer*, *~e Kanten*, *~er Essig*, *~er Verweis*, *jmdn ~ anlassen*: skarpt tillrättvisa ngn, *~ begrenzt*, *~es Gesicht*: skarp syn, *~ schiessen*, *~e Zucht*: sträng disciplin, *jmdn ~ nehmen*: behandla ngn

strängt. *~ hergehen*: gå hett till. *~ betonen*: starkt betona. **-blick**, -[e]s, 0, m. skarpblick. **-eckig**, a. som har skarpa hörn. **-geladen**, a. skarpladdad. **-kantig**, a. skarpkantig. **-klaufig**, a. som har skarpa klor. **-richter**, -s, -, m. skarprättare. **-schmeckend**, a. som smakar skarpt. **-schuss**, -es, -e †, m. skarpt skott. **-schütz**, -en, -en, m. skarpskytt. **-sichtig**, a. skarpsynt. **-sichtigkeit**, 0, f. skarpsynthet. **-sinn**, -[e]s, 0, m. skarpsinne. **-sinnig**, a. skarpsinnig. **-zackig**, a. som har skarpa spetsar.

Schärfe, -n, f. 1. hvasshet, skarphet, skärpa. 2. ägg, (skarp) kant, (skarpt) hörn. 3. ngt för smaken skarpt, syra, beska.

schärf|en, -te, *ge-t*, I. tr. hvassa, slipa, bryna, t. ex. *eine Säge*, *ein Messer*, spetsa, t. ex. *die Klauen*, formera, t. ex. *eine Feder*, *ein Bleistift*, skärpa, höja, t. ex. *das Urteil*, *das Gehör*, *die Strafe*, kokk. göra skarp, pikant, t. ex. *Saucen*. *Ein Pferd ~ brodda* en häst.

II. *Sich ~ blifva* hvass, skarp. **Schärfung**, f. **schärflich**, a. litet skarp.

Scharlach, -[e]s, -e, m. och * n. 1. skarlakän, skarlakansfärg. 2. skarlakansröd tyg. 3. skarlakansfeber. **-baum**, -[e]s, -e †, m. **-eiche**, -n, f. skarlakanssek (Quercus coccifera). **-farbe**, -n, f. skarlakansfärg. **-farben**, a. skarlakansfärgad. **-fieber**, -s, 0, n. skarlakansfeber. **-rot[h]**, a. skarlakansröd.

scharlachen, a. 1. skarlakansröd. 2. af skarlakansröd tyg.

Scharlei, -[e]s, -e, m. skarlakansgräs (Salvia Sclarea).

Scharmützel, -s, -, n. skärmytsel, skärmytsling.

scharmützel|n, -te, -t, *itr. h.* 1. skärmytsla. 2. F av. **scharmützer|en**, -te, -t, gnabbas, byta ord.

Scharmützer, -s, -, m. skärmytslare.

Scharnier, -[e]s, -e, n. gångjärn. **-band**, -[e]s, -er †, n. gångjärnsbalfva. **-zirkel**, -s, -, m. vanlig cirkel med gångjärn.

Schärpe, -n, f. skärp.

Scharpie se *Charpie*.

Scharr|e, -en, f. 1. skrapning, kraftsning. 2. skrapadt, kraftsadt ställe. 3. skrapa, skrapjärn. 4. afskrap. **-eisen**, -s, -, n. skrapjärn, skrapa. **-füss** = *Kratzfuss*.

1. **scharr|en**, -te, *ge-t*, *itr. h.* och tr. skrapa, krafva, rifva.

2. **Scharren**, -s, -, m. slagtar- el. bagarbord, -stånd.

Scharrer, -s, -, m. 1. en som skrapar, krafvar, rifver. 2. guidare, grigibuk. 3. hönsfogel.

Scharte, -n, f. 1. bräcka, hugg i äggen på äggjörn. 2. glugg i en mur, i sht skottlucka. 3. inskärning. 4. bot. skära (Serratula).

Scharteke, -n, f. 1. gammal bok, lunta. 2. skräp. -n... F Ex. **~händler**, -s, -, m. antikvarisk bokhandlare. **~jäger**, -s, -, m. bokvurm som jagar efter gamla rara böcker.

* akta sms. F familjärt. P lagro språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

schartig, *a.* 1. som har bräckor, hugg i ägen. 2. försedd med skottgluggar.

Schartigkeit, *o, f.* egenskap att ha bräckor, hugg. *Die ~ des Messers*: bräckorna, huggen i knifven.

Scharwenz... se *Scherwenz...*

schass'len, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* bortköra, bortjaga.

1. **schatt'len**, *-ete, ge-et, itr. h. och tr.* 1. skänka, gifva, kasta skugga, skugga, beskugga: skymma. 2. se *schattieren*.

2. **Schatten**, *-s, -, m.* 1. skugga. 2. skuggning. **-bild**, *-[e]s, -er, n.* 1. skuggbild. 2. silhuett. 3. skugga, fantom. **-fürst**, *-en, o, m.* skuggornas furste. **-gang**, *-[e]s, -e, e †, m.* skugggång. **-hut**, *-[e]s, -e †, m.* hatt som skyggar. **-könig**, *-[e]s, -e, m.* 1. skuggkonung. 2. skuggornas konung. **-land**, *-[e]s, o, n.* 1. skuggigt land. 2. skuggornas rike, underjorden. **-licht**, *-[e]s, o, n.* mät ljusdunkel. **-los**, *a.* skugglös. **-reich**, *I. a.* skuggrik. **II.** *-[e]s, o, n.* skuggornas rike. **-riss**, *-es, -e, m.* skuggbild, silhuett. **-seite**, *-n, f.* skuggsida. **-spiel**, *-[e]s, -e, n.* skuggspel. **-thal**, *-[e]s, -er †, n.* skuggrik dal. **-welt**, *o, f.* = *-reich II.* **-werk**, *-[e]s, -e, n.* skuggor, skuggspel.

schattenhaft, *a.* skugglik.

schattieren, *-te, -t, I. tr.* schattera, skugga, nyansera. **II.** *itr. h. och sich ~ gå i* schattering. *Ins Graue ~ gå*, stöta i grått.

Schattierung, *-en, f.* schattering.

schattig, *a.* skuggig.

Schatulle, *-n, f.* schatull. **-n...** Ex. *~gelder, n. plur.* furstes inkomster, civillista. *~gut*, *-[e]s, -er †, n.* kronogods till regentens underhåll

Schatz, *-es, -e †, m.* 1. skatt. 2. smekord, fästman, fästmö, älskling, gubbe, gumma. **-amt**, *-[e]s -er †, n.* räntekammare, ränteri. **-frei**, *a.* skattfri. **-geld**, *-[e]s, -er, n.* skatt pålägg. **-gräber**, *-s, -, m.* skattgräfvare. **-heben**, *-s, o, n.* skatt(er)s sökande och lyftande. **-kammer**, *-n, f.* skattkammare. **-kanzler**, *-s, -, m.* skattkammarskrifvare. **-kasten**, *-s, -, m.* 1. kassakista, kista et. skrin med dyrbarheter i. 2. i sht dim. **-kästchen**, **-kästlein**, *-s, -, n.* ss bokittel, vald samling, urval; själaskatt. **-meister**, *-s, -, m.* skattmästare. **-pflichtig**, *a.* skattskyldig. **-schein**, *-[e]s, -e, m.* anvisning på statskassa.

schätzbar, *a.* 1. värdefull, värderad. 2. uppskattbar. vanl. med negation: *nicht ~* oskattbar.

Schätzbarkeit, *o, f.* 1. värdefull karaktär, värde. 2. egenskap att vara uppskattbar, att kunna taxeras.

schätz'en, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* beskatta; brand-skatta, plundra. **Schätzung**, *f.*

schätz'en, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* taxera, värdera, uppskatta, skatta, anse, hålla före, tro, t. ex. *das Fleisch, den Schaden, den Dichter, sich glücklich, etw. für eine Ehre; wie alt ~ Sie ihn?* hur gammal tror ni honom va-

ra? *Geschätzter Freund!* ärade vän! *Das geschätzte Ihrige*: eder ärade skrivelse.

schätzens... Ex. **-wert[h]**, *a.* värdefull, värderik.

Schätzer, *-s, -, m.* taxerings-, värderingsman.

Schätzung, *-en, f.* taxering, värdering.

Schau, *-en, f.* 1. beskådande. *Nur zur ~ dienen*: bara vara för syns skull. *Zur ~ stehen*: vara utställd till beskådande, i skådefönster.

Zur ~ tragen: lägga i dagen, föra till torgs, ståta med. 2. besigtning, inspektion, syn. 3. anblick, syn, vy. 4. utställning. 5. †

Die Flagge in ~ h[er]issen: hissa flaggen i schau. **-begierig**, *a.* skådelysten. **-bröt**, *-[e]s, -e, n.* skådebröd. **-bude**, *-n, f.* marknads-

stånd där ngt förevisas. **-bühne**, *-n, f.* skådebana, scen, teater. **-essen**, *-s, -, n.* skåde-

rätt. **-fenster**, *-s, -, n.* skådefönster. **-führen**, *-te, schaugeführt, tr.* förevisa, föra till

torgs, lysa med. **-gepränte**, *-s, o, n.* ståt, festtåg. **-gericht**, *-[e]s, -e, n.* skåderätt. **-gerüst**, *-[e]s, -e, n.* 1. skådeställning, scen. 2. katafalk. 3. ställning för åskådare, tribun,

läktare. **-groschen**, *-s, -, m.* skådepenning. **-kreis**, *-es, -e, m.* åskådarekrets. **-lust**, *o, f.* skådelystnad. **-lustig**, *a.* skådelysten. **-meister**, *-s, -, m.* uppsyningsman, inspektör.

-münze, *-n, f.* **-pfennig**, *-[e]s, -e, m.* skådemünt. skådepenning. **-platz**, *-es, -e †, m.* skådeplats. **-spiel**, *-[e]s, -e, n.* skådespel.

-spieldichter, *-s, -, m.* dramatisk författare.

-spieler, *-s, -, m.* *~in, -nen, f.* skådespelare, skådespelerska. **-spielern**, *itr. h.* vara

skådespelare, spela komedi. **-spielhaus**, *-es, -er †, n.* teater. **-spielkunst**, *o, f.* skådespelarkonst. **-stell'en**, *-te, schaugestellt, tr.* ut-

ställa, exponera, skylta med. **-stellung**, *-en, f.* utställning till beskådande. **-stück**, *-[e]s, -e, n.* 1. till beskådande, såsom skylt ut-

ställd föremål; expositionsartikel. 2. skådespel. 3. skådepenning. **-turnen**, *-s, o, n.* gymnastikuppvisning.

Schaub, *-[e]s, -e [†], m.* 1. halmkärve. 2. fackla.

schau'bär, *a.* möjlig att beskåda, att se, synlig.

Schaube, *-n, f.* sid dräkt, mantel, talar.

Schauder, *-s, -, m.* rysning. **-geschichte**, *-n, f.* hemsk historia, spökhistoria. **-scene**, *-n, f.* hemsk scen. **-voll** = följ.

schau'derbär, **schau'derhaft**, *a.* ryslig, hemsk, förskräcklig.

Schau'derbär, *a.* möjlig att beskåda, att se, synlig.

Schaube, *-n, f.* sid dräkt, mantel, talar.

Schauder, *-s, -, m.* rysning. **-geschichte**, *-n, f.* hemsk historia, spökhistoria. **-scene**, *-n, f.* hemsk scen. **-voll** = följ.

schau'derbär, **schau'derhaft**, *a.* ryslig, hemsk, förskräcklig.

Schau'derhaftigkeit, *o, f.* ryslighet m. m. se föreg.

schau'derig, **schau'derlich** = *schau'derhaft*.

schau'dern, *-te, ge-t, I. tr. och itr. h.* 1. komma att rysa, att bäfva, förskräcka, t. ex. *der Schrei schaudert durch die Herzen*: skriket kom deras hjärtan att bäfva, *eine ~de Scene*: en ryslig scen; *opera. es schaudert mich et. mich schaudert[is] vor etw.* (dat.): jag ryser, bäfvar för ngt. 2. rysa, bäfva, vor etw. (dat.), über sich selbst (ack.), ob der Gebärden: för ngt, för sig själf, för åt-

börderna. **II. itr. s.** med häfvan röra sig, fara.
schau|en, -te, ge-t, tr. och itr. h. 1. skåda, se. 2. besigtiga, inspektera.
1. Schauer, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. Åskådare. 2. besigtningssman, uppsyningsman. 3. siare.
2. Schauer, -s, -, m., n. och * -n, f. skjul, lider, kur.
3. Schauer, -s, -, m. 1. ätr. n. och * -n, f. skur, by. 2. sjukdomsanfall, paroxysm. 3. rysning, fasa. -**anblick**, -[e]s, -e, m. hemsk, ryslig anblick. -**bad**, -[e]s, -er †, n. spritduschk-**gefühl**, -[e]s, -e, n. hemsk känsla, rysning. -**nacht**, -e †, f. hemsk natt. -**that**, -en, f. hemsk gärning, illdåd. -**voll**, a. ryslig, hemsk.
schauerhaft, **schauerig**, **schauerlich**, a. hemsk, ryslig.
Schauerlichkeit, -en, f. ryslighet, hemskhet.
schauer|n, -te, ge-t, itr. h. 1. regna, hagla i skurar. 2. rysa. *Oper. es schauert mich*: jag ryser.
Schau|fel, -n, f. äim. *Schäufstein*, *Schäufelchen*, 1. skofvel. 2. årblad; ankarfly. 3. skofvelformigt horn på äldre älgar och dofhjortar. 4. framtand på hästar och hjortar. -**förmig**, a. skofvelformig. -**gehörn**, -**geweih**, -[e]s, -e, n. = *Schau|fel* 3. -**hirsch**, -es, -e, m. mer än två-årig dofhjort. -**rad**, -[e]s, -er †, n. skofvelhjul. -**stiel**, -[e]s, -e, m. skofvelskaft.
schau|fel|n, -te, ge-t, tr. och itr. h. skofia.
Schauer, -s, -, m. 1. en som skoflar. 2. = *Schau|felhirsch*.
schau|fl|icht, **schau|fl|ig**, a. skofvelformig.
Schau|kel, -n, f. gunga. -**brett**, -[e]s, -er, n. gungbräde. -**pferd**, -[e]s, -e, n. gunghäst. -**stuhl**, -[e]s, -e †, m. gungstol.
Schau|kel|ei, -en, f. gungande, gunga.
schau|kel|haft, **schau|kel|ig**, a. gungande.
schau|kel|n, -te, ge-t, tr., itr. h. och *sich* ~ gunga.
Schau|kler, -s, -, m. ~in, -nen, f. en gungande.
Schaum, -[e]s, -e †, m. skum, fradga, lödder. -**bier**, -[e]s, -e, n. skummande öl. -**gold**, -[e]s, 0, n. glitterguld. -**kelle**, -n, f. skumsläf. -**kette**, -n, f. kindkedja på hetsel. -**löffel**, -s, -, m. = -**kelle**. -**wein**, -[e]s, -e, m. musserande vin.
schäu|ml|en, -te, ge-t, itr. h. skumma, fradga.
schau|mh|aft, **schau|mi|g**, a. skumarad, skummande.
Scheck, -en, -en, m. *Schecke*, -n, f. skäck, skäckigt djur, i sht skäckig häst.
scheck|k|icht, **scheck|ig**, a. 1. skäckig. *F sich ~ lachen*: skratta sig förderfvad. 2. *F* lustig.
scheel, a. skelande, skelögd, vindögd. ~ *zu etw. sehen*: se snedt på ngt. *Etw. mit ~en Augen ansehen*: betrakta ngt med obliida ögon. -**blickend**, a. skelögd. -**sucht**, 0, f. afundsjuka. -**süchtig**, a. afundsjuk.
Scheffel, -s, -, m. scheffel, ett sädenmätt, ungef. 55

liter. -**macher**, -s, -, m. målkärlmakare. -**welse**, adv. scheffelvis.
scheffell|n, -te, ge-t, itr. h. *Das Korn scheffelt gut*: säden förslår bra.
Scheibe, -n, f. skifva, (skott-, ur)tafla, (fönster)ruta, (honings)kaka, hjul, trissa. -n... ex. ~**blei**, -[e]s, -e, n. fönsterblei. ~**büchse**, -n, f. målskjutningsgevär. ~**honig**, -[e]s, 0, m. honing i kakor. ~**könig**, -[e]s, -e, m. pristagare vid målskjutning på skotttafla. ~**schieszen**, -s, -, n. målskjutning på skotttafla.
scheib|ig, a. skiflik, rund.
Scheich, -[e]s, -e, m. scheik.
scheid|b|är, a. möjlig att fränskilja.
Scheide, -n, f. 1. gräns, gränsskilnad. 2. skida, elida.
Scheide... *str. scheiden*. ex. -**blick**, -[e]s, -e, m. afskedsblick. -**brief**, -[e]s, -e, m. skiljebref. -**grüss**, -es, -e †, m. afskedshälsning. -**kunst**, 0, f. kemi. -**kuss**, -es, -e †, m. afskedskysa. -**linie**, -n, f. gränslinie. -**mauer**, -n, f. skiljemur. -**münze**, -n, f. skiljemynt. -**punkt**, -[e]s, -e, m. skiljepunkt. -**wand**, -e †, f. skiljevägg, mellanvägg. -**wasser**, -s, 0, n. skedvatten. -**weg**, -[e]s, -e, m. skiljeväg.
scheiden, *schied*, *schiede*, *geschieden*, *scheid[e]*, **I. tr.** skilja. *Von Tisch und Bett* ~ skilja till säng och säte, *ein Geschiedener*, *eine Geschiedene*: en fränskild. *Wir sind geschiedene Leute*: jag vill ej vidare ha ngt med er att göra. *Das Los scheidet*: lotten afgör. **II. itr. s.** och *sich* ~ skiljas, skilja sig; gå sin väg. *Von hinnen et. aus dem Leben* ~ fara hädan, afiida, *vor seinem* ~ före sin död. *Das ~de Jahr*: det snart tilländalupna året.
Scheidung, -[e]s, -e, m. (åker)ren.
Scheidung, -en, f. 1. skilsmässa, äktenskapskilnad. 2. fränskiljande, sofring. 3. sönderdelning. -s... ex. ~**erkenntnis[s]**, -ses, -se, n. dom lydande på äktenskapskilnad.
Schein, -[e]s, -e, m. 1. sken; utseende. *Dem ~e nach*: att döma efter utseendet. *Unter dem ~e der Freundschaft*: under sken ^{af} vänskap. 2. skriftligt intyg, attest, kvitto, sedel. -**angriff**, -[e]s, -e, m. skenangrepp. -**bild**, -[e]s, -er, n. skenbild. -**freund**, -**christ**, -en, -en, m. skenkrift. -**friede**, -ns, -[e]s, -e, m. skenbar, falsk ^{af} a. hycklande. 0, m. skenbar fred. -**fraß**, -[e]s, -e †, m. skenfrömmighet, 0, f. hyckeri. -**gefecht**, -[e]s, -e, n. simulaker. -**grund**, a. skenhelig. -**hejgrund**, svepskäl. -**heit**, -het. -**käfer**, -s, -, m. lysmask. -**leben**, -s, f. a. skendöd. -**tod**, -[e]s, 0, m. skendöd. -**tu|gend**, 0, m. skendöd. -**tu|erdienst**, -[e]s, -e, n. -en, f. skendygdesen. -s, 0, n. 1. sken, skenbar förtjänst. 2. fantom, inbillningshyckleri, bedrägeri, foster.

* akta sma. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚡ militärisk term.

scheinbar, *a.* 1. skulbar. 2. synbar, tydlig. 3. i ögonen fallande, lysande.

Scheinbarkeit, *-en, f.* 1. utseende, skenbar karaktär. 2. tydlighet.

scheinen, *schien, schiene, geschienen, schei-n[e]*, *itr. h.* 1. skina, t. ex. *die Sonne, der Mond scheint*. 2. lysa, glänsa. 3. förefalla, tyckas. *Sie ~ reich [zu sein]; es scheint, dass sie reich sind et. sie sind reich et. als ob sie reich sind et. seien et. als seien sie reich; sie sind, scheint es, reich et. sie sind, wie es scheint, reich:* de tyckas vara rika.

Scheit, *[-e]s, -e[r]*, *n.* 1. vedträ, trästycke, träbit. 2. spillra. *Zu ~ern gehen:* sönder-slås, gå i spillror. *-hauer, -s, -, m.* vedhug-gare. *-holz, -es, -er ?*, *n.* vedträ, ved. *-er...* Ex. *~haufen, -s, -, m.* vedstapel, bål.

Scheitel, *-s, -, m. -n, f.* dim. *Scheitelchen, Scheitelin*, 1. hjässa. 2. bena. 3. hårkläd-sel. 4. topp, spets, kam, rygg. *-bein, [-e]s, -e, n.* hjässben. *-käppchen, -s, -, n.* kalott. *-punkt, [-e]s, -e, m.* spets: zenit. *-recht, a.* lodrat. *-winkel, -s, -, m.* mat. vertikalvinkel.

scheitelln, *-te, ge-t. tr.* och *sich ~* 1. bena (sig). 2. *Gescheitelt:* försedd med så eller så beskaffad hjässa, topp, t. ex. *hochgeschei-telte Berge:* berg med höga toppar, höga berg. *Scheitelung, f.*

Scheiter, *-n, f.* = *Scheit*.

scheiterln, *-te, ge-t, itr. s.* och *h.* stranda, för-lisa, gå i spillror; und. misslyckas.

schel se *scheel*.

Schelfe, *-n, f.* skal, fjäll.

schelflen, schelferln, *-te, ge-t, I. tr.* afskala, affjälla. *II. itr. h.* och *sich ~* fjälla sig.

Schell... Ex. *-fisch, -es, -e, m.* zool. kolja (*Gadus aeglefinus*). *-kraut, [-e]s, -er ?*, *n.* bot. skelört (*Chelidonium*). *-lack, [-e]s, 0, m.* schellack.

Schelle, *-n, f.* 1. mindre klocka, ringklocka, ringla, bjällra, skälla. 2. örfil. 3. kortspel ruter. *-n...* Ex. *~bube, -n, -n, m.* ruter knekt. *~geläute, -s, -, n.* bjällerklang. *~kappe, -n, f.* narrkapa. *~schlitten, -s, -, m.* bjäller-slåde. *~trommel, -n, f.* trumma med vid-hängande klockor, tamburin. *~zug, [-e]s, - ?*, *m.* klocksträng.

schellen, -te, ge-t, itr. h. ringa, ringa på. *Jmdm ~* ringa på ngn.

Schelm, *[-e]s, -e, m.* skurk: skälml, skalk: *stuckare. Der arme ~!* den stackaren! *Einen faul ~ ~ et. ein ~enbein im Rücken haben:* vara *~* lat för att bocka sig. *Ei-nen ~ im Nacken et. hinter den Ohren ha-ben:* hafva en *~* bakom örat. *[-en]...* Ex. *~bein* under *Schelm*. *~gesicht, [-e]s, -er, n.* skurkfysionomi. *~streich, [-e]s, -e, m.* *~stück, [-e]s, -e, n.* 1. skurksträck. 2. skälmlstycke.

Schelmeréi, *-en, f.* 1. skurkaktighet, skurk-sträck. 2. skalkaktighet, skälmlstycke.

Schelmin, *-nen, f.* skul-kaktig kvinna; skälml, skalk; stackare.

schelmisch, *a.* 1. skurkaktig. 2. skalkaktig, skälmlsk.

Scheltle, *-en, f.* trätor, bannor, ovet. *-rede, -n, f.* bannande tal, straffalt. *-wort, [-e]s, -er ?*, *n.* skällsord, okvädsord.

schelten, *schilt(st), schalt, schölte, gescholten, schilt, tr.* och *itr. h.* banna, gråla, tråta (på), kalla med oknam. *Er schilt [sich] mit ihm:* de gråla på hvarandra.

Schelter, *-s, -, m.* en grälände, trätande.

Schema, *-s, -s et. -ta, n.* skema.

schematisch, *a.* skematisk.

Schemel, *-s, -, m.* iten stol utan karm, tabu-rett; pall.

Schemen, *-s, -, m.* skepnad, vålnad, hamn, skugga, spöke

schemenhaft, *a.* skugglik, spöklik.

Schenk, I. -en, -en, m. 1. *~in, -nen, f.* värds-husvärd, -värdinna, krögare, krögerska. 2. munsänk. **II. -en, f. 1. = *Schenke*. 2. av. *[-e]s, -e, n.* gåfva; drickspengar. *-amt, [-e]s, -er ?*, *n.* munsänkans ämbete. *-gerechtigkeit, -en, f.* utskänkingsrättighet. *-haus, -es, -er ?*, *n.* = *Schenke*. *-kanne, -n, f.* kanna till iskänkning. *-mädchen, -s, -, n.* värds-hus-flicka. *-raum, [-e]s, -e ?*, *n.* restaurant. *-stube, -n, f.* skänkrum. *-tisch, -es, -e, m.* skänkbord, serveringsbord, buffet. *-wirt[h], [-e]s, -e, m.* värds-husvärd, krögare. *-wirt[h]schaft, -en, f.* värds-hus-, krögärelse. *-en...* = föreg. sms.**

schenkbar, *a.* som får a) bortsänkvas, b) ut-skänkvas.

Schenke, *-n, f.* utskänkingsställe, krog, res-tauration, mindre värds-hus.

Schenkel, *-s, -, m.* dim. *Schenkelchen, Schen-kelein*, 1. ben på människor, djur, cirklar *m. m.*: skänkel, skalm. 2. lär. *-bein, [-e]s, -e, n.* *-knochen, -s, -, m.* lärben.

schenkliche, *a.* i sms. försedd med så eller så beskaffade ben, lär *m. m.* se föreg., t. ex. *dick-~* som har tjocka lär, *gleich~* likbent.

schenkeln i part. *geschenkt* = föreg.

schenkeln, *-te, ge-t, tr.* 1. skänka, gifva. *Etw. geschenkt bekommen:* få ngt till skänks. *Jmdm Glauben ~* sätta tro till ngn. 2. ut-skänka; iskänka. 3. eftersänka, t. ex. *jmdm eine Schuld, eine Strafe;* förlåta, t. ex. *jmdm eine Sünde*.

Schenker, *-s, -, m.* *~in, -nen, f.* gifvare, gif-varinna.

schenklich se *schenkelig*.

Schenkung, *-en, f.* 1. 0, gifvande, donerande; eftersänkande. 2. gåfva, donation, stif-telse. *-...* Ex. *~akte, -n, f.* *~brief, [-e]s, -e, m.* *~urkunde, -n, f.* donationsurkund.

Scher... Ex. *-hecken, -s, -, n.* rakfat. *-messer, -s, -, n.* rakkuff.

Scherbe, *-n, f.* 1. br-, stenkär, -kruka, -burk, -fat; i sht blomkruka af stengods. 2. skärfva, splittra, bit. *-n...* Ex. *~blume, -n, f.* kruk-växt. *~dürr, a.* kruttorr, aldeles uttorkad,

förtorkad. ~gericht, [-e]s, -e, n. ostracism. ~gewächs, -es, -e, n. krukväxt.

Scherbel, **Scherben**, -s, -, m. = *Scherbe*.

Scherbét, [-e]s, -e el. -s, m. och n. sorbét.

Schere, -n, f. 1. sax. 2. klo på kråtor m. n. djur. 3. gaffel(tistel). 4. se *Schären*. -n... EX. ~schleifer, -s, -, m. skärslipare.

schellen, *schief(s)t, schor, schöre, geschoren, schier* och -(s)t, -te, ge-t, [-e] (den snare böja är den vanl. i pres. och imperat.). I. tr. 1. klippa, skära, raka. *Jmdm das Haar* el. *jmdn kurz* ~ kortklippa ngn, *jmdm den Bart* el. *jmdn* ~ a) raka ngn, b) klippa skägget på ngn. 2. plåga, trakassera, pina. 3. angå, vidkomma. II. *Sich* ~ 1. *Sich um etw.* ~ bry sig om ngt. 2. packa sig i väg, lomma af. *Scher dich zum Teufel!* dra åt h-e!

Scherer, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. klippare, klipperska, i sht 1 sms. 2. barberare, fältskär.

Schereréi, -en, f. trakasseréi.

Scherf, [-e]s, -e, m. vanl. dim. **Scherfchen**, **Scherlein**, -s, -, n. skärf.

Scherge, -n, -n, m. rättstjänare, polis(betjänt); en despots, en polismans tjänare, legodräng, träl, redskap, verktyg.

Scherif, [-e]s, -e el. -s, m. scherif.

Scherwenzel, -s, -, m. 1. = *Kratzfuss* 1, 2. 2. kortspel. knekt. 3. tjänare, faktotum, allt i allom; tusenkonstnär.

Scherwenzeléi, -en, f. skrapande med fötterna, bugande, krus, smicker, fjäs, fjäsk.

scherwenzeln, -te, -t, itr. h. skrapa med fötterna, buga sig, krusa, smickra, fjäsa, fjäska.

Scherz, -es, -e, m. skämt. *Im* ~: på skämt. ~ *treiben mit jmdm* el. *seinem* ~ *mit jmdm haben*: skämta, geckla, drifva med ngn. -gedicht, [-e]s, -e, n. skämtsamt dikt, visa. -liebend, a. skämtsamt. -macher, -s, -, m. skämtare. -weise, adv. på skämt.

scherz|en, [-es]t, -te, ge-t, I. itr. h. skämta. II. tr. säga, göra på skämt.

Scherzhafft, a. skämtsamt.

Scherzhaftigkeit, 0, f. skämtsamt sätt.

scheu, I. a. skygg, rädd. ~ *machen*: skrämma. ~ *werden*: skygga. II. 0, f. skygghet, rädska, fruktan, bäfvan, räddhoga. -klappe, -n, f. -leder, -s, -, n. skyggklapp. -selig se nedan.

Scheuche, -n, f. fogelskrämna.

scheu|en, -te, ge-t, tr. skrämna, drifva, jaga bort.

scheu|en, -te, ge-t, I. itr. h. skygga, blifva rädd, vor el. * *an etw.* (dat.): för ngt. II. tr. sky, frukta, vara rädd för, dra sig för. III. *Sich* ~ vara rädd.

Scheuer, -n, f. lada.

Scheuer... jtr *scheuern*. EX. -besen, -s, -, m. skurtvaga. -bürste, -n, f. skurborste. -fass, -es, -er †, n. skurbalja. -frau, -en, f. skurmadam. -lappen, -s, -, m. -tuch, [-e]s, -er †, n. -wisch, -es, -e, m. skurtrasa.

scheu|en, -te, ge-t, I. tr. 1. arv. itr. h. skafva, nöta. *Den Rücken wunil* ~ skafva hål på ryggen. 2. diska, skura. II. *Sich* ~ skafvas, nötas. **Scheuerung**, f.

Scheuheit, **Scheuigkeit**, 0, f. = *scheu* II.

Scheune, -n, f. loge, lada. -n... EX. ~dach, [-e]s, -er †, n. logtak.

Scheurer, -s, -, m. ~in, -nen, f. person som skurar el. diskar.

Scheusal, [-e]s, -e, n. ngt afskyvärdt, vidunder, odjur.

scheuselig, **scheusslich**, a. 1. afskyvärd, vedervärdig, vederstygglig, vidrig. 2. F ofantlig, oerhörd.

Scheusslichkeit, -en, f. vederstygglighet, fulhet, ohygglighet, gemenhet.

Schicht[e], -en, f. skikt, hvarf, lager; trafve; afdelning. *In einer* ~ utan afbrott. ~ *machen*: upphöra med arbetet; bnd. *mit etw.* ~ *machen*: göra slut på ngt. -holz, -es, 0, n. trafvad ved. -weise, adv. hvarvis. -zahn, [-e]s, -e †, m. mjölk tand.

schicht|en, -ete, ge-et, I. itr. h. och tr. [*Zähne*] ~ byta om, få nya tänder. II. tr. 1. dela, indela. 2. upplägga hvarvis, trafva. **Schichtung**, f.

Schick, [-e]s, 0, m. skick, ordning, anlag.

schick|en, -te, ge-t, I. tr. 1. skicka, sända, *jmdn etw.* el. *etw. an jmdn*: ngt till ngn. 2. foga, ordna, anordna, bestämma, jtr *Schickung*. II. *Sich* ~ 1. foga sig, gestalta sig, lämpa sig. 2. vara lämplig, passa, skicka sig, passa sig. 3. *Sich in etw.* (aek.) ~ sätta sig in, finna sig i ngt. *Sich in die Umstände* ~ rätta sig efter omständigheterna. 4. *Sich auf* (med aek.) el. *vanl. zu etw.* ~ rusta sig, göra sig i ordning till ngt.

schicklich, a. passande, skicklig, lämplig, tillbörlig.

Schicklichkeit, 0, f. det passande, god ton. lämplighet. -s... EX. ~gefühl, [-e]s, -e, n. känsla för det passande.

Schicksäl, [-e]s, -e, n. öde, bestämmelse. -s... EX. ~glaube, -ns, 0, m. tro på ödet, fatalism. ~prüfung, -en, f. ödets pröfning. ~tragödie, -n, f. ödestragedi.

Schickung, -en, f. 1. skickelse. 2. öde.

Schieb[e]... EX. -deckel, -s, -, m. lock som skjutes igen. -fenster, -s, -, n. skottfönster. -karre, -n, f. -karren, -s, -, m. skottkärra. -kasten, -s, -, m. -lade, -n, f. (drag)låda. -laden, -s, -†, m. skottlucka. -thür, -en, f. dörr på trissor, skottdörr.

schieben, *schob, schöbe, geschoben, schieb[e]*, I. tr. och itr. h. 1. skjuta. *Bei Seite* ~ skjuta åt sidan. bnd. *um Rade* ~ hjälpa till, *jmdm etw. in die Schuhe* ~ gifva ngn skulden för ngt, *jmdm etw. ins Gewissen* ~ lägga ngn ngt på hjärtat. 2. uppskjuta, t. ex. *etw. von einem Tag auf den anderen*. 3. *Kegel* ~ slå kägler. II. *Sich* ~ 1. *Die Hose hat sich in die Höhe geschoben*: byxen

har krupit upp, *der Busen schob sich bloss*: barmen blottades. **2.** F *sich weiter* ~ röra sig långsamt, gå som en snigel. **3.** = *drücken II, 3.*

Schieber, -s, -, m. 1. en som skjuter (på). **2.** (drag)låda. **3.** förlängningsstycke, lös bordskifva. **4.** löpknut, löpring, regel, skottbom, skottlucka, skottfönster.

Schieds... Ex. **-gericht**, [-e]s, -e, n. skiljedomstol. **-gerichtlich** = *-richterlich*. **-mann**, [-e]s, -er †, **-richter**, -s, -, m. skiljeman, skiljedomare. **-richterlich**, a. utgående från en skiljedomare, en skiljedomstol; skilje-. **-spruch**, [-e]s, -e †, m. skiljedom. **-wand**, -e †, f. skiljevägg.

schief, a. sned, sluttande, skef. *Seine Schuhe ~ laufen* *ei. treten*: gå snedt på skorna. *Etw. steht ~ a)* ngt står snedt, på sned, b) F *bin*. det är på tok med ngt. *Imln ~ ansehen*: se snedt på ngn. *~es Maul*: grimas. *In einer ~en Lage sein*: intaga en skef ställning. *Etw. in einem ~en Lichte sehen*: se ngt i en falsk dager. F *etw. ~ nehmen*: taga illa upp, blifva stött på ngt, *~ gewickelt sein*: hafva fått ngt om bakfoten. vara på villospår, ~ *gehen*: gå på tok. **-eckig**, a. snedhörnig, snedvinklig. **-geladen**, a. snedt lastad; F *bin*. på tre kvart, sned. **-kopf**, [-e]s, -e †, m. 1. snedhalsad person. **2.** F *bin*. vriden, rubbad person. **-mäutig**, a. 1. snedmynt. **2.** grimaserande. **-stehen**, -s, 0, n. lutning.

Schiefe, -n, f. snedhet, lutning; skefhet.

Schiefer, -s, -, m. skiffer. **-bruch**, [-e]s, -e †, m. skifferbrott. **-dach**, [-e]s, -er †, n. skiffertak. **-decker**, -s, -, m. skiffertäckare. **-farbig**, a. skifferfärgad. **-schwärze**, 0, f. skiffersvärta. **-stift**, [-e]s, -e, m. griffel. **-tafel**, -n, f. skiffertafel.

schiefrecht, schieferig, a. skifrig.

schiefen, -te, *ge-t*, I. *itr. h.* och *sich* ~ skifra sig. II. *tr.* beströ, gödsla med skiffer, köra skiffer på. **Schieferung**, f.

Schiefheit, Schiefigkeit, -en, f. snedhet; skefhet.

Schiel... Ex. **-auge**, -s, -n, n. skelande öga. **-äugig**, a. skelögd. **-brille**, -n, f. glasögon för skelögd.

schiel, -en, -te, *ge-t*, *itr. h.* 1. skela; snegla. **2.** *bin*. vara skef, halt, t. ex. *ein Ausdruck, ein Beispiel schiel*. **3.** se *schillern*.

Schieler, -s, -, m. *~in, -nen*, f. skelande person.

Schiemann, [-e]s, -er †, m. † matros som har uppsigt öfver tacklaget. **-s...** Ex. ~garn, [-e]s, -e, n. sjömansgarn.

Schien, -en, f. 1. skena; list, ribba, spjåle, språte. **2.** skenben. **-bein**, [-e]s, -e, n. skenben. **-en...** Ex. **~bahn**, -en, f. järnväg, spårväg. **~strang**, [-e]s, -e †, m. järnvägsspår. **~weg**, [-e]s, -e, m. = *~bahn*.

schien, -en, -te, *ge-t*, *tr.* förse, beslå med skenor, ringa hju.

schier, I. a. 1. ren, glänsande. **2.** slät, jämn. **3.** pryddig, skön. **4.** ren, oblandad. II. *adv.* nästan, så när. III. [-e]s, 0, m. och **-tüch**, [-e]s, -er †, n. linong.

Schieerling, [-e]s, -e, m. sprängört (Cicuta).

Schiess... Ex. **-bahn**, -en, f. skjutbana. **-baumwolle**, 0, f. bomullskrut. **-bedarf**, [-e]s, 0, m. ammunition. **-bolzen**, -s, -, m. pil om armborst. **-geld**, [-e]s, 0, n. skottpengar. **-gerechtheit**, 0, f. jagträtt. **-gewehr**, [-e]s, -e, n. skjutgevä. **-graben**, -s, -†, m. skjutgraf. **-haus**, -es, -er †, n. målskjutningspaviljong, skyttehus. **-hund**, [-e]s, -e, m. jagthund. **-loch**, [-e]s, -er †, n. 1. skottglugg. **2.** borrhål vid sprängning. **-mal**, [-e]s, -e *ei. -er †*, n. mål vid målskjutning. **-plan**, [-e]s, -e †, **-platz**, -es, -e †, m. skjutplats, skjutfält. **-prügel**, -s, -, m. gevär, muskedunder. **-pulver**, -s, 0, n. jagtkrutt. **-scharte**, -n, f. skottglugg. **-scheibe**, -n, f. skottfafa. **-stand**, [-e]s, -e †, m. skjutstånd. **-übung**, -en, f. skjutöfning. **-wand**, -e †, f. skottvall. **-wolle** = *baumwolle*. **-zeit**, -en, f. jagttid.

schießbar, a. möjlig att skjuta, inom skothäll.

schießbar, [-es]t, *schoss*, *schösse*, *geschossen*, [-e], I. *tr.* och *itr. h.* 1. skjuta. *Daneben* *ei. vorbei* ~ skjuta bom. *bin*. *fehl geschossen!* misstag! *mit dem Geld zu kurz* ~ ej räcka med pengarne. **2.** se *Bock 10* och *Burzelbaum*.

3. *Das Brot in den, aus dem Ofen* ~ sätta in brödet i, taga ut brödet ur ugnen. **4.** † *den Ballast a) ins Schiff* ~ barlasta fartyget, b) *aus dem Schiff* ~ lossa barlasten. **5.** *Geld* ~ räkna, utbetala pengar. **6.** studentspr. *enatta*, *snyta*, *knipa*. **7.** *Samen, Ähren* ~ gå i frö, i ax. **8.** *Geschossen*: a) F uppsluppen, tokig, *in jmdn geschossen sein*: vara pinkär i ngn, b) urblekt. **9.** *subst inf otta*: målskjutning, skyttegilles årsfest. II. *Sich mit jmdm* ~ duellera på pistol med ngn. III. *itr. s.* 1. störta sig, rusa; med fart fara, springa, simma, flyta, flyga, slå ned på ngt. *Dem Pferd, den Begierden die Zügel ~ lassen*: gifva hästen, begären fria tyglar. *Auf etw. (ack.) herab* ~ slå ned på ngt i sht om förfoglar. *Jmdn ~ lassen*: släppa ngn, låta ngn gå, *etw. ~ lassen*: uppgifva tanken på, afstå från ngt. **2.** skjuta upp, slå ut. *In die Höhe* ~ skjuta upp, *in Ähren, Samen* ~ gå i ax, i frö.

Schiesser, -s, -, m. 1. stensprängare. **2.** gris-sel.

Schiesseröi, -en, f. skjutande, pluttande.

Schiff, [-e]s, -e, n. 1. skepp, fartyg. *Zu ~ e gehen*: gå ombord. **2.** byggn., boktryck. skepp; bot. köl. **3.** ☉ reservoar. **4.** skyttel. **5.** ~ *und Geschirr*: erforderliga redskap i sht för åkerbruk, arv. vagn och seldon. **-bau**, [-e]s, 0, m. skeppsbyggnad, skeppsbyggeri. **-bauer**, -s, -, m. skeppsbyggare. **-bauholz**, -es, 0, n. skeppsvirke. **-baumeister**, -s, -, m. skeppsbyggnästare. **-bestuerung**, 0, f. styrmans-

konst. -bruch, [-e]s, -e †, *m.* skeppsbrott. -brüchig, *a.* skeppsbrotten. -fahrer, -s, -, *m.* sjöfarande, sjöman. -fahrt, 0, *f.* sjöfart. -fahrtreibend, *a.* sjöfarande. -gerippe, -s, -, *n.* † förtimring. För ofr. se följ. sms. -S... Ex. ~befrachtung, -en, *f.* fartygs befaktande. ~bekledning, -en, *f.* † bordläggning. ~beute, -n, *f.* pris. ~brücke, -n, *f.* skeppsbrygga. ~eigent[h]ümer, ~eigner, -s, -, *m.* skeppsägare. ~flagge, -n, *f.* skeppslag. ~fracht, -en, *f.* skeppsladdning, skeppslast. ~frachtbrief, [-e]s, -e, *m.* konnossement. ~freund, [-e]s, -e, *m.* = ~partner. ~haken, -s, -, *m.* änterlake. ~hauptmann, [-e]s, *Schiffshauptleute*, -n, (*sjö*)kapten. ~hintert[h]eil, [-e]s, -e, *n.* akter. ~junge, -n, -n, *m.* skeppsgosse. ~kapitän, [-e]s, -e, *m.* sjökapt. ~kiel, [-e]s, -e, *m.* köl. ~koch, [-e]s, -e †, *m.* skeppskock. ~ladung, -en, *f.* skeppsladdning. ~last, -en, *f.* skeppslast. ~mannschaft, -en, *f.* manskap, besättning. ~mie[t]he, -n, *f.* hyra. ~mühle, -n, *f.* flytande kvarn. ~müller, -s, -, *m.* ägare till, mjölnare i en flytande kvarn. ~nagel, -s, -†, *m.* skeppsnagel. ~partner, -s, -, *m.* delägare i ett fartyg. ~pfund, [-e]s, -e, *n.* skeppund. ~prediger, -s, -, *m.* skeppspräst. ~raum, [-e]s, -e †, *m.* skeppsrum. ~reeder, -s, -, *m.* skeppredare. ~schnabel, -s, -†, *m.* † bagge, ram. ~schraube, -n, *f.* propeller. ~soldat, -en, -en, *m.* sjösoldat. ~spiegel, -s, -, *m.* akterspegel. ~tau, [-e]s, -e, *n.* skeppståg. ~tauwerk, [-e]s, 0, *n.* tågvirke. ~Treppe, -n, *f.* skeppstrappa. ~volk, [-e]s, 0, *n.* skeppsfolk, sjöfolk. ~vordert[h]eil, [-e]s, -e, *n.* för. ~wache, -n, *f.* skeppsvakt. ~werft, -en, *f.* skeppsvarf. ~wesen, -s, 0, *n.* sjöväsen. ~zwieback, [-e]s, -e †, *m.* skeppskorpa.

schiffbar, *a.* segelbar.

Schiffbarkeit, 0, *f.* segelbart tillstånd.

schiffen, -te, *ge-t*, I. *itr. s.* fara till sjö, sjövägen, segla. II. *tr.* frakta, transportera sjöledes.

Schiffer, -s, -, *m.* 1. skeppare. 2. sjöman. -ausdruck, [-e]s, -e †, *m.* skepparuttryck, sjömanstern.

Schikáne, -n, *f.* chikan, kitslighet, trakaseri, förolämpning.

schikanier[en], -te, -t, *tr.* och *itr. h.* chikanera, vara kitslig (mot), trakassera, förolämpa.

Schild, [-e]s, -e[r], *m.* och *n.* dim. *Schildchen*, -lein, plur. av. *Schilderchen*, -lein, 1. vant. plur. -e, *m.* sköld. *Zu ~ und Helm geboren*: ädelboren, välboren, adlig. *Bua. etw. im ~e führen*: hafva ngt i sinnet. 2. vant. plur. -er, *n.* skylt. 3. plåt, märke. -bürger, -s, -, *m.* 1. med sköld väpnad borgare. 2. kalkborgare, abderit. -bürgert[h]üm, [-e]s, 0, *n.* kalkborgerligt sätt, småstadsanda. -farn, [-e]s, -e, *m.* bot. ormbunke (*Aspidium*). -hal-

ter, -s, -, *m.* 1. vapendragare, väpnare. 2. herald. sköldhållare. -käfer, -s, -, *m.* zool. sköldbagge (*Cassida*). -knappe, -n, -n, -knecht, [-e]s, -e, *m.* väpnare. -korpel, -s, -, *m.* sköldbrosk. -krot = -patt. -kröte, -n, *f.* sköldpadda. -laus, -e †, *f.* sköldlus (*Coccus*). -patt, [-e]s, 0, *n.* sköldpadd. -patten, *a.* af sköldpadd, sköldpadds-. -träger = -halter 1. -wache, -n, -wacht, -en, *f.* skyltvakt.

Schilder... Ex. -haus, -es, -er †, *n.* skylleknur.

Schilderéi, -en, *f.* målning, plansch.

Schilderer, -s, -, *m.* 1. skyltvakt. 2. målare, färgläggare, kolorist. 3. skildrare.

schilder|n, -te, *ge-t*, I. *itr. h.* stå på vakt. II. *tr.* 1. måla, färglägga, kolorera. 2. skildra, beskriva.

Schilderung, -en, *f.* 1. kolorering, målning, plansch. 2. skildring, beskrifning.

Schildner, -s, -, *m.* väpnare.

Schiff, [-e]s, -e, *m.* och *n.* vass; säf, tåg. -betränzt, *a.* bekransad, omgifven af vass, af säf. -decke, -n, *f.* vassmatta. -rohr, [-e]s, -e, *n.* vassrör, vasstrå.

Schilfe(rn) se *Schilfe(rn)*.

schilflicht, *schilfig*, *a.* vassbevuxen.

Schiller, -s, -, *m.* skimmer, glans, färgskiftning, färgspel. -farbe, -n, *f.* skimrande färg. -glanz, -es, 0, *m.* skimrande glans, skimmer.

schiller|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* skimra, glittra.

Schilling, [-e]s, -e *men som myntenhet efter räknord* -, *m.* 1. skilling (efter ort och tid varierande mynt). 2. kok stryk.

Schimmel, -s, -, *m.* dim. *Schimmelchen*, *Schimmellein*, 1. mögel. 2. skimmel. 3. F gråhårsman, gubbe.

schimmelich, **schimmelig**, *a.* möjlig.

schimmel|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* mögla.

Schimmer, -s, -, *m.* skimmer, sken, glans.

-glück, [-e]s, 0, *n.* skenbar lycka. -käfer, -s, -, *m.* lysmask. -los, *a.* gla slös.

schimmerhaft, *a.* skimrande.

schimmer|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* skimra, skina, glittra, tindra.

Schimpánse, -n, -n, *m.* chimpan.

Schimpf, [-e]s, -e, *m.* 1. * skämt. 2. skymf, förolämpning. -lied, [-e]s, -er, *n.* nidvisa. -name[n], -ns, -n, *m.* ökuamn. -wort, [-e]s, -er †, *n.* skymfand, okvädinsord.

schimpf|en, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* skymfa, smäda, okväda, [auf] jmdn: ngn.

Schimpfer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* skymfare, smädare.

Schimpferéi, -en, *f.* skymfande, okvädande.

schimpfier|en, -te, -t, F = *schimpfen*.

schimpflich, *a.* skymfelig, neslig.

Schind.. Ex. -anger, -s, -, *m.* -grube, -n, *f.* ställe där as utlägges. -kracke, -mähre, -n, *f.* P skinkmärr. -messer, -s, -, *n.* slagtknif.

Schindel, -n, *f.* dim. *Schindelchen*, *Schindellein*, 1. takspån. 2. spjåle. -dach, [-e]s, -er

†, *n.* spåntafel. -**decker**, -*s*, -, *m.* spåntäckare. -**hauer**, -**macher**. -**reisser**, -*s*, -, *m.* spånspåntare.

schindel *n*, -*te*, *ge-t*, *tr.* 1. täcka med takspån. 2. spjälka bentras.

schindeln, *schünd* *ei*. * *schand* *ei*. * -*ete*, *schünde* *a*. * *schände* *ei*. * -*ete*, *geschunden*, -[*e*], 1. *tr.* *ge-t*, *itr.* *h.* 1. få. 2. skäva skinet af. *ex.* *das Bein im Fallen*. 3. stubba, vanställa. 4. skrapa ihop, vara snål, girig. 5. öfveranstränga, skinna, plåga, förtrycka. II. *Sich* ~ öfveranstränga sig, plåga sig, knoga.

Schinder, -*s*, -, *m.* 1. hudafdragare, rackare. 2. skinnare, plågare. 3. gnidare, girigbuk. -**karren**, -*s*, -, *m.* rackarkärra. -**mässig**, *a*. F ofantlig, grufflig, helvetisk.

Schinderrei, -*en*, *f.* 1. 0. rackaryrke. 2. rackarbostad. 3. skinnande, trakasseri. 4. gnideri, girighet.

Schinken, -*s*, -, *m.* dim. *Schinkchen*, -*lein*, 1. skinka. F *brot*. *mit einer Wurst einen* ~ *abwerfen*: genom en liten gåfva uppnå mycket. 2. F nedrökt boklunta. -**butterbrot**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* smörgås med skinka på. -**schnitte**, -*n*, *f.* skinks kifva, skinkbit.

Schinn, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* mjäll.

Schippe, -*n*, *f.* skofvel.

Schirm, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. skydd, beskärm. 2. skärm. 3. paraply, parasoll. -**dach**, -[*e*]*s*. -*er* †, *n.* tak till skydd för ngt. lider, skjul; soltält. -**fabrik**, -*en*, *f.* paraplyfabrik. -**herr**, -*n*, -*en*, *m.* skyddsherre, beskyddare. -**herrschaft**, -*en*, *f.* skyddsherreskap. beskydd. -**lampe**, -*n*, *f.* lampa med skärm. -**ständer**, -*s*, -, *m.* paraplyställ. -**hällare**. -**vögt**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* skyddsherre. -**wand**. -*e* †, *f.* skyddsvägg.

schirmen, -*te*, *ge-t*, *tr.* skydda, beskydda. **Schirmung**, *f.*

Schirmer, -*s*, -, *m.* ~in, -*nen*, *f.* beskyddare, beskyddarinna.

Schirr... *Ex.* -**haken**, -*s*, -, *m.* krok att hänga seldon på. -**meister** = *Geschirrmeister*.

schirren, -*te*, *ge-t*, *tr.* sela på, späanna för.

Schirting, -*s*, -*s*, *m.* skirting.

Schisma, -*s*, -*s* *ei* -*ta*, *n.* skism. söndring.

schlabber *n*, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* slafska, sörlig.

Schlacht, -*en*, *f.* 1. slag, slagning. 2. slag. -**bank**, -*e* †, *f.* slagtbänk. -**beil**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* slagtaryxa. -**bericht**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* underrättelse om, redogörelse för ett slag. -**berühmt**, *a*. berömd genom fältslag. -**essen**, -*s*, -, *n.* måltid, kalas vid slag. -**feier**, -*n*, *f.* minnesfest; ibland *a* ngt fältslag. -**feld**, -[*r*]*s*, -*er*, *n.* slagfält. -**fertig**, *a*. slagfärdig, stridsfärdig. -**fest**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* 1. = *-feier*. 2. = *-essen*. -**gefilde**, -*s*, -, *n.* slagfält. -**geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* slagtarlön. -**gemälde**, -*s*, -, *n.* bataljmålning. -**gesang**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* stridssång. -**geschrei**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* stridsrop. -**getümmel**, -*s*, 0, -**ge-**

wühl, -[*e*]*s*, 0, *n.* stridsvimmel. -**haufen**, -*s*, -, *m.* 1. hop slagtdjur. 2. trupp i ett slag. -**haus**, -*es*, -*er* †, *n.* slag(ar)hus, slagteri. -**hof**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* slagteri. -**linie**, -*n*, *f.* slaglinie. -**maske**, -*n*, *f.* slagtmask. -**messer**, -*s*, -, *n.* slagtknif. -**ochs**, -*en*, -*en*, *m.* slagtoxe. -**opfer**, -*s*, -, *n.* slagtoffer. -**plan**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* stridsplan. -**reihe** = *-linie*. -**ruf**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* stridsrop. -**schwert**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* slagsvärd. -**steuer**, -*n*, *f.* slagtskatt. -**stück**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* 1. bataljmålning. 2. slagtdjur. -**tag**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. slagtdag. 2. dagen för ett fältslag. -**vieh**, -[*e*]*s*, 0, *n.* slagtboskap. -*en*... *Ex.* ~**kühn**, *a*. djärf i strid, modig. ~**maler**, -*s*, -, *m.* bataljmålare.

schlachtbar, *a*. lämplig till slag, slagtfet.

schlacht *en*, -*ete*, *ge-et*, I. *tr.* slagta. II. *itr.* *h.* *Nach jmdm* ~ *bräs* på ngn.

Schlachter, **Schlächter** = *Fleischer*.

Schlächterrei, -*en*, *f.* 1. slagtaryrke. 2. slagteri.

Schlack... *se* *Schlacker*...

Schlacke, -*n*, *f.* slagg. -*n*... *Ex.* ~**grube**, -*n*, *f.* slagg-grop.

schlacken, -*te*, *ge-t*, *itr.* *h.* 1. *opers.* regna ihållande så att marken blir upplödt. 2. bilda slagg.

schlackenhaft, *a*. slaggartad.

Schlacker... *Ex.* -**regen**, -*s*, -, *m.* ihållande regn. -**wetter**, -*s*, 0, *n.* ihållande regnväder.

schlackerig, *a*. regnig, våt.

schlacker, *n*, -*te*, *ge-t*, *itr.* *h.* 1. hänga slapp, fiaddra sakta. 2. = *schlacken* 1.

schlackicht, **schlackig**, *a.* 1. = *schlackerig*. 2. slaggig.

Schlaf, -[*e*]*s*, 0, *m.* dim. *Schläpfchen*, -*lein*, 1. sömn, lur. *In den* ~ *sinken*: falla i sömn, somna. 2. *se* *Schläfe*. -**apfel**, -*s*, -*†*, *m.* 1. alruna (*Atropa Mandragora*). 2. = *rot*. -**beere**, -*n*, *f.* dvalbär (*Atropa Belladonna*). -**bett**, -[*e*]*s*, -*en*, *n.* säng. -**bringend**, *a*. sömngeifvande. -**gefährte**, -*n*, -*n*, *m.* -**gefährtin**, -*nen*, *f.* sängkamrat. -**geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* betalning för natthärbärge. -**gemach**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* sofgemak. -**genoss**, -**gesell**, -**kamerad**, -*en*, -*en*, *m.* sof-, sängkamrat. -**kammer**, -*n*, *f.* sofkammare. -**krank**, *a*. sömnsjuk. -**krankheit**, 0, *f.* sömnsjuka. -**lied**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* vaggvisa. -**los**, *a*. sömnlös. -**lösigkeit**, 0, *f.* sömnlöshet. -**lust**, 0, *f.* sömnbegär. -**mittel**, -*s*, -, *n.* sömnmedel. -**mütze**, -*n*, *f.* nattmössa. -**mützig**, *a*. F sömnig, däsigt, slö, trög. -**pelz**, -*es*, -*e*, *m.* pälsfodrad nattrock. -**ratz**, -*es*, -*e*, *m.* -**ratze**, -*n*, *f.* F sjusofvare, sömntuta. -**rock**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* nattrock. -**saal**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* sofrum. -**sessel**, -*s*, -, *m.* sofstol, hvilstol. -**stätte**, -**stelle**, -*n*, *f.* hvilstad, läger. -**stube**, -*n*, *f.* sängkammare. -**stuhl**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* = *-sessel*. -**sucht**, 0, *f.* sömnsjuka. -**süchtig**, *a*. sömnsjuk. -**trank**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* sömndryck (sömngeifvande dryck). -**trunk**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* sömndryck, *a*) = *-trank*, b) dryck, man tar, innan man lägger sig, 'sängfö-

sare'. -trunken, *a.* sömndrucken. -trunkenheit, *0, f.* sömndrucket tillstånd. -wachend, *a.* somnambulisk. -wagen, -s, -[t], *m.* sofvagn. -wirkend, *a.* sömngifvande. -zeit, *0, f.* softid. -zimmer, -s, -, *n.* sofrum.

Schläfe, -n, *f.* tinning. -n... Ex. ~bein, -[e]s, -e, *n.* tinningben.

schlafen, *schlāf(s)t, schlief, schliefte, ge-en, -[e], itr. h.* sofva. ~gehen: gå till sängs. *Einen festen Schlaf* ~ sofva hårdt. *Eine wohl~de Nacht wünschen:* önska god natt.

Schlafen... Ex. -gehen, -s, *0, n.* det att gå till sängs. *Beim* ~ när man går till sängs. -[s]... Ex. ~zeit, *0, f.* softid; liggdags.

Schläfer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* sofvande.

Schläferig(keit) *se Schlāfrig(keit).*

schläfer|n, -te, ge-t, tr. söfva. Vanl. *opers. es schlāfert mich:* jag känner mig sömning.

schlaff, *a.* slapp, slak, lös.

Schlaffheit, *0, f.* slapphet.

schlāfrig, *a.* sömning.

Schlāfrigkeit, *0, f.* sömninghet.

Schlag, -[e]s, -e t, *m.* äm. *Schläglein, Schlāgelchen, 1.* slag, rapp, hugg; åkslag. *Ein ~ aus blauer Luft:* en blick från klar himmel; *kalter* ~ åkslag som ej tänder. *Elektrischer* ~ elektrisk stöt. ~ *zehn Uhr:* på slaget tio. **2.** slag, dräll, sång. **3.** slag, art, sort, ras. *Dieser ~ von Weibern:* denna sorts kvinnor, kvinnor af den sorten. *Die Heirat ist nach meinem ~:* giftermålet är i min smak. **4.** slagbom, festogge som stås upp, klaff, lucka; dörr, dörrflygel. **5. med. slag, apoplexi. **6.** skog. hygge. **7.** åkerbr. gårde, åkerskifte, vall. **8.** ⚓ a) slag, b) ~ *des Ruders:* årtag. -ader, -n, *f.* pulsfäder. -anfall, -[e]s, -e t, *m.* slaganfall. -artig, *a.* slagartad. -bauer, -s, -, *m.* och *n.* slagbur. -baum, -[e]s, -e t, *m.* slagbom. -brücke, -n, *f.* fallbro, fallbrygga. -fass, -es, -er t, *n.* fat, tunna till inpackning, fastage. -feder, -n, *f.* 1. vingpenna. **2.** Ⓢ slagfjäder. -fertig, *a.* slagfärdig. -fertigkeit, *0, f.* slagfärdighet. -fluss, -es, -e t, *m.* slag, slaganfall. -gewicht, -[e]s, -e, *n.* slaglod. -gold, -[e]s, *0, n.* bladguld. -holz, -es, -er t, *n.* 1. till hygge bestämd skog. **2.** trä att slå med ss. sälträ, skäkträ *m. m.* -lawine, -n, *f.* lavin som bildas vid töväder af kram snö. -leiste, -n, *f.* slaglist. -licht, -[e]s, *0, n.* stark, skarpt begränsad dager. -lot[h], -[e]s, *0, n.* Ⓢ slaglod. -netz, -es, -e, *n.* slagnat. -pulver, -s, -, *n.* 1. med. slagpulver. **2.** knallpulver. -regen, -s, -, *m.* slagregn. -sahne, *0, f.* vispad gräde. -schatten, -s, -, *m.* slagskugga. -schatz, -es, *0, m.* slagskatt. -seite, -n, *f.* Ⓢ hammarban. -stock, -[e]s, -e t, *m.* sälträ. -uhr, -en, *f.* slagur. -wald, -[e]s, -er t, *m.* till trakthygge indelad skog. -werk, -[e]s, -e, *n.* 1. pålkran. **2.** slagverk. -wort, -[e]s, -e ei. -er t, *n.* slagord. -wunde, -n, *f.* kontusion.**

schlagbär, *a.* lämplig till hygge, tillräckligt mogen (om skog).

Schlagetot, -s, -s, *m.* slagskämpe, mördare.

Schlägel *se Schlegel.*

schlag|en, *schlāg(s)t, schlug, schlugte, ge-en, -[e], I. tr., itr. h. och s. 1.* slå. *Drein ~ hugga in, gå löst. Klein ~ slå sönder i bitar. Eine gute Klinge ~ fåkta bra. Jmdm ei. jmdn auf die Achsel ~ slå ngn på axeln. Zu Tod ei. tot ~ slå ihjäl; darauf liesse ich mich tot ~ det kan jag våga hufvudet på. Geld tot ~ göra af med pengar, die Zeit tot ~ fördriva tiden. Falten ~ falla i veck, bilda veck, vecka sig. Eine geschlagene Stunde: en hel timme. — Med prep: *die Welle schlägt ans Ufer:* vågen slår mot stranden, *ein Ton schlägt ans Ohr:* en ton, ett ljud träffar örat, *jmdn aus Kreuz ~ korsfästa ngn; mit dem Kopf auf den Stein ~ slå hufvudet mot stenen, kein Auge ei. keinen Blick auf jmdn ~ ej titta åt ngn, Steuern auf etw. ~ lägga skatt på ngt, etw. auf die Zeit ~ uppskjuta ngt; es schlägt Feuer aus dem Boden:* det slår upp eld ur marken, *den Feind aus dem Feld ~ tvinga fienden att rymma fältet, slå fienden på flykten, sich (dat.) etw. aus dem Kopf ~ slå ngt ur tankarne, aus einander ~ veckla, slå upp, isär, aus der Art ~ vanslägtas; die Tinte schlägt durchs Papier:* bläcket slår igenom; *der Preis der Ware ei. die Ware schlägt in die Höhe:* varan stiger i pris, *die Augen in die Höhe ~ slå upp ögonen, ein Gewand in Falten ~ lägga en drägt i veck, etw. in Papier ~ slå, lägga, vira in ngt i papper, jmdn in Fesseln ~ fjättra ngn, in den Wind ~ ej bry sig om, strunta i; sie schlägt nach ihrer Mutter:* hon brås på sin mor; *über die Stränge ~ hoppa öfver skacklorna, alles über einen Leisten ~ skära allt öfver en kam; einen Mantel um den Leib ~ svepa in sig i en kappa; der kalte Brand ist zu der Wunde geschlagen:* det har slagit sig kallbrand i såret. **2.** kämpa, strida, slåss. **3.** slå ihjäl, döda. **4.** hugga, hugga i, falla, t. ex. *den Baum mit der Axt. 5.* träffa, nå, t. ex. *der Blitz schlug den Baum, der Gesang schlug meine Ohren. 6.* explodera, t. ex. *~de Wetter:* exploderande grufgas. II. *Sich ~ 1.* *Sich rechts, seitwärts ~ taga af, vika af åt höger, åt sidan, sich auf die Seite der Verschwornen ~ gå öfver, sälla sig till de sammansvurna, sich ins Mittel ~ träda emellan, söka medla, sich zu jmdm ~ sälla sig till ngn. 2.* slå sig fram, taga sig fram. **3.** slåss, kämpa, strida, duellera.*

Schläger, -s, -, *m.* 1. ~in, -nen, *f.* en som slår. **2.** häst som slår bakut. **3.** fogel som slår, sjunger, drillar bra. **4.** slagskämpe. **5.** (fäkt)sabel.

* äkta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. Ⓢ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Schlägereri, -en, *f.* slagsmåll.

Schlamm, -[e]s, 0, *m.* slam. *dy*, *gyttja*. -**bad**, -[e]s, -er *†*, *n.* gyttjebad. -**boden**, -s, 0, *m.* dybotten. -**pfütze**, -n, *f.* gyttjepöl. -**vulkan**, -[e]s, -e, *m.* slamvulkan.

Schlamm... Ex. -**arbeit**, -en, *f.* slammning. -**kreide**, -n, *f.* slammad krita.

schlammig, **schlammig**, -te, *ge-t*, I. *tr.* 1. muddra, rusa från slam. 2. slamma, vaska. II. *itr.* 1. *s.* rinna, vältra sig fram afsättande slam. 2. *h.* se *schlemmen*.

schlammig, *a.* slammig, dyig, gyttjig.

Schlamp, -[e]s, -e *†*, *m.* slöp.

schlampa *en*, -te, -t, *itr.* *h.* F kalasa.

Schlampe, -n, *f.* 1. slampa, slamsa. 2. = *slap*.

Schlämpe se *Schlempe*.

schlapp*en*, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* 1. sörpda, slafs. 2. hänga lös, röra sig, gå ostadigt.

Schlapper, -s, -, *m.* osnygg, snuskig person.

Schlappereri, -en, *f.* oordning, osnygghet.

schlampang, *a.* 1. *~es Essen*: röra, smörja, slask, skval. 2. regnig, våt. 3. slampig, slamsig, slarfvig.

Schlange, -n, *f.* *dim.* *Schlänglein*, *Schlängelchen*, orm; *äta*: ringel, slingring, krökning, bugt. -*n...* Ex. *~anbeter*, -s, -, *m.* ormdyrkare. *~artig*, *a.* ormartad, ormlig. *~balg*, -[e]s, -e *†*, *m.* ormskinn. *~biss*, -es, -e, *m.* ormbett. *~brut*, -en, *f.* ormyngel. *~busen*, -s, -, *m.* falsk barm. *~förmig*, *a.* ormlig. *~gewinde*, -s, -, *n.* ormslinga. *~gezisch*, -es, 0, *n.* ormhväsnig. *~gezücht*, -[r]s, 0, *n.* ormyngel. *~gift*, -[e]s, -e, *n.* ormgift. *~glatt*, *a.* hal som en orm. *~hass*, -es, 0, *m.* giftigt hat. *~haut*, -e *†*, *f.* ormskinn. *~herz*, -es, -en, *n.* falskt hjärta. *~kopf*, -[e]s, -e *†*, *m.* ormhufvud. *~krümmung* = *~windung*. *~linie*, -n, *f.* ormslinga. *~loch*, -[e]s, -er *†*, *n.* orrbo. *~mann*, -[e]s, -er *†*, *m.* 1. ormtjämare, ormtjusare. 2. *astro*. ormkarl. *~rohr*, -[e]s, -e, *n.* *~röhre*, -n, *f.* spiralformigt rör. *~seele*, -n, *f.* falsk själ. *~stab*, -[e]s, -e *†*, *m.* merkuriestaf. *~träger*, -s, 0, *m.* *astro*. ormkarl. *~weg*, -[e]s, -e, *m.* väg som kröker sig, gar i bngter. *~windung*, -en, *f.* ormslingring, ormslinga.

Schlangelci, -en, *f.* slingrande, slingring.

schlangelicht, **schlangelig**, *a.* som slingrar sig, går i krökningar.

schlangel*n*, -te, *ge-t*, I. *tr.* vrida spiralformigt, leda i slingringar. *Geschlangelter Weg*: väg som går i krökningar. II. *itr.* *h.* och *sich* ~ slingra sig, gå i bngter.

schlang*en* = *schlangeln*.

schlangenhaft, *a.* ormartig, ormlig.

schlangicht, **schlanglicht** se *schlangelicht*.

schlank, *a.* 1. smärt, smal. 2. *ä*. *wég*, *adv.* ntan vidare, helt simpelt.

Schlankheit, 0, *f.* smärthet, smärt figur, smalhett, reslighet.

schlapp, I. *intrj.* härmande a) ofasande, b) hasande,

c) smäckande, klatsch~~...~~, ungef. slafs! klapp! smäck! II. se *schlaff*. III. = *Klapp*. -**hut**, -[e]s, -e *†*, *m.* mjuk hatt.

Schlappe, -n, *f.* 1. nederlag, förlust, skada, afbräck, kränkning. 2. toffel, träsko, hasa. 3. mössa, mjuk hatt.

schlapp*en*, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* 1. slafs, sörpda (i sig). 2. hasa, gå i hasor.

Schlapps, -es, -e, *m.* flabb.

Schlaraffe, -n, -n, *m.* invånare i slaraffenland, latmask, lättg. -*n...* Ex. *~land*, -[e]s, 0, *n.* slaraffenland. *~leben*, -s, 0, *n.* lättjefull lif.

schlaraffen, -te, -t, *itr.* *h.* lefva ett lättjefullt lif, vara en lättg.

schlarfen, -te, *ge-t*, *itr.* *s.* hasa, dra benen efter sig.

schlau, *a.* slug. -**berger**, -s, -, F, -**kopf**, -[e]s, -e *†*, *m.* slaghufvud. -**köpfig**, -**sinnig**, *a.* slug. -*er...* Ex. *~weise*, *adv.* slugt, slugt nog.

Schlaube, -n, *f.* skal.

Schlauch, -[e]s, -e *†*, *m.* *dim.* *Schläuchlein*, *Schläuchelchen*, 1. tät säck, lüdersäck, lägel: F *äta*: istermage. 2. slang. -**spritze**, -n, *f.* slangspruta. -**wagen**, -s, -[†], *m.* slangkärra.

schlauch*en*, -te, *ge-t*, *tr.* leda genom slang.

schlauchhaft, **schlauchig**, *a.* slangartad.

Schlaudereri, -en, *f.* slarf, slams.

schlauderhaft, **schlauderig**, **schlauderisch**, *a.* slarfvig, slamsig, slaupig.

schlauder*n*, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* 1. fara hit och dit, ha för stort spelrum. 2. ligga omkring i oordning, huller om buller. 3. slarfva, slamsa, slampa. 4. *Mit einer Ware* ~ slampa bort en vara.

Schlaueit, **Schlauikeit**, -en, *f.* slughet, list.

schlecht, *a.* 1. dålig, ond, *adv.* *ä*. *illa*. *~ entzückt von etw. sein*: vara illa tillfreds med ngt. *Jmdn ~ machen*: tala illa om, förtala ngn. *Mir ist ~ jag mär illa*. *~er werden*: försämras. 2. *ord*. a) enkel, rättfram, *ä* *vanl.* i förbindelsen: *~ und recht*: rätt och slätt, b) enkel, tarfig, simpel, c) *nicht* ~ ej litet, ganska (mycket). -**gelaunt**, *a.* vid dåligt lynne. -**hin**, -**wég**, *adv.* helt enkelt, helt simpelt, rätt och slätt. -*er...* Ex. *~dings*, (*ä*. - - *ä*), *adv.* 1. fullständigt, helt hållet, absolut. 2. tyvärr.

Schlechtheit, **Schlechtigkeit**, -en, *f.* dålighet, gemenhet.

schleck... = *leck...*

Schlegel, -s, -, *m.* *dim.* *Schlegelchen*, *Schlegelein*, 1. käpp~~...~~ stå med, slagträ, sälträ, trumpinne; klubba. 2. (djur)bog.

Schleh, -[e]s, -e, *m.* **Schleh***e*, -en, *f.* 1. slån- (bärsbuske). 2. slånbar. -[en]... Ex. *~baum*, -[e]s, -e *†*, *~busch*, -es, -e *†*, *~dorn*, -[e]s, -[e]n] *et.* -er *†*, *~strauch*, -[e]s, -er *†*, *m.* = *Schleh* 1.

Schlei, -[e]s, -e, *m.* se *Schleie*.

Schleich... Ex. -**fieber**, -s, -, *n.* smygande feber.

-handel, -s, 0, *m.* smyghandel. -händler, -s, -, *m.* smyghandlare. -treppe, -n, *f.* smyg-, lönntrappa. -wa[a]re, -n, *f.* kontraband. -weg, -[e]s, -e, *m.* smygväg.

Schleiche se *Blindschleiche*.

schleichen, *schlich*, *schliche*, *geschlichen*, *schleich*[e], *itr. s.* och *sich* ~ smyga (sig), gå sakta, krypa.

Schleicher, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* en som smyger sig fram, går smygvägar.

Schleicheri, -en, *f.* smygande, smygväg.

Schleie, -n, *f.* sutare (Cyprinus tinca).

Schleier, -s, -, *m.* slöja, flor. -eule, -n, *f.* tornuggla (Strix flammea). -flor, -[e]s, -e, *m.* flor till slöjor, fortyll. -lehen, -s, -, *n.* län som går i arf äfven på kvinnolinien. -los, *a.* obeslöjad. -tuch, -[e]s, 0, *n.* tyll till slöjor.

schleierhaft, *a.* 1. lik en slöja. 2. beslöjad, hemlighetsfull.

schleier[in], -te, *ge-t*, *tr.* beslöja, insvepa.

Schleier... Ex. -anstalt, -en, *f.* slipverk. -bahn, -en, *f.* kana, isbana. -handel, -s, 0, *m.* smyghandel. -kanne, -n, *f.* trästop. -mühle, -n, *f.* slipsten som drifves gnm ett maskineri, slipverk. -scheibe, -n, *f.* ⊕ slipskiva. -stein, -[e]s, -e, *m.* slipsten. -trog, -[e]s, -e †, *m.* sliphö.

Schleife, -n, *f.* 1. kana, isbana. 2. drög. 3. snara, ögla, rosett.

1. **schleifen**, *schliff*, *schliffe*, *geschliffen*, -[e], *I. tr.* slipa; glätta, polera. *II. av. -te, ge-t, itr. h.* och *s.* kana, skrilla, hasa.

2. **schleifen**, -te, *ge-t*, *tr.* 1. *av. itr. h.* och *sich* ~ släpa (sig). 2. nedrifva, rasera, t. ex. *Bauten*, *Festungen*. 3. binda, t. ex. *Laute*, *Töne*. 4. knyta rosetter.

Schleifer, -s, -, *m.* 1. slipare. 2. en art galopp (dans). 3. bunden not.

Schleiferi, -en, *f.* 1. 0, slipande, slipning. 2. sliperi.

Schleifsel, -s, 0, *n.* slipporr.

Schleih(e) se *Schleie(e)*.

Schleim, -[e]s, -e, *m.* slem; gelé. -absonderung, -en, *f.* slemafsöndring. -ärtig, *a.* slemartad. -fluss, -es, -e †, *m.* katarr. -t[h]ier, -[e]s, -e, *n.* blötdjur.

schleimen, -te, *ge-t*, *I. itr. h.* 1. blifva geléartad. 2. alstra slem. *II. tr.* rena från slem; skumma.

schleimhaft, **schleimicht**, **schleimig**, *a.* slemaktig, geléartad, slemmig.

Schleissle, -en, *f.* 1. pärtsticka. 2. a) fjäderskaft utan fan, b) dun. 3. linneskaf. -[en]... Ex. ~feder, -n, *f.* fjäder som behöfver spritas innan den kan användas. ~holz, -es, 0, *n.* ~kiefer, -n, *f.* trä, tall som lämpar sig till pärtstickor. ~schnitzer, -s, -, *m.* späntknif att spänta pärtstickor med. ~stock, -[e]s, -e †, *m.* pärtstickhållare, pärtstickstake.

schleisslen, -[es]t, *schliss*, *schlisse*, *geschlissen* el. * *ge-t*, -[e], *tr.*, *itr. s.* och *sich* ~ 1.

afnöta(s), slita(s). 2. klyfva(s), afsöndra(s), afskala(s), i sht *Federn* ~ sprita fjäder.

Schleisserin, -nen, *f.* hushållerska.

Schlemm, -[e]s, -s el. -e, *m.* kortspel. slam.

schlemmen, -te, *ge-t*, *I. itr. h.* frässa, lefva i sus och dus. *II.* se *schlätten*.

Schlemmer, -s, -, *m.* frässare, jfr föreg.

Schlemmeri, -en, *f.* frässeri, lif i sus och dus.

Schlemmer, -n, *f.* röra, välling, i sht drank.

Schlender... Ex. -gang, -[e]s, 0, *m.* vårdslös, långsam gång, släntrande. -jan, *F* = *Schlendrian*.

Schlenderer, -s, -, *m.* släntrare, dagdrifvare.

schlender[in], -te, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* släntra, gå och drifva, flanera.

Schlendrian, -[e]s, -e, *m.* släntrian.

schlendrian[en], -tr, -t, *itr. h.* följa släntrianen.

Schlenker... Ex. -bein, -[e]s, -e, *n.* *F* en som går och slänger med benen. -beinig, *a.* som slänger med benen.

schlenker[in], -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* slänga, dänga, dingla.

Schlepp, -[e]s, -e, *m.* se *Schleppe*. -dampfer, -s, -, *m.* -dampfschiff, -[e]s, -e, *n.* bogserångare, bogserare. -kleid, -[e]s, -er, *n.* klädning med släp. -rock, -[e]s, -e †, *m.* kjol med släp. -säbel, -s, -, *m.* släpsäbel. -schiff; fahrt, 0, *f.* bogsering. -tau, -[e]s, -e, *n.* bogseringslina, släptåg.

Schleppe, -n, *f.* släp. -n... Ex. ~träger, -s, -, *m.* släpbärare.

schleppen, -te, *ge-t*, *I. tr.* 1. släpa, släpa med sig, efter sig; framsläpa. 2. slita, utslita kläder utan att göra ngt till deras underhåll. 3. taga i släptåg, bogsera. *II. Sich* ~ 1. släpa sig, släpa sig fram. *Sich müde* ~ släpa sig trött. 2. *Sich mit etw.* ~ dragas med ngt. *III. itr. h.* släpa.

Schlepper, -s, -, *m.* en som släpar.

Schlepperi, -en, *f.* släp, trälände.

Schleuder, -n, *f.* slunga. -arbeit, -en, *f.* slarfvingt, på hafs gjordt arbete. -preis, -es, -e, *m.* underpris, röfvarpris. -wurf, -[e]s, -e †, *m.* slungkast, slungning.

Schleuderi se *Schlaudereri*.

Schleuderer, -s, -, *m.* slungare.

schleuderhaft, **schleuderig** se *schlauder*...

schleuder[in], -te, *ge-t*, *I. tr.* slunga. *II.* se *schlaudern*.

schleunig, *a.* skyndsam, hastig, fort.

Schleunigkeit, 0, *f.* skyndsambhet, hastighet, brådska.

Schleuse, -n, *f.* sluss. -n... Ex. ~geld, -[e]s, 0, *n.* slussavgift. ~meister, -s, -, *m.* slussmästare, slussinspektör. ~thor, -[e]s, -e, *n.* slussport. ~werk, -[e]s, -e, *n.* slussverk.

Schlich, -[e]s, -e, *m.* 1. smygväg, kryphål. *Alle* ~e in einem Hause kennen: känna till alla vinklar och vrår i ett hus. 2. knep. *Hinter jmds* ~e kommen: komma underfund med ngns knep. 3. se *Schlick*.

- schlicht**, *a.* 1. enkel, rättfram. 2. slät, *t. ex.* *~es Haar*. -*feile*, -*n*, *f.* ⊕ slätfil. -*haarig*. *a.* släthårig. -*hin* = *schlechtlin*. -*hobel*, -*s*, -, *m.* ⊕ slätbyffel. -*hobeln*, * *tr.* ⊕ slätbyffa. -*kamm*, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* slängkam. -*wég* = *schlechtweg*.
- Schlichte**, -*n*, *f.* 1. = *Schlichtheit*. 2. ⊕ klist, limi att klistra varpen med i en var.
- schlichtlen**, -*ete*, *ge-et*, *I. tr.* 1. ordna, bringa i ordning, utreda, bilägga, *t. ex.* *die Haare, Streitigkeiten*. 2. släta, jämna, slätfila, slätbyffa. **II.** *Sich* ~ ordnas, reda upp sig, bli klar. **Schlichtung**, *f.*
- Schlichter**, -*s*, -, *m.* ~*in*, -*nen*, *f.* en som ordnar, jämna, bilägger tvister.
- Schlichtheit**, 0, *f.* 1. enkelhet, rättframhet, enfold. 2. ordning, släthet, jämnhet.
- Schlick**, -[*e*]*s*, 0, *m.* slam, gyttna, *dy.* -*grund*, -[*e*]*s*, 0, *m.* dybotten. -*land*, -[*e*]*s*, 0, *n.* genom uppslamning bildadt land.
- schlicklen**, -*te*, *ge-t*, *tr.*, *itr. h.* och *sich* ~ uppslamma(s).
- schlickerig**, *a.* dyg, gyttnig.
- Schlif**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* degigt ställe, stålrand i bled.
- schließen**, *schloß*, *schloffe*, *geschloffen*, *schliefe*[*e*], *itr. s.* krypa, glida.
- schliefig**, *a.* degig, med stålrand i (om bröd).
- Schliess...** *Ex.* -*baum*, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* bom till en hamns afstängning. -*feder*, -*n*, *f.* fjäder hvarmed ngt stänges. -*kappe*, -*n*, *f.* krampa för regel el. laskolf. -*kette*, -*n*, *f.* kedja hvars ändar äro genom lås förenade. -*muskel*, -*s*, -*n*, *m.* sammandragaude muskel, ringmuskel.
- schliessbar**, *a.* som kan stängas, låsas.
- Schliesse**, -*n*, *f.* lås, regel, knäppe, spänne.
- schliesslen**, -[*e*]*s*, *schloss*, *schlosse*, *geschlossen*, -[*e*], *fortid.* pres. ind. *schleuss*[*e*]*s*, *schleusst*, imper. *schleuss*, *I. tr.* 1. sluta, *t. ex.* *den Mund, die Augen. Die Zeit wird die Wunde* ~ tiden skall läka såret. *Jmdn an die Brust* ~ sluta ngn till sitt bröst. 2. stänga för. stänga igen, stänga, låsa, *t. ex.* *eine Öffnung mit einer Klappe, das Fenster, die Thür, ein Lokal, die Schule, das Schloss. Den Gefangnen an die Wand* ~ fastlåsa fången vid väggen, *den Hund an die Kette* ~ binda hunden, *jmdn in Fesseln* ~ sluta ngn i bojar. *Den Vogel in den Käfig* ~ stänga in fogeln i buren, *etw. in den Schrank* ~ låsa in ngt i skåpet. *Etw. in sich* ~ inne-sluta, innefatta ngt. *Jmdn aus dem Hause* ~ utstänga ngn. *Geschlossene Zeit*: förbjuden tid. 3. hopsmeta, försegla, *t. ex.* *einen Brief*; hopknäppa, hopfästa, *t. ex.* *eine Kette*; sluta, *t. ex.* *einen Kreis*, boktryck *die Form*, ✕ *die Glieder*; foga, *t. ex.* *eine Bemerkung an etw.* (ack.). *Das Band enger* ~ draga, knyta åt bandet hårdare. *Ein in sich geschlossnes Ganzes*: ett i sig afslutadt helt. *Geschlossene Gesellschaft*: slutet säll-
- skap. 4. sluta, afsluta, *t. ex.* *die Reihe, den Brief, die Verhandlungen*. 5. sluta, upp-göra, ingå, *t. ex.* *einen Bund, einen Handel, eine Wette*. 6. sluta, *etw. aus etw.*: till ngt af ngt. **II.** *Sich* ~ 1. sluta sig, gå igen, *t. ex.* *das Auge, der Kreis, die Kluft, die Thür schliesst sich, die Glieder der Soldaten* ~ *sich*. *Die Wunde schliesst sich*: såret läkes. *Sich an einander* (ack.) ~ sluta sig till hvarandra. 2. lida mot, närma sig slutet, afslutas, sluta, *t. ex.* *das Jahrhundert, der erste Akt schliesst sich*. 3. komma till stånd, blifva af, *t. ex.* *der Bund, der Handel schliesst sich*. **III.** *itr. h.* 1. sluta till, passa, sitta åt, *t. ex.* *der Deckel, der Schlüssel, das Kleid schliesst*. *Der Reiter schliesst ei. reitet geschlossen*: ryttaren trycker benen intill hästens sidor. 2. sluta, upphöra. 3. *Von ei. aus etw. auf etw.* (ack.) ~ sluta af ngt till ngt. *Etw. schliesst für jmdn*: ngt talar för ngn. ~*d*: av: bevisande. **Schliessung**, *f.*
- Schliesser**, -*s*, -, *m.* 1. ~*in*, -*nen*, *f.* portvakt, dörrvakt, vaktmästare, fångvaktare, dörr-el. fångvaktarska, tem. av. hushållerska. 2. med. ringmuskel.
- schliesslich**, *a.* slutlig, afslutande.
- Schliff**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. se *Schlif*. 2. slipning, glättande, polering. 3. släthet, glatthet, polityr, av. *baum*: yttre polityr.
- schlimm**, *a.* dålig, ond. *Im* ~*sten Falle* el. ~*sten Falls*: i värsta fall. *Es steht* ~ det står illa till. *Einen* ~*en Arm haben*: hafva ondt i en arm. *Mir ist* ~ jag mår illa, det kväljer mig. *Davor kann einem* ~ *werden*: det är, så att man kan må illa af det. ~ *hinter etw. her* el. *nach etw. sein*: vara galen i, efter ngt.
- Schlinge**, -*en*, *f.* 1. klänge, ranka. 2. ögla, maska. 3. bindel. 4. snara. *baum*, *den Kopf* el. *sich aus der* ~ *ziehen*: dra sig ur förlägenheten. -*gewächs*, -*er*, -*e*, -*kraut*, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* -*pflanze*, -*n*, *f.* slingerväxt.
- Schlingel**, -*s*, -, *m.* slyngel.
- Schlingelêi**, -*en*, *f.* slyngelaktighet.
- schlingelhaft**, *a.* slyngelaktig.
- schlingen**, *schlang*, *schlänge*, *geschlungen*, *schling*[*e*], *tr.* 1. av. *itr. h.* äta glupskt, sluka, svälja ned. 2. av. *sich* ~ *vrida* (sig), *slingra* (sig), *vinda* (sig), *linda* (sig), *kuyta*. *Das Band schlingt sich zur Schleife*: bandet bildar en rosett.
- Schlinger**, -*s*, -, *m.* en som a) slukar, b) vrider, lindar ngt.
- schlingerin**, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. se *schlenkern*. 2. † slingra, rulla.
- Schlippe** = *Brandgasse*.
- Schlipper**, -*s*, 0, *m.* -*milch*, 0, *f.* skummad sur mjölk.
- Schlips**, -*es*, -*e*, *m.* halsduk.
- Schlitt...** se *Schlittschuh*.
- Schlitten**, -*s*, -, *m.* 1. släde, kälke. 2. drög.

-bahn, -en, *f.* 1. väg för slädar, körväg i snön. 2. före. **-fahrt**, -en, *f.* slädfart, slädfärd. **-geläut**, -[e]s, 0, n. bjällerklang. **-partie**, -en, *f.* slädparti.

Schlitterbahn, -en, *f.* kana, isbana.

Schlitterer, -s, -, *m.* en som slår kana.

schlitter|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* slå kana, skrilla.

Schlittschuh, -[e]s, -e, *m.* skridsko. **-bahn**, -en, *f.* skridskobana. **-läufer**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* skridskoåkare. **-laufen**, -s, 0, *n.* skridskoåkning.

Schlitz, -es, -e, *m.* inskärning, snitt, skära, springa, sprund. **-auge**, -s, -n, *n.* smalt öga som hos mongolerna. **-äugig**, *a.* smalögd. **-fenster**, -s, -, *n.* smalt fönster. **-messer**, -s, -, *n.* knif att skära, sprätta upp ngt med. **-streif**, -[e]s, -e, *m.* kil i kläder.

schlitz|en, -[es]t, -te, *ge-t*, *tr.* göra ett snitt, en skära, ett sprund i, skära upp, klippa upp, rispa upp.

schlitzig, *a.* försedd med sprund, uppskuren, nppriklad.

schlohweiss, *a.* snövit.

Schloss, -es, -er †, *n.* dim. *Schlösschen*, -lein, *plur. av.* *Schlösserchen*, -lein, 1. slott. 2. lås; knäppe, spänne. 3. bäcken(ben). **-bein**, -[e]s, -e, *n.* höftben. **-berg**, -[e]s, -e, *m.* slottsberg, slottsbacke. **-blech**, -[e]s, -e, *n.* ⊕ låsbleck. **-hauptmann**, -[e]s, *Schlosshauptleute*, *m.* slottshöfvadsmän, slottsfogde. **-hof**, -[e]s, -e †, *m.* borggård. **-verwalter**, -s, -, *-vogt*, -[e]s, -e †, *m.* slottsfogde.

Schlösse (av. med kort o), -n, *f.* hagelkorn. **-n...** *ex.* ~korn. -[e]s, -er †, *n.* hagelkorn. ~schauer, -s, -, *m.* hagelskur. ~stein, -[e]s, -e, *m.* = ~korn. ~sturm, -[e]s, -e †, *m.* hagelby.

schlöss|en, -[es]t, -te, *ge-t*, *itr. h.* hagla.

Schlösser, **Schlösser**, -s, -, *m.* låsmed, klenmed.

Schlösseréi, -en, *f.* låsmeds-, klenmedsyrke, verkstad.

Schlott[t], -[e]s, -e [†], *m.* skorsten. **-feger**, **-kehrer**, -s, -, *m.* skorstensfjäjare, sotare.

Schlottler... *ex.* **-bein**, -[e]s, -e, *n.* darrande, osäkert ben. **-hose**, -n, *f.* vida byxor. **-kopf**, -[e]s, -e †, *m.* (person med) darrande, nickande huvud.

schlotterig, *a.* darrande, osäker, vacklande; vid, löst hängande, slapp, sladdrig, slarfvig.

Schlottterigkeit, 0, *f.* slapphet, slarf m. m. se föreg.

schlotten|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* och vid ortförändring *s.* darra, hänga löst, slappt, fara hit och dit, vackla, stappla.

Schlucht, -en, *f.* djup dal, klyfta, afgrund, svalg.

schluchz|en, -[es]t, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* 1. snyfta, gråta bittert. 2. * hicka. 3. * ljuda stötvis, t. ex. *die Orgelpfeifen* ~.

Schluchzer, -s, -, *m.* 1. en snyftande. 2. snyftning. 3. = 2. *Schlucken*.

Schluchzeréi, -en, *f.* snyftande, snyftning.

Schluck, -[e]s, -e [†] och -, *m.* klunk, drag. **-auf**, -s, 0, *m.* hicka. **-weise**, *adv.* klunkvis, i klunkar.

1. **schluck|en**, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. svälja ned, svälja, sluka. *Bild. an einem Schmerz* ~ kämpa mot smärtan. 2. * = *schluchzen*.

2. **Schlucken**, **Schlucker**, -s, 0, *m.* hicka.

Schlucker, -s, -, *m.* stackare.

Schluder... se *Schlauder...*

Schluff se *Schlucht*.

Schlummer, -s, -, *m.* 1. slummer, sömn. 2. * sömndryck. **-betäubt**, *a.* öfverväldigad af sömn. **-gott**, -[e]s, 0, *m.* sömnens gud. **-kissen**, -s, -, *n.* hufvudkudde. **-kopf**, -[e]s, -e †, *m.* F sömnig, dåsig person, nattmössa. **-lied**, -[e]s, -er, *n.* vaggång. **-los**, *a.* sömnlös. **-trunken**, *a.* sömndrucken.

Schlummerer, -s, -, *m.* 1. slumrare. 2. = *Schlummerkopf*.

schlummer|n, -te, *ge-t*, *I. itr. h.* slumra. *II.opers.* *Es schlummert mich:* jag känner mig sömnig.

Schlump, -[e]s, -e, *m.* slump. ~s: genom en slump.

Schlump[e], -en, *f.* slampa, slamsa.

schlump|en, -te, *ge-t*, *I. itr. h.* och *s.* 1. lyckas genom en slump, slumpa sig. 2. = *schlottern*. *II. tr.* slarfva med ngt.

schlumper|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* släpa, släpa sig, släntra.

schlumpicht, **schlumpig**, *a.* slarfvig, slamsig.

Schlund, -[e]s, -e †, *m.* svalg; gap, djup klyfta, afgrund. **-bräune**, 0, *f.* strupinflammation.

-kopf, -[e]s, -e †, *m.* struphufvud.

Schlupe se *Schaluppe*.

Schlupf, -[e]s, -e †, *m.* -loch, -[e]s, -er †, *n.* -winkel, -s, -, *m.* smyghål, kryphål, kryp-in.

schlupf|en, -te, *ge-t*, *itr. s.* smyga sig, glida, slinka.

schlupf[e]rig, *a.* hal, slipprig; obehaglig, kinkig; tvetydig, ekivok. *Eine ~e Zunge haben* av.: vara språksam, prata mycket.

Schlupf[e]rigkeit, 0, *f.* slipprighet m. m. se föreg.

schlurf|en, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* dricka med välbehag, läppja på, sörpla i sig.

Schluss, -es, -e †, *m.* 1. tillslutning, t. ex. *das Fenster hat keinen rechten* ~ fönstret sluter ej till väl. 2. stängning, t. ex. *des Thors*; afslutande, slut, t. ex. *der Saison*; ~ *der Jagd:* jagttidens slut (tjänstutgåendet tidens början).

3. afslutning, slut, ände. *Zum ~* till sist. *Zum ~ bringen:* afsluta. 4. slutsats, slutledning. 5. beslut. **-antrag**, -[e]s, -e †, *m.* jur. slutpåstående. **-art**, -en, *f.* slutsatt. **-bemerkung**, -en, *f.* afslutande anmärkning; slutord. **-folge**, -n, **-folgerung**, -en, *f.* slutsats, slutledning. **-gerecht**, *a.* logisk. **-kette**,

-n, *f.* slutledning. **-punkt**, -[e]s, -e, *m.* slut-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

- punkt, sista punkt. **-rechnung**, *-en, f.* sluträkning, slutlig uppgörelse. **-recht**, *a.* logisk. **-rede**, *-n, f.* 1. avslutningstal. 2. slutet, sista delen af ett tal. 3. slutledning. **-reihe**, *-n, f.* 1. slutledning. 2. sista raden, ledet. **-reihen**, *-n, f.* 1. slutledning. 2. sista raden, ledet. **-richtig** = *-recht*. **-satz**, *-es, -e †, m.* 1. slutsats. 2. sista satsen. **-sitzung**, *-en, f.* sista sammanträdet. **-stein**, *-[e]s, -e, m.* ① slutsten. **-widrig**, *a.* ologisk, inkonsekvent. **-widrigkeit**, *-en, f.* brist på logik, på följderiktighet, inkonsekvens. **-wort**, *-[e]s, -e, n.* slutord.
- Schlüssel**, *-s, -m, m.* ① *Schlüsseln*, *Schlüsseln*, nyckel; klav. **-bärt**, *-[e]s, -e †, m.* nyckelax. **-bein**, *-[e]s, -e, n.* nyckelben. **-blume**, *-n, f.* gullviva. **-büchse**, *-n, f.* nyckelbössa. **-bund**, *-[e]s, -e, n.* nyckelknippa. **-loch**, *-[e]s, -er †, n.* nyckelhål. **-ring**, *-[e]s, -e, m.* nyckelring. **-rohr**, *-[e]s, -e, n.* **-röhre**, *-n, f.* nyckelpipa.
- schlüssig**, *a.* beslut. ~ *sein*: vara beslut. hafva beslutat, ~ *werden*: besluta, öfverenskomma.
- Schmäch**, *0, f.* skam, skymf. **-bedeckt**. **-beladen**, *a.* skamhöjd, nedtryckt af skam. **-voll**. *a.* skamfull, skamlig.
- Schmacht**... *Ex* **-lappen**, *-s, -m, f.* 1. magrak. fattigklapp. 2. smäktade, älskogssjuk person. **-riemen**, *-s, -m.* svältrem.
- schmächtel** *n.* *-te, ge-t, itr. h.* smäkta *und* spela den smäktande.
- schmacht**^{en}, *-ete, ge-et, itr. h.* smäkta, försmäkta.
- schmächtig**, *a.* 1. smäktande. 2. smal, spenslig, skranglig.
- Schmächtigkeit**, *0, f.* spenslighet, skranglighet.
- Schmack**, *I.* se *Sumack*. *II.* se *Geschmack*. *III.* *-er, f.* sv. *Schmack*, *-n, f.* † smack.
- schmackhaft**, *a.* smaklig, valsmakande.
- Schmackhaftigkeit**, *0, f.* smaklighet, god smak.
- schmadder**ⁱⁿ, *-te, ge-t, tr. och itr. h.* smäta, smörja ned.
- Schmäh**... *Ex* **-lied**, *-[e]s, -er, n.* nidvisa. **-rede**, *-n, f.* smädel. **-schritt**, *-en, f.* smäde-skrift. **-sucht**, *0, f.* smädelystnad. **-süchtig**, *a.* smädelysten. **-wort**, *-[e]s, -e ci. -er †, n.* smädelord, skymford.
- schmäh**^{en}, *-n, ge-t, tr. och itr. h.* smäta, skymfa, nedsätta, okvada, *langen* *ein* *man*, *über* *jmdn*: ngn.
- Schmäher**, *-s, -m, m.* ~ *in*, *-nen, f.* smädare, fiender; okvada *und* person.
- schmählich**, *a.* 1. skamlig, skändlig. 2. *a. F.* mycket, dugtigt.
- Schmähung**, *-en, f.* 1. 0, smädande. 2. smädelse.
- schmal**, *schmäler*, *schmälest* och *schmaler*. *schmal* *st, a.* 1. smal. 2. knapp, karg, mager. **-bäckig**, *a.* med magra, insjunkna kinder. **-bier**, *-[e]s, 0, n.* dricka. **-blättrig**, *a.* smällbladig. **-hans**, *m.* smalhans i talssättet
- bei ihm* *ist* ~ *Küchenmeister*. **-reh**, *-[e]s, -e, n.* råget efter första parningen. **-spurig**, *a.* smalspårig. **-t[h]ier**, *-[e]s, -e, n.* hind et. alko efter första parningen. **-vieh**, *-[e]s, 0, n.* småboskap.
- Schmäle** = *Schmalheit*.
- schmäl**^{en}, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* [*Auf*] *jmdn* et. *mit* *jmdm* ~ gräla, trata på, klandra ngn.
- schmäler**ⁱⁿ, *-te, ge-t, I. tr.* 1. göra smälare. 2. förklara, förminska, inskränka. *II.* *Sich* ~ *smalna*, *afsmalna*. **Schmälerung**, *f.*
- Schmälheit**, *0, f.* 1. smälhet. 2. knapphet, karghet.
- Schmalte**, *0, f.* smalt.
- Schmalz**, *-es, ** *-e, n.* flott, fett. *Bild* *im* ~ *sitzen*: på godt, ha goda dagar. **-blume**, *-n, f.* kabbelök (*Caltha*). **-brot**, *-[e]s, -e, n.* bröd med flott på. **-hafen**, *-s, -†, -topf, -[e]s, -e †, m.* flottburk.
- schmalz**^{en}, **schmalz**^{en}, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* smörja med flott; ingnida med fett.
- schmalzig**, *a.* flottig.
- Schmand**, **Schmant**, *-[e]s, -e, m.* 1. grädde. 2. smörja.
- schmarötz**^{en}, *-[es]t, -te, -t, itr. h.* snylta.
- Schmarötzer**, *-s, -m.* snyltgäst, -djur. -växt, parasit. **-pflanze**, *-n, f.* snyltväxt. **-t[h]ier**, *-[e]s, -e, n.* snyltdjur.
- Schmarötzerrei**, *-en, f.* snyltande.
- schmarötzerhaft**, **schmarötzerisch**, *a.* snyltande, parasitisk.
- Schmarre**, *-n, f.* långt ärr et. sär, skråma i *sch* af *buggraven* i *ausigtet*.
- I. schmarr**^{en}, *-te, ge-t, tr.* ge ngn en skråma, *jfr* föreg.
- 2. Schmarren**, *-s, -m.* ett slags mjölrätt.
- schmarrig**, *a.* ärrig, skrämig.
- Schmatz**, *-es, -e †]*, *m.* dim. *Schmätzchen*, *-lein, F* smällande kyss.
- schmatz**^{en}, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* och *tr.* smacca, äta och smacca; kyssa så det smäller.
- Schmätzer**, *-s, -m.* ① buskskvätta (*Saxicola rubetra*).
- Schmauch**, *-[e]s, -e †]*, *n.* 1. tjock rök, kvalm. 2. *F* bolmande drag ur pipan. **-gesellschaft**, *-en, f.* rökklubb.
- schmauch**^{en}, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. ryka. 2. *F* röka, bolma, t. ex. *eine* *ci. aus einer Pfeife*. 3. av. **schmäch**^{en} *en*, röka, röka ut, röka ihjäl, t. ex. *Fuchse*, *Bienen*.
- Schmaucher**, *-s, -m.* *F* rökarö. **schmauchig**, *a.* *F* nedrökt.
- Schmaus**, *-es, -e †, m.* kalas; festmåltid. **-bruder**, *-s, -†, m.* goddagspilt.
- schmausen**, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* och *tr.* kalasa.
- Schmauser**, *-s, -m.* ~ *in*, *-nen, f.* kalasande person; goddagspilt.
- Schmausereri**, *-en, f.* kalasande, kalas.
- schmauserisch**, *a.* kalaslik, kalasande, kalas.
- schmeckbar**, *a.* som kan smakas, ger smak.
- schmeck**^{en}, *-te, ge-t, I. tr.* smaka. *Bild* *jmdn*

nicht ~ können: ejj kunna föla ngn. **II. itr.** h. smaka, t. ex. *ngst, bitter, jmdm. Nach etw.* ~ smaka ngt.

Schmecker, -s, -, **m.** 1. en som smakar på ngt. **2.** finsmakare, läckergom.

Schmeer *se* **Schmer**.

Schmeichel... Ex. **-blick**, *[-e]s*, -e, **m.** smekande, öm blick. **-katze**, -n, **f.** smeksam katt; **F** bild. smeksam person. **-name**, -ns, -n, **m.** smeknamn. **-rede**, -n, **f.** smickrande tal, smicker. **-wort**, *[-e]s*, -e el. -er †, **n.** 1. smickrande ord. **2.** smekord.

Schmeicheléi, -en, **f.** 1. smicker. **2.** smekande, smekning.

schmeichelhaft, **a.** 1. smickrande, berömmande. **2.** smeksam, smekande.

schmeicheln, **schmeichelt** = *schmeichlerisch*.

schmeichel|n, -te, *ge-t*, **itr.** h. och **tr.** 1. smickra, *jmdm* el. * *jmdn*: ngn. *Der Maler hat ihm* (den porträtterade) *geschmeichelt*, men: *das Bild* (porträttet) *ist geschmeichelt*. Personl. pass. vanl. i förbind.: *ich bin* (el. *fühle* el. *finde mich*) *geschmeichelt von* el. *durch* el. *über etw.*, men: *ich schmeichle mir* (* *mich*) *mit etw.*, dock stv. *ich schmeichle mich einer* (gen.) *Sache*. **2.** smeka.

Schmeichler, -s, -, **m.** ~in, -nen, **f.** smickrare, smickrerska.

schmeichlerisch, **a.** smickrande, smilande.

schmeidig, **a.** smidig, mjuk.

Schmeidigkeit, **0, f.** smidighet.

Schmeiss, -es, **0, m.** ekstremer; flugsmuts. **-fliege**, -n, **f.** spyfluga.

Schmeisse = *Schmeissfliege*.

schmeiss|en, *[-es]t*, **schmiss**, **schmis**, **schmissen**, **tr.** **F** 1. kasta, slänga. **2.** slå, slå till.

Schmelz, -es, -e, **m.** 1. emalj. **2.** stråpärla. **3.** glans, friskhet, färg, färgton. **sms.** *jfr* *schmelzen*. **-arbeit**, -en, **f.** 1. smältning. **2.** emalj (arbete). **-blau**, *[-e]s*, **0, n.** smält. **-butter**, **0, f.** smält smör. **-farbe**, -n, **f.** emaljfärg. **-gemälde**, -s, -, **n.** emalj(målning). **-glas**, -es, **0, n.** emalj. **-hitze**, **0, f.** smältbetta. **-hütte**, -n, **f.** smältthytt. **-malerei**, -en, **f.** emaljmåleri. **-ofen**, -s, -†, **m.** ⊕ smältugn. **-pfanne**, -n, **f.** ⊕ smältpanna. **-tiegel**, -s, -, **m.** ⊕ smältdegel.

schmelz|bar, **a.** smältbar.

Schmelzbarkeit, **0, f.** smältbarhet.

Schmelze, -n, **f.** 1. smältande, smältning, smältningprocess. **2.** ⊕ smälta. **3.** ⊕ smältthytt. **4.** glassats.

schmelz|en, **I.** *schmilz* *[es]t* el. * *[-es]t*, **schmilzt** el. * *-t*, **schmolz**, **schmolze**, **geschmolzen**, **schmilz** el. * *[-e]*, **itr.** s. smälta. **II.** *[-es]t*, -te, *ge-t* och * = **I**, **tr.** 1. smälta. **2.** fördriva färger. **3.** emaljera. **Schmelzung**, **f.**

Schmelzer, -s, -, **m.** smältare.

Schmelzeréi, -en, **f.** 1. smältning. **2.** smältthytt.

Schmer, *[-e]s*, **0, m.** och **n.** ister, fett, vagns-

smörja. **-bauch**, *[-e]s*, -e †, **m.** istermage. **-büchse**, -n, **f.** smörjburk.

Schmerz(n) *se* **Schmerzgel(n)**.

Schmerl, *[-e]s*, -e, **m.** **Schmerle**, -n, **f.** **Schmerling**, *[-e]s*, -e, **m.** zool. 1. dvärgfalk (Falco æsalon). **2.** grönlång (Cobitis).

Schmerz, *[-e]s*, -en, **m.** smärta, plåga, kroppsligt ondt. **-beladen**, **a.** plågad, lidande. **-gefühl**, *[-e]s*, -e, **n.** smärtsam känsla, smärta. **-lindernd**, **a.** som lindrar plågorna, (smärt-)lindrande. **-los**, **a.** smärtfri, plågfri. **-lösigkeit**, **0, f.** smärtfritt tillstånd. **-stillend**, **a.** smärtstillande. **-voll**, **a.** smärtsam, plågsam. **-en...** Ex. ~frei = -los. ~geld, *[-e]s*, **0, n.** ersättning för sveda och värk, bild. ersättning för lidande. *jfr* *soj.* **sms.** — **-ens...** Ex. ~kind, *[-e]s*, -er, **n.** sorgbarn. ~lager, -s, -, **n.** plågebädd. ~reich, **a.** smärtfull, smärtsam. ~ruf, ~schrei, *[-e]s*, -e, **m.** smärtans rop, skrik.

schmerz|en, *[-es]t*, -te, *ge-t*, **I. itr.** h. smärta, göra ondt, värka. *Mir schmerzt der Kopf* el. *mein Kopf schmerzt*: mitt huvud värker, jag har ondt i huvudet. **II. tr.** smärta, plåga, i sht opers.

schmerzhaft, **a.** smärtsam, värkande.

Schmerzhaftigkeit, **0, f.** värk, smärta.

schmerz|lich, **a.** smärtsam, plågsam.

Schmetterling, *[-e]s*, -e, **m.** fjäril. **-s...** Ex. ~blume, -n, **f.** ~blüt[h]l[ü]er, -s, -, **m.** bot. växt med fjärilslik blomkrona. ~fang, *[-e]s*, **0, m.** fjärilsfångst. ~flügel, -s, -, **m.** fjärilsving. ~kescher, ~kesser, -s, -, **m.** ~netz, -es, -e, **n.** fjärilshåf.

schmetz|en, -te, *ge-t*, **I. tr.** hastigt slå, slunga, kasta. *In Stücke* ~ slå i spillror. **II. itr.** 1. s. stöta, falla med brak. **2.** h. smattra. **Schmicke**, -n, **f.** 1. piska. **2.** pisksnärt.

schmick|en, -te, *ge-t*, **tr.** slå till, piska.

Schmidt, bättre **Schmied**, *[-e]s*, -e, **m.** 1. smed. **2.** zool. knäppare, knäppbagge (Elater). **sms.** *se* **Schmiede...**

schmied|bar, **a.** smidbar.

Schmiedbarkeit, **0, f.** smidbarhet.

Schmiede, -n, **f.** smedja. **bild.** *vor die rechte* ~ *gehen*: vända sig till rätt person.

Schmiede... *jfr* **Schmied**, **Schmiede**, **schmieden**. Ex. **-balg**, *[-e]s*, -e †, **m.** blåsbulg i en smedja. **-eisen**, -s, **0, n.** smidesjärn, stångjärn. **-esse**, -n, **f.** 1. smedjehård. **2.** smedja. **-gesell**, -en, -en, **m.** smedsgesäll. **-handwerk**, *[-e]s*, **0, n.** smedsyrke. **-kohle**, -n, **f.** smideskol. **-wa[a]re**, -n, **f.** smide. **-zange**, -n, **f.** smedstång.

schmied|en, -ete, *ge-et*, **tr.** smida; **bild.** uttänka, komma med, göra, stifta, t. ex. *einen Betrug, falsche Beschuldigungen, Anschläge, Uneinigkeit*.

Schmiege, -n, **f.** 1. böjning, snedd, sned vinkel, lutning, sluttning. **2.** vinkelmått, vinkelhake.

schmiegen, *-te, ge-t, tr.* 1. och i sht *sich* ~ böja (sig) efter, intill ngt. *Sich ~ und biegen*: kröka sig, vrida sig, krypa. *Sich an jmdn* ~ trycka sig, krypa, sluta sig tätt intill ngn. *Sich um etw.* ~ slingra sig omkring ngt. 2. mäta sneda vinklar.

schmiegsam, *a.* böjlig, smidig, mjuk.

Schmiegsamkeit, *0, f.* böjlighet, smidighet.

Schmiegun, *-en, f.* = *Schmiege* 1.

Schmiele, *-n, f.* bot. tätel, smile (Aira).

Schmieralien, *plur. F* 1. mntor. 2 = *Schmiererei*.

Schmiere, *-en, f.* (vagns-, maskin-, sko-) smörja: *F* bildt. smörj. *Sms. jfr schmierren.* -**buch**, *-[e]s, -er †, n.* kladd. -**büchse**, *-n, f.* smörjburk, smörjkopp. -**fett**, *-[e]s, 0, n.* fett att smörja med, smörja. -**finke**, *-n, -n, m.* *F* smutsgris, gris. -**käse**, *-s, -, m.* mjuk ost att stryka på bröd. -**lappen**, *-s, -, m.* 1. smutsig trasa. 2. *F* = -**finke**. -**leder**, *-s, 0, n.* smorläder. -**seife**, *-n, f.* såpa. -**stiefel**, *-s, -, m.* smorlädersstövvel.

schmieren, *-te, ge-t, tr.* 1. smörja, stryka, t. ex. *den Wagen mit Teer, Butter aufs Brot*. Ordspr. *wie man schmiert, so fährt man*: som man kokar, får man supa, *ver gut schmiert, der gut fährt*: smörj vagnen, så går han lätt. *F* bildt. *jmdm das Maul [mit Honig]* ~ ungef. lofva ngn guld och gröna skogar, *geschmierte Worte*: honingsöta ord, *Wein* ~ förfälska vin, *jmdm die Hände* ~ muta ngn. *jmdm etw. ins Maul* ~ göra ngt påtagligt för ngn, tratta i ngn ngt. 2. sudda, kludda, klottra, slarfa med.

Schmierer, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* 1. en som smörjer, smörjare. 2. vinförsklare. 3. suddare, klottrare, kläpare, målarkladd.

Schmiererei, *-en, f.* kladdande; sudd, kludd, klotter, fnsk.

schmierig, *a.* smörjig, klabbig, smutsig. *Sich ~ machen*: smörja ned sig.

Schmierigkeit, *0, f.* smörjigt, smutsigt tillstånd.

Schminke, *-en, f.* smink; skönhetsmedel. -**beere**, *-n, f.* sminkbär (Blitum). -**büchse**, *-n, f.* sminkburk. -**dose**, *-n, f.* sminkdosa. -**läppchen**, *-s, -, n.* sminklapp. -**mittel**, *-s, -, n.* smink-, skönhetsmedel. -**pflästerchen**, *-s, -, n.* skönhetsplåster. -**topf**, *-[e]s, -e †, m.* sminkburk.

schminken, *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ sminka (sig).

Schmirgel, *-s, -, m.* smergel. -**feile**, *-n, f.* ⊕ smergelfil. -**holz**, *-es, -er †, n.* smergelsticka. -**papier**, *-[e]s, -e, n.* smergelpapper.

schmirgeln, *-te, ge-t, tr.* smergla.

Schmiss, *-es, -e, m.* 1. slag, rapp, hugg, skräma. 2. exkrementer.

Schmitz, *-es, -e, m.* 1. = *Schmiss* 1. 2. remsa. 3. smörja, smuts. *Bildt. jmdm einen ~ anhängen*: baktala ngn.

Schmitze, *-n, f.* 1. = *Schmitz* 3. 2. pisksnärt.

schmitzen, *-[e]t, -te, ge-t, tr.* 1. slå till, rap-pa på. 2. smörja; nedsmutsa.

Schmöker, *-s, -, m.* *F* nedrökt (bok)lunta.

schmöker'n, *-te, ge-t, itr. h.* *F* läsa, draga igenom gamla luntor.

Schmoll... Ex. -**kämmerchen**, -**stübchen**, *-s, -, n.* -**winkel**, *-s, -, m.* kammare, vrå dit man kan dra sig undan, kabinett.

schmollen, *-te, ge-t, itr. h.* 1. vara ond, förtörnad, förtretad, [mit] *jmdm*: på ngn. 2. * le, skratta.

Schmolles se *Schmolli*s.

schmollier'en, *-te, -t, itr. h.* studentspr. dricka brorskäl.

Schmollis, studentspr. **I.** -, -, *n.* och *m.* brorskäl. **II. interj.** (vid brorskäls drickande) skäl! skäl, bror! *jfr fiduzit*.

Schmör... Ex. -**braten**, *-s, -, m.* -**fleisch**, *-es, 0, n.* i lyckt käril stekt el. stufvad kött. -**kohl**, *-[e]s, 0, m.* stufvad käl. -**pfanne**, *-n, f.* -**topf**, *-[e]s, -e †, m.* stekgröta.

schmören, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* steka i sht vid sakta eld i lyckt käril, stufva.

Schmu, *-s, 0, m.* judetyiska. vinst, profit.

Schmuck, **I.** *-[e]s, * -e, m.* prydnad, smycke, nipper, grannlåt. **II. a.** prydlig, pyntad, vacker. -**arbeit**, *-en, f.* smycke. -**gegenstand**, *-[e]s, -e †, m.* smycke, prydnad, grannlåt. -**geld**, *-[e]s, -er, n.* nipperpengar i sht ss. en del af hemgift. -**händler**, *-s, -, m.* juvelerare. -**kasten**, *-s, -, m.* juvelskrin. -**laden**, *-s, -†, m.* juvelerarebutik. -**los**, *a.* utau prydnad, enkel. -**losigkeit**, *0, f.* frånvaro af prydnader, enkelhet. -**nadel**, *-n, f.* juvelnad, bröstnål; brosch. -**sachen**, *f. plur.* nipper.

schmücken, *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ smycka, pryda, pynta (sig); utsmycka.

Schmuckheit, *0, f.* prydlighet, vackert utseende.

Schmuddeléi, *-en, f.* smuts, smörja.

Schmuggel, *-s, -, m.* **Schmuggel**éi, *-en, f.* smuggling, smuggleri.

schmuggeln, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* smuggla.

Schmuggler, *-s, -, m.* smugglare. -**bande**, *-n, f.* smugglarband. -**schiff**, *-[e]s, -e, n.* smugglarfartyg.

schmunzeln, *-te, ge-t, itr. h.* förnöjdt småle.

Schmus, *-es, -e, m.* judetyiska. **1.** - *Schmu*. 2. prat, tal för saken.

schmusen, *-[e]t, -te, ge-t, itr. h.* judetyiska. prata, tala för saken.

Schmutz, *-es, 0, m.* smuts. -**ärmel**, *-s, -, m.* lösärm till skydd mot smuts. -**bogen**, *-s, -, m.* boktryck. makulaturark. -**finke**, *-n, -n, m.* *F* smutsgris, gris. -**fleck**, *-[e]s, -e, m.* smutsfläck. -**lappen**, *-s, -, m.* 1. torktrasa; smutsig trasa. 2. = -**finke**. -**liese**, *-ns, -n, f.* *F* lortlolla, gris. -**papier**, *-[e]s, 0, n.* makulatur. -**titel**, *-s, -, m.* boktryck. smutstitel. -**wort**, *-[e]s, -e et. -er †, n.* smutsigt, oanständigt ord.

schmutzen, *-[es]t, -te, ge-t, I. itr. h. lätt bli smutsig, taga smuts åt sig. II. tr. och sich ~ smutsa, smutsa ned (sig).*

Schmutzeréi, *-en, f. smuts, smörja, smutsigt göra.*

schmutzig, *a. smutsig.*

Schmutzigkeit, *0, f. smutsighet.*

Schnabel, *-s, -t, m. dim. Schnäbelchen, Schnäbelein, näbb; sugrör hos insekter; F mun; * spets, udd. F sprechen wie einem der ~ gewachsen ist: tala naturligt, okonstlad, sjunga efter sin näbb, noch gelb ei. grün um den ~ sein: ännu ej vara torr bakom öronen. ~förmig, a. näbbformig, spetsig. -schuh, -[e]s, -e, m. lång spetsig sko under medeltiden. -t[h]ier, -[e]s, -e, n. zool. näbbdjur.*

schnabelieren, *-te, -t, tr. och itr. h. F kalasa.*

schnäbelln, *-te, ge-t, itr. h. och sich ~ näbbas, bryna näbb, kyssas.*

Schnack, *-[e]s, * -e[t], m. F snack; prat. Das ist ein ganz anderer ~ det är ngt helt annat.*

schnacken, *-te, ge-t, itr. h. F snacka, prata.*

Schnackeréi, *-en, f. F snack, prat, skvaller.*

schnackhaft, **schnackig**, *a. F språksam, prat-sam, pratsjuk.*

Schnadahüpfel, **Schnaderhüpfel**, *-s, -, n. fyr-radig sydtysk visa med dansmelodi.*

Schnak[e], *-en, -en, m. Schnake, -n, f. 1. myg-ga. 2. puts, uppståg, fars.*

schnakig, **schnakisch**, *a. F putslustig, komisk.*

Schnalle, *-n, f. dim. Schnällchen, 1. spänne. 2. dörrlinka. 3. knäpp med ett finger, näsknäpp. -n... Ex. ~dorn, -[e]s, -e[n] ei. -er t, m. spänntorn. ~riemen, -s, -, m. rem med spänne. ~schuh, -[e]s, -e, m. sko med spänne.*

schnallen, *-te, ge-t, I. tr. spänna. II. = schwalzen.*

Schnalz, *-es, -e, m. dim. Schnälzchen, -lein, knäpp, smäll, smacking.*

schnalzen, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h. smacka; knäppa med hägrarne; smälla, klatscha med en piska.*

schnapp, *I. interj. vips! In einem ~ ei. im ~ i ett nu, i ett nafs. II. -[e]s, -e, m. 1. munsbit. 2. raskt grepp, tag, klipp. 3. näsknäpp. -galgen, -s, -, m. vippgalge. -hahn, -[e]s, -e t, m. stråtröfware, bandit, snapphane. -messer, -s, -, n. fällknif. -sack, -[e]s, -e t, m. ränsel. -schloss, -es, -er t, n. fjäderlås. -weife, -n, f. knäpphärfvel, haspel.*

schnappen, *-te, ge-t, itr. h. 1. knäppa, smälla, smacka. 2. av. s. vippa; springa upp, smäl-la igen, t. ex. das Brett schnappt in die Höhe, die Feder, das Taschenmesser schnappt. 3. av. tr. snappa, nafs, t. ex. nach der Beute. [Nach] Luft ~ kippa efter andan.*

Schnapper, *vanl. Schnäpper, -s, -, m. 1. flug-snappare. 2. dörrlinka, åderjärn o. dyl. som röres af en fjäder.*

I. schnaps = schnapp I.

2. Schnaps, *-[es], -e [t], m. dim. Schnäpschen, -lein, 1. sup, snaps. 2. brännvin. -bruder, -s, -t, m. suput. -bulle, P, -flasche, -n, f. brän-vinsflaska. -glas, -es, -er t, n. bränvinglas. -kneipe, -n, f. krog. -nase, -n, f. bränvins-näsa. -säufer, -trinker, -s, -, m. bränvins-drinkare, suput.*

schnapsen, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h. F taga sig en sup, sup.*

schnapsig, *a. som smakar brännvin.*

schnarchen, *-te, ge-t, itr. h. 1. snarka; frusta. 2. skryta, skrälla; gräla.*

Schnarcher, *-s, -, m. 1. ~in, -nen, f. a) snar-kare, snarkerska, b) skrällare, skrällerska. 2. snarkning.*

Schnarcheréi, *-en, f. 1. snarkande. 2. skräll-vel.*

Schnarr... *Ex. -laut, -[e]s, -e, m. knarrande, brummande ljud, ton. -pfeife, -n, f. mus. borduna. -ton, -[e]s, -e t, m. = -laut. -werk, -[e]s, -e, n. mus. snarrverk.*

Schnarre, *-n, f. 1. = Knarre. 2. kornknarr.*

schnarren, *-te, ge-t, itr. h. 1. knarra, surra, brumma. 2. skorra. 3. tala entonigt. 4. brumma, gräla.*

Schnatter... *Ex. -ente, -n, f. 1. barnspr. anka. 2. zool. snatterand (Anas strepera). -hans, -lie-se, -maul, -tasche = Plapper...*

Schnatteréi, *-en, f. snattande; prat.*

Schnatterer, *-s, -, m. en snattande; pratmakare.*

schnatterhaft, **schnatterig**, *a. snattande, prat-sjuk, skvalleraktig.*

schnatteren, *-te, ge-t, itr. h. 1. snattra. 2. pra-ta, pladdra, snattra.*

schnauben, *-te, ge-t och schaub, schnöbe, ge-schnoben, -[e], I. itr. h. och tr. fnysa, frusta; av. s. fnysande fara, rusa. Vor Wut ~ sju-da af vrede, skumma af raseri. Nach Luft ~ snappa efter luft, kippa efter andan. [Nach] Rache ~ andas hämd. II. tr. och sich ~ snyta (sig).*

schnaufen, *-te, ge-t, itr. h. andas djupt, häm-ta andan; fnysa, frusta; snarka, hvila.*

Schnaufer, *-s, -, m. 1. fnysande, frustande, nppbläst person. 2. andetag.*

Schnauzle, *-en, f. dim. Schnäu-zchen, -lein, 1. nos, tryne, mule; P käft, mugga. 2. pip. -bärt, -[e]s, -e t, m. 1. knäffelbärar, musta-scher. 2. person med knäffelbärar. Alter ~ ofta: gammal knekt. -bärtig, a. som har knäffelbärar, mustascherad. -topf, -[e]s, -e t, m. kruka, kanna med pip.*

Schnäuze, **schnäuzen** *se Schneuze, schneuzen.*

schnauzen, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h. och tr. snü-sa, ryta.*

Schnecke, *-n, f. 1. snäcka. 2. snigel. 3. spir-al. -n... Ex. ~artig, a. snäckartad. ~feder, -n, f. spiralfjäder. ~fräss, -es, -e, m. af snäck-kor, af sniglar förorsakad skada. ~gang, -[e]s, -e t, m. snäckgång, a) långsam gång, b) spiralformig gång. ~gehäuse, -s, -, ~haus,*

-es, -er †, *n.* snäckhus, snäckskal. ~*linie*, -*n*, *f.* snäcklinje, spiral. ~*post*, 0, *f.* långsam post. *Mit der ~ fahren*: resa ytterst långsamt, med snigelns hastighet. ~*trappa*, -*n*, *f.* spiraltrappa. ~*werk*, -[e]s, -e, *n.* snäckverk. ~*windung*, -en, *f.* (hvarf af en snäcklinje, vindel. ~*zug*, -[e]s, -e †, *m.* långsamt tåg.

schneckenlen, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* krypa som en snäcka, gå snäckgängen.

schneckenhaft, *a.* 1. snäckartad, som en snäcka *e.* snigel. 2. snäckformig, spiralformig.

Schnee, -[e]s, 0, *m.* 1. snö. 2. slagen ägghvita, vispad grädd. -*bahn*, -en, *f.* snöhöjd väg; kalkbana; före. -*ball*, -[e]s, -e †, *m.* snöbäll. -*ballen*, * *itr. h.* och *sich* (recipr) ~ kasta snöbäll (på hvarandra). -*bedeckt*, ~ snöbetäckt, snöhöjd. -*berg*, -[e]s, -e, *m.* 1. snöbjerg. 2. snöbetäckt bjerg. -*blende*, 0, *f.* snöblindhet. -*blind*, *a.* snöblind. -*blume*, -*n*, *f.* -*glöckchen*. -*bruch*, -[e]s, -e †, *m.* 1. lavin. 2. trädgrenars afbrytning genom snöns tyngd. -*brust*, -e †, *f.* snöhvitt bröst. -*eule*, -*n*, *n*, *m.* snösparf (Emberiza nivalis). -*flocke*, -*n*, *f.* snöflock. -*gebirge*, -*s*, -*n*, snöbetäckt bjerg(skedja). -*gefilde*, -*s*, -*n*. snöfält. -*gestöber*, -*s*, -*n*. snöyra. -*glöckchen*, -*s*, -*n*. bot. 1. snödroppe (Galanthus nivalis). 2. snöklocka (Leucojum vernum). -*grenze*, -*n*, *f.* snögräns. -*huhn*, -[e]s, -er †, *n.* snöripa (Lagopus albus). -*könig*, -[e]s, -e, *m.* snögubbe. -*kuppe*, -*kuppe*, -*n*, *f.* snöbetäckt bergstopp. -*lawine*, -*n*, *f.* snölavin. -*linie* = -*grenze*.

-*mann*, -[e]s, -er †, *m.* snögubbe. -*milch*, 0, *f.* vispad grädd. -*pflug*, -[e]s, -e †, *m.* snöplog. -*schuh*, -[e]s, -e, *m.* skida. -*treiben*, -*s*, 0, *n.* snöyra. snöstorm. -*webe*, -*wehe*, -*n*, *f.* snödrifva. -*weiss*, *a.* snövit. -*wetter*, -*s*, 0, *n.* snöväder. -*wittchen*, -*s*, 0, *n.* npr. sagas Snöhwit. -*wolke*, -*n*, *f.* snömoln.

schnecht, **schneeg**, *a.* snög.

Schneid, -[e]s, 0, *m.* energi, kraft, oferttyck

Schneide, -*n*, *f.* ägg på äggjarna, löd det träffande i ett uttryck, skärpa: energi. -*bohnen*, *f.* plur. skärböner. -*brett*, -[e]s, -er, *n.* skarbräde. -*eisen*, -*s*, -*n*, *u.* 1. äggjärn. 2. i smala stänger klippt järn. -*lade*, -*n*, *f.* hackelseksta. -*messer*, -*s*, -*n*, *u.* 1. bandknif. 2. hackknif. -*mühle*, -*n*, *f.* sågverk. -*punkt*, -[e]s, -e, *m.* skärningspunkt. -*zahn*, -[e]s, -e †, *m.* framtand.

schneiden, **schnitt**, **schnitte**, **geschnitten**, **scheid**[e], *tr.* och *itr. h.* 1. av. *sich* ~ skära (sig). tälja, snida, klippa: säga; van lura, praja. *Etw. zurecht* ~ klippa till ngt. *opers. es scheidet mir im Leibe*: a) jag har knip i magen, b) *bn.* det gör mig grufligt ondt, smärtar mig. *F. bn.* *sich* ~ mit *etc.*: misstaga sig i ngt, *Wein* ~ förfalska vin. *Gesichter*, *Grinassen*, *Fratzen* ~ göra miner, grimaser, gubbar. 2. vara skarp,

hvass, bita. ~*d* ofta: skarp, *t. ex. ~de Kälte*, ~*der Verstand*. ~*der Pfiff*: skarp, gäll hvissling. 3. mäja, slå, aftaga, *t. ex. das Getreide*. *F. Geld* ~ tjäna pengar. 4. slipa, gravera, *t. ex. Edelsteine*, *Stempel*. *In Stahl* ~ gravera i stål, *in Holz* ~ skära i trä. *Fein geschnittenes Gesicht*: fint måjlsadt ansigte, *griechisch geschnittene Nase*: grekisk näsa. 5. kortspel göra inpass.

Schneider, -*s*, -*n*, *m.* ~*in*, -*nen*, *f.* 1. en som skär *m. m.* se *schneiden*, i sht i sms. 2. skräddare, skräddarhustru, sömmerska; *F. bn.* stackare, kråk; jag. jägare som ingenting skjutit. -*arbeit*, -*en*, *f.* skräddararbete, sömnad. -*braten*, -*s*, 0, *m.* *F.* skämt. prässos (os af med prassjarn prassadt tvg). -*karpfen*, -*s*, -*n*, *F.* skämta sill. -*lohn*, -[e]s, 0, *m.* sylön. -*mädchen*, -*s*, -*n*, *m.* syflicka, sömmerska. -*meister*, -*s*, -*n*, *m.* skräddarmästare. -*seele*, -*n*, *f.* *F.* 1. käringsjäl. 2. *Eine ~ haben*: vara harhjärtad. -*zunft*, -e †, *f.* skräddarskrå.

Schneidererei, 0, *f.* skrädderi, a) skräddaryrke, b) skräddararbete.

schneiderhaft, **schneiderisch**, *a.* skräddaraktig, skräddare(-).

schneiderin, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* skräddra, sy.

schneidig, *a.* 1. hvass, skarp, bitande; bestånd, energisk: modig, tapper. 2. i sms. -*äggad*, *t. ex. zwei* ~ tveäggad.

Schneidigkeit, -en, *f.* hvasshet, skärpa *m. m.* se föreg.

schneilen, -te, *ge-t*, *I. itr. h.* och * *tr.* vaul. *opers. snöa. bn.* *es hat ihm in die Bude* *e.* *Hütte geschnit*: han har råkat ut för obehag. *II. itr. s.* komma oväntadt, som från skyarne.

Schneis[s]e, -*n*, *f.* 1. skogsstig, skogsväg i sht till donors uppsattande. 2. fogelsnara, dona.

schneiten, -te, *ge-t*, *tr.* klippa, pntsa, kvista, *t. ex. Bäume*, *Reben*.

schnell, *a.* snabb, hastig, fort, snar, rask, bråd. *Nicht so ~!* sakta! -**beschwingt**, *a.* snabb(t flygande). -**bleiche**, 0, *f.* kemisk blekning. -**dampfer**, -*s*, -*n*, *m.* expressångare. -**feuer**, -*s*, 0, *n.* ✕ snabbskjutning. -**füssig**, *a.* snabbfotad. -**füssigkeit**, 0, *f.* snabbhet. -**gläubig**, *a.* lättrogen. -**lauf**, -[e]s, 0, *m.* snabbt lopp. -**läufer**, -*s*, -*n*, *m.* snabblopjare. -**post**, -en, *f.* snällpost. -**presse**, -*n*, *f.* snällpräss. -**schreiber**, -*s*, -*n*, *m.* snabbskrivare, stenograf. -**schrift**, -[e]s, 0, *m.* rask (marsch-)takt. -**segler**, -*s*, -*n*, *m.* snabbseglare. -**wage**, -*n*, *f.* besman. -**zug**, -[e]s, -e †, *m.* snälltåg. -**züngig**, *a.* munvig. -**züngigkeit**, 0, *f.* munvighet.

Schnell... *itr. schnellen*. *Ex. -galgen*, -*s*, -*n*, *m.* vippgale. -**käfer**, -*s*, -*n*, *m.* knäppbagge. -**kraft**, 0, *f.* spänstighet, elasticitet. -**kräftig**, *a.* spänstig, elastisk. -**kugel**, -*n*, *f.* marmor-kula till lek.

Schnelle, -*n*, *f.* 1. ~ *Schnelligkeit*. 2. slutande strömbädd, strömdrag, sluttning.

schnellen, *-te, ge-t, I. tr.* 1. kasta, slunga, skjuta medelt ngt elastiskt medel, t. ex. *einen Pfeil vom Bogen* ~ afskjuta en pil; knäppa till, sprätta. 2. präja, lura, *jmdn um etw.:* ngn på ngt. 3. förarga, reta. **II. itr. s.** och *sich* ~ studsa, fara, springa af, gå löst; vippa. *In die Höhe* ~ fara upp.

Schneller, *-s, -, m.* 1. en som kastar m. m. se föreg. 2. knäpp, näsknäpp. 3. = *Schnellkugel*. 4. vippgalge. 5. ⊕ tryckfjäder, fjäder.

Schnellheit, vanl. **Schnelligkeit**, 0, *f.* snabbhet, hastighet, fart, skyndsamhet, brådska.

Schnepfe, *-n, f.* 1. snäppa, morkulla, beckasin. 2. enfaldig stackare, dumbom. 3. gatumyf. 4. studentspr. ~n: pluringar, schaber.

Schneppe, *-n, f.* snibb, fik, spets; pip.

Schnepfer se *Schnäpper*.

Schneuse se *Schneise*.

Schneuze, *-n, f.* ljussax.

schneuz|len, *[-es]t, -te, ge-t, tr., itr. h.* och *sich* ~ fräsa gum näsaa, snyta (sig). *Die Nase* ~ snyta sig, *das Licht* ~ putsa ljuset. *Die Sterne* ~ sich: det inträffar stjärnfall.

Schnibbe se *Schneppe*.

schnicklen, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* rycka, knäppa till.

Schnicksnack, *[-e]s, 0, m.* F snicksnack, prat, sladder.

schnieben se *schnauben*.

schnieglen, *-te, ge-t, F tr.* och *sich* ~ pynta (sig) ytterst omsorgsfullt, kläda (sig) snobbigt, göra (sig) fin.

Schniepel, *-s, -, m.* studentspr. frack.

schniepelen, *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ studentspr. kläda (sig) i frack.

Schnipfel(n) se *Schnippel*(n).

schnipp, **I.** interj. knäpp! klipp! vips! **II.** *[-e]s, -e, m.* 1. raskt klipp. 2. fingerknäpp. *Ein ~chen schlagen:* knäppa med fingrarne. **III.** *jmdm ein ~chen schlagen:* strunta, göra en konst i ngr. **III.** = *schnippisch*.

Schnippel, **I.** = *Schnitzel*. **2.** = *Schniepel*.

schnippelen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* sönderklippa, klippa i småbitar, afklippa, afskära.

schnippen, *-te, ge-t, I. itr. h.* och *tr.* 1. knäppa, smälla med fingrarne. 2. vippa. 3. slå (om foglar). **II. itr. s.** = *schnellen II*.

schnippisch, *a.* spotsk, nubbig, nüsvis.

Schnipps(el) se *Schnipp*(el).

Schnitt, *[-e]s, -e, m.* 1. skärning, täljning, klippning, mätning, slätter, skörd, F bild. vinst, profit. 2. snitt, skära, inskärning, märke, fåra. 3. snitt, fason, form. 4. afskuret stycke, bit, skifva. 5. snitt, yta, kant; mat. sektion. **-bohnern, f. plur.** skärbonor. **-handel, -s, 0, m.** minuthandel. **-händler, -s, -, m.** minuthandlare. **-handlung, -en, f.** minuthandel(sbod). **-lauch, -[e]s, 0, m.** gräslök. **-messer = Schneidemesser. -schein, -[e]s, -e, m.** kupong. **-waf|ren, f. plur.** varor i minut. **-wunde, -n, f.** skärsår.

Schnitte, -n, f. afskuret stycke, bit, skifva, brödskifva, smörgås.

Schitter, -s, -, m. ~in, **-nen, f.** vid skörden sysselsatt karl, kvinna, skördeman, plur. skördefolk. **-mahl, -[e]s, -e, et. -er †, n.** **-schmaus, -es, -e †, m.** skörde-, slätterkalas.

Schnittling, -[e]s, -e, m. 1. = *Schnitzel*. 2. sättkvist. 3. gräslök.

Schnitz, -es, -e, m. = *Schnitzel. -arbeit, -en, f.* bildhuggeri, skulptur i trä. **-kunst, 0, f.** bildhuggarkonst, skulptur i trä. **-messer = Schneidemesser. -werk, -[e]s, -e, n.** = *-arbeit*.

Schnitzel, -s, -, n. och *m.* dim. *Schnitzelchen, Schnitzelchen,* afskuret, afklippt stycke, bit, afklipp, affall, papperslapp, tyglapp, spån m. m.; kotlett.

Schnitzleli, -en, f. 1. täljande, snidande. 2. litet bildhuggeriarbete, i trä skurct arbete.

schnitzelen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* tälja, snida i sht smått, fänt.

schnitzen, *[-es]t, -te, ge-t, tr.* och *itr. h.* skära, snida, skulptera, tälja.

Schnitzer, -s, -, m. 1. bildhuggare, träsnidare, skulptör. 2. bandknif, täljknif. 3. F fel, bock, dumhet.

Schnitzeréi, -en, f. snidande, snideri, bildhuggeri.

schnitzeren, *-te, ge-t, itr. h.* F göra fel, bocka, dumheter.

schnob|ber|n = *schnupp*ern.

schnöde, I. a. 1. snöd, skamlig, föraktlig, låg; förarglig. 2. spotsk. **II. 0, f.** = foj.

Schnödheit, Schnödigkeit, -en, f. 1. snödhet, låghet. 2. spotskhet.

schnop|per|n se *schnupp*ern.

Schnörkel, -s, -, m. krumelur, släng; snäcklinie. **-zug, -[e]s, -e †, m.** släng i skrift.

Schnörkeléi, -en, f. krumelurer, slängar.

schnörkelhaft, schnörkelig, a. full med krumelurer, med slängar.

schnörkelen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. förse med, skriva krumelurer, slängar, utsira. 2. snarka.

Schnucke, -n, f. en art små får.

Schnüffeléi, -en, f. 1. snörflande, näston. 2. vädrande, nosande, snokande.

schnüffelen, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. snörfla, tala i näsan. 2. vädra, nosa, snoka.

Schnüffler, -s, -, m. en som snörflar m. m. se föreg.

Schnupf... Ex. -tabak, -[e]s, -e, m. snus. **-tabaksdose, -n, f.** snusdosa. **-tuch, -[e]s, -er †, n.** näduk.

I. Schnupfen, -s, 0, m. snufva.

2. schnupfen, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* draga upp i näsan, snusa. F bild. *das schnupft ihn in et. vor die Nase:* det gör honom tveksam.

schnupfig, a. snufvig.

Schnuppe, -n, f. dim. *Schnüppchen, -lein, I.* ljusskarn, ljusbränd. 2. se *Sternschnuppe*.

pe.

schnuppilén, *-te, ge-t, tr. och itr. h. 1. se 2. schnupfen. 2. putsa ljuset.*

schnupperlín, *-te, ge-t, itr. h. och tr. vädra, nosa; snörfla.*

1. Schnur, *-e † et. * -en, f. sonhustru.*

2. Schnur, *-e † et. * -en, f. snöre, snodd; gans; ref, snärt; sträng, lina. Bnd. jmdn am Schnürchen haben: kunna få ngn till hvad man vill, etw. am Schnürchen haben: kunna ngt på sina fem fingrar, bei et. innerhalb der ~ bleiben: hålla sig inom skrankorna, über die ~ hauen: öfverskrida gränserna, gå för långt. -besatz, -es, -e †, m. snodd-gansgarnering. -besetzt, a. garnerad med snodder, med ganser. -gerade, a. snörrät. -macher, -s, -, m. snörmakare. -recht = -gerade. -stracks, adv. 1. rakt, diametralt, t. ex. ~ zuwider: diametralt motsatt. 2. genast, strax.*

Schnür... Ex. **-band**, *[-e]s, -er †, n. snörband*

-brust, *-e †, f. -leib, [-e]s, -er, n. och m. snörlif. -loch, [-e]s, -er †, n. snörhål. -mieder, -s, -, n. = -leib. -nadel, -n, f. snörnål. -riemen, -s, -, m. snörrem. -schuh, [-e]s, -e, m. -stiefel, -s, -, m. snörsko, snörkäng.*

schnürén, *-te, ge-t, tr. 1. ate. sich ~ snöra (sig), binda (om, ihop). Bnd. geschnürte Schreibart: cirklad, konstlad skriftsätt. 2. sätta snören på. 3. npptråda på snören. 4. märka med kritsnöre. Schnürung, f.*

schnurr, *interj. snurr! -bärt, [-e]s, -e †, m. mustascher, jtr. 2. Schnurre 1. -bärtig, a. mustascherad. -haar, [-e]s, -e, n. murrhår. -pfeifer, -s, -, m. kringvandrande lumpsamlare. -pfeiferei, -en, f. lappri, skräp; egen(dom)lig)het, kuriositet.*

Schnurránt, *-en, -en, m. F kringvandrande mnsikant.*

1. Schnurre, *-n, -n, m. studentspr. nattväktare, nattpolis, gendarm, tjänsteande.*

2. Schnurre, *-n, f. 1. murrhår. 2. F skrumpen käring. 3. snurra, skramla. 4. kringkrams, lappri. 5. egenhet, galenskap, tokeri, pnts, skämt, fars.*

schnurrilén, *-te, ge-t, itr. h. 1. surra, brumma, tona, ljuda. 2. spinna (om kattor), brumma, knorra. 3. vid oriförändring s. snurra, med ett surrande ljud flyga, fara (åstad). 4. tugga. 5. blifva skrumpen.*

Schnurrer, *-s, -, m. F tiggare.*

schnurrig, *a. komisk, rolig, lustig, pntslustig.*

Schnurrigkeit, *-en, f. komisk sak, egenhet, pntslustighet.*

Schober, *-s, -[†], m. dim. Schöberchen, -lein. hög, såte, stack, valm.*

schoberin, *-te, ge-t, tr. sätta i såtar.*

Schock, *[-e]s, -e och som måttenh. n. skock, sextio stycken. -schwerenot[h], interj. tusan dj-r! -weise, adv. skockvis.*

schockén, *-te, ge-t, tr. och itr. h. räkna efter skock, lägga i högar på 60 styck hvar.*

schofel, *F I. adv. schofelig, a. dålig, gemen, nsel. II. -s, -, m. och n. smörja, skräp, uselhet.*

Schöff[e], *[-e]s et. -en, -e[n], m. bisittare, rådmän, nämdeман. -en... Ex. ~gericht, [-e]s, -e, n. domstol med bisittare.*

Schokoláde, *-n, f. chokolad. -n... Ex. ~baum, [-e]s, -e †, m. kakaoträd. ~braun, ~farbig, a. chokoladbrun, -färgad. ~plätzchen, -s, -, n. chokoladbröd. ~tafel, -n, f. chokoladkaka.*

Scholár, *-en, -en, m. skolgosse, djákne.*

Scholárch, *-en, -en, m. skolföreståndare.*

scholástisch, *a. skolastisk.*

scholken, *-te, ge-t, itr. h. † kabbla, skvalpa.*

Scholle, *-n, f. dim. Schöllchen, 1. jordkoka; jordlapp, torfva. Bnd. an der ~ kleben: sitta på ett ställe, ej komma ut i världen. 2. isbit, isflake. 3. zool. flundra.*

schollerin, *-te, ge-t, itr. h. och s. ljuda, rulla doft.*

schollig, *a. full af jordkoker.*

schon, *adv. 1. redan. Was ist ~ wieder: hvad är det nu igen? 2. blott, t. ex. ~ der Gedanke: blotta tanken. 3. nog, visserligen, t. ex. er wird ~ kommen: han kommer nog, das ist ~ wahr, aber ... det är visserligen sant, men ... I koncessivsats: wenn ~ et. oh es wahr ist et. oh es ~ wahr ist et. ist es ~ wahr, so durfst du es ihm doch nicht sagen: om det än är sant, änskönt det är sant, borde du dock ej ha sagt det till honom.*

Schon... jtr. I. *schonen*. Ex. **-zeit**, *-en, f. förbjuden tid.*

schön, *a. vacker, skön. Eine ~e: en skönhet (vacker kvinna), adv. dim.: ~chen: liten skönhet. Sich ~ machen: smycka, pynta sig. ~ thun: krnsa. Etw. klingt, schmeckt ~ ngt låter, smakar bra. Das ist ~ von Ihnen: det är snällt af er. Das ~ste bei dem ganzen Spass ist, dass ... det roligaste vid hela historien är, att ... Sie haben ~ lachen, aber ... skratta ni, men ... [Ich] danke ~ a) tackar så mycket, tackar ödmjukast, b) nej, jag tackar, [ich] bitte ~ a) var så god, b) ja, jg tackar, c) ingen orsak, d) förlåt! ursakta! grüsse ~! hälsa så mycket! einen ~en Dank sagen: tacka så mycket. ~! godt! Jmdm ~e Sachen sagen: säga ngn artigheter, komplimentera ngn. Mit jmdm ~ thun: ställa sig väl med ngn. Eines ~en Tages: en vacker dag. Er wird sich ~ wundern: tänk, hvad han skall bli förvånad! Du kennst ihn ~ jo, du känner honom vackert. Das wäre ~ gewesen! det skulle just ha varit vackert! Da würde ich ~ ankommen! då skulle jag råka väl ut! Sie werden [sich] was ~es von mir denken: hvad skall ni tänka om mig. -äugig, a. med vackra ögon. -bärt, [-e]s, -e †, m. mask.*

-beinig, *a.* med vackra ben. -*dänk*, *interj.* tack! tackar så mycket! -*druck*, [-*e*], -*e*, *m.* boktryck. sköntryck. -*färber*, -*s*, -, *m.* skönfärgare. -*färberei*, -*en*, *f.* skönfärgeri. -*fleckchen*, -*s*, -, *n.* skönhetsplåster. -*gebauet*, *a.* villygd, vackert bygd. -*geist*, [-*e*], -*er*, *m.* vitterhetsiddkare, vitterhetsläskare, vitterlekare. -*geisterel*, -*o*, *f.* vitterlek. -*geistig*, *a.* belletristisk. -*pflaster*, -*s*, -, *n.* skönhetsplåster. -*rödner*, -*s*, -, *m.* vältalare; ofta uttalande: en som håller granna innehållsösa tal, frasmakare. -*rödnerel*, *o*, *f.* frasmakeri. -*rödnerisch*, *a.* vältalig; full af granna fraser. -*schreibekunst*, *o*, *f.* -*schreiben*, -*s*, *o*, *n.* skönskrifning. -*schreiber*, -*s*, -, *m.* skönskrifvare. -*sicht*, -*en*, *f.* plats med vacker utsigt, belvedär. -*thuend*, *a.* inställsam, fjäskeg. -*thuer*, -*s*, -, *m.* inställsam person, fjäske, kurtisör. -*thuerei*, -*en*, *f.* inställsamhet, fjäsk. -*wissenschaftlich*, *a.* belletristisk.

1. *schönen*, -*te*, *ge-t*, *I. tr.* och * *itr.* *h.* 1. skona, spara, *jmdn* et. * *jmds*: ngn, *sich* et. * *seiner*: sig. 2. fridlysa, värda, t. ex. *das Wild, die Fische, einen Forst*. II. *Sich* ~ *se I, I.*

2. *Schonen*, -*s*, *o*, *n. npr.* Skåne. *schönen*, -*te*, *ge-t*, *tr.* *Wein* ~ klara vin med husblås.

1. *Schoner*, -*s*, -, *m.* skonare, vårdare. 2. *Schoner*, -*s*, -, *m.* ⚓ skonare. *Schönheit*, -*en*, *f.* 1. skönhet. 2. artighet, komplimang. -*s...* Ex. ~*gefühl*, [-*e*], *o*, *n.* skönhetskänsla. ~*mittel*, -*s*, -, *n.* skönhetsmedel. ~*sinn*, [-*e*], *o*, *m.* skönhetsinne. ~*wasser*, -*s*, -, *n.* skönhetsvatten.

schönsäm, *a.* aktsam. *Schonung*, -*en*, *f.* 1. *o*, skonande. 2. hänsynstagande, öfverseende. 3. skog. a) fredad skogsplantering, ungsko; b) skogsslott som ej får huggas. -*s...* Ex. ~*brille*, -*n*, *f.* konserver (glasögon). ~*los*, *a.* skoningslös. ~*lösigkeit*, *o*, *f.* skoningslöshet. ~*voll*, *a.* skousam. ~*zeit*, -*en*, *f.* förbjuden tid.

Schoo... *se Scho...* *Schopf*, [-*e*], -*e* †, *m.* 1. hjässa, hvirvel på hufvudet. 2. hårtofs midt på hufvudet, kaluf, tupé, pannlugg, fjäderbuske på foglar. *Jmdn beim ~e fassen*: gripa ngn i kalufven, jfr *Gelegenheit* 1. 3. skog. spetsig, smal trädtopp.

Schöpl... Ex. -*brett*, [-*e*], -*er*, *n.* skofvel på vattenhjul. -*eimer*, -*s*, -, *m.* ämbar, bytta att ösa med. -*gefäss*, -*es*, -*e*, *n.* -*gelte*, -*n*, *f.* öskär, öskar. -*kelle*, -*n*, *f.* -*löffel*, -*s*, -, *m.* öslefs.

Schöple, -*n*, *f.* 1. öskar, öskär. 2. ställe där vatten hämtas.

schöpfen, -*te*, *ge-t*, *tr.* 1. ösa. *Die Sonne schöpft Wasser*: solen drar regn. 2. jåg. a) dricka, b) låta dricka. 3. hämta, t. ex. *Atem*

~ hämta andan, *Luft* ~ a) hämta andan, andas, b) hämta frisk luft; i sht med abstrakt obj. ss. *aus et. von et. über etw. Argwohn* ~ fatta misstanke af ngt, *Mut, Trost* ~ hämta mod, tröst, *Geduld* ~ lära sig tålmod. *Vergnügen* ~ bliuva glad, finna ett nöje i ugt, *Hoffnung* ~ börja att hoppas, hämta mod.

Schöpfer, -*s*, -, *m.* ~*in*, -*nen*, *f.* 1. en som öser m. m. se föreg. 2. skapare, skaparinna. -*geist*, [-*e*], -*er*, *m.* skaparande. -*kraft*, -*e* †, *f.* skapande kraft. -*wort*, [-*e*], -*e*, *n.* skaparord.

schöpferisch, *a.* skapande, utrustad med skaparkraft; fruktbar, alstrande.

schöpfig, *a.* försedd med en *Schöpfse* *Schopf* 2.

Schöpfung, -*en*, *f.* skapelse. -*s...* Ex. ~*geschichte*, -*n*, *f.* skapelsehistoria. ~*tag*, [-*e*], -*e*, *m.* skapelsedag. ~*wort*, [-*e*], -*e*, *n.* skaparord.

Schöpfen *se Schöpfe*.

Schoppen, -*s*, -, *m.* dim. *Schöppchen*, -*lein*, mått för våta varor, ungef. ½ liter, så stort glas, säjdel. -*weise*, *adv.* säjdelvis.

Schöps, -*es* et. * -*en*, -*e*[*n*], *m.* kastrerad bagge; F *biad*. färskalle, dumhufvud. -*en...* Ex. ~*braten*, -*s*, -, *m.* färsstek. ~*fleisch*, -*es*, *o*, *n.* färskött. ~*keule*, -*n*, *f.* färbog.

schöpsenhalt, *schöpsig*, *a.* F dum, inskräukt. *Schorf*, [-*e*], *o*, *m.* skorf.

Schorfig, *a.* skorfvig.

Schornstein, [-*e*], *o*, *m.* skorsten. *Eine Schuld in den ~ schreiben*: uppgifva tanken på att få en fordran betald. -*brand*, [-*e*], -*e* †, *m.* skorstenseld, soteld. -*feger*, -*s*, -, *m.* skorstensfjäre, sotare.

1. *Schoss*, -*es*, -*e* [†], *m.* och * *n.* dim. *Schösschen*, -*lein*, *l.* skott på växter, telning. 2. skatt, pålaga. -*frei*, *a.* fri från skatt. -*pflichtig*, *a.* skattskyldig. -*reis*, -*es*, -*er*, *n.* = 1. *Schoss* 1. 2. *Schöss*, -*es*, -*e* †, *m.* 1. knå, sköte. 2. skört. -*hund*, [-*e*], -*s*, *m.* knåhund. -*jünger*, -*s*, -, *m.* älsklingslärjunge. -*kind*, [-*e*], -*er*, *n.* skötebarn, älsklingsöarn. -*länge*, -*n*, *f.* skörtlängd. -*sünde*, -*n*, *f.* skötesynd.

schossbar, *a.* skattskyldig.

schosslen, [-*es*], -*te*, *ge-t*, *I. tr.* skatta. II. *itr.* *h.* och *s.* skjuta upp, slå ut, få skott.

Schösser, -*s*, -, *m.* (skatt)uppbördsman. *Schösserei*, -*en*, *f.* uppbördskontor.

1. *Schössling*, [-*e*], -*e*, *m.* skott, telning, rot-skott.

2. *Schössling*, [-*e*], -*e*, *m.* skötebarn, älskling.

1. *Schote*, -*n*, -*n*, *m.* enfaldig, löjlig narr.

2. *Schote*, -*n*, *f.* dim. *Schötchen*, -*lein*, 1. skida, hylsa, balja. 2. ⚓ skot. -*n...* Ex. ~*erbsen*, *f.* plur. ärtskidor med arter 1. ~*gewächs*, -*es*, -*e*, *n.* ~*pflanze*, -*n*, *f.* skidväxt.

Schott, [-*e*], -*s*, -*e*, *n.* brädvägg, afplankning. *Schotte*, -*n*, -*n*, *m.* skotte.

Schotten, -*s*, -, *m.* 1. vassla. 2. ostkräm. *Schotter*, -*s*, -, *m.* 1. groft grus. 2. rullstensgrus. *Schottin*, -*nen*, *f.* skotska, skotsk kvinna.

* äkta sms. F familjart. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

schottisch, I. a. skotsk. II. n. skotska, jfr. deutsch.
Schottland, -s, 0, n. npr. Skottland.
schraffier[en], -te, -t, tr. och itr. h. skugga med streck, med korsstreck.
schräg, a. sned. -fläche, -n, f. snedd, sned yta, snedslipad kant på aggjärn. **-mäss, -es, -e, n.** vinkelmått.
Schräge, -n, f. sned riktning, sneddad kant, snedd, snedhet. *In die* ~ på snedd-n.
1. Schragen, -s, -, m. 1. sned vinkel. **2.** bock. ställning på sneda ben, sågbock, bänk. **3.** hvilbänk, hvilsoffa. **4.** bår.
2. schrag[en], -te, ge-t, tr. ☉ hopfoga i sned vinkel.
schrag[en], -te, ge-t, tr. snedda, afsnedda, göra sluttande.
Schrägheit, -en, f. snedhet, snedd.
Schrägung, -en, f. 1. 0, afsneddande. **2.** snedd, sneddad kant, sluttning.
schral, a. ⚡ ~er Wind: sned motvind.
Schramme, -n, f. dim. *Schrämmchen, -lein*, skräma, rispa.
schramm[en], -te, ge-t. I. itr. h. och s. skarpt stöta. slå, *an et. gegen etw.:* mot ngt. **II. tr. och sich ~ ge** skrämor, rispa, rifva (sig), klösa.
schrammig, a. skrämig.
Schrank, -[e]s, -e †, m. och * n. skåp, skänk.
Schranke, -n, f. barriär, galler, staket, skrank. hinder, gräns. *Einer (dat.) Suche ~ n setzen:* begränsa, sätta en gräns för en sak. *In ~ n halten:* hålla inom skrankorna, i styr. **n... Ex. ~ los, a.** gränslös, onättlig, tyggellos. **~ lösighet, 0, f.** gränslöshet *m. se* föreg.
schränk[en], -te, ge-t. I. itr. h. avvika från den raka riktningen, tuga af. **II. tr. 1. ☉** skränka. **2.** lägga i kors, korsvis. *Durch einander ~ lägga om,* på hvartannat. **3.** inskränka, begränsa.
Schranne, -n, f. 1. bänk, anklagades bänk, skolbänk. **2. = 2. Scharren.** **3.** sädesmarknad. **4.** byrå, ämbetslokal.
Schranz[e], -en, -en, m. (krypande, lismande) hofman; lismare.
schranz[en], -[e]s, -te, ge-t, itr. h. lisma, krypa.
schranzenhaft, a. hofmannas-, lismande, krypande.
Schraper, -n, f. skrapa.
schrap[en], -te, ge-t, tr. skrapa.
Schraub[er], a. som gar att skruva.
Schraub[e], -en, f. dim. *Schraubchen, -lein. 1.* skruf. **2.** propeller. **-stock, -[e]s, -e †, m. ☉** skrufstöd. **-zwinde** *se* *zwinde*. **-en... Ex. ~ dampfer, -s, -, m. ~ dampfschiff, -[e]s, -e, n.** propellerångare. **~ förmig, a.** skruvförmig. **~ gang, -[e]s, -e †, m. ~ gewinde, -s, -, n.** skrufgång, skrufgång. **~ kopf, -[e]s, -e †, m.** skrufnufvud. **~ mutter, -n, f.** skrufnut. **~ schlüssel, -s, -, m.** skrufnyckel. **~ windung, -en, f.** spiral, snäcklinje. **~ zieher, -s, -, m.** skrufmäjssel. **~ zwinde, -n, f. ☉** skruftving.

schraub[en], -te, ge-t och schrob, schrobe, geschroben, schraub[e], tr. skruva. **Bild.** **geschraubt:** skrufvad, tillkonstlad, *den Preis in die Höhe* ~ drifva upp priset, *jmdu um etw. ~ lura* åt sig ngt af ngn, *jmdu ~ drifva*, gyckla med ngn, slå i ngn dalkarlar.
Schrauberei, -en, f. 1. skrufvande. **2.** gyckel, drift.
Schreck, -[e]s, -e, m. = 2. Schrecken. -bild, -[e]s, -er, n. skräckbild. **-gedanke, -ns, -n, m.** förförande tanke. **-gespenst, -[e]s, -er, n.** **-gestalt, -en, f.** skräckbild. **-schuss, -es, -e †, m.** skrämskott.
schreckbär, a. förskräcklig, afskräckande.
1. schreck[en], I. schrick(s)t, schrak, schräge, geschrocken. schrick, itr. s. blifva rädd, förskräckas. **II. -te, ge-t, tr.** förskräcka, skrämma.
2. Schrecken, -s, -, m. förskräckelse. *Jmdu ~ einflößen et einjagen, jmdu in ~ setzen:* förskräcka, sätta skräck i ngn. **-bleich, a.** blek af förskräckelse. **-starr, -stumm, a.** stel, stum af förskräckelse. **-voll, a.** skräckfull, förskräcklig, hemsk. **-s... Ex. ~ bote, -n, -n, m.** bud (barare) om ngt förskräckligt. **~ herrschaft, -en, f.** skräckvälde. **~ jahr, -[e]s, -e, n.** skräckår. **~ nacht, -e †, f.** hemsk natt. **~ regierung, -en, f.** skräckregering. **~ wort, -[e]s, -e, n.** skräckinjugande ord.
schreckhaft, a. 1. rädd, lättskrämd. **2.** förskräcklig, skräckinjugande.
Schreckhaftigkeit, 0, f. rädsla, lättskrämdhet, feghet.
Schrecklich, a. förskräcklig, ryslig.
Schrecklichkeit, -en, f. förskräcklighet, ryslighet.
Schrecknis[s], -ses, -se, n. -se, f. 1. förskräckelse, hemsk syn.
Schrei, -[e]s, -e, m. skrik, rop. **-hals, -es, -e †, m. -maul, -[e]s, -er †, n.** skrikhals. **-puppe, -n, f.** skrikdocka. **-stimme, -n, f.** skrikande rost.
Schreib[e]... Ex. -ärt, -en, f. skriftsätt. stil. **-büch, -[e]s, -er †, n.** skrifbok, häfte. **-faul, a.** trög, lat att skriva. **-feder, -n, f.** (skrif)penna. **-fehler, -s, -, m.** skriffel. **-fertig, a. 1.** färdig att skriva. **2.** slängd i att skriva, som har flytande stil. **-fertigkeit, 0, f.** lätthet att uttrycka sig skriftligen. lätt, flytande stil. **-gebühr, -en, f. -geld, -[e]s, 0, n.** renskrifningsarvode, skrifvararvode. **-gerät[h], -[e]s, -e, n.** skrifatensilier, skrifattiralj. **-kasten, -s, -, m.** skrifask, skrifdon. **-krampf, -[e]s, 0, m.** skrifvarkramp. **-kunst, 0, f.** skrifkonst. **-künstler, -s, -, m.** skön-skrifvare, kalligraf. **-lehrer, -s, -, m.** skrif-lärare. **-lust, 0, f.** skriflust, skrifklåda. **-mappe, -n, f.** skrifportfölj. **-materialien, plur.** skrifmaterialier. **-materialienhandlung,**

-en, *f.* pappershandel. **papier**, [-e]s, -e, *n.* skrifpapper. **pult**, [-e]s, -e, *m.* och *n.* (skrif-) pulpet. **schrift**, -en, *f.* skrifstil. **selig**, *a.* skrifklädig. **stift**, [-e]s, -e, *m.* 1. griffel. 2. skrifstift (metallstift med blyerts D). **stube**, -n, *f.* skrifrum, arbetsrum, kontor, byrå. **stunde**, -n, *f.* skriflektion. **sucht**, 0, *f.* skrifklåda. **tafel**, -n, *f.* skriftafla. **tisch**, -es, -e, *m.* skrifbord. **übung**, -en, *f.* skriföfning. **verständnis**, *a.* skrifkunnig. **vörlage**, -n, **vorschrift**, -en, *f.* förskrift. **weise**, -n, *f.* = -art. **zeug**, [-e]s, -e, *n.* skriftyg, skrifdon. **zimmer**, -s, -, *n.* = *stube*.

I. schreiben, *schieb*, *schiebe*, *geschrieben*, *schreib[e]*, **I. tr.** och *itr. h.* 1. skriva, *jmdm* ei. *an jmdn*: till ngn, *an die Wand*: på väggen. *Ins Reine* ~ renskriva. *bnai sich etw. hinters Ohr* ~ lägga ngt på minnet. *Jmdm etw. gut* ~ kreditera ngn för ngt, *jmdm etw. zur Last* ~ lägga ngn ngt till last. *Die Zeitung schreibt*, *dass ...* det står i tidningen, *att ...* 2. stafva, *t. ex. ein Wort falsch, richtig* ~. 3. *Diese Feder schreibt gut*: den här pennan går bra, *die Dinte schreibt zu blass*: bläcket är för ljust. 4. om datum. *Den wievielten ~ wir?* hvad ha vi för datum i dag? *man schrieb damals 1813*: det var år 1813. **II. Sich** ~ 1. skriva sig, *t. ex. sich müde* ~. 2. kalla sig, *t. ex. er schreibt sich Schmidt*. 3. skriva, stafva sitt namn, *t. ex. er schreibt sich mit -dt*.

2. Schreiben, -s, -, *n.* skrifvelse. **Schreiber**, -s, -, *m.* 1. skrifvare; renskrifvare, kopist; sekreterare. 2. författare. **amt**, [-e]s, -er †, *n.* **dienst**, [-e]s, -e, **posten**, -s, -, *m.* skrifvare-, kopist-, sekreterarebefattning, -tjänst, -plats.

Schreiberéi, -en, *f.* skrifveri. **schreiberisch**, *a.* skrifvar(e)-, skrif-, författare(e)-.

Schreibung, -en, *f.* skrifning, skrifsätt, stafning, läsart.

schreiben, *schie*, *schie*, *geschrieben*, *schrei[e]*, *itr. h.* och *tr.* skrika, *vor Schmerz*: af smärta; *ropa*, *gnissla*, *knarra*, *t. ex. das Volk schrie zu Pharao um Brot, die Stuhlrolle, der Schnee schreit. Um Hilfe* ~ *ropa på hjälp*. ~d: skrikande, *av. biid.*, *t. ex. ~de Farben, ~de Gewalt*: oerhördt våld.

Schreier, -s, -, *m.* en som skriker, skrikhals; ropare, utropare.

Schreieréi, -en, *f.* skrik, rop, utropande, reklam.

schreierhaft, **schreierisch**, **schreieicht**, *a.* skrikande, skrikig.

Schreiling, [-e]s, -e, *m.* skrikhals, gaphals.

Schrein, [-e]s, -e, *m.* skrin, låda, ask, (lik-) kista, skåp.

Schreiner, -s, -, *m.* snickare.

schreiner|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* snickra, vara snickare.

schreiten, *schrift*, *schritte*, *geschritten*, *schreit[e]*, *itr. s.* skrida, gå. *Zur Abstimmung* ~ skrida till omröstning. *Drei Fuss* ~ taga tre fot i steget.

Schrenz, -es, 0, *m.* **papier**, [-e]s, -e, *n.* plånpapper.

Schrift, -en, *f.* 1. skrift; boktryck. *av. stil*, *stilsats*. 2. skrifvelse. **ausleger**, -s, -, *m.* bibel-tolk(are). **auslegung**, -en, *f.* skriftens utläggning, bibeltolkning. **deutsch**, (*fr. deutsch II*) *n.* tyskt skrifspråk. **führer**, -s, -, *m.* sekreterare. **gelehrt**, *a.* skriftlärd. **giesser**, -s, -, *m.* stilgjutare. **gläubig**, *a.* troende, rättrogen. **kasten**, -s, -, *m.* Ⓢ stilkast. **mässig**, *a.* skriftenlig. **mutter**, -n, *f.* Ⓢ matris. **schneider**, -s, -, *m.* stilskarare. **seite**, -n, *f.* 1. skrifsida. 2. frånsida på mynt. **sprache**, -n, *f.* skrifspråk. **stelle**, -n, *f.* bibelställe, bibelspråk. **steller**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* skrifställare, författare, författarinna. **stellerisch**, *a.* skrifställare-, författare-. **steller**, *n.* *itr. h.* vara författare, skriva. **stück**, [-e]s, -e, *n.* skrift, aktstycke. **wart**, [-e]s, -e, *m.* sekreterare. **wechsel**, -s, 0, *m.* skrifväxling. **widrig**, *a.* stridande mot skriften, obiblisk. **zeichen**, -s, -, *n.* skriftecken. **zeug**, [-e]s, 0, *n.* Ⓢ stiltyg. **zug**, [-e]s, -e †, *m.* penndrag, skriftecken; plur. skrift, stil.

Schriftent[h]üm, [-e]s, -er †, *n.* literatur.

Schriftler, -s, -, *m.* författare, i sht = *Schriftling*.

schriftlich, *a.* skriftlig.

Schriftling, [-e]s, -e, *m.* dålig författare, klåpare.

Schrift[h]üm = *Schriftentum*.

schriII, *a.* gäll.

schriIIen, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* ljuda gält, skrika, hvissla, pipa, kväka.

schrinden, *schrund* ei. * *schrand*, *schrunde*, *geschrunden*, *schrind[e]*, **I. itr. s.** få sprickor, spricka sönder. **II. tr.** rispa, rispa upp.

Schritt, [-e]s, -e *men som mättenbet* -, *m.* steg; skridt, gång. ~ *halten*: hålla jämna steg. *Aus dem ~ kommen*: komma ur takten. ~ *vor ei. für* ~ steg för steg. *Im ~ reiten*. rida i skridt, i gående. *Jmdm auf ~ und Tritt folgen*: följa ngn i hälarne. *Einen guten ~ an Leibe haben*: taga stora steg, gå fort. ~e *av.*: mått och steg, åtgöranden. **gänger**, -s, -, *m.* passgångare. **messer** = **zähler**. **schuh** se *Schlittschuh*. **weise**, *adv.* steg för steg. **zähler**, -s, -, *m.* stegräknare.

schriftlich, *adv.* 1. steg för steg, i skridt, i gående. 2. bredbent, grensle.

Schrof, -en, -en, **Schrofen**, -s, -, *m.* (skroflig och brant) klippa.

schroff, *a.* (skroflig och) brant, *t. ex. ~e Felsen*; *biid.* skarp, tvär, *t. ex. ~e Gegensätze, ~e Übergänge*.

Schroffe, -n, *f.* 1. = *Schrof*. 2. = *rosj*.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. Ⓢ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militäris term.

Schroffheit, -en, *f.* skroflighet, branthet; bita. skärpa, tvärhet, ovanlighet.

Schroll, -en, -en, *m.* 1. klump, koka; isflake. 2. tölp, lymmel.

Schrolle, -n, *f.* 1. = *Schroll* 1. 2. se *Schrulle*.

Schrollen, -s, -, *m.* = *Schroll*.

Schröpf... Ex. -eisen, -s, -, *n.* koppjärn. -glas. -es, -er †, -horn, [-e]s, -er †, *n.* -kopf, [-e]s, -e †, *m.* koppglas, kopphorn. -zeug, [-e]s, -e, *n.* koppningsinstrument.

schröpfen, -te, *ge-t*, *tr.* 1. koppa; bita. utsuga, skinna. 2. *Bäume* ~ göra skårar i barken på träd. *Das Getreide* ~ afmäja den för något växande grödan. **Schröpfung**, *f.*

Schröpfer, -s, -, *m.* 1. en som koppa; bita. blodsgare, skinnare. 2. koppglas.

Schrot, [-e]s, -e, *m.* och *n.* dim. *Schrötchen*, -lein, 1. klots. 2. skrot, i sht i förbiid. ~ und Korn. 3. skrot att skjuta med; hagel. 4. gröpe. 5. spånor. -baum, [-e]s, -e †, *m.* ⊕ rulle att rulla tyngder på. -hammer, -s, -†, *m.* ⊕ skrot-hammare. -hobel, -s, -, *m.* ⊕ skrubbyffel. -leiter, -n, *f.* ⊕ stège att rulla tunnor på. -schere, -n, *f.* ⊕ skrotsax.

schroten, -ete, *ge-et* och *ge-en*, *tr.* 1. skrota, sönderhugga, kanthugga, sönderskära, afklippa, krossa, söndermalat, gröpa. 2. på rullar skjuta, rulla, vältra.

Schröter, -s, -, *m.* 1. zool. ekoxe. 2. arbetare som rullar vin- et. ofat i och ur källare.

Schrubbel, -n, *f.* ⊕ ullkam, karda.

Schrubbeln, -te, *ge-t*, *tr.* lätt skrubba.

schrubb|en, -te, *ge-t*, *tr.* 1. skrubba, skura, skafva, skrapa, svabla. 2. ⊕ skrubbytta.

Schrubber, -s, -, *m.* skrubbare; svabel.

schrubber|n = *schrubben* 1.

Schrulle, -n, *f.* besynnerlighet, egenhet, grill, nyck.

schrullenhaft, *a.* egen, full af griller, nyckfull.

Schrump[f]el(ig) = *Kunzel(ig)*.

schrumpf|en, -te, *ge-t*, *itr.* *s.* krympa, torka ihop.

schrumpfig, *a.* skrumpen, skrynklig, hop-torkad.

Schrund, [-e]s, -e †, *m.* **Schrunde**, -n, *f.* rispu, springa, renna, spricka, klyfta.

schrundig, *a.* sprickig, full af sprickor, af klyfter.

Schub, [-e]s, -e †, *m.* 1. stöt, puff, skuffning. *Jmdn einen* ~ *geben*: skuffa ngn. 2. rörelse gum tvärlin ngt skjutes på sin plats. *Mit einem* ~ på en gång, i ett tag. 3. personer som på en gång skjutas fram, in agustades. *Mit dem ersten* ~ *hineinkommen*: vara bland de första, som komma in. 4. draglåda. 5. par. -, bröd som på en gång sattes in i ugnen, -n ugn ran. 6. a) kägelspel, b) kägelspän. 7. fångtransport. -fach, [-e]s, -er †, *n.* låda. -sack, [-e]s, -e †, *m.* ficka. -weise, *adv.* så småningom. Öfr. sms. = *Schieb...*

Schubbjack, [-e]s ei -en, -e[n] ei. -s, *m.* tras-hank, usling, gemen karl, slusk.

schüchtern, *a.* blyg, tillbakadragen, skygg, lättskräm, rädd.

Schüchternheit, 0, *f.* blyghet *m. m.* se föreg.

Schufft, [-e]s ei. -en, -e[n] ei. -e †, *m.* skurk, gemen karl.

Schuferei, -en, *f.* gemenhet, nedrighet.

schufftig, **schufftisch**, *a.* gemen, nedrig.

Schuh, [-e]s, -e, *m.* dim. *Schühchen*, -lein, 1. sko, *stv.* ⊕ *Büdi. wissen wo der ~ drückt*: veta hvar skon klämmer, *alle ~e über einen Leisten schlagen*: skära alla öfver en kam, *jdm die ~e austreten*: nundantränga ngn, *in jmds ~en gehen*: vara i ngn's kläder. 2. a) hof, b) hästsko. 3. plur. -, fot (mat). -bürste, -n, *f.* skoborste. -draht, [-e]s, -e †, *m.* beck-tråd. -flicker, -s, -, *m.* skoffickare, lappskomakare. -laden, -s, -†, *m.* skobod, skomagasin. -leisten, -s, -, *m.* läst. -macher, -s, -, *m.* skoumakare. -nagel, -s, -†, *m.* skospik, skostift. -putzer, -s, -, *m.* skoputsare. -riegeln se *schurigeln*. -riemen, -s, -, *m.* skorem, kängsnöre. -schmiere = *wichse*. -schnalle, -n, *f.* skospänne. -sohle, -s, *f.* skosula. -werk, [-e]s, 0, *n.* skodon. -wichse, -n, *f.* blank-smörja. -zwecke, -n, *f.* skostift.

schuh|en, -te, *ge-t*, *tr.* förse med sko(r), sko.

Schuhu se *Uhu*.

Schuld, -en, *f.* 1. skuld, skuldsomma. ~ *en machen*: göra skulder, skuldsätta sig. *In jmds ~ sein*, *stehen*: stå i skuld hos ngn. *Eine ~ berichtigen*, *entrichten*, *bezahlen*: betala en skuld. *Eine ~ der Dankbarkeit abtragen*: afböda sig en tacksamhetsskuld. 2. skuld, fel; synd. *Die ~ auf jmdn legen* et. *schieben* et. *jmdn die ~ beimessen* et. *zuschreiben*: skjuta skulden på ngn, *jmdm etw. ~ geben*: skjuta skulden på ngn för ngt. *Wessen ~ ist es?* hvems är felet? *Ohne meine ~ utan min förskyllan. Sich (dat.) etw. zu ~en kommen lassen*: låta ngt komma sig till last. 3. skuld, orsak, anledning. *An etw. (dat.) ~ sein*: vara skuld till ngt. -beladen. -befleckt, *a.* skuldbelastad. -betrug, [-e]s, -e †, *m.* skuldbelopp. -bote, -n, -n, *m.* exekutionsbetjänt. -brief, [-e]s, -e, *m.* skuldebref. -buch, [-e]s, -er †, *n.* skuldbok. -forderung, -en, *f.* skuldfördran. -gefängnis[s], -ses, -se, *n.* bysättningshäkte, gäldstuga. -haft, 0, *f.* vistelse i bysättningshäkte. -klage, -n, *f.* skuldfördringsmål. -leute, plur. gäldenärer. -los, *a.* oskyldig, utan skuld. -losigkeit, 0, *f.* oskuld. -posten, -s, -, *m.* skuldpost. -schein, [-e]s, -e, *m.* skuldsedel. -[h]jurm, [-e]s, -e †, *m.* = *gefängnis*. -verschreibung, -en, *f.* skuldförbindelse. -voll, *a.* skuldbelastad. -en... Ex. ~belastet, *a.* skuldsatt. ~frei, *a.* skuldfri. ~last, -en, *f.* skuldbörda. ~macher, -s, -, *m.* en som gör skulder. ~tilgung, -en, *f.* amortering.

schuldbar, *a.* skyldig, som bär skulden.
Schuldbarkeit, *0, f.* skuld, förskyllen.
Schuldnen, *-ete, ge-et, tr. 1. Jmdm etw. ~ a)*
 vara skyldig ngn ngt, *b)* ha ngn att tacka
 för ngt. **2.** vara skuld till.
schuldig, *n.* 1. skyldig. *Des Todes ~ sein:*
 hafva förverkat lifvet. **2.** tillbörlig.
schuldigen, *-te, ge-t, tr. 1. Jmdm etw. ~* vara
 skyldig ngn ngt. **2. Jmdm um etw. ei. einer**
(gen.) Sache ~ beskylla ngn för ngt.
Schuldiger = Schuldner.
Schuldigkeit, *-en, f.* skyldighet, pligt.
Schuldner, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* gäldenär.
Schulle, *-en, f.* ätm. *Schülchen*, skola. *Die ~*
besuchen ei. in die ~ gehen: gå i skola.
Hinter ei. neben die ~ gehen: skolka. *Aus*
der ~ plaudern ei. schwatzen: skvallra ur
 skolan. *Freie ~* kostnadsfri undervisning.
Heute ist keine ~ i dag är det lof. **-amt,**
-[e]s, -er †, n. 1. 0, skolvägen, lärarevägen,
t. ex. sich dem ~ e widmen: gå skolvägen,
 bli lärare. **2.** lärarebefattning, lärareplats.
-anstalt, *-en, f.* skol-, undervisningsanstalt,
 läroverk. **-arbeit**, *-en, f. 1.* arbete i skolans
 tjänst. **2.** lexa. **-aufseher**, *-s, -, m.* skolinspektör. **-ausgabe**, *-n, f.* skoledition. **-bank**,
-e †, f. skolbank. **-besuch**, *-[e]s, 0, m.* skolgång. **-bezirk**, *-[e]s, -e, m.* skoldistrikt.
-bildung, *0, f.* skolbildning. **-hube**, *-n, -n, m.*
 skolpojke. **-büch**, *-[e]s, -er †, n.* skolbok.
-diener, *-s, -, m.* vaktmästare vid en skola. **-direktor**,
-s, -en, m. (skol)rektor. **-entlassungs-**
zeugnis[s], *-ses, -se, n.* afgångsbetyg. **-er-**
ziehung, *0, f.* skolluppostran. **-ferien**, *plur.*
 skollof. **-freund**, *-[e]s, -e, m.* vän från skol-
 tiden, skolkamrat. **-fuchs**, *-es, -e †, m.* skolfux.
-fuchseriei, *-en, f.* skolfuxeri. **-fuchsig**,
a. skolfuxaktig, pedantisk. **-gebäude**, *-s, -, n.*
 skolhus. **-geld**, *-[e]s, -er, n.* skol-, termins-
 afgift. **-gerecht**, *a.* öfverensstämmande med
 skolans föreskrifter; metodisk; regelrätt,
 skolad, dresserad. **-halter**, *-s, -, m.* en som
 håller skola, skolföreståndare. **-heft**, *-[e]s, -e,*
n. skrifbok, temabok. **-jugend**, *0, f.* skolorg-
 dom. **-kind**, *-[e]s, -er, n.* skolbarn. **-krank**,
a. skolsjuk. **-krankheit**, *-en, f.* skolsjuka.
-lehrer, *-s, -, m.* skollärare. **-mädchen**, *-s, -, n.*
 skolflicka. **-mann**, *-[e]s, Schulleute, m.*
 skolkarl. **-mappe**, *-n, f.* skolväska. **-mässig**
 = *-gerecht*. **-meister**, *-s, -, m.* skolmästare.
-meisterlich, *a.* skolmästaraktig. **-meistern**,
** itr. h. och tr.* skolmästra, tala i skolmästarton.
-ordnung, *-en, f.* skolordning, skolstadga.
-pflicht, *-[e]s, -e, n.* skolkäst, dresserad häst.
-pflichtig, *0, f.* skoltvång. **-pflichtig**, *a. i* skol-
 äldern. **-plan**, *-[e]s, -e †, m.* lektions-
 skolskema. **-plan**. **-programm**, *-[e]s, -e, n.*
 skolprogram, årsredogörelse för ett läro-
 verk. **-prüfung**, *-en, f.* (skol)examen. **-rat[h]**,
-[e]s, -e †, m. 1. skolinspektör. **2. skolråd.
-rede, *-n, f.* skoltal. **-sache**, *-n, f.* skol-**

ärende. **-sack**, *-[e]s, -e †, m.* skolränsel;
 F *Буд.* = *-weisheit*. **-schwester**, *-n, f.* undervisande syster (föreläsare i klosterskola). **-sprache**,
-n, f. skolspråk. **-staub**, *-[e]s, 0, m.* skol-
 dam. **-stube**, *-n, f.* skolrum. **-stunde**, *-n, f.*
 skoltimme, lektion. **-ton**, *-[e]s, 0, m.* skol-
 mästarton. **-unterricht**, *-[e]s, 0, m.* skolundervisning. **-versäumnis[s]**, *0, f.* frånvaro
 från skolan. **-vorsteher**, *-s, -, m.* skolföreståndare. **-weisheit**, *0, f.* skolvishet, skolteorier. **-wesen**, *-s, 0, n.* skolväsen. **-witz**, *-es, -e, m.* skolpojkskviklighet. **-zeit**, *0, f.* skoltid.
-zeugnis[s], *-ses, -se, n.* skolbetyg. **-zucht**, *0, f.* skoltukt. **-zwang**, *-[e]s, 0, m.* skoltvång.
schul'en, *-te, ge-t, I. tr.* skola, undervisa, inöfva, öfva, dressera. *Ein Pferd ~ a)* rida in, *b)* dressera en häst. **II. Sich ~ öfva** sig, bli öfvad. **III. itr. h. 1.** dölja sig, gömma sig. *Der Wind läuft ~* vinden mojar af. **2.** hålla skola. **3.** gå i skola.
Schüler, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* lärjunge; skolgosse, skolflicka, elev, discipel. **-mässig** = *schülerhaft*, *a.* som förräder lärjungen, nybegynnaren; nybegynnare-, bristfull; skolpojaktig.
Schülerhaftigkeit, *-en, f.* brist på skicklighet, bristfullhet; skolpojaktighet.
Schülerschaft, *-en, f. 1. 0,* lärjungaskap, egenkap af lärjunge. **2.** lärjungaskara, skola.
Schulter, *-n, f.* skuldra, axel. *Bild. auf jmds ~ stehen:* utgå från, stödja sig på ngn. **-blatt**, *-[e]s, -er †, n.* skulderblad. **-wehr**, *-en, f.* skuldervärn.
schulterig, *a. i sms. t. ex. breit ~* bredaxlad.
schulter|n, *-te, ge-t, tr. 1.* taga, lägga på sina skuldror, på axeln. **2. Geschultert:** med så eller så beskaffade skuldror, t. ex. *breit geschultert:* med breda skuldror, bredaxlad.
Schultheiss, *-en, -en, Schulze*, *-n, -n, m.* byfogde, bydomare; borgmästare i vissa städer.
schummel|n, *-te, ge-t, I. itr. s.* smyga sig bort, kila sin kos. **II. tr. 1.** bortköra. **2.** hemligt borttaga, knipa.
Schummer = 2. Dämmer. **schummerig = dämmerig.** **schummer|n** = *dämmeren*.
Schund, *-[e]s, 0, m.* affall; smörja, skräp, strunt. **-grube**, *-n, f.* sopgrop, kloak. **-kerl**, *-[e]s, -e, m.* luppen karl, usling, kräk.
Schupp, *I. = Schub 1. II. -en, -en, m.* sjupp, tvättbjörn. **-en... Ex. ~fell**, *-[e]s, -e, n.* sjuppskinn. **-pelz**, *-es, -e, m. 1.* sjuppskinn. **2. sjuppskinnspås.
Schuppe, *-n, f.* ätm. *Schüppchen*, *-lein*, fjäll. *Bild. die ~n sind ihm von den Augen gefallen.* **-n... Ex. ~fisch**, *-es, -e, m.* fjällfisk. **~haut**, *-e †, f.* fjälligt skinn. **~panzer**, *-s, -, m.* fjällpansar. **~[h]ier**, *-[e]s, -e, n.* zool. myrkott.
Schüppe, *-n, f.* skofvel.
I. schupp|en, *-te, ge-t, tr. 1.* skuffa, stöta. **2.** lura, bedraga. **3.** rifva, skafva.**

* äkta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brokligt. ⊕ teckens term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

2. schupp|en, -te, *ge-t*, I. *tr.* 1. fjälla. 2. förse med fjäll. *Geschuppt*: fjällig. II. *Sich* ~ 1. fjälla sig. 2. lägga sig som fjäll på ngt.

3. Schuppen, -s, -, *m.* skjul, lider.

schuppicht, **schuppig**, *a.* 1. fjällig. 2. fjällaktigt, fjälllik.

Schup[p]s, -es, -e, *m.* F = *Schub* 1.

schup[p]s|en, -[es]t, -te, *ge-t* = 1. *schuppen* 1.

Schur, -en, *f.* 1. klippning. 2. afklipp; klippull. 3. skörd. 4. trakasserier; spratt, puts. 5. päls. -**wolle**, 0, *f.* klippull.

schür|en, -te, *ge-t*, *tr.* röra om, underblåsa elden.

Schürer, -s, -, *m.* 1. en som rör om, underblåsar. 2. eldgaffel.

Schurf, -[e]s, -e †, *m.* 1. grop, öppning, i sht bärg, för sökande eller malmfyndighet. 2. skära, skråma. -**eisen**, -s, -, *n.* skrapjärn, skrapa. -**scheln**, -[e]s, -e, -**zettel**, -s, -, *m.* bärg. mutsedel.

schürf|en, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr.* h. 1. bärg. gräfvä efter en malmfyndighet. 2. riva, rispa, klösa. **Schürfung**, *f.*

schuri[e]gel|n, -te, *ge-t*, *tr.* trakassera, plåga, oroa.

Schurke, -n, -n, *m.* skurk. -**n...** Ex. ~**streich**, -[e]s, -e, *m.* ~**that**, -en, *f.* skurkstreck.

schurkenhaft = *schurkisch*.

Schurkenhaftigkeit, **Schurkeréi**, -en, *f.* skurkaktighet, gemenhet, skurkstreck.

schurkisch, *a.* skurkaktig, gemen, nedrig.

schurr|en, -te, *ge-t*, *itr.* s. och h. glida, hasa; knarra.

Schurz, -es, -e †, *m.* 1. gördel, skört till bygd- delarnes betäckande. 2. förkläde, förskinn. -**fell**, -[e]s, -e, *n.* förskinn.

Schürze, -n, *f.* förkläde; F **bla.** fruntimmer. **Hinter jeder** ~ **herlaufen**: springa efter hvarje kjortel. -**n...** Ex. ~**amt**, -[e]s, -er †, ~**stipendi** um, -um[s], -en, *n.* ämbete, penningunderstöd som man har att tacka ett fruntimmers mellankomst för.

schürz|en, -[es]t, -te, *ge-t*, I. *tr.* 1. uppskörta, uppfästa, uppdraga. 2. knyta, binda. 3. förse med förkläde; insvepa, omgifva. II. *Sich* ~ 1. fästa upp klädningen; **bla.** göra sig i ordning, beredd. 2. bilda en knut, en rosett, en slinga. **Schürzung**, *f.*

Schuss, -es, -e †, *m.* 1. hastig, pilsnabb rörelse, fart, t. ex. *in* ~ *kommen*: komma i fart, i gång. 2. snabb växt; skott, telning. 3. a) skott. **Einen** ~ **thun**: skjuta, aflossa ett skott. **Auf den ersten** ~ vid a. med första skottet. **bla.** genast. **strax**. ss. **mütten** plur. -, t. ex. *nicht zwei* ~ **Pulver dran wenden**: ej kosta på två skott krut, b) skott-håll. t. ex. *ausser* ~ *sein*, *in* ~ *sein*. **Bla.** *jmdm in den* ~ *kommen*: komma i vägen för ngn. 4. **Einen** ~ *haben*: vara uppsluppen, tokig, galea. 5. = *Schub* 5. 6. inslag, väft. -**fertig**, *a.* skjutfärdig. -**fest**, *a.* 1. osårbar,

hård. 2. = -**frei**, *a.* skottfri. -**geld**, -[e]s, -er, *n.* skottpengar. -**gerecht**, *a.* 1. färdig, klar till affyrande. 2. inom skotthåll. -**geschwindigkeit**, -en, *f.* skjuthastighet. -**nähe**, *f.* skotthåll. -**recht** = *gerecht*. -**waffe**, -n, *f.* skjutvapen. -**weise**, *adv.* ryckvis. -**weite**, -n, *f.* skotthåll. -**wunde**, -n, *f.* skottsår.

Schüssel, -n, *f.* dim. **Schüsselchen**, **Schüsselein**, fat, assiett, karott. -**brett**, -[e]s, -er, *n.* tallriksstege, -hylla. -**freund**, -[e]s, -e, *m.* F vän af bordets nöjen. -**jagd**, -en, *f.* F matfrieri, snuggande. -**knecht**, -[e]s, -e, *m.* tallriksstege. -**ring**, -[e]s, -e, *m.* tallriksbricka. -**schränk**, -[e]s, -e †, *m.* skänk.

Schusser, -s, -, *m.* dim. **Schüsserchen**, -lein, (marmor)kula till lek.

Schuster, -s, -, *m.* skomakare. -**handwerk**, -[e]s, 0, *n.* skomakaryrke. -**junge**, -n, -n, *m.* skomakarpojke.

Schüsteréi, 0, *f.* skomakaryrke.

schüster|n, -te, *ge-t*, *itr.* h. vara skomakare.

Schute, **Schüte**, -n, *f.* präml, lastpräm.

Schutt, -[e]s, 0, *m.* 1. grushög, byggnadsgrus, byggnadsaffall; ruiner; jordras; alluvialjord. 2. sädeshög. -**haufen**, -s, -, *m.* grushög. -**karren**, -s, -, *m.* kärra att köra bort byggnadsgrus med.

Schütt... *ifr.* **Schütte** och **schütten**. Ex. -**boden**, -s, -†, *m.* = **Schütte** 2. -**gabel**, -n, *f.* högaffel, hötjuga. -**geld**, -[e]s, 0, *n.* lösen för i pant tagen boskap. -**haus**, -es, -er †, *n.* sädesmagasin. -**stroh**, -[e]s, 0, *n.* långhalm.

Schütte, -n, *f.* 1. hop, hög. 2. kornbod, sädesvind. 3. (regn-, hagel)skur. 4. kärfve långhalm.

Schüttel... Ex. -**frost**, -[e]s, 0, *m.* häftig frossa, frossbrytningar. -**kopf**, -[e]s, -e †, *m.* en som runkar på huvudet.

schüttel|n, -te, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ skaka (sig), rysta, runka. **Jmdm die Hand** ~ skaka ngn's hand. **Schütt[e]lung**, *f.*

schütt|en, -ete, *ge-et*, I. *tr.* och *itr.* h. 1. ösa, hälla, slå ngt i el. på ngt. Bildl. *seinen Kummer in jmds Schoss* ~ utgjuta sitt hjärta för ngn. 2. *opera. es schüttet*: det hällregnar. 3. uppkasta, afsätta jord. **Einen Damm** ~ kasta upp en dam. 4. jäg. om vissa djur: föda, få ungar. 5. **Das Getreide schüttet reichlich**: säden ger bra i koratal. 6. betala sädestionden. 7. **Vieh** ~ taga boskap som gjort skada på annans mark i pant. II. *Sich vor Lachen* ~ skratta så man hoppar. **Schüttung**, *f.*

schütter|n, -te, *ge-t*, I. *itr.* h. skaka, darra. II. *tr.* skaka, rysta.

Schutz, -es, 0, *m.* 1. skydd, beskydd, skydd, hägn, försvar. **Unter dem** ~ *e der Nacht*: i skydd af nattens mörker. 2. **zu** ~ *und Trutz*: till försvar och anfall. 3. **damlucka**. -**befohlene(r)**, (adj. böja.) *m.* skyddsling, klient. -**blattern** = -**pocken**. -**brett**, -[e]s, -er, *n.* damlucka. -**brief**, -[e]s, -e, *m.* skyddsbrief, läj-

d(ebref). -bündnis[s], -ses, -se, *n.* försvarsförbund, defensivallians. -dach, -[e]s, -er †, *n.* 1. skjul, lider. 2. skärmtak. -engel, -s, -, *m.* skyddsängel. -falle, -n, *f.* damlucka. -gatter, -s, -, *n.* 1. fällgaller. 2. skyddsgaller. -geist, -[e]s, -er, *m.* skyddsande. -geld, -[e]s, -er, *n.* skatt af i en ort bosatta främlingar. -geleit, -[e]s, -e, *n.* säkerhetsvakt, eskort. -gift, -[e]s, -e, *n.* vaccin. -gitter, -s, -, *n.* kakelugngaller. -gott, -[e]s, -er †, *m.* skyddsgud. -heilige(r), (adj. böj.) *m.* skyddshelgon. -herr, -n, -en, *m.* skyddsherre, beskyddare. -jude, -n, -n, *m.* jude som fått rättighet att vistas i ett land till hvilket judar ejes ej ha tillträdde. -krieg, -[e]s, -e, *m.* försvarskrig. -los, *a.* utan skydd, försvarslös. -losigkeit, 0, *f.* saknad af skydd, försvarslöshet. -mann, -[e]s, -er †, *m.* 1. polisbetjänt. 2. = -zöllner. -mannschaft, -en, *f.* 1. säkerhetspolis. 2. = -geleit. -marke, -n, *f.* skyddsmärke. -mässregel, -n, *f.* säkerhetsåtgärd. -mittel, -s, -, *n.* skyddsmedel, preservativ. -ort, -[e]s, -e et. -er †, *m.* tillflykt, asyl. -pfand, -[e]s, -er †, *n.* underpant. -pocken, *f. plur.* skyddskoppor. -rede, -n, *f.* försvarstal. -redner, -s, -, *m.* försvarstalarare. -schrift, -en, *f.* försvarsskrift. -verwante(r), (adj. böj.) *m.* främling som ej förvärfvat medborgarskatt, där han är bosatt. -wache, -n, *f.* skyddsvakt. -waffe, -n, *f.* försvarsvapen. -wand, -e †, *f.* skyddsvägg. -wehr, -en, *f.* skyddsvärn. -zeuge = Entlastungszeuge. -zoll, -[e]s, -e †, *m.* skyddstull. -zöllner, -s, -, *m.* skyddstullsvän. -zöllnerisch, *a.* skyddstullvänlig, protektionistisk.

Schütz[e], -en, -en, *m.* 1. skytt; jägare. 2. vand. Schütze, -n, *f.* a) damlucka, b) skyttel. -en... Ex. ~bataillon, -[e]s, -e, *n.* jägarbataljon. ~bruder, -s, -†, *m.* medlem af ett skyttegille, skarpskytt. ~fest, -[e]s, -e, *n.* (skarp-) skyttefest, ett skyttegilles, ett jägarförbundets årshögtid. ~gesellschaft, -en, ~gilde, -n, *f.* skyttegille, jägarförbund. ~graben, -s, -†, *m.* ✕ skyttegraf. ~haus, -es, -er †, *n.* skyttehus, ett skyttegilles hus. ~kette = ~linie. ~könig, -[e]s, -e, *m.* (skytte)kung. ~linie, -n, *f.* ✕ skyttelinie. ~plan, -[e]s, -e †, *m.* ~platz, -es, -e †, *m.* skjutplats, skjutbana.

Schütz'en, -[e]s, -te, *gc-t*, *tr.* 1. atv. sicut ~ skydda (sig), vor (med dat.) et. gegen et. wider etw.: mot ngt. 2. uppdämma, t. ex. das Wasser. Die Mühle ~ medels damluckor uppdämma vattnet framför kvarnen.

Schützenschaft, -en, *f.* Schützen[h]um, -[e]s, 0, *n.* 1. egenskap af (skarp)skytt; (skarp-) skytteväsen. 2. skyttegille, jägarförbund.

Schützer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* beskyddare, beskyddarinna.

Schützling, -[e]s, -e, *m.* skyddsling.

Schwabacher[schrift], 0, *f.* schwabach(stil).

schwabb se schwapp.

Schwabbeléi, -en, *f.* F prat, pladder.

schwabbelig, *a.* obehagligt mjuk, lös; obehaglig, illamående.

schwabbel'in, -te, *gc-t*, *itr.* h. F 1. skälftva som gele, gunga; slå emot, skvalpa. 2. prata, pladdra.

Schwabber, -s, -, *m.* † 1. svabel. 2. svabelgast.

Schwabber|n, -te, *gc-t*, I. *tr.* † svabla. II. = schwabbeln.

1. **Schwabe**, -n, *f.* kackerlacka.

2. **Schwabe**, -n, -n, *m.* schwabare, invånare i Schwaben; enfaldig karl, färskalle. -n... Ex. ~alter, -s, 0, *n.* 40:e året vid hvilken ålder schwabarna först anses få förstånd. ~streich, -[e]s, -e, *m.* dumhet, upptåg.

Schwäbin, -nen, *f.* schwabiska, schwabisk kvinna.

schwäbisch, *a.* schwabisk.

schwach, schwächer, schwächst, *a.* svag, klen, dålig, t. ex. ~e Seite, auf ~en Füßen stehen, ~es Gedächtnis. -gläubig, *a.* klenrogen. -herzig, *a.* klenmodig, svag, karaktärlös. -kopf, -[e]s, -e †, *m.* inskränkt, enfaldig person. -köpfig, *a.* svag till förståndet, inskränkt, enfaldig. -köpfigkeit, 0, *f.* inskränkt-het, dumhet. -mut[h], -[e]s, 0, *m.* klenmod. -müt[h]ig, *a.* klenmodig. -sichtig, *a.* svagsynt. -sichtigkeit, 0, *f.* svagsynthet. -sinn, -[e]s, 0, *m.* klenmod. -sinnig, *a.* klenmodig.

Schwäche, -n, *f.* svaghet, klenhet; svag sida.

schwächel|n, -te, *gc-t*, *itr.* h. vara klen.

schwächlen, -te, *gc-t*, I. *tr.* 1. försvaga, göra kraftlös. 2. förföra, skända, t. ex. eine Jungfrau. II. Sich ~ försvaga. Schwächung, *f.*

Schwächer, -s, -, *m.* 1. försvagare. 2. förförare.

Schwachheit, -en, *f.* = Schwäche. Särskilda fall: eine ~ für jmdn haben: vara svag för, ha en klockarkärlek till ngn, bilden Sie sich keine ~en ein: inbilla er inga dumheter. -s... Ex. ~sünde, -n, *f.* svaghetssynd.

schwächlich, *a.* klen, svag.

Schwächlichkeit, 0, *f.* klenhet, svaghet.

Schwächling, -[e]s, -e, F Schwachmäktikus, -, -se, *m.* klen, svag person, stackare.

Schwad, -en, -en, Schwaden, -s, -, *m.* 1. (slåtter)sträng, lieslag. 2. ånga; dimma; berggrufgas. 3. bot. mannagräs (Glycyrra fluitans).

Schwadrón, -en, *f.* ✕ skvadron. -en... Ex. ~weise, *adv.* skvadronvis.

Schwadronér, -[e]s, -e et. -s, *m.* skrodör.

schwadronier|en, -te, -t, *itr.* h. 1. svärma; driva, ströfva omkring. 2. slå, hugga till höger och vänster, omkring sig. 3. skvadronera, skrodöra.

Schwager, -s, -†, *m.* 1. svåger; släkting gum giftermål, god vän. 2. kusk, postiljon. 3. ngn:s hustru förförare.

Schwägerin, -nen, *f.* svägerska.

schwägerlich, *a.* såsom svåger, broderlig, i all vänskap.

Schwagerschaft, Schwägerschaft, -en, f. svägerskap, svägerlag.

Schwäher, -s, -, m. 1. svärfar. 2. personer hvilka barn äro gifta med hvarandra. *Wir sind ~ han* är min sons (dotters) svärfar. 3. * måg.

Schwäherschaft, 0, f. egenskap af svärfar, jr. f. reg.; svägerlag, slägt.

Schwalbe, -n, f. dim. *Schwälbchen, -lein, 1.* svala. 2. F örfil, munfisk. -n... Ex. ~nest, [-e]s, -er, n. svalbo. ~schwanz, -es, -e †, m. 1. svalstjärt, afv. ☉ och namn på fjärilar. 2. F frack. ~stein, [-e]s, -e, m. min. svalsten.

Schwall, [-e]s, 0, m. svall, flöde, mängd. ~ von Worten: ordsvall.

schwall'en se *schwellen*.

Schwamm, [-e]s, -e †, m. 1. svamp. Student spr. *der ganze ~* hela smörjan. 2. fnöske. -artig. a. svampartad, porös. -büchse, -dose, -n, f. svamp-, fnöske-dosa.

schwammicht, schwammig, a. svampig, svampaktig.

Schwammigkeit, 0, f. svamp(akt)ighet.

Schwan, [-e]s el. -en, -e † el. * -en, m. svan. -en... Ex. ~bett, [-e]s, -en, n. svandunsbädd, -bolster, -täcke. ~busen, -s, -, m. svanhvit barm. ~gesang, [-e]s, 0, m. ~lied, [-e]s, 0, n. ~sang, [-e]s, 0, m. svanesång. ~teich, [-e]s, -e, m. svandam. ~weiss, a. svanhvit.

schwan'en, -te, ge-t, itr. h. *Mir* (el. * *mich*) *schwam* *etw.*: jag anar, har en dunkel aning om ngt.

Schwang, [-e]s, 0, m. *In ~ bringen, gehen, kommen, sein*: bringa, gå, komma, vara i svang.

schwanger, a. hafvande. *mit Unglück ~ olycksdiger, mit grossen Plänen ~ gehen*: hvalfva stora planer i sitt sinne.

Schwängerer, -s, -, m. barnfader, lägersman.

schwänger'in, -te, ge-t, tr. 1. lägra, göra hafvande. 2. befrukta; uppfylla, impregnera.

Schwängerung, f.

Schwangerschaft, -en, f. hafvandeskap, grossess.

Schwänin, -nen, f. svanhona.

f. schwank, a. vacklande, svigtande, rankig, ostadig, osäker.

2. Schwank, [-e]s, -e †, m. puts, spektakel, narri, skämt, fars. -macher, -s, -, m. spektakelmakare. -weise, adv. på skämt.

schwank'en, -te, ge-t, itr. h. vackla, fluktuera, variera, darr, svigta, gifva efter, böja sig, bölja, slingra, rulla. **Schwankung, f.**

Schwankheit, 0, f. vacklande, ostadighet m. m. se 1. *schwank*.

schwankig = 1. schwank.

Schwänling, [-e]s, -e, m. svanunge.

Schwanz, -es, -e †, m. 1. svans, stjärt; släng i skrift, streck på en not, förminskningstecken. F *jmdm den ~ streiche* [!]: smickra ngn, *Geld auf den ~ klopfen*: knipa, undansnilla pengar. 2. stodenspr. tomrum, reda

blad lemnade i anteckningsböckerna för de timmar, man skolkat. -bein, [-e]s, -e, n. svansben. -feder, -n, f. stjärtfjäder, -penna. -flosse, -n, f. stjärtfena. -stern, [-e]s, -e, m. komet.

Schwänzel... Ex. -pfennig, [-e]s, -e, m. undansnillad slant, smygfyrk; ~e *machen*: undansnilla pengar.

schwänzel'n, -te, ge-t, itr. h. 1. vifta med svansen. 2. stoltsera, kräma sig. 3. lisma, krypa.

schwänzel'en, [-e]t, -te, ge-t, itr. h. och *tr.* 1. = *schwänzel'n*. 2. drifva sysslolös omkring, flanera; skolka. *Die Schule ~ skolka* från skolan. 3. förse med svans.

schwapp, interj. vips! klatsch! skvapp!

schwapp'en, -te, ge-t, itr. h. skvalpa, skvalpa öfver.

Schwär, [-e]s, -e, m. Schwäre, -n, f. Schwären, -s, -, m. bulnad, böld.

schwären, schwier(s)t el. -(s)t, *schwör* el. * *schwur, schwöre* el. * *schwüre, geschworen, schwier* el. -e, *itr.* 1. s. bulna, t. ex. *der Finger ist geschworen vom Splütter*. 2. h. förorsaka bulnad, t. ex. *der Splütter im Finger hat geschworen*. **Schwärung, f.**

schwärig, a. full af bölder, af bulnader.

Schwarm, [-e]s, -e †, m. 1. svärm; skara, hop, anhang. 2. sorl, stöv. -geist = *Schwärmergeist*. -weise, adv. i svärmar, i hopar. -zeit, -en, f. svärmningstid.

Schwärm... Ex. -rakete, -n, f. svärmare. För öfr. se *Schwärm...*

schwärm'en, -te, ge-t, itr. h. och vid ortförändring s. 1. svärma, surra, vimla, ströfva; jag. tappa spåret. 2. sorla, stöja.

Schwärmer, -s, -, m. ~in, -nen, f. svärmisk person, svärmare, fantast, fanatiker; ostadig person, fjärlig. -eifer, -s, 0, m. svärmisk ifver, fanatism. -geist, [-e]s, -er, m. svärmare, fantast, fanatiker. -rakete, -n, f. svärmare.

Schwärmerei, -en, f. 1. kringsvärmande, kringsströfvande. 2. svärmeri, fantasteri, fanatism.

schwärmerisch, schwärmerlich, a. svärmisk, fantastisk, fanatisk.

Schwärte (afv. ä), -n, f. dim. *Schwärtchen, -lein, 1.* tjock hud, svål, fläksvål; skinn, skorpa som bildar sig på ngt. F bildl. *jmdn auf die ~ klopfen*: ge ngn på huden, piska upp ngn, *dass einem die ~ knackt* el. *kracht*: så det knakar i en, dugtigt, gruffigt. 2. gammal (bok)lunta, svinmage. 3. grästorf, gräsvål, gräsvall.

schwärtig (afv. ä), a. betäckt med svål, svålaktig.

schwarz, schwärzer, schwärzest, a. svart, mörk; dim. nedrig, gemen, t. ex. ~er *Verrat*. ~e *Wäsche*: smutsigt linne. *Es wird mir ~ vor den Augen*: det svartnar för mina ögon. *Von der Sonne ~ werden*: bli solbränd. *bin. jmdn ~ anschreiben*: svärta, förtala ngn;

~ *sehen*: se i svart. *Der ~e*: den svarte, a) negern, b) hin, den onde, c) svarten (bäst), d) svartrocken. *Das ~e im Auge*: pupillen. *Ins ~e schiessen*: skjuta, träffa prickan. *-amsel*, -n, f. koltrast. *-auge*, -s, -n, n. 1. svart, mörkt öga. 2. mörkögd person, mörköga. *-äugig*, a. mörkögd. *-bäcker*, -s, -, m. grofbagare. *-bart*, -[e]s, -e †, m. 1. svart skägg. 2. svartskäggig person. *-bärtig*, a. svartskäggig. *-blau*, a. mörkblå, svartblå, blåsvart. *-bröt*, -[e]s, -e, n. groft bröd. *-dorn* = *Schlehdorn*. *-drossel* = *-amsel*. *-gallicht*, *-gallig*, a. melankolisk. *-gelockt*, a. svartlockig. *-gestreift*, a. svartrandig. *-holz*, -es, -er †, n. barskog. *-kunst*, 0, f. svartkonst. *-künstler*, -s, -, m. svartkonstnär. *-rock*, -[e]s, -e †, m. svartrock. *-sauer*, -s, -, n. maträtt af fogelkrås med ättika och blod; svart-soppa. *-sehend*, a. som ser i svart, pessimistisk. *-tanne*, -n, f. vanlig gran. *-wäld*[l]er, -s, -, m. *~in*, -nen, f. invånare i Schwarzwald. *-weiss*, a. svart och vit. *-wild*, -[e]s, 0, n. vildsvin. *-wurz*, 0, f. ringormsrot (Scorzonera).

Schwärze, -n, f. svärta, svart färg; *blau*. nedrighet, gemenhet.

schwärz|en, -[es]t, -te, *ge-t*, *itr. h.* 1. svärta, svärta ned, svärta ifrån sig, måla, färga svart, smutsa ned, röka ned; *blau*. svärta, förtala, fördunkla, förmörka, fläcka. 2. smuggla, insmuggla. **Schwärzung**, f.

Schwärzer, -s, -, m. en som svärta m. m. se föreg.; smugglare.

schwärzlich, a. svartaktig, mörk. *Ins ~e fallen*: stöta i svart.

Schwatz, -es, -e, m. samspråk, prat, pladder. *-maul*, -[e]s, -er †, n. pladdertaska, pratmakare. *-sucht*, 0, f. pratsjuka, pladderaktighet. *-süchtig*, a. pratsjuk.

Schwätzel|ei, -en, f. samspråk, småprat.

schwatzel|n, **schwätzel|n**, -te, *ge-t*, *itr. h.* språka, småprata.

schwatz|en, **schwätz|en**, -[es]t, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* språka, prata, pladdra, skvallra.

Schwatzer, **Schwätzer**, -s, -, m. *~in*, -nen, f. pratmakare, pladdertaska, skvallersyster.

Schwatzer|ei, **Schwätzer|ei**, -en, f. prat, pladder, skvaller.

schwatzerisch, **schwatzhaft**, **schwatzig**, a. språk-sam, pratsjuk, pladderaktig, skvalleraktig.

Schwebe, 0, f. sväfvande, hängande tillstånd. *In der ~ sein*: sväfva, hänga, *blau*. vara sväfvande, oviss, oafgjord.

schweb|en, -te, *ge-t*, *itr. h.* och vid ortförändring s. sväfva, hänga, vara sväfvande, oviss, osäker, oafgjord.

Schwäberei, -en, f. obestämdhet, osäkerhet.

Schwede, -n, -n, m. 1. svensk. *F alter* ~ gammal gosse, hederspascha. 2. *F ~n*: schaber, pluringar. -n... *Ex. ~könig*, -[e]s, -e, m. *Der ~* svenske konungen.

Schweden, -s, 0, n. *npr.* Sverige.

Schwedin, -nen, f. svenska, svensk kvinna.

schwedisch, I. a. svensk. II. n. svenska, *fr. deutsch*.

Schwefel, -s, 0, m. svafvel. *-bad*, -[e]s, -er †, n. svafvelbad. *-bande*, -n, f. mordbrännarlaga. *-blumen*, *plur.* *-blüt*[h]e, 0, f. svafvelblomma. *-faden*, -s, -†, m. svafveltråd. *-holz*, -es, -er †, *vanl. dim.* *-hölzchen*, -s, -, n. svafvelsticka. *-pfehl*, -[e]s, -e †, m. svafvelpöl. *-quelle*, -n, f. svafvelkälla. *-sauer*, a. kem. svafvelsyrad.

schwefelhaft, **schwef[e]licht**, **schwef[e]lig**, a. svafvelaktig, svafvelartad, svafvelhaltig.

schwefel|n, -te, *ge-t*, *tr.* 1. svafva, röka med svafvel. 2. uppblanda, impregnera med svafvel. **Schwef[e]lung**, f.

Schwegel|pfeife, -n, f. en art herdepipa, herdeflöjt.

Schweif, -[e]s, -e, m. svans, stjärt, t. ex. ~ *des Löwen*, *des Pfauen*; släp. *-träger*, -s, -, m. släpbärrare. *-wedel*|n = *schweifeln*. *-wedler*, -s, -, m. lismare, smickrare.

schweif|en, -te, *ge-t*, *itr. h.* lisma, krypa.

schweif|en, -te, *ge-t*, I. *itr. h.* och s. ströfva omkring, irra. II. *tr.* 1. utskära, utsäga i båglinier, utrunda, runda, kröka, svänga, hälväva. 2. förse med svans, med släp.

Schweifung, f.

1. **schweig|en**, I. *schwiege*, *schwiege*, *geschwiegen*, -[e], *itr. h.* och *tr.* tiga, vara tyst. *Vou ei. über etw.* ~ tiga med, ej yttra sig beträffande ngt, förtiga ngt. *Etw. tot* ~ tiga ihjäl ngt. ~ *Sie mir davon*: tala ej därom. *Um zu ~ von ...* för att ej tala om ... *Jmdm ~d zuhören*: tyst, under tystnad åhöra ngn. II. -te, *ge-t* och * = I, *tr.* tysta, bringa till tystnad.

2. **Schweigen**, -s, 0, n. tystnad.

Schweiger, -s, -, m. tystlåten person.

schweigsam, a. tyst, tystlåten, förtegen, ordknapp.

Schweigsamkeit, 0, f. tystlåtenhet m. m. se föreg.

Schweigselig(keit) = *Schweigsam(keit)*.

Schwein, -[e]s, -e, n. 1. svin, gris. 2. = *Sau* 2, 5. *-hund*, -[e]s, -e, m. svinhund. *-igel*, -s, -, m. svin, svinpäl. *-igelei*, -en, f. svineri. *-igeln*, * *itr. h.* uppföra sig som ett svin, vara svinaktig. -e... *Ex. ~braten*, -s, -, m. grisstek. ~fett, -[e]s, 0, n. svinister, flott. ~fleisch, -es, 0, n. fläsk. ~frass, -es, 0, m. ~futter, -s, 0, n. svinmat. ~koban, -s, -, m. svinstia. ~mast, -en, f. svingöding, gödande svinbete, ållonbete. ~metzger, -s, -, m. svin-slagtare. ~pökelfleisch, -es, 0, n. salt fläsk. ~rüssel, -s, -, m. svintryne. ~schmalz, -es, 0, n. fläskfött. ~stall, -[e]s, -e †, m. svinhus. ~trog, -[e]s, -e †, m. svinho. ~volk, -[e]s, 0, n. pack, slödder. *~zucht*, 0, f. 1. svinavel. 2. svineri. — -s... *Ex. ~feder*, -n,

f. jag. vildsvinsspjut. ~hatz, ~jagd, -en, *f.* vildsvinsjagt. ~leder, -s, 0, *n.* svinläder. ~wurst, -e †, *f.* fläskkorf.

Schweinereri, -en, *f.* svineri.

schweinish, *a.* svinaktig, snuskig, oanständig.

Schweiss, -es, -e, *m.* 1. svett; svettning, svettbad. *In ~kommen* *et. geraten*: komma i svettning, blifva svettig. 2. imma på fönster *m. m.* 3. jag. blod. -bad, -[e]s, -er †, *n.* svettbad. -befördernd, *a.* svetttdrivande. -fuchs, -es, -e †, *m.* brandfux. -grübchen, -s, -, *n.* (svett-) | or. -hitze, 0, *f.* ⊕ svetsningshetta. -hund, -[e]s, -e, *m.* svett-, blodhund. -mittel, -s, -n. svettmedel. -sucht, 0, *f.* svettsjuka. -treibend, *a.* svetttdrivande. -triefend, *a.* svetttdrypande. -tüch, -[e]s, -er †, *n.* svetttduk.

schweissbar, *a.* ⊕ svetsbar.

schweissen, -[es]t, -te, *ge-t*, *I. itr. h.* och *s.* 1. jag. blöda, vara sårad. 2. ⊕ om metall(er) flyta, vara i smält, i flytande tillstånd. *II. tr.* ⊕ svetsa. **Schweissung**, *f.*

schweissig, *a.* 1. svettig. 2. jag. blodig.

Schweizer, *I.* -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* schweizare, schweiziska. *II. a.* schweizisk. -deutsch, *a.* schweizertysk. -käse, -s, -, *m.* schweizerost.

Schweizereri, -en, *f.* mäjleri efter schweiziskt mönster.

schweizerisch, *a.* schweizisk.

schwellen, -te, *ge-t*, *I. itr. h.* brinna utan låga, glimma (under askan). *II. tr.* ⊕ bränna, *t. ex.* Kohlen, Tre.

schwelgen, -te, *ge-t*, *itr. h.* fråsa.

Schwelger, -s, -, *m.* frässare, vallusting.

Schwelgereri, -en, *f.* frässeri.

schwelgerhaft, **schwelgerisch**, *a.* frässande, välustig.

Schwelle, -n, *f.* 1. tröskel; syll, sliper. 2. utvidgning. 3. vågsvall, bränning.

schwellen. *I. schwill*(st), *schwell*, *schwölle*, *geschwollen*, *schwill*, *itr. s.* 1. svälla, fyllas; om vatten: stiga. 2. svullna. *Geschwollen*: svullen. *II. -te, ge-t, tr.* vidga, utvidga, komma att svälla, fylla. **Schwellung**, *f.*

Schwemm... *Ex.* -gebilde, -s, -, *n.* alluvialbildning. -sand, -[e]s, 0, *m.* uppspolad sand. -teich, -[e]s, -e, *m.* daun där hästar lögas.

Schwemme, -n, *f.* 1. lögning af hästar. 2. lögställe.

schwemmen, -te, *ge-t, tr.* 1. spola (upp, ned, bort). 2. bada, löga. 3. flotta. 4. komma att svälla, utvidga.

Schwengel, -s, -, *m.* svängel, rippstäng, slagbom, pumpvipp, (klock)kläpp.

Schwenk... *Ex.* -becken, -s, -, -fass, -es, -er †, *n.* disk-, sköljhalja.

Schwenkel, -s, -, *m.* vipa, tofs.

schwenken, -te, *ge-t*. *I. tr.* 1. *adv. sich* ~ svänga, svinga (sig). 2. skölja, diska. *II. itr. h.* svänga, göra en svängning. **Schwenkung**, *f.*

schwer, *a.* 1. tung, vägande; svår. ~ *et. en Fusses gehen*: befinna sig i framskridet hafvandeskap. ~ *es Geld*: mycket pengar. ~ *es Speisen*: svårsmält mat. *Sich ~ ärgern*: vara gruffigt förtreat. ~ *beleidigen*: djupt förolämpa. ~ *darnieder liegen*: vara allvarsamt, farligt sjuk. ~ *verwundet*: svårt sårad. 2. stark om cigarrer, drycker *m. m.*; tjock, präktig, stark om tyger. 3. betydande, vigtig. ~ *an Inhalt*: innehållsrik. ~ *an Bedeutung*: betydelsefull. 4. svår. *Es wird ~ halten, dass ...* det blir svårt, sitter åt att ... *Es fällt ihm ~ zu ...* det är svårt för honom att ... ~ *von Begriffen sein*: ha svårt för att fatta, ringa fattningsförmåga. *Das wird ihm ~ eingehen*: det blir svårt att få i honom, att få honom att förstå. ~ *an etw. gehen*: ha svårt för att besluta sig för ngt. ~ *hören*: höra illa. -beladen, *a.* tungt lastad. -betrübt, *a.* djupt bedröfvad. -erkrankt, *a.* svårt, farligt sjuk. -fällig, *a.* tung, ovig, klumpig, plump, trög. -fälligkeit, 0, *f.* tyngd, ovighet *m. m.* se föreg. -gläubig, *a.* som har svårt för att tro, misstrogen. -hörig, *a.* tunghörd, lomhörd. -hörigkeit, 0, *f.* lomhördhet. -kraft, 0, *f.* tyngdkraft. -leibig, *a.* korpulent. -mut[h]ig, 0, *f.* svårmod. -müt[h]ig, *a.* svårmodig. -müt[h]igkeit = -mut. -punkt, -[e]s, -e, *m.* tyngdpunkt. -verständlich, *a.* svårbegriplig, svårfattlig.

Schwere, -n, *f.* tyngd, vigt, betydenhet, svårhet, storlek, *t. ex.* die ~ eines Körpers, eines Wortes, eines Amtes, eines Verbrechens. -messer, -s, -, *m.* tyngdmätare, barometer. -not[h]ig, *se* Not 2. -nöt[h]ig, -s, -, *m.* F satans karl, kanalle; ostyring, rustibuss.

schwerlich, *adv.* svårigen.

Schwert, -[e]s, -er, *n.* svärd. -bohne, -n, *f.* sabelböna, turkisk böna. -feger, -s, -, *m.* svärdfjäre, vapensmed. -fisch, -es, -e, *m.* zool. svärdfisk (Xiphias). -hieb, -[e]s, -e, *m.* svärdshugg, svärdsslag. -lehen, -s, -, *n.* län som går i arf endast på svärdssidan. -lilie, -n, *f.* svärdslilja. -orden, -s, -, *m.* svärdsorden. -schlag, -[e]s, -e †, -streich, -[e]s, -e, *m.* svärdsslag. -träger, -s, -, *m.* svärddragare. -er... *Ex.* ~geklierr, -[e]s, 0, *n.* vapenrassel. ~tanzen, -es, -e †, *m.* svärdsdans.

Schwertel, -s, -, *m.* bot. 1. svärdslilja (Iris). 2. sabellilja (Gladiolus).

Schwester, -n, *f.* syster; klostersistersyster, nunna. -kind, -[e]s, -er, *n.* systersysterbarn. -mann, -[e]s, -er †, *m.* svåger. -sprache, -n, *f.* systerspråk.

schwesterlich, *a.* systerslig.

Schwesterschaft, -en, *f.* 1. egenskap af syster, systerskap. 2. samfund af systrar, af nunnor.

Schwihogon, -s, -, *m.* hvalfbåge, hvalf.

Schwieger, *I.* -s, -, *m.* svärfar. *II. -n, f.* svärmor. -elterlich, *a.* svärföräldrar(nes). -eltern,

plur. svärföräldrar. -kind, -[e]s, -er, n. måg, sonhustru. -mama, -s, -mutter, -†, f. svärmor. -mütterlich, a. svärmoder(n)s, en svärmors. -sohn, -[e]s, -e †, m. svärson, måg. -tochter, -†, f. svärdotter, sonhustru. -vater, -s, -†, m. svärfar. -väterlich, a. svärfader(n)s, en svärfars.

Schwiegerin, -nen, f. 1. svärmor. 2. sonhustru. 3. svigerska.

schwiegerlich = *schwiegermütterlich*, -väterlich.

Schwiegerschaft, 0, f. slägt(ingar) genom giftermål.

Schwiele, -n, f. dalk, (hud)valk, hårdhet i huden.

schwielig, **schwielig**, a. dalkig, valkig, hård.

Schwiemel, -s, -, m. 1. svindel, sinnessyra, yrsel. 2. = *Schwiemler*.

Schwiemeléi, -en, f. rummel, ruckel.

schwiemellin, -te, ge-t, itr. h. och s. svira, rumla.

schwiemlen, -te, ge-t, itr. h. och s. ragla, tumla, svimma.

Schwiemler, -s, -, m. svirare, rucklare.

schwiemlicht, **schwiemlig**, a. yr.

schwierig, a. svår, kinkig, krånglig; missnöjd.

Schwierigkeit, -en, f. svårighet.

Schwimm... Ex. -anstalt, -en, f. siminrättning.

-blase, -n, f. simblåsa. -fähigkeit, 0, f. simförmåga. -feder, -flosse, -n, f. simfena. -hose, -n, f. simbyxor. -kleid, -[e]s, -er, n. simdrägt. -lehrer, -meister, -s, -, m. simlärare.

schwimmen, *schwamm*, *schwöme* el. * *schwämme*, *geschwommen*, *schwimm*[e], itr. h. och s. 1. simma. BNA. *weder ~ noch waten können*: ej veta att hjälpa sig på ngt sätt, *in Thränen ~ bada i tårar*. 2. flyta, t. ex. *auf dem Wasser ~, ~de Batterien*. 3. sväffa; vara otydlig, sakna skarpa ytterlinier. *Im Nebel ~* framstå otydligt i dimman. *opers. mir schwimmt es vor den Augen*: allt flyter samman för mina ögon, jag har svårt att se tydligt.

Schwimmer, -s, -, m. ~in, -nen, f. simmare.

Schwind... Ex. -sucht, 0, f. tvinsot, lungsot.

-süchtig, a. lidande af tvinsot, lungsiktig. -süchtigkeit, 0, f. lungsiktighet.

Schwinde, -n, f. art reform.

Schwindel, -s, -, m. 1. svindel, yrsel; yra. 2. svindleri, bedrägeri. *F der ganze ~* hela surfven. -frei, a. fri från svindel, från yrsel. -gefühl, -[e]s, -e, n. känsla af yrsel. -hafer, -s, 0, m. = *Lolch*. -kopf, -[e]s, -e †, m. lättsinig person, svindlare. -sucht, 0, f. svindel.

Schwindeléi, -en, f. svindleri, vingleri.

schwindelhaft = *schwindlig*.

schwindellin, -te, ge-t, itr. h. 1. svindla. Ofta *opers. es schwindelt mir*: jag svindlar, får svindel.

2. vingla, bedraga, vara en svindlare.

schwindlen, *schwand*, *schwände* el. * *schwände*,

geschwunden, *schwind*[e], itr. s. aftaga, minskas, krympa, torka ihop, tvina, tvina bort, blekna, försvinna. *In einander ~* sammanflyta. ~ *lassen*: låta fara, uppgifva.

Schwindler, -s, -, m. svindlare, vinglare.

schwindlerhaft, **schwindlerisch**, a. svindlaraktigt, bedräglig.

schwindlicht, **schwindlig**, a. 1. svindlande. 2. lidande af svindel, af yrsel, svindelaktigt. 3. = *schwindlerisch*.

Schwinge, -n, f. 1. vinge. 2. vanna. 3. skätknif.

Schwingel, -s, -, m. bot. svingel (*Festuca*).

schwingen, a) -te, ge-t, tr. bevinga. b) *schwang*, *schwänge* el. * *schwünge*, *geschwungen*, -[e], I. tr. 1. av. *sich ~ svinga*, svänga (sig). 2. vanna, kasta sad; skäkta. II. itr. h. 1. svänga, oscillera, vibrera. 2. gå undan, vara fart i.

Schwungung, -en, f. 1. 0, svingande m. m. se föreg. 2. svängning, vibration.

schwipp, I. *interj.* vips! klatsch! smack! II. a. mjuk, böjlig, svigtande, ostadig, rankig.

Schuppe, -n, f. mjukt spö, spöända, pisksnärt.

schwippen, -te, ge-t, I. itr. h. och s. 1. svigta, ge svigt, böja sig. 2. slå med ngt som ger svigt, t. ex. *mit der Gerte*. II. tr. slå, slänga, slänga af med, ge en knäpp.

schwippig = *schwipp II*.

schwipps, I. = *schwipp I*. II. -es, -e, m. slag, släng, snärt.

schwirr, a. surrande, sorlande.

schwirren, -te, ge-t, itr. h. och s. surra, susa, brusas, sorla, drilla, vibrera, hvina.

Schwitz... Ex. -bad, -[e]s, -er †, n. svettbad. -kasten, -s, -, m. ångskåp. -mittel, -s, -n. svettmedel. -stube, -n, f. bastu.

Schwitze, 0, f. ⊕ svettning.

schwitzien, -[e]s, -te, ge-t, I. itr. 1. h. och tr. svettas. Älv. *opers. mich schwitzt*: jag svettas. 2. s. sippra ut, fram. II. tr. 1. svettas ut. 2. kok. bryna.

schwitzig, a. svettig.

Schwof, -[e]s, -e, m. studentspr. muffbal.

Schwören, *schwur* el. *schwör*, *schwüre* el. * *schwüre*, *geschworen*, *schwör*[e], itr. h. och tr. svära, gå ed. *Zur Fahne ~* svära fanan, *zum Katholizismus ~* hylla, omfattas katolicismen. *Auf jmds Worte ~* sätta blind tro till ngn. *In jmds Hand ~* svära, edligen försäkra, lofva ngn ngt. *Geschworen* av. : edsvuren; *geschwornen Feind*: afsvuren, förklarad fiende, *geschwornen Freund*: pålitlig, bepröfvad vän.

schwül, a. 1. tryckande, tung om luften. 2. ängslig, rädd, bekländ.

Schwüle, -n, f. 1. tryckande, tung luft. 2. ångest, ångslan, bekländhet, knäpa.

Schwulibus, F *in ~ sein*: vara i knäpa.

Schwulität, -en, f. F = *Schwüle 2*.

* akta sms. F familjart. P lagro språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † ajörtern. ✕ militärisk term.

Schwulst, *[-e]s, -e †, m. -e †, f. 1. vanl. f. svulst, svullnad. 2. vanl. m. uppblåst sätt, högmöd. 3. vanl. m. svulst, bombast.*
schwulstig, *a. 1. uppblåst, högmödig. 2. svulstig, bombastisk.*
Schwulstigkeit, *-en, f. svulstighet.*
Schwulstling, *[-e]s, -e, m. uppblåst narr.*
Schwund, *[-e]s, 0, m. aftynande, borttvinande, försvinnande.*
Schwung, *[-e]s, -e †, m. 1. svängning. In ~ setzen, kommen: sätta, komma i gång, im ~e sein: a) vara i gång, b) vara i svang, modern. Mit einem ~e: i ett tag, med ens. 2. lyftning, eld, kraft, hänförelse. 3. Fknödd. -bewegung, -en, f. svängning. -brett, [-e]s, -er †, n. trampolin. -feder, -n, f. vingpenna. -kraft, -e †, f. 1. kraft, förmåga att svinga sig, att svänga. 2. däckkraft, energi, spänstighet. -los, a. utan lyftning, utan kraft, matt. -rad, [-e]s, -er †, n. ♂ svänghjul. -reich, -voll = följ.*
schwunghaft, *a. 1. kraftigt, rask, kraftfull, kärnfull. 2. som är i svang, gängse.*
schwupp(s) se *schwipp(s).*
Schwur, *[-e]s, -e †, m. 1. ed. 2. förbannelse. -brüchig, -vergessen, a. menedig.*
Sech, *[-e]s, -e, n. plogrist.*
sechs, *I. utan följ. subst. afv. sechse. a. (oböjl. grundtal) sex. Mit ~en fahren: åka efter sex hästar. II. -en, f. sexta (siffra). -ender, -s, -, m. hjort med sex taggar på hornen. -läufig, a. sexpiper. För öfr. jfr sms. med drei, ein, fünf.*
Sechser, *-s, -, m. 1. sexpenningsstycke. 2. sexta m. m. jfr Fünfser. -brot, [-e]s, -e, n. sexpenningsbröd.*
sechserlei, *oböjl. a. sex sorters.*
sechste, *a. (ordningstal) sjätte. Zum ~n: för det sjätte. -halb, a. fem och en halv.*
Sechstel, *-s, -, n. sjättedel.*
sechstellig, *-te, ge-t, tr. dela i sjättedelar.*
sechstens, *adv. för det sjätte.*
sechzehn, *a. sexton, jfr fünfzehn π.*
sechzig, *a. sextio, jfr fünfzig π.*
Seckel, *-s, -, m. 1. se Säckel. 2. sikel.*
Sedez, *[-es], -e, n. sedesformat, sedesband. -ausgabe, -n, f. sedesedition. -format, [-e]s, -e, n. sedesformat.*
See, *I. -en, f. haf, sjö(n). In ~ gehen et. stehen: lägga ut. Zur ~ till sjöss. II. [-e]s, -en, m. sjö, insjö. -ausdruck, [-e]s, -e †, m. sjöterm. -had, [-e]s, -er †, n. sjöbad. i sht saltsjöbad. -bär, -en, -en, m. zool. sjöbjörn; F ma. tvårvigg, brunbjörn. -beschädigt, a. sjöskadad. -beschädigung, -en, f. sjöskada. -brief, [-e]s, -e, m. sjöpass. -dienst, [-e]s, 0, m. sjötjänst. -ente, -n, f. zool. lunnefogel. -fahrend, a. sjöfarande. -fahrer, -s, -, m. sjöfarare. -fahrt, -en, f. 1. sjöfart. 2. sjöresa. -fest, a. 1. om fartyg: sjöduelig, som kan hålla sjön. 2. om personer: som ej lider af sjösjuka. -fischerei, 0, f. hafsfiske. -gefecht, [-e]s, -e,*

n. sjödrabbning. -gegend, -en, f. sjötrakt. -gemälde, -s, -, n. sjöstycke, marinmålning. -gericht, [-e]s, -e, n. sjörätt. -gesetzbuch, [-e]s, -er †, n. sjölag, sjörätt. -gras, -es, -er †, n. sjögräs, tång. -hafen, -s, -†, m. hafslhamn. -hahn, [-e]s, -e †, m. zool. gnoding (Trigla). -heer, [-e]s, -e, n. sjöhär, sjötrupper, flotta. -held, -en, -en, m. sjöhjälte. -herrschaft, -en, f. sjöväld. -hund, [-e]s, -e, m. säl (Phoca); F sjöbuss. -hundsfell, [-e]s, -e, n. sälskinn. -igel, -s, -, m. zool. sjöborre (Echinus). -kadett, -n, -en, m. sjökadett. -kadettenschule, -n, f. sjökrigsskola. -kalt, [-e]s, -er †, n. säl. -karte, -n, f. sjökort. -kennung, 0, f. ⚡ kännedom om vattnets djup och bottens beskaffenhet. -könig, [-e]s, -e, m. sjökönung. -kork, [-e]s, -e, m. zool. korkkorall. -krank, a. sjösjuk. -krankheit, 0, f. sjösjuka. -krebs, -es, -e, m. hummer. -kuh, -e †, f. zool. sjöko, lamantin (Manatus). -küste, -n, f. hafskust. -leuchte, -n, f. fyr torn. -leute, plur. sjöfolk. -löwe, -n, -n, m. sjölejon. -mächtig, a. mäktigt till sjöss. -mann, [-e]s, -er † och Seeleute, m. sjöman. -männisch, a. sjömans. -marke, -n, f. sjömarke. -meile, -n, f. sjömil. -möwe, -n, f. zool. hafstrut (Larus marinus). -nessel, -n, f. zool. hafsnos, sjöanemon (Actinia). -not[h], -e †, f. sjönod. -pferd, [-e]s, -e, n. 1. flodhäst. 2. valross. 3. hafsdrake (Pegasus draconis). -protest, [-e]s, -e, m. sjöförklaring. -rat[h], [-e]s, -e †, m. 1. amiralitet. 2. sjörätt. -raub, [-e]s, 0, m. sjöröfveri. -räuber, -s, -, m. sjöröfvere. -räuberei, -en, f. sjöröfveri. -räuherisch, a. sjöröfvar(e)-. -recht, [-e]s, 0, n. sjörätt, sjölag. -reise, -n, f. sjöresa. -rose, -n, f. näckros (Nymphaea). -sache, -n, f. sjöärende. -schaden, -s, -†, m. haveri. -schlacht, -en, f. sjöslag. -schlange, -n, f. sjöorm. -sprache, -n, f. sjömansspråk. -stadt, -e †, f. sjöstad, kuststad. -städter, -s, -, m. sjöstadsbo. -stern, [-e]s, -e, m. sjöstjärna. -streich, [-e]s, -e, m. sjöstreck. -stück, [-e]s, -e, n. sjöstycke, marinmålning. -sturm, [-e]s, -e †, m. storm på hafvet. -tang, [-e]s, -e, m. bot. tång. -treffen, -s, -, n. sjöträffning. -tritt, -en, f. strandgods. -triftig, a. drifven, uppkastad af hafvet. -tüchtig, a. sjöduelig. -tüchtigkeit, 0, f. sjöduelighet. -unget[h]üm, [-e]s, -e, n. hafsvind. -volk, [-e]s, -er †, n. sjöfolk, kustfolk, öfolk. -wärts, adv. sjövärt. -wasser, -s, 0, n. sjö-, hafsv-, saltvattn. -weg, [-e]s, -e, m. sjöväg; sjöledes. -wehr, 0, f. sjöförsvar. -wesen, -s, 0, n. sjöväsen. -wind, [-e]s, -e, m. hafsvind. -zug, [-e]s, -e †, m. tåg, expedition till sjöss.

seisch, *a. sjö-, hafsv-.*

Seele, *-en, f. 1. själ. Etw. auf der ~ haben: hafva ngt på hjärtat. Jdm. etw. auf die ~ binden: lägga ngn ngt på hjärtat. Es liegt mir auf der ~ det ligger mig om*

hjärtat. *Jmdm aus der ~ sprechen*: återge nngns tankar. [*Bei*] *meiner ~!* (vid) min själ! *In der tiefsten ~ bewahren*: bevara, gömma i djupet af sin själ. *Sich in die innerste ~ hinein schämen*: skämmas ögonen ur sig. *Von ganzer ~ af hela sin själ*. *Die ~ von etw. sein*: vara själen i ngt. *F es ist eine ~ von Kind*: det är ett mycket snällt barn. **2.** det inre i ngt, t. ex. den mjuka hylsan i en fjäderspole, snöret i en rosenkrans, det ett nystan är nystadt på, korna kring hvilken ngt gjutes, rör i eldvapen m. m. -amt, -[e]s, -er †, n. själamässa. -erfreuend, a. hjärteglädjande. -erquickend, a. vederkvickande för själen. -gerät[h], -[e]s, -e, n. till själamässor testamenterad kvarlåtenskap. -sorge, 0, f. självård. -sorger, -s, -, m. själasörjare. -sorgerisch, -sorgerlich, a. en själasörjares, såsom själasörjare. -en... Ex. ~adel, -s, 0, m. själsadel. ~amt se -amt. ~angst, -e †, f. själsångest. ~arzt, -[e]s, -e †, m. själens läkare. ~durchmesser, -s, -, m. ✕ kaliber. ~forschung, 0, f. psykologi. ~freund, -[e]s, -e, m. hjärtevän. ~froh, a. hjärtligt glad. ~grösse, 0, f. själsstorhet. ~gut, a. hjärtegod. ~güte, 0, f. hjärtegodhet. ~heil, -[e]s, 0, n. frälsning. ~heilkunde, 0, f. psykiatri. ~hirt, -en, -en, m. själaherde. ~kampf, -[e]s, -e †, m. själsstrid. ~kraft, -e †, f. själskraft, energi. ~kunde, ~lehre, 0, f. psykologi. ~leiden, -s, -, n. själslidande. ~los, a. utan själ, själlös. ~messe, -n, f. själamässa. ~mord, -[e]s, -e, m. själamord. ~not[h], -e †, f. själanöd. ~pein, 0, ~qual, -en, f. själskval, själslidande. ~ruhe, 0, f. sinnesro. ~schatz, -es, -e †, m. själskatt. ~stärke, 0, f. själsstyrka. ~störung, -en, f. sinnesrubning, själs sjukdom. ~tag, -[e]s, -e, m. själfäst, dag då dessa hålles för de under året affidne. ~vergnügt, a. hjärteglad. ~verkäufer, -s, -, m. 1. människo-handlare. **2.** farkost som lätt stjälpes, likkista. ~vertraut, a. intim. ~verwandt, a. själsbefryddad, sympatisk; subst. själsfrände. ~verwandschaft, -en, f. själsfrändskap, sympati. ~voll, a. själfull. ~wanderung, -en, f. självandring. ~wärmer, -s, -, m. hjärtvärmare. — -ens... = föreg. sms.

seellen, -te, ge-t, itr. h. se *leiben*.
seelenhaft, a. själfull.
seelig se *selig*.
seelisch, a. psykisk, själ-, själsk.
Segel, -s, -, n. dim. *Segelchen*, *Segellein*, segel. *Unter ~ gehen*: gå till segels. *Die ~ streichen*: stryka segel. -baum, -[e]s, -ct, m. † mast. -fertig = -klar. -kahn, -[e]s, -e †, m. segelbåt. -klar, a. segelfärdig, segelklar. -macher, -s, -, m. segelmakare. -macherei, -en, f. segelmakeri. -meister, -s, -, m. segelmästare. -stange, -n, f. † (segel)rå. -tüch, -[e]s, 0, n. segelduk. **segel** (segel), -te, ge-t, itr. h. och s. segla. *Bei dem*

Winde ~ segla bidevind, *vor dem Winde ~ segla* fördevind, *mit dem Winde ~ segla* med förlig vind. *Sich fest ~sätta* på grund. **Segen**, -s, -, m. 1. välsignelse. *Den ~ sprechen*: läsa välsignelsen. **2.** korstecken, t. ex. *den ~ machen*. **3.** monstrans. **4.** trollformel, besvärjelse. **5.** bön. ~ vor (nach) *Tische*: bordsbön före (efter) maten. -los, a. utan välsignelse. -spendend, a. välsignelsebringande. -sprecher = *Segner*. -s... Ex. ~formel, -n, f. 1. välsignelseformel. **2.** = *Segen*. **4.** ~fülle, 0, f. rik välsignelse. ~reich, a. välsignelserik. ~spruch, -[e]s, -e †, m. välsignelse. ~voll = ~reich. ~wunsch, -es, -e †, m. lyckönskan, välönskan.

Segge, -n, f. bot. starr (*Carex*).

Segler, -s, -, m. seglare.

segnen, -ete, ge-et, I. tr. 1. välsigna; läsa välsignelsen öfver. ~d: välsign(elsebringande, välsignelserik. *Gesegneten Andenkens*: salig i åminnelse. *Gesegnet[en Leibes]* ei. in *gesegneten Umständen sein*: vara hafvande. **2.** göra korstecknet öfver. *Jmdm vor der Stirne ~ göra* korstecknet på nngns panna. **3.** läsa (trollformler) mot, öfver, besvärja, t. ex. *das Feuer, das Fieber, das Vieh*. **4.** *Das Zeitliche* ei. *die Welt* ~ säga farväl åt lifvet, affida. **II.** *Sich ~ korsa* sig.

Segner, -s, -, m. 1. en som välsignar, välsign(elsebring)are. **2.** besvärjare, trollkarl.

Segnung, -en, f. 1. välsignande, välsignelse. **2.** besvärjande, besvärjelse.

sehbar, a. möjlig att se, synlig, synbar.

Sehbarkeit, 0, f. synlighet.

Sehle, -en, f. 1. synkraft, synförmåga. **2.** öga. **3.** pupill. -achse, -n, f. synaxel. -feld, -[e]s, -er, n. synfält. -glas, -es, -er †, n. synglas. -kraft, 0, f. synkraft. -kreis, -es, -e, m. synkrets. -kunst, -lehre, 0, f. optik. -rohr, -[e]s, -e, n. kikare. -vermögen, -s, 0, n. synförmåga. -weite, -n, f. synvidd. -winkel, -s, -, m. synvinkel.

sehen, *sieh*(s)t, *sah*, *sähe*, *geseh*[e]n och vid infinitiver ~, *sieh*[e], itr. h. och tr. **1.** se, titta. *Gut, weit ~ se* bra, långt. *Er ist, sehe ich* ei. *wie ich sehe, nicht hier*: han är ej här, ser jag. ~ *Sie mal!* a) ser man på, b) titta hit, se där; ei, *sieh doch!* nej, se där! *F hast du nicht gesehn!* vips! i en blink! *Etw., sich ~ lassen*: visa ngt, sig, *sich mit etw. ~ lassen können*: ej behöfva skämmas för ngt. *Einen nicht ~ können* ei. *mögen*: ej tåla (att se) ngn. *Seine Lust an etw.* (dat.) ~ med glädje se, njuta af att se ngt. *Du sollst Wunder* ei. *dein blaues Wunder daran* ~ där skall du få se ngt märkvärdigt. *Ich habe ihn schlagen* ~ a) jag har sett honom slå, b) jag har sett, hur han blef slagen. *Man will ihn nirgends* ~ han är ingenstädes gärna sedd. — Med prep.: *auf den Preis* ~ se på priset, *das Fenster, das Zimmer*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

sieht auf die Strasse, nach dem Markt: fönstret vetter, rummet ligger åt gatan, åt torget; aus meinen Augen ~ se med mina ögon, nicht aus den Augen ~ können: ej kunna få upp ögonen, aus dem Fenster ~ titta ut genom fönstret, die Zehen ~ aus den Schuhen: tärna titta fram ur skor-na, der Schelm sieht ihm aus den Augen: skälmen lyser fram ur ögonen på honom; durch ein Fernrohr ~ se genom, med en kikare, durch ein eichenes Brett ~ können: vara skarpsynt; in eine Sache ~ få en inblick i ngt; nach einer Seite ~ se, titta åt ett håll, er sieht nach rechts: han bryr sig ej om ngt, nach ei. zum Rechten ~ se till att ordningen iakttagas, zu etw. ~ gifva akt på ngt. 2. se ut. Jmdm ähnlich ~ likna ngn. 3. se till, t. ex. ich will ~, dass ich es dir verschaffe ei es dir zu verschaffen.

sehens... Ex. -wört[h], -würdig, a. sevärd. -würdigkeit, -en, f. märkvärdighet.

Seher, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. en som ser ngt. 2. siare, sierska. -blick, -[e]s, -e, m. siareblick, profetisk blick.

Sehererei, -en, f. profeterande.

seherisch, a. profetisk, siare-.

Sehn... Ex. -sucht, 0, f. längtan. -süchtig, -suchts-volle, a. längtande, längtansfull.

Sehne, -n, f. 1. sena. 2. (båg)sträng. 3. mat korda.

sehnen. -te, ge-t, I. itr. h. och sich ~ längta, nach Ruhe: efter hvila, aufs Land: till landet, jmdn zu sehen: att få se ngn. II. tr. Jmdn heim ~ längta efter ngn att han må komma hem.

sehnecht, sehnig, a. senig.

sehnlich, a. längtande, längtansfull. ~ erwartet werden: vara mycket efterlängtat.

sehr, adv. mycket, ganska, i hög grad.

seicht, a. icke djup, grund; vna. ytlig.

Seichte, -n, Seichtheit, Seichtigkeit, -en, f. 1. ringa djup, grundhet; vna. ytlighet. 2. grundt ställe, grund.

Seide, -n, f. siden, silke. vna. dabei wird er keine ~ spinnen: det blir han icke rik på. ... Ex. ~bau, -[e]s, 0, m. silkesodling. ~baum, -[e]s, -e †, m. mulbärsträd. ~faden, -s, -†, m. silke. ~gehäuse, -s, -. ~gespin[n]st, -[e]s, -e, n. silkeskokong. ~haar, -[e]s, -e, n. silkeslent hår. ~hase, -n, -n, m. silkeshare. ~papier, -[e]s, -e, n. silkespapper. ~raupe, -n, f. silkesmask. ~reich, a. silkesrik. ~schwanz, -es, -e †, m. siden-svans. ~weber, -s, -. m. sidenväfvere. ~weich, a. silkeslen. ~zucht, 0, f. silkesodling. ~züchter, -s, -, m. silkesodlare.

Seidel, -s, -. n. och * m. säjdel, glas. ~deckel, -s, -, m. säjdellock. -weise, adv. säjdelvis, den ena säjdeln efter den andra.

seiden, a. 1. af siden, af silke, siden-, silkes-. 2. = [e]j.

seidenhaft, seidig, a. silkeslik, silkeslen, siden-artad, innehållande silke, silkesblandad.

Seife, -n, f. tvål, såpa. -n... Ex. ~baum, -[e]s, -e †, m. såpsträd. ~blase, -n, f. såppbubbla. ~brühe, -n, f. såplödder. ~kraut, -[e]s, -er †, n. bot. såpnäplika (Saponaria). ~napf, -[e]s, -e †, m. tvålkopp, tvålfat. ~sieder, -s, -, m. såpsjudare. vna. das denkt wie ein ~ sådant folk har inskränkta vyer. ~siedererei, -en, f. såpsjuderi. ~wäsche, 0, f. såp-tvätt.

seifen, -te, ge-t, tr. gnida in, tvätta med såpa, tvåla in.

seificht, seifig, a. 1. bestruken, full med såpa, tvål. 2. såp-, tvålaktig, -artad.

Seige(n) se Seihe(n).

Seiger, -s, -, m. 1. lod; pendikel. 2. ur. 3. se Seihet.

seiger|n, -te, ge-t, tr. 1. se seihen. 2. bärg, göra djupare. 3. ☉ utsmälta.

Seih|e, -en, f. 1. sil; filterapparat. 2. det som stannar kvar vid silning och filtrering, bottensats. -[e]... Ex. ~fass, -es, -er †, n. filterfat, filterkärl. ~papier, -[e]s, -e, n. filterpapper. ~tuch, -[e]s, -er †, n. silduk, filterduk.

seih|en, -te, ge-t, tr. sila, filtrera. Seihung, f.

Seiher, -s, -, m. en som silar, filtrerar.

Seil, -[e]s, -e, n. snöre, lina, rep, tåg. vna. sich am ~e führen lassen: gå i ledband, an einem ~ ziehen: hjälpas åt, draga halva lasset hvar. -brücke, -n, f. hängbro som hanger på linor. -draht, -[e]s, -e †, m. stål-trådslina. -tanz, -es, 0, m. dans på lina, lindansning. -tänzer, -s, -, m. ~in, -nen, f. lindansare, lindanserska. -tänzererei, 0, f. lindansning. -tänzerisch, a. lindansar(e)-. -werk, -[e]s, -e, n. linor, tåg, tågvirke.

Seiler, -s, -, m. repslagare. F mit ~s Tochter Hochzeit halten: hängas. -bahn, -en, f. repslagarebana. -meister, -s, -, m. repslagare-(mästare).

Seilererei, -en, f. repslageri.

Seim, -[e]s, -c, m. 1. honing, honingssaft. 2. slemmig vätska, soppa, gröt, kräm.

seim|en, -te, ge-t, I. tr. Den Honig ~ låta honingen rinna ur kakorna. II. itr. h. blifva slemmig, slemmig, tjock.

seimicht, seimig, a. 1. full af honing, honings-. 2. slemmig, slemmig, tjock.

I. sein, bin, bist, ist, sind, seid, sind, sei; war, wäre; gewesen; sei, seid, itr. s. och hjälperb. I. vara, sa. hjälperb oftast att öfversätta med hafva. Bist du es? är det du? sind Sie es? är det ni? Euph. er ist nach Paris: han har rest till P. Zu beklagen ~ vara att beklaga, beklagensvärd, zu sprechen ~ träffas hemma, taga emot, dagegen ist nichts zu sagen: det kan man ej säga ngt om, däremot kan man ingenting invända. Es sei! välan! låt gå! dem sei nun, wie ihm wolle: det må nu

vara huru som hälst med den saken, *sei es ... sei es*: vare sig ... eller. *Der Aussicht* ~ vara af den åsigten, *das ist meines Amtes nicht*: det kommer ej mig vid, har jag ingenting att skaffa med, *des Todes* ~ vara dödens barn, *Willens* ~ vara villig. *Was ist Ihnen?* hur är det fatt med er? hvad står på? *wie ist Ihnen?* hur mår ni? *ist Ihnen unwohl?* mår ni illa? *mir ist besser*: jag mår bättre, *es ist mir so, als ob ich es gehört hätte*: det förefaller mig, som om jag hade hört det. *Das ist alles schon da gewesen*: det är ingenting nytt, *etw. noch nie da gewesen*: ngt non plus ultra, förut okändt. *Was soll das ~?* hvad skall det betyda? *ei, das wäre!* jo, det skulle just vara vackert! 2. subst. Inf. vara, tillvaro, existens, verklighet, t. ex. *das ~ vom Schein trennen; ins ~ rufen*: kalla till verklighet.

2. sein, I. se *er I* och *dein I*. II. ~, der ~[ig]e, böj. se *dein II*, pron. poss. sin, sitt, hans (hennes), dess. *Jedem das ~ige*: låt hvar och en få sitt, suum cuique. -er... Ex. ~seits, adv. för sin del, å sin sida. — es... Ex. ~gleichen, plur. sina, hans, dess likar, sådana som han, den, det. — et... Ex. ~halten, ~wegen, um ~willen, adv. för hans, dess skull, fördenskull.

seinig se 2. sein II.

seit, I. prep. med dat. och * gen. sedan, efter, från (och med), t. ex. ~ *dem Tage*: från den dagen, ~ *damals*: från den tiden, sedan dess, *er ist ~ zehn Jahren fort*: han har varit borta i tio år. II. konj. sedan, alltsedan; alldenstund. -dem, I. adv. sedan dess, alltsedan, därefter, efteråt. II. = *seit II*. -hér, adv. sedan dess (till närvarande tid), alltsedan, efter den tiden. -herig, a. sedan dess befäntlig, förekommande, sedan dess hittills varande, senare.

Seit|le, -en, f. sida; ✕ flank. *Sich jmdm an die* et. *zur ~ stellen*: ställa sig i jämbredd, likställa sig med ngn. *An die* et. *auf die* et. *bei ~ gehen*: gå åt sidan, afsides, *jmdn auf die* et. *bei ~ nehmen*: taga ngn afsides, *bei ~ sprechen*: tala för sig (om skådespelare), *etw. auf die* et. *bei ~ bringen*: skaffa undan, undansnilla, knipa ngt, *bei ~ legen*: a) lägga undan, bort, b) lägga af, spara ihop, *etw. bei ~ lassen*: utelemna, negligera, ej taga hänsyn till ngt, *Spass bei ~ skämt åsido*. *Die blinde ~ a)* F ryggen, b) den svaga, minst fördelaktiga sidan. *Von ~n des Knaben*: från gossens sida, af gossen, jfr *seitens* och *seits*. *Nach dieser ~ hin*: åt detta håll. -ab, adv. åt sidan, afsides. -wärts, adv. åt sidan, på ena sidan. -wegs, adv. afsides. -en... Ex. ~abbriss, -es, -e, m. profil, sidoteckning. -allee, -en, f. sidoallé. ~angriff, -[e]s, -e, m. ✕ flankangrepp. ~ansicht, -en, f. vy från sidan. ~blick,

-[e]s, -e, m. sidoblick. ~erbe, -n, -n, m. ~erbin, -nen, f. sidoarfvinge. ~erbschaft, -en, f. sidoarf. ~gang, -[e]s, -e †, m. sidogång. ~gebäude, -s, -, n. sidobyggnad, flygel. ~hieb, -[e]s, -e, m. sidohugg. ~lähmung, -en, f. förlamning i ena kroppshalvan. ~lang, a. hela sidor igenom, många sidor lång. ~lehne, -n, f. armstöd. ~linie, -n, f. 1. sida i en figur. 2. järnv. sidospår. 3. sidolinie. ~rand, -[e]s, -er †, m. kant, marginal. ~schiff, -[e]s, -e, n. byggn. sidoskepp. ~schmerz, -es, -en, m. ondt i sidan. ~sprung, -[e]s, -e †, m. språng, hopp åt sidan. ~stechen, -s, 0, n. ~stich, -[e]s, -e, m. håll i sidan. ~stück, -[e]s, -e, n. sidostycke. ~t[h]eil, -[e]s, -e, m. och n. sidostycke, sida, vägg. ~thür, -en, f. sidodörr. *Bild. sich eine ~ offen lassen*: ha ett kryphål. ~wand, -e †, f. sida, vägg. ~wind, -[e]s, -e, m. sidvind. ~zahl, -en, f. sidotal; antal sidor.

seitens, prep. med gen. å ... sida, från ... sida, af, t. ex. ~ *der Regierung*: från regeringens sida, af regeringen.

seitig, a. i sms. -sidig, t. ex. *drei*~.

seitlich, a. belägen på sidan om ngt, sido-.

seits, ss. senare sammansättningsled = *seitens*, t. ex. *ständischer ~ genehmigt*: beviljad, antagen af ständerna, *mütterlicher ~* et. *von mütterlicher Seite* et. *von Muttersseite*: på moder-net, *Onkel mütterlicher ~* morbror.

Sekondelleutenant, -s, -s, m. underlöjtnant.

Sekrét, -[e]s, -e, n. 1. afsöndring, sekretion. 2. afträde.

Sekretär, -[e]s, -e, m. 1. sekreterare, skrifvare. 2. skrifvetui, skrifdon. 3. brefställare.

Sekt, -[e]s, -e, m. vin, fint vin; chaupanj.

Sekte, -n, f. sekt.

Sektierer, -s, -, m. sekterist.

sektier[er]isch, a. sekterisk.

Sektió|n, -en, f. 1. sektion, afdelning. 2. dissektion.

Sekúnd|la, -en, f. andra klassen i skolor, uppifrån räknadt, motsvar. sjätte klassen i Sverige.

Sekundáner, -s, -, m. lärjunge i skolans näst högsta klass, sjätteklassist, jfr föreg.

Sekundánt, -en, -en, m. sekundant.

sekundár, a. sekundär, underordnad.

Sekúnde, -n, f. sekund. -n... Ex. ~zeiger, -s, -, m. sekundvisare.

sekundier|len, -te, -t, tr. och itr. h. 1. Jmdn et. *jmdn ~* vara ngns sekundant. 2. sjunga andra stämman; ackompanjera.

selb, pron. I. samme, t. ex. *zur ~en Stunde*: (i) samma stund, *jrderselbe*. 2. med räkneord: själf, t. ex. *er ~zwanzigster*, *av. ~zwanzig*: själf den tjugonde, han och nitton till. -änder, I. adv. och en till, i sällskap med en. II. -s, -, n. tête-à-tête, samtal mellan fyra ögon. -end[e], -[e]s, -e[n], n. ände af en tygstuf. -ständig, a. själfständig. -ständigheit, 0, f. själfständighet.

selber = *selbst* I. *Selbheit* = *Selbstheit*. *selbig* = *selb*.

selbst, I. oboj. *pron.* el. *pronominet adv.* själf. själf, själfva. *Sie ist die Güte* ~ hon är själfva godheten. *l'on* ~ el. *aus sich* ~ af sig själf. Ordspr. ~ *ist der Mann*: bra kurl hjälper sig själf. Svar på okvadsinord, t. ex. *Pack!* — ~ *Pack!* pack! — pack kan ni vara själf! II. *adv.* till och med, äfven. III. *[-e]s*, 0, *n.* jag(et), individualitet. F dim. *eure kleinen ~chen[s]*: edra småtingar. *-achtung*, 0, *f.* själfaktning, aktning för sig själf. *-anklage*, -*n*, *f.* själfanklagelse. *-aufopferung*, 0, *f.* själfuppoffring. *-beherrschung*, 0, *f.* själfbeherskning. *-bekenntnis[s]*, 0, *n.* 1. frivillig bekännelse. 2. själfbekännelse, tillstående man gör inför sig själf. *-beschauung*, 0, *f.* själfbetraktelse. *-bestimmung*, 0, *f.* själfbestämmelse, själfbestämning. *-betrug*, *[-e]s*, 0, *m.* själfbedrägeri. *-bewegend*, *a.* som rör sig själf, automatisk. *-bewusst*, *a.* själfmedveten. *-bewusstsein*, -*s*, 0, *n.* själfmedvetande, själfmedvetenhet. *-dünkel*, -*s*, 0, *m.* själfkänsla, egenkärlek, morskhet. *-eigen*, *a.* egen. *-entleibung*, -*en*, *f.* själfmord. *-entsagung*, -*en*, *f.* 1. frivillig afsägelse. 2. själforsakelse. *-erhaltung*, 0, *f.* själfbibehållelse. *-gefallen*, -*s*, 0, *n.* själfbelåtenhet. *-gefällig*, *a.* själfförnöjd, själfbelåten, själfkär. *-gefälligkeit*, 0, *f.* själfbelåtenhet. *-gefühl*, *[-e]s*, 0, *n.* själfkänsla. *-genügsam*, *a.* själfstillräcklig. *-genügsamkeit*, 0, *f.* själfstillräcklighet. *-gespräch*, *[-e]s*, -*e*, *n.* monolog. *-geständnis[s]*, -*ses*, -*se*, -*n*. själfbekännelse. *-herrlich*, *a.* suverän. *-herrschaft*, -*en*, *f.* 1. själfherrskaivalde, autokrati. 2. 0. själfbeherskning. *-herrscher*, -*s*, -, *m.* själfherrska. *-hülfe*, 0, *f.* själfhjäl. *-käufer*, -*s*, -, *m.* köpare i första hand. *-klug*, *a.* själfklok. *-kostenpreis*, -*es*, -*e*, *m.* hvad en vara kostar en köpman, tillverkningspris, fabrikspris. *-laut*, *[-e]s*, -*e*. *-lauter*, -*s*, -, *m.* själflyd, vokal. *-liebe*, 0, *f.* egenkärlek. *-loh*, *[-e]s*, 0, *n.* själfberöm. *-los*, *a.* oegennyttig. *-losigkeit*, 0, *f.* oegennyttia. *-mord*, *[-e]s*, -*e*, *m.* själfmord. *-mörder*, -*s*, -, *m.* ~ *in*, -*nen*, *f.* själfmördare, själfmörderska. *-mörderisch*, *a.* själfmords-, själfmördar(e)-. *-prüfung*, 0, *f.* själfpröfning. *-quäler*, -*s*, -, *m.* själfplågåre. *-rache*, 0, *f.* själfhämnd. *-redend*, *adv.* naturligtvis. *-ruhm*, *[-e]s*, 0, *m.* själfberöm. *-schändung*, -*en*, *f.* själfbeläckelse. *-ständig* *se* *selbständig* under *selb*. *-sucht*, 0, *f.* själfviskhet. *-süchtig*, *a.* själfvisk. *-süchtling*, *[-e]s*, -*e*, *m.* egoist. *-täuschung*, -*en*, *f.* själfbedrägeri. *-thätig*, *a.* själfverksam. *-thätigkeit*, 0, *f.* själfverksamhet. *-trieb*, *[-e]s*, 0, *m.* egen drift. *-überhebung*, *-überschätzung*, 0, *f.* för hög tanke om sig själf, inbilskhet. *-überwindung*, 0, *f.* själfbeherskning, själforsakelse. *-unterricht*, *[-e]s*, 0, *m.*

själfstudium. *-verblendung*, 0, *f.* själfförblindelse. *-vergessen*, *a.* glömsk af sig själf, oegennyttig. *-vergessenheit*, 0, *f.* själförgätenhet. *-vergötterung*, 0, *f.* själförgudning. *-verlag*, *[-e]s*, 0, *m.* eget förlag. *-verleugnung*, 0, *f.* själfförnekelse. *-verständlich*, *a.* själfklar. *-vert[h]eidigung*, 0, *f.* själf försvar. *-vertrauen*, -*s*, 0, *n.* själförtroende. *-wille*, -*ns*, 0, *m.* 1. egen vilja. 2. egenvilja, egensinne. *-willing*, *a.* egensinnig. *-zufrieden*, *a.* själfbelåten. *-zufriedenheit*, 0, *f.* själfbelåtenhet. *-zweck*, *[-e]s*, 0, *m.* (det att vara) sitt eget ändamål.

Selbtheit, -*en*, *f.* 1. jag, individualitet; identitet. 2. egennyttia, egoism.

selbstig, **selbstisch**, *a.* egennyttig, egoistisk.

selch[en], -*te*, *ge-t*, *tr.* salta och röka kött.

I. selig, *a.* i sms. 1. rik på, t. ex. *hold* ~ rik på huldhet, huld. 2. lysten, t. ex. *schau* ~ skådelysten.

2. selig, *a.* salig. ~ *en Andenkens*: salig i äminnelse. *-gesprochen*, *a.* förklarad salig. *-machend*, *a.* saliggörande. *-macher*, -*s*, -, *m.* saliggörare. *-machung*, 0, *f.* saliggörande. *-sprechung*, 0, *f.* saligförklaring, beattifikation.

Seligheit, -*en*, *f.* salighet.

Sellerie, -*s*, -*s*, *m.* *[-e]n*, *f.* selleri.

selten, *a.* sällsynt, *adv.* äfr. sällan.

Seltenheit, -*en*, *f.* 1. 0. sällsynthet. 2. sällsynt sak, märkvärdighet, raritet.

seltsam, *a.* sällsam, egendomlig, besynnerlig.

Seltsamkeit, -*en*, *f.* sällsamhet m. m. *se* föreg.

Semester, -*s*, -, *n.* halfår, (skol- och i sht universitet)termin.

Seminar, *[-e]s*, -*e* el. -*ien*, *n.* seminarium. **di- rektor**, -*s*, -*en*, *m.* seminarirektor.

Seminarist, -*en*, -*en*, *m.* ~ *in*, -*nen*, *f.* seminarist.

Semit[e], -*en*, -*en*, *m.* semit, ~ *in*, -*nen*, *f.* semitisk kvinna.

semitisch, *a.* semitisk.

Semmel, -*n*, *f.* smla. *Diese Ware geht ab wie warme ~n*: denna vara går åt som snö i solsken. **-blond**, *a.* ljusblond, ljusgul.

Senat, *[-e]s*, -*e*, *m.* senat.

Senátor, -*s*, **Senatören**, *m.* senator.

Send... Ex. **-bote**, -*n*, -*n*, *m.* bud, budbärare, sändebud; apostel. **-brief**, *[-e]s*, -*e*, *m.* **-schreiben**, -*s*, -, *n.* sändebref.

send[en], *sandte* och *-ete*, *-ete*, *gesandt* och *ge-et*, *tr.* sända, skicka.

Sending, *[-e]s*, -*e*, *m.* bud, sändebud, ombud. **Sendung**, -*en*, *f.* 1. (af)sändande. 2. sändning. 3. uppdrag, mission.

Senf, *[-e]s*, -*e*, *m.* 1. senap. 2. F *einen langen ~ von etw. machen*: orda vidt och bredt, hålla en lång harang om ngt, *seinem* ~ *dazu geben*: också ha ett ord med i laget.

-brühe, -*n*, *f.* senapssås. **-büchse**, -*n*, *f.* senapsburk. **-dosa**. **-pflaster**, -*s*, -, *n.* senaps-

duk, -papper. **-spiritus**, -, *[-se]*, *m.* senaps-sprit.

seng|len, *-te, ge-t, I. tr.* sveda, afsveda, bränna. **II. itr. h.** svedas, brännas.

seng[e]rig, *a.* som luktar svedt, svedd, bränd.

Senior, *-s, Seniören, m.* senior.

Senk|le, *-en, f. I.* dalsänkning. **2.** sänknät. **3.** afläggare. **-blei**, *[-e]s, -e, n. I.* sänklod. **2.** sänkbly. **-garn**, *[-e]s, -e, n.* sänknät. **-nadel**, *-n, f.* sond. **-rebe**, *-n, f.* afläggare af en vinranka. **-recht**, *a.* lodrät. **-reis**, *-es, -er, n.* afläggare.

Senkel, *-s, -, m. I.* sänklod. **2.** snörband, band.

senkel|n, *-te, ge-t, tr.* snöra.

senk|len, *-te, ge-t, I. tr. I.* sänka, nedsänka. *Das Auge, den Blick* ~ slå ned ögonen. **2.** afsänka, aflägga. **II. Sich** ~ sänka sig; sjunka; sätta sig (om byggnader).

Senker, *-s, -, m. I.* afläggare. **2.** sänknät.

senkig, *a.* om terrängen: som sänker sig, låg, lågt liggande.

Senkung, *-en, f.* sänkning.

Senn[e], *-en el. -s, -en, m.* alpherde, säterkarl. **-hütte**, *-n, f.* säterstuga. **-en...** Ex. ~ **wirt[h]** - **schafte** = **Sennerei**.

Senne, *-n, f. I.* hed. **2.** = *Sehne 1, 2.*

senn|len, *-te, ge-t, itr. h.* vara till säters, vara alpherde, vara säterjanta.

Senner, *-s, -, m.* = **Senn**.

Sennerlei, *-en, f.* säter, fäbod.

Sennerin = **Sennin**.

Sennes... Ex. **-blätter**, *n. plur.* sennetsblad.

Sennin, *-nen, f.* säterjanta, säterkvinna.

Sennt... se **Sent...**

Sensäl, *[-e]s el. -en, -e[n]*, *m.* edsvuren mäk-lare, i sht börsmäklare.

Sense, *-n, f. lie. -n...* Ex. ~ **mann**, *[-e]s, 0, m.* liemannen. ~ **stein**, *[-e]s, -e, m.* liebyrne.

Sente, *-n, f. I.* till en säter, en fäbod hö-rande boskaphjord. **2.** säter(stuga).

Senténz, *-en, f. I.* sentens, tänkespråk. **2.** utlåttande, dom.

senténzenhaft, *a.* sententiös.

sentn|len, *-ete, ge-et* = **sennen**.

separát, *a.* separat, i särtryck. **-ausgabe**, *-n, f.* separat upplaga.

separier|len, *-te, -t, I. tr.* fränskilja, afskilja, afsöndra. **II. Sich** ~ skilja sig, afsöndra sig, utträda.

Sepia, *0, f.* sepia. **-en...** Ex. ~ **braun**, *a.* sepia-brun. ~ **zeichnung**, *-en, f.* sepiamålning.

Septim|la, *-en, f.* sjunde klassen uppifrån räknadt.

Septimáner, *-s, -, m.* lärjunge i sjunde klas-sen, se föreg.

Sequénz, *-en, f.* sekvens.

Sequéster, *-s, -, m.* kvarstad.

sequestriér|len, *-te, -t, I. tr.* belägga med kvar-stad, sekvestrera. **Sequestrierung**, *f.*

Seráil, *-s, -s, n.* serralj.

Seráph, *[-e]s, -im el. -e el. -in, m.* seraf.

serb|len, *-te, ge-t, itr. h.* tyna, vissna.

Serenáde, *-n, f.* serenad.

Sereníssimus, *obest. m.* (regerande) furste, höghet.

Serie, *-n, f.* serie, rad.

Sermón, *[-e]s, -e, m.* predikan.

Servánte, *-n, f. I.* tjänarinna. **2.** bord att ställa ifrån sig på, småbord; skänk.

Servelatwurst se **Cervelatwurst**.

Service, *-s, -, n.* servis.

servier|len, *-te, -t, I. tr.* duka, servera bordet. **II. itr. h.** passa upp.

Serviétte, *-n, f.* serviett. **-n...** Ex. ~ **ring**, *[-e]s, -e, m.* serviettring.

servil, *a.* servil, krypande.

Servis, *[-es], 0, m.* inkvarteringspengar.

Sessel, *-s, -, m.* länstol, stol, taburet.

sesshaft, *a.* boende, bofast.

Sessión, *-en, f.* sammanträde, session.

Setz... Ex. **-fehler**, *-s, -, m.* sättfel, tryckfel. **-karpfen**, *-s, -, m.* sättkarp. **-reis**, *-es, -er, n.* sättkvist. **-teich**, *[-e]s, -e, m.* fiskdam. **-wage**, *-n, f.* Ⓢ vattenpass.

setz|len, *[-es]t, -te, ge-t, I. tr.* och *sich* ~ sätta (sig). *Eine Flüssigkeit setzt sich*: en vätska sätter sig, klarnar. *Seine Stimme setzt sich*: han är i målrottet. *jr. gesetzt*. — Med prep.: *sich an den Tisch* ~ sätta sig in-till, vid, omkring bordet, *sich an eines an-dern Stelle* ~ sätta sig på, intaga en an-nans plats, *Knöpfe an den Rock* ~ sätta, sy knappar i rocken, *den Topf ans Feuer* ~ sätta grytan på elden, *sein Leben an etw.* (ack.) ~ våga sitt lif för ngt, *ans Land* ~ landsätta, *jmdn an die Luft el. auf die Strasse* ~ köra, kasta ut ngn, *sich aufs hohe Pferd* ~ sätta sig på sina höga hästar, *auf die Probe* ~ sätta på prof, *aufs Spiel* ~ sätta på spel, *grosse Hoffnungen auf jmdn* ~ fästa stora förhoppningar vid ngn, *Musik auf ein Gedicht* ~ sätta musik till ett poem, *Bier auf Wein* ~ dricka öl på vin; *etw. aus der Sonne in den Schatten* ~ flytta ngt ur solen i skuggan, *etw. aus den Augen* ~ försumma, negligera ngt, *etw. aus einander* ~ förklara, klargöra ngt; *etw. bei Seite* ~ sätta undan ngt; *etw. gegen etw.* *anderes* ~ a) jämföra ngt med ngt, b) sätta upp, våga ngt mot ngt, *sich gegen etw.* ~ motsätta sig ngt; *jmdn in Angst, Zorn, Freiheit* ~ försätta ngn i ångest, vrede, frihet, *in Flammen* ~ a) tända eld på, b) uppelda, *sich mit etw. in Bekanntschaft* ~ göra sig bekant med ngt, *in Gefahr* ~ ut-sätta för fara, sätta på spel, *Vertrauen in jmdn* ~ sätta förtroende till ngn, *Himmel und Hölle in Bewegung* ~ röra upp himmel och jord, *ins Geld* ~ förvandla till pengar, *afyttra, ein Lied in Noten* ~ sätta noter till en visa; *sich mit jmdm* ~ förlika sig med ngn; *jmdn übers Wasser* ~ sätta öf-ver ngn; *jmdn unter die Heiligen* ~ för-klara ngn helig; *jmdn vom Amt* ~ afsätta

ngn: *jmdn vor die Thür* ~ köra ngn på porten; *sich zu jmdm* ~ sätta sig bredvid ngn. *sich zu Pferd* ~ stiga till häst. *jmdn zur Rede* ~ affordra ngn räkenskap, göra ngn ansvarig för ngt. *sich zur Ruhe* ~ sätta sig i ro. — Med adj.: *jmdn fest* ~ inspärta, häkta ngn, *den Termin auf den böten fest* ~ bestämma dagen, terminen till den 6:e, *ein Missbrauch setzt sich fest*: ett missbruk inrotar sig: *jmdn frei* ~ försätta ngn på fri fot; *jmdn gefangen* ~ fängsla, häkta ngn: *jmdn einem andern gleich* ~ likställa ngn med en annan; *sich sicher* ~ skaffa sig säkerhet. **II.** *opers.* vankas, bli af, t. ex. *es setzt etw.*: det kommer att vankas ngt, näml. stryk *es setzt Schläge*: det vankas prygel, *es setzt eine Scene*: det blir en scen. **III.** *itr.* h. och s. sätta i väg, spränga, galoppera, hoppa, t. ex. *an die Feinde* ~ spranga fram mot fienden, *durchs Wasser* ~ rida, sätta öfver strömmen, *über die Mauer* ~ sätta, hoppa öfver muren.

Setzer, -s, -, m. sättare.

Setzerri, -en, f. sätteri.

Setzling, -[e]s, -e, m. 1. sättkvist. 2. sättfisk.

Seuche, -n, f. 1. farsot, smittosam sjukdom. pest. 2. långvarig sjukdom. -n... Ex. ~artig, a. epidemisk, smittosam. ~fest, a. ej mottaglig för smitta. ~festigkeit, 0, f. oemotaglighet för smitta. ~hörd, -[e]s, -e, m. smittans härd. ~stoff, -[e]s, -e, m. smittämne.

seuchenhaf, a. epidemisk, smittosam.

seufz en, -[e]s, -te, ge-t, itr. h. och tr. sucka.

Seufzer, -s, -, m. 1. ~in, -nen, f. en suckande. 2. suck. -brücke, -n, f. suckarnes bro.

Sexta, -en, f. sjätte klassen uppträn, motsvar. första klassen i svenska laroverk.

Sextaner, -s, -, m. sjätte, forstaklassist, jfr föreg.

Sexte, -n, f. 1. mus. sext. 2. bön vid sjätte timmen.

sezieren, -te, -t, tr. dissekera.

s. g. förkortn. = *so genannt*: så kallad (s. k.).

Sgr. förkortn. = *Silbergroschen*.

Shawl, -[e]s, -s, m. dim. *Shawlehen*, 1. sjal. 2. (lang)halsduk.

Sibylle, -n, f. sibylla, spakvinna.

sich, I. *refl. pron.* 1. sig. 2. öfversattos ofta med *opers.* eller passiv (i intransitiv konstruktion t. ex. *hier geht ~s gut*: här är det bra att gå. här är vägen bra, *hier sitzt ~s gut*: här sitter man bra, *es singt ~ schön im Wald*: det går bra att sjunga i skogen, *die Thür that ~ auf*: dörren öppnades, dörren gick upp. **II.** *recipr. pron.* hvarandra, t. ex. *sie bekämpfen ~*.

Sichel, -n, f. skära; lie. *dim. die ~ des Mondes*: månen i första eller sista kvartret, då han liknar en skära. -beinig, a. krökbent, hjulbent. -klee, -[e]s, 0, m. bot. fodersmäre (*Medicago*

falcata). -krumm, a. krökt som en skära. -wagen, -s, -[t], m. stridsvagn med lieblad. **sichelhaft**, a. i form af en skära, lieformig, krökt.

sichel'n, -te, ge-t, I. tr. 1. skära, slå, mäja. 2. *Gesicht*: a) försedd med en skära, en lie, skårer, liar, b) = *sichelhaft*. **II.** *Sich* ~ blifva lik en skära, t. ex. *der Mond sichtet sich*.

sicher, a. säker, trygg, pålitlig, viss, tillförlitlig, t. ex. *einen ~en Weg gehen*, ~ruhen, ~e *Boten, seiner (gen.) Sache ~ sein*: vara viss på sin sak, ~e *Nachrichten*. *Seines Lebens nicht ~ sein*: ej vara säker för sitt liv. (*Sich*) ~stellen: skydda (sig), trygga (sig), skaffa sig säkerhet. *Etw. von ~er Hand haben*: veta ngt ur säker källa.

Sicherheit, -en, f. säkerhet m. m. se föreg. -s... Ex. ~behörde, -n, f. polis. ~geleit, -[e]s, -e, n. säkerhetsvakt. eskort. ~massregel, -n, f. säkerhetsmått. ~nadel, -n, f. säkerhetsnål.

sicherlich, adv. säkerligen, förvisso.

sicher'n, -te, ge-t, tr. och *sich* ~ (be)trygga, skydda (sig), vor (med dat.) el. *gegen etw.*: mot ngt. **Sicherung**, f.

Sicht, -en, f. 1. * påseende. 2. sigte, synhåll. 3. handel. sigt.

sichtbar, a. synlig, synbar, märkbar.

Sichtbarkeit, 0, f. synbarhet, märkbarhet.

sichtbärlich, adv. synbarligen.

sicht en, -ete, ge-et, tr. sikta, *dim. av. från-skilja*, rensa, t. ex. *den Weizen von der Spreu, den Weizen*. **Sichtung**, f.

Sichter, -s, -, m. ~in, -nen, f. en som siktar. **sichtlich**, a. 1. seende. 2. = *sichtbar*.

sicker'n, -te, ge-t, itr. 1. s. sippra, sippra ut. 2. h. läcka, t. ex. *das Fass sickert*.

sie, I. (*böja*, se *er*) *pers. pron.* 1. 3 p. sg. fem. hon, den. 2. 3 p. pl. a) de, b) *Sie*. *Silbalsord* ni. *Sie!* hör hit! vänta! **II.** *Sie*, f. 1. oboj. kvinna. 2. plur. -en, dim. *Siechen*, hona i sht fogelbona. -mann, -[e]s, -er †, m. 1. man som står under toffel. 2. karaktig kvinna.

Sieb, -[e]s, -e, n. sikt, sil, rissel, säll. -bein, -[e]s, -e, n. silben. -tuch, -[e]s, -er †, n. silduk.

1. **sieben**, -te, ge-t, tr. sikta, rissla, sälla.

2. **sieben**, I. a. oboj. grundtal sju. *F halb ~* på tre kvart, på dimman. **II.** oboj. f. sju. *dim. böse* ~ käringtroll. -*meilenstiefel*, m. plur. sju milastöflar. -*punkt*, -[e]s, -e, m. (Maria) gullhona. -*sachen*, plur. allehanda, hvarjehanda, pick och pack. -*schläfer*, -s, -, m. sjuosofvare. För otr. jfr sms. med *drei, ein, fünf*.

Siebener, -s, -, m. sjuu m. m. jfr *Fünfer*.

siebenerlei, oboj. a. sju sorters.

siebente, a. (ordningstal) sjunde. -*halb*, a. sex och en half.

Siebentel, -s, -, n. sjundedel.

siebentens, adv. för det sjunde.

siebenzig se *siebzig*.

Sieber, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* en som siktar, sällar.

siebzehn, *a.* sjutton, *itr. funfzehn a.*

siebzig, *a.* sjuttio, *itr. funfzig a.*

siech, *a.* sjuk i en långsam sjukdom, sjuklig, tärd.

-bett, [-e]s, -en, *n.* sjuksäng. -en... *Ex.* ~haus, -es, -er †, *n.* sjukhus.

siech|en, -te, *ge-t*, *itr. h.* vara sjuk, täras af en sjukdom, vara sjuklig.

Siechheit, 0, *f.* långsam, tärande sjukdom.

Siechling, [-e]s, -e, *m.* sjukling.

Siecht[h]um, [-e]s, 0, *n.* = *Siechheit*.

Siede... *Ex.* -haus, -es, -er †, *n.* sjuderi. -heiss, *a.* kokhet. -hitze, 0, *f.* kokvärme, kokpunkt. -punkt, [-e]s, -e, *m.* kokpunkt.

siedel|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *sich* ~ slå sig ned, bosätta sig.

sied|en, *sott, sötte, gesotten* och -ete, *ge-et*, [-e], *tr.* och *itr. h.* sjuda, koka. ~d heiss: kokhet.

Sieder, -s, -, *m.* sjudare, kokare, i sht 1 sms.

Siederéi, -en, *f.* sjuderi.

Sieg, [-e]s, -e, *m.* seger. -bedeckt, -gekrönt, *a.* segerkrönt. -gewohnt, *a.* segervan. -reich, *a.* segerrik, segersäll. -es... *Ex.* ~aufzug, [-e]s, -e †, *m.* segertåg, segerprakt, triumftåg. ~dankfest, [-e]s, -e, *n.* tacksägelsefest för vunnen seger. ~denkmal, [-e]s, -e el. -er †, *n.* segerstod. ~fest, [-e]s, -e, *n.* segerfest. ~fürst, -en, -en, *m.* segerfurste. ~gepränge, -s, -, *n.* segerståt. ~geschrei, [-e]s, -e, *n.* segerrop. ~gewiss, *a.* segerviss. ~lied, [-e]s, -er, *n.* segersång. ~pforte, -n, *f.* triumfport. ~preis, -es, -e, *m.* segerpris. ~trunken, *a.* segerdrucken. ~wagen, -s, -[†], *m.* triumfvagn. ~zeichen, -s, -, *n.* segertecken. ~zug, [-e]s, -e †, *m.* segertåg.

Siegel, -s, -, *n.* äm. *Siegelchen, Siegelein*, sigill, insegel, äm. av. bekräftelse. -bewahrer, -s, -, *m.* sigillbevarare. -geld, [-e]s, 0, *n.* sigilllösen. -ring, [-e]s, -e, *m.* sigillring.

siegel|n, -te, *ge-t*, *tr.* försegla. *Schwarz* ~ försegla med svart lack. **Sieg[e]lung**, *f.*

sieg|en, -te, *ge-t*, *itr. h.* segra.

Sieger, -s, -, *m.* segrare.

siegerisch, *a.* såsom segrare, segrande, segerrik.

sieghaft, *a.* segrande, segervan, segersäll.

Siegler, -s, -, *m.* förseglare.

Siel, [-e]s, -e, *m.* och *n.* damlucka.

Siele, -n, *f.* 1. axelrem. 2. sprängrem. -n... *Ex.* ~geschirr, ~werk, ~zeug, [-e]s, -e, *n.* seldon.

sie|len, -te, *ge-t*, *tr.* genom en damlucka afleda vatten.

Siesta, -s, **Sieste**, -n, *f.* siesta, middagshvila.

siez|en, [-es]t, -te, *ge-t*, *tr.* kalla ni (*Sie*), nia.

Sigel, -s, -, *n.* sigel, förkortning(stecken).

Signal, [-e]s, -e, *n.* signal. -feuer, -s, -, *n.* signaleld. -flagge, -n, *f.* signalflägg. -schuss, -es, -e †, *m.* signalkott. -stange, -n, *f.* järnv. semafor.

signalisier|en, -te, -t, *tr.* signalera.

Signatur, -en, *f.* signatur i sht boktryck., märke; etikett, påskrift.

Signét, [-e]s, -e, *n.* sigill, pitschaft.

signier|en, -te, -t, *tr.* signera, märka.

Sigríst, -en, -en, *m.* klockare.

Silbe, -n, *f.* stavelse. ~n klaben el. *stechen*: rida på ord, vara ordryttare. -n... *Ex.* ~fall, [-e]s, 0, *m.* rytm. ~klauher = ~stecher. ~mass, -es, 0, *n.* meter. ~rát[h]sel, -s, -, *n.* stavfvelsgåta, charad. ~stecher, -s, -, *m.* ordryttare, härklyfvere. ~stecherei, -en, *f.* ordrytteri, härklyfveri. ~[h]eilung, -en, *f.* stavfvelsedelning, afstafning.

Silber, -s, 0, *n.* silfver. -ader, -n, *f.* silfveråder. -auflösung, -en, *f.* silfverlösnung. -barre, -n, *f.* silfvertacka. -blick, [-e]s, 0, *m.* silfverblick. -erz, -es, -e, *n.* silfvermalm. -farben, -farbig, *a.* silfverfärgad. -geld, [-e]s, 0, *n.* silfverpengar. -gerät[h], -geschirr, [-e]s, -e, *n.* silfverkärl. -groschen, -s, -, *m.* silfvergroschen = 9 ore. -hell, *a.* 1. silfverblank. 2. silfverklar, ren. -hochzeit, -en, *f.* silfverbröllop. -rein, *a.* silfverren, silfverklar. -sand, [-e]s, 0, *m.* 1. silfversand. 2. hvit strösand. -schrank, [-e]s, -e †, *m.* silfver-skåp. -stimme, -n, *f.* silfverklar röst. -streifen, -s, -, *m.* silfverstrimma. -weiss, *a.* silfverhvit. -zeug, [-e]s, 0, *n.* silfversaker.

silberhaft, **silberig**, *a.* silfverlik, silfverartad.

Silberling, [-e]s, -e, *m.* silfverpenning.

1. silbern, *a.* af silfver, silfver.

2. silber|n, -te, *ge-t*, *tr.* försilfra.

Silhouétte, -n, *f.* silhuett, skuggbild.

silhouettier|en, -te, -t, *tr.* teckna i skuggprofil, framställa i skuggbilder.

Similör, -s, 0, *n.* talmi(guld).

simpel, **I. a.** 1. enkel. 2. enfaldig, dum. **II. -s**, *m.* enfaldig stackare, svagsint människa.

Simplicität, 0, *f.* 1. enkelhet. 2. enfald, dumhet.

Sims, -es, -e, *m.* = *Gesims*.

simulier|en, -te, -t, *itr. h.* 1. hyckla, förställa sig. 2. *F auf etw.* ~ fundera på ngt.

simultán, *a.* 1. gemensam. 2. samtidig. -schule, -n, *f.* för katoliker och protestanter gemensam skola.

Sinau se *Sinnau*.

Sindflut[h] se *Sündflut*.

Sinekür, -n, *f.* sinekur.

Sing... *Ex.* -chor, [-e]s, -e †, 1. *m.* sångkör. 2. *n.* sångkor, läktare. -drossel, -n, *f.* sångtrast, vaka. -fertigkeit, -en, *f.* skicklighet i sång. -pult, [-e]s, -e, *n.* och *m.* notpult, notstäl-lare. -sang, [-e]s, 0, *m.* entonig sång, sjungande, positivvisa. -spiel, [-e]s, -e, *n.* sångspel, sångstycke. -stimme, -n, *f.* 1. sång-röst. 2. sångstämma. -stück, [-e]s, -e, *n.* sång(stycke). -vogel, -s, -†, *m.* sångfogel. -weise, -n, *f.* 1. sångsätt. 2. melodi.

singbär, *a.* sångbar.

singel|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* gnola, små-sjunga, sjunga.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

singen, *sang, sänge, gesungen, sing*[e], *itr. h.* och *tr. sjunga. Jmdn in den Schlaf* ~ söfva ngn (med sång). *Jmdn ins Grab* ~ sjunga vid ngn:s begravning. *Biad. das ward mir an meiner Wiege nicht gesungen*: det skulle ingen kunnat förespå mig, ingen förut fått mig att tro. *Die Kugel singt*: kulan hviner. *Die Ohren* ~ *mir*: det ringer för mina öron.

Singer, -s, -, m. sjungande person, sångare.

Singerlei, -en, f. sjungande.

Singrün, -[e]s, 0, n. bot. sinngrön (Vinca).

sinken, *sank, sänke, gesunken, sink*[e], *i. itr. s.* sjunka. *Auf die ei. zur Erde* ~ sjunka till marken. *Den Mut ei. biad. die Flügel* ~ *lassen*: låta modet sjunka, blifva modfäld. *Vor jmdm auf die Kniee* ~ falla på knä för ngn. *In Ohnmacht* ~ falla i vanmakt, svimma. *In tiefen Schlaf* ~ falla i djup sömn. **II. tr.** bär, sänka, gora djupare.

Sinn, -[e]s, -e och * -en, m. **1.** sinne. *Seine fünf ~e haben*: hafva sina fem sinnen i behåll, vara normal. *F seine sieben ~e beisammen haben*: vara uppmärksam. Ordspr. *viel Köpfe, viel ~e*: så många hufvuden, så många sinnen. *Jmdm vergehen die ~e*: ngn mister sansen, förlorar medvetandet. *Hier stehen mir die ~e still*: här står mitt förstånd stilla. *Seinen ~ auf etw.* (ack.) *stellen ei. richten ei. setzen*: rikta sin sträfvan på ngt. *Stolzen ~es sein*: vara stolt. *Er ist mit ihr eines ei. gleichen ~es*: han och hon äro, de äro eniga, komma bra öfverens. *~es sein, etw. zu thun*: vara villig, hafva för afsigt att göra ngt. *Andern ~es werden*: ändra åsigt, ätra sig. — med *prop. auf seinem ~ bestehn ei. beharren ei. bleiben*: stå fast vid sin mening; *aus den Augen, aus dem ~ borta från ögonen, borta från hjärtat, sich etw. aus dem ~ schlagen*: slå ngt ur hogen, *das will mir nicht aus dem ~ jag kan ej låta bli att tänka på det; bei ~en sein*: vara vid sina sinnen; *es fuhr mir durch den ~ det, den tanken för genom mitt hufvud; gegen jmds ~ handeln*: handla i strid med ngn:s vilja; *etw. liegt jmdm im ~ ngn går och tänker på ngt, etw. kommt jmdm in den ~ ngt faller ngn in, das will mir nicht in den ~ det kan jag ej få i mitt hufvud, etw. im ~ haben*: ämna göra ngt, *in jmds ~ handeln*: handla i ngn:s anda; *nach jmds ~ efter ngn:s vilja; von ~en sein*: vara från sina sinnen; *es geht mir wider den ~ det är mig motbjudande; sich etw. zu ~e ziehen*: draga sig ngt till minnes. **2.** mening, betydelse, t. ex. *der ~ des Wortes, in diesem ~. Ohne ~ und Verstand*: utan rim och reson. *Was ist der langen Rede kurzer ~?* hvad är meningen med det myckna pratet? **-bild**, -[e]s, -er, n. sinnebild, symbol, allegori. **-bilden**,

tr. sinnebildligt återge, betyda. **-bildlich**, a. sinnebildlig, allegorisk. **-gedicht**, -[e]s, -e, n. epigram. **-grün** se *Singrün*. **-los**, a. meningslös. **-lösigkeit**, 0, f. meningslöshet. **-pflanze**, -n, f. känselflomma, sensitiva (Mimosa). **-reich**, a. sinnrik. **-schwer**, a. betydelsefull. **-spruch**, -[e]s, -e †, m. sentens, tänkespråk. **-verwandt**, a. till betydelsen närbeslägtad, synonym. **-en...** Ex. ~ **all**, -[e]s, 0, n. sinneverlden. **-eindruck**, -[e]s, -e †, m. intryck på sinnena, sinnesintryck. **~genuss**, -es, -e †, m. **~lust**, -e †, f. njutning för sinnena, sinlig njutning. **~mensch**, -en, -en, m. sinlig människa. **~rausch**, -es, -e †, m. sinnesrus. **~reiz**, -es, -e, m. sinnesretning. **~schlaf**, -[e]s, 0, m. andlig sömn, trädöm under sinligheten. **~sklave**, -n, -n, m. sinnesträl. **~taumel**, -s, 0, m. sinnesyra. **~täuschung**, -en, f. sinnesvilla, illusion. **~trieb**, -[e]s, -e, m. sinlig drift. **~verrückung**, -en, f. sinnenas bedärande. **~welt**, 0, f. sinneverld. **~wesen**, -s, -, n. sinligt väsen. — **-es...** Ex. **~änderung**, -en, f. sinnesändring. **~äart**, -en, f. sinnesart, sinnelag. **~genosse**, -n, -n, m. liktänkande. **~kraft**, -e †, f. sinneskraft. **~wechsel**, -s, -, m. sinnesändring. **~werkzeug**, -[e]s, -e, n. sinnesverktyg, -organ.

Sinnau, -[e]s, -e, m. bot. daggskål (Alchemilla).

sinn en, *sann, sänne ei. sönne, gesonnen*, -[e] och * -te, *ge-t, itr. 2, itr. h. och s., itr. 2, samt tr. 1.* tänka, fundera, grubbla, öfverväga. *Auf etw.* ~ grubbla, fundera, vara betänkt på ngt, *auf Böses* ~ hafva ondt i sinnet, *[auf] Rache* ~ grubbla på hämd. *Was sinnst du?* hvad har du i sinnet? **2.** *Gesonnen sein, etw. zu thun*: vara sinnad, hafva för afsigt, ärna att göra ngt. *So und so gesinnt sein*: hafva det eller det sinnelaget, vara så eller så sinnad.

sinnig, a. **1.** förståndig, klok. **2.** grubblande, tänkande. **3.** djuptänkt, djup. **4.** finkänslig fin, tilltalande. **5.** i sms. -sinnig, -sinnad.

Sinnigkeit, 0, f. klokhet, grubbleri m. m. se föreg.

sinnlich, a. sinlig.

Sinnlichkeit, -en, f. sinlighet.

Sinnling, -[e]s, -e, m. sinlig människa.

sintemal[en], *konj.* alldenstund, förty.

Sinter, -s, -, m. **1.** sinder, slagg. **2.** droppsten. **sinter**[in, -te, *ge-t, itr. s.* **1.** sippra, sila; *bilda droppsten.* **2.** hopgyttra, bälla sig, *bilda en kompakt massa.*

Sintflut[h] se *Sündflut*.

Sippe, -n, f. familj, släkt, grupp.

Sippchaft, -en, f. **1.** slägtskap. **2.** släkt, släkttingar. **3.** surf, bnnt.

Sirène, -n, f. sirén.

Sirop, *bättre Sirup*, -[e]s, -e, m. sirup, sirap.

sistier[en, -te, -t, *tr.* **1.** inställa, upphöra med,

1. ex. *Feindseligkeiten*. 2. ställa, *sich* ~ in-
ställa, infinna sig infor ratta. **Sistiering**, *f.*
Sitte, -*n*, *f.* sed. *Feine* ~ god ton. -*n*... Ex.
~bild, -[e]s, -er, ~gemälde, -s, -, *n.* sedemålning. ~gesetz, -es, -e, *n.* sedelag. ~lehre, -*n*, *f.* sedelära. ~los, *a.* sedeslös, osedlig. ~lösighet, 0, *f.* sedeslöshet, osedlighet. ~prediger, -s, -, *m.* moralpredikant. ~predigt, -*n*, *f.* moralpredikan, moralkaka. ~regel, -*n*, *f.* sederegel. ~rein, *a.* sedligt ren. ~reinheit, 0, *f.* sedligt renhet. ~richter, -s, -, *m.* sededomare. ~spruch, -[e]s, -e †, *m.* sentens. ~strenge, 0, *f.* sedlig stränghet. ~verderbend, *a.* demoraliserande. ~verderbnis[s], -ses, -se, *n.* -se, *f.* sedeförderf. ~verfall, -[e]s, 0, *m.* sedligt förfall. ~zeugnis[s], -ses, -se, *n.* sedebetyg. ~zwang, -[e]s, 0, *m.* tvång, etikett.

Sittich, -[e]s, -e, *m.* papegoja.
sittig, *a.* sedig, sedesam, ärbär, blygsam.
sittlich, *a.* 1. sedlig. 2. bruklig.
Sittlichkeit, 0, *f.* sedlighet.
sittsam, *a.* sedesam, ärbär, blygsam.
Sittsamkeit, 0, *f.* sedesamt sätt, ärbart sätt, blygsamhet.

situier|en, -te, -t, *tr.* bringa i en viss ställning. *Gut, schlecht situiert sein*: befinna sig i goda, dåliga omständigheter.

Sitz, -es, -e, *m.* 1. sits, säte, sittplats. 2. boningsort, gård, gods. -*arbeit*, -*en*, *f.* sittarbete, sittgöra. -*bad*, -[e]s, -er †, *n.* sittbad. -*fleisch*, -es, 0, *n.* *Kein ~ haben*: ej kunna, ej ha ro att sitta stilla. -*leben*, -s, 0, *n.* stillasittande lif. -*reihe*, -*n*, *f.* stolrad.

sitz|en, -[e]s|t, *sass, sässe, gesessen, -e, itr.* 1. *h.* och * *s.* sitta. *Bei Tische* ~ sitta till bords. *Auf den Eiern* ~ ligga på ägg. ~ *bleiben*: a) sitta kvar, förblifva sittande, b) få sitta på baler, c) stanna på öfverblifna kartan; *jmdn ~ lassen*: låta ngn vänta, lemna ngn i sticket, *ein Mädchen ~ lassen*: ej taga en flicka, *den Hut ~ lassen*: låta hatten sitta på. *Der Hieb sitzt*: hugget tog, bet. — Med prep.: *zwei Tage an einer Arbeit* ~ hålla på med ett arbete två dagar; *jmdn auf dem Nacken ei. Hals* ~ ligga öfver, sätta åt ngn; *hinter Schloss und Riegel* ~ sitta inom lås och bom; *in der Patsche ei. Brühe ei. Tinte* ~ vara i knipa, i klämma, *in der Wolle* ~ befinna sig i goda omständigheter; *über den Büchern* ~ sitta och plugga, hänga nusan öfver boken. 2. *h.* hålla sammanträde, sammanträda. 3. *s.* * sätta sig.

Sitzer, -s, -, *m.* 1. sittande person. 2. säte, bak.

sitzlings, *adv.* sittande, i sittande ställning.
Sitzung, -*en*, *f.* 1. sittande. 2. sammanträde, session, plenum, stämma, möte. -*s*... Ex. ~bericht, -[e]s, -e, *m.* protokoll, förhandlingar vid, redogörelse för ett sammanträde, ett möte. ~lokal, -[e]s, -e, *n.* en församlings, ett mötes

lokal. ~tag, -[e]s, -e, *m.* dag för ett sammanträde, ett möte, sessionsdag. ~zimmer, -s, -, *n.* sessionsrum.

Six, *f.* F i utropet: *meiner ~!* et. *mein ~chen!* min själ! förvisso.

Skall, -as och -en, *f.* skala.
Skald[e], -en, -en, *m.* skald, bard.
skali|er|en = *skandalieren*.
Skalp, -[e]s, -e, *m.* skalp.
skalpi|er|en, -te, -t, *tr.* skalpera.
Skandal, -[e]s, -e, *m.* 1. skandal. 2. väsen, oljud.
skandalier|en, -te, -t, *itr.* *h.* gråla, träta.
skandalisier|en, -te, -t, I. = föreg. II. *Sich ~ an etw.*: taga anstöt af, bli förtretad på ngt.
skandalös, *a.* skandalös.
skandier|en, -te, -t, *tr.* skandera. **Skandierung**, *f.*
Skandinavier, -s, -, *m.* skandinav.
Skapulier, -[e]s, -e, *n.* skapularium.
Skat, -[e]s, -e, *m.* kortspel. I. *kastkort*. **Bild** *in [den]* ~ *legen*: lägga bort, undan, afsides. 2. namn på ett kortspel.
Skelett, -[e]s, -e, *n.* skelett, benrangel.
skelett|er|en, -te, -t, *tr.* preparera skelettet af.
Skepsis, 0, *f.* tvifvel, skepsis.
Skepticismus, -, 0, *m.* skepticism, tvifvel.
Skeptiker, -s, -, *m.* tviflare, skeptiker.
skeptisch, *a.* tviflande, skeptisk.
Skizze, -*n*, *f.* skiss, utkast. -*n*... Ex. ~büch, -[e]s, -er †, *n.* skissbok, album. ~weise, *adv.* i utkast, skisseradt.
skizzenhaft, *a.* skisserad, i utkast.
skizzier|en, -te, -t, *tr.* skissera, göra utkast till.
Slav[e], -en, -en, *m.* slaf. -*en*... Ex. ~*arbeit*, -*en*, *f.* slafarbete, slafgöra. ~*dienst*, -[e]s, -e, *m.* slaftjänst, slafveri. ~*handel*, -s, 0, *m.* slafhandel. ~*joch*, -[e]s, 0, *n.* slafveriets ok. ~*leben*, -s, 0, *n.* slaffif, slafveri. ~*seele*, -*n*, *f.* slafvisk, krypande själ, person. ~*sinn*, -[e]s, 0, *m.* slafsinne, kryperi.
sklav|en, -te, -t, *itr.* *h.* slafva. *Jmdm* ~ vara ngns slaf.
sklavhaft = *sklavisch*.
Sklavenshaft, 0, *f.* Sklavent[h]um, -[e]s, 0, *n.* Skläveréi, -*en*, *f.* slafveri.
Sklatin, -*nen*, *f.* slafvinna.
sklavisch, *a.* slafvisk; krypande.
Skorbut, -[e]s, 0, *m.* med. skörbjugg.
skorbütisch, *a.* skörbjuggsartad.
Skorpion, -[e]s, -e, *m.* aim. *Skorpiönchen*, -*lein*, skorpiön.
Skribént, -*en*, -*en*, *m.* skribent, författare.
Skribler, -s, -, *m.* skribler, pennfäktare.
Skripturen, *plur.* (skrifna) handlingar, papper, bref; skrifveri.
Skröfel, -*n*, *f.* skroffer.
skrofulös, *a.* skrofulös, skrofelartad.
Skrupel, -s, -, I. *n.* skrupel (vigt). II. *m.* skrupel, betänklighet.

* akta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militäris term.

skrupulös, *a.* skrupulos, ytterst samvetsgrann, noggrann.
skulptier | *en, -te, -t, tr.* skulptera, snida.
skurril = *possenhaft*.
Slave, Slawe, *-n, -n, m.* slav.
S. M. förkortn. = *Seine Majestät*: hans majestät (H. M.).
Smalte, *0, f.* smalt.
Smaragd, *-[e]s, -e, m.* smaragd.
smaragden, *a.* 1. af smaragd, smaragd-. 2. smaragdgrön.
Smirg... se *Schmirg...*
so, I. adv. 1. så, på det sättet. *Dem ist nicht ~ så* förhåller det sig icke. ~ *ein Mensch*: en sådan människa. ~ *bist du*: sådan är du. *Wie der Herr, ~ der Knecht*: sådan herre, sådan dräng. *Es ist mir ~, als ...* det förefaller mig som om ... ~ *und ~* så eller så. ~ *oder ~* på det ena eller andra sättet. ~ ~ a) så där, så tämligen, nägorlunda, b) jäså. ~ *gut wie gar nichts*: nästan ingenting. *Um ~ weniger als*: så mycket mindre som. 2. så, såå, jäså. 3. ~ ... ~ lika ... lika, t. ex. *~ schnell er gekommen war, ~ langsam ging er weg*. 4. ~ *wie ~ a)* ändå, i alla fall, b) redan förut, på förhand. 5. ~ ... *auch*: hur ... än, t. ex. ~ *reich er auch ist*: hur rik han än är. 6. då, alltså, t. ex. *er ist nicht zuhause ~ ~ war mein Gang vergebens*. 7. *Ich habe ~ eine Ahnung, dass ...* det anar mig, att ... *Wie ich mich ~ umsehe*: som jag står (går) och ser mig omkring. *Das war ~ recht nach seinem Sinne*: det var just i hans smak. **II.** förklar. obajl. *pron. rel. som. III. konj. om, t. ex. ~ Gott will. -bald, I. adv.* 1. strax, genast, ofördröjligen. 2. *Nicht ~ ... als*: knappt ... så. **II. konj.** så snart. *-dann, adv.* då, därefter, sedan. *-eben, adv.* nysg. *-fern, konj.* såvida, för så vidt. *-fort, adv.* genast, ofördröjligen, på fläcken, ögonblickligen. *-fürtig, a.* omedelbar, ögonblicklig, snar, skyndsamt. *-går, adv.* till och med. *-genannt, a.* så kallad. *-gleich = -fort. -hin, -mit, -nach, adv.* följaktligen. *-thän[ig], a.* sådan. *-viel, konj.* såvidt, t. ex. ~ *ich weiss. -weit = -fern. -wie, konj.* så snart som, just som. *-wohl, konj.* ~ ... *als [auch]*: såväl ... som.

social, *a.* social.

Socialist, *-en, -en, m.* socialist.

Societät, *-en, f.* societet.

Socke, *-n, f.* 1. kortstrumpa. 2. socka.

Sockel, *-s, -, m.* sockel.

Sod, *-[e]s, -e* och *-[e]r* †, *m.* 1. sjudning, kokning. 2. kok. 3. lag, lut. 4. halsbränna. *-brennen, -s, 0, n.* = *Sod 4*.

Soda, *0, f.* soda. *-wasser, -s, 0, n.* sodavatten.

Sode, *-n, f.* 1. = *Sod 3*. 2. saltsjuderi. 3. gräsvall; grästorfva.

Soffa, *-s, -s, n.* och * *m.* soffa. *-ecke, -n, f.* soffhörn.

Soff, *-[e]s, 0, m.* F 1. supning. 2. klunk. 3. usel dryck, blask, smörja.

Söffel, Söffter, -s, -, Söffling, *-[e]s, -e, m.* suput, drinkare.

Sohlle, *-en, f.* 1. (fot-, sko)sula. 2. art fotbeklädnad, sandal, toffel. 3. Ⓞ underlag, grund, botten. *-leder, -s, 0, n.* sulläder. *-en...* Ex. ~ *gänger, -s, -, m.* zool. hällgångare.

sohllen, *-te, get, tr.* sula.

söhlig, *a.* bärg, vågrät.

Sohn, *-[e]s, -e †, m.* son. *-es...* Ex. ~ *kind, -[e]s, -er, n.* barnbarn, sonson, sondotter. ~ *liebe, 0, f.* sonlig kärlek.

söhn... se *sükn...*

Sohnschaft, *0, f.* sonskap, barnaskap.

sohr, I. a. torr, vissen. **II.** *-[e]s, -e, m.* difteri.

solch, *a. pron.* sådan, dylik. *Ein ~ er et. ~ ein Mensch*: en sådan människa. *-en...* Ex. ~ *falls, adv.* i så fall, om så händer. — *-er...* Ex. ~ *gestalt, adv.* i sådan gestalt, i sådant skick.

solcherlei. obajl. *a.* sådan, dylik, liknande.

Sold, *-[e]s, 0, m.* sold, lön. *-los, a.* utan sold. *-soldat, -en, -en, m.* legosoldat.

Soldat, *-en, -en, m.* soldat, knekt, militär. *-en...* Ex. ~ *ärt, -en, f.* 1. slag soldater. 2. *Nach ~* på soldatmanér, efter krigsmannased. ~ *aushebung, -en, f.* soldaters rekryters utskrifning. ~ *dienst, -[e]s, 0, m.* militärtjänst. ~ *frau, -en, f.* soldathustru. ~ *geist, -[e]s, 0, m.* soldatanda. ~ *mantel, -s, -†, m.* soldat-, militärkappa. ~ *rock, -[e]s, -e †, m.* soldat-, uniformrock. ~ *volk, -[e]s, -er †, n.* 1. folk af soldater. 2. 0, soldater, krigsfolk. ~ *wesen, -s, 0, n.* 1. krigsväsen. 2. soldatlif. ~ *zucht, 0, f.* krigstukt, disciplin.

soldatenhaft = soldatisch.

Soldateska, *0, f.* soldatesk, soldathop.

soldatisch, *a.* soldatlik, soldat-.

Söldling, *-[e]s, -e, m.* legohjon, legoknekt.

Söldner, -s, -, m. legoknekt.

Solle, *-en, f.* saltvatten hvarur salt kokas. *-ei, -[e]s, -er, n.* i saltvatten kokt ägg.

solénn, *a.* högtidlig.

Solenität, *-en, f.* högtidlighet.

solfeggier | *en, -te, -t, itr. h.* mus. solfiera.

solid, *a.* solid, fast, säker, tillförlitlig, pålitlig.

solidárisch, *a.* solidarisk.

Solidität, *0, f.* soliditet, fasthet m. m. se *solid*.

Solist, *-en, -en, m.* solosångare.

Solitär, *-[e]s, -e, m.* solitär.

Soll, *-[s], -[s], n.* 1. tvingande påbud, tvång. 2. debet.

sollen, *ich soll, du sollst, er soll; -te, get* men vid infinitiver ~, *itr. h.* 1. skola (ptigt), t. ex. *du sollst deine Eltern ehren*, böra, t. ex. *wir thun nicht immer, was wir ~*, måste, vara tvungen (at), t. ex. *du willst nicht, aber du sollst*. 2. skola (framtid, möjlighet, sannolikhet m.

m.), t. ex. *Sie ~ es sehen*: ni skall få se, *sollten Sie ihn sehen, so sagen Sie ihm*; *man sollte glauben*: man skulle kunna tro. *So einer soll erst geboren werden*: en sådan har ännu aldrig funnits. *Und so soll er noch kommen!* och så skall du (ni, han, man) inbilla mig, inbilla dig, påstå, söka göra troligt, att han kommer! *Nun soll mich einer noch anklagen, dass ...* nu kan då ingen förebrå mig, att ... *Wie soll man da nicht lachen!* tänk, hvad man skall skratta! *Es hat nicht sein* ~ det har varit annorlunda bestämdt, Gud, ödet har ej så velat. *Man soll nicht sagen können*: ingen skall kunna säga. *Emptl.: was soll das?* hvad skall det betyda? *ei.* hvad skall det vara till? hvad är meningen med det där? *was soll ich?* hvad skall jag göra? hvad vill du mig? *er soll nach Paris*: han skall resa till P., *wem soll dieser Strauss?* hvem skall ha denna buket? **3.** lära, t. ex. *er soll abgerüst sein*: han lär hafva rest, man säger, det påstås, att han har rest.

Soller, -s, -, m. **1.** (rum i) öfre våningen, loft, vind. **2.** altan, balkong.

solmisier|en = *solfeggieren*.

solo, **I.** adv. **II.** -s, -s ei. **Soli**, n. och m. **solo**. -**gesang**, -[e]s, 0, m. solosång. -**sänger**, -s, -, m. solosångare.

Solücism|us, -us, -en, m. språkfel, bock.

Solper, -s, 0, m. salt köttspad.

Sommer, -s, -, m. **1.** sommar. **2.** sommartrådar. -**aufenthalt**, -[e]s, -e, m. sommarvistelse. -**faden**, -s, -†, m. sommartråd. -**fleck**, -[e]s, -e, -**flecken**, -s, -, m. fräkne. -**fleckig**, a. fräknig. -**frucht**, 0, f. -**getreide**, -s, 0, n. vårsäd. -**haus**, -es, -er †, n. villa, sommarbostad. -**mantel**, -s, -†, m. sommarkappa. -**seite**, -n, f. solsida. -**semester**, -s, -, n. sommarsemester, sommartermin. -**sprosse**, -n, f. fräkne. -**sprossig**, a. fräknig.

sommerhaft, **sommerig**, **sommerlich**, a. sommarlik, sommarvarm, sommar-.

sommer|n, **sömmer|n**, -te, ge-t, **I.** itr. h. **1.**opers. *Es sommert*: sommaren nalkas, det är sommar(lik). **2.** *Der Baum sommert*: trüdet a) skjuter skott, b) kastar stark skugga. **II.** tr. **1.** av. *sich ~ sola* (sig). **2.** *Einen Baum ~ kvista* ett träd så att det blir glesare. **3.** *Vieh ~ hafva* boskap på sommarbete. **4.** *Ein Feld ~ besä* en åker med vårsäd. **Sommerung**, **Sömmerung**, f.

sommers, adv. om somrarne, sommartiden.

Somnambüle, -n, -n, m. -n, f. sömngångare, sömngångerska.

Sonde, -n, f. **1.** sond. **2.** sänklod.

sonder, **I.** prep. med ack. utan. **II.** a. särskild. -**ärtig**, a. säregen. -**ausgabe**, -n, f. separat-edition. -**bund**, -[e]s, -e †, m. särskildt förbund, separatförbund. -**gleichen**, obsj. a. utan like.

sonderbar, a. säregen, egendomlig, besynnerlig. **Sonderbarkeit**, -en, f. egendomlighet, besynnerlighet.

Sonderheit = *Besonderheit*. **In ~ i** synnerhet. **sonderlich**, a. besynnerlig, märkvärdig, utomordentlig, betydlig, synnerlig; adv. utv. särdeles, synnerligen.

Sonderling, -[e]s, -e, m. **1.** enstöring. **2.** egendomlig person, original.

1. sondern, konj. utan.

2. sonder|n, -te, ge-t, tr. skilja, fränksilja, af-söndra, söndra. **Sonderung**, f.

sonders se **I.** samt **I.**

sondier|len, -te, -t, tr. **1.** sondera. **2.** loda, päjla. **Sondierung**, f.

Sonét, -[e]s, -e, n. sonett.

Sonnabend, -[e]s, -e, m. lördag.

sonnabendlich, a. lördags-.

Sonn|e, -en, f. (oblik form i sg. föräld. -en), dim.

Sönnechen, -lein, sol. -**abend** se ofvan. -**tag** se nedan. -**en**... Ex. ~**anbeter**, -s, -, m. soldyrkare. ~**aufgang**, -[e]s, -e †, m. soluppgång. ~**auge**, -s, -n, n. **1.** 0, poet. solen. **2.** klart, strålande öga. ~**ball**, -[e]s, -e †, m. solens klot. ~**beglänzt**, ~**beschienen**, a. solbelyst, solig. ~**blick**, -[e]s, -e, m. **1.** solglimt. **2.** strålande, solvarm blick. ~**brand**, -[e]s, 0, m. **1.** (brännande) solhetta, solbad. **2.** solbränna. ~**blume**, -n, f. solros (Helianthus). ~**dach**, -[e]s, -er †, n. soltak, soltält; markis; parasoll. ~**ferne**, 0, f. afelum. ~**finsternis**[s], -se, f. solförmörkelse. ~**fleck**, -[e]s, -e, m. **1.** solfläck. **2.** fräkne. ~**heiter**, ~**hell**, a. solljus, solig. ~**hof**, -[e]s, -e †, m. **1.** ring omkring solen. **2.** *Der ~ värdshuset* Solen. ~**jahr**, -[e]s, -e, n. solår. ~**käfer**, -s, -, m. (Maria) gullhöna. ~**klar**, a. solklar. ~**nähe**, 0, f. perihelium. ~**schein**, -[e]s, 0, m. solsken. ~**schirm**, -[e]s, -e, m. parasoll. ~**segel**, -s, -, n. † suntält. ~**stäubchen**, -s, -, n. solgränd. ~**stich**, -[e]s, 0, m. solstyg. ~**strahl**, -[e]s, -en, m. solstråle. ~[h]au, -[e]s, 0, m. sileshår, soldagg (Drosera). ~**uhr**, -en, f. solvisare, solur. ~**warte**, -n, f. observatorium. ~**wende**, -n, f. solstånd. ~**zeiger**, -s, -, m. solvisare.

sonn|en, -te, ge-t, **I.** tr. och *sich ~ sola* (sig). **Bnd.** *sich an ei. in etw.* (dat.) ~ sola sig i ngt; utv. värma(s), t. ex. *ich ward gesonnt von der Freundschaft Blick*. **II.** itr. h. skina (om solen). *Ops.* *es sonnet*: solen skiner. *Gott sonnt*: Gud låter solen skina.

sonnenhaft, a. sollik, solig, sol-.

sonnigt, **sonnig**, a. solig, solljus, solvarm.

Sonntag, -[e]s, -e, m. söndag. [Des] ~s: om söndagarne. -s... Ex. ~**besuch**, -[e]s, -e, m. söndagsvisit. ~**buchstabe**, -n, -n, m. söndagsbokstaf. ~**jäger**, -s, -, m. söndagsjägar. ~**kind**, -[e]s, -er, n. söndagsbarn. ~**ruhe**, 0, f. söndagshvila. ~**schule**, -n, f. söndagsskola.

sonntägig, *a.* inträffande en söndag, på söndagar, söndags-.

sonntäglich, *a.* förekommande hvarje söndag. söndags-. *Sich ~ anziehen*: taga på sig sina söndagskläder, göra sig söndagsfärd.

sonst *el. * sonsten*, *adv.* 1. eljes, annars, för öfrigt. *~ wo*: någon annanstädes, *~ jemand*: någon annan, *wenn es ~ nichts ist*: om det ej är ngt annat. 2. förr, hittills. *Das ~ und Jetzt*: förr och nu.

sonstig, *a.* annan, förr, tidigare, eljes, för öfrigt.

Soole *se* Sole. **Sopha** *se* Sofa.

Sophist, *-en, -en, m.* sofist, hårklyfvare.

Sophisteréi, *-en, f.* sofistéri, sofsmer, hårklyfveri.

sophistisch, *a.* sofistisk, hårklyfvande.

sophistisier*en, -te, -t, itr. h.* vara sofistisk. hårklyfva.

Sopran, *-[e]s, -e, m.* sopran.

Sorbétt, *-[e]s, -e el. -s, m.* och *n.* sorbet.

Sorg*e, -en, f.* 1. oroande tanke, oro, bekymmer, *t. ex. ~ der et. für die Zukunft*: bekymmer, oro för framtiden, *in ~ sein*: hafva bekymmer, hafva det bekymmersamt, *ausser el. ohne ~ n sein*: vara fri från bekymmer. 2. omsorg, försorg, sorgfällighet. *~ um etw. tragen*: draga försorg om, sörja för ngt. *Lass das meine ~ sein*: det skall jag nog draga försorg om, låt mig styra med den saken. -**los**, *a.* sorglös, obekymrad, obetänksam, likgiltig. -**lösigkeit**, *0, f.* sorglöshet *m. m.* *se* föreg. -**selig**, *a.* bekymrad, bekymmerfull, orolig. -**seligkeit**, *0, f.* oro, bekymmer, svårmod. -**en...** *Ex. ~brecher, -s, -, m.* en som skingrar bekymren, tröstare, hjärtstyrkare. *~frei*, *a.* bekymmerfri. *~last, -en, f.* sorgebörda, tunga bekymmer. -**los**, *a.* bekymmerlös. *~schwer*, *a.* tyngd af bekymmer, sorgtyngd. *~stuhl, -[e]s, -e †, m.* hvilstol. *~tüter* = *~brecher*. *~voll*, *a.* bekymmerfull.

sorg*en, -te, ge-t, I. tr.* 1. vara bekymrad för. *Sorge nur nichts!* var ej bekymrad, var lugn. 2. *Etw. sorgt jmdn*: ngt gör ngn bekymrad. 3. draga försorg om, sörja för. **II. itr. h.** och *sich ~ 1.* vara bekymrad, oro sig, *um et. für etw.*: för ngt. *Sich grau ~ få gråa hår* af bekymmer. 2. *Für et. um etw.* ~ sörja för, draga försorg om, ombestyrta ngt, *sich um jmdn ~ arbeta för*, lägga sig ut för ngn.

Sorger, *-s, -, m.* en som sörjer för, drar försorg om ngt.

Sorgfalt, *0, f.* omsorg, sorgfällighet, noggrannhet, lit.

sorgfältig, *a.* sorgfällig, omsorgsfull, noggrann.

Sorgfältigkeit = *Sorgfalt*.

sorghaft, *a.* omsorgsfull; betänkt på ngt.

sorglich, *a.* 1. = *sorgfältig*. 2. bekymmerfull, ängslig. 3. oroande, farlig.

Sorglichkeit, *0, f.* sorgfällighet *m. m.* *se* föreg.

sorgsam, *a.* 1. omsorgsfull, sorgfällig, omtänksam. 2. betänkt på, arbetande för ngt.

Sorgsamkeit, *0, f.* omsorg, omtänksamhet.

sorren*en, -te, ge-t, tr. †* surra. **Sorrung**, *f.* Sorre, *-n, f.* sort.

sortier*en, -te, -t, tr.* sortera. **Sortierung**, *f.*

Sortierer, *-s, -, m.* sorterare.

Sortiment, *-[e]s, -e, n.* sortiment. -*s...* *Ex. ~buchhändler* = följ.

Sortimenter, *-s, -, m.* sortimentsbokhandlare.

sotån *se* under *so*.

Soubrette, *-n, f.* kammarjungfru.

Souffléur, *-[e]s, -e el. -s, m.* sufflör.

soufflier*en, -te, -t, itr. h.* och *tr.* sufflera, *jmdn*: ngn.

Soupér, *-s, -s, n.* supé.

soupiér*en, -te, -t, itr. h.* supera.

Soutache, *0, f.* gans.

soutachier*en, -te, -t, tr.* sätta ganser på.

Souterrain, *-[s], -s, n.* källarvåning.

souverän, **I.** *a.* suverän, oinskränkt, enväldig. **II.** *-[e]s, -e, m.* suverän, monark, furste, enväldsherskare.

spack, *a.* gisten.

Spähe, *-n, f.* 1. spjäjande, rekognoscering. 2. spjäjare, rekognosceringstrupp(er).

späh*en, -te, ge-t, I. itr. h.* spjäja, rekognoscera, spionera. **II. tr.** 1. bespäja, efterforska, söka att få se. 2. få se, skåda.

Späher, *-s, -, m.* *in, -nen, f.* spjäjande person, spjäjare, kunskapare, spion. -**auge**, *-s, -n, n.* spjäjande öga. -**blick**, *-[e]s, -e, m.* spjäjande blick.

Späheréi, *-en, f.* spjäjande; spioneri.

Spahi, *-[s], -s, m.* fransk kavallerist från Algeriet.

Spahn *se* Span.

Spalier, *-[e]s, -e, n.* 1. spaljer. 2. häck, rad, haj af manuskor. -**baum**, *-[e]s, -e †, m.* spaljerträd. -**bildung**, *0, f.* häckbildning. -**öbst**, *-[e]s, 0, n.* spaljerfrukt. -**wand**, *-e †, f.* spaljervägg. -**werk**, *-[e]s, 0, n.* spaljerverk.

spalier*en, -te, -t, tr.* 1. bekläda med spaljerer. 2. uppdraga vid spaljer.

Spalt, *-[e]s, -e, m.* dim. *Spältchen, -lein*, 1. spricka, springa, remna. 2. klyfta, svalg, gap. 3. gem klyftning, späntning fränskild sticka, spån. -**fläche**, *-n, f.* min. genomgångsyta. -**holz**, *-es, 0, n.* klufven ved. *~ Spalte*.

spaltbär, *a.* klyfbar.

Spaltbarkeit, *0, f.* klyfbarhet.

Spalte, *-n, f.* 1. = *Spalt 1, 3.* 2. spalt, kolumn. -*n...* *Ex. ~reich*, *a.* sprickig. *~weise*, *adv.* spaltvis. *~zeile*, *-n, f.* spaltrad, halfrad.

spalt*en, -ete, ge-en* och ** ge-et, I. itr. s.* klyfva sig, spricka. **II. tr.** och *sich ~ klyfva*, öppna, spänta, dela, sönderdela, söndra (sig). *Sich ~ stv.*: spricka. **Spaltung**, *f.*

Spalter, *-s, -, m.* en som klyfver *m. m.* *se* föreg.

spaltig, *a.* 1. sprickig. 2. str. spältig, klyfbar. 3. i sms. -spaltig.

Span, *-[e]s, -e †, m.* 1. spån, (späntad) sticka, splittra. *Nicht ein ~ icke det ringaste. F Spåne haben:* ha schaber. 2. tvist, oenighet. *-ferkel, -s, -, m.* digris. *-grün, -[e]s, 0, n.* 1. spanskröna. 2. ärg. *-nagelneu, a.* splitterny.

spän|len, *-te, ge-t, tr.* vänja af d barn.

Spange, *-n, f.* dim. *Spänglein, Spängelchen,* spånne.

Spanier, *-s, -, m.* *~in, -nen, f.* spanjor, spanjorska.

spanisch, *I. a.* 1. spansk. 2. F besynnerlig, egendomlig. **II. n.** spanska, *itr.* deutsch.

Spann, *-[e]s, -e, 1. m.* (fot)vrst. 2. *n.* (fyr)spann.

Spann... *itr.* Spanne och spannen. Ex. *-ader, -n, f.* sena. *-dienst, -[e]s, -e, m.* kördagsverke(n). *-feder, -n, f.* spännfjäder. *-höch, a.* spännhög. *-kraft, -e †, f.* spännkraft, spänstighet.

Spanne, *-n, f.* spann (längdmått). *Eine ~ Zeit:* en kort tid. *-n...* Ex. *~höch, a.* spännhög.

spannen|en, *-te, ge-t, I. tr.* 1. spänna. *Weit ~ spänna löst, släppa efter, eng ~ draga åt, spänna hårdt. bud. seine Forderungen zu hoch ~ spänna bågen för högt, jmds Neugier aufs höchste ~ reta ngs nyfikenhet på det högsta, gespanntes Verhältnis, gespannte Aufmerksamkeit, gespannte Erwartung, auf den Ausgang gespannt sein:* afbida utgången i spänd väntan, vara nyfiken på resultatet. 2. *Das Wasser ~ upp-dämma vattnet. 3. tjundra. 4. Der Rock spannt mich:* rocken trycker mig, är för trång. 5. gripa, taga med tummen och lillfingeret, t. ex. *eine Oktave auf dem Klaviere ~ können. II. itr. h.* 1. vara spännande, t. ex. *die-ser Roman spannt sehr. 2. Mit einander ~ passa ihop. 3. Auf etw. ~ rikta sin uppmärksamhet på ngt. Spannung, f.*

Spanner, **Spänner**, *-s, -, m.* 1. en som spanner ngt, t. ex. *der ~ des Bogens. 2. zool.* mätare (Geometra). 3. med. spännruskel. 4. verktyg att spänna med.

Spant, *-[e]s, -en, n.* † spant.

Spär... Ex. *-hüchse, -n, f.* sparbössa. *-endchen, -s, -, n.* ljusknekt. *-geld, -[e]s, 0, n.* sparpenning. *-hërd, -[e]s, -e, m.* besparingspisel. *-kasse, -n, f.* sparkassa, sparbank. *-kas-senbuch, -[e]s, -er †, n.* sparbanksbok. *-lampe, -n, f.* besparingslampa. *-leuchter, -s, -, m.* ljusknekt. *-ofen, -s, -†, m.* = *-herd.*

spar|len, *-te, ge-t, tr.* 1. spara. *F die Wahrheit ~ ljuga. 2. skona, t. ex. sein Leben nicht ~. 3. Jmdm etw. ~ bespara ngn ngt. 4. uppskjuta.*

Sparer, *-s, -, m.* sparande, sparsam människa.

Sparrel, *-s, -, m.* sparris. *-beet, -[e]s, -e, n.* sparrisäng. *-salat, -[e]s, -e, m.* sparris.

Spark, *-[e]s, -e, m.* bot. spergel (Spergula).

spärlich, *a.* torftig, sparsam, knapp, karg.

Spärlichkeit, *0, f.* torftighet *m. m.* se föreg.

Sparren, *-s, -, m.* sparre. *F bild. einen ~ zu-viel haben:* hafva en skruf lös.

sparrig, *a.* ntspärrad, utstående.

spärsäm, *a.* sparsam.

Spärsamkeit, *0, f.* sparsamhet.

Sparterie, *0, f.* af träpinnar el. träskifvor och tråd flätade mattor *m. m.*

Späss, *-es, -e †, m.* skämt, cyckel, lek, nöje, t. ex. *~ bei Seite!* skämt åsido! *~ seinen ~ mit jmdm treiben:* skämta, gäckas med ngn, *zum ~ på lek, etw. ist für jmdn ein ~ ngt är en lek, går som en dans för ngn, sich einen ~ machen:* bereda sig ett nöje, roa sig, *jmdm ~ machen:* roa ngn, *~es halber:* för roskull.

-macher, -s, -, vogel, -s, -†, m. skämtare, npptågsmakare. *-weise, adv.* på lek.

späss|len, *-[e]s, -te, ge-t, itr. h.* skämta, leka. *Damit ist nicht zu ~ det är ej att leka med.*

Spässer, *-s, -, m.* skämtare.

Spässeréi, *-en, f.* skämt.

spässhaft, *a.* skämtsam.

Spässhaftigkeit, *0, f.* skämtsamt sätt.

spässig, *a.* rolig, lustig.

Spässler, *-s, -, Spässling, -[e]s, -e, m.* skämtare.

Spät, I. *-[e]s, -e, m.* 1. min. spat. 2. veter. spat. **II. = spät.** *-haltig, a.* spathaltig. *-lahm, a.* som har spat.

spät, *a. sen.* *Die Uhr geht um fünf Minuten zu ~ klockan går fem minuter efter.* *-frost, -[e]s, -e †, m.* sen frost. *-herbst, -[e]s, -e, m.* senhöst. *-jahr, -[e]s, -e, n.* höst. *-obst, -[e]s, 0, n.* sen frukt. *-reif, a.* sent mogen. *-sommer, -s, -, m.* sensommar, eftersommar. *-er...* Ex. *~hin, adv.* senare, längre fram.

Späte, *0, f.* sen tid, sen timme.

Spatel, *-s, -, m.* spatel.

Spaten, *-s, -, m.* 1. spade. 2. kortspet. spader. *-könig, -[e]s, -e, m.* spaderkung. *-stich, -[e]s, -e, m.* spadtag. *-tief, a.* ett spadtag djup.

spätestens, *adv.* senast.

spatig, *a.* 1. min. spatig. 2. veter. som har spat.

Spätling, *-[e]s, -e, m.* 1. sent på året el. på förädrarnes ålderdom födt barn el. djur. 2. efter-släntrare.

Spatz, *-en el. -es, -e[n], m.* dim. *Spätzchen, -lein,* sparf.

spatzenhaft, *a.* sparflik, som en sparf, kättjefull, närgången.

Spazier... Ex. *-fahrt, -en, f.* spatsertfärd, promenad i vagn, i båt. *-gang, -[e]s, -e †, m.* spatsertur, promenad. *-gänger, -s, -, m.* *~in, -nen, f.* promenerande. *-platz, -es, -e †, m.* promenadplats. *-ritt, -[e]s, -e, m.* spatserrid, promenad till häst. *-stock, -[e]s, -e †, m.* spatserskäpp.

spazier|en, *-te, -t, itr. s.* spatsera, promenera. *~ fahren:* göra en spatsertfärd, taga en promenad i vagn, åka ut. *~ führen:* led-saga på promenad, spatsera med, gå ut

med. ~ *gehen*: spatsera, taga en promenad. ~ *reiten*: taga en promenad till häst, rida ut.

Speceréi *se* *Spezerei*.

Specht, [-e]s, -e, m. hackspett.

speciál, I. a. speciell, special-. II. [-e]s, -e, m. F intím vän. -**arzt**, -es, -e †, m. specialist. -**karte**, -n, f. specialkarta.

Speciálien, plur. särskilda omständigheter, detaljer.

specialisier|en, -te, -t, tr. specialisera. **Specialisierung**, f.

Specialität, -en, f. specialitet.

speciell, a. speciell, special-. *Etw.* ~ *angeben*: specificera ngt. *Mein ~er*: min gode vän (och bror).

Species, -, f. species.

specifisch, a. specifik.

spezifizier|en, -te, -t, tr. specificera.

Specimen, -s, -s et. *Specimina*, n. specimen.

Speck, [-e]s, 0, m. späck, fläsk, ister. ~ *ansetzen*: blifva fet, lägga på fläsket. *Bun.* ~ *auf den Rippen haben et. im ~ sitzen*: sitta i goda omständigheter, hafva goddagar. *den ~ spicken*: komma med tårta på tårta. -**bauch**, [-e]s, -e †, m. istermage. -**fett**, a. smäckt. -**geschwulst**, -e †, f. isterböld. -**haut**, -e †, f. fläsksvål. -**messer**, -s, -, n. späckknif. -**schnitte**, -n, f. fläskskifva. -**schwein**, [-e]s, -e, n. gödgris. -**seite**, -n, f. fläskside. *Ordspr. mit der Wurst nach der ~ werfen*: uppoffra en obetydlighet för att därigenom vinna ngt större. -**wanst**, -es, -e †, m. isterbuk.

speckicht, **speckig**, a. späck-, fläskartad, fet.

spediér|en, -te, -t, tr. handel. expediera, ombesörja.

Speditéur, [-e]s, -e, m. handel. speditör, kommissionär.

Speditión, -en, f. handel. spedition. -s... *Ex.* ~ **gebühren**, plur. speditions-, kommissionsarvode. ~ **geschäft**, [-e]s, -e, n. speditions-, kommissionsaffär.

Speer, [-e]s, -e, m. och * n. spjut. -**wurf**, [-e]s, -e †, m. spjutkast.

Spei... *Ex.* -**becken**, -s, -, n. bäcken att kråkas i, spottkopp, spottlåda. -**gatt**, [-e]s, -s, n. † spygatt. -**napf**, [-e]s, -e †, m. = **becken**.

Speiche, -n, f. ekar.

Speichel, -s, 0, m. saliv, spott. -**drüse**, -n, f. spottkörtel. -**latz**, -es, -e, m. haklapp. -**lecken**, -s, 0, n. = **leckerei**. -**lecker**, -s, -, m. F lismare, eländig smickrare. -**leckerei**, -en, f. liseri, kryperi.

speichel|n, -te, ge-t, itr. h. spotta.

speich|en, -te, ge-t, tr. ⊕ förse med ekar.

Speicher, -s, -, m. magasin, förrådshus.

speicher|n, -te, ge-t, tr. magasinera.

speien, **spie**, **spiee**, **gespieen**, **spei**, itr. h. och tr. 1. spotta. 2. kråkas, spy.

Speier, -s, -, m. en som spottar, kråks.

Speil, [-e]s, -e, **Speiler**, -s, -, m. spett, sticka.

speil|en, **speiler|n**, -te, ge-t, tr. sätta en sticka, stickor i, uppräda på spett.

Speise, -n, f. 1. mat, spis, maträtt. *Bun.* ~ *der Augen*: ögonfågna. 2. ⊕ murbruk, *se str.* **Glockenseise**. -**anstalt**, -en, f. = **haus**. -**bier**, [-e]s, -e, n. dricka. -**fisch**, -es, -e, m. 1. ätlig fisk. 2. fisk som tjänar till föda åt andra fiskar. -**gelb**, a. gul som klockmalm. -**haus**, -es, -er †, n. spisningslokal, restauration, restaurant. -**kammer**, -n, f. skafferi, handkammare. -**karte**, -n, f. matsedel. -**keller**, -s, -, m. matkällare. -**korb**, [-e]s, -e †, m. matsäckskorg. -**meister**, -s, -, m. spismästare. -**opfer**, -s, -, n. spisoffer. -**ordnung**, -en, f. spis-, matordning. -**röhre**, -n, f. matstrupe. -**saal**, [-e]s, -e †, m. matsal. -**schränk**, [-e]s, -e †, m. matskåp. -**tisch**, -es, -e, m. matbord. -**wein**, [-e]s, -e, m. bordsvin. -**wirt[h]**, [-e]s, -e, m. spisvärd, restauratör. -**wirt[h]schaft**, -en, f. restauration, matservering. -**zettel**, -s, -, m. matsedel. -**zimmer**, -s, -, n. matrum.

speis|en, [-es]t, -te, ge-t, tr. och itr. h. 1. spisa, äta. *Zu Abend ~ äta kvällsmat.* *Wünsche wohl zu ~!* smaklig måltid! 2. mätta. 3. bespisa, undfagna. 4. gifva nattvarden. 5. förse, fylla, t. *ex.* *ein Fass mit Wasser.*

Speisung, f.

Spektákel, -s, -, m. och n. spektakel, a) skådespel, b) väsen, oljud. -**macher**, -s, -, m. spektakelmakare. -**stück**, [-e]s, -e, n. pjäs, teaterstycke.

spektákel|n, -te, -t, itr. h. göra spektakel, väsnas.

Spekulánt, -en, -en, m. spekulant.

spekulier|en, -te, -t, itr. h. spekulera.

Spelt, [-e]s, 0, m. spelt (*Triticum Spelta*).

spelten, a. af spelt, spelt-.

Spelünke, -n, f. håla, håll, krog.

Spelz, -es, -e, m. 1. = **Spelt**. 2. = **roj**.

Spelze, -n, f. agn, fruktskal.

Spende, -n, f. 1. utdelning. 2. gåfva, skänk, almosa. 3. libation.

spend|en, -ete, ge-et, tr. skänka, gifva, utdela; offra. **Spending**, f.

Spender, -s, -, m. ~ **in**, -nen, f. gifvare, gifvarinna.

Spendier... *Ex.* -**hosen**, plur. F *Die ~ anhaben*: ha sina spenderbyxor på.

spendier|en, -te, -t, tr. och itr. h. spendera, bestå; vara frikostig.

Spengler, -s, -, m. bleckslagare.

Spenzer, -s, -, m. spens, tröja, kavaj.

Sperber, -s, -, m. sparfhök. -**baum**, [-e]s, -e †, m. rön.

Sperénzien, plur. F krus, kruserlighet. ~ **machen**: spjärna emot, krusa.

Sperring, [-e]s, -e, m. sparf. -s... *Ex.* ~ **nest**, [-e]s, -er, n. sparfbo. ~ **schrot**, [-e]s, 0, n. sparfhagel.

Sperr... *EX.* -angelweit, *a.* F vidöppen, på vid gavel. -**baum**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* bom. -**feder**, *-n*, *f.* ⊕ spärrfjäder. -**geld**, *-[e]s*, *0*, *n.* väg-, bropengar. -**sitz**, *-es*, *-e*, *m.* teat. särskild plats, stol för hvarje person (i mots. till bänkar), parkett-, parterryplats. -**weit** = -angelweit.

Sperre, *-n*, *f.* 1. stängning, (af)spärning, afstängning, instängning, förbud. *Zu ~ stehen*: resa sig, stå å ända (om bäret). 2. regel, bom, barriär, barrikad.

sperr|en, *-te*, *ge-t*, *I. tr.* 1. utspärta, skrefva med, *t. ex.* *die Beine*; boktryck. spärra, *t. ex.* *ein Wort*. *Gesperre Sitze* se ofvan *Sperrersitz*. 2. hämma, spärra, afstänga, stänga, barrikadera, afskära, förbjuda, *t. ex.* *das Rad*, *die Strasse*, *das Thor*, *die Zufuhr*, *die Ausfuhr*. 3. inspärra, instänga, *t. ex.* *jmdn ins Gefängnis*, *den Vogel in den Käfig*. *Jmdn aus dem Hause ~ utestänga* ngn. **II.** *Sich ~ 1.* * kräma sig, bröstas sig. 2. med händer och fötter sätta sig till motvärn, spärrna emot; krusa, vara kruserlig, vara pryd. **Sper-rung**, *f.*

sperrig, *a.* isärstående, utspärrad; som tar mycken plats.

Spesen, *plur.* handel. speser, omkostnader. -**frei**, *a.* utan speser, kostnadsfri.

Spezerei, *-en*, *f.* krydda, kryddvara, specerier. -**händler**, *-s*, *-m.* kryddkrämare. -**wa[a]ren**, *plur.* kryddvaror, specerier.

Spezi... se *Speci...*

Sphäre, *-n*, *f.* 1. klot, himlakropp, värld; sfär, *t. ex.* *die Musik der ~n*. 2. sfär, område, verkningskrets. -*n...* *ex.* ~**harmonie**, *0*, *f.* sfärernas harmoni.

sphärisch, *a.* sfärisk, klotformig.

Sphinx, *-e*, *f.* -*es*, *-e*, *m.* och * *n.* sfinx.

Spiciliegium, *-um[s]*, *-en*, *n.* urval, vald samling.

Spick... *EX.* -**nadel**, *-n*, *f.* späckuål. -**speck**, *-[e]s*, *0*, *n.* späckfläsk.

spick|en, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. späcka; F *bnd.* ljuga. 2. sticka.

Spicker, *-s*, *-m.* ~*in*, *-nen*, *f.* en som späckar.

Spiegel, *-s*, *-m.* dim. *Spiegelchen*, *Spiegelein*, 1. spegel. 2. glasering. 3. öga på påfögelsfjädrar. 4. blank fläck på kläder. -**bild**, *-[e]s*, *-er*, *n.* spegelbild. -**blank**, *a.* spegelblank. -**decke**, *-n*, *f.* slät takyta, slätt tak. -**ei**, *-[e]s*, *-er*, *n.* stekt ägg. -**fechten**, *-s*, *0*, *n.* -**fechterei**, *-en*, *f.* spegelfakteri. -**fenster**, *-s*, *-n.* 1. fönster af spegelglas. 2. fönster med spegel. -**fläche**, *-n*, *f.* spegelyta. -**folie**, *0*, *f.* spegel-folium. -**glatt**, *a.* spegelglatt. -**hell**, *a.* spegelblank. -**karpfen**, *-s*, *-m.* spegelkarp. -**rahmen**, *-s*, *-m.* spegelram. -**scheibe**, *-n*, *f.* spegelruta. -**tisch**, *-es*, *-e*, *m.* spegelbord. -**zimmer**, *-s*, *-n.* rum med spegelväggar.

spiegelicht, **spiegelig**, *a.* spegellik, spegelblank, glänsande.

spiegel|in, *-te*, *ge-t*, *I. itr.* *h.* vara spegelblank,

spegelklar, glänsa. **II.** *tr.* 1. spegla. 2. i spegel betrakta. 3. gläsera, *t. ex.* *Torten*. **III.** *Sich ~ spegla* sig. *Sich an etw.* (dat.) ~ a) spegla sig i ngt, b) taga ngt till ett varnande exempel.

Spiegel|ung, *-en*, *f.* spegling; reflex, spegelbild.

Spieke, *-n*, *f.* lavendel.

Spiel, *-[e]s*, *-e*, *n.* 1. spel. *Aufs ~ setzen*: sätta på spel. *Dabei im ~e sein*: vara med i spelet. *Das ~ wendet sich*: bladet vänder sig. *Des ~s ein Ende machen*: göra slut på saken. 2. lek. -**art**, *-en*, *f.* 1. spelsätt. 2. bot. zool. varietet. -**ball**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* lekball, kastbäll. -**bank**, *-en*, *f.* spelbank. -**brett**, *-[e]s*, *-er*, *n.* (bråde till) brädspele. -**bruder**, *-s*, *-†*, *m.* spelare. -**bude**, *-n*, *f.* (marknads-)stånd där spel bedrivs. -**dose**, *-n*, *f.* spel-dosa. -**geld**, *-[e]s*, *0*, *n.* spelpengar. -**genosse**, *-n*, *-n*, *m.* -**genossin**, *-nen*, *f.* 1. lek-kamrat. 2. spelkamrat. -**gesellschaft**, *-en*, *f.* spelsällskap. -**glück**, *-[e]s*, *0*, *n.* tur i spel. -**haus**, *-es*, *-er* †, *n.* spelhus. -**hölle**, *-n*, *f.* spelhelvete. -**jacht**, *-en*, *f.* lustjakt. -**kamerad**, *-en*, *-en*, *m.* = *genosse*. -**karte**, *-n*, *f.* spelkort. -**kätzchen**, *-s*, *-n.* lekfull katt, *bnd.* lekfullt barn. -**klub**, *-s*, *-m.* spelklubb. -**kränzchen**, *-s*, *-n.* spelsällskap. -**leute**, *plur.* *ein* -**mann**, *-[e]s*, *m.* spelman; (under medeltiden) lekare. -**marke**, *-n*, *f.* -**pfennig**, *-[e]s*, *-e*, *m.* spelmark. -**platz**, *-es*, *-e* †, *m.* lekplats. -**puppe**, *-n*, *f.* (lek)docka. -**raum**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* 1. = *platz*. 2. 0, spelrum. -**regel**, *-n*, *f.* spelregel. -**sache**, *-n*, *f.* leksak, lekverk. -**schuld**, *-en*, *f.* spelskuld. -**schule**, *-n*, *f.* lekskola, barnträdgård. -**stunde**, *-n*, *f.* lekstund, lektid, rast. -**tag**, *-[e]s*, *-e*, *m.* lekdag, lofdag. -**uhr**, *-en*, *f.* spelur, speldosa. -**verderber**, *-s*, *-m.* glädjestörare, fridstörare. -**wa[a]re**, *-n*, *f.* leksak. -**weise**, *I.* -*n*, *f.* spelsätt. **II.** *adv.* på lek. -**werk**, *-[e]s*, *-e*, *n.* lekverk, leksak. -**zeug**, *-[e]s*, *-e*, *n.* leksak. -**zimmer**, *-s*, *-n.* leksal.

spielbar, *a.* spelbar, möjlig att spela.

spiel|en, *-te*, *ge-t*, *I. itr.* *h.* och *tr.* 1. spela, *t. ex.* *ein Instrument*, *ein Lied*, *Karten*, *um Geld*, *jmdn einen Streich*: ngn ett spratt, *eine Rolle*, *ein Stück*: en pjes. *Teat. das Stück spielt in Venedig*: händelens försiggår i V.; *dies Stück spielt lange*: denna pjes räcker länge. *Den Herrn ~ spela herre*. *Das Michele mit sich ei. sich auf der Nase ~ lassen*: tåla drift. *Des kurzen ~ göra processen kort*. 2. leka. 3. skifta, *t. ex.* *ins Blaue*: i blått, *alle Farben*: i alla (regnbågens) färger. 4. hafva spelrum, för stort spelrum. 5. *Den Krieg nach Deutschland ~ flytta krigskådeplatsen till Tyskland*. **II.** *Sich ~ 1.* spelas, i sht teat. 2. *Sich arm ~ spela* sig fattig, ruinaera sig på spel, *sich um sein Vermögen ~ spela* bort sin

förmögenhet. **3.** *Sich müde* ~ leka, spela sig trött. **4.** *Der Krieg spielte sich nach Deutschland*: krigsskådeplatsen flyttades till Tyskland.

Spjeler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* en som spelar, leker, spelare, deltagare i en lek.

Spjeleräi, -en, *f.* leksak, lekverk; barnslighet.

Spjelerhaft, *a.* spelar(e), (en) spelares.

spjelerig, *a.* lekfull, lekande.

spjelerisch, *a.* **1.** = *spjelerhaft*. **2.** lekande, saknande allvar.

Spjeler, -[e]s, -e, *n.* och *m.* brodd. *Ein ~chen*: ett grand.

Spjeler, -n, *f.* **1.** bot. spirea (Spiræa). **2.** † spira.

Spjeler[ing], -[e]s, -e, *m.* rön.

Spjeler, -es, -e, *m.* **1.** spjut. **2.** spjutbeväpnad man. **3.** (stek)spett, (ljus)sticka. **4.** jag. hjorthorn utan grenar. **5.** boktryck. spis. -**braten**, -s, -, *m.* spettstek. -**bürger**, -s, -, *m.*

källborgare. -**bürgerlich**, *a.* källborgerlig. -**bürgert[h]üm**, -[e]s, *0*, *n.* källborgerlig anda. -**dreher**, -s, -, *m.* stekvärdare. -**eisen**, -s, -, *n.* spjutspets. -**gehörn**, -[e]s, -e, *n.* = *Spjeler 4.* -**gesell**, -en, -en, *m.* kamrat, (med-)hjälpare. -**glanz**, -es, *0*, *m.* -**glas**, -es, *0*, *n.* min. antimon; spetsglans. -**hirsch**, -es, -e, *m.* = *Spjeler 3.* -**rut[h]e**, -n, *f.* spö. [*Durch die*] ~n *laufen*: springa gatlopp. -**schaff**, -[e]s, -e †, *m.* -**stange**, -n, *f.* spjutskaft. -**träger** = *Spjeler 1.*

spjeleren, -[es]t, -te, *ge-t*, *tr.* **1.** *atr. sich* ~ spetsa (sig). **2.** med nålar fästa, i. ex. *einen Schmetterling auf's Brett*.

Spjeler, -s, -, *m.* **1.** spjutbeväpnad soldat. spjutskastare. **2.** F källborgare. **3.** jag. unghjort vars horn annu ej grejat sig, *jfr Spjeler 4.*

spjelerig, *a.* **1.** spjutformig, spetsig. **2.** spröd (om metaller). **3.** ej genomgårfvad (om läder).

Spjeler, -[e]s, -e, *n.* † spel. -**baum**, -[e]s, -e †, *m.* † spelbom.

Spjeler, -en, *f.* = *Spindel*. -**geld**, -[e]s, -er, *n.* nålpenngar.

spjeleren, -te, *ge-t*, *tr.* **1.** förspilla, öda. **2.** = *spindel*.

Spjeler, -[e]s, -e, *m.* spenat.

Spjeler, -[e]s, -e, *n.* och *m.* **Spjeler**, -n, *f.* **1.** skåp. **2.** *se Spjeler*.

Spjeler, -n, *f.* **1.** slända; ten. **2.** med. lilla armpipan. **3.** ⊕ (hjul)axel; spjeler i ur, trappstolpe. -**baum**, -[e]s, -e †, *m.* bot. alster (Evonymus europæus). -**bein**, -[e]s, -e, *n.* spindelben. -**dünn**, *a.* spinkig. -**dürr**, *a.* mager som en skrika. -**förmig**, *a.* spjelerformig. -**lehen** = *Kumellehen*.

spjelerin, -te, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ vrida (sig) spjelerformigt.

Spjeler, -[e]s, -e, *n.* spjeler.

Spjeler... *ex.* -**frau**, -en, *f.* spinnerska. -**gewebe**, -s, -, *n.* spindelväf. -**haus**, -es, -er †, *n.* spinnhus. -**hütte**, -n, *f.* litet hus af spån för silkesmaskar. -**jungfer**, -n, *f.* spinnhus-

hjon, spinnerska på spinnhus: spetsk, fräck kvinna. -**rad**, -[e]s, -er †, *n.* spinrock (shjul). -**raupe**, -n, *f.* larv som spinner in sig. -**rocken**, -s, -, *n.* spinrock. -**stube**, -n, *f.* spinnstuga. -**webb**, -[e]s, -e, *n.* spindelväf. -**wocken** = -**rocken**.

spjelerbär, *a.* spjelerbär.

Spjeler, -n, *f.* spjeler. *Jmdn hassen wie eine* ~ hata ngn af hela sitt hjärta. -**feind**, *a.* hätsk. *Jmdm ~ sein*: vara hätskt stäm, hatfull mot ngn. -**feindschaft**, *0*, *f.* förbittrad fiendskap, hätskhet. -**n...** *ex.* ~ärtig, *a.* spjelerartad. ~**gewebe**, -s, -, ~**nest**, -[e]s, -er, ~**netz**, -es, -e, *n.* spindelväf.

spjeler, *spann*, *spönn* *ei.* * *spanne*, *gesponnen*, *spinn*[e], *tr.* och *itr.* *h.* spinna. *bnad. einen Gedanken weiter* ~ fullfölja en tanke, *keine Seide ei. kein Gold bei etw.* ~ ej skörda guld af ngt.

Spjeler, -s, -, *m.* **1.** ~in, -nen, *f.* spjeler, spinnerska. **2.** *zool.* spjeler (Bombyx).

Spjeler, -en, *f.* **1.** spjeler, konstn af spjeler. **2.** spjeler.

Spjeler, -en, *f.* spjelerstuga.

Spjeler, *a.* spjelerlik.

Spjeler, -[e]s, -e *m.* och *m.* mättenhet -, *n.* ett sädesmätt.

spjeler[en], -te, -t, *itr.* *h.* F fundera, grubbla. **Spjeler**, -[e]s, -e, *m.* spjeler.

Spjeler, -n, *f.* spjelerande, spjeler.

Spjeler[h]üm, -[e]s, *0*, *n.* spjeler, spjelerväsen.

spjeler[en], -te, -t, *itr.* *h.* spjeler.

Spjeler, -en, *f.* spjeler.

spjeler, *a.* spjelerformig. -**feder**, -n, *f.* spjelerfjäder. -**förmig**, *a.* spjelerformig. -**linie**, -n, *f.* spjeler, snäcklinie.

Spjeler, -n, *f.* **1.** spjeler(linie). **2.** spjelerfjäder.

Spjeler, -, *0*, *m.* spjelerism.

Spjeler, *plur.* spjelerosa.

Spjeler, -, -[se], *m.* **1.** spjeler. **2.** spjeler, ande. -**lampe**, -n, *f.* spjelerlampa.

spjeler[en], -[es]t, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* spela, locka (om järpar).

Spjeler = *Hospital*. **Spjeler**, -s, -, *n.* och *m.* = *Hospital*.

Spjeler, -s, -, *m.* = *Hospitalit*.

spjeler, *I.* *a.* spjeler, uddig, skarp, hvass. F *bnad. etw.* ~ *kriegen*: få i sitt hufvud, begripa ngt. **II.** -es, -e, *m.* **1.** spjelerhund. **2.** F florshufva. -**ahorn**, -[e]s, -e, *m.* bot. svensk lönn (Acer platanoides). -**bärt**, -[e]s, -e †, *m.* spjelerigt hakskägg. -**bogen**, -s, -, *m.* spjelerbåge. -**bube**, -n, -n, *m.* spjelerbof, kanalje, skäl, skalk. -**bubengesicht**, -[e]s, -er, *n.* boffysionomi. -**bubentreich**, -[e]s, -e, *m.* -**büberei**, -en, *f.* bofstreck, kanaljeri, skälmsstycke. -**bübin**, -nen, *f.* skalk, skälms. -**bübis**, *a.* bofaktig; skalkaktig, skälmsk. -**feile**, -n, *f.* ⊕ spjelerfil. -**findel**, -en, *f.* spjelerfundighet, hårklyfveri. -**findeln**, * *itr.* *h.* vara spjelerfundig. -**findig**, *a.* spjelerfundig. -**fin-**

digkeit, -en, *f.* spetsfundighet. **glas**, -es, -er †, *n.* spetsglas. **kopf**, -[e]s, -e †, *m.* 1. en med spetsigt huvud. 2. spetsfundig person. **köpfig**, *a.* 1. med spetsigt huvud. 2. spetsfundig. **kugel**, -n, *f.* spetskula. **mäulig**, *a.* spetsnosig. **maus**, -e †, *f.* zool. näbbmns (Sorex). **name**, -ns, -n, *m.* öknamn. **säule**, -n, *f.* obelisk. **wink[e]lig**, *a.* mat. spetsvinklig. **wort**, -[e]s, -er †, *n.* stickord, pik.

Spitze, -n, *f.* 1. spets. *An der ~ eines Unternehmens:* i spetsen för ett företag. *Bua! die ~n der Behörden:* de högsta myndigheterna, *etw. auf die ~ stellen ei. treiben:* drifva ngt till sin spets. 2. munstycke. 3. poäng, kläm. 4. spetsighet, pik. *Skämts mit ~n handeln:* vara spetsig, komma med pikar. 5. virkad, knyttad spets. **~n...** Ex. **~ärmel**, -s, -, *m.* med spetsar garnerad ärm. **~besatz**, -es, -e †, *m.* spetsgarnering. **~haube**, -n, *f.* spetsmössa. **~klöpplerin**, -nen, *f.* spetsknypplerska. **~kragen**, -s, -, *m.* spetskrage. **~werk**, -[e]s, -e, *n.* spetsar, spetsgarntyr.

spitz|en, -[e]s|t, -te, *ge-t*, *I. tr.* 1. spetsa, hävsa, skärpa. *Einen Bleistift ~ formen* en blyertspenna. *Bua! das ist auf mich gespitzt:* det är en pik åt mig. 2. *Pferde ~ brodda hästar*. 3. aftaga spetsarna, ändarna af, t. ex. *die Haare ~*. *II. Sich ~ 1.* blifva spetsig, skarp. 2. *Sich auf etw. (ack.) ~* bespetsa sig på ngt.

spitzig = *spitz I.*

Spitzigkeit, -en, *f.* spetsighet, skarp udd; pik.

spleenig, *a.* lidande af spleen.

Splesse = *Schleisse.*

spleiss|en, -[e]s|t, *spliss, splisse, gesplissen* och -te, *ge-t*, -[e], *tr.* klyfva, spänta.

spleissig, *a.* lätt att klyfva.

Splint, -[e]s, -e, *m.* splint, hvitved.

Splinter se *Splitter.*

Spless, -es, -e, *m.* 1. fränskädat stycke, bit, sticka. 2. utgård.

spless|en, -[e]s|t, -te, *ge-t*, *tr.* † splissa. **Splessung**, *f.*

Splitter, -s, -, *m.* sticka, skärfva, splittra, spillra; stycke, bit, fragment. **fadennackt**, **faser-nackt** = *nackt*. **holz**, -es, -er †, *n.* till hygge bestämd skog. **nackt**, *a.* splitter, spritt-naken. **richten**, * *tr.* och *itr.* h. småaktigt klandra, nagelfara med, häckla. **richter**, -s, -, *m.* klandrare, häcklare. **richterei**, -en, *f.* småaktigt klander, häcklande.

splitterig, *a.* stickig, skärfvig, som lätt spricker sönder.

splitter|in, -te, *ge-t*, *I. tr.* splittra, slå sönder. *II. itr.* h. och *s.* splittras, springa sönder, gå sönder.

spolier|en, -te, -t, *tr.* spoliera, plundra, sköfva.

Sponde, -n, *f.* säng, soffa.

sponsier|en, -te, -t, *itr.* h. kurtisera, vara kurtisant.

Sponsierer, -s, -, *m.* kurtisör, friare, fästman.

Spore, -n, *f.* bot. spor.

spor|len, -te, *ge-t*, *I.* = *spornen I. II. itr.* h. torka; mögla.

Sporer, -s, -, *m.* spormakare.

Sporn, -[e]s, *Sporen* och * -[e]n, *m.* dtm. *Spörnchen*, -lein, sporre. **blume**, -n, *f.* riddar-sporre. **fuss**, -es, -e †, *m.* zool. fot med sporre. **rad**, -[e]s, -er †, *n.* sporrhjul. **streichs**, *adv.* i sporrsträck.

sporn|en, -te, *ge-t*, *I. tr.* 1. sporra. 2. sätta sporrar på. *Gespornt:* med sporrar på. *II. Sich ~ taga* sporrar på.

Sport, -[e]s, 0, *m.* sport.

Sportel, -n, *f.* sportler.

Sportler, -s, -, **Sportulánt**, -en, -en, *m.* en som uppbar sportler.

sportulier|en, -te, -t, *itr.* h. uppbara sportler.

Spott, -[e]s, 0, *m.* spott, hån, spe, drift, gyc-
kel; åtlöje. *Seinen ~ mit etw. haben ei. treiben:* skämta, drifva med ngt, *jmdn zum ~ machen:* göra ngn till ett åtlöje. **benen-nung**, -en, *f.* öknamn. **bild**, -[e]s, -er, *n.* ka-rikatur. **billig**, *a.* ytterst billig, för en spott-styfver. **dichter**, -s, -, *m.* satirisk skald, satiriker. **gedicht**, -[e]s, -e, *n.* satirisk dikt, smädedikt, nidvisa. **gelächter**, -s, -, *n.* hån-skratt. **geld**, -[e]s, 0, *n.* spottstyfver. **lied**, -[e]s, -er, *n.* spefull visa, nidvisa. **lust**, 0, *f.* fallenhet för drift, spe, smädelust. **lustig**, *a.* spefull, smädelysten. **name**, -ns, -n, *m.* spenam, öknamn. **preis**, -es, -e, *m.* spottpris. **schlecht**, *a.* genomusel. **schrift**, -en, *f.* satirisk skrift, smädeskrift, nidskrift.

sucht = *lust*. **süchtig** = *lustig*. **vogel**, -s, -†, *m.* 1. fogel som härmar andras sång. 2. spefogel. **voll**, *a.* spefull. **weise**, *adv.* på spe. **wohlfeil** = *billig.*

Spöttelái, -en, *f.* spe, gäckeri.

spöttel|in, -te, *ge-t*, *itr.* h. håna, gäckas. *Über etw. ~* göra narr af, drifva gäck med ngt.

spott|en, -te, *ge-t*, *I. itr.* h. 1. håna, gäckas (med), *jmds ei. * jmdm:* ngn. *Über jmdn, etw. ~* göra narr af, drifva gäck med ngn, ngt. 2. trotsa, t. ex. *jeder Beschreibung*. *II. tr.* 1. håna, drifva gäck med. 2. på spe kalla.

Spötter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* bespottare, begabbare, hädare.

Spötterái, -en, *f.* hån, begabberi, hädelse.

spöttisch, *a.* spefull, hånfull, spotsk, hädisk.

Spöttler, -s, -, *m.* spefogel, en som drifver gäck med ngt, med allt.

spöttlich, *a.* 1. = *spöttisch*. 2. löjlig, skamlig.

Sprähle, -en, *f.* 1. språk. 2. tal. *Frei mit der ~ herausgehen:* tala rent språk, sjunga ut. *Zur ~ bringen, kommen:* bringa, komma på tal, på tapeten. *Eine sanfte ~ haben:* tala mjukt. 3. talförmåga, mål, t. ex. *der Schreck hat ihm die ~ benommen. -ähnlichkeit*, -en, *f.* språklig a) likhet, b)

analogi. **-armut**[h], 0, *f.* språkets fattigdom. **-bau**, -[e]s, 0, *m.* språkbyggnad. **-eigenheit**, **-eigent[h]ümlichkeit**. **-en**, *f.* språkegen(domlig)het, idiotism. **-fehler**, -s, -, *m.* språkfel. **-forscher**, -s, -, *m.* språkforskare. **-forschung**, 0, *f.* språkforskning. **-gebiet**, -[e]s, -e, *n.* språkområde. **-gebrauch**, -[e]s, -e †, *m.* språkbruk. **-gelehrsamkeit** = **-wissenschaft**. **-gelehrt**, *a.* språklärd. **-gesetz**, -es, -e, *n.* språk-lär. **-kenner**, -s, -, *m.* språkkännare, språk-lär. **-kundig**, *a.* språkkunnig. **-lehre**, -n, *f.* språklära. **-lehrer**, -s, -, *m.* språklärare. **-los**, *a.* mallös. **-lösigkeit**, 0, *f.* mallöshet. **-meister**, -s, -, *m.* språkmästare. **-reiniger**, -s, -, *m.* språkrensare. **-reinigung**, -en, *f.* språk-rensning. **-richtig**, *a.* språkriktig. **-rohr**, -[e]s, -e, *n.* språkrör. **-schatz**, -es, -e †, *m.* 1. ordförråd. 2. ordbok. **-schnitzer**, -s, -, *m.* språkfel. **-stunde**, -n, *f.* språklektion. **-übung**, -en, *f.* språkförning, talöfning. **-unterricht**, -[e]s, 0, *m.* undervisning i språk. **-verbesserer**, -s, -, *m.* språkförbättrare. **-verderber**, -s, -, *m.* språkfördärfvare. **-vergleich**, 0, *f.* jämförande språkforskning. **-vermögen**, -s, 0, *n.* talförmåga. **-verwirrung**, -en, *f.* språkförbistring. **-werkzeug**, -[e]s, -e, *n.* talorgan. **-widrig**, *a.* språkvidrig. **-wissen-schaft**, 0, *f.* språkvetenskap. **-wissenschaftlich**, *a.* språkvetenskaplig. **-en...** Ex. **~gewirr**, -[e]s, -e, *n.* **~verwirrung**, -en, *f.* språk-förbistring.

sprächlich, *a.* språklig.

Sprech... Ex. **-ärt**, -en, *f.* sätt att tala. **-maschine**, -n, *f.* talmaskin. **-stunde**, -n, *f.* mot-tagningstimme. **-übung**, -en, *f.* talöfning. **-unterricht**, -[e]s, 0, *m.* undervisning i språks talande. **-weise**, -n, *f.* sätt att tala. **-zimmer**, -s, -, *n.* samtalsrum.

sprechen, *sprich*(s), *sprach*, *sprache*, *gesprochen*, *sprich*, *itr. h.* och *tr. 1.* tala, säga. **Gross** ~ skryta. **Da wir davon** ~ på tal därom, apropå (detta). **Er ist nicht gut auf dich zu** ~ han rosar dig icke, är ond på dig. **Den Segen über das Brautpaar** ~ läsa välsignelsen öfver brudparet. **Jmdn frei** ~ frikänna ngn. **Ein Urteil** ~ fälla en dom. 2. **Jmdn zu** ~ **wünschen**: önska att få tala med, att få träffa ngn. **Zu** ~ **sein**: vara hemma, taga emot. **Sich nicht** ~ **lassen**: ej taga emot. 3. förklara, t. ex. **jmdn heilig**, **schuldig**. 4. **~d ähnlich**: slående lik.

Sprecher, -s, -, *m.* **~in**, -nen, *f.* den talande. **Spreissel**, **Spreissen**, -s, -, *m.* = **Spitter**. **spreissel** *n*, -te, *ge-t*, **spreisslen**, -[es]t, -te, *ge-t*, *itr. s.* rida i sträck, spränga. **Spreite**, -n, *f.* 1. täcke. 2. slättersträng. **spreitlen**, -ete, *ge-et*, *tr.* utbreda. **Spreize**, -n, *f.* 1. stötta, sträfvä. 2. mot-spjäll.

spreizlen, -[es]t, -te, *ge-t*, *I. tr. 1.* åtskilja, ställa isär, utspärra. **Die Beine** ~ skrefva

med benen. **Gespreizt**: bredbent; kråmande sig, morsk. 2. stötta, sätta stötter, sträfvor under. **II. Sich** ~ 1. skrefva med benen, stå bredbent; kråma sig, bröstas sig. 2. spjällarna emot, motsätta sig.

spreizig, *a.* utspärrad; motsträfvig.

Spreng... Ex. **-besen**, -s, -, *m.* stänkkvast. **-kanna**, -n, *f.* kanna med stril. **-kugel**, -n, *f.* sprängkula, bomb. **-öl**, -[e]s, 0, *n.* nitroglycerin. **-regen**, -s, -, *m.* stänkregrn. **-stoff**, -[e]s, -e, *m.* sprängämne. **-wedel** = **-besen**.

sprengbar, *a.* möjlig att spränga.

Sprengre, -n, *f.* 1. stänkning, strilning. 2. vätska till stänkning, till besprängning.

Sprengel, -s, -, *m.* 1. stänkkvast. 2. = **Kirch-sprengel**; *atr.* i allm. distrikt, område.

sprenglen, -te, *ge-t*, *I. tr. 1.* spränga. 2. drifva, jaga. **Das Pferd über den Graben** ~ sätta öfver grafven (med hästen). 3. stänka, bestänka, bespränga, strila, vattna med stril. 4. = **sprekeln**. **II. itr. 1.** spränga. 2. drifva, jaga. **Die Feinde**: mot fienderna, **über den Graben**. 2. *h.* oper. stänkt(regna). **Spreng**, *f.*

Sprenger, -s, -, *m.* en som spränger *m. m.* se föreg.

sprenglig se **sprenkelig**.

Sprengsel, -s, -, *m.* och *n.* (fogel)snara, dona.

Sprengel, -s, -, *m.* dim. **Sprengelchen**, **Sprengel-lein**, 1. = föreg. 2. fläck, prick på botten af en nan färg.

sprenklicht, **sprenkelig**, *a.* spräcklig, fläckig.

sprenkeln, -te, *ge-t*, *tr.* stänka, göra fläckig, spräcklig. **Gesprenkelt**: spräcklig. **Sprenk[e]lung**, *f.*

sprenk... se **sprenk...**

Spreu, 0, *f.* agnar; bot. fjäll.

Sprich... Ex. **-wort**, -[e]s, -er †, *n.* ordspråk. **-wörterlexikon**, -ons, -a el. -en, *n.* ordspråks-samling. **-wörtlich**, *a.* i form af ordspråk, ordspråksmässig, ordspråks-. ~e **Redensart**: ordspråk, ordstäf, gängse uttryck, vanligt talesätt. ~ **werden**: blifva ett ordspråk.

Spiegel, -s, -, *m.* list, ribba, spån.

spiesslen, *spross*, *sprosse*, *gesprossen*, -[e] och * **-te**, *ge-t*, *tor*Ädr. *pres. ind. du*, *er spreusst*, *imper. spreuss*, *itr. h.* och *s.* skjuta, komma upp, fram, skjuta skott, slå ut, frodas, trifvas.

Sriet, -[e]s, -e, *n.* 1. i ena ändan tudelad stång, gaffel(stång). 2. † (bogs)spröt.

Spring, -[e]s, -e, *m.* 1. uppspringande vattenstråle, springkälla, springbrunn. 2. † spring. 3. = **Springzeit**. **-ball**, -[e]s, -e †, *m.* elastisk bäll. **-becken**, -s, -, *n.* springbrunnsbassäng. **-bock**, -[e]s, -e †, *m.* zool. springbock (Antilope euhore). **-brett**, -[e]s, -er, *n.* springbräde, trampolin. **-brunnen**, -s, -, *m.* springbrunn. **-feder**, -n, *f.* resår, spiralfjäder. **-federmatratze**, -n, *f.* resårmadras. **-fischer**, -es, -e, *m.* flygfisk. **-flut**[h], -en, *f.* springflod. **-glas**, -es, -er †, *n.* springglas. **-hengst**,

-[e]s, -e, m. beskällare. -**insfeld**, -[e]s, -e, m. ostryng; glad sälle, lustig patron. -**käfer**, -s, -, m. zool. knäppbagge (Elater). -**kraft**, 0, f. spänstighet, elasticitet. -**kraut**, -[e]s, -er †, n. bot. balsamin, springkorn (Impatiens). -**maus**, -e †, f. zool. springråtta. -**ochs**, -en, -en, m. tjur. -**quelle**, -n, f. springkälla. -**stange**, -n, f. -**stock**, -[e]s, -e †, m. springstaf. -**stunde**, -n, f. timme, lektion som ej följer omedelbart på en annan, stänktimme. -**wasser**, -s, 0, n. springvatten. -**welle**, -n, f. springväg. -**zeit**, -en, f. springtid, springflod.

Springel, -s, -, m. ett gymnastikredskap för hoppning.

springen, *spring, spränge, gesprungen, spring[e]*, *itr. s. och h. samt tr. I. hoppa. Einen Sprung ~ göra ett hopp, ett språng. Über die Klinge ~ lassen: låta springa över klingan, över die Zunge ~ lassen: förtala, nedsvärta. In die Augen ~ falla i ögonen. 2. bespringa, betäcka. 3. springa, springa sönder, spricka, t. ex. die Mine, das Glas springt, in die Luft ~; springa loss, gå af, lossna, springa fram. 4. springa, spruta upp, fram.*

Springer, -s, -, m. **1.** ~in, -nen, f. hoppare. **2.** springgumse, tjur, beskällare. **3.** springare; häst i schackspel.

Springeréi, -en, f. idkeligt hoppande.

Sprit, -[e]s, -e, m. sprit.

Spritz... *EX. -fahrt*, -en, f. liten utflygt. -**kanne**, -n, f. sprit-, sprutkanna. -**kuchen**, -s, -, m. spritsbakelse. -**leder**, -s, -, n. **1.** stänkläder. **2.** fotsack. -**regen**, -s, -, m. fint regn.

Spritze, -n, f. **1.** spruta. *F. Bhd. bei der ~ sein: vara på sin post. 2. (smuts)stänk. -n...* *EX. ~haus*, -es, -er †, n. spruthus. -**leute**, plur. sprutmanskap. -**meister**, -s, -, m. sprutchef.

spritz|len, -[e]s|t, -te, ge-t, **I. itr. s.** spruta, stänka, sprätta, t. ex. das Blut, der Schmutz, die Feder spritzt. **II. tr.** spruta.

Spritzer, -s, -, m. **1.** sprutare. **2.** (smuts)stänk.

spröde, a. **1.** spröd, skör. **2.** svår, krånglig.

3. kallsinnig, tvär, fjär.

Sprödheit, Sprödigkeit, -en, f. sprödhet m. m. se föreg.

Spross, -es, -e, m. dim. *Sprösschen*, -lein, skott, telning, gren.

Sprosse, **I.** -n, -n, m. = föreg. **II.** -n, f. dim. *Sprösschen*, -lein, **1.** = *Spross*. **2.** stegpinne, språte; trappsteg.

spross|len, -[e]s|t, -te, ge-t = *spruessen*.

Srosser, -s, -, m. en art näktergal (Luscinia major).

Sprössling = *Schössling*.

Sprotte, -n, f. zool. hvassbuk (Clupea sprattus).

Spruch, -[e]s, -e †, m. dim. *Sprüchelein, Sprüchelchen*, **1.** dom, dömslut, utslag. **2.** ordspråk, (bibel)språk, tänkespråk, sentens, aforism, talesätt, regel, sats. -**dichtung**, -en,

f. sentensdiktning. -**fertig** = -*reif*. -**reich**, a. rik på tänkespråk. -**reif**, a. färdigt att afdömas. -**reim**, -[e]s, -e, m. rimmad sentens. -**sammlung**, -en, f. samling af tänkespråk, af aforismer.

Spruch... se *Sprich...*

spruchhaft, a. i form af tänkespråk.

Sprudel, -s, -, m. springkälla, ur marken uppspringande vattenstråle. *Bhd. ~ von Humor: öfversvallande humor, ström af kvickheter. -kopf*, -[e]s, -e †, m. oroligt hufvud. -**quelle**, -n, f. springkälla.

Sprudeler, -s, -, m. person som talar ytterst fort och lätt, liflig, hetsig person.

sprudelig, a. som kokar, svallar, far upp, är orolig, ifrig, hetsig.

sprudell|in, -te, ge-t, **I. itr. h. och s. 1.** välla, spruta upp, fram, svalla, koka, sjuda, skumma, fradga, bornera, pärla. *Bhd. der Witz sprudelt von seinen Lippen et. (tr.) seine Lippen ~ Witze: kvickheterna jaga hvarandra hos honom. 2. blott h. tala ytterligt fort (och lätt). II. tr. utslunga, utkasta, t. ex. Beleidigungen.*

Sprüh... *EX. -auge*, -s, -n, n. gnistrande öga.

-**feuer**, -s, -, n. gnistrande, sprakande eld.

-**regen**, -s, -, m. duggregn.

sprüh|len, -te, ge-t, *itr. s och h. samt tr.* spruta, spraka, gnistra. *Funken ~ aus dem Feuer: elden, det sprakar, gnistorna flyga, aus den Augen: ögonen gnistra, spruta eld.*

Sprung, -[e]s, -e †, m. dim. *Sprünglein, Sprüngelchen*. **1.** språng, hopp. *Auf dem ~ stehn et. sein: stå på språng. Bhd. Sprünge machen: vara oregelrig, keine grossen Sprünge machen: ej komma långt, wieder auf seine alten Sprünge kommen: återtaga sina gamla vanor, auf et. hinter jmds Sprünge kommen: komma underfund med ngns knep, jmdm auf die Sprünge helfen: hjälpa ngn på trafven. 2.* liten bit, vägstrecka. **3.** spricka, remna. **4.** jäg. bakken på en hare. -**hein**,

-[e]s, -e, n. språngben. -**feder**, -n, f. spiral-fjäder, resår. -**fertig**, a. färdig till språng, på språng. -**gelenk**, -[e]s, -e, n. fotled. -**lauf**,

-[e]s, 0, m. (fyr)språng, galopp. -**riemen**,

-s, -, m. **1.** språngrem. **2.** hålla. -**weise**, adv. språngvis, med språng.

Spuck|le, 0, f. saliv, spott. -**kasten**, -s, -, -**napf**,

-[e]s, -e †, m. spottlåda.

spuck|len, -te, ge-t, *itr. h. och tr.* spotta.

Spuk, -[e]s, -e, m. **1.** spöke. **2.** spökeri. *Sei-*

nen, ihren ~ treiben: spöka. 3. oväsen, buller. **4.** föreglig, dum historia, dumhet.

-**geist**, -[e]s, -er, m. spöke. -**geschichte**, -n, f. -**märchen**, -s, -, n. spökhistoria. -**stunde**,

-n, f. spöktimme.

spuk|len, -te, ge-t, *itr. h.* spöka.

Spükeréi, -en, f. spökeri.

spükhaf, a. spökläk.

Spul|le, -en, f. spole. -**eisen**, -s, -, n. spolten.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militäris term.

-rad, [-e]s, -er †, *n.* spolrock. -wurm, [-e]s, -er †, *m.* spolmask.

Spülle, -en, *f.* 1. ställe där tvätt sköljes. 2. sköljsten, rännsten. -fass, -es, -er †, *n.* sköljfat, -balja. -wasser, -s, 0, *n.* sköljvatten.

spullen, -te, *ge-t*, *I. tr.* spola. **II. itr.** *h.* surra som en spolrock.

spüllen, -te, *ge-t*, *I. itr.* *h.* och *tr.* om vatten: spola, skölja, slå, gå, flyta, plaska. **II. tr.** skölja, spola, diska, tvätta.

Spuler, -s, -, *m.* 1. ~in, -nen, *f.* spolare, spulerska. 2. spolmaskin.

Spüler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* en som sköljer, spolar ngt.

Spülicht, **Spülig**, [-e]s, -e, *n.* sköljvatten, diskvatten; skulvatten, skulor.

Spund, [-e]s, -e [†], *m.* och * *n.* 1. sprund(hål), tapphal. 2. (sprund)tapp. 3. ⊕ spånt. -brett, [-e]s, -er, *n.* spåntadt bräde. -loch, [-e]s, -er †, *n.* = Spund 1. -zapfen, -s, -, *m.* = Spund 2.

spunden, **spünd'en**, -ete, *ge-et*, *tr.* 1. sprunda. 2. hålla i, fylla gamm ett sprund. 3. ⊕ spånta. **Spündung**, *f.*

Spünder, -s, -, *m.* en som sprundar *m. m.* se foreg.

Spur, -en, *f.* spår. -breite = weite. -los, *a.* spårlos. -schnee, [-e]s, 0, *m.* spårnö. -weite, -n, *f.* spårvidd.

Spür... Ex -hund, [-e]s, -e, *m.* spårhund. -kraft, 0, *f.* väderkorn. -kräftig, *a.* som har godt väderkorn. -nase, -n, *f.* fin näsa, godt väderkorn. -schnee, [-e]s, 0, *m.* spårnö.

spür'en, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* gå i (vagns)spåren, hafva rätta spårvidden.

spür'en, -te, *ge-t*, *I. tr.* 1. uppsåra, uppsöka. 2. märka, varseblifva, *etw. an jmdm*: ngt på ngn. **II. Sich** ~ efterlemna spår, märke. **III. itr.** *h.* *Nach jmdm*, *etw.* ~ söka efter, efterforska, spionera på ngn; ngt.

Spürer, -s, -, *m.* spårhund; bnd. spion.

Spürerei, -en, *f.* spionerande.

sput en, -ete, *ge-et*, *sich* ~ skynda sig. *Spute dich aber haste nicht*: skynda dig, men brådska ej.

st, *I. interj.* st! pst! **II. St.** förkort. 1. = Stunde(n): timme, timmar. 2. = Sankt: sankt (S:t). 3. a St. = alten Stils: gamla stilen (g. st.).

Staar se Star.

Staat, [-e]s, -en, *m.* dim. Stätchen, -lein, 1. stat. 2. ~en stundom: ständer, jfr Generalstaaten. 3. stat, ståt, prakt, prydnad. Grossen ~ machen: föra stor stat, ståta. Mit *etw.* ~ machen: ståta med ngt. 4. (inkomst- och ntgifts)stat, budget. Auf *etw.* (aek.) ~ machen können: kunna räkna på ngt. -en... Ex. ~bund, [-e]s, -e †, *m.* statsförbund. ~geschichte, -n, *f.* politisk historia. ~kunde, 0, *f.* statskunskap. — s... Ex. ~amt, [-e]s, -er †, *n.* statens ämbete. ~anwalt, [-e]s, -e [†], *m.* allmän åklagare; offentlig advokat. ~anwaltschaft, 0, *f.* allmänna åklagaremak-

ten. ~anweisung, -en, *f.* statsobligation. ~beamte(r), (adj. böjn.) *m.* statens tjänsteman. ~bürger, -s, -, *m.* medborgare. ~bürgerlich, *a.* medborgerlig. ~deggen, -s, -, *m.* gala-, paradvärja. ~diener, -s, -, *m.* = ~beamter. ~dienst, [-e]s, 0, *m.* statens tjänst. ~gebäude, -s, -, *n.* 1. offentlig byggnad. 2. praktbyggnad, palats. ~gefährlich, *a.* riksfarlig. ~gefang(e)ne(r), (adj. böjn.) *m.* politisk fånge. ~gerichtshof, [-e]s, -e †, *m.* högsta domstolen. ~geschichte, -n, *f.* politisk historia. ~gewalt, 0, *f.* statsmakt. ~gut, [-e]s, -er †, *n.* kronogods, domän. ~kirche, -n, *f.* statskyrka. ~klug, *a.* statsklok. ~klügheit, 0, *f.* statsklokhet. ~körper, -s, -, *m.* stat såsom ett politiskt helt. ~kunde, 0, *f.* statskunskap. ~kunst, 0, *f.* statskonst. ~kutsche, -n, *f.* galavagn. ~lehre, 0, *f.* statslära, statskunskap, politik. ~mann, [-e]s, -er †, *m.* statsman. ~männisch, *a.* statsmanna-. ~pächter, -s, -, *m.* kronoarrondator. ~papier, [-e]s, -e, *n.* statspapper. ~rat[h], [-e]s, -e †, *m.* statsråd. ~recht, [-e]s, 0, *n.* statsrätt. ~rechtlich, *a.* statsrättslig. ~sache, -n, *f.* statsärende. ~schatz, -es, -e †, *m.* statskassa. ~schuld, -en, *f.* statskuld. ~schuld-schein, [-e]s, -e, *m.* statsobligation. ~streich, [-e]s, -e, *m.* statsstreck, statskupp. ~umwältzung, -en, *f.* statshvälfning. ~unterhändler, -s, -, *m.* diplomat. ~verbrechen, -s, -, *n.* politisk förbrytelse. ~verbrecher, -s, -, *m.* politisk förbrytare. ~verfassung, -en, *f.* statsförfattning. ~weisheit, 0, *f.* statsklokhet, statsmannavishet. ~wirt[h], [-e]s, -e, *m.* nationalekonom. ~zimmer, -s, -, *n.* prakt-rum.

staatlich, *a.* ståtlig.

staalich, *a.* stats-, offentlig, allmän. -er... Ex. ~seits, *adv.* från statens sida.

Stab, [-e]s, -e †, *m.* 1. staf, käpp, spjåle, tagg, pinne, stång, list. 2. plur. -, meter. 3. stab. -eisen, -s, 0, *n.* stångjärn. -gereimt, *a.* stafrimmad. -gold, [-e]s, 0, *n.* guld i stänger. -lack, [-e]s, 0, *m.* lack i stänger. -reim, [-e]s, -e, *m.* stafrim. -s... Ex. ~arzt, [-e]s, -e †, *m.* stabsläkare. ~offizier, [-e]s, -e, *m.* stabsofficerare.

stäbel *n*, -te, *ge-t*, *tr.* förse med käpp(ar), spröta.

Stachel, -s, -n, *m.* spets, udd, tagg, gadd. -beere, -n, *f.* krusbär. -los, *a.* utan tagg(ar), gadd(ar). -rede, -n, *f.* satiriskt, sarkastiskt, bitande tal. -schwein, [-e]s, -e, *n.* piggsvin.

stachelicht, stachelig, *a.* taggig; spetsig, stic-kande.

stachel'n, -te, *ge-t*, *tr.* 1. förse med taggar, spetsar. 2. sticka; pika.

Stadel, -s, [-+], *m.* ladå, skjul.

Stadilum, -um[s], -en *ei.* -a, *n.* stadium.

Stadt, -e †, *f.* stad. -adel, -s, 0, *m.* 1. i stad

boende adel. **2.** stadens nobless, societetens grädda. **-amt**, *[-e]s*, *-er* †, *n.* 1. stadens ämbete. **2.** borgmästareämbete; rådhus. **-arzt**, *[-e]s*, *-e* †, *m.* stadsläkare. **-bann**, *[-e]s*, *0*, *m.* stadsområde. **-beamte(r)**, (adj. böj.) *m.* ämbetsman i stadens tjänst. **-bekannt**, *a.* bekant, känd i hela staden. **-bewohner**, *-s*, *-*, *m.* stadsbo. **-bezirk**, *[-e]s*, *-e*, *m.* stadsdistrikt. **-brief**, *[-e]s*, *-e*, *m.* lokalbref. **-buch**, *[-e]s*, *-er* †, *n.* en stads jordebok. **-bürger**, *-s*, *-*, *m.* borgare i en stad. **-gemeinde**, *-n*, *f.* stadsförsamling. **-gericht**, *[-e]s*, *-e*, *n.* rådhusrätt. **-gerichtsrat[h]**, *[-e]s*, *-e* †, *m.* rådhusrätt. **-gespräch**, *[-e]s*, *-e*, *n.* allmänt samtalsämne inom staden, stadsskvaller. **-hauptmann**, *[-e]s*, *Stadthauptleute*, *m.* stadskapten, kapten vid borgargardet. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* 1. hus i staden. **2.** rådhus. **-keller**, *-s*, *-*, *m.* stadsskällare. **-klatsche**, *-n*, *f.* stadsskvallra. **-kundig**, *a.* 1. som känner till staden. **2.** = *-bekannt*. **-leben**, *-s*, *0*, *n.* stadslif. **-miliz**, *-en*, *f.* stadsmilits, borgargarde. **-post**, *-en*, *f.* lokalpost. **-rat[h]**, *[-e]s*, *-e* †, *m.* 1. stadsfullmäktige (sär). **2.** stadsfullmäktig. **-recht**, *[-e]s*, *0*, *n.* stadsrätt. **-schule**, *-n*, *f.* en stads, stadens skola. **-steuer**, *-n*, *f.* kommunalskatt. **-t[h]eil**, *[-e]s*, *-e*, *m.* stadsdel. **-verordnete(r)**, (adj. böj.) *m.* stadsfullmäktig. **-viertel**, *-s*, *-*, *n.* stadskvarter. **-vogtei**, *-en*, *f.* stadshäkte. **-wage**, *-n*, *f.* stadsvåg.

Städte... Ex. **-bauer**, *-s*, *-*, *m.* grundläggare af städer. **-ordnung**, *-en*, *f.* stadga för städerna, stadsrätt. **-tag**, *[-e]s*, *-e*, *m.* församling af städernas ombud.

Städter, *-s*, *-*, *m.* ~in, *-nen*, *f.* stadsbo.

städtisch, *a.* stads-

Städtler, *-s*, *-*, **Städtling**, *[-e]s*, *-e*, *m.* rörakt. stadsbo, stadskräk.

Stafette, *-n*, *f.* stafett.

Staffel, *-n*, *f.* 1. trappsteg, afsats. **2.** = *Staffelei*. **3.** = *Stapel*.

Staffel*i*, *-en*, *f.* staffli.

staffell*n*, *-te*, *ge-t*, *I. itr. h.* uppstiga i afsatser. **II. tr.** förse med trappsteg, dela i afsatser.

staffier*l*en, *-te*, *-t*, *tr.* 1. stoffera, utstoffera. **2.** mål. förse med bifigurer, måla bifigurer på. **Staffierung**, *f.*

Staffierer, *-s*, *-*, *m.* stofferare.

Stag, *[-e]s*, *-e*, *n.* † stag.

stagnier*l*en, *-te*, *-t*, *itr. h.* stagnera, vara stillastående.

Stahl, *[-e]s* el. * *-en*, *-e* † el. * *-e[n]*, *m.* 1. *0*, ämnet stål. **2.** af stål förfärdigad sak ss. svärd, dolk, skridsko, stålbage m. m. **3.** strykod. **4.** prof, bit, smnla. **5.** (bly)stämpel, varumärke. **-bad**, *[-e]s*, *-er* †, *n.* stålbad. **-blau**, *a.* stålblå. **-brunnen**, *-s*, *-*, *m.* stålbrunn. **-draht**, *[-e]s*, *-e* †, *m.* ståltråd. **-feder**, *-n*, *f.* 1. stålfjäder. **2.** stålpenna. **-federhalter**, *-s*, *-*, *m.* pennskåft. **-federmatratze**, *-n*, *f.* resårma-

drass. **-grau**, *a.* stålgrå. **-hütte**, *-n*, *f.* stålbruk. **-ofen**, *-s*, *-*, *m.* stålugn. **-schneider**, *-s*, *-*, *m.* stämpelskirare. **-stecher**, *-s*, *-*, *m.* stålgravör. **-stich**, *[-e]s*, *-e*, *m.* stålstick.

stahl*l*en, *-te*, *ge-t*, *tr.* stämpla, förse med blystämpel.

stahl*l*en, *-te*, *ge-t*, *I. tr.* 1. ⊕ ståla, stålsätta; *un*ä**. stålsätta, härda, stärka. **2.** göra stål-, järnhaltig. **II. Sich** ~ stålsätta sig. **Stählung**, *f.*

stählern, *a.* af stål, stål-

stahn, förädr. = *stehen*.

Stähr se *Stär*.

Stake, *-n*, *f.* **Staken**, *-s*, *-*, *m.* stake, stång.

Stakét, *[-e]s*, *-e*, *n.* **Stakéte**, *-n*, *f.* staket.

Stall, *[-e]s*, *-e* †, *m.* 1. stall; ladugård, fårhus, hönshus; uthus; bod, vedbo. **2.** urin. **-baum**, *[-e]s*, *-e* †, *m.* bom, mellanvägg mellan tvänne spiltor. **-butter**, *0*, *f.* smör af inne fördrade kor. **-fütterung**, *0*, *f.* stallfodring. **-junge**, *-n*, *-n*, *m.* stallpojke. **-knecht**, *[-e]s*, *-e*, *m.* stalldräng. **-mast**, **-mästung**, *0*, *f.* gödning på stall.

stall*l*en, *-te*, *ge-t*, *I. tr.* stalla, sätta på stall. **II. itr. h.** 1. stå på stall. **2.** *Mit einander* ~ el. *sich* ~ samsas, komma öfverens. **3.** stalla.

Staller, *-s*, *-*, *m.* stalldräng.

Stallung, *-en*, *f.* 1. stallande *m.* *m:* se *stallen*. **2.** = *Stall* 1.

Stamm, *[-e]s*, *-e* †, *m.* 1. *stam*. *Der* ~ *der Gäste*: stamgästerna, stamkunderna. **2.** *stock*. **3.** räntebärande kapital. **4.** kortspel. a) hög, talong, b) insats, c) om insatsen speladt parti. **-baum**, *[-e]s*, *-e* †, *m.* stamträd. **-buch**, *[-e]s*, *-er* †, *n.* 1. album. **2.** stamträd. **-buchvers**, *-es*, *-e*, *m.* i ett album inskrifven vers. **-eltern**, *plur.* stamföräldrar. **-gast**, *[-e]s*, *-e* †, *m.* stamgäst, stamkund. **-halter**, *-s*, *-*, *m.* manlig ättling. **-kneipe**, *-n*, *f.* värdshus där man är stamgäst, stamhall. **-land**, *[-e]s*, *-er* †, *n.* moderland. **-mutter**, *-t*, *f.* stammoder. **-rolle**, *-n*, *f.* matrikel, rulla. **-sitz**, *-es*, *-e*, *m.* stamort, ens fäders borg, ursprungligt hem, hemland, vagga. **-silbe**, *-n*, *f.* stamstafvelse. **-tafel**, *-n*, *f.* stamtafla, stamträd. **-vater**, *-s*, *-*, *m.* stamfader. **-wort**, *[-e]s*, *-er* †, *n.* stamord.

stammell*n*, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* stamma.

stamm*l*en, *-te*, *ge-t*, *itr. s.* 1. härstamma, härleda sig, komma ifrån. **2.** * gå i arf.

stammer*l*n = *stammeln*.

stammhaft, *a.* 1. = *stämmig*. **2.** ~ *e Wörter*: stamord.

stämmig, *a.* som har grof stam, stark, satt, kraftig.

Stämmigkeit, *0*, *f.* groflek, styrka, satt växt.

Stämmler, *-s*, *-*, *m.* ~in, *-nen*, *f.* stammande person, stammare.

Stämmling, *[-e]s*, *-e*, *m.* ung trädstam.

Stampe, *-n*, *f.* 1. stämpel. **2.** s-formigt hackjärn. **3.** stamp; stöt; påklubba, hammare. **4.** laddstake. **5.** glas på låg, tjock fot.

stampfen, *-te, ge-t, itr. h. och tr.* stampa, trampa, stöta, slå; ⊕ stämpla, drifva.

Stampfer, *-s, -, m.* 1. stampande person, häst, fartyg m. m. 2. stamp, stöt.

Stand, *[-e]s, -e t, m.* 1. stillastående. 2. ståndpunkt, ställe där ngn står. 3. ~ *halten*: hålla stånd. *Festen ~ fassen*: fatta fast fot, sätta sig fast. *Mit jmdm einen harten ~ haben*: hafva svårt att komma till rätta med ngn. 4. ställe där skytten står; jag. håll. 5. (marknads)stånd. 6. kyrkstol. 7. spilta. 8. plats, ställe, vistelseort. 9. ställning, ämbete, yrke. 10. stånd, höjd, kurs, t. ex. *der ~ des Wassers, der Sonne, des Kurses, des Geldes*. 11. skick, tillstånd, läge, stånd, t. ex. *etw. ist in gutem ~, nach dem jetzigen ~ der Dinge, etw. in ~ setzen, zu ~ kommen, im ~e sein etw. zu thun. Mit etw. zu ~e kommen*: få slut på ngt, få ngt till stånd. 12. stånd, t. ex. *der ~ der Geistlichen*: det andliga ståndet; rang. Plur. *avf. ständer*. 13. ett helt, en sammanfattning af ngt, i sht i sms, t. ex. *der Reh ~ des Waldes*: samtliga rådjuren i skogen, *der Vieh ~ des Gutes*: godsets kreatursuppsättning. *Avf. ss. måttben. och då i plur. -, t. ex. ein ~ Betten*: sängkläder till en säng, fullständig bädd. 14. post (dörrpost m. m.). 15. dim. *Ständchen*: serenad, sång för ngn, *avf. tidigt på morgonen. Jmdm ein Ständchen bringen*: hålla serenad för ngn, uppvakta ngn med sång. **-bild**, *[-e]s, -er, n.* staty, bildstod. **-fest**, *a.* faststående, säker. **-geld**, *[-e]s, -er, n.* 1. ståndavgift. 2. fast årligt honorar. **-krämer**, *-s, -, m.* ståndmånglare. **-lager**, *-s, -, n.* ståndlager. **-leiter**, *-n, f.* stege med stöd, trappa. **-ort**, *[-e]s, -e ei. -er t, m.* = *Stand* 2. **-punkt**, *[-e]s, -e, m.* ståndpunkt; synpunkt. **-quartier**, *[-e]s, -e, n.* ståndkvarter. **-recht**, *[-e]s, 0, n.* ståndrätt. **-rede**, *-n, f.* 1. tal på stående fot. 2. liktal vid grafven. **-redner**, *-s, -, m.* en som a) talar på stående fot, b) håller liktal vid grafven. **-scheibe**, *-n, f.* fast skottfla. **-uhr**, *-en, f.* pendyl. **-vogel**, *-s, -t, m.* stannfogel. **-wild**, *[-e]s, 0, n.* villebråd som föga ändrar sin vistelseort. **-es...** Ex. ~ **adel**, *-s, 0, m.* högadel. **~amt**, *[-e]s, -er t, n.* en *Standesbeamter's* (se 10.) a) ämbete, b) ämbetslokal. **~beamte(r)**, (adj. höjn.) *m.* ämbetsman som för teckning öfver födda, gifta och döda samt inför hvilken civiläktenskap ingås. **~ehe**, *-n, f.* konvenansparti. **~erhöhung**, *0, f.* upphöjande i högre stånd. **~gebühr**, *0, f.* *Nach ~* i enlighet med, efter sitt stånds fordringar. **~gemäss** = **~mässig**. **~genosse**, *-n, -n, m.* ståndbroder. **~gleichheit**, *0, f.* likhet i rang, samma stånd. **~herr**, *-n, -en, m.* furste el. greve, hvars förfäder varit suveräna men mistat suveräniteten. **~mässig**, *a.* öfverensstämmande med ens stånd. **~person**, *-en, f.* ståndsperson. **~rücksicht**,

-en, f. hänsyn till ens stånd. **~würrt[h]eil**, *[-e]s, -e, n.* ståndsfördom. **~widrig**, *a.* stridande mot ens stånd, ens rang.

Standärte, *-n, f.* 1. standar. 2. jag. svans på räf och varg. **-n...** Ex. **~junker**, *-s, -, m.* standarbärare.

Ständchen, *-s, -, n.* se *Stand* 15.

Stände, *-n, f.* dim. *Ständchen*, **-lein**, hög balja, tina.

Stände... Ex. **-tag**, *[-e]s, -e, m.* **-versammlung**, *-en, f.* ständsriksdag.

Ständer, *-s, -, m.* 1. = *Stände*. 2. upprätt stående stock, pelare, fot, piedestal. 3. stående bikupa. 4. fisksump.

Ständet *[h]üm*, *[-e]s, 0, n.* ständsväsen, ständsindelning.

standhaft, *a.* ståndaktigt.

Standhaftigkeit, *0, f.* ståndaktighet.

ständig, *a.* ständigt.

ständisch, *a.* ständs-, ständernas.

Standtschaft, *-en, f.* ständer.

Stange, *-n, f.* dim. *Stänglein, Stäng[el]chen*, 1. ung, rak trädstam. 2. stång; stake, stör. *Budd. bei der ~ bleiben*: hålla sig till ämnet, ej afvika, stå i, *jmdm die ~ halten*. 3. skaft, t. ex. *die ~ der Lanze*. 4. högt, smalt ölglas. **-n...** Ex. **~besen**, *-s, -, m.* kvast med långt skaft. **~bier**, *[-e]s, -e, n.* öl som drickes i höga, smala glas. **~bohne**, *-n, f.* stångböna. **~bürste**, *-n, f.* damborste. **~eisen**, *-s, 0, n.* stångjärn. **~gebiss**, *-es, -e, n.* stångbetsel. **~gerade**, *a.* alldeles rak. **~gold**, *[-e]s, 0, n.* guld i stänger. **~holz**, *-es, 0, n.* pitprops. **~käfig**, *[-e]s, -e, m.* stålträdsbur, bur af järnstänger. **~pferd**, *[-e]s, -e, n.* stångbäst. **~spargel**, *-s, 0, m.* hel sparris.

stängelicht, *stängelig*, *a.* i form af små stänger.

stängel *in, -te, ge-t, tr.* störa träd.

Stank, *[-e]s, -e t, m.* stank, vidrig lukt.

Stänker, *-s, -, m.* 1. stinkande, illaluktande person, djur el. sak ss. illaluktande ost, tobak m. m. 2. grålmakare. 3. en som blandar sig i andras angelägenheter, snok.

Stänkeréi, *-en, f.* 1. (spridande af) stank. 2. grålmakeri, grålaktighet, grålsjuka. 3. inblandning, snokande i andras angelägenheter.

Stänkerer = *Stänker*.

stänkerig, *a.* stinkande.

stänker *in, -te, ge-t, itr. h. och tr.* 1. sprida stank, stinka. 2. stifta oenighet, söka grål. 3. gå och drifva, flanera. 4. snoka, spionera.

Stankhart, *[-e]s, -e, m.* = *Stänker* 1.

Stanze, *-n, f.* metr. och ⊕ stans.

stanz *en*, *[-es]t, -te, ge-t, tr.* ⊕ drifva metallarbeten. **Stanzung**, *f.*

Stapel, *-s, -, m.* 1. ↓ stapel; skeppsvarf. 2. nederlag, nederlagsort. 3. stapel, hög. **-gerechtigkeit**, *0, f.* stapelrätt(ighet), stapelfrihet. **-gut**, *[-e]s, -er t, n.* stapelrätten un-

derkastad vara. **-holz**, -es, 0, n. i stapel upplagd ved. **-ort**, -[e]s, -e el. -er †, **-platz**, -es, -e †, m. stapelort, **-plats**, -[e]s, 0, r. stapelrätt. **-stadt**, -e †, f. stapelstad. **-wa[a]re**, -n, f. = gut.

stapelbar, a. underkastad stapelrätten.

stapel|in, -te, ge-t, I. tr. uppstapla, lägga i stapel, i hög. II. itr. 1. s. speta. 2. h. (om djäknar) gå från gård till gård.

Stapf, -en, -en, m. **Stapfe**, -n, f. **Stapfen**, -s, -, m. (fot)spår.

stapf|en, **stapp|en**, -te, ge-t, itr. h. och s. gå med tunga steg, stöfla, traska.

1. **Star**, -[e]s, -e, m. stare. **-kasten**, -s, -, m. konstgjord starbo. **-matz**, -es, -e †, m. F stare.

2. **Star**, -[e]s, -e, m. starr (ögonsjukdom). **-blind**, a. starrblind. **-brille**, -n, f. glasögon för personer som hafva starren. **-krank**, a. lidande af starren. **-operation**, -en, f. **-stechen**, -s, 0, n. starrstickning.

Stär, -[e]s el. -en, -e[n], m. gumse.

stark, **stärker**, **stärkst**, a. 1. stark. ~ an Leib: kroppstark. ~er Esser: störläre. *Er ist ~ in den Vierzigen* el. *ein ~er Vierziger*: han är långt på fyrtioalet. *Bei jmds Hand ist ~ wider* el. *über jmdn*: ngn är segerrik mot, är starkare än ngn. *Das ist doch zu ~ det är väl (mag)starkt*, går för långt. 2. grof, tjock, stor, korpulent. *Der Aufsatz ist einen Bogen ~ uppsatsen upptager ett ark*. *Die Familie ist fünf Personen ~ familjen består af fem personer*. **-beleibt**, a. fet, tjock, korpulent. **-besetzt**, a. nästan fullsatt; fulltalig, stor. **-geist**, -[e]s, -er, m. fritänkare. **-geisterei**, -en, f. fritänkeri. **-geistig**, **-geistisch**, a. fritänkar(e)-, fri. **-gläubig**, a. stark i tron. **-gliederig**, a. med starka lemmar, groflemmad. **-knochig**, a. som har starka, grofva ben. **-leibig**, a. grof, tjock, korpulent. **-mut[h]**, -[e]s, 0, m. sinnesstyrka.

Starke, **Stärke** se *Sterke*.

Stärke, -n, f. 1. styrka. 2. gröflek, tjocklek. 3. grof kropp, korpulens. 4. stärkelse. **-grad**, -[e]s, -e, m. grad af styrka. **-mehl**, -[e]s, 0, n. kraftmjöl. **-wasser**, -s, 0, n. i vatten upplöst stärkelse.

stärk|en, -te, ge-t, tr. 1. av. *sich ~ styrka (sig)*, stärka, göra starkare. 2. stärka inne.

Stärkung, -en, f. 1. styrkande, stärkande. 2. styrkemedel, styrkedryck. s... Ex. ~mittel, -s, -, n. styrkemedel. ~trank, -[e]s, -e †, m. styrkedryck.

Starnick[s]el, -s, -, m. örfil.

starr, a. 1. stirrande, stel (om blicken). 2. stel, styf, orörlig, omedgörlig, halsstarrig. **-auge**, -s, -n, n. stelt, stirrande öga. **-äugig**, a. stirrande. **-blind**, a. fullständigt blind. **-blindheit**, 0, f. fullständig blindhet. **-kopf**, -[e]s, -e †, m. envis person, tjurhufud. **-köpfig**, a. envis, halsstarrig. **-köpfigkeit**, 0, f. envishet, halsstarrighet. **-krampf**, -[e]s, 0, m.

stelkramp. **-sinn**, -[e]s, 0, m. = **-köpfigkeit**. **-sinnig** = **-köpfig**. **-sucht**, 0, f. med. katalepsi. **-süchtig**, a. med. kataleptisk.

Starr = *Starrheit*.

starr|en, -te, ge-t, itr. h. 1. stirra. 2. vara, stå stel, styf, stå ut, stå å ända. *Von Gold ~ vara guldsmidd*, öfverlastad med smycken. *Seine Hände ~ von Schmutz*: han har ett tjockt smutslager på sina händer.

Starrheit, 0, f. stelhet m. m. se *starr*.

stät(ig) se *stet(ig)*.

Station, -en, f. 1. station. 2. *Freie ~ haben*: hafva fritt vivre.

stationier|en, -te, -t, tr. stationera.

statiös, a. ståtlig, präktig.

stätsich, a. motspänstig, istadig.

Statist, -en, -en, m. ~in, -nen, f. teat. statist, 'folk'.

statistisch, a. statistisk.

stätsch se *stätsich*.

Statt, I. 0 (jtr 2), f. 1. ställe, plats. *An meiner ~ i mitt ställe*. Ordspr. *ein gutes Wort findet gute ~* ett vänligt ord finner villigt öra. *Da hat das Schweigen bessere ~* där är tystnad bättre på sin plats. *Die Bitte ~ finden lassen* el. *der Bitte ~ geben*: gifva efter för, bevilja bönen. *Jhr nedan ~ finden, ~ haben*.

2. *Von ~en gehen*: gå framåt. *Zu ~en kommen*: komma till pass. II. = *austatt*. **-finden**, **-haben**, itr. h. äga rum, blifva af, komma till stånd. **-halter**, -s, -, m. ståthållare. **-halterei**, -en, f. 1. ståthållares bostad. 2. ståthållarskap. **-halterin**, -nen, f. 1. ståthållerska. 2. ståthållares fru. **-halterlich**, a. ståthållare-, ståthållareämbetets. **-halterschaft**, -en, f. ståthållarskap.

Stätte, -n, f. ställe, ort, plats, stad.

statthaft, a. som kan få äga rum, kan beviljas, tillåten, tillåtlig, tillständig.

Statthaftigkeit, 0, f. tillåtlighet.

stattlich, a. ståtlig.

Statlichkeit, 0, f. ståtlighet.

Statue, -n, f. staty, bildstod.

Statuette, -n, f. statyett, liten staty.

statuier|en, -te, -t, tr. 1. bestämma, fastställa, förordna. 2. statuera, t. ex. *ein Exempel an jmdm*. 3. tåla, tillåta, låta ske.

Statür, -en, f. ställning, hållning, figur, växt.

Statüt, -[e]s, -en, n. statut, stadga. **-en...** Ex. ~mässig, a. öfverensstämmande med statuterna, stadgad. ~widrig, a. stridande mot statuterna.

statutarisch, a. stadgad.

Stau, m. i talesätten: *das Wasser ist im ~ vattnet står stilla mellan ebb och flod*, *das Wasser im ~ haben* el. *halten*: ha vattnet uppdämdt, *das Rad geht im ~ hjulet stannar till följd af bakvatten*, bildl. *es im ~ haben*: vara förmögen.

Staub, -[e]s, 0, m. dim. *Stäubchen*, -lein, 1. dam; stoft. *Sich aus dem ~ machen*: skudda stoftet af sina fötter, taga till benen.

Etw. in den ~ ziehen el. *treten*: neddraga ngt i smutsen. *Jmdm ~ in die Augen werfen*: slå blå dunster i ögonen på ngn. **2.** = *-korn*. **3.** fint regn, vattenånga vid vattenfall. **-bach**, *[-e]s*, *-e* †, *m.* bäck med höga fall så att vattnet delas i småpartiklar. **-besen**, *-s*, *-*, *m.* damborste, damviska. **-beutel**, *-s*, *-*, *m.* bot. ståndareknapp. **-faden**, *-s*, *-*, *m.* bot. ståndare. **-feder**, *-n*, *f.* dun. **-geboren**, *a.* poet. född af stoffet, dödlig. **-gefäss**, *-es*, *-e*, *n.* bot. ståndare med knapp. **-haar**, *[-e]s*, *-e*, *n.* fjun. **-kamm**, *[-e]s*, *-e* †, *m.* finkam. **-kittel**, *-s*, *-*, *m.* damrock. **-korn**, *[-e]s*, *-er* †, *n.* damkorn, stoftkorn. **-mantel**, *-s*, *-*, *m.* damrock, dankappa. **-mehl**, *[-e]s*, *o.* *n.* dammjöl. **-perlen**, *f.* plur. pärlfrö. **-regen**, *-s*, *-*, *m.* fint regn, duggregn. **-sack**, *[-e]s*, *-e* †, *m.* pnnspåse. **-weg**, *[-e]s*, *-e*, *m.* bot. pistill. **-wolke**, *-n*, *f.* dammoln.

Stäube, *-n*, *f.* = *Staubbuch*.

stäub|en, *-te*, *ge-t*, *I.* afv. **staub|en**, *itr. h.* och *s.* **1.** i sht opers. damma. **2.** ryka som dam, flyga omkring. **3.** spränga framåt, flyga, sätta i väg. **4.** jäg. om raphöns, a) bada sig i sand, b) träcka. **II. tr. I.** strö, t. ex. *Sand auf etw. (ack.) ~, das Mühlrad stäubt Diamanten.* **2.** gm fläktande, vanaande m. m. skilja, t. ex. *die Spreu von den Körnern ~ skilja*, vana agnarna från stridsstånd. **3.** skingra, spränga, så att de fara åt hvar sitt håll, t. ex. *die Feinde, ein Volk Rebhühner.* **4.** rengöra från dam, piska, afdamma.

Stäuber = *Abstäuber*.

stäuber|n = *stobern*.

staubig, *a.* dammig.

Staubigkeit, *o.* *f.* dammigt, neddammat tillstånd.

Stäubling, *[-e]s*, *-e*, *m.* poet. stoftets barn, dödlig.

Stauch, *[-e]s*, *-e*, *m.* åtskilliga klädesplagg ss. slöja, halsduk, ärm, muff, halfhandske m. m.

Stache, *-n*, *f.* **1.** = *Stauch*. **2.** hög, binge.

stauch|en, *-te*, *ge-t*, *tr. I.* stuka, slå, stöta. *nita. Fallend sich den Arm ~* falla och slå armen ur led. *Gestaucht*: kort och tjock. **2.** sätta i hög, i binge. **3.** stöta, stoppa in i ngt. **4.** hämma, dämna upp.

Staude, *-n*, *f.* dim. *Stäudchen*, *-lein* (låg) buske, halfbuske, stånd. *-n*... Ex. *~artig*, *~förmig*, *a.* buskartad. *~gewächst*, *-es*, *-e*, *n.* buskväxt.

staud|en, *-ete*, *ge-et*, *itr. h.* och *s.* växa i buskform, breda ut sig.

staudig, *a.* buskartad, busklik.

stau|en, *-te*, *ge-t*, *I. tr. I.* † stufva. **2.** upp-dämna. **II. itr. h. och *sich ~* stiga (om vatten). **Stauung**, *f.***

Stauer, *-s*, *-*, *m.* stufvare.

Stauf, *[-e]s*, *-e*, *m.* stop, bägare.

staun|en, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* förvånas, häpna.

staunens... Ex. *-wärt[h]*, *-würdig*, *a.* förvånansvärd.

Staup|e, *-en*, *f.* **1.** afv. **Stäupe**, spöslitning, hudstrykning, hudflängning. **2.** farsot, sjukdom. **-besen**, *-s*, *-*, *m.* spöknippa till spöslitning. **-en**... Ex. *~schlag*, *[-e]s*, *-e* †, *m.* spöslag, spörapp.

stäup|en, *-te*, *ge-t*, *tr.* spöa, hudstryka, hudflänga. **Stäupung**, *f.*

Stearin, *[-e]s*, *o.* *n.* och *m.* stearin. **-licht**, *[-e]s*, *-er*, *u.* stearinljus.

Stech... Ex. **-apfel**, *-s*, *-*, *m.* bot. spikklubba, tisteläpple (Datura). **-bahn**, *-en*, *f.* tornérbana, tornérplats. **-eiche** = *-palme*. **-fliege**, *-n*, *f.* zool. stickfluga. **-gabel**, *-n*, *f.* ljuster. **-handel**, *-s*, *o.* *m.* byteshandel. **-heber**, *-s*, *-*, *m.* ☉ stickhäfvert. **-helm**, *[-e]s*, *-e*, *m.* tornérhjälma. **-kissen**, *-s*, *-*, *n.* liten kudde. **-mücke**, *-n*, *f.* stickmygg (Culex). **-palme**, *-n*, *f.* kristorn (Ilex). **-platz**, *-es*, *-e* †, *m.* = *-bahn*. **-vieh**, *[-e]s*, *o.* *n.* slagtboskap.

stechen, *stich(s)t*, *stuch*, *stäche*, *gestochen*, *stich*, *tr.* och *itr. h.* **1.** afv. *sich ~* sticka (sig). *Es sticht mir* el. *nich in der Milz*: jag har mjälthugg. *Auf jmdn ~* ge ngn stickord, pikar. *Was mich am Nachbar sticht*: hvad som förargar mig hos grannen. **2.** gravera, sticka, rista, t. ex. *in Kupfer*. **3.** tornera. *Jmdn vom Ross, aus dem Sattel ~* kasta ngn ur sadeln vid tornering. **4.** ljustra. **5.** fäkta med värja, med florett. **6.** † *In [die] See ~* sticka ut till sjöss. **7.** † *An et. auf einander ~* genom ett stek hopfästa. **8.** sträcka ut med framfötterna vid skärpt traf. **9.** kortspel. sticka öfver. **10.** *Einen Kegel ~* träffa, slå en kägla. **11.** ☉ skeda en väf. **12.** sticka i ngt med ngt spetsigt verktyg och uttaga en del, t. ex. *Butter ~*; *Wein aus dem Fass ~* med stickhäfvert upptaga vin ur fatet. **13.** *Jmdm eine [Maulschelle] ~* ge ngn en munfisk, en örfil. **14.** *Jmdn etw. ~* gifva ngn en vink om ngt. **15.** *Silben ~* rida på ord, hårklyfva. **16.** *Nach et. auf* (med ack.) *etw. ~* eftersträffa ngt. **17.** *Ins Rote ~* skifta i rödt. *Der Wein sticht auf Essig*: vinet smakar ättika, är surt.

Stecher, *-s*, *-*, *m.* **1.** en som sticker m. m. se *stechen*. **2.** zool. a) stickfluga, b) snabelbagge. **3.** värja. **4.** synglas, glasögon, kikare.

Stech... Ex. **-brief**, *[-e]s*, *-e*, *m.* efterlysning efter förbrytare, häktningsorder. **-brieflich**, *a.* som innehålles i efterlysningen. *Jmdn ~ verfolgen*: lysa efter ngn. **-garn**, *[-e]s*, *-e*, *n.* nät som fästes på marken. **-kissen**, *-s*, *-*, *n.* bärdyna. **-nadel**, *-n*, *f.* knappål. **-netz**, *-es*, *-e*, *n.* = *-garn*. **-reis**, *-es*, *-er*, *n.* sättkvist. **-rübe**, *-n*, *f.* kålrot.

I. steck|en, *-te* samt * *stak stäke*, *ge-t*, *[-e]*, *I. itr. h.* befinna sig, vistas, vara, hålla till, sitta. *Den Schlüssel ~ lassen*: låta nyckeln sitta i. *Ich möchte nicht in seiner Haut ~* jag skulle ej vilja vara i hans kläder. *Immer zuhause ~* ständigt sitta hemma. *Wo*

~ *Sie denn?* hvar håller ni hus? *Es steckt etw. dahinter:* det ligger ngt bakom. *Voll* ~ vara full at, fullsatt med. ~ *bleiben:* fastna, ej komma ur fläcken. *In der Rede* ~ *bleiben:* komma af sig. *Opern. es steckt mir in allen Gliedern:* jag mår illa i hela kroppen. *Da steckt's:* det är det just, det är där, skon klämmer. **II. tr. 1.** sticka, stoppa, sätta, lägga, fästa. *Ein Haus in Brand* ~ sätta eld på ett hus. *Geld in ein Geschäft* ~ sätta in pengar i en affär. *Etw. los* ~ lossa ngt. **2.** = *stechen* 13, 14. **III. Sich** ~ **1.** blanda, lägga sig i ngt. *Sich zwischen zwei Personen* ~ ställa, sätta sig mellan två personer. *Sich hinter jmdn* ~ dölja sig bakom ngn. **2.** stocka, råka i stockning.

2. Stecken, -s, -, *m. dim. Steckchen, -lein*, staf, käpp. -*pfärd*, -[e]s, -e, *n. kapphäst. -streich*, -[e]s, -e, *m. kapprapp.*

Steckling, -[e]s, -e, *m. sättkvist.*

Steg, -[e]s, -e, *m. 1. stig. 2. spång, plankna.*

3. stall på stråginstrument. **4.** hälla. -*reif*, -[e]s, -e, *m. 1. stigbygel. 2. Aus dem* ~ utan förberedelse, oförberedt. -*reifdichter*, -s, -, *m. improvisatör. -reifgedicht*, -[e]s, -e, *n. improviserad dikt.*

Steh... *Ex. -auf*, -s, -s, *m. gubbe (teksak) som reser sig upp, hur man än lägger den. -kragen*, -s, -, *m. ståndkrage. -leiter*, -n, *f. dubbelstege. -platz*, -es, -e †, *m. stäplats. -pult*, -[e]s, -e, *n. hög pulpet att stå vid.*

stehen, *stand* el. * *stund*, *stünde* el. *stünde*, *gestanden*, *steh*[e], *I. utr. h. och s. 1.* stå. ~ *den Fusses:* på stående fot. *Ein Mann steht für sein Wort:* en karl står vid sitt ord. *Geld bei jmdn* ~ *haben:* hafva pengar innestående hos ngn. **2.** särskilda fall. *Etw. steht jmdn hoch* el. *vadt. etw. kommt jmdn el. jmdn hoch zu* ~ ngt kommer att stå ngn dyrt, ngn får dyrt umgälla ngt. *Für jmdn gut* ~ vara i borgen för ngn. *Es steht so mit* el. *um etw.:* det står så till, förhåller sig så med ngt. *Etw. steht jmdn [gut]:* ngt klär ngn. *Dies Haupt steht zu einer Krone:* detta hufvud passar för en krona. *Auf etw.* (dat.) ~ stå fast vid ngt, *auf seinem eignen Kopf* ~ vara envis, ha sitt hufvud för sig. *Auf etw.* (ack. el. * dat.) *steht eine Belohnung:* det är utfäst en belöning för ngt, *auf etw. steht der Kopf:* ngt är vid dödsstraff förbjudet. *Etw. steht bei jmdm:* ngt står i nngs makt. *Für etw.* ~ stå, svara för ngt. *Bei jmdn in Arbeit* ~ hafva arbete, arbeta hos ngn. *Nach etw.* ~ eftersträfvat ngt. *Jmdn zur Seite* ~ biträda ngn. *Zu jmdm* ~ sluta sig till, bistå ngn. *Jmdm* ~ hålla stånd mot, trotsa ngn. *Seiner* (dat.) *Rede* ~ stå för hvad man sagt. *Etw. steht zu erwarten, nicht zu ändern:* ngt är att vänta, kan ej ändras. *Ich weiss nicht, wo der Kopf mir*

steht: jag vet ej hur jag har det, jag är yr i hufvudet. *Wie steht's?* hur står det till? *Wie steht's mit seinem Prozesse?* hur går det med hans process? *so steht's also:* ja så, det står så till. ~ *bleiben:* stanna. *Eine Speise* ~ *lassen:* låta skägget växa. **II. Sich gut stehen mit jmdm:** stå på god fot med ngn. *Wir* ~ *uns nicht besonders:* vi komma just ej så väl öfverens. *Sich an* el. *auf tausend Mark* ~ ha tusen marks lön. *Sich bei etw. gut* ~ stå sig bra med ngt. *Opern. es steht sich sichrer hier:* man står säkrare här.

stehbär, *a. möjlig att stjåla.*

stehlen, *stiehl*(s)t, *stahl*, *stöhle* el. * *stähle*, *gestohlen*, *stiehl*, **I. tr. och utr. h.** stjåla. *Er kann mir gestohlen werden:* honom kan jag gärna vara af med, han är mig ej till ngt gagn. *Dem lieben Gott die Zeit* ~ gå och slå dank, vara sysslolös. *Das Bild ist wie aus dem Spiegel gestohlen:* porträttet är slående likt. *Sein Leid stahl mir Thränen:* hans lidande kom mig att gråta. *Die Hecke stiehlt mir ihn:* häcken döljer, skymmer bort honom för mina blickar. **II. Sich** ~ **1.** *Sich reich* ~ stjåla sig rik, stjåla sin rikedom. **2.** *stjäla sig, smyga sig, t. ex. aus dem, in das Haus.*

Stehler, -s, -, *m. tjuf, jr. Hehler.*

stehn = *stehen.*

steierisch, *a. steiersk, Steiermarks.*

Steiermärker, -s, -, *m. ~in, -nen, f. invånare i Steiermark.*

stief, *a. 1.* styf, stel, hård, fast. *Binä. die Ohren* ~ *halten:* vara vid godt mod, ej miss-trösta, ~ *und fest behaupten:* påstå fullt och fast, ~ *in seiner Meinung sein:* stå fast vid sin mening, *F* ~ *er Bock* el. *Peter:* stel person. **2.** stark (om spritdrycker), *t. ex. ~er Grog. -leinen*, **I. a.** bestående af, klädd i styft linne. **II. -s, 0, n. -leinwand**, **0, f.** styft, klistradt, stärkt linne. -*rock*, -[e]s, -e †, *m. stärkekjortel. -sinn*, -[e]s, **0, m.** envishet, halsstarrighet. -*sinnig*, *a. envis, halsstarrig.*

Steife, -n, *f. 1.* 0 = *Steifheit. 2.* stärkelse, lim, klistor, appretyr. **3.** ⊕ stötta, sträfvä.

steiflen, -te, *ge-t, I. tr. 1.* göra styf, styfva, stärka, appretera. **2.** ⊕ stötta. **3.** styrka, *t. ex. jmdn in etw.* (dat.). **II. Sich auf etw.** (ack.) ~ *a)* stödja sig på ngt, *b)* stå fast vid, envist vidhålla ngt. *Steifung, f.*

Steifer, -s, -, *m. styfvare, appreterare.*

Steifheit, Steifigkeit, -en, *f. styfhet, stelhet.*

Steifling, -[e]s, -e, *m. stel person.*

Steig, -[e]s, -e, *m. stig, fotstig, gångstig. -bohne*, -n, *f. störböna. -bügel*, -s, -, *m. stigbygel. -eisen*, -s, -, *n. 1.* stigbygel. **2.** fotjärn att gå på i med. -*rad*, -[e]s, -er †, *n.* ⊕ steghjul. -*riemen*, -s, -, *m. stigbygel.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäriskt term.

rem. -rohr, -[e]s, -e, n. -röhre, -n, f. ⊕ stig-rör.

Steige, -n, f. 1. smal och brant trappa. **2.** stätta. **3.** brant gangstig, bäragsväg. **4.** gal-ler, bur. **5.** tjög.

steigen, *stieg, stiege, gestiegen, steig[e]*, I. *itr.*
a) s. 1. stiga, t. ex. *auf das Dach*: upp på taket, *von dem Dach*: ned från taket, *aufs Pferd*: till häst, *durch das Fenster*: ut genom fönstret, *in die Kutsche*: upp i dro-skan, *in den et. zu Kopf*: åt huvudet; *das Thermometer, der Kurs steigt*. **2.** stiga, hö-ja sig, t. ex. *das Wasser, das Terrain steigt*. **3.** stiga, klifva. **4.** jag. *Vom Baume* ~ flyga från trädet, *resu, zu Baume* ~ taga träd, träa. **5.** sv. h. stiga, gå uppför, klättra, t. ex. *tau-send Fuss, zwei Stunden*. b) vanl. h. **6.** stegra sig. **7.** bespringa, betäcka. II. *tr.* **1.** stult-spr. *Indm ein Glas* ~ dricka ngn till. **2.** (svag höj-a.) = *steigern*.

Steiger, -s, -, m. **1.** en som stiger, gar upp-för, klättrare. **2.** berg, stigare.

Steigerer, -s, -, m. en som stegrar m. m. se *toj*
steiger['n, -te, ge-t, I. *tr.* **1.** stegra, öka, höja, drifva upp. *Einen Mieter [mit der Miete]* ~ öka på hyran för en hyresgäst. **2.** gram. kom-parera. **3.** inropa på auktion. *Auf etw. (ack.)* ~ bjuda på ngt på auktion. II. *Sich* ~ ökas, stiga.

Steigerung, -en, f. **1.** stegrande, ökning, höj-ning. **2.** gram. komparation. **3.** auktion. -s...
Ex. ~grad, -[e]s, -e, m. ~stufe, -u, f. gram komparationsgrad.

Steigung, -en, f. **1.** stigande m. m. se *steigen*.
2. stigning, sluttning.

steil, a. brant.

Steile, -n, f. **1.** branthet. **2.** brant.

Steilheit, 0, f. = *Steile* 1.

Steilung, -en, f. = *Steile* 2.

Stein, -[e]s, -e, m. **1.** sten. **2.** bricka i bränspel m. m., pjäs i schackspel. **3.** sten, kärna i stenbukt. **4.** kvadrat, ruta. **5.** plur -, efter ort och till va-rieraende vikt, ungef. *lispund*. -acker, -s, -f, m. stenåker. -adler, -s, -, m. kungsörn. -alt, a. lastgammal. -bau, -[e]s, -ten, m. byggnad af sten. -beisser = *Kernbeisser*. -beschwerden, f. plur. stenplågor, stenpassion. -block, -[e]s, -e f, m. klippblock, stor sten. -bock, -[e]s, -e f, m. stenbock. -boden, -s, -f, m. 1. steng mark. **2.** stengolf. -brech, -[e]s, -e, m. bot. stenbräcka (*Saxifraga*). -brecher, -s, -, m. stenbrytare. -bruch, -[e]s, -e f, m. stenbrott. -büche, -n, f. hvitbok. -damm, -[e]s, -e f, m. 1. stendam. **2.** stenlagd väg. -druck, -[e]s, -e, m. stentryck, litografi. -drucker, -s, -, m. stentryckare, litograf. -druckerei, -en, f. stentryckeri, litografisk anstalt. -eiche, -n, f. bot. a) vanlig ek (*Quercus Robur*), b) stenek (*Quercus Ilex*). -eule, -n, f. zool. tornuggla (*Strix flammea*). -frucht, -e f, f. stenfrukt. -geiss, -en, f. stenet. -geschirr, -[e]s, -e, n. stenkärl. -grund, -[e]s,

-e f, m. stembotten. -gut, -[e]s, 0, n. stengods. -guten, a. af stengods. -hart, a. sten-hård. -hauer, -s, -, m. stenhuggare. -klee, -[e]s, 0, m. bot. honingsklöfver (*Melilotus*). -kohle, -n, f. stenkol. -krank, a. lidande af stenpassion. -kugel, -n, f. larmarkula. -marder, -s, -, m. stennärd. -metz, -en, -en, m. stenhuggare. -obst, -[e]s, 0, n. stenfrukt. -öl, -[e]s, -e, n. bärgeolja. -pech = *Erdpech*. -pflaster, -s, 0, n. stendläggning. -reich, I. -[e]s, 0, n. mineralrike. II. a. stenrik. -salz, -es, 0, n. stensalt. -sarg, -[e]s, -e f, m. sarkofag af sten. -schleifer, -s, -, m. stensli-pare. -schloss, -es, -er f, n. flintläs. -schmät-zer, -s, -, m. zool. stenskivtå. -schneider, -s, -, m. stensnidare. -schnitt, -[e]s, -e, m. 1. stensnideri. **2.** stenoperation. -setzer, -s, -, m. stensättare, stendläggare. -tot, a. stendöl. -weg, [e]s, -e, m. stenlagd väg. -wurf, -[e]s, -e f, m. stenkast. -zeichner, -s, -, m. litograf. -zeit, 0, f. stenalder. -ziege, -n, f. stengel.

1. stein['en, -te, ge-t, *tr.* förse med stenar, steng-lägg-a.

2. steinen, vanl. *steinern*, a. af sten, steng-lägg-a.

steinicht, a. stentrad, stenhård.

steinig, I. a. 1. stenig. **2.** = *steinicht*. II. -[e]s, -e, n. = *Gestein*.

steiniglen, -te, ge-t, *tr.* stena. **Steinigung**, f.

Steiniger, -s, -, m. en steneande, bödel.

Steiss, -es, -e, m. stjärt, gump. -füsser, -s, -, m. zool. gumpfotad fogel.

Stele, -n, f. pelare.

Stell, -[e]s, -e, n. ⊕ ställ.

Stell... Ex. -dichein, -[s], -, n. rendez-vous. -ma-cher, -s, -, m. vagnmakare. -macherei, -en, f. **1.** 0, vagnmakaryrke. **2.** vagnmakarverk-stad. -rad, -[e]s, -er f, n. ställhjul. -schrau-be, -n, f. ⊕ ställskruf. -spiegel, -s, -, m. rörlig spegel. -vertretend, a. represente-rande, som ar i stället för, vikarierande, till-förordnad. -vertreter, -s, -, m. ~in, -nen, f. ställföreträdare, ställföreträderska, repre-sentant, vikarie, fullmäktig, ombud. -ver-tretung, -en, f. representerrande, ersättande, vikariat. *In* ~ i ngn's ställe, enligt uppdrag, ~nligt fullmakt.

Stelläge, -n, f. ställning att ställa ngt på, hylla; fotställning, fot.

stellbar, a. som kan ställas.

Stelle, -n, f. ställe, plats, fläck. *Au jmds* ~ *treten, sein*: tråda, vara i ngn's ställe. *Nicht von et. aus der* ~ *kommen*: ej komma ur fläcken. *Zur* ~ *schaffen*: skaffa fram. *Auf der* ~ på fläcken, genast. -n... Ex. ~gesüch, -[e]s, -e, n. ansökan om en plats. ~jäger, -s, -, m. en som på allt sätt försöker få en anställning, lycksökare. ~sammlung, -en, f. citatsamling. ~weise, adv. här och där, fläckvis, stycketals. *vor* otr. se *Stell...*

stell['en, -te, ge-t, *tr.*, *itr.* h. och *sich* ~ **1.** ställa

(sig). *An seinen Ort* ~ ställa på sin plats, *an die Wand*: mot väggen, *an einander*: ihop. *Das Essen warm* ~ ställa maten så att den håller sig varm. *Jmdn zufrieden* ~ tillfredsställa ngn. Vidare: *Zeugen, Bürgen, Bürgschaft, Rekruten* ~. **2.** *Sich* ~ ställa sig, låtsas, synas, gifva sig utscende af, t. ex. *sich ruhig* ~, *sich ~ als ob man nichts sähe*. **3.** stanna, hämma, stämma, t. ex. *das Räderwerk der Mühle, das Blut. Jmdn durch Fragen* ~ uppehålla ngn med frågor. *Jmdn* ~ *atv.*: a) fasttrolla ngn, göra så att ngn ej kan röra sig ur fläcken, b) tvinga ngn att stå stilla och avtaka ens agrepp, så *Wild* ~. Jag. *das Schwein hat sich den Hunden gestellt*: vildsvinet har satt sig till motvärn mot hundarne. **4.** *Sich* ~ infinna, inställa sig, t. ex. *dem Gericht*: inför rätta, *zum Kampf, zum Tanz*. **5.** *Jmdn* ~ sätta försätt för, förfölja ngn. *Nach Vögeln* *et. den Vögeln* ~ sätta ut snaror, giller för foglar. Ordsp. *wer einem andern stellt, der fängt sich selbst*: den som gräver en grop åt andra, faller själf i. *Jmdm nach dem Leben* ~ stå ngn efter lifvet. **6.** särskilda fall: *Etw. hoch* ~ (högt) värdera, sätta värde på ngt. *Gut gestellt sein*: sitta i goda omständigheter. *Sich mit et. gegen jmdn nicht* ~ können: ej kunna komma öfverens med ngn. *Ein Gesuch, eine Bitte, einen Brief an jmdn* ~ vända sig med en anhållan, en böön, ett bref till ngn. — Med prep.: *jmdn an ein Amt* ~ insätta ngn i ett ämbete, *sein Augenmerk, seinen Sinn auf etw.* (ack.) ~ rikta sin uppmärksamhet på ngt, *jmds Natur ist auf etw. gestellt*: ngns anlag ligga åt ngt håll, *auf sich selbst gestellt sein*: vara hänvisad till sig själf, stå ensam, på egna fötter, *in Zweifel* ~ draga i tvifvelsmål, *etw. in jmds Belieben* ~ öfverlemnna ngt åt ngns godtycke, *etw. ins Werk* ~ sätta ngt i verket, verkställa ngt, *etw. über etw. anderes* ~ föredraga ngt framför ngt annat.

Stellmacher *se* *Stell...*

Stellung, *-en, f.* **1.** 0, ställande. **2.** ställning. *-s...* *EX.* ~ *befehl*, *-[e]s, -e, m.* order att inställa sig. ~ *pflichtig, a.* beväringsskyldig.

Stelze, *-en, f.* **1.** stylta. *bind. auf ~n gehen* *et. schreiten*: vara uppstyldad, gravitetisk, högtrafvande. **2.** = *-bein*. **3.** zool. ärla. *-bein*, *-[e]s, -e, n.* *-füss, -es, -e †, m.* **1.** långt, smalt ben, spindelben. **2.** träben. *Ätv. person* med a) spindelben, b) träben. *-schuh*, *-[e]s, -e, m.* sko med hög klack. *-en...* *EX.* ~ *gang*, *-[e]s, 0, m.* **1.** gång, gående på styltor. **2.** gravitetisk gång liksom på styltor. *-läufer*, *-s, -, m.* **1.** styltgångare. **2.** = *~vogel*. *~schritt*, *-[e]s, -e, m.* styltsteg. *~vogel*, *-s, -†, n.* zool. vadare.

stelzen, *-[es]t, -te, ge-t, I.* *itr. h.* och *s.* gå på

styltor, *bind.* vara uppstyldad. **II.** *tr.* förse med styltor. *Gestelzt*: uppstyldad.

stelzenhaft, *a.* **1.** styltlik. **2.** uppstyldad.

Stelzer, *-s, -, m.* **1.** styltgångare. **2.** en som går på träben.

Stemm... *EX.* *-eisen, -s, -* och koll. *-zeug, -[e]s, 0, n.* ⊕ huggjärn, stämjärn.

stemmeln, *-te, ge-t, I.* *tr.* **1.** stödja, med kraft sätta, t. ex. *den Ellbogen auf den Tisch, die Hände in die Seiten. Die Füsse gegen die Wand* ~ taga spjårn mot väggen. **2.** stämma, hämma, uppdämma. **3.** ⊕ med huggjärn *et. mäjsel hugga, mäjsla*. **4.** skog. a) fälla träd, b) hugga fälda träd i mindre delar. **II.** *Sich* ~ **1.** stödja sig, motsätta sig, spjårna, taga spjårn. *Sich auf etw.* (ack.) ~ a) stödja sig på, b) ervist vidhålla ngt. **2.** stiga till tåja af uppdämning.

Stempel, *-s, -, m.* *dim. Stempelchen, Stempeln*, **1.** stämpel. **2.** stamp, stöt. **3.** ⊕ hälmäjsel. **4.** bot. pistill. *-abgabe, -n, f.* stämpelafgift, stämpelpengar. *-amt, -[e]s -er †, n.* **1.** försäljningskontor för stämpelad papper. **2.** kontrollverk. *-bogen, -s, -, m.* ark stämpelpapper. *-frei, a.* stämpelfri. *-gebühr, -en, f.* *-geld, -[e]s, -er, n.* = *-abgabe*. *-halter, -s, -, m.* (namn)stämpel (verktyg). *-hammer, -s, -†, m.* stämpelhammare. *-marke, -n, f.* stämpel, märke. *-papier, -[e]s, -e, n.* stämpelpapper. *-pflichtig, a.* belagd med stämpelafgift. *-schneider, -s, -, m.* stämpelskärare, *-snidare*. *-steuer, -n, f.* stämpelskatt. *-zeichen, -s, -, n.* = *-marke*.

stempel, *-n, -te, ge-t, tr.* stämpla. *bind. Zeugen* ~ påverka, inverka på vittnen. **Stemp[e]lung, f.**

Stempler, *-s, -, m.* stämpelare.

Stenge, *-n, f.* † stång.

Stengel, *-s, -, m.* *dim. Stengelchen, Stengelein*, bot. stängel, stjälk, skaf. *-glas, -es, -er †, n.* glas på hög, smal fot.

stenglicht, **stengelig**, *a.* i sms. t. ex. *grob* ~ med grof(va) stjälk(ar).

stengel, *-n, -te, ge-t, itr. h.* och *s.* skjuta i stänglar, stjälkar.

Stenographie, *-en, -en, m.* stenograf.

stenographieren, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* stenografera.

Stepp... *EX.* *-bett, -[e]s, -en, n.* madrass. *-decke, -n, f.* stickad täcke. *-rock, -[e]s, -e †, m.* stoppad a) rock, b) kjol, stubb.

Steppe, *-n, f.* stepp. *-n...* *EX.* ~ *bewohner, -s, -, m.* steppinvånare.

steppeln, *-te, ge-t, tr.* sticka tucken o. åyl., stoppa. **Steppung, f.**

Stepper, *-en, f.* stickning, stoppning.

Ster, *-[e]s, -e, m.* kubikmeter.

Sterbe... *EX.* *-bett, -[e]s, -en, n.* dödsbädd. *-blick, -[e]s, -e, m.* döende blick. *-fall, -[e]s, -e †, m.* dödsfall. *-gesang, -[e]s, -e †, m.* begrafningssång, *-psalm, -gewand, -[e]s, -er †, n.*

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

svepning. **-glocke**, *-n, f.* begravningsklocka; begravningsringning. **-haus**, *-es, -er †, n.* sorgehus. **-hemd**, *-[e]s, -en, n.* likskjorta. **-jahr**, *-[e]s, -e, n.* dödsår. **-kasse**, *-n, f.* begravningskassa. **-kleid**, *-[e]s, -er, n.* svepning. **-lager**, *-s, -, n.* dödsbädd. dödsläger. **-lied**, *-[e]s, -er, n.* = *-gesang*. **-zimmer**, *-s, -, n.* rum där ngn dött.

sterben, *stirb[s]t, starb, stürbe, gestorben, stirb, itr. s.* 1. dö, *durch jmdn, durch ei. von jmds Hand:* för ngn:s hand, *eines natürlichen Todes:* en naturlig död, *Hungers:* af hunger, *an der Pest:* i pesten. 2. särskilda fall *Kein ~des Wörtchen:* ej ett enda ord. *Ein Geheimnis mit sich ~lassen:* taga en hemlighet med sig i gravnen. *Zum ~verliebt sein:* vara dödligt kär.

Sterbens... *Ex. -angst, -e †, f.* dödsångest. **-bange**, *a.* rädd att dö. **-krank, a.** döds sjuk. **-langweilig, a.** dödligt tråkig. **-müde, a.** döds-trött. **-seele, -n, f.** *Keine ~* ingen dödlig. *ej en själ, ej en katt.* **-wörtchen, -s, -, n.** *Kein ~* ej ett enda ord.

sterblich, a. dödlig.

Sterblichkeit, 0, f. dödlighet. *Gott hat aus dieser ~ abgefordert:* Gud har hädkallat.

Sterbling, -[e]s, -e, m. 1. åt döden iuvigd, tidigt döende, poet. dödlig. 2. klen barn som snart dör. 3. själfdödt får. *-s...* *Ex. ~wolle, 0, f.* ull af själfdöda får.

stereotypieren, -te, -t, tr. stereotypera.

steril, a. steril, ofrukbar, karg, mager.

Sterke, -n, f. kviga.

Sterlet[t], -[e]s, -e, m. sterlett (Acipenser rubenus).

Sterling, blott i förbind. Pfund el. *Livre ~* pund sterling.

Stern, -[e]s, -e, m. 1. stjärna. *Bild. weder Glück noch ~ haben:* haiva otur i allt. 2. med. a) (ögon)starr, b) vit fläck på en nagel, en böld m. m. **-anbetung, 0, f.** stjärndyrkan. **-anis, -es, -e, m.** stjärnanis. **-besäet, a.** stjärnbeströdd. **-bild, -[e]s, -er, n.** stjärnbild. **-blume, -n, f.** bot. prästkrage. **-deuter, -s, -, m.** stjärntydare, astrolog. **-deuterei, -en, f.** stjärntydning. **-dienst, -[e]s, 0, m.** stjärndyrkan. **-fall, -[e]s, -e †, m.** stjärnfall. **-förmig, a.** stjärnformig. **-gefilde, -gewölbe, -s, -, n.** stjärnhvalf, stjärnhimmel. **-gucker, -s, -, m.** F stjärnkikare, astronom. **-hagelbesoffen, -hagelvoll, a.** F blixtnfull, stupfull. **-hell, a.** stjärnklar. **-jahr, -[e]s, -e, n.** stjärnår. **-karte, -n, f.** stjärnkarta. **-kunde, 0, f.** stjärnkunskap, astronomi. **-kundig, a.** stjärnkunnig. **-schnuppe, -n, f.** **-schuss, -es, -e †, m.** stjärnfall, stjärnskott. **-seher, -s, -, m.** astronom. **-sücher, -s, -, m.** nattkikare. **-voll = -hagelvoll. -wahrsager = -deuter. -warte, -n, f.** observatorium. **-zeit, 0, f.** stjärntid. *-en...* *Ex. ~auge, -s, -n, n.* poet. 1. stjärna ss. ett

himlens öga. 2. ss. en stjärna strålande öga. **~bahn, -en, f.** 1. stjärnbana. 2. till stjärnorna ledande bana. **~banner, -s, -, n.** stjärnbaner. **~bühne, 0, f.** poet. stjärnhvalf. **~heer, -[e]s, -e, n.** poet. stjärnornas här. **~himmel, -s, 0, m.** stjärnhimmel. **~licht, -[e]s, -er, n.** stjärnljus. **~plan, ~raum, ~saal, -[e]s, -e †, m.** stjärnhvalf, stjärnrymd. **~schein, -[e]s, 0, m.** stjärnljus. **~wärts, adv.** poet. upp mot stjärnorna, mot himlen.

Sterz, -es, -e, m. 1. = *Steiss*. 2. = *foß*.

Sterze, -n, f. (plog)handtag.

stet, a. 1. stadig, fast, orubblig. 2. = *foß*.

stetig, a. 1. beständig, oafbruten, ihållande. 2. = *statisch*.

Stetigkeit, 0, f. beständighet, kontinuitet, ihållighet.

stets, adv. städse, alltid, alltjämt.

Steuer, I, -s, -, n. styre. II. *-n, f.* 1. stöd, hjälp, befrämjande, i. *ex. zur ~ der Wahrheit:* till sanningens befrämjande, för sanningens skull. 2. gåva, bidrag för att framja ngt. 3. skatt, afgift, påлага. 4. vandl. **-amt, -[e]s, -er †, n.** uppborärsverk, uppborärskontor. **-beamte(r), (adj. böjnl.) m.** uppborärsman.

-bezirk, -[e]s, -e, m. uppborärsdistrikt. **-bord, -[e]s, 0, n.** † styrbord. **-buch, -[e]s, -er †, n.** skattelängd. **-einnnehmer, -s, -, m.** uppborärsman. **-einschätzungskommission, -en, f.** bevilningsberedning. **-ende, -s, -, n.** † akter. **-erheber = -einnnehmer. -erlass, -es, -e, m.** skatters efterskänkande. **-feder, -n, f.** stjärtpenna att styra flygten med. **-frei, a.** skattefri; frälse. **-freiheit, 0, f.** skattefrihet.

-kraft, 0, f. skatteförmåga. **-mann, -[e]s, -er † el. Steuerleute, m.** styrman. **-nachlass, -es, -e, m.** skattenedsättning. **-pflicht, 0, f.** skattskyldighet. **-pflichtig, a.** skattskyldig; skattskrifven. **-pflichtigkeit = -pflicht. -rad, -[e]s, -er †, n.** † ratt. **-register, -s, -, n.**

-rolle, -n, f. skattelängd. **-ruder, -s, -, n.** roder. styre. **-schein, -[e]s, -e, m.** = *-zettel*.

-schreiber, -s, -, m. uppborärskrivare. **-verweigerung, -en, f.** skattevägran. **-wesen, -s, 0, n.** skatteväsen. **-zettel, -s, -, m.** 1. debetsedel. 2. skattekvitto, uppborärsbevis.

steuerbär, a. 1. skattbar, skattskyldig. 2. möjlig att styra, som lyder rodet.

steuerbarkeit, 0, f. 1. skattskyldighet. 2. styrförmåga.

Steuerer, -s, -, m. 1. en som styr, rorgångare, styrman, ledare. 2. afhjälpare, lindrare. 3. uppborärsman.

steuer, n, -te, ge-t, tr. och *itr. h.* och *s.* 1. styra, styra kurs, segla; rikta. *Der Steuermann el. das Schiff hat dorthin gesteuert:* styrmannen, fartyget har styrt kurs dit, *das Schiff ist, wir sind dorthin gesteuert:* fartyget har, vi ha styrt kosa, seglat, kommit dit. 2. *Einer (dat.) Sache ~* förebygga, hämma, afhjälpa, göra slut på en sak. 3. bi-

draga (med), lemna bidrag; skatta, betala skatt. **Steuerung**, *f.*
Steur... *se steuer...*
Steven, -s, -, *m.* † stäf.
stibitzellen, [-es]t, -te, -t, *tr.* F knipa, snyta, strala, snatta.
Stich, [-e]s, -e, *m.* 1. styng, *t. ex. einer Biene, eines Degens, einer Nadel. Weite* ~ *e:* stora, glesa styng. *Kein* ~ *ej ett grund. Den* ~ *entscheiden:* gifva utslag, hafva utslagsröst vid lika röstetal. 2. stick, *t. ex. a)* ~ *halten*, *b)* *im* ~ *lassen.* 3. stickord, pik. 4. florsbutfva. 5. *Einen* ~ *haben:* hafva en skruf lös. *Einen* ~ *von Narrheit, von Gelehrsamkeit haben:* ha en släng af galenskap, af lärdom. 6. skiftning, *t. ex. einen* ~ *ins Blaue haben:* skifta i blått. 7. om öl och vin: *einen* ~ *haben:* börja surna. 8. gravering; (koppar-, stål)stick, gravyr. 9. håll i sidan *m. m.* 10. kortspel. stick. 11. byteshandel. 12. † stek. 13. *Ein* ~ *Butter:* uoget ett skedblad smör. -**axt**, -e †, *f.* ⊕ stickyxna. -**blatt**, [-e]s, -er †, *n.* ✕ stickblad. -**dunkel**, *a.* kolmörk. -**entscheid**, [-e]s, 0, *m.* utslagsröst. -**fehler**, -s, -, *m.* fel i gravynen. -**fest**, -**frei**, *a.* stickfri. -**haltig**, *a.* som håller streck, består profvet, bepröfvad, tillförlitlig. -**haltigkeit**, 0, *f.* tillförlitlighet. -**heber**, -s, -, *m.* ⊕ stickhäfvert. -**säge**, -*n*, *f.* ⊕ sticksåg. -**tag**, [-e]s, -e, *m.* termin. -**waffe**, -*n*, *f.* stickvapen. -**wahl**, -*en*, *f.* val mellan de två, som fått de flesta rösterna. -**wort**, [-e]s, -e *el.* -er †, *n.* 1. slagord. 2. teat. replik. 3. boktryck. kustum. 4. stickord, pik. 5. uppslagsord. -**wunde**, -*n*, *f.* sticksår.
Stichel, -s, -, *m.* 1. grafstickel. 2. spade.
Stichel... *itr. sticheln.* *Ex. rede*, -*n*, *f.* -**witz**, -*es*, -*e*, *m.* -**wort**, [-e]s, -e *el.* -er †, *n.* stickord, pik.
Sticheléi, -*en*, *f.* 1. F sömnad. 2. stickord, pik.
stichelln, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* 1. sticka, sy med små styng. 2. ge stickord, pika.
Stichler, -s, -, *m.* ~*in*, -*nen*, *f.* en som ger stickord, pikar; retsticka.
Stichling, [-e]s, -e, *m.* zool. spigg (Gasterosteus).
Stick... *Ex. -arbeit*, -*en*, *f.* broderi. -**dampf**, -*druck*, [-e]s, -e †, *m.* kväfvande ånga, dunst. -**flust**, -*es*, -e †, *m.* med. lungödem. -**gas**, -*es*, 0, *n.* kvävgas, kväfve. -**hakchen**, -s, -, *n.* virkkrok. -**hüsten**, -s, 0, *m.* kikhosta. -**luft**, 0, *f.* starkt kväfvhaltig luft. -**muster**, -s, -, *n.* brodermönster. -**nadel**, -*n*, *f.* brodernål, stramaljnål. -**rahmen**, -s, -, *m.* broder-, sybåge. -**seide**, -*n*, *f.* brodersilke. -**stoff**, [-e]s, 0, *m.* kväfve.
1. stickllen, -*te*, *ge-t*, *I.* = *ersticken*. *II. tr.* brodera, sticka, sy.
2. Sticken, -s, -, *m.* sticka.
Sticker, -s, -, *m.* ~*in*, -*nen*, *f.* brodör, brodös.
Stickeréi, -*en*, *f.* broderi.
stickig, *a.* kväfvande.

stiebllen, *stob*, *stöbe*, *gestoben*, [-e] och * -*te*, *ge-t* = *stäuben*.
Stief... *Ex. -bruder*, -s, -†, *m.* styfbroder. -**eltern**, *plur.* styfföräldrar. -**geschwister**, *plur.* styfsyskon. -**kind**, [-e]s, -*er*, *n.* styfbarn. -**mutter**, -†, *f.* styfmor. -**mütterchen**, -s, -, *n.* styfmorsblomma, pensé. -**mütterlich**, *a.* styfmoderlig. -**nachbar**, -s *el.* -*n*, -*n*, *m.* ovanlig granne. -**schwester**, -*n*, *f.* styfsyster. -**sohn**, [-e]s, -e †, *m.* styfson. -**tochter**, -†, *f.* styf-dotter. -**vater**, -s, -†, *m.* styffar. -**vaterland**, [-e]s, 0, *n.* styfmoderligt fosterland. -**väterlich**, *a.* styffaderlig.
Stiefel -s, -, *m.* dim. *Stiefelchen*, *Stiefelein*, 1. stöfvel, (hög) skok, käng. 2. *Seinen* ~ *gehen:* gå fort, raskt. *Einen guten* ~ *trinken:* dricka dngtigt. -**absatz**, -*es*, -e †, *m.* stöfvelklack. -**anzieher**, -s, -, *m.* 1. krok att draga på stöflar med. 2. skoborn. -**band**, [-e]s, -er †, *n.* skoband. -**bürste**, -*n*, *f.* skoborste. -**fuchs**, -*es*, -e †, *m.* = -**putzer**. -**geschäft**, [-e]s, -e, *n.* skoaffär. -**holz**, -*es*, -er †, *n.* stöfvelblock. -**knecht**, [-e]s, -e, *m.* stöfvelknekt. -**leisten**, -s, -, *m.* stöfvelläst. -**putzer**, -s, -, *m.* skoputsvare. -**röhre**, -*n*, *f.* -**schaft**, [-e]s, -e †, *m.* stöfvelskäft. -**strippe**, -*n*, *f.* stöfvelstropp. -**stulpe**, -*n*, *f.* stöfvelkrage. -**wichse**, -*n*, *f.* blanksmörja. -**wichser** = -**putzer**. -**zieher**, -s, -, *m.* 1. = -**anzieher** 1. 2. = -**knecht**.
Stiefellette, -*n*, *f.* stöflett.
stiefelln, -*te*, *ge-t*, *I.* *itr.* s. stöfla. *II. tr.* och *sich* ~ *sätta stöflar på (sig). Gestieftelt:* stöflad, med *el.* i stöflar.
Stieg, [-e]s, -e, *m.* dim. *Stieglein*, *Stiegelchen*, (gång)stig.
Stiege, -*n*, *f.* 1. trappa. 2. tjog.
Stieglitz, -*es* *el.* -*en*, -*e*[n], *m.* steglitsa. -*en*... *Ex. ~hahn*, [-e]s, -e †, *m.* steglitshane. ~*sie*, -*en*, *f.* steglitsbona.
Stiel, [-e]s, -e, *m.* 1. skaft, handtag. 2. bot. stjälk, skaft. *Bun. mit Stumpf und ~ ausrotten:* totalt utrota. 3. ⊕ stolpe, post. -**blume**, -*n*, *f.* blomma på skaft. -**loch**, [-e]s, -er †, *n.* skafthål. -**los**, *a.* utan stjälk, skaft.
stielln, -*te*, *ge-t*, *tr.* skafta, skäfta. *Gestielt:* med skaft; bot. på skaft, med stjälk.
stielig, *a.* i sms. försedd med så *el.* så beskaffadt skaft *el.* stjälk, *t. ex. kurz* ~ med kort skaft *el.* stjälk.
1. stier, *a.* stirrande, stel.
2. Stier, [-e]s, -e, *m.* tjur; oxe. -**fechter**, -s, -, *m.* tjurfaktare. -**gefecht**, [-e]s, -e, *n.* tjurfäktning. -**hirsch**, -*es*, -e, *m.* zool. gnu. -**kalb**, [-e]s, -er †, *n.* tjurkalf. -**kampf**, [-e]s, -e †, *m.* = -**gefecht**. -**kämpfer** = -**fechter**.
stierllen, -*te*, *ge-t*, *itr.* h. stirra.
Stift, *I.* [-e]s, -e, *m.* stift, griffel, sprint, nagel, nål, tagg, aflång bit; F putfnasker. *II.* [-e]s, -e[r], *n.* 1. stiftelse. 2. (biskops-) stift, kloster, domkapitel, prästseminarium *m. fl.* kyrkl. inrättning. -**halter**, -s, -, *m.* ritstift.

* akta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

-s... Ex. ~dame, -n, ~frau, -en, f. ~fräulein. -s, -, n. stiftsdam, -fru, -fröken. ~**gemeinde**. -n, f. domkyrkoförsamling. ~**haus**, -es, -er †, n. en stiftelse tillhörigt hus. ~**herr**, -n, -en, m. domherre. kanik. ~**hütte**, -n, f. stiftshydd. ~**kirche**, -n, f. domkyrka, katedral. ~**schule**, -n, f. katedralskola.

stift en, -etc. *ge-et*, tr. 1. stifta, slå stift i. 2. stifta, grunda, grundlägga. anstifta, t. ex. *Vereine, Staaten, Städte, Büses, Nutzen* ~ göra nytta. *Da haben Sie etw. Schönes gestiftet*: där har ni just styrt till det bra. 3. skänka enen stiftelse, donera. testamentera.

Stifter, -s, -, m. ~in, -nen, f. stiftare, stiftarrinna.

stiftstift, a. tillhörande ett stift, stifts-.

Stiftler, -s, -, m. lärjunge i en klosterschola.

Stiftlerin, -nen, f. stiftsfru, stiftsfröken.

Stiftung, -en, f. stiftelse. -s... Ex. ~**brief**, [-e]s, -e, m. gåfvobref. ~**feier**, -n, f. ~fest. -[e]s, -e, n. grundläggnings-, årsbortid, jubileum. ~**jahr**, [-e]s, -e, n. stiftelse-, grundläggningsår.

Stil, -[e]s, -e, m. stil. -**lehre**, -n, f. stilistik. -los, a. utan stil.

Stillett, -[e]s, -e, n. stillet.

stilhaft, a. stilfull.

stilisier[en], -te, -t, tr. stilisera.

Stilist, -en, -en, m. stilist.

stilistisch, a. stilistisk.

still, a. stilla, tyst, lugn. ~ *schweigen*: vara tyst, tuga. *Jmda ~ schaffen et. kriegen et bekommen et. machen*: bringa ngn till tystnad. *Bei etw. ~ stehen*: stanna vid, lugna sig med ngt. *Die ~e Woche*: passionsveckan, ~er *Freitag*: långfredag. ~e *Messe*: mässa som ej sjunges utan läses af prästen. *Ein ~es Glas leeren*: tömma ett glas utan ekål för en afliden. *Dem ~en Trunk ergeben sein*: skåpsupa. *F zu den ~en Männern zählen*: vara död. *Hinderl. ~e Zeit*: död tid. ~**beglückt**, a. stilla lycklig, lycklig i sin ensamhet. ~**lager**, -s, -, n. standlager. ~**leben**, -s, 0, n. 1. lugnt, stilla lif. 2. måt. stilleben. ~**schweigen**, -s, 0, n. tystnad. ~**schweigend**, a. tiggande, tyst. ~**schweigends**, *adv.* tyst, under tystnad. ~**stand**, [-e]s, -e †, m. ~**stehen**, -s, 0, n. stillestånd. ~**stehend**, a. stillastående. ~**vergnügt**, a. stilla fornöjd.

Stille. I. 0, f. stillhet, tystnad, tysthet; stillestånd, pass. II. = still.

still en, -te, *ge-t*, tr. 1. stilla, lugna, bringa till stillhet. *Streitigkeiten* ~ bilägga tvister. *Den Krieg* ~ göra ett slut på kriget. *den Aufruhr* ~ dämpa upproret. *Die Not* ~ lindra nöden. 2. stilla, tillfredsställa, t. ex. *den Hunger, ein Bedürfnis, Den Durst* ~ släcka törst n. 3. tysta, bringa till tystnad. 4. *etc.* *itr. h.* amma, gifva bröstet.

Stellung, f.

Stiller, -s, -, m. en som stillar n. se *Stütz*

Stillheit, 0, f. stillhet.

stimmbar, a. 1. som kan stämmas. 2. * röstberättigad.

Stimm^{le}, -en, f. stämma. röst. -**abgabe**, -n, f. röstsedels aflemnande, röstning. -**band**, [-e]s, -er †, n. stäm-, röstband. -**berechtigt**, a. röstberättigad. -**berechtigung**, 0, f. rösträtt. -**führer**, -s, -, m. 1. korförare. 2. a) ledare, b) organ för ett parti. -**gabel**, -n, f. stämgaffel. -**hammer**, -s, -†, m. stämhammare. -**holz**, -es, -er †, n. mus. ljudpinne. -**mittel**, -s, -, n. röstomfång, röstresurs. -**recht**, [-e]s, 0, n. rösträtt. -**ritze**, -n, f. röstspringa. -**schlüssel**, -s, -, m. stämnyckel. -**wechsel**, -s, -, m. målrott. -**zählung**, -en, f. rösträkning. -**zetel**, -s, -, m. röstsedel. -**en**... Ex. ~anzahl, -en, f. röstantal, antal röstare. ~**einheit**. ~**einhelligkeit**, 0, f. enhällighet vid omröstning. ~**gleichheit**, 0, f. lika röstetal. ~**mehrheit**, -en, f. 1. röstöfvervigt. 2. pluralitet. ~**minorität**. -en, f. minoritet. ~**nt[h]eilung**, -en, f. röstsplittring.

stimm^{en}, -te, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. ljuda, klinga. 2. stämma, samstämma, vara harmonisk. *Zu etw. ~ stämma* öfverens med ngt. 3. rösta, votera. II. tr. stämma, t. ex. *ein Instrument, die Saiten, jmdn für etw. Seine Forderungen hoch* ~ ställa höga fordringar, hafva stora anspråk. *Zu etw. ~ böjd* för ngt. *Er ist heute schlecht gestimmt*: han är i dag vid dåligt lynne.

Stimmer, -s, -, m. 1. (piano)stämmare. 2. stämnyckel.

stimmig, a. 1. ljudande, klingande. 2. i sms. -stämning.

Stimmung, -en, f. stämning.

stimulier en, -te, -t, tr. stimulera, reta, ägga.

Stink... Ex. ~**baum** = *Faulbaum*. -**käfer**, -s, -, m. tordyffel. -**nessel**, -n, f. plister, blindnässla (Lamium). -**ratz**, -es, -e, m. iller. -**stein**, [-e]s, -e, m. orsten. -**t[h]ier**, [-e]s, -e, v. ^{zool} stinkdjur (Mephitis).

stinken, *stank*, *stänke* ei. * *stünke*, *gestunken*, *stink[e]*, *itr. h.* stinka, lukta illa.

stinkig, a. stinkande, illaluktande.

Stint, [-e]s, -e, m. nors.

Stipendi um, -um[s], -en, n. stipendium.

stipp en, -te, *ge-t*, tr. och *itr. h.* 1. = *tippen*. 2. *tunken*.

Stirn[e], -en, f. 1. panna. 2. framsida. -**band**, [-e]s, -er †, n. pannband. -**binde**, -n, f. pannbindel. -**blatt**, [-e]s, -er †, n. pannstykke. -**haar**, [-e]s, -e, n. pannhår. pannlugg. -**locke**, -n, f. pannlock. pannlugg. -**rad**, [-e]s, -er †, n. stjärnhjul. -**riemen**, -s, -, m. pannrem. -**tuch**, [-e]s, -er †, n. pannduk. -**wand**, -e †, f. framsida.

stoh en = *schmoren*.

Stöber, -s, -, **hund**, [-e]s, -e, m. stöfvare.

Stöber... *ge stobern*. Ex. -**wetter**, -s, -, n. yrväder.

stöber in, -te, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. såsom hvirflande

maesa drifvas af vinden; yra. *~der Regen*: snå regn med blåst. *~der Schnee*: snöyra. Opers. *es stöbert*: det yrar. 2. söka, leta, spöka. II. tr. 1. = *stäuben II*, 3. 2. jag uppspåra, jaga upp.

stochel'n, stoch'len = *stochern*.

Stoher, -s, -, m. tandpetare.

stocher'l'n, -te, ge-t, tr. och itr. h. med ngt spetsigt peta, röra i ngt, t. ex. *sich die Zähne ~ peta* tänderna, *das Feuer ~ röra* om elden. Bidi. [auf] jmd'n ~ ge ngn stickord, pikar.

Stock, -[e]s, -e † 6tr 5, 9, 12, m. dim. *Stöckchen*, -lein, -el[chen], 1. käpp; skaft; stake, pinne. 2. bot. stam. 3. (vin)stock, träd, buske, stånd. 4. stubbe. *Über ~ und Block* el. *Stein*: öfver stock och sten, *mit ~ und Stiel*: med rubb och stubb. 5. plur. -er †, bidi. stock, klots. 6. *Der ~ eines Zahnes*: mellersta delen af en tand mellan rot och krona. 7. bål, lif af klädesplagg. 8. stam, stående kapital, grundfond. 9. plur. -s, värdepapper. 10. = *Schober*. 11. hufvudmassa, hufvudsträckning af ett berg. 12. plur. -e, av. n. våning. 13. klots, kubb. 14. stock, a) boktryck. (träsnitt), b) straffredskap. 15. (bi)kupa. -aar, -[e]s, -e, -ädler, -s, -, m. dufhök. -band, -[e]s, -er †, n. käppband, -snodd. -blind, a. stockblind. -böhme, -n, -n, m. ärkebömare, bömare till lif och själ. -degen, -s, -, m. käpp med en klinga i. -dumm, a. stockdum. -dunkel, a. stock-, kolmärk. -erbsen, f. plur. spröträrter. -fackel, -n, f. torrvedsfackla. -fäule, -fäulung, 0, f. öfvermognad, halfskämdt tillstånd hos drufvor medan de sitta kvar på rankorna. -fiedel = -geige. -finster = -dunkel. -fisch, -es, -e, m. stockfisk. -fleck, -[e]s, -e, m. mögelfläck. -fleckig, a. mögelfläckig, möjlig. -flinte, -n, f. bössa i form af en käpp. -fremd, a. fullkomligt främmande. -geige, -n, f. stockfiol. -gelehrt, a. pedantisk. -gläubig, a. blindt troende. -halter, -s, -, m. käppställ. -haus, -es, -er †, n. fångelse, häkte. -heiser, a. alldeles hes. -knopf, -[e]s, -e †, m. käppknapp. -laterne, -leuchte, -n, f. lanternan, lykta med skaft till handtag. -mäuschenstill, a. alldeles tyst. -meister, -s, -, m. stockmästare, fångvaktare. -messer, -s, -, n. knif att skära vinrankor med. -narr, -en, -en, m. ärkenarr. -prügel, plur. käpprapp. -rose, -n, f. stockros. -schirm, -[e]s, -e, m. paraply, parasoll med skaft. -schlag, -[e]s, -e †, m. käpprapp. -schnupfen, -s, 0, m. snufva som täpper näsan. -steif, a. styf som en stake, kapprak. -still, a. alldeles stilla, tyst. -stumm, a. stum som en fisk. -taub, a. stendöf. -uhr, -en, f. pendyl. -werk, -[e]s, -e, n. våning. -zahn, -[e]s, -e †, m. oxeltand.

stock'len, -te, ge-t, I. itr. h. och s. 1. stocka sig, afstanna, stanna. *Es stockt mit dieser Sache*: det går trögt med denna sak. *Im Reden ~ stappla* på målet, komma af sig.

2. lefra sig, ysta sig, surna. 3. mögla, få mögelfäckar. II. tr. 1. störa, förse tråd med stöd, skafva, sätta skaft på. 2. hopprulla, rulla, t. ex. *Tücher*. 3. trafva, t. ex. *Holz*. III. *Sich ~ växa* buskigt.

stöckerig, a. 1. torr, mager. 2. knagglig, trög.

stöcker'l'n, -te, ge-t, itr. s. klifva, speta.

stockig, -stöckig, a. 1. mögelfläckig, möjlig. 2. = *stöckisch*.

stöckig, a. i sms. -vånings-, t. ex. *ein dreies Haus*: ett tvåvåningshus.

stöckisch, a. orörlig, omedgörlig, envis, halsstarrig.

Stoff, -[e]s, -e, m. 1. tyg, kläde; sidentyg. 2. ämne, material, stoff. 3. studentspr. öl. -lehre, 0, f. kemi. -los, a. 1. okroppslig. 2. innehållslös. -name, -us, -n, m. -wort, -[e]s, -er †, n. gram. ämnesnamn.

Stoffel, -s, -, m. 1. npr. dim. af Kristoffer. 2. tölp, dumbom.

stoffen, a. af siden, siden-

stofflich, a. materiell, kroppslig.

stöhn'len, -te, ge-t, itr. h. stöna.

Stoiker, -s, -, m. stoiker.

stoisch, a. stoisk.

Stol, Stoll'a, Stoll'e, -en, f. stola (öfver axlarna gående bindel, del af katolska prästrågen). -gebühren, f. plur. prästtione.

Stolle, -n, f. 1. = *Stollen* 3. 2. = *Stulle*.

Stollen, -s, -, m. dim. *Stöllchen*, 1. fot hvarpå ngt hvilar, ben. 2. ⊕ hake på hästskor. 3. fin, aflång hvetelef, hvetekaka i sht ss. julkaka. 4. strof. 5. bärg. stoll.

Stöllner, -s, -, m. bärg. ägare till en stoll.

Stolper, -s, -, m. Stolperer'i, -en, f. snafvande, snubbling.

Stolperer, -s, -, m. en snafvande, stapplande.

stolperig, a. knagglig, ojämn, gropig.

stolper'l'n, -te, ge-t, itr s. och h. snafva, snubbla, stappla.

stolz, I. a. stolt, *auf* el. *über* (med ack.) el. *ob* *etw.* el. poet. *einer* (gen.) *Sache*: öfver ngt. II. -es, 0, m. stolthet. *Seinen ~ in etw.* (ack.) *setzen*: sätta sin ära i ngt.

stolzier'len, -te, -t, itr. h. och s. stoltsera.

Stopf... ex. -arznei, -en, f. stoppande medicin. -farbe, -n, f. mål. renoveringsfärg. -fleck, -[e]s, -e, m. stopp. -garn, -[e]s, -e, n. stoppgarn. -haar, -[e]s, -e, n. stopphår. -nadel, -n, f. stoppnål. -naht, -e †, f. stoppsöm. -nudel, -n, f. deg att mata fjäderfå med. -wasser, -s, -, n. † motström.

Stopfe, -n, f. stopp.

stopf'len, -te, ge-t, I. tr. och itr. h. 1. stoppa, t. ex. *etw. in den Sack*, *Wurst*, *Matratzen*, *Strümpfe*; proppa, t. ex. *sich den Magen voll ~*; tillstoppa, t. ex. *Löcher*. *Gestopft voll*: packad full. 2. *Geflügel ~* mata fjäderfå med gödningsdeg. 3. med. stoppa, vara stoppande. 4. = *stoppen*. II. *Sich ~* stocka, skocka, hoppacka, sätta sig.

Stopfer, -s, -, *m.* 1. ~in, -nen, *f.* stoppare, stopperska. 2. ngt att stoppa med ss. laddstake, pipstoppare *m. m.*

Stopfung, -en, *f.* stoppning *m. m.* se *stopfen*.

stopp, *interj.* stopp!

Stoppel, -n, *f.* 1. åkerstubb. 2. i skinet på plockade foglar kvarsittande fjäderändar. 3. korta, styfva skaggstrån. -acker, -s, -t, *m.* stubbåker. -bärt, -[e]s, -e †, *m.* ett par dagar gammalt kort, styft skägg. -butter, 0, *f.* höstmör af kor som beta på stubbåkrar. -feder, -n, *f.* i skinet kvarsittande fjäderände. -feld, -[e]s, -er, *n.* stubbåker. -gedicht, -[e]s, -e, *n.* ur andra dikter hopplockad poem. -gras, -es, 0, *n.* på stubbåker växande gräs. -korn, -[e]s, 0, *n.* på stubbåker sädd säd. -vögt, -[e]s, -e †, *m.* uppsyningsman vid skörden. -weide, -n, *f.* bete på stubbåkrar. -werk, -[e]s, -e, *n.* lappverk, plockgods, kompilation. -zeit, -en, *f.* tiden efter sädeskörden, höst.

stoppelln, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. plocka ax; hopplocka, kompilera. 2. ploja stubbåker. 3. borttaga i skinet kvarsittande fjäderändar.

stopplien, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* stoppa, stanna.

Stopper, -s, -, *m.* † stoppare.

Stoppine, -n, *f.* stubintråd.

Stoppler, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* 1. axplockare, axplockerska. 2. kompilator.

Stöpsel, -s, -, *m.* dim. *Stöpselchen*, *Stöpslein*, propp; F kort, tjock person.

stöpselln, -te, *ge-t*, *tr.* sätta propp i.

Stör, -[e]s, -e, *m.* zool. stör (Acipenser). -ei, -[e]s, -er, *n.* störrom. -weibchen, -s, -, *n.* störhona.

Stör... jfr *stören*. *EX.* -stange, -n, *f.* puls vid fiske. -stock, -[e]s, -e †, *m.* käpp, stake att röra om med.

Storch, -[e]s, -e †, *m.* stork. -nest, -[e]s, -er, *n.* storkbo. -schnabel, -s, -t, *m.* 1. storknäbb. 2. näfva, storknäbb (Geranium). 3. transportör (kopieringsinstrument).

Störchin, -nen, *f.* storkhona.

Störchling, -[e]s, -e, *m.* storkunge.

störlln, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. störa. *Jmdn aus dem Schlaf* ~ väcka ngn. 2. *Gestört*: (sinnes)rubbad. 3. peta, stöta, röra om, pulsa.

Störenfried, -[e]s, -e, *m.* fridsstörare.

Störer, -s, -, *m.* 1. ~in, -nen, *f.* en som stör. 2. puls vid åske.

Störerei, -en, *f.* oupphörligt störande.

Störnis[s], -se, *f.* -ses, -se, *n.* = *Störung*.

Storr, -en, -en, *m.* stubbe, stump.

störriig, **störriisch**, *a.* envis, halsstarrig.

Störriigkeit, 0, *f.* envishet, halsstarrighet.

störnsäm, *a.* störande.

Störung, -en, *f.* störande, rubning, ordning.

Stoss, -es, -e †, *m.* 1. stöt. *Auf* ~ *fechten*: fäkta med värja, med florett. *Bist seinem*

Herzen einen ~ *geben*: med svårighet, med smärta förmå sig till ngt. 2. hög, bunt, trafve, t. ex. *ein* ~ *Bücher*, *Akten*, *Holz*. 3. skarf. -degen, -s, -, *m.* värja. -erde, 0, *f.* stampdera. -falke, -n, -n, *m.* jagtfalk. -fechten, -s, 0, *n.* florettfäktning. -garn, -[e]s, -e, *n.* slagbur, höknät. -gebet, -[e]s, -e, *n.* kort brinnande bön. -gewehr, -[e]s, -e, *n.* = *waff- fe*. -holz, -es, 0, *n.* trävad ved. -klinge, -n, *f.* = *degen*. -kolben, -s, -, *m.* (biljard)kő. -naht, -e †, *f.* skarf. -netz, -es, -e, *n.* = *-garn*. -rapier, -[e]s, -e, *n.* florett. -seuzer, -s, -, *m.* suck ur ett beklämdt bröst, av. = *gebet*. -vogel, -s, -t, *m.* roffogel. -waffe, -n, *f.* stötvapen. -weise, *adv.* stötvis. -wind, -[e]s, -e, *m.* vindstöt. -zahn, -[e]s, -e †, *m.* huggtand.

Stössel, -s, -, *m.* (mortel)stöt, stötel, stamp.

stöss'en, *stöss*[es]t, *stösst*, *stiess*, *stiessse*, *ge-en*, -[e], *I. tr.* 1. stöta, knuffa, puffa, skuffa, ränna, stänga. *Jmdn zu Boden* el. *über den Haufen* ~ stöta, slå, kasta omkull ngn. 2. skjuta ihop, sätta ihop, hopfoga, skarfva, t. ex. *zwei Tische an einander* ~ flytta två bord intill hvarandra, *zwei Bretter*, *zwei Bahnen Zeug*. 3. hyfla. 4. särskilda fall. *Jmdn ins Gefängnis* ~ kasta ngn i fängelse. *Aufs Rad* ~ stegla. *Aus dem Land* ~ drifva i landsflykt. *Von dem Thron* ~ afsätta, detronisera. **II.** *Sich* ~ 1. stöta sig, *an etw.* (ack. el. * dat.) mot, *bist*, på ngt, blifva stött öfver ngt. 2. recipr. stöta, slå mot hvarandra. 3. *Eine Sache stösst sich an etw.*: ngt är hinderligt, i vägen för en sak. **III.** *itr. h.* och när riktningen angives *s.* 1. stöta, t. ex. *nach jmdn*, *mit dem Kopfe gegen die Wand*, *auf den Grund*, *vom Lande*, *auf jmdn*, *zum Heere*, *in die Trompete*. *An etw.* (ack.) ~ stöta, gränsa intill ngt. Om roffoglar: *auf einen Vogel* ~ skjuta, störta sig, slå ned på en fogel. 2. stängas.

Stösser, -s, -, *m.* 1. en som stöter. 2. roffogel. 3. = *Stössel*. 4. hälk i byxor, armar.

Stösserei, -en, *f.* idkeligt stötande.

stössig, *a.* som (brakar) stängas; *bist*, om stöter folk, stötande.

Stotter... *EX.* -worte, *n. plur.* (fram)stammade ord.

Stotterei, -en, *f.* stammmande.

Stotterer, -s, -, *m.* stammare.

stotterig, *a.* stammmande.

stotterlln, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* stamma.

Stotterrin, -nen, *f.* stammerska.

stotzig, *a.* dim. 1. klumpig. 2. brant, lodrät.

stovlln = *schmoren*.

strack, *a.* 1. rak, stadig, säker i gång och hållning. 2. om hår: slät, rak. 3. rak, rät. 4. fast, beständ. 5. ss. *adv.* fort, strax.

stracks, *adv.* 1. rakt. ~ *gegen mein Verbot*: rakt i strid med mitt förbud. 2. fast, beständigt. 3. fort, strax, på stund.

straffbar, *a.* straffbar, brottslig.

Strafbarkeit, 0, *f.* straffbarhet, brottslighet.

Straffe, -en, *f.* straff; vite, böter, plikt. *Zur* ~ till straff. *In eine ~ verfallen*: göra sig skyldig till straff, till böter. *Seine ~ ab-sitzen, abbüssen*: afsitta, aftjäna sitt straff. *Jmdn in ~ nehmen*: straffa ngn. **-änderung**, -en, *f.* straffförändring. **-anstalt**, -en, *f.* straffanstalt, tukthus. **-arbeit**, -en, *f.* strafflexa. **-befugnis[s]**, 0, *f.* befogenhet att straffa. **-bestimmung**, -en, *f.* straffbestämelse. **-engel**, -s, -, *m.* straffande ängel. **-erkenntnis[s]**, -ses, -se, *n.* (straff)dom. **-erlass**, -es, -e, *m.* **-erlassung**, -en, *f.* straffets efterskänkande. **-fall**, -[e]s, -e †, *m.* straffbar handling, brott. **-fällig**, *a.* förfallen till straff, brottslig. **-fälligkeit**, 0, *f.* brottslighet. **-frei**, *a.* fri från straff, ostraffad. **-freiheit**, 0, *f.* strafflöshet. **-gebot**, -[e]s, -e, *n.* straffstadgande. **-gefange[e]ne(r)**, (adj. böjn.) *m.* strafffånge. **-geld**, -[e]s, -er, *n.* böter. **-gericht**, -[e]s, -e, *n.* straffdom. **-gerichtsbarkeit**, 0, *f.* rättsskipning i brottmål. **-gesetz**, -es, -e, *n.* strafflag. **-gewalt**, 0, *f.* straffande makt. **-kammer**, -n, *f.* domstol i brottmål utan bisittare. **-kasse**, -n, *f.* af böter bildad kassa, bötesmedel. **-kolonie**, -en, *f.* straffkoloni. **-kompanie**, -en, *f.* disciplin kompani. **-los**, *a.* strafflös, ostraffad. **-lösigkeit**, 0, *f.* strafflöshet. **-mittel**, -s, -, *n.* bestraffningssätt. **-prediger**, -s, -, *m.* straffpredikant. **-predigt**, -en, *f.* straffpredikan. **-recht**, -[e]s, 0, *n.* straffrätt. **-rechtlich**, *a.* straffrättslig. **-richter**, -s, -, *m.* straffande domare. **-rut[h]e**, -n, *f.* ris, färla; *bad.* plågoris. **-sache**, -n, *f.* brottmål. **-urt[h]eil**, -[e]s, -e, *n.* (straff)dom. **-verfahren**, -s, 0, *n.* straffprocedur. **-versetzung**, -en, *f.* tjänstemans förflyttning till en annan plats med lika rang med den föregående men med lägre lön. **-vollstreckung**, **-vollziehung**, -en, *f.* **-vollzug**, -[e]s, 0, *m.* ett straffs verkställande. **-würdig**, *a.* straffvärd. **straffen**, -te, *ge-t*, *I. tr.* 1. straffa; näpsa. *Jmdn an der Ehre ~ döma* ngn medborgerligt förtroende (ei. militärisk heder) förlustig. *Um Geld ~ bötfälla*. 2. tadla, tillrättavisa. **II. Sich ~ straffa** sig själf, straffas. **Strafer**, -s, -, *m.* straffare. **straff**, *a.* (hårdt) spänd, styf, åtsittande, sträng, kraftig, hurtig; om hållningen: god med spända muskler. **~ anziehen, spannen**: spänna, draga åt hårdt. **-gespannt**, *a.* hårdt spänd. **-ziehen**, -s, 0, *n.* åtdragning, spänning. **straffen**, -te, *ge-t*, *I. tr.* draga åt, spänna, sträcka. **II. Sich ~ spännas**. **Straffung**, *f.* **Straffheit**, 0, *f.* spänning, spänstighet, kraft, *str. straff*. **sträglich**, *a.* 1. straffvärd. 2. straffande, sträng. 3. F oerhörd, dugtig, kolossal. **Sträfllichkeit**, 0, *f.* straffvärdhet. **Sträfling**, -[e]s, -e, *m.* strafffånge, brottsling. **Strahl**, -[e]s, -en, *m.* dim. **Strahlchen**, (ljus-, sol-, blix-, vatten)stråle, *afv. vet.* **-douche**,

-n, *f.* stråldusch. **-stein**, -[e]s, -e, *m.* min. strålsten. **-t[h]ier**, -[e]s, -e, *n.* zool. stråldjur. **-en...** *ex. ~ antlitz*, -es, -e, *n.* strålande anlete. **~auge**, -s, -n, *n.* strålande öga. **~brechung**, -en, *f.* strålbrytning. **~bündel**, -s, -, *n.* **~büschel**, -s, -, *m.* och *n.* strålknippe. **~förmig**, *a.* strålförmig. **~krone**, -n, *f.* strålkrona, gloria. **~meer**, -[e]s, -e, *n.* ljushaf. **~reich**, **~voll**, *a.* strålande. **strahl[en]**, -te, *ge-t*, *I. itr. h.* stråla. **II. tr.** utstråla. **strählen**, -te, *ge-t*, *tr.* och *sich ~ kamma* (sig), rykta. **strahlig**, *a.* som har strålar; strålförmig. **Strähn**, -[e]s, -e, *m.* **Strähne**, -n, *f.* 1. hårtofs, länk i en näta. 2. docka, pasma. **strähnig**, *a.* delad i länkar, i pasmor, i *sht i smz.*, t. *ex. drei ~* delad i tre länkar, tredelad. **stramm** = *straff*. **stramm[en]**, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* strama, sitta åt. **Strammheit** = *Straffheit*. **strampelig**, *a.* sparkande, sprattlande. **strampell[en]**, -te, *ge-t*, *I. itr. h.* sparka, sprattla. **II. Sich bloss ~ sparka** af sig. **Strand**, -[e]s, -e och * **-er †**, *m.* strand. *Auf den ~ laufen* ei. *geraten*: stranda. *Bad.* *Jmdn auf dem ~e sitzen lassen*: lemna ngn i sticket. **-bauer** = *bewohner*. **-bediente(r)**, (adj. böjn.) *m.* kustvakt. **-bewohner**, -s, -, *m.* strandbo, kustbo. **-gut**, -[e]s, -er †, *n.* strandgods. **-hafer**, -s, 0, *m.* strandråg (Elymus arenarius). **-herr**, -n, -en, *m.* strandägare. **-läufer**, -s, -, *m.* zool. strandlöpare. **-ordnung**, -en, *f.* strandrätt (lag). **-pfeifer**, -s, -, *m.* zool. strandpipare. **-recht**, -[e]s, 0, *n.* strandrätt. **-reiter**, -s, -, *m.* strandridare. **-rocken** = *hafer*. **-vögt**, -[e]s, -e †, *m.* strandfogde. **-wächter**, -s, -, *m.* kustvakt. **strand[en]**, -ete, *ge-et*, *itr. s.* och *h.* stranda, lida skeppsbrott, drifva i land. **Strandung**, -en, *f.* strandning, skeppsbrott. **Strang**, -[e]s, -e †, *m.* 1. länk, sträng i en näta, ett rep. 2. lina, rem i seldou ss. draglina, gjord, grimskäft, tygel, töm. *Bad. über die Stränge schlagen*: hoppa öfver skaklarne, *wenn alle Stränge anziehen*: i yttersta nödfall, *alle Stränge anziehen*: uppjuda allt, *mit jmdn denselben ~ ziehen*: arbeta på samma sak som ngn. 3. galgrep. 4. rep, snöre i allmb. (båg)sträng, sena. 5. *ss Schiennenstrang*. **sträng[en]**, -te, *ge-t*, *tr.* spänna med linor. *Die Pferde an ei. in die Deichsel ~ spänna* för hästarne. **strangulier[en]**, -te, -t, *tr.* strypa. **Strangulierung**, *f.* **Strapaze**, -n, *f.* strapats. **strapazier[en]**, -te, -t, *tr.* och *sich ~ strapatsera* (sig).

Strass, *-[es]*, 0, *m.* oäkta ädelsten af glas.
Strässle, *-en, f.* dim. *Strässchen, -lein*, 1. gata, väg. *Seine[r]* ~ *ziehen* *ei. gehen*: draga sina färde, gå sin väg (framåt). 2. sund. *-äb* *se* röj. *-äuf*, *adv.* ~ *strassab*: gata upp och gata ned. *-en...* *Ex.* ~ *anlage*, *-n, f.* väg-, gatanläggning. ~ *bau*, *-[e]s, -ten, m.* vägbyggnad, väganläggning. ~ *beleuchtung*, 0, *f.* gatubelysning. ~ *bube* = ~ *junc.* ~ *damm*, *-[e]s, -e †, m.* bank, väg, gatä *ss.* begränsad mot den omgivande terrängen. ~ *junge*, *-n, n. m.* gatpojke. ~ *kampf*, *-[e]s, -e †, m.* gatstrid. ~ *laterne*, *-n, f.* gatlykta. ~ *pflaster*, *-s, 0, n.* stenläggning. ~ *raub*, *-[e]s, 0, m.* rån på öppen väg, stråtröfveri. ~ *treiben*: idka stråtröfveri. ~ *räuber*, *-s, -m.* stråtröfvere. ~ *räuberer*, *-en, f.* = ~ *raub*. ~ *räuberisch*, *a.* stråtröfver(e)-*sperrung*, *-en, f.* vägs, gatas spärrning; barrikad. ~ *thür*, *-en, f.* gatudörr. ~ *verkauf*, *-[e]s, 0, m.* försäljning på öppen gata.
Strateg[e], *-en, -en, m.* strateg. härförare.
Strategem, *-[e]s, -e, n.* krigslist.
strategisch, *a.* strategisk.
Straub[e], *-en, f.* dim. *Straubchen, -lein*, 1. spritsbakelse. 2. äim. ungef. sockerhjärta, hjärtunge. *-huhn*, *-[e]s, -er †, n.* ruggig höna. *-kopf*, *-[e]s, -e †, m.* person med tofvigt, oordnad hår; *hül* = *Starrkopf*.
straub[en], *-te, ge-t, itr. h.* och *sich* ~ = *sträuben II*.
sträub[en], *-te, ge-t, I. tr.* resa å ända. *Er sträubte das Haar*: håret reste sig på hans hufvud. *Der Vogel sträubt die Federn*: fogen blåser upp, purrar upp sig. *Dieser Anblick sträubte ihm das Haar*: denna syn kom håret att resa sig på hans hufvud. **II.** *Sich* ~ *resa* sig i sht om håret, stå å ända, borsta sig. *Sich gegen etw.* ~ *uppressa* sig, spjurna emot ngt, finna ngt motbjudande.
straubig, **sträubig**, *a.* 1. = *struppig*. 2. motspänstig.
Strauch, *-[e]s, -e[r] †, m.* äim. *Sträuchlein, Sträuchelchen*, plur. *av. Sträucherchen, -lein*, 1. buske. 2. 0 = *Strauchler* 2. *-artig*, *a.* buskartad, buskig. *-dieb*, *-[e]s, -e, m.* = *Buschklepper*. *-weide*, *-n, f.* vide. *-werk*, *-[e]s, -e, n.* buskage, busksnär.
sträuchel[n], *-te, ge-t, itr. s.* och *h.* snafva, snubbla, stappla, göra ett felsteg, felå, falla.
strauchig, *a.* bevuxen med buskar, buskig.
Strauchler, *-s, -, m.* 1. en snafvande, stapplande, felande. 2. felsteg, fel, fall.
1. Strauss, *-es* *ei. -en, -e[n]*, *m.* struts. *-[en]...* *Ex.* ~ *ei*, *-[e]s, -er, n.* strutsägg. ~ *feder*, *-n, f.* strutsfjäder, plym. ~ *magen*, *-s, -, m.* strutsmage som kan smutta småsten.
2. Strauss, *-es, -e[r] †, m.* dim. *Strässchen, -lein*, 1. blomsterkvast, bukett. 2. bot blomvippa, blomkvast. 3. fjäder, hjälnbuske, fjäder-tofs. 4. buske. *-binderin*, *-nen, f.* bukettbinderska, blomsterflicka. *-ente*, *-n, f.* tofs-

anka. *-gras*, *-es, -er †, n.* hven (*Agrostis*). *-mädchen*, *-s, -, n.* = *-binderin*. *-taucher*, *-s, -, m.* tofslom.
3. Strauss, *-es, -e [†], m.* hård dust, kamp.
Strazze, *-n, f.* bandel. kladd.
Strebe, *-n, f.* stötta, sträffa. *-band*, *-[e]s, -er †, n.* ⊕ stödjeband. *-bogen*, *-s, -, m.* hvalfbåge. *-kraft*, 0, *f.* spänning. *-mauer*, *-n, f.* ⊕ stödjemur. *-pfeiler*, *-s, -, m.* ⊕ sträf-, stödjepelare. *-stütze*, *-n, f.* ⊕ (sträf)stötta, sträffa.
strebl[en], *-te, ge-t, I. itr. h.* sträffa, *nach* *ei. zu etw.*: efter ngt; arbeta, fika, streta. *Nach etw. hin* ~ *eftersträffa*, söka att uppnå ngt, *von etw. weg* ~ *söka* att komma ifrån ngt. *Gegen den Strom* ~ *simma* mot strömmen. **II.** *Sich hindurch* ~ *slå* sig fram, igenom.
Streber, *-s, -, m.* sträfvande, sträfsam person; **F** äregirig ämbetsman som eftersträffvar högre platser.
Strēbnis[s], *-ses, -se, n.* *-se, f.* sträfvande.
strēbsām, *a.* sträfsam.
Strēbsamkeit, 0, *f.* sträfsamhet.
Streck... *Ex.* *-bein*, *-[e]s, -e, n.* och *m.* långbent person. *-muskel*, *-n, f.* *-s, -n, m.* sträckmuskel. *-teich*, *-[e]s, -e, m.* yngeldam. *-vers*, *-es, -e, m.* lång vers, *av.* dålig vers.
streckhär, *a.* sträckbar, tånjbar.
Streckbarkeit, 0, *f.* sträckbarhet, tånjbarhet.
Strecke, *-n, f.* 1. sträcka; linie. 2. bärg, horisontal gång i en grav. *-n...* *Ex.* ~ *geschwindigkeit*, 0, *f.* hastighet hos ett järnvägståg i full gång. ~ *verkehr*, *-[e]s, 0, m.* lokaltrafik. ~ *wärter*, *-s, -, m.* banvakt. ~ *weise*, *adv.* hitvis, här och där.
streck[en], *-te, ge-t, I. tr.* sträcka, räcka, *t. ex. jmdn zu Boden, das Gewehr* *ei. die Waffen*: gevär, *Metalle, die Hände* *gen Himmel*. **II.** *Sich* ~ **1.** sträcka sig. **2.** om lastar: sträcka ut. *Gestreckter Galopp*: sträck. **3.** växa.
Streckung, *f.*
Strecker, *-s, -, m.* sträckmuskel.
Streich, *-[e]s, -e, m.* 1. slag, lugg. *Auf einen* ~ *på* en gång, med *ens.* *Ersten* ~ *s*: i första taget, genast. **2.** streck, spratt, tilltag, påhitt, *t. ex. jmdm einen ~ spielen*. *Nummer* ~ *dumhet, lustiger* ~ *lustigt* infall, puts. *-fisch*, *-es, -e, m.* fisk som leker. *-holz*, *-es, -er †, n.* 1. strykträ. **2.** stryk-, tändsticka. **3.** liesticka. *-instrument*, *-[e]s, -e, n.* stråkinstrument. *-karpfen*, *-s, -, m.* karp som leker. *-mass*, *-es, -e, n.* 1. struket mått. **2.** ⊕ strykmått. *-riemen*, *-s, -, m.* rakstrigel. *-teich*, *-[e]s, -e, m.* lekdam. *-wolle*, 0, *f.* kudad ull.
streichel[en], *-te, ge-t, tr.* smekande stryka, smeka.
streichen, *streich, striche, gestrichen, streich[e]*, *I. itr. h.* och *s.* **1.** om terrängen: sträcka sig, ligga. **2.** ~ *lassen*: släppa, låta gå. **3.** draga fram, fara, draga sig, *t. ex. das Schiff*

streicht durch die Wellen, der Zephyr streicht durchs Gezweig, der Nebel streicht aufwärts: dimman stiger. **4.** ströfva, draga fram, stryka omkring, t. ex. *durch die Gegend* ~. *Auf den Raub* ~ draga ut på rof. *Um etw.* ~ bemöda sig om ngt. *An jmdn* ~ snudda vid ngn. **5.** om foglar: stryka, sträcka. **6.** om fiskar: leka. **II. tr. 1.** stryka, t. ex. *seinen Bart*, *die Flagge, Segel*; bryna, t. ex. *Messer*; stryka öfver, stryka ut, t. ex. *eine Ziffer*. **2.** karda. **3.** breda på, t. ex. *Butterbrote*. **4.** bestryka, t. ex. *etw. mit Farben*. **5.** slå, hudstryka. **6.** fånga i nät, t. ex. *Lerchen*. **III. Sich ~ taga till harvårjan, smyga sig undan, försvinna.**

Streicher, -s, -, m. 1. en som stryker m. m. se föreg. **2.** lekande fisk. **3.** brynsten.

Streif, [-e]s, -e, m. **1.** ströftåg. **2.** = 1. *Streifen*. -**band**, [-e]s, -er †, n. korsband. -**corps**, -, -, n. ströfkår. -**hiebs**, [-e]s, -e, m. hugg som blott snuddar, rispar; skräma. -**jagd**, -en, f. -**jagen**, -s, 0, n. vanlig, fri jagt utan kringställda nät. -**licht**, [-e]s, 0, n. ljusstrimma. -**partei**, -en, f. ströfkår. -**schuss**, -es, -e †, m. skott som snuddar. -**strumpf**, [-e]s, -e †, m. damask. -**wache**, -n, f. patrull. -**wunde**, -n, f. skräma, rispa. -**zug**, [-e]s, -e †, m. ströftåg.

Streife, -n, f. = *Streif*.

streifelln, -te, ge-t, tr. 1. randa med små ränder, göra smärandig. **2.** afdraga, afrepa.

1. Streifen, -s, -, m. dim. *Streifchen*, -lein, *Streifselchen*, remsa, band, rand, strimma.

2. streifen, -te, ge-t, I. tr. 1. randa, göra, randig. *Den Acker* ~ plöja åkern på tvären. *jr gestreift*. **2.** snudda vid, rispa. **3.** draga, afstryka, t. ex. *den Ring vom Finger*. *Die Ärmel in die Höhe* ~ draga, skjuta upp ärmarna. *Das Laub von einem Zweige* etc. *einen Zweig* ~ repa af löfvet af en gren. **II. Sich** ~ **1.** blifva randig. **2.** *Sich an etw.* (dat.) ~ snudda mot, rifva sig på ngt. **III. itr. h. 1.** *An etw.* (ack.) ~ a) snudda vid, beröra ngt, b) närma sig, gränsa till ngt, t. ex. *ans Unglaubliche* ~. **2.** afv. s. ströfva, stryka (omkring), patrullera, fara, fara fram, sopa, om tussstrålar: falla. **Streifung**, f.

Streifer, -s, -, m. en som ströfvar omkring, patrullerande soldat, blänkare, partigångare.

Streiferéi, -en, f. ströftåg.

streificht, **streifig**, a. randig.

Streik, [-e]s, -s el. -e, m. strejk.

streiklln, -te, ge-t, itr. h. strejka.

Streiker, -s, -, m. strejkande.

Streit, [-e]s, -e, m. 1. strid, kamp. **2.** tvist; ordstrid, träta; process. *In ~ e liegen mit jmdm*: tvista, processa med ngn. *Ohne* ~ obestriddig. -**axt**, -e †, f. stridsyx. -**begier[de]**, 0, f. stridsbegär, stridslust. -**begierig**, a. stridslysten. -**fertig**, a. stridsfärdig, rustad. -**frage**, -n, f. tvistefråga. -**ge-**

genstand, [-e]s, -e †, m. tvisteämne. -**geist**, [-e]s, -er, m. trätoande. -**hahn** = *Kampfhahn*. -**hammel**, -s, -†, m. F grålmakare. -**hammer**, -s, -†, m. stridshammare. -**handel**, -s, -†, m. 1. process, mål. **2.** gräl, slagsmål. -**handschuh**, [-e]s, -e, m. stridshandske. -**hengst**, [-e]s, -e, m. stridshingst. -**koiben**, -s, -, m. stridsklubba. -**kräfte**, f. plur. stridskrafter. -**lust**, 0, f. stridslust; grälsjuka. -**lustig**, a. stridslysten; grälsjuk. -**objekt**, [-e]s, -e, n. tvisteämne. -**punkt**, [-e]s, -e, m. tvistepunkt. -**ross**, -es, -e, n. stridshäst, stridshingst. -**sache**, -n, f. 1. tvisteämne. **2.** mål, process. -**satz**, -es, -e †, m. (disputations)tes. -**schlichter**, -s, -, m. fredsstiftare. -**schrift**, -en, f. stridskrift, polemik. -**sucht**, 0, f. grälsjuka. -**süchtig**, a. grälsjuk. -**wagen**, -s, -†, m. stridsvagn.

streitbar, a. stridbar, vapenför, stridslysten, tapper.

Streitbarkeit, 0, f. stridbarhet m. m. se föreg.

streiten, *stritt*, *stritte*, *gestritten*, *streit[e]*, I. *itr. h. 1.* strida, kämpa. *Die ~ den Mächte*: de krigförande makterna. *Gegen etw.* ~ strida, stå i strid med ngt, *für etw.* ~ tala för ngt. **2.** tvista, disputera, gråla, träta; processa. *Darüber lässt sich* ~ det kan vara tu tal om den saken. **II. tr. 1.** strida, kämpa, t. ex. *einen Kampf*. Med adj., t. ex. *jmdn frei* ~ genom kamp befria ngn. **2.** bestrida, förneka. *Das ist nicht zu* ~ det kan ej förnekas. **III. Sich** ~ **1.** slåss. **2.** = I, 2.

Streiter, -s, -, m. stridsman, kämpe.

Streiteréi, -en, f. tvistande, kif, kappel.

streithaft = *streitbar*.

streitig, a. 1. oense, olika, i strid med hvarandra, af olika meningar. **2.** stridig, tvistig, tvivelaktig.

Streitigkeit, -en, f. stridighet; tvist.

streng, a. 1. sträng. **2.** skarp, t. ex. *~er Geschmack*, *Geruch*. -**flüssig**, a. ⊕ sträng-, svårsmält (om malter). -**gläubig**, a. strängt troende, rättrogen, ortodox. -**gläubigkeit**, 0, f. ortodoxi.

Strenge, I. 0, f. 1. stränghet, skärpa. **2.** med. stranguri. **II.** = *streng*.

Strenghet, **Strengigkeit** = *Strenge* I, 1.

Streu[e], -en, f. strö; flaska. Sms. *jr streuen*.

-**büchse**, -n, f. dosa, flaska med hål i locket ss. sanddosa, pepparflaska, sockerask. -**gabel**, -n, f. högaffel, tjunga. -**kügelchen**, -s, -, n. homöopatiskt piller. -**salz**, -es, 0, n. bordssalt. -**sand**, [-e]s, 0, m. strösand. -**zucker**, -s, 0, m. strösocker.

streullen, -te, ge-t, tr. och itr. h. **1.** strö, beströ, t. ex. *Blumen auf den Weg, den Weg mit Blumen*. **2.** om hagelbössor: sprida. **3.** om sad: gifva halm. **Streuung**, f.

Streuung, [-e]s, -e, m. strö.

Strich, [-e]s, -e, m. dim. *Strichlein*, *Strichelchen*, 1. streck. *In einem* ~ i ett drag.

Einen ~ durch etw. machen: stryka öfver ngt. **Bndi.** *einen ~ unter etw. machen:* göra slut på ngt. **2.** band, remsa. **3.** sträcka, distrikt, trakt, region. **4.** *F einen ~ haben:* hafva en florshufva. **5.** träfibers, hårs, ludds riktning. *Gegen den ~ Bürsten:* borsta mot hårs. **Bndi.** *es geht mir wider den ~* det går mot min beräkning. **6.** riktning; ↓ kurs; barg. strykning; jag. (morkulls)streck; foglars strykning, sträckning. *F bndi. jmdn auf dem ~ e haben:* hafva ett horn i sidan till ngn, ~ halten: hålla streck. **7.** öskars a) lektid, b) yngel. **8.** bestrykning, drag, tag, slag, t. ex. ~ mit der Bürste, *einen ~ in den Wald machen.* **9.** (luft)drag. **10.** spene. **11.** plur. -, millimeter. -*nacht, -e †, f.* söm med kedjestyng. -*punkt, -[e]s, -e, m.* semikolon. -*regen, -s, -, m.* skarpt begränsad regnskur. -*vogel, -s, †, m.* strykvogel, sträckvogel. -*weise, adv.* **1.** med streck. **2.** traktvis, i vissa trakter. **3.** om foglar: ~ *ziehen:* stryka omkring. -*zeit, -en, f.* foglars sträcktid.

strichellin, -te, ge-t, tr. rita med små streck, små streck på.

Strick, -[e]s, -e, m. 1. rep, streck, lina, snöre. **2.** snara, t. ex. *jmdn ~ e legen, in jmds ~ fallen.* **3.** slyngel, biangel. -*hund, -[e]s, -e, m.* kopplad hund. -*leiter, -n, f.* repstege.

Strick... *jitr stricken.* Ex. -*arbeit, -en, f.* stickning. -*beutel, -s, -, m.* arbetspåse, väska. -*garn, -[e]s, -e, n.* stickgarn. -*holz, -es, -er †, n.* 1. strumpsticksfodral af trä. **2.** kaffe att knyta nat öfver. -*masche, -n, f.* maska. -*muster, -s, -, n.* stickmönster. -*nadel, -n, f.* strumpsticka. -*rolle, -scheide, -n, f.* strumpsticksfodral. -*strumpf, -[e]s, -e †, m.* stickstrumpa. -*zeug, -[e]s, -e, n.* stickning (det man sticker på jante: tillbehör).

strickbar, a. som kan stickas.

strick|en, -te, ge-t, tr. 1. *atv. sich ~ slingra (sig).* *Die Arme um jmdn ~ slå* armarne om, omfanna ngn. *Eine Schlinge ~ göra* en snara. **2.** sticka med stickor, t. ex. *Strumpfe.* **3.** fånga i snara, t. ex. *Hosen.* **4.** snärja, fasta, fastbinda.

Stricker, -s, -, m. ~in, -*nen, f.* stickare, stickerska.

Strickeréi, -en, f. stickning.

Striegel, -s, -, m. dim. *Striegelchen, Striegelin.* **1.** *atv. -n, f.* (häst)skrapa. **Bndi.** *etw. mit der ~ durchhecheln:* grundligt häckla ngt. **2.** hadborste.

striegel|in, -te, ge-t, tr. 1. rykta, borsta. **2.** släta, pynta, putsa. *Gestriegeltes Haar:* slätstruket hår. **3.** häckla, gå illa åt. **Strieg[e]-lung, f.**

Strieme, -n, f. Striemen, -*s, -, m.* strimma; blånad. **striemig, a.** strimmig.

Striezel, -s, -, m. -*n, f.* en sorts hvetebröd, hvetelef.

Strike, -s, -, m. strik|en, Striker *se* Streik *n.*

strikt, a. sträng, noggrann, *ss. adv. afv. strikte.*

Strippe, -n, f. ögla att fästa el. draga åt med, stöfvelstropp, hålla.

stripp|en, -te, ge-t, tr. 1. sätta öglor m. m. *se* föreg. på. **2.** prygla.

strittig = streitig.

Strobel, -s, -, m. tofvigt hår, kaluf.

Stroh, -[e]s, 0, n. halm. **Bndi.** *auf dem ~ liegen:* lefva i armod, ~ *ins Feuer werfen:* gjuta olja på elden, ~ *im Kopf haben:* vara en tråskalle, *grob wie ~ grof,* råbarkad, *Geld wie ~ haben:* hafva pengar som gräs, *leeres ~ dreschen:* ej ha ngt för sitt besvär, arbeta fäfängt. -*band, -[e]s, -er †, n.*

1. halmband, halmlåta. **2.** art atlasband. -*bett, -[e]s, -en, n. 1. = -lager.* **2.** halma-drass. -*blume, -n, f. 1.* konstgjord halmbomma. **2.** eternell. -*bund, -[e]s, -e, n.* halmkärve. -*dach, -[e]s, -er †, n.* halmtak. -*decke, -n, f.* halmmatta. -*decker, -s, -, m.* halmtakstükare. -*farben, -farbig = -gelb. -feuer, -s, -, n.* hastigt uppblossande men snart slocknande eld, ifver, fladdereld. -*fiedel, -n, f.* en art träharmonika af trä och halm. -*flasche, -n, f.* reosflaska i flätadt halmfodral. -*flechter, -s, -, m.* halmfätare. -*geflecht, -[e]s, -e, n.* arbete af flätad halm. -*geflochten, a.* af flätad halm. -*gelb, a.* halmfärgad, halmgul. -*halm, -[e]s, -e, m.* halmstrå. *Strohhälmchen ziehen:* draga lott med kortare och längre strån. -*hut, -[e]s, -e †, m.* halmhatt. -*hütte, -n, f.* halmtäckt hydda, koja. -*junker, -s, -, m.* liten landtjunkare. -*kopf, -[e]s, -e †, m.* tråskalle. -*korb, -[e]s, -e †, m.* halmkorg af halmfätor. -*kranz, -es, -e †, m.* halmkrans.

-*lager, -s, -, n.* halmläger, halmbädd. -*mann, -[e]s, -er †, m.* 1. halmgubbe, fogelskrämma. **2.** bildl. om människor: a) nolla, b) bulvan. *W'ist mit dem ~ spielen:* spela tråkarlsvist. -*matte, -n, f.* halmmatta. -*papier, -[e]s, -e, n.* halmpapper. -*puppe, -n, f. = -mann 1.* -*sack, -[e]s, -e †, m. 1.* halmsäck. **2.** halma-drass. **3.** fattig stackare. -*schaub, -[e]s, -e †, m.* halmkärve. -*schober, -schuppen, -s, -, m.* lada. -*seil, -[e]s, -e, n.* halmrep, -band. -*wein, -[e]s, -e, m.* vin af på halm torkade drufvor. -*wisch, -es, -e, m.* halm-sudd. -*witwe, -n, f.* gräsenka. -*witwer, -s, -, m.* gräsenkling.

strohe[r]n, a. af halm, halm-; **bndi.** a) skör, klen, b) innehållslös, intetsägande, fadd.

strohig, a. halmblandad.

Stroch, -[e]s el. -*en, -e[n], m.* drifvare, gatstrykare.

strolch|en, -te, ge-t, itr. h. och *s.* drifva, stryka omkring.

Strom, -[e]s, -e †, m. ström, flod. **Bndi.** ~ *von H'orten:* ordsvall. -*ab[wärts], adv.* utför, med strömmen. -*an[wärts] = -auf, -anwohner, -s, -, m.* strandbyggare. -*auf[wärts], adv.* uppför, mot strömmen. -*bett, -[e]s, -en, n.*

strömbädd, strömfåra. -enge, -n, f. trångt, smalt ställe i en ström. -gebiet, [-e]s, -e, n. flodområde. -karte, -n, f. flodkarta, hydrografisk karta. -schnelle, -n, f. strömdrag, fors. -weise, adv. i strömmar. *Es regnet* ~ regnet faller i strömmar, det hållregnar.

ström|en, -te, ge-t, I. itr. h. och s. strömma. II. tr. 1. låta strömma, gjuta. 2. spola.

Stromer, -s, -, m. vandrande gesäll, drivvare.

stromer|in, -te, ge-t, itr. h. och s. gå och drifva.

stromig, strömig, a. 1. strömmande. 2. flodrik.

Ström|ing, [-e]s, -e, m. 1. strömming. 2. en sorts äpplen.

Ström|ung, -en, f. strömning, ström, strömdrag, strömsättning.

Strophe, -n, f. strof.

strophisch, a. bestående af strofer.

Stropp, [-e]s, -e, m. † stropp.

strotz|en, [-es]t, -te, ge-t, itr. h. vara fullproppad, uppstoppad, uppblåst, uppsväl, svälla. *Bud. mit etw.* ~ skryta med ngt.

Strudel, -s, -, m. strömhvirvel, strömdrag, hvirvel, av. *bilal*, t. ex. *der ~ der Vergnügungen*. -kopf, [-e]s, -e †, m. hetlefrad m. m. se *tøj*. person. -köpfig, -köpfigsch, a. hetlefrad, hetsig, obetänksam, slarfvig.

Strüdelei, -en, f. 1. hvirvel. 2. hetsighet, brådska, slarf.

strudel|n, -te, ge-t, I. itr. h. och s. 1. hvirfla, bilda hvirflar. 2. vara hetsig, obetänksam, slarfva. II. tr. svänga omkring, hvirflande röra, kasta.

Strüder, -s, -, m. = *Strudelkopf*.

strüdlig, a. 1. hvirflande. 2. = *strudelköpfig*.

Struktur, -en, f. struktur.

Strumpf, [-e]s, -e †, m. strumpa. F *sich auf die Strümpfe machen*: kila af, laga sig i väg. -band, [-e]s, -er †, n. strumpeband. -hose, -n, f. byxor ei. kalsonger med fötter. -stricker, -s, -, m. ~in, -nen, f. strumpstickare, -stickerska. -stuhl, [-e]s, -e †, m. strumpstol. -weber, -wirker, -s, -, m. strumpväfware. -wirkerstuhl = -stuhl.

strümpf|en, -te, ge-t, tr. sätta strumpor på.

Strunk, [-e]s, -e †, m. 1. tjock stjälk, kälstock. 2. trädstam, stubbe.

strunkig, a. 1. tjock, grof (om stjäklar). 2. som har grof(va) stjälk(ar).

Strunsel, -n, f. kvinfolk, käring.

Strupp... Ex. -bärt, [-e]s, -e †, m. tofvigt skägg.

struppig, a. tofvig, borstig, oordnad, okamrad.

Struppigkeit, 0, f. tofvighet.

Struwel... F Ex. -kopf, [-e]s, -e †, m. -peter, -s, -, m. person, barn med oordnad, okamradt hår.

Strychnin, [-e]s, 0, n. stryknin.

Stube, -n, f. älm. *Stübchen*, -lein, rum. -n... Ex. -arrest, [-e]s, -e, m. kammararrest. ~gelehrte(r), (adj. höja.) m. kammarlär. ~genos-

se, -n, -n, m. rumskamrat. ~hockend, a. stillasittande. ~hocker, -s, -, m. en som ständigt sitter inne, stuggris. ~hockerei, 0, f. stilla-, innesittande. ~mädchen, -s, -, n. ~mägd, -e †, f. bus-, kammarjungfru. ~schlüssel, -s, -, m. rumsnyckel. ~sitzer = ~hocker. ~uhr, -en, f. pendyl. ~vogel, -s, -†, m. burfögel.

Stüber, -s, -, m. 1. styfver. 2. näsknäpp.

Stuccatëur, [-e]s, -e, m. stuckarbetare.

Stuck, [-e]s, 0, m. stuck.

Stück, [-e]s, -e och -en samt efter räkneord äfv. -, n.

1. stycke, föremål, bit, sträcka. *Ein ~ von einem Gelehrten*: en smula lärd, lärd till husbehof, *ein ~ Poet*: en smula poet; *ein ~ von Geistlichen*: en kanalje till präst. *Ein hübsches ~ Geld*: en vacker summa pengar, *ein elendes ~ Geld*: några fattiga slantar, en fattig summa. *Grosse ~e auf jmdn halten*: sätta stort värde på ngn. *Bud. aus einem ~e sein*: öfverensstämma. ~ für ~ a) den (det) ena efter den (det) andra, b) bit för bit. *Von freien ~en*: af fri vilja. *Onta öfversatt*, t. ex. *hundert ~ Sklaven, drei ~ Passagiere*. 2. *Ein ~er tausend Dukaten*: en tusen dukater, *ein ~er sechs bis acht Herren*: en sex å åtta (stycken) herrar. 3.

stycke, bunt, staf, rulle, t. ex. *zwei ~ Tuch, Band, Zeug, Tapeten*. *Zwei ~ Garn*: två garn. 4. artilleripjes, kanon. 5. (teater-) pjes. 6. = *Streich* 2. 7. händelse, historia, sak. *Mir ist ein komisches ~ passiert*: det är ngt lustigt, som hänt mig. -arbeit, -en, f. arbete som betalas per styck. -arbeiter, -s, -, m. arbetare som får betalt per styck.

-fass, -es, -er †, n. stort vinfat. -fracht, 0, f. styckegods. -giesser, -s, -, m. styckgjutare.

-giesserei, -en, f. styckgjuteri. -gut, [-e]s, 0, n. 1. styckegods. 2. kanonmetall, -gods.

-hof, [-e]s, -e †, m. artilleripark. -junker, -s, -, m. ✕ styckjunkare. -kohle, -n, f. stora, grofva kol. -kugel, -n, f. kanonkula. -pferd, [-e]s, -e, n. artillerihäst. -pforte, -n, f. † styckeport. -verkauf, [-e]s, 0, m. minutförsäljning. -weise, adv. styckevis, styck-

tals. -werk, [-e]s, -e, n. 1. styckeverk, lappverk. 2. = -arbeit. -werker = -arbeiter.

stückel|n, stücker|en, -te, ge-t, tr. 1. stycka, dela i småbitar. 2. lappa, laga, skarfa ihop.

Stücker se *Stück* 2.

stückig, a. bestående af bitar, lappad. I sms, t. ex. *gross~* som består af stora stycken, grof.

Student, -en, -en, m. student. -en... Ex. ~jahr, [-e]s, -e, n. studentår. ~streich, [-e]s, -e, m. studentputs, -upptåg. ~verbindung, -en, f. studentförening. ~wesen, -s, 0, n. studentlif.

studenten|haft, a. studentikos, student-.

Studentenschaft, -en, f. 1. studentkår. 2. 0 = *tøj*.

Studentent[h]üm, -[e]s, 0, n. studentlif, studentanda.

Studentin, -nen, f. studentska.

studentisch = studentenhaft.

Studie, -n, f. studie. -n... Ex. ~gang, -[e]s, 0, m. gången af ens studier. ~kopf, -[e]s, -†, m. mål. studiehufvud. ~zeichnung, -en, f. mål studie. ~zeit, -en, f. studietid.

Studier... Ex. ~lampe, -n, f. studierlampe. -stube, -n, f. -zimmer, -s, -, n. studerkammare. **studieren**, -te, -t, itr. h. och tr. studera, *auf etw.*

(ack.): ngt. *Ein Studierter*: en studerad karl.

Studio, -[s], -s, m. 1. student. 2. atelier. **Studios**, -us, -ns, -en et -i, m. studerande, studiosus.

Studium, -um[s], -en, n. studium.

Stufe, -n, f. dim. *Stufchen*, -lein, 1. trappsteg; terrass. 2. grad; gram komparationsgrad. 3. mus. intervall. 4. mål, nyans. 5. lårg. malmtacka.

-n... Ex. ~erz, -es, -e, n. berg. gedigen metall.

~folge, -n, f. gradation, fortskridande, progression. ~förmig, a. i, såsom trappsteg, terrasser, terrassformig. ~gang, -[e]s, -e †, m.

g. åstrog med trappsteg, trappa. ~jahr, -[e]s, -e, n. astrolog. klimakteriskt år (befinns på i hvars tal 7 eller 9 går jämt upp).

~kreuz, -es, -e, n. herald. trappkors. ~land, -[e]s, -er †, n. terrassland.

~leiter, -n, f. skala. ~weise, adv. gradvis.

Stuhl, -[e]s, -e †, m. dim. *Stühlchen*, *Stühllein*,

1. stol. bna. *sich zwischen zwei Stühle setzen*: eftertrakta tvänne saker på en gång och därför gå miste om båda. *jmd den ~ vor die Thür setzen*: a) köra ut ngn, b) afbryta alla förbindelser med ngn. 2. nattstol; öppning. -bein, -[e]s, -e, n. stolsben.

-fot, -drang, -[e]s, 0, m. stoltränga. -entleerung, -en, f. öppning. -flechter, -s, -, m. handtverkare som flätar stolsitsar, korgmakare. -gang, -[e]s, 0, m. stolgång. -kissen, -s, -, n. stolsdyua. -lehne, -n, f. stolskarm. -macher, -s, -, m. stolsmakare. -schlitten, -s, -, m. kälke i form af en stol. -wagen, -s, -[†], m. vurst. -zwang, -[e]s, 0, m. stoltväng.

Stulle, -n, f. smörgus.

Stulp, **Stülp**, -[e]s, -e, m. ngt uppvik, vikt kant, t. ex. hattbrätte. -handschuh, -[e]s, -e, m. kraghandske. -hut, -[e]s, -e †, m. hatt med uppvik brätte. -stiefel, -s, -, m. kragstövel.

Stulpe, **Stülpe**, -n, f. 1. - *Stulp*, i sht stövelkrage. 2. manschett. 3. lock.

stülp en, -te, ge-t, tr. 1. hastigt vända om, upp och ned, ut och in, lägga, sätta på. hufvva öfver, vika upp, lägga. *Den Hut auf den Kopf* ~ sätta hatten på hufvudet. 2. sätta lock på, förse med lock.

stumm, a. stum. bna. ~e *Diener*: småbord.

Stummel, -s, -, m. stump. -pfeife, -n, f. F snugga.

Stummheit, 0, f. stumhet.

Stumpe, -n, -n. **Stumpen**, -s, -, m. dim. *Stümpchen*, -lein, stump, stubbe.

stümpel in, -te, ge-t, tr. och itr. h. 1. stympa. 2. fuska.

Stümper, -e, -m. stympare, fuskare.

Stümperei, -en, f. fusk.

stümperhaft, **stümperig**, **stümpermässig**, a. stümperaktig.

stümper n, -te, ge-t, itr. h. och tr. fuska.

stumpf, I. a. trubbig, slö. ~er *Wein*: fadt vin.

~ gerittene *Pferde*: tröttridna hästar. II.

-[e]s, -e † och * -e, m. stump. -eckig, a som har trubbiga hörn. -horn, -[e]s, -er †, n. trubbigt horn; djur med trubbiga horn.

-kantig, a. som har trubbiga kanter. -kopf, -[e]s, -e †, m. träskalle. -nase, -n, f. trubbnäsa. trubbnos. -nasing, a. trubbnäst, trubbnosig. -schwanz, -es, -e †, m. stubbsvans.

-sinn, -[e]s, 0, m. andlig slöhet. -sinnig, a. slö. -wink[e]lig, a. trubbvinklig.

Stumpfheit, 0, f. trubbighet, slöhet.

Stunde, -n, f. dim. *Stündchen*, -lein, 1. timme.

Von ~ zu ~ timme efter timme. 2. en timmes väg, t. ex. halfmil (inmot 4 kilometer).

3. stund. *Von Stund' an* et. ab: från den stunden. från denna stund, alltsedan, *zur Stund[e]*: genast, på stund. 4. lektion. ~n *geben*: gifva lektioner, undervisa. -n... Ex.

~geber, -s, -, m. lektionsgifvare, privatlärare. ~geld, -[e]s, 0, n. betalning, pris för privatlektioner. ~glas, -es, -er †, n. timglas. ~kreuz, -es, -e, n. solnr i form af ett kors.

~lang, a. timplång, hela timmar igenom. ~lehrer = ~geber. ~plan, -[e]s, -e †, m. lektionsplan. -skema. ~rufer, -s, -, m. en som ropar ut timmarne. ~säule, -n, f. milstolpe. ~schlag, -[e]s, -e †, m. klockslag.

~uhr, -en, f. ur som blott har timvisare. ~weise, adv. timvis, timalts. ~weiser, ~zeiger, -s, -, m. timvisare.

stunden, -ete, ge-et, tr. *Jmd eine Summe* ~ bevilja ngn anstånd med en summas betalande.

ständig, a. som räcker en timme, en timmes.

I sht i sms, t. ex. *drei* ~ tre timmars, *fenster* ~ i mörka, i nattens timmar.

ständig, a. hvarje timme upprepad, t. ex. ~e *Gebete*: böner för hvarje timme, ~ *zwei Pillen*: två piller hvarje timme.

Stundung, -en, f. anstånd, uppskof med betalning.

-s... Ex. ~frist, -en, f. anstånd(stid).

stuf'en, -te, ge-t, tr. stöta, puffa, knuffa.

stur, a. stirrande.

stür'en, -te, ge-t, itr. h. stirra, glo.

Sturm, -[e]s, -e †, m. 1. storm. 2. tillstånd där man ej är vid sina sinnen, är atom-sig, yrsel. *Im ~ sein* et. *einen ~ haben*: haiva en flors-hufva. 3. stormande, påträngande massa, svärm, trängsel, buller, väsen, tumult.

4. alarm, larmsignal. ~e *blasen*: blåsa larmsignal. ~e *läuten*: ringa i stormklockan, klämta. 5. storm, stormning. ~ *laufen gegen* et. *auf etw.*: löpa till storms mot ngt.

~e *blasen*: blåsa signal till stormning. -anlauf, -[e]s, -e †, m. stormning. -band, -[e]s,

-er *†*, *n.* hakband, hakrem på mossor för att de ej skola blåsa af. **-beflügelt**, *a. poet.* på stormens vingar. **-bock**, *[-e]s*, *-e †*, *m.* ✕ murbräcka. **-fahne**, *-n*, *f.* vid stormning använd fana. **-fass**, *-es*, *-er †*, *n.* vattentunnna till vattenkörning vid eldsvådor. **-flut[h]**, *-en*, *f.* stormflod. **-frei**, *a.* stormfri, omöjlig att storma. **-gewölk**, *[-e]s*, *0*, *n.* af stormen jagade moln. **-glocke**, *-n*, *f.* stormklocka. **-haube**, *-n*, *f.* stormhufva, pickelhufva. **-hut**, *[-e]s*, *-e †*, *m.* stormhatt. **-lauf**, *[-e]s*, *-e †*, *m.* stormlöpning. **-leiter**, *-n*, *f.* stormstege. **-marsch**, *-es*, *-e †*, *m.* stormmarsch. **-nacht**, *-e †*, *f.* stormig natt, ovädersnatt. **-riemen**, *-s*, *-, m.* = *-band*. **-schritt**, *[-e]s*, *-e*, *m.* stormsteg. **-vogel**, *-s*, *-†*, *m.* stormfogel. **-voll**, *a.* stormig. **-wetter**, *-s*, *0*, *n.* stormigt väder, storm. **-wind**, *[-e]s*, *-e*, *m.* stormvind. **-es...** Ex. *~brausen*, *~tosen*, *-s*, *0*, *n.* stormens brus, raseri.

stürmen, *-te*, *ge-t*, *I. itr.* *h.* storma. *Mit ~der Hand erobern*: taga med storm. *rua. in jmdn mit Bitten ~bestorma* ngn med böner. **2. s.** storma fram, rusa, störta. **3. h.** rusa, väsnas. **4. h.** ringa i stormklockan, klämta. **II. tr.** löpa till storms mot, storma, taga med storm.

Stürmer, *-s*, *-, m.* **1.** en stormande. **2.** en rasande. **3.** ett slags hatt.

stürmig, **stürmisch**, *a.* **1.** stormig. **2.** rasande, våldsamt, häftig.

Sturz, *-es*, *-e †*, *m.* **1.** häftigt störtande, fall, ras. *Auf einen ~ austrinken*: dricka ur i ett drag. *Etw. auf den ~ thun*: brådstörta med ngt. *Ein ~ auf die Feinde*: ett häftigt anfall på fienden. **2.** spillra. **3.** stubbe. **4.**

⊕ tvärträ el. hvalfvning öfver dörr el. fönster. **-acker**, *-s*, *-†*, *m.* plöjd trädesåker. **-bach**, *[-e]s*, *-e †*, *m.* nedstörtande, strid bäck. **-bad**, *[-e]s*, *-er †*, *n.* störtbad, dusch. **-gut**, *[-e]s*, *-er †*, *n.* ⚡ störtgods. **-karren**, *-s*, *-, m.* störtkärra. **-see**, *-en*, *f.* störtsjö.

Stürze, *-n*, *f.* **1.** bärg. ställe där malm störtas. **2.** lock.

Sturzel, **Stürzel**, *-s*, *-, m.* stump, stubbe; skuren vinranka.

stürzen, *[-e]s*, *-te*, *ge-t*, *I. itr.* *s.* störta, stupa, falla. **II. itr. *s.* och *sich ~ 1.* om terrängen: stupa. **2.** störta (sig), kasta sig, rusa. *rua. sich in Ausschweifungen ~hängifva sig åt utsväfningar*, *sich in Schulden ~skuldsätta sig*. **III. tr.** **1.** nedstörta, störta. **2.** i fallet bryta, afbryta, t. ex. *den Hals*. **3.** hvalfva omkull, slå, slå ut, t. ex. *ein Behältnis, die Speise auf die Schlüssel, den Wasserkrug*; störta, t. ex. *bärg, den Hund*, ⚡ *die Ladung ins Schiff*; hvalfva öfver, lägga på, t. ex. *den Deckel über den Topf*; skofa om, t. ex. *Getreide*; åkerbr. hvalfva om, ned åkerstubben på, plöja, t. ex. *das Brachfeld*.**

Stuss, *-es*, *0*, *m.* judetyska. dåraktighet, dumhet, galenskap, tokeri, sprätt.

Stute, *-n*, *f.* sto. *-n...* Ex. *~fohlen*, *~füllen*, *-s*, *-, n.* stöföf.

Stüterei, *-en*, *f.* stuteri.

Stutz, *-es*, *-e*, *m.* **1.** stöt, puff, knuff. *Auf den ~ plötsligt*. **2.** = *2. Stutzen*. **-ärmel**, *-s*, *-, m.* ärmhålk, lösärm. **-bart**, *[-e]s*, *-e †*, *m.* kortklippta mustascher. **-bock**, *[-e]s*, *-e †*, *m.* **1.** bock med trubbiga horn. **2.** perukstock. **-büchse**, *-n*, *f.* studsare. **-degen**, *-s*, *-, m.* kort värja. **-glas**, *-es*, *-er †*, *n.* glas på låg fot. **-handschuh**, *[-e]s*, *-e*, *m.* halfhandske. **-kopf**, *[-e]s*, *-e †*, *m.* hufvud, person med kortklippt hår. **-nase**, *-n*, *f.* stubb, trubbnäsa. **-ohr**, *[-e]s*, *-en*, *n.* stubböra. **-perücke**, *-n*, *f.* kort peruk. **-schwanz**, *-es*, *-e †*, *m.* stubbsvans. **-uhr**, *-en*, *f.* bordstudsare.

Stütze, *-en*, *f.* stöd; stötta, stödjepelare. *Als ~ der Hausfrau*: för att gå frun tillhanda. **-band**, *[-e]s*, *-er †*, *n.* Ⓢ stödjoband. **-pfeiler**, *-s*, *-, m.* stödjepelare.

1. stützen, *[-e]s*, *-te*, *ge-t*, *I. tr.* **1.** stubba, skära, klippa (af), t. ex. *den Bart, einem Hunde die Ohren, eine Hecke*. **2.** göra i ordning, göra fin, fiffa upp. **II. itr. *h.* studsa.**

2. Stutzen, *-s*, *-, m.* **1.** studsare, a) refflad kort bössa, b) bordstudsare. **2.** ärm-, byxhålk.

stützen, *[-e]s*, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *sich ~ stödja* (sig); stötta.

Stutzer, *-s*, *-, m.* **1.** = *2. Stutzen*. **2.** snobb, sprätt. **-hut**, *[-e]s*, *-e †*, *m.* snobbbhatt.

stutzerhaft, **stutzerlich**, **stutzermässig**, *a.* snobbig, snobbaktig.

Stutzerhaftigkeit, *0*, *f.* = *Stutzerum*.

stutzerlich, *-te*, *ge-t*, *itr.* *h.* vara snobbig.

Stutzer[h]um, *[-e]s*, *0*, *n.* snobberi, snobbaktighet.

stutzig, *a.* **1.** motspänstig, halsstarrig, istadig. **2.** studsande, haj, häpen, tveksam. *~ werden durch el. über el. vor etw.*: studsa vid ngt.

Stutzigkeit, *0*, *f.* häpenhet, tvekan.

Styl *m. m.* se *Stil* *m. m.*

Suada, *Suade*, *0*, *f.* svada, ordsvall.

Subdiakon, *-us*, *-i*, *m.* andre komminister.

Subhastation, *-en*, *f.* tvungen auktion, konkursauktion.

subhastieren, *-te*, *-t*, *tr.* å offentlig (konkurs-) auktion försälja.

Subjekt, *[-e]s*, *-e*, *n.* subjekt.

submäs, *a.* ödmjuk, underdånig.

Submission, *-en*, *f.* **1.** underkastelse, förödmjukelse. **2.** utbudande till entreprenad.

subordinieren, *-te*, *-t*, *tr.* subordinera, ställa under nogs befäl.

Subsidien, *plur.* subsidier.

Subsistenz, *0*, *f.* uppehälle, bärgning.

subsistieren, *-te*, *-t*, *itr.* *h.* hafva sitt uppehälle, bärga sig.

subskribieren, *-te*, *-t*, *itr.* *h.* subskribera.

Substantiv, *[-e]s, -e, Substantivum, -um[s], -e, n.* substantiv.
Substanz, *-en, f.* substans, ämne.
substituier|en, *-te, -t, tr.* *Eine Person einert* (dat) *anderen* ~ sätta en person i en annans ställe.
subvenier|en, *-te, -t, itr. h.* *Jmdm* ~ komma ngn till hjälp.
succedier *en*, *-te, -t, itr. s.* *Jmdm* ~ a) efterträda ngn, b) lyckas för ngn.
Succession, *-en, f.* följd, arfsföljd, tronföljd.
Succurs, *-es, -e, m.* hjälp, bistånd.
Süch|le, *-en, f.* spaning, letande, efterforskning, sökande, spårande. *-hund, -[e]s, -e, m.* spårhund. *-ort, -[e]s, -e, n.* *-er †, m.* försöksort. *-e...* Ex. *~hier, ~trunk, -[e]s, -e, m.* en som gärna låter bjuda sig, snyltgäst.
süch|en, *-te, ge-t, tr.* *och itr. h.* söka, leta. *Was hast du hier zu ~?* hvad har du här att göra? — Med prep. *etw. an jmdn* *ei. jmdn* ~ vänta ngt af, hafva ngt otalt med ngn, *das hätte ich nicht hinter ei. in Ihnen gesucht*: det hade jag ej väntat af eder, *seine ei. eine Ehre in etw.* ~ sätta sin ära i ngt, *er sucht etw. darin, nachlässig gekleidet zu gehen*: han sätter en ära i att gå slarfvigt klädd; *was mag er darunter* ~ hvad kan han väl ha för mening med det. *Jr gesucht.*
Sucher, *-s, -, m.* 1. *~in, -nen, f.* sökande. 2. *med. sond.*
Sucht, *-en ei * -e †, f.* 1. kronisk sjukdom. *Die fallende* ~ falland:sot. I sms. *-sot, t. ex. Gelb~.* 2. frånad, lystnad, passion, sjuka.
süchtig, *a.* sjuk i kronisk sjukdom, i sms. *-lysten.*
Süchtling, *[-e]s, -e, m.* sjukling.
Sud, *[-e]s, -e, m.* sjudande, kokning, kok.
Süd, *[-e]s, 0, m.* söder. *-früchte, f.* plur. sydfrukter. *-seite, -n, f.* södra sidan. *-wärts, adv.* sydvart. *-wester, -s, -, m.* sydväst (sju manshatt). *-wind, -[e]s, -e, m.* sydvind.
Sudel, *-s, -, m.* 1. pol. smuts, smörja. 2. kladd, koncept. *-arbeit - Sudelei. -büch, -[e]s, -er †, n.* kladd. *-mägd, -e †, f.* lortlolla. *-papier, -[e]s, -e, n.* planpapper. *-werk, -[e]s, -e, n.* = följ.
Südeléi, *-en, f.* sudd, klotter, fusk.
Sudeler, *-s, -, m.* 1. fältkock. 2. stympare, fuskare. 3. suddare, malarkladd, kläpare.
sudelhaft. sudelig. a. osnygg, suddig.
sudel n, *-te, ge-t, itr. h.* *och tr.* 1. vältra sig, röra i smutsen, söla ned (sig). 2. sudda, fuska, slarfa, smörja ihop, hafsa, kludda.
Süden, *-s, 0, m.* = Süd.
Süder... Ex. *-breite, 0, f.* sydlig bredd. *-kreuz, -es, -e, n.* Södra korset.
südlig, *a.* sydlig.
Südling, *[-e]s, -e, m.* sydlandig.
Suhl|e, *-en, f.* 1. smutspöl, pöl; jag. ställe där hjortar vältra sig. 2. lortlolla. *-lache, -n, f.* = Suhle 1.
suhl|en, sühl|en, *-te, ge-t, tr., itr. h.* *och sich* ~

vältra (sig) i smutsen, söla ned (sig), *Jr Suhle 1.*
Suhlung, *-en, f.* = Suhle 1.
Sühn... Ex. *-geld, -[e]s, 0, n.* mansbot. *-opfer, -s, -, n.* försoningsoffer.
sühnbar, *a.* som kan försonas (med böter).
Sühnbarkeit, *0, f.* möjlighet att försona.
Sühne, *0, f.* 1. försoning; godtgörelse. 2. böter, plikt. *-versuch, -[e]s, -e, m.* medlingsförsök.
sühn|en, *-te, ge-t, tr.* 1. försona, förlika. 2. försona, godtgöra, plikta för, sota för. **Sühnung**, *f.*
Suite, *-n, f.* 1. svit, följe. 2. följd, rad. 3. skälmsstycke, spratt, upptåg.
Suitiér, *-s, -s, m.* upptågsmakare.
Sultän, *[-e]s, -e* *och * -en, m.* sultan.
Sultanat, *[-e]s, -e, n.* 1. sultansvärdighet. 2. af en sultan styrdt rike.
Sultanin (arv. *-t -t*), *-nen, f.* sultaninna.
sultanisch, *a.* sultans-.
Sulze, Sülze, *-n, f.* 1. saltverk. 2. jag. saltleke. 3. *kokk.* a) sås, b) gelé, c) sylta, prässylta, å la daube.
sulz en, sülz en, *[-es]t, -te, ge-t, tr.* göra gelé af, inlägga i gelé, sylta. *Gesülzte Ganz:* gås å la daube. *Gesülzte Milch:* filmjök.
Sumach, *-s, -s, m.* sumak.
summ, *interj.* surr.
Summänd, *-en, -en, m.* summänd.
summarisch, *a.* summarisk.
Summa, *-n, f.* dim. *Sümmchen, -lein,* summa.
summi|en, *-te, ge-t. I. itr. h.* *och tr.* surra, brumma. *II. = toij.*
summier|en, *-te, -t, I. tr.* (hop)summera, addera. **II. Sich** ~ ökas, växa till en summa.
Summierung, *f.*
Sumpf, *[-e]s, -e †, m.* kärr, träsk, moras, myr. *-boden, -s, 0, m.* kärrmark. *-erz, -es, -e, n.* myrmark. *-fieber, -s, -, n.* sumpfeber, malaria. *-gegend, -en, f.* kärrtrakt. *-geschmack, -[e]s, 0, m.* dysmak hos fisk. *-lache, -n, f.* dydpöl. *-land, -[e]s, -er †, n.* sumpigt, af träsk uppyldt land. *-loch, -[e]s, -er †, n.* = *-lache*. *-moor, -[e]s, -e, n.* moras, träsk. *-otter, -n, f.* = *Nörz*. *-pflanze, -n, f.* kärrväxt. *-porst, -[e]s, 0, m.* skvattram (Ledum palustre). *-schneffe, -n, f.* enkel beckasin. *-wasser, -s, 0, n.* kärrvatten. *-wiese, -n, f.* vattensjuk äng.
sumpf|en, *-te, ge-t, itr. h.* stagnera, vara ei. blifva sumpig.
sumpfig, *a.* sumpig, kärraktig.
sums|en, *[-es]t, -te, ge-t* = *summen I.*
Sund, *[-e]s, -e, n.* sund.
Sünde, *-en, f.* synd. *-flut[h], -en, f.* syndafloed. *-flut[h]lich, a.* diluviansk. *-los, a.* syndfri. *-lösigkeit, 0, f.* syndfrihet. *-en...* Ex. *~bahn, -en, f.* väg till förderfet. *~bock, -[e]s, -e †, m.* syndabock. *~erlass, -es, -e, m.* syndaförlåtelse, absolution. *~fall, -[e]s,*

0, *m.* syndafall. ~*frei*, *a.* syndfri. ~*geld*, [-e]s, 0, *n.* syndapengar. ~*knecht*, [-e]s, -e, *m.* syndaträl. ~*last*, -en, *f.* syndabörda. ~*leben*, -s, 0, *n.* syndigt lif. ~*lohn*, [-e]s, 0, *m.* syndens lön. ~*los*, *a.* syndfri. ~*lösighet*, 0, *f.* syndfrihet. ~*mass*, -es, 0, *n.* syndmått. ~*register*, -s, -, *n.* syndaregister. ~*schuld*, -en, *f.* syndaskuld. ~*tilger*, -s, -, *m.* syndernas utplånare, försönare. ~*tilgung*, ~*vergebung*, 0, *f.* syndaförlåtelse. ~*voll*, *a.* syndfull.

sünd|en, -ete, ge-et = *sündigen*.

Sünder, -s, -, *m.* ~*in*, -nen, *f.* syndare, synderska. -*geschlecht*, [-e]s, -er, *n.* syndigt släkte. -*hemd*, [-e]s, -en, *n.* botgörarskjorta. **sündhaft**, **Sündhaftigkeit** = *Sündig(keit)*.

sündig, *a.* syndig.

sündig|en, -te, ge-t, *itr. h.* synda. *An jmdm* ~ försynda sig mot ngn.

Sündiger, -s, -, *m.* syndare.

Sündigkeit, 0, *f.* syndighet.

sündlich, *a.* syndig i sht om gärningar, orätt, brottslig.

Sündlichkeit, 0, *f.* syndighet, brottslighet.

Superintendent, **Superinténdt**, -en, -en, *m.* superintendent, unscr. kontraktsprost.

Superintendentúr, -en, *f.* superintendents ämbete, befattning, bostad.

Supérieur, -s, *Superiören*, *m.* superior, klosterföreståndare.

superlativisch, *a.* superlativ, stor, öfverdrifven.

Supernumerár, [-e]s, -e, *m.* öfvertalig, surnumerár.

superstitiös, *a.* vidskeplig.

Suppe, -n, *f.* äm. *Süppchen*, -lein, soppa, välting. *Buul. jmdn in die ~ bringen*: bringa ngn i förlägenhet, *jmdn eine ~ einbrocken*: ställa till förgargelse, obehag för ngn, *die ~ ausessen müssen*: ej kunna undgå svårigheter, vara tvungen att tömma malörtsbägaren, *jmdn die ~ versalzen*: förstöra nöjet för ngn, *das macht die ~ nicht fett*: det hjälper ej upp saken. -*n...* *Ex.* ~*anstalt*, -en, *f.* soppkokningsanstalt. ~*fleisch*, -es, 0, *n.* soppkött. ~*kräuter*, -n, *plur.* grönsaker till soppor. ~*löffel*, -s, -, *m.* 1. matsked. 2. förläggarslef. ~*schüssel*, -n, *f.* soppskål. ~*teller*, -s, -, *m.* djup tallrik, sopptallrik. ~*topf*, [-e]s, -e †, *m.* soppgröta.

suppeditiér|en, -te, -t, *tr.* *Jmdm etw.* ~ hjälpa ngn med ngt.

supp|en, -te, ge-t, *tr.* och *itr. h.* äta (soppa).

suppicht, **suppig**, *a.* flytande, supans-, sopp-.

Suppleánt, -en, -en, *m.* suppleant.

Supplément, [-e]s, -e, *n.* supplément, fyllnad, tillägg, bihang.

supplier|en, -te, -t, *tr.* supplera, ifylla, underförstå.

Supplik, -en, *f.* böneskrift.

supplizier|en, -te, -t, *itr. h.* supplicera, bönfalla, inlemna en böneskrift.

supponier|en, -te, -t, *tr.* förutsätta, antaga.

Suppositiön, -en, *f.* antagande, förutsättning. **supprimier|en**, -te, -t, *tr.* undertrycka, hemlighålla.

Supremát, -[e]s, 0, *n.* supremati, öfvervalde. **surr|en** = *summen* 1.

Surtóut, -s, -s, *m.* ytterrock, syrtut.

suspendier|en, -te, -t, *tr.* suspendera, försätta ur tjänstgöring.

süss, *a.* 1. söt. 2. ljuft, huld. *F Süsschen*. ljuftva, hulda (flicka, mö). -*apfel*, -s, -†, *m.* sötäpple. -*bast*, [-e]s, 0, *m.* tibast, källarhals. -*brot*, [-e]s, -e, *n.* sötebröd, osyradt bröd. -*holz*, -es, 0, *n.* lakritsört (Glycyrrhiza). *Buul.* ~ *raspeln*: säga artigheter, komplimentera, smicka. -*holzraspler*, -s, -, *m.* kurtisör, smickrare. -*kirsche*, -n, *f.* fogelbär. -*liebchen*, -s, -, *n.* ljuftva älskling. -*maul*, [-e]s, -er †, *n.* en som tycker om sötsaker. -*sauer*, *a.* sötsur. -*wasser*, -s, 0, *n.* sötvatten. -*wurzel*, -n, *f.* stensöta (Polypodium vulgare).

Süsse, 0, *f.* sötma, ljuft.

Süsseléi, -en, *f.* smicker, inställsamhet.

süssel|en, -te, ge-t, *itr. h.* vara sockersöt, inställsam, smicka.

süss|en, [-e]s, -t, *tr.* göra söt, lägga sött i, sockra.

Süssigkeit, -en, *f.* 1. sötma; ljuft. 2. sötsak. **süsslich**, *a.* sötaktig, sliskig.

Süsslichkeit, 0, *f.* sötaktighet, sliskighet.

Süssling, [-e]s, -e, *m.* honingsöt, sliskig person.

Sykhánt, -en, -en, *m.* angifvare, denunciánt.

Sylbe *m. m.* se *Silbe* *m. m.*

Syllabár|ium, -s, -ien, *n.* 1. abc-bok. 2. förteckning öfver förkortningar.

syllabier|en, -te, -t, *tr.* och *itr. h.* stafva. **Syllabierung**, *f.*

syllabisch, *a.* stafvelse-.

Sylphe, **Sylphide**, -n, *f.* sylf, sylfid, luftande.

Symból, [-e]s, -e, *n.* symbol, sinnebild, bild.

symbolísch, *a.* symbolisk, sinnebildlig, bildlig.

symbolisier|en, -te, -t, *tr.* symbolisera, (sinne-)bildligt framställa. **Symbolisierung**, *f.*

Symmetrie, 0, *f.* symmetri.

Sympathie, -en, *f.* sympati, medkänsla.

sympathisier|en, -te, -t, *itr. h.* sympatisera, öfverensstämma.

Symptóm, [-e]s, -e, *n.* symptom, kännetecken, förebud.

Synagóge, -n, *f.* synagoga.

Syndiklus, -us, -en et. *Syndici*, *m.* syndikus.

Synóde, -n, *f.* synod.

Synónym, [-e]s, -e[n], *n.* synonym, liktydigt ord.

Synták (arv. †-), -en, *f.* syntax, satslära.

Systém, -[e]s, -e, *n.* system.

systematisier|en, -te, -t, *tr.* systematisera, ordna, sätta i system.

s. Z. förkortn. = *seiner Zeit*: på sin tid.

Szene se *Scene*.

* akta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † åjöterm. ✕ militärisk term.

T.

T, -[ʰs], -[ʰs], n. gram. t.

T. A. förkort. = *Taschenausgabe*: edition i fick-format.

Tabak (adv. -t), -[e]s, -e, m. tobak. -**bau**, -[e]s, 0, m. tobaksodling. -**beutel**, -s, -, m. -**blase**, -n, f. tobakspung. -**bruder**, -s, -†, m. F stark rökare. -**dose**, -n, f. snusdosa. -**laden**, -s, -†, m. cigarrbod. -**peife**, -n, f. tobakspipa. -**raucher**, -s, -, m. tobaksrökare. -**schmaucher**, -s, -, m. = -**bruder**. -**schnupfer**, -s, -, m. snusare. -**steuer**, -n, f. 1. tobaksskatt. 2. tobakstull.

Tabatière, -n, f. snusdosa.

Tabéllé, -n, f. tabell.

Tabérne, -n, f. vårdshus, krog.

Tablétté, -n, f. liten taffla, tallrik.

Tabulát, -[e]s, -c, n. parkettgolf.

Tabulétt, -[e]s, -e, n. gårdarhandlars varulåda.

-**krämer**, -s, -, m. gårdarhandlare.

Tadel, -s, -, m. tadel, klander. -**frei**, -**los**, a. tadelfri, oklanderlig. -**lösigkeit**, 0, f. tadelfrihet, tadelritt, oklanderligt skick, sätt. -**lust**, -**sucht**, 0, f. tadel-, klandersjuka. -**lustig**, -**süchtig**, a. tadel-, klandersjuk. -s... ex. ~**rede**, -n, f. ~**wort**, -[e]s, -e, n. tadlande tal, ord; tadel, klander.

tadelbar = tadelhaft.

Tadeléi, -en, f. ständigt, idkeligt klander.

Tadelhaft, a. tadel-, klandervärd.

Tadelhaftigkeit, 0, f. tadel-, klandervärdt skick, sätt.

tadel|n, -te, ge-t, tr. tadla, klandra.

tadels... ex. -**wért[h]**, -**würdig** = tadelhaft.

Tadler, -s, -, m. tادل, klandrare.

Tafel, -n, f. dim. *Täfelchen, Tafelchen*, 1. kaka, t. ex. *Schokolade in ~n*; ruta, t. ex. *die ~n der Fenster*. 2. taffla; blad, t. ex. *eine unbeschriebene ~*. 3. tabell, t. ex. *logarithmische ~n*. 4. plansch, tabula. 5. bord, taffel. -**apfel**, -s, -†, m. äpple till desert.

-**aufsatz**, -es, -e †, m. borduppsats. -**bier**, -[e]s, -e, n. dricka. -**birne**, -n, f. desertpäron. -**decker**, -s, -, m. taffeltäckare. -**dien**, -s, -, m. upparsare. -**förmig**, a. i form af tafflor, i kakor, fyrkantig. -**freude**, -n, f. bordets nöjen. -**geld**, -[e]s, -er, n. taffelpengar. -**gemach**, -[e]s, -er †, n. matsal.

-**geschirr**, -[e]s, -e, n. bordservis. -**glas**, -es, 0, n. taffelglas. -**gut**, -[e]s, -er †, n. taffelgods. -**land**, -[e]s, -er †, n. platå, högländ.

-**öbst**, -[e]s, 0, n. frukt till desert. -**runde**, -n, f. taffelrund. -**saal**, -[e]s, -e †, m. matsal. -**scheibe**, -n, f. glasskifva, ruta. -**schiefer**, -s, 0, m. skiffer i tafflor. -**stein**, -[e]s, -e, m. taffelsten. -**tüch**, -[e]s, -er †, n. bordsduk. -**uhr**, -en, f. bordstudsare. -**wein**, -[e]s,

-e, m. taffel-, bordsvin. -**weise**, adv. i tafflor, i skifvor, i kakor. -**werk**, -[e]s, -e, n. parkettgolf. -**zeug**, -[e]s, 0, n. duktyg.

Täfel... ex. -**holz**, -es, 0, n. virke till panelning el. parkettering. -**werk**, -[e]s, -e, n. = *Täfelung*.

tafel|n, -te, ge-t, I. itr. h. hålla taffel, kalasa. II. tr. 1. sätta på bordet. 2. = *taß*.

täfel|n, -te, ge-t, tr. 1. panela. 2. parkettera.

Täfelung, -en, f. 1. panel(verk). 2. parkettgolf.

Taffet, **Taft**, -[e]s, -e, m. taft.

taffeten, **taften**, a. af taft, taft-.

Tag, -[e]s, -e, m. 1. dag. *Einen ~ um den anderen*: den ena dagen efter den andra. *Den ganzen ~ über*: hela dagen (i ända). *Von ~e zu ~e*: dag efter dag. *Heute über acht ~e*: i dag åtta dagar till. *Ich kann alle ~e General werden*: jag kan blifva general hvilken dag jag vill. *Barg zu ~e ausgehen*: gå i dagen. *Es wird ~ det dagas*. *Es ist am ~e*: det är uppenbart, klart som dagen. *In den ~ hinein reden*: tala utan eftertanke, låta tungan löpa, *in den ~ hinein leben*: lefva på Guds försyn. 2. *Einen ~ leisten* se nedan. ~**leisten**, -[e]... ex. ~**arbeit**, -en, f. dagsverke. ~**arbeiter**, -s, -, m. dagsverkare. ~**blatt**, -[e]s, -er †, n. dagblad. ~**blind**, a. dagblind. ~**buch**, -[e]s, -er †, n. dagbok. ~**dieb**, -[e]s, -e, m. dagdrifvare, lätting. ~**dieben**, * itr. h. slå dank, göra ingenting. ~**fahrt**, -en, f. 1. dagsresa. 2. tingstermin. ~**fahrten**, * itr. s. fara till tings. ~**falter**, -s, -, m. dagfjäril. ~**frohne**, -n, f. dagsverke. ~**geld**, -[e]s, -er, n. dagtraktamente. ~**hell**, a. ljus som om dagen. ~**lang**, a. som räcker hela dagen, hela dagar igenom. ~**leisten**, * itr. h. underhandla, förhandla, rådplåga. ~**leistung**, -en, f. underhandling, förhandling, rådplågnig. ~**lied**, -[e]s, -er, n. morgonsång. ~**lohn**, -[e]s, 0, m. dagspenning. ~**löhner**, -s, -, m. dagsverkare. ~**löhner**, * itr. h. gå på dagsverke. ~**marsch**, -es, -e †, m. dagsmarsch. ~**reise**, -n, f. dagsresa. ~**satzung**, -en, f. riksdag(s-), förbunds-dag(s-), landtdag(sbeslut). ~**schacht**, -[e]s, -e †, m. schakt som går i dagen. ~**schläfer**, -s, -, m. en som sover om dagarne. ~**täglich**, a. daglig, alla dagar; adv. daglig-dags. ~**täglichkeit**, -en, f. hvardaglighet. **Tag- und Nachtgleiche**, -n, f. dagjämning. ~**werk**, -[e]s, -e, n. en dags arbete, dagsarbete. ~**werken**, * itr. h. göra sitt dagsarbete; gå på dagsverke. ~**werker** = ~**arbeiter**. — -**os...** ex. ~**anbruch**, -[e]s, -e †, m. dagens inbrott. ~**angabe**, -n, f. date-ring. ~**befehl**, -[e]s, -e, m. order för dagen,

daglig order. ~bericht, -[e]s, -e, m. 1. bulletin. 2. nyheter för dagen. ~ereignis[s], -ses, -se, n. dagens händelse. ~frage, -n, f. dagens fråga, fråga för dagen, brännande fråga. ~glanz, -es, 0, m. dagsljus. ~hell, a. ljus. ~helle, 0, f. ~licht, -[e]s, 0, n. dagsljus, dager. ~neuigkeit, -en, f. nyhet för dagen. ~ordnung, 0, f. dagordning. ~stunde, -n, f. timme på dagen. ~zeit, -en, f. tid på dagen. tag|len, -te, ge-t, I. itr. h. 1. dagas, gry. 2. om församlingar: sammanträda, rådslå, rådplåga. II. tr. om församlingar: besluta. tåg|ig, a. i sms., t. ex. drei~ tre dagars. tåg|lich, a. daglig; hvardaglig. Tåg|lighet, -en, f. hvardaglighet. Taille, -n, f. 1. lif på kläder. 2. figur, växt, hållning. Takel, -s, -, n. ⚓ tackel. -meister, -s, -, m. tackelmästare. -werk, -[e]s, -e, n. tacklage. Takelåge, 0, f. tacklage. takel|n, -te, ge-t, tr. tackla. Takt, -[e]s, -e, m. takt. -fest, a. taktfast. -führer, -s, -, m. orkesteranförare. -los, a. taktlös. -lösigkeit, 0, f. taktlöshet. -mässig, a. taktenlig, rytmisk, i takt. -stock, -[e]s, -e †, m. taktpinne. -voll, a. taktfull. taktier|len, -te, -t, itr. h. angifva takten, slå takt. Talár, -[e]s, -e, m. talar. Talént, -[e]s, -e, n. 1. talent (mynt). 2. talang. -begäbt, -voll, a. talangfull. Talg, -[e]s, 0, m. och * n. talg. -kerze, -n, f. -licht, -[e]s, -er, n. talgljus. I. talgen, a. af talg, talg-. 2. talg|len, -te, ge-t, I. itr. h. 1. Dieser Ochse talgt gut: denna oxen har mycket talg. 2. blifva talgig (om kallhandel mat). II. tr. talga, smörja med talg. talg|icht, talgig, a. talgaktig, talgig. Talisman, -s, -e, m. talisman. Talje, -n, f. ⊕ talja. Talk, -[e]s, -e, m. min. talk. Talmigold, -[e]s, 0, n. talmiguld. Tambour, -[e]s, -e ei. -s, m. trumslagare. tamburier|len, -te, -t, tr. sy, brodera i sybåge. Tamburin, -[e]s, -e ei. -s, m. 1. tamburin. 2. sybåge. Tand, -[e]s, 0, m. flärd, grannlåt, glitter, bjäfs, leksak, tokeri, prat. Tändel... Ex. -kram, -[e]s, -e †, m. handel med gamla saker, lumphandel. -puppe, -n, f. lekdocka. -schürze, -n, f. litet sällskapsförkläde. -werk, -[e]s, -e, n. leksak. Tändelfä, -en, f. 1. lek, skämt, narri, tokeri, gnabb på lek, kurtis. 2. tvekan, långsamhet. Tändeler, -s, -, m. 1. lekfull person, tok, kurtisör. 2. lumpsamlare. 3. långsam person, sölhans. ändelhaft, tändelig, a. lekande, lekfull, på lek, glad, yr. ändel|n, -te, ge-t, itr. h. 1. leka, smeka, kur-

tisera. 2. handla med gamla saker. 3. vara långsam, tveka. Tang, -[e]s, -e, m. bot. tång, sjögräs. Tangént, -en, -en, m. metallstift wharved strångar eller tungor anslås i klavér och speldosor. Tangénte, -n, f. mat. tangent. tangier|len, -te, -t, tr. tangera, beröra. Tann, -[e]s, -e, m. (stor) skog. Tanne, -n, f. silfvergran (Pinus Picea). -n... Ex. ~apfel, -s, -†, m. (silfver)grankott. ~baum, -[e]s, -e †, m. = Tanne. ~nadel, -n, f. (silfver)granbarr. ~zapfen, -s, -, m. = ~apfel. tannen, a. af silfvergran, gran-. Tannicht, -[e]s, -e, n. (silfver)granskog. tannig, a. granbevuxen. tantálsch, a. Tantalus-, tantalisk. Tante, -n, f. tant, faster, moster. Tantième, -n, f. tantiem. Tanz, -es, -e †, m. dans. -bär, -en, -en, m. dansbjörn. -belustigung, -en, f. dansnöje. -boden, -s, -[†], m. danssal. -fest, -[e]s, -e, n. danstillställning, bal. -kränzchen, -s, -, n. danssällskap. -lied, -[e]s, -er, n. (ord till en) dansmelodi. -lustig, a. danslysten. -meister, * itr. h. vara, uppföra sig som en dansmästare. -plan, -[e]s, -e †, -platz, -es, -e †, m. dansplats, dansställe. -schritt, -[e]s, -e, m. danssteg. -schuh, -[e]s, -e, m. danssko. -stunde, -n, f. danslektion. tänzel|n, -te, ge-t, I. itr. h. och s. röra sig med danssteg, dansa (fram). II. tr. gunga, svänga. tanz|len, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. och vid ortörändring s. samt tr. dansa. Ordspr. wer gerne tanzt, dem ist leicht geigen: den är ej svår att locka, som gärna vill hoppa. Jmdn überten Haufen ~ dansa omkull ngn. Es tanzt sich gut: det går bra att dansa. Tänzer, -s, -, m. ~in, -nen, f. dansande, dansör, dansös. Tanzeréi, 0, f. idkeligt dansande. Tänzeréi, 0, f. dans(ande), 1 sht i sms, se t. ex. Seil~. tänzerhaft, a. dansöraktig, dansör-, dansande. tänzerisch, tänzerlich, a. 1. = föreg. 2. Es ist mir ~ jag känner lust att, känner mig hogad att dansa. Tänzerschaft, -en, f. Tänzert[h]üm, -[e]s, 0, n. 1. egenskap af dansör. 2. de dansande; balett(kår). Tapét, -[e]s, -e, n. brukl. blott i talesätten: auf dem ~e sein, aufs ~ bringen, kommen: vara, bringa, komma på tapeten, å bane. Tapéte, -n, f. 1. * matta. 2. tapet. -n... Ex. ~nagel, -s, -†, m. tapetnubb. ~thür[ø], -en, f. tapetdörr. Tapezier, -[e]s, -e, m. tapetserare. -geschäft, -[e]s, -e, n. tapetserareaffär. tapezier|len, -te, -t, tr. tapetsera. Tapezierung, f.

Tapezierer, -s, -, *m.* tapetserare.

tapfer, *a.* tapper; dugtig.

Tapferhet, *0, f.* tapperhet; dugtighet.

Tapiserie, -en, *f.* (tapisseri)broderi.

tapp, *I. interj.* klapp! **II.** -[e]s, -e, *m.* 1. klappslag. 2. fotspår. 3. klumpig, otymlig, tafatt person, tölp. -**ins-Mus**, -**zü**, *objekt. m.* = *tapp II, 3.*

Tappe, -n, *f.* 1. tass, fot. 2. (fot)spår.

tappel*n*, **täppel***n*, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* trippa.

tapp*en*, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* 1. rulta, stöfa, traska. 2. trefva, famla.

täppisch, *a.* tafatt, otymlig, tölpaktig.

Tap[p]s, -*es*, -*e*, *m.* *dim.* *Täpschen*. -*lein* = *tapp II.*

tap[p]s^{en}, -[e]s*t*. -*te*, *ge-t* = *tappen*.

Tarantel. -*n, f.* *zool.* tarantel.

Tarantella, -*s, f.* tarantella.

tarier*en*, -*te*, -*t*, *tr.* bandet. bestämma nettovigten af.

Tarif, -[e]s, -*e, m.* tariff. -**mässig**, *a.* tariffenlig.

tarifier*en*, -*te*, -*t*, *tr.* upptaga i tariffen, uppätta tariff på.

Tarn... *Ex.* -**helm**, -[e]s, -*e, m.* -**kappe**, -*n, f.* hjälm, mössa *ei* kappa, som gör dess bärare osynlig.

Tartar *se* *Tatar*.

Tartsche, -*n, f.* sköld.

Tasche, -*n, f.* *dim.* *Täschchen*, -*lein*, 1. ficka.

2. väska. -*n... Ex.* -**ausgabe**, -*n, f.* edition i fickformat. -**buch**, -[e]s, -*er* †, *n.* 1. bok i fickformat. 2. annotationsbok. -**dieb**, -[e]s,

-*e, m.* ficktjuf. -**diebstahl**, -[e]s, -*e* †, *m.* fickstöld. -**format**. -[e]s, -*e, n.* fickformat.

-**geld**, -[e]s, 0, *n.* fick-, handpengar, månadspengar till små utgifter. -**kräbbs**, -*es*, -*e, m.* krabbtaska. -**messer**, -*s, -, n.* fick-, fäll-

pennknif. -**spiel**, -[e]s, 0, *n.* taskspelarkonster. -**spieler**, -*s, -, m.* taskspelare.

-**spielerei**, -*en, f.* taskspeleri. -**spiele**[r]n, *itr. h.* göra taskspelarkonster. -**tuch**, -[e]s,

-*er* †, *n.* nåsduk. -**uhr**, -*en, f.* fickur. -**wörterbuch**, -[e]s, -*er* †, *n.* ordbok i fickformat.

Täschelkraut, -[e]s, -*er* †, *n.* taskört (Capsella).

Täschner, -*s, -, m.* tillverkare af väskor, af reseffekter.

Tasse, -*n, f.* *dim.* *Tässchen*, -*lein*, kopp. -*n... Ex.* -**kopf**, -[e]s, -*e* †, *m.* kopp i mots. till fat.

Tast... *Ex.* -**organ**, -[e]s, -*e, n.* känselorgan. -**verktyg**. -**sinn**, -[e]s, 0, *m.* känselsinne.

-**werkzeug** = *organ*.

Tastatur, -*en, f.* klaviatur.

tastbar, *a.* möjlig att känna.

Taste, -*n, f.* tangent på pianon. -*n... Ex.* -**brett**.

-[e]s, -*er, n.* -**reihe**, -*n, f.* klaviatur, tangentrad.

tast*en*, -*ete*, *ge-et*, *I. itr. h.* trefva, famla. **II.** *tr.* känna, känna på.

Taster, -*s, -, m.* 1. en som trefvar, famlar. 2. *zool.* känselspröt. 3. ⊕ tastare. -**zirkel**, -*s, -, m.* ⊕ tastarecirkel.

Tatár, -*en, -en, m.* -*in, -nen, f.* tatar, tatariska.

tatowier*en*, -*te, -t, tr.* och *sich* ~ *tatuera* (sig).

Tatowierung, *f.*

Tatsche = *Tatze*.

tätschell*n*, -*te, ge-t, tr.* klappa.

Tatte, -*n, -n, m.* barnspr. pappa.

tättwier*en* = *tatowieren*.

Tatze, -*n, f.* *dim.* *Tätzchen*, -*lein*, tass, ram.

-*n... Ex.* -**hieb**, -[e]s, -*e, m.* slag med tassens, med ramen.

tatz*en*, -[e]s*t*, -*te, ge-t, tr.* gripa, slå med tassarne, med ramarne.

I. Tau, -[e]s, -*e, n.* tåg, rep, lina. -**block**, -[e]s, -*e* †, *m.* block, talja. -**brücke**, -*n, f.* bångbro. -**werk**, -[e]s, -*e, n.* tågvirke.

2. Tau, -[e]s, 0, *m.* dagg. *Sms.* *itr.* *tauen*. -**benetzt**, *a.* daggig. -**feucht**, -**nass**, *a.* fuktig,

våt af dagg. -**regen**, -*s, -, m.* daggregn. -**tropfen**, -*s, -, m.* daggdroppe. -**wetter**, -*s, 0, n.* töväder. -**wind**. -[e]s, -*e, m.* tövind.

taub, *a.* 1. döf, *bei, für, gegen, zu etw.*: för ngt. ~ *machen*: döfva. 2. okänslig, känslös,

slö, dof, *t. ex.* ~ *e Dumpfheit*: känslös slöhet. ~ *es Hinbrüten*: doft rufvande. *Die Hand ist mir* ~ *min hand sofver*. 3. innehållslös, *t. ex.* ~ *es Ei*: ägg utan frö, ~ *er Samen*: icke grobart frö, ~ *e Blüte*: blomma som ej går i frö, ~ *e Nüsse*: tomma, ihålliga nötter utan kärnor, ~ *e Nessel*: blindnässla. ~ *es Salz*: salt som mist sin salta;

bärg. ofyndig. *t. ex.* ~ *e Gesteine, Berge, Gänge*. -**feld**, -[e]s, -*er, n.* bärg. ofyndigt fält. -**hafer**, -*s, 0, m.* flyghafre (Avena fatua). -**kohle**, -*n, f.* stenkol som ej duger till bränsle. -**nessel**, -*n, f.* blindnässla. -**stumm**, *a.* döfstum.

Taube, -*n, f.* *dim.* *Täubchen*, -*lein*, dufva. -*n... Ex.* -**einfalt**, 0, *f.* dufvoenfald. -**falk**[e], -*en, -en, -geier, -s, -, m.* -**habicht**, -[e]s, -*e, m.* dufhök. -**haus**. -*es, -er* †, *n.* dufslag. -**nest**, -[e]s, -*er, n.* dufbo. -**schlag**, -[e]s, -*e* †, *m.* dufslag. -**sinn**, -[e]s, 0, *m.* oskuld-

fullt sinne.

taubenhaft, *a.* duflik, duf(vo)-.

Tauber, **Täuber**, -*s, -, Täuberich*, -[e]s, -*e, m.* dufhanne.

Taubheit, 0, *f.* döfhet *m. m.* *se* *taub*.

Täubin, -*nen, f.* dufbona, dufva.

Täubling, -[e]s, -*e, m.* 1. en äpplesort. 2. hot skifsvamp.

Tauch... *Ex.* -**ente**, -*n, f.* dykand. -**käfer**, -*s, -, m.* dykare, vattenbagge (Dytiscus).

tauch*en*, -*te, ge-t, I. tr.* doppa, nedsänka. **II.** *Sich* ~ *doppa sig*, sänka sig, sjunka, dyka.

III. *itr. h.* och *s.* 1. dyka, dyka ned. *Mit der Hand in die Schüssel* ~ *doppa handen i fatet*. *In die Höhe* ~ *dyka upp*. 2. gömma sig, försvinna.

Taucher, **Täucher**, -*s, -, m.* 1. dykare. 2. *zool.* a) dykand, b) lom. -**anzug**, -[e]s, -*e* †, *m.* dykaredrägt. -**glocke**, -*n, f.* dykarelocka.

1. **taullen**, -te, ge-t, tr. logarfva.
 2. **taullen**, -te, ge-t, I. itr. h. och s. töa. *Es hat getaut*: det har töat, *der Schnee hat getaut*: snön har blifvit kram, *der Schnee ist von den Dächern getaut*: snön har smält från taken. II. itr. h. och tr. 1. opera. det faller dag, daggen faller. Bnd. *das Auge taut Thränen*: ögat fuktas af tårar, *die Erinnerung taut Trost*: minnet skänker tröst. 2. alstra dag. *Die Nacht taut*: daggen faller. *Der ~de Morgen*: den daggiga morgonen. 3. vara daggig, fuktig; fuktas.
Tauer, -s, -, m. logarfvare.
Taufle, -en, f. 1. dop, döpelse. *Ein Kind aus der ~ heben* ei. *über die ~ halten*: bära ett barn till dopet. 2. barnsöl. -akt, -[e]s, -e, m. döpelseakt. -**becken**, -s, -, n. dopfunt, dopskål. -**büch**, -[e]s, -er †, n. dopbok. -**bund**, -[e]s, -e †, m. döpelseförbund. -**formel**, -n, f. dopformulär. -**geschenk**, -[e]s, -e, n. faddergåfva. -**handlung**, -en, f. dophandling. -**hemd**, -[e]s, -en, n. dopskjorta. -**kleid**, -[e]s, -er, n. -**mantel**, -s, -†, m. dopdrägt. -**name**, -ns, -n, m. dop-, förnamn. -**pat[h]e**, -n, -n, m. -**pat[h]in**, -nen, f. fadder. -**schein**, -[e]s, -e, m. dopattest. -**schmaus**, -es, -e †, m. barnsöl. -**stein**, -[e]s, -e, m. dopfunt. -**zeuge**, -n, -n, m. -**zeugin**, -nen, f. dopvitne. -**zeugnis[s]**, -ses, -se, n. dopattest.
tauffen, -te, ge-t, tr. 1. döpa; gifva namn; † hönsa. 2. *Den Wein ~ späda* ut vinet.
Täufer, -s, -, m. döpäre, dopförrättäre.
Täufling, -[e]s, -e, m. en som skall döpas, en nydöpt.
taug[en], -te, ge-t, itr. h. duga.
Taugenichts, -, -e, m. odugling, odoga.
tauglich, a. duglig.
Tauglichkeit, 0, f. duglighet.
taucht, **taug**, a. daggig.
Taumel, -s, -, m. yra, svindel, yrsel, rus, hänförelse. -**becher**, -s, -, m. berusande bägere. -**geist**, -[e]s, 0, m. allmän yra, svindel, svindelri. -**kelch**, -[e]s, -e, m. = -**becher**. -**lolch**, -[e]s, -e, m. bot. därrepe (*Lolium tenuantum*). -**schrift**, -[e]s, -e, m. vacklande steg. -**trank**, -trunk, -[e]s, -e †, m. berusande dryck.
Taumelri, -en, f. raglande, tumlande, yrsel, yra.
taumelln, -te, ge-t, itr. h. och s. tumla, ragla, vackla, vara yr.
Taumler, -s, -, m. tumlande m. m. se följ. person.
taumlig, a. tumlande, raglande, vacklande, yr.
Tausch, -es, -e [†], m. byte, utbyte. -**geschäft**, -[e]s, -e, n. bytesaffär. -**handel**, -s, 0, m. byteshandel. -**lust**, 0, f. byteslust. -**lustig**, a. byteslysten. -**vertrag**, -[e]s, -e †, m. bytesaftal. -**kontrakt**. -**weise**, adv. genom byte, i utbyte.
tauschlen, -[e]s, -te, ge-t, tr. och itr. h. byta.

Eine Sache mit einer anderen ~ utbyta en sak mot en annan.
täuschlen, -[e]s, -te, ge-t, tr. och sich ~ bedraga (sig), förvillå, vilseleda, narra, lura, svika. *Imdn um etw. ~ bedraga* ngn på ngt.
Tauscher, -s, -, m. 1. bytande (person).
Täuscher, -en, f. idkeligt bytande.
Täuscherri, -en, f. ständig bedräglighet, upprepad bedrägeri.
tauschier[en], -te, -t, tr. ⊕ inkrustera.
Täuschung, -en, f. 1. bedrägeri. 2. misstag, villfarelse, villa, illusion.
tausend, I. a. (obj.) grundtal) tusen. ~ und aber ~ tusen sinom tusen. [Ei] der ~! ei. potz ~! å tusan! fan anamma! II. -[e]s, -e, n. tusen, tusende, tusental. *Zu ~en*: i tusental. -**bein**, -[e]s, -e, n. -**fuss**, -es, -e †, m. tusenfoting. -**jährig**, a. tusenårig. -**künstler**, -s, -, m. tusenkonstnär. -**sakerment**, interj. fan anamma! -**sakramenter**, -s, -, -sasa, -s, -s, m. satans karl, tusenkonstnär. -**schönchen**, -s, -, n. tusensköna (Bellis, *Amaranthus*). -**weise**, adv. i tusenden, i tusental. För öfr. jfr sms. med drei, ein, fünf.
Tausender, -s, -, m. tusental.
tausenderlei, obj. a. tusen slags, tusen olika.
tausendst, a. (ordningstal) tusende, jfr *hundertst*.
Tausendstel, -s, -, n. tusendel.
tausendstens, adv. för det tusende.
Tausen[d]tel se *Tausendstel*.
Tax, -es, -e, m. = *Taxus*.
Taxation, -en, f. taxering, värdering.
Taxator, -s, *Taxatören*, m. taxeringsman.
Taxe, -en, f. 1. taxering, värdering. 2. taxa, tariff. 3. afgift, skatt. -**belegung**, -en, f. beläggande med skatt. -**wert[h]**, -[e]s, -e, m. taxeringsvärde. -en... Ex. ~ermässigung, -en, f. tariffnedsättning.
taxier[en], -te, -t, tr. taxera, värdera. *Taxierung*, f.
Taxus, -, -, m. id(gran).
Technik, 0, f. teknik.
technisch, a. teknisk.
Teckel, -s, -, m. taxhund.
Teer, -[e]s, -e, m. och n. tjära. -**beschmiert**, a. tjärig. -**büchse**, -**bütte**, -n, f. tjärburk, -**pyts**. -**fass**, -es, -er †, n. = *tonne*. -**hütte**, -n, f. tjärbränneri. -**jacke**, -n, f. F matros, sjögast. -**pinsel**, -s, -, m. tjärborste. -**schweler**, -s, -, m. tjärbrännäre. -**schwelerei**, -en, f. tjärbränneri. -**tonne**, -n, f. tjärtunna.
teer[en], -te, ge-t, tr. tjära.
Teerer, -s, -, m. tjärstrykäre.
teericht, a. tjäraktig.
teerig, a. tjärig.
Teich, -[e]s, -e, m. (vatten)dam. -**fisch**, -es, -e, m. i damnar levande fisk. -**rohr**, -schiff, -[e]s, 0, n. vass.
Teifun, -[s], -s ei. -e, m. tyfon, orkan.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

Teig, I. *-[e]s, -e, m. deg.* II. *a. mjuk, murken, litet skämd. -affe, -n, -n, m. F bagarkladd. -birne, -n, f. mjukt päron. -mulde, -n, f. degtråg. -rädchen, -s, -, n. degsporre. -rolle, -n, f. (deg)kaffe. -scharre, -n, f. degskrapa, skrapknif.*

teigig, *a. degig.*

Teil, *-[e]s, -e, m. och n. del; andel. ~ an etw. (dat.) haben, nehmen: hafva del, deltaga i ngt. Jmdm zu ~ werden: blifva ngn till del. Jmdm etw. zu ~ werden lassen: tilldela ngn ngt. Ich an meinem ~e: jag för min del. Zum ~ till en del, delvis; zum ~ ... zum ~ dels ... dels. -besitzer, -s, -, m. delägare. -blatt, *-[e]s, -er †, n. småblad. -haben. du hast teil, du hast keinen Teil, teil gehabt, itr. h. hafva del i ngt. -habend, a. delägende. -haber, -s, -, m. ~in, -nen, f. delhafvare, -ägare. -haberschaft, 0, f. egenskap af delägare. -nahme, 0, f. deltagande. -nahmlos, a. likgiltigt, ointresserad, frånvarande. -nahmlosigkeit, 0, f. likgiltighet, brist på intresse. -nehmen. (bojn. se -haben) itr. h. deltaga. -nehmend, a. deltagande, medlidam. -nehmer, -s, -, m. ~in, -nen, f. deltagare. -nehmung = -nahme. -weise, I. adv. delvis. II. *a. icke fullständig, partiell.***

teilbar, *a. delbar.*

Teilbarkeit, 0, *f. delbarhet.*

teil'en, *-te, ge-t, I. tr. dela. Unter sich ~ dela sinsemellan. II. Sich ~ 1. dela sig, delas.*

2. *Sich in etw. (ack.) ~ dela ngt mellan sig.*

Teiler, *-s, -, m. 1. en som delar, delare. 2. mat. divisor.*

teilhaft, *teilhaftig, a. delaktig, einer (gen.) Sache: af, uti ngt.*

teils, *adv. dels.*

Teilung, *-en, f. delning; indelning. -s. Ex ~grund, *-[e]s, -e †, m. indelningsgrund. ~verhältnis[s], -ses, -se, n. förhållande, proportion mellan delarne. ~zahl, -en, f. mat. dividend. ~zeichen, -s, -, n. bindestreck, divis.**

Teint, *-s, -s, m. hy.*

Telegramm, *-[e]s, -e, n. telegram.*

Telegraph, *-en, -en, m. telegraf. -en... Ex ~beamte(r), (adj. bojn.) m. telegrafjänsteman. ~bote, -n, -n, m. telegrambud, vaktmästare vid telegrafen.*

telegraphieren, *-te, -t, tr. telegraferä.*

telegraphisch, *a. telegrafisk.*

Telegraphist, *-en, -en, m. ~in, -nen, f. telegrafist.*

Telephón, *-[e]s, -e, n. telefon.*

telephonieren, *-te, -t, tr. och itr. h. telefonera.*

telephónisch, *a. genom telefon, telefon.*

Teleskóp, *-[e]s, -e, n. teleskop.*

Teller, *-s, -, m. tallrik. -breit, *-[e]s, -er, n. tallrikshylla, -stege. -förmig, a. tallrikformig. -lecker, -s, -, m. tallriksslickare. -mütze, -n, f. flat mössa. -ring, *-[e]s, -e, m. tallriksbricka. -schrank, *-[e]s, -e †, m. -spind, *-[e]s, -e, n. och m. ekänk.*****

Tempel, *-s, -, m. dtm. Tempelchen, Tempel ein, tempel. F jmdn zum ~ hinauswerfen: köra ut ngn. -bau, *-[e]s, -ten, m. tempelbyggnad. -dienst, *-[e]s, 0, m. tempeltjänst. -herr, -n, -en, m. tempelherre, -riddare. -herrlich, a. tempelherrarnes, tempelherre. -hof, *-[e]s, -e †, m. tempelgård. -raub, *-[e]s, 0, m. helgerån. -räuber, -s, -, m. helgerånare. -räuberisch, a. helgerånande. -ritter, -s, -, m. = -herr. -schänder, -s, -, m. tempelskändare. -schänderisch, a. tempelskändande.*****

tempell'n, *-te, ge-t, I. itr. h. spela ett hasardspel. II. tr. uppstapla.*

Temperament, *-[e]s, -e, n. temperament.*

Temperanzler, *-s, -, m. måttlighetsiffrare.*

Temperatur, *-en, f. temperatur.*

temperieren, *-te, -t, tr. temperera, mildra.*

Templer, *-s, -, m. tempelherre, -riddare.*

Templo, *-o[s], -os et. -i, n. tempo.*

Temporalien, *plur. inkomster af ett kyrkligt ämbete.*

temporär, *a. temporär, tillfällig, öfvergående.*

temporisieren, *-te, -t, itr. h. draga ut på tiden i afvakten på ett gynnsammare tillfälle.*

Tenäkel, *-s, -, m. och n. ⊕ tenakel.*

Tendenz, *-en, f. tendens, böjelse, dragning.*

tendenzlös, *a. tendentiös.*

Tender, *-s, -, m. tender.*

Tenne, *-n, f. 1. tröskplats, loggolf. 2. förstuga. 3. plan. slät yta. -n... Ex. ~patsche, -n, f. ~schlägel, -s, -, m. slaga.*

Tenör, *-[e]s, -e †, m. tenor.*

Tentämilen, *-ens, -ina, n. tentamen.*

Teppich, *-[e]s, -e, m. matta. -macher, -weber, -wirker, -s, -, m. mattväfvare.*

tergiversieren, *-te, -t, itr. h. söka undanflykter.*

Termin, *-[e]s, -e, m. 1. termin (bestämd dag). 2.*

inställelse inför rätta. -weise, adv. terminvis, i terminer, på bestämda terminer. -zahlung, -en, f. betalning i terminer.

Termit, *-en, f. zool. termit.*

Terne, *-n, f. tern.*

Terrain, *-s, -s, n. terräng.*

Terrakötte, *-n, f. terrakotta(arbete).*

Terrásse, *-n, f. terrass. -n... Ex. ~förmig, a. terrassförmig.*

terrassieren, *-te, -t, tr. terrassera.*

Terrine, *-n, f. soppskål, terrin.*

Territórium, *-um[s], -en, n. territorium, område.*

terrorisieren, *-te, -t, tr. terrorisera, injaga skräck hos.*

Terrorismus, *-0, m. terrorism, skräckvälde.*

Tertiäla, *-en, f. tredje klassen uppifrån, motsvar. fjärde och femte klasserna i svenska läroverk.*

Tertiärer, *-s, -, m. lärjunge i tredje klassen, jfr föreg.*

Terz, *-en, f. ters.*

Terzeröl, *-[e]s, -e, n. terseröl.*

Terzett, *-[e]s, -e, n. tersett.*

Tesching, *-[e]s, -e, m. salongsgevär med liten kaliber.*

Testament, *-[e]s, -e, n.* testamente. *-s...* Ex. *~erbe, -n, -n, m.* *~erblin, -nen, f.* testamentsarvinge. *~nachtrag, -[e]s, -e †, m.* testamentsillägge, kodicill. *~vollstrecker, ~vollzieher, -s, -, m.* ett testaments verkställare. *~zusatz, -es, -e †, m.* = *~nachtrag*.

testamentarisch, testamentlich, a. testamentarisk.

Testát, *-[e]s, -e, n.* intyg, attest.

testier|en, -te, -t, itr. h. och tr. 1. göra sitt testamente. **2.** testamentera, donera, *über etw. (ack.): ngt.* **3.** intyga.

Testierer, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. testator, testatrix. **2.** en som utfärdar ett intyg.

Testimonium, -um[s], -a el. -en, n. betyg, intyg.

Tete, -n, f. tet, spets.

teuer, a. dyr; dyrbar.

Teuerheit, Teuerkeit, 0, f. dyrhet, dyrbarhet.

Teuerung, -en, f. dyr tid, hungersnöd.

Teufe, -n, f. bärg. djup.

Teufel, -s, -, m. djävul. *Pfui ~! fy fan! [Scherz euch] zum ~! dra åt h-e! Das müsste mit dem ~ zugehen:* det vore väl också fan. *Es geht zum ~ det går på tok, åt h-e. Das ist ein ~ det kommer på ett ut. Dem ~ vom Karren gefallen:* ett hår af hin. *Ein armer ~ en fattig stackare, ein guter ~ en beskedlig karl. -mässig, a.*

~arbeitsk. -s... Ex. *~abbiß, -es, -e, m.* knappvädd, djävulsbett (*Scabiosa succisa*). **~arbeit, -en, f. satgöra. **~balg, -[e]s, -e †, m. P****

skrikhals. ~bann, -[e]s, 0, m. (djävuls)besvärjelse. **~banner, ~beschwörer, -s, -, m.** djävulsbesvärjare. **~beschwörung, -en, f. =**

~bann. ~braten, -s, -, m. galgfogel. **~brut, -en, f.** djävulsyngel, afskum. **~dreck, -[e]s, 0, m.** dyfvelsträck. **~finger, -s, -, m.** belemnitt. **~junge, -n, -n, m.** satans pojke, tjuvpojke. **~kerl, -[e]s, -e, m.** satans karl, sate.

~kirsche, -n, f. belladonna. **~kunst, 0, f.** svartkonst. **~lärm, -[e]s, 0, m.** helvetiskt väsen. **~list, -en, f.** djävulsk list. **~streich, -[e]s, -e, m.** satans spratt, satyng. **~weib, -[e]s, -er, n.** satkärning. **~wirt[h]schaft, -en, f.** helvetesörä, satans tillställning. **~zeug, -[e]s, 0, n.** satyng.

Teufelí, -en, f. djävulskhet, djävulskap, satyng.

teufelhaff = teuflisch.

teufflen, -te, ge-t, tr. bärg. göra djupare, sänka.

teufflich, a. djävulsk.

Teuffin, -nen, f. kvinlig djävul.

Teurung se Teuerung.

Text, -[e]s, -e, m. text. *Bild. aus dem ~e kommen:* tappa koncepterna, *jmdm den ~ lesen:* läsa lagen för ngn. **~abbildung, -en, f.** illustration till texten. **~berichtigung, -en, f.** reträttelse. **~büch, -[e]s, -er †, n.** textbok, operatext, librett. **~gemäss, -mässig, a.** textenlig, öfverensstämmande med texten.

T. F. torkortn. = *Taschenformat:* fickformat.

Thal, -[e]s, -er † och * -e, n. dim. Thälchen, plur. str. Thälerchen, dal. Zu ~ ned i, till dalen från bärgen, i sht från sätern, str. i allmh. nedåt, ned, utför. -abwärts, adv. utför dalen, utför. -áus, adv. ur dalen. -bewohner, -s, -, m. dalbo, dalfolk. -éin, adv. in i dalen. -enge, -n, f. trångt pass i en dal. -fahrt, -en, f. hemfärd från sätern, färd utför strömmen m. m. -sperre, -n, f. afspärning, bom för en dal, nyckeln till dalen. -weg, -[e]s, -e, m. väg i, längs en dal.

Thaler, -s, -, m. dim. Thälerchen, -lein, taler, daler (äldre myntsort = 3 Reichsmark).

That, -en, f. gärning, handling, dåd. *Auf ei. bei el. in el. über der ~ el. auf frischer ~ på bar gärning. Mit Rat und ~ med råd och dåd. In der ~ i sanning, verkligen. -bestand, -[e]s, 0, m. 1. faktiskt förhållande. 2. jar. sammanfattning af de omständigheter, som karaktärisera ett brott i juridisk bem. -beweis, -es, -e, m. i handling lemnadt bevis. -handlung, -en, f. 1. verklig, yttre handling, gärning. 2. våldsambhet. -kraft, 0, f. dådkraft, energi. -kräftig, a. energisk. -sache, -n, f. faktum. -sächlich, a. faktisk. -en... Ex. ~drang, ~durst, -[e]s, 0, m. dåd-lust, dådtörst. ~durstig, a. dådlysten, dådtörstande. ~los, a. dådlös. ~reich, a. dådrik. ~sturm, -[e]s, 0, m. dådens storm. ~voll, a. dådrik.*

Thäter, -s, -, m. gärningsman, görare, den skyldige, den brottslige. Seiner Thaten ~ sein: fritt bestämma öfver sitt handlings-sätt.

Thäterschaft, 0, f. egenskap af gärningsman, upphof. brottslighet.

thätig, a. verksam.

thätigkeit, -en, f. verksamhet. *Ausser ~ setzen:* a) om maskiner m. m. stanna, låta stå, b) om tjänstemän: försätta ur tjänstgöring, suspendera, pensionera. *-s...* Ex. *~kreis, -es, -e, m.* verkningsskrets. *~trieb, -[e]s, -e, m.* drift, hog att verka.

thätlich, a. som yttrar sig i handling, handgriplig. *~ werden:* öfvergå till handgripligheter.

Thätlichkeit, -en, f. handgriplighet.

Thau m. m. se Tau m. m.

Theater, -s, -, n. teater. -dichter, -s, -, m. dramatisk författare. **-kapelle, -n, f.** orkester. **-stück, -[e]s, -e, n.** teaterpjäs. **-zettel, -s, -, m.** affisch.

theatralisch, a. teatralisk.

Thee, -s, -s el. -e, m. 1. té; tésort. 2. tébjudning. Einen tanzenden ~ geben: hafva tébjudning med dans. **-bau, -[e]s, 0, m.** téodling. **-baum, -[e]s, -e †, m.** tébuske. **-brett, -[e]s, -er, n.** tébricka. **-brötchen, -s, -, n.** tébröd. **-gesellschaft, -en, f.** tébjudning. **-kästchen, -s, -, n.** tédosa. **-kessel, -s, -, m.** tékittel, tékök; F

bild. dumhufvud. -löffel, -s, -, *m.* tésked.
-maschine, -*n*, *f.* tókök. -sieb, -[e]s, -e, *m.*
tésil. -steuer, -*n*, *f.* tétull, -skatt. -strauch,
-[e]s, -er †, *m.* tésbusk. -tisch, -es, -e, *m.*
tébord. -topf, -[e]s, -e †, *m.* tékanna, tépan-
na. -wasser, -s, 0, *n.* tévatten.

Theer, Theil *m. m.* se *Teer, Teil* *m. m.*

Themla, -as, -ata el. -en el. -as, *n.* tema, ämne.

teokrätisk, *a.* teokratisk.

Teolog[e], -en, -en, *m.* teolog.

teologisk, *a.* teologisk.

Theorém, -[e]s, -e, *n.* teorem, lärosats.

teoretisk, *a.* teoretisk.

Theorie, -en, *f.* teori.

Therme, -*n*, *f.* term, varm källa, varmbadhus.

Thermométer, -s, -, *m.* och *n.* termometer.

Thesaur[us], -us, -en el. -i, *m.* ordbok.

These, Thesis, Thesen, *f.* 1. tes, sats. 2. metr.
tesis, höjning.

theuer, Thier *m. m.* se *teuer, Tier* *m. m.*

Thon, -[e]s, -e, *m.* lera, 1 sht krukmarlerera.

-ärtig, *a.* leraktig. -erde, 0, *f.* lera. -gefäss,

-es, -e, -geschirr, -[e]s, -e, *n.* lerkärl. -grube,

-*n*, *f.* lergrop. -pleiße, -*n*, *f.* lerpipa. -wa[a]-

re, -*n*, *f.* lerkärl.

thönern, *a.* af (bränd) lera, ler-.

thonicht, thonig, *a.* leraktig, lerartad.

I. Thor, -en, -eu, *m.* däre, narr, galning.

2. Thor, -[e]s, -e, *n.* port. -angel, -*n*, *f.* port-

gångjärn. -einnehmer = -schreiber. -fahrt,

-en, *f.* = -weg. -flügel, -s, -, *m.* porthalfva.

-geld, -[e]s, -er, *n.* afgift som erlägges vid

inträde genom (stads)porten. -glocke, -*n*, *f.*

portklocka. -halle, -*n*, *f.* portik. -hüter, -s,

-, *m.* -in, -nen, *f.* portvakt(are), portvakt-

terska. -pfortchen, -s, -, *n.* liten port bred-

vid el. uti en större. -schliesser, -s, -, *m.*

portvakt. -schluss, -es, 0, *m.* portens stäng-

ning. *Rud. vor* ~ i sista minuten. -schreiber,

-s, -, *m.* uppborädsman vid stadsporten.

-sperre, -*n*, *f.* stadsports stängning. -wärter

= -hüter. -weg, -[e]s, -e, *m.* portgång. -weit,

a. (som står) på vid gavel. -zoll, -[e]s, -e †,

m. stadstull (tull som erlägges vid stadsporten), akcis.

-Es... = föreg. sms.

thör|en, -te, ge-t, *I. itr. h.* handla dåraktigt.

II. tr. dåra, bedåra.

thorhaft = thörlicht.

Thorheit, -en, *f.* dåraktighet, dårskap, galen-

skap.

thörlicht, thörig, *a.* dåraktig. -er... *Ex.* ~weise,

adv. dåraktigt, dumt nog.

Thörin, -nen, *f.* dåraktig kvinna.

Thran, -[e]s, 0, *m.* och *n.* tran. *P im* ~ sein:

vara drucken.

Thräne, -*n*, *f.* tår. *In* ~*n* schwimmen el. zer-

fließen: bada i tårar. -*n*... *Ex.* ~bach, -[e]s,

-e †, *m.* = ~fluss. ~bein, -[e]s, -e, *n.* tår-

ben. ~benetzt, *a.* fuktad af tårar. ~blick,

-[e]s, -e, *m.* tårad blick. ~fluss, -es, -e †, *m.*

~flut[h], -en, *f.* tårflod, ström af tårar.

~leer, ~los, *a.* tårlös. ~quell, -[e]s, -en, *m.*
tårökälla. ~weide, -*n*, *f.* tårpil.

thrän|en, -te, ge-t, *itr. h.* tåras.

thranicht, thranig, *a.* tranig.

thranig, *a.* tårfylld.

Thron, -[e]s, -e[n], *m.* dim. *Thronchen*, -lein,

tron. -besteigung, -en, *f.* tronbestigning.

-bewerber, -s, -, *m.* tronpretendent. -entsa-

gung, -en, *f.* tronafsägelse. -erbe, -*n*, -*n*, *m.*

-erbin, -nen, *f.* tronarfvinge. -folge, 0, *f.*

tronföljd. -folger, -s, -, *m.* tronföljare. -him-

mel, -s, -, *m.* tronhimmel, baldakin. -räuber,

-s, -, *m.* usurpator. -rede, -*n*, *f.* trontal.

thron|en, -te, ge-t, *itr. h.* trona.

thum, thümlich se *tum, tümlich*.

thun, thue, thust, thut, thun, thut, thun; *that* el.

diat. och föråldr. *thät, thäte; gethan; thu[e]*, *I.*

tr. och *itr. h.* 1. göra. *Du* ~ *Sie* übel, *recht*

daran: det gör ni illa, rätt i. *Was* lässt sich

dabei ~? hvad är att göra? 2. handla, t. ex.

thue recht und scheue niemand. 3. verka,

uträtta, t. ex. *Wasser* *thut es freilich nicht*.

Das *thut's*: det hjälper. 4. betyda, göra,

t. ex. *das* *thut nichts, was* *thut* *das* *zur* *Sache*.

5. ~ *als* ob el. *als wenn*: låtsa som om. ~

Sie, *als wenn* *Sie* *zu* *hause* *wären*: var hem-

mastadd, var ogenerad. *Er* *thut* *nur* *so*:

det bara låtsas han, det är ej hans allvar.

Noch *als* *Knabe* ~ *uppföra* sig som en gos-

se, leka gosse. 6. subst. inf. *Sein* ~ *und* *Las-*

sen: hans görande och låtande. Ordspr. *Brä-*

gen *und* ~ *ist* *zweiertei*: unget. lofven är sa-

men hållen är bättre. 7. särskilda fall. a) med

subst.: *sein* *Amt* ~ sköta sitt ämbete, sina

åligganden, *einen* *Befehl* ~ gifva order,

eine *Bitte* *an* *jmdn* ~ vända sig med en

bön till ngn, *Botschaft* ~ bringa budskap,

Dienst ~ tjänstgöra, *jmdm* *eine* *Ehre* ~

visa ngn heder, *einen* *Eid* ~ gå ed, *Ein-*

blicke *in* *etw.* (ack.) ~ få inblick i ngt, *einer*

(gen.) *Sache* *Erwähnung* ~ omnämna en sak,

eine *Fahrt* ~ företaga en resa, *einen* *Gang*

~ gå ett ärende, *ein* *Gebet* ~ läsa en bön,

jmdm *eine* *Gnade* *thun*: bevisa ngn en nåd,

einen *Kniefall* ~ falla på knä, *einen* *Mord*

~ begå ett mord, *jmdm* *einen* *Possen* el.

Schabernack ~ spela ngn ett spratt, *einen*

Schritt ~ taga ett steg, *einen* *Schuss* ~ af-

lossa, skjuta ett skott, *einen* *Sturz* ~ störta,

eine *Sünde* ~ begå en synd, *Versicherungen*

~ afgifva försäkringar, *Versprechungen* ~

gifva löften, *eine* *Wette* ~ ingå ett vad,

jmds *Wort* ~ utföra ngn's order, *einen*

Wunsch ~ uttala en önskan. — b) med adj.:

bärbeissig ~ vara tvär, *breit* el. *dick* ~

brösta sig, kråma sig, *dünn* ~ vara ytterst

anspråklös, *ehrbar* ~ iakttaga ett ärbart

uppförande, *thut* *es* *ihm* *so* *eilig?* har han

så brådt? *empfindlich* ~ vara snarsticken,

fremd ~ ställa sig främmande, *fröhlich* ~

låtsa sig vara glad, *fromm* ~ låtsa sig vara

from, hyckla (fromhet), *geheim* ~ vara hemlighetsfull, *geschäftig* ~ vara beskäftig, *es jmdm in etw. (dat.) gleich* ~ täfna med ngn i ngt, vara lika god som ngn med afseende på ngt, *gross* ~ skryta, *jmdm etw. gut* ~ godtgöra ngn för ngt, *keck* ~ uppträda käckt, trotsigt, *kläglich* ~ jümra sig, *patzig* ~ vara morsk, *etw. thut jmdm not ei. nötig*: ngn behöver ngt, *spröde* ~ vara fjär, *wie verrückt* ~ uppföra sig som en galning, *wichtig* ~ vara viktig, *züchtig* ~ vara ärbär, sipp. — c) med inf.: *loben thu ich ohne Bedenken*: jag berömma, berömma kan jag utan tvekan, jag drar mig ej för att berömma, *ich that das Reisen wählen*: jag valde, beslöt mig för att resa; *jmdm etw. zu wissen* ~ låta ngn veta, meddela ngn ngt. — d) med prep.: *Salz an die Speisen* ~ lägga salt i maten, *etw. aus dem Sack* ~ taga ngt ur säcken, *etw. bei Seite* ~ lägga bort ngt, *etw. in den Sack* ~ lägga, stoppa ngt i säcken, *sein Kind in Pension, in ein Kloster* ~ sätta sitt barn i pension, i ett kloster, *jmdn in den Bann* ~ bannlysa ngn, *es ist mir um dieses zu* ~ för mig kommer det an på detta, *es ist um ihn gethan*: det är förbi med honom, han är förlorad. **II.** *Sich* ~ 1. * begifva sig. **2.** *Sich gutlich* ~ smörja kråset. **3.** *Es thut sich nicht*: det går cj, går ej för sig.

Thünfisch, -es, -e, m. zool. tonfisk.

Thunichtgut, -, [-e], m. odoga.

thünlich, a. görlig, möjlig, rådlig.

Thünlichkeit, 0, f. möjlighet.

Thür[e], -en, f. dörr. **Bud.** *sich nach der ~ umsehen*: söka att komma undan, *vor der ~ sein*: stå för dörren, *jmdn vor die ~ ei. jmdm den Stuhl vor die ~ setzen*: visa ngn på dörren, köra ut ngn. -**angel**, -n, f. dörrgångjärn. -**feld**, [-e]s, -er, n. dörrspiegel. -**flügel**, -s, -, m. dörrflügel. -**hüter**, -s, -, m. ~in, -nen, f. dörrvakt(are), dörrvakterska. -**klopfer**, -s, -, m. dörrklapp. -**schwelle**, -n, f. tröskel. -**steher**, -s, -, m. dörrvaktare. -**vörhang**, [-e]s, -e †, m. dörrgardin, portlär.

Thurm m. m. se **Turm** m. m.

Thymiän, [-e]s, 0, m. timjan.

Tiär||a, **Tiär**||e, -en, f. tiar, påfvekrone.

Tibet, [-e]s, -s el. -e, m. tibet(tyg).

tick, I. *interj.* tick! **II.** [-e]s, -e el. -s, m. 1. lätt vidröring. **2.** *Einen ~ haben*: a) vara inbilsk, egenkär, b) ha en skruf lös, vara besynnerlig. *Einen ~ auf jmdn haben*: ha ett horn i sidan till ngn. -**tack**, -s, -s, n. ticktack.

tick||en, -te, *ge-t*, I. *itr. h.* säga tick, säga tick-tack. **II.** *tr.* lätt vidröra, snudda vid.

tief, a. 1. djup. *In ~en Gedanken stehen*: stå försjunken i tankar. *Im ~sten Winter*: midt i vintern. *Bis ~ ins 16. Jahrhundert*: tills långt in i 16:de århundradet. *Er ist ~ in*

den Funfzig: han är långt på femtiotal. **2.** djupt liggande, läg; mus. låg, t. ex. *einen Ton ~er singen*. -**äugig**, a. djupögd. -**bewägt**, a. djupt rörd. -**blau**, a. djupblå. -**blick**, [-e]s, -e, m. 1. blick ned i djupet. **2.** djup, genomträngande blick. -**denker**, -s, -m. djup tänkare. -**ebene**, -n, f. lågslätt. -**ernst**, a. djupt allvarlig. -**gehend**, a. djupgående. -**land**, [-e]s, -er †, n. lågland. -**liegende**, a. djupliggande. -**rund**, a. konkav. -**sinn**, [-e]s, 0, m. djupsinnighet. -**sinnig**, a. djupsinnig. -**sinnigkeit**, 0, f. = -sinn. -**ton**, [-e]s, 0, m. gram. **1.** *Diese Silbe hat den ~ denna stafvelse a)* har expiratorisk biton, b) är obetonad. **2.** musikalisk lågton. -**tonig**, a. gram. **1.** bibe-tonad. **2.** obetonad. **3.** försedd med lågton. **Tiefe**, -n, f. 1. djup, djuphet, djuplek. *Die ~ des Tons*: den låga tonen. **2.** bakgrund.

tief||en, -te, *ge-t*, *tr.* **1.** göra djupare. **2.** † mäta djupet, päjla.

Tiegel, -s, -, m. *Tiegelchen*, *Tiegelein*, **1.** kastrull. **2.** degel.

Tiene, -n, f. tina, s.å.

Tier, [-e]s, -e, n. 1. djur. **2.** jäg. hind. -**arznei**, -en, f. djurmedicin. -**arzt**, [-e]s, -e †, m. djurläkare, veterinär. -**bude**, -n, f. mindre menageri. -**garten**, -s, -†, m. djurgård. -**kalb**, [-e]s, -er †, n. hindkalf. -**kreis**, -es, 0, m. djurkrets. -**kunde**, 0, f. zoologi. -**malerei**, -en, f. djurmålning. -**pflanze**, -n, f. zool. djurväxt, zoofyt. -**quäler**, -s, -, m. djurplågare. -**quälerei**, -en, f. djurplågeri. -**reich**, [-e]s, 0, n. djurrike. -**stück**, [-e]s, -e, n. djurstycke, djurmålning. -**welt**, 0, f. djurverld.

Tierheit, 0, f. djurnatur; djuriskhet.

tierisch, a. 1. animalisk, djur-. **2.** djurisk.

tiftel||n se **tifteln**.

Tiger, -s, -, m. ~in, -nen, f. tiger, tigrinna. -**decke**, -n, f. = -*haut*. -**farbig**, a. tigerfärgad. -**fell**, [-e]s, -e, n. = -*haut*. -**fleckig**, a. tigerfläckig. -**haut**, -e †, f. tigerhud. -**katze**, -n, f. zool. tigerkatt. -**tier**, [-e]s, -e, n. tiger. -**weibchen**, -s, -, n. tigerhona.

tiger||in, -te, *ge-t*, *tr.* göra tigerfläckig, tigrera. *Getigert*: tigerfläckig.

tilgbär, a. som kan tillintetgöras m. m. se *tilgen*.

Tilgbarkeit, 0, f. egenskap att kunna tillintetgöras m. m. se *tilj*.

tilg||en, -te, *ge-t*, *tr.* borttaga, tillintetgöra, stryka, utstryka, utplåna, aflana, försona, amortera, utrota. **Tilgung**, f.

Tilger, -s, -, m. försonare m. m. se *föreg*.

tingier||en, -te, -t, *tr.* färga.

Tinktúr, -en, f. tinktur.

Tinte, -n, f. **1.** bläck. **Bud.** *in der ~ sein* el. *sitzen*: vara i förlägenhet, i knipa, P ~ *geoffen haben*: vara tokig, galen. **2.** mät. färg, färgton. -n... **EX.** ~**fass**, -es, -er †, n. bläckhorn. ~**fisch**, -es, -e, m. bläckfisk. ~**klecks**,

-es, -e, m. bläckplump. ~schwarz, a. bläcksvart, ramsvart. ~wischer, -s, -, m. penn-torkare.

tinticht, tintig, a. 1. bläckartad, bläcklik. *Der Wein schmeckt ~* vinet smakar bläck. 2. bläckig.

Tipp, -[e]s, -e, m. 1. lätt beröring. 2. = nju.

Tippel, -s, -, m. punkt, prick. *Etw. bis aufs ~chen wissen:* känna ngt in i dess minsta detaljer.

tippel|n, -te, ge-t, tr. punktera, pricka.

tippel|en, -te, ge-t, tr. och *itr. h.* lätt vidröra med spetsen el. ändan af ngt.

Tiråde, -n, f. tirad.

Tirailleur, -[e]s, -e el. -s, m. tiraljör.

tirailleur|en, -te, -t, itr. h. tiraljera, fäka i spridd ordning.

Tisch, -es, -e, m. bord. *Bild. reinen ~ machen:* göra rent hus, *unter den ~ setzen:* sätta under en skäppa, *die Füße el. Beine unter dem ~e jmds haben:* lefva på nngs bekostnad. *Von ~ und Bett geschieden:* skild till säng och säte. *Bei et. über ~ vid bordet, vor, nach ~e:* före, efter måltiden, mid-dagen, krällsmaten. *Sich zu et. an den ~ setzen:* sätta sig till bords. *Einen guten ~ führen:* hålla ett godt bord. *Freien ~ bei jmdm haben:* hafva fritt vivre hos ngn. -**aufsatz, -es, -e †, m.** borddupsats. -**bein, -[e]s, -e, n.** bordsfot. -**bier, -[e]s, -e, n.** dricka. -**blatt, -[e]s, -er †, n.** bordskifva. -**decke, -n, f.** (bords)duk. -**ecke, -n, f.** bordshörn. -**freund, -[e]s, -e, m.** bordvän, matfriare, snyltgäst. -**fuss, -es, -e †, m.** = -**bein.** -**gänger, -s, -, m.** matgäst. -**gebet, -[e]s, -e, n.** bordsbön. -**gedeck, -[e]s, -e, n.** 1. duktyg. 2. bordservis. -**genoss, -en, -en, m.** bordskamrat. -**geschirr, -[e]s, -e, n.** bordservis. -**gesellschaft, -en, f.** bordsällskap, matlag. -**gespräch, -[e]s, -e, n.** samtal vid bordet. -**gestell, -[e]s, -e, n.** bordställ. -**karte, -n, f.** matsedel. -**kasten, -s, -, m.** bordslåda. *F sich langweilen wie ein Mops im ~* hafva fasligt tråkigt. -**lied, -[e]s, -er, n.** bordvisa. -**messer, -s, -, n.** bordsknif. -**nachbar, -s el. -n, -n, m.** bordsgranne. -**platte, -n, f.** bordskifva. -**rede, -n, f.** tal vid bordet, bordsamtal: skäl. -**rücken, -s, 0, n.** borddäng. -**segen, -s, -, m.** bordsbön. -**wäsche, 0, f.** duktyg. -**wein, -[e]s, -e, m.** bordvin. -**zeit, -en, f.** tid då man äter, måltidstimme, middagstimme. -**zeug, -[e]s, 0, n.** duktyg.

tisch|en, -[e]s, -te, ge-t, itr. h. och *tr.* 1. duka, laga i ordning maten (ät). 2. äta, kalasa.

Tischler, -s, -, m. snickare. -**arbeit, -en, f.** snickararbete. -**snickeri, -handwerk, -[e]s, 0, n.** snickaryrke. -**snickeri, -werkstatt, -en †, f.** snickarverkstad. -**zunft, -e †, f.** snickarskrå.

Tischleréi, -en, f. 1. 0, snickaryrke, snickeri. 2. snickarverkstad.

tischler|n, -te, ge-t, itr. h. och *tr.* snickra.

Titan, -en, -en, m. titan, jätte.

titänhaft, titänisch, a. titansk, jättelik.

Titel, -s, -, m. dim. *Titelchen, Titelein, 1.* titel. *Der ~ Graf el. eines Grafen:* grefvetitel, jmdn den ~ *Graf geben:* a) förlåna ngn grefvetitel, b) titulera ngn greve. 2. se *Tüttel.* -**auflage, -ausgabe, -n, f.** titelupp-laga i hvilken blott titeln är ny. -**bild, -[e]s, -er, n.** titelplansch, -vignett. -**blatt, -[e]s, -er †, n.** titelblad. -**kupfer, -s, -, n.** titelgravyr. -**sucht, 0, f.** titelsjuka. -**vignette, -n, f.** titelvignett.

Titulär... 1 subst. sms. titulär, t. ex. -*kaiser.*

Titulatur, -en, f. titulatur.

titulier|en, -te, -t, tr. titulera. **Titulierung, f.**

Toast, -es, -e, m. toast, skål(tal).

toast|en, -ete, ge-et, toastier|en, -te, -t, itr. h. hålla tal, utbringa en skål för ngn.

Tob... Ex. -sucht, 0, f. raseri, vildhet. -**süchtig, a.** rasande, vild.

Tobel, -s, -, m. trång dal, dalklyfta.

tob|en, -te, ge-t, itr. h. rasa; väsnas.

Tochter, -†, f. dotter. -**kind, -[e]s, -er, n.** dotterbarn, -son, -dotter. -**kirche, -n, f.** filial, annexkyrka. -**mann, -[e]s, -er †, m.** mäg. -**sprache, -n, f.** dotterspråk. -**staat, -[e]s, -en, m.** -**stadt, -e †, f.** koloni.

Töchter... Ex. -schule, -n, f. flickskola. *Höhere ~* elementarläroverk för flickor.

töchterlich, a. dotterlig, barnslig.

tockier|en, -te, -t, itr. h. och *tr.* 1. skåla. 2. måt. med grofva streck skissera.

Tod, -[e]s, -e, m. död. [*Ein Kind*] *des ~es sein:* vara dödens barn. *Sich des ~es verwundern:* bli högligen förvånad, *des ~es sterben:* döden dö. *Ich hätte den ~ davon:* jag skulle dö däraf. *Den ~ über jmdn verhängen:* döma ngn till döden. *Geld oder ~!* pengar eller lifvet! *F der ~ laüft mir über das Grab:* en rysning genomfar mig. — Med prep. *auf den ~ verwundet:* dödligt sårad, *auf den et. dem ~ liegen:* vara döds-sjuk; *bis an den ~ in i döden, bis über den ~ hinaus treu:* trogen äfven efter döden, *bis zum ~e betrübt:* djupt bedröfvad; *es ist mir in den ~ zuwider:* det är mig högligen motbjudande, *in den ~ hinein vergessen:* alldeles glömma bort; *jmdn vom ~e erretten:* rädda nngs lif; *jmdn zu ~e prügeln:* prygla, slå ihjäl ngn (så ngn tills han dör), *sich zu ~e arbeiten:* arbeta ihjäl sig. -**bett, -[e]s, -en, n.** dödsbädd. -**bringend, a.** död(sbringande). -**drohend, a.** som hotar med döden, lifsfarlig. -**feind, -[e]s, -e, m.** dödsfiende. -**feindschaft, 0, f.** dödsfiendskap. -**krank, a.** döds sjuk. -**matt, -müde, a.** dödsstrött. -**sünde, -n, f.** döds synd. -**es... Ex. ~angst, -e †, f.** dödsångest. -**anzeige, -n, f.** dödsannons. ~**ärt, -en, f.** dödsätt. ~**hange, a.** dödligt, gruffligt rädd, i dödsångest. ~**hangigkeit, 0,**

f. dödsångest. ~bett, *-[e]s, -en, n.* dödsbädd. ~bläss, *a.* dödsblek, likblek. ~blässe, *0, f.* dödsblekhet, dödlig blekhet. ~bleich = ~bläss. ~botschaft, *-en, f.* dödsbud. ~engel, *-s, -, m.* dödsängel. ~fall, *-[e]s, -e †, m.* dödsfall. ~frost, *-[e]s, 0, m.* dödsfrys. ~furcht, *0, f.* dödsfruktan. ~gang, *-[e]s, 0, m.* gång till döden. ~gefahr, *-en, f.* lifsfara. ~grauen, *-s, 0, n.* dödsrysning, dödsfruktan. ~graus, *-es, 0, m.* hemskt, fasanfullt tillstånd, dödsfasa. ~jahr, *-[e]s, -e, n.* dödsår. ~kampf, *-[e]s, -e †, m.* döds-kamp. ~matt, ~müde, *a.* dödsstrött. ~not[h], *-e †, f.* dödsnöd. ~opfer, *-s, -, n.* dödsoffer. ~pein, *0, ~qual, -en, f.* dödsqual. ~schauer, *-s, -, m.* dödsrysning. ~schlaf, *-[e]s, 0, m.* dödsömn. ~schweigen, *-s, 0, n.* dödstystnad. ~stöss, *-es, -e †, m.* dödsstöt. ~strafe, *-n, f.* dödsstraff. ~streich, *-[e]s, -e, m.* dödschugg. ~tag, *-[e]s, -e, m.* dödsdag. ~urt[h]eil, *-[e]s, -e, n.* dödsdom. ~verbrechen, *-s, -, n.* med dödsstraff belagdt brott. ~wunde, *-n, f.* dödsår, banesår. ~würdig, *a.* värd döden.

tödlich, *a.* dödlig, död(bring)ande.

Tödlichkeit, *0, f.* dödlighet.

tödt, tödten *se* tot, töten.

tödlich *se* tödlich.

Töffel = Stoffel.

Tog||a, *-as* el. *-en, f.* toga.

Toilette, *-n, f.* toalett.

tolerant, *a.* tolerant, fördragsam.

Toleranz, *0, f.* tolerans, fördragsamhet.

tolerieren, *-te, -t, tr.* tolerera, tåla.

toll, *a.* vansinnig, galen, tokig, vriden; vild.

Wie ~ som en galning, som galningar.

~es Zeug = galenskap. *Es jmdn zu ~ machen:* gå för långt i ngn's tycke. *Jmdn den Kopf ~ machen:* förvrída hufvudet på ngn.

~ hergehen: gå vildt till. *Es wird noch ~er kommen:* det blir allt värre och värre.

-apfel, *-s, †, m.* kärleksäpple (Solanum Lycopersicum).

-beere, *-n, f.* belladonna. -dreist (igkeit) = -kühn(heit).

-haus, *-es, -er †, n.* dårhus. -häusler, *-s, -, m.* dårhushjon. -kirsche = -beere. -kopf, *-[e]s, -e †, m.* galenpanna, vildhjärna, våghals. -köpfig, *a.* galen, vild. -kühn, *a.* oförvägen, alltför djärf, vågsam, halsbrytande; subst. våghals. -kühnheit, *0, f.* oförvägenhet, alltför stor djärfhet. -sinn, *-[e]s, 0, m.* galenskap. -sinnig, *a.* galen. -sucht, *0, f.* raseri, galenskap. -wut[h], *0, f.* vattuskräck.

I. Toile, *0, f.* = Tollheit.

2. Tolle, *-n, f.* fjäderbuske, tofs.

toll||en, *-te, ge-t, I. itr. h.* väsnas, bullra, galnas. II. *tr.* krusa, pipa.

Tollheit, *-en, f.* vansinne, vanvett, vansinnighet, galenskap, raseri.

Tolpatsch, *-es, -e, m.* klumpig, plump person, tölp, dummerjóns.

Töpel, *-s, -, m.* 1. = föreg. 2. pelikan.

Töpel||i, *-en, f.* tölpaktighet, dumhet.

tölpelhaft, *a.* tölpaktig, otymplig, klumpig, plump.

Tölpelhaftigkeit, *-en, f.* tölpaktighet *m. m. se* föreg.

tölpell||n, *-te, ge-t, itr. h.* och *s.* bära sig tölp-

aktigt, dumt åt, gå slarvigt, röra sig ovigt.

tölpisch = tölpelhaft.

Tomback, *-s, 0, m.* tomback.

tombaken, *a.* af tomback.

Ton, *-[e]s, -e †, m.* 1. ton. *Feiner* el. *guter* ~

god ton. *Sich gegen jmdn auf einen ver-*

traulichen ~ stellen: ställa sig på för-

trolig fot med ngn. *In einem hohen ~e re-*

den: tala med myndig ton. 2. ljud, klang.

-abstand, *-[e]s, -e †, m.* intervall. -angehend, *a.* tongifvande. -angeber, *-s, -, m.* tongif-

vande person. -ärt, *-en, f.* tonart. -dichter

= -setzer. -druck, *-[e]s, -e, m.* tontryck.

-fall, *-[e]s, -e †, m.* tonfall. -farbe, *-n, f.*

klangfärg. -halle, *-n, f.* konsertsal. -kunst,

0, f. tonkonst, musik. -künstler, *-s, -, m.*

tonkonstnär, musiker. -lehre, *0, f.* läran

om ljudet, akustik. -leiter, *-n, f.* tonskala.

-los, *a.* tonlös, klanglös, obetonad. -malerei,

-en, f. tonmålning. -mass, *-es, 0, n.* takt;

stafvelsmätt. -nachahmung, *a.* ljudhärmande

onomatopoetisk. -satz, *-es, -e †, m.* mus. sats.

-schöpfung, *-en, f.* tonskapelse. -setzer, *-s,*

-, m. tonsättare, -diktare, kompositör. -set-

zung, *-en, f.* tonsättning, komposition. -silbe,

-n, f. betonad stafvelse. -stück, *-[e]s, -e, n.*

ton-, musikstycke. -stufe, *-n, f.* intervall.

-weise, *-n, f.* melodi. -zeichen, *-s, -, n.* ton-

tecken.

tön||en, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. tona, ljuda,

skalla, klinga. 2. låta höra, frambringa

toner; förkunna.

tonisch, *a.* tonisk.

Tonne, *-n, f.* dim. Tönuchen, -lein, tunna, fat.

-n... Ex. ~band, *-[e]s, -er †, n.* ~reifen, *-s, -,*

m. tunnband. ~weise, *adv.* i tunnor, tun-

vis, fatvisa.

Tonsür, *-en, f.* tonsur.

Top *se* 2. Topp.

Topás, *-es, -e, m.* topas.

Topf, *-[e]s, -e †, m.* panna, gryta, kruka, burk,

etop, mugg. *Bua. alles in einen ~ werfen:*

skära allt öfver en kam, *das ist nicht in*

seinem ~ gekocht: den tanken har ej upp-

stått i hans hjärna. -asche, *0, f.* pottaska.

-blume, *-n, f.* krukväxt. -brett, *-[e]s, -er, n.*

kökshylla. -deckel, *-s, -, m.* grytlock. -ge-

wächs, *-es, -e, n.* krukväxt. -gucker, *-s, -, m.*

gryttittare. -guckerei, *-en, f.* tittande i gry-

terna. -haken, *-s, -, m.* grytkrok. -kuchen =

Napfkuchen. -lecker, *-s, -, m.* tallrikslic-

kare. -ständer, *-s, -, m.* blomsterbord. -stür-

ze, *-n, f.* grytlock.

Töpfer, *-s, -, m.* krukmakare. -arbeit, *-en, f.*

krukmakararbete, stenkärl. -erde, *0, f.* -thon.

-[e]s, 0, m. krukmakarlera. **-wa[ra]re**, -n, f. **-zeug**, -[e]s, 0, n. stengods, stenkärl.

Töpferéi, -en, f. 1. 0. krukmakaryrke. 2. krukmakarverkstad. 3. stenkärl.

töpfer, n, -te, ge-t, itr. h. och tr. göra stenkärl. förfärdiga af stengods.

Topograh, -en, -en, m. topograf.

1. **topp**, interj. topp! låt gå!

2. **Topp**, -[e]s, -s el. -e, m. topp.

Torf, -[e]s, -e [t], m. torf. **-gräber**, -s, - m. torfgräfvare. **-grube**, -n, f. torfgröp, -tag. **-moor**, -[e]s, -e, n. torfmosse. **-stechen**, -s, 0. n. torfgrävning. **-stecher** = -gräber. **-stich**, -[e]s, -e, m. = -grube.

torfien, -te, ge-t, tr. gödsla med torf.

torfig, a. torfhaltig, torfblandad.

Torkel, -s, -, m. n, f. 1. vin-, fruktpräss. 2. yrsel, yra. 3. slag, örfil.

torkel n. -te, ge-t, itr. h. och s. ragla, tumla.

Tornister, -s, -, m. och n. ränsel.

Torpédo, -[s], -s, m. torpedo.

Tort, -[e]s, 0, m. orätt, skada, förtret. *Jmdm einen ~ [an]thun*: göra ngn orätt.

Torte, -n, f. dim. *Törtchen*, -lein, tårta. -n... ex. **~bäcker**, -s, -, m. konditor.

Tortúr, -en, f. tortyr. *Auf die ~ spannen*: lägga på sträckbänk.

tosien, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. brusa, dåna.

tot, a. död. *Ein Pferd ~ jagen*: rida, köra ihjäl en häst. **~ machen**: döda. **~ peinigen**, *schieszen*, *schweigen*, *stechen*: pina, skjuta, tuga, sticka ihjäl. **-geboren**, a. dödfödd. **-krank** se *totkrank*. **-lachen**, -s, 0, n. *Es ist zum ~ det är så att man kan skratta sig förderfvad åt det*. **-schlag**, -[e]s, -e †, m. dråp. **-schläger**, -s, -, m. mandräpare, mördare. -en... ex. **-acker**, -s, -†, m. kyrkogård. **~allein**, a. molensum. **~amt**, -[e]s, -er †, n. själamässa. **~bahre**, -n, f. likbår. **~bein**, -[e]s, -e, n. dödas ben, människoben. **~bett**, **~bläss**, **~blässe**, **~bleich** = *Todesbett* m. m. **~farbe** = *~blässe*. **~farbig** = *~bläss*. **~feier**, -n, f. likbegångelse. **~fleck**, -[e]s, -c, m. dödsfläck, likblånad. **~frau**, -en, f. liksveperska. **~gebein**, -[e]s, -e, n. dödas ben, benrangel. **~geläut**, -[e]s, -c, n. begravningsringning. **~geleit**, -[e]s, -e, n. likfölje. **~gerippe**, -s, -, n. benrangel, skelett. **~geruch**, -[e]s, 0, m. liklukt. **~gewölbe**, -s, -, n. grafhvalf. **~glocke**, -n, f. döds-klocka; begravningsringning. **~gräber**, -s, -, m. 1. dödgräfvare. 2. = *~käufer*. **~gruft**, -e †, f. grift. **~haus** = *Leichenhaus*. **~hemd**, -[e]s, -en, n. likskjorta. **~hügel**, -s, -, n. grafkulle. **~käfer**, -s, -, m. dödgräfvare (skalbagge). **~klage**, -n, f. dödsklagan (klagan öfver en död). **~kopf**, -[e]s, -e †, m. döds-kalle. **~kranz**, -es, -e †, m. begravningskrans. **~kreuz**, -es, -e, n. grafkors. **~lied**, -[e]s, -er, n. liksång, grafång, begravningspsalm. **~mahl**, -[e]s, -e el. -er †, n. graf-

öl. **~mal**, -[e]s, -e el. -er †, n. grafvård. **~marsch**, -es, -e †, m. sorgmarsch. **~maske**, -n, f. dödsmask. **~opfer**, -s, -, n. offer åt de afödnes andar. **~reich**, -[e]s, 0, n. dödsrike. **~sang**, -[e]s, -e †, m. = *~lied*. **~sarg**, -[e]s, -e †, m. likkista. **~schau(er)** = *Leichenschau(er)*. **~schein**, -[e]s, -e, m. dödsattest. **~schlaf**, -[e]s, 0, m. dödsömn. **~schrein**, -[e]s, -e, m. poet. likkista. **~schweigen**, -s, 0, n. dödstystnad. **~still**, a. dödstyst. **~stille**, 0, f. dödstystnad. **~tanz**, -es, -e †, m. dödsdans. **~uhr**, -en, f. dödsur. **~urne**, -n, f. urna i hvilken en afödnes aska förvaras.

total, a. total, fullständig. **-ansicht**, -en, f. totalvy. **-betrag**, -[e]s, -e †, m. **-summe**, -n, f. totalbelopp, -summa, slutsumma.

Totalität, -en, f. totalitet, det hela, sammanfattning.

töten, -ete, ge-et, tr. och *sich* ~ döda (sig).

Tötung, f.

tötenhaft, a. dödlig, döds-.

Töter, -s, -, m. mördare, baneman.

touch... se *tusch*...

Toupét, -s, -s, n. tupé.

Tour, -en, f. 1. tur, a) färd, promenad, b) dansur, c) hårtur. 2. ordvändning.

Tourist, -en, -en, m. turist.

Tournüre, -n, f. 1. vändning. 2. fint sätt, verldsvana. 3. turnyr.

Trab, -[e]s, 0, m. traf. **-gänger**, -s, -, m. trafvare. **-rennen**, -s, -, n. trafiköppning.

Trabant, -en, -en, m. drabant.

trab en, -te, ge-t, itr. h. och s. trafva.

Traber, -s, -, m. trafvare.

Träber se *Treber*.

Tracht, -en, f. 1. drägt, kostym. 2. börda, mamsbörda (så mycket som man bär på en gång). 3. rätt (så mycket som på en gång sattes på bordet). 4. **~ Prügel**: kok stryk. 5. kull ungar. 6. ok att bara med. 7. bärighet. 8. † djupgående.

tracht en, -ete, ge-et, itr. h. trakta, sträfva, arbeta. *Nach etc.* ~ eftersträffa, eftertrakta ngt. *Jmdm nach dem Leben* ~ trakta efter ngn's lif.

trächtig, a. drägtig.

Trächtigkeit, 0, f. drägtighet.

Trafik, -s, -s, m. handel, försäljning (sställe).

Träg... ex. **-altar**, -[e]s, -e †, m. portativ altare. **-bahre**, -n, f. bår. **-balken**, -s, -, m. bårbjälke. **-band**, -[e]s, -er †, n. 1. bårrem, axelrem. 2. hängsle. **-baum**, -[e]s, -e †, m. bårstäng. **-bett**, -[e]s, -en, n. (sjuk)bår. **-fähig**, a. som förmår bära ngt visst. **-fähigkeit**, 0, f. bärighet, bårförmåga. **-hebel**, -s, -, m. hafstång. **-himmel**, -s, -, m. baldakin. **-knospe**, -n, f. blomknopp. **-korb**, -[e]s, -e †, m. bårkorg. **-kraft**, 0, f. bårkraft. **-kranz**, -es, -e †, m. bårkrans. **-orgel**, -n, f. flyttbar, portativ orgel. **-pfeiler**, -s, -, m. stödpejolare. **-reff**, -[e]s, -e, n. bår. **-riemen**, -s, -, m. bårrem. **-sattel**, -s, -†, m. klöfsadel. **-seil**,

-[e]s, -e, n. bärlina. -sessel, -s, -, m. bärstol. -stange, -n, f. bärstång. -stuhl, -[e]s, -e †, m. bärstol. -vermögen, -s, 0, n. bärighet. -weite, -n, f. skottvidd; afstånd, som anger, hur långt rösten når; bnat. betydelse, betydenhet, vigt, inflytande.

trägbär, a. 1. som kan bäras, flyttbar, portativ. 2. om kläder: som man kan ha på sig, snygg. 3. fruktbar, fruktbärande, frukt-sam; drägtig.

Trägbarheit, 0, f. flyttbarhet.

Trage, -n, f. 1. bår. 2. bock som ngt hvilar på. 3. ok att bära med.

Trage... se *Trag...*

träge, a. trög, lat, långsam.

tragen, *träg(s)t, trug, trüge, getragen, trag[e]*, I. tr. 1. bära. 2. skriva, införa, t. ex. *etw. in ein Buch* ~ införa ngt i en bok, *jmds Namen in ei. auf eine Liste* ~ anteckna ngnns namn på en lista. 3. bära, begagna, använda, hafva, t. ex. *einen Rock, einen Panzer, Stiefel, Locken, eine Brille, Orden. Die Wäsche schmutzig* ~ begagna smutsigt linne, *die Stiefel schief* ~ gå snedt på stöflarne.

4. om hållning m. m., t. ex. *den Kopf schief* ~ gå med hufvudet på sned, *den Schweif hoch* ~ hålla upp svansen, *die Nase hoch* ~ sätta näsan i vädret. 5. hysa, visa, hafva, t. ex. *Freundschaft für jmdn, Bedenken*: betänkligheter, *Gehorsam gegen jmdn, Respekt vor etw.* (dat.). 6. fördraga, tåla. 7. mus. *die Stimme* ~ binda tonerna. 8. särskilda fall. *Leid* ~ sörja. *Den Verhältnissen Rechnung* ~ rätta sig efter omständigheterna. *Ein Amt, eine Würde* ~ innehafva, bekläda ett ämbete, en värdighet. *Kraft meines* ~ *den Amtes*: på dragande kall och ämbetes vägnar. *Getragen*: högtidlig, t. ex. *getragene Stimmung*. II. *Sich* ~ 1. bära sig, t. ex. *sich müde* ~. 2. begifva sig, packa sig, t. ex. *nachhause*. 3. dragas, umgås med ngt, t. ex. *sich mit trüben Gedanken, mit einem Plan* ~. *Man trägt sich mit dem Gerücht*: det ryktet går. 4. föra sig, hålla sig. *Mein* ~ *min hållning*. 5. gå klädd, vara klädd, t. ex. *sich sauber, schwarz* et. *in schwarz* ~ gå, vara snyggt klädd, svartklädd. 6. om kläder, tyger m. m. föra sig, taga sig ut. *Im Tuche trägt sich weiss, leicht fadenscheinig*: tyget blir vitt, lätt trådsplitet gamm begagnande. 7. *Etw. trägt sich leicht*: ngt är lätt att bära.

III. *itr. h.* 1. bära, t. ex. *ich habe an diesem schwer zu* ~ detta är tungt att bära för mig, *das Eis trägt*: isen bär. 2. räcka, nå, t. ex. *das Auge, das Fernrohr, die Büchse trägt weit*. 3. *Zu Neste* ~ draga till boet.

Träger, -s, -, m. 1. ~in, -nen, f. bärare, bärarinna. 2. gårdfaribandlare. 3. ⊕ bärbjälke, stöjpejolare. 4. bot. ständare.

Trägheit, 0, f. tröghet.

trägtig, a. drägtig.

tragisch, a. tragisk; sorglig.

Tragöde, -n, -n, m. tragisk skådespelare, tragöd.

Tragödie, -n, f. sorgspel, tragedi. -n... Ex. ~dichter, ~schreiber, -s, -, m. sorgespelsförfattare, tragiker. ~spieler, -s, -, m. = *Tragöde*.

Train, -s, -s, m. träng. -fahrer, -s, -, m. trosskusk.

Trainer, **Traineur**, -s, -s, m. tränare.

Trainieren, -te, -t, tr. tränera.

Trajékt, -[e]s, -e, m. öfverfärd. -schiff, -[e]s, -e, n. ångfärja för järnvägståg.

Trakt, -[e]s, -e, m. sträckning.

Traktament, -[e]s, -e, n. 1. traktering, undfägnad. 2. traktamente, lön, sold.

Traktat, -[e]s, -e, m. dim. *Traktätchen*, -lein, traktat, a) fördrag, b) liten skrift.

traktieren, -te, -t, tr. och *itr. h.* 1. behandla. 2. undfägna, traktera.

träller||n, -te, ge-t, *itr. h.* tralla.

Trampel, -s, -, m. F drummel, tölp, åsna. -t[h]ier, -[e]s, -e, n. 1. dromedar. 2. = *Trampel*.

trampel||n, **tramp||en**, **tramp||en**, -te, ge-t, *itr. h.* trampa.

Trampolin, -[e]s, -e, n. och m. trampolin, springbräde.

Tranchée (*Tranchée*), -en, f. löpgraf.

tranchieren||en, -te, -t, tr. sönderskära, skära för.

Trank, -[e]s, -e †, m. 1. dryck. 2. drickbart medikament, dekokt. 3. skulor. -fass, -es, -er †, n. skultunna. -opfer, -s, -, n. dryckesoffer.

Tränk||e, -en, f. 1. vattnande, vattning. 2. vattenställe. -eimer, -s, -, m. vattenämbare. -trog, -[e]s, -e †, m. vattenho.

tränk||en, -te, ge-t, I. tr. 1. vattna. 2. amma. 3. impregnera, mätta. II. *Sich* ~ 1. dricka.

2. fyllas. *Tränkung*, f.

Transit, -[e]s, -e, m. genomgång.

translocieren||en, -te, -t, tr. flytta, förflytta.

transparent, a. genomskinlig.

transpirieren||en, -te, -t, *itr. h.* transpirera, utdunsta, svettas.

transponieren||en, -te, -t, tr. transponera, öfverflytta. *Transponierung*, f.

Transport, -[e]s, -e, m. transport; förflyttning, öfverflyttning. -fähig, a. som kan transporteras, transportabel.

Transporteur, -[e]s, -s et. -e, m. transportör.

transportierbar, a. transportabel, flyttbar.

transportieren||en, -te, -t, tr. transportera; förflytta, öfverflytta.

Trapéz, -es, -e, m. trapets.

trapp, I. *interj.* betecknande ljudet af tunga steg, trapp!

II. -[e]s, -e, m. tungt steg.

Trappe, -n, f. 1. äfv. m. zool. trapp. 2. (fot)spår.

trappel||n, -te, ge-t, *itr. h.* och s. med täta, ej så tunga steg trampa, trafa.

trapp||en, -te, ge-t, *itr. h.* och s. trampa, traska.

Trassant, -en, -en, m. trassent.

Trassat, -en, -en, m. trassat.

trassieren||en, -te, -t, tr. och *itr. h.* trassera.

tratsch|en, trättsch|en, [-es]t, -te, ge-t, itr. h. och tr. prata, pladdra, skvallra.

Tratte, -n, f. handel. tratta, växel.

Trau... EX. -altar, [-e]s, -e †, m. (vigsel)altare. -formel, -n, f. -formulär, [-e]s, -e, n. vigsel-formulär. -gebühr, -en, f. -geld, [-e]s, 0, n. afgift till vigselförrättaren. -handlung, -en, f. vigselakt. -rede, -n, f. tal till brudparet. -ring, [-e]s, -e, m. vigselring. -schein, [-e]s, -e, m. vigselattest. -zeuge, -n, -n, m. vittne vid vigsel.

Traube, -n, f. dim. Träubchen, -lein, drufklase, drufva, klase. -n... EX. ~apfel, -s, -†, m. en sorts äpplen. ~artig, a. drufformig, i klar-sar. ~beere, -n, f. bär af vindruvor. ~blut, [-e]s, 0, n. drufsaff. ~blüt[h]ig, a. klasblom-strig. ~bohrer, -s, -, m. handbör med vet. ~geländer, -s, -, n. vinspalier. ~hügel, -s, -, m. vinbevuxen kulle. ~kamm, [-e]s, -e †, m. tom drufstjåk. ~krankheit, -en, f. sjuk-dom hos vindruvor. ~kur, -en, f. drufkur. ~lese, -n, f. vinskörd. ~rosine, -n, f. rus-sin i klarar. ~saft, [-e]s, -e †, m. drufsaff. ~zeit, -en, f. druftid (id då drufvorna äro mogna). ~zucker, -s, 0, m. drufsocker.

traubig, a. 1. full af drufvor. 2. druflik.

traulen, -te, ge-t, I. tr. viga, sammanviga. II. Sich ~ 1. gifta sig. 2. töras, våga. III. itr. h. 1. Auf jmdn ~ förlita sig på ngn. 2. Jmdm ~ tro, sätta tro till ngn. Jmdm nicht um die Ecke ei. über die Gasse ei. über den Weg ~ ej lita på ngn längre än man ser honom.

Trauer, 0, f. sorg. -anzeige, -n, f. dödsannons. -anzug, [-e]s, -e †, m. sorgdrägt. -binde, -n, f. sorgflor. -birke, -n, f. hängbjörk. -böt-schaft, -en, f. sorgpost. -jobspost. -brief, [-e]s, -e, m. sorgbref. -fahne, -n, f. florbe-hängd fana, sorgfana. -fall, [-e]s, -e †, m. dödsfall. -flor, [-e]s, -e, m. sorgflor. -frau, -en, f. gråterska. -gefolge, -s, -, n. likfölje. -geläute, -s, -, n. begravningsringning. -ge-leit, [-e]s, -e, n. likfölje. -gepräuge, -s, 0, n. begravningsstätt. -gerüst, [-e]s, -e, n. kata-falk. -gesang, [-e]s, -e †, m. sorgesång. -ge-schichte, -n, f. sorglig historia. -gestalt, -en, f. bedröflig gestalt, figur. -gottesdienst, [-e]s, -e, m. sorgedustjänst. -haus, -es, -er †, n. sorgemus. -jahr, [-e]s, -e, n. sorgår. -kleid, [-e]s, -er, n. -kleidung, -en, f. sorgdrägt. -kutsche, -n, f. sorgvagn. -mahl, [-e]s, -e ei. -er †, n. begravningsmåltid. -marsch, -es, -e †, m. sorgmarsch. -nachricht, -post, -en, f. sorgpost. -rand, [-e]s, -er †, m. sorgkant. -rede, -n, f. liktal. -schleier, -s, -, m. sorg-dok. -spiel, [-e]s, -e, n. sorgespel. tragedi. -stimme, -n, f. sorglig röst. -ton, [-e]s, -e †, m. sorglig ton. -voll, a. sorglig, beklaglig. -wagen, -s, -[†], m. 1. likvagn. 2. sorgvagn. -weide, -n, f. sorgpil. -zeit, -en, f. sorgtid. -zug, [-e]s, -e †, m. sorgtåg.

trauer|in, -te, ge-t, itr. h. sörja, hafva sorg. Um jmdn ~ sörja ngn.

Trauf|e, -en, f. 1. takdropp. 2. takkant. 3. takränna. -fass, -es, -er †, n. tunna, balja att samla regnvatten i. -nass, a. drypande våt. -rinne, -n, f. takränna. -röhre, -n, f. stupränna. -wasser, -s, 0, n. regnvatten.

träufell|in, träuff|en, -te, ge-t, I. itr. n. och s. drop-pa, drypa, sippra. II. tr. drypa.

traulich, a. förtrolig, intim, hjärtlig, gemytlig.

Traulichkeit, 0, f. förtrolighet m. m. se föreg.

Traum, [-e]s, -e †, m. dröm. Ordspr. Träume sind Schäume: drömmar rinna som ström-mar. Nicht im ~e an etw. denken: ej ha ens den minsta tanke på ngt. Jmdm aus dem ~e helfen: hjälpa ngn att klara tankarne. Im ~e sprechen: tala i sömn. -ausleger = -deuter. -bild, [-e]s, -er, n. dröm-bild. -büch, [-e]s, -er †, n. dröm(tydning)s-bok. -deuter, -s, -, m. ~in, -nen, f. drömty-dare, -tyderska. -deuterai, -deutung, -en, f. drömtydning. -gesicht, [-e]s, -er, n. dröm-bild, vision. -gestalt, -en, f. drömbild. -kunst, 0, f. drömtydningskonst. -leben, -s, 0, n. drömlif. -selig, a. 1. drömmande. 2. som-nambul. -warnung, -en, f. genom drömmar erhållen varning. -welt, -en, f. drömverld.

träumell|in, -te, ge-t, itr. h. gå och drömma, sofva på ljusa dagen.

träum|en, -te, ge-t, itr. h. och tr. drömma. Ich träumte ei. oper. es träumte mir ei. mir träum-te: jag drömde. Er träumte einen Traum ei. ihm träumte ein Traum: han drömde en dröm. Das hätte ich mir nie ~ lassen: det hade jag aldrig drömt om.

Träumer, -s, -, m. ~in, -nen, f. drömmare, drömmerska.

Träumeri|en, -en, f. drömmeri.

träumerisch, a. drömmande.

traumhaft, a. drömlig.

traun, interj. i sanning, förvisso, tro på.

traurig, a. 1. sorgsen, ledsen. 2. sorglig, ledsam.

Traurigkeit, 0, f. sorgsenhet, nedslagenhet.

traut, a. förtrolig, kär.

trautheit, 0, f. förtrolighet.

Trautung, -en, f. vigsel.

Traverse, -n, f. oformodadt hinder, streck i räk-ningen.

traversier|en, -te, -t, itr. h. 1. komma i vägen, korsa ens planer. 2. rak. falla ut åt sidan.

Travestie, -en, f. travestering.

travestier|en, -te, -t, tr. travestera. Travestie-ung, f.

Treber, [-n], f. lemning af drufvor vid präs-sning, drufstjälkar och skal; draf.

treck|en, -te, ge-t, tr. † och P draga.

Treff, [-e]s, -e, m. 1. träffande ord, träffande anmärkning. 2. Einen ~ haben: hafva en skruf lös. 3. kortspel. klöfver. -könig, [-e]s, -e, m. klöfver kung. -schuss, -es, -e †, m. träff. -sicherheit, 0, f. träffsäkerhet.

I. treffen, *triff(s)t, traf, träfe, getroffen, trifft*, **I. tr.** och *itr. h.* 1. träffa, råka. *Dem ei. den Feind ins Herz ei. in das Herz des Feindes* ~ träffa fiendens hjärta, *ins Schwarze* ~ träffa pricken. 2. stämma öfverens, slå in. 3. sarskilda fall. *Vorkehrungen, Massregeln, Anordnungen* ~ vidtagna förberedelser, åtgärder, *eine Auskunft* ~ hitta på en utväg, *eine Auswahl, einen Tausch, eine gute Partie* ~ göra ett urval, ett byte, ett godt parti. *Ein Regen traf uns*: vi råkade ut för regn. *Wen trifft die Schuld*: hvems är skulden. *Die Reihe trifft dich*: det är din tur. *Das ~de Wort*: det rätta ordet. **II. itr. s.** 1. *Auf jmdn* ~ träffa på, råka ngn. 2. inträffa, falla, t. ex. *mein Geburtstag trifft auf einen Sonntag, in die Ferien*. **III. Sich** ~ 1. hända, inträffa; komma till pass. *Das traf sich gut*: det kom just lagom, kom bra till pass. *Wie es sich trifft*: som det faller sig. 2. recipr. träffas, råkas.

2. Treifen, -s, -, **n.** träffning, dräbning.

Treffer, -s, -, **m.** 1. en som träffar, god skytt. 2. träff(ande skott). 3. vinnande lott, vinst. 4. *Einen ~ haben*: a) hafva tur, b) träffa rätt.

trefflich, **a.** förträfflig.

Trefflichkeit, -en, **f.** 1. 0, förträfflighet. 2. förträfflig sak.

Treib... **Ex.** -anker, -s, -, **m.** † drifankare. -beet, -[e]s, -e, **n.** drifbänk. -eis, -es, 0, **n.** drifis. -haus, -es, -er †, **n.** drifhus. -holz, -es, 0, **n.** drifved. -jagd, -en, **f.** -jagen, -s, 0, **n.** skall(gång). -kraft, -e †, **f.** drifkraft. -reis, -es, -er, **n.** skott. -sand, -[e]s, 0, **m.** flygsand.

I. treiben, *trieb, triebe, getrieben, treib[e]*, **I. tr.** 1. drifva. *Jmdn in die Enge* ~ bringa ngn i förlägenhet, sätta ngn på det hala. *So weit möchte ich es nicht ~* så långt skulle jag ej vilja gå. *Zweige* ~ skjuta skott. 2. drifva upp, blåsa upp. 3. idka, (be)drifva, utföva, t. ex. *Schiffahrt, ein Geschäft, Ackerbau, ein Gewerbe, Chemie, alte Sprachen* ~ studera, syssla med kemi, gamla språk. *Falschheit* ~ vara falsk. *Kurzweil* ~ skämta, leka. *Luxus* ~ utveckla lyx. *Unsinn, dummes Zeug* ~ hafva dumbeter, galenskap för sig. *Er treibt es zu arg*: han går för långt. **Ordsp.** *wie man's treibt, so geht's*: som man kokar, får man supa. **II. Sich** ~ 1. skynda sig. 2. ströfva, drifva omkring. 3. *Sich müde ~ an etw.* (dat.): blifva trött på ngt. **III. itr. h.** och **s.** 1. drifva, drifvas af ström et. vind, flyta; yra (om snö). 2. jäsa, svälla. 3. drifva omkring, röra sig.

2. Treiben, -s, -, **n.** 1. 0, drift, drifvande **m. m.** se 1. *treiben*. *Das ~ des Laubes*: löfsprickningen. *Sein Thun und ~* hans görande och låtande. 2. 0, lif, rörelse. *Das ~ der Welt*: verdens oro. 3. skall(gång).

Freiber, -s, -, **m.** en som drifver ngt, drivvare, pådrifvare, skallgångare, skallfolk.

Treibaroi, -en, **f.** drifvande, pådrifvande.

Tremse, -n, **f.** blåkint.

Trendel, -s, -, **m.** 1. snurra. 2. långsam person.

trendell|n, -te, *ge-t, I. tr.* rulla. **II. itr. h.** vara långsam, söla, ej komma ur fläcken.

Trenn... **Ex.** -messer, -s, -, **n.** sprättknif.

trennbär, **a.** möjlig att fränskilja, skiljbar.

Trennbarkeit, 0, **f.** skiljbarhet.

trenn|n, -te, *ge-t, I. tr.* skilja, lossa, isärtaga, sprätta upp, isär. **II. Sich** ~ skiljas. **Trennung**, **f.** -s... **Ex.** ~punkte, **m. plur.** trema. ~schmerz, -es, -en, **m.** ~stunde, -n, **f.** skilsmässans stund. ~weh, -[e]s, 0, **n.** skilsmässans smärta.

Trense, -n, **f.** trens, a) snöre, galon, b) trensbetsel.

Trepp|e, -en, **f.** trappa. -áb, *adv.* se **øy.** -áuf, *adv.* ~ *treppab*: trappa upp och trappa ned. -en... **Ex.** ~absatz, -es, -e †, **m.** trappafsats. ~artig, **a.** trappformig. ~geländer, -s, -, **n.** ledstång till en trappa. ~haus, -es, -er †, **n.** trapphus. ~stufe, -n, **f.** trappsteg. ~wange, -n, **f.** sida af en trappa.

Tresör, -[e]s, -e, **m.** skatt.

Trespe, -n, **f.** bot. råglösta (*Bromus secalinus*).

Tresse, -n, **f.** 1. snöre, galon. 2. fåtara. -n... **Ex.** ~besatz, -es, -e †, **m.** snörgärning. ~hut, -[e]s, -e †, **m.** galonerad hatt.

tressier|n, -te, -t, **tr.** fåta.

Trester[n], **plur.** = *Treber*.

Trät... **Ex.** -mühle, -n, **f.** trampkvarn. -rad, -[e]s, -er †, **n.** tramphjul.

treten, *tritt(st), trat, träte, getreten, tritt, I. itr. h.* och **s.** stiga, träda. *Daneben ei. fehl* ~ stiga miste, göra ett felsteg. *Leise* ~ a) gå tyst, smyga, b) vara inbunden, lisma. — **me** prep.: *aus Fenster* ~ stiga fram till fönstret, *etw. tritt ans Licht*: ngt kommer i dagen, *an die Spitze* ~ sätta sig i spetsen; *auf die Rednerbühne* ~ bestiga talarstolen, *auf den Schauplatz* ~ beträda skådeplatsen, *auf die Zehen* ~ gå på tå, *auf jmdn* ~ trampa på ngn; *aus dem Dunkel* ~ träda fram ur skuggan, *aus einem Bunde* ~ utträda ur ett förbund, *aus den Ufern* ~ öfversvämma; *ins Gewehr* ~ gå i gevär, *in ein Amt* ~ tillträda ett ämbete, *ins Mittel* ~ träda emellan, söka att medla, *in den Riss* ~ kläda skott, *der Traum tritt ins Leben*: drömmen blir verklighet, *in Schatten gegen etw. anderes* ~ förduklas af ngt annat, *in den Kot* ~ trampa i smutsen; *jmdn unter die Augen* ~ komma inför nngns ögon, *unter die Waffen* ~ gripa till vapen; *von dem Wege* ~ afvika från vägen; *zu jmdm* ~ ställa sig på nngns sida; *dazwischen* ~ träda emellan. **II. tr.** 1. trampa. *Die Schuhe schief* ~ gå snedt på skorna. 2. studentspr. *Jmdn* ~ stöta på, uppmana ngn att göra ngt, *isht* uppmana ngn att göra besked vid glaset.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäris term.

Treter, -s, -, *m.* trampare i sht i sms.
troeg, **I**, *a.* trogen. **II**, *0*, *f.* trohet, *str.* *Treue*.
Auf ~ und Glauben: på god tro. *Auf meine ~ et.* [bei] meiner ~! (vid) min själ! -bruch, -[e]s, -e †, *m.* trohetsbrott, mened, förräderi. -brüchig, *a.* menedig, förrädisk. -ergeben, *a.* troget tillgifven. -gesinnt, *a.* trogen, lojal. -herzig, *a.* trohjärtad. -herzigkeit, *0*, *f.* trohjärtanhet. -los, *a.* trolös. -losigkeit, *0*, *f.* trolöshet.
Treue, *0*, *f.* trohet.
treulich, *a.* trogen, trofast, pålitlig.
Tribulation, -en, *f.* plågande, pinaende.
tribulier|en, -te, -t, *tr.* plåga, pina, trakassera.
Tribún, -s *et.* -en, -en, *m.* tribun.
Tribunál, -[e]s, -e, *n.* tribunal, domstol.
Tribüne, -n, *f.* 1. talarstol. 2. läktare.
Tribút, -[e]s, -e, *m.* tribut, bidrag, skatt. -frei, *a.* skattfri. -pflichtig, *a.* skattskyldig.
tributár, *a.* skattskyldig.
Trichine, -n, *f.* trikin.
trichinig, **trichinisch**, **trichinós**, *a.* trikinhaltig.
Trichter, -s, -, *m.* tratt; krater.
trichter|n, -te, *ge-t*, *tr.* tratta, itratta.
Trick, -s, -, *m.* och *n.* kortspel. trick.
Tricót, -s, -s, *m.* triká.
Trieb, -[e]s, -e, *m.* 1. skott, årsskott. 2. drifkraft. 3. drift, böjelse. 4. = *Trift*. -feder, -n, *f.* drifjäder. -kraft, -e †, *f.* drifkraft. -rad, -[e]s, -er †, *n.* drifhjul. -sand, -[e]s, *0*, *m.* flygsand. -werk, -[e]s, -e, *n.* maskineri.
Trief... *Ex.* -auge, -s, -n, *n.* rinnande öga. -äugig, *a.* som har rinnande ögon, surögd. -nase, -n, *f.* drypande näsa. -nasig, *a.* som har drypande näsa. -nass, *a.* drypande våt.
triefell|n, -te, *ge-t*, **triefelen**, *truff*; *trüffe*, *getrof-fen*, -[e] och -te, *ge-t*, *svärd*. *pres. ind.* *treuf(s)t*, *imper.* *treuf*, *itr.* *h.* och *s.* *samt tr.* drypa, drop-pa, rinna.
triefig, *a.* drypande, rinnande.
trieg... *se* *trüg...*
Trière, -n, *f.* treroddare.
Trieze, -n, *f.* vindspel.
triez|en, -[e]s, -te, *ge-t*, *tr.* 1. vinda (upp). 2. plåga, trakassera.
Trift, -en, *f.* 1. a) betesrätt, b) väg till bete, kreatursväg, c) betesmark, bete, d) boskaps-hjord, boskapsdrift. 2. af hafvet drifvet gods, spillror, strandgods. -gerechtigkeit, *0*, *f.* betesrätt.
triftig, *a.* 1. flytande, driven af våg och vind. 2. driftig, ifrig. 3. om växter: kraftig, frodig. 4. innehållsrik, betydelsefull. 5. väl grundad, tungt vägande, afgörande.
Triftigkeit, *0*, *f.* vigt, betydenhet.
Trikolóre, -n, *f.* trikolor, trefärgad fana.
trill|en *se* *drillen*.
Triller, -s, -, *m.* drill.
triller|n, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* och *tr.* drilla.
Trillich, **Trilling** *se* *Drill...*
Trilliön, -en, *f.* trillion.

Triméster, -s, -, *n.* fjärdedels år, kvartal.
Trine, -ns, -n, *f.* 1. Katrina. 2. dumt kvinn-folk, våp.
Trinität, *0*, *f.* treenighet.
Trink... *Ex.* -becher, -s, -, *m.* dryckesbägare. -gast, -[e]s, -e †, *m.* dryckesgäst. -gelag, -[e]s, -e, *n.* dryckeslag. -geld, -[e]s, *0*, *n.* drickspengar. -geschirr, -[e]s, *0*, *n.* dryckes-kärl. -gesellschaft, -en, *f.* dryckeslag. -glas, -es, -er †, *n.* dricksglas. -halle, -n, *f.* restau-ration, öhall. -horn, -[e]s, -er †, *n.* dryckeshorn. -lied, -[e]s, -er, *n.* dryckes-visa. -napf, -[e]s, -e †, *m.* vattenkopp i fogel-burar. -schale, -n, *f.* dryckesskål. -spruch, -[e]s, -e †, *m.* skål(tal). -stube, -n, *f.* skänkrum. -wasser, -s, *0*, *n.* dricksvatten.
trinkbär, *a.* drickbar.
Trinkbarkeit, *0*, *f.* drickbarhet.
trinken, *trank*, *tränke*, *getrunken*, *trink[e]*, *itr.* *h.* och *tr.* dricka. *Über den Durst ~* taga ett glas för mycket. *Der Wein lässt sich ~* vinet är drickbart. *Gern eins ~* gärna taga sig ett glas. *Ein Glas leer ~* dricka ur ett glas.
Trinker, -s, -, *m.* en som dricker; drinkare.
Trio, -[s], -s, *n.* trio.
Tripel, -s, *0*, *m.* trippel.
tripel|n, -te, *ge-t*, *tr.* skura, polera med trippel.
triplier|en, -te, -t, *tr.* tredubbla, taga tre gånger.
trippel|n, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* och *s.* trippa.
Trirème, -n, *f.* trirem, treroddare.
Tritt, -[e]s, -e, *m.* 1. steg. ~ *halten:* hålla jämna steg. *im ~* i takt, ~ *wechseln:* byta om fot. 2. (fot)spår. 3. spark. 4. trampning. 5. fotsteg, fotbräde, stegpinne, trampbräde, pall, estrad, blomsterhylla. -brett, -[e]s, -er, *n.* trampbräde; fotsteg. -harfe, -n, *f.* harpa med pedal. -wechsel, -s, *0*, *m.* fotombyte.
Triumph, -[e]s, -e, *m.* triumf. -bogen, -s, -, *m.* triumfbåge. -wagen, -s, -[†], *m.* triumfvagn. -zug, -[e]s, -e †, *m.* triumftåg.
Triumphátor, -s, *Triumphatören*, *m.* triumfator.
triumphier|en, -te, -t, *itr.* *h.* triumfera.
trivial, *a.* trivial, alldaglig, platt.
trivialität, -en, *f.* trivialitet, platthet.
trochäisch, *a.* trokéisk.
Trochäus, -us, -en, *m.* troké.
trocken, *a.* torr. *Baal auf dem ~en sein:* vara i förlägenhet, i knipa. ~ *et. im ~en sitzen:* sitta i goda omständigheter. ~ *et. Fäulnis:* torröta. ~ *en Fusses:* torrskodd. ~ *legen:* torrlägga. *Eine Wohnung ~ wohnen:* bo en våning i ett nybyggt hus innan det torkat. *Das ~e:* det torra, torra landet. -boden, -s, -[†], *m.* torkvind. -fülle, -n, *f.* torröta. -fut-ter, -s, *0*, *n.* fütterung, *0*, *f.* torrt foder. -le-gen, -s, *0*, *n.* legung, -en, *f.* torrläggning. -leine, -n, *f.* tvättsnöre. -platz, -es, -e †, *m.*

torkplan. -stube, -n, f. torkrum. -tuch, -[e]s, -er †, n. torkduk, handduk. -wohner, -s, -, m. en som bor i ett nybyggt hus.

Trocknen, -en, f. torrhet, torka, torrt sätt. **trocknen**, -ete, ge-et, itr. s., tr. och sich ~ tor-ka (sig). **Trocknung**, f.

Trocknis[s], -se, f. torrhet, torka, torkning.

Troddel, -n, f. vippta, tofs.

Trödel, -s, -, m. 1. gammalt skräp, i sht gamla kläder; lump. 2. lumphandel. 3. studentapr. buller, rumor, galenskap, nojs, gyckel. *Etw. macht einem ~ ngt roar en.* -bude, -n, f. klädstand. -frau, -en, f. klädmäklerska. -geschäfft, -[e]s, -e, n. -handel, -s, 0, m. klädmäkleri, handel med gamla kläder; lump-handel. -kram, -[e]s, 0, m. = *Trödel 1*, 2. -wa[aj]re, -n, f. = *Trödel 1*. -weib, -[e]s, -er, n. = -frau.

Trödeléi, -en, f. 1. klädmäkleri, lumphandel. 2. långsamhet, söl.

trödelhaft, a. 1. trasig, trasgrann, tras-. 2. långsam, trög, sölande.

trödel|n, -te, ge-t, itr. h. 1. handla med gamla kläder, med lump. 2. vara trög, långsam, söla. 3. studentapr. hafva tokerier för sig, galnas, väsnas.

Trödler, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. klädmäklare, -mäklerska; lumphandlare. 2. långsam person, trögbasare, sölkofre.

Trog, -[e]s, -e †, m. äim. *Tröglein*, *Trögel-chen*], tråg, ho.

Troglođyt, -en, -en, m. troglodyt, grottmän-niska.

troll|en, -te, ge-t, I. itr. s. rulta, strutta, palla-ra. II. *Sich ~ palla sig af*, packa sig i väg.

Trombe, -n, f. tromb, skydrag.

Trommel, -n, f. äim. *Trömmelchen*, *Trömmelein*, trumma. -fell, -[e]s, -e, n. 1. trumskinn. 2. trumhinna. -klöppel = -schlagel. -schlag, -[e]s, -e †, m. trumslag. -schlagel, -s, -, m. trumpinne. -schläger, -s, -, m. trumslagare. -stock, -[e]s, -e †, m. trumpinne. -wirbel, -s, -, m. trumhvirvel.

Trommeléi, -en, f. trummande.

trommel|n, -te, ge-t, itr. h. och tr. trumma, slå på trumma. *Opers. es trommelt*: trumman går. F *auf dem Klarier ~ dunka på pianot*.

Tromméte se *Trompette*.

Trommler, -s, -, m. trumslagare.

Trompéte, -n, f. trumpet. -n. EX. ~bläser, -s, -, m. trumpetblåsare. ~schall, -[e]s, 0, m. trumpetklang, -ljud. ~tusch, -es, -e, m. (trumpet)fanfar.

trompét|en, -ete, -et, itr. h. och tr. trumpeta, blåsa på trumpet. *Jmdn aus dem Schläfe ~ väcka ngn med trumpetstöt.*

Trompéter, -s, -, m. trumpetare.

Trope, -n, f. bildligt talesätt, talfigur.

Tropen, plur. tropik(länd)erna. -egend, -en, f. tropisk trakt.

Tropf, -[e]s, -e †, m. stackare, kråk.

Tropf... str. *tropfen*. -bad, -[e]s, -er †, n. dusch. -nass, a. genomvåt. -stein, -[e]s, -e, m. droppsten.

tropf|bar, a. flytande så att droppar kunna bildas.

tropf|el|n, **tropf|en**, -te, ge-t, itr. h. och s. samt tr. droppa, drypa.

Tropfen, -s, -, m. äim. *Tröpfchen*, -lein, droppe. -weise, adv. droppvis.

Trophäe, -n, f. trofé.

tropisch, a. 1. tropisk. 2. bildlig.

1. **Tross**, -es, -e, m. tross, packning; pack. -bube, -junge, -n, -n, m. trosspojke. -knecht, -[e]s, -e, m. trossknekt.

2. **Tross**, -es, -e, n. -en, f. † tross.

3. **tross** = *trapp 1*.

Tröst, -[e]s, 0, m. 1. tröst. 2. *Nicht [wohl e. recht] bei Troste sein*: ej vara rätt klok. *Bist du bei ~ är du klok*. -bedürftig, a. tröstbehövande. -brief, -[e]s, -e, m. tröstebref, kondolensbref, -skrivelse. -bringend, a. tröstande, tröstrik. -bringer, -geber, -s, -, m. tröstare. -los, a. tröstlös. -lösigkeit, 0, f. tröstlöshet. -rede, -n, f. tröstande, tröst-rikt tal. -reich, a. tröstrik. -schreiben, -s, -, n. -schrift, -en, f. = -brief. -wort, -[e]s, -e, n. trösteord.

tröst|bar, a. tröstande, tröstrik.

tröst|bar, a. möjlig att trösta. *Nicht ~ otröstlig*.

tröst|en, -ete, ge-et, tr., itr. h. och sich ~ trösta (sig). *Sich einer (gen.) Sache ~ trösta sig med en sak*. *Sich an etw. (dat.) ~ finna sin tröst i ngt*. *Jmdn auf etw. (ack.) ~ trösta ngn med ngt tillkommande*.

Tröster, -s, -, m. 1. ~in, -nen, f. tröstare, tröstarinna. 2. F gammal boklunta. 3. F iron. käpp, påk.

tröstlich, a. tröstande, tröstrik, god, glädjande.

tröstsam, a. tröstande.

Tröstung, -en, f. tröst, tröstgrund.

trott = *trapp*.

trott|el|n, -te, ge-t, trott|en, -ete, ge-et, itr. h. och s. lunka, traŕva, traska.

Trottoir, -s, -e el. -s, n. trottoar.

Trotz, I. -es, 0, m. trots. *Jmdn ~ bieten*: trotsa ngn. *Zum ~ e jmds el. jmdm zum ~ e*: ngn till trots. II. *prep.* med gen. och dat. trots. ~ *alledem*: i trots af allt. -dem, adv. i trots däraf, likväl. -kopf, -[e]s, -e †, m. trotsig person. -köpfig, a. trotsig, styfnackig, halsstarrig. -waffe, -n, f. anfallsvapen. -wort, -[e]s, -e, n. trotsigt ord.

trotz|en, -[e]s, -te, ge-t, itr. h. 1. trotsa, *jmdm*: ngn. *Mit jmdm ~ vara trotsig mot ngn*. 2. *Auf etw. (ack.) ~ pocka på ngt*.

Trotzer, -s, -, m. ~in, -nen, f. trotsande, trotsig person.

trotzhaft, **trotzig**, a. trotsig.

trotziglich, adv. trotsigt.

Troubadour, -s, -e el. -s, m. trubadur.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

trüb, *a.* icke klar, oklar, skum, matt, töcknig, dunkel, mörk, grumlig. *Im ~en Jischen:* fiska i grumligt vatten. **-äugig**, *a.* skumögd. **-selig**, *a.* dystert, svärmodig; bedröflig. **-seligkeit**, *0, f.* bedröflighet, ledsamt tillstånd. **-sinn**, *[-e]s, 0, m.* nedslagenhet, sorgenhet, svärmod, melankoli. **-sinnig**, *a.* nedslagen, sorghunden, svärmodig, dystert, melankolisk. **-sinnigkeit**, *0, f.* = **-sinn**.

trübe, *I. = trüb. II. 0, f.* mulet väder, dystert, m. m. se **trüb**.

Trubel, *-s, -, m.* virrvarr, oreda.

trüb|len, *-te, ge-t, I. tr.* grumla, fördunkla, för-mörka, skymma, fördystra. **II. Sich ~** grumlas m. m. se **I.**

Trübheit = **trübe II.**

trublier|len, *-te, -t, tr.* bringa oreda, villervalla i, störa, förvilla.

Trübsal, *-e, f. [-e]s, -e, n.* bedröfvelse, nöd, trångmål.

Truchsess, *-en, -en, m.* försörjare.

Trucksystem, *[-e]s, -e, n.* system enligt hvilket arbetare aflönas med varor i st. f. pengar.

Trudel, *I. -s, -, m. 1. = Trödel. I. 2.* slinka, gatunymf. **II. -n, f.** korpulent kvinfolk, rulta. **trudel|n**, *-te, ge-t, tr.* och *itr. s.* rulla, vältra (sig).

Trüffel, *-n, f.* tryffel. **-hund**, *[-e]s, -e, m.* tryffelhund. **-zucht**, *0, f.* tryffelodling.

Trug, *[-e]s, ** *-e †, m.* bedrägeri, svek, förvillelse. **-bild**, *[-e]s, -er, n.* skenbild. **-erfüllt**, *a.* bedräglig. **-gebilde**, *-s, -, n.* **-gestalt**, *-en, f.* fantom, vålnad, gyckelbild. **-grund**, *[-e]s, -e †, m.* skengrund. **-los**, *a.* utan bedrägeri. **-schluss**, *-es, -e †, m.* felslut. **-voll**, *a.* bedräglig. **-werk**, *[-e]s, -e, n.* bedrägeri, svek, illusion.

trüg|len, *trög, tröge, getrogen, trüg[e], I. tr.* bedraga. **II. Sich ~** bedraga sig, misstaga sig. **III. itr. h.** vara bedräglig.

Trüger, *-s, -, m.* **~in, -nen, f.** bedragare, bedragerska.

trügerisch, **trüghaft**, **trüg|lich**, *a.* bedräglig, sveklig, felaktig.

Trüglichkeit, *0, f.* bedräglighet.

Truhe, *-n, f. dim. Trüchlein*, kista, skrin, låda.

Trumeau, *[-s], -s, m.* trymä.

Trumm, *[-e]s, -er †, n.* och ** m. 1.* stycke, stump, bit, ände. *bnal. in einem ~ fort:* oafbrutet i ett kör, *den ~ verlieren:* tappa träden. *Ein ~ von einem Kerl:* en riktigt grofhuggare. **2. = tolg.**

Trümmer, *-n, f. -s, -, m.* och *n.* spillra, ruin. *Zu ~n et. in ~gehen:* gå i spillror, *zu ~n schlagen:* slå sönder i bitar. **-haufen**, *-s, -, m.* grusbög, ruin. **-weise**, *adv.* i spillror. **trümmerhaft**, *a.* ruinlik, i ruiner, sönderslagen.

Trumpf, *[-e]s, -e †, m.* kortspel. *trumpf. bnal. etw. ist ~ ngt* är utmärkt, är det bästa, *sehen, merken was ~ ist:* se, märka hur sakerna

stå, hur det är fatt. **-bube**, *-n, -n, m.* trumfknekt. **-karte**, *-n, f.* trumfkort.

trumpf|len, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* kortspel. *trumfa*, taga med trumf; *bnal. afsnäsa, afspsa.*

Trunk, *[-e]s, -e †, m. 1.* klunk, sup. *Einen ~ thun:* taga sig en klunk, dricka ett tag. *Auf einen ~ leeren:* tömma i ett enda drag. **2.** dryckeslag. **3.** dryckenskap. *Dem ~ ergeben sein:* vara en driukare. **4.** dryck, driek. **-sucht**, *0, f.* dryckenskap (slast). **-süchtig**, *a.* hemfallen åt dryckenskapslasten.

trunken, *a.* drucken, rusig, full.

Trunkenbold, *[-e]s, -e, m.* drinkare.

Trunkenheit, *-en, f.* rusigt tillstånd, fylla.

Trupp, *[-e]s, -s, m. 1.* trupp, band. **2. = Rudel.**

Trupp|le, *-en, f. dim. Trüppchen, -lein*, trupp. **-weise**, *adv.* truppvis, den ena truppen efter den andra. **-en... Rx. ~aushebung**, *-en, f.* utskrifning af trupper. **~bewegung**, *-en, f.* truppörelse, manövrer. **~körper**, *-s, -, m.* kår. **~schau**, *-en, f.* revy.

trupp|len, *-te, ge-t, sich ~ jäg.* samla sig i skaror.

Trüsche, **Trüsche**, *-n, f.* torsk (Gadns).

Trut, *-en, -en, m. -hahn, [-e]s, -e †, m.* kalkontupp. **-henne**, *-n, f. -huhn, [-e]s, -er †, n.* kalkonhöna.

Trute = **Truthenne.**

Truschel, *-n, f.* F liten rulta.

Trutte, *-n, f.* forell.

Trutz *se Schutz 1.* och *for öfr. Trotz 5.*

Tschakó (kort **a**), *-s, -s, m.* schakå.

Tscheche, *-n, -n, m.* tsjeck.

tschechisch, **I. a.** tsjeckisk. **II. n.** tsjeckiska, *3r deutsch.*

Tschibüsk, *-s, -s, m.* turkisk tobakspipa.

Tubérkel, *-n, f.* tuberkel, svulst.

Tub|lus, *-us, -en ei. -usse, m.* tub, kikare.

Tüch, *[-e]s, -er † och -e, n. dim. Tüchlein, Tüchlechen*, **1.** plur. vant. *-e, kläde; klädesort.*

2. plur. vant. *-e* och efter rikneord *-*, stycke tyg, 32 å 50 alnar. **3.** plur. *-er †, duk, bordsdruk, halsduk, sjal; † segel, klut. -fabrik, -en, f.* klädesfabrik. **-geschäft**, *[-e]s, -e, n.* **-handel**, *-s, 0, m.* klädeshandel, *-bod. -händler, -s, -m.* klädeshandlare. **-handlung**, *-en, f.* **-laden**, *-s, -†, m. = -geschäftl. -motte, -n, f.* klädesmal. **-nadel**, *-n, f.* halsduks-, bröst-, kråsnål.

tüchen, *a.* af kläde, klädes-

tüchtig, *a.* dugtig; duglig, skicklig.

tüchtig|len, *-te, ge-t, tr.* göra duglig, lämplig.

Tüchtigkeit, *0, f.* dugtighet m. m. se **tüchtig**.

tuck, **I. interj. 1.** skrock! **2. pull! II. [-e]s, 0, m. = Tücke. Jmdm einen ~ anthon: göra ngn ngt ondt, *einen ~ auf jmdn haben:* ha ett horn i sidan till ngn.**

Tücke, *-n, f.* dolskhet, list, trolöshet, lömskhet, lömsk handling, svek. **-bold**, *[-e]s, -e, m.* lyktgubbe.

tuck|len, *-te, ge-t, itr. h.* skrocka, locka.

tückisch, *a. 1.* lömsk, svekfull. **2. Auf jmdn ~ sein: bära agg till, vara ond på ngn.**

Tüder, -s, -, *m.* tjuder.
Tuff, -[e]s, -e, *m.* min. tuff.
Tüffelei, -en, *f.* hårklyfveri, spetsfundighet.
tüffel||n, -te, *ge-t*, *itr. h.* hårklyfva, vara spetsfundig.
Tugend, -en, *f.* 1. dygd. 2. dygdig person.
 -arm, *a.* fattig på dygder. -begåbt, *a.* dygdrik. -bild, -[e]s, -er, *n.* -held, -en, -en, *m.* dygdemönster. -leben, -s, 0, *n.* dygdigt lif. -lehre, -n, *f.* dygdlära. -liebe, 0, *f.* 1. kärlek till dygden. 2. dygdig kärlek. -los, *a.* utan dygd, lastfull. -muster, -s, -, *n.* dygdemönster. -prediger, -s, -, *m.* moralpredikant. -reich, *a.* dygdrik. -sinn, -[e]s, 0, *m.* dygdigt sinne. -spiegel, -s, -, *m.* dygdemönster. -wandel, -s, 0, *m.* dygdigandel.
tugendhaft, *a.* dygdig.
Tugendhaftigkeit, 0, *f.* dygd.
tugendlich, **tugendsam**, *a.* dygdig, dygdsam.
Tüll, -[e]s, -e, *m.* tyll.
Tülle, -n, *f.* pip, hylsa.
Tulpe, -n, *f.* tulpan. -n... *Ex.* ~beet, -[e]s, -e, *n.* tulparabatt.
tüm, *n.* *suff.* -dom, -döme.
tümlich, *a.* *suff.* -domlig.
Tummel, -s, 0, *m.* tummel, svindel, yra, rus. -becher, -s, -, *m.* tumlare (bägare). -platz, -es, -e †, *m.* tummelplats, stridsplats, lekplats. -taube, -n, *f.* tumlett.
tummelhaft, *a.* som tumlar om dugtigt, kry, liflig.
tummel||n, -te, *ge-t*, **I.** *tr.* tumla, tumla om med, *t. ex.* ein Koss. **II.** *itr. h.* och *sich* ~ tumla om, rusta, stoja.
Tummler, -s, -, *m.* 1. a) en som tumlar en häst, b) en som tumlar om i dansen, dansör, dansmästare, c) svitare. 2. *sv.* **Tümmeler**, tumlare, a) delsta, b) tumlett, c) bågare.
tummlig, 1. = *taumlig*. 2. = *tummelhaft*.
Tümpel, -s, -, *m.* pöl, vattenpuss; göl.
Tumult, -[e]s, -e, *m.* tumult, väsen, kravall, upplopp. -voll = *tumultuarisch*.
Tumultuánt, -en, -en, *m.* en som styr till tumult, bråkmakare, orostiftare.
tumultuárisk, *a.* tumultuarisk, bullersam, stöjande, larmande.
tumultuár||en, -te, -t, *itr. h.* styra till tumult, föranstalta upplopp, stoja, larma.
Tünch, -[e]s, -e, *m.* = *Tünche*. -farbe, 0, *f.* kalk-, kritvatten eller hvitmening. -pinsel, -s, -, *m.* borste till hvitmening.
Tünche, -n, *f.* rapping, kalkband, hvitmening, hvitlimning; kalk-, kritvatten; *min.* yttre polityr.
tünch||en, -te, *ge-t*, *tr.* putsa; hvitmena, hvitlimma.
Tüncher, -s, -, *m.* hvitlimmare.
Tüncheréi, -en, *f.* hvitmening, hvitlimning).
Tunkle, -en, *f.* 1. sås. 2. bit, tärning i sås. 3. doppning. -napf, -[e]s, -e †, *m.* såsskål.
tunk||en, -te, *ge-t*, *tr.* 1. doppa. 2. *Eine Tasse*

Kaffee ~ dricka en kopp kaffe med dopp, doppa upp en kopp kaffe.
Tunnel, -s, -, *m.* 1. tunnel. 2. källare.
tunnel||s||er||en, -te, -t, *tr.* draga en tunnel eller tunlar genom, under ngt.
Tupf, -[e]s, -e, *m.* **Tüpfel**, -s, -, *n.* och *m.* *dtm.* *Tupfchen*, *Tüpfel*||chen, -lein, prick, punkt.
tüpfel||n, -te, *ge-t*, *tr.* sätta prickar, punkter på, punktera, göra spräcklig. *Getüpfelt*: spräcklig. **Tüpfel**||ung, *f.*
1. **tupflen**, -te, *ge-t*, *tr.* 1. lätt vidröra, lätt trycka ngt mot ngt. 2. göra fläckig, spräcklig.
2. **Tupfen**, -s, -, *m.* = *Tupf*.
Turban, -[e]s, -e, *m.* turban.
Turbine, -n, *f.* turbin.
Türke, -n, -n, *m.* turk. -n... *Ex.* ~bund, -[e]s, -e †, *m.* 1. turban. 2. kroll-lilja (*Lilium Martagon*). ~glaube, -ns, 0, *m.* islam. ~kopf, -[e]s, -e †, *m.* 1. turkhufvud. 2. = ~bund. 3. turkiskt piphufvud. ~krieg, -[e]s, -e, *m.* krig mot turkarne. ~säbel, -s, -, *m.* turkisk säbel.
Türkéi, 0, *f.* *Die* ~ Turket.
Türkent||h||üm, -[e]s, 0, *n.* turkiskt sätt, värde, turkisk sed, tro; turkarne.
Türkin, -nen, *f.* turkisk kvinna.
türkisch, *a.* turkisk. -korn, -[e]s, 0, *n.* majs.
Turko, -s, -s, *m.* turkå (algerisk infanterist).
Turm, -[e]s, -e †, *m.* torn. -bau, -[e]s, -ten, *m.* tornbyggnad. -falke, -n, -n, *m.* tornfalk. -höch, *a.* tornhög, skyhög. -uhr, -en, *f.* tornur. -wächter, -wärter, -s, -, *m.* tornväktare.
türmlen, -te, *ge-t*, **I.** *tr.* 1. torna upp, uppstapla. 2. förse med torn, sätta torn på. 3. inspärta i torn. **II.** *itr. h.* och *sich* ~ resa sig, uppstiga tornikt. **Türmung**, *f.*
Türmer, -s, -, *m.* tornväktare.
turmig, **türmig**, *a.* hög, tornhög, skyhög.
Turn... *Ex.* -anstalt, -en, *f.* gymnastikanstalt. -fahrt, -en, *f.* gymnastisk utflykt, utmarsch. -fest, -[e]s, -e, *n.* gymnastikfest. -gerät||h, -[e]s, -e, *n.* gymnastikapparat, -redskap. -gürtel, -s, -, *m.* svältrem. -halle, -n, *f.* gymnastiksal. -kleid, -[e]s, -er, *n.* gymnastikdrägt. -kunst, 0, *f.* gymnastik. -lehrer, -s, -, *m.* gymnastiklärare. -platz, -es, -e †, *m.* gymnastikplats. -saal, -[e]s, -e †, *m.* gymnastiksal. -unterricht, -[e]s, 0, *m.* gymnastikundervisning. -verein, -[e]s, -e, *m.* gymnastisk förening. -zeug, -[e]s, 0, *n.* gymnastikapparater, -redskap.
Turnéi (*sv.* *t* -), -[e]s, -e, *m.* och *n.* tornéspel.
turnéi||en, -te, -t, *itr. h.* tornera.
turn||en, -te, *ge-t*, *itr. h.* gymnastisera.
Turner, -s, -, *m.* gymnast.
Turneréi, -en, *f.* gymnastiserande, gymnastik.
turnerisch, *a.* gymnastisk.
Turnerschaft, -en, *f.* gymnastsällskap, gymnastförening.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

Turnert[h]um, *-[e]s*, 0, *n.* gymnastikväsen.
Turnier, *-[e]s*, *-e*, *n.* tornérspel. **bahn**, *-en*, *f.*
= -platz. **-dank**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* pris vid tor-
nérspel. **-fåhig**, *a.* som får deltaga i torné-
rspel. **-platz**, *-es*, *-e* †, *m.* tornérplats, tornér-
bana. **-rennen**, *-s*, *-*, *n.* tornering. **-spiel**,
-[e]s, *-e*, *n.* tornérspel.
turnier|en, *-te*, *-t*, *itr. h.* tornera.
Turnus, *-es*, *-e*, *m.* hvitbeta.
Turnus, *-*, *-se*, *m.* återvändande ordnings-
följd.
Turtel[taube], *-n*, *f.* turtardufva.
Tusch, **I.** *-es*, *-e*, *m.* 1. fanfar. 2. studentspr för-
olämping ss. anledning till en duell. **II.** *interj.*
hyss! tyst!
Tuschle, *-en*, *f.* (kinesisk) tusch. **-kasten**, *-s*,
-, *m.* färglåda. **-napf**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* färgkopp.
-zeichnung, *-en*, *f.* tuschritning.
tuschell|n, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* hviska, tissla
och tassla.
tusch|en, *-[es]t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. tu-
scha. 2. arv. **tusch|en**, undertrycka, lugna,
dämpa. 3. hysja, tysta.
tuschier|en, *-te*, *-t*, *tr.* 1. beröra, vidröra. 2.
studentspr. förolämpa.

Tute, *-n*, *f.* 1. pipa, horn att blåsa i. 2. = tolj.
Tüte, *-n*, *f.* strut.
Tutel, *-en*, *f.* förmyndarskap.
tut|en, *-ete*, *ge-et*, *itr. h.* och *tr.* tuta, blåsa.
Tüttel, *-s*, *-*, *m.* punkt, prick. *Kein ~chen*: ej
ett grand.
Twist, *-[e]s*, *-e*, *m.* bomullsgarn.
Typ, *-[e]s*, *-en*, *m.* typ, mönster.
Type, *-n*, *f.* typ. *-n...* Ex. *~metall*, *-[e]s*, 0, *n.*
stiltyg.
typenhaft = *typisch*.
Typhon, *-[e]s*, *-e*, *m.* tyfon, orkan.
Typhus, *-*, 0, *m.* tyfus.
typisch, *a.* typisk.
Typograph, *-en*, *-en*, *m.* sättare, typograf.
Typographie, 0, *f.* boktryckarkonst.
Typus, *-us*, *-en*, *m.* typ, mönster.
Tyrann, *-en*, *-en*, *m.* tyrann. *-en...* Ex. *~herr-*
schaft, *-en*, *f.* tyrannvälde, tyranni. *~laune*,
-n, *f.* tyrannisk nyck.
Tyranné, *-en* *f.* tyranni, despotism.
Tyrännent[h]um, *-[e]s*, 0, *n.* tyranniskt välde,
tyranni.
tyrannisch, *a.* tyrannisk.
tyranniser|en, *-te*, *-t*, *tr.* tyrannisera.

U.

U, 1. *-[s]*, *-[s]*, *n.* gram. **U.** *BHd.* *jmdm ein X*
für ein ~ machen: skriva x för u, narra,
bedraga ngn. 2. **u.** förkorta. = *und*: och (o.).
u. a. förkorta. = *unter anderem et. anderen*: bland
annat, bland andra (bl. a.).
u. ä. m. förkorta. = *und Ähnliches mehr*: med
mera dyligt (m. m. dyl.).
u. A. w. g. förkorta. = *um Antwort wird gebeten*:
om svar anhålles (o. s. a.).
übel, **I.** *a.* dålig, adv. illa. *Wohl oder ~* med
eller mot ens vilja, i alla händelser. *Nicht*
~ ej (så) illa (ofta iron.). *Ich bin nicht ~ wil-*
lens dorthin zu gehen: jag har ingenting
emot att gå dit. *Das verdriest mich ~* det
förtretar mig i hög grad. *Sich ~ freuen*:
vara illa till mods, ledsen. *Etw. gerät jmdm*
~ ngt misslyckas för ngn. *Einen übeln Ge-*
rauch, Geschmack haben: lukta, smaka illa.
Jmdn in üble Nachrede bringen: illa beryk-
ta ngn. Med verb: *~ aufnehmen*: illa upp-
taga, *es geht jmdm ~ aus*: det går illa för
ngn, *etw. ~ auslegen et. deuten*: tyda ngt
illa, till det värsta, *sich ~ befinden*: må
illa, *es bekommt ihm ~* det bekommer ho-
nom illa, han mår illa därpå, *~ von jmdm*
denken: tänka illa om ngn, *jmdn ~ halten*:
behandla ngn illa, *jmdm etw. [für] ~ neh-*
men: bli ond på ngn för ngt, *jmd et. jmdm*
ist ~ ngn mår illa, ~ daran sein: vara illa
därpå, *~ auf jmdn zu sprechen sein*: tala
illa om ngn, *~ zu Fuss sein*: vara en dålig

fotgångare, *~ et. Übles thun*: göra illa, *jmd et.*
jmdm wird ~ ngn blir illamående, mår illa.
II. *-s*, *-*, *n.* ondt, ondt ting, sjukdom, li-
dande. *Vom ~ sein*: vara af ondo. **-befinden**,
-s, 0, *n.* illamående. **-gelaunt**, *a.* vid dåligt
lynne. **-gesinnt**, *a.* illasinnad. **-gesinntheit**,
0, *f.* illvilja. **-klang**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* missljud.
-klingend, *a.* missljudande. **-laune**, 0, *f.* då-
ligt lynne. **-laut**, *-[e]s*, *-e*, *m.* = *-klang*. **-lau-**
tend = *-klingend*. **-nehm[er]isch**, *a.* snarstic-
ken. **-sein**, *-s*, 0, *n.* illamående. **-stand**, *-[e]s*,
-e †, *m.* missförhållande. **-that**, *-en*, *f.* miss-
gärning, missdåd. **-thäter**, *-s*, *-*, *m.* missdå-
dare. **-thätig**, *a.* som gör illa, illvillig. **-wol-**
len, *-s*, 0, *n.* illvilja. **-wollend**, *a.* illvillig.

Übelkeit, *-en*, *f.* illamående.

I. üben, adv. *Hier ~ = hüben.* *Dort ~ = drü-*
ben.

2. üben, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *sich ~ öfva* (sig), ut-
öfva, idka, begä, visa, t. ex. *seine Kräfte*,
eine Kunst, Ackerbau, Greuel, Barmherzig-
keit. Das Gesetz ~ skipa lag. Rache an
jmdm ~ hämnas på ngn. Strafe ~ straffa.

I. Über, *-s*, *-*, *m.* en som öfvar ngt; utöfware,
idkare.

2. über, prep. med dat. på frågan 'hvarest', med ack. på
frågan 'hvarthän', jfr 5. 1. öfver. *Etw. ~ jmdn*
vermögen et. können: förmå ngt öfver ngn.
~ die Kräfte gehen: öfverstiga krafterna.
2. på andra sidan om, t. ex. *~ dem Flusse*,
dem Berge wohnen. ~ alle Berge sein: vara

långt borta. **3.** för skull, till följd af, t. ex. ~ dem et. *das Spiel alles vergessen, ~ dem Lärm etw. überhören.* **4.** under, vid, t. ex. ~ der Mahlzeit. ~ dem Grabe des Kindes weinen: gråta vid barnets graf, ~ das Grab des Kindes weinen: gråta öfver att barnet lagts i grafven, begråta barnets död, jfr **3.** **5.** efter ett subst. i aek. el. gen. hel, t. ex. den Vormittag el. des Vormittags ~ hela förmiddagen, Tags el. den Tag ~ hela dagarne. **6.** särskilda fall. *Etw. ~ sich gewinnen:* förmå sig till ngt. ~ eine Rede lachen: skratta åt ett tal, men: ~ einer Rede lachen: skratta under ett tal, medan talaren talar, jfr **4.** *Er ist ~ solche Kindereien hinaus:* sådana barnsligheter äro för honom en öfvervunnen ståndpunkt. *Dies geht mir ~ alles andere:* detta föredrar jag framför allt annat. *Fehler ~ Fehler:* fel på fel, det ena felet efter det andra, *einen Witz ~ den anderen machen:* komma med den ena kvickheten efter den andra, *einmal ~s andere:* den ena gången efter den andra; *das ist sonderbar ~ sonderbar:* det är högst besynnerligt. *Heute ~ acht Tage:* i dag åtta dagar till, *Sonntag ~ acht Tage:* om söndag åtta dar, ~s Jahr: a) ett år härefter, b) om ett år, ~ kurz oder lang: förr eller senare. **II. adv.** **1.** ~ und ~ öfverallt, helt och hållet. ~ und ~ nass: genomvåt, våt på hela kroppen. **2.** öfver, förbi, slut, t. ex. *das Fieber ist ~.* **3.** *Jmdm in etw. ~ sein:* öfverträffa ngn i ngt.

Anm. **Über** i sms. med verb är dels betonadt, dels obetonadt och har i allm. samma bemärkelser som det svenska öfver. Efter verben rätta sig i allm. med afseende på betoning verbalsubst. på -er och -ung. I sms. med adj. betecknar **über** en mycket hög grad, t. ex. *übergross:* ofantligt stor.

überackern, I. itr. h. plöja in på andras åkrar. **II.** (- - - -) *tr.* plöja grundt, slarfvigt, fara öfver med plögen. **III.** (- - - -) *Sich* ~ öfveranstränga sig med plöjning.

überall (betonadt äfv. - - -), **I. adv.** **1.** öfverallt. ~ her: från alla håll, ~ hin: åt alla håll. **2.** öfverhufvud. ~ nicht: ingalunda. **II.** oböjl. *m.* *F er ist Hans ~* han är framme öfverallt, har sin näsa i allt.

überanstrengen, * tr. och *sich* ~ öfveranstränga (sig). **Überanstrengung** (obs. - - - -), *f.*

überantworten, * tr. öfverlemnna, ut-, afleverera. **Überantwortung, f.**

überarbeiten, I. tr. och *sich* ~ **1.** (- - - -) öfveranstränga (sig). **2.** skaffa, praktisera (sig) öfver. **II.** (vanl. - - - -) *tr.* gå öfver, gå igenom, lägga sista handen vid, retuschera. **Überarbeitung** (och - - - -), *f.*

Überärmel, -s, -, m. öfverärm, lösärm. **überäus, adv.** i hög grad, ofantligt.

Überbau, -[e]s, -e el. -ten, m. öfverbyggnad. **überbauen, I. tr. 1.** bygga ngt så att det skjuter

fram öfver det undre. *Das übergebauete Stockwerk:* den öfre öfver den undre framskjutande våningen, *das überbäute* (jfr **2 a**) *Stockwerk:* den undre öfverbyggda våningen. **2.** (- - - -) a) öfverbygga, b) öfverlasta med arkitektoniska prydnader. **II.** (- - - -) *Sich* ~ **1.** öfverbyggas, öfverdragas af en skorpa, ett täcke el. ayl., öfvertäckas. **2.** förbygga sig. **Überbauung** (och - - - -), *f.*

überbefriedigen, * tr. göra mer än nöjd, fullkomligt tillfredsställa.

überbehalten, tr. 1. låta ett öfverplagg sitta på, t. ex. *den Mantel.* **2.** få kvar, få öfver.

Überbein, -[e]s, 0, n. med. exostos, ganglion, öfverben (knösl).

überbessern, * tr. = *überarbeiten II.* **Überbett, -[e]s, -en, n.** sängtäcke.

überbeugen, überbiegen, tr. och *sich* ~ böja, luta (sig) öfver.

überbieten, I. tr. 1. bjuda mer, öka på, t. ex. *zwei Mark* ~ bjuda två mark mer, öka på anbudet med två mark. **2.** (- - - -) öfverbjuda, t. ex. *jmdn:* ngn, *jmdm* *um zwei Mark* ~ bjuda två mark mer än ngn. **3.** (- - - -) öfverträffa. **II.** (- - - -) *Sich* ~ öfverträffa sig själf. **Überbietung, f.**

überbilden, * tr. och *sich* ~ förbilda(s), öfverförfina(s), förkonstla(s). **Überbildung, f.**

Überbinde, -n, f. yttre bindel.

überbinden, tr. binda öfver, t. ex. *Papier über etw. (aek.) überbinden* el. *etw. mit Papier überbinden*: binda papper öfver ngt.

überblättern, * tr. 1. bläddra förbi, vid genombläddrandet förbise. **2.** (öfver)täcka med blad, med löf. **3.** (avr. - - - -) hastigt genombläddra.

überbläuen, überbläuen, * tr. 1. öfverdraga med blått. **2.** vara mera blå än ngt.

überblächen, * tr. öfverdraga, bekläda, fodra med bleck.

überbleiben, itr. s. 1. blifva öfver, blifva kvar; stanna på öfverblifna kartan. **2.** (- - - -) vanl. blott i part. *überblieben = hinterbleiben* **2.**

Überbleibsel, -s, -, n. och * *m.* kvarlefvna, rest. **Überblick, -[e]s, -e, m.** öfverblick.

überblicken, * tr. öfverblicka, öfverskåda. **überblühen, * I. tr. 1.** öfvertäcka med blommor. **2.** med sina blommor höja sig öfver ngt. *Sich* ~ **1.** blomma för rikligt. **2.** blomma ut, blomma slut.

überbräusen, * tr. 1. med sitt brus öfverrösta. **2.** öfverspruta, öfverspola.

überbreiten, tr. 1. utbreda, täcka, lägga ngt öfver el. på ngt, t. ex. *eine Decke über etw. (aek.)* ~ **2.** (- - - -) öfvertäcka, betäcka. *Den Tisch mit einer Decke* ~ lägga en duk på bordet.

überbringen, * tr. (öfver)bringa, (öfver)lemnna. **Überbringung, f.**

Überbringer, -s, -, m. ~in, -nen, *f.* öfverbringare, bringarinna.

überbrücken, -[e]s, -e el. bro öfver. **Überbrückung, f.**

* akta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäris term.

überbrüllen, * *tr.* med sitt tjut öfverrösta.
überbunt, *a.* alltför brokig.
überbürden, * *tr.* öfverlasta, öfveranstränga.
Überbürdung, *f.*
Überdach, [-e]s, -er †, *n.* öfverbyggnad, tak.
überdächen, * *tr.* bygga ett tak öfver, täcka.
überdäs, *adv.* dessutom.
überdauern, * *tr.* öfverleva, räcka längre än.
Überdecke, -n, *f.* täcke.
überdecken, *tr.* 1. täcka, lägga, breda ngt öfver
 ngt. 2. (- - - *) öfvertäcka, betäcka ngt med
 ngt. **Überdeckung** (och - - - -), *f.*
überdém, *adv.* dessutom.
überdenken, * *tr.* öfvertänka, öfverväga.
überdés, *adv.* dessutom.
Überdrang, [-e]s, 0, *m.* öfversvallande, upp-
 sjö; stark, omätlig trängtan.
überdrängen, *tr.* 1. tränga, skjuta öfver. 2.
 (- - - *) öfverfylla; starkt tränga, trycka,
 förtrycka, hårdt ansätta.
überdringen, * *tr.* öfverväldiga.
Überdruck, [-e]s, -e, *m.* öfvertryck.
überdrucken, *tr.* taga öfvertryck af.
Überdruck, -es, 0, *m.* olust, leda, vämjelse.
 öfvermåttad, afsmak.
überdrüssig, *a.* *Einer* (gen) *Sache* ~ led åt,
 trött på ngt. *Einer Sache* ~ werden:
 blifva led åt, vämjas vid, få afsmak för
 ngt.
überdüngen, * *tr.* åkerbr. 1. öfvergöda. 2. göda
 för starkt.
überdunkeln, * *tr.* fördunkla, öfverglänsa.
überéck[s], *adv.* tvärs öfver.
Überéile, 0, *f.* brådska, fjäsk.
überéilen, * *I. tr.* 1. upphinna, skynda förbi. 2.
Jmdn ~ för starkt påskynda, pådrifva ngn.
 3. *Etw.* ~ brådska, brådstörta med ngt.
 4. öfverraska. **II. Sich** ~ 1. brådska, brådstörta.
 2. öfverila, förhastad sig.
überéilt, *a.* öfverilad, förhastad.
Überéilung, -en, *f.* 1. brådska, brådstörtande.
 2. öfverilning, förhastande.
überéin, *adv.* öfverens, samman, lika. *Sms.* se
 nedan.
überéinänder, **I. adv.** öfver hvarandra, öfver
 hvarannat, den (det) ena öfver den (det)
 andra. **II. -s, -, n.** hög, virrvarr.
überéinkleiden, *tr.* kläda lika.
1. überéinkommen, *itr.* *s.* komma öfverens, *über*
etw. (ack.): om ngt; öfverensstämma, sam-
 stämma.
2. Überéinkommen, -s, -**Überéinkommnis[s]**, -ses,
 -se, *n.* **Überéinkunft**, -e †, *f.* öfverenskom-
 melse.
überéinstimmen, *itr.* *h.* öfverensstämma.
Überéinstimmung, -en, *f.* öfverensstämmelse.
überéintreffen, *itr.* *h.* öfverens-, samstämma.
überéisen, * *tr.* öfverdraga med is.
überessen, **I. tr.** *Etw.* ~ blifva led åt, vämjäs
 vid ngt emedan man ätit för mycket daraf. **II. (- - - *)**
Sich ~ äta sig öfvermätt, förta sig.

überfahren, **I. itr.** *s.* fara, ro, åka öfver. **II.**
tr. 1. sätta, ro, skjutsa öfver. 2. (adv. - - - *)
 öfverköra. 3. (- - - *) a) öfverfara, fara öf-
 ver, t. ex. *Flüsse, Meere, Brücken, die Tafel*
mit dem Schwamme; stryka öfver. *Etw.*
mit dem Blick ~ kasta en blick på, hastigt
 öfverskåda, genomögnat ngt, b) *den Acker mit*
Mist ~ köra gödsel på åkern, c) *die Pferde*
 ~ öfveranstränga, utmatta hästarne, d) *die*
Stadt war von Fuhrwerk ~ staden var öf-
 verfylld af åkdon.
Überfahrt, -en, *f.* 1. öfverfart. 2. färjställe,
 vad.
Überfall, [-e]s, -e †, *m.* öfverfall.
überfallen, **I. itr.** *s.* falla öfver, af, åt sidan.
II. (- - - *) tr. öfverfalla, öfverraska, öfver-
 rumpla.
überféilen, * *tr.* fila öfver, gå igenom, lägga
 sista handen vid.
überféin, *a.* 1. för fin, öfverförfinad. 2. sär-
 deles fin, superfön.
überféinern, * *tr.* öfverförfina.
Überféinheit, 0, *f.* stor finess, öfverförfining.
überféirnissen, * *tr.* öfverfermissa.
überféirnen, * *tr.* 1. med lågor uppfylla. 2.
 sprida sina lågor utöfver gränsen af ngt. 3.
 låga, glöda starkare än.
überféichten, *tr.* flåta öfver, omkring, om-
 gifva med flätverk, t. ex. *Stroh über*
die Flasche überféichten ei. *die Flasche*
mit Stroh überféichten: flåta halm kring
 flaskan.
Überféiss, -es, 0, *m.* för stor flit.
überféissig, *a.* alltför flitig.
überféiegen, **I. itr.** *s.* flyga öfver. **II. (- - - *)**
tr. 1. flyga öfver ngt; buad. öfverflyga. 2. a)
 genomögnat, b) vid genomögnandet förbise.
überféiessen, **I. itr.** *s.* rinna öfver. buad. *vor*
Freude ~ fattas af en öfversvallande gläd-
 je. **II. (- - - *) tr.** öfversvämma.
überféitern, * *tr.* öfverkläda, öfverdraga med
 glitter(guld).
überféilören, * *tr.* öfverkläda med flor.
Überfélug, [-e]s, -e †, *m.* 1. imma. 2. hög flygt.
überféilügeln, * *tr.* öfverflygla. **Überféilüg[e]lung**, *f.*
Überféluss, -es, 0, *m.* 1. öfverflöd, *an etw.* (dat.):
 på ngt. 2. öfversvallande.
überfélüssig, *a.* öfverflödlig.
Überfélut[h], -en, *f.* öfversvämming.
überfélut[h]en, **I. itr.** *h.* och *s.* och **II. (- - - *) tr.**
 öfverflöda, öfversvämma. **Überfélut[h]ung**, *f.*
überféördern, * *tr.* och *itr.* *h.* begära för mycket,
jmdn: af ngn. **Überféördering**, *f.*
Überféracht, 0, *f.* öfverfrakt.
überférachten, * *tr.* lasta för tungt.
überférech, *a.* öfvermåttan fräck.
überféressen, om djur och P om människor = *über-*
essen.
überférieren, * *itr.* *s.* öfverdragas med is.
überféromm, *a.* alltför from.
überférösteln, * *tr.* komma att rysa, genomisa.

überführen, *tr.* 1. öfverföra. 2. (- - - *) a) *die Chaussee mit Kies* ~ köra grus på landsvägen, b) *der Markt ist mit Waren überführt*: torget är öfverfullt af varor (för mycket varor ha förts dit), c) öfverbevisa, *Jmdn einer* (gen.) *Sache*: ngn om en sak. **Überführung** (och - - - *) *f.*

Überfülle, 0, *f.* öfverflöd.

überfüllen, *I. tr.* 1. öfverföra, hålla en vätska ur ett kärl i ett annat. 2. (- - - *) öfverfylla, hålla öfverfull, öfverlasta. **II.** (- - - *) *Sich* ~ bliuva öfverfull. **Überfüllung** (och - - - *) *f.*

überfüttern, * *tr.* fodra för starkt, gifva för mycket foder, för mycken mat. **Überfütterung**, *f.*

Übergabe, 0, *f.* 1. öfverlemnade. 2. kapitulation, dagtingan.

Übergang, [-e]s, -e †, *m.* öfvergång.

Übergar, *a.* för hårdt kokt.

übergären, *I. itr.* h. jäsa öfver. **II.** (- - - *) *Sich* ~ jäsa för mycket.

übergeben, *I. tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ hölja ngt öfver ngn, svepa in ngn i ngt, gifva ngn ngt att sätta på sig. *Jmdm eins* ~ ge ngn ett rapp. 2. (- - - *) öfverlemla. **II.** (- - - *) *Sich* ~ 1. kapitulera. 2. kråkas. **Überggebung**, *f.*

Übergehob, [-e]s, -e, *n.* högre (an)bud.

übergehen, *I. itr.* s. 1. rinna, koka, flöda öfver. *Die Augen gehen mir über*: mina ögon tåras. 2. gå öfver, t. ex. *zum Feind, zu einer Religion, in Fäulnis*: till förruttelse. 3. *Jmdm* ~ öfverträffa ngn. 4. *Vor jmdm* ~ gå förbi ngn. 5. gå öfver, ha sin öfvergång, taga slut. **II.** (- - - *) *tr.* 1. atv. s. förbigå, förbise. 2. gå öfver för att inspektera, t. ex. *das Feld*. 3. genomgå, genomögna, granska. 4. förbättrande gå öfver, lägga sista handen vid. **III.** (- - - *) *Sich* ~ gå för mycket, öfveranstränga sig med gående. **Übergéhung**, *f.*

Übergelehrt, *a.* alltför lärđ.

übergenug, *adv.* öfvernog, mer än nog.

Übergewalt, 0, *f.* öfvervalde, öfvertag.

Übergewicht, [-e]s, 0, *n.* 1. öfvervigt; *bind.* öfverlägsenhet, öfvervalde. 2. öfverbalans. *Das ~ bekommen*: taga öfverbalans.

übergießen, *tr.* 1. a) hålla så att det rinner öfver, b) hålla, slå, *etw. über eine Sache*: ngt öfver en sak, c) öfverföra, hålla ur ett kärl i ett annat. 2. (- - - *) a) öfvergjuta. *Von Schweiss übergossen*: genomsvettig. *opers. es übergoss ihn purpurrot*: han blef purpurröd, rodnade, b) vattna för starkt. **Übergiessung**, *f.*

übergipsen, * *tr.* öfverdraga med gips. **Übergipsung**, *f.*

übergittern, * *tr.* 1. sätta galler öfver, framför, omkring. 2. *mål.* indela i rutor en målnng, som skall kopieras. **Übergitterung**, *f.*

überglänzen, * *tr.* 1. med glans öfvergjuta; glänsa, stråla, skimra på. 2. öfverglänsa, öfverstråla.

übergläsen, * *tr.* gläsera. **Übergläsung**, *f.*

Überglaube, -ns, 0, *m.* öfvertro, vidskepelse.

übergläubig, *a.* lättrogen.

überglässen, * *tr.* 1. öfverglänsa. 2. öfverfer-nissa; gläsera.

überglétschern, * *tr.* bilda ett islager öfver, på.

übergücklich, *a.* öfverlycklig.

überglúhen, * *tr.* 1. glöda starkare än, öfverglänsa. 2. glöda, stråla, skimra, brinna på; färga.

übergólden, * *tr.* förgylla.

übergrasen, * **I.** *tr.* betäcka med gräs(växt); *bind.* läka. **II.** *Sich* ~ bliuva öfverväxt med gräs, gro igen.

übergreifen, *itr.* h. gripa öfver, in i ngt; göra sig skyldig till öfvergrepp.

Übergrieff, [-e]s, -e, *m.* öfvergrepp.

übergross, *a.* ofantligt stor, jättestor.

übergriinen, * *tr.* betäcka med grönska.

Überguss, -es, -e †, *m.* öfvergjutning.

übergut, *a.* särdeles god.

überhaben, *tr.* 1. hafva utanpå. 2. hafva kvar. 3. F vara mätt på, led åt ngt.

Überhalb se *oberhalb*.

überhalten, *tr.* hålla öfver.

überhand (*adv.* - - -), *adv.* öfverhand. -**nehmen**, -s, 0, *n.* öfverhandtagande.

Überhang, [-e]s, -e †, *m.* 1. öfverhängande, öfver ngt framskjutande del, utsprång. 2. stark längtan. 3. förhänge.

überhangen, *I. itr.* h. hänga öfver, framför, skjuta fram, springa fram öfver. **II.** (- - - *) *tr.* *Eine Sache mit etw.* ~ hänga ngt öfver, framför en sak.

überhängen, **I.** = *überhangen I.* **II.** *tr.* 1. *Etw. über eine Sache* ~ hänga ngt öfver, framför en sak. 2. = *überhangen II.*

überhårschen, * *tr.* öfverdraga, betäcka med en skorpa.

überhart, *a.* mycket hård, för hård.

überhárten, * *tr.* göra alltför hård.

überhásten, * = *übereilen I, 2, 3, II.*

überháuchen, * *tr.* andas på, öfverdraga med iusma.

überháufen, * *tr.* öfverhopa. **Überháufung**, *f.*

überháupt, *adv.* öfverhufvud.

überheben, *I. tr.* 1. lyfta öfver. 2. (- - - *) *Jmdn (sich) einer* (gen.) *Sache* ~ bespara ngn (sig) ngt, fritaga, befria ngn (sig) från ngt. **II.** (- - - *) *Sich* ~ 1. se *I, 2.* 2. förlyfta sig. 3. hafva för hög tanke om sig själf, förhäfva sig, vara högfärdig, *einer* (gen.) *Sache*: öfver ngt.

Überhebung, 0, *f.* 1. öfverlyftande. 2. (- - -) för hög tanke om sig själf, högmod, högfärd.

überheiss, *a.* öfverhettad, för het.

überhéizen, * *tr.* öfverhetta, för starkt upphetta. **Überhéizung**, *f.*

überhelfen (* - - - *), *itr.* h. *Jmdm* ~ hjälpa ngn öfver, hjälpa ngn att taga sig fram.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

Überhemdchen, -s, -, n. nattkappa.
überhér, *adv.* 1. öfver, ofvanpå, på ytan, lätt, ytligt. 2. dessutom.
überhërren, * *tr.* öfverväldiga.
überhîn = *überher*.
überhîzen, * *tr.* öfverhetta.
überhòbeln, * *tr.* hyfja öfver.
überhòch, a. ofantligt hög, skyhög.
überholen, *tr.* 1. hämta öfver. 2. † *Die Segel* ~ vända seglen. 3. (- - - *) gå om, förbi; öfverträffa, öfverlista.
überhòren, * *tr.* 1. icke höra. *Ich überhörte es*: jag hörde det ej, det undgick mig. 2. förhöra, *jmdn*: ngn, *jmdm seine Aufgabe*: ngn hans lexa.
Überhose, -n, f. (ytter)byxor.
überhüen, * *tr.* F hastigt, ytligt gå öfver ngt.
überhüllen, *tr.* *Etw. über eine Sache überhüllen* ei. *eine Sache mit etw. überhüllen*: hülja, lägga ngt öfver en sak.
überhüpfen, I. *itr.* s. och II. (- - - *) *tr.* hoppa öfver, öfverhoppa.
überirdisch, a. öfverjordisk.
überjagdbär, a. jag. mer än tillräckligt gammal för att efter jagtregler kunna jagas, t. ex. ~er *Hirsch*: mer än tioårig hjort.
überjagen, I. *tr.* 1. jaga, köra öfver, åt andra sidan. 2. (- - - *) a) jägta; tröttköra, spränga hästar, b) gumm jägtaende upphinna, gå, köra, rida om, c) öfverumpla. II. *itr.* s. jaga, spränga, rusa öfver, åt andra sidan.
überjähren, * *itr.* s. blifva öfverårig.
überjährig, a. öfverårig.
überkálken, * *tr.* beströ, betryka med kalk.
überkáufern, * *sich* ~ förköpa sig.
überkèhpen, * *tr.* afsopa, sopa ofvanpå.
überkhippen, I. *itr.* s. taga öfverbalans, vippa, slå om. II. *tr.* hvälfa om, hvälva.
überkittèn, * *tr.* öfverstryka med kitt.
überkleben, *tr.* klistra öfver, på, t. ex. *Papier über etw. (ack.) überkleben* ei. *etw. mit Papier überkleben*: klistra papper öfver, på ngt.
Überkleid, [-e]s, -er, n. öfverklädnad, öfverkläder.
überkleiden, * *tr.* öfverkläda, bekläda.
überkleistern = *überkleben*.
überklettern, **überklimmen**, I. *itr.* s. och II. (- - - *) *tr.* klättra öfver.
überklug, a. öfverklok; snusfornuftig.
Überklugheit, 0, f. öfverklökhet; snusfornuftighet.
überknállen * *tr.* smälla starkare än.
überknòpfen, *tr.* knäppa öfver.
überknòrpeln, * *itr.* s. och *sich* ~ öfverdraga med broskbildning.
überkochen, *itr.* s. koka öfver.
überkommen, * I. *itr.* s. *Jmdn* ~ komma ngn tillhanda. II. *tr.* 1. få, erhålla, mottaga; komma öfver, få i sitt våld. 2. = *befallen*.

Überkraft, 0, f. öfversvallande kraft, öfvermått af kraft.
Überkräftig, a. svällande af kraft, ofantligt, för mycket kraftigt.
überkrüteln, * *tr.* öfverklottra, fullklottra.
überkrústèn, * *tr.* och *sich* ~ öfverdraga(s) med en skorpa.
überkùgeln, * *itr.* s. och *sich* ~ slå volt.
Überkunft, 0, f. öfverkomst.
überkünsteln, * *tr.* förkonstla, tillkonstla.
überladen, *tr.* 1. öfverflytta gods från en vagn m. m. till en annan; omlasta. 2. (- - - *) öfverlasta, för tungt lasta; öfverhopa. **Überladung** (och - - - *), f.
Überlând[s]post, -en, f. indisk post från England öfver Brindisi och Alexandria.
überlang, a. för lång.
überlangen, *tr.* räcka, langa öfver.
überlassen, I. *tr.* 1. lemna kvar. 2. släppa öfver. 3. (- - - *) öfverlåta, öfverlemna, afträda. II. (- - - *) *Sich einer* (dat.) *Sache* ~ öfverlemna, hängifva sig åt en sak. **Überlassung**, f.
Überlásser, -s, -, m. öfverlemnare, afträdare.
Überlast, -en, f. 1. öfvervigt. 2. alltför stor, tung börda, last, öfverlast.
überlastèn = *überladen* 2.
überlastig, a. för tungt lastad.
überlästig, a. ytterst besvärlig.
überläuben, * *tr.* bekläda med lóf.
Überlauf, [-e]s, -e f, m. 1. starkt tillopp. 2. öfvergång öfver ngt. 3. öfverskott.
überlaufen, I. *itr.* s. 1. rinna öfver. *Die Augen laufen ihm über*: hans ögon tåras. *Die Geduld läuft ihm über*: hans tålmod tar slut. 2. löpa öfver, gå öfver, desertera, t. ex. *zum Feinde*. 3. (- - - *) anlöpa. II. *tr.* 1. (af. - - - *) springa omkull. 2. (- - - *) a) öfverfara, utbreda sig öfver, öfversvämma, öfvertäcka, b) *ein Schauer überlief ihn*: en rysning genom för honom, *mich überläuft's*: jag ryser, c) *etw. [mit den Augen]* ~ hastigt öfverblicka, genomögna ngt, d) *jmdn mit dem Degen* ~ hastigt, oförberedt anfalla ngn med värjan, e) öfverlöpa, besvära med täta besök, f) springa om, förbi, g) springa öfver, förbi; förfela. III. (- - - *) *Sich* ~ springa sig trött, förderfvad.
Überläufer, -s, -, m. öfverlöpare.
überlaut, a. alltför högljud.
überleben, * *tr.* och *sich* ~ öfverleva (sig själf).
1. überlegen, a. öfverlägsen.
2. überlegen, *tr.* 1. lägga öfver, på. *Jmdn* ~ lägga upp ngn öfver knät till styrk. 2. lägga på andra sidan. 3. (- - - *) a) öfvertäcka, öfverhölja, betäcka, b) för tungt belasta, c) öfverlägga, öfverväga. *Bei sich* ~ taga i öfvervägande, tänka på. *Ich werde es mir* ~ jag skall tänka på saken. *Alles wohl überlegt*: när man rätt tänker på saken.
Überlegenheit, 0, f. öfverlägsenhet.
überlégsam, a. eftertänksam, försigtig.

Überleggsamkeit, 0, *f.* eftertänksamhet, försigtighet.

Überlegt, *a.* öfverlagd, välbetänt.

Überlegtheit, 0, *f.* öfverläggning, eftertanke, uppsåt, beråd med.

Überlegen, *-en, f.* 1. öfverläggande m. m. se 2. **überlegen** 1, 2. 2. (- - -) a) öfverläggning, rådplågning, b) = **Überlegtheit**.

Überlei, oöbl. *a.* öfråg.

überleiten, *itr. h.* leda öfver, föra öfver, bilda en öfvergång. **Überleitung**, *f.*

überlernen (adv. - - - -), *tr.* genomläsa, gå igenom.

überlesen, * *I. tr.* 1. (adv. - - - -) genomläsa. 2. vid läsning förbise. **II. Sich** ~ öfveranstränga sig med, skada sig genom läsning. ~ *e Person*: person som blifvit öfverspänd genom läsning.

Überleuchten, * *tr.* 1. öfverglänsa. 2. helt och hållet belysa.

überlichten, * *tr.* göra för ljus.

überlernen, * *tr.* 1. öfverlemna, afemna, leverera. 2. efterlemna, lemna i arf.

Überlieferung, *-en, f.* 1. öfverlemnande. 2. tradition.

überliegen, *itr. h.* ligga öfver, ofvanpå.

überlisten, * *tr.* öfverlista. **Überlistung**, *f.*

überlödern = **überflammen**.

überm, sammandragning af **über dem**.

übermachen, *tr.* 1. göra, sätta ngt öfver, ofvanpå ngt. 2. (- - - -) öfversända. **Übermachung**, *f.*

Übermacht, 0, *f.* öfvermakt.

übermächtig, *a.* öfvermäktig.

übermalen, *tr.* 1. måla ngt öfver, ofvanpå, på ngt. 2. (- - - -) öfvermåla. **Übermalung**, *f.*

übermänner, * *tr.* öfvermanna, öfverväldiga.

Übermass, *-es, 0, n.* 1. öfvermål. 2. öfvermått.

übermässig, *a.* omåttlig, öfverdrifven, ytterlig, ofantlig, oskälilig; adv. öfvermåttan.

Übermässigkeit, 0, *f.* omåttlighet, öfverdrift.

übermäurn, * *tr.* mura öfver, för, igen.

übermehren, * *tr.* vid votering besegra.

übermestern, * *tr.* 1. öfverväldiga, besegra, rå på. 2. mästra.

Übermensch, *-en, -en, m.* öfvermänsklig person, ovanlig människa.

übermenschlich, *a.* öfvermänsklig.

übermessen, *I. tr.* 1. gifva på köpet. 2. mäta ur ett kärl i ett annat. 3. (vanl. - - - -) göra ett öfverslag öfver. 4. (- - - -) öfverskåda. **II. (- - - -) Sich** ~ mäta galet.

übermögen, * *tr.* öfvervinna, besegra.

übermoosen, * *itr. s.* och **sich** ~ blifva mossbelupen.

übermorgen, *adv.* i öfvermorgon.

übermorgend, *a.* inträffande i öfvermorgon. *Der ~ e Tag*: i öfvermorgon.

übermüde, *a.* öfvertrött, öfveransträngd.

übermüden, * *I. tr.* öfveranstränga. **II. itr. s.**

och **sich** ~ öfveranstränga sig, blifva öfveransträngd. **Übermüdung**, *f.*

Übermut[h], [-e]s, 0, *m.* 1. öfvermod. 2. öfvermodig person.

übermüt[h]ig, *a.* öfvermodig.

übernächten, * *I. itr. h.* stanna öfver natt, öfvernatta. **II. tr.** 1. härbärgera öfver natten.

2. insvepa i nattens mörker.

Übernächte, *-s, -, m.* nattgäst.

übernächtig, *a.* 1. som räckt hela natten. 2. utvakad. 3. nattgammal.

Übernächteigkeit, 0, *f.* utvakadt tillstånd, utseende.

übernähen, *tr.* 1. *Ein Stück über etw. übernähen* el. *etw. mit einem Stücke übernähen*: sy ett stycke öfver, på ngt. 2. (- - - -) sticka tätt.

Übernahme, 0, *f.* öfvertagande, emottagande; tillträde. **-schein**, [-e]s, *-e, m.* mottagningsbevis, kvitto.

übernarben, * = **benarben**.

übernatürlich, *a.* öfvernaturlig.

übernehmen, *I. tr.* 1. sträcka armen, handen öfver ngt. 2. taga på sig, öfver sig. 3. kortspel. taga öfver. 4. (- - - -) a) öfvertaga, mottaga, tillträda, b) åtaga sig, underkasta sig, c) öfverväldiga, gripa, t. ex. *es übernahm ihn die Angst*, d) fordra för mycket af, öfveranstränga. **II. (- - - -) Sich** ~ åtaga sig för mycket, öfveranstränga sig. **Sich im Essen** ~ föräta sig. **Übernehmung**, *f.*

Übernehmer, *-s, -, m.* en som öfvertager, åtager sig ngt: mottagare; entreprenör.

überneigen, *I. (- - - -) tr.* *Eine Sache mit etw.* ~ luta ngt öfver en sak. **II. Sich** ~ luta sig öfver.

überordnen, *tr.* öfverordna. **Überordnung**, *f.*

überpacken, *tr.* 1. packa ngt öfver ngt. 2. packa om ur ett i ett annat. 3. (vanl. - - - -) öfverlasta. 4. (- - - -) *Eine Sache mit etw.* ~ packa ngt öfver, på en sak.

überpfeffern, * *tr.* förpeppra.

überpflanzen, *tr.* 1. (* - - - -) omplantera. 2. (- - - -) *Den Hügel mit Bäumen* ~ plantera träd på hela kullen.

überplästern, * *tr.* lägga plåster på.

überpflügen = **überackern**.

überpichen, * *tr.* tjära, bstryka med tjära.

überpinseln, *tr.* *Farbe über etw.* (ack.) *ü'berpinseln* el. *etw. mit Farbe überpinseln*: med pensel el. borste stryka färg på ngt.

überplätten, * *tr.* stryka öfver med strykjärn.

überpürpurn, * *tr.* purpra.

überpürzeln, * *itr. s.* och **sich** ~ slå kullerbytta, kullbytera.

überquellen = **überfiessen**.

überquer, *adv.* tvärs öfver.

überragen, * *tr.* resa, höja sig öfver.

überränken, * *tr.* med rankor betäcka, växa öfver.

überraschen, * *tr.* öfverraska.

* akta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militäris term.

Überraschung, -en, *f.* öfverraskning.
überraßen, * *itr.* *s.* och *sich* ~ blifva gräsbevuxen, gro igen.
überraúschen, * *tr.* 1. med sitt brus öfverrösta. 2. brusas fram öfver.
überraúchnen, * *tr.* 1. räkna öfver, göra ett öfverslag öfver. 2. (avf. - - -) räkna igenom.
Überréchnung, -en, *f.* öfverslag, beräkning.
überraéden, * *tr.* öfvertala; öfvertygga. **Überré-
dung**, *f.* -s... Ex. ~gabe, 0, *f.* öfvertalnings-
förmåga.
überraéich, *a.* ofantligt rik.
überraéichen, *I. itr.* 1. räkka, langa öfver. 2. (- - -) öfverlemla. **II. itr.** *h.* räkka, nå öfver. **Überréichung**, *f.*
überraéichlich, *a.* ofantligt riklig, ynnig.
überraéif, *a.* öfvermogent.
Überréife, 0, *f.* öfvermognad.
überraéifen, * *I. tr.* 1. göra öfvermogen (*1. réif*). 2. öfverdraga med rimfrost (*2. Réif*). 3. sätta ringar, (tunn)band på, banda (*3. Réif*). **II. itr.** *s.* blifva öfvermogen.
überraéiten, * *I. tr.* 1. (avf. - - -) rida öfver, omkull. 2. rida om. 3. tröttrida. **II. Sich** ~ rida sig trött.
Überréiz, -es, 0, *m.* öfverretning.
überraéizen, * *tr.* öfverreta. **Überréizung**, *f.*
Überréiztheit, 0, *f.* öfverretadt tillstånd.
überraéinnen, * = *überlaufen II, 1, 2, e, f, g, III.*
Überrést, -[e]s, -e, *m.* öfverlefvä, kvarlefvä, rest.
überraéinisch, *a.* fråån, på andra sidan Ren.
überraéieseln, * *tr.* spola öfver, vattna.
überraéinden, * *tr.* öfverdraga med en skorpa, med bark.
Überréock, -[e]s, -e †, *m.* 1. rock, lifrock. 2. öfverrock. 3. öfverkjol.
überraéumpeln, * *tr.* öfverrumpla. **Überréump[e]-
lung**, *f.*
übers, sammandragoång af *über das*.
übersäen, * *tr.* besä, beströ; öfversälla.
übersalzen (och - - -), *tr.* 1. salta litet på. 2. försalta.
Übersatt, *a.* öfvermätt.
übersättigen, * *I. tr.* öfvermätta. **II. Sich** ~ 1. öfvermättas. 2. äta sig öfvermätt. **Übersät-
tigung**, *f.*
überschällen, * *tr.* öfverrösta.
überschätten, * *tr.* öfverskugga.
überschätzen, * *tr.* öfverskatta. **Überschät-
zung**, *f.*
Überschau, 0, *f.* öfverblick.
überschäuen, * *tr.* 1. = *überblicken*. 2. beherska, dominera. t. ex. *dieser Hügel überschaut das ganze Thal*.
überschäumen, *I. itr.* *s.* skummande rinna öfver. **II. (- - -)** *tr.* skummande utbreda sig öfver.
überschicken = *übersenden*.
überschiessen, *I. itr.* *s.* 1. göra en kullerbytta, falla framstupa, stupa baklänges. 2. rinna öfver. 3. skjuta öfver, bilda ett öfverskott.

II. tr. 1. skjuta öfver. 2. (- - -) *a)* med skott bestryka, *b)* förfela, skjuta bom på gnm att skjuta för högt, *c)* gå om (om ngt afskjutet), *d)* förfela, hoppa öfver. *Das Ziel* ~ skjuta öfver målet, *e)* göra ett öfverslag öfver.
III. (- - -) *Sich* ~ göra en kullerbytta, slå volt.
überschiffen, *I. itr.* *s.* segla, fara öfver. **II. tr.** 1. (avf. - - -) öfverfrakta. 2. (- - -) segla, fara öfver, t. ex. *ein Gewässer*.
überschimmeln, * *I. tr.* öfverdraga med mögel. **II. itr.** *s.* mögla.
überschimmern, *I.* = *überglänzen*. **II. itr.** *h.* *Ins Rote* ~ skifta i rödt.
überschlafen, * *I. tr.* 1. soffa på, t. ex. *die Sache* ~ soffa på saken. 2. försoffa. **II. Sich** ~ försoffa sig.
Überschlag, -[e]s, -e †, *m.* 1. en vågs utslag; öfverbalans; kullerbytta. 2. öfverslag, ungefärlig beräkning. 3. omslag på ngt kroppsd. 4. öfvervikt kant, klaff. -s... Ex. ~kra-
gen, -s, -, *m.* nedvikt, öfvervikt krage. ~rechnung, -en, *f.* = *Überschlag* 2.
überschlagen, *I. itr.* *s.* 1. slå öfver, t. ex. *die Welle schlägt über das Deck* über; hoppa öfver, t. ex. *elektrische Funken schlagen über*. 2. taga öfverbalans, slå öfver, avf. *blid*. 3. (- - -) *a)* = *beschlagen II*, *b)* slå sig (om *leid*, *vin m. m.*), svalna (om det som är för varmt). **II. tr.** 1. slå omkring, kasta öfver, kasta på, lägga, breda öfver. 2. hopveckla, lägga på hvartannat, i kors. 3. (- - -) *a)* komma att slå öfver, t. ex. *sein Blick überschlägt die Wagschale*, *b)* slå förbi, ej råka, hoppa öfver, förbise, *c)* slå för mycket, med tryck skrämma, *d)* *eine Sache mit etw.* ~ vika ngt öfver, sätta en klaff öfver en sak, *e)* göra ett öfverslag öfver. **III. (- - -)** *Sich* ~ slå omkull, hvalfva, valtra sig, stupa kullerbytta, hjula.
überschleichen, * = *beschleichen*.
überschleieren, * *tr.* breda en slöja öfver, beslöja, maskera.
überschlücken, * *sich* ~ sätta i halsen.
überschmieren, *tr.* *Etw.* über eine Sache *überschmieren* *e.* *eine Sache mit etw.* *überschmieren*: stryka ngt öfver, på en sak, bestryka en sak med ngt.
überschnappen (* - - -), *itr.* *s.* och *h.* slå öfver, slå tillbaka. *F. bid.* *er ist übergeschnappt*: han är tokig.
überschneien, * *tr.* öfversnöa, snöa igen om.
überschräubt, *a.* öfverspänd.
Überschräubtheit, 0, *f.* öfverspändt väsen, sätt.
überschreiben, *I. tr.* 1. skrifa öfver. 2. (avf. - - -) skrifa af, öfverflytta, transportera. 3. (- - -) *a)* fullskrifa, *b)* förse med öfverskrift, *c)* skriftligen meddela, efterlemla, *d)* i skriftställer öfverträffa. **II. (- - -)** *Sich* ~ öfverlefvä sig såsom författare, blifva utskrifven. **Überschreibung** (och - - -), *f.*

überschreien, I. *tr.* 1. (- - - *) skrika, ropa högre än, öfverrösta. 2. ropa hit-, ditöfver. II. (- - - *) *Sich* ~ för mycket forcera rösten.

überschreiten, I. *itr.* s. gå öfver. II. (- - - *) *tr.* öfverskrida. **Überschreitung**, *f.*

Überschrift, -en, *f.* öfverskrift.

Überschritt, -[e]s, 0, *m.* öfverskridande, öfvergång.

Überschröben(heit) = *Überschraubt(heit)*.

Überschuh, -[e]s, -e, *m.* öfversko, ytterkäng, galosch.

Überschuss, -es, -e †, *m.* öfverskott.

überschlüssig, *a.* öfverskjutande, öfvertalig.

überschütten, *tr.* 1. ösa, hålla ngt öfver ngt. 2. (- - - *) öfvertäcka, öfverskotta, öfverösa, öfverhopa. **Überschüttung** (och - - - *) *f.*

Überschwall, -[e]s, 0, *m.* öfversvallande, öfverflöd.

überschwänglich, *a.* öfversvinnelig, öfverflödande, omätlig.

Überschwänglichkeit, 0, *f.* öfversvinnelighet, öfverflöd.

überschwappen, *itr.* s. skvalpa öfver.

überschwemmen, * *tr.* öfversvämma.

Überschwemmung, -en, *f.* öfversvämming.

überschwär, *a.* alltför tung.

überschwimmen, I. *itr.* s. och II. (- - - *) *tr.* simma öfver.

Überschwung, -[e]s, 0, *m.* öfvervigt, öfvermått.

überseeisch, *a.* transatlantisk, på, från andra sidan hafvet.

übersegeln, I. *itr.* s. segla öfver. II. (- - - *) 1. öfversegla. 2. segla om. 3. segla förbi. 4. öfverfara, t. ex. *das Meer*.

überséhbär, *a.* öfverskådlig.

übersehen, I. *itr.* h. se, titta öfver. II. (- - - *) 1. förbise, hafva öfverseende med. *Ich habe es* ~ *av:* det har undgått mig, min blick. 2. öfverblicka, öfverskåda. *bnad. jmdn* ~ vara ngn öfverlägsen, se ngn öfver axeln. 3. (*av. - - -*) se igenom, genomögn; taga en öfverblick öfver, mönstra.

übersein, *itr.* s. 1. vara öfrig, öfver, kvar, återstå. 2. vara öfver, förbi, öfverstånden. 3. hafva gått öfver, kapitulera. 4. *F es ist mir über:* jag är trött på, led åt det. 5. *Jmdn* ~ vara ngn öfverlägsen.

überseit, *adv.* afsides.

überseilig, *a.* öfverlycklig, öfversäll, i sjunde himlen.

übersenden, *tr.* 1. skicka öfver. 2. (- - - *) öfversända. **Übersendung**, *f.*

Übersénder, -s, -, *m.* öfver-, afsändare.

überséztbär, *a.* möjlig att öfversätta.

übersetzen, I. *itr.* s. sätta, spränga, hoppa, fara, ro, rida, gå öfver. II. *tr.* 1. sätta, ro, frakta öfver. 2. (- - - *) *a) etw.* ~ sätta (*m. m. se I*) öfver ngt, b) öfversätta, c) för starkt, för tätt besätta, öfverfylla, d) *jmdn* ~ ockra på ngn, e) rappa, t. ex. *ein Haus*.

Überséztzer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* öfversättare, öfversättarinna.

Überséztung, -en, *f.* öfversättning. -s... *Ex. ~fehler*, -s, -, *m.* fel i öfversättningen.

Übersicht, -en, *f.* öfversigt, öfverblick. -s... *Ex. ~karte*, -n, *f.* synoptisk karta.

übersichtig, *a.* öfversynt, långsynt.

Übersichtigkeit, 0, *f.* med. öfversynthet, långsynthet, hypermetropi.

übersichtlich, *a.* öfverskådlig.

Übersichtlichkeit, 0, *f.* öfverskådlighet.

übersiedeln (och - - - *) *I. itr.* s. flytta öfver. II. *tr.* öfverflytta, förflytta. **Übersied[e]lung** (och - - - *) *f.*

übersieden, *itr.* s. sjuda, koka öfver.

übersiegen, * *tr.* öfvervinna.

übersilbern, * *tr.* försilfra. **Übersilberung**, *f.*

übersinnen, * *tr.* öfvertänka, öfvervåga.

übersinnlich, *a.* öfversinlig.

Übersinnlichkeit, 0, *f.* öfversinlighet.

übersömmern, * I. *itr.* h. tillbringa sommaren. II. *tr.* underhålla under sommaren, hafva boskap på sommarbete. **Übersömmernung**, *f.*

übersönnen, * *tr.* bestråla, skina på.

überspannen, *tr.* 1. spänna ngt öfver ngt. 2. (- - - *) *a) eine Sache mit etw.* ~ spänna ngt öfver en sak, b) fatta mellan tummen och lillfingeret, c) spänna för hårdt.

überspánnnt, *a.* öfverspänd.

Überspánntheit, **Überspánnung**, 0, *f.* öfverspänd sätt, väsen.

übersparen (och - - - *) *tr.* genom sparsamhet få öfver, spara ihop.

überspinnen, * *tr.* öfverspinna.

überspringen, I. *itr.* s. hoppa, springa, slå öfver. *Zu etw.* ~ slå sig på, gå öfver till ngt. II. (- - - *) *tr.* hoppa öfver. *III. (- - - *)* *Sich* ~ hoppa sig förderfvad, vricka sig.

überspritzen, I. *itr.* s. spruta öfver. II. (- - - *) *tr.* öfverspruta.

übersprudeln, I. *itr.* s. och h. brusa, sjuda öfver. *bnad. von Witz* ~ gnistra af kvickhet. II. (- - - *) *tr.* öfverspruta.

Übersprung, -[e]s, -e †, *m.* hopp från ett till ett annat.

überständig, *a.* som stått för länge, dufven; öfverfärig, öfvermogen.

überstäuben, * = *bestäuben*.

überstechen (och - - - *) *itr.* h. och *tr.* kortspel sticka, taga öfver.

überstehen, I. *itr.* h. 1. stå öfver, skyla. 2. skjuta fram. 3. ~ *lassen*: låta stå ngn tid. *Heisse Speisen* ~ *lassen*: låta varm mat svalna. II. (- - - *) *tr.* öfverstå, bestå, genongå. *Er hat es überstanden*: han har slutat (dött).

überstéigbar, *a.* öfverstiglig, öfvervinnelig.

übersteigen, I. *itr.* s. 1. stiga, klifva öfver. 2. (*av. - - -*) stiga öfver bräddarne, rinna öfver, svämma öfver. II. (- - - *) *tr.* 1. öfverstiga, gå öfver; *bnad.* öfvervinna. 2. *Das Ufer* ~ stiga öfver bräddarne, svämma öf-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † stöterm. ✕ militärisk term.

ver. 3. öfverstiga, t. ex. *die Kräfte*. III. (- - -) *Sich* ~ stiga för högt, gå vilse via bergstigning; bildl. gå för långt, taga för sig för mycket, taga sig vatten öfver hufvudet. **übersteigern**, * tr. 1. *Den Preis* ~ dyrka upp priset, sätta för högt pris på ngt. 2. *Jmdn* ~ öfverbjuda ngn. **Übersteigerung**, f.

überstänglich = *übersteigbar*.

überstäuern, * tr. lägga för stora skatter på.

übersticken, * tr. (rikligt) brodera.

überstimmen, * tr. 1. stämma för högt. 2. vid omröstning besegra.

überstöpén, * tr. 1. stoppa för mycket i, för hårdt. 2. (afv. - - -) stoppa, sätta en stopp på.

überstrahlen, * = *überglänzen*.

überstreichen, tr. 1. stryka, skjuta öfver. 2. (- - -) öfverstryka, bestryka.

überstreifen, tr. 1. stryka, draga öfver, på. 2. (- - -) göra randig, randa.

überstreuen, tr. 1. strö ngt öfver ngt. 2. (- - -) beströ, öfver-sälla.

überstricken, * = *bestrieken*.

überströmen, I. *itr.* s. strömma, flöda, svalla öfver. II. (- - -) tr. öfverströmma, öfver-svätta, rinna, utbreda sig öfver. **Überströmung**, f.

Überstrumpf, -[e]s, -e †, m. öfverstrumpa.

überstudieren, I. tr. fort gå igenom, studera.

II. *Sich* ~ öfveranstränga sig med studier. **überstülpen**, tr. *Etw. über eine Sache überstülpen* c. *eine Sache mit etw. überstülpen*: hvälfva, sätta, ställa ngt öfver en sak.

überstürmen, I. *itr.* s. storma öfver. II. (- - -) tr. stormande öfverrumpa.

überstürzen, I. *itr.* s. 1. taga öfverbalans, slå omkull. *Nach hinten* ~ slå baklänges.

2. störta, rusa öfver. II. tr. 1. = *überstülpen*. 2. (- - -) a) störta, falla öfver, b) brådska, brådstörta med. III. (- - -) *Sich* ~ brådska, brådstörta.

Überstürzer, -s, -, m. brådskande, brådstör-tande person.

Überstürzung, -en, f. brådska.

übersüss, a. för söt.

übersüssen, * tr. göra för söt.

über tafeln, * tr. panela.

über täuben, * tr. öfverrösta, döfva, bedöfva. **Über täubung**, f.

über täuen, * tr. daggbestänka, fukta.

über teuer, a. alltför dyr, ofantligt dyr.

über teuern, * tr. 1. göra öfvermattan dyr. dyrka upp priset på. 2. *Jmdn* ~ begära.

taga för mycket af ngn. **Über teue[r]ung**, f.

über thätig, a. alltför (mångsidigt) verksam.

som har för många järn i elden.

über thäuen, **über theuer** se *über täuen*, *über teuer*.

über töpeln, * tr. draga vid näsan, lura.

über tönen, * tr. öfverrösta.

über trägbär, a. som kan öfverflyttas, öfver-lätas.

über tragen, I. tr. 1. bära, hafva öfver, utanpå,

t. ex. *einen Überzieher*. 2. bära öfver (all andra sidan). 3. (vanl. - - -) öfverföra, öfverflytta, öfversätta; öfverläta, uppdraga. 4. (- - -) a) hafva fördrag med, fördraga, b) bära, hjälpa att bära, hjälpa. II. *Sich* ~ 1. öfver-flyttas, gå öfver. 2. (- - -) a) taga skada af tunga bördor, b) om fraktråd: bära för mycket.

Über träger, -s, -, m. 1. en som bär fram ngt, denunciant. 2. afv. **Über träger**, öfversättare.

Über trägung, -en, f. 1. öfverflyttande, öfver-lätelse. 2. öfverflyttad bemärkelse. 3. öfver-sättning.

über träffen, * tr. och *sich* ~ öfverträffa (sig själf).

über treiben, I. *itr.* s. drifvas, flyta öfver. II. tr. 1. drifva öfver. 2. (- - -) a) öfveran-stränga, tröttköra, b) öfverdrifva. III. (- - -)

Sich ~ 1. öfveranstränga sig. 2. om trad: drifva för mycket skott.

Über treiber, -s, -, m. person som öfverdrifver.

Über treibung, -en, f. öfverdrift.

über treten, I. *itr.* s. 1. = *über steigen* I, 2. 2. öfverträda, gå öfver, t. ex. *zu einer Partei, einer Religion*. II. (- - -) tr. 1. *Sich* (dat.) *den Fuss* ~ vricka foten. 2. öfverträda, öfverskrida. III. (- - -) *Sich* ~ vricka en fot.

Über treter, -s, -, m. öfverträdare.

Über trädelung, -en, f. öfverträdelse.

über trieben, a. öfverdrifven.

Über trift, -en, f. ställe som boskapen drifves öfver.

über trinken, * *sich* ~ dricka för mycket.

Über tritt, -[e]s, -e, m. öfvergång, t. ex. *zum Katholizismus*.

über trumfen (oeh - - -), tr. kortspel. sticka öf-ver med (pöngen) trumf; bildl. öfverträffa.

über tünchen, * tr. öfverstryka, hvitmena; bildl. gifva en yttre polityr, fernissa, polera.

Über tünchung, f.

Über verdienst, -es, -e, m. extraförtjänst.

über völkern, * tr. öfverbefolka. **Über völkerung**, f.

über voll, a. öfverfull.

über vört[h]eilen, * tr. förfördela.

über wachen, * I. tr. öfvervaka. II. *Sich* ~ öfveranstränga sig med vakande, blifva nt-vakad. **Über wacht**: utvakad. **Über wächung**, f.

über wachsen, I. *itr.* s. 1. växa öfver; bildl. a) svälla, flöda öfver, b) taga öfverhand. 2. (- - -) växa igen, öfverdragas, betäckas.

II. (- - -) tr. 1. öfverväxa. 2. växa om, gå om i växten. III. (- - -) *Sich* ~ växa för fort.

über wahren, * = *über dauern*.

über wällen, * *itr.* s. 1. (afv. - - -) välla, sjuda, koka öfver. 2. om sår på trad växa igen, ihop.

3. lätt koka, sjuda. **Über wällung**, f.

über walten, *itr.* h. hafva öfverväldet, ligga öfver.

über wältigen, * tr. öfverväldiga, öfvervinna.

Über wältigung, f.

Überwältiger, -s, -, *m.* öfvervinnare, besegrare.
Überwében, * *tr.* öfverdraga, täcka, skyla, dölja.
Überwég, *adv.* ~ *gehen*: gå ut ett godt stycke.
überwéhen, * *tr.* fläkta, blåsa på, öfver, fara fram öfver, igenropa, öfverskyta.
überwéint, *a.* förgräten.
überweise = *überklug*.
überweisen, * *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ uppdraga ngt åt ngn, hänvisa ngt till ngn, tilldela ngn ngt. 2. öfverbevisa, *jmdn einer* (gen.) *Sache*: ngn om en sak. **Überweisung**, *f.*
überweisen (oeh - - - -) *tr.* hvitmena, hvitlimma, öfverstryka med hvit färg. **Überweissung** (oeh - - - -), *f.*
überweltlich, *a.* öfversinlig.
überwéndlich, *a.* ~ *Nacht*: kastsöm. ~ *nähen*: sy med öfverkast.
überwerfen, *I. tr.* 1. kasta öfver, på, om. 2. (- - - -) *a)* *eine Sache mit etw.* ~ kasta ngt på, öfver en sak, öfverhölja en sak med ngt. *Mit Kalk* ~ kalkslå, rappa, *b) jmdn* ~ kasta längre, högre än ngn, *c) jmdn* ~ kasta ngn så att han gör en kullerbytta. **II.** (- - - -) *Sich* ~ 1. göra en kullerbytta. 2. *Sich mit jmdm* ~ blifva osams, oense med ngn.
überwichtig, *a.* 1. öfverviktig. 2. ofantligt viktigt.
Überwichtigkeit, 0, *f.* 1. öfvervigt. 2. ofantligt vigt.
überwickeln, * *tr.* omvira.
überwiegen, * *I. tr.* vara tyngre, viktigare, talrikare än. **II.** (afv. - - - -) *itr. h.* vara förherskande, öfvervägande.
überwinden, *I. tr.* 1. vinda, med spel draga öfver. 2. linda, vira, rulla ngt om ngt. 3. (- - - -) *a)* omlinda, omvira, *b)* öfvervinna. **II.** (- - - -) *Sich* ~ 1. öfvervinna sig själf, beherska sig. 2. förmå sig till ngt.
Überwinder, -s, -, *m.* öfvervinnare, besegrare.
überwíndlich, *a.* möjlig att öfvervinna.
Überwindung, -en, *f.* öfvervinnande, besegrande, seger; själfbeherskning. *Es hat mir viel* ~ *gekostet*: det har kostat mig mycken strid.
überwintern, * *I. itr. h.* öfvervintra. **II. tr.** underhålla under, hafva öfver vintern, vinterfodra. **Überwint[e]rung**, *f.*
überwógen, * *tr.* svalla öfver, betäcka.
überwölben, *tr.* 1. hvälfva ngt öfver ngt. 2. (- - - -) bygga ett hvalf öfver, hvälfva sig öfver. *Eine Sache mit etw.* ~ hvälfva ngt öfver en sak.
überwólken, * *I. tr.* öfverdraga, betäcka med moln. **II. Sich** ~ blifva molnbetäckt, molnhöld, mulna.
überwúchern, * *I.* (afv. - - - -) *itr. s.* ymnigt utbreda sig, taga öfverhand. **II. tr.** 1. öfvertäcka, utbreda sig öfver, taga öfverhand öfver, förkväfva. 2. ockra på, genom ocker utsuga.

Überwuchs, -es, 0, *m.* alltför stor frodighet, för frodig växtlighet.
Überwucht, 0, *f.* öfverbalans.
Überwurf, [-e]s, -e †, *m.* 1. öfverkastande, påtagande. 2. lätt plagg som bäres öfver andra, mantel, mantill, pelerin, sjal.
Überzahl, -en, *f.* 1. öfverskjutande antal. 2. flertal.
überzáhlen, * *tr.* 1. såsom betalning öfverlemnna. 2. öfverbetala.*
überzáhlen, * *I. tr.* öfverräkna, räkna igenom. **II. Sich** ~ misräkna sig, räkna vilse.
überzáhlig, *a.* öfvertalig.
überzáugen, * *tr.* 1. * bevisa; öfverbevisa. 2. afv. *sich* ~ öfvertyga (sig), *von etw. ei. * einer* (gen.) *Sache*: om ngt. *Av. ich bin es überzeugt*: jag är öfvertygad därom.
Überzáugung, -en, *f.* 1. 0, öfvertygande. 2. öfvertygelse. -s... *Ex. ~kraft*, 0, *f.* bevisningskraft. ~ *treue*, 0, *f.* trohet mot sin öfvertygelse.
Überzieh... *Ex. ärmel*, -s, -, *m.* öfverärm, lösärm.
überziehen, *I. tr.* 1. draga öfver, a) åt andra sidan, b) utanpå. 2. *Jmdn einen Hiéb ei. eins* [mit dem Stocke] ~ ge ngn ett rapp, låta ngn smaka käppen. 3. draga ngt på sned så att det lutar öfver ngt. 4. (- - - -) öfverdraga, sätta öfverdrag på, kläda, bekläda, bestryka. *Ein Land mit Heeresmacht, mit Krieg* ~ anfalla, bekriega ett land. **II.** (- - - -) *Sich* ~ öfverdragas. **III. itr. s.** 1. tåga öfver. 2. flytta öfver.
Überzieher, -s, -, *m.* öfverrock, paletå.
überzínken, * *tr.* förzinka, bekläda med zinkplåtar. **Überzínkung**, *f.*
überzínnen, * *tr.* förtenna. **Überzínnung**, *f.*
überzúckern, * *tr.* öfverdraga med socker, kandera, glasera; sockra på. **Überzúck[e]rung**, *f.*
Überzug, [-e]s, -e †, *m.* 1. öfverflyttning, flyttning. 2. öfverdrag. 3. öfverdrag.
überzwerch, *adv.* tvärs öfver.
üblich, *a.* bruklig, öffig, (sed)vanlig.
Üblichkeit, 0, *f.* bruklighet, vanlighet.
übrig, *a.* 1. öfrig; öfver, kvar, t. ex. ~ *bleiben, haben, lassen, sein*. *Im ~en*: för öfrigt. 2. öfverflödigt. *Ein ~es thun*: göra mer än nödvändigt är, mer än man är tvungen till.
übrig[en], -te, *ge-t*, *I.* = *überheben I*, 2. **II.** = *erübrigen I*.
übrigens, *adv.* för öfrigt.
Übung, -en, *f.* öfning. *In ~ sein*: a) vara öfvad, van, b) vara bruklig, vanlig, *ausser ~ sein*: a) hafva kommit ur vanan, b) ej längre vara i bruk, hafva kommit ur bruk. -s... *Ex. ~aufgabe*, -n, *f.* öfning, tema, lexa. ~ *lager*, -s, -, *n.* öfningslager. ~ *stück*, [-e]s, -e, *n.* öfningsstycke.
Ufer, -s, -, *n.* strand. - *bewohner*, -s, -, *m.* strandbo, kustbo. - *los*, *a.* utan strand, gränslös, ändlös. - *seite*, -n, *f.* strand.
uff, *interj.* uff!

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjötorm. ✕ militärisk term.

uh, *interj.* å! kors! usch! hu!

Uhan se Ulan. Uhle = Fule 3.

Uhr, -en, *f.* dim. *Uhrchen*, -lein, *nr.* klocka.

Was ei. *wieviel* ist die ~ et. *wieviel* ~ ist es? hvad, hur mycket är klockan? *Drei viertel auf sieben* [~] kl. $\frac{3}{4}$ 7, *halb sieben* [~] kl. $\frac{1}{2}$ 7, es ist sieben [~] klockan är sju. *F gegen Uhrer riere*: inemot kl. 4. *Bndt. ein Mann nach der* ~ en punktlig man. -band, -[e]s, -er †, *n.* klockkedja i form af ett band. -feder, -n, *f.* urfjäder. -gehänge, -s, -, *n.* berlock. -gehäuse, -s, -, *n.* klockfodral. -gewicht, -[e]s, -e, *n.* klocklod. -glas, -es, -er †, *n.* urglas. -halter, -s, -, *n.* klockställ. -kette, -n, *f.* urkedja. -macher, -s, -, *m.* urmakare. -macherei, *0. f.* urmakaryrke. -schlüssel, -s, -, *m.* urnyckel. -tasche, -es, -u, *f.* klockficka. -weiser = -zeiger. -werk, -[e]s, -e, *n.* urverk. -zeiger, -s, -, *m.* urvisare.

Uhü, -s, -[s], *m.* nf.

Uhz *m. m.* se Uz *m. m.*

Ukás, -[es], -[e], *m.* ukas.

Ukeléi, Úk[e]léi, -s, -s et. -e, *m.* löja.

Ulán, -en, -u, *m.* ulan.

Ulk, -[e]s, -e, *m.* *F* galenskap, tokeri, spratt. fuffens, gyckel.

ulk[en], -te, *ge-t, itr. h. F* göra galenskaper *m. m.* se föreg.

Ulme, -n, *f.* alm.

ulmen, *a.* af alm, alm-.

Ultra, -[s], -s, *m.* långtgående, ultraradikal, -konservativ *m. m.*

um, *I. prep.* med ack. (*jr* 5), **1.** omkring, kring. ~ *etw. herum*: rundt omkring *ngt.* ~ *jmdn sein*: vara omkring, omgifva, vara hos *ngn.* **2.** omkring, ungefär, vid, *t. ex.* ~ *hundert Mark*, ~ *diese Zeit*. ~ *zwölf [Uhr]*: vid tolf tiden. ~ *Ostern*: till påsk, vid påsktiden. **3.** om, *t. ex.* *sich* ~ *etw. handeln*, *kümmern*, *bemühen*: handla, bry, vinnlägga sig om *ngt.* ~ *etw. wissen*: veta om *ngt.* **4.** 100, pris, för, *t. ex.* ~ *alles in der Welt nicht*, *Auge* ~ *Auge*. **5.** ~ ... *willen* med *gen* för ... skull, *t. ex.* ~ *Gottes willen*; *avf. btott* ~ med *gen.*, *t. ex.* ~ *deiner selbst*: för din egen skull, et. ack., *t. ex.* *jmdn* ~ *seinen Freimut lieben*: tycka om *ngn* för hans frimodighets skull. **6.** *öfersattes* ej vid måttuppgifter, *t. ex.* ~ *einen Zoll schmalere*, *zu schmal*: ett tum smalare, för smal, ~ *so viel ärmer*: så mycket fattigare, ~ *viel gebessert*: mycket förbättrad, ~ *desto besser*: dess bättre, ~ *so besser*: så mycket bättre. **7.** betecknar förlust, *t. ex.* ~ *etw. kommen*: blifva af med, förlora *ngt.* ~ *etw. sein*: vara af med, hafva förlorat *ngt.* ~ *die hundert Kronen bist du*: de hundra kronorna är du af med, har du sett för sista gången, *jmdn* ~ *etw. betrogen*: bedraga *ngn* på *ngt.* *sich* ~ *den Hals reden*: tala halsen af sig. **8.** betecknar osäbruten et. om växlande följd, *t. ex.* *ein Bote* ~ *den anderen*:

det ena budet efter det andra, bud på *hnd.* *Jahr* ~ *Jahr*: år efter år; *Tag* ~ *Tag* et. *einen Tag* ~ *den andern* et. *einen* ~ *den andern Tag*: hvarannan dag; ~ *den dritten Tag*: hvar tredje dag. **9.** särskilda fall. ~ *etw. klagen*: beklaga *ngt.* ~ *etw. weinen*: begråta *ngt.* *jmdn* ~ *etw. beneiden*: afundas *ngn* *ngt.* *Wie steht's* ~ *diese Sache?* hur står det till, förhåller det sig med denna sak? *Es sieht übel* ~ *ihn aus*: det tyckes stå illa till med honom. *Es ist eine schlimme Sache* ~ *s Lügen*: det är mycket illa, fullt att ljuga, *es ist eine ernste Sache* ~ *das Sterben*: att dö, döden är en allvarsam sak. **II. konj.** ~ *zu* vid *inf.*: för att, *t. ex.* ~ *dir zu beweisen*, *dass ...*, *er hat nicht genug* ~ *zu leben*, *er ist zu klug* ~ *seinen Arger* *zu zeugen*. **III. adv.** **1.** ~ *und* ~ *helt* och hållet, från alla sidor. ~ *und* ~ *kehren*: vända upp och ned. **2.** ellipt. för en verbalsms, *Om-kull*, ned, *t. ex.* ~ *mit diesem Baume*. **3.** ~ *sein* se nedan *umsein*.

Ann. *Um* i sms. med verb är dels **a)** obetouadt och betecknar då befulligbet och rörelse omkring *ngt.*, *t. ex.* *jmdn umstehen*: stå omkring, omgifva *ngn.* *die Insel umfahren*: segla omkring ön, *ein Vorgebirge umfahren*: dubblera ett kap; dels **b)** betouadt och betecknar då **1.** rörelse *m. m.* rundt omkring, *t. ex.* *umdrehen*: vrida omkring; **2.** rörelse hit och dit, *t. ex.* *umirren*: irra omkring, hit och dit; **3.** omväg, *t. ex.* *eine Meile umfahren*: göra en mils krok, en omväg på en mil; **4.** slut på en bestäm'd tid, *t. ex.* *umlaufen*: taga slut, gå tillända; **5.** kullistörande, *t. ex.* *umfallen*: falla omkull; **6.** förändring, *t. ex.* *umformen*: ombilda, omgestalta; **7.** öfverflyttande från ett till ett annat, *t. ex.* *umsacken*: flytta, hålla, ösa ur en säck i en annan.

umackern, *tr.* **1.** plöja (vända torfvorna upp och ned). **2.** plöja omkull. **3.** (- - *) med åkrar omgifva, plöja, odla landet rundt omkring *ngt.*, *t. ex.* *den See* ~.

umändern, *tr.* omändra, ändra, förändra. Um-änd[e]rung, *f.*

umarbeiten, *tr.* omarbata.

umarmen, * *tr.* omfamna. Umärmung, *f.*

umärten, *itr. s.* och *sich* ~ omgestaltas.

umat[h]men, * *tr.* omfläkta.

umbacken, *tr.* baka om.

Umbau, -[e]s, -e et. -ten, *m.* **1.** ombyggnad. **2.** ombygd hus. **3.** kringbyggnad. **4.** omkring ngt bygd hus.

umbauen, *tr.* **1.** bygga om, ändra. **2.** kringbygga.

umbehalten, *tr.* behålla på (sig), *t. ex.* *den Mantel*.

umbekommen, *tr.* få kring sig, på sig.

umbellen, * *tr.* skälla omkring, på.

umbessern, *tr.* reformera, förbättra.

umbetten, *tr.* *Jmdn* ~ flytta *ngn* till en annan säng. Umbettung, *f.*

umbeugen, **umbiegen**, *tr.* och *sich* ~ böja (sig), kröka (sig). **Umbiegung**, *f.*
umbilden, *tr.* ombilda, omgestalta.
umbinden, *tr.* 1. binda om, a) binda omkring. *Sich eine Schürze* ~ taga på sig ett förkläde, b) binda om (för andra gången), t. ex. *ein Buch*. 2. (- - *) ombinda.
umblasen, *tr.* 1. blåsa omkring. 2. (- - *) kringblåsa. *Von den Winden* ~ utsatt för vindarne.
umblättern, *I. itr. h.* vända bladet, bladen. *II. tr.* genombläddra.
Umblick, -[e]s, -e, *m.* 1. blick omkring sig. 2. blick tillbaka. *Ohne* ~ utan att se sig om.
umblicken, *itr. h.* och *sich* ~ 1. se sig omkring. 2. se sig om, vända sig om.
umblitzen, * *tr.* med blixlar omgifva.
umblühen, * *tr.* blomstra omkring.
umbrassen, *tr.* ↓ brassa om.
umbräusen, * *tr.* brusa omkring.
umbrechen, *I. tr.* 1. bryta omkring, ned. 2. odla, plöja. 3. vika. 4. (vand. - - *) boktryck. ombyta. *II. itr. s.* störta, falla, störta samman.
umbringen, *tr.* och *sich* ~ taga lifvet af (sig).
umbrüllen, * *tr.* tjuta omkring.
umbühlen, * = *umwerben*.
umbüschen, **umbüschen**, * *tr.* omgifva med buskar, med buskage.
umdämmen, *tr.* 1. omlägga, t. ex. *eine Strasse*. 2. (- -) med en dam, med dammar omgifva.
umdämmern, * *tr.* 1. gry, ljusna, 2. skymma omkring ngt. et. ngt.
umdämpfen, * *tr.* ånga omkring.
umdecken, *tr.* 1. sätta, hölja ngt omkring ngt. 2. duka om, t. ex. *den Tisch*. 3. täcka om, t. ex. *das Dach*. 4. (- - *) öfverhölja, betäcka.
umdeuten, *tr.* tyda, tolka på annat sätt.
umdeutschen, *tr.* öfversätta till tyska. **Umdeutschung**, *f.*
umdichten, *tr.* omarbeta, förändra en dikt.
umdönnern, * *tr.* dundra omkring.
umdörnen, * *tr.* omgifva med törne, lägga törne omkring.
umdrängen, * *tr.* tränga från alla sidor.
umdrehen, *tr.* och *sich* ~ vrida (sig) omkring. vrida om, vända (sig) om. *Den Kopf* ~ vända på hufvudet. *Jmdm den Hals* ~ vrida halsen af ngn. **Umdrehung**, *f.*
Umdreher, -s, -, *m.* en som vrider omkring, vänder om ngt.
umdröhen, * *tr.* rundt omkring hota.
Umdruck, -[e]s, -e, *m.* outryckning.
umdrucken, *tr.* outrycka.
umdüften, * *tr.* med doft omgifva.
umdünkeln, **umdüstern**, * *tr.* förmörka, insvepa i mörker. **Umdüst[e]rung**, *f.*
uméilen, * *tr.* skynda rundt omkring.

umenden, *tr.* gram. böja, flektera.
umfächeln, **umfächeln**, * *tr.* omfläkta.
umfähen, * *poet.* = *umfangen*.
umfahren, *I. itr. s.* fara, åka omkring, fara en omväg. *II. tr.* 1. köra öfver, omkull. 2. (- - *) fara, firdas omkring. *Ein Vorgebirge* ~ dubblera ett kap. **Umfahrung**, *f.*
Umfahrt, -en, *f.* kringresa, turné.
Umfall, -[e]s, -e †, *m.* fall.
umfallen, *itr. s.* falla omkring; stjalpa, stupa.
umfällén, *tr.* fälla, hugga ned.
umfaltén, *tr.* 1. (- - *) veckrikt, i veck omgifva. 2. lägga ngt i veck omkring ngt. 3. vecka om.
umfalzen, *tr.* ⊕ omfalsa.
Umfang, -[e]s, -e †, *m.* omfång, omkrets. -reich, *a.* omfångsrik.
umfängen, * *tr.* omgifva, omsluta, omfamna, omfatta, gripa.
umfänglich, *a.* omfångsrik.
umfärben, *tr.* 1. omfärja. 2. (- - *) med färger omgifva.
umfassen, *tr.* 1. (- - *) omfatta, innesluta; inhägna. 2. gifva en ny infattning.
Umfassung, -en, *f.* 1. omfattning. 2. inhägnad.
umfässeln, * *tr.* fjättra.
umflämmen, * *tr.* flamma, låga omkring.
umflättern, * *tr.* omfladdra, kringfladdra.
umflechten, *tr.* 1. omfläta, fläta på annat sätt. 2. *Etw. um eine Sache umflechten* et. *eine Sache mit etw. umflechten*': fläta omkring en sak.
umfliegen, *I. itr. s.* flyga omkring. *II. (- - *) tr.* 1. flyga, kretsa omkring ngt. 2. flyga omkring, förbi ngt.
umfliessen, * *tr.* flyta omkring, kringflyta, skölja, omgifva; om ljusken: omstråla.
umflimmern, **umflirren**, * *tr.* blänka, glänsa omkring.
umflören, * *tr.* beslöja, insvepa.
Umflörung, -en, *f.* 1. beslöjande. 2. slöja.
umflüt[h]en, * *tr.* kringsvalla, kringflyta.
umformen, *tr.* omgestalta, ombilda. **Umformung**, *f.*
Umfrage, -n, *f.* fråga ställd till hvar och en särskildt, förfrågan. ~ *halten* = *woj*.
umfragen, *itr. h.* fråga hvar och en särskildt, förfråga sig hos den ene efter den andre.
umfried[ig]en, * = *einfriedigen*.
umführen, *tr.* 1. föra omkring. 2. föra en omväg.
umfüllen, *tr.* fylla, hålla ur eu i ett annat kärl. **Umfüllung**, *f.*
umfünkeln, * *tr.* glänsa, gnistra, tindra omkring.
Umgang, -[e]s, -e †, *m.* 1. kringvandring, rond, procession. *Einen* ~ *halten*: gå, tåga omkring, i procession, göra en rond. 2. hvarf som ngt vrider sig. 3. gång omkring ngt, galleri. 4. *Von etw.* ~ *nehmen*: kringgå, undvika ngt. 5. 0, umgänge. *Mit jmdm* ~

* äkta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

halten et. *pflegen*: umgås med ngn. -s... Ex. ~sprache, -n, f. talspråk.

umgänglich, a. 1. umgångsam, sällskaplig. 2. som man kan umgås med, treflig.

Umgänglichkeit, 0, f. umgångsamhet, sällskaplighet.

umgärnen, * tr. sätta nät omkring; snärja. **Umgärning**, f.

umgaukeln, tr. 1. (- - -) gycklande, lekande omsväfva, med gyckelbilder omgifva. 2. gycklande, på gyckel omgestalta.

umgeben, I. tr. 1. taga ngt och svepa om ngn. t. ex. *gieb mir meinen Mantel um*: tag och svep om mig min kappa. 2. (- - -) omgifva, innesluta. II. (- - -) *Sich* ~ omgifva sig.

Umgebung, -en, f. omgivning.

Umgegend, 0, f. omnäjd.

umgehen, I. itr. s. 1. gå omkring, a) vräda sig, b) gå omkring ngt, c) gå hit och dit, d) *der Reihe nach* ~ gå i tur, ~des Amt: ålligande som går i tur, e) gå omkring i sömnen, vara söningångare, f) gå omkring såsom spöke, spöka, afr.opers. h. *es geht hier um*: det spökar här, g) cirkulera, vara i omlopp. 2. ~d et. mit ~der Post antworten: svara med omgående. 3. göra en omväg, gå en krok. 4. umgås, t. ex. *mit jmdm, mit etw., mit einem Plane*. *Damit* ~ sich zu verheiraten: tänka på att gifta sig. *Mit etw. schlecht* ~ fara illa med ngt. II. (- - -) tr. gå omkring, kringgå, undvika, t. ex. *einen Berg, den Feind, eine Schwierigkeit*. **Umgehung**, f.

umgestalten, tr. och *sich* ~ omgestalta, förändra (sig). **Umgestaltung**, f.

umgiessen, tr. 1. omtappa, hälla i ett annat, i andra kiöl. 2. omgjuta. 3. *Die Pflanzen* ~ vattna plantorna ömsigtigt, så att de slås ned. **Umgiessung**, f.

umgittern, * tr. sätta galler omkring.

umglänzen, * tr. med sin glans omgifva, förgylla, omstråla.

umgolden, * tr. förgylla.

umgraben, tr. 1. gräfva om, omgräfva. 2. gräfva omkull, t. ex. *einen Baum*. 3. (- - -) gräfva rundt omkring.

umgreifen, I. (- - -) tr. gripa omkring, omfatta med handen. II. itr. h. gripa omkring sig.

umgränzen, * tr. begränsa, omgifva, innesluta. **Umgränzung**, f.

umgrinsen, * tr. grina omkring. mot.

umgrünen, * tr. grönska omkring.

umgürten, tr. 1. *Sich* (dat.), *jmdm etr.* ~ omgjorda sig. ngn med ngt. 2. (- - -) omgjorda. **Umgürtung** (och - - -), f.

Umguss, -es, -e †, m. 1. omgjutning. 2. omgjutet sak.

umhaben, tr. hafva kring sig, på sig. vara inhöljd, insvept i, t. ex. *einen Mantel*.

umhacken, tr. 1. upphacka, med hacka bear-

beta, lockra. 2. hacka omkull. 3. (- - -) kringhacka, hacka upp jorden omkring.

umhalsen, * tr. falla ngn om halsen, omfamna. **Umhalsung**, f.

Umhang, -[e]s, -e †, m. 1. förhänge. 2. mantilj. **umhängen**, * tr. hänga omkring, omgifva.

umhängen, tr. 1. hänga om sig, ngn ngt, hänga, taga på. 2. hänga om, på annat sätt. 3. (- - -) *Eine Sache mit etw.* ~ hänga ngt omkring, på en sak.

umhauchen, tr. 1. blåsa omkull. 2. (- - -) omfläkta.

umhauen, tr. 1. hugga ned, fälla. 2. (- - -) rundt omkring behugga, tillyxta.

umhér, adv. omkring, hit och dit, här och där. — *Sanmia* bem. har ordet i tatrika sms., af hvilka några här exempelvis anlätas.

umhérblicken, itr. h. se sig omkring.

umhérfechten, itr. h. *Mit etw.* ~ fäkta hit och dit med ngt. *Mit den Händen* ~ gestikulera.

umhérlaufen, itr. s. springa, ränna, gå omkring, gå och drifva, flanera.

umhérliegen, itr. h. ligga omkring, här och där, i oordning.

umhérshlendern, itr. s. gå och drifva, flanera.

umhérsitzen, itr. h. 1. sitta, 2. vara bosatt rundt omkring, här och där, i grannskapet.

umhértreiben, *sich* ~ drifva, ströfva omkring, uppehålla sig, vistas.

umhéulen, * tr. tjuta omkring.

umhín, adv. *Nicht* ~ können zu ... ej kunna underlåta att ...

umhüllen, tr. 1. svepa omkring. *Sich* (dat.) *ein Tuch* ~ svepa en sjal om sig. 2. (- - -) insvepa, *jmdm mit etw.*: ngn i ngt, hölja öfver.

Umhüllung, -en, f. 1. insvepning. 2. hölje, slöja.

umhüpfen, * tr. hoppa omkring.

umirren, itr. s. irra. ströfva omkring.

umjämmern, * tr. jämra omkring, jämrande omgifva.

umjächzen, **umjübeln**, * tr. kringjubla, jubla omkring.

Umkehr, 0, f. omvändande, återvändande; 180° omvändelse.

umkehren, I. itr. s. vända om. II. tr. och *sich* ~ vända (sig), vända (sig) om, vända upp och ned; *was*. förändra, omvända (sig). *Wie man eine Hand umkehrt*: i en handvändning. *Das ganze Haus* ~ vända upp och ned på hela huset. *Umgekehrt*: vänd, omvänd, adv. tvärt om, *die umgekehrte Seite*: afvigsidan, fränsidan, *die umgekehrte Hand*: handens ytter sida, *das Umgekehrte*: motsatsen. **Umkehrung**, f.

umkentern, itr. s. kantra.

umkippen, I. itr. s. mista jämvigtn, falla, stjälpas, kantra. II. tr. hvälfa, hvälfa omkull, omstjälpa, kullkasta, kullslå.

umklaffern, * *tr.* famna, famna om.
umklämmern, * *tr.* omfatta, fatta tag i, krampaktigt hålla sig fast i.
umkleben, *tr.* *Etw. um eine Sache umkleben* et. *eine Sache mit etw. umkleben*: klistra ngt omkring, på en sak.
umkleiden, *I. tr.* 1. omkläda, sätta andra kläder på. 2. (- - -) bekläda, kläda, betäcka, insvepa, öfverdraga, omge. **II.** *Sich* ~ kläda om sig, taga på sig andra kläder.
Umkleidung, -en, *f.* 1. 0, beklädande. 2. beklädnad.
umknicken, *I. itr.* s. brytas, knäckas, gå af. **II.** *tr.* bryta, knäcka.
umknäen, * *tr.* falla, ligga på knä omkring.
umkommen, *itr.* s. 1. omkomma, gå förlorad. 2. komma omkring. *Wenn es um- und umkommt*: när allt kommer omkring.
umkrämpe[l]n, *tr.* vika upp, ned.
umkränzen, * *tr.* bekransa. **Umkränzung**, *f.*
Umkreis, -es, -e, *m.* omkrets.
umkreischen, * *tr.* skrika omkring.
umkreisen, * *tr.* 1. bilda en krets, en cirkel omkring, omgifva. 2. kretsa omkring. **Umkreisung**, *f.*
umkriechen, *I. itr.* s. och **II.** (- - -) *tr.* krypa omkring.
umkrümmen, *tr.* kröka.
umladen, *tr.* omlasta.
Umlage, -n, *f.* skattefördelning.
umlagern, *I. tr.* 1. (- - -) lägga sig omkring, omgifva, innesluta, belägra. 2. lägga om, på annat sätt, flytta. **II.** *Sich* ~ ändra läge, flytta sig. **Umlagerung** (och - - -), *f.*
Umland, -[e]s, 0, *m.* omnåjd.
umlärmern, * *tr.* larma, väsnas omkring.
umläuben, * *tr.* (med löf) omgifva, bekransa.
umläuern, * *tr.* lura omkring.
Umlauf, -[e]s, 0, *m.* omlopp.
umlaufen, *I. tr.* 1. springa omkull. 2. (- - -) löpa omkring, omgifva. **II.** *itr.* s. 1. vrida sig, svänga omkring. 2. springa omkring. 3. vara i omlopp, cirkulera. 4. tilländalöpa, taga slut. 5. *Eine Meile* ~ göra en mils krok.
Umlaut, -[e]s, -e, *m.* gram. omljud.
umlauten, *gram.* **I.** *itr.* h. få, ha omljud. **II.** *tr.* omljuda.
umlücken, * *tr.* kringlicka.
umlegen, *tr.* 1. lägga omkring, lägga på. 2. lägga (ned) ngt stäuede. 3. omlägga, t. ex. *das Ijflaster*. *Truppen* ~ förflytta trupper till andra kvarter. *Die Segel* ~ vända seglen, *das Schiff* ~ vända fartyget. 4. fördela, t. ex. *die Kosten auf die Teilnehmer*. 5. (- - -) *Eine Sache mit etw.* ~ lägga ngt omkring en sak, garnera, kanta en sak med ngt.
umlenken, *tr.* 1. *sv. itr.* h. och s. styra, slå in på en annan väg; *bud.* sadla om, ändra åsigt. 2. (- - -) köra omkring.
umlernen, *tr.* lära sig på ett annat sätt.

umleuchten, **I.** *itr.* h. lysa omkring. **II.** (- - -) *tr.* skina omkring, omstråla.
umliegen, *itr.* h. 1. ligga omkring. ~ *d.* kringliggande. 2. ligga kullslagen, ligga, ligga på marken.
umlöcken, * *tr.* 1. omgifva med lockar. 2. rundt omkring locka, fresta.
umlödern, **umlöhen**, * *tr.* låga, flamma omkring.
ummalen, *tr.* 1. sätta omkring, på. 2. göra om.
ummalen, *tr.* 1. måla om. 2. *Etw. um eine Sache ummalen* et. *eine Sache mit etw. ummalen*: måla ngt omkring, på en sak.
ummäuern, * *tr.* draga murar omkring.
ummessen, *tr.* mäta om.
ummodeln, *tr.* omgestalta, ombilda, förändra.
ummunzen, *tr.* omsmälta pengar.
umnächten, * *tr.* i mörker insvepa.
umnähen, *tr.* 1. sy om. 2. vika och sy ned. 3. (- - -) sy omkring, kanta, garnera.
umnébeln, * *tr.* insvepa i dimma; omtöckna.
umnehmen, *tr.* taga omkring sig, på sig.
umordnen, *tr.* ordna om.
umpacken, *tr.* 1. packa om. 2. (- - -) *Eine Sache mit etw.* ~ packa ngt omkring en sak, inpacka en sak i ngt. **Umpackung**, *f.*
umpanzern, * *tr.* kläda i pansar, bepansra. **Umpanz[e]rung**, *f.*
umpfählen, * *tr.* förpåla, omgifva med pålverk, palissadera.
umpflanzen, *tr.* 1. omplantera, flytta. 2. (- - -) *Etw. mit Bäumen* ~ plantera träd omkring ngt. **Umpflanzung** (och - - -), *f.*
umpflastern, *tr.* 1. omlägga, t. ex. *die Strasse*. 2. (- - -) a) stenlägga marken, gatan rundt omkring, b) lägga plåster omkring.
umpflügen = *umackern*.
umprägen, *tr.* ompräga. **Umprägung**, *f.*
umquälmen, * *tr.* ånga, ryka omkring, i rök insvepa.
umquartieren, *tr.* lägga i, flytta till andra kvarter. **Umquartierung**, *f.*
umrähmen, * *tr.* sätta ram omkring, innefatta i en ram. **Umrähmung**, *f.*
umrändeln, **umränden**, **umrändern**, * *tr.* göra, sätta en rand omkring.
umränken, * *tr.* omslingra, slingra sina ränkor omkring.
umrasen, * *tr.* 1. lägga grästorf omkring. 2. rasa, rusta, stoja omkring.
umräumen, *tr.* flytta saker, ordna om.
umräuschen, * *tr.* susa, brusa omkring.
umreichen, *tr.* 1. räcka, nå omkring. 2. (- - -) helt och hållet omfatta.
umreisen, **I.** *itr.* s. resa en krok, göra en afstickare, resa omkring ngt. **II.** (- - -) *tr.* resa, fara omkring.
umreißen, *tr.* 1. rycka, riva, kasta, vräka öfverrända, omkull. *Bäume* ~ rycka upp, kullvräka träd. 2. vända upp och ned. 3. (- - -) rita konturerna af, skissera.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militäris term.

umreiten, I. *itr. s.* rida en krokväg. II. *tr. 1.* rida omkull, öfver, öfverända. 2. (- - -) a) rida omkring; till häst inspektera ett distrikt, b) om ryttare: omringa.

umrennen, I. *tr.* springa omkull. II. *itr. s.* springa omkring.

umriesseln, * *tr.* porla, rinna omkring.

umringeln, * *tr.* omslingra.

umringen, * *tr. 1.* (stark böjning) omsluta, omgifva. 2. (svag böjning) omringa.

umrinnen, * *tr.* rinna omkring, kringflyta.

Umriss, -es, -e, *m.* kontur, ytterlinje, drag.

Umritt, [-e]s, -e, *m.* 1. ridt omkring ngt. inspektionsridt. 2. kavalkad.

umrollen, *tr., itr. h.* och *sich* ~ rulla omkring.

umrühren, *tr.* röra om. Umrührung, *f.*

umrütteln, *tr.* omskaka.

ums, sammandragning af *um das*.

umsacken, *tr.* flytta, ösa, hålla ur en i en annan säck, i andra säckar.

umsägen, *tr. 1.* kullsäga. 2. (- - -) säga omkring. kring säga.

umsalzen, *tr.* salta om.

umsatteln, *tr.* och *itr. h.* sadla om. Umsatt[e]lung, *f.*

Umsatz, -es, *0, m.* omsättning.

umsäuseln, umsäusen, * *tr.* kringfusa.

umschaffen, (stark böjning) *tr.* och *sich* ~ omskapa(s), omgestalta(s), förändra (sig). Umschaffung, *f.*

umschällen, * *tr.* ljuda omkring.

umschänzen, * *tr.* förskansa.

Umschänzung, -en, *f.* förskansning.

umscharren, *tr. 1.* krafsa, riva i. 2. (- - -)

krafsa, riva rundt omkring ngt, kringkrafsa.

umschätten, * *tr.* beskugga.

Umschau, *0, f.* revy, mönstring; krönika.

umschauen, *itr. h.* och *sich* ~ se sig om, omkring, vända hufvudet.

umschaueln, *tr.* skofla om, skyfla om. Umschau[e]lung, *f.*

umschäumen, * *tr.* skumma omkring.

umschämen, * *tr.* omstråla.

umschärzen, * *tr.* leka omkring.

umschichtig, *adv.* ömsevis, växelvis.

umschiessen, I. *tr. 1.* skjuta ned. 2. (- - -) från alla håll beskjuta. II. *itr. s.* † kasta om (om vinden).

umschiffen, I. *tr. 1.* - - - segla omkring, kringsegla. 2. *Waren* ~ omlasta varor i ett annat skepp. II. *itr. s.* segla en omväg. Umschiffung (och - - -), *f.* Umschiffung der Erde: världsomsegling.

umschimmern, * *tr.* skimra, glänsa omkring. omstråla.

umschirmen, * *tr.* omvärna.

Umschlag, [-e]s, -e †, *m.* 1. omslag: ombyte, förändring. 2. uppslag på kläder. 3. veck, vikt kant. 4. omslag, ombölje, kuvert, pärm, band, portfölj. -bogen, -s, -, *m.* ark omslags-papper. -deckel, -s, -, *m.* pärmar, portfölj.

-kragen, -s, -, *m.* nedvikt krage. -tüch, [-e]s, -er †, *n.* sjal.

umschlagen, I. *itr. s. 1.* *adv. h.* falla öfverända, stjälpna, kantra. 2. slå om, kasta om, förändras, taga en annan vändning, *in etw.* (ack.): till ngt. II. *tr. 1.* slå omkull, kullkasta, stöta, hvälfa. 2. lägga om, t. ex. *eine Kompress.*

Ein Tuch ~ kasta på sig, om sig en sjal.

3. vika upp, sätta uppslag på, t. ex. *die Ärmel.* 4. vända, vända om, t. ex. *das Blatt eines Buches.* 5. omprägla, t. ex. *Münzen.* 6. (- - -) slå omkring, kringhvälfa, omgifva.

umschlängeln, * *tr.* omslingra.

umschleichen, I. *itr. s.* och II. (- - -) *tr.* smyga omkring.

umschleiern, * *tr.* beslöja, insvepa.

umschleifen, (stark böjning) *tr.* slipa om.

umschliessen, I. *itr. h.* vrida om nyckeln, låsa. II. (- - -) *tr.* omsluta, innesluta, innesluta, belägra. *Jmdn mit seinen Armen* ~ sluta ngn i sina armar. Umschliessung, *f.*

umschlingen, * *tr.* omslingra, ombinda, omfatta, omsluta, trycka i sina armar. Umschlingung, *f.*

umschmeissen, *P = umwerfen.*

umschmelzen, *tr. 1.* omsmäta. 2. (- - -) *Eine Sache mit etw.* ~ smälta, gjuta ngt omkring en sak. Umschmelzung, *f.*

umschmieden, *tr. 1.* omsmida. 2. (- - -) beslä, sätta beslag på.

umschmiegen, * *tr.* smyga, trycka sig intill, omslingra, omsluta.

umschnallen, *tr. 1.* spänna om, på annat sätt. 2. *Jmdn etw. umschnallen* el. *jmdn mit etw. umschnallen*: spänna om, på ngn ngt.

umschnäuben, umschnäufen, umschnöbern, umschnüffeln, * *tr.* fnysa, nosa, vädra omkring.

umschnüren, *tr. 1.* snöra, binda om, på annat sätt. 2. snöra, binda ngt omkring, på ngt. 3. (- - -) *Eine Sache, jmdn mit etw.* ~ snöra, binda ngt omkring, på ngt, ngn.

umschränken, * *tr.* omskränka, begränsa.

umschreiben, *tr. 1.* skriva om. 2. skriftligen öfverlytta, t. ex. *ein Recht auf jmdn.* 3. skriva ngt omkring ngt. 4. (- - -) a) förse med en omskrift, b) mat. omskriva, upprita omkring, c) omskriva, uttrycka genom omskrifning.

Umschreibung, -en, *f.* omskrifning.

Umschrift, -en, *f.* omskrift.

umschüren, *tr.* röra om.

umschütteln, *tr.* omskaka.

umschütten, *tr. 1.* hvälfa om, slå ut. 2. hålla, ösa, skotta i ett annat kärl. 3. (- - -) *Eine Sache mit etw.* ~ hålla, ösa, slå ut, skotta ngt omkring en sak.

umschwärmen, I. *itr. s.* och II. (- - -) *tr.* svärma omkring.

umschweben, * *tr.* omsväfva.

Umschweifen, [-e]s, -e, *m.* omsvep, omväg, afvikelse från ämnet, omskrifning.

umschwenken, *itr. s.* göra en svängning, en vändning.

umschwimmen, * *tr.* simma omkring.

umschwirren, * *tr.* surra, flyga, hvina omkring.

Umschwung, *-[e]s, -e †, m.* svängning, omslag, förändring, växling.

umsegeln, *tr.* 1. segla om, förbi. 2. (- - -) kringsegla, segla omkring.

Umsög[e]lung, *-en, f.* omsegling.

umsehen, *I. (- - -) tr.* betrakta från alla sidor, överskåda. **II.** *Sich ~* se sig om. *Bhd. eh' man sich umsieht:* innan man vet ordet af, *da kann er sich lange ~* det kan han få vänta länge på, *det får han se sig om efter.*

umsein, *itr. s.* 1. vara en omväg, t. ex. *über Berlin zu reisen ist um.* 2. vara slut, vara tilländalupen.

umsetzbar, *a.* som kan omsättas, realiseras.

umsetzen, *I. tr.* 1. sätta omkring. 2. flytta, omplantera, t. ex. *Bäume;* öfverflytta, t. ex. *etw. in eine andere Sprache.* 3. förvandla, förändra. 4. omsätta, afsätta, t. ex. *Waren.*

II. *itr. h.* och *sich ~* förvandlas, förändras, öfvergå, *in* (med ack.) el. *zu etw.:* till ngt; kasta om. **Umsetzung, f.**

Umsicht, *-en, f.* 1. öfverblick, vy, utsigt, anblick. 2. omtänksamhet, försigtighet.

umsichtig, *a.* omtänksam, försiktig.

Umsichtigkeit, *0, f.* = *Umsicht* 2.

umsinken, *itr. s.* falla omkull, digna ned.

umsitzen, * *tr.* sitta omkring.

umsönst, *adv.* 1. för intet, gratis. 2. förgäfvets.

umspähen, *I. itr. h.* späja omkring. **II.** (- - -) *tr.* från alla håll bespäja.

umspannen, *tr.* 1. späanna ngt omkring ngt. 2. späanna om, på annat sätt. 3. [*Die Pferde el. den Wagen*] ~ byta om hästar. 4. (- - -) a) gripa, räcka omkring, b) *einen Ort mit Netzen ~* späanna nät omkring en plats.

umspielen, * *tr.* leka omkring.

umspinnen, * *tr.* om-, kring-, öfverspinna.

umspringen, *I. tr.* 1. springa omkull. 2. (- - -) hoppa omkring. **II.** *itr. s.* 1. *Mit jmdm, etw. ~* leka (om) med, med lätthet, öfverlägsenhet sköta om ngn, ngt. 2. om vinden: kasta om.

umspülen, * *tr.* om vågor: skölja, slå mot.

Umstand, *-[e]s, -e †, m.* omständighet. *-s...* Ex. ~kommissarius, -, *-se, ~krämer, -s, -, n.* omständig person, pedant. ~wort, *-[e]s, -er †, n.* gram. adverb.

umständlich, *a.* omständig, detaljerad, vidlyftig.

Umständlichkeit, *-en, f.* omständlighet.

umstärren, * *tr.* brant, stelt omgifva. *Von Felsen umstarrt:* omgifven af branta, kala klippor, *von Dornen umstarrt:* omgifven af stickande törne.

amstauen, *tr.* † omstufa.

umstechen, *tr.* 1. gräva om. 2. ⊕ retuschera gravryplåtar.

umstecken, *tr.* 1. sätta, fästa på annat sätt,

t. ex. *den Kopfputz.* 2. (- - -) *Eine Sache mit etw. ~* sätta ngt omkring en sak.

umstehen, *I. itr. h.* 1. stå omkring. *Die ~den:* de kringstående. 2. ~d: omstående. **II.** (- - -) *tr.* stå omkring, omgifva.

umsteigen, *itr. s.* byta om vagn, häst, tåg.

umstellen, *tr.* 1. ordna om. 2. (- - -) *Jmdn mit etw. ~* ställa ngt omkring ngn, omgifva ngn med ngt. **Umstellung** (och - - -), *f.*

umstempeln, *tr.* omstämpla; F *Bhd.* omstämma.

umstüern, * *tr.* segla, fara omkring. **Umstü[e]rung, f.**

umstimmen, *I. itr. h.* (i tur) omrösta. **II.** *tr.* omstämma. **Umstimmung, f.**

umstossen, *tr.* 1. stöta, slå omkull, kullkasta. 2. annullera, kassera, upphäffa, afskaffa.

Umstössung, *f.*

umstösslich, *a.* som kan kullkastas m. m. se föreg.

umstrählen, * *tr.* omstråla.

umstricken, *tr.* 1. sticka om. 2. (- - -) a) sticka omkring, med stickning omgifva, öfverdraga, b) omslingra, omfatta, snärja.

umströmen, * *tr.* strömma, bölja, svalla omkring.

umstülpen, *tr.* omhvälfva, (om)stjälpa, vända upp och ned. **Umstülpung, f.**

Umsturz, *-es, -e †, m.* omstörtning.

umstürzen, *I. itr. s.* stöta, falla, stöta samman, stjälpa. **II.** *tr.* omhvälfva, stjälpa, vända upp och ned, kullslå, omstörta. **Umstürzung, f.**

umsümmen, umsümsen, * *tr.* surra omkring.

umtanzen, *tr.* 1. dansa omkull. 2. (- - -) dansa omkring, kringdansa.

umtaufen, *tr.* 1. omdöpa. 2. gifva ett annat, andra namn.

umtaumeln, *itr. s.* tumla omkull.

Umtausch, *-es, 0, m.* utbyte.

umtauschen, *I. tr.* byta om, byta ut. **II.** *Sich ~* 1. förändras. 2. utbytas.

umthun, *I. tr.* 1. göra om. 2. svepa, sätta om (sig). **II.** *Sich nach etw. ~* se sig om efter, eftertrakta ngt. *Sich bei Leuten ~* höra sig för hos folk.

umtöben, * *tr.* rasa, väsnas omkring.

umtönen, * *tr.* ljuda omkring.

umtragen, *tr.* bära omkring.

umtreiben, *tr.* driva omkring.

umtreten, *I. itr. h.* byta om fot. **II.** *tr.* trampa ned.

Umtrieb, *-[e]s, -e, m.* 1. lif, rörelse. 2. omlopp. 3. plur. ränker, intriger, stämplingar, anslag. 4. skog. traktbyggning.

umtrinken, *tr.* och *itr. h.* dricka laget rundt.

Umtrunk, *-[e]s, 0, m.* drickning laget rundt.

umtürmen, * *tr.* 1. med torn omgifva. 2. *Eine Sache mit etw. ~* torna upp ngt omkring en sak.

umwächen, * *tr.* stå på vakt omkring, vakta.

umwachsen, * *tr.* växa omkring.
umwällen, * *tr.* 1. omgifva med vallar. 2. bölja, svalla omkring.
umwälten, * *tr.* omgifva, vara verksam omkring, kringsväfva.
umwälzen, *tr.* 1. (- - *) *Eine Sache mit etw.* ~ vältra ngt omkring en sak. 2. omvältra, rulla. 3. omstörta, omhållva.
Umwälzung, -en, *f.* omhållfning, omstörtning.
umwandeln, I. *itr.* s. vandra omkring. II. *tr.* 1. *av. sich* ~ förvandla(s), förändra(s). 2. (- - *) vandra omkring. **Umwand[e]lung**, *f.*
umwandern = *umwandeln* I, II, 2.
umweben, *tr.* 1. väfva om. 2. väfva ngt omkring ngt. 3. (- - *) a) med en väfnad öfverdraga, betäcka, b) omgifva, kringsväfva.
umwecheln, I. *itr.* h. omväxla, skifta, tura om. II. *tr.* 1. byta om, byta ut. 2. växla. **Umwech[e]lung**, *f.*
Umweg, -[e]s, -e, *m.* omväg; omsvep.
umwehen, *tr.* 1. blåsa omkull. 2. (- - *) kringfläkt.
umwenden, I. *tr.* vända, omvända. II. *Sich* ~ vända sig om. III. *itr.* s. och h. vända om. **Umwendung**, *f.*
umwerben, * *tr.* egna sin hyllning åt, fria till. *Sie ist viel umworben*: hon har många friare.
umwerfen, I. *tr.* 1. kasta ngt omkring ngt. 2. vända, vända upp och ned, omhållva, stjälpå. 3. (- - *) *Eine Sache mit etw.* ~ kasta ngt omkring en sak. II. *itr.* h. och s. 1. *av. sich* ~ kasta om, förändras. 2. stjälpå, välta; slå vantarna i bordet.
umwettern, * *tr.* med blixtar, med åskor omgifva, kringljunga.
umwickeln, *tr.* 1. veckla, linda om, på nytt, på annat sätt. 2. linda, vira ngt om ngt. 3. (- - *) omlinda, omvira. **Umwick[e]lung** (och - - -), *f.*
umwimmeln, * *tr.* vimla omkring.
umwimmern, * *tr.* jämrande omgifva.
umwinden, *tr.* 1. vira, linda ngt omkring ngt. 2. (- - -) omvira, omlinda.
umwirbeln, * *tr.* hvirvla omkring.
umwogen, *tr.* 1. med sina böljor kullslå. 2. (- - *) bölja, svalla omkring.
umwohnen, I. *tr.* (- - *) bo omkring. II. *itr.* h. ~d: kringboende.
Umwohner, *plur.* kringboende.
umwölben, * *tr.* kringhållva.
umwölken, * *tr.* och *sich* ~ molnhöja(s); blika, fördystra(s), förmörka(s).
umwühlen, *tr.* 1. gräfva om, böka upp, röra om i, omskaka. 2. (- - *) gräfva, böka omkring, rundt omkring undergräfva.
Umwurf = *Überwurf*.
umzählen, *tr.* räkna om.
umzapfen, *tr.* omtappa.
umzaubern, *tr.* 1. genom trolldom förvandla, förtrolla. 2. (- - *) trolskt, med trolskt sken omgifva.

umzäunen, * *tr.* inhägna, omgifva, kringgårdä.
Umzäunung, -en, *f.* 1. kringgårdande m. m. se föreg. 2. inhägnad.
umzeichnen, *tr.* 1. märka om, förse med nytt märke. 2. rita om. 3. (- - *) *Eine Sache mit etw.* ~ rita ngt omkring en sak.
umziehen, I. *itr.* s. flytta, byta om bostad. II. *tr.* 1. draga omkull. 2. *Schuhe* ~ byta om skor. 3. byta om kläder på, t. ex. *ein Kind*. 4. (- - *) a) tåga omkring, kringtåga, b) gå omkring, omgifva, c) *eine Sache mit etw.* ~ draga ngt omkring, öfver en sak, omgifva, kanta, garnera en sak med ngt. III. *Sich* ~ kläda om sig.
umzingeln, * *tr.* omringa. **Umzing[e]lung**, *f.*
umzirkeln, -te, -t, *tr.* omsluta.
Umzug, -[e]s, -e †, *m.* 1. flyttning till en annan bostad etc. tjänst. 2. procession. -s... Ex. ~zeit, -en, *f.* flyttningstid.
un... är en förstafvelse med i allmh. samma bom. som det svenska *o-*, t. ex. *unecht*: oäkta, *unförmlich*: oformlig, *unzählig*: otalig, *Unzier*: odjur. Sammansättingarnas antal är obegränsadt, hvadan blott ett fåtal kan anföras, för hvilkas upptagande särskilda skal synts vara förhanden. Verbatimomina på -bar, -lich, -barkeit, -lichkeit äro i allmh. betonade dels på stamstavelsen dels på förstafvelsen, allteftersom den enas eller den andras betydelse skall framhållas, t. ex. *unabänderlich*: omöjlig att förändra, *unabänderlich*: omöjlig att förändra. I det följ. angifves, när dylik vacklan finnes, för utrymmets skull blott det forra betoningssättet.
unabänderlich, a. omöjlig att förändra, oföränderlig, oåterkallelig.
Unabänderlichkeit, *o*, *f.* oföränderlighet.
unabbüsslich, a. som ej kan försonas, oförsonbar.
unabgelöscht, a. osläckt.
unabgerechnet, *adv.* medräknad(t), med.
unabhängig, a. oberoende.
Unabhängigkeit, *o*, *f.* oberoende.
unabkömmlich, a. oumbärlig.
unablässig, **unablässlich**, a. oafåttlig.
unablägbär, **unabläglich**, **unablöslich**, a. som ej kan afbetalas, amorteras. ~e *Anleihe*: fast lån.
unabséhbar, a. öfverskådlig, omätlig, obereknelig, obegränsad, ofantlig.
Unabséhbarkeit, *o*, *f.* öfverskådlig mängd, oberäknelighet.
unabséhlich = *unabséhbar*.
unabsétzbär, a. oafsättlig.
Unabsétzbarkeit, *o*, *f.* oafsättlighet.
unabsichtlich, a. oafsigtlig.
Unabsichtlichkeit, *o*, *f.* *Mit* ~ oafsigtligt, utan afsigt. *Die* ~ *des Todschlages*: den omständigheten, att dråpet ej förfövat med berådt mod.
unabstéllbar, a. omöjlig att reformera, ohjälplig.
unahrétrbar, a. som ej får afträdas, öfverlåtas.

unabwélisbar, unabwélislich, *a.* oafvislig.
 unabwéndbár, *a.* oundviklig.
 Unabwéndbarkeít, *0, f.* oundvikligbet.
 unachtsám, *a.* oaktsam, várdslös, slarfvig,
 oppmärksám.
 Unachtsamkeít, *0, f.* várdslösbet, slarf *m. m. se*
föreg.
 unädlig, *a.* ofrälse.
 unähnlich, *a.* olik.
 Unähnlichkeít, *0, f.* olikhet.
 unanféchtbár, *a.* oangriplig, oantastlig.
 Unanféchtbarkeít, *0, f.* oangriplig, oantastlig
 beskaffenbet, ställning, karaktár.
 unangebaut, *a.* oodlad, obruten, obebygd.
 unangefochten, *a.* icke anfáktad; obestridd.
Lasse mich ~ låt mig vara i fred.
 unangekleidet, *a.* oklädd.
 unangemessen, *a.* opassande, olämplig.
 Unangemessenheít, *0, f.* det opassande i ngt,
 olämplighet.
 unangenehm, *a.* oangenám, obehaglig.
 unangerührt, *a.* orörd.
 unangetastet, *a.* oantastad.
 unannéhmbár, *a.* oantaglig.
 unannéhmlích, *a.* 1. oantaglig. 2. obehaglig.
 Unannéhmlíchkeít, *-en, f.* 1. 0, oantaglighet.
 2. obehaglighet, olágenbet.
 unansássig, *a.* icke bofast, lös.
 unansehnlich, *a.* oansenlig.
 unanständig, *a.* oanständig.
 Unanständigkeít, *0, f.* oanständigbet.
 unanstellig, *a.* oskicklig, som bär sig dumt át,
 tafatt, klumpig.
 Unanstelligkeít, *0, f.* oskickligt, tafatt, klum-
 pigt sätt.
 unanstössig, *a.* icke stötande, oförarglig.
 unantástbár, *a.* oantastlig.
 Unantástbarkeít, *0, f.* oantastlighet.
 Unárt, I. *-en, f.* oart, dålig vana, elakhet,
 oartighet. II. *-s, -e, m.* elakt barn; liten
 brákmakare, oreda, ostryng.
 unártig, *a.* 1. stygg, icke snáll, egensinnig.
 2. ovánlig, oartig.
 unat[h]embár, *a.* som ej kan inandas, oduglig,
 förskámd.
 unauífindbár, *a.* omöjlig att hitta.
 unauígefordert, *a.* oombeidd.
 unauígeráumt, *a.* 1. oordnad. 2. vid dåligt
 lynne.
 unauíháltbár, unauíhátsám, *a.* omöjlig att háj-
 da, oemotståndlig, ohájdad.
 Unauíhátsamkeít, *0, f.* oemotståndlighet.
 unauíhórlích, *a.* opphörlig.
 unauílösbar, *a.* opplöslig.
 Unauílösbarkeít, *0, f.* opplöslighet.
 Unauílöslich(keít) = *Unauílösbar(keít).*
 unauímerksám, *a.* oppmärksám, tankspridd.
 Unauímerksamkeít, *-en, f.* oppmärksámhet,
 tankspriddhet.
 unauífrichtig, *a.* icke oppriktig.
 Unauífrichtigkeít, *0, f.* brist på oppriktighet.

unauíschiebbár, unauíschieblig, *a.* som ej tál
 nppskof, brádskanie.
 unauítréibbár, unauítréiblich, *a.* omöjlig att
 ástadkomma, att anskaffa.
 unauíbléiblich, *a.* oundviklig, ovilkorlig.
 Unauíbléiblichkeít, *0, f.* oundviklighet, viss-
 het.
 unauísdéhnbár, *a.* icke uttánjbar.
 unauígebildet, *a.* outbildad, outvecklad.
 unauígeíührt, *a.* icke utförd, ofullándad.
 unauígeíüllt, *a.* icke fyld, icke ifyld. ~ *se* *Quit-*
tung: kvitto in blanco.
 unauígesmacht, *a.* oviss, icke bestämd.
 unauígesetzt, *a.* oafbruten.
 unauíslágbar, *a.* som ej kan på laglig väg in-
 drifvas.
 unauíslóschbár, unauíslóschlich, *a.* outplánlig,
 o(ut)släcklig, *t. ex. ~ se* *Schrift, ~es Feuer,*
~er Durst. ~es Lachen: ohájdadt skratt.
 unauísprécbár, *a.* omöjlig att uttala.
 unauísprécblich, *a.* o(ut)ságlig.
 unauístéhlich, *a.* outhárdlig, odráglig.
 Unauístéhlichkeít, *0, f.* outhárdligt, odrágligt
 sätt.
 unauístígbar, *a.* outplánlig, o(ut)släcklig.
 unauíswéichbár, unauíswéichlich, *a.* oundviklig.
 Unband, *-[e]s, -e, m.* obändig, oregerlig sálle.
 unbändig, *a.* obändig, oregerlig, tygellös, vild;
 F ofantlig, grufíig.
 Unbändigkeít, *0, f.* obändigbet *m. m. se* *föreg.*
 unbarmherzig, *a.* obarmhertig.
 Unbarmherzigkeít, *0, f.* obarmhertighet.
 unbártig, *a.* skágglös.
 Unbártigkeít, *0, f.* skágglösbet.
 unbeabsichtig, *a.* oafsigtlig.
 unbeachtet, *a.* obeaktad.
 unbeánstandet, *a.* som ej rönt någon motsá-
 gelse, oantastad, opátalt.
 unbeántwortet, *a.* obesvarad.
 unbeántwortbar, unbeántwortlich, *a.* omöjlig att
 besvara.
 unbebaut, *a.* 1. oodlad, obrukad. 2. obebygd.
 Unbedacht, I. *-[e]s, 0, m.* obetánksámhet. II. *av.*
 unbedáchtig, unbedachtsám, *a.* obetánksám.
 Unbedachtsamkeít, *0, f.* obetánksámhet.
 unbedeckt, *a.* bar, blottad.
 unbedénklich, *a.* ofarlig; *adv.* utan betánkande,
 utan tvekan.
 unbedeutend, *a.* obetydlig.
 Unbedeutendheít, Unbedutenheit, *-en, f.* obe-
 tydlighet.
 unbedingt, *a.* obetingad, ovilkorlig.
 unbeeíntráchtig, *a.* oförkránt, okvald.
 unbeéndigt, *a.* icke afslutad, ofullbordad.
 unbeerbt, *a.* utan arfvingar.
 unbeeírdigt, *a.* obegráfd, utan jordfástning.
 unbefáhigt, *a.* oförmögen, ur stánd.
 unbefáhrbár, *a.* otillgánglig.
 unbefahren, *a.* obefaren.
 unbefangen, *a.* 1. fördomsfri, opartisk, nykter.
 2. okonstlad, ogenerad, naturlig, naiv.

Unbefangenheit, 0, *f.* 1. fördomsfrihet, opartiskhet. 2. okonstlad, ogeneradt, naturligt, naivt sätt.

unbefiedert, *a.* ofjädrad, utan fjädrar.

unbefleckbar, *a.* som ej kan befäckas.

unbefleckt, *a.* obefläckad.

Unbeflecktheit, 0, *f.* obefläckadt tillstånd.

unbefriedigend, *a.* otillfredsställande.

unbefriedigt, *a.* otillfredsstäld. *Jmdn ~ lassen*: ej tillfredsställa ngn.

Unbefugnis[s], 0, *f.* saknad af befogenhet, obefogadt uppträdande.

unbefügt, *a.* obefogad.

Unbefügtheit = *Unbefugnis*.

unbegäbt, *a.* saknande begåfning.

unbegleitet, *a.* utan följe, ensam.

unbegräfflich, *a.* obegriplig.

Unbegräfflichkeit, -*en*, *f.* obegriplighet.

unbegränsbar, *a.* omöjlig att begränsa.

unbegränzt, *a.* obegränsad, gränslös.

unbegründet, *a.* ogrundad.

unbegütert, *a.* obemedlad, fattig.

unbehaart, *a.* hårlös; slät.

Unbehagen, -*s*, 0, *n.* misshag.

unbehäglich, *a.* obehaglig.

Unbehäglichkeit, -*en*, *f.* obehag.

unbehelligt, *a.* oantastad.

unbehilfflich se *unbehilfflich*.

unbehindert, *a.* obehindrad.

unbeholfen, *a.* otymplig, klumpig, tafatt.

Unbeholfenheit, 0, *f.* tafatt, otympligt sätt.

unbehilfflich, *a.* som har svårt att reda sig, tafatt, klumpig.

Unbehilfflichkeit = *Unbeholfenheit*.

unbekannt, *a.* obekant. *Es wird dir nicht ~ sein*: som du nog vet.

Unbekantschaft, 0, *f.* obekantskap, okunnighet.

unbekährbar, *a.* omöjlig att omvända.

unbekehrt, *a.* oomvänd.

unbekümmert, *a.* obekymrad.

Unbekümmtheit, 0, *f.* obekymradt väsen, lugn, likgiltighet.

unbelebt, *a.* folktom, utan lif, död.

Unbelebtheit, 0, *f.* folktomt, dött tillstånd.

unbeleckt, *a.* egentl. oslickad. *Von der Kultur ~ oberörd* af kulturen.

unbelesen, *a.* icke beläst.

Unbelesenheit, 0, *f.* brist på beläsenhet.

unbeliebig, **unbeliebt**, *a.* icke omytyckt, opopulär.

Unbeliebtheit, 0, *f.* egenskap att ej vara omytyckt. *Seine ~ war gross*: han var allmänt illa omytyckt, var ingenstädes omytyckt.

unbemerckbar, *a.* omärklig.

unbemerkt, *a.* obemärkt, tyst.

unbemittelt, *a.* obemedlad.

Unbemitteltheit, 0, *f.* obemedladt tillstånd.

unbenämt, *a.* namnlös; anonym.

unbeneidet, *a.* icke afundad.

unbenommen, *a.* obetagen.

unbenutzt, *a.* obegagnad.

unbeobachtet, *a.* obemärkt.

unbequem, *a.* obekväm.

Unbequemlichkeit, -*en*, *f.* obekvämlighet.

unberat[h]en, *a.* 1. oförsörjd. 2. utan att ha rådfrågat ngn.

unberechenbar, *a.* oberäknelig.

unberechtigt, *a.* oberättigad.

unberedt, *a.* föga våltalig.

unberichtig, *a.* som ej bragts på det klara. *Die Rechnung ist noch ~ räkningen är ännu ej betald.*

unberitten, *a.* 1. icke beriden. *Reiter ~ machen*: låta ryttare sitta af. 2. icke inriden.

unberücksichtigt, *a.* obeaktad. *Etw. ~ lassen*: lemna ngt obeaktadt, ej taga hänsyn till ngt.

unberufen, *a.* icke kallad, oombedd, egenmäktig.

unberührt, *a.* oberörd. *Etw. ~ lassen*: ej vidröra, ej omnämna, förbigå ngt.

unbeschadet, *prep.* med gen. ei. dat. utan att skada, utan att kränka.

unbeschädigt, *a.* oskadd.

unbeschäftigt, *a.* sysslolös.

unbescheiden, *a.* anspråksfull, fordrande, oförnöjsam, obeskedlig, oblyg.

Unbescheidenheit, -*en*, *f.* anspråksfullt sätt, oförnöjsamhet m. m. se föreg.

unbescheinigt, *a.* icke verifierad, ej styrkt genom intyg.

unbeschlagen, *a.* 1. icke beslagen, utan beslag. 2. om hästar oskodd. 3. ej hemmastadd, t. ex. *in einer Wissenschaft*.

unbeschnitten, *a.* 1. icke beskuren. 2. icke omskuren.

unbescholten, *a.* oförvittlig.

Unbescholtenheit, 0, *f.* oförvittlighet.

unbeschränkbar, *a.* omöjlig att begränsa.

unbeschränkt, *a.* obegränsad, oinskränkt.

unbeschrëblich, *a.* obeskriflig.

unbeschrieben, *a.* 1. oskrifven, ren, blank. 2. icke beskrifven, icke skildrad.

unbeschützt, *a.* utan skydd, utan försvar, försvarslös.

unbeseelt, *a.* liflös, utan själ.

Unbeseeltheit, 0, *f.* liflöshet.

unbesehen, *a.* utan att hafva sett det (den, dem), t. ex. *etw. ~ kaufen*.

unbesetzt, *a.* 1. icke upptagen, ledig, tom. 2. ogarnerad.

unbesieghbar, **unbesieglich**, *a.* oöfvervinnelig.

Unbesieghbarkeit, **Unbesieglichkeit**, 0, *f.* oöfvervinnelighet.

unbesoldet, *a.* utan lön.

Unbesoldetheit, 0, *f.* saknad af lön.

unbesonnen, *a.* oklok, obetänksam, lätsinnig.

Unbesonnenheit, -*en*, *f.* oklokhet m. m. se föreg.

unbesorgt, *a.* 1. obekymrad, lugn. 2. ej ombesörjd.

unbesprechbar, *a.* omöjlig att dryfta, som man ej kan tala om.

Unbestand, *-[e]s*, 0, *m.* 1. obeständ. 2. obeständighet.
obeständig, *a.* obeständig, ostadig, föränderlig.
Obeständighet, 0, *f.* obeständighet *m. m.* se föreg.
obestéckbar, **obestécklich**, *a.* omutlig.
Obestécklichkeit, 0, *f.* omutlighet.
obestéigbar, *a.* omöjlig att bestiga.
obestéllbar, *a.* 1. post. som ej kan tillställas adressaten. 2. ákerbr. omöjlig att bruka.
obestéllt, *a.* 1. icke bestäld, utan beställning. 2. post. som ej tillställts adressaten, ej kommit adressaten tillhanda, icke afhämtad. 3. obrukad, icke brukad.
obestémt, *a.* obestämd, obeslutsam, oafgjord, otydlig, sväfvande.
Obestémtheit, *-en*, *f.* obestämthet *m. m.* se föreg.
obestochen, *a.* icke mutad, omutlig.
Obestochenheit, 0, *f.* omutlighet.
obestréitbar, *a.* obestridlig.
Obestréitbarkeit, 0, *f.* obestridlighet.
obesúcht, *a.* icke ei. föga besökt.
obet[h]éilig, *a.* ~ *bei etw.:* icke delaktig i, främmande för ngt.
obetitelt, *a.* utan titel.
obetönt, *a.* obetonad.
Obetántheit, 0, *f.* obetonad ställning.
obeträchtlich, *a.* obetydlig.
obetreten, *a.* 1. icke trampad. 2. oförvillad, säker.
obéugsám, *a.* oböjlig, omedgörlig, halsstarrig.
Obéugsamkeit, 0, *f.* oböjlighet *m. m.* se föreg.
obewacht, *a.* obevakad.
obewährt, *a.* obepörfvad.
obewandert, *a.* icke bevandrad, icke hemmastadd.
obewéglich, *a.* 1. örörlig. 2. orubblig, omedgörlig.
Obewéglichkeit, 0, *f.* örörlighet *m. m.* se föreg.
obewehrt, *a.* obevåpnad, värnlös.
Obewehrtheit, 0, *f.* obevåpnadt tillstånd, värnlöshet.
obeweibt, *a.* ogift.
obewéisbar, **obewéislich**, *a.* icke bevislig.
obewiesen, *a.* obevisad.
obewóhnbar, *a.* oboeolig.
Obewóhnbarkeit, 0, *f.* oboeoligt skick.
obewohnt, *a.* obobod.
obewusst, *a.* 1. obekant. 2. omedveten. *Sich* (dat.) *einer* (gen.) *Sache* ~ *sein:* ej känna till, ej veta med sig ngt.
obezáhmbar, *a.* omöjlig att tämja; okuffig.
obezeugt, *a.* icke bevittnad, utan vittne(sbörd).
obezogen, *a.* utan öfverdrag. ~ *e* *Violine:* osträngad violin.
obezwingbar, **obezwinglich**, *a.* oöfvervinnelig.
obezwingbarkeit, **obezwinglichkeit**, 0, *f.* öfvervinnelighet.

Unbild, *-[e]s*, *-er*, *n.* 1. skenbild. 2. = *mij.*
Unbilde, *-n*, *f.* orättvisa, oförrätt.
Unbildung, *-en*, *f.* 1. felaktig bildning. 2. brist på bildning.
Unbill, 0, *f.* *-s*, 0, *m.* och *n.* = *Unbilde.*
unbillig, *a.* obillig.
Unbilligkeit, *-en*, *f.* obillighet; obillig fordran.
unblutig, *a.* oblodig.
unbötmässig, *a.* olydig, egenmäktig.
unbrauchbar, *a.* obrukbar, oanvändbar, oduglig, onyttig.
Unbrauchbarkeit, 0, *f.* obrukbart skick, oduglighet.
unbrüderlich, *a.* icke, föga broderlig.
unbürgerlich, *a.* som ej anstår en borgare.
Unchrist, *-en*, *-en*, *m.* icke kristen, okristlig person.
Uncióálbuchstabe, *-n*, *-n*, *m.* begynnelsebokstaf, stor bokstaf.
uncivilisier, *a.* ociviliserad.
und, *konj.* 1. och. 2. ~ med *wenn* och *konjunktiv:* om ock, om än, t. ex. ~ *wenn er ihn beim Kragen hätte:* om han också hölle honom i kragen; med *utleamad* *wenn:* ~ *wär' sie mit Ketten an den Himmel geschlossen:* vore han också fastkedjad vid himlen. 3. och, att, för att, t. ex. *sei so gut ~ schreibe ihm:* var god och skrif till honom, *er will sich unterstehen ~ hier bleiben:* han vill understå sig att stanna här, *scháme dich ~ rede nicht so:* blygs för att tala så.
Undank, *-[e]s*, 0, *m.* otack.
undankbar, *a.* otacksam.
Undankbarkeit, 0, *f.* otacksamhet.
undeklinierbar, *a.* gram. oböjlig.
undéknbar, *a.* otänknbar.
undéknlich, *a.* 1. otänknbar. 2. urminnes.
undeutlich, *a.* otydlig.
Undeulichkeit, *-en*, *f.* otydlighet.
undeutsch, *a.* otysk.
undicht, *a.* otät.
undichterisch, *a.* oepoetisk.
undienlich, *a.* otjänlig.
Undienst, *-es*, 0, *m.* otjänst.
undienstfertig, *a.* otjänstaktig, ovillig, ogen.
Uning, *-[e]s*, *-e*, *n.* oting, galenskap.
unduldsám, *a.* ofördragsam.
Unduldsamkeit, 0, *f.* ofördragsamhet.
undurchdringlich, *a.* ogenomtränglig.
Undurchdringlichkeit, 0, *f.* ogenomtränglighet.
undurchfrönglich, *a.* outförskad.
undurchsichtig, *a.* ogenomskinlig.
Undurchsichtigkeit, 0, *f.* ogenomskinlighet.
uneben, *a.* 1. ojämn. 2. oäfvn.
unebenbürtig, *a.* icke jämnbördig.
Unebenheit, *-en*, *f.* ojämnhet.
unecht, *a.* oäkta, förfalskad, oriktig, understucken.
Unechtheit, 0, *f.* oäkta, förfalskad beskaffenhet; egenskap att vara understucken.
unedel, *a.* oädel.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

unediert, *a.* icke utgifven, oederad.
 unehelich, *a.* oäkta, illegitim, t. ex. *~es* Kind,
~e Verbindung.
 unehrbar, *a.* icke ärbär, ohederlig.
 Unehre, *0, f.* vanära.
 unehren, * *tr.* vanära, vanvärda.
 unehrerbietig, *a.* vanvärdig.
 Unehrerbietighet, *0, f.* vanvärdnad.
 unehrlich, *a.* 1. öarlig, 2. ohederlig.
 uneigennützig, *a.* oegennyttig.
 Uneigennützigheit, *0, f.* oegennytta.
 uneigentlich, *a.* oegentlig.
 uneingedenk, *a.* glömsk, *einer* (gen.) *Sache:* af
 en sak.
 uneingenommen, *a.* fördomsfri.
 Uneingenommenheit, *0, f.* fördomsfrihet.
 uneingeweiht, *a.* oinvigd.
 uneinig, *a.* oenig, oense, osams.
 Uneinigkeit, *-en, f.* oenighet, tvist, tvedrägt.
 uneinnehmbar, *a.* ointaglig.
 uneins, *adv.* oense.
 unempänglich, *a.* oemottaglig.
 Unempänglichheit, *0, f.* oemottaglighet.
 unempfindlich, *a.* okänslig, slö, likgiltig, hård.
 Unempfindlichkeit, *0, f.* okänslighet m. m. se foreg.
 unendlich, *a.* oändlig.
 Unendlichkeit, *0, f.* oändlighet.
 unentbärlich, *a.* ombärlig.
 Unentbärlichkeit, *0, f.* ombärlighet.
 unentdeckt, *a.* oupptäckt.
 unentfliehbar, unentfliehlich = *unentrinnbar.*
 unentgeltlich, *a.* gratis, för intet, fri.
 unenthüllt, *a.* dold, förborgad.
 unentrinnbar, *a.* oundviklig, oundgänglig.
 unentschieden, *a.* oafgjord, oviss, tvifvelaktig,
 obeständ.
 Unentschiedenheit, *0, f.* ovisshet, obeständhet.
 unentschlossen, *a.* obeslutsam.
 Unentschlossenheit, *0, f.* obeslutsamhet.
 unentschuldigbar, *a.* ousaktlig, oförlätlig.
 unentsiegelt, *a.* fortfarande förseglad.
 unentwägt, *a.* oförskräckt.
 Unentwägtheit, *0, f.* oförskräckthet.
 unentwickelt, *a.* outvecklad.
 Unentwickeltheit, *0, f.* outveckladt skick, till-
 stånd.
 unentwirrbar, *a.* omöjlig att reda ut, att reda
 upp; intrasslad.
 unentzifferbar, *a.* omöjlig att dechiffrera.
 unentzündbar, *a.* oantändlig.
 unerachtet = *ungeachtet II.*
 unerbittlich, *a.* obeveklig.
 Unerbittlichkeit, *0, f.* obeveklighet.
 unerfahren, *a.* oerfaren.
 Unerfahrenheit, *0, f.* oerfarenhet.
 unerfindlich, *a.* makalös, obeskriflig.
 unerforschbar, unerforschlich, *a.* outforsklig,
 ontgrundlig.
 unerfreulich, *a.* obehaglig, bedröflig.
 unerfüllbar, *a.* omöjlig att uppfylla, att för-
 verkliga.

unergiebig, *a.* föga gifvande, ofruktbar.
 unergründbar, unergründlich, *a.* outgrundlig.
 unerhëblich, *a.* ovigtig, obetydlig, likgiltig.
 Unerhëblichkeit, *0, f.* ringa vigt, obetydlig-
 het.
 unerhört (och - *t*), *a.* 1. oerhörd. 2. ohörd,
 icke bönhörd.
 unerkännbar, *a.* oigenkänlig.
 Unerkännbarkeit, *0, f.* oigenkänlighet.
 unerkenntlich, *a.* otacksam.
 Unerkenntlichkeit, *0, f.* otacksamhet.
 unerklärbar, unerklärlich, *a.* oförklarlig.
 unerlässlich, *a.* oefttergiftig.
 unerlaubt, *a.* otillåten.
 unermësslich, *a.* omätlig.
 Unermësslichkeit, *0, f.* omätlighet, omätlig
 storhet, betydelse.
 unermüdlich, *a.* outtröttlig.
 Unermüdlichkeit, *0, f.* outtröttlighet.
 unerört, *a.* odiskuterad, outredd.
 unerprobt, *a.* obepröfvad.
 unerquicklich, *a.* obehaglig, oangenäm, tråkig.
 Unerquicklichkeit, *0, f.* obehaglighet, tråkig-
 het.
 unerrät[h]bar, *a.* omöjlig att gissa.
 unerrëichbar, *a.* ouppnåelig, oupphinnelig.
 unerreich, *a.* oupphinnen.
 unersättlich, *a.* omätlig.
 Unersättlichkeit, *0, f.* omätlighet.
 unerschöpfbar, unerschöpflich, *a.* outtömlig.
 unerschrocken, *a.* oförskräckt.
 Unerschrockenheit, *0, f.* oförskräckthet.
 unerschütterlich, *a.* orubblig, fast.
 Unerschütterlichkeit, *0, f.* orubblighet, fast-
 het; orubbligt lugn.
 unerschwinglich, *a.* omöjlig att åstadkomma,
 att anskaffa, enorm, oerhörd.
 unersëtzbar, unersëtzlich, *a.* oersättlig.
 Unersëtzbarkeit, Unersëtzlichkeit, *0, f.* oersätt-
 lighet, omöjlighet att ersätta ngt.
 unerspriesslich, *a.* gagnlös, oytig.
 unerstëglich, *a.* omöjlig att bestiga.
 unerträglich, *a.* odräglig.
 Unerträglichkeit, *0, f.* omöjlighet att fördraga,
einer Sache: ngt.
 unerwachsen, *a.* icke vuxen, minderårig.
 unerwähnt, *a.* icke omnämd. *Etw. ~ lassen:*
 förbigå ngt.
 unerwartet, *a.* oväntad.
 unerweichbar, unerwehlich, *a.* omöjlig att
 uppmjuka; *man.* obeveklig.
 unerweislich, *a.* icke bevislig.
 unerwiesen, *a.* obevisad.
 unerwogen, *a.* obetänkt, obetänksam.
 unerwünscht, *a.* oläglig, motig.
 unerzogen, *a.* ouppfostrad, illa uppfosttrad.
 unfähig, *a.* oförmögen, ur stånd.
 Unfähigkeit, *0, f.* oförmåga.
 unfährbar, *a.* ofarbar.
 Unfall, *-[e]s, -e t, m.* olycksfall, olycka, otur.
 unfarbig, *a.* ofärgad, färglös.

unfässbar, unfässlich, *a.* ofattlig.
 unféhbär, *a.* ofelbar.
 Unfélhbarkeit, *0, f.* ofelbarhet.
 unfein, *a.* icke fin.
 unfern, *I. adv.* ej långt borta, ej fjärran. **II.**
prep. med gen. *ei. dat.* ej långt ifrån, i grann-
 skapet af.
 unfertig, *a.* ofullbordad.
 Unfertigkeit, *0, f.* ofullbordadt skick.
 Unflat[h], *-[e]s, 0, m.* 1. smuts, snusk, oren-
 lighet. **2.** = röj.
 Unflät[h]er, *-s, -, m.* smutsig, snuskig person,
 snusker.
 Unflät[h]eréi, *-en, f.* smuts, snusk.
 unflät[h]ig, *a.* smutsig, snuskig; tvetydig,
 oanständig.
 Unflät[h]igkeit, *-en, f.* smuts, snusk, oanstän-
 dighet.
 Unfleiss, *-es, 0, m.* brist på flit.
 unfleissig, *a.* icke flitig, lat.
 unfolgsäm, *a.* olydig, ohörsam.
 Unfolgsamkeit, *0, f.* olydnad, ohörsamhet.
 Unform, *-en, f.* missbildning, ful gestalt, ful
 form, vidunder.
 unförmig, unförmlich, *a.* oformlig.
 Unförmlichkeit, *-en, f.* oformlighet.
 unfrei, *a.* ofri.
 unfreiwillig, *a.* ofrivillig.
 unfreund, **I.** *a.* ovänlig. **II.** *-[e]s, -e, m.* ovän-
 freundlich, *a.* ovänlig.
 Unfreundlichkeit, *-en, f.* ovänlighet.
 unfreundschaftlich, *a.* icke vänskaplig, ovän-
 lig, fiendtlig.
 Unfriede, *-ns, 0, m.* ofred, oenighet, tvedrägt.
 unfriedlich, *a.* ofredlig, ofördragsam, strids-
 lysten.
 Unfriedlichkeit, *0, f.* ofördragsamhet, osämja,
 grälsjuka.
 unfriuchtbar, *a.* ofruktbar, ofruktsam, fruktlös,
 gagnlös.
 Unfriuchtbarkeit, *0, f.* ofruktbarhet *m. m. se*
föreg.
 Unfug, *-[e]s, 0, m.* 1. orätt. **2.** ofog.
 unfügsäm, *a.* ofoglig, omedgörlig.
 unfürstlich, *a.* ovärdig en furste.
 ung, *f. suff.* -ing, -ning, -ande, -ende, -else,
 -t *m. m.*
 ungar, *a.* okokt.
 Ungar, *-n, -n, m.* ungrare. -land, *-[e]s, 0, n.*
 Ungern. -wein, *-[e]s, -e, m.* ungerskt vin.
 ungarisch, *a.* ungersk.
 Ungarn, *-s, 0, n. npr.* Ungern.
 ungestlich, *a.* ogästvänlig.
 Ungastlichkeit, *0, f.* ogästvänlighet.
 ungeachtet, **I.** *a.* icke aktad. **II.** *prep.* med gen.
ei. dat. oaktadt, i trots af.
 ungeahndet, *a.* ostraffad.
 ungeahnt, *a.* icke anad, aldrig anad.
 ungebahnt, *a.* obanad.
 ungebändigt, *a.* otämd, vild.
 Ungebärde, *-n, f.* opassande åtbörd; grimas.

ungebärdig, *a.* 1. oskicklig, opassande. **2.**
 motspänstig.
 ungebeten, *a.* 1. objuden. **2.** oombedd, af egen
 drift.
 ungebeugt, *a.* oböjd.
 ungebildet, *a.* obildad.
 ungebleicht, *a.* oblekt.
 ungeboren, *a.* ofödd.
 ungebrannt, *a.* obränd. *F* ~ *Asche:* påkolja,
 stryk.
 ungebräuchlich, *a.* icke, föga bruklig.
 ungebraucht, *a.* obegagnad.
 ungebrochen, *a.* obruten.
 Ungebühr, *0, f.* otillbörlighet. *Zur* ~ otill-
 börligt.
 ungebühdend, ungebühdlich, *a.* otillbörlig, oskick-
 lig.
 Ungebühdlichkeit, *-en, f.* otillbörlighet.
 ungebunden, *a.* obunden.
 Ungebundenheit, *-en, f.* frihet, uppsluppenhet.
 ungedeckt, *a.* obetäckt, utan skydd; odukad.
 ungedeihlich, *a.* föga gagnelig, föga lyckosam.
 Ungeduld, *0, f.* otålighet.
 ungeduldig, *a.* otålig.
 ungeeignet, *a.* olämplig.
 Ungeeignetheit, *0, f.* olämplighet.
 ungefähr, **I.** *adv.* ungefär. **II.** *a.* 1. tillfällig.
2. ungefärlig. **III.** *-s, 0, n.* ungefär, slump,
 tillfällighet. *Von* ~ genom en slump, händ-
 elsevis.
 ungefährdet, *a.* utan fara.
 ungefährlich, *a.* ofarlig.
 ungefällig, *a.* 1. föga tillmötesgående, ovän-
 lig. **2.** obehaglig, otreffig.
 ungefesselt, *a.* fri (från bojor).
 ungeflügelt, *a.* utan vingar.
 ungefragt, *a.* oåtsporad.
 ungefrühstückt, *a.* utan att ha frukosterat.
 ungefüge, ungefülig, *a.* klumpig.
 ungegessen, *a.* utan att ha ätit, fastande.
 ungegliedert, *a.* oledad.
 ungegoren, *a.* ojäst.
 ungegründet, *a.* ogrundad, grundlös.
 ungehalten, *a.* 1. icke hållen. **2.** missnöjd,
 förtretad, ond, *über ei. um etw.:* öfver ngt,
auf jmdn: på ngn.
 ungeheissen, *a.* själfmant, egenmäktig.
 ungeheuchelt, *a.* ohycklad, oskrymdad, upp-
 riktigt.
 ungeheuer, **I.** *a.* oerbörd, gruffig, ofantlig,
 vidunderlig. **II.** *-s, -, n.* vidunder, odjur.
 ungeheuerlich (och *- - -*), *a.* vidunderlig.
 Ungeheuerlichkeit, *-en, f.* vidunderlighet.
 ungehindert, *a.* utan hinder, obehindrad.
 ungehobelt, *a.* ohyflad, grof, rå.
 ungehofft, *a.* oförväntad.
 ungehörig, *a.* oskicklig, otillbörlig.
 Ungehörigkeit, *-en, f.* oskicklighet, otillbörlig-
 het.
 ungehörsäm, **I.** *a.* olydig, *jmdm:* mot ngn. **II.**
-s, 0, m. olydnad.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

- ungehudelt, *a.* F utan att trakasseras. *Jmdn* ~ *lassen*: låta ngn vara i fred.
- ungeistlich, *a.* icke andlig, verldslig, oprästerlig.
- ungekannt, *a.* okänd.
- ungekränkt, *a.* okränkt, i fred.
- ungekünstelt, *a.* okonstlad, naturlig.
- Ungekünsteltheit, *0, f.* okonstlad, naturligt sätt.
- Ungeleden, *a.* 1. oladdad. 2. objuden.
- ungeleckt, *a.* oslickad; F *bind.* oborstad, ohyfsad, ostädad.
- Ungelecktheit, *0, f.* F oborstadt, ostädadt sätt.
- ungelegen, *a.* oläglig, olämplig.
- Ungelegenheit, *-en, f.* oläglighet, olägenhet. *Jmdm* ~ *en machen*: förorsaka ngn besvär.
- ungelehrig, *a.* oläraktig.
- Ungelehrigkeit, *0, f.* oläraktighet.
- ungelehrt, *a.* olärd.
- Ungelehrtheit, *0, f.* brist på lärdom, okunnighet.
- ungelenk, *a.* oböjlig, styf, tafatt, klumpig.
- Ungelenkheit, *0, f.* oböjlighet m. m. se föreg.
- Ungemach, *-[e]s, -e, n.* obehag, besvär, besvärighet.
- ungemächlich, *a.* obehaglig, obekvämt, besvärilig.
- Ungemächlichkeit, *-en, f.* obehaglighet m. m. se föreg.
- ungemein, *a.* icke vanlig, ogemen, utomordentlig, ofantlig.
- ungemeldet, *a.* oanmäld.
- ungemengt, *a.* oblandad.
- ungemessen, *a.* icke mätt, obegränsad, oinskränkt, omättlig, otillbörlig.
- Ungemessenheit, *-en, f.* brist på måtta, omättlighet, otillbörlighet.
- ungemischt, *a.* oblandad.
- ungenannt, *a.* onämnd, icke namngifven, anonym.
- ungenau, *a.* icke noggrann, inexakt, otillförlitlig.
- Ungenaugigkeit, *-en, f.* bristande noggrannhet, inexakthet, otillförlitlighet.
- ungeneigt, *a.* 1. *Jmdm* ~ föga vänligt, ogynnsamt stäm mot ngn. 2. obenägen, ohogad.
- Ungeneigtheit, *0, f.* ogynnsam stämning, obenägenhet, motvilja.
- ungeniessbar, *a.* onjutbar, osmaklig, fadd, odräglig.
- Ungeniessbarkeit, *0, f.* osmaklighet m. m. se föreg.
- ungenöt[h]igt, *a.* icke nödd, frivillig.
- ungenügend, *a.* otillfredsställande.
- ungenügsam, *a.* oförnöjsam.
- Ungenügsamkeit, *0, f.* oförnöjsamhet.
- ungenützt, *a.* obegagnad.
- ungeprüft, *a.* opröfvad, oexaminerad.
- ungerächt, *a.* ohämndad, ostraffad.
- ungerade, *a.* 1. icke rak, krokig. 2. ojämn, udda.
- ungerat[h]en, *a.* 1. icke gissad, olöst. 2. misslyckad.
- ungerechnet, *a.* oräknad, icke medräknad.
- ungerecht, *a.* orättvis.
- Ungerechtigkeit, *-en, f.* orättvisa.
- ungeregelt, *a.* icke reglerad, oregelbunden, oordentlig.
- ungereimt, *a.* orimmad; *bind.* orimlig, absurd, galen.
- Ungeretheit, *-en, f.* frånvaro af rim; *bind.* orimlighet, galenskap.
- ungeritten, *a.* icke inriden.
- ungern, *adv.* ogärna.
- ungerochen = *ungerächt.*
- ungerufen, *a.* objuden, själfmant.
- ungerügt, *a.* ostraffad.
- ungeruoft, *a.* F oskadd, helskinnad.
- ungesägt, *a.* osagd. *Etw.* ~ [sein] *lassen*: låta ngt vara osagdt.
- ungesättigt, *a.* icke mätt, otillfredsstädd.
- ungesäuert, *a.* osyrad, söt.
- ungesäuunt, *a.* 1. okantad. 2. ofördröjlig.
- ungesehen, *a.* ogjord, t. ex. *etw.* ~ *machen*.
- ungescheut, *adv.* utan fruktan, oförfäradt.
- Ungeschick, *I. -[e]s, 0, n.* tafatthet, klumpighet, drumlighet. *II. -[e]s, -e, m.* person som bär sig dumt åt, tafatt person, töljdrummel.
- ungeschicklich, *a.* 1. = *ungeschickt.* 2. oskicklig, otillständig.
- Ungeschicklichkeit, *-en, f.* tafatthet m. m. se föreg.
- ungeschickt, *a.* som bär sig dumt, bakvändt åt, bakvänd, tafatt, drumlig, klumpig.
- ungeschlacht, *a.* klumpig, grof, rå, ovig, töpaktig.
- Ungeschlachtheit, *0, f.* klumpighet m. m. se föreg.
- ungeschliffen, *a.* oslipad; *bind.* oborstad, ostädad, ohyfsad.
- Ungeschliffenheit, *0, f.* oborstadt, ostädadt sätt.
- Ungeschmack, *I. -[e]s, 0, m.* osmak, dålig smak; smaklöshet. *II. a.* illasmakande, fadd, smaklös.
- ungeschmälert, *a.* oförminskad.
- ungeschmeidig, *a.* oböjlig, stel, ohandterlig, ovig.
- Ungeschmeidigkeit, *0, f.* oböjlighet m. m. se föreg.
- ungeschminkt, *a.* osminkad.
- ungeschmückt, *a.* osmyckad.
- ungeschwächt, *a.* oförsvagad.
- ungeschwänzt, *a.* svanslös.
- ungeschworen, *a.* osvuren, utan ed. *Jmdm* *etw.* ~ *glauben*: tro ngt på ngus ord.
- ungesehen, *a.* osedd. *Etw.* ~ *kaufen*: köpa ngt utan att ha sett det.
- ungesellig, *a.* osällskaplig, sällskapsskygg, folkskygg.
- Ungezelligkeit, *0, f.* osällskapligt, folkskyggt sätt, väsen.

ungesetzlich, *a.* olaglig.
 Ungesetzlichkeit, *-en, f.* olaglighet.
 ungesetzmässig, *a.* lagstridig.
 Ungesetzmässighet, *-en, f.* lagstridighet.
 ungesittet, *a.* ociviliserad, rå, oanständig.
 Ungesittethet, *0, f.* ociviliseradt tillstånd, råhet.
 ungespråkig, *a.* icke språksam, lyst, sluten.
 Ungespråkighet, *0, f.* tysthet, slutehet.
 ungestalt, *I. afv.* ungestaltet, *a.* oformlig, missbildad, ful. **II. afv.** Ungestaltethet, *-en, f.* oformlighet, oformligt väsen, missbildning, vidunder.
 ungestielt, *a.* oskaftad, utan skaft, skaftlös.
 ungestillt, *a.* icke stillad, otillfredsstäld.
 ungestört, *a.* ostörd. ~ *im Besitze:* i ikvöld besittning.
 Ungestörtheit, *0, f.* lugn.
 ungestraft, *a.* ostraffad.
 ungestüm, **I.** *a.* häftig, våldsam, vild. **II.** *-[e]s, -e, m.* **1.** *0, afv. n.* häftighet, våldsamhet, vildhet. **2.** häftig, våldsam person.
 ungesücht, *a.* osökt, naturlig.
 ungesund, *a.* **1.** osund, ohälsosam, skadlig. **2.** sjuklig.
 Ungesundheit, *0, f.* osundhet *m. m.* se föreg.
 ungeteilt, *a.* odelad, hel.
 ungethan, *a.* ogjord.
 ungetheilt, **Ungethüm** se *ungeteilt, Ungetüm.*
 ungetrüb, *a.* ogrumlad, klar, ren.
 Ungetüm, **I.** *-[e]s, -e, n.* odjur, vidunder. **II.** *afv.* ungetümlich, *a.* vidunderlig.
 ungewandt, *a.* oskicklig, tafatt, dum.
 Ungewandtheit, *0, f.* oskicklighet, tafatthet.
 ungewaschen, *a.* **1.** otvättad, smutsig. **2.** *F* dum, galen. ~ *es Zeug reden:* prata dumheter.
 ungewiss, *a.* oviss, tvivelaktig.
 Ungewissheit, *0, f.* ovisshet.
 Ungewitter, *-s, -, n.* oväder.
 ungewitzigt, *a.* som ej hämtat lärdom af erfarenheten.
 ungewogen, *a.* **1.** ovägd. **2.** icke bevågen, ogynnsamt stämd.
 Ungewohnheit, *-en, f.* ovana.
 ungewöhnlich, *a.* ovanlig.
 Ungewöhnlichkeit, *-en, f.* ovanlighet.
 ungewohnt, *a.* ovan.
 ungezähmt, *a.* otämd, otyglad.
 ungeziefer, *-s, 0, n.* ohyra.
 ungeziemend, *a.* opassande.
 ungezogen, *a.* illa uppfostrad, oartig, ohöflig, ostädad, elak.
 Ungezogenheit, *0, f.* oartig, ostädadt uppfostrande, elakhet.
 ungezügelt, *a.* otyglad.
 ungezwirnt, *a.* otvinnad.
 ungezwungen, *a.* otvungen, fri, ledig, naturlig, förtrolig.
 Ungezwungenheit, *0, f.* otvunget sätt, naturlighet *m. m.* se föreg.

Unglaube, *-ns, 0, m.* otro.
 ungläubhaft, *a.* icke trovärdig, otrolog.
 ungläubig, *a.* **1.** otrogen, icke troende. **2.** miss-trogen, tviflande.
 ungläublich, *a.* otrolog.
 Ungläublichkeit, *0, f.* otrolighet.
 unglauwürdig, *a.* icke trovärdig.
 ungleich, *a.* **1.** olik, olika. **2.** *adv.* vid kompar. ojämförligt, oförlignligt, *t. ex.* ~ *schöner.* -armig, *a.* med olika långa armar. -artig, *a.* olikartad. -förmig, *a.* olikformig. -mässig, *a.* oproportionerlig, olika, ojämförlig. -namig, *a.* med olika namn, heteronym. -seitig, *a.* oliksidig.
 Ungleichheit, *-en, f.* olikhet.
 Unglimpf, *-[e]s, 0, m.* obillighet, hårdhet, orättvisa, (äre)kränkning, skam.
 unglimplich, *a.* obillig, hård, orättvis, kränkande, skamlig.
 Unglück, *-[e]s, -e* et. *vantl.* Unglücksfälle, *n.* olycka; otur. *Ordspr.* *kein ~ so gross, es ist ein Glück dabei:* det fins intet ondt, som ej har ngt godt med sig. -*s...* *Ex.* ~ *bote, -n, -n, m.* olycksbud. ~ *fall, -[e]s, -e †, m.* olycksfall, olyckshändelse. ~ *gefährte, ~genosse, -n, -n, m.* olyckskamrat. ~ *kind, -[e]s, -er, n.* olycksbarn. ~ *prophet, -en, -en, m.* olycksprofet. ~ *schwanger, ~schwer, a.* olycksdiger. ~ *vogel, -s, -†, m.* olycksfögel.
 unglücklich, *a.* olycklig.
 unglückselig, *a.* olycksalig.
 Unglückseligkeit, *0, f.* olycksalighet.
 Ungnade, *0, f.* onåd.
 ungnädig, *a.* onådlig.
 Ungott, *-[e]s, -er †, m.* demon, djävul.
 ungtötllich, *a.* icke gudomlig, (en) gud ovärdig.
 ungrisch, *a.* ungersk.
 Ungrund, *-[e]s, 0, m.* det ogrundade i ngt, saknad af skäl, oriktighet.
 ungründlich, *a.* icke grundlig, ytlig.
 Ungründlichkeit, *0, f.* ytlighet.
 ungültig, *a.* icke gällande, ogiltig, värdelös.
 Ungültigkeit, *0, f.* ogiltighet.
 Ungunst, *0, f.* missgunst, ogunst.
 ungunstig, *a.* ogunstig, ogynnsam, oblid.
 ungut, *a.* *Etw. für ~ nehmen:* taga ngt illa upp. *Nichts für ~!* blif ej ond!
 ungütig, *a.* **1.** omild, oblid, ovänlig. **2.** = *ungut.*
 unhältbar, *a.* **1.** klen, ovaraktigt. **2.** ohållbar.
 Unhållbarkeit, *0, f.* **1.** klenhet, ovaraktighet. **2.** ohållbarhet.
 Unheil, *-[e]s, 0, n.* ondt, olycka. -bringend, *a.* olycksbringande. -schwanger, *a.* olycksdiger. -stifter, *-s, -, m.* anstiftare af ngt ondt; olycksfögel. -verkündend, *a.* olycksbådande. -voll, *a.* olycklig.
 unheilbar, *a.* obotlig.
 Unheilbarkeit, *0, f.* obotlighet.
 unheilig, *a.* obelig.
 Unheiligkeit, *0, f.* ohelighet.
 unheilsam, *a.* osund.

- unheimelig, unheimlich, *a.* hemsk, otreflig. *Ihm wurde ~ zu Mute:* han blef illa till mods.
- unhöflich, *a.* ohöflig.
- Unhöflichkeit, *-en, f.* ohöflighet.
- unhold, *I. a.* 1. afskräckande, vedervärdig, ful. 2. ovanlig, oblid. 3. illvillig. **II.** *-[e]s a. -en, -e[n], m.* 1. vedervärdig, oblid, illvillig, ondskefull person. 2. ond ande, demon, spöke, troll. *-en...* *Ex. ~kerze, -n, f.* kungseljus (Verbasum).
- Unholdin, *-nen, f.* 1. vedervärdig, ful, elak kvinna, megära. 2. häxa, trollpacka, troll.
- unhörbar, *a.* ohörbar, omärklig.
- Uniform, **I.** *-en, f.* uniform. **II. a.** enformig, likformig.
- uniformieren, *-te, -t. tr.* uniformera, kläda i uniform. **Uniformierung, f.**
- Uniformität, *-en, f.* enformighet, likformighet.
- uninteressiert, *a.* ointresserad, intresselös.
- Uninteressiertheit, *0, f.* ointresserad sätt.
- Unión, *-en, f.* union, förening.
- Universität, *-en, f.* universitet. *Auf der ~ sein:* ligga, studera vid universitetet. *-s...* *Ex. ~freund, -[e]s, -e, m.* studiekamrat. *~gebäude, -s, -, n.* universitetshus. *~jahr, -[e]s, -e, n.* universitetsår, studieår. *~unterricht, -[e]s, 0, m.* akademisk undervisning.
- unjagdbär, *a.* ej jagtduglig, ej gammal nog för att jagas.
- unkatholisch, *a.* icke katolsk.
- unkaufmännisch, *a.* icke köpmanslik, oklok från köpmansståndpunkt.
- Unke, *-n, f.* 1. snok. 2. klockgroda (Bombinator igneus). *-n...* *Ex. ~gesang, ~ruf, -[e]s, 0, m.* klockrodans läte; *una.* olycksspådom.
- unkénbar, unkénntlich, *a.* oigenkänlig.
- Unkénbarkeit, unkénntlichkeit, *0, f.* oigenkänlighet.
- Unkenntnis[s], *0, f.* okunnighet.
- unkeusch, *a.* okysk.
- Unkeuschheit, *0, f.* okyskhet.
- unkindlich, *a.* icke barnslig, icke sådan som det egnar ett barn, som brister i vördnad, olydig.
- Unkindlichkeit, *0, f.* för ett barn opassande, ovärdigt sätt, brist på vördnad.
- unklágbar, *a.* som ej kan lagligen beifras, på laglig väg indrifvas.
- unklar, *a.* oklar, grumlig, otydlig.
- Unklarheit, *-en, f.* oklarhet, otydighet.
- unklug, *a.* oklok, obetänksam.
- Unklugheit, *-en, f.* oklokhet, obetänksamhet.
- unköniglich, *a.* icke konungslig, a) ovärdig en konung, b) icke konungsligt sinnad.
- unkörperlich, *a.* okroppslig, osinlig, immateriel, andig.
- Unkosten, *plur.* omkostnader.
- unkräftig, *a.* svag, kraftlös, överksam.
- Unkraut, *-[e]s, -er †, n.* ogräs.
- unkriegerisch, *a.* okrigisk, fredlig.
- Unkultur, *0, f.* brist på kultur, på odling, barbari.
- unkündbar, *a.* som ej kan uppsägas.
- Unkunde, *0, f.* okunnighet.
- unkundig, *a.* okunnig, *einer (gen.) Sache:* a) om ngt, b) i ngt. *Er ist des Griechischen ~* han kan ej grekiska.
- unlándbar, *a.* otillgänglig så att man ej kan landa där.
- unlángst, *adv.* för ej länge sedan, nyligen.
- unlauter, *a.* oren, oädel.
- Unlauterkeit, *0, f.* orenhet, oädeltt sätt, motiv.
- unleidlich, *a.* olidlig, odräglig.
- Unleidlichkeit, *0, f.* det oldliga, odrägliga i ngt.
- unlenkbar, unlenksám, *a.* svår att leda, att styra, omedgörlig, styfsint, ostryg.
- Unlenksamkeit, *0, f.* omedgörlighet *m. m. se föreg.*
- unlésbar, unleserlich, *a.* oläslig.
- Unleserlichkeit, *0, f.* oläslighet.
- unléugbar, *a.* oneklig, obestridlig.
- Unléugbarkeit, *0, f.* obestridlighet, påtaglighet.
- unlieb, *a.* obehaglig, oangenäm. *Es ist mir ~ dies zu hören:* det gör mig ondt, jag är ledsen att höra detta.
- unliebsám, *a.* obehaglig, oangenäm.
- unlöblich, *a.* icke berömlig, t. delvärd.
- unlösbar, unlöslich, *a.* olöslig.
- Unlust, *0, f.* olust, leda, hoglöshet.
- unlustig, *a.* olustig, led, hoglös.
- Unmanier, *-en, f.* oart, oskick, osed.
- unmanierlich, *a.* oskicklig, ohyfsad.
- Unmanierlichkeit, *-en, f.* oskicklighet, ohyfsadt sätt, uppträdande.
- Unmann, *-[e]s, -er †, m.* omanlig man.
- unmannbar, *a.* ej manbar, minderårig.
- unmännlich, *a.* omanlig.
- Unmännlichkeit, *0, f.* omanlighet.
- Unmasse, *-n, f.* massa, mängd.
- unmässgeblich, *a.* oförgriplig.
- unmässig, *a.* omätlig.
- Unmässigkeit, *-en, f.* omätlighet.
- Unmenge, *-n, f.* mängd, massa.
- Unmensch, *-en, -en, m.* omänniska, odjur till människa.
- unmenschlich, *a.* 1. omänsklig, barbarisk. 2. öfvermänsklig.
- Unmenschlichkeit, *-en, f.* omänsklighet.
- unmerkbar, unmerklich, *a.* omärklig.
- Unmerkbarkeit, Unmerklichkeit, *0, f.* omärklighet.
- unmessbar, *a.* omätlig.
- unmittelbar, *a.* omedelbar.
- Unmittelbarkeit, *0, f.* omedelbarhet.
- unmitt[h]eilsám, *a.* föga meddelsam, tyst, sluten.
- unmöbliert, *a.* omöblerad.
- unmodern, unmodisch, *a.* omodern.
- unmöglich (*arv. † -*), *a.* omöjlig.

Umöglighet, -en, *f.* omöjlighet.
umoralisk, *a.* omoralisk.
unmündig, *a.* omyndig.
unmüdigket, 0, *f.* omyndighet.
unmusikalisch, *a.* omusikalisk.
Unmut[h], -[e]s, 0, *m.* missmod, dåligt lynne.
unmut[h]ig, *a.* missmodig.
unmütterlich, *a.* icke moderlig, kärlekslös.
unnachahmbar, *a.* oefterhärmlig.
unnachahmlich, *a.* oefterhärmlig, oöfverträfflig, oförliknelig.
Unnachahmlichkeit, 0, *f.* oöfverträfflighet *m. m.* se föreg.
unnachbarlich, *a.* ovärdig en granne, ovänlig.
unnachgiebig, *a.* icke eftergifven, omedgörlig.
unnachlässlich, *a.* oeftergiftig.
unnåhbar, *a.* otillgänglig.
Unnåhbarkeit, 0, *f.* otillgänglighet.
Unnatur, 0, *f.* onatur.
unnatürlich, *a.* onaturlig.
Unnatürlichkeit, -en, *f.* onaturlighet.
unnénbär, *a.* onåmbar.
unnöt[h]ig (av. -² -), *a.* onödig, öfverflödig.
Unnöt[h]igkeit, -en, *f.* onödig, öfverflödig sak.
unnütz, *a.* 1. onyttig, gagnlös. *Den Namen Gottes ~ im Munde führen*: missbruka Guds namn. 2. påfugen, kläfnig, icke snäll. *Jmdm ~ e Worte geben*: gråla på ngn. *Sich ~ machen*: vara öfvermodig.
unnützlich, *a.* onyttig, gagnlös.
Unnützlichkeit, -en, *f.* gagnlöshet; onyttig sak.
unordentlich, *a.* oordentlig.
Unordentlichkeit, -en, *f.* oordentlighet.
Unordnung, -en, *f.* oordning.
unorganisch, *a.* oorganisk.
unpaar, *a.* 1. udda. 2. av. **unpaarig**, omaka.
unparteilich, **unparteilich**, *a.* opartisk.
Unparteilichkeit, 0, *f.* opartiskhet.
unpass, *a.* opasslig.
unpassend, *a.* opassande.
unpassierbar, *a.* omöjlig att passera, att gå öfver.
unpasslich, *a.* opassande, olämplig.
unpässiglich, *a.* opasslig.
Unpässlichkeit, -en, *f.* olämplighet.
Unpässlichkeit, -en, *f.* opasslighet.
unpersönlich, *a.* opersonlig.
unpolitisch, *a.* opolitisk; oklok.
unpraktisch, *a.* opraktisk.
unproportioniert, *a.* opropotionerlig.
unpünktlich, *a.* icke punktlig.
Unpünktlichkeit, 0, *f.* brist på punktighet, bristande punktighet.
Unrat[h], -[e]s, 0, *m.* 1. afskråde, affall, orenlighet, smuts. 2. ~ *merken*: ana oråd.
unrät[h]lich, **unrät[h]sam**, *a.* 1. icke rådlig, ej att tillråda. 2. icke sparsam, slösaktig.
unrecht, I. *a.* orätt, oriktig. ~ *Seite*: afvigside. *Zur ~ en Zeit*: olämpligt. II. -[e]s, 0, *n.* orätt, orättvisa.
unrechtlich, *a.* 1. ohederlig, oredlig. 2. olaglig.

Unrechtlichkeit, -en, *f.* oredlighet, *m. m.* se föreg.
unrechtmässig, *a.* orättmätig.
Unrechtmässigkeit, -en, *f.* orättmätighet, orättmätig handling.
unrédlich, *a.* oredlig.
Unrédlichkeit, 0, *f.* oredlighet.
unrednerisch, *a.* föga vältalig.
unregelmässig, *a.* oregelmässig, oregelbunden.
Unregelmässigkeit, -en, *f.* oregelmässighet.
unreif, *a.* omogen.
Unreife, 0, **Unreifeit**, -en, *f.* omogenhet.
unreimbar, **unreimisch**, *a.* orimlig.
unrein, *a.* oren, smutsig. *Etw. ins ~ e schreiben*: skriva ngt i kladden, skriva koncept till ngt.
Unreinheit, 0, *f.* orenhet.
Unreinigkeit, -en, *f.* orenhet, smuts, smörja.
unreinlich, *a.* orenlig, osnygg.
Unreinlichkeit, -en, *f.* orenlighet, osnygghet.
unréttbar, *a.* rättningslös.
unrichtig, *a.* oriktig, orätt, felaktig. *Die Uhr geht ~ klockan går ej rätt.*
Unrichtigkeit, -en, *f.* oriktighet.
unritterlich, *a.* oridderlig, föga galant.
Unruh[e], -en, *f.* 1. oro. *In ~ über etw.* (ack.) *sein*: vara orolig för ngt. 2. orolighet, tumult. 3. orolig, rastlös person, varelse. 4. ☉ oro i ur. -stifter, -s-, *m.* orostiftare. -voll, *a.* orolig.
unruhig, *a.* orolig.
unrühmlich, *a.* föga berömlig, skamlig.
uns se *ich*.
unsågbär, **unsåglich**, *a.* o(ut)säglig.
unsanft, *a.* hård, kärf, sträf, grof, rå, våldsam.
unsauber, *a.* oren, orenlig, osnygg. ~ *er Bur-sche*: snygg gosse (iron).
Unsauberkeit, -en, *f.* oren(lig)het, osnygghet.
unsäuberlich, *a.* osnygg, slarvig.
unschädhaft, *a.* oskadd.
unschädlich, *a.* oskadlig.
Unschädlichkeit, 0, *f.* oskadlighet.
unschätzbar, *a.* oskattbar.
Unschätzbarkeit, 0, *f.* oskattbarhet.
unschénbar, *a.* oansenlig, obetydlig, liten; matt, dunkel.
Unschénbarkeit, 0, *f.* oansenlighet *m. m.* se föreg.
Unschick, -[e]s, 0, *m.* oskick.
unschicklich, *a.* oskicklig, opassande, obehörig, oanständig.
Unschicklichkeit, -en, *f.* oskicklighet.
unschiffbar, *a.* icke segelbar.
Unschlitt, -[e]s, * -e, *n.* talg.
unschlüssig, *a.* obeslutsam, tveksam, villrådig.
Unschlüssigkeit, 0, *f.* obeslutsamhet *m. m.* se föreg.
unschmackhaft, *a.* osmaklig, smaklös, fadd.
Unschmackhaftigkeit, -en, *f.* osmaklighet *m. m.* se föreg.
unschmélzbar, *a.* osmältbar.
unschön, *a.* oskön, ful.

* äkta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ⚓ jösterm. ✕ militäriskt term.

Unschuld, -en, *f.* oskuld. -s... Ex. ~eid, -[e]s, -e, *m.* värjemälsed. ~voll, *a.* oskuldskraft.
unschuldig, *a.* oskyldig, *an etw.* (dat.) *el. ** einer (gen.) Sache: till ngt.
unschwer, *a.* ej svår, utan svårighet.
Unsegen, -s, *0, m.* otur, olycka, förbannelse.
unselbständig, *a.* osjälfständig.
Unselbständigkeit, *0, f.* osjälfständighet.
unselig, *a.* osalig, fördömd.
unser, I. *se* ich och dein I. Wir (ei. es) waren ~ vier: vi voro fyra. II. ~, *der uns[e]re*, *der unsrige*, (boja. *se* dein II) pron. poss. vår. -einer, -eins, pron. en bland oss, sådana som vi, en sådan som jag. -t... Ex. ~halben, ~wegen, *um* ~willen, *adv.* för vår skull. — **unserer**... *ex* ~seits, *adv.* å vår sida, för vår del. — **unses**... Ex. ~gleichen, *plur.* våra likar, sådana som vi.
unsicher, *a.* osäker.
Unsicherheit, *0, f.* osäkerhet.
unsichtbar, *a.* osynlig.
Unsichtbarkeit, *0, f.* osynlighet.
unsingbar, *a.* icke sångbar.
Unsin, -[e]s, *0, m.* nonsens, dumhet, galenskap. Das ist barer ~ det är rena galenskapen.
unsinnig, *a.* absurd, galen, vansinnig.
Unsinigkeit, -en, *f.* absurditet, galenskap, vansinnighet.
unsinnlich, *a.* osinlig.
Unsitte, -n, *f.* osed, oskick.
unsittlich, *a.* osedlig, sedeslös.
Unstlichkeit, -en, *f.* 1. *0,* osedlighet, sedeslöshet. 2. osedlig handling.
unsoldatisch, *a.* omilitärisk.
unsorgsam, *a.* sorglös, sorgfri.
unsr... *se* unser.
unstät *m. m. se* unstat *m. m.*
unstatthalt, *a.* otillätlig; opassande.
Unstatthaltigkeit, *0, f.* otillätlighet.
unsterblich, *a.* odödlig.
Unsterblichkeit, *0, f.* odödlighet.
Unstern, -[e]s, -e, *m.* missöde.
unstat[ig], *a.* ostadig, obeständig, ovaraktig, föränderlig, omväxlande, kringirrande.
Unstetigkeit, *0, f.* ostadighet *m. m. se* föreg.
unstillbar, *a.* omöjlig att stilla, stanna, hämma.
unstörbar, *a.* ostörbar, orubblig.
unsträbbar, *unsträfflich*, *a.* osträfflig, oförvitlig.
Unsträffbarkeit, **Unsträfflichkeit**, *0, f.* osträfflighet, oförvitlighet.
unstreitig, *a.* obestriddig.
unstudiert, *a.* icke studerad, a) som ej studerat, b) naturligt, improviserad.
unsühnbar, *a.* 1. oförsonbar. 2. oförsonlig.
Unsumme, -n, *f.* oerhörd summa.
unsündig, *a.* syndfri.
Unschuldigkeit, *0, f.* syndfrihet.
unsündlich, *a.* icke syndig, oskyldig.
untadelhaft, **untadelig**, *a.* otadelig, tadelfri, oklanderlig, oförvitlig.

Untadel[h]aftigkeit, *0, f.* oklanderligt skick, oförvitlighet.
untauglich, *a.* oduglig.
Untauglichkeit, *0, f.* oduglighet.
unteilbar, *a.* odelbar.
Unteilbarkeit, *0, f.* odelbarhet.
unteilhaft[ig], *a.* icke delaktig.
unteilnehmend, *a.* icke deltagande, icke delaktig, likgiltig.
unten, *adv.* nere, nedtill, nedan. Nach ~ nedåt, von oben bis ~ uppifrån och ända ned, helt och hållet, von ~ auf: nedifrån. Von ~ auf dienen: tjäna upp sig från simpel soldat, passera graderna. -án, *adv.* nedtill.
-benannt, -genannt, *a.* nedannämnd. -hin, *adv.* nedåt. -stehend, *a.* nedanstående.
unter, I. *prep.* a) med dat. på frågan hvarest, med ack. på frågan hvarthän. 1. under (om rum), t. ex. ~ dem Tische liegen, ~ den Tisch legen. ~ dem Scheine der Freundschaft: under sken af vänskap. ~ der Kritik, ~ aller Würde, F ~ dem Nachtwächter: under all kritik. 2. bland, mellan, t. ex. ~ den Zuschauern sitzen, sich ~ die Zuschauer setzen. Einer ~ ihnen: en bland, af dem. ~ andern Dingen: bland annat. ~ uns: oss emellan. Etw. ~ die Leute bringen: utkolportera, utsprida ngt, wenn es ~ die Leute kommt: om det blir bekant, blir känt, kommer ut ibland folk. 3. under (om tid), vid, t. ex. ~ dem Gottesdienste, ~ dem Essen. 4. särskilda fall. ~ Schloss und Riegel: inom lås och bom. Etw. ~ den Händen haben: arbeta på, hålla på med ngt. Etw. ~ jmds Hand el. Gewalt geben: sätta ngn öfver ngt. ~ die Soldaten gehen: taga värfning. ~ [die] Räuber eraten: falla i röfvarehänder. Was meist el. versteht du ~ diesem Ausdruck? hvad menar du med el. anser du ligga i detta uttryck? ~ der Bedingung: med det vilkoret. ~ fünf Mark wert: ej värd fem mark. ~ dem Preise verkaufen: sälja till underpris. b) med gen. i vissa förbindelser. ~ Essens: vid måltiden, ~ Lichts: vid dager, vid dagsljus, ~ Tages: om dagen. ~ Wegs: under vägen. II. *adv.* *se* untersein. III. *a.* undre, nedre, lägre. Seine ~en: hans underlydande. Der ~ste in der Klasse: den siste i klassen. Das ~ste zu oberst kehren: vända upp och ned på det, på allt.
Anm. Unter i sms. har i allm. samma bem. som det svenska under, ned; i verbalsms. är dels prepositionen dels verbet betonadt, och efter verben rätta sig verbalsubst. på -er och -ung.
unterabt[h]eilen, *tr.* göra underafdelningar i, ytterligare indela.
Unterabt[h]eilung, -en, *f.* underafdelning.
Unterarm, -[e]s, -e, *m.* underarm.
Unterärmel, -s, -m, *m.* underärm.
Unterärt, -en, *f.* underafdelning, art, slag.
Unterarzt, -es, -e †, *m.* underläkare.

Unteraufseher, -s, -, *m.* underuppsyningsman.

Unterbalken, -s, -, *m.* ⊕ underbjälke, arkitrav.

Unterbau, -[e]s, -e, *m.* ⊕ underbyggnad, grundval, grundmur, grund.

unterbauen, *tr.* 1. bygga ngt under ngt. 2. (- - - *) a) *etw.* ~ underbygga, stödja, stötta ngt, b) undergräfvä, underminera.

Unterbeamte(r), (adj. böj.) *m.* underordnad, lägre tjänsteman.

Unterbehörde, -n, *f.* lägre myndighet.

Unterbekleid, -[e]s, -er, *n.* underbenkläder, kalsonger.

unterbekommen, *tr.* få ned.

Unterbett, -[e]s, -en, *n.* underbädd, underlag; madrass.

unterbetten, *tr.* bädda, lägga ngt under ngt.

Unterbilanz, 0, *f.* underbalans, brist.

unterbinden, *tr.* 1. binda ngt under ngt. 2. (- - - *) med. underbinda. **Unterbindung** (och - - - *), *f.*

Unterbischof, -[e]s, -e †, *m.* lydbiskop.

unterbliben, *itr.* s. 1. förblifva, stanna under. 2. (- - - *) ej blifva af, underlätas, uteblifva.

unterbrechen, * *tr.* afbryta.

Unterbrechung, -en, *f.* afbrott.

unterbreiten, *tr.* 1. utbreda ngt under ngt. 2. (- - - *) a) *einem Gegenstande etw.* ~ utbreda ngt under ett föremål, sätta ett föremål på ngt, b) *jmdm etw.* ~ förelägga ngn ngt till underskrifning, framlägga ngt för ngn.

unterbringen, *tr.* bringa under tak, i säkerhet, inlogera, skaffa plats åt, anbringa, placera.

Unterbringung, *f.*

Unterdeck, -[e]s, -e, *n.* † underdäck.

unterdés[s], **unterdésen**, *adv.* under tiden, emellertid.

underdrücken, *tr.* 1. trycka ned under ngt. 2. (- - - *) undertrycka, kväfva, hålla ned.

Underdrückung, *f.*

Underdrücker, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* undertryckare, förtryckare, -tryckerska.

underducken, I. *tr.* trycka ned. II. *itr.* s. huka sig ned, krypa ned, krypa under.

untereinander, *adv.* 1. sinsemellan. 2. om hvartannat, huller om buller.

unterfahren, I. *itr.* s. åka, fara under, in under ngt. II. *tr.* 1. köra under, in, t. ex. *den Wagen unter das Dach*. 2. (- - - *) *Etw.* ~ fara under ngt.

unterfängen, * *sich einer* (gen.) *Sache* ~ företaga, understå, tillåta sig ngt.

unterfassen, *tr.* fatta tag under, stödja.

unterflechten, *tr.* 1. fläta ngt under ngt. 2. (- - - *) ifläta, sammanfläta, uppblanda.

Unterförster, -s, -, *m.* underjägmästare, skogvaktare.

unterfrésen, * *tr.* underminera.

Unterfüß, -es, -e †, *m.* fotens undre del.

Unterfutter, -s, -, *n.* underfoder, foder.

unterfuttern, *tr.* 1. *Seide* ~ sätta i sidenfoder.

2. (- - - *) *Einen Rock mit Seide* ~ fodra en rock med siden.

Untergang, -[e]s, -e †, *m.* 1. nedgång. 2. undergång.

Untergattung = *Unterart*.

1. untergeben, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ lägga, ställa, skjuta ngt under ngn. 2. (- - - *) *Jmdm etw.* ~ sätta ngn öfver ngt.

2. untergeben, a. 1. undergifven. 2. underlydande.

Untergébene(r), (adj. böj.) *m.* underlydande, underhafvande.

Untergébenheit, 0, *f.* undergifvenhet, lydriad.

untergehen, *itr.* s. 1. gå under, förgås, förstöras. 2. gå under, få rum under.

Untergehölz, -es, 0, *n.* småskog.

Untergehülfe, -n, -n, *m.* biträde.

untergeordnet, a. underordnad.

Untergerecht, -[e]s, -e, *n.* underdomstol, lägre domstol.

untergeschoben, a. understucken.

Untergeschoss, -es, -e, *n.* bottenvåning.

Untergestell, -[e]s, -e, *n.* underrede.

Untergewand, -[e]s, -er †, *n.* underdrägt, underkläder.

Untergewehr, -[e]s, -e, *n.* undergevär, sidogevär.

Untergewicht, -[e]s, 0, *n.* undervigt.

untergraben, *tr.* 1. gräfvä ned. 2. (- - - *) undergräfvä, underminera. **Untergräbung**, *f.*

Untergrund, -[e]s, 0, *m.* grund; äkerbr. alf.

unterhaben, *tr.* 1. hafva inunder. 2. hafva under sig.

unterhalb, *prep.* med gen. nedanför.

Unterhalt, -[e]s, 0, *m.* underhåll.

unterhalten, *tr.* 1. hålla inunder. 2. (- - - *) *atr. sich* ~ underhålla (sig).

Unterhaltung, -en, *f.* 1. underhåll. 2. underhållning. -s... *ex. ~gabe*, 0, *f.* konversationsförmåga. ~kosten, *plur.* underhållskostnader. ~lektüre, -n, *f.* underhållande lektyr.

unterhandeln, * *itr.* h. och *tr.* underhandla, [über] *den Frieden*: om fred.

Unterhändler, -s, -, *m.* underhandlare.

Unterhandlung, -en, *f.* underhandling.

Unterhaus, -es, -er †, *n.* 1. undre delen af ett hus. 2. underhus.

Unterhefe, 0, *f.* bottensats.

Unterhemd, -[e]s, -en, *n.* (under)skjorta.

Unterhof, -[e]s, -e †, *m.* nedre gård.

unterhöhlen, * *tr.* undergräfvä, underminera.

Unterholz, -es, -er †, *n.* 1. småskog. 2. underlag af trä. 3. nedre del af ngt af trä bestående föremål.

Unterhose, -n, *f.* underbyxor, kalsonger.

unterirdisch, a. underjordisk.

Unterjacke, -n, *f.* undertröja.

unterjochen, * *tr.* underkufva. **Unterjochung**, *f.*

Unterkiefer, -s, -, *m.* underkäk.

Unterkinn, -[e]s, -e, *n.* hakpåse.

Unterklasse, -n, *f.* lägre klass; underklass.

* akta sms. F familjört. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

Unterkleid, -[e]s, -er, *n.* underplagg, underkläder.
underkommen, *itr.* *s.* komma inunder, komma under tak, få plats.
Underkönig, -[e]s, -e, *m.* vicekonung, lydkonung.
Underkörper, -s, -, *m.* kroppens nedre del.
underköt[h]ig, *a.* som bulnar, varar sig inuti, under ytan; *bind.* som har en bedräglig yta, skenfager.
unterkriechen, *itr.* *s.* krypa inunder.
unterkriegen, *tr.* *F* få ned, få under sig.
Unterkuuff, *0.* *f.* tak öfver hufvudet, skydd. tillflykt. -s... *Ex.* ~haus, -es, -er †, *n.* ~hütte, -n, *f.* hus, koja, alphydda till skydd för resande.
Unterlage, -n, *f.* underlag; (under)bädd.
Unterland, -[e]s, -er †, *n.* lägre land, lågland.
Unterländer, -s, -, *m.* invånare i det lägre landet, i låglandet; dalbefolkning.
Unterlass, *m.* brukt. blott i förbind. *ohne* ~ oafåtliga, oupphörligen.
unterlassen, *tr.* 1. släppa inunder. 2. (- - - -) underlåta, uraktlåta. **Unterlassung**, *f.* -s... *Ex.* ~sünde, -n, *f.* underlåtenhetssynd.
Unterlast, -en, *f.* † undre last; barlast.
unterlastig, *a.* för litet lastad.
Unterlauf, -[e]s, -e †, *m.* 1. en flods nedre lopp. 2. † underdäck.
unterlaufen, *I.* *itr.* *s.* 1. springa inunder. 2. *Mit* ~ komma med, insmyga sig. 3. (- - - -) under ytan öfverdragas med ngt. *Mit Blut* ~ blifva blodsprängd. **II.** (- - - -) *tr.* springa under. **Unterläufung**, *f.*
Unterleder, -s, -, *n.* underläder, sulläder.
1. unterlegen, *tr.* 1. (* - - - -) a) lägga inunder. *Einem Muhne Eier* ~ lägga en höna på ägg. *Einer Melodie Worte* ~ sätta ord till en melodi. *Einer Sache einen Sinn* ~ inlägga en mening i en sak, b) *Pferde* ~ göra hästombyte. 2. (- - - -) *Eine Sache mit etw.* ~ lägga ngt under en sak, lägga en sak på ngt.
2. unterlügen, *a.* underlügen.
Unterlehen, -s, -, *n.* underlän.
Unterlehrer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* under-, hjälper-, extralärare, -lärarinna.
Unterleib, -[e]s, *0.* *m.* underlif. -s... *Ex.* ~krankheit, -en, *f.* ~leiden, -s, -, *n.* underlifssjukdom, -lidande.
unterliegen, *itr.* 1. *h.* ligga inunder. 2. (- - - -) *s.* och * *h.* a) *duka* under, b) *das unterliegt keinem Zweifel*: det är intet tvifvel underkastadt.
Unterlippe, -n, *f.* underläpp.
Unterluft, *0.* *f.* undre atmosfär.
unterm, *sammmandragning af unter dem.*
untermalen, *tr.* 1. måla ngt under ngt, inunder. 2. (- - - -) grunda, grundmåla. **Untermalung** (och - - - -), *f.*
Untermann, -[e]s, -er †, *m.* † vänsterman.

Untermäss, -es, *0.* *n.* undermål.
untermauern, *tr.* *Etw.* einem Gegenstande *untermauern* ei. einen Gegenstand mit *etw.* *untermauern* *: *mura* ngt under ett föremål.
Untermauerung (och - - - -), *f.*
untermenge, *n.* *tr.* 1. ibland, blanda ibland, inblandna. 2. (- - - -) uppblanda. **Unternehmung** (och - - - -), *f.*
unterminieren, *tr.* underminera.
untermischen = *untermengen*.
Untermütze, -n, *f.* kalott.
untern, *sammmandragning af unter den.*
1. unternehmen, * *tr.* företaga, företaga sig, taga itu med, föranstalta.
2. Unternehmnen, -s, -, *n.* = *Unternehmung*.
Unternehmer, -s, -, *m.* en som företager, föranstaltar ngt, entreprenör.
Unternehmung, -en, *f.* företag. -s... *Ex.* ~geist, -[e]s, *0.* *m.* företagsamhet(sanda). ~lustig, *a.* företagsam.
Unteroffizier, -[e]s, -e, *m.* underofficer, korpral.
unterordnen, *tr.* och *sich* ~ underordna (sig).
Unterordnung, -en, *f.* 1. underordnande. 2. = *Unterart*.
Unterpacht, -en, *f.* underförpaktning.
Unterpächter, -s, -, *m.* underförpaktare.
Unterpfand, -[e]s, -er †, *n.* underpant.
unterpfändlich, *a.* såsom underpant.
Unterparfar, -n, *f.* komministratur.
Unterpfarrer, -s, -, *m.* komminister.
unterpflügen, *tr.* plöja ned.
Unterprima, -en, *f.* nästöfversta årsklassen i högre läroverk, motsvar. nedre sjunde klassen i svenska läroverk.
Unterprimärer, -s, -, *m.* lärjunge i *Unterprima*, se föreg.
unterröden, * *sich mit jmdm* ~ samtala, öfverlägga, rådplåga med ngn.
Unterrédung, -en, *f.* samtal, öfverläggning.
Unterrhein, -s, *0.* *m.* *npr.* nedre Ren.
Unterricht, -[e]s, *0.* *m.* undervisning. -s... *Ex.* ~anstalt, -en, *f.* undervisningsanstalt. ~fach, -[e]s, -er †, *n.* *Das* ~ a) undervisningen, undervisningsväsendet, b) lärarevägen, t. ex. *das* ~ wählen. ~wesen, -s, *0.* *n.* undervisningsväsen.
unterrichten, * *I.* *tr.* 1. undervisa, *jmdn* *in etw.*: ngn i ngt. 2. *Jmdn von etw.* ~ underätta ngn om ngt. **II.** *Sich* ~ göra sig underrättad, *von etw.*: om ngt.
Unterrichter, -s, -, *m.* underdomare.
Unterrock, -[e]s, -e †, *m.* underkjol.
unters, *sammmandragning af unter das.*
untersagen, * *tr.* förbjuda, *jmdm etw.*: ngn ngt. **Untersägung**, *f.*
Untersass, -en, -en, *m.* undersåte, underlydande.
Untersatz, -es, -e †, *m.* 1. ställning som ngt hvilat på, underlag, fot, bricka. 2. undersats.
Unterschale = *Untertasse*.
unterscharren, *tr.* krafsa ned.

0 saknar plur. † har om ljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälperb.

underschätzen, * *tr.* underskatta. **Underschätzung**, *f.*
underschädbar, *a.* möjlig att särskilja.
underschäiden, * *tr.* och *sich* ~ skilja (sig), särskilja, urskilja. **Underschäidung**, *f.* -s... *ex.* ~gabe, ~kraft, 0, *f.* urskilningsförmåga. ~zeichen, -s, -, *n.* utmärkande kännetecken, kännemärke. ~zug, [-e]s, -e †, *m.* utmärkande drag.
Unterschenkel, -s, -, *m.* smalben.
Unterschicht, -en, *f.* undre lager.
unterschienen, *tr.* 1. skjuta inunder. 2. (avr. - - - -) understicka, *t. ex.* *unter[ge]schobne Kinder*; interpolera, *t. ex.* *einen Satz in eine Schrift. Den Worten einen falschen Sinn* ~ gifva orden en falsk tydning. **Unterschöbung** (och - - - -), *f.*
Unterschied, [-e]s, -e, *m.* skillnad.
unterschieden, **unterschiedlich**, *a.* olika, möjlig att skilja, skilljaktig.
unterschlächting, *a.* ☉ som drifves med underfall. ~e *Mühle*: underfallskvavn.
unterschlagen, *tr.* 1. *Die Arme* ~ lägga armarna i kors på bröstet. *Mit untergeschlagenen Beinen sitzen*: sitta med korslagda ben. *Jmdm ein Bein* ~ slå krokben för ngn. 2. (- - - -) undansticka, undansnilla, förnsnilla.
Unterschlagung, *f.*
Unterschleif, [-e]s, -e, *m.* underslef.
unterschleifen, **unterschlüpfen**, *itr.* *s.* krypa inunder.
unterschreiben, *tr.* 1. skriva ngt under ngt, inunder. 2. (- - - -) underskriva, underteckna. **Unterschreibung** (och - - - -), *f.*
unterschreiber, -s, -, *m.* 1. underskrifvare, skrivarebiträde. 2. (- - - -) undertecknare.
Unterschrift, -en, *f.* underskrift.
Unterschule, -n, *f.* förberedande skola, lägre skola.
unterschwären, *itr.* *s.* bulna inunder.
unterseeisch, *a.* underhafs-.
untersein, *itr.* *s.* vara nere, nedgången, *t. ex.* *die Sonne ist unter*: solen har gått ned.
Unterseite, -n, *f.* undersida.
Untersekund|la, -en, *f.* fjärde årsklassen uppifrån, motsvar. fjärde klassen i svenska läroverk.
Untersekundaner, -s, -, *m.* lärjunge i *Untersekunda*, *se* föreg.
untersetzen, *tr.* 1. *Etw. einem Gegenstande untersetzen* *ei. einen Gegenstand mit Etw. untersetzen**: sätta ngt under ett föremål. 2. (- - - -) uppblanda, blanda.
untersétzt, *a.* undersättsig, satt.
Untersétztheit, 0, *f.* undersättsighet.
untersiegeln, * *tr.* sätta sitt sigill inunder, förse med sitt sigill. **Untersieg[e]lung**, *f.*
untersinken, *itr.* *s.* sjunka ned, gå ned.
unterspülen, * *tr.* (om vatten) undergräva, underminera. **Unterspülung**, *f.*
Unterstadt, -e †, *f.* lägre liggande stadsdel(ar).

Unterstatthalter, -s, -, *m.* underståthållare.
Unterstecher, -s, -, *m.* stickbäcken.
unterstecken, I. *tr.* 1. sticka, skjuta, ställa inunder. 2. insticka, införlifva. 3. (- - - -) *Eine Sache mit Etw.* ~ sticka ngt under en sak. II. *Sich* ~ dölja sig. III. *itr. h.* ligga under.
unterstehen, I. *itr. s.* träda, ställa sig, stå inunder. II. (- - - -) *Sich* ~ understå sig.
Unterstelle, -n, *f.* underordnad plats.
unterstellen, *tr.* 1. avr. *sich* ~ ställa (sig) inunder, under tak. *Den Wagen* ~ skjuta in vagnen i vagusskjulet. 2. (- - - -) *Einer (dat.) Sache Etw.* ~ ställa ngt under en sak, stöja en sak med ngt. *Jmdm unterstellt sein*: vara underordnad under ngn.
Unterstellung, -en, *f.* hypotes, utagande.
Untersteuermann, [-e]s, -er †, *m.* understyrman, andre styrman.
unterstréichen, * *tr.* understryka. **Unterstréichung**, *f.*
unterstreuen, *tr.* 1. strö ngt under ngt. 2. (- - - -) uppblanda.
Unterströmung, -en, *f.* underström.
unterstützen, *tr.* 1. sätta inunder såsom stöd. 2. (- - - -) stödja, understödja, hjälpa.
Unterstützer, -s, -, *m.* stöd, hjälpare.
Unterstützung, -en, *f.* 1. understödjande. 2. understöd, hjälp. -s... *ex.* ~bedürftig, *a.* i behof af understöd; hjälpbehövande. ~kasse, -n, *f.* understödsfond.
untersüchen, * *tr.* undersöka, ransaka, pröfva, utforska.
Untersüchung, -en, *f.* undersökning, ransaking. -s... *ex.* ~ausschuss, -es, -e †, *m.* undersökningskommission. ~gefangene(r), (adj. böjn.) *m.* ransakningsfånge. ~gefängnis[s], -ses, -se, *n.* ~haft, 0, *f.* ransakningshäkte. ~richter, -s, -, *m.* undersökningsdomare.
Untertasse, -n, *f.* tefat.
untertauchen, I. *itr. h.* och *s.* dyka ned. II. *tr.* doppa ned.
Unterteil, [-e]s, -e, *m.* och *n.* underdel, nedre del.
Unterteil|la, -en, *f.* sjätte årsklassen uppifrån, motsvar. fjärde klassen i svenska läroverk.
Untertertianer, -s, -, *m.* lärjunge i *Untertertia*, *se* föreg.
unterthan, I. *a.* underdånig, undergifven, underkastad, lydande under, *jmdm*: ngn. *Sich (dat.) jmdn* ~ *machen*: underkufva ngn. II. -en *ei. -s*, -en, *m.* ~in, -nen, *f.* undersäte.
Unterthanenschaft, -en, *f.* Unterthan[er]h[um], [-e]s, 0, *n.* undersätligt förhållande, sätt; undersåtar.
unterthänig, *a.* underdånig, undersätlig.
Unterthänigkeit, 0, *f.* underdånighet.
Untertheil *se* *Unterteil*.
Unterthor, [-e]s, -e, *n.* nedre port.
unterthun, -tr. lägga, ställa, sätta inunder.
untertreten, I. *itr. s.* träda, ställa sig, *unter Etw.* (ack.): under ngt. II. *tr.* 1. trampa ned

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

(med fötterna nedtrycka) **2.** (- - - - *) nedtrampa, trampa under fötterna, undertrycka.
Unterverband, -[e]s, -e †, *m.* afdelning af en förning.
Unterverdeck, -[e]s, -e, *n.* underdäck.
unterwachsen, *a.* *Es ist mit Fett* ~ det har bildat sig fett, inträdd fettbildning under *et.* bland det.
Unterwald, -[e]s, *0.* *m.* småskog.
unterwärts, *adv.* nedåt.
unterwäschen, * *tr.* (om vatten) undergräfvä. **Unterwäschung**, *f.*
unterwägs, *adv.* under vägen, på vägen, på väg. **BUD.** ~ *bleiben*: ej blifva af, ~ *lassen*: underlåta, låta bli.
unterweisen, * *tr.* undervisa. **Unterweisung**, *f.*
Unterweiser, -s, -, *m.* undervisare, lärare.
Unterwelt, *0, f.* **1.** underjorden. **2.** jorden i notes till himlen.
unterwerfen, *tr.* **1.** kasta ned. **2.** (- - - - *) *af.* *sich* ~ underkasta (sig), underkufva.
Unterwerfung, -en, *f.* **1.** underkufvande. **2.** underkastelse.
unterwert[h]ig, *a.* under sitt värde, underhållig.
Unterweste, -n, *f.* undertröja.
Unterwind, -[e]s, -e, *m.* lägre vind, vind i de lägre regionerna.
unterwinden, * = *unterfangen*.
unterwölben, * *tr.* bygga, göra ett hvalf under.
Unterwuchs, -es, *0, m.* ungskog.
unterwühlen, *tr.* **1.** gräfvä ned. **2.** (- - - - *) undergräfvä, underminera.
unterwürfig, *a.* underdånig, undergifven, ödmjuk, slafvisk.
Unterwürfigkeit, *0, f.* underdånighet, underkastelse, ödmjukhet, slafviskt sinne.
Unterzahn, -[e]s, -e †, *m.* tand i nedre käken.
unterzeichnen, *I. tr.* **1.** teckna, rita inunder, ngt under ngt. **2.** (- - - - *) underteckna, underskrifva. **II.** (- - - - *) *Sich* ~ underteckna, skrifva sitt namn inunder. **Unterzeichnung**, *f.*
Unterzeichner, -s, -, *m.* undertecknare.
Unterzeichneter, (r), (adj. bojn.) *m.* undertecknad.
Unterzeug, -[e]s, *0, n.* underkläder.
unterziehen. **I. tr.** **1.** draga, sätta inunder, taga, hafva under. **2.** (- - - - *) *Eine Sache mit etv.* ~ sätta ngt under en sak, fodra en sak med ngt. **II.** (- - - - *) *Sich einer* (adv. el. * *een*) *Sache* ~ ataga sig, underkasta sig en sak.
Unthat, -en, *f.* ogärning, missdåd.
unthätig, *a.* overksam.
Unthätigkeit, *0, f.* overksamhet.
untheil... *se unteil...* **Unthier** *se Untier*.
unthunlich, *a.* ogörlig, omöjlig.
Unthunlichkeit, *0, f.* omöjlighet.
untief, *a.* ej djup, grund.
Untiefe, -n, *f.* **1.** *0, ringa* djup. **2.** grund. **3.** omätligt djup.

Untier, -[e]s, -e, *n.* odjnr, vidunder.
untillgäbar, *a.* outplånlig.
untöd[t]lich, *a.* odödlig.
untrågbär, *a.* omöjlig att bära, att begagna.
untrännbar, *a.* oskiljaktig.
untreu, *a.* otrogen.
Untreue, *0, f.* otrohet.
untrinkbar, *a.* odrickbar.
untröstbar, **untröstlich**, *a.* otröstlig, tröstlös.
Untröstlichkeit, *0, f.* tröstlöshet.
untrüglich, *a.* osviktig, ofelbar.
Untrüglichkeit, *0, f.* osviktighet.
untüchtig, *a.* oduglig.
Untüchtigkeit, *0, f.* oduglighet.
Untugend, -en, *f.* odyg, oart. osed.
unüberdacht, **unüberlegt**, *a.* oöfverlagd, obetänksam.
Unüberlächtheit, -en, *f.* obetänksamhet.
unüberschreitbar, *a.* oöfverstiglig.
unüberséhbär, **unüberséhlich**, *a.* oöfverskådlig, obegränsad, omätlig.
Unüberséhbarkeit, **Unüberséhlichkeit**, *0, f.* oöf-skådlighet, omätlighet.
unübersétzbar, **unübersétzlich**, *a.* oöfversättlig.
unüberstéigbar, **unüberstéiglich**, *a.* oöfverstiglig.
unübertréifbar, **unübertréiflich**, *a.* oöfverträfflig.
unüberwindbar, **unüberwindlich**, *a.* oöfvervinnelig.
unüblich, *a.* obruklig.
unumgänglich, *a.* **1.** omöjlig att umgås med, fränstötande, sträf, otreflig. **2.** (- - - -) oundgänglig, oundviklig.
Unumgänglichkeit, *0, f.* **1.** fränstötande sätt. **2.** (- - - -) oundviklighet.
unumschränkt, *a.* oinskränkt, obegränsad.
Unumschränktheit, *0, f.* oinskränkt, obegränsad vidd, storhet, makt.
unumstösslich, *a.* oumkullstötlig, obestridlig.
Unumstösslichkeit, *0, f.* obestridlighet.
unumwunden, *a.* öppen, fri, otvungen, *adv.* rent ut.
Unumwundenheit, *0, f.* öppenhet, otvunget sätt.
ununterbrochen, *a.* oafbruten.
unväterlich, *a.* föga faderlig, onaturlig.
unveränderlich, *a.* oföränderlig.
Unveränderlichkeit, *0, f.* oföränderlighet.
unverändert, *a.* oförändrad.
unverantwortlich, *a.* **1.** oansvarig. **2.** oförsvarlig.
Unverantwortlichkeit, *0, f.* **1.** oansvarighet. **2.** oförsvarlighet, oförsvarligt skick.
unverräuslerlich, *a.* oförytterlig.
unverbesserlich, *a.* **1.** oförbätterlig. **2.** oöfverträfflig.
unverblümt, *a.* oförblommerad, oförtäckt, *adv.* rent ut.
unverbrüchlich, *a.* obrottslig.
unverbürgt, *a.* icke garanterad, icke styrkt.
unverdächtig, *a.* icke misstänkt, trovärdig.
unverdäulich, *a.* osmältbar.
unverderblich, *a.* oförstörbar, oföränderlig.
Unverderblichkeit, *0, f.* oförstörbarhet.

unverderbt = *unverdorben*.

unverdient, *a.* oförtjänt, oförskyld, orättvis.

unverdorben, *a.* oförstörd, frisk; oförfalskad, ren.

Unverdorbenheit, *0, f.* oförstörd, frisk natur; oförfalskad skick, renhet.

unverdrossen, *a.* oförtruten.

Unverdrossenheit, *0, f.* oförtrutenhet, oförtruttet sätt.

unverehelicht, *a.* ogift.

unveréinbär, *a.* oförenlig.

Unveréinbarkeit, *0, f.* oförenlighet.

unverfälschbar, *unverfälschlich, a.* omöjlig att förfalska.

unverfälscht, *a.* oförfalskad, ren.

unverfänglich, *a.* oskyldig, ofarlig, öppen.

Unverfänglichkeit, *0, f.* ofarlighet, öppenhet.

unverfrosen, *a.* icke frusen; *F* *ma.* icke bortkommen, käck, dristig.

Unverfrosenheit, *0, f.* *F* käckhet, dristighet.

unvergänglich, *a.* oförgänglig.

Unvergänglichkeit, *0, f.* oförgänglighet.

unvergésslich, *a.* oförgätlig.

unvergléichbar, *unvergléichlich, a.* oförliknelig.

unvergnüglig, *unvergnügsam, a.* oförnöjsam.

unvergnügt, *a.* oförnöjd.

unverhältnis[s]mässig, *a.* opropotionerlig.

unverheirat[h]et, *a.* ogift.

unverhofft, *a.* som man ej hoppats, oväntad, oförutsedd, oförhappandes.

unverhohlen, *a.* öppen.

unverkäuflich, *a.* osäljbar.

unverkénnbar, *a.* omisskänlig, tydlig.

unverkürzt, *a.* ofakortad.

unverlétzbar, *unverlétzlich, a.* oantastlig.

unverletzt, *a.* oskadd.

unverloren, *a.* icke förlorad, i säkert behåll, säker.

unverméidbar, *unverméidlich, a.* oundviklig.

Unverméidlichkeit, *0, f.* oundviklighet.

unvermerkt, *a.* oförmärkt, omärklig.

unvermischt, *a.* oblandad.

Unvermögen, *-s, 0, n.* oförmåga.

unvermögend, *a.* 1. oförmögen, ur stånd. 2. icke förmögen, obemedlad.

Unvermögenheit, *0, f.* 1. oförmåga. 2. medelöshet.

unvermut[h]et, *a.* oförmodad, oväntad.

unvernéhmbär, *unvernéhmlich, a.* otydlig, obegriplig.

Unvernéhbarkeit, *Unvernéhmlichkeit, 0, f.* otydlighet, obegriplighet.

Unvernunft, *0, f.* dårskap, galenskap.

unvernünftig, *a.* oförnuftig.

unverrichtet, *a.* oförrättad.

unverrückbar, *unverrücklich, a.* orubblig.

unverrückt, *a.* orubbad, fast, orubblig.

unverschämt, *a.* oförskäm. *F* ~ *lässt grüssen:* kors en sådan oförskäm en.

Unverschämtheit, *-en, f.* oförskämhet.

unverschliessbar, *a.* omöjlig att låsa.

unverschnitten, *a.* oskuren, oklippt.

unverschuldet, *a.* 1. utan förskyllan, oförskyld, oskyldig. 2. icke skuldsatt, skuldfri.

unverschwiegen, *a.* icke tystlåten, pratsjuk.

unverséhen, *a.* 1. oförutsedd, oväntad. 2. oafsigtlig.

unverséhens, *adv.* 1. oförseendes, oförmodadt. 2. utan afsigt.

unversehrt, *a.* oskadd, hel.

Unversehrtheit, *0, f.* oskadat tillstånd.

unversiegbar, *unversieglich, a.* aldrig sinande, outtömlig.

unversöhnlich, *a.* oförsonlig.

Unversöhnlichkeit, *0, f.* oförsonlighet.

unversorgt, *a.* oförsörd.

Unverstand, *-[e]s, 0, m.* oförstånd.

unverstanden, *a.* oförstådd, missförstådd, misskänd.

unverständig, *a.* oförständig, oklok.

unverständlich, *a.* obegriplig, otydlig.

Unverständlichkeit, *0, f.* obegriplighet, otydlighet.

Unverständnis[s], *-ses, 0, n.* oförmåga att uppfatta ngt, brist på förstånd.

unversteuert, *a.* oförtullad.

unversücht, *a.* oförsökt, opröfvad.

unvertigbär, *a.* outplånlig.

unverträglich, *a.* 1. ofördragsam. 2. oförenlig.

Unverträglichkeit, *0, f.* 1. ofördragsamhet. 2. oförenlighet.

unverwandt, *a.* 1. oafvändig, ofrånvärd, fast. 2. icke slägt, olkartad.

unverwehrt, *a.* oförmenad, tillåten, fri.

unverweigerlich, *a.* oafvislig.

unverweilt, *adv.* ofödröjligen, genast.

unverwéklich, *a.* som ej vissnar, ständigt frisk, oförgänglig.

Unverwéklichkeit, *0, f.* oförgänglighet.

unverwéslich, *a.* som ej ruttnar, oförgänglig.

Unverwéslichkeit, *0, f.* oförgänglighet.

unverwíndbar, *unverwíndlich, a.* som ej kan öfvervinnas, öfvervinnelig, oersätlig.

unverwischbar, *unverwischlich, a.* outplånlig.

unverworren, *a.* redig.

unverwúndbar, *a.* osårbar.

unverwústbar, *unverwústlich, a.* oförstörbar, orubblig, oföränderlig.

unverzägt, *a.* oförskräckt, oförvägen.

Unverzäglichkeit, *0, f.* oförskräckhet.

unverzéhlich, *a.* oförlätlig.

Unverzéhlichkeit, *0, f.* det oförlätliga i ngt.

unverzollt, *a.* oförtullad.

unverzúglich, *a.* ofödröjlig, omedelbar.

unvollbracht, *a.* 1. ontörd. 2. oafslutad.

unvollendet, *a.* ofulländad, oafslutad.

unvollkommen, *a.* ofullkomlig, bristfällig.

Unvollkommenheit, *0, f.* ofullkomlighet, bristfällighet.

unvollständig, *a.* ofullständig.

Unvollständigkeit, *0, f.* ofullständighet.

unvollzählig, *a.* icke fulltalig.

unvollziehbar, *a.* utförbar.
 unvorbereitet, *a.* oförberedd.
 unvordenklich = *undenklich* 2.
 unvorigreiflich, *a.* oförriplig.
 unvorhærgesenen, *a.* oförutsedd.
 unvorsätzlich, *a.* ouppsätlig, ofäsiglig.
 unvorsichtig, *a.* oförsiktig.
 Unvorsichtigkeit, *-en, f.* oförsigtighet.
 unvort[h]eilhaft, *a.* ofördelaktig.
 unwägbär, *a.* ovägbär.
 unwählbar, *a.* icke valbar.
 unwahr, *a.* osann.
 unwahrhaft, *a.* icke sanningsenlig, osann.
 Unwahrhaftighet, *0, f.* brist på sanningsenlighet.
 Unwahrheit, *-en, f.* osanning.
 unwahrnehmbar, *a.* omärklig.
 unwahrscheinlich, *a.* osannolik.
 Unwahrscheinlichkeit, *a.* osannolikhet.
 unwandelbar, *0, 1.* oföränderlig. **2.** gram. oböjlig.
 Wandelbarkeit, *0, f.* 1. oföränderlighet. **2.** gram. oböjlighet.
 unwägsäm, *a.* obanad, ovägad, otillgänglig.
 Unwägksamhet, *0, f.* obanadt tillstånd, otillgänglighet.
 unwehrrhaft, *a.* försvarslös.
 Unweib, *-[e]s, -er, n.* kvinlig kvinna, kvinligt vidunder, odjur.
 unweiblich, *a.* okvinlig.
 Unweiblichkeit, *0, f.* okvinlighet.
 unweigerlich, *a.* som ej kan vägras, ovägerlig, utan motstånd, blind, *t. ex. ~er Gehorsam.*
 unweise, unweislich, *a.* ovis.
 unweit = *unfern.*
 unwéikbar = *unverwelklich.*
 unwért[h], **I.** *a.* 1. ovärdig. **2.** värdelös. **II.** *-[e]s, 0, m.* värdelöshet, obetydlighet.
 Unwesen, *-s, -, n.* 1. 0, oväsen, ofog. **2.** odjur, vidunder, oting.
 unwesenhaft, *a.* okroppslig, immateriell.
 unwesentlich, *a.* oväsentlig.
 Unwesentlichkeit, *-en, f.* oväsentlighet.
 Unwetter, *-s, -, n.* oväder.
 unwichtig, *a.* ovigtig.
 Unwichtigkeit, *-en, f.* föga vigt, obetydlighet, ovigtig sak.
 unwiderlégbär. unwiderléglich, *a.* ovederlägglig, obestridlig.
 unwiderrúfflich, *a.* oåterkallelig.
 unwidersétzlich, *a.* oemotståndlig.
 unwiderspréchlich, *a.* ovedersäglig.
 unwiderstéhlich, *a.* oemotståndlig.
 unwiderstéhlichkeit, *0, f.* oemotståndlighet.
 unwiederbringlich, *a.* oåterkallelig.
 Unwille[n], *-ns, 0, m.* ovilja, förargelse.
 unwillfährig, *a.* föga tillmötesgående, ovänlig, ogen.
 Unwillfährigkeit, *0, f.* brist på tillmötesgående, ogenhet.
 unwillig, *a.* 1. ovillig, obenägen, motsträfvig. **2.** förargad, förtretad.

unwillkommen, *a.* ovälkommen, oläglig.
 unwillkürlich, *a.* ofrivillig, ovilkorlig.
 unwirklich, *a.* overklig.
 unwirksam, *a.* overksam.
 Unwirksamkeit, *0, f.* overksamhet.
 unwirsch, *a.* vid dåligt lynne, ovänlig, barsk.
 Unwirscheit, *0, f.* dåligt lynne, ovänlighet, barskhet.
 unwirt[h]bär, unwirt[h]lich, unwirt[h]säm, *a.* (om ländr) ogästvänlig, föga lockande, karg.
 unwirt[h]lich, unwirt[h]schaftlich, *a.* icke hushållsaktig, oförståndig, slösaktig.
 Unwirt[h]schaftlichkeit, *0, f.* oförstånd, slösaktighet.
 unwissend, *a.* okunnig. *Mir ist nicht ~ jag är ej okunnig om. Mir ~ utan min vetskap. -er...* *Ex. ~weise, adv.* af okunnighet.
 Unwissenheit, *0, f.* okunnighet. *-s...* *Ex. ~fehler, -s, -, m.* af okunnighet begånget fel.
 unwissenschaftlich, *a.* ovetenskaplig.
 Unwissenschaftlichkeit, *0, f.* brist på vetenskaplighet.
 unwissentlich, *a.* okunnig, af okunnighet, utan vetskap, *t. ex. ~e Sunden:* af okunnighet begångna synder, *~ sündigen:* synda af okunnighet, utan sin vetskap.
 unwohl, *a.* illamående. *Mir ist et. ich bin ~ jag mår illa.*
 Unwohlsein, *-s, 0, n.* illamående.
 unwóhnbar, unwóhnlich, *a.* obeboelig.
 unwúrdig, *a.* ovärdig.
 Unwürdigkeit, *0, f.* ovärdighet.
 Unzahl, *0, f.* otalig mängd, ofantligt stort antal.
 unzählbar, unzählig, *a.* oräknelig, otalig.
 unzählbar, *a.* omöjlig att tånja.
 unzärt, *a.* hård, kärf, stráf.
 unzärtlich, *a.* ovänlig.
 Unze, *-n, f.* unns, a) vigt, b) zool. (*Felis uncia*).
 Unzeit, *0, f.* otid. *Zur ~ olägligt.*
 unzeitig, *a.* 1. som sker i otid, oläglig. **2.** omogen, för tidig, ofullgånge.
 Unzeitigkeit, *0, f.* oläglighet.
 unzerbréchlich, *a.* icke bräcklig, ej skör, stark.
 unzerlégbär, *a.* omöjlig att sönderdela, att uppdela, att upplösa.
 unzerreißbar. unzerreißlich, *a.* oslitlig.
 unzerstórbär, unzerstórchlich, *a.* oförstörbar.
 unzertrénnbär, unzertrénlich, *a.* omöjlig att sönderdela, oupplöslig.
 unziemend, unziemlich, *a.* opassande.
 Unziemlichkeit, *-en, f.* det opassande i ngt, opassande sätt, handling.
 Unzier, *0, Unzierde, -n, f.* vanprydna.
 unzierlich, *a.* vanprydande, ful.
 Unzierlichkeit, *-en, f.* brist på prydlighet, vanprydna, vanprydande sak.
 unzubereitet, *a.* icke tillagad, oberedd.
 Unzucht, *0, f.* otukt.
 Unzüchter, *-s, -, m.* otuktig person.
 unzüchtig, *a.* otuktig.

Unzüchtigkeit, *-en, f.* otukt, otuktigt sätt, otuktig handling.
unzufrieden, *a.* missnöjd, oförnöjd, otillfreds.
Unzufriedenheit, *0, f.* missnöje.
unzugänglich, *a.* otillgänglig.
Unzugänglichkeit, *0, f.* otillgänglighet.
unzulänglich, *a.* otillräcklig.
Unzulänglighet, *0, f.* otillräcklighet, brist.
unzulässig, *a.* 1. oantaglig. 2. otillåtlig.
Unzulässighet, *0, f.* 1. oantaglighet. 2. otillåtlighet.
unzüftig, *a.* icke yrkesmässig.
unzurechnungsfähig, *a.* otillräknelig.
Unzurechnungsfähigkeit, *0, f.* otillräknelighet.
unzureichend, *a.* otillräcklig.
unzusammenhängend, *a.* osammanhängande.
unzuträglich, *a.* ofördelaktig, icke nyttig, skadlig.
unzuverlässig, *a.* otillförlitlig, osäker, opålitlig.
Unzuverlässigkeit, *0, f.* otillförlitlighet, opålitlighet.
unzweckmässig, *a.* icke ändamålsenlig, opraktisk, olämplig.
Unzweckmässigkeit, *0, f.* olämplighet.
unzweideutig, *a.* otvetydig.
Unzweideutigkeit, *0, f.* otvetydighet.
unzweifelhaft, *a.* otvifvelaktig.
üppig, *a.* 1. yppig. 2. öfvermodig.
Üppigkeit, *-en, f.* 1. yppighet. 2. öfvermod.
Ur, *-[e]s* el. *-en, -e[n]*, *m.* uroxte.
ür... förstafvelse. 1. ur-, ursprunglig, först, primär, t. ex. *uralt, Urbegynn.* 2. utmärker en hög grad, t. ex. *ureigen.* 3. numera utan särskild betydelse, t. ex. *Urlaub, urteilen.* Se nedan.
Ürahn[e], *-[e]s* el. *-en, -en, m.* 1. = *Urgrossvater.* 2. anherre, stamfader. *-frau, -en, f.* anfru, stammmoder. *-herr, -n, -en, m.* = *Ürahn* 2.
Ürahn[e], *-n, f.* 1. = *Urgrossmutter.* 2. = *Ürahnfrau.*
üralt, *a.* urgammal, uråldrig.
Uralter, *-s, 0, n.* 1. hög ålder. 2. urtid; urminnes tid.
Üranfang, *-[e]s, -e †, m.* ursprunglig begynnelse, första början.
üranfänglich, *a.* ursprunglig.
üranfänglichkeit, *0, f.* ursprunglighet.
üranlage, *-n, f.* ursprungligt anlag.
urbán, *a.* belevvad, städad.
Urbanität, *-en, f.* belevfvenhet, höflighet.
urbár, *a.* odlad, plöjd, brukad. ~ *machen*: odla, plöja, bruka; kultivera.
ürbedeutung, *-en, f.* ursprunglig betydelse.
ürbeginn, *-[e]s, 0, m.* = *Üranfang.*
ürbegriff, *-[e]s, -e, m.* grundbegrepp.
ürbestand[h]eil, *-[e]s, -e, m.* grundbeståndsdel.
ürbewohner, *-s, -, m.* urinvånare.
ürbild, *-[e]s, -er, n.* urbild.
ürbildlich, *a.* ursprunglig, typisk.
ürchrist, *-en, -en, m.* Die ~ *en*: de första kristna. *Ein* ~ *en* af de första kristna.

ürchrist[h]üm, *-[e]s, 0, n.* Das ~ den första, ursprungliga kristendomen.
ürdeutsch, *a.* urtysk, ärlig tysk.
üreigen, *a.* i hög grad karaktäristisk, egendomlig, utmärkande.
üreigenheit, üreigent[h]ümlichkeit, *-en, f.* särdeles karaktäristisk egendomlighet.
üreinwohner, *-s, -, m.* urinvånare.
ürelter... = *Urugross...*
üreltern, *plur.* stamföräldrar.
ürenkel, *-s, -, m.* ~ *in, -nen, f.* barnbarns barn.
ürefehde, *-n, f.* ed att ej hämnas lidna oförrätter eller straff.
ürfeind, *-[e]s, -e, m.* 1. fiende från begynnelser, ärkefiende. 2. arfiende.
ürfels, *-en, -en, m.* urbärg.
ürform, *-en, f.* ursprunglig form, typ.
ürfriede, *-ns, 0, m.* = *Urfriede.*
ürgebirge, *-s, 0, n.* urbärg.
ürgeheimnis[s], *-ses, -se, n.* ursprunglig hemlighet.
ürgeist, *-[e]s, -er, m.* urande, oskapad ande.
ürgemüt[h]lich, *a.* genomgemytlig, genomtreflig.
ürgeschichte, *-n, f.* urtidens historia.
ürgestalt, *-en, f.* urbild, typ.
ürgier[en], *-te, -t, tr.* urgera, yrka, hålla på. *Urgierung, f.*
ürglaube, *-ns, 0, m.* ursprunglig tro, religion.
ürgross... *el. -eltern, plur.* *-mutter, -†, f.* *-vater, -s, -†, m.* farfars el. farmors el. morfars el. mormors föräldrar, mor, far.
ürgrund, *-[e]s, -e †, m.* ursprunglig grund, första orsak.
ürheber, *-s, -, m.* ~ *in, -nen, f.* upphofsman, upphof.
ürheberschaft, *-en, f.* upphof.
ürheit, *0, f.* ursprungligt väsen, tillstånd.
ürin, *-[e]s, 0, m.* urin.
ürinier[en], *-te, -t, itr.* h. urinera.
ürkeim, *-[e]s, 0, m.* protoplasma.
ürkirche, *0, f.* första kyrkan.
ürkornisch, *a.* genomkornisk.
ürkraft, *-e †, f.* urkraft.
ürkräftig, *a.* genomkraftig, kraftfull.
ürkunde, *-n, f.* urkund. ~ *n...* Ex. ~ *bewahrer, -s, -, m.* arkivarie. ~ *gewölbe, -s, -, n.* ~ *haus, -es, -er †, n.* arkiv. ~ *kennner, -s, -, m.* urkund-, diplom-, handskriftkännare. ~ *sammlung, -en, f.* ~ *werk, -[e]s, -e, n.* urkund-, dokument-, diplomsamling, diplomatarium.
ürkund[en], *-ete, ge-et, tr.* (med urkunder) styrka, bevisa.
ürkundlich, *a.* öfverensstämmande med, stödd på urkunder, diplomatisk. ~ *beweisen*: genom urkunder bevisa, styrka.
ürlaub, *-[e]s, 0, m.* permission.
ürlauber, *-s, -, m.* F permitterad soldat.
ürlaut, *-[e]s, -e, m.* ursprungligt ljud.
ürlicht, *-[e]s, 0, n.* det eviga ljuset.
ürmensch, *-en, -en, m.* första människan.

Urmutter, -†, *f.* stammmoder.
Ürnacht, 0, *f.* ursprungligt mörker, kaos.
urnächtlich, *a.* kaotisk.
Urne, -*n*, *f.* äim. *Ürnchen*, -*lein*, urna.
Urner, -*s*, -, *m.* ~*in*, -*nen*, *f.* invånare i Uri.
Ürochs, -*en*, -*en*, *m.* urox.
urplötzlich, *a.* helt plötslig.
Urquell, -[*e*]*s*, -*en*, *m.* urkälla, ursprung.
Ursache, -*n*, *f.* orsak, grund, skäl, anledning.
ursächlich, **ürsächlich**, *a.* kausal.
Ürsächlichkeit, 0, *f.* kausalitet.
Ürsage, -*n*, *f.* gammal tradition, saga, sägen.
Ürsatz, -*es*, -*e* †, *m.* grundsats.
Ürschrift, -*en*, *f.* urskrift, grundtext, original.
ürschriftlich, *a.* förekommande i, öfverensstämmande med originalet.
Ürsitz = *Stammsitz*.
Ürsprache, -*n*, *f.* 1. urspråk. 2. grundspråk.
Ürsprung, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* ursprung, källa. *Seinen* ~ *haben* el. *nehmen von*: leda sitt ursprung, härstamma från.
ürsprünglich, *a.* ursprunglig.
Ürsprünglichkeit, 0, *f.* ursprunglighet.
Ürstamm, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* ursprunglig stam.
Ürstand, -[*e*]*s*, 0, *m.* ursprungligt tillstånd.
Ürstoff, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* urämne, grundämne.
ürstracks, *adv.* helt plötsligt.
Ürstück, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* original.
Urteil, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* 1. dom. *Sich selbst sein* ~ *sprechen*: fälla sin egen dom. 2. omdöme, utlåtande. *Meinem* ~ *e nach*: enligt min mening. -*s...* *Ex.* ~*fähig*, *a.* domför, kompetent att döma. ~*fähigkeit*, 0, *f.* 1. domföret. 2. omdömesförmåga. ~*kraft*, 0, *f.* omdömesförmåga, omdömeskraft. ~*spruch*, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* dom(slut), utslag. ~*vermögen*, -*s*, 0, *n.* = ~*kraft*. ~*vollstreckung*, -*en*, *f.* en doms verkställande.
urteil *en*, -*te*, *ge-t*, *itr.* *h.* döma.
Urtel, -*s*, -, *n.* = *Urteil*.
Ürtext, -*es*, -*e*, *m.* grundtext.
Urtheil se *Urteil*. **Urthel** se *Urtel*.
Urt[h]ier, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* zool. urdjur, protozoon.
Urt[h]um, -[*e*]*s*, 0, *n.* ursprungligt tillstånd.
urt[h]ümlich, *a.* ursprunglig, primitiv.
Urtyplus, -*us*, -*en*, *m.* urbild, urtyp.
Urur... *Ex.* -*alt*, *a.* riktigt uråldrig, lastgammal. -*enkel*, -*s*, -, *m.* ~*in*, -*nen*, *f.* barnbarns barnbarn. -*grössmutter*, -†, *f.* -*grössvater*, -*s*, -†,

m. mor, far till *Urgrossmutter* el. *Urgrossvater*, *s.* *a.* o.
Ürvater, -*s*, -†, *m.* urfader, stamfader; patriark.
ürväterlich, *a.* uråldrig, primitiv; patriarkalisk.
Ürväterzeit, -*en*, *f.* äldsta tiden, människosläktets barndom.
Ürvernunft, 0, *f.* det eviga förnuftet.
Ürverwandtschaft, 0, *f.* ursprunglig släktskap.
Ürvolk, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* det äldsta folk, de första människorna.
Ürvorfahr, -*s* el. -*en*, -*en*, *m.* stamfader.
Ürwahl, -*en*, *f.* val af elektoror för val af riksdagsmän.
Ürwähler, -*s*, -, *m.* valman för val af elektoror, se *toreg*. -**versammlung**, -*en*, *f.* valförsamling, valmöte för val af elektoror.
Ürwald, -[*e*]*s*, -*er* †, *m.* nrskog.
Ürwelt, 0, *f.* urverld.
ürweltlich, *a.* tillhörande, utmärkande för urverlden, uråldrig.
Ürwesen, -*s*, -, *n.* urväsen, ursprungligt, evigt väsen.
Ürwort, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* primitivt ord, grundord.
ürwüchsig, *a.* ursprunglig, naturlig, frisk.
Ürzeit, -*en*, *f.* urtid.
ürzeitlich, *a.* tillhörande, utmärkande för urtiden, uråldrig.
Ürzustand, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* ursprungligt tillstånd.
Ürzweck, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* ursprungligt ändamål.
u. s. f. se 2. *fört* 2.
usukapieren, -*te*, -*t*, *tr.* förvärfva genom häfd.
Usurpation, -*en*, *f.* orättmätigt tillvälande, våldkräkting.
Usurpator, -*s*, *Usurpatören*, *m.* våldkräktare, tronöfware, usurpator.
usurpieren, -*te*, -*t*, *tr.* våldkräkta, inkräkta, usurpera. **Usurpierung**, *f.*
u. s. w. förkortn. = *und so weiter*: och så vidare (o. s. v.).
Utensilien, *plur.* utensilier, redskap, verktyg.
Utopie, -*en*, *f.* utopi, kortsynthet.
utopisch, *a.* utopisk, kortsynt.
Üz, -*cs*, -*e*, *m.* drift, cykel.
üzlen, -[*e*]*s*, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* drifva, gyckla (med), göra narr af.
Üzeréi, -*en*, *f.* = *Uz*.

V.

V, 1. -[*ʃ*]*s*, -[*ʃ*]*s*, *n.* gram. v. 2. förkortn. a) *v. von*: af, von (v.), b) **V**. = *Vers*: vers(er), c) **V**. = *vormittags*: förmiddagen (f. m.).
vaccinieren, -*te*, -*t*, *tr.* vaccinera.
vag, *a.* vag, sväfvande, oviss, obestämd.
Vagabünd, -*en*, -*en*, *m.* vagabond, drivhare.
vagabündenhaft, *a.* vagabondlik, vagabond-

Vagabündent[h]um, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. vagabondlik, lösdrifveri. 2. vagabonder.
Vägheit, -*en*, *f.* sväfvande tillstånd, ovisshet, obestämdhet.
vakant, *a.* vakant, ledig.
Vakanz, -*en*, *f.* 1. vakans, ledig plats. 2. ledig tid, ferier.

0 saknar plur. † har omjüd. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpeverb.

Valand, -[e]s, -e, *m.* djäfvul, fan.
valedizier |en, -te, -t, *itr. h.* säga farväl.
Valét, -[s], -s, *n.* farväl, afsked. -schmaus, -es, -e †, *m.* afskedskalas.
validier |en, -te, -t, *tr.* lagligen stadfästa. **Validiering**, *f.*
Valút |a, -en, *f.* valuta.
Vandale, -n, -n, *m.* vandal.
Vandalismus, -, 0, *m.* vandalism.
Vanille, 0, *f.* vanilj.
Variante, -n, *f.* variant.
Varietät, -en, *f.* varietet, afart.
varier |en, -te, -t, *tr.* och *itr. h.* variera, skifta, växla.
Vasáll, -en, -en, *m.* vasall. -en... Ex. ~eid, -[e]s, -e, *m.* vasalled. ~staat, -[e]s, -en, *m.* lydstat.
Vasállenshaft, -en, *f.* **Vasállent** [h]üm, -[e]s, 0, *n.* 1. vasallskap, vasallförhållande. 2. vasaller.
Vase, -n, *f.* vas. -n... Ex. ~förmig, *a.* vasformig.
Vater, -s, -†, *F* dat. ack. sg. utan artikel -n, *m.* fader, pappa. -bruder, -s, -†, *m.* farbror. -freude, -n, *f.* fadersglädje. -haus, -es, -er †, *n.* fadershus. -land, -[e]s, 0, *n.* fadersland, fosterland. -ländisch, *a.* fosterländsk. -landsiebe, 0, *f.* fosterlandskärlek. -los, *a.* faderlös. -mord, -[e]s, -e, *m.* fadermord. -mörder, -s, -, *m.* fadermördare. -name, -ns, -n, *m.* farsnamn, tillnamn. -stadt, -e †, *f.* födelsestad. -stand, -[e]s, 0, *m.* faderskap. -statt, -stelle, 0, *f.* *Jmdm* ~ vertreten: vara ngn i faders ställe, vara som en far för ngn. -†[h]eil, -[e]s, -e, *n.* fädernedel, fädernearf. -ünser, -s, -, *n.* fadervår. -s... Ex. ~bruder, -s, -†, *m.* farbror.
Väter... Ex. -sitte, -n, *f.* fädernesed.
väterlich, *a.* faderlig.
Vaterschaft, 0, *f.* faderskap.
vegetabilisch, *a.* vegetabilisk, växt-.
Vegetariärer, -s, -, *m.* vegetariär.
Vegetation, -en, *f.* vegetation, växtlighet.
vegetier |en, -te, -t, *itr. h.* vegetera.
Veheménz, 0, *f.* häftighet.
Vehikel, -s, -, *n.* vehikel, befordrings-, hjälpmedel.
Vehm *se Fem.*
Veilchen, -s, -, *n.* viol. -blau, *a.* violblå, violett. -wurzel, -n, *f.* violrot.
Veit, -s, -e, *m. npr.* Veit, Vitus. -s... Ex. ~bohne, -n, *f.* turkisk böna (*Phaseolus vulgaris*). ~tanz, -es, 0, *m.* med. danssjuka.
Velin, -s, 0, *n.* velin. -papier, -[e]s, -e, *n.* velinpapper.
Velocipéd, -[e]s, -e, *n.* velociped.
Velocipedist, -en, -en, *m.* velocipedåkare.
Velten, -s, -, *m. npr.* Valentin. **Potz** ~! fan anamma! **Sankt** ~s **Krankheit**: fallandesot.
Vene, -n, *f.* blodåder, ven.
Venerie, -en, *f.* venerisk sjukdom.

venérisch, *a.* venerisk.
venetianisch, *a.* venetiansk.
Ventil, -[e]s, -e, *n.* ventil, klaff, lucka.
Ventilation, -en, *f.* ventilation, ventilering.
ventilier |en, -te, -t, *tr.* ventilera, a) lufta, b) dryfta.
ver... är en obetonad förstafvelse, som med verb och af dem härledda nomina bildar sms. med hufvudsakl. följ. **ben.** 1. för-, t. ex. **verändern**: förändra, **verbrauchen**: förbruka, **sich versprechen**: försäga sig, **verachten**: förakta, **veredeln**: förädla; 2. upp, bort, t. ex. **viel Tinte verschreiben**: skrifuva upp mycket bläck, **die Zeit verplaudern**: prata bort tiden, **verbrausen**: upphöra att brusa, dö bort; 3. betackande, öferskytande, t. ex. **den Spiegel verhängen**: hänga ngt öfver spegeln; 4. avslutande, slut på ngt, undergång, t. ex. **verhungern**: svälta ihjäl.
verabfolgen, * = *abfolgen*.
verabreden, * *tr.* och *sich* ~ aftala, komma öfverens om.
Verabredung, -en, *f.* aftal, öfverenskommelse.
verabreichen, * *tr.* öfverlemna, lemna, gifva.
verabsäumen, * *tr.* försumma.
verabscheuen, * *tr.* afsky.
verabscheuens... Ex. -wért[h], -würdig, *a.* afskyvärd.
verabschieden, * I. *tr.* afskeda. II. *Sich* ~ von et. *bei jmdm*: taga afsked, farväl af ngn.
Verabschiedung, *f.*
veraccisen, * *tr.* betala akcis för.
veraccordieren, * *tr.* bortackordera.
verächten, * *tr.* förakta, ringakta, trotsa.
verächtens... Ex. -wért[h], -würdig, *a.* föraktlig.
Verächter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* föraktare.
verächtfachen, * *tr.* ättadubbla.
verächtlich, *a.* föraktlig.
Verächtlichkeit, 0, *f.* föraktlighet.
Verächtung, 0, *f.* 1. föraktande. 2. förakt. -s... Ex. ~wért[h], ~würdig, *a.* föraktlig.
verächzen, * *tr.* med suckar och jämmer tillbringa, t. ex. *sein Leben*.
verallgemeinern, * *tr.* förallmänliga, generalisera. **Verallgemeinerung**, *f.*
verälten, * *itr. s.* förältras. **Veraltet**: förältrad.
Veränd |a, -as el. -en, *f.* veranda.
veränderlich, *a.* föränderlig.
Veränderlichkeit, 0, *f.* föränderlighet.
verändern, * I. *tr.* förändra. II. *Sich* ~ förändra sig, förändras.
Veränderung, -en, *f.* förändring.
verankern, * *tr.* förankra.
veranlagén, * *tr.* inrätta, ordna, beställa. *Ein gut veranlagter Mann*: en man i goda omständigheter.
veranlassen, * (svag böj.) *tr.* föranlåta, föranleda, försaka.
Veranlasser, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* en som är orsak, anledning (III) ngt.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

verannehmlichen, * *tr.* göra antaglig.
 veranschaulichen, * *tr.* åskådliggöra. Veranschaulichung, *f.*
 veranschlagen, * *tr.* anslå, beräkna. Veranschlagung, *f.*
 veranstalten, * *tr.* föranstalta, anordna, sätta i gång. Veranstaltung, *f.*
 Veranstalter, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* anordnare, arrangör.
 verantworten, * *I. tr.* försvara, ansvara för, ta på sitt ansvar. *II. Sich* ~ försvara, rättfärdiga sig.
 verantwortlich, *a.* 1. ansvarig. 2. som kan försvaras, försvarlig.
 Verantwortlichkeit, *0, f.* ansvarighet.
 Verantwortung, -en, *f.* 1. ansvar. 2. redogörelse, försvar. *Jmdn zur ~ ziehen:* affordragu räkenskap. -s... *Ex. ~rede, -n, f.* försvarstal. ~schrift, -en, *f.* försvarsskrift. ~voll, *a.* ansvarsfull.
 verarbeiten, * *tr.* 1. bearbeta; bereda, smälta. 2. förbruka. 3. arbeta sig ifrån, gm arbete frigöra sig från, *t. ex. seine Sorgen.* 4. med arbete tillbringa, *t. ex. eine Zeit.* 5. F gå illa åt, gissla. Verarbeitung, *f.*
 verärgen, * *tr.* misstycka, förtycka, förtänka, *jmdn etw.:* ngu ngt.
 verärmen, * *I. itr. s.* bliuva fattig, utarmas. *II. tr.* göra fattig, utarma. Verärmung, *f.*
 veräste[|]n, * *sich* ~ förgrena sig.
 Veräst[e]lung, -en, *f.* forgrening.
 verät[h]men, * *I. tr.* utandas. *II. itr. h.* 1. andas ut. 2. draga sin sista suck, dö.
 verauktionieren, * *tr.* bortauktionera.
 veräusgaben, * *tr.* gifva ut. Veräusgabung, *f.*
 veräusserlich, *a.* som kan. får afyttras.
 veräussern, * *tr.* afyttra. Veräusserung, *f.*
 Verb, -s, -en, *n.* gram. verb.
 verbäcken, * *I. tr.* 1. baka upp, vid bakning förbruka, använda. 2. baka illa, skämma bort. *II. itr. s.* bliuva illa bakad, dåligt gräddad, misslyckas.
 verbäden, * *tr.* 1. gifva ut för bad, bada upp. 2. tillbringa i badet.
 verbällasten, * *tr.* barlasta.
 verbällhornen, * = *ballhornisieren.*
 Verbänd, -[e]s, -e †, *m.* 1. förband; förbindning. 2. förening, sällskap. -angelegenheit, -en, *f.* föreningsangelägenhet. -läppchen, -s, -, *n.* kompress. -s... *Ex. ~kasse, -n, f.* föreningskassa.
 verbännen, * *tr.* 1. bannlysa. 2. landsförvisa.
 Verbannung, -en, *f.* 1. bannlysning. 2. landsförvisning, landsflykt. -s... *Ex. ~ort, -[e]s, -e et. ~ort †, m.* förvisningsort.
 verbarrikadieren, * *tr.* och *sich* ~ barrikadera, förskansa (sig).
 verbäuen, * *I. tr.* 1. bygga igen, för; spärra, (af)stänga. 2. bygga upp, på byggnadsföretag använda. 3. bygga galet, skämma bort. *II. Sich* ~ 1. bygga galet, begå fel. 2. för-

bygga sig. 3. barg, betäcka brytningskostnaderna. Verbäuing, *f.*
 verbäuern, * *itr. s.* bliuva bondsk.
 verbessen, * *I. tr.* 1. bita af. 2. *Die Wörter* ~ svälja orden, ej tala ur skägget. 3. *Etw.* ~ svälja, ej låtsa om, undertrycka ngt. *Den Ärger* ~ svälja förtreten. *Sich (dat.) das Lachen* ~ bita sig i läpparne för att ej skratta. *II. Sich* ~ bita sig fast så att man ej kommer loss; *bnst. sich in etw. (aek.)* ~ haka upp sig på, ej kunna frigöra sig från, bliuva galen i ngt.
 Verbéne, -n, *f.* järnört (Verbena).
 verbérgen, * *tr.* och *sich* ~ dölja (sig), gömma (sig). Verbérgung, *f.*
 Verbesserer, -s, -, *m.* Verbesserin, -nen, *f.* förbättrare, förbättrerska.
 verbesserlich, *a.* möjlig att förbättra, förbättrilig.
 verbessern, * *tr.* och *sich* ~ förbättra(s). Verbesserung, *f.*
 verbéugen, * *sich* ~ buga sig, bocka sig.
 Verbéugung, -en, *f.* bugning.
 verbiegen, * *tr.* och *sich* ~ böja (sig), kröka(s). Verbéugung, *f.*
 verbieten, * *tr.* förbjuda. *Jmdn das Wort* ~ förbjuda ngn att tala, att yttra sig, *jmdm das Haus, die Thür* ~ förbjuda ngn att komma i ens hus, stänga sin dörr för ngn, *jmdm die Stadt* ~ förvisa ngn ur staden.
 verbilden, * *I. tr.* gifva en falsk bildning, missbilda, vanställa. *II. Sich* ~ få en falsk bildning, missbildas, vanställas. Verbildung, *f.*
 verbildlichen, * *tr.* bildligt framställa.
 verbinden, * *I. tr.* 1. förena, sammanbinda. 2. förbinda, *t. ex. Wunden, jmdn.* 3. förbinda, förpligta. 4. binda för, binda igen, hopbinda. 5. binda, sätta på orätt ställe. *II. Sich* ~ 1. förena sig. 2. förbinda, förpligta sig.
 verbindlich, *a.* 1. bindande, *t. ex. ein Versprechen ist* ~. 2. förbindlig, artig, höflig. 3. förbunden, tacksam. 4. *Sich* ~ machen zu ... förbinda, förpligta sig att ...
 Verbindlichkeit, -en, *f.* 1. det bindande i ngt. 2. förbindlighet, artighet. 3. tacksamhet, erkänsla. 4. förbindelse, förpligtelse.
 Verbindung, -en, *f.* 1. förenande, sammanbindande *m. m. se verbinden.* 2. förbindelse; umgänge; relation. 3. förening, sällskap. -s... *Ex. ~bahn, -en f.* sammanbindningsbana. ~geleise, -s, -, *n.* växelspår. ~glied, -[e]s, -er, *n.* föreningslänk. ~linie, -n, *f.* kommunikationsled. ~strich, -[e]s, -e, *m.* bindstreck. ~weg, -[e]s, -e, *m.* = ~linie. ~wort, -[e]s, -er †, *n.* gram. 1. kopula. 2. konjunktion.
 verbissen, *a.* inbunden.
 Verbissenheit, *0, f.* inbundenhet, dold hätskhet.
 verbitten, * *I. tr.* nndanbedja, *sich (dat.) etw.:*

sig ngt. **II. itr. h.** och *sich* ~ *bei jmdm*: bedja ngn om ursäkt.

verbittern, * **I. tr.** förbittra. **II. itr. s.** och *sich* ~ blifva bitter.

Verbitterung, -en, *f.* förbittring.

verblåsen, * **I. tr.** 1. blåsa bort, bortjaga, fördriva. 2. blåsende förbruka, t. ex. *Glasmasse*. 3. mät. a) måla tunt, b) fördriva. 4. (genom blåsnng) förstöra. **II. Sich** ~ andas ut.

verblåssen, * *itr. s.* blekna; blifva urblekt.

verblåttren, * *tr.* blåddra bort.

Verbléib, -[e]s, 0, *m.* tillhåll, vistelseort. *Ich weiss nichts über den ~ dieser Papiere*: jag vet ej, hvart dessa papper tagit vägen.

verbléiben, * *itr. s.* 1. förblifva. 2. återstå.

verbléichen, * *itr. s.* förblekna, blekna, blifva blek, urblekt. *poet. des Todes* ~ affida. *Der Verbléchene*: den hädangångne.

verbléien, * **tr.** 1. innefatta i bly. 2. uppblanda med bly. **Verbléiung**, *f.*

verblénden, * **tr.** 1. blända, förblända. 2. dölja, betäcka, skylla. **Verbléndung**, *f.*

verblénden, * **I. tr.** förblinda. **II. itr. s.** blifva blind, förblindas.

verblúffen, * *tr.* förbluffa.

Verblúfftheit, 0, *f.* förbluffning.

verblúhen, * *itr.* 1. h. blomma ut, slut. 2. s. blomstra slut, vissna.

verblúmen, * *tr.* med blommor öfvertäcka; *bot.* förblomma.

verblúten, * **I. tr.** *Sein Blut für jmdn* ~ utgjuta sitt blod för ngn. **II. itr. s.** och *h. samt sich* ~ 1. förblöda. 2. *Eine Wunde hat [sich] verblutet*: ett sår har blödt slut. 3. *Die Sache hat sich verblutet*: det är slut med, talas ej mera om den saken. **Verblútung**, *f.*

verbóhlen, * **tr.** ☉ belägga, fodra med plankor.

verbóhren, * **tr.** ☉ 1. plugga ihop. 2. borra illa. *F. bild.* *verbóhrt*: korkad, dum.

verbóllwerken, * **tr.** ✕ (med bastioner) förskansa.

1. verbórgen, * *tr.* låna ut, bort.

2. verbórgen, *a.* dold, förborgad, hemlig.

Verbórgenheit, 0, *f.* doldt tillstånd, dunkel, tillbakadragenhet, löndom, gömsle.

verbósern, * *tr.* förvärra.

Verbót, -[e]s, -e, *n.* förbud.

verbrámen, * *tr.* bebräma, sätta bräm på, kanta.

Verbrámung, -en, *f.* 1. kantning. 2. bräm, kant.

Verbránd, -[e]s, 0, *m.* bränsle(åtgång).

verbráten, * **I. tr.** 1. steka upp, vid stekning använda. 2. steka illa, för hårdt, skämma bort. **II. itr. s.** bli förstörd, bortskämd *via* stekning.

Verbráuch, -[e]s, 0, *m.* förbrukning. -s... *Ex. ~steuer*, -*n.* *f.* förbruknings-, konsumtions-skatt.

verbráuchen, * **tr.** 1. förbruka, använda. 2. afnöta, slita.

verbráuen, * **tr.** 1. vid brygd använda, förbruka. 2. brygga illa, skämma bort.

verbráusen, *itr. h.* och *s.* upphöra att brusa, lugna sig, lägga sig, dö bort.

1. verbréchen, * **tr.** bryta, förbryta. *Was habe ich verbrochen?* hvad har jag gjort för ondt?

2. Verbréchen, -s, -, *n.* förbrytelse, brott.

Verbrécher, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* förbrytare, förbryterska, brottsling. -kolonie, -en, *f.* förbrytarkoloni.

verbrécherisch, *a.* brottslig.

verbréiten, * **tr.** och *sich* ~ utbreda (sig), sprida (sig), utsprida. **Verbréitung**, *f.*

Verbréiter, -s, -, *m.* utspridare.

verbréitern, * **tr.** göra bredare, utvidga.

verbrénnbar, *a.* brännbar.

Verbrénnharkeit, 0, *f.* brännbarhet.

verbrénnen, * **I. itr. s.** bränna upp. **II. tr.** bränna, förbränna, bränna upp. **III. Sich** ~ bränna sig, blifva bränd. **Verbrénnung**, *f.*

Verbrénnlich(keit) = *Verbrennbar(keit)*.

verbríefen, * **tr.** 1. genom handlingar, dokument stadfästa, bekräfta, styrka. 2. lemna kvitto på ngt. **Verbríefung**, *f.*

verbríngen, * **tr.** 1. tillbringa. 2. göra slut på, förstöra.

verbróckeln, * **I. tr.** smula sönder. **II. itr. s.** och *sich* ~ falla, gå sönder i smulor, sönder-smulas.

verbródern, * **I. tr.** förbrödra, närma till hvarandra. **II. Sich** ~ förbrödras, blifva bröder, ingå broderskap. **Verbróderung**, *f.*

verbrúhen, * **tr.** och *sich* ~ skälla (sig).

verbúhlen, * **tr.** använda till, förstöra genom utsväfningar.

verbúhlt, *a.* utsväfvande, liderlig.

Verbúhltheit, 0, *f.* liderlighet.

Verbum, -[s], *Verba*, *n.* gram. verb.

verbúmmeln, * **F. I. tr.** 1. gnm slarf, lättja förstöra. *Seine Zeit* ~ slå dank, gå och drifva. 2. glömma bort. **II. itr. s.** blifva afsigkommen, förfalla.

verbúnden, * **I. tr.** förbinda, förena. **II. Sich** ~ förena sig, ingå förbund. **Verbúndung**, *f.*

Verbúndnis[s], -ses, -se, *n.* förbund.

verbúrgen, * **tr.** *Etw.* ~ *et. sich für etw.* ~ gå i borgen, gå i god, ansvara för, garantera ngt. **Verbúrgung**, *f.*

verbússen, * **tr.** aftjana, sitta af. **Verbússung**, *f.*

verbútten, *itr. s.* förblifva outvecklad, förkrympt. *Verbuttet*: outvecklad, förkrympt, småsint.

Verdácht, -[e]s, 0, *m.* misstanke. *Jmdn in ~ bringen*: göra ngn misstänkt, *in ~ kommen*: blifva misstänkt, *jmdn in ~ haben*: misstänka ngn, ~ *schöpfen*: fatta misstankar.

verdächtigt, *a.* misstänkt.

verdächtigen, * **tr.** göra misstänkt, *jmdn einer* (gen.) *Sache*: ngn för ngt. **Verdáchtigung**, *f.*

Verdáchtigkeit, 0, *f.* det misstänkta i ngt, egen-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

skap af misstänkt, misstänkt tillstånd, hållning.

verdammen, * *tr.* fördöma.

verdammen, * *tr.* dämna för, dämna upp.

verdammens... Ex. -wärt[h], -würdig = *verdammlich*.

verdämmern, * *I. itr. s.* upplösa sig, sammanflyta, försvinna. *II. tr. 1.* skymma, förmerka. 2. drömma bort, drömmande tillbringa: försumma.

verdämmlich, *a.* fördömlig.

Verdämmnis[s], *0, f.* fördömelse.

Verdämmung, *0, f. 1.* fördömande. 2. fördömelse. -s... Ex. ~urt[h]eil, -[e]s, -e, *n.* förkastelsedom, fördömelse. ~würdig, *a.* fördömlig.

verdämpfen, * *I. itr. s.* dunsta bort. *II. tr. 1.* låta bortdunsta, afdunsta. 2. afkyla. 3. F röka upp, förbruka. **Verdämpfung**, *f.*

verdanken, * *tr. Jmdm etw. ~* hafva ngn att tacka för ngt.

verdäuen, * *I. tr.* smälta tåda. *II. Sich ~* smältas. *Diese Speise verdaut sich leicht*: denna rätt är lättsmält.

verdäulich, *a.* möjlig att smälta, smältbar, lättsmält. *Schwer ~* svårsmält.

Verdäulichkeit, *0, f.* smältbarhet.

Verdäuing, *0, f.* matsmältning. -s... Ex. ~beschwerde, -*n, f.* störd matsmältning, ondt i magen. ~schwäche, *0, f.* klen matsmältning.

Verdeck, -[e]s, -e, *n. 1.* † däck. 2. snuflett. tak på en omnibus. -sitz, -es, -e, *m.* plats på taket, på däck.

verdecken, * *tr.* öfvertäcka. öfverhölja. öfverskylla, dölja. bemantla. **Verdeckung**, *f.*

verdenken, * = *rerargen*.

Verderb, -[e]s, *0, m.* och *n.* förderf.

I. verderben, * *I. verderb(s)t, verderb, verderbe, verderben. verderb, itr. s.* blifva dålig, skämd, förstörd. förderfvas, förstöras. gå under, gå förlorad. *II. -te, -t* och = *I, tr.* förderfva, förstöra, skämma bort. *Es mit jmdm ~* stämma ngn ogynnsamt mot sig, bryta med ngn.

2. Verderben, -s, *0, n.* förderf, nndergång. -schwanger, -trächtig, *a.* olycksdiger.

Verderber, -s, -. *m. ~in, -nen, f.* förderfware, förstörare.

verderblich, *a. 1.* förderflig, skadlig. 2. * som lätt blir skämd, förstörd.

Verderblichkeit, *0, f. 1.* förderflighet. 2. * egenskap att lätt bli förstörd.

Verderbnis[s], -se, *f. -ses, -se, n.* förderf, förderfvadt tillstånd.

verderbt, *a.* sedligt förderfvadt, dålig.

Verderbtheit, *0, f.* förderfvadt tillstånd, förderf.

verdeütlichen, * *tr.* förtydliga. **Verdeütlichung**, *f.*

verdeutschen, * *tr.* öfversätta till tyska, förtydliga. **Verdeutschung**, *f.*

verdichten, * *tr. o. sich ~* förtäta(s). **Verdichtung**, *f.*

verdicken, * *I. tr.* göra tjock(are). *II. Sich ~* blifva tjock(are), tjockna. **Verdickung**, *f.*

verdielen, * = *dielen*.

verdienen, * *I. tr.* förtjäna. *Das habe ich um Sie nicht verdient*: det har jag ej förtjänt af er. *II. Sich um etw. ~* el. vanl. *verdient machen*: göra sig förtjänt, inlägga förtjänst om ngt.

Verdienen, -es, -e, *m.* och *n. 1.* vanl. *m.* förtjänst, inkomst af arbete, lön, vinst. 2. vanl. *n.* förtjänst, merit. -adel, -s, *0, m.* förtjänstadel. -los, *a. 1.* som ej inbringa ngt, lönlös, otacksam. 2. utan förtjänst, saknande förtjänster, omeriterad. -voll, *a.* förtjänstfull, meriterad.

verdienstlich, *a.* förtjänstfull.

Verdienstlichkeit, *0, f.* det förtjänstfulla i ngt, hos ngn, förtjänst.

verdient, *a.* förtjänt, förtjänstfull, *jt verdienen II.*

Verdikt, -[e]s, -e, *n.* jurys domslut.

Verding, -[e]s, -e, *n. 1.* öfverenskommelse, aftal, hyra, arrende, ackord, entreprenad. 2. kontrakt.

verdingen, * *I. tr.* uthyra, hyra bort, utarrendera, bortackordera, lemna på entreprenad; skaffa tjänst åt. *II. Sich ~* taga tjänst. **Verdingung**, *f.*

verdölmetschen, * *tr.* tolka, tyda, uttyda. **Verdölmetschung**, *f.*

Verdölmetscher, -s, -, *m.* tolk, uttydare.

verdönnern, * *tr. 1.* fara ut emot, hårdt träffa. *Verdonnert*: liksom träffad af åskan, förskräckt, tillintetgjord; F ofantlig, grnflig. 2. F döma (skyldig).

verdoppeln, * *tr.* och *sich ~* fördubbla(s). **Verdopp[er]ung**, *f.*

verdörben, *a.* förderfvadt, förstörd, dålig, skämd, bortskämd.

Verdörbenheit, *0, f.* förderfvadt, förstördt, skämdt tillstånd, förderf.

verdörren, * *I. itr. s.* torka, torka bort, ut, ihop, förtorkas, vissna. *II. tr.* torka, förtorka. **Verdörrung**, *f.*

verdörren, * *tr.* torka för hårdt, vid torkning förstöra.

verdrängen, * *tr.* undantränga, uttränga, förskjuta. **Verdrängung**, *f.*

verdrähen, * *tr.* vrida, bortkollra, förvrida, förvända, vanställa, vränga. *Die Augen ~* rulla ögonen. *Sich (dat.) den Arm ~* vrida armen ur led. *Ein Schloss ~* vrida ett lås i baklås. *Verdreht*: vriden, bortkollrad, tokgig. **Verdrähung**, *f.*

Verdrähtheit, -en, *f.* tokeri, galenskap, förvändhet, det galna i ngt.

verdreifachen, * *tr.* och *sich ~* tredubbla(s). **Verdreifachung**, *f.*

Verdrïess = *Verdrüss*.

verdrïessen, -[e]s[et], *verdröss, verdrüsse, verdrossen*, -[e], föräldr. pres. ind. *es verdreusst*, *

tr. förtryta, förtreta, förarga. *Av.* * *opers.* med *gen.*, t. ex. *nich verdross des Lebens*: jag var ledsen på lifvet. *Sich etw. nicht ~ lassen*: ej ledsna på ngt, ej låta ngt förtryta sig, *sich keine Mühe und Kosten ~ lassen*: spara hvarken möda eller kostnader.

verdiesslich, *a.* 1. förtretad, förargad, vid dåligt lynne. 2. förtretlig, förarglig, retsam.

Verdiesslichkeit, *0, f.* 1. förtretad sinnesstämning, dåligt lynne. 2. förtret(lighet), förarglighet.

verdrössen, 1. *se* *verdiessen*. 2. *a.* = *verdiesslich* 1.

Verdrössenheit = *Verdiesslichkeit* 1.

verdrücken, * *tr.* 1. trycka oriktigt, felaktigt. 2. vid tryckning förbruka, t. ex. *viel Papier*.

verdrücken, * *tr.* nedtrycka, undertrycka, förtrycka; söndertrycka.

Verdrüss, -*es*, *0, m.* 1. dåligt lynne, förtretad sinnesstämning, motvilja. *Jmdm etw. zum ~ thun*: göra ngt mot ngs vilja, för att förarga ngn. *Jmdm ~ thun*: göra ngn ledsen. 2. förtret, ledsamhet. 3. *F einen ~ haben*: vara pncelryggig.

verdüften, * *itr. s.* och *sich ~* förflygtigas, bortdunsta; *F i smyg* aflägsna sig, försvinna.

Verdüftung, *f.*

verdümnen, * *I. itr. s.* blifva dum(mare). **II. tr.** göra dum(mare), förslöa, förfäa. **Verdümmung**, *f.*

verdümplen, * *I. itr. s.* 1. ljuda doft, blifva dof(vare), dö bort. 2. förslöas, blifva känslolös. 3. blifva unken, unkna. **II. tr.** dämpa, förslöa. **Verdümpfung**, *f.*

Verdúng = *Verding*.

verdunkeln, * *tr.* och *sich ~* fördunkla(s), förörörka(s), göra (blifva) mörkare, öfverträfa(s). **Verdunk[e]lung**, *f.*

verdünnen, * *I. tr.* förtunna, göra tunnare, smalare, späda ut. **II. Sich ~** förtunnas, blifva tunn(are).

verdünsten, * *I. itr. s.* bortdunsta, afdunsta, förflygtigas. **II. av. verdünsten**, * *tr.* låta bortdunsta, afdunsta. **Verdünstung**, *f.*

verdürsten, * *itr. s.* dö af törst.

verdüstern, * *I. tr.* fördystra, förörörka. **II. itr. s. blifva dyster, fördystras. **Verdüsterung**, *f.***

verdützen, * *tr.* förbluffa, förvirra, bringa ur fattningen.

Verdüttheit, *0, f.* förbluffning.

veredeln, * *tr.* och *sich ~* förädla(s), förbättra(s), rena(s). **Vered[e]lung**, *f.*

verehelichen, * *I. tr.* förmäla, gifta bort. *Verhelicht*: gift. **II. Sich ~** gifta sig.

Verhelichung, -*en*, *f.* giftermål, förmalning.

verehren, * *tr.* 1. vörda, dyrka, tillbedja. 2. *Jmdm etw. ~* förära ngn ngt.

Veréhrer, -*s*, -, *m.* ~*in*, -*nen*, *f.* beundrare, beundrarinna, tillbedjare, anhängare.

veréhrlich, *a.* vördnadsvärd; ärad, värderad.

Veréhrung, -*en*, *f.* 1. 0, vörnad, tillbedjan, dyrkan. 2. föräring, present, gåfva. -*s...* *Ex. ~wert[h]*, ~würdig, *a.* vördnadsvärd, tillbedjansvärd, beundransvärd.

veréid[ig]en, * *tr.* taga ed af, edfästa. *Veréidigt*: edsvuren. **Veréidigung**, *f.*

Veréin, -[*e*]s, -*e*, *m.* förening. -*s...* *Ex. ~kasse*, -*n*, *f.* föreningskassa. ~*wesen*, -*s*, *0, n.* föreningsväsen.

veréinbär, *a.* möjligt att förena, förenlig.

veréinbaren, * *tr. Etw. ~* el. *sich über etw. ~* komma öfverens om ngt. *Sich ~ lassen*: kunna förenas, vara förenlig.

Veréinbarkeit, *0, f.* förenlighet, öfverensstämmelse.

Veréinbärung, -*en*, *f.* öfverenskommelse.

veréinen, * = *vereinigen*.

veréinfachen, * *tr.* förenkla. **Veréinfachung**, *f.*

veréinigen, * **I. tr.** förena, förbinda; förlika. **II. Sich ~** förena sig, förenas; öfverenskomma.

Veréinigung, -*en*, *f.* förening, förbindelse; öfverenskommelse. -*s...* *Ex. ~punkt*, -[*e*]s, -*e*, *m.* föreningspunkt.

veréinnahmen, * *tr.* uppbära, inkassera, t. ex. *Geld*.

veréinsämen, * **I. tr.** afsöndra, isolera. **II. itr. s. och *sich ~* blifva ensam, isolera sig. **Veréinsamung**, *f.***

veréinzeln, * *tr.* afskilja, afsöndra en och en, isolera. **Veréinzelung**, *f.*

veréinzelt, *a.* enstaka, sporadisk.

veréisen, * *itr. h.* frysa, förvandlas till is. **Veréisierung**, *f.*

veréiteln, * *tr.* omintetgöra, tillintetgöra, förstöra. **Veréit[e]lung**, *f.*

veréitern, * *itr. s.* och *sich ~* bulna, vara sig. **Veréiterung**, *f.*

veréiteln, * *tr. Jmdm etw. ~* göra att ngn får afemak för ngt, förtaga ngn lusten till ngt.

veréinden, * *itr. h.* och *s. i sht* jag, dö.

veréinge[r]n, * **I. tr.** göra trång, trängre sammandraga. **II. Sich ~** blifva trång, trängre, sammandraga sig. **Veréing[er]ung**, *f.*

veréirben, * **I. tr.** lemna i arf, *jmdm etw. ei. etw. auf jmdn*: ngn ngt. *Vererbt*: ärfd. **II. itr. s. och *sich ~* gå i arf, *auf jmdn*: till ngn.**

veréirden, * **I. itr. s.** blifva jordig, oxideras. **II. tr.** göra jordig, förvandla till jord, oxidera, syrsätta. **Veréirdung**, *f.*

veréirzen, * *tr., itr. s.* och *sich ~* mineralisera(s), förvandla(s) till malm. **Veréirzung**, *f.*

veréissen, * *tr.* äta upp, använda på mat och dryck.

veréiwigen, * *tr.* och *sich ~* föreviga (sig). **Veréiwigung**, *f.*

I. verfáhren, * **I. itr. s.** och *h.* förfara, gå tillväga, handla. **II. tr. I.** åka upp, gifva ut för, använda på åkning, t. ex. *Geld*, *Zeit*.

2. transportera, frakta. **3.** fara omkring,

kringgå, t. ex. *das Chausseehaus. Den Zoll* ~ smuggla. **4.** *Die Wege* ~ köra sönder vägarne. **III.** *Sich* ~ åka, köra vilse, köra fast, veckla in sig, trassla in sig. **Verfähring.** *f.* -s... Ex. ~*ärt, -en, ~weise, -n, f.* förfaringsätt, metod.

2. Verfahren, -s, 0, *n.* förfarande, sätt att gå tillväga, tillvägagående, metod.

Vertäll, -[e]s, 0, *m.* förfall. -tag, -[e]s, -e, *m.* förfalldag. -zeit, -en, *f.* förfallotid.

verfallen, * *itr. s.* 1. förfalla. **2.** *In eine Krankheit* ~ ådraga sig en sjukdom, blifva sjuk. *In eine Strafe, Geldstrafe* ~ göra sig skyldig till straff, böter. *In Schermt* ~ blifva tungsint. *In ein Laster* ~ förfalla i en last. **3.** *Auf etw. (ack.)* ~ få en tanke, en idé, komma att tänka på ngt. **4.** *Jmdm* ~ tillfalla, hemfalla till ngn.

Verfälleneit, 0, *f.* förfallet, afsigkommet tillstånd.

verfälschen, * *tr.* förfalska. **Verfälschung,** *f.*

Verfälscher, -s, -, *m.* förfalskare.

verfängen, * **I.** *tr. jur. Etw. ist ~ ngt* är förverkadt, taget i beslag. **II.** *Sich* ~ 1. veckla in, trassla in sig, fångas. **2.** tappa, mista andan af för mycket luft i lungorna. **III.** *itr. h.* gagna.

verfänglich, *a.* försåtlig, snärjande, kinkig, krånglig.

Verfänglichkeit, 0, *f.* det försåtliga *m. m.* se föreg i, vid ngt.

verfärben, * **I.** *tr.* 1. använda vid färgning. **2.** förstöra, skämma bort i färgningen. **II.** *itr. h.* och *sich* ~ byta om, skifta färg; blekna, blifva urblekt. **Verfärbung,** *f.*

verfassen, * *tr.* 1. författa, affatta. **2.** illa infatta.

Verfasser, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* författare, författarinna.

Verfässerschaft, 0, *f.* författarskap.

Verfassung, -en, *f.* 1. sinnesförfattning, lynne, sinnelag. **2.** (stats)författning, grundlag. -s... Ex. ~bruch, -[e]s, -e †, *m.* grundlagsbrott. ~mässig, *a.* grundlagsenlig, konstitutionell. ~widrig, *a.* författningsvidrig, stridande mot författningen.

verfaulen, * *itr. s.* ruttna, skämmas.

verfaulenzen, * *tr.* i lättja tillbringa, tillbringa med att göra intet, t. ex. *die Zeit.*

verfechten, * *tr.* förfäkta. **Verfechtung,** *f.*

Verfechter, -s, -, *m.* förfektare.

verfehlen, * *tr.* förfela, undgå. **Verfehlung,** *f.*

verfehlen, * se *verfehen.*

verfeinden, * **I.** *tr.* stifta oenighet, ovänskap mellan, göra till fiender. **II.** *Sich* ~ blifva oeniga, osams, fiender. **Verfeindung,** *f.*

verfeinern, * *tr.* och *sich* ~ förfina(s). **Verfeinerung,** *f.*

verfeimen, * *tr.* förklara fogelfri, i akt. bannlysa.

verfertigen, * *tr.* förfärdiga, tillverka. **Verfertigung,** *f.*

Verfertiger, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* förfärdigare, tillverkare.

verfeuern, * *tr.* 1. elda, bränna upp, t. ex. *viel Holz.* **2.** skjuta bort, t. ex. *alles Pulver.*

verfeilzen, * *tr.* och *sich* ~ filta (sig). **Verfeilzung,** *f.*

verfeinstern, * *tr.* och *sich* ~ förmörka(s).

Verfeinstierung, -en, *f.* förmörkelse.

verfeitzen, * *tr.* och *sich* ~ trassla (sig).

verfeilächen, * **I.** *tr.* aflatta, utjämna, göra flack, slät. **II.** *itr. s.* och *sich* ~ blifva jämn, flack, slät. **Verfeilächung,** *f.*

verfeiläckern, * *itr. s.* slockna (om fladdrande eld).

verfeilächten, * **I.** *tr.* 1. hopfläta, sammanfläta, förena, förbinda, inveckla, indraga. **2.** fläta illa. **II.** *Sich* ~ vara invecklad, insnärjd. **Verfeilächung,** *f.*

verfeiléschen, * *sich* ~ blifva kött, öfverväxas med kött. **Verfeiléschung,** *f.*

verfeilicken, * *tr.* använda till lappning.

verfeiliegen, * **I.** *itr. s.* förflyga, hastigt förflyta, förflygtigas, bortdunsta. **II.** *Sich* ~ flyga vilse.

verfeilésien, * *itr. s.* förflyta, förlida, förgå, försvinna, flyta samman, upplösa sig, omärkligt förlora sig.

verfeilítzt, verfeilíxt, a. F fördömd.

verfeilóssen, * *tr.* flotta. **Verfeilóssung,** *f.*

verfeilüchen, * *tr.* förbanna, fördöma. **Verfeilüchung,** *f.*

verfeilüchtigen, * **I.** *tr.* förflygtiga, låta afdunsta. **II.** *Sich* ~ förflygtigas, afdunsta; F smyga sig undan, försvinna. **Verfeilüchtigung,** *f.*

Verfeiluss, -es, 0, *m.* förlopp.

verfeilüssigen, * *tr.* och *sich* ~ bringa (öfvergå) till flytande form. **Verfeilüssigung,** *f.*

Verfeilóg, -[e]s, 0, m. 1. förlopp, utveckling. **2.** fullföljande.

verfeilógbär, a. möjlig att förfölja, att fullfölja.

verfeilógen, * **tr.** 1. förfölja, eftersätta. **2.** följa, fullfölja.

Verfeilóger, -s, -, *m.* förföljare.

Verfeilóging, -en, *f.* 1. förföljelse. **2.** 0, fullföljande.

verfeilráchten, * *tr.* 1. borthyra ut fraktning. **2.** frakta, forsla. **Verfeilráchtung,** *f.*

Verfeilráchter, -s, -, *m.* en som nthyr vagnar, fartyg; åkare, skeppsredare.

verfeilránden = *entfremden.*

verfeilrésen, * om djur och P om människor, **I.** *tr.* äta upp, frässa upp. **II.** *Sich* ~ föräta sig.

verfeilrieren, * *itr. s.* förfrysas, frysa ihjäl.

verfeilríihen, * **I.** *tr.* låta inträda i förtid, påskynda, driva för fort. **II.** *Sich* ~ inträda, komma för tidigt. **Verfeilríihung,** *f.*

verfeilúgbár, a. disponibel.

Verfeilúgbárit, 0, *f.* disponibilitet.

verfeilúgen, * **I.** *tr.* bestämma, förordna, anordna, föreskrifva. **II.** *itr. h.* *Über etw. (ack.)* ~ förfoga, bestämma öfver, disponera ngt. **III.** *Sich* ~ förfoga, begifva sig.

Verfüger, -s, -, *m.* den bestämmande, disponent.

verfüglich, *a.* disponibel.

Verfügung, -en, *f.* 1. förordning, anordning, bestämmelse. 2. *en über etw. treffen*: taga sina mått och steg beträffande ngt. 3. förfogande, disposition.

verföhrbar, *a.* 1. möjlig att föra, att frakta, transportabel. 2. möjlig att förföra.

verföhren, * *tr.* 1. föra, frakta, forsla. 2. föra vilse, vilseleda, förföra, förläda. 3. fullfölja, förvärja, gå på med.

Verföhrer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* förförare, förförerska, förläda.

verföhrerisch, *a.* förförisk, förförande.

Verföhruug, -en, *f.* förförelse, förförande, se för str. *verföhren*. -s... Ex. ~mittel, -s, -, *n.* förförelsemedel.

verfüllen, * *sich* ~ bulna.

verfümfeien, * *tr.* 1. förstöra på utsväfningar, kalas *m. m.*, festa upp. 2. förfuska, skämma bort, förstöra.

verfünfachen, * *tr.* femdubbla.

verfütern, **verfütern**, * *tr.* 1. fodra upp *total*. 2. fodra, mata för starkt, gifva för mycken föda.

vergaben, * *tr.* skänka bort, donera.

vergäffen, * *sich in jmdn, etw.* ~ förgäpa sig, blifva betagen i ngn, ngt.

vergähnen, * *tr.* *Stunden* ~ sitta och gäspa hela timmar.

vergählen, * *tr.* gallspränga; *blm.* förbittra, *jmdm etw.*: ngt för ngn.

vergaloppiereu, * *F sich* ~ misstaga sig, hoppa i galen tunna.

Vergäng, [-e]s, 0, *m.* förlopp.

vergängen, *a.* förgängen, förfluten, förliden.

Vergängenheit, 0, *f.* det förflutna.

vergänglich, *a.* förgänglig.

Vergänglichkeit, -en, *f.* 1. 0, förgänglighet. 2. förgänglig sak.

vergänten, * *tr.* bortauktionera.*

vergäsen, * *I. tr.* bringa till gasform. *II. Sich* ~ öfvergå till gasform. **Vergäsung**, *f.*

vergättern, * *tr.* 1. förse med galler, sätta galler för. 2. samlas, sammankalla, *t. ex. die Soldaten*. **Vergäterung**, *f.*

vergäukeln, * *tr.* med skämt och lek tillbringa, fördrifva.

vergeben, * *I. tr.* 1. gifva bort, skänka bort. 2. *Jmdm etw. von seinem Rechte, seiner Würde* ~ trädä ngns rätt, ngns värdighet för nära. *Sich (dat.) von seinem Rechte etw.* ~ afstå, uppoffra ngt af sin rätt, *men: sein Recht* ~ afstå från sin rätt; *seiner Würde* *el. sich (dat.) nichts* ~ ej uppoffra ngt af, hålla på sin värdighet. 3. förläta, *jmdm etw.*: ngn ngt. 4. kortspel. *Die Karten* *el. sich* ~ gifva orätt. *Es ist* ~ det är orätt gifvet. *II. Sich* ~ 1. gifva bort för mycket, så mycket att man blir fattig. 2. *se I, 4.*

vergebens, *adv.* förgäfvets, fåfängt.

Vergeber, -s, -, *m.* en som ger bort ngt, har ngt att gifva bort.

vergeblich, *a.* fåfäng, gagnlös.

Vergéblichkeit, 0, *f.* det fåfänga, gagnlösa i ngt.

Vergébung, -en, *f.* förlåtelse.

vergegenwärtigen, * *tr.* åskådliggöra, lifligt skildra, lefvande framställa. *Sich (dat.) etw.*

~ återkalla ngt i minnet, påminna sig ngt.

Vergegenwärtigung, *f.*

I. vergehen, * *I. itr. s.* 1. förgå, förflyta, *itr. vergangen*. 2. förgås, *t. ex. vor Angst*: af ångest.

3. *Jmdm vergeht etw.*: ngn mister ngt, *t. ex. die Lust, der Appetit vergeht jmdm*.

Sich (dat.) etw. ~ lassen: mista lusten för ngt. *Ihm verging Hören und Sehen*: han miste både hörsel och syn, det svartnade för ögonen på honom, han förlorade medvetandet. **II. Sich** ~ förgå sig, fela, bryta, *t. ex. sich im Zorne gegen jmdn* ~, *sich gegen das Gesetz* ~.

2. **Vergehen**, -s, -, *n.* **Vergehung**, -en, *f.* förseelse, öfverträdelse, brott.

vergeisten, * **I. tr.** förändliga. **II. itr. s.** afdunsa, dufna.

vergeistern, * *tr.* 1. förändliga. 2. göra andelik, spöklik. *Vergeistert*: spöklik.

vergeistigen, * *tr.* 1. förändliga. 2. tillsätta alkohol till, alkoholisera. **Vergeistigung**, *f.*

Vergélt, [-e]s, 0, *m.* och *n.* lön, ersättning, vedergällning.

vergelten, * *tr.* vedergälla, löna, belöna, straffa.

Vergéltér, -s, -, *m.* en som vedergäller, belönare, straffare, hämnare.

Vergéltung, -en, *f.* vedergällning, belöning, straff.

vergeséllschaften, * **I. tr.** förena (i sällskap). **II. Sich** ~ förena sig, slå sig samman, bilda sällskap. **Vergeséllschaftung**, *f.*

vergessen, *du vergiss* [es]t, *er vergisst, vergass, vergässe, vergessen, vergiss*, * **I. tr.** *el. * itr.* *h.* med *gen.* glömma, förgäta. **II. Sich** ~ 1. glömma sig. 2. glömska.

Vergessenheit, 0, *f.* glömska.

vergesslich, *a.* glömsk.

Vergesslichkeit, 0, *f.* glömska.

vergéuden, * *tr.* bortslösa, förslösa, slösa med, förstöra, skingra.

Vergéuder, -s, -, *m.* slösare.

Vergéudung, 0, *f.* slösande, skingrande, slöseri.

vergewältigen, * *tr.* våldföra sig på, bruka våld mot, våldföra. **Vergewältigung**, *f.*

Vergewältiger, -s, -, *m.* våldsverkare.

vergewissern, * *tr.* 1. bekräfta, styrka. 2. *Jmdn, sich einer (gen.) Sache* *el. über* (med *ack.*) *el. von* *el. wegen* *etw.* ~ förvissa, öfvertyga ngn, sig om ngt. **Vergewissérung**, *f.*

vergiessen, * **I. tr.** 1. utgjuta, *t. ex. Blut, Thränen*. 2. slå ut, spilla, *t. ex. Wasser, Milch*.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

3. a) gjuta felaktigt, forstora i gjutningen, b) använda vid gjutning, gjuta, c) medels gjutning fästa, gjuta fast. **II.** *Sich* ~ gjuta fel. **Vergießung, f.**

vergiften, * I. *tr.* förgifta, förgifta. **II.** *Sich* ~ taga in gift: blifva förgiftad. **Vergiftung, f.**

Vergifter, -s, -m. förgiftare; giftblandare.

vergilben, * itr. s. gulna.

Vergissmeinnicht, -[e]s et. -, -[e], n. förgät-nigej.

vergittern, * tr. förse med galler, sätta galler för. **Vergitterung, f.**

vergläsen, * I. *itr.* h. blifva glasaktig, för-glasas. **II.** *tr.* 1. gläsera, förglasa. 2. sätta glas i, framför.

Verglasung, -en, f. 1. 0, gläsering, förglas-nig; insättning af glasrutor. 2. glas, glas-rutor. glasvägg.

Vergleich, -[e]s, -e. m. 1. förlikning, kompromiss, öfverenskommelse, fördrag, akord. *Einen* ~ *schliessen*: ingå förlikning. 2. jämförelse. -s... *Ex.* ~ *weise, adv.* genom förlikning.

vergleichbar, a. jämförlig.

vergleichen, * tr. 1. rätta, jämna, utjämna, iordningställa. 2. förlika; bilägga. 3. jämföra. **Vergleichung, f.** -s... *Ex.* ~ *grad, -[e]s, -e, m.* ~ *stufe, -n, f.* komparationsgrad. ~ *weise, adv.* för jämförelsens skull.

verglötschern, * I. *itr.* s. öfvergå, **II.** *tr.* för-vandl: till jöklar, till is.

verglimmen, * itr. s. och *sich* ~ slockna så småningom.

verglühen, * I. *itr.* s. 1. så småningom upphöra att glöda, slockna. 2. förtäras af glöd, af eld, brinna upp. **II.** *tr.* förstöra genom glödgnig, glödga, bränna för hårdt.

I. vernügen, * tr. och *sich* ~ 1. tillfredsställa, förnöja (sig). 2. roa (sig), *an et. mit etw.:* med ngt. *st. vernügt.*

2. Vernügen, -s, -, n. tillfredsställelse, för-nöjelse, glädje, nöje. *Wenn es Ihnen* ~ *macht:* om det roar er.

vergnüglich, a. 1. förnöjd, förnöjsam, nöjd, tillfreds. 2. nöjsam, rolig, treflig.

Vergnüglichkeit, -en, f. nöje, förlustelse, för-nöjelse, tillfredsställelse, förnöjsamhet.

Vergnügfing, -[e]s, -e, m. njutningslysten per-son.

vergnügsam, a. förnöjsam.

vergnügt, a. glad, förnöjd, tillfreds.

Vergnügung, -en, f. nöje, förlustelse, förströ-else. -s... *Ex.* ~ *lokal, -[e]s, -e, n.* förlustelse-ställe, danslokal. ~ *reise, -n, f.* resa för sitt nöjes skull. ~ *reisende(r), (adj. böjn.) m.* turist. ~ *sucht, 0, f.* njutningslystnad. ~ *süch-tig, a.* njutningslysten.

vergolden, * tr. förgylla. **Vergoldung, f.**

Vergölde, -s, -, m. förgyllare.

vergonnen, * tr. förinna.

vergöttern, * tr. förguda, afguda. **Vergötte-rung, f.**

Vergötterer, -s, -, m. dyrkare, tillbedjare.

vergöttlichen, * tr. göra gudomlig.

vergötzen, * tr. afguda.

vergräben, * tr. och *sich* ~ gräfvä ned (sig).

Vergräbung, f.

vergrämen, * I. *tr.* 1. i grämelse tillbringa, t. *ex. sein Leben.* 2. *Jmdn* ~ bereda ngn sorg, grämelse. **Vergrämt:** nedtyngd af sorg, af bekymmer. **II.** *Sich* ~ djupt gräma sig, nedtyngas af bekymmer, söra.

vergräsen, * I. *tr.* igenså, betäcka med gräs. **II.** *itr.* s. blifva gräsbevuxen, gräsbetäckt.

vergräuen, * itr. s. gråna, blifva grå.

vergreifen, * I. *tr.* 1. *Die Saite, den Ton* ~ slå an oriktig sträng, ton. 2. nöta gam tam-made. 3. slutförsälja. **II.** *Sich* ~ 1. gripa vilse, misstaga sig. 2. förgripa sig, *an jmdm, etw. (dat.):* på ngn, ngt. *Sich an dem Ge-setze* ~ bryta mot lagen, begå lagbrott. **Vergreifung, f.**

vergröbern, * I. *tr.* göra gröfre. **II.** *Sich* ~ blifva gröfre. **Vergroberung, f.**

vergrössern, * I. *tr.* förstora. **II.** *Sich* ~ för-storas, ökas, växa. **Vergrosserung, f.** -s... *Ex.* ~ *glas, -es, -er †, n.* förstoringsglas. ~ *linse, -n, f.* förstoringlins.

vergrübeln, * I. *tr.* 1. grubblande tillbringa. 2. genom grubbleri förstöra. **II.** *Sich* ~ grubblande fördjupa sig.

vergrünen, * itr. s. mista sin gröna färg, vissna.

vergücken, * F. *sich* ~ förgåpa sig.

vergülden, * tr. förgylla.

Vergünst, 0, f. förlöf, tillåtelse.

Vergünstigung, -en, f. 1. tillåtelse. 2. förmon, privilegium.

vergüt[ig]en, * tr. godtgöra, ersätta.

Vergütung, -en, f. godtgörelse, ersättning.

Verhäck, -[e]s, -e, m. och * *n.* ✕ förhuggning.

verhächeln, * tr. 1. hugga sönder. 2. ✕ spärra, afstånga genom förhuggning(ar).

Verhäft, -[e]s, 0, m. arrest, häkte.

verhäften, * tr. 1. häkta, arrestera. 2. *Jmdm etw.* ~ lemna ngn ngt såsom pant. **Verhäft-ung, f.** -s... *Ex.* ~ *befehl, ~brief, -[e]s, -e, m.* arresteringsorder.

verhägeln, * itr. s. förstöras af hagel, blifva hagelskadad. *st. Petersilie.* **Verhäg[e]lung, f.**

verhäkeln, * I. *tr.* 1. häkta ihop. 2. virka upp. **II.** *Sich* ~ virka orätt.

verhällen, * itr. s. förklinga, dö bort.

I. verhalten, * I. *tr.* 1. återhålla, hålla tillbaka. 2. dölja, förtiga. **II.** *Sich* ~ förhålla sig, a) vara, b) uppföra sig. **Verhaltung, f.** -s... *Ex.* ~ *befehl, -[e]s, -e, m.* förhållnings-order. ~ *massregeln, f. plur.* förhållnings-regler.

2. Verhalten, -s, 0, n. förhållande, uppförande.

Verhältnis[s], -ses, -se, n. förhållande, om-ständighet. *In freundschaftlichen* ~ *sen mit jmdm stehen:* stå i vänskapligt förhållande till ngn. *Ein* ~ *mit einem Mädchen haben:*

ha en flicka till älskarinna. *In ~ mit einander stehend*: proportionerliga. -mässig, a. proportionerlig, relativ, adv. jämförelsevis. -widrig, a. o. proportionerlig. -wort, -[e]s, -er †, n. gram. preposition.

verhandeln, * I. *itr. h. Über etw.* (ack.) ~ förhandla, afhandla, dryfta, öfverlägga om, underhandla om ngt. II. *tr. 1.* borthandla, handla med. 2. förlora på handel.

Verhandlung, -en, f. förhandling, underhandling, öfverläggning. -s... Ex. ~buch, -[e]s, -er †, n. protokollsbok.

verhängen, * *tr. 1.* hänga öfver, hänga framför. 2. hänga orätt, på orätt ställe. 3. *Dem Pferde die Zügel ~* gifva hästen lösa tyglar. 4. *Eine Strafe über jmdn ~* ädöma ngn ett straff, *die Todesstrafe über jmdn ~* döma ngn till döden.

Verhängnis[s], -ses, -se, n. öde, skickelse. -glau-be, -ns, 0, m. tro på ödet, fatalism. -voll, a. ödesdiger, olycksbringande.

verhärmen, * = vergrämen.

verhärren, * *itr. h. och s. Auf etw.* (dat.) ~ stå fast vid, framhärda i ngt.

verhärshen, * I. *itr. s.* = harschen. II. *tr. öf-*verdraga med sårskorpa, läka. **Verhär-schung**, f.

verhärten, * I. *tr.* göra hård, härda, förhärda. II. *adv. verhärten, itr. s. och sich ~* härda, härdas, förhärdas.

Verhärtung, -en, f. 1. 0, härdande m. m. se föreg. 2. hårdhet, hårdt ställe, valk.

verhärzen, * I. *tr. öfverdraga med harts, med* kåda, hartsa. II. *itr. s. och sich ~* blifva kådig, hartsig.

verhäsplein, * F *sich ~* trassla in sig, veckla in sig, dumma sig.

verhässlichen, * *tr.* göra fulare, vanställa.

verhässt, a. förhatlig.

verhäschteln, * *tr.* skämma bort. **Verhäsche-lung**, f.

Verhäu, -[e]s, -e, n. förhuggning.

verhäuhen, * *tr.* utandas.

verhäuhen, * I. *tr. 1.* genom hugg skada, hugga sönder; F prygla, klå. 2. hugga upp. 3. ✕ förhugga, genom förhuggning spärra. II. *Sich ~* hugga vilse; F hugga i sten, misstaga sig, förplumpa sig.

verhében, * I. *tr. 1.* *Sich* (dat.) *den Arm, die Schulter ~* förlyfta sig så att armen, axeln går ur led. 2. lyfta orätt. *Die Karten ~* taga af (kort) orätt. II. *Sich ~* förlyfta sig.

verhében, * *tr.* härja, förhärja, ödelägga.

Verhéerer, -s, -, m. härjare, ödeläggare.

Verhéerung, -en, f. härjning, ödeläggelse.

verhéften, * *tr. 1.* hopfästa. 2. till häftning använda. 3. häfta vilse.

verhéhlen, part. *adv. verhohlen*, * *tr. och sich ~* dölja (sig), förhemliga, förtiga, gömma. **Verhéhlung**, f.

verhéimlichen, * *tr.* dölja, förhemliga. **Verhéim-lichung**, f.

verhéirat[h]en, * I. *tr.* gifta bort. II. *Sich ~* gifta sig. *Sich wieder ~* gifta om sig. **Verhéirat[h]ung**, f.

verhéissen, * *tr.* utlofva, lofva.

Verhéissung, -en, f. 1. 0, utlofvande. 2. löfte.

verhélfen, * *itr. h.* förhjälpa, *jmdn zu etw.:* ngn till ngt.

verhénkert, a. F fördömd.

verhérrlichen, * *tr.* förhärliga. **Verhérrlichung**, f.

verhézen, * *tr. 1.* upphetsa, uppvigla. 2. trött-jaga. **Verhéztung**, f.

verhézen, * *tr.* förhäxa, förtrolla. **Verhézung**, f.

verhémmeln, * I. *tr.* förguda, upphöja till sky-arne. II. *itr. s. 1.* vara i sjunde himlen, vara öfverlycklig. 2. afida. **Verhémm[e]lung**, f.

verhénderlich, a. hinderlig, i vägen.

verhéndern, * *tr.* förhindra, hindra, förebygga. **Verhénderung**, f.

verhéchdeutschen, * *tr.* öfversätta till hög-tyska.

Verhöffen, -s, 0, n. *Wider alles ~* mot all förväntan.

verhöhlen, a. dold, hemlig, i smyg, *ist ver-kehlen*.

verhöhnen, * *tr.* häna, förhäna, begabba. **Verhöhnung**, f.

Verhöhner, -s, -, m. begabbare, bespottare.

verhözen, * *itr. s.* blifva träaktig; *man blifva stel, pedantisk*.

Verhör, -[e]s, -e, n. förhör.

verhören, * I. *tr. 1.* förhöra. 2. ej höra. II. *Sich ~* höra vilse.

verhüdeln, * I. *tr.* förstöra, förfuska. II. *itr. s.* blifva förstörd, förfuskas.

verhüllen, * *tr.* öfverhölja, betäcka, dölja, öf-verskylla. *In ~den Worten:* i förtäckta ordalag. **Verhüllung**, f.

verhündertfachen, **verhündertfältigen**, * *tr. och sich ~* hundrafaldiga, hundrafaldigt för-öka (sig).

verhüngern, * *itr. s.* svälta ihjäl.

verhünzen, * *tr.* förfuska, förstöra, skämma bort.

verhüten, * *tr.* förebygga, förhindra, förekomma. *Das verhüte Gott!* bevare oss Gud därför! *was Gott verhüte:* hvilket Gud förbjöde. **Verhütung**, f. -s... Ex. ~mässregel, -n, f. förekommande, preventiv åtgärd.

verifizieren, -te, -t, *tr.* intyga, bestyrka. **Veri-fizierung**, f.

verinner[liche]n, * *tr.* förlägg inåt, fördjupa. **verinnigen**, * I. *tr.* göra mera innerlig. II. *Sich ~* blifva mera innerlig.

verinteressieren, * I. *tr.* förränta. II. *Sich ~* bära räntor, vara räntebärande. **Verinteres-sierung**, f.

verirren, * *itr. s. och sich ~* förirra sig, gå vilse, gå bort sig.

Verirrung, -en, f. förvillelse, felsteg.

* akta sms. F familjart. P lägre språk. ✕ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäris term.

verjagen, * *tr.* jaga bort, köra bort, driva bort, utdriva. **Verjägung**, *f.*
verjährlbar, *a. jur.* som kan försittas, blifva öfverarig, förfalla under häfd.
verjähren, * *itr. s.* 1. rota in sig. **Verjährt**: gammal, ärevördig, inrotad. 2. *jur.* förfalla under, vinnas genom häfd. 3. *jur. adv. sich* ~ blifva försutten, för gammal, öfverarig.
Verjähung, *-en, f. jur.* 1. hemfall under häfd, häfd. 2. preskription. *-s...* Ex. ~frist, *-en, f. jur.* preskriptionstid.
verjähmern, * *tr.* i jänner, jämmerligt tillbringa.
verjähzen = *verjubeln*.
verjochen, * *tr.* underkufva.
verjubeln, * *tr.* i jubel, i sus och dus a) tillbringa, t. ex. *sein Leben*, b) förstöra, t. ex. *sein Vermögen*.
verjuden, * *I. tr.* göra judisk, judaisera. **II. itr. s.** blifva judisk, få en judisk prägel. **Verjudung**, *f.*
verjungen, * *I. tr.* 1. föryngra. 2. förminska. 3. ☉ göra smalare, låta smalna, aftaga, föryngja. **II. Sich** ~ 1. föryngras. 2. förminskas. 3. smalna, aftaga i tjocklek. **Verjüngung**, *f. -s...* Ex. ~mässtab, *-[e]s, -e †, m.* förminskad skala. ~mittel, *-s, -, n.* föryngnings-, försköningsmedel.
verjunckerieren, **verjünkern**, * *tr.* såsom juncker, i lättja och vällefnad tillbringa.
verkälben, * *itr. h.* kalfva i förtid.
verkälken, * *tr., itr. s.* och *sich* ~ förkalka(s), kalcinera(s). **Verkalkung**, *f.*
verkalkulieren, * *sich* ~ räkna vilse, misstaga sig.
verkälten, * *tr.* och *sich* ~ förkyla (sig).
verkäppen, * *tr.* 1. ☉ *Eine Mauer* ~ sätta tak på en mur. 2. *adv. sich* ~ maskera, förkläda (sig).
Verkäppung, *-en, f.* förklädnad.
verkäpseln, * *sich* ~ kapsla in sig. **Verkäps[e]lung**, *f.*
Verkäuf, *-[e]s, -e †, m.* försäljning. *-s...* Ex. ~bedingung, *-en, f.* försäljningsvilkor. ~preis, *-es, -e, m.* försäljningspris.
verkäufbar, *a.* säljbar.
verkäufen, * *I. tr.* sälja. *Zu* ~ *sein*: vara till salu. **II. Sich** ~ 1. sälja sig, vara fal. 2. *Etw. verkauft sich schwer*: ngt är svårt att sälja. 3. förköpa sig.
Verkäufer, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* säljare, säljerska.
verkäuflich, *a.* 1. till salu; fal. 2. lätt att sälja. 3. *adv. Jmdm etw.* ~ *überlassen*: sälja ngt till ngn.
Verkäuflichkeit, *0, f.* 1. (god) afsättning, åtgång. 2. falhet.
verkägeln * *tr.* förlora, tillsätta på kägelspel.
Verkehr, *-[e]s, 0, m.* och *n.* rörelse, besökande människor; umgänge, samfärdsel, varuutbyte, trafik. ~ *mit jmdm haben, in* ~ *mit*

jmdm stehen: umgås, ha umgänge med ngn. *-s...* Ex. ~störung, *-en, f.* trafikhinder. ~strasse, *-n, f.* kommunikationsväg, samfärdsled.
verkéhren, * **I. itr. h.** 1. komma och gå. *In diesem Lokale* ~ *viele Leute*: denna lokal besöktes af mycket folk. 2. umgås, hafva umgänge, *mit jmdm*: med ngn. **II. tr.** 1. förvända, vrida om, vända, vrida bakfram, upp och ned. 2. förvandla. **III. Sich** ~ förvandla sig, förvandlas.
verkehrt, *a.* bakvänd, förvänd, upp- och nedvänd, galen, på tok; afvig.
Verkehrtheit, *0, f.* förvändhet, galenskap.
verkeilen, * *tr.* 1. fästa med kilar, kila fast. 2. *F* sälja, göra sig af med till hvad pris som helst. 3. *P* grundligt prygla.
verkénnbar, *a.* som lätt kan misskännas.
verkénnen, * *tr.* 1. misskänna, missförstå. 2. ej känna igen. **Verkénnung**, *f.*
verkétten, * *tr.* med kedjor fästa, fastkedja. **Verkétting**, *f.*
Verkétzerner, *-s, -, m.* förkättrare.
verkétzern, * *tr.* förkättra. **Verkétzerng**, *f.*
verkérchlichen, * *tr.* göra mera kyrklig, gifva en kyrklig prägel, underkasta kyrkans väld. **Verkérchlichung**, *f.*
verkétten, * *tr.* hop-, igenkitta. **Verkétting**, *f.*
verklägbär, *a.* som kan på laglig väg indrivas.
verklägen, * *tr.* 1. stämna, anklaga, lagsöka. 2. med klagan tillbringa, t. ex. *die Tage*; förlora på processer, t. ex. *sein Geld*. **Verklägung**, *f.*
Verkläger, *-s, -, m.* anklagare.
verklämmen, *part. adv. verklommen*, * *itr. s.* stelna af köld.
verklämmern, * *tr.* ☉ fästa med krampor.
verklären, * **I. tr.** upplysa, förklara, i sht bibl. **II. Sich** ~ förklaras, blifva förklarad. **Verklärung**, *f.*
verklättschen, * *tr.* 1. förtala. 2. med skvaller tillbringa, skvallra bort, t. ex. *die Zeit*.
verkläusel, **verkläusulieren**, * *tr.* genom klan-suler inskränka, begränsa.
verklé[i]ben, * *tr.* hopklistra, hopfästa, tillsmeta. **Verklé[i]bung**, *f.*
verkléiden, * **I. tr.** 1. förkläda, kläda ut, maskera. 2. bekläda, fodra, öfvertäcka. **II. Sich** ~ förkläda sig, kläda ut sig, *als Spanier* et. *in einen Spanier*: till spanjor.
Verkléidung, *-en, f.* förklädnad, maskering, beklädnad; brädfodring, panel.
verkléierlich, *a.* förklenande.
verkléine[r]n, * *tr.* 1. förminska, göra mindre, reducera. 2. förklena, nedsätta. **Verkléin[er]ung**, *f. -s...* Ex. ~glas, *-es, -er †, n.* förminskningsglas, konkavt glas. ~wort, *-[e]s, -er †, n.* gram. diminutiv.
verkléistern, * *tr.* hopklistra, tillsmeta, öfversmeta; bemantla. **Verkléisterung**, *f.*
verkléttern, * *sich* ~ klättra vilse.
verklingen, * *itr. s.* förklinga, dö bort.

verklopfen, * *tr.* 1. plagga på, slå, pryglä. 2.

F sälja, kursa med.

verknällan, * *tr.* skjnta bort, t. ex. *Pulver.*

verknéchten, * *tr.* underkufva, förslafva.

verknéifen, * *I. tr.* gnm hopknäpning dölja. **II. F**
sich ~ misstaga sig.

verknéipen, * *tr.* F supi: upp, t. ex. *sein Geld.*

verknéstern, verknitern, * *tr.* skrynkla, hopkrama.

verknöchern, * *I. tr.* förbena, förvandla till ben; F bndi. göra torr, pedantisk. **II. itr.** s. och *sich* ~ förbenas, förvandlas till ben; F bndi. blifva torr, pedantisk. **Verknöchering, f.**

verknörpeln, * *itr.* s. och *sich* ~ öfvergå till brosk, bilda brosk. **Verknörp[e]lung, f.**

verknüpfen, * *I. tr.* 1. förbinda, förknippa. 2. knyta vilse. **II. Sich** ~ vara förbunden, förknippad. **Verknüpfung, f.**

verköchen, * *I. itr.* s. 1. skämmas bort vid kokningen, koka sönder. 2. koka in, bortdunsta, förflygtigas. **II. tr.** 1. använda till kokning, i köket. 2. koka för hårdt, koka sönder.

verköhlen, * *I. tr.* kola. **II. itr.** s. och *sich* ~ kolas. **Verköhlung, f.**

verkömnen, * *itr.* s. 1. förfalla, råka i förfall; blifva afsigkommen. 2. förkomma, komma bort.

Verkömnenheit, 0, f. förfall.

Verköppeln, * *tr.* hopkoppla, förbinda. **Verköpp[e]lung, f.**

verkörken, * *tr.* korka.

verkörperlichen, * *tr.* förkroppsliga.

verkörpern, * *I. tr.* förkroppsliga, gifva gestalt, personifiera. **II. Sich** ~ förkroppsligas, taga gestalt, förvandlas. **Verkörperung, f.**

verkösen, * *tr.* tillbringa med smekningar, t. ex. *die Zeit.*

verkösten, * *tr.* smaka på.

verkränen, * *tr.* förlägga, lägga undan.

verkränken, * *itr.* s. genom sjukdom aftyna.

verkräichen, * *sich* ~ krypa undan, gömma sig.

verkrümeln, * *I. tr.* 1. söndersmula. 2. plottra bort, förstöra på småsaker, på skräp. **II. Sich** ~ smula sig.

verkrümnen, * *tr.* och *sich* ~ kröka (sig), förvid(a)s. **Verkrümmung, f.**

verkrüppeln, * *I. itr.* s. blifva förkrympt, småväxt, lytt. **II. tr.** förvandla till krympling, göra lytt. **Verkrüpp[e]lung, f.**

verkühlen, * *tr.* och *sich* ~ alldeles afkyla(s).

verkümmern, * *I. itr.* s. blifva förkrympt, tyna bort, aftyna, tyna. **II. tr.** 1. förminska, störa, inkräkta på. 2. lägga beslag på. **Verkümmung, f.**

verkünd[ig]en, * *tr.* förkunna, bebåda, förutsäga, bekantgöra, tillkännagifva. **Verkünd[ig]ung, f.**

Verkünd[ig]er, -s, -, m. ~in, -nen, f. förkunnare, bebådare, budbärare, budbärerska.

verkündschaften, * *tr.* rekognoscera, utspåna.

verkünsteln, * *tr.* förkonstla. **Verkünst[e]lung, f.**

verköpfern, * *tr.* förkoppra, kopparkläda. **Verköpp[e]lung, f.**

verköppeln, * *tr.* hopkoppla gnm koppleri. **Verköpp[e]lung, f.**

verkürzen, * *I. tr.* förkorta, afkorta, förminska. **II. Sich** ~ förkortas, blifva kortare.

Verkürzung, f.

verlärden, * *tr.* 1. skratta åt, utskratta. 2. skratta, skämta, t. ex. *eine Stunde.*

verlärden, * *tr.* 1. packa, lasta till transport. 2. ladda illa; förstöra vid laddning. **Verlädung, f.** -s... Ex. ~kosten, plur. lastnings-, speditjonskostnader.

Verläder, -s, -, m. packkarl.

Verlág, -[e]s, 0, m. förlag; förlagsrörelse. -s... Ex. ~buchhandel, -s, 0, m. förlagsbokhandel. ~buchhändler, -s, -, m. bokförläggare. ~recht, -[e]s, -e, n. förlagsrätt.

1. verlängen, * *I. itr.* h. *Nach etw.* ~ åstunda, känna begär, längtan efter. **II. tr.** begära, fordra, göra anspråk på.

2. Verlängen, -s, -, n. åstundan, längtan, begär, fordran. *Was ist Ihr ~?* hvad önskar, vill ni?

verlängern, * *I. tr.* förlänga, göra längre, skarfva. **II. Sich** ~ förlängas, blifva längre. **Verlängerung, f.** -s... Ex. ~stück, -[e]s, -e, n. förlängningsstycke, löst stycke, lösskifva.

verlängsämen, * *tr.* sakta, göra långsammare, sinka, försinka, fördröja. **Verlängsämung, f.**

verläppern, * *tr.* i småposter förstöra, bortplottra.

verlärven, * *I. tr.* maskera. **II. Sich** ~ 1. maskera sig. 2. förpuppa sig. **Verlärving, f.**

Verläss, -es, 0, m. pålitlighet. *Es ist kein ~ auf diesen Menschen:* man kan ej lita på denna människa.

1. verlässen, * *I. tr.* 1. lemna, öfvergifva; lemna i sticket. 2. * efterlemna, lemna i arf.

II. Sich auf jmdn, etw. ~ förlita sig, lita på ngn, ngt. **Verlässung, f.**

2. verlässen, a. öfvergifven, hjälplös, ensam, obodd, öde.

Verlässenheit, 0, f. öfvergifvet tillstånd, ensamhet, hjälplöshet.

Verlässenschaft, -en, f. kvarlåtenskap.

verlässig, verlässlich, a. tillförlitlig.

verlästern, * *tr.* nedsvärta, baktala. **Verläste- rung, f.**

Verläub, m. brukt. blott i förbind. *mit* ~ med förlof.

Verläuf, -[e]s, 0, m. förlopp.

1. verläufen, * *I. tr.* 1. springa, t. ex. *zwei Stunden.* 2. springa bort, springa ned, t. ex. *die Schmerzen, das Essen.* 3. *Jmdm den Weg* ~ spärra vägen för ngn. **II. Sich** ~ 1. springa bort sig, springa vilse, förirra sig. 2. biljard. förlöpa sig. 3. ofta *itr.* s. rinna bort, afrinna, förrinna, förflyta, förlöpa. 4. sänka sig, slutta sakta. 5. atv. *itr.* s. mål sammanflyta, gå öfver i hvarandra (om färger). 6. vanl. *itr.* s. förlöpa, aflöpa. **III. itr.** s. se **II, 3, 5, 6.**

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

2. verläufen, *a.* bortlupen, förlupen, kringdrifvande.

Verläufer, *-s, -, m.* en som sprungit vilse; biljard. bäll som förlupit sig.

Verläut, *-[e]s, 0, m.* *Dem ~ nach*: efter hvad det förljüdes, som det säges.

verläutbären, * *I. tr.* bekantgöra, utspida. **II. itr.** *h.* och *s.* = *verlauten* **1.** **Verläutbärung**, *f.*

verläuten, * *itr. h.* och *s.* **1.** förljüdas, sägas, blifva bekant, utspidas. *~ lassen*: låta höra, säga, utspida. **2.** * med ljud återgifva.

verleben, * *tr.* 1. upplefva, genomlefva, tillbringa, *t. ex. den Sommer.* **2.** förstöra gamm ett utsväfvande lefnadsätt.

verlebéndigen, * *tr.* gifva lif åt.

verlébt, *a.* **1.** upplefvad, förflyten. **2.** utlevvad, förstörd.

verléckert, *a.* kräsmagad, kinkig på mat.

1. verlegen, * *I. tr.* 1. förlägga, (för)flytta, *t. ex. sein Geschäft nach Stockholm*: sin affär till S. **2.** uppskjuta, *t. ex. die Sitzung auf einen späteren Tag*: sammankomsten till en senare dag. **3.** förlägga ngt så att man har svårt att åter blita det. **4.** spärra, *t. ex. jmdm den Weg.* **5.** förskottera, lemna på kredit. **6.** förlägga. **II. Sich auf etw. ~ slå sig på, vinnlägga sig om ngt.** **Verlegung**, *f.*

2. verlegen, *a.* **1.** förlegad, gammal. **2.** förlägen. *Um Geld ~ sein*: vara i förlägenhet för pengar.

Verlegenheit, *-en, f.* förlägenhet. *Jmdn in ~ setzen*: bringa ngn i förlägenhet, göra ngn förlägen.

Verleger, *-s, -, m.* förläggare.

verléiblichen, * *tr.* förkroppsliga.

verleiden, * *tr.* *Jmdm etw. ~ väcka afsmak, leda hos ngn för ngt.* *Jmdm seine Freude ~ störa, förstöra* ngns glädje, blanda malört i glädjebägaren för ngn.

verleihen, * *tr.* **1.** låna, hyra ut, bort. **2.** gifva som lån, i förläning. **3.** förlåna, gifva; begåfva, *jmdm etw.:* ngn med ngt. **Verleihung**, *f.*

Verleiher, *-s, -, m.* *~in, -nen, f.* **1.** en som lånar ut, hyr ut ngt. **2.** förlänare, utdelare.

verleiten, * *tr.* förleda, förföra.

verlernen, * *tr.* glömma bort. **Verlernung**, *f.*

verlesen, * *I. tr.* **1.** tillbringa med läsning. **2.** läsa upp. **3.** läsa orätt. **II. Sich ~ 1.** läsa vilse. **2.** fördjupa sig i läsning. **Verlesung**, *f.*

verléitzbar, *a.* sårbar, känslig, ömtålig.

verléitzen, * *tr.* sára, skada, kränka, förolämpa, stöta, bryta mot.

verléitzlich, *a.* lätt sårbar, ömtålig.

Verléitzung, *-en, f.* yttre skada, sår, kränkning, öfverträdelse.

verleügnen, * *tr.* förneka, ej vidgå, ej erkänna. *Sich selbst ~ förneka sig själf.* **Verleügnung**, *f.*

Verleügnen, *-s, -, m.* en som förnekar ngt.

verleümden, * *tr.* förtala, baktala.

Verleümden, *-s, -, m.* *~in, -nen, f.* baktalare, baktantare.

verleümdersch, *a.* baktalande, förklenlig, ärerörig, smädlig.

Verleümdung, *-en, f.* förtal, baktal.

verlieben, * *sich ~ förälska sig, blifva kär, in jmdn:* i ngn. *Verliebt*: förälskad, kär.

Verliebtheit, *0, f.* kärlek, kärlighet, kärleksrus.

verliéderlichen, * *I. tr.* genom liderlighet förstöra. **II. itr. s.** förfalla genom liderlighet.

verliegen, * *I. tr.* **1.** liggande tillbringa, ligga. **2.** ligga så länge att man försummar ngt.

II. Sich ~ 1. blifva förlegad. **2.** gnm för mycket liggande blifva dåsig, arbetsoduglig. **III. itr. s.** blifva förlegad.

verlierbar, *a.* möjlig att förlora.

verlieren, *verlor, verlöre, verloren*, *-[e]*, * *I. tr.* förlora, tappa, blifva af med, mista.

Geld an jmdm ~ förlora pengar på ngn. *An et. in jmdm einen Freund ~ förlora* en vän i ngn. **II. Sich ~ 1.** förlora sig, gå förlorad, försvinna. **2.** fördjupa sig, försjunka.

Verlierer, *-s, -, m.* förlorande, tappande person.

Verlies, *hätte Verliess, -es, -e, n.* underjordiskt fångelse, fångelsehåla.

verloben, * *tr.* och *sich ~ förlofva, trolofva (sig).* *Sie hat ihm ihre Tochter verlobt*: hon har förlofvat sin dotter, hennes dotter har förlofvat sig med honom.

Verlobnis[s] (*ö afr. kort*), *-ses, -se, n.* = *loj.*

Verlobung, *-en, f.* förlofning. *-s...* *Ex. ~ fest*, *-[e]s, -e, n.* förlofningskalas. *~ karte, -n, f.* förlofningskort. *~ ring, -[e]s, -e, m.* förlofningsring.

verlocken, * *tr.* locka, förleda, förföra.

Verlockung, *-en, f.* lockelse, frestelse, förförelse.

verlöddern = *verliedertlichen*.

verlögen, *a.* mycket lögnaktig.

Verlögenheit, *0, f.* vana att ljuga, lögnaktighet.

verlöhnen, * *opers.* *Es verlohnt die Mühe et. es verlohnt sich der Mühe*: det lönar mödan.

Verlörenheit, *0, f.* själsfrånvaro; ensamhet, öfvergifvenhet; förkastligt tillstånd.

Verlörenschaft, *-en, f.* förlust.

verlöschbar, *a.* möjlig att släcka.

verlöschen, * *I.* (vanl. stark böja) *itr. s.* **1.** slöckna. **2.** utplånas, gå bort. **II. (vanl. svag böja) *tr.***

1. släcka. **2.** utplåna, utsudda. **Verlöschung**, *f.*

verlöt[h]en, * *tr.* hoplöda. **Verlöt[h]ung**, *f.*

verlöttern, **verlüdern**, * = *verliedertlichen*.

verlügen, * *tr.* beljuga, ljuga på.

verlumpen, * *I. tr.* aldeles utslita, söndertrasa. *Verlumpt*: trasig; afsigkommen, förfallen. **II. itr. s.** **1.** om kläder: gå i trasor, gå sönder. **2.** om personer: vara afsigkommen, förfalla, gå i trasiga kläder.

Verlüst, *-[e]s, -e [t], m.* förlust. *-bringend, a.* förenad med förlust.

verlustieren, * *F* *sich* ~ förlusta, roa sig.
verlöstig, *a.* förlöstig. *Einer* (gen.) *Sache* ~ *gehen* *ei. werden*: gå förlöstig, gå miste om en sak. *Sich einer Sache ~ machen*: ådraga sig förlusten af, förverka ngt. *Einer Sache ~ sein*: hafva förlorat ngt.
vermachen, * *tr.* 1. stänga, stoppa igen. 2. testamentera, *jmdm etw.:* ngt till ngn.
Vermächtnis[s], *-ses, -se, n.* 1. testamente. 2. testamentarisk gåfva, donation, legat, kvarlåtenskap. *-erbe, -n, -n, m. -erbin, -nen, f. -nehmer, -s, -, m. ~in, -nen, f.* testaments-tagare, testamentarisk arvinge.
vermählen, * *tr.* 1. förmåla. 2. mala illa, skämma bort.
vermählen, * *tr.* och *sich* ~ förmåla (sig).
Vermählung, -en, f. förmålning. *-s...* Ex. *~feier, -n, f. ~fest, -[e]s, -n, m.* förmålningshögtid.
vermähnen, * *tr.* förmana.
Vermahnung, -en, f. förmaning.
vermaledeien, * *tr.* förbanna.
vermännigfachen, vermännigfältigen, * *tr.* och *sich* ~ mångfaldiga(s).
vermânteln, * *tr.* bemantla.
vermärken, * *tr.* utmärka (gränserna af). **Vermärkung, f.**
vermäuern, * *tr.* 1. vid murning förbruka, mura upp. 2. kringmura; mura in, igen, för. **Vermäuerung, f.**
vermehrbar, *a.* som kan ökas.
vermehrten, * *I. tr.* förmera, öka, föröka, fortplanta, tillöka, multiplicera. **II. Sich** ~ föröka sig, förökas, fortplanta sig, tilltaga, tillväxa. **Vermehrung, f.** *-s...* Ex. *~fähigkeit, 0, f.* fortplantningsförmåga.
vermeidbar, *a.* möjlig att undvika.
vermeiden, * *tr.* undvika, undgå. **Vermeidung, f.**
vermeinen, * *tr.* (för)mena, tro, förmoda, antaga.
vermeintlich, *a.* förment, föregifven.
vermelden, * *tr.* omförmåla, berätta, omtala, *jmdm etw.:* ngt för ngn. *Mit Respekt zu* ~ med respekt till sägandes.
vermengen, * *I. tr.* hopblanda, hopröra, blanda, inblanda. **II. Sich mit etw. ~** blanda sig med, blanda sig, lägga sig i, befatta sig med ngt. **Verméngung, f.**
vermensch[lich]en, * *tr.* förmänskliga, gifva mänsklig gestalt, prägel, göra mera mänsklig.
Vermérk, -[e]s, -e, n. anmärkning, anteckning, not, notis.
vermerken, * *tr.* 1. märka, iakttaga, varna, spåra. 2. lägga på minnet, komma ihog, anteckna. 3. *Etw. gut, übel* ~ väl, illa upptaga ngt.
I. vermessen, * *I. tr.* 1. mäta, mäta ut. 2. mäta till, tilldela. **II. Sich** ~ 1. mäta vilse. 2. *Sich einer* (gen.) *Sache* ~ *ei. sich* ~ *etw. zu thun*: tilltro, understå, tillåta sig (att göra) ngt, vara nog förmäten att göra ngt.

3. *Sich hoch und teuer* ~, *dass ...* lofva högt och heligt, att ... **Verméssung, f.**
2. vermessen, *a.* förmäten.
Vermessenheit, 0, f. förmätenhet.
verméssentlich, adv. förmätet, djärf.
vermiet[h]bar, *a.* som kan, får uthyras.
vermiet[h]en, * *I. tr.* hyra ut, bort. **II. Sich** ~ 1. taga tjänst. 2. uthyras, gå att hyra ut. **Vermiet[h]ung, f.** *-s...* Ex. *~bureau, -s, -s ei. -z, n.* kommissionsbyrå (för tjänstökande).
Vermiet[h]er, -s, -, m. ~in, -nen, f. en som hydr ut ngt.
vermindern, * *I. tr.* förminska, minska, försvaga, moderera. **II. Sich** ~ minskas, af-taga. **Verminderung, f.**
vermischen, * *tr.* och *sich* ~ blanda(s), sammanblanda(s), sammanröra(s), beblanda (sig). Överskrit i tidsningar: *vermischte Nachrichten* *ei. Vermischtes*: 'diverse', 'från skilda håll'.
Vermischung, f.
vermissen, * *tr.* sakna. **Vermíssung, f.**
vermitteln, * *tr.* förmedla, medla. **Vermitt[e]lung, f.**
vermittels[t], prep. med gen. förmedels, medels.
Vermittler, -s, -, m. ~in, -nen, f. (för)medlare, (för)medlerska.
vermöbeln, * *tr.* 1. möblera. 2. *F* sälja, förvandla till pengar. 3. *F* tillrättavisa, skrubbba upp.
vermodern, * *itr. s.* multna. **Vermóderung, f.**
vermöge, prep. med gen. medels, genom, till följd af.
I. vermögen, * *tr.* förmå.
2. Vermögen, -s, -, n. 1. förmåga. 2. förmögenhet. *-s...* Ex. *~abschätzung, -en, ~aufnahme, -n, f.* förmögenhetsvärdering. *~los, a.* medellös, obemedlad. *~steuer, -n, f.* förmögenhetsskatt. *~umstände, ~verhältnisse, plur.* förmögenhetsvilkor.
vermögend, *a.* 1. i stånd, dnglig *uu* ngt; mäktig. *Alles ~ sein*: förmå allt. 2. förmögen.
Vermögenheit, 0, f. 1. förmåga. 2. förmögenhet.
vermöglich = vermógend.
vermóosen, * *itr. s.* blifva mossbelupen.
vermórschen, * *itr. s.* murkna.
vermúmmen, * *tr.* och *sich* ~ maskera, förkläda (sig).
Vermúmmung, -en, f. förklädnad.
vermúzen, * *tr.* prägla, slå mynt af.
vermút[h]en, * *tr.* förmoda, tänka.
vermút[h]lich, a. trolig, sannolik; adv. förmodligen.
Vermút[h]ung, -en, f. förmodan, antagande.
vernáchlássigen, tr. försumma, slarfa med.
Vernáchlássigung, 0, f. försummande, slarf.
vernágeln, tr. 1. plugga, spika. 2. spika igen. *F* *bnad. vernagelt sein*: vara korkad. 3. *ge-*nom spikar, söm förstöra. 4. ✕ förnagla. **Vernág[e]lung, f.**

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäriskt term.

vernåhen, * *tr.* 1. sy upp. använda till sömnad. 2. sy ihop, sy igen.

vernårben, * *I. tr.* läka. **II. itr. s.** och *sich* ~ läkas, bilda årr, gro igen. **Vernårbung, f.**

vernårren, * *sich in jmdn* ~ förgapa sig i, blifva betagen, bedårad af ngn.

Vernårtheit, *o, f.* bedårelse.

vernåschen, * *tr.* förstöra på sötsaker, på läckerheter.

vernåhmbar, *a.* förnimbar.

1. vernåhmen, * I. tr. 1. förnimma, höra, märka, varsna. 2. förhöra. **II. Sich** ~ 1. *Sich aus etw.* ~ hitta ut ur, begripa, fatta ngt. 2. *Sich* ~ *lassen:* låta märka, låta förstå. 3. *Sich mit jmdm* ~ komma öfverens med ngn. **Vernåhmung, f.**

2. Vernåhmen, -s, o, n. 1. förnimmande, förnimelse. 2. rykte, hörsågen. *Dem ~ nach:* efter hvad man säger. *Gutem ~ nach ist er schon fort:* jag har hört från säkert håll, att han redan har rest. 3. förhör inför rätta. 4. ömsesidigt förhållande. *In gutem ~ leben:* lefva i godt förstånd.

vernåhmlich, *a.* tydlig, klar.

Vernåhmlichkeit, *o, f.* tydlighet, klarhet.

vernåhigen, * *sich* ~ buga sig. **Vernåhigung, f.**

vernåinbar, *a.* möjlig att förneka.

vernåinen, * *tr.* förneka, neka, negera. *Gram. ~de Partikel:* nekande, negativ partikel.

Vernåiner, -s, -, *m.* en som förnekar *agt.*

Vernåination, -en, *f.* (för)nekande, negering, negation. -s... *Ex. ~fall, -[e]s, -e †, m. Im ~e:* om svaret blir nekande.

vernåneue[r]n, * *tr.* förnya, modernisera, genom modernisering förstöra.

vernåichtbar, *a.* möjlig att förstöra.

vernåichten, * *tr.* tillintetgöra, förinta, förstöra. utrota; annullera, upphåfva. **Vernåichtung, f.** -s... *Ex. ~krieg, -[e]s, -e, m.* utrotningskrig.

Vernåichter, -s, -, *m.* förstörare, utrotare.

vernåickeln, * *tr.* förnickla.

vernåieten, * *tr.* 1. nita. 2. sammanita.

Vernåunft, *o, f.* förnuft. -**begabt, a.** förnuftbegåfvad, förnuftig. -**beweis, -es, -e, m.** förståndsbevis. -**gemäss, a.** förnuftsenslig, förnuftig. -**glaube, -ns, o, m.** förnuftstro. -**heirat[h], -en, f.** förståndsparti. -**los, a.** oförnuftig. -**losigkeit, o, f.** oförnuftighet. -**widrig, a.** förnuftsvidrig.

Vernåünftelēi, -en, *f.* klokskap, sofisterei, hårklyfveri, spetsfundighet.

vernåünfteln, * *itr. h.* resonera, vara spetsfundig, sofistisk.

vernåunftig, *a.* förnuftig, förståndig.

Vernåunftigkeit, *o, f.* förnuft, förstånd.

Vernåünftler, -s, -, *m.* förnuftsmänniska, sofist, spetsfundig person.

vernåutzen, vernåutzen, * *tr.* förbruka, grundligt begagna sig af.

veråden, * *I. tr.* föröda, förhårja, ödelägga. **II. itr. s.** blifva ödelagd, öde. **Verådung, f.**

veråffentlichen, * *tr.* offentliggöra, publicera.

Veråffentlichung, *f.*

verårdnen, * *tr.* förordna, bestämma, ordinaera.

Verårdnung, -en, *f.* förordnande, förordning; ordination.

veråpchten, * *tr.* bort-, utarrendera. **Veråpchtung, f.**

Veråpchter, Veråpchter, -s, -, *m.* en som utarrenderar *agt;* ägare.

veråpcken, * *tr.* 1. packa in, lägga in. 2. förlägga. **Veråpckung, f.**

Veråpcker, -s, -, *m.* packkarl.

veråpznern, * *I. tr.* pansarkläda, bepansra. **II. Sich** ~ taga på sig, kläda sig i pansar.

Veråpzn[e]rung, *f.*

veråpsen, * *tr.* 1. gå miste om, försumma. 2. afvakta slutet af, t. *ex. den Regen* ~. 3. *Ein Spiel* ~ ej deltaga i ett spel.

veråpsten, * *tr.* förpesta. **Veråpstung, f.**

veråpfåhlen, * *tr.* förpåla, palissadera.

Veråpfåhlung, -en, *f.* förpålning, pålverk.

veråpfånden, * *tr.* förpanta. **Veråpfåndung, f.**

veråpfeffern, * *tr.* förpeppra.

veråpfånzen, * *tr.* omplantera, förflytta. **Veråpfånzung, f.**

veråpflegen, * *tr.* 1. vårda, sköta. 2. förplåga, försörja, underhålla.

veråpflichten, * *tr.* och *sich* ~ förpligta, förbinda (sig). *Sich eidlich* ~ med ed förbinda sig, svåra att göra ngt.

Veråpflichtung, -en, *f.* förpligtande, förpligtelse, pligt.

veråpflocken, * *tr.* med pinnar fästa. **Veråpflockung, f.**

veråpfuschen, * *tr.* förfuska, skåmma bort. **Veråpfuschung, f.**

veråpichen, * *tr.* becka, öfverdraga, tillsmeta med beck. **Veråpichung, f.**

veråplåmpern, * *I. tr.* förstöra, slarfva bort, plottra bort. **II. Sich** ~ 1. försåga sig. 2. bli fast för en i början ej allvarsamt menad kärlekshandel.

veråplåppern, veråplådern, * *I. tr.* 1. prata bort. 2. förråda, ej kunna dölja. **II. Sich** ~ 1. försåga sig, förråda sig. 2. *Die Zeit verplaudert sich:* man pratar bort tiden.

veråplåmpern *se veråplåmpern.*

veråpönen, * *tr.* (vid straff) förbjuda.

veråpråssen, * *tr.* genom fråsseri, utsvåfningar förstöra. **Veråpråssung, f.**

veråproviantier en, * *tr.* och *sich* ~ proviantera, förse (sig) med proviant. **Veråproviantierung, f.**

veråpuffen, * *I. itr. s.* förpuffa, detonera. **II. tr.** skjuta bort; *F. baa.* slarfva bort, förstöra. **III. Sich** ~ förbruka allt krut, alla sina pengar. **Veråpuffung, f.**

veråpuppen, * *tr.* studentpr. låna ut.

veråpuppen, * *sich* ~ förpuppa sig. **Veråpuppung, f.**

veråpusten, * *itr. h.* och *sich* ~ pusta, hämta andan.

Veråputz, -es, *o, m.* (af)putsning, yttre puts.

veråputzen, * *tr.* 1. gifva ut, använda till puts-

ning, pyntning, grannlåt, bjäfs. 2. F slarfa bort. 3. F sluka, sätta i sig.

verquäckeln, * = verplämpern.

verquälmen, * I. *itr. s.* gå upp i (tjock) rök, dunsta bort. II. *tr. I.* låta bortdunsta. 2. F röka upp.

verquällen, * *itr. s. I.* valla npp och rinna bort. 2. slå sig af fukt. 3. tätna, gå ihop gamm väta.

verquicken, * *tr. och sich* ~ förkvikta(s), amalgamera(s). Verquickung, *f.*

verramme[l]n, * *tr. barrikadera, spärra. Ver-rämm[e]lung, f.*

verränn, *a.* intrasslad, förlägen.

Verräntheit, -en, *f.* intrassladt förhållande, förlägenhet, knipa.

verråsen, * *itr. s.* blifva gräsbevuxen, gro igen. Verrät[h], -[e]s, 0, *m.* förräderi.

verrät[h]en, * *tr. och sich* ~ förråda (sig).

Verrät[h]er, -s, -, *m.* förrädare.

Verrät[h]ereri, -en, *f.* förräderi, trolöshet.

verrät[h]erisch, *a.* förrädisk, trolös.

verrücken, * I. *itr. s. I.* gå upp i rök, brinna upp. 2. svalna. 3. dunsta af, bort, förflygtigas. *Bild. seinen Zorn ~ lassen:* svalka sin vrede. II. *tr. I.* låta afdunsta, förflygtigas; svalka. 2. a) röka upp, t. ex. *Geld, Cigarren*, b) rökande tillbringa, röka, t. ex. *eine Stunde. Verrückung, f.*

verrücken, * I. *itr. s.* blifva rökig. *Verrückert:* rökig. II. *tr. I.* till rökning använda. 2. röka för starkt.

verrutschen, * *itr. s.* brusande aflägsna sig; förrinna; aftaga, dö bort.

verrechnen, * I. *tr.* beräkna, taga med i räkningen. II. *Sich* ~ förräkna, missträkna, misstaga sig. Verrechnung, *f.*

verrecken, * *itr. s.* dö (om djur och P om personer).

verreden, * I. *tr. I.* lofva att afhålla sig från ngt, afsvärja. 2. förtala. II. *Sich* ~ försäga sig. Verredung, *f.*

verregnen, * *tr.* genom regn förstöra.

verreiben, * *tr.* fint soderriffa.

verreisen, * I. *itr. s.* resa bort. II. *tr.* använda till, tillbringa på resor.

verreiten, * I. *tr. I.* använda till ridter. 2. *Ein Pferd* ~ spränga en häst. 3. med ryttare spärra, stänga, t. ex. *jmdm den Weg.* II. *Sich* ~ rida vilse.

verrenken, * *tr.* vrida n led, vricka. Verrückung, *f.*

verrennen, * *tr. I.* *Jmdm etw.* ~ stänga, spärra ngt för ngn, afstänga ngn från ngt. 2. *av. sich* ~ trassla in (sig), bringa (komma) i förlägenhet, i knipa.

verrichten, * *tr.* förrätta, uträtta, utföra.

Verrichtung, -en, *f. I.* förrättande, uträttande. 2. förrättning.

verriechen, * *itr. s.* och *sich* ~ dunsta af, blifva luktlös.

verriegeln, * *tr.* regla, tillbomma.

verringern, * *tr.* och *sich* ~ förringa(s). Verringerung, *f.*

verrinnen, * *itr. s.* förrinna, förflyta.

verröcheln, * *tr.* och *itr. h.* rosslande utandas, andas ut.

verrósten, * *itr. s.* rosta, förstöras af rost, fastrosta. Verröstung, *f.*

verróten, * *itr. s.* föråldras, skämmas, ruttna. *Verrottete Ansichten:* föråldrade åsichter.

verrócht, *a.* fördömd, nedrig, gudlös.

Verrúchtheit, -en, *f.* nedrighet, gudlöshet.

verrückbar, *a.* flyttbar, lös.

verrücken, * I. *tr.* flytta, rubba, bringa i olag. II. *Sich* ~ flytta sig, ändra läge, rubbas, komma i olag. Verrückung, *f.*

verrückt, *a. I.* se föreg. 2. förryckt, vriden, galen.

Verrücktheit, -en, *f.* galenskap.

Verruf, -[e]s, 0, *m.* misskredit. *In* ~ bringen: bringa i misskredit, illa berykta, *in* ~ sein: ha dåligt rykte om sig, *in* ~ erklären, thun: bannlysa, förvisa.

I. verrufen, * *tr. I.* = berufen, I, 4. 2. *Geld* ~ aflysa mynt. 3. misskreditera, illa berykta. Verrufung, *f.*

2. verrufen, *a.* illa beryktad, dålig, fördömd.

verrühren, * *tr.* hopröra, sammanröra.

verrúnzeln, * *itr. s.* blifva skrynklig, skrynklas.

Vers (*av. med* θ), -es, -e, *m.* vers. *Bild. ich kann mir keinen ~ daraus machen:* jag kan ej få ngn reson i det, kan ej förklara, forstå det. -abschnitt, -[e]s, -e, *m.* metr. cesur. -ärt, -en, *f.* versart, versslag. -drechsler, -s, -, *m.* rimsmidare. -kunst, 0, *f.* poesi. -künstler, -s, -, *m.* versmakare, rimsmidare, poet. -mass, -es, -e, *n.* versmått.

versacken, * *tr.* ösa, lägga i säckar.

versagen, * I. *tr. I.* neka, vägra. 2. lofva, bortlofva. *Anderwärts versagt sein:* hafva lofvat bort sig på annat håll. II. *itr. h.* slå fel, svika, om gevär: klicka. Versagung, *f.*

versälzen, * *tr.* försalta; *bild.* förbittra.

versammeln, * I. *tr.* församla, samla, samman-kalla. II. *Sich* ~ församla sig, församlas, samlas.

Versammlung, -en, *f. I.* 0, församlande. 2. församling. -s... Ex. ~haus, -es, -er \ddagger , *n.* församlingshus, -lokal, klubb. ~platz, -es, -e \ddagger , *m.* samlingsplats.

Versänd, -[e]s, -e, *m.* handel. afsändande, försändning, sändning, försändelse. -artikel, -s, -, *m.* utförselvara. -bier, -[e]s, -e, *n.* exportöl.

versänden, * I. *tr.* uppgrunda, fylla med sand. II. *itr. s.* och *sich* ~ uppgrundas, fyllas med sand. Versändung, *f.*

Versatz, -es, -e \ddagger , *m.* pantsättning. *Etw. in* ~ geben: pantsätta ngt. -amt, -[e]s, -er \ddagger , *n.* pantlåneinrättning, pantbank.

versäuen, * *tr.* P svina ned.

versäuern, * I. *itr. s.* surna; *bild.* förlöas, förlappas. II. *av. versäuern,* * *tr.* göra för sur; *bild.* förbittra. Versäuierung, *f.*

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. \oplus teknik term. \downarrow sjöterm. \otimes militärisk term.

versaufen, * *tr.* P supa upp, genom superi förstöra.

versäumen, * *I. tr.* 1. försumma, uraktlåta, vårdslösa. 2. sinka, uppehålla. *II. Sich* ~ 1. försumma, vårdslösa sig, sitt yttre. 2. försinka sig, komma för sent. *Versäumung, f.*

Versäumnis[s], -se, *f.* -ses, -se, *n.* försummande, försummelse, det försummade, uraktlåtelse; tidsförlust; uteblifvande. -urt[h]eill, -[e]s, -e, *n.* jur. tredskodom.

versäusen, * *I. itr.* 1. *h.* upphöra att susa, susa slut. 2. *s.* susande försvinna. *II. tr.* i sus och dus tillbringa, förstöra.

verschächern, * *tr.* bortschackra.

verschäfen, * *tr.* 1. (stark böjn.) omskapa. 2. (svag böjn.) förskaffa, skaffa, anskaffa. *Verschäpfung, f.*

verschäkern, * *tr.* med lek och skämt tillbringa, fördrifva.

verschälén, * *I. tr.* 1. förse med skal. 2. ☉ panela; brädfodra. *II. itr.* *s.* blifva fadd, dufna. *Verschälung, f.*

verschällen, * *itr.* *s.* 1. förklinga. 2. glömmas, falla ur minnet. 3. *Verschollen:* försvunnen, som man ej har några underrättelser ifrån; jur. för död förklarad. *Er ist verschollen:* man vet ej, hvart han tagit vägen.

verschämt, *a.* blyg, blygsam.

Verschämtheit, *0, f.* blyghet.

verschänzen, * *tr.* och *sich* ~ förskansa (sig).

Verschänzung, -en, *f.* förskansning, skans.

verschärpen, * *tr.* skärpa. *Verschärfung, f.*

verschärren, * *tr.* krafsa ned. *Verscharrung, f.*

verschätten, * *tr.* skugga, a) öfverskygga, b) schattera.

verschäumen, * *I.* *tr.* skumma. *II. itr.* *s.* bortgå som skum, som fragda, skumma öfver.

verschneiden, * *itr.* *s.* aflida, dö.

verschneiden, * *itr.* *s.* upphöra att lysa. *Die Sonne ei. der Tag ist verschienen:* solen har gått ned. Om tiden: förrinna, förflyta.

verschénken, * *tr.* 1. bortsänkka. 2. utskänka.

verschérzen, * *tr.* 1. skämta, jollra bort. 2. förspilla, gå förlustig, gå miste om. *Verschérzung, f.*

verschéuchen, * *tr.* bortskrämma, bortjaga.

verschicken, * *tr.* skicka bort, afsända. *Verschickung, f.*

verschíeben, * *tr.* 1. *utr.* *sich* ~ förskjuta (sig), rúbbas(s). 2. uppskjuta. *Verschiebung, f.*

verschíeden, *a.* 1. olika, olik. 2. åtskillig, flerfaldig. -artig, *a.* olikartad. -ártigkeit, -en, *f.* olikhet. -farbig, *a.* olikfärgad, brokig.

verschiedenerléi, *a.* olika, af olika slag, olikartad.

Verschiedenheit, -en, *f.* olikhet, skiljaktighet, skillnad.

verschied[ent]lich, *a.* i sht *adv.* olika, på olika sätt, åtskilliga gånger.

verschíessen, * *I. tr.* 1. skjuta bort. 2. m.å. fördrifva. *II. Sich* ~ 1. skjuta bort allt

sitt krut, all sin ammunition. 2. skjuta bom; F *blaa.* hugga i sten, misstaga sig. 3. F blifva betagen, kär, pinkär. *III. itr.* *s.* 1. hastigt förflyta. 2. blekna, blifva urblekt.

verschíffen, * *tr.* afsända sjövägen, utskeppa.

Verschíffung, *f.*

verschífen, * *itr.* *s.* öfverväxas, fyllas af vass.

verschímmeln, * *itr.* *s.* mögla. *Verschímm[e]lung, f.*

verschímpfen, verschímpfieren, * *tr.* okväda, nedsätta, skälla ned.

verschlácken, * *itr.* *s.* och *sich* ~ bilda, afsätta slag. *Verschláckung, f.*

1. verschláfen, * *I. tr.* sofva bort, försofva. *Die Zeit* ~ försofva sig. *II. Sich* ~ försofva sig.

2. verschláfen, *a.* sömning, sömnaktig, yrvaken, kvarsöfd.

Verschláfenheit, *0, f.* sömn[akt]ighet, yrvaakenhet.

Verschlág, -[e]s, -e †, *m.* afplankning, afskrankning; alkov.

1. verschlágen, * *I. tr.* 1. afplanka, afspärra, afstänga, afdela. 2. spika igen. 3. gnm ständande, bultande förstöra. 4. bläddra bort. 5. slå, kasta bort, t. ex. *den Ball;* drifva ur kursen, t. ex. *ein Schiff.* Part. *verschlagen:* väderdrifven. 6. *Sich* (dat.) *etw.* ~ gum eget förvällande förspilla, gå miste om, försumma ngt. *II. Sich* ~ jäg. *Der Schuss verschlägt sich:* skottet träffar ej, *ein wundes Tier verschlägt sich:* ett såradt djur undkommer jägaren. *III. itr.* 1. *s.* om varmt: svalna, om kallt: blifva kylslaget. 2. *s.* väderdrifvas, drifvas af stormen. 3. *h.* förslå, hjälpa, uträtta, göra (till saken).

2. verschlágen, *a.* förslagen, fintlig, slug, listig.

Verschlágenheit, -en, *f.* förslagenhet m. m. se *töreg.*

verschlámmen, * *itr.* *s.* uppslammas. *Verschlámmung, f.*

verschlámmen, * *tr.* och *sich* ~ 1. fylla(s) med slam, med dy; uppslammas(s). 2. se *verschlemmen.* *Verschlámmung, f.*

verschléchtern, * *tr.* och *sich* ~ försämra(s), förvärra(s). *Verschléchterung, f.*

verschléichen, * *I. itr.* *s.* om tiden: långsamt förflyta. *II. Sich* ~ smyga sig bort, undan.

verschléiern, * *tr.* och *sich* ~ beslöja (sig), bemantla, öfverskyla.

1. verschléifen, (stark böjn.) * *tr.* 1. afslipa, bortslipa. 2. slipa illa, vid slipning bortslämma, förstöra.

2. verschléifen, (svag böjn.) * *tr.* 1. undansnilla. 2. *Töne* ~ binda toner.

verschléimen, * *tr., itr.* *s.* och *sich* ~ förslemmas(s), fylla(s), öfverdraga(s) med slem. *Verschléimung, f.*

Verschléiss, -es, -e, *m.* afsättning, försäljning.

verschléissen, * *I. tr.* afsätta, försälja. *II. itr.* *s.* och *sich* ~ nötas, blifva nött, slitas.

Verschleisser, -s, -, *m.* (för)säljare.
verschlömmen, * *tr.* genom utsväfningar, fraserer förstöra, t. ex. *sein Vermögen. Die Zeit* ~ leva i sns och dus.
verschlöndern, * *tr.* gå och drifva, flanera, förnöta, *den Tag*: (hela) dagen.
verschlöppen, * *I. tr.* 1. draga af med *rahn* dess rätta plats, lägga undan. 2. släpa, föra med sig, t. ex. *eine Krankheit*. 3. undansnilla. 4. utslita, t. ex. *ein Kleid*. 5. draga ut på tiden med, förhåla. **II. Sich** ~ gå långsamt, draga ut på tiden. **Verschleppung**, *f.*
Verschleuderer, -s, -, *m.* slösare, förskingrare.
verschlündern, * *tr.* 1. slunga, slunga af med, slunga bort. 2. förslösa, förstöra, förskingra; bortslua. **Verschleuderung**, *f.*
Verschliess, *I.* = *Verschleiss*. **II.** = *Verschluss*.
verschliessbar, *a.* som kan låsas, stängas.
verschliessen, * *tr.* och *sich* ~ tillsluta(s), stänga(s), spärra, låsa; innestänga (sig). *Verschlossene Thür(en)*: lyckta dörrar, *verschlossene Brief*: försegladt bref. *Einen verschlossenen Leib haben*: hafva förstoppning. *Sich einer (dat.) Sache* ~ ej vilja vara med om, motsätta sig ngt. *jt. verschlossen*. **Verschliessung**, *f.*
verschlimmbessern, * *tr.* F försämma där man tror sig förbättra. **Verschlimmbesserung**, *f.*
verschlimmern, * *tr.*, *itr.* *s.* och *sich* ~ förvärra(s), försämma(s), göra (blifva) värre, sämre. **Verschlimmerung**, *f.*
verschlingen, * *I. tr.* 1. svälja ned, sluka, uppsluka. 2. hopsling(r)a, sammanfläta, hopfläta, fläta i hvarannat, inveckla, intrassla. **II. Sich** ~ vara hopsling(r)ad *m. m.* se *I*, 2. **Verschlingung**, *f.*
Verschloss, -es, -er †, *n.* 1. instängning, inspärning. 2. stängd rum, håla, fängelse.
verschlossen, *a.* sluten, tyst, tystlåten.
Verschlossenheit, *0, f.* slutenhet, tyst(låten)-het.
verschlucken, * *I. tr.* svälja, svälja ned, uppsluka, uppsupa, absorbera. **II. Sich** ~ få ngt i vilse strupe, sätta i halsen, storkna.
verschlämmern, * *tr.* försofva, sofva bort.
Verschlüss, -es, -e †, *m.* 1. stängning, afspärning, tillslutning, hoplödning. 2. lås, regel, stängsel, sigill, lödning. *Etw. unter seinem ~ haben*: hafva ngt i sin vård, hafva nycklarna till ngt. 3. tillslutet rum, kärl; bur, fängelse. -*laut*, [-e]s, -e, *m.* gram. explosiva, stöt ljud.
verschmächten, * *I. itr.* *s.* försmäkta. **II. tr.** smäktande, trånande tillbringa. **Verschmächtung**, *f.*
verschmähen, * *tr.* försmå. **Verschmähung**, *f.*
verschmälern, * *I. tr.* göra smalare, minska. **II. Sich** ~ smalna, afsmalna.
verschmächen, * *tr.* F röka upp.
verschmäusen, * *tr.* förstöra på kalaser, på vällefnad, frässa upp.

verschmelzen, * *I. tr.* 1. smälta, smälta upp. 2. sammansmälta. **II. itr.** *s.* smälta samman, sammanflyta. **Verschmelzung**, *f.*
verschmerzen, * *tr.* trösta sig öfver, glömma, smälta, öfvervinna.
verschmieden, * *tr.* 1. till smidning använda, smida (upp). 2. smida illa, skämma bort.
verschmiären, * *tr.* 1. smeta igen, tillsmeta. 2. använda till smörjning. 3. fullklottra. 4. slarfa bort.
Verschmitzt(heit) = *Durchtrieben(heit)*.
verschmören, * *I. itr.* *s.* stekas, kokas för hårdt; F *bnä.* förgås af hetta, blifva kokt. **II. tr.** använda till stekning.
verschmützen, * *tr.* smutsa ned.
verschnappen, * *sich* ~ försäga, förråda, röja sig.
verschnauben, **verschnaufen**, * *itr.* *s.* och *sich* ~ andas ut, blåsa ut, hämta andan.
verschneiden, * *tr.* 1. skära, klippa, t. ex. *Hekken*. 2. skämma bort vid tillklippingen. 3. klippa till, använda, t. ex. *zwei Meter Tuch zu einem Rocke*. 4. kastrera. *Verschmittener*: kastrat, evnuck. 5. *Wein* ~ förfalska vin. **Verschneidung**, *f.*
verschneiden, * *tr.* och *itr.* *s.* igensnåa(s), öfversnåa(s).
verschnupfen, * *tr.* 1. snusa upp. 2. förorsaka snufva hos. *Verschnupft sein*: hafva snufva. F *bnä.* *das verschnupfte ihn*: det kom honom att studsa, gjorde honom villrådlig.
verschnüren, * *tr.* 1. kanta med snören. 2. snöra igen. 3. genom åtsnörning förstöra. 4. med snöre, kedja mäta.
verschollen se *verschallen* 3.
Verschöllenheit, *0, f.* försvinnande, bortovaro så lång tid som erfordras för dödsförklaring. -*s...* Ex. **~erklärung**, -*en, f.* jur. dödsförklaring.
verschöner, * *tr.* och * *itr.* *h.* med gen. försköna.
Verschöpfung, *f.*
verschöner, * *tr.* och *sich* ~ göra (blifva) vackrer, försköna(s). **Verschöpfung**, *f.*
Verschönerer, -s, -, *m.* förskönare.
verschönern, * *tr.* och *sich* ~ göra (blifva) vackrare, försköna(s). **Verschönerung**, *f.*
verschossen, * *itr.* *h.* upphöra att skjuta skott.
verschränken, * *tr.* 1. lägga i kors. 2. sammansling(r)a, sammanfläta, fläta i hvarannat. **Verschränkung**, *f.*
verschräuben, * *tr.* 1. skrufva igen. 2. förstöra skruvfångorna på. *jt. verschroben*.
Verschraubung, *f.*
verschreiben, * *I. tr.* 1. till skrifning använda, förbruka; skriva upp, skriva, t. ex. *Tinte*, *zwei Stunden*. 2. skriva vilse. 3. skriva efter, rekvirera, (in)förskriva. 4. ordinera, föreskriva. 5. förskriva, skriftligen öfverlåta. **II. Sich** ~ förskriva sig, a) skriva vilse, b) förskriva sig åt ngn, t. ex. *dem Teufel*.
Verschreibung, *f.*

verschreien, * *tr.* utskrika, illa berykta. **Verschreüung**, *f.*

verschrobén, *a.* vriden, tokig.

Verschrobénheit, *-en, f.* vriden uppfattning, galenskap.

verschróten, * *tr.* ☉ förmala till gröpe, gröpa.

verschrómpeln, **verschrómpfen**, * *I. itr. s.* skrumpna, vissna, blifva rynkig. **II. tr.** skrynkla.

Verschúb, *-[e]s, 0, m.* uppskof, anstánd.

verschüchtern, * *tr.* skrámma, göra rädd.

verschúlden, * *I. tr.* 1. skuldsätta. 2. *Jmdm verschuldet sein*: stå i skuld till ngn. 3. vara skuld, orsak till, förskylla. 4. göra sig skyldig till, begå. *Was habe ich verschuldet?* hvad har jag gjort, brutit? 5. förtjäna. *Er hat dies an dir verschuldet*: han har genom sitt uppförande mot dig förtjänat detta. **II. Sich** ~ 1. skuldsätta sig. 2. försynda sig, *an jmdm* *el. gegen jmdn*: mot ngn. **Verschuldung**, *f.*

verschústern, * *tr.* F skámma bort, förfuska.

verschúten, * *tr.* 1. spilla (ut), slå ut. F *blat. es bei* *el. mit jmdm* ~ förlora ngns ynnest, blifva osams med ngn. 2. ösa öfver, öfverskylla, betäcka, begrava. **Verschüttung**, *f.*

verschwägern, * *I. tr.* befrynda. **II. Sich** ~ blifva befryndad, slägt, komma i svägerlag. **Verschwäg[e]rjung**, *f.*

verschwären, * *itr. s.* bulna. **Verschwörung**, *f.*

verschwärmen, * *I. itr. s.* upphöra att svärma. svärma slut. **II. tr.** svärma, rumla, *die Nacht*: hela natten. **III. Sich** ~ 1. flyga bort (om bisvärmar). 2. förstöra sig med rummel.

verschwären, * *tr.* 1. svärta, nedsvärta. 2. insmuggla.

verschwätzen, **verschwätzen**, * *I. tr.* 1. prata bort, t. ex. *ein Stündchen*. 2. omtala ngt som skulle förtigas, skvallra om. 3. förtala. **II. Sich** ~ 1. försäga sig, ofrivilligt komma fram med. 2. sinka sig, uppehålla sig med prat.

verschweben, * *itr. s.* sväfvande bort, försvinna, upplösa sig.

verschweigen, * *tr.* förtiga, förhålliga, dölja. *3tr. verschwiegen*. **Verschweigung**, *f.*

verschwelgen, * = *verprassen*.

verschwellen, * *I. itr. s.* svullna, svullna igen. **II. tr.** 1. slå ngt så utt det svullnar, t. ex. *jmdm die Augen*. 2. dämna upp. 3. öfvergjuta.

verschwemmen, * *tr.* 1. bortspola; öfversvämma. 2. *mít. fördrifva*.

verschwenden, * *tr.* slösa med, förlösa.

Verschwender, *-s, -, m.* ~ *in, -nen, f.* slösare, slöserska.

verschwenderisch, *a.* slösande, slösaktig.

Verschwendung, *-en, f.* slöseri.

verschwiegen, *a.* tystlåten, förtegen.

Verschwiegenheit, *0, f.* tystlåtenhet, förtegenhet.

verschwielen, * *itr. s.* blifva hård, valkig.

verschwimmen, * *itr. s.* upplösa sig, flyta samman. *3tr. verschwommen*.

verschwinden, * *itr. s.* försvinna. **Verschwindung**, *f.*

verschwistern, * *I. tr.* förbrödra, förvandla till bröder och systrar, befrynda, innerligt förena. *Verschwistert sein*: vara syskon. **II. Sich** ~ förbrödra sig, befryndas. **Verschwisterung**, *f.*

verschwitzen, * *I. tr.* 1. genom transpiration blifva af med; F *blat. blifva kvitt*. 2. svetstas, t. ex. *eine Stunde in Todesangst*. 3. genom svett förstöra. 4. F glömma bort. **II. itr. s.** och *sich* ~ gå bort med svetten.

verschwommen, *a.* obestämd, sväfvande, oredig.

Verschwommenheit, *0, f.* obestämda gränser, oklarhet, oredighet.

verschwören, * *I. tr.* 1. förbanna. 2. svära att ej, att underlåta; afsvärja. **II. Sich** ~ 1. sammansvärja sig. 2. svära, gå ed. *Sich hoch und teuer* ~ svära dyrt, vid allt hvad heligt är.

Verschwör[e]ne(r), (adj. böjnl.). **Verschwörer**, *-s, -, m.* sammansvuren, konspirator.

Verschwörung, *-en, f.* sammansvärjning.

verschötsachen, * *tr.* sexdubbla.

1. verséhen, * *I. tr.* 1. förse; utrusta. 2. *Jmdm* ~ gifva ngn dödsakramentet, sista smörjelsen. 3. förestå, förvalta, sköta, t. ex. *ein Amt, jmds Dienst*. 4. *Etw. für etw. anderes* ~ af misstag taga ngt för ngt annat. 5. förbise, försumma, brista i ngt. *Es darin* ~, *dass ...* begå det felet, att ... *Es bei jmdm* ~ stöta ngn. 6. gå miste om, förlora, tappa. 7. *se II, 3. II. Sich* ~ 1. förse sig, a) med ngt, b) på ngt. 2. se vilse, misstaga sig. 3. *Sich* (vanl. dat.) *eines Dinges (zu jmdm)* ~ vänta ngt (af ngn). *Ehe ich mir's* (el. * *nich's*) *versah*: innan jag viste ordet af. 4. *Sich auf etw.* (ack.) ~ vara beredd på ngt.

2. Verséhen, *-s, -, n.* misstag, förseelse.

verséhren, * *tr.* skada, såra.

verséchten, * *itr. s.* uppgrundas.

verséndbar, *a.* som kan försändas.

versénden, * *tr.* försända, afsända, expediera.

Versénder, *-s, -, m.* afsändare.

Verséndung, *-en, f.* 1. 0, afsändande. 2. sändning, transport, försändelse.

verséngen, * *tr., itr. s.* och *sich* ~ sveda(s), bränna(s). **Verséngung**, *f.*

versénken, * *I. tr.* sänka, nedsänka, försänka. **II. Sich** ~ försänka sig, försjunka. **Versénkung**, *f.*

verséssen, *a.* *Auf etw.* (ack.) ~ *sein*: vara begifven på, lysten efter, vurma för ngt.

Versétz... *-amt, -[e]s, -er †, n.* pantlånereättning, assistans. **-stück, -[e]s, -e, n.** teat. flyttbar dekoration.

versétzbar, *a.* flyttbar.

versétzen, * *I. tr.* 1. sätta vilse, på orätt ställe; kasta om. 2. flytta, förflytta, uppflytta,

1. *ex. Bäume, einen Beamten an einen anderen Ort, nach Berlin, einen Schüler in eine höhere Klasse.* 3. försätta, t. *ex. jmdn in grosse Angst. Jmdn in die Notwendigkeit ~ zu:* nödga, tvinga ngn att. 4. omflytta, låta byta om plats, t. *ex. Wörter, die Schüler unter einander.* 5. pantsätta. 6. försätta, uppblanda. 7. spärra, stänga. 8. *Jmdm einen Hieb, Schlag, Stoss ~ ge* ngn ett rapp, ett slag, en stöt. *Jmdm eins ~* slå till ngn. 9. svara, gemmåla, invända. II. *Sich ~* 1. sätta vilse, orätt, fel. 2. förflytta, försätta sig, t. *ex. ~ Sie sich in meine Lage.* 3. sätta sig fast. **Versetzung**, *f.* -s... *Ex. ~arbeit*, -en, *f.* examensskrifning. *~befehl*, -[e]s, -e, *m.* ✕ (order om) transport. *~examlären*, -ens, -ina, *n.* examen för uppflyttning, årsexamen.

verseufzen, * *tr.* suckande, med suckar och gråt tillbringa.

Versich[e]rer, -s, -, *m.* försäkringstagare.

versichern, * *tr.* och *sich ~* försäkra (sig), öfvertyga (sig), *einer* (gen.) *Sache:* om ngt. *Seien Sie meines Eifers versichert:* var öfvertygad om, lita på att jag skall göra hvad jag kan. *Sich eines Gegenstandes ~* försäkra sig om, sätta sig i besittning af ngt. **Versich[e]rung**, *f.* -s... *Ex. ~agent*, -en, -en, *m.* agent för (ett) försäkringsbolag. *~gesellschaft*, -en, *f.* försäkrings(aktie)bolag. *~prämie*, -n, *f.* försäkringspremie. *~schein*, -[e]s, -e, *m.* (försäkrings)polis.

versichtbaren, * *tr.* göra synlig, åskådliggöra.

versickern, * *itr.* s. sippra ut.

versiechen, * *itr.* s. genom sjukdom aftyna, förmäkta.

versieden, * I. *itr.* s. 1. koka bort, gamm kokning afdunsta. 2. kokas för starkt. II. *tr.* 1. låta afdunsta gamm kokning. 2. koka för starkt, för mycket. 3. koka, använda till kokning. **Versiedung**, *f.*

versiegbär, *a.* som kan uttorkas, sina. *Nicht ~* aldrig sinande, outtönlig.

versiegeln, * *tr.* försegla. **Versieg[e]lung**, *f.*

versiegen, * *itr.* s. sina, utsina. **Versiegung**, *f.*

versifizieren, * *tr.* versifiera. **Versifizierung**, *f.*

versilbern, * *tr.* 1. försilfra. *F. ma. jmdm die Hände ~* gifva ngn en handtryckning, muta ngn. 2. *F.* förvandla till pengar, realisera, sälja. **Versilberung**, *f.*

versimpeln, * *itr.* s. *F.* blifva dum, fördummas.

versingen, * I. *tr.* sjunga bort, sjunga. II. *itr.* *h.* och *sich ~* sjunga falskt.

versinken, * *itr.* s. försjunka. **Versinkung**, *f.*

versinnbild[li]chen, * *tr.* sinnebildligt framställa, symbolisera.

versinnen, * *sich ~* 1. fördjupa sig, försjunka.

2. *Sich einer* (gen.) *Sache* (von *jmdm*) *~* vänta ngt (af ngn). 3. besinna sig, tänka sig för.

versinnlichen, * I. *tr.* försinliga, a) åskådliggöra, göra påtaglig, b) göra sinlig. II. *itr.* s. och *sich ~* blifva sinlig. **Versinnlichung**, *f.*

versittlichen, * *tr.* göra sedlig.

versitzen, * I. *tr.* försitta, förlora, försumma.

II. *Sich ~* sitta stilla för mycket. *Ja versessen.*

versöfhen, *a.* försupen.

versöhlen, * *tr.* 1. sätta sulor under, sula, halfsula. 2. *F. jmdm die Haut et. jmdn ~* garfva skinet på, prygla ngn. **Versöhlung**, *f.*

versölnnen, * *tr.* och *sich ~* försona (sig). **Versöhnung**, *f.* -s... *Ex. ~bund*, -[e]s, 0, *m.* nådesförbund. *~opfer*, -s, -, *n.* försoningsoffer. *~tod*, -[e]s, 0, *m.* försoningsdöd.

Versöhner, -s, -, *m.* försonare.

versöhnlich, *a.* försonlig.

Versöhnlichkeit, 0, *f.* försonlighet.

versorgen, * *tr.* 1. *atv. sich ~* förse, ntrusta (sig). 2. draga försorg om, få försörjd, skaffa plats åt, anställa. 3. sköta, förvalta.

Versorger, -s, -, *m.* *~in*, -nen, *f.* en som drar försorg om ngt; fader, moder.

Versorgung, 0, *f.* 1. utrustande m. m. se *versorgen*. 2. försörjning, underhåll, uppehälle, utkomst. -s... *Ex. ~anstalt*, -en, *f.* = *~haus*. *~bureaue*, -s, -s el. -x, *n.* kommissionsbyrå. *~haus*, -es, -er †, *n.* försörjningsanstalt, -inrättning.

verspären, * *tr.* spara, gömma; uppskjuta.

verspäten, * I. *tr.* försinka, försena. II. *Sich ~* försinka sig, försenas, komma för sent.

Verspätung, *f.*

verspeisen, * *tr.* förtära, äta upp.

verspekulieren, * *sich ~* spekulera för högt, misslyckas i sina spekulationer.

verspenden, * *tr.* utdela, skänka bort.

versperren, * *tr.* spärra, stänga. **Versperrung**, *f.*

verspielen, * *tr.* 1. spela bort, spela, med spel tillbringa. 2. spela bort, förstöra på spel; *bid. es ~* förlora, tappa.

verspielt, *a.* begifven på spel.

verspinnen, * I. *tr.* spinna upp, spinna. II. *Sich ~* spinna in sig.

versplittern, * *tr.* 1. förskingra, förstöra. 2. splittra, söndersplittra. **Versplitterung**, *f.*

verspöten, * *tr.* häna, göra narr af, bespotta, begabba. **Verspöttung**, *f.*

Verspötter, -s, -, *m.* begabbare, bespottare.

I. **versprechen**, * I. *tr.* lofva. II. *Sich ~* 1.

försäga sig. 2. lofva bort sig, förlofva sig.

2. **Versprechen**, -s, -, *n.* **Versprechung**, -en, *f.* 1. löfte. 2. förlofning.

verspringen, * *tr.* spränga, skingra. **Verspringung**, *f.*

verspringen, * I. *tr.* *Sich* (dat.) *den Fuss ~* hoppa och vricka foten. II. *Sich ~* förrira sig.

verspritzen, * I. *tr.* utgjuta, t. *ex. sein Blut*. II. *Sich ~* splittras mot ngt, upplöses i stänk.

Verspruch, -[e]s, -e †, *m.* 1. löfte. 2. förlofning. 3. domslut.

verspülen, * *tr.* skölja bort.

verspunden, *verspunden*, * *tr.* sprunda. **Verspündung**, **Verspündung**, *f.*

verspüren, * *tr.* spåra, märka.

verspurlösen, * *F* *sich* ~ spårlöst försvinna, skudda stoffet af sina fötter, schappa.

verstättlichen, * *tr.* förvärfa åt, införlifva med staten. **Verstättlichung**, *f.*

verstählen, * *tr.* ståla, stålsätta. **Verstählung**, *f.*

verstälten, * *tr.* omgestalta, vanställa.

verstämphen, * *tr.* sönderstampa, krossa.

Verständ, *[-e]s*, 0, *m.* 1. förstånd; vett, sans.

Nicht bei ~e sein: ej ha sitt förstånd i behåll, vara vriden. *Bei ~e bleiben*: behålla sansen, *zu ~e kommen*: återfå sansen. 2.

mening, betydelse, t. *ex. der ~ eines Wortes*. -los, *a.* oförståndig, meningslös. -es...

Ex. ~begriff, *[-e]s*, -*e*, *m.* (abstrakt) begrepp. ~gabe, -*n*, *f.* förståndsgåfva. ~kasten, -*s*.

0, *m.* *F* hjärnkotoret, öfre våningen. ~kraft, -*e* †, *f.* förståndsformögenhet. ~mässig, *a.*

förnuftslenig. ~schärfe, 0, *f.* förstånds-skärpa. ~schwäche, -*n*, *f.* svagt, klent förstånd. ~thätigkeit, 0, *f.* förståndsverksamhet. ~welt, 0, *f.* intellektuell verd. ~wesen, -*s*, -, *n.* förnuftigt väsen.

verständig, *a.* förständig.

verständig, * *tr.* och *sich* ~ 1. *Jmdn von etw.* ~ underrätta ngn om ngt, *jmdn über etw.* (ack.) el. *einer* (gen.) *Sache* ~ upplysa ngn om ngt. *Sich* ~ göra sig begriplig, *sich gegen einander* ~ uttala sin ömsesidiga mening, förklara sig, utbyta tankar. 2. *Personen unter einander* ~ åstadkomma ömsesidigt förstånd mellan personer, förlika personer. *Sich* ~ förklara sig. *Sich mit jmdm* ~ förklara sig, framlägga sina åsigtter för, (söka) göra sig förstådd af ngn; *sich mit jmdm über etw.* (ack.) ~ komma öfverens med ngn om ngt.

Verständigkeit, 0, *f.* förstånd(ighet), förständig sätt.

Verständigung, -*en*, *f.* 1. underrättelse, upplysning. 2. ömsesidigt förstånd, förstående; öfverenskommelse.

verständlich, *a.* begriplig, klar, tydlig. *Allgemein* ~ allmänfattlig.

Verständlichkeit, 0, *f.* begriplighet, klarhet.

Verständnis[s], -*ses*, -*se*, *n.* och * -*se*, *f.* 1. insigt, förstånd. 2. aftal, öfverenskommelse. 3. förhållande, förstånd, t. *ex. in gutem* ~ *mit jmdm leben*. -*innig*, *a.* beroende på godt (ömsesidigt) förstånd. -lösigkeit, 0, *f.* brist på förstånd. på insigt. -voll, *a.* förstående.

verstärken, * *tr.* uppfulla med stank, förpesta.

verstärken, * *tr.* förstärka, stärka, göra starkare, öka, höja. **Verstärkung**, *f.*

verstatten, * *tr.* förinna, tillstädja, tillåta.

verstäuben, * *I. itr. s.* och *sich* ~ 1. blifva dammig, öfverhöljas med dam. 2. damma bort, bortgå i form af dam. 3. blifva damfri.

II. vanl. **verstäuben**, * *tr.* 1. neddamma. 2. förvandla till dam, fint pulverisera; sönderslå, sönderdela, upplösa i småpartiklar, spruta med refräsjissor. **Verstäubung**, *f.*

Verstäuber, -*s*, -, *m.* refräsjissor.

verstäuchen, * *tr.* vricka. **Verstäuchung**, *f.*

verstéchen, * *tr.* 1. stoppa, laga. 2. bryta *lansar* vid tornröspel. 3. *Seine Trümpfe* ~ spela ut sina trumfar för att taga hem spel med dem. 4. *Weine* ~ blanda viner. 5. byta ut, bort.

Verstéck, *[-e]s*, -*e*, *m.* och *n.* 1. gömsle, gömställe, bakhåll. 2. ~ *spielen*: leka a) kura gömma, b) titt ut.

verstécken, * *tr.* och *sich* ~ gömma, dölja (sig). *F* *bital sich vor jmdm* ~ *müssen*: få krypa i skrinet för ngn.

verstéckt, *a.* dold, hemlig, försåtlig, dolsk, inbunden, indirekt.

Verstécktheit, 0, *f.* dold natur, dolskhet *m. m.* *se* föreg.

verstéhen, * *I. tr.* 1. förstå, uppfatta, förstå sig på, känna till, vara hemmastadd i. *Jmdm zu ~ geben*: låta ngn förstå. *Jmdn falsch* ~ missförstå ngn. *Er verstand das Ding unrecht*: han förstod sig ej på saken. *Etw. aus dem Grunde* ~ grundligt förstå sig på, vara inne i, känna till ngt. *Jeder macht's wie er's versteht*: hvar och en gör så godt han kan. 2. mena, t. *ex. was versteht man unter diesem Ausdrücke?* hvad menas med detta uttryck? II. *Sich* ~ 1. förstå sig själf. 2. *Sich mit jmdm* ~ komma öfverens med ngn. 3. [*Das*] *versteht sich*: det förstår sig, naturligtvis, *das versteht sich von sich selbst* el. *F am Rande*: det är själfklart. 4. *Sich auf etw.* (ack.) ~ förstå sig på ngt. 5. *Sich zu etw.* ~ bekväma sig till, gå in på ngt.

verstéifen, * *I. itr. s.* blifva stel, styf. II. *Sich in et. auf etw.* ~ stå fast vid, framhärda i ngt.

verstéigen, * *sich* ~ 1. klättra för högt, klättra vilse. 2. *büa*. vara förmäten, gå (för) långt, tilltro sig för mycket. *So hoch habe ich mich nie verstiegen*: så förmäten har jag aldrig varit. *Er verstieg sich zur Behauptung, dass ...* han gick så långt att han påstod, var förmäten nog att påstå, att ...

Verstéigerer, -*s*, -, *m.* auktionist.

verstéigern, * *tr.* bortauktionera, sälja på auktion.

Verstéigerung, -*en*, *f.* 1. 0, försäljning på auktion. 2. auktion.

verstéigne[r]n, * *I. tr.* förstena. II. *itr.* och *sich* ~ förstena. **Verstéin[er]ung**, *f.*

verstéllbar, *a.* flyttbar, rörlig.

verstellen, * *I. tr.* 1. flytta, rubba, ställa på orätt plats, låta byta om plats. 2. spärra, stänga. 3. vanställa. 4. förställa, förvrída, förvränga, göra oigenkänlig. II. *Sich* ~

förstålla sig. **Verställung**, *f.* -s... *Ex.* ~kunst, -e †, *f.* förställningskonst.

Verstelltheit, *0, f.* förställning.

verstorben, * *itr. s.* dö, afida. *Verstorben*: död, afiden. *Meine verstorbene Mutter*: min sällig mor.

vertéuern, * *tr.* betala skatt, tull för, låta förtullas. **Vertéuerung**, *f.*

vertéuert = *versessen*.

verstieben, * *itr. s.* = *verstauben I, 2.*

vertiegen, *a.* förmäten, högtfarande.

Vertiegenheit, *0, f.* förmätenhet.

vertielen, * *tr.* sätta skaff på.

vertimmen, * *tr.* och *sich* ~ **1.** förstämma(s). **2.** * dämpa(s).

Verstelltheit, Verstimung, -en, *f.* förstämmning; dåligt lynne.

verstocken, * **I.** *tr.* förstocka, förhärda. **II.** *itr. s.* **1.** ukna, mögla, få mögelfäckar. **2.** *atv. sich* ~ förstocka, förhärda sig, förstockas, förhärdas.

Verstocktheit, Verstockung, *0, f.* förstockelse, förhärkelse, halsstarrighet.

verstohlen, *a.* **1.** förstulen, hemlig, i smyg. **2.** (mycket) tjuftaktig.

verstopfen, * **I.** *tr.* stoppa, igenstoppa, tillstoppa, täppa, tilltäppa, förstoppa. **II.** *Sich* ~ stoppas, täppas, förstoppas.

verstopfen, * *tr.* korka.

verstören, * *tr.* **1.** störa, rubba, bringa i oordning, ur jämvigten, förvirra. *Ein verstörtes Gesicht haben, verstört aussehen*: ha ett förstördt utseende, se förstördt ut. **2.** störa och på så sätt skrämna, t. ex. *die Diebe*.

Verstörtheit, *0, f.* förstördt utseende.

Verstös, -es, -e †, *m. fel*, brott mot ngt, fåt.

verstössen, * **I.** *itr. h.* *Gegen etw.* ~ bryta, fela mot, brista i ngt. **II.** *tr.* **1.** bortstöta, utstöta, förskjuta. **2.** * väderdrivas. **Verstössung**, *f.*

verstréichen, * **I.** *itr. s.* förflyta, förlida. *Verstrichen sein*: vara slut, vara förbi. **II.** *tr.* **1.** stryka, beströka, tillsmeta. *Die Fugen der Wand* ~ fogstryka väggen. **2.** stryka öfver; fullklottra. **Verstréichung**, *f.*

verstréiten, * *tr.* **1.** tillbringa med, använda till strid, gräl, processer; förlora på processer. **2.** försvara. **3.** bestrida.

verstréuen, * *tr.* **1.** strö, utströ, spilla. **2.** använda till strö. **Verstréuung**, *f.*

verstricken, * **I.** *tr.* **1.** använda till stickning, sticka upp, sticka. **2.** sticka orätt. **3.** snärja, inveckla. **II.** *Sich* ~ **1.** sticka vilse, göra fel i stickningen. **2.** snärja in sig, invecklas. **Verstrickung**, *f.*

verströmen, * *itr. s.* rinna bort, förinna.

verstudieren, * *tr.* använda till, förstöra på studier, t. ex. *sein Geld, seine Gesundheit*.

verstümmeln, * *tr.* stympa. **Verstümm[e]lung**, *f.*

verstümmen, * *itr. s.* förstummas. **Verstümmung**, *f.*

Verstümmeler, -s, -, *m.* en som stympar, etympare.

verstützen, * *tr.* **1.** stubba, afhugga, afklippa. **2.** komma att studsas, göra villrådlig.

Versüch, -[e]s, -e, *m.* försök. -s... *Ex.* ~weise, *adv.* försöksvis, på försök.

versüchen, * **I.** *tr.* försöka, försöka sig på, pröfva, smaka, prova, fresta, sätta på prof. *Sich* (dat.) *viel* ~ försöka (sig på) mycket. **II.** *Sich in, an, mit etw.* ~ försöka sig på ngt.

Versücher, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* frestare, fresterska, förledare.

Versüchung, -en, *f.* frestelse. *In* ~ *führen*: inleda i frestelse.

versüdeln, * *tr.* nedsudda, nedsöla. **Versüde[e]lung**, *f.*

versümpfen, * *itr. s.* blifva sank, kärraktig, träskartad; *bildl.* = *vertiederlichen II.* **Versümpfung**, *f.*

versünd[ig]en, * *sich* ~ försynda sig, *an jmdm.* mot ngn. **Versündigung**, *f.*

Versünkenheit, *0, f.* försjunkande, sjunket tillstånd, (sedligt) förfall.

versüssen, * *tr.* göra söt; *vanl. bildl.* förljufva. **Versüssung**, *f.*

vertägen, * **tr.** **1.** ajurnera, uppskjuta. **2.** handel. *Vertagt*: förfallen, t. ex. *vertagter Wechsel*.

Vertägung, *f.*

vertändeln, * *tr.* slarfa bort, bortplottra, förnöta.

vertänzen, * *tr.* **1.** *Die Nacht* ~ dansa hela natten. **2.** dansa bort, t. ex. *seinen Kummer*.

vertäuen, * *tr.* † förtöja.

vertäumeln, * *tr.* och *sich* ~ tillbringa(s), förspilla(s) i nöjenas hvirvel, i sinnesyra.

vertauschbar, *a.* som kan (kunna) utbytas mot ngt, mot hvarandra.

vertauschen, * *tr.* **1.** *Etw. gegen et. für et. mit et. um etw.* ~ utbyta ngt mot, ersätta ngt med ngt. **2.** förbyta, förväxla. **Vertauschung**, *f.*

vertausendfachen, vertausendfältigen, * *tr.* tusendubbla.

verteidigen, * *tr.* och *sich* ~ försvara (sig).

Verteidiger, -s, -, *m.* försvarare; advokat; respondent.

Verteidigung, -en, *f.* försvar. -s... *Ex.* ~anstalt, -en, *f.* försvarsanstalt. ~bündnis[s], -ses, -se, *m.* försvarsförbund (för ömsesidigt försvar), defensivallians. ~krieg, -[e]s, -e, *m.* försvarskrig. ~mittel, -s, -, *n.* försvarsmedel. ~rede, -n, *f.* försvarstal. ~schrift, -en, *f.* försvarsskrift. ~stand, -[e]s, *0, m.* försvarstillstånd. ~waffe, -n, *f.* försvarsvapen. ~weise, *I.* -n, *f.* försvarssätt. **II.** *adv.* försvarsvis. ~ *verfahren*: gå försvarsvis tillväga.

vertéilen, * *tr.* och *sich* ~ fördela (sig), utdela, distribuera. **Vertéilung**, *f.*

Vertéiler, -s, -, *m.* utdelare, distributör.

vertéuern, * *tr.* fördyra. **Vertéuerung**, *f.*

* skta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäris term.

verteufelt, *a.* fördömd, förbannad, djäfvulsk.
 verthéi..., verthéu..., verthie... se *vertei...*,
verteu..., *vertie...*
 Verthüer, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* slösare, slö-
 serska.
 verthüerisch, verthulich, *a.* slösande.
 verthün, * *I. itr. h.* 1. göra sin pligt. *Nichts*
 ~ ingenting utträtta. *2. Etw. hat ei. ist ver-*
than: det är slut, förbi med ngt. *II. tr. I.*
 utdela. *2.* slösa med, förlösa. *III. Sich ~*
1. sysselsätta sig, syssla. *2.* förhasta sig.
 vertiefen, * *I. tr.* göra djupare, urhåika. *II.*
Sich ~ 1. blifva djupare, urhåikas. *2.* för-
 djupa sig.
 Vertiefung, *-en, f.* fördjupning, urhåikning.
 vertieren, * *tr. och itr. s.* göra (blifva) djurisk,
 förfäa(s). *Vertierung, f.*
 vertilgbar, *a.* möjlig att utplåna.
 vertilgen, * *tr.* utrota, förgöra, tillintetgöra,
 förstöra, utplåna; *F* förtära, sluka, sätta i
 sig. *Vertilgung, f.* *-s...* *Ex. ~krieg, -[e]s, -e,*
m. utrotningskrig.
 Vertilger, *-s, -, m.* utrotare, tillintetgörare,
 förstörare.
 vertöben, * *itr. s. och h.* rasa ut.
 vertönen, * *itr. s.* förklinga.
 verträckt, *a.* 1. vriden, förvriden, ful, van-
 stäld. *2.* fördömd.
 Verträge, *-[e]s, -e †, m.* 1. 0, fördrag, fördrag-
 samhet. *2.* fördrag, öfverenskommelse. *-s...*
Ex. ~mässig, a. fördragsenlig. ~recht, *-[e]s,*
-e, n. fördragsenlig rättighet.
 verträgen, * *I. tr. I.* bära undan, draga af
 med. *2.* slita ut. *3.* fördraga, tåla, stå ut
 med. *4.* förlika, bilägga. *5.* öfverenskom-
 ma. *II. Sich ~ 1.* ingå förlikning, blifva
 sams, *mit jmdm:* med ngn. *2.* vara sams,
 komma öfverens. *3.* om saker: passa ihop.
 verträglich, *a.* 1. om personer: fördragsam, lätt
 att komma öfverens med, godmodig, fog-
 lig, fredlig. *2.* om saker: öfverensstämmande,
 sammanpassande.
 Verträglichkeit, *0, f.* 1. fördragsamhet, god-
 modighet, fredligt sinnelag. *2.* öfverens-
 stämmelse, samhörighet.
 1. verträuen, * *I. itr. h.* *Jmdm ei. auf jmdm ~*
lita på, hafva förtroende till ngn. ~d: till-
 litsfull. *II. tr. och sich ~ anförto (sig).*
jmdm: åt ngn.
 2. Verträuen, *-s, -, n.* förtroende. *Auf ei. in*
jmdn ei. zu jmdm ~ haben: hafva, hysa
 förtroende till ngn. *-s...* *Ex. ~amt, -[e]s, -er*
†, n. ~posten. -s, -, m. förtroendepost. ~voll,
a. förtroendefull.
 verträuern, * *I. tr. i* sorg tillbringa. *II. Sich*
 ~ förtäras af sorg.
 verträulich, *a.* 1. förtroende-, tillitsfull. *2.*
 förtrolig, intim, familjär.
 Vertraulichkeit, *-en, f.* förtrolighet, intimt, fa-
 miljärt sätt. *Sich gewisse ~en herausneh-*
men: tillåta sig en viss förtrolighet.

verträumen, * *tr.* drömma bort.
 verträut, *a.* förtrolig, förtrogen.
 Verträulichheit, *-en, f.* förtrolighet, förtrogen-
 het.
 verträuben, * *tr. I.* fördrifva, drifva, utdrifva.
2. handel. afsätta, omsätta, sälja. *Verträu-*
bung, f.
 verträuten, * *I. tr. I. Sich (dat.) den Fuss ~* vric-
 ka foten. *2. Sich (dat.) die Beine ~ rätta på,*
 mjuka upp benen (gå dem mjuka, sedan de blifvit
 steta af för mycket sittande). *3.* trampa sönder.
4. Jmdm den Weg ~ ställa sig i vägen,
 spärra vägen för ngn. *5.* representera, ställ-
 företräda. *Die Stelle jmds ~ ei. jmdn ~*
 träda i ngn's ställe, sköta ngn's tjänst,
 vikariera för ngn, ersätta ngn. *6. Jmdn, jmds*
Sache ~ åtaga sig ngn's sak, uppträda till
försvar för ngn. Verträutung, f. In ~ des ...
i stället för ...
 Verträuer, *-s, -, m.* ställföreträdare, vikarie,
 representant, ombud; sakförare, försvarare.
 Verträuerschaft, *-en, f.* representation.
 Vertrieb, *-[e]s, 0, m.* handel. omsättning.
 vertrinken, * *tr.* suppa upp. *Seine Sorgen ~*
 dränka sina sorger i bågaren.
 vertröcknen, * *itr. s.* förtorkas, torka bort,
 vissna. *Vertröcknung, f.*
 vertrödeln, * *tr. I.* slarfva bort. *2.* sälja (in
 klädvärlare).
 vertrösten, * *I. tr. Jmdn ~ hänvisa ngn till*
 framtiden, trösta, uppehålla ngn med fagra
 löften. *Jmdn auf etw. (ack.) ~ inge ngn*
 hopp om ngt, hänvisa ngn till ngt. *II. Sich*
einer (gen.) Sache ~ förtrösta, lita på ngt.
Sich auf etw. ~ hoppas på, göra sig för-
 hopping om, trösta sig med ngt. *Vertrös-*
tung, f. ~ auf die Zukunft: hänvisning
 till, växel på framtiden.
 verträmpfen, * *tr. Alle seine Trümpfe ~ spela*
 ut alla sina trumfar.
 vertuschen, * *tr.* dölja, förhemliga, bemanla,
 nedtysta. *Vertuschung, f.*
 verübeln, * *tr. Jmdm etw. ~ förtänka ngn ngt,*
 blifva ond, stött på ngn för ngt.
 verüben, * *tr.* föröfva, utöfva, begå. *Verü-*
bung, f.
 Verüber, *-s, -, m.* föröfvare, gärningsman.
 verünähnlichen, * *tr.* göra olika, vanställa. *Ver-*
ünähnlichkeit, f.
 verünedeln, * *tr. och sich ~ göra (blifva) oädel,*
 vanställa(s).
 verünehren, * = *entehren.*
 verüneinigen, * = *entzweien.*
 verünglimpfen, * *tr.* förklena, missfirma, tala
 illa om, förolämpa. *Verünglimpfung, f.*
 verünglücken, * *itr. s.* förolyckas; misslyckas.
 Verünglückung, *f.*
 verünheiligen, * *tr.* vanhelga.
 verünreinigen, * *tr. och sich ~ förorena, oreña,*
 smutsa ned (sig). *Verünreinigung, f.*
 verünstalten, * *tr.* vanställa. *Verünstaltung, f.*

veruntreuen, * *tr.* otroget förvalta, förskingra, nndansnilla, försningla. **Veruntreuung**, *f.*

Veruntreuer, -s, -, *m.* förskingrare, försningllare.

verunzieren, * *tr.* vanpryda.

verursachen, * *tr.* förorsaka, föranleda, framkalla. **Verursachung**, *f.*

Verursacher, -s, -, *m.* upphofsman, orsak, anledning.

verúrt[h]eilen, * *tr.* döma, fälla, sakfälla. **Verúrt[h]eilung**, *f.*

vervettern, * *sich* ~ *mit jmdm*: komma i svågerlag, blifva slägt med ngn.

vervielfachen, **vervielfältigen**, * *tr.* och *sich* ~ mångfaldiga(s), mångdubbla(s). **Vervielfachung**, **Vervielfältigung**, *f.*

vervierfachen, * *tr.* fyrdubbla.

vervöllkommlich, *a.* mäktig af fulländning.

vervöllkommen, * *tr.* och *sich* ~ fullkomna, fullända, utbilda (sig). **Vervöllkommnung**, *f.*

Vervöllkommner, -s, -, *m.* fulländare, utbildare.

vervöllständig, * *tr.* och *sich* ~ fullständiga, komplettera (sig). **Vervöllständigung**, *f.*

vervöllzählig, * *tr.* göra fulltalig.

verwachen, * *tr.* vakande tillbringa, vaka.

verwachsen, * *I. tr.* 1. växa ur. 2. *Er hat seine Narbe* ~ hans ärr har växt, gått bort. *Sich* ~ 1. växa för fort. 2. *Sich zu etw.* ~ utbilda sig till ngt *wt.*, vanställas till ngt. 3. *Sich mit etw.* ~ växa ihop med ngt. **III. itr. s.** 1. växa igen, gro igen, sluta sig; läkas. 2. *Mit etw.* ~ öfverväxas, öfverdragas med ngt. 3. växa ihop, samman. 4. blifva förvuxen, puckelryggig, ofärdig; missbildas, växa krokig. **Verwachsung**, *f.*

Verwachsenheit, *o, f.* missbildning, vanskaplighet, ofärdighet.

verwägen, * *tr.* sätta på spel.

verwägen, * *I. tr.* väga till. **II. Sich ~ 1. väga vilse. 2. *Sich einer* (gen.) *Sache* ~ väga, djärfvas, vara förfämen nog att göra ngt.**

Verwähr, -[e]s, *o, m.* förvar, förvaring.

verwähren, * *I. tr.* förvara, bevara, gömma, skydda. **II. Sich gegen etw.** ~ 1. skydda sig mot ngt. 2. protestera, inlägga gensaga mot ngt.

Verwahrer, -s, -, *m.* förvarare, vaktare.

verwährlich, *adv.* i förvar.

verwährlösen, * *tr.* försumma, vårdslösa, vanvårda. **Verwährlösung**, *f.*

Verwährsäm, -[e]s, *o, n.* *Im el. in* ~ i förvar.

Verwahrung, -en, *f.* 1. förvaring, förvar. 2. *Jmdn in* ~ *nehmen*: häkta. 3. protest, gensaga.

verwäisen, * *I. itr. s.* mista sina föräldrar, blifva föräldralös, öfvergifven. **II. tr.** *Jmdn* ~ beröfva ngn hans föräldrar. *Jmdn einer* (gen.) *Sache* ~ beröfva, fråntaga ngn ngt. **Verwaist**: faderlös, moderlös, föräldralös, öfvergifven, ensam. **Verwäisung**, *f.*

verwällen, * *tr.* förvälla. **Verwällung**, *f.*

verwälten, * *tr.* förvalta.

Verwälter, -s, -, *m.* förvaltare.

Verwältung, -en, *f.* förvaltning, administration. -s... *Ex.* ~ **behörde**, -n, *f.* förvaltningsmyndighet. ~ **bezirk**, -[e]s, -e, *m.* förvaltningsområde. ~ **fach**, -[e]s, -er †, *n.* förvaltning(s-fack). ~ **weg**, -[e]s, *o, m.* *Auf dem* ~ *e*: på administrativ väg. ~ **zweig**, -[e]s, -e, *m.* förvaltningsgren.

verwändeln, * **I. tr.** förvandla. **II. Sich ~ förvandlas, förvandla sig. **Verwändlung**, *f.***

verwändt, *a.* slägt, beslägtad; samstämmig, likartad, liknande.

Verwände(r), (adj. böjn.) *m.* och *f.* släktning, frände, anförvandt. -n... *Ex.* ~ **besuch**, -[e]s, -e, *m.* besök af släktning.

Verwändtin, -nen, *f.* kvinlig släktning.

Verwändtschaft, -en, *f.* 1. släktskap, frändskap. 2. slägt, släktingar.

verwändtschaftlich, *a.* släktskaps-, t. *ex.* ~ *e Beziehung*: släktskapsförhållanden.

verwären, * *tr.* varna. **Verwärnung**, *f.*

I. verwäschen, * **I. tr.** 1. använda till tvätt, tvätta upp. 2. tvätta bort, ur. 3. förstöra i tvätten. 4. *mt.* fördrifva. **II. Sich ~ gå bort i tvätten.**

2. verwäschen, *a.* obestämd, sväfvande, urblekt, urlakad.

Verwäschheit, *o, f.* obestämdhet.

verwässern, * **I. tr.** vattna för starkt, blanda för mycket vatten i; *mt.* urvattna, göra fadd. **II. itr. s.** blifva urvattnad, urlakad, innehållslös, fadd.

verwäben, * *tr.* 1. använda till väfnad, väfva upp. 2. öfverdraga med spindelväf. 3. sammanelsing(r)a, fläta i hvarannat. **Verwébung**, *f.*

verwächseln, * *tr.* 1. förväxla; förbyta, bortbyta. *Sy sind zum* ~ *ähnlich*: de likna hvarandra på ett hår. 2. växla, växla bort.

Verwächsel[e]lung, *f.*

verwägen, *a.* (o)förvägen, djärf.

Verwägenheit, -en, *f.* (o)förvägenhet, djärfhet.

verwэгentlich, *adv.* oförväget, djärf.

verwähren, * *tr.* och *itr. s.* blåsa bort; blåsa igen.

verwähren, * *tr.* *Jmdn etw.* ~ förbjuda ngn ngt, hindra ngn att göra ngt.

verwэichen, * (svag böjn.) **I. itr. s.** blifva alltför mjuk, upplött. **II. tr.** för mycket upp mjuka, upplöta.

verwэichlichen, * *tr.* och *sich* ~ förvekliga(s). **Verwэichlichung**, *f.*

verwэigern, * *tr.* vägra, förvägra, neka.

Verwэigerung, -en, *f.* vägran, afslag.

verwэilen, * **I. tr.** sinka, uppehålla. **II. itr. h.** och *sich* ~ uppehålla sig, vistas.

verwэinen, * *tr.* 1. *Thränen* ~ utgjuta tårar. 2. *Eine Stunde* ~ gråta en timme. 3. gråta ut, ge luft i tårar åt, t. *ex.* *seinen Kummer*. 4. *Sie hat ihre Augen verweint*: hennes

ögon se förgråtna ut. *Verweinte Augen*: förgråtna ögon.

Verweis, -es, -e, m. tillrättavisning, tadel, klander. *Derber* ~ skarp tillrättavisning.

verweisen, * tr. 1. hänvisa, *jmdn an jmdn*: ngn till ngn. 2. förvisa, landsförvisa; relegera. *Aus dem Lande ei. des Landes* ~ landsförvisa. 3. *Jmdm etw.* ~ tillrättavisa, tadtala ngn för ngt. **Verweisung**, f.

verwélken, * itr. s. vissna, vissna bort. **Verwélkung**, f.

verwélschen, * tr. förvälkska, romanisera, gifva en välsk prägel åt. **Verwélschung**, f.

verwéltlichen, * I. tr. 1. förverldsliga, gifva en verldslig prägel. 2. sekularisera, indraga till staten. II. itr. s. blifva verldslig, få en verldslig prägel, anstrykning. **Verwéltlichung**, f.

verwéndbar, a. användbar.

Verwéndbarkeit, 0, f. användbarhet.

verwénden, * I. tr. 1. vända bort. *Er verwandte kein Auge von ihr*: han tog ej sitt öga från, såg oafvänt på henne. 2. vända om, upp och ned. *Die verwandte Hand*: handens avfvisida. 3. använda. II. *Sich für jmdn* ~ lägga sig ut för ngn, *bei jmdm*: hos ngn. **Verwéndung**, f.

verwérfen, * tr. 1. kasta omkring, hit och dit, bort. 2. förkasta; ogilla; fördöma. II. *Sich* ~ 1. kasta vilse. 2. blifva krokig, sned. *Jn verworfen*. **Verwérfung**, f.

verwérfflich, a. förkastlig.

Verwérfflichkeit, 0, f. förkastlighet.

verwért[h]en, * tr. 1. göra bruk af, använda. 2. realisera, förvanda till penningar. **Verwért[h]ung**, f. *Keine* ~ *für etw. haben*: ej kunna använda ngt.

verwésen, * I. itr. s. upphöra att vara till; öfvergå i förruttelse, multna, ruttna. II. tr. förvalta, förestå. **Verwésung**, f.

Verwésér, -s, -, m. förvaltare, föreståndare, administratör. ~ *des Reichs*: riksföreståndare.

verwéslich, a. underkastad förruttelse, förgänglig.

Verwéslichkeit, 0, f. förgänglighet.

verwétten, * tr. 1. slå, hålla vad om, våga. 2. förlora på vad.

verwéttert, a. 1. fördömd, förbannad. 2. förvittrad.

verwíchen, a. förliden, förfutten, sist.

verwíxchen, * tr. 1. använda till smörjning, putsning. 2. F festa upp. 3. F smörja upp, klå.

verwickeln, * tr. och *sich* ~ förveckla, inveckla, trassla in (sig). **Verwíck[e]lung**, f.

verwíegen, * tr. väga till.

verwíldern, * itr. s. och *sich* ~ förvildas, blifva vild, förfalla. *Verwíldert*: förvildad, rå, ohfysad, förfallen. **Verwílderung**, f.

verwílligen, * tr. bevilja.

verwinden, * tr. 1. sammansling(r)a, hopflåta. 2. öfvervinna, smälta.

verwirken, * tr. 1. förverka, t. ex. *das Leben*. 2. väl förtjäna, t. ex. *eine Strafe*. 3. begå, t. ex. *ein Verbrechen*. 4. bearbeta.

verwirklichen, * tr. och *sich* ~ förverkliga(s), realisera(s). **Verwirklichung**, f.

verwirren, * tr. förvirra, a) bringa villervalla, oreda i, inveckla, intrassla, b) bringa ur fattningen, göra förlägen.

Verwirrung, -en, f. förvirring, oreda, villervalla.

verwírt[h]schaften, * tr. hushålla illa med, förstöra. **Verwírt[h]schaftung**, f.

verwischen, * I. tr. 1. stompera, med stomp fördrifva. 2. utplåna, utsudda, fördunkla, hopröra. II. *Sich* ~ utplånas, fördunklas. **Verwischung**, f.

verwittern, * I. itr. s. förvittra. II. tr. jäg. bestryka med vittring. **Verwitterung**, f.

verwit[t]wen, * tr. och itr. s. göra till (blifva) enkling, enka. **Verwitwet**: enkling, enka; *wid. ensam, öfvergifven*. *Die verwitwete Königin*: enkedrottningen. **Verwit[t]wung**, f.

verwízzeln, * tr. vitsande förvränga, förlöjliga.

1. **verwógen** = *verwegen*.

2. **verwógen**, * itr. s. böljande, svallande försvinna, upplösas; om toner: förklinga.

verwóhnen, * tr. förstöra ngt gam dess beboende, t. ex. *ein Zimmer*.

verwóhnen, * tr. och *sich* ~ skämma bort (sig). **Verwóhnung**, f.

Verwóhntheit, 0, f. själfsvåldigt sätt, ovanor.

verwóiben, * tr. öfverhållva.

verwórfen, a. förkastad, förkastlig, nedrig, gemen, usel.

Verwórfenheit, -en, f. nedrighet m. m. se föreg.

verwórrén, a. förvirrad, oredig.

Verwórrénheit, -en, f. oredighet.

verwóhllen, * I. tr. rota i, bringa i oordning. II. *Sich* ~ *in etw.*: gräfva ned sig, fördjupa sig i ngt.

verwóndbar, a. sårbar, ömtållig.

verwónden, * I. tr. sára. II. *Sich* ~ sára, skára, sticka sig.

verwónderlich, a. förunderlig, förvånande.

verwóndern, * I. tr. förundra, förvåna. II. *Sich* ~ förvåna sig, förvånas.

Verwónderung, 0, f. förundran, förvåning. *In* ~ *setzen*: förvåna. -s... Ex. ~ *ausruf.* -[e]s, -e, m. utrop af förvåning. ~ *brille*, 0, f. F *die* ~ *aufsetzen*: spela den förvånade.

Verwóndung, -en, f. 1. 0, sårande. 2. sár.

verwónschen, * tr. 1. förtrolla. 2. fördöma, förbanna.

Verwónschung, -en, f. 1. förtrollning. 2. förbannelse.

verwórzeln, * itr. s. och *sich* ~ slå rötter, rotfästa sig.

verwórzén, * tr. 1. krydda för starkt. 2. göra fadd, smaklös.

verwüsten, * *tr.* föröda, ödelägga.
Verwüster, -s, -, *m.* ödeläggare, härjare.
Verwüstung, -en, *f.* förödelse, ödeläggelse, härjning.
verzagen, * *itr. h.* misströsta, blifva modfäld, förtvifla.
verzägt, *a.* försagd, modfäld, klenmodig.
Verzähtheit, 0, *f.* försagdhet *m. m.* se *töreg.*
verzählen, * *sich* ~ räkna vilse. **Verzählung**, *f.*
verzähnen, * *I. tr.* förse med kuggar. *II. Sich in einander* ~ gripa in i hvarannat. *III. itr. h.* få de sista tänderna. **Verzähnung**, *f.*
verzänken, * *I. tr.* tråta, *den Morgen*: hela morgonen. *II. Sich mit jmdm* ~ blifva osams med ngn.
verzäpfen, * *tr. 1.* tappa, utskänka. *2.* hopfoga, hopsinka. **Verzäpfung**, *f.*
verzäppeln, * *itr. s.* och *sich* ~ sprattla sig trött.
verzärteln, * *tr.* och *sich* ~ skämma bort (sig), klema(s) med, förvekliga(s). **Verzärt[e]lung**, *f.*
verzäubern, * *tr.* förtrolla. **Verzäuberung**, *f.*
verzäunen, * *tr.* inhägna.
Verzäunung, -en, *f.* inhägnad.
verzächen, * *tr.* supa upp; använda till supning.
verzähnfachen, * *tr.* och *sich* ~ tudubbla(s). **Verzähnfachung**, *f.*
Verzähr, -[e]s, 0, *m.* förtäring.
verzähren, * *tr.* och *sich* ~ förtära(s). **Verzäh- rung**, *f.*
verzäichnen, * *I. tr. 1.* rita illa. *2.* upprita, rita. *3.* anteckna, notera. *II. Sich* ~ rita vilse. **Verzäichnung**, *f.*
Verzäichnis[s], -ses, -se, *n.* förteckning.
verzäihen, * *tr.* förlåta.
verzäihlich, *a.* förlåtlig.
Verzäihlichkeit, 0, *f.* förlåtlighet.
Verzäihung, -en, *f.* förlåtelse.
verzärren, * *tr.* och *sich* ~ förvrída(s), vanställa(s). **Verzär rung**, *f.*
verzärteln, * *tr.* slarfa bort, bortplottra. **Verzärt[e]lung**, *f.*
Verzicht, -[e]s, -e, *m.* afsägelse, afstående, afträdelse. *Auf etw.* (ack.) ~ *leisten* et. *thun*: afstå från, afsäga sig ngt. **-leistung**, -en, *f.* = *Verzicht*.
verzichten, * *itr. h.* *Auf etw.* ~ afstå från, afsäga sig ngt.
verzäihen, * *I. tr. 1.* uppfostra illa, skämma bort. *2.* förändra, förvrída. *Den Mund zum Lächeln* ~ draga på munnen till ett leende. *Sich* (dat.) *eine Sehne* ~ sträcka en sena. *3.* hopslinga, hopfläta. *II. Sich* ~ *1.* slå sig (om trä *m. m.*), bägna, krokna, skufva sig, komma i olag, förvrídas. *2.* så småningom försvinna, gå bort. *3.* F skudda stoftet af sina fötter, draga sig ur spelet, försvinna. *4.* draga ut på tiden, gå långsamt. *5.* flytta vilse (en pjes i schackspel *m. m.*). *III. itr. s. 1.* flytta, t. ex. *in die Stadt*: till staden. *2.* = *II, 4.* **Verzäihung**, *f.*

verzieren, * *tr. 1.* pryda, smycka. *2.* öfverlasta med prydnader.
Verzierung, -en, *f.* prydnad, dekoration, ornament, grannlåt.
verziffern, * *tr.* skrifa med chifferskrift.
verzimmern, * *tr.* ⊕ förtimra. **Verzäim m e r u n g**, *f.*
verzinken, * *tr.* ⊕ *1.* förzinka, öfverdraga med zink. *2.* hopsinka, hopfoga. **Verzäinkung**, *f.*
verzäinnen, * *tr.* förtenna. **Verzäinnung**, *f.*
verzäinsen, * *I. tr.* förränta, betala ränta för. *II. Sich* ~ vara räntebärande. **Verzäinsung**, *f.*
verzäinslich, *a.* som ränta betalas för. ~ *ausleihen*: låna ut mot ränta.
verzäitern, * *itr. s.* darrande förklinga.
verzäigentlich, *a.* sinkeam, långsam.
verzäigern, * *I. tr.* fördröja, försinka, uppskjuta. *II. Sich* ~ dröja, försinkas, låta vänta på sig.
Verzäigerung, -en, *f.* försinkande, dröjsmål, uppskof.
verzäillbar, *a.* underkastad tull.
verzäillien, * *tr.* förtulla. **Verzäillung**, *f.*
verzäiteln, * *tr.* hopröra, bringa oreda i, hoptrassla.
verzäücken, * *tr.* konvulsiviskt förvrída.
verzäücken, * *tr.* hänyrcka. **Verzäückung**, *f.*
Verzäückung, -en, *f.* konvulsivisk ryckning, konvulsion.
Verzäg, -[e]s, -e †, *m.* *1.* uppskof, dröjsmål. *2.* förklemdat, bortskämdt barn, mors-, farsgris.
verzäüpfen, * *tr.* göra llneskaf af.
verzäwätzeln, * = *verzäppeln*.
verzäwäifeln, * *itr. h.* och *s.* förtvifla, misströsta, *an etw.* (dat.): om ngt.
Verzäwäiflung, 0, *f.* förtviflan. -s... *ex.* ~ *mut[h]*, -[e]s, 0, *m.* förtviflans mod. ~ *voll*, *a.* förtviflad.
verzäwäigen, * *sich* ~ förgrena sig.
Verzäwäigung, -en, *f.* förgrening.
verzäwäergen, * *itr. s.* blifva förkrympt, dvärgartad.
verzäwäicken, * *tr. 1.* *Die Weinstöcke* ~ skära spetsarne af vinrankorna. *2.* *Eine Mauer* ~ reparera, laga en mur. *3.* *Die Augen* ~ knäpa ihop ögonen. *4.* hoptrassla, intrassla. **Verzäwäickt**: trasslig, kinkig, bisarr, tokig.
Verzäwäicktheit, -en, *f.* intrasslad skick, kinkig, bisarr sak.
verzäwäirbeln, * *tr.* kringvrída, förvrída.
Vesper, -n, *f.* vesper, aftonsång; *blat.* afton. **-brot**, -[e]s, 0, *n.* aftonvard. **-läuten**, -s, 0, *n.* vesperringning, ringning till aftonsång. **-stern**, -[e]s, 0, *m.* aftonstjärna. **-stunde**, -n, **-zeit**, -en, *f.* vesper(timme), aftonstund, afton.
vesper|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* spisa (till) aftonvard.
Vestälän, -nen, *f.* vestal.
Veste se *Feste*.
Veterán, -en *el.* -s, -en, *m.* veteran.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

Veteranschaft, 0, *f.* 1. egenskap af veteran. 2. samtliga veteraner.

Veterinär, -s, -e, *m.* veterinär, djurläkare.

Veto. -[s], -s, *n.* veto.

Vettel, -n, *f.* käring, liderlig kvinna, kvinsperson.

Vetter, -s *el.* -n, -n, *m.* 1. kusin. 2. * farbror. 3. * släktning. -[n]... *Ex.* ~gunst, 0, *f.* nepotism. ~strasse, 0, *f.* F *die* ~ziehen: kalla hvarandra kusin, vara kärvänlig.

vetterlich, *a.* såsom kusin; kärvänlig.

vetterlin, -te, *ge-t*, *tr.* kalla kusin.

Vetterschaft, -en, *f.* 1. egenskap af kusin, släktskap. 2. samtliga kusiner, släkt.

Vexier, -[e]s, -e, *n.* konstig mekanism, fint. -becher, -s, -, *m.* -glas, -es, -er †, *n.* tantalusbägare, glas med dubbelbottnar. -schloss, -es, -er †, *n.* konstslås.

vexier|en, -te, -t, *tr.* plåga, trakassera, draga vid näsan, gyckla med, narra.

Vexierererei, -en, *f.* trakasseri, narrspel, gyckel, drift.

Vezier, -[e]s, -e, *m.* vesir.

vgl. förkortn. = *vergleiche*: jämför (jfr).

Viadukt, -[e]s, -e, *m.* viadukt.

vibrer|en, -te, -t, *itr.* *h.* vibrera.

Vice... vice(-). -könig, -[e]s, -e, *m.* vicekonung.

vidier|en, -te, -t, *tr.* teckna vidi under, godkänna.

vidimier|en, -te, -t, *tr.* vidimera, intyga. **Vidimierung**, *f.*

Vieh, -[e]s, * -e, *n.* boskap, kreatur, få. *Ein gutes* ~ ett beskedligt kråk. -arzt, -[e]s, -e †, *m.* djurläkare. -ausstellung, -en, *f.* kreaturställning, landtbruksmöte. -bremse, -n, *f.* (boskaps)broms. -dumm, *a.* fäaktigt dum. -futer, -s, 0, *n.* boskapsfoder. -herde, -n, *f.* boskapsjord. -hirt, -en, -en, *m.* boskapsherde. -hof, -[e]s, -e †, *m.* ladugård. -knecht, -[e]s, -e, *m.* ladugårdsdräng, oxdräng. -mägd, -e †, *f.* ladugårdspiga. -markt, -[e]s, -e †, *m.* kreatursmarknad. -mässig, *a.* fäaktigt. -mast, -en, *f.* boskaps gödning. -schaden, -s, -†, *m.* 1. förlust på, af boskap. 2. af boskap förorsakad skada. -schwemme, -n, *f.* lögställe för boskap. -seuche, -n, *f.* boskaps sjuka, -pest. -stall, -[e]s, -e †, *m.* ladugård. -stamm, -[e]s, -e †, *m.* kreatursras. -stand, -[e]s, 0, *m.* kreatursuppsättning. -sterben, -s, 0, *n.* dödlighet bland kreatur. -tränke, -n, *f.* vattningsplats för boskap. -tritt, -en, *f.* 1. (rätt till) boskapsbete. 2. väg till betesmark. 3. boskapsdrift. 4. = röj -weide, -n, *f.* betesmark, kreatursbete. -zucht, 0, *f.* boskapskötsel. -züchter, -s, -, *m.* en som driver boskapskötsel, lägger på kreatur.

viehhaft, *a.* 1. djurisk. 2. fäaktigt.

Viehheit, 0, *f.* djuriskhet, djur(en).

viehisch, *a.* djurisk.

viel, *a.* mycken, mången. ~[e] *Freunde haben*: hafva många vänner, *er hat* ~ gele-

sen: han har läst mycket, *er ist* ~ *ei. um* ~ *es grösser als ich*: han är mycket större än jag. *Nicht* ~ *es sondern* ~ *ej* mångahanda men mycket. *Ein bisschen* ~, *etwas* ~, *ein wenig* ~ något väl mycket, *gar* ~ ganska mycket. *So* ~ *ich weiss, so* ~ *ich gehört habe*: såvidt jag vet, efter hvad jag hört; *um so* ~ *zu schmal*: så mycket för smal. *Es ist mir gleich* ~ det gör mig det samma, är mig likgiltigt. -armig, *a.* mångarmad. -artig, *a.* rik på arter. -ästig, *a.* månggrenig. -bändig, *a.* bestående af många band, voluminös. -bedeutend, *a.* 1. vigtig, betydelsefull. 2. mångtydig. -beschäftigt, *a.* mycket sysselsatt, upptagen. -blätt[e]rig, *a.* mångbladig, bladrik. -deutig, *a.* mångtydig. -deutigkeit, 0, *f.* mångtydighet. -eck, -[e]s, -e, *n.* månghörning. -eckig, *a.* månghörnig. -esser, -s, -, *m.* storätare. -esserei, 0, *f.* glupskhet. -fach, -fältig, *a.* mångahanda, mångfaldig, flerfaldig, upprepad. -fachheit, -fältigkeit, 0, *f.* mångfald, rikedom. -farbig, *a.* mångfärgad. -flächner, -s, -, *m.* polyeder. -förmig, *a.* mångformig. -fräss, -es, -e, *m.* filfras, a) järf, b) storätare. -fresser, -s, -, *m.* storätare. -fuss, -es, -e †, *m.* mångfoting. -gelenkig, *a.* mångledad. -geliebt, *a.* högt älskad. -genannt, *a.* ofta omnämnd, berömd. -gereist, *a.* vidtberest. -geschäftig, *a.* mycket sysselsatt. -gestaltig, *a.* mångformig. -gliederig, *a.* mångledad. *Mat.* ~ *Grösse*: polynom. -götterei, -en, *f.* mångguder. -herrschaft, -en, *f.* mångvälde. -hufer, -, -, *m.* zool. flertåigt höfdjur. -hufig, *a.* zool. flertåigt (om höfdjur). -jähig, *a.* mångårig. -kantig, *a.* mångkantig. -kapselig, *a.* bot. månggömmig. -köpfig, *a.* månghöfdad. -leicht *se* *pedan.* -liebchen, -s, -, *n.* filipin. *Guten Morgen* ~! filipin! *Ein* ~ *essen*: spela filipin. -löch[e]rig, *a.* försedd med många hål. -mal = -mals. -malig, *a.* ofta upprepad, ofta återkommande, flerfaldig. -mäls, *adv.* ofta, många gånger. -männerei, 0, *f.* en kvinnas äktenskap med flere män. -mehr, *adv.* snarare, i stället, tvärtom. -namig, *a.* som har många namn. -reder = -sprecher. -regiere-rei, -en, *f.* reglementerande. -reihig, *a.* mångradig. -sagend, *a.* mycket sågande, betydelsefull. -saitig, *a.* mångsträngad. -samig, *a.* mångfröig. -schalig, *a.* som har flera skal. -schreiber, -s, -, *m.* mångskrifvare, med skrifklåda behäftad person. -schreiberei, 0, *f.* mångskrifveri, skrifklåda. -seitig, *a.* mångsidig. -seitigkeit, 0, *f.* mångsidighet. -silbig, *a.* mångstafvig. -sprachig, *a.* (skrifven) på flera språk. ~ *es Wörterbuch*: polyglottordbok. -sprecher, -s, -, *m.* pratmakare, storskräflare. -stimmig, *a.* mångstämmig. -teifig, *a.* mångdelad. -thätigkeit, 0, *f.* mångsidig verksamhet. -thuer, -s, -, *m.* en som har många järn i elden. -thuerei, 0, *f.*

allför mångsidig verksamhet. **-umfassend**, *a.* vidtomfattande. **-verheissend**, *a.* mycket lofvande. **-vermögend**, *a.* som förmår mycket, mäktig. **-versprechend**, *a.* mycket lofvande. **-weiberlei**, *0, f.* månggifte. **-wissend**, *a.* som vet mycket. **-züngig**, *a.* som har många tungor.

vielerlei, *a.* mångahanda, många slags.

Vielheit, *0, f.* mängd.

vielléicht, *adv.* kanske, kanhända.

vier, *I.* utan följ. subst. afv. **viere**, *a.* (oböjl. grundtal, dock substantiviseradt 1 dat. *viere(n)*) fyra. *Zu ~en*: fyra och fyra. *Mit ~en fahren*: åka efter spann, *auf allen ~en gehen*: gå på alla fyra, *alle ~e von sich strecken*: sträcka ut sig. **II.** *-en, f.* fyra (siffrä). **-eck**, *[-e]s, -e, n.* fyrhörning, fyrkant. **-eckig**, *a.* fyrhörnig, fyrsidig, fyrkantig. **-fach**, **-fältig**, *a.* fyrfaldig. **-füssig**, *a.* fyrfotad, fyrbent. **-füssler**, *-s, -, m.* fyrfotadjur. **-gesang**, *[-e]s, -e †, m.* fyrstämmig sång. **-gespann**, *[-e]s, -e, n.* fyrspann. **-händig**, *a.* fyrhändig. **-mal**, *adv.* fyra gånger. **-spännig**, *a.* fyrspäänd. **-t[h]eil**, *[-e]s, -e, m.* och *n.* = *Viertel*. **-t[h]eilen**, * = *vierteln I.* För öfr. jfr sms. med *drei, ein, fünf*.

Vierer, *-s, -, m.* fyra (siffrä) m. m. jfr *Fünfer*.

viererlei, oböjl. *a.* fyrahand, fyra sorters.

vierte, *a.* (ordningstal) fjärde.

Viertel, *I.* *-s, -, n.* 1. fjärdedel. **2.** kvart. *Es ist ein ~ auf zwei*: klockan är en kvart på tu, en kvart öfver ett. **3.** kvarter (mått, stads-kvarter). **II.** oböjl. *a.* fjärdedels. **-bogen**, *-s, -, m.* fjärdedels ark. **-elle**, *-n, f.* kvarter (gårdedels ått). **-hufe**, *-n, f.* fjärdedels hemman. **-hüfner**, *-s, -, m.* ägare af ett fjärdedels hemman. **-jahr**, *[-e]s, -e, n.* fjärdedels år, kvartal, tre månader. **-jährig**, *a.* tre månader gammal. **-jährlich**, *a.* återkommande hvarje kvartal, kvartals-, *u. ex. ~es Gehalt*: kvartalslön, *~e Miete*: kvartalshyra. **-jahrs...** kvartals-. **-méile**, *-n, f.* fjärdingsväg. **-pause**, *-n, f.* fjärdedels paus. **-stunde**, *-n, f.* kvart. **-takt**, *[-e]s, -e, m.* fjärdedels takt.

viertell, *n, -te, ge-t, I.* *tr.* dela i fjärdedelar, fyrdela. **II.** *itr. h.* slå kvarterna.

viertens, *adv.* för det fjärde.

Vierung, *-en, f.* fyrdelning, kvadratur, kvadrat, fyrkant.

vierzehn, *a.* fjorton, jfr *funfzehn a.*

vierzig, *a.* fyrtio, jfr *funfzig a.*

vigilánt, *a.* vaksam.

Vigilánz, *0, f.* vaksamhet.

Vigilie, *-n, f.* katolsk gudstjänst på högtidsaftnar.

vigilier, *en, -te, -t, itr. h.* vara vaksam, vaka.

Vignétté, *-n, f.* vignett.

Vikár, *[-e]s, -e, m.* 1. vikarie. **2.** vice pastor.

Vikariát, *[-e]s, -e, n.* vikariat.

vikarier, *en, -te, -t, itr. h.* vikariera.

Viktualien, *plur.* lifsmedel, viktualier. **-händler**, *-s, -, m.* hökare.

Vill, *a, -as ei. -en, f.* villa, landställe.

Viól, *a, -en, f.* altfiol.

Vióle, *-n, f.* 1. = *örög. 2.* viol.

violétt, *[en]*, *a.* violett.

Violín, *lle, -en, f.* violin, fiol. **-futtal**, *[-e]s, -e, n.* violinfodral. **-spieler**, *-s, -, m.* violinist.

Violinist, *-en, -en, m.* *~in, -nen, f.* violinist.

Violoncell, *[o], -o[s] ei. -[s], -[o]s, n.* violoncell.

Viper, *-n, f.* huggorm. **-biss**, *-es, -e, m.* ormbett.

virtuós, *a.* skicklig, färdig, konstnärlig.

Virtuós[e], *-en, -en, m.* virtuos.

virtuósenhaft, *a.* virtuoslík.

Virtuosität, *-en, f.* virtuositet, färdighet.

Visier, *[-e]s, -e, n.* visir.

visier, *en, -te, -t, I. tr.* 1. visera, *u. ex. ein Pass.*

2. mäta, justera. **II. itr. h.** *Nach etw. ~* rikta blicken på ngt. **Visierung**, *f.*

Visierer, *-s, -, m.* justerare.

Visión, *-en, f.* vision, syn, uppenbarelse.

Visitation, *-en, f.* visitation, besigtning.

Visite, *-n, f.* visit, besök. *-n... ex. ~karte, -n, f.* visitkort. *~kartentasche, -n, f.* visitkortsbok, *-etui.*

visitier, *en, -te, -t, tr.* visitera, genomsöka, besigtiga. **Visitierung**, *f.*

Vitriól, *[-e]s, -e, m.* och *n.* vitriol.

v. i. förkortn. = *vorigen Jahres*: förlidet år.

Viess, *-es, -e, n.* fall, skinn. *Das goldene ~* gyllene skinn.

Vogel, *-s, -†, m.* dim. *Vögelchen, Vögelein*, fogel. *Bhd. loser ~* lättisunig sälle, *lustiger ~* glad gosse; *ordspr. es ist ihm so wohl wie dem ~ in Hanfsamen*: han mår som en prins i en bagarbod. **-ärt**, *-en, f.* fogelart.

-bauer, *-s, -, m.* och *n.* fogelbur. **-beere**, *-n, f.* 1. rönn. **2.** rönnbär. **-beize**, *-n, f.* fogeljagt med falkar, falkjagt. **-deuter**, *-s, -, m.* augur, teckentydare. **-dunst**, *[-e]s, 0, m.* fogeldunst, sparfhagel. **-fang**, *[-e]s, 0, m.* fogelfänge, *-fångst.* **-fänger**, *-s, -, m.* fogelfångare. **-flinte**, *-n, f.* fogelbössa. **-frei**, *a.* fogelfri. **-futter**, *-s, 0, n.* fogelmat. **-garn**, *[-e]s, -e, n.* fogelnät. **-gesang**, *[-e]s, 0, m.* fogelsång. **-händler**, *-s, -, m.* fogelhandlare.

-hecke, *-n, f.* fogelhäck. **-hërd**, *[-e]s, -e, m.* en med lockfoglar och slagnät försedd plats till fogelfångst. **-kenner**, *-s, -, m.* fogelkännare. **-kirsche**, *-n, f.* 1. fogelbär. **2.** fogelbärsträd. **-leicht**, *a.* lätt som en fogel. **-leim**, *[-e]s, -e, m.* fogellim. **-miere**, *-n, f.* bot. nata (Stellaria media). **-mist**, *[-e]s, 0, m.* guano.

-napf, *[-e]s, -e †, m.* glas, kopp för fogelbur. **-nest**, *[-e]s, -er, n.* fogelbo. **-perspektive**, *-n, f.* fogelperspektiv. **-pfeife**, *-n, f.* fogelpipa. **-schau**, *0, f.* 1. teckentydning, auspicium. **2.** fogelperspektiv. **-schauer** = *-deuter.* **-scheuche**, *-n, f.* fogelskrämna.

-schiessen, *-s, -, n.* fogelskjutning. **-schrecke** = *-scheuche.* **-schrot**, *[-e]s, 0, m.* = *-dunst.* **-schuss**, *-es, -e †, m.* = *-schiessen.* **-stange**,

* äkta sms. F familjärt. P lagre språk. † mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

-n, *f.* 1. linspö. 2. fogelstäng. -stellen, -s. 0, *n.* fogelfangst. -steller = -fänger. -waid. 0, *f.* = -beize. -weibchen, -s, -, *n.* fogelhona. Vog[e]ller, -s, -, *m.* fogelfångare. Vogt, -[e]s, -e †, *m.* fogde. Vogtei, -en, *f.* 1. fogdes ämbete. ämbetsområde, ämbetslokal. 2. häkte, fängelse. vogteilich, *a.* fogde. Vokabel, -n, *f.* glosa, ord. -buch, -[e]s, -er †, *n.* glosbok. Vokabulär, -[e]s, -e, *n.* glosbok. Vokäl, -[e]s, -e, *m.* vokäl. -anlaut, -[e]s, 0, *m.* gram. vokaliskt uddljud. -auslaut, -[e]s, -e, *m.* vokaliskt sluttjud. vokälisch, *a.* vokälisk. Vokation, -en, *f.* utnämning. Voland se Valund. Volk, -[e]s, -er †, *n.* dim. Volkchen, -lein, 1. folk. 2. om stor flock, skara. kul. 3. X om ↓ manskap. -arm, *a.* folkfattig. -leer, *a.* folktom, öde. -reich, *a.* folkrik. -s... Ex. ~ aberglaube, -ns, 0, *m.* folklig vidskeelse. ~ abstimmung, -en, *f.* folkröstning. ~ aufruhr, -[e]s, -e, ~ aufstand, -[e]s, -e †, *m.* folknapplopp, uppror. ~ aufwieglor, -s, -, *m.* folkuppvärlare. ~ ausdruck, -[e]s, -e †, *m.* populärt uttryck. ~ beliebt, *a.* allmänt omtyckt, populär. ~ beschluss, -es, -e †, *m.* folkbeslut. ~ bewaffnung, -en, *f.* folkbeväpning. ~ büch, -[e]s, -er †, *n.* 1. folklig bok. 2. nationalverk. ~ dichter, -s, -, *m.* 1. folklig skald. 2. nationalskald. ~ dichtung, -en, *f.* 1. folkdiktning. 2. nationalpoesi. ~ feind, -[e]s, -e, *m.* folkets fiende, folkfiende. ~ feindlich, *a.* folkfiendlig. ~ fest, -[e]s, -e, *n.* folkfest. ~ freund, -[e]s, -e, *m.* folkvän. ~ freundlich, *a.* folkvänlig. ~ führer, -s, -, *m.* folkledare. ~ geist, -[e]s, 0, *m.* folkande. ~ glauhe, -ns, 0, *m.* folktro. ~ gunst, 0, *f.* folkgunst. ~ haufe, -ns, -n, *m.* folkhop. ~ herrschaft, -n, *f.* folkvalde. ~ krieg, -[e]s, -e, *m.* folkkrig i hvilket hela folket deltagor. ~ lied, -[e]s, -er, *n.* folkvisa. ~ mässig, *a.* folklig. ~ meinung, -en, *f.* allmän mening. ~ menge, 0, *f.* folk mängd. ~ poesie, -en, *f.* folkpoesi. folkdiktning. ~ regierung, -en, *f.* folklig, demokratisk regering, styrelse. ~ schicht, -en, *f.* samhällslager. ~ schule, -n, *f.* folkskola. ~ schullehrer, -s, -, *m.* folkskollärare. ~ schrift, -en, *f.* skrift för folket, folklig skrift. ~ schriftsteller, -s, -, *m.* folklig författare. ~ sprache, -n, *f.* folkspråk, folk mål. ~ stimmung, -en, *f.* folkets, allmän stämning. ~ unterricht, -[e]s, 0, *m.* folkundervisning. ~ versammlung, -en, *f.* folkförsamling. ~ vertreter, -s, -, *m.* folkombud. ~ vertretung, -en, *f.* folkrepresentation. ~ wirt[h], -[e]s, -e, *m.* nationalekonom. ~ wirt[h]schaft, 0, *f.* nationalekonomi. ~ wirt[h]schaftlich, *a.* nationalekonomisk. ~ zählung, -en, *f.* folkräkning.

Völker... Ex ~ beschreibung, 0, *f.* etnografi. -eigent[h]ümlichkeit, -en, *f.* nationell egendomlighet. -hirt, -en, -en, *m.* folkens herde, konung. -krieg, -[e]s, -e, *m.* krig mellan folken, internationelt krig. -kunde, -lehre, 0, *f.* etnografi. -recht, -[e]s, 0, *n.* folkkrätt. -rechtlich, *a.* folkkrättslig. -schlacht, -en, *f.* fältslag i hvilket flera folkslag deltaga, i sht slaget vid Leipzig 1813. -stamm, -[e]s, -e †, *m.* folkstam. -wanderung, -en, *f.* folkvandring. Völkerschaft, -en, *f.* folk, folkslag, stam. völklich, *a.* folklig. Volkst[h]üm, -[e]s, -er †, *n.* 1. folklig, folkets lif, sed *m.* 2. folk. völkth[ü]mlich, *a.* folklig. Volkst[h]ümlichkeit, -en, *f.* 1. 0, folklighet, popularitet. 2. folklig egendomlighet, för folket utmärkande drag. voll, (prelikativ framför subst. utan art. utv. roller), *a.* full. F sich ~ ärgern: blifva topp tunnor rasande, sich ~ essen: äta sig proppmätt. Das Mass ~ machen: fylla mättet, um das Unglück ~ zu machen: till råga på olyckan. F sich ~ machen: smutsa ned sig, sich den Leib ~ schlagen: proppa magen full. Die Uhr hat ~ geschlagen: klockan har slagit (timmen). jüdm die Ohren ~ schreiben: tuta i öronen på ngn. Im ~ en leben: lefva i öfverflöd, aus dem ~ en wirtschaften: ej spara ngt. Von etc. ~ sein: vara helt och hållet upptagen af ngt. -auf, adv. fullt upp, rikligt. -bad, -[e]s, -er †, *n.* helbad. -hart, -[e]s, -e †, *m.* helskäg. -bauer, -s et. -n, -n, *m.* hemmansägare. -herechtigt, *a.* fullt berättigad. -besitz, -es, 0, *m.* full, okvald besittning. -blut, -[e]s, 0, *n.* fullblod. -blütig, *a.* fullblodig. -bruder, -s, -†, *m.* helbror; F skämts. supbroder. -bürger, -s, -, *m.* helborgare (som har alla medborgarna rättigheter). -bürtig, *a.* 1. född af samma föräldrar, ~er Bruder: helbroder. 2. af rätt börd. -bürtigkeit, 0, *f.* härstamning från samma föräldrar. -gefühl, -[e]s, -e, *n.* fulla känslan af ngt. -gehalt, -[e]s, 0, *m.* full halt. -gehaltig, *a.* fullhaltig, fullgod. -genuss, -es, -e †, *m.* full, oblandad njutning. -geschoss, -es, -e †, *n.* X fullkula. -gewalt, 0, *f.* absolut makt. -gewicht, -[e]s, 0, *n.* full vgt. -gültig, *a.* fullgiltig. -gültigkeit, 0, *f.* fullgiltighet. -haltig, *a.* fullhaltig. -hering, -[e]s, -e, *m.* sill med rom et. mjölke i. -inhaltlich, *a.* komplett. -jährig, *a.* myndig. -jährigkeit, 0, *f.* myndighet. -klang, -[e]s, -e †, *m.* fulltonig klang. -körnig, *a.* fullkörnig. -kraft, 0, *f.* full kraft. -kräftig, *a.* kraftfull, oförsvagad. -leibig, *a.* korpulent, tjock. -leibigkeit, 0, *f.* korpulens. -macht, -en, *f.* fullmakt. -machtgeber, -s, -, *m.* utfärdare af en fullmakt. -machthaber, -s, -, *m.* innehafvare af en fullmakt. -mond, -[e]s, -e, *m.* fullmäne. -monds Gesicht, -[e]s, -er, *n.* fullmänsansigte. -saftig, *a.* saftig,

saftrik, saftfull, rik på vätskor, blodfull. -saftigkeit, 0, *f.* saftighet; blodfullhet. -ständig, *a.* fullständig. ~ *machen*: komplettera. -ständigkeit, 0, *f.* fullständighet. -stimmig, *a.* fullstämmig. -tönend, -tönig, *a.* fulltonig. -wichtig, *a.* fullviktig. -wichtigkeit, 0, *f.* fullviktighet. -wüchsig, *a.* fullvuxen. -zählig, *a.* fulltalig. -zähligkeit, 0, *f.* fulltalighet. *orr. sms. se nedan.*

vollbringen, * *tr.* fullgöra, fullborda, verkställa, utföra, begå. **Vollbringung**, *f.*

Vollbringer, -s, -, *m.* verkställare, fullbordare. **vollénden**, * *tr.* fullända, fullborda, avsluta.

Vollénder, -s, -, *m.* fullbordare, avslutare.

vollends, *adv.* **I.** fullkomligt, helt och hållet. **2.** dessutom, till på köpet.

Volléndung, 0, *f.* fulländning, fullbordan, avslutande.

voller *se voll.*

Vollerei, 0, *f.* fylleri.

vollführen, * *tr.* fullfölja, utföra. **Vollführung**, *f.*

Vollheit, 0, *f.* fullhet; fyllighet.

völlig, *a.* **1.** fullständig, hel. **2.** fyllig, korpuslent.

vollkommen, *a.* **1.** fullkomlig, fullständig, fulländad. **2.** om städer: riklig, vid. **3.** korpuslent.

Vollkommenheit, -en, *f.* fullkomlighet.

vollstrécken, * *tr.* verkställa, sätta i verkställighet, utföra. **Vollstréckung**, *f.*

Vollstrécker, -s, -, *m.* verkställare.

vollziehen, * **I.** *tr.* **1.** verkställa, utföra. **2.** stadfästa. **I** *såningar: ihre vollzogene eheliche Verbindung zeigen an*: vigde. **II.** *Sich ~ verkställas, gå i, komma till verkställighet, försiggå.*

Vollzieher, -s, -, *m.* verkställare.

Vollziehung, 0, *f.* Vollzug, -[e]s, 0, *m.* **1.** verkställande, utförande. **2.** stadfästelse.

Volontár, -s, -e *et.* -s, *m.* frivillig.

Volte, -n, *f.* **1.** volt. **2.** knep.

voltigier|en, -te, -t, *itr. h.* voltigera, hoppa.

Volúmen, -s, -e. *Volumina*, *n.* volum.

voluminós, *a.* voluminös, omfattande.

vom, sammandragning *af von dem.*

vomier|en, -te, -t, *itr. h.* kasta upp, kråkas.

Vomitiv, -[e]s, -e, *n.* kräkmedel.

von, *prep.* med *dat.* **1.** af, *t. ex. etw. ~ jmdm leihen*, ~ *jmdm gemacht sein*, ~ *Holz bauen*, *einer ~ uns*. **2.** från, *t. ex. etw. ~ jmdm stehen*, ~ *Osten nach Westen*, ~ *kinten*: bakifrån. **3.** om, *t. ex. ~ jmdm*, ~ *etw. sprechen*, *reden*. **4.** vid adliga namn: *VON*, *af*. **5.** särskilda fall: *Der Herr von Hause*: husets herre. ~ *Gottes Gnaden*: med Guds nåde. *Ein Kind ~ drei Jahren*: ett tre års, treårigt barn. *Klein ~ Gestalt*: liten till växten. *Ein Freund ~ mir*: en af mina vänner. -**einander** = *auseinander*. -**nöt[h]en**, *adv.* af nöden, nödvändigt.

vör, **I.** *prep.* med *dat.* på frågan hvarrest, med *ack.* på

frågan hvarthän. **1.** före, *t. ex. ~ jmdm da sein*, *der Tag ~ dem Feste*; för ... sedan, *t. ex. ~ acht Tagen*, ~ *Zeiten*: för längesedan. **2.** framför, *t. ex. den See ~ sich haben*: inför, *t. ex. ~ Gott*; utanför, *t. ex. ~ dem Thore wohnen*, ~ *der Thüre sein*: a) vara, stå utanför dörren, b) stå för dörren, förestå, *jmdn ~ die Thüre werfen*: kasta ut ngn. **3.** framför, för (betecknande företräde), *t. ex. ~ allen et.* ~ *allen Dingen*: framför allt, *den Vorrang ~ jmdm haben*: hafva företräde framför ngn, *Gnade ~ Recht ergehen lassen*: låta nåd gå för rätt. **4.** för, *t. ex. sich ~ etw. (dat.) in acht nehmen*, *Achtung ~ dem Gesetz*, *sich ~ jmdm fürchten*: vara rädd för ngn, *den Hut ~ jmdm abnehmen*, *sich ~ jmdm verstecken*, *den Wald ~ Bäumen nicht sehen*. **5.** af (orsak), *t. ex. ~ Freude weinen*. **II.** *adv.* *Nach wie ~ nu* som förr, sedan som förut. ~! fram!

Anm. *Vör* i *sms.* med verb är alltid betonadt och betecknar läge framför ngt, befintlighet före ngt, förebild för ngt, framträdande framför ngt. *Se nedan.*

voráb, *adv.* förut, på förhand, i förväg.

Vörabend, -[e]s, -e, *m.* föregående afton, högtidsafton.

vöráchen, *tr.* *Jmdm etw. ~ jämra sig* inför ngn.

vöráhen, *tr.* ana förut, på förhand.

Vöráhnung, -en, *f.* aning, förkänsla.

vorán, *adv.* i spetsen, framför, förut, främst.

-**eilen**, *itr.* *s.* skynda förut. -**gehen**, *itr.* *s.* gå förut, framför, först, i spetsen. *Jmdm ~ gå framför ngn*, *jmdm mit gutem Beispiele ~ föregå ngn* med godt exempel. -**laufen**, *itr.* *s.* springa framför. -**schicken**, *tr.* skicka förut.

Vöranschlag, -[e]s, -e †, *m.* kostnadsförslag.

Vöranstalt, -en, *f.* förberedande åtgärd, förberedelse.

Vöranzeige, -n, *f.* förberedande, föregående annons; förbud.

Vörarbeit, -en, *f.* förarbete, förberedande arbete.

vörábeiten, **I.** *itr. h.* göra förarbeten. **II.** *tr.*

1. *Jmdm etw. ~ a)* visa ngn hur han skall göra ngt, *b)* underlätta arbetet på ngt för ngn. **2.** *Etw. ~ göra* förarbeten till ngt.

Vorarm, -[e]s, -e, *m.* **1.** underarm. **2.** öfre delen af ett framben.

Vörármel, -s, -, *m.* lösärm.

voráuf = *voran*.

voraus (av. †-), *adv.* förut, framför, i förväg. *Seinem Alter ~ sein*: vara före sin ålder. *Etw. vor jmdm ~ haben*: hafva ngt framför ngn, vara ngn öfverlägsen i ngt. *Im et. zum ~ på förhand*, i förväg. -**bedenken**, *tr.* förut öfverväga, betänka. -**bedingen**, *tr.* på förhand betinga. -**bestimmung**, -en, *f.* förutbestämelse. -**bezahlen**, *tr.* betala förut, i förskott. -**empfangen**, *tr.* få förut, på förhand,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

i förskott. **-empfinden**, *tr.* hafva förkänning af, känna på förhand, *ana.* **-fahren**, *I. tr.* köra, skjutsa, *II. itr. s.* åka, fara förut, framför, i förväg. **-gehen**, *itr. s.* gå förut, framför, i spetsen, *dem Regimente*: för regementet. **-laufen**, *itr. s.* springa förut, framför. **-nahme**, *0, f.* anteciperung. **-nehmen**, *tr.* antecipera; taga ut i förskott. **-reisen**, *itr. s.* resa förut, i förväg. **-reiten**, *itr. s.* rida förut. **-sage**, *-n, f.* förutsägelse. **-sagen**, *tr.* förutsäga. **-schicken**, *tr.* skicka i förväg; förutskicka. **-schieszen**, *itr. s.* springa förut. **-sehen**, *tr.* förutse. **-setzen**, *tr.* förutsätta. **-sicht**, *0, f.* förutseende. **-sichtlich**, *a.* som man kan förutse, antaglig, trolig. **-zahlen** = *-bezahlen*.

Vorbau, *-[e]s, -e, m.* utbyggnad.

vorbauen, *tr. 1.* bygga framför. **2.** förebygga, förekomma, *einer (dat.) Sache*: ngt. **Vorbauung**, *f.*

Vorbedacht, *-[e]s, 0, m.* uppsåt, öfverläggning.

vorbedächtig, *a.* förtänksam, försigtig.

vorbedenken, *tr.* förut, på förhand öfverväga, betänka.

vorbedeuten, *tr.* föreåda, förut antyda.

Vorbedeutung, *-en, f.* förbud.

vorbedingen, *tr.* förut, på förhand betinga.

Vorbedingung, *f.*

Vorbegriff, *-[e]s, -e, m.* begrepp man har förut, förut förvärfvad åsigt, mening.

Vorbehalt, *-[e]s, -e, m.* förbehåll.

vorbehalten, *tr. 1.* behålla framför sig, på sig, *t. ex. eine Schürze*. **2.** förbehålla, reservera, nudantaga. **Vorbehaltung**, *f.*

vorbehaltlich, *prep.* med *gen.* med förbehåll af, med undantag af.

vorbei, *adv.* förbi. **-eilen**, *itr. s.* skynda förbi, *an etw. (dat.)*: ngt. **-fahren**. *I. tr.* köra, skjutsa.

II. itr. s. åka, fara förbi. **-fliessen**, *itr. s.* flyta förbi. **-gehen**, *itr. s.* gå förbi. *Im* ~ i förbigående. **-können**, *itr. h.* kunna komma förbi. **-lassen**, *tr.* släppa förbi. **-müssen**, *itr. h.* vara tvungen att komma förbi, måste förbi. **-schieszen**, *itr. 1. s.* skjuta, stötta, rusa förbi. **2. h.** skjuta förbi, bom, bouma. **-ziehen**, *itr. s.* draga, tåga förbi.

vorbekommen, *tr. 1.* få för sig, på sig, *t. ex. eine Schürze*. **2.** få fram.

vorbemeldet, *a.* ofvannämnd.

Vorbemerkung, *-en, f.* inledande, förutskickad anmärkning, förord, inledning.

vorbenannt, *a.* ofvannämnd.

vorberat[h]en, *tr.* hålla förberedande öfverläggning om, förbereda.

vorbereiten, *tr.* och *sich* ~ förbereda (sig).

Vorbereitung, *-en, f.* förberedelse. *-s...* *Ex* ~ *schule*, *-n, f.* förberedande skola.

Vorberge, *m. plur.* framför en bärgsträckas höfudmassa liggande bärg.

Vorbericht, *-[e]s, -e, m.* förord, inledning.

vorberührt, **vorbesagt**, *a.* ofvannämnd.

Vorbescheid, *-[e]s, -e, m. 1.* tillfälligt besked. **2.** stämning.

vorbescheiden, *tr.* kalla för rätta, stämma.

Vorbesitzer, *-s, -, m.* föregående ägare.

vörbestimmen, *tr.* förut, på förhand bestämma.

vörbestraft, *a.* förut straffad.

vörbeten, *tr.* förestafva, uppläsa (böner).

Vörbeter, *-s, -, m.* en som förestafvar böner.

vörbeugen, *I. tr.* böja framåt. **II. itr. h. förebygga, *einer (dat.) Sache*: ngt. **Vörbeugung**, *f.***

vörbiegen, *tr.* böja framåt.

Vörbild, *-[e]s, -er, n.* förebild.

vörbilden, *tr. 1.* gifva en förberedande bildning åt, förbereda. **2.** förebilda, föreställa, vara en sinnebild för. **3.** framställa. **4.** förespara. **Vörbildung**, *f.* *-s...* *Ex* ~ *anstalt*, *-en, ~schule*, *-n, f.* förberedande skola.

vörbildlich, *a.* förebildande, sinnebildlig.

vörbinden, *tr. 1.* binda för sig, *t. ex. eine Schürze*. **2.** binda framför, *t. ex. dem Buche das Verzeichnis*. **3.** binda först, visa hur man skall binda. **4.** *F sich (dat.) jmdn* ~ *lexa* upp ngt. **5.** *F sich (dat.) etw.* ~ taga itu med ngt.

Vörbitte, *-n, f. 1.* bön för att afvända ngt. **2.** = *Fürbitte*.

vörblasen, *tr. 1.* *Jmdm etw.* ~ blåsa ngt för ngn på blåsinstrument. **2.** blåsa fram.

vorbleiben, *itr. s.* stanna framför, kvar, sitta på.

vörblicken, *itr. h.* blicka fram.

vörbohren, *tr.* och *itr. h.* borra för.

Vörbote, *-n, -n, m.* förelöpare, förbud.

vörbrechen, *itr. s.* bryta fram.

vörbringen, *tr.* framskaffa, frambringa, förelbringa, komma fram med, anförda, andraga.

Vörbruch, *-[e]s, 0, m.* frambrytning.

vörbuchstabieren, *tr.* förestafva.

Vörbühne, *-n, f.* teat. förgrund, avantscen.

Vörburg, *-en, f. 1.* byggnader utanför borgmuren. **2.** fort; skyddsvärn.

vörchristlich, *a.* förkristlig.

Vördach, *-[e]s, -er †, n.* skärmtak.

vördatieren, *tr.* antedatera.

vördecken, *tr.* öfvertäcka, öfverskylla.

Vördeich, *-[e]s, -e, m.* främre dam, vall.

vördém, *adv.* förr, förut, för detta.

vördemonstrieren, *tr.* *Jmdm etw.* ~ demonstera, klargöra ngt för ngn.

vorder, *a.* fram-, främre. **-ansicht**, *-en, f.* vy af framsidan. **-arm** = *Forarm*. **-blatt**, *-[e]s, -er †, n.* frambog. **-brust**, *-e †, f.* frambringa.

-bug, *-[e]s, -e †, m.* frambog. **-deck**, *-[e]s, -e, n.* fördäck. **-fuss**, *-es, -e †, m. 1.* framfot. **2.** främre delen af foten. **-gestell**, *-[e]s, -e, n.* framvagn. **-glied**, *-[e]s, -er, n.* framlem, främre lem el. led. **-grund**, *-[e]s, 0, m.* förgrund. **-hand**, *-e †, f. 1.* framhand. **2.** främre delen af handen. **3.** kortspel förhand.

-haupt, *-[e]s, -er †, n.* **-kopf**, *-[e]s, -e †, m.* framhufvad. **-lader**, *-s, -, m.* X framladd-

ningsgeväv. -lauf, -[e]s, -e †, m. 1. jäg. framben. 2. ⊕ främre delen af en gevärspipa. -leib, -[e]s, -er, m. framkropp. -leute, plur. un -mann, -[e]s, m. person som står, går, sitter framför en, man i främsta ledet. *Ich habe noch zehn Vorderleute*: jag har ännu tio framför mig. -mast, -[e]s, -en, m. † fockmast. -mauer, -n, f. framvägg, framsida. -perron, -s, -s, m. främre plattform å spåravn. -satz, -es, -e †, m. försats. -seite, -n, f. framsida. -sitz, -es, -e, m. framsits, framsäte. -sterven, -s, -, m. förstäf, framstam. -t[h]eil, -[e]s, -e, m. och n. framdel. -thür, -en, f. främre, yttre dörr, dörr åt gatan. -treffen, -s, -, n. förtrupp. -wagen, -s, -[†], m. framvagn.

vordrängen, I. tr. skjuta fram. II. *Sich* ~ tränga sig fram.

vordringen, itr. s. tränga fram.

vordringlich, a. som tränger sig fram, besvärlig, påflugen.

vodrucken, tr. trycka framför.

vodrücken, tr. trycka, skjuta fram.

Vorebbe, 0, f. ebbens början.

voreilen, itr. s. skynda förut, framför, *jmdm*: ngn.

voreilig, a. förhastad, brådstörtad, för tidig, framfusig.

Voreiligkeit, 0, f. förhastande, framfusighet.

voreingenommen, a. på förhand intagen.

Voreingenommenheit, -en, f. förutfattad mening.

Voreltern, plur. förfäder.

vorempfinden, tr. känna förut, ha en förkänsla af, ana.

Vorempfindung, -en, f. förkänsla, aning.

vorenthalten, tr. undanhålla. Vorenthaltung, f.

Vorerbe, -n, -n, m. prioriterad arfvinge.

Vorerinnerung, -en, f. förutskickad anmärkning, förord.

Vorernte, -n, f. första skörd.

vorerst, adv. 1. tills vidare, för närvarande. 2. framför allt, först och främst.

vorerrählen, tr. på förhand utvälja, förutbestämma.

vorerrähnt, a. förut omnämnd, ofvannämnd.

vorerrählen, tr. *Jmdm etw.* ~ berätta ngt för ngn.

1. vöressen, tr. äta förut, till förrätt.

2. Vöressen, -s, -, n. förrätt.

vorfabeln, tr. *Jmdm etw.* ~ berätta, inbilla ngn ngt fabelaktigt.

Vorfahr, -s el. -en, -en, m. 1. företrädare. 2. plur. förfäder. *Mein* ~ on af mina förfäder.

vorfahren, itr. s. 1. *Bei jmdm* ~ köra fram till, säga till hos ngn. 2. *Den Wagen ~ lassen*: låta vagnen köra fram. 3. *Jmdm* ~ a) fara före, framför ngn, b) spärra vägen för ngn.

Vorfall, -[e]s, -e †, m. 1. händelse, tilldragelse. 2. framfall.

vorfallen, itr. s. 1. falla fram, framåt. 2. falla framför. 3. förefalla, tilldraga sig.

Vorfällenheit, Vorfälligkeit, -en, f. = *Vorfall* 1.

vorfassen, tr. på förhand fatta. *Vorgefasste*

Meinung: förutfattad mening.

vorfechten, itr. h. *Jmdm* ~ a) visa ngn hur han skall fäkta, b) fäkta för ngn för att svara honom.

Vorfechter, -s, -, m. 1. fäktlärare. 2. förkämpe.

Vorfeier, -n, f. fest som firas före den egentliga festen.

vorfinden, tr. och *sich* ~ förefinna(s).

vorfliegen, itr. s. 1. flyga fram. 2. *Jmdm* ~ flyga framför ngn.

Vorflut[h], -en, f. flodens början.

vorfo[r]dern, tr. framkalla, inkalla, kalla in för råta, stämma. Vorfo[r]derung, f.

Vorfrage, -n, f. förberedande, inledande fråga.

vorfragen, itr. h. fråga, höra sig för.

Vorfreude, -n, f. försmak af en fröjd.

Vorfrühling, -[e]s, -e, m. vårens början.

vorfühlen, tr. hafva en förkänsla af, ana.

vorführen, tr. framföra. Vorführung, f.

Vorgabe, -n, f. på förhand lemnad gåfva.

Vorgang, -[e]s, -e †, m. 1. *Jmdm den* ~ lassen: låta ngn gå först, lemna ngn företråde. 2.

mönster, exempel förebild. 3. tillvägagående; tilldragelse, händelse.

Vorgänger, -s, -, m. företrädare.

vorgängig, a. 1. tidigare, föregående. 2. = *vorläufig*.

Vorgarten, -s, -†, m. trädgård framför ett hus, mellan huset och gatan.

vorgaukeln, tr. *Jmdm etw.* ~ förespegla, inbilla ngn ngt.

Vorgebäude, -n, n. främre byggnad som ligger vid gatan.

vorgeben, tr. 1. gifva förut, t. ex. *ein Theaterstück*. 2. *Jmdm etw.* ~ lemna ngn försprång.

3. sätta framför, på ngn ngt, t. ex. *dem Kinde eine Schürze*. 4. föregifva, påstå.

Vorgelbirge, -s, -, n. kap, udde.

vorgänglich, a. föregifven, förment.

vorgedacht, a. förut omnämnd, ofvannämnd.

Vorgefecht, -[e]s, -e, n. förpostfäktning.

Vorgefühl, -[e]s, -e, n. förkänsla.

vorgehen, itr. s. 1. gå för, t. ex. *die Uhr geht vor*. 2. gå framför. 3. gå fram, framåt. 4.

gå tillväga. 5. skjuta fram. 6. försiggå, tilldraga sig. 7. *Jmdm* ~ a) gå före, framför ngn, b) hafva företråde framför ngn, c) föregå ngn med sitt exempel.

vorgeigen, tr. *Jmdm ein Stück* ~ spela ett stycke på fiol för ngn.

Vorgemach, -[e]s, -er †, n. yttre rum, väntrum, väntsal.

vorgemeldet, vörgenannt, a. förut nämnd, ofvannämnd.

vörgeniessen, tr. hafva en försmak af.

Vörgenuss, -es, -e †, m. försmak af en njutning.

Vörgericht, -[e]s, -e, n. förrätt.

Vörgeschichte, 0, f. 1. förhistorisk tid. 2. hi-

* akta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

storia om de tilldragelser, som föregå en viss händelse; föregående historik.

vorgeschtichtlich, *a.* förhistorisk.

Vörgeschmack, *-[e]s, 0, m.* försmak.

Vörgesetzte(r), (*adj. böjns.*) *m.* förman, chef.

Vörgestern, *adv.* i förgår.

vorgestrig, *a.* inträffande i förgår.

Vörgiebel, *-s, -, m.* gafvel på framsidan.

Vörglänzen, *itr. h.* 1. lysa fram. 2. *Jmdm* ~ föreläsa ngn.

vorgreifen, *itr. h.* 1. *Mit etw.* ~ antecipera ngt. 2. *Jmdm* ~ a) förekomma ngn, b) göra ingrepp i ngnns rättigheter. 3. *Mit dem rechten Fusse* ~ sträcka ut, taga ut steget med högra foten. **Vörgreifung**, *f.*

vorgreiflich, *adv.* i förväg, på förhand.

Vörgrund, *-[e]s, 0, m.* förgrund.

vörgucken, *itr. h.* titta fram.

I. vörhaben, *tr.* 1. hafva framför sig, på sig framtill. 2. förehafva, hafva för afsigt, ärna, tillärna. *Ich habe es gut mit Ihnen vor:* jag menar det väl med eder. 3. *Jmdm* ~ taga itu med, skrupulosa, lexa upp ngn.

2. Vorhaben, *-s, -, n.* förehafvande, uppsåt.

Vorhafen, *-s, -†, m.* yttre hamn.

Vorhalle, *-n, f.* portik, yttre rum, försal, vapenhus; *bad.* förgård.

Vörhalt, *-[e]s, -e, m.* förebräelse, föreställning.

vorhalten, *tr.* 1. hålla framför, fram. 2. *Jmdm etw.* ~ förehålla ngn ngt. **Vorhaltung**, *f.*

Vorhand, *0, f.* förhand.

vorhänden, *a.* förhandenvarande, närvarande. ~ *sein:* vara förhanden; förefinnas.

Vorhang, *-[e]s, -e †, m.* förhänge, ridå.

Vörhänge... *Ex. -schloss, -es, -er †, n.* hänglås.

vorhängen, *itr. s.* hänga framför, fram; sticka fram.

vorhängen, *tr.* hänga framför.

vorhauen, *tr.* hugga för.

Vörhaupt, *-[e]s, -er †, n.* framhufvud.

Vorhaut, *-e †, f.* förhud.

Vörhemd[e], *-[e]s, -en, n.* nattkappa.

vorhör (*adv. -e*), *adv.* förr, förut. **-bedenken**, *tr.* förnt, på förhand betänka, öfverväga. **-bestimmen**, *tr.* förnt bestämma. **-bestimmung**, *-en, f.* förntbestämelse. **-empfinden**, *tr.* hafva en förkänsla af. **-gehen**, *itr. s.* gå förnt, föregå. *~d:* föregående. **-geschehen**, *itr. s.* ske, tilldraga sig förut. **-merken**, *tr.* märka förut, på förhand. **-sagen**, *tr.* förnt säga. **-sehen**, *tr.* förntse.

Vorherbst, *-es, -e, m.* höstens början, sensommar.

vorherig, *a.* tidigare, föregående.

vorherrschien, *itr. h.* förherrska.

vorheucheln, *tr.* *Jmdm etw.* ~ hyckla ngt mot ngn.

vorheulen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ tjuta, F gråta och berätta ngt för ngn.

Vorhimmel, *-s, -, m.* himlens förgård.

vorhin (** -e*), *adv.* förut, nyss.

vörhistorisch, *a.* förhistorisk.

Vörhof, *-[e]s, -e †, m.* förgård.

vorhølen, *tr.* framhämta.

Vörhölle, *-n, f.* yttre helvete, helvetets förgård.

vorhören, **I.** *tr.* höra framför, öfver, genom. **II.** *itr. h.* höra sig för.

Vörhut, *0, f.* 1. X förtropp. 2. åkerbr. förbete.

vorig, *a.* förr, förliden, tidigare.

vörjagen, **I.** *tr.* jaga, köra fram. **II.** *itr. s.* 1. spränga fram. 2. *Jmdm* ~ a) hastigt rida, åka, rusa framför ngn, b) spränga, rusa fram till ngn.

Vörjahr, *-[e]s, -e, n.* förår.

vörjährlig, *a.* förra årets, fjolårets.

vörjammern, *tr.* *Jmdm etw.* ~ jämrande säga ngn ngt, beklaga sig för ngn öfver ngt.

Vörkammer, *-n, f.* yttre kammare, väntrum.

vörkämpfen, *itr. h.* 1. vara bland de främste kämparne. 2. vara ett mönster för de kämpande.

Vörkämpfer, *-s, -, m.* förkämpe.

vörkauen, **vörkäuen**, *tr.* *Jmdm etw.* ~ tugga ngt åt ngn; *bad.* göra ngt riktigt påtagligt för ngn.

Vörkauf, *-[e]s, 0, m.* 1. förköpsrätt. 2. återförsäljares uppköp af torgförda varor före torghandelns början.

vörkaufen, *tr.* uppköpa torgförda varor före torghandelns början.

Vörkäufer, *-s, -, m.* nppköpare.

Vörkehr, *0, f.* ~ *treffen:* vidtaga förberedande åtgärder, taga sina mått och steg.

vörkehrten, *tr.* 1. vända fram, nt. 2. förbereda. *Das Nötige* ~ vidtaga nödiga åtgärder.

Vörkehrung, *-en, f.* förberedande åtgärd, mått och steg. ~ *en treffen* = *Vorkehr treffen*.

Vörkenntnis[s], *-se, f.* förkunskap.

Vörkette, *-n, f.* mindre bärgskedja framför en större, ntöpare.

Vörkirche, *-n, f.* vapenhus.

vörkleben, *tr.* klistra framför, för, på.

vörklingen, *itr. h.* 1. klinga, ljuda förut. 2. föresvafva. 3. klinga, ljuda högre.

vörkommen, *itr. s.* 1. komma fram. 2. *Bei jmdm* ~ a) titta in till, säga till hos ngn, b) få företräde hos ngn. 3. förekomma. 4. förefalla, synas. 5. *Jmdm* ~ komma före ngn.

Vörkommenheit, *-en. Vörkommnis[s]*, *-se, f.* 1. förekomst. 2. tilldragelse, händelse.

vörkönnen, *itr. h.* kunna komma fram.

Vorkost, *0, f.* förrätt.

Vorlade... *Ex. -gewehr, -[e]s, -e, n.* framladdningsgevär.

vorladen, *tr.* 1. lasta, lägga framför. 2. inkalld, stämma.

Vorlader, *-s, -, m.* 1. rättsbetjänt som kallar inför rätta. 2. framladdningsgevär.

Vorladung, *-en, f.* 1. kallelse, stämning. 2. förladdning.

Vorlage, -n, *f.* 1. förlängningsstycke, lösskifva. 2. sak som lägges framför ngt (en tunn, vagnshjul o. dyl.) för att det skall stå stilla. 3. (framlagt, föreliggande) förslag. 4. förskrift; plansch att rita efter, mönster.

vorlallen, *tr.* framstamma, jollra.

Vorland, -[e]s, 0, *n.* land framför ngt; strand.

vorlångst, *adv.* för länge sedan.

Vorlass, -es, 0, *m.* företräde.

vorlassen, *tr.* 1. släppa fram. 2. lemna företräde åt. **Vorlassung**, *f.*

Vorlauf, -[e]s, 0, *m.* försprång.

vorlauf, *itr. s.* 1. springa fram. 2. *Jmdm* ~ a) springa fortare än ngn, b) springa framför ngn.

Vorläufer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* förelöpare, förebud.

vorläufig, *a.* provisorisk, tillfällig; *adv.* tills vidare, för närvarande.

vorlaut, *a.* högljudd, framfusig, näsvis.

vorleben, *itr. h.* 1. lefva förut. 2. *Jmdm* ~ i sitt lif vara ett mönster för ngn.

vorlegbar, *a.* som kan framläggas, presentabel.

Vorlege... *Ex.* -blatt, -[e]s, -er †, *n.* mönster, förskrift. -gabel, -u, *f.* stor gaffel. -löffel, -s, -, *m.* förläggarslef. -messer, -s, -, *n.* förskärarknif. -schloss, -es, -er †, *n.* hänglås.

vorlegen, *tr.* 1. lägga framför. 2. *Jmdm etw.* ~ a) förelägga, visa ngn ngt, b) lägga för ngn ngt, t. *ex.* *Braten*. 3. framlägga, framtälla, framsätta. *Etw. weiter* ~ lägga ngt längre fram. **Vorlegung**, *f.*

Vorleger, -s, -, *m.* förskärare.

vorleiern, *tr.* *Jmdm etw.* ~ på positiv spela ngt för ngn; *bnid.* positivtadt, entonigt föredraga, rabbla upp ngt för ngn.

vorlesbar, *a.* som kan föreläsas.

Vorlese, -n, *f.* 1. första (vin)skörden. 2. (vin-)skördens början.

vorlesen, *tr.* 1. föreläsa. 2. först skörda.

Vorleser, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* föreläsare, föreläsarinna, lektis.

Vorlesung, -en, *f.* föreläsning.

vorletzt, *a.* nästst.

vorleuchten, *itr. h.* *Jmdm* ~ gå framför och lysa ngn, *bnid.* föreläsa, föregå ngn med godt exempel.

vorlieb *se* *fürlieb*.

Vorliebe, 0, *f.* förkärlek.

vorliegen, *itr. h.* 1. ligga framför. 2. föreligga, förefinnas.

vorlügen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ ljuga ngt för ngn.

vormachen, *tr.* 1. sätta för, framför. 2. *Jmdm etw.* ~ a) visa ngn ngt, b) inbilla ngn ngt.

Vormagen, -s, -[†], *m.* bladnag.

vormähen, *itr. h.* 1. mäja först. 2. *Jmdm* ~ visa ngn hur han skall mäja.

vormalen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ måla ngt inför ngn, måla, skildra ngt för ngn.

vörmälig, **vörmäls** = *ehemal*...

Vörmann, -[e]s, -er †, *m.* 1. = *Vordermann*.

2. kortspel. spelare som sitter i förhand. 3. förman, verkmästare. 4. plur. förfäder.

Vörmarsch, -es, -e †, *m.* frammarsch.

vörmarschieren, *itr. s.* marschera, tåga fram.

Vörmast, -[e]s, -en, *m.* † fockmast.

Vörmauer, -n, *f.* förmur.

vörmauern, *tr.* mura för, igen.

vörmess, *tr.* *Jmdm etw.* ~ mäta ngt i ngns närvaro.

Vörmittag, -[e]s, -e, *m.* förmiddag. -s... *Ex.* ~stunde, -n, *f.* förmiddagstimme.

vörmittägig, *a.* förmiddags-

Vörmund, -[e]s, -er † och -e, *m.* **Vörmünderin**, -nen, *f.* förmyndare.

Vörmünderschaft, -en, *f.* förmynderskap. -s... *Ex.* ~rechnung, -en, *f.* förmyndareräkning.

vörmünderschaftlich, *a.* förmyndare-

vörmüssen, *itr. h.* måste fram.

vorn[e], *adv.* framtill, framme, fram. ~ *heraus wohnen*: bo åt gatan. ~ *im Buche*: i bokens början. *Von* ~ a) framifrån, b) från början. -än, *adv.* främst, först, öfverst, i spetsen. -herein, *adv.* *Von* ~ från första början. -über, *adv.* framåt, framåtböjdt.

vornageln, *tr.* spika för.

Vörnahme, -n, *f.* företag.

Vörnname, -ns, -n, *m.* förnamn.

vörnehm, *a.* förnäm. ~ *thun*: vara förnäm, taga en förnäm min på sig.

i. vörnehmen, *tr.* 1. sätta för sig, på sig, t. *ex.* *eine Schürze*. 2. företaga, taga ihop med. *Sich* (dat.) *etw.* ~ företaga sig ngt. *Jmdm* ~ taga itu med, lexa upp ngn.

2. Vörnehmen, -s, -, *n.* företag.

Vörnehmheit, 0, *f.* förnämhet.

vörnehmlich, *adv.* särskildt, hufvudsakligen, framför allt.

vörneigen, *tr.* och *sich* ~ luta, böja (sig) framåt, buga sig.

Vörneigung, -en, *f.* 1. lutning framåt. 2. förkärlek.

Vörort, -[e]s, -e ei. -er †, *m.* säte för en förnings hufvudstyrelse ei. centralkomité.

vörpfeifen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ hvissla, på pipa blåsa ngt för ngn.

vörplappern = *vorplaudern*.

Vörplatz, -es, -e †, *m.* plats framför ngt.

vörplaudern, *tr.* *Jmdm etw.* ~ prata (om) ngt för ngn, söka inbilla ngn ngt.

Vörposten, -s, -, *m.* förpost.

vörprahlen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ skryta med ngt inför ngn.

vörpredigen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ predika, prata, käxa om ngt för ngn.

vörprüfen, *tr.* anställa en förberedande pröfning, examen med.

Vörprüfung, -en, *f.* förberedande pröfning, examen.

vörragen = *hervorragen*.

Vörrang, -[e]s, 0, *m.* högre rang, företräde.

Vorrat[h], -[e]s, -e †, *m.* förråd. *Im* ~ i för-

- råd. -s... *Ex.* ~haus, -es, -er †, *n.* förråds-hus, magasin. ~schrank, -[e]s, -e †, *m.* mat-skåp.
- vorrät[h]ig**, *a. i* förråd, på förlag, som fins inne.
- vörrechnen**, *tr.* *Jmdm etw.* ~ a) räkna, räkna igenom, räkna upp ngt för ngn, b) visa ngn hur han skall räkna ngt.
- Vorrecht**, -[e]s, -e, *n.* företrädesrättighet, privilegium.
- vörrecken**, *tr.* räkka, sträcka fram.
- Vorrede**, -n, *f.* 1. förord, företal. 2. tal som föregår ett annat.
- vörreden**, *tr.* *Jmdm etw.* ~ berätta ngt för ngn, slå i, inbilla ngn ngt.
- Vorredner**, -s, -, *m.* 1. förste, föregående talar. 2. skådespelare som framsäger prologen. 3. företals författare.
- vorreit**, *a.* förtidigt mogen.
- Vorreigen**, **Vorreihen**, -s, -, *m.* 1. första dans. 2. *Den ~ haben*: anförda dansen.
- vörreissen**, *tr.* 1. rycka, riva fram. 2. rita upp konturerna till. 3. *Jmdm Witze* ~ vitisa inför ngn.
- vorreiten**, *I. itr. s.* 1. *Den Wagen, jmdm* ~ rida framför vagnen, ngn, vara förridare. 2. rida fram. 3. *Jmdm* ~ rida fortare än, rida om ngn. 4. *Jmdm* ~ visa ngn hur han skall rida, lära ngn rida. **II. tr.** 1. *Ein Pferd* ~ rida fram med, förevisa en häst. 2. *Füßler jmdm etw.* ~ lysa med ngt inför ngn.
- Vorreiter**, -s, -, *m.* förridare.
- vorrennen**, *itr. s.* 1. springa framför, förut. 2. *Jmdm* ~ springa fortare än, springa om ngn.
- vörreichen**, *tr.* 1. skjuta, rycka, vrida fram. 2. göra i ordning, iordningställa, tillrusta, tillreda, förbereda.
- Vörriehung**, -en, *f.* 1. förberedelse, tillrustning. 2. inrättning, mekanism.
- Vörriß**, -es, -e, *m.* utkast.
- Vorritt**, -[e]s, 0, *m.* framridande.
- vörücken**, *I. tr.* 1. draga, skjuta fram. 2. *Jmdm etw.* ~ förehålla ngn ngt. **II. itr. s.** rycka, ta fram; närma sig; rycka upp.
- vorrufen**, *tr.* ropa, kalla fram.
- vörriisten** = *vörriehung* 2.
- VORS**, sammansdrag. af *vor das*.
- Vorsaal**, -[e]s, -e †, *m.* försal, väntsal.
- vorsagen**, *tr.* 1. förutsäga. 2. *Jmdm etw.* ~ a) berätta ngt för ngn, b) föreställa, diktera ngn ngt, c) skolspr. hviska ngt för ngn, d) sufflera ngn.
- Vorsager**, -s, -, *m.* sufflör.
- Vorsänger**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* en som tar upp, leder sången, kantor, klockare.
- Vorsatz**, -es, -e †, *m.* föresats, uppsåt, afsigt.
- vorsätzlich**, *a.* uppsåtlig, afsigtlig.
- Vorschein**, -[e]s, 0, *m.* *Zum ~ kommen*: komma fram, komma i dagen. *Zum ~ bringen*: bringa i dagen.
- vorschicken**, *tr.* 1. förutskicka. 2. framskicka.
- vörschieben**, *tr.* skjuta fram. *Jmdn* ~ skjuta fram ngn, skjuta ngn framför sig, dölja sig bakom ngn. *Etw.* ~ taga ngt till förövändning. **Vörschiebung**, *f.*
- Vörschieber**, -s, -, *m.* lock, lucka att skjuta för, skottlucka.
- vörschiessen**, *I. itr.* 1. *h. Jmdm* ~ visa ngn hur han skall skjuta. 2. *s.* skjuta, stöta fram. **II. tr.** försträcka, förekottera, lägga ut.
- Vörschiff**, -[e]s, -e, *n.* för.
- Vörschlag**, -[e]s, -e †, *m.* 1. förslag. *Etw. in ~ bringen*: föreslå, väcka förslag om ngt. 2. första slag. 3. för en vara först begärd pris; *adv.* prutmon. 4. *mus.* förslag.
- vorschlagen**, **I. tr.** 1. föreslå. 2. slå, drifva fram. 3. *Drei Mark* ~ a) begära tre mark hvarpå prutmon fins, b) begära tre mark för mycket. 4. *Den Takt* ~ slå takt. **II. itr. s.** 1. slå, falla fram, öfver. 2. förherska. 3. *mus.* bilda förslag.
- Vörschmack**, -[e]s, 0, *m.* försmak.
- vörschmecken**, **I. itr. h.** taga öfverhand, *t. ex.* *ein Gewürz schmeckt vor.* **II. tr.** 1. *Etw.* ~ finna smaken af ngt öfvervägande. 2. hafva försmak af.
- vörschmeicheln**, *tr.* *Jmdm etw.* ~ smickra ngn med ngt.
- Vörschmede**... *Ex.* -brett, -[e]s, -er, *n.* skärbräde. -messer, -s, -, *n.* förskärarknif.
- vörschneiden**, *tr.* 1. skära för. 2. *Jmdm Gesichter* ~ göra grimaser åt ngn.
- Vörschneider**, -s, -, *m.* förskärare.
- vörschnell** = *voreilig*.
- vörschrauben**, *tr.* skruva för.
- vörschreiben**, *tr.* 1. skriva framför. 2. skriva för. 3. föreskriva.
- vörschreien**, *tr.* *Jmdm etw.* ~ skrika ngt i öronen på ngn.
- vörschreiten**, *itr. s.* 1. fortgå, gå vidare. 2. *Jmdm* ~ skrida, gå framför ngn.
- Vörschrift**, -en, *f.* 1. föreskrift. 2. föreskrift, order, befallning. -s... *Ex.* ~mässig, *a.* enligt föreskrift, reglementsenlig. ~widrig, *a.* reglementsvidrig.
- Vörschritt**, -[e]s, -e, *m.* steg framåt, framsteg.
- Vörschub**, -[e]s, -e †, *m.* 1. första slaget i kagospel. 2. befrämjande, understöd, hjälp. *Jmdm, einer (dar) Sache* ~ leisten *ei. thun*: understötja, hjälpa, gynna ngn, en sak.
- Vörschuh**, -[e]s, -e, *m.* stöfvelfot.
- vorschuhlen**, *tr.* försko.
- Vörschule**, -n, *f.* förberedande skola, förskola; förberedande kurs, elementarkurs.
- Vörschüler**, -s, -, *m.* lärjunge i en förberedande skola.
- Vörschuss**, -es, -e †, *m.* 1. förskott, utlägg. 2. första skottet. -weise, *adv.* förskottsvis.
- vorschütten**, *tr.* 1. *Dem Viehe Futter* ~ fodra kreaturen. 2. *Dämme* ~ kasta upp dammar mot vattnet.
- vorschützen**, *tr.* 1. *Etw.* ~ förskansa sig bak-

om ngt. 2. föregifva, taga till förevändning.

Vorschwarm, *-[e]s, -e †, m.* första svärm.

vorschwatzen = *vorplaudern*.

vorschweben, *itr. h.* föresväfva.

vorschwimmen, *itr. s.* 1. simma framför. 2. *Jmdm* ~ a) simma fortare än, simma om ngn, b) visa ngn hur han skall simma.

vorschwindeln, *tr. Jmdm etw.* ~ söka inbillas ngn ngt.

vorsegeln, *itr. s.* 1. segla fram. 2. segla först, i spetsen. 3. *Einem Schiffe* ~ segla fortare än, segla om ett fartyg.

vorsehen, *I. tr.* 1. förutse. 2. förebygga. **II.** *Sich* ~ se sig för, se upp. *Vorgesehen!* se upp!

Vorsehung, 0, *f.* försyn.

vorsein, *itr. s.* 1. *Jmdm* ~ vara före, framför ngn. 2. förevara, förhandlas. 3. *Da sei Gott vor!* Gud bevara oss därför!

Vorsetz... *Ex. -fenster, -s, -, n.* dubbelfönster. *-gitter, -s, -, n.* (tråd)jalusi. *-silbe, -n, f.* gram. förstafvelse, prefix.

vorsetzen, *tr.* 1. sätta framför, fram. *Jmdm etw.* ~ sätta fram ngt åt ngn, bjuda ngn på ngt. 2. *Einer (dat.) Sache etw.* ~ föredraga ngt framför en sak. 3. *Sich (dat.) etw.* ~ föresätta sig ngt. 4. *Jmdn einer (dat.) Sache* ~ sätta ngn i spetsen för ngt. **Vorsetzung, f.**

Vorsicht, 0, *f.* 1. förutseende. 2. * försyn. 3. försigtighet. *-s...* *Ex. ~massregel, -n, f.* försigtighetsåtgärd.

vorsichtig, *a.* försiktig.

Vorsichtigkeit, 0, *f.* försigtighet.

Vorsilbe, *-n, f.* gram. förstafvelse.

vorsingen, *tr. Jmdm etw.* ~ sjunga ngt för ngn.

Vorsinger = *Vorsänger*.

Vorsitz, *-es, 0, m.* ordförandeskap, presidium. *Den ~ führen:* föra ordet.

vorsitzen, *itr. h.* 1. föra ordet, presidera. 2. *Jmdm* ~ sitta framför, öfver, ngn.

Vorsommer, *-s, -, m.* försommar.

Vorsorge, 0, *f.* förutseende, omtanke, omsorg, försorg. ~ *tragen et treffen, dass ...* draga försorg om att ...

vorsorgen, *itr. h.* draga försorg, *jmdm:* om ngn.

vorsorglich, *a.* förutseende, ontänksam, försiktig.

Vorspann, *-[e]s, -e, m.* 1. förspänning. 2. skjutshästar. 3. förspann. *-dienst, -[e]s, 0, m.* skjutsning, skjutsningsbesvär. *-pferd, -[e]s, -e, n.* skjutshäst.

vorspannen, *tr.* spanna för.

vorspiegeln, *tr.* förespegla. **Vorspieg[e]lung, f.**

Vorspiel, *-[e]s, -e, n.* 1. förspel. 2. förpjes.

vorspielen, *tr. Jmdm etw.* ~ spela ngt för ngn.

Vorsprache, *-n, f.* förord, rekommendation.

vorsprechen, *I. tr. Jmdm etw.* ~ a) förestäfva ngn ngt, b) lära ngn hur han skall säga, uttala ngt. **II. itr. h.** och * *s.* *Bei jmdm* ~ säga till, taga in hos, hälsa på ngn.

vorsprengen, *itr. s.* spränga fram.

vorspringen, *itr. h.* och *s.* 1. *s.* hoppa fram. 2. *Jmdm* ~ a) *h.* hoppa framför ngn, b) *s.* hoppa om ngn. 3. skjuta fram, öfver, stå ut.

Vorsprung, *-[e]s, -e †, m.* 1. utsprång, utstående del. 2. försprång, försteg. *Den ~ gewinnen:* få försprång.

Vörspuk, *-[e]s, -e, m.* förebud, varsel.

vörspuken, *itr. h.* 1. spöka före. 2. *Jmdm* ~ spöka för, föresväfva ngn.

Vörstadt, *-e †, f.* förstad.

Vörstädter, *-s, -, m.* förstädersbo.

vörstädtisch, *a.* förstads-.

Vörstand, *-[e]s, -e †, m.* 1. styrelse, direktion. 2. föreståndare. *-s...* *Ex. ~mitglied, -[e]s, -er, n.* styrelsemedlem. ~ *wahl, -en, f.* styrelseval.

Vörstandschaf, 0, *f.* ledning, styrelse, egenkap af föreståndare, af direktör.

vörstechen, *itr. h.* 1. sticka fram, framträda. 2. sticka för.

vorstecken, *tr.* 1. sticka fast, fästa framför. 2. sticka fram, ut. 3. *Sich (dat.) etw.* ~ föresätta sig ngt.

Vörsteh... *Ex. -hund, -[e]s, -e, m.* fogelhund.

vorstehen, *itr. h.* 1. stå, skjuta fram, ut. 2. *jag. der Hund steht vor:* hunden står för raphonen m. m. 3. stå framför, öfver, *jmdm:* ngn. 4. förestå, stå i spetsen för, förvalta, sköta, t. ex. *einem Amte:* ett ämbete. 5. stå förut, ofvan.

Vorstehet, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* föreståndare, föreståndarinna.

Vorsteherschaft, 0, *f.* föreståndarskap.

vorstellen, *I. tr.* 1. föreställa, presentera. 2. ställa fram. 3. ställa framför. 4. *Jmdm etw.* ~ a) framställa, skildra ngt för ngn, b) framlägga ngt för ngn, c) föreställa ngn ngt. *Sich (dat.) etw.* ~ föreställa sig ngt. 5. föreställa, betyda. **II. Sich** ~ 1. presentera sig. 2. ställa sig framför.

vorstellig, *a.* 1. *Etw. ~ machen:* göra ngt åskådligt. 2. *Bei einer Behörde ~ werden:* inlemna en inläga till en myndighet.

Vorstellung, *-en, f.* 1. presentering, presentation. 2. framställning, yrkande. 3. föreställning. 4. representation, teater. *-s...* *Ex. ~art, -en, ~weise, -n, f.* föreställningssätt.

Vörstich, *-[e]s, -e, m.* förstyng.

Vörstöss, *-es, -e †, m.* 1. stöt framåt; utfall, anfall. 2. list, kant på kläder.

vörstossen, *I. tr.* 1. stöta, skjuta fram. 2. sätta till, förlänga. **II. itr. s.** 1. ✕ göra ett utfall, ett anfall, rycka fram. 2. skjuta ut.

vörstrecken, *tr.* 1. sträcka, räcka fram, framför. 2. försträcka, förskottera. **Vörstreckung, f.**

vörstreichen, *tr.* 1. stryka för. 2. stryka fram.

vorstreuen, *tr.* strö ngt framför, åt, t. ex. *den Hühnern Korn.*

Vörstube, *-n, f.* yttre rum.

Vörstück, *-[e]s, -e, n.* 1. framstycke. 2. teat. förpjes.

Vorstufe, -n, *f.* 1. första steg. 2. förberedelse, förskola.

vorstürmen, *itr. s.* storma fram.

vorstürzen, *itr. s.* störta fram.

vorsüchen, *tr.* söka, leta fram.

Vorsüchlich, *a.* antediluviansk.

vor tanzen, I. *tr. Jmdm einen Walzer* ~ dansa en vals för ngn. II. *itr. h.* dansa först, anförda dansen.

Vortänzer, -s, -, *m.* dansanförare.

Vort[h]eil, -[e]s, -e, *m.* fördel. -bringend, *a.* fördelaktig.

vort[h]eilhaft, *a.* fördelaktig.

vort hun, I. *tr.* 1. sätta, ställa framför, skjuta för, spänna för. 2. handla förnt. först. 3. *Jmdm etw.* ~ visa ngn hur han skall göra ngt. 4. *Es jmdm* ~ öfverträffa ngn. II. *Sich* ~ utmärka sig.

Vortrab, -[e]s, -e, *m.* förtraf.

Vortrabten, *itr. s.* trafva framför.

Vortrag, -[e]s, -e †, *m.* 1. föredragning, framställning, föredrag. 2. handlet. transport. -s... Ex. ~*art*, -*en*, ~*weise*, -*n*, *f.* föredragningssätt.

vortragen, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ bära ngt framför ngn. 2. föredraga. 3. öfverflytta, transportera. **Vortragung**, *f.*

vortrefflich, *a.* förträfflig.

Vortrefflichkeit, 0, *f.* förträfflighet.

vortreiben, *tr.* drifva fram, framför.

Vortreppe, -n, *f.* yttre trappa.

vortreten, *itr. s.* 1. stiga, träda fram. *Bist mit etw. nicht ~ wollen*: ej vilja fram med ngt. 2. träda, ställa sig framför. 3. *Jmdm* ~ gå framför ngn.

vortrinken, *tr.* och *itr. h.* *Jmdm* ~ dricka ngn till.

Vortritt, -[e]s, -e, *m.* 1. steg framåt. 2. företräde.

Vortrupp, -[e]s, -s, *m.* **Vortruppe**, -n, *f.* förtrupp.

Vörtuch, -[e]s, -er †, *n.* förkläde.

vorturnen, *itr. h.* leda gymnastiköfningar.

Vörtur, -n, *m.* ledare af gymnastiköfningar.

vorüber, *tr.* förut öfva. **Vorübung**, *f.*

vorüber, *adv.* 1. förbi. 2. framåt. -**fliegen**, *itr. s.* flyga förbi. -**gang**, -[e]s, 0, *m.* gång förbi. *Bei seinem ~e*: när han gick förbi. -**gehen**, *itr. s.* 1. gå förbi. 2. gå öfver. -**können**, *itr. h.* kunna komma förbi. -**ziehen**, *itr. s.* draga, tåga förbi.

Voruntersuchung, -en, *f.* förberedande undersökning.

Vorur[h]teil, -[e]s, -e, *n.* fördom. -s... Ex. ~**frei**, ~**los**, *a.* fördomsfril. ~**lösigkeit**, 0, *f.* fördomsfrilhet. ~**voll**, *a.* fördomsfull.

Vorvater, -s, -†, *m.* stamfader, plur. förfäder.

Vorverhör, -[e]s, -e, *n.* förberedande förhör.

Vorversammlung, -en, *f.* förberedande församling.

Vorvordern, *plur.* förfäder.

vorvorgestern, *adv.* för tre dagar sen.

vorvorig, *a.* nästist.

vorvortetzt, *a.* tredje från slutet.

1. **Vörwagen**, -s, -[†], *m.* framvagn.

2. **vörwagen**, *sich* ~ väga sig fram.

Vörwahl, -en, *f.* förberedande val.

Vörwall, -[e]s, -e †, *m.* vall framför ngt, främre, yttre vall.

vörwalten, *itr. h.* 1. vara förharskande, öfvervinna. 2. förefinnas, äga rum.

Vorwand, -[e]s, -e †, *m.* förevändning, undanflykt.

vörwärts, I. *adv.* framåt. *Sich* ~ *helfen*: hjälpa sig fram, ~ *kommen*: komma, taga sig fram. II. * *prep.* framför.

vorwäg, *adv.* 1. framför, förut. 2. ifrån början, utan vidare. 3. förut, på förhand, i förväg, i förskott. -**nahme**, 0, *f.* anteciperering; borttagande, uttagande i förväg. -**nehmen**, *tr.* antecipera, på förhand borttaga, uttaga.

vorweinen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ gråtande berätta ngt för ngn, gråta i ngns närvaro.

vorweisen, *tr.* förvisa. **Vorweisung**, *f.*

Vörwelt, 0, *f.* 1. det förflytna, forntid, våra förfäder. 2. urverld, urtid.

vorweltlich -**urweltlich**.

vörwenden, *tr.* förvända.

vörwerfen, *tr.* kasta fram, framför. *Jmdm etw.* ~ a) kasta ngt till, åt ngn, b) förebrå ngn ngt.

Vörwerk, -[e]s, -e, *n.* 1. ✕ fort. 2. mäjeri.

Vörweser, -s, -, *m.* företrädare.

vörwiegen, I. *itr. h.* vara öfvervägande, förharskande. II. *tr.* *Jmdm etw.* ~ väga ngt i ngns närvaro.

vorwimmern, **vorwinseln** = **vorjammern**.

Vörwinter, -s, -, *m.* förvinter, vinterns början.

Vörwissen, -s, 0, *n.* vetskap.

Vörwitz, -es, 0, *m.* 1. nyfikenhet, näsvighet, framfusighet. 2. näsvis person.

vorwitzig, *a.* nyfiken, näsvis, framfusig.

Vörwort, -[e]s, *n.* 1. plur. -e, förord, företal. 2. plur. -er †, gram. preposition.

Vörwurf, -[e]s, -e †, *m.* 1. förebråelse, tadel. 2. lockbete. -s... Ex. ~**frei**, ~**los**, *a.* otadelig. ~**voll**, *a.* förebrående.

vorzählen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ räkna ngt i ngns närvaro, så att ngn ser det, räkna upp ngt inför ngn. **Vorzählung**, *f.*

vorzaubern, *tr.* framtrolla.

Vörzeichen, -s, -, *n.* 1. förbud. 2. mus., mat. förtecken.

vorzeichnen, *tr.* 1. rita för. 2. framställa, skildra. 3. utmärka, markera, upprita.

Vorzeichnung, -en, *f.* 1. plansch att rita efter, ritning, mönster. 2. mus. förtecken.

vorzeigen, *tr.* förvisa. **Vörzeigung**, *f.*

Vorzeit, 0, *f.* forntid.

vorzeiten, *adv.* förr, i forntiden.

vorzeitig, *a.* 1. för tidig. 2. *adv.* **vorzeitiglich**, *fortida.*
vorziehen, *I. tr.* 1. draga fram. 2. föredraga, *etw. einer (dat.) Sache*: ngt framför en sak.
II. itr. s. draga, tåga, flytta fram, framför.
Vorzug, *-s, -, n.* yttre rum, väntrum.
Vorzug, *[-e]s, -e †, m.* företrädare. *-s...* *EX.* ~ **recht**, *[-e]s, -e, n.* företrädesrättighet. ~ **weise**, *adv.* företrädesvis.

vorzüglich, *a.* utmärkt, förträfflig.
Vorzüglichkeit, *0, f.* utmärkthet, förträfflighet.
votier|len, *-te, -t, itr. h.* votera, (om)rösta.
Vot|um, *-um[s], -a* *cl. -en* *cl. -ums, n.* 1. röst, votum. 2. löfte.
vulgär, *a.* vulgär.
Vulkán, *[-e]s, -e, m.* vulkan, eldsprutande berg.
vulkánisch, *a.* vulkanisk.

W.

W, I. *[-'s], -[s]*, *n.* gram. **W, II.** *forkortn. = West*: väster, väster.
Waare *se* **Ware**.
Wabe, *-n, f.* **Waben**, *-s, -, m.* honingskaka.
wach, *a.* vaken.
Wach|le, *-en, f.* vakt. ~ *haben* *cl. thun* *cl. auf* ~ *sein*: vara, stå på vakt. ~ *'raus!* i gevärl! **-aufzug**, *[-e]s, -e †, m.* vaktparad. **-dienst**, *[-e]s, 0, m.* vakt(göring). **-frau**, *-en, f.* sjuk-sköterska. **-habend**, *a.* vakthafvande.
wach|len, *-te, ge-t, itr. h.* vaka.
Wach|h|öld|er, *-s, -, m.* 1. *en.* 2. *enbärsbränvin*, *generer.* **-baum**, *[-e]s, -e †, m.* *en.* **-beer**, *-n, f.* *enbär.* **-branntwein**, *[-e]s, 0, m.* *enbärsbränvin.* **-holz**, *-es, 0, n.* *en.*
wach|h|öld|ern, *a.* *af en, en-*.
Wachs, *-es, 0, n.* *vax.* **-abdruck**, *[-e]s, -e †, m.* *vaxaftryck.* **-artig**, *a.* *vaxaktig.* **-bild**, *[-e]s, -er, n.* *vaxbild.* **-decke**, *-n, f.* *vaxduk.* **-farbe**, *-n, f.* *vaxfärg.* **-figur**, *-en, f.* *vaxfigur.* **-haut**, *-e †, f.* *zool.* *vaxhud.* **-kerze**, *-n, f.* *vaxljus.* **-leinen**, *-s, 0, n.* **-leinwand**, *0, f.* *vaxduk.* **-licht**, *[-e]s, -er, n.* *vaxljus.* **-malerei**, *-en, f.* *vaxmålari*, *vaxmålning.* **-papier**, *[-e]s, -e, n.* *vaxadt papper.* **-perle**, *-n, f.* *vaxpärla.* **-pflaster**, *-s, -, n.* *cerat.* **-puppe**, *-n, f.* *vaxdocka.* **-scheibe**, *-n, f.* *vaxkaka.* **-stock**, *[-e]s, -e †, m.* *vaxstapel.* **-tafel**, *-n, f.* *vaxkaka.* **-taf[fe]t**, *[-e]s, -e, m.* *vaxtaft.* **-tuch**, *[-e]s, 0, n.* *vaxduk.*
wachsám, *a.* *vaksám.*
Wachsámkeit, *0, f.* *vaksámhet.*
1. wach|len, *du wächst* *cl. ** *[-es]t, er wächst* *cl. ** *-et, wuchs, wüchse, ge-en, [-e], itr. s.* *växa.* *In die Höhe* ~ *växa* på höjden, *upp, in die Breite* ~ *växa* på bredden, *vidden*, *breda* *ut* *sig.* *Das Wasser wächst*: vattnet stiger. *Bild.* *sich um etw. keinen Bart, sich über etw. (ack.) kein graues Haar* ~ *lassen*: *ej bry* *sig* *om* *ngt.* *An Weisheit* ~ *tilltaga* *i* *visdom.* *Einer (dat.) Sache gewachsen sein*: *vara* *en* *sak* *vuxen.*
2. wach|len, *wäch|len*, *[-es]t, -te, ge-t, tr.* *vaxa.*
wächse[r]n, *a.* *af* *vax, vax-*. *F* *bid.* *jmdm eine* *e* *Nase drehen*: *draga* *ngn* *vid* *näsan.*
Wachst[h]üm, *[-e]s, 0, n.* *och* ** m.* *växtlighet*, *vegetation*; *alster*, *produkt.*

Wacht, *-en, f.* vakt. **-dienst**, *[-e]s, 0, m.* vakt(göring). **-feuer**, *-s, -, n.* vakteld, lägereld. **-frei**, *a.* fri från vaktgöring. **-habend**, *a.* vakthafvande. **-meister**, *-s, -, m.* vaktmästare. **-offizier**, *[-e]s, -e, m.* vakthafvande officer. **-parade**, *-n, f.* vaktparad. **-posten**, *-s, -, m.* vaktpost. **-stube**, *-n, f.* vaktrum.
Wachtel, *-n, f.* 1. vaktel. 2. *F* örfil. **-garn**, *[-e]s, -e, n.* vaktelnät. **-pfeife**, *-n, f.* vaktelpipa. **-schlag**, *[-e]s, -e †, m.* vaktelslag. **-streichen**, *-s, 0, n.* **-strich**, *[-e]s, -e, m.* vaktelstreck.
Wächter, *-s, -, m.* ~ *in, -nen, f.* vaktare, vaktare; vaktarinna.
Wacke, *-n, f.* min. vacka.
Wackel... *EX.* **-kopf**, *[-e]s -e †, m.* 1. *darrande*, *nickande* *hufvud.* 2. *person* *som* *ej* *kan* *hålla* *hufvudet* *stilla.* **-köpfig**, *a.* *som* *ej* *kan* *hålla* *hufvudet* *stilla.*
wackelig, *a.* vacklande, ostadig.
wackel|n, *-te, ge-t, itr.* 1. *h.* vackla, runka, *vara* *ostadig.* 2. *s.* röra sig, gå ostadigt, vacklande.
wacker, *a.* dugtig, tapper.
Wackler, *-s, -, m.* ~ *in, -nen, f.* vacklande, ostadig *person.*
Wade, *-n, f.* *dim.* *Wädchen*, *-lein*, *vad* *på* *ben.* *-n...* *EX.* ~ **strumpf**, *[-e]s, -e †, m.* *långstrumpa.*
Waffe, *-n, f.* vapen. *-n...* *EX.* ~ **arbeit**, *-en, f.* vapenlek, strid. ~ **bruder**, *-s, -†, m.* vapenbroder. ~ **dienst**, *[-e]s, 0, m.* krigstjänst. ~ **fähig**, *a.* vapenför. ~ **gattung**, *-en, f.* vapenslag. ~ **gefährte**, ~ **genosse**, *-n, -n, m.* vapenbroder. ~ **gerüst**, ~ **gestell**, *[-e]s, -e, n.* gevärställning. ~ **gewalt**, *0, f.* vapenmakt. ~ **halle**, *-n, f.* vapensal. ~ **haus**, *-es, -er †, n.* arsenal. ~ **los**, *a.* vapenlös, obehäpnad. ~ **rock**, *[-e]s, -e †, m.* vapenrock. ~ **ruhe**, *-n, f.* vapenhvila. ~ **schmied**, *[-e]s, -e, m.* vapensmed. ~ **stillstand**, *[-e]s, -e †, m.* vapenstillstånd. ~ **stück**, *[-e]s, -e, n.* 1. vapen. 2. vapenbragd. ~ **tanz**, *-es, -e †, m.* vapendans. ~ **that**, *-en, f.* vapenbragd. ~ **träger**, *-s, -, m.* vapenbärande, vapensven. ~ **übung**, *-en, f.* vapenöfning.
Waffel, *-n, f.* väffla. **-eisen**, *-s, -, n.* väffeljärn.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

waffnen, -ete, ge-et, tr. och *sich* ~ väpna (sig).
Wag... *itr. wagen*. Ex. -spiel, [-e]s, -e, n. vågspel. -stück, [-e]s, -e, n. vågstycke. -e... Ex. ~hals, -es, -e †, m. våghals. ~halsig, a. oförvägen, halsbrytande. ~halsighet, 0, f. oförvägenhet.
Waglle, -en, f. 1. våg. 2. vattenpass. 3. jämvigt. *Jmdm die ~ halten*: hålla ngn stånge. 4. vågrätt läge. 5. = *Kippe 1. Auf der ~ liegen*: stå på spel, *auf die ~ setzen*: sätta på spel. [-e]... Ex. ~amt, [-e]s, -er †, n. våghus. ~balken, -s, -, m. vågbalk, vågbalans. ~geld, [-e]s, 0, n. vågpenningar. ~haus, -es, -er †, n. våghus. ~meister, -s, -, m. vågmästare. ~recht, a. vågrät. ~schale, -n, f. vågskål. ~zettel, -s, -, m. vågattest. ~zunge, -n, f. (våg)tunga.
I. wagllen, -te, ge-t. I. tr. våga; riskera. *Es mit jmdm ~ våga* att mäta sig med ngn. *Gewagt* sa. a. vågad, djärf, farlig. II. *Sich ~ våga* sig, djärfvas, töras.
2. Wagen, -s, [-†], m. dim. *Wäg[er]lein, Wägelchen*, vagn. -achse, -n, f. vagnsaxel. -bau, [-e]s, 0, m. vagnmakari. -bauer, -s, -, m. vagnmakare. -baum, [-e]s, -e †, m. vagnsbom. -burg, -en, f. vagnborg. -deichsel, -n, f. vagnstiel, vagnstång. -fenster, -s, -, n. vagnsfönster. -geleise, -s, -, n. vagnsspår. -kasten, -s, -, m. 1. vagnskorg. 2. vagnslåda. -korb, [-e]s, -e †, m. vagnskorg. -ladung, -en, f. vagnslast. -lenker, -s, -, m. körsven. -macher, -bauer. -meister, -s, -, m. vagnmästare. -pferd, [-e]s, -e, n. vagnshäst. -rennen, -s, -, n. kappkörning. -schmiere, 0, f. vagnsmörja. -schuppen, -s, -, m. vagnslider, vagnsskjul. -sitz, -es, -e, m. vagnssits, vagnsäte. -spur, -en, f. vagnsspår.
wägen, *wog, wäge, gewogen* och * -te, ge-t, tr. våga. **Wägung**, f.
Wager, -s, -, m. en som vågar ngt.
Waggön, -s, -s, m. vagong, järnvägsvagn.
waghaft, waglich, a. djärf, vågsam.
Wagner, -s, -, m. vagnmakare.
Wagnis[s], -ses, -se, n. -se, f. vågsamhet; vågstycke.
Wahl, -en, f. val. *Seine ~ treffen*: göra sitt val. *Jmdm die ~ lassen*: lemna ngn fritt val. -aufruf, [-e]s, -e, m. valupprop, valmanifest. -berechtigt, a. valberättigad. -bezirk, [-e]s, -e, m. valkrets. -fach, [-e]s, -er †, n. fakultativt ämne. -fähig, a. 1. valberättigad. 2. valbar. -fähigkeit, 0, f. 1. rätt att välja. 2. valbarhet. -feld, [-e]s, -er, n. valplats. -fürst, -en, -en, m. 1. valfurste. 2. kurfurste. -kind, [-e]s, -er, n. adoptivbarn. -mann, [-e]s, -er †, m. elektor. -männerwahl, -en, f. val af elektor. -recht, [-e]s, 0, n. valrätt. -spruch, [-e]s, -e †, m. valspråk. -statt, 0, f. valplats. -stimme, -n, f. röst vid val. -urne, -n, f. valurna. -vater, -s, -†, m. adoptivfader. -verwandschaft, -en,

f. kemisk frändskap, affinitet. -zettel, -s, -, m. röstsedel.
wählbar, a. valbar.
Wählbarkeit, 0, f. valbarhet.
wählen, -te, ge-t, tr. välja.
Wähler, -s, -, m. väljande, valman, elektor.
Wählereri, -en, f. väljande.
wählerisch, a. granntyckt, kinkig, noga.
Wählerschaft, -en, f. 1. egenskap af valman. 2. samtliga valmän.
Wahn, [-e]s, * -e [†], m. villfarelse, villa, illusion. -begriff, [-e]s, -e, m. falskt begrepp. -bild, [-e]s, -er, n. skenbild, illusion. -glau-be, -ns, 0, m. vantro. -holz, -es, 0, n. ⊕ vankantigt trä. -kante, -n, f. ⊕ vankant. -kantig, a. vankantig. -schaffen, a. vanskapad. -sinn, [-e]s, 0, m. vansinne, galenskap. -sinnig, a. vansinnig. -witz, -es, 0, m. vanvett, vansinne. -witzig, a. vanvettig, vansinnig.
wähnen, -te, ge-t, tr. och *itr. h.* mena, tro, anse, inbilla sig.
wahr, a. sann; verklig. *Etw. wird ~ ngt* sannas, går i fullbordan. *Nicht ~? icke sant?* *So ~ mir Gott helfe*: så sant mig Gud hjälpe, *so ~ ein Gott lebt*: så sant en Gud lever. -nehmbar, a. förnimbar. -nehmbarkeit, 0, f. förnimbarhet. -nehmen, tr. förnimma, märka, iakttaga. -nehmung, -en, f. förnimmelse, iakttagelse, rön. -sagekunst, 0, f. spådomskonst. -sagen, *vant. * tr. och itr. h.* förutsäga, spå, profetera. -sager, -s, -, m. ~in, -nen, f. spåman, spåkvinnu. -sagerrei, -en, f. spådom. -sagerisch, a. förntseende. -sagung, -en, f. förutsägelse, spådom. -scheinlich, a. se nedan. -spruch, [-e]s, -e †, m. jury's utlåtande. -zeichen, -s, -, n. 1. värdtecken. 2. märkvärdighet, märkvärdig sak. 3. tecken, märke.
wahren, -te, ge-t, tr., *itr. h.* med gen. och *sich* ~ förvalta, bevaka, skydda, bevara, akta (sig), taga sig i akt, *vor* (med dat.) el. * *gegen etw.*: för ngt.
währen, -te, ge-t, *itr. h.* vara, fortfara, fortleva, dröja.
während, I. a. pågående, varaktig, fortlevande. II. *prep.* med gen. under, på (om tid). III. *konj.* under det att, medan.
wahrhaft, a. verklig, sann, sanningsenlig.
wahrhaftig, a. verklig, sann; adv. ~! i sanning! förvisso!
Wahrhaftigkeit, 0, f. verklighet, sanningsenlighet.
Wahrheit, -en, f. sanning. *Der ~ gemäss*: sanningsenligt. *urspr. im Wein ist ~* af den druckne får man höra sanningen. -s... Ex. ~eifer, -s, 0, m. sanningsnit. ~gemäss, ~getreu, a. sanningsenlig. ~liebe, 0, f. sanningskärlek. ~liebend, a. sanningsenlig.
wahrheitlich, a. sanningsenlig.
wahrlich (*vant. kort a*), adv. i sanning, sannerligen.
wahrscheinlich, a. sannolik.

0 saknar plur. † har omjüd. tr. transitiv, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

Wahrscheinlichkeit, 0, *f.* sannolikhet.

Währung, -en, *f.* 1. tid, tidrymd som ugt varar.

Eine Uhr von acht Tagen ~ ett ur som går i åtta dagar efter en uppdraging. 2. myntfot. 3. värde.

Waid, [-e]s, 0, *m.* bot. veide (Isatis tinctoria).

Waise, -n, *f.* -n, -n, *m.* föräldralöst, faderlöst, moderlöst barn. -n... *Ex.* ~gelder, *n. plur.* pupill-, förmyndaremedel. ~haus, -es, -er †, *n.* hem för föräldralösa barn, barnhem, barnhus. ~kind, [-e]s, -er, *n.* föräldralöst barn. ~knabe, -n, -n, *m.* föräldralös gosse. ~mädchen, -s, -, *n.* föräldralös flicka. ~mutter, -†, *f.* fostermor.

Waizen se Weizen.

Wake, -n, *f.* vak.

Wal, [-e]s, -e, *m.* hval, hvalfisk. -fisch, -es, -e, *m.* hvalfisk. -nuss, -e †, *f.* valnöt. -rat[h], [-e]s, 0, *m.* och *n.* hvalraf. -ross, -es, -e, *n.* hvalross.

Waläche, -n, -n, *m.* 1. valack, invånare i Valakiet. 2. se Wallach 1.

Walachéi, 0, *f. npr.* Die ~ Valakiet.

walachisch, *a.* valackisk.

Wald, [-e]s, -er †, *m.* dim. *Waldchen*, -lein, plur. *atv.* *Wälderchen*, -lein, skog. -ammer = *Goldammer*. -bach, [-e]s, -e †, *m.* skogsbäck. -bau, [-e]s, 0, *m.* skogshushållning. -bedeckt, *a.* skogig. -bewohner, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* skogsbo. -biene, -n, *f.* skogsbi, vildt bi. -brand, [-e]s, -e †, *m.* skogseld. -bruder, -s, -†, *m.* eremit. -dunkel, -s, 0, *n.* skogens dysterhet, mörker, den mörka skogen. -ein[wärts], *adv.* inåt skogen. -erdbeere, -n, *f.* vildt smultron. -esel, -s, -, *m.* vildäsna. -frevle, -s, -, *m.* skogsäverkan. -gebirge, -s, -, *n.* skogbeväxt berg. -gegend, -en, *f.* skogs-trakt. -geist, [-e]s, -er, *m.* skogsande, skogsrå. -geschle, [-e]s, -e, *n.* jagtrop. -glückchen, -glücklein, -s, -, *n.* blålocka. -gott, [-e]s, -er †, *m.* skogsgud. -grün, *a.* skogsgrön, mörkgrön. -honig, [-e]s, 0, *m.* vildhoning. -horn, [-e]s, -er †, *n.* valdthorn. -huhn, [-e]s, -er †, *n.* orre, orrhöna, skogshöna. -hüter, -s, -, *m.* skogvaktare. -land, [-e]s, -er †, *n.* skogsmark; skogigt land. -mann, [-e]s, -er †, *m.* 1. skogsbo. 2. skogs-ande. -meister, -s, -, *m.* 1. överjägmästare. 2. bot. madra (Asperula). -mensch, -en, -en, *m.* skogsmänniska, orangutang. -nymph, -n, *f.* skogsnyf. -ordnung, -en, *f.* skogs-ordning. -rappe se nedan. -rauch, [-e]s, 0, *m.* 1. = *Heranck*. 2. bot. desmansknopp (Adoxa Moschatellina). -rebe, -n, *f.* bot. skogsrefva (Clematis). -recht, [-e]s, 0, *n.* skogs rätt, skogsordning. -reich, *a.* skogrik. -reiter, -s, -, *m.* beriden skogvaktare. -streu, 0, *f.* strö af löf och mossor. -teufel, -s, -, *m.* 1. skogsrå. 2. skogsdjävul (apa). -vogel, -s, -†, *m.* skogsfogel. -wärts, *adv.* åt skogen till, till skogs. -weg, [-e]s, -e, *m.* skogsväg. -weib,

[-e]s, -er, *n.* skogssnufva. -wirt[h]schaft, 0, *f.* skogshushållning. -wolle, 0, *f.* skogull. -es... i poet. sms. *Ex.* ~dunkel se -dunkel. ~frische, 0, *f.* skogens friskhet, den friska skogen.

waldig, *a.* skogig.

Waldrappe, -n, *f.* schabrak.

Waldung, -en, *f.* skog.

Walfisch se Wal.

Walle, -en, *f.* 1. valkning. 2. valkkvarn. -erde, 0, *f.* valkjord. -mühle, -n, *f.* valkkvarn. -müller, -s, -, *m.* valkare. -thon, [-e]s, 0, *m.* valklara.

walk|en, -te, *ge-t*, *tr.* valka.

Walker, -s, -, *m.* valkare.

Walkeréi, -en, *f.* = *Walke*.

Walküre, -n, *f.* valkyria.

Wall, [-e]s, -e †, *m.* vall, bank. -bruch, [-e]s, -e †, *m.* bresch.

Wall... *itr.* *wallen* 1. *Ex.* -bruder, -s, -†, *m.* pilgrim. -fahren, (svag böjning) * *itr.* *s.* vallfärdas. -fahrer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* pilgrim. -fahrt, -en, *f.* vallfart. -fahrten, * *itr.* *s.* vallfärdas. -nuss se *Walnuss* under *Wal...*

Wallach, -s *cl.* -en, -e[n], *m.* 1. vallack, utskuren hingst. 2. se *Wallache* 1.

wallach|en, -te, *ge-t*, *tr.* vallacka, kastrera.

wall|en, -te, *ge-t*, *itr.* *s.* och *h.* 1. vandra, vallfärdas. 2. svalla, sjuda, hävas i vägor, bilda vägor, bölja.

wäll|en, -te, *ge-t*, *tr.* kokk. koka upp.

Waller, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* pilgrim.

Wallung, -en, *f.* svalning, svall, vägrörelse.

Walm, [-e]s, -e, *m.* 1. sluttande gafvel. 2. hövålm. -dach, [-e]s, -er †, *n.* tak med sluttande gaflar.

Walpürginnacht, -e †, *f.* valborgsnatt, valborgsmässoafton.

wälsch se *welsch*.

walt|en, -ete, *ge-et*, *itr.* *h.* förefinnas, förherska, råda, herska, styra, bestämma, disponera, sörja för. *Scholtzen und* ~ göra och låta. *Seines Amtes* ~ sköta sitt ämbete, sin pligt. *Gnade ~ lassen:* visa nåd, låta nåd gå för rätt. *Das walte Gott!* det gifve Gud!

Walter, -s, -, *m.* en som styr, bestämmer.

Walz|e, -en, *f.* dim. *Wälzchen*, -lein, vals, cy-linder; åkerbr. vält. -blech, [-e]s, 0, *n.* valsadtt bleck. -werk, [-e]s, -e, *n.* valsverk.

walz|en, [-es]t, -te, *ge-t*, *I. itr.* *h.* valsa, dansa vals. *II. tr.* valsa, kafia.

wälz|en, [-es]t, -te, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ vältra, rul-la (sig). *Sich vor Lachen* ~ kikka af skratt.

Walzer, -s, -, *m.* vals (dans).

Wälzer, -s, -, *m.* 1. en som vältrar, rullar ogt. 2. *F* tjock boklunta.

Wamme, -n, *f.* buk, mage.

Wams, -es, -er † *cl.* ~e [†], *n.* och *m.* dim. *Wämschen*, -lein, tröja, jacka, kyller.

wams|en, [-es]t, -te, *ge-t*, *tr.* 1. iföra ett *Wams* se föreg. 2. *F* pryglä, klä.

Wand, -e *f.* vägg. För *Schmerz die Wände angehen* el. *avrennen*: vara utom sig af smärta. **-bank**, -e *f.* väggbänk. **-fest**, *a.* väggfast. **-gemälde**, -s, -, *n.* väggmålning. **-gestell**, -[e]s, -e, *n.* konsol. **-getäfel**, -s, 0, *n.* panel. **-kalender**, -s, -, *m.* väggkalendar. **-karte**, -n, *f.* väggkarta. **-leuchter**, -s, -, *m.* på vägg fästad ljusarm. **-malerei**, -en, *f.* väggmålning. **-nachbar**, -s el. -n, -n, *m.* granne vägg em vägg el. hus em hus. **-putz**, -es, 0, *m.* rappning. **-schrank**, -[e]s, -e *†*, *m.* väggskåp. **-spiegel**, -s, -, *m.* väggspiegel, trynad. **-teppich**, -[e]s, -e, *m.* väfd el. stickad tapet. **-uhr**, -en, *f.* väggur.

Wandel, -s, 0, *m.* 1.andel. 2. förvandling. förändring. 3. lyte, fel. **-bahn**, -en, *f.* öfvertäckt promenadplats. **-los**, *a.* oföränderlig. **-losigkeit**, 0, *f.* oföränderlighet. **-mut[h]**, -[e]s, 0, *m.* vankelmod. **-stern**, -[e]s, -e, *m.* planet.

wandelbar, *a.* 1. som man kan gå på. 2. föränderlig, växlande, ostadig, forgänglig, bräcklig.

Wandelbarkeit, 0, *f.* föränderlighet.

wandelhaft = *wandelbar* 2.

wandel'n, -te, *ge-t*, *itr.* *s.* och *h.* 1. vandra. 2. *Handeln und ~ handla* och *vandla*. II. *tr.* och *sich ~ förvandla(s)*, *förändra(s)*, *utbyta(s)*.

Wander... *Ex.* **-block**, -[e]s, -e *†*, *m.* flyttblock. **-buch**, -[e]s, -er *†*, *n.* gesällbok. **-bur-sch[e]**, -en, -en, *m.* vandrande gesäll. **-falk[e]**, -en, -en, *m.* pilgrimsfalk. **-jahr**, -[e]s, -e, *n.* vandringsår. **-leben**, -s, 0, *n.* kringvandrande lif, lefnadsst. **-lehrer**, -s, -, *m.* kringvandrande, ambulande lärare. **-rose**, 0, *f.* med. vandringsros. **-stab**, -[e]s, -e *†*, *m.* vandringsstaf. **-vogel**, -s, -*†*, *m.* flyttfogel. **-zeit**, 0, *f.* vandringsstid, vandringsår.

Wanderer, -s, -, *m.* vandrare.

wander'n, -te, *ge-t*, *itr.* *s.* vandra. *Aus seiner Heimat ~ vandra* ut.

Wanderschaft, -en, *f.* vandring; vandringsår.

Wandersmann, -[e]s, *Wandersleute*, *m.* vandringsman.

Wanderung, -en, *f.* vandring.

Wandler, -s, -, *m.* vandrare.

Wandlung, -en, *f.* förvandling.

Wandung, -en, *f.* vägg.

Wange, -n, *f.* dim. *Wäng[e]lein*, *Wängelchen*. *kind*. -n... *Ex.* *~grübchen*, -s, -, *n.* grop på kinden.

Wank, -[e]s, 0, *m.* *Ohne u. sonder ~ utan vank*.

Wankel... *Ex.* **-mut[h]**, -[e]s, 0, *m.* vankelmod. **-müt[h]ig**, *a.* vankelmodig. **-rede**, -n, *f.* sväfvande tal.

wank'len, -te, *ge-t*, *itr.* *h.* och *s.* vackla, svigta, vika.

wann, *adv.* när. *Seit ~? huru länge? Von ~ an? från hvilken tidpunkt? Irgend ~ någon gång. Dann und ~ då och då.*

Wanne, -n, *f.* dim. *Wännchen*, -lein, 1. tråg,

kar, badkar. 2. sädesvanna. -n... *Ex.* *~bad*, -[e]s, -er *†*, *n.* karbad.

1. **wann'en**, -te, *ge-t*, *tr.* vanna.

2. **wannen**, *adv.* hvadan, hvarifrån.

Wanst, -[e]s, -e *†*, *m.* våm, buk, mage.

Want, -en, *f.* *†* vant.

Wanze, -u, *f.* vägglus.

wanzig, *a.* full af vägglöss.

Wappen, -s, -, *n.* vapen, sköldemärke. **-bild**,

-[e]s, -er, *n.* vapenbild, sköldemärke. **-buch**,

-[e]s, -er *†*, *n.* vapenbok. **-halter**, -s, -, *m.*

herald. vapenhållare. **-kunde**, 0, *f.* heraldik.

-schild, -[e]s, -r[r], *m.* och *n.* vapensköld.

-spruch, -[e]s, -e *†*, *m.* valspråk.

wapp'n'en, -ete, *ge-et*, *tr.* 1. vapna. 2. förläna ett vapen åt.

Wappner, -s, -, *m.* vapnare, vapensven.

Wardéin, -[e]s, -e, *m.* vardein, mynt-, metall-proberare.

wardier'en, -te, -t, *tr.* probera, värdera, taxera mynt, metaller. **Wardierung**, *f.*

Ware, -n, *f.* vara, artikel. -n... *Ex.* *~bestand*,

-[e]s, 0, *m.* varulager. *~haus*, -es, -er *†*, *n.*

magasin. *~lager*, -s, -, *n.* 1. (varu)lager. 2.

= *fohj.* *~niederlage*, -n, *f.* depot, neder-

lag(sort). *~probe*, -n, *f.* varuproof. *~rech-*

nung, -en, *f.* faktura. *~stempel*, -s, -, *m.* va-

rumärke, fabriksmärke.

warm, *wärmer*, *wärmst*, *a.* varm. *BHM. ~ sit-*

zen: sitta i goda omständigheter, *jmdn ~*

machen: läsa lagen för ngn, *jmdn den Kopf*

~ machen: sätta ngn myror i hufvudet.

-bad, -[e]s, -er *†*, *n.* varmbad. **-bier**, -[e]s, 0, *n.*

driksoppa, ölsupa. **-blüter**, -s, -, *m.* varm-

blodigt djur. **-blutig**, *a.* varmblodig. **-haus**,

-es, -er *†*, *n.* växthus, drifhus. **-herzig**, *a.*

varmhjärtad.

Wärm... *Ex.* **-apparat**, -[e]s, -e, *m.* värmapparat.

-flasche, -n, *f.* varmeflaska.

Wärme, 0, *f.* värme. **-grad**, -[e]s, -e, *m.* värme-

grad. **-leitend**, *a.* värmeledande. **-leiter**, -s,

-, *m.* värmeledare. **-messer**, -s, -, *m.* värme-

mätare. **-stoff**, -[e]s, -e, *m.* värmeämne.

wärm'len, -te, *ge-t*, *tr.* och *sich ~ värma* (sig).

Wärmung, *f.*

Wärmer, -s, -, *m.* värmapparat, varmeflaska,

sängvärmare.

Warn... *Ex.* **-ruf**, -[e]s, -e, *m.* varningsrop.

warn'len, -te, *ge-t*, *tr.* varna, *jmdn vor einer*

Sache: ngn för ngt.

Warner, -s, -, *m.* *~in*, -nen, *f.* varnande per-

son.

Warnung, -en, *f.* varning; varnagel. -s... *Ex.*

~stimme, -n, *f.* varnande röst. **~wort**, -[e]s,

-e, *n.* varningsord.

warp'len, -te, *ge-t*, *tr.* *†* varpa.

Wart, -[e]s, -e, *m.* väktare.

Warte, -n, *f.* uttkik, vaktorn, observatorium.

Warte... *jre warten.* *Ex.* **-frau**, -en, *f.* hjälpmä-

dam, städerska, (sjuk)sköterska. **-geld**, -[e]s,

-er, *n.* 1. lön för städning, för sjukvård. 2.

expektantlön. 3. väntpengar. -saal, -[e]s, -e †, m. väntsal. -zimmer, -s, -, n. väntrum.

wart|en, -ete, ge-et, itr. h. och tr. 1. vänta. 2. *Jmdn* el. *jmds* ~ sköta, vårda, passa upp på ngn. *Seines Amtes* ~ sköta sina åligganden.

Wärter, -s, -, m. ~in, -nen, f. vårdare, vaktare, (ban)vakt, sjukvaktare, sjuksköterska. -haus, -es, -er †, n. banvaktshus.

wärts, adv. suff. -vart, åt ... till, hän emot, mot, åt, till.

Wartung, 0, f. vård, skötsel; uppsättning.

warúm (* 2 -), adv. 1. hvarför. 2. * hvarom, om hvad.

Wärwolf se *Werwolf*.

Warze, -n, f. dim. *Wärzchen*, -lein, värta. -n... Ex. ~ärtig, ~förmig, a. värtaktig, värtformig, värtlik.

warzig, a. full af vårtor.

was, I. n. pron. *interr.* och *relat.* hvad, hvad som, det som. ~ *du sagst!* kors, så du säger! ~ *haben wir gelacht!* å, så vi skrattade! *Ach ~!* å prat! dumheter! ~ *auch immer:* hvad än. II. se *etwas*.

Wasch... -en, -an-stalt, -en, f. tvättinrättning. -bär, -en, -en. m. tvättbjörn. -becken, -s, -, n. tvättfat. -bleuel, -s, -, m. klappträ. -bock, -[e]s, -e †, m. tvättstol, bidet. -echt, a. som håller att tvätta, äkta. -fass, -es, -er†, n. tvättbalja. -frau, -en, f. tvätterska. -gold, -[e]s, 0, n. genom vaskning vunnet guld. -haus, -es, -er †, n. tvättstuga. -küche, -n, f. tvättstuga. -lappen, -s, -, m. tvättilapp, lupp att tvätta sig med; F *blm.* slapp, opålitlig person. -lauge, 0, f. tvättlut. -leder, -s, 0, n. skinn som går att tvätta, sämskskinn. -ledern, a. af skinn som går att tvätta, sämskskinns-. -leine, -n, f. tvättsnöre. -markt, -[e]s, -e †, m. F skvallerplats. -maul, -[e]s, -er †, n. F skvallerbytta, skvallerkäring. -napf, -[e]s, -e †, m. tvättfat. -platz, -es, -e †, m. tvättbrygga. -schwamm, -[e]s, -e †, m. tvättsvamp. -seife, -n, f. såpa. -tisch, -es, -e, m. lovar, komod. -wanne, -n, f. tvättbalja. -wasser, -s, 0, n. tvättvatten; F *blm.* blask. -weib, -[e]s, -er, n. 1. tvätterska. 2. skvallerkäring.

Wäsche, -en, f. 1. tvätt. *Grosse* ~ *haben:* hafva stortvätt, byk. *In der* ~ *sein:* vara på byken. 2. linne, i. ex. *reine, schmutzige* ~. -geschäft, -[e]s, -e, n. hvitvaruhandel, linnemagasin. -kammer, -n, f. linnekammare. -rolle, -n, f. mangel. -schrank, -[e]s, -e †, m. linneskåp. -wa[a]ren, f. plur. linnevaror. -[e]... Ex. ~beutel, -s, -, m. påse att lägga smutskläder i, kragpåse. ~fabrik, -en, f. hvitvaru-, skjortfabrik. ~mangel, -n, f. mangel.

wasch|en, du *wäsch*[es]t, er *wäscht*, *wusch*, *wüsche*, ge-en, -[e], tr. 1. tvätta. F *blm.* *jmdn den Kopf* ~ tvåla till ngn, *das hat*

sich gewaschen: det är utmärkt, förträffligt. 2. vaska. 3. F skvallra. **Wäscher|ei**, -en, f. 1. tvätt, tvättande. 2. tvättinrättning.

Wäscherin, -nen, f. tvätterska.

Wasen = 2. *Rasen*. -meister(ei) = *Abdecker(ei)*.

Wasser, -s, -[†], n. dim. *Wässerchen*, -lein, vatten. *Zu ~ und zu Lande:* till lands och sjöss. ~ *fahren:* a) köra vatten, b) företaga en roddtur. *Blm. zu ~ werden:* blifva om intet, *zu ~ machen:* göra om intet, *sich mit Not überm ~ erhalten:* ha svårt att reda sig, *in allen ~n erfahren sein:* förstå sig på allt. *Bis dahin wird noch viel ~ ins Meer fliesen:* det kommer att dröja länge. *Der Mund steht ei. läuft ihm voll ~* el. *das ~ läuft ihm im Munde zusammen:* det vattnas i munnen på honom. -arm, a. vattenfattig. -armut[h], 0, f. vattenbrist. -arzt, -[e]s, -e †, m. kallvattensläkare, hydropat. -ast, -[e]s, -e †, m. vatten-skott. -bau, -[e]s, -ten, m. vattenbyggnad. -baukunst, 0, f. vattenbyggnadskonst. -bekken, -s, -, n. vattenbassäng. -behälter, -s, -, m. vattenbehållare, reservoar. -blase, -n, f. 1. vattenbubbla. 2. vattenblåsa. -blatter, -n, f. vattenkoppa. -blume, -n, f. vattenväxt. -brei, -[e]s, -e, m. vattgröt. -bruch, -[e]s, -e †, m. vattenbräck. -damm, -[e]s, -e †, m. vattendam. -dampf, -[e]s, -e †, m. vattenånga. -dicht, a. vattentät. -dichtheit, -dich-tigkeit, 0, f. vattentäthet. -eimer, -s, -, m. vattenämbar. -fahrt, -en, f. färd på vattent, roddtur, segeltur, sjöresa. -fall, -[e]s, -e †, m. vattenfall. -fang, -[e]s, -e †, m. cistern. -farbe, -n, f. vattenfärg. -feuerwerk, -[e]s, -e, n. vattenfyverkeri. -fläche, -n, f. vattenyta. -flasche, -n, f. vattenflaska, vattenkarafin. -flut[h], -en, f. (vatten)flod, vattenflöde, vattenmassa, vägsvall. -frei, a. vattenfri. -gefahr, -en, f. fara för öfersvämning. -gefäß, -es, -e, n. vattenkär. -geflügel, -s, 0, n. vattenföglar. -geist, -[e]s, -er, m. vattenande. -gewächs, -es, -e, n. vattenväxt. -glas, -es, -er †, n. vattenglas. -gleich, a. 1. vattenaktig. 2. horisontal, efter vattenpass. -graben, -s, -†, m. vatten-graf. -grube, -n, f. vattengrop, cistern. -haltig, a. vattenhaltig. -heilstalt, -en, f. vattenkuranstalt. -heizung, 0, f. uppvärmning med varmt vatten. -hose, -n, f. skydrag. -jungfer, -n, f. dagslända. -käfer, -s, -, m. vattenskalbagge. -kanne, -n, f. vattenkan-na. -karte, -n, f. hydrografisk karta. -kopf, -[e]s, -e †, m. genom hjärnvattensot förstorad hufvud. -köpfig, a. lidande af hjärnvattensot. -kraft, 0, f. vattenkraft. -krug, -[e]s, -e †, m. vattenkruka. -kunst, -e †, f. vattenkonst. -kur, -en, f. vattenkur. -leer, a. vattentom. -leitung, -en, f. vattenledning. -malerei, -en, f. 1. akvarellmålning. 2. akva-

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

rell. -mangel, -s, 0, m. vattenbrist. -mann, -[e]s, -er †, m. 1. vattenbärare. 2. 0, vattumann. -marke, -n, f. vattenmärke. -molch, -[e]s, -e, m. vattensalamander. -mühle, -n, f. vattenkvarn. -müller, -s, -, m. mjölnare i en vattenkvarn. -nix, -es, -e, m. näck. -nixe, -n, f. älfva, hafsfru, najad, vattennymf. -not[h], 0, f. vattenbrist. -nympe = -nixe. -partie = -fahrt. -pass, I. a. vägrät, horisontal. II. -es, -e †, m. 1. horisontallinje. 2. vattenpass. -perle, -n, f. oäkta pärla. -pfeffer, -s, 0, m. bot. bitterblad (Polygonum Hydropiper). -pflanze, -n, f. vattenväxt. -pfuhl, -[e]s, -e †, m. vattenpöl. -pocke = -blatter. -polack, -en, -en, m. polack från Schlesien. -presse, -n, f. ⊕ hydraulisk präss. -rad, -[e]s, -er †, n. vattenhjul. -ratte, -n, f. 1. vattensork. 2. F sjögäst. -recht, a. vägrät. -reich, I. a. vattenrik. II. -[e]s, 0, n. vattenrike. -rinne, -n, f. vatteuränna. -säuget[h]ier, -[e]s, -e, n. hafs däggdjur. -schaden, -s, -†, m. vattenskada, af öfversvämning förorsakad skada. -scheide, -n, f. vattenskilnad. -scheu, I. a. rädd för vatten. II. 0, f. vattuskräck. -schlange, -n, f. vattenorm. -schlauch, -[e]s, -e †, m. vatten slang. -säck. -semmel, -n, f. med vatten bakad semla. -spiegel, -s, -, m. vattenspegel. -stand, -[e]s, 0, m. vattenstånd. -stoff, -[e]s, 0, m. väte. -strahl, -[e]s, -en, m. vattenstråle. -strasse, -n, f. vattenväg, sjöväg. -strudel, -s, -, m. vattenhvirvel. -sturz, -es, -e †, m. vattenfall. -sücht, 0, f. vattensot. -süchtig, a. lidande af vattensot. -suppe, -n, f. vattsoppa. vattvälling. -[h]ier, -[e]s, -e, n. vattendjur. -topf, -[e]s, -e †, m. vattenkruka, vatten gryta. -tracht, 0, f. † djupgående. -träger, -s, -, m. vattenbärare. -treten, -s, 0, n. vattentrampning. -trog, -[e]s, -e †, m. vattenho. -uhr, -en, f. vatteur. -vogel, -s, -†, m. vattenfögel. -wage, -n, f. vattenpass. -wut[h], 0, f. vattuskräck. -zeichen, -s, -, n. vattenstämpel. -s... Ex. ~not[h], 0, f. af öfversvämning förorsakad nöd.

wasserhalt, wässericht, a. vattenaktig.

wässrig, a. vattenhaltig, vattenaktig, fadd. *Jmdm den Mund nach etw. ~ machen*: göra ngn lysten efter ngt.

Wässerigkeit, 0, f. vattenhalt, vattenaktighet, faddhet.

wässer'in, -te, ge-t, I. itr. h. vattnas. *Mir wässert der Mund danach*: det vattnas mig i munnen därefter, *ihm ~ die Augen*: hans ögon fåras. II. tr. 1. vattna. 2. vattenlägga. 3. utspäda med vatten, vattenblanda. 4. vattra. Wässerung, f.

Wat, -en, f. * tyg, klädnig, drägt.

Wate, -n, f. en art fisknot.

wat'en, -ete, ge-et, itr. h. och s. vada.

Watsche, -n, f. P örfil.

watschelig, a. vaggande, ostadig, osäker.

watschel'n, -te, ge-t, itr. h. och s. gå och vaggasom en anka, rulta.

Watt, -[e]s, -e[n], n. och m. del af stranden som, blottad under ebban, betäckes af floden. -en... Ex. ~fahrer, -s, -, m. båt med flat botten, som kan gå i grundt vatten.

Watte, -n, f. vadd.

wattier'en, -te, -t, tr. vadderå. Wattierung, f.

wau|wau], interj. vov(vov).

webbär, a. som kan väfvas.

Webl'e, -en, f. 1. väfnad, väf. 2. spindelväf. -[e]... Ex. ~ärt, -en, f. sätt att väfva; väfnad. ~baum, -[e]s, -e †, m. väfbom. ~stuhl, -[e]s, -e †, m. väfstol.

webl'en, -te, ge-t, I. itr. h. röra sig, verka, vara verksam. II. tr. 1. röra, svinga. 2. afv. wob, wöbe, gewoben, väfva; uua. fläta, hopsling(r)a.

Weber, -s, -, m. ~in, -nen, f. väfware, väfverska. -baum, -[e]s, -e †, m. väfbom. -einschlag, -eintrag, -[e]s, -e †, m. inslag, väft. -kamm, -[e]s, -e †, m. väfkam, väfsked. -lade, -n, f. lad. -schiffchen, -s, -, n. -schütze, -n, -u, m. skyttel. -spule, -n, f. spole. -zettel, -s, -, m. ränning, varp.

Weber'ei, -en, f. 1. väfveri, a) yrke, b) lokal. 2. väfnad.

Wechsel, -s, -, m. 1. växel, växling, omväxling, ombyte, förändring. 2. växlande, t. ex. *der ~ der Ringe*. 3. handlet. växel. 4. ⊕ skarf. -balg, -[e]s, -e †, m. byting, bortbyting, trollunge. -begriff, -[e]s, -e, m. ekvivalent, motsvarande begrepp. -beziehung, -en, f. -bezug, -[e]s, 0, m. växelförhållande, ömsesidigt förhållande, reciprocitet, motsvarighet. -fähig, a. berättigad att utfärda eller påteckna växlar. -fall, -[e]s, -e †, m. skifte, växlande öde. -fieber, -s, -, n. med. växelfeber, intermittert feber. -forderung, -en, f. växelfordran. -frist, -en, f. anstånd med en växels inlösnig. -gebühr, -en, f. växelarvode. -gesang, -[e]s, -e †, m. växelsång. -geschäft, -[e]s, -e, n. växelaffär. -gespräch, -[e]s, -e, n. omväxlande samtal hvarvid den ene talar efter den andre; dialog. -händler, -s, -, m. växelhandlare. -handlung, -en, f. växelaffär. -haus, -es, -er †, n. bank(hus). -inhaber, -s, -, m. växelnehafvare. -kind, -[e]s, -er, n. = -balg. -los, a. utan växling, oföränderlig. -mäkler, -s, -, m. växelmäklare. -nehmer, -s, -, m. växeltagare. -ordnung, -en, f. växelag. -protest, -[e]s, -e, m. växelprotest. -recht, -[e]s, 0, n. växelrätt. -rede, -n, f. = -gespräch. -reim, -[e]s, -e, m. växelrim. -reiten, -s, 0, n. = -reiterei. -reiter, -s, -, m. växelryttare. -reiterei, -en, f. växelrytteri. -seitig, a. ömsesidigt. -seitigkeit, 0, f. ömsesidighet. -verhältnis[s], -ses, -se, n. ömsesidigt förhållande. -voll, a. växlande, skiftande. -weise, adv. 1. ömsesidigt. 2. omväxlande, växelvis, ömsom. -winkel, -s, -, n. mat. alternatvinkel. -wirkung, -en, f. växel-

0 saknar plur. † har omjüd. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälperb.

verkan. -wirt|h|schaft, 0, *f.* Åkerbr. växelbruk.
wechselbar, *a.* som kan växlas.
Wechseléi, -*en, f.* 1. oupphörligt växlande. 2. växelaffär.
Wechseling, -[e]s, -*e, m.* = *Wechselba|g.*
wechsellin, -*te, ge-t, itr. h.* och *s., tr.* och *sich* ~ växla, skifta, omväxla, byta om, ömsa, förändra(s).
Wechsler, -*s, -, m.* växlare.
Weck... Ex. -**trommel**, -*n, f.* reveljtrumma. -**uhr**, -*en, f.* väckare(ur).
Weck, -[e]s, -*e, m.* **Wecke**, -*n, f.* **Wecken**, -*s, -, m.* hvetebulle, hetvägg.
weck|len, -*te, ge-t, tr.* väcka.
Wecker, -*s, -, m.* väckare. -**uhr**, -*en, f.* väckareur.
Wedel, -*s, -, m.* dim. *Wedelchen*, *Wedelein*, 1. fläkta, solfjäder. 2. stänkkvast. 3. svans.
wedel|in, -*te, ge-t, I. itr. h.* vifta. **II. tr.** vifta med, t. ex. *den Fächer*; vifta, fläkta bort, t. ex. *die Fliegen*.
weder, *konj.* ~ ... *noch*: hvarken ... eller.
Weg, **I.** -[e]s, -*e, m.* väg. *Hier geht kein* ~ förbjuden väg. *Seinen ruhigen* ~ *fortgehen*: lugnt gå sin väg. *Etw. hat gute* ~: ngt går bra. *Es hat damit* *gut* ~: det brådskar ej. *Woher des* ~ *es?* hvarifrån kommer ni? *Jmdm die* ~ *weisen*: visa ngn dörrén. Med prep. *sich auf den* ~ *begeben* el. *machen*: begifva sig i väg, *jmdm etw. auf den* ~ *geben*: gifva ngn ngt med på vägen, *auf dem* ~ *sein* zu ... vara på väg att ..., *auf gütlichem* ~: i godo, *Glück auf den* ~! lycka på färden! lycklig resa! *bei* ~ *sein*: a) vara på väg, b) vara uppe, c) träffas; *jmdm nicht über den* ~ *trauen*: ej tro ngn längre än man ser honom; *etw. zu* ~ *bringen* el. *mit etw. zu* ~ *kommen*: komma till stånd med ngt, få ngt till stånd. **II.** (kort **E**) *adv.* bort, borta, undan. ~ *sein*: vara borta, försvunnen, hafva upphört. *Ganz* ~ *sein*: vara ntom sig, ej veta till sig. *Über etw.* (ack.) ~ *sein*: hafva hnnit öfver ngt. *Hinter einander* ~ i oafbruten följd. *In einem* ~ oafbrutet, utan uppehåll. ~ *da!* ur vägen! *Kopf* ~! akta hufvudet! -**säule**, -*n, f.* 1. vägvisare. 2. milstolpe. -**scheide**, -*n, f.* skiljoväg. -**strecke**, -*n, f.* vägsträcka. -**stunde**, -*n, f.* timmes väg, tysk halfmil. -**weiser**, -*s, -, m.* vägvisare. -**zehrung**, -*en, f.* matsäck. -**ziesel**, -*n, f.* skiljoväg. -**e...** Ex. ~**bau**, -[e]s, -*ten, m.* vägbyggnad, väganläggning. ~**blatt**, -[e]s, -*er †, n.* ~**breit**, -[e]s, -*e, m.* och *n.* bot. groblad (Plantago). ~**geld** = *Chausseegeld*. ~**haus** = *Chausseehaus*. ~**lagerer**, -*s, -, m.* stråtröfware. ~**lagersn**, * *itr. h.* vara stråtröfware. ~**los**, *a.* väglös, obanad. Sms. med *adv.* *weg* se nedan.
wegarbeiten, *tr.* bortarbета, borttaga, urtaga.
wegätzen, *tr.* bortfräta.
weggeben, *sich* ~ begifva sig, resa bort.

wegbeissen, *tr.* 1. bita af, ur. 2. bortköra, undantränga.
wegbekommen, *tr.* 1. få undan. 2. få till stånd. 3. *Eins* ~ få sig en örfil, ett rapp, ett slag.
wegbeten, *tr.* genom sina böner fördrifva.
wegblasen, *tr.* bortblåsa.
wegbleiben, *itr. s.* blifva, stanna borta; uteblifva, utelemnas, uteglömmas. *!on etw.* ~ ej röra vid, befatta sig med, bry sig om ngt.
wegblicken, *itr. h.* se bort.
wegbrechen, *tr.* bryta bort, af.
wegbrennen, **I.** *tr.* bränna bort. **II. itr. s.** brinna upp.
wegbringen, *tr.* skaffa bort, undan.
wegdenken, *tr.* tänka bort.
wegdrängen, *tr.* tränga bort, undan.
wegdürfen, *itr. h.* töras, få gå bort.
wegeilen, *itr. s.* skynda bort, undan. *Über etw.* (ack.) ~ a) skynda (fram) öfver, hastigt gå öfver ngt, b) göra ngt på hafs, slarfvigt.
wegen, *prep.* med gen. el. * *dat.* för ... skull, till följd af, med anledning af.
Wegerich, -[e]s, -*e, m.* bot. groblad (Plantago).
wegessen, *tr.* 1. äta bort, upp. 2. F gifva en afskedsfest för.
wegfahren, **I.** *itr. s.* fara, resa bort. *Über etw.* (ack.) ~ fara fram öfver ngt. **II. tr.** köra, skjutsa bort.
Wegfall, -[e]s, 0, *m.* bortfallande, afskaffande. *In* ~ *bringen*: bortskafta, afskaffa, *in* ~ *kommen*: falla bort, upphöra.
wegfallen, *itr. s.* falla bort, upphöra.
wegfangen, *tr.* fånga, taga, bortsnappa.
wegfischen, *tr.* borttaga, uppfiska, bortsnappa.
wegfliegen, *itr. s.* flyga bort.
wegführen, *tr.* bortföra.
weggabeln, *tr.* F bortsnappa.
Weggang, -[e]s, 0, *m.* bortgång, bortgående.
weggeben, *tr.* gifva, skänka bort. *Von Hause* ~ bortackordera, annorstädes inackordera.
weggehen, *itr. s.* gå bort, undan. *Über etw.* (ack.) ~ a) gå (fram) öfver ngt, b) hoppa öfver ngt.
weggewöhnen, *tr.* *Jmdn von einem Orte* ~ vänja ngn af med att besöka ett ställe.
weggiessen, *tr.* slå bort, ut.
weghaben, *tr.* 1. redan hafva fått. 2. förstå, begripa.
weghalten, *tr.* hålla bort, undan; akta.
weghängen, *tr.* hänga undan, bort.
weghaschen, *tr.* bortsnappa.
wegheben, **I.** *tr.* lyfta bort. **II. Sich** ~ aflägsna sig.
weghelfen, *itr. h.* *Jmdm* ~ hjälpa ngn att komma i väg, att komma undan.
wegholen, *tr.* hämta bort, borttaga.
weghüpfen, *itr. s.* hoppa bort, undan. *Über etw.* (ack.) ~ hoppa öfver, öfverhoppa ngt.
wegjagen, *tr.* jaga, köra bort.
wegkapern, *tr.* bortkapa, borttaga, bortsnappa.

* akta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

wegkehren, *tr.* 1. bortsopa. 2. bortvända.
 wegkommen, *itr.* s. 1. komma bort, förkomma.
 2. komma undan, i väg.
 wegkönnen, *itr.* h. kunna komma undan, i väg,
 kunna resa.
 wegkratzen, *tr.* bortskrapa.
 wegkriechen, *itr.* s. krypa bort, undan.
 wegkriegen, *F* = wegbekommen.
 wegküssen, *tr.* kyssa bort.
 weglassen, *tr.* uteslenna.
 weglaufen, *itr.* s. springa bort.
 weglegen, *tr.* lägga undan, bort.
 wegleihen, *tr.* låna ut, bort.
 weglegnen, *tr.* förneka.
 weglocken, *tr.* locka bort.
 wegmachen, *I. tr.* borttaga. *II. F* *Sich* ~ laga
 att man kommer i väg, afsläsa sig.
 wegmögen, *itr.* h. vilja komma bort.
 wegmüssen, *itr.* h. nödgas gå, resa bort, måste
 bort.
 Wegnahme, *0. f.* borttagande.
 wegnehmen, *tr.* borttaga.
 wegpacken, *I. tr.* packa undan. *II. Sich* ~
 packa sig i väg.
 wegprügeln, *tr.* prygla bort, medels prygl bort-
 köra.
 wegputzen, *tr.* putsa bort, putsande borttaga; *F*
 knipa, strala.
 wegprüfen, *tr.* borttrycka.
 wegräumen, *tr.* rödja undan, skaffa ur vägen,
 undanrödja.
 wegreisen, *itr.* s. resa bort.
 wegriessen, *tr.* rycka, slita bort.
 wegreiten, *itr.* s. rida bort.
 wegrücken, *tr.* rycka bort.
 wegrufen, *tr.* kalla bort.
 wegsam, *a.* farbar.
 wegschaffen, (*svag böja*) *tr.* bort-, undanskaffa.
 wegscheren, *I. tr.* klippa bort. *II. Sich* ~
 packa sig i väg.
 wegscherzen, *tr.* med skämt fördrifva.
 wegschicken, *tr.* bortsicka.
 wegschieben, *tr.* skjuta undan, bort.
 wegschleichen, *itr.* s. och *sich* ~ smyga sig
 bort, undan.
 1. wegschleifen, (*stark böja*) *tr.* bortslipa.
 2. wegschleifen, (*svag böja*), wegschleppen, *tr.*
 släpa bort, undan.
 wegschleudern, *tr.* slunga bort.
 wegschlüpfen, *itr.* s. smyga sig bort.
 wegschmeissen, *tr.* *F* bortkasta.
 wegschnappen, *tr.* bortsnappa.
 wegschneiden, *tr.* af-, bortskära, -klippa.
 wegschnellen, *tr.* kasta, slunga bort.
 wegschrecken, *tr.* bortskrämma.
 wegschütten, *tr.* slå, hålla ut, bort.
 wegschwemmen, *tr.* spola bort.
 wegsehen, *itr.* h. se bort. *Über etw.* ~ a) titta
 öfver ngt, b) blunda för ngt.
 wegsehen, *sich* ~ längta bort.
 wegsein, *itr.* s. vara borta.

wegsetzen, *I. tr.* sätta bort, undan. *II. Sich*
über etw. (*ack.*) ~ sätta sig öfver ngt. *III.*
itr. s. *Über etw.* (*ack.*) ~ sätta, spränga, hop-
 pa öfver ngt.
 wegsollen, *itr.* h. skola, måste (komma) bort.
 wegspülen, *tr.* skölja, spola bort.
 wegstehlen, *I. tr.* stjäla bort. *II. Sich* ~ smy-
 ga sig bort.
 wegstellen, *tr.* ställa bort, undan.
 wegsterben, *itr.* s. dö bort.
 wegstossen, *tr.* bortstöta.
 wegstreichen, *tr.* stryka bort, undan, nt.
 wegthun, *tr.* taga bort, lägga undan.
 wegtragen, *tr.* bära bort.
 wegtreten, *itr.* s. träda, draga sig tillbaka.
 wegweisen, *tr.* bort-, afvisa.
 wegwenden, *tr.* bortvända.
 wegwerfen, *I. tr.* 1. bortkasta. 2. ~d: förakt-
 lig. *II. Sich* ~ nedlåta, förnedra sig.
 wegwischen, *tr.* torka, stryka bort, nt.
 wegwollen, *itr.* h. vilja (komma) bort.
 wegzubern, *tr.* trolla bort.
 wegziehen, *I. tr.* draga bort, undan. *II. itr.* s.
 draga, tåga bort; flytta.
 Wegzug, *[-e]s, 0, m.* borttågande, afmarsch;
 flyttning.
 weh, *I. interj.* ve! *II. a.* smärtsam, ond. *Es*
ist mir ~ zu Mute: det smärta mig. *Jmdm*
wird ~ ngn får ondt. *Jmdm ~ thun*: göra
 ngn illa. *Der Kopf thut mir ~* mitt hufvud
 värker. *Das thut mir ~* det gör mig ondt.
Mir ist ~ nach der Heimat: jag längtar
 efter hemmet. *III. [-e]s, 0, n.* 1. ve, t. ex.
mit Ach und ~ sein Wohl und ~. 2. ondt,
 smärta, värk. 3. se 1. wehe *II. -frau, -en, f.*
 barnmorska. -gefühl, *[-e]s, -e, n.* smärtsam
 känsla. -gesang, *[-e]s, -e, m.* klagosång. -kla-
 ge, *-n, f.* veklagan. -klagen. * *I. itr.* h. brista
 ut i veklagan, klaga. *II. tr.* beklaga. -mut[h],
 0, *f.* vemod. -müt[h]ig, *a.* vemodig. -mut[h]s-
 voll, *a.* vemodsfull. -mutter, -†, *f.* barnmorska.
 -stand, *[-e]s, 0, m.* smärtsamt tillstånd.
 1. wehe, *I. = weh. II. -n, f.* barnvård, födslo-
 smärta.
 2. wehe, *-n, f.* 1. drifva, snödrifva, hög. 2.
 slattersträng.
 weh[en], *-te, ge-t. itr.* h. och *tr.* 1. fläkta, blåsa.
 2. svaja, fladdra.
 Wehr, *-en, f.* 1. försvar, motvärn. 2. vapen. 3.
 vall, skans. 4. värn, skydd. 5. till värn uppåddadt
 manskap, kår. 6. arv. *[-e]s, -e, n.* dam, för-
 dämning. 7. ledstäng. 8. metallfås till gada-
 krok. -anstalt, *-en, f.* försvarsanstalt. -bau,
[-e]s, -ten, m. dam, fördämning. -damm, *[-e]s,*
-e †, m. hammarn. -fähig, *a.* vapenför. -ge-
 hänge, *-s, -, n.* bantler. -geld se *H'er...* -ge-
 setz, *-es, -e, n.* värnepligtslag. -gestell, *[-e]s,*
-e, n. gevärställning. -los, *a.* värnlös. -losig-
 keit, *0, f.* värnlöshet. -losmachung, *-en, f.*
 afväpning. -mann, *[-e]s, Wehrleute, m.* kri-
 gare, soldat; landtvärnssoldat. -pflicht, *0,*

f. värnepligt. *-pflichtig*, *a.* värnepligtig. *-stånd*, *-[e]s*, 0, *m.* krigarstånd.

wehrbar = *wehrhaft*.

wehren, *-te*, *ge-t*, *I. tr.* och *itr. h.* afhålla, hindra. *Jmdm etw.* ~ förbjuda ngn ngt, afhålla ngn från ngt. *Jmdm* ~ motsätta sig, uppträda mot ngn. *Einer* (dat.) *Sache* ~ sätta en gräns för, stäffa en sak. **II.** *Sich* ~ värja, försvara sig. *Sich seines Lebens* ~ försvara sitt lif.

wehrhaft, *a.* vapenför; tapper. ~ *machen*: väpna.

Wehrhaftigkeit, 0, *f.* vapenförhet.

Weib, *-[e]s*, *-er*, *n.* 1. kvinna, hustru; numera vanl. föraktl. kvinnsperson, käring. 2. dim. *Weibchen* se nedan. *-er...* Ex. ~*ärt*, *-en*, *f.* 1. kvinnosätt. 2. kvinnoart. ~*feind*, *-[e]s*, *-e*, *m.* kvinnofjende. ~*gekletschl*, ~*gewäsch*, *-es*, 0, *n.* käringekvaller. ~*gunst*, 0, *f.* kvinno-gunst. ~*hasser*, *-s*, *-*, *m.* kvinnohatere. ~*held*, *-en*, *-en*, *m.* kvinnohjälte, jungfrupilt. ~*herrschaft*, *-en*, *f.* kvinnovalde, kjortelvalde. ~*knecht*, *-[e]s*, *-e*, *m.* jungfrupilt. ~*krankheit*, *-en*, *f.* fruntimmerssjukdom. ~*lehen* = *Kunkellehen*. ~*raub*, *-[e]s*, 0, *m.* kvinnorof. ~*regiment*, *-[e]s*, 0, *n.* = ~*herrschaft*. ~*rock*, *-[e]s*, *-e* †, *m.* kjortel. ~*volk*, *-[e]s*, 0, *n.* kvinfolk, fruntimmer. — *-s...* ~*bild*, *-[e]s*, *-er*, *n.* kvinnsperson, käring. ~*leute*, *plur.* kvinfolk. ~*person*, *-en*, *f.* ~*stück*, *-[e]s*, *-e*, *n.* = ~*bild*. ~*volk*, *-[e]s*, 0, *n.* kvinfolk, fruntimmer.

Weibchen, *-s*, *-*, *n.* hona.

Weibel, *-s*, *-*, *m.* rättsbetjänt.

weiberhaft, *a.* käringaktig.

weibisch, *a.* kvinlig (tadtalande), veklig, pjunkig, käringaktig.

weiblich, *a.* kvinlig. *Das ~e Geschlecht*: kvinnokönet, kvinnorna. ~*e Arbeit*: fruntimmersarbete, -syssla. ~*e Pflanze*: honväxt.

Weiblichkeit, *-en*, *f.* kvinlighet, kvinligt sätt.

Weibling, *-[e]s*, *-e*, *m.* käringaktig karl.

Weibsen, *-s*, *-*, *n.* P kvinnsperson, käring.

weich, *a.* mjuk, vek, len. ~ *machen*: oppmjuka, ~ *werden*: mjukna. *Eier* ~ *kochen*: löskoka ägg. *-bild*, *-[e]s*, *-er*, *n.* 1. stadsområde. 2. befästad ort. 3. stadsrätt. *-flosser*, *-s*, *-*, *m.* zool. mjukfenig fisk. *-gekocht*, *a.* löskokt. *-geschaffen*, *a.* känslig, vek. *-gesotten*, *a.* löskokt. *-herzig*, *a.* vekkjärtad, vek. *-herzigkeit*, 0, *f.* vekt hjärta, ömhet. *-mäulig*, *a.* lösmunt. *-müt[h]ig* = *-herzig*. *-t[h]ier*, *-[e]s*, *-e*, *n.* blötdjur.

Weiche, *-n*, *f.* 1. 0, mjukhet, vekhet, lenhet. 2. ljumske. 3. järnv. växel. *-n...* Ex. ~*bahn*, *-en*, *f.* järnv. växelspår, sidospår. ~*bruch*, *-[e]s*, *-e* †, *m.* ljumskbräck. ~*egend*, 0, *f.* ljumskarne. ~*scheibe*, *-n*, *f.* järnv. vändskiva.

I. weich, *len*, *-te*, *ge-t*, *I. itr. h.* och *s.* mjukna, blötna, blifva mjuk, blöt. **II. tr.** nppmjuka.

2. weichen, *wich*, *wiche*, *gewichen*, *weich* [e], *itr. s.* och * *h.* vika, gifva efter.

Weichheit, 0, *f.* mjukhet, vekhet, lenhet.

weichlich, *a.* veklig, vek, kraftlös.

Weichlichkeit, 0, *f.* veklighet.

Weichling, *-[e]s*, *-e*, *m.* vekling.

Weichsel, *-n*, *f.* bot. veixel. *-holz*, *-es*, 0, *n.* veixelträ. *-rohr*, *-[e]s*, *-e*, *n.* veixelrör. *-zopf*, *-[e]s*, 0, *m.* med. martofva (hårskudom).

Weid, 0, *f.* * jagt. *-gerecht* = *jagdgerecht*. *-geselle*, *-n*, *-n*, *m.* jagtkamrat, jägare. *-mann*, *-[e]s*, *-er* †, *m.* jägare. *-männisch*, *a.* jägare-, jagt-. *-messer*, *-s*, *-*, *n.* jagtknif. *-sack*, *-[e]s*, *-e* †, *m.* *-tasche*, *-n*, *f.* jagtväska. *-werk*, *-s*, 0, *n.* jagt. *-wund* (sr *Eingeweide*), *a.* jg. sårad så att inålfvorna sträffats.

weidbar, *a.* som kan betas.

I. Weide, *-n*, *f.* bete, betesmark. *-acker*, *-s*, *-†*, *m.* betesåker. *-berechtig*, *a.* berättigad till bete. *-land*, *-[e]s*, 0, *n.* *-platz*, *-es*, *-e* †, *m.* betesmark.

2. Weide, *-n*, *f.* vide, pil. *-n...* Ex. ~*bach*, *-[e]s*, *-e* †, *m.* bäck med pilbevuxna stränder. ~*baum*, *-[e]s*, *-e* †, *m.* pil. ~*busch*, *-es*, *-e* †, *m.* vide-, pilbuske. ~*gerte*, *-n*, *f.* vidja. ~*holz*, *-es*, 0, *n.* pilträ. ~*rut[h]e* = ~*gerte*.

I. weiden, *-ete*, *ge-et*, *I. tr.* 1. beta, låta gå på bete, valla, fodra, mata. 2. *Er weidet seine Augen*, *Blicke an etw.* (dat.): anblicken af ngt fagnär, gläder honom. **II. itr. h. och *sich* ~ **I.** beta. 2. fagnas, glädja sig, *an etw.* (dat.): af, åt ngt.**

2. weiden, *a.* af vide, af pil, vide-, pil-.

Weiderich, *-[e]s*, *-e*, *m.* bot. dunört (Epilobium).

Weidicht, *-[e]s*, *-e*, *n.* vide-, pilbnskage.

weidlich, *a.* dugtig, ansenlig, grundlig.

Weidling, *-[e]s*, *-e*, *m.* champinjon.

Weife, *-n*, *f.* haspel.

weifen, *len*, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* haspla.

weiger, *len*, *-te*, *ge-t*, *I. tr.* vägra, förvägra, *jmdm etw.*: ngn ngt. **II. Sich** ~ vägra.

Weigerung, *-en*, *f.* vägran.

I. weih = *weh*.

2. Weih, *-[e]s*, *-en*, *m.* **Weihe**, *-n*, *f.* zool. glada.

Weihle, *-en*, *f.* invigning, vigning, prästvigning, ordination, kröning, salvelse, helgelse. *Jmdm die* ~ *erteilen*: (in)viga ngn. *-altar*, *-[e]s*, *-e* †, *m.* vigdt altare. *-becken*, *-s*, *-*, *n.* vigvattenskärl. *-bild*, *-[e]s*, *-er*, *n.* vigd bild. *-bischof*, *-[e]s*, *-e* †, *m.* biskops ställföreträdare, vice biskop. *-brot*, *-[e]s*, 0, *n.* välsignadt bröd, hostia. *-gabe*, *-n*, *f.* offergåfva. *-gelübde*, *-s*, *-*, *n.* vid invigning afgifvet löfte, heligt löfte. *-gesang*, *-[e]s*, *-e* †, *m.* helig sång. *-geschenk*, *-[e]s*, *-e*, *n.* offergåfva. *-kessel*, *-s*, *-*, *m.* = *-becken*. *-nacht*, 0, *f.* *-nachten*, *plur.* samt slng. *-s*, *m.* och *n.* jul. *-nachtlisch*, *a.* jullik, jul-. *-nachtsabend*, *-[e]s*, *-e*, *m.* julafton. *-nachtsbaum*, *-[e]s*, *-e* †, *m.* julgran. *-nachtsbescherung*, *-en*, *f.* julklapp. *-nachtsgeschenk*, *-[e]s*, *-e*, *n.* julklapp.

-nachtskind, *-[e]s*, 0, *n.* Kristusbarnet. **-nachtslied**, *-[e]s*, *-er*, *n.* julpsalm, julsång. **-nachtsmann**, *-[e]s*, 0, *m.* julgubbe som kommer med julklapparne. **-nachtsmarkt**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* julmarknad. **-nachtsmesse**, *-n*, *f.* 1. julmessa, julotta. 2. julmarknad. **-rauch**, *-[e]s*, 0, *m.* rökelse; *biol.* smicker, pris, *jmdm* ~ streuen *et. oppern*: smicka ngn, sjunga ngn pris. **-räucher**, * *itr. h.* = *Wehrauch streuen*. **-wedel**, *-s*, *-*, *m.* stänkvast till vigvatten. **-e...** **Et.** **-stunde**, *-n*, *f.* helig timme, stund. **-voll**, *a.* högtidlig, salvfesfull, inspirerad.

weihen, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ viga, inviga, helga, egna (sig).

Weiber, *-s*, *-*, *m.* dam, fiskdam, göl.

Weihung, *-en*, *f.* = *Weihe*.

weil, *konj.* 1. emedan. 2. * medan.

weiland, *adv.* förr, för detta.

Weile, *-n*, *f.* 1. stund. *Eine ganze et. geraume et. lange* ~ ganska länge. *Über eine kleine* ~ inom kort. *Damit hat es gute* ~ det brådskar icke. 2. långsamhet; ledsnad. *Eile mit* ~ skynda långsamt. 3. tid, god tid. *t. ex. sich* ~ *nehmen*: taga sig tid, gifva sig god tid, [*bei*] *nächtlicher* ~ nattetid, *mit der* ~ med tiden, så småningom.

weillen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* dröja, uppehålla sig.

Weiler, *-s*, *-*, *m.* enstaka gård, liten by.

Wein, *-[e]s*, *-e*, *m.* 1. vin. 2. vinrankor, vinstockar. 3. vindruvor, *t. ex. den* ~ *lesen*: plocka, skörda vindruvorna. **-apfel**, *-s*, *-†*, *m.* äpple(sort) som användes till äpplevin. **-arm**, *a.* vinfattig. **-bauer**, *-s*, *-*, *m.* vinodlare. **-becher**, *-s*, *-*, *m.* vinbägare. **-beere**, *-n*, *f.* vindruva (bar). **-bekränzt**, *a.* vinbekransad. **-berereitung**, 0, *f.* vinberedning. **-berg**, *-[e]s*, *-e*, *m.* vinbärg. **-blatt**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* vinranksblad. **-blume**, 0, *f.* bouquet på viner. **-drossel**, *-n*, *f.* zool. rödvinge(trast) (*Turdus illacus*). **-erte**, *-n*, *f.* vinskörd. **-essig**, *-[e]s*, 0, *m.* vinättika. **-farbe**, *-n*, *f.* vinfärg. **-farben**, **-farbig**, *a.* vinfärgad. **-fass**, *-es*, *-er* †, *n.* vinfat. **-flasche**, *-n*, *f.* viubutelj. **-garten**, *-s*, *-†*, *m.* vingård. **-gärtner**, *-s*, *-*, *m.* vingårdsmästare. **-gärung**, *-en*, *f.* vinjäsning. **-gegend**, *-en*, *f.* vintrakt. **-gehalt**, *-[e]s*, 0, *m.* vinhalt. **-geist**, *-[e]s*, 0, *m.* vinsprit. **-gelag**, *-[e]s*, *-e*, *n.* dryckeslag där vin drickes. **-geländer**, *-s*, *-*, *n.* vinspaljer. **-geruch**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* vinklukt. **-geschäft**, *-[e]s*, *-e*, *n.* vinaffär, vinhandel. **-geschmack**, *-[e]s*, 0, *m.* vinsmak. **-glas**, *-es*, *-er* †, *n.* vinglas. **-gott**, *-[e]s*, 0, *m.* vingud. **-grün**, *a.* om vinfat: som fått vinsmak, mistat träsmaken. **-händler**, *-s*, *-*, *m.* vinhandlare. **-handlung**, *-en*, *f.* vinhandel, vinfaffär. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* 1. vinkrog. 2. vinfirma, vinaffär. **-hefe**, *-n*, *f.* vinjäst. **-hügel**, *-s*, *-*, *m.* vinbeväxt kulle, vinbärg. **-jahr**, *-[e]s*, *-e*, *n.* vinår. **-kalt[e]schale**, *-n*, *f.* vinkallskål. **-karte**, *-n*, *f.* vinlista. **-kauf**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* 1. vinköp, inköp af vin. 2. köp-

skål. **-keller**, *-s*, *-*, *m.* vinkällare. **-keller**, *-n*, *f.* vinpräss. **-kenner**, *-s*, *-*, *m.* vinkännare. **-krankheit**, *-en*, *f.* sjukdom hos vindruvor. **-krug**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* vinkanna, vinstop. **-kübler**, *-s*, *-*, *m.* vinkylare. **-lager**, *-s*, *-*, *n.* vinförråd, vinkällare. **-land**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* vinland. **-laub**, *-[e]s*, *-e* *et.* *-er* †, *n.* vinlöf. **-laube**, *-n*, *f.* af vinrankor öfverväxt berså. **-laune**, *-n*, *f.* ölsinne. **-lese**, *-n*, *f.* vinskörd. **-leser**, *-s*, *-*, *m.* drufskördare. **-lied**, *-[e]s*, *-er*, *n.* dryckessång. **-monat**, *-[e]s*, *-e*, *m.* vinmånad, oktober. **-most**, *-[e]s*, 0, *m.* ojäst vin. **-palme**, *-n*, *f.* vinpalm (*Borassus flabelliformis*). **-pfahl**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* päle, stör till stöd för vinrankor. **-presse**, *-n*, *f.* vinpräss. **-ranke**, *-n*, *f.* vinranka. **-rausch**, *-es*, *-e* †, *m.* vinrus. **-rebe**, *-n*, *f.* vinranka. **-reich**, *a.* vinrik. **-reis**, *-es*, *-er*, *n.* vinranksteling. **-sauer**, *a.* vinsur. **-säuerlich**, *a.* vinsyrlig. **-säure**, 0, *f.* vinsyra. **-schank**, *-[e]s*, 0, *m.* 1. utskänkning af vin. 2. = *schenke*. **-schenk**, *-en*, *-en*, *m.* föreståndare för, ägare af en vinstuga. **-schenke**, *-n*, *f.* vinstuga. **-schlauch**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* vinsäck; *F* *biol.* (vin)drinkare. **-schrotter**, *-s*, *-*, *m.* vintappare. **-schuld**, *-en*, *f.* vinskuld, krogskuld. **-stein**, *-[e]s*, 0, *m.* vinsten. **-stock**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* vinstock. **-stube**, *-n*, *f.* vinstuga. **-traube**, *-n*, *f.* vindruva (klase). **-treber**, **-trester[n]**, *plur.* vindraf. **-trunken**, *a.* drucken, rusig af vin. **-wachs**, *-es*, 0, *m.* vinfakastning. **-wirt[h]**, *-[e]s*, *-e*, *m.* värd i en vinstuga. **-zieher**, *-s*, *-*, *m.* vinodlare.

weinlen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* gråta. *Um jmdn* ~ begråta ngn. *lor Freude weinen*: gråta af glädje.

Weinerlied, *-en*, *f.* ständigt gråtande.

weinerlich, *a.* gråtmild, jämmerlig. *Ihm ist* ~ *zu Mute*: han är gråtfärdig.

Weinerlichkeit, 0, *f.* gråtmild ton, stämning.

weinhalt, **weinicht**, **weinig**, *a.* vinaktig, vinlik, vin-

weis, *a.* *Jmdm etw.* ~ *machen*: inbilla ngn ngt. *Das machen Sie andern* ~! det må ni inbilla andra! säg ej mig det! **-sagen**, * *tr.* förutsäga, profetera, spå. **-sagend**, *a.* förutsägande, förutseende, profetisk. **-sager**, *-s*, *-*, *m.* ~ *in*, *-nen*, *f.* slare, sierska. **-sagung**, *-en*, *f.* förutsägelse, profetia, spådom.

1. **weise**, *a.* 1. vis. *Die drei ~n aus dem Morgenlande*: de tre vise männen från österlandet. 2. klok, *t. ex.* ~ *Fran*: klok gumma.

2. **Weise**, *-n*, *f.* 1. vis, sätt. *Auf welche* ~? på hvad sätt? haru? *auf keine* ~ på intet sätt, *ingalunda*, *auf jede et. alle* ~ på allt sätt; *nach seiner* ~ på sitt vis. 2. melodi.

Weisel, *-s*, *-*, *m.* (bi)vis.

weisen, *du* *-[e]st*, *wies*, *wiese*, *gewiesen*, *-[e]*, *I. tr.* 1. visa. Med prep.: *jmdn an jmdn* ~ visa, hänvisa ngn till ngn; *jmdn aus der Schule* ~ relegera ngn, *aus der Stadt* ~

förvisa nr staden; *etw. von der Hand, von sich* ~ afslå, *ej inlåta sig* på ngt. 2. *an-visa*. 3. *tadla, tillrättavisa*. *Sich* ~ *lassen*: taga reson. II. *itr. h. visa, peka*.

Weiser, -s, -, *m. visare*.

Weisheit, 0, *f. vishet. Mit seiner* ~ *zu Ende sein*: *ej kunna reda sig längre*. -s... Ex. ~*dünnel*, -s, 0, *m. lärdomshögfärd*. ~*zahn*, -[e]s, -e †, *m. visdomstand*.

weislich, *adv. visligen*.

weiss, I. *a. hvit. ~ nähen*: *sy llnnesömnad*. *bnat. jmdn ~ waschen*: *rentvä ngn. F eine ~e*: *ett glas ljust dricka. Das ~e im Auge*: *hvitögat, das ~e im Ei*: *ägghvitan*. II. *objekt. n. hvitt, hvit färg. -anstreichen*, -s, 0, *n. hvitmening, hvitmålning. -armig, a. hvitarmad, med hvita armar. -backen, a. ~es Brot*: *med mjölk bakadt hvetebröd. -bäcker*, -s, -, *m. finbagare. -bäckerei*, -en, *f. finbageri. -bart*, -[e]s, -e †, *m. hvitskägig person, gråskägg. -binder*, -s, -, *m. 1. tunnbindare som förfärdig ar laggskärl af hvitt virke. 2. hvitlimmare. -bier*, -[e]s, -e, *n. ljnst dricka. -blau, a. ljusblå. -blech*, -[e]s, 0, *n. ljust bleck. -bleiche*, -n, *f. blecke, blekeri. -brot*, -[e]s, -e, *n. hvetebröd. -buche*, -n, *f. hvitbok. -büchen, -büchen, a. af hvitbok, hvitboks-. -bunt, a. brokig med hvitt som hufvudfärg. -dorn*, -[e]s, 0, *m. hagtorn. -fisch*, -es, -e, *m. = Weissling. -fuchs*, -es, -e †, *m. 1. polar-, fjällräf. 2. ljus fux. -gar, a. hvitgarfvad. -gelb, a. hvitgul, isabellfärgad. -gerber*, -s, -, *m. hvitgarfware. -glühend, a. hvitglödgd. -grau, a. hvitgrå. -kohl*, -[e]s, 0, *m. hvitkål. -kram*, -[e]s, 0, *m. hvita varor. -krämer*, -s, -, *m. hvitvaruhandlare. -näh[t]erin, -nen, f. llnnesömmerska. -pappel*, -n, *f. silfverpoppel. -sieden, tr. hvitkoka. -tanne*, -n, *f. silfvergran. -wein*, -[e]s, -e, *m. hvitt vin. -zeug*, -[e]s, 0, *n. linne*.

Weisse, 0, *f. hvithet*.

weisslich, -[es]t, -te, *ge-t*, I. *tr. hvitmåla, hvitlimma, hvitfärga*. II. *itr. s. hvitna*.

Weisser, -s, -, *m. hvitlimmare*.

weisslich, *a. hvitaktig*.

Weissling, -[e]s, -e, *m. hvitfisk, i sht löja*.

Weistüm, -[e]s, -er †, *n. (uppteckning af) traditionella lagstadganden*.

Weisung, -en, *f. 1. anvisning, hänvisning, föreskrift, stadgande, order. 2. tillrättavisning*.

weit, *a. 1. vid, rymlig, vidsträckt, vidtomfattande, t. ex. ~e Kleider, ~e Räume, ~e Plätze, ~e Aussicht, ~er Begriff, in die ~e Welt gehen* *ei. ziehen, die Thür stand ~ offen*: *dörren stod vidöppen, des ~en und breiten erzählen*: *orda vidt och bredt; und so ~er*: *och så vidare, in ~eren Kreisen. ohne ~ere Umstände, bis auf ~eres*: *tills vidare, ohne ~eres*: *utan vidare. 2. lång, t. ex. ein ~er Weg, ~ weg sein*: *vara långt borta, die Thränen waren nicht ~ tårarne voro ej långt borta, wie ~ bist du mit dei-*

ner Arbeit? *hur långt har du hunnit på ditt arbete?* *es ~ bringen*: *gå långt; ~er entfernt*: *längre bort, nicht ~er dulden*: *ej längre tåla. 3. adv. vida, långt, t. ex. ein ~ grösserer Abstand, jmdn ~ übertreffen; so ~ Sie es für gut finden*: *såvida, om ni så finner för godt, so ~ ist es mir gelungen*: *så långt har det gått bra för mig, so ~ ich zurückdenken kann*: *så långt jag mins tillbaka. 4. särskilda fall. Die Augen ~ aufmachen*: *spärta upp ögonen. Zwei Meilen ~ på två mils afstånd, två mil. So ~ ist es noch nicht*: *så långt, därhän har det ännu ej kommit. Es ist nicht ~ her mit ihm*: *det är ej mycket bevändt med honom. Er ist so ~ meinet, dass ... han är nu så pass kry, att ... Das ~e suchen*: *söka vida fältet, söka komma undan, taga till benen, schappa, rymma. Die Sache liegt ei. steht noch im ~en*: *det är ännu ingenting bestämdt om den saken. Von ~em*: *på långt håll. Bei ~em der grösste*: *den ojämförligt störste, bei ~em nicht*: *icke på långt när. Des ~eren darlegen*: *vidlyftigt förklara. ~er lesen*: *läsa vidare, fortsätta läsningen. ~er! gå på! nicht ~er! stanna! håll! halt! Und wer ~er? och hvem mer? ~er nichts?* *ingenting annat? und ~er? än sen? ~er habe ich nichts zu sagen*: *jag har ingenting mer att säga, att tillägga. Jmdn ~er bringen*: *hjälpa fram ngn. Nicht ~er können*: *ej orka mera. Das ~ere morgen*: *mer i morgon. Das ~ere siehe*: *se för öfrigt. -áb, adv. långt ifrån. -ástig, a. med stora grenar. -áus (adv. 2-), adv. 1. vidt, bredt, fjärran. 2. vid superl. vida, ojämförligt. -aussehend, a. vidtutseende, vidtgående, vidtomfattande. -berühmt, a. vidtberömd. -blikkend, a. långtseende. -gehend, a. långtgående. -her, adv. långt ifrån. -hin, -hinaus, adv. långt, vida. -lauf[t]ig, a. vidlyftig, utförlig, vidsträckt. Sie sind ~ verwandt*: *de äro släkt på långt håll. -lauf[t]igkei-t, -en, f. vidlyftighet, utförlighet, vidsträckhet, utsträckning. -maschig, a. med stora maskor, lösstickad. -reichend, -schichtig, a. vidtomfattande, vidsträckt. -schichtigkei-t, 0, f. stor utsträckning, stort omfång, vidsträckthet. -schweifig, a. vidlyftig. -schweifigkei-t, 0, f. vidlyftighet. -sichtig, a. långsynt. -sichtigkei-t, 0, f. långsynthet. -sprung, -[e]s, -e †, *m. längdsprång. -spurig, a. bredspårig. -tragend, a. af stor betydelse, vidtomfattande. -umfassend, a. vidtomfattande*.*

Weite, -n, *f. vidö, afstånd, utsträckning, vida fältet, vida verden, fjärran. In die ~ ziehen*: *draga ut i vida verden*.

weillen, -ete, *ge-et*, I. *tr. och sich ~ vidga (sig)*. II. *itr. s. aflägsna sig*.

weiter *se weit. -beförderung*, 0, *f. vidarebefordran. -bildung*, -en, *f. utbildning, utveck-*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäriskt term.

- ling. -hin, *adv.* vidare. -marsch, -es, 0, *m.* fortsatt marsch, marschens fortsättning. -reise, 0, *f.* resans fortsättning. *Vor der ~ sagte er:* innan han reste vidare, sade han. *Auf der ~* då jag (han o. s. v.) reste vidare, senare (på resan).
- weiter** *n.* -te, *gest.*, *itr.* och *sich ~* vidga (sig).
- Weiterung**, -en, *f.* vidlyftighet, krångel, svårighet.
- Weitung**, -en, *f.* 1. utvidgning. 2. öppen, fri plats.
- Weizen**, -s, 0, *m.* hvete. *Brot mein ~ blüht:* det går bra för mig, jag har goda utsigter.
- boden**, -s, 0, *m.* jordmon för hvete, hvetejord. -griess, -es, -e, *m.* hvetegryn.
- welch**, *pron.* 1. *interr.* och *rel.* hvilken. *~er auch immer:* hvilken än. 2. *obest.* plur. *~e:* somliga. *Irgend ~er:* någon. -er... *Ex ~gestalt*, *adv.* under hvilken form, på hvad sätt.
- welcherlei**, *obj.* a. hurudan.
- Welf**, -en *el* -[e]s, -e[n], *m.* -[e]s, -er, *n.* lejonunge, vargunge, hundvalp.
- welf en**, -te, *gest.*, *itr.* h. och *tr.* få ungar, föda, valpa.
- welk**, *a.* 1. vissen, vissnad. 2. torkad.
- welk en**, -te, *gest.*, *I.* *itr.* s. vissna. *II.* *tr.* 1. fortorka. 2. torka.
- Welkheit**, 0, *f.* vissnad tillstånd.
- Well'e**, -en, *f.* 1. väg, bölja. 2. ermn. svängning omkring en stång. 3. hjulstock, spindel. 4. bundt, knippa. -baum, -[e]s, -e *†*. *m.* hjulstock. -zapfen, -s, -, *m.* ⊕ hjulnål. -en... *Ex. ~artig*, *a.* vägförmig. *~bad*, -[e]s, -er *†*, *n.* bad i böljande vatten. *~berg*, -[e]s, -e, *m.* vägbärg. *~bewegung*, -en, *f.* vägrörelse. *~brecher*, -s, -m. vägbrytare. *~förmig*, *a.* vägförmig. *~grab*, -[e]s, -er *†*, *n.* graf i vågorna. *~holz*, -es, 0, *n.* 1. risved. 2. virke till hjulstockar. *~linie*, -n, *f.* väglinje. *~schlag*, -[e]s, -e *†*, *m.* böljslag. *~thal*, -[e]s, -er *†*, *n.* vågdal.
- well en**, -te, *gest.* *I.* *tr.* framställa, upprita vägförmigt. *Gewellt:* vägförmig. *II.* *Sich ~* bilda vågor, väglinier, höja och sänka sig. *III.* *itr.* h. bölja, gå i vågor.
- wellenhaft**, **wellig**, *a.* vägförmig.
- Wels**, -es, -e, *m.* root mal (Silurien).
- welsch**, *a.* välsk, romansk. *~er Hahn:* kalkontupp. *~es Korn:* majs. *~e Nuss:* valnöt. -korn, -[e]s, 0, *n.* majs. -land, -s, 0, *n.* npr. Valland, Italien.
- welsch en**, -[es]t, -te, *gest.*, *itr.* h. tala rotvälska, bryta.
- Welt**, -en, *f.* värld. *Alle ~* alla människor. *Eine Reise um die ~* en resa omkring jorden. *Das Licht der ~ erblicken:* skåda dagens ljus. *Auf die ~* *zur ~ kommen:* fodas. *zur ~ bringen:* föda. *Wudu aus der ~ bringen* *a.* schaffen *a.* räumen: rödja ngn ur vägen, döda ngn. *Putz ~!* kors för tusan! -all, -[e]s, 0, *n.* verldsållt. -alter, -s, -, *n.* verlds-, tidsålder. -anschauung, -en, *f.* verldsåskådning. -ausstellung, -en, *f.* verldsut-
- ställning. -ball, -[e]s, -e *†*, *m.* jordklot, himlakropp. -bau, -[e]s, -ten, *m.* verldsbyggnad. -begebenheit, -en, *f.* för världen viktig tilldragelse. -bekannt, *a.* verldsbekant. -berühmt, *a.* verldsberömd. -bezwinger, -s, -, *m.* verldseröfvere. -brand, -[e]s, -e *†*, *m.* verdsbrand. -bürger, -s, -, *m.* verldsborgare; kosmopolit. -bürgerlich, *a.* verldsborgerlig; kosmopolitisk. -dame, -n, *f.* verldsdam. -diener, -s, -, *m.* verdens slaf. -ehre, -n, *f.* verldslig ära. -eitelkeit, -en, *f.* verldslig fåfänga. -entstehung, 0, *f.* verdens skapelse. -erfahren, *a.* verldserfaren. -erfahrung, 0, *f.* verldserfarenhet. -erschütternd, *a.* verldsskakande. -fern, *a.* tillbakadragen, fjärran från världen. -gebäude, -s, -, *n.* verldsbyggnad. -egend, -en, *f.* väderstreck. -geist, -[e]s, 0, *m.* verldsande. -geistliche(r), (*adj.* *obj.*) *m.* präst som ej tillhör ngn klosterorden. -geistlichkeit, 0, *f.* prästerskap som ej tillhör klosterordnarna. -gericht, -[e]s, -e, *n.* dom, straffdom öfver verden, yttersta domen. -geschichte, 0, *f.* verldshistoria. -geschichtlich, *a.* verldshistorisk. -getöse, -getümmel, -s, 0, *n.* verldsvimmel. -gewandt, *a.* verldsvan. -gewandtheit, 0, *f.* verldsvana. -handel, -s, 0, *m.* verldshandel. -handel, *plur.* verdens äflan. -herrschaft, -en, *f.* verldsvälde. -karte, -n, *f.* verldskarta. -kenntnis[s], 0, *f.* verldskännedom. -kind, -[e]s, -er, *n.* verdens barn. -klug, *a.* verldsklok. -klugheit, 0, *f.* verldsklokhet. -körper, -s, -, *m.* verldskropp. himlakropp. -kreis, -es, 0, *m.* verld, jordklot. -kundig, *a.* verldskunnig. -lauf, -[e]s, 0, *m.* verdens gång. -licht, -[e]s, -er, *n.* verldsljus, verldssol. -literatur, -en, *f.* verldsliteratur. -lust, 0, *f.* verdens lust, fröjd. -mann, -[e]s, -er *†*, *m.* verldsmän. -männisch, *a.* verldsmannalik. -meer, -[e]s, -e, *n.* verldshaf. -müde, *a.* verldstrött, lefnadstrött. -ordnung, -en, *f.* verldsoordning. -postverein, -[e]s, 0, *m.* verldspostförening. -priester, -s, -, *m.* = *geistlicher*. -raum, -[e]s, -e *†*, *m.* verldsrymd. -scheu, *a.* människoskygg, folkskygg. -schmerz, -es, -en, *m.* verldssmärta. -schmerzen, *itr.* h. låtsa verldssmärta, vara pessimistisk. -schmerzler, -s, -, *m.* pessimist. -schöpfer, -s, -, *m.* verldsskapare. -seele, 0, *f.* verldssjäl, verldsande. -sitte, 0, *f.* fin takt. -sprache, -n, *f.* verldsspråk, universalspråk. -stadt, -e *†*, *f.* verldstad. -städtisch, *a.* verldsstads-. -stellung, -en, *f.* ställning i verden. -[h]eil, -[e]s, -e, *m.* verldsdel. -umsegler, -s, -, *m.* verldsomseglare. -unsegelung, -en, *f.* verldsomsegling. -verbesserer, -s, -, *m.* verldsförbättrare. -verkehr, -[e]s, 0, *m.* allmän samfärdsel, samfärdsel mellan länderna. -weise, *a.* verldsvis. -weisheit, 0, *f.* verldsvishet. -wunder, -s, -, *n.* jordens under. -en... *Ex. ~bildung*, 0, *f.* verldsbildning. *~brand* = *-brand*.

weltlich, *a.* verldslig.

Weltlichkeit, *-en, f.* 1. verldslighet. 2. lek-mannastånd. 3. verldslig makt, rättighet.

Weltling, *-[e]s, -e, m.* verldslig person; verldsmän.

Wende, *-n, f.* vändning, krök, sväng; gröns, vändpunkt. *-hals = Drehhals. -kreis, -es, -e, m.* vändkrets. *-punkt, -[e]s, -e, m.* vändpunkt.

Wendel... Ex. *-steig, -[e]s, -e, m.* slingrande stig. *-trappe, -n, f.* vindel-, spiraltrappa.

wendeln, *wandte och -ete, -ete, gewandt och get, tr. 1.* *afv. itr. h.* och *sich ~ vända (sig).* *Mit ~der Post:* med omgående. Med prep.: *sich an jmdn ~ vända sig till ngn, viel Geld an etw. ~ använda mycket pengar på ngt; seine Kräfte auf etw. (ack.) ~ egna sina krafter åt ngt, sein Vermögen auf etw. ~ använda sin förmögenhet till ngt, etw. auf sich ~ kosta på sig ngt; etw. in etw. anderes ~ förvandla ngt till ngt annat; sich von etw. ~ vända sig bort från ngt; sich zum guten ~ vändas till godo. 2.* *afvända. It gewandt.*

Wendung, *-en, f.* vändning; krökning, svängning. *~ zur Besserung:* vändning till det bättre.

wenig, *a.* föga, ringa, ej mycken, liten, få. *Sein ~es Geld:* hans smula pengar, hans fattiga slantar. *Ein ~ Wasser:* en smula vatten, litet vatten. *~ Wasser:* litet, ej mycket vatten, *~[e] Menschen:* få människor. *Ein ~[es]:* litet grand, en smula. *In ~en Worten:* med få ord. *~er werden:* minskas, bli va färre. *Um so ~er et. desto ~er:* så mycket mindre. *Nichtsdesto~er:* icke dess mindre. *Zum ~sten:* åtminstone.

Wenigkeit, *-en, f.* ringhet, litenhet, ringa antal, obetydlighet, småsak.

wenigstens, *adv.* åtminstone.

wenn, *konj. 1.* om, i fall. *Als ~ som om; nicht als ~ das häufig vorkäme:* därmed vill jag ej hafva sagt, jag vill ej påstå, att det förekommer ofta. *~ anders:* såvida, om nämligen. *~ auch, ~ gleich, ~ schon, und ~ om också, om än. Selbst ~ till och med om, äfven om. 2.* när, så ofta som.

wenngleich, *konj.* om än, om också.

Wenzel, *-s, -, m. 1. npr. 2.* knekt i kortspel.

wer, *gen. wessen et. wes[s], dat. wem, ack. wen, n. och f. pron. 1.* *interr.* hvem. *~ kommt denn alles?* hvad är det allt för folk, som skall komma? **2.** *rel.* den som. *~ nur immer:* hvem helst som, hvem än. **3.** *obest.* någon, t. ex. *ist ~. der's leugnen will?*

Wër... Ex. *-geld, -[e]s, -er, n.* mansbot. *-mut[h]* se nedan. *-wolf, -[e]s, -e †, m.* varulv.

Werbe... Ex. *-bureau, -s, -s et. -x, n.* värfningsbyrå. *-geld, -[e]s, -er, n.* värfningspengar.

werben, *wirb(s)t, warb, würbe, erworben, wirb, I. itr. h.* *Um jmdn ~ söka att vinna ngn, ngus hand, fria till ngn, um et. nach*

etw. ~ eftersträfvä, eftertrakta ngt. II. tr. värfva.

Werber, *-s, -, m. 1.* sökande, aspirant; böncöman, friare. **2.** värfvare.

Werbung, *-en, f.* 1. ansökan, täflan, frieri. **2.** värfvning.

werda, *interj.* verda? hvem där?

werden, *du wirst, er wird; wurde et. ward, wir wurden, würde; geworden* men i anvandn. **II, 2** *worden; werde, I. itr. s. 1.* bli va. *Was soll aus ihm ~?* hvad skall det bli af honom? *Arzt ~ bli va läkare. Aus etw. klug ~ bli va klok på ngt, krank ~ bli va sjuk, sjukna. Man könnte des Teufels ~ man kunde bli va ursinnig. Zum Gelächter ~ bli va ett åtlöje, nichts ~ bli va om intet, zu Wasser ~ ej bli va af, bli va om intet. Wie ward mir, Königin: hur illa till mods, ledsen, glad m. m. efter sammanhanget blef jag ej, o drottning. Man weiss nicht was noch ~ mag: man vet ej hvad som kan hända. Der Kranke wird wieder ~ den sjuke kommer sig. Die Sache wird ~ saken kommer till stånd. Es wird schon ~ lugna er. 2. Jmdn wird etw.: ngt blifver, kommer ngn till del, ngn får ngt. Was wird mir dafür? hvad får jag för det? Ihr Wertes vom 9. d. M. ist mir heute geworden: edert ärade af den 9 d:s har i dag kommit mig tillhanda. **II.** *hjälpverb, 1.* uttryckande futurum, skola, komma att. **2.** uttryckande passivum, t. ex. *ich werde geliebt:* jag älskas. **3.** *sarskilda fall. Wo werde ich nur den Schlüssel haben?* hvar kan jag väl ha nyckeln? *Wer wird sich denn vor einem Kinde fürchten?* hvem skulle väl va va rädd för ett barn? *Es wird ihm wohl nichts passiert sein?* det måtte väl ej ha hänt honom ngt?*

Werder, *-s, -, m.* högt beläget, skarpt begränsadt, fruktbart stycke land; (fruktbar) kulle, i sht (fruktbar) holme, ö.

werfen, *wirf(s)t, warf, würfe, geworfen, wirf, tr. och sich ~ 1.* kasta (sig), slå. Med prep.: *sich jmdn an den Hals ~ kasta sig i ngns armar, omfamna ngn; die Augen, den Blick auf etw. ~ rikta blicken på ngt, seine Gedanken aufs Papier ~ skriva ned sina tankar, einen Verdacht auf jmdn ~ rikta misstankarna på ngn, aufs Krankenlager ~ göra sjuk, sich auf ein Studium ~ slå sig på ett studium, einen Hass auf jmdn ~ fatta hat till ngn; aus dem Hause ~ köra ut ngn; etw. bei Seite ~ kasta bort ngt; durch einander ~ kasta om hvartannat, huller om buller; in s Gefängnis ~ kasta i fängelse, alles in einen Topf ~ skära allt öfver en kam, Truppen in eine Stadt ~ förlägga trupper i en stad, in die Flucht ~ slå på flykten; über den Haufen ~ kasta öfverända; unter einander ~ kasta om hvartannat. 2.* om ajur: föda, få ungar, föla.

* akta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

kalfva, valpa *m. m.* 3. *appt* *Kejvel* ~ slå kåg-lor. *Pasche* ~ slå *llor*. *Das Spiel* ~ slunga, uppgifva spelet, gifva sig. 4. *Sich* ~ slå sig, bagna.

Werleréi, -en, *f.* idkeltigt kastande.

Werft, -[e]s, -e, *n.* och *m.* **Werft[e]**, -en, *f.* skeppsvarf.

Werg, -[e]s, 0, *n.* blånor.

wergen, *a.* af blånor, blå-n.

Werk, -[e]s, -e, *n.* 1. verk, arbete, gärning.

Ans ~ gehen, sich ans ~ machen: skrida till

verket. *Es ist etw. im ~e*: det är ngt i göring-

ningen. *Es ist schon im ~e*: det är redan

i gång. *Zu ~e gehen*: gå tillväga, handla.

Komplimente sind mein ~ nicht: kompli-

manger äro ej min sak, jag förstår mig ej

på komplimanger. 2. verk, mekanism. 3.

bruk, fabrikk, etablissement. -**bank**, -e †, *f.*

⊕ verkbank. -**biene**, -n, *f.* arbetsbi. -**brett**,

-[e]s, -er, *n.* ⊕ verkbräde. -**führer**, -s, -, *m.*

verkmästare. -**heilig**, *a.* verkhelig. -**heilig-**

keit, 0, *f.* verkhelighet. -**leute**, *plur.* handt-

verkare. -**meister** = -**führer**. -**statt**. -**stätte**.

-**stätten**. *f.* verkstad. -**stellig**, *a.* ~ **machen**:

sätta i verket. -**tag**, -[e]s, -e, *m.* arbetsdag.

hvardag. -**täglich**. *a.* hvardaglig. -**thätig**. *a.*

verksam. -**thätigkeit**, 0, *f.* verksamhet. -**tisch**,

-es, -e, *m.* ⊕ verkbord. -**zeug**, -[e]s, -e, *n.*

verktyg. -**el**. *Ex.* -**tag** = -**tag**.

werk *en*, -te, *ge-t*, *itr. h.* verka, vara verksam.

Wermut[h], -[e]s, 0, *m.* och * 0, *f.* malört.

-**becher**, -s, -, *m.* malörtsbägare. -**wein**, -[e]s,

-e, *m.* malörtsvin.

werp[en], -te, *ge-t*, *itr. h.* † varpa.

Werrig *se* *Werg*.

Werst, -e, *f.* verst.

wert[h], *I. a.* värd; värderad. ärad, dyrbar.

Dus ist nicht der (gen.) Rede ~ det är ej värdt

att tala om, *den Strick ~ sein*: vara värd att

hängas. *Er ist es nicht ~, dass ...* han är ej

värd, att ... *Ihr ~es*: edert ärade. *F jmd ist*

eine Million ~ ngn äger, 'väger' en million.

II. -[e]s, -e, *m.* 1. värde. *Grossen ~ auf etw.*

legen: fästa stor vikt vid ngt. 2. = *Werder*.

-**angabe**, -n, *f.* värdeangivelse, uppgifvet

värde. -**bestimmung**, -en, *f.* värdering, taxe-

ring. -**betrag**, -[e]s, -e †, *m.* (värde)belopp.

-**brief**, -[e]s, -e, *m.* värdebref. värdeförsän-

delse. -**geschätzt**, *a.* högt ärad. -**los**, *a.* vär-

delös. -**losigkeit**, 0, *f.* värdelöshet. -**messer**,

-s, -, *m.* värdemätare. -**papier**, -[e]s, -e, *n.*

värdepapper. -**sache**, -n, *f.* värdesak. -**schät-**

zen, *tr.* värdera, uppskatta, högakta. -**schät-**

zung, -en, *f.* värdering, högaktning. -**sendung**,

-en, *f.* värdeförsändelse. -**voll**, *a.* värdefull.

wert[h]en, -ete, *ge-et*, *tr.* 1. värdera, taxera.

2. *Jmdn einer (gen.) Sache* ~ anse ngn värd

en sak.

wert[h]haft, *a.* värdefull.

Wesen, -s, -, *n.* 1. väsen; tillvaro. 2. 0, väsen,

oväsen. *Nicht viel ~s von et. aus et. um etw.*

machen: ej göra mycket väsen, stor affär af ngt. -**lehre**, 0, *f.* ontologi. -**los**, *a.* immateriell, överklig. -**losigkeit**, 0, *f.* överklighet. -[s]... *Ex.* ~**einheit**, 0, *f.* väsensenhet. ~**gleich**, *a.* af samma väsen.

wesenhaft, *a.* verklig.

Wesenheit, -en, *f.* 1. 0, tillvaro, verklighet. 2. väsen.

wesentlich, *a.* väsentlig.

Wesentlichkeit, -en, *f.* väsentlighet, väsentlig sak.

weshalb, *adv.* 1. (*adv. †* - *inter.* hvarför? 2. *rel.* hvarför, och därför.

Wespe, -n, *f.* geting. -*n...* *Ex.* ~**nest**, -[e]s, -er, *n.* getingbo. ~**stich**, -[e]s, -e, *m.* getingsyng.

wess... *se* *wes...*

West, -[e]s, -e, *m.* 1. 0. väst, väster. 2. västanvind. -**küste**, -n, *f.* västkust. -**wärts**, *adv.*

åt väster. -**wind**, -[e]s, -e, *m.* västanvind.

Weste, -n, *f.* väst. -*n...* *Ex.* ~**futter**, -s, 0, *n.* västfoder.

Westen, -s, 0, *m.* väster.

Westfale, -n, -n, *m.* vestfalare.

Westfälen, -s, 0, *n.* *npr.* Vestfalen.

westfälich, *a.* vestfälik.

westlich, *a.* västlig.

weswegen = *weshalb*.

wett, *a.* kvitt.

Wett e, -en, *f.* 1. vad. *Eine ~ eingehen, schliessen*: slå vad. 2. *I'm et. in die ~* i kapp. -**eifer**, -s, 0, *m.* täflan, äflan. -**eiferer**,

-s, -, *m.* medtäflare. -**eifern**, * *itr. h.* täfla.

-**eiferin**, -nen, *f.* medtäflerska. -**fahren**, * *itr. s.* åka, köra kapp. -**fliegen**, * *itr. s.* flyga kapp.

-**gesang**, -[e]s, 0, *m.* täflan i sång, täflings-

sång, sångarstrid. -**kampf**, -[e]s, -e †, *m.* täflingskamp, -strid, täflan. -**kämpfer**, -s, -, *m.* brottare. -**lauf**, -[e]s, -e †, *m.* kapplöpning.

-**laufen**, * *itr. s.* springa kapp. -**läufer**, -s, -, *m.* kapplöpare. -**rennen**, -s, -, *n.* kapplöpning, kappränning. -**rudern**, * *itr. s.* ro kapp.

-**rudern**, -s, 0, *n.* kapprodd. -**streit**, -[e]s, -e, *m.* täflingsstrid, täflan.

wett en, -ete, *ge-et*. *itr. h.* och *tr.* väga, slå vad (om), [um] *eine Summe*: om en summa, *auf etw.* (ack.: om) ngt att det skall inträffa, *auf jmdn*: att ngn skall segra. *Zehn gegen eins* ~ hålla tio mot ett.

1. **Wetter**, -s, -, *m.* vadhällare.

2. **Wetter**, -s, -, *n.* 1. väder. 2. åskväder, oväder. *Alle ~!* kors för tusan! *Jetzt ist das ~ los*: nu är fan lös. 3. fruglas. -**bericht**,

-[e]s, -e, *m.* redogörelse för väderleksakt-

tagelser. -**bube**, -n, -n, *m.* satans pojke.

-**dach**, -[e]s, -er †, *n.* skjul, lider. -**fahne**, -n, *f.* vindflöjel. -**fest**, *a.* som ej tar intryck af väderleken, härdad mot forkylning. -**glas**, -es,

-er †, *n.* barometer. -**hahn**, -[e]s, -e †, *m.* vindflöjel i form af en tupp. -**hart** = -**fest**. -**keil**,

-[e]s, -e, *m.* åskvigg. -**kunde**, 0, *f.* meteorologi. -**launisch** = -**wendisch**. -**leuchten**, * *itr.*

h. blixtra utan att åskan böres. **-leuchten**, -s, 0, *n.* kornblix(ar). **-loch**, -[e]s, -er †, *n.* klyfta ur hvilken det ständigt blåser. **-männchen**, -s, -, *n.* väderspåman (art hygrometer). **-nacht**, -e †, *f.* ovädersnatt. **-prophet**, -en, -en, *m.* väderspåman. **-säule**, -n, *f.* skydrag. **-schaden**, -s, -†, *m.* af oväder förorsakad skada, hagelskada. **-schirm**, -[e]s, -e, *m.* paraply. **-schlag**, -[e]s, -e †, *m.* åkslag. **-segen**, -s, -, *m.* ovädersbesvärfelse. **-seite**, 0, *f.* norra sidan. **-stange**, -n, *f.* åskledare. **-stein**, -[e]s, -e, *m.* belemnit. **-strahl**, -[e]s, -en, *m.* åskstråle, blix. **-sturm**, -[e]s, -e †, *m.* oväder. **-verkünder**, -s, -, *m.* väderspåman. **-wechsel**, -s, -, *m.* 1. väderleksombyte. 2. ventilation. **-wensch**, *a.* ombytlig, opålitlig. **-wolke**, -n, *f.* ovädersmoln, åskmoln.

wetter |n, -te, *ge-t*, *itr. h.* 1. opers. åska. *Es wettet*: det åskar, åskan går. 2. svära.

Wetz... *Ex.* **-stein**, -[e]s, -e, *m.* brynsten.

wetz |len, -[e]s|t, -te, *ge-t*, *tr.* slipa, bryna, skärpa; reta. *Den Zahn ei. die Zähne gegen jmdn* ~ sätta sig i harnesk mot ngn.

Whist, -[e]s, 0, *n.* vist(spel).

Wichs, -es, 0, *m.* F stor toalett, visitdrägt. *Sich in ~ setzen ei. werfen*: göra sig fin, kläda sig visitklädd.

Wichs |e, -en, *f.* 1. blanksmörja; polervax, skäggvax. 2. F smörj, prygel. **-bürste**, -n, *f.* blankborste. **-stiefel**, -s, -, *m.* blankstövel.

wichs |len, -[e]s|t, -te, *ge-t*, *tr.* 1. blanka, borsta, polera, vaxa. 2. F pynta. *Gewichst*: pyntad, fin, visitklädd. 3. F gifva smörj, pryglä, klä.

Wichsiér, -s, -s, *m.* F skoputsare.

Wicht, -[e]s, -e, *m.* tomte; sälle, stackare, kråk, kanalje.

Wichtel, -s, -, *n.* och *m.* **-männchen**, -s, -, *n.* tomte. **-zopf** = *Weichselzopf*.

wichtig, *a.* viktig. **-macher**, **-thuer**, -s, -, *m.* en som gör sig viktig. **-thuerel**, -en, *f.* viktigt upprärande, viktigt min.

Wichtigkeit, 0, *f.* vikt, betydelse, inflytande.

Wicke, -n, *f.* vicka, vicker. *In die ~n gehen* = *in die Pilze gehen*, se *Pilz*. **-n...** *Ex.* ~feld, -[e]s, -er, *n.* vickeråker.

Wickel, -s, -, *m.* dim. *Wickelchen*, *Wickelein*, 1. tått, rulle; kring ett ljus viradt papper för att ljuset skall stå stadigt i staken; linda. 2. nyststjärna. 3. F peruk, kaluf. *Jmdn beim ~ kriegen*: taga ngn i kalufven. **-band**, -[e]s, -er †, *n.* linda. **-frau**, -en, *f.* barnsköterska. **-kind**, -[e]s, -er, *n.* lindebarn. **-puppe**, -n, *f.* lindedocka (föreställande ett lindebarn). **-schwanz**, -es, -e †, *m.* zool. gripsvans. **-tuch**, -[e]s, -er †, *n.* blöja. **-zeug**, -[e]s, 0, *n.* linddon.

wickel |n, -te, *ge-t*, *tr.* veckla, vira, rulla, linda, nysta. *Bndn. sich aus dem Handel* ~ draga sig ur spelet, *sich in seine Tugend* ~ ställa sig oskyldig.

Widder, -s, -, *m.* 1. gumse, bagge, vädur. 2. murbräcka; † bagge, ram. **-fell**, -[e]s, -e, *n.* fårskind. **-schiff**, -[e]s, -e, *n.* † vädurs-, ramfartyg.

wider, *I. prep.* med aek. mot. **II. adv.** 1. se *wieder* 2. 2. åter, till gengäld.

Anm. *Wider* i sms. med verb är än betonadt, än obetonadt och betyder vanl. mot, tillbaka.

widerbellen, *itr. h.* skälla igen; vara uppkäftig, stursk.

Widerchrist, -s, 0, *m.* antikrist.

widerchristlich, *a.* kristendomsfiendlig.

Widerdruck, -[e]s, -e †, *m.* 1. mottryck. 2. boktryck. viderttryck.

widerfåhren, * *itr. s.* vederfåras, blifva till del.

widerhaarig, *a.* borstig, motspänstig, halsstarrig.

Widerhaken, -s, -, *m.* hulling.

widerhakig, *a.* försedd med hulling(ar).

Widerhall, **widerhallen** se *Wieder*...

widerhaltig, *a.* som gör motstånd, står emot.

Widerlager, -s, -, *n.* ⊕ vederlag.

widerlägbär, *a.* möjlig att vederlägga.

widerlägen, * *tr.* vederlägga. **Widerlägung**, *f.*

Widerläger, -s, -, *m.* vederläggare.

widerläglic, = *widerlegbar*.

widerlich, *a.* vedervärdig, fränstötande, motbjudande.

Widerlichkeit, -en, *f.* vedervärdighet.

wider |n, -te, *ge-t*, *itr. h.* vara motbjudande.

*Es widert mir ei. * mich vor etw. (dat.):* jag känner motvilja för ngt.

widernatürlich, *a.* onaturlig.

Widerpart = *Gegenpart*.

Widerprall, -[e]s, -e, *m.* stöt mot ngt, återstudning.

widerrät [h]en, * *tr.* *Jmdn etw. ~ afråda* ngn från ngt.

widerrechtlich, *a.* lagstridig, olaglig.

Widerrechtlichkeit, -en, *f.* lagstridighet, olaglighet.

Widerrede, -n, *f.* motsägelse.

widerreden (vanl. - - - -), *itr. h.* motsäga.

Widerruf, -[e]s, 0, *m.* återkallelse.

widerrufbar = *widerrufflich*.

widerrufen, * *tr.* återkalla, återtaga. **Widerrufung**, *f.*

widerrufflich, *a.* återkallelig, som kan återtagas.

Widersacher, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* motpart, motståndare, fiende.

Widerschall, **Widerschein** se *Wieder*...

widersétzen, * *sich ~ motsätta* sig, *jmdn, einer (dat.) Sache*: ngn, ngt.

widersétzlich, *a.* motspänstig, uppstudsig, olydig.

Widersétzlichkeit, -en, *f.* motspänstighet *m.* se föreg.

Widersinn, -[e]s, 0, *m.* motsägelse, motsats, motsatt mening, absurditet, galenskap.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

widersinnig, *a.* motsatt, motsägande, absurd, galen.
Widersinnighet, *-en, f.* = *Widersinn*.
widerspenstig, *a.* motspänstig, halsstarrig, egensinnig, envis.
Widerspenstighet, *-en, f.* motspänstighet *m. m.* se föreg.
widerspiegeln, *tr.* återspegla.
Widerspiel = *Gegenspiel*.
widersprächen, * *itr. h.* motsäga, *jmdm:* ngn. *Das widerspricht meinem Gefühle:* min känsla upprepar sig däremot.
Widersprächer, *-s, -, m.* en som ständigt säger emot; envis person.
Widerspruch, *-[e]s, -e †, m.* motsägelse.
Widerstånd, *-[e]s, 0, m.* motstånd. ~ *leisten:* göra motstånd. -s... Ex. ~ *fähig, a.* i stånd till, som förmår göra motstånd. ~ *fähigkeit, 0, f.* motståndsförmåga. ~ *los, a.* utan motstånd. ~ *partei, -en, f.* motparti.
widerståen, * *itr. h. 1.* göra motstånd mot, motstå, uthärda, *jmdm, einer (dat.) Sache:* ngn, en sak. **2.** vara motbjudande, *jmdm:* för ngn.
Widerstöss, *-es, -e †, m.* bakslag, återstöt.
widersträben, * *itr. h. 1.* vara motsträfvig, sträfvä emot, göra motstånd mot, *einer (dat.) Sache:* ngt. **2.** förefalla motbjudande.
Widerstreit, *-[e]s, 0, m.* konflikt, motsägelse.
widerstréiten, * *itr. h.* strida, svära emot, *einer (dat.) Sache:* ngt.
Widerstrom, *-[e]s, -e †, m.* motström.
widerwärtig, *a.* vedervärdig.
Widerwärtigkeit, *-en, f.* vedervärdighet.
Widerwille, *-us, 0, m.* motvilja.
widerwillig, *a.* motvillig, motsträfvig; ogärna.
Widerwind, *-[e]s, -e, m.* motvind.
widm'en, *-ete, ge-ete, tr.* och *sich* ~ tillegna, egna, helga (sig).
Widmer, *-s, -, m.* en som tillegnar, egnar ngt åt ngn.
Widmung, *-en, f.* tillegnan. -s... Ex. ~ *schrift, -en, f.* tillegnelseskraft, tillegnan.
widrig, *a.* 1. vidrig; motsatt. **2.** vedervärdig, motbjudande. -en... Ex. ~ *falls, adv.* i motsatt fall.
Widrigkeit, *-en, f.* vidrighet, vedervärdighet.
wie, *adv.* och *konj.* 1. i frågor: hur, hur. ~ *geht's?* hur står det till? ~? ~ *beliebt?* ~ *sagten Sie?* ~ *meinen Sie?* hur? hur var det ni sade? ~ *so denn?* hur så? **2.** i utrop ~ *froh war ich!* hur glad var jag ej! ~ *liebenswürdig Sie sind!* hvad ni är älskvärd! ~ *tappfer er sich verteidigt!* så tappert han försvarar sig! ~ *sieht er aus!* så han ser ut! **3.** jämförelse. som, såsom, i likhet med, ex. *schön ~ ein Engel.* ~ *gesagt:* som sagdt. **4.** då: så snart som, just som, när. **5.** * ~ *[duss]:* att. -*förn, adv.* och *konj.* In ~ huruvida, i hvad mon. -*só, adv.* huru, hur så. -*viel, a.* hur mycken, hur många. -*viel[s]te,*

a. Der ~ hvilken i ordningen. -*wóhl, konj.* ehuruväl, om också.
Wiebel, *-s, -, m.* 2001. vifvel.
wiebeln, *-te, ge-t, itr. h.* vimla.
Wiede, *-n, f.* band kring karfar, risknippor *m. m.*
Wiedehopf, *-[e]s, -e †, m.* 2001. härfogel (Upupa).
wieder, *adv.* 1. åter, ånyo, igen, om igen. **2.** *Hin und ~* då och då.
Wiederabdruck, *-[e]s, -e, m.* omtryckt upplaga.
wiederabdrucken, *tr.* omtrycka.
Wiederanfang, *-[e]s, -e †, m.* ny början, återupptagande, förnyande.
wiederanfangen, *tr.* börja om igen, ånyo, återupptaga.
wiederangehen, *itr. s.* ånyo börja.
Wiederaufbau, *-[e]s, 0, m.* återuppbyggande.
Wiederäusbruch, *-[e]s, -e †, m.* nytt utbrott.
wiederbauen, *tr.* ånyo bygga, uppbygga.
wiederbekommen, *tr.* återfå, få tillbaka.
wiederbeleben, *tr.* återväcka till lif, återuppväcka, återlifva.
wiederbesetzen, *tr.* ånyo besätta, tillsätta.
wiederbezahlen, *tr.* återbetala.
Wiederbezahlung, *-en, f.* återbetalning.
wiederbringen, *tr.* återbringa, återföra.
Wiederdruck, *-[e]s, -e, m.* ny upplaga.
wiedereinführen, *tr.* återinföra, återställa.
wiedereinsetzen, *tr.* återinsätta.
Wiedereintritt, *-[e]s, -e, m.* återinträde.
wiedererhalten, *tr.* återfå.
wiedererinnern, *sich* ~ påminna sig, draga sig till minnes, *einer (gen.) Sache:* ngt.
wiedererkennen, *tr.* igenkänna.
Wiedererkennung, *0, f.* igenkännande.
wiedererlangen, *tr.* återfå.
wiedererobern, *tr.* återeröfra.
Wiedereroberung, *-en, f.* återeröfring.
wiedererscheinen, *itr. s.* ånyo visa sig.
wiederersetzen, **wiedererstaten**, *tr.* återgälda.
wiedererzählen, *tr.* återberätta, berätta vidare.
wiedererzeugen, *tr.* återgifva, reproducera.
wiederfinden, *tr.* återfinna.
wiederfordern, *tr.* återfordra.
Wiedergabe, *-n, f.* 1. 0, återlemnande. **2.** gengäfv.
wiedergeben, *tr.* återgifva, återlemba.
Wiedergeburt, *0, f.* ny födelse.
wiedergenesen, *itr. s.* (åter) tillfriskna.
Wiedergenesung, *0, f.* tillfrisknande.
wiedergewinnen, *tr.* återvinna, återfå.
wiedergüssen, *tr.* hälsa igen.
wiederhaben, *tr.* hafva återfått.
Wiederhall, *-[e]s, -e, m.* genljud, eko.
wiederhallen, *I. tr.* återkasta, genljuda af. **II.** (*Gr. - - - -*) *itr. h.* återjuda, genljuda.
wiederherstellen, *tr.* återställa, iståndsätta, reparera. **Wiederherstellung**, *f.*
wiederholen, *tr.* 1. återhämta. **2.** (- - - -) *av. sich* ~ upprepa(s).
wiederhörentlich, **wiederhöltermassen**, *adv.* upprepede gånger.

Wiederholung, -en, *f.* upprepande, förnyande, repetition.
wiederkaufen, **wiederkäuen**, *itr. h. och tr.* tugga om, idisla.
Wiederkäufer, -s, -, *m.* idislare.
Wiederkauf, -[e]s, -e †, *m.* återköp.
wiederkaufen, *tr.* återköpa.
Wiederkehr, 0, *f.* återvändande, återkomst.
wiederkehren, *itr. s.* återvända.
wiederkommen, *itr. s.* återkomma, återvända.
Wiederkunft, 0, *f.* återkomst.
Wiedernahme, 0, *f.* återtagande.
wiedernehmen, *tr.* återtaga.
wiederrufen, *tr.* ropa tillbaka.
wiedersagen, *tr.* upprepa, säga, tala om.
wiedersammeln, *tr.* och *sich* ~ församla(s), återsamla(s).
wiederschaffen, (svag böja.) *tr.* återskaffa.
Wiederschall, -[e]s, 0, *m.* genljöd, eko.
Wiederschein, -[e]s, -e, *m.* återsken, reflex.
wiederscheinen, *itr. h.* återkastas, återspeglas.
wiederschicken, *tr.* återskicka.
Wiederschlag, -[e]s, -e †, *m.* återslag.
wiederschlagen, *tr.* och *itr. h.* slå igen.
1. wiedersehen, *tr.* återse.
2. Wiedersehen, -s, 0, *n.* återseende. *Auf* ~! farväl till härnäst! ett glad återseende!
wiederstrahlen, *tr.* och *itr. h.* återstråla.
Wiedertaufe, 0, *f.* nytt dop.
Wiedertäufer, -s, -, *m.* vederdöpare.
wiederthun, *tr.* göra om.
wiederrum, *adv.* och *konj.* **1.** ånyo. **2.** däremot, å andra sidan.
wiederumkehren, *itr. s.* återvända.
wiedervereinen, *tr.* återförena.
Wiedervereinigung, -en, *f.* återförening.
wiedervergellen, *tr.* vedergälla.
Wiedervergeltung, -en, *f.* vedergällning.
Wiederverkauf, -[e]s, 0, *m.* återförsäljning.
wiederverkaufen, *tr.* återförsälja.
Wiederverkäufer, -s, -, *m.* återförsäljare.
wiedervermiet[h]en, *tr.* uthyra i andra hand.
Wiederwahl, -en, *f.* återval, omval.
wiederwählbar, *a.* som får omväljas.
wiederwählen, *tr.* återvälja, omvälja.
wiederrufen, *tr.* återbetala.
Wiege, -n, *f.* äm. *Wieglein*, *Wiegelchen*, vagg. -brett, -[e]s, -er, *n.* skibräde. -messer, -s, -, *n.* halfrund hackknif. -n... Ex. ~angebinde, -s, -, *n.* födelsedagsgåva. ~druck, -[e]s, -e, *m.* inkunabel. ~fest, -[e]s, -e, *n.* födelsedag. ~kind, -[e]s, -er, *n.* lindebarn. ~lied, -[e]s, -er, *n.* vaggång. ~pferd, -[e]s, -e, *n.* gunghäst.
wiegen, *I.* wog, wöge, gewogen, -[e], *tr.* och *itr. h.* väga. **II.** -te, -ge-t, *tr.* vaggas. *str.* gewiegt.
wieher[in], -te, -ge-t, *itr. h.* gnägga.
Wiese, -n, *f.* äng. -n... Ex. ~bach, -[e]s, -e †, *m.* mellan ängar flytande bäck. ~bau, -[e]s, 0, *m.* ängsodling. ~glocke, -n, *f.* blåklod-

ka. ~grund, -[e]s, -e †, *m.* ängsmark, ängar. ~knarre, -n, *f.* kornknarr. ~kraut, -[e]s, -er †, *n.* ~pflanze, -n, *f.* ängsväxt. ~ralle, -n, *f.* ~scharrer, -s, -, *m.* kornknarr. ~schmätzler, -s, -, *m.* buskärla. ~schnarre, -n, *f.* ~schnarrer, -s, -, *m.* kornknarr. ~thal, -[e]s, -er †, *n.* af ängar uppfylld dal. ~teppich, -[e]s, -e, *m.* poet. ängsmatta, äng. ~wachs = Wieswachs.

Wiesel, -n, *f.* vessla.

wiesenhaf, **wiesig**, *a.* ängslik.

Wies[e]wachs, -es, 0, *m.* ängsgräs, ängshö.

Wiking, -s, -er, *m.* viking.

wild, **I.** *a.* **1.** vild. *Ein* ~er: en vilde. **2.** särskilda fall. ~er *Boden*: alf. ~es *Fleisch*: dödkött. **II.** -[e]s, 0, *n.* vildt, villebråd. -acker, -s, -†, *m.* i djurgårdar för djurens skull odlad åker. -bad, -[e]s, -er †, *n.* naturligt mineralbad. -bann, -[e]s, 0, *m.* jagträtt. -braten, -s, -, *m.* stekt vildt. -bret[t], -s, 0, *n.* vildt, villebråd. -dieb, -[e]s, -e, *m.* tjufskytt, krypskytt. -diehen, * *itr. h.* vara krypskytt. -dieberei, -en, *f.* krypskytteri. -ente, -n, *f.* (vild) and. -fang, -[e]s, -e†, *m.* **1.** fångst af vildt. **2.** fångad djur. **3.** ostyring, vildbasare. -fleisch, -es, 0, *n.* vildt. -fremd, *a.* vildfrämmande. -gans, -e †, *f.* vildgås. -garten, -s, -†, *m.* ~gehege, -s, -, *n.* djurgård. -geschmack, -[e]s, 0, *m.* smak af vildt. -heuer, -s, -, *m.* karl som samlar gräs på för boskapen otillgängliga ställen. -hüter, -s, -, *m.* skogvaktare. -leder, -s, 0, *n.* läder af vild boskap. -obst, -[e]s, 0, *n.* vild frukt. -park, -[e]s, -e, *m.* djurgård. -pret[t] so -bret. -reich, *a.* rik på vildt. -ruf, -[e]s, -e, *m.* **1.** lockrop, lock. **2.** lockpipa. -schaden, -s, -†, *m.* af vilda djur försakad skada. -schuppen, -s, -, *m.* skjul för vildt. -schur, -en, *f.* päls med härsidan utåt. -schütz[e], -en, *m.* krypskytt. -schwein, -[e]s, -e, *n.* vildsvin. -stand, -[e]s, 0, *m.* vildt i en skog, jagt. -wachsend, *a.* vild.

Wilde, -n, *f.* **1.** 0, vildhet. **2.** vildmark.

wildenz[en], -[es]t, -te, -t, *itr. h.* smaka, lukta vildt.

Wilderer, -en, *f.* krypskytteri.

Wilderrei, -s, -, *m.* krypskytt.

wilder[n], -te, -ge-t, *itr. h.* **1.** förvildas. **2.** = wildenzen. **3.** vara krypskytt.

Wildennis[s] = Wildnis 1.

Wildheit, -en, *f.* vildhet, vild natur, vildt sätt, vildt tilltag.

Wildling, -[e]s, -e, *m.* **1.** vildt träd, vild stam. **2.** vildt djur. **3.** vilde; rå, ohyfsad människa; vildbasare, ostyring.

Wildnis[s], -se, *f.* **1.** vildmark. **2.** vildhet, vildt tillstånd.

Wildung, -en, *f.* vildmark.

wildz[en], -[es]t, -te, -ge-t = wildenzen.

Wille[n], -ns, -n, *m.* vilja. *Wenn es Ihr* ~ ist: om ni så behagar. *Es war ja dein* ~eigner ~ det var ju så, du ville ha det. *Aus freiem* ~n: af fri vilja. *Mit* ~n: med flit. *Jmdm*

zu $\sim n$ sein: göra ngn till viljes. $\sim ns$ sein: vara villig. Um ... $\sim n$ se um I. 5. -n... Ex. -los, a. viljelös. $\sim lösighet$. 0, f. viljelöshet, brist på vilja. — -n... Ex. $\sim bestimmung$, -en, f. testamentarisk bestämmelse. $\sim freiheit$, 0, f. fri vilja. $\sim kraft$. $\sim stärke$, 0, f. viljekraft.

willentlich, a. frivillig, afsigtlig; adv. med flit, af fri vilja.

willfahrⁿen (af. -t-, -te, (ge)-t, itr. h. villfara. göra till viljes, jmdm: ngn.

willfährig (och -t-, -t); a. villfarig, beredvillig, villig, tjänstaktig.

Willfährigkeit, 0, f. villfarighet m. m. se föreg.

willig, a. villig. Sich zu etw. $\sim finden lassen$: befinnas, visa sig, vara villig till ngt.

willig en. -te, ge-t, itr. h. In etw. (ack.) \sim gå in på, gifva sitt samtycke till ngt.

Willigkeit, 0, f. villighet, god vilja.

Willkomm, -s et. -en, -en, m. välkomsthälsning. välkomstbägare. -[s]... Ex $\sim mahl$, -[e]s, -e et. -er †, n. välkomstmåltid, mottagningskalas.

willkommen, a. välkommen. Jmdn $\sim heissen$: bedja ngn vara välkommen.

Willkür, 0, f. godtycke, godtycklighet. -**herrschaft**, 0, f. godtycklig styrelse, regering. -**herrscher**, -s, -, m. godtycklig herskare, despot. -**verfahren**, -s, 0, n. godtyckligt förfarande, förfaringsätt.

willkürlich, a. godtycklig.

Willkürlichkeit, 0, f. godtycklighet.

wimmelⁿ, -te, ge-t, itr. h. vimla.

Wimmerer, -s, -, m. en som jämrar sig, kvider.

wimmerⁿ, -te, ge-t, itr. h. jämra sig, kvida, tjuta.

Wimpel, -s, -, m. dim. Wimpelchen, Wimpelein. wimpel.

wimpelⁿ, -te, ge-t, itr. h. fladdra, flyga.

Wimper, -n, f. ögonhår. -**haar**, -[e]s, -e, n. ögonhår.

wimperⁿ, -te, ge-t, I. itr. h. blinka. II. tr. Gewimpert: försedd med ögonhår.

Wind, -[e]s, -e, m. 1. vind, blåst, väder. Es geht ein starker \sim det blåser starkt. Bei \sim und Wetter: i ur och skur. Bidi. \sim ron etw. bekommen: få nys om ngt, das ist in den \sim geredet: det är att tala för döfva öron, etw. in den \sim schlagen: slå bort, ej bry sig om ngt. \sim machen: prata i vädret, skräfla, das ist lauter \sim det är bara prat. Jag im \sim e suchen: vädra. 2. jag. väderkorn. -**ball**, -[e]s, -e †, m. med luft fylld bäll, gummibäll; liten luftballong. -**beutel**, -s, -, m. vindböjtel. -**beutelerei**, -en, f. vindböjtelaktigt sätt, skräfvel: svindleri. -**beuteln**, * itr. h. uppföra sig som en vindböjtel. skräfla. -**blume**, -n, f. hvitsippa. -**bruch**, -[e]s, -e †, m. 1. vindfälla. 2. med. väderbräck. -**büchse**, -n, f. väderböss. -**dürr**, a. 1. lufttorkad, torkad af

blåsten. 2. utmagrad, spinkig. -**ei**, -[e]s, -er, n. vindägg. -**fahne**, -n, f. vindflöjel. -**fall** = -bruch. -**fang**, -[e]s, -e †, m. 1. vindfång. 2. utbyggnad framför en dörr. -**frei**, a. skyddad för vinden. -**harfe**, -n, f. vind-eolsharpa. -**hetze**, -n, f. -**hetzen**, -s, 0, n. jagt med vindhundar. -**hund**, -[e]s, -e, m. 1. vindhund. 2. vindböjtel. -**klappe**, -n, f. ventil. -**laden**, -s, -†, m. yttre fönsterlucka. -**leicht**, a. fjäderlätt. -**loch**, -[e]s, -er †, n. 1. = Wetterloch. 2. blåsigt ställe. -**macher**, -s, -, m. 1. takfläkt. 2. en som pratar i vädret, skräflare, svindlare. -**macherei**, -en, f. skräfvel, svindleri. -**messer**, -s, -, m. vindmätare. -**mühle**, -n, f. väderkvarn. -**mühl[en]flügel**, -s, -, m. väderkvarnsvinge. -**müller**, -s, -, m. 1. mjölnare i en väderkvarn. 2. F pratmakare, skräflare, lögnare. -**rose**, -n, f. 1. vindros. 2. hvitsippa. -**schaden**, -s, -†, m. af blåsten försäkad skada. -**schief**, a. vind. -**sned**. -**schirm**, -[e]s, -e, m. vindskärm, skydd mot blåsten. -**schnell**, a. snabb som vinden, vindsnabb. -**seite**, -n, f. vindsida. -**spiel**, -[e]s, -e, n. liten vindhund. -**stille**, a. stilla, lugn. -**stille**, -n, f. vindstilla, stiltje. -**stöss**, -es, -e †, m. vindstöt. -**strich**, -[e]s, -e, m. vindpust, luftdrag. -**strom**, -[e]s, -e †, m. -**strömung**, -en, f. luftstöm. -**trocken**, a. lufttorkad. -**wärts**, adv. † lovart. -**es... Ex. \sim eile**, \sim **schnelligkeit**. 0, f. vindens hastighet. — -[e]s]... Ex. \sim braut, 0, f. stormvind.

Winde, -n, f. 1. bot vinda (Convolvulus). 2. nystvinda. 3. ⊕ vindspel.

Windel, -n, f. linda. -**kind**, -[e]s, -er, n. lindbarn. -**weich**, a. F jmdn \sim schlagen: göra mos af ngn.

windelⁿ, -te, ge-t, tr. linda.

wind en, a) -ete, ge-et, I. itr. h. 1. oper. Es windet: det blåser. 2. vädra. b) wand, wände, gewunden, -e, II. tr. 1. slingra. 2. nysta, vira, veckla. 3. binda, t. ex. Kränze. 4. vrida, t. ex. er wand ihm den Stock aus den Händen. 5. vinda, hissa. III. Sich \sim I. slingra sig. 2. Sich durch etw. \sim tränga sig genom ngt.

windig, a. blåsig, luftig, lätt, opålitlig.

Windigkeit, -en, f. opålitlighet, lättsinne.

windisch, a. vind. sind.

Windung, -en, f. slingring, hvarf.

Wink, -[e]s, -e, m. 1. vink, tecken. 2. In einem \sim i ett ögonblick.

Winkel, -s, -, m. 1. vinkel. 2. vinkelhake, vinkelmått. 3. vrå. -**advokat**, -en, -en, m. bränvinsadvokat. -**blatt**, -[e]s, -er †, n. småstadsblad, -tidning. -**drucker**, -s, -, m. boktryckare som trycker i smyg, trycker förbjudna skrifter. -**druckerei**, -en, f. hemligt boktryckeri. -**ehe**, -n, f. hemligt äktenskap. -**eisen**, -s, -, n. vinkeljärn. -**förmig**, a. vinkelformig. -**gasse**, -n, f. sidogränd, smutsig, illa beryktad gränd. -**haken**, -s, -, m. vin-

kelhake. -hölzer, *n. plur.* *F* ~ *suchen*: söka undanflykter. -mass, -es, -e, *n.* vinkelmått. -messer, -s, -, *m.* vinkelmätare, transportör. -münze, -n, *f.* 1. falskt mynt. 2. falskmynntarverkstad. -presse, -n, *f.* = -druckerei. -recht, *a.* rätvinklig. -schenke, -n, *f.* lönnkrog. -schule, -n, *f.* liten, obetydlig, dålig skola. -treppe, -n, *f.* lönntrappa. -zug, -[e]s, -e †, *m.* knep.

winkelicht, **winkelig**, *a.* 1. full af vinklar, af vrår. 2. i sms. -vinklig.

winkeln, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* vinka. *Jmdm* mit den Augen ~ blinka åt ngn. *F jmdm* mit dem Zaunpfahl *ei.* mit dem Scheunenthor ~ köra ngn med näsan på ngt. *Jmdm* Stillschweigen ~ vinka åt ngn att vara tyst. *Auf etw.* (ack.) ~ häntyda på ngt.

Winsel... *Ex.* -stimme, -n, *f.* jämrande röst.

Winseléi, -en, *f.* jämmer, gnällande.

winselln, -te, *ge-t*, *itr. h.* gnälla, jämsra sig.

Winter, -s, -, *m.* vinter. -abend, -[e]s, -e, *m.* vinterafton. -apfel, -s, -†, *m.* vinteräpple. -frucht, 0, *f.* -getreide, -s, 0, *n.* = -korn. -grün, -[e]s, 0, *n.* vintergröna. -haus, -es, -er †, *n.* 1. vinterbostad. 2. växthus. -korn, -[e]s, 0, *n.* vinter- höstsäd. -mässig, *a.* vinterlig. -obst, -es, 0, *n.* vinterfrukt. -saat, -en, *f.* höstsäd. -schlaf, -[e]s, 0, *m.* vinterdvala. -seite, 0, *f.* norra sidan.

winterhaft, **winterig**, **winterisch**, **winterlich**, *a.* vinterlig, vinterlik.

winter|n, -te, *ge-t*, *I. itr. h.* *opers.* *es* *wintert*: det vintrar på. *II.* = *durchwintern II.*

Winterrung, -en, *f.* 1. öfvervintring. 2. vintersäde. 3. växthus för växters öfvervintring.

Winzer, -s, -, *m.* 1. vinodlare, vingårdsman. 2. vinskördare. -messer, -s, -, *n.* knif att skära vinrankor med.

winzig, *a.* ~ [*klein*]: ytterst liten, oansenlig.

Winzigkeit, 0, *f.* litenhet, oansenlighet.

Wipfel, -s, -, *m.* dim. *Wipfelchen*, *Wipfelein*, topp.

wipfelig, *a.* försedd med topp(ar).

wipfeln, -te, *ge-t*, *I. tr.* toppa. *II. itr. h.* och *sich* ~ bilda topp(ar), resa sig, höja sig.

Wippchen, -s, -, *n.* knep, taskspelarkonst.

Wipp|e, -en, *f.* 1. vipp. *Auf der* ~ *stehen*: vara på vippen. 2. vippgunga. 3. vippgalge. 4. vippkärra. 5. piska. 6. balanse-ring, jämvigt. 7. häfbalk. 8. dim. se *Wippchen*. 9. se *Kippe 2*.

wippeln, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* smått vippa.

wippen, -te, *ge-t*, *I. itr. h.* och *sich* ~ vippa, gunga. *II. tr.* 1. balansera, gunga. 2. omstjälpa, kullkasta. 3. se *kippen II*, 2.

Wipper(éi) se *Kipper*(ei).

wip|p, *interj.* vips!

Wirbel, -s, -, *m.* dim. *Wirbelchen*, *Wirbelein*, 1. hvirfvel. 2. svindel. 3. (trum)hvirfvel, drill. 4. hjässa. 5. ryggkota. 6. vred, kran, nyckel. -bein, -[e]s, -e, *n.* ryggkota. -förmig,

a. hvirflande. -knochen, -s, -, *m.* ryggkota. -los, *a.* zool. rygggradslös. -rauch, -[e]s, 0, *m.* hvirflande rök, rökthvirfvel. -säule, -n, *f.* rygggrad. -strom, -[e]s, -e †, *m.* hvirflande ström, strömthvirfvel. -sturm, -[e]s, -e †, *m.* cyklon. -t[h]ier, -[e]s, -e, *n.* rygggradsdjur. -wind, -[e]s, -e, *m.* hvirfvelvind.

wirbelhaft, **wirbelicht**, **wirbelig**, *a.* 1. hvirflande. 2. svindlig. 3. rusig, på tre kvart. 4. underlig, besynnerlig. 5. växande i, bildande en hvirfvel.

wirbel|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* och vid ortsförändring *s*, *tr.* och *sich* ~ 1. hvirfla, svänga omkring. 2. slå en hvirfvel, drilla.

wirk|en, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* 1. verka, åstadkomma, vara verksam, göra verkan. *An einer Schule* ~ verka, vara anställd vid en skola. *Auf ein Ziel* ~ vara verksam för, sträffa hän emot ett mål. *Auf jmdn* ~ inverka på ngn. 2. verka; väfva. 3. knåda, bearbeta. 4. ⊕ verka, t. ex. *den Huf*.

Wirkeréi, -en, *f.* virkning, väfning.

wirklich, *a.* verklig.

Wirklichkeit, -en, *f.* verklighet.

wirksam, *a.* verksam.

Wirksamkeit, 0, *f.* verksamhet; verkan, kraft.

Wirkung, -en, *f.* verkan, verkning. -s... *ex.* ~ärt, -en, *f.* verkningsätt, sätt att verka.

~kraft, -e †, *f.* verkningsförmåga, -kraft.

~kreis, -es, -e, *m.* verkningskrets. ~los, *a.* överksam, utan verkan. ~lösigkeit, 0, *f.* gagnlöshet. ~voll, *a.* verksam.

wirrig, *a.* virrig, oredig, brokig, trasslig, hopfildat, tofvig. -garn, -[e]s, 0, *n.* trassligt garn. -haar, -[e]s, -e, *n.* oredigt, tofvtigt hår. -kopf, -[e]s, -e †, *m.* 1. = *Struwelkopf*.

2. oredigt, oklart huvud. -stroh, -[e]s, 0, *m.* på tröskverk tröskad halm. -warr, -s, 0, *m.* virrvarr, oreda.

Wirre, -n, *f.* virrvarr, oreda, trassel, förveckling.

wirren, -te, *ge-t*, *tr.* *Etw. durch* *a.* *in* *a.* *unter* *einander* ~ trassla in, ihop, förvirra, bringa oreda i ngt. *Etw. aus* *einander* ~ reda ut, upp ngt.

Wirrheit, 0, *f.* förvirrad tillstånd, virrighet.

wirrig, **wirrisch**, *a.* virrig.

Wirrniss[s], -se, *f.* -ses, -se, *n.* Wirrsäl, -[e]s, -e, *n.* Wirrung, -en, *f.* = *Wirre*.

wirsch = *unwirsch*.

Wirsing[kohl], -[e]s, 0, *m.* virsingkål.

Wirt, -[e]s, -e, *m.* 1. värd, husvärd, hyresvärd, värdshusvärd. *Den ~ machen*: vara värd. *Der ~ zum goldenen Löwen*: värdin i värdshuset Gyllne lejonet. 2. hushållare, t. ex. *ein guter ~ sein*. -s... *Ex.* ~haus, -es, -er †, *n.* värdshus. ~leute, *plur.* värdfolk.

~stube, -n, *f.* skänkrum. ~tafel, -n, *f.* ~tisch. -es, -e, *m.* världens bord, table d'hôte.

wirtbar, *a.* beboelig, gästvänlig.

Wirtel, -s, -, *m.* sländtrissa.

Wirth... se *Wirt*...

Wirtin, -nen, *f.* värdinna.

wirtlich, *a.* 1. hushållsaktig. 2. = *wirtbar*.

Wirtlichkeit, 0, *f.* 1. hushållsaktighet. 2. boelighet, gästvänlighet.

Wirtschaft, -en, *f.* 1. hushållning, förvaltning, rörelse, drift, landthushållning, landbruk; värdsushusrörelse; hushåll. 2. väsen, tillställning, buller, lif. -s... Ex. ~aufseher, -s, -, *m.* förvaltare, inspektör. ~büch, -[e]s, -er †, *n.* hushållsbok. ~gebäude, -s, -, *n.* ekonomibyggnad. ~geld, -[e]s, -er, *n.* hushållspengar. ~schrank, -[e]s, -e †, *m.* mat-skåp.

wirtschaft|en, -ete, *ge-et*, *itr. h.* 1. hushålla. 2. driva värdsushusrörelse. 3. väsnas, lefva.

Wirtschaftler, -s, -, *m.* 1. hushållare. 2. förvaltare, inspektör.

Wirtschaftlerin, -nen, *f.* hushållerska.

wirtschaftlich, *a.* 1. tillhörande (landt)hushållningen. ~e Gebäude: ekonomibyggnader. 2. hushållsaktig.

Wirtschaftlichkeit, 0, *f.* hushållsaktighet.

Wisch, -es, -e, *m.* sudd, viska, torkklapp. -lappen, -s, -, *m.* torkklapp, disktrasa. -papier, -[e]s, -e, *n.* papper att torka med, papperssudd. -tuch, -[e]s, -er †, *n.* torkklapp, damhandduk. -wasch, -es, 0, *m.* smörja, gullimatus, sladder.

wisch|en, -[es]t, -te, *ge-t*, *I. tr.* 1. torka, viska, torka af; sudda. *Sich dat den Mund* ~ torka sig om munnen. 2. stompera. *II. itr.* s. slinka, smya sig, krypa.

Wischer, -s, -, *m.* 1. stomp. 2. visk, viskare. 3. F tillrättavising. skrapa.

Wischwaschi, -[s], 0, *n.* = *Wischwasch* se *Wisch*...

Wisent, -[e]s, -e et. -s, *m.* bisonoxe.

Wismut|h], -[e]s, 0, *m.* och *n.* vismut.

wismut|h|en, -ete, *ge-et*, *tr.* löda med vismut.

Wispel, -s, -, *m.* vispel (= 1,000 kgm (säd), forr = 24 Scheffel).

wispel|n, **wisper|n**, -te, *ge-t*, *itr. h.* hviska, susa.

Wiss... Ex. -bedürfnis[s], -ses, -se, *n.* behof af vetande. -begier[de], 0, *f.* vetgirighet. -begierig, *a.* vetgirig.

wissbar, *a.* möjlig att veta.

I. wissen. *ich weiss*. *du weisst*, *er weiss*, *wir* ~; *wusste*, *wüsste*; *gewusst*; *wisse*, *tr.* veta, veta om, känna, känna till. *Über, um, von etw.* ~ veta om, känna till ngt. *Soriel ich weiss*: såvidt jag vet. *Nicht dass ich wüsste* ei *dass ich nicht wüsste*: ej såvidt jag vet. *Damit du es nur weisst*: så mycket du vet. *Er ist reich*. *weiss Gott*: det skall Gud veta, att han är rik. *Jmdm etw. zu ~ thun*: låta ngn veta ngt. *Etw. zu ~ bekommen*: få veta ngt. *Etw. auf jmdn* ~ veta ngt om ngn. *Jmdm Dank* ~ vara ngn tacksam. *Ich weiss die Zeit nicht, dass er hier gewesen ist*: det är en hel evighet, sen han var här. *Man will* ~,

dass... det påstås, att... *Sich viel mit et. auf etw.* ~ vara morsk öfver ngt. *Von etw. nicht ~ wollen*: ej vilja höra talas om ngt.

2. Wissen, -s, 0, *n.* 1. vetande. *Mit ~ und Willen*: med vett och vilja. *Meines ~s*: såvidt jag vet. 2. vetskap. *Ohne mein ~* utan min vetskap, mig ovetandes. -s... Ex. ~drang = ~durst. ~dükel, -s, 0, *m.* lärdomshögård. ~durst, -[e]s, 0, *m.* kunskaps-törst. ~qualm, -[e]s, 0, *m.* vetandets, grubbllets kvalm. ~wert[h], ~würdig, *a.* märkvärdig, intressant. ~würdigkeit, -en, *f.* märkvärdighet.

Wissenschaft, -en, *f.* 1. vetenskap. 2. kunskap. 3. vetskap, kännedom. -s... Ex ~drang, ~durst, -[e]s, 0, *m.* kunskaps-törst.

Wissenschaftler, -s, -, *m.* vetenskapsman, lärd.

Wissenschaftler, -s, -, *m.* inbillad lärd, lärd pedant.

wissenschaftlich, *a.* vetenskaplig.

Wissenschaftlichkeit, 0, *f.* vetenskaplighet.

wissenschaftlich, *a.* medveten, afsigtlig; adv. veterligen.

Wit... Ex. -frau, -en, *f.* enka. -mann, -[e]s, -er †, *m.* enkling.

Witib (korta I), -e, *f.* enka.

Witt... se *Witt*...

Witten, -s, -, *m.* hvitten.

witter|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* 1.opers. *Es wittert schön*: det är vackert väder. 2.opers. åska. 3. vädra, lukta, spåra.

Witterung, -en, *f.* 1. väderlek. 2. jag. a) väderkorn, b) lukt efter djur, c) vittring. -s... Ex. ~bericht = *Wetterbericht*. ~kunde, ~lehre, 0, *f.* meteorologi. ~verhältnis[s], -ses, -se, *n.* temperaturförhållande.

Wittum se *Wittum*. **Wittib** se *Witib*.

Wittüm, -[e]s, -er †, *n.* lifränta åt enka, enke-medel, lifgeding, enkesäte.

Wit[t]we, -n, *f.* enka. -n... Ex. ~gehalt, -[e]s, -e et. -er †, *n.* och *m.* (enke)pension. ~jahr, -[e]s, -e, *n.* enkår, a) sorgår, b) nådår. ~schatz, -es, -e †, *m.* = *Wittüm*. ~sitz, -es, -e, *m.* enkesäte. ~stand, -[e]s, 0, *m.* enkestånd.

Wit[t]wenschaft, -en, *f.* **Wit[t]went[h]üm**, -[e]s, 0, *n.* enkestånd.

Wit[t]wer, -s, -, *m.* enkling.

Wit[t]werschaft, -en, *f.* **Wit[t]wert[h]üm**, -[e]s, 0, *n.* enklingsstånd.

Witz, -es, -e, *m.* kvickhet, vits. ~e machen ei. *reissen*: vitsa, säga kvickheter, vara kvick. *F das ist ja eben der* ~ det är just saken det. -blatt, -[e]s, -er †, *n.* skämtblad. -bold, -[e]s, -e, *m.* vitsare, skämtare. -funke[n], -ns, -n, *m.* snillegnista. -kopf, -[e]s, -e †, *m.* kvickhufvad. -reisser, -s, -, *m.* = -bold.

Witzelēi, -en, *f.* idkeligt, dumt vitsande, dum vits.

witzel|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* söka efter kvickheter, vitsa.

witzig, *a.* kvick.

witz|en, *[-es]t, -te, ge-t, witzig|en, -te, ge-t, tr.*
Jmdn ~ göra ngn klok, så att han en annan gång
 aktar sig. *Gewitzigt*: varnad, bränd.

Witzler, *-s, -, m. Witzling, [-e]s, -e, m. dålig*
 vitsare.

wo, *I. adv. 1. hvar, hvarest, där, som, då,*
1. ex. ~ ist er? das Haus, ~ ich wohne;
hier ist es, ~ ich wohne; in einer Zeit, wo
man ... Vom ~ hvarifrån. Er reiste nach
England, als ~ die meiste Freiheit ist: han
reste till England såsom varande det land,
där den största friheten råder. ~ werde
ich so dumm sein: så dum är jag inte. Ach
~! tro icke det! visst inte! 2. någonstädes.
II. konj. såvida, om, t. ex. ~ ich nicht irre,
~ nicht, ~ möglich.

wobéi, *adv. hvarvid, hvar. ~ ist er stehen ge-*
blieben? hvar stannade han?

Woche, *-n, f. 1. vecka. 2. plur. ~n: barnsång.*
In [den] ~n sein el. *die ~n halten*: ligga i
 barnsång. *In die ~n kommen mit einem*
Sohne: föda, af, nedkomma med en son.
-n... Ex. ~besuch, [-e]s, -e, m. barnsängs-
visit. ~bett, [-e]s, -en, n. barnsång. ~blatt,
[-e]s, -er †, n. veckoblad. ~geld, [-e]s, -er,
n. veckopengar, veckolön. ~kind, [-e]s, -er,
n. nyfödd. ~kleid, [-e]s, -er, n. hvardags-
drägt. ~lang, adv. hela veckor (igenom).
~markt, [-e]s, -e †, m. torgdag. ~prediger
-s, -, m. veckopredikant. ~predigt, -en, f.
veckopredikan. ~stube, -n, f. barnsängs-
kammare. ~suppe, -n, f. barnsängsoppa.
~weise, adv. veckotals. ~tag, [-e]s, -e, m.
hvardag, söckendag.

wöchentlich, *a. (återkommande) hvarje vecka,*
 en gång i veckan, alla veckor, vecko-.

Wöchner, *-s, -, m. veckohafvande.*

Wöchnerin, *-nen, f. barnsängskvinna.*

Wocken = **Rocken** 1-3.

Wodan, *-s, 0, m. npr. Oden.*

wodürch, *adv. hvarigenom.*

woförn, *konj. såvida, om, huruvida.*

wofür, *adv. för hvad, för hvilket, för hvem,*
 hvartill.

Woge, *-n, f. våg, bölja. -n... Ex. ~getöse, -s, 0,*
n. vågornas brus. ~weise, adv. i vågor,
 böljande.

wogegen, *adv. hvaremot, mot hvad, mot hvil-*
 ket.

wog|en, *-te, ge-t, itr. h. 1. gå i vågor, bölja,*
 svalla. 2. simma, gunga på vågor.

wogenhaft, **wogig**, *a. böljande, i vågor.*

wohér, *adv. hvarifrån.*

wohin, *adv. hvar, hvarthän, dit.*

wohingegen, *adv. och konj. hvaremot, medan.*

wohinter, *adv. bakom hvad, bakom hvilket,*
 hvar, hvarest.

wohl, *I. a. i sht adv. väl, bra. ~ bekom|n's!*
 väl bekomme! *Sich's ~ sein lassen*: göra
 sig goddagar, sköta sig, taga sig god tid.
 ~ *oder übel*: med eller mot sin (din o. s. v.)

vilja. Es thut mir ~ det gör mig godt.
Mir ist am ~sten: jag mår bäst. Wünsche
~ zu schlafen! sof godt! wünsche ~ ge-
speist zu haben = gesegnete Mahlzeit. II.
interj. väl! hell! godt! III. [-e]s, 0, n. väl,
 bästa, välfärd. *Auf Ihr ~! skäll! lycka till!*
 ~achtbar, *a. välaktad. -án, I. adv. friskt,*
 dugtigt, muntert. *II. interj. välan! -anständ-*
 ~ig, *a. anständig. -anständigkeit, 0, f. an-*
 ~ständigkeit. -áuf, *I. adv. ~ sein: vara kry,*
 vid godt mod. *II. interj. välan! lycka till!*
 ~bedacht, *I. [-e]s, 0, m. mogen öfverläg-*
 ~nung. *II. adv. -bedächtigt, a. välbetänkt, öf-*
 ~verlagd. ~befinden, *-s, 0, n. välbefinnande.*
 ~befugt, *a. väl, fullt befogad. -begabt, a. be-*
 ~gáfvad. -begütert, *a. välmående. -behagen,*
-s, 0, n. välbehag. -behalten, a. välbehållen.
 ~beleibt, *a. korpulent. -beleibtheit, 0, f. kor-*
 ~pulens. -beleumdet, *a. som har godt rykte*
 om sig. ~beschaffen, *a. i godt stånd. -bestallt,*
a. välbestäld. -edel, a. välboren. -ehrwür-
 ~den, *obest. f. högvördighet. -ehrwürdig, a.*
 ~högvördig. ~erfahren, *a. väl erfåren. -er-*
 ~geh[e]n, *-s, 0, n. välgång. -fahrt, 0, f. välfärd.*
 ~fahrtausschuss, *-es, -e †, m. välfärdskomit-*
 ~té. -feil, *a. billig. ~en Kaufs*: för godt köp.
 ~feilheit, *0, f. billighet, godt pris. -geartet,*
a. välartad. -gebaut, a. välbygd. -gebildet,
a. välbildad. -geboren, a. högäld. -gefallen,
-s, 0, n. välbehag, behag, nöje, förnöjelse.
 ~gefällig, *a. behaglig, vänlig. -gefühl, [-e]s,*
0, n. känsla af välbehag. -gemeint, a. väl-
 ~ment. -gemut[h], *a. vid godt mod, glad,*
 förnöjd. ~genährt, *a. välfödd. -geneigt, a.*
 ~böjd, fallen. ~geruch, *[-e]s, -e †, m. vällykt.*
 ~geschmack, *[-e]s, 0, m. smaklighet, god*
 smak. ~gesinnt, *a. välsinnad. -gestittet, a.*
 ~väluppfostrad, sedig, sedesam. ~gestalt[et],
a. välbildad. -getroffen, a. väl träffad, lyc-
 ~kad. ~gewogen, *a. (väl) bevågen. -gewogen-*
 ~heit, *0, f. bevågenhet. -habend, a. välmå-*
 ~ende. -habenheit, *0, f. välmåga. -häbig, a.*
 ~välmående. ~klang, *[-e]s, -e †, m. välklang,*
 vällyd. ~klingend, *a. välklingande, välly-*
 ~dande. -laut, *[-e]s, 0, m. vällyd. -leben, -s,*
0, n. vällefnad. -loblich, a. välloflig. -lust
se Wollust. -meinend, a. välmenande. -redend,
a. välталig. -redenheit, 0, f. välталighet. -rie-
 ~chend, *a. vällyktande. -schmeckend, a. väl-*
 ~smakande. -sein, *-s, 0, n. välbefinnande.*
 ~stand, *[-e]s, 0, m. välstånd. -that, -en, f.*
 ~välgärning. ~thäter, *-s, -, m. ~in, -nen, f.*
 ~välgörare, välgörarinna. ~thätig, *a. välgö-*
 ~rande. ~thätigkeit, *0, f. välgörenhet. -thuend,*
a. välgörande. -thun, itr. h. göra godt, vara
 ~välgörande. ~verdient, *a. välförtjänt. -ver-*
 ~halten, *-s, 0, n. välförhållande. -weise, a.*
 ~välvis. ~weislich, *adv. välvisligen. -wollen,*
itr. h. Jmdm ~ vilja ngn väl. -wollen, -s, 0,
n. välvilja. -wollend, a. välvillig.

wohlig, *a. behaglig, treflig, angenäm.*

Wohn... Ex. -gebäude, -s, -, -haus, -es, -er †, n. boningshus. -ort, [-e]s, -e el. -er †, m. boningsort. -sitz, -es, -e, m. hemvist. -stube, -n, f. -zimmer, -s, -. n. boningsrum, hvardagsrum. -zins, -es, 0, m. hyra.

wohnbär, a. beboelig.

Wohnbarkeit, 0, f. beboelighet, beboeligt skick.

wohnen, -te, ge-t, itr. h. bo.

wohnhaf, a. bofast, boende.

wohnl, a. bekväm, treflig.

Wohnlichkeit, -en, f. bekvämlighet.

Wohnung, -en, f. 1. boning, bostad. 2. våning.

-s... Ex. ~anzeiger, -s, -, m. hyresannonsblad.

hyreslista. ~geber, -s, -, m. hyresvärd.

~mangel, -s, 0, m. ~not[h], 0, f. bostads-

brist. ~veränderung, -en, f. ombyte af våning, flyttning. ~vermiet[h]er = ~geber.

wol se wohl.

wölben, -te, ge-t, tr. och sich ~ hvälva (sig).

Wölbung, -en, f. hvälvning, hvälv.

Wolf, [-e]s, -e †, m. varg. Ordspr. mit den Wölfen muss man heulen: man måste tjuta med ulfvarne, måste taga seden dit man kommer.

-s... Ex. ~ärt, -en, f. 1. vargart. 2. 0, vargnatur. ~balg, [-e]s, -e †, m. vargskinn.

~bohne, -n, f. vargböna, lupin. ~eisen, -s, -, n. vargsax. ~grube, -n, f. vargrop. ~hunger, -s, 0, m. stark hunger, glupskhet. ~luchs, -es, -e †, m. varglo. ~milch, 0, f. 1. vargmjök. 2. bot. törel (Euphorbia).

Wölfin, -nen, f. varghona.

wölfisch, a. varglik.

Wolke, -n, f. dim. Wölkchen, -lein, moln. sky.

-n... Ex. ~än, adv. mot skyarne, mot himlen.

~ärtig, a. molnlik. ~bruch, [-e]s, -e †, m. skyfall. ~himmel, -s, 0, m. molnbetäckt himmel. ~höch, a. skyhög. ~leer, ~los, a. molnfri. ~säule, -n, f. molnstod. ~schleier, -s, -, m. molnslöja.

wölken, -te, ge-t, I. tr. öfverdraga med moln, molnhöja. Gewolkt: mulden. II. afv. wolk'en, sich ~ mulna.

wolkenhaft, wolkig, a. 1. molnlik. 2. mulen.

Wolle, -en, f. ull; ylle. Bhd. in der ~ sitzen: sitta i goda omständigheter, ~ lassen musen: få släppa till skinnen, få sitta emellan, viel Geschrei und wenig ~ mycket af munnen och litet af ullen, in der ~ gefärbt: äkta, pålitlig. ~arbeit, -en, f. ylle-

sak. ~fett, [-e]s, -e, n. ur ull afsöndradt fett. ~garn, [-e]s, -e, n. ullgarn. ~haar, [-e]s, -e. n. ullhår, a) ullfibr. b) ulligt hår. ~kratze, -n, f. ullkarda. ~reich, a. ullrik. ~schere, -n, f. ullsax. ~schur, -en, f. ullklipping.

~vieh, [-e]s, 0, n. ullbärande djur. ~wäsche, 0, f. ylletvätt. -en... Ex. ~wa[ä]re, -n, f. yllevåra. ~zeug, [-e]s, -e, n. ylletyg.

1. wollen, a. yllen, af ylle, ylle.

2. wollen, will willst will, -te, ge-t och efter inf. ~, -e, tr. och itr. h. 1. vilja. Etw. gethan wissen ~ vilja att ngt sker. So Gott will:

om Gud så vill. 2. måste, t. ex. diese Sache will mit Klugheit ausgeführt werden. 3. skola, t. ex. was das nur werden will: hvad skall det väl bli af, wie wollte das euch zu Ohren kommen? huru skulle det (kunna) komma till edra öron? was will das bedeuten? hvad skall det betyda? dich will ich! jag skall hjälpa dig, jag! 4. hålla på att, t. ex. er wollte sterben: han höll på att dö, lag på dödsbädden. 5. särskilda fall. Ich will mich geirrt haben: jag må, kan hafva miss-

tagit mig, lät vara att jag misstagit mig. Nähere Erkundigung wolle man einholen bei: närmare upplysningar (behagade man inhämta) hos. Mir will scheinen: det synes förefaller mig. Wir ~ sehen: vi få se. Ich will nichts gehört haben: jag har (låtsas som om jag) ingenting hört, ich will nichts gesagt haben: jag har ingenting sagt. Er will es selbst gesehen haben: han påstår sig själf hafva sett det. Dem sei wie ihm wolle: därmed må vara huru som helst.

wollicht, wollig, a. 1. ullig. 2. ullaktig, ullartad.

Wollust, -e †, f. vällust, sinlighet. ~at[h]mend, a. vällustig.

wollüstig, a. vällustig, sinlig.

Wollüstling, [-e]s, -e, m. vällusting.

womit, adv. hvarmed.

wonach, adv. hvarefter.

Wonne, -n, f. fröjd, sällhet, hänryckning, för-

tjusning. ~bebend, a. bäfvande af sällhet, af fröjd. ~berauscht, a. glädjedrunken. ~gefühl, [-e]s, -e, n. känsla af sällhet. ~leer, -los, a. glädjetom, glädjefattig. ~monat, ~mond, [-e]s, -e, m. maj, blomstermånad. ~rausch, -es, -e †, ~taumel, -s, 0, m. glädjerus. ~thräne, -n, f. glädjetår. ~trunken, a. glädjedrunken. ~voll = wüß.

wonnesäm, **wonnig**[lich], a. säll, hänryckande. hänförande, förtjusande.

woran, adv. 1. interr. och rel. hvarpå, på hvad, på hvilken, hvilket. ~ denkst du? hvad tänker du på? 2. obest. på något.

worauf, adr. 1. = woran. 2. hvarefter.

woraus, adv. hvarur, ur hvad, ur hvilken, ur något, jfr woran.

worein, adv. (motsvar. in med ack.) hvari, i hvad, hvilken, ngt, jfr woran.

Worf... Ex. ~maschine, -n, f. kastmaskin, sädes-

vanna. ~schaufel, -n, f. kastskofvel.

Worfel, -n, f. kastskofvel.

worfel-n, **wor**fen, -te, ge-t, tr. med kastskofvel rengöra; vanna.

Worfler, -s, -, m. arbetare som rengör säd.

worin, adv. (motsvar. in med dat.) hvar(ut)i, i hvad, i hvilken, i något, jfr woran.

Wort, [-e]s, -er † i bem. enstaka ord, glosa, eljes -e, n. dim. Wörtchen, -lein, plur. afv. Wörterchen, -lein, ord. Auf Ihre ~e hin: på edert ord. Jmdm aufs ~e gehorchen: blindt lyda ngn. Jmdm beim ~e nehmen: taga ngn på ordet. Jmdm ins ~ fallen: falla ngn i talet. Nicht

zu ~e kommen: ej få ordet. *Ein Mann von ~ sein*: stå vid sitt ord. Ordsp. *ein Mann, ein ~ en karl* står vid sitt ord. *In angemessenen ~en*: i passende ordalag. *Jmdm gute ~e geben*: tala väl vid ngn. *Grosse ~e führen*: vara stor i orden. *Etw. nicht ~ haben wollen*: ej vilja tillstå ngt. *Jmdm das ~ reden*: förordna ngn, vara nngs förespråkare. ~e machen: prata. *Den ~en nach verstehen*: taga i bokstaflig bemärkelse. *Das ~ des Rätsels*: gåtans lösning. -ableitung, -en, f. härledning, etymologi. -arm, a. ordfattig. -art, -en, f. ordklass. -biegung, -en, f. böjning, flexion. -brüchig, a. icke ordhållig, trolös, menedigt. -brüchigkeit, 0, f. trolöshet, menedighet. -fechter, -s, -, m. ordryttare. -fechtere, -en, f. ordrytteri. -folge, 0, f. ordföljd. -fügung, -en, f. ordfogning, konstruktion. -führer, -s, -, m. ordförande. -gefecht, -[e]s, -e, n. ordstrid. -gepränge, -s, 0, n. ordpräl. -getreu, a. ordagrann. -gläubig, a. troende, rättrogen, ortodox. -habend, a. som har, för ordet. -kampf, -[e]s, -e †, m. ordstrid. -karg, a. ordknapp. -kargheit, 0, f. ordknapphet. -klauber, -s, -, m. ordklyfvare. -kram, -[e]s, 0, m. ord, fraser, prat. -krämer, -s, -, m. fras-, pratmakare. -laut, -[e]s, 0, m. ordalydelse. -macher = -krämer. -macherei, -en, f. = -kram. -mangel, -s, -†, m. ordbrist. -rät[h]sel, -s, -, n. logografy. -reich, a. ordrik. -schatz, -es, 0, m. ordförråd. -schwall, -[e]s, 0, m. ordsvall. -schwulst, -[e]s, 0, m. svulstiga ord. -sinn, -[e]s, 0, m. ordens betydelse. -sparer, -s, -, m. ordknapp person. -spiel, -[e]s, -e, n. ordlek. -stellung, -en, f. ordställning. -streit, -[e]s, -e, m. ordstrid. -verdreher, -s, -, m. ordvrängare. -verdrechung, -en, f. ordvrängning. -verstand, -[e]s, 0, m. ordens betydelse, bokstaflig bemärkelse. -vorrat[h], -[e]s, -e †, m. ordförråd. -wechsel, -s, -, m. ordväxling. -witz, -es, -e, m. ordlek.

Wörter... Ex. -bildung, -en, f. ordbildning. -büch, -[e]s, -er †, n. ordbok. -verzeichnis[s], -ses, -se, n. ordförteckning, ordlista.

wörtlich, a. 1. ordagrann. 2. i ord, ord-, med ord.

Wörtlichkeit, 0, f. ordagrann öfverensstämmelse.

worüber, adv. hvaröfver, öfver hvad, hvilken, något, jfr *woran*.

worunter, adv. hvarunder, hvaribland, under, ibland hvad, hvilken, något, jfr *woran*.

woselbst, adv. hvaräst, hvar, där.

wovón, adv. hvaraf, hvarifrån, af, från hvad, hvilken, något, jfr *woran*.

wovór, adv. för hvad, hvilken, något, jfr *woran*.

wowider = *wogegen*.

wozú, adv. hvartill, till hvad, hvilken, något, jfr *woran*.

wozwischen, adv. hvarremellan, hvaribland, mellan, bland hvad, hvilken, något.

wrack, I. a. oduglig, utskotts-. II. -[e]s, -e, n. 1. utskott. 2. vrak. 3. † afdrift, afvikelse. -gut, -[e]s, -er †, n. strandgods. -recht, -[e]s, 0, n. strandrätt.

wrick'len, -te, ge-t, tr. vricka båtår.

Wricker, -s, -, m. båtvrickare.

wringen, wrang, wränge, gewrungen, wringe, tr. vrida, t. ex. *Wäsche*.

Wucher, -s, 0, m. 1. ocker. ~ *treiben*: ockra. 2. ränta. *Mit ~ vergelten*: betala med ränta. 3. vinst. -blume, -n, f. prästkrage (Chrysanthemum). -geschäft, -[e]s, -e, n. -handel, -s, 0, m. procenteri, procentareaffär. -jude, -n, -n, m. ockrare, procentare. -pflanze, -n, f. 1. frodigt växande växt. 2. parasitväxt.

Wucheréi, -en, f. ocker, procenteri.

Wucherer, -s, -, m. ockrare, procentare.

wucherhaft, wucherisch, a. 1. ockrande, ocker-. 2. yppig, frodig.

wucherin, -te, ge-t, itr. h. 1. växa yppigt, frodas. 2. gifva god afkastning, vara vinstgifvande. 3. ockra.

Wuchs (atr. kort u), -es, -e †, m. växt.

Wucht, -en, f. 1. tyngd, vikt; eftertryck. 2. häfstång.

wucht'len, -ete, ge-et, I. itr. h. tynga, tryckande hvilta. II. tr. med en häfstång lyfta, häfva. III. *Sich ~ tunge* vältra sig.

wuchtig, a. tung, tryckande, tyngande.

wühl'len, -te, ge-t, itr. h. och tr. gräfvä, böka, rota, krasfa, leta; uppvigla.

Wühler, -s, -, m. en som gräfver m. m. se föreg.; uppviglare.

Wühleréi, -en, f. idkeligt gräfvande m. m. se *wählen*.

wühlerisch, a. uppviglande.

Wuhne, -n, f. vak.

Wuhr, -[e]s, -e, n. *Wuhre*, -n, f. = *Wehr* 6.

Wulst, -[e]s, -e [†], m. -en, f. pös, valk. -förmig, a. valkformig. -haar, -[e]s, -e, n. hår i valkar.

wulst'len, -ete, ge-et, itr. s. och *sich* ~ pösa, svälla. **wulstig**, a. uppsvuld, pösande, valkformig.

wund, a. säråd, särig, sönder. *Sich die Füße ~ gehen*: få skafsår på fötterna. *Jmdn ~ schlagen*: slå ngn så att blodet rinner. -arznei, -en, f. läkemedel för sår, sårsalva.

-arzneikunst, 0, f. kirurgi. -arzt, -[e]s, -e †, m. kirurg. -ärztlich, a. kirurgisk. -balsam, -[e]s, -e, m. sårbalsam. -fiebert, -s, -, n. sårfeber. -gedrückt, a. söndertryckt. -gelaufen, a. som fått skafsår. -mal = *Wundenmal*.

-salbe, -n, f. sårsalva.

Wunde, -n, f. sår. -n... Ex. ~frei, a. utan sår, helskinnad. ~mal, -[e]s, -e ei. -er †, n. märke efter sår, ärr.

Wunder, -s, -, n. 1. under, underverk, mirakel. 2. förundran, förvåning. 3. särskilda fall. *Es nimmt mich ~, dass ...* det förvånar mig,

* akta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militäris term.

att ... *Er denkt ~ meint ~ was er thut*: han tycker sig utföra riktiga stordåd. *Er bildet sich ~ was darauf ein*: han är ofantligt morsk däröfver. **-alt**, *a.* ofantligt gammal. **-bau**, *[-e]s, -ten, m.* underbar byggnad. **-bild**, *[-e]s, -er, n.* undergörande bild. **-ding**, *[-e]s, -e, n.* underbar sak. **-doktor**, *-s, -en, m.* underdoktor, undergörare. **-erklärung**, *-en, f.* förklaring af under. **-erscheinung**, *-en, f.* underbar företeelse. **-geschichte**, *-n, f.* 1. underbar historia. 2. berättelse om under. **-geschöpf**, *[-e]s, -e, n.* underbar varelse. **-glaube**, *-ns, 0, m.* 1. tro på under. 2. tro som verkar under. **-gleich**, *a.* underbar. **-gröss**, *a.* underbart stor. **-hold**, *a.* underbart huld, hänförande, förtjusande. **-horn**, *[-e]s, -er †, n.* underbart horn: boktitel, ungef sagoskatt. **-hübsch**, *a.* underbart skön. **-kind**, *[-e]s, -er, n.* underbarn. **-lampe**, *-n, f.* underbar lampa. **-lieblich**, *a.* underbart älsklig, förtjusande. **-mähre**, *-n, f.* underbar saga. **-mann**, *[-e]s, -er †, m.* underbar man. undergörare. **-reich**, *I. a.* 1. rik på under. 2. underbart, ofantligt rik. **II. [-e]s, -e, n.** underbart land, nderland. **-schön**, *a.* underbart skön, hänförande. förtjusande. **-selten**, *a.* utomordentligt sällsynt. **-spiegel**, *-s, -, m.* underbar spegel. **-sucht**, *0, f.* begär. åtra efter under. **-that**, *-en, f.* underbar gärning, under. **-thäter**, *-s, -, m.* *~ in, -nen, f.* undergörare, undergörerska. **-thätig**, *a.* 1. undergörande. 2. verkad genom under, underbar. **-t[h]ier**, *[-e]s, -e, n.* underdjur. **-voll**, *a.* underfull. underbar. **-welt**, *-en, f.* undrens verld. **-werk**, *[-e]s, -e, n.* underverk. **-zeichen**, *-s, -, n.* under, mirakel.

wunderbar, *a.* underbar.

Wunderbarkeit, *-en, f.* 1. 0, det underbara i ngt. 2. underbar sak.

wunderbärlig, *a.* underbar.

wunderlich, *a.* underlig, besynnerlig.

Wunderlichkeit, *-en, f.* besynnerlighet.

Wunderling, *[-e]s, -e, m.* besynnerlig, sällsam människa.

wunder'n, *-te, ge-t, I. itr. h. och tr.* *Etw. wundert mich* el. * *mir*: ngt förvånar mig. *Das soll mich doch ~, ob ...* det skulle förvåna mig, om ... *Mich wundert eines Dinges*: en sak förvånar mig. *Zu ~ ist es nicht, wenn ...* det vore ej underligt, om ... **II. Sich ~ förvånas, über etw.** *sak*: öfver ngt. *Sich des Todes et. auf den Tod ~* blifva högligen förvånad.

wundersäm, *a.* underbar.

Wundtheit, *0, f.* säradt tillstånd, sår, skada.

Wunsch, *-es, -e †, m.* 1. önskan, önskning. *Dies war schon lange mein ~* detta har jag redan länge önskat mig. 2. besvärjelse. **-erfüllung**, *-en, f.* en önsknings uppfyllande. **-satz**, *-es, -e †, m.* gram. önskesats. **-weise**, *adv.* under form af en önskan, så-

som ett önskningsmål. **-zettel**, *-s, -, m.* önskningslista.

wünschbar, *a.* önskvärd, önskelig.

Wünschel... *Ex. -hütlein*, *-s, -, n.* önskehatt. **-rut[h]e**, *-n, f.* slagruta.

wünsch'en, *[-es]t, -te, ge-t, tr.* önska. *Ich wünsche wohl geruht zu haben*: jag hoppas att ni sofvit godt.

wünschens... *Ex. -wert[h]*, *-würdig*, *a.* önskvärd, önskelig. *Es wäre mir ~ zu wissen*: jag skulle gärna vilja veta. **-würdigkeit**, *0, f.* det önskvärda i ngt.

wupp, *wup[p]s, interj.* vips!

Würde, *-n, f.* värdighet; förtjänst, värde. *Unter aller ~ sein*: vara under all kritik, ovärdig. *Etw. bleibt in seiner ~ ngt* bibehåller sin godhet. **-los**, *a.* ovärdig. **-voll**, *a.* värdig. *n...* *Ex. ~träger*, *-s, -, m.* dignitär.

würdig, *a.* värdig, värd.

würdig'en, *-te, ge-t, tr.* 1. *Jmdn einer (gen.) Sache ~ anse* ngn vara värd en sak. 2. värdera, uppskatta. **Würdigung**, *f.*

Würdigkeit, *0, f.* värdighet.

würdigh, *adv.* värdigt.

Wurf, *[-e]s, -e †, m.* 1. kast. *Jmdm in den ~ kommen* el. *laufen*: komma i ngn's väg. *Einen guten ~ thun*: göra ett godt kap. *Alles auf einen ~ setzen*: sätta allt på ett kort.

2. a) djurs födande; kalving, valpning *m. m., b)* på en gång födda ungar, kull. **-anker**, *-s, -, m.* † varpankare. **-geschoss**, *-es, -e, n.* kastkropp, projektil. **-geschütz**, *-es, -e, n.* **-maschine**, *-n, f.* kastmaskin. **-schaufel**, *-n, f.* kastskofvel. **-scheibe**, *-n, f.* kastskifva, diskus. **-speer**, *[-e]s, -e.* **-spiess**, *-es, -e, m.* kastspjut. **-waffe**, *-n, f.* kastvapen. **-weite**, *-n, f.* stenkast.

Würfel, *-s, -, m.* dim. *Würfelchen, Würfelein*, tärning, kub. **-becher**, *-s, -, m.* tärningsbägare. **-brett**, *[-e]s, -er, n.* brädspel. **-bude**, *-n, f.* stånd där tärningsspel bedrifves. **-fall**, *[-e]s, 0, m.* tärningskast. **-form**, *0, f.* kubisk form. **-förmig**, *a.* kubisk. **-pasch**, *-es, -e, m.* alla. **-spiel**, *[-e]s, -e, n.* tärningsspel. **-spieler**, *-s, -, m.* tärningsspelare.

würfelig, *a.* kubisk.

würfelig, *a.* kubisk, delad i tärningar, rutig. **würfel** *n. -te, ge-t, I. itr. h.* kasta, spela tärning. **II. tr.** 1. dela, skära i tärningar, förse med tärningsmönster. *ruta*. 2. *Etw. durch einander ~ kasta* ngt huller om buller.

Würfler, *-s, -, m.* tärningsspelare.

Würg... *Ex. -engel*, *-s, -, m.* mordängel. **-holz**, *-es, -er †, n.* **-knebel**, *-s, -, m.* packkäpp. **-schwert**, *[-e]s, -er, n.* **-stahl**, *[-e]s, -e †, m.* svärd, glafven, mordvapen.

würg'en, *-te, ge-t, itr. h. och tr.* 1. kväfva, komma att storkna, fastna i halsen. 2. sätta i halsen. *Etw. hinunter ~* med möda nedsvälja ngt. *Wdg. an einer Arbeit ~* ytterligt anstränga sig med ett arbete. 3.

fatta om strupen. **4.** strypa; i allm. mörda. **5.** med packkapp el. dyi. åtdraga.

Würger, -s, -, m. **1.** mördare; bödel. **2.** zool. törnskata (*Lanius*).

Würgerél, -en, f. strypning, mördande.

würgerisch, a. mördande, mordisk.

würk|len *se* *wirken*.

Wurm, -[e]s, -er †, m. dim. *Würmchen*, -lein, plur. *afv. Würmerchen*, -lein, **1.** mask; F kräk, stackare. F *blid. einen ~ haben* el. *Würmer im Kopfe haben*: hafva grillen i hufvudet, *das war der Kopf des ~s*: nu är det värsta öfverståndet. **2.** orm. -**arznei**, -en, f. medicin, medel mot mask. -**fräss**, -es, -e, m. maskätet, maskstunget ställe, stycke, maskfrat, maskmat. -**frässig**, a. maskstungen. -**krank**, a. sjuk af mask. -**loch**, -[e]s, -er †, n. maskhål. -**mehl**, -[e]s, 0, n. maskmjöl, maskfrat. -**mittel**, -s, -, n. medel mot mask. -**säme**, -us, -n, m. maskfrö. -**stich**, -[e]s, -e, m. maskstyng, maskhål. -**stichig**, a. maskstungen.

wurm|len, -te, ge-t, *itr. h.* **1.** blifva maskstungen. **2.** grubbla, fundera. **3.** *In jmdm ~ ligga* och gro i en, ej lemna en i ro, plåga en. **4.** F *etw. wurmt im Magen*: ngt förorsakar ondt, knip i magen.

Würmer... *ex.* -**speise**, -n, f. maskmat.

wurmig, a. **1.** maskäten, maskstungen. **2.** förtretad, ond.

wurmiser|len, -te, -t, F = *wurmen* 2.

Wurst, -e †, f. **1.** korf. F ~ *wider ~* lika mot lika, betalt kvitteras, *das ist mir ~* det gör mig detsamma. **2.** *vorst*. -**band**, -[e]s, -er †, n. korfsnöre. -**horn**, -[e]s, -er †, n. korfhorn. -**kessel**, -s, -, m. korfgryta. F *blid. jetzt sitze ich im ~* nu har jag just råkat väl ut. -**kraut**, -[e]s, -er †, n. korfkrydda. -**maul**, -[e]s, -er †, n. F mun med tjocka läppar. -**suppe**, -n, f. soppa på korfspad. -**wagen**, -s, -[†], m. *vorst*.

wurstig, a. **1.** valkig, i valkar. **2.** F likgiltig.

Wurz|le, -en, f. **1.** krydda. **2.** vört. -**brühe**, -n, f. kryddsås. -**duft**, -[e]s, -e †, m. aromatisk

doft. -**los**, a. utan kryddor, fadd. -**wein**, -[e]s, -e, m. kryddadt vin.

Wurzel, -n, f. dim. *Wurzelchen*, *Wurz[e]lein*, rot. -**echt**, a. om akta trädslag: icke ympad. -**faser**, -n, f. rottråd. -**früchtig**, a. ~e *Pflanze* = följ. -**gewächs**, -es, -e, n. växt med ätbara rötter, rotfrukt. -**knollen**, -s, -, m. rotknöl. -**los**, a. utan rötter. -**rebe**, -n, f. rotstock. -**reis**, -es, -er, n. -**schoss**, -es, -e [†], -**schössling**, -[e]s, -e, m. rotskott. -**ständig**, a. utgående från roten. -**werk**, -[e]s, -e, n. rötter. -**wort**, -[e]s, -er †, n. gram. rot.

wurzelhaft, a. gram. rot.

wurzelig, a. **1.** rotartad. **2.** full af rötter.

wurzel|in, -te, ge-t, *itr. h.* och s. samt *sich ~ slå* rot, vara rotad, rotfast.

würz|len, -[es]t, -te, ge-t, *tr.* krydda. *Würzung*, f.

würzhaft, **würzig**, a. kryddad, aromatisk.

Würzling, -[e]s, -e, m. rotskott.

Wüst, -[e]s, 0, m. **1.** virrvarr, kaos. **2.** smuts, snusk.

wüst, a. **1.** öde, tom, obebodd, oodlad. **2.** oredig, kaotisk. **3.** dålig, sedeslös, utsväfvande.

Wüste, -n, f. öken, ödemark. -**n...** *ex.* ~**einwohner**, -s, -, m. ökeninvånare.

wüst|len, -ete, ge-et, *itr. h.* ödsla, hushålla illa.

Wüstenéi, -en, f. ödemark, öken.

Wüstheit, 0, f. **1.** tomhet, ödslighet. **2.** ödslande, utsväfvande lefnadsätt. **3.** råhet, ondska. **4.** tyngd i hufvudet.

wüstig, a. oredig, kaotisk.

Wüstling, -[e]s, -e, m. slösare, utsväfvande sälle, vållusting.

Wut[h], 0, f. raseri, vrede. *Seine ~ an jmdm auslassen*: rasa mot, utösa sin vrede öfver ngn. -**anfall**, -[e]s, -e †, m. vredesutbrott. -**entbrannt**, a. upptänd af vrede, vredgad. -**schnaubend**, a. frysande af vrede, rasande. -**voll**, a. rasande, vredgad.

wüt[h]|len, -ete, ge-et, *itr. h.* rasa.

Wüt[h]erich, -[e]s, -e, m. rasande, grym människa, tyrann.

wüt[h]ig, a. rasande.

X.

X, -, -, n. gram. X. Bildl. *sich ein ~ für ein U machen lassen*: låta draga sig vid näsan, *ist U 1*. -**beine**, n. plur. krokiga ben. ~ *haben*: vara kobent. -**beliebig**, a. hvem, hvilken, hurudan som helst. -**mal**, *adv.* otaliga gånger.

Xantippe, -n, f. Xantippa.

xantippenhaft, a. ondsint, trätgirig.

Xenion, -ous, -en, n. **1.** nyårsgåfva. **2.** ungef. epigram.

Xr, förkortat. = *Kreuzer 1*.

Xylogr|aph, -en, -en, m. xylograf, träsnidare.

Xylogr|aphie, -en, f. **1.** 0, xylografi. **2.** träsnitt.

xylogr|aphisch, a. xylografisk.

Y. -[ʃ]. -[s], *n.* gram. Y.
Yacht se *Jacht*.

Y.

Yankee. -s, -m. yankee.
Ysop. -s, 0, *m.* isop.

Z.

Z. -[s], -[ʃ], *n.* gram. z.
Zacke, -*n.* *f.* Zacken. -s, -, *m.* *dim.* Zäckchen, -*lein*, spets, tinne, udd, tagg, (gaffel)klo. -*n...* Ex. ~fels, -*en*, -*en*, *m.* i flera spetsar delad klippa. ~haupt, -[e]s, -*er* †, *n.* spetsig bürgerstopp. ~krone, -*n.* *f.* krona med spetsar. ~linie, -*n.* *f.* sicksacklinie.
zack|en, -*te*, *ge-t*, *I.* *tr.* förse med spetsar, tinnar, uddar. *II.* *Sich* ~bilda spetsar, tinnar, uddar.
zackerier|en, -*te*, -*t*, *itr.* *h.* F gräda, träta.
zackig, *a.* spetsig, uddig, tandad.
zag = *zaghaft*.
Zagel. -s, -[†], *m.* svans; hårpiska.
zag|en, -*te*, *ge-t*, *itr.* *h.* vara tvehogse, försagd, rädd, tveka.
zäghaft, *a.* tveksam, tvehogse, obeslutsam, rädd, blyg.
Zäghaftigkeit, 0, *f.* tveksamhet *m.* se föreg.
zäh[e], *a.* seg.
Zähe. Zäh|ig|keit, 0, *f.* seghet.
Zahl, -*en*, *f.* *dim.* Zählchen, 1. tal, antal. 2. gram. numerus. -adverb, -[s], -*ien*, *n.* gram räkneadverb. -amt, -[e]s, -*er* †, *n.* ränteri; räntekammare. -fähig, *a.* i stånd att betala. betalningsför, vederhäftig. -grösse, -*n.* *f.* mat. numerisk storhet. -kammer, -*n.* *f.* räntekammare. -los, *a.* tallös, otalig. -lösigkeit, 0, *f.* tallös mängd, otalighet. -meister, -*s*, -, *m.* skattmästare. -pfennig, -[e]s, -*e*, *m.* spelmark, fisch, räknepenning. -reich, *a.* talrik. -stelle, -*n.* *f.* kassa där betalning erlagges. -tisch, -*es*, -*e*, *m.* (kassa)disk. -wärt[h], -[e]s, -*e*, *m.* numeriskt värde. -wort, -[e]s, -*er* †, *n.* gram. räkneord. -zeichen, -*s*, -, *n.* siffror. -en... Ex. ~folge, 0, *f.* nummerföljd. ~grösse, -*n.* *f.* numerisk storhet. ~lehre, 0, *f.* aritmetik. ~system, -[e]s, -*e*, *n.* talsystem. ~verhältnis[s], -*ses*, -*se*, *n.* talförhållande. ~wärt[h], -[e]s, -*e*, *m.* siffervärde.
Zähl... Ex. -apparat, -[e]s, -*e*, *m.* räkneapparat, räknemaskin. -methode, -*n.* *f.* räknesätt. -tisch, -*es*, -*e*, *m.* (kassa)disk.
zahlbar, *a.* betalbar.
zählbar, *a.* möjlig att räkna.
Zahlbarkeit, 0, *f.* betalbarhet.
zahl|en, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* betala.
zähl|en, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* 1. räkna. 2.

vara, hafva, t. ex. *fünfzig Jahre, tausend Einwohner*. 3. medräknas, komma med i räkningen. Zählung, *f.*
Zahler, -*s*, -, *m.* betalare.
Zähler, -*s*, -, *m.* 1. räknare, räkneästare, markör. 2. räkneapparat. 3. mat. täljare. 4. en som räknas med, kommer med i räkningen.
Zahlung, -*en*, *f.* betalning. *Eine* ~ *leisten*: betala. ~ *erhalten*: betalt kvitteras. -*s...* Ex. ~anweisung, -*en*, *f.* betalningsanvisning. ~befehl, -[e]s, -*e*, *m.* utmättningsorder. ~ein-stellung, -*en*, *f.* betalningsinställelse. ~fähig, *a.* i stånd att betala, betalningsför, vederhäftig. ~fähigkeit, 0, *f.* vederhäftighet. ~frist, -*en*, *f.* betalningsanstånd. ~mit-tel, -*s*, -, *n.* valuta, pengars värde. ~termin, -[e]s, -*e*, *m.* betalningstermin. ~unfähig, *a.* ur stånd att betala, insolvent. ~unfähig-keit, 0, *f.* oförmåga att betala.
zahn, *a.* 1. tam, spak. 2. odlad, trädgårds-, kultur-.
zähmbar, *n.* möjlig att tämja.
Zähmbarkeit, 0, *f.* egenskap att kunna tämjas.
zähm|en, -*te*, *ge-t*, *tr.* tämja, göra tam, spak, kufva, beherska. Zähmung, *f.*
Zähmer, -*s*, -, *m.* tämjare, kufvare.
Zahmheit, 0, *f.* tamhet, spakhet.
Zahn, -[e]s, -*e* †, *m.* 1. tand; tagg. *Bei* *jmdm auf den ~ fühlen*: känna ngn på pulsen, *einen* ~ *auf jmdm haben*: hafva ett horn i sidan till ngn, *Haare auf den Zähnen haben*: hafva skinn på näsan, *jmdm wässert der* ~ *nach etw.*: det vattnas i munnen på ngn efter ngt. 2. kugge. -arm, *a.* tandfat-tig. -arznei, -*en*, *f.* = *mittel*. -arzt, -[e]s, -*e* †, *m.* tandläkare. -bürste, -*n.* *f.* tandborste. -fäule, 0, *f.* tandröta. -fistel, -*n.* *f.* tandfistel. -fleisch, -*es*, 0, *n.* tandkött. -för-mig, *a.* tandformig. -geschwür, -[e]s, -*e*, *n.* tandböld. -künstler, -*s*, -, *m.* tandläkare. -los, *a.* tandlös. -lösigkeit, 0, *f.* tandlöshet. -lückig, *a.* (delvis) tandlös; *un* *bristfällig*. -mittel, -*s*, -, *n.* medel mot tandvärk, tand-medel. -rad, -[e]s, -*er* †, *n.* kuggjul. -rei-he, -*n.* *f.* tandrad. -schmerz, -*es*, -*en*, *m.* tandvärk. -stocher, -*s*, -, *m.* tandpetare. -stumpf, -[e]s, -*e* †, *m.* tandstump. -trieb, -[e]s, 0, *m.* tandsprickning. -wechsel, -*s*, -,

m. tandömsning. **-weh**, **-[e]s**, 0, n. tandvärk. **-wurm**, **-[e]s**, 0, m. tandröta, maskstungen tand.

Zähne... Ex. **-fletschen**, **-s**, 0, n. att visa tänderna, grin. **-klappe[r]n**, **-s**, 0, n. att hacka tänderna, tandagnisslan.

zahn|en, **-te**, **ge-t**, I. *itr. h.* få tänder. *Das ~* tandsprickningen. II. *av.* **zahn|en**, *tr.* förse med kuggar; tanda, udda. *Gezähnt*: tandad, försedd med kuggar, kugg-. **Zahnung**, *f.*

zahnig, *a.* 1. försedd med tänder. 2. *av.* **zahnig**, 1 sms. -tandad. **Gross~** som har stora tänder.

Zähre, **-n**, *f.* tår.

Zain, **-[e]s**, **-e**, *m.* metallstång. **-eisen**, **-s**, 0, n. stångjärn. **-silber**, **-s**, 0, n. silfver i stänger.

zain|en, **-te**, **ge-t**, *tr.* ⊕ smida till stänger.

Zainer, **-s**, **-e**, *m.* stångjärnsmed.

Zander, **-s**, **-e**, *m.* zool. gös.

Zange, **-n**, *f.* dim. *Zänglein*, *Zäng[e]lchen*, tång. **-n...** Ex. **~ärtig**, **~förmig**, *a.* tångartad, tångformig. **~käfer**, **-s**, **-e**, *m.* tvestjört.

Zank, **-[e]s**, 0, *m.* gräl, träta, tvist, tvedrägt. **-apfel**, **-s**, **-t**, *m.* stridsäpple. **-geist**, **-[e]s**, **-er**, *m.* stridlysten, grälsjuk ande, person. **-gier**, **-lust** = **-sucht**. **-stifter**, **-s**, **-e**, *m.* grälmakare. **-sucht**, 0, *f.* grälsjuka, trätlystnad. **-süchtig**, *a.* grälsjuk, trätlysten. **-teufel**, **-s**, **-e**, *m.* tvedrägtsdjäful, hälvetesbrand.

zank|en, **-te**, **ge-t**, *itr. h.* och *sich ~* gräla, träta, tvista.

Zänker, **-s**, **-e**, *m.* grälmakare.

Zänkeréi, **-en**, *f.* gräl, träta, tvist.

zankhaft, **zänkisch**, *a.* grälsjuk, trätlysten.

Zapf, **-[e]s**, **-e** †, *m.* tapp. *Im ~ sein*: tappas direkt från fatet.

1. **Zapfen**, **-s**, **-e**, *m.* dim. *Zäpfchen*, **-lein**, 1. tapp, stift, sprint. 2. kotte. 3. dim. *Zäpfchen*: tungspene. **-frucht**, **-e** †, *f.* kottfrukt, kotte. **-geld**, **-[e]s**, **-er**, *n.* skatt för utskänkning. **-loch**, **-[e]s**, **-er** †, *n.* tapphål, sprundhål. **-str[e]ich**, **-[e]s**, **-e**, *m.* tappa.

2. **zapf|en**, **-te**, **ge-t**, *tr.* tappa.

Zapfer, **-s**, **-e**, *m.* öl-, vintappare.

Zappel... Ex. **-mann**, **-[e]s**, **-er** †, *m.* leddocka, pajas. **zappelicht**, **zappelig**, *a.* sprattlande.

zappel|n, **-te**, **ge-t**, *itr. h.* sprattla.

Zar, **-en**, **-e**, *m.* tsar.

Zarge, **-n**, *f.* ram, infattning.

zärt, *zarter* *ei.* *zärter*, *zartest* *ei.* *zärttest*, *a.* späd, fin, mjuk. **-fühlend**, **-fühlig**, *a.* finkänslig. **-gefühl**, **-[e]s**, 0, *n.* finkänslighet. **-glied[e]rig**, *a.* spenslig. **-sinn**, **-[e]s**, 0, *m.* = **-gefühl**. **-sinnig** = **-fühlend**. **-sinnigkeit**, 0, *f.* = **-gefühl**.

Zärte = **Zartheit**.

Zärteléi, **-en**, *f.* klemmande, pjåkighet, känslsamhet.

zärtel|n, **-te**, **ge-t**, *itr. h.* smeka, klema.

Zärtheit, 0, *f.* spädhet, finhet.

zärtlich, *a.* 1. öm. 2. känslig.

Zärtlichkeit, **-en**, *f.* 1. ömhet. 2. känslighet.

Zärtling, **-[e]s**, **-e**, *m.* vekling.

Zaser = **Faser**.

Zaspel, **-n**, *f.* härfva, docka.

Zauber, **-s**, 0, *m.* trolleri, förtrollning, tjusning, tjusningskraft. **-bild**, **-[e]s**, **-er**, *n.* 1. trolsk bild. 2. talisman. **-blick**, **-[e]s**, **-e**, *m.* trolsk, tjusande blick. **-buch**, **-[e]s**, **-er** †, *n.* trollbok, svartkonstbok. **-flöte**, **-n**, *f.* trollflöjt. **-formel**, **-n**, *f.* trollformel. **-gehenk**, **-[e]s**, **-e**, *n.* amulett. **-kraft**, **-e** †, *f.* trollkraft. **-kräftig**, *a.* trolsk. **-kunst**, **-e** †, *f.* trollkonst. **-land**, **-[e]s**, **-er** †, *n.* trolskt, förtjusande land, fërike. **-laterne**, **-n**, *f.* trolllykta, laterna magica. **-lehring**, **-[e]s**, **-e**, *m.* trollkarlslärling. **-lied**, **-[e]s**, **-er**, *n.* trollsång. **-macht** = **-kraft**. **-märchen**, **-s**, **-e**, *n.* fësaga. **-mittel**, **-s**, **-e**, *n.* trollmedel, tjusningsmedel. **-reich**, I. **-[e]s**, **-e**, *n.* = **-land**. II. *a.* trolsk, rik på tjusning. **-rut[h]e**, **-n**, *f.* trollspö. **-schlag**, **-[e]s**, **-e** †, *n.* trollslag. **-segen**, **-s**, **-e**, *m.* trollformel. **-spieg[e]lung**, **-en**, *f.* hägring. **-spruch**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* trollformel. **-stab**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* trollstaf. **-trank**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* trolldryck. **-werk**, **-[e]s**, **-e**, *n.* trolleri. **-wesen**, **-s**, 0, *n.* trolldom, trolleri.

Zauberéi, **-en**, *f.* trolleri, trolldom.

Zauberer, **-s**, **-e**, *m.* trollkarl.

zauberhaft = **zauberisch**.

Zauberin, **-nen**, *f.* trollkviinna.

zauberisch, *a.* trolsk, förtrollande, förtjusande.

zauber|n, **-te**, **ge-t**, *itr. h.* och *tr.* trola.

Zauderei, **-en**, *f.* långsamhet, obeslutsamhet, tvekan, söl.

Zauderer, **-s**, **-e**, *m.* långsam, tveksam, obeslutsam person.

zauderhaft, *a.* tveksam, obeslutsam, långsam.

Zauderhaftigkeit, 0, *f.* tveksamhet *m. m.* se *töreg*.

Zauderin, **-nen**, *f.* tveksam, obeslutsam kvinna.

zauder|n, **-te**, **ge-t**, *itr. h.* tveka, vara obeslutsam, dröja.

Zaum, **-[e]s**, **-e** †, *m.* tygel, betsel. *Dim. wissen wo die Zäume hängen*: veta besked, vara hemmastadd. **-geld**, **-[e]s**, 0, *n.* pengar som vid hästköp lemnas åt stallrängen, drickspengar, köpskäl. **-los**, *a.* utan tygel, tygellös, otyglad. **-recht**, *a.* van vid tygeln, inri-

den. **-zeug**, **-[e]s**, 0, *n.* betsel.

zäum|en, **-te**, **ge-t**, *tr.* betsla.

Zaun, **-[e]s**, **-e** †, *m.* staket, häck, gårdsgård, inhägnad. *Dim. etw. vom ~e brechen*: söka efter förevändning, begagna första bästa tillfälle för att göra ngt, *die Gelegenheit zu einem Streite vom ~e brechen*: begagna första bästa tillfälle, söka efter anledning till en tvist, *das ist nicht hinter jedem ~e zu finden*: dylikt får man leta efter, *hinterm ~e sterben*: dö i elände. **-dürr**, *a.* kruttorr, mager, spinkig. **-könig**, **-[e]s**, **-e**, *m.* gårdsmåg. **-pfahl**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* gårdsgårdstör. **-rübe**, **-n**, *f.* bot. hundrofva. **-schlüpfer**, **-s**, **-e**, *m.* gårdsmåg. **-wicke**, **-n**, *f.* bot. tran-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

vicka (*Vicia sepium*). -winde, -n, *f.* bot. skogsvinda (*Convolvulus sepium*).

zäunl'en, -te, *ge-t*, *tr.* inhägna.

zausl'en, -[e]s, -te, *ge-t*, *tr.* hårdraga, lugga.

z. B. förkortn. = *zum Beispiel*: till exempel (t. ex.).

z. E. förkortn. = *zum Exempel* = föreg.

Zebra, -[e]s, -s, *n.* zool. sebra.

Zechl'e, -en, *f.* 1. rad, *tur.* *Nach der* ~ i tur. 2. sällskap, skrå. 3. festligt lag där hvar och en betalar för sig; kalas, dryckeslag. 4. andel i betalningen för ett festligt lag. 5. värds-husräkning. *Blat. seine ~ zahlen*: göra sin skyldighet, *die ~ bezahlen müssen*: få betala fiolerna, *die ~ ohne den Wirt machen*: göra upp räkningen utan värden. 6. att ett bolag bearbetadt gruffält. -bruder, -s, -†, *m.* dryckes-, supbruder. -frei, *a.* gratis, utan betalning. *Jmdn ~ halten*: betala för, bjuda ngn. -gelage, -s, -, *n.* dryckeslag. -ge-noss, -en, -en, *m.* dryckesbruder. -gesell-schaft, -en, *f.* dryckeslag. -schuld, -en, *f.* värds-hus-, krogskuld. -en... Ex. ~älteste(r), (*adj.* böjja) *m.* älderman.

zechl'en, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* 1. deltaga i ett festligt lag. 2. sätta sig i skuld på värds-hus. 3. dricka, supa.

Zecher, -s, -, *m.* dryckesbruder.

Zecheréi, -en, *f.* supning, supande.

Zechine, -n, *f.* sekin.

Zecke, -n, *f.* zool. fästing.

Zeder se *Ceder*.

Zeh, -[e]s, -e, *m.* Zehe, -n, *f.* tå. *Auf den ~ en gehen*: gå på tå. -en... Ex. ~gänger, -s, -, *m.* tågångare. ~spitze, -n, *f.* tåspets.

zehnt... se *zehnt*...

zehig, *a.* i sms. -tåig.

zehn, **I.** *adv.* zehen och *zehne*, *a.* (oböjl. grundtal) tio. **II.** -en, *f.* tia. -herrschaft, -en, *f.* tio-mannavälde, decemvirat. För ofr. *jfr* sms. med *drei*, *ein*, *fünf*.

Zehner, -s, -, *m.* tiotal *m.* *jfr* *Fünfer*.

zehnerlei, oböjl. *a.* tio slags, tio olika.

Zehnt, -[e]s, -e[n], *m.* se *zehnte II*.

zehntbär, *a.* som tionde erlagges för.

zehntle, **I.** *a.* (ordningstal) tionde. **II.** -en, -en *m.* tionde. -acker, -s, -†, *m.* åker af hvars afkastning tionde erlagges. -einnnehmer, -s, -, *m.* tiondeuppbördsman. -frei, *a.* fri från tiondens erläggande. -herr, -n, -en, *m.* en till hvilken tionde erlägges. -korn, -[e]s, 0, *n.* korn-tionde. -land, -[e]s, 0, *n.* jord för hvilken tionde erlägges. -pflichtig, *a.* skyldig att betala tionde, som tionde erlägges för. -recht, -[e]s, -e, *n.* rätt till tionde.

Zehntel, -s, -, *n.* tiondel.

zehntl'en, -ete, *ge-ct*, *itr. h.* och *tr.* 1. uppbara, indrifva tionden (af, för). 2. betala tionden (för), skatta (till).

zehntens, *adv.* för det tionde.

Zehnter, -s, -, *m.* = *Zehntherr*.

zehnthaft = *zehntbar*.

Zehr... Ex. -fieber, -s, -, *n.* tärande feber. -frei, *a.* som har fri förtäring. -geld, -[e]s, -er, *n.* -pfennig, -[e]s, -e, *m.* tärpenning, kostpen-gar. -wurm, -[e]s, -er †, *m.* hudmask.

zehrl'en, -te, *ge-t*, **I.** *tr.* och *itr. h.* 1. tära, fräta, förstöra, t. ex. ~des Siechtum, ~der Wurm. *Der Thee zehrt*: té tär, är ej närande, gör en mager. *Das Baden zehrt*; bad ge apitt, *die Seeluft zehrt*: sjön snger. 2. *An etw.* (*dat.*) ~ lefva af, på ngt. *Wir haben drei Wochen an diesem Schinken gezehrt*: denna skinka har räckt tre veckor. *Von seinen Zinsen ~ lefva* på sina räntor. *Bei jmdm ~ äta* hos ngn. **II.** *Sich ~ in etw.* (*ack.*): fräta sig in i ngt.

Zehrung, -en, *f.* 1. förtäring. 2. *Die letzte ei. heilige ~* dödssakramentet, nattvarden på dödsbädden. 3. minskning; bortvinande. -s... Ex. ~kosten, *plur.* kostpengar. ~steuer, -n, *f.* skatt på lifsmedel.

Zeichen, -s, -, *n.* 1. tecken, märke. 2. sinne-bild i sht för ett yrke. *Welches ~s sind Sie?* hvad för yrke har ni? 3. stjärnbild, stjärna, t. ex. *unter einem glücklichen ~ geboren sein*. För sms. *jfr* *adv.* zeichnen. -brett, -[e]s, -er, *n.* ritbräde. -buch, -[e]s, -er †, *n.* ritbok. -deu-ter, -s, -, *m.* teckentydare. -deuterei, -deu-tung, -en, *f.* teckentydning. -feder, -n, *f.* ritpenna. -garn, -[e]s, -e, *n.* mörkgarn, -tråd. -hammer, -s, -†, *m.* stämpelhammare. -heft, -[e]s, -e, *n.* ritbok. -kreide, -n, *f.* ritkrita. -kunst, 0, *f.* ritkonst. -lehrer, -s, -, *m.* rit-lärare. -papier, -[e]s, -e, *n.* ritpapper. -schrift, -en, *f.* teckenskrift, bildskrift. -setzung, 0, *f.* kommatering. -sprache, -n, *f.* tecken-språk. -stift, -[e]s, -e, *m.* ritstift. -stunde, -n, *f.* ritlektion, rittimme. -vorlage, -n, *f.* plansch att rita efter, original.

zeichnl'en, -ete, *ge-et*, *tr.* och *itr. h.* 1. teckna. 2. rita. 3. märka.

Zeichner, -s, -, *m.* tecknare, ritare.

Zeichneréi, -en, *f.* dålig teckning, fusk.

Zeichnung, -en, *f.* teckning, ritning.

Zeidel... Ex. -bär = *Honigbär*. -baum, -[e]s, -e †, *m.* träd med vilda bin i. -heide, -n, *f.* hed där bin söka sin näring.

zeideln, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* skatta (biku-por).

Zeidler, -s, -, *m.* biodlare.

zeigbar, *a.* som kan visas, presentabel.

Zeige... Ex. -finger, -s, -, *m.* pekfinger. -tisch, -es, -e, *m.* bord, disk där ngt visas.

zeigen, -te, *ge-t*, *tr.*, *itr. h.* och *sich ~* visa (sig); peka.

Zeiger, -s, -, *m.* 1. förevisare. 2. visare. 3. pekfinger. 4. pekpinne.

zeihl'en, *zech*, *gezichen*, -[e], *tr.* *Jmdn einer* (*gen.*) *Sache ~ anklaga*, beskylla ngn för ngt.

Zeiland, -[e]s, -e, *m.* bot. tibast, källarhals.

Zeile, -n, *f.* rad. -n... Ex. *~weise*, *adv.* radvis, rad för rad.
zeil|en, -te, *ge-t*, *tr.* ordna radvis.
zeilig, *a.* 1 sms. -radig.
Zeisig, -[e]s, -e, *m.* atm. *Zeischen*, -lein, grönsiska. *F loser* ~ ljus gosse, lättsinnig sälle.
Zeit, -en, *f.* tid. *Deiner* ~ på din tid, *seiner* ~ a) på hans, på sin tid, b) i sinom tid. *Das hat ~ ei. damit hat es gute* ~ det brådskar ej, *das hat ~ bis morgen*: det kan vänta tills i morgon. *Es ist ~ ins Theater zu gehen*: det är tid på, tiden är inne att gå till teatern. *Es hat ~ bis ...* det kommer att dröja tills ... *Sich ~ lassen*: taga sig tid. *Ihm wird die ~ lang*: han leds, har tråkigt. *Du liebe ~!* du gode Gud! — Med prep: *an der ~ sein zu*: vara på tiden att, *dies ist nicht mehr an der ~* detta är icke vidare tidsenligt, är föråldradt, *wieviel ist es an der ~?* hvad är klockan? *auf einige ~* för någon tid; *aus dieser ~* från denna tid; *ausser der ~* olägligt; *bei ~en*: i tid, *bei guter ~* i god tid; *in kurzer ~* inom kort; *mit der ~* med tiden, så småningom; *seit langer ~* sedan lång tid tillbaka; *um die ~ der Ernte*: vid skörde tiden, *um dieselbe ~* vid samma tid; *von ~ zu ~* då och då; *vor kurzer ~* för kort tid sedan, *vor der ~* i förtid, *vor ~en*: fordom, för i världen; *während der ~ dass*: på den tiden då; *zu allen ~en*: i alla tider, *zur ~ Ciceros*: på Cs tid, *zu gehöriger ~* i rätt tid, *zu gleicher ~* samtidigt, *zu meiner ~* på min tid, *zu rechter ~* i rätt tid, *zu jeder ~* alltid, *zu ~en*: ibland, *zur ~ als*: när, *zur ~ kann ich nicht*: för närvarande kan jag ej. -**abschnitt**, -[e]s, -e, *m.* tidskede. -**alter**, -s, -, *n.* tidsålder. -**angabe**, -n, *f.* tidsbestämning, datum. -**aufwand**, -[e]s, 0, *m.* tidspillan. -**bedürfnis**[s], -ses, -se, *n.* tidens behov. -**berechnung**, -bestimmung, -en, *f.* tidsberäkning, tidsbestämning. -**büch**, -[e]s, -er †, *n.* krönika, annaler. -**dauer**, 0, *f.* tidrymd. -**droschke**, -n, *f.* droska som man tar per timme. -**einheit**, -en, *f.* tidsenhet. -**folge**, 0, *f.* 1. tidsföljd. 2. gram. tempusföljd. -**form**, -en, *f.* gram. tempus. -**geist**, -[e]s, 0, *m.* tidsanda. -**gemäss**, *a.* tidsenlig. -**gemässheit**, 0, *f.* tidsenlighet. -**genoss**, -en, -en, *m.* -**genossin**, -nen, *f.* samtida. -**geschichte**, -n, *f.* historia för dagen. -**gewinn**, -[e]s, 0, *m.* tidsbesparing. -**hafen** = *Fluthafen*. -**hér**, *adv.* hittills. -**herig**, *a.* hittillsvarande. -**kürzend**, *a.* som förkortar tiden, roande, underhållande. -**kürzung**, -en, *f.* tidsfördrif. -**lang**, 0, *f.* *Eine ~* en tid bortåt. -**lauf**, -[e]s, -[t]e †, *m.* tidskede. -**lebens**, *adv.* under lifstiden. -**lehen**, -s, -, *n.* förläning på viss tid. -**lose**, -n, *f.* bot tidlösa. -**mäss**, -es, -eⁿ. 1. tidsmått. 2. metr. kvantitet. -**punkt**, -[e]s, -e, *m.* tidspunkt. -**raubend**,

a. tidsödande. -**rechnung**, -en, *f.* tidsräkning. -**register**, -s, -, *n.* kronologisk tabell. -**schrift**, -en, *f.* tidskrift. -**tafel**, -n, *f.* kronologisk tabell. -**umstände**, *m. plur.* (tids)förhållanden, konjunkturen. -**verderb**, -[e]s, 0, *m.* tidens förderf. -**verhältnisse**, -n, *plur.* tidsförhållanden. -**verlauf**, -[e]s, 0, *m.* tidsförlopp. -**verlust**, -[e]s, 0, *m.* tidsförlost. -**verschwendung**, 0, *f.* tidspillan. -**vertreib**, -[e]s, 0, *m.* tidsfördrif. -**vertreibend**, *a.* roande, underhållande. -**weilig**, *a.* tidtals, stundom förekommande. -**weise**, *adv.* då och då, stundom, tidtals. -**wind**, -[e]s, -e, *m.* periodisk vind. -**wort**, -[e]s, -er †, *n.* gram. verb.
zeitig, *a.* 1. nu- , dåvarande. 2. i rätt tid, läglig, lämplig. 3. tidig. 4. mogen.
zeitig|en, -te, *ge-t*, I. *itr.* s. mogna. II. *tr.* bringa till mognad. **Zeitigung**, *f.*
zeitlich, *a.* timlig, jordisk. *Das ~e segnen*: säga jordelivet förväl, afida.
Zeitlichkeit, -en, *f.* 1. jordiskt lif, jordelivet. 2. plur. ~en = *Temperatien*.
Zeitung, -en, *f.* tidning. -s... Ex. ~**amt**, -[e]s, -er †, *n.* tidningskontor. ~**anzeige**, -n, *f.* tidningsannons. ~**blatt**, -[e]s, -er †, *n.* tidningsblad. ~**junge**, -n, -n, *m.* tidningspojke. ~**papier**, -[e]s, -e, *n.* tidningspapper. ~**schreiber**, -s, -, *m.* tidningsskrifvare.
Zell|e, -en, *f.* cell; hytt. -**bruder**, -s, -†, *m.* eremit. -**gewebe**, -s, -, *n.* cellväfnad. -en... Ex. ~**förmig**, *a.* cellformig. ~**gefängnis**[s], -ses, -se, *n.* cellfångelse. ~**system**, -[e]s, -e, *n.* cellsystem.
zell|icht, **zellig**, *a.* cellformig; cellulös.
zelótisch, *a.* fanatisk.
1. Zelt, -[e]s, 0, *m.* passgång. -**gang** = 1. *Zelt*.
2. Zelt, -[e]s, -e[r], *m.* liten flat bakelse, pastilj.
3. Zelt, -[e]s, -e, *n.* tält. -**bett**, -[e]s, -en, *n.* sparlakansäng. -**bude**, -n, *f.* tältstånd, marknadstält. -**genoss**, -kamerad, -en, -en, *m.* tältkamrat. -**knopf**, -[e]s, -e †, *m.* tältknapp. -**lager**, -s, -, *n.* tältlager. -**leinwand**, 0, *f.* tältduk. -**pflock**, -[e]s, -e †, *m.* tältpinne. -**stuhl**, -[e]s, -e †, *m.* tältstol.
Zelter, -s, -, *m.* passgångare; *adv.* i allmh. ridhäst, springare.
Zenith, -[e]s, 0, *m.* zenit.
Zens..., **Zent...** se *Cens...*, *Cent...*
Zephyr, -s, -e, *m.* zefyr, västanvind.
zephyrhaf, **zephyrisch**, *a.* zefyrartad.
Zepter, -s, -, *n.* scepter.
zer... är en förstafvelse, som med verb bildar äkta sms. och betecknar upplösning, sönderdelning, skadande, förintande.
zerärheiten, * I. *tr.* sönderdela, sönderkrossa, förstöra. *F jmdn ~* dugtigt genompryglä ngn. II. *Sich ~* alldeles arbeta ut sig.
zerätzen, * *tr.* sönderfräta.
zerbeissen, * *tr.* sönderbita.
zerbersten, * *itr.* s. spricka sönder, itu.
zerblasen, * *tr.* blåsa sönder.

- zerblättern, * I. *tr.* (sönder)delar i skifvor.
II. *Sich* ~ skifra sig.
- zerbléuen, * *tr.* genomprygla, sönderbulta, mörbulta.
- zerbräaten, * *tr.* och *itr.* s. steka(s) för hårdt så att steken faller sönder.
- Zerbréchbar(keit) = *Zerbrechlich(keit)*.
- zerbréchen, * I. *tr.* sönderbryta, slå sönder.
Sich den Kopf ~ bråka sin hjärna. II. *itr.* s. brista sönder, brista. **Zerbréchung, f.**
- Zerbrécher, -s, -, *m.* en som bryter sönder ngt. förstörare.
- zerbréchlich, *a.* bräcklig, skör.
- Zerbréchlichkeit, 0, *f.* bräcklighet, skörhet.
- zerbréckeln, * I. *tr.* bryta sönder, bryta i (små) bitar, smula sönder. II. *itr.* s. falla sönder i bitar, smula sig.
- zerdreschen, * *tr.* söndertröska, sönderbulta.
- zerdrücken, * *tr.* söndertrycka, trycka ihop.
- zerföhren, * I. *tr.* köra sönder. II. *itr.* s. gå sönder, i bitar, fara isär. Part. perf. ~ osammanhängande, förvirrad, tankspridd.
- Zerföhrenheit, 0, *f.* brist på sammanhang; tankspriddhet.
- Zerfäll, [-e]s, 0, *m.* sönderfallande, förfall, ruin.
- zerfällén, * I. *itr.* s. 1. falla, gå sönder, i bitar, förvittra, störta samman, misslyckas. 2. *Mit jmdm* ~ komma på spänd fot med ngn. 3. sönderfalla, dela sig, indelas. II. *tr.* *Sich den Kopf* ~ falla och slå (sönder) hufvudet.
- zerfällén, * *tr.* sönderdela, indela.
- zerfásérn, * *tr.* sönderdela i fibrer, i trådar, i tågor.
- zerféilen, * *tr.* sönderfila, fila af.
- zerfétzen, * *tr.* sönderrifva, söndertrasa, sönderslita, sarga.
- zerfléischen, * *tr.* sönderrifva, sönderslita, slita i stycken, sarga. **Zerfléischung, f.**
- zerfliégen, * *itr.* s. flyga isär.
- zerfliessen, * *itr.* s. upplösa sig, smälta. **Zerfliessung, f.**
- zerflössén, * *tr.* upplösa, smälta.
- Zerflössénheit, 0, *f.* upplöst, smält tillstånd.
- zerfóltern, * *tr.* förskräckligt tortera, medels tortyr sönderslita, sönderbråka.
- zerfránzen, * *tr.* sönderrispa, söndertrasa.
- zerfrésén, * *tr.* fräta, äta, gnaga sönder.
- zerfriieren, * *itr.* s. frysa sönder.
- zergänglich, *a.* förgänglig, bräcklig.
- zergéhen, * *itr.* s. gå sönder, upplösa sig.
- zergliedern, * *tr.* sönderdela, sönderstycka, upplösa i sina beståndsdelar, analysera, dissekera. **Zergliederung, f.**
- zergrämen, * *sich* ~ förgås af grämlöse.
- zerhácken, * *tr.* sönderhacka.
- zerhármén = *zergrämen*.
- zerháuen, * *tr.* sönderhugga, hugga af.
- zerháuen, * *tr.* söndertugga.
- zerkléine[r]n, * *tr.* dela, skära *m. m.* sönder (i små bitar), söndersmula. **Zerkléinerung, f.**
- zerklöpfén, * *tr.* sönderknacka, -slå, -hamra.
- zerknácken, * *tr.* knäcka, sönderkrossa.
- zerknállén, * *itr.* s. explodera.
- zerknáutschen, * *tr.* hopskrynkla, hopkrama.
- zerknirschen, * *tr.* sönderkrossa, förkrossa.
- Zerknirschtheit, **Zerknirschung, 0, f.** förkrossadt tillstånd, förkrossning.
- zerknirtschen, * *tr.* sönderkrossa, krossa.
- zerknittern, **zerknüllén, * tr.** hopkrama, sönderkrama, hopskrynkla. **Zerknitterung, f.**
- zerkóchen, * *tr.* och *itr.* s. koka sönder.
- zerkráchen, * I. *itr.* s. springa sönder. II. *tr.* spränga sönder.
- zerkrátzen, * *tr.* sönderrifva, sönderkrafsa.
- zerkrümlén, * I. *tr.* söndersmula. II. *itr.* s. och *sich* ~ smula sig.
- zerlássen, * *tr.* smälta, upplösa.
- zerláufen, * I. *itr.* s. smälta, upplösa sig; rinna isär, ut. II. *tr.* gå, slita sönder, t. ex. *die Stiege*.
- zerlégbar, *a.* som kan sönderdelas.
- zerlégén, * *tr.* sönderdela, taga isär, plocka sönder, dela, analysera; skära för. **Zerlégung, f.**
- Zerléger, -s, -, *m.* förskärare.
- zerlésén, * *tr.* läsa sönder.
- zerlöhern, * *tr.* göra, borra hål (vid hål) i.
- zerlúmpet, *a.* höljd i trasor, trasigt, förfallen.
- Zerlúmptheit, 0, *f.* trasigt, förfallet tillstånd, trasor.
- zermáhlen, * *tr.* söndermala.
- zermálmén, * *tr.* sönderkrossa, söndermala, pulvrísra; *bad.* förkrossa. **Zermálmung, f.**
- zermártern, * *tr.* och *sich* ~ förskräckligt martera, tortera, pina, plåga (sig).
- zernágen, * *tr.* söndergnaga.
- zernichten, * *tr.* förinta.
- zerpflücken, * *tr.* sönderplocka.
- zerplátzen, * *tr.* spricka, springa sönder.
- zerpréssen, * *tr.* sönderprässa, söndertrycka.
- zerprügeln, * *tr.* grundligt genomprygla, mörbulta.
- zerquáten, * *tr.* plåga ihjäl.
- zerquéttschen, * *tr.* sönderkrossa, sönderklämma. **Zerquetschung, f.**
- Zerr... Ex. -bild, [-e]s, -er, *n.* vrångbild, karikatyr, förvrängning. -bildhaft, -bildlich, *a.* förvrångd, karikerad. -gestalt, -en, *f.* vrångbild, grotesk figur.
- zerráufen, * *tr.* sönderslita, slita af, t. ex. *jmdm das Haar*.
- zerréiben, * *tr.* sönderrifva, söndergnugga, söndermala. **Zerréibung, f.**
- zerréissbar, *a.* möjlig att sönderslita.
- zerréissen, * I. *tr.* sönderslita, sönderrifva. *In Stücke* ~ slita i stycken. II. *itr.* s. gå sönder, brista. **Zerréissung, f.**
- zerrén, -te, *gek-t, I.* *tr.* 1. slita, rycka, draga. 2. plåga, trakassera. II. *Sich* ~ *mit jmdm*: slåss med ngn. luggas.
- zerrénnen, * *tr.* ☉ smälta.

zerrinnen, * *itr. s.* smälta, upplösa sig.
zerrissen, *a.* söndersliten; sargad; *bn.* disharmonisk.
Zerrissenheit, *0, f.* sönderslitet tillstånd, splittring; vild natur; *bn.* disharmoni.
Die ~ des Landes: landets talrika fjärdar och vikar, klyftor m. m.
zerritzen, * *tr.* sönderripa.
zerrühren, * *tr.* röra sönder.
zerrüpfen, * *tr.* sönderplocka.
zerrütten, * *tr.* sönderskaka, upplösa, bringa i ordning, förstöra, ruinera.
Zerrüttheit, Zerrüttung, *0, f.* upplösning, oordning, förfall, förstörelse, ruin.
zersägen, * *tr.* söndersåga.
zerschäben, * *tr.* sönderskafva.
zerschëitern, * *itr. s.* söndersläs, gå i spillror.
zerschellen, * *I. tr.* sönderslä, slå i bitar, i spillror. *II. itr. s.* söndersläs, gå i spillror.
zerschiessen, * *I. tr.* skjuta sönder. *II. itr. s.* falla sönder, störta samman, falla i ruiner.
zerschlagen, * *I. tr. I.* slå sönder, slå i bitar. *2. sönderdela. II. Sich ~* blifva om intet.
Zerschlagung, *f.*
zerschleissen, * *tr.* sönderslita.
zerschlützen, * *tr.* skära, sprätta, rispa upp, sönder.
zerschmëissen, * *tr. F* slå sönder.
zerschmëlzen, * *tr. och itr. s.* smälta, upplösa (sig).
zerschmëttern, * *I. tr.* slå sönder, i kras, knllslå, splittra; nedslå, förkrossa. *II. itr. s.* sönderslä(s) m. m. se *I. Zerschmëtterung, f.*
zerschneiden, * *tr.* skära, klippa sönder, itu, i bitar, sönderstycka. *bn.* *jmdm das Herz ~* krossa ngn's hjärta. **Zerschneidung**, *f.*
zerschnippeln, * *tr.* sönderklippa, klippa i små bitar.
zerschröten, * *tr.* sönderkrossa, söndermala, sönderklippa.
zersetzbar, *a.* upplöslig.
zersetzen, * *tr. och sich ~* upplösa(s), sönderdela(s). **Zersetzung**, *f.* -s... *Ex. ~prozess, -es, -e, ~vorgang, -[e]s, -e †, m.* upplösningsprocess.
zerspälten, * *tr. och sich ~* klyfva (sig), dela (sig). **Zerspältung**, *f.*
zersplittern, * *tr., itr. s. och sich ~* splittra(s). **Zerspitterung**, *f.*
zersprengen, * *tr.* spränga sönder, spränga (isär).
zerspringen, * *itr. s.* springa sönder, explodera, spricka.
zerstämpfen, * *tr.* söndertrampa, sönderstampa, sönderstöta, krossa. **Zerstämpfung**, *f.*
zerstäuben, * *tr. och itr. s.* förvandla(s) till stoft, pulverisera(s), upplösa(s) i småpartiklar. **Zerstäubung**, *f.*
zerstëchen, * *tr.* söndersticka, sticka hål i.
zerstieben, * *itr. s.* hastigt skingras, rusa, spränga, flyga åt hvar sitt håll.

zerstörbar, *a.* förstörbar.
zerstören, * *tr.* förstöra.
Zerstörer, -s, -, *m.* ~*ln, -nen, f.* förstörare, förstörerska.
Zerstörung, -en, *f.* förstöring, förstörelse. -s... *Ex. ~geist, -[e]s, 0, m.* förstörelselusta. *~werk, -[e]s, -e, n.* förstörelseverk.
zerstossen, * *tr.* sönderstöta, stöta.
zerstrëuen, * *tr. och sich ~* skingra, förströ (sig), sprida(s).
zerstrëut, *a. I.* kringspidd, skingrad. *2.* tankspidd.
Zerstrëutheit, *0, f.* tankspiddhet.
Zerstrëuung, -en, *f.* skingrande, spridning, förstörelse. -s... *Ex. ~sucht, 0, f.* jagt efter förstörelser.
zerstücker[]n, * *tr.* sönderstycka, sönderdela, dela. **Zerstück[el]ung**, *f.*
zertänzen, * *tr.* dansa sönder.
zert[h]ëilbar, *a.* delbar.
Zert[h]ëilbarkeit, *0, f.* delbarhet.
zert[h]ëilen, * *I. tr.* sönderdela, dela, klyfva, indela. *II. Sich ~* dela, klyfva sig, indelas; sönderfalla. **Zert[h]ëilung**, *f.*
zerträmpeln, **zerträppen**, * *tr.* söndertrampa.
zertrënnen, * *tr. och sich ~* dela (sig), skilja(s) åt, söndersprätta.
zertrëten, * *tr.* söndertrampa, förtrampa, trampa under fötterna.
Zertrëmmere, -s, -, *m.* förstörare.
zertrëmmern, * *I. tr.* sönderslä, slå i spillror, förstöra. *II. itr. s.* gå sönder, gå i spillror, förstöras. **Zertrëmmung**, *f.*
zerwëichen, * (svag böj.) *I. tr.* uppmjuka, nppblöta. *II. itr. s.* mjukna, blötna.
zerwühlen, * *tr.* söndergräva, sönderböka.
Zerwürfnis[s], -ses, -se, *n.* split, tvist, oenighet.
zerzäusen, * *tr.* sönderrifva, sönderslita, slita bårtappar af, illa tilltyga.
zerzüpfen, * *tr.* sönderplocka.
zerzwicken, * *tr.* nypa, slita sönder.
Zeter, -s, *0, n.* gallskräk. *~ und Mord a. ~mordio schreien:* gallskräka, skrika som om det gäde lifvet. -**geschrei**, -[e]s, -e, *n.* gallskräk.
zeter[]n, -te, -ge, -t, itr. h. gallskräka.
Zettel, -s, -, *m.* dim. **Zettelchen, Zettlein**, *1.* papperslapp, blad, sedel, etikett, affisch. *2.* varp, ränning. -**ankleben**, -**anschlagen**, -s, *0, n.* affischering. -**ankleber**, -**anschläger**, -s, -, *m.* affischör. -**bank**, -**en, f.** sedelutgiftvande bank.
zettel[]n, -te, -ge, -t, tr. varpa.
Zeug, -[e]s, -e, *n.* *1.* tyg, väfnad, linne. *2.* redskap, don, verktyg; husgeråd, kärl. *3.* krigsmateriel, vapen, rustning. *4.* deg. *5.* murbruk. *6.* seldom. *7.* † tacklage. *8. m.* sdilgut. stiltyg. *9.* jag. jagtredskap. **Lichte ~e:** jagtnät, **dunkle ~e:** jagtlappar. *10.* saker, ting, t. *ex. allerhand ~* allehanda saker, **albernes** el. **dummes ~** dumheter,

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjöterm. ✕ militärisk term.

tolles ~ galenskap, *was soll ich mit dem ~e machen?* hvad skall jag göra med det där? **11.** folk, pack, pöbel, t. ex. *liederliches* ~. **12.** i vissa talesätt: *jmd hat das ~ zu etw.:* ngn har förmåga till ngt, *was das ~ hält:* hvad tygen hålla, *jmdm etw. am ~e flicken:* lappa om ngn, ge ngn på pälsen, *ins ~ gehen et. fahren et. sich legen et. sich werfen:* med ifver taga ita med, lägga manken till, *gut auf dem ~ sein:* vara väl till mods. **-baum,** [-e]s, -e †, m. väfbom. **-drucker,** -s, -, m. tygtryckare. **-druckerei,** -en, f. tygtryckeri. **-haus,** -es, -er †, n. tyghus, arsenal. **-jagd,** -en, f. jakt hvarvid villebrådet ringats med nät et. jagtlappar. **-kasten,** -s, -, m. linneåda. **-meister,** -s, -, m. tygmästare. **-schmied,** [-e]s, -e, m. klensmed. **-stiefel,** -s, -, m. tygkäng, tygsko. **-weber,** -wirker, -s, -, m. väfvere.

Zeuge, -n, -n, m. vittne. **-n...** Ex. **~aussage,** -n, f. vittnesmål. **~beweis,** -es, -e, m. bevis genom vittnen. **~eid,** [-e]s, -e, m. vittnesed. **~eidlich,** a. **~e Vernehmung:** vittnens hörande på ed. **~verhör,** [-e]s, -e, n. **~vernehmung,** -en, f. vittnesförhör.

1. zeug'en, -te, ge-t, itr. h. vittna.

2. zeug'en, -te, ge-t, tr. frambringa, alstra, aflä, föda.

Zeugenschaft, -en, f. **1.** 0, egenskap af vittne. **2.** vittnesmål.

Zeuger, -s, -, m. **~in,** -nen, f. upphof, fader, moder.

Zeugin, -nen, f. kvinnligt vittne.

Zeugnis[s], -ses, -se. n. **1.** vittnesmål, vittnesbörd. **~ von etw. ablegen:** vittna om ngt. **2.** vitsord, intyg, betyg. **-ablegung,** -en, f. vittnesmål(s afgifvande). **-zwang,** [-e]s, 0, m. tvång, skyldighet att vittna.

Zeugschaft = Zeugenschaft.

Zeugung, -en, f. frambringande, framfödande, fortplantning, afelse, alstring. **-s...** Ex. **~fähig,** a. duglig till fortplantning. **~glied,** [-e]s, -er, n. könslem. **~kraft,** 0, f. fortplantningsförmåga. **~trieb,** [-e]s, -e, m. fortplantningsdrift, könsdrift. **~unfähig,** a. oförmögen, oduglig till fortplantning. **~unfähigkeit,** 0, f. oförmåga, oduglighet till fortplantning.

Zibébe, -n, f. art stora russin.

Zicke, P = *Ziege*, atm. **Zickel[chen],** **Zicklein,** -s, -, n. killing, get.

zickel'n, -te, ge-t, itr. h. killa, få ungar (om getter). **zickzack,** adv. sicksack. [Im] **~ laufen:** gå i sicksack. **-förmig,** a. (gående) i sicksack. **-linie,** -n, f. sicksacklinje.

zickzackig, a. (gående) i sicksack.

Zieche, -n, f. bolstervar, kuddvar.

Ziege, -n, f. get. **-n...** Ex. **~auge,** -s, -n. n. en ögonsvullnad. **~bart,** [-e]s, -e †, m. bockskägg. **~bock,** [-e]s, -e †, m. (get)bock. **~fell,** [-e]s, -e, n. getskin. **~fleisch,** -es,

0, n. getkött. **~hainer,** -s, -, m. knölpåk från bya Ziegenbain. **~hären,** a. af gethår, gethårs-. **~käse,** -s, -, m. getost. **~lamm,** -es, -er †, n. killing. **~leder,** -s, 0, n. getskin. **~melker,** -s, -, m. nattskärra (Caprimulgus europæus). **~peter,** -s, 0, m. F örmandelsvulnad.

Ziegel, -s, -, m. tegelsten, tegelpanna, tegel. **-bau,** [-e]s, -ten, m. tegelstensbyggnad. **-brenner,** -s, -, m. tegelbrännare. **-brennerei,** -en, f. tegelbränneri, tegelverk. **-dach,** [-e]s, -er †, n. tegeltak. **-decker,** -s, -, m. tegeltäckare. **-erde,** 0, f. tegeljord, tegellera. **-farbig,** a. tegelfärgad. **-mehl,** [-e]s, 0, n. tegelmjöl. **-ofen,** -s, -†, m. tegelugn. **-rot[h],** a. tegelröd. **-werk,** [-e]s, -e, n. tegelverk.

Ziegelei, -en, f. tegelverk.

ziegel'n, -te, ge-t, itr. h. bränna, slå tegel.

Zieger, -s, -, m. **1.** tjockare vassla ur hvilken den mesta ostmyrjan borttagits. **2.** vassleost.

Ziegler, -s, -, m. tegelslagare, tegelbrännare.

Zieh... Ex. **-band,** [-e]s, -er †, n. dragband.

-brücke, -n, f. vindbrygga. **-brunnen,** -s, -, m. brunn, källa ur hvilken vattnet hinkas upp. **-harmonik'a,** -as et. -en, f. dragharmonika. **-hund,** [-e]s, -e, m. draghund (hund använd som dragare). **-kind,** [-e]s, -er, n. fosterbarn. **-kraft,** 0, f. dragningskraft. **-leine,** -n, f. draglina. **-messer,** -s, -, n. bandknif. **-pflaster,** -s, -, n. dragplaster. **-seil,** [-e]s, -e, n. draglina. **-tag,** [-e]s, -e, m. flytttag. **-werk,** [-e]s, -e, n. dragverk. **-zeit,** -en, f. flyttningstid.

ziehbar, a. tjänbar.

Ziehbarkeit, 0, f. tjänbarhet.

ziehen, zog, zöge, gezogen, *zieh*[e], förådr. pres. ind. *zeich*(s)t, imper. *zeich*, I. tr. **1.** draga, t. ex. *einen Wagen, einen Nagel aus der Wand, Furchen, eine Mauer um die Stadt; die Sonne zieht Wasser. Die Stricke fest ~ draga át repen. Ein schiefes Gesicht et. eine Fratze ~ göra en grimas. Das Schwert ~ draga svärdet, vom Leder ~ draga blankt. Den Beutel ~ lossa på pungen. Die Achseln et. Schultern ~ rycka på axlarne. Atem ~ hämta andan. — Med prep.: *an sich ~ draga till sig, jmdn am Arme ~ taga ngn i armen och draga honom till, med sig, jmdn an et. bei den Haaren ~ lugga ngn, etw. ans Licht ~ draga fram ngt i ljuset; jmds Blicke auf sich ~ ådraga sig ngns uppmärksamhet, jmds Hass auf sich ~ ådraga sig ngns hat, Perlen auf einen Faden ~ uppträda pärlor på en tråd, Wein auf Flaschen ~ tappa vin på buteljer, Saiten auf die Geige ~ stränga fiolen, jmdn auf die et. bei Seite ~ taga ngn afsides; Nutzen aus etw. ~ draga nytta af ngt, Schlüsse aus etw. ~ draga slutsatser ur ngt, viel Geld aus einem Geschäfte ~ a) vinna mycket på en affär, b) taga mycket pengar ur en affär, eine Lehre aus etw. ~**

hämta lärdom, lära sig ngt af ngt; *jmdn durch die Hechel* ~ häckla, förtala ngn, *jmdn durch den Schmutz* ~ smutskasta, förtala ngn; *in die Höhe* ~ draga upp, *etw. in sich* ~ supa i sig, insupa ngt, *in Beratung* ~ taga under öfvervägaude, *jmdn ins Geheimnis* ~ inviga ngn i hemligheten, *jmdn ins Vertrauen* ~ skänka ngn sitt förtroende, *alles ins Lächerliche* ~ göra narr af allt, *etw. in seinen Nutzen* ~ draga nytta af ngt, *in Zweifel* ~ draga i tvifvelsmål, betvifva; *etw. nach sich* ~ draga ngt efter sig, hafva ngt till följd; *ein Kleid über das andere* ~ taga, sätta det ena plagget öfver det andra; *einen Vorteil von etw.* ~ draga fördel, nytta af ngt; *den Hut vor jmdm* ~ taga af hatten för, hälsa på ngn, *vor Gericht* ~ draga inför rätta; *zu sich* ~ draga till sig, *zu Rate* ~ rådfråga, *jmdn zur Rechenschaft* ~ affordra ngn räkenskap, *sich etw. zu Herzen, zu Gemüte* ~ lägga ngt på sinnet, *jmdn zur Strafe* ~ straffa ngn; *einen Vergleich zwischen zwei Dingen* ~ anställa jämförelse mellan, jämföra två ting. **2.** uppdraga, uppföda, fostra, t. ex. *Pflanzen aus Samen, Vieh, Kinder, ein Kind zum Guten*. **3.** flytta, t. ex. *eine Figur im Schachspiel*. **4.** *Lichte* ~ stöpa ljus. **5.** ☉ reffa. **II.** *Sich* ~ **1.** *Sich wohin* ~ draga sig, tåga någonstädes hän. **2.** sträcka sig, gå, räcka, t. ex. *das Gebirge zieht sich bis an die Grenze*. **3.** *Sich in etw. (ack.)* ~ intränga i, uppsupas af ngt. *Sich ins Rötliche* ~ skifta i rödt. **4.** *Sich nach etw.* ~ forma sig, smyga sig efter ngt. **5.** *Sich schief* ~ slå sig, bägna. **III.** *itr.* **1.** *h. draga*, t. ex. *der Thee muss noch einige Zeit* ~, *opers. es zieht durch die Thür. Der Ofen zieht*: det är drag i kakelugnen. *Der Grund zieht bei mir nicht*: det skälet finner jag ej öindande. *Es zieht mir et. mivh in der Schulter*: det värker i axeln på mig. **2.** *s. draga*, tåga, resa, gå. **3.** *s. flytta*, t. ex. *in die Stadt*: till staden, *in ein Haus*: in i ett hus, *zu jmdm*: till ngn.

Zieher, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* ngn som drager.

Ziehung, -en, *f.* dragning.

Ziel, [-e]s, -e, *n.* mål, syfte, gräns. *Das ~ überschreiten*: skjuta öfver målet. -**bewusst**, *a.* medveten om målet. -**los**, *a.* utan mål. -**scheibe**, -n, *f.* skottaffa.

ziel|en, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* **1.** sigta, mäta, rikta, syfta. **2.** markera skott på skottaffa.

Zieler, -s, -, *m.* markör vid skottaffa.

ziem|en, -te, *ge-t* = *geziemen*.

Ziener, -s, -, *m.* **1.** rygg-, lärstykke af slagtdjur och viadt. **2.** födlslole hos vissa djurhannar. **ziemlich**, *a.* tämligen stor, vacker *m. m.*, passabel. *Vanl. adv.* tämligen. ~ **viel**: ganska mycket, ganska många. *Er ist so ~ von meinem Alter*: han är ungefär i min ålder.

ziep|en, -te, *ge-t*, *tr.* draga, rycka, lugga.

zier, *I. a.* prydlig, vacker, ståtlig. **II. 0, f.** = *Zierde*. -**affe**, -n, -n, *m.* narr, sprätt. -**bengel**, -s, -, *m.* sprätt. -**blume**, -n, *f.* prydnadsväxt. -**buchstabe**, -n, -n, *m.* utsirad bokstaf. -**garten**, -n, -t, *m.* blomsterädgård. -**gärtner**, -s, -, *m.* blomsterodlare. -**gärtneri**, 0, *f.* blomsterodling. -**los**, *a.* osmyckad. -**puppe**, -n, *f.* modedocka. -**rat[h]** se *ra[h]*.

Zierat, [-e]s, -e, *m.* -en, *f.* prydnad, ornament, dekoration. -**en...** Ex. ~**maler**, -s, -, *m.* dekorationsmålare.

Zierde, -n, *f.* prydnad.

zier|en, -te, *ge-t*, **I. tr.** sira, pryda, smycka.

II. Sich ~ **1.** pryda, smycka sig. **2.** krusa, vara kruserlig, pryd, tillgjord.

Ziereréi, -en, *f.* krus, tillgjordhet, prydhed.

ziererisch, **zierhaft**, *a.* kruserlig, tillgjord, pryd.

zierlich, *a.* prydlig, sirlig, elegant, fin, gratiös.

Zierlichkeit, 0, *f.* prydlighet, sirlighet, elegans, finess, gratiöst sätt.

Ziffer, -n, *f.* **1.** siffra. **2.** chiffer. -**blatt**, [-e]s, -er t, *n.* urtafla. -**brief**, [-e]s, -e, *m.* chifferbref. -**schlüssel**, -s, -, *m.* nyckel till en chifferskrift. -**schrift**, -en, *f.* chifferskrift.

ziffer|in, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* räkna med siffror, skriva siffror.

Zigärre se *Cigarre*.

Zigéuner, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* sigenare, sigenerska, tattare, tatterska. -**bande**, -n, *f.* sigenarband. -**leben**, -s, 0, *n.* tattarelif. -**mädchen**, -s, -, *n.* sigenarflicka. -**sprache**, -n, *f.* sigenarspråk.

zigéunerhaft, **zigéunerisch**, *a.* sigenarlik, tattaraktig.

zigéuner|in, -te, -t, *itr. h.* föra ett tattarelif, driva omkring.

Zigéunert[h]üm, [-e]s, 0, *n.* **1.** *Das* ~ sigenarne, tattarne. **2.** tattarelif.

Zikade, -n, *f.* askstrit, cikada.

Zille, -n, *f.* en art flodfartyg.

Zimbel, -n, *f.* cymbal.

Zimmer, -s, -, *n.* **1.** rum. **2.** timmer. **3.** 40 stycken skinn. -**axt**, -e t, *f.* -**beil**, [-e]s, -e, *n.* timmermansyxka. -**flösse**, -n, *f.* timmerflotte. -**handwerk**, [-e]s, 0, *n.* timmermansyrke. -**holz**, -es, 0, *n.* timmer, byggnadsvirke. -**jungfer**, -n, *f.* kammarjungfru. -**mann**, [-e]s, *m.* timmerman. *Jmdm zeigen, wo der ~ das Loch gelassen hat*: visa ngn på dörren. -**nagel**, -s, -t, *m.* spik. -**pflanze**, -n, *f.* krukväxt. -**polierer**, -s, -, *m.* timmermansgesäll som gör de finare arbetena. -**reihe**, -n, *f.* rad, fil af rum. -**vermieter**, -s, -, *m.* en som hyr ut rum, hyresvärd. -**werk**, [-e]s, -e, *n.* timmermansarbete, timmerverk.

Zimmeréi, 0, *f.* timmermansyrke.

Zimmerer, -s, -, *m.* timmerman.

zimmer|in, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* timra. **Zimmerung**, *f.*

* äkta sms. F familjart. P lagre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ↕ sjöterm. ✕ militärisk term.

Zimmet se *Zimt*.

Zimper... Ex. -liese, -ns, -n, *f.* F prydt tärna.

zimperlich, *a.* prydt, tillgjord, kruserlig.

Zimperlichkeit, *0, f.* prydhed m. m. se föreg.

zimper|n, -te, *ge-t, itr. h.* vara prydt, tillgjord, kruserlig.

Zimt, -s, -e, *m.* kanel. -braun, -farben, *a.* kanelbrun, kanelfärgad. -rinde, *0, f.* kanel (bark). -rose, -n, *f.* smörnypon (Rosa cinnamomea).

zimten, *a.* af kanel, kanel-.

Zindel, -s, -, -taft, -[e]s, -e, *m.* en art lätt taft. Zink, -[e]s, *0, n.* och *m.* zink. -blech, -[e]s, *0, n.* zinkbleck.

Zinke, -n, *f.* Zinken, -s, -, *m.* 1. spets, udd, tagg. klo. 2. sinka [ett slags gall trumpet, afv. ett orgelregister]. -n... Ex. ~bläser, -s, -, *m.* sinkbläsare.

1. zinken, *a.* af zink, zink-.

2. zink en, -te, *ge-t, tr.* 1. blåsa på sinka, se *Zinke* 2. 2. förse med spetsar m. m. se *Zinke* 1. Dreigezinkte Gabel: gaffel med tre klor.

Zinkenist, -en, -en, *m.* = Zinkenbläser.

zinkig, *a.* försedd med spetsar m. m. se *Zinke* 1. Zwei~e Gabel: gaffel med två klor.

Zinn, -[e]s, *0, n.* tenn. -ärtig, *a.* tennartad. -geschirr, -[e]s, -e, *n.* tennkärl. -giesser, -s, -, *m.* tennjutare. -verbindung, -en, *f.* tennlegering.

Zinne, -n, *f.* tinne, spets. -n... Ex. ~höch, *a.* mycket hög, skyhög. ~krönung, -en, *f.* tinnar.

zinne|r|n, *a.* af tenn, tenn-.

Zinnöber, -s, *0, m.* cinober.

Zins, -es, -en, *m.* ränta, arrende, skatt, tionde. hyra. -bauer, -s ei. -n, -n, *m.* skattebonde. arrendebonde. arrendator. -brief, -[e]s, -e, *m.* skattebref, arrende-, hyreskontrakt. -büch, -[e]s, -er †, *n.* räntebok. -coupon, -s, -s, *m.* räntekupong. -ei, -[e]s, -er, *n.* tionde-, skatteägg. -fällig = -pflichtig. -frei, *a.* 1. räntefri. 2. skattefri. 3. hyresfri, utan hyra, gratis. -freiheit, *0, f.* skattefrihet m. m. se föreg. -fuss, -es, *0, m.* ränteföt. -groschen, -s, -, *m.* skattepenning. -gut, -[e]s, -er †, *n.* -katte-, arrendhemman. -hafer, -s, *0, m.* tionde-, skattehafre. -hahn, -[e]s, -e †, *m.* tiondetupp. Rot wie ein ~ röd som en kalkon. -herr, -n, -en, *m.* länsherre. -huhn, -[e]s, -er †, *n.* tionde-, skattehöns. -lehen, -s, -, *n.* län för hvilket skatt erlägges till länsherren. skattehemman. -leute se -mann. -los, *a.* räntefri. -mann, -[e]s, Zinsleute, *m.* 1. länsmän (äldg ä), skattebonde. 2. hyresgäst. -pacht, -en, *f.* förpaktning, utarrendering. -pflicht, -en, *f.* skattskyldighet, skatte natur. -pflichtig, *a.* skattskyldig. -rechnung, -en, *f.* intresseräkning. -tabelle, -n, *f.* räntetabell. -tag, -[e]s, -e, *m.* dag då skatt, ränta erlägges. -weise, *adv.* mot skatt, mot ränta. -es... Ex. ~zins, -es, -en, *m.* ränta på ränta.

zinsbär, *a.* skattskyldig.

Zinsbarkeit, *0, f.* skattskyldighet, skatte natur.

zins|en, -[es]t, -te, *ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. betala ränta m. m. se *Zins*. 2. bära ränta.

zinshaft = zinsbar.

Zipfel, -s, -, *m.* fik, snibb, hörn, spets, svans. F *blid.* *etw. beim rechten ~ fassen:* börja i rätt ände med ngt. -mütze, -n, *f.* spetsmössa. -pelz, -es, -e, *m.* päls af fårsvansar. -tüch, -[e]s, -er †, *n.* trekantig halsduk, sjal.

zipfelig, *a.* som har snibbar, hörn. I sht i *ams.*, t. ex. drei ~ tresnibbig, trekantig.

Zipóle, -n, *f.* lök.

Zipperlein, -s, *0, n.* ledreumatism.

Zirbel, -s, -, *m.* -n, *f.* -baum, -[e]s, -e †, *m.* cembratal (Pius Cembra).

Zirkel, -s, -, *m.* dim. Zirkelchen, Zirkelein, cirkel: krets. -bogen, -s, -, *m.* cirkelbåge. -gang, -lauf, -[e]s, -e †, *m.* kretsgång, kretslopp. -schluss, -es, -e †, *m.* (logisk) cirkel. -spitze, -n, *f.* cirkelspets.

zirkeln, -te, *ge-t, tr.* = abzirkeln.

Zirku... se *Cirku*...

Zirpe, -n, *f.* 1. askstrit, cikada. 2. syrsa.

zirp|en, -te, *ge-t, itr. h.* och *tr.* pipa, låta som en syrsa.

Zisch, -es, -e, *m.* hväsning. -laut, -[e]s, -e, *m.* gram. hväsljud. -ton, -[e]s, -e †, *m.* hväsande ton.

Zischelái, -en, *f.* hviskande, tissel och tassel, hväsande.

zischel n, -te, *ge-t, itr. h.* hviska, tissla och tassla; hväsa, hvissla.

zisch en, -[es]t, -te, *ge-t, itr. h.* och *tr.* hväsa, fräsa, hvina.

Zischer, -s, -, *m.* hväsande person et. djur.

Zisel... Zist... m. m. se *Cisel*... m. m.

Zither (kort i), -n, *f.* cittra. -schlagen, -s, *0, -spiel, -[e]s, 0, n.* citterspel.

zither..., Zit... se *cittr*..., *Citr*...

Zitter... Ex -aal, -[e]s, -e †, *m.* zool. darrål.

-esche, -espe, -n, *f.* asp. -fisch, -es, -e, *m.* elektrisk fisk. -gold = Flittergold. -gras, -es, -er †, *n.* darrgräs. -pappel = -espe.

-rochen, -s, -, *m.* zool. darrocka. -schein, -[e]s, *0, m.* darrande sken. -stimme, -n, *f.* darrande stämma.

Zitterer, -s, -, *m.* darrande person.

zitterhaft, zitterig, *a.* darrande, svigtande, skälfvande.

zitter n, -te, *ge-t, itr. h.* darra, svigta, skälfa.

Zit|t|wer, -s, *0, m.* bot. sittver (Curcuma Zedouaria).

Zitz, -es, -e, *m.* sits (kattan).

Zitze, -n, *f.* bröstvärta.

zitzel n, -te, *ge-t, itr. h.* suga, dia.

zivil... se *civil*...

Zobel, -s, -, *m.* sobel. -balg, -[e]s, -e †, *m.* -fell, -[e]s, -e, *n.* sobelskinn. -pelz, -es, -e, *m.* sobelpäls.

Zober *se* Zuber.

Zofe, -n, *f.* dim. *Zöfchen*, -lein, kammarjungfru.

Zögerer, -s, -, *m.* långsam, tveksam person, sölkorf.

zöger|n, -te, *ge-t*, *itr. h.* dröja, tveka, söla.

Zögernis[s], -ses, -se, *n.* -se, *f.* **Zögerung**, -en, *f.* dröjsmål, tvekan, söl.

Zögling, -[e]s, -e, *m.* elev, lärjunge.

Zölibät *se* Cölibat.

1. Zoll, -[e]s, -e *men* som måttenhet -, *m.* tum. *Auf ~ und Linie*: till punkt och pricka. -**mass**, -es, -e, *n.* tumsmått. -**stock**, -[e]s, -e †, *m.* tumstock.

2. Zoll, -[e]s, -e †, *m.* tull. -**amt**, -[e]s, -er †, *n.* tullhus. -**amtlich**, *a.* tull-, *t. ex.* ~e *Behandlung*: tullbehandling. -**angabe**, -n, *f.* tullförklaring, tullinlaga. -**anschlag**, -[e]s, -e †, *m.* tulltaxa. -**anschluss**, -es, -e †, *m.* anslutning till ett tullförbund, en tullförening. -**aufseher**, -s, -, *m.* tulluppsyningsman. -**beamte(r)**, (adj. böja.) *m.* tulltjänsteman. -**deklaration**, -en, *f.* = *angabe*. -**einnehmer**, -s, -, *m.* tulluppbördsman, tullnär. -**frei**, *a.* tullfri. -**freiheit**, 0, *f.* tullfrihet. -**gebiet**, -[e]s, -e, *n.* tulldistrikt. -**gesetz**, -es, -e, *n.* tulllag. -**haus**, -es, -er †, *n.* tullhus. -**pächter**, -s, -, *m.* tullförpaktare. -**pflichtig**, *a.* underkastad tull, tullpliktig. -**pflichtigkeit**, 0, *f.* egenskap att vara belagd med tull. -**quittung**, -en, *f.* -**schein**, -[e]s, -e, *m.* tullsedel. -**schiff**, -[e]s, -e, *n.* tulljakt. -**schreiber**, -s, -, *m.* tullskrivare. -**speicher**, -s, -, *m.* tullbod, tullhus. -**tarif**, -[e]s, -e, *m.* tulltariff. -**verband**, -[e]s, -e †, -**verein**, -[e]s, -e, *m.* tullförbund, tullförening. -**wesen**, -s, 0, *n.* tullväsen.

zollbär, *a.* belagd med tull.

zoll|en, -te, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* **1.** betala tull, förtulla. **2.** egna, visa, skänka, *t. ex.* *jmdm Achtung* ~.

zöllig, *a.* **1.** tumslång. **2.** tums- i sms., *t. ex.* *drei* ~ tretums-, tre tum lång.

Zöllner, -s, -, *m.* tullnär, publikan.

Zone, -n, *f.* zon.

Zoolog, -en, -en, *m.* zoolog.

Zoologie, -en, *f.* zoologi.

zoologisch, *a.* zoologisk.

Zopf, -[e]s, -e †, *m.* **1.** hårfläta, hårpiska. *F* *bnat.* *jmdm einen ~ anstecken* *ei. machen* *ei. drehen*: göra narr af ngn, göra ngn till åtlöje, *jmdm auf den ~ kommen*: sätta åt ngn, gå åt ngn in på lifvet. **2.** perukstock (*bnat.*). **3.** gammal fördom, inskränkt het, pedanteri. **4.** yfvig trädtopp. -**band**, -[e]s, -er †, *n.* hårband. -**ende**, -s, -n, *n.* toppände. -**mensch**, -en, -en, *m.* perukstock. -**perücke**, -n, *f.* peruk med hårpiska. -**zeit**, -en, *f.* hårpiskornas tid.

zöpf|en, -te, *ge-t*, *tr.* fläta.

zopfig, **zöpfig**, *a.* **1.** som har hårpiska, har

håret flätadt. **2.** föråldrad, fördomsfull, kälkborgerlig.

Zöpfling, -[e]s, -e, *m.* perukstock, kälkborgerare.

Zopft[h]üm, -[e]s, 0, *n.* fördomsfullhet, kälkborgerlighet, pedanteri.

Zorn, -[e]s, 0, *m.* vrede. *Seinen ~ an jmdm auslassen*: utösa sin vrede öfver ngn, *jmdn in ~ bringen*: reta ngn till vrede. -**ausbruch**, -[e]s, -e †, *m.* vredesutbrott. -**blick**, -[e]s, -e, *m.* vredgad blick. -**entbrannt**, *a.* upptänd af vrede. -**glühend**, *a.* lågande af vrede. -**müt[h]ig**, *a.* vredgad, vred. -**rüt[h]e**, 0, *f.* vredens rodnad. -**wüt[h]ig**, *a.* rasande af vrede. -*es...* = föreg. sms.

zornig, *a.* vredgad, vred.

Zote, -n, *f.* dim. *Zötchen*, -lein, tvetydighet, ekivokt, oanständigt skämt. -*nun*. *Ex.* ~ *lied*, -[e]s, -er, *n.* oanständig visa. -*reisser*, -s, -, *m.* tvetydig, oanständig skämtare.

zotenhaft, **zotig**, *a.* tvetydig, oanständig.

Zotte[1], -n, *f.* tofs, hårtofs, lugg. -*!...* *Ex.* ~*bär*, -en, -en, *m.* lurfvig björn. ~*bärt*, -[e]s, -e †, *m.* tofvigt skägg. ~*haar*, -[e]s, -e, *n.* tofvigt hår. ~*kopf*, -[e]s, -e †, *m.* hufvud, person med tofvigt hår, burrhufvud. ~*trab*, -[e]s, 0, *m.* lunk.

zottelig, *a.* tofvig, lurfvig.

zottell|n, -te, *ge-t*, *I. tr.* Part. *gezottelt* = *zottelig*. **II. itr. *s.* *F* luffa, lufsa.**

zottig, *a.* lurfvig, tofvig, raggig.

zu, *I. prep.* med dat. **1.** till. ~ *Fuss*: till fots, ~ *Wagen*: i vagn, ~ *Schiffe*: till sjöss, sjövägen, ~ *See*: till sjöss. *Jmdm ~m Ärger*: till ngns förargelse, *jmdm ~m Trotz*: ngn till trots, *jmdm ~m Schaden*: till ngns skada, nackdel, ~ *meinem Erstaunen*: till min förvåning, ~ *Genüge*: tillfyller, *etw. ~r Genüge haben*: hafva nog af ngt, ~ *Glück*: till all lycka. ~ *mein Teil*: till en del, *dels. ~m Beispiel*: till exempel. *Jmdn ~m General ernennen, machen*: utnämna, göra ngn till general. **2.** vid ortnamn: *i*, *t. ex.* ~ *Berlin*. I likh. därmed: ~ *Hause*: i hemmet, hemma. **3.** särskilda fall. Vid räkneord: ~ *zweien*: två och två, *parvis*, ~ *hundertern*: i hundratal, hundratal; ~ *Dutzenden*: dussintals. ~ *m ersten*: för det första, vid auktioner: ~ *m ersten*, ~ *m zweiten und ~m dritten*: ett tu tre. ~ *dritt*: jag (han o. s. v.) och två till. *Ihnen ~ Liebe*: för er skull, för att göra er till viljes. *Wasser ~m Trinken*: dricks-vatten. ~ *m Narren werden*: blifva galen. ~ *jener Zeit*: på den tiden. ~ *m Thore hinaus*: ut genom porten. **II. adv.** **1.** vid adj. och adv. för, *t. ex.* ~ *gross*. *Gar ~ alltför*: **2.** igen, stängd, slutet, *t. ex.* *die Thür ist ~; dein Sinn ist ~* ditt förstånd är omtöcknad. **3.** *Ab und ~ då och då*, allt emellanåt. **4.** uttryckande riktning. *Nach Norden ~* åt norr, *nach der Stadt ~* åt staden till, *auf*

etw. (ack.) ~ *gehen*: gå åt ngt håll, mot, till ngt. *Frisch St. Peters Kirche* ~ raskt framåt i riktning mot, till St. P:s kyrka. ~! *immer* ~! *nur* ~! gå på! *Iss nur* ~! gå bara på och åt! III. *infinitivmärke*, att, för att, t. ex. *ich erlaube dir ~ kommen, ich komme Sie ab~holen. Um* ~ för att, *ohne* ~ utan att. *Ich habe ~ arbeiten*: jag har att göra, är upptagen, *das Haus ist ~ verkaufen*: huset är till salu.

Anm. *Zu* bildar med verb oäkta sms. och betecknar bufrudsakl. igenstängning, strafvan till, riktning mot ngt, tillfogande, fortsättning, påskyndande, tilldelande, tilläggnade.

zuackern, *tr.* plöja igen.

zuarbeiten, *itr. h.* 1. arbeta, sträfvä hän emot, *einer* (dat.) *Sache*: ngt. 2. gå på och arbeta, fortsätta arbetet.

Zuäve, -n, -, n, m. zuav.

Zubau, -[e]s, -ten, m. tillbyggnad.

zubauen, *tr.* 1. bygga för. 2. bygga till.

zubehalten, *tr.* hålla stängd, igen.

Zubehör, -[e]s, -e, n. och m. -en, f. tillbehör.

zubeissen, *itr. h.* och *tr.* 1. bita till. 2. *F wacker* ~ taga för sig dugtigt, äta med god aptit. 3. *F Brot* ~ äta bröd till.

zubekommen, *tr.* 1. få igen, ihop. 2. få till, dessutom, till på köpet.

zubenäm[s]en, **zubenennen**, *tr.* *Jmdn* ~ gifva ngn ett tillnamn, ett öknamn.

Zuber, -s, -, m. så.

zubereiten, *tr.* tillaga, tillreda, anrätta, bereda, iordningställa.

Zubereiter, -s, -, m. en som tillagar (m. m. se föreg.) ngt.

Zubereitung, -en, f. tillrustning, förberedelse, tillagning m. m. se *zubereiten*.

Zubéttegehen, -s, 0, n. *Das* ~ att gå till sängs. *Beim* ~ då jag (du, han o. s. v.) går (gick) till sängs.

zubilden, *tr.* tillfoga.

zubinden, *tr.* binda igen, ihop, för.

Zubiss, -es, -e, m. tilltugg.

zublasen, I. *itr. h.* hålla på att blåsa. II. *tr.* 1. blåsa igen. 2. *Jmdm etw.* ~ tillhviska, ingifva ngn ngt.

Zubläser, -s, -, m. ingifvare, tillskyndare.

zubleiben, *itr. s.* förblifva stängd, slutet.

zublinken, *itr. h.* 1. *Jmdm* ~ lysa i ögonen på ngn. vinka ngn. 2. = *toij*.

zublinze[|]n, *itr. h.* *Jmdm* ~ blinka åt ngn.

zubringen, *tr.* 1. medföra, bringa, *jmdm etw.*: ngt till ngn. 2. tillbringa.

Zubrot, -[e]s, 0, n. = *Zukost*.

zubrüllen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ tjuande, vrålande rop, skrika ngt åt ngn.

Zubüsse, -n, f. tillskott.

zubüssen, *tr.* tillskjuta.

Zucht, f. 1. 0, påläggning, uppfödande, uppdragning, afvel. 2. 0, uppfostran. 3. 0, disciplin, manstukt, tukt, ordning. 4. plur. -e †,

tukt, anständighet, ärbarhet. *In Züchten*: ärbart, i all ärbarhet. 5. 0, väsen, ordning, lif. 6. plur. -en, ras, afföda, skara. -**bulle**, -n, -n, m. afvelstjur. -**eber**, -s, -, m. fargalt. -**fähig**, a. 1. duglig till afvel. 2. möjlig att disciplinera. -**haus**, -es, -er †, n. tukthus, fängelse, häkte. -**häusler**, -s, -, m. ~in, -nen, f. -**häusling**, -[e]s, -e, m. tukthusfänge, strafffänge. -**hengst**, -[e]s, -e, m. beskillare. -**los** a. odisciplinerad, oordnad. -**losigkeit**, 0, f. brist på disciplin, oordning. -**meister**, -s, -, m. 1. tuktmästare. 2. fängelsedirektör. -**mittel**, -s, -, n. korrektionsmedel, korrektiv. -**rut[h]e**, -n, f. ris, förla, plågoris. -**t[h]ier**, -[e]s, -e, n. afvelsdjur. -**vieh**, -[e]s, 0, n. afvelsboskap, afvelsdjur.

zücht'en, -ete, *ge-et*, *tr.* 1. lägga på, uppföda, uppdraga. 2. uppfostra, tukta, disciplinera. **Züchtung**, f.

Züchter, -s, -, m. en som lägger på djur, idkar boskapsskötsel, drager upp träd.

züchtig, a. ärbar, sedesam, kysk.

züchtig en, -te, *ge-t*, *tr.* aga, straffa, tadla, tillrättavisa. **Züchtigung**, f.

Züchtiger, -s, -, m. agande (m. m. se föreg.) person.

Züchtigkeit, 0, f. ärbarhet, sedesamhet, kyskhet.

züchtiglich, *adv.* ärbart, sedesamt, kyskt.

Züchtling, -[e]s, -e, m. tukthusfänge, strafffänge. -**s...** Ex. ~**kleidung**, -en, f. fångdrägt.

Zuck, -[e]s, -e, m. ryckning.

zuckel n, -te, *ge-t*, *itr. s.* trippa.

zucken, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. konvulsiviskt rycka, hastigt (genom)fara. 2. = *zükken*. **Zuckung**, f.

zücken, -te, *ge-t*, *tr.* draga, t. ex. *den Degen, den Dolch, über ei. wider ei. auf jmdn*: mot ngn.

Zucker, -s, 0, m. socker. -**bäcker**, -s, -, m. sockerbagare, konditor. -**bäckerei**, -en, f. konditori. -**backwerk**, -[e]s, -e, n. konfekt. -**bau**, -[e]s, 0, m. sockerodling. -**bonbon**, -s, -s, m. karamell. -**hüchse**, -dose, -n, f. sockerask.

-**erbse**, -n, f. 1. sockerärt. 2. sockerpulla. -**gebäckene(s)**, (adj. böj.) n. konfekt. -**guss**, -es, -e †, m. glacering. -**haltig**, a. sockerhaltig. -**hannruhr**, 0, f. sockersjuka. -**hut**, -[e]s, -e †, m. sockertopp. -**känd**, -s, 0, -**kandis**, -, 0, m. kandissocker, bröstsocker. -**krankheit**, 0, f. sockersjuka. -**kuchen**, -s, -, m. sockerkaka. -**löffel**, -s, -, m. strösked. -**mandel**, -n, f. sockermandel, bränd mandel. -**mehl**, -[e]s, 0, n. strösocker. -**mund**, -[e]s, -e el. -er †, m. F sockersöt mun. -**plätzchen**, -s, -, n. sockerplätt, pastilj. -**rohr**, -[e]s, -e, n. socker rör. -**rübe**, -n, f. sockerbeta. -**sachen**, f. plur. konfekt. -**schote**, -n, f. sockerärtskida. -**streuer**, -**streulöffel**, -s, -, m. strösked. -**süss**, a. sockersöt. -**wa[a]re**, -n, f. konfekt. -**wasser**, -s, 0, n. sockervatten, sockerdricka.

-werk, [-e]s, 0, *n.* konfekt. -zange, -*n*, *f.* sockertång. -zwieback, [-e]s, -*e* †, *m.* biskvit.

zuckerig, *a.* 1. sockerhaltig. 2. af socker, socker-.

l. zucker *n*, -*te*, *ge-t*, *tr.* sockra.

2. zuckern, *a.* af socker, socker-.

zudämmen, *tr.* dämna för, täppa till.

zudecken, *tr.* 1. öfvertäcka, öfverhölja. 2. *F jmdn* ~ a) prygla ngn, b) dricka ngn under bordet.

zudeichen = *zudämmen*.

zudem, *adv.* dessutom, för öfrigt.

zudenken, *tr.* 1. tänka till, ytterligare. 2. *Jmdm etw.* ~ tillämna ngn ngt.

zudiktieren, *tr.* diktera vidare, ytterligare.

zudonnern, *tr.* *Jmdm etw.* ~ med dundrande röst ropa ngt åt ngn.

Zudrang, [-e]s, 0, *m.* tillopp, trängsel.

zudrängen, *sich* ~ tränga sig fram till ngt.

zudrehen, *tr.* 1. vända åt ett hål. *Jmdm den Rücken* ~ vända ngn ryggen. 2. vrida igen.

zudringen, *itr.* *s.* = *zudrängen*.

zudringlich, *a.* efterhängsen, närgången.

Zudringlichkeit, -*en*, *f.* efterhängsenhet, närgångenhet.

zudrücken, *tr.* 1. trycka igen, ihop, till. *bnal. ein Auge bei etw.* ~ se genom fingrarna med ngt. 2. fortfarande trycka.

zueignen, *tr.* tillägna, a) dedicera, b) tillvälla.

Zueigner, -*s*, -, *m.* en som tillagnar ngn ngt.

Zueignung, -*en*, *f.* tillagnan. -*s*... *Ex.* ~ *schrift*, -*en*, *f.* tillagnelseskrift.

zuellen, *itr.* *s.* *Auf jmdn* ~ skynda mot ngn, ngn till mötes. *Seinem Verderben* ~ gå sitt förderf till mötes.

zuerkennen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ tillerkänna, tilldöma ngn ngt. *Zuerkennung*, *f.*

zuerst, *adv.* först, för det första, till att börja med. *Gleich* ~ strax i början.

zuessen, *tr.* och *itr.* *h.* 1. *Brot* ~ äta bröd till. 2. gå på och äta, taga för sig, äta fort.

zufächeln, *tr.* tillfläkta, fläkta.

zufahren, *itr.* 1. *s.* *Dem Dorfe* ~ åka, köra åt byn till, *auf das Land* ~ styra kurs mot landet. *Auf jmdn* ~ rusa mot ngn. 2. *h.* *Gut* ~ åka, köra undan.

Zufall, [-e]s, -*e* †, *m.* 1. slump, öde. 2. oförutsedd tilldragelse, oförmodad händelse, tillfällighet, tillstöt.

zufallen, *itr.* *s.* 1. falla igen, ihop. 2. tillfalla, blifva till del.

zufällig, *a.* tillfällig. ~*erweise*: händelsevis, genom en slump.

Zufälligkeit, -*en*, *f.* tillfällighet.

zufalten, *tr.* vika, lägga ihop.

zufertigen, *tr.* tillsända.

zufußern, *itr.* *s.* *Einem Orte* ~ fluddra åt ett ställe till.

zuflechten, *tr.* fläta ihop.

zuflickern, *tr.* 1. sätta till, tillfoga. 2. lappa, laga, tillstoppa.

zufliessen, *itr.* *s.* 1. *Einem Orte* ~ flyga åt ett ställe till, i riktning mot ett ställe. 2. fortsätta flygten, flyga vidare. 3. flyga igen, t. *ex. die Thür flog zu.*

zufliessen, *itr.* *s.* fly åt, till.

zufliessen, *itr.* *s.* 1. rinna, flyta åt, till. 2. tillflyta, tillströmma. *Jmdm etw.* ~ *lassen*: låta ngt blifva ngn till del.

Zufucht, 0, *f.* tillflykt. -*s*... *Ex.* ~ *hafen*, -*s*, -†, ~*ort*, [-e]s, -*e* *el.* -*er* †, ~*platz*, -*es*, -*e* †, *m.* ~*stätte*, -*n*, *f.* tillflyktsort, fristad.

Zufuss, -*es*, -*e* †, *m.* tillopp, tillföde.

zuflüstern, *tr.* tillhviska, ingifva.

Zuflüsterung, -*en*, *f.* tillhviskadt ord, ingifvelse.

zufolge, *prep.* med *gen.*, när det styrda ordet följer, med *dat.*, när det föregår prepositionen, till följd af, i öfverensstämmelse med, enligt.

zufrieden, *a.* nöjd, tillfreds, belåten, förnöjd, förnöjsam. *Jmdn* ~ *stellen*: tillfredsställa ngn. *Sich* ~ *geben*: gifva sig till freds, nöja sig, lugna sig. *Jmdn* ~ *lassen*: låta ngn vara i fred. *Ich bin es* ~ jag är nöjd därmed.

Zufriedenheit, 0, *f.* tillfredsställelse, belåtenhet, förnöjsamhet.

zufrieren, *itr.* *s.* frysa igen, lägga sig.

zufügen, *tr.* tillfoga, bifoga.

Zufuhr, 0, *f.* tillförsel.

zuführen, *tr.* föra åt, till, hän till, tillföra. *Zuführung*, *f.*

zufüllen, *tr.* 1. fylla, fylla igen. 2. ytterligare hålla i, fylla i.

Zug, [-e]s, -*e* †, *m.* 1. tåg, marsch, flygt. 2. drag, luftdrag. *Die Pfeife hat keinen* ~ det är ej ngt drag i pipan, pipan är täppt. 3. tåg, (tågande) skara, afdelning, trupp. ✕ pluton; (järnvägs)tåg. 4. drag, linie, streck; ansigtsdrag; ytterlinier. 5. drag, t. *ex. ein* ~ *mit dem Netz*, *im Schachspiel*. *In*, *mit einem* ~*e*, *auf einen* ~ i ett drag, på en gång, med *ens*. 6. rörelse, gång. *Im* ~ *sein*: vara i gång, *gut auf dem* ~ bra i gång, *in* ~ *bringen*: sätta i gång, *im* ~ *bleiben*: ostördt fortfara, gå på. 7. andetag, andedrag. 8. klocksträng. 9. Ⓢ hissblock, talja. 10. pedal. 11. dragsko. 12. resår på skor. 13. Ⓢ reffla. -*band*, [-e]s, -*er* †, *n.* dragband. -*brücke*, -*n*, *f.* vindbro. -*führer*, -*e*, -, *m.* lokomotivförare. -*garn*, [-e]s, -*e*, -, *n.* = *netz*. -*kette*, -*n*, *f.* koppel(kedja) mellan järnvägs-vagnar. -*klappe*, -*n*, *f.* den del af en vindbrygga, som fälles ned. -*kraft*, -*e* †, *f.* 1. dragkraft. 2. dragningskraft. -*kräftig*, *a.* tilldragande. -*leine*, -*n*, *f.* draglina. -*loch*, [-e]s, -*er* †, *n.* ventil. -*luft*, 0, *f.* luftdrag. -*messer*, -*s*, -, *n.* bandknif. -*mittel*, -*s*, -, *n.* dragmedel. -*netz*, -*es*, -*e*, *n.* dragnät, (drag-)

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. Ⓢ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

not. -ochse, -n, -n. m. dragoxe. -personal, -[e]s, -e, n. tågpersonal. -pferd, -[e]s, -e, n. arbetshäst. -pflaster, -s, -, n. dragplåster. -riemen, -s, -, m. dragrem. -rolle, -n, f. (trissa i en) talja. -schnur, -e †, f. dragsnöre. -seil, -[e]s, -e, n. draglina. -stiefel, -s, -, m. resårsko. -stück, -[e]s, -e, n. teat. pjes som drar folk, kassapjes. -[t]hier, -vieh, -[e]s, -e, n. dragare. -vogel, -s, -†, m. flyttfögel. -weise, adv. kolonnvis, i kolonner. -wind, -[e]s, -e, m. luftdrag. -winde, -n, f. ⊕ vindspel. -zeit, -en, f. foglars flyttningstid.

Zugabe, -n, f. det som gifves på köpet, påbröd. mellangift, öfvergift.

Zugang, -[e]s, -e †, m. 1. 0. tillgång, tillträde. 2. väg, gång som leder till ngt.

zugängig, **zugänglich**, a. tillgänglig, mottaglig. **Zugänglichkeit**, 0, f. tillgänglighet, mottaglighet.

zugeben, tr. 1. gifva på köpet, bifoga. 2. medgifva, tillstå.

zugegen, predikativt a. närvarande.

zugehen, itr. s. 1. gå igen, sluta sig. 2. *Auf jmdm* ~ gå emot ngn, gå ngn till mötes. *Die Arbeit geht dem Ende zu*: arbetet närmar sig sitt slut. 3. *Spitzig* ~ sluta i en spets. 4. *Jmdm* ~ a) komma fram till ngn, b) blifva ngn till del. *Etw. ist jmdm zugegangen*: ngn har fått, mottagit ngt. 5. tillgå. *Mit rechten Dingen* ~ gå rätt till. *Im Kriege geht es nicht anders zu*: så går det till i krig. *Wie geht es zu, dass ...* hur kommer det sig, att ... 6. *Wacker* ~ gå fort, gå på, gå undan.

Zugehör = **Zubehör**.

zugehören, itr. h. 1. tillhöra. 2. *Es gehört etw. zu*: det skall vara ngt till.

zugehörig, a. tillhörande.

Zugehörigkeit, -en, f. tillhörighet.

Zügel, -s, -, m. dim. *Zügelchen*, *Zügelein*, tygel, töm. *Ein Pferd am ~ führen*: leda en häst vid betslet. *Mit verhängtem ~ reiten*: rida med lösa tyglar. -hand, -e †, f. ryttarens vänstra hand. -los, a. tygellös. -losigkeit, 0, f. tygellöshet.

zügel|n, te, ge-t, tr. tygla. **Züg[e]lung**, f.

Zugemüse, -s, -, n. grönsaker, sallad.

zugenannt, a. med tillnamnet, äfven kallad.

zugesellen, I. tr. förena, *jmdm*: med ngn. II. *Sich* ~ sälla sig till, *den übrigen*: de öfriga.

Zugeständnis[s], -ses, -se, n. bekännelse.

zugestehen, tr. tillstå, erkänna, bekänna, medgifva.

zugehan, a. tillgifven.

zugewandt, a. förbunden.

zugessen, tr. 1. ytterligare ihålla. 2. ihållande fylla. 3. fortfarande hålla.

zugig, a. dragig.

zugitern, tr. sätta galler framför.

zugleich, adv. tillika, på samma gång.

zugraben, tr. gräfva igen.

zugreifen, tr. fatta tag i, taga för sig.

zugucken, itr. h. F se på.

zugürten, tr. spänna åt, draga åt gördeln, gjorden omkring ngt.

Zuguss, -es, -e †, m. påfyllning.

zuhaben, tr. 1. hafva, hålla igen, stängd, sluten. 2. hafva, få på köpet, i mellangift, dessutom, ytterligare.

zuhäkeln, **zuhaken**, tr. häkta igen, ihop.

zuhalten, I. tr. hålla ihop, igen. II. *Sich* ~ skynda sig, kvicka sig. III. itr. h. 1. *Auf etw. (ack)* ~ taga kurs på, styra hän mot ngt. 2. *Mit jmdm* ~ stå i förbindelse med, hålla till hos ngn. **Zuhaltung**, f.

Zuhalter(in) = **Beischläfer(in)**.

zuhämmern, tr. hamra, slå, spika igen.

zuhänden, adv. tillhanda.

zuhängen, tr. hänga för.

zuhaufen, I. itr. h. 1. *Auf jmdm* ~ hugga in på ngn. 2. fortfara att hugga. 3. taga för sig. II. tr. 1. tillhugga, tillyxa, t. ex. *Stein*, *Holz*. 2. hugga sönder, stycka, t. ex. *ein Schwein*.

zuhauf, adv. tillhopa, tillsammans, allesamman.

zuheften, tr. häkta ihop, igen.

zuheilen, itr. s. läkas. **Zuheilung**, f.

zuherrschen, tr. *Jmdm etw.* ~ i en befalande ton säga ngn ngt.

zuhinterst, adv. efterst, sist.

zuhorchen, itr. h. lyssna.

zuhören, itr. h. åhöra, höra, gifva akt på, lyssna till, *jmdm*: ngn, ngns ord.

Zuhörer, -s, -, m. ~in, -nen, f. åhörare, åhörarinna. -raum, -[e]s, -e †, m. åhörarplats.

Zuhörerschaft, -en, f. samtliga åhörare, auditorium.

Zuhülfnahme, 0, f. hjälp, anlitande. *Mit, ohne ~ von etw.*: genom, utan att taga ngt till hjälp.

zuinnerst, adv. innerst.

zujagen, I. itr. 1. s. jaga, spränga hän emot, hän till, *einem Orte*: ett ställe. 2. h. spränga, sätta i väg. II. tr. *Jmdm ein Wild* ~ jaga, drifva ett villebråd till ngn.

zujauchzen, **zujubeln**, itr. h. och tr. *Jmdm* ~ jubla mot ngn. *Jmdm Beifall* ~ jublande applådera, med jublande bifall mottaga ngn.

zukaufen, tr. ytterligare köpa, köpa till.

zukehren, tr. 1. av. *sich* ~ vända (sig) åt, till, *jmdm*: ngn. 2. sopa igen.

zukeilen, tr. kila igen, kila fast.

zuketteln, tr. med en kedja, med kedjor hopfästa.

zukitten, tr. hopkitta.

zuklappen, I. itr. s. slå, gå igen, sluta sig. II. tr. slå igen, stänga, tillsluta.

zuklatschen, itr. h. och tr. klappa händerna åt. *jmdm*: ngn. *Jmdm Beifall* ~ applådera ngn.

zuleben, **zuleistern**, *tr.* klistra, smeta igen.
zulemmen, *tr.* klämma ihop, igen.
zulinke, *tr.* stänga med en klinka.
zukunft, *tr.* knäppa igen, ihop.
zukunft, *tr.* knyta igen, ihop, åt.
zukommen, *itr.* s. 1. *Auf jmdn* ~ komma, gå emot ngn, ngn till mötes. 2. *Jmdm* ~ bli-
 va ngn till del, tillfalla ngn. *Jmdm etw.* ~
lassen: låta ngn få (del af) ngt. 3. *Jmdm*
 ~ tillkomma ngn, vara ngn. 4. *Mit etw.*
 ~ räkka med ngt. 5. ~ *d*: tillkommande,
 framtida.
zukönnen, *itr.* h. *Zu etw.* ~ kunna komma åt
 ngt.
zukunft, *tr.* korka.
Zukunft, 0, *f.* det man äter till ngt, sofvel, sal-
 lad, kompott.
zukriegen, *tr.* F 1. få till, på köpet, i mellan-
 gift, dessutom. 2. få igen, ihop.
Zukunft, 0, *f.* framtid. -*schauend*, *a.* skådande
 in i framtiden, siare-. -*s...* *ex.* ~ musik, 0, *f.*
 framtidsmusik.
zukünftig, *a.* framtida.
zulächeln, *itr.* h. och *tr.* *Jmdm* ~ le mot ngn.
Jmdm Beifall ~ bifallande le mot ngn.
Zulage, -*n*, *f.* 1. tillökning, tillägg. 2. bilaga.
zulangen, I. *itr.* h. 1. taga för sig, taga. 2.
 räkka. II. *tr.* *Jmdm etw.* ~ räkka, fly ngn
 ngt.
zulänglich, *a.* tillräcklig.
Zulänglichkeit, 0, *f.* tillräcklighet.
Zulass, -*es*, 0, *m.* tillträde.
zulassen, *tr.* 1. *Die Thür* ~ låta dörren vara
 stängd, ej öppna dörren. 2. lemna tillträ-
 de åt, släppa in, fram. 3. tillåta, medgifva.
Zulassung, *f.* -*s...* *ex.* ~ *gesuch*, -[*e*]*s*, -*e*, *n.*
 anhållan om tillträde. ~ *schein*, -[*e*]*s*, -*e*, *m.*
 (entré)biljett.
zulässig, **zulässiglich**, *a.* tillåten, tillåtlig, till-
 ständig, rådlig.
Zulässigkeit, **Zulässlichkeit**, 0, *f.* det rådliga
 (*m. m.* se föreg.) i att göra ngt.
Zulauf, -[*e*]*s*, 0, *m.* tillopp.
zulaufen, *itr.* s. 1. springa fort. 2. komma
 springande. *Auf jmdn* ~ springa emot ngn,
 ngn till mötes. 3. sluta. *Spitz* ~ sluta i en
 spets.
Zulege... *ex.* -*messer*, -*s*, -, *n.* fallknif.
zulegen, I. *tr.* 1. lägga igen, öfver, ihop, fäl-
 la ihop. 2. lägga till, tillfoga, bifoga. 3.
Sich (*dat.*) *etw.* ~ lägga sig till ngt. II. *itr.*
 h. F lägga på hullet.
zuleiten, *tr.* hima ihop, igen.
zuleiten, *tr.* leda till ett annat. *Wasser* ~ leda
 dit, in vatten. *Zuleitung*, *f.*
zulernen, *tr.* lära sig ytterligare, vidare.
zuletzt, *adv.* till sist, slutligen, sist.
zulispeln, *tr.* tillhviska.
zulöt[h]en, *tr.* hoplöda.
Zulp, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* sndd att suga på.
zulpllen, -*te*, *ge-t*, *itr.* h. suga på sndd.

zum, sammandragning af *zu dem*.
zumachen, I. *tr.* stänga, tillsluta, hoplägga,
 försegla, knäppa igen, epika igen, slå ihop.
 II. *itr.* h. skynda sig.
zumal, *adv.* 1. tillika, tillsammans, på en gång.
 2. i synnerhet, framför allt. ~ *da*: i syn-
 nerhet som.
zumauern, *tr.* mura igen, mura för.
zuméist, *adv.* för det mesta.
zumessen, *tr.* tillmåta.
zumut[h]en, *tr.* *Jmdm etw.* ~ anmoda ngn om
 ngt, begära, fordra ngt af ngn.
Zumut[h]ung, -*en*, *f.* anmodan, begäran.
zunächst, I. *adv.* närmast, först, först och
 främst. II. *prep.* med *dat.* *el. gen.* närmast in-
 till, strax bredvid.
zunageln, *tr.* spika igen.
zunähen, *tr.* sy ihop, igen.
Zunahme, -*n*, *f.* ökning, tilltagande.
Zuname[n], -*ns*, -*n*, *m.* tillnamn.
Zünd... *ex.* -*holz*, -*es*, -*er* †, *n.* vanl. *dim.* -*hölz-*
chen, -*s*, -, *n.* tändsticka. -*hütchen*, -*s*, -, *n.*
 knallhatt. -*kraut*, -[*e*]*s*, 0, *n.* fängkrut. -*loch*,
 -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* tändhåll. -*nadel*, -*n*, *f.* tänd-
 nål. -*papier*, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* fidibus. -*pfanne*, -*n*,
f. fängpanna. -*pulver*, -*s*, 0, *n.* fängkrut.
zundbar, *a.* antändbar, eldfängd, brännbar.
Zunder = *Zunder*.
zünden, -*ete*, *ge-et*, *tr.* tända, antända. *Zün-*
dung, *f.*
Zunder, -*s*, 0, *m.* fnöske, tunder. -*büchse*, -*n*,
f. fnöskdosa.
Zünder, -*s*, -, *m.* tändare, fidibus, lunta.
zunderhaft, **zunderig**, *a.* fnöskartad.
zunehmen, I. *itr.* h. tilltaga, ökas, växa, stiga.
 II. *tr.* taga med, till hjälp, äfven taga.
zunegen, *tr.* och *sich* ~ böja (sig) åt, till ngt.
Zuneigung, 0, *f.* böjelse, tillgifvenhet, sym-
 pati, kärlek.
Zunft, -*e* †, *f.* 1. skrå. 2. afdelning, ordning,
 klass. -*brief*, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* skråordning. -*geist*,
 -[*e*]*s*, 0, *m.* skråanda. -*gelehrte(r)*, (*adj.* *bejn.*)
m. lärd pedant. -*gemäss*, *a.* skråmässig. -*ge-*
nosse, -*n*, -*n*, *m.* skråbroder. -*mässig* = -*ge-*
mäss. -*meister*, -*s*, -, *m.* skråmästare. -*wesen*,
 -*s*, 0, *n.* skråväsen. -*zwang*, -[*e*]*s*, 0, *m.* skrå-
 tvång.
Zünftle, -*en*, *f.* skråväsen, skråfördom.
zünftig, *a.* 1. skråmässig. 2. tillhörande ett
 skrå, skrå-
zünftig, -*en*, -*te*, *ge-t*, *tr.* skråmässigt utbilda.
Zünftler, -*s*, -, *m.* 1. skråledamot. 2. anhäng-
 gare af skråväsendet.
Zunge, -*n*, *f.* *dim.* *Zünglein*, *Züngelchen*, 1. tunga.
 2. tungomål. 3. spänntorn. 4. flundra. -*n...* *ex.*
 ~ *band*, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* tungband. ~ *blüt[h]ig*,
a. tungblomstrig. ~ *drescher*, -*s*, -, *m.* 1.
 pratmakare. 2. = *Rabulist*. ~ *drescherel*, -*en*,
f. 1. prat. 2. = *Rabulisterei*. ~ *fertig*, *a.* tal-
 för. ~ *fertigkeit*, 0, *f.* talförhet. ~ *förmig*, *a.*
 tungformig. ~ *gedresch*, -*es*, 0, *n.* = *dre-*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. † sjötorn. ✕ militärisk term.

scherei. ~held, -en, -en, *m.* hjälte i ord, skräffläre. ~hieb, -[e]s, -e, *m.* stickord. ~laut, -[e]s, -e, *m.* gram. tungljud. ~schlag, -[e]s, -e †, *m.* 1. smackning. 2. = ~hieb. 3. *F* einen guten ~ haben: vara talför.

züngeln, -te, *ge-t*, *itr. h.* 1. röra tungan (som en orm). 2. uppsända, bilda eldstungor, låga, flamma, fladdra.

zunicht[e], *adv.* till intet, om intet, sönder, i bitar, *itr. I. nicht II.*

zunicken, *itr. h.* och *tr.* nicka åt, *jmdm*: ngn.

zuoberst, *adv.* öfverst, ofvanpå.

zuordnen = *beordnen*.

zupeitschen, *itr. h.* 1. *Auf jmdn* ~ piska på ngn. 2. fortfara att piska.

Zupf... *Ex. -leinwand*, 0, *f.* linneskaf.

zupfeifen, *itr. h.* *Jmdm* ~ hvisla åt ngn.

zupflän, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* rycka, draga, plocka. *Charpie* ~ göra linneskaf. *An etw.* (*dat.*) ~ rycka i ngt. *Jmdn bei den Haaren* ~ lugga ngn.

zupflastern, *tr.* 1. tilltäppa, fylla. 2. lägga plåster på, öfver.

zupflöcken, *tr.* med pluggar, naglar hopfästa.

zupflügen, *tr.* plöja igen.

zupfropfen, *tr.* tillstoppa, tilltäppa, proppa, korka.

zupichen, *tr.* med beck tillsmeta.

zupressen, *tr.* prässa ihop.

zur, sammandrag. *at zu der.*

Zurät[h]e... *Ex. -halten*, -s, 0, *n.* -haltung, 0, *f.* sparande, sparsamhet, hushållning. -ziehung, 0, *f.* rådfrågande.

zurät[h]en, *tr.* tillråda. *Auf sein* ~ på hans tillrådan.

zuraunen, *tr.* tillhviska. **Zuraunung**, *f.*

zurechnen, *tr.* 1. medräkna, taga med i räkningen. 2. *Jmdm etw.* ~ skriva ngt på ngns räkning, tillräkna, tillskriva ngn ngt.

Zurechnung, *f.* -s... *Ex. ~fähigkeit*, *a.* tillräknelig. ~fähigkeit, 0, *f.* tillräknelighet.

zurächt, *adv.* tillrätta, i ordning, till stånd.

zurächtbringen, *tr.* bringa till stånd, i ordning.

zurächtfinden, *sich* ~ finna sig tillrätta, orientera sig, hitta rätt.

zurächthelfen, *itr. h.* hjälpa tillrätta, *jmdm*: ngn.

zurächtkommen, *itr. s.* komma tillrätta.

zurächtleger, *tr.* lägga i ordning, tillrätta.

zurächtmachen, *tr.* göra i ordning.

zurächtrücken, *tr.* flytta rätt, ställa i ordning.

zurächtssetzen, **zurächtsstellen**, *tr.* sätta, ställa i ordning, på sin plats. *F* *bist. jmdm den Kopf* ~ tillrättavisa ngn.

zurächtsweisen, *tr.* 1. *Jmdn* ~ visa ngn vägen, hur han skall göra, skall bära sig åt. 2. tillrättavisa, lexa upp. **Zurächtsweisung**, *f.*

Zured, 0, *f.* uppmuntran, uppmaning, tillrådan.

zureden, *itr. h.* *Jmdm* ~ tala uppmuntrande

ei. tröstande till ngn, uppmuntra ngn, försöka få ngn till ngt.

zureichen, *tr.* och *itr. h.* 1. räcka, räcka till. 2. räcka (fram).

zureiten, *I. itr. s.* 1. *Einem Orte* ~ rida åt ett ställe till, i riktning mot ett ställe.

Auf jmdn ~ rida mot ngn, ngn till mötes.

2. *Tüchtig* ~ rida undan. **II. tr.** rida in, dressera, t. *ex. ein Pferd.*

Zureiter, -s, -, *m.* en som rider in, dresserar hästar.

zurennen, *F* = *zulaufen* 1, 2.

zurichten, *I. tr.* 1. rikta, vända åt ett visst håll.

2. laga, ställa i ordning, ordna, tillaga, tillreda, tillrusta, bereda, tillhugga, tillyx.

3. tilltyga. **II. Sich** ~ göra sig i ordning, rusta sig. **Zurichtung**, *f.*

Zurichter, -s, -, *m.* ordnare, beredare *m. m. se zurichten* 1, 2.

zuriegeln, *tr.* regla, regla igen.

zürnen, -te, *ge-t*, *itr. h.* vredgas, vara vred, *über* (med *ack.*) ei. *um ei. wegen etw.*: öfver ngt, *jmdm* ei. *auf jmdn* ei. *mit jmdm*: på ngn.

zurollen, *I. itr. s.* rulla till, åt ett håll. **II. tr.** rulla för, igen, ihop.

zurosten, *itr. s.* rosta igen, ihop.

Zurschäustellung, -en, *f.* utställande, exposition.

zurück, *adv.* tillbaka, igen, åter, kvar. ~! tillbaka! vänd om!

zurückbeben, *itr. s.* bäfvande rygga tillbaka.

zurückbegeben, *sich* ~ begifva sig tillbaka, återvända.

zurückbegehren, *I. tr.* återfordra. **II. itr. h.** längta tillbaka.

zurückbegleiten, *tr.* ledsaga, följa tillbaka, hem. **Zurückbegleitung**, *f.*

zurückbehalten, *tr.* behålla, kvarhålla, undantaga. **Zurückbehaltung**, *f.*

zurückbekommen, *tr.* återfå.

zurückberufen, *tr.* återkalla. **Zurückberufung**, *f.*

zurückbeugen = *zurückbiegen*.

zurückbezahlen, *tr.* återbetala. **Zurückbezahlung**, *f.*

zurückbeziehen, *sich* ~ syfta tillbaka.

zurückbezüglich, *a.* tillbakasyftande, *gram.* reflexiv.

zurückbiegen, *tr.* och *sich* ~ böja (sig) tillbaka, baklänges. **Zurückbiegung**, *f.*

zurückbleiben, *itr. s.* 1. stanna (kvar). 2. blifva efter; om ur: dra sig, gå efter. 3. återstå.

zurückblicken, *itr. h.* blicka tillbaka, kasta en återblick.

zurückbringen, *tr.* 1. återbringa, återföra, återkalla. 2. *Jmdn* ~ försämra ngns ställning, förstöra ngns affärer, bringa ngn på obestånd, t. *ex. diese Verluste haben ihn sehr zurückgebracht.*

zurückdatieren, *tr.* antedatera.

zurückdenken, *itr. h.* tänka tillbaka.

zurückdrängen, *tr.* 1. tränga tillbaka, t. ex. *den Feind*. 2. undertrycka, t. ex. *eine Thräne, ein Gefühl*.
 zurückdrehen, *tr.* vrida tillbaka.
 zurückdürfen, *itr. h.* få, töras återvända.
 zurücke, * = zurück.
 zurückeilen, *itr. s.* skynda tillbaka.
 zurückerbitten, *tr.* bedja att återfå.
 zurückerkhalten, *tr.* återfå.
 zurückerrinnern, *I. tr.* *Jmdm etw.* ~ återkalla ngt i ngn's minne. **II.** *Sich an etw.* (ack.) ~ återkalla ngt i sitt minne, påminna, erinra sig ngt. *Soweit ich mich ~ kann:* så långt jag mins tillbaka.
 zurückerobern, *tr.* återeröfra, med vapenmakt återtaga.
 zurückerstatten, *tr.* återlemna.
 zurückerkwarten, *tr.* återvänta.
 zurückfahren, **I.** *itr. s.* 1. återvända. 2. fara, rygga tillbaka. **II.** *tr.* köra, skjutsa tillbaka, hem, återföra.
 Zurückfahrt, -en, *f.* återfärd, hemfärd.
 zurückfallen, *itr. s.* återfalla, återkastas.
 zurückfinden, *sich* ~ hitta vägen tillbaka, hitta hem.
 zurückfliegen, *itr. s.* flygande återvända.
 zurückfliehen, *itr. s.* flyende återvända.
 zurückfliessen, *itr. s.* 1. rinna, flyta tillbaka. 2. komma till godo.
 zurückfo[r]dern, *tr.* återfordra.
 zurückführbar, *a.* som kan återföras, reduceras, se följ.
 zurückführen, *tr.* 1. återföra. 2. reducera, t. ex. *auf seinen wahren Wert* ~ reducera till sitt verkliga värde. Zurückführung, *f.*
 Zurückgabe, -n, *f.* återlemnande.
 zurückgeben, *tr.* återlemna.
 zurückgehen, *itr. s.* 1. gå tillbaka, återvända. 2. gå baklänges.
 zurückgeleiten, *tr.* ledsaga, följa tillbaka, hem.
 zurückgezogen, *a.* tillbakadragen.
 Zurückgezogenheit, *0, f.* tillbakadragenhet.
 zurückgreifen, *itr. h.* taga bakåt med handen; *mit* gå tillbaka, *weiter* ~ gå längre tillbaka i tiden.
 zurückhaben, *tr.* hafva åter, hafva fått, tagit tillbaka. *Er möchte sein Wort gern* ~ han skulle gärna ha sett, att hans ord varit osagdt el. att han ej gifvit sitt ord därpå.
 zurückhalten, **I.** *tr.* och *sich* ~ hålla (sig) tillbaka, kvarhålla, behålla för sig, undertrycka. **II.** *itr. h.* *Mit etw.* ~ återhålla, behålla för sig, undertrycka ngt. ~d: tillbakadragen.
 Zurückhaltung, *0, f.* tillbakadragenhet, blygsamhet, anspråkslöshet; för *otr.* se föreg.
 zurückhelfen, *itr. s.* *Jmdm* ~ hjälpa ngn att återvända, hjälpa ngn hem.
 zurückholen, *tr.* hämta tillbaka, återhämta, hämta hem.
 zurückjagen, **I.** *tr.* jaga, köra tillbaka, hem. **II.** *itr. s.* i sporrstäck återvända.

zurückkämmen, *tr.* kamma bakåt.
 zurückkaufen, *tr.* återköpa.
 zurückkehren, *itr. s.* återvända.
 zurückkommen, *itr. s.* 1. återkomma. 2. *Von seiner Meinung* ~ ändra åsigt. 3. komma på obestånd, göra dåliga affärer.
 zurückkönnen, *itr. h.* kunna komma tillbaka, återvända, draga sig tillbaka.
 Zurückkunft, *0, f.* återkomst.
 zurücklassen, *tr.* lemna efter sig, lemna kvar.
 zurücklaufen, *itr. s.* springa, flyta, rinna, komma, gå tillbaka, återvända, aftaga.
 zurücklegen, **I.** *tr.* 1. lägga, luta bakåt. 2. aflägga, spara. 3. tillryggalägga, genomgå, hafva bakom sig. **II.** *Sich* ~ luta sig bakåt. Zurücklegung, *f.*
 zurückleiten, *tr.* leda, föra tillbaka, återföra.
 zurücklenken, **I.** *tr.* vända, styra hemåt, återföra. **II.** *itr. h.* återvända.
 zurückleuchten, *itr. h.* återspeglas, kasta ett återsken.
 zurückliefern, *tr.* återlemna.
 zurückmarschieren, *itr. s.* marschera tillbaka, vara stadd på återtåg, återvända.
 zurückmelden, **I.** *tr.* bringa det svaret, svara. **II.** *Sich* ~ anmäla sin återkomst.
 zurückmögen, *itr. h.* vilja återvända.
 zurückmüssen, *itr. h.* vara tvungen att återvända, måste tillbaka, hem, återskickas, flyttas tillbaka.
 Zurücknahme, *0, f.* återtagande.
 zurücknehmen, *tr.* återtaga, taga tillbaka.
 zurücknöt[h]igen, *tr.* nödga att återvända.
 zurückprallen, *itr. s.* studsa tillbaka, återkastas.
 zurückrechnen, *tr.* och *itr. h.* räkna tillbaka.
 Zurückreise, *0, f.* återresa, hemfärd.
 zurückreisen, *itr. s.* återvända, resa hem.
 zurückreiten, *itr. s.* till häst återvända, rida hem.
 zurückrollen, *tr.* och *itr. s.* rulla tillbaka.
 zurückrücken, *tr.* flytta tillbaka, bakåt.
 zurückrudern, *itr. s.* 1. roende återvända, ro hem. 2. ro baklänges, stryka.
 zurückrufen, *tr.* återkalla.
 zurücksagen, *tr.* 1. vända sig om och säga. 2. svara, gifva till svar.
 zurückschaffen, (svag böjning) *tr.* återskaffa.
 zurückschallen, *itr. s.* återskalla.
 zurückschauern, *itr. s.* rysande rygga tillbaka.
 zurückschauen, *itr. s.* skåda, blicka tillbaka, se sig om.
 zurückscheuchen, *tr.* skrämma, driva tillbaka, afskräcka.
 zurückschicken, *tr.* skicka tillbaka, återsända.
 zurückschieben, *tr.* skjutsa tillbaka, bakåt; undantränga. *Jmdm etw.* ~ återförvisa, hänvisa ngt till ngn.
 zurückschiffen, **I.** *itr. s.* segla tillbaka, återvända. **II.** *tr.* till sjöss föra, frakta tillbaka.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militärisk term.

zurückschlagen, *I. tr.* slå, kasta, vika tillbaka; upprika; fälla ned. *II. itr. s.* 1. slå tillbaka. 2. *Die Preise sind zurückgeschlagen:* priserna hafva (ånyo) fallit. 3. *Auf die Lunge* ~ slå, kasta sig på lungan.

zurückschleichen, *itr. s.* och *sich* ~ smyga sig tillbaka, hem.

zurückschleppen, *tr.* släpa tillbaka, hem.

zurückschleudern, *tr.* slunga, kasta tillbaka, bakåt.

zurückschliessen, *itr. h.* sluta tillbaka.

zurückschnellen, *tr.* och *itr. s.* slå tillbaka.

zurückschrecken, *I. tr.* afskräcka. *II. itr. s.* rygga tillbaka.

zurückschreiben, *tr.* skriva tillbaka, till svar, svara.

zurückschreiten, *itr. s.* 1. gå tillbaka. 2. gå baklänges.

zurückschwimmen, *itr. s.* simma, flyta tillbaka.

zurücksegeln, *itr. s.* segla tillbaka, hem.

zurücksehen, *itr. h.* se tillbaka, se sig om.

zurücksehnen, *sich* ~ längta tillbaka, hem.

zurücksein, *itr. s.* 1. vara återkommen, tillbaka. 2. vara efter, vara efter sin tid.

zurücksenden, *tr.* återsända. *Zurücksendung, f.*

zurücksetzen, *I. tr.* 1. flytta, ställa, sätta tillbaka, på sin plats. 2. ställa, sätta afsides, aflägga, afsätta. 3. tillbakasätta. *II. Sich einige hundert Jahre* ~ försätta, förflytta sig några hundra år tillbaka. *III. itr. s.* spränga tillbaka. åter sätta öfver, t. ex. *über den Graben. Zurücksetzung, f.*

zurücksinken, *itr. s.* sjunka tillbaka, åter försjunka.

zurücksollen, *itr. h.* vara tvungen, nödgas, skola återvända, skola återsändas, måste tillbaka.

zurückspiegeln, *tr.* återspegla.

zurückspielen, *tr.* lekande kasta tillbaka.

zurücksprenge, *itr. s.* i sporrsträck återvända.

zurückspringen, *itr. s.* hoppa tillbaka; återstudsa.

zurückstehen, *itr. s.* 1. stå bakom, träda tillbaka. 2. *Hinter jmdm. ei. gegen jmdn* ~ stå efter ngn, vara ngn underlägsen. 3. återstå.

zurückstellen, *tr.* ställa tillbaka, på sin plats, afsides; vrida ut ur tillbaka; ställa på förbättring, kassera. *Zurückstellung, f.*

zurückstossen, *tr.* stöta tillbaka. *Zurückstossung, f.*

zurückstrahlen, *I. itr. s.* återspeglas, återkastas. *II. tr.* återspegla, återkasta.

zurückstreichen, *I. tr.* stryka tillbaka, bakåt. *II. itr. s.* om flyttfoglar: återvända.

zurückstreifen, *tr.* stryka tillbaka, vika, kafia upp, t. ex. *die Ärmel.*

zurückströmen, *itr. s.* strömma, rinna, flyta tillbaka.

zurückstürzen, *itr. s.* störta, rusa tillbaka.

zurücktaumeln, *itr. s.* 1. gå baklänges, åter-

vända med osäkra steg. 2. tumla baklänges.

zurücktelegraphieren, *tr.* telegrafera tillbaka, till svar.

zurückthun, *tr.* 1. ställa, sätta, lägga tillbaka, på sin plats. 2. *Einen Schritt* ~ taga ett steg baklänges.

zurücktragen, *tr.* bära tillbaka, hem.

zurücktreiben, *tr.* drifva tillbaka. *Zurücktreibung, f.*

zurücktreten, *itr. s.* 1. taga ett steg, gå baklänges. 2. träda, draga sig tillbaka.

zurückverlangen, *I. tr.* återfordra. *II. itr. h.* längta tillbaka.

zurückversetzen, *tr.* och *sich* ~ försätta, förflytta (sig) tillbaka, återförflytta.

zurückverwandeln, *tr.* återförvandla.

zurückwälzen, *tr.* vältra tillbaka.

zurückwandern, *itr. s.* vandra tillbaka, hem.

Zurückwanderung, *0, f.* återväg, hemväg.

zurückweichen, *itr. s.* vika, draga sig tillbaka.

zurückweisen, *I. itr. h.* 1. *Jmdm* ~ gifva ngn ett tecken att draga sig tillbaka. 2. *Auf* (med ack.) *ei. zu etc.* ~ visa tillbaka, hänvisa till ngt. *II. tr.* 1. visa tillbaka. *Jmdn an seine Stelle* ~ gifva ngn ett tecken att åter intaga sin plats. 2. tillbakavisa, afvisa. *Zurückweisung, f.*

zurückwenden, *tr.* och *sich* ~ vända (sig) om.

zurückwerfen, *tr.* kasta tillbaka, återkasta. *Zurückwerfung, f.*

zurückwirken, *itr. h.* återverka.

Zurückwirkung, *-en, f.* återverkan, återverkning.

zurückwollen, *itr. h.* vilja återvända, vilja tillbaka.

zurückwünschen, *tr.* önska tillbaka.

zurückzählen, *tr.* och *itr. h.* räkna tillbaka, baklänges.

zurückziehen, *I. tr.* och *sich* ~ draga (sig) tillbaka. *II. itr. s.* flytta tillbaka. *Zurückziehung, f.*

Zuruf, *-[e]s, -e, m.* tillrop.

zurufen, *tr.* tillropa.

zurunden, *tr.* runda, afrunda. *Zurundung, f.*

zurüsten, *tr.* tillrusta, tillreda, tillaga, ställa i ordning.

Zurüstung, *-en, f.* tillrustning, förberedelse.

zusäen, *tr.* så igen.

Zusage, *-n, f.* löfte, ord, tillåtelse.

zusagen, *I. tr.* 1. *Jmdm. etw. auf den Kopf* ~ säga ngn ngt i ansigtet, beskylla ngn för ngt. 2. *Jmdm. etw.* ~ lofva, tillåta ngn ngt. *II. itr. h.* 1. motsvara. 2. tilltala.

Zusagung, *-en, f.* = *Zusage.*

zusammen, *adv.* tillsammans, ihop. *Alle* ~ allesamman.

zusammenarbeiten, *itr. h.* och *tr.* 1. arbeta tillsammans, gemensamt. 2. hopsätta, hopsfoga. 3. *F* gå illa åt, illa tilltyga.

zusammenbacken, I. *itr. h.* och *s.* blifva hopbakade, hänga ihop. II. *tr. 1.* baka tillsammans, gemensamt. 2. låta hänga ihop, hopfästa.

zusammenballen, *tr.* och *sich* ~ hålla, hoprulla, knyta (sig). **Zusammenballung**, *f.*

zusammenbauen, *tr.* bygga ihop.

zusammenbegeben, *sich* ~ församlas.

zusammenbeißen, *tr.* bita ihop.

zusammenbekommen, *tr.* få ihop.

zusammenberufen, *tr.* sammankalla.

zusammenbestehen, *itr. h.* bestå, äga bestånd tillsammans, på samma gång.

zusammenbettein, *tr.* tigga ihop.

zusammenbinden, *tr.* samman-, hopbinda, föräna.

zusammenbitten, *tr.* bjuda ihop.

zusammenblasen, *tr.* blåsa ihop.

zusammenbleiben, *itr. s.* vara tillsammans, hålla ihop.

zusammenborgen, *tr.* låna ihop.

zusammenbrauen, *tr.* brygga, röra, koka ihop.

zusammenbrechen, *itr. s.* störta samman, ramla. *Seine Knicke brachen unter ihm zusammen*: hans knän svigtade, han segnade ned.

zusammenbringen, *tr.* hopbringa, sammanföra, samla.

zusammendrängen, *tr.* och *sich* ~ tränga ihop (sig).

zusammendrehen, *tr.* vrida ihop. **Zusammendrehung**, *f.*

zusammendrücken, *tr.* trycka ihop.

zusammenfahren, I. *itr. s.* I. fara tillsammans. 2. råka ihop, stöta samman. 3. *Vor Schreck* ~ rycka till af förskräckelse. II. *tr.* köra ihop.

Zusammenfall, *[-e]s*, 0, *m.* sammanfallande, sammanstörtande.

zusammenfallen, *itr. s.* 1. störta samman, falla i ruiner, förfalla. 2. falla ihop, falla ned. 3. sammanfalla.

zusammenfalten, *tr.* hopvika. **Zusammenfaltung**, *f.*

zusammenfassen, *tr.* sammanfatta. **Zusammenfassung**, *f.*

zusammenfegen, *tr.* hopsopa.

zusammenfinden, *tr.* finna, träffa tillsammans.

zusammenflechten, *tr.* sammanfläta.

zusammenflicken, *tr.* 1. hoplappa, laga. 2. sammanplocka.

zusammenfliegen, *itr. s.* flyga tillsammans, i skaror.

zusammenfließen, *itr. s.* flyta, rinna ihop.

Zusammenfluss, *-es*, 0, *m.* sammanflöde, förening, sammanträffande, sammanstötande, tillopp.

zusammenfrieren, *itr. s.* 1. frysa ihop. 2. sammandragas af kolden.

zusammenfügen, *tr.* hopfoga, sammansätta, hopsinka. **Zusammenfügung**, *f.*

zusammenführen, *tr.* sammanföra, förena.

zusammengeben, *tr.* förena, låta gifta sig.

zusammengehen, *itr. s.* 1. gå tillsammans. 2. gå ihop, passa, överensstämna. 3. draga ihop sig, gå ihop, krympa; smälta.

zusammengehören, *itr. h.* höra ihop.

zusammengehörig, *a.* samhörig.

Zusammengehörigkeit, 0, *f.* samhörighet.

zusammengesellen, *tr.* förena, hopföra.

zusammengessen, *tr.* hålla, slå tillsammans, i samma käril, blanda.

zusammengrenzen, *itr. h.* gränsa intill hvarandra, stöta ihop. *~d.*: angränsande.

zusammenhaben, *tr.* hafva tillsammans, gemensamt, på ett ställe.

Zusammenhalt, *[-e]s*, 0, *m.* stadighet, hållbarhet, sammanhang.

zusammenhalten, I. *tr.* 1. hålla ihop ngt så att det ej skingras. *Sein Geld* ~ hushålla med sina pengar. 2. hålla mot hvarandra, jämföra. 3. hålla tillsammans, t. ex. *die Zeitung*. II. *itr. h.* hålla, ej gå sönder.

Zusammenhang, *[-e]s*, 0, *m.* sammanhang. *Sind Sie im ~e?* är ni med? -... Ex. *~los*, *a.* utan sammanhang, osammanhängande. *~lösigkeit*, 0, *f.* brist på sammanhang.

zusammenhängen, *itr. h.* sammanhänga, hänga ihop. *Wie hing die Geschichte zusammen?* hur hänger det ihop med den historien?

zusammenhängen, I. *tr.* hänga på samma ställe. II. = *zusammenhängen*.

zusammenhauen, *tr.* hugga ned; F mörbulta.

zusammenhäufen, *tr.* hopa (på samma ställe), lägga i hög. **Zusammenhäufung**, *f.*

zusammenheften, *tr.* häfta ihop.

zusammenheilen, *itr. s.* och *tr.* läka(e). **Zusammenheilung**, *f.*

zusammenhetzen, *tr.* hetsa ihop.

zusammenhören, *tr.* hämta ihop.

zusammenkauern, *sich* ~ huka sig ned, krypa ihop.

zusammenkaufen, *tr.* köpa ihop, köpa upp.

zusammenketten, *tr.* hopkedja.

zusammenkitten, *tr.* kitta ihop.

zusammenklammern, *tr.* ☉ med krampor hopfästa.

Zusammenklang, *[-e]s*, 0, *m.* samklang, harmoni.

zusammenklappen, I. *tr.* slå, fälla ihop. II. *itr. s.* slå, gå igen.

zusammenklauben, *tr.* mödosamt hopleta, hopplocka, bringa till stånd.

zusammenkleben, I. *itr. h.* hänga ihop, klibba vid. II. *tr.* limma, klistra ihop. **Zusammenklebung**, *f.*

zusammenkleistern, *tr.* klistra ihop.

zusammenklingen, *itr.* 1. *s.* bilda samklang, harmoniera. 2. *h.* *Mit den Gläsern* ~ skåla.

zusammenkneten, *tr.* hopknåda.

zusammenknüpfen, *tr.* hopknyta, sammanbinda, förena. **Zusammenknüpfung**, *f.*

zusammenkommen, *itr. s.* komma tillsammans,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ☉ teknisk term. ↯ sjöterm. ✕ militärisk term.

samlas, träffas. *Mit jmdm* ~ a) träffa ngn, b) drabba samman med ngn.
zusammenkoppeln, *tr.* koppla ihop.
zusammenkriechen, *itr. s.* krypa ihop, krympa samman.
zusammenkrümnen, *sich* ~ krypa ihop.
Zusammenkunft, -e †, *f.* sammankomst, sammanträffande.
zusammenlassen, *tr.* 1. låta vara tillsammans. 2. släppa ihop.
Zusammenlauf, -[e]s, 0, *m.* = *Zusammenfluss*.
zusammenlaufen, *itr. s.* 1. löpa samman, gå ihop, förena sig, träffas, råka hvarandra. 2. *Mit den Köpfen* ~ stöta hufvudena mot hvarandra. 3. löpna, ysta sig, lefra sig, blifva sur. 4. krympa.
zusammenläuten, *I. itr. h.* ringa, klinga, ljuda på en gång, samtidigt. *II. tr.* ringa samman, sammankalla.
1. zusammenleben, *itr. h.* lefva tillsammans.
2. Zusammenleben, -s, 0, *n.* samlif.
zusammenleghbar, *a.* som kan läggas, fällas ihop.
zusammenlegen, *tr.* lägga ihop.
zusammenleihen, *tr.* låna ihop.
zusammenleimen, *tr.* limma ihop.
zusammenlesen, *tr.* 1. läsa tillsammans, gemensamt. 2. plocka ihop, uppsamla.
zusammenliegen, *itr. h.* ligga tillsammans, på samma ställe.
zusammenlöt[h]en, *tr.* löda ihop. **Zusammenlöt[h]ung**, *f.*
zusammenmachen, *tr.* 1. göra tillsammans, gemensamt. 2. samla.
zusammennageln, *tr.* spika ihop.
zusammennähen, *tr.* sy ihop.
zusammenehmen, *I. tr.* 1. *Etw. mit jmdm* ~ taga ngt tillsammans med ngn. 2. samman- taga, samla, uppsamla. *F. bei jmdn gehörig* ~ förfara strängt mot ngn. *II. Sich* ~ 1. samla sina tankar, sina krafter. 2. lugna sig. 3. vara på sin vakt, akta sig.
zusammenordnen, *tr.* sammanställa, sammanordna, samordna, förbinda. **Zusammenordnung**, *f.*
zusammenpacken, *tr.* packa ihop, packa in.
zusammenpassen, *I. itr. h.* passa ihop, tillsammans, för hvarandra. *II. tr.* sammanpassa, hoppassa, hopjämka, lämpa efter hvarandra.
zusammenparren, *tr.* sammanslå till en socken.
zusammenperchen, *tr.* sammanpacka.
zusammenpressen, *tr.* prässa ihop. **Zusammenpressung**, *f.*
zusammenraffen, *I. tr.* i hast hopsamla, rycka till sig. *II. Sich* ~ rycka upp sig.
zusammenrechnen, *I. tr.* 1. räkna ihop. 2. räkna tillsammans, gemensamt. *II. itr. h.* *Mit jmdm* ~ göra upp räkenskaperna med ngn.

zusammenreimen, *I. tr.* rimma, få att gå ihop, förklara. *II. Sich* ~ gå ihop, passa ihop.
zusammenreisen, *itr. s.* resa tillsammans.
zusammenreissen, *tr.* riva ned.
zusammenrennen, *itr. s.* 1. springa tillsammans. 2. stöta ihop. *F. mit jmdm* ~ råka i gräl med ngn.
zusammenringeln, *tr.* hopringla, hoprulla.
zusammenrollen, *tr.* och *sich* ~ rulla ihop (sig).
Zusammenrollung, *f.*
zusammenrotten, *sich* ~ sammangadda sig.
Zusammenrottung, *f.*
zusammenrücken, *I. tr.* flytta ihop. *II. itr. s.* maka, sluta sig tillsammans. **Zusammenrückung**, *f.*
Zusammenruf, -[e]s, -e, *m.* sammankallande.
zusammenrufen, *tr.* sammankalla. **Zusammenrufung**, *f.*
zusammenrühren, *tr.* röra ihop.
zusammenscharen, *tr.* och *sich* ~ samla (sig) i skaror.
zusammenscharren, *tr.* krafsa ihop.
zusammenschau[d]ern, *itr. s.* genomlas af en rysning, spritta till.
zusammenschaukeln, *tr.* skofla ihop.
zusammenschichten, *tr.* lägga hvarvis (i hög).
zusammenschieben, *tr.* skjuta ihop.
zusammenschiessen, *I. tr.* 1. skjuta ned. 2. skjuta tillsammans, göra sammanskott. *II. itr. h.* skjuta på en gång.
zusammenschlagen, *I. tr.* 1. slå ihop, tillsammans, t. ex. *die Hände*. 2. vika ihop, t. ex. *einen Brief*. 3. slå, bulta, spika ihop. 4. lägga ihop, t. ex. *mehrere Geldposten*. *Geld aus etw.* ~ vinna pengar på, få inkomster af ngt. *II. itr. s.* slå samman.
zusammenschleppen, *tr.* släpa ihop.
zusammenschliessen, *I. tr.* hopkedja, hoplänka. *II. Sich* ~ sluta sig tillsammans. *III. itr. h.* passa ihop. **Zusammenschliessung**, *f.*
zusammenschmelzen, *tr.* och *itr. s.* samman-smälta. **Zusammenschmelzung**, *f.*
zusammenschmieden, *tr.* hopsmida.
zusammenschmiegen, *sich* ~ krypa tillsammans, intill hvarandra.
zusammenschmieren, *tr.* *F* hopskrifva.
zusammenschmallen, *tr.* spänna ihop.
zusammenschüren, *tr.* hopsnöra. **Zusammenschürung**, *f.*
zusammenschrauben, *tr.* hopskrufva.
zusammenschrecken, *itr. s.* rycka till af förskräckelse.
zusammenschreiben, *tr.* hop-, sammanskrifva.
zusammenschrumphen, *itr. s.* krympa ihop, blifva skrumpen.
zusammenschütteln, *tr.* skaka ihop, om hvartannat.
zusammenschütten, *tr.* ösa ihop, blanda.
zusammenschweissen, *tr.* ☉ hopsvetsa.
zusammensetzbar, *a.* som kan sammansättas.
zusammensetzen, *I. tr.* hopsätta, sammansätta.
Zusammengesetzt: sammansatt, invecklad.

II. Sich ~ 1. sätta sig tillsammans. 2. vara sammansatt, bestå. **Zusammensetzung, f.** **zusammensingen, itr. h. och tr.** sjunga tillsammans, ihop, t. ex. *ein Lied, ein Vermögen.* **zusammensinken, itr. s.** sjunka ihop, störta samman. **zusammensitzen, itr. h.** sitta tillsammans. **zusammenspannen, tr.** spänna ihop. **zusammensparen, tr.** hopspara. **zusammensperren, tr.** tillsammans inspärta. **Zusammenspiel, -[e]s, 0, n.** samspel. **zusammensprechen, tr.** *Ein Brautpaar* ~ viga ett brudpar. **Zusammensprechung, 0, f.** vigsel. **zusammenstellen, tr.** ställa i samma stall. **zusammenstecken, I. tr. 1.** hopfästa. 2. *Die Köpfe* ~ slå sina kloka hufvuden ihop. **II. itr. h.** vara tillsammans, hålla ihop. **zusammenstehen, itr. h.** stå tillsammans; tillhöra samma parti; hålla ihop, göra gemensam sak. *Gut* ~ stå i godt förhållande till hvarandra. **zusammenstehlen, I. tr.** stjäla ihop, genom stöld(er) samla. **II. Sich** ~ stjäla sig till att få vara tillsammans. **zusammenstellen, tr.** sammanställa, ställa ihop, jämföra, förena, ordna. **Zusammenstellung, f.** **zusammensteuern, tr.** skjuta tillsammans. **zusammenstimmen, itr. h. 1.** sammanstämma, passa tillsammans, öfverensstämma, harmoniera. 2. rösta gemensamt. **Zusammenstimmung, f.** **zusammenstopfen, tr. 1.** stoppa ihop. 2. stoppa, laga. **zusammenstopeln, tr.** hopplocka. **Zusammenstöss, -es, -e †, m.** sammanstöt. **zusammenstossen, I. tr. 1.** stöta ihop, mot hvarandra. 2. hopskarfva. 3. stöta tillsammans. 4. kullstörta. **II. itr. h. och s. 1.** stöta samman. 2. gränsa intill hvarandra. **zusammenstreichen, tr. 1.** stryka ihop. 2. *Ein Theaterstück* ~ genom strykning förkorta en teaterpjäs. **zusammenströmen, itr. s.** strömma tillsammans. **Zusammensturz, -es, 0, m.** sammanstörtande, ruin. **zusammenstürzen, itr. s.** störta samman. **zusammensuchen, tr.** söka, leta ihop. **zusammen thun, I. tr.** lägga ihop, sammanslå, blanda. **II. Sich** ~ slå sig tillsammans. **zusammentragen, tr.** bära ihop; sammanföra, samla. **zusammentreffen, itr. s. 1.** sammanträffa, träffas, råkås. 2. *Zu etw.* ~ medverka till ngt. 3. *Mit etw.* ~ öfverensstämma med ngt. **zusammentreiben, tr.** driva ihop. **zusammentreten, itr. s.** sammanträda, närma sig hvarandra, församlas, förenas, slå sig tillsammans. **Zusammentritt, -[e]s, -e, m.** sammanträde.

zusammentrommeln, tr. trumma ihop. **zusammenwachsen, itr. s.** växa ihop. **zusammenwehen, tr.** blåsa ihop. **zusammenwerfen, tr. 1.** kasta ihop, huller om buller, sammanblanda. 2. nedslå, kullstörta. **zusammenwickeln, tr.** veckla, vika, lägga, rulla ihop. **zusammenwinden, tr.** vrida ihop. **zusammenwirken, itr. h.** verka tillsammans, samverka. **zusammenwürfeln, tr.** kasta huller om buller, genom en slump sammanföra. *Eine bunt zusammengewürfelte Gesellschaft:* ett brokigt sällskap. **zusammenzählen, tr.** räkna ihop. **zusammenziehbar, a.** som kan sammandragas. **zusammenziehen, tr. och sich** ~ sammandraga (sig), draga ihop, draga åt. *Es zieht sich ein Gewitter zusammen:* det drar sig tillsammans till ett åskväder. **Zusammenziehung, f.** **zusammenzwängen, tr.** tvinga, trycka ihop. **zusam[m]t, prep.** med dat. tillika med, med. **Zusatz, -es, -e †, m. 1.** tillsättande, bifogande. 2. tillsats, tillägg. **zuschanzen, tr. Jmdm etw.** ~ spela ngt i händerna på ngn. *Sich (dat.) etw.* ~ tillskansas sig ngt. **zuschärfen, tr.** tillpetsa, hvässa. **Zuschärfung, f.** **zuscharren, tr.** krafsa igen. **zuschauen, itr. h.** åskåda, se på, *einer (dat.) Sache:* ngt. **Zuschauer, -s, -, m.** ~in, -nen, f. åskådare. **-platz, -es, -e †, m.** åskådareplats. **-raum, -[e]s, -e †, m.** åskådarernes plats, salong. **Zuschauerschaft, 0, f.** samtliga åskådare, publik. **zuschaukeln, tr.** skofla igen. **zuschicken, tr. 1.** tillskicka, tillända. 2. ställa, göra i ordning. **Zuschickung, f.** **zuschieben, tr. 1.** skjuta igen. 2. *Jmdm etw.* ~ a) skjuta ngt till ngn, b) spela ngt i händerna på ngn, c) påbörda ngn ngt. *Jur. Jmdm den Eid* ~ låta ngn gå ed. **Zuschiebung, f.** **zuschiesse, I. tr. 1.** *Jmdm etw.* ~ skjuta ngt till ngn. 2. tillskjuta, bidra med. **II. itr. 1. h.** skjuta af, lossa ett skott. 2. *s. Auf jmdn* ~ rusa mot, störta sig öfver ngn. **Zuschlag, -[e]s, -e †, m. 1.** bekräftande handslag, klubbslag på auktioner. 2. tillökning, tillsats. 3. ⊕ smältningsmedel, fluss. **zuschlagen, I. itr. 1. h.** slå till. 2. s. slå igen, t. ex. *die Thür schlug zu.* 3. h. och * s. bekomma väl. **II. tr. 1.** slå igen, t. ex. *die Thür.* 2. slå till. 3. slå, spika igen, ihop. 4. *Jmdm etw.* ~ a) slå, kasta ngt till ngn, b) slå, låta klubban falla för ngn på auktioner. **Zuschlagung, f.** **zuschlamm, tr.** uppslamma. **I. zuschleifen, (stark böja) tr.** slipa, genom slipning gifva en viss form, t. ex. *Edelsteine.*

* äkta sms. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ↓ sjöterm. ✕ militäris term.

2. zuschleifen, (svag böjning) *tr.* genom öglor fästa. **zuschleppen**, *tr.* *Jmdm etw.* ~ släpa, skaffa ngt till ngn.
zuschleudern, *tr.* *Jmdm etw.* ~ slunga, kasta ngt till ngn.
zuschliessen, *tr.* stänga, låsa.
zuschmeissen, *F* = *zuschlagen II*, 3, 4 a.
zuschmelzen, *tr.* smälta igen.
zuschmieren, *tr.* smeta igen, tillsmeta.
zuschmallen, *tr.* spänna ihop, igen.
zuschnappen, *itr.* s. slå igen.
zuschneiden, *tr.* skära, klippa till.
Zuschneider, -s, -, *m.* ~ *in*, -*nen*, *f.* tillskärare, tillskärerska.
zuschneien, *itr.* s. blifva igen-, öfversnöad, snöa igen.
Zuschnitt, [-e]s, 0, *m.* tillklippning, tillskäring, snitt, fason, anstrykning.
zuschneiden, *tr.* snöra igen, hopsnöra. **Zuschnürung**, *f.*
zuschrauben, *tr.* skruvfa igen.
zuschreiben, *tr.* 1. ytterligare skriva, tillägga, t. ex. *einige Zeilen*. 2. tillskriva, skriva till, *jmdm etw.*: ngn ngt. 3. *Jmdm etw.* ~ tillskriva ngn ngt, skriva ngt på ngns räkning, gifva ngn skulden för ngt. 4. tillägga, dedicera. **Zuschreibung**, *f.*
zuschreien, *tr.* och *itr.* h. 1. *Jmdm etw.* ~ skrika, ropa ngt till ngn. 2. *Immer* ~ hålla på att skrika.
zuschreiten, *itr.* s. 1. *Auf jmdn* ~ gå emot ngn, ngn till mötes. 2. gå på, gå undan, taga ut stegen.
Zuschrift, -en, *f.* 1. skrifvelse. 2. adress. 3. tillegnan, dedikation.
zuschriftlich, *adv.* skriftligen, genom skrivelser.
Zuschub, [-e]s, -e †, *m.* hjälp, understöd.
zuschüren = *schüren*.
Zuschuss, -es, -e †, *m.* tillskott.
zuschütten, *tr.* 1. ösa, gräva igen, fylla. 2. ytterligare ihålla. **Zuschüttung**, *f.*
zuschwären, *itr.* s. bulna igen.
zuschwellen, *itr.* s. svälla ihop.
zuschwören, *tr.* *Jmdm etw.* ~ svära ngn ngt.
zusegeln, *itr.* s. segla åt ett mål, styra kurs på.
zusehen, *itr.* h. 1. se på, vara åskådare, åsna vittne. *Etw. nur vom ~ kennen*: känna ngt blott till utseendet. *Das ~ haben*: få se på. 2. se till, laga, styra om.
zusehends, *adv.* märkbart, tydligt.
Zuseher, * = *Zuschauer*.
zusein, *itr.* s. vara stängd.
zusenden, *tr.* 1. tillsända. 2. *Jmdn einem Orte* ~ sända ngn till ett ställe.
zusetzen, *I. tr.* 1. bifoga, tillägga, sätta ngt till ngt, ibland. 2. sätta till, förlora. 3. sätta igen, sätta för, stänga. 4. ↓ sätta till. *II. itr.* h. sätta åt, *jmdm*: ngn.
zusichern, *tr.* *Jmdm etw.* ~ tillförsäkra ngn ngt. **Zusicherung**, *f.*

zuseigeln, *tr.* försegla.

Zuspelze, -n, *f.* = *Zukot*.

Zusperrern, *tr.* spärra igen, för.

zuspitzen, *I. tr.* spetsa, hvässa, göra spetsig, tillspetsa. *II. Sich* ~ sluta i en spets. **Zuspitzung**, *f.*

Zusprache, -n, *f.* = *Zuspruch*.

zusprechen, *I. tr.* 1. *Jmdm Trost* ~ trösta ngn. *Jmdm Mut* ~ ingifva ngn mod, uppmuntra ngn. 2. tilldöma, tillerkänna, *jmdm etw.*: ngn ngt. *II. itr.* h. 1. *Jmdm* ~ a) tilltala ngn, b) instämma med ngn. 2. *Dem Glase fleissig* ~ flitigt anlita glaset. *Einer Speise gehörig* ~ taga för sig dugtigt af en rätt. **Zusprechung**, *f.*

zuspringen, *itr.* s. 1. *Auf jmdn* ~ springa emot ngn. 2. hoppa, springa fort. 3. slå, smälla igen, ihop. 4. *Jmdm* ~ bispringa ngn.

Zuspruch, [-e]s, -e †, *m.* 1. tilltal, tröst, uppmuntran. 2. (värdshus)kunder. *Die Boule findet viel* ~ bålen faller i smaken, anlitas mycket.

zuspünden, *tr.* sprunda.

Zustand, [-e]s, -e †, *m.* tillstånd, läge, ställning, belägenhet.

zuständig, *a.* 1. tillhörande, tillhörig. 2. vederbörande, kompetent.

Zuständigkeit, 0, *f.* kompetens.

zuständlich, *a.* vanlig, beständig.

zustecken, *I. itr.* h. 1. *Auf jmdn* ~ sticka efter ngn. 2. hålla på att sticka. *II. tr.* sticka, sy ihop.

zustecken, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ sticka till, stoppa på ngn ngt. 2. hopfästa med nålar.

zustehen, *itr.* h. 1. stå igen, vara stängd. 2. *Jmdm* ~ anstå, passa ngn. 3. bispringa, bistå, *jmdm*: ngn.

zustellen, *tr.* 1. ställa för, stänga. 2. *Jmdm etw.* ~ tillställa ngn ngt. **Zustellung**, *f.*

zusteuern, *I. tr.* och *itr.* h. bidraga. *II. itr.* s. och *h.* *Der Küste* ~ styra mot kusten.

zustimmen, *itr.* h. *Einer* (dat.) *Sache* ~ samtycka till, instämma i, gå in på, bifalla ngt.

Zustimmung, 0, *f.* samtycke, bifall.

zustopfen, *tr.* stoppa, stoppa igen, för.

zustöpseln, *tr.* korka. **Zustöpselung**, *f.*

zustossen, *I. tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ hastigt skjuta ngt till ngn. 2. skjuta, slå igen. *II. itr.* 1. h. stöta till. 2. s. *Jmdm* ~ hända ngn.

zustreben, *itr.* h. eftersträva, sträffa hän emot, *einem Ziele*: ett mål.

zustreichen, *I. itr.* s. *Auf ein Ziel* o. *einem Ziele* ~ draga, tåga, fara, flyga mot ett mål. *II. tr.* smeta igen.

zustricken, *tr.* sticka ihop, vid stickning hoptaga.

Zustrom, [-e]s, -e †, *m.* = *Zufluss*.

zuströmen, *I. itr.* s. strömma, flyta, rinna dit, strömma till. *II. tr.* låta tillströmma, tilldela, skänka.

zustülpen, *tr.* öfvertäcka.

zustürmen, *itr. s.* *Auf jmdn* ~ storma, rusa mot ngn.

zustürzen, *itr. s.* *Auf jmdn* ~ störta, rusa mot ngn.

zustutzen, *tr.* putsa, forma, klippa, hyfsa, göra i ordning. *F jmdn zu etw.* ~ dressera ngn till ngt.

zutappen, *itr. h.* 1. *Auf einen Ort* ~ famlande närma sig ett ställe. 2. bära sig klumpigt, tafatt, dumt åt, rusa till vägs.

zuteilen, *tr.* tilldela. **Zuteilung**, *f.*

Zuthat, *-en, f.* 1. tillbehör; ingrediens. 2. material, virke.

zuthätig = *zuthulich*. **zuthellen** *se zuteilen*.

zuthulich, *a.* vänlig, förtrolig, tillitsfull, inksam, inställsam.

Zuthulichkeit, *0, f.* vänlighet *m. m.* *se föreg.*

zuthun, *I. tr.* 1. tillägga, tillfoga, bifoga. 2. stänga. *Die Augen* ~ sluta ögonen, blunda. 3. *Ohne mein* ~ utan mitt åtgörande. **II. Sich** ~ 1. gå igen, sluta sig. 2. *Sich jmdm* ~ ställa sig in hos ngn.

zutraben, *itr. h.* 1. *Auf einen Ort* ~ trafva åt ett ställe till. 2. trafva undan.

zutragen, *I. tr.* *Jmdm etw.* ~ bära ngt till ngn, rapportera, skvallra ngt för ngn. **II. Sich** ~ tilldraga sig. **III. itr. h.** bära mycken frukt, vara gifvande.

Zuträger, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* angifvare, skvallerbytta.

Zuträgereri, *-en, f.* skvaller.

zutraglich, *a.* gagnelig, lämplig, fördelaktig, nyttig. *Der Gesundheit* ~ hälsosam. 2. gifvande, som har god jordmon, bär mycken frukt.

Zuträglicheit, *0, f.* gagn, lämplighet *m. m.* *se föreg.*

1. zutrauen, *tr.* tilltro, *jmdm etw.*: ngn ngt.

2. Zutrauen, *-s, 0, n.* förtroende, tillit. **-erweckend**, *a.* förtroendeväckande. **-s...** *Ex.* ~voll, *a.* förtroendefull, tillitsfull.

zutraulich, *a.* 1. förtroendefull, tillitsfull. 2. förtrolig.

Zutraulichkeit, *-en, f.* förtrolighet.

zutreffen, *itr. h.* slå in, passa, vara slående, sann. ~de *Bemerkung*: slående anmärkning.

zutreiben, *I. tr.* 1. drifva åt, till. *Die Herde der Weide* ~ drifva hjorden på bete. 2. drifva på, *t. ex. die Pferde*. 3. drifva, slå igen. **II. itr. s.** *Den Klippen* ~ drifva(s) mot klipporna.

zutreten, *I. itr. s.* 1. träda fram, komma, slå sig till. 2. träda emellan, förmedla. **II. tr.** trampa igen.

zutrinken, *itr. h.* 1. *Jmdm* ~ dricka ngn till. 2. hålla på, fortfara att dricka.

Zutritt, *-[e]s, 0, m.* tillträde.

zuunterst, *adv.* underst, i botten.

zuverlässig, **zuverlässlich**, *a.* tillförlitlig, säker, pålitlig.

Zuverlässigkeit, *0, f.* tillförlitlighet *m. m.* *se föreg.*

Zuversicht, *0, f.* tillförsigt.

zuversichtig, *a.* full af tillförsigt, förtroendefull.

zuversichtlich, *a.* 1. = *föreg.* 2. = *zuverlässig*.

Zuverlässlichkeit, *0, f.* tillförsigt, säkerhet, själförtroende.

zuviel, *adv.* för mycket.

zuvor, *adv.* först, förut, på förhand, i förväg.

Bildar många sms. med verb, af hvilka nedanstående exempelvis anföras.

zuvorbedenken, *tr.* förut, på förhand betänka.

zuvorannehmen = *einnehmen* *6.*

zuvorerrwägen, *tr.* förut, på förhand öfverväga.

zuvorkommen, *itr. s.* förekomma, *jmdm*: ngn.

~d: förekommade.

Zuvorkommenheit, *0, f.* förekommade sätt.

zuvorsagen, *tr.* förutsäga.

zuvortheun, *tr.* *Es jmdm* ~ öfverträffa ngn.

zuvörderst, *adv.* först (och främst), framför allt.

Zuwachs, *-es, 0, m.* tillväxt.

zuwachsen, *itr. s.* 1. växa igen, ihop, sluta sig, läkas. 2. tillväxa. 3. *Jmdm* ~ växa för ngn's räkning, blifva ngn till del.

Zuwage, *-n, f.* öfvervigt, det som ges på köpet, påbröd.

zuwägen, *tr.* 1. *Jmdm* ~ väga till åt ngn. 2. väga med, på samma gång.

zuwälzen, *tr.* 1. *Der Strom wälzt seine Gewässer dem Meere* ~ strömmen vältrar sitt vatten, sina vattenmassor ned mot hafvet.

2. *Jmdm etw.* ~ påbörda ngn ngt. 3. *Den Eingang der Höhle mit einem Felsstücke* ~ vägra en sten framför ingången till hålan.

zuwandern, *itr. s.* *Dem Walde* ~ vandra åt skogen till.

zuwanken, *itr. s.* *Dem Tische* ~ stappla fram mot, till bordet.

zuwarten, *itr. h.* intaga en afvaktande ställning, vänta.

zuwäge, *adv.* tillväga, till stånd. *Gut* ~ sein: befinna sig väl. Bildar sms. med åtskilliga verb, af hvilka följ. exempelvis anföras.

zuwégebringen, *tr.* bringa till stånd, åstadkomma.

zuwégekommen, *itr. s.* *Mit etw.* ~ få ngt till stånd.

zuwehen, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ blåsa, fläktas till ngn ngt. 2. blåsa igen, öfverhölja, skyla. *Der Wind hat die Wege mit Schnee zugeweht*: blåsten har yrt igen, hopat drifvor på vägarne.

zuweilen, *adv.* understundom, emellanåt.

zuweisen, *I. itr. h.* *Auf etw.* (ack.) ~ visa, tyda hän, peka på ngt. **II. tr.** *Jmdm etw.* ~ a) anvisa ngn ngt, b) hänvisa ngt till ngn.

zuwenden, *tr.* och *sich* ~ 1. *Den Schritt* *ei. sich* *in einem Orte* ~ vända sina steg, gå åt, hän mot ett ställe. 2. *Jmdm das Gesicht* ~ vända ansigtet mot, se på ngn. *Jmdm seine Liebe* ~ skänka ngn sin kärlek. *Seine*

Freundlichkeit wände ihm alle Herzen zu: hans vänlighet drog allas hjärtan till honom, vann alla.

zuwerfen, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ kasta ngt till ngn. *Jmdm Blicke* ~ ge ngn ögonkast. 2. slå igen, t. ex. *die Thür*.

zuwider, *adv.* och (efter det styrda ordet stående) *prep.* med dat. mot, i strid mot. *Das Glück war uns* ~ lyckan var oss icke huld. *Der Pflicht ~ sein:* strida mot, stå i strid med pligten. *Jmdm ~ sein:* vara ngn motbudande.

zuwiderhandeln, *itr. h. Einem Befehle* ~ handla i strid med, mot en befällning.

Zu widerhandlung, *-en, f.* brott mot ngt.

zuwinken, *itr. h. Jmdm* ~ vinka åt ngn.

zuwöhnen, *tr.* öfverhållva

zuzahlen, *tr.* betala ytterligare, tillägga. **Zuzahlung**, *f.*

zuzählen, *tr.* 1. medräkna. 2. *Jmdm etw.* ~ räkna till ngn ngt.

zuziehen, *I. tr.* 1. draga åt, t. ex. *den Knoten*. 2. draga för, t. ex. *den Vorhang*. 3. *Jmdn dem Abgrunde* ~ draga ngn hän mot afgrunden. 4. taga med, tillkalla; inbjuda till deltagande. 5. *Sich (dat.) etw.* ~ taga åt sig ngt. 6. ådraga. **II. Sich** ~ åtdragas, hopdragas, t. ex. *die Schleife zog sich zu*. **III. itr.** 1. *h. Kräftig* ~ draga åt, taga i dugtigt. 2. *s. flytta* till ett ställe, ankomma, tråda i tjänst. **Zuziehung**, *f.*

Zuzug, *[-e]s, -e †, m.* 1. inflyttning, ankomst. 2. de inflyttade, nyankomna; förstärkning.

Zuzügler, *-s, -, m.* 1. person som ansluter sig till ngt, frivillig (deltagare). 2. inflyttad, nyankommen person.

zuzwängen, *tr.* hoptvinga, med våld hoptrycka, hopdraga.

zwick|en, *-te, ge-t, tr.* 1. *Jmdn zwicken und* ~ plåga, trakassera ngn. 2. rycka, slita, t. ex. *etw. an sich:* ngt till sig, *Stücke aus etw.*

Zwang, *[-e]s, 0, m.* 1. tvång. *Sich (dat.) ~ an thun:* påläggga sig tvång, beherska sig. 2. våld, förtryck. 3. = *Bann 4*, a och *Gerichtsbarkheit*. 4. tryckande, sammandragande smärta. **-gesetz**, *-es, -e, n.* tvångslag. **-lage**, *-n, f.* tvång, tvångstillstånd, ofri belägenhet. **-los**, a. tvånglös, tvångfri, utan tvång. **-losigkeit**, 0, *f.* frihet från tvång. **-mittel**, *-s, -, m.* tvångsmedel. **-versteigerung**, *-en, f.* exekutiv auktion. **-[s]...** Ex. **~anleihe**, *-n, f.* tvångslån. **~arbeit**, *-en, f.* straffarbete. **~dienst**, *[-e]s, 0, m.* dagsverksskyldighet, skyldiga dagsverken. **~jacke**, *-n, f.* tvångsjacka. **~mässregel**, *-n, f.* tvångsätgård. **~verfahren**, *-s, 0, n.* exekutiv förfarande. **~vollstreckung**, *-en, f.* exekution. **~weise**, *adv.* genom, med tvång.

Zwange, *-n, f.* ◊ dim. **Zwänglein**, tving.

zwäng|en, *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ tränga, trycka, tvinga, klämma, böja (sig). *Bnd. das Recht* ~ vränga lagen.

zwanghaft, a. tvingande, tryckande.

zwanzig, a. tjugu, *itr. funfzig a. -ender, -s, -, m.* hjort med tjugu hornspetsar. För öfr. *itr. sds.* med *drei, ein, fünf*.

zwar, *adv.* 1. visserligen, nog. 2. *Und* ~ och därtill, och till på köpet, nämligen. *Und* ~ *so:* och det så (att förstå), nämligen så.

Zweck, *[-e]s, -e, m.* 1. arv. **-en, -en = Zwecke**. 2. stift i skottafians midt. *Bnd. den ~ trefsen et. den ~ herausschiessen:* träffa hufvudet på spiken. 3. ändamål, syfte. *Zum ~e einer Unterredung:* i och för ett samtal. **-dienlich**, a. tjänlig, ändamålsenlig. **-dienlichkeit**, 0, *f.* tjänlighet, ändamålsenlighet. **-entsprechend**, a. ändamålsenlig. **-essen**, *-s, -, n.* festmåltid. **-los**, a. ändamålslös, otjänlig, gagnlös. **-losigkeit**, 0, *f.* gagnlöshet. **-mässig**, a. ändamålsenlig. **-mässigkeit**, 0, *f.* ändamålsenlighet. **-voll**, a. planmässig. **-widrig**, a. otjänlig, olämplig. **-widrigkeit**, 0, *f.* olämplighet.

Zwecke, *-n, f.* stift, nubbs, pligg.

zweck|en, *-te, ge-t, I. tr.* 1. med stift, med nubbs fästa, stifta. 2. = *zwicken*. **II. itr. h.** syfta.

zweckhaft, a. ändamålsenlig.

zwecks, *prep.* med gen. i och för, för ... skull.

zween, *torådr. m. till zwei.*

zwei, *I.* utan följd. subst. *äfv. zweie*, oböjl., dock när ej artikeln föregår *äfv. gen. zweier*, dat. *zweien* (*itr. drei*), a. (grundtal) två, tu. **II. äv. f.** tvåa. **-blatt**, *[-e]s, -er †, n.* bot. ekorrhör (Convolvulus bifolia). **-deutelei**, *-en, f.* tvetydighet. **-deuteln**, *itr. h.* vara tvetydig. **-deutig**, a. tvetydig. **-deutigkeit**, *-en, f.* tvetydighet. **-doppelt**, a. dubbel. **-dritteltakt**, *[-e]s, -e, m.* mus. två tredjedels takt. **-dunkel**, *-s, 0, n.* = *Zwielicht*. **-fach**, *-fältig*, a. tvåfaldig, dubbel. **-flügelig**, a. zool. tvåvingad. **-flügler**, *-s, -, m.* tvåvingad insekt. **-gesang**, *[-e]s, -e †, m.* duett. **-geschlechtig**, a. tvåkönad. **-gespann**, *[-e]s, -e, n.* par(hästar). **-gröschenstück**, *[-e]s, -e, n.* tvågroschen (vart. 2 gute Groschen, se *Groschen*). **-händig**, a. 1. tvehändig, med två händer. 2. *~es Schwert:* svärd som föres med båda händerna. 3. *~es Stück:* (musik-) stycke för två händer. **-höcker**, *-s, -, m.* kamel (med två pucklar). **-hufer**, *-s, -, m.* zool. klöfdjur. **-kampf**, *[-e]s, -e †, m.* tvekamp, duell. **-kämpfer**, *-s, -, m.* kämpe i tvekamp, duellant. **-schl[ä]f[er]ig**, a. *~es Bett:* tvåmansäng. **-schneidig**, a. tvåeggad. **-spanner**, *-s, -, m.* parvagn. **-spännig**, a. lämpad för, förspänd med parhästar. *~er Wagen:* parvagn. *~ fahren:* åka efter parhästar. **-spurig**, a. dubbelspårig. **-[h]eilig**, a. tudelad, klufven. **-[h]eilung**, *-en, f.* tudelning, klyfning. **-unddréissigstelnote**, *-n, f.* mus. trettio-tvåendels not. **-vierteltakt**, *[-e]s, -e, m.* två fjärdedels takt. **-weiberei**, 0, *f.* tvegifte. **-zack**, *[-e]s, -e, m.* tvåkloig gaffel, tjuga. **-zackig**, a. tvåuddig, tvåkloig. **-zahl**, *-en, f.*

1. tvåtal. 2. gram. dualis. -zeilig, a. tvåradig. -züngig = *doppeltzüngig*.

zweilen, -*tc*, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ dela, klyfva (sig), göra (blifva) oense.

Zweier, -*s*, -, *m.* 1. tvåpennig. 2. tvåa *m. m.* *jt Fünfer*.

zweierlei, *obejl. a.* tvågghanda, två slags.

Zweifel, -*s*, -, *m.* tvifvel. -*fall*, [-*e*]*s*, -*e* †, *m.* tvifvelaktigt fall. -*geist*, [-*e*]*s*, -*er*, *m.* tviflande ande, tviflare. -*los*, *a.* otvifvelaktig. -*mut*[h], [-*e*]*s*, 0, *m.* vankelmod. -*müt*[h]ig, *a.* vankelmodig. -*sucht*, 0, *f.* tvifvelsjuka, skepticism. -*süchtig*, *a.* tvifvelsjuk, skeptisk. -[*s*]... *Ex.* ~*frei*, *a.* fri från tvifvel. ~*grund*, [-*e*]*s*, -*e* †, *m.* grund, orsak till tvifvel. — *s...* *Ex.* ~*ohne*, *adv.* tvifvelsutant, otvifvelaktigt.

zweifelbar, *a.* tvifvelaktig.

Zweifelai, -*en*, *f.* idkligt tviflande, tvifvel.

zweifelhaft, *a.* 1. tviflande, oviss, obeslutsam. 2. tvifvelaktig, misstänkt. *Etw.* ~ *lassen*: låta ngt vara osagdt, ej yttra sig om ngt. *Etw.* ~ *machen*: draga ngt i tvifvelsmål.

zweifel|n, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. tvifla, *an jmdm*, *etw.*: på ngn, ngt. 2. tveka, vara tvehogee.

Zweifler, -*s*, -, *m.* ~*in*, -*nen*, *f.* tviflare, -*lerska*.

Zweig, [-*e*]*s*, -*e*, *m.* gren, kvist. -*anstalt*, -*en*, *f.* filial. -*bahn*, -*en*, *f.* sidobana. -*geschäft*, [-*e*]*s*, -*e*, *n.* (handels)filial. -*verein*, [-*e*]*s*, -*e*, *m.* filialförening.

zweig|n, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* och *sich* ~ skjuta grenar, grena, förgrena, dela sig.

Zweiheit, 0, *f.* dubbelhet, dualism.

zweite, *a.* (ordningstal) andre. *Zum ~n*: för det andra. -*älteste*(*r*), (adj. *bojn.*) *m.* nästälste. -*best*, *a.* nästbäst. -*geboren*, *a.* andre i ordningen, nästälst. -*instanzlich*, *a.* i andra instansen. -*letzt*, *a.* nästst. -*nächst*, *a.* andre i ordningen, därpå följande.

Zweitel, -*s*, -, *n.* half, tvåandel.

zweitens, *adv.* för det andra.

zwerch, *a.* tvär. -*fell*, [-*e*]*s*, -*e*, *n.* mellangärde. *Das ~ erschüttern*: narra till ohäjdadt skram. -*peife*, -*n*, *f.* tvärripa. -*sack*, [-*e*]*s*, -*e* †, *m.* tvärsäck. -*sattel*, -*s*, -*†*, *m.* tvärsadel.

Zwerg, [-*e*]*s*, -*e*, *m.* dvärg. -*artig*, *a.* dvärgartad, dvärglik, förkrympt. -*baum*, [-*e*]*s*, -*e* †, *m.* dvärgträd. -*birke*, -*n*, *f.* dvärgbjörk. -*bohne*, -*n*, *f.* krypböna (*Phaseolus nanus*). -*seele*, -*n*, *f.* liten, inskränkt, förkrympt själ.

zwerg[en]haft, *a.* dvärgartad, -*lik*, förkrympt.

Zwerghaftigkeit, 0, *f.* dvärgartad, förkrympt växt, dvärgnatur, litenhet.

zwergig = *zwerghaft*.

Zwergin, -*nen*, *f.* (kvinlig) dvärg.

Zwergling, [-*e*]*s*, -*e*, *m.* pygmé, dvärg.

Zwetsch[g]e, **Zwetschke**, -*n*, *f.* plommon, sviskön. *F meine sieben ~n*: mitt pick och pack.

Zwick, [-*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. = *Zwecke*. 2. knip(ning), nyp. 3. pisksnärt. 4. piskrapp. -*bohrer*, -*s*, -, *m.* svickborr. -*zange*, -*n*, *f.* kniptång.

Zwickel, -*s*, -, *m.* kil. -*bärt*, [-*e*]*s*, -*e* †, *m.* spetsiga mustascher.

zwick|n, -*te*, *ge-t*, *tr.* knipa, nypa, klämma, knipa af, klippa af. *Jt zwacken*.

Zwicker, -*s*, -, *m.* 1. en som nyper, kniper. 2. knip(ning), nyp. 3. lornjett. 4. kniptång. 5. svicka.

Zwie... *Ex.* -*back*, [-*e*]*s*, -*e* †, *m.* skorpa. -*fach*, *a.* tvåfaldig, dubbel. -*gespräch*, [-*e*]*s*, -*e*, *n.* dialog. -*licht*, [-*e*]*s*, 0, *n.* halfdager, skymning, gryning. -*spalt*, [-*e*]*s*, -*e*, *m.* tvedrägt. -*spaltig* = *trächtig*. -*tracht*, 0, *f.* tvedrägt. -*trächtig*, *a.* tvedrägtig, oense, fiendtlig.

Zwiebel, -*n*, *f.* 1. lök. 2. F tjockt fickur. -*artig*, *a.* lökartad. -*beet*, [-*e*]*s*, -*e*, *n.* löksäng, lökrabatt. -*blume*, -*n*, *f.* blomma på en lökväxt. -*brühe*, -*n*, *f.* löksås. -*geruch*, [-*e*]*s*, -*e* †, *m.* löklukt. -*gewächs*, -*es*, -*e*, *n.* lökväxt. -*knollen*, -*s*, -, *m.* lök (rotknöl). -*lauch*, [-*e*]*s*, 0, *m.* lök (växt). -*sauce* = *brühe*.

zwiebelhaft, **zwiebelig**, *a.* lökartad, löklik.

zwiebel|n, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h.* lukta, smaka lök. II. *tr.* 1. lägga lök på. 2. ingnida med lök. F *jmdn* ~ gå illa åt ngn.

Zwiesel, -*s*, -, *m.* -*n*, *f.* ställe där ngt delar, klyfver sig.

zwieselig, *a.* delad, klufven.

zwiesel|n, -*te*, *ge-t*, *tr. o. sich* ~ dela, klyfva (sig).

Zwil[ti]ch, [-*e*]*s*, -*e*, *m.* groft lärt, groft linne, säckväf. -*kittel*, -*s*, -, *m.* grof linneblus. -*rock*, [-*e*]*s*, -*e* †, *m.* grof linnerock.

zwil[ti]chen, *a.* af groft lärt, säckväfs.

Zwilling, [-*e*]*s*, -*e*, *m.* tvilling. -*s...* *Ex.* ~*bildung*, -*en*, *f.* tvillingsbildning. ~*bruder*, -*s*, -*†*, *m.* tvillingsbroder. ~*gebürt*, -*en*, *f.* tvillingslösning, nedkomst med tvillingar. ~*geschwister*, *plur.* tvillingssyskon. ~*knaube*, -*n*, *m.* tvilling(sgosse). ~*mädchen*, -*s*, -, *n.* tvilling(s flicka). ~*schwester*, -*n*, *f.* tvillingsyster.

Zwilling... *Ex.* -*burg*, -*en*, *f.* borg, fäste till ett lands undertryckande. -*herr*, -*n*, -*en*, *m.* våldsherskare, despot, tyrann. -*herrschaft*, -*en*, *f.* despotism, tyranni. -*schraube*, -*n*, *f.* ⊕ skruftving. -*stock*, [-*e*]*s*, -*e* †, *m.* skrufstäd.

Zwinge, -*n*, *f.* 1. ⊕ tving. 2. dobssko.

zingen, *zwang*, *zwänge*, *gezwungen*, *zwing*[e], I. *tr.* 1. tvinga. 2. påtvinga, intvinga. 3. betvinga, besegra, öfverväldiga, rå på; hinka med, räckta till. 4. *Gezwungen*: tvungen, affekterad, konstlad. II. *Sich* ~ beherska, öfvervinna, förmå sig.

Zwinger, -*s*, -, *m.* 1. en som tvingar, betvingare, öfvervinnare. 2. inhägnad, grop, håla där djur förvaras, hundgård, lejongrop *m. m.*: *str.* arena för vilda djur. 3. torn, borg, fängelse. 4. gård ei. gång innanför borg- ei stadsmur.

zwick|n, **zwinker|n**, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. blinka. 2. *Mit den Ohren* ~ klippa med öronen.

Zwinker, -*s*, -, *m.* 1. en blinkande. 2. blink. *Kein ~lein*: ej det ringaste.

* äkta sm. F familjärt. P lugre språk. * mindre brukligt. ⊕ tekensk term. ⚡ sjöterm. ✕ militärisk term.

Zwirbel, -s, -, *m.* hvirfvel.

zwirbel|n, -te, ge-t, I. *itr. h.* hvirfla. II. *tr.* vrida omkring.

Zwirn, -[e]s, -e, *m.* tråd. F. *bidl.* ~ *im Kopf haben*: ej vara bortkommen, ha godt hufvud, *was machen Sie für ~* hvad har ni för er (för dumbeter)? -knäuel, -s, -, *m.* trådnystan. -spitze, -n, *f.* tråd-, linnespets.

1. *zwirnen*, *a.* af tråd, tråd-.

2. *zwirnen*, -te, ge-t, *itr. h.* och *tr.* 1. tvinna.

2. om kallor: spinna. *Zwirnung*, *f.*

Zwirner|ei, -en, *f.* tvinneri.

zwischen, *prep.* med dat. på frågan hvarest, med ack. på frågan hvarthän, och *adv.* mellan, emellan.

Zwischenakt, -[e]s, -e, *m.* mellanakt.

Zwischenbemerkung, -en, *f.* inskjuten anmärkning; afvikelse från ämnet, exkurs.

Zwischendeck, -[e]s, -e, *n.* mellandäck.

Zwischending, -[e]s, -e, *n.* mellanting.

zwischen|durch, -adv. midt emellan, midt igenom, alltemellanåt, här och där, då och då.

Zwischenessen, -s, -, *n.* mellanrätt.

Zwischenfall, -[e]s, -e †, *m.* mellankommande, oväntad, störande händelse, intermessio.

Zwischenfarbe, -n, *f.* mellanfärg.

Zwischengericht, -[e]s, -e, *n.* mellanrätt.

Zwischengeschäft, -[e]s, -e, *n.* tillfällig affär, biaffär.

Zwischengeschoss, -es, -e †, *n.* mellanvåning, entresolvåning.

Zwischenglied, -[e]s, -er, *n.* mellanlänk.

Zwischenhandel, -s, -†, *m.* 1. mellan-, transithandel, speditjonsaffär. 2. = *Zwischenfall*.

Zwischenhändler, -s, -, *m.* speditör, mäklare.

Zwischenhandlung, -en, *f.* episod.

zwischen|inne, *adv.* midt emellan, i midten.

zwischen|liegend, *a.* mellanliggande.

Zwischenmagazin, -[e]s, -e, *n.* nederlag.

Zwischenmahl, -[e]s, -e ei. -er †, *n.* *Zwischenmahlzeit*, -en, *f.* mellanmål.

Zwischenmauer, -n, *f.* mellanvägg.

Zwischenpause, -n, *f.* paus.

Zwischenperson, -en, *f.* förmedlare, mäklare, mellanhand.

Zwischenpeiler, -s, -, *m.* mellanpelare.

Zwischenplatz, -es, -e †, *m.* plats midt emellan, mellanrum.

Zwischenraum, -[e]s, -e †, *m.* mellanrum.

Zwischenrede, -n, *f.* 1. mellanskjutet tal. 2. afvikelse från ämnet.

Zwischenredner, -s, -, *m.* samtalande person.

Zwischenregierung, -en, *f.* mellanregering, interregnum.

Zwischenreich, -[e]s, -e, *n.* 1. = *rereg.* 2. mellanliggande rike.

Zwischenreihe, -n, *f.* mellanrad.

Zwischensatz, -es, -e †, *m.* 1. mellanstycke. 2. gram. mellansats.

zwischen|schieben, *tr.* skjuta mellan, inskjuta.

Zwischenspeise, -n, *f.* mellanrätt.

Zwischenspiel, -[e]s, -e, *n.* teat. mellanpjäs.

Zwischenstand, -[e]s, -e †, *m.* 1. mellantillstånd. 2. = *Zwischenstellung*.

Zwischenstation, -en, *f.* mellanstation.

Zwischenstellung, -en, *f.* ställning medt mellan.

Zwischenstock, -[e]s, -e †, *m.* -werk, -[e]s, -e, *n.* = *Zwischengeschoss*.

Zwischenstreifen, -s, -, *m.* mellanliggande remsa.

Zwischenstück, -[e]s, -e, *n.* mellanstycke.

Zwischenstunde, -n, *f.* 1. mellanliggande timme. 2. paus, kvart mellan två lektioner.

Zwischenton, -[e]s, -e †, *m.* mellanton.

Zwischenträger, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* angifvare, skvallebyttas.

Zwischenträgerei, -en, *f.* (spring med) skvaller.

zwischen|treten, *itr. s.* träda emellan.

Zwischenumstand, -[e]s, -e †, *m.* mellankommande omständighet.

Zwischenwall, -[e]s, -e †, *m.* mellanvall.

Zwischenwand, -e †, *f.* mellanvägg.

Zwischenweite, -n, *f.* mellanrum.

Zwischenzeile, -n, *f.* mellanrad.

zwischen|zeitig, *a.* mellanradig.

Zwischenzeit, -en, *f.* mellantid.

Zwist, -[e]s, -e, *m.* tvist, tvistighet.

zwistig, *a.* 1. tvistande. ~ *werden über etw.* (ack.): råka i tvist om ngt, ~ *sein*: tvista.

2. tvistig, tvifvelaktig.

Zwistigkeit, -en, *f.* tvistighet.

zwischen|n, -te, ge-t, *itr. h.* och *tr.* kvittra.

Zwitter, -s, -, *m.* 1. bastard, hybrid bildning.

2. hermafrodit. -art, -en, *f.* hybrid art, bastard. -artig, *a.* bastardartad. -bildung, -en, *f.* hybrid bildning, bastard. -blume, -blüt[h]e, -n, *f.* tvekönad blomma. -geschöpf, -[e]s, -e, *n.* = *Zwitter*. -pflanze, -n, *f.* tvekönad växt. -wesen, -s, -, *n.* 1. 0, hybrid natur. 2. = *Zwitter*.

zwitterhaft, *a.* hybrid, bastard-, tvekönad.

Zwitterhaftigkeit, -en, *f.* hybrid natur.

zwitterig, zwitterisch = *zwitterhaft*.

zwitter|n = *zwitschern*.

Zwitterschaft, 0, *f.* *Zwittert[h]um*, -[e]s, 0, *n.* hybrid natur.

zwitzer|n, -te, ge-t, *itr. h.* skimra, glittra.

zwo, *rög.* *Äldr. f.* till *zwei*.

zwölf, I. utan följ. subst. *Äv.* zwölfte, *a.* (oböjl. grundtal) tolf. II. -en, *f.* tolfva. -fingerdarm, -[e]s, -e †, *m.* tolstumstarm. -löt[h]ig, *a.* toflödlig. För öfr. *jstr.* sms. med *drei*, *ein*, *fünf*.

Zwölfer, -s, -, *m.* tolfva m. m. se *Fünfer*.

zwölferlei, oböjl. *a.* tolf slags, tolf olika.

Zwölfling, -[e]s, -e, *m.* en af de tolf.

zwölfte, *a.* (ordningstal) tolfte.

Zwölftel, -s, -, *n.* tolfedel.

zwölftens, *adv.* för det tolfte.

Zwölfter, -s, -, *m.* dussin.

Zy... se *Cy*...

